BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XLIX
G
16
NAPOLI
NAZ
...uele III
...IX
16
NAPOLI
Digitized by Google

LXIX. g. 16

CHRONICON
GENERALE ORDINIS
MINIMORVM.

Digitized by Google

CHRONICON
GENERALE ORDINIS MINIMORVM,

IN QVO

ACTA PER S. FRANCISCVM A PAVLA ET SVCCESSORES GENERALES:

PONTIFICVM GRATIÆ, REGVM PRIVILEGIA Capitulorum Generalium euentus, Conuentuum Origines, Primarij Fundatores & Benefactores, Viri ſanctitate, doctrinâ, dignitate Illuſtres, aliaque ad eiuſdem Ordinis exordium, incrementum & decus pertinentia ſummatim perſtringuntur.

Inſertæ ſunt tres priores eiuſdem S. FRANCISCI *Regulæ quæ necdùm prodierant.*

ACCEDIT REGISTRVM PONTIFICIVM, SEV BVLLARIVM à Sixto IV. ad Vrbanum VIII. Pont. Opt. Max.

F. FRANCISCVS LANOVIVS *Pariſinus eiuſdem Ordinis profeſſor, eruit, concinnauit, & Latinè primùm edidit.*

NAPOLI

LVTETIÆ PARISIORVM.
Sumptibus SEBASTIANI CRAMOISY Typographi Regij ordinarij, viâ Iacobæâ, ſub Ciconijs.
M. DC. XXXV.
CVM PRIVILEGIO CHRISTIANISSIMI REGIS.

Digitized by Google

ÆMILIUS IACOBUS CAVALERIUS S. TROIANÆ ECCLESIÆ EPISCOP.

ILLVSTRISSIMO ET REVERENDISSIMO

DOMINO D.

ANDREÆ FREMYOT

EX BITVRIGVM ARCHIEPISCOPO

PATRIARCHA, ET AQVITANORVM

PRIMATE,

ABBATI S. STEPHANI DIVIONENSIS,

FERRARIARVM, ET BERTOLII,

SACRI CONSISTORII COMITI:

INTER SANCTISSIMOS CLERI GALLICANI

ANTISTITES

ÆTATE MAXIMO, GENERE CLARISSIMO,

PIETATE RELIGIOSISSIMO, GRAVITATE PRÆSTANTISSIMO,

F. FRANCISCVS LANOVIVS *ex Ordine Minimorum,*

S. & F. P. P.

NON debuit hoc Opus noſtrum alijs procedere auſpicijs, quàm quibus Ordo ipſe cuius res exequitur, & ab initio cœpit & ad perpetuæ celebritatis gratiam aſpirauit. Conſtiterunt autem prima ipſius Ordinis incunabula, vnius tantùm ſanctiſſimi Archiepiſcopi & religioſiſſimi Antiſtitis beneficio & fauore, quod omnia rerum noſtrarum commentaria in fronte præferunt, & nunquam ſolent homines noſtri abſque gratulatione meminiſſe. Non temerè igitur prima hæc ſcriptæ eiuſdem Ordinis hiſtoriæ monimenta ſub Tuo nomine ac patrocinio, Illuſtriſſime & Reue-

rendiſſime Domine, publici fauoris viam inibunt, vt & ipſa conſiſtant per tuam beneuolentiam, & perpetua eſſe poſſit tui erga nos animi per ſeram poſteritatem memoria. Quorum à Te alterum tàm facilè poterit exorari, quàm nos non difficulter alterum præſtare poterimus. Efflagitamus ſanè quod prærogare non deſinis, vt tantò ſit maior petendi fiducia quantò ſoles Tu promptior eſſe ad beneficium & gratiam. Et gratiam quidem efflagitamus quam ſolâ nominis tui obiectâ veneratione poſſimus promereri. Si enim opus hoc noſtrum & argumenti tenuitate poſtremum, & autoris indignitate abiectum, & ſcriptionis genere ac modo infimum, pateris circumfulgere autoritatis Tuæ ac Dignitatis radijs, habebit, quo abundè ſuum pudorem conſoletur & ad publicæ lucis fulgorem non conniueat. Satis erit ſi Te nobis patronum eſſe non dedigneris profiteri. Qui enim ſunt, qui Pontificiam in te maieſtatem non ſuſpiciant, autoritatem non reuereantur, ſanctitatem non admirentur? Collecta cernuntur in Te vno, quæ diſperſa in alijs, venerandam Eccleſiæ ac Religionis Imaginem creduntur efficere. Quod in humano corpore ſolet eſſe vultus ac facies, hoc Tu in Clero Gallicano eſſe conſpiceris, vt non tam ætatis priuilegium quàm cœli ſuffragium in eo liceat admirari quod cæteris præſides. Habes à naturâ corporis & ætatis prærogatiuam, habes à fortuna ſanguinis generoſitatem bonorumque affluentiam, habes à Deo Præſulatus honorem, eaque omnia quæ te vel circumſtant vel exornant decora. Sed quod præcellentius eſt, comparatis animi bonis naturam præuertiſti, generis nobilitatem geſtorum gloria & magnitudine ſuperaſti, Eccleſiaſticas dignitates omni virtutum apparatu perornaſti & cumulaſti. Iam nunc igitur ingenio plus vales quàm naturâ, longiúſque ac latiùs circumfertur factorum

tuorum

tuorum fama quàm nobiliſſimæ gentis propago diffundatur, & ſupra Cathedræ autoritatem morum tuorum ac virtutum excellentia dominatur. Hæc qui neſciunt, aut rerum famam ignorent, aut conſpectu tuo abſtenti ſint, aut publicam vocem non audiuerint neceſſe eſt. Perſonat enim Roma tuis laudibus quas omnes capere Gallia noſtra non potuit, & quæ olim Romanorum arma ſuâ vaſtitate fatigauit, minor fuit & anguſtior quàm vt ſola tuam gloriam contineret. Præfers tu ipſe, toto vultu & habitu oriſque decore, quod omnes, & Tui amore, & Dignitatis reuerentia, & virtutum admiratione, compleat. Nemo potuit te videre, qui non mirabundus inquiſiuerit, qualis & quantus eſſes, nec quieſcere priùs potuerit quàm delibata laudum tuarum parte aliqua, de reliquo immenſas eſſe intellexerit. Acceſſit denique quæ ignorare nihil ſinit vox publica vt tuum præconium perficeret. Quam ego ſi exprimere velim non potero, ſi tentem imitari, deficiam. Non fruſtrâ igitur tanti patrocinij gratiam vt ambiremus qui agnoſcit naturam ſuam (ait Tertullianus) & originis ſuæ morem profectus rerum noſtrarum perſuaſit. Supra fidem & ſenſum noſtrum eſt Autoritas Tua & tui nominis gloria, non eſt ſuprâ ſpem tui patrocinij dignatio. Non enim dubito quin fruſtrâ ſint quibus & mea & rerum noſtrarum, & ipſius ſcripti conditio de tua voluntate diffidentiam iniecerit. Scio quidem diabolicæ malignitatis verſutiâ factum hac noſtra tempeſtate, vt Eccleſiæ Patres filijs, filij parentibus, ad inſignem ætatis noſtræ contumeliam, venturæ execrationem, præteritæ verecundiam, committerentur. Indignum planè facinus, quod ad æternam Eccleſiaſticæ manſuetudinis ignominiam penè in parricidium conuerſum eſt. Sed omnium heu! cauſa inter paucos vertitur, & vnius alteriuſvè, aut ſi velis etiam plurium, cri-

men, omnibus in culpam non iure imputatur. Eccleſia partes neſcit, nec vnquam partium autoribus vel fautoribus autoritatis ſuæ cautionem præſtitit. Quod ad me priuatim attinet malim irati parentis dexterâ cadere, quàm vel fortuitò in ipſum parentem obuia ſi darentur arma ſuſtuliſſe. Hunc Tibi meum animum ſic probari, vt oderis omnem factionem, perſuaſum habeo, nec vanus ero, ſi me publica coram Te inuidia non laborare confidam. Scio etiam indignas res noſtras non reipſa minus quàm nomine minimas, quæ tuum in conſpectum tuoque ſub nomine proferantur, ſed hæc ipſa earum conditio in causâ eſt vt tanto maiori præſidio indigeant. Quod à te cur requirant, prima ratio eſt, quia expertæ ſunt, altera, quia potes vnus omnium maximè, & non omnium minimè vis; tertia, quia gaudent amantque ſuam in totum Clerum obſeruantiam delato Tibi obſequio ſuo publicè profiteri. Scio denique quàm multis ſoleant hæc ſcriptorum argumentorumque genera conuitijs traduci. Verùm nihil minus timeo quàm vt inanium fabularum confictorumque mirabilium temeritate opus hoc noſtrum poſſit damnari. Nihil minus fecimus quàm nos feciſſe de titulo plerique iudicabunt. Si condemnabunt interim, non mihi factam putabo iniuriam, nullum enim poteſt iudicium re non inſpectâ procedere. Sed de reliquis noſtri ſcripti conditionibus iam non decet ſtatuere. At verò in his omnibus nihil video quod Tuam in nos beneuolentiam valeat remorari. Nec dubito ſanè quin exorari à Te pluribus non debeat. Ea enim tua eſt ſingularis humanitas, vt & vota præuenire & ſpem expectationemque ſupplicum ſoleat excedere. Quod non alia re magis quàm noſtro ipſi didicimus experimento. Nam & Exoldunenſes noſtri ſciunt, ſciunt & Bituricenſes alijque, quantâ eos liberalitate, vltrò

complexus & proſequutus fueris. Quotidiè nos pietatem tuam in beatum inſtituti noſtri parentem & autorem videmus, coràm intuemur, & miramur. Nec deeſt Tibi beneficus in nos animus, quem aſſiduis penè officijs non deſinis excolere, dicam & effundere, dum enim præſtò eſt cui benefacias, nec moram ſcis, nec modum in benefaciendo. Ea non loquimur quæ publicam famam cum admiratione meruerunt, nec metimur tamen vtilitate noſtra tuam beneficentiam, ſed animi ſenſum profitemur quem gerimus, & quem æternùm non poſſumus non habere, niſi nos & anima ſimul & humanitas deficient. Nunquam erit igitur quin tuum in nos Amorem redamemus, Beneuolentiam exoſculemur, Beneficentiam complectamur, efferamus, prædicemus. Nunquam erit quin tuas laudes cum noſtra gratulatione circumferamus. In quo etſi debitum reddimus officij, non deerit tamen nobis apud Te gratia placendi qui beneficium non confers vt recipias. Deus te nobis incolumem cuſtodiat, ſeruétque longos annos. Scribebam in domo tua Pariſienſi S. Franciſci à Paula iuxta plateam regiam Calendis Maij an. M. DC. XXXV.

APPENDICVM ET INDICVM
ARGVMENTA.

APPENDIX I.

De viris ſanctimonia morum Illuſtribus quorum memoria non potuit ad certum tempus occurrere.

APPENDIX II.

De Scriptoribus Ordinis, in quibus & Tertiarij ſeparatim recenſentur.

APPENDIX III.

Notitia Prouinciarum, vbi & Prouincialium Catalogi.

APPENDIX IV.

Diarium ex rebus Chronico expoſitis, ad amplioris ſpecimen & argumentum, collectum.

INDEX I. Autorum, antè Apparatum.
II. Topographicus, } poſt Chronicon.
III. Genealogicus, } poſt Chronicon.
IV. Generalis, in fine totius Operis.

AD LECTOREM

AD LECTOREM

PRÆFATIO.

QVOD mihi fuerit conſilium in hoc opere ſuſcipiendo, etſi præfari me oportere cumprimis conſtituerim, non ſatis certo poſſum aut affirmare, aut eloqui. Dicerem facilius quæ me non permouerint ad eam cogitationem, quàm quæ in eam induxerint. Certè nulla me inanis gloriolæ cupiditas afflauit, quam vel ipſe captare poſſem, aut noſtris vellem conciliare. Nam & ſi animus cuiuſquam captandæ fuiſſet (quod auertat Deus) non deerant illuſtriora & nobis familiaria magis argumenta in quibus excolendis meliùs fortè opera noſtra & induſtria ſeſe probauiſſent. Sin verò aliquod inceſſiſſet conciliandæ deſiderium, peruincenda erat illa ignoratio quæ obſidet primam & præcipuam rerum noſtrarum partem, totamque maiorum noſtrorum hiſtoriam denſa caligine offuſcat. Quod minimè omnium fieri poſſe nunquam non exiſtimaui. Et certè ne mihi dilabatur tam iuſtæ querimoniæ occaſio dum ſe offert, animumque meum eá moleſtiâ liberem priùs quàm vltra progrediar; non ſatis poſſum mirari, qui animus iam olim Maioribus noſtris fuerit qui omnem de rebus ſuis prouidentiam abieciſſe videantur. Toti erant in opere, qui nullo ſe ſcripto aut ſuorum quemquam commendauerunt. Ne publica quidem negotia perſcribebantur, & antè annos ſexaginta nulla erant Prouinciarum Commentaria quibus Actorum in annuis Congregationibus fides fieret: antè B. Franciſci P. N. obitum nulla extiterunt Acta Generalia; quæ verò deinceps litteris mandata ſunt, quàm mutila, quàm deprauata prodierint non ſemel expoſtulauimus. Non ſunt plures viginti annis ex quibus aliqui è noſtris ad perquirenda Maiorum Acta operam ſuam poſuerunt. Hos nobis imitandos propoſuimus, & quoad licuit emendauimus quæ illi peccauerunt, aut illuſtrauimus quæ alioqui obſcura videbantur. Quâ ex operá didicimus quid poſſit noſtrorum ſedulitas proficere, ſi ſeriò ad eam inquiſitionem ſeſe conuerterint, vnde & nobis ratio conſtitit huius operis publicandi, vt ſcilicet noſtrorum ſtudia excitentur ad inueſtigandas res Ordinis quarum facultas illis dabitur. Ex ea enim non temerè confidimus futurum vt copioſa ſcribendis Annalibus materia colligatur. Quod non tàm opinione aut animi præſumptione quàm noſtro & aliorum experimento comprobauimus. Nec id magis poteſt quàm huius Chronici noſtri lectione dignoſci, multa enim aut quæ edocti ſumus, aut quæ per nos obſeruauimus additítia reperientur, quæ

Conſilium huius operis ſcribendi.

cum ad caſtiganda tum ad amplificanda quæ ſcripſeramus, profecerint, vt fruſtrâ iam de conquirendo in huius rei probationem exemplo laborauerimus. Poſſunt & illi ex noſtris intelligere, qui rogatu noſtro de rebus ſuarum Prouinciarum aut Conuentuum, ſeu etiam virorum noſtrorum aliquid commentati ſunt ſumma quidem fide, ſed non tanta & tam exacta diligentia quàm fieri poſſe ipſi non diffitentur. Et his quidem ſingulatim ab hoc principio gratias nos habere conueniret, déque illorum operâ teſtificari, niſi commodiùs id ipſo in Operis decurſu datâ occaſione præſtitiſſemus. Agnoſcent verò ipſi non vanum hoc eſſe aut inutile noſtrum conſilium, & ne votis noſtris fruſtremur exemplum ſuum ad hanc commonitionem noſtram cohortationémque adijcient.

Quare Chronicon tantùm ſcripſerimus.

II. Non eſt autem diuinandum Lectori cur Chronicon non Annales ſcripſerimus. Res ſcilicet noſtras non expandimus ſed tantummodò expendimus, non explicamus ſed ſubſtringimus, non ponderamus ſed producimus, non elaboramus ſed deſignamus, & in ſummam compendiumque contrahimus. Id enim ſolent Annales à Chronico differre quod non ſolùm temporis annorumq; rationi adhæreant, ſed res quaſque ſuis momentis librent, latiúſque pertractent examinent & perornent. Id autem neceßitate magis feci quàm voluntate ac conſilio, ſed ſi me noſtri audiant Chronicon non recognoſcemus quin Annalium amplitudine diſtendatur.

Cur ſingularia non attigerimus.

III. Hinc autem factum, vt quæ poteramus ediſſerere de factis geſtiſq; ac diuinitùs editis per pleroſque noſtrorum, ea ne leuiter quidem attigerimus. Primùm, quia id operis æquabilitas depoſcebat. Secundùm, quia in pleriſque temporis ratio non elucebat. Tertiò denique quia reuerentiam hanc debebamus Illuſtrißimo & Reuerendißimo D. Ludouico Donio d'Attichy Regienſi Epiſcopo & nobilißimo rerum noſtrarum ſcriptori, qui pro ſuo in Ordinem quem profeſſus eſt affectu, Opus quod cœpit imo & magna parte confecit, de Viris Illuſtribus Ordinis Minimorum, ſibi perficiendum reſeruauit. In eo autem ſingularia quæque quantùm datum eſt accurato illo ſuo eleganti & generoſo ſtilo proſequitur. Itaque cum nobis de alicuius laudatione verbum faciendum fuit, eam, vel breui tumulo complexi, vel ſubita & pernici oratione ac calamo executi ſumus. In eo tantùm nos diligentia noſtra fefellit, quod cùm priuatas aliquorum Cænobiorum & non ſatis dignas res in Aduerſarijs diſtractas haberemus, eas etiam eodem ordine ac modo repoſuerimus. Quod vt factum nollem, ita velim excuſatum.

Cur aliqua non ritè facta ediderimus.

IV. Non perinde alia nobis videntur excuſanda quæ nimiùm delicatis dolent. Nollent ſcilicet illi quæ ſibi non probantur aut minus ritè facta credunt in hominum notitiam perduci. Sed vis maior eſt veritatis quæ deliteſcere non poteſt, abſcondi non debet, publicari non erubeſcit. Et hoc mirum eſt opinor; vt probatus aliqui retro poſtea excidat? inquit Tertullianus, qui adoleſcentis Chriſtianiſmi cauſam in hoc articulo ita peragit vt non poßit eadem cauſa videri ad nos pertinere. Humanam hiſtoriam non diuinam ſcribimus, & qui, homines cùm ſint, humani aliquid à ſe alienum putant, neſcio ſi dicendi homines de reliquo poſſint videri. Non ferunt delicati noſtri viciſſitudines quibus iactari res humanas indignantur. Sed hanc querelam vno

Tertulliani

Tertulliani verbo confundendam arbitror. Lege fidei manente, quod ille habet, cetera iam diſciplinæ & conuerſationis admittunt nouitatem correctionis, operante ſcilicet & proficiente vſque in finem gratia Dei.

V. Sed quod alij quærunt quænam ad ſe aut alios poßit vtilitas redire ab hac ſcriptione noſtra, modeſtiam equidem pulſat hominis qui metiri ſeipſum infirmitate ſua nouit, euentu rerum vel aliorum animo non poteſt. Quantùm tamen eſt ad ſenſum animi quem gerit, maiorem aliis virorum religioſorum Ordinibus gloriam ex rerum quas exequitur paruitate redituram præſumpſit niſus hac Hieronymi ſententia, Niſi & parua fuerint magna eminere non poſſunt; ſed & ſui Ordinis in homines beneficos gratitudinem, nec gratiâ, nec exemplo vacaturam credidit; tum etiam pleriſque viris magnis & ſanctis necdum licet ſatis cognitis reuerentiam conciliari poſſe putauit; ac denique ad domeſticum exemplum, & ad doctrinam & eruditionem aliquorum, ad aliorum cohortationem & exſtimulationem nonnulla eſſe quæ poßint proficere ſperauit. Si quid vltrâ eſt quod ipſi Lectorem poßit demereri aut ſuorum aliquem, mauult id alienum quàm ſuum agnoſcere: quod plerunque ſcilicet Lectoris affectu potiùs quàm Autoris merito pretium ſcriptis quibuſdam tribuatur.

Qui fructus eſſe poſſit huius hiſtoriæ.

VI. De ſtilo, quod ſupereſt vt dicamus, expectandum videtur Lectoris iudicium. Non officium magis facit qui ſe damnat quàm qui laudat. Si tamen eſt conſuetudini ſeruiendum, non temeritate violanda veritas eſt, aut celanda formidine. Eſt igitur ſtilus, quod ſcio, nec exquiſitus nec elaboratus, ſed ſub calamo natus dum currit ipſe non incubat, præcucurrit ſæpiùs mentem quàm retardauit, abortiui potiùs quàm legitimi partus edicto tenetur: quod autem iudico, nec bonus admodùm eſt nec planè malus, reſtrictus magis quàm diffuſus, ſuſpenſus quandoque quia nimium præceps aut breuiùs conciſus, deficit potiùs quam hæreat quàm lentè progrediatur, ornamentum neſcit qui pompam aut fugit aut exuit; quod ſuſpicor denique nonnullis probabitur, quibuſdam quoque placebit, atque, quod iterùm ſcio, nemini, ſi non magis quam Autori, ſatisfaciet. Diſplicebit autem imprimis crebra & frequens Operarum illuuies, quæ multis locis & ijs potißimùm quæ maximè noluiſſem, inſedit. Cæterùm quam à me operam aliqui requirebant vt ea vocabula quæ ex proprio inter Regulares vſu & ſignificatione in medium protulimus, aut excuſaremus aut exponeremus, putaui ſuperuacaneam. Quare pluribus Lectorem meum non morabor.

Qui ſtilus & ſcribendi modus.

SVMMA FACVLTATIS SVPERIORVM ORDINIS.

R. admodùm PP. Simon Bachelier & Franciſcus à Longobardis Ordinis Minimorum ſucceſſiuè Generales facultatem mihi F. Franciſco de la Nouë fecerunt, ille quidem omnia in genere opera, hic cum alia multa tum iſtud in ſpecie, modò à duobus Theologis Ordinis ex commiſſione R. P. Prouincialis probarentur, conceſſerunt: & alterius quidem litteræ Matriti datæ Calend. Decemb. an. 1628. alterius Anconæ die 6. Iunij an. 1628.

Conſenſerunt autem in huius operis editionem R. P. Oliuarius Chaillou per litteras ſuas Lutetiæ Pariſiorum ſcriptas, die 3. Septembr. an. 1632. & R. P. Iacobus Marguerin Vicarius Prouincialis per ſuas ibidem die 9. Martij an. 1635. exaratas.

Approbatio Theologorum Ordinis.

NOs ſubſignati Ordinis Minimorum Theologi, *Chronicon generale Ordinis noſtri, à R. P. Franciſco de la Nouë*, concinnatum in ſpecimen maioris operis, iuſſu R. P. Oliuarij Chaillou Prouincialis noſtri, vidimus & probauimus, in quorum fidem præſentibus ſubſcripſimus in Conuentu noſtro Pariſienſi, die xxix. menſis Auguſti an. 1632.

Fr. PETRVS GVERET, *Corrector Pariſienſis.*
Fr. PETRVS BLANCHOT.

Alia Approbatio Theologorum Ordinis.

NOs infraſcripti ſacræ Theologiæ Profeſſores Ordinis Minimorum, *Chronicon generale Ordinis noſtri, à Reuerendo Patre Franciſco de la Noue Conuentus Pariſienſis eiuſdem Ordinis Correctore*, conſcriptum legimus, probauimus, & non ſolum publica luce, ſed & omnium commendatione dignum iudicauimus. In cuius rei fidem has præſentes litteras ſubſcripſimus, die ix. Martij an. D. 1635.

F. MARINVS MERSENNVS.
F. ANTONIVS DV FLOS.

Summa Priuilegij à Chriſtianiſſimo Rege conceſſi.

LVDOVICI XIII. Galliæ & Nauarræ Regis authoritate ſancitum, atque patentibus litteris cautum eſt, ne quis in regno ſuo, aliiſque locis ditioni ſuæ ſubiectis, intra decem proximos annos à die impreſſionis primæ inchoandos ac numerandos excudat, vendat, excudendum, vendendumque quouis modo, & ratione curet librum qui inſcribitur, *Chronicon generale Ordinis Minimorum, à P. Franciſco Lanouio eiuſdem Ordinis profeſſore*, concinnatum & elaboratum præter Sebaſtianum Cramoiſy Bibliopolam Iuratum Pariſienſem, & Typographum noſtrum ordinarium, aut illos quibus ipſemet conceſſerit. Prohibitum inſuper eadem authoritate Regis omnibus ſuis ſubditis, eundem librum extra Regni ſui limites imprimendum curare, vel quemquam vbicunque fuerit ad id agendum impellere, ac inſtigare ſine conſenſu dicti Sebaſtiani Cramoiſy, idque omne ſub confiſcatione librorum, aliiſve pœnis originali diplomate contra delinquentes expreſſis. Datum Pariſiis 12. Aprilis 1635.

De mandato Regis,

Signatum VICTON.

Hæc prima editio perfecta fuit die prima Iunij 1635.

OPERIS

OPERIS RECOGNITIO
IN QVA, ANIMADVERTENDA, CORRIGENDA, ADDENDA, ET REPONENDA.

ANTE omnia veniunt emendandi typographorum errores quos illi ſolent liberali manu nullo non loco inſpergere. Plures enotauimus ad calcem huius libri, non deſunt & alij qui nos effugerint, alij etiam, quos conſultò & datâ operâ prætermiſimus; nam & margines interiores non recognouimus quod fuiſſet perdifficile, in exterioribus nonnulla etiam exciderunt, ad vtrumque autem hoc malum præſtò ſunt Indices per quos ei ſuccurratur. In ipſo contextu pleraque irrepſerunt vitia, quæ Lectoris arbitrio ac iudicio maluimus permittere quàm pluribus indignationem noſtram aduerſus Operas exaggerare, aut abſentiam noſtram excuſare. Velim tamen vt imprimis de illis eliminandis procurationem Lector ſuſcipiat.

An. 1416. *n.* 1. diuinitatis ſplendorem quo ad ſalutem B. P. N. hominibus affulſiſſe dixi, miraculorum gratiam & ſanctiſſimæ vitæ exemplum, quæ ſunt relucentia quædam diuinitatis in homine, quâ reliqui excitantur ad ſuam ipſorum ſalutem procurandam, interpretor. Si Tertulliano dicere licuit in humana carne aliquid de diuina generoſitate radiare, quid non audeamus profiteri de gratiæ plenitudine quæ ſe in Sanctos refudit? Occurrit ex S. Hilarij Epitaphio dignum quod ad rem noſtram commemoretur diſtichon,

Iſtius aſpectum ſerpentes ferre nequibant,
Neſcio quæ in vultu ſpicula Sanctus habet.

n. 3. Quod de *Roberto Baldricurio* diximus ſtare non poteſt, vt ex iis certius fiet quæ in recognitione Conuentus Bracancurienſis in progreſſu ſcribemus

Ann. 1435. *n.* 2. *&* *ann.* 1455. *n.* 2. De Cœnobio Paulano ipſaque Vrbe quod reſtrictiùs loquuti ſumus hic ex Commentariis quibuſdam R. P. Ægidij Camarti quæ nacti poſtmodùm ſumus commodè ſupplebimus. Igitur ille Paulam primum ſic deſcribit: Paula vt notum eſt, Ciuitas eſt in Conſentina diœceſi, ſita ad maris littus, ad inferiorem Calabriam pertinet, paruique momenti erat ante annos centum & viginti, ita vt oppidum potius ſeu Caſale quam Ciuitas dici deberet: ideoque Marchioni de Fuſcaldo atque terræ illius Marchionibus parebat. Sita eſt in ſaxoſo colle in quem è mari, quod occidentale eſt, arduo aſcenſu iter eſt, quò cùm perueniſti planiciem exiguam quidem ſed maximè quietam & fœcundam offendis, quæ in proſpectu Ciuitatis ad mare poſita, aërem illi ſalubrem & proſpectum amœniſſimum præbet, cincta eſt muris vndiq;, turribus ac propugnaculis munita aduerſus hoſtium inſultus. Plano itinere, recto & latiſſimo ad Ciuitatem peruenitur, in cuius portæ faſtigio Imago eſt S. Franciſci de Paula ex marmore albo ſolidoque, ſtans inter quatuor columnas marmoreas tholo ſuo contectas, ad cuius pedes litteris aureis in marmore ſcriptum: HANC VRBEM SANCTVS FRANCISCVS CIVIS COELESTI PATROCINIO VALLABIT. Ciuitas enim S. Franciſcum de Paula præcipuum ſibi apud Deum interceſſorem & patronum delegit. Portam ingreſſis fons in ipſo proſpectu eſt nouo opere ſed egregio; inde verſus decliuum vetus Paula in prærupto & ſaxoſo colle viſitur, cuius viæ anguſtæ, nullæ plateæ, domus anguſtæ

& in præcipiti ſitu vt loci natura poſtulat, nec quicquam ferè planum eſt. Porrò in eminentiori illius parte ad ipſum collis faſtigium Excell. D. Marchionis domus eſt ſeu Caſtrum antiquo opere & firmo. E ciuitatis verò porta ad læuam progredientibus noua apparet ædificiorum domorumque ſtructura & quædam planities, quæ noua potius Paula dici debet, quæ licet aliquantum ſcabroſa ſit, non ita tamen ardua vt vetus Paula. Totum illud additamentum meritis S. Franciſci de Paula procuratum eſt, adeo vt omnimoda ſui parte maior & nobilior Ciuitas euaſerit. Habet tamen vetus Paula hoc priuilegium vt ad hanc vſque diem paterna domo S. Franciſci in qua natus eſt glorietur, eam omnibus qui in ſanctum virum deuotionis ſpiritu feruent inuiſere licet in prærupto ſaxo ad inferiorem ferè partem veteris Paulæ ſitam vniuerſis domibus ex gemina parte cohærentem. Mutauit faciem & in ſacellum ſeu ædiculam verſa eſt, paruam quidem, habet enim tantum in longitudine ac latitudine pedes non amplius decem & nouem, ſed egregiam & fornice lapideo ſatis excelſo contectam variiſque columnis ornatam, &c. Fratrum noſtrorum pietas domum hanc in ædem ſacram conuerti curauit, & ad hunc vſque diem diebus ſingulis Dominicis & feſtiuitatibus fratres deſtinantur qui Miſſæ ſacrificium eo in loco celebrent. Viſitur alius fons egregius omninò in alia inferioris Paulæ porta, &c. Hæc ex Camarto, quæ hoc Franciſci Franchini carmine libet exornare. Is enim Conſentiam deſcribens Paulæ ſic meminit

— Non procul hac, Tyrrheni ad gurgitis vndam
PAVLA *polo gratum oppidulum gratumque Lyæo*
Prole virûm felix & felix prole Deorum.

Tum verò de loco quem ad Paulam incolunt noſtri pergit dicere Camartus: S. Franciſcus relictis parentibus clam Eremum petit, tandémque duobus circiter paſſuum millibus à Paula remotior in locum aſperum & horridum ſe recepit, atque in eo prima Paulani Conuentus fundamenta iecit. Locus eſt ad ſeptemtrionalem Paulæ partem in edito collis vertice inter ſublimium montium prærupta, ad quem nunc licet acceſſus facilis ſit, eiuſque facies longè gratior & amœnior, cum tamen eo S. P. Franciſcus aduenit, inacceſſibilis penè erat, aſperus vndique ſyluiſque ac celſiſſimis arborum vmbris horrens, &c. Situm ille minutatim deſcribit, cuius poſtquàm graphicam delineationem dedit noſter Nicolaus Roillartus ære inciſam & inſculptam, fruſtra ingererem auribus quæ licet oculis vſurpare. Sed & eâdem diligentiâ vetus & nouum Cœnobij opus adamuſſim Camartus deſcribit, tum verò præcipuè, Cappellam quæ dicitur S. Franciſci, hoc eſt vetus illud oratorium quod à Franciſco noſtro exſtructum eſt, Eccleſiam, Chorum inferiorem & Clauſtrum, vnde facile eſt ipſius Camarti diligentiam æſtimare, ſed ea omnia exſcribere operoſius eſt, quàm ferant quæ nos premunt temporis anguſtiæ. Eſt autem vetus opus quod B. P. N. ætate perfectum eſt, nouum quod poſt Turcicam direptionem ab Iſabella Toletana conſtitutum eſt, id verò eſt hoc elogio dedicatum:

Domina Iſabella de Toledo D. Caſtrouill. Templum cum Cœnobio S. Franciſci de Paula vetuſtate & Turcarum inuaſione penè dirutum inſtaurauit, inque meliorem formam reſtituit M. DC. LXI.

His addit Camartus ſpeluncæ in quam ſe B. P. N. recipiebat, aliorumque locorum deſcriptionem & miraculoſi fontis memoriam, digna certè omnia quæ poſteritati commendentur, ſed quæ nobis in turba & preſſu iam nunc elabuntur.

Ann. 1458. Libet ex Camarti excerptis quæ vidimus Corilianenſis Cœnobij deſcriptionem ex parte reponere. Sic ergo ille habet: Corilianum ſedem Epiſcopalem non habet, Ciuitatis tamen nomen & priuilegium obtinet, ſitum eſt in diœceſi Roſſanenſi, diſtat à Roſſano paſſuum 8000. ſitum eſt in faſtigio collis vnde latiſſimus in mare vniuerſamque planitiem proſpectus eſt. Ager Corilianenſis rerum omnium copia exuberat, frumenti enim & olei redundantia potius eſt quàm abundantia, vina verò generoſa ibi fiunt. Maria verò

in his partibus multo ſunt fœcundiora & piſculentiora quàm quæ ex aduerſa parte Italiæ ſunt, maximè verò ad Tarentinum ſinum à quo Corilianum haud longè abeſt: cœlo & aëre ſaluberrimo gaudet ob ſui ſublimitatem: Ibi nemora ſunt ingentia citroniorum, cedrorum & malorum aureorum, maximè verò in horto Principis, quem inter præcipuos totius Italiæ recenſere licet. Plures in ea Ciuitate Conuentus ſunt Ordinum Mendicantium, qui verò noſtri Ordinis eſt antiquitate ipſa longaque S. P. Franciſci de Paula in eo demoratione variiſque miraculis gloriatur. Haud longè ergo à Ciuitatis mœnibus in editiore colle inter orientalem meridionalemque partem planities eſt ſatis amœna latiſſimè ad mare quod orientalius eſt proſpectum exhibens. Ibi ſitus eſt Conuentus noſter Corilianenſis, cui à meridie adſunt celſiores montes in quibus ſylua quæ Sila dicitur, ab occidente valles ſubſunt, Ciuitas autem ipſa ad ſeptemtrionem ſedet. Illius initium ad S. Frãciſcum referre licet qui cùm Paulæ, Paterni, Spezani Conuentus erexiſſet, ad eum demùm locum deuenit. Agebatur Chriſtianus circiter 1476. (Tantum diſſentit Camartus ab Annalibus ſcriptis.) Ibi partim ſua ſponte partim ciuium hortatu moram diuturnam traxit, Conuentumque deſignauit, contemplationi certè atque exercitiis ſpiritualibus percommodum, erat enim tunc temporis maximè ſolitarius nondum tot ædificatis domibus quæ ſucceſſu temporis inter Conuentum & Ciuitatem erectæ ſunt, præterea difficilè iter ac veluti anfractuoſum horrorem ac deuotionem illi afferebat. Viuebat Bernardinus Beſiniani Princeps S. Marci Dux vir maximæ autoritatis & regiæ, Deo item deuotiſſimus & ſpeciali beneuolentiâ in ſanctum virum affectus. Is Hieronymi Principis genitoris ſui exempla ſequutus qui B. Franciſcum impensè diligebat, locum Monaſterio ædificando proprium principali liberalitate conceſſit. Ibi Eccleſiæ Conuentuſq; formam ſuis manibus delineauit, & antequam in Gallias proficiſceretur penè abſoluit expenſis & eleëmoſynis Principis Beſiniani. Extat certè inſtrumentum publicum XXVIII. Octob. an. 1506. cum abſoluta omni ex parte fabrica Petrus Antonius Sanſeuerinas Beſiniani Princeps ſuperioris Bernardini filius Conuentum dicitur exædificaſſe. Ita vir diligens & accuratus dum Ordinem perluſtraret Cœnobiorum Origines veſtigabat & eruebat, pergit porrò multa enarrare quæ ad progreſſum & laudationem Corilianenſis domus faciant, ſed quæ nos breuitatis cauſa prætermittimus.

Ann. 1464. *n.* 1. Ambiguas de tranſitu B. P. N. in Siciliam opiniones Camartus ad hunc modum ediſſerit, loquens de Conuentus Mylaitani erectione: Certè (inquit) illius erigendi causâ ſtupendum à Deo miraculum in perſona S. Franciſci editum eſt. Venerunt ad beatum virum dum in Calabria moraretur Siculi duo, quos ille in Ordine admiſerat, Franciſcus Maioranus & Antonius Bonus, ij pariter in Siciliam miſſi fuerant vt de Conuentu erigendo cum Siculis agerent, re aliquantulum diſpoſita multis precibus à ſancto viro obtinuere vt in Inſulam proficiſceretur, reliquit ille Paulam & ad iter ſe accinxit, maximè dicente ſibi Domino magnam in illis partibus ſegetem præparatam quæ operariis indigeret. Cum verò ad anguſtum Mammertini fretũ, vbi Scylla & Charybdis furores ſuos excitant, aduenisſet in oppidum cui Scillium vulgo *lo Seiglio* nomen eſt haud procul à turre Phari, ſiue in Catonam quod aliud oppidum eſt (neque enim autores inter ſe conueniunt) nautas traiicientes humiliter rogauit vt inopem ſe æris pro Dei amore nauigio exciperent, negant illi, quæ eſt huiuſmodi hominum inurbanitas, nec aliter aſſumere volunt quàm mercede ſoluta: ſedit in ripa, ſubſiſtenti verò viro ſancto atque oranti diuina virtus aſtitit ſuggeſſitque vt ſubiecto pallio, illicò ſic illud mare tot naufragiis infame intrepidus traiiceret, fide tutus expanſo pallio inſiliit cum ſociis, & maxima vſus ſecuritate ac celeritate in aduerſum Siciliæ littus appulit ſtupentibus omnibus & vniuerſis ad inſtar numinis veri venerantibus. Qui vero fuerint ſocij illius & in quem Siciliæ locum appulerint variè autores diſſerunt, quo etiam in loco Siciliæ terram acceperit varia eſt traditio. Quidam enim contendunt ſanctum virum nunquam Meſſanam accedere voluiſſe: alij

aſſerunt firmiſſimè tenentes eum Eccleſiam S. Sepulchri, in qua nunc eſt Conuentus Meſſanenſis, deſignaſſe pro Ordinis ſui Cœnobio atque in illam intraſſe: Alij ad S. Agatham applicuiſſe, vel ad S. Mariam de la Grotta opinantur. Ita Camartus, qui deinceps obſeruat continuum illud miraculum domiti freti, & vt ita dicam, manſuefacti, quo in hodiernum beneficio per B.P.N. merita qui illac nauigant perfruuntur. At verò quæ in vtramque partem aut plures etiam agitantur circa diſſidentes illas ſcriptorum opiniones noſter Ioſephus à Meſſana inſignis eruditione ac pietate vir ſingulari opere vt audio conciliauit. Verùm tamen illud editum ſit non potui reſcire.

Ann. 1469. *n.* 1. Pauli Pontificis cubicularium ex Adorniorum familia Hieronymum de nomine dictum nonnulli arbitrantur: Genuenſes ipſi Ordinem noſtrum fuiſſe poſteâ profeſſum affirmant magnaque morum ſanctimonia floruiſſe ſcribunt.

N. 3. Conuentus Maidæ in hunc annum conferendus, qua de re ad an. 1496. n. 3. Confirmant excerpta Camarti quæ vidimus.

Ann. 1485. qui dies S. Benedicto dicitur non eſt x. ſed xii. Calend. April. quare ſubeſt hallucinatio corrigenda.

Ann. 1493. Exordium Cœnobij apud Giemum, de quo an. 1498. n. 4.

Ann. 1494. *n.* 2. Recognoſcenda veniunt quæ de Genuenſi Conuentu ſcripſimus ex iis quæ nuper accepimus diligentia & ſtudio noſtri Franciſci Mariæ de Agrifoliis. Imprimis autem obſeruat ille Montem ſanum in quo ſitus eſt Conuentus etiam vulgò *Monte Caldetto* dici ex Iuſtiniano in hiſtor. Genuenſ. lib. 1. char. 111. Dehinc etiam aduertit, Sacellum omnium pulcherrimum S. Hieronymo dicatum quod nuper V. Clar. D. Hieronymus Balbi procurauit. Acceſſit & alterum ſatis elegãs liberalitate Nobil. D. Simonis Ayroli, S. Ioanni Baptiſtæ nuncupatum. Tertio & de ſacris pignoribus quæ illic depoſita ſeruantur, præter ea quæ noſter Montoia enumerauit, vtpotè S. Innocentij Martyris, SS. Laurentij & Anteri in paſſione ſocij corpus marmoreo ſepulchro conditum, brachium S. Theodori Martyris, pedem S. Ioannis Martyris, & S. Ioannis Eleemoſynarij aliquas particulas; hæc alia religioſè cuſtodiri tradit, nimirùm SS. Quirini, Maximi & Hyacinthi Martyrum integra corpora, & B. P. N. coſtam: quæ omnia pretioſis thecis contecta magnam habent venerationem. At verò præter coſtam B. P. N. quam diximus, ſunt & caputium eius atque perſpicilia, quorum ſalutarem attactum tam crebra & inſignia miracula comprobarunt, vt ex ſuis Commentariis edenda propediem Genuenſes noſtri ſpem faciant. Nuper autem & Nobiliſſ. Clariſſ. q. V. D. Ioannes Lucas Spinola, Ioannis Dominici Card. frater multa in Eccleſiæ eius ornamentum contulit; atque iam nunc lapidei gradus exſtruuntur quibus eniti facilius poſſint ad montis faſtigium qui Cœnobium noſtrum illic poſitum adeunt. Bibliotheca, quam antè non plures duodecim annos noſter Laurentius de Pereynis cœpit inſtruere, cumprimis elegans, copioſa, & rara eſt. Sed hæc decora ſingulatim perſequi præter inſtituti noſtri rationem fuerit.

Hoc eod. an. Dedicatio Giemenſis Eccleſiæ, de qua ad ann. 1498. n. 4.

Ann. 1496. *n.* 1. Bracancurienſis Cœnobij res non ſatis nobis cognitas cum adeſſemus coràm & veteres eiuſdem Cœnobij ſcripturas recognoſceremus, deprehendimus. Quantùm enim eſt ad fundatorem Conuentùs fruſtra Ioannem Baldricurium cum Roberto patre confudimus, aut potius diſtinguere non potuimus, aliorum autoritatem ſecuti. Sed Fundationis inſtrumentum, an. 1501. die iv. Octob. ſcriptum pro Margareta de Baudricour, nos docet, Ioannem, Roberti & Aleydis de Chambly filium fuiſſe ſororéſque duas habuiſſe Margaretam ipſam fundatricem & alteram Bonam, niſi fallor nominatam, ipſúmque Ioannem Franciæ Mareſchallum & Burgundiæ Gubernatorem diſertè commemorat. Quam ad rem placet exſcribere litteras R. D. Andreæ cognomento d'Eſpinay Card. Lugdun. & Burdig. quæ ſimul & fidem faciant de antiqua B. Virginis dictæ de Bracancour ædicula. Illæ igitur ſic habent.

Recognitio.

ANDREAS *miſeratione diuina tit. S. Martini in montibus S. R. E. Presbyter Card. Lugdun. & Burd. Eccleſiarum Archiepiſcopus ac Galliarum & Aquitaniæ Primas & Comes Lugdun. Vniuerſis & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus præſentes inſpecturis, Salutem in Domino ſempiternam. Æterna mercedis particeps efficitur qui bonorum operum ſe conſtituit promotorem; cupientes igitur vt perpetua Cappellania ruralis Eremitorium nuncupata B. Mariæ Virginis de Bracancour, ſita propè locum ſeu caſtrum Blaſij, Lingonenſis diœceſ. in ſuis ſtructuris reparationibus & ædificijs reparetur, reſtauretur & manuteneatur, libris quoque, calicibus, &c. decenter muniatur, ad id Chriſti fidelium eleëmoſyna quamplurimum ſunt neceſſaria & opportuna, ideoque pro parte Ven. Viri D. Iacobi Guillermi Presbyteri dictæ diœceſ. Nob. Vir. D. Ioannis de Baudricour Chriſtianiſſimi Principis D. Caroli Francorum Regis & pro eo in Burgundia Gubernatoris fuimus humiliter & deuotè requiſiti quatenus neceſſitati ipſius Cappellaniæ ſubuenire dignaremur. Nos igitur Andreas Card. præfatus piæ voluntati ipſius Iacobi annuere volentes de Omnipotentis Dei miſericordia ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius autoritate confiſi, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus & confeſſis qui dictam Cappellaniam ſeu Eremitorium, in Conceptionis & Purificationis B. Mariæ V. ſecundarum feriarum Reſurrectionis D. N. Ieſu Chriſti & Sanctæ Pentecoſtes & Aſſumptionis eiuſd. B. Mariæ V. feſtiuitatibus, ſolemnitatibus & diebus, à primis Veſperis vſque ad ſecundas Veſperas incluſiuè deuotè viſitauerint annuatim & ad reparationem, &c. totiens quotiens id fecerint diebus & horis ſupradictis centum dies de iniunctis eis pœnitentiis, vel quæ ſibi merito iniungi deberent in Domino miſericorditer relaxamus, præſentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. In quorum, &c. Datum Turonis ſub an. à Natiuitate Domini 1489. indict. VII. die verò IV. menſis Nouemb. Pontif. S. D. N. Innocentij Papæ VIII. an. 6.* Ex his porrò liquet inſuper eo tum tempore nondum noſtris ceſſiſſe illud Oratorium, cum tamen an. 1493. illic Corrector fuerit inſtitutus vt obſeruauimus. Veniſſe autem porrò in eum Conuentum ad Eccleſiæ dedicationem B P. N. ipſius Cœnobij Commentaria manifeſtant. Quantâ denique pietate animique deuotione hunc locum colerent Fundatores ex pluribus documentis apparet, nam & à Georgio Amboſio Card. & Leg. ab an. 1502. Indulgentias impetrauerunt pro Viſitantibus Sepulchrum Domini, cuius ibi ædicula extat ad Ieroſolymitanæ formam, tum etiam Crucem quæ ad viam qua venitur à Caſtro in Cœnobium proſtat, quas Ioannes Amboſius Lingonenſis Epiſcopus eodem anno recognouit & amplificauit. Quin & ann. 1508. alias à Iulio II. Pont. ac denique an. 1513. alias iterum à Franciſco de Claromonte & Renato de Prie Cardd. Legatis ad eundem effectũ exorauerunt. Sed & hæc & alia eius domus antiqua monumẽta perſcrutati & proferre nõ vacat.

Ann. 1497. Ab hoc anno S. Suſannæ Cappella in Giemenſi Cœnobio dedicata eſt, qua de re ad an. 1498. n. 4.

Ann. 1501. Litteræ B. P. N. pro Conuentu Romano ad hunc ann. ſcriptæ ex pag. 406. requirendæ. Item aliæ pro Abbatia S. Pauli iuxta muros Bellouacenſes ex pag. 490.

Ann. 1507. Dedicatio Eccleſiæ Montis gaugerici, de qua pag. 92.

Eod. an. n. 2 Quod de Magalonenſi Epiſcopo diximus probabilius videtur de Maleacenſi dicendum, atque is tum fuit fortè Dionyſius ille de quo in Conuentu Caſtri-Eraldi meminimus.

Ann. 1511. *n.* 5. Paulum à Paterno Dauid Romæus Thomam perpetuo vocat errore manifeſto.

Ann. 1512. Exordium Cœnobij apud Hiſpalim à quibuſdam in h. annum confertur ex pag. 233.

Ann. 1517. Dedicatio Hiſpalenſis Eccleſiæ, ex pag. 233.

Ann. 1522 Dedicatio Eccleſiæ apud Caſtrum-Eraldi, ex pag. 46.

Ann. 1523. S. Oliuæ ſodalitium apud Panormum noſtris delatum, anno ſequenti de corpore S. Oliuæ effodiendo actum, &c. ex pag. 183.

Ann. 1526 Dedicatio Eccleſiæ Bomerienſis, ex pag. 125.

Ann. 1527. Burdigalæ donatum noſtris Monialium Auguſtinianarum Cœnobium ab antiquo deſertum, ex pag. 415.

Ann. 1535. De noſtro *Didaco à Sylua* extant plura in Aphoriſmis Inquiſitorum quos edidit Antonius de Souſa, nam & Bracharenſis Epiſcopus & Hiſpaniarum Primas effectus dicitur. Cõtrouertitur autem cuius Ordinis fuerit, noſtri contendunt ex Ordine Minorum in noſtrum tranſiiſſe atque ab eo Inquiſitorem Generalem aſſumptum demùm ad Epiſcopalem & Archiepiſcopalem dignitatem aſcendiſſe, in quo habent ſuffragantes ſibi Bullas Pontificias aliaque firma ſatis argumenta, nonnulli de tranſitu ad noſtros reticent, alij non alium quàm Ordinis Minorum profeſſorem faciunt. Nos ſimpliciter quæ de illo nobis innotuerant ſcripſimus, nec iam vacat eam controuerſiam diſcutere quam in noſtri Ordinis gratiam laudatus à nobis non ſemel R. P. Franciſcus Maria de Agrifoliis pertractauit & ad nos tranſmiſit. Quin & R. P. Antonius de Souſa in ſui Operis recognitione priorem ſententiam ſe retractaturum ſpopondit.

An. 1540. n. 1. Docent nos Camarti excerpta & Hiſtoria Alphonſi II. Regis, eo loco vbi obtruncati ſunt à Turcis Hydrunti martyres ædiculam fuiſſe ædificatam nomine S. Mariæ ad martyres, ad quam poſtea Cœnobium noſtrum adſtructum fuit, ad an. vt ille habet 1542. quod tempus biennio Annales ſcripti anticipant Narrat autem memorabilem imprimis euentum, ex quo maior Hydruntinis martyribus reuerentia conciliata eſt. Is ad hunc modum habet. Die x. Octob an. 1616. quatuor horis antè lucem matutinam apparuit militibus qui tunc excubias noctis in Arce Hydrunti faciebant lumen immenſum intra Eccleſiam noſtri Conuentus valuis ipſius apertis multaq; luce coruſcis; ſtupentibus militibus ob rei nouitatem viſa fuit hominum maxima multitudo in veſtibus albis, quorum quilibet manu candelam accenſam geſtabat toto corpore velut refulgente. Porrò exierunt ab Eccleſia vniuerſi bini inſtar proceſſionis & deſcenderunt per aliquot gradus ſcalæ lapideæ quæ ibi extat, ſteteruntque in circuitu lapidis & crucis quæ ibidem fixa eſt, vnde poſt aliquantulam moram in vallem per gradus ordinatè deſcendentes venêre ad proximam Cappellam atque in eam introiuere & rurſum eodem ordine reuerſi noſtri Conuentus Eccleſiam ingreſſi ſunt. Vix de mane inclaruerat & ecce ex parte Illuſtriſſimi D. Caſtellani venêre milites ad Conuentum vt peterent à fratribus quænam fuiſſet nocturna illorum ſolemnitas & vnde tanta hominum luminumque multitudo, fratres verò huius rei ſe penitus ignaros confeſſi ſunt. Nouem deinde à prima viſione diebus elapſis, iterum eadem viſio, non ipſis ſolis Arcis cuſtodibus, ſed & aliis qui per Ciuitatis mœnia militares quoque excubias faciebant apparuit, viſaque fuit Eccleſiæ nauis in qua martyrum oſſa requieſcunt immenſa luce refulgere. Contigit verò eo ipſo tempore ex Epyro Chriſtianos aliquot qui à Turcis captiui tenebantur, è vinculis effugere, aſcenſaq; naui Chriſtianorum proſpero vento Hydruntum quod ſexaginta tantum milliaribus à Cephalonia diſtat appulêre, à quibus Hydruntini didicerunt illa ipſa nocte qua lux Martyrum apparuit, Turcas cum viginti ſex triremibus è portu ſoluiſſe, vt aduerſus Hydruntum irruerent, cumque ad conſpectum ferè ciuitatis acceſſiſſent tanto & tam valido impetu agitatas triremes vt ex illis quatuordecim ſubruerentur, reliquas incerto mari delatas huc illucque diſperſas coadunari denique minimè potuiſſe. Qua re cognita Vicarij Generalis mandato ſupplicationes indictæ totius Cleri & Populi ad Eccleſiã S. Mariæ ad martyres, &c.

An. 1571. Conuentus Fori-Iulij dimittitur, an. 1529. n. 2. *Eod. an.* excidit n. 2. & quæ ſub eo ſcripſeramus quæ poſtmodum reſtituere non licuit.

An. 1578. n. 7. Carolus Sauſſeyus Annalium Eccleſ. Aurelian lib. 14. de Franciſco Falcone Epiſc. Aurelian. In Conuentu Minimorum Pariſienſium (l. Nigeonenſium) B. Franciſco de Paula deuotus Sacellum miro curauit opere exædificandum.

An. 1584. Obitus P. Matthæi Bordier, ex pag. 310.

An. 1586. Conuentus Caſalis noui ad hunc annum referendus, ex pag. 301.

Ann. 1588. *n.* 2. Chronicon Fublinenſe quod promiſeramus & antè annos tres perſcriptum in ſchedis ſeruabamus ob temporis breuitatem non eſt edi-

tum. Quare nonnulla ex eo hîc neceſſariò veniunt reponenda. Imprimis verò locum ſic deſcribebamus. Fublinum vt vocamus, aut verius Feublaniæ vt in Actis Capituli Meldenſis legimus, ignoti ferè nominis viculus eſt in Lugdunenſi quarta diœceſ. Meldenſ. ſeu in ea Galliæ parte quam nos Briam nominamus, Veteres Brigeium, aut Brigenſem ſaltum dixerunt. Situs illi eſt in monte Meldenſis agri, ad Matronæ flexum ſeu circumductum, quâ pronus ille ac decliuis in ripam præterlabentis fluuij ſpectat, æquali ſpatio, trium milliariorum aut circa, diſtans à Meldarum metropoli, Veteribus Iatinum dicta, & Monticellis ſeu Monte aqueo, regio ad ruſticationem ſeceſſu longè nobiliſſimo, huic ad Orientem, illi Occidentem inter atque Septentrionem obuerſus: montem ipſum à meridie nonnihil extantem habet, illincq; quâ declinat verſùs Orientem Brodolium S. Fiacrij Monaſterio & nomine celebrem pagum altero non procul milliario proſpicit. Ad Occidentem, vbi mons in planitiem molliter inflectitur, eminet ipſi vico gentilitium & auitum nobilis Poſſemiorum familiæ prædium, querceto imprimis ſpectabile, ſatiuis deinde cum arboribus tum oleribus abundans & fertile, pratis etiam atque vineis florens & amœnum, vt compoſita ex æquo videatur neceſſitati iucunditas. Ager eſt in vniuerſum iugerum ſeu aripennium quatuordecim aut quindecim, cui circumducta eſt recto & longo tractu maceria lapidei & cæmentitij operis, quæ locum præſtat non modo tutum atque ſecurum, ſed proſpectu etiam magnificum, &c. De pretioſis etiam lipſanis quæ ibidem aſſeruantur hæc interſeruimuſ: Sub idem tempus (an. 1602.) plurima & grandia oſſa B. Celiniæ Virginis Meldenſis, quam S. Genouefa ſacro velamine induerat, & à proco per miraculum liberauerat (vt habent eius Acta apud Surium die III. Ianuar.) hodieque à ſuis Ciuibus annuo feſto & IX. lectionum Officio colitur quod Eccleſiæ Meldenſis Tabulæ XII. Kal. Nouemb. referunt, & SS. Martyrum Tranquillinæ, Chriſtinæ & Remediæ, quæ de numero perhibentur vndecim millium Virginum Colonienſium in Fublinenſem Eccleſiam ſolemni pompa & ritu perlata ſunt, &c. Sed & Meldenſis Epiſcopi gratioſas in comprobationem fundationis Poſſemianæ litteras non fruſtra excerpendas & hic ſubiiciendas putauimus; illæ ſic habent:

Ioannes de Veteri Ponte *diuino nutu ac Sedis Apoſtolicæ autoritate Meldenſis Epiſcopus: Omnibus & ſingulis in Chriſto fidelibus, Salutem in Domino. Nota ſatis ac penè in vniuerſos Chriſtianæ ditionis fines diffuſa Fratrum Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula pietas & religio, non paucos Chriſtianæ fidei alumnos compulerat, ad propagandam magis ac magis diuinæ Bonitatis gloriam, quorundam eiuſdem Congregationis Cœnobiorum extructione: cùm hæc eadem Minimorum pietas, apud Dominum Petrum de Pouſſemie ſummis virtutibus præfulgentem, in noſtra Meldenſi Eccleſia Canonicum & Cantorem, quemque ob ſingularem illius vitæ & morum integritatem, ſed & non mediocrem rerum Eccleſiaſticarum peritiam nobis in coadiutorem, magnum Vicarium vulgò nuncupatum, Epiſcopalis officij adſciuimus & delegimus, tanti fuit ponderis & momenti, vt is Spiritu ſancto afflatus ſuburbanam domum ruſticamque villam ſuam in pago Feublinenſi ſitam, eiſdem Fratribus paucis ab hinc annis gratuito dono contulerit: ibique Monaſterium tum ad fundendas Omnipotenti Deo laudes, tum ad quorundam eiuſdem Ordinis Fratrum & Correctoru habitationem & alimentum, proprijs ſumptibus propriaque diligentia in iuſtam fabricam duci curauerit. Quod quidem egregium pietatis facinus ſimul cum emolumentis permaximis quæ à concionibus eorundem Fratrum, confeſſionum auditione, alijſque conſimilibus pietatis officijs erga quàm plurimos collatis quotidie manant, cùm primùm multorum relatione ad nos perueniſſet, nihil quicquam conditori Deo iucundius fore arbitrati ſumus, quàm ſi ſublatis in cælum manibus ipſi immortales gratias rependeremus, quippe qui hac noſtra adeò ærumnoſa tempeſtate gnauos operarios qui nobiſcum in vinea Domini laborarent, ab ea vitiorum radices euellerent & nocituras hæreſum ſtirpes eliderent de nouo miſerit. Verùm ipſis Fratribus Minimis eiuſdem Feublinenſis Conuentus fundationem quantùm ad nos pertinet comprobari humiliter poſtulantibus, ita quod ipſi ac eorum pro tempore ſucceſſores priuilegijs ac immunitatibus à Sede Apoſtolica Ordini ſuo indultis hac in noſtra diœceſi licitè & omnimodè impoſterum potiri valeant. Nos illo-*

rum votis tanquam legitimis æquo animo reſpondimus, ac nunc denuò reſpondemus, vt quæ eiuſdem fundationis fideiuſſionem à præfato Domino de Pouſſemie factam non modò gratam & periucundam, ſed etiam ratam fixamque habemus. Poterunt etiam ipſi Fratres in omnibus huiuſce noſtræ diœceſis Eccleſiis, Parochiis, ac locis congruis, ſicut optimos decet Religioſos, concionari, confeſſiones audire, rem ſacram peragere, aliaque Charitatis officia exercere, iuxta facultatem à Sede Apoſtolica ſibi conceſſam, & quibus cæteri ſui Ordinis Fratres ad communem ſanctæ matris Eccleſiæ vtilitatem ac animarum ſalutem alibi funguntur: ipſis Fratribus proinde in omnibus & contra omnes auxilium ac opem laturi. In quorum omnium fidem chirographum noſtrum propria manu hiſce appoſuimus, necnon officij noſtri ſigillo muniri curauimus anno Dominicæ Incarnationis milleſimo ſexcenteſimo quarto decima ſeptima die menſis Maij. Sic ſignatum I. De Veteri Ponte Epiſcopus Meldenſis.

Atque hæc de multis pauca libaſſe quantum per tempus licet, ſatis erit.

Eod. an. in fine quæ diximus, de Franciſco de las Cueuas emendanda, ex app. 2.

An. 1591. Obitus Sororis Annæ le Lieur & P. Hieronymi Frizō, ex p. 338. & 423.

Ann. 1597. Conuentus Noſiaci dimittitur, ex pag. 302.

Ann. 1601. Obitus P. Petri à Mena, ex pag. 361.

Ann. 1602. Dedicatio Eccleſiæ Mantuanæ, ex pag. 344.

Ann. 1603. Rhegij Iulij direptio & euerſio Eccleſiæ, &c. ex pag. 348.

Ann. 1605. Dedicatio Fublinenſis Eccleſiæ, ex pag. 328. Conuentus Viuarij conferendus in hoc ann. ex pag 386.

Ann. 1606. Conuentus Ornati in hunc annum reuocandus, ex pag. 414.

Ann. 1609. Eleuatio corporis S. Primiani, ex pag. 357. Eleuatio corporis P. Gaſparis Boni, ex pag. 394.

Ann. 1610. Eleuatio P. Alphonſi Villamaioris, ex pag. 349. Retrahendus in hunc an. Laudunenſis Conuentus, ex pag. 423.

Ann. eod. 1610. *n.* 5. *lege* Gallis non perinde factum atque Italis. Nam etſi præter Pariſienſe Cœnobium aliud non haberent quod in rebus ſuis computarent, huius vnius magnificentia, &c. Quamuis enim opus ad hæc vltimam manum non accepit & per loci anguſtias hortis. *Ibidem* in Epitaphio Dianæ Franciæ pro III. Nonas *lege* III. Idus, quod & in marmore corrigendum.

Ann. 1612. Conuentus Manæ, ex pag. 382.

Ann. 1613. Dedicatio Eccleſiæ Nanceianæ, ex an. 1590. n. 1.

Ann. 1615. Dedicatio Eccleſiæ Auallonenſis, ex pag. 414. Erectio Prouinciæ Cataloniæ, ex pag. 446.

Ann. 1616. Obitus Ludouici Frizon, ex pag. 423.

Anno 1617. Dedicatio Eccleſiæ Maſſilienſis, ex pag 356.

Anno 1618. Dedicatio Eccleſiæ Caſtrotheodoricenſis, ex pag. 404.

Anno 1620. Dedicatio Eccleſiæ Sueſſionenſis, ex pag. 307.

Anno 1624. Dedicatio Eccleſiæ Vitriacenſis, ex pag. 441.

Eod. an. n. 15. Reponenda ex Chronico Fublinenſi quod citauimus ea quæ de noſtro Stephano & Antonio ſcripſeramus. Sunt verò iſtiuſmodi: Obnoxia malis obſtinatiſque corporũ affectibus tempeſtas multos è noſtris afflixit, quod non parùm ab hoc initio (Correctoriatûs) animum meum excruciauit, ſed ad viuum penetrauit & transfodit conſecuta mors chariſſimorum mihi pignorum P. Stephani Hug Biterrẽſis & P. Antonij de Foligni Pariſini, quos cum aliquando ſub diſciplina meâ (Philoſophiam nimirum ac Theologiam prælegens) habuiſſem, penitiùs nouera m. Erat ille, acri, viuo, præſentique ingenio, placidis tamen moribus & ad omnem honeſtatem compoſitis, vigebat in eo iudicium cum memoriâ, ſed habitu corporis erat infirmo & malè affecto. Hic non adeo ſubtili aut viuaci ingenio, morum tamen ſuauitate præcellebat & quadam mentis teneritudine qua vehementer afficiebatur ad res pias atque diuinas, meliori erat memoria quàm iudicio, ſed habitudine corporis firma & benè valenti. Ambo ſub idem tempus Ordinem ingreſſi, tyrocinij tempus ſimul exegerant, exactoq; profeſſus ille XXV. Ianuar. hic XXI. Mart. eod an. 1619. eodem loco, Nigeone. Ambo pari paſſu ad omnem virtutem & litterarum ſtu-

dia

dia progreſſi, nunquam ab inuicem aut loco aut tempore aut affectu diuulſi, ſacris omnibus communiter initiati, nouiſſimè ad Octauam Pentecoſtes in Preſbyteros vncti conſecratiq; fuerant. Prior autem in morbū incidit Stephanus, ambo tamen haud longo interiecto ſpatio cōſumpti ſunt. Hugius certè dyſenteria miſerabiliter excarnificatus poſt acerrima & diuturna tormenta mirabili æquanimitate tolerata ad diem XVII. menſ Octob. extinctus eſt. Follignius, qui ægrotanti & decumbenti Stephano aliiſque mira corporis & animi promptitudine adfuerat, febre primùm leuiter attactus, mox autem pleuritide correptus, inſanabili ægritudinis genere ad diem XXIII. Nouemb. ſimiliter extinctus eſt. Sed quæ illi pietatis argumenta dederint, quæ documenta reliquerint intaminatæ vitæ, quæ pignora monimentaq; proximæ nec vltra differendæ beatitudinis expreſſerint, non poſſunt niſi iuſto volumine percenſeri. Abrūpo victus dolore, victus magnitudine rerū quas mente tacitus recolo. Verè verè beatum par, cuius æternùm, quod voueo, quod facio, meminiſſe non pigebit. Hæc ibi.

An. 1625. *n.* 8. Libet hîc quoque ab Fublinenſi Chronico Tumulum Rangolij noſtri adiicere ſed continuo tractu perſcriptū. R. P. Claudius Rangolius Creſpeienſis Valeſius Hebraïcè, Græcè, & Lati è doctus, Incomparabilis Eloquentiæ Scripſit in Reges Commentariorum libros duos. Diffuſâ in labijs dicendi gratia, animos ad virtutem mulcebat, trahebat, perducebat. Perſuaſus ipſe Sanctorum rebus geſtis & exemplis (quæ illi lectio penè continua) animauerat ſe ad communem vitæ curſum ſuperandum. Diuinarum rerum cogitatione liquefiebat, & in multas aliquando lachrymas totus ſoluebatur. Feruenti zelo ad cultum Dei promouendum accenſus vitiorum mentionem exhorrebat. Corporis & animi puritatem imprimis amauit & coluit, paupertatem ex hoc atque abſtinentiam, reliquas virtutes cum his ſeriò complexus. Solitudo & receſſus in magna parte voluptatis fuit, in otio tamen nunquam fuit. Dum ad perfectionis metam intenſo curſu properat, & corpus duriter macerat, mors in maturam virtutis meſſem falcem iniicit, ſed heu! in virum fato immaturum. O quæ intercepta immortalitati & nobis Opera! Fublinum in agro Meldenſi hinc nobis luctum fecit, &c.

An. 1627. Dedicatio Eccleſiæ Niuernenſis, ex pag. 417.

An. 1628. Dedicatio Eccleſiæ Carnotenſis, ex pag. 479.

An. 1629. Dedicatio Eccleſiæ Peronenſis, ex pag. 420.

An. 1630. Dedicatio Eccleſiæ Rhemenſis, ex pag. 279. Eleuatio ſepulchri B. Franciſci P. N. ex pag. 25.

AD APPENDICEM SECVNDAM.

ANTONIVS DE LA GRANGE, *leg.* ANDREAS, *& adde*, Alia pia opuſcula edidit ſuppreſſo nomine.

HILARION DE COSTE, de quo etiam require in Catalogo Prouincialium Franciæ, *app.* 3.

LVDOVICVS DONY, &c. *adde*. Nouiſſimè magno labore concinnauit: *Officia propria Sanctorum Regienſis Eccleſiæ*, Aquis-Sextiis, *typis* Ioannis Roize, &c. an. 1635. edita.

AD APPENDICEM TERTIAM.

In Prouincia V. ſeu Genuenſi, *lege*.

1587. BENEDICTVS DE AMICIS, de quo alibi.

1590. THEODORVS A BELVEDERIO, qui Thomas in Actis.

1593. DIONYSIVS CALDORA, cuius loco Vicarius Ioānes Baptiſta Poſſentus.

1596. IOANNES BAPTISTA POSSENTVS, qui ſuprà.

1599. MARCELLVS ORLANDVS, qui relictus Lombardiæ, electo in Genuenſem Gabriele Cicala.

1602. THOMAS SEMINVS, de quo alibi.

1605. FRANCISCVS A GENVA.

1608. IOANNES PAVLVS A FORNARIIS.

1611. GABRIEL CICALA. Et hæc habuimus reponenda ex Catalogo quem nouiſſimè ad nos dedit noſter Franciſcus Maria de Agrifoliis, reliqua non diſſentiunt.

CAPITVLA GENERALIA.

I. *Romanum.*
II. *Turonenſe.*
III. *Toloſanum.*
IV. *Romanum* II.
V. *Pariſienſe*, ſeu *Nigeonenſe.*
VI. *Romanum* III.
VII. *Malacitanum.*
VIII. *Gratianopolitanum.*
IX. *Genuenſe.*
X. *Paulanum.*
XI. *Bononienſe.*
XII. *Valentinum.*
XIII. *Bononienſe II.*
XIV. *Foro-iulienſe.*
XV. *Valentinum II.*
XVI. *Genuenſe II.*
XVII. *Foro-iulienſe II.*
XVIII. *Genuenſe III.*
XIX. *Valentinum III.*
XX. *Foro-iulienſe III.*
XXI. *Romanum IV.*
XXII. *Valentinum IV.*
XXIII. *Genuenſe IV.*
XXIV. *Auinionenſe.*
XXV. *Barcinonenſe.*
XXVI. *Genuenſe V.*
XXVII. *Romanum V.*
XXVIII. *Valentinum V.*
XXIX. *Genuenſe VI.*
XXX. *Auinionenſe II.*
XXXI. *Barcinonenſe II.*
XXXII. *Genuenſe VII.*
XXXIII. *Maſſilienſe.*
XXXIV. *Romanum VI.*
XXXV. *Romanum VII.*
XXXVI. *Genuenſe VIII.*
XXXVII. *Barcinonenſe III.*
XXXVIII. *Maſſilienſe II. proximè celebrandum.*

GENERALES.

I. *S.P.N. Franciſcus quoad vixit.*
II. *Franciſcus Binet.*
III. *Germanus Lionet.*
IV. *Franciſcus Binet.*
V. *Franciſcus Cerdonis.*
VI. *Franciſcus Binet.*
VII. *Martialis de Viciniis.*
VIII. *Ioannes Sutoris.*
IX. *Deſiderius de la Mote.*
X. *Franciſcus Bellemere.*
XI. *Gaſpar Ricciullus à Foſſo.*
XII. *Bernardus Faber.*
XIII. *Gaſpar Ricciullus, qui ſuprà.*
XIV. *Marcellus Palmerius.*
XV. *Simon Guichardus.*
XVI. *Ioannes Malras.*
XVII. *Hugo de la Chaux.*
XVIII. *Hieronymus Annonus.*
XIX. *Ioannes de Beauregard.*
XX. *Ioannes Iudas.*
XXI. *Ioannes à Flumine-frigido.*
XXII. *Marcellus Palmerius.*
XXIII. *Gaſpar Paſſarellus.*
XXIV. *Valentinus à Maſſa.*
XXV. *Ioſephus le Tellier.*
XXVI. *Alphonſus Villamaior.*
XXVII. *Stephanus Carnevalsus à Francica.*
XXVIII. *Gregorius Carbonellus à Paula.*
XXIX. *Iſidorus Samblaſius.*
XXX. *Petrus de Mena.*
XXXI. *Hieronymus Durand.*
XXXII. *Petrus Hebert.*
XXXIII. *Stephanus Augier.*
35. *Matthias Chico.*
XXXIV. *Didacus Arias de Valcarcel.*
XXXV. *Franciſcus à Mayda.*
XXXVI. *Ægidius Camart.*
36. *Simon Bachelier.*
XXXVII. *Franciſcus à Longobardis.*

COLLEGÆ

COLLEGÆ GENERALIVM.

B. P. Franciſcus Collegas videtur pro voluntate aſſumpſiſſe, Vicario autem Generali quem inſtituit quos dederit, diximus an. 1507.

II.

Iacobus de Morano.
Matthæus Michel.
Franciſcus Cerdonis.

III.

Matthæus Michel.
Claudius Deniſon.
Ioannes Thalamonis.

IV.

Deſiderius Bertrandi.
Georgius Tonſſe.
Matthæus Michel.

V.

Deſiderius Barbier.
Nicolaus Bethune.
Franciſcus de Crotone.

VI.

Dominicus Malherbe.
Iſaacius Caignet.
Deſiderius de Mota.

VII.

Franciſcus de Marda.
Ioannes Boulon.
Alphonſus de Aquila.

VIII.

Marcellus Palmerius.
Hugo de la Varenne.
Hieronymus de Santella.

IX.

Gaſpar Ricciullus de Feſſo.
Petrus Cadilonu.
Didacus d'Alburquerque.

X.

Paulus à Conſentia.
Saluius du Puch.
Ioannes de Vallepeigna.

XI.

Antonius à Martina.
Simon Guichardus.
Ioannes de Vallepeigna.

XII.

Ioannes à Monte-forti.
Saluius à Puteo.
Franciſcus Iaſarta.

XIII.

Hieronymus Sammarcus.
Nicolaus de la Fontaine.
Didacus d'Alburquerque.

XIV.

Placidus Talaïa.
Hugo de la Chaux.
Petrus Mignonius.

XV.

Dominicus de Tamomena.
Bernardus Gauuit.
Iulianus Hurtado.

XVI.

Nicolaus à Motula.
Mathurinus Aubert.
Ioannes Martinez.

XVII.

Petrus de Briatico.
Ioannes de Beauregard.
Ioannes de Pharias.

XVIII.

Stephanus Veſpulus à Maſſa.
Nicolaus du Cloud.
Petrus de Melgar.

XIX.

Ioannes à Cortali.
Robertus Iahan.
Ioannes Martinez.

XX.

Benedictus à Nucibus.
Ioannes Certain.
Iacobus de Ledeſma.

XXI.

Nulli ſunt electi.

XXII.

Virgilius de Caſtrofranco.
Ioſephus le Tellier.
Franciſcus de Hennares.

XXIII.

Vincentius de Pedemonte.
Nicolaus Ficquet.
Antonius de Bezerra.

XXIV.

Benedictus de Benedictis à Nucibus.
Petrus Fourbeur.
Gregorius de Valbuena.

XXV.

Stephanus à Francica.
Vincentius le Blanc.
Gabriel Eſpagnol.

XXVI.

Franciſcus Longus à S. Blaſio.
Iacobus Billaut.
Franciſcus Conche.

XXVII.

Michaël Carafa.
Simon Bidaire.
Hippolythus Serranus.

XXVIII.

Ioannes Baptiſta à Piſa.
Pontius Iambart.
Rodericus Ximenes.

XXIX.

Dominicus à Marchia.
Gaſpar Dinet.
Hippolythus Serrano.

XXX.

Horatius de Reatis.
Rolandus Guillebour.
Franciſcus de Tamayo.

XXXI.

Franciſcus Longus à Coriliano.
Petrus Hebert.
Emanuel de los Cobos.

XXXII.

Dionyſius Corteſius.
Adrianus Thierry.
Melchior de Spinoſa.

XXXIII.

Eugenius Campoclaro.
Bartholomæus Prouſt.
Marcus à S. Hieronymo.

XXXIV.

Gregorius Carbonellus à Paula.
Vincentius le Blanc.
Hieronymus Gaſca.

XXXV.

Sylueſter à Macherata.
Franciſcus de la Riuiere.
Andreas de Valbuena.

XXXVI.

Benedictus Caponetus à Catanâ.
Simon Bachelier.
Didacus de Ayala.

XXXVII.

Ignatius Verdolinus à Neapoli.
Ioannes Kermarec.
Ioannes Piña de Celis.

ZELOSI.

I. *Iacobus l'Eſperuier.*
II. *Franciſcus Binet.*
III. *Dionyſius Barbier.*
IV. *Franciſcus Binet.*
V. *Ioannes Bardonis.*
VI. *Franciſcus Binetus.*
VII. *Deſiderius de Mota.*
VIII. *Guillelmus Figuli.*
IX. *Deſiderius de la Motte, qui ſup.*
X. *Hugo de Calce, qui & antè.*
XI. Idem *de Calce.*
XII. *Saluius à Puteo.*
XIII. *Gaſpar Ricciullus à Foſſo.*
XIV. *Hugo de Calce, qui ſuprà.*
XV. *Hugo de Calce.*
XVI. *Mathurinus Aubert.*
XVII. *Mathurinus Aubert,* idem.
XVIII. *Ioannes Iudas.*
XIX. *Ioannes de Beauregard.*
XX. *Ioannes Iudas.*
XXI. *Ioannes de Flumine-frigido.*
XXII. *Ioannes Iudas, qui ſuprà.*
XXIII. *Gaſpar Paſſarellus. Rolandus Guillebour. Alphonſus à Caſtello.*
XXIV. *Ioannes Ropitel.*
XXV. *Benedictus de Benedictis à Nucibus.*
XXVI. *Iulius à Paula.*
XXVII. *Stephanus Carneualius à Francisca.*
XXVIII. *Benedictus de Amicis.*
XXIX. *Iſidorus Samblaſius.*
XXX. *Stephanus Augier.*
XXXI. *Franciſcus Humblot.*
XXXII. *Hieronymus Durand.*
XXXIII. *Franciſcus Fortunatus.*
XXXIV. *Ioannes Piña de Celis.*
XXXV. *Adeodatus Lomellinus.*
XXXVI. *Simon Bachelier.*

CONVENTVS.

CONVENTVS.

A

Abbatis-villæ.
Æſij.
Aiamontis, Collegium.
Alaquazij.
Albæ-terræ.
Albalatæ.
Agrigenti.
Albingauni.
Alcalæ Ganzulorum.
Alcami.
Aletij.
Alexandriæ.
Algaliolæ.
Almontij.
Almoradij.
Almunezatij.
Alneti.
Amantiæ.
Ambaciæ.
Ambiani.
Anconæ.
Andegaui.
Anderlaci.
S. Annæ.
Anoiæ.
Anticariæ.
Antuerpiæ.
Aquarum-Sextiarum.
Arahalij.
Arboſij.
Archidonæ.
Arelatis.
S. Arpini.
Aſtapæ.
Aſtygis.
Atriæ.
Auallonis.
Auerſæ.
Auinionis.
Aureliæ.
Azalcaçarij.

B

Balneoli.
Barcinonis.
Barij.
Barri.
Baſſingij.
Belli-regardi.
Bellouaci,
Belnæ.
Belvederij.
Bergomi.
Bernaldæ.
Beſidiani.
Biatiæ.
Biterrarum.
Bitonti.
Bituricarum.
Blauiæ.
Bleſarum.
Bomeriatum.
Bonæ-domus.
Bonifacij.
Bononiæ.
Bracancuriæ.
Briatici.
Briennæ.
Briuatis.
B xiæ.
Brunduſij.
Bruxellæ.
Burdigalæ.
Burelli.
Burgetti.
Burgorum.

C

Cabræ.
Cabilonis.
Cæſarauguſtæ.
Cæſarodum Turonum
Cæſennæ.
Calaris.
Calatæ-Heronis.
Caletij.
Calniaci.
Calopicciati.
Calui-montis.
Camarenæ.
Campaniæ.
Campiniaci.
Camporum.
Capuæ.
Capurzij.
Carcaſſonæ.
Carnoti.
Caſalis noui.
Caſcanti.
Caſertæ.
Caſtallæ.
Caſtaniæ.
Caſtellanæ.
Caſtellariarum.
Caſtillionis.
Caſtri-Almurini Stabienſis.
Caſtri-Eraldi.
Caſtri-Ioannis.
Caſtri-noui.
Caſtri-Theodorici.
Caſtri-Veterani.
Caſtri-villarij.
Catanæ.
Catanzari.
Catonæ.
Cauæ.

Centutij.
Cirellæ.
Ciminæ.
Ciri.
Ciuitatis.
Claiettæ.
Clarimontis.
Codicori.
Cœnomani.
Comi.
Compendij.
Compluti.
Condri.
Conilij.
Conſentiæ.
Cordubæ.
Corliani.
Cremonæ.
Crotonis.
Cryptaliæ.
Cupeiſani.

D

Decem-pagorum.
Decetiæ.
Dertuſæ.
Dieppæ.
Diuionis.
Dolæ.
Draguignani.
Drepani.
Duaci.
Duni.
Duni-regij.

E

Ebuli.
Engoliſmæ.
Exolduni.

F

Fani.
Ferrariæ.
Firmi.
Fiſtrici.
Florentiæ II.
Fluminis-frigidi.
Fontis-ſancti.
Fontium.
Fori-Iulij.
Fori-Liuij.
Fori-Seguſianorum.
Foſcaldi.
Freſnedæ.
Fublini.

G

Galeſij.
Galliani.
Gallipolis.
Geſunij.
Genuæ.
Genuæ II. ſeu Maratij.
Gerardimontij.
Gerundæ.
Giemi.
Granatæ.
Granullarij.
Gratianopolis.
Guaſti.
Gubernoli.
Gueluæ.
Guichuæ.
Guiſiæ.
Gypſi.

H

Heracij.
Hiſpalis.
Hiſpalis Colleg.
Hydrunti.

I

Illiturgis.
Inſulæ.
Inſulæ Venuſinæ.

L

Lauduni.
Leodij.
Leonæ S. Pauli.
Leontij.
Leuantij.
Libonati.
Linguæ-groſſæ.
Longobardi.
Loxæ.
Luciferi-fani.
Lugduni.
Lunæ-villæ.
Lutetiæ.

M

Maidæ.
Maioncæ.
Malacæ.
Manæ.
Mancetæ.
Mantuæ.
Marateæ.
Marchæ-villæ.
Marcopolis.
Marſalæ.
Martæ.
Martinæ.
Maſſæ.
Maſſiliæ.
Matiſconis.
Matriti.
Mediolani.
Melitelli.
Meſſanæ.
Meſſaniæ.
Metarum, ſeu Metis.
Methymnæ Sidoniorum.
Minoriſſæ.
Molini.
Monachij.
Monopolis.
Montis-alti.
Montis-fortis.
Montis-Gaugerij.
Montis-Leonis.
Montis-Merulæ.
Montis-Sorellij.
Montium in Hannonia.
Moronis.
Mortuaci.
Motrilij.
Muchtameli.
Muri.
Muſſipontis.

Mutinæ.

Mutinæ.
Mylarum.

N

NAnceij.
Nannetis.
Narbonæ.
Nardi.
Neapolis.
Neapolis II.
Neapolis III.
Neapolis IV.
Netinj.
Niciæ.
Nicoſiæ.
Nicoteræ.
Nigeonis.
Niuerni.
Noaleij.
Nolæ.
Nomentj.
Noſiaci.
Noti.
Nuceriæ.

O

OCtauiani.
Oliueræ.
Ondaræ
Oppidi.
Orbitelli.
Ornaci.
Oſtuni.

P

PAnormi S. Oiuæ.
Panormi II.
Papiæ.
Parmæ.
Patecij.
Paterni.
Paulæ.
Pedacij.
Peronę.
Perpiniaci.
Peruſij.
Pirnitzij.
Piſę.
Piſauri.
Piſtorij.
Pizzi.
Placentiæ.
Planiaci.
Pleſſiaci Turonenſis.
Pontis-Æſię.
Pontonis D. Gonzali.
Populationis Caçallę.
Populationis Ducis Gandiæ
Porreriarum.
Portus S. Mariæ.
Pragę.
Pictauij.

R

RAndatij.
Reginę.
Rethelij.
Rhedonum.
Rhegij-Iulij.
Rhemorum.
Ricomagi.
Ripaltæ.
Roannæ.
Roiæ.
Romæ, SS. Trinitatis.
Romæ II. S. Andreę.
Romæ III. Collegium.
Romani.
Romontij.
Roſciani.
Rothomagi.
Rupellæ.
Rupti.
Ruſcinonis.

S

SAldañæ.
Salerni.
Salmanticę.
Sammathani.
Sam-mieli.
San-Axaldi.
San-Chamondi.
Sanctæ-Luciæ.
S. Andreæ.
San-Georgij.
San-Spiritus.
Sant-Agathæ.
Sant-Angeli.
Sauonæ.
S. Blaſij.
Scaletæ.
Segobię.
Semellij.
Seminarę.
Semurij.
Sergianę.
Sermonetę.
Serrę, *ſeu* Serrarum.
Seruarię, *ſeu* Ceruarię.
Siculiani.
Siligniaci.
Sinopolis.
Sparnaci.
Spetię.
Spinę.
Spinalij.
Stalnicij.
Stauaieri.
Stenaci.
S. Stephani.
Sueſſionum Auguſtę.
Sulmonis.
Sulpherini.
Surgeriarum.
Surici.
Syracuſarum.

T

TArenti.
Taurini.
Tauromenij.
Teatis.
Thermarum.
Tinellæ.
Toleti.
Tolonij.
Toloſæ.
Tornaci.
Tornodori.

Tropez.
Tullini.
Turris-Ximeniæ.

V

Valentiæ.
Valetæ.
Valleſiæ.
Vallis-Oleti.
Vbedę.
Venaſci.
Venetiarum.
Verę.
Veronę.
Veſuntionis.
Vezelizę.
Vicennarum.
Vici.
Victoriaci.
Viennę.
Villalonis.
Virduni.
Viterbij.
Viuarij.
Vizinij.
Vlyſſiponis.
Vrię.
Vrſanę.
Vtrerę.
VVarnouij.
VVerlemani.
Vulſinij.

X

Xabeę.
Xaccę.
Xerę.
Ximenæ.

ILLVSTRIVM VIRORVM Catalogum ſeparatim ab hoc initio dare atque hîc continuò ſubiicere animus erat, ſed per anguſtias paginarum, in quarum vacuo ſpatio inſerendus ſeruabatur, non licuit: ſubeſt ad finem Index generalis qui ſatis eſſe poſſit ad Lectoris deſiderium explendum, ſi quod bona fide præſtitimus bona etiam mente velit accipere. Interim tamen vacantis pagellæ quod reliquum eſt duobus verbis implebimus, quæ nobis in Recognitione adornanda exciderunt.

IN CHRONICO.

Semel atque iterum Canonicas eſſe quæ ad Romarici-montem celebre Monaſterium incolant inſinuauimus, ſecus quidem quàm res ſit & ipſi nos non ignorabamus, excidit tamen præcipiti calamo & non ſatis intento animo, quare iam nunc ex occaſione monemus Benedictinas Moniales eſſe.

IN APPARATV.

Hæſimus quandoque ad paradoxon noſtri Trimarchij, qui Alexiorum familiam ſeu de Aleſſo, ex qua B. P. N. oriundum facit, ex ea fortè ſententiâ quæ duplicem Alexiorum gentem inducit & aſtruit vt obiter in Chronico meminimus, cum Auſtriacâ regiâ & Imperiali, cognatione iunctam non dubitat affirmare, ampliorem etiam ea de re diſquiſitionem pollicitus, dum interim ſuam ſententiam diſertè profitetur, eo libro quem de Meteoris conſcripſit, vt pluribus noſter Franciſcus Maria de Agrifolus per litteras ſignificauit. Et quidem cum eam proſapiā quæ à Brigitta ſanctiſſimi viri ſorore ducitur recenſeremus, placuerat de inaudita in hodiernū opinione reticere, quam multis non probari haud obſcurè intelligebam & ſentiebam. Demùm tamen mutato conſilio, vt earum rerum curioſis ſatisfacerē quibus nihil adeò eſt aut videtur in eo genere abhorreas & paradoxum quod non aliqua veritatis ſpecie diluceſcat, viſum eſt non inutiliter poſſe aliquam eius opinionis mentionem, quando ita fert occaſio pagellæ vacantis, haberi. Sunt igitur duo illius fundamenta. Primum, quòd Nobiles apud Meſſanam Equites Alexij, ſeu de Alexio, nomine, originem trahant ab antiqua & nobiliſſima gente Frangipania, quæ apud Romanos celebris eſt & longo ſtemmate à Conſularibus familiis deduci perhibetur, quæ & Auſtriacam hodiernam proximo affinitatis gradu contingit vt multis Arnoldus VVyon ſatis operosè demonſtrauit, adeoq; & ipſi Alexij Meſſanenſes cognatione ad Auſtriacos pertineant. Alterū, quòd B. Franciſcus Paulanus ab eadem Meſſanenſiū Alexiorū familia progenitus ſit ac merito talis habeatur. Et ſanè ſi ea fundamenta ſatis firmiter aliquādo conſiſtere poſſint, quod ſe Trimarchius effecturū ſpopondit, & tenetur omninò vt qui ſe opinionis eius autorem ſpontè fecerit, non video quid poſſit de reliquo impedire quo minus eruditiores etiam in eam ſententiam concedant. Sed quantùm ad me eſt, quantum video & ſapio, hoc opus hic labor eſt, vt vtrumque illud fundamentum conſtituatur.

INDICVLVS

INDICVLVS AVTHORVM.

A

ABrahamus Ortelius.
Acta Caroli Magni.
Actius Syncerus Sannazarius.
Adrianus Card.
Adrianus Morlierius.
Ægidius Camartus.
Ægidius Gonçalez d'Auila.
Ægidius Gondiſaluus.
Æneas Syluius.
Aggenus Vrbicus.
Albericus Roſatenſis.
Albertus Leander.
Albizius Antonius.
Alonſus Lopezius, &c.
Alonſus Morgadus.
Alonſus Vega.
Alphonſus Ciaconus.
Alphonſus Matamorus.
Alphonſus Villegas.
Ambroſius Grantonius.
Ambroſius Morales.
Andreas Chauinæus.
Andreas Ducheſnius.
Andreas Eudæmon-Ioannes.
Andreas Sauſſaius.
Andreas Valladierus.
Andreas Victorellus.
Angelus Caſius.
Angelus Caninius.
Antiſtes Iuſtinianus.
Antonius Albizius.
Antonius à S. Michaele.
Antonius de Souſa.
Antonius Fabricius.
Antonius Maſſa.
Antonius Poſſeuinus.
Antonius Ricciullus.
Antonius Sanderus.
Antonius Stephanus.
Antonius Vacquerius.
Antonius Verderius.
Apollinaris Sidonius.
Argentræus Bertrandus.
Argoteus Gonſaluus.
Arnoldus Feronius.
Arnoldus Raßius.
Audebertus Germanus.
Aubertus Miræus.
S. Auguſtinus.
Auguſtinus Barboſa.
Auguſtinus VVichmans.
Auienus Feſtus.
Auſonius.
Azorius Ioannes.

B

BAbia Ludouicus.
Balthazar Corderius.
Barboſa Auguſtinus.
Barius Gabriel.
Baronius Cæſar.
Bartholomæus Chaſſanæus.
Belcarius Franciſcus.
Belli-foreſtus Franciſcus.
Bencius Franciſcus.
Benedictus Gononus.
S. Bernardus.
Bertachinus.
Bertrandi Nicolaus.
Bertrandus Argentræus.
Beyerlinck Laurentius.
Biuarius Franciſcus.
Bobinus Iacobus.
Bonacina Martinus.
Bonifacius Ioannes.
Borromæus Carolus.
Boſius Thomas.
Boſquetus Georgius.
Blanchotus Petrus.
de Blarroriuo Petrus.
Braunius Georgius.
Brito Guillelmus.
Britonnellus Guido.
Brullius, ſeu Breulius Iacobus.
Burgundus Nicolaus.
Buzelinus Ioannes.

C

CAietanus Octauius.
Camartus Ægidius.
Camerarius Dauid.
Camuſatus Nicolaus.
Caninius Angelus.
Capaccius Iulius Cæſar.
Carafa Carolus.
Carolus Auguſtus Salezius.
Carolus Borromæus.
Carolus Carafa.
Carolus Gambartus.
Carolus Sauſſeyus.
Carolus Scribanius.
Catelius Guillelmus.
Caßiodorus.
Cæſar Baronius.
Cæſar Noſtradamus.
Cæſius Angelus.
Chaſſanæus Bartholomæus.
Chauinæus Andreas.
Cherubinus Laërtius.
Chiffletius Iacobus.
Chopinus Renatus.
Ciaconus Alphonſus.
Cicero.
Claudianus.
Claudius Rangolius.

Claudius Robertus.
Claudius Rubiſius.
Coluenerius Henricus.
Conſettius Ioannes Baptiſta.
Coquilleus Guido.
Cordierus Balthazar.
Cornelius Graſius.
Cornelius à Lapide.
Coſtæus Hilarion.
Couarruuias Sebaſtianus.

D

DArnalius Ioannes.
David Camerarius.
David Romaus.
Deſiderius Eraſmus.
Didacus Murillus.
Dionyſius Halicarnaſſæus.
Diuæus Petrus.
Dominicus Grauina.
Donius Ludouicus.
Duardus Nonius.
Dubrauius Ioannes.
Duchenius Andreas.

E

EDuardus Richſtonus.
Elias Vinetus.
Emanuel de la Cerda.
Emanuel Pimenta.
Emanuel Rodericus.
Eraſmus Deſiderius.
Eſcolanus Gaſpar.
Eſpinoius Philippus.
Eudæmon-Ioannes Andreas.
S. Eulogius.

F

FAber Iacobus.
Fabricius Antonius.
Fauſtus Sabaus.
Fazellus Thomas.
Ferdinandus Meltius.
Ferdinandus Vghellus.
Feronius Arnoldus.
Ferrarius Philippus.
Feſtus Auienus.
Flodoardus.
Florianus à Campo.
Florus.
Fortunatus Venantius.
Franciſcus à Caſtro.
Franciſcus Belcarius.
Franciſcus Belliforeſtus.
Franciſcus Beucius.
Franciſcus Biuarius.
Franciſcus Franchinus.
Franciſcus Gemma.
Franciſcus Gonzaga.
Franciſcus Goracaus.
Franciſcus Humblotus.
Franciſcus Oliuarius.
Franciſcus Petrarcha.
Franciſcus Poiraus.
Franciſcus Sanſouinus.
Franciſcus Tarapha.
Franciſcus Victonius.
Freita.

S. Fulbertus Carnotenſis.

G

GAbriel Barius.
Gabriel Lurbaus.
Gambartus Carolus.
Gaſpar Eſcolanus.
Gaſpar Paſſarellus.
Gemma Franciſcus.
Georgius Boſquetus.
Georgius Braunius.
Georgius Marcus Antonius.
Gerardus Mercator.
Germanus Audebertus.
Gibbonus Ioannes.
Goffridus Vindocinenſis.
Gondiſaluus Ægidius.
Gononus Benedictus.
Gonſaluus Argoteus.
Gonzaga Franciſcus.
Gonzalus de Illeſcas.
Goracæus Franciſcus.
Gramonius Ambroſius.
Graſius Cornelius.
Grauina Dominicus.
Gregorius Turonenſis.
Griſius Petrus.
Gualterius Iacobus.
Gudiel Hieronymus.
Guido Coquilleus.
Guido Papa.
Guillelmus Brito.
Guillelmus Catelius.
Guillelmus Tyrius.
Guyſius Nicolaus.

H

HAlicarnaſſæus Dionyſius.
Henricus Coluenerius.
Henricus Henriquez.
Henricus Spondanus.
Hieronymus à Quintana.
Hieronymus Gudiel.
Hieronymus Maraſiotius.
Hieronymus Paulus.
Hieronymus Platus.
Hieronymus Romanus.
Hieronymus Sorbus.
Hieronymus Trimarchi.
Hilarion Coſtæus.
Hoſpitalius Michaël.
Humblotus Franciſcus.

I

IAcobus Auguſtus Thuanus.
Iacobus Bobinus.
Iacobus Brullius.
Iacobus Chiffletius.
Iacobus Faber.
Iacobus Gualterius.
Iacobus Middendorpius.
Iacobus Sadoletus.
Iacobus Seuertius.
Iacobus Simoneta.
Iacobus Vaſſeurius.
Illeſcas Gonſaluus.
Ioachimus Perionius.
Ioannes Antonius Petramellarius.

Ioannes

Ioannes à S. Franciſco.
Ioannes Azorius.
Ioannes B. Confettius.
Ioannes Bonifacius.
Ioannes Buzelinus.
Ioannes Darnalius.
Ioannes Dubrauius.
Ioannes Gibbonus.
Ioannes Mariana.
Ioannes Marieta.
Ioannes Molanus Corcagienſis.
Ioannes Reyrolius.
Ioannes Stous.
Ioannes Thierry.
Ioannes Vaſaus.
Ioannes VVaesbergius.
Iornandes ſ. Iornandus.
Ioſephus Iudaus.
Iouius *Paulus.*
Iſnardus *Stephanus.*
Iuletus *Nicolaus.*
Iulius Caſar Capaccius.
Iulius Caſar Scaliger.
Iulius Nigronus.
Iuſtinianus Antiſtes.

L.

Laertius Cherubinus.
Laurentius Beyerlinck.
Laurentius de Pereinis.
Laurentius Surius.
Laurentius Zamorra.
Layman *Paulus.*
Leander Albertus.
Leonardus Leſsius.
Leſſius *Leonardus.*
Liuius *Titus.*
Longueterre.
Lopezius *Alonſus.*
Louuetus *Petrus.*
Lucanus.
Lucas Montoia.
Lucius Marineus.
Ludouicus de Babia.
Ludouicus de la Riuiere.
Ludouicus Donius.
Ludouicus Miranda.
Ludouicus Tribaldus.
Lurbæus *Gabriel.*
Lycophron.

M

Macrinus *Salmonius.*
Magnus *Petrus.*
Marafiotius *Hieronymus.*
Marcus Antonius Georgius.
Mariana *Ioannes.*
Marieta *Ioannes.*
Marineus Siculus, *Lucius.*
Marinus Merſennus.
Marius Podianus.
Martinus ab Alzpicueta Nauarrus.
Martinus Bonacina.
Martinus Meuriſsius.
Martyrologium Anglicanum.
Martyrologium Romanum.
Marzilla *Vincentius.*

Maſſa *Antonius.*
Maſſonus *Papirius.*
Matamorus *Alphonſus.*
Maurolycus *Silueſter.*
Melius Ferdinandus.
Mena *Petrus.*
Mercator *Gerardus.*
Merſennus *Marinus.*
Merula *Paulus.*
Meuriſſius *Martinus.*
Michael Hoſpitalius.
Michael Naueus.
Middendorpius *Iacobus.*
Miranda *Ludouicus.*
Miræus *Aubertus.*
Molanus *Ioannes.*
Morales *Ambroſius.*
Morgadus *Alonſus.*
Morigia *Paulus.*
Morlierius *Adrianus.*
Montoia *Lucas.*
Murillus *Didacus.*

N.

Nauagierus.
Nauarrus *Martinus.*
Naueus Michael.
Nicolaus Bertrandi.
Nicolaus Burgundus.
Nicolaus Camuſatus.
Nicolaus Guyſius.
Nicolaus Iuletus.
Nicolaus Roillartus.
Nicolaus Sanderus.
Nigronus *Iulius.*
Nonius *Duardus.*
Noſtradamus *Caſar.*

O.

Octauius Caietanus.
Oliuarius Franciſcus.
Opmeerus *Petrus.*
Ortelius *Abrahamus.*
Ouidius.

P

Pampinellus *Vincentius.*
Papirius Maſſonus.
Paramus.
Pariſius *Santorius.*
Paſquierus *Stephanus.*
Paſſarellus *Gaſpar.*
S. Paulinus.
Paulus Iouius.
Paulus Layman.
Paulus Merula.
Paulus Morigia.
Paulus Regius.
Paulus Thomas.
Paulus VVarnefridus.
Polidorus Virgilius.
de Pereinis *Laurentius.*
Perionius *Ioachimus.*
Petramellarius *Ioannes Antonius.*
Petrarcha *Franciſcus.*
Petrus Blanchotus.
Petrus de Blarrorino.
Petrus de Mena.

Petrus Diuaus.
Petrus Griſius.
Petrus Iacobus Triſtanus.
Petrus Louuetus.
Petrus Magnus.
Petrus Opmeerus.
Petrus Ribadeneira.
Petrus Valderama.
Philibertus Pingonius.
Philippus Eſpinoius.
Philippus Ferrarius.
Platus Hieronymus.
Plinius.
Pierius Valerianus.
Pimenta Emanuel.
Pingonius Philibertus.
Podianus Marius.
Poiraus Franciſcus.
Pelianus.
Polybius.
Poſſeuinus Antonius.
Proſper Stellartius.
Prudentius.
Ptolomaus.

Q.

Quintana Hieronymus.

R.

RAiſſius Arnoldus.
Rangolius Claudius.
Raphaël Volaterranus.
Raynaudus Theophilus.
Regius Paulus.
Renatus Chopinus.
Reyrolius Ioannes.
Ribadeneira Petrus.
Ricciullus Antonius.
Richſtonus Eduardus.
Robertus Claudius.
Rodericus Emanuel.
Rodolphus Toſsinianus.
Rodriguez Emanuel.
Roillartus Nicolaus.
Romæus Dauid.
Romanus Hieronymus.
Roüillardus Sebaſtianus.
Rubiſius Claudius.

S.

SAbaus Fauſtus.
Sadoletus Iacobus.
Salezius Carolus Auguſtus.
Salmonius Macrinus.
Sammarthani fratres.
Sammarthanus Scæuola.
Sanderus Antonius.
Sanderus Nicolaus.
Sannazarius Actius Syncerus.
Sanſouinus Franciſcus.
Santorius Pariſius.
Sauſſaius Andreas.
Sauſſeyus Carolus.
Scæuola Sammarthanus.
Scaliger, Iulius Cæſar.
Scipio Sauinus.
Scribanius Carolus.
Sebaſtianus Couarruuias.
Sebaſtianus Roüillardus.
Seuertius Iacobus.
Seuerus Sulpitius.
Sidonius Apollinaris.
Siluester Maurolycus.
Silius Italicus.
Simoneta Iacobus.
Sorbus Hieronymus.
Spondanus Henricus.
Stephanus Antonius.
Stephanus geographus.
Stephanus Paſquierus.
Stellartius Proſper.
Stephanus Iſnardus.
Stous Ioannes.
Strabo.
Supplementum Bergomatis.
Surius Laurentius.
Syluius Aeneas.

T.

TApia Carolus.
Tarapha Franciſcus.
Teſtamentum S. Remigij.
Theodoricus Ioannes.
Theodulphus Aurelianenſis.
Theophilus Raynaudus.
Thomas Bozius.
Thomas Fazellus.
Thomas Paulus.
Thuanus Iacobus Auguſtus.
Titus Liuius.
Toſſinianus Rodolphus.
Tribaldus Ludouicus.
Trimarchius Hieronymus.
Triſtanus Petrus Iacobus.

V

VAcquerius Antonius.
Valderama Petrus.
Valerianus Pierius.
Valladierus Andreas.
Vaſæus Ioannes.
Vaſſeurius Iacobus.
Vega Alonſus.
Venantius Fortunatus.
Verdierus Antonius.
Vghellus Ferdinandus.
Victorellus Andreas.
Victonius Franciſcus.
Villegas Alphonſus.
Vincentius Marzilla.
Vincentius Pampinella.
Vinetus Elias.
Virgilius.
Virgilius Polidorus.
Volaterranus Raphaël.
Vrbicus Aggenus.
VVaeſbergius Ioannes.
VVichmans Auguſtinus.

Z

Zoſimus.

APPARATVS
AD CHRONICON GENERALE ORDINIS MINIMORVM.

ORDO Minimorum (cuius res præcipuas quantùm per eatum ignorationem licet ad temporis rationem exigendas ſuſcipimus) eſt, Societas & gradus perſonarum vitam religioſam profitentium ſub ſpeciali Regula quam S. Franciſcus Paulanus Deo inſpirante condidit, & probante vniuerſa Eccleſia in mundum introduxit. Quo breui lemmate ſingula quidem conſtant quibus haberi poſſit Notitia eũ in vſum neceſſaria qui ſolet à procemiis, Apparatibus, ac prolegomenis expectari. Præſtat tamen ea aliquantò copioſiùs ediſſerere, vt Lectori ſatis fiat, reiq; totius inſpectio ab hac diſquiſitione ſit planior. Et vberrimam quidem huius argumenti tractationem animo deſignaueramus, deponendum tamen fuit conſilium quod incurrens ægritudo diſturbauit, temporis anguſtiæ præcipitauerunt, & alterius operis idea, non vacua quidem illa vel inanis futura, ſed ſui nominis ac tituli, qui eſt *de Singularibus Ordinis Minimorum*, rem & dignitatem impletura, diſſipauit. Huius autem quod facimus compendij exordium ſumemus à nomine Minimorũ, quod Ordini noſtro peculiare ac proprium eſt, & inde ad reliqua progrediemur.

De nomine Minimorũ, & aliis noſtrorum denominationibus.

II. Non obſcura certè huius nominis origo quam eminentiſſima diuinarum Scripturarum autoritas non ſinit eſſe incognitam, quæ iam olim ipſa Minimi nomen in Beniamino, Gedeone, Dauide, conſecrauit, ac demùm in pauperibus Euangelicis & Paulo Apoſtolo confirmauit, abſoluit, perfecit. In quo quidem argumento ingens ſe nobis ad dicendum campus aperiret niſi nobis ipſis eius aditum præcluſiſſemus, noſque in compendij coarctauiſſemus anguſtias. Non poſſum tamen S. Auguſtini de Minimis Euangelicis interpretationem reticere, vt quæ religioſi formam inſtituti non obſcurè inſinuet. Igitur ille ſerm. xxxv. de Verbis Domini: *Quando vni ex Minimis meis feciſtis mihi feciſtis. Minimi ergo qui ſunt Chriſti. Hi illi ſunt, qui omnia ſua dimiſerunt & ſecuti ſunt eum, & quicquid habuerunt pauperibus diſtribuerunt, vt Deo ſine ſeculari compede expediti ſeruirent, & ab oneribus mundi liberatos, velut pennatos ſurſum humeros tollerent. Hi ſunt Minimi. Quare Minimi? Quia humiles, quia non elati, non ſuperbi. Appende Minimos iſtos & graue pondus inuenies.* Perhonorificum igitur & ſanctum ſua origine nomen Sodalibus ſuis ac filiis optauit B. Franciſcus Paulanus, aut certè Pontifex vltrò detulit noſtroque Sodalitio proprium eſſe voluit ac decreuit. Certè quod nonnulli ſcripſerunt, hoc ſibi ſuiſque nomen ſumpſiſſe B. Franciſcum P. N. cum alterutro conſtare non poteſt. Quod enim ſibi optauiſſe dixi, expoſciſſe intelligo à Summo Pontifice vt eo nomine donaretur. Alterutrum autem horum autoritate nititur Apoſtolicorum diplomatum quæ non exſcribimus quando ea in Bullario ex integro prodeunt. In quibus ſi quid videatur contrarium & repugnans non ægrè admodùm conciliari poteſt. Verùm id præter inſtitutum noſtrum in præſens non agimus. Crediderim ego Paulanum noſtrum Pontifici ſuggeſſiſſe nomen quod ille tanquam autor imponeret, vt factum eſt. Vani autem ſunt aut ſtupidi qui Minimorum nomen ideò à Minoribus deductum & inflexum volunt, quod à Minorum Ordine

noſter ſit propagatus, aut illis certè propagatus videatur, vt non nemo ſcripſerit hoc nomen à Minoribus vſurpatũ in vim cuiuſdam Reformationis vt loquitur, quo nihil eſt abſurdius, vt nihil iam opus ſit inſolens commentum à nobis refutari. Et quidem non vnus aut alter in eo errore ſunt vt credant Ordinem noſtrum Minoritani propaginem eſſe, in quo tamen illi ſicut & in pleriſque aliis ſupinitatem aut ignorantiam ſuam ludibrio expoſuerunt. Qui autem ex Chaſſanæo videntur ſibi colligere, hoc ſibi nomen Minores Auguſtodunenſes aliquando ſumpſiſſe nihilominus hallucinantur. Et certè Minimorum nomen in Eccleſia Dei nulli antè noſtrum Inſtituto datum eſt, nec auditũ vnquam id ab vlla ſocietate vſurpatum: Mutuatum verò poſteà eſſe ab aliquibus vix eſt qui poſſit neſcire. S Ignatius ſocietatem ſuam minimam dici voluit. Apud nos ſunt & Minimi Pœnitentes, quod alicubi meminimus. Romæ ſunt etiã Clerici Minimi quos Card. Montaltus ad S. Laurentiũ in Lucina introduxit, quod illi hac inſcriptione ad interiorem eiuſdẽ templi ianuam poſteritati cõmendarunt:

Alexander Perettus Cardinalis Montaltus S.R.E. Vicecancellarius Religioni Cler. Reg. Minimorum Sixti V. P.M. proauunculi ſui autoritate inſtituta, Eccleſiam S. Laurentij in Lucina à Paulo V. Pont. Max. ſingulari fauore obtinuit domumque amplam ſumma liberalitate attribuit.

Sed in hæc amplius excurrere temporis breuitas non patitur. Ad noſtros redimus, ex quibus nonnulli ſunt, qui Volaterrano & Genebrardo autoribus non ſimplex Minimorum nomen, ſed cum addito Ieſu Mariæ Ordini factum contendant, quod aliis non probatur, quibus adiunctum illud videtur vnius tantum alicuius contubernij fuiſſe, vtputà Pleſſiacenſis, ſicut hodiéque Romani noſtri qui montem Pincium inhabitant ſolent cognominari à S. Trinitate, qui ædis ſuæ titulus eſt. Et hoc ſanè alterum magis facit ad mentem meam quantùm ex hiſtoria colligo; illud verò, cum & autoritate non careat & maximè pium atque accommodatum ad pietatis maiora incentiua videatur, meritò duxerim retinendũ. At verò quæ in eius nominis, Minimorum inquam, commendationem, neceſſitatem, cauſas, vſum, aliaque huiuſmodi dicere nos conueniret alium in locũ quod ſumus præfati reſeruamus. Porrò quod in præſens omitti non poteſt alia pleraq; nomina ex occaſione quibuſdam in locis hominibus noſtris obtigerunt. Nam & per totam Hiſpaniam Victoriani ſeu à Victoria, ob inſignem Malacitanæ victoriæ & expulſionis Maurorum euentum, audiunt. Per Germaniam verò ex quo nuper in illam redierunt Paulani nominantur, quod extraneis quibuſdam Latinè ſcribentibus placuit, qui & diſtinctiùs Franciſco-Paulanos vocauerunt. In Gallia deniq; ab initio dicti ſunt Boni-homines (cùm tamen hoc nomen non vnius alterius Ordinis olim propriũ fuerit) quod ſanè cognomentũ etiamnùm viget apud imperitam plebem, magna tamen ex parte obſoleuit apud politiores & rerũ noſtrarũ conſcios. Omitto ſpecialiora quædam cognomenta, quæ anguſtioribus terminis circumſcripta ſunt, vtputa quòd Tholoſæ Rocheti, Genuæ Fratres Principis Auriæ, noſtri à popularibus vocati ſint. Atque de nominibus his non plura iam nunc commentabimur. Conſequens autem eſt vt de Ordine ipſo nonnihil ſubiungamus.

III. Eſt igitur Ordo Minimorum Societas & gradus perſonarum vitam religioſam profitentium ſub Regula, vt diximus, Franciſco-Paulana, &c. Quod ſocietatem & gradum dicimus, in eo vim & energiam Ordinis ſignificamus, & quidem per duplicem relationem, ipſius nimirùm Ordinis ad ſeipſum, ſiue, vt ita loquar, ad partes eſſentiales atque internas, & ad alios Ordines in Eccleſia Dei, ſiue ad partes accidentales atque externas. In quæ longa nobis diſquiſitio ſe offerret, ſi ea ſingulatim examinare daretur. Verùm pro noſtro inſtituto pauca delibamus & tantùm neceſſaria. Societas tripliciter triplex Ordinem Minimorum inſtituit, in quo forma quædã, ſi audeo dicere, Cœleſtis Hierarchiæ relucet. Regulæ enim tres ſunt ipſius Ordinis, prima eſt Fratrum, ſecunda Sororum, tertia promiſcui ſexus Sæcularũ, ſiue in ſæculo degentium. Sub vnaquaque autem tres perſonarum gradus diſtinguuntur. Fratrum ſcilicet, alij ſunt Clerici, alij Laici, tertij denique Oblati. Sororum ſimilis per omnia

nia diſtinctio. Tertiariorum portò ſunt & Clerici quidam, alij Laici ſeu Laicæ, & hi ſeu hæ innupti vel nupti, innuptæ vel nuptæ, quibus ſingulis ſua ſunt accommodata documenta, quibus ad hæc vitæ genera inſtituuntur. At quonam in ſtatu iam ſit ipſe Ordo, quæ rerum illius conditio ſit, quæ facta ſingulorum graduum progreſſio Chronicum noſtrum, quoad fas erit per noſtram ignorationem, edocebit. Sed & alia ſuggeret quæ ad ipſius Ordinis integram perfectamque inſtitutionem faciunt. Enimuerò non vna quæſtio ſe offert circa Ordinis ipſius exortum, neceſſitatem, laudes, & huius generis reliqua quæ ab aliis ſolent ſumma contentione diſquiri. Sed nos nonnihil breuiter de noſtro perſtrinxiſſe iuuabit. Et ſanè quam video ab aliis anxiè pertractari quæſtionem, an ſuus ſit prænunciatus, & prophetatus (ſi dicere licet) Ordo, quæ de illo iam olim vaticinia extiterint, non poſſum non habere vanæ gloriationis ſuſpectam, aut certè ſordidam in ore proprio. Noſter Ioannes Morales textu 4. fol. 46. vt me docent noſtrorum quæ legimus excerpta, refert, S. Franciſco Aſſiſiati, cum in Capitulo Generali ſuorum Fratrum de Minimorum nomine aſſumendo deliberaret, Chriſtum Dominum apparuiſſe brachiis complectentem puerulum noſtro habitu indutum, & duobus verbis eam deliberationem diſſoluiſſe cùm in eum puerulum intendens dixiſſet, Huic ſeruatur. Quod vt nolim negare aut paruifacere, ſi, quod neſcio, autoritatem habet ab indubitato ſcriptore, ita nolim pro vero affirmare ipſius tantùm teſtimonio. Quod etiam licet profiteri, de altera ipſius S. Franciſci Aſſiſiatis prædictione quam & longa traditio firmauit & plurium è noſtris fides minùs dubiam reddidit. Ea ſic habet: Cùm S. Franciſcus vitæ quadrageſimalis inſtituendæ magno ſtudio teneretur, atque apud ſuos ageret vt eam vellent accipere ac deinceps ducere, illis auerſantibus durum nimis vitæ genus, ipſe diuina reuelatione alterum Franciſcum eam inſtituturum edoctus à cœpto deſtitit & fratribus reuelationem patefecit. Sunt autem apud noſtros pluribus locis antiquæ picturæ quæ id præferant, ſunt de noſtris aliqui & graues quidem viri qui ſe apud S. Antoninum legiſſe affirment, ſed dùm alia mihi teſtimonia deſunt, non plus illis tribuam quàm iis fieri ſoleat qui propria in cauſa loquuntur. Ita enim ſum comparatus, vt non facilè iis aſſentiar quæ cùm videre poſſim, nondùm vt viderem contigit. Accommodatior eſſe videtur quæ ſolet ex cap. VII. Apocalypſis deduci expoſitio de altero Angelo aſcendente ab ortu ſolis qui voce magnâ nocuos quatuor Angelos compreſſit, quoad ſeruos Dei conſpicuâ notâ inſigniret. Sunt enim multa quæ conueniant ad temporis rationem, quod aliquando copioſè ac luculenter examinauimus. Nihilo tamen magis his quàm aliis aſſentior, ſolumque in his accommodationibus inuentum ſoleo magnifacere. Alioqui certum eſt à litterali ſenſu tantùm abeſſe quàm nemo poteſt qui verus ſit & genuinus ex proprio ingenio aſſerere. Reuelationes priuatis perſonis factas dum Eccleſiæ approbatio deficiet omnium inaniſſimas ſemper exiſtimaui. Quare ad vltimum hoc tantùm velim affirmare, Ipſo euentu diuinæ prædeſtinationis ac voluntatis decretum magis quàm alio quoquam argumento conſtare, teneri, conſiſtere. Alteram de neceſſitate quæſtionem, quam deploratus ſcilicet Eccleſiæ ſtatus induxerit, vt plerique ſolent multis verbis exaggerare, non minùs ego vanam aut inutilem quàm priorem illam iudico. Certè ſi huius verſandæ mihi conſilium eſſet, nactus omnino eſſem dicendi argumentum quale non alteri cuiquam copioſiùs aut prolixiùs extitit. Sed eo demùm res recidit, vt omnis neceſſitas in Dei voluntatem referatur, cuius equidem perſcrutandæ mortalium nemini facultas eſſe poteſt. Aſcribam tamen ex Bellarmino concione 6. Concionum XII. Franciſci noſtri cum Luthero antitheſim vnde poſſit lux aliqua, pró deſiderio eorum qui delectantur his rebus, affulgere. Sic igitur ille habet:

Hoc noſtro ſeculo, illo ferè tempore quo Martinus Lutherus ſua zizania ſeminare cœpit, floruit in Italia alius quidam Franciſcus (nimirùm de S. Franciſco Aſſiſinate iam iam loquutus fuerat) autor & parens hominum illorum religioſorum, qui in Gallia Boni-homines, in Italia Minimi dicuntur; qui tam multis & eximiis ſignis enituit, vt nullus ſit ex ve-

teribus cum quo meritò comparari non poſſit, & nonnullos adhuc hodiè ſupereſſe credibile eſt, qui ea ſigna vel ipſi viderunt, vel ab ipſis audierunt qui viderunt. Itaque eodem ferè tempore (perpendite quæſo rem iſtam) homines duo contrarij inter ſe extiterunt, Lutherus in Germania, Franciſcus in Italia. Lutherus cucullam quam habebat abiecit; Franciſcus induit quam non habebat. Lutherus docuit nihil valere ieiunium & ciborum delectum eſſe ſuperſtitioſum; Franciſcus Ordinem inſtituit, in quo qui viuere volunt frequenter ieiunare & perpetuò à carnibus & lacticiniis ſe abſtinere debent. Lutherus cœlibatum, obedientiam & voluntariam paupertatem tanquam res inanes & hominum commenta deteſtatus eſt; Franciſcus res eaſdem tanquam vtiliſſima Chriſti conſilia incredibili deuotione complexus eſt. Lutherus quotquot potuit ex Monaſteriis ad ſeculum vocauit; Franciſcus quotquot potuit à ſeculo pertraxit ad Monaſteria. Lutherus Leonem X. Antichriſtum videri & haberi voluit; Franciſcus eidem Leoni, cum nondum eſſet Pontifex, Pontificatum prædixit, eiq; vt vero Chriſti Vicario Ordinem ſuum debita humilitate ac deuotione ſubiecit, &c. Hæc ille.

Demùm verò de laudibus dicere, quas conferre ad Ordinis ipſius commendationem non admodùm difficile eſſet, omnium videretur vaniſſimum Fuerat quidem in animo eas excerpere quæ per Summos Pontifices aſcriptæ ſunt quòd eſſent præter cæteras ab omni ſuſpicione liberæ, ſed quando Pontificium Regiſtrum ſubeſt (præterquàm tamen animo fuerat conſtitutum) maluimus eas Lectoris ſtudio permittere, ac de reliquo aliquos autores qui cum elogio meminerint rerum noſtrarum percensère. In quibus primas dabimus Theologis, quorum illi qui de Theologia morali copioſius pertractarunt noſtri Ordinis mentionem non omiſerunt, vtputa Martinus Alzpicueta Nauarrus, Emanuel Rodriguez, Ioannes Azorius, Ludouicus Miranda, Hieronymus Sorbus, Alonſus Vega, Leonardus Leſſius, Henricus Enriquez, Reginaldus, Fagundez, Laurentius de Pereynis, Hieronymus Trimarchi, & qui non alij? qui de rebus etiam monaſticis ſcripſerunt, vt Hieronymus Platus, Laurentius Zamora, Hieronymus Romanus, Petrus Valderama, &c. ſunt & illis affines Iuris vtriuſque conſulti Nauarrus antehac laudatus, Martinus Bonacina, Antonius Ricciullus, Auguſtinus Barboſa, Carolus Tapia, Vincentius Marzilla, Ioannes Baptiſta Confettius, Renatus Choppinus, & alij ferè innumeri. Theologos autem & Iureconſultos potiſſimùm exercuit quæſtio de comparatione noſtræ Religionis cum Carthuſiana quantùm ad maiorem arctitudinem, &c. quam nouiſſimè Antonius ille Ricciullus & noſter Laurentius de Pereynis omnium aptiſſimè ac veriſſimè diſſoluerunt. Sed hæc ad inſtitutum noſtrum non pertinent. Poſt hos ſunt & hiſtorici primùm qui generatim ſcripſerunt, vt ſunt Chronographi, quos inter Raphaël Volaterranus, Gilbertus Genebrardus, Iacobus Gualterius, Aubertus Myræus, Petrus Opmeerus, & alij plerique: Annaliſtæ, Cæſar Baronius, Henricus Spondanus, & alij: Variarum denique hiſtoriarum ſcriptores, vt ſunt Polydorus Virgilius, Ioannes Mariana, Alphonſus Ciaconus, Thomas Bozius, Gonzalus de Illeſcas, Ludouicus de Babia, Claudius Robertus, Gaſpar Eſcolanus, Iacobus Brulius, Antonius de Yepez, Franciſcus Belforeſtus, Iuſtinianus Antiſtes, Philippus Cominæus, & antiquiores ac recentiores ſine numero quos tædioſum eſt recenſere: non ſunt tamen omittendi omnes illi qui de SS. ſcripſerunt, Surius, Graſius, Lippeloo, Regius, Romæus, Ribadeneira, Villegas, Antonius Nauarrus & alij multi; tum verò maximè qui monaſticas hiſtorias ſcripſerunt, Paulus Morigia, Petrus Griſius, Sylueſter Maurolycus, Dominicus Grauina, Franciſcus Binetus, & huius generis penè infiniti; ſed & qui miſcellanea ediderunt quos inter nouiſſimè Laurentius Beyerlink enituit; ac denique noſtri, Lucas Montoya, Ludouicus Donius, Fráciſcus Victonius, Gaſpar Paſſarellus, Petrus de Mena, Hilarion Coſtæus, Ioannes Chappot, Claudius du Viuier, Ioãnes Reyrolius, Hieronymus Trimarchi, Laurentius de Pereynis & alij de quibus iã in anteceſſum, ſed hęc autorũ me penè cõficit enumeratio. Sunt verò quæ meritò in aliquibus horũ caſtigentur, vt quæ ad ſuũ ſenſum magis quàm ad rei veritatem ſcripſerint; ſed lõgior ea diſquiſitio quàm ferat huius noſtræ ſcriptionis modus. Quod igitur ſupereſt breui de Regulis ac Autore ipſius Ordinis aliquantula ſubſtringimus.

IV. Spe-

IV. Specialem eſſe Regulam, ſeu Regulas Ordinis Minimorum, tam certum quàm quod maximè. Atque hæc potiſſima ratio ipſius Ordinis ab omnibus aliis diſtinguendi ac diſcernendi, quod nemini dubium eſſe poteſt. Qui tamen quatuor tantum Regulas approbatas eſſe contendunt contrarium ex conſequenti docere debent. Sed Iulius Nigronus hoc argumentum retudit, docuitque quo ſenſu dicantur eſſe quatuor Regulæ approbatæ, atque nihilo minus aliæ non minus approbatæ in Eccleſiâ Dei habeâtur. Paulus Layman, Leſſium, Mirandam & alios ſecutus in ea eſt ſententia, ſoloſque Carthuſianos & Ieſuitas excipit qui propria ſtatuta & Conſtitutiones habeât, at verò alij Societatis ſcriptores non ſola ſtatuta & Conſtitutiones, ſed Regulas propriè dictas ſibi vendicant. Et quoad nos eſt, Regulas habemus & propriè dictas & autoritate Apoſtolica confirmatas, & in nullo ab alia quapiam aut aliis quibuſcunque dependentes, quod non poteſt meliùs quàm Apoſtolici diplomatis & Regulæ ipſius lectione cognoſci prout publicè proſtat. Nec id quidem plures extranei ignorarunt Nigronus, Stellartius, San-Fauſtanus & alij. De laudibus earû Regularum plura noſtri commentati ſunt, hoc modò elogium quod in Eccleſiaſtico Officio approbato concinitur ſatis erit, cùm de B Franciſco P. N. ſermo eſt: Etſi mundanarum litterarum ignarus eſſet, (vt ibi eſt) diuino tamen afflatus ſpiritu Regulam dedit quæ totius Religionis perfectionem complectitur. At verò id quàm mihi facile eſſet per ſingula demonſtrare, tàm importunum eſt in his anguſtiis pertractare. Non poſſum tamen quin ſingulare illi quadrageſimalis inediæ votum cõmemorem. De quo quidem, ſi nos Deus audierit, Commentarium integrum in libro noſtro de Singularibus Minimorum dabimus, hoc interim contenti ſubmonuiſſe, Nauarrum qui ſibi eſſe incertum an Minimi obſeruent vitam quadrageſimalem auſus eſt ſcribere tom. 1. Conſil. lib. 3. de Regul. Conſ. 51. iuſſum eſſe à Paulo V. Pont. emendari, & meritò vt qui dubiam rem faciat in grauiſſima materia quam vel ignorare non debuit, vel ſi neſciuit non potuit in dubium vertere. Sed & Emanuel la Corda Ordinis Eremitarum S. Aug. qui negauit votum illud quadrageſimalis vitæ quod emittimus eſſe de ſubſtantia & eſſentia Religionis, à ſancta Hiſpaniarum Inquiſitione correctioni & caſtigationi ſubiectus eſt, facto mandato vt hæc verba expurgentur & expungantur. Alibi meminimus noſtri Vincentij Conſentini qui libellum edidit de Carnium abſtinentia, in quo hanc Apoſtolicæ vitæ formam ab origine inueſtigat. Sed in hæc non præſtat longius excurrere, verbum de Autore ipſarum Regularum ſupereſt faciendum.

V. Fuit autem Regularum autor & Ordinis inſtitutor B. Franciſcus Paulanus, cuius res cùm ab incunabulis ad vltimum ſpiritum in Chronico noſtro breuiter perſtrinxerimus, non poteſt iam nunc amplior eius notitia deſiderari. Venirent ij refellendi, qui aliquid ſecus quàm res ſit de illo ſcripſerunt, vt qui Siculum dixerunt, qui Robertum cognominarunt, qui ætatem centum viginti annorum illi attribuerunt, & huius generis alia plura fuerunt commentati, ſi tanti referret ad rem noſtram, ſed hæc poſſunt nullo negotio ex iis coargui quæ vitæ eius caſtigata narratio veritati aſſeruit ac vendicauit. Sed & immenſas eius laudes quod olim propoſitum fuerat in hoc breuiculum non coniiciemus. Quas igitur ab Archiepiſcopo ſuo Pyrrho viuens adhuc retulit, & ab hoc noſtro Apparatu repetendas alicubi dicimus, iam nunc ad ipſius Pyrrhi litteras, cùm ex integro ſubſint, remittimus. Iuuat nihilominus Paradigmata & Similitudines vitæ eius cum præcipuis Chriſti Domini actionibus & virtutibus Romano ære inciſas & publicatas à noſtro Nicolao Roillarto exſcribere: Sunt igitur

I. Sicut Chriſtus Dominus vaticinio Prophetarum: ſic S. P. Franciſcus de Paula, S. Franciſci Aſſiſiatis præſagio venturus & Minimorum cum vita quadrageſimali Ordinem inſtituturus prænunciatur.

II. S. P. Franciſci de Paula domus paterna ipſa nocte conceptionis ſuæ columnæ igneæ fulgoribus veluti facibus vndique ſplendeſcere viſa eſt, ad inſtar ſacratæ ædis Lauretanæ.

III. S. P. Franciſco de Paula in paruulo oppidulo nato hymnodia perſonuit Angelica ſicut Chriſto nato.

IV. S. P. Franciſcus de Paula pueri Ieſu exemplum ſecutus parentibus ſuis humiliter & promptè eſt obſequutus.

V. S.P.Franciſcus de Paula (exemplo Chriſti in templo præſentati) in Eccleſia S. Mariæ de Angelis in Ciuitate S.Marci parentum voto Deo præſentatur vndecim annos natus.

VI. S. Franciſcus de Paula factus annorum duodecim (ſicut Chriſtus cùm aſcendit Ieroſolymam) vnà cum parentibus B.Mariæ de Angelis aliàs de Portiuncula, & S. Franciſci Aſſiſiatis Eccleſias deuotè inuiſit.

VII. Chriſti imitator S.P.Franciſcus de Paula ductus eſt à Spiritu ſancto in deſertum decimo tertio ſuæ ætatis anno, in quo poſtmodum totam quadrageſimam abſque cibo & potu tranſegit crebris Satanæ inſidiis impetitus.

VIII. S. P. Franciſco de Paula de Satana triumphanti, ſicut Chriſto miniſtrant Angeli in deſerto eique habitum eremiticum porrigunt.

IX. S.P. Franciſcus de Paula decimo nono ætatis ſuæ anno è deſerti latebris egrediens venit in Ciuitatem pœnitentiam annuncians, & ſuis ſanctis ſermonibus ad inſtar Chriſti peccatores conuertit.

X. S. P. Franciſcus de Paula Chriſtum imitatus duodecim ſui inſtituti ſectatores præcipuos elegit de mundo & ſecum in montem adduxit.

XI. S.P.Franciſcus de Paula legem Euangelicam in monte (ad inſtar Chriſti) annunciauit fratribus ſuis, eiſque Regulam totius perfectionis ſummam complectentem diuino afflatus ſpiritu dedit.

XII. S.P.Franciſcus de Paula exemplo Chriſti miſit diſcipulos ſuos binos in diuerſas Orbis partes ad arctioris pœnitentiæ inſtitutum annunciandum.

XIII. S. P. Franciſcus de Paula (ſicut Chriſtus Dominus) ſæpiùs docuit turbas, & ſpecialiter trecentis hominibus Euangelium prædicauit & expoſuit ſcientia à Deo ſibi infuſa.

XIV. Sicut Chriſtum omnis turba quærebat tangere, quia virtus de illo exibat: ſic multi infirmi quærebant S. P. Franciſcum de Paula tangere, quia ex eius tactu (per Ieſum tamen) ſanitatem conſequebantur.

XV. S. P. Franciſcus de Paula ad inſtar Chriſti ſedens in medio Doctorum Theologorum illos in admirationem rapuit, ſtupebant enim ſuper prudentia & reſponſis eius.

XVI. S. P. Franciſci de Paula in monte altiſſimæ contemplationis conſtituti facies viſa eſt magno ſplendore coruſcare, ipſéq; tunc (ſicut Chriſtus in transfiguratione) amictus eſt lumine ſicut veſtimento.

XVII. Vt Ieſus tranſiens per medium turbarum ibat nec videbatur ab eis; ſic S.P.Franciſcus de Paula aliquoties quæſitus dum palàm oraret non potuit videri nec reperiri.

XVIII. S.P.Franciſcus de Paula ſpiritu prophetiæ illuſtratus dum tranſiret per viam agricolæ ſemen terræ mandanti famem futuram prædixit, aliiſque Vrbis Hydruntinæ direptionem (ſicut Chriſtus Dominus Ieroſolymorum ſubuerſionem) annunciauit.

XIX. S. P. Franciſcus de Paula adhuc viuens nocte intempeſta (ſicut Chriſtus Apoſtolis nocte laborantibus) cuidam febricitanti ſplendidus apparuit, illumque à febre liberauit.

XX. S. P. Franciſcus de Paula Chriſtum imitatus pueros ſibi à parentibus oblatos benedixit, & quæ filio Duciſſæ ſibi oblato & Regi futuro ventura erant prædixit.

XXI. Sicut Chriſtus Dominus ſicco veſtigio per vndas maris ambulauit: ſic S. P. Franciſcus de Paula ipſius Chriſti virtute ſola chlamyde vndis ſuperiniecta fretum Siculum cum duobus ſociis pertranſiit.

XXII. S. P. Franciſcus de Paula virtutis Chriſti particeps comminatur mari, & ſigno Crucis facto obediunt ei naues quas in ſummo periculo poſitas ad tranquillum portum adduxit.

S.P.Fran-

XXIII. S. P. Franciſcus de Paula adoleſcentulum triduo iam mortuum ad vitam reuocat virtute Chriſti, eiuſque exemplo reddit illum matri ſuæ habitu religioſo indutum.

XXIV. S. P. Franciſcus de Paula (ſicut Chriſtus) paſcit turbas in deſerto ciboſque multiplicat, & vno pane & laguncula vini trecentos homines reficit & ſatiat, ſine cibi & potus diminutione.

XXV. S. P. Franciſcus de Paula ſæpiſſimè dæmonia à multis eiecit, necnon legionem dæmonum ab homine exire compulit, ad inſtar Chriſti.

XXVI. S. P. Franciſcus de Paula ſurgens ab oratione proceſſit obuiam inimicis ſuis (exemplo Chriſti) & eorum rabiem dulci & charitatiuo confregit eloquio.

XXVII. S. P. Franciſcus de Paula dixit puero (ſicut Dominus Petro) vade ad mare & eum piſcem qui primus aſcenderit tolle, qui iuſſis obediens piſcem magnum S. Patri attulit.

XXVIII. Sicut turbæ cùm audiſſent quia veniret Ieſus Ieroſolymam, proceſſerunt obuiam ei: Ita S. P. Franciſco de Paula multæ Ciuitates obuiam factæ ſunt, ſuſcipientes eum veluti Legatum Apoſtolicum.

XXIX. S. P. Franciſcus de Paula, ad imitationem Chriſti, diuerſa opprobria patientiſſimè tulit, maximè à quodam prædicatore, quem S. Pater ardentes carbones ſine læſione nudis premens manibus ab errore abduxit.

XXX. S. P. Franciſcus de Paula Chriſti edoctus exemplo ſeuerè arguit quoſdam Reges, maximè verò Neapolitanum, quem aurei ducati effractione ex quo miraculosè ſanguis profluxit de ſubditorum oppreſſione conuicit.

XXXI. S. P. Franciſcus de Paula paralyticum ſibi oblatum (ad inſtar Chriſti) ſanauit his verbis: Tibi dico ſurge & vade in domum tuam.

XXXII. S. P. Franciſcus de Paula ſicut Chriſtus luto cœci nati, ita puellæ cœcæ natæ oculos ſimplicis herbæ contactu aperuit.

XXXIII. Chriſtus ſocrum Simonis à magnis febribus curauit: S. P. Franciſcus de Paula febricitantis mulieris capiti lapidem ad ſui Conuentus fabricam deportandum imponens febrim ab ea fugauit.

XXXIV. S. P. Franciſcus de Paula, Chriſti exemplum ſecutus, ſciens diem & horam mortis ſuæ, fratres ſuos congregatos ad mutuam charitatem adhortans eos ſanctis ſuis ſermonibus eſt conſolatus.

XXXV. S. P. Franciſcus de Paula, exemplo Chriſti pedes duodecim diſcipulorum ſuorum pridie quàm moreretur ſumma cum humilitate abluit.

XXXVI. S. P. Franciſcus de Paula pridie mortis ſuæ, in die Cœnæ Domini, vnà cum fratribus ſuis ſacram Communionem reuerenter ſuſcipit, Chriſti Domini ſequens exemplum & mandatum.

XXXVII. S. P. Franciſcus de Paula Chriſti Domini crucem baiulantis ſequens veſtigia, pœnitentiæ & mortificationis crucem à pueritia vſque ad obitum perſeueranter tulit.

XXXVIII. S. P. Franciſcus de Paula in agonia quaſi in Cruce cum Chriſto conſtitutus, ipſamet ſacra die Paraſceues, eadem Saluatoris ſui proferens verba, emiſit ſpiritum.

XXXIX. Sicut Chriſti Domini, ſic S. P. Franciſci corpus exanime in ſepulchro nouo in petra exciſo honorificè conditum fuit, in quo nondum quiſquam poſitus fuerat.

XL. S. P. Franciſci de Paulâ anima Angelicis choris ſociata cœleſtem patriam ingreſſa nonnullis ex ſuis fratribus, & aliis ſibi deuotis ingenti circumfuſa lumine poſt mortem in figurâ glorioſâ ſæpè apparuit.

Hæc vir pius in animi ſui & deuotionis monimentum exquirebat & vulgabat, quæ non omnes tamen probauerunt aut certè videri volunt non probare, cùm nihil tamen ſit quod vt pietatem non redoleat, ita non poſſit bonum ſenſum efficere. Nolim etiam mihi excidere, præclarum, illuſtre, luculentum elogium quod Martyrologio ſuo Gallicano iam nunc ſub prælo deſudanti

Vir Clariſſ. & Gallicarum Eccleſiaſticarumque rerum eximia cognitione nemini comparandus, D. Andreas Sauſſaius, inſeruit. Eſt verò huiuſmodi

Quarto Nonas Aprilis.

Turonis felix ad æterna tranſitio S. Franciſci de Paula Confeſſoris, qui Ordinis Fratrum Minimorum Patriarcha, Eccleſiam ſtupenda vitæ ſanctimonia, miraque apud Deum gratia magnificè illuſtrando, ſobole etiam quam reliquit copioſa fœcundauit, ope multiplici ſuffulſit, beneficus locupletauit perpetuis. Cuius felici præſentia dum vixit Gallia honorata, exemplisque irradiata præclaris, poſtquam mortalis eſſe deſijt, venerabile corpus, ceu firmum ſuæ incolumitatis præſidium, ſuo ſinu diu lætabunda recondidit. At vipereo ſubinde hæreticorum dente dilacerata, qui verenda Sanctorum ſepulchra, innata Dei hoſtibus rabie, euertere, oſſaque Sanctorum à ſe refoſſa feralibus flammis exurere calamitoſis his nouiſſimis temporibus, auſu ſtupendo aggreſſi ſunt: pretioſiſſimo hoc pignore orbata ac exuta eſt. Verumtamen quæ adeo luctuoſo caſu, ſacratiſſimis tanti tutelaris exuuiis nudata fuit: eius tamen non deſtituta credenda eſt (quod impij illi tetro ſuo facinore ſategebant) perpetuis præſidiis. Paſſa eſt enim in hac clade iacturam, iniuriam Dei amico non intulit: ſed in eius deſpectu ignominiam ſuſtinuit, grauémque ex ea admodùm perpeſſa eſt dolorem. Confidit igitur, quod ſicut ſanctiſſimo cadaueri illata vis, beati ſpiritus cum Chriſto regnantis felicitatem nec concuſſit, nec minuit, ſed magis auxit gloriam: adeo vt qui dum inter mortales verſabatur, teſtimonio eximiæ ſanctitatis approbatus, in Confeſſorum inſignium deinde albo meruit cenſeri: nunc poſtquam ad ſuperos abiit, atque inter cœlites cooptatus beatus Deo fruitur; nouo miroque honoris accremento, ludibria incendiaque in Domini contemptum, & ſanctè exactæ vitæ odium, in oſſibus paſſus, Martyrum choro dignus qui conſociaretur effectus eſt: ſic duplicata iam ex tam felici detrimento gloria, venerationiſque etiam apud nos aucto affectu, opem quoque vberiorem rependet, atque ampliorem præſtabit aſſiduæ apud Deum clientelæ ac patrocinij ſuffragationem.

Fruſtrà in plura excurrerem, cùm ipſe B. P. Franciſcus omni laude maior in pangendis ſuis encomijs autorum penè omnium ingenia fatigauerit. Non debet tamen nos præterire quæ in eum laudatio ab nobiliſſima proſapiâ redundat.

VI. Habuit igitur B. P. Franciſcus vnicam ſororem Brigittam nomine, à qua gentis Alexiorum (nobis d'Aleſſo) familia progenita eſt, & hæc Regum noſtrorum beneficio contractiſque affinitatibus illuſtris per Galliam potiſſimùm enituit & inclaruit. Primam eius familiæ originem à Brigitta ſorore inſignia pleraque documenta palàm faciunt, quæ ex parte collegit noſter Franciſcus Riparianus, tum per Galliam Vicarius & Viſitator Generalis in Iudicio quod an. 1621. die quarta Iunij promulgauit, tum etiam noſter Ioannes Chappot in Defenſione quam edidit an. 1628. Cùm nihilominus tamen, qui Brigittam eo gradu remouendam non dubitauerant aſſerere, in ſententia perſiſterent, R. P. Simon Bachelier Generalis re cognitâ & ordine iuris examinata, eius opinionis autores damnauit & Iudicium ſuum in nobiliſſimæ gentis gratiam ab an. 1627. publicauit, quod demùm Sacra Cardinalium Congregatio an. 1629. ad XVII. Februarij diem, recognouit, probauit, confirmauit, vt nullus iam ſit relictus ad contradicendum locus, aut deinceps hiſcere quiſquam poſſit aut refragari. Quod igitur ſupereſt, Genealogiam quantum per nos fuit accuratè deſcriptam abſque ampliori elogio proferimus.

Genealogia

Genealogia nepotum S. Franciſci Paulani.

I*Acobus Martotilla* ciuis Paulanus, ex *Vienna à Caſtro-fuſcaldi* aſpirante diuina gratia poſt votum causâ obtinendæ prolis nuncupatum ſuſtulit :

1. *S. Franciſcum* ex gentis more cognominatum *à Paula*, Ordinis Minimorum inſtitutorem.
2. *Brigittam* filiam, quâ ſusceptâ ex communi conſenſu continentiæ votum parentes emiſerunt.

I. *Brigitta Martotilla* cognomento *à Paula* nupſit *Antonio ab Alexio* (noſtris *d'Aleſſo* euphoniæ gratia ex vſu patriæ linguæ dici ſolet) à quo ſuſtulit:

1. *Nicolaum*, Ordinis Minimorum poſteà profeſſorem, de quo in append. i. *d'Aleſſo.*
2. *Petrum*, eiuſdem Ordinis profeſſorem ſub ſanctiſſimi auunculi diſciplinâ.
3. *Andream*, de quo infra, II.
4. *Angelam*, *Bernardo Maldoto* elocatam à quo filiam ſuſcepit.
5. *Paulum*, qui tres liberos ex Chriſtiano atrimonio progenuit. Sed de huius atque *Angela* ſororis proſapia deinceps non conſtat.

II. *Andreas d'Aleſſo Antonij* ex *Birgitta* tertius filius, in Galliam à B.P.N. ſuoque auunculo aduocatus, pluribus palatinis officijs à Regibus ſucceſſiuè ornatus, nupſit tandem *Iacoba Malendrin* Bleſis oriundæ, eorum autem liberi fuêre.

1. *Ioannes*, de quo infra III.
2. *Marinus* Abbas Foreſti-monaſterij, Prior B. Mariæ à Lætitia, & ad S. Martini apud Turones Canonicus. *d'Aleſſo.*
3. *Franciſcus*, poſtmodùm Ordinem Minimorum complexus, & is à natiuitate mutus diſtortiſq. pedibus & manibus, à B. Franciſco proauunculo curatus eſt.
4. *Anna*, Monialis ad S. Claram Giemi.

III. *Ioannes d'Aleſſo*, *Andrea* ex *Iacoba Malendrin* primogenitus, Toparcha *de Lezeau* & *d'Eraigny*, Regi à Conſiliis, & Rationum Magiſter, duxit *Mariam de la Sauſſaye*, *Ioannis Moruillerij* Aurelianenſis Epiſcopi & Franciæ Procancellarij neptem, quo ex felici conſortio prodiêre :

1. *Michaëla*, de qua IV.
2. *Anna*, de qua V.
3. *Franciſcus*, de quo VI. *d'Aleſſo.*
4. *Andreas*, de quo VII.
5. *Magdalena*, de qua VIII.
6. *Maria*, quæ nupta quidem ſed improlis deceſſit.

IV.

Michaëla d'Aleſſo, *Ioannis* ex *Maria Sauſſaya* primogenita, nupſit *Nicolao le Clerc* Toparchæ de Courſelles Regio apud Turonenſes Proprætori, quorum coniugium multiplici prole ac progenie Dominus benedixit. Hi autem fuerunt eorum liberi.

1. *Claudius*, Toparcha de Courcelles Senator Pariſienſis, & B. Mariæ à Lætitia Prior. *le Clerc.*
2. *Maria*, quæ iuncta primùm *Ioanni Griffon* Toparchæ de Chaillot Regi à Conſiliis & Secretis, ſecundò copulata eſt matrimonio cum *Nicolao Guynet* Senatori prætoriano.
3. *Michaëla*, de qua infrà.
4. *Ioannes*, de quo iam nunc.

IV. 3 *Michaëla le Clerc*, *Nicolai* & *Michaëla d'Aleſſo* F. nupſit *Claudio Villon* Regi à Conſiliis & Secretis, eorumque hi qui ſequuntur liberi :

1. *Franciſcus*, Ordinis noſtri profeſſor, de quo non ſemel dicendú habebimus. *Villon.*
2. *Pomponius*, ſupplicum ad Reginam libellorum Magiſter.
3. *Nicolaus*, Regi à ſacris largitionibús & ad S. Martini Turonenſis Canonicus, atque ab eiuſdem Eccleſiæ Eleëmoſynis.
4. *Timoleon*, Regi à Conſiliis & Sécretis.

5. *Maria*, Monialis apud Bellum-montem iuxta Cæſarodunum Turonum.
6. *Franciſca*, Monialis Carmelitana.
7. *Maria*, quæ obiit.

IV. 4. *Ioannes le Clerc*, Toparcha de Boiſrideau Regiæ menſæ Præpoſitus, *Nicolai* & *Michaëla d'Aleſſo* F. vxorem duxit *Mariam de Vauſſay*, & ab his progeniti.

le Clerc. 1. *Claudius*, Eques.
2. *Ioannes*.
3. *Maria*, Monialis apud Bellum-montem.
4. *Anna*, *Philippo Dreux* regio apud Cainonem Præpotori elocata.
5. *Ludouica*.

V.

Anna d'Aleſſo, *Ioannis* ex *Maria Sauſſaya* ſecundogenita nupſit *Oliuario le Febure*, Toparchæ *d'Ormeſſon*, *d'Eaubonne & de Lezeau*, à ſanctioribus Regis Conſiliis & in ſupremo Rationalium conſeſſu Præſidi, quibus obtigêre tres filij:

1. *Oliuarius*
2. *Andreas* } de quorum progenie iam nunc agimus.
3. *Nicolaus*

V. 1. *Oliuarius le Febure*, *Oliuarij* & *Annæ d'Aleſſo* primogenitus, Toparcha *d'Eaubonne*, à ſecretioribus Regi Conſiliis & Rationalium Præſes, vxorem accepit *Mariam Hennequin*, quo ex conſortio progeniti:

1. *Andreas*, Toparcha *d'Eaubonne*, Senator Pariſienſis.
2. *Ioanna*, Monialis Ordinis S. Claræ Minorum.
3. *Ioannes*, Toparcha *de Boisbouſon*, Rationum regiarum Magiſter, qui duxit *Catharinam de Verthamon*.
4. *Maria*, Monialis S. Claræ Ordinis Minorum.

le Febure. 5. *Margareta*, Monialis Ordinis Dominicarum apud Poiſſiacum.

V. 2. *Andreas le Febure Oliuarij* & *Annæ d'Aleſſo* ſecundo genitus, Toparcha *d'Ormeſſon*, ſacri Conſiſtorij Comes, conſortem optauit *Annam le Preuoſt*, quorum thorum ingenua prole Dominus nobilitauit, ſunt eorum igitur liberi:

de Coulanges. 1. *Maria*, quæ nupſit *Philippo de Coulanges* Toparchæ *de Montaleau*, Rationum regiarum Magiſtro, à quo & cognominem filium ſuſcepit.
2. *Magdalena*, Monialis Ordinis Annunciatarum cognomento Cœleſtium.
3. *Andreas*, Toparcha *d'Amboile*, Senator Pariſienſis & Palatinus Recuperator.
4. *Anna*, Monialis Ord. Annunciat. qui ſuprà.
5. *Nicolaus*, Ordinis Minimorum profeſſor.
6. *Oliuarius*.
7. *Iſabella*, Monialis Ord. Annunc. qui ſuprà.
8. *Franciſcus*, qui obiit.
9. *Simon*.

V. 3. *Nicolaus le Febure*, Toparcha *de Lezeau*, libellorum ſupplicum Magiſter, vxorem duxit *Mariam Hinſelin*, & ab his progeniti:

1. *Petrus*. 2. *Nicolaus*. 3. *Claudius*. 4. *Ioannes*. 5. *Andreas*.

VI.

Franciſcus d'Aleſſo Ioannis & *Maria Sauſſaya* tertio genitus Toparcha *d'Eraigny*, & Rationum regiarum Magiſter, coniugem habuit *Mariam de Vigny*. Eos autem multiplici prole Dominus donauit, fueruntigitur ab eis progeniti:

1. *Franciſcus*, Ordinis Minimorum profeſſor, qui an. 1599. Cal. Ian. Pariſiis obiit & in pace quieuit.
2. *Oliuarius*.
3. *Magdalena*.
4. *Ioannes*.
5. *Barnabas*.
6. *Carolus*, Ordinis Carthuſianorum.

d'Aleſſo. 7. *Maria*, Monialis ad S. Mariam Sueſſion.
8. *Ioanna*, Monialis apud Variuillam.
9. *Anna*, Monialis ad S. Mariam Sueſſion.

10. *Elizabetha*.

10. *Elizabetha.* 11. *Dionyſia.* 12. *Genoueſa.* 13. *Franciſca.*

VI. 2. *Oliuarius d'Aleſſo, Franciſci* & *Mariæ de Vigny* ſecundogenitus, Toparcha *d'Eraigny*, Rationum regiarum Corrector, ſibi matrimonio iunxit *Annam du Buiſſon*, quæ nuper apud Pariſienſes noſtros condita eſt, ab ea verò relicti Oliuario tres liberi:

1. *Franciſca.* 2. *Franciſcus.* 3. *Claudius.*

VI. 3. *Magdalena d'Aleſſo Franciſci* & *Mariæ de Vigny* tertiogenita nupſit *Ioanni le Preſtre* Rationum regiarum Auditori, ab eis autem progeniti:

1. *Ioannes.* 2. *Maria.* *le Preſtre,*

3. *Magdalena*, Monialis S. Claræ Ordinis Minorum, & nunc ad S. Marcellum Pariſ. Abbatiſſa.

4. *Franciſca.* 5. *Franciſcus.* 6. *Oliuarius*, qui obijt.

Ioannes le Preſtre, Ioannis & *Magdalenæ d'Aleſſo* primogenitus, Rationum Regiarum Auditor, nupſit *Mariæ de Creil*, à qua illi

1. *Ioannes-Franciſcus.* 2. *Nicolaus*, qui obiit.

Maria le Preſtre eorumdem ſecundogenita elocata eſt *Franciſco Brillet* Toparchæ *de Lamont*, & ab his progeniti:

1. *Maria.* 2. *Ioanna.* 3. *Claudius.* 4. *Franciſcus.* 5. *Stephanus.* 6. *Catharina.* *Brillet.*

7. *Annaus.* 8. *Claudia.* 9. *Catharina.* 10. *Suſanna.*

VI. 10. *Elizabetha d'Aleſſo Franciſci* & *Mariæ de Vigny* decimogenita nupſit, *Ægidio le Beau* Toparchæ *de Montelligeon*, Regi à Conſiliis & Secretis, atque ab his progeniti:

1. *Franciſca.*

2. *Magdalena*, Monialis Ordinis Viſitationis B. Mariæ. *le Beau.*

3. *Ægidius.*

4. *Elizabetha*, Monialis Vrſulana.

5. *Claudius.* 6. *Franciſcus.*

Franciſca le Beau Ægidij & *Elizabethæ d'Aleſſo* primogenita, nupſit *Iacobo Gobineau* Præſidialis Fori apud Carnutes Senatori eiſque obtigerunt tres filij:

1. *Franciſcus.* 2. *Ægidius.* 3. *Ioannes.* *Gobineau.*

VII.

Andreas d'Aleſſo Ioannis & *Mariæ Sauſſaya* quartogenitus, Toparcha *du Meſnil*, à Secretioribus Regis Conſiliis ſummus Aquarum ac Syluarum per Franciam Præfectus, duxit *Mariam de Longueil*, à qua illi fuerunt quinque liberi:

1. *Iacobus*, ex Secretario Regis Chartuſianus apud Gallionem, vbi & obiit.

2. *Iacobus*, Canonicus Regularis ad S. Victorem Pariſ. *d'Aleſſo.*

3. *Nicolaus*, Eques, Vrbi & Arci Moretanæ Præpoſitus & Militum Ductor.

4. *Anna.*

5. *Elizabetha*, Monialis & Canonica Auguſtiniana ad S. Stephanum Sueſſion. nunc Remenſ.

VII. 4. *Anna d'Aleſſo Andreæ* & *Mariæ Longoliæ* quartogenita nupſit *Petro de la Lane* Regi à Conſiliis & Secretis, à quibus progeniti:

1. *Petrus*, Eques. *de la Lane.*

2. *Magdalena.*

3. *Nicolaus*, Abbas de Bonnefontaine.

4. *Margareta.*

5. *Claudius*, ad S. Victorem Pariſ. Regularis Canonicus.

6. *Maria*, Monialis & Auguſtiniana Canonica ad S. Stephanum Remenſ.

7. *Natalis.* 8. *Anna.*

Magdalena de la Lane Petri & *Annæ d'Aleſſo* ſecundogenita nupſit *Ioanni le Boſſu*, Toparchæ *de Courtenoye*, in Curia Vectigalium fiſci patrono, ſiue vt loquuntur generali Aduocato, à quibus progeniti:

1. *Magdalena.* 2. *Ioannes.* 3. *Euſtachius.* 4. *Renatus.* *le Boſſu.*

Margarita de la Lane eorumdem quartogenita nupſit *Claudio du Blaiſel* Equiti, Toparchæ *de Molines*, cohortis Equitum leuioris armaturæ Ductori, quorum ex connubio prodiit: *Magdalena-Ioanna.* *du Blaiſel.*

VIII.

Magdalena d'Aleſſo Ioannis & *Maria Sanſſaya* quintogenita nupſit *Petro Chaillon* Regiâ Conciliis & Secretis, quo ex connubio prodiêre:

1. *Oliuarius*, ex Canonico maioris Eccleſiæ Pariſ. Ordinis Minimorum profeſſor, & primus Cœnobij in Vrbe Fundator, de quo alibi copioſiùs.

Chaillon.
2. *Ioannes.*
3. *Catharina.* } de quorum progenie iam nunc dicimus.
4. *Elizabetha.*

VIII. 2. *Ioannes Chaillon Petri* & *Magdalenæ d'Aleſſo* ſecundogenitus Toparcha *de Thoiſy & de Nogent les Vierges*, Rationum regiarum Magiſter, cui conſors obtigit *Maria Lucretia de l'Eſrat*, ab eis autem progeniti:

1. *Elizabetha*, quæ obiit.
2. *Franciſcus*, Rationum regiarum Magiſter.
3. *Claudius*, Senator Pariſienſis & Palatinus recuperator.
4. *Iacobus*, Rationum Regiarum Auditor.
5. *Nicolaus*, qui obiit.
6. *Ioannes.*

VIII. 3. *Catharina Chaillon Petri* & *Magdalenæ d'Aleſſo* tertiogenita primis nuptiis elocata eſt *Antonio de Coſte* Equiti, cognominis loci Toparchæ, à quo illi vnicus filius,

de Coſte. *Oliuarius*, qui Ordinem Minimorum profeſſus dictus eſt *Hilarion*, de quo nobis ſæpiùs dicendum erit in progreſſu.

Secundis autem nuptiis *Federico Verſoris* Senatori Pariſienſi copulata eſt, eiſque nouem liberi fuêre:

Verſoris.
1. *Catharina.*
2. *Elizabetha*, quæ obiit.
3. *Franciſcus-Federicus*, qui duxit *Angelicam Fauerole.*
4. *Petrus*, qui obiit nouitius in Societate Ieſu.
5. *Margarita*, quæ obiit.
6. *Dionyſia*, Monialis Vrſulana.
7. *Maria*, quæ obiit. 8. *Antonius*, qui obiit. 9. *Ludouicus.*

Catharina Verſoris Federici & *Catharinæ Chaillon* primogenita nupſit *Antonio Vanel*

Vanel. Regi à Conſiliis & Secretis, quibus hi quatuor liberi:

1. *Franciſcus.* 2. *Antonius.* 3. *Catharina.* 4. *Claudius.*

VIII. 4. *Elizabetha Chaillon Petri* & *Magdalenæ d'Aleſſo* quartogenita nupſit *Antonio de Saint-Ion* Toparchæ *de Rubelles*, ſupplicum libellorum Magiſtro, ab eis autem progeniti:

de Saint-Hyon.
1. *Elizabetha*, Monialis in Monaſterio Calenſi agri Pariſ.
2. *Catharina*, Monialis Ordinis Viſitationis B. M.
3. *Maria*, Monialis eiuſd. Ordinis.
4. *Margarita*, Monialis in Calenſi Monaſt.

du Bouchet. 5. *Germana*, quæ nupſit *Henrico du Bouchet* Toparchæ *de Bournonuille & de l'Eſpine* Senatori Pariſienſi, à quo illi *Antonius* filius matri commortuus.

6. *Oliua*, quæ obiit. 7. *Antonius*, qui obiit. 8. *Antonius*, qui obiit.

Hactenus de illuſtri gente dictum ſit, quæ vt primam ſuæ gloriæ originem trahit à beato proauunculo, ita & in illius memoriam, decus & ſplendorem natalium dignitatum & operum ſuorum grata viciſſitudine reflectit.

VII. Poſt omnia operæpretium fuiſſet vt ſingularia nonnulla, ex quibus & laus & notitia Ordinis amplius conſtitiſſet, ſtilo proſequeremur, qualia ſunt, fauores B Virginis in Ordinem eius cultus & patrocinium, S. Michaëlis tutela & protectio, ſpeciales obſeruantiæ Ordinis pleræque, deuotiones quas vocant ſupra Regulæ præſcriptum inductæ vt tredecennalium feriarum praxis & obſeruatio ad B. P. Franciſci opem promerendam & alia eius generis de quibus non pauca ſe offerebant dicenda, ſed præterquam ea ſingulari libro exequi conſtitutum eſt, cogor volens nolens abrumpere & tempori ſeruire, vt ad tempus ingrediamur.

CHRONICON

CHRONICON GENERALE ORDINIS MINIMORVM.

QVOD BONVM, FAVSTVM, FORTVNATVM, AC SALVTARE SIT.

ANNO PERIODI CHRISTIANÆ M. CCCC. XVI.

1416. QVO propter Schiſma inter *Ioannem* XXIII. *Gregorium* 1416.
XII. & *Benedictum* XIII. *Conſtantiæ* in *Germaniâ* Oecumenicum Concilium habebatur : ſummum apud Chriſtianos Imperium obtinebat, in Oriente *Manuel* II. *Andronici* III. F. *Palæologus*, in Occidente *Sigiſmundus* Rex Hungariæ *Caroli* IV. F. Regnabat in *Galliâ Carolus* VI. *Beneamatus Caroli* V. *Sapientis*, F. Rerum in *Caſtiliâ* potiebatur *Ioannes* II. Princeps Catholicus: in *Angliâ Henricus* V. *Neapoli Ioanna* II. contra *Ludouicum* II. Andegauum : in Arragonia *Ferdinandus* I. *Honeſtus*, atque mox *Alphonſus* V. cognomento *Magnanimus* qui patri ad diem II. Aprilis decedenti ſucceſſit : Quo *Amedeus* Comes *Sabaudiæ* XVI. titulo Ducis ornatus eſt. Quo vitæ ſanctimoniâ & religione florebant, *Vincentius Ferrarius*, *Laurentius Iuſtinianus*, *Bernardinus Senenſis*, *Ioannes à Capiſtrano*, *Thomas à Kempis*, *Lupus ab Oliueto*, *Coleta* & *Columba* virgines : Quo in litteris eminebant *Petrus de Aliaco*, *Ioannes Gerſonius*, *Ioannes Capreolus*, *Alphonſus Toſtatus*, *Ioannes Dominicus*, *Franciſcus Zabarella*, *Pogius Florentinus*, *Leonardus Aretinus*, *Laurentius Valla*, *Petrus Ancharanus*, *Nicolaus Panormitanus* & alij : ORDO MINIMORVM in ſuo germine cœpit exoriri, cùm ſcilicet in lucem editus eſt ſuus ille Inſtitutor, Gratiæ filius, Miraculorum parens, qui per totum quod ſupereſt Sæculi huius curriculum & aliquantum alterius ineuntis ſpatium, diuinitatis ſplendore ad ſalutem hominibus affulſit. S. P. N. Franciſci

2. Dies illi natalitius XXVII. menſis Martij, primus ineuntis menſis octaui ſeu *Pharmuthi* apud Ægyptios, creatione *Stephani* Papæ II. ad annum Chriſti 752. in Eccleſiâ Catholicâ celebris, inauguratione *Heracly* qui *Phocæ* in Imperio ſucceſſit apud Græcos memorabilis, apud Latinos verò inauguratione *Alberti* Ducis Auſtriæ *Rudolphi* quondam Imperatoris F. qui abdicato & mox interfecto *Adolpho Naſſauio* Germanicum Imperium capeſſiuit, ſed nulla re clarior aut felicior quàm ſanctiſſimi hominis natiuitate, vnde infinita poſtmodùm bona profluxerunt. Dies natalis.

3. Nomen *Franciſcus* fuit, quod quidem à fonte baptiſmali per ſuſceptores Nomen.

1416. tulit, ſed pro parentum voto, qui à ſe ſterilitatem apud Deum deprecaturi S. *Franciſcum Aſsiſiatem* interpoſuerant, oblatâ imprimis conditione nominis ſui puero qui naſceretur imponendi. Accepta conditio, & gratiâ naturam ſuperante ſterilibus & deploratis indulta fœcunditas, maſculâ primùm prole quam dicimus ſuſceptâ, cùm necdum à voto annus exiiſſet. Huic igitur *Franciſci* nomen inditum eſt, tàm indubitatâ deinceps appellatione, quàm certa nominis origo & explorata eſt. Quæ igitur cauſa eſſe potuerit vt *Robertus* à Cominæo diligente alioquin hiſtorico diceretur, planè non intelligo. Maximè idonea ratio ſemper mihi viſa eſt Scriptoris incuria in his rebus quæ Aulicorum animos non facilè attingunt. Nam quæ *Monteia* noſter comminiſcitur ægrè fidem inuenerint apud peritos rerum Gallicarum, ſed condonandum homini externo in alienis peregrinanti. Vero propius videretur quod nonnulli afferunt, natalem eius *S. Roberto* feſtiuum fuiſſe atque adeò nomen ſecum extuliſſe quod pro vulgi opinione illi adhæſerit, ſi cuiuſquam eius nominis memoria in illum diem incideret, quod hactenus non deprehendi vt in Tabulas Eccleſiaſticas diligenter inquiſiuerim. Mihi certè alterutrum horum non difficulter ſe approbat, aut à *Roberto Baldricurto* qui eum ab vltima Italiâ ad *Ludouicum* XI. Francorum Regem perduxerat, aut à *Roberto* quodam *Ordinis Prædicatorum* ſanctitate percelebri, qui eodem tempore in aula *Ludouici* Regis verſabatur & cuius acta ſingulari libro Iacobus Faber Stapulenſis edidit, *Roberti* nomen ad eum per errorem fuiſſe traductum. 1416.

Baudricour.

Patria.

4. Cognomen pro more gentis, qui etiamnum viget, à loco natiuitatis illi fuit A PAVLA igitur ſiue PAVLANVS Franciſcus noſter dictus eſt, quia in oppido eius nominis natus, Græci *παυλίτην* dicerent. *Paula* enim eſt illis Παυλικός ab *Oenotorys* condita vt ex Stephano obſeruant *Ortelius* & *Ferrarius*: eſt autem ſita in agro *Bruttiorum* ad meridiem quà mare *inferum* ſeu *Tyrrhenum* ſpectat; à quo non procul eſt quingentis paſſibus, vtrinque à *Blanda* & *Amantia* ſexdecim milliaribus diſtans, totidemque à *Conſentia* Ducatus citerioris Calabriæ metropoli, adeoque ipſius *Paulæ*, quæ in illius diœceſi. Vino celebratur & ſerico quibus abundat. Ciuitatis iure donata eſt à *Philippo* II. Rege Hiſpaniarum, ſub dominio Marchionum *Foſcaldorum*. Alia longè, à *Polâ* Iſtriæ vrbe maritimâ quam Colchi feruntur condidiſſe, aliquando *Iulia pietas*, fortè & *Aſtyron*, à quibuſdam etiam ſed perperàm, *Olbinium*, dicta, quæ hodie antiquum *Pola* nomen retinet.

Paola. Belmedere. L'Amantea. Conſenza.

Merula legit Foſcardorum.

Pola.

Parentes.

5. Parentes afflictæ per tempus fortunæ, à nobili tamen ſtirpe originem duxiſſe perhibentur, cuius rei documenta diligentiores rerum noſtrarum ſcriptores protulerunt. Pater *Iacobus Martotilla* ſeu *Martolilla* ciuis Paulanus, quem nonnulli gentilitio nomine *de Alexio* ſeu de *Aleſſo* dictum volunt, agnominatum autem *Bartolillum* quaſi *Bartholomæi* filium, vt dignoſci poſſet ab alijs alterius *Alexiorum* familiæ quæ *Paulæ* vigebat. Sed præter quàm hæc & quæ conſequenter commentantur, contra fidem veterum quæ apud nos ſunt monimentorum pugnant, non magnam habent probabilitatis ſpeciem, & multas in totam ſtirpem, duplici illâ familiæ *Alexiorum* diſtinctione, tenebras offundunt. Non igitur deformatum à *Bartolillo Martotillam*, ſed verè & ſincerè ita nominatum agnoſcimus. Mater *Vienna à Caſtro-foſcaldo*, non magnum nomine nobilitatis indicium facit, à quo tamen ſunt qui ſibi videntur ſatis firmum argumentum conſecuti vt eam in Marchionum *Foſcaldorum* familiam vindicent, ſed quantùm ego iudico, inanis eſt illa argumentatio, nec multò firmior quàm ſi Franciſcum noſtrum, quòd ei à Paula cognomen ſit, in familiam Dominorum ipſius vrbis aſſererent. Eſt enim *Caſtrum-foſcaldum* (fortè *foſſacalidæ*) non procul à *Paulâ* viculus ditionis Marchionum *Foſcaldorum* à quo vt *Vienna* originem, ita & nomen habuit, etiam fortè à maioribus acceptum & deductum, quod non eſſe infrequens vel apud nos conſpicimus. At verò quod laudi eſſe vnum maximè debet, illud in vtroque parente potiſſimum enituit, pietas nimirùm & vitæ ſanctimonia. Coniugati ſiquidem non diſſimilem Aſcetis vitam duxerunt cum ſe quadrageſimali abſtinentiâ in perpetuū macerarent,

Martolilla. D'Alexio. D'Aleſſo.

Di Caſtro-foſcalda.

1420. rent, & interulis lineis non vererentur longè prius quàm de prole ſuſcipienda 1416.
votum emitterent. *Iacobus* pater coniugij vinculo ſolutus in diſciplinam filij ſe recepit, Oblatum, vt traditio eſt, profeſſus, tantoque ad pœnitentiam ardore ſuccenſus eſt optimus ſenex, vt agente Spiritu Sancto ad exemplum municipum ſuorum per plateas flagris & verberibus infirmum corpus dilaniaret. Vtrique commune fuit, quod poſt editum filium, atque deinceps filiam nomine *Birgittam*, ex voto continentiam ſanctiſſimè coluerint. Non defuerunt tamen qui *Birgittam* illo conſanguinitatis gradu à S. P. N. *Franciſco* ſubmouendam arbitrati ſint, ſed quæ hinc orta diſceptatio ſuperiorum Iudicio quod in Apparatu meminimus, ſublata eſt, & ex fide veterum & authenticorum monumentorum *Birgitta* in vnicam S.P.N. *Franciſci* ſororem vindicata.

6. Miracula plura intercеſſerunt, quorum demonſtratione ſancti viri natiuitas diuinitus commendata eſt. *Miracula in natiu. edita.* Feſtiui de cœlo ignes è culmine paternæ domus toti ciuitati illuxerunt, de quorum præſagio multa noſtri non temerè commentati ſunt. At verò deinceps domus illa cultui diuino conſecrata quotidianis & iugibus ſacrificiis ab aliquo noſtrûm ſolet frequentari, quod Paſſarellus tradit. Creatum puero periculum ex maligno ad oculum tubere mater deprehenderat, ſed per eius votum noxa continuò depulſa eſt, hæſit tamen tenue illius veſtigium ad miraculi memoriam. Primum è miraculis fuit, inducta ſterilibus fœcunditas. Ita nimirùm decebat vt ſanctiſſimi hominis natiuitatem miraculo præuentam, cœli feſtiuitas proſequeretur, & diuina manus quaſi appoſito ſignaculo abſolueret, quod ipſe per reliquum vitæ tempus in ſuo corpore circumferret.

An. M. CCCC. XX.

1. MOntoia puerum annos quatuor vix dum natum ad pietatem & litteras quarum per ætatem capax erat, erudiri cœpiſſe tradit, multaque 1420. *Prima educatio.*
in ſpecie de pueri exercitationibus annotat, tum maximè de reuerentiâ & cultu erga Beatam Virginem ſingularia quædam obſeruat, ſed hæc ampliùs à nobis commemorari Chronici breuitas non patitur. In genere, quod nobis ex Officio Eccleſiaſtico conſtat, adeoque ex ipſius Eccleſiæ auctoritate, poteſt non inutiliter ad faciendam reliquarum exercitationum coniecturam afferri. Dicitur ergo *Franciſcus* noſter à puerilibus annis in Dei timore educatus, futuræ ſanctitudinis ſpecimen præbuiſſe aſſiduis vigiliis & ieiuniis corpuſculum macerando, & pueritiam præclaris moribus pertranſiiſſe, cum Dei templa aſſiduis orationibus frequentaret diuinumque verbum magno affectu audiret. In quibus puerum noſtrum Samueli atque Tobiæ diſertis & expreſſis verbis comparat, quorum ille perhibetur à puero profeciſſe atque creuiſſe & placuiſſe tàm Deo quàm hominibus, hic verò adhuc puerulus omnia bonorum operum genera ſecundùm legem Dei obſeruaſſe. Verùm hæc nonniſi per legitimam hiſtoriam poſſunt explicari.

An. M. CCCC. XXVIII.

1. VIenna *Franciſci* mater, poſtquam nulla Chirurgorum remedia proceſ- 1428.
ſerant aduerſus noxam quam pueri oculo inſidentem diximus, & pro- *Votum pro puero, qui veste se ig. induitur.*
pè erat vt per illam lumine priuaretur, Annam Samuelis parentem imitata vouerat, puerum ſi conualuiſſet ſacra Franciſcanorum veſte dum per ætatem liceret indutum iri, & per annum in proximiori Ordinis Conuentu operam ſuam religioſis miniſteriis & rebus diuinis impenſurum. Auditæ matris preces explendi per tempus voti neceſſitatem induxerant. Duodenni igitur puer in ſomnis admonetur ab ipſo vt ex veſte videbatur *S. Franciſco* ſibi apparente, ne parentis voluntatem ſineret eſſe irritam, tempeſtiuum eſſe vt votiuâ veſte indueretur & Ordinis monaſterio in annum addiceretur. Dictum factum. Beatus puer in craſtinum parentes conuenit & exorat ne moram faciant, para-

1428. tum ſe ad omnem eorum, ac Dei proinde voluntatem offert, nec diutius cunctandum verbis efficacibus perſuadeat. In proximo eſt *Marropolis* ſeu *Ciuitas S. Marci*, Liuio & veteribus aliis *Argentanum* dicta, in quam ab exciſâ vrbe *Temeſa*, quæ ſexto tantùm milliari diſtabat Epiſcopalis Sedes tranſlata eſt olim *Conſentina* metropoli ſubdita, nunc autem exempta, nihil præter hodiernum nomen cum *Calactâ* oppido Siculo ad oram occidentalem, commune habet. Eius certè nullam à *Miræo* qui Notitiam Epiſcopatuum nuper recenſuit, mentionem fieri prorſus miror, à *Merulâ*, *Seuerenenſi* Archiepiſcopatui aſcribitur, (hoc eſt *S. Seuerina*, vt vulgus antiquo nomine corrupto loquitur) quod perperàm tamen eum feciſſe certiori autoritate aſtruitur. In ea vrbe Magiſtratus ciuicus, iam ab anno 1320. *Minorum* Ordini Conuentum magnis ſumptibus conſtituerat ſub nomine *S. Franciſci*, quem ad annum 1517. *Conuentuales*, quos vocant, incoluerunt, tunc primum ſubintroductis *Obſeruantibus*, vt tradit *Franciſcus Gonzaga* in Hiſtoriâ Seraphicâ. Illuc *Franciſcus* noſter, à parentibus deducitur, & mox ſacrâ veſte induitur, puerorum more qui olim monachis in diſciplinam tradebantur, & qui nunc a parentibus in aliquot tempus certo cuidam inſtituto addicuntur, quod in Italiâ frequens, non prorsùs à noſtris ignoratur. Quis igitur aut *Hieronymum Romanum* aut *Ludouicum Mirandam*, aut *Didacum Murillum*, aut alios eius inſtituti profeſſores quibus beatum puerum exacto quem debebat anno, nullâ profeſſione emiſsâ receſſiſſe, mirum eſſe videtur, ipſe non miretur? Neque enim aut illius conſuetudinis ignari eſſe poſſunt aut duodennem puerum dubitant emittendæ profeſſioni non fuiſſe maturum. Quæ autem in eo Conuentu conſtitutus innocentiæ documenta, quæ ſanctitatis exempla, quæ religioſæ conuerſationis argumenta ediderit, ita vt prouectiores ætate pudeſieret mirabilis in puero ſanctarum virtutum exercitatio, noſtri ex parte in Hiſtoriis ſuis delibauerunt. Sed nos Chronici modum non excedimus, fuit tamen operæpretium vt caducam opinionem verbo in tranſitu impelleremus. Nec vacabit harum rerum curioſo Lectori noſtros qui ex profeſſo hunc controuerſiæ (ſi qua tamen eſt aut quæ eſt certè dum verbo abſit inuidia) nodum longiori diſceptatione ſoluerunt, relegere.

Margin notes: 1429. — San-Marco. — San-Marto. — 1320. — 1517. — Lib. 6. de republ. Christiana c. 31.

An. M. CCCC. XXIX.

1429. *Seceſſus in ſolitudinê.* EXeunte igitur anno, à quo beatus puer ſacram veſtem ſuſceperat, ſignificat parentibus eos per ſe voto exolutos, viderent ſi quid prætereà eſſet in quo probare obſequium ſuum atque reuerentiam vellent, animo quidem ſibi conſtitutum non eſſe illud vitæ inſtitutum amplecti quod per occaſionem voti deguſtaſſet, non odio quidem illius aut tædio, ſed internâ vocatione aliud ſuggerente cui parendum eſſet. Adſunt igitur parentes ad tempus conſtitutum, & puerum ſacrâ & votiuâ veſte exutum recipiunt, qui vt in beneficio habuit voti præſtationem, ita de gratiis poſt omnia referendis ſollicitus fuit. Quâ de cauſâ parentes ad ſuſcipiendam peregrinationem *Aſſiſium* inducit, vt in æde ſacra *Beatæ Mariæ* (quæ vocatur) *Angelorum* dum accepti beneficij gratias rependit alterius promerendi dignus habeatur. Et reuerâ fit admodùm credibile beatum adoleſcentem eo loco vbi primum *S. Franciſcus* gratiæ ſpiritum hauſerat, ad ea quæ mox aggreſſus eſt & deinceps fauente numine perfecit, diuinitus fuiſſe animatum. Vt enim in patriam rediit ab illa peregrinatione, ſubduxit ſe parentibus & in ſolitudinem *Montis-Caſini* penetrauit, quod nonnulli tradunt, cùm alij velint, illum in ſpeluncam agri cuiuſdam paterni ſe recepiſſe, cùm per iter *Spoletum*, *Romam*, *Montem-Caſinum* acceſſiſſet. Vt vt ſit, certum eſt *relictis parentibus clàm eremum petiiſſe*, atque in eâ ad annum ætatis decimum nonum perſeueraſſe, quod in Proceſſu Canonizationis in hæc verba enunciatur: *Vix tertium decimum attigerat ætatis annum cùm ducente Spiritu ſancto ſeceſſit in Eremum. Ibi prima diuinæ militiæ ſtipendia fecit: & ad nonum decimum vſque tyrocinij rudimenta poſuit.* Neque verò cuiquam dubium

1435 tum eſſe poteſt qualis in illo ſeceſſu *Franciſci* vita fuerit. Angelicæ propiore ſortaſſe quam humanæ, adeoque tali vt cogitari aliquatenus, verbis exprimi nullatenus poſſit, quis non illi facilè perſuadeat, tum maximè ſi animo reputet quæ illum cauſa à ſolitudine abſtraxerit, quæ deinceps ad hominum ſalutem peregerit: Solitudo illi Paradiſus, in quem retulit innocentiam quæ olim ab eo exulauerat, à quo retulit innocentiam quæ extra Paradiſum permaneret. Et cauſa quidem relinquendæ ſolitudinis miracula fuere, acta vero deinceps vniuerſa nihil minus à miraculis. 1429

An. M. CCCC. XXXV.

1. PEruenerat igitur in annum ætatis vndeuiceſimum beatus Eremi incola, & iam tum de latibulo, virtutum gratia & miraculorum gloria coruſcabat, adeo vt concurrentibus vndequaque hominibus nihil iam in ſolitudine minus eſſe poſſe videretur quam ſolitarius. Tempus erat vt qui agente Spiritu Sancto in ſolitudinem perrexerat, eodem ſatagente & voluntatem ſuam mirabilibus ſignis exprimente in hominum ſocietatem conſortiumque reduceretur. Tempus erat vt qui poſt tyrocinij rudimenta fortiter per plures annos pugnauerat & obſtinatos feroceſque aduerſarios glorioſe deuicerat, non iam in militum numero haberetur, ſed ducendis exercitibus Imperator allegeretur. Tempus erat vt qui tanto tempore ſibi vacauerat quòd diuinis muneribus ſuperflueret, de ſua in alios plenitudine refunderet. Egreſſus igitur ſolitudine, adiunctis ſibi aliquot ſocijs prima Religionis fundamenta iecit eo loco in quo etiamnum ſolent à noſtris religioſa gratulatione venerari. 1435. Primi Ordinis initium.

2. Domicilium ſcilicet in fundo paterno intra fines agri *Paulani* ſibi illiſque conſtituit ſub nomine *Eremitarum ſancti Franciſci*, oratorio nondum extructo, vt mihi videor ex litteris *Pyrrhi Centenini* Archiepiſcopi colligere, quod amplius ad an. 1455. diſquiremus. In hunc tamen annum omnes rerum noſtrarum ſcriptores *Primi Ordinis initia* referunt, cùm in Apoſtolicâ Cathedrâ ſederet, *Eugenius* IIII. Imperaret apud Græcos *Ioannes Palæologus Manuelis* II. F. apud Latinos is quem diximus *Sigiſmundus*, Regnaret in Galliâ *Carolus* VII. Neapoli *Alphonſus Magnanimus* contra *Renatum Andegauum*. Et reuerà cum iam certam ſedem fixerit Beatus adoleſcens, & in ſodalitium eiuſdem propoſiti ſectatores acceperit, non video in aliud tempus incipientis Religionis originem poſſe reijci. Quin autem illa quæ conſtituit initia valde tenuia fuerint, ij demum poſſunt ignorare qui rebus quantumcunque magnis alia eſſe addubitant. Non tamen anguſta in tantùm fuerunt aut abiecta, vt deducendæ nouem poſt annos coloniæ & *Paterni* conſtituendæ non ſuffecerint. Conuentus Paulæ. Victor.

3. Intra quod tempus duodecim illos ſocios & tanti operis adiutores qui ſæpius à Scriptoribus noſtris memorantur, ad eum acceſſiſſe & in ſocietatem cooptatos, aut certe ex illis pleroſque non temere aſſumauerim. Sunt autem illi. 1. *Balthazar à Paula*. 2. *Bernardinus à Cropolatu*. 3. *Paulus à Paterno*. 4. *Franciſcus à Maioranâ*. 5. *Antonius à Longobardo*. 6. *Andreas à Myſinto*. 7. *Archangelus à Longobardo*. 8. *Nicolaus à ſancto Lucido*. 9. *Angelus à Saracinâ*. 10. *Nicolaus à Nuceto*. 11. *Ioannes à ſancto Lucido*. 12. *Florentinus à Paula* quibus non multò poſt adiunctus eſt etiam *Ioannes à Genua*, de illis autem dicemus in progreſſu ſigillatim, ſi quod ſpectamus, occaſio tulerit. Quale porrò illorum inſtitutum fuerit qui ad annos quinquaginta ſeptem ſcriptâ Regulâ non ſunt vſi, conijci poteſt ex nomine, & inſtitutoris ſanctitate. Hanc *Pyrrhus* Archiepiſcopus litteris ſuis abundè commendat. Eremitarum vero inſtitutum, non obſcurè ſignificat ſanctiſſimum hominem non tam ſolitudinem deſeruiſſe quàm ad homines traduxiſſe, ac ſuos proinde diſcipulos ad contemplatiuam vitam & ſolitariam inſtituiſſe. Inſuper vero & *ſancti Franciſci* vitam vt imitarentur admonuit ex nomine. Neque enim vt quibuſdam viſum fuit *Eremitæ fratris Franciſci*, dicti ſunt quaſi illo autore gloriarentur, ſed *ſancti Franciſci*, vt haberent quem ſibi proponerent in exemplum vitæ & religioſæ conuerſationis. Id imprimis per- Primi ſocij B. P. N. Ad annum 1491.

1435. ſuadet ipſius inſtitutoris humilitas, tum etiam gratitudo erga Seraphicum Patrem cui primum apud *Paulam* ſacellum ex parte ſacrum eſſe voluit, ac denique conſecutus error in eius nomine, qui contingere non potuiſſet ſi de illo diſcipuli vocati fuiſſent, qui enim effugiſſet quod neceſſario in nominandis ſectatoribus recurrebat? Igitur agrum *Paulanum*, ab hoc anno ſancti illi & verè magni Patres ſub nomine *Eremitarum ſancti Franciſci*, duce & autore altero *Franciſco* incolere cœperunt & prima Conuentus *Paulani* fundamenta conſtituerunt. Illa verò quot quantiſque miraculis initiata & conſecrata ſunt in dies penè ſingulos, non eſt huius compendij enarrare. Angelorum quotidiana miniſteria, montes è medio ſublati, moles deciduæ ab aere ſuſpenſæ, calx inde effoſſa vbi certo nulla, ignis obiecto corpore reſtinctus, fontes e fundo ſiticuloſo educti, curationes modis omnibus & abſque numero peractæ, omnia denique miraculorum genera, quæ cum verbo tum opere Thaumaturgus noſter præſtabat, ibi viſa, ibi conſpecta, ibi palpata ſunt. 1444.

An. M. CCCC. XLIV.

1444. Conuentus Paterni. INTER multos quos miraculorum fama de ſuis ſedibus ad *Franciſcum* noſtrum exciuerat, fuit *Paulus Rendeacius* nobilis adoleſcens *Paterno* vrbe propinquâ oriundus, qui præter vulgi conſuetudinem non tam mirabilia quæ in oculos incurrebant, quam internam gratiam & animi ſanctitatem, a qua origo illis erat, attendit, eaque vehementer adeò permotus eſt & mirificè captus, vt non quieuerit donec in beati viri ſocietatem & contubernium acceptus idem vitæ inſtitutum profiteretur. In eo ipſe ad omnem ſanctitatem breui profecit & miraculis etiam aliquando enituit; cùmque in dies accederent qui eodem animi propoſito ducebantur, & populorum etiam deſideria perferrentur cupientium vt ſibi eadem quæ Paulanis gratia obtingeret, *Rendeacius* ciuium ſuorum charitate accenſus facilè perſuaſit vt primi ſanctæ propaginis palmites ad *Paternenſes* ſuos deducerentur. Eſt autem *Paternum* non illa *Cappadociæ primæ* ciuitas quæ in *Calchedonenſi* Concilio memoratur, non illud *Rogerij* Comitis aduerſus *Sarracenos* propugnaculum in *Sicilia*, quod & *Paternio*, & hodiè *Paterno* popularibus dicitur, ſed vrbs ad *Sinum Tarentinum Cariato* proxima, olim Epiſcopali ſede inclyta (nam & Sigonius lib. 2. de Regno Italiæ *Paternenſis* in *Italia* Epiſcopi meminit) nunc ſub diœceſi *Conſentina* in agro *Bruttiorum* (quanquam ſunt qui *Lucaniæ* attribuant) Iuriſdictio Prætoria in quinque pagos attinentes. Sunt qui Strabonis Stephani & Lycophronis *Crimiſſam Paternum* interpretentur, alij tamen probabiliùs *Cirram* eſſe contendunt. *Paulus* noſter in comitatu Sancti Patris *Paternum* venit, effuſis in occurſum ciuibus, tanquam qui cælo dilapſi eſſent, excepti ſunt & ciuitate donati, nec mora, intra paucos dies ſubitarij operis tugurium in quo ſe reciperent excitatum. dehinc ſuccedente tempore firmioris operis domicilium exædificatum, quod non tot lapidibus in iuſtam magnitudinem aſſurrexit, quot per beatum Patrem miraculis ornatum & dedicatum eſt, in quo ciuium *Paternenſium* charitas ſperatâ mercede & præmio non eſt defraudata, ſed multis ſupra quam ſpes eſſet beneficiis exaggerata. Illuſtre iſtud, quod cum obſiſtente diabolo ingens lapis ad ſuperius limen maioris portæ templi ponendus loco moueri non poſſet, imperante ſancto patre, ipſo Dæmonio adiuuante, ſtatim loco ſublatus, & ad limen collocatus eſt, nec diſſimile quod ſequitur, obſtruebatur via ad Conuentum craſsâ & procerâ arbore, quam cum vir beatus loco cedere iuſſiſſet, in duas mox partes diſciſſa, & vtraque ad decē pedes medios abſcedente liberum iter fecit & reliquit. At quæ in hominum commodum operatus eſt, infinita ſunt, cùm dæmonia corporibus expulerit, cæcis viſum reſtituerit, naufragos periculo liberauerit, mortuos reuocauerit ad vitam, & inſanabili cuique morborum generi præſens & ſalutare remedium attulerit. Nec impar magiſtro diſcipulus, qui miraculorum quoque gloria coruſcauit, ſed hæc in progreſſu recurrent. Eccleſia *B. Virginis Annunciatæ*, dicata eſt & magna po- Rendeacius.

Paterno.

Cariati.

puli

1444. pulideum frequentari. Nec interim omittendum quod ex Proceſſu *Altoria* inſtituto per teſtem 22. conſtat. Tum ſcilicet cùm ædis ipſius ſacræ lapis primarius poſitus eſt tertio, ad populum habitam concionem à B. P. N. quod ſæpe per alias occaſiones fecit, vt in homine inerudito cœleſtem ſapientiam & à Deo ſibi miniſtratam plerique mirati & confeſſi ſint. Nec defuerunt alia per eum diem miracula quibus prima hæc initia dedicauit, omninoque certum eſt nullo *Franciſcum* noſtrum loco tot tantiſque quam quoad illic ſtetit virtutum ac ſignorum operationibus effulſiſſe, quod Proceſſus Canonizationis relegentibus aut noſtrorum libros qui acta eius ſingularia deſcripſerunt perſcrutantibus apparet. Quam vero deinceps ſanctiſſimis hominibus celebris fuerit domus iſta, ſuo tempore dicendum eſt, dum ſingulorum mentio recurret. 1447.

An. M. CCCC. XLVII.

1. P*aternò Paulum & Paulà Paternum* Sanctiſſimus vir vltro citroque commeabit, & quidem *Paterna* quoad *Spetianum* venit, contra quam noſtri credunt & ſcripſerunt, non hæſit, nam hoc anno ad diem XIIII. menſis Aprilis *Paula* litteras dedit ad nobilem Equitem & præcipuum amicum D. *Simonem de la Limena*, quibus in aleatorem eius agnatum inuehitur, & miſerandam conſecuti ex illa per eum homicidij hiſtoriam recitat, ob quod ad triremes damnatus fuerit, quale nihil vnquam ſuis obuenturum prædicit, &c. Quis autem fuerit ille *de la Limena* non potui hactenus deprehendere. Certè inter nobiles familias regni Neapolitani recenſetur *De Limagna*, pro qua neſcio ſi Hiſpanus ſcriptor *de la Limena* nobis non obtruſerit. Eius nominis locum nullum in citeriori aut vlteriori Calabria reperio vnde id nomen factum eſſe potuerit. Poſt omnia regium apud Panormitanos Senatorem nomine *Antonium Limena* in Tabulis Siculis, quas noſter Santorius Paritius edidit reperio. Videri poſſet *Simon* Dux fuiſſe *Montis-alti* cum eò litteræ dirigantur, & incolæ illic paſſim fortunis inopes, moribus agreſtes, rudìter habitantes deſcribantur. Mons-altus, *Oppidum* eſt veterum, itinere trium millium à *Reginâ* diſtans, in montibus qui ad Septentrionem vergunt. Indicant pleræque ad eum litteræ nobiliſſimum & opulentiſſimum fuiſſe, ſed nihil prætereà poſſumus affirmare, niſi cum tempore diluceſcat.

De la Limena. — *Mons-alto.* — *Regina.* — 1447. Epiſtol. ad D. Limenanum. — Extat apud Montoyam, lib. I. item Claudium.

2. In hoc tempus non temerè memorabilem Sancti viri prædictionem retulerimus, quâ nimirùm cùm *Paula* moraretur Græcis eò aduentantibus Conſtantinopolitanam cladem niſi à ſchiſmate reſipiſcerent denunciaſſe fertur. Nam proximè conſecuta eſt Orientalis Imperij vaſtitas, *Conſtantinopoli* à *Mahomete* II. *Turcarum* Imperatore expugnatâ, & *Conſtantino Dragoſe Palæologo* Imperatore occiſo die 29. Maij feria poſt Pentecoſten tertia, anno ſalutis 1453. conditæ vero per *Conſtantinum Magnum* aut conſecratæ potius vrbis an. 1122. 1453.

Prophetia de Conſtantinop. euerſione.

An. M. CCCC. LIII.

1453.

S*Petianum* duplex inuenio vtrumque in Diœceſi *Conſentinâ*, maius vnum, alterum minus, & vtrumque Iuriſdictio eſt prætoria & maioris quidem viii tantum pago, minoris vero vndecim præpoſita. In altero illorum familia per Beatum Patrem conſtituta, minus ſit an maius neſcio, certè à noſtris deſcribitur quinque leucis à mari, à *Paterno* tribus abeſſe, nec amplius ſcio, nam quæ de proximo flumine *Lumbo Montoia* profert nullo duce Geographo potui confirmare. Sed ad rem. *Paterno Spetianum Franciſcus* noſter ab incolis vocatus, qui nunquam ſe feliciores fore indicabant quam ſi hominis ſanctiſſimi habitatione bearentur. Et reuera nihil minus apud Spetianenſes egit quam apud *Paternenſes & Paulanos*, vbique beneficus ſimul atque magnificus, ſemper Thaumaturgus. *Paterno* autem *Spetianum* veniſſe fidem facere poſſunt litteræ illius datæ die 5. Februarij anno ſuperiore hoc eſt 1452. ad prædictum D. *Limenanum*, quibus gratias illi refert de copioſis eleemoſynis quas non ſolum

Spetianum.

1453. *Paulani* ſed *Paternenſi* etiam domum tribuerat, cuiuſque prolixam liberalitatem 1453.
Apud Montoriam vbi ſupra. multis verbis commendat. Eccleſia *Sanctiſſimæ Trinitatis* titulo decorata eſt, cui myſterio Beatus Pater, quod Chriſtianum imprimis decet, ſupramodum addictus erat, quod cum pluribus argumentis conſtare poſſit, quorum pars in progreſſu occurret, hoc inter reliqua eſt euidentiſſimum, quod tertiæ regulæ profeſſores in ſingulos dies ad recitandam ſanctiſſimæ Trinitatis, vt vocamus, antiphonam obligatos eſſe voluerit. Nec præſens deerat cauſa, deleti nuper in Oriente Chriſtiani nominis, expugnata per Turcas *Conſtantinopoli*, qui cum fidem noſtram perditam velint, nihil æquè ac ſanctiſſimæ Trinitatis myſterium oderunt, abominantur, proſcindunt. Et nos quid agamus qui ad tale tantumque myſterium frigemus, cum Turcis peiores hæreticos ab eo tempore patiamur?

An. M. CCCC. LV.

1455. Epiſtolæ ad D. Limenam. 1. S*Petiano Paulam* regreſſus vir ſanctiſſimus plures hoc anno litteras ad prædictum D. *de la Limena* dedit, ſi tamen illæ dignæ ſint quæ in authoritatem admittantur, nam vt ſemel dicam quod ſentio, admodum ſat exiguam illarum fidem habeo, nec deſunt argumenta quæ hanc ſuſpicionem adiuuant, nec ſatis ſcio ſi ſingula ad rationem temporum examinata nihil quod eis repugnet contineant. Et vt verbo præbeam argumentum, D. *de la Limena* a *Pi...* Rege originem ducere, atque ab eo eſſe oriundum, ac in poſteris fore qui latè per orbem vniuerſum dominetur, quod litteræ illæ prædicant, quantum a vero abeſſe videbitur diligenter inquirenti?

Oratorium Paulanum. 2. Quod tamen illarum vna ſummiſſæ ad fabricam Conuentus *Paulani* pecuniæ meminit, in memoriam reuocat quod antea de Oratorio *Paulano* dicebamus non videri nobis ante hoc tempus extructum fuiſſe. Litteræ R. D. *Pyrrhi Conſentini* Archiepiſcopi an. 1471. datæ, cùm Oratorij de ſua licentia dudum extructi mentionem fecerunt, quaſi tempus prætereuntes ab annis 20. ſanctum virum eremiticam vitam duxiſſe & tunc ducere diſerte affirmant.
1451. Quod ſi verum eſt, neceſſariò conſequitur ante annum 1451. non eſſe factum ſuo inſtituto initium, ac proinde circa hoc tempus aut paulo ante, ipſum Oratorium extædificatum fuiſſe. Conſtat tamen ab anno 1435. ad prædictum annum 1471. annos decurrere triginta ſex à quibus Ordinem cœpiſſe indubitata traditio eſt, quod ſi ad annum 1429. retrocedimus, cum primum ſanctiſſimus noſter incoluit Eremum, anni erunt quadraginta duo. Itaque alterutrum dici neceſſe eſt, aut illum annorum numerum quem litteræ præſeferunt eſſe caſtigandum, aut prædictum D. Archiepiſcopum eius tantùm temporis meminiſſe quo per ſe inſtitutum fuerat comprobatum. Enimuerò cum ob hanc cauſam Oratorij illius mentionem reticuerimus, non tamen nos debet omnino præterire. Significat *Pyrrhus Conſentinus* Archiepiſcopus litteris, quas modo laudabamus, Oratorium illud ſub nomine *S. Franciſci* erectum & dicatum fuiſſe,
1595. paulo tamen aliter habet epigraphe, anno 1595. reſtaurato per D. Marchionem *Fuſcaldum* Oratorio, inſcripta. Verba illius ſunt

Paruum olim ſacellum à ſancto Franciſco Paulano
Angelorum Reginæ ac ſancto Franciſco Aſſiſiati dicatum, &c.

Ex parte igitur *ſancti Franciſci* nomen tulit, vt tamen eo tantùm nomine à *Pyrrho* indicaretur, cauſa fuit (niſi fallor) quod ab eo ſolùm ipſi Eremitæ denominarentur, vt antea diſputabamus. Ab hac etiam inſcriptione liquet qui fructus fuerit peregrinationis quam *Aſſiſium* inſtituerat.

Miraculum in Oratorio Paulæ. 3. Acceſſit ad id, memorabile factum, quod cum prima fundamenta delineaſſet extruendi oratorij, eaque pro modulo facultatum ſtricta & anguſta conſtituiſſet, adfuit humanâ quidem ſpecie, ſed reuerâ Diuus ipſe *Franciſcus*, vt à multis creditum eſt, qui dum hæc quæ cœperant imperauit, longeque ampliora & auguſtiora parari, non defuturum operi neceſſarium ſubſidium, ſi modo in Deum confideret. Verbo nec fiducia nec fides defuit: namque etiam ope-

re præſto

1455. re præſto fuit Nobilis Eques Conſentinus *Iacobus de Tarſis* Baro *Belmontij*, qui 1458.
Bellomonte multa in impenſas contulit nec prolixiorem largitatem deſideratam iri ſpo-
Fiume fred- pondit. *Belmontium* (vt id obiter indicem) à *Fredo* (quod eſt fluuij & Oppidi no-
do lat. fri- men) millia quatuor abeſt, *Fredus* à *Paulá* octauo lapide, territorium amœniſ-
gidus. ſimum hortorũ pulchritudine Medicis Citris limonibus & id genus alij nitet.
Tarſia. *Tarſia* verò ſenis à *Biſiniano* milliaribus inter montes Oppidũ antiquũ, frequens
opulentum. At ipſe *Iacobus* non inutilẽ ſibi hanc liberalitatẽ cum tempore ex-
pertus eſt, à fœdiſſimo apoſtemate quod Medici deplorauerant, liberatus, ea-
demque gratia ad omnes & ſingulos qui ſanctum virum conueniebant, vt in-
ſanabile ægritudinis genus videretur, pertinuit. Sed hæc præter inſtitutum
noſtrum, at non æquè quod noſtri referunt de triplici corona pontificiâ in ca-
put eius de cœlo dimiſsâ cum maioris altaris fundamenta poneret, verius ta-
men hæc ad iuſtæ magnitudinis hiſtoriam pertinent.

An. M. CCCC. LVIII.

1. HActenus intra fines *Conſentinæ* Diæceſis prima Ordinis initia conſtite- 1458.
runt, nunc longiùs digreditur Beatus vir & ad Diæceſim *Roſſanenſem*, Conuentus Coriolani.
Roſſano. tranſit. Abeſt autem *Roſſanum*, Oppidum, quod veteribus *Roſcianum* & *Ruſcia-*
Coſenza. *num*, dicitur, triginta quinque milliaribus à *Conſentia*, tribus tantum à littore *ſi-*
Golfo di *nus Tarentini* diſtat, æqualique ſpatio inter *Beſidianum* & *Thurium* poſitum eſt,
Taranto.
Biſignano. Archiepiſcopali ſede inclytum, quæ vaſtato *Thurio* illuc tranſlata eſt, Græcos
ritus & linguam ad patrum noſtrorum tempus retinuit. In eâ Diæceſi *Coriola-*
*Coriglian*o. *num* eſt, ſiue *Corlianum* ſex milliaribus ab ipſo *Roſciano* verſus Occidentem ad
oram eiuſdem litteris *Tarentini* ſummotum, Oppidum eſt agri amœni & præ-
clari, argenti fodinis opulenti & *Corlianeto* amne irrigui, ſub ditione *Biſiniani*
Principis, cuius magnificentiſſimum Palatium in proximo *D. Mauri* Oppido
non paruum toti regioni ſplendorem affert. Eò venit rogatu prædicti Princi-
pis & Capituli *Corielanenſis* Eccleſiæ Sanctus Pater, totamque regionem innu-
meris vt ſolebat miraculis illuſtrauit: inſigne illud quod ſalubres aquas à ſum-
mo monte in Conuentum atque inde in vrbem eâ viâ quam baculo deſigna-
uerat aduerſo quàm tenebant curſu deduxerit, peculiaria huic loco alia in
progreſſu indicabimus. Illud non prætereundum quod V. N. *Loyſius* (nobis
Ludouicus eſt) *Romeus* in Proceſſu *Conſentino* teſt. 102. profitetur. Agrum ille
ad inædificandas ædes, ſeu veriùs agri partem in qua ſubſtructa eſt Eccleſia li-
beraliter contulerat, dum verò de illius fundamentis ducendis agitur, circum-
ſpiciens B. P. præter omnium opinionem locum elegit in quo etiamnùm po-
ſita eſt, quod cùm alij non probarent, mox apparuit non temerè id factum
ab homine cui coram erant, vt ita dicam, quæ latebant alios, effoſſis enim fun-
damentis quæ deſignauerat, longa maceria & ad eam ſepulchrum peruetus
Romeo. detecta ſunt, ex quo diuini vim conſilij & arcani eos qui aderant mirari ſubiit.
Nec alienum fortè ſi *Romeum* prædictum, Fundatorem, vt qui gratis fundi par-
tem illam remiſerit prædicauerimus. Eccleſia *Sanctiſſimæ Trinitatis* titulo
gaudet, cui ſe ſpeciali affectu Sanctus Pater deuouerat. Plurima ſunt quæ hunc
locum commendant, ſed commodè à nobis reponenda.

An. M. CCCC. LX.

1. COriolano *Paulam* redierat Beatus vir, ineunte primùm vere, ſi fides ha- 1460.
benda litteris quas hoc ipſo tempore ad *D. Limenanum* dedit, *Paula* ve- Conuerſio
rò *Spetianum* inuiſit, vbi cùm moram traheret, contigit mirabilis illa P. *Ioannis* Ioannis à
à *Roccâ* conuerſio, quam Hiſtorici noſtri memorant, & nos verbo attingemus. Rocca.
De Rocca. In comitatu nobilis fœminæ quam inſano amore (erat enim ſacris addictus)
deperibat propter *Spetianum* faciebat iter, explendæ libidinis, ſi qua daretur,
occaſionem captans, quod Sanctus Pater diuinitatis inſtinctu præſentiens duos
è ſuis in occurſum dimittit, qui blandis verbis in proximum monaſterium allı-

1460. cerent & mox ingreſſum inferiori cellâ ad clauſtrum includerent. Dictum fa- 1462.
ctum, fruſtra veſano homine in fanaticas & indignas voces erumpente: vt autem per tempus quieuerat & quaſi obdormiſcens caput in manus reclinauerat, ad eum vir beatus ingreditur, & heus tu bone, ait, quin excutis quod auri cui incumbis dolet? Neſcit ille ſi vigilans dormiat, excuſsâ tamen manu villis obſitus & aſpectu horrendus vermis decidit, móxque ex aure altera perſimilis: atque vnâ cum illis omnis ſenſus & titillatio carnis abacta eſt, itaque mirabundus ac ſibi reſtitutus ad genua beati viri procidit, & poſt multa tandem exorat vt facto alterius longè propoſiti & mutati in ſolidum animi periculo ſuorum aliquando ſocietati adiungere velit. Inſtitit, obtinuit, & magno ſanctitatis nomine clarus euaſit. *Rocca* porrò ſiue rupes, quo loco *Ioannes* noſter La Rocca.
oriundus, oppidum & portus eſt *Salentinorum*, in ora boreali *Calabriæ*, inter *Brundusium* & *Hidruntum*, *Aletinorum* nauale decem milliaribus ab ipſo *Aletio*, veteribus *Lupia* & *Lypia*, atque plurali etiam numero *Lypiæ*.

Conuentus Crotonis. 2. At verò Beatus Pater priuſquam *Coriolano* excederet *Crotonem* à Magnifico Senatu inuitatus, eò venire ad hunc annum diſtulit, cúmque alijs rebus diſtineretur R. P. *Paulum Rendaceum* qui ad hæc *Paterno* non diſceſſerat vice ſua *Crotonem* ire mandat. Suſtinuit ille mittentis dignitatem, & animo verè ſancto, atque miraculis etiam, *Franciſci* deſiderium mitigauit. Nam vt in re tenui maiorum argumentum demus, cùm ille nucem græcam ſiue amygdalinam terræ mandauiſſet, producto in eam crucis ſigno, ſuccreuit amygdalus, quæ nouis in annum folijs & quidem ſingulis ſignum crucis mirabiliter referebat. Gratioſus igitur *Crotoniatis Paulus* rem diligenter promouit, & ad diem IIII. Maij cum magnifico Senatu tranſegit, qui attributâ primùm domo, prolixam cum tempore liberalitatem exhibuit. Eccleſia ſanctiſſimis nominibus *Ieſu & Mariæ* dicata nomen toti loco fecit. *Montoia*, Nauarrum Equitem, Arci & regio apud *Crotonem* præſidio præfectum è nobili Piñerorum familiâ, Illuſtriſſimi Piñeros.
D. F. *Petri Manriquez* Cæſarauguſtani Archiepiſcopi auum, in fundatorem al- Manrique.
lectum tradit, ſed tempus ille non deſignat, non longum tamen eſſe oportet ſi Arci à *Carolo* V. exſtructæ Nauarrus ille præfuit, cœpit enim an. 1543. & Saragoſſa.
quidem *Petrus Manriquem* haud ita pridem *Cæſarauguſtæ* ſedebat. Porrò *Croton* Cotrone.
vrbs olim celebratiſſima etiamnùm Epiſcopali ſede & Marchionatus titulo inclyta eſt. Sedes Epiſcopalis *Seuerinenſi* metropoli à Ferrario aſcribitur, *Rhegienſi* à Miræo quod puto certius ſi Codicem Prouincialem ſincerum exhibuit. Sita eſt *Croton* in ora vlterioris *Calabriæ* ad *Lacinium* promontorium centum quinquaginta ſtadijs ab eo recedens, optima illic cœli conſtitutio & aëris mira ſalubritas, quæ olim in Prouerbium abierat *Crotone ſalubrius*. Perperam nuperi quidam Geographi cum *Cortona* vrbe *Hetruriæ* confuderunt.

An. M. CCCC. LXII.

1462. Epiſt. ad D. Limenanū. 1. S*Petiano* litteras ad D. *Limenanum* datas legimus hoc anno, ſcribendarum lachrymabilis cauſa, ſi tamen vera eſt. Reſciuerat ab ipſo nobili viro è ſuis quendam qui ſe pœnitentiæ ſubduxerat (ſemper enim ſuos his litteris *fratres de pœnitentia* nuncupat) repentino mortis genere extinctum, id ſuis litteris deplorat, & ſcandalum amolitur.

An. M. CCCC. LXIV.

1464. Traiectio in Siciliam. AVditis apud Siculos miraculis quæ per *Franciſcum* in dies Deus operabatur, factus ad eum frequens malè affectorum concurſus qui ob eam cauſam in Italiam traiciebant, quorum cùm multi eſſent qui nihil ſibi fore vtilius, nihil patriæ felicius accidere poſſe crederent, quàm ſi beatum virum coram intuerentur, apud ſe haberent, & præſente fruerentur, importunis tandem precibus vt quandoque vel ad tempus *Siciliam* peteret impetrarunt. Ex improuiſo autem *Catonam* venit, vt poſſet nauigium conſcendere ſi quod è La Catona.
portu

1464. portu in aduerſam oram ſoluerat, eſt enim *Catons* portus è regione *Meſſanæ* 1464.
ſeptimo lapide à *Rhegio-Iulio*, conſtat taberna diuerſoria ad ruinas veteris Turris, atque inde facilis & frequens in Siciliam traiectus, vbi ſcilicet *Fretum Mamertinum*, nunc *Pharum Meſſanenſem* vocant, ſenis paſſuum millibus non amplius protenditur. Nec vana fides ſoluentis quamprimùm nauigij, ſed ſpes irrita conſcendendi, rogatus enim naulum, cui ſoluendo per extremam paupertatem non eſſet, nautarum riſu tum maximè *Petri Coloſi* nauarchæ (vt habet proceſſus Soretanus) exceptus eſt & dimiſſus. At verò ille animo in Deum erecto, de illius voluntate probè conſcius, vtpotè qui eâ ſolâ duceretur nec rei cuiuſquam alterius cupidine, humanis deſtitutus præſidijs ad diuina confugit. Igitur mirabili prorſus conſilio & certo diuinitatis inſtinctu detritum & breue pallium quo amiciebatur ſoluit, in mare miſit, nec minori quam nauem fiduciâ conſcendit, & vt ſocij pariter conſcenderent animos fecit. Stupendum facinus, ſed inſpirante Deo ſuſceptum, qui nauarchum egit, curſum direxit & in conſpectu attonitæ multitudinis & ſtupefactæ, tum quæ in littus circumfuſa proſpiciebat, tum quæ ingrata naui aduehebatur, *Mylarum* portui reddidit. O quæ vis & poteſtas fidei!

Colosa.

Milazzo.

> *Nil etenim veritus Scyllam, nil ille Charybdim*
> *Veſte ſubiectâ per mare fecit iter.*

quod olim *Muretus* canebat, & vt res eſt, ingratos homines, feros fluctus, infame monſtris & naufragijs fretum, ſtipis indigens homuncio, lacero panno ſuperauit. Et quidem quantùm ad rem nihil certius, & non æquè perſpectum & exploratum eſt quod de ſocijs diximus. Sunt enim qui vnum eumque miræ ſimplicitatis & innocentiæ fratrem laicum nomine *Ioannem à S. Lucido*, ſunt qui cum eo alterum, Sancto Patri itineris comites faciant: hunc verò alij R. P. *Paulum à Paterno*, alij R. P. *Franciſcum à Maiorana* fuiſſe affirmant, nec deſunt qui ab vtriſque diſſentiant. Ad veritatem propius eſſe videtur ſi duos in illius comitatu fuiſſe agnoſcamus, nimirùm cum *F. Ioanne à Sancto Lucido* ex duobus quos diximus alterum. Proceſſus tamen ille *Soretanus* vnius tantùm ſocij meminit, teſt. 15. cum præcedenti tamen teſt. 2. duos diſertè præferat, vt omnino certi quicquam in his circumſtantiis nihil eſſe poſſe videatur. De tempore quidem non tanta varietas, omnes de anno conueniunt quo traiecit, qui tamen exeunte ſoluiſſe dicunt & initia interim Conuentus apud *Mylas* ad diem XI. Februarij eiuſdem anni referunt, manifeſta contradictione tenentur. Litteræ *Paulâ* die prima Iulij itidemque Decembris ad D. *Limenanum* ſcriptæ, ſub anni finem traieciſſe indicant, quod argumentum ſi in probationem admittatur, in alterum annum conſtitutæ *Mylis* familiæ principia reijcienda ſunt. *Mylis* autem ad tres annos continentes moram feciſſe ſanctiſſimum hominem conſtans traditio eſt, itaque illius reditus ad annum 1467. annotatur, ex quo epiſtolæ quam habemus ad *D. Limenanum Paulâ*, ſub die VII. Martij an. 1465. datæ ſubſcriptio venit corrigenda, niſi falſi conuictam habere ſatius eſt, quod magis conuenit, vt multæ & grauiſſimæ rationes mihi perſuadent. Sed ad *Franciſcum* noſtrum recurramus. Fremente, plaudente, exclamante vniuerſo qui obuiam venerat populo (penè autem omnis ciuitas effuſa erat) exceptus eſt, pallium recepit & induit, ne hauſtâ quidem aquæ guttâ imbutum aut leuiter madefactum, miracula exinde miraculis continuo & ſine intermiſſione ſucceſſerunt, extra natale ſolum & foris quàm domi mirabilior, habebat ſcilicet ad manum gratiam, quâ Deo benè volente pro ſuo arbitrio vtebatur.

Quibuſdam videtur vn° ex illis fuiſſe R.P. Andreas à Petrafitta.

1467.

1465.

2. Breui ergo Senatus & populi deuotione datus ad habitandum locus & magnis in dies incrementis opus proceſſit, Eccleſiam ipſe Sanctiſſimis nominibus *Ieſu & Mariæ* dedicauit, cumque multis miraculis inclaruiſſet & fama nominis eius latius longiuſque percrebreſceret, latenter ſe ſubduxit, & ſuperato freto *in Calabriam* recepit. Locus autem ille ſuburbanus eſt atque in ea frequentia medius, ob vicinum mare dulcioris aquæ indigens, quæ tamen per B. Patris meritum & inſigne ab eo miraculum non defuit. Deſignato enim loco puteum

Conuentus Mylarum.

1464. fodi iuſſit, aquas dulces fore præter omnium ſpem & fidem aſſeuerans, quod facto conſtitit, non perpetes futuras denunciauit, ſed cùm primùm ciſterna eſſet ad aquas pluuias comparata in priſtinam ſalſuginem reuerſuras prædixit, quod vt dictum ita factum eſt. Ad limen Eccleſiæ ingentes lapides duos ſuſtulit ſolus ipſe, cùm ne loco quidem à viginti robuſtis hominibus moueri poſſent, viſuntur etiamnùm cum ſtupore & veneratione in miraculi memoriam, plerique qui illuc veniunt deuotionis cauſa ſtudent aſſulas decerpere, ſed fruſtra, tantopere illi ad omnem vim obduruerunt. Conflari in campanam adulterinas monetas quæ toto regno infinitâ penè copiâ collectæ fuerant *Ferdinandus* Rex imperauerat, eam campanam *Franciſco* noſtro poſteà donauit, in hoc Cœnobio noſtro reponendam, quam imminente tempeſtate loci huius incolæ pulſare feſtinant, certi, quod experientia docet, atque hactenus docuit, omnem noxam eo pulſu abigi, cuius beneficij gratiam B. *Franciſco* habent qui primus id inſtituit. Singularia hæc ſunt quæ *Montoia* autore didicimus. Sed, quod penè exciderat *Mylæ*, ſeu ſingulariter *Myle*, Silio Italico 1464.

Subſidium inſidum fugientibus æquora ——.

Oppidum eſt *Siciliæ* maritimum cui nomen fecit intercurrens fluuius *Mylas*, apud *Cherſoneſum* promontorium à *Zanclæis* conditum in ora occidentali contra *Italiam*, inter *Pelorum* promontorium ad Boream & *Tyndaridem* vrbem exciſam ad Auſtrum. Sub eccleſiaſtica iuriſdictione Archiepiſcopi *Meſſanenſis*, ſed de *Meſſana* nos alibi. *Milazzo. Capo di Milazzo. Capo della Terre. Del faro. Lo Tindaro. Meſsina.*

An. M. CCCC. LXVIII.

1468. *Fames in Calabria.* REgreſſus è *Sicilia* cùm *Paterno* iter faceret futuram in hunc annum per Calabriam magnam annonę caritatem prædixit, & reuera pro eius verbo dira & qualis ante hominum memoriam audita non fuerat fames obtinuit, populares ipſe ſuos, verbis & exemplo atque omni aliâ quâ potuit ope iuuit, fouit, conſolatus eſt.

An. M. CCCC. LXIX.

1469. *Inquiſitio de B. viri miraculis.* 1. CVm iam per totum orbem fama miraculorum *Franciſci* noſtri vagaretur, & ad aures *Pauli* II. ante annos quatuor in Summum Pontificem electi perueniſſet. *Cubicularium quendam ſuum ad bonæ memoriæ Pyrrhum Archiepiſcopum Conſentinum miſit* (verba ſunt Bullæ à *Leone* X. editæ) *mandauitque vt ipſe ſuper miraculis huiuſmodi ſe diligenter informaret, ac deinde ipſum de veritate certiorem efficeret. Qui quidem Archiepiſcopus Pontificis mandato parere deſiderans, ac neminem habens qui talia melius quàm ipſemet Cubicularius explorare fideliuſque referre poſſet, eidem ſuaſit vt is cum ſocio quem ei adiunxit ad dictum Beatum ſe conferret, ac de illius vita, miraculis & fama huiuſmodi plenam informationem caperet. Cubicularius Archiepiſcopi fretus conſilio, hominem adyt. Et cùm ante ſalutandum dicti beati viri manum oſculari vellet, ille omninò renuit, cumque rogauit vt ſibi potius manum deoſculandam porrigeret, aſſerens id multo iuſtius & conuenientius fore, eò quod ipſe Cubicularius* 33. *annos iam Presbyter eſſet. Quod Cubicularius memoria repetens, vbi id verum eſſe cognouit miratus eſt hominis ſpiritum, & cum eo ad colloquium in cameram conceſſit. Vbi cùm primus ſermo de tam ardua difficilique vita fuiſſet, vt eam niſi robuſto ac valido tolerabilem fore Cubicularius aſſeueraret: Beatus Pater audito illius verbo, igni appropinquans, ardentes prunas abſque læſione manibus arripiens dixit: Qui perfecto corde Domino ſeruiunt omnia creata illis obtemperant. Exterritus ille eo miraculo veniam petyt. Cumque eius pedes humiliter oſculari vellet, ipſeque vir beatus id recuſaſſet, eius tunc veſtem manu apprehenſam deuotè oſculatus & ab eo recedens ad Pontificem redyt eique miracula quæ viderat enarrauit.* Et quidem res in hunc modum ſe habuit, quam operæ pretium putaui *Leonis* Pontificis verbis repræſentare. Cubicularius autem ille patria Genuenſis ex illuſtri *Adorniorum* familia fuiſſe traditur.

1469. 2. Die Auguſti 13. congratulatorias & propheticas ad D. *Limenſianam* litteras 1471.
Paulà dedit Beatus Pater, in quibus quæ dicatur Eccleſia noſtra Sanctæ *Ma-* Epiſt B. P.
ria de Perſano ex iis quæ de Conuentu Caſtri Almurini Stabienſis dicemus intelligetur, ſubeſſe tamen falſitatem aliquam parum abeſt quin tempus indicet, aliàs amplius videbimus.

3. Etſi noſtrum quidam Conuentum *Maidenſem* (*Maida* eſt quæ veteribus *Nos de Cõuentu Maidæ.*
Maida. *Melanium*) in hunc annum conijciunt, eos tamen ſequutus ſum qui volunt nonniſi ad annum 1496. pertinere, quanquam non improbabilis coniectura, 1496.
de quâ tum dicimus in priorem ſententiam nos faciat propẽdere. Quid enim? potuit illuc B. P. aliquando diuertiſſe; quod ex *Soretano* Proceſſu aſſeritur, & non hoc potius quàm illo anno initium accepiſſe Maidenſis domus? Sed quando plurium apud nos ſententia vicit, age, ad eum annum diſteramus.

An. M. CCCC. LXXI.

1. HActenus *Conſentini, Roſcianenſis, Rheginenſis*, & *Meſſanenſis* Archiepiſcoporum conceſſione diuerſis in locis Eremitarum noſtrorum inſtitutum 1471. Exemptio ab Archiep. Cõſentino.
cœperat propagari, cùm ipſi in Ordinariorum (vt loquimur) fide & clientelâ permanerent: ſed cùm ex eo intelligeret Sanctus vir, fieri poſſe, vt quæ Deo promouente mirabiliter conſtituerat, facilè diſſoluerentur, niſi ſub vno tantùm capite vniuerſa colligerentur, conſilium cepit ſe Ordinémque ſuum in Sedis Apoſtolicæ tutelam & patrocinium conferendi. Quod vt ritè & ordine fieret à *Conſentino* Archiepiſcopo, quo ſuffragante & iuuante Ordo initium aut certè incrementum ceperat, ſolui ſe & Ordinis à ſe inſtituti profeſſores ordinariâ iuriſdictione petijt & impetrauit, bullatis litteris per manus *Philippi Figadij de Buxen.o* Cancellarij, & ipſius Archiepiſcopi propriæ manus ſubſcri- *Buxentum, nunc Piſciota paruũ Caſtrum in Lucania iuxta littus, non longe à portu Velini.*
Sanlucido. ptione roboratis, in Caſtro Eccleſiæ apud *Sanlucidum*, die vltima Nouembris indictione quarta, &c. incipiunt *Decet nos ex officio*. Quibus quidem litteris, *Franciſci* noſtri ſanctitatem luculenter commendat & miracula quæ in dies operabatur magnificè prædicat, vt in Apparatu meminimus, ſed præstereà concedendæ illius gratiæ cauſas vehementer exaggerat. *Nos*, inquit, *qui ex vera ſcientia & experientia iam longo & continuo tempore te cognoſcimus, operaque tua, & nobis manifeſta ſunt, & te religioſum & ſanctum hominem ac Deo gratum & acceptum fore & eſſe demonſtrant: conſiderantes quòd bona opera, pia, charitatiua, ac Deo grata & multis ſalutifera inibi* (Paulæ) *& vbique per te tuamque Congregationem feruentius ac quietius & deuotius operari poterunt, ſi priuilegijs muniamini, ac fauoribus & gratijs proſequamini, veſtris iuſtis & ſanctis deſiderijs & ſupplicationibus annuentes & inclinati, &c.* poſt ſingularia deinde priuilegia per ſpeciales clauſulas explicata generatim concludit: *huiuſmodi Oratorium ſiue Eccleſiam ac alia quæcunque loca oratoria & Eccleſias per vos in poſterum acquirenda cum omnibus iuribus & pertinentiis ſuis, eremitiſque & perſonis, rebuſque omnibus ad vos veſtraque loca quomodolibet ſpectantibus & pertinentibus, perſoniſque huiuſmodi inibi degentibus ab omni iuriſdictione, ſubiectione & ſuperioritate matrum Eccleſiarum ac noſtra, noſtraque Conſentinæ Eccleſiæ, cæterarumque perſonarum, ex certa noſtra ſcientia, motu proprio, & plenitudine noſtræ dignitatis, quantum cum Deo poſſumus in perpetuum eximimus & totaliter liberamus, ac ſub protectione, ſubmiſſione, iuriſdictione & ſuperioritate Sedis Apoſtolicæ totaliter, ſpecialiter, & ſingulariter & expreſſè remittimus & relaxamus, &c.* Ita nimirùm ex veteri more ſolebant monaſteria ab ipſis Epiſcopis libera præſtari, quod cum infinitis planè exemplis poſſit demonſtrari, vnum nobis pro omnibus eſſe debet S. *Landerici* Pariſienſis Epiſcopi priuilegium celeberrimo *S. Dionyſij* in *Francia* monaſterio factum circa annum Chriſti 662. Kalendis Iulijs. Id in cortice tiliæ exaratum in Cartophylacio Dionyſiano religioſiſſimè aſſeruatur. Facere autem per ſe hanc nobis gratiam Optimus Pontifex *Pyrrhus* voluit, quod cùm nuper *Paulus* II. Pontifex Opt. Max. è viuis apoplexia ſublatus eſſet, per quem certò ſciebat Ordinem ampliſſimis priuilegijs donatum iri, vt cui conditor eius ſanctitatis & miraculorum fama vel comperta potius veritate chariſſimus & in

1472. multo pretiō eſſet, damnum quod eius morte nouella planta cepiſſe videba- 1473.
tur, quoad fieri poſſet, recuperaretur, & omnis dilationum cauſa quam poſ-
ſet nouus Pontifex obtendere præſcinderetur. Tantum debemus optimo
Antiſtiti.

An. M. CCCC. LXXII.

1472. Recurſus ad S. P. pro exēptione. 1. PAulo II. viam vniuerſæ carnis ingreſſo ſucceſſit *Sixtus* IV. ex Cardinali S. Petri ad vincula electus, anteà *F. Franciſcus Rauerius* dictus & Ordinem Minorum profeſſus. Ad eum Sanctus Pater litteras dat, & factam à *Pyrrho* Archiepiſcopo Conſentino gratiam ex originalibus litteris per R. P. *Balthazarem à Paulâ* ſacerdotem exhiberi curat. Quod ille diligenter & ſollicitè impleuit, ſed re in conſilium & deliberationem adductâ, in annum proximum dilata eſt.

An. M. CCCC. LXXIII.

1473. Confirmatio exemptionis. 1. POſt longas moras & conſultationes, tandem *Sixtus* ipſe Pontifex probantibus Cardinalibus totius rei cognitionem ad R. D. *Godofredum* Sancti Marci Epiſcopum, in Diœceſi quidem *Conſentina*, ſed vt diximus, exemptum bullatis litteris ad diem XIX. Iunij, ſiue XII. Kalend. Iulij remittit, ex tunc eadem priuilegia faciens, ſi prædicti D. Epiſcopi approbatio & confirmatio ad litteras Archiepiſcopi accederet, ac olim per prædeceſſores ſuos omnibus & ſingulis Eremitis, ac in ſpecie *B. Petro de Piſis*, ac toti eius Congregationi facta fuiſſent. Habita igitur diligenti inquiſitione & omnibus quæ ad rem facerent attentè ponderatis, vi acceptæ commiſſionis prædictus R. S. Marci Epiſcopus actis à Reuerendiſſ. & Illuſtriſſ. *Conſentino* Apoſtolicæ firmitatis robur adiecit, & pro tenore litterarum Apoſtolicarum in omnia Eremitarum iura ſpeciatim Congregationis *B. Petri de Piſis* noſtros inſuper tranſcripſit, eiſque in poſterum fruituros quæcunque illa eſſent prædicta autoritate Apoſtolica conſtituit. Cuius quidem litteræ ad nos non peruenerunt, ſed in Codicillis plumbatis, quibus ipſe Sixtus IV. per ſe omnia recognouit & probauit, & ampliora multò largitus eſt, diſertè & expreſsè memorantur.
Petrus Piſanus. Verùm qui fuerit *Petrus* ille *Piſanus* conuenit intelligere, vt illuſtrior ex hoc
Apoſtolicæ ſedis gratia ſi poteſt perſpiciatur. Morigia, de origine omnium
Morigia. Religionum libro ſingulari c. 42. *Petrum* hunc nomine *Gambam-curtam* quæ nobilis apud Piſanos familia, in montem Vrbinatis agri rerum fluxarum & temporalium tædio captum ſeceſſiſſe, atque ibi Eccleſiam Sanctiſſimæ Trinitatis nomini dicatam erexiſſe, multoſque qui ad eum conueniebant in ſocietatem ſub nomine *Eremitarum S. Hieronymi* accepiſſe narrat, & in annum
1380. 1380. refert, quod ex illo repetit *Petrus Griſius* lib. de Clericis & Regularibus
Griſius. ſect. 14. Sed de illorum priuilegiis nihil lego antè annum 1437. in Bulla *Euge-*
1437. *nÿ* IV. ad fratrem *Bartholum de Caſena* & vniuerſos Eremitas, de ſocietate quondam fratris *Petri de Piſis*, quæ longè anguſtiora & ſtrictiora ſunt quàm quæ noſtris à *Pyrrho* conceſſa erant: eadem rurſus confirmat & in quibus ambi-
1476. gua erant explicat *Sixtus* IV. an. 1476. cuius litteræ aliorum priuilegiorum ab ipſo *Eugenio* IV. & mox à *Nicolao* V impetratorum meminerunt, ſed ea non aliter cognouimus. At verò *Pius V*. cùm vſquedùm illi nullam profeſſionem
1569. emiſiſſent, an. 1569. die 18. menſis Martij R. P. *Ioannem Baptiſtam de Monſilice* Generalem & alios huius Congregationis Eremitas in manibus ſuis *Romæ* apud *ſanctum Honufrium* profeſſos, multis priuilegiis poſteà decorauit & in Mendi-
1571. cantium Ordinum iura & gratias aſſeruit, edita conſtitutione an. 1571. die 30. Martij. Denique *Clemens* VIII. duos eius Congregationis Nouitiatus erexit
1600. *Bernardino Veronenſi* Generale an. 1600. ſub die 4. Septemb. Et hæc ſunt quæ de huius Congregationis prærogatiuis inueſtigare potuimus, quas video procul ab illis eſſe quibus Ordo noſter donatus eſt. Quantum verò eſt ad eius Congregationis

1474. gregationis autorem; Beati titulo primùm à *Pio* V. auctum inuenio, cùm ad 1473.
Sixtum IV. ſolo fratris nomine diceretur, quare Beatorum numero aſcriptum per *Py* V. à *Sixto* IV. Deceſſores neceſſe eſt, ſed nihil amplius noui.

An. M. CCCC. LXXIV.

1. CVm igitur *Godofredus S. Marci* Epiſcopus officium præſtitiſſet, reliquum erat vt ipſius Pontificis Romani autoritate cuncta retractarentur, ſatis enim videbat, nihil admodùm ſe profeciſſe, Beatus vir, ſi vnius Archiepiſcopi *Conſentini* litteræ probarentur & eius tantùm iuriſdictione non aliorum per vniuerſum Orbem ſolutus Ordo intelligeretur. *Sixtus* ergo Pontifex, inſtante beato viro acta per *Godifredum* retractat, examinat, & ſeriò recognoſcit, cúmque maturà deliberatione habitâ, plumbatis litteris omnia & ſingula quæ *Pyrrhus* primùm indulſiſſet, tùm *Godefredus* recognouiſſet, rata & firma permanere decreuerit, ac demùm de benignitate Apoſtolica gratias omnes Mendicantibus Ordinibus erogatas communicauit, atque omni quorumcumque Ordinariorum iuriſdictione liberos & immunes ſub immediatâ & ſpeciali Sedis Apoſtolicæ protectione, tutelâ & fide recepit; interminata etiam Dei Omnipotentis indignatione his qui in contrarium attentare aliquid aut moliri præſumerent, ſub Datum Romæ apud ſanctum Petrum an. 1474. ſexto Kalend Iunij, hoc eſt die Maij XXVII. incip. *Sedes Apoſtolica æqua in omnibus diſtributrix, &c.* 1474. Exemptio vniuerſalis.

An. M. CCCC. LXXIX.

1. PRopheticas quaſdam litteras *Paulâ* die Martij 14. ad D. *Limenanum* datas *Montoia* deſcribit, quas ego nolim pro veris habere aut in autoritatem admittere, viderint qui magnam illis fidem arrogant, monuiſſe volui, vt quando ex eis tempus aliquod conſtituimus, id non planè pro indubitato venditare credamur. 1479. Epiſt. B. P.

An. M. CCCC. LXXX.

Rhodi nobis Kloie. 1. RE apud *Rhodum* poſt duos menſes quàm à *Meſite Baſsâ* iuſſu *Mahometis* Turcarum Imperatoris obſideri cœperat, infecta, ne per hanc ignominiam Turcici nominis gloria videri poſſet imminuta, *Mahometes Achamatum* ſiue *Achmetem Baſſam* collecto exercitu *Italiam* adoriri imperat. Ille vt in mandatis habebat *Aulone* Macedoniæ oppido ſoluit, & *Hydruntem Salentinorum* vrbem à promontorio *Leucæ* quatuor milliaribus ſubductam, & ad quam breuiſſima (ſexaginta nempè milliariorum) ex Græcia tranſmiſſio eſt aggreditur & obſidet, ac poſt dies ſeptemdecim expugnat, inuadit, diripit, pueris & mulieribus in acerbiſſimam ſeruitutem abductis ac reliquis ciuibus ad quatuordecim millia in Valle quæ *Martyrum* dicitur, trucidatis, cæſis & in proximo colle qui *Martyrum* quoque dictus eſt, pluſquam ſeptingentis hominibus, Archiepiſcopo homine ſene & ſupra modum reuerendo per inauditam eatenus crudelitatem ſerra lignea diſſecto. Inde in *Apuliam* tranſgreſſus obuia quæque populatur, vaſtat, ferro flammáque abſumit, vt vniuerſa penè *Italia* in diſcrimen adducta videretur. Immaniſſimam autem hanc ſtragem & horrenda facinora prius multò quàm acciderent Beatus Pater Deo reuelante cognouerat, & litteris etiam ad Regem datis denunciauerat, (is erat *Ferdinandus* I. ſiue *Ferrandinus*, *Alphonſi* V. Arragonij ex pellice filius) ſed illis per deridiculum acceptis nihil profecit ad ruinam auertendam: quod igitur reliquum erat homo charitatis erga patriam officio præclarè functus, vt Deum de cætero placare poſſet atque imminentem plagam depellere ſollicitus fuit, & popularibus interim ſuis vt tulit occaſio admonitis, ſibi cauerent & periculo præuerterent, totum ſe orationi dedit cúmque truculentus hoſtis inſtaret cubiculo 1480. Præd. Hydruntinæ cladis. *Otranto.*

1480. clauſus & continuâ inediâ maceratus non priùs deſtitit aut inde exceſſit quàm 1480.
diuinæ in populum miſericordiæ pignus accepiſſet. Vt enim ab oratione digreſſus eſt ſuos exhortatus animum ſumerent, breui fore vt Deo benè fauente dirus hoſtis & victoriâ inſolens à ſuis ceruicibus depelleretur, certò affirmauit, hac interim animaduerſione quâ eorum peccata caſtigari Deus permiſerat ad gratiam illius conciliandam vterentur admonuit. Verbo ſanctiſſimi hominis fides non defuit, vt modò indicabimus.

Perſecutio Regni Neapoli. 2. At verò dum hæc geruntur, ciues *Caſtri-Almurini Stabienſis* de parrochiali Eccleſia *ſanctæ Mariæ de Puzano* quæ ad mare amœniſſimo loco conſtituta frequenti populorum deuotione colebatur, ſanctiſſimo homini donanda communi conſilio deliberant, iámque illuc è ſuis aliquos deſtinauerat, cùm res ad Regem per adulatores delata mẽdacibus verbis in crimen adducta eſt, quaſi vir innocentiſſimus, qui ad hæc intra Regni fines multa monaſteria non impetratâ Regis facultate conſtituerat, & iam tum propiùs ad Regiam vrbem non vereretur accedere (*Stabiæ* enim octodecim milliaribus à *Neapoli* poſitæ ſunt) contemptæ Maieſtatis regiæ & perturbatæ reip. reus teneretur. Itaque Rex edicto cauet, ne maiores in regno progreſſus facere audeat, aut ſuorum colonias quemcunque in locum deducere, *Stabienſem*, vt quamprimum reduceret, quod niſi primo quoque tempore præſtaret toto Regno cogeretur abſcedere. Vt verò hæc mandata ad ſanctum virum perlata ſunt, haud magis animum eius commouerunt quàm poſteá *Ludouici* XI. Chriſtianiſſimi Regis preces & vota, nimirùm intelligebat vir ſanctus ſolam in causâ calumniam eſſe & conflatam ſibi per malas artes inuidiam, vt hæc imperata fierent. Sed illam animi conſtantiam Regis contemptum adulatores interpretati, & iniuriam Maieſtati Regiæ illatam cauſati quòd ſuos è veſtigio *Stabijs* non deduxiſſet, non Regem modò, ſed filios etiam quibus poſſunt verbis & artibus ad vltionem exſtimulant. Incitatior minor natu *Ioannes* Cardinalis, *de Arragoniá* nuncupatus, (non *de Hungariá* vt è noſtris multi ſcripſerunt, Cominæus tamen *de Genuá* indigetat) ex Protonatorio Apoſtolico in Diaconum Cardinalem

An nimirùm 1477 4 Id Decembris. tituli S. *Adriani* antè tres annos à *Sixto* IV. creatus, *Caſtrum-Almurinum* pergit, & noſtros vi deturbat & expellit: loci autem amœnitate captus, ſibi magnificas ædes in ipſo colle, quem noſtri incolebant, cœpit exſtruere. Sed vir beatus receptis quos ille expulerat fore prædixit ſuorum Deus in tempore meminiſſet, nec diuturna eſſe poſſe quæ per vim occupata eſſent. Et certè pro verbo ſancti viri ad annos non plures quinque *Ioannes* ille *Arragonius* ſuperſtes fuit, Romæ enim *Innocentio* VIII. Pontifice, & ipſe iam ſub *Sixto* IV. presbyter

1485. Cardinalis tit. *S. Sabinæ*, anno 1485. defunctus eſt. Dum hæc per filium geruntur, Rex indignum ratus ſi filio remiſſior in facta ſibi iniuriâ perſequendâ videretur, Stipatorum præfectum collectâ ſuorum manu qui virum ſanctum comprehenderet & coram viuum mortuumvè ſiſteret, ablegat. Ille nihil cunctatus mandata ſtudioſè & ardenter exequitur; cúmque in locum veniſſet vbi erat vir ſanctus, nullas non latebras perueſtigat, erat tamen ipſe in conſpectu de geniculis ante maius altare orans, & in illo tumultu & perturbatione hilaris & quietus, diuino tamen munere oculos vltro citroque coram diſcurrentium effugerat, & verò nullo non tempore effugiſſet, ſi, Deo ita prouidente, fabri lignarij indicio, qui hominum furorem ridebat, non innotuiſſet, quem vt vidit Excubitorum ductor, miraculo attonitus, & ad beati viri genua prouolutus, admiſſi veniam precatus eſt, & re infectâ quod viderat renunciaturus abſceſsit. Hîc interim meminiſſe non pigebit per eos qui primùm de rebus noſtris ſcripſerunt, pleraque in eam narrationem irrepſiſſe quæ à veritate abhorrerent, quæ facilè poſſunt ex poſteriorum diligentiâ emendari.

An. M. CCCC. LXXXI.

1481. Hydruntina expeditio. 1. Excubiarum magiſter ad Regem retulerat, quæ cùm ipſe coram intuitus, tùm fama in populo ſparſerat de miraculis & ſanctitate beati viri,

eáque

1481. eáque animum Regis nonnihil mitigauerant, cùm duæ res inciderunt quæ 1481.
in perfectam gratiam inducta præteritorum obliuione reduxerunt. Prima fuit *Hydruntina* expeditio ad quam ſuſcipiendam non paruum momentum *Franciſci* prædictiones & exhortationes attulerunt. Et quidem cùm in procinctu eſſet *Ioannes Nicolaus*, (poſt hæc autem *Franciſcus* in beati viri memoriam, vt ipſe litteris ad *Leonem* X. Pont. ſignificat) cognomento vt quibuſdam placet *Arenius*, vt verò alijs videtur *Colius*, Arenæ Comes (quæ nunc Marchionatus titulo inſignita eſt) & ex *Mahometis* morte quæ ad diem 3. Maij in *Bythiniâ* acciderat, ipſiuſque *Achomati* perturbatione, qui perculſus eo nuncio *Hydruntem* ſe receperat, nonnulla ſpes affulgeret Turcarum ab Italiâ depellendorum, vt ne tamen id aggrederetur multa magnáque deterrerent, animum illi fecit atque fiduciam *Franciſcus*, qui certam de cœlo victoriam repromiſit, & omnes rei gerendæ circumſtantias patefecit: Copijs igitur collectis, quibus ſummo imperio præerat priuſquam ſe accingeret itineri conuenire Prophetam, eúmque ſibi benedicere voluit: ille non proſpera tantùm apprecatus eſt, ſed certam victoriam pollicitus, túmque productis aliquot candelis cereis viritim diſtribuit, affirmans fore vt qui ſecum detuliſſent in nullum vitæ periculum incurrerent. Comes omen & gratiam accepit, & qui cum eo erant plurimi, fuere tamen qui reiicerent, imò & riderent, ſed his non fuit impune iuxta verbum ſanctiſſimi hominis; vt enim ad vrbem acceſſerunt prima tormentorum diſploſione ſublati ſunt, reliquis obſeruantibus & mirantibus quanta verbis beati viri reuerentia deberetur. Itaque Turcæ Italiâ pulſi, *Hydruns* recepta & recuperata, Victores, qui ſancto viro fuerunt obſequuti, redierunt. Tantum ad patriæ ſalutem poterat *Franciſcus*, erant & inter ſodales viri ſanctiſſimi qui nihil minus efficiebant.

2. Memorabile inter cætera factum R. P. *Ioannis Genuenſis*. In ea obſidione vir nobilis & militum ductor plumbea glande ad brachium traiectus, Chirurgorum ſententia, vitæ periculo tenebatur quod defugere non poſſet, niſi abſciſſo brachio: id cùm proximè eſſet vt præſtarent, adfuit *Ioannes* noſter, qui miſeratus vicem viri generoſi, nobilis & pij, accepto in manus brachio ſignum crucis produxit, tam præſenti virtute vt ne videretur quidem leuiter violatum fuiſſe; igitur in caſtra rediret ac fortiter ageret imperauit: ille omni procul cunctatione beato viro gratulatus equum aſcendit & nullo deinceps periculo abſterreri potuit quin Chriſtiani nominis hoſtes omni contentione perſequeretur.

Miraculum P. Ioannis à Genuà.

3. Altera cauſa conciliati *Franciſco Ferdinandi* Regis, fuerunt litteræ Chriſtianiſſimi Francorum Regis *Ludouici* XI. quibus apud *Ferdinandum* agebat vt *Franciſcus*, quem ſanctitate vitæ & miraculorum gloria conſpicuum in deſiderio habebat, in Galliam mitteretur. Suppudebat igitur *Ferdinandum* vt is à ſe malè habitus intelligeretur, quem ardentibus votis externi Reges appeterent, rerum etiam ſuarum intererat ne apud *Ludouicum* malè audiret, idque vnum maximè verebatur ne ſibi tantum Regem iratum haberet, deinde potuit videri non inanis aut friuola fama, quæ tam longe latéque per orbem Chriſtianum diffundebatur. Litteras autem *Ludouici* Regis hoc anno vel certe ſub alterius initium datas, perſuadent imprimis *Ludouici* vota & deſideria, ex quo in morbum illum exitialem & pernicioſum incidit hoc ipſo anno ad *Cainonem* in *Turonibus*: tum moræ & procraſtinationes à *Franciſco* iniectæ, ac demùm conſtans traditio *Franciſcum* per integros viginti ſex annos Gallias incoluiſſe. Deceſſit autem an. 1507. menſe Aprili, vnde conſequens eſt ann. 1482. in Gallias veniſſe, priuſquam verò venire diſponeret non parum temporis interceſſit, nec prius venit quàm interpoſita ſummi Pontificis autoritate compelleretur. Accedit ad noſtrum calculum noſtratis hiſtoriæ fides & autoritas, ſi diligenter perpendatur, certè non potuit eſſe expreſſior temporis nota, quàm eſt apud *Franciſcum Belcarium* lib. 4. rerum Gallicar. eo ipſo anno 1482. Vt primùm igitur *Ludouicus* ad *Ferdinandum* ſcripſit, nihil prætermiſit ille quo tanti Regis voluntati obſequeretur, primo quoque tempore beato viro ſignificat quod eius eſſet

B V in Galliam vocatur.

Chinon.

1481. in Gallia deſiderium, hortatur ne potentiſſimi Regis vota per ſe irrita eſſe patia- 1482.
tur, monet viam fieri ad Ordinis ſui propagationem in florentiſſimo Regno,
fauentem denique ac beneuolum ſe de cætero futurum pollicetur, vellet mo-
dò ſuis ac *Ludouici* precibus acquieſcere. Verùm vir beatus nulla re propoſitâ
potuit adduci vt ſe mandatis accommodaret, non Regum vota & preces auer-
ſatus, quorum dignationem beneficium reputabat, non amore natalis ſoli qui
ſe olim peregrè Deo ita volente profecturum ſuis prædixerat, ſed exceptione
reuerentiæ quâ ſedi Apoſtolicæ teneretur; negabat enim liberum ſibi eſſe fa-
miliam deſerere quam illius beneficio regendam acceperat. Hac autem exce-
ptione *Ludouici* noſtri vota in alterum annum prorogata ſunt. Nonnulli tamen
è noſtris profectionem ex Italiâ in hunc annum non improbabiliter conijciunt,
in re incerta non multum refert ſi ſub anni huius exitum aut altero ineunte
profectum affirmemus.

An. M. CCCC. LXXXII.

1482. Profectio in Galliam. 1. LVdouicus XI. tantò maiori deſiderio ſancti hominis in Gallias perducen-
di exarſit, quantò ampliùs ille vt defugeret nitebatur. Quandò igitur
per *Ferdinandum* nihil profecerat, confugit ad *Sixtum* Pontificem & legato ex-
tra ordinem miſſo exorat vt interpoſita ſacroſanctâ autoritate *Franciſcus* in
Gallias amandaretur. Itaque *Franciſco* imperat Pontifex ne Regis vota diutius
fruſtretur, præſto eſſe regium Oratorem in cuius comitatu Gallias petat, ne
differat cum eo iter ſuum inſtituere, ſéque Pontificis mandatis obſequentem
per omnia præſtare. Dictum factum, Legato ſe adiungit & *Paterno* rectâ *Ro-* *Paternò.*
mam venit, nequidem per itineris occaſionem *Paulam* digreſſus, *Coriolanum*, *Sa-* *Paola.* *Coriglianoì*
lernum, *Stabias*, *Neapolim* aliáque loca per viam attigit, quæ omnia incredibili *Salerno.*
miraculorum ſplendore irradiauit, ita vt quaquauersùm populi voces & vota *Caſtel-al-*
exaudirentur, per agros, per vrbes admiratione omnia implerentur. *Corio-* *mare.* *Napoli.*
lanum Birgitta ſoror venit, & in pignus molarem dentem quem ipſe ſibi nullo
dolore nullâ vi reuulſerat accepit. *Salerni* locum ſui Ordinis monaſterio men-
te futuri præſaga deſignauit *Stabijs* Eccleſiam quâ ſui fuerant eiecti reſtitu-
tam iri prædixit, atque id, vt curarent mandauit.

Aduentus Neapolim. 2. *Neapolim* vſque à Principe *Tarentino* qui ſe Legato Regis adiunxerat de-
ductus eſt, accedenti obuiam proceſſit *Ferdinandus* Rex, tanta per eum ma-
gnificentiâ, tanta omnium ordinum acclamatione ac plauſu exceptus, vt iam
vnus de numero cœlitum haberi non obſcurè videretur. Fidem ſuperant
quæ ibi dixit, fecit, peregit: poſt omnia *Ferdinandus* Rex locum exſtruendo
monaſterio factâ eligendi optione obtulit, electus qui procul eſſet à turba
& tumultu, in ciuitatis regione ignobili ac penè deſertâ, quod cùm Rex
miraretur, vir ſanctus fore prædixit, vt aliquando in ciuitate nullus frequen-
tior aut celebrior haberetur, quod euentus iam olim probauit.

Aduentus Romam, &c. 3. *Neapoli Romam* peruenit effuſa in occurſum tanta populi multitudine vt
obruendus videretur, inaudierat ſcilicet non modò quæ olim, ſed quæ nu- *Oſtia.*
per ad *Oſtia Tyberina* patrauiſſet, per viam in montem *Pincium* proſpiciens per
ſuos incolendum aliquando prænunciauit. Pontifici ſupra modum gratioſus
in priuatum colloquium ſemel, iterùm, atque tertiò admiſſus eſt, protra-
ctum ad multas horas colloquium beato viro ſemper ſedente in conſpectu
Pontificis, quod ſummo gratiæ loco habitum eſt, multa quæ Pontifex vltrò
deferebat recuſauit, retentâ ſolùm facultate benedicendi per cæremonias ec-
cleſiaſticas quæ in populum deuotionis causâ erogaret. Multi ex tunc prædi-
xiſſe volunt Pontificatū *Iuliano Ruuereo* Pōtificis ex fratre filio, Cardinali tit. S. *De Ruuero*
Petri ad vincula, qui tum præſenſerat ſuā per eum Regulam eſſe confirmandā,
vt qui aliquando Pontifex futurus eſſet, vt reuerâ fuit nomine *Iulius* II. in
beatum virum deinceps liberalis ac beneuolus. Id nonnulli in Gallia præſente
Rege *Ludouico* XII. cum nimirùm ille ab *Alexandro* VI. profugiſſet contigiſſe
volunt, fortè & cum primum in Galliam venit, in qua neſcio ſi adhuc *Iulianus*

1482. *Gena.* Cardinalis non hærebat qui an. 1480. Legatus à Pontifice *Lutetiam Pariſiorum* die 4. Septemb. intrauerat. *Româ Genuam* per iter venit, vbi *Ioannis* Principis *Auriæ* liberalitatem expertus cùm digrederetur vicinum vrbi montem à ſuis inhabitandum præmonſtrauit. 1482.

Marſeille. 4. *Maſsiliam* inde appulit, ſed aditus in portum ob graſſantem miſerabiliter peſtem negatus eſt, retro igitur Telonem Martium prætervecti, in *Bormienſem* portum verterunt, in quem applicare non minus exitioſum fuit quàm *Maſsiliæ*, aut *Telone*, minus tamen operoſum aditum recludere, principio quidem ne admitterentur ciues obſtiterant, ſed interpoſita Legati autoritate, imprimis verò audita *Franciſci* qui aduehebatur ſanctitate, maxima gratulatione ſuſcepti ſunt: nec inanis *Bormienſium* pietas, nam *Franciſci* aduentu contagioſa lues pulſa & fugata eſt, ſalubritate in hodiernum diem perſeuerante, nam ſi quando periculum inſtat oppoſito *Franciſci* nomine, quod ciues inuocant, procul depellitur, & verò gratitudinis ſuæ monimentum, egregij operis & magnæ molis templum S. Franciſco Paulano dicatum, ciues poſuerunt. *Freiuls.* Tranſgreſſus illinc *Forum-Iulij*, parùm abfuit quin deſertam peſtilentia ciuitatem inuenerint, tantam illa vaſtitatem induxerat, ſed ſanctiſſimi hominis præſentiâ ſæuiens pernicies reſtincta eſt, cuius beneficij memoriam grato animo *Foro-Iulienſes* per tempus proſequuti ſunt, vt in progreſſu, vbi de Conuentu *Foro-Iulienſi*, memorabimus. *Appulſus in Galliā. Toulon. Bormes.*

5. Emenſus ex hoc nobiles florentiſsimi Regni prouincias miraculis vbique ad hominum ſalutem editis, qui facto concurſu ex vicis, pagis, vrbibus in vias effundebantur, Turonenſis agri fines attigerat, cùm Rex accepto nuncio viſus eſt ſe præ gaudio & animi lætitia non poſſe continere. Et reuera vt ſe poterat continere, qui iam antè nunciato eius appulſu *Maſsiliam*, *Ioanni Moreau* decem millia ſcutata iuſſerat numerari, fratri inſuper eius, Epiſcopatum pollicitus, vt ipſe nobilis vir deponit in proceſſu Turonenſi? Datis igitur mandatis *Carolum* filium Galliæ Delphinum qui in Arce *Ambacienſi* educabatur obuiam ire ſancto viro imperat, igitur pro voluntate Patris in occurſum viri beati progreditur, eoque loco excipit vbi nunc ad *Ligeris* ripam Eccleſiæ noſtræ maius altare conſpicitur, petita de geniculis eiuſdem benedictione, *Ambaciâ Cæſarodunum Turonum* progredienti Rex ipſe ab Arce *Pleſsiaca* frequenti nobilium comitatu ad medium iter accurrit, & in collum beati viri procumbens tantam gaudij ſignificationem dedit, vt illi melior in vita dies non illuxiſſe videretur. Ita exceptus, arcem *Pleſsiacam* quoad Rex vixit, conſtructo in area inferiori ad *ſancti Matthæi* oratorium domicilio incoluit. Quæ mihi dubitatio inceſſerat de tempore aduentus B.V. nuper mihi ex antiquorum monimentorum quæ apud nos ſunt reſcribente R. P. *Antonio Iardino* ſtrenuo rerum noſtrarum inueſtigatore ſoluta eſt, deſignata etiam die qua in Arcem Pleſſiacam à Rege acceptus eſt, xxiiii. ſcilicet menſ. Aprilis hoc eodem anno. Quæ verò per viam, ſiue mari ſiue terrâ iter faciens in ſpecie miracula, quæ virtutis argumenta ediderit, quæ deinceps cum *Ludouico* Rege egerit, quæ oblata illi tentamenta, quæ ſtructæ per aulicos & adulatores inſidiæ, qui vitæ tenor & mirabilis concentus fuerit, hiſtoricorum eſt ediſſerere, noſtrum modò quæ ad temporis rationem faciunt indicare. *Aduentus ad Regem. Moreau. Amboiſe. Tours. Chaſteau du Pleſsis.*

6. Silentio tamen præteriiſſe nolim cum *Burgundiam* pertranſiret in acceptum retuliſſe Conuentum *Bracancurtenſem*, quem ad Caſtrum *Blaſienſe* in diœceſi *Lingonenſi* ædificandum offerebat Orator regius, qui ſanctimoniæ & virtutis *Franciſci* conſcius operæ pretium exiſtimabat eius propaginem in ditiones ſuas deducere. Is autem fuit *Robertus Baldricurtius*, quem Annales noſtri referunt *Ioannam Arcenſem* puellam poſteà *Aurelianenſem* dictam ad *Carolum* VII. Regem, iam ab anno 1429. perducendam curauiſſe, qui ex hoc *Franciæ* Mareſcallus, ac demùm *Burgundiæ* prorex fidem Regis *Caroli* VIII. nomine à Burgundis accepit an. 1494. 28. Aug. Noſtri tamen Conuentus *Bracancurtienſis* fundatorem *Ioannem* vocant, idque conſtanter archetypa fundationis exemplaria præferunt, vt fruſtra dubitari poſſe videatur, & quidem fundatio *Conuentus Bracancurtæ. Bracancourt. Blaiſe. Langres. Baudricourt. D'Arc. Orleans.*

1482. annis deinceps duobus, hoc eſt an. 1496. conſignata eſt. *Baldricurium* porrò pagus eſt in Decanatu *Barri* ſuper *Albam*, diœceſis, vt diximus, *Lingonenſis*. Videſis *Robertum* in *Dinione*. In proceſſu Turonis ad effectum B. Patris in Sanctorum catalogum referendi habito conſtanter ad Regem perductus dicitur inde ab Italia à *Guynotto Baſierio* regiæ domus præfecto ſeu magiſtro, ſecus quàm noſtri de *Baldricurio* ſcribunt, certum tamen eſt quod de Conuentu ad *Blaſiam* diximus. 1483. *Bar ſur Aube.* *De Bouſiere.*

Litteræ B. Viri ad Principem Beſid.

7. At verò Franciſcus noſter cùm primùm in arce *Pleſſiacâ*, remittente Aulicorum tumultu quietiùs agere cœpit, litteras ad D. Principem *Beſidiarum* dedit ſub die 6. Iunij, quibus eam virumque ſuum in Procuratorem Conuentus Coriliancnſis, ac totius etiam Ordinis conſtituit, vt impetratâ per ſe Indulgentiâ cùm Procuratoribus, tum Tertiariis Ordinis, fruerentur. Sed litteræ Apoſtolicæ quibus illa fiebat ad nos non peruenerunt, extant verò quæ à ſancto Patre ſcriptæ ſunt apud *Montoiam* in Generali Ordinis Chronico. Sed quod hoc anno die 19. Martij *Franciſcum Pandurum* Hiſpanum nomen Ordini dediſſe vult & ſcribit, pace tanti viri dixerim, ſtare non poteſt, cùm *Carolus* VIII. an. tantum 1483. menſe Auguſti regnum capeſſiuerit, ipſe verò *Pandurus* in comitatu fuerit Legati Hiſpaniarum ad Carolum miſſi. Optimè igitur Montoia, quod audio, in operis recognitione ad an. 1486. reiecit. *Biſignano.*

An. M. CCCC. LXXXIII.

1483. Cõſuetudo cum Ludouico XI.

1. LVdouicus Rex quotidiana Franciſci conſuetudine ac ſalutaribus monitis, quibus fidem explorata multis experimentis virtus & ſanctimonia conciliauerant, ad meliorem mentem compoſitus, nondum tamen vitæ deſiderium aut mortis metum depoſuerat, ſed per eius vitæ ſanctitatem & preces fieri poſſe crediderat vt ſibi præter hominum opinionem vita prorogaretur, quod non temerè ad hunc annum obſeruat *Belcarius* in Commentariis rerum Gallicarum. Tantum verò abeſt, quod videri poſſet viro minus religioſo, vt *Ludouicum* ea ſpe *Franciſcus* lactauerit, vt primo aduentu non diuturniorem vitam, ſed meliorem expectandam imperterrito animo ſignificauerit, deinceps verò tempus etiam atque diem indixerit quo neceſſitas fatalis incumbebat, factum inde eſt vt *Ludouicus* inſtante morte magnam animi conſtantiam prætulerit & rebus Regni ſapientiſſimè prouiderit; inter cætera *Franciſco Caroli* filij ſalutem commendans & ſaluberrima filio mandata faciens quibus ſe poſſet in officio continere. Poſt hæc animo benè compoſito & in Deum per *Franciſci* exhortationes erecto ille, Principum terror, Orbis arbiter, Regum vindex, pridie Kalendas Septemb. naturæ conceſſit.

Sic habetur in proceſſ. Turon.

Officium pro mortuo Rege.

2. Dum alij funus apparant, *Franciſcus* in cellam ſe proripit & in orationem effuſus pro ſalute Principis apud Deum agit, multiſque votis ac lachrymis vt eius miſereri dignetur contendit, inter hæc conuerſus ad *Ioannem Tedurium*, *à Rocca* dictum (idem enim eſſe qui *Tedurius* & *de Rocca* dicitur certis argumentis conſtat de cuius conuerſione ad an. 1460. meminimus) accede ait & hunc pileolum meum ad Regem defer, capiti impone, & confide, ſtatim ad vitam reuocabitur. Ad verbum beati viri exhorruit, nec vt id faceret potuit induci, quare ad eum vir ſanctus, Scito, inquit, quia per tuam diffidentiam ſtetit quo minus vita Regi condonata ſit, id quando Galliæ inuidiſti, age in Italiam reuertere. Quod quidem vt vir ſanctus periculum facturus obedientiæ dixerit, non eſt tamen dubium quin hæc & ſi quæ ſint maiora per obedientiam miracula præſtari poſſint, etſi, credo, vir ſanctus optimè præuiderat non ex eo vitam Regi reſtituendam eſſe, ſed diſcipuli inobedientiam deprehendi poſſe. Hanc tamen culpam Ioannes in Italiam reuerſus lachrymis diluere non deſtitit. *Tedurio.* 1460.

An.

An. M. CCCC. LXXXV.

1 DVm Rege nondum pubere adminiſtratio Regni in partes diſtrahitur, *Franciſcus* in arce *Pleſsiaca* procul ab omni tumultu orationi inſtat & pro Rege ac regno ſollicitus, vt omnia proſperè feliciterque cedant, deprecatur. Interim vero dum videt Rege abſente neque certam ſibi, neque commodam in Arce ſedem eſſe poſſe, vt ſibi alterius loci gratia & donatio fieret, à *Carolo* Rege expoſtulat, fauente *Anna* Regis ſorore, *Petri Borbonij* II. conſorte, penes quos rerum ſumma erat dum Rex adoleſceret, diplomate Pariſiis dato die 19. menſis Martij, locus, quem pro tempore incolebat cum Oratorio *S. Matthæi* attributus, dum de alio prouideretur. Donatio Conuentus in Arce Pleſſiaca.

2. Intereà & apud Pontificem agit vt priuilegia per Deceſſorem facta confirmentur. *Sixtus* enim IV. Pontifex Opt. Max. anno ſuperiore occubuerat die 13. Aug. & in ſucceſſorem electus fuerat *Ioannes Baptiſta Cybo* Genuenſis, Cardinalis *Sancti Laurentij in Lucinâ*, dictus *Innocentius* eius nominis VIII. Ille *Sixti* litteras recognouit, recenſuit, & Apoſtolico diplomate comprobauit decimo Kalend. April. quo die *S. Benedicti* primi in Occidente Monachorum inſtitutoris celebritas recurrit. Extant *Innocentij* litteræ in monumentis Ordinis, incip. *Paſtorale officium*. Cõfirmatio exēptionis & priuileg.

Camiliano Regina Conſenza. Biſignano. Tours. 3. Hoc ipſo anno *Philippus Camilianus* inde à *Reginâ* citerioris *Calabriæ* oppido, medio itinere inter *Conſentiam* & *Beſidianum*, *Cæſarodunum* vſque ad B. virum venit animo religioſæ vitæ ſub eius diſciplina profitendæ. Occurrit autem Beato viro cùm forte Rex adeſſet qui *Ambaciâ Turones* diuerterat, quem præueniens & de nomine vocans: Scio inquit *Reginâ* te venire & quo animo acceſſeris, verùm Deus aliter conſtituit, proſpero itinere in patriam regredieris, reuertenti obuiam fiet nobilis fœmina, quæ tibi in matrimonio collocabitur, ex ea prolem ſuſcipies &c. indicio temporis & prolis facto. Rex mirabundus nomen rogat, & in expeditione Neapolitana eius rei memor inquiſitione facta verbis euentum per omnia reſpondiſſe comperit. Prædictio memorãda.

An. M. CCCC. LXXXVI.

1 DIci vix poteſt quàm multi ad beatum virum, ſanctitatis eius famâ permoti, dum à Regis obſequio vacauit, conuenirent, ex iis pleriquead id vitæ inſtitutum animati ſunt, non omnes tamen in ſodalitium accepti, ſed præſtantes quique & in quibus diuinæ vocationis beneficium eluceret. Imprimis autem fuit *Ferdinandus Pandurus* nobilis Hiſpanus patriâ *Illiturgitanus*, qui, miſſo in Gallias ad *Carolum* VIII. Oratori *Petro de Lucentia Olbia*, comes adiunctus fuerat, vt quem proximo affinitatis gradu contingeret. Vterque cùm occaſione belli Britannici *Carolus* apud Turones ageret, beati viri familiaritatem expetiuerat, ille omnem vitæ rationem miratus quieſcere non potuit quoad in *Franciſci* contubernium Deo vocante conceſſit, quod die 19. Martij factum *Montoia* tradit: hic vitæ ſanctimonia & quotidianis miraculis captus, cùm aliud non poſſet ſuis in *Hiſpaniam* traducendis & conſtituendis, ſi quando Deus daret omnem operam, fauorem, liberalitatem ſpopondit. Eiuſdem gentis hominem *Bernardum Buylium Iterdâ* oriundum, & Ordinis ſancti Benedicti monachum profeſſum in celebri Abbatiâ *Montis Serrati* propè *Barcinonem*, Legati Hiſpaniarum nomine in *Gallias* miſſum, qui *Pariſijs* ad ſanctum virum diſſimulato conſilio pertexerit, & cum eo egerit de inſtituto illius ſuſcipiendo Hiſpanorum Annales referunt. Quod autem ad *Carolum* VIII. Legatum veniſſe dicunt, & profeſſum tamen anno 1481. affirmãt, procul eſt à veritate, nec vnâ tantum contradictione implicatur, vt poteſt ex ijs quæ diximus primo quoque aſpectu intelligi. Et certè in reliquis quæ ipſi tradunt tanta eſt & tam magna temporum confuſio, vt non videam qua ratione poſſint in concordiam reuocari. Galli plures ſancto viro ſe adiunxerunt, ſed quo ſinguli tempore

Margin notes: 1486. Hiſpani Ordinem amplectuntur. — Panduro. Andujar. Lucena Olit. — Buyl Lerida.

1486. prorſus incertum eſt, inter primos fuerunt *Ioannes Abundantius*, *Germanus Lionetus*, *Damianus Eſperuierus*, *Dionyſius Barbierus*, & alij quorum in progreſſu mentio ſæpius incidet. Nam qui ad hunc annum referunt ingreſſum R. P. *Franciſci Bineti*, vel ipſo teſte in Actis ſuæ conuerſionis, erroris euincuntur. 1487.

An. M. CCCC. LXXXVII.

1487. Conuentus Neapolis I. 1. MOntoiæ non poſſum aſſentiri cùm ſcribit factum Conuentui Neapolitano initium iam inde ab anno 1478 Id enim repugnat multis modis hiſtoriæ veritati, tum his maximè quæ ipſe nobiſcum de perſecutione *Ferdinandi* Regis in *Franciſcum*, & de *Franciſci* aduentu *Neapolim*, ac Conuentus deſignatione conſtituit, vt reliqua omittamus. Egiſſe autem *Ferdinandum* Regem apud *Sixtum* IV. Pontificem vt Carthuſianis Monaſterij S. Martini poteſtas fieret diſtrahendorum prædiorum quæ Conuentui noſtro neceſſaria eſſent, optimè conuenit cum illa voluntatis eius in *Franciſcum* teſtificatione dum ille Neapoli Romam tranſiret. Quin autem in longum protracta fuerit deducendæ familiæ occaſio negari non poteſt, cùm id multa perſuadeant, quare quam minima immutatione, pro anno 1478. ſubſtituendum putaui 1487. donec de his amplius doceamur. In fundo igitur, quem Rex à Carthuſianis permittente Pontifice comparauerat, cœpit monaſterium erigi ſub inuocatione *S. Ludouici*, in Vrbis parte vaſta & inculta, ſed quæ pro verbo ſancti viri ex quo *Caſtellum nouum* ædificatum eſt, multis palatiis & illuſtribus ædificiis inclaruit, ac maximè Proregis, cuius magnificis & ſumptuoſis ædibus proximum eſt monaſterium noſtrum. De quo erit cùm dicemus copioſiùs.

Miſſio in Hiſpaniam 2. Hiſpani rerum noſtrarum Scriptores inediti, quos laudat *Montoia*, non parum laborant, vt certum aliquod Miſſionis noſtrorum in Hiſpaniam tempus conſtituant, cùm alij ad hunc annum referant, alij in an. 1492. reiiciant, quod facilè poteſt diſtinctione componi Neque enim dubium cuiquam eſſe poteſt ex cõmuni & conſtantiſſima traditione, obſeſſâ hoc anno Malacâ, cùm ancipiti marte Chriſtiani, & Mauri in hoc tempus concertaſſent, & res noſtrorum inclinare viderentur, vt iam de ſoluenda obſidione conſilium iniretur, adfuiſſe duos è noſtris (eos nonnulli fuiſſe coniiciunt R.P. *Bernardinum à Cropolatu*, & *Damianum Eſperuierum*) à B Patre ſummiſſos, vt eius nomine certum de Victoria nuncium *Ferdinando* Regi (is erat eius nominis V. cognomento *Catholicus*) darent, & pellendos totâ Hiſpaniâ Mauros recepto Granatenſi regno ante quatuor aut quinque annos edicerent. Verbis præſto adfuit euentus & parta in alterum non amplius diem victoria, Mauris partim fugâ dilapſis partim in *Ferdinandi* Regis fidem & manum ſeſe vltrò dedentibus. Memorabilis & præter fidem mirabilis ſucceſſus, noſtris fecit nomen *à Victoria*, & multam apud Ferdinandum gratiam conciliauit, acceptâ ex tunc monaſterij apud *Malacam* conſtituendi, Regis fide, qui magna in eam rem pollicitus eſt, diſtulit effectum neceſſitas cùm Granatenſis belli conficiendi, tum aliorum è noſtris aduocandorum, qui maioribus initiis ſufficerent. Bellum autem Granatenſe finem accepit an. 1492. receptâ *Illiberi*, ſeu *Granatâ* Regni capite, quæ in ius Hiſpani Regis conceſſit, extinctâ in vniuerſum Maurorum dominatione, in quem annum duobus qui primum miſſi fuerant plures alij occurrerunt, in quibus *Bernardus* ille *Buylius* cum Vicarij generalis nomine & poteſtate, *Fernandus Pandurus*, *Germanus Lionetus*, *Ioannes Abundantius*, & alij qui *Toleto Illiturgim* tranſeuntes *Martialem de Vicinu*, qui nouitius illis acceſſerat, ad ſacræ militiæ Sacramentum ſolemni ritu receperunt. Quod in maiori Eccleſiâ Toletanâ præſente Clero & populo peractum eſt. *Illiturgi* duos qui præceſſerant conuenerunt, qui vſquedum modò in Regis comitatu permanſerant, modò Nobilis viri D. *Petri de Lucentia Olbia* hoſpitio vſi fuerant, in quod & iſti liberaliter ſuſcepti ad colligendum victoriæ fructum cum aliis triumphantem Regem adierunt. Hiſpani quòd duas illas miſſiones in vnam confundant, non ſatis commodè hunc nodum expediunt, ſed prorſus ita res habet, atque in hunc

A Cropolatu. *L'Eſperuier.*

1488. hunc modum optimè conuenit. Et quidem reuocatum ex tunc *Bernardinum de Cropolatu* multa perſuadent. 1488.

An. M. CCCC. LXXXVIII.

1. CVm ante tres annos inſtante ipſo *Carolo* Rege *Innocentius* Pontifex Deceſſoris ſui litteras, quibus multa Ordini priuilegia largitus fuerat accuratè recognouiſſet, eaque peramanter laudauiſſet, atque confirmaſſet, vnum poterat ex hoc deſiderari vt apud eos in autoritatem inducerentur qui poſſent iure vel iniuria contradicere, *Carolus* igitur litteris in Arce *Pleſſiaca* datis, *Grauillio* Archithalaſſo, *Grimaldio*, *Sellaquenantio* & nobilibus aliis coràm aſtantibus, ad diem decimum octauum menſis Aprilis omnibus Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Prioribus, Curatis, & in vniuerſum ſingulis cuiuſcumquè gradus perſonis Eccleſiaſticis mandat, vt omnes & ſingulos Ordinis profeſſores priuilegiis à ſede Apoſtolica emanatis vti & gaudere ſecũdùm eorum tenorem, quauis procul cõtradictione habita patiantur, omnibus verò Balliuis, Seneſcallis, Præpoſitis, Gubernatoribus, Iudicibus, & reliquis ſæcularibus perſonis in dignitate conſtitutis, vt omnem ad id fauorem & neceſſarium auxilium quocumque impedimento poſtpoſito præbere non differant: ne verò cuiquam poſſet obtenſæ, vt ſolet, ignorantiæ ſubſidium patrocinari, vt omnia & ſingula Pontificia diplomata quo meliori poterit & videbitur modo publicentur edicit. Et verò *Franciſcus* hac gratia & amplioribus etiam dignus erat, qui ex quo in Galliam conceſſit res domeſticas & publicas non diſſimili ac patrias charitate complexus eſt, & certè qui externa & procul à ſe poſita proſequebatur, non poterat quæ coram & in conſpectu habebat obliuioni tradere.

[Confirmatio Priuileg. à Rege.]

[*Granille. Grimaud. Sellegmenât.*]

2. Bellum inter Gallos & Britones (quos antiqui Aremoricos, ac deinde minores Britannos vocauerunt) leui de cauſa exarſerat, cóque per tempus progreſſum fuerat, vt poſt aliquot hinc inde velitationes iuſto certamini committendum eſſet. Rex in eo Gallici nominis gloriam periclitari ratus, euentum *Franciſco* ſingulariter commendat; ille Regem bono animo eſſe iubet, eoſque qui multitudine ac locorum opportunitate vincebantur, animis & viribus ſuperiores fore, ac præſentem proinde victoriam denunciat. Vtraque acies ad *Santalbinum* conſtiterat, noſtri victoriæ fiduciâ certamen petunt & adoriuntur, prima congreſſione Britones franguntur, ac demum fuſi fugatique ad internecionem penè delentur. Ita fides *Franciſci* verbo conſtitit. Rex audito in *Andibus* apud quos erat nuncio, acceptam *Franciſco* victoriam retulit. Neque verò facta ſingularia defuerunt, quæ certum à beato viro præſidium demonſtrarent. Illud imprimis memorabile. Merebatur in exercitu Regis, Neapolitanus miles *Gregorius Vicus*, ſed accepta à B. Viro cerea candela benedicta, vt ſibi videbatur ſecurus, nec immeritò, cùm enim diſploſis maioribus tormentis, qui eum circumſtabant diſiecti eſſent & penè conciſi, ipſe ignitum globum aduerſa fronte ne labefactatus quidem quàm minimùm excipit, imò quaſi in adamantem frons obduruiſſet quàm longiſſimè globum retorquet, ac rei nouitate omnium in ſe admirationem deflectit. Ille non inſcius quæ miraculo cauſa fuerit, ſeruatorem ſuum adit, cui quoad debebat gratulatus, vt in ſocietatem illius admitteretur exorat, admiſſus, vt qui præter cæteros Deum vitæ autorem haberet, egit, vixit, perſeuerauit. Sed & præcipuum victoriæ fructum *Franciſcus* noſter collegit, qui mandato à Rege accepto conciliandi inter eum, & *Annam Britanniæ* hæredem matrimonij tanto vtilior interuentor acceſſit, quantò vtrique parti gratior nulla ſuſpicione aut præiudicio diſplicere potuit. Quod demùm an. 1491. conſecutum eſt.

[Prælium ad S. Albinum. & victoria B. V. precibus, &c.]

[*Sainct Aubin.*]

[*De Vic.*]

An. M. CCCC. LXXXIX.

Conuentus Ambaciæ. 1. REbus igitur ad pacem in Galliâ compoſitis, vt in partem publici gau-
dij *Franciſcus* veniret æquum erat, conſecutus id *Caroli* Regis beneficio,
qui ad radices Arcis *Ambacianæ* quà proximus *Ligeri* eſt, aggere nimirùm ad
iter tantùm interiecto, locum exſtruendo Conuentui comparandum proui- *Chaſteau-d'Amboiſe.*
dit: opus hoc anno inchoatum ſenſim proceſſit, prædia quæ ſatis eſſent cum *Loire.*
tempore fiſco redimente acquiſita, compoſitis demque omnibus & annuo
1493. cenſu conſtituto, ad ann. 1493. noſtri poſſeſſionem adierunt. Quod cùm ap-
paratur, *Franciſcus* Conuentus ſitum locúmque recogniturus hoc ipſo anno
Ambaciam venerat, vbi cum R. D. *Laurentius Alamandius* Epiſcopus Gratia-
nopolitanus conuenit, ſalutem nepotibus expetiturus, qui graui & periculoſo *Amboiſe. Alamandi.*
morbo detinebantur, quam miraculo ſtatim conſecuti ſunt. Ita nimirùm ſo-
lebat vir ſanctus monaſteriorum ſuorum initia miraculis ſtabilire.

Conuentus ad Arcem Pleſſiacam. 2. *Robertus* Eccleſiaſticæ Galliarum Hiſtoriæ diligens inueſtigator in Archi-
epiſcopis Turonenſibus n. 92. *Conuentus Pleſſiaci* fundationem in hunc annum
conſignat, ſedente apud Turones Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo D. *Roberto*
Lenoncurio, qui poſtea ex Catalaunenſi Epiſcopo Cardinalis creatus eſt à *Paulo* *Lenoncour.*
III. tit. S. Anaſtaſiæ, an. 1538. non 1542. vt habet idem Robertus in Catalau-
nenſibus n. 86. Et reuera mihi fit admodùm probabile, iam tum *Carolum* Re-
gem eius Conuentus ædificandi, quem hodie noſtri incolunt, extra ſeptum re-
1491. gium prouidentiam ſuſcepiſſe, cùm tamen ante annum 1491. in eum non mi-
grauerint, tranſlatis etiam ornamentis & omni Eccleſiaſtico apparatu, quo in
ipſa Arce vſi fuerant ex conceſſione Regis vi. die menſ. Martij, hoc eodem
anno perſcripta, iam tamen à menſe Octobri an. 1490. donatio loci peracta
legitur. Et locus quidem eſt ad monticulos, vnde illi nomen, extra ſaltum *Des mõtils.*
regium versùs meridiem, agri fœcundi, nitentis, amœni. Eccleſia non qua-
lis à *Montoia* deſcribitur ampla & magna, ſed qualis Eremitam decebat, angu-
ſta, firmi tamen operis & ſectis lapidibus etiam elegantis & pulchri, ſub inuo-
catione ſanctiſsimorum nominum *Ieſu & Mariæ* dicata eſt. Incrementa per
tempus plura accepit. Nam & *Ludouica Sabaud.* F*rancisci* Regis mater an. 1531.
tertia parte auctiorem fecit, Alâ vt vocant in longitudinẽ ductâ eiuſdem cum
reliq. â baſilicâ magnitudinis & operis. Quod pientiſſ. fœmina populo gratifi-
catura, quem Eccleſia capere non poterat dum frequens ad ſepulchrum B. Vi-
ri concurrebat, & acceptorum à Deo beneficiorum gratias habitura ſuſcepit *Aſagy.*
ac perfecit. R. D. *Hieronymus Aſagus* Nicienſis Epiſcopus ſacella ibidem ex-
tructa, & capellam intra Clauſtri ſepta eo loco quem ſibi B. Pater dum in
viuis eſſet in cellulam habuerat exædificatam die xi. menſis Iunij an. 1532.
elargitâ quadraginta dierum indulgentiâ his qui deuotè altaria illa ſingula vel
1534. omnia viſitarent, conſecrauit. Eam verò cappellam an. demum 1534. *Iacoba*
Malendrin (ita ſcilicet ſcribendum Acta publica docent) *Andreæ Alexy* conſors,
vt in memoriam beati patrui ſacris frequentaretur, collatâ pecuniâ dotauit.
Nuper autem procurante R. P. *Andræa Chauinæo*, Prouinciale in ſpectabilem *Chauineau.*
& magnificam amplitudinem Eccleſia perducta eſt. Cuius rei cauſam atque
inſimul operis rationem melius exponere non poſſumus, quam confecto ad
poſterorum fidem inſtrumento, quod ſic habet:

Ad laudem Dei Omnipotentis, cuius domus decorem diligere Religio eſt:
Ad honorem B. P. N. Franciſci de Paula, cuius ſepulchrũ exornare & cineres colere Pietas eſt:
Ad totius Ordinis noſtri Minimorum conſolationem, ad populi deuotionem augendam, cuius ædificationi ſtudere Charitas eſt: &
Ad perpetuam memoriam.

Nos F. Andreas Chauineau huiuſce Prouinciæ Turonenſis humilis Corrector Prouincialis, cum V. P. Franciſco Croſnier huiuſce Pleſsiacenſis Conuentus Correctore cæteriſque V. V. PP. tam Collegis noſtris quam Capitularibus infraſcriptis, Teſtamur die XXI. *Aprilis an. D.* 1630. *Eccleſiæ huiuſce dicti Conuentus amplianda & exornanda opus ſuſceptum fuiſſe,*

tum

1489. *tum vt populi ad ſepulchrum B. P. N. concurrentis fieret capacior, tum vt Religioſis ſalubrior, & omnibus hilarior foret. Quoniam autem in eo opere Eccleſia prædictæ ſolum quatuor pedibus ſit elatius, vt aquis aliquando ad tantam profunditatem Eccleſiam inundantibus via præcludatur, prædictum ſacrum ſepulchrum ne terrâ defoſſum lateret eodem prorſus ſpatio, & loco quo antea quieſcebat ſupra nouam baſim eleuatum, & decentius poſitum fuiſſe: Inſuper cùm in angulo cappellæ S. P. N. extra chorum quondam in Eccleſia poſitum iaceret (pro qua è regione commodior & ornatior noua nunc extructa eſt extra parietes Eccleſiæ) & à partibus verticali & laterali ſiniſtra, quibus à parietibus cappella operiebatur rude & incultum repertum fuiſſet, nec ornamentum repandi labij & cælaturæ, quanquam mediocris, haberet in operculo ſicut ab alijs partibus habebat, vt omni ex parte proportione ſibi reſponderet, & vna ornatum manu videretur, ex XIV. Februarij, ex dictis partibus incultis tantum de lapide demptum fuiſſe, quantum ſpatij operculo ornando neceſſum viſum eſt, quod in alijs partibus quondam factum eſt: cuius demptionis particulas collectas & piè aſſeruatas ſidem facimus, vt illis per nos aut ſucceſſores noſtros, quibus videbitur ad honorem ampliandum & deuotionem erga B. P. N. augendam distributis par religio, & fides habeatur, quam illius ſacro ſepulchro deberi crebra miracula & gratia ad illud obtentæ teſtantur. Hoc inſtrumentum confectum eſt die XXVI. Februarij an.* 1631. *D. 1631. in hoc dicto Conuentu Pleſsiacenſi.* Et ſignatum, &c. 1489.

At verò ſepulchrum terra ſublatum eſt die v. Iulij an. 1630. magno ſacrorum apparatu, ſolemni precatione feſtiuiſque noſtrorum gaudiis, quod exquiſito cancellorum opere multo marmore ac ære cyprio decorandum (quod & factum eſt) ita videtur doluiſſe bonorum omnium aduerſario, vt magno fragore tonitru in culmina nocte in proximum ſequente deiecerit, ruinaſque quas potuit diuerſis locis dederit, ſed Deo melius aliquid prouidente, furoris eius argumentum in maiorem B. Viri honorem, gloriamque verſum eſt. Non fruſtra dixerim eodem R. P. *Andrea Chiurneau* agente ſplendidi ac magnifici operis Noſocomium ab anno 1624. fuiſſe conſtitutum & exædificatum, quo in opere altero que illo binas charitatis partes meritò expleuiſſe dicendus eſt, eoque nomine ſeræ poſteritati ſeriò commendandus. Nec illud præterire nos debet amplificandæ Eccleſiæ natum conſilium ex frequentiâ miraculorum quæ nuper vltrà ſolitum percrebuerant, & tantam populorum turbam multitudinémque ciebant, vt capiendis locus non eſſet ac noſtri penè cogerentur omnia plebis arbitrio permittere. Qui certè miraculorum fulgor non vicinos tantum perſtrinxit, aut apud Turones ſe continuit, ſed longè latèque permanauit. Nam & Illuſtriſſima & Excellentiſſ. Princeps D. *Ludouica* An 1625.
De Bourbon. *Borbonia, Henrici* II. *Aurelianenſis* Ducis Longouillani conſors, & Nobiliſſ. at-
D'Orleans-Longueuille. que Gen. Princeps D. *Ludouicus Rohannius*, ob ſuſceptam prolem per id tem-
De Rohan. pus vota reddituri venerunt. Quin & Illuſtriſſ. & Potentiſſ. *Carolina Marga-*
De Montmorency. *rita Mommerenciaca Henrici Borbonij Condæi*, è regia ſtirpe principis primarij paulò poſt eâ de causâ etiam venit, quæ in deuotæ mentis pignus obtulit ex An. 1626. ſolido argento B. P. N. in ſublime rapti effigiem, cuius ad pedes cryſtallina theca, in altum quoque ſublata, in qua B. Viri cingulum conditum eſt, in arca verò quæ coram ipſa imagine proſtat, de geniculis hinc Henricus, illinc Margarita, filium ille, hæc filiam offerens cernuntur. Subeſt hoc teſtraſtichon cum ſua inſcriptione

Qui prece fælices noſti concedere partus
Accipe deducta vota paterna manu.
Hinc auis Franciſce tuæ innixa propago
Aſsiduam cælo regia poſcit opem.

HENRICVS BORBONIVS PRINCEPS, ET PAR PRIMVS FRANCIÆ, ET MARGARITA-CAROLA DE MONTMORENCY CONIVGALI VOTO POSVERVNT.

At verò deinceps loci ſanctitas, quæ iam olim vigebat magis ac magis effloruit.

Conuentus Tholoſæ.

1. REuerendiſſimus D. *Laurentius Alamandius* Gratianopolitanus Epiſcopus, apud *Robertum* quinquageſimus ſeptimus, è nobiliſſimâ gente, quæ eidem ſedi *Sebondum* Deceſſorem, & cognominem *Laurentium* ſucceſſorem dedit, Arelatenſi verò *Ludouicum* poſteà Cardinalem, ac denique Cadurcenſi *Antonios* duos, aliiſque ſedibus alios, cùm in magna reuerentia Beati Viri ſanctitatem haberet, atque ſalutarem ſibi ſuiſque illius opem per miracula non ſemel expertus fuiſſet, grati & memoris in eum animi pignus aliquod extare voluit, quod non poterat Beato Viro, qui propagandi Ordinis ſui ſtudio tenebatur, eſſe acceptius, quàm ſi ſuorum familiam in aliquam Regni partem deduceret. Cùm igitur *Alamandius* S. Saturnini apud Toloſates Abbas eſſet, atque in proximo extra portam *Arnaldi Bernardi*, vt vocant, *S. Rochi* Oratorium ſui iuris haberet, illud in noſtros tranſtulit, eoque loco monaſterium conſtitui, & opere magnificum, & ſitu iucundum, & prædiis amplum pro ſua liberalitate prouidit. Noſtri pietatem omnium Ordinum erga *S. Rochum*, ſedulò excoluerunt, vnde poſtea Rochetorum nomen illis adhæſit, & apud plebem inualuit. Eccleſia tamen vt mos erat, primùm *Ieſu & Mariæ*, tum *S. Rocho* dedicata eſt. Præerat tunc temporis Eccleſiæ Toloſanæ R. D. *Petrus de Leone*, qui altero poſt anno ad XXI. Februarij, obijt poſt ſedem annorum ſexdecim. Atque ab eo anno *Petrus de Roſergio*, & *Hector de Borbonio*, de ſede diu contenderunt. *Toloſa* verò Volcarum Tectoſagum colonia eſt Geographis, ciuitas Narbonenſis primæ, poſteà Viennenſis ſecundæ antiquis & Eccleſiaſticis ſcriptoribus, ad *Garumnam* fluuium, *Occitanæ Regionis* caput, ſedes olim regia Gotthis dominantibus, nunc Archiepiſcopalis, Conuentu iuridico, ſeu vt loquimur, Parlamento, quod totius Galliæ ſecundum eſt & valdè amplum, atque Academiâ florentiſſimâ, cùm per Profeſſores, tum per ſtudioſos, celebris & inclyta, vbi altitudo ſolis XLVI. *grad.* 25. *minut.* ratio vmbræ meridianæ 58. ad 60. quam denique Auſonius omnium optimè his verſibus delineat, lib. de Vrbibus, carm. XI. De Leon. Toulouze.

Non vnquam altricem noſtri reticebo Toloſam,
Coctilibus muris, quam circuit Ambitus ingens,
Perque latus pulchro prælabitur amne Garumna,
Innumeris cultam populis, confinia propter
Ninguida Pyrenes, & pinea Cebennarum
Inter Aquitanas gentes & nomen Iberum.

Ædific. Cõuent. Ambaciæ.

Hæc pro fide vetuſtiorum monumentorum ſcripſeramus cùm certiora docti toto decennio poſteriorem Toloſanæ ſtationis originem perſpeximus, quo demùm tempore accuratiora reponemus. 2. Hoc etiam anno quod certius eſt, *Ambaciæ* opus procedit quod anno ſuperiore inchoatum, & iam nunc quidem Eccleſia nominibus *Ieſu & Mariæ* donata, (vt è noſtris multi perhibent, aut veriùs, vt habet Bulla *Leonis* X. an. 1513. prid. Non. Maij, *B. Mariæ, & omnibus Sanctis* nuncupata) conſtruitur, ſummum altare eo ipſo loco poſitum, vbi *Carolus* Rex pro tẽpore Delfinus ad genua hominis Dei procidit. Eſt autem *Ambacia* quæ nunc *Amboſia* vulgò dicitur, agri Turonenſis vrbs amœnitate præcipua, & arce regia inſignis à *Cæſaroduno Turonum* ad Occidentem VIII. leucis diſſita, decem à *Bleſis* ad Orientem, ditionis olim Comitum Andegauenſium, poſthæc autem Regum noſtrorum iuri ceſſit, quibus & gratiſſimum cum tempore domicilium præbuit. Eſt Diœceſis Turonenſis, præclaro ponte Ligerim iungit, in quem non procul *Amatiſſa* influit. Amboiſe.

P. Bineti conuerſio.

3. Sub id verò tempus, magnus ille nec pro merito laudandus vnquam ſatis *R. P. Franciſcus Binetus* ex Priore *Maioris-monaſterij* (quod noſtri *Maiumartinum* deflexa voce à vulgari loquendi modo perperàm vocauerunt) in noſtrorum Eremitarum ſocietatem tranſijt. De tempore fidem faciunt Acta Conuerſionis eius ab eodem ſcripta, quæ *R. P. Ludouicus Donius* nunc Reienſis Epiſcopus in Marmouſtier.

hiſtoria

1490. hiſtoria Ordinis, quam gallicè ſcripſit, edidit, eam tamen Montoia neſcio qua fide ad annum 1486. retulit. Acta verò ipſa mirabile diuinæ vocationis exemplum præbent, atque ipſius *Bineti* fortem animum magnámque conſtantiam produnt, ſi tamen vera ſunt & non ſuppoſititia quod quidam è noſtris obſtinatè contendunt, indicato etiam ſuppoſitionis & falſi autore, in re dubia nolim cuiquam parti præiudicare. Certe quin aliqua hodiernis moribus non benè conueniant & nonnulla etiam ſecum pugnare videantur negare non poſſumus. Porrò *Maius-monaſterium* illud eſt quod ad ripam *Ligeris* ex aduerſo *Cæſarodum* S. Martinus conſtituit, & in quo ſanctiſſimè vixit, quod tandem Benedictini Ordinis effectum toto iam Orbe celebratiſſimum euaſit. Hunc verò multi ſunt qui aut præceſſerunt aut ſubſecuti ſunt non longo temporis interuallo, viri verè magni & quales ab Ordinis initio per Dei prouidentiam poterant deſiderari, è quibus duodecim hi ſunt præcipui, *Franciſcus* ipſe *Binetus*, *Germanus Lionetus*, *Ioannes Abundantius*, *Dionyſius Barbierius*, *Franciſcus Cerdonius*, *Martialis de Viuinis*, *Matthæus Michaël*, *Iacobus Eſperuierus*, *Ludouicus Iuſtellus*, *Leonardus Barbierius*, *Michael Comes*, *Nicolaus Bethunius*. Atque hi non minus virtute rerúmque geſtarum gloria præcellentes quàm totidem Itali quos ſuæ gentis homines tantoperè commendarunt. 1491.

An. M. CCCC. XCI.

1491. Conuentus ad arcem Pleſſiacam.

1. POſtquam nouem annos in arce *Pleſſiaca* Beatus vir permanſerat, Regis beneficio eductus eſt, & ſeceſſit in locum tranquilliorem, non procul tamen à Regia, vt anteà diximus, neque enim ſanctum virum abſiſtere longiùs ſuſtinebat. Et quidem *locus tam ſecretus & ſemotus eſt vt eremi ſolitudinem* (quod de Maiori-monaſterio prædicat Sulpitius) *non deſideres*, in opulentæ licet vrbis viciniá, quæ ſcilicet vtrique monaſterio interpoſita ornat ſolitudinem non labefactat. *Turonum* illa metropolis *Cæſarodunum* veteribus dicta, (Tours.) vrbs eſt ad *Ligerim* fluuium opibus, & ædificiorum præſtantia nobilis, mercatura & lanificio locuples, Archiepiſcopali ſolio ſublimis, cui omnes ferè Epiſcopi Britannorum, Cænomanorum, & Andium addicti ſunt, in Archiepiſcopis *S. Martinus* excelluit à quo & *Martinopolis* aliquando appellata, quam vt paucis abſoluam nemo elegantius deſcripſit, quàm Guillelmus Brito lib. 3. Philippid.

—— Vrbs eſt
Quam geminum nitida flumen circumfluit vndâ, (La Loire.)
Hinc Liger, hinc Carus, medio ſedet inter vtramque (Le Cher.)
Clara ſitu, ſpecioſa ſolo, iucunda fluentis,
Fertilis arboribus, vberrima fruge, ſuperba
Ciue, potens Clero, populo numeroſa, referta
Diuitijs, lucis & vitibus vndique lucens.
Quam ſacroſancti præſentia corporis ornat
Præſulis eximij Martini; gloria cuius
Omnibus Eccleſiis ſummum decus accumulauit.

Braunius eam deſcripſit lib. 5. Theatri ciuitatum Orbis Tabulâ 20.

An. M. CCCC. XCII.

1492. B. V. regiæ proli nomẽ imponit.

1. FOederis inter *Carolum* Regem, & *Annam Britannicam* initi fœnus in annum prouenit generoſo partu. Natus nimirùm ex felici connubio filius, cui ad felicitatem vna defuit diuturnitas. Salutari lauacro regeneratus eſt in Oratorio arcis *Pleſſiacæ*, pompâ ſolemni & regiâ, quam *Cæremoniale Franciſcum* à *Godoffredo* editum pleniùs repræſentat, ſuſceptoribus *Ludouico* Duce Aurelianenſi, *Petro Borbonio*, & Reginâ Siciliæ: puero tamen impoſitum nomen à *Franciſco* noſtro, quem Rex ipſe de manu tenebat, rebúſque ſuis ac conſiliis penè omnibus adhibebat. Nomen *Carolus Orlandus* fuit, incertâ quod

1492. ſciam origine. Ad annos non plures tribus ſuperſtes fuit, ſepultus ad S. Martinum apud Turones, vbi monumentum regiâ magnificentiâ dignum illi conſtitutum eſt. Sed ad noſtros qui iam olim in *Hiſpania* hærent veniamus. 1493.

Conuentus Malacæ. 2. Tempus erat, quando regnum Granatenſe in poteſtatem *Ferdinandi* Regis venerat, & Mauri ſub iugum miſſi totâ Hiſpaniâ exigebantur, vt in aliquam victoriæ partem noſtri ſuccederent. Ineunte Ianuario *Ferdinandus* Rex arcem Granatæ, atque mox vrbem ingreſſus fuerat, compoſitiſque totius Regni rebus Iunio ineunte diſceſſerat, & *Cæſaraugustam* Regni *Aragonum* primariam vrbem venerat, magnis illum itineribus eò loci aſſecutus eſt, R. P. *Bernardus Buylius* cui à B. Patre facta poteſtas Ordinis ſui apud Hiſpanos introducendi, atque ſtabiliendi. Rex memor nunciatæ ſibi ante aliquos annos victoriæ & familiaris olim hominis conſpectu & colloquio gauiſus, nihil differt exequi quæ promiſerat. Et primùm quidem, Eremitorium *ſanctæ Mariæ de Victoria*, ſexto lapide à *Malacâ*, iuſſu Regis, in perpetuum prophanæ gentis expulſæ monimentum & memoriam, exſtructum, ac noſtris qui ad Regem primi venerant diſcedentibus, viro religioſo & eremiticam vitam profeſſo F. *Bartholomæo Colomæ* traditum, in noſtrorum ius edicto ſuo reuocat perpetuóque poſſidendum donat, atque inſuper facultatem facit Regio priuilegio ac patentibus litteris, Ordinis quocunque locorum inducendi, proferendi, ſtabiliendi, *Cæſaraugustæ* datam die XXII. menſis Septembris, ac Regis Reginæque nominibus obſignatam, perſcribente *Michaele Perezio Almazano* Secretario, vt apud Montoiam videre eſt qui ad longum exſcripſit.

An. M. CCCC. XCIII.

1493. Regula Pont. offertur. 1. INnocentius VIII. Pontif. Opt. Max. è viuis anno ſuperiore ſublatus ad diem 25. menſis Iulij, eligendo ſucceſſori locum fecit. Is fuit *Rodericus Borgia*, Hiſpanus Valentinus, Cardinalis Portuenſis, & S. R. E. Vicecancellarius, qui ad diem XI. Auguſti electus nomen aſſumpſit *Alexandri* VI. Ad eum *Carolus* Rex gratulationis cauſa Oratores extra ordinem miſſurus erat, cùm igitur beneuolo ac fauente Rege Beatus vir vteretur, & Regularia inſtituta, quibus Ordo contineretur & ſtaret, condidiſſet, quæ per Sedem Apoſtolicam approbari & confirmari conueniebat, à Rege obtinuit, vt nomen ſuum apud Pontificem interponeret, eaque in autoritatem admitti poſtularet, ac per ſuos Legatos rem diligenter procurari & confici mandaret. Litteras ipſe ad Pontificem dedit, quibus cùm Regis preces acceſſiſſent, breui conſecutus eſt quod petebat. Vocatis enim ad examen quæ conſtituerat, iiſque ritè & ordine ponderatis, non grata modò & accepta Pontifici fuerunt, ſed multis etiam laudibus cumulata, &, quod caput eſt, Eremitarum ſocietas & congregatio in Ordinem erecta, cui præclarum & mirabile *Minimorum* nomen diuino planè conſilio inditum eſt. Diploma Pontificium annum præfert 1492. in omnibus quæ ad hæc prodierunt monumentis, ſed dies quartus Kalendas Martij, qui appoſitus eſt, demonſtrat Pontificem Gallicanam eius temporis computationem ſequutum fuiſſe, & pro gentis noſtræ veteri more annos à Paſchate ad Paſcha iniſſe, cùm apud omnes tempus electionis eius quod prædiximus pro indubitato habeatur, quare vt ad communem temporis numerandi rationem reduceremus neceſſe fuit in hunc annum remittere.

Eiuſdem Regulæ conſilium. 2. Verùm qui hactenus eius diplomatis copiam ediderunt in publicum, optima nos parte fraudauerunt, Regulâ nimirùm à B. Patre perſcriptâ quæ verbotenus in illo continebatur, id conſilio à quibuſdam factum ſit necnè ignoro, certum mihi eſt à nonnullis, & nominatim à *Montoia* fuiſſe deſideratam, & merito, eſt enim præclarum antiquitatis monumentum, eſt pretioſum primæ illius inſtitutionis pignus, eſt exquiſitum & graue ſpiritus quo S. Pater agebatur argumentum, eſt mirificum & vtile ad rerum noſtrarum hiſtoriam & ad poſteriorum inſtitutorum cognitionem documentum. Quare cùm in manus meas peruenerit beneficio primùm *R. P. Paſchaſij Huani*, tum *R. P. Hilarionis Coſtæi*,

1493. *Ceſtri*, ex originalibus litteris, quæ in Archiuio Turonenſi ad arcem Beſſiacam aſſeruantur, deſcriptum, nolui multorum expectationem fruſtrare, aut prouenturam ex eo vtilitatem ſubtrahere. Accedit quod operæ pretium habiturum me putaui ex integro deſcribere & repræſentare, quod per partes ſuis locis deſcribendum & aliis verbis proferendum vt quæ in rem noſtram ſunt ſingularibus obſeruationibus complecteret. Itaque condonabit æquus lector ſi præſcriptam mihi breuitatem & conuenientem operi modum videar excedere. 1493.

3. Non poſſum tamen quin prius quàm vlterius pregrediar, de nonnullis quæ video in dubium reuocari, ſummoneſaciam.

Primum eſt iam tum *Correctorum* nomen in vſu fuiſſe non *Priorum*, vt ſcriptum eſt nonnullis qui de rebus noſtris ſcripſerunt, atque inſuper eandem vtriuſque formam quæ hodie viget fuiſſe introductam. Nomina [illegible]

Secundum eſt ab Ordinis initio vitam quadrageſimalem religioſe obſeruatam fuiſſe, nec procul à voto abfuiſſe, quæ tanta atque videbimus diſtrictione imperatur, contra quam aliqui ſibi perſuaſerunt qui eam atque arbitrio & voluntati relictam videri volunt.

Tertium eſt ab hoc initio cantum ſimplicem fuiſſe vſurpatum, ex quo veniunt redarguendi qui ſcripſerunt notis olim vſos fuiſſe noſtros Eremitas, atque ex hoc tempore deinceps hiſtoriam proferunt quæ dictis ſidem videatur aſtruere, nolim tamen negare quin abuſus aliquis irrepſerit, qui vt deinceps vitaretur maior in ſubſequentibus Regulis cautio adhibita eſt, & eatenus verum crediderim quod narrant de fratre quodam coram *Ludouico* XII. Rege voci nimio indulgente vnde data ſit occaſio cantus illius introducendi.

Quartum eſt & Ordini Protectorem è Cardinalium ſacro Collegio tum quoque fuiſſe aſſectum. Hinc vero non obſcure colligamus quo tempore datus fuerit in Protectorem *Bernardinus* ille *Carauaialus*, cum primum ſcilicet in Cardinalem creatus eſt, quod factum non multo poſt quam Regula hæc primam autoritatem à Pontifice admiſſa eſt, nec longior mora interceſſit quàm quæ perferenda ad B. Patrem Pontificiæ confirmationi & petendo ex hoc Protectori ſufficerit. Creatus eſt enim hoc eodem anno 12. Calendas Octobris ex Carthaginenſi in Hiſpania Epiſcopo & Regis ſui apud Pontificem Oratore titulo primum SS. Marcellini & Petri atque poſt ſanctæ Crucis in Ieruſalem de quo in *Protectorum Recenſione* dicemus copioſius. Carauaial [illegible] / Cardinalis [illegible] è Badaioz. [illegible]

Quintum eſt peculiarem fuiſſe Ordini votiuæ paupertatis obſeruantiam. Sed hæc verbo ſubindicaſſe abunde eſt, præſtat verbis ſuis ſequentem B. Patrem autoritate ac præloquentem Pontificem, vt ſequitur.

---

4. ALEXANDER EPISCOP. SERVVS SERVORVM DEI. AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Meritis religioſæ vitæ, quam dilecti filij Franciſcus de Paula *& eius ſocij, Eremitæ Eremitorij* ſancti Franciſci de Paula, Cuſentina *diœceſis, ad obſequendum Altiſſimo elegerunt, inducimur, & exemplo boni operis excitamur, vt ea quæ pro eorum directione votiua ab eodem* Franciſco *prouide ordinata ſunt, vt firmius illibata permaneant, Apoſtolicæ ſedis cui immediatè ſubiecti ſunt munimine roboremus.* De Paula [illegible] / Præfatio.

Sanè pro parte eorundem Eremitarum nobis nuper exhibita petitio continebat, quod præfatus Franciſcus *habens ad hoc, vt aſſerebat, à bonæ memoriæ* Pyrrho *Archiepiſcopo Cuſentino ſpecialem per illius litteras facultatem, per felicis recordationis* Sixtum IV. & Innocentium VIII. *Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros ſucceſſiuè confirmatam, & ad quæcumque loca* [illegible]

1493. quæ eidem congregationi donari contingeret ampliatam, prout dicti Archiepiſcopi authenticis & dictorum Prædeceſſorum Apoſtolicis literis amplius continetur, illarum vigore pro ſalubri directione Eremitarum ſocietatis eiuſdem nonnulla diuini cultus augmentum, & animarum earundem ſalutem in beneplacitis diuinæ voluntatis, & vitæ Eremiticæ huiuſmodi perſeuerantiam, & eorum proſperitatis votiuæ ſucceſſus, concernentia, ſacris Canonibus non contraria in tredecim Capitulis contenta ſtatuit & ordinauit, quæ voluit & mandauit per eiuſdem ſocietatis Eremitas perpetuis futuris temporibus obſeruari. Quare pro parte Franciſci & Eremitarum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt eiuſdem Franciſci ſtatutis & ordinationibus huiuſmodi pro eorum ſubſiſtentia firmiori robur noſtræ confirmationis adiicere, aliaſque eis ſuper eorundem ſic ſtatutorum & ordinatorum obſeruantia opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. 1493.

Approbatio & confirmatio dictæ regulæ.

Nos igitur qui amatores huiuſmodi Eremiticæ vitæ quæ ſolitudine contenta verſatur in abditis, & numquam minus ſola eſt quam cum ſola eſſe reputatur, quia cæleſtis patriæ contemplatio illam ſociat & comitatur, & dum ſæcularis vitæ commercio caret cæleſtis alimoniæ pabulo refocillatur & gaudet, libenter in ſuo laudabili propoſito confouemus, & tanquam tutiſſimo calle incedentes & pauperes ſpiritu, quos Dominus noſter Ieſus Chriſtus beatos eſſe dixit, quoniam ipſorum eſt regnum cælorum, pia & paterna charitate proſequimur, & eis quantum cum Deo poſſumus fauorem beneuolum impartimur, huiuſmodi necnon & chariſſimi in Chriſto filij Caroli Francorum Regis Illuſtriſſimi, qui vt aſſeritur ad eoſdem Eremitas ſpecialem gerit deuotionis affectum, & quandam domum cum Oratorio & opportunis officinis extra & propè ciuitatem Turonenſem conſtrui & ædificari fecit, ac eis piè donauit, nobis ſuper hoc pro eiſdem Eremitis cum inſtantia humiliter ſupplicantis ſupplicationibus inclinati, eiuſdem Franciſci ſtatuta & ordinationes huiuſmodi, ac omnia & ſingula in dictis Capitulis contenta, quæ diligenter inſpici, ac præſentibus de verbo ad verbum annotari fecimus, authoritate Apoſtolica præſentium tenore approbamus & confirmamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplemuſque omnes & ſingulos defectus, ſi qui forſitan interuenerint in eiſdem, & pro potiori cautela ea omnia quæ per eundem Franciſcum ſtatuta, & ordinata prohibita, & permiſſa fuerunt de nouo dicta authoritate ſtatuimus, & ordinamus, & prohibemus, & permittimus, ac volumus iuxta eorum ſeriem & continentiam perpetuis futuris temporibus per eiuſdem ſocietatis Eremitas, qui nunc ſunt & perpetuis futuris temporibus erunt pro eorum regularibus inſtitutis, eoſque Eremitas Ordinis Minimorum fratrum Eremitarum fratris Franciſci de Paula inpoſterum nuncupari, inuiolabiliter obſeruari. Tenor verò Ordinationum & ſtatutorum prædictorum, per dictum Franciſcum editorum, & per nos vt præfertur confirmatorum & innouatorum, de verbo ad verbum ſequitur & talis eſt

Carolus VIII.

REGVLA

5. REGVLA ET VITA FRATRVM ORDINIS MINIMORVM PAVPERVM EREMITARVM fratris Franciſci de Paula.

De obſeruantia Præceptorum Dei.

CAPITVLVM PRIMVM.

ANTE omnia non vos fugiat, Fratres chariſſimi, diuina præcepta & ſcienda, & ſumma cum diligentia obſeruanda, vt Deum toto corde, & tota mente, tota anima, totiſque viribus amantes, proximumque ſicut voſmetipſos diligentes, æternæ vitæ fructum poſſitis percipere. Nam ad hoc congregati ſumus, vt Euangelium Domini noſtri Ieſu Chriſti obſeruemus, vt ſit nobis vnum cor, vna anima in Domino Deo, viuendo ſub voto paupertatis, caſtitatis, & obedientiæ. Igitur vitam & Regulam iſtam obſeruantes, nunquam de illa exire intendamus, quia nemo ponens manum ad aratrum, & aſpiciens retrò aptus eſt Regno Dei.

De mandatis & quatuor votis.

Not. de obſeruatione Euangelij.

Act. 4. 32.

Luc. 9. 62.

CAPITVLVM SECVNDVM.

FRater *Franciſcus de Paulá* promittit obedientiam & reuerentiam S.D.N. *Alexandro* Papæ VI. & eius ſucceſſoribus canonicè intrantibus & Eccleſiæ Romanæ, & alij fratres profeſſi, & etiam in probatione exiſtentes tempore ſuæ probationis teneantur fratri *Franciſco*, & eius ſucceſſoribus obedire, petuntque Superiores à D. N. Papa vnum de S.R.E. Cardinalibus qui ſit gubernator, protector, & rector illius Religionis, cuius conſilio & mandato ſemper informetur & regatur.

De obedientia Rom. Pont. præſtanda.

Protector.

CAPITVLVM TERTIVM.

CLerici diuinum Officium, & Horas Canonicas ſecundùm conſuetudinem Romanæ Curiæ, excepto Pſalterio, horis debitis, & ſtatutis, & cum cantu ſimplici perſoluant. Laici verò, ſeu Conuerſi & Oblati, dicant viginti quatuor *Pater noſter*, & totidem *Aue Maria* pro Matutino, pro Laudibus quinque, pro Veſperis duodecim, pro qualibet reliquarum aliarum horarum, ſeptem, & orent pro Defunctis. Neſcientes autem litteras, litteràs diſcere non audeant, niſi Generalis Correctoris conſilio habito, qui eos tantùm ſinat diſcere quorum ingenia apta iudicabit eſſe doctrinæ, nec contraire præſumant, ſed potius omni curà & diligentià vnuſquiſque Generalem Patrem, ſuumque Rectorem re & verbo reuereatur, & purè promptéque ob D. N. Ieſum Chriſtum eius mandatis obediat, quoniam in Euangelio ſcriptum eſt, Qui vos audit, me audit, qui vos ſpernit, me ſpernit. Fratres autem idonei & à Generali Capitulo, vel Prouinciali examinati & approbati

De Officio diuino Clericorum & aliorum.

Not. de Pſalterio.

Luc. 10. 16.

1493. poterunt prædicare & euangelizare verbum Dei cum breuitate ſermonis annunciando populo vitia & virtutes, pœnam & gloriam. 1493.

CAPITVLVM QVARTVM.

INdumenta noſtra ſint de panno groſſo, ex lana pecorina nigra & ſine tinctura contexto: & de prædicto panno habitum vnum ad minus quilibet frater habeat longum vſque ad talos, vna cum caputio vſque ad femora, ex vtraque parte longo ante ſcilicet & retro cum cingulo laneo coloris habitus, Caputium prædictum ex vtraque parte ſuper habitum cingente. Et hic ſit habitus noſter, quem niſi commutetur, & alius accipiatur, nulli profeſſo, ſiue dormiendo, ſiue vigilando vnquam dimittere licebit, ſub habitu autem prædicto poterunt fratres tunicam vnam, aut plures ſecundum loca & tempora, & ſingulas regiones, ſecundum diſcretionem Correctoris, qui vnicuique ſecundum ſuam neceſſitatem prouidere habebit, portare: deſuper vero chlamydem habeant, qua tamen ad beneplacitum vti poterunt, cui cuculla parua ad caput tegendum apta retrò ſemper adhæreat. Calceamentis, ſiue ſotularibus integris nulli noſtrum vti liceat, ſine euidenti neceſſitate, Calopodiis autem ſiue Zocholis ligneis, aut etiam ſotularibus Apoſtolicis, vti poterunt ad beneplacitum. Poterit etiam Superior prout ſecundum Deum ſibi videbitur cum fratribus itinerando diſpenſare.

CAPITVLVM QVINTVM

CIbi noſtri durante vita noſtra ſint quadrageſimales, tam in locis & Conuentibus, quàm etiam extra, nec alicui carnes, nec oua, caſeum, aut lacticinia alia, modo aliquo ſeu tempore, demptis infirmis & hoc de conſilio medici, comedere licitum ſit. Contrafacientes ſimiliter & conſentientes non reuelantes per tres menſes carceribus mancipentur, ieiunentque quarta & ſexta feria in pane & aqua, inſuper ipſo facto deprehenſi, perpetuo inhabiles ad omne officium exiſtat, niſi per Capitulum Generale conſiderata eius qualitate rehabilitetur. Fratribus autem infirmis modo prouidebitur infraſcripto, videlicet cùm cœperint ægrotare, Correctores locorum, ad quos tantum ſpectat, vadant ad illos, quos interrogent ſi voluerint corporalem medicinam, qui ſi requiſiti conſenſerint, vel ſi viderint eos ita ægrotare quod pro recuperanda ſanitate opus ſit eis medico corporali, etiam illis non conſentientibus, dictis caſibus Corrector illis medicum ſecundum loci facultatem adducat, & ſecundum eius conſilium in domo tamen ſeparata & pro infirmis ſpecialiter deputata, faciat illos cum diligentia gubernari. Fratres autem infirmi qui voluerint ſe à carnibus & lacticiniis abſtinere, ad illa non compellantur: niſi ex corporalis medici conſilio & ordinatione, cui Correctores in compellendo dictos infirmos, tam in eſu carnium, ſeu ouorum & lacticiniorum,

quàm

1493. quàm in reliquis eius conſiliis & ordinationibus obedire, morem gerere teneantur: aliter de cibis noſtris quadrageſimalibus cum omni diligentia & charitate illis ſubueniatur. Caueant autem omnes fratres ne quærendo carnes, oua aut lacticinia pro infirmis ſe intromittant: ſed tantum Corrector loci per Procuratorem, aut Oblatos faciat infirmis prouidere, qui etiamſi ſint totaliter loco dediti in ipſa Infirmaria reſideant, & de infirmis in illa curam & ſollicitudinem gerant. Poterunt etiam alij fratres de licentia Correctoris viſitare charitatiuè infirmos. Caueant etiam fratres ne carnes aut lacticinia aliqua pro infirmis ordinata per monaſterium tranſeant, ſed ad Infirmariam carnes, oua, & alia infirmis neceſſaria reportentur. Qui diutino ac naturali langore laborant, ſupportentur cum charitate in laboribus & vigiliis, non tamen ſegnitiei quæ illos ſæpè moleſtat omninò credatur, ſed ſicut Correctori ſecundùm Deum videbitur, vitam etiam communem infringere non contendant, ſed cũ patientia quadrageſimalibus cibis contententur, viuo cum tremore recordentur quomodo tanto tempore ſuorum ſudoribus fratrum nutriuntur, niſi aliter corporalis medicus ordinauerit, cuius ordinationes, tam à Correctoribus, quam à languentibus prædictis erunt ſequendæ, & eo caſu gubernentur in Infirmaria. Ipſi etiam infirmi cum vires priſtinas habuerint redeant ad fœliciorem conſuetudinem ſuam, nec cibi teneat voluptas, quos neceſſitas leuauit infirmos, ne contingat deteſtanda peruerſitas, vbi quantum poſſunt fiunt diuites laborioſi, fiant pauperes delicati. In Infirmariam autem nemo præter Infirmarios, eo tempore quo in illa quiſquam fuerit, neque vllo tempore in alienas cellas abſque Patris licentia intrare præſumat, nullàque causà illas aperire audeat, ſed cùm opus fuerit intrare, moderatè prius fores pulſentur, illiſque qui intus ſunt reſpondentibus, aut aperientibus, ſubmiſſis pauciſque verbis neceſſaria dicantur: Et cùm neceſſe fuerit introire obtentà à Patre licentià dum ſimul in cellà fuerint, fores teneantur apertæ. 1493.

CAPITVLVM SEXTVM.

Luc. 14. 33. DIcit Dominus in Euangelio, qui non renunciauerit omnibus quæ poſſidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus: ideò fratres nihil ſibi appropient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem, ſed ſint tanquam peregrini & aduenæ in hoc ſæculo Domino famulantes. Nam paupertas ſpiritus eſt abdicatio ſollicitudinum ſæculi & priuatio curæ vitæ præſentis tranſeuntis, iter ad Deum ſine impedimento, alienatio iuſtitiæ temporalis, fidelis obſeruatio mandatorum Dei, fundamentum pacis & munditiæ. Pauper enim frater eſt dominus mundi, & quoniam iactauit in Deum curam ſuam, poſſidet per fidem omnes gentes in ſeruos. Hæc eſt illa celſitudo altiſſimæ paupertatis quæ vos chariſſimos fratres meos hæredes & reges regni cœlorum inſtituit, pauperes rebus fecit, virtutibus ſublimauit: hæc ſit portio noſtra quæ perducit in terram viuentium. Quare loca noſtra quæ inhabitamus nolumus eſſe curioſa, ſed

De rerum ex propriatione.

Ex Caſſiano & Climaco.

1493. tam Domus quam Eccleſiæ ſint paruæ, & humiles, & tales quod in omnibus reluceat ſancta paupertas. Inſuper nullus inter nos quidquam ſuum dicere audeat, ſed omnia ſint de Eccleſia, & vnicuique à Patre diſtribuatur prout opus eſt, cuiuſlibet ætate & qualitate conſiderata. Itaque cùm quis filijs ſuis aut aliqua neceſſitate ad ſe pertinentibus in ſocietate noſtra conſtitutis quicquam contulerit neceſſarium, ſeu aliquid aliud inter neceſſaria deputandum non occultè accipiatur, ſed poteſtati Superioris, vt in rem Eccleſiæ redactum cui fuerit neceſſarium tribuatur. Nulli itaque noſtrum quidquam liceat habere quod Superior non dederit, aut permiſerit, quibus nec corpora ſua, nec voluntates ſuas in ſua licet habere poteſtate. Conſequens inde eſt vt ſingulis fratribus noſtris pecunias accipere perpetuo interdicatur, nec etiam alicui quouis modo ſuper ſe portare licitum exiſtat: poterunt tamen Superiores pro neceſſitatibus infirmorum, ac fratribus induendis per amicos ſpirituales, aut locorum procuratores de ſcientia Conuentus pecunias vndecunque prouenientes, ſiue quauis causâ recipi facere, & per eoſdem in capsâ quatuor clauaturis clauſa reponere, & de ſcientiâ Conuentus reponi facere: quarum vna clauis ſit penes Superiorem, alteram teneat ad hoc ſpecialiter electus & alteram Sacriſta, altera ſit apud domeſticum ſecularem vel Oblatum, & omnes ſint præſentes quando aperitur arca. Correctori igitur cunctæ eleemoſynæ afferantur, & ſicut dictum eſt, expendantur, nullique abſque eius licentia & conſenſu liceat quidquam etiamſi minimum ſit alicui accommodare, aut extra domum largiri. 1493.

CAPITVLVM SEPTIMVM.

De ieiunijs & oratione.

QVoniam teſtante Scriptura multa ex ieiunio naſcuntur bona, ideò quilibet carnem ſuam domare ſollicitus ſit ieiunijs & abſtinentia eſcæ & potus, quantum valetudo permittit. Et primum omnes Vigiliæ quas mandat Eccleſia ſanctáque Quadrageſima, à Dominica Quinquageſimæ incipientes à nobis inuiolabiliter obſeruentur. Inſuper à feſto Omnium Sanctorum excluſiuè vſque ad feſtum Natiuitatis Domini, cæteriſque temporibus quarta & ſexta feria ſolliciti ſimus ieiunare: aliis autem temporibus & ſolemnitatibus deuotis poſſint qui volunt de licentia Correctorum ieiunare: quod ſi eorum conſpecta qualitate Corrector nolit eis permittere, ſufficit eis bona voluntas. Tempore verò peregrinationis aut alicuius manifeſtæ neceſſitatis non teneantur fratres ieiunio corporali. Poterit etiam Corrector ſuper his ieiuniis cum fratribus ſecundùm Deum diſpenſare. Cùm autem aliquis non poterit ieiunare, non tamen, extra ſolitam horam prandij, aliquid alimentorum ſumat, niſi cùm ægrotat aut de licentia Correctoris. Quoniam autem oratio bona eſt cum ieiunio, Fratres maximè hoſtiam laudis immolantes, quantum vires ſuppetunt deuotioni & orationi vacare non obmittant, iungentes verbis ſenſum, ſenſui affectum, affectui exultationem, exultationi maturitatem, maturitati humilitatem,

1493. militatem, humilitati libertatem, ac præter Horas Canonicas, quando eis vacat, Pſalmis, Hymnis, & aliis peculiaribus orationibus inſiſtant, locis, horis, & temporibus conſtitutis, quas quanto crebriores, tanto ſanctiores habere debebunt. Laici verò & qui neſciunt litteras de manè audita Miſſa, exercitiis à Patre iniunctis, vna hora aut duabus inuigilent, ſumptóque prandio, totidem & pluribus ſi oportuerit, reminiſcentes Scripturæ dicentis, Qui non laborat, non manducet. 1493.

CAPITVLVM OCTAVVM.

CVm de omni verbo otioſo in nouiſſimo die diſtrictiſſimo Iudici ſimus rationem reddituri, idcircò à verbis quæ ſine fructu ſunt vnuſquiſque ſemper & vbique refrænet linguam ſuam, dictóque Completorio omnes ſileant vſque ad Primam, ſempérque in Eccleſia, Clauſtro, Refectorio, in Dormitorio, atque Coquina ſilentium obſeruetur. Si quid tamen in dicto tempore prætaxatis locis neceſſariò dicendum contigerit, verbis paucis demiſsè dicatur: potiſſimúmque Nouitij ſilentium ſeruent primo ingreſſionis ſuæ anno, cum nemine Seculari aut Religioſo, qui de familiâ noſtrâ non ſit, ſine Patris autoritate & ſocio deputato audiente loquentes. Nullus etiam Profeſſus quidquam ſingulare, abſque Patris conſenſu facere audeat, cùm diabolus ſæpenumerò ſub ſpecie boni ea homini perſuadeat, quibus aut infirmetur, aut amens efficiatur: quod ſi fecerit, à Patre mutetur, eo quòd non ſanctitati, ſed ſtultitiæ, aut ſuperbiæ id aſcribendum eſt: nec præſumat quis quauis occaſione vel causâ alterum defendere fratrem, etiamſi quacunque ſanguinitatis propinquitate iungantur, quoniam exinde grauiſſima ſcandalorum occaſio ſolet exoriri. Nullus etiam quouis modo occaſione, vel cauſa cum Superiore ſuo contendere verbis, ſeu pertinaciter ſuper quacunque re etiam iuſta ſe defendere præſumat, ſed breuiter & humiliter ad interrogata reſpondere, eorumque præceptum, correctionem & iuſſionem, dummodò non ſit contra Deum, & animam ſuam & Regulam noſtram, cum manſuetudine, cum charitate perfecta ſuſcipere, ac celeriter & ſine mora perficere ſtudeat. Caueant etiam Fratres ne Nouitiorum occaſione, ſeu alia quauis cauſa matres ſuas, aut ſorores, nec quaſcunque Clauſtrum, Refectorium, Coquinam, Dormitorium, Infirmariam, nec etiam hortum intrare, aut ipſos infirmos viſitare permittant, quacunque eſſent affinitate cuicunque coniunctæ: contrafacientes pœnæ reſeruatorum caſuum ſubiaceant, perpetuóque ab omni officio noſtræ Religionis inhabiles exiſtant.

De Silentiò & modo loquendi.

CAPITVLVM NONVM.

CVm non in ſolo pane viuat homo, ſed in omni verbo quod procedit de ore Dei, dum corpora reficiuntur ſpirituali lectione continuè anima paſcatur: quod ſi commodè fieri non poterit, ſaltem

De modo reficiendi & modeſtia, &c.

1493. in refectionis principio medioque & fine modicum quid legatur: nemoque primo comedat, quàm ſigno Corrector annuat, & antequam diſcumbant Fratres omnibus in ordine ſuo è regione poſitis fiat benedictio, in qua lecturus tantùm benedictionem petens, dicat, Iube domne benedicere: refectiſque corporibus, omnibus, vt in benedictione poſitis, Deo debitæ gratiæ agantur. In refectoriis autem noſtris Seculares nullo modo cum fratribus manducent, neque fratres cùm commodè noſtris in locis comedere poſſint in Secularium domibus recumbant, dicente Hieronymo ad Paulinum de inſtitutione Clericorum, Secularium, ac maximè potentium conuiuia deuita: Hoſpites tamen hilari corde & vultu placido ſuſcipiantur, eorumque curam gerat is, & non alter cui Pater mandauerit, non homini, ſed Deo exiſtimans ſe ſeruire, quia dicit Dominus, Qui vos recipit, me recipit, & alibi, Quod vni ex minimis meis feciſtis, mihi feciſtis: qua etiam ſententia conuincimur pauperes fratres inter nos deſpici non debere, ſed in nobis magis inuicem Deum honorare. Illi igitur qui aliquid eſſe videbantur in ſeculo non habeant faſtidio fratres ſuos, qui ad iſtam ſanctam ſocietatem ex paupertate venerunt, magis autem ſtudeant non de parentum diuitum dignitate, ſed de pauperum fratrum ſocietate gloriari, non extollantur ſi communi vitæ, aut Eccleſiæ aliquid de ſuis facultatibus contulerint, ne de ſuis diuitiis magis ſuperbiant, quàm ſi eis in ſeculo fruerentur: rurſus etiam qui nihil habebant in ſeculo non ea quærant in monaſterio quæ nec foris habere potuerunt, ſed tamen eorum infirmitati quod opus eſt tribuatur, etiamſi paupertas eorum quando foris erant nec ipſa neceſſaria poterat inuenire, non tamen ideò putent ſe eſſe felices quia inuenerunt victum & tegumentum quale foris inuenire non potuerunt, nec ceruicem erigant quia aſſocientur eis ad quos foris accedere non audebant, ſed ſurſum cor habeant & terrena vana non quærant priſtinam paupertatem antè oculos ſemper habentes, ne ſi de religioſo habitu ſe ſuperbientes erigant, illo indignos eſſe omnino ſe demonſtrent. 1493.

Hieronym.

De ſuſcipiendis hoſpitibus.

CAPITVLVM DECIMVM.

De Confeſſione, communione, reconciliatione

QVoniam peccatum quod per pœnitentiam non diluitur mox ſuo pondere ad aliud trahit, vnuſquiſque ſemel ſingulis hebdomadis ad minus confiteatur, vtque peccatis melius reſiſtat prima die Dominica vniuſcuiuſque menſis, atque in præcipuis ſolemnitatibus ſumat Euchariſtiam. Vt etiam humilitas acquiratur, emendationiſque cauſa præſtetur errantibus, diebus ſingulis delinquentes defectus ſuos publicos, & breuibus, & claris verbis in refectorio inter manducandum dicant, ſe nullo velamine excuſantes, pro quibus correctionem iniunctam ſummopere ſtudeant adimplere. Inſuper ſingulis hebdomadis, feria ſecunda, quarta & ſexta, in Capitulo culpas ſuas generaliter ſi antea particulariter dictæ fuerunt in medium proferant, veniam mutuo deprecantes. & ſi quis conuitio, vel maledicto, vel alicuius

criminis

1493. criminis obiectu aliquem læſerit meminerit ſatisfactione curare quod fecit, & ille qui læſus eſt ſine deceptione dimittere: ſi autem inuicem læſerint inuicem relaxare habebunt per aliorum orationes & monitiones. Melior eſt autem qui quamuis ira ſæpè tentetur, tamen impetrare feſtinat, vt ſibi dimittat cui ſe feciſſe cognoſcit iniuriam, quàm qui tardiùs iraſcitur, & ad petendum veniam tardiùs inclinatur. Qui autem nunquam vult petere veniam, aut non ex animo petit ſine cauſa eſt in monaſterio, etiamſi inde non proüciatur. Proinde vobis à verbis durioribus parcite, quæ ſi emiſſa fuerint de ore veſtro non vos pigeat ex ore veſtro proferre medicamenta vnde facta ſunt vulnera: ſicque vobis inuicem parcatis, vt nec poſtmodum illatæ iniuriæ memores ſitis, memoria enim malitiæ iniuriæ eſt complementum furoris, cuſtodia peccati, odium iuſtitiæ, ſagitta rubiginoſa, venenum animæ, diſſipatio virtutum, vermis mentis, confuſio orationis, laceratio petitionum quæ fiunt Deo, alienatio charitatis, clauus fixus in anima, iniquitas nunquam dormiens, peccatum nunquam deficiens, & mors quotidiana, illud namque vitium eſt tenebroſum & triſte ſuper omnia alia vitia. Faciatis igitur ceſſare iram vt occidatis malitiæ memoriam, quia viuente patre generatur filius, ſed qui poſſidet charitatem repellet à ſe ſuam aduerſariam vindictam, qui verbo retinet inimicitiam auget ſibi laborem inutilem. 1493.

Not. de memoria iniuria.

CAPITVLVM VNDECIMVM.

De egreſſu è Conuentu & nemine iudicando, &c.

FRatres locum exituri, vt eos Deus à peccatis tueatur quæ per ſenſus corporis animam occidunt, Eccleſiam ſi videbitur reuiſitent ſe Deo commendantes, & à Patre benedictionem humiliter petentes, id idem poſt reditum faciant, vt ſi extra domum deliquerint, per orationem & benedictionem ſibi remittatur, nullique extra clauſuram Conuentus abſque eiuſdem Patris licentia, abſque ſocio & benedictione exire præſumant, & quando vadunt extra Conuentum ſimul ambulent, cùm venerunt quò vadunt, ſimul ſtent, & quos vident homines mollibus veſtimentis, aut coloratis indutos, vti cibis & potibus delicatis non deſpiciant, neque iudicent, ſed magis vnuſquiſque iudicet & deſpiciat ſemetipſum; in via ſiue in domibus non litigent, neque contendant verbis, ſeu alio quouis modo, ſimul aut cum aliis perſonis, ſed cum humilitate inuicem ſe honorent, in charitate, & ſint modeſti, manſueti & humiles, honeſtè & caſtè omnibus loquentes, nec habeant ſuſpecta conſortia, vel conſilia mulierum, nec fiant compatres earum, & ne ingrediantur monaſteria Monacharum, abſque Sedis Apoſtolicæ expreſſa licentia, niſi ad loca communia ad quæ ingrediuntur Sæculares, causâ ſcilicet prædicationis, vel eleémoſynæ petendæ, nec cùm per mundum incedunt aliquorum litteras portent, niſi eis à Superiore de ipſis litteris portandis ſpecialiter & expreſsè intimatum fuerit, ne hac occaſione inter fratres, vel de fratribus ſcandalum oriatur.

1493. 1493.

CAPITVLVM DVODECIMVM.

De pœnis in delinquentes.

AD bonorum autem confirmationem, & gyrouagorum & inſtabilium errorem, volumus & ſtatuimus, quòd quicunque ab aliquo noſtrorum locorum abſque Patris licentia diſceſſerit, alijs in locis per tres menſes in carcere detineatur. Similiter fiat illis qui Prouinciam exeunt: ſimili pœnâ plectantur inobedientes, ſuperbi, rebelles & contumaces iuſſa Patrum & Superiorum ſuorum contemnentes, proprietarij, pecuniam aut quod ſuperior non dederit abſcondentes, ipſam etiam pecuniam tangentes aut ſuper ſe portantes, inſuper ſanctam infringentes caſtitatem, quod Deus auertat, in hoc caſu poterit Superior iniungere ieiunium in pane & aqua bina vice in hebdomada & diſciplinam ſecundum exigentiam delicti. Volumus etiam quod ſi ipſe Generalis fecerit contra vitam noſtram quadrageſimalem & alios inciderit caſus, ipſo facto quod fuerit deprehenſus, à duobus diſcretis eius ſociis ab officio ſuſpendatur vſque ad Capitulum Generale, in quo legitimè puniatur: ſimiliter etiam puniantur Prouinciales & Correctores locorum.

Not. de vitæ quadrageſimalis obſeruantia, &c.

CAPITVLVM DECIMVMTERTIVM.

De Superioribus & modo regiminis.

VNiuerſi Fratres vnum de iſtius congregationis fratribus teneantur ſemper habere in generalem Correctorem triennalem & ſummum totius Religionis. Ad Capitulum autem Generale quod ſingulis trienniis fiet, omnes Prouinciales & Diſcreti Diſcretorum Prouinciarum teneantur conuenire, qui omnia habebunt agere ad manutenendum Religionem: de tribus autem in tribus annis fiat noua electio Generalis Correctoris, virique duo diſcreti illi dentur in ſocios, cum quibus in viſitatione ſua negotia ardua Religionis maturè tractet. Volumus etiá vt fiat electio Prouincialis de tribus annis in tribus annis in qualibet Prouinciâ. Volumus etiam quod triennio peracto tam Generalis quàm Prouinciales ſint ſubditi & ſine officio. Correctores autem omni anno mutentur. Nullus autem præficiatur in Ordine niſi ſciat ducere vitam communem. Poterit autem Corrector eligi in Prouincialem, & Prouincialis in Generalem Correctorem. Nolumus etiam quod fratres noſtri Laici ſeu Conuerſi vocem habeant in electione, nec etiam in depoſitione Superiorum tam Correctorum quàm Prouincialium & Generalium, nec etiam in tales quoquomodò eligi poterunt, tamen quando Generalis Corrector viſitat aliquem quem cognouerit prudentem, poteſt appellare & de factis monaſterij interrogare. Ipſi autem Laici magnam barbam portantes, aliis ſacra myſteria celebrantibus deuotè ſeruiant, laboribúſque & exercitiis ſibi à Patre iniunctis ſe occupent, & de ſpiritualibus negotiis niſi in quantum Correctori videbitur intromittere ſe non habeant. In Generali autem Capitulo poterunt fieri ſtatuta & Ordinationes à fide Catholica & ſanctorum Canonum inſtitu-

tionibus

1493. tionibus Reguláque noſtra huiuſmodi non deuiantia, pro huiuſmodi Regulæ & vitæ obſeruantia, authoritate Apoſtolica, ſimul & pluries, ac toties quoties opus fuerit poterunt corrigi, & emendari, & diminui, & alia fieri quæ volumus obſeruari. 1493.

Not. de ſtatutis condendis & eorum obligatione.

Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, communitionis, ſuppletionis, ſtatuti, ordinationis, prohibitionis permiſsionis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1492. quarto Kalendas Martij, Pontificatus noſtri anno primo.

Ex Gallica computatione.

Hæc illa ſunt quæ primùm à ſanctiſſimo homine inſtituta, & deinceps per vices expolita totius Religionis (vt *Leo* X. Pontifex profitetur) perfectionem complexa ſunt, vt progrediente opere manifeſtum faciemus.

6. Quibus dum intendit B. Pater, noſtri in *Hiſpaniâ* non impigrè Ordini propagando allaborant. Et quidem cùm *Malacam* Regiis litteris ſubnixi vt *S. Mariæ de Victoria* Oratorio potirentur, veniſſent, interceſſit *Bartholomæus Coloma*, qui poſſeſſionem regia donatione adeptus ius ſuum tuebatur. Quare *Buylius* noſter iterum Regem adit, *Cæſarauguſta Barcinonem* digreſſum, cuius opera cùm opportuna Regi accidiſſet, impetrauit quæ volebat. Ad diem enim viceſimum quintum menſis Maij litteras dedit ad Baccalaureum *Ioannem Alphonſum Serranum*, Regium apud Malacitanos Correctorem, ſuo & Reginæ nomine firmatas, *Ferdinando Aluarezio* perſcribente, quas ex integro recitat *Montoia*, quibus factam noſtris donationem valere iubet, atque *Bartholomæo Colomæ* prouidet, mandátque vt *Ferdinandus Pandurus* in poſſeſſionem omni procul cõtentione mittatur, dum *Buylius* regio quod acceperat imperio defunctus reuertatur. *Buylius* in Galliam Legati nomine ac poteſtate miſſus, vt oppigneratos *Ruſcinonis & Cerdaniæ* comitatus recuperaret, traditur: Magnum ſcilicet momentum in noſtri *Franciſci* apud Regem autoritate & fide poſitum videbatur, & quidem eo autore fuiſſe reſtitutos Hiſpani gloriantur, quaſi ex eo certius illis ius quæſitum videri poſſit. Libentiùs tamen aſſentior Hiſtoricis noſtratibus qui *Oliuarium Maillardum* eius rei inſtigatorem conſtanter faciunt. Quid per ſe *Buylius* ea in re præſtiterit ipſi viderint, ne quidem de nomine Annalium noſtrorum ſcriptoribus innotuit. Ad *Malacitanum* itaque monaſterium regredimur. *Buylius* è Galliâ reuerſus, perfectâ legatione, rebuſque pro Regis ſui voluntate compoſitis, *Malacam* petit *Cæſarauguſtâ*, poſtquam eorũ quæ geſſiſſet rationem Regi reddidit. Datæ illi commendatitiæ litteræ ad omnes Ciuitatis *Malacæ* Ordines, diem xxx. menſis Septembris *Ioanne Parrano* Regi & Reginæ ſubſcribente, quibus iubentur noui Ordinis incunabula omni ope ac fauore ſubleuare, complecti & proſequi. Rex & Regina multa pretioſaque ipſi contulerunt, plura longè & maiora erogaturi ſi noſtri pro ſuo in paupertatem amore non recuſauiſſent. Hodieque apud *Almeriam* agrum *Camaræ* dictum & ab optimis Principibus donatum poſſident. Auſterioris vitæ & penè ſtupendæ exempla, populum vt adiutrices operi manus daret, impulerunt, maiores verò cùm plebeios tùm patricios Ordines, vt amplioribus incremẽtis ſua liberalitate opus procederet. Ita factum vt magnificum & ampliſsimum cum tempore monaſterium prodierit, & quidem tale vt nullum in totâ *Hiſpania* maius aut illuſtrius Ordini conſtitutum ſit, ſi *Montoiæ*, qui coram vidit & luſtrauit, credimus. Situm eſt quà *Granatâ Malacam* iter eſt, id autem eſt à Septentrione in Meridiem, ſexto vt diximus à *Malacâ* lapidis iactu, à Meridie proſpectus illi eſt in proximum mare gratiſsimus & iucundiſsimus, interpoſita vrbs copioſa & elegans non parùm ad venuſtatem facit, Septentrionem verſùs mons eſt quem ſenſim ſubit & à quo opportunè tegitur. Eccleſia firmi & ma-

Malaga. Coloma. Conuentus Malacæ prog. *Buyl. Saragoſſa. Barcelona. De la Serra. Aluarez. Panduro. Buyl. Ronſellon & Cerdagne. Maillard. De la Parra. Almeria. De la Camara. Granada. Malaga.*

1493. gnifici operis magna populi deuotione frequentatur, celebris illic memoria *B. Mariæ à Victoriâ*, cuius nomini dedicata eſt, præſenti ad hæc illius ope à ciuibus expertâ, quare & in monumentum multa de tholo trophæa vexilláque cùm ab hoſtibus reportata, tum pietatis ergò poſita viſuntur, & hoc eſt ciuitati militare ſignum *B. Mariæ de victoria, & ſanctus Franciſcus Paulanus*, vtrinque depicti. Effertur ſolemni ſupplicatione imago ipſius B. Virginis quã noſtri habent, ad pluuiam cum deeſt promerendam; quod vix vmquam fruſtrà fuit, feſtúmque illi agitur ad VII. Septemb. Priuata pleráque ſacella ſuos habent fundatores è nobilibus & primariis familiis, de quibus iam nunc reticendum non eſt, vt beneficia tamen eorum ſerius proceſſerint. Maius igitur altare ſuis ſumptibus conſtituerunt Nobiliſſ. DD. *Sanctius de Roxas & Cordoua*, & conſors eius, *Margareta de Lemus* Toparchæ *Caſæ-palmæ*, &c. progenitores Ducum & Marchionum *Infantagi Paſtranæ Dunkerquy*, &c. aliorumque, hodie ius patronatus ad Illuſt & Nob. D. *Franciſcum de Cordoüa* Equitem *Alcantaræ*, maiorem apud *Malacenſes* ſigniferum Dominum *Caſæ-palmæ* ſucceſſionis ordine deuolutum eſt. Duo vtrinque ſacella, eius autem quod ad dextram eſt fundator fuit N. V. D. *Franciſcus Fernandez de Coaila Comareſiæ* Arcis Præfectus, alterius ad læuam V. Cl. D. *Geneſius de Nuncibay Faxardo* Toparcha *Vizmilianæ* quorum hæredes non interrupta nominis & progeniei ſerie iura ſuſceperũt. Huic autem alteri proximum eſt aliud egregiè adornatum quod ſibi optauit Nobiliſſ. & Generoſ. D. *Ioannes Manricus de Lara Petri* Architalaſſi F. & in ſepulchrum ſuæ gentis ac familiæ tranſmiſit. Atrium ad ſacriſtiam in ſuam ſuorúmque ſepulturam delegit Nob. & Vener. D. *Gomezius Suarez de Figueroa* Eccleſiæ Antiquarienſis Archidiaconus & *Ioannis Manrici* quem modo dicebamus gentilis ac proximo ſanguine iunctus ex *Anna Manrica* matre fœmina pernobili & pientiſſima, cuius in præſens patrocinium gentilitio iure ſuſtinet Melitenſis Eques D. *Ludouicus Laſo de la Vega* familiaris antehac *Alberti* Archiducis, & Belgarũ Principis. Atriũ aliud ad refectorium in conditorium gentis ſuæ accepit Nob. D. *Ferdinandus Duarte de Barrientos*, cuius in hodiernum diem Marchiones eiuſdem nominis patronos agunt. Intra clauſtrum quinque alia minora ſacella, quorum hi ſunt fundatores & patroni, I. *V. Cl. D. Nuſius de Miracle* Malacenſis Canonicus & Doctor Complutenſis II. Nob. D. *Petrus Mendez de Sotomaior* III. N. & Gen. D. *Ferdinandus d'Auila* IIII. N. D. *Petrus Venegas de Chinchilla*, V. denique Nob. & Cl. D. *Bartholomæus Ximenez de la Paſtora*. Extra Eccleſiam alia ſunt oratoria, quæ illi Eremitoria vocant, vnum *Sanctiſſimæ Cruci*, alterum *B. Virgini, Lauretanæ*, tertium *B. Rocho* ſacrum eſt, quod poſtremum, eius nominis vnicum, apud *Malacenſes*, magna populi & omnium Ordinum frequentiâ colitur. Ad mare oblato paruum domicilium eſt excipiendæ piſcationi. B. Virginis Lauretanæ ſacra ædicula, fundatorem habet N. & C. Vir. D. *Antonium de Rueda*. Sed ſingula perſequi, priuati & peculiaris operis eſt. Nonnihil tamen de vrbe ipſa curſim indicare non erit à propoſito alienum. *Malaca* ad *Ibericum* mare ſita, in *Hiſpania Betica* regno *Granatenſi*, eiuſdem nominis fluuio alluitur, cui vrbs nomen fecerit an ipſe vrbi ſatis incertum eſt. Æquali ſpatio inter *Granatani* & *Calpen*, leucarum ſcilicet nouemdecim, quot etiam ab *Hiſpali* diſſita. Epiſcopalis in eâ ſedes à Gothis olim inſtituta & Mauris expulſis reſtituta, *Hiſpalenſem* olim (quod habet *Miræus* in Notitiâ) nunc *Granatenſem* Archiepiſcopum agnoſcit. Ciuium frequentiâ, rerum omnium copiâ, portus commoditate, magno exterorum appulſu celebratiſſima eſt, totique Hiſpaniæ inuictum aduerſus Africam propugnaculum omni armorum & commeatus genere inſtructum præbet. De qua hoc eſt Ludouici Tribaldi elogium 1493.

Malaca deliciis Pelagi Bromyque referta.

Eam Braunius lib. I. Theatri Ciuitatum Orbis Tabula II. exhibuit.

7. Et in hunc quidem modum procurante R. P. *Bernardo Buyſſo* res noſtræ in *Hiſpaniâ* proceſſerunt nihilóque ſegnius in *Galliâ*. Ipſe enim B. Patre ſatagente Nobilis Eques D. *Ioannes Morbierus* ſacri cubiculi admiſsionalium vnus, dominus *Villaru-Morbiers* Turrem quam vocabant *Nigeonenſem* incerta nominis origine,

Hiſpani *Alferez* vocant.

Hiſpani *Alcayde* dicunt.

De Roxas y Cordoua. *De Lemus.* *Fernandez de Coalla.* *De Comares.* *De Nuncibay Faxardo.* *Manrique de Lara.* *Suarez de Figueroa.* *Laſo de la Vega.* *Duarte de Barrientos.* *De Miracle.* *Mendez de Sotomaior.* *D'Auila.* *Venegas de Chinchilla.* *Ximenez de la Paſtora.* *De Rueda.* *Malaga.*

Conuentus Nigeonis.

Morbier. *Villers-morbier.*

1493. gine, ad *Sequanam* fluuium, duobus ab vrbe Principe *Lutetiâ* milliaribus poſitum, ſolemni reſcripto ad diem 26. Auguſti hoc ipſo anno 1493. donauit vt in eius ruinis cœnobium exſtrueretur, eamque donationem *Carolus* Rex datis, ad *Monticulos* apud *Cæſarodunum*, proximo Septemb. menſe litteris probauit, iure inſuper morticinij remiſſo quod in fiſcum referri oporteret. Cùm interim *Anna* Regina, quæ de loci anguſtiâ inaudierat, pro ſuæ in Ordinem & B. virum incredibili & ſingulari amore, attinentia prædia ſtuderet comparare, vt reuerà ſeptum *Nigeonenſe* dictum quod fuit Nobilis viri *Ioannis Cerisy* eiuſdem Reginæ domo ad antigraphum præpoſiti, poſtquam vir clariſſ. *Theobaldus Balletus* in ſuprema Pariſiorum Curia Præſes ad diem XIII. Septemb. menſuras iniſſet, pactis conuentis apud *Ambaciam* ineunte Nouembri comparauit. Interuenit & pro ſua parte R. D. *Ioannes Quintinus* Pariſienſis Eccleſiæ vt vocant Pœnitentiarius & Doctor Theologus, qui olim B. Patri & eius Ordini nouitatis odio vt videri volebat, & fieri ſolet, cum alia fere ſemper cauſa ſubſit, aduerſatus, cùm pro rebus Academiæ Pariſienſis vnâ cum Clar. Vir. *Ioanne Standonio* Doctore Theologo *Ambaciam* ad Regem veniſſet, atque inde per præſentem occaſionem periculum facturus de B. viro *Cæſarodunum* contendiſſet cum itineris comite *Standonio*, & maiora quam fama ferebat præſens ipſe vidiſſet atque comperiſſet, pro verbo ſancti viri tanta deinceps charitate Ordinem complexus eſt vt eius propugnator & vindex de cætero fuerit, nec ab eius incremento & rebus procurandis vnquam ceſſauerit. Quâ de re noſtri copioſè ſcripſerunt. Is inquam *Ioannes Quintinus* accepto principali reſcripto in confirmationem Donationis *Morhierana* præhabita Præpoſiti Pariſienſis authoritate ad diem IIII. menſis Nouembris, ſequenti die à *Ioanne Potino* noſtrorum nomine in poſſeſſionem miſſus eſt. Nec multò poſt à Capitulo Pariſienſis Eccleſiæ facultatem ad monaſterij conſtructionem obtinuit à *Raolino* Actuario ſubſcriptam, vacante nimirùm ſede, cum *Gerardus* II. cognomine *Gobaillius* ſeu *Combarius* centeſimus Pariſienſis, ex Sueſſionenſi ſeptuageſimo ſexto, Epiſcopus, ab anno 1490. electus ad 1494. quo mortuus eſt XVIII. Kalend. Auguſti poſſeſſionem non adierit. Iactis ex hoc fundamentis, magnæ molis & mirifici operis Cœnobium cum tempore aſſurexit, de quo per partes plura vt opportunum fuerit, reponemus. Traditio eſt, primarium lapidem ab *Anna* Regina Britanniæ hærede in fundamenta miſſum, atque B. Patrem aliquando ad illud veniſſe, quod tertio ab hinc anno videbimus, magnæ quidem illi curæ fuiſſe vt incrementum caperet, quod primarium in Conuentibus Ordinis fore ibique Religionem maximè florere debere præuideret, indicant litteræ ad *Quintinum Cæſaroduno* datæ die 19. Octobr. an. 1500. quæ ad hunc quem diximus modum loquuntur. At verò ſitus Cœnobio ſecundum *Sequanam* vt diximus extra *Portam* nomine *Nouam* ad quam Regia eſt, quam *Luparam* dicunt. Ab Oriente vrbem habet, ab occidente ſaltum regium, cui à *Bononia* nomen, ab Auſtro ipſum flumen & latè patentem agrum reſpicit. A Septentrione monti adhæret, qui gradatim explanatus & firmum ædificij ſitum & miræ amœnitatis ambulacra per hortum ſubminiſtrat. 1493.

Ceriſy. *Baillet.* *Quintin.* *Standon.* *Raolin.* *Gobaillie.* *Combar.*

8. Tum verò temporis apud Regem gratioſus erat *Franciſcus* dictus *Guido* XV. *Lauallius*, eius loci Comes *Montisfortis* atque *Caſertæ*, Vicecomes *Rhedonenſis* Dominus *Vitrei*, *Gaura*, *Monſtrolij*, *Bellay*, *Acquigny*, *Salneſy* & *Guiercha*, magnus Franciæ Oeconomus, qui ab anno 1461. *Catharinam Alençoniam Ioannis* II. Ducis *Alençonij* & *Mariæ Armeniacæ* filiam natu maiorem & vnicam (vt de ſe ipſa profitetur) filiam, ſororem, & amitam Ducum *Alençoniorum* in vxorem duxerat, qui perſpecto Regis in beatum virum animo maiorem ſe apud Regem gratiam promeriturum cogitauit ſi eius liberalitatem imitatus nonnihil de ſuo in Ordinem conferret, quo etiam facto magnam & feruentem (vt habent eius litteræ) deuotionem quam ad beatum virum & eius Ordinem habebat voluit profiteri. Erat igitur in eius ditione ac dominatu *Salneſy* Oratorium *B. Mariæ Virginis* ſub titulo de *Caſtellarys* in ſylua *Perſaniæ*, cuius nominis proxima eſt Abbatia Ordinis Ciſtercienſis à *Guillelmo Pontinio* ab an. 1145. fundata & illuſtris

Conuentus Caſtellariũ.

De Laual. *D'Alençon.* *D'Armagnac.* *Saunois.* *Chaſtellers.* *Perſaigne.*

1493. cùm ſepulturâ *Petri* & *Ioannis* Alençoniorum, tùm ſcriptis *Adami* Abbatis. Et 1494.
quidem ſylua *Perſaniæ* in finibus eſt Diœceſis Cœnomanenſis, qua pertingit ad *Mans.*
Sagienſem, intra fluuium *Sartam*, cui impoſitum *Alençonium*, & *Huinnem* alterum *Seez.*
fluuium, qui ad *Feritatem Bernardi* ponte iungitur, vterque autem in *Meduanam* *Sante.*
influit. Oratorium ergo illud anguſtum quidem & perexiguum B. viro ab ali- *Huine.*
quot annis *Lauallius* donauerat, ſed cùm illuc veniſſet (vt conſtans eſt apud *Ferté Bernard* *Mayenne.*
incolas traditio) vt amplior locus attribueretur exorauit, quod in præſens
Lauallius effecit ſolemni reſcripto apud *Lauallem* dato ſub die xxiv. Aprilis,
præſentibus Domino *Niuellio*, Abbate *Claremontano*, & aliis, eóque ſexdecim
iugera dicto Oratorio attinentia ad Conuentus conſtructionem aſſignat, iuſ-
que percipiendi ex ipſa ſylua ligni quantùm ad neceſſaria domus & vſum ignis
ſatis eſſet concedit. Eum porrò locum noſtros aliquando incoluiſſe docent ru-
dera diſiectæ domus per ciuilia bella, in quam ſe reſtitui & ad omnia quæ il-
lorum erant iura vindicari ab Illuſtriſſimo *Franciſco Borbonio* Principe *Contio*, ad
quem *Salneſij* ditio Baronatus titulo amplificata deuenerat probante Rege ab
anno 1605. impetrauerunt, litteris apud *Lutetiam Pariſiorum* datis die xviii.
menſis Decembris, quod ne fieret nonnullæ quæ incurrerunt lites à maleuo-
lis ſuſcitatæ hactenus impediuerunt, ſed nunc demùm diſcuſſis contentio-
num procellis in proximo eſt vt Senatus decreto ablata pro æquitate recupe-
rentur. Interim verò ſemper illic egit Eremita, qui eius loci gratiam à Pro-
uincialibus Turoniæ accipit, ſatagitque vt cum alij alijs de triennio in trien-
nium ſuccedunt nouis litteris gratia prorogetur. Cæterum *Guido* noſter haud
diu ſuperfuit anno 1500. die menſis Maij xv. viam vniuerſæ carnis ingreſſus,
quem aliquot inde annis *Catharina* conſors ſubſecuta eſt, nimirùm Iulij men-
ſis die xvii. an. 1505. *Cenomanenſi* porrò Eccleſiæ tunc præerat Illuſtriſſimus D. *Du Mans.*
Philippus à Luxemburgo, qui poſt annos quatuor ab *Alexandro* VI. creatus eſt *De Luxembourg.*
Cardinalis SS. *Marcellini & Petri.*

Votum pro prole. 9. Incidit etiam in hunc annum memoranda B. viri prædictio, cùm ſcilicet
ad eum acceſsit prolis obtinendæ gratiâ, ad quam preces eius viſæ iam olim
efficaces fuerant, Illuſtriſsima Princeps *Ludouica à Sabaudia*, *Caroli Aurelianenſis*,
Comitis Engoliſmenſis conſors, fore enim illi prænunciauit vt ante annum *Engoulesme*
fulgentiſsimum puerum ederet Regem cum tempore futurum, eumque om-
nium qui præceſſiſſent fœliciſſimum, niſi fœdere cum Chriſtiani nominis ho-
ſte contracto neruos incideret proſperitatis ſuæ. Princeps fœmina ſi ita fieret
promiſit *Franciſci* nomen in beneficij memoriam puero impoſitum iri, ſe tan-
tum familiæ tuendæ deſiderio teneri, ſi quid prætereà Deus elargiretur ſe non
ingratam fore cùm erga Deum, tum erga ſuum prophetam. Verbo ſancti vi- *Cognac.*
ri euentus præſto fuit, nam anno ſequenti die xii. menſis Septembris, *Co-*
gniaci in Engoliſmenſi agro enixa eſt puerum ſupra communem ſortem robu-
ſtum, procerum, formoſum. Nomen ei ex voto fuit *Franciſcus*, quod in regium
ſolium primus intulit, reliquam deinceps fortunam qualem B. Pater prædixe-
rat expertus, vterque in hominem Dei non vulgarem poſtea beneuolentiam
& beneficentiam explicuit, quod vt occurrerit indicabimus.

An. M. CCCC. XCIIII.

1494. Priuileg. Reg. 1. AVgebatur in dies Regis *Caroli* & Reginæ conſortis in Ordinem bene-
ficentia, igitur hoc anno ad diem 26. Martij, Rege *Molins Botorum*
agente, patentibus litteris probatæ Pontificiæ largitiones, & collata vniuerſo
Minimorum cœtui vectigalium cuiuſcunque generis immunitas ampliſſima,
omniumque munerum cùm patrimonialium, tum perſonalium vacatio, re-
ceptis omnibus & ſingulis eius Ordinis profeſſoribus in Regum fidem atque
clientelam ipſo Rege Protectorem ſe atque præcipuum Fundatorem Ordi-
nis profitente, quod vt videri voluit, ita re & opere præſtitit. Huius priuile-
gij *Renatus Choppinus* l. 3. de ſacra politia Titu. 6. poſtquàm *Sixti* IV. diploma
in noſtrorum fauorem iam olim editum recitauit, in hæc verba meminit: *Bulla-*

1494. *tas haſce tabulas probauit Galliæ Rex Carolus VIII. pio Reſcripto, Minimorum ſimul collegia in ſuam recepit tutelam auguſtamque protectionem: quibus & permiſit fundorum comparationem, extructionem Cœnobiorum, adiecto pleniſſima immunitatis iure, munerumque vacatione, ſeu perſonalium, ſeu patrimonialium.* 1495.

2. At verò *Franciſcus* noſter quo plus Ordinem ſuum Deo beneuolente progredi audiebat, eo magis vt dilataretur & in varias Orbis plagas ſeſe diffunderet annitebatur. Memor igitur quàm propenſum in ſe, ſuoſque animum Princeps *Auria* in tranſitu demonſtraſſet (vt noſtri tradunt) duos è ſuis, natione quidem Gallos, ſed quorum nomina ignorantur, *Genuam* ablegauit, per occaſionem cuiuſdam *Nicolai* ferculari (niſi fallor) anteambulonis in nobili familia *Centurionum*. Eius familiæ princeps & *Nicolai* herus *Barnabas* noſtros hoſpitio liberaliter excipit, ſed cùm mouente in Italiam *Carolo* Rege ſuſpectus reip. hominum Gallorum aduentus fuiſſet, in cuſtodiam fruſtra renitente *Barnaba* pertracti ſunt, cognitâ poſthæc ſimplicium hominum, ac minimè malorum innocentiâ *Barnaba* reſtituti ſunt, ac deinceps in patrocinio Principis *Auriæ* permanſerunt, tanta eius liberalitate, atque beneuolentia vſi, vt noſtri apud Genuates per annos amplius triginta, nonniſi nomine *Fratrum Principis Auriæ* noſcerentur: demùm in proximo Vrbi monte, nec amplius ducentis quinquaginta paſſibus diſſito (noſtri *Montem-ſanum* vocant) domicilium ſibi conſtituerunt, quod denique comparatis à nobili *Lomellinorum* familiâ prædiis in tantam amplitudinem excreuit, vt nulli è noſtris in Italiâ Cœnobiis, ſiue operum magnificentiâ, ſiue loci pulchritudine, ſiue rerum copiâ cedat. Nunc vt accepi producto pomœrio mons ille ad reliquam vrbem acceſſit. Eccleſia titulo *Ieſu Mariæ* pro veteri noſtrorum more & inſtituto donata eſt, cui cùm nihil deſit ad abſolutam perfectionem ſacris prætereà pignoribus multis & pretioſis gaudet, atque conſpicua paſſim habet inſignia liberalitatis & beneficentiæ ciuium Genuenſium, imprimis vero *Antonij Beccariæ*, & *Ioannis Auguſtini Bilbi*, qui duo ſacella exquiſiti operis conſtruxerunt. Verùm hæc ad ſpeciale Chronicon pertinent. Principis *Auriæ* benignitatem imitatus *Paulus Fregoſius* Ciuis, Dux, & Archiepiſcopus Genuenſis, Cardinalis tit. primùm S. Anaſtaſiæ, tum S. Sixti paterna charitate naſcentem apud ſuos Ordinem fouit, complexus eſt, extulit, quoad in viuis eſſe deſijt an. 1498. ſepultus Romæ ad SS. Apoſtolos: nec minora præſtitit qui proximè ſucceſſit *Ioannes Maria Sfortia*, & deinceps *Innocentius Cibo* SS. Coſmæ & Damiani Diaconus Cardinalis à *Leone* X. auunculo creatus, ſub quo maiora incrementa res noſtræ cœperunt. Longè fallitur Iſnardus qui ex Capitulo Barcinon. II. huic Cœnobio Fundatores acceſſit, in quo ſe multiplici errori implicauit. De illis nos ſuo & loco & tempore dicemus. Hoc tamen debui monuiſſe. Porrò *Genua* quæ & *Ianua*, vrbs eſt potens, nobilis, opulenta, & vulgò ſuperba ob ædificiorum magnificentiam & ſplendorem dicta, Liguriæ caput, Emporium orbe toto celeberrimum Reſpublica libera, olim ſub Mediolanenſi Archiepiſcopatu, ſed ab *Innocentio* II. ſoluta & in Metropolim erecta, littori maris Mediterranei impoſita, fronte meridiem & *Cyrnum* inſulam ſpectans, ampliſſimè circa littus conſurgens & portum præbens maximè tutum & capax, vnde illud eſt in Epitaphio *Ioannis Viceomitis*, Archiepiſcopi Mediolanenſis CIII.

> *Ianua ab antiquo quondam quæ condita Iano*
> *Dicitur, & vaſti narratur Ianua mundi.*

gradu longit. XXX. 10. latit. XLIII. 20. Eius iconem habet Braunius lib. 1. Theatr. tabul. 44.

Conuentus Genuæ.

Eiuſdem familiæ Alexander Cêturio, Genuenſis, Archiep. 1591. ac Vicelegat Ferrariæ 1598.

An. M. CCCC. XCV.

1. HIc annus maximo & præſtantiſſimo *Caroli* Regis beneficio inſignis eſt. Romam enim exeunte altero anno ingreſſus, cùm interim à Pontifice Conſtantinopolitanus Imperator fuiſſet renunciatus, non prius diſceſſit quàm in vrbe Principe de loco noſtris prouidiſſet. Ita pientiſſimus & magnificen- 1495.

Conuentus Romæ.

1495. tiſſimus Princeps nullis bellorum motibus nulla locorum intercapedine potuit impediri, quin data occaſione ſuum in *Franciſcum*, & inſtitutum ab eo Ordinem affectum depromeret. Locus autem is ipſe fuit, quem B. Pater Romam veniens prophetico ſpiritu deſignauerat, & quem noſtri hodie incolunt, in regione Vrbis nouâ & monte *Pincio*, ſeu *Colle hortulorum* inter portam *Flumentanam*, quæ & *Flaminia* à via in cuius capite eſt, & *Pia*, & *Populi* dicta eſt, & *Collatinam*, quæ poſteà *Pinciana* cœpit appellari à Palatio *Pincij* Senatoris, ad Occidentem ipſius Vrbis, ex oppoſito montis *Quirinalis* & *Tarpey*. Proſpectus illinc in vniuerſam Vrbem iucundiſſimus, aër nulla vrbis parte ſalubrior, ager fertilis, vernans & amœnus, omnia quaquauersùm ad voluptatem & hilaritatem compoſita. Multorum ibi iugerum prædia fiſco redimente in ius Regis vindicata, continuò noſtris attributa ſunt, & donatio ſolemni reſcripto mandata, poſtmodùm à Beato Patre firmata eſt, cum expreſsâ conditione, vt ne cuiquam eius monaſterij inhabitandi facultas ſit, qui natus in ipſo Galliæ gremio ſub Regis ditione non fuerit. Tumultuarium pro tempore domicilium extructum eſt, iacta dein fundamenta ingentis illius operis atque magnifici, quod hodie conſpicitur toti Vrbi eminere. Forma vni illi ædificio gallica, laquearia ſingularum contignationum ſecto lapide fornicata & concamerata eiuſdem operis parietibus innixa. Præ cæteris auguſtum & mirabile templum, quadratis lapidibus *Narbonâ Romam* aduectis exædificatum, patentibus in omnem partem gallicâ magnificentiâ feneſtris, quibus inductæ ſpeculares è vitro picturæ è Gallia ſummiſſæ, turres à fronte ipſius templi duæ, veteri gallico more, operis iucundi & elegantis, facies quoque ipſa columnis, epiſtyliis, & ornatu reliquo conſpicua, introrsùs oracula ſunt, ſeu ſacella nobilibus familiis addicta, & inſignibus monumentis, aliiſque ornamentis quampluribus illuſtria: ſummus chorus pulchrè compoſitus reliquæ fabricæ nobilitatem operis elegantiâ exuperat. Supra multorum priuatorum beneficentiam inſignis eſt liberalitas Illuſtriſſimi D. *Guillelmi Briſſonneti* Cardinalis, *Maclouienſis* dicti, apud *Carolum* Regem & *Ludouicum* XII. in regno ſucceſſorem gratioſi, tum Illuſtriſſimi D. *Georgij Armeniaci* Cardinalis, & Auenionenſis Collegati, quem habemus copioſius laudandum aliiſque de nominibus, qui publica quæ diximus opera curauerunt & promouerunt. Sed & inter eos qui ſibi priuata ſacella optauerũt, eminent, *Burghesij*, è quorum gente *Paulus* V. Pont. Opt. Max. quorum mentio in progreſſu non intercidet, *Columnæ* Romani primæ in Vrbe nobilitatis, *Pij* Principes Carporum, qui Rodulphum contribulem ſuum S. R. E. Card. à nobis amplius commendandum in ſuo ſacrario depoſitum habent, *Bubali* Romani præcipuæ nobilitatis, & gloriæ, è quorum proſapia Eminentiſſ. S. R. E. Card. *Fabricius Veroſpius*, hodiè inter purpuratos illos Patres magnis virtutibus inclareſcit, à quo ſpes etiam eſt deceſſorum maiorumque liberalitatem inſigni cumulandam incremento, id enim ipſe non ſemel ſignificauit, *Craſſi* Bononienſes, è quibus, Card. *Carolus*, nobis non illaudatus abibit, *Altouiti* Florentini, quorum principi Ioanni Baptiſtæ hoc epitaphium poſitum eſt 1495.

Briçonnet. De S. Malo.

D'Armagnac.

Burgheſi. Colona. Pio. Bufalo.

Veroſpi.

Craſſi Altouiti.

D. O. M.

IOANNES BAPTISTA ALTOVITVS VINDI. F. SACELLVM HOC ORNAVIT; PATERNI MATERNIQVE CORPORIS RELIQVIAS HIC CONDIDIT SE, VXOREMQVE, AC SVOS EODEM TVMVLO COMPONI VOLVIT. H. M. H. S.

1. hoc monumentum hæres ſequitur.

Simonetæ Mediolanenſes, quibus in Iacobi Card. memoriam, & obſeruantiæ in illum pignus hic honos ſeruatus eſt. Neque verò in præſens videtur reticenda *Romegaſij* mentio, quam noſtri & exteri celebrant, vt qui poſt ingentem bellicæ virtutis gloriam cuius etiamnùm recordatione tremit & pauet infida Turcarum natio, apud noſtros ad ſempiternam quietem compoſitus eſt, hac tantùm relicta ſui nominis memoria

Simonetta.

D. O. M.

D. O. M.

Romegas. MATHVRINO ROMEGASIO VASCONI MILITI ORDINIS HIEROSOL. CVIVS OB VIRTVTEM SÆPE SPECTATAM NOMEN IPSVM TERREBAT HOSTES, POST PLVRIMA MAXIMAQVE MVNERA SVMMA CVM LAVDE OBITA, MVLTAS NAVES HOSTIVM CAPTAS, MVLTAS DEPRESSAS, MVLTAS NOBILES VICTORIAS FORTITVDINE ET CONSILIO PARTAS, ROMÆ OBIIT PRIDIE NON. NOVEMB. M. D. LXXXI. 1581.

Clauſtrum exquiſitis picturis,quæ geſta per B.P.N. repræſentant,adornatum eſt. Eæ non ſemel in æs inſciſæ paſſim circumferuntur. Totum denique opus hoc noſtri elogio quo ſuam in omnes gratitudinem profiteri voluerunt conſecrauêre.

S. TRINITATI, REGVM GALLIÆ MVNIFICENTIA, ET PIORVM ELEEMOSYNIS ADIVTA SODALITAS MINIMORVM EXTRVXIT, AC D. D. ANNO DOMINI M. D. LXX. 1570.

tunc demum ſcilicet vltimam manum acceperat. Sed cùm penè innumera ſint quæ de ſingulis dici poſſunt ſingularis Chronici gratiam promereantur, nobis verbo & in genere ſatis eſt hæc indicaſſe, alia nonnulla vt tempus dederit ſubtexemus. *Montoia* memorabili fundationi diem facit Februarij menſis ſeptimum, ſed quæ illius ineundi ratio fuerit non exponit, & hactenus nobis incomperta manſit. Eccleſia autem quod penè exciderat *ſanctiſſimæ Trinitati* dicata conuenientem Principi Vrbi titulum præfert, à quo toti monti *Pincio* apud Italos nomen factum, qui hodie non aliter audit, quàm *S. Trinità di Monti.* (*La Trinità de monti.*) De *Roma* porrò dicere, quid aliud eſſet, quàm ſoli faculam accendere? Non pigebit tamen Principis Vrbis laudem Scaligeri carmine celebraſſe, cum plures quas habemus ſubinde memorandas vnà eademque operâ cum optimo Poeta videri poſſimus conſecraſſe. Age igitur & nos Romam conuenienti octoſticho ſalutemus & interpellemus.

Vos ſeptem gemini cæleſtia pignora montes,
Voſque triumphali mœnia ſtructa manu.
Teſtor, adeſte, audite ſacri commercia cantus:
Et latios animos in mea vota date.
Vobis, dicturus meritis illuſtribus Vrbes,
Has ego primitias primáque ſacra fero.
Quin te vnam laudans omnes comprenderit, orbem
Non vrbem qui te nouerit ille canet.

2\. *Carolus* Rex cùm rebus in Italia feliciter geſtis *Galliam* repeteret, Italorum factione, qui vires ſuas iniquo conſilio in vnum contraxerant, ad *Forum nouum* interceptus ac penè oppreſſus eſt. (Prælium ad Forum nouum.) Sed Dei beneficio qui de ſingulis victor ingreſſus fuerat de vniuerſis triumphans regreſſus eſt, eius autem gratiæ à Deo promerendæ præcipuus autor *Franciſcus* noſter, qui apud *Turones* licet poſitus, diuina tamen reuelatione periculum in quo Rex conſtitutus eſſet, intellexit, ſuiſque denunciauit, quos & orationi ſecum inſtare voluit & iuſſit, nec prius digredi paſſus eſt, quàm fractis fugatiſque hoſtibus Regem victorem euaſiſſe perſenſit, & gratiarum actione ſuas ſuorumque preces concluſit. Et verò tam præclari atque diximus beneficij memoria ne tantum, tamque pium Regem noxa vlla contingeret apud Deum poterat efficere. (*D Armagnac.*)

3\. In *Galliâ*, nihilominus benè res noſtræ procedunt. *Ioannes* enim *Armeniacus* Dux *Nemoroſi*, *Iacobi* F. *Bernardi* N. & *Yolanda de Haga*, *Ludouici* F. eius conſors, Principes Optimi de noſtris *Caſtrum-Heraldi*, ſeu vt alij ſcribunt, *Airardi* Vrbem Ducatus titulo nobilem in *Pictonum* finibus ad *Vigennam* fluuium, vbi (*Nemours. De la Haye. Chaſtellerault. Puillon. Vienne.* — Conuentus Caſtri-Eraldi.)

1495. lapideo ponte publici & magnifici operis iungitur transferendis conſilium capiunt. 1495. Cuius quidem cauſam eſſe profitentur magnum feruentémq; amorem, dilectionem, & affectum, quo tenebantur iam olim & in præſens afficiuntur ad bonam, ſtrictam, & honeſtiſſimam religioſam vitam, quam continuo tenent & ducunt *F. Franciſcus de Paula*, eiuſque Religioſi dicti fratres *Minimi Minimorum*, &c. vt verbotenus habent fundationis acta, quorum nobis gratiam fecit R. P. *Paſchaſius Huanus*, qui & in aliis plurimùm nobis gratificatus eſt. Cùm igitur illi multa prædia comparauiſſent à priuatis, ea ſolemni reſcripto noſtris contulerunt, paciſcente procuratorio nomine à B. Patre accepto, & publica Ordinis fide interpoſita R. P. *Bernardino de Hydrunto*, ipſiſque Principibus omne dictorum prædiorum onus, mancipium, nexumque in ſe ſuoſque hæredes recipientibus, & de iudicij euentu præſtando fidem ſuam obligantibus. *D'Otrãto.* Monaſterium autem quod iam cœperat (vt eadem Acta meminerunt, atque vt aliunde audio ab anno ſuperiore menſeque Februario) & adiunctam Eccleſiam *Sanctæ Mariæ Ieſu*, ſeu à *Ieſu* nomine donandam ſua pactione conſtituunt. Opus certè fundatorum magnificentia & liberalitate dignum fuit, vt poſt ruinas ab hæreticis editas etiamnùm ex ruderibus apparet, tum verò præter-tim Eccleſiæ, quod firmum fuit, ſplendidum & excelſum, quale ab hæreticorum ſtrage vindicatum ex parte ad hunc diem conſpicitur. Acta Fundationis hoc anno ad diem x. menſis Iunij in Curia quam vocant Sigilli ad Contractus, Pictauienſis iuriſdictionis apud *Caſtrum-Heraldi* inſtituta publicè confecta & perſcripta ſunt, ſubſcribentibus *Angelo* & *Fuzeliero* Notariis. Et ita quidem ſe habent prædicti Conuentus origines ſecus quàm à noſtris hactenus traditum eſt, vt ad ann. 1500. ſubindicabimus. An. 1513. R. D *Carolus du Haultbois*, *Du Haultbois.* ſeu de Alto-boſco, vt legitur apud Robertum Tornacenſis Epiſcopus, & S. Amandi in Papulo Abbas, ad diem Iunij menſis xv. apud noſtros (non apud Franciſcanos quod habet Robertus) ſepultus eſt. Oriundus ſcilicet erat *Caſtro-Eraldi*, erga noſtros multis de cauſis beneuolus fuit atque beneficus, in Actis ad me tranſmiſſis dicitur Conſiliarius Regis, & Præſes Generalium in facto Iuſtitiæ Pariſijs, quod eſt apud Robertum, Præſes Curiæ vectigalium. Eccleſiam denique R. D. *Dionyſius* .... Maleacenſis Epiſcopus (in quorum indiculo nulla eius mentio eſt) ſacris ritibus initiauit & conſecrauit, Dominica v. Octobr. an. 1522. ſub titulo quem prædiximus *ſanctæ Mariæ & Ieſu*, cùm prius noſtri eius conſecrandæ facultatem à Pictauienſis Epiſcopatus Adminiſtratore accepiſſent.

Die xxvi Octob.

Conuentus Illiturgis.

4. In Hiſpaniâ, noſtrorum apud *Malacam* ſodalitio conſtituto, rebuſque firmatis, regreſſus eſt *Illiturgim* ad D. Petrum de *Lucentia Olbia*, R. P. *Germanus Lionetus*, cum aliis ſex, vt pro eius vóto initium Ordini apud *Illiturgitanos*, ſeu *Anduxarenſes* faceret. *Lucena Oli.* *Lionet.* *Andmar.* Ad eam rem omnia iam inſtructa erant, primo igitur tempore in Oratorium, ſeu (vt vocant Hiſpani) Eremitorium *S. Helenæ* nuncupatum inducuntur, quod ceſſit illis donatione inter viuos ipſius D. *Petri Olbiani*, & *Mariæ Alfonſæ* coniugis. *Alfonſo.* Occupatæ poſſeſſionis diem Martij menſis xxvi. notat *Montoia*. Ex tenuibus primordiis magna cum tempore domus excitata eſt, quæ nec ædificiorum dignitate, nec fratrum frequentiâ multis eſt inferior in Prouincia Granatenſi. Eſt autem *Illiturgis*, quæ nunc *Andujar* vulgò dicitur, ciuitas ad *Bætim* fluuium in *Vandalia*, inter *Cordubam* ad Occidentem, & *Vbedam* ad Orientem duodecim leucis diſtans. *Andujar.* *Andaluzia.* *Guadalquiuir.* *Cordoua.* *Vbeda.* *Gonſaluus Argoteus à Molina*, lib. 1. de Nobilitate Vandalitiæ, ſeu Andaluziæ, *Illiturgim* ciuitatis iure donatam ab *Henrico* IV. affirmat: R. P. *Ioannes Marieta*, talem perhibet ab initio, ac ſede Epiſcopali à primis temporibus Chriſtianis inſignem fuiſſe tradit, primumque in ea ſeduliſe ſanctum *Euphraſium* Martyrem vnum è ſeptem diſcipulis *S. Iacobi*, ſed de hac Epiſcopali ſede altum apud alios ſilentium; certè Notitia Epiſcopatuum nuſquam illius meminit, quod magis mihi probatur. *Nobleza de l'Andaluzia.* *Marieta.* De illa vnico verſu cecinit Tribaldus

Meſſibus Illurgis flauet, ſed ſplendet oliuâ.

Conuentus Illic Monialium.

5. Enimuerò longius progreſſa Nobiliſſimi Equitis *Petri Olbiani* liberalitas in

causâ

1495. cauſâ fuit introductorum primùm in Ordine monialium. Id vt factum ſit, Hiſpani, apud quos geſta res eſt, non explicant: non dubito autem quin B. Patris conſenſus interuenerit, eámque cauſam fuiſſe ſuſpicor cur in hunc vſque annum *Illiturgitana* fundatio protogata ſit. Eadem autem illis fuit quæ fratribus Regula, mutatis quæ neceſſariò tantum illis conuenire non poterant, quoad quarta demum Regula prodiit ad ann. 1506. quæ tripliciter diuiſa non ſpecialem modo Fratribus & Tertiariis, ſed Sororibus quoque viuendi modum indicit & præſcribit, vt procedente opere manifeſtum fiet. Vt vt ſit, certum illud eſt ex fide Hiſpanorum ſcriptorum, ad diem xi. Iunij, quo B. *Barnabæ* Apoſtoli memoria celebris & feſtiua eſt, prædictum Nobilem virum domo ſua ceſſiſſe noſtri Ordinis ſanctimonialibus, quæ, præeuntibus *Maria* & *Franciſca* eiuſdem Domini Fundatoris ex *Helena* filia neptibus, ſacram veſtem à R. P. *Germano Lioneto* ſuſceperunt, & directioni R. P. *Ioannis à Roſco* commiſſæ ſunt, qui in eo munere non parùm pietatem ſuam, atque induſtriam probauit primus deinceps Hiſpaniarum Prouincialis electus. Nobilium itaque puellarum deuotioni debemus inſtitutarum in Ordine Monialium primordia, quæ ſupra naturam, ſexum, ætatem, genus vitæ illud quod abſterrendis robuſtis quibuſque hominibus ſatis eſſe videbatur, ſub externorum hominum diſciplina complexæ & profeſſæ ſunt, ac aliis deinceps exemplum dederunt, nullum eſſe tam arduum vitæ genus, aut ſeuerum, cui ferendo non ſit par quæuis ætas, quæuis infirmitas, quam Dei gratia præuenerit. Illarum Eccleſia *ſanctæ Helenæ* etiam dicata eſt, atque in ea conditorium eſt nobiliſſimæ in Vandalitia familiæ *Valençuelarum*, in quam *Petri* noſtri poſteritas inſerta, & demùm confuſa eſt. Petro denique Latinè nomen feci ex cognominibus apud Hiſpalenſes & Nauarros terris, ſeu regionibus quod omnium potuit videri veriſimillimum. *Lucenium* tamen ſicut & *Lucentiam* pro vulgari *Lucena* lego. 1495.

De Valençuela.

6. Dum hæc aliáque in diuerſis Vniuerſi partibus geruntur, totius Ordinis cura B. Patrem ſollicitum tenebat: illo igitur inſtante *Alexander* Pontifex Deceſſorum priuilegia, & gratias confirmat & approbat litteris quæ ſequuntur, & quas ex integro damus, quia nondum editæ à Collectoribus Priuilegiorum noſtrorum poſſent deſiderari. Confirmatio priuileg. Apoſtolic.

Dilectis filiis Correctori Generali, & Prouincialibus vniuerſi Ordinis fratrum Minimorum profeſſoribus.

ALEXANDER PAPA VI.

Dilecti filij, Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

Veſtris deuotis ſupplicationibus inclinati omnia & ſingula Priuilegia, Indulgentias & immunitates, exemptiones, gratias & indulta quæcunque, vobis ac veſtro Ordini ac domibus, etiam antè veſtri Ordinis factam erectionem, dum Eremiticam vitam ducebatis, per felicis recordationis Sixtum IV. & Innocentium VIII. *& alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & nos quomodocunque conceſſa, quæ omnia volumus hîc pro expreſſis & ſpecificatis haberi, autoritate Apoſtolica approbamus, & robur perpetuæ firmitatis, aliàs iuxta conceſſionũ earumdem continentiam & tenorẽ, obtinere debere decernimus. Et quia dicti prædeceſſores noſtri ſingula priuilegia, exemptiones, immunitates, Indulgentias & Indulta quæcunque Prædicatorum, Minorũ, Eremitarum S. Auguſtini, ac Carmelitarum, nec non alijs Mendicantium Ordinibus, & illorum profeſſoribus ac domibus, & eorum Eccleſias viſitantibus, & cuilibet eorum Ordinum quomodocumque con-*

1495. *ceſſa, & ad veſtrum Ordinem extenderunt. Nos pariter eorum extenſionem* 1496.
confirmamus, & ſi quæ alia indulta priuilegia & gratiæ poſt dictam illorum ad vos extenſionem à dictis prædeceſſoribus, vel nobis eiſdem Ordinibus Mendicantium, vel alicui eorum conceſſa ſint, eadem ad vos & veſtrum Ordinem ac illius domos extendimus & ampliamus, ac vobis autoritate Apoſtolica tenore præſentium ſuffragari volumus in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi à prædictis prædeceſſoribus, & nobis etiam pro vobis & veſtro Ordine, & illius profeſſoribus, & domibus, & earum Eccleſijs pari modo emanaſſent. Nonobſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis quæ in litteris conceſsionum huiuſmodi prædeceſſores præfati voluerunt, noſque etiam volumus non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus etiam quod præſentium tranſumpto, vel tranſumptis corã aliquo Ordinario loci ſub ſuo ſigillo, & per manũ alicuius Notarij publici ſubſcriptis tanta ac plena & indubitata adhibeatur fides quanta præſentibus adhiberetur & adhiberi debet ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die prima Octobris 1495. Pontificatus noſtri anno quarto.

An. M. CCCC. XCVI.

1496.
Conuentus Bracãcuria.

1. BAldricurius ille, quem antea laudabamus, vt qui B. Patrem ex *Italia in* Baudricour.
Galliam perduxerit, voti adhuc tenebatur de monaſterio in ditionum ſuarum terris conſtituendo, cùm vltra differri non eſt paſſus, quod ad hæc magno deſiderio expetiuerat. Ipſe igitur & *Anna à Bello-ioco* coniux in *Blaſienſe* De Beaujeu.
caſtrum gentilitium diœceſis *Lingonenſis* ipſum B. Patrem, vt traditio eſt, pertraxerunt, cui optione facta de loco qua illic vellet parte eligendo, eum quem noſtri etiamnùm incolunt *Brancacuria* dictum delegit, ex quo cœperunt funda- Bracancour.
menta poni eius Conuentus, qui ab hæreticis poſteà deiectus hodie à ruinis illis excitatus conſpicitur. Eccleſia ſub inuocatione *Sanctiſsimæ Trinitatis, B. Mariæ Virginis, Sancti Ioannis* Baptiſtæ, *ſanctarũ Annæ & Mariæ Magdalenæ*, vt habet archetypus titulus conſecrata eſt. Conuentus tamen titulũ factum *Ieſu Mariæ*, eodem inſtrumento didicimus, fuit autem conſecrata die xxi. menſis Octobris hoc eodem anno à R. D. *Ioanne Gebennenſi* Epiſcopo Ebronenſi & Lingo- De Geneue.
nenſi Propontifice. Licet autem B. P. N. Franciſco paciſcente initus ſit fundationis cõtractus, eo ipſo die quo inaugarata per ſacros ritus Eccleſia, noſtros tamen anteâ inhabitaſſe fidem faciunt alia documenta: nam ab anno 1493. Correctorem illic inſtitutum R. P. *Gerardum Pillot* legimus; iamque quartum Correctorem ſediſſe R. P. *Hugonem de Chatelins* cùm ad hunc annum ea quæ di-
Maſſonus in deſcript. Galliæ per flumina.
ximus peracta ſunt. Locus à *Maſſono* in hunc modum deſcribitur: *Blaſia centeſi-* Blaiſe.
mo paſſu à Bracancuria *oritur è fonte, qui manat è duobus altis montibus, quorum vni* Reginaldiæ *nomen vino & vitibus fertili, alteri* Perticæ *grano admodum affluenti, per Conuentum Beatiſsimæ Virginis Mariæ* (ita nimirùm antiquo illic Oratorio nomen erat quod etiamnùm retinet) *à Ioanne Baldricurio conſtitutum Ludouici Vndecimi temporibus, fluit*, Blaſiæ *nobilis caſtri foſſas implet, atque vbi attigit* Bleſociũq; in Mattronam *flumen labitur mediâ leucâ à* Laſicuria, *& quatuordecim tantum milliaria longitudinis habet. Id cœnobium primum locum tenet in Ordine ſancti Franciſci de Paula, qui ad Regem veniens apud* Blaſiam *exceptus eſt à Ioanne militari viro, qui illum ex Italia in Galliam mandato Regio adduxerat.* De illius verò fundatione *Choppinus* ad tit. 6. l. 3. de ſacra politia hæc annotat: *An.* 1496. *Iohan.* de Bau- Baudricour.
dricourt *Mareſcallus Franciæ & Anna* de Beaujeu *coniux fundarunt monaſteriolum* S. Belin. Bracancour.
13. *Minimorum in loco dicto de* Bracencour *parochiæ de* Blaiſe *ad fundatores ſpectantis* Blaiſe.
in diœceſi Lingonenſi. Sed mortuorum fundatorum filia hæres Margareta de Baudricourt,

1496. court *& Dominus* de S. Belin *maritus, certis redditibus aſsignatis eam fundationem prorſus executi ſunt.* Quod ſcilicet ipſe Baldricurius poſt tres annos Bleſis moriens teſtamento cauerat. At lib. 2. Monaſticon idem ipſe Choppinus *Margaritam* illam *Ioannis* ſororem non filiam fuiſſe aſſirmat, Margaretæ autem ipſius filiam *Catharinam Ioannis Amboſij* conſortem in fundatricem allectam tradit, *Amboſioſque* Dominos præſtando cenſui quem illæ indixerant ſupremi Senatus decreto factos eſſe obnoxios ſcribit. Pro tempore autem eiuſdem gentis *Amboſiæ Ioannes* nomine VII. numero LXXXVI. *Lingonenſem* ſedem obtinebat, vir cui omnia ad ſummam laudem obtigerant, prædicti *Ioannis* alterius, D. *Buzienſis* & in *Normanniá* Proregis, cui *Catharina* noſtra *de ſainct Belin* nupſerat; frater, quorum filius, & ipſe *Ioannes* nomine, patruo *Ioanni* in *Lingonenſi* ſede poſt ſpontaneam demiſſionem ſucceſſit ad alterum an. 1497. atque hi non parùm nouæ & pauperculæ domus incunabula fouerunt & promouerunt. Eius tamen diœceſis Mendicantes non facile fuit comprimere, qui noſtros ab omni mendicatione prohibere volebant, rati quod aliis conferretur ſibi detrahi (quod vtinam hodieque non obtineret, in tantum Dei prouidentiæ diffidunt homines) ſuorum cauſam *Franciſcus* modeſtè defendit, & de arbitris conuenit Clar. Viris *Ioanne Standonto* & *Ioanne Quintino* Doctoribus Theologis qui alios aliis amicè conciliauerunt. 1496. *Amboiſe. De Lagret. De Buzy. Standonk. Quentin. Paris.*

2. Eâ igitur de cauſa *Pariſios* veniſſe traditur, & quidem quorundam ciuium fides eſt exceptum olim in domo ſua per Maiores, adeoque ſalutarem illis fuiſſe præſentiam eius, vt nullis deinceps qui domum inhabitauerint malè ceſſerit: quod ſi ita eſt non poteſt dubium videri quòd *Nigeonem* diuerterit. Certè ad hunc annum *Annæ* Reginæ donatio annotatur, cùm ſcilicet reduce Rege beneficium pro reditu reddidiſſe voluit, & vrgente fortitan Beato Patre, qui eius loci perficiendi deſiderio poſtquam vidit & miratus eſt, tenebatur. Litteras tamen die 25. Martij ad D. *Ioannem Quintinum Turonibus* hoc anno datas legimus, quibus ſuam operam erga Regem prædicto claro viro & benefactori ſpondet, aliaque ſcribit quæ magnam præterea ſapientiam redolent, quare nonniſi procedente aut exacto vere *Bracancuriam* veniſſe videri poteſt, atque inde *Pariſios* & *Nigeonem* iter intendiſſe. Quid dico? imò iam æſtate exoleta, & vigente Autumno venit, qui præſens fuit Eccleſiæ quam diximus conſecrationi, ſed quam ſerò tandem didicimus & poſtquàm hæc ſcripſeramus. *Pariſios venit B. P. Nigeon. Bracancour.*

3. Dum verò in Gallia *Franciſcus* Ordinis ſui propagationi allaborat, pro ſua parte in eam curam & prouidentiam incumbunt alij: hoc igitur anno R. P. *Franciſcus Maioranus* ſanctitatis gloria præcellens, cum à diſceſſu B. Patris è Calabria nullum in ea Italiæ parte progreſſum noſtri feciſſent, memor pietatis ciuium *Maidenſium* qui B. Patrem omni ſtudio ad familiam apud ſe deducendam inuitauerant, data occaſione hortatur vt priſtinæ deuotionis ſuæ meminiſſe velint, illi nihilo quàm antea parati & beneuoli hunc nouum hoſpitem excipiunt, cui, & vocatis ad ſe ſodalibus domicilium liberaliter donant, & locum ædificando Conuentui faciunt, qui paulatim in eam amplitudinem quam hodie videmus exiuit, ciuium eleemoſynis & liberalitate. Titulus Eccleſiæ factus pro illius ætatis more *Ieſu Mariæ.* *Maioranus* longam illic moram traxit & ſua ſanctitate multū toti regioni ſplendorem contulit. *Proceſſus* tamen *Soretanus* teſt. 17. indicat B. P. N. in monaſterio apud Maidam aliquando egiſſe. De quo cùm eſſe dubium nullum poſſit, aut hæc prima initia non benè coaluiſſe, aut certiorem illorum traditionem eſſe qui anno 1469. aſſignant contra quam alij & nos illorum fidem ſecuti ſcripſerimus dicendum eſt. *Maida* porrò quæ veteribus *Melanium*, oppidum eſt frequens, decimo lapide à *Sambaſio* iuxta collem modicum ſub *Apennini* radicibus, ad *Metaurum* fluuium, diœceſis *Neocaſtrenſis*, ab ipſo *Neocaſtro* paſſuum millibus octo in meridiem diſſitum. *Conuentus Maidæ. 1469. Maida. Sambaſio.*

1497. **An. M. CCCC. XCVII.** 1498.

Miſſio in Germaniã. ADornata in hunc annum, petente *Maximiliano* Imperatore, noſtrorum miſſio in Germaniam, tam feliciter progreſſa eſt, R. P. *Dionyſio Barbiero* viro magnanimo & rerum agendarum perito præeunte, vt intra breue tempus tria monaſteria receperint, & optimis diſciplinis atque vitæ commodis abundè inſtruxerint, alterum *ſanctiſſimæ Trinitati*, alterum *ſancto Andreæ*, tertium denique *ſanctæ Annæ* dicatum fuit: de locis incerta ſunt quæ noſtri hactenus tradiderunt, ad finem operis nonnihil fortè ad veritatem propius proponemus. Annos aliquot illa Germaniæ Prouincia ſtetit, ſed Lutheranorum factione Cœnobia noſtra euerſa, incenſa, diruta, & noſtri quoque ad internecionem cæſi, quod ſuo tempore memorabimus, ex quo præter inane nomen ad
1623. annum 1623. nihil remanſit, ſed tunc demùm, vt dicemus, recuperata eſt & reſtituta florentiſſima Ordinis Prouincia, & hoc tantum hactenus accepimus.

Barbier.

An. M. CCCC. XCVIII.

1498. Caroli VIII Regis obitus. 1. HVnc annum Optimi & generoſiſſimi Principis *Caroli* Regis repentinus ad mortem caſus funeſtauit. Correptus enim apoplexiâ 7. Id. April. eodem die præfocatus interijt. Galli ſuas in eo delitias extinctas non immeritò planxerunt, *Franciſcus* inſuper ſibi Ordinique ſuo beneficum parentem deſiderauit. Fabulantur Hiſpani *Carolum* Regem, quin & *Ludouicum* XI. *Caroli* patrem, in B. viri diſciplinam conceſſiſſe, quin & tertium quem vocamus Ordinem profeſſos fuiſſe, aliaque huius generis quæ optimis Principibus ne in mentem quidem veniſſe mihi perſuadeo. Certè *Carolus* Rex Beato viro ſupra modum familiaris, ad eum pietatis cauſa ſæpius commeauit, conſilia ſedulò expetijt, monita ſtudioſè ſuſcepit, & omni ope ac ſtudio vt eius Ordo incrementum acciperet procurauit. Teſtes eſſe poſſunt eiuſdem Regis litteræ tertiâ Februarij die, in ipſo *Ambacienſi* caſtro ad Sanctioris Concilij relationem datæ, quibus vectigalium & portoriorum exactoribus damnatis omnimoda immunitas tributorum quorumcunque Ordini aſſeritur, & aduerſus litigatores illos ius noſtrum vindicatur. Sed & alia longè præſtantiora pignora iam antè protulimus.

Etiam Galli noſtri *Carolum* Regem Tertiarium fuiſſe volunt, nec vana omnino fides, ſed certis argumentis probanda.

Reditum in Italiam expetit B. P. 2. Mortuo Rege Italiam repetere B. Pater deliberauit, id factũ ſit eius, Principis, an patriæ deſiderio neſcimus. *Carolo* improli cognatione proximus Dux Aurelianenſis *Ludouicus* eo nomine XII. & Pater patriæ dictus in Regnũ ſucceſſerat, ſibi per eum facultatem fieri vt in Italiam regrederetur *Franciſcus* contendit & impetrat. Nec mora, profectionem ipſe adornat, quod vt vident Regni proceres, ſubtrahi regno columen ſuum, decus & ornamentum queruntur, plerique Regem conueniunt, rem pro ſua indignitate exaggerant, nec niſi per ſummam ignorationem tantum virum dimitti potuiſſe prædicant, quæ vt Rex audiuit, facultatem irritat, imperat reuocetur, retineatur & ad ſe deducatur. Vt autem in conſpectu Regis fuit, factum ipſe excuſat omnémque in futurum beneuolentiam, fauorem, liberalitatem pollicetur. Et reuerà nihilo minus aut apud eum charus *Franciſcus* fuit, aut ipſe in *Franciſcum* beneficus quam ſui anteà Deceſſores. Ad eius cellam cum aliquando acceſſiſſet concentum Angelicum fertur audiuiſſe, ex quo B. virum in maxima veneratione deinceps habuit.

Confirmatio Priu. à Ludou. XII. 3. Hoc ipſo anno ad diẽ XVIII. Aug. *Ludouicus* Rex *Stampis* litteras *Caroli* Regis ſuper Ordinis approbatione, inſtitutione & immunitate (quales anteà dicebamus) recognouit, & ſolemni Reſcripto confirmauit, atque in ſuã fidem ac protectionem domos Ordinis ſingulas & perſonas de nouo recepit, ſéque recipere edixit, tanto affectu, vt qui Pater Patriæ dicebatur talis maximè in noſtros
1485. videretur. Confirmauit & litteras Deceſſoris ſui *Caroli* VIII. ab an. 1485. die

vero

1498. verò XXIII. menſis Aprilis perſcriptas, quibus omnimodam munerum vacatio- 1498.
De France. nem & immunitatem noſtris fecerat, aliaque fuerat largitus, codicillis eodem
De Bourbon. loco exaratis, ſub die XVIII. Ianuarij, hoc ipſo vt habent anno, ſed qui Romano
more in alterum protrahendus ſit.

4. *Anna Francica Caroli* Regis nuper defuncti ſoror, quæ, vt diximus, *Petro Bor-* Conuentus
bonio nupſerat & Rege pupillo rem publicã adminiſtrauerat, voti rea ob prolem Giemi.
precibus Beati viri ſuſceptam Cœnobiũ Ordinis ædificat in terra ditionis ſuæ,
in oppido nimirũ Giemenſi, quod veteres *Genabum*, vt nonnullis placet, dixe-
Giem. runt, nos *Giemum* & *Gianum* vulgò nominamus, perperàm verò Acta Capituli
I. Romani *Ianum* indigetant, *Montoia* etiam abſurdiùs *Geneuam* appellat, *Gena-*
bum autem affirmari necnè debeat eruditi digladiantur, planiùs igitur, *Gie-*
mum, oppidum eſt ad Ligerim, XVIII. ab *Aurelia* gallicis leucis in Ortum, ſupra
Iargolium XVI. annuis mercimoniis & nundinis frequens ac vetuſtate nobile,
in diœceſi *Altiſsiodorenſi*. In eo igitur oppido noſtri ſedem fixerunt ab hoc anno,
Excellentiſſimæ quam diximus Principis beneficio, quæ locum non modò
amplum, amœnum, fœcundum donauit, ſed annuos prætereà cenſus impendit,
nec noſtros induxit niſi perfecto prius opere quod anno ſuperiore ac menſe
Septembri abſolutum eſt, cùm ab an. 1493. cœpiſſet. Eccleſia *ſanctiſsimæ Trini-*
tatis, & ſanctæ Helenæ titulo conſecrata eſt, cuius, & Monaſterij opus fuit egre-
gium & Fundatricis pietate ac magnificentia non indignum, ſed ab hæreticis,
vt ſuo tempore dicemus, dirutum & ſolo æquatum eſt. Ab eo tempore ac poſt
editam ab hæreticis ſtragem in eiuſdem Conuentus Fundatorem cooptatus
eſt Nob. & Cl. V. D. *Petrus Fortetus* Prætor Genabenſis qui ab hæreſi, qua, Deo
Fortet. ita permittente, inuolutus fuerat, reſipiſcens, noſtros omni ope iuuit, non de-
dignatus lapides & cœmentum ſuis ipſe manibus latomis miniſtrare aliaque
peragere quibus & animi ſui pietatem & impenſum in noſtros affectum profi-
teretur. Vulgo Minimorum pater appellabatur & reuera non opera tantum
ſua, ſed opibus quoque longiſſimè noſtris gratificatus eſt. Eapropter cum gra-
tulatione Fundatorum numero aſcriptus eſt in Actis Barcinonenſibus ann.
De Cugnac. 1602. Acceſſit & Nobiliſſ. & Generoſ. D. *Franciſci de Cugnac* Dynaſtæ *Dam-*
petræ vtriuſque militiæ Equitis Torquati, liberalitas, qui ob collatos quoſ-
dam in annum redditus & ipſe Fundatoribus annumeratus eſt in Actis Ge-
A Cropola- nuenſibus an. 1605. Correctorem illic egiſſe R. P. *Bernardinum à Cropolatu* vi-
tu. *Quentin.* uente B. Patre illius ad D. *Quintinum* litteræ quæ *Nigeoni* in Lipſanothecio
Baillet. aſſeruantur demonſtrant. Pro tempore autem quo primum inhabitarunt no-
ſtri, Eccleſiæ Altiſſiodorenſi præſidebat R. in Chriſto D. *Ioannes Bailletus* Pa-
riſienſis, *Theobaldi* in Senatu Præſidis de quo ante meminimus (niſi fallor) fra-
ter, aut certè gentilis, qui magna noſtros charitate complexus eſt. Non ſatis
tamen hæc quæ diximus cohærent cum eo quod ex vetuſtis monimentis con-
ſtat, Eccleſiam nimirùm ab anno 1494. & die XXVIII. Octob. per eundem R.
D. *Ioannem Altiſsiodori* Epiſcopum conſecratam fuiſſe, ac tandem & ſacellum
B. *Suſannæ* per eum ipſum an. 1497. & die XV. Octobr. in Clauſtro huius Cœ- 1497.
nobij fuiſſe dedicatum, cuius quidem ad hæc nullum extat veſtigium poſt-
quam factioſi Caluiniſtæ omnia demoliti ſunt. Fortè ab an. 1493. introductos 1493.
è noſtris aliquos qui opus curarent, perficerent, & hæc quæ diximus præſta-
rent, donationem tamen ante hunc aut ſuperiorem exeuntem annum confe-
ctam & præſcriptam non fuiſſe, conueniet.

5. At vero B. Pater qui nullum propagandi Ordinis finem faciebat, iam ab Conuentus
anno ſuperiore in Procuratorem ſuum inſtituerat R. P. *Germanum Roſam* litte- Ambiani.
Roſe. ris *Ambaciæ* datis die Ianuarij XXVIII. quibus poteſtatem dabat in acceptum re-
ferendi quæcunque loca quæ Monaſterio condendo tribuerentur. Venit igi-
tur ille *Ambianum* vrbem *Picardiæ* primariam, vbi apud priuatos aliquamdiu di-
Sandricour. uerſatus, tandem nobili Equiti Domino *Sandricurio* innotuit, qui vt erat Regi
gratioſus, dum in aula verſaretur Beati Viri ſanctitatem præſens viderat atque
cognouerat, & *Germani* quoque noſtri pietatem, dum hoſpitio exceptus apud
ſe moraretur deprehenderat. Qua de cauſa nihil non egit vt noſtri *Ambianum*

1498. inducerentur. Deciderat in ruinam nobilis familiæ (vt vocamus) Hoſpitium 1499.
à qua *Spaniacenſe* dictum eſt, non Hiſpanicum, vt *Montoia* ſibi perſuadet, quaſi à *D'Eſpagny.*
ſua gente quæ domum aliquando apud *Ambianos* habuerit. Illud igitur Nobilis
Eques ille *Ludouicus ab Heduuilla* Dominus *Sandricuriæ*, atque eius conſors D. *De Hedenuille.*
Franciſca à ſancto Simone ducentis decem libris numeratæ pecuniæ à nobili vi- *S. Simon.*
ro *Petro ad Cultellos* redemerunt, & condendo Minimorum Conuentui deſti- *Aux-conſteaux.*
narunt, omni in noſtros iure tranſcripto, quibus & morticinij gratiam à *Ludo-*
uico Rege *Bleſis* agente, cum ipſe *Sandricurius* coram eſſet, impetrarunt. Multa
ex hoc in ædificationem Eccleſiæ ac reliquæ fabricæ contulerunt, ac demùm
Nobilis ipſa D. *Franciſca Sanſimonia* (in quo animum erga noſtros ſuum teſti-
ficari voluit) ad caput Eccleſiæ & à parte, vt loquimur, Euangelij ſepulta eſt.
Et *Sandricurys* quidem tanquam Fundatoribus ſuffragia perpetua in Capitulo
Prouinciali Franciæ an. 1577. conceſſa & decreta ſunt, vt iam ſint fruſtra, qui
hoc illis ius abrogare ſategerũt. Regebat pro tempore *Ambianenſem* Eccleſiam
R D. *Petrus Verſaus* eius ſedis LXIV. Epiſcopus natus *Polignaci* in Comitatu
Burgundiæ, qui ignotos homines, ſed religioſos, humaniter & liberaliter ſuſce- *Verſe.*
pit. At verò ciues *Ambianenſes* ne domus illa in noſtrorum ius cederet inter-
ceſſerunt, quod incommodaturum ciuitati dicerent, ſed *Ludouici* Regis litte-
ris *Compendy* datis ſoluta interceſſio eſt, nam cùm illi iuſſi eſſent alium locum
prouidere, Conuentum extruere, ac noſtros indemnes præſtare, dum interim
eo in loco perſtarent, efficere non potuerunt. Eccleſia *B. Mariæ Annunciatæ* ti-
tulo inſignis eſt, de qua iterum dicemus magis copioſè. At ſingulos progreſ-
ſus & incrementa perſequi quæ diligenter & exactè in ſua tempora conſigna-
ta beneficio R P. *Antony Furmanery* accepimus, opus eſt ſpecialis Chronici,
digna tamen eſt eius diligentia & ſedulitas, per quam certè profecimus, quæ
poſteritati commendetur. Porrò *Ambianum* (quibuſdam antiquorum *Samaro-* *Amiens.*
brina, ſeu *Samarobriua* creditur) caput eſt Picardiæ ad *Phrudim*, ſeu *Samaram*, aut
denique *Samonam* fluuium, cum *Lutetia Pariſiorum*, & *Rothomago* trigonum effi-
ciens leucarum 28. Epiſcopali ſede inclyta iam inde à temporibus Diocletiani. *Some.*
Epiſcoporum Indicem pertexuit *Robertus* in Galliâ Chriſtianâ.

An. M. CCCC. XCIX.

1499. *Conuentus Gratianopolis.* 1. REuerendiſſimus D. *Laurentius Alamandius* quatuor ab hinc annis (vt ha-
bet *Iſnardus*) fundum in planitie, vt vocant, *Gratianopolitana*, in quo Cœ-
nobium Ordinis conderetur, publico reſcripto donauerat, tantus inerat ge-
neroſo pectori erga Ordinem amor, vt ne poſtquàm noſtros *Toloſæ* inſtituiſſet
ſatisfeciſſe ſibi videretur, niſi apud ſe haberet quos tantoperè diligebat, fru-
ſtra gentilibus vt rei familiaris diſſipatori aduerſantibus & obmurmurantibus,
fruſtra dæmonibus in contrarium adnitentibus, quod ſingulari exemplo per-
ſpectum eſt, fruſtra denique in tenacem ſancti propoſiti virum omnibus qui
repugnare poterant conſpirantibus opus ad hunc annum proceſſit, noſtri in
poſſeſsionem miſsi, & Eccleſia ſolemni ritu per ipſum D. Epiſcopum ſub tit.
Ieſu Mariæ & *S. Blaſij*, cuius grande & magnificum pignus illic depoſitum fuit,
conſecrata eſt. Succeſſores Epiſcopi multa deinceps charitate ac beneficentia
noſtros complexi in ſpeciales Ordinis Fundatores accepti ſunt in Generali
Capitulo Auinionenſi an. 1578. *Grattanopolis* verò quæ primùm *Accuſium*, ſeu *Grenoble.*
Accuſianorum Colonia, dehinc *Cinaro*, ſeu *Culare* dicta eſt, caput eſt *Delphinatus*,
poſita ad confluentem *Draconis* in *Iſaram*, quo *Allobroges* à *Vocontys* dirimun- *Drach Iſere*
tur, iam inde à quarto Sæculo in Epiſcopalem ſedem erecta ſub Archiepiſco-
patu *Viennenſi*, ab ipſa *Viennâ* XV. leucis quot à *Lugduno* diſtans, ad ſeptentrio-
nem *Iſara* ponte ſtratus omnium pulcherrimo. Haud procul Carthuſiani mon-
tes à quibus monaſtico inſtituto inter Chriſtianos celeberrimo nomen. Pla-
nitiẽ nos incolimus quæ ab vrbe molliter protenditur ad pedem *Calidi-montis*. *Chalemont.*
De vtroque Cœnobio Nicolaus Bertrandi qui an. 1515. *Acta Tholoſanorũ* edidit
in epiſtola ad noſtrum *Alamandum* ſic eum affatur: *Quis non mirabitur ac perce-*
lebrabit

1499. *celebrabit illa duo magnificentiſsima Minimorum Cœnobia ſub Dino Franciſco de Paula* 1500.
inuluantium, quæ proprio extrui ære feciſti? Alterum quidem in eximia Gratianopolis vrbe, cui Preſul optimuſque Paſtor dominatur. Alterum verò in hac glorioſiſsima Tholoſanum vrbe, vndecunque multos deuotiſsimos varijs ex terræ plagis accitos inijciens religioſos, vt qui ſtrenuo ac prædualido militari genere pollebas, ſpiritualibus etiam militibus valeres, qui noctu dieque, fletu lachrymis & orationibus certantes, Amalechitas hoſtes inuiſibiles viriliter expugnent atque propellant.

Abbeuille. Ponthieu. *De la Charité. Ludtin. Ponthieu.* Conuentus Abbatiſuillæ.

2. Inſtituta & in hunc annum miſſio noſtrorum *Abbatiſuillam* Comitatus *Pontiuenſis* vrbem primariam, in diœceſi Ambianenſi, Bailliuatus titulo inſignitam quam *Samona* defluens *Ambiano*, alluit, *Maſſonus* etiam ſuper *Arſiam* ſitam, ſed (quod ſciam) falsò perhibet. Miſſus autem Reuerendus Pater *Ioannes à Charitate* adiuncto ſocio Patre *Godefrido Ludtino*, qui principali Reſcripto ad Maiorem & Scabinos ſuffulti (tantùm Rex noſtris fauebat) eodem ſe quo ciues iure haberi depoſcebant. Sed cum abſente *Pontiu* Seneſcallo decerni quidquam poſſe Maior & Scabini negauiſſent, atque dum id in mora eſſet, omnem ſe beneuolentiam præſtituros reſpondiſſent, vt reuera etiam præſtiterunt, noſtri tamen magnum in acceleratione momentum ineſſe rati ad prædictum D. Seneſcallum reſcribunt. Is autem erat Nobiliſſimus Eques D. *Andreas Ramburius*, qui memor olim ſibi prædixiſſe B. Patrem cùm aliquando coram Rege adeſſet, multis vt fit nobilibus circunſtantibus, fore vt breui Ordinis fundator exiſteret, non modo ciuicum Concilium haberi mandauit etiam per ſuam abſentiam, ſed locum prætereà dictum *Curiam* ſiue *Cortem Portæ Comitiſſæ*, quem à pluribus priuatis redemerat, liberaliter obtulit & noſtrorum habitationi deſtinauit. Pro voluntate igitur dicti D. Seneſcalli habitum Concilium ad diem 3. Iulij, *Ioanne Iornario* Pro-Seneſcallo *Nicolao Vaſſurio* Maiore, *Ioanne Candelio* Cognitore Regio, *Petro Blotefiereo & Philippo Gridaneo* moderantibus, qui omnium Collegiorum Corporum ac Statuum rogata ſententia, placere vt noſtri ciuitate donarentur & fundatore *Ramburio* prædictum locum incolerent ac perpetuo iure poſſiderent, edixerunt. Prior & Conuentus *S. Petri* Ordinis Cluniacenſis in eadem vrbe, vt ſub quorum ditione is locus eſſet, in eandem rem libentiſſimè conſenſerunt, ſuaſque litteras in fidem exarauerunt. *Ramburius* ex hoc Eccleſiam atque Conuentum à fundamentis ædificari prouidit, eo quem diximus loco, annuos cenſus perexiles tamen ac tenues attribuit, fundatoris nomine in ſe atque nobiliſſimam conſortem *Ioannam Hallennuinam-Piennium* recepto, quod ad poſteros cum indeficiente in noſtros charitate tranſmiſerunt. Inter quos æterna memoria dignus qui hoc anno 1633. & die Ianuarij menſis XIII. fortiter & Chriſtianè obiit *Carolus Ramburius, Ioannis & Claudiæ Borboniæ* F. grauis armaturæ militibus quinquaginta præpoſitus, Vrbi & Arci Dulleniæ præfectus, Caſtrorum regiorum in Picardia magiſter, vtriuſque ſacræ militiæ Eques torquatus; ac in militiam quidem ſancti Spiritus à *Ludouico* XIII. anno 1620 cooptatus. Cui ſucceſſit *Ioannes* F. totius nunc familiæ princeps & caput, militari gloria clarus & tanti Patris digniſsima proles. Eccleſia *B. Virginis Aſſumptæ* titulo nobilitata eſt, ſed de eius conſecratione dicemus in progreſſu. Et eam quidem prædictus N. D. *Carolus* altera ferè parte auctiorem fieri curauit, ducta vt vocant ala plurium fornicum, quâ Eccleſia in longum protenditur. Atque in hunc modum habent ſe Conuentus Abbauillenſis origines, quas à R. P. *Simone Martino*, quem tempeſtiuè laudandum habemus, ex authenticis eiuſdem Cœnobij inſtrumentis didicimus.

De Rambure. *Porte Conteſſe. Leleurneur. Le Vaſſeur. Candel. Blotſiere. Gridane. De Rambure.* *Halennin-Pienne.* *Rambure De Bourbon. Doulens.*

An. M. D.

Chaſtelheraule. 1500. De Conuentu Caſtri-Eraldi.

1. DEductam hoc anno noſtrorum familiam Caſtrum Airardi qui ſcribunt longè falluntur, nec minus qui factum id *Annæ Franciæ* Glementis fundatricis noſtræ, aut etiam *Ludouicæ à Sabaudiâ* Engoliſmenſis Duciſſæ, vel denique ciuitatis (vt è noſtris plerique ſcripſerunt) beneficio arbitrantur, quod ex iis refelli poteſt quæ ex originalibus litteris ad ann. 1495. annotauimus. Fa-

1509. uit prolixè (quod nefas eſt à nobis prætermitti) recentibus initiis R. D. *Petrus Amboſius* Pictauienſis Epiſcopus LXXXIX. *Petri* Domini Callidi-montis, & *Annæ Buelliæ* filius, *Ioannis Lingonenſis* 86. quem anno 1496. laudabamus, frater; ab eo autem *Ioannes Trimullius* eius affinis S.R E. Cardinalis non imparia Deceſſore præſtitit. 1501. *D'Amboiſe. Chaumont. De Bueil. La Tremouille. Bien.*

Cõfirmatio Priuileg. Apoſt. 2. *Ludouicus* Rex cum *Bleſis* anno exeunte ageret, Pontificias Bullas, quibus Priuilegia Ordini facta, patentibus litteris publicari decreuit, eiſdemque conceſſam à ſe atque Deceſſoribus immunitatem confirmauit & amplificauit. Et quod annotari dignum eſt, litteras Apoſtolicas de verbo ad verbum in patentibus ſuis deſcribendas curauit, & præeunte præcone publicari atque promulgari conceſsit, reddita etiam ratione quod *Ordinis Fundator, Protector* & *Cuſtos* eſſet, Deceſſorúmque exemplo *ſingularem fiduciam, magnum amorem & feruentem deuotionem* (verba ſunt eius) ad dictum Ordinem haberet, atque *auſteritatem regularem* & *bonam vitam* eius Ordinis profeſſorum magni æſtimaret.

An. M. D. I.

1501. Regula II. 1. QVantùm in dies Ordinem ſuum Beatus Pater proferri videbat, tantùm vt optimis inſtitutis contineretur animo & mente cogitabat. Cùm igitur fauente ac beneuolo Rege vteretur, & priora quæ diximus regularia inſtituta reformaſſet, atque in meliorem formam redegiſſet, vt à Pontifice comprobarentur per Regem impetrauit. Ea verò quia nondùm edita fuerunt & à noſtris ea deſiderata olim atque etiamnùm à ſtudioſis deſiderari video, fierique poſſe intelligo, vt magna inde vtilitas proueniat (vt præter conuenientem Chronico breuitatem id eſſe videatur) cum aliis communicabo. Sunt igitur huiuſmodi:

ALEXANDER EPISC. SERVVS SERVORVM DEI.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Præfatio & narratio progreſſus Ordinis & Priuilegiorum eidem conceſſorũ. *AD ea, quæ circa decorem ſacræ Religionis ac ſtatum perſonarum ſub illius ſuaui iugo in voluntaria paupertate degentium ſalubriter dirigendum tendere noſcuntur, paterna ſolicitudine proſpicientes, his quæ ad hoc tam ex Apoſtolicæ Sedis conceſsione, quam prouida Miniſtrorum eiuſdem Religionis ordinatione emanarunt, libenter cùm à nobis petitur Apoſtolici adiicimus muniminis firmitatem, & alia ſuper hoc ordinamus, prout ad Religionis ipſius conſeruationem & animarum ſalutem in Domino cognoſcimus ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem pro parte dilecti filij Franciſci de Paula Ordinis Fratrum Minimorum Miniſtri generalis tunc Eremitæ Cuſentinæ diœceſis, felicis recordationis Sixto Papæ Quarto prædeceſſori noſtro, expoſito quod olim antea bonæ memoriæ Pyrrhus Archiepiſcopus Cuſentinus tunc in humanis agens eidem Franciſco vt quoddam Oratorium ſiue Eccleſiam ſub vocabulo S.* Franciſci *in tenimento de Paula dictæ diœceſis ædificare poſſet licentiam conceſſerat, ipſeque Franciſcus Oratorium huiuſmodi proprijs manibus & expenſis cum Dormitorio pro ipſius ac ſociorum ſuorum vſu & habitatione pro magna parte ædificauerat, & nonnullos ſocios vitam Eremiticam ducentes receperat, ipſeque Archiepiſcopus præfatum Oratorium ſiue Eccleſiam vnà cum omnibus iuribus & pertinentijs ſuis præfato* Franciſco *ſuæque Congregationi in perpetuum donauerat, & nonnulla alia ſuæ & ſociorum prædictorum deuotioni & ſaluti conuenientia ſalutifera & opportuna conceſſerat,*

1501. *ceſſerat, fecerat & ordinauerat, quodque Oratorium ipſum adhuc pro ſuffi-* 1501.
cienti habitatione Franciſci *& Eremitarum prædictorum perfectum omnino non erat, illudque pij Chriſti fidelium eleemoſynis cum neceſſarijs officinis continuo ædificabant, amplificabant & exornabant: Præfatus* Sixtus *prædeceſſor, tunc Epiſcopo* S. Marci, *eius proprio nomine non expreſſo, ſuis dedit litteris in mandatis ut ſi & poſtquam vocatis qui forent vocandi de præmiſſis ſibi legitime conſtaret, conceſſionem & litteras dicti Archiepiſcopi & in eis contenta cum ſuppletione defectuum approbaret & confirmaret, ipſeque* Prædeceſſor *in euentum approbationis & confirmationis ac ſuppletionis huiuſmodi eiſdem Eremitis & omnibus & ſingulis priuilegijs, indulgentijs & gratijs quibus frater Petrus de Piſis cæterique Eremitæ potiebantur & gaudebant uti & gaudere poſſent conceſſit per quaſdam primo, & deinde cum tunc Epiſcopus* ſancti Marci *præfatus ad executionem prædictarum litterarum legitimè procedens licentiam, donationem, conceſſionem, ordinationem & litteras Archiepiſcopi huiuſmodi & in eis contenta cum ſuppletione defectuum approbauiſſet & confirmauiſſet, approbatione, confirmatione & ſuppletione huiuſmodi eidem* Sixto *prædeceſſori, quodque præfatus Archiepiſcopus inter alia per eum tunc eiſdem Eremitis conceſſa prædictum Oratorium ſiue Eccleſiam* ſancti Franciſci *& alia quæcunque loca & Eccleſias per eos in poſterum recipienda cum omnibus iuribus & pertinentijs ſuis, Eremitiſque & perſonis inibi pro tempore degentibus ac rebus omnibus ad eos locaque ipſa quomodolibet pertinentibus & ſpectantibus ab omni iuriſdictione, ſubiectione & ſuperioritate Matrum Eccleſiarum ac ſua ſuæque Eccleſiæ* Cuſentinæ *cæterarumque perſonarum in perpetuum exemerat & liberauerat, ac ſub protectione, ſubmiſſione & iuriſdictione ſedis Apoſtolicæ remiſerat & relaxauerat, pro parte* Franciſci *& Eremitarum prædictorum expoſitis: quia à nonnullis aſſerebatur litteras prædictas & confirmationem, approbationem & defectuum ſuppletionem cæteraque alia & ſingula per præfatum Epiſcopum* ſancti Marci *illarum vigore facta & inde ſecuta quæcunque iuribus non ſubſiſtere, pro eo quod quamplura ſpeciali nota digna ſub generalitate verborum in eiſdem litteris expreſſa duntaxat fuerant, Idem prædeceſſor per alias ſuas, donationem, conceſſionem, ordinationem, conſtitutionem, remiſſionem, relaxationem, indulta, gratias & litteras preſati Archiepiſcopi, omniaque & ſingula in eis contenta tam circa deputationem præfati* Franciſci *in Superiorem, Patrem, Rectorem & Priorem dictæ Congregationis, & aliorum Superiorum & officialium electionem, ſtatutorum dictionem, conceſſionem iuriſdictionis in Officiales res & bona dictæ Congregationis in ſpiritualibus & temporalibus, correctionem rebellium, inobedientium & delinquentium, & illorum abſolutionem, necnon conceſſionem altaris portatilis, miniſtrationem ſacramentorum eccleſiaſticorum, confeſſiones audiendas, diſpenſationes & commutationes votorum, nec non receptionem nouorũ Eremitarum & nonnulla alia ſalutiferum ſtatũ dictæ congregationis concernentia, quæ tunc expreſſa fuerunt, ſuaſque & dicti Archiepiſcopi litteras, nec non approbationem, confirmationem & ſuppletionem defectuum præfati Epiſcopi* S. Marci, *proceſſuſque deſuper habitos & inde ſecuta quæcunque quæ pro expreſſis haberi voluit, rata & grata habens, illa omnia laudauit, approbauit, confirmauit & communiuit cum ſi-*

1501. *mili defectuum ſuppletione, decreuit quoque priores litteras ac proceſſus huiuſ-* 1501.
modi & inde ſecuta quæcunque valere ac roboris firmitatem obtinere, perin-
de ac ſi in eiſdem litteris omnia per dictum Archiepiſcopum conceſſa ſpeciali-
ter ac ſingulariter narrata & expreſſa fuiſſent: & inſuper Franciſcum *&*
Eremitas prædictos ac eorum quemlibet Eremitoriumque ſiue Eccleſiam ſan-
cti Franciſci de Paula *huiuſmodi ac omnia & ſingula Eremitoria, Eccleſias*
& loca per eos in quibuſcunque ciuitatibus & diœceſibus ac vbilibet catenus
recepta & in poſterum recipienda cum omnibus iuribus & pertinentijs ſuis,
Eremitaſque & perſonas in illis pro tempore degentes ac res & bona quæcun-
que mobilia & immobilia ad eos ac Eremitas & perſonas ac eorum quemli-
bet ac loca Eremitoria & Eccleſias huiuſmodi quomodolibet communiter vel
diuiſim ſpectantia & pertinentia ab omni iuriſdictione, dominio & poteſtate,
viſitatione, correctione & ſuperioritate præfati ac pro tempore exiſtentis Ar-
chiepiſcopi Cuſentini *& aliorum Epiſcoporum, Superiorum, Ordinariorum,*
Iudicum & ſuperiorum quorumcunque, etiam illorum in quorum iuriſdi-
ctione, ciuitatibus & diœceſibus Eremitoria loca Eccleſiæ ipſi & Eremitæ ac
perſonæ, res & bona huiuſmodi conſiſterent & conſiſtere poterant, quomodoli-
bet in futurum autoritate Apoſtolica de ſpeciali gratia prorſus exemit & to-
taliter etiam liberauit, ac ſub Beati Petri & ſedis memoratæ ac Romanæ
Eccleſiæ & ſua protectione ſuſcepit, ac exempta & immunia eſſe voluit, ſibi-
que & ſucceſſoribus ſuis Romanis Pontificibus canonicè intrantibus ac dictæ
ſedi immediatè ſubiecit, ita quod Archiepiſcopi, Epiſcopi, Ordinarij Iudices
ſupradicti ratione delicti, ſeu contractus, aut res de qua ageretur, vbicunque
committeretur delictum, vel iniretur contractus, vel res ipſa conſiſteret, nul-
lam in eos, Eremitoria loca & Eccleſias Eremitaſque, ac perſonas huiuſmodi,
ac res & bona prædicta iuriſdictionem, poteſtatem, aut dominium poſſent quo-
quomodo exercere, ſed dũtaxat corã dicta Sede vel eius Legatis ipſi Eremitæ
et aliæ perſonæ in locis, Eccleſiis & Eremitoriis huiuſmodi pro tẽpore degentes
tenerentur de iuſtitia reſpondere: & inſuper eis omnibus & ſingulis perſonis,
locis, Eremitoriis & Eccleſiis, vt omnibus & ſingulis priuilegiis in illis ac aliis
ſuis, ac ipſius Cuſentini *Archiepiſcopi litteris ſæpè dictis ac per eos habitis*
proceſſibus prædictis contentis eis ac Eremitoriis, Eccleſiis & locis huiuſmodi
conceſſis & concedendis in quacunque ciuitate & diœceſi, & vbicunque, &
in quocunque loco autoritate Apoſtolica vti & gaudere, eaque omnia & ſin-
gula in ſuis huiuſmodi, & aliis præfati Archiepiſcopi prænominatis litteris
& proceſſibus deſuper habitis contenta, cuiuſuis Superioris ſuper his aut
aliquo præmiſſorum licentia minimè requiſita, & quibuſcunque etiam con-
tradictionibus, exceptionibus & impedimentis remotis, autoritate prædicta
liberè & licitè exercere poſſent & valerent conceſſit & indulſit. Poſtea verò
piæ memoriæ Innocentius Papa Octauus *etiam prædeceſſor noſter per alias*
ſuas in quibus litteræ Sixti *prædeceſſoris huiuſmodi de verbo ad verbum*
inſertæ fuerant, eaſdem litteras ac omnia & ſingula in eis contenta recenſens,
laudem, approbationem, confirmationem, communitionem, ſuppletionem, de-
cretum, exemptionem, liberationem, ſuſceptionem, voluntatem, conceſſionem,
& indulta huiuſmodi ac prout illa concernebant omnia & ſingula in eiſdem
litteris contenta & narrata autoritate Apoſtolica confirmauit & approbauit,
cum

1501. *cum ſimili defectuum ſuppletione. Poſtmodùm verò pro parte dictorum Eremitarum nobis expoſito quod præfatus* Franciſcus *habens ad hoc ab eodem* Pyrrho *Archiepiſcopo ſpecialem facultatem per eoſdem* Sixtum *&* Innocentium *prædeceſſores ſucceſſiuè confirmatam, & ad quæcunque loca quæ eidem Congregationi donari contingeret ampliatam, illius vigore pro ſalubri directione Eremitarum congregationis eiuſdem nonnulla diuini cultus augmentum & animarum ſalutem & vitæ Eremiticæ huiuſmodi perſeuerantiam, & eorum proſperitatis votiuæ ſucceſſus concernentia ſacris Canonibus non contraria ſub Regulâ Ordinis Fratrum* Minimorum *pauperum Eremitarum dicti fratris* Franciſci de Paula, *in tredecim Capitulis contenta ſtatuerat & ordinauerat, quæ voluerat & mandauerat per Eremitas eiuſdem ſocietatis perpetuis futuris temporibus obſeruari: nos tunc ſupplicante etiam claræ memoriæ* Carolo *Francorum Rege qui ad dictum Ordinem ſingularem gerebat deuotionem, per alias noſtras litteras ſtatuta & ordinationes huiuſmodi ac omnia & ſingula in dictis capitulis contenta, quæ tunc diligenter inſpici, & de verbo ad verbum inſeri fecimus etiam cum ſuppletione defectuum approbauimus & confirmauimus. Poſtea verò per reliquas noſtras in forma Breuis litteras omnia & ſingula priuilegia, indulgentias, immunitates, exemptiones, gratias & indulta quæcunque ipſis Eremitis & eorum Ordini ac domibus etiam antè erectionem huiuſmodi Ordinis dum Eremiticam vitam ducerent per eoſdem* Sixtum *&* Innocentium, *ac alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & nos quomodocunque conceſſa quæ omnia pro expreſſis haberi volumus autoritate Apoſtolica approbauimus, & perpetuæ robore firmitatis obſeruari decreuimus. Et quia dicti prædeceſſores ſingula priuilegia, exemptiones, immunitates, indulgentias, & indulta quæcunque* Prædicatorum, Minorum, Eremitarum Sancti Auguſtini, *ac* Carmelitarum, *nec non alijs Mendicantium Ordinibus & illorum profeſſoribus ac domibus, & eorum Eccleſias viſitantibus, & cuilibet eorundem Ordinum quomodocunque conceſſa ad Ordinem* Minimorum *huiuſmodi extenderant, Nos pariter eorum extenſionem confirmauimus, & ſi quæ alia indulta, priuilegia & gratiæ poſt datam extenſionem eiuſmodi à dictis prædeceſſoribus, vel à nobis, eiſdem Ordinibus Mendicantium, vel alicui eorum conceſſa eſſent, ad eoſdem Eremitas, ac illorum Ordinem & domos extendimus & ampliauimus; ac ipſis ſuffragari voluimus in omnibus ac per omnia perinde ac ſi pro eis emanaſſent prout in ſingulis litteris & capitulis prædictis plenius continetur.* 1501.

Carolus VIII.

Not. decem ſem prius legerum.

Cùm autem ſicut exhibita nobis nuper pro parte Franciſci *& Eremitarum prædictorum petitio continebat, ipſe* Franciſcus *vnà cum alijs nonnullis Eremitis Congregationis eiuſdem tredecim capitula Statutorum & Ordinationum prædictarum in decem capitula reduxerit, & illorum aliqua pro ſalubri directione fratrum* Minimorum *eiuſdem Ordinis olim ſocietatis dictorum Eremitarum mutauerit, aliqua etiam addiderit quæ voluit & mandauit per eoſdem fratres deinceps perpetuis futuris temporibus obſeruari, ipſi etiam cupiant Regulam pro perſonis vtriuſque ſexus pœnitentiam ſecundum ipſius fratris* Franciſci *ſalubria monita facere volentibus ſecundum modum viuendi eis per ipſum Fratrem* Franciſcum *in ſeptem capitulis redactum da-*

Supplicatio pro ſecunda Regula & priuilegijs.

Addita Regula pro tertiarijs.

1501. *tum ad fratres Minimorum & eorum Ordinem extendi pariter & ampliari, pro parte Franciſci & aliorum fratrum dicti Ordinis prædictorum nobis ſit humiliter ſupplicatum vt ſingulis, tam* Pyrrhi *Archiepiſcopi, quàm Epiſcopi* S. Marci, *&* Sixti, *&* Innocentij, *prædeceſſorum prædictorum, ac noſtris litteris prædictis, & in eis contentis, necnon reductioni, mutationi, alterationi ac Regulæ, ſeu modo viuendi prædictis robur Apoſtolicæ firmitatis adijcere, & Regulam huiuſmodi in Ordinem Minimorum de nouo erigere, nec non Regulam ſeu modum viuendi fratrum tertij Ordinis huiuſmodi ad eoſdem fratres extendere & ampliare, ac aliàs in præmiſsis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.* 1501.

Cõfirmatio & approbatio præd. Regularum & Priuilegiorum.

Nos igitur qui amatores Regularis vitæ libenter confouemus & pia ac paterna pietate proſequimur, & eis quantum cum Deo poſſumus fauorem beniuolum impartimur, huiuſmodi nec non Chariſsimi in Chriſto filij noſtri Ludouici Francorum Regis Illuſtris, qui vt aſſeritur ad eoſdem fratres Minimorum, *& eorum Ordinem ſpecialem gerit deuotionis affectum nobis ſuper hoc pro eiſdem cum inſtantia ſupplicantis ſupplicationibus inclinati,* Pyrrhi *Archiepiſcopi ac* Sixti *&* Innocentij *prædeceſſorum prædictorum, ac noſtras litteras prædictas, necnon omnia & ſingula in eis contenta, alia etiam priuilegia, immunitates, exemptiones, & indulta quæcunque eiſdem fratribus Minimorum ac eorum* Ordini *& domibus à Sede Apoſtolica vel Legatis eiuſdem, ſeu alias quocunque modo facta & conceſſa quatenus in vſu exiſtunt, necnon reductionem, mutationem, alterationem, dictorum decem Capitulorum ac Regulam, ſeu modum viuendi fratrum tertij Ordinis huiuſmodi, nec non omnia & ſingula in decem Capitulis ac Regula, ſeu modo viuendi huiuſmodi contenta quæ diligenter inſpici ac præſentibus de verbo ad verbum annotari fecimus autoritate Apoſtolica tenore præſentium approbauimus & confirmauimus, ac præſentis ſcripti patrocinio communiuimus, ſupplemuſque omnes & ſingulos defectus, tàm iuris quàm facti, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, & pro potiori cautela ſocietatem pauperum Eremitarum huiuſmodi in* Ordinem *fratrum* Minimorum *dicti* Franciſci de Paula *erigimus, ac ſingulas litteras & in eis contenta, ac priuilegia, conceſsiones, immunitates, exemptiones, & indulta quæcunque eiſdem fratribus ac eorum Ordini & domibus à Sede Apoſtolica prædicta, vel Legatis eiuſdem, ſeu aliàs quomodocunque facta & conceſſa, quæ hîc, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent præſentibus haberi volumus pro expreſsis, quatenus ſunt in vſu & obſeruantia, innouantes & de nouo concedentes, ea omnia quæ circa ſtatuta & ordinationes confirmata per eundem Franciſcum reducta, immutata, & alterata fuerunt, de nouo eadem autoritate reducimus, immutamus & alteramus, Regulamque ſeu modum viuendi fratrum tertij Ordinis huiuſmodi ad eoſdem fratres Minimorum extendimus ac volumus illam & illum nec non contenta in dictis decem capitulis iuxta eorum continentiam & tenorem perpetuis futuris temporibus per eiuſdem Ordinis Minimorum fratres qui nunc ſunt & pro tempore erunt pro eorum regularibus inſtitutis inuiolabiliter obſeruari. Tenores verò dictorum decem Capitulorum, necnon Regulæ ſeu modi viuendi fratrum tertij Ordinis huiuſmodi de verbo ad verbum ſequuntur & ſunt tales:*

Ludouicus XII.

INCIPIT

1501. INCIPIT REGVLA ET VITA FRATRVM MINIMORVM FRATRIS FRANCISCI DE PAVLA. 1501.

CAPITVLVM PRIMVM.

De obſeruantia diuinorum præceptorum.

FRatres Minimorum Minimi qui vitam & regulam ſanctiſſimi Euangelij D. N. Ieſu-Chriſti imitantur, viuentes ſub voto Paupertatis, Caſtitatis, Obedientiæ, & vitæ Quadrageſimalis, promittunt obedientiam & reuerentiam Sanctiſſimo Chriſti Vicario *Alexandro* Papæ *Sexto*, & eiuſdem ſucceſſoribus canonicè electis & Eccleſiæ Romanæ: Fratrique Franciſco de Paula, & eius pro tempore ſucceſſoribus. Studeant omnes huius Religionis fratres humiliter obedire, nunquam ab huius vitæ & Regulæ profeſſione receſſuri, quam qui ſecuti fuerint pax ſuper illos & benedictio Dei. Suſcipientes verò hanc vitam ac ſub hac Regula profitentes primùm diuina præcepta cum reliquis eorum ſaluti congruentibus ſcire & ſedulò obſeruare intendant, Deum ante omnia & ſuper omnia toto corde totiſque viribus amantes, & proximum ſicut ſemetipſos, deinde vniuerſalia Eccleſiæ præcepta cuſtodire curent, neque his contenti ſint, ſed vt feruidi ad reliqua Euangelij conſilia aſcendere libenter & auidè contendant, recordenturque cùm hæc omnia fecerint ſe eſſe inutiles ſeruos, & meminerint quod nemo ponens manum ad aratrum, & aſpiciens retrò aptus eſt
Luc 9 62. regno Dei.

CAPITVLVM SECVNDVM.

De diuino Officio & Sacrificio.

Nota de Calendario. LAudibus diuinis Fratres Clerici alacriter inſtantes Horarum Canonicarum Officium ſecundum ritum Curiæ Romanæ, Calendario tamen correcto, vt ſint vnius moris in domo Domini per totum Ordinem, concorditer obſeruandum, voce quadrata & ſine nota perſoluant. De feſtis ſolemnibus terræ aut loci Miſſa conuentualis, ſi dicenda videbitur dumtaxat fiet cum commemoratione feſti de quo celebratur officium, Dedicationis autem Eccleſiarum Ordinis, tam præteritæ, quàm futuræ feſtum per vniuerſum Ordinem Dominica prima poſt Octauam Viſitationis Virginis Mariæ vnanimiter ſolemnizando. In Dominicis, in ſolemnibus diebus, in feſtis terræ vel loci in quo fratres habitant in præſentia funeris, & in aliis ſi videbitur, poterit Miſſa in Choro legi voce quadrata & hoc ſine nota, in modum Canonicarum Horarum. In his autem Miſſis poterunt vnus vel duo, & ad plus tres fratres ſeruientes indui. Miſſæ autem particulares obligatoriæ, ſeu quæuis alia ſuffragia perpetua non acceptentur in Ordine, ſed tantum in ge-

1501. nerali, aut ſaltem aliquo limitato tempore. Præterea fratres non Clerici dicant triginta *Pater noſter*, cum totidem *Aue Maria* pro Matutinis, pro Laudibus decem, pro Veſperis duodecim & pro qualibet reliquarum horarum ſeptem, in fine cuiuſlibet dictarum horarum dicentes *Gloria Patri*, & *Sicut erat*, &c. orentque pro defunctis dicendo quinquies *Pater noſter*, & totidem *Aue Maria*, pro matutinali officio & ter pro qualibet reliquarum horarum in principio & fine dicti numeri dicendo, *Requiem æternam*, &c. Infraſcriptis diebus ſinguli fratres non Sacerdotes, & etiam Oblati, quos legitima cauſa non excuſat, ſacroſanctum Christi corpus deuotâ mente ſuſcipiant, in prima videlicet Dominica Aduentus, in Natiuitate Saluatoris noſtri, in Epiphania, in Purificatione Virginis, in prima Dominica Quadrageſimæ, in Cœna Domini, Aſcenſione, Pentecoſte, Corporis Chriſti ſolemnitate, in feſto Dedicationis Eccleſiarum Ordinis, in Aſſumptione & Natiuitate Virginis Mariæ, in feſto Angelorum in fine Septembris, in ſolemnitate Omnium Sanctorum: vt autem illud deificum Sacramentum fratres amantiſſimi vobis non cedat in iudicium, ſingulis hebdomadis ſemel ad minus confeſſione ſacramentali conſcientias veſtras expiare, & cum dies Communionis aduenerit, in Capitulo ſigno præuio, niſi cauſa vos excuſet, aliqua reconciliatione, curetis. 1501.

Communio generalis.

Not. de feſto S. Michaelis & Angelorum.

CAPITVLVM TERTIVM.

De differentia habitus Profeſſorum & Nouitiorum, & diſtinctione Oblatorum & Tertiariorum.

INdumenta tam prælatorum quàm ſubditorum ſine differentia ſint de panno ex lanâ pecorinâ nigrâ & ſine tincturâ, ſit autem habitus vt tibiæ tegantur vſque ad talum longus, caputium verò vſque ad femora antè & retro protenſum, cingulo laneo coloris habitus nodis quinque nodato, quatuor videlicet pendentibus cingatur: & hic ſit habitus profeſſorum, quem niſi cauſa neceſſitatis, mutationis, reparationis, vel mundationis nunquam dimittere licebit: ſub quo vnam vel plures tunicas de humili & vili panno, lanicas etiam camiſeas canapóque & lana ſimul contextas vt neceſſitas exegerit deferre poterunt; chlamide nuſquam rugata vel criſpata vſque ad ſuram protenſa cum cuculla ad caput tegendum apta, retro conſuta intus vel extra vt libuerit vti valeant: Zocolis verò ligneis ſeu ſotularibus Apoſtolicis, aut etiam ſoleis ex ſparto vel funibus iuxta Prouinciarum varietates intus vel extra vti poterunt, de integris autem calceis Corrector cum fratribus ſecundum Deum maximè itinerando diſpenſare poterit, extra tamen vniformitas ſeruetur. Humiles ac paruas tonſuras, capillis reliquis ne defluant frequenter attonſis, ſanctuario miniſtrantes ferant. Caligis vſque ad genua & parumper ſupra longis ac etiam femoralibus laneis vti poterunt. His omnibus conformes erunt nouitij reſeruato caputio quod vſque ad cingulum dumtaxat, ita quod cingi non valeat

protendetur

1501. protendetur vt intelligant tam de ſæculo, quam qui de quacunque alia Religione ad hanc religionem canonicè tranſeunt, ſeu veniunt, ſe non ligari, ſed probari, quos omnes per annum probari volumus, cingulum verò cum tribus nodis & chlamidem ſine cucullâ deferant. Oblati autem Ordinis habitum prædicti coloris vſque ad medium tibiarum longum, ſiue crurium, cum cordone quatuor nodos habente deferant, ca- 1501.

Not. de corneta quæ aliàs byrrhū dicitur.

putium ad modum antiquorum cum corneta quadam ſatis ſtricta, quæ ſit talis longitudinis quod à capite vſque ad renes protenſa ſub cingulo poſſit cingi, ac cùm ſuper ſcapulam portatur cum eodem ne cadat retineri, quo vti poterunt niſi in aliqua patria vſus talis indecens videretur, non tamen ipſum penitus induant, ſed cùm caput tegitur cauda per humeros extendatur: & ſi mantello vtantur, illud ſine cuculla portent, ſitque prædicti coloris, & pro capite ac brachiis emittendis dumtaxat apertum, ad modum habitus vel minus longum quo vti poterunt ad beneplacitum. Pro officio verò matutinali dicant viginti *Pater noſter* & totidem *Aue Maria*, pro Laudibus ſeptem, pro Veſperis decem, pro reliquis horis quinque, & pro defunctis dicant vigeſies *Pater noſter*, & totidem *Aue Maria*, in principio, & in fine dicti numeri dicendo *Requiem æternam*, & *Lux perpetua*, &c. ſingulis feriis ſextis, & à feſto Beatæ Catharinæ excluſiuè, vſque ad Natiuitatem Domini cum ieiuniis Eccleſiæ ieiunent, ſtabilitatem & permanentiam perpetuam promittentes: ſocietatem iſtam exire, nec alium gradum aſcendere præ- *Officium Oblatorū.* ſumant, ſed voce carentes ſubque votis obedientiæ, paupertatis, caſtitatis, & quadrageſimalis vitæ, pœnitentiam agentes, fratribus humiliter obſequantur. Poterunt nihilominus pecuniam tangere, ſoli ambulare, ſed non ad monaſteria monacharum, ſicut nec cæteri fratres abſque Sedis Apoſtolicæ expreſſa licentia, præterquam ad loca communiora accedere. Huiuſmodi Oblati valebunt antè vel poſt profeſſionem in prouiſores ſeu procuratores eligi, intuſque ſimiliter & fratres in probatione exiſtentes vnum vel plura minora officia iuxta Capituli localis ordinationem exercere poterunt: conſiderata verò debilitate tam illis quàm fratribus de conſenſu Correctoris & Capituli localis licebit aſinare. Hi Oblati calciamentis integris, caligis longis & camiſijs canabinis vti poterunt de licentia Correctoris & Seniorum conſilio. Extra verò loca in quibus pro tempore reſidebunt nihil quantumcunque minimum ſit cuiquam dare aut accommodare, nec litteras quorumcunque portare aut etiam mittere, ſicut nec alij fratres abſque licentiâ Superioris præſumant, & vt omnia ritè & honeſtè erga fratres fiant, quatuor Oblati ad minus in quolibet Conuentu ſi poſſibile

Not de Tertiarijs.

ſit habeantur. Tertiarij autem Ordinis vtriuſque ſexus cordone ſeu cingulo tribus dumtaxat nodis nodato vtantur, habitum portantes diuinumque officium facientes prout in eorum Regula continetur, qui etiam cum Procuratoribus ſecularibus Religionis gratijs & indulgentijs Ordinis gaudebunt: de quibus etiam Tertiarijs fratres non plus ſe intromittant, quàm in eorum Regula exprimitur.

CAPITVLVM QVARTVM.

De recipiendis ad Ordinem, & quando fratres humilitati, orationi, & taciturnitati inſiſtere habebunt.

RECipiendi ad Ordinē iſtum à ſeculi vanitate fugientes penes Generalem & Prouinciales Correctores, aut quibus per eos fuerit commiſſum autoritas reſideat, qui per ſe vel alios idoneos fratres de omnibus ad legitimū Religionis ingreſſum neceſſariis interrogent, ſi in fide Catholica inueniantur firmi, nullo errore infecti, non vxorati, nullis ratiociniis & debitis obligati, & 18. annū ad minus attigerint, & qui præuiâ maturâ deliberatione in Clericos vel Laicos recipiantur, & in iſto ſtatu in quo recepti fuerint perpetuo permaneant: ſi verò teſtimonium bonum à fratribus & inſtructore Nouitiorum habuerint ad profeſſionem poſt annum admittantur: omneſque fratres ſint benigni & exemplares non alios ſed ſeipſos iudicantes, orationi cum eis vacat incumbentes, multiloquium fugientes, ſi enim de bonis verbis propter ſilentij grauitatem aliquoties eſt tacendum, eo magis ab illicitis ob culpam euitandam erit abſtinendum, cum in nouiſſimo die de omnī verbo, nedum iniquo, ſed etiam otioſo ſtrictiſſima ſit reddenda ratio, idcircò exhortor atque moneo vt præcipuè in Eccleſia, Dormitorio atque Clauſtro ſilentium obſeruetur, ſimiliter à Completorio vſque ad Primam, & etiam in Refectorio tempore refectionis.

Cōditiones recipiendorum.

CAPITVLVM QVINTVM.

De Superioribus Ordinis, & de reuerentia & obedientia ipſis exhibenda.

CVm virorum Deo conſecratorum ab eo qui tentationis bella non ſubegerit curam ſuſcipere non expediat; cúmque ad ſubditorum regimen debitum inter animi dotes neceſſaria ſit experientia, qua dictante certiùs operetur artifex expertus artifice non experto, eapropter nullus in Ordine iſto præficiatur, nec in electione & depoſitione ſuperiorum vocem habeat, niſi per triennium profeſſus laudabiliter vixerit, nec poſt dictum triennium demptis Sacerdotibus primitus hoc in Ordine profeſſis, ſi tamen vigeſimum quintum annum attigiſſent, niſi conſenſu Capituli Prouincialis interueniente. Ordinis autem iſtius ſuperiores quoſcunque Correctores nuncupandos cenſemus, vt ſeipſos prius corrigentes fratrum ſuorum defectus cum charitate & compaſſione delere & emendationem potius quàm punitionem prætendentes Communitati in victu & veſtitu ſe conformare debeant: nullumque ex fratribus ſuis *Minimis* & ipſi *Minimi* quacunque gratia autoritate ve præemineant præſtantia contendere aut concutere præſumant. Fratres verò ſubditi Correctorem velut Patrem ſpiritualem offendere timeant, nec dum arguuntur, cum eo ſuper quacunque re, niſi ſit contra

1501. tra Deum, animam ſuam, Regulã iſtam, ſuperba ceruice contendere aut 1561.
ei arroganter reſpondere audeant, ſed re & verbo vt filij beneuoli eós venerentur, & ad quæcunque interrogata promptè reſpondentes obedientiam ſibi iniunctam cum manſuetudine & charitate perficere non negligant: proinde patrem Generalem & Correctores Prouinciales cùm ad eos declinauerint, præcipua reuerentia recipientes debito honore proſequantur, nihilominus tamen ſi Correctores contrà hanc Regulam aliquid facerent liceat cuilibet profeſſo eos benignè & charitatiuè admonere.

CAPITVLVM SEXTVM.

De Prædicatoribus ac Secularium confeſſoribus, cæteriſque officialibus.

IN Prædicatores & Confeſſores Secularium aſſumendi, ſint timorati ac boni teſtimonij, & in Capitulo Generali ac Prouinciali circumſpectè & attentè examinati, & qui idonei inuenti fuerint Correctoris Generalis aut Prouincialis benedictione approbentur & confirmentur, & à dictis officijs per eoſdem ſuſpendantur vel priuentur vſque ad proximum Capitulum Prouinciale aut Generale; qui tunc ibi confirmabuntur, aut de alijs prouidebitur, qui quidem ſic ordinati officia prædicta in nomine Domini cum timore exercere poterunt. In Lectores ordinarios deputati à curioſitate caueant, vtilitati magis quàm ſubtilitati intendendo, gradum etiam magiſterij aſſumere fratribus nunquam liceat. Demùm quando aliqui fratres ſic ægrotauerint quod communitatem ſequi non valeant, ad Infirmariam conducantur, ſi videbitur, & Infirmarius de Oblatis per Correctorem & Seniores ordinetur, qui quidem Oblatus de medici, ſi affuerit, aut in eius abſentia de aliquarum expertarum & timoratarum perſonarum conſilio primitus de cibis quadrageſimalibus charitatiuè & diligenter infirmo ſubueniat: ſi autem infirmitas inualuerit, de prædictorum conſilio, vt priùs tactum eſt de cibarijs quibuſcunque pro ſanitate recuperanda opportunis foueantur, illis iuxta loci facultatem ſubueniendo: qui quidem infirmi cùm conualeſcere cognoſcentur, ſic quod conſuetis cibis ali poſſint ad priſtinam felicémque reuertantur, aut reducantur conſuetudinem. Similiter qui diutino ſeu naturali languore laborant, ſupportentur, vt infra exprimitur, gaudentes de tempore ſibi ad pœnitentiam faciendam commodato. Infirmaria autem centum pedum interuallo ad minus ſi poſſibile ſit, à Conuentu ſeparetur, & nullo modo in interioribus officinis eſſe permittatur: carnes verò ſeu oua, butyrum, caſeus, ſeu quæuis lacticinia, aut ex eis confecta per Conuentum nullatenus portentur, niſi eſſent candelæ aut vnguenta cauſa neceſſitatis ex pinguedine compoſita, ſed Corrector per Oblatos aut Procuratores de talibus ſecundum medici conſilium prouideri faciat, eo quòd huiuſmodi pinguia fratribus ſanis intus & extra prohibentur. Fratres autem infirmi qui ſe à paſchalibus cibis abſtinere voluerint, niſi eſſent ſenſu læſi aut mẽte capti, ad illæ

1501. violenter non cópellantur, niſi de cóſilio medici ac licentia ſeu mádato 1501.
Correctoris: ipſi verò Oblati infirmis deputati in ipſa Infirmaria cum infirmis reſideant, nec liceat cæteris fratribus Infirmariam intrare tempore quo infirmi in illa fuerint, niſi de licentia Correctoris, aut etiam niſi loco Oblatorum, aut cum ipſis Oblatis de Correctoris & Seniorum conſilio ad ſeruiendum ipſis infirmis deputati eſſent. Poſtremò hoſpites hilari corde & vultu placido recolligantur ac de cibis quadrageſimalibus, & non aliis, illis ſubueniatur. Fratres verò qui bini & bini incedere debent quamdiu cum obedientia extra Conuentum vadunt vnus eorum vice Correctoris fungatur, & in egreſſu & regreſſu benedictionem Correctoris non omittant. Et quia mulierum familiaritas plurimum obeſſe noſcitur, idcirco mulieres quaſcunque hoſpitio recipi ſtrictiſſimè prohibemus: poterunt tamen fundatrices & earum natæ atque hæredes & de ſtirpe regia progenitæ cum earum comitiua ſepta locorum noſtrorum intrare & communiora Conuentus loca viſitare, ſimiliter etiam Duciſſæ, Baroniſſæ, & Comitiſſæ, ſeu alio nomine nuncupatæ, cum à longè deuotionis cauſa ad noſtra diuerterint loca, cum omni honeſtate & decenti ſocietate cum Dei benedictione bis aut ter in anno intrare ac eadem viſitare permittantur: diebus tamen & horis ad id per Correctorem & Capitulum pro tempore ſtatutis, & dummodo dictæ mulieres ibi non pernoctent.

De hoſpitibus recipiendis.

No. de ingreſſu Fœminarum & aliarum.

CAPITVLVM SEPTIMVM.

De paupertate fratrum & rerum expropriatione.

QVI non renunciauerit omnibus quæ poſſidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus. Eapropter fratres fugitiua & velut vmbra prætereuntia reſpuentes nihil quantumcúque minimum ſit ſibi approprient: ſi igitur cuicunque fratrum vndecunque aliquid donari contigerit, per Correctorem de ſcientia Conuentus, cui neceſſe fuerit charitatiuè diſtribuatur: in omnibus tamen tam veſtimentis, quàm ædificiis humilitatis nutrix paupertas ſemper innoteſcat. Et quoniam nummus eſt animarum viſcus multis in perditionem cedens, idcircò pecuniarum nedum proprietatem, ſed & contactum, vt peccandi tollatur occaſio, ſtrictiſſimè interdicimus, itaque eas tangere aut ſupra ſe quouis modo ſcienter portare nulli fratrum vnquam licebit. Verumtamen ob fidelium deuotionem, diuini cultus augmentationem, fratrumque ſubuentionem, cippum, ſiue truncum ne fratrum mendicitas fidelibus ſit oneroſa, vagationis quæſtuoſæ, potius quàm pietatis materia illis impendatur habere toleramus, permittentes quod ſi qui deuotionis cauſâ pietatiſvè obtentu eleëmoſynas annuales, ſeu perpetuas pro Eccleſiæ fratrumque neceſſitatibus piè releuandis legare voluerint, modo infra ſcripto gaudere valeant. Ita tamen quod fratres à perfectione & puritate paupertatis promiſſæ non diſcedant, in proximiori ciuitate, aut villa ſeu caſtro vbi fratres locum & ſitum habere contigerit, Rectores, Præſides, Scabini,

Lucæ 14.

De eleëmoſynis recipiendis.

1501. Scabini, Conſules, Electi, Iurati, aut Domini de Conſilio, ſeu quouis alio nomine nuncupantur bonorum annualium, ſi quæ fuerint veluti tutores & procuratores locorum, ac dictas eleëmoſynas annuales piè Deo largientium & donantium curam habeant: vnum vel plures recollectores huiuſmodi eleëmoſynarum fratribus per manus Oblatorum aut amicorum ſpiritualium per eoſdem fratres conuentualiter electorum iuxta legantium intentionem diſtribuendarum deputaturi: idcirco ſi à paupertatis profeſſoribus abdicatis rerum dominijs dictæ eleëmoſynæ annuales & perpetuæ in toto vel in parte auferantur, fratres vt filij veræ pacis cum hominibus nullo pacto in Iudicio vel extra contendant, ſed huiuſmodi Rectoribus, Præſidibus, Scabinis & Dominis prædictis ſolicitudinem relinquant. A contentionibus igitur liberi non ſint modicæ fidei, ſed in Domino oſtiatim mendicando ſpem reponant. Præterea non intendimus per hoc quin fratres dictos Dominos de conſilio, ſeu politiæ gubernatores, aut in recollectores eleëmoſynarum perpetuarum deputatos benignè monere poſſint, quod eleëmoſynas legatas pro conſcientiarum ſuarum exoneratione & animarum ipſorum legantium ſalute dignentur iuxta piam legantium intentionem fideliter impendere. 1501.

CAPITVLVM OCTAVVM.

De diſpenſatione eleëmoſynarum pecunialium.

QVia fratres chariſſimi Regula noſtra ſpecialiter prohibet vt fratres noſtri nihil ſibi approprient, ſed ſint tanquam peregrini & aduenæ in hoc ſeculo Domino famulantes, & quod nullus inter vos ſuum quidquam dicere audeat, ſed omnia ſint de Eccleſia & vnicuique à Patre diſtribuatur prout opus eſt, cuiuſlibet ætate & qualitate conſiderata, & pecunias accipere aut quouis modo ſuper ſe portare ipſa Regula noſtra perpetuò interdicit, ac ſuperiores pro neceſſitatibus infirmorum, ac fratribus induendis per amicos ſpirituales, aut locorum procuratores de ſcientia Conuentus pecunias vndecunque prouenientes, ſiue quauis de cauſa accipi facere, & per eoſdem in capſa quatuor clauaturis clauſa reponere, & de ſcientia Conuentus exponere ipſa Regula noſtra continet, prout in ſexto capitulo dictæ Regulæ noſtræ autoritate Apoſtolica confirmatæ pleniùs continetur. Quoniam panem quotidianum pro corporis neceſſitate non voluptate petendum Chriſtus paternaliter docuit, pro neceſſitate ipſorum fratrum, & ne per repoſitionem eleëmoſynarum huiuſmodi in terra nos theſaurizare videamur, ſed theſaurum in cœlo quod fur neque ærugo demoliuntur, pia largitione acquiramus, capitulum ipſum in aliquo commutari pro ſalubriori vita & paupertatis obſeruatione non indecens eſt, ea propter neceſſariæ, tam Eccleſiæ, quàm ædificiorum reparationi quam fratrum debitæ ſubuentioni de legatis, procuratis, mendicatis & largitis, prout opus eſt ſtatui noſtro communiter viuendo conuenit, conduidantur: prius ta-

Not. omnia de Eccleſia.

1501. men ſinguli fratres notitiam eleëmoſynarum habeant, vt fideliter orare 1501.
valeant ad Dominum pro pia intentione donantium. Porrò dictæ eleë- Not. de benefactorum
moſynæ per duos fratres capitulariter electos, Oblatorum, aut amico- cognitione.
rum ſpiritualium miniſterio, in Eccleſiæ, ac fratrum vſum iuxta ordi-
De eleemoſynarum diſtributione. nationem Correctorum & Capituli prouidè conuertentur. Si verò fratribus de tegumentis & vitæ neceſſariis aliiſque vt præfertur rationabiliter prouiſis, ex eleëmoſynis annualibus, ſeu perpetuis aliquid ſuperfuerit, per prædictos Rectores & huiuſmodi Officiales de conſenſu Capituli localis piè & charitatiuè in pias cauſas diſtribuatur. Correctoribus verò tempore ſui Correctoriatus non liceat extra Conuentum exire propter communitatem, prædicare, aut Secularium confeſſiones audire, niſi iuſta de cauſa, & hoc de conſenſu Capituli.

CAPITVLVM NONVM.

De Ieiunio.

CVm ieiunium corporale vitia comprimere, virtutes acquirere, dæmones effugare noſcatur, ideò Fratres ſanctam Quadrageſimam à Quinquageſima incipientes iuxta communem ordinationem Eccleſiæ vſque ad Domini noſtri Reſurrectionem cæteraque ieiunia obſeruantes, à Feſto Omnium Sanctorum excluſiuè, vſque ad Natiuitatem Domini cum quartis & ſextis ferijs per anni circulum ieiunare ſolliciti ſint, Octauis Paſchæ & Natiuitatis Chriſti, feſtiſque infra ſcriptis, videlicet Natiuitatis S. Ioannis Baptiſtæ, Apoſtolorum Petri & Pauli diebuſque Communionum, ſi quarta feria occurrerint, excluſis: poterunt nihilominus Correctores ſuper prædictis ieiuniis ſecundùm Deum diſpenſare. In itinere autem fratres non aſtringantur ieiunio corporali. Et vt efficaciùs omnis crapulæ tollatur occaſio, aliquid comeſtibile aut potabile in cellis ſuis tam prælatis quam ſubditis, niſi aquam aut quid medicinale, & hoc de licentia Correctoris tenere, nec vltra horam prandij ſolitam, demptis infirmis & viatoribus, abſque ſuperioris licentia comedere minimè conſulimus: qui tamen diutino & naturali languore laborant in ieiuniis & laboribus, & vigiliis charitatiuè & fraternaliter ſupportentur. Cæterùm fratres in domibus Secularium cùm commodè ad Conuentum ſuum redire potuerint recumbere non debeant, tria tantummodò loca refectioni congrua, videlicet Refectorium pro ſanis, Foreſtariam pro hoſpitibus, & Infirmariam pro infirmis deputantes: neceſſitate tamen interueniente Corrector cum ſenioribus de quodam loco fratribus ob Religionis onera fatigatis ſecundùm Deum diſpenſare poterit. Not. de fratribus itinerantibus, aut aliàs fatiſcentibus.

1501. 1501.

CAPITVLVM DECIMVM.

De Capitulis & electionibus Prælatorum.

SInguli fratres vnum è ſocietatis fratribus triennalem Patrem & Correctorem, ſeruumque omnium fratrum, poſt prædictum *Franciſcum* in Generalẽ habere teneantur. De triennio autem in trienniũ fiat electio Generalis & Prouincialiũ, quibus tres fratres timorati & capitulariter electi in ſocios & diſcretos deputentur, cũ quibus Ordinis negotia maturè tractent. Ipſe autem Generalis Corrector gregem ſibi commiſſum diligenter viſitet, quem ſi commodè viſitare non poterit, vnus vel plures Vice-Correctores, quia ſic eos nuncupari volumus, vnicuique Prouinciæ ſi videbitur tribus ſociis deputatis ab eodem de ſociorum ſuorum conſilio eligantur. Si etiam ex cauſa legitima Corrector Pro- *Not. de Viſitatoribus.* uincialis totam Prouinciam viſitare non poſſet, per Vice-Correctorem vt prius ſuccurratur. Dicti autem Viſitatores, ſeu Vice-Correctores nulla autoritate, ſeu præeminentia niſi miſſi, in actu viſitationum fungantur. Præterea in quolibet Capitulo Generali prænominati Correctores fidelitatem Ordini promittant; eandem promiſſionem coram Capitulo Conuentus faciant locales Correctores cum ſuis tribus ſociis, & etiam cæteri qui in ſuis electionibus præſentes non fuerint & hoc in primo die ſui officij. Correctores verò Generales & Prouinciales officio ſuo triennali peracto ſint triennio ad minus ſubditi: Correctores verò locales ſingulis annis in Capitulo Prouinciali mutentur, & per annum ad minus ſubdantur. Poterunt nihilominus Viſitatores & Correctores locales aſſumi in Prouinciales, & Prouincialis in Generalem Correctorem. Inſuper omnes tam prælati quàm ſubditi in Capitulis Generalibus aut aliis, vel extra à quibuſcunque ſtatutis, vel ordinationibus nouis contra hanc Regulam & fortalitium, ac etiam aliis ab his quæ vel quas prædictus Franciſcus de Paula ordinauerit, & in futurum *Protector.* ſua durante vita autoritate Apoſtolica ordinare, iam ordinata augere aut diminuere poterit, ſummopere caueant, nec aliquas litteras contra hanc Regulam impetrare præſumant. Præterea petatur à Domino Papa vnus de Venerabili Collegio Cardinalium qui ſit benignus amator & fautor huius Religionis. Et vt hæc Regula meliùs obſeruetur, quoli- *Not. de Regula exponenda.* bet menſe diebus capitularibus coram fratribus in menſa Refectorij legatur & vulgari lingua exponatur vel vt melius videbitur.

INCIPIT REGVLA SEV MODVS VIVENDI Tertiariorum vtriuſque ſexus Fratris Franciſci de Paulà.

De ſalutifera præceptorum diuinorum obſeruatione.

CAPITVLVM PRIMVM.

SI vis ad vitam ingredi ſerua mandata, inquit Chriſtus: quamob- *Matth. 19. 17.* rem vniuerſis vtriuſque ſexus fidelibus ſub hac vita & Regula Deo militare cupientibus diuina præcepta ſummoperè ſunt obſeruanda ſi frui voluerint vita æterna. Vos igitur qui hanc Regulam intratis vnum Deum in Trinitate adorantes, & ſuper omnia diligentes illi fideliter ſeruite & cor veſtrum in eo fixè reponite, nomen eius ſanctiſſimum honorate, nec in vanum illud aſſumite, in mercantiis & contractibus, & in cunctis dictis & factis voſipſos, proles veſtras, ſeruos & ancillas ab omni iuramento coërcere curate, & dum fratres aut ſorores noſtræ congregationis iurare audieritis, in charitate & manſuetudine corripite, quia dicit Dominus, Sit ſermo veſter, eſt, eſt, non, non, à maledicto & *Iacob. 5. 12.* omni conuitio abſtinete, non enim recedet malum ab eo qui aſſueſcit iuramento. Diem dominicum & Eccleſiæ feſta ſanctificate, & in illis vos bonis operibus & piis exercitiis, meditando, orando, legẽdo, Miſſas, diuinũ Officium, Sermones audiendo dedicare Deo pro tẽpore ſatagite. Patrem & matrẽ tam corporalem, quàm ſpiritualẽ, Correctorẽ, Correctricẽ, & ſuperiores ac omnes Eccleſiaſticos veluti miniſtros, & diſpenſatores myſteriorum Dei colite & honorate. Homicidium fugite & eum qui vobis ſubiicitur in bonis operibus inſtruite; odium, rancorem, indignationem, appetitum vindictæ declinate, benedicite maledicentibus, & orate pro perſequentibus vos. Furtum, rapinam, vſurarios & illicitos contractus & omnem auaritiam reſpuite, ſi quid de alieno habetis reſtituite, quia non remittitur peccatum, niſi reſtituatur ablatum.

De diuino Officio & ſeruitio defunctorum.

CAPITVLVM SECVNDVM.

PRimum quærite regnum Dei & iuſtitiam eius, ait Chriſtus. Sacrifi- *Matth. 6. 33.* cantes igitur Deo ſacrificium laudis pro vniuerſis beneficiis orationes deuotas quotidie immolate; pro matutino videlicet decem *Pater noſter*, & totidem *Aue Maria*, pro Laudibus quinque, pro Prima, Tertia, Sexta & Nona, pro qualibet illarum Horarum tria *Pater noſter*, & totidem *Aue Maria*, pro Veſperis ſeptem, & pro Completorio nouem: & quoniam ſancta & ſalubris eſt cogitatio pro defunctis orare vt à peccatis abſoluantur, quinquies *Pater noſter*, & totidem *Aue Maria*, pro defunctis quotidie perſoluite. In morte fratris omnes fratres, ſororis, omnes

1501. omnes ſorores illius villæ vel oppidi vbicunque ſepeliri contigerit, quos 1501.
legitima cauſa non excuſat conuenire habeant, & infra octo dies ſequentes quinquaginta *Pater noſter*, & tot *Aue Maria*, pro decedente perſoluere non omittant: idem faciant pro fratribus noſtris decedentibus in proximiori loco vbi fratrum vel ſororum congregatio habetur: in die commemorationis animarum idem fiat pro omnibus defunctis: infra ſanctam Quadrageſimam centum *Pater noſter*, & tot *Aue Maria*: infra Aduentum & qualibet Octauarum ſequentium videlicet Paſchæ, Pentecoſtes, Corporis Chriſti, Aſſumptionis Virginis Mariæ, S. Michaëlis, Natiuitatis Domini triginta *Pater noſter*, & totidem *Aue Maria*, perſoluere pro fratribus & ſororibus, & omnibus defunctis ſummoperè curent. In laudem Virginis Mariæ in exercitio ſuæ Coronæ quæ ſexaginta tria *Aue Maria*, & ſeptem *Pater noſter* continet, maximè diebus feſtiuis pro gratiis diuerſis impetrandis crebrò ſe occupent. Ad honorem Trinitatis & Beatæ Mariæ Virginis hi qui legere noſcunt dicant Antiphonam de Trinitate, videlicet *Benedicta ſit ſancta Trinitas*, &c. cum Verſu *Benedicamus Patrem*, &c. Reſponſorio *Laudemus*, &c. & Oratione *Omnipotens ſempiterne Deus*, &c.

Corona B. Virginis Mariæ.

De Confeſſione & Communione facienda.

CAPITVLVM TERTIVM.

QVia Ieſus Nazarenus totus floridus cuius deliciæ ſunt eſſe cum filijs hominum in virtutum floribus delectatur, idcirco decori conſcientiæ per Confeſſionem Sacramentalem Confeſſoribus, per Correctores Prouinciales deputatis faciendam ſatisfacere filij chariſſimi non negligatis quater ad minus in anno, videlicet in Natalis, Reſurrectionis Domini, Pentecoſtes, ac B. Virginis Mariæ Aſſumptionis feſtiuitatibus, ſaltem ſemel in anno communionem de manu Curati deuotè & reuerenter ſuſcepturi, alijs verò temporibus ab eorum Ordinis miniſtro ſi voluerint, ſaluo ſemper iure decimarum & oblationum ſecundùm morem Parochialis Eccleſiæ Curatis & Paſtoribus, aut eorum Vicarijs fideliter perſoluendarum. Miſſas verò quotidie audire ſit vobis pro ſalubri conſilio, vt Paſſionis Chriſti quæ in Miſſa recolitur armis muniti, fortes ſitis & firmi in obſeruantia mandatorum Dei. Miſſas audiendo oretis vt mors Chriſti ſit vita veſtra, dolor eius ſit doloris veſtri mitigatio, labor verò requies ſempiterna.

Miſſæ audito quotidiana.

De vanitate mundi fugienda.

CAPITVLVM QVARTVM.

1. Ioan. 2.15. NOlite diligere mundum, neque ea quæ in mundo ſunt, ait diſcipulus amoris verus amator Chriſti Ioannes, nam qui amicus eſt huius mundi inimicus Dei conſtituitur. Quapropter qui hanc vitam

1501. Arma non deferenda, &c. accipere deſiderant, officia mundialia & publica exequi minimè præſumant, arma inuaſiua niſi ſint pro Eccleſiæ tuitione & fidei defenſione non deferant, nuptialia conuiuia, niſi ſint conſanguineorum, fugiant, vanitates, honores, rumores, pompam & gloriam labentis huius ſeculi & perituras opes reſpuant, ludos publicos, prohibitos, & ſcandaloſos, ac quoſcunque licitos niſi lucrum erogetur pauperibus, declinent, vt immarceſſibilis gloriæ palmam & regnum decoris de manu Domini percipiant, gloria enim mundi fallax & diuitiæ fugaces. Felix qui plus de bona quàm de longa vita cogitat. Felix qui plus de pura conſcientia, quàm de arca plena curat. 1501.

Not. de lucro ludi erogando.

De Ieiuniis, abſtinentia, & operibus miſericordiæ.

CAPITVLVM QVINTVM.

MOrtificate membra veſtra quæ ſunt ſuper terram, ait Apoſtolus, quia ſi ſecundùm carnem vixeritis, moriemini, ſi verò ſpiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis: quapropter qui Deo ſub hac vita militare voluerint carnem ſuam domantes à feſto ſanctæ Catharinæ vſque ad Natiuitatem Domini, & ab Aſcenſione vſque ad Pentecoſten dictis ſingulis feſtis excluſis, & per nouem dies ante dies communionum, ac ſingulis feriis quartis à carnibus abſtineant, ſintque ſolliciti ieiunare à feſto Beatæ Luciæ vſque ad Natiuitatem Domini, & ſingulis ſextis feriis, niſi in Natiuitate occurrat: in dictis autem feriis ſextis ob memoriam paſſionis dicant quinquies *Pater noſter*, & totidem *Aue Maria*. A dictis ieiuniis excludãtur in puerperio iacentes, lactentes, ſenes & debiles, & in graui labore deſudantes, licentia à ſuis ſuperioribus priùs poſtulata aut Confeſſoribus, qui quidem Confeſſores dicta ieiunia in aliqua pietatis opera vel in certas orationes ſecundùm qualitatem perſonæ commutare poterunt. Erga pauperes orphanos & viduas potentes & diuites miſericordiæ opera adimplere ſatagant ieiuniiſque Eccleſiæ ſe conformare ſtudeant.

Col. 3. 4.

Non. de ieiunio antè communionem, ſed intellige de generali & præcepta de qua ſuperius.

De veſtimentis, cordone & profeſſione.

CAPITVLVM SEXTVM.

Colores prohibiti. COrporis veſtimenta & tegumenta ſecundùm ſtatum viuuſcuiuſque ſint honeſta curioſitate vitioſa, colore croceo, viridi aut rubeo ſemotis, cordonem noſtrum duobus nodis nodatum à Correctoribus locorum noſtrorum, & non aliis pro cingulo ſuſcipiant, & in eorum manibus præſentem Regulam, ſeu modum viuendi tam Clerici quàm Laici etiam coniugati obſeruare promittant, inſuper promittentes emendationem vitæ & correctionem morum, & ſe huic ſtatui & Regulæ conformare, mandata Dei obſeruare & Officium diuinum ſeruitium defunctorum ad expreſſum, niſi infirmitas, vel alia cauſa legitima

Profeſſio.

1501. tima extiterit adimplere ſatagant. Poterunt autem vniuerſi vtriuſque ſexus in hac vita à puerilibus annis ſe exercere & cordonem de manu Correctorum localium ſuſceptum deferre, ac in decimo octauo anno & non antea profeſſionem iuxta Regulam & modum viuendi prædictum emittere. Si verò, quod Deus auertat, diuinatores vel diuinatrices eſſent, aut aliquam magicam aut prohibitam artem, aut ſortilegia quæcunque, aut quomodocunque, aut vſuras publicas, vel prohibitos contractus exercerent, aut ludos theatrales, choreas, tabernas & ludos publicos frequentarent, aut vitam diſſolutam & ſcandaloſam ducerent, vel blaſphematores & aſſiduè iuratores eſſent, ter canonicè moneantur, qui trina monitione præuia ſi ſe non correxerint & emendauerint, dicto cordone & ſingulis gratiis & priuilegiis à locorum Correctoribus de fratrum conſilio ſeniorum priuentur. Nouerint nihilominus per huiuſmodi priuationem à votis præſentis Regulæ & vita Deo promiſſa minimè fore abſolutos & liberos, ſed ſe cordone & gratiis ſentiant & iudicent indignos: verumtamen poterunt ad pœnitentiam recipi & ablata eis reſtitui ſi eorum contritio exegerit. 1501.

Not de obligatione huius Regulæ.

De Correctoribus annualibus, ac de pace fraterna & in bono perſeuerantia.

CAPITVLVM SEPTIMVM.

CVilibet iſtius fraternitatis congregationi Correctorem vel Correctricem, Correctores Prouinciales deputent illos vel illas cùm opus fuerit mutando, qui quidem Correctores Prouinciales cùm ad loca noſtra declinauerint fratres ac ſorores fraternitatis in die opportuno conuocare poterunt & eis ſermonem per ſe vel per alium facere ad obſeruantiam mandatorum Dei & perſeuerantiam in bono exhortando. Correctores autem & Correctrices huius congregationis lites inter fratres & ſorores ortas ſtudioſe conabuntur extinguere & ad pacem reducere, charitatem mutuam ſeruantes fratres & ſorores ſe nuncupare non vereantur, & in tribulatione & aduerſitate, ſeu infirmitate ſe mutuo viſitent & confortent. Hæc ſunt filij chariſſimi quæ obſeruare curabitis, pœnitentiam igitur aſſumptam & bona opera nolite deſerere, quia ſi fideles fueritis in operãdo, Deus fidelis erit in remunerando. Et ne obliuio aut ignorantia ſint cauſa delinquendi, ſemel in menſe ad minus hæc Regula vulgariter & intelligibiliter vobis legatur, niſi cauſa legitima quis impediretur, non enim priuabit Dominus eos bonis qui ambulant in via mandatorum ſuorum, & qui eis ſub hac Regula militant, ſed gratiam & gloriam dabit eis.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, communitionis, ſuppletionis, erectionis, innouationis, conceſſionis, reductionis, immutationis, alterationis, extenſionis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hæc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Pe- Clauſula Bullæ.

1501. *trum anno Incarnationis Domini 1501. Calendis Maij Pontificatus noſtri* 1501.
anno.9.

De fide Regularum.

2. Et harum quidem litterarum archetypum exemplar apud Turonenſes noſtros religioſe cōſeruatur, eorum ad quos pertinuit ſubſcriptione firmatum & Apoſtolici plumbei ſigilli de funiculo rubei & fului colorum pendentis appoſitione (quod cætera habet in reliquis) obſignatum & munitum.

Priuilegia q. videntur excidiſſe

3. Porrò ex eis apparet, nonnulla è noſtris Priuilegiis ab ipſo Alexandro conceſſis, & alia quædam excidiſſe aut nondum edita latere, intereſt autem toti Ordini vt ſicubi deliteſcunt proferantur, non quod nouum ex eis ius nobis poſſit accedere, cùm pluribus quàm deſiderari poſſit Bullis abundemus, ſed quia id ad decorem & ſplendorem Ordinis non parùm collaturum ſit, & deceat inſuper vt ſingula quæ nobis facta ſunt Priuilegia in cognitionem noſtrorum perueniant, quod vbi nobis licuit præſtitimus. Et quidem litteræ quas ad an. 1495. deſcripſimus illæ ipſæ videri poſſunt quæ hîc commemorantur.

Obſeruanda ex Regulis.

4. Quod autem ad rem præſentem pertinet ex eiſdem litteris manifeſtum eſt quo primum tempore quadrageſimalis vita votiua eſſe cœperit, quo *Correctoris* nomen alijs omnibus abrogatis Superioribus adhæſerit, quo *Tertiarij* autoritate Apoſtolica inſtituti, quo pleraque (vt verbo abſoluam) in vſum & obſeruationem inducta, hoc autem eſt, ille ipſe annus milleſimus quingenteſimus primus quo Regula illa in autoritatem admiſſa eſt.

Tertiariorum origo & commendatio.

5. Monet autem hic locus vt aliquid obiter interſeram de prima Tertiariorum origine. Nulla in hoc tempus Regula vſos eſſe qui eum Ordinem profitebantur certo certius eſt. Eandem tamen formam viuendi tenuiſſe quam Regula præſcribit non temerè poſſumus affirmare. Quando autem cœperint in Congregationem accipi conſtare nullatenus poteſt, fit tamen admodum probabile non diu poſtquàm è ſolitudine progreſſus eſt B. P. cùm ſcilicet ad eum omnium hominum ordines confluerent, aliquos ad illud vitæ genus fuiſſe inſtitutos quod alij deinceps amplexi fuerint. Certè illo adhuc ſuperſtite viguit ille viuendi modus cùm in Italiâ tùm in Galliâ. Dicebantur ab initio fratres de Pœnitentia quod poteſt conſtare pluribus & authenticis quæ hic dedimus teſtimoniis, ſed actum agendum ve non ago, ſicut nec diſputo de illius nominis ratione, haud dubium quin à Tertiarijs Ordinis Minorum mutuatum ſit ac pro mente ſanctiſſimi Inſtitutoris fuerit impoſitum, qui omnes ad pœnitentiam inducere propoſuerat. Sed vt ad originem de qua cœperamus proloqui reuertamur, ſuperſtite inquam B.P. hoc inſtitutum viguit. Atque vt ex multis pauca delibemus, eius rei Proceſſus Altiliæ inſtitutus fidem facit vno atque altero inſigni documento. In eo enim legimus Sororem quandam, *Pernam* nomine, Correctricem egiſſe ſedecim Religioſarum (verba ſunt ipſius Proceſſus) tertij Ordinis, & vnam quidem ex illis cui *Ioanna Caſerta* nomen fuit, dæmoniaco ſpiritu vexatam fuiſſe, qui tamen profiteretur ſe illi obeſſe non poſſe, ac niſi eſſet cingulus ſeu *il cordone* illius laceratis veſtibus induti qui in Gallia reſidebat ſe dedecoraturum vniuerſam iſtam Religionem. Docet præterea illa narratio Sacerdotem prædictarum Sororum congregationi præfuiſſe cui nomen eſſet D. *Angelus de Serra*, & poſt multa quibus infeſti dæmonis in eos alioſque machinationes exponuntur, ſic demùm narratio tota concluditur: *Et dicta Soror Ioanna à dæmone liberata profecit in virtutibus & prænunciauit diem obitus ſui per ſeptem hebdomadas, & vidit dictum D. Angelum Tertiarium Minimorum glorioſum in gloria finitimum propinquum B. Franciſco.* Alterum & hoc legimus quod faciat ad illius inſtituti non paruam commendationem: *F. Bernardinus Prouenianus de dicto oppido (Altiliæ) Tertiarius Ordinis dicti Franciſci, dixit quod cum veniret è ciuitate Conſentiæ in itinere parum mali obortum fuit in naſo. & deinde inflatum eſt ei caput æſtimatiuè vltra quatuor palmas, qua ex ægritudine quatuor dies nec vidit, nec audiuit, nec intellexit, nec comedit, nec bibit, præterquam filo paleæ aliquoties bibebat manu alterius, nam quoad eum in altero videbatur eſſe ſæculo, capilli omnes è capite decidebant adeò quod vnuſquiſque ad eum viſendum tanquam monſtrum concurrebat, & cum Sacer-*

Caſerta.

De Serra.

Prouenian.

dos

1501. *dos cum Euchariſtia acceſsiſſet non potuit ipſum communicare quando os ei non adinuenit, nec oculi etiam videbantur; vnde eius vxor deuouit eum B. Franciſco vt gereret habitum Tertiary ipſius B. Franciſci qua ex re infra duarum horarum ſpatium oculos aperuit & cœpit loqui & petere cibum & ſanatus fuit.* Hæc iiſdem verbis referre placuit quibus in ipſo proceſſu enunciantur, vt ſtyli ſimplicitate gratior accidat narratio. Sunt autem pleraque notatu digna quæ per ſe æquus Lector non difficulter colliget. 1501.

6. A die autem 15. menſis Ianuarij ad D. *Petrum de Lucena Olit* gratulatorias ob duos illos Conuentus *Illiturgitanos*, quos diximus B. P. ſcripſerat, quibus & ſe apud Pontificem acturum promiſerat, vt illi ipſi Conuentus indulgentiis (quas vocamus) donarentur, ſed quid factum ſit nondùm reſciuimus, non dubito tamen quin à Pontifice vniuerſa quæ petiuerat retulerit: litteras autem ex integro recitat noſter Montoia vbi de Conuentu *Illiturgitano*. Epiſt. gratulat. ad Fundator. Vid. an. 1606. & 1617.

An. M. D. II.

1. NOn ſatis certus eſſe poſſum quæ *Franciſco* noſtro recognoſcendæ Regulæ cauſa fuerit cum vix penè confirmata fuiſſet. Certè cùm videam tam parùm inter nouiſſimam illam, & de qua modò dicemus tertiam diſſentire, inducor vt credam non id factum fuiſſe alio animo quàm vt Pontificis confirmationi conſilium & aſſenſus ſacri Cardinalium Collegij accederet, quòd, vt probabile eſt, ad maiorem firmitatem faciendam ſuggeſſerat *Bernardinus Caruaialus* primus Ordinis Protector qui & de ea vt videbimus, ad ſacrum Senatum retulit. Qua quidem occaſione *Franciſcus* priorem Regulam in nonnullis emendauit & de nouo recognouit atque recenſuit. Quicquid autem ſit, certũ eſt, cùm vix in diem annus exiſſet Tertiam Regulam à Pontifice abdicatis prioribus confirmatam fuiſſe, quam ne poſſit deſiderari, & ob alias rationes quas prædiximus quæ in hac non ſecus atque in aliis locum habent ex integro deſcribemus. 1502. Regula III.

ALEXANDER EPISC. SERVVS SERVORVM DEI.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

AD *fructus vberes quos dilectus filius Frater* Franciſcus de Paula *dominicæ vineæ vigilans agricola, & quaſi alter Franciſcus ardentiſſimus Redemptoris noſtri imitator, velut arbor bona in agro militantis Eccleſiæ modernis temporibus plantata, dextera Domini auxiliante & Apoſtolica Sede benedicente produxit hactenus, ſuorumque Confratrum Ordinis fratrum Minimorum profeſſorum, quorum Regulam à Domino firmatam eſſe piè credendum eſt, deuotis operibus & ſalutaribus inſtitutis quotidiana experientia indicante prouenturi ſperantur, conſiderationis noſtræ oculos extendentes, Apoſtolici fauoris præſidium eis libenter impartimur, & in ijs quæ firmamentum Regulæ & modi viuendi ac animarum ſalutem perſonarum eiuſdem Ordinis concernunt nos fauorabiles exhibemus, & quæ propterea prouidè facta comperimus vt illibata perſiſtant libenter cùm à nobis petitur Apoſtolico munimine roboramus & alia circa hoc ſtatuimus & ordinamus prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.* Præfatio.

Sanè pro parte Franciſci de Paula *& fratrum prædictorum nobis nuper exhibita petitio continebat quod cum olim Regula fratrum eiuſdem Ordinis per dictum Franciſcum in tredecim capitula concepta fuiſſet & diſtincta, ipſe Franciſcus vnà cum nonnullis fratribus ſuis congregationis eiuſdem expe-* Supplicatio pro hac Regula.

1502. *rientia edocti cupientes futuris periculis quæ ſuccedente tempore in eodem Ordine futura formidabant obuiare, tredecim capitula prædicta in decem tantummodò reduxerunt, aliqua etiam pro ſalubri ipſorum & aliorum directione immutauerunt ac etiam addiderunt, quibus ſic reductis mutatis, ampliatis, & quæ ſuperflua erant reſecatis ipſe* Franciſcus *decem capitula prædicta voluit & mandauit per ſingulos eiuſdem* Ordinis *fratres pro ſua ſalubri Regula deinceps perpetuis futuris temporibus pro poſſe obſeruari* Regulamque Fratrum Minimorum, *vt prius appellari: ipſi etiam ſalutarem cupiant promiſcui ſexus Tertij vè Ordinis viuendi modum, ſeu Regulam in ſeptem tantum capitulis ſtatutam & ordinatam per nos benedici, approbari & confirmari, ac ſub præfato Minimorum Ordine comprehendi: quorum omnium tenores per dilectum filium* Bernardinum *tituli ſanctæ Crucis in Ieruſalem Presbyterum Cardinalem ac Venerabilem fratrem noſtrum* Felinum *Epiſcopum Lucenſem Referendarium noſtrum domeſticum diligenter viſos de verbo ad verbum præſentibus annotari fecimus: Quare pro parte tam præfati Franciſci, quàm dilectorum filiorum vniuerſorum fratrum congregationis eiuſdem Franciſci de Paula, quorum Ordo ab Apoſtolica Sede confirmatus ac diuerſis priuilegiis decoratus extitit, nobis fuit humiliter ſupplicatum vt Regulæ fratrum Minimorum huiuſmodi cum prædicta ſua immutatione & innouatione, Regulæque ſeu modo viuendi Tertiariorum ſuorum vtriuſque ſexus pro illorum ſubſiſtentia firmiori robur confirmationis & approbationis adiicere, inſtitutionemque Ordinum huiuſmodi ac ſingula Priuilegia, Indulgentias, gratias, & indulta eidem Ordini ac illius perſonis ſub quacunque forma & expreſſione verborum conceſſa ad fratres & ſorores tertij Ordinis huiuſmodi extendere, ac aliàs in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.* 1502. No. demi. ni. reg. terſ. ad. tertia- rios.

Approbatio & confirmatio. *Nos igitur qui in noſtro & Venerabilium fratrum noſtrorum conſiſtorio ſuper hoc per* Bernardinum *Cardinalem, ac* Felinum *Epiſcopum præfatos, ſacrorum Theologiæ ac Iurium Doctores eximios affirmantes capitula, Regulas & ordinationes huiuſmodi diligenter examinaſſe & ſacris Canonibus non contrauenire fideliter coram nobis & vniuerſo fratrum noſtrorum Cardinalium Collegio relationem habuimus, attendentes quod hi qui morum puritate, vitæ ſanctimonia & obſeruantiæ auſteritate ſpreto ſeculo & pompis eius ad Religionis iugum reuera ſuaue quamuis in apparentia duriſſimum ſponte perpetuaque ſeruitute ſe mancipant, & cum verbo euangelico teſtante qui minimos ſe exiſtimant magni futuri ſint in regno cælorum, ac cupientes Regulam ipſam Minimorum, tanquam non confuſionem, ſed lumen ad reuelationem gentium in Eccleſia Dei parituram per perſonas eiuſdem Ordinis, ſimiliter & modum viuendi ſeu Regulam Tertiariorum vtriuſque ſexus à ſuis profeſſoribus pro poſſe obſeruari; nec non* Franciſcum *prædictum ac ſingulos fratres congregationis huiuſmodi, & eorum quemlibet à quibuſcunque excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis cenſuris & pœnis à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtant ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum horum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati Regulam & ſtatuta huiuſmodi ſic reducta mutata*

extenſa

1502. *extenſa & ampliata cum omnibus & ſingulis in eis contentis & inde ſecuta quæcunque, prædictumque Tertiariorum viuendi modum ſeu Regulam huiuſmodi ſimul cum priore, autoritate Apoſtolica tenore præſentium de Venerabilium fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium conſilio approbamus & confirmamus, ſupplentes omnes & ſingulos defectus, tam iuris quàm facti, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, pro potiori etiam cautela dictos fratres Minimos ab alia priori Regula in tredecim videlicet capitulis ſancita, reductione, ſeu immutatione huiuſmodi prædicta penitus eximimus & liberamus, eoſque ſub noua Regula per præſentes approbata reponimus, & nihilominus inſtitutionem Ordinis huiuſmodi ac omnia & ſingula priuilegia, indulgentias, litteras, & indulta eidem Ordini & illius perſonis ſub quacunque forma & expreßione verborum conceſſa ad fratres & ſorores tertij Ordinis eiuſmodi autoritate eiſdem & tenore extendimus pariter & ampliamus, decernimuſque & volumus Regulas ipſas iuxta earum continentiam & tenorē, ab earum profeſſoribus, qui nunc ſunt & pro tempore erunt reſpectiuè, perpetuis futuris temporibus teneri & obſeruari, decernentes irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis autoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Et vt hæc ſpiritualis & humilis ac quadrageſimalis vita quam Deo largiente aſſumpſerunt ſtabiliùs perſeueret, nec pro illius mitigatione in poſterum ad Sedem Apoſtolicam recurrere habeant, volumus & ordinamus quod ſi qui deuotionis cauſa pietatiſvè obtentu eleëmoſynas annuas ſeu perpetuas, vt in Regula continetur, pro Eccleſiæ pauperumque fratrum neceſſitatibus releuandis piè legare voluerint, liceat ipſis fratribus eleëmoſynas ipſas perpetuas, vel temporales, vtenſilia quoque & oblationes quaſcunque, cuiuſcunque ſpeciei exiſtant, quarum tamen dominium & proprietatem pro nobis & Eccleſia Romana ſuſcipimus, nudo vſu dumtaxat ipſis fratribus relicto, per procuratores ſuos & noſtros ad hoc prouida cura paternaque beneuolentia deputandos noſtro & dictæ Romanæ Eccleſiæ nomine ad ſe recipere: qui procuratores dictas eleëmoſynas fratribus ipſis per ſe vel per alios iuxta piam legantium, ſeu largientium deuotionem ac intentionem conſtitutionémque noſtram huiuſmodi fideliter habeant diſtribuere aut diſtribui facere. Ipſum autem Fratrem* Franciſcum de Paula, *non tam religioſiſſimi huius Ordinis primarium Patrem & Inſtitutorem, quàm priſcorum Patrum fidelem imitatorem diligentémque laudabilium ſuarum inſtitutionum ſequacem ac innouatorem, in Patrem, Superiorem, Generalem Correctorem, quoad vixerit, eſſe & haberi volumus & decernimus: quodque liceat fratribus prædictis habere altare portatile cum debita reuerentia & honore ſuper quo celebrare poſſint in locis ad hoc congruentibus & honeſtis ſine iuris alieni præiudicio, & cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit circa diurnam lucem: & quoad vixerint ſingulis Quadrageſima, & aliis cuiuſlibet anni ſtationum temporibus aliquam eorum Eccleſiam, aut aliam in quibus eos pro tempore cum obedientiæ merito fore contigerit, & inibi ante illius altare maius quinquies Orationem Dominicam & toties Salutationem Angelicam, deuotè dicendo omnes & ſingulas Indulgentias conſequantur, & conſequi poſſint quas conſequuntur viſitantes Eccleſias Stationum Vrbis & extra illius muros temporibus huiuſmodi, quaſque conſequerentur & conſequi poſſent*

[Margin: Not. de Quadrageſimali vita.]

[Margin: Not. conceſſa nouiter.]

1502. *ſi dictas Eccleſias ſtationum Vrbis eiſdem temporibus perſonaliter viſitarent: quodque ſi hactenus aliqua alia Regula ſeu modus viuendi in eorum Ordine autoritate Apoſtolica approbata ſeu approbatus fuerit, ille ac deſuper confectæ in quantum Regulam ſeu modum viuendi huiuſmodi litteræ concernunt dumtaxat, nullius ſint roboris vel momenti: omnibus etiam & ſingulis priuilegiis, indulgentiis, conceſsionibus, gratiis & indultis Quatuor Mendicantium Ordinibus & Eremitis fratris* Petri de Piſis, *eidem Ordini noſtro ac illius locis & perſonis per nos & prædeceſſores noſtros ac Sedem Apoſtolicam huiuſmodi conceſsis & forſan innouatis, confirmatis & ampliatis alias in ſuo robore permanſuris, quibus omnibus dictos fratres vbique locorum iuxta prædictas conceſsiones Apoſtolicas eis pro illorum priuilegiorum extenſione factas, vti & gaudere volumus, & de nouo concedimus & permittimus: omnia etiam prædicta illis qui ſunt de tertio ordine præfatæ Regulæ promiſcui ſexus in ijs quæ ipſis Tertiariis adaptari & conuenire poſſunt concedimus, quorum Regulam per ſeptem capitula inferiùs poſt alia decem capitula fratrum ipſorum Minimorum exprimenda diſtrictam ſimili modo autoritate Apoſtolica ex præfato fratrum conſilio approbamus. Tenores verò prædictarum Regularum ſucceſsiuè ſequuntur, & ſunt tales:* 1502.

In Crucifixi nomine

INCIPIT VITA ET REGVLA FRATRVM MINIMORVM FRATRIS FRANCISCI DE PAVLA.

CAPITVLVM PRIMVM.

De ſalutifera moralium præceptorum obſeruantia.

Singuli fratres Minimi ſanctiſſimi Euangelij ſemitam vitam, ac Regulam imitantes, & ſub votis Paupertatis, Caſtitatis ac Obedientiæ Quadrageſimaliſque vitæ, vt infra ſcribitur modificatæ deuote viuẽtes, obedientiã quoque ac reuerentiã S. D. N. Summo Pontifici *Alexandro* Papæ VI. eiuſque ſucceſſoribus canonicè electis ac Eccleſiæ Romanæ promittentes, fratri *Franciſco de Paula*, ipſiuſque pro tempore ſucceſſoribus humiliter obediant, nunquam ab huius vitæ Regulæque profeſſione receſſuri. Hanc itaque vitam ſuſcipientes & ſub huiuſmodi Regula profitentes omnia moralia Decalogi præcepta cum reliquis omnibus eorum ſaluti neceſſariis ſcire, ac Deum ſuper omnia toto corde totiſque viribus, & proximos vti ſemetipſos diligendo, vigilanter obſeruare, vniuerſalia deinde ſanctæ matris Eccleſiæ præcepta ſedulo cuſtodire, curent: neque his contenti eſſe velint, quin potius vt feruidi ad reliqua dicti ſacri Euangelij conſilia ſcandere & libenter & auidè contendant. Demùm cum Domini gratiã perfecerint hæc omnia, ſeruos inutiles ſe eſſe arbitrentur, pauidi quoque recordentur in caſſum bonum fieri ſi ante vitæ terminum deſeratur.

CAPITVLVM

CAPITVLVM SEGVNDVM.

De Officio laudibuſque diuinis.

LAudibus diuinis fratres Clerici cum tremore alacriter inſtantes Horarum Canonicarum officium, iuxta Romanæ Eccleſiæ ritum, vniuerſum per Ordinem, Calendario prius correcto, vt ſint vnius moris in domo concorditer obſeruandum, voce quadrata & ſine nota perſoluant. De ſolemnibus verò terræ locivè feſtis celebrabitur Miſſa Conuentualis cum commemoratione feſti in Calendario annotati; vel etiam vice verſa feſtorum qualitate conſiderata. Omnium autem Ordinis Eccleſiarum tam erectarum quàm erigendarum dedicationis anniuerſarium per ordinem vniuerſum Dominica prima poſt Octauam Viſitationis Virginis glorioſæ vnanimiter ſolemnizando fiat. In Dominicis verò diebus ac in feſtis ſolemnibus, & ſi viſum fuerit etiam in alijs, nec non in præſentia funeris poterit Miſſa in Choro perlegi vocéque quadrata decenter cantari, & hoc pariter ſine nota ad modum Canonicarum Horarum, in ipſis etiam Miſſis vnus vel duo, aut ad ſummũ tres fratres ſeruiẽtes indui poterũt. Particulares autẽ Miſſæ & alia quæuis perpetua & continuè obligatoria ſuffragia non acceptentur in Ordine, ſed aut tantum in genere aut ſaltem aliquo limitato tempore. Præterea fratres non Clerici ſeu Conuerſi dicant triginta *Pater noſter*, totidémque *Aue Maria* pro Matutinis, pro Laudibus decem, pro Veſperis duodecim, & pro reliquis ſingulis horis ſeptem, in fine cuiuſlibet dictarum horarum dicentes *Gloria Patri*, & *Sicut erat*, &c. orentque pro defunctis dicendo quinquies *Pater noſter*, & totidem *Aue Maria*, pro matutinali officio, térque pro Laudibus, & ter pro Veſperis defunctorum in fine cuiuſlibet horæ dicentes *Requiem æternam*, &c. *Lux perpetua*, &c. Infraſcriptis inſuper feſtis tam ipſi quàm quiuis alij fratres nõ Sacerdotes & ſimiliter & Oblati legitima cauſa nõ excuſati ſacroſanctam Euchariſtiam cum deuotione ſumant, in prima videlicet Dominica Aduentus, in celeberrima Natalis D. N. Ieſu Chriſti feſtiuitate, in Epiphania, in Purificatione Virginis Mariæ, in prima Dominica Quadrageſimæ, in ſolemni Cœnæ die, in præclara Aſcenſionis celebritate, in Pentecoſte, in ſacro Euchariſtiæ feſto, vel ſi die tali forent occupati, tunc in Dominica ſequenti, in anniuerſario Dedicationum Eccleſiarum Ordinis, in Aſſumptione & Natiuitate Virginis Mariæ, in feſto Angelorum de menſe Septembri, atque in Omnium Sanctorum feſtiuitate: vt autem viuificum illud Sacramentum cuiquam non vergat in iudicium, omnes ſingulis hebdomadis ſemel ad minus Sacramentali Confeſſione conſcientias ſuas expiare, necnon in quolibet communionum die niſi rationabiliter excuſati in Capitulo ſigno præuio benignè ſe ſibi inuicem reconciliare ſolliciti ſint.

Intell. de Communione generali.

1502. 1502.

CAPITVLVM TERTIVM.

De Profeſſorum & Nouitiorum, ac Oblatorum etiam habitis diſtinctione.

OMnia tam Prælatorum, quàm ſubditorum indumenta abſque vlla differentia ſint de humili & abiecto panno ex lanâ pecorinâ nigrâ, & ſine tincturâ contexto, ſit autem eorum habitus ad talos vſque vel circâ longus, ipſorum verò caputium antè & retrò vſque ad femora protendatur, cingulóque laneo coloris habitus nodis quinque prænodato, quatuor videlicet pendentibus, ſtringente reliquo, cingatur, & hic ſit Profeſſorum habitus, quem niſi cauſa neceſſitatis, mutationis, reparationis, aut mundationis, nulli vnquam dimittere licebit: ſub huiuſmodi etiam habitu vnam vel plures de inculto panno tunicas, & laneas canaboque ſimul & lana textas cainiſias, vt exegerit neceſſitas portare licitè poterunt: chlamyde nuſquam rugata vel criſpata ad ſuram vſque protenſa, vnâ cum cucullo poſterius conſuto ad caput tegendum apto intus & extra vti ad libitum valebunt. Zocolis autem ligneis Apoſtolicisvè calceamentis, aut etiam ſoleis ex ſparto vel funibus factis iuxta Prouinciarum varietates, intus ac extra, vti ad nutum poterunt: de integris verò calceis Corrector cum fratribus ſingulis poterit ſecundùm Deum maximè itinerando diſpenſare. Humiles inſuper ac paruas tonſuras, capillis reliquis, vt in aliis fratribus & Oblatis ne defluant frequenter attonſis, ſanctuario miniſtrantes gerant. Ipſi prætera caligis ſuper genua parumper protenſis, femoralibus quoque laneis vti licitè poterunt. Iſtis pariter in veſtitu conformes erunt Nouitij, caputio, quod ad eorum vſque cingulum dumtaxat, ita quod cingi non valeat protendetur, ſolummodò reſeruato, quatenus hoc ſaltem ſigno tam qui de ſeculo, quàm qui de quacunque alia Religione ad iſtam venerint, ſe non iam ligari, ſed probari intelligant, quos quidem omnes per annum probari volumus: iſti omnes cingulum tribus nodis nodatum & chlamydem ſine cucullo ſimpliciter ferant. Ordinis autem Oblati habitum coloris præfati ad medium vſque tibiarum, ſiue crurum longum vna cum cordone nodos quatuor habente deferentes capucium ad modum Antiquorum ſimul cum corneta portent, quo quidem caputio paſſim licitè vti poterunt, vbi autem vſus talis multum indecens videretur decenti byrrho vtantur: horum etiam mantellus ſine cucullo ſupradicti ſit coloris & pro capite ac brachiis emittendis dumtaxat apertus, ad modum quoque habitus eorum, vel paulò minus longus. Huiuſmodi verò Oblati pro Officio Matutinali dicant viginti *Pater noſter*, totidémque *Aue Maria*, pro Laudibus ſeptem, pro Veſperis decem, & pro ſingulis reliquis horis quinque: pro defunctis quoque dicant viceſies *Pater noſter*, cum totidem *Aue Maria*, in quouis dicti numeri principio, & in fine dicendo *Requiem æternam*, &c. *Et lux perpetua*, &c. ſingulis etiam ſextis feriis & à beatæ Catharinæ Virginis feſto excluſiuè, vſque ad præclaram Natalis feſtiuitatem

Not. de Oblatis.

1502. tem cum omnibus & ſingulis Eccleſiæ ſanctæ ieiuniis vti cæteri ieiunent: ſtabilitatem quoque & permanentiam hoc in Ordine promittentes, ſocietatem iſtam exire ad alterumque gradum ſcandere minimè præſumant, quin imo voce carentes ſub votis Paupertatis, Caſtitatis, ac Obedientiæ Quadrageſimaliſque vitæ, vt ſubinfertur, modificatæ, dignos pœnitentiæ fructus agentes humiliter fratribus obſequantur. Poterunt nihilominus huiuſmodi Oblati pecunias tangere. & vnici ambulare, ad monaſteria tamen Monialium ſicut nec cæteri fratres abſque Sedis Apoſtolicæ expreſsâ licentiâ, præterquàm ad loca communiora prædicationis, aut eleëmoſynæ petendæ cauſa accedere minimè valebunt. Ipſi etiam antè vel poſt eorum profeſſionem in Prouiſores ſeu Procuratores eligi, intuſque ſicut fratres in probatione exiſtentes vnum vel plura officia minora iuxta Capituli localis ordinationem exercere poterunt: conſideratâ verò ipſorum debilitate, tam illis quàm reliquis ſingulis de conſenſu Correctoris licebit aſinare. Hi pariter Oblati de Correctoris licentia calceamentis integris canabiniſque camiſijs vti licitè poterunt: ipſi quoque cum omnibus Religionis fundatoribus, ac etiam fundatricibus & eorum quibuſvis vtriuſque ſexus liberis vnà cum cunctis tutoribus & procuratoribus, & tertiarijs, quibuſlibet Ordinis gratiis, beneficiis, & ſuffragijs participent & fruãtur. 1502.

CAPITVLVM QVARTVM.

Quomodo fratres ad Ordinem recipi debeant, & quod humilitati, orationi, ac taciturnitati inſiſtere habeant.

A Seculi vanitate fugientes ad hunc Ordinem recipiendi penes Generalem, & Prouinciales Correctores, aut quibus fuerit commiſſum autoritas reſideat, qui quidem præfati per ſe vel per alios idoneos fratres de quibuſvis ad Religionis ingreſſum neceſſarijs interrogent, qui ſi iam decimum octauum annum attigerint matura deliberatione præuia in Clericos vel Laicos, aut etiam in Oblatos recipiantur, ſi etiam poſtmodùm ipſi bonum à fratribus & eorum inſtructore teſtimonium habuerint, ad profeſſionem poſt annum admittantur, in eodem ſtatu in quo profeſſionem emiſerint de cætero permanſuri. Moneantur inſuper fratres vt ſint benigni, modeſti ac exemplares non alios ſed ſeipſos iudicantes, orationi etiam cùm eis vacabit incumbentes, ac multiloquium fugientes, ſi enim de bonis verbis ob ſilentij grauitatem ſit aliquoties tacendum, eo magis ab illicitis propter noxam euitandam erit eis abſtinendũ præſertim cùm in nouiſſimo die de omni verbo nedum iniquo, ſed & otioſo ſtrictiſſima ſit reddenda ratio, idcirco prædicti fratres præcipuè in Eccleſia, Clauſtro ac Dormitorio, ſimiliter & à Completorio vſque ad Primam, necnon & in Refectorio cibationis tempore ſilentium ſeruare ſtudeant.

CAPITVLVM QVINTVM.

De Superioribus Ordinis ac de obedientia & reuerentia eis humiliter exhibendis.

CVm Regi cœleſti militantium ei qui tentationis bella non ſubegerit curam ſuſcipere non expediat, cumque pariter ad debitum ſubditorum regimen inter animi dotes valdè neceſſaria ſit experientia, qua dictante ſæpè certius operetur expertus artifex artifice non experto, eapropter nullus in Ordine iſto præfici, aut in Superiorum electione vel depoſitione vocem habere niſi per triennium iam profeſſus laudabiliter vixerit, nec etiam poſt dictum triennium demptis ſolis preſbyteris in hoc tantum Ordine profeſſis & viceſimum quintum iam annum attingentibus, niſi Capituli Prouincialis aut Generalis interueniente conſenſu quouis pacto poterit. Ordinis autem huius Superiores quoſcunque Correctores nuncupandos eſſe cenſemus, vt ſe primitus corrigentes, ac ſuper fratrum ſuorum defectibus piâ compaſſione dolentes & emendationem potius quàm punitionem prætendentes ſeipſos communitati, tam in victu quàm veſtitu pro poſſe conforment. Nullum autem è fratribus ſuis minimis, & ipſi minimi quauis gratia autoritatevè præfulgeant, nec dignitate concutere aliquatenus præſumant. Fratres verò ſubditi Correctorem vti ſpiritualem ipſorum Patrem ſemper offendere timeant, & dum ab eo arguentur ſuper quacunque re, niſi illa ſit contra Deum, animam ſuam, vel Regulam iſtam, benignè ac patienter ferant, ſuperba quoque cum eodem ceruice contendere, aut ipſi arroganter reſpondere non habeant: quin potius re & verbo vti filij beneuoli eundem reuereri ſtudentes, illique ad interrogata humiliter reſpondentes, obedientiam ſibi iniunctam cum manſuetudine & charitate perficere curent, proinde Generalem Patrem Correctoréſque ſuos Prouinciales dum ad ipſos diuerterint præcipua ſuſcipientes reuerentia honore debito proſequantur.

Stabilitur Correctorũ nomen quod deinceps permanſit.

CAPITVLVM SEXTVM.

De Prædicatoribus & Confeſſoribus, cæteriſque huiuſmodi Officialibus.

ORdinis iſtius fratres in prædicatores ſæculariumvè Confeſſores aſſumendi, ſint timorati boniquе teſtimonij, & in Capitulo Generali aut Prouinciali prius circumſpectè & attentè examinati: cùm autem ad Officia huiuſmodi idonei fuerint inuenti Generalis, Prouincialis, aut Correctorum benedictione approbentur & confirmentur: à dictis quoque Officijs quoties expedire videbitur per eoſdem ſuſpendantur vel priuentur, atque alij eorum vice vſque ad tunc temporis proximum Generale Prouincialevè Capitulum per eoſmet inſtituantur, qui tunc inibi confirmabuntur aut de alijs ibidem prouidebitur, qui quidem

1502. dem ſic ordinati officia huiuſmodi cum Dei timore poterunt exercere. 1502.
In Lectores etiam ordinarios deputati vtilitati magis quàm ſubtilitati intendentes à curioſitate cauere ſtudeant, magiſterij verò gradum nulli vnquam fratrum aſſumere præſumant. Demùm quando permittente Deo ſic ægrotarent nonnulli quod communitatem ſequi minimè valerent, ad Infirmariam ſi videbitur benignè deducantur, modóque ſubinſerto inibi gubernentur. Primum quidem Oblatus per Correctorem cum Senioribus deputatus aut deputandus pro Infirmario Correctoris & Medici, ſi affuerit, conſilio dictos infirmos probando de quadrageſimalibus cibis charitatiuè diligētérque eiſdē primitus ſubueniat: ſi autē eorum infirmitas inualeſcere videatur, prędictorum conſilio de quibuſuis cibarijs pro ſanitate recuperanda opportunè illis iuxta loci facultatem ſubueniendo charitatiuè tractentur: ac vbi conualeſcere cognoſcentur, ſic quod cibis conſuetis ſuſtentari queant prouida deliberatione præuia ad priſtinam ſuam reuertantur conſuetudinem. Nulli aliter quàm hac ſtabili ſancitum eſt lege carnibus, ouis, caſeo, butyro, lacte aut lacticinijs ex eiſve congeſtis quouis tempore veſci, nec illa exceptis candelis, aut vnguentis neceſſitatis cauſa ex pinguedine compoſitis intro deferre nullo modo licebit. Qui verò diutino ſeu naturali languore laborant modo poſtea deſcripto ſupportentur: ipſi etiam de tempore adhuc ſibi ad pœnitentiam peragendam commodato gaudeant & gratulentur. Prædicta autem Infirmaria à Conuentu ſi poſſibile ſit ad minus centum pedum interuallo ſeparetur, nullóque pacto cum interioribus officinis ſtare permittatur. Cæterum Correctores ſuper prædictis per Oblatos ſeu Procuratores opportunè fratribus ipſis infirmis prouidere faciant, huiuſmodi enim pinguia fratribus ſanis intus & extra prohibentur. Cæteri autem fratres prædictam infirmariam tempore quo in illa fuerint infirmi, niſi de Correctoris licentia vel Oblatorum vice aut etiam vna cum ipſis Oblatis de prouida Correctoris & Seniorum deliberatione ad ipſis infirmis famulandum deputati forent intrare minimè habeant. Poſtremò Hoſpites hilari corde ſerenóque vultu piè recollecti de cibis Quadrageſimalibus, & non alijs per eum cui Pater mandauerit, & non per alium benignè tractentur. Quamdiu etiam fratres bini & bini incedere curantes extra Conuentum cum obedientia proficiſcuntur, vnus illorum Correctoris vice fungatur: ipſi verò in eorum egreſſu & regreſſu Correctoris benedictionem inclinati petere non omittant. Et quia mulierum frequentatio plurimùm obeſſe dignoſcitur, idcirco ſingulis fratribus mulieres quaſcumque hoſpitio colligere ſtrictiſſimè prohibemus, fundatrices tamen & quæuis aliæ de ſtirpe regia progenitæ cum illarum comitiua communiora locorum ſepta viſitare cupientes, ſimiliter & Duciſſæ paritérque Comitiſſæ, ac etiam Baroniſſæ, & huiuſmodi Dominæ deuotionis cauſa fratrum locis applicantes, illorumque ſepta communiora viſere deſiderantes, eadem reuerenter intrare ac deuotè viſitare permittimus.

Stabilitur Correctorij munus quod deinceps permanſit.

De hoſpitibus recipiendis.

CAPITVLVM SEPTIMVM.

De fratrum paupertate rerúmque cunctarum expropriatione.

QVi non renunciauerit omnibus quæ poſſidet non poteſt meus eſſe diſcipulus, dicit Dominus. Quapropter ſinguli fratres præſentia omnia veluti caduca reſpuentes, nihil quantumcunque etiam minimum ſit ſibi approprient. Si igitur cuiquam ipſorum vndecunque quid donari contigerit, charitatiuè per Correctorem de Conuentus ſcientia cui neceſſarium fuerit tribuatur. In cunctis etiam tam veſtimentis ſcilicet quàm ædificijs, paupertas venerabilis humilitatis nutrix ſemper eniteat. Et quoniam nummus animarum eſt viſcus in multorum perditionem cedens, idcirco pecuniarum nedum proprietatem, ſed & contactum, vt peccandi tollatur occaſio cunctis fratribus, ſtrictiſſimè interdicimus: illas itaque tangere aut ſupra ſe quouis modo ſcienter portare nullus vnquam ipſorum audebit. Verumtamen ob fidelium deuotionem, diuini cultus augmentationem ipſorumque fratrum ſubuentionem ne ſit illorum mendicitas fidelibus oneroſa, quæſtuoſæ vagationis, quam viſceroſæ pietatis eis impendatur materia, cippum, ſiue truncum in qualibet ipſorum Eccleſia eoſdem habere toleramus, permittentes, quod ſi qui deuotionis cauſa pietatiſvè obtentu annuas, ſeu perpetuas eleëmoſynas pro Eccleſiæ pauperumque fratrum neceſſitatibus ſubleuandis piè legare voluerint, à promiſſa paupertatis perfectione puritatéque non diſcedendo fratres ipſi modo ſubſcripto ipſis vtantur. Ciuitatis videlicet aut villæ, ſiue etiam caſtri illius, vbi dictos fratres locum ſeu ſitum primitus ob pacis vinculum donationis inſtrumento ſancitum & confirmatum paſſim habere contigerit, Rectores, Scabini, Præſides, Conſules, Electi, Iurati, vel Domini de Conſilio, ſeu etiam cæteri officiales huiuſmodi quouis nomine nuncupati bonorum annualium, ſi quæ fuerint, veluti locorum dictaſque eleëmoſynas Dei obtentu piè largientium & donantium Tutores curam habeant, vnum vel plures recollectores huiuſmodi eleëmoſynarum, fratribus ipſis, Oblatorum vel amicorum ſpiritualium per eoſdem Conuentualiter electorum, & ſi opus fuerit deponendorum miniſterio, iuxta piam dictorum legantium intentionem fideliter diſtribuendarum, ſolerter deputaturi. Verumtamen ſi à præfatis paupertatis profeſſoribus abdicatis rerum dominijs dictæ eleëmoſynæ annuæ, ſeu perpetuæ in toto vel in parte auferrentur, ipſi vt veri pacis filij ob illas nullo pacto cum hominibus in Iudicio, vel extra contendentes, præfatis Rectoribus, Præſidibus, Scabinis, ac Conſulibus prorſus huiuſmodi curam relinquant. A contentionibus igitur liberi, non ſint modicæ fidei, magis autem in Domino oſtiatim mendicando ſpem confidenter reponant, per hoc tamen non intendimus quin ſæpè dicti fratres Dominos de Conſilio, Politiæve gubernatores, aut huiuſmodi reliquos in dictarum eleëmoſynarum annuarum, ſeu perpetuarum recollectores deputatos

Luc. 14. 33.

Amici & tutores ſpirituales.

1502. deputatos benignè monere queant, quatenus ipſi eleëmoſynas ſibi perpetuo legatas, pro conſcientiarum ſuarum exoneratione, dictorum legantium animarum ſalute iuxta piam ipſorum legantium intentionem, ſibi fideliter dignentur impendere. 1502.

CAPITVLVM OCTAVVM.

De eleëmoſynarum pecunialium diſpenſatione.

QVia panem quotidianum pro corporis neceſſitate non voluptate conſtat eſſe petendum, idcirco tam Eccleſiæ ac ædificiorum reparationi, quàm & debitæ fratrum omnium ſubuentioni iuxta ſuam paupertatem communiter viuendo de quibuſvis legatis piè, vti Ordinis humilitas exigit, ſubueniatur. Primum tamen ſingulæ eleëmoſynæ ſcripto redigantur, ipſarumque omnium fratres notitiam habeant vt ipſi pro pia donantium intentione fidelius orare valeant. Dictæ autem eleëmoſynæ Oblatorum vel amicorum ſpiritualium miniſterio in Eccleſiæ ac fratrum vſus iuxta maturam Correctoris & Capituli deliberationem prouidè conuertantur. Si autem dictis fratribus de ipſorum tegumentis vitæque neceſſarijs, ac cæteris præinſertis rationabiliter prouiſis ex annuis ſeu perpetuis eleëmoſynis, quid ſuperfuerit, per ſupra dictos Rectores, cæteroſque huiuſmodi Officiales de Capituli localis ſcientia id charitatiuè in pias cauſas erogetur. Nullis etiam fratribus Eccleſia ſimul cum ipſis competenter, vt præfertur, prouiſis annuas ſeu perpetuas eleëmoſynas procurare, ſeu iam legatas procurataſvè augere vllatenus liceat, & ſi forſitan huiuſmodi vltro eis exhibitæ forent, volumus vt illarum cenſus per ſupradictos Rectores & huiuſmodi Officiales pias in cauſas, vt prius diſtribuatur. Prædictis inſuper Correctoribus ſui Correctoriatus tempore prædicandi Sæculariumque confeſſiones audiendi, ſiue quidquid peragendi cauſa vt commiſſum ſibi gregem à luporum morſibus vigilantius cuſtodiant extra Conuentum niſi iuſta ratione ac de Capituli ſcientia rarò exire liceat.

Superfluorum erogatio.

CAPITVLVM NONVM.

De corporali ieiunio.

QVoniam ieiunium corporale vitia comprimere, virtutes acquirere dæmonéſque fugare cognoſcitur, eapropter fratribus incolumibus carnes, & quæuis alia ſementinam à carnibus ipſis originem trahentia ex eiſdem confecta intus ac extra & in omni quæ ſub cœlo eſt regione omninò & irrefragabiliter interdicimus: ſuas itaque animas dignis pœnitentiæ fructibus affligentes ſacro-ſanctam Quadrageſimam à Quinquageſima iuxta antiquam Eccleſiæ ordinationem inchoando vſque ad glorioſiſſimam Reſurrectionis ſolemnitatem, cæteraque omnia & ſingula dictæ ſanctæ Eccleſiæ ieiunia pro viribus obſeruando ie-

Nos deammus ſub cælo regione.

1502. iunantes, ab Omnium Sanctorum feſto excluſiuè, vſque ad præclariſſimam Natalis feſtiuitatem vna cum quartis & ſextis feriis per totum anni circulum clariſſimis feſtorum Domini Sabaoth Natiuitatis, necnon & Aſſumptionis Glorioſæ Virginis Mariæ Octauis, & S. Ioannis Baptiſtæ Natiuitatis, Petri & Pauli, ac Ioannis, Apoſtolorum, Hieronymi quoque, Pauli Eremitæ, ac Antonij Patrum priorum feſtis, ſingulisque Communionum diebus quartis ferijs occurrentibus decenter excluſis, ieiunare ſolliciti ſint. Dicti tamen Correctores ſuper prædictis ieiuniis cum fratribus ſæpè dictis ſecundùm Deum diſpenſare poterunt: peregrinationis etiam tempore ieiunio corporali nolumus fratres obligari. Inſuper vt efficaciùs potiuſque crapulæ tollatur occaſio, fratribus ipſis in ſuis cellis comeſtibile aut potabile quicquam, niſi fortè aquam vel quid medicinale & hoc de Correctoris permiſſione tenere, aut vltra ſolitam prandij-horam, demptis infirmis, abſque Superioris licentia comedere non indulgemus. Qui verò diutino ac naturali languore laborant in ieiunijs, laboribus ac vigilijs fraternaliter in charitate ſupportentur. Fratres inſuper cum opportunè & commodè ad ſuum Conuentum redire poterunt in ſecularium domibus dormiendi reficiendive cauſa recumbere non habeant. Demum tria tantum loca refectioni decentia & apta, videlicet Refectorium pro ſanis, Foreſteriam pro hoſpitibus, & Infirmariam, prout decet pro Infirmis deputamus: ſuperueniente tamen neceſſitate Corrector cum Senioribus de quodam congruo & decenti loco pro benigna fratrum ob religionis negotia fatigatorum refocillatione ſecundùm Deum diſponere & diſpenſare poterit. 1502.

Not. deuotionem erga SS. Patres.

CAPITVLVM DECIMVM ET VLTIMVM.

De Capitulis Generalibus & Prouincialibus, atque de Prælatorum electionibus.

HVius denique Ordinis Minimorum fratres ex omnibus ipſorum vnum honeſtum, prudentem, ſobrium atque benignum, cunctorumque famulum & ſeruum in Generalem Patrem Correctorem habere teneantur, qui in generali Aſcenſionis congregatione de triennio in triennium canonice mutandus, eligendus ac innouandus vniuerſi ritus regularis huiuſmodi vltra omnes zelatorem fore ſeſe debere non ignoret: in præaſſignata verò congregatione quatuor ſi viſum fuerit, vel etiam plures aut pauciores Vice-Correctores Vigiles ſocij ſcilicet diſcreti tantum triennales Correctoris Generalis autoritate potituri, vt illi partito in alios onere leuius ſit prouidè deputentur, qui quidem prouincias eorum Vigilijs in melius redactis veluti pleni oculis ante & retro vigilanter viſitent, in conſeruatione quoque pœnitentiæ præmiſſæ fratres ſollicitè conſolident & roborent in contumaces ac tranſgreſſores quoſque gladium acutum ponentes os ſuum. Correctores verò Prouinciales ſolum triennales prouincias ſuas prouida cura circumeant

Generalis vltra omnes obſeruantiæ ſit zelator.

eant

1502. eant vinumque cum oleo adhibentes ac virgam cum manna proferentes quod iuſtum eſt iudicent, & vnicuique quod æquum eſt reddant. Correctores verò locales tantum annuales exercitatos habentes ſenſus, quorum conuerſatio ſit probata in conuocationibus Prouincialibus menſis Septembris penultima annuatim aſſignandi, irrumpant iniquitates in virtute, in cunctos vitæ huius ſubuerſores iuſtæ vltionis frameam ſuſcitantes, & non deerit illorum operi merces iuſta, necnon & Correctoribus ſingulis tres fratres timorati & boni teſtimonij, vitæ quoque huius zeloſi æmulatores, fideles, inconſortes circumſpectè deputentur, quorum prouido ſuffulti conſilio commiſſa ſibi Ordinis negotia grauiter diſcernant & efficaciter tractent. Simplices autem viceſgerentes ſeu delegati ac viſitatores peractis eorum viſitationibus ſeu legationibus nulla penitus autoritate præeminentiavè fungantur. Prætereа in quolibet Capitulo Generali poterit electio fieri alicuius fratris timorati, aut etiam plurium, ſicut ob nationum varietates videbitur expedire, qui niſi legitima obuiauerit cauſa noſtro in loco Romano reſidens, vel reſidentes pro quibuſuis Ordinis tunc occurrentibus diligenter inuigilet, ſeu inuigilent. Ipſi etiam cum Correctoribus prædictis eorum collegis in eodem Capitulo fidelitatem Ordini promittant, eandem penitus promiſſionem coram Capitulo Conuentus, tum Correctores locales, cum tribus ſuis ſociis, quam etiam cæteri quiuis Superiores cum eorum Collegis qui in ſuis electionibus præſentes non fuerint primo officij ipſorum die faciant. Singuli autem Correctores niſi ad altiora petantur officia tanto ſint ad minus tempore ſubiecti, quanto prius extiterint ipſi Superiores ac prælati. Iſti autem aut quicunque alij nullas contra hanc Regulam litteras impetrare, aut etiam in poſterum vlla ſtatuta facere ſeu innouare quouis modo præſumant. Hæc eſt fratres chariſſimi lex regularis mitis & ſancta vobis clementer exhibita ad quam fortius obſeruandam petatur à Domino Papa vnus de ſacro Reuerendiſſimorum Dominorum Collegio, qui huius humilis Religionis zeloſus protector, benignus amator, peruigilque cuſtos exiſtat, nihil quod huius ſacræ vitæ regulæque puritatem eneruet pœnitentiævè robur euertat vllatenus admittens. Quicunque præſtante Domino vitam ac Regulam iſtam fideliter & perſeueranter in finem vſque ſeruauerint frumenti, vini, ac olei benedictione ſtabili ſolidentur in præſenti, in futuro quoque ſeculo gloria fruantur perenni. Amen.

Procurator Generalis.

Fidelitas à Superioribus promittatur.

Ieſus Chriſtus Maria.

INCIPIT REGVLA PROMISCVI SEXVS, SEV TERTII ORDINIS FRATRIS FRANCISCI DE PAVLA.

De ſalutifera præceptorum diuinorum obſeruatione.

CAPITVLVM PRIMVM.

SI vis ad vitam ingredi, ait Chriſtus, ſerua mandata, ab vniuerſis id- *Matth. 19.* circo promiſcui ſexus fidelibus ſub hac vita & regula cœleſti Regi *17.* militare atque ad æternam vitam intrare cupientibus primitus ſunt obſeruanda præcepta diuina. Eapropter vos Chriſti fideles huiuſmodi regulam & vitam ſuſcipientes, vnum in Trinitate Deum ſummopere venerantes, ac ſuper omnia toto corde totiſque viribus diligentes, illi quoque fideliter ſeruientes cor veſtrum in Chriſto fixè reponatis, ſanctiſſimum pariter eius nomen honorantes, ne illud in vanum aſſumatis, quin potius in ſingulis mercantiis & contractibus veſtris, cunctiſque dictis & factis voſipſos ac proles veſtras, ſeruoſque & ancillas ab omni prorſus iuramento arcere procuretis, & dum veſtræ congregationis huiuſmodi fratres, aut ſorores iurantes audieritis, eoſdem in charitate omni cum manſuetudine corripere feſtinetis, Ieſu Nazareno dicente, Sit ſermo veſter, eſt, eſt, non, non, haud enim recedet ab eo malum qui iuramento aſſueſcit. A maledicto etiam & omni periurio vigilanter ab- *Iacob. 5. 12.* ſtinentes ſacrum diem Dominicum vnà cum cæteris huiuſmodi cunctis Eccleſiæ ſanctæ feſtis deuotè ſanctificantes ſalubribus operibus & pijs exercitijs in eiſdem meditando, orando, ac legendo, necnon & Miſſas Officiumque diuinum, ac Sermones audiendo voſipſos Deo dicare pro tempore ſatagatis. Patrem inſuper ac matrem tam ſpirituales, quàm corporales, Correctorem ſimul ac Correctricem, cæteroſque ſuperiores & omnes Eccleſiaſticos veluti Chriſti miniſtros Deique myſteriorum diſpenſatores, colentes, ac honorantes homicidium penitus fugiatis, illos etiam qui vobis ſubiiciuntur in bonis operibus inſtruentes odium ſimul & rancorem, necnon indignationem appetitumque vindictæ ſimiliter declinetis. Vobis tamen maledicentibus benedicentes, & pro perſequentibus vos orantes, furtum, rapinam, vſuram, illicitoſque contractus, ac omnem auaritiam poſſetenus reſpuatis. Et quia non remittitur peccatum, niſi reſtituatur ablatum, ſi quid forſan de alieno quod abſit habueritis ad ipſum quantocyùs reſtituere curetis.

CAPITVLVM

De diuino Officio decedentiumque ſeruitio.

CAPITVLVM SECVNDVM.

Matth.6.33. PRimum quærite regnum Dei & iuſtitiam eius, ait Chriſtus. Laudis igitur ſacrificium pro immenſis vobis collatis beneficiis Domino ſapienter immolantes vos Clerici in ſacris Ordinibus conſtituti diuinum Officium ſecundùm conſuetudinem Romanæ Eccleſiæ, aliæ verò vtriuſque ſexus perſonæ pro matutinali officio decem dumtaxat *Pater noſter*, totidémque *Aue Maria*, & pro Laudibus quinque, pro qualibet quoque aliarum horarum ſigillatim tria tantum, pro Veſperis quoque decem, necnon & pro Completorio nouem perſoluere ſtudeatis. Matth.19.17. Et quoniam Chariſſimi ſancta ſalubriſque cogitatio eſt pro defunctis orare vt à peccatis ſoluantur, quinquies *Pater noſter*, cum totidem *Aue Maria*, pro ipſis ſemel quotidie perſoluatis. In morte etiam cuiuſvis huius ſocietatis fratris, vel ſororis, omnes huiuſmodi congregationis fratres ac ſorores villæ illius, vel oppidi, vbi decedentem ipſum ſepeliri contigerit, quos legitima cauſa non excuſabit conuenire curantes, Clerici in ſacris conſtituti, ſi Sacerdotes ſint vnam Miſſam, Diaconi verò & Subdiaconi Vigilias nouem Lectionum, aliæ verò perſonæ quinquaginta *Pater noſter*, cum totidem *Aue Maria*, pro decedente prædicto infra octo dies perſoluere non omittant: pro ſingulis etiam Ordinis fratribus pariter decedentibus in proximiori loco vbi fratrum ipſorum, ſeu ſororum congregatio habebitur idem penitus faciant. In die quoque commemorationis omnium Defunctorum ſemel pro cunctis fidelibus, infra ſanctam etiam Quadrageſimam ſemel, & ſimiliter infra Domini Aduentum pro cunctis Ordinis fratribus ac ſororibus ſingulíſque fidelibus defunctis alia pariter quinquaginta ſedulò perſoluere curent. Demum in laudem Virginis Mariæ in exercitio Coronæ ſuæ ſexaginta & tria *Aue Maria*, cum ſeptem *Pater noſter* continentis, maximè diebus feſtiuis pro gratiis & indulgentiis plurimis impetrandis crebriùs ſe occupare ſtudeant. Ad honorem etiam ſanctiſſimæ Trinitatis, qui vel quæ legere ſcient, Antiphonam de Beata Trinitate, videlicet *Benedicta ſit ſancta Trinitas*, cum Verſu *Benedicamus Patrem*, &c. & Reſponſorio *Laudemus*, &c. vnà cum Oratione *Omnipotens ſempiterne*, &c. reuerentiùs dicant.

De ſalubribus Confeßione & Communione.

CAPITVLVM TERTIVM.

QVia dilectus & amœnus totuſque floridus Chriſtus, cuius deliciæ ſunt eſſe cum filijs hominum, in virtutum floribus delectatur, eapropter Chariſſimi Confeſſione Sacramentali confeſſoribus vobis per Prouinciales Correctores Ordinis deputatis facienda, conſcientias

1502. veſtras piare decoraréque non omittatis quater in anno ad minus, videlicet in Cœna Domini, ſeu Reſurrectione ipſius, in eiuſdem Natali, ac etiam Pentecoſte, necnon & inglorioſiſſima Virginis Aſſumptione ſacroſanctam Communionem ſuſcepturi, decimarum omnium parochialibus perſoluendarum iure ſemper ſaluo. Miſſas inſuper deuotè vt ſalutiferis Chriſti Paſſionis quæ in Miſſa recolitur armis decenter muniti in obſeruantia mandatorum Dei fortes exiſtatis ac firmi vos audire condelectet, quibus quidem aſſiſtendo precari ſedulo conſulimus, vt Chriſti mors pretioſa veſtra fiat vita, eiuſdemque dolor veſtra medicina, ipſius tandem labor requies æterna. 1502.

Oratio frequentanda à Tertiariis

De fugienda mundi vanitate.

CAPITVLVM QVARTVM.

NOlite diligere mundum, neque ea quæ in mundo ſunt, inquit amoris diſcipulus, magis, magiſque inter cæteros à Chriſto dilectus Ioannes, qui enim huius voluerit eſſe amicus, Dei conſtituetur inimicus: hanc idcirco vitam ſuſcipere cupientes, mundialia omnia publica & inhoneſta officia non exequentes, arma quæuis inuaſiua, niſi fortè pro ſalubri Eccleſiæ tuitione, fideivè aut iuſtitiæ defenſione deferre non habeant: Nuptialia inſuper & quæuis cætera niſi conſanguineorum conuiuia fugientes, omnes mundi vanitates, honores, atque rumores labantiſque ſeculi pompam & gloriam, ac perituras opes ſedulò reſpuere ſatagant. Publicos etiam atque prohibitos, ſeu ſcandaloſos & illicitos ludos, quatenus immarceſſibilem æternæ gloriæ palmam regnumque decoris de manu Domini tandem percipere valeant ſummoperè declinent, mundi etenim gloria fallax, diuitiæque fugaces; felix namque qui plus de virtuoſa, quàm de longæua vita, de munda quoque conſcientia, quàm de arca plena cogitat. 1 Ioan. 2. 15.

De ieiuniis & abſtinentiis, ac de pietatis operibus.

CAPITVLVM QVINTVM.

MOrtificate membra veſtra quæ ſunt ſuper terram, ait Apoſtolus, ſi enim ſecundùm carnem vixeritis moriemini, ſi autem ſpiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis: hac ex re quicunque Deo ſub huiuſmodi Regula militare voluerint, ſuam ob ipſum domantes carnem à glorioſiſſimo B. Luciæ feſto vſque ad præclariſſimam Chriſti Ieſu Natiuitatem, tribus etiam diebus ante ſingulos communionum dies ſingulíſque quartis ferijs à carnibus abſtinentes, à dicto B. Luciæ feſto excluſiuè, vſque ad præfatam Chriſti Natiuitatem ſinguliſque ſextis feriis ieiunare ſolliciti ſint, quinquies *Pater noſter*, cum totidem *Aue Maria*, ob deuotam Chriſti Paſſionis memoriam in eiſdem ſextis feriis dicere procurantes. A dictis etiam ieiuniis & abſtinentiis omnes in puer- Col. 3. 4.

perio

1502. perio iacentes, prægnantes atque lactentes itinerantéſque, ac ſenes ſimul & debiles in graui quoque labore deſudantes, poſtulata priùs ſuis à Confeſſoribus licentia pie excludi volumus. Dicti verò Confeſſores ipſa prædictorum ieiunia in aliqua pietatis opera certaſvè deuotiones, aut orationes iuxta perſonarũ qualitates, ſeu complexiones licitè commutare poterunt. Erga etiam pauperes, orphanos atque viduas, potentes ſimul ac diuites pia miſericordiæ opera ſedulo complentes ſacris Eccleſiæ ieiuniis, ſe quam benignè conforment. Si qui verò ipſorum deuotionis gratia ſanctam Quadrageſimalem vitam ob Chriſti amorem perpetuò ducere voluerint illam cum Dei benedictione humiliter ducant & teneant: nulli autem ad id agendum perſuadeantur, quin potius ſemetipſis in ſpiritu libertatis plenè ac integrè omnes dimittantur. 1502.

Conſilium de vita quadrageſimali.

De veſtimentis ac profeſſione.

CAPITVLVM SEXTVM.

FOrinſeca ſingulorum congregationis huiuſmodi fratrum ac ſororum veſtimenta ſeu tegumenta iuxta cuiuſque ſtatum ſint, Ordinis veſtibus ſimilia, vel ferè ſimilia, aut alterius decentis coloris, honeſta, cordonẽ ſimiliter duobus tantùm nodis nodatũ ab Ordinis Correctoribus, & non ab aliis pro cingulo ſuſcipere, in eorum manibus pro tempore profeſſionem emittere habeant huiuſmodi, omnes etiam ac ſingulæ vtriuſque ſexus perſonæ ſeſe à teneris annis ob Dominum hac in Regula exercere, atque in decimo quinto ætatis eorum anno, & non antea profeſſionem emittere licitè decentérque valeant. Si verò, quod abſit, dæmone forſan procurante ipſorum aliqui ſeu aliquæ nonnullas inhoneſtas, ſeu prohibitas artes exercerent, aut aſſidui blaſphematores eſſent, ter prius canonicè moneantur, qui ſi trina vt decet monitione facta ſeſe minimè correxerint, à Correctoribus præfatis de Seniorum conſilio cordone prædicto ſinguliſque Ordinis gratiis, ac priuilegiis priuentur. Nouerint nihilominus præfati ſe priuatione huiuſmodi ab huius Regulæ promiſſione minimè abſolutos & liberos fore, quin potius ipſi cordone ſinguliſque Ordinis gratiis, ac priuilegiis præfatis indignos ſeſe ſentiant & iudicent: digna tamen eorum contritione exigente ac humilitate poſcente, ablatis ab eis primitus quibuſuis, eiſdem gratioſè reſtitutis ad ſalutarem pœnitentiam, atque intra ſanctam huiuſmodi confraternitatem benignè recipi poterunt.

Ætas profeſſ.

De fraternitatis huius Correctoribus ac Correctricibus annualibus, necnon & de pace fraterna, atque in bono perſeuerantia.

CAPITVLVM SEPTIMVM ET VLTIMVM.

PRouinciales Ordinis Correctores cuilibet fraternitatis huius congregationi Correctorem vel Correctricem, per eoſdem quoties

1502. expedierit mutari poſſibilem prouidè deputent & ordinent, qui quidem Correctores Prouinciales cùm ad noſtri Ordinis, vel huius congregationis loca declinauerint, omnes huius ſocietatis fratres & ſorores, ſimul in die opportuno conuocare, ac per ſe vel per alium, ſeu alios ad ſanctiſſimam Dei mandatorum obſeruantiam, & in bono perſeuerantiam illos exhortando eiſdem ſermonem facere poterunt. Huius autem congregationis Correctores & Correctrices ortas inter eorum fratres vel ſorores lites quaſcunque poſſetenus extinguere, ad pacem quoque eoſdem reducere, ſtudioſe conabuntur, mutuam inſuper charitatem ſeruantes, ſéque fratres, ac ſorores inuicem nuncupare minimè verentes in cunctis eorum tribulationibus, ſeu aduerſitatibus, necnon infirmitatibus in Domino mutuò ſe confortent. Hæc ſunt in Chriſto Chariſſimi quæ veluti ſalubria ad æternam quoque vitam recto calle ducentia iuxta fragilitatis humanæ modum vos perſeueranter obſeruare hortamur, fideles namque ſi fueritis in operando, fidelis erit Dominus in remunerando. Et ne forſan obliuio aut etiam ignorantia vobis ſint delinquendi cauſa, cùm opportunitas aderit ſemel in quolibet menſe vulgariter ac intelligibiliter hæc vobis Regula legatur: non enim priuabit Dominus bonis eos qui veraciter in eius mandatorum tramite ambulantes huiuſmodi ſub Regula eidem fideliter militauerint, ſed gratiam & gloriam proculdubio dabit illis. Immortales Crucifixo gratiarum actiones. 1502.

Clauſula confirmationis & approbationis.

Cæterum quia difficile eſſet præſentes litteras ad quæcunque loca in quibus illæ forent neceſſariæ transferre, volumus & autoritate prædicta decernimus quod eorumdem tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis & ſigillo alicuius Epiſcopi vel Archiepiſcopi, aut alterius Prælati munitis, prorſus in Iudicio & extra fides plenaria adhibeatur, & illis ſtetur in omnibus & per omnia ſicut originalibus litteris adhiberetur & eis ſtaretur ſi forēt exhibitæ vel oſtenſæ: & inſuper ex nunc irritū decernimus & inane ſi ſecus ſuper his à quocunque quauis autoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, ſuppletionis, exemptionis, liberationis, repoſitionis, extenſionis, ampliationis, ordinationis, ſuſceptionis, conceſſionis, permiſſionis, voluntatis & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1502. XIII. *Calend. Iunij, Pontificatus noſtri anno* 10.

Regulæ propoſitum.

2. Sanctiſſima hæc ſunt inſtituta quibus tantiſper Ordo ſtetit, dum ad an. 1506. *Iulio* II. Summo Pontifice & ipſa per ſe & adiuncto *Correctorio* longè perfectiora euaſerunt, non pœnitebit interim annotaſſe in his omnibus vnam *Crucifixi Ieſu* imitationem noſtris propoſitam fuiſſe, quod elucet primùm ex præſcripto titulo, tùm ex poſtrema concluſione in gratiarum actionem Crucifixo: & quidem titulum illum noſtros olim profeſſionibus ſuis præfixiſſe aliquando ex Commentario Conuentus Nigeonenſis obſeruabam, nam ad annum 1508. die 8. Februarij quidam F. *Ioannes Geneuenſis* ſub hac epigraphe *In* *Geneuen.*

Crucifixi

1502. *Crucifixi Ieſu nomine* profeſſus legitur, & aliquot inde annis cognominis alter 1502.
F. *Laurentius* vota ſua *In nomine Crucifixi Ieſu Euangeliſtæ* inter manus R. P. *Germani Lionnes* reddidiſſe inuenitur. Ex quo mihi videor non temerè coniicere, hunc ipſum titulum quartæ etiam Regulæ ab initio adhæſiſſe, quem neſcio ſi reſtitui, ad Patrum noſtrorum pietatem demonſtrandam & excitanda eorum qui hodie ſunt ac deinceps erunt ſtudia, non præſtaret. Reliqua quæ plurima ſunt obſeruatione digna ſtudioſus Lector habitâ omnium inter ſe collatione poteſt colligere, ne igitur præter inſtitutum excurramus, otius nobis operæ gratiam factam eſſe præſumimus.

3. At verò cùm ineunte anno illa Romam mitterentur, Rex Optimus aliam per ſe gratiam ſolita benignitate prærogauit, rata eſſe iubens ac firma omnia & ſingula quæ nobis per Apoſtolicam Sedem indulta conceſſaque priuilegia eſſent, mandans propterea vniuerſis cùm Eccleſiaſticis, tum Secularibus perſonis vt plenam nobis poteſtatem facerent eiſdem vtendi ac fruendi quod tum ipſe, tum Deceſſor iam ante mandauerat. Litteræ huius anni apud *Pontem-Leuum* die VIII. Ianuarij datæ leguntur. Priuileg. à Rege Gall.

Pont Leuoy.

4. Deinceps in acceptum Beatus Pater retulit Conuentum *Montis-Gaugerij* perſcripto nimirùm ad diem XIII. menſis Februarij publico donationis inſtrumento quod ipſe manu propria ſubalterum diem cum ſuis obfirmauit. Dignum certè illud quod ad poſteritatis memoriam perueniat; ſic igitur habet. Conuentus Montis-Gaugerij.

Vniuerſis præſentes litteras inſpecturis, Nos F. Franciſcus de Paula humillimus & indignus Generalis & Inſtitutor Ordinis Fratrum Minimorum, totuſque Conuentus eiuſdem Ordinis Salutem in Domino. Quia pium eſt & rationi congruum ad ea libenter intendere per quæ cultus diuinus, Eccleſiarum ſtatus ac Chriſti fidelium deuotio per noſtræ operationis miniſterium coadiuuante Altiſſimo vtiliter & ſalubriter valeant augmentari. Notum proptereà facimus quod die & anno infraſcriptis nobis in Capitulo noſtro loco & hora ſolitis poſt ſonum campanæ capitularis, vt moris eſt, congregatis & capitulantibus Capitulum noſtrum facientibus, pro parte nobilis Viri D. Franciſci Baraton *militis Domini loci & terræ & dominij* de Montgaugier *nobis præſentatæ extiterunt litteræ de facto continentes, quod ipſe* Franciſcus *pia conſideratione ſponteque & ſingulari deuotione ductus, pro ipſius & omnium conſanguineorum & parentum defunctorum ac viuentium poſterorumque animarum remedio & ſalute delibirauerit & intendit ædificare Eccleſiam, & fundare vnum Conuentum dicti noſtri Ordinis, pro ſuſtentatione tredecim virorum religioſorum Minimorum pro tempore inibi viuentium, Eccleſiamque ornamentis & aliis cultui diuino in eadem neceſſariis & pro prima vice Conuentum vtenſilibus & alijs ad id requiſitis furnire, hortum & domos circum muralibus claudere & alia expedire prout tenore dictarum litterarum ſerioſius conſtare præmiſi: Nos verò prahibita inter nos deliberatione ſupplicationi dicti D.* Franciſci *ſuper hoc nobis facta fauorabiliter annuentes & attendentes bonum propoſitum tam dicti militis quàm nobilis etiam D.* Anthonettæ ſanctæ Mauræ *eius ſponſæ, in præmiſſis deuotè perſeuerantes, præmiſſa hac cedentia in euidentem Eccleſiæ vtilitatem & diuini cultus augmentum ac piam eorundem* Franciſci & Anthonettæ *nobilium laudantes, antedictam voluntatem & oblationem dictorum nobilium in Domino piè commendamus eiſque conſentimus, tenore præſentium acceptamus, necnon contractum ſupra dictum iuxta eorundem deuotionem furnire & diuinum ſeruitium inibi celebrari & fieri facere ſecundùm vſum & ordinarium dicti noſtri Ordinis, aliaque ſpiritualia exercere fieri ac exerceri ſolita in alijs eiuſdem Ordinis Conuentibus promittimus. In quorum dictorum præmiſſorum fidem & teſtimonium præſentes litteras fieri ac ſignari capitulariter, ſigilli que noſtri quo in talibus vtimur, prout noſtro incumbit officio, appenſione muniri fecimus. Datum in Capitulo noſtro apud locum noſtrum Ieſu Mariæ in Pleſſiaco parci die XIIJ. menſ. Februarij an. D. 1502.* Et ſignatum, &c.

Situs Cœnobij eſt ad montem ipſum in valle aſpera & ſolitaria non procul ab itinere *Cæſaroduno* in *Pictones*, illinc ſex leucis ſupra *Angerim*, ſeu vt nunc loquimur, *Indrum* fluuium, quatuor à *portu Pilarum* infra *Crauſiam* vel *Creuſiam* (quod hodie vulgatius eſt) in ipſa diœceſi Turonenſi, oppidum autem *Montis-gaugerij* primùm Dominij, mox Baronatus, ac demùm Marchionatus titulo donatum eſt, olim in ditione nobiliſſimæ familiæ à *Sancta-Maura*, (cuius nominis

Indre. Port de Piles. Creuſe. Sainte-Maure.

1502. oppidum proximum eſt) nunc ad *Guaſtios* peruenit. Illic igitur Conuentum 1502.
noſtris conſtituit & à fundamentis conſtruxit Nobilis Vir *Franciſcus Baratonius*, *Du Guaſt. Baraton.*
(cuius ab antiquo nominis & gentis nonnullis *Surgerianu-Maingotÿs* fœdere *Surgeres*
coniunctos in hiſtoria *Caſtillonaa Andreæ Ducheny* lego: alios etiam regiæ *Andega-* *Maingot.*
uenſium familiæ in *hiſtoria Francica Sammarthanorum fratrum*) conſentiente *An-* *Mangot. ou Mengon.*
tonia à Sancta-Maura vxore, à cuius iure *Montu-gangerÿ*, ſeu vt *Choppinus* legit *Sainte-*
Goguerÿ, dominium (niſi fallor) proueniebat, quod mihi videor ex hiſtoria *Maure.*
Mommorentiana *Ducheny* ſatis firmiter colligere, noſtrâ tamen haud multum
intereſt. Fundatio certè multis nominibus digna quæ commendetur. Ipſi
enim fundatores B. Franciſcum Paulanum adhuc in terris agentem chariſſi-
mum patrem ſuum profeſſi, gratitudinis erga Deum bonorum quibus abun-
dabant, & paſſionis Chriſti Seruatoris memores, aliiſque quamplurimis Chri-
ſtianæ pietatis rationibus & momentis inductos ſe ad hoc præſtandum ſignifi-
cant, cenſúmque & vini atque frumenti demenſum in ſingulos annos aſsi-
gnant, ad eam rem oppignerata *Sauoneriarum* ditione pluribuſque aliis cenſi- *Sauonieres.*
bus quos extra ſortem hæreditatis primogenito aut alijs in vicem eius ſubſti-
tutis qui onus velint ſuſcipere, addicunt. Allectus poſtmodùm an. 1626. in ſe-
cundarium Fundatorem Nobiliſſ. & Generoſ. D. *Michael Guaſtius* & lectiſsima *Du Guaſt.*
eius conſors D. *Antonia Mommorenciaca* quòd collato annuo ære noſtrorum *Mon-mo-rency.*
penuriam leuauerant. Eccleſia patronum agnoſcit (vt *Montoia* & *Iſnardus* con-
ſentiunt) *ſanctum Iacobum*, cauſam verò eius nominis nullam ſcio aut video.
Pro tempore autem Turonenſis Eccleſiæ adminiſtrationem nondum dimi-
ſerat *Robertus* ille *Lenoncurius* quem antea laudabamus. Ab eius Vicarijs & in
Epiſcopali officio adiutoribus facta facultate ab hoc anno & Februarij menſis
die xx. non ſolùm domus conſtituta eſt, ſed poſt annos quinque luſtralibus
aquis ſolemniter initiata & ædis ſacræ conſecratio peracta eſt à R. D. & P. *Oli-*
uario Pretioſo ex Ordine Minorum Sidoniæ Epiſcopo & Andegauenſi ſuffra- *Le Pretieux.*
ganeo pro illuſtriſsimo D. *Franciſco Rohannio* quem & nos aliàs laudauimus. *De Rohan.*

Conuentus Portus S. Mariæ. 5. Hiſpani nihilominus in res ſuas intenti familiam in *Mneſtheum portum* qui *Puerto de S. Maria.*
hodie *ſanctæ Mariæ* dicitur deducunt, ab anni, vt habet *Montoia* initio, nempè *Xeres de la*
ad diem 11. Februarij quo B Virginis Purificatio feſtiua eſt. Erat in planitie ad *Frontera.*
ciuitatem quâ iter eſt *Xeram limitaneam* Eremitorium *ſancti Rochi* nomine ſa- *De la Cerda.*
crum, in quod noſtri beneficio Illuſtriſsimi *Ioannis Cerdani* Comitis *Medioli* (eſt *Medina Celi.*
enim *Mediolum* quod nunc *Medina Cæli*, vulgatius tamen & Latinè *Methymna* *Manuel.*
Cæli dicitur) & nobiliſſimæ conſortis *Menciæ Manueliæ* inducti ſunt. Superbum
Vid Nobilitatẽ Vandaliciam. autem illud monaſterij opus, quod hodie conſpicitur, duobus ab hinc annis
cœpit & breui perfectum eſt. Tanta fuit Illuſtriſsimorum Principum pietas &
liberalitas, qui vt proximo ſanguine regiam ſtirpem contingebant (vtraque
enim familia originem ab ea ducit) ſic & in noſtros ſuam magnificentiam
largiter & luculenter explicarunt. Obſtitit tamen præclaris initiis nonnihil
Archiepiſcopi Hiſpalenſis (qui *Didaco Hurtado de Mendoza* S. R. E. Cardinali *Hurtado de*
tit. S. Sabinæ qui hoc anno deceſſerat apud *Maioricam* prid. Id. Octobris ſuc- *Mendoza.*
ceſſit) contentio. Is noſtros Apoſtolico priuilegio, quod ab *Sixto* IV. & *Inno-*
centio VIII. habebant, vt iniuſſu ſcilicet Ordinariorum quouis loco poſſent
monaſteria & Conuentus erigere, prohibere volebat, & rogatus vt Eccle-
ſiam ſacris ritibus initiaret abnuerat, aliaque in noſtros intentauerat, ſed
cum noſtrorum partes *Iulius* II. Pontifex ſuſcepiſſet & dignitatem Sedis Apo-
1506 ſtolicæ in priuilegijs concedendis edito diplomate ad an. 1506. tutatus fuiſſet,
omnis diſceptatio conticuit. Eccleſia *ſanctæ Mariæ de Victoria* nomini conſe-
crata eſt. Geſtæ rei gloriã alij RR. PP. *Bernardo Buylio* & *Ferdinando Panduro*, alij
R. P. *Ioanni Abundantio* iam ſecundùm Prouinciali tribuunt, opus autem R. P.
Ioannes à *Boſco* architecturæ peritia inſignis curauit & ad culmen perduxit.
Mneſtheus autem *portus* oppidum eſt frequens & celebre ad oſtium *Lethes* flu- *Guadelete.*
minis (quod hodie *Guadelete* vocatur) in ora contra *Gades* à quibus quatuor *Caliz.*
leucis abeſt, inter *Xeram* ad Ortum & *Fanum Luciferi* ad Occaſum vrbes pro- *Xeres la Frontera.*
ximas, infra *Mediolum* quod diximus, in cuius temporali ditione eſt, cùm ad *S. Lucar de*
Hiſpalenſem metropolim in ſacris pertineat. *Barrameda*

An.

An. M. D. III.

1. EX quo in *Siciliam* B. Pater traiecerat, & apud *Mylas* conſtiterat, vna illæ domo noſtri ſe continuerant, vt autem longiùs progrederentur, & *Meſſanam* cogitarent, animum illis fecit Beatus Pater litteris ad R. P. *Petrum à Meſſana Cæſaroduno* datis, qui, pro fiducia quam accepit ab eius conſilij autore ſanctiſſimo, rem aggreſſus parem ſpei ſucceſſum habuit. Exceptus enim incenſis ciuium ſuorum ſtudiis, primarios quoſque benignos, liberales, fauentes expertus eſt, qui locum amœnum, amplum & vno tantum lapide à ciuitate poſitum ad Septentrionem (ni fallor) eamque partem quâ iter eſt à porta Regia per eiuſdem nominis pontem, ad *Torrentem*, quem vocant, *gratiæ*, contulerunt, cuius quidem in poſſeſſionem noſtri venerunt ad diem VIII. menſis Iunij, atque ibi cum tempore Cœnobium operis magnifici & ſplendidi cum Eccleſia ſatis amplâ tit. *Ieſu Mariæ* conſtructum eſt, ciuium imprimis largitate & munificentia, tùm ex hoc Potentiſſimi Hiſpaniarum Regis *Philippi* II. beneficio, qui cenſus opulentos attribuit. Apud *Maurolycum* tamen Conuentui illi noſtro, nomen inditum *ſancti Sepulchri* lego, quare ne in his quæ dixi aberrauerim non parùm vereor. Eſt autem *Meſſana* vrbs *Siciliæ* florentiſsima, ſitu, opulentiâ, & tutâ nauium ſtatione celeberrima, in ora Occidentali contra *Italiam*, ad exitioſum nauibus monſtrum *Charybdim* poſita, duodecim milliaribus à *Peloro* promontorio ſubducta, quot à *Rhegio* per interiacens fretum ſeparatur, iam olim Archiepiſcopali Sede inclyta, cuius iconem Braunius in Theatro Ciuitatum Orbis lib. 1. Tab. XLIX. exhibuit.

Conuentus Meſſanæ. — *Meſſana.*

2. Iam nunc opportunè videtur recognoſcenda *Toloſani* Cœnobij noſtri origo, quam antè hos tredecim annos ex Annalibus iam ſcriptis referebamus. Conſtat enim ex Catelio in Commentariis rerum *Languedocy* (vt cum vulgo loquar) quæ nouiſsimè prodierunt non antè hunc annum noſtros in poſſeſſionem ædis *S. Rochi* ad muros Toloſæ, inducente Nobiliſſ. & Generoſiſſ. *Franciſco à Rupecanardi* Seneſcallo miſſos eſſe. Diem ille aſsignat Maij XII. ſed ex ipſis quæ apud noſtros extant monumentis XVIII. dicenda eſt. Reliqua conſentiunt, niſi quod noſtri amplius addunt factum id Rege mandante, qui litteris ad ſupplicationem B. P. N datis *Lugduni* ab XI. Aprilis hoc eodem anno (qui ex veteri ſtylo 1502. antè Paſcha ſcribitur) ædem illam noſtris donauerat & negotium dederat Seneſcallo de noſtris in poſſeſsionem inducendis, quod quidem executus eſt præſentibus & aſſentientibus R. D. *Laurentio Alamandio* Epiſcopo Gratianopolitano, & c. *Lameloto Alamandio* Sacriſta S. Saturnini, *Ioanne à Prato* Fiſci patrono *Petro Timbandi* Cognitore regio, *Bernardo Gaillac* Doctore, *Helia Reynier* Licentiato, Capitolinis ſeu Conſulibus Capitularijs, quibus id ex Concilio Vrbico fuerat demandatum, cum primùm *Alamandius* fundator facultatem condendi Cœnobij factam à R. D. *Stephano Sacaliero* Illuſtriſſ. & R. D. *Hectoris à Borbonio* Archiepiſcopi generali vt loquuntur Vicario, & conſenſenſum Capituli *S. Saturnini* exhibuiſſet. Ex hoc fortè (quod obiter dictum ſit) corrigendus venit Catelius qui *Hectorem* Archiepiſcopum an. 1502. obiiſſe tradit, aut certè iam olim prærogatã noſtris eam facultatem credendũ eſt, nec alia etiam deſunt rei huius concilianda argumenta. Certè quin credã noſtros multò antè in vrbem veniſſe, ſed hoſpites tantùm illic permanſiſſe, adeoque non ex toto eſſe obliterandam eorũ traditionẽ qui de illorum aduentu antè decennium & quod excurrit. memorant non facilè à meipſo poſſum obtinere, quæ cauſa fuit vt quod antè ſcripſimus haud omninò videretur expungendum. Redeamus ad noſtros, venerant à B. P. N. cum litteris regiis R R. PP. *Iudocus Vent.* & *Raoletus Queru*, quibus & alijs qui aderant tradita eſt *S. Rochi* ædes poſsidenda, ſed & ad eundem diem *Alemandius* Fundator adiacentia prædia donauit atque de inædificando Cœnobio fidem ſuam ſolemni ac legitima pactione obligauit, quod continuo liberaliſsimè præſtitit. At verò Catelius hanc *B. Rocho* ædem ab ann. 1392. conſtitutam *in tercio S. Quintini*, ex Actis Vr-

Conuentus Toloſæ. — *Languedoc.* — *De Roche-chouart.* — *L'Alemãt.* — *Du Prat* — *Timbaudi.* — *Gaillac.* — *Reynier.* — *Sacalier.* — *De Bourbõ.* — *Prati.* — *Queru.*

1503. bicis obſeruat ſedente *Petro à S. Martiale* qui Sudarium Chriſti Domini ex Abbatia *Caduny* diœceſis *Sarlatenſis* delatum à *Bertrando du Molin* Abbate, qui ab Anglis ſibi & Eccleſiæ ſuæ timebat, magnificentiſſimè ſuſcepit, & in illa *S. Rochi* æde nouiter conſtructa populo viſendum exhibuit. Sed & S. Saturnini Necrologium, eodem Catelio annotante, de Fundatore *Alemando* hoc elogium habet: *R. Dominus* Laurentius Alemandus *Epiſcopus & Princeps Gratianopolitanus ac Abbas ſacri Collegij S. Saturnini, Monaſterium fratrum Minimorum iuxta pomœria huius vrbis conſtruxit, vir victu & cultu abſtinentiſſimus anno milleſimo quingenteſimo vigeſimo.* Noſter denique R. P. *Petrus d'Aguts*, cuius in nos beneuolētiæ multum debemus cui & multis nominibus Ordo noſter vniuerſus non parum obſtrictus eſt, cùm nos de ſingulis commonefaceret, hæc inter cætera de ſitu reſcribebat. *Conuentus Toloſanus eſt extra muros & portam Arnaldi Bernardi paulo vltra ſuburbia & Leproſorum infirmariam, ad ipſius vrbis ſeptentrionalem aſpectum, iuxta viam regiam, quam habet ad Ortum, ſicut vrbem ad Auſtrum, Garumnam verò fluuium interiecta planitie ſatis amœnâ ad Occaſum, demùm ad Aquilonem interminabili penè aſpectu campos habet fertiliſſimos.* Nec indignum notatu quod præterea obſeruat, Regi ad vrbem primùm accedenti cunctos Ordines in eum locum obuiam procedere, ſed & Ludis poëticis (quos Florales vocant habéntque celeberrimos) qui nomen dederint quotannis in feſto ſanctiſſimæ Trinitatis vota ſua in æde noſtrâ reddere. Porrò & ipſam Eccleſiam ille deſcribit fornicibus affabrè factis ſublimem, tribus ad læuam peramplis ſacellis ſuccinctam, ſacriſque pignoribus locupletem, imprimis verò inſigni oſſe *S. Sebaſtiani* Martyris quod argenteâ thecâ incluſum ſeruatur, tum ferro vnius ex ſagittis quibus beatiſſ. Martyr transfixus eſt, oſſe quinetiam inſigni vnius ex SS. Martyribus Legionis Thebææ, ac demùm pilleolo & ligneâ paterâ B. P. N. *Franciſci*, & ex hac quidem ſolent aquam haurire malè affecti, quibus id ad ſalutem vertit. Septo gaudet peramplo & amœniſſimo. Sed hæc ad ea quæ iam tantò antè diximus ſatis ſint. 1503.

De S. Martial. Caduing De Sarlat. Du Molin.

D'Aguts.

Ambianēſis Epiſc. gratia. 3. Nec vana ſanè accidit gratia rebus noſtris, dum vbique noſtri, ſtabiliendis quæ cœperant, ſtudioſam & diligentem operam impendunt, digna imprimis quæ memoretur, *Ambianenſium* & *Abbauillenſium* noſtrorum apud Reuerendiſſimum & Per-Illuſtrem D. *Franciſcum Halleuuynium Piennium* Ambianenſem Epiſcopum gratia (quid enim aliud dixero?) quam ille litteris ampliſſimis atque gratiſſimis in hunc modum teſtificatus eſt.

De Halewyn de Lauine.

FRANCISCVS DE HALLEVVYN MISERATIONE DIVINA ET S. SEDIS APOSTOLICÆ GRATIA EPISCOPVS AMBIANENSIS.

Vniuerſis & ſingulis præſentes litteras inſpecturis. Salutem in Domino.

Paſtoralis cura, quæ nobis licet immeritis committitur, intima cordis noſtri plurimum excitat, vt veris agricolis vineam Domini excolentibus ſubſidium clementiæ refocillationiſque beneuolè impartiamur, maximè qui verbo & exemplo pabula ſalutis gregi nobis diuinitus commiſſo, ne deſinat in via, ſubminiſtrant, & ſuorum reatuum grauitate & ſarcina depreſſi ſemiuiui dimittantur. Et quia regularis & exemplaris vita, necnon vberrimi fructus quos Ordo & nouella plantula fratrum Ordinis Minimorum fratris Franciſci de Paula à Summis Pontificibus Romanis in horto militantis Eccleſiæ inſerta & approbata varijs in Orbis mundani climatibus pullulare & palmites ſuos diffundere incipit, præſertim in noſtra ciuitate & Diœceſi Ambianenſi, quam quidem plantulam & Religionem ſummo cordis affectu dilatari, ampliari & excoli, atque in ſuis priuilegiis, gratiis, & Apoſtolicis immunitatibus conſeruari & foueri cupimus, vt in fructum centeſimum in horreum Domini deueniat reponendum: eò maximè quia à tenerrimis annis dicto Ordini & ſuis profeſſoribus plurimùm viſcera noſtra diffuſa fuere, & multò feruentius nunc dictum Ordinem & ipſius profeſſores veluti in noſtra paſtorali cura coadiutores cœlitus illapſos proſequi, dilatari, ampliari, & manu teneri cupiamus. Quapropter vt dicti Ordinis fratres in quodam ſuo monaſterio in noſtra ciuitate Ambianenſi inchoato, necnon & in aliis

1503. *in aliis monaſteriis in noſtra Diœceſi inchoatis, & pro tempore inchoandis & erigendis iuxta ſanctæ Sedis Apoſtolicæ conceſſionem & permiſſionem inhabitare valeant, velati vnius moris fratres in domo Domini preces & hoſtias Altiſſimo offerendo Diuinum Officium iuxta ſui Ordinis & Regulæ ritum perſoluere, verbumque diuinum populo nobis commiſſo per noſtras ciuitates & diœceſim Ambianenſem annunciare, eleëmoſynaſque à Chriſti fidelibus expetere & ſuſcipere valeant, necnon & confeſſiones ſubditorum noſtrorum in forma iuris audire beneficiumque abſolutionis impendere, & ſalutarem pœnitentiam imponere, mortuorumque cadauera ad ſepulturam in ſuis Eccleſiis recipere, iuxta decretalem Domini Clementis Papæ V. quæ incipit Dudum, quemadmodum & cæteri Mendicantes noſtræ ciuitatis & diœceſis faciunt & facere conſueuerunt, ſaluo tamen in hoc iure noſtro & quolibet alieno; & inſuper vt omnibus & ſingulis priuilegiis, gratiis, indulgentiis, franchiſiis, libertatibuſque, exceptionibus, immunitatibus & exemptionibus dicto Ordini fratribuſque eiuſdem Ordinis à Sede Apoſtolica indultis, vti & gaudere poſſint de noſtra conſcientia & motu proprio admittimus, concedimus, volumus, & indulgemus præſentium tenore perpetuis & futuris temporibus, quantum cum Deo poſſumus & volumus. Datum Aurelianis die* XXI. *menſis Nouembris anno* 1503. Et ſignatum *Per Dominum Antiſtitem, de Berquin.* 1504.

Et eas quidem deſcripſiſſe multis de cauſis gratum erit, cùm vt cæteri quas habent (neque enim dubito quin aliorum Conuentuum origines non minori gratia conſtiterint) proferre dignentur, tùm vt noſtrum in ſanctiſſimos illos Antiſtites animum debita gratitudine profiteamur. At verò *Franciſcus Haleuuynius* non verbis modò, ſed & opere in noſtros liberalis fuit, Ambianenſis enim clauſtri noſtri partem impenſis ſuis ædificari procurauit, aliaque officia præſtitit, quorum vt tempus erit mentionem non reticebimus. *Franciſcum* porrò *Philippus Eſpinoſius* fratrem *Iodoci Halleuuynij Pienny* facit, Morlierius *Ludouici* in Picardia Proregis filium, & quidem fratrem *Ioannæ* Abbauillenſis fundatricis noſtræ quæ *Ramburio* nupſerat, fuiſſe conſtat ex litteris ipſius *Franciſci* quas ad an. 1516. producemus. At de Iodoco relegenda Hiſtoria Caſtillionæa Andreæ Duchenij lib. IIII. c. XII. & de familia Halleuuynia Schonbergicæ coniuncta eadem hiſtoria lib. XI. c. XV. & Hiſtoria Francica Sammarthanorum fratrum tom. I. l. XII. c. XI. Vide B. Patris litteras procuratorias nepoti ſuo factas ad an. 1509.

In Diſquiſitione Nobilitatis Flandricæ.

An. M. D. IV.

1. NOn eſt longius abeundum vt maiorem fidem his quæ antè à nobis dicta ſunt de gratia Optimi Antiſtitis Franciſci Halleuuynij faciamus. Cum enim Abbauillenſis monaſterij noſtri Eccleſia vltimam manum accepiſſet, conſecrata eſt, nec melius poteſt res geſta explicari quàm litteris in fidem conſcriptis quæ ſequuntur: 1504.

Dedicatio Eccleſiæ Abbauillenſis.

NICOLAVS DEI ET SANCTÆ SEDIS APOSTOLICÆ GRATIA EPISCOPVS EBRONENSIS.

NOtum facimus vniuerſis quod anno Domini 1504. *Dominica in feſto ſanctæ Pentecoſtes* 26. *menſis Maij, de permiſſu & autoritate Reuerendi in Chriſto Patris ac Domini D. Franciſci de Haleuuyn eadem gratia adminiſtratoris Eccleſiæ & Epiſcopatus Ambianenſis Clauſtrum & Cœmeterium Conuentus Fratrum Minimorum de Abbatiſuilla Ambianenſis Diœceſis benediximus, & deinde luna immediatè ſequente* 27. *die eiuſdem menſis Maij Eccleſiam dicti Conuentus Fratrum Minimorum in honorem Dei Omnipotentis & Aſſumptionis glorioſiſſimæ Virginis Mariæ eius Genitricis & omnium Sanctorum & Sanctarum totius Curiæ cæleſtis dedicauimus & conſecrauimus, ſolemnitatibus adhibitis in talibus conſuetis. Datum & actum apud dictum locum Abbatiſuillæ ſub ſigillo Vicariatus Officij dicti Reuerendi Patris anno & die prædictis.* Et ſignatum *Idimas.*

At verò prædicti Ebronenſis Epiſcopi litteras Franciſcus ipſe recognouit & probauit in hæc verba:

FRANCISCVS DE HALLEVVYN MISERATIONE DIVINA ET S. SEDIS APOSTOLICÆ GRATIA ADMINIſtrator Epiſcopatus & Diœceſis Ambianenſis.

Vniuerſis præſentes litteras inſpecturis. Salutem.

NOtum ſit quod ex cura & ex ordinatione & mandato noſtris Eccleſia Fratrum Ordinis Minimorum de Abbatiſuilla noſtræ Diœceſis fuerit dedicata & conſecrata, videlicet maius altare in honorem Aſſumptionis ſacratiſsimæ Virginis Mariæ, & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti matris, & duo altaria in eadem exiſtentia vnum in honorem Beati Ioannis Baptiſtæ, & aliud in honorem & reuerentiam Beatæ Annæ matris Virginis Mariæ, per Venerabilem fratrem Nicolaum de Cultura Epiſcopum Ebronenſem & Suffraga- De la Cou-
neum noſtrum, necnon & Clauſtrum dictorum Religioſorum benedictum, prout ex litte- ture.
rarum dicti Suffraganei noſtri inſpectione, quibus hæ præſentes noſtræ ſunt ſub ſigillo noſtro annexæ luculentius claret & innoteſcit. Quam quidem dedicationem & conſecrationem, necnon dicti Clauſtri benedictionem à malignis tueri cupientes nos laudamus, ratificamus & approbamus præſentium tenore, necnon & omnia alia per præfatum Suffraganeum noſtrum quibus modis fuere facta & acta. Et inſuper vt ad Eccleſiam præfatam reuiſendam ſingulis annis, die quo dictæ dedicationis celebritas exequetur, Chriſti fidelium deuotio ardentius inflammetur, Nos, quantum cum Deo poſſumus, ſingulis annis, perpetuis & futuris temporibus, omnibus Chriſti fidelibus dictam Eccleſiam, dictæ dedicationis die, necnon ſingulis feſtiuitatibus Virginis Glorioſæ & diebus Dominicis, viſitantibus, de iniunctis ſibi pœnitentiis quadraginta dies relaxamus. Mandantes inſuper omnibus & ſingulis Curatis aut eorum viceſgerentibus, necnon omnibus aliis nobis ſubditis, vt gregi & populo nobis & ſibi commiſſo, dictæ conſecrationis diem & indulgentiarum noſtram largitionem in pronis ſuis, aut alibi denuncient. Et vt firmior fides præſentibus adhibeatur ſigilli noſtri appoſitione muniri fecimus. Datum Magneliaci Beluacenſis Diœce- Magnelay.
ſis, die prima menſis Auguſti anno Domini 1504. Et ſignatum *Per D. Antiſtitem, De Berquin.*

Ita religioſiſſimus Antiſtes digno quod æternùm recolatur exemplo & ſuam pietatem ſimul atque autoritatem efferebat, gratiamque gratiâ libens & volens exaggerabat. Quis autem fuerit ille *Nicolaus de Cultura* ſuffraganeus *Am-* De la Cou-
bianenſis non aliter cognouimus, Ordinis Minorum profeſſorem fuiſſe tradit ture.
Morlierius l. de rebus *Ambianenſibus*, at vero *Ebronenſis* Epiſcopatus ſub Pa- D'Ebron.
triarchatu Hieroſolymitano an. 1167. erectus eſt, vt tradit Guillelmus Tyrius, cuius ſedis Epiſcopum *Iacobum Claræ-uallis* qui anno 1481. obiit, cognoſcit De Clair-
Robertus pro Ebroicenſi qui legitur apud Chiffletium in *Veſontione*, atque nos vaux.
apud eundem *Robertum* obſeruamus *Ioannem Gebennenſem* eiuſdem Sedis no- De Geneue.
mine donatum, Vicarium fuiſſe *Ioannis Amboſij* 86 *Lingonenſis* Epiſcopi (quem D'Amboiſe.
antea laudauimus) hoc eodem tempore, vnde mihi inſolubilis nodus occur- De Langres.
rit, nam quod nonnulli *Ebroicenſem* aut *Eboracenſem* legunt, aut legere volunt D'Eureux. D'Iork.
maiorem parit difficultatem. Viderint igitur doctiores per quos vt edocear vehementer deſidero.

Diſq. de obitu P. à Roccâ. 2. Perperam in hunc annum retulit Montoia R. P. *Ioannis à Rocca* obitum Di Rocca.
qui in Generali Capitulo Romæ primum celebrato Prouinciæ Italiæ ſeu Calabriæ, Diſcretus, hoc eſt vt nunc loquimur, Commiſſus pluribus votis in Generalem deſideratus eſt. In actis quidem impreſsis cognomen eius, cùm Italis Patribus accenſetur non legitur, ſolúmque *F. Ioannes diſcretus Calabr.* dicitur, at in Actis M S S. Conuentus Nigeonenſis & Ambianenſis diſertè cognomen *à Roccâ* exprimitur, quod proinde reſtituendum non dubito, & certe non videtur probabile tot vota quot ad Generalatum adeptus eſt in abſentem fuiſſe collata. Sed quid moramur errorem euincere, cùm in Capitulo Toloſano is ipſe *de Roccâ* Prouincialem *Neapolis* ageret ad annum ſcilicet 1514. & Capitulo Romæ II. celebrato an. 1517. ſubſcripſerit?

3. At verò in hunc annum funus incidit quod pro debita in beneficos Principes

1504. cipes gratitudine atque B. Patris ſenſu & animo habemus memorandum. 1504.
Apud *Turones* nempè *Fredericus* Rex Neapolitanus *Ferdinandi* illius *Nothi* frater, & alterius *Ferdinandi* ex fratre nepotis hæres atque ſucceſſor, qui à *Ludouico* XII. Francorum Rege, & *Conſaluo Ferrandio Cordubenſi* Hiſpano Duce impetitus, ante aliquot annos in Galliam ad ipſum *Ludouicum* confugerat, fato functus eſt die Nouemb. ix. & apud Prophetam ſuum poſt diē v. quod teſtamento cauerat depoſitus, à quo iam olim *Aragonicam* ſtirpem in ſe ſuiſque exciſam iri, prout factum eſt, audiuerat. Nec maior funeri honos, quàm in tam ſanctum hoſpitem incidiſſe, qui depoſitum ita accepit, vt ſeruando reſtituendoque ſi opus foret fidem ſuam obligauerit. Quanquam ſuus non defuit qualis Regem decebat funeri apparatus. Feretro enim decumbebat regiâ magnificentiâ indutus, aurea in capite corona, interiores veſtes ſericeæ auro textæ, linteus amictus collo circumductus, alba, quæ dicitur Camiſia decenter compoſita, quæ ductili auro prætexta ſymbolo ipſius Regis (libro videlicet quem flammæ allambebant cum hac perigraphe *Recedant vetera*) inſignis erat, ſtringebatur cingulo aureo, quod *cingulum Eccleſiæ* ſolet dici, ſuperpoſita dalmatica ex ſerico coccineo texturæ leuioris (noſtri ſatinum vocant) atque huic tunicella quæ vocatur *de diacono* ex panno aureo villoſo ſericei ſubtegminis violacei cum limbo duos digitos lato per totam fuſo, aureis reſticulis fibulata, ſiniſtræ impoſitus manipulus eiuſdem operis fimbriis ex auro propendentibus, ſtola etiam de diacono nuncupata ab humero decuſſatim compacta, collare ſimiliter ex panno aureo, duplex in dextra annulus aureus pretioſa gemma grauis, alter in ſiniſtra non minoris pretij eiuſdémque formæ, pomum aureum cruce à ſummo prominente, quod Mundus appellatur, impactum etiam dextræ, ſiniſtræ ſceptrum, vtrumque ex argento inaurato, enſis militaris ſuccinctus aurata cruce, ſcapuloque item aurato, præfulgens, calcaria in pedibus ex auro, ſuper ſandaliis ex ſerico albo auro acu intexto, inſertæ decentes ſandaliis ſoleæ, à collo aurea catena gemmata, capiti puluinar ex aureo panno ſuppoſitum, à ſiniſtra ſtabat vas argenteum inauratum cum operculo ſuo (cuppam noſtri vocant) in quo Regis cor miſſum conditumque fuerat, adpoſiti crines *Iſabellæ* Reginæ *Frederici* viduæ in faſciculum conuoluti, quos ipſa ſibi abſciderat & in defuncti corpus, ipſo die obitus, de ſuo & aliorum quorum intereſſe poterat iure proteſtata, coram idoneis teſtibus, iniecerat. Hoc apparatu elatum corpus, eodem & illatum in ſepulchrum; qua de cauſa Franciſco repræſentandum traditum eſt. Sed alius vt diximus Regi animus, qui pauperculi ſecundum homines Eremitæ patrocinium alia de cauſa quæſiuerat. Hæc tamen ex priuatis monimentis noſtris in lucem nos eruiſſe Lectorem non pœnitebit.

Memorabile funus Regium

Standonk. 4. Præmortuus *Frederico* Venerabilis Magiſter *Ioannes Standonius*, quem dicebamus aliquando primordiis Ordinis aduerſatum cum V. C. *Ioanne Quintino* animum poſtea mutauiſſe. Et reuera *Standonius* qui ab extrema paupertie per indefeſſam diligentiam ad magnum doctrinæ atque pietatis nomen peruenerat, non tantùm reformandis antiquis Ordinibus pro ſuo zelo incubuit, quantùm huic nouo vt aſſurgeret fauit & opitulatus eſt. Adeò certè illius inſtitutum ei cordi fuit, vt tandem illud ipſe complexus ſit, & quoad potuit imitatus, perpetuâ ſe carnium inediâ macerans quibus vix per lethalem etiam morbum vt vteretur adduci potuit, & eodem ferè ac noſtri cultu indutus, rerumque omnium expropriationem profeſſus, in eo vitæ propoſito ad extremum ſpiritum perſeuerauit. Nec ipſe modò genus illud vitæ coluit, ſed per Pauperes Scholaſticos quos tum in Academia *Pariſienſi*, tum in *Belgicis* pluribus inſtituit, retineri voluit, noſtriâ Cappis quibus induuntur *Cappetas*, & à loco *Pauperes Montis-acuti*, Belgæ ab autore *Standonios* vocant, quos in hodiernum diem videmus caputio atque chlamyde, hoc eſt cappâ ad noſtrorum modum conformatis eiuſdemque omninò coloris vti, & carnium eſu interdicto in ſumma paupertate ſtudiorum curſum peragere. At verò *Standonius* ne per eam quidem vitæ auſteritatem vllum prædicandi verbi Dei, aut procurandæ

Obitus V. M. Ioannis Standong tertiarij.

Les Cappettes de Montaygu. Standonis.

Mons acutus, Collegiū eſt eius nominis ad S Genouefam.

1504. ſalutis proximi finem fecit, in quibus cùm mirabiliter excelleret per aulicos 1505.
& vitæ ſolutioris homines conciliatá inuidiá multa paſſus eſt, quæ imperterritus tamen ſuſtinuit, & quidem cùm anno ſuperiore ſacrilegum quendam hæreticum (cuius nomen in præſens reticeo) vltimo ſupplicio adiudicatum, quòd ſacram Euchariſtiam è manibus Sacerdotis violenter abripuiſſet, nefariè dilaceraſſet & pedibus conculcaſſet, vehementius ad errorem agnoſcendum & abiurandum inducere conaretur, maligna febre contracta, diutiſſimè cum ea colluctatus, ſed tandem deiectus, ſanctiſſimè obiit, & poſt multos labores pro Deo exhauſtos ab ærumnis ſolutus in meliorem vitam migrauit ad diem xi. menſis Februarij quo apud Pariſios feſtiua S. Seuerini feſtiuitas recurrit. Sepultus apud ſuos abſque vllâ funeris pompâ quòd teſtamento decreuerat, hæc tantùm verba tumulo inſcribi mandauit *Memineritis paupertatis veſtri Standon.k.* De vita porrò atque obitu piiſſimi viri multa refert quæ relegantur digniſſima Petrus Griſius *de Clericis Regularibus Sectione* xvi. atque inter cætera quod Archiepiſcopatum Remenſem alteri contendenti vltrò dimiſerit & à morte ſtatum animæ ſuæ reuelauerit, ſéque purgatorij pœnis ad Pentecoſten detineri nunciauerit, quòd obtentu maioris vtilitatis aliquibus interdum nimis condeſcendiſſet & placere laboraſſet. Heu quis non miretur atque horreſcat

An. M. D. V.

1505. Obitus B. Ioannæ à Franciâ. 1. NObiliſſima & pientiſſima Princeps *Ioanna Francica Ludouici* XI. filia *Caroli* VIII. ſoror *Ludouici* XII. conſors, ſed poſt adeptum regnum abdicata, Biturigum Duciſſa, quam *Franciſcus* noſter, cùm parentis commendatione ac propriæ virtutis merito haberet chariſſimam & digno proſequeretur honore, qua potuit in omnibus ope iuuit & conſolatus eſt, atque ad religioſam vitam ex quo à Rege dimiſſa fuerat eâ interim in tertium Ordinem allectâ (quod amplius qui Acta eius recenſuerunt, memorant) vehementer cohortatus eſt, *Auarici Biturigum* poſt inſtitutum *B. Virginis Annunciatæ* Ordinem ſanctiſſimo fine quieuit prid. Non. Febru. adeò nunc propè eſt vt in numerum Sanctorum referatur. De qua & inſtituto per illam Ordine plures magni nominis autores ſcripſerunt, & è noſtris quidem Coſtæus illius Elogium in hiſtoria ſua Catholicâ poſtremi ſæculi edidit, Donius verò eius vitam ſingulari libro pleniùs deſcripſit qui ex occaſione ſignificant quæ illi cum B. Patre ſpiritualis neceſſitudo fuerit. *De France aliàs Valeſia de Valois.* *Bourges.*

Prædictio prophetica B. P. N. 2. Quod igitur Scriptores noſtri eundem B. P. *Aſcanio Sfortiæ* Cardinali qui apud Bituriges captiuus detinebatur, prædixiſſe ferunt, fore vt breui ſolueretur; tum cùm res eius maximè deſperatæ viderentur, factum conijcio cum *Auaricum* ille ad *B. Ioannam* veniſſet, ipſéque Cardinalis *Lugduno Bituriges* in locum *Ludouici* fratris perduceretur, & alter in alterius locum ſuccederet ad annum *Sfortia.*
1500. ſcilicet 1500 Quod euentu omnino conſtitit, *Aſcanius* enim Cardinalis totius Regni libertate mox donatus, aliquanto poſt tempore in comitatu Cardinalis *Amboſij* (mortuo nimirùm *Alexandro Pontifice*) *Romam* profectus eſt, vbi à *Iulio* II. ſucceſſore detentus hoc demùm anno mortuus eſt ad vi. Kal. Iunij ſepultus ad S. Mariam de Populo.

Altera prædictio B. P. 1503. 3. *Iulius Alexandro* non proximè ſucceſſerat, ſed *Pio* III. paucorum dierum Pontifice interpoſito, electus iv. Idus Nouembris iam ab anno 1503. Is antea *Iulianus* dictus è gente *Ruuereá Sixti* IV. nepos, ex Epiſcopo primùm Carpentoratenſi & Preſbytero Cardinali tit. *S. Petri ad Vincula*, cum maiore Pœnitentiario atque Epiſcopo demùm Cardinali *Oſtienſi* & *Veliterno*, ad eam dignitatem conſcenderat, quam illi multis ante annis *Franciſcus* noſter prænunciauerat, addens inſuper eum fore Ordini ſuo ſupra cæteros Pontifices beneuolum & benignum, certamque ſibi ſpem eſſe cùm in illud faſtigium eſſet ſubleuatus, humilitatis ſuæ preces & vota non dedignaturum. Omen vterque accepit, quod effectus poſteâ non defraudauit. Et Pontifex quidem illius vaticinij me- *De Ruuere.*

mor

1505. mor & animo repetens vitæ ſanctimoniam, quam oculis ipſe hauſerat & perſpexerat maximis Ordinem beneficiis adauxit & amplificauit. 1505.

4. Certè ad hunc annum IIII. Idus Iulij, dum maiora parat quæ tempore conſecuta ſunt, edito diplomate facultatem facit Regulæ retractandæ ac recognoſcendæ, pœnaléſque leges condendi quibus obnoxij ſint qui ab inſtitutis regularibus deflexerint, & illæ quidem poſtmodùm *Correctory* nomine prodierunt, Priuilegia Ordini facta, cùm etiam communicata, probat & confirmat, atque vt poſteriorum fides fieri poſſit cautionem adhibet, demùm de benignitate Apoſtolica pleraque ſupererogat præter ſupplicis expectationem vt eorum vni illi gratiam debeamus, veputà quòd domeſtici noſtri, extranei habitum noſtrum deferentes, ſepulturam apud nos eligentes, iiſdem quibus nos ipſi gratiis perfruantur, noſtri in Preſbyteros anno ætatis XXII. poſſint ordinari, qui ſe Ordinis negotiis immiſcuerint perſonas moleſtauerint, &c. eo ipſo excommunicati habeantur, & alia quæ litteræ ipſius continent quas damus cum ad hæc quod ſciam editæ non fuerint.

IVLIVS EPISCOP. SERVVS SERVORVM DEI.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

EX debito paſtoralis Officij nobis meritis licet inſufficientibus ex alto commiſſi, ad ea libenter intendimus per quæ perſonarum quarumlibet ſub ſuaui Religionis iugo Altiſsimo famulantium commoditatibus ſecuritati & quieti valeat ſalubriter prouideri, & ijs quæ à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus conceſſa fuiſſe dicuntur, vt firma perpetuò & illibata perſiſtant libenter cùm à nobis petitur approbationis robur adijcimus, ac aliàs ſtatuimus, diſponimus & ordinamus prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Sanè pro parte dilecti fily Franciſci de Paula Inſtitutoris & Generalis Correctoris Ordinis Minimorum nobis nuper exhibita petitio continebat; Quòd licet per felicis recordationis Alexandrum Papam VI. prædeceſſorem noſtrum Regula ac viuendi norma fratrum Minimorum data & per eum ac Sedem Apoſtolicam confirmata fuerat, tamen ipſe Franciſcus cupit pro dictæ Regulæ conſeruatione, & vt illa melius & facilius ab illius profeſſoribus nunc & pro tempore in dicto Ordine degentibus ſeruari poſsit, aliqua ſtatuta & ordinationes ſalubria facere, quæ fratres dictum Ordinem profeſsi ſeruare & ſecundùm quæ contra illa venientes ſeu facientes, licet aliàs peccatum ſecundùm præcepta Eccleſiæ committere non videantur pœna corporali ſeu temporali per eorum Superiores in eiſdem ſtatutis contenta puniri valeant. Et quamuis per piæ memoriæ Sixtum IV. & Innocentium VIII. Romanos Pontifices, & dictum Alexandrum prædeceſſores noſtros eiſdem fratribus Minimorum, quod omnibus & ſingulis priuilegijs, gratijs, indultis, immunitatibus, libertatibus, & exemptionibus, quibus fratres Minores & cæteri quatuor Ordines Mendicantium, ac perſonæ illorum vtebantur & gaudebant, ſeu vti & gaudere poterant in futurum, vti & gaudere valerent conceſſum fuerit, nihilominus eo quod dicti fratres Minimorum priuilegia & indulta huiuſmodi originalia non habeant ac de illis fidem facere non poſsint, ac etiam quia illa per nos confirmata non fuerint aliqui partim ſcrupuloſa conſcientia & partim inuidia moti fratres Minimorum huiuſmodi eiſdem priuilegijs & gratijs gaudere non debere aſſerunt, quo fit vt dicti fratres Mini-

1505. *morum eiſdem priuilegijs & indultis vti poſſe non ſperant niſi eis per nos de-* 1505.
*ſuper opportunè prouideatur. Quare pro parte dicti Franciſci nobis fuit hu-
militer ſupplicatum vt ſibi quæcunque ſtatuta & ordinationes ſalubria in
perpetuum valitura, quæ fratres Minimorum huiuſmodi ſeruare & ſecun-
dùm quæ contra illa venientes vel facientes licet aliàs peccatum iuxta dicta
præcepta Eccleſiæ committere non videantur, nihilominus pœna corporali
vel temporali per eorum Superiores mulctari poßint, condendi & faciendi
licentiam & facultatem concedere: ac omnibus & ſingulis priuilegijs, gra-
tijs, conceſsionibus, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus,
quibus prædicti quatuor Mendicantium Ordines & illorum perſonæ vtun-
tur, potiuntur & gaudent, ſeu vti, potiri & gaudere poterunt, quomodolibet in
futurum atque eidem Ordini Minimorum & illius perſonis huiuſmodi vt
præmittitur conceſsis, pro eorum ſubſiſtentia firmiori robur noſtræ approbatio-
nis adijcere ac aliàs in præmiſsis opportunè prouidere de benignitate Apoſtoli-
ca dignaremur. Nos igitur eundem Franciſcum à quibuſuis excommunicatio-
nis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœ-
nis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumta-
xat conſequendum harum ſerie abſoluentes & abſolutum fore cenſentes, huiuſ-
modi ſupplicationibus inclinati eidem Franciſco quæcunque ſtatuta & ordi-
nationes ſalubria, & honeſta, ſacris Canonibus non contraria, quæ dicti fra-
tres Minimorum ſeruare, & ſecundùm quæ contra illa venientes vel facien-
tes, licet aliàs peccatum iuxta præcepta huiuſmodi committere non videan-
tur, pœna corporali ſeu temporali per ſuos Superiores mulctari poßint, con-
dendi & faciendi plenam & liberam autoritate Apoſtolica tenore præſen-
tium licentiam concedimus, ac etiam facultatem, ac omnia & ſingula priui-
legia, gratias, conceßiones, indulta, immunitates, libertates & exemptiones
prædicta, quibus præfati quatuor Ordines Mendicantium & illorum perſonæ
vt præfertur, in genere vtuntur, potiuntur & gaudent, ſeu vti, potiri &
gaudere poterunt quomodolibet in futurum eiſdem fratribus Minimorum &
illorum perſonis, vt præfertur conceſſa, ita vt illis Ordo Minimorum & il-
lius perſonæ prædictæ vtantur, potiantur, & gaudeant, ac vti, potiri & gau-
dere liberè & licitè valeant, approbamus, & præſentis ſcripti patrocinio
communimus, dictiſque fratribus Minimorum vt de dictis priuilegijs & in-
dultis fidem facere poßint, quod ſumpta ex Camera Apoſtolica pro ſingulis
priuilegijs, conceßionibus, gratijs, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus
& indultis dictis quatuor Mendicantium Ordinibus per quoſcunque Roma-
nos Pontifices & Sedem eandem conceſsis & in poſterum concedendis ha-
bere, & illa ac litteras Apoſtolicas eas & quomodolibet concernentia &
præſentes litteras per ipſius Cameræ Auditorem, & quoſcunque alios Iudices
ordinarios ritè tranſumptari & authenticari facere, liberè & licitè valeant,
& poſtquam tranſumptata & authenticata fuerint illis & præſentibus lit-
teris ac alijs ſuper huiuſmodi priuilegijs, conceſsionibus, gratijs, immunitati-
bus, exemptionibus, libertatibus, & indultis prædictis ad inſtantiam qua-
tuor Ordinum Mendicantium, aut perſonarum eorundem vel aliquorum ex
eis iam ritè factis & tranſumptatis ea prorſus fides adhibeatur vbicunque
fuerint exhibita vel oſtenſa, ac ſi dictæ præſentes & aliæ litteræ exhiberen-*

tur

1505. *tur ac priuilegia. conceſsiones, gratiæ, immunitates, libertates, & indulta prædicta præfato Ordini Minimorum & illius fratribus & perſonis conceſſa, & in eis Ordo Minimorum & illius fratres & perſonæ huiuſmodi ſpecialiter & nominatim expreſsi fuiſſent & pro eis emanaſſent, ac de cætero famuli domorum dicti Ordinis Minimorum, & cæteri eiuſdem Ordinis Minimorum habitum portantes, ac in articulo mortis in dictis domibus ſepulturam eligentes, omnibus & ſingulis priuilegiis dicto Ordini Minimorum conceſsis gaudere liberè & licitè valeant eadem autoritate Apoſtolica indulgemus: quodque de cætero perpetuis futuris temporibus fratres dicti Ordinis Minimorum, in viceſimo ſecundo ſuæ ætatis anno nunc & pro tempore conſtituti ad Presbyteratus Ordinem aliàs tamen ritè ſe promoueri facere liberè poſsint: ac omnes & ſingulæ perſonæ cuiuſcunque ſtatus nobilitatis & conditionis fuerint, qui in cauſis eorundem fratrum Minimorum ſe immiſcuerint, aut in ipſos fratres Minimorum manus iniecerint violentas, vel eos moleſtauerint, aut inquietauerint, ſeu eorum bona abſtulerint, excommunicationis ſententiam eo ipſo incurrant, vt alijs fratribus Mendicantibus eſt conceſſum: omniaque priuilegia, indulta, gratiæ, facultates & indulgentiæ vni aut pluribus domibus dicti Ordinis Minimorum in genere per eundem Sixtum prædeceſſorem conceſſa & in poſterum forſan concedenda omnibus & ſingulis alijs domibus & fratribus dicti Ordinis Minimorum conceſſa ſint & eſſe intelligantur: ac Generales illius necnon Prouinciales & Vicarij eiuſdem Ordinis Minimorum corporalia & alia ornamenta Eccleſiaſtica ſuorum locorum & domorum præter Calices & Patenas benedicere valeant, præfata autoritate Apoſtolica earundem tenore præſentium ſtatuimus & ordinamus. Nonobſtantibus præmiſsis ac defectu ætatis huiuſmodi quem ipſi fratres in dicto viceſimo ſecundo anno conſtituti ad dictum Presbyteratus Ordinem ſuſcipiendum patiuntur modò & patientur, ac Viennenſis Concilij ac alijs Apoſtolicis & Prouincialibus & Synodalibus Concilijs editis generalibus, vel ſpecialibus, conſtitutionibus & ordinationibus, necnon prædicti Ordinis Minimorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis alia firmitate aliàs roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, communitionis, indulti, ſtatuti & ordinationis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1505. quarto Idus Iunij Pont. noſtri anno 2.* 1505.

5. Quæ in hoc tempus acciderit bonorum Ordini legatorum direptio nulla poſſum, nec potui hactenus inueſtigatione aſſequi, certum tamen illatam noſtris haud modicam iniuriam, vt qui ex Regula nulla ſe bona repetere profiterentur, coacti tamen fuerint eâ de cauſâ Apoſtolici Legati autoritatem appellare, litteraſque obtinere quibus ad reſtitutionem direptores compellerentur, eaſque (quod caput eſt) executioni mandare. Id non poteſt melius explicari quam ipſarum litterarum lectione, quas proptereà exhibemus, cùm alioqui futuræ ſint moleſtæ ſi prolixitas æſtimetur, ſed cùm ea de re nihil prætereà nobis innotuerit, libertatem hoc facto damus, in ipſam rem ampliùs inquirendi, quod niſi fallor non erit inutile, atque vt fiat per peritiores non parum deſideramus: Litteræ ſic habent — Edictum de bonis recuperandis.

1505. OFficialis Turonenſis Iudex & exequutor ſubdelegatus à Reuerendiſſimo in Chriſto Patre & Domino Domino Roberto miſeratione diuina Turonenſi Archiepiſcopo Iudice & executore delegato, cum illa clauſula, quatenus vos vel duo aut vnus veſtrum per vós vel alium, ſeu alios, Et per Reuerendiſſimum in Chriſto Patrem & Dominum Dominum Georgium de Ambaſia eadem miſeratione in Regno Franciæ, & nonnullis alijs Prouincijs & Dominijs ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, Legatum ad infraſcripta dato ſpecialiter & deputato, Vniuerſis & ſingulis Dominis Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Cantoribus, Succentoribus, Theſaurarijs, Scholaſticis, Cuſtodibus, tam cathedralium quàm Collegiatarum Canonicis, Parrochialiumque Eccleſiarum Rectoribus ac Monaſteriorum quorumcumque miniſtris Generalibus, Prouincialibus, Vicarijs, Prioribus, Guardianis, Commendatoribus, Præceptoribus, ac ipſorum domorum fratribus, Conuentibus, quorumcumque ordinum exemptorum, & non exemptorum, Plebanis, Viceplebanis, Archipreſbyteris, Capellanis, & Beneficiatis perpetuis, Curatis & non Curatis, cæteriſque perſonis Eccleſiaſticis, in quibuſcumque dignitatibus vel officijs conſtitutis ac Presbyteris, Notarijs, Clericis, & Tabellionibus publicis quibuſcumque in Turonenſi, Pariſienſi, Ambianenſi, Ciuitatibus & Diœceſibus, & alijs vbilibet conſtitutis, ad quos noſtræ præſentes litteræ peruenerint ſalutem in Domino & noſtris huiuſmodi, imò veriùs Apoſtolicis firmiter obedire mandatis. Litteras Apoſtolicas præfati Reuerendiſſimi Domini Legati eius ſigillo oblongo, in Capſa ferrea, cera rubea, alba vndequaque circumdato cum filis canapeis rubei coloris more ſuæ legationis impendente ſigillatas, ſanas ſiquidem & integras, non cancellatas, non viciatas, non abraſas, non abolitas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio & ſuſpicione carentes, vt in eis prima apparebat facie, nobis pro parte dilectorum nobis in Chriſto inſtitutoris & Generalis Correctoris Fratrum Minimorum Fratris Franciſci de Paula nuncupatorum in eiſdem litteris Apoſtolicis principaliter nominatorum coram præfato Reuerendiſſimi Archiepiſcopi Turonenſis Secretario, & teſtibus infraſcriptis præſentatas, Nos cum ea qua decuit reuerentia noueritis recepiſſe, huiuſmodi ſub tenore.

Georgius de Ambaſia miſeratione diuina Tituli ſancti Sixti, ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyter Cardinalis, Rothomagenſis nuncupatus in Regno Franciæ, Delphinatu Prouincia Prouinciæ Ciuitate Auinionenſi & comitatu Venaiſini, ac nonnullis alijs Prouincijs & Dominijs Apoſtolicæ Sedis Legatus, Reuerendis & venerabilibus in Chriſto patribus Archiepiſcopo Turonenſi, & Epiſcopo Ruthenenſi, ac Abbati Monaſterij S. Saturnini Tholoſani, Salutem in Domino. Apoſtolicæ Sedis, cuius legationis munere fungimur, veſtigijs inhærentes circa curam Eccleſiarum & domorum Regularium omnium curis aſſiduis angimur, vt earum occurramus diſpendijs & profectibus diuina cooperante Clementia ſalubriter intendamus, ſanè pro parte dilectorum nobis in Chriſto inſtitutoris & generalis Correctoris Fratrum Minimorum Fratris Franciſci de Paula nuncupatorum conqueſtione percepimus, quod nonnulli Archiepiſcopi, Epiſcopi, alijque Eccleſiarum Prælati & Clerici, ac Eccleſiaſticæ perſonæ, tam Religioſæ, quàm ſeculares, necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, Nobiles, milites & Laici, Communia Ciuitatum, Vniuerſitatum, oppidorum, Caſtrorum, Villarum, & aliorum locorum; aliæque ſingulares perſonæ Ciuitatum & Diœceſum, ac aliarum partium diuerſarum occuparunt & occupari fecerunt, Caſtra, villas & alia loca, terras, domos, poſſeſſiones, iura, & iuriſdictiones, necnon fructus, redditus, & prouentus, & nonnulla alia bona mobilia & immobilia, ſpiritualia & temporalia, ad de Pleſſiaco prope Turones, quæ caput dicti Ordinis exiſtit; ac alias domos eiuſdem ordinis in regno Franciæ conſiſtentes, membraque earumdem ſpectantia, quæ ex ſpecialibus Apoſtolicæ Sedis, vel eius Legatorum priuilegijs & indultis tenent & poſſident, detinuerunt, & ea detinent indebitè occupata, ſeu detinentibus præſtant, auxilium, conſilium, vel fauorem, nonnulli etiam Ciuitatum. Diœceſum, & partium prædictarum qui nomen Domini in vacuum recipere non formidant, prædicto Generali, ac aliarum domorum & membrorum huius ſynodi particularibus Correctoribus ſuper dictis Caſtris, Villis, & locis alijs, terris, domibus, poſſeſſionibus, iuriſdictionibus, fructibus, cenſibus, redditibus, & prouentibus eorumdem, & quibuſcumque alijs bonis mobilibus & immobilibus, ſpiritualibus & temporalibus, ac alijs rebus ad domos & membra huiuſmodi ſpectantibus multiplices moleſtias & iniurias inferunt & iacturas: Quare cum eiſdem Correctoribus valdè reddatur difficile pro ſingulis querelis ad ſedem prædictam habere recurſum, prouidere ipſis ſuper hoc paterna diligentia curaremus. Nos igitur

1505. *tur aduerſus occupatores, detentores, præſumptores, moleſtatores, & iniuriatores prædictos illo volentes Correctoribus eiſdem remedio ſubuenire per quod illorum compeſcatur temeritas, & alijs aditus committendi ſimilia percludatur, Circumſpectioni veſtræ auctoritate Apoſtolica qua per litteras Sanctiſſimi in Chriſto Patris & domini noſtri domini Iulij diuina prouidentia Papæ ſecundi, nobis ſuper hoc conceſſas fungimur, per hæc ſcripta mandamus, Quatenus vos vel duo aut vnus veſtrum per vos vel alium, ſeu alios, etiamſi ſint extra loca in quibus deputati eſtis, Conſeruatores & Iudices præfatis Correctoribus efficacis defenſionis præſidio, eadem auctoritate aſsiſtente, non permittatis eoſdem ſuper ijs & quibuſcumque bonis ad domos & membra huiuſmodi ſpectantibus, à prædictis, vel quibuſuis alijs perſonis indebitè moleſtari, vel eis grauamina ſeu damna aut iniurias irrogari, facturi auctoritate prædicta dictis Correctoribus, cum ab eis vel procuratoribus ſuis aut eorum aliquo fueritis requiſiti de prædictis, & alijs perſonis quibuſlibet ſuper reſtitutione Caſtrorum, Villarum, terrarum, & aliorum locorum, iuriſdictionum, redditium quoque & prouentuum, ac aliorum quorumcumque bonorum, mobilium & immobilium, necnon de quibuſlibet moleſtijs, iniurijs, atque damnis præſentibus & futuris in illis videlicet quæ iudicialem requirunt indaginem, ſummariè & de plano ſine ſtrepitu, & figura Iudicij. In alijs verò prout qualitas eorum exegerit iuſtitiæ complementum occupatores, ſeu detentores, præſumptores, vel moleſtatores & iniuriatores huiuſmodi, necnon contradictores quoſlibet & rebelles cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis extiterint, quandocumque & quotieſcumque expedierit per cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis: Non obſtantibus tam felicis recordationis Bonifacij Papæ octaui, quibus cauet ne aliquis extra ſuam Ciuitatem vel Diœceſim niſi in certis exceptis caſibus, & illos vltra vnam dietam à fine ſuæ Diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne iudices, ſeu conſeruatores à ſe deputati prædicta extra Ciuitatem vel Diœceſim in quibus deputati fuerint contra quoſcumque procedere, aut alij vel alijs vices ſuas committere ſeu aliquos vltra vnam dietam, à fine Diœceſum earumdem trahere præſumant, dummodo vltra duas dietas aliquis authoritate præſentium non trahatur, ſeu quod de alijs, quàm manifeſtis iniuriis & violentiis, ac aliis quæ iudicialem requirunt indaginem pœnis in eos ſi ſecus egerint, & in id procurantes adiectis conſeruatores ſe nullatenus intromittant, quàm alijs quibuſcumque conſtitutionibus à Romanis Pontificibus, tam de Iudicibus delegatis & conſeruatoribus, quàm perſonis vltra certum numerum ad iudicium non vocandis, aut alijs prædictis quæ veſtræ poſſent in hac parte iuriſdictioni aut poteſtati, eiuſque libero exercitio quomodolibet obuiare, ſeu ſi aliquibus communiter vel diuiſim à prædicta ſit ſede indultum, quod excommunicari, ſuſpendi vel interdici, ſeu extra vel vltra certa loca ad iudicium euocari non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi, ac eorum perſonis, litteris, ordinibus & nominibus propriis mentionem, & qualibet alia dictæ ſedis indulgentia generali vel ſpeciali cuiuſcumque tenoris exiſtat per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam veſtræ iuriſdictioni explicatio in hac valeat quomodolibet impediri, & de qua cuiuſque toto tenore de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis. Cæterum volumus & auctoritate ſupradicta decernimus, quod quilibet veſtrum proſequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamuis idem inchoans nullo fuerit impedimento præpeditus, quodque à data præſentium ſic vobis & vnicuique veſtrum in præmiſſis omnibus & ſingulis cœptis & non cœptis, præſentibus & futuris perpetuata poteſtas & iuriſdictio attributa, vt in eo vigore atque firmitate poſsitis in præmiſſis omnibus cœptis & non cœptis, præſentibus & futuris & pro prædictis procedere, ac ſi prædicta omnia & ſingula coram vobis cœpta fuiſſent & iuriſdictio veſtra, & cuiuſlibet veſtrum in prædictis omnibus & ſingulis per citationem, vel modum alium legitimum perpetuata extitiſſet conſtitutione prædicta ſuper conſeruatoribus, & alia qualibet in contrario edita non obſtantibus; in quorum fidem præſentes litteras fieri & noſtri ſigilli iuſsimus & fecimus appenſione muniri. Datum Turonis anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinto, pridie nonas Iulij, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini Iulij diuina prouidentia Papæ ſecundi anno ſecundo. ſic ſignatum P. Chabrion. Poſt quarum quidem Apoſtolicarum litterarum præſentationem & receptionem nobis & per nos vt præfertur factam, fuimus pro parte dictorum inſtitutoris & generalis Correctoris Minimorum dicti Fratris Franciſci de Paula debita cum inſtantia re-* 1505.

1505. *ſiti, quatenus ad executionem dictarum litterarum Apoſtolicarum & contentorum in eiſdem* 1505.
procedere curaremus iuxta traditam ſeu directam per eas à Sede Apoſtolica nobis formam. Nos igitur Officialis Iudex & executor ſubdelegatus, præfatus attendentes requiſitionem huiuſmodi fore iuſtam & rationi conſonam, volenteſque mandatum Apoſtolicum eidem Reuerendiſſimo Domino Turonenſi Archiepiſcopo in hac parte directum, & per eundem Reuerendiſſimum quoad ipſum exequutioni demandandum nobis Commiſſum reuerenter exequi vt tenemur, quam executionem huiuſmodi litterarum Apoſtolicarum & contentorum in eiſdem, tanquam verus & legitimus obedientiæ filius in nos aſſumpſimus. Quapropter ad executionem huiuſmodi procedere volentes, attenta dictarum litterarum Apoſtolicarum forma & tenore, auctoritate Apoſtolica nobis commiſſa & qua fungimur in hac parte, vos omnes & ſingulos ſupradictos quibus præſens noſter proceſſus dirigitur, & veſtrum quemlibet inſolidum tenore preſentium requirimus & monemus primò, ſecundò, tertiò, & peremptoriè, communiter & diuiſim, ac vobis & veſtrum cuilibet in virtute ſanctæ obedientiæ ſub excommunicationis ſententiæ pœna, quam Canonica monitione præmiſſa in vos omnes & ſingulos ſupradictos ferimus in his ſcriptis, ſi ea quæ vobis in hac parte committimus & mandamus, neglexeritis aut diſtuleritis contumaciter adimplere, diſtrictè præcipiendo, mandantes quatenus infra ſex dierum ſpatium præſentationem, ſeu notificationem præſentium ac requiſitionem vobis, aut alteri veſtrum pro parte dictorum Correctoris Fratrum Minimorum dicti de Paula ſuper hoc factam immediatè ſequentium, ita tamen quod alter veſtrum ſuper hoc requiſitus alterum non expectet, nec vnus pro alio ſe excuſet, quorum ſex dierum duos pro primo, duos pro ſecundo, & reliquos duos dies vobis vniuerſis & ſingulis ſupradictis pro tertio & peremptorio termino ac monitione Canonica aſſignamus, omnes & ſingulos vtriuſque ſexus perſonaſque exemptas & non exemptas cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis aut conditionis, vel praeminentiæ exiſtant, res & bona in præinſertis Apoſtolicis litteris deſcripta & deſignata detinentes, vſurpantes, occupantes, & habentes in animarum ſuarum periculum, ac Correctoris Generalis Fratrum Minimorum dicti de Paula præfatorum præiudicium non modicum & detrimentum, ſibi appropriantes, necnon ſcientes, habentes, detinentes, occupantes, vſurpantes, & non reuelantes, auctoritate noſtra, imò veriùs Apoſtolica palam & publicè in Eccleſiis & aliis locis dum populi multitudo inibi ad diuina audiendum congregata fuerit, de quibus fueritis ſeu alter veſtrum fuerit pro parte dictorum Fratrum Minimorum de Paula requiſiti, vbi, quando & quoties expediens fuerit requiratis & peremptoriè moneatis, quos nos etiam eos & eorum quemlibet requirimus & monemus primò, ſecundò, tertiò, & peremptoriè communiter & diuiſim, & nihilominus eis & eorum cuilibet in ſolidum in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis infraſcriptis diſtrictè præcipiendo mandamus, quatenus infra quindecim dierum ſpatium, poſt requiſitionem & monitionem huiuſmodi per vos, vel alterum veſtrum ſic factam & poſtquam præmiſſa ad eorum peruenerit notitiam immediatè ſequentes, quorum quindecim dierum, quinque pro primo, quinque pro ſecundo, & reliquos quinque dies eis & eorum cuilibet pro tertio & peremptorio termino ac monitione Canonica aſſignetis, prout etiam nos eiſdem aſſignamus, omnia & ſingula mobilia & immobilia bona ac res ſupradictas in Apoſtolicis litteris præfatis ſpecificata & declarata præfatis Inſtitutori & Correctori Generali, ac Fratribus Minimorum Franciſci de Paula conquerentibus reddant, reſtituant, & reuelent, ac de cæteris plenam & debitam ſatisfactionem impendant. Et ſi præmiſſa infra dictum quindecim dierum terminum realiter, & cum effectu non adimpleuerint, ac monitioni noſtræ huiuſmodi non paruerint, iterum auctoritate Apoſtolica qua ſupra requiratis ac moneatis, prout nos etiam tenore præſentium requirimus & monemus ipſos, & eorum quemlibet, quatenus infra alium octo dierum terminum præfatos quindecim dies immediatè ſequentem, quem pro omnium peremptorio termino ac monitione Canonica eis & eorum cuilibet præfigatis & aſſignetis, prout nos litterarum præſentium tenore & ſerie præfigimus & aſſignamus, omnia & ſingula infraſcripta effectualiter adimpleant. Quod ſi fortè præmiſſa omnia & ſingula, prout mandatur non adimpleuerint, aut diſtulerint contumaciter adimplere, mandatiſque & monitionibus noſtris huiuſmodi, imò veriùs Apoſtolicis non paruerint, cum effectu in cæteros, & eorum quemlibet auctoritate Apoſtolica qua in hac parte fungimur excommunicationis ſententiam proferatis, quam nos etiam lapſis prius dictis terminis ferimus in his ſcriptis, ipſoſque & eorum quemlibet ſcientes & non reuelantes palàm & publicè in Eccleſiis veſtris, Monaſteriis, Capellis & locis, de quibus expediens fuerit, excommunicatos denunciamus ac

denunciari

1505. *denunciari & publicari volumus & mandamus, etiam tandiu & quouſque donec ad ſatiſfactionem de præmiſsis eiſdem Correctori Generali, Fratribus Minimis, & de Paula conquerentibus deuenerint & fecerint condignam, denuncietis, & abſolutionis beneficium meruerint à nobis ſuper hoc Canonicè obtinere. Abſolutionem verò omnium & ſingulorum qui præfatas noſtras ſententias, aut earum aliquam incurrerint, ſeu eorum quilibet quomodolibet incurrerit nobis vel ſuperiori noſtro tantummodò reſeruamus. Præfatas quoque Apoſtolicas litteras & hunc præſentem noſtrum proceſſum, ac omnia & ſingula huiuſmodi negotium tangentia volumus penes dictos Inſtitutorem Generalem, Correctorem, Fratres Minimos dicti Franciſci de Paula conquerentes, vel eorum procuratorem remanere, & non per vos aut aliquem veſtrum, ſeu quemcumque alium ipſis inuitis quomodolibet detineri. Mandamus tamen copiam fieri de præmiſsis eam petentibus & haberi debentibus, competentibus quidem ſumptibus & expenſis, non intendẽtes, tamen prout nec intendimus per hũc noſtrũ proceſſum noſtris in aliquo præiudicare Collegis quin poſsint & valeant ad earundem Apoſtolicarum litterarũ executionem, ſeruato tamen hoc noſtro proceſſu quando id expedire viderint nõ de hoc fuerint requiſiti procedere. In quorum omnium & ſingulorum fidem & teſtimonium præmiſſorum præſentes litteras, ſeu præſentia publicum inſtrumentum proceſſum noſtrum huiuſmodi in ſe continentem, ſiue continens exinde fieri, & per Notarium publicum infraſcriptum, ſubſcribi & publicari mandauimus ſigillique maioris Curiæ noſtræ ac ſigneti noſtri proprij iuſsimus & fecimus appenſione communiri. Datum & actum in Auditorio eiuſdem Curiæ noſtræ Turonenſis, nobis inibi ad iura reddenda pro tribunali ſedentibus, ſub anno Domini milleſimo quingenteſimo quinto, indictione octaua, menſis verò Septembris die vigeſima quinta Pontificatus Sanctiſsimi & Chriſto Patris & Domini noſtri Domini Iulij diuina prouidentia Papæ ſecundi anno ſecundo. Præſentibus ibidem venerabilibus viris, &c.* 1505.

6. Accenſenda quidem rebus noſtris etſi adhæc in irritum ceſſerit Præpo- *Donat. pro ædific. Cœnobij.*
De Chambes. tentis & Nobil. V. D. *Ioannis de Chambes*, donatio, qui ex patris teſtamento D.
Ioannis de Chambes Baronis de *Monſoreau*, &c. regiæ domus apud *Carolum* VII.
Monſoreau Procuratoris, *Rupellæ* Gubernatoris & *Aquis-mortuis* Præfecti, *Ludouico* XI. à cu-
La Rochelle. biculo, &c. atque pro matris voluntate lectiſſ. & pientiſſ. fœminæ D. *Ioannæ*
Aigues-mortes. *Chabot* apud Reginas *Mariam* & *Carolinam* honorariæ, Eccleſiam, quam *S. Crucis*
Chabot. nomine apud *Montem-Sorelly* conſtruxerat, & attinens fundum ad inædificandum Cœnobium dedit annuoſque cenſus, quibus tredecim è noſtris ſumptus ſuos facere poſſent attribuit. Quod in acceptum B.P.N. retulit litteris mutuò ſubſcriptis & exaratis ad XXIIII. menſis Maij, hoc eodem anno. Eſt autem
Loire. *Mons-Sorellij* oppidum ad *Ligerim Salmurio* proximum, cuius nominis Inſula co-
Saumur. ram proſtat in ipſo decurrente, &c. Cur autem ea donatione noſtri vſque nunc abſtenti ſunt cauſa planè nobis incerta eſt, ſit autem admodùm probabile huiuſmodi plures donationes noſtris factas fuiſſe, vt propterea repetitionis actionem intentare coacti ſint. Quid ſi & hæc ipſa donatio in controuerſiam vocata eſt? Nihil certè eſt quod affirmem.

7. Perlata & ad D. Legatum Apoſtolicum quæ nuper inter *Abbauillenſes* no- *Controuerſia ſuper inhumatione.*
ſtros & eiuſdem vrbis Canonicos ac Rectorem S. Ægidij exorta fuerat controuerſia ſuper defunctorum inhumatione, cùm interim, etiam Sedem Apoſtolicam noſtri appellaſſent. Ne per moram tamen longiùs ſerperet iniuria,
S. Acheul. cauſæ cognitionem D. Legatus Abbati *S. Acheoli* ad muros *Ambianenſes* per litteras quas deſcribimus committit, vt ex quibus optimè poteſt totius rei cognitio haberi. Sed enim in progreſſu ea de re dicendum eſt amplius.

Georgius de Ambaſia *miſeratione diuina Tituli ſancti Sixti, ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyter Cardinalis Rothomagenſis nuncupatus, in Regno Franciæ, Delphinatu, Prouincia Prouinciæ, Ciuitate Auenionenſi, & Comitatu Venaiſini, ac nonnullis alijs Prouincijs & dominijs Apoſtolicæ Sedis Legatus:* Venerabili Patri Abbati Monaſterij S. Achioli *prope & extra muros Ambianenſes, Salutem in Domino. Humilibus ſupplicum votis libenter annuimus, eaque fauoribus proſequimur opportunis: Exhibita ſiquidem nobis pro parte dilectorum nobis in Chriſto Correctoris & Fratrum Minimorum congregationis Fratris Franciſci de Paula oppidi de Abbatiſuilla Ambianenſis Diœceſis petitio continebat. Quod licet ipſi tam ex iuris communis diſpoſitione, quàm per priuilegia per Romanos Pontifices eis hactenus conceſſa, corpora illorum qui in eorum Eccleſijs ſepulturam elegerunt, in eis ſepe-*

liri & inhumari poßint & valeant, tamen à paucis diebus citra, poſtquam quondam Simon 1505.
1505. Yuer. *Yuer parrochianus Eccleſiæ parrochialis ſancti Georgij dicti oppidi Abbatiſuillæ in patronatu Eccleſiæ ſancti Vulfrani, etiam dicti oppidi exiſtentis, teſtamentum, ſeu eius vltimam voluntatem condiderat, & ſuam ſepulturam in Eccleſia dictorum Fratrum Minimorum elegerat, & propterea eius corpus in dicta eorum Eccleſia inhumari, & ſepeliri debuiſſet, Canonici ſancti Vulfrani & Rector ſancti Georgij Eccleſiarum prædictarum, quibus dicti Fratres Minimi Canonicam portionem eiſdem Rectori & Canonicis reſpectiuè contingentem dare & perſoluere, ſeu de eis debitè ſatisfacere obtuliſſent, Corpus dicti Teſtatoris, poſtquam debitum naturæ perſoluit, neſcitur quo ſpiritu ducti, contra ipſius voluntatem vi & violenter rapuerunt, & ad dictam Eccleſiam ſancti Vulfrani tranſportauerunt, & inibi ſepeliri fecerunt in non modicum ipſorum Minimorum, & eiuſdem Teſtatoris heredum detrimentum, ignominiam & iacturam, ac præfatorum priuilegiorum, & auctoritatis Sedis Apoſtolicæ eneruationem & diminutionem. Quare pro parte Correctoris & Fratrum Minimorum prædictorum ſentientium ex hoc indebitè ſe grauari, fuit ad Sedem Apoſtolicam & noſtram audientiam appellatum, & deinde nobis ſupplicatum vt appellationis & appellationum huiuſmodi, ac poſt & contra eas attentatorum & innouatorum quorumcumque nullitatiſque & nullitatum, ac quam & quas Corrector & Fratres Minimi præfati contra dictos Rectorem & Canonicos, ac ſua intereſſe putantes ſuper præmißis omnibus & ſingulis, & eorum occaſione mouere volunt & intendunt, negotijque principalis huiuſmodi cauſas alicui probo viro in partibus illis committere, aliaſque ſibi in præmißis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, paternitati veſtræ auctoritate Apoſtolica, qua per litteras Sanctißimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini Iulij diuina prouidentia Papæ ſecundi nobis ſuper hoc conceſſas fungimur, committimus & mandamus, quatenus vocatis Rectore & Canonicis præfatis & alijs qui fuerint euocandi, & auditis hinc inde propoſitis, quod iuſtum fuerit decernatis, facientes quod decreueritis per Cenſuram Eccleſiaſticam firmiter obſeruari. Teſtes autem qui fuerint nominati, ſi ſe gratia, odio vel timore ſubtraxerint, cenſura ſimili appellatione ceſſante compellatis veritati teſtimonium perhibere, non obſtantibus ſi Capitulo & Rectori præfatis, vel quibuſuis alijs communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari, aut extra vel vltra certa loca ad iudicium trahi non poßint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. In quorum fidem præſentes litteras fieri noſtrique ſigilli iußimus appenſione muniri. Datum Bleſis Carnotenſis Diœceſis anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinto, Idibus Octobris, Pontificatus præfati Domini Iulij Papæ ſecundi anno ſecundo.*

Conceſſa per Legatos approbantur. D'Amboiſe. 8. Ex his portò quæ *Georgius* ille *Amboſius* vltrò detulit cognoſci poteſt quàm impenſè rebus noſtris ſtuderet: vt enim ex æquitate id fieret, ſemper tamen in magna reuerentia B. Patrem habuit, & reuera non poterat non eſſe apud eum gratioſus quem Rex habebat in delicijs & pretio, & qui ſanctitate præfulgens bonorum omnium in ſe ſtudia votaque pertrahebat. Ex hoc ſimilibuſque factis colligi poteſt quæ cauſa fuerit *Iulio* Pontifici, vt acta per ſuos Sediſque Apoſtolicæ Legatos in fauorem Ordinis in pleriſque quibus eum ornauit Priuilegiis rata eſſe haberique ſpeciali clauſulâ mandauerit.

Priuileg. à Iulio II. 9. Sed qui tanta potiebatur autoritate vt aduerſarios in ordinem cogeret, nihil minus valuit vt amicis gratificaretur. Erant tres Ordinis ſingulares benefactores, quibuſcum onus incumberet vt Miſſas quaſdam in ſpecie, atque in perpetuum celebrari procurarent, ipſique eodem eſſent animo vt pro ſe celebrarentur, quod quo minus fieri poſſet, videretur obſtare irrefragabilis Regulæ definitio, ne quid aut in eam peccaretur aut illorum deuotioni obſiſteret, B. vir ad Pontificem confugit Apoſtolicumque oraculum conſuluit. Quod editum rem ita temperauit vt ſeruato quem Regula præſcribebat modo ad ſuffragiorum exſolutionem nihil prædictorum, aut aliorum quorumcunque deuotioni & intentioni detractum poſſet videri, ſic nimirum volente, probante, decernente Pontifice. Quam ad rem datum diploma ſub die XXIII. menſis Decembris, incipit *Exponi nobis nuper feciſtis quod licet in Regula veſtra, &c.* Cur autem eadem gratia noſtri non ſint deinceps vſi cùm eadem difficultas incidit ignorare me fateor.

10. Ad

1505. 10. Ad hunc annum cùm R. P. *Ioannes Abundantius* Prouincialis in Hiſpania 1505.
Abondance. officio iam ſecundùm functus eſſet, ad quod inter primos fuerat electus: Mo-
Andacar. niales vero noſtri Ordinis apud *Illiturgim* inſtitutæ ſub Obedientia Correcto-
ris in eadem vrbe permanſiſſent, B. Pater certo ſed ignoto nobis conſilio præ-
dictum Patrem directioni & informationi Monialium præfecit, ſuumque apud
eas Vicarium inſtituit, benedicens autem huic nouæ plantulæ ſingulis Mo-
nialibus roſarium dono miſit, quo munere ſolebat Ordinis benefactores &
amicos piaſque perſonas afficere. Vt enim in Proceſſu apud *Turones* habito ad
eius Canonizationem refertur, innumera huiuſmodi Roſaria diſtribuebat quę
magna virtute ad quamplura miracula pollebant. Erant autem illa ex viſco
querno quod tornatum vtrinque crucis figuram radijs in modum ſtellæ cir-
cumfulgentem exhibet, atque hoc eſt quod de illis Roſariis Hiſpani Scripto-
res, quaſi mirabile prædicant quod nihil eſt minus. Id enim à natura habent,
ſed virtus illa quam benedictione B. viri conſecuta ſunt verè eſt mirabilis cum
res ſupranaturam potenter efficiat. Hoc autem facto B. P. Monialium inſti-
tutionem non ſolum approbaſſe, verùm & ſingulari prouidentia curauiſſe cre-
dendus eſt, quarum quidem inſtitutio cùm amplius profeciſſet; ſpecialem il-
lis Regulam attribuit, de qua in progreſſu nonnihil dicendum eſt.

Monialium inſtitutio à B. P. approbata.

An. M. D. VI.

1506.

1 IMpigrè *Nigeonenſes* noſtri, præeunte in omnibus Clariſſimo Viro *Ioanne*
Quentin. *Quintini*, quem B. Pater procuratoris nomine rebus Ordinis ſui præfece-
rat, opus quod cœperant perurgebant. Itaque ampla illa ſplendida & excelſa
quæ hodie viſitur Eccleſia in iuſtam magnitudinem perducta fuerat Choro &
Nauis parte abſolutâ, cum eius ſacris ritibus initiandæ oblata neceſſitas eſt.
Impetrata igitur ab Epiſcopi Pariſienſis Vicario facultate, ſub die VII. Februa-
rij, tantiſper dum per Epiſcopum aliquem liceret, protracta res eſt & in men-
De Rohan. ſem procraſtinata. Tum verò commodè incidit vt Illuſtriſſimus & Reueren-
De Gié. diſſimus D. *Franciſcus Rohannius*, *Petri* illius Mareſcalli *Gienſis* cognominati, re-
bus in expeditione Neapolitana geſtis clariſſimi, filius, Archiepiſcopus Lug-
dunenſis apud *Robertum* CIV. & *Andegauenſis* Adminiſtrator LXIX. qui magna
in noſtros charitate ſemper fuit, vltrò ſe ad ſacros quos conueniebat ritus ob-
eundos paratum offerret, quod ad diem VII. menſis Martij perfecit, Eccleſiâ
quidem benedictâ & luſtrali aquâ ſanctificatâ, quinque verò altaribus quæ
tum erant inunctis. Et maius quidem ad caput Chori B. Mariæ Virgini ſub ti-
tulo *Noſtra Domina Omnium gratiarum*, ſeu *totius gratiæ* (quod nomen ad totam
Eccleſiam pertinuit) dedicatum eſt. Ponè illud ſecundum in honorem *ſan-
ctiſſimæ Trinitatis* erectum, Tertium ad ambonem Eccleſiæ, ſeu Odeium Naui
& Choro interpoſitum quâ ſpectat in Nauim verſùs Clauſtrum Sanctis *Ioanni
Baptiſtæ* & *Ioanni Euangeliſtæ*, Quartum ad eundem ambonem ex altera parte
Omnibus Sanctis, Quintum denique in primo & ſupremo Nauis ſacello quod
quarto illi contiguum eſt, *B. Virgini Annunciatæ*, conſecrata ſunt. Erat pro tem-
Des Voiſins. pore dicti Conuentus Corrector P. *Nicolaus de Vicinis*, qui iterum ad Michaë-
litia ſequentis anni electus Capitulo Generali quod primum Romæ celebra-
tum eſt interfuit. At verò Archiepiſcopus noſter non ſuam tantum operam his
ac reliquis quibus noſtros iuuare poterat impendit, ſed illos pluribus quoque
beneficiis affecit. Spectantur enim eius inſignia in ſummo Clauſtri fornice ad
ianuam Capituli quod vocamus, atque in ipſo Capitulo, in mediâ feneſtrâ;
ipſe de geniculis orans ad imaginem Iudicij vniuerſalis in vitro pictam præ-
fulgentibus è ſummo gentilitiis inſignibus ad perpetuam memoriam conſpi-
citur.

Nigeonenſis Eccleſ. progreſſus.

2. Cùm autem propè eſſet vt Ordo nouiter inſtitutus optimo & prouido pa- *Priuileg. à*
rente deſtitueretur, amplioribus gratiis in futurum confirmatus, & Deo ita vo- *Iulio II.*
lente ſtabili in poſterum fundamento conſtitutus eſt. *Iulius* enim Pontifex
pro ſua in Beatum virum beneuolentiâ & mirificâ in Ordinem ab illo inſtitu-

1506. tum beneficentiâ iuxta facultatem quam ab altero anno fecerat, nunc demùm prouidit, vt nihil deſiderari poſſet, quo decus, incrementum, ac firmitas Ordini deinceps acceſſura viderentur. Et quidem cùm iam ante aliqua Ordini indulſiſſet quæ in magnis beneficiis poterant haberi, poſt omnia certè illius prouidentiam tam ſollicitè & ardenter complexus eſt, vt poſſit mirum videri tot vno momento collata beneficia quot non eſt credibile per plures annos potuiſſe impetrari. *Regulam* imprimis quæ poſt hac in perpetuum obtineret (vt reuera obtinuit & etiamnum obtinet, tempori, ſi Deus nos audit, inuidiam factura) abſolutâ quæ deſiderari poterat perfectione, Pontificis in præſens decreto, Autoris tandem morte atque vltimo ſpiritu ſancitam confirmauit. Eam nos *Quartam*, quia illo poſt alias ordine ſucceſſit & confirmata eſt, appellamus. Eſt autem tripliciter diuiſa ſeu in tres Regulas diſtincta, nam alia eſt *Fratrum* alia *Sororum* (quæ tum primum edita eſt) Tertia *vtriuſque ſexus fidelium*. Quibus omnibus adiunctum eſt *Correctorium*, quaſi ſepes legis aut iterata lex, ex quo non parùm ſplendoris, firmitatis, politiæ in Regulas deriuatum eſt. Decretoria in probationem Regularum Bulla incipit: *Inter cæteros regularis obſeruantiæ profeſſores, quibus velut rutilantibus gemmis militans decoratur Eccleſia, &c* eius verò quâ Correctorium in autoritatem aſſeritur, initium eſt: *Paſtoralis Officij nobis, licet inſufficientibus meritis, ex alto commiſſa cura, mentem noſtram continuè pulſat, &c.* Vtraque apud Sanctum Petrum data quinto Kalendas Auguſti an. 1506. hoc eſt eodem die & anno. Neutram ex integro deſcribimus, vt neque *Regulas* aut *Correctorium*, cùm ſæpius recuſa in manibus habeantur. Et Regulam quidem Fratrum R.P. Proſper Stellartius Auguſtinianus profeſſor, cum reliquis aliorum Ordinum publicauit, noſter *Montoia* etiam Hipanicè redditam Chronico ſuo inſeruit, & notationibus illuſtrauit. Quare multas ſatis habeo cauſas, cur illa iterum non proferam, ne id quidem in aliis facturus, ſi vnquam vllâ ſui parte in lucem veniſſent. Porrò, diligentiæ *RR.PP. Franciſci Bineti & Ludouici Iuſtelli* debemus tantæ rei procurationem, qui *Romam* propterea venerunt, nihilque prætermiſerunt quo poſſet negotium procedere. Multùm etiam debemus *Illuſtriſſimo Bernardino* Cardinali *Caruaialio* & *Octauiano Arcimboldo* Referendario, qui pro ſua parte omnem operam poſuerunt & impenderunt. Fuit autem (vt hoc obiter interponam) *Octauianus*, egregius Iuriſconſultus, Protonotarius Apoſtolicus, vtriuſque ſignaturæ Referendarius, & *Mediolanenſis* Archiepiſcopus deſignatus, poſt duos eiuſdem generis & nominis Archiepiſcopos, vt habent Acta *S. Caroli* Card. *Borromæi*. Quantum verò eſt ad rem, trium poſteriorum Regularum vnum idémque fundamentum eſt præcipuum, nempè quartum illud vitæ quadrageſimalis votum ad tria illa quæ Religioni eſſentialia perhibentur, vnde fit vt forma noſtræ profeſſionis confirmationem Regulæ non modò ad *Iulium* II. ſed etiam ad *Alexandrum* VI. referat, licet abrogatis prioribus vna illa quarta quam *Iulius* probauit, obtineat, atque vt obtineret in primo Generali Capitulo rogatis omnium ſententiis admiſſa ſit. At non perinde *Correctorium* placuit, ſed pleriſque rogantibus, ne quid temerè actum videri poſſet, eius rei deliberatio in aliquod tempus prorogata eſt, quod tempeſtiuè ſignificabimus. Nonnulla quidem à prioribus Regulis quaſi reſciſſa in Correctorium reiecta erant, ſed pleraque etiam nouiter conſtituta quæ per tempus recognoſci æquum erat: aliqua inſuper ex eiſdem temperata, non pauciora maiori ſeueritate conſtricta Quartæ demùm Regulæ neceſſitatem induxerant: aliqua denique quorum minor vtilitas prætermiſſa, cùm illorum tamen obſeruatio quaſi traditione accepta in vſu permanſerit, decebat enim Regulam eſſe breuem, claram, & neceſſariis contentam: quæ poſſunt ſingula ſtudioſo Lectori conſtare ſi vnam alteri atque omnes inter ſe Regulas conferat. Poſtremùm & in Quartâ ipsâ Regulâ, cum tempore, nonnulla aut mitigata, aut immutata, aut abrogata per publicas Tridentini Concilij ſanctiones, aut per Pontificum decreta, ſed ea vel leuioris momenti, vel nobis cum aliis communia, cuiuſmodi ſunt profeſſio ante annum decimum octauum, ingreſſus mulierum in monaſteria præter Reginas & fundatrices, Suffragiorum perpetuitas, 1506.

Quarta Regula.

Correctorium.

Binet. Iuſtell.

1506. tuitas, & ſi quæ ſunt huius generis, quæ vt commodum erit indicabimus, tum vero maxime ſpecialis Calendarij vſus & obſeruatio, quæ in ſingulis Regulis edicitur, quæque noui Miſſalis atque Breuiarij per *Pium* V. editione abrogata eſt, ſimul atque, vſitata Officij diuini recitatio, ſed præterquàm commune id nobis cum reliquis; qui ducenteſimum annum non exceſſerant, haud tanta ex hoc prouenit mutatio, quanta poſſet videri, neſcientibus, quo tum Calendario ac feſtiuitatum Indice vterentur, quibus vt ſatisfaciamus atque aliis etiam qui eius poſſent deſiderio teneri, ſolâ dierum notâ & feſtorum indicio contenti, illud deſcribemus, quale olim *Nigeoni* per noſtros editum, vt primùm Beatus Pater in Sanctos eſt relatus, nanciſci potuimus. 1506.

CALENDARIVM ROMANVM
PRO SPECIALI VSV MINIMORVM.

IANVARIVS.

I. *Circumciſionis Domini*, duplex maius. Et Baſilij Epiſc. & Confeſſ. & Marinæ Virginis & martyris.
II. *Octaua S. Stephani*, ſemiduplex.
III. *Octaua S. Ioannis Euangeliſtæ*, ſemiduplex.
IV. *Octaua Sanctorum Innocentium*, ſemiduplex.
V. Vigilia.
VI. *Epiphaniæ D. N. Ieſu-Chriſti*, duplex maius.
VII.
VIII.
IX.
X. Pauli primi Eremitæ confeſſoris.
XI. Iginij Papæ & martyris.
XII.
XIII. *Octaua Epiphaniæ D. N. Ieſu-Chriſti*, ſemiduplex.
XIV. Felicis in Pincis preſbyt. & martyris.
XV. Mauri Abbatis & confeſſoris, Ordinis S. Benedicti.
XVI. Marcelli Papæ & martyris.
XVII. *Antonij Abbatis & confeſſ.* ſemiduplex & ſolemne generaliter.
XVIII. Priſcæ virginis & martyris.
XIX. Marij, Marthæ, Audifacis & Abachum martyrum.
XX. *Fabiani & Sebaſtiani martyrum*, non transfertur.
XXI. *Agnetis Virginis & Martyris*, ſemiduplex.
XXII. *Vincentij & Anaſtaſij Martyrum*, non transfertur.
XXIII. Emerentianæ Virginis & martyris.
XXIV.
XXV. *Conuerſionis S. Pauli Apoſtoli*, duplex maius.
XXVI.
XXVII. Ioannis Chryſoſtomi Epiſcopi & confeſſoris.
XXVIII. *Agnetis* ſecundò, non transfertur.
XXIX. Conſtantij Epiſcopi & Martyris.
XXX. Geminiani Epiſcopi & confeſſoris.
XXXI. Cyri & Ioannis martyrum.

FEBRVARIVS.

I. Ignatij Epiſcopi & martyris, & Brigidæ Virginis tantùm.
II. *Purificationis Virginis Mariæ*, duplex maius.
III. *Blaſij Epiſcopi & Martyris*, non transfertur.
IV. Gilberti confeſſoris.
V. *Agathæ Virginis & martyris*, ſemiduplex.
VI. Dorotheæ Virginis & Martyris.
VII.
VIII.
IX. *Apoloniæ Virginis & martyris*, non transfertur.
X. Scholaſticæ Virginis, ſororis S. Benedicti Abbatis, & Guillelmi confeſſoris, Ordinis Eremitarum S. Auguſtini.
XI.
XII.
XIII.
XIV. Valentini Preſbyteri & martyris.
XV. Fauſtini & Iouitæ martyrum.
XVI. Iulianæ Virginis & martyris.
XVII.
XVIII.
XIX.
XX.
XXI.
XXII. *Cathedra S. Petri Apoſtoli*, duplex minus.
XXIII. Vigilia.
XXIV. *Matthiæ Apoſtoli*, duplex minus.
XXV.
XXVI.
XXVII.
XXVIII.

MARTIVS.

I. Albini Epiſcopi & Confeſſoris.
II.
III.
IV.
V.
VI.
VII. *Thomæ de Aquino Confeſſoris*, non transfertur. Et Perpetuæ ac Felicitatis martyrum.
VIII.
IX. Quadraginta Martyrum.
X.
XI.
XII. *Gregorij Papæ & Confeſſoris*, duplex minus.
XIII.
XIV.
XV. Longini Martyris.
XVI.
XVII. Patricij Epiſcopi & Confeſſoris.
XVIII. Anſelmi Epiſcopi & Confeſſoris.
XIX. *Ioſeph Confeſſoris patris nutricij Domini*, duplex minus.
XX.
XXI. *Benedicti Abbatis & Confeſſoris*, ſemiduplex.
XXII.
XXIII.
XXIV.
XXV. *Annunciationis Virginis Mariæ*, duplex maius.
XXVI.
XXVII.
XXVIII.
XXIX.
XXX.
XXXI.

APRILIS.

I.
II. *Franciſci de Paula Fundatoris Ordinis Minimorum*, duplex maius, & Mariæ Ægyptiacæ nec virginis nec martyris.
III.
IV.
V. Vincentij confeſſoris, Ordinis Prædicatorum.
VI.
VII.
VIII.
IX. *Octaua Franciſci de Paula*, duplex minus.
X.
XI.
XII.
XIII.
XIIII. Tiburtij, Valeriani & Maximi Martyrum.
XV.
XVI. Iſidori martyris.
XVII. Aniceti Papæ & martyris.
XVIII.
XIX.
XX.
XXI.
XXII. Sotheris & Caij Paparum & martyrum.
XXIII. *Georgij martyris*, ſemiduplex & ſolemne generaliter.
XXIIII.
XXV. *Marci Euangeliſtæ*, duplex minus. *Litaniæ maiores.*
XXVI. Cleti & Marcellini Paparum & martyrum.
XXVII.
XXVIII. Vitalis martyris.
XXIX. Petri mart. Ordinis Prædicatorum, & Maxentiæ nec virg. nec mart.
XXX.

MAIVS.

MAIVS.

i. *Philippi & Iacobi Apoſtolorum*, duplex minus.
ii. Athanaſij Epiſcopi & Confeſſoris.
iii. *Inuentio ſanctæ Crucis*, duplex minus. Et Alexandri, Euentij, Theoduli, & Iuuenalis Martyrum.
iv. Monicæ viduæ.
v.
vi. *Ioannis antè portam Latinam*, duplex minus.
vii.
viii. *Apparitionis Michaëlis Archangeli*, ſemiduplex.
ix. *Tranſlationis Hieronymi de Bethleem in vrbem*, ſemiduplex.
x. Gordiani & Epimachi martyrum.
xi.
xii. Nerei, Achillei, & Pancratij martyrum.
xiii.
xiv. Bonifacij martyris.
xv.
xvi.
xvii.
xviii.
xix. Potentianæ Virginis, & Petri Cæleſtini confeſſoris.
xx. Bernardini Confeſſoris, Ordinis Fratrum Minorum.
xxi.
xxii.
xxiii.
xxiv.
xxv. Vrbani Papæ & martyris.
xxvi. Eleutherij Papæ & martyris.
xxvii. Ioannis Papæ & martyris.
xxviii.
xxix. Siſinnij, Martyrij, & Alexandri, martyrum.
xxx. Felicis Papæ & martyris.
xxxi. Petronillæ Virginis tantùm.

IVNIVS.

I.
II. Marcellini, Petri, atque Eraſmi, martyrum.
III.
IV.
V.
VI.
VII.
VIII.
IX. Primi, & Feliciani, martyrum.
X.
XI. *Barnabæ Apoſtoli*, duplex minus.
XII. Baſilidis, Cyrini, Naboris, & Nazarij, martyrum.
XIII. Antonij confeſſoris, Ordinis Minorum.
XIV.
XV. Viti, Modeſti atque Creſcentiæ, martyrum.
XVI.
XVII.
XVIII. Marci & Marcelliani, martyrum.
XIX. Geruaſij & Prothaſij, fratrum martyrum.
XX. Siluerij Papæ & Martyris.
XXI.
XXII. Paulini Epiſcopi & Confeſſoris, & decem millium martyrum.
XXIII. Vigilia.
XXIV. *Natiuitatis Ioannis Baptiſtæ*, duplex maius.
XXV.
XXVI. *Ioannis & Pauli fratrum martyrum*, non transfertur.
XXVII.
XXVIII. *Leonis Papæ & Confeſſoris*, non transfertur. Vigilia.
XXIX. *Petri & Pauli Apoſtolorum*, duplex maius.
XXX. *Commemor. Pauli Apoſtoli*, duplex minus.

IVLIVS.

IVLIVS.

I. *Octaua Ioannis Baptiſtæ*, ſemiduplex.
II. *Viſitationis Virginis Mariæ*, duplex maius. Et Proceſſi & Martiniani martyrum.
III.
IV.
V. Vldarici Epiſcopi & Confeſſoris.
VI. *Octaua Petri & Pauli Apoſtolorum*, duplex minus.
VII.
VIII.
IX. *Octa. Viſitationis Mariæ Virginis*, duplex minus.
X. Septem fratrum, & Rufinæ ac Secundæ, martyrum.
XI. Pij Papæ & Martyris.
XII. Naboris & Felicis, Martyrum.
XIII. Anacleti Papæ & martyris.
XIV.
XV. Quirici & Iulitæ, martyrum.
XVI.
XVII. Alexij Confeſſoris. Et Marinæ Virginis tantùm.
XVIII. Symphoroſæ, cum ſeptem filijs ſuis martyribus.
XIX.
XX. Margaretæ Virginis & martyris.
XXI. Praxedis Virginis tantùm.
XXII. *Mariæ Magdalenæ nec Virginis nec martyris*, ſemiduplex & ſolemne generaliter.
XXIII. Apollinaris Epiſcopi & martyris.
XXIV. Chriſtinæ Virginis & martyris. Vigilia.
XXV. *Iacobi Apoſtoli*, duplex minus. Et Chriſtophori martyris.
XXVI. *Annæ matris Mariæ*, duplex minus. Et Paſtoris Confeſſoris.
XXVII. Pantaleonis Martyris.
XXVIII. Nazarij, Celſi, Victoris & Innocentij, martyrum.
XXIX. *Marthæ Virg. tantùm*, non transfertur. Et Felicis, Simplicij, Fauſtini, & Beatricis, martyrum.
XXX. Abdon & Sennen, martyrum.
XXXI. Germani Epiſcopi & Confeſſoris.

AVGVSTVS.

I. *Petri ad vincula*, duplex minus. Et Machabæorum martyrum.
II. Stephani Papæ & martyris.
III. *Inuentio S. Stephani protomartyris*, non transfertur.
IV. Iuſtini Preſbyteri & Martyris.
V. *Mariæ Virginis de Niue*, dupl. min. *Et Dominici Conf.* ſemid.
VI. *Transfigurationis Domini*, duplex maius. Et Sixti, Feliciſſimi & Agapiti, martyrum.
VII. Donati Epiſcopi & martyris.
VIII. Cyriaci, Largi, & Smaragdi, martyrum.
IX. Romani martyris. Vigilia.
X. *Laurentij martyris*, duplex minus.
XI. Tiburtij & Suſannæ, martyrum.
XII. Claræ Virginis tantùm.
XIII. Hippolyti, & ſociorum eius, martyrum.
XIIII. Euſebij Preſbyteri & Confeſſoris. Vigilia.
XV. *Aſſumptionis Virginis Mariæ*, duplex maius.
XVI. Rochi Confeſſoris.
XVII. *Octau. Laurentij*, ſemiduplex.
XVIII. Agapiti martyris. Et Helenæ viduæ.
XIX. Ludouici Epiſcopi & Confeſſoris, Ordinis Minorum.
XX. *Bernardi Abbatis & Confeſſoris*, ſemiduplex.
XXI.
XXII. *Oct. Aſſumptionis*, duplex minus. Et Timothei, Hippolyti & Symphoriani, martyrum.
XXIII. Vigilia.
XXIIII. *Bartholomæi Apoſtoli*, duplex minus,
XXV. *Ludouici Confeſſoris Regis Françorum*, ſemiduplex.
XXVI. Zephyrini Papæ & martyris.
XXVII.
XXVIII. *Auguſtini Epiſcopi & Confeſſoris*, duplex minus. Et Hermetis martyris.
XXIX. *Decollationis Ioannis Baptiſtæ*, duplex minus. Et Sabinæ martyris tantùm.
XXX. Felicis & Adaucti, martyrum.
XXXI.

SEPTEMBER.

SEPTEMBER.

I. Duodecim fratrum martyrum. Et Ægidij Abbatis & Confeſſ.
II. Antonini martyris.
III.
IV.
V.
VI.
VII.
VIII. *Natiuitatis B. Mariæ Virginis*, duplex maius. Et Adriani mart.
IX. Gorgonij martyris.
X. Nicolai de Tolentino Confeſſoris, Ordinis S. Auguſtini.
XI. Prothi & Hiacynthi, martyrum.
XII.
XIII.
XIV. *Exaltationis ſanctæ Crucis*, duplex minus. Et Cornelij & Cypriani, PP. & martyrum.
XV. *Octaua Natiuitatis Mariæ Virginis*, duplex minus. Et Nicomedis martyris.
XVI. Euphemiæ, Luciæ & Geminiani, martyrum.
XVII.
XVIII.
XIX.
XX. *Euſtachij & ſocior. martyr.* non transfertur. Vigilia.
XXI. *Matthæi Apoſtoli & Euang.* duplex minus.
XXII. Mauritij & ſociorum eius, martyrum.
XXIII. Lini Papæ & martyris.
XXIV.
XXV.
XXVI. Cypriani & Iuſtinæ martyrum.
XXVII. Elzearij Confeſſoris. Et Coſmæ & Damiani martyrum.
XXVIII.
XXIX. *Dedicationis Michaëlis Archangeli*, duplex maius.
XXX. *Hieronymi Presbyt. & Confeſſoris*, duplex minus.

OCTOBER.

I. Remigij Epiſcopi & Confeſſoris.
II.
III.
IV. *Franciſci Confeſſ. & inſtitutoris F F. Minorum*, ſemiduplex.
V.
VI.
VII. Sergij, Bacchi & Apuleij, martyrũ. Et Marci Papæ & Confeſſ.
VIII.
IX. Dionyſij, Ruſtici & Eleutherij, martyrum.
X. Cerbonij Epiſcopi & Confeſſoris.
XI.
XII.
XIII.
XIV. Calixti Papæ & martyris.
XV.
XVI.
XVII.
XVIII. *Lucæ Euangeliſtæ*, duplex minus.
XIX.
XX.
XXI. *Vndecim millium Virgin. & mart.* non transfertur. Et Hilarionis Abbatis & Confeſſoris.
XXII.
XXIII.
XXIV.
XXV. Chryſanti & Dariæ, martyrum.
XXVI. Euariſti Papæ & martyris.
XXVII. Yuonis Confeſſoris. Vigilia.
XXVIII. *Simonis & Iudæ Apoſtolorum*, duplex minus.
XXIX.
XXX.
XXXI. Vigilia.

NOVEMBER.

NOVEMBER.

I. *Feſtiuitas Omnium Sanctorum*, duplex maius. Et Cæſarij mart.
II. *Commemoratio omnium fidelium defunctorum.*
III.
IV. Vitalis & Agricolæ, martyrum.
V.
VI. Leonardi Confeſſoris.
VII.
VIII. *Octaua Omnium Sanctorum*, duplex minus. & quatuor Coronatorum martyrum.
IX. *Dedicationis Baſilicæ Saluatoris*, duplex minus. & Theodori martyris.
X. Tryphonis, Reſpicij & Nymphæ, martyrum.
XI. *Martini Epiſcopi & Confeſſoris*, ſemidup. Et Mennæ martyr.
XII. Martini Papæ & martyris.
XIII. Bricij Epiſcopi & Confeſſoris.
XIV.
XV.
XVI.
XVII.
XVIII. *Dedicationis baſilicæ Apoſt. Petri & Pauli*, duplex minus.
XIX. Elizabeth viduæ. Et Pontiani Papæ & mart.
XX.
XXI. *Præſentationis Virginis Mariæ*, duplex maius.
XXII. *Cæciliæ Virginis & martyris*, ſemiduplex.
XXIII. *Clementis Papæ & martyris.* Et Felicitatis mart. tantùm.
XXIV. Chryſogoni martyris.
XXV. *Catharinæ Virg. & mart.* ſemidup. & ſolemne generaliter.
XXVI. Petri Alexandrini Epiſcopi & martyris.
XXVII.
XXVIII.
XXIX. Saturnini martyris. Vigilia.
XXX. *Andreæ Apoſtoli D.N. Ieſu-Chriſti*, duplex minus.

DECEMBER.

I.
II. Bibianæ virginis & martyris
III.
IV. Barbaræ virginis & martyris.
V.
VI. *Nicolai Epiſcopi & Confeſſoris*, ſemidup. & ſolemne generaliter.
VII. *Ambroſij Epiſcopi & Confeſſoris*, duplex minus.
VIII. *Conceptionis Virginis Mariæ*, duplex maius.
IX.
X. Melchiadis Papæ & Martyris.
XI. Damaſi Papæ & confeſſoris.
XII.
XIII. *Luciæ Virginis & Martyris*, ſemidupl. & ſolemne generaliter.
XIIII.
XV. *Octaua Conceptionis Virginis Mariæ*, duplex minus.
XVI.
XVII.
XVIII.
XIX.
XX. Vigilia.
XXI. *Thomæ Apoſtoli Ieſu Chriſti*, duplex minus.
XXII.
XXIII.
XXIIII.
XXV. *Natiuitatis Saluatoris noſtri Ieſu-Chriſti*, duplex maius. Et Anaſtaſiæ mart. tantùm.
XXVI. *Stephani protomartyris*, duplex maius.
XXVII. *Ioannis Apoſtoli & Euangeliſtæ*, duplex maius.
XXVIII. *Innocentium Martyrum*, duplex maius.
XXIX. *Thomæ Archiepiſcopi & martyris*, non transfertur.
XXX.
XXXI. *Silueſtri Papæ & confeſſ.* ſemid. & ſolemne generaliter.

Ita ſe habebat vetus illud Calendarium quod à Romana Eccleſia noſtris ex nunc approbatum ad *Pij* V. tempora obtinuit.

Alia Priuileg. ab eod. Iulio.

3. At verò *Iulius* Pontifex, eodem ipſo anno & die, non vnâ illa gratiâ contentus, Priuilegiorum confirmationẽ quàm ampliſſimam indulſit, non modò ſingula & omnia quæ à Deceſſoribus conceſſa erant ſigillatim recenſens, ſed plurima de nouo longéque auguſtiora ſuperaddens, atque in ſpecie noſtrorum controuerſiam cum Archiepiſcopo *Hiſpalenſi* pro Conuentu ad *portum ſanctæ Mariæ*, de qua antè meminimus, tùm etiam excitatum, aduerſus noſtros *Abbauillenſes*, Decani & Canonicorum *S. Vulfrani* atque Curionis *S. Ægidij*, diſceptationem commemorans, perturbatores ipſos Apoſtolica autoritate compeſcit

1506. compeſcit & damnat, atque gratias nobis factas pro dignitate ſanctæ Sedis aſſerit & vindicat. Diploma Pontificium quo nullum fortè auguſtius & liberalius, incipit: *Dudum ad ſacrum Ordinem Minimorum, olim per fœlicis recordationis* Sixtum IV. Innocentium VIII. Alexandrum VI. *Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros ſalubriter approbatum, ac varijs priuilegijs cum Regulæ approbatione multipliciter decoratum, noſtræ conſiderationis aciem dirigimus, &c.* Enimuerò non erit ab inſtituto alienum, ſi breui ſpeciales controuerſias, de quibus meminit, adnotemus & perſtringamus. *Hiſpalenſis* Archiepiſcopus, quòd noſtri pro conceſsâ ſibi facultate à Sede Apoſtolicâ, Conuentum prædictum iniuſſu ſuo conſtituiſſent & iam ædificarent, multa illis impedimenta & incommoda intulerat, denunciatâ etiam excommunicationis pœnâ per litteras valuis Eccleſiæ noſtræ affixas omnibus qui illuc venirent & Eccleſiæ limina ſubirent, & cum iam antè prædictam Eccleſiam benedicere & conſecrare noluiſſet, ne id per alium fieret prohibuerat & omni conatu obſtiterat. Noſtri, non tàm incommoda ſua, quàm Sedis Apoſtolicæ dignitatem perpendentes, ne ſecum illa periclitaretur ſtuduerunt. Appellato igitur Pontifice, atque ex ordine iuris re cognitâ, irrita eſſe quæ Archiepiſcopus attentauerat Pontifex declarauit, noſtroſque in integrum reſtituit, confirmatis in futurum priuilegiis, & Conſeruatoribus attributis, qui nomine ſanctæ Sedis ab omni deinceps iniuria, etiam ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnâ, perturbatores prohibere poſſent: atque inſuper facultas, vt abnuente Ordinario quiuis Catholicus Epiſcopus Eccleſias noſtras conſecrare, Ordinis verò Superiores benedicere & reconciliare poſſent, indulta eſt. Ex hoc omnis contentio procul habita eſt, vt ad ann. 1502. meminimus. 1506.

Abrogata eſt à Concil. Trident.

4. Nec diſſimilis *Abbauillenſium* noſtrorum controuerſia, vt tamen Epiſcopi autoritas pro noſtris interueniſſet, aduersùs quam prætendebant *S. Vulfrani* Sodales factum ſibi ab *Vrbano Quinto* priuilegium, ne qui poſſent non impetratâ ſuâ licentiâ intra ditionis ſuæ fines Monaſteria, Eccleſias, Oratoria, domos, erigere aut functiones vllas Eccleſiaſticas obire: igitur præter moleſtias quibus noſtros in dies vexabant, etiam corpora eorum, vt antea dicebamus, qui ſepulturam apud noſtros elegerant, tam ipſi in Eccleſiam prædictam, quàm *S. Ægidij* Parochus in ſuam abducebant & pertrahebant: cum autem hæc vi & iniuria fierent, noſtri (poſtquam non proceſſerat delegata *S. Acheolis* Abbati per Cardinalem Legatum poteſtas) ad Sedem Apoſtolicam confugerunt: in præſens igitur remedium Epiſcopus *Pariſienſis* in Ordinis Conſeruatorem & Apoſtolicorum priuilegiorum Vindicem, per litteras in formâ Breuis inſtitutus eſt, facto ei mandato, vt ſub Excommunicationis pœnâ dictos *S. Vulfrani* Canonicos, & Parochum *S. Aegidij*, comprimeret, atque prædictas etiam Eccleſias, quoad cadauera per eos abducta & ſubtracta reſtituiſſent, interdicto ſubiiceret, ac quoties opus eſſet, eadem autoritate, Apoſtolica priuilegia tutaretur, noſtriſque omnem opem & præſidium commodaret. Sed cùm illi *Pariſienſis* Epiſcopi imperata & iudicata detrectarent, per alias litteras adiuncti ſunt eidem Antiſtiti, Archiepiſcopus *Turonenſis* & *S. Saturnini* apud Toloſates Abbas, idémque *Gratianopolitanus* Epiſcopus (ni fortè Alamandius noſter reſignauerat) qui, pro voluntate aut verius imperio Pontificis, dictos *S. Vulfrani* ſodales atque alios, in ordinem redegerunt, & exhumatis etiam cadaueribus atque reſtitutis imperata facere coëgerunt. Quod ad annum 1503. & qui ſequitur 1504. factum neceſſe eſt, cum apud Turonenſes *Robertus* ille *Lenoncurius*, apud Pariſienſes *Stephanus Poncherius*, Cancellarius & ipſe Mediolanenſis atque Ordinis S. Michaëlis, Franciæ verò Procancellarius, apud Gratianopolitanos is quem diximus *Laurentius Alamandius* ſederet.

Cõtrouerſ. ſuper inhumatione, &c.

De Tours. De Grenoble. L'Alemãt.

Lenoncour. Poncher. L'Alemãt.

5. Per idem tempus, & Ordinis noſtri Monialibus *Illiturgitanis* pro quartâ funeralium & decimis perſoluendis intentata lis eſt, ſed ab eodem *Iulio* Pontifice ſilentium exigentibus impoſitum, & cùm ipſæ, tùm vniuerſi Fratres ab omni erogatione abſoluti & liberati ſunt. De cuius quidem exemptionis validitate, cùm longè poſt diſputatum eſſet, vt quam per decreta Sacri Concilij

De quartâ funeralium Priuileg.

1506. Tridentini abrogatam, contra noſtros alij Eccleſiaſtici, prætenderent. *R. P. Petrus de Mena* Caſtellæ tùm Prouincialis ſacram Cardd. Concilij Interpretum Congregationem conſuluit. Congregatio autem cenſuit, huic priuilegio quod annis quadraginta ante Concilium conceſſum eſſet, minimè derogatum eſſe eiuſdem Concilij decretis, quam declarationem & noſtri & alij iam olim ediderunt. 1506. *De Mena.*

Mare Magnum à Iulio II. editus.

6. Verùm *Iulius* Pontifex haud ſatis arbitratus tam multa magnaque præſtitiſſe, in eundem diem *Mare Magnum*, quod vocant, hoc eſt, Priuilegiorum Codicem & quaſi publicas tabulas, in fauorem Ordinis edidit, quod reliqui deinceps Pontifices *Leo* X. *Adrianus* VI. *Clemens* VII. *Paulus* III. *Iulius* III. *Paulus* IV. *Pius* V. comprobauerunt. Quæ autem illius edendi cauſa fuerit, non poteſt meliùs explicari, quàm ipſius exordio, quod ſic habet: *Virtute conſpicuos ſacri Ordinis veſtri* (dirigitur nimirùm ad ipſum *Franciſcum de Paula*, Prouinciales & vniuerſos Ordinis fratres) *profeſſores, qui contemplationi cœleſtium feruenter inuigilant, & piæ vitæ ſtudio ſine intermiſſione deſudant, decet per Apoſtolicæ circumſpectionis auxilium ſic prouidè dirigi & ſollicitè confoueri, vt alicuius prætextu calumniæ nullum internæ pacis excidium, nullumque religioſi ſtatus perferant detrimentum, ſed in his robur & vigorem habeant, per quæ circa cultum diuini numinis, deuotis & quietis mentibus, inualeſcant, &c.* Cuius quidem generis & alia, pro ſingulis Mendicantium Ordinibus, diuulgauit, quæ poſſunt videri apud *Laërtium Cherubinum* & alios in *Iulio* II.

Conuentus Aſtygis. Nobleza de l'Andaluzia

7. Gerebantur iſta Romæ cum *Hiſpani* noſtri in gratiam cum Archiepiſcopo *Hiſpalenſi* conciliati, latiùs terminos ſuos proferunt & propiùs *Hiſpalim* accedunt. Beneficio enim Nobiliſſimi viri *Franciſci Aquilary Cordubenſis*, & lectiſſimæ eius Coniugis *Eluira Pontia Leonenſis*, ex antiquiſſimis Bœticæ familiis, de quarum Origine agit Argoteus *Nobilitatu Vandalitiæ* lib. II. c. XXIIII. & CLXX. *Aſtygim* aduocantur, vbi prædiis aſſignatis & cenſibus attributis, magnificum ampliſſimumque eum tempore Cœnobium exſtructum eſt. Atque inter cætera, Nobiliſſimi Fundatores, trecentos nummos perpetui redditus, pro ſingulis trienniis, ad hoc, vt Capitulum Prouinciale in eo Conuentu habeatur, legauerunt. Eccleſia eundem, quem hactenus reliquæ in Hiſpaniâ, titulum *ſanctæ Mariæ à Victoriâ* conſecuta eſt, in qua inſigne Oratorium & magna populi deuotione frequentatum, *Conuerſioni S. Pauli* ſacrum, viſitur, cui nec operis nec ornatus magnificentia deeſt. Accepti autem gratia debetur *R. P. Martiali de Vicinu*, qui nuper Hiſpaniam Prouincialis nomine regebat, & quidem in loci poſſeſſionem venit die II. Iulij quæ memoriâ Mariæ Virginis Viſitantis ſacra & celebris eſt. Porrò *Aſtygis*, quæ & *Augusta Firma*, oppidum eſt non adeò magnum, ad dexteram *Bætis* oram, inter *Hiſpalim* & *Cordubam* medio ferè itinere, quod eſt leucarum tredecim, alluitur *Singuli* fluuio, qui hodie *Chenil* appellatur, pontémque habet ad latus Orientale ex lapide viuo forcinato, fuit olim Epiſcopalis, nunc abrogato Epiſcopatu *Hiſpalenſi* Antiſtiti ſubiecta eſt. *Seuilla. De Aquilar & Cordoua. Ponce de Leon. Argote. Des-Voiſins. Ecija. Guadalquiuir. Seuila. Cordua. Xenil.*

Conuentus Caſtri-Almurini.

8. Meminimus anteâ non ſemel, de domo noſtrâ ad *Caſtrum-Almurinum Stabienſe*, quam omni ſtudio vt noſtri recuperarent Beatus Pater mandauerat. Verùm, per res *Neapolitanas* quæ ab eo tẽpore in magnam turbationem & confuſionem inciderant, quo minùs noſtri aliquid profecerint, ſtetit: nunc demùm verò, cùm inclinatâ in Hiſpanos fortunâ per virtutem *Conſalui Fernandij Cordubenſis*, qui *Magni Ducis* poſt hæc nomen obtinuit, pacatior rerum ſtatus eſſet, animum noſtri ad illam domum recuperandam adiecerunt. Quod breui, fauente ſupra modum *Conſaluo* Prorege, conſecuti ſunt, nam cum vna noſtros remoraretur difficultas vt in dimiſſionem Eccleſiæ ſuæ Parochus conſentiret, (erat enim quod anteâ diximus Parochialis Eccleſia) *Conſaluus* oblato *Maſſanenſi*, ſeu *Maſsicano* Epiſcopatu qui fortè vacabat, dimiſsionem expreſſit, quam à *Iulio* II. probari nullo negotio impetrauit, vt qui in noſtros maximè beneuolus eſſet. Quæ cum ſucceſsiſſent, noſtri in ſplendidam illam & præclaram Eccleſiam introducti ſunt, quam miraculorum frequentia & populi *Caſtel al mare di Stabie. Fernandez de Cordoua.*

1506. puli concurſus ad Imaginem *Beatæ Virginis de Puzano* cognominatæ, (& quæ 1507.
nomen Eccleſiæ fecit) ſupra cætera illuſtrat. Imaginem vero illam à *B. Luca*
pictam eius loci traditio eſt, adeoque tanto populi ſtudio colitur, vt votiuis
in omnem partem tabulis Eccleſia contegatur. At *Conſaluus* fundator, ingen-
tia prædia certoſque redditus contulit, & monaſterij opus curauit eſſe, quale
Caſtel-al-mare. ſuam liberalitatem & magnificentiam decebat, hoc eſt, eximium atque lucu-
Terra di lauoro. lentum. Sed enim *Caſtrum-Almurinum Campaniæ* vrbs eſt in finibus *Picentinorum*,
Sarno. quæ ad oſtium *Sarni* poſt duo millia tranſgreſſis iuxta mare occurrit, *Stabienſe*
cognominatum, quòd propinquo aut eodem fortè loco *Stabiæ* fuerint, atque
ad differentiam alterius *Almurini Vulturnenſium*. Situm eſt in angulo *Gauri*
montis, vbi in occaſum ille vergere incipit, *Mineruæ promontorium* efficiens.
Gaudet Epiſcopatus dignitate, ſub Archiepiſcopatu *Surrentino* (& quidem *Sur-*
rentum ſex inde milliaribus procul) eius verò loci Epiſcopus, in libro Fiſci Ro-
mani, *Stabienſis* dicitur. Denique Regni caput *Neapolis* non longiùs eſt octode-
cim millibus. Et verò te, *Conſalue*, quem eruditorum litteræ omnes loquun-
tur, illaudatum prætermittam? Iouius ingentibus libris laudes tuas delibauit
veriùs, quàm explicuit. Qui Regna duo, Vrbes ducentas, oppida ſeptingenta,
ſuâ virtute alteri quæſiuit, laudatorem deſiderare poteſt; non inuenire. Tanta
Regi ſuo *Conſaluus* acquiſiuit, ex quo ſolùm *Magni Ducis* nomen retulit, *Maxi-*
mi promeritus, & ſi quid vltra eſt quod inuictam illius virtutem æquare poſſit.
Mortuus eſt *Granatæ* anno ætatis climacterico Salutis 1515. filios habuit virtu- 1515.
De Seſſa. tis hæredes & laudis æmulos, è quibus hodie (ni fallor) *Sueſſani* Principes ſu-
perſunt. Phaërnus Cremonenſis laudes eius hoc ſepulchrali diſticho ſibi viſus
non verè minus quam breuiter perſtrinxiſſe

Conſalui Magnique Ducis qui nomina geſſit,
Hic tacet, illud ei pater hoc dedit inclyta virtus.

Longè tamen eſt infra tanti viri meritum.

Constanter omnia quæ vidi monimenta B. Virg de Puzano habẽt, quare quæ illa ſit de Perſano, de qua ſub an. 1469. meminimus, non potuit ex hac, vt ſperabam, innoteſcere.*

An. M. D. VII.

I. FVneſtus Beatiſsimi parentis obitu, videri poſſet hic annus, ſi tantas tri- 1507.
tiſtiæ, quantas gaudij cauſas mors eius haberet Ecce autem dum ad me- *Conuentus Bomerianũ.*
tas vitæ properat, ſui Ordinis curam tùm maximè ſuſtinet. Vno enim non
De la Tremouille. amplius menſe, quam vitâ decederet, in acceptum retulit Conuentum *Bome-*
rienſem, quem Nobilis & Generoſus Vir *Iacobus Trimullius*. eius loci Dominus,
Anoye de Chabanes. *Ludouici* ex *Margareta Amboſia* filius, alterius *Ludouici* apud Burgundos & Me-
Bomiers. diolanenſes Proregis frater, & *Aurea Chabania* eius conſors, offerebant. *Bomeria*
Iſſoudun. autem, Caſtellania eſt (vt vocant) ſub Balliuatu *Exoldunenſi*, in Diœceſi &
Bourges. tractu *Biturigum*, quæ olim in ditione *Trimulliorum*, nunc ad Excellentiſsimum
Bourbon. & Illuſtriſsimum *Henricum Borbonium*, Regij ſtemmatis primarium Principem,
Baronatus titulo aucta, peruenit, pro iure ſcilicet *Carolotæ-Catharinæ Trimulliæ*
Mommorency matris, *Ludouici* III. ex *Ioanna Mommorentiaca* filiæ. Pro tempore *Bituricenſis* Ec-
De Bucy. cleſiæ adminiſtrationem obtinebat R. D. *Michaël de Buciaco* Pariſienſis, ab anno
1505. poſtulatus, inter *Bituricenſes* præſules xc. à Roberto annumeratus, vbi &
fundationis huius mentionem non omiſit. Eccleſia *B. Mariæ Virgini Annunciatæ*
poſt annos xxix. Eccleſiaſticis ritibus conſecrata, operis eſt ſplendidi & firmi,
cui non diſsimilis reliqua Cœnobij fabrica. Conſecrationem peregit R. D. *Pe-*
trus Rauellius Ebronenſis Epiſcopus & Suffraganeus *Bituricenſis* die x. Iulij an.
1526. Sepultus in eâdem Eccleſia, & fundatorum ſacello, quod *S. Hieronymo* 1526.
Bourbon. De Buſſet. dicatum eſt, *Henricus Borbonius* puer, *Philippi* Toparchæ *Buſſetani* & *Ludouicæ*
Duciſſæ *Valentinenſis Trimulliorum* (vt ita loquar) dotariæ, qui obiit die VII.
Martij an. 1534. Situs eſt ipſi Cœnobio in ſaltu, iucundus & quietus, vt qui ſe- 1534.
ceſſu gaudent ad contemplationem diuinorum, non poſsint habere commo-
diorem. In progreſſu certè non ſemel huius Conuentus mentio redibit. In præ-
ſens, quando id memoria ſuggerit, non omittam, an. demùm 1609. initam 1609.
fuiſſe à noſtris mutuam ſuffragiorum pro mortuis ſocietatem cum RR. PP. *Ca-*

1507. *ſalis-Benedicti*, quæ Abbatia eſt in proximo antiqua & celebris, atque generalis per Galliam reformationis, quam *Leo* X. an. 1516. probauit & confirmauit, caput. Abbas tum erat R. P. & D. *Petrus du Peyrat*. Litteræ ad diem XXIV. Septemb. annotatæ ſunt. 1507. *Du Peyrat.*

Priuilegia vindicata. 2. At verò, longè maiorem ſollicitudinem B. Pater profeſſus eſt in facto *Abbauillenſium* quod ſequitur. Cum enim Prouincialis Franciæ, (is autem fuit *R. P. Germanus Lionetus*) vt ſe à moleſtiis & infeſtatione Sodalium *S. Vulfrani* liberaret, cum eiſdem conueniſſet, vt oblationes quæ in gratiam defunctorum apud nos ſepeliendorum fierent ex parte illis cederent, egit apud Pontificem Beatus Pater vt pactum illud, quod erat in Priuilegiorum præiudicium contractum, autoritate Apoſtolica reſcinderetur. Atque id quantocyùs factum, litteris ad Epiſcopum *Granopolitanum* & *Magalonenſem* datis, quibus noſtros in integrum reſtituere iubentur, & pacta conuentaque omnia quæ præter autoritatem Generalis fierent iam ac deinceps irrita eſſe ac fore decernuntur. Extant litteræ in monumentis Ordinis, ſub die XXIX. Martij an. 1507. titulus tamen, cùm apud *Paſſarellum*, tùm apud *de Peirinis* inter noſtros, atque *Rodericum* & alios exteros, haud ritè conceptus videri poteſt, cum Archiepiſcopum *Granaten*ñ. & Epiſcopum *Malaginen*ñ. præferat, quibuſcum in vlteriori *Hiſpaniâ* conſtitutis nullum *Abbauillenſibus* commercium eſſe potuit, quare, prout anteà ſignificabamus, reſtituendum eſt, omninoque legendum Epiſcopos *Gratianopolenſem* & *Magalonenſem*. Potuit autem error contingere propter contractum illum ſcribendi modum in Curiâ Romanâ vſitatum, & exſcriptorum ignorantiam, qui alia aliis nomina diuinantes ſubſtituerunt. De *Granopolitano* autem Epiſcopo dubium eſſe non poteſt quin *Laurentius ille Alamandus* fundator noſter aut ei cognominis qui proxime ſucceſsit ex fratre (vt credo) filius fuerit; *Magalonenſis* verò, qui nunc *Montu-peſſulani*, pro tempore quis fuerit haud mihi potuit certò conſtare, ni fortè ille ſit *Guillelmus Regius* ex nobiliſsimâ Dominorum *Chauigniacorum* apud *Pictauos* familiâ, cuius tabulæ Magalonenſis Eccleſiæ ſub hoc tempus meminerunt. *Mon-pellier. Le Roy. Chamgny.*

Tranſitus B.P.N. 3. In his curis, & intentâ rerum diuinarum contemplatione, immortuus eſt *Franciſcus* noſter, qui longæuâ ætate XCI. annorum, irremiſsâ, inde à primis annis, inauditâ corporis maceratione, ſollicitâ Ordinis inſtituti per annos LXXII. directione, fractus, exaggeratâ miraculorum operatione glorioſus, virtutum infinitis meritis exuberans, erogatis in omne genus hominum innumeris beneficiis gratioſus, cum iam hoſpite ſanctiſſimo indignus eſſet mundus, ſubtractus nobis & cœlo redditus eſt. Et quidem funeris huius circumſtantias accuratè noſtri proſequuntur & explicant. Nos breui, quantùm eſt ad inſtitutum noſtrum, commemorabimus. In diem IV. Aprilis Paſcha incidebat, ad quem ex more veteri apud Gallos annus procurrebat. Anno igitur in eâ computatione M. D. VI. pro more autem Romano, quem deinceps accepimus, M. D. VII. Indictione 10. die Aprilis II. quæ ſanctæ Paraſceues celebritatem referebat, eâ ipsâ horâ quâ Chriſtus pro noſtra ſalute pendens de cruce ſpiritum emiſerat, Beatus Pater lethali febre correptus, & ſtrato non ſecùs atque cruci compoſitus, quod nimirùm compacti duo aſſeres præbebant, cum perendie in Eccleſiam veniſſet & Chriſtum imitatus cum ſuis ſacræ menſæ accubuiſſet, iamque ſuos ad mutuam charitatem hortaretur, Religionem, quaſi matrem alteri Ioanni, R. P. *Bernardino à Cropolatu* cõmendans, in iiſdem quibus Chriſtus verbis eademq; horâ expirauit. Ita qui hactenus de rebus noſtris ſcripſerunt. Rem paulò expreſſiùs & additis circumſtantiis deſcriptam, ex veteri M. SS. quod an. demùm 1512. ab aliquo ex diſcipulis in memoriam relictum eſt, proferam, ſed pro inſtituto noſtro breuiſſimè. Die ſancto in Cœna Domini, Beatus Pater quem lenta & maligna febris exagitabat, ſuos pro more conuocauerat, ad quos cum verba faceret, ignis ex ferreâ ſartagine in ſubiectos aſſeres exarſerat, quam ille manibus prehenſam, dum vnus aliquis coctiles laterculos afferebat, ſuſtinuit, hæc ad circumſtantes interfatus: *Verè dico vobis non eſt difficilius amanti quod Deo vouerit implere, quam mihi eſt hunc ignem manibus tenere*, loquebatur

1507. quebatur de voto quadrageſimalis inediæ, ad ea autem verba omnes pedibus 1507.
Beati Patris aduoluti ſe illud ad mortem obſeruaturos profeſſi ſunt, illicò in mutuos amplexus procumbentes veniam viciſſim acceperunt dederuntque, quod Reconciliationem vocamus, ipſe ſingulos magna charitate complexus, quaſi ab eis mox abiturus, paternè benedixit. Progreſſi ab eo Conuentu in Eccleſiam, omnium poſtremus ad ſacram ſynaxim beatus Pater acceſſit, cingulo in collum miſſo, pro antiqua Ordinis conſuetudine, de qua in proceſſu Turonenſi deponit & teſtatur *R. P. Leonardus Barbierus* qui, iam nunc apud *Pleſſiacum* Corrector, ſacra peragebat, non prius autem diuinis ille myſteriis participauit, quàm ad inferiorem gradum Altaris aliquamdiu proſtratus, totus in lachrymas diffluens, pectus fortiter tundens, clara ſed titubante præ morbo voce tertiò repetiſſet, *Domine Ieſu Chriſte non ſum dignus, &c.* atque ita omnes ad inſolitum deuotionis ſenſum commouiſſet. Recepit ſe ab Eccleſia in cellam, è qua (quod noſtri hactenus non ſcripſerunt, diſertè autem aſſerit illud M. SS.) veſpertinis horis progreſſus, dum fratribus pedes ex more lauarentur, interfuit, ad eum Corrector ante alios venit, ſed beatus Pater: *Dimitte,* ait, *per charitatem fili, ſole in craſtinum, ablues tùm non pedes modò, ſed totum corpus & caput.* Poſt lotos à Correctore ſingulorum pedes, iterùm eos ad mutuam charitatem hortatus eſt. Poſtero die, quem ſibi ſupremum ſciebat, à lecto non ſurrexit, ſed ad ſe omnes accerſiuit, ad eos de ſua voluntate ac Vicarij Generalis ſubſtitutione (quod omnes hiſtoriæ loquûntur) præfatus, poſt recitatos ſeptem Pſalmos Pœnitentiales, Litanias & Euangelium S. Ioannis, ſeptimò eiſdem benedixit, ſe verò crucis ſignaculo muniuit, & aqua benedicta ſæpiùs aſperſit, ſublatiſque in cælum oculis Imagini pendentis à Cruce Chriſti oſcula figens, dicenſque *In manus tuas, &c.* ac mox interponens: *O Domine Ieſu Chriſte paſtor bone cuſtos conſerua, peccatores iuſtifica & omnibus defunctis miſerere, & propitius eſto mihi miſerrimo peccatori*, eâ quâ diximus horâ expirauit. Compoſitum ad funeris pompam & officium corpus exportari in Eccleſiam per populi turbam vix potuit, (ad ſex hominum millia ſiquidem vt minus excreuerat) antè tres omnino dies terræ mandari non potuit, quod factum Illuſtriſſimæ D. *Ludouicæ à Sabaudiâ* Comitiſſæ Engoliſmenſi ob inundationis periculum à proximo *Charo* fluuio indoluit: è proximo igitur grandem & ingentem lapidem in quo deponeretur adduci curauit (quod miraculo vt narrant noſtri factum eſt) atque in eo poſt octo aut decem dies quàm terræ datum fuerat collocatum eſt, tale quidem quale iam antè per tres illos dies viſum fuerat, odore fragrans, conſpectu gratum, & formoſum, miraculis coruſcans & in omnes beneficum omnibuſque ſalutare. Quod quidem ita geſtum conſtat ex proceſſu Turonis habito ſecùs quàm ad hæc in eius Actis traditum eſt. Etſi effoſſum poſthac à perduellibus hæreticis ſacrum pignus flammis abſumptum eſt, votis tamen quæ ad tumulum conciperentur, fauens & præſens Deus adeſſe non deſtitit. Inſculptum lapidi ab eo tempore hoc breue Elogium:

Ita etiam in proceſſu Turon.

Oratio B. P. N. mouentis.

AD HOC MONVMENTVM DATVM FVIT CORPVS
S. FRANCISCI A PAVLA 1507. DIE 2. APRILIS,
CONCREMATVM VERÒ (SER. QVIBVS D. RELI.) AB
HÆRETICIS 1562. CVIVS CINERES ET QVÆDAM OSSA,
HIC IACENT.

Nos aliquantò luculentius, pro debitâ in optimum parentem obſeruantiâ, & rerum veritate, proponemus.

S. FRANCISCVS PAVLANVS
GRATIÆ FILIVS, MIRACVLORVM PARENS,
MARTYR INCRVENTVS:
QVI
ITALIAM NATIVITATE, GALLIAM HABITATIONE;

1507. HISPANIAM GERMANIAMQVE AFFECTV 1507.
ILLVSTRAVIT ET COMPLEXVS EST.
SVPERATIS SCYLLA ET CHARYBDI FRVSTRA FREMENTIBVS:
IGNE ADVERSVS EVM SVI OBLITO:
AERE AD ARBITRIVM OBSEQVVTO:
TERRA AD OMNEM QVEM VOLEBAT VSVM SVBACTA:
TOTA SIMVL NATVRA IN SERVITVTEM MANCIPATA:
GLORIOSVS.
COMPRESSIS FVGATISQVE DÆMONIBVS:
MORTE DEPRÆDATA: DOMITIS HOMINIBVS:
CARNE SVBIVGATA: GVLA REFRÆNATA:
MVNDO CONCVLCATO:
CICVRATIS FERIS: OBTVSIS VENENIS:
OMNI RERVM MALIGNITATE DEPVLSA:
PER GRATIAS ET MIRACVLA
VICTOR.
ELATO CHARITATIS VEXILLO:
FVNDATA HVMILITATE: RESTITVTA TEMPERANTIA:
REVOCATA DISCIPLINA RELIGIOSA:
VITA QVADRAGESIMALI IN PERPETVVM STABILITA:
ORDINE MINIMORVM INSTITVTO;
ATQVE IN OMNEM CHRISTIANITATEM PROPAGATO:
TEMPORE VICTO; ÆTERNITATE PROMERITA:
ANGELIS OCCVRSANTIBVS:
TRIVMPHANS.
IN SVAM ORIGINEM REVOLAVIT.
EXVTO APVD TVRONES MORTALITATIS SPOLIO
DIE II. APRILIS M.D.VII.
EXVVIVM CARNIS LAPIDEO CONDITORIO INTECTVM
IN PIGNVS GLORIÆ
INFINITAS GRATIAS REPENDIT.
AGE, LECTOR, ADVOLVERE, EXPERIRE.

Mortuum, *Ioannes Bourdichonus* pictor Regius, inducto modulo pingendum ſuſcepit, quod fecit, non ſtatim tantùm à morte, ſed poſtquàm decem aut plures dies corpus in terrâ iacuerat, cum, vt diximus, erutum inde lapideo tumulo conditum eſt, Tabella, ni fallor, ea eſt, quæ hodie in ſacello ad eius ſarcophagum conſpicitur.

Obit. M. Ioan. Quintini. 4. Non temerè, credo, poſt ſanctum funus & alterum dabimus, quod multis nominibus noſtrum videri poteſt. Illud autem eſt Venerabilis & Clari viri *Ioannis Quintini*, quem Sanctus Pater vt Dominum coluit, vt fratrem dilexit, & meritò, ex quo enim illius ſanctitatem vir pius cognouit, & manifeſtis documentis deprehendit, tanto in Beatum virum & eius Ordinem ſtudio exarſit, vt rerum eius procurationem ex animo ſuſceperit, multiſque beneficiis, & ipſum B. Patrem, & eius diſcipulos, ornauerit. Eius quidem diligentiæ & ſollicitudini Conuentum *Nigeonenſem* ex parte debemus. Adeò autem magna illi cum B. Patre neceſſitudo interceſſit, vt omnem illi autoritatem non in res modò ſuas, ſed in Ordinis quoque perſonas attribuerit, poterat nimirùm & ad habitum admittere & delinquentes corrigere, & per obedientiam vt loqui-

mur,

1507. mur, emittere quos volebat, tantùm illi poteſtatis factum erat vt B. Patri ſuppar meritò videretur, quod conſtat ex pluribus litteris, quæ etiamnùm ſuperſunt & in Cõuentu *Nigeonenſi* aſſeruantur. Ex quibus etiam ſatis firma fieri poteſt coniectura prædictum V. M. *Ioannem Quintinum* quadrageſimalem vitam qualis obſeruabatur à noſtris, coluiſſe, adeoque tertium Ordinem (quando in arctiorem diſciplinam ſecedere non poterat) profeſſum fuiſſe. Verdierus in Bibliotheca Gallica meminit *Ioannis Quintini* Canonici Pariſienſis qui ſcripſerit, *Tractatum ad inflammandas animas in amore diuino*, *inſcriptum* CORDIALIS, quod opus *Quintini* noſtri fuiſſe mihi penè certum eſt: eiuſdem ſunt Sermones Theologales de quibus ſcribit *Poſſeuinus*, ignorans ſi *Ioannis Quintini I. C.* aut alterius eſſent, certè Iuriſconſulti illius lucubrationes eruditiores ſunt & elegantiores, quàm vt eius prædicti Sermones poſſint eſſe videri. Verùm *Quintinus* noſter non tàm ſcriptis quàm bonis operibus inclaruit, qui cùm in Eccleſia Pariſienſi Pœnitentiale forum ſummo imperio teneret, hoc eſt Maioris Pœnitentiarij nomine & autoritate fungeretur, totus in id incumbebat vt animas Deo lucrifaceret, ſuumque officium ad ſalutem quàm multorum impleret. Ita Vir & dignitate clarus & doctrinâ celebris, ac pietate multò illuſtrior, in ipſo bonorum operum curſu abreptus eſt, & cœlo (quod credimus) redditus, incertum quidem tempus quo ſublatus eſt, vt ne tamen antè annum 1506. obiiſſe videatur, locus ſepulti apud noſtros cordis (niſi fallor) indicat, non procurriſſe autem ad 1509. demonſtrant Epiſcopi Pariſienſis litteræ, quas habemus, & quæ tum Pariſienſi Pœnitentiariæ præfectum V. M. *Thomam Brignottum* fuiſſe docent. Non potuit ergò B. Patris obitum aut multò anteceſſiſſe aut multò ſuffugiſſe. At verò ſuæ in noſtros charitatis memor, & perpetuum eius monumentum extare volens, cor ſuum apud *Nigeonenſes* noſtros cordi teſtamento cauit, mandauitque pro ſua humilitate vt extremo loco poneretur, qui tum fuit qui nunc in Naui ſupremus eſt coram altari *Omnium Sanctorum* quod diximus, & quod nunc *S. Annæ* nuncupatur, ad parietem ſacelli quod *B. Virginis Annunciatæ* dicatum eſt, vbi ad hæc viſitur monumentum antiquis Gallicis rythmis conceptum & lapidi inſculptum aureiſque litteris exaratum, quod noſtri in benefici & probi hominis memoriam erigi curauerunt. Illud *Brullius* in Antiquitatibus Pariſinis deſcripſit. At præter illud alterum in oblongâ tabellâ parieti affixâ litteris aureis depictum legitur, latinis quidem verbis conceptum, ſed pro ætatis more durum & impolitum. Habet vt ſequitur

1507.

Traicté pour enflamber les ames en l'amour diuin intitulé le Cordial.

Vid Scriptores ad finem huius Chronici.

1506.

Brignot.

Mors mortis morti mortem ſi morte dediſſet,
Hic viuens eſſem vel viuus ad aſtra volaſſem,
Sed morſu patris ſordet caro morſa, remorſus,
Mentis tolle Deus. MAG. IOH. QVINTINI EPITAPHIVM.

Corpus maioris Eccleſiæ ſodalibus permiſſum condigno loco ſepultum eſt.

5. Hoc funus tertium quoque non inutiliter ſubſequetur *R. P. Balthazaris à Paulâ*, qui primus in Ordine Sacerdos, præcipuus, cùm apud *Pyrrhum* illum Archiepiſcopum, tum apud Summos Pontifices, Ordinis promouendi autor fuit, & tam præclaro ad omnem virtutem & obſeruantiam exemplo reſplenduit, vt Beatus audiat & dicatur à pleriſque rerum noſtratum ſcriptoribus. Incertum etiam tempus quo deceſſit, ſed cum deinceps nulla eius in noſtris monimentis & annalibus memoria occurrat, decet certè vt à Beato Patre non longius protrahatur. Age igitur & huic meritum Elogium aſcribamus.

Ob. P. Balthazaris à Paulâ.

R. P. BALTHAZAR PAVLANVS
PRIMVS IN ORDINE MINIMORVM SACERDOS
ET ALTER EIVS PARENS.
PVSILLVM GREGEM COELESTI PABVLO VNVS ALVIT
PER PLVRES ANNOS,
VERBO ET OPERE POTENS

Hic eſſe videtur, qui à confeſſionibus felic record *Innocentii* VIII. P M fuiſſe dicitur, in Proceſſu Turon. c. ſt. 3.

1507. PRIMVM ORDINIS PARENTEM S. FRANCISCVM 1507.
DOMI AC FORIS
OPERA ET CONSILIO IVVIT.
MAGNIS PER EVM INCREMENTIS ORDO PROFECIT,
PRVDENTIA, IPSE, PIETATE, DOCTRINA RESPLENDVIT,
ET DIERVM AC MERITORVM PLENVS
IN VTRAQVE MILITANTE AC TRIVMPHANTE ECCLESIA
SANCTIS AGGREGATVS EST.
TEMPVS QVOD EXPLEVIT ET IGNORAMVS
PROFERET ÆTERNITAS
QVANDO CORPVS E PAVLA COELVM RECIPIET.

Obit. nobilis fœminę

6. Iſtud verò vt quartum denique comitetur neceſſe eſt, ſi iuſta volumus beneficiis in Ordinem ac ſodalitium noſtrum reddere. *Franciſca* enim *Veynia* illuſtris & pia fœmina, quæ *Antonio à Prato* ex Aduocato Regis apud Tholoſates, Primo Præſidi in Senatu Pariſienſi, & qui ab eius morte ſupremos Regni & Eccleſiæ dignitates conſecutus eſt, nupſerat, in ipſo ætatis flore ſublata, pro ſuo in noſtros affectu, quorum ſe precibus & ſuffragiis iuuari apud Deum plurimùm poſſe credebat, *Nigeoni* depoſita eſt, in ſacello ad nauem Eccleſiæ, illi quem *B. Virginis Annunciatæ* dicatum diximus proximo, cuique nomen eſt eiuſdem B. Virginis *à Conſolatione*, ſeu vt loquimur *Noſtræ Dominæ de Conſolatione*, quod *Pratenſi* familiæ addictum & opere magnifico perornatum, ipſius *Franciſcæ* monimentum habet inſigne ſatis ac ſplendidum, quantùm tempora ferebant. Illud autem poſt multos annos curauit *Guillelmus* ſecundus natu filius Epiſcopus Claromontanus, quem habemus copioſiùs laudandum, quod præfert ſumma ipſius inſcriptio in editiori facie operis hoc diſticho comprehenſa *Veyni. Du Prat.*

Quis dedit hac, ſi quis quærat, mihi grata ſecundi
Munera ſunt nati qui tegit oſſa lapis.

Sub profundo autem fornice intra ſpatium parietis, viſitur *Franciſcæ* ſtatua veteri matronarum habitu, de geniculis, ad B. Virginis de columna prominentis imaginem, orantis ſpecie cui à tergo S. *Franciſcus Paulanus* patroni vice atque apud Deum interuentoris (vt ſolet) adſtat, affixa parieti inde à ſummo fornice tabula marmorea hoc Elogium continet.

Nobilis & generoſæ matronæ Franciſcæ Veyni
Epitaphium.
Hic Franciſca tegor clari qua coniugis vxor
Felix prole fui & ſanguine clara meo.
Me pietas cœlo & terrâ dat viuere proles
Vitam ergo geminam mors dedit vna mihi.
Sex animam poſt luſtra Deo quàm præbuit ille
Reſtitui, & tellus quæ dedit oſſa tenet.

Et illud quidem *Brullius* in Antiquitatibus Pariſinis repræſentat, deinceps verò *Antonius* maritus in Clerum cooptatus ad ſupremos vtriuſque togæ honores peruenit.

Indictio & celebratio Capit. Generalis I.

7. Poſtquàm verò Beatus Pater Franciſcus à rebus humanis exemptus eſt, *R. P. Bernardinus à Cropolatu* qui vices illius ſuſtinebat, ab eodem ſelectus quoad ex vniuerſo Ordine Generalis Conuentus Romæ celebraretur, vt eò Patres maturè conuenirent omni quâ poterat diligentiâ prouidit atque procurauit. Datis igitur in omnes partes litteris ad finem menſis Decembris Capitulum indixit. Et quidem, ex quatuor nationibus quæ erant aduocandæ, frequentes adfuerunt, quanquam ex nonnullis Conuentibus aliqui deſiderati ſunt. Nationes fuerunt, Italica, Gallica, Hiſpanica & Germanica. Noſtri *Nigeoni* profecturi, neceſſarium duxerunt accipere teſtimonium à Reuerendiſſimo Pariſienſi Epiſcopo, vt qui necdùm per plures regiones innotuerant per quas iter habebant

1507. habebant faciendum, poſſent ſe à maleuolorum inſidiis tueri, inſtituti ſui fi- 1507.
dem facere. Litteræ ſic habent:

Stephanus miſeratione diuina Pariſienſis Epiſcopus. Vniuerſis & ſingulis præſentes litteras inſpecturis Salutem in eo qui eſt omnium verè ſalus. Certificamus litteris præſentibus atteſtamurque quod Fratres Minimi Ordinis F. Franciſci de Paula ſunt boni & deuoti Religioſi, habentes multa priuilegia, viuentes ſub Regula eis per præfatum F. Franciſcum de Paula data, & per Summum Pontificem approbata, in magna auſteritate vitæ: cœperuntque in Regno Franciæ & alijs Prouincijs Chriſtianiſſimo Regi noſtro Franciæ ſubiectis plura ſplendida & deuota monaſteria dicti Ordinis, & maximè in hac noſtra Pariſienſi Diœceſi vnum Monaſterium, in quo benè & laudabiliter viuunt dicti fratres, vigilijs, ieiunijs & orationibus quotidie inſudantes & inſiſtentes, & quod eorum bono exemplo & doctrinâ Eccleſia Chriſti bonos & exuberantes fructus ſuſcipit, deuotioque Chriſti fidelium augetur in dies & creſcit. In quorum omnium fidem & teſtimonium, &c. Datum Pariſiis Incarnationis Dom. an. 1507. die 2. menſis Nouembris.

Cogn. Poncher.

Nigeonēſe. Extat autographum in Conuent. Turon. ad arcem Pleſſiacam.

Vt autem omnes occurrerunt, imprimis *Iulio* Pontifice ſalutato, rerum agendarum ordinem acceperunt, cumque *Reuerendiſſimus & Illuſtriſſimus Bernardinus* Cardinalis *Caruaialus* in Legatione Germanica occupatus *Oenipontis* hæreret, qui tanquam Ordinis Protector huius Congregationis moderandæ ius & poteſtatem habebat, & verò etiam Ordinis efferendi & amplificandi voluntatem, ne quid per eius abſentiam detrimenti Congregatio acciperet, *Iulius* Pontifex *R. & Illuſt. Marcum Vigerium* tit. *S. Mariæ Trans Tyberim* Cardinalem, *Senogallienſem* nuncupatum quia eius Eccleſiæ adminiſtrationi præerat, ex Ordine *Minorum*, & Suffraganeo *Bononienſi*, atque arcis *S. Angeli* cuſtode ab anno 1505. in ſecunda creatione à *Iulio* ipſo habita ad 13. Kal. Ianuar. aſſumptum, vt *Caruaiali* partes ſuſtineret, delegauit. Eo igitur præeunte factum eſt Congregationi generali initium, die XXVIII. menſis Decembris, qua *SS. Innocentium* anniuerſaria feſtiuitas recolitur, in Refectorio (cum nondum locus haberetur commodior) Conuentus noſtri *S. Trinitatis* in Vrbe. Ante omnia verò, conceptæ ad Deum preces quæ ad rem maximè conuenirent, in præſens igitur decurſo Pſalmo *Deus in nomine tuo ſaluum me fac, &c.* & ſubiunctâ ſolitâ oratione *Actiones noſtras, &c.* Cardinalis Præſes aliqua de regulari obſeruantiâ, tùm eius Congregationis celebratione, ac Pontificis in noſtros affectu, cui ipſe per omnia vellet reſpondere, prælocutus, omnium gratulatione, qui Sanctiſſimo Pontifici gratias habebant, & ipſi D. Cardinali benè precabantur, acceptus eſt. Conſtitutum deinde quæ in ea congregatione agi & tractari potiſſimùm deberent, eaque in hæc capita relata ſunt. I. vt ſupremus Ordini Antiſtes præficeretur, aliique quos oporteret eligerentur. II. vt diuidendi per Prouincias conſtituendique Ordinis ratio haberetur. III. vt de acceptatione Regulæ & vitæ quadrageſimalis voto deliberaretur, atque vt de Correctorio ſimiliter acceptando ſi è re noſtra eſſet ageretur. Quibus in hunc modum conſtitutis, & facto mandato vt omnes ſub obedientia *R. P. Bernardini* permanerent, in craſtinum Indiculus omnium quibus ſuffragiis ius erat D. Cardinali paratus eſt. Quoniam verò illius Capituli Acta quæ habemus excuſa miſerum in modum deprauata ſunt, noſque decet Patrum noſtrorum memoriam recolere ac conſeruare, illorum nomina quantùm per manuſcriptos Codices poterimus emendata dabimus, & in recenſendis cùm Prouinciis, tum Conuentibus ordinem temporis ſequemur & tenebimus.

Vid. Rodulphum Toſſinian. lib. 2 hiſt. Seraphicæ religionis.

1505.

VICARIVS GENERALIS.

R. P. BERNARDINVS DE CROPVLATV, idémque Prouincialis Turonenſis, quem Acta edita perperàm diſtinguunt, Prouincialem Turoniæ *Bartholum* quendam *de Hydrunto*, qui nullus fuit, introducentia: ex eo manauit error quod is ipſe *Bernardinus* non modò de *Cropulato*, qui viculus eſt ignoti nominis, ſed de *Hydrunto* & *Ottranto* vrbe principe, ad quam *Cropulatum* ſpectat, cognominetur, vt ex M.SS. certiſſimè conſtat, aliquando etiam *de Calabria* ſimpliciter di-

1507. citur. Inuitus autem & repugnans Ordinis curam ſuſcepit, datique illi Collegæ tres, nimirùm *PP. Iacobus Leſperuier, Matthæus Michel*, & Corrector Turonenſis, de quibus infra. Ita deponit *P. Leonardus Barbier* in Proceſſu Turonis habito, vbi & *Bernardinus de Ottranto* nominatur. 1507.

PROVINCIALES.

ITALIÆ.

R. P. Pavlvs a Paterno, qui Prouincialis *Italiæ* meritò dicitur, nondùm ſcilicet diuiſà in plures Prouincias Italià. Attamen quia intra fines *Calabriæ* omnes ferè Conuentus conſiſtebant, dictus etiam eſt Prouincialis *Calabriæ* tantùm, ſed & Codices quidam M.SS. Prouincialem *Siciliæ* nuncupant, & optimè, *Sicilia* enim eſt & cis & trans pharum, illa eadem eſt quæ *Calabria*, hæc *Sicilia* propriè dicta, vtrobique Ordinis Conuentus erant ſub eâdem Prouinciâ.

R. P. Antonivs de Monte alto, eius Collega.

R. P. Ioannes de Rocca, Commiſſus Prouinciæ, qui in Actis editis ſimpliciter dicitur *F. Ioannes* diſcretus *Calabriæ*, vt in anteceſſum notauimus.

TVRONIÆ. *De Tour.*

R. P. Bernardinvs, qui & Vicarius Generalis, vt ſuprà.

R. P. Matthævs Michaelis, ſeu *Michel*, eius Collega, qui & pro abſentibus è ſua Prouincia ſuppleuit.

FRANCIÆ.

R. P. Germanvs. Lionet, non *Vguer* vt Acta impreſſa præferunt, aduerſus quæ M.SS. Codices omnes conſtanter reclamant. *De France.*

R. P. Ioannes Rovsseav, qui *Ruſſus* in editis Latinè dicitur, Collega.

AQVITANIÆ.

R. P. Iacobvs Lespervier, qui, vt ipſe profitetur, amanuenſis fuerat S. Patris, eiuſque nomine multas litteras ad S.D.N. & DD. Cardinales ſcripſerat. In eius nomine haud multum aberratum. Electus & Collega Generalis Vicarij, vt ſuprà. *D'Aquitaine.*

R. P. Ioannes de Mongober, qui proindè *Montiſgoberti* optimè in editis dicitur.

HISPANIÆ.

R. P. Martialis de Vicinis, *des Voiſins*, Gallus, cuius nomen Acta omnia fideliter repræſentant.

R. P. Marcvs: Hispanvs, eius Collega, excidit vt puto cognomen, quanquam & id proprium in aliis obſeruauimus.

GERMANIÆ.

R. P. Dionysivs Barbier, Gallus, pro quo aliquando *Barbieri* legitur ad formam Italicam, aliquando *Baruier* quod Hiſpanicum eſt.

R. P. Franciscvs Cerdonis, qui & non malè *Cerdonus*, ſeu *Cerdonius*, perperàm verò *Pardonus* dicitur in editis.

Atque ad hos propriè Generalis eligendi ius & poteſtas pertinebat, quod & Cardinalis Præſes ita ſeruandum edixerat, ſed Vicarius Generalis paucitatem cauſatus, & determinationem Capituli Prouincialis nouiſſimè die ſancto Aſcenſionis apud *Turones* celebrati, quam *Iulius* Pont. dato Breui probauerat, vt ad ferendum in eadem electione ſuffragium Correctores & Commiſſi ſingulorum Conuentuum admitterentur obtinuit. Fueruntautem, quos ex indiculo recitamus.

CORRECTORES ET COMMISSI CONVENTVVM.

PAVLANI. *Di Paola.*

P. Bernardvs de S. Agatha, non Bernardinus, quod habent edita.

P. Ioannes de Coriliano, in cuius nomine Acta nulla variant.

PATERNENSIS.

1507. **PATERNENSIS.** 1507.

De Paterno. . . . . mirum eſt illos abſuiſſe qui ſecundum in ordine locum tenent . . . .

SPETIANENSIS.

Di Spezano. P. Bartholvs de Petra-fitta, eius cognominis B. P. N. ſocium fuiſſe nuperi ſcriptores tradunt, ſed *Andream* nomine, Acta tamen *Bartholam* habent hoc loco.

P. Ioannes de Lvcillento, ſeu *de Calento*, vt habent impreſſa.

CORILIANENSIS.

Di Corigliano. P. Hieronymvs de Sancta Agatha.

F. Antonivs de Nicotera laicus, edita legunt *de Nicotro.*

CROTONIENSIS.

Di Crotone. P. Iacobvs de Morano à nobis mox ampliùs laudandus.

F. Gregorivs de Vico laicus, non *de Via*, vt legitur in excuſis.

MYLARVM.

Di Milazzo. P. Robertvs de Maida.

F. Stephanvs de Sancta Agatha, laicus.

TVRONENSIS.

De Tours. P. Reginaldvs, vt habent M. SS. nonnulla Renatvs Clerici, *le Clerc*; non autem *Bacinaldus Raynaldus*, &c. quod in editis legitur.

P. Gvillelmvs Frezel, cuius cognomen ineditum.

NEAPOLITANI.

Di Napoli. P. Beneventvs, perperàm *Binethus* in editis, M. SS. codices variant quidem, & in Nigeonenſi *Venetus*, *Benedictus*, &c. legitur, certior tamen Ambianenſis ſcriptura, quæ prorſus ita habet, omniumque maximè probabile videtur, integrum forte eſſet *Benedictus Beneuenatus*.

P. Franciscvs de Maiorano, ſeu *de Maiorana*, de quo ſæpiùs.

AMBASIENSIS.

D'Amboiſe. P. Rolandvs Chavmillion, edita legunt *Thamillion* non benè, aliàs Corrector Turonenſis viuente B. Patre, vt habetur in Proceſſu Turonenſi.

P. Clavdivs Denison perperàm *de Nigeon* in excuſis.

TOLOSANI.

De Tholouſe. P. Evstachivs Apvril, Latinè in editis *Aprilis* non malè, aliâs abſque cognomine.

P. Lvdovicvs Alemain, qui *Aleman* & *Alemannius* in editis.

MALACITANI.

De Malaga. . . . . Pro Correctore *Malacitano*, quod M. SS. palàm . . . . habent, deprauatè in editis Corrector de *Mala Cethera* legitur.

NIGEONENSIS.

De Nigeon. P. Nicolavs de Vicinis, *des Voiſins*, nomen conſtanter vtraque repræſentant. Hic R. P. *Bernardino de Hydrunto* in regenda *Turonia* Prouincia ſucceſſor datus eſt, ac demùm an. 1516. libellum gallicum edidit cui titulum fecerat, *Theſaurus animæ*, *Pariſiis* apud *Michaëlem le Noir*, meminit *Franciſcus à Cruce-Mainaâ* in ſuâ Bibliothecâ.

P. Ægidivs Fabri, qui *Faber* in impreſſis, non malè.

GENVENSIS.

Di Genua. P. Ioannes Baptista, nec aliud cognomen in vllis Actis inuenio, dicendus fortè *Genuenſis*, quod ex aliis Actis planè conſtat.

P. Hieronymvs de Ponte, qui & *Ianuenſis*, ſeu *Genuenſis* aliquando.

ROMANI.

P. Franciscvs Binet, notius nomen quàm vt poſſit deprauari.

P. Lvdovicvs Ivsteav, Latinè *Iuſtellus* eſt, perperàm in editis & rerum noſtrarum hiſtoria *Luſtran Luſtram*, &c. vt plures Codices M. SS. conuincunt. Is eſt qui pro quartâ Regulâ confirmandâ Romam miſſus cum *R. P. Beneto*, litteras ſancti Patris detulit.

1507. ILLITVRGITANI. 1507.

P. Franciſcvs de'Sibilla, hoc eſt de Seuilla, optimè *Hiſpalenſis*, non *Hiſpanenſis*, vt habent impreſſa, dictus. D'Andujar

. . . .

BRACANCVRIENSIS. De Bracancour, ou de Blaiſe.

P. Ioannes Balvot, non *Balueth*, peius autem *Baluter*, vt in editis legitur. Conuentus *Blaſiæ*, idem qui & *Bracancuriæ*, vide ad an. 1496.

P. Ioannes Thalamonis, qui & *Thalmonis*, Capituli Scriba.

MAIDENSIS. Di Mayda.

P. Archangelvs de Ionefrida.

F. Bartholomævs Didonis, laicus, idem fortè qui & *Ianuenſis*.

SANCTÆ ANNÆ IN GERMANIA.

. . . .

. . . .

SANCTI ANDREÆ IBIDEM.

P. . . . . Minimvs, cognominatus quod & M.SS. habent. Vice-Corrector.

P. Lvdovicvs Flamicvs, edita legunt *Flamaſius*, alterum illud probabilius.

SANCTÆ TRINITATIS, IBIDEM.

F. Petrvs Tvdescvs, Pro-Corrector.

F. Ioannes Thevtonicvs, laicus in vicem Commiſſi. Vterque autem in editis dicitur *Alemannus* nationis nomine, quod eodem recidit. Alicubi proprium nomen ſubſtitutum legi *Helleman*. Auditus eſt etiam è Germania Oblatus *Gaſpardus* nomine, natione Boëmus.

GIEMENSIS. De Giem.

P. Hvgo de Sappo, aliqui Codices M. SS. legunt *du Sac*, quod Latinè diceremus *de Sacco*, ſed plura monimenta docent, dicendum eſſe *de Sappo*. Conuentus autem non benè *de Iano*, dicitur quod antehac obſeruauimus.

. . . .

AMBIANENSIS. D'Amiens.

P. Ægidivs le Ievne, quod Latinè eſt *Iuuenis*, vt habent Acta impreſſa, in quibuſdam M. SS. Vice-Corrector tantùm dicitur, quod magis conuenit cum monumentis Conuentus, vt me *P. Antonius Furmanerius* olim per litteras monuit.

P. Leonardvs Barbier, de quo nomine in Prouinciali Germaniæ. Atque is tertius Collega datus Vicario Generali pro tempore quo fuit Corrector Turonenſis, vt ex dictis conſequens eſt.

GRATIANAPOLITANI. De Grenoble.

P. Iacobvs Passedoit, qui *Paſdon Poſſedit*, &c. corruptè legitur, tùm in editis, tùm in quibuſdam manuſcriptis. De quo vide *Prouinciales Franciæ*.

P. Dominicvs de la Haye, *de Haga*, vt habent M.SS. pro quo *de Aga* in editis.

ABBAVILLENSIS. D'Abbeville.

P. Iacobvs Legier, non *Largier*, vt præferunt edita, Latinè dictus *Leuis*, in eiſdem Actis, meliùs *Leodegarius* dicendus erat.

P. Goffredvs Martin, in editis optimè *Martinus* legitur, dicendus forſitan de nomine *Godofredus*.

CASTRI-HERALDI. De Chaſtelleraut.

P. Petrvs Tardif, inuariatum vbique nomen.

P. Stephanvs Ioly, nec longè abeunt edita quæ habent *Ioili*. Profeſſus colligitur ab an. 1492. die Sancto Epiphaniæ ex Proceſſu Turonenſi, per miraculum à B. Patre ſanitati aliquando reſtitutus.

MONTIS-GAVGERICI. De Mongaugier.

P. Mathvrinvs Thabovrdeav, Latinè *Thaburdellus* eſſet, ex quo *Zabardellus* prœli vitio prodiit, & *Thabordelli* per inflexionem Italicam, & ſimilia.

P. Petrvs

1507. P. Petrvs de Dom-martin, Latinè de *Domno-Martino*, quod facilè in editis cognoſcitur. 1507.

De puerto de S. Maria.

PORTVS SANCTÆ MARIÆ.

P. Ioannes de Lespinay, Gallus, quod nomen indicat, corruptiſſimè tùm in Actis, tùm in hiſtoriâ rerum noſtrarum, *de Reſmaidi*, vel *de Reſmaide* dictus.

. . . . In excuſis *Ioannes* quidam *de Liſo*, legitur M. SS. non conſentiunt.

Di Meſſina.

MESSANENSIS.

P. Ioannes de Castro-franco, ſeu *de Caſtello-franco*, idem eſt.

P. Ioannes de Caroleis.

De Eſija.

ASTYGITANI.

. . . .

. . . .

Di Caſtel-al-mare.

CASTRI-ALMVRINI.

P. Ioannes de Imola.

P. Lvcas de Regina.

De Bomiers.

BOMERIENSIS.

P. Robertvs Boneti, malè igitur, *Antonius* nullo appoſitò cognomine dicitur, eique commiſſus adiungitur *P. Leonardus Barbier*.

P. Antonivs Godineav, cuius impreſſa non meminerunt.

His qui deſiderabantur, ſuffecti ſunt qui eorum vice ſuffragium darent. Ita legimus, ex Hiſpanis *Martialem de Vicinu*, pro quinque: *Ioannem de Leſpinay*, pro quatuor, vota tuliſſe; de Gallis *Matthaeum Michaelis*; pro quibuſdam ex ſua prouincia ſuffragatum fuiſſe, quod vt fieret, *Nicolaus de Vicinus* propoſuerat, alij quorum referebat inſtiterant, cùm prius tamen de factâ per abſentes procuratione conſtitiſſet. Quæ porrò fuerit Cōuentuum per Prouincias diuiſio non ſatis apparet, vt poteſt ex *Genuenſi* & *Romano* manifeſtum eſſe. Nam, quoad *Romanum*, videmus eius Correctorem Prouincialibus omnibus eſſe præpoſitum, & *Matthaeum Michaëlu* è *Turonenſi* Prouincia pro *Hieronymo de Ponte* Commiſſo Ianuenſi ſententiam dixiſſe, vt tradunt edita, quibus tamen in hac parte M. SS. non conſentiunt, probabile eſt nondum Prouinciali conſtituto ſolius B. Patris, vt Generalis iuriſdictioni vtrumque ſubiacuiſſe. De reliquis ita videtur ſtatuendum: Prouinciali *Italiæ*, ſeu *Calabriæ*, &c. ſuberant *Paula*, *Paternum*, *Spetianum*, *Corilianum*, *Croton*, *Mylæ*, *Neapolis*, *Maida*, *Meſſana*, *Caſtrum-almurinum*: Prouinciali *Turoniæ*, *Pleſſiacum*, *Ambaſia*, *Nigeo*, *Giemum*, *Caſtrum-heraldi*, *Mons-gangerij*, *Bomeria*: Prouinciali *Franciæ*, *Bracancuria*, *Ambianum*, *Abbatiſuilla*: Prouinciali *Aquitaniæ Toloſa*, *Gratianopolis*: Prouinciali *Hiſpaniæ Malaca*, *Illiturgu*, *Portus Sanctæ Mariæ*, *Aſtygis*: Prouinciali *Germaniæ* Conuentus *Sanctæ Annæ*, *S. Andreæ*, & *Sanctiſſimæ Trinitatis*: ſed quæ poſthac immutatio facta ſit videbimus. Neque id omittendum laicos fratres, quos & Conuerſos Regula nominat, qui admiſſi ſunt, non Commiſſorum nomine, ſed eorum tantùm vice atque loco habitos fuiſſe. At verò quod primùm in intentione fuerat (vt habet dictum Philoſophorum) id fuit in executione vltimum. Priuſquam enim Generalis futuri electio iniretur, actum eſt de accipiendâ ſiue abrogandâ Regulâ atque Correctorio. Id vt ſolerter fieret, de conſilio, vt creditur, *R. P. Bineti*, D. Cardinalis prouiderat. Cùm igitur ad diem alterum qui fuit xxix. Decemb. adfuiſſet, omnibus ad ſe conuocatis id agendum inprimis propoſuit, quo autem liberior eſſet animi proferendi poteſtas, nationes diuiſim ſingulas audire voluit, & cuiuſcunque ſententiam ſcripto excipi, quod domeſticus ei actuarius *Ioannes Baptiſta Carbonus* Cremonenſis fecit. Dimiſſis igitur *Gallis*, *Hiſpanis* atque *Germanis*, primi *Itali* ſententias ſuas rogati ſunt, donec poſtridie *Galli* ſigillatim, tum *Hiſpani* ſimul atque *Germani*, & ſuam ipſi mentem profeſſi ſunt. Aliquam habuit ea conſultatio difficultatem, cùm multi antè primam Regulam profeſſi eas leges experti non fuiſſent: alij, priuſquàm ſecunda Regula ederetur, primæ illi obſeruandæ ſe obſtrinxiſſent, nec vitam quadrageſimalem ſub voto promiſiſſent; plerique verò de B. Patris voluntate conſcij & per-

M

1507. petuæ quadrageſimæ votum poſt editas Regulas emiſiſſent, & votiuam deinceps eſſe, ac quartam Regulam obtinere, probarent. Pro illa igitur varietate, in diuerſas ſententias abierunt, numero tamen & autoritate poſtremi peruicerunt, ferè omnes Galli, (nam & qui pro Hiſpanis atque Germanis ſpondebant, & ipſi pro maiori parte Galli fuerunt) in quibus velut in grege duces ſe præſtiterunt *RR. PP. Franciſcus Binetus, Ludouicus Iuſtellus*, & *Iacobus Eſperuierus*, qui præcipui & condendæ Regulæ inſtigatores & autores fuerant, & eius confirmandæ negotium ſuſceperant: Et quidem, quantùm ad *Regulam* & votum quadrageſimalis obſeruantiæ, illorum ſententia obtinuit, vt abſolutâ deinceps autoritate ſeruarentur. De *Correctorio* non perinde conſtitit, pleriſque poſtulantibus vt auſteriora nonnulla mitigarentur, quâ quidem præmiſsâ conditione & ipſum in autoritatem admiſſum eſt. Ex hoc autem cùm periculum eſſet ne qua diſſenſio suboriretur, curauit *Binetus* vt omnes in eundem ſenſum conuenirent, quod induſtriâ eius atque ſolertiâ peractum eſt, nemo enim inuitus videbatur eſſe pertrahendus, aut imponenda nouæ legis neceſſitas eis potiſſimùm qui aliam vitæ rationem ab initio profeſſi eſſent. Autor igitur fuit Cardinali Præſidi, vt eos, qui nollent in eum vitæ modum communemque Ordinis legem conſentire, quaſi qui diſceſſionem meditarentur, denunciaret nihil poſſe cum aliis habere commercij, adeoque abſtentos iri omni electionis iure, non in præſens modò, ſed ex hoc in perpetuum, cùm qui diuerſo ab aliis inſtituto viuere vellent, nihil cum illis deberent habere commune. Factum id vt conuenerat, moniti præterea, vt in craſtinum deliberarent & ſeriò apud ſe ſtatuerent, quid facto opus cuique videretur. Cùm ergò ad condictum rediiſſet Cardinalis Præſes, & pſalmum *Sæpè expugnauerunt me, &c* recitandum indixiſſet, certior iam factus quamplures à priori mente diſceſſiſſe, paratos in quartam Regulam iurare ſéque quadrageſimalis inediæ voto deuincire, aliò animum intendit, Ordinis ſcilicet conſtituendi prouidentiam ſuſcepit, inductâ primùm cùm Superiorum inter ſe, tum aliorum ad Superiores & inuicem collocatione, quæ non alia fuit quàm quæ à Regula diſertè præſcribitur, niſi quod Collegas & Commiſſos ſuis Prouincialibus aut Correctoribus proximè aſſidere decreuit, quod vſu poſtea ſublatum eſt, diſtributis deinde Prouinciis

Prouinciarum inſtitutio.

vniuerſi Ordinis diſtinctionem inſtituit, *Italiâ* primùm quaſi in duas partes diuisâ & inſignibus terminis ſeparatâ, nempe à *mari Supero*, ſeu ſinu *Adriatico*, limes idem qui Regni *Neapolitani* datús, à portu nimirùm *Aſculano* per *Truentum* flumen quâ per *Picenum* decurrit, inde à Monte *Apennino* propè *Nurſiam* ad mare ipſum *Adriaticum*: ab *infero* autem ſeu *Tyrrheno* finis idem qui *Etruriæ* & *Latij*, ab *Oſtijs* putâ *Tyberinis* per ipſum *Tyberim* ad confluentes *Peliæ* ſeu *Paleæ* (corruptè in editis Capituli Actis *Palte* in M. SS. *Paleæ* melius legitur) & *Clanis* circa *Oropitum*: quæ vltrà illos terminos, *Latium*, *Campaniam*, vtramque *Apuliam*, *Lucaniam*, *Calabriam*, *Samnites*, *Salentinos*, *&c.* atque vltra mare *Siciliam* comprehendunt, Prouinciæ *Romanæ* (ita ſiquidem appellari placuerat ob Vrbis Principis dignitatem) aſcripta ſunt: quæ cis illos terminos ad *Alpes Cottias* & *Rætbicas* protenduntur, & *Etruriam, Picenum, Vmbriam, Liguriam, Aemiliam, Galliam tranſpadanam, &c.* continent, attributa ſunt *Genuenſi* (vt pro tempore nominari ob Conuentum *Genuenſem* conueniebat) Prouinciæ: ſed interpoſitâ conditione vt cùm amplificato Conuentuum numero Prouinciæ venirent diſtinguendæ, illinc quidem Prouincia *Calabriæ* ſemper haberetur prima, eiuſque caput Conuentus *Paulanus* permaneret, hinc verò, Prouincia *Genuenſis* & Conuentus, ſimiliter principem perpetuò locum obtinerent. Sed poſtmodùm inſtante *R. P. Bernardino à Cropolatis*, tertia demùm adiecta eſt Prouincia, cui erigendæ, diſtractæ ſunt à *Romana* quam diximus, vtraque *Apulia* & *Calabria*, inditumque illi nomen Prouinciæ *Apuliæ*, vſus tamen *Calabriæ*, vt diceretur inualuit, *Sicilia* nominatim *Romanæ* addita eſt. *Gallia* deinde vt partiretur nihil opus fuit, iam enim commodè in tres Prouincias diſtributa erat, ſed ſuus eius cuique ordo aſſignatus eſt, caputque præſtitutum, Prima *Turoniæ* fuit, & vt deinceps eſſet quæcunque fieret diuiſio decretum eſt, caput eius Conuentus

Golfo di Venetia. Porto d'Aſcoli. Tronto. Marka d'Ancona. Paglia. La Chiana. Orrieto.

Prouinc. Romana.

Prouinc. Genuenſis.

Prouincia Apuliæ, ſeu Calabriæ.

Prouinc. Turoniæ.

1507. Conuentus *Turonenſis-Pleſſiacus*: Secunda *Franciæ*, caput eius *Nigeo* ad *Lutetiam* 1507.
Le Pleſsis lez Tours. Nigeon lez Paris. Thoulouſe.

Pariſiorum, dictus propterea Conuentus *Pariſienſis*: Tertia *Aquitaniæ*, caput eius *Toloſa*, ſeu Conuentus *S. Rochi* ad muros *Toloſanos*. Quod autem in editis eius Capituli Actis additur cum de Prouincia *Franciæ*: *Et caput iſtius Prouinciæ ſit Prouincia Burgundiæ*, tum de *Aquitanica*, *& caput iſtius Prouinciæ ſit Prouincia Prouinciæ*, nemo non videt quàm inſulſum ſit qui vel de textu coniecturam fecerit, qui enim ſtare poteſt Conuentum verbi gratia *Pariſienſem* caput eſſe Prouinciæ Franciæ, ſimul atque Prouinciam *Burgundiæ* à quo ille tanto interuallo diſtat, & quæ omninò non erat, ſed hunc nodum M SS ſoluunt, habent enim, *& capiat Prouincia iſta Prouinciam Burgundiæ*, & de Aquitanica, *Et capiat Prouincia iſta Prouinciam Prouinciæ*, quibus nihil planius. Prouinciæ *Hiſpaniæ* & *Germaniæ* manſerunt indiuiſæ, propter Conuentuum paucitatem, illius caput *Malaca*, huius Conuentus in *Auſtriâ*, à Sereniſſimo Romanorum Rege fundatus, conſtitutum eſt. Et quidem de Conuentibus Germanicis nihil poſſumus certi affirmare, nec ſatis ex Veteribus Actis quonam loco fuerint conſtituti, probabile videtur *Auſtriacum* iſtum *Salisburgo* fuiſſe proximum, adeoque in limitibus *Bauariæ*, poſt centum & quod excurrit annos recuperatâ per noſtros Germaniâ locorum iſtorum nomina cœperunt innoteſcere, ſed quæ in tertio Capitulo *Barcinonenſi* edita ſunt, nihilo doctiores nos effecerunt, vt in progreſſu dicemus. Cùm hæc vniuerſo probante Capitulo decreta ſancitaque fuiſſent, reliquum erat, vt de iis ſtatueretur qui nollent in quartam Regulam & votum quadrageſimalis inſtitutionis conſentire, quod alterâ poſt meridiem ſeſſione, antè omnia recitato pſalmo *De profundis, &c.* inſtante Generali Vicario factum eſt, cùm enim plurimi ſcripto de voluntate ſua proteſtati fuiſſent, & pauci admodùm ſupereſſent in eam ſententiam adducendi, Cardinalis Præſes, iterùm omnibus palàm ſignificauit exciſuros eſſe ab omni electionis iure qui nollent, aut prædictam Regulam, aut votum quadrageſimale accipere: nec mora, Spiritu ſancto agente (vt par eſt credere) omnes de geniculis coram ipſo D. Cardinali aduoluti quartam Regulam & votum quadrageſimalis vitæ vltrò profeſſi ſunt. *Et ſic* (vt habent Acta ipſius Capituli) *in nomine Domini, ad laudem Dei & ipſius Religionis augmentum, acceptata fuit ab omnibus in pace & charitate Quarta Regula cum voto quadrageſimali.* Alia inſuper conſtituta quæ dicere præoccupauimus. Demùm indictâ in alterum diem electione omnibuſque de officio ſummonitis, & hæc conuocatio & annus in finem exierunt.

Malaga

Prouinc. Franciæ. Prouinc. Aquitaniæ.

Videtur is eſſe *Carolus* V qui poſtea Imp. aut certè ab antiquo neceſſe eſt cũ eſſe fundatum *Maximilianum* enim ab an. 1486 Imp. fuit.

Votum vitæ quadrageſimalis.

8. Dum autem annus ad diem ſequentem in mora eſt, vt nonnulla quæ nobis exciderunt colligamus vacuum erit. Primum ſit, quod de *Paulo Paternenſi* ad hunc Conuentum veniente noſtri ſcribunt, amico quidem valefacientem de periculo admonuiſſe in quo verſaretur ob peccatum pœnitentiâ non expiatum, quod vt mirabundus ille facto indicio verum agnouit, præuertit periculo & ſancto viro gratias retulit: ſorori verò malignis febribus afflictæ & decumbenti, ſalutem non verbis tantùm (quod proponebat) ſed multo magis opere ipſoque effectu impertiiſſe, rogatus enim ab eâ vt ſibi vellet benedicere atque pro more quod in infirmos proferri ſolet Euangelium recitare, ad illa verba *Super agros manus imponent & bene habebunt* derepentè conualuit.

Notanda de Paulo a Paterno.

9. Alterum ſit, factum viuæ vocis oraculum à *Iulio* Pontifice, ſuper modo clericalis coronæ & tonſuræ quam B. Pater inſtituerat & forma profeſſionis a Sororibus ſecundi Ordinis atque Tertiarijs emittendæ, quod ad inſtantiam & ſollicitas preces ipſius B. Patris *R.D. Bernardinus Caruaialus* Protector rogauit & accepit, ac litteris ad diem XVIII. menſis Aprilis mandauit, ſuæ Sanctitatis nomine & autoritate declarans prædictas clericales tonſuras & coronas, quales in Regula deſcribuntur, à fratribus deferri poſſe imò & debere: Sorores verò eâdem formâ quâ fratres (quæ ad ſexum pertinent exceptis) ad profeſſionem teneri: Tertiariis denique in ea verba nomen dandum quæ à Sanctiſſimo accepta litteris ipſis exponit prout hodie in vſu eſt.

Conceſſio coronæ clericalis.

Forma profeſſionis.

10. Atque his etiam addo Indulgentias quas eodem tempore B Pater à Sede

1507. Apoſtolica impetrauit; vt nihil poſſit à nobis videri prætermiſſum quo illius erga Ordinem à ſe inſtitutum affectus & prouidentiæ commendetur, vnde ſtimulus nobis ad felicem anni clauſulam & beatæ mortis imitationem poſſit accedere. 1507.

Indulgentiæ & priuil. conceſſ.

IVLIVS EPISCOP. SERVVS SERVORVM DEI.

Vniuerſis Chriſti fidelibus præſentes litteras inſpecturis. Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

PAſtoris æterni, qui vt humanum genus ab æterna damnatione eriperet, ſe in ara crucis immolari non abnuit, vices quamuis immeriti gerentes in terris, id ſupra reliqua vota noſtra feruenter optamus, vt cunctos fideles, quos ipſe pretioſiſsimi ſanguinis ſparſione Deo Patri reconciliare curauit, quorumq; regimen & gubernationem nobis cõmiſit, ad recolendam iugiter ſuæ paſsionis memoriam & viſitandas Eccleſias, aliaque religioſa loca, præſertim ſub inuocatione Beatæ Mariæ Virginis cuius vbera ipſum Redemptorem noſtrum lactare meruerunt fundata, inuitemus & prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire frequentius excitemus. Cupientes igitur vt Ieſu Mariæ, Turonenſis: & Beatæ Mariæ ac Omnium Sanctorum, Ambaſienſis: necnon eiuſdem Beatæ Mariæ totius gratiæ, Pariſienſis: ac Sanctæ Helenæ, Giemenſis, Ordinis Minimorum, domorum, Eccleſiæ, ad quas vt accepimus dilectus filius Franciſcus de Paula dicti Ordinis per nos approbati & confirmati Inſtitutor & Generalis Corrector ſingularem gerit deuotionis affectum, congruis frequententur honoribus, ac Chriſti fidelium deuotio ad Eccleſias ipſas & Domini noſtri Ieſu-Chriſti paſsionem magis augeatur, ipſique fideles eo libentiùs confluant ad eaſdem quo ex hoc ibidem dono cœleſtis gratiæ vberius conſpexerint ſe refectos, de Omnipotentis Dei miſericordia ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius autoritate confiſi, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus & confeſsis, qui Eccleſias prædictas, ſeu aliquam ex eis in die proximi feſti Aſſumptionis eiuſdem Beatæ Mariæ à primis Veſperis vſque ad occaſum ſolis feſti huiuſmodi incluſiuè deuotè viſitauerint, & inibi in ipſius Ieſu-Chriſti paſsionis memoriam quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam recitauerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum quantumcunque grauium remiſsionem & indulgentiam, eiſdem verò & quibuſcunque aliis Chriſti fidelibus ſimiliter verè pœnitentibus & confeſsis qui aliquam Eccleſiam alicuius ex prædictis vel aliis domibus prædicti Ordinis, in celebritate Omnium Sanctorum & die Beatæ Mariæ Aſſumptionis, & eiuſdem Annunciationis ac Pentecoſtes feſtiuitatibus, annuatim deuotè viſitauerint, & inibi in dictæ paſſionis memoriam quinquies Orationem Dominicam, ac toties Salutationem Angelicam huiuſmodi recitauerint, decem annorum & totidem quadragenarum indulgentiam miſericorditer in Domino concedimus. Et vt Chriſti fideles præfati, qui ad Eccleſias ipſas pro huiuſmodi conſequendâ indulgentiâ & peccatorum remiſsione pro tempore confluent, huiuſmodi Indulgentiæ & peccatorum remiſsionis facilius participes eſſe poſsint, omnium & ſingularum conſtructarum & conſtruendarum domorum Ordinis Minimorum huiuſmodi Correctoribus, nunc & pro tempore exiſtentibus, deputandi annis ſingulis ſex Presbyteros aut plures idoneos ſæculares vel dictarum domorum fratres, qui in celebritate & aliis feſtiuitatibus prædictis & die præcedenti, in præfatis Eccleſiis eorumdem confluentium confeſsionibus diligenter auditis eis pro commiſsis per eos peccatis, etiam in ſingulis caſibus Epiſcopalibus, abſolutionis beneficium impendere & pœnitentiam ſalutarem iniungere, necnon vota quæcunque per eos emiſſa pro tempore (Religionis & caſtitatis ac vltramontano, necnon liminum Apoſtolorum Petri & Pauli ac Sancti Iacobi in Compoſtella votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeant, licentiam & facultatem tenore præſentium concedimus: præſentibus quoad plenariam poſt proximum feſtum Aſſumptionis huiuſmodi minimè & quoad decem annorum & totidem quadragenarum Indulgentias huiuſmodi perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, decernimus & declaramus, quod ſi contingat nos aut Sedem Apoſtolicam impoſterum huiuſmodi plenarias & alias indulgentias ac facultates reuocare, ceſſare, aut annullare ſeu ſuſpendere, quod præſentes litteræ ac in eis contenta quæcunque nullatenus includantur, nec per tales vel alios, reuocationes, caſſationes, declarationes, decreta & ſuſpenſiones ſublata quomodolibet intelligantur, etiamſi de huiuſmodi

1507. *huiuſmodi intentione noſtra & mente non derogandi ſpecialis mentio, & non per generales & alias clauſulas, quæ huiuſmodi ſpecificam mentionem importare viderentur aut importarent, fieret. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ* 1507. *Id. Aprilis, Pontificatus noſtri anno quarto.* 1508.

Et has quidem litteras ab exemplari deſcriptas à *R. D. Antonio de Monte* Archiepiſcopo *Sypontino* Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditore ad diem v. menſis Maij recognoſci & firmari *RR. PP. Iacobus de Morano, Ludouicus Iuſteau & Franciſcus Binet* impetrauerunt & *Nigeonem* tranſmiſerunt, vbi religioſè aſſeruantur, quod eò libentiùs commemorauimus quò prædictorum nomina, quæ habemus à deprauatione quam incurrerunt vindicanda, tam illuſtri monimento ad nos ſalua peruenerunt. Sed quod nos decet diligentiùs obſeruare, has eaſdem litteras verbotenus expreſſas (præter ea quæ ad indulgentiam plenariam in præſens ſpectant) Leo X. anno 1513. pridie Non. Maij 1513.
ſuo nomine iterùm publicauit, Clemens verò VII. ad omnes Ordinis domos extendit, & has poſtremas tantùm, *Paſſarellus* atque *de Peretnis* in ſua Collectione protulerunt, vt quibus illæ prorsùs ignotæ fuerint.

An. M. D. VIII.

1. ILluceſcente anno, felicibus auſpiciis Ordo cœpit efferri, cùm ſcilicet in 1508.
B. Patris ſucceſſorem electus eſt omnium maximè dignus, quod verbo dixiſſe multum eſt, ſed longè maius reipsâ perſpectum fuiſſe. Actum id ritu ſolemni & legitimo in eo Conuentu ſeu Comitiis Generalibus, quæ ad ſuperiorem annum deſcribebamus. Decantatâ enim Miſsâ de Spiritu ſancto & litatoriis ſacris propitiato numine, ab Eccleſia in Capituli locum inita ſupplicatio eſt, vbi aſsidentibus D. Cardinali Electoribus, prout per ipſum D. Cardinalem & R. P. Generalem Vicarium fuerat inſtitutum, quatuor imprimis Scrutatores, vt vocant, hoc eſt, qui ſuffragiorum perueſtigandorum ius haberent, ſelecti ſunt, vnuſque ex ipſis in Scribam exceptoremque deſignatus. Ij autem
Di Cropolato: fuerunt Vicarius Generalis *Bernardinus de Cropulatu*, *Nicolaus de Vicinis* Corre-
Des Voiſins ctor *Nigeonenſis*, *Hieronymus à Ponte*, ſiue *à Genua* Commiſſus *Genuenſis*, & *Ioannes Thalamonis* Commiſſus *Bracancurtenſis*, quorum electio, rogante Cardinali ſi placeret, vnanimi conſenſu accepta & probata eſt. Hi cùm ad Cardinalem seceſſiſſent, ſinguli ad eos vota ſua prolaturi acceſſerunt, quæ cùm ritè concepta fuiſſent, Scrutatorum vnus qui propterea needum ſuffragatus fuerat præſcriptâ verborum formulâ factam electionem renunciauit, ſeu decretum
Binet. (quod aiunt) formauit, & ſuâ omniumque electorum vice *R. P. Franciſcum Binetum* elegit. Ille autem fuit *R. P. Hieronymus à Ponte* qui deinceps & hoc officium in electione Collegarum & Zeloſi præſtitit. E veſtigio autem, *Thalamonius* Scriba in eminentiorem locum ſublatus, vota ſingulorum è ſchedis ſuis publicauit. Et quidem Galli omnes atque Germani, nullo excepto, in dictam electionem conſenſerant, ex Hiſpanis vnus tantum diſſenſit, ſuffectus quidem quatuor aliis, ſed tamen Gallo ſuffragatus, nempè *R. P. Iacobo l'Eſperuier*, quem & *Binetus* ipſe elegerat, Italis non benè conuenerat, vnus prædictum *l'Eſperuier*, duo *R. P. Bernardinum à Cropulatu*, nouem *R. P. Ioannem à Rocca*, & alij nouem *Binetum* depoſcebant. Ex hoc, Cardinalis Præſes ad *Binetum* conuerſus autoritate Apoſtolica, in vim prædictæ electionis, Generalem eum inſtituit, atque vt onus illud ſuſciperet hortatus eſt, cùm autem ille dubius animi penderet, & quantum in ſe eſſet reniteretur, iubente Cardinali abreptus in Eccleſiam & deportatus eſt, omnibus Pſalmum ad rem apprimè accommodatum, *Exurgat Deus & diſsipentur inimici eius, &c.* in finem concinentibus, cui cùm ille inter lachrymas & ſingultus idoneas orationes ſummiſiſſet, delatas ſibi obedientiæ primitias adgeniculatione ac manuum deoſculatione inuitus licet ac repugnans accepit. Quæ cùm pro ſuo voto geſta Cardinalis vidiſſet & coram inſpexiſſet, ex animo vniuerſis gratulatus, receſſit. At verò *Binetus* eo munere illigatus, in craſtinum officij adiutores, quos appellamus

1508. *Collegas* ſiue *Socios*, ſibi dari popoſcit: initâ igitur electione cooptati ſunt in præ- 1508.
Collegæ. dictos Collegas *RR. PP. Iacobus de Morano* Italus ex Correctore *Crotonēſi*, *Matthæus* *De Morano.*
Procurator Generalis I. *Michel* Gallus ex Collega Vicarij Generalis & Prouincialis *Turonia* & *Franciſ-* *Michel.* *Cerdonis.*
cus Cerdonis, Gallus ex Collega Prouinciali *Germaniæ*; nec mora, Procuratoris
Generalis, ſiue, vt loquimur, Zeloſi electio ſubſecuta eſt, quæ incidit in vi-
rum optimè, ſi alius quiſquam, meritum *R. P. Iacobum l'Eſperuier* Aquitaniæ *L'Eſperuier.*
Prouincialem, cui & in ſocium ad eius preces allectus *R. P. Ludouicus Inſleau* ex *Inſleau.*
Bineti renunciatio. Cōmiſſo Conuentus *Romani S. Trinitatis*, & ambo quidem Galli, ac præcipui
poſt *Binetum* quartæ Regulæ confirmandæ primùm, tùm recipiendæ, autores,
quo nomine B. Patri iam olim fuerant gratioſi. Vigiles ob paucitatem Prouin-
ciarum ne eligerentur omnibus placuit. Qui verò in locum illorum qui ad
maiora officia ſubleuati fuerant ſubrogati ſunt, Acta Capituli non produnt,
quod longo deinceps tempore obtinuit cùm Generalis & eius Collegæ ſoli
deſtitutis officijs prouiderent. Alterâ quidem ſeſſione in Prouincialem *Apu-*
liæ ſeu *Calabriæ* nominatus eſt *R. P. Bernardinus à Crepulatu*, quod voluntate D.
Cardinalis in gratiam optimi ſenis in patriam redire cupientis factū, (quantùm
aſſequi coniectura poſſumus) omnes probauerunt. Soluta poſtremum con-
gregatio & dimiſſa eſt. Haud æquè tamen ſolutus curis & animi anxietate *Bi-*
netus, qui primo quoque tempore Pontificem adiit, non confirmationem ex-
poſtulaturus, ſed ab impoſito munere vacationem, quod ſeriò quidem & ar-
denter egit, præſentibus ipſo *Marco Vigerio* Cardinale Senogallienſe, & *Ro-* *Guibé.*
berto Guibao, ſeu *Vitrao Britanno Aremorico*, Epiſcopo primùm *Trecorenſi*, tum *Re-* *De Vitré.*
donenſi atque *Nannetenſi* tit. S. Anaſtaſiæ Cardinali, ab an. 1505. XIII. Kal. Ian. *De Treguier.*
creato, cum annos tantùm octodecim eſſet natus & Legatum ageret *Ludouici* *De Rennes.* *De Nantes.*
XII. Regis, nihil tamen aut precibus aut lachrymis effecit, ſed *in virtute Spi-*
ritus ſancti, & ad ſanctæ obedientiæ meritum aſtrictus, vt ipſe Pontifex in diploma-
te ad eam rem loquitur, in quo & illius electionem *Spiritus ſancti gratia coope-*
rante proceſſiſſe teſtatur, acquieuit. Quo autem ille magis diffuſus fuerat viri-
bus ſuis, eô viſus eſt ad res gerendas fortior & ad omnem adminiſtrationem
(quod ſolet) magis idoneus. Et reuerâ nemo eſt ex quo cœpit Ordo qui ma-
iora vel meliora *Bineto* præſtiterit. De multis pauca proceſſu temporis ſubin-
dicabimus.

Declarationes Cardinalis Senogallienſis. 2. Atque vt à principio initæ dignitatis aliqua ſollicitudinis eius & induſtriæ
veſtigia perſequamur, non priùs *Româ* diſceſſit ad Ordinem per viſitationes,
quas vocamus, obeundum, vt id tamen haberet animo conſtitutum, quàm
res Ordinis optimo ſtatu compoſuiſſet. Inſtabat apud Cardinalem *Senogallien-*
ſem & omni opera contendebat, ne quæ in generali Conuentu eo præſente ac
probante poſtulata eſſent, in irritum reciderent, id enim antè omnia proſpi-
ciebat faciendum, vt concordia, quam parauerat & ſine quâ facilè eſſet Ordi-
nem diſſolui, coaleſceret. Communicato igitur conſilio, excerpta ſunt gra-
uiora quædam tùm ex Regulâ, tùm è Correctorio, quibus explanatis vide-
batur nihil admodùm eſſe quod de reliquo difficultatem faceret. Dum autem
de iis Cardinalis Præſes ampliùs deliberat, *Binetus* litteras Cardinalis *Carua-*
iali Protectoris de facto ſibi viuæ vocis oraculo, quantùm ad clericalem ton-
ſuram qua noſtri vterentur, & profeſſionis formam quâ ſe obligarent, vt an-
tea commemorauimus, recognoſcit & legitimè ab autographo deſcriptas ac
fide per eum data communitas ad omnes Prouinciarum Correctores tranſmi-
ſit, ſub die IIII. menſis Februarij, ad quod tempus Cardinalis Senogallienſis
declaratio ad propoſita quæ modò dicebamus capita non defuit. Litteris enim
ad diem XV. eiuſdem menſis perſcriptis, autoritate Apoſtolica ſibi deſuper fa-
ctâ, declarationem & explanationem edidit dubiorum quæ viſa erant com-
modam interpretationem deſiderare. Sunt autem illa numero decem.

I. *De cantu abſque notis, vt per vniuerſum Ordinem vniformiter obſeruetur.*

II. *De repetitione rerum donatarum, vt ne in Iudicio ad eas repetendas per ſe fratres compareant.*

III. *De infirmaria, vt præſcripto à Regula ſpatio ſeparata habeatur cum id poſſit fieri commodè,*

1508. *commodè, quoddum erit in morá poſſit interior locus aliquis ad eam rem deputari.* 1508.

IIII. *De modo prouidendi infirmis, vt fratres ipſi per ſe illis obſequi valeant & cibos quando fieri aliter non poterit comparare.*

V. *De Officialium per Superiores in viſitationibus electione, vt ad eam habeatur localis Capituli conſenſus.*

VI. *De Correctorum egreſſu à Conuentibus, vt ne propterea fratres in Capitulum conuocare teneantur.*

VII. *De condendis ſtatutis, vt ne prohibita intelligantur quæ contra Regulam non veniunt.*

VIII. *De rebus vendendis & emendis, vt id per Procuratores & Oblatos præſtetur præſentibus ſi libet aliis fratribus.*

IX. *De rerum ſuperfluarum erogatione, vt tales habeantur quæ poſt omnia nomina diſſoluta reliqua ſunt.*

X. *De vinolentia punienda, vt ne ob eam Nouitij extra Ordinem emittantur, aut grauibus quas Regula habet pœnis ij ſubijciantur, quibus præter ſolitum & fortuitò humanitùs aliquid acciderit.*

Ea in hunc modum compoſita nihil poſtmodùm habere viſa ſunt, quod impediret quo minus in mores inducerentur, & quidem in eam ſententiam omnes (cum illis per vniuerſum Ordinem earum declarationum copia facta eſt) aſſenſerunt.

3. Reueritus tamen *Binetus*, ne quid impedimenti aut à ſuis eâ de causâ ſibi obijceretur, aut per alios aliſque de cauſis pateretur, quod poſſet curſum viſitationum, quas obire vt primùm liceret ſatagebat, remorari, ſapienter prouidit, vt autoritate Apoſtolica ſubnixus & fidem ſuæ poteſtatis faceret, & aduerſum omnes qui obſiſtere poterant muniretur. Quod fecit *Iulius* Pontifex, non liberaliter modò, vt qui quamplura priuilegia ſuis illis litteris complexus ſit, ſed peramanter etiam, luculento nimirùm teſtimonio virtuti eius ob eiurandæ dignitatis voluntatem reddito. Litteræ ad diem XXVII. Martij expeditæ continent eiuſdem electi confirmationem, ac inde conſequens mandatum imperata eius faciendi, aliaque quamplura priuilegia quibus & religioſa diſciplina contineatur, & neceſſitatibus domorum caueatur, & gratia denique cùm Ordini tùm ſingulis eius perſonis fiat. Nam, & noſtris ad alium quemlibet Ordinem conuolare prohibetur, cùm nullus ſit qui parem vitæ auſteritatem profiteatur, eorumque reuocandorum & ad officium per cenſuras Eccleſiaſticas, & quæuis iuris remedia reducendorum (ſi opus aliquando ſit) omnimoda poteſtas tribuitur, & bonorum alienatio aut conceſſio, quæ præter Generalis voluntatem facta ſit, irrita eſſe decernitur, & ab onere Miſſarum, Pariſienſis ac Genuenſis domus in ſpecie, tùm in genere quæ ſimiliter grauatæ videbuntur, ſubleuari per Generalem poſſe, datâ in præſens cautione, conſtituitur, & Indulgentiæ demùm quæ vel domibus vel perſonis ad hæc habentur conceſſæ de nouo conceduntur & in futurum confirmantur. Quas quidem litteras non tantùm noſtri, ſed externi plures ediderunt. — *Bineti confirmatio & priuil. conceſſ.*

4. Eas verò vt habuit *Binetus*, ad iter ſe parauit, quod tamen non priùs ingreſſus eſt, quàm declarationes Cardinalis Senogallienſis præmiſerit, litteris ſuis ad diem XXIX. Martij *Romæ* datis recognitas & firmatas, quales noſtri ad calcem Regulæ ſæpiùs excudi curauerunt. His igitur à Bineto procuratis, initium ipſe viſitationibus ſuis facere cœpit, atque imprimis *Italiam* perluſtrauit, memorabili ſanè omnium virtutum exemplo, nec minori prudentiæ & doctrinæ famâ, laude, exiſtimatione. Reducem in eo beatum Ordinis parentem *Calabri* credebant, ſuſpiciebant, venerabantur. — *Viſitatio per Binetū Gen.*

5. Cum plures igitur in agro *Brutiorum* Conuentus obiiſſet, inualeſcente, cum ſuâ, Ordinis famâ & opinione *R. D. Ioannes de Senatoris* Archidiaconus *Neocaſtrenſis* deducendæ in proximum familiæ conſilium cepit. Eſt quidem *Neocaſtrum* ciuitas Epiſcopalis, ſplendida, perelegantis agri, tribus à mari paſſuum millibus: inde autem per amœna loca duobus millibus incedenti *San-Blaſium* occurrit, oppidum elegans copioſum, agri bonitate ſalubribuſque balneis & — *Conuentus S. Blaſij.* — *De Senatoris. Nicaſtro. S. Biaſo. Golfo di S. Eufemia.*

1508. aquis celebre, ad ſinum Hipponiatem, quod à veteribus *Turres* dictum non temerè viri docti arbitrantur. Illic noſtris domicilium conſtituere D. ille Archidiaconus pietate permotus, in animum induxerat, nec longius vota ſua differri paſſus, cùm adeſſet Generalis Antiſtes Ordinis, eum conuenit, rogauitque in acceptum referret quæ ad eam rem perdonare deliberauerat. *Binetus* laudatâ illius liberalitate, non modò aſſenſit, ſed altius quoddam diuinitatis conſilium interuenire perſenſit, quod attentum Lectorem non effugiet. Venit igitur ille in poſſeſſionem ad diem xv. menſis Iunij, titulumque fecit Eccleſiæ, ac toti, ex hoc, monaſterio *Sanctæ Mariæ de Infirmis*, incertâ (quod ſciamus) causâ, & vt opus ædificiumque quoad primùm poſſet duceretur. *R. P. Bernardino à Cropulatu* ſeu *ab Hydrunto*, qui vt diximus, in eam prouinciam à Capitulo Generali allegatus fuerat, commendauit, iacta mox fundamenta in iuſtam cum tempore magnitudinem illo procurante deducta ſunt. 1509.

Declaratio Iulij II.

6. *Binetus* anno exeunte *Romam* redierat, & ſalutato Pontifice rationem reddiderat viſitationis quâ per *Italiam* functus erat, de quâ *R. D. Marco Vigerio* Cardin. *Senogalliæ*, ad ipſum Pontificem ampliùs referente, viſum eſt Pontifici occurrendum eſſe aliquot dubitationibus quæ noſtros *Itales* adhuc tenebant, quare *motu proprio & ex mera ſcientia & deliberatione*, ſeque Zelatorem Regulæ profeſſus decretum edidit, ad diem xx. menſis Decembris *Bineto* inſcriptum, quo cantum ſimplicem, rectum, planum & talem omninò qualis in Regulâ deſcribitur non tantùm in diuino Officio adhibendum, ſed extra quibuſcunque Miſſis retinendum; mulieres non aliâs aut aliter in ſepta monaſterij admittendas (etiamſi ex præcedentibus Regulis paulò liberior facultas indulta erat) quàm poſtrema Regula decernebat, omni in contrarium vſu abrogato: Vigiles ſi viſum fuerit inſtitui poſſe (vt tamen nulli in Capitulo deputati fuerint) & inſtitutos reuerenter accipiendos, decernit & ſtatuit, atque in vniuerſum Declarationes iam editas à præfato D. Cardinali laudat, probat, confirmat.

An. M. D. IX.

1509.

Declarationes Bineti Generalis.

1. EX *Italiâ*, *Binetus* in *Galliam* conceſſerat, Ordinis ſtatum exploraturus, & pro munere ſuo etiam inſtituturus, vbique ſpirabat ſanctitatis odor, quem B. parentis exemplum præſentiaque afflauerat, non defuerunt tamen leuiora quædam dubia circa Regulæ atque Correctorij ſenſum & intelligentiam, quæ *Bineto* propoſuiſſe ſatis fuit, oraculi enim vice reſponſa eius habita ſunt. Nouemdecim capita erant quæ in dubium vertebantur, ea ſapientiſſimè *Binetus* explicauit, è quibus excerpta quædam *R. P. Petrus Nodæus* ſubiunxit Regulæ quam *Pariſiis* anno 1596. imprimendam curauit, & PP. Conuentus Pariſienſis in ea quam ſuperiori anno 1631. dederunt in lucem, fideliſſimè repræſentarunt. Autographum *Nigeoni* habetur ibidem datum viſitationis tempore, alterum quoque *Ambiani* (quod quidem ad diem xx. menſis Maij perſcriptum eſt) ab eodem relictum, illi autem, poſtquàm nomine ſuo atque ſigillo maiori Ordinis ad fidem eſt obfirmatum, alter Collegarum hunc in modum ſubſcripſit, *De mandato præfati R. Patris Generalis F. Fr. Cerdonis*, cum ſimiliter aliis ſubſcripſiſſe *P. Matthæus Michaelis* Collegarum vnus eo ipſo tempore inueniatur; quod fortè non pœnitebit obſeruaſſe, ſi quod inde conſequens eſſe poteſt legitimè ac probè inferatur. Et ea quidem reſponſa digna erant quæ integra proferrentur, maluimus tamen Patrum noſtrorum iudicio acquieſcere quibus excerpta illa dediſſe ſatis fuit.

Nodæ.

Ex imitatione B. P. N.

Cerdonis. Michel. ſeu Michaelis.

Iudicium à conſeruatore Priuilegior.

2. Inuenio & ad hunc annum *Pariſienſem* Epiſcopum, in controuerſiâ quæ inter noſtros & Curatum de Challioto (quod nomen eſt pago ſupra *Nigeonem*, in cuius finibus eſt) agebatur, Apoſtolicæ Sedis nomine interueniſſe, quod non inutile eſt ad exemplum annotaſſe vt Iudiciorum ordo qui ſeruandus eſt, præpoſtero zelo non inuertatur. Litteræ eius in hanc formam conceptæ ſunt:

Stephanus

1509. *Stephanus miſeratione diuina Pariſienſis Epiſcopus, Index & Conſeruator Priuilegiorum Fratribus & Religioſis Ordinis Minimorum ſub Regula Fratris Franciſci de Paula viuentibus à ſancta Sede Apoſtolica datorum & conceſſorum ab eadem Sede ſpecialiter commiſſus & deputatus, &c.* & catenùs quidem eius controuerſiæ cognitionem ſibi arrogat & attribuit, quam hic amplius non referimus cùm eam ſpeciali Chronico reſeruemus. De *Stephano* qui fuit CII. Pariſienſis cognomento *Poncherius*, alibi diximus. Hoc interim optandum habemus, vt qui nobis olim Conſeruatores dati ſunt, tales ſe reuerâ præſtent ſuoque nomini reſpondeant. 1509.

De Ponther.

3. In hoc ſuæ Viſitationis decurſu *Binetus* procuratorias litteras, quas ab anno 1503. B. Pater nepoti ſuo *Andreæ d'Alexio* conceſſerat & ipſe quidem perſcripſerat, recenſuit & confirmauit. Quoniam verò illæ fidem facere poſſunt tributæ Procuratoribus autoritatis, & in exemplum haberi tribuendæ, vt eas hic deſcriberem (contra quam olim ſentiebam) adductus ſum, vel eo maximè, quòd apud Brullium in *Antiquitatibus Pariſinis* habeantur: illæ igitur tales ſunt.

D'Aleſſo.

Procuratio à B. P. N. facta. 1503.

In nomine Ieſu-Chriſti, Mariæ, Patris ac Geniti. Vniuerſis præſentes litteras ſeu præſens publicum inſtrumentum inſpecturis, lecturis & audituris: Nos Frater Franciſcus de Paulâ Minimorum Ordinis inſtitutor ac generalis Corrector, Salutem in Domino ſempiternam. Ordinem prædictum ad Dei laudem, gratiam & honorem nouiter inſtitutum prona mente dimetientes, illicque palmites ſalutiferos pro viribus producere cupientes & præcipuè illius Zelatoribus nos conformare ac eis fauere ex intimis anhelantes, præſertim autem ſpectabilem virum D. Andræam d'Aleſſo, quoad hoc præcipuum ac intimum benefactorem noſtrum copioſum, ſimul cum venerabili vxore, pariter & liberis procreatis ac Dei gratia procreandis, participem omnium & ſingularum Miſſarum, Orationum, ieiuniorum, eleëmoſynarum, pariter & aliorum ſingulorum operum meritoriorum totius dicti Ordinis, tam Conuentus noſtri Ieſu Mariæ de Pleſſiaco Parci, quàm & cæterorum omnium Conuentuum Ordinis per vniuerſa mundi climata longè lateque conſtructorum & ædificatorum, quemadmodum & cæteros fideles, cuiuſuis Ordinis procuratores, pro eodem Ordine fideliter laborantes, vltrò ſponteque de ſpeciali gratia fecimus, aggregauimus, & aſſociauimus, per præſentes quoque iterum de nouo pariformiter facimus, aggregamus & aſſociamus. Atque inſuper de zelo ac beneuolentia quā idem D. Andræas d'Aleſſo ad nos & Ordinem noſtrum præfatum gerit pleniſſimè ac ſufficientiſſimè informati, eundem vt prius fecimus, conſtituimus, procreauimus, nominauimus & ordinauimus, per præſentes quoque iterum facimus, conſtituimus, procreamus, nominamus & ordinamus Procuratorem noſtrum ſpecialiſſimum tam dicti Conuentus Ieſu Mariæ de Pleſſiaco Parci propè Turones, quàm & cæterorum omnium & ſingulorum Ordinis Conuentuum per omnes Orbis cardines paſſim & vbiuis erectorum, conſtructorum & ædificatorum, ſeu in poſterum erigendorum, conſtruendorum & ædificandorum, ratione adminiſtrationis omnium ipſorum Conuentuum & cuiuſuis illorum, generalem nuncium: Iniungentes prout iniungimus vniuerſis ac ſingulis conreligioſis & confratribus noſtris in eiſdem Conuentibus pro tempore degentibus, necnon & eorum cuilibet tam coniunctim quàm diuiſim, quatenus dum & toties quoties eundem D. Andræam d'Aleſſo ad eorundem Conuentum ſeu Conuentus accedere contigerit ipſum reuerenter ac benigne ſuſcipiant: Dantes & concedentes, prout damus & concedimus dicto D. Andreæ d'Aleſſo plenam & omnimodam facultatem, poteſtatem & autoritatem omnibus & ſingulis Ordinis præfati priuilegijs, gratijs, indultis, immunitatibus & indulgentijs vnâ cum ſua venerabili vxore prædicta pariter & vtriuſque liberis procreatis & procreandis liberè, plenè & integrè fruendi, gaudendi & vtendi, ſæpeque dictos Conuentus ac eorum quemlibet poſſetenus protegendi & manutenendi; fratres inſuper ſingulos apoſtatas & gyronagos quatuorque Ordinis vota ſeu eorum aliquod (quod abſit) violantes ac infringentes, & extra Conuentuum ſepta abſque Superiorum Ordinis licentia hinc inde ſine habitu vel aliàs diſcurrentes & vagantes ad tempus licitè capiendi & detinendi, ſeu etiam capi ac detineri faciendi & ad eorum Conuentus apud ipſorum Superiores illos poſtmodum reducendi ſeu reduci faciendi: quæcunque etiam loca pro nobis ac ordine præfato nomine noſtro ſumendi conſtruendi, ſeu etiam ſumi, conſtrui & ædificari faciendi, bonaque omnia & ſingula commoda dicti Ordinis vbiuis proſequendi & pro nobis ac Conuentibus prædictis, & eorum quolibet nomine noſtro procurandi, atque tam in Eccleſiaſtica quàm in ſæculari Curia

1509. *paſsim defendendi, ac pro eiſdem Conuentibus & eorum quolibet appellandi, quauis etiam neceſſaria iam per cæteros Ordinis eiuſdem procuratores appellata proſequendi ac incommodis reſiſtendi, & (ſi opus fuerit) veſtram opem, conſilium & fauorem præſtandi, & generaliter omnia alia & ſingula faciendi, gerendi & exercendi circa ea ac neceſſaria & opportuna quæ & nos faceremus ac facere poſſemus, etiamſi mandatum ſpecialius exigatur, ratum & gratum habentes ac fide media habere promittentes totum id ac quicquid per ſæpedictum procuratorem noſtrum D. videlicet Andræam d'Aleſſo actum fuerit in præmiſsis, quomodolibet extiterit geſtum & contra non venire aliquatenus in futurum. In quorum omnium & ſingulorum teſtimonium ſeu robur perpetuum præſentes litteras ſeu præſens publicum inſtrumentum per fratrem noſtrum ſubſcriptum in hanc formam redigi, inſcribi & ſignari, ſigilliq́ue noſtri aſſueti iuſsimus, fecimus & mandauimus appenſione muniri. Datum in ſupradicto Conuentu noſtro de Ieſu Maria prope Pleſsiacum Parci extra muros Turonenſes conſtructo & ædificato ſub anno gratiæ* M D. III. *more gallicano computando, die* XXVIII. *menſis Decembris.* Et ſignatum *F. Binet, &c.* atque iterum, *Nos inſuper Frater Franciſcus Binet huiuſmodi prædicti Ordinis generalis Corrector modernus, omnia præinſerta confirmamus.* Et ſignatum *Binet.* 1509.

4. Quando autem hæ iam litteræ in lucem productæ ſunt, non erit abs re, alias eiuſdem argumenti dare quæ nuper in manus noſtras peruenerunt. Non vacabit operæ ſuæ fructu æquus Lector ſi ſingula perpendere voluerit quæ continent. *Procurationes aliæ obſer.*

In Ieſu Chriſti nomine.

Nouerint vniuerſi præſens publicum inſtrumentum inſpecturi, lecturi & audituri, quòd nos F. Franciſcus de Paula *Minimorum Ordinis humilis Inſtitutor, necnon Generalis Corrector immeritus, pleniſsimè confiſi de morum probitate, legalitate, fidelitate, bonitate, nobilitate, ac honeſtate in Chriſto fideliſsimorum, deuotiſsimorum, prudentiſsimorum, eloquentiſsimorum, nobiliſsimorumque virorum, videlicet*, Petri Briçonet, *Mag.* Ioannis de Boyer, Henrici Boyer, Ioannis de la Ruë, *& Mag.* Stephani Binet, Iacobi de Beaune, Thomæ Boyer, Franciſci Briçonnet *cum duobus eius fratribus, deuotionis ipſorum omnium conſiderantes affectum, noſtros ſpecialiſsimos Procuratores illos vltrò creauimus, fecimus, ordinauimus, eligimus ac ſubſtituimus, & per præſentes eoſdem iterùm de nouo creamus, facimus, ordinamus, eligimus ac ſubſtituimus, ac ſubſtituendo confirmamus: ipſis omnibus ac ſingulis, intra ciuitatis Turonenſis locique Ieſu Mariæ circumadiacentia ſepta coniunctim, extra verò cuilibet ipſorum in ſolidum, omnimodam concedentes poteſtatem ſeu fauorem & vtilitatem fideliſsimis noſtri præfati Ordinis Procuratoribus per priuilegia ſua ſeu aliàs quomodocunque conceſſam ac indultam, imprimis verò & antè omnia quatuor vota ſeu illa concernentia poſſetenùs fauoriſandi, roborandi ac manutenendi: omnes etiam & ſingulos dicti noſtri almifici Ordinis ſuperiores in omnibus ac ſingulis quibuſuis Ordinis decorem & permanentiam, præfatorum quoque quatuor votorum noſtrorum manutentionem, quomodolibet ſpectantibus, quoties opus fuerit, opitulandi ac defendendi, &c. quæcunque etiam loca pro nobis ac noſtro ordine nomine noſtro ſumendi, acceptandi, conſtruendi, erigendi & ædificandi, ſeu etiam conſtrui, erigi & ædificari faciendi, & in omnibus ac per omnia eadem ſecum poſſe fauoriſandi ſeu fauoriſari faciendi: ſingulis item gratiis, immunitatibus & indulgentiis quibuſcunque fidelibus noſtri præfati Ordinis procuratoribus per priuilegia, ſeu aliàs quomodolibet conceſsis ac in poſterum concedendis, vnà cum venerabilibus eorundem vxoribus, ſcilicet cum eorum liberis & ſubſtitutis, plenè & integrè gaudendi, fruendi & vtendi: in omnibus etiam myſteriis diuinis, orationibus, & Miſsis, ieiuniis ac vigiliis, cæteriſque quibuſuis ſuffragiis & bonis per Ordinem vniuerſum à cunctis fratribus noſtris in perpetuum Dei opitulatione fiendis, ſpecialiſſimè participandi & communicandi: bona denique omnia & ſingula tam mobilia quàm immobilia quibuſuis locorum noſtrorum Eccleſiæ ac fratribus in & pro Chriſti nomine, piè, iuxta Regulæ tenorem, poſtulandi, procurandi ac largiendi, ſeu etiam poſtulari, procurari & largiri faciendi, & eoſdem quoties opus extiterit vendendi ac commutandi, nec non & alia de Conuentus ſcientia, iuxta præfata Regulæ formam, emendi & acceptandi, ad decorem & vtilitatem dictorum noſtrorum locorum erectorum & erigendorum, ſicuti pro tempore ſecundum Deum Regulamque noſtram ſæpedictam viſum fuerit expedire. In quorum omnium teſtimonium ſeu robur perpetuum dicti officij noſtri ſigillum præſentibus duximus appponendum.*

Briçonet, Boyer. De la Ruë. De Beaune.

1509. *apponendum. Datum in Conuentu noſtro* Ieſu Mariæ de Pleſſiaco *propè* Turones *an.* 1509.
Dominicæ Incar. M. D. I. die verò VII. menſis Martij, &c.

Buinet. Guillaume. Breton. Mariette.

Dilectis ſibi in Chriſto Ieſu Ludouico Buinet, Ioannis Guillaume, Petro *&* Iacobo Bretons, *vnà cum* Guillermo Mariette, *cum vxoribus & liberis eorum vtriuſque ſexus & Beatis Ieſu Mariæ.* F. Franciſcus de Paula *ſacri Ordinis* Minimorum *Generalis Corrector. Salutem in Domino ac bonis perfrui ſempiternis.*

Feruidus deuotionis affectus, quem ad Ordinem noſtrum geritis, exigentiis digna requirit, vt quia in temporalibus non poſſumus vicem veſtræ charitati rependere, in ſpiritualibus tamen, quantùm nobis autore Deo ſuppetit, prouique in noſtris apud Deum peroptamus deſideriis, veſtra beneficia gratitudinis debitis compenſemus. Quapropter in Procuratores noſtros creamus, ordinamus, conſtituimus, & quemlibet veſtrum ad confraternitatem noſtram recipio, in vita pariter & in morte, plenam & ſpecialem participationem omnium chariſmatum & operum meritoriorum, videlicet, Miſſarum, Orationum, diuinorum Officiorum, Prædicationum, ieiuniorum, diſciplinarum, cæterorumque bonorum ſpiritualium, tenore præſentium, gratioſè conferendo, quæ per fratres mihi ſubditos, commiſſos, oblatos, necnon fratres & ſorores de Pœnitentia fieri dederit autor omnium bonorum Dei filius, vt multiplici ſuffragiorum adiuti præſidio & hic augmentum gratiæ & in futuro mereamini vitæ æternæ præmia poſſidere: inſuper quoad vixeritis ſingulis Quadrageſimæ & aliis cuiuſlibet anni Stationum temporibus, aliquam noſtrarum Eccleſiam, in quibus vos pro tempore fore contigerit, & inibi antè illius altare manu quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam deuotè dicendo, omnes & ſingulas Indulgentias conſequamini & conſequi poſſitis quas conſequuntur viſitantes Eccleſias Stationum Vrbis & extra illius muros temporibus huiuſmodi, quas conſequeremini & conſequi poſſetis ſi dictas Eccleſias Stationum Vrbis eiſdem temporibus perſonaliter viſitaretis: vobis etiam liceat in domibus veſtris vel vbicunque locorum altare portatile habere, ſuper quo Miſſas celebrare aut celebrari facere poſſitis cum debita reuerentia & honore, cùm per Summum Pontificem vobis conceſſum ſit: vobis iure procurationis volens vt dum obitus veſter (quem Deus in longum ad bonorum operum lucroſa exercitia protrahere dignetur) denuncietur fratribus, fiant orationes quemadmodum pro præcipuis benefactoribus in noſtro Ordine hactenus laudabiliter fieri conſuetum eſt. In cuius conceſſionis teſtimonium ſigillum præfati officij noſtri duximus præſentibus apponendum. Datum anno Incarnationis Dominicæ M. D. III. die XXIIII. Martij, &c.

In Ieſu Maria.

Vniuerſis præſentes litteras inſpecturis, lecturis & audituris: F. Franciſcus de Paula *Minimorum Ordinis humilis erector ac Generalis Corrector, poſt humiles in Chriſto ſalutes:*

Notum humiliter facimus quod nos ſupra memorati ſufficientiſſimè confiſi de morum probitate, fidelitate, bonitate, benignitate, ac vitæ honeſtate, nobis in Chriſto dilectiſſimi, fideliſſimi, deuotiſſimi, prudentiſſimique Viri D. videlicet, Ludouici Buignet *ciuis Aurelianenſis, feruidum deuotionis ipſius conſiderantes affectum, noſtrum ſpecialem Procuratorem illum vltro creamus & facimus, conſtituimus, eligimus ac ordinamus, & ordinando confirmamus, omnimodam dantes ipſi & concedentes, prout etiam nunc damus & concedimus, facultatem & autoritatem fideliſſimis noſtri Ordinis Procuratoribus per priuilegia ſeu aliàs quomodocunque conceſſam, &c.* cum iiſdem ferè clauſulis ac ſupra in Procuratione facta Petro Briçonet & aliis. *Datum in Conuentu noſtro de Ieſu Maria vulgariter nuncupato propè & extra muros Turonum iuxtaque Pleſſiacum Parci ſituato, anno gratiæ M. D. IIII. die verò VII. menſis Septembris.* (*Buignet.*)

Et has quidem & Binetus ex parte ſcripſit & pro ſua etiam autoritate, ſicut ſuperiores, confirmauit.

5. Ita *Binetus* in omnem partem intentus nihil omittit quo boni paſtoris munus impleat, ſed præclara quæque, nec dubium quin plurima (quod ab initio querebamur) nos lateant. Certè hoc anno Apoſtolicum Reſcriptum impetrauit in gratiam Conuentus Sororum apud *Aſtygim.* Nobil. vir. *Andreas de Medina,* vt habet Pontificium diploma, quaſdam domos in ſuburbiis Oppidi *S. Mariæ, Aſtygiæ, Hiſpalenſis* Diœceſis, pro conſtruenda inibi domo ſeu Monaſte- (*Priuileg. Apoſtolica.* — *Ecija. De Medina.*)

1509. rio ſub inuocatione *Ieſu Mariæ*, pro perpetuis vſu & habitatione Sororum ipſius Ordinis, conceſſerat. Sed, cùm domus illæ ac prædia non diſtarent per centum quadraginta cannas ab æde PP. Carmelitarum, illiſque per priuilegia *Marij Magni* fuiſſet indultum ne qui propiùs quàm illo ſpatio ædibus ſuis ſe coniungerent, noſtrorum initiis & nouæ domus ædificationi obſtiterant. Qua de re cùm *Binetus* ad Pontificem retuliſſet, in vniuerſum conceſſit vt eo interuallo non ſeruato & *Aſtygitana* domus & aliæ vbicunque locorum poſſent conſtitui. Pontificis Bulla incipit, *Pijs & honeſtis deſiderijs, &c.* inſcripta *Bineto Generali* & data die XI. Iunij. Quæ verò de *Aſtygitano* Sororum Conuentu, & *Andræa de Medina* fundatore dicuntur, ea nullo poſſum alio quàm huius diplomatis argumento confirmare, imò nec probare, nulla enim apud Hiſpanos illius memoria reperitur. Et certè neſcio ſi exciderit aut ſucceſſum deinceps non 1510.
1506. habuerit. Virorum in hoc ipſo oppido Cœnobium ab anno 1506. fuiſſe conſtructum antehac meminimus, ſed hoc ad illud de quo nunc dicimus nihil facit.

An. M. D. X.

1510. Conuentus Cordubæ. 1. TRanſgreſſus in *Hiſpaniam* viſitationis gratiâ *Binetus*, non imparia geſtis per *Italiam* & *Galliam* præſtitit. Sed ad felicitatis cumulum acceſſit quod primo ingreſſu Conuentum *Cordubenſem* in acceptum retulit, vltrò deferente Ciuico Magiſtratu, quem Ordini perſpecta in noſtris vitæ ſanctitas, & *R. P. Ferdinandi Panduri* pro tempore Prouincialis, diligentia & ſedulitas, conciliauerat. *De Cordoua Panduro.* Erat ad Occidentem *Cordubæ* regio ſuburbana, cui vulgò nomen *Cuteclara*, *Cuteclara.* celebri olim fœminarum Aſceterio nobilis, titulo *Noſtra Domina de Cuteclara*, ſed longè nobilior martyrum ſanguine, qui *Mauris* inuadentibus Chriſtum profeſſi fuerant eoque loco trucidati, quos inter, *Adulphus* & *Ioannes* fratres, cum *Aurea* ſorore, atque matre *Artemia*; *Flora* etiam & *Maria* Virgines, quorum quidem omnium Acta *S. Eulogius* ſtylo verè Chriſtiano multipliciter celebrauit, & Eccleſia in tabulas præter *Artemiam* ſuo quemque die retulit, harum verò corpora ibidem ſepulta ſeu dimiſſa loco inſuper ſanctitudinem contulerunt. *Martyrol. Rom. 19. Iul. 27. Sept. & 24. Nouemb.* Etſi verò pro tempore non eſt dirutum Monaſterium, paulatim tamen Chriſtianis ſe Maurorum dominatui ſubducentibus & ipſum deſertum in vaſtitatem ruinamque decidit, hortis tota illa regione conſtitutis, à quibus poſteâ nomen Oratorio, quod ad hunc annum, expulſis *Mauris*, Chriſtiani ſub inuocatione *S. Mariæ*, ſeu *N. D. ab hortis*, deuotè coluerunt. Nunc verò demùm noſtris in illud ciuium Cordubenſium beneficio introductis ad diem XVIII. menſis Februarij, aucta, quod illi maximè cupiebant, loci religio, & deflexo aliquantùm nomine, deinceps vt *Noſtra Domina de Victoriâ* diceretur, obtinuit. Copioſas incolæ eleëmoſynas liberali manu in opus erogauerunt, quod proinde, ſucceſſu temporis, magnificum ſplendidumque prodiit, quale ad hæc viſitur. Hiſpani qui viderunt etiam mirabile perhibent prorſuſque ſingulare, nec modò Eccleſiam, ſed Clauſtrum, Noſocomium reliquaſque partes omnes miri operis eſſe prædicant. Habent inſuper ad muros veteris *Cordubæ* anguſtum quoddam Oratorium *S. Crucis de Vallibus* nomine, domeſticis ſumptibus cum attinente domo ædificatum in prædio quod Nobil. *D. Chriſtophorus ab Angulo & Corduba*, & Illuſt. D. *Ioanna Poncia Legionenſis* eius conſors, Marchiones *Prieguenſes*, è proſapiâ Ducum *Sueſſanorum* & *Arcenſiũ*, illis donauerãt. *Angulo y Cordoua. Ponce de Leon. Priego. Seſſa y Arcos.* Donationis cauſa fuit quòd cùm ipſi altare maius Cœnobij extruxiſſent, & ad illud cõditorium effodiſſent vnis ſibi & filiæ ſoli deſtinatum & reſeruatum, quod ex eo noſtri poterant incommodum accipere ſubleuarent: nec vnum illud fuit quod contulerunt, ſed in ipsâ etiam vrbe poſſeſſiones alias bonaque conceſſerunt. Illi autem Oratorio nomen factum, ab imagine ſanctiſſimi Crucifixi quæ piis fidelium votis colitur, & ad quam noſtri ſingulis Dominicis feſtiſque diebus Miſſas frequentant. Sacella duo ſunt maiori collateralia quorum vnius Fundatrix *D. Ioanna de Gamboa* conſors, V. C. D. *Ioannis de Ferdinandez de Caceres*: *De Gamboa. De Caceres.* alterius

1510. alterius verò *D. Ioanna Cortes*, quarum pietas non debuit nos illaudata præte- 1510.
Cortes. rire. At verò priuſquàm digrediamur aliquam claræ alioquin vrbis notitiam
Cordoua. damus. *Corduba*, quæ olim *Colonia Patricia* cognominata eſt, ad radices *Maria-*
Sierra Morena. *norum montium* in ripâ *Batis* fluuij, quem veteres *Certium* & *Tarteſſum* dixerunt,
Guadalquiuir. poſita eſt, in ipſo *Bætica* Prouinciæ ſeu *Vandalitia* (quæ nunc *Andaluzia* eſt)
Andaluzia. meditullio, vt propterea Ioanni Gerundenſi Epiſcopo *Corduba* quaſi *Cor Batis* dicta videatur, & certè media inter *Hiſpalim* & *Granatam* conſtituta eſt, & hodie præter innumera bona quibus abundat, fertiliſſimis agris, hortis amœniſſimis, & ſaluberrimis aquis beata eſt, quæ Ambroſius Morales ſingulari elogio, quod in eius Vrbis laudem ſcripſit, eleganter & copioſè complexus eſt. Sedes olim regia *Gothis* & *Mauris* imperantibus, etiamnùm Epiſcopali dignitate inclyta ſub *Hiſpalenſi* metropoli, quam *R. D. Ioannes Deza*, cùm illuc noſtri venerunt, obtinebat. Is apud ſuos pietatis & doctrinæ merito illuſtris, quod ſolent magnæ animæ, noſtros iiſdem nominibus charos commendatoſque habuit, ac multis propterea gratiis proſequutus eſt.

De Cordubâ olim canebat Silius Italicus

Non decus aurifera ceſſauit Corduba *terra.*

Sed nuper longè aliam illi laudem fecit Tribaldus in Epænesi Iberica, hoc carmine

Docta cothurnatis operatur Corduba *muſis.*

Hæc autem ad inſtitutum noſtrum plus ſatis.

Abundance. 2. At verò quantùm gaudij res apud *Cordubam* feliciter geſtæ Hiſpanis noſtris attulerunt, tantùm doloris incuſſit obitus *R. P. Ioannis Abundantij Galli*, qui magna ſanctitate *Hiſpaniam* illuſtrauit, ex quo, inter primos qui illuc venerunt, à B. Patre miſſus eſt, & aliis mirabili exemplo præiuit iam antè Hiſpaniarum Prouincialis electus, eoque officio ſecundùm perfunctus, Monialium Obit. P. Abūdantij.
Andujar. noſtri Ordinis apud *Illiturgim* director inſtitutus eſt, quod munus illi B. Pater ab anno 1505. detulit, vt qui de ſingulari eius virtute probè conſcius & penè 1505.
certus eſſet; nec verò eum fefellit ſua opinio, *Abundantius* enim illud monaſterium tam ſanctè informauit, vt non videretur eſſe

[illegible] *in toto ſanctior orbe locus:*

eoque illius ſanctitas peruaſit vt miraculis, prophetico ſpiritu, ſanitatum gra-
Torrijos. tiâ, & ſi quid eſt huiuſmodi palàm inclaruerit, quæ noſtri copioſiùs in Actis
De Maqueda. eius recenſuerunt. Obijt autem apud *Turriculas in Caſtellâ* ſupra *Toletum* in Septentrionem, oppidum palatio Ducum *Maquedanorum* celebre, cùm illuc veniſſet causâ rerum monaſterij quod adminiſtrabat, illatus in ſepulchrum ipſorum Ducum, (tanta ſanctitatis apud omnes fama percrebuerat) vbi ad annum 1525. quieuit, quo demùm tempore *R. P. Ioannes de Boſco*, & ipſe Gallus Hiſpaniarum Prouincialis, vt in Conuentum noſtrum Toletanum transferretur,
& ſub altari maiori conderetur, procurauit. Ex quo refellendi veniunt qui no- 1525.
Guadix. ſtrum *Abundantium* alterum eſſe ex martyribus *Gaditanis*, ſeu *coloniæ*, vt cum veteribus loquamur *Accitana*, opinantur. Nos qui eius Acta per Chronici breuitatem deſcribere non poſſumus, ea ſaltem breui Elogio colligemus.

R. P. IOANNES ABVNDANTIVS
SINCERVM GALLICÆ NOBILITATIS GERMEN,
ORDINEM SVVM MINIMORVM,
IN HISPANIA INTER PRIMOS EXCOLVIT,
INNOCENTIA VITÆ, MORVM SVAVITATE
APVD OMNES GRATIOSVS.
VIRTVTVM FAMA, MIRACVLORVM GLORIA
SVPRA OMNES CONSPICVVS.
HVMILITATE, PATIENTIA, CORPORIS MACERATIONE
SVPRA SEIPSVM MIRABILIS.

1510. SANCTORVM DOCTRINA, PROPHETICO SPIRITV 1510.
AD SINGVLORVM SALVTEM VTILIS.
ITAQVE
DIVINITATIS INSTINCTV A B. PATRE DELECTVS
PRIMAS ORDINIS MONIALES
EMINENTI ET SOLIDO AD PIETATEM SPIRITV
ALTE IMBIBIT.
(QVICVM EIVS MEMORIA HODIE PERSEVERAT)
ET SVA ETIAM MORTE CONSECRAVIT.
APVD TVRRICVLAS TOLETANAS AN. M.D.X.

Eſt & in Celtiberiá *Torejos* oppidum, latinè *Turrequiū* dictū, Hiſpanicis leucis quatuor à *Toleto* diſtans, quod nomen & huic noſtro eſſe poteſt, ſignificationem tamen vocis ſequuti *Turriculas* diximus.

Bineti reditus in Galliam.

3. *Binetus* rediens ex *Hiſpaniâ*, *Barcinone* (vt videtur) in *Galliam* ſoluit, quod dum in mora erat, magnam ciuium benignitatem expertus incidit in virum optimum & nobilem, militum ductorem, qui præter cæteros prolixâ *Binetum* liberalitate complexus eſt; atque ab eo in Ordinem effectus propenſior, locum, in quem noſtri inducerentur, obtulit. Sed cùm pleraque incurriſſent, quæ non poterant ex tempore componi, ſoluendique tempus inſtaret, accepit quidem *Binetus* gratamque habuit offerentis voluntatem, amplius tamen deliberandum ratus, vt ad generalem Conuentum eâ de re poſſet referre impetrauit, nam propè erat vt *Cæſarodunt Turonum* haberetur; nec verbo *Binetus* defuit, & Patrem ſententiâ eius negotij prouidentia in Generalem eligendum reiecta eſt. Deinceps verò quem ſucceſſum habuerit haud planè certi ſumus. Primùm enim noſtros, in anguſtum quoddam Oratorium ſeu Eremitorium ad radices *Montu-Iouis* & maris littus, introductos, atque inde in domum vulgo dictam *la Rambla* ad eundem montem longiùs à mari tranſiiſſe, moxque in priorem habitationem remigraſſe, atque aliquando *S. Bertrandi* Oratorium foris ciuitatem incoluiſſe Hiſpanorum Annales docent, ſed neque tempus exprimunt, nec ſatis diſtinctè de iis locis loquuntur: poteramus certè de his rebus certiores fieri cùm apud *Barcinonem* moram traheremus, ſed ne leuis quidem ſcribendi de rebus Ordinis cogitatio animo fuerat obuerſata. De Conuentu igitur *Barcinonenſi* non plura impræſentiarum.

Barcelona.

Barcinone domus oblata.

Tours.

Moniuy.
La Rambla.

Conuentus oblati.

4. Eadem fuit de Conuentu *Papienſi* & *Dertonenſi* habita deliberatio, eadem definitio, diſpar tamen vtriuſque conditio. In irritum enim *Dertonenſis*, ſeu vt nunc loquuntur, *Tortonenſis*, ſeu *Terdonenſis* cecidit, *Papienſis* cum tempore ſucceſſum habuit Et quidem in Generalibus Comitijs apud *Tholoſam* celebratis
1514. an. 1514. iterùm de *Terdonenſi* actum eſt, propoſitaque ſpectabili viro D. *Ioanni Baptiſtæ de Turquys* (ſic legunt M.SS.) conditio, quâ eius fundatio acciperetur, ſed quid rei poſthac interuenerit neſcimus, certi tantùm *Dertonæ* nunquam monaſterium fuiſſe conſtitutum. Vt aliquod tamen eius vrbis iudicium faciamus poſtulat quæ recurret de *Terdonenſi* Epiſcopo mentio facienda. *Dertona*, vt à veteribus dicta eſt, *Liguriæ* ſeu *Aemiliæ* vrbs eſt Epiſcopalis, ſub ſpiritali & temporali *Mediolanenſium* ditione, inter *Ticinum* & *Genuam*, ad *Iriam* fluuiū non longè decurrentem. *Terdona* nunc audit à tribus (ſi fas eſt credere) donis, hoc eſt miraculis eius vrbis, nempè ſaxi oleum abundanter emittentis, fontis in Natali S. Ioannis Baptiſtæ quotannis largiſſimè profluentis, panis qui ſectus ſanguinem ſtillauerat paulò ante quàm nobiles aliquot viri mortem eſſent oppetituri. Et de his quidem ſatagebant Genuenſes.

Tortona.

De Turquys.

La Scrivia.

Conuentus Conſentiæ.

5. Illam *Genuenſium* noſtrorum in Ordine propagando voluntatem imitati *Calabri*, in eo fuerunt feliciores, quod effectus ad voluntatem acceſſerint. Initium Ordini factum erat in Diœceſi *Conſentinenſi*, *Paulano* primùm atque mox *Paternenſi* Cœnobio inſtituto, & quanquam ab illo tempore *Conſentinenſium* ciuium ſtudia non parùm in noſtros accenſa fuiſſent, nondum tamen (quod vtriſque in votis fuerat) vt in Vrbem tranſgrederentur, effici potuerat. Extractum in plures annos incertiſque de cauſis conſilium reditu *R. P. Bernardini à Cropulatu* tandem coaluit, cùm ſcilicet plaudente Senatu Populoque, ad diem

A Cropolato.

XIIII.

1510. XIIII. menſis Octobris, in vetus quoddam Oratorium, ab Eremitis olim habitatum, & *B. Virginis Lauretanæ* nomini ſacrum, noſtri ſubierunt, vbi iacta ſplendidi & luculenti ædificij fundamenta ciuium beneficio in iuſtam aliquando magnitudinem euaſerunt, vt nulli per Italiam (ſi Montoiæ credimus) aut incolatum numero, aut rerum copia videri poſſit inferius. Et quidem *Conſentia* Brutiorum Metropolis & Archiepiſcopalis Sedes, feraci agro & maris vicinitate percommoda noſtro vitæ inſtituto, ſita eſt ad decliuitatem penè *Apennini*, colles amplectens ſeptem, hinc à *Buſento* flumine illinc à *Crathi* alluitur, de cuius laudibus multa ſcripſit Hieronymus Maraſiotius de antiquit. Calabriæ libro quarto. Inſtituti apud noſtros tres Lectores Theologi, vt doctrinæ laudem, quâ Conſentini præcipuè commendantur, in eâ Prouinciâ ſuſtineant. 1511.

Conſenza. *Buſento.* *Crati.*

6. Germani ſuis etiam partibus non defuerunt, qui progreſſu in *Bohemiâ* facto, de nouo Conuentu ad Capitulum Generale in alterum annum celebrato, retulerunt, quem prius à Generali recognoſcendum quàm acciperetur Patres decreuerunt.

Conu. in Germ. oblatus.

7. Digna porrò eſt quæ huic anno finem faciat noſtris irrogata per D. Ambianenſem Epiſcopum gratia, quæ non poteſt melius quàm ſuis verbis explicari.

Priuilegia Pontif. recog. ab Epiſcopo Ambian.

FRANCISCVS DE HALEVVIN *Dei & Sanctæ Sedis Apoſtolicæ gratia Ambianenſis Epiſcopus.*

Omnibus Chriſti fidelibus, Decanis & Curatis in noſtra Diœceſi conſtitutis: Salutem. Notum facimus, quòd viſis litteris Apoſtolicis à Papa Iulio II. & eius anteceſſoribus datis & conceſſis Fratribus & Religioſis Ordinis Minimorum Fratris Franciſci de Paula pro nunc & pro tempore exiſtentibus, vti & licitè gaudere habeant dictis Priuilegiis. Nos conſiderantes deuotionem Summorum Pontificum erga dictos fratres ex vna, & vt melius obſeruetur religionis iugum & manutentio ex altera partibus, approbamus, priuilegia ipſa ac confirmamus, dantes licentiam & facultatem dictis Fratribus Minimis in noſtra Diœceſi conſtitutis ſuis priuilegiis vtendi & fruendi plenè & integrè, & quod de cætero vti, frui & gaudere valeant perpetuò futuris temporibus. Omnibus inſuper Chriſti fidelibus in dictorum fratrum monaſteriis de bonis ſuis eleemoſynam largientibus pro qualibet vice quadraginta dies Indulgentiarum autoritate noſtra concedimus. Datum Ambiani ſub ſigillo Cameræ noſtræ anno à virginali partu 1510. die verò VIII. menſis Aprilis poſt Paſcha more Gallicorum.

Indulgentia pro largientibus eleemoſynam. Paſcha fuit 31. Mart.

Ita nimirùm conuenit Eccleſiarum prælatos Religionem plantare & fouere, vt loquitur *Honorius* IV. Reſcripto, ad Epiſcopum Pariſienſem pro Fratribus Minoribus an. 1225.

An. M. D. XI.

1. INdictus erat *Cæſarodunum* totius Ordinis Conuentus, in Cœnobio noſtro ad ſaltum *Pleſſiaci* celebrandus, quod *Beneti* voluntate factum ſit an Patrum deliberatione neſcimus, cùm in Actis præcedentis Capituli nulla eius rei mentio habeatur. Vt vt ſit, frequentes ab omnibus Prouinciis (præter *Romanam*) Patres conuenerunt, cœperuntque ad diem XXIX. menſis Maij conſedere. Is erat Dominicæ Aſcenſionis anniuerſariâ celebritate ſolemnis, in quem Generalis Antiſtitis eligendi gratiâ conuenire ſingulos Prouinciales eorumque Collegas ac duos præterea Commiſſos è quauis Prouinciâ, Regulares Ordinis ſanctiones inſtituunt. Eum verò diem, dùm ambigua res videbatur, non electioni præſtitutum, ſed aperiendæ Congregationi, qui tum fuerunt intellexiſſe videntur, quod hac tantùm vice obtinuit. Electio in diem II. alterius menſis protracta eſt, vt ad diem Dominicum, qui primus erat menſis Iunij, iniretur conuenerat quidem à principio, ſed certis demùm ex cauſis quas Acta non explicant, in ſequentem diem remiſſa eſt. Quod priuſquàm fieret, ſuffecti ſunt ex communi ſententia qui abſentium vices ſupplerent eorumque loco ſuffragarentur. Et hoc vbi conſtitit, è veſtigio precibus recitatis ſuffragia con-

1511. Capitulum Gener. II.

1511. tulerunt omnes, quæ in virum optimum (quod Deus fortunet) inciderunt, 1511.
III. Generalis. *Germanum* inquam *Lionetum* Gallum, antè tres annos *Franciæ* Prouincialem, ex *Lionet.*
quo ſcilicet ex *Hiſpaniâ* in *Galliam* redierat, cùm proximè in ipſâ *Hiſpaniâ* Prouincialem egiſſet. *R. P. Hieronymus de Ponte* Prouincialis *Genuenſis*, tum etiam *De Ponte.*
R. P. Hugo de Sappo Prouincialis *Franciæ*, aliquot in ea electione ſuffragia nacti *De Sappo.*
ſunt, electo quidem adeoque ipſi dignitati non impares, ſed votorum prærogatiua *Lioneto* ceſſit, quem eo ipſo, nullâque inſuper confirmatione deſideratâ vel expectatâ, in Superiorem haberi ſuoque officio fungi Patres voluerunt, eandémque legem ad reliquos deinceps pertinere. Mox autem poſtulantibus *Italis* vt Vigilem ſibi habere liceret qui toti præficeretur Nationi, quod Regula permittit, aſſenſum eſt, & in continenti ſecutâ electione *R. P. Hieronymus de Ponte* Prouincialis *Genuenſis*, Vigil *Italiæ* renunciatus eſt, cui poſtmodùm & ſui Collegæ dati, & quidem poteſtas ei facta eſt in omnes prorſus *Italiæ* Conuentus ſingulaſque Prouincias, excepto *Romano Sanctiſſimæ Trinitatis* monaſte-
Vigil. rio, quam tamen exceptionem haud amplius explicant, non ſignificantes cui ſubiiceretur, non poteſt tamen alia ratio videri cur ab *Italo* ſubtraheretur, quam quòd *Gallicanæ* Nationi addictum eſſet. Id verò expreſsè habent Acta Capituli *Tholoſani* ad tres hinc annos, quare & *Romani* Prouincialis nomen ſimul extinctum atque exortum eſt, *Neapolitani* nomine deinceps ſubſtituto. Quod autem electus ille ſit in Vigilem factum ſingulare eſt, neque enim aut in primo Capitulo quiquam inſtitutiaut deinceps alij extiterunt. Quod igitur Regula meminit Vigilum, non neceſſitatem imponit eorum eligendorum, ſed regiminis formam præſcribit, quæ poſſit à Capitulo Generali, ſi videbitur expedire, in vſum moremque induci, vt ſapientiſſimè *R. P. Binetus* ad Gallorum dubia expoſuit. Ij autem reſpondent Cuſtodibus apud Minores, iuſque habent in aliquot Prouincias aut vniuerſam Nationem prout conſtitutum à Capitulo fuerit, & certè quin ſatius eſſet illos quàm Vicarios Generales (quod nunc ſolet in *Italiâ* & *Hiſpaniâ* fieri) Prouinciis præfici, rerum poteſt experien-
Collegæ. tia demonſtrare. *Lionetus* in craſtinum ſibi in officio Collegas eligi prouidit, *Michel.*
qui omnes Galli fuerunt, nempè *R. P. Matthæus Michel*, ex antiquo Collega; *Deniſon.*
R. P. Claudius Deniſon, ex Correctore *Turonenſi*; *R. P. Ioannes Thalamonus*, ex Cor- *Thalamonus*
rectore *Nigeonenſi*. Acta eius Capituli edita alterius Collegæ, nempè *Claudy Deniſon*, non meminerunt, quem M. SS. conſtanter præferunt, illa tamen electum Correctorem *Turonenſem* in Collegam n. 49. ſignificant. Eius autem nominis *Stephanum Deniſon*, in Catalogo Correctorum Bracancurtienſium eidem domo præfuiſſe octies, inuenio. In alterum diem de Zeloſo ſeu Procuratore Generali eligendo conſultatum eſt, cumque Regula libertatem faciat plurium eligendorum, duos impræſentiarum eligere oportere viſum eſt, Italis vt ita fieret inſtantibus, procedente igitur electione, *R. P. Franciſcus Binetus* *Binet.*
magnâ omnium conſenſione, & ob ſingularem in rebus gerendis experien-
Procurator Gener. II. tiam atque prudentiam, ei muneri præfectus eſt, atque ab eo, *R. P. Ioannes Baptiſta Genuenſis* collatis ſuffragiis delectus eſt in eiuſdem officij conſortium, ſed cum per eius abſentiam atque *R. P. Hieronymi de Ponte*, non mediocre damnum Conuentus Genuenſis capere poſſe videretur, reclamante ipſo *P. Pontano* in *A Ponte.*
Vigilem electo & omnibus aſſentientibus, accedente etiam ſpontaneâ electi abdicatione, irritata electio eſt, omniumque Ordinis rerum prouidentia vni *Bineto* commiſſa. In eo autem Capitulo, præclara multa de communi conſilio & aſſenſu Patrum definita ſunt, ſed in ſingula inquirere cauſaſque illorum peruestigare non Chronici, ſed Annalium opus eſt, in quibus ſingularum rerum momenta debent produci & perpendi; non poſſum tamen quin vnum aut alterum caput in ſpeciem commemorem. Zeloſo facta tanta eſt autoritas, vt ne Generalem quidem eo inconſulto aggredi quidquam, aut peragere apud Sedem Apoſtolicam poſſe decreuerint: liberam præterea illi poteſtatem fecerint quem vellet ſocium cooptandi, quem eo ipſo ab omni aliorum Superiorum, præterquam Generalis, obedientiâ eximebant: edixerint inſuper, vt ſingulis quibuſque trienniis generalem Congregationem adiret, ne tamen à Generali

1511. nerali per ſuam abſentiam in Vicarium inſtitui poſſet prohibuerunt. Vt die 1511.
Iouis ſancto in Cœna Domini, omnes etiam Sacerdotes, exemplo Chriſti &
Apoſtolorum, ab vnius Superioris manu ſacra myſteria participarent & acci-
perent, ſtatuerunt, quod intelligendum eſt fieri debere nudis pedibus & cin-
gulo de collo pendente; cum talem eſſe Ordinis conſuetudinem in Proceſſu
apud Turones inſtituto ſuper vita & miraculis B. Patris duobus ab hinc annis,
R. P. Leonardus Barbierus media fide iuramentoque perhibuerit. Sed illa ſuffi- 1513.
Deza. ciant, hoc facit ad hiſtoriam propius quòd *R. D. Ioannes Deza, Cordubenſis* Epiſ-
copus ad Patres ſcripſerit, ne quartam funeralium Cathedrali Eccleſiæ Ca-
pitulo vellent perſoluere, quam controuerſiam pacificè vt componerent ſtu-
duerunt, credo, dum vtrique de eo iure inter ſe contendunt eius gratiam no-
ſtris ad ſupplices eorum preces factam fuiſſe, quam demùm vniuerſim à S. A.
impetrarunt. Facit & ad inſtitutum noſtrũ quæ diſceptata eſt nouorum Con-
uentuum acceptatio, ſed de illis dicere præoccupauimus. Actum etiam de
cæremoniis, quæ à B. Patre inſtitutæ fuerant, eaſque pro tempore obſeruari
placuit, quod & in aliis poſteà Capitulis factum, atque ita de tempore in tem-
pus protractum, vt illæ nunquam probatæ videantur. Denique indicto *Tolo-
ſam* in triennium Capitulo, Comitia hæc in pace ſoluta ſunt. Non poſſum au-
tem quin Actorum quæ edita ſunt deprauationem, mutilationem, inuerſio-
nem poſt omnia conquerar, vt qui illis legendis vacant non facilè ſibi patian-
tur imponi, totumque emendationem aut (ſi per Superiores licet) pollicear,
aut aliis quibus integrum erit conquiſitis M. SS. perſuadeam. Meminerunt
ſæpiùs tùm hæc, tùm alia Generalium Capitulorum Acta Indulgentiarum quæ
dictorum Capitulorum causâ per Summos Pontifices fierent, ſed quales illæ
ab eo tempore fuerint, aut quæ ex hoc conceſſæ ſint, non poſſumus vel conie-
cturâ (quod dolendum eſt) aſſequi, neque enim dubito, quin ex illis Sum-
morum Pontificum in noſtros beneuolentia beneficentiaque maximoperè, vt
erant illa tempora, elucerent, aliaque ſubindicarent, quibus poſſet hiſtoria
noſtra fieri ornatior atque locupletior.

2. *Lionetus Romam* quamprimùm aduolauit, atque cum eo *Binetus*, Ponti- Lioneti cõfirmatio.
fi-
cem vterque ſalutauit, & ille quidem litteras obtinuit in confirmationem ele-
ctionis ſuæ omniumque apud *Turones* Actorum, quas noſter de Pereinis pu-
blicauit, incipiunt *Exponi nobis, &c.* atque illis impetratis Ordinem viſitauit,
& quidem *Galliam* aliquando perluſtraſſe fidem facit Commentarius Conuen-
tus *Nigeonenſis*, vt aliquando ſignificauimus: præcipua illi cura fuit de *Fran-
ciſco* noſtro in Beatos referendo, quod communi ipſe *Binetuſque* conſilio ſuſce-
perant, vt ad alterum annum incipiemus dicere.

3. Scriptores quidam noſtri in hunc annum coniiciunt ſaluum conductum Notand. de priuileg. q. Reg. Franc.
F. Gregorio de Vico vt in *Galliam* cum aliquot *Italis* remearet factum, ex quo ma-
lè interpretato Conuentum *Pleſſiacum* ad *Cæſarodunum* à Regibus noſtris *Italo-
rum* habitationi quaſi dato priuilegio conceſſum inferunt. Sed optimè habet Montoia integrum deſcripſit.
quod iam id exoleuiſſe agnoſcunt, cùm non ſit difficile demonſtrare ne ab ini-
tio quidem valuiſſe, cuius nobis operæ compendium ſua conceſſione faciunt.

4. Plerique viri magni & optimè de Ordine meriti ad hunc annum rebus hu- Obitus P. Iacobi de Morano.
manis exempti ſunt, in quibus fuit *R. P. Iacobus de Morano Bineti* Collega ex
Correctore *Crotonienſi*, religionis zelo & rerum agendarum peritiâ excellens,
qui ſuo & *R. P. Bernardino à Cropolatu* nomine in prædicto apud *Turones* Capitulo
deſideratus eſt. Homo verè deſiderandus, qui nunquam ceſſauit operam ſuam
in Ordinis bonum commodumque impendere, & tum maximè cùm poſſet eſſe
vtilior è viuis ſublatus eſt.

5. Longè maius fuit deſiderium *R. P. Pauli à Paterno* qui cùm Prouincialis *Ro- Obit. P. Pauli à Paterno.
mani* dignitatem primus & ſolus glorioſè ſuſtinuiſſet, ad ſuos tempeſtiuè re-
uerſus in ipſo *Paternenſi* Conuentu viuendi finem fecit cum mortalibus, im-
mortalitati procul dubio redditus, cùm ad hunc diem, poſt exactos ſcilicet
centum & viginti annos, in pignus æternitatis, incorruptum apud nos corpus
illius aſſeruetur. Acta eius, virtutum laude, miraculorum gloriâ tam antè

1511. quam poſt obitum illuſtria, Montoia & Donius deſcripſerunt, quod & Camartum aliquando præſtitiſſe in eius Elogio meminimus. Coſtæus etiam noſter eius Elogium in *hiſtoriâ Catholicâ huius ac ſuperioris Seculi* recenſuit. Inſcripſeramus & nos illius memoriæ tumulum, quem cum aliis, de quibus diximus, nobis excidiſſe ferendum eſt. Sed quidni & alterum ſubſtituamus viro ſupra omnem laudationem excelſo, & qui 1511.

tantâ virtute relaxit,

Vt ſua ſupplicibus cumulentur marmora votis?

R. P. PAVLVS RANDEACIVS A PATERNO CLARÆ APVD CALABROS NOBILITATIS, ABDICATIS PATERNÆ DOMVS DELICIIS ET OPIBVS, PAVPEREM ET AVSTERAM VITAM, IN DISCIPLINA ET CONTVBERNIO FRANCISCI PAVLANI CONTERRANEI SVI, MIRABILI PRORSVS FIDVCIA, IN IPSO ÆTATIS LVBRICO, INTER PRIMOS, SVSCEPIT: ATQVE IN EO VITÆ INSTITVTO TANTOS PROGRESSVS FECIT, VT VNI IPSI FRANCISCO SECVNDVS POSSIT VIDERI: VIRTVTES ILLIVS OMNES AD VIVVM EXPRESSIT, MIRACVLORVM GRATIAM, VOLENTE DEO, ETIAM ASSECVTVS, QVA IPSIVS FRANCISCI IN GALLIAM EVOCATI APVD ITALOS DESIDERIVM SVSTINVIT. QVI SCYLLAM ALIQVANDO ET CHARYBDIM CVM B. PATRE DOMVERAT; NIHIL DEINCEPS VERITVS IN MORBOS, DÆMONES, HOMINES, ADEOQVE NATVRAM IPSAM, MANVM INIECIT, VT NE IN MORTVVM QVIDEM, ASSECLÆ MORTIS, DEFORMITAS, TABES, CORRVPTIO, POST ANNOS CENTVM ET VIGINTI AVDEANT ASPICERE. SOLA HOMINVM VOTA MOVENT EIVS ANIMVM, QVIBVS SIC RESPONDET, VT DVPLICI PIGNORE SANCTITATEM SVAM PROFERAT. GAVDET PATERNVM, SVO CIVE; ORDO MINIMORVM, SVO ALVMNO: VNIVERSVS ORBIS, PATRONO AD VOTA PROPITIO. NVNQVAM SATIS. AB ANNO M.D.XI. PROSTAT STVPENDVM ANGELIS ET HOMINIBVS SPECTACVLVM.

Adeò autem ſanctitas eius vel à principio eluxit, vt *R. P. Franciſcus Binetus*, paucis annis interiectis, de illo in Beatos referendo apud Pontificem egerit, diplomaque impetrauerit ad peragendam de vita & miraculis eius inquiſitionem, quæ cùm *B. P. Franciſci* canonizationem remorari poſſe videretur, intermiſſa tantiſper eſt, & ipſius *Bineti* morte non longè poſt inſecutâ, omninò tandem dimiſſa, donec increbreſcentibus miraculis R. D. Archiepiſcopus Conſentinus ad an. 1594. nouum proceſſum inſtituit, qui & ipſe vlteriorem ſucceſſum non habuit, obſiſtente noſtrorum paupertate, faciendis ſumptibus quos conueniret impari, ad annum tamen 1623. in Capitulo Generali *Romæ* VII. celebrato, Beatificationis eius noua procuratio ſuſcepta eſt, quam, vt video, rerum domeſticarum anguſtiæ, & nimis remiſſum factæ procurationis ſtudium, in longum extrahunt, & vtinam non premant. Hæc ſcripſeram, cum relegens Acta M.SS. Capituli *Romæ* II. celebrati, ad annum ſcilicet 1517. ſubſcriptione *R. P. Pauli à Paterno* Prouincialis Calabriæ firmata, de tempore obitus quod noſtri tradiderunt dubitare cœpit: & verè, aut alium eſſe oportet eiuſdem nominis, aut noſtrum hunc *Paulum* neceſſe eſt vitam longiùs protraxiſſe. Sed cum præter hoc aliud argumentum non habeamus malui aliorum autoritatem ſequi, quàm in re haud omninò certa quidquam innouare, tum verò maximè quòd *Hectorem à Paterno*, tum Prouincialem apud Scriptores noſtros reperiam.

An-

An. M. D. XII.

DVm *Lionetus* Viſitationi Ordinis intendit, atque hoc anno *Galliam* per- Ambianenſ. progreſſus.
luſtrat, *Ambianenſes* noſtri, eo vt credimus præſente, Altaria Eccleſiæ ſuæ cui propè erat vt manus extrema imponeretur, à *R. D. Franciſco Halleuuynio*, quem ſæpè meritóque laudauimus, ſacra vnctione delibuta conſecrari & nuncupari procurauerunt. Ad diem igitur XI. menſis Iulij optimus Antiſtes maius Altare ſub inuocatione *B. Virginis Annunciatæ* dedicauit, idemque nomen toti Eccleſiæ atque Cœnobio factum; duo ad Odeium altaria, quorum vnum à parte Clauſtri, alterum à parte maioris quod vocant ſacelli propriis nominibus conſecrata ſunt, illud quidem Omnibus *SS. Angelorum Ordinibus*, hoc verò *Omnibus Sanctis*; in maiori autem ſacello, quod Naui ſcilicet protenditur, immaculatæ *B. Virginis Conceptioni* Altare quartum erectum eſt. Quæ omnia ex *Lioneti* mente & ſententia in hunc modum inſtituta credimus, atque ex eo facilem eſſe poſſe de eius in res ſanctas diuinaſque animo coniecturam.

2. At verò *Binetus*, qui Romæ totius Ordinis procurationem agebat; id ha- Proceſſus ad Canoniz. B. P. N.
buit imprimis commendatum, vt de vita & miraculis B. P. *Franciſci*, ad effectum Canonizationis, informatio caperetur, vtpotè quod nihil eſſet, quo decus & incrementum facilius Ordini poſſet accedere. Ad eam rem vſus mihi videtur *Annæ Britannicæ* Francorum Reginæ gratiâ, quæ illius deſiderio ſummopesè tenebatur, habebatque in aulâ Pontificiâ *Robertum* Cardinalem *Nannetenſem*, quem anteà laudabamus, ſibi atque Pontifici gratioſum, cui dedit Ad an. 1508.
in mandatis ne vota ſua longiùs differrentur. Eius certè rogatu Apoſtolicum Reſcriptum ad Epiſcopos in *Galliâ & Calabriâ* datum eſt, quo illis Inquiſitio de vita, morte, miraculis, &c. dicti B. Patris committebatur. Et quidem in Gallia delecti ſunt Epiſcopi *Pariſienſis, Altiſiodorenſis & Gratianopolitanus*, quibus inſcriptum Breue fuit huius tenoris:

IVLIVS PAPA II.

Ven. Fratr. Salutem & Apoſtolicam benedictionem. Dilectus filius noſter Robertus *tituli Sanctæ Anaſtaſiæ Presbyter Cardinalis, nobis nuper expoſuit, quòd quondam* Franciſcus de Paula, *adeò vita, moribus, religione & conuerſatione probatus, ac Deo & hominibus acceptus fuit, quod Ordinem quemdam ordinauit, per quem illius pro tempore profeſſores, vt vitam quadrageſimalem ſemper, & certam per eum ordinatam Regulam & viuendi modum ſeruarent, inſtituit, Inſtitutioniſque ac Ordinis huiuſmodi confirmationem a nobis & prædeceſſoribus noſtris obtinuit, & ob eius vitæ exemplaritatem, ac odorem bonæ famæ, & populi deuotionem, ac miraculorum conſiderationem, fel. record.* Sixtus IV. *prædeceſſor & ſecundùm carnem patruus noſter, ad claræ memoriæ* Ludouici *Francorum Regis requiſitionem, ſibi vt ad Regnum Franciæ ſe conferret, & eiuſdem Regis conſpectui* Ludouicus XI.
ſe præſentaret mandauit, & à Chriſti fidelibus in dicto & Hiſpaniæ *regnis, ac* Alamaniæ *&* Siciliæ, Calabriæ *&* Apuliæ *partibus, plures domus dicti Ordinis opere ſatis ſumptuoſo ædificatæ ac conſtructæ fuerunt, eiuſque precibus & meritis Altiſſimus quamplura miracula operari dignatus eſt, prout plurimorum fide dignorum teſtimonio doceri poteſt, de quorum obitu propter eorum ſenium dubitatur, cùm autem dicti Ordinis Generalis & Profeſſores cupiant teſtes præfatos, ne propter eorum obitum veritas pereat, ſuper his examinari & eorum depoſitiones in publicam formam redigi: Nos ipſius* Roberti *Cardinalis qui ad dictum Ordinem ſingularem gerit deuotionis affectum, ac Generalis & Profeſſorum præfatorum ſupplicationibus inclinati, vobis & veſtrum cuilibet per præſentes committimus & mandamus, vt de & ſuper famâ & vita ac miraculis ipſius* Franciſci *in vita eius factis, diligenter, fideliter & prudenter, autoritate noſtra, inquiratis, & omnia quæ compereritis eſſe vera, ſub veſtris litteris clauſis veſtris ſigillis munitis, ad nos fideliter referatis ſeu mittere curetis. Nonobſtantibus præmiſſis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis cæteriſque contrariis quibuſcunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die* XIII. *Maij an.* M. D. XII. *Pontificatus noſtri anno nono. Balthazar Tuerdus.*

1512. In *Calabria* verò delecti, Epiſcopus *Cariatenſis* & Cantor maioris apud Conſentinos Eccleſiæ, quibus eiuſdem omninò tenoris Breue directum eſt, ſolâ inſcriptione diuerſum, vtputa, *Ven. frat. & dilecte fili, &c.* Erat tum *Cariatenſis* Epiſcopus *R. D. Ioannes Sarſalius* (è nobili *Sarſaliorum* apud Conſentinos familia, quæ & de *Surrento* dicitur) qui ſe & *Gerẽ* hoc eſt (niſi admodum fallor) *Gerentanenſem* ſeu *Generienſem* inſcribit. *Gereniam* ſiquidem lego; *Apuliæ Daunia* oppidum, apud *Phiternum* fluuium, iam olim exciſum. Eſt verò *Cariatum*, magnæ Græciæ oppidum, inter *Roſcianum* & *Crotonem*, Epiſcopali dignitate clarum, ſub Archiepiſcopatu *Seuerinenſi*, ſeu (vt nunc loquimur) S. Seuerinæ. Is ad diem VIII. menſis Iunij, Reſcriptum illud Apoſtolicum à *R. P. Iuliano de Regnis*, quem antea laudauimus, accepit, & ad proximum diem XV. eiuſdem menſis articulos inſtruxit, quibus interrogatio deberet procedere, moxque ad diem IV. menſis Iulij teſtes audire cœpit, exceptore viſus *Nicolao Sprouerio de Roſis* Notario Apoſtolico & Cariatenſi Archidiacono: progreſſa eſt autem Informatio ab eo die ad XVIII. Ianuarij anni 1513. auditis centum & duobus teſtibus, qui tam ſtupendis operibus ſanctitatem B. viri aſſeruerunt, vt penè fidem excedant quæ de illis prodiderunt. At verò *Pariſienſis* Epiſcopus, *Stephanus* nimirùm ille *Poncherius* à nobis in anteceſſum laudatus, accepto Breui cùm per ſe non poſſet quæ mandabantur exequi, viros probos & ſibi cognitos, qui vice ſua id præſtarent delegauit, quod non poteſt commodiùs quàm litteris ad eam rem ſcriptis intelligi; illæ ſic habent: — *Sarſali.* — *Geryona.* *Cariati.* — *Sprouerio.*

STEPHANVS *miſeratione diuina Epiſcopus Pariſienſis, Executor ſeu Commiſſarius vnà cum R. R. in Chriſto Patribus Autiſſiodorenſi & Gratianopolitano Epiſcopis in hac parte commiſſus.* Venerabilibus & circumſpectis viris Petro Cruchet, Petro Chabrion, Preſbyteris, in Decretis Licenciatis, Eccleſiæ Turonenſis Canonicis Præbendatis, ac Stephano Charton in iure Canonico Licenciato, eiuſdem Eccleſiæ Præbendato, Officiali Turonenſi: Salutem in Domino. *Cum acceperimus Breue quoddam Sanctiſſimi in Chriſto Patris & D. N.* Iulij *diuina prouidentia PP. II. commiſſionem noſtram continens pro parte Fratrum Minimorum, cuius tenor ſequitur & eſt talis videlicet:* Iulius PP. II. Ven. Fratr. &c. *Nos cùm circa præinſertorum executionem, inquiſitionem, informationem & examinationem, vacare & intendere nequeamus, pluribus alijs negotijs præpediti, idcirco vobis & veſtrum cuilibet in ſolidum, de quorum peritia, probitate, ſcientia & fidelitate plenam in Chriſto gerimus fiduciam, ad exequendum, inquirendum, informandum & examinandum de contentis huiuſmodi in dicto Breui loco noſtri in totum ſubdelegamus, vobiſque quoad hoc tenore præſentium vices noſtras plenariè committimus, & per hanc tamen ſubdelegationem noſtram volumus nec intendimus noſtris in aliquo præiudicari Collegis, quo minus ipſi hac noſtra ſubdelegatione ſeruata, in negotio huiuſmodi in ſuis & alijs diœceſibus ſibi vicinis procedere valeant, ſi requiſiti fuerint aut ſibi ipſis videbitur expedire. Datum ſub ſigillo noſtro die* XXV. *menſis Nouembris an. Domini* M. D. XII. *De mandato Domini. M. Papillon.*

His inſtructi prædicti *Cl. V. V. Petrus Cruchet* atque *Petrus Chabrion*, aſſumpto in Actuarium & exceptorem Venerabili viro M. *Iacobo Tillier* Curiæ Metropolitanæ Turonenſis Aduocato Apoſtolicæque & ipſius Curiæ Notario, à die XIX. Iulij anni ſequentis ad diem VII. Decembris teſtibus audiendis vacauerunt. Quid autem egerint pro ſua parte *RR. DD. Autiſſiodorenſis & Gratianopolitanus* prorsùs ignoramus. Extant quidem litteræ *Gratianopolitani* ad S. D. N. *Leonem X.* quibus ipſe fidem facit ſanctæ vitæ & miraculis Franciſci noſtri, de quibus alio loco meminerimus: *Altiſſiodorenſis* verò infra annum in viuis eſſe deſiit. Is enim erat *R. D. Ioannes Bailletus*, à nobis iam antè laudatus, qui obiit an. 1513. die X. Nouemb. ſepultus in Cappellâ S. Alexandri ad ſuam Cathedralem. — *Cruchet.* *Chabrion.* *Tillier.* — *Baillet.*

An. M. D. XIII.

1513. *Annæ Britan. obit.* I. QVi videri poterant ſuo fauore Canonizationem *Franciſci* noſtri plurimùm poſſe promouere, ij, tum maximè cum opus fuit, nobis ſubſtracti ſunt, in quo certè non obſcurum diuinitatis conſilium interceſſit quod altiùs

1513. tiùs perſcrutandum pio Lectori permittimus. A principio quidem huius anni piiſſima Princeps, quæ non immeritò præcipuam ſe Ordinis fundatricem & protectricem ferebat; votoque ſe obſtrinxerat, ipſo anno quo B. P. deceſſerat, omne officium ſe facturam vt in Sanctos referretur ſi præſentem eius opem (quod fecit) poſſet experiri, piiſſima inquam illa Princeps Reginaque *Anna Britannica*, in ipſo ætatis flore & bonorum operum curſu, fato planè immaturo & omnibus Regni Ordinibus deplorando, in Caſtro *Bleſienſi* humanis rebus exempta eſt. Nata erat annos non plures XXXVII. finemque viuendi fecit die IX. Ianuarij. Magnum fuit eius deſiderium, & cum boni omnes ſuam gratitudinem profeſſi ſint, *Nigeonenſes* noſtri memoriam Optimæ Principis, inſcripto eius nomini & Regum quibus nupſerat elogio de ſuperiori fronte valuarum Eccleſiæ ſuæ poſt aliquod à funere tempus, conſecrarunt. Id verò eſt quod ſequitur. 1513.

Anna fœlicis monimenta Britannica fulgent
Octaui & Karli & Lodoici lilia Regum;
Quorum animas ſanctis precibus perducat ad aſtra
Chriſtus, qui viuis Rex eſt Iudexque ſepultis.

Tertium Ordinem noſtrum profeſſam fuiſſe (quod noſtri tradunt) haud omnino improbabile eſt. Ioannes Franciſcus Quintianus eleganti & longo carmine Manibus beatis parentauit, quod hoc tetraſticho concludit, cuius, credo, Lectorem non pigebit:

Dum viua Anna *fuit, ſolum mortalibus agris*
Numen erat, magni Numinis Anna capax:
At nunc rapta ſuper cæleſtia ſydera, quantis
Aeterna adyciet Numina Numinibus!

at multo minus Epitaphij, quod idem ſcripſit:

Heus tu Viator, qui tuum huc refers greſſum,
Morare paulum; marmor hoc rogat ſacrum
Tuearis vt ſe. Hîc Anna dormiens, cæli
Regina, lumen vnicum & iubar terræ
Iacet, viator cede, iam ſatis dixi.

2. At verò funus regium, alterum non minus Ordini noſtro luctuoſum proximè conſecutum eſt. *Iulius* enim Pontifex in noſtros ſupra modum beneuolus & liberalis, & probè conſcius de B. Patris ſanctitate, ad diem XXI. Februarij ſpes noſtras deſtituit. Belli neceſſitate implicatus, pacis ſtudium conſtantiſſimè retinuit & coluit, quod vt noſtris ſemper experientia conſtiterat, ita nec in futurum deficere illos poſſe crediderant. Sed heu! nos excelſa Pontificis virtute humanæ conditionis neceſſitas cito nimis orbauit. Eius laudes *Petrus Magnus* tribus verbis elegantiſſimè concluſit: Obit. Iulij Pont. Max.

Inuictus, ſollers, obſeruantiſſimus æqui.

Guib. 3. Non minorem luctum ceperunt noſtri obitu *Illuſt. & R. D. Roberti Guibei* Cardinalis Nannetenſis, qui poſt omnes ad finem anni illis ſubductus eſt. Obijt nimirùm V. Id. Nouemb. ſepultus apud S. Iuonem nationis Britannorum. Et is enim Reginæ mandato rebus noſtris impenſè fauebat. Obit. Card. Guibæi.

4. Sed tum præcipuè fauentem Deum noſtri experti ſunt cùm humana præſidia deſiderarentur, imo vel tum maximè illa præſto fuerunt cùm ſubtracta fuiſſe crederentur. Et quidem *Leo* Pontifex è nobili gente *Medicea* & Cardinale Diacono tit. *S. Mariæ in Dominica* in locum *Iulij* demortui ſubleuatus, tam prolixè noſtris fauit, vt deceſſoris quod fuerat deſiderium breui ſuſtulerit. Leo X. Pont.

5. Inter primas autem gratulationes *Lioneti* noſtri ſupplicem libellum accepit, cui tanta beneuolentiæ demonſtratione reſpondit, vt ſpem certam fecerit non defuturam in maioribus gratiam, quæ tùm copioſè in minutioribus tribueretur. *Tertiarios* enim tantummodò *Lioneti* ſupplicatio reſpiciebat, quos donari eiſdem gratiis, immunitatibus atque priuilegiis poſtulabat, quibus *Minorum Tertiarij* Deceſſorum beneficio fruerentur. Nihil cunctatus Pontifex votis benigniſſimè annuit, bullatiſque litteris prid. Id. Aprilis, hoc eſt, vix Priuileg. pro Tertiarijs.

1513. menſe à ſuâ electione quæ v. Non. Martij contigerat elapſo, alios aliis per 1513.
omnia coæquauit, decreuitque, vt quæ his facta fuiſſent priuilegia, ad illos non minus pertinere intelligerentur, quàm ſi eorum nomine prodiiſſent, mandatumque fecit omnibus Eccleſiarum Prælatis vt eos in omnibus ac per omnia tuerentur, prout olim, in fauorem *Tertiariorum Ordinis Minorum*, *Sixtus* IV. Deceſſor ſuus, edixerat litteris ſuis an. 1473. xii. Kal. Decemb. quæ incipiunt, *Sacroſancta Romana Eccleſia ſub religionis habitu Domino famulantes*, *&c.* Litteræ *Leonis* in noſtrorum gratiam incip. *Ea quæ à prædeceſſoribus noſtris*, *&c.* atque ab ipſo exordio Tertiarios noſtros *arctioris vitæ* quàm fratres de pœnitentiâ *S. Franciſci* appellat. Multi autem de iſtorum priuilegiis gratiiſque ſcripſerunt, de quibus vt ne amplius inquiramus inſtituta breuitate prohibemur.

Indulgent. & priuileg. 6. In alterum menſem Optimus Pontifex Indulgentias à *Iulio* Deceſſore anno 1507. Idibus Aprilis conceſſas iiſdem verbis replicauit & de nouo conceſſit, incipiunt igitur *Paſtoris æterni*, *&c.* Datæ Prid. Non. Maij.

Beatificatio Franciſci Paulani. 7. At verò ſub initium Pontificatus *Leonis* noſtri Romam venerant litteræ à R. D. *Cariatenſi* Epiſcopo, cum Proceſſu quem ſuper vita & miraculis B. Patris inſtituerat, ex mandato *Iulij* Deceſſoris, venerant è Galliâ Principum procerumque ſupplices libelli, vndique ſanctitatis & miraculorum fama increbuerat, hiſque ſe *Lionetus* præſidiis ſubnixum, dum in morâ eſſet Canonizatio, Beatificationem (quam vocant) impetrare poſſe ſperauerat. Nec vana ſpes, quæ tam certis inſtructa documentis: dato igitur ſupplici libello Pontificium diploma retulit, quo Beatorum honores *Franciſco* noſtro decernuntur. Itaque & feſti illius celebrandi ad diem ii. Aprilis, niſi fortè neceſſitas transferendi feſti occurrerit, & recolendæ ad Laudes Veſperaſque illius memoriæ per ſingulos dies, & imaginis eius depingendæ atque in publico proponendæ, libera omnino facultas tribuitur, plumbatis litteris, quæ incipiunt, *Illius qui ſemper in Sanctis ſuis mirabilis eſt*, *&c.* Dat. Nonis Iulij.

Priuileg. confirmatio &c. 8. Eodem inſuper die, omnia Priuilegia, gratias, immunitates, quæ ſui Deceſſores Ordini fecerant, recognouit & in genere probauit, in ſpecie verò famulis & domeſticis noſtris omnia & ſingula ſacramenta (nulla temporis, loci aut perſonarum exceptione) miniſtrare, inhumationis & ſepulturæ beneficium impendere poſſe conceſſit, Regulas & Inſtituta, quæ fuerant nouiſſimè à *Iulio* autoritatem conſecuta, tanquam B. Patris vltimam voluntatem perpetuò deinceps & inuiolabiliter obtinere, authoritate Apoſtolica, conſtituit. Initium eſt Pontificio diplomati: *In qua pro fidelium omnium & religioſorum animarum ſalute*, *&c.*

Priuileg. al. 9. Priuatum *Lioneto* in Viſitatione *Germaniæ* dubium inciderat ob tenuitatem ſtipendij quod in ſingulas Miſſas erogaretur, quando igitur fauente Pontifice vtebantur, voluit illum conſulere, vt quoad poſſet ſuorum neceſſitati prouideret. *Iulius* quidem *Bineto* viſitaturo facultatem (vt diximus) fecerat diſpenſandi, vbi opus foret, vt ſingulæ Collectæ in Miſſam computarentur. Sed *Binetus* non potuerat per tempus Germaniæ viſitationem obire, ac penes eum ſolum id priuilegium ſteterat. Cùm id igitur *Leoni* Pontifici fuiſſet expoſitum, eandem facultatem *Lioneto* conceſſit pro *Bohemia* quidem & *Germania* in ſpecie, & ad omnem futurum Generalem ipſumque *Lionetum*, pro ſingulis & omnibus Ordinis Conuentibus vbicunque aut iam nunc exiſtentibus, aut deinceps exſtituris, in genere illam ipſam licentiam prorogauit. Tabulæ Pontificiæ ad diem xxiii. menſis Iulij expeditæ, in hæc verba exordiuntur: *Expoſcit dilectorum filiorum fratrum Ordinis Minimorum deuotionis ſinceritas & religionis promeretur honeſtas*, *&c.*

Card. Puccius II. Protector. 10. In gratiam autem Pontificis noſtri ſe penetrauerant, interuentu *Laurentij Puccij*, hominis apud Pontificem ſupra cæteros gratioſi, & in noſtros magnopere beneuoli ac benefici. Cùm igitur, *Bernardinus* ille *Caruaialus* Ordinis Protector à *Iulio* Senatu motus, & omnibus titulis atque dignitatibus exutus, necdùm in gratiam cum *Leone* rediiſſet, *Puccius* verò non obſcurè ad purpuram Pucci. deſignatus eſſet atque in Senatum primo quoque tempore cooptandus videretur,

1513. deretur, cum ſibi in Protectorem dari præpoſteris votis noſtri expetierunt. 1513.
Carnaſal. *Carnaſalus* enim Pontifici reconciliatus & dignitati reſtitutus eſt priuſquàm
Puccius honorem pilei & purpuræ accepiſſet. Ad diem nimirùm Iunij menſis
XXVII. *Carnaſalus* in gratiam acceptus eſt, cùm ante XXIII Septembris *Puccius*
in ſacrum Collegum non ſit allectus. Pontifex tamen, cui pergratum acciderat
quod noſtri in clientelam & tutelam *Puccij* needum Cardinalis ſponte ſua
conceſſerant, noluit eos votis ſuis fruſtrari, aut *Puccium* munere, quod non inuitus
acceperat, deſtitui: ne verò aliquid inde contentionis poſſet ſuboriri
Carnaſalum ſimul atque *Puccium* Ordinis protectionem & aduocationem ſuſtinere
voluit & edixit.

De Rocca. 11. Hæc in vrbe gerebantur, cùm à *R. P. Ioanne de Rocca* Prouinciale Neapo- Conuentus
litano nuncius venit, qui de Conuentu *Campaniam* inducendo, ſi per Pontifi- Campaniæ.
Campagna. cem liceret, ad *Lionetum* retulit. *Campania* vrbs eſt regni *Neapolitani* Epiſcopa-
li ſede clara, ſub Archiepiſcopatu *Salernitano* (vt habent recentiores Tabulæ)
ſupra ipſum *Salernum*, intra fluuios *Furorem* & *Ebolim* ex *Apennino* in mare *Tyr-
rhenum* decurrentes. Ad eam Vrbem Ordinis S. Benedicti monaſterium erat
iam ab anno 1235. exædificatum, quod temporum tractu in ruinam prolapſum 1235.
& à Benedictinis deſertum, nobilis quidam *Campaniæ* ciuis & V. Clariſſ. *Mel-*
Guerrero. *chior Guerrerius* inſtaurare & reficere conſtituit, ſi Ordini noſtro à Pontifice
concederetur Non fuit opus apud Pontificem vllis precibus ad rem impetrandam
quæ tanta æquitate niteretur, non poterat enim videri facta cuiquam
iniuria ſi rem derelictam aliqui colligerent, & ad cultum diuinum amplificandum
pertinebat vt domus Deo dicata reſtitueretur, iiſque cederet, qui id
quàm opportunè poſſent efficere. Dato igitur diplomate Monaſterium illud
atque Eccleſiam Ordini noſtro in perpetuum Pontifex addixit, laudatâ etiam
Guerrerij pietate, qui eius à ruinis excitandi curam ſuſceperat. Et quidem *Guer-
rerius* non diſtulit præſtare quod promiſerat, ſed à fundamentis auguſtiorem
& ampliorem domum atque Eccleſiam quàm olim fuerant duxit & perfecit,
donatâ etiam librorum multitudine copioſâ quæ ibidem religioſè aſſeruatur.
Atque is ille eſt (niſi admodùm fallor) qui apud Romanos noſtros in ſui
nominis ſacello iacet, hoc donatus Epitaphio.

D. O. M.

Al *Guiri-* MELCHIORI GVERRERIO, DE CIVITATE CAMPANIÆ, CO-
rio. MITI PALATINO, CANCELLARIÆ CVSTODI, BVLLARVMQVE
MAGISTRO, ANIMI AC CORPORIS INTEGRITATE CÆTERISQVE
VIRTVTIBVS DECORATO, SVMMA CVRA ET DILIGENTIA OR-
NATISS. SACELLVM DIC.

Titulus eſt Eccleſiæ, *S. Mariæ Nouæ*, ſeu à *Noua*, qui ab antiquo (niſi fallor)
permanſit. Gaudet hic Conuentus ſpatioſâ camporum planitie, iucundo aſpectu
& abundantibus eleëmoſynis.

12. Interim verò in *Gallia* nullam diligentiam prætermittunt quibus de in- Informatio
quirendis, vita miraculis & virtutibus B. Patris demandata fuit poteſtas; *Turo-* ad B. P. ca-
nenſes qui ad tempus aliquod diſtulerant, officium (vt anno præcedenti dice- nonizat.
bamus) fecerunt, nec illi ſolùm operam ſuam præſtant, ſed alij etiam: ex monumentis
enim quæ ſuperſunt diſcimus *R. D. Ambianenſem* Epiſcopum, à nobis
ſæpè, ſed nunquam pro merito ſatis laudatum, acceptis litteris ſubdelegationis
à R. D. *Pariſienſi* Epiſcopo ad prædictam informationem & inquiſitionem
proceſſiſſe, cuius fidem faciunt litteræ quibus ſignificat ſe ad diem XIII.
menſis Iunij receptis prædictis litteris, die XXV. proximè conſequenti audiendis
teſtibus examinandiſque allaboraſſe, ac deinceps deſcribit quæ apud ſe
nobilis Calaber media fide ac iuramento depoſuerat.

13. Quæ dum aguntur, *Lionetus* in morbum incidit, ſibi fatalem & Ordini Obitus R.
luctuoſum. Erat quidem ætate longæuus & corporis maceratione exhauſtus, P. Lioneti
niſi tamen & peregrinationum, labores & vrbis calores inſueti acceſſiſſent, ma- Gen.

1513. iorem poterat ætatem ferre. Sed maluit ille laboribus frangi, quàm de ſuo in Ordinem ſtudio quidquam remittere. Colluctatus morbo eſt ad finem anni, quem dum ingraueſcere ſenſit, & ſalutis ſuæ & Ordinis quem adminiſtrabat maiorem & acriorem curam ſuſcepit. Cùm igitur in more tum eſſet vt Generales morti proximi poſſent ſibi teſtamento ſucceſſorem deligere, idque in vltima Generali congregatione ſtatutum fuiſſet, *Lionetus* maturè ſapienterque periculo præuertit, condito teſtamento in Deceſſorem ſuum Ordinis prouidentiam reiiciens, quo certè non poterat rebus gerendis aptiorem aut vtiliorem deligere. Totum ex hoc animum in Deum conuertens, perceptis de more Sacramentis, mortem præoccupauit quæ in proximo erat, & eam proinde lætus & alacer ſuſtinuit, aut veriùs excepit. Funus religioſâ pompâ elatum, plurium Epiſcoporum, & aliquot Cardinalium præſentiâ cohoneſtatum eſt. Magnum omnibus ſui deſiderium reliquit, Pontifex ipſe morti eius indoluit, nunciantique de eius exceſſu Correctori Conuentus noſtri in vrbe, *Magnum vos*, ait, *columen amiſiſtis, ego verò bonum & iuſtum amicum, requieſcat in pace.* Poſtero autem die litatorio ſacro animam eius Deo commendauit, tam magnâ fuit apud Pontificem gratiâ, tantâ apud omnes exiſtimatione. Montoia tradit, eum fuiſſe regularis obſeruantiæ tenaciſſimum, vt ne minutiſſima quidem quantumuis leuiter negligeret, aut negligi ab aliis pateretur, non facilè eſt virtutes eius ſingulas à tempore quod excurrit vindicare, breui ad tumulum elogio quas nouimus tenuiſſimè delibauimus. 1513.

R. P. GERMANVS LIONETVS
INVICTA CORPORIS ET ANIMI MAGNITVDINE
ORDINEM MINIMORVM SVSCEPIT.
POENITENTIÆ LABORES STVDIOSE COMPLEXVS
EOS NVNQVAM INTERMISIT
DOMI, FORIS, PRIVATIM, PVBLICE
IN EODEM VITÆ TENORE PERSEVERAVIT.
LABORI NON PEPERCIT,
QVO POTVIT CVIQVAM ESSE VTILIS.
DECVS ET GLORIAM ORDINIS SVI
OMNI OPE PROCVRAVIT.
CORPORIS VIRES IN EA PROCVRATIONE
ATTRIVIT, FREGIT, EXHAVSIT.
ANIMO SEMPER ALACRI ET VEGETO,
QVEM PER MORBVM
SOLITO VEHEMENTIVS IN DEVM INTENDENS
COELO RESTITVIT,
IN VRBE PRINCIPE, ANTISTES IPSE ORDINIS SVI,
AN. M. D. XIII.
DEFVNCTO PONTIFEX IVSTA PERSOLVIT,
EÔ PERTINGEBAT MAGNI VIRI DESIDERIVM.

Binetus Generalat. recuſat.

14. *Binetus*, quem teſtamento ſucceſſorem ille deſignauerat, pro ea humilitate qua olim ad idem officium electus acquieſcere detrectauerat, etiamnùm ſe ſubducere omni ope conatus eſt, ſed re ad Pontificem delata, iuſſus eſt imperium capeſſere.

Obit. Nobil. Andreæ Ramburij F.

15. Hoc eodem anno Nobilis & Generoſus vir *Andreas Ramburius* Fundator, apud Abbauillenſes noſtros depoſitus eſt, cui ſumptuoſum ſatis mauſolæum intra ſpatium parietis ad dextram maioris altaris extructum eſt. Ibi conſpicitur ſago militari indutus ſubſtratoque ad pedes leone iacens, à latere *Ioanna Halewynia* coniux nobilium matronarum habitu accumbit, Angeli ad caput gentilitia inſignia præferunt. Sed Ioanna vitam in plures annos extraxit. De Rambure. De Haluin.

An. M. D. XIV.

1. A Funere *Lionti*, *Binetus* quoad potuit diligentiſſimè res Ordinis in Vr- Capitul. Gen. III.
be compoſuit, tum iter *Toloſam* adornauit, quo generalis ex Ordine
Conuentus fuerat indictus, frequentes illuc venerunt, quibus ius erat ſuffra-
gij, paucis qui deſiderabantur alij ſuffecti ſunt, quod tamen impoſterum fieri
Patribus non placuit. Laici quidam ſeu ſecundi ordinis fratres cum Prouin-
cialibus *Calabriæ*, *Genuæ* & *Hiſpaniæ*, adfuerunt, in præſens venia illis facta, ne
in futurum tamen admitterentur decretum eſt. *Binetus* autem vt primùm in
conſeſſum ingreſſus eſt, quem ad diem XXIII. menſis Maij habuit, antè om-
nia officio ſuo renunciare voluit, palámque proteſtatus eſt ni abdicaſſet gra-
tiam illis non habiturum, omninò id eſſe ſibi conſtitutum, Patres ob reueren-
tiam tanti viri qui ſeriò & ex animo loqueretur, noluerunt repugnare, ne prius
tamen id faceret, quàm inſtaret momentum electionis ineundæ, precibus &
ratione impetrarunt. Die igitur deinceps XXV. qui Chriſti ad cœlum aſcen- Generalis IIII.
dentis memoriam referebat, cùm in proximo eſſet vt ſuffragia conferrentur,
Binetus loco ceſſit, officiumque (quod propoſuerat) eiurauit. In quo vt eius
humilitas mirabiliter enituit, ſic & Patrum in ornandâ & æſtimandâ eius vir-
tute ſtudium è veſtigio excelluit, collatis enim in continenti ſuffragiis vnani-
mi conſenſu, quantumuis nolens & renitens, in eundem gradum reuocatus
eſt. Et verò quis non miretur, tantam fuiſſe animorum conſenſionem, vt qui
vota electorum fruſtrari poſſe videretur obfirmatione animi, & dignitatum
auerſione, is præter ſuum & alterius ſuffragium nullum non retulerit? Certè,
Binetus, vt officia & dignitates refugeret non potuit tamen quin voluntatem
Dei in hoc facto agnoſceret, adeóque ſe illi obſequentem accommodaret.
Cùm ex hoc quæſtio ſuborta eſſet, ſi Vigiles inſtitui expediret, viſum eſt ad
Ordinis diſciplinam non poſſe conducere tam multiplicem Superiorum di-
ſtinctionem, itaque Vigilum inſtitutio in vno Patre *Hieronymo à Ponte* ſtetit:
nec deinceps quod in præſens Patribus illis placuerat reſciſſum eſt, vt tamen
nullam in futurum obligationem ſuo decreto inducerent. Exinde cautum eſt,
Collegarum electionem priuſquàm Zeloſi ſeu Procuratoris Generalis eſſe fa-
ciendam, ad quam illicò procedentes, de religione benemeritos Patres, Gal-
Bertrandi. los omnes & in rebus gerendis exercitatos, adlegerunt. Primus fuit *R. P. Deſi-*
Tonſſi. *derius Bertrandus*. Secundus *R. P. Georgius* (non *Gregorius*) *Tonſius* quem R. P. Collegæ.
Prouincialis *Neapolitanus* in vicem Collegæ abſentis cooptauerat. Tertius *R.*
Michel. *P. Matthæus Michael*, tertiùm & continuò ad illud ipſum officium electus, prout Procurator
tum licuit quod poſtea tamen abrogatum eſt. Ad alterum diem, in Zeloſum Gen. III.
electus *R. P. Dionyſius Barbier* magna vocum & animorum conſenſione, poſt-
quàm definitum fuerat iam electos Collegas ad id officium aſſumi non poſſe,
nec plures Zeloſos eligi debere, ipſi autem electo à Generali de ſocio proui-
deri poſſe, ad quem & negotiorum gerendorum cura pro ſua parte ſpectabit.
Ex Prouinciali Franciæ *Barbierus* primùm in eius Capituli Scribam electus fue-
rat, & antea quoque, vt diximus, *Germaniam* ſummo imperio tenuerat. Du-
Barbier. bitatum autem, ſi *Barbiero* ſic electo dimittendum eſſet Prouincialis officium,
an verò priùs abſoluendum quàm alterum illud iniret. Verùm cùm omnes di-
mitti oportere conſenſiſſent, pro temporis illius more, qui deinceps exoleuit,
Franciæ Prouincia Patris Generalis arbitrio & prouidentiæ permiſſa eſt. Quod
verò in causâ *Barbiery* placuerat, ad hæc ſemper obtinuit. Pleraque in hoc Ca-
pitulo aut de nouo inſtituta ſunt, aut ab antiquo confirmata, relectis enim ma-
gna ex parte Actis antè annos tres in *Turonenſi* Capitulo quæ tum fuerant defi-
nita iterùm probata ſunt, ſed illud imprimis vt Conuentus *Romanus* ſolus
Patris Generalis imperio maneret obnoxius, nec cuiquam Prouinciæ addice-
retur, quod hæc fuiſſet mens B. Patris, ob eam ſcilicet cauſam quam antè ſi-
gnificauimus. Inter ea verò quæ nouiter inſtituta ſunt, illud eſt memorabile,
factum fuiſſe omnibus Prouincialibus mandatum, quod irrefragabiliter ob-

1514. ſeruandum edixerunt, vt apud ſuas Prouincias iuniorum fratrum ſtudiis om- 1515.
nibuſque ad illa neceſſariis prouiderent, ad exemplum ſcilicet generalis (vt
ita dicam) Studij, quod pro natione Gallica in Conuentu *Turonenſi*, iam tum
inſtitutum eſt. Eò enim ex ſingulis Prouinciis iuniores fratres ſtudiorum
causâ mitti decreuerunt, legeſque quibus tenerentur promulgarunt, ſimulq;
Lectorem & Regentem vt vocant, nominarunt. Hic fuit *R. P. Nicolaus Bethu-* *Bethune.*
nus pro tempore Prouincialis *Turonenſis*: ille *R. P. Michaël Comes*. Quod poſt- *Le Comte.*
hac in hunc modum ſeruari voluerunt, prohibentes ne Sæcularis in Lecto-
rem adhiberetur, quod vt ne fieret, ſi inſtituti ſemel Lectores aliò auocaren-
tur, ſtatuerunt ne vllus Lector in Correctorem eligeretur. Sunt huius generis
quamplura, quorum origines veſtigare, rationes explicare momentaque ex-
pendere ad rerum noſtrarum cognitionem pertinet, nec indigna omnino ſunt
quæ diligenter annotentur, ſed opus id Annalium eſt proprium, longiorique
operâ indiget. Iterum autem vt editorum Actuum deprauationem conque-
rar collatione cum M. SS. moueor, & vt in re tenui exemplum ponam, quod
in editis eſt *celebratis prius in Eccleſia ſolemnibus*, (cùm ſcilicet de precibus quæ
electionem præceſſerunt ſermo eſt) M. SS. habent *celebratis prius tàm illa die*
quàm alijs duobus præcedentibus diebus, quatuor Miſſis ſolemnibus, videlicet de Omnibus
Sanctis, de S. Maria, de Aſcenſione Dominica, & de Spiritu ſancto. Et illud quidem vt
videatur fortè non ſatis dignum quod memoretur, habet tamen non paruum
momentum (vt etiam alia quæ ad eam ipſam rem præferunt M. SS.) & ad rei
veritatem & ad Patrum illorum pietatem commendandam: & inter ea fortè
quæ reticeri obſeruauimus leuiſſimum illud eſt, ſunt enim longè grauiora, ſunt
& grauiſſima quæ in editis illis non comparent, quæ mendis ſcatent, quæ alie-
no loco poſita ſunt, vt aliquando expoſtulati fuimus. Habent tamen qui edi-
derunt ſatis probabilem excuſationem, Manuſcriptorum quæ nacti ſunt de-
prauationem, & ſatis copioſum diligentiæ ſuæ fructum, quòd poſt longum
tempus quo illa diſiecta neglectaque iacuerant talia per eos prodierint.
2. Hoc eodem anno *Franciſcus* Dux *Britanniæ*, & *Valeſij* Comes *Engoliſmæ*,
Stamparum, *&c.* litteris apud *S. Germanum in Laia* expeditis ſub die VII. menſis
Decembris, ampliſſimam noſtris vectigalium immunitatem per vniuerſam
Britanniam conceſſit. Sed poſt aliquot dies, ſocero demortuo, Regni habe-
nas capeſſiuit & longè maioribus gratiis noſtros ornauit, quod erit cùm tem-
peſtiuè recitabimus.

An. M. D. XV.

1515. Franciſcus I Rex & immunitas ab eo conceſſ.

1. INeunte anno, ipſiſque adeò Calendis Ianuarij, *Ludouicus* XII. fato con-
ceſſit, Princeps cuius ſancta & venerabilis etiam nunc apud Gallos viget
memoria, vt qui non temerè Principis integri & Patris patriæ nomen conſe-
cutus eſſet: in communi igitur luctu qui ad omnes Regni Ordines pertinebat,
ſuæ noſtris partes fuerunt, qui Rege beneficentiſſimo deſtituebantur. Sed
præſto fuit conſolatio. *Franciſcus* enim Comes *Engoliſmenſis* Regi cognatione
proximus & votiua *Franciſci* noſtri proles, Imperium capeſſiuit, Princeps per
omnia liberalis, ingenuus, magnificus, quem aduerſa ſemper fortuna exer-
cere potuit, non tamen vincere. Is à prima iuuentute peculiarem in noſtros
affectum induerat, quem vt ſemper retinuit, ſic etiam ad omnem occaſionem
exhibuit. Cuius rei habemus monimenta penè innumera quæ ſuo tempore
proferemus; memorabile illud in hoc tempus, quod ad VIII. diem quo regnum
adeptus fuerat, hoc eſt ipſa Ianuarij die VIII. pleniſſimam omnium munerum
& vectigalium cuiuſcunque generis immunitatem noſtris hominibus contu-
lit patentibus, vt vocant, litteris *Lutetiæ Pariſiorum* ad prædictam diem exa- *Paris.*
ratis.

Conuentus Reginæ.

2. Ad alterum menſem eiuſque diem XX. Calabri noſtri *Reginæ*, quod eſt oppi- *Regina à Regina.*
dum *Conſentiam* inter & *Beſidsanum* medio itinere, domicilium conſtituunt, ci- *Conſenza.*
Vid. an. 1511. uium quidem beneficio, induſtria verò *R. P. Hectoris Caputi* Paternienſis pro *Biſignano.*
tempore

1516. tempore *Calabriæ* Prouincialis, ſi fidem habemus Montoiæ, nam Acta M. SS. Capitulorum Generalium non conſentiunt, vt anteà monuimus. Oppidum ipſum Diœceſis eſt *Beſidianenſis* ſub ditione Ducum *Pignatellorum*, ager fertilis & fœcundus tùm maximè olei, mare haud amplius x. millibus poſitum eſt, *Herinum* à veteribus dictum *Barius* tradidit. 1516.

Piñatello.

An. M. D. XVI.

Binet. 1. **B***inetus*, populorum ſtudio erga B. P. N. miraculorumque frequentiâ & celebritate incitatus, conſilium ceperat omnem diligentiam faciendi, vt *Franciſcus* noſter in Sanctos referretur. Opportunum ad eam rem tempus eſſe videbatur. Pontifex enim, qui eum nuper Beati nomine cohoneſtauerat, amplioris gratiæ ſpem fecerat certiſſimam, *Franciſci* Regis opem multis magniſque de cauſis non defuturam pro indubitato habebatur, Regis mater *Ludouica à Sabaudiâ* fœmina potens, & huius rei cum primis cupida, etiam ſpoponderat, acturam ſe modis omnibus vt id perficeretur, *Claudia Regina Ludouici* XI. & *Annæ Britannæ* F. ſupra modum fauebat, vt quæ vouente matre non præſentem modò B. viri apud Deum interceſſionem in graui morbo experta fuerat, ſed etiam in voti obligationem parenti ſucceſſiſſe videretur. Votum autem erat ſi ſoſpes *Claudia* per B. viri preces reciperetur, eius ſe in Sanctorum Catalogo aſcribendi negotium ſuſcepturam: impletâ ſub id conditione votum tenuit, quod in matris vicem conueniebat filiam explere, quæ beneficium acceperat. Et quidem eo ſemper animo fuerat Regina pientiſſima quem expreſſo voto ad hunc annum incipientem iterùm profeſſa eſt, cùm enim annos iam duos thoro coniuncta prolem non ſuſcepiſſet, aduocato *Bineto*, in manibus eius votum emiſit, vt gratiam prolis interpoſito B. viri patrocinio poſſet conſequi, nec dubia de beneficio etiam officium quod dicimus prærogauit. Litteras enim ex tunc dedit, partuique proxima alias etiam atque alias adiunxit, cùm ad *Leonem* Pontificem, tùm ad ſacrum Purpuratorum Patrum Collegium, quibus Canonizationem multis magniſque precibus efflagitabat. Certè litteras alias *Lugduno*, alias *Lutetiâ Pariſiorum*, alias *Ambaciâ* ſcriptas legimus, ſed in quibus anni nota deſideratur; nec eâ minus Rex ipſe huius rei ſtudioſus fuit, qui plures litteras ſcripſit, preces adhibuit, ſumptus in ſe recepit, ac poſtmodùm fecit. Nec defuerunt è proceribus Regni plures, qui apud Pontificem, Senatumque, vt populorum vota & ſua, diutius non fruſtrarentur, per litteras egerunt, in quibus *Carolus Borbonius* Regi agnatus, Comes ſtabuli Franciæ, vir animo, dignitate, opibus potens: *Carolus* alter Dux *Alençonius*, Reginæ gratioſus, non inferior *Borbonio* niſi ſola dignitate: *Anna Francica, Ludouici* XI. filia *Giemenſis* Fundatrix noſtra, quam laudauimus aliquando, *Philiberta Caroli Sabaudi* ſoror, Regis amita, Pontifici affinis, *Nemoroſi* Duciſſa, & alij quorum litteræ ad nos non peruenerunt. Non ſunt autem ſilentio prætereundæ litteræ *R. D. Laurentij Alamandy* Epiſcopi Gratianopolitani, non ſemel à nobis nec immeritò antehac laudati, hoc anno die 1. Iunij ſcriptæ, nam illis fidem facit voti quod ſe autore *Anna* Regina in gratiam *Claudiæ* filiæ iam nunc Reginæ conceperat, vt modò dicebamus, fidem facit rerum circa ſe atque alios geſtarum, quæ niſi miraculo fieri non potuerint, atque inter cæteras laudes quibus eum ornat hæc habet, *Nouimus etiam candidiſſimos eius mores, integerrimamque eius vitam, ſæpius recocto auro puriorem, quibus vtique mortales cæteros vno omnium conſenſu anteibat, &c.* quare vt in Sanctos referatur omni contentione animi ſupplicat & deprecatur.

Apparatus Canonizatio B. P. N.

Votum Reginæ.

Lyon. Paris. Amboiſe.

De Bourbō. D'Alençon De France

De Giem De Nemours

L'Alemant.

2. Dum his intendit *Binetus*, aliarum quoque rerum quæ Ordinis diſciplinam ſpectabant curam agit, cùm enim è noſtris aliquos vt ſeuerioris vitæ generi ſe ſubducerent alios Ordines cogitare animaduertiſſet, quibus etiam eſſet perſuaſum licitè id fieri poſſe, prætextu Priuilegiorum quibus illi donati eſſent, idque à profeſſoribus illorum prædicari, qui nihil prætereà vererentur litteras *Iulij* Pontificis eâ de cauſâ editas contemnere, *Binetus* impetrauit, vt litteræ

Priuileg. Apoſtolic.

1516. *Iuly* confirmarentur, & excommunicationis ſententia in eos qui ab Ordine 1516.
diſcederent eo prætextu, & in eos etiam qui ſpecie quorumcunque priuile-
giorum ita diſcedentes reciperent, decerneretur, adeoque vt in rationem
eius prohibitionis, Minimorum profeſſio reliquis omnibus arctior & ſtrictior
declararetur. Extat Pontificum Reſcriptum datum ad diem XVIII. menſis
Auguſti quod incipit, *Quamuis aliàs felicis recordationis Iulius Papa II. &c.*

Alia Priuileg. & Indulgentiæ. 3. Per id tempus cùm non poſſet perſonaliter *Hiſpaniam* perluſtrare, Vicarium
& Viſitatorem ſuo nomine allegauerat *R. P. Hieronymum de ſancta Ella*, ſed ob-
ſiſtente Prouinciali quo minus ille dicto munere fungeretur, incertum qui-
bus de cauſis, Pontifex *Beneti* autoritatem Generaliumque ſucceſſorum in de-
putandis Vicariis atque Viſitatoribus cum omnimoda poteſtate aſſeruit, in
eoſque qui Viſitatorum poteſtatem detrectarent excommunicationis ſenten-
tiam, reſeruatâ ſibi & Succeſſoribus abſolutione, decreuit, aliaque Iuris &
facti remedia prouidit, litteris die III. menſis Septembr. datis quæ incip. *Li-
cet aliàs felicis recordationis, &c.* Altero poſt hunc die, hoc eſt eiuſdem Septemb. V.
idem Pontifex Indulgentias omnes Ordini factas cum omnibus ſuis clauſulis
confirmat, eaſque nunquam intelligi ſuſpenſas, nec fore ſuſpendendas per
Bullas ad effectum Cruciatæ, aut alias, quæ in genere conceſſarum iam antè
Indulgentiarum derogationem continent, ſed his nonobſtantibus eas Indul-
gentias publicari poſſe ac debere, conſtituit, &c. Initium eſt Pontificio diplo-
mati, *Solet ſedes Apoſtolica, &c.* E veſtigio denique alias motus proprij litteras
die proximè conſequenti, Septembris nimirùm VI. expediri curauit, quibus
Interdicti ab Ordinario promulgati gratiam noſtris facit, eoque illos non te-
neri declarat, ita quod poſſint ianuis apertis Officia diuina celebrare ac fre-
quentare, in eos qui ſuæ huic voluntati contraire præſumpſerint, ſiue illi in
dignitate Eccleſiaſtica, ſiue in ſæculari conſtituti ſint, Excommunicationis
ſententiam eo ipſo decernens à qua non poſſint niſi per ipſum Romanum Pon-
tificem abſolui, aliis in derogationem inſolitis clauſulis etiam adhibitis. In-
cip. litteræ: *Quamuis in priuilegiis & Indultis, &c.*

4. Sub anni finem, *Calabrorum* ſedulitas & ſtudium apparuit, in ciuis ſui Ca-
nonizatione procuranda, nam & plures in vitam & miracula eius inquiſitio-
nes habitæ ſunt, & quamplures cùm Ciuitates, tùm Principes viri, eâ de causâ
litteras ſupplices ad Pontificem dederunt. *Reginæ* (quod oppidum inter *Beſi-* Regina.
dianum & *Conſentiam* medium diximus) ad diem IX. menſis Nouembris ea cœ-
pit inquiſitio celebrari, & in Acta publica referri: ad diem XX. Ciues *Montal-* Montalto.
tenſes: ad XXV. Amantienſes (qui & Naritienſes) deprecatorias ad Pontificem Amanthea.
Montoia habet *de Aquino.* litteras perſcripſerunt: ad XXVII. nobilis & generoſus vir *Ludouicus*, ſiue (vt
Itali dicere amant) *Loiſius de Agno* Baro *Caſtilionis* fidem fecit multis miracu- Di Agno.
lis quorum conſcius erat, miſſis ad Pontificem litteris quibus & populorum
vota cum ſuis profitetur. In alterum menſem quo annus in finem exibat hoc
ſtudium non refriguit. Die VI. magnificus & nobilis vir *Vincentius Carafa* Co- Carafa.
mes *Agrotariæ*, ſupplex Pontifici factus illuſtri ſcripto, nota ſibi miracula com- Paola.
mendauit. Ciues *Paulani* ad diem VII. pro ſua parte litteris & precibus inter- Soreto.
ceſſerunt. *Soretani* ad X. *Stilitani* ad XIIII. & ipſi interuenientes, proceſſus in- Stilo.
ſuper apud ſe habitos, quibus miracula copioſa & alia de ſanctitate *Franciſci*
argumenta continebantur, protulerunt. Die XVII. *Ioannes Franciſcus de Arenis* Di Arena.
Stili & *Arenarum* Comes, cuius antea meminimus, per ſuas litteras ad Pontifi-
cem ſcriptas inſignia maximè miracula prodidit, ſingularique affectu ad Ca-
nonizationem perorauit. Ciues denique *Cathacenſes* & *Neocaſtrenſes*, illi ad Cantazaro.
diem XXVI, hi ad XXX. exceptas apud ſe autoritate publica teſtificationes deuo- Neocaſtro.
tis & peramantibus litteris ornatas *Romam* tranſmiſerunt. Atque horum om-
nium (niſi fallor) procurationem ſuſceperat *R. P. Laurentius Clauenſis* Ordinis A Clano.
noſtri profeſſor, & vt habetur in ciuium *Reginenſium* epiſtola legendæ maioris
B. P. N. Franciſci compilator. Et quidem ille non modo vitam *Franciſci* noſtri
ſcripſit, ſed *R. D. Cartatenſi* Epiſcopo in audiendis teſtibus operam præſtitit.
Scio ſecus quàm dicamus eam epiſtolam Gallicè & Hiſpanicè interpretatam
& editam

1516. & editam ſonate, ſed interpretum vitio, quod in aliis quoque animaduertimus. 1516.

D'Aragon. Montalto.

Conuentus Montis-alti.

5. Quæ dum apparantur & geruntur populorum Principumque virorum deuotio in noſtros latius propagata eſt. *Ferdinandus Aragonius* Dux *Montis-alti*, (quæ vrbs eſt medio inter *Argentanum* & *Conſentiam* itinere, olim Epiſcopali dignitate clara, cuius iam antè indicium præmiſimus) ab eo tempore, quo *Franciſcus* noſter *Neapoli* in *Galliam* tranſiuerat, de noſtris in eam vrbem inducendis conſilium ceperat, quod vt procederet, cum ſodalibus *B. Virginis Annunciatæ*, qui anguſtum quendam locum & Oratorium eo nomine poſſidebant ab anno 1424. quo Regulam acceperant à *Martino* V. Summo Pontifice, vt illi loco cederent egerat, ſed res in longum, vt ferè fit, protracta, in hunc annum abiit, eoque demùm noſtri in Oratorium illud ſucceſſerunt, ipſo die *Annunciatæ Virginis* qui eſt Martij menſis xxv. Ducum *Montaltenſium* beneficio, nobiliumque ciuium, qui Eccleſiam ſplendidi & magnifici operis extruxerunt, altare maius ipſorum Ducum eſt, minora ſacella primariis Equitibus ceſſerunt; reliquum monaſterij opus ad Eccleſiæ magnitudinem & maieſtatem in dies ciuium liberalitate componitur. Sodalitij illius quod diximus, poteſtas & adminiſtratio penes noſtros manſit, ciuiumque nomen qui illud ſuſtinent accipiunt. *Ferdinandus* autem ille *Arragonius*, qui primus Ducis *Montiſalti* nomine donatus eſt, ad ſacrarium ſepultus eſſe traditur, & quidem eius Inſignia paſſim viſuntur, habenturque prætexta opere phrygio in capulari ſtragula, quibus in ſupremâ orâ quatuor hæ litteræ F. A. D. M. circumductæ ſunt, hoc eſt *Ferdinandus Arragonius Dux Montis-alti*. Eccleſia denique pretioſo pignore gaudet, verâ nimirùm effigie Beati Patris N. quam *Ferdinandus* Rex *Neapolis*, cùm illac in Galliam veniret, ab optimo pictore curauerat exprimi. Ad eam copioſa frequentiaque miracula facta ſunt quæ ciues & accolas in præcipuam eius venerationem pertraxerunt. Et quidem ciues ipſi & accolæ nunquam non in noſtros beneuoli & liberales fuerunt.

Ex his emendanda quæ ad an. 1447. diximus de Duce Montis-alti, qui fortè dicendus erat Dominus ſiue Toparcha, ſi tamen noſtra coniectura valet

Salerno. Sanſeuerino

Conuentus Salerni.

6. Hoc ipſo anno, *Neapolitane* noſtri *Salernum* ingreſſi ſunt, vocatu *Excellentiſſimi Roberti Sanſeuerini* Principis *Salernitani*, qui aſſentiente Senatu Eccleſiam *S. Bernardini*, quam in tranſitu Franciſcus noſter ſuis donandam prædixerat, in ius poſſeſſionemque noſtrorum deriuauit, adiunctis aliquot iugerum prædiis ædificandæ domui, quæ cum tempore ampla & in paucis præſtans prodiit, irrigua fontibus & hortis fetacibus ſuccincta. Sita eſt ad muros eius vrbis, adeoque propè vt eodem mari quod in foſſas publicas leniter influit muri eius alluantur, veſtibulumque intra ſpatium vtriuſque portæ ciuitatis intercipiatur, vt Hiſpanus ſcriptor ſignificat. Mutato autem titulo Eccleſia *S. Franciſci Paulani* nomine donata eſt. *Salernum* porrò *Picentinorum* vrbs eſt, ad *Sinum Peſtanum*, xxiv. paſſuum millibus ſupra *Neapolim* ad Orientem, quæ Archiepiſcopatus, Principatus & Academiæ dignitatem ſuſtinet, atque S. Matthæi patrocinio & integro vt fertur pignore glorioſa eſt. Ager infinitis pomorum variorumque fructuum generibus abundat, mare peregrinas & natiuas opes vitæque commoda largiter ſubminiſtrat, quæ cum ciuibus noſtri participant.

Salerno. Principato citra. Golfo di Agropoli ouerò di Salerno. Napoli.

Ambianen. Epiſ. gratit.

7. At verò priuſquam rerum hoc anno geſtarum narratione defuncti videamur, ad priuata nonnulla vt digrediamur, alienum non erit. Conuentui *Abbauillenſi* Leo Pontifex indulgentias fecerat, quæ verò aut quales illæ fuerint ſcire non potuimus, cùm earum memoria ex vnis tantum litteris *Ambianorum* Epiſcopi relicta ſit, quas quidem meritò proferimus in gratitudinis noſtræ & rei ipſius monimentum, dignum profectò quod in exemplum ſtatuatur. Illæ ergo in hunc modum ſe habent.

FRANCISCVS DE HALEVVIN *Dei & Apoſtolicæ Sedis gratia Ambianenſis Epiſcopus*. Omnibus & ſingulis per noſtram Ambianenſem Diœceſim conſtitutis: Salutem in Domino. *Litteras ſeu Breue S. D. N.* Leonis *Papæ X. ea qua decet reuerentia recipimus & ſumus libenter amplexi à nobiliſſima Domina D.* Ioanna de Halleuuyn *chariſſima ſorore noſtra, in fauorem Fratrum Minimorum in Abbatiſuilla noſtra*

Halluin. Abbeuille.

1516. *Diœceſis degentium, & animarum ſalutem, pio & deuoto impetratas & obtentas affectus; quibus per nos viſis & lectis, omnia & ſingula in eiſdem prædictis litteris laudamus & approbamus contenta, per noſtras præſentes. Inſuper vt hominum mentes ad ea quæ in eiſdem continentur litteris deuotius inclinentur peragenda, omnibus & ſingulis Chriſti fidelibus qui Eccleſiam prædictorum Fratrum Minimorum in Abbatiſuilla ſitam viſitauerint, & ad prædictæ Eccleſiæ reparationem ac Fratrum Minimorum ibidem vitam degentium neceſſitatibus adiutrices porrexerint manus, & ea quæ in eiſdem litteris ſecundum earumdem formam & tenorem adimpleuerint quadraginta dies de iniunctis ſibi pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxamus, præſentibus noſtris in perpetuum valituris. Datum in Caſtro noſtro de Petronoſo ſub ſigillo noſtræ cameræ anno Domini* M. D. XVI. *die* VIII. *Martij*. Et ſignatum. *Lorchon.* 1517.

Obit. Card. Vigerij. 8. Eadem grati animi ſignificatio nos manet aduerſus *R. D. Marcum Vigerium* S. R. E. Cardinalem, qui à *Iulio* Pontifice ſtabiliendæ Ordinis diſciplinæ in *Vigeri.* primo generali Conuentu præpoſitus eſt, quod ille fecit ſapienter & peramanter, vt eo nomine plurimùm illi debeamus. Is Epiſcopus primùm *Senogallienſis*, exinde Preſbyter Cardinalis tit. *S. Mariæ Trans-tyberim* creatus eſt, mox titulo *Senaglia.* *Caliſti* aſſumpto Epiſcopus Cardinalis *Prœneſtinus* factus eſt, ex *Prœneſtino* Epiſcopatu ad *Reatinum* trãſlatus, ſecundò ad *Prœneſtinum* rediit, S. Petri Archipreſbyter inſtitutus, quibus in dignitatibus viuendi finem fecit hoc anno XV. Calend. Iulij ſepultus ad primum titulum *S. Mariæ Trans-tyberim*. *Di Paleſtrina.* *Rieti.* Multa ſcripſit quæ parem cum doctrina pietatem redolent. Indiculus eorum habetur in Nomenclatore Cardinalium. Aliquando autem *Vrbi* Præfectus, tùm Suffraganeus *Bononiæ*, deinde Cuſtos *Arcis S. Angeli* in Vrbe, ac Legatus demùm exercitus Pontificij aduerſus *Alphonſum* Ducem *Ferrariæ* & oppidum *Mirandulæ*, *Bologna.* *Ferrara.* conſtitutus fuit, atque hæ temporariæ adminiſtrationes, quo ille in pretio fuerit, quo animo & ingenio, abundè ſignificant. Laudatus eſt in funere à *Camillo Porcario*. Sed hæc de multis pauca delibaſſe, pro ea quam propoſuimus breuitate, ſatis eſt.

An. M. D. XVII.

1517. Progreſſus ad canoniz. B. P. 1. QVo in perquirendis *Franciſci* noſtri miraculis ſtudio laborare cœperant *Calabri*, eodem vt conſilium illud ſuum progrediatur incumbunt & vrgent. Ad diem igitur I. menſis & anni ineuntis ciues *Samblaſiani*, ad IV. *Xilianenſes* Diœceſis *Marturanenſis*, ad VII. *Paternenſes*, ad VIII. *Altilienſes*, acta ſua *Sambiaſo.* *Xilo.* *Marturano.* per publicos Notarios conficiunt, fidemque ſuam innumeris quæ collegerant miraculis interponunt, ac ſcriptis demùm ſupplicibus litteris Pontifici cupidiſſimè commendant. *Antonius* etiam *Stamarella* vir nobilis ex *Caſtello Angeli*, *Paterno.* *Altilia.* *Stamarella.* ſub die XV. eiuſdem menſis, litteras ad Pontificem dedit & argumento & deuotione per omnia ſuperioribus pares. Extant & *Conſentinorum* ciuium ad VI. Id. Martias. Quæ dum apparantur, *Binetus* qui *Romam* redierat, vt publico iudi- *Conſenza.* cio ſingula recognoſcerentur obtinuit. Præfectus iudicio *Illuſt. & R. D. Antonius de Monte* ex Archiepiſcopo *Sipontino*, & Auditore Cameræ Apoſtolicæ *De Monte.* Preſbyter Cardinalis, primùm tit. *S. Vitalis*, & pro tempore tit. *S. Praxedis*, vulgò *Papienſis* nuncupatus, in quẽ *Illuſt. & R. R. D. D. Raphaël Riarius* Cardin. Epiſcopus *Oſtienſis* Decanus, ac S. R. E. Camerarius, & *Alexander Farneſius* Diaconus Cardin. *S. Euſtachij*, qui fuerant eadem poteſtate donati, eam cognitionem reiecerant. Ad eum pro tribunali ſedentem primùm venit *Binetus* ad diem III. Martij, atque poſteà multoties coram eo comparuit, documenta ſemper proferens aut teſtes producens quibus patrocinium veritati pararetur, & facti diſceptatione quod iuris erat conſtitueretur. In ea cognitione, dum per interpolatas vices repetitur, multum tempus inſumptum eſt, vt etiam in alterum annum longiùs excurrerit.

Capitul. Gener. IV. 2. Hoc autem anno intercurrit quarta Generalis Congregatio, Romam ſecundùm indicta, quæ cœpit pridie Dominicæ Aſcenſionis. XX. nimirùm Maij menſis, cùm ab omnibus Prouinciis Patres conueniſſent, celebrari, & ante omnia

1517. omnia ſuus cuique Prouinciæ locus, qui deinceps ſeruaretur, aſſignatus eſt, vt 1517.
Prouincia ſcilicet *Calabriæ* prima cenſeretur, *Turoniæ* ſecunda, *Neapolis* tertia,
Franciæ quarta, *Genuæ* quinta, *Aquitaniæ* ſexta, *Hiſpaniæ* ſeptima, *Germaniæ* ſeu
Alemaniæ octaua, ſic enim vt vocarentur conuenerat, quo quidem ordine ſin-
guli Prouinciales conſederunt. Erat autem pro tempore Prouincialis *Calabriæ*
R. P. Paulus à Paterno, vt habent noſtra M.SS. ſiue *Hectorà Paterno*, quod Mon-
Remondi. toia memoriæ tradidit: *Turoniæ R. P. Hugo Remondius*: *Neapolis R. P. Franciſcus*
De la Varenne. *de Flumine-Freddo*: *Franciæ R. P. Hugo Varennius* qui ab Indice Pariſienſi Prouin-
cialium *Franciæ* excidit: *Genuæ R. P. Baptiſta de Voragine*: *Aquitaniæ R. P. Ludouicus*,
Malherbe. ſiue quod eſt certius *Dominicus Malherbius*: *Hiſpaniæ* Viceprouincialis tantùm
Heyl. *R. P. Hieronymus de Sancta Ella*: *Germaniæ R. P. Bernardus Heylius*. Acta Capituli
Fretay. excepit *R. P. Michaël Fretæus*, vt conſtanter perhibent M. SS. qui perperam in
editis *Sotel* cognominatur. Poſtridie quo anniuerſaria Chriſti in cœlum Aſ-
cendentis ſolemnitas recurrebat, Miſsâ vt loquimur de die, & alterâ de Spiritu
ſancto, vt moris tunc fuit, decantatâ, peractiſque omnibus quæ in Actis edi-
tis deſcribuntur, cùm Patres in Capitulum ſubirent, adfuerunt à *R. & Illuſt.*
Tortona. Cardinale *Sancta-Crucio* Protectore Ordinis, Epiſcopi duo *Terdonenſis* & *Acer-*
Acerra. *renſis*, nec plures quod videntur edita ſignificare, quibus quidem facta fuerat
poteſtas huius Congregationis moderandæ, quoad electio ritè ac legitimè
procederet. Quod factum ipſis videntibus & probantibus, licet enim ſingu-
laria quædam vota in Prouinciales *Turoniæ*, *Genuæ* & *Aquitaniæ*, atque in *Dio-*
Barbier. *nyſium Barbierum* Procuratorem Generalem, ſed maximè in *Iſaacium Caigne-*
Caignet. *tum* Franciæ Commiſſum, (qui in *Tholoſano* Collega) fuerint diſpertita, mul-
to tamen plura, etiam vltrâ quàm electioni concipiendæ ſatis eſſent, in *R. P.*
Franciſcum Cerdonium, virum grauem, & magnis laboribus ad Ordinis incre- General. V.
mentum & decus perfunctum, coaluerunt. Igitur exultanti animo ſuſceptus,
& hymno *Te Deum laudamus* in gratiarum actionem reſonante, ad Eccleſiam
delatus, manuum deoſculatione omnibus ſuam obedientiam profitentibus
paternè benedixit. Altera die cum frequentes adeſſent Patres, præmiſſa con-
ſultatione de ordine in electionibus, quarum cauſa conuenerant, ſeruando,
Collegæ primùm, tùm verò Procurator Generalis electus eſt. Et Collegæ qui-
dem, *Galli* duo, *Italus* alter, omnes magni nominis & probatæ virtutis. Primus Collegæ.
Barbier. fuit *R. P. Dionyſius Barbierus* is qui nunc primum Zeloſi officium exegerat. Se-
Bethune. cundus *R. P. Nicolaus Bethunius* (cuius nomen in editis deprauatum) ex Pro-
uinciali Turoniæ ſtudiis nuper in Gallia inſtitutis præfectus. Tertius *R. P. Fran-*
ciſcus de Crotone, ſiue de *Cortona*, iam in Capitulo *Tholoſano* Prouinciæ *Genuenſis* Procurat.
Commiſſus. Procurator autem Generalis, *R. P. Franciſcus Binetus* vnanimi ſuf- Gen. IIII.
fragatorum ſenſu, merito ſuo, Religionis bono, conſtitutus eſt. Subinde, at-
tributa per neceſſitatem ferendi ſuffragij autoritate fratres laici, quos voca-
mus, abdicati ſunt, & ſeuerè in eos qui ad ſacros ordines emendicato fauore
conuolarent animaduerſum, pœnâ etiam in ſuperiores qui fauorem præſta-
rent inſtitutâ. In proximum diem præſto fuit Cardinalis *Sanctacrucius* Prote-
ctor, qui factis in conſeſſu verbis multa piè conſuluit, & ſoluto in præſens du-
bio Generalem eiuſque Collegas in ſuffragatorum numero, cum erit ſucceſſor
eligendus haberi debere, ipſumque Generalem præeſſe quoad electio ſucceſ-
ſum habuerit, collatis deinde ſuffragiis *Pariſienſe* ſeu *Nigeonenſe* Cœnobium
habendo generali Conuentui deputatum eſſe, probauit. Plura quæ ad diſci-
plinam Ordinis faciunt, habitâ in ſequentem diem deliberatione, vnanimi
conſenſione decreta ſunt, aliquam-multa in editis prætermiſſa, illud impri-
mis quod ipſis M. SS. verbis reponendum iudicaui: *Ad hæc irrefragabili ſtatue-*
runt edicto etiam per Reuerendiſſimum prædictum D. Terdonenſem approbato & ratifica-
to, quod deinceps Conuentus iſte Romanus nullius alterius ſubiacebit ditioni niſi R. P. Ge-
neralis pro tempore exiſtentis vel eius viſitatoris oculati, &c. atque hoc alterum: *Præ-*
terea nos omnes Capitulantes teſtificamur S. D. N. & prædictum R. D. Cardin. Sancta Cru-
cis noſtri Ordinis Protectorem, ratas habuiſſe & gratas modificationes & correctiones, quæ
fuerunt a toto Capitulo Generali facta, ſuper Correctorio, prout comperimus ex ſcriptura

1517. *ſeu chirographo ipſius R. D. Cardinalis poſt dictas modificationes coram toto Capitulo Generali intelligibiliter lectas appoſito ſeu manu propria ſubſignato.* Deinceps relecta, recognita & probata quæ in autoritatem admiſſa fuerant à præcedentibus Capitulis, vt diſertè M.SS. meminerunt, quæ verò in editis ſub finem leguntur in eam ſententiam quam dicebamus de Correctorio emendato, in M.SS. non reperiuntur, & ex parte cum iis quæ ex fide ipſorũ M.SS. repoſuimus pugnant. Actum etiam de Conuentu *Montu-gaugery* dimittendo, ni Eccleſia immunis præſtaretur à fundatore, redditusque ab omni contentione vindicarentur, atque huius generis priuata quædam tractata ſunt quæ in editis omninò deſiderantur. At verò cùm id maximè ſollicitos noſtros habuerit, vt pœnales illæ leges, quas *Correctorium* dicimus, nonnulla moderatione temperarentur, non ſatis eſſe peruiderunt illam denunciationem quæ ſua tantùm autoritate niteretur & generatim ſolùm ediceret factam eſſe emendationem de qua ſibi conſtitiſſet, vt igitur ſingula deſcriberentur, quæ vel reſcindenda, vel immutanda, vel mollius interpretanda deliberauerant, eaque Pontificis & Cardinalis Protectoris autoritate firmarentur, antè omnia curauerunt, poſteà verò vt exemplaria quæ hactenus prodierant retractarentur, obliterarentur, aut ad eum de quo conuenerat modum emendarentur, atque noua perſcriberentur, quæ publica fide interpoſita omnem dubitationem tollerent, in omnes & ſingulas Ordinis Prouincias tranſmittenda. Vtrumque diligenter & accuratè factum. Nam *Sancta-Crucy* Cardinalis litteras ad diem XIX. proximi menſis Iunij datas legimus, quibus & correcta & corrigenda ſingula minutatim comprehenduntur, & autoritate Apoſtolica vt in vſum cedant edicitur, illæ nunquam (quod viderim) publicatæ, neque vt publicentur magni intereſt, cùm omnis prorſus veterum exemplarium memoria exoleuerit, nec alia quàm quæ iam nunc edita ſunt ſuperſint, eaque vt diximus recognita, probata, confirmata, mandato etiam facto vt deinceps inuiolabiliter obtineant. Ita nimirùm & fraudi præuerterunt, & omnem contradicendi cauſam ſuſtulerunt. Inciderat dubium de ſuffragiis in perpetuum admittendis, id quoniam ſalua Regulæ prohibitione ab illis ſolui non poterat Pontificem interpellarunt, qui admittendorum poteſtatem fecit præter Regulæ prohibitionem. Diploma Pontificium extat apud noſtrum *de Petrinis* datum XXVI. Iunij eius initium eſt, *Cùm ſicut nobis, &c.* Inſtiterant præterea, vt Actis in ſua congregatione & huic Correctorij recognitioni ſuam autoritatem *R. D. Ioannes Dominicus Zactus* Epiſcopus & Comes *Terdonenſis* interponeret, quod ille vt par erat fecit, litteris ad diem Iunij menſis XXVIII. datis, quas noſtri ſæpius ediderunt. Interfuerat ille actis ferè omnibus nomine *Sancta-Crucy* Protectoris, & qua pollebat iuris cognitione (vtriuſque enim iuris Doctor erat) omnia quæ in deliberationem venerant expenderat, & Correctorij emendationem examinauerat, atque cum ipſo *Sancta-Crucio* primùm, deinde cum *Puccio* Cardinale, qui etiam Protectorem agebat, accepta à Patribus communicauerat, & vt probarentur egerat, adiuncta prohibitione aliquid poſthac emendandi, ſubtrahendi, inuertendi, aut alia quauis ratione immutandi, cùm tamen integrum conſcriptis Patribus & generalem Conuentum celebrantibus relinqueretur, leges aliquas pro rerum opportunitate aut neceſſitate condendi, quæ Regulæ aut Correctorio non repugnarent, & ſecundùm quas controuerſiæ omnes poſſent iudicari. Atque horum fidem faciunt prædictæ litteræ quibus initium eſt, *Vniuerſitati veſtræ notum facimus, &c.* 1517.

Correctorium. Habetur in Archiuio Nigeon. Priuileg. pro ſuffragiis perp. Approbatio Correctorij. Zact.

3. Ex rebus priuatis videtur nobis illud eſſe memorandum, *Ambianenſem* Eccleſiam noſtram ab illo quem toties laudauimus *Franciſco Halleuuynio* Ambianenſi Epiſcopo ſacris ritibus initiatam, inunctam, conſecratam fuiſſe, die Martij XIV. ſub inuocatione *B. Virginis Annunciatæ*. At verò ad an. 1594. à ſuprema Eccleſiæ parte, ac ponè ipſum altare maius, adſtructum eſt egregij operis ſacellum ex quadrato & ſecto lapide, *Sanctiſſimæ Trinitati* dicatum. Quod quidem ſuis ſumptibus exædificarunt, pij ciues Ambianenſes, *Gerardus Colebert* & *Maria Pingré* eius conſors. Atque ipſo eodem anno *R. D. Godefridus de la Marthonie*, ad fundatorum preces, illud conſecrauit.

Dedic. Eccleſiæ Amb. 1594. Colebert. Pingré. De la Marthonie.

An.

An. M. D. XVIII.

Obitus P. Cerdonij Gener.

1. C*Erdonius*, cum primùm eſt electus, Viſitationis gratiâ *Italiam* perluſtrandam ſuſcepit, *Româ* igitur digreſſus, cùm ex itinere Conuentus aliquos obiiſſet, atque ſalutaribus monitis fratres inſtituiſſet, in *Siciliam* traiecit, *Mylaſque* tandem applicuit, vbi coactus morbo ſuccumbere, quem per viam contraxerat, homo iam grandæuus & multis cùm in *Germaniâ*, tum in *Galliâ* exantlatis laboribus tantùm non conſumptus, eo in dies ingraueſcente, comparauit ſe ad exitum, quem ſentiebat non longè abeſſe. Nihil igitur prætermiſit, quo vitam ſanctam & incorruptam ſimili fine concluderet. Poſt priuata officia quibus ſuam ſalutem curauerat, publica non omiſit. Teſtamento poterat, quod tempora illa ferebant vt anteà diximus, relinquere ſucceſſorem, vna illi cogitatio vt is eſſet quàm optimus, ſcriptis igitur tabulis *R. P. Michaelem Comitem* in Comitiis Tholoſanis Lectorem (vt loquimur) generalem inſtitutum, & pro tempore Prouincialem *Turonenſem* hominem ſibi & doctrinæ merito & morum probitate notum atque commendatum, nominauit. Poſtquàm igitur mortem ſanctiſſimis officiis occupauit, prouiditque vt ne ab ea occuparetur; quod eſt mortis genus forte, Chriſtianum, optandum, ſenex optimus mortalitatem exuit & reliquit. Funus elatum ſolemni pompâ, & magis ſanctitatis merito quàm dignitatis ab omnibus hominum ordinibus celebratum. Fuerat *Cerdonius*, vir animo ad pietatem compoſito, ingenij acumine præcellens, litteris diuinis & humanioribus apprimè imbutus, orationi ſummoperè deditus; præter omnia verò ſtudioſus rerum Ordinis prouehendarum, ſtudium tamen illud mirabili ſemper prudentiâ temperauit. A morte miraculis inclaruit, quo nomine à Siculis noſtris commendatur. Inter primos à B. Patre miſſus in *Germaniam*, in eâ Prouinciâ conſtituendâ & per vices regendâ multùm laborauit; Collega *Bineto* datus in primo Capitulo, ad an. 1508 toti Ordini operam ſuam atque virtutem approbauit, ac nunc demum in ſupremâ dignitate apud ſuos conſtitutus morte ſuâ *Siciliam* beauit, Ordinem vniuerſum conſecrauit.

Le Comte

Binetus B. P. Canoniz. vrget.

Di Pauia.
De Nocera.

2. Interim verò *Binetus*, qui Romæ Procuratoris Generalis officio fungebatur, omnem diligentiam faciebat vt quod ab altero anno cœperat ad B. Patris apotheoſim promouendam, per moras non excideret. Cùm igitur Cardinalis *Papienſis*, cui fuerat eius rei cognitio permiſſa, receſſurus eſſet ab Vrbe, vt *Illuſt. & R. D. Dominicus Iacobatius* Romanus Epiſcopus *Nucerinus* Presbyter Cardinalis tit. primùm *S. Laurentij in pane & perna*, pro tempore autem *S. Bartholomæi inter pontes* ſufficeretur, maturè prouidit. Iudicium ille ſuſtinuit, quod à die VIII. Iunij ad X. Nouembris extractum eſt. Per illud tempus in *Calabriâ* vt amplius inquireretur noſtri ſategerunt. Et quidem *R. P. Franciſcus de Cerezano* ad eam rem Breue Apoſtolicum obtulit *R. D. Bernardino de Caualcantibus* Eccleſiæ *Conſentinæ* Præcentori, qui ad diem 1 menſis Maij proceſſum inſtituit relatum in acta quæ ad Canonizationem recognita fuerunt. Dum autem illa ſingulatim recenſebantur atque probabantur, fiebat eorum copia *R. D. Iacobo Simonetæ* cauſarum in ſacro Palatio Auditori, viro docto & in paucis eloquenti, vt Relationem ad Pontificem habendam inſtrueret. Delibauit ille ſumma capita, quantùm ſatis erat ad inſtitutum, eaque ſtylo eleganti & ſplendido in orationem contexuit, quam ſuo tempore apud Pontificem recitauit. Ea relatione impulſus Pontifex ſeriò deliberauit de Canonizatione perficiendâ, poſtmodùm verò *Clementi* VII. R P. in tantum placuit, vt in Officium Eccleſiaſticum referri voluerit. Quod ita factum eſt, vt in partes diuiſa octo dierum lectiones, quæ ad ſecundum vt loquimur Nocturnum recitantur, complea. Edita eſt ex integro à PP. Conuentus Sanctiſſimæ Trinitatis in Vrbe anno Iubilæi M. DC. XXV & quoniam nihil poteſt aut ad rem aptius aut verbis elegantius dici, rem Lectori gratam facturum me cogitaui, ſi operi noſtro insererem. Atque huius conſilij mei rationes plurimas habeo etiam neceſſarias, quas Lectorem non pœnitebit à rebus ipſis potius quàm verbis meis collegiſſe. Sic igitur habet ſe illa Relatio.

De Cerezano.
De Caualcantibus.

Simonetta.

1518. 1518.

3. *Illuſtriſſimi, ac Reuerendiſſimi Domini* IACOBI SIMONETÆ *cauſarum ſacri Palatij Auditoris, & deinceps S. R. E. Cardinalis, Necnon Piſaurenſis Eccleſiæ Antiſtitis*

Relatio ad Leon X de B. P. N. vita & miraculis.

RELATIO

Facta coram Summo Pontifice LEONE X. ſuper Vita & Miraculis S. P. FRANCISCI DE PAVLA Ordinis Minimorum inſtitutoris.

Ad effectum Canonizationis eiuſdem.

PRæcepiſti mihi ſuperioribus diebus, Pater Beatiſsime, vt quæ de fama, vita, & miraculis Beati Franciſci, *quem Oppidum* Calabriæ Paula *tulit, ex teſtibus comperiſſem, ea tibi (veritatem agnoſcere cupienti) fide i er referrem. Quam vt clarius intelligeres vitam hominis ſecundùm atteſtationes quam breuiſsimè conſcripſi; Eam, & ſanctitate inſignem, & rerum mirabilium ſplendore nulli maiorum cedentem, libenter, vt opinor, leges. Nam ad Auguſtiſsimi Pontificatus tui laudem maximè pertinet, quod Diuina prouidentia factum fuerit, vt cùm tu ſanctitatem inprimis colas, & Chriſtiani nominis gloriam in dies augere ſummis viribus contendas, ſæculo tuo viri non defuerint quos Sanctitatis meritis conſecrares.*

CVm ſemper, & vbique diuina benignitas hominibus præſtò eſſe ſolet, tum cœleſtis beneficentiæ largitas in nos maximè effundi videtur, cùm Summus rerum Opifex, & moderator eò maieſtatis ſuæ culmen immenſum inclinat, vt iuxta Pſalmographum, inopem de terra ſuſcitet, & de ſtercore ſubleuatum pauperem cum Principibus populi ſui collocet. Quàm multi fuere ſuperioribus ſæculis, quos alioquin obſcuros, & omni terrenæ gloriæ ſplendore deſtitutos ſic æternum Diuinæ gratiæ lumen illuſtrauit, vt & præcipuam in terris venerationem mererentur, & pretioſiſſimam in cœlo ſanctitatis coronã conſequerentur.

Non eſt huius tanti muneris ætas noſtra prorſus expers. Reſpexit nos ab excelſo ſancto ſuo Dominus, & in tenebras, quibus cæca mortalitas inuoluitur; quaſi nouæ lucis radios *Beatum Franciſcum* nuper immiſit. Is in Oppido *Calabriæ*, cui *Paulæ* nomen, infimo loco natus, iam inde ſtatim ab infantia futuræ probitatis ſpecimen dedit. Eluceſcebant in tenellis annis igniculi quidam, ex quibus erupturam fore ingentis virtutis flammam appareret.

Vix tertium decimum attigerat ætatis annum, cùm ducente ſancto Spiritu, ſeceſſit in Eremum. Ibi prima diuinæ militiæ ſtipendia fecit, & ad nonum decimum vſque tyrocinij rudimenta poſuit. Mox quia ſupremus Imperator tam egregium militem ducendis Ordinibus in Eccleſia deſtinarat, relicta ſolitudine fratres in Cœnobium recipit, ſed quò magis ætas procedebat, amplioribus etiam incrementis ſanctitas proficiebat.

Iam non ſolùm celebre nomen eius erat apud Calabros, verùm, quod in primis mirum videri debet, hominis mendici, & in extremo *Italiæ*

angulo

1518. angulo propemodum deliteſcentis, ad *Ludouicum XI. Gallorum* Regem 1518.
fama penetrauit. Qui cùm incredibili tam rari viri deſiderio teneretur, eum multis pollicitationibus ſollicitatum in *Galliam* ad ſe pellicere ſtuduit. At vbi nihil animum totius mundi contemptorem mouit Regiæ munificentiæ magnitudo, confugit demum *Ludouicus* ad Apoſtolicæ Sedis auctoritatem, & ita factum eſt, vt *Beatus Franciſcus, Sixti* tum Maximi Pontificis iuſſu, cui non paruiſſe nefas putabat, ad Regem profectus fuerit, apud quem ſummo fuit in honore.

Admirabatur Rex ille cœleſtem hominis in terris vitam, & animum corpore concluſum, omnia corporis deſideria vincere. Quin eius præſentiam, certiſſimum ſibi, rebuſque ſuis præſidium, & inexpugnabile totius Regni munimentum exiſtimabat. Et id, rectè quidem. Quid enim ad placandum Deum, & auertendas imminentes calamitatum procellas innocentium precibus efficacius?

Turones Vrbem *Galliæ* longè nobiliſſimam delegit, vbi primum in illis regionibus ſedem figeret, & Religionis ſuæ fundamenta iaceret. Breui coaluit ſemen ſanctiſſimæ vitæ, quod in agro Domini ſparſit, & vberes fructus longè latéque diffuſum, & propagatum edidit, non ſolum in omnibus ferè *Galliæ* partibus, ſed & in *Hiſpania, Germaniaque* permulta conſtruxit Monaſteria, quibus nec Religioſorum frequentia, nec operis magnificentia deeſt. Taceo quæ prius ante profectionem in *Galliam*, in *Calabria* iuuenis admodum ædificauerat.

Illud verò quem non agat in ſtuporem, quod rudis homunculus, nulla prorſus literarum cognitione, rerum omnium egentiſſimus, tantum potuerit; vt inter exteras nationes, lingua, moribuſque diſſonas, nouam Religionem tam facilè fundauerit, & auctam intra paucos annos ad maximæ celebritatis faſtigium euexerit? præſertim cùm nulla ſit neque arctior, neque durior, vt incredibile videatur inueniri, vel paucos potuiſſe, quos abſciſſa nimis ſeueritate non deterreret.

His qui nomen in eam dederint cibis omnibus (præter quadrageſimales) interdicitur. In reliquis etiam omnibus viuendi normam leges conſimili rigore conſtringunt, nec in indumentis, ieiuniis, orationibus, ac variis corporis macerationibus quicquam, niſi ferè ſupra naturæ mortalis tolerantiam, reperies. Nouerat huius profeſſionis & diſciplinæ princeps, & auctor, diligentibus Deum nec animi, nec corporis vires ad extrema quæque patienda deeſſe, ſed humanam imbecillitatem, ſicubi fortaſſis laborat, diuinæ potentiæ præſidio confirmari. Nec id alieno magis perceperat exemplo, quam ſuo deprehenderat experimento.

Inſtituebant eius menſam (vt hinc aliquid de vita hominis, & moribus particulatim ſcribendi ſumam exordium) panis & aqua; inde pocula, inde epulæ. Quod ſi corpuſculum neceſſariis alimentis fraudatum deficeret, ad olera, aut legumina deſcendebat. Vini modicum etiam interdum adhibebatur. hac refocillatione redintegrabatur membrorum vigor exhauſtus. Cibum ſemel tantum in die capiebat, & eum ſub noctis tempus.

Non deſunt qui affirment, dum contemplationi totus intendit, ſæpè

1518. biduum, vel triduum inediam pertuliſſe, quam rem ex eo coniectant, 1518.
quod cibus à fratribus miniſtrantibus in cellam illatus, per totidem dies intactus conſpiceretur. Pedes nullis, nec æſtate, nec hyeme muniebantur calceamentis, nudi ſed ferebantur per rigentes niues, per feruentem puluerem, per fœdum lutum, per aſperos lapides, per aculeatos vepres, illæſi tamen ſemper, vt nec frigus congelaret, nec æſtas adureret, nec cœnum inquinaret, nec calculi premerent, nec ſentes ferirent. Mandauerat enim Dominus Angelis ſuis, vt cuſtodirent eum in omnibus viis ſuis.

Veſtis erat id genus, vt nec ad leuandos calores, nec ad defendendos algores, ſed ad vnam tantum corporis nuditatem velandam comparanda foret, vilis, & obſita, & vnica, cuius vſum finiebat diſſoluta nimis lóngo vſu textura. Reliquit veſtem vnam (immo verius fragmenta quædam veſtis, & reliquias) fratribus in Monaſterio, quod iuxta *Paulam* extruxerat. Ea maxima eſt apud populos illos in veneratione, quod inde ſolo contactu diuini numinis præſentia votis reſpondeat.

Nunc operæpretium eſt attendere, in quam duram ſeruitutem corpus redegerit. Alios, quos diurnus labor fatigauerit, nocturna quies excipit, vt inde recreentur. At quæ tandem quies huic erat? In Cœnobio (dum apud *Calabros* ageret) artus feſſi, tabulæ committebantur. In *Galliis*, ſtrato ex ſarmentis vſus eſt. Ita cùm quietem petebat, tunc etiam grauiſſimè corpus affligebat.

Nullas horas ſine fructu præterfluere, nihil temporis, nec momentum quidem, fruſtra perire paſſus eſt. Numquam vlla ceſſatione ſe remiſit eius virtus. Intentus ſemper erat animus. Ante lucem in templum ex cellula progrediebatur ad orandum. Deinde operatis ſacris, re diuina per Sacerdotem facta, nonnunquam hymnis omnibus (quos diſtinctis horis Eccleſia Deo canit) auditis, in cellulam ſe recipiebat. Ibi preces iterum repetebantur. Ibi tantus eum contemplationis incendebat ardor, vt frequens, & conſtans opinio ſit, ad cœleſtia ſpiritu rapi perſæpe ſolitum.

Quin & Angelorum choros cœlitus ad eum deſcendiſſe ferunt. Argumento ſunt pſallentium in cellula concentus auditi. Nec aliud in cauſa fuiſſe crediderim, quod *Carolum* olim *Octauum Gallorum* Regem non admiſerit, cùm alioquin ad oſtium inſtarent miniſtri Regem adeſſe nunciantes, niſi quod terrenum principem neglexit, dum ineffabilem Regis Regum, & Domini Dominantium maieſtatem contemplaretur. Secedebat nonnunquam in hortulum, quem manibus ſuis colebat. Ibi ne tum quidem cùm opus faceret, à diuinis erat alienus, nam aut orabat, aut oranti ſimilis videbatur.

In Monaſteriorum fabrica primas egit inter operarios partes. Non ſatis habuit, quod pectus ſuum ita præparaſſet, & excoluiſſet, vt viuum eſſet Dei templum; ſtudium etiam adhibuit, vt Deo ſedes, & ſeruis eius manuum labore conſtitueret. Illud nequaquam hoc loco prætereúdum videtur, quod licet vnica veſte tantum (vt ſupra diximus) vteretur, & in ardentiſſimis caloribus ſeſe variis laboribus exerceret, nihil in eo tamen

1518. men olidi, nihil immundi fuit vnquam animaduerſum. Immo nitorem illuuies illa, & odorem ſuauitatis neglectus corporis cultus præ ſe ferebat, cùm ad eum ornandum virtutum omnium cœtus, veluti quadam conſpiratione conueniſſet. 1518.

Eminebant inter cæteras eius virtutes, humilitas, & patientia. Summus erat ſuæ Religionis Antiſtes, quem Generalem vocant, & cùm tanto magiſterio fungeretur, ad infima tamen ſeſe viliſſimis quibuſque miniſteriis abiiciebat, ampliſſimam dignitatem ratus, ſi diligentiſſimè commodis aliorum inſeruiret. Patientia fuit inuicta, quam non voluptatum illecebræ labefactare, non grauis ſenectus de gradu deiicere, non peregrinatio concutere, non aduerſa valetudo expugnare potuerit.

Idem ſemper fuit, eodem vitæ tenore ſemper ſibi conſtitit. Sed qui tam ſeueram in ſeipſum ageret cenſuram, vt inexorabilem (etiam vbi flagitabat aliquid ſuſtentaculi corporis neceſſitas) ſe præberet. Reliquos incredibili benignitate complectebatur, & fouebat. Religioſos ſuos errantes interdum (vt humanæ conditionis fert fragilitas) ſic caſtigauit, vt à paterna charitate, clementiaque non abeſſet caſtigatio.

Non defuerunt obtrectatores, qui malignitatis ſuæ virus in eum funderent; & ſanctiſſimam vitam tanquam inſaniam, aut ſimulationem impudenter, & nefariè criminarentur. Hos ſicut homo non audiens, & non habens in ore ſuo redargutiones, & ſuſtinuit fortiter, & ſpreuit conſtanter. Multi poſtea qui linguas ſuas tanquam gladios exacuerant, tanti ſceleris pœnitentia ducti palinodiam facere non erubuerunt, hominis innocentiam paſſim prædicantes, & delictum ſuum publicè profitentes.

De Caſtitate autem quid attinet dicere? Nam quis eum ad extremum vſque, corpus incorruptum, & mentem puram integritate virginali cuſtodiſſe neget? qui nondum pubeſcens in ſolitudinem ſeſe relegauerit, ne vlla prorſus mundi contagione pollueretur, & animam ſuam tanquam hoſtiam immaculatam à teneris Deo dicarit. An vllis illum caro geſtiens ſtimulis incitaret, in quo penè demortua languebat? An voluptas vlla titillatione ſenſus emolliret, qui contra delitias omnes diriguerant?

Excubabat peruigil, & oculatiſſimus cuſtos, & in ſtatione ſemper habebat animum, ne qua vis irrumperet, ne qua fraus irreperet. Aditus omnes quibus mortalium infirmitas tentari poteſt, munierat aduerſus impetum, & hoſtiles inſidias. Quamuis autem frequentiam hominum refugeret, & cellulæ ſolitudinem amaret, per quam in cœlum conſcendebat, & Deo coniungebatur, mira tamen humanitate patuit adeuntibus, quos variis perturbationum morbis implicatos, variis etiam (ſicuti res poſtulabat) medelarum curationibus proſequebatur. Elatos, & tumidos coërcebat humanæ conditionis admonitio. Calamitoſos, & animo fractos erigebat diuinæ miſerationis expectatio, mœrentium lacrymas detergebat plena ſapientiæ conſolatio.

Quàm multus illi ſermo de contemptu diuitiarum, de mundi deſpicientia, quibus verborum facibus audientium animos ad amplexandam

1518. virtutem, & euangelicam diſciplinam capeſſendam accendebat. Quid? quod inter alia diuini ſpiritus chariſmata, quibus abundauit, dono quoque vaticinij non caruit? Multis futura prædixit, & prædictioni fides euentus non defuit. Multis quæ fœdè commiſerant (cùm inexplorabilibus ea conſcientiæ ſuæ latebris tegi putarent) aperuit, qui mox hominem introſpexiſſe mirati, quæ patere ſoli Deo poterant, ad ſanitatem redierunt. 1518.

Iam fortiſſimus Athleta decurſo ſumma cum laude ſtadio, metam attigerat, & diem adeſſe ſentiens qua certaminis à Domino coronam acciperet, vocatos ad ſe fratres primum ad concordiam, & mutuam charitatem colendam hortatus eſt, & Religionem quam vouerant, conſtanter, & fideliter obſeruandam. Tum de ſucceſſore deligendo mandata dedit, nominauitque quem ſibi Præſulem ſufficerent, donec in ſequentem annum totius Religionis Romæ conuentus haberetur, in quo publicis fratrum ſuffragiis Antiſtes crearetur. Adeò pius & prouidus parens, vt filiorum curam, quam mors finiebat, poſt mortem etiam extenderet. Migrauit apud *Turones* ad Dominum lætus, & exultans Anno à Natali Chriſti milleſimo quingenteſimo ſexto, computando more Gallicano, Romano verò more, 1507. anno. Suæ verò ætatis nonageſimo primo. Die quæ nobis Dominicæ paſſionis memoriam, & luctum anniuerſarium refert. Cùm pridie (licet quatriduum ante vehementiſſima febri conflictatus) in templum proceſſiſſet, ibique cum reliquis fratribus Euchariſtiam religioſiſſimè ſumpſiſſet.

Incredibile eſt, quot populorum agmina, quantam vtriuſque ſexus, & cuiuſlibet ætatis multitudinem, fama de huius hominis obitu propriis ſedibus exciuerit. Confluebant plenis vndique viis ad viſendum corpus, nondum ſepulturæ mandatum. Venerabantur hoſpitium illud nobiliſſimum, in quo tam inſignis anima diuerſata fuerat. Oſculabantur membra, quæ tot ſanctorum operum fuerant inſtrumenta. Cuius ſingularem in terris pietatem, & beneficentiam ſenſerant, eiuſdem in cœlo implorabant apud Deum opem. Nec vanæ ſupplicantium erant preces: Nihil negabat tam fidelis ſerui meritis, & interceſſionibus diuina benignitas.

Poſtulare videtur hic locus, vt miraculorum ſeriem recenſeam. Sed cùm nimis magna ſit eorum copia, paucis attingenda non puto, quæ ſpatioſi voluminis hiſtoriam deſiderant. Adde quod adeò vulgata ſunt (præſertim apud omnes Galliarum partes, & populos) vt narrationis noſtræ teſtimonio non egeant. Quod ſi quis paulò curioſior rem exactius noſcere cupit, acta perquirat, & excutiat, in quæ mirifica per *B. Franciſcum* patrata, ſcriptores alij ſumma diligentia, parique fide retulerunt. Illud ego ſatis habeo teſtari, quod Deus Opt. maximus in ipſius *Franciſci* gratiam ſic hominum votis dexter, & volens adeſt, vt cæcorum caligo diſcutiatur, mutorum lingua vinculis exoluatur, ſurdorum aures aperiatur.

Taceo claudos ambulantes, leproſos mũdatos, dęmoniacos liberatos, & curatos

1518. curatos morbos, quos medicina deplorauerat. Reſtituitur etiam furioſis quies; & inſanis, mentis ſanitas confertur, quod priſcis temporibus, aut nunquam aut rarò contigit. Quis igitur hunc præcipuis honoribus in Eccleſia Dei venerandum eſſe non iudicet, quem Deus ipſe præcipuis muneribus decorauit? Quis non putet tantum virum cœleſtibus choris Angelorum miſceri? Quis Cœleſtium Catalogo non adſcribendum putet, qui cùm terrenis membris eſſet amictus, terrena omnia exuebat, & cœlo ſe inſerebat? Immortales immortali Deo gratiæ ſunt agendæ, qui gloriæ, miſerationumque ſuarum magnitudinem noſtris temporibus per B. Franciſ. mundo manifeſtauit. Merito gaudeant, & exultent *Paula*, & *Turonenſis* Ciuitas, quarum altera fulgentiſſimum ſanctitatis ſydus terris dedit, altera cœlo intulit. 1518.

Ex hac igitur narratione multa colliguntur, ſubiecta tamen caſtigatiſſimo, limatiſſimoque Sanctitatis tuæ iudicio, quibus Canonizationem tam rari inſignisque viri fieri debere arbitror.

In primis autem non tantum me ad id hortatur, ſed etiam mirum in modum impellit Virginitas ipſa, quam incorruptam, immaculatamque ſemper obſeruauit. Hæc quidem illos qui eam cuſtodiuerint ſuper alios excellentioris, perfectioriſque ingenij efficit. Hinc Muſas omnium virtutum Deas, virgines eſſe finxit antiquitas, & Palladem Deam ingenij, non ſolùm ex Iouis vertice natam, ſed virginem ſemper fuiſſe fabulata eſt. Quam opinionem clarè confirmat Apoſtolus dum 1. *ad Corinth.* 7. dicit, quod virgo ea quæ Dei ſunt, tantum cogitat, & ſic cœleſtia, & ſublimia: nupta verò, ea quæ mundi, & propterea ad terreſtria, & humilia animum tantum intendit. Virginitas.

Amari etiam virgines à Deo pluris cæteris, omnes exiſtimant, cùm Deo ſponte offerant; quod eis imperatum non eſt, maioriſque gratiæ eſt offerre quod non debes, quàm reddere quod teneris, vt ſcribunt S. Patres, & præſertim *Diui Ambroſius, & Hieronymus*, & habetur *in c. integritas 32. q. 1. in c. ſi Paulus. in c. aut ſciat 32. q. 5.*

Hinc merito virginibus non tantum ſedem in cœlo, ſed & aureolam eſſe paratam à Deo Chriſtiana Religio rectè credit, vt dicitur *in c. nuptiæ 32. q. 1. in c. hoc ſolum 3. q. 5 in c. pen. de prob. & in dicto c. ſi Paulus, & per Iuſtinianum in §. ſancimus. in aut. de Lenon.* Nec ab his pagani ſeu gentiles ipſi diſſentiunt. Nam Cicero *lib. 2. de leg.* refert quod lex inquit, Ad Diuos adeunto caſtè, pietatem adhibēto; qui ſecus fecerit, Deus ipſe vindex erit. Subditque idem. Caſtè iubet lex Deos adiri, animo videlicet in quo ſunt omnia, nec tollit caſtimoniam corporis quin obſeruetur, vt caſta corpora adhibeantur. Nam nec aſperſione aquæ, nec dierum numero tollitur animi labes, nec diuturnitate euaneſcere, nec manibus elui vllis poteſt. Hoc quoque Tibullus *lib. 2.* affirmat dum inquit.

—— diſcedat ab aris
Cui tulit heſterna gaudia nocte Venus.
Caſta placent ſuperis, pura cum veſte venite,
Et manibus puris, ſumite fontis aquam.

Huic etiam ſententiæ adſtipulatur Virgil. dum *in 6. Aeneïdos*, Sedes Beatas per Sacerdotes tantum caſtos teneri meminit eo carmine.

Quique Sacerdotes caſti, dum vita manebat.

Conſiderandum etiam plurimum puto eſſe Religionem arctiſſimam, & in ſumma paupertate conſtitutam, quam ipſe admodum adoleſcens inſtituit, ad extremumque vitæ obitum conſtanter obſeruauit. In qua quidem Religione qui profecerint, cunctis hominibus meliores eſſe exiſtimat Auguſtinus, *vt habetur in c. in quantolibet 47. diſtin.* Quia cùm ex voto, & voluntatem, & poteſtatem Deo ſubiecerint, felicique neceſſitate ad bonum compellantur, plus cæteris non profitentibus, ſeu vouentibus mereri rectè iudicantur, *vt habetur*

P ij

1518. *per gloſ. & alios in clement. ſi dum: de reliq. & venerat. Sanct. per Archidiac. in c. ſi quis 1. q. 2. referentem B. Thom. 2. 2. q. 86. art. 6. & per Ricard. in 4. ſentent. diſt. 38. q. 6. art. 2.* 1518.

Sunt etiam in perfectiori gradu Religioſi Mendicantes quàm alij, & inter hos, qui arctiorem duriorémque vitam agunt, vt latè diffinit Auguſt. de Ancon. *in lib. de Eccleſiaſt. poteſt. q.* 103. *art.* 1. Vita namque & mores, ſanctos faciunt ſacerdotes, 40. *diſtinct. cap. Non nos, cum ſequentibus.* Propterea non immeritò Dionyſius *in libro de Eccleſiaſt. Hierarc.* Religioſos Deo famulantes perfectos homines appellat. Nam vt inquit Gregorius *in expoſitione numer. 6. cap.* Per votum paupertatis, res huius mundi exteriores Deo voluntariè offeruntur. Per votum continentiæ conculcatis omnibus huius ſæculi illecebris, & voluptatibus corpus Deo dedicatur. Per votum obedientiæ in holocauſtum anima, & propria voluntas traditur, quæ omnia veram perfectionem manifeſtè oſtendunt.

Charitas. Non prætereundam hominis Charitatem eſſe cenſeo, qua plurimum opere, & ſermone, in Deum ac proximum abundauit. Et propterea imperfectum ſcientiæ, abundantem charitatem in eo ſuppleuiſſe arbitror, *vt habetur in cap. niſi cum pridem de renunc.* quæ quantæ vis, & poteſtatis ſit nos docet Paulus Apoſtolus ſcribens ad Corinth. 1. *Cor.* 13. Qui vero proximum ſuum diligit, legem omnem adimplet, vt idem Apoſtolus ſcribit, *ad Roman. cap.* 13. *verſ.* 8. idem repetit *ad Galatas, cap.* 5. dum inquit, Omnis lex in vno ſermone adimpletur, Diliges proximum tuum ſicut teipſum.

Definitio Charitatis ex [S.] Proſpero Aquitanico. Hæc autem Charitas, vt ſcribit Proſper *libro de contemplatiua vita.* eſt recta voluntas, & ab omnibus terrenis, ac præſentibus prorſus auerſa, iuncta verò Deo inſeparabiliter, & vnita, igni quodam Spiritus ſancti, à quo eſt, & ad quem refertur, incenſa; inquinamenti omnis extranea, corruptionis neſcia, nulli vitio obnoxia, ſuper omnia, quæ carnaliter diliguntur, excelſa, affectionum omnium potentiſſima, diuinæ contemplationis auida, in omnibus ſemper inuicta, ſumma actionum bonarum, ſalus morum, finis cœleſtium præceptorum, mors criminum, vita virtutum, virtus pugnantium, palma victorum, anima ſanctarum mentium, cauſa meritorum bonorum, præmium perfectorum, ſine qua nullus Deo placuit, cum qua aliquis peccare non potuit, nec poterit, fructuoſa in pœnitentibus, læta in proficientibus, glorioſa in perſeuerantibus, victorioſa in martyribus, operoſa in omnibus omnino fidelibus. Hæc habentur *in cap. Charitas de Pœn. diſt.* 2. Quis ergo B. Franciſcum eſſe ſanctum dubitet, qui ex perfecta Charitate cuncta operatus, nihil niſi ſecundùm legem Dei, aut cogitauit, aut adimpleuit?

Humilitas. Quòd ſi in Canonizatione Sanctorum Humilitatem attendere voluerimus, profectò B. Franciſcum tanta humilitate præſtitiſſe quiſque comperiet, vt nec maior, nec vberior in homine, aut inueniri, aut optari poſſet; cùm Ordinem Minimorum inſtituerit; quo quidem (vt non tantum ex vi verbi, quam etiam ex re ipſa arguamus) nihil abiectius, nihil humilius dici poteſt.

Accedit quod fratrum ſuorum veſtes (dum eis auxilio cunctis in rebus eſſe ſtudet) ſæpiùs lauit, & mundauit, Et quoſcunque ſacerdotes, (licet ordinis ſui Generalis nuncuparetur) præferri ſibi ſemper voluit, vt verè minimus inter homines appareret.

Tres humilitatis gradus. Humilitatis autem tres ſunt gradus. Primus eſt ſubdere ſe maiori, & non præferre ſe æquali. Et hæc dicitur Humilitas ſufficiens, & neceſſaria.

Secundus eſt, ſubdere ſe æquali, & non præferre ſe minori, & hæc dicitur abundans.

Tertius eſt, ſubdere ſe minori, & hæc dicitur ſuperabundans, *vt habetur per Gloſſam fin. in clem. 1. de Religioſis domibus*, quæ multa ex recitatione Sanctorum Patrum in commendationem Humilitatis refert.

Neminem igitur dubitare arbitror, quin ſuperabundantem humilitatem obſeruauerit, cùm omnibus, etiam inferioribus, & ſubditis, vt ſupra dictum eſt, quaſi in omni rerum actione ſeſe ſubiecerit.

Cæterum

1518. Cæterum Gloſſa *ſuper verbo Pſaltery, Vide humilitatem. Pſalm.* 118. *dicit*, quod 1518.
nemo viuificatur niſi per humilitatem, quæ eſt caput omnium virtutum, quam refert Archidiac. *in cap. qui Epiſcop. 23. diſt.* Hanc potiſſimum nobis amplexandam reliquit D. N. Ieſus Chriſtus, qui humiliter, ac patienter multa pertulit à Iudæis, vt nos humilitatis, & patientiæ ex eo haberemus exemplum. Sicut memoriæ prodidit Cyprianus, *& refertur in cap. Dominus noſter 93. diſt.* Alibi verò dicit, Diſcite à me quia mitis ſum, & humilis corde. *Et refertur 2. q. 6. cap. qui ſcit.* Nec non humilitatem docens, dicit. Non veni miniſtrari, ſed miniſtrare, qui maior eſt veſtrum, ſit veſter miniſter. *Cap. Diaconi ſunt. 93. diſt.*

Præterea ſecundùm Pſalmographum. Reſpexit Deus in orationem humilium, & nón ſpreuit preces eorum, *pſal.* 101. Et *Eccleſiaſ.* 35. dicitur Oratio humiliantis ſe nubes penetrabit, & non diſcedet donec Altiſſimus aſpiciat.

Eis quoque maxima pollicetur Deus præmia. Nam *Matth.* 18. *cap.* dicitur. Quicumque ergo humiliauerit ſe ſicut paruulus iſte, hic eſt maior in regno cœlorum. Et per *Lucam* 7. *&* 18. *cap.* Qui ſe humiliat, exaltabitur. Per Petrum verò 1. *Petr.* 5. *verſ.* 5. Omnes inuicem humilitatem inſinuate, quia Deus ſuperbis reſiſtit, humilibus autem dat gratiam.

Poſtremò Caſſiodorus, *ſuper illud Pſalmi* 112. *Humilia reſpicit*, pulchrè ſcribit. Erubeſcant elati, vbi locum credunt habere ſuperbiam, cùm cœlum, & terram ab humilitate videant occupari. Piè igitur credendum eſt quod B. Franciſci (humilitatem ipſam, non autem ipſius ſimilitudinem, vt multi ſolent, amplexantis) iuſtis precibus, diuina Veritas nihil vnquam negauerit, & morienti ſedem in cœlo, iam toties ſe humiliantibus prouiſam proculdubio conceſſerit.

Quàm etiam Patiens, & Conſtans fuerit in omni vitæ actione ſatis ſuperque dictum eſt. Accedit quod cùm plenus fuerit feruenti charitate, neceſſe eſt, vt maxima vſus fuerit patientia. Nam iuxta Apoſtolum 1. *ad Corint.* 13. *capite*, Charitas patiens eſt, benigna eſt, non æmulatur, non agit perperam, omnia ſuſtinet, non quærit quæ ſua ſunt; omnia ſuffert, non inflatur, non eſt ambitioſa. In omnibus itaque ſemetipſum exhibuit ſicut Dei miniſtrum, in multa patientia, in tribulationibus, in neceſſitatibus, in vigiliis, in ieiuniis, & caſtitate, ſecundum eundem Apoſtolum 2. *ad Corinth. cap.* 6. Et iuxta eundem *ad Roman.* 12. Spiritu ſemper fuit feruens, Domino ſeruiens, ſpe gaudens, in tribulatione patiens, orationi inſiſtens, ac neceſſitatibus Sanctorum communicans, & patientia ſua animam ſuam poſſidens. Sciebat enim Patientiam eſſe admodum neceſſariam, ſecundùm Apoſtol. *ad Hebræos* 10. *cap.* quæ cauſatur à Charitate, nec perfectè haberi poteſt, ſine auxilio gratiæ diuinæ, vt plenè per *S. Thom.* 2. 2. *q.* 136. Præterea, inquit Liberius Papa *in c. ſuggeſtum* 7. *q.* 1. quod omnes, ſecundùm Apoſtolicam prædicationem 2. *ad Timoth.* 3. Qui volunt piè in Chriſto viuere, perſecutiones patientur. Hoc autem declarans latè Auguſtinus *in ſermone ad Lippum*, inquit, Chriſtus enim cùm noſtræ Religionis caput ſit, noſque eius membra ſimus debemus non ſolùm eum, ſed vitam eius cumulatiſſimè ſequi. Vita enim Chriſti reſperſa fuit anguſtiis plurimis, ſummâ paupertate circumdata. Ipſe verò à Scribis, & Phariſæis deriſus, tandem propter nos peccatores morti turpiſſimæ traditus. Vnde electos Dei varias perſecutiones pati neceſſe eſt. Omnes enim qui ad Paradiſum ire deſiderant, oportet tranſire per ignem, & aquam, ſiue fuerit Petrus Apoſtolus, cui datæ ſunt claues regni cœlorum, ſiue Paulus vas electionis, ſiue Ioannes, cui reuelata ſunt ſecreta cœleſtia, neceſſe eſt, vt omnes dicant per multas tribulationes oportet nos intrare Regnum Dei.

Patientia & Conſtantia.

Illud quoque maximum ſanctitatis illius teſtimonium præbet, quod Religionem ſuam (cuius moriens Summus erat Antiſtes) per plurimos annos ſumma cum ratione, & prudentia gubernauit. Nam qui honore præſtantior eſt, alios quoque auctoritate, & moribus excellere debet, vt ſcribit Simmachus Papa, *& habetur in c. viliſſimus.* 1. *q. p. & in c. miramur.* 51. *diſt.* Refert Leo Pontifex, quod non poteſt de eius prouectione dubitari, cui pro laboribus multis, pro

Religionis optimum regimen.

1518. moribus caſtis, pro actionibus ſtrenuis, certioris loci præmiũ debetur: Maximæ 1518.
profectò integritatis documentũ eſt, cum Prælatus ſuis verbo, & exemplo pro-
deſſe poteſt. Nam vt patet *Lucæ 6.* Qui non eximit trabem de oculo ſuo, non po-
teſt de oculo fratris ſui feſtucã eiicere. *Et habetur 3. q. 7. §. Porrò in fin. Et p. q. p. 2. c.*
Multi. Hinc rectè ſcribit Ambr. Quomodo criminoſus alios emendare poteſt,
cùm eadẽ quæ corrigit, ſe commiſiſſe cogitat? Nempe cùm de alio iudicaret, in
ſe ſtatim ferret ſententiam. *c. iudicet. 3. q. 7.* Non abs re propterea Gregor. 7.
Moralium, inquit. Quod nunquam purè maculam conſiderat oculus, quem
puluis grauat, & ſuperiectas ſordes tergere manus non valent, quæ lutum te-
nent. Vnde dicitur *Eccleſiaſtici* 14. Qui ſibi nequam eſt, cui alij erit bonus? Re-
ctè igitur exiſtimandum eſt, cùm ignarus litterarum Religionis ſuæ guber-
nacula prudenter tot annos tenuerit, quod ea, ob ſolam ſanctitatem, ac Re-
ligionis longam experientiam, quæ rerum omnium magiſtra eſt, *c. Qz. ſcit. de.*
elect. in 6. à Religioſis ſuis Sancto ſuadente Spiritu illi demandata fuerint?

Pietas. Ex his tandem omnibus, vt arbitror, abundè conſtat, cuncta, quæ in lau-
dem, & gloriam Confeſſorum, in hymnis diuinis decantat Eccleſia, ad Ca-
nonizationem B. Franciſci affluenter concurrere. Quis enim pietatem eius
non intelliget, cùm nemini nocere, omnibus autem prodeſſe ſemper ſtudue-
rit? Neminem eius opem, & auxilium fruſtra poſtulare vnquam permiſerit,
vt ex eius vitæ narratione euidenter apparet.

Pietas autem ipſa virtus eſt de ſe ſpecialis, *vt per S. Thomam 2. 2. q. 101. art. 3.*
Et eſt mater omnis boni operis, *vt dicitur in cap. Si quælibet 22. q. 2.* Qui verò
per opera pietatis ſe inſtituit, etiam præſentis vitæ ſubſidia, & æternæ clari-
tatis præmia à Deo percipit, ſecundùm Hieronym. *vt habetur in c. hoſpitalem 92.*
diſt. Vnde Apoſtolus ſcribens ad Timotheum ait 1. *Timot.* 4. Exerce te ipſum
ad pietatem, nam corporalis exercitatio ad modicum vtilis eſt, Pietas autem
eſt vtilis ad omnia, habens promiſſionem vitæ, quæ nunc eſt, & futuræ.

Deum quoque pietate, & clementia imitari nequaquam hominibus nega-
tum eſt, vt inquit Iuſtinianus *in l. Imperialis. C. de nuptiis, & in Aut. vt iudices ſine*
quoquo ſuffragio §. itaque col. 9.

Prudentia. Prudentem verò debere eſſe hominem ſicuti ſerpentem, & ſimplicem, ſicut
Columbam, docet diuina Veritas *Matthæi* 10. Serpentis prudentia eſt, diligen-
ter cauere à ſupplantantium inſidiis, non vi, non fraudi locum relinquere. *6.*
q. 1. c. ex merito. Sed Columbæ ſimplicitas eſt, nemini iniuriam inferre, nulli
dolos, aut inſidias parare: Sancti namque viri quæcunque agunt, in conſpe-
ctu Dei agunt. *c. verum de pœnit. diſt.* 1. Quis autem huiuſmodi naturalem ſa-
pientiam illi defuiſſe exiſtimet, qui Deum ex tota mente totoque animo ſem-
per coluerit, atque timuerit, & ab eo propterea amari dignus fuerit? Nam
Prouerb. c. 1. Timor Domini principium Sapientiæ. Et *Sapientiæ 8. c.* Neminem
diligit Deus niſi eum, qui cum ſapientia inhabitat,

Cæterum hominis Caſtitatem, & Pudicitiam, ac Humilitatem ſupra plenè
enarrauimus.

Sobrietas. Sobrietatem autem eius quis non admiretur, cùm nondum pubeſcens ſoli-
tudinem, & Eremum delegerit, & vitam non tantum à delicijs, ac huius ſæ-
culi voluptatibus intactam, ſed ferè ab omnibus, etiam ad corporis ſuſtenta-
tionem neceſſariis, abſtinentem, omni prorſus ætate obſeruauerit.

Modeſtia. Fuit enim proculdubio quietus, id eſt, modeſtus, & non percuſſor, cùm ex
eius ore nunquam verbum turpe exciderit, nunquam perturbati ſenſus, aut
inquietæ mentis, vlli apparuerit. Vnde *ad Philippenſes* 4. ſcribit Apoſtolus, Mo-
deſtia veſtra nota ſit omnibus. *Et habetur 45. diſt.* Liquidò igitur innoteſcere
omnibus poteſt, nihil in B. Franciſco deſiderari poſſe quod ad Sanctum, & im-
maculatum Confeſſorem pertineat.

Fama. Plurimum quoque adiuuari Canonizationem Sanctorum ex fama, omnes
rectè exiſtimant, quæ eſt, Illæſæ dignitatis ſtatus, legibus, ac moribus com-
probatus, vt ſcribit. Iuriſconſ. *in l. 1. de var. & extraord. cognitionibus.* Sed hoc
loco pro laude, & celebritate ſumitur, vt etiam apud *Vergil.* fama ſuper æthera
notus.

1518. notus. *Et alibi.* Sed famam extendere factis hoc virtutis opus. Quæ quidem fa- 1518.
ma, vt ſcribit Cicero in Rhetoricis, plerumque talis eſt, qualis verè eſt vita hominis. Ariſt. 7. *Ethic.* loquens de fama quæ incerta eſt, & fundamento caret, dicit, vt verbis eius vtar, quod fama, quam omnes famant, non omnino perit. Et de eadem loquens Auerroës *in libro de ſomno, & vigilia*, ait, famoſum dictum non eſt omnino falſum. Sed famæ, quæ de innocentia. & ſanctitate B. Franciſci, per Italiam, Galliam, Hiſpaniam, & Germaniam celebris, & ingens peruagata eſt, procul dubio credendum eſt; ea enim certos habet auctores, vt ex teſtibus euidenter conſtat, à perſonis etiam grauibus, & honeſtis originem traxit. Ad hæc certis rerum exemplis, & experimentis comprobatur. Plurimis quoque annis, & viuente B. Franciſco, & eo mortuo, magis, atque magis inualeſcens ſemper creuit, & in dies etiam augetur. Nam ſi tenemus illam opinionem, quod vbi agitur de probanda virtute hominis, ſola fama probat, *vt vult. Bald. in l. prouiden. c. de poſtulando, quem referunt, & ſequuntur Doct. in c. veniens de teſt. & in c. 1 de appellat.* conſtat quod fama maximè tot adiuta, & fulcita adminiculis, ſanctitatem, & innocentiam hominis probat, & præſertim vbi de nullius præiudicio tractatur, vt eſt materia Canonizationis, quemadmodũ firmat Ægid. *deciſ. 672. cũ duabus ſequent.* Nam in his, in quibus, de nullius præiudicio agitur, etiam fama plenè probat, vt in ſupradictis locis plenè habetur, ſed ſecundùm communem omnium ſententiam negari non poteſt, quin in hac re ſemiplenam ſaltem probationem faciat, *vt per Gloſ. in l. 3. §. l. Iulia de teſt. & per Bart. in l. de minore §. tormenta ff. de quaſt. & per Canoniſtas in d. c. veniens, & in c. 1.* Ergo clarè relinquitur, ex fama Canonizationem hominis plurimum adiuuari. Cuius quidem famæ, vt omnes curam habeamus, monemur *Eccleſiaſtici 41. cap.* dum dicitur, Curam habe de bono nomine, hoc enim magis permanebit tibi, quàm mille theſauri pretioſi, & magni; vitæ numerus dierum breuis, nomen autem bonum permanebit in æternum. Et *Prouerbiorum cap. 22.* ſcribitur. Melius eſt nomen bonum, quàm diuitiæ multæ.

Hanc etiam vt viri innocentes, & ſancti non ſpernant, eos monet Auguſtinus *in lib. de Bono viduitatis, & habetur in c. non ſunt audiendi* 11. *q.* 3. vbi conſcientiæ ſuæ teſtimonio tantum fruentes, & famæ vulgaris contemptores, impudentes, & crudeles appellat, cùm aliorum animas occidant, quoniam ſi nobis vita noſtra, aliis quoque fama neceſſaria eſt. Idem etiam repetit *in ſermone de communi vita Clericorum, & habetur in c. Nolo* 12. *q.* 1. Nec hoc loco quiſpiam exiſtimet, inanis gloriæ cupiditate, aut pernicioſa ambitione eos tentari, qui boni nominis curam habuerunt, cùm hoc ſine vlla criminis ſuſpicione vnicuique liceat, vt ſupra dictum eſt. Nam iuxta Apoſtolum *ad Rom.* 12 *verſ.* 17. Prouidenda ſunt bona, non ſolùm coram Deo, ſed etiam coram hominibus, *vt in d. cap. Nolo.* Et *Matth. 5. c.* Luceat lux veſtra coram hominibus. Hæc etiam cumulatiſſimè habentur, per Auguſtinum de Ancona *in tractatu de Eccleſiaſtica poteſtate q. 15. art. 3.*

Hæc autem quæ ſupra dicta ſunt, maximè adiuuantur, cùm plurimi magnitudinem diuini cultus affectantes. pro Canonizatione B Franciſci etiam, atque etiam inſtent. Nam licet aliàs ſolæ Religioſorum preces ad Canonizationes Sanctorum exaudiantur, quorum ipſi ordinem profeſſi fuerint, *vt legitur in c. venerabilis de teſt.* Attamen B. Franciſcum aſcribi Catalogo Sanctorum, non ſolum Religioſi, quorum ipſe Regulam inſtituit, ſed & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales nonnulli ſuppliciter poſtulant, ad quos non tantum fama hominis penetrauit, ſed ipſius ſanctitas, & innocentia eis clarè cognita, perſpectaque eſt; cùm B. Franciſci meritis ſuffragantibus, diuina benignitas eorum votis frequenter annuerit. Inſtant etiam populi, & Ciuitates quamplures, maximè apud quos Religionis ſuæ monaſteria, ſumptuoſo ſatis opere, extruxit, qui Sancti illius locupletiſſimum perhibent teſtimonium, cùm & viuentis, & mortui opem, & auxilium ſæpius ſenſerint, & in dies quoque experiantur.

A multis expoſtulata eſt Canonizatio S. Frãciſci de Paula.

Idem quoque ſummis precibus efflagitant multarum Ciuitatum Epiſcopi,

1518. qui de hominis ſanctitate, & innocentia certò edocti, iniuriam ſe Deo facere arbitrantur, ſi pro illius Canonizatione omnem operam ſuam, & diligentiam non impenderint, non immemores eius, quod ſcribit Hieronymus, quod Deo abominabilis eſt, qui ſanctum non ſanctum eſſe crediderit, *vt habetur in c. Si quis dixerit* 11. *q.* 3. 1518.

Id inſuper tota mente, omnique ſpiritu petit, ſummæ pietatis, & Religionis mulier Duciſſa Aloyſia, nunc Regis Galliarum mater, quæ æternæ beatitudini intendens, Deum ipſum in Sanctis ſuis collaudari, diuinum cultum augeri, populorum deuotionem, ac fidem in ſacris, piiſque operibus ampliari, & conſeruari vehementer exoptat.

Hæc autem omnia ex literis, apud acta fideliter deſcriptis, omnibus patent.

Quod ſi cuiuſcunque iuſta, ſeu honeſta petentis, preces adiuuandæ, exaudiendæque ſunt, quis tot populorum, Cardinalium, Epiſcoporum, Ducum, & Religioſorum tam pio, ſanctoque deſiderio, etiam non rogatus ſponté non annueret? Maximè cùm iuxta Lucam *in Euangelio* 11. *cap.* diuina Veritas nos moneat, quod nobis iuſta petentibus aſſentiet, dum inquit; Quis ex vobis petenti panem lapidem porriget, aut piſcem petenti dabit ſerpentem? Et deinde, Petite, & accipietis, pulſate, & aperietur vobis, omni enim petenti dabitur, & pulſanti aperietur. Quod etiam Paulus *ad Ephe. ſ. c.* 8. docet, inquiens, In oratione, & obſecratione petitiones veſtræ innoteſcant apud Deum. Et 2. *ad Timoth. c.* 4. Inſta opportunè, importunè, *quod habetur* 43. *diſt. c. ſi Rector ad fin. & aliàs.* Importuna oratio, opportuna impetrat *de pœnit. diſt.* 1. *c. Importuna.* Exemplo igitur D. N. Ieſu Chriſti tu quoque, Pater Beatiſſime, cuius vices hoc in ſæculo, eo adiuuante, geris, horum omnium ſupplicantium ſanctas, & pias preces libenti animo exaudies.

Quòd ſi æquus rerum iudex, ac cuncta circumſpiciens, diligenter, & perpendere, & rimari voluerit, quæ ad Canonizationem Sanctorum vel à Theologis, vel Canoniſtis requiruntur; Illa omnia ad referendum B. Franciſc. inter Sanctos, quadam veluti conſpiratione conuenire profectò comperiet.

Innocentius igitur *in cap.* 1. *de reliq. & venerat. Sanct* quem Ioan. Andreas & alij ſequuntur, ſatis eſſe exiſtimat ſi canonizando illa ſuppeditent, de quibus habetur *Eccleſiaſtici cap.* 44. vbi dicitur. Laudemus viros glorioſos, & parentes noſtros in generatione ſua. Multam gloriam fecit Dominus, magnificentia ſua à ſæculo. Quæ omnia idem Innocentius interpretando, ita proſequitur. Laudemus viros glorioſos, apertè docet, quod canonizati erant, alioquin non mandaretur Eccleſiæ, quod eos laudaret, ſed dum ſubdit; Parentes noſtros, oſtendit quod nulli pro ſanctis habendi ſunt, niſi fidem habeant. Soli enim parentes eorum, qui erant Iudæi, & penes quos tantum tunc erat fides, canonizandi erant. Ex eo autem quod ſubſequitur. Multam gloriam fecit Dominus, videlicet, cùm eis apparet, minimè ſufficere, quod ſemel fuerint glorioſi, imò oportere, quod multis in rebus, & quàm ſæpiſſimè, vita illorum gloria illuſtrata fuerit. Poſtremò dum dicit; Magnificentia ſua, id eſt, ſua magna potentia, oſtendit quod exempla vitæ, & miracula, ea eſſe debent, quæ naturæ vires, & potentiam excedant. Secundùm hanc igitur auctoritatem Eccleſiaſtici, quatuor tantum requiri videntur, videlicet. Fides, vitæ, & morum exempla, miraculorum frequentia, ac multitudo. Poſtremò quod miracula ipſa ſupra naturam ſint Cuncta autem hæc abundè, copioſéque in B. Franciſco reperiuntur. Nam ex legitimis, & chriſtianis parentibus naſcens, ſecundùm Chriſti fidem, ac Religionem baptizatus, ac educatus fuit.

Quæ ſint neceſſaria adſ Canonizationem Sanctorum.

Quatuor requiruntur ad Canonizationem Sancti.

Præterea, vt inquit, Hoſtienſis *in ſumma, de Presbytero non baptizato* § *fin.* Si de hominis baptiſmo plenè conſtare non poteſt, probaretur tamen quod ex Chriſtianis parentibus eſſet natus, & inter Chriſti fideles aſſiduè verſans, iuxta eos vitam ageret, ſecundùm Chriſtianorum conſuetudinem, & ritum, proculdubio baptizatus præſumeretur.

Illud quoque non omittam, quod ſi ardenti charitate, vt ſupra dictum eſt, maximè flagrauerit, rectaque fide plurimum abundauerit, neceſſe eſt, vt Auguſt.

1518. guſt. teſtimonio *in l.b de Doctr. Chriſt. cap. 7. viar.* Dum inquit, Fide titubante 1518. langueſcit Charitas: nam à fide ſi quis ceciderit, à charitate neceſſe eſt vt cadat.

De excellentia verò vitæ, & morum, ſatis ſuperque dictum eſt.

Miracula autem naturam ipſam ſuperantia, eorumque immenſa multitudo, quibus & viuens, & mortuus continuò claruit, licet omnibus notiſſima ſint, ita fideliter apud acta patent, vt ſuperuacaneum ſit illa hoc loco recenſere.

Vltra hæc requirunt etiam Sacri Doctores, quod Canonizatio ipſa nequaquam feſtinetur, ſed quod in menſes, aut etiam annos, ſi res fortè exiget, Summus Pontifex illam differat. Mouentur autem verbis Apoſtoli 1. *ad Timoth. cap. 5. verſ. 22.* dicentis, Manus citò nemini impoſueris. Ex quibus quidem verbis *in c. quid eſt Manus 78. diſtinct.* interdicitur, Ne ante examinis legitimum tempus aliquid agatur. Vnde Leo Pontifex *in c. miramur. 61. diſtinct.* monet; Niſi legitimi temporis ſpatiis intercurrentibus cœleſtes dignitates, diuinaque munera minus rectè diſpenſari. Mora quippe ipſa prudenter interponitur, vt ex ea meritò cognoſci poſſit, An ſupplicationes, quæ pro Canonizatione intercedunt, à Deo naſcantur. Quia ſi ex humano tantum deſiderio procederent, longum tempus eas facilè interrumperet. Nam vt habetur *Act. Apoſtol. c. 1. ad fin.* Omne conſilium, quod ex hominibus eſt, aut opus, temporum mora neceſſariò diſſoluitur. Si vero ex Deo eſt reſolui non poteſt, quia Deo repugnari non poteſt.

Lentè feſtinandum in Canonizatione Sanctorum facienda.

Prætereà cùm ſub veſtimentis ouium multi lupi rapaces inter homines appareant, & in nomine Domini, etiam Dæmonia eiiciant, quibus tamen, vt nefariis, & improbis, iuxta *Matth. 7. cap.* per diuinam maieſtatem dicetur. Neſcio vos, *& habetur 1. q. 1. C. Prophetauit.* Cùm prophetare, miracula facere, vt ſcribit ibidem Hieronymus, non ex meritis operantium, ſed ob ſolam diuinæ gratiæ inuocationem, & vtilitatem eorum qui vident, vel audiunt, interdum procedat, quod latiùs proſequitur Auguſtin. *in quæſt. 87. & habetur 1. q. p. c. Teneamus.* Profectò ne aut ex fictis, & ſimulatis virtutum operibus, aut ex ſignis, non ex iuſtitia operantium procedendo, quiſpiam decipiatur, vel illudatur, tempus ipſum cunctos illuſtrauit. Quod etiam Menandri teſtimonio edocemur, dum ſapienter inquit. Ducit ad lucem veritatem tempus. In eandem quoque ſententiam ſcribit Sophocles in Aiace. Omnia longum, & innumerabile tempus producit in lucem occulta. Et in Oedipode. Tempus, iuſtum virum oſtendit ſolum.

His omnibus conſentit etiam Iuſtinianus inquiens, *in Aut. de reſtit. & ea quæ parit. §. 1.* quod tempus conſueuit ferè omnia mortalibus oſtendere.

Nonnullis etiam aliis rationibus, quas breuitatis gratia omitto, non ſubitò expediendam eſſe Canonizationem oſtendunt, Auguſt. de Ancon. *in tract. de Eccleſiaſt. poteſt. quæſt. 16. art. 2.* Et Archiepiſcopus Florent. *in 2. par. 3. part. ſum. ſub rubric. de Stat. Pontif. dum tractat. de poteſtate Papæ.*

Quanto autem tempore expectandum ſit, cùm ſtatutum non reperiatur, Summi Pontificis arbitrio relinquitur. *arg. l. 1. de iur. delib. & eorum quæ hab. ntur in c. in cauſis de offic. deleg.* Qui rei qualitate, perſonarumque conditione inſpecta, rebuſque omnibus diligenter conſideratis, negotium ipſum diffiniet.

Verùm ſuper Canonizatione, de qua agitur, diutiùs cunctandum eſſe non arbitror, cùm in ea, iam annis quatuor, ſumma ope, ſummoque ſtudio, ad perquirendam, indagandamque veritatem elaboratum ſit, quæ plurimis validiſque argumentis, & variarum rerum claris probationibus manifeſtata, firmioribus, certioribuſque documentis, nequaquam eget.

Poſtremo non omittendum eſt, quod ſecundùm Theologos & Canoniſtas, demum canonizandus eſt, qui in ſingulis virtutibus excellit, quod ita intelligendum eſt, vt rectè exiſtimat Collec. *in c. 1. de reliq. & vener. S [illegible].* ſi in cunctis ipſius virtutibus exercere ſe potuit. Nam Eremitis, & Anachoritis ſanctis, corona ab Eccleſia donatur, *vt 2. quæſt. 7. c. Sancta quoque Ruſticitas.* Qui tamen propter ſolitudinem, & Eremum, Charitatis opera in alios effundere non po-

1518. fuerunt, nec etiam patientiam in perſecutione propter Deum habuiſſe pro- 1518.
bari poſſunt, cùm malorum hominum vexationes, & moleſtias paſſi non fuerint. Idem quoque probatur in Religioſis Clauſtralibus, & Monialibus, quibus opera Iuſtitiæ facere, eleemoſynas indigentibus dare, nequaquam conceſſum fuit, & tamen ſanctitatis præmia conſequuntur, *vt patet in c. vidua 20. quæſt. 1. & in c. Sanctimonialis, & habetur in cap. Ioannes de Regularibus.* Si igitur quæ ad Canonizationem Sanctorum pertinent, ea, vel ſecundùm Theologos, & Canoniſtas, vel ſecundùm conſuetudinem hactenus obſeruatam diligenter conſideremus, profectò Canonizationi de qua agitur, nihil penitus deficere, ſed omnia ſuperabundare facilè comperiemus.

Quid ſit miraculum. Verùm, quia vt ſupra commemorauimus, miracula ad Canonizationem Sanctorum, maximè Confeſſorum, ſunt neceſſaria, videndum eſſet quid ſit Miraculum, & quot requirantur, vt miraculum dici poſſit. Quæ cùm plenè recitentur per *gloſ. & Doct. in c. 1. de reliq. & vener. Sanct. lib. 6. per Doctores in c. 1. eod. titulo in antiqu. per Archidiaconum 26. q. 5. cap. Nec mirum. & c. Teneamus. p. q. 1.* de his hoc loco dicendum eſſe non arbitror, cùm omnibus pateant. Illud tamen non omitto, quod licet Doctores velint, quod Miraculum ſit contra naturam, quod probatur *in c. cum Marte. ver. contingit igitur accidentia, de celebr. Miſſ.* & ibi notat Abb. quod illud eſt propriè miraculum, quod eſt contra naturam. Tamen S. Thom. *in tract. de fide cath. in c. Totius ordo. ad fin.* ex multis concludit, quod de ſubſtantia miraculi non eſt, vt ſit contra naturam.

Qua ratione debeant probari miracula. Sed ante omnia ſciendum eſt, quomodo miraculum probetur. Qua quidem in re, Bald. *in l. ſolam §. de teſt.* quærit, An teſtes ſuper miraculis non interrogati debeant reddere rationem dicti ſui, & non determinat. Ioann. verò Monaci. Ioan. Andr. & Gemin. *in c. 1. de confeſſ. lib. 6.* affirmant quod miracula directè probari non poſſunt. Sed per indirectum, ſiue miraculum fuerit in facto, ſiue in modo faciendi. Vtriuſque autem exempla ſubiiciunt. Nam ſi illuminetur cæcus, vel ſuſcitetur mortuus, cùm à priuatione ad habitum non detur ſecundùm naturam regreſſus, dicitur miraculum in facto, In modo autem faciendi, narrant ſi febricitantes, vel alio morbo laborantes, licet ſecundùm naturam, & artem adhibitis remediis, & intercedentibus temporum ſpatiis ſanari potuiſſent, ſi tamen ex inuocatione Dei, vel Sancti alicuius ſubito ſanati fuiſſent, vel etiam ex interuallo, vt infra ſubiiciam, non adhibita tamen communi hominum cura, miraculum probaretur, vt etiam firmat Archidiac. *in c. Nec mirum 26. q. 5.* Et quemadmodum circa vtrumque exemplum non cadat, niſi indirecta probatio, latiùs ipſi proſequuntur, quorum rationes, breuitatis gratia omitto, ne vltra quàm par ſit prolixior videar. Bartol. verò *in tract. de teſtib. in verb. qualitas.* docens quid ſit miraculum, & quomodo probari debeat in Canonizatione Sanctorum, concludit, quod vbicunque vires humanæ, & ipſius naturæ exceduntur, ſiue in ſubiecto, ſiue in modo faciendi ſemper clarè probatur miraculum, & vbicunque teſtis concludit, quod ad inuocationes alicuius, vel votis ad Deum emiſſis, illa facta ſunt, probatur animam illius eſſe beatam, Beatorumque ſedes obtinere.

Videndum eſt etiam cùm multa ex miraculis, de quibus agitur, per teſtes ſingulares probentur, verum in probandis miraculis teſtes ſingulares ſufficiant, quorum alter de vno, alter de alio deponat, & ſic de diuerſis miraculis atteſtantur, in quo quidem articulo, Archidiac. *in cap. Nec mirum 26. q. 5.* allegans Vinc. *in c. venerab. de teſt.* tenet quod non. Idem refert, & ſequitur Ant. *in c. Cùm oporteat in 6. col. in 9. q. de accuſ.* Dominus Maria *in cap. Qualiter, & quando el. 2. de Accuſat.* Dominus quoque Felin. *in C. Licet ex quadam in pen. col. de teſt.* cum eis tranſit. Idem tenent Moder. Mediol. *repeten. in l. Admonendi in 92. col. §. de iuretur.* refert & ſequitur D. Alex. hæc dicta Archid. Vinc. & D. Ant. *conſ. 72. in 2. col. & conſil. 100. in 5. col. in primo vol.* Sed tenendum eſt contrarium, quod rationibus, & auctoritatibus oſtenditur. Nam circumſpecta etiam illa opinione, qua vtimur, quod vbi agitur de probando aliquo, quod habet temporis continuationem, & actuum multiplicationem, quod ſingularitas teſtium

1518. ſtium non nocet, vt eſt in probanda iuriſdictione, vel hæreſi quæ continuata eſt, in qua vnus deponit quod audiuit dicentem, non credo in Chriſtum; Alius dicit audiuiſſe dicentem non eſſe natum ex Virgine. Alius etiam dicit, audiuiſſe dicentem, non credere Reſurrectionem. Nam iſti teſtes, cum in ipſam hæreſim concludant, & in eundem finem conueniant, ſunt conteſtes, licet in cauſis ſcientiæ ſint diuerſi, vt per Bart. *in c. cùm omnes de Conſtit. in l. 1. §. Qui numero tutellarum in l. Actor in 3. col. de probat. per gloſſ. in l. Hoc carmen §. fin. de teſt.* poſt Innoc. *in c. Licet ex quadam, de teſt.* vbi multa per Felin. in hanc ſententiam recitantur. Quæ opinio ſi tenetur (quam amplectitur etiam in hæreſi D. Alex. ſibi contrarius, *conſ. 141. in 2. col. in 1. vol.*) extra omne dubium eſt, quod in probatione miraculorum teſtes ſingulares admittuntur, cùm agatur de facto, quod habet continuationem temporis, & actuum multiplicationem, vt ex ſe patet. 1518.

Anteſtis ſingularis faciat fidẽ, in materia Canonizationis.

Sed omiſſo ſupradicto fundamento, quod ſupraſcripti Doctores non admittunt, inhærentes regulæ, quod duo teſtes, &c. dicitur, quod opinio contraria probatur clariſſimo fundamento. Quia vbi agitur de aliquo probando, & non agitur de præiudicio alterius, vt ſi agatur, quod Eccleſia ſit conſecrata, vel quod aliquis ſit baptizatus, ſtatur dicto vnius teſtis. *Gloſſa eſt in c. Nuper. & in c. Licet ex vniuerſis de teſtib. concord. de quibus per Felin. cap. veniens. p. in penult. col. de teſt. poſt D. Ant. ibid. & Specul. in tit. de teſtib. § Reſtat. verſ. Hoc tamen fallit in 9. fallentia.* Ergo clarè conſtat, quod idem eſt in probatione miraculorum, quia actus iſte inſpecta ſui natura nemini præiudicat, vt firmat Ægid. *in ſ. 672. cum duabus ſequen.* & hoc fundamentum omnem tollit difficultatem.

Accedat quod dictum vnius notabilis viri inducit iuſtam credulitatem, vt per Gloſ. *in l. Titio fundum §. de cond.* & de qua ibi multum commendat Bald. cum multis, quæ ad exhortationem illius Gloſ. recitantur per Felin. *in c. Cùm contingat de reſcript.* Cùm ergo hîc plurimi notabiles viri deponant de miraculis in eorum perſona, vel filiorum contingentibus, iuſtiſſimè illa credemus, maximè cùm contrarium nemo dicat.

Corroborauerunt prædicta, ex doctrina Paul. de Caſtro *in l. Seruos §. de teſt.* quod vbicumque homo liber deponit de facto proprio, facit plenam probationem, Idem dicit *in l. Quicunque §. de ſer. fugit.* Et ita hæc doctrina conſulendo ſæpè vſus eſt *in conſ. 329. incipien. viſa pet. 1. in 1. col. & in conſ. 68. incipien. viſis act.* Et licet hoc dictum ab aliquibus impugnetur, tamen in caſu noſtro indubiè tenendum eſt per ſupradicta.

Suadentur etiam quæ dicta ſunt ex eo, quia multa miracula per conteſtes probantur, & vltra hæc, per infinitum teſtium numerum pleniſſimè probata eſt fama de miraculis per eum factis, & quæ eo viuente, & poſt mortem illius ſemper creuit.

Fama autem vbi agitur de probanda hominum virtute, ſola probat, vt inquit Bald. *in l. Prouiden. per illum tex. C. de poſtul.* Item vbi agitur de cauſis leuis præiudicij, plenè probat, vt per Bart. *in l. de minore. §. tormenta in vlt. col. ff. de quæſtion. in l. Si conſtant. in 1. 3. q. ff. 50. gloſſ. & Doctor. in l. vbi adhuc. C. de vi dot. Can. in c. veniens 1. de teſtib. & in c. 1. de app.* quantò ergo magis per famam miracula probantur, vbi de nullius præiudicio agitur?

Vltimò. Communis eſt opinio, quod fama cum vno teſte plenè probat, *vt per gloſſ. 4. q. 3. §. Sæpè. Et in c. veniens primo de appell. Et per Doct. ibi, & in d. cap. veniens.*

Fama cum vno teſte probat.

Ergo ex ſupradictis clarè conſtat, vel per ſingulares teſtes, vel per ſolam famam, vel ſaltem per famam vnà cum teſtibus, miracula de quibus agitur plenè probari.

Non omitto quod dictum Vinc. *in c. venerabili de teſt.* in ſpecie damnat Collect. & Ægidij Doctoris antiqui *in c. 1. de reliq. & vener. ſanct.* Hinc eſt quod ſi caſu contingit, ſemper obtentum eſt, quod ſingulares teſtes probent, prout latè oſtendit ſolemnis Doctor Franc. Paninus fuiſſe obſeruatum in Canonizatione SS. Bonauenturæ & Leopaldi in tract. de Canoniz. Sanct. prope finem.

1518. Dubitabunt forſan etiam nonnulli, an illa miraculis iure aſcribantur, quæ non ſtatim facta fuiſſe teſtes perhibent, cùm ſecundùm eos, alij non ſine tormentis, & doloribus, alij non ſine naturæ auxilio, & diebus non paucis interuenientibus ſanitatem demum obtinuerint. Sed profectò in his nequaquam dubitandum eſt, cùm ſpatium temporis, miraculorum virtutem non impediat. Nam vt dicit Gloſ. *Matth. 8. cap.* loquens de Chriſto, quam verbis tantum ſtatim curare poterat, paulatim ſanat, humanæ cæcitatis magnitudidem oſtendens, quæ vix, & quaſi per gradus ad lucem redit. Multis quoque citatis diuinarum literarum teſtimoniis idem atteſtantur Archid. *in d. cap. Nec mirum 26. q. 5.* quem Ioannes Andreas, & alij referunt, & ſequuntur *in d. cap. de reliq. & venerat. Sanctor. in 6.* 1518.

Quod autem contra rationem ſubſtantiamue miraculi non ſit, ſi in liberatione alicuius, dolor etiam maximus interueniat, patet *Marci 9. cap.* dum dicitur de dæmone. Et clamans, & multum diſcerpens exiuit ab eo, qui factus eſt ſicut mortuus. Nempe ergo fateri oportet, grauiſſimis agitatum fuiſſe tormentis, & doloribus, vt cunctis mortuus videretur. Hoc quoque SS. Patrum variis exemplis comprobat Archid. in locis ſupradictis.

Minimè etiam Miraculorum poteſtati aduerſatur, ſi in eis operandis naturæ auxilium intercesſiſſe videatur, vt conſtat 4. *Reg. c. 5.* de Eliſeo qui miſit Naaman Principem militiæ Regis Syriæ leproſum ad lauandum ſe ſepties in Iordane, vt legitur etiam *Ioannis 9 cap.* quòd Chriſtus liniuit oculos cæci nati ex luto quod ex ſputo confecerat. Alios etiam miſit ad Natatoriam Siloë.

Illud poſtremò prætereundum non eſt, quod ad hoc, vt miraculi virtus ſubſiſtat ſatis eſt, ſi reſtituta ſanitas veriſimiliter videbatur duratura licet ex ſanati culpa ſuperueniente, aut diuina diſpoſitione, momentanea fuerit, vt de Petronilla legitur, quæ à B. Petro eius Patre tantum, vt diſcumbentibus miniſtraret ſanata eſt.

Hæc autem omnia poſſem comprobare variis auctoritatibus, & ſacrarum literarum diuerſis documentis. Sed quia Canonizationi de qua agitur, neceſſaria eſſe non exiſtimo, propterea iure omittenda eſſe cenſui.

Et hæc quidem apud Pontificem *Simonetta* perorauit, incertum maiori fructu ad comparandum ſibi nomen, aut ad rem quam petebat impetrandam, ſed hæc in annum ſequentem dilata eſt.

Indulgent à Leone X. 4. Calendis Iulij Pontifex Eccleſiam noſtram *Sanctiſſimæ Trinitatis* in Vrbe liberali admodùm & pia Indulgentiarum erogatione donauit, vt qui ſingulis per Quadrageſimam Dominicis diebus, & quatuor per annum ſolemnioribus feſtiuitatibus atque ipſo Sanctiſſimæ Trinitatis die in Eccleſia tertiò Dominicam Orationem & Salutationem Angelicam recitarent plenariam ſeu totius pœnæ relaxationem, qui à media Quadrageſima ad Octauam Paſchæ Indulgentias prætereà factas Eccleſiæ S. Mariæ de populo, qui denique ſingulis per annum Dominicis diebus relaxationis triginta annos ac totidem quadragenas, ſi hoc ipſum præſtarent, conſequerentur: poteſtatem inſuper eâ de cauſâ faciens Correctori præficiendi confeſſionibus audiendis cùm ſuos, tùm externos quoſlibet, qui à caſibus etiam Apoſtolicæ Sedi reſeruatis abſoluere poſſent. Deinceps verò, cùm Indulgentiam, tùm facultatem illam ad omnes Eccleſias Ordinis pertinere declarauit, quod ſucceſſores, vt ſuo tempore dicemus, probauerunt. Diplomati Pontificio eſt initium, *Eximiæ deuotionis affectus, quem ad Sacroſanctam Eccleſiæ, &c.* Atque huius rei gratiam ſunt qui *Cerdonio* acceptam referant, alij ſunt qui *Binetto*. & certè huius magna fuit apud Pontificem autoritas. neutrius tamen litteræ Pontificis meminerunt, petiit fortè *Cerdonius* quod *Binetus* accepit.

Priuileg. Apoſtol. 5. At verò Pontifex qui munificam manum exporrexerat, vt opus fuit præbuit adiutricem aduerſus nonnullos Parochialium Eccleſiarum Rectores illarumque Vicarios ac in ipſis perpetuo beneficiatos, qui (vt ſunt eius Bullæ verba) auaritiæ cupiditate obcæcati, noſtros ad quartam funeralium portionem ſibi ſoluendam variis vexationibus adigebant aut adigere conabantur, eoſque

1518. eóſque qui ſepulturam apud nos elegerant à ſuo propoſito deducebant, aut in eorum vltimâ voluntate exequendâ remoram & quoduis aliud impedimentum obiiciebant, per ſe, Clericos ſuos aut etiam laicos, quos omnes nullâ ſtatus, conditionis, præeminentiæ exceptione, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnâ, per Sedis Apoſtolicæ Commiſſarios, comprimendos mandat, decernitque noſtros ex ſuo ac Deceſſorum beneficio, ab omni oblatione, decima, &c. fuiſſe, eſſe, ac fore liberos, &c. Litteræ Pontif. dat. *Viterbij* die XXVII. menſis Septembris ad inſtantiam *R. P. Franciſci de Trano* Calabriæ Prouincialis. Vide inſuper de aliis litteris Apoſtolicis ad ann. 1521. & ſup. ad an. 1506. 1518.

6. Fiebant hæc in Vrbe, cùm alibi non minor ſollicitudo noſtros teneret Ordinis pro ſua parte amplificandi. Tria igitur hoc anno Cœnobia, per Hiſpanorum atque Italorum diligentiam, Ordini acceſſerunt. Primùm fuit *Granatenſe*, in quod noſtri ſubierunt die VII. menſis Septembris. Factum id beneficio nobilium ciuium & induſtria *Martialis de Vicinis* ſecundùm per Hiſpaniam Prouincialis, atque pro conſilio *Magni Conſalui*, quod, antè tres annos ſuperueniens fatum, interuerterat. Eius tamen memoriâ religioſè colunt noſtri, qui eius imaginem eâ de causâ (niſi fallor) aſſeruant. Situs illi eſt ad Orientem ciuitatis, qua parte frons illi obuerſa, poſtrema verò parte in *Montem Sanctum* protenditur: ad læuam ea vrbis Regio, quæ à Mauris *Albambra* dicta eſt, in altiori colle poſita, firma & mirabili Arce munita, proſpectuque iucundiſſima viſitur, atque præterfluens fluuius *Darrus* ſiue *Daurus*, quaſi dans aurum, quod ſcilicet in eo quamoptimum legitur: ad dextram Vrbis regio altera, quæ duos amplectitur colles admirandâ ædium frequentiâ cultos, nomen illi vulgò *Albaycin*, ſiue vt alij legunt, *Alueyſin*, incomperta mihi ſignificatione. Duo tantum ab expulſis Mauris monaſteria fuerant inſtituta; vnum S. Hieronymi, alterum Ordinis Dominicani nomine ſanctæ Crucis, cùm tertium hoc ædificari cœpit. Opus totum firmum eſt atque ſplendidum, ſed Eccleſia ſuprà reliquam ſtructuram prorſus eſt mirabilis, vt Hiſpani tradunt. Et quidem ampliſſima illa eſt & ſacellis pluribus perornata, quibus ad magnificentiam nihil deeſt. Maius, fundatum (vt loquimur) à Nobil. & Cl. viro *Gaſpare Maldonato Salazario*, Equite, vno è viginti quatuor vrbis Granatæ, atque ab Illuſtri coniuge *Maria Xaramillia*, cuius mater primariæ Fundatricis nomen acceperat. Ad maius vtrinque duo, multis nominibus illuſtria, tum maximè quod læuam verſùs eſt. Opus quidem Licentiati *Garciæ Piſa* à ſecretioribus Regni conſiliis, cuius familia inter Granatenſes primaria & maximè nobilis; quam ætate noſtra ducebat *Antonius à Corduba* Comes *Saluaterræ*, ſed operi præſtat ſacrum pignus quo gaudet ab anno 1550. illud eſt *B. Ioannis à Deo* mortales exuuiæ, quæ illic conditæ magna religione ſeruantur. Monaſterio titulus eſt *S. Mariæ de Victoriâ* qui reliquis in Hiſpaniâ frequentiſſimus eſt, ſed huic omnium maximè accommodatus, cum *Granata* ſummum & vltimum victoriæ de Mauris, quam homines noſtri nunciauerant, præmium fuerit. Ipſa verò eſt vrbs *Bætica* ampliſſima, quatuor regionibus quaſi totidem vrbibus conſtans, quas optimè deſcripſit Merula, condita fuit apud *Illiberim* vrbem exciſam, vnde illi à quibuſdam factum idem nomen, & reuerâ *Illiberis* noua non temerè dici poteſt, Regni Granatenſis caput & ſedes regia Mauris imperantibus, poſtquàm ab Hiſpanis recepta dignitate Archiepiſcopali ab *Alexandro* VI. donata eſt, inſtitutâ etiam Academia, & Conuentu Iuridico, qui totius *Hiſpaniæ* ſecundus habetur. *Granata* peculiari nomine dicitur ea pars ſiue regio, quæ loca decliuia & valles occupat, vbi templum illud longè maximum quod à ſumptuoſo & mirabili opere non parùm apud autores celebratur. *Hiſpali* à *Granatâ* in Ortum XXXVI. leucis poſita eſt. Iconem delineauit Brunius in Theatro ciuitatum lib. 1 tab. IIII. Nec illud porrò eſt à nobis prætereundum *R. P. Matthæum Valles* non inutiliter allaboraſſe, vt Cœnobij opus perficeretur & ornaretur. Hic ex Aduocato fiſci apud Granatenſes, inſtitutum noſtrum amplexus, magna doctrinæ gloria excelluit. Conſulebatur ab omnibus tanquam aliquod oraculum cœlo lapſum, vt reuerâ nemo Iuris cognitione totâ Hiſpaniâ celebrior habebatur. Reliquit

Conuentus Granatæ.

Albambra.

Albaycin.

De Salazar Xamarillo

Nomen eſt Magiſtratus.

Piſa.

De Cordoua. De Saluaterra.

1550.

Granata.

1518. Bibliothecam optimis libris inſtructam quam in magno pretio Iureconſulti habent. 1518.

Conuentus Beluederij. 7. Secundum nobis Cœnobium, apud Italos in *Calabriâ*, inſtitutum eſt, operâ *R. P. Bernardi à S. Agathâ* cùm eam Prouinciam *R. P. Franciſcus de Trano* adminiſtraret. Locus eſt mari proximus, non procul ſeſquimilliari diſtans, cui à proſpectu nomen, vt Merulæ placet *Beluederium*, è noſtris quidam *Pulchrum-viſum* dicere maluerunt, *Blanda* veteribus fuit, vt colligit Barrius, quod nomen videtur commodius, octo eſt paſſuum millibus ab *Adamatto*, cuius in agro ſaccharum prouenit, à *Boniſacio* milliario-ſemi, Diœceſis *S. Marci*, de qua olim meminimus, ſub ditione Principis *Beſidiarum*: eius loci incolæ magnis votis homines noſtros depoſcebant, ſed multa per tempus inciderant quæ conſilium illud ſuum atque voluntatem diſſoluerant, nunc demùm verò, agente *Bernardo* noſtro, & ciuibus vltrò citroque inuitantibus, illuc noſtri migrauerunt, quibus liberaliter eſt prouiſum de rebus ad vitam neceſſariis, ædificatumque cum Eccleſiâ domicilium titulo *Ieſu-Mariæ*, quod hoc anno, ad diem XIII. menſis Octobris incolere cœperunt In vicino eſt *Boniſacium*, nec procul *Beſidiæ*, caput illius regionis, quibus locis cùm ſint Cœnobia noſtris erecta, neque tamen de tempore conſtet quo id factum eſt, opportunè incidit dum ita fert locorum propinquitas, vt de iis verbum faciamus. Beluedere. Diamanti. Bonifato. S. Marco. Biſignano.

Conuentus Bonifacij. 8. *Boniſacium* latinis antiquioribus *Hyela* eſt, milliario & ſemi aut duobus ſiue quatuor etiam paſſuum millibus (ita variant autores) ſuprà *Blandam*, in Ortum, tam paruo certè interuallo, vt eadem debeat notitiâ cenſeri. Eo loco erat oriundus quidam ouium paſtor nomine *Ioannes*, vir innocens & Chriſtianæ ſimplicitatis, verſabatur fortè in agro inuigilans gregi, cùm derepentè prolapſa cœlo & humana ſpecie auguſtior & excelſior Virgo, nec opinanti aſtitit, magiſtratum adiret imperans, ſuoque nomine denunciaret templum *B. Virginis Lauretanæ* titulo, ſibi conſtrueret; nec mora, ille quod iuſſus fuerat exequitur, ſed verba hominis parùm ſani viſa ſunt, quæ viſo niterentur; riſum ille tam æquo animo atque viſum pertulit: redierat igitur ad gregem, cumque in arborem fortaſſis aſcendiſſet, caſu in terram alliſus caput grauiter offendit, recurrit prior illa ſpecies, & ſibi hæc verba fieri bonus paſtor audiuit, Abi, conueni magiſtratum, & quod primùm dederam in mandatis id ſecundùm proloquere, nec dubita, euentu non fruſtraberis, in fidem enim dictorum vulnus quod accepiſti ex tempore coïbit in cicatricem. Dictum factum, atque miraculo commoti ciues manum operi diligenter admouent, ſed curatores, illi Eccleſiæ erant adhibendi, deliguntur ex voto ciuium Minimi, quorum in ſodalitium cooptari expetiit *Ioannes*, adlectus, poſt annum, laïcum profeſſus eſt, atque in eo ſodalitio vixit ſanctiſſimè, tanta in populum ſanctitatis eius fama peruaſerat, vt in causâ fuerit Cœnobij quod illic eſt perficiendi, nec alio iam nunc, vt à morte deinceps, nomine audit, apud *Boniſacij* ciues eiuſque regionis Bonifato.
1550. accolas, quàm *Beati Fratris Ioannis*. Hoc antè annum 1550. accidere potuiſſe non video, quod Prouinciæ *S. Franciſci*, in qua eſt, cenſus apud Montoiam ſatis indicat.

Conuentus Beſidiani. 9. Enimuerò ſi tempus accepti apud *Bonifacium* domicilij infrà hunc annum eſt, fortè ſupra eſt, etiamque longè, accepti apud *Beſidianum*. Noſtris enim au-
1458. toribus, Princeps *Beſidiarum* qui ad annum 1458. ipſis *Corſolanum* introducendis fauit, in ipſo Principatus ſui loco Monaſterium Ordinis conſtituit, adeoqꝫ poſt totos ſexaginta annos ſi non antè hunc annum, quod præter fidem eſt. Monaſterio nomen eſt *S. Mariæ Lauretanæ*, reliqua, cum tempore quod ignoramus, exciderunt. *Beſidianum* autem inter *Conſentiam* XV. & *Roſcianum* XXXV. Biſignano. millibus paſſuum, oppidum eſt frequens atque opulentum, Principatus titulo nobile, ac Epiſcopali dignitate ornatum, quam qui ſuſtinet Epiſcopus Metropolitæ poteſtate ſolutus eſt, forma oppido ſeptiquetra quâ defenſioni paratum, arce tamen præclara munitum eſt, quam ſitus adiuuat, eſt enim *Beſidianum* in colle poſitum extra montes editiſſimos, qui non procul abſunt.

10. Tertium denique quod initium hoc anno habuiſſe certum eſt fuit Cœnobium

1518. bium *S. Oliuæ*, *Panormitanum*. *Panormus* Vrbs eſt *Siciliæ* primaria, ſedes regia & 1519.
Palermo. Metropoleon altera, in amœnâ & iucundâ valle ad littus occiduum maris *Tyr-* Conuentus
Cabo d'ella *rheni* ſita, inter *Pelorum* ad *Boream*, & *Libæum* ad meridiem promontoria, & eam Panorm.
Torre d'el Faro. quidem præter antiquitatem (eſt enim à *Phœnicibus* condita) ædificiorum ni-
Cabo Boeo tor, templorum magnificentia, rerum vbertas & copia & omnium bonorum genera multipliciter commendant. Eius iconem habet Brunius Theatri Ciuitatum lib. I. tab. XLVIII. & longè exactiorem l. IV. tab. LVI. Inter tutelares Diuos, maximâ veneratione popularem ſuam *Oliuam* Virginem atque Martyrem, proſequitur. Ei ab antiquo ædes ſacra fuerat erecta, quo loco ſepultam fuiſſe traditio eſt, atque in eo ſodalitium cum tempore inſtitutum, cui nomen Domus regiæ miniſtri dabant. Locus eſt ab vrbe non procul ſemotus, à mari verò mille paſſibus ſubductus', in quem vt noſtri inducerentur egit Nobiliſſ.
Piñatello. Eques *Hector Piñatellus* Dux *Montis-Leonis*, *Siciliæ* Prorex, quod hoc anno ad diem IX. menſis Nouembris factum eſt. Et quidem Aulici, quorum iuris erat, non inuiti eum locum ceſſerunt, quod aliquantò poſt à *Clemente* VII. Pontifice probari edito diplomate ſub die XXXI. menſis Martij an. 1523. noſtri curauerunt, & pro more gentis vt diploma ipſum recognoſceretur & in acta publica 1523.
referretur, ſategerunt. *Piñatellus* Prorex præcipuâ in noſtros beneuolentiâ fuit & pro beneuolentiâ liberalis, quem animum induerat, cùm iure belli captus à *Carolo* VIII. Rege in *Galliam* abductus, apud *Turonenſes* in cuſtodiâ teneretur, ad eum enim B. Pater, qui tum in viuis erat, copiâ ſibi factâ venerat, & inter verba quibus eum ſolabatur fore prædixerat, vt breui libertate donaretur, ac deinceps per annos octodecim *Siciliam* Regis nomine atque poteſtate moderaretur. Id cùm ita contigiſſet, in beneficio habuit rei geſtæ memoriam, quam tantò ante ſibi denunciatam ſatis mirari non poterat, nihil ergo prætermiſit quo poſſet rebus noſtris fauere. Certè illo præeunte nihil defuit ad monaſterij opus promouendum & perficiendum, quare non magnificum modò, ſed & amplum maximumque prodiit. In vrbem totæ ædes à fronte proſpiciunt, pars mari obuerſa eſt, alia in montem *Peregrinum* iucundiſſimi aſpectus intuetur, tertia protenditur in Septentrionem. Eccleſia nomen mutauit à noſtris, dicta eſt enim *Ieſu-Maria* vt ferè tum temporis ſolebat, vulgò tamen *Sanctæ Oliuæ* titulum retinet, verè ſibi proprium & meritò retinendum, quæ enim totius Vrbis patrona eſt, peculiarem ſe huius loci tutelarem exhibet, quod quamplurimis apparitionibus prodidit. Martyrium fecit *Tuneti* in *Africâ*, vnde in hunc locum à Chriſtianis deportata eſt, corporis eius effodiendi facultas noſtris facta Pontificio reſcripto ann. 1524. die VII. Ianuarij, Ferrarius 1524.
ſe eius vitam in Catalogum Sanctorum Italiæ retuliſſe, in Catalogo generali Sanctorum qui in Martyrologio Romano deſiderantur, tradit, ſed hunc ego non illum vidi, confert autem B. Virginis & Martyris memoriam in diem X. Iunij, Baronius ad III. eiuſdem menſis, ex Fazello, alterius *Oliuæ Anagnianæ* occaſione, huius meminit, apud Panormitanos tamen, vt habet Montoia, dies illi feſtus agitur die X. Maij. Singularia ſunt plurima quibus cùm Eccleſia tum domus noſtra præfulgent, ſed inſtituti noſtri non eſt ſingula quæque perſequi, & erit fortè locus in quem exquiſitiora conferentur.

An. M. D. XIX.

1. IN proximo erat vt ſolemni ritu *B. Franciſci* (ſi fas eſt dicere) apotheoſis 1519.
peragеretur, ſumptus faciente magnanimo & munificentiſſimo Rege no- Priuilegiũ
ſtro *Franciſco*, tam liberali manu, vt nunquam *Roma* externas opes aut am- Leon. X.
pliores viderit, aut ſplendidiores mirata ſit. Interim autem dum res in mora eſt ab Hiſpanis noſtris querelæ aduerſus fratres tertij Ordinis *S. Franciſci* Eremitas quoſdam deuotaſque mulieres, *Romam* peruenerunt. Ij neque *Iulij* Pontificis conſtitutione, ſed neque *Leonis* ipſius mandato, quod antea in formâ (vt loquuntur) Breuis fecerat, potuerant prohiberi ne veſtes noſtris concolores deferrent, quod tamen vergebat in Ordinis noſtri dedecus & ſcandalum,

1519. cùm qui Minimi haberentur, & nihil minus eſſent, præter vitæ quadrage- 1519.
ſimalis inſtitutum, paſſim carnibus & pinguibus vterentur. Tam iuſta [con-
queſtione ac rei indignitate motus Pontifex, eos omnes, qui à tali veſte ſu-
mendâ vel deferendâ non deſiſterent & abſtinerent, excommunicationis ſen-
tentiâ percellit, à quâ non poſſint niſi à Pontifice Romano extra mortis arti-
culum, abſolutionem conſequi. Quæ licet in genere aduerſus omnes qui hoc
præſumerent edicta ſint, quia tamen querimoniæ cauſam dederant ſingulares
quidam intra fines *Giennenſis*, *Cordubenſis*, atque *Hiſpalenſis* Diœceſum in Hiſ- *De Iaen.*
paniâ, vt hi ſpecialiter, & reliqui perinde omnes, in ordinem cogerentur, au- *De Cordouä.*
toritatem facit R. D. Epiſcopo *Marrucenſi*, Priori domus *S. Dominici* apud *Aſti-* *De Seuilla.*
gytanes atque Officiali *Granatenſi*, eoſdem ac vniuerſos alios, per cenſuras Ec- *De Marru-*
cleſiaſticas & alia quæcunque iuris remedia omni appellatione poſtpoſitâ, *ces, ſeu Mar-*
etiamque interpoſitâ, ſi opus ſit, ſæcularis magiſtratus poteſtate, ad Apoſtolica *ruecos al.*
mandata facienda compellendi. Reſcriptum Pontificium extat in priuilegiis *Marocco V.*
Ordinis, multo etiam expreſſioribus verbis, & adiectis aliis clauſulis, in hanc *Maurita-*
ſententiam conceptum, ſub die xx. Martij, incipit *Licet aliàs cùm B. Franciſcus* *na Tingita-*
de Paula Ordinis Minimorum fundator, &c. *na Lat* Bo-
cenium He-
merum *Alı-*
cubi autem
lego eum no-
minis Epiſ-
copum fuiſſe
Archiep.
Valentini
Vicarium.

Canonizatio P. B. N.

2. Per id tempus Romam à Rege ad Pontificem Oratores venerant, viri do-
ctrina & virtute præcellentes, quibus quidem datum fuerat in mandatis, vt
antè omnia *B. Franciſcum Paulanum* in numero Sanctorum Confeſſorum repo-
ni, & legitimè renunciari procurarent. Ij fuere, *Dionyſius Briçonnetus*, ex *Tolo-*
nenſi & *Lodeuenſi*, *Maclouenſis* Epiſcopus, Abbas *Cormeriacenus*, & S. Martini *Tonlon.*
Sparniacenſis, Decanus *Taraſconenſis*, Prior *Cuſsiacenſis*, Magnus Archidiaconus *Lodeue.*
Remenſis & *Aueniomenſis*, qui eloquentiâ, rerum peritiâ & ſagacitate, nulli ſua *S. Malo.*
ætate ſecundus, vitæ inſuper ſanctimoniâ excelluit, nutriebat enim, ait V.C.
Robertus, quotidie tredecim pauperes, quibus ipſe ieiunus miniſtrabat, vſus
cilicio & diſciplinæ flagello, pernoctabat plerumque in oratione, & pane ſolo
& aqua ieiunans veſcebatur, de cuius laudibus Ioachimus Perionius orationem
ſcripſit elegantem & luculentam, à Guidone Bretonnello editam in hiſtoria
genealogica *Briçonnetorum*, qui Argentræum ſecutus annum mortis Canoni-
zationi falsò attribuit: *Iacobus Lucas* Eccleſiæ *Aurelianenſis* Decanus ab anno *Lucas.*
1510. 1510. electus & confirmatus, legatorum alter, quo nomine laudatur à Carolo
Sauſſeyo in Annalibus illius Eccleſiæ: Nobilis & generoſus vir *Antonius Ra-* *Raphin*
phinius Potonius Dominus *Pody-Caluarij* apud *Nitiobriges* Legatorum tertius, qui *Poton.*
militari & politica virtute gentem ſuam illuſtrauit. Atque hi quidem Regis *Po-Caluary*
nomine, ac pro parte Reginarum, quæ hoc negotium ſummoperè commen- *Caruaial.*
datum habebant, vt quando iam explorata omnia, quæ poterant deſiderari,
habebantur, dignaretur Pontifex ad honores Sanctis debitos *B. Franciſco* de-
cernendos procedere, inſtabant, illudque ipſum *R. D. Bernardinus Caruaialus*
Epiſcopus *Sabinus*, Cardinalis *S. Crucis*, Patriarcha *Hieroſolymitanus* Ordinis Pro-
tector, & plerique alij Cardinales, tum verò maximè *Puccius* Comprotector,
ſummis precibus expoſcebant, ac *Binetus* denique noſter, Ordinis Zeloſus ſeu
Procurator Generalis, vota ſua, Ordinis, Regum, Principum, populorum
quæ diximus proferebat, eaque vt ne longiùs differrentur, intercedebat. Pon-
tifex, qui omnem inueſtigandæ veritatis diligentiam fecerat, re compertâ, vt
inſuper ad ſacrum Senatum referretur, & de communi conſilio ſuper ea re
deliberaretur, inſtituit. Nominati Cardinales è ſingulis Ordinibus ſinguli, ex
Epiſcopis, *Albanus*, *Nicolaus* nimirùm *de Fliſco* ex *Forouulienſi Tolonenſis* aliquando *De Fliſco.*
Epiſcopus: ex Preſbyteris, *Dominicus Iacobatius*, is quem prædiximus: ex Dia- *Iacobatio.*
conis, *Ioannes de Saluiatis* tit. SS. *Coſmæ & Damiani*, *Leonis* ipſius Pontificis ne- *Salmati.*
pos, qui de actis ad hæc cognoſcerent, & Senatum informarent. Quod factum

Relatio Caſij deſideratur.

eſt, habito ſæpiùs ſecreto Concilio, & rogatis ſingulorum ſuffragiis, quæ cùm
mirificè conſentirent, in aperto *Angelus Caſius* Aduocatus Conſiſtorialis audi-
tus eſt, qui de vita & miraculis *Franciſci* noſtri doctè ac diſertè perorauit, ex
hoc ieiunio indicto, atque poſt dies alquot conuocatis omnibus Eccleſiarum
Prælatis qui erant in Vrbe, Patriarchis, videlicet, Archiepiſcopis atque Epiſ-
copis,

1519. cõpis, in Senatum, *Angelo Caſio* iterùm ſummariè de miraculis referente, omnium ſententiâ, imò & applauſu, vt in ſanctos vindicaretur deliberatum eſt, dieique præſcriptâ, quâ id ex more præmiſſis ſolemnibus fieret, fuit autem dies I. Maij, in quam *Dominica in Albis*, atque feſtum SS. Apoſtolorum *Philippi & Iacobi*, incidebat. Ad eum diem apparatis omnibus, in Baſilicâ Principis Apoſtolorum, quæ peragendæ ſolemnitati conuenirent, & Gallicâ magnificentiâ, in auguſtiſſimo Vrbis templo, ſuprà quàm credi poteſt, refulgente, nunquam enim aut vllius gentis tanta fuit, aut Gallorum maior eſſe poſſe iudicata eſt, poſt publicas ac ſolemnes Eccleſiæ preces, Legatorum & aliorum ſupplicationes, eaque omnia quæ in tanta celebritate ſeruari ſolent, conceptum in hæc verba decretum, Pontifex enunciauit: 1519.

Ad honorem Omnipotentis Dei, Patris & Filij & Spiritus Sancti, ad exaltationem Fidei Catholicæ, Chriſtianæque religionis augmentum, ac Ordinis Minimorum conſolationem & incrementum, autoritate Domini noſtri Ieſu-Chriſti, Beatorumque Petri & Pauli Apoſtolorum eius, & noſtra, de fratrum noſtrorum ſpeciali conſilio & aſſenſu, decernimus & definimus *bonæ memoriæ Franciſcum de Paulâ, eiuſdem Ordinis Minimorum Inſtitutorem, in cæleſti Hieruſalem inter Beatorum choros iam receptum, æternæque gloriæ condonatum fuiſſe, ac Sanctorum Confeſſorum catalogo aſcribendum fore, ipſumque huiuſmodi catalogo impræſentiarum aſcribimus, & eum tanquam Sanctum publicè priuatimque colendum eſſe declaramus atque mandamus, ſtatuentes eius feſtum die II. menſis Aprilis ab vniuerſali Eccleſia annuatim celebrandum fore, & ab eo ſuffragia à Chriſti fidelibus implorari & expectari poſſe, omneſque ac ſingulos honores illi meritò præſtandos & exhibendos eſſe, qui cæteris etiam Sanctis Confeſſoribus, in huiuſmodi Catalogo deſcriptis, conuenire noſcuntur.*

Ad hæc verba, ſolutæ in gratiarum actionem voces & in altum elatæ, vaſtiſſimam Baſilicæ molem impellere poſſe videbantur, ſacris mox à Pontifice perſolutis, Indulgentia plenaria omnibus qui præſentes aderant condonata eſt, aliaque in perpetuum 40. annorum & totidem quadragenarum viſitantibus locum ſepulturæ eius annuatim facta. Pontificium diploma conſcriptum à *Iacobo Sadoleto Mutinenſi*, de quo illud eſt Scaligeri.

Qui ſolus iunxit cum Cicerone Deum.

qui & poſteà in ſacrum Collegium à *Paulo* III. cooptatus eſt ex Epiſcopo *Carpentoractenſi*, hæc ampliùs enarrat. Datum fuit ipſis Calendis Maij, incipit *Excelſus Dominus militantem Eccleſiam, &c.* Extat apud Surium & alios qui de Sanctorum rebus geſtis ſcripſerunt. Sanctiſſimus Epiſcopus *Briçonetus* Regem de re tota certiorem fecit, qui accepto nuncio, vt per vniuerſum Regnum Canonizationis eius feſtiuitas ageretur, Principali Reſcripto *Engoliſmæ* dato mandauit, quod magno populorum ſtudio factum eſt.

Carpentras.

3. Hoc eodem tempore magnâ eruditionis famâ florebat *R. P. Martinus Condonatus* qui plures libros doctrinâ conſpicuos edidit, atque inter cæteros *Summam Caſuum conſcientiæ*, opus eruditionis plenum & laboris exquiſiti, ſi Triſtano credimus, non enim contigit vt viderem.

Codognat. — P. Mart. Condognat floret.

4. At verò quæ hoc ipſo anno Turonenſibus vindicandis à Pontifice præſtita ſunt nos præterire non debent. Rem litteræ ipſæ Pontificiæ palàm facient, quę ad Officiales Turonenſem atque Aurelianenſem datæ erant in hunc modum.

LEO PAPA X.

Dilecti filij Salutem & Apoſtolicam benedictionem. Licet aliàs per fel. rec. Iulium *Papam II. prædeceſſorem noſtrum, Ordini Minimorum & il-*

Breue Apoſt. not.

1519. *lius fratribus indulta fuerit facultas Confeſsiones quarumcumque, tàm Reli-* 1520.
gioſarum quàm Eccleſiaſticarũ & ſæcularium perſonarum, vbilibet audiendi, & illis auditis perſonas ipſas & earum quamlibet, iuxta formam & tenorem priuilegij, per bon. mem. Sixtum IV. *etiam prædeceſſorem noſtrum, Ordini Minimorum huiuſmodi ac illius perſonis & fratribus, dudum conceſsi, & per nos ac eundem* Iulium *prædeceſſorem etiam confirmati, abſoluendi ac pœnitentiam ſalutarem illis iniungendi: quia tamen ſicut accepimus, à paucis diebus citra, dilect. fil. tunc Vicarius Rectoris Eccleſiæ* S. Saturnini Turonenſis *non eſt veritus, etiam publicè, bis aut ter, in ambone dicere & publicare, omnes & ſingulas perſonas fratribus Ordinis Minimorum huiuſmodi nunc & pro tempore confitentes, earum confeſsiones reïterare, ac de nouo earum Rectori ſeu eius Vicario huiuſmodi confiteri debere & teneri, & perſonæ ipſæ propter Vicarij huiuſmodi aſſertionem confeſsiones eiſdem fratribus Minimis factas, Rectori ſeu eius Vicario huiuſmodi, contra priuilegiorum prædictorum tenorem & præiudicium, minus ritè reïterarunt: Quare pro parte dictorum fratrum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt in præmiſsis opportunè prouidere, de benignitate Apoſtolicâ, dignaremur. Nos itaque huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, diſcretioni veſtræ per præſentes committimus & mandamus, quatenus vos vel alter veſtrum, per vos vel alium ſeu alios, faciatis eoſdem fratres præfato eorum Indulto audiendi confeſsiones huiuſmodi, iuxta ipſius Indulti tenorem & continentiam, pacificè frui & gaudere, non permittentes eos ſuper Indulto huiuſmodi, per Rectorem ſeu Vicarium prædictos, aut quoſuis alios, quomodolibet indebitè moleſtari, inhibeatiſque ſub Excommunicationis ac alijs eccleſiaſticis ſententiis cenſuris & pœnis, eo ipſo abſque alia declaratione, ſi ipſi contra tenorem præſentium deinceps dicere ſeu venire præſumpſerint, per eos incurrendis, ne dictos fratres ſuper Indulto audiendi confeſsiones huiuſmodi, per ſe vel alium ſeu alios, quouis modo, turbare aut moleſtare audeant vel præſumant, contradictores quoſcunque ſub eiſdem ac alius ſententiis, cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, appellatione poſtpoſitâ compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, quatenus opus ſit, auxilio brachij ſæcularis, in contrarium facientes. Nonobſtantibus quibuſcunque. Datum* Romæ, *apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die* XXIII. *Iulij.* M. D. XIX. Et has quidem Officialis Aurelianenſis executioni mandauit.

An. M. D. XX.

1520. Capitulum Gener. V. 1. INdictus *Nigeonem* antè annos tres generalis ex Ordine Conuentus, celebri Patrum frequentiâ & multitudine ad Idus Maias coaluit. *Capitulum Pariſienſe* apud noſtros audit, vt reuerâ potuit nominari, *Nigeo* enim, vt diximus haud ampliùs multò mille paſſuum millibus ab ipſa Vrbe poſitus eſt. Præter electiones paucis admodùm Acta continentur, hæc in paucis digna quæ obſeruentur. Poteſtas teſtamento ſucceſſorem eligendi Generalibus abrogata; Prouincialibus in quorum diſtrictu celebrari Capitulum contigerit princeps locus attributus; Oblatis caputij deferendi facultas indulta; His qui ſuæ profeſſionis immemores per aliquod tempus fuerint diuagati, tantùm de primogeniturâ, quam vocant, temporis detrahi debere conſtitutum eſt, quantùm extra obedientiam permanſerint. Actorum exceptor vnanimi conſenſu electus *R. P. Michaël Fretaus*, qui nuper Romæ hoc officium cum laude præſtiterat, & nunc Fretax.
reddito

1520. reddito fidei eius atque diligentiæ teſtimonio aſſumptus eſt. Haud minùs fe- 1520.
liciter ceſſerunt reliquæ electiones. In Generalem electus *R. P. Franciſcus Bine-*
tus cum hoc elogio : *Expræcellenti vocum numero R. P. Zeloſus Franciſcus Binet ſuis*
exigentibus meritis, manſuetudine, ſcientia, & laboribus pro Ordine aſſumptus pro tertia Generalis VI.
vice hodierna die (fuit menſis Maij xvii.) *in Patrem Generalem vigore 39 vocum, li-*
cet abſens & Romæ Zeloſi officium exercens, delectus & creatus eſt, cum applauſu om-
nium ac iubilatione maxima, Te Deum laudamus concinentium. Qui cum eo vota re-
Paſſedoit. tulerunt, fuêre, *R. P. Iacobus Paſſedoit* Prouincialis *Franciæ*, qui ex tredecim
De Trano. reliquis vndecim accepit, *R. P. Franciſcus de Trano* (qui perperàm in edictis *de*
Cotrono legitur) Prouincialis *Calabriæ*, & *R. P. Hieronymus de Ponte* Prouincialis
Genuæ (in M. SS. tamen Prouincialis *Hiſpaniæ* dicitur, ſed vt apparet falsò)
qui ſinguli ſingula vota nacti ſunt. In Collegas ſeu ſocios Generalis allecti Pa-
tres, omnium optimè, cùm doctrinâ, tùm probitate, ac rebus inſuper geſtis, Collegæ.
Malherbe. meriti, Galli omnes. Primus fuit *R. P. Ludouicus* ſeu *Dominicus Malherbius* ab an-
Caignet. tiquo Prouincialis *Aquitaniæ* : Secundus *R. P. Iſaacius Caignetus* pluribus votis
De la Motte nuper in Generalem poſtulatus, & in Prouincia *Franciæ* multis olim dignitati- Procurat: Gen. V.
bus ornatus : Tertius *R. P. Deſiderius de Motâ*, qui magno deinceps nomine in-
Bardonis. claruit. Denique in Procuratorem Generalem *R. P. Ioannis Bardonis*, & ipſe
Gallus, rerumque agendarum peritiâ inſignis, cum magna ſuffragatorum gra-
tulatione, promotus eſt. Per abſentiam electi Generalis Congregationem mo-
deratus eſt *R. P. Iacobus Paſſedoit Franciæ* Prouincialis, ad hoc electus, cùm nec-
dùm mos eſſet vt Superiores antè ſucceſſoris aduentum loco non decederent.
Malaga. Proximam Congregationem haberi *Malacæ in Hiſpaniâ*, Patribus placuit, ſed
res in illud tempus, vt dicemus, non ſucceſſit. Atque de Actis *Pariſienſibus* ha-
ctenus, nam premente inopia Congregatio maturiùs ſoluta eſt. *Bardonius* iter
Romam accelerauit, & Acta Capituli ad *Binetum* detulit, qui inopinato nuncio
perculſus, vix adduci potuit vt fidem perlatori & Actis ipſis haberet, ac demùm
recepto animo ætatem cauſatus abdicare omni ope contendit, ſed nullas Pon-
tifex cauſas excuſationis accepit, gratulatus etiam Ordini talem Paſtorem
præeſſe. *Binetus* enim magnum in Vrbe nomen fuerat conſecutus, vt ſanctita-
tis, prudentiæ, conſtantiæ laude nemo ſuperior haberetur. Tertiò igitur Or-
dinem ſanctiſſimè gubernauit.

2. Cùm primùm autem ad clauum ſedit, allatum eſt de morte *R. P. Bernardini* Obit P. Bernardini à Cropolatu.
à Cropolatu. *Cropulatum* caſtrum eſt agri *Ruſcianenſis* in magnâ Græciâ, quâ parte
Roſſano. decurrunt *Celanus* & *Calonatus* (vt recentioribus & vulgatis nominibus vtamur)
non ignobiles fluuij, à quibus non procul eſt *Cropolatum*; quare miror *Bernardi-*
Ottranto. *num* noſtrum *ab Hydrunto* etiam dictum, cum Hydruntinus ager à *Ruſcianenſi* to-
tis eiuſdem nominis & *Tarentino* gurgitibus diſterminetur, niſi fortè aliud ſit
Baroncelli *Cropolatum* nobis ignotum. Fuit autem *Bernardinus* noſter è nobili *Baroncelliorum*
familiâ oriundùs, cúmque in deliciis educatus auerſo animo eſſe videretur ab
omni vitæ genere, quod carni moleſtum eſſet, imò præceps rueret in volup-
tatis barathrum, mirâ quadam arte à *B. Patre Franciſco* reuocatus eſt, à principio
tamen multis dæmonum inſtigationibus agitatus, parùm abfuit quin recide-
ret in periculum, emerſit tamen, & tanto ſolidiùs ſtetit quantò magis anteâ
concuſſus fuerat. Habuit eum B. Pater in magna exiſtimatione, vt qui inde-
feſſo ad omnem virtutis exercitationem ſtudio ſupra hominem euaſiſſe videre-
tur, & reuerâ tanta in eo vitæ innocentia & puritas apparebat, vt eius conuer-
ſatio diuina prorſus atque cœleſtis haberetur. Quæ cauſa fuit vt eum præter
cæteros B. Pater in *Galliam* perduxerit, ſuaque cum illo ſecreta communica-
uerit, eo vſus quoad licuit ad conſcientiæ expiationem, ex qua familiaritate
animum eius altè imbiberat, & reconditæ virtutis experientiam ceperat, vt
nemo inter eos qui aderant, dignior eſſe potuerit, in quem deſtituta ſuo pa-
rente familia recumberet. Illi tamen animus erat ad ſolitudinem inclinatus,
quare cùm primùm potuit recepit ſe, & quantùm in ſe deinceps fuit ſeceſſum
vt beatæ tranquillitatis portum tenuit. Sed cùm abductus à ſolitudine geren-
dis rebus applicitus fuit, generoſâ & ſtrenuâ mente officium impleuit. Ad am-

1520. nos nonaginta vixit, & ex ipſis non multo minus ſeptuaginta in religioſa profeſſione peregit, ſemper in virtute & gratia proficiens, vt non temere dies meritis æquaſſe iudicetur. Spiritus Prophetici gratiâ illuſtratus, cùm viuens plurima, tùm moriens ſupremam fati horam, denunciauit atque ita ſecurus & gaudens temporariam vitam in æternam optimus ſenex commutauit. Conditus ſub altare maiore Conuentûs *S. Ludouici* apud *Neapolim*, vbi hoc anno deceſſit, qui honos in memoriam ſanctitatis illi delatus eſt. Acta eius ſcripſerunt, noſtri *Monteia* & *Donius*, ac reliqui omnes, qui *S. P. N. Franciſci* vitam ediderunt, honorificam de illo mentionem fecerunt, nos aliquando tumulum inſcripſeramus qui cum aliis periit. 1521.

Obit. F. Ioan. à S. Lucido.

3. Allatum etiam ſub idem tempus de morte *V. F. Ioannis à S. Lucido*, qui inter primos B. Patris ſocios ſancta ruſticitate, & animi ſimplicitate non minori, quàm olim *Paulus* ille *Antonij* diſcipulus, qui ab ea virtute nomen inuenit, ſemper floruit, adeò vt eius merito fuerit B. Patri chariſſimus, nihilque trepidauerit fretum *Siculum* ſuper pallio tranſmittere, ſéque mari cum B. Patre committere. Magnis miraculis ſanctam eius ſimplicitatem Deus remunerauit, ipſe Deo gratiam prærogante, ſolidis virtutibus cumulauit, virtutes nunquam non per ætatem auxit, quoad centenario maior aut certè non minor, expletis in ſanctâ Religionis diſciplinâ annis ſupra octoginta quinque, apud *Mylas* (quò per miraculum olim euaſerat) viuendi finem cum mortalibus fecit, ob reuerentiam infrà maius altare depoſitus, vbi de beatæ (vt credimus) animæ conſortio æternitatem præſtolatur. O verè diuina vox Auguſtini! *Surgunt indocti & cælum rapiunt, & nos cum doctrinis noſtris ſine corde, ecce vbi volutamur in carne & ſanguine!* Confeſſ. lib. VIII. cap. 8.

An. M. D. XXI.

1521. Indicitur ..tum B. P. N.

1. PLures gratias à Sede Apoſtolicâ, *Binetus* atque *Bardonius* ſuâ diligentiâ & ſedulitate, ad hunc annum retulerunt. Et ad diem quidem XXV. Martij, litteras declaratorias ſuper celebratione feſti *S. P. N. Franciſci* obtinuerunt. Licet enim, in ipſo Canonizationis diplomate, feſtum eiuſdem Sancti, ab vniuerſali Eccleſiâ, die 11. Aprilis, annuatim celebrandum fore Pontifex ſtatuiſſet, non videbatur tamen mentem ſuam ſatis expreſſiſſe: declarat igitur per prædictas litteras, intentionis ſuæ eſſe, vt ſolemniter & cum octaua feſtum ipſum celebretur, & idcirco Apoſtolica autoritate committit & præcipit vniuerſis & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis & aliis quibuſcunque Prælatis Eccleſiaſticis, vt ipſi & eorum ſinguli, feſtum huiuſmodi (cùm occurrerit celebrandum ſtato tempore aut factâ tranſlatione) in ſuis ſolemniter, in noſtris verò Eccleſiis ſingulis, ſub ritu feſti duplicis, & cum octauâ, annuatim celebrent, ſeu celebrari faciant & mandent, idque expreſsè, hoc eſt adhibitâ omni ad exequendum mandatum diligentiâ. Pontif. litt. incip. *Licet per alias, &c.*

Priuilegia Apoſtol.

2. Ad diem verò IV. menſis Maij, comprimendam curauerunt quorundam è noſtris licentiam, interueniente *R. P. Auguſtino Crotonenſi, Calabriæ* Prouinciali, ſuas querelas aduerſus priuatos quoſdam proferente. Illi ſiquidem ſuæ profeſſionis immemores, præter Superiorum obedientiam diuagari, aut eius excutiendæ conſilium inire nihil veriti, etiam qui eos reciperent ac ſuo fauore auxilioque iuuarent inuenerant. Id Optimo Pontifici non parùm doluit, qui edita conſtitutione, perfugas illos, inuocato brachio ſæculari, reuocandos decreuit; in receptatores verò & fautores eorundem, aut aliquid ab eis acceptum celantes aut non reuelantes, publicæ excommunicationis ſententiam ferri mandat & præcipit, litteraſque Apoſtolicas quaſcunque, ſub plumbo aut aliàs, à ſe aut Deceſſoribus impetratas, quibus ſe illi tuerentur, annullat & irritat, haberique ſubreptitias & nullas, inſolitis ad hoc clauſulis adhibitis, conſtituit, &c. Dat. in *villa Manliana*, incip. *Exhibita nobis nuper.* Eiuſdem omnino tenoris litteras ab eodem Pontifice *R. P. Michaëli Comiti*, & *R. P. Aquitaniæ* Viceprouinciali fuiſſe conceſſas an. 1518. *Viterbij* datas, die XXVI. menſis Septembris Le Comte.

1521. bris obſeruat *de Peremis* noſter, in ſuis ad hanc conſtitutionem notis. Denique 1522.
ad diem xx. eiuſdem menſis Maij, ſingularem vniuerſis ac vnicuique noſtrum gratiam fecit, vt ſcilicet tempore interdicti, etiam Apoſtolicâ autoritate ac ſub quauis formâ verborum appoſiti, non in noſtris modò, ſed in alienis etiam Eccleſiis iter facientes, (modò ianuæ claudantur & non admittantur excommunicati & interdicti) Miſſas & Officia diuina celebrare poſſimus, pœnis etiam aduerſus impedientes, quauis Eccleſiaſticâ vel ſeculari dignitate præfulgeant, irrogatis, declarans nulla & irrita omnia, quæ contigerit præter ſuæ conceſſionis modum ac tenorem attentari, &c. litter. incip. *Etſi in priuilegiis ac indultis Apoſtolicis, &c.* in quibus & ſuæ erga nos voluntatis monimentum extare voluit Optimus Pontifex, cùm poſt expoſitam ſupplicationem addit: *Nos igitur qui Ordinem veſtrum ac illius perſonas in viſceribus charitatis amplectimur, vos omnes ſpiritualibus fauoribus & gratiis proſequi volentes, &c.*

3. Atque vtinam, beneuolo Pontifice diutius nos vti licuiſſet! Sed anno in Obit. Leon. X. Pont. M.
finem exeunte, hoc eſt menſis Decembris die 11. Pontifex Optimus, nobis, bonis omnibus, ac toti Eccleſiæ ſublatus eſt, lentâ ac tenui febre, ſenſim ſed breui exeſus, de qua in præſens varia iactata ſunt iudicia, ſed vt fati cauſas procul habemus, ita non poſſumus tam chari capitis caſum lachrymis & æternâ beneficiorum recordatione non proſequi. Epitaphium certè promeruit non benè longum, ſed verâ & ſolidâ laude cumulatum, vno tantùm hoc diſticho comprehenſum

Delitiæ humani generis, Leo Maxime, tecum
Vt ſimul illuxère, interiere ſimul.

In eo ſcilicet cùm reliquæ boni Principis dotes laudantur, tùm verò maximè benignitas & magnificentia, quibus ille virtutibus ſupra reliquos mortales excelluit. Sed nos panegyricum non ſcribimus, qui pro Chronici modo ſummatim quæ noſtra ſunt delibamus.

An. M. D. XXII.

1522.

1. NIhil admodùm eſt, quod huius anni memoriam familiæ noſtræ com- Declaratio Adriani VI.
mendauerit. *Adrianus* enim eius nominis *Sextus*, *Leoni*, ad diem ix. Ianuarij, ſubrogatus, in Vrbem non appulit niſi menſe Septembri, Pontificatu in eundem alterius anni menſem tantùm prorogato, quo breui tempore præfocata prius quàm enata eius conſilia poſſunt videri, vt reuerâ fuerunt. Meditabatur enim præclaram Ordinis Eccleſiaſtici reformationem, quâ vnâ ratione, per turbulenta tempora, in concordiam exacerbatos rebellium animos reuocari poſſe videbat, ſed meditatis iniqua mors præuertit. Conſultum ta-
Caruaial Pucci. men de rebus noſtris à *R. D.* Cardinale *Caruaialo* Protectore, *Puccio* præſente
Protectorum altero, *Puccius* ipſe litteris ad diem xiv. menſis Aprilis an. 1524. 1524.
meminit. Dubium ſcilicet iam olim inter noſtros vertebatur, ſi ſaluâ quadra-
Binet. geſimali inediâ, quam profitebantur, in cibum ſumi teſtudines (quas in Italia tartarucas vulgò vocant) poſſent, quod licet *Binetus* in Capitulo *Tholoſano* anni 1514. editâ conſtitutione, ne comederentur, ſoluiſſe videbatur, Medicis tamen eius prohibitionis iniquitatem cauſantibus, res ad Cardinales *Caruaialum* 1514.
& *Puccium* delata eſt, qui licet pro Medicis ſtarent, aduerſante tamen *Bineto*, qui ne in minimo quidem eius vitæ auſteritatem relaxari aut obſcurari patiebatur, viſus eſt conſulendus Pontifex, qui viuæ vocis (vt vocant) oraculo edi teſtudines poſſe pronunciauit, vſu etiam prolato qui apud Carthuſianos, quibus tamen carnium eſus in perpetuum interdictus, ab antiquo inoleuit, ex quo *Caruaialus Binetum* conſcientiæ ſcrupulo liberauit, & per obedientiam mandauit ne eius cibi vſu aut ipſe abſtineret aut ſuos interdiceret, quod mandatum ſucceſſori *Puccius* iterum fecit, vt ſuo tempore meminerimus.

An. M. D. XXIII.

Conuentus Catanæ. 1. *A*Driano P. O. M. ſuperſtite, *Siculi* noſtri à *Catanenſibus* ciuitate donati ſunt, agente *R. P. Philippo à Meſſanâ*, Ordinis noſtri Theologo cum primis pio atque docto. *Di Meſſina.* Vt factum tamen probaretur Prouincialis *Neapolitanus* in Capitulo *Malacitano* expetiit, ex quo enim Cœnobij fundamenta iacta fuerant cœperatque domicilium inſtitui, quod ad diem XVIII. menſis Martij hoc anno contigit, Patres, qui *Romam* in Maium ſequentem conuenerant, ne inconſulto Generali locus vllus in acceptum referretur, vt eatenus liberum fuerat, prohibuerant. Non fuit autem difficile *Neapolitano* Prouinciali hanc gratiam impetrare, cùm largiſſimis ciuium eleëmoſynis, quæ in dies prouenie-bant, opus inſigniter proceſſiſſet, quare cum magnâ omnium gratulatione vt in cenſum aliorum Conuentuum referretur, decretum eſt, *conſideratis* (vt habent Acta eius Capituli) *loci amœnitate, opulentia & populi deuotione.* Locus quidem eſt non procul iactu lapidis ab vrbe, ad maris littus, (quod vnum ſcire potuimus) nomen *S. Onuphrij* factum illi eſt, ſed cauſam planè ignoramus. Deſertum opus aut certè intermiſſum, longo poſt hæc interuallo Nobilis vir *Raimundus Cicalis* perficiendum ſuſcepit, quod ſuo tempore commemorabimus. *Catana* porrò Vrbs eſt *Siciliæ* vetuſtiſſima in ora orientali ad *Iudicellum* fluuium, *Catania:* *Meſſanam* inter atque *Syracuſas*, illa in Boream lx. millibus, hæc in Meridiem l. *Meſſina.* poſitæ ſunt; vna ſui parte mari alluitur, cæteris ad radices *Aetnæ*, cui ſubeſt, ex- *Saragoſa.* *M. Gigel.* tenditur. Epiſcopalis ſedes à *Rogerio* Comite poſt pulſos Inſulâ Saracenos *Ca-* *Monte re-* *tanæ* inſtituta, *Vrbano II.* P. M. approbante, metropolitem agnoſcit *Montis-* *gale.* *Regalis* Antiſtitem. Nihil æquè *Catanam* illuſtrauit atque nomen popularis ſuæ *Agathæ* ſanctiſſimæ Virginis & Martyris, cui templum totâ *Siciliâ* maximum in ipſa Vrbe conditum eſt. Sed hæc præter inſtitutum noſtrum. *Catanam* Brunius exhibuit Tabulâ *libri quinti ſexageſimâ nonâ*, cui inſigne atque præclarum Elogium aſcribit, *Catana Tutrix Regum*, & hoc etiam alterum *Caſtigo rebelles, inuictos ſupero.*

Capitulum Gen. VI. 2. Ad proximum menſem Maium, ex omnibus Prouinciis *Romam* adfluxerunt Patres, eò fuerat euocatum Capitulum à *Carnasalo* Protectore, cauſis prius *Adriano* Pontifici expoſitis atque ab eo probatis, die illius menſis decimo conſedere cœperunt, ab electione Actuarij (vt habent edita) poſt ſolemnes & votiuas preces, ſuam congregationem auſpicati. Electus autem fuit *R. P. Deſiderius de Mota* Collega Generalis atque antea Zeloſus, M. SS. tamen in aliud *De la Motte* tempus electionem illam reiiciunt, idque imprimis actum memorant, vt præſtitutus Prouinciis Ordo ab alterâ Congregatione *Romanâ*, & in *Pariſienſi* obſeruatus, ſtabiliretur, prout omnibus placuit, & edita quoque meminerunt, tunc primùm autem Procuratori Generali vt proximum à Superiore locum teneret, ob reuerentiam (quod habent Acta) ſui officij, delatum eſt. Superior intelligitur etiam Vicarius per abſentiam Correctoris. In craſtinum ſecundò conuenientes, editâ prohibitione quam diximus, vt Conuentus inconſulto Generali non acciperentur, ne qui deinceps in alterius niſi Prouincialis vicem ad congregationes generales admitteretur etiam vetitum eſt, reliqua, quæ cùm hoc tum altero die agitata ſunt, ad priuatas eius congregationis cauſas pertinent, inter quas decebat vt in editis non omitterentur illæ, quæ ob euocatum *Romam* Capitulum redditæ ſunt. Id enim vt erat inſolens & nunc primum factum, querimoniæ occaſionem quibuſdam, & verò maximè *Hiſpanis*, præbuerat, quibus tamen haud magno negotio ſatisfactum eſt, & rei neceſſitate adductâ, & Pontificis atque Protectoris voluntate, qui rem ipſam probauerant & interpoſitâ autoritate ſuâ euocationem firmauerant. Illuceſcente die ſancto Aſcenſionis, cùm propè eſſet vt ſuffragia conferrentur, Epiſcopi duo ſummiſſi ſunt à Protectore qui faciendæ electioni aſſiderent, inita coràm eis electio, in virum optimum multiſque virtutibus præcellentem incidit, ſcilicet, in *R. P. Martialem de Vicinis*, Gallum quidem origine, ſed apud *Hiſpanos* *Des Voiſins.*
General. VII.

1523. ab initio miſſionis illuc inſtitutæ verſatum, atque ſecundò Prouincialis mu- 1523.
nere perfunctum, decem tantùm vota in alios Patres & ipſos benè meritos
diſtracta ſunt, tria in ſingulos tres, *RR.* nimirùm *PP. Franciſcum Bellameram*,
Bellemere. *Aquitaniæ* Prouincialem, *Deſiderium de Motâ* Collegam Generalem, & *Michaë-*
De la Motte *lem Comitem* antè annos tres Generalem Vicarium, Gallos omnes; ſingulare
Le Comte. vnicum *R. P.* Prouinciali *Neapolis, Roberto à Maida* obtigit. In eum modum ele-
De Maida. ctus *Martialis* noſter, & interim magna omnium gratulatione multiſque votis
cumulatus, pro ſua tamen humilitate, vt abdicaret ſe, coràm Pontifice con-
tendit. Collegæ, qui in partem oneris ſuccederent, delecti ſunt viri probi, &
ad res gerendas apti, ſed nunc primùm de ſingulis Nationibus ſinguli, quod
induſtria ſiue caſu factum ſit neſcimus, deinceps tamen inuiolabiliter eſt ob-
ſeruatum, certè nullam ea de re conſtitutionem aliquando editam legimus;
vt facilè creditu ſit tacito conſenſu id fuiſſe in mores inductum. Sed quando
ita eſt, ex ordine quem Nationes inter ſe à primo Generali Capitulo tenent,
Collegarum electiones poſthac recenſebimus, quamuis antè Capitulum *Gra-*
De Maida. *tianopolitanum* in eligendis ipſis Collegis ordo ille ſeruatus non fuerit. Italus Collegæ.
Boulen. igitur Collega fuit *R.P. Franciſcus de Maida*: Gallus *R.P. Ioannes Bolonus*: Hiſpanus
De Aquila. *R.P. Alphonſus de Aquila.* Nec mora *R.P. Franciſcus Binetus* in Procuratorem Ge-
Binet. neralem, inuitus licet atque repugnans, magno ſtudio expetitus eſt, vt nõnulli Procurator Gen. VI.
tamen *Bardonio* & *Deſiderio de Mota* ſuffragati ſint, miſerati vicem optimi ſenis,
qui cum lachrymis labores ætatémque ſuam ad excuſationem prætendebat, id
tamen fruſtrà fuit, cùm ſupra Generalẽ ipſum vota nactus ſit ad iſtud officium,
cui (quod præſentiebat) immortuus eſt. Libertas ei facta vt poſſet in ſubſidium
pro ſua voluntate vnum aliquem aſſumere ſocium ſeu collegam, quo ad ne-
gotia peragenda vteretur. Abrogatum *Pariſienſe* decretum, quo poteſtas Pro-
uincialibus relicta erat ſucceſſorem teſtamento creandi, ſi per morbum ſibi à
morte timerent. Et quoniam eadem Acta non prouiderant electioni Genera-
lis ſi *Romæ* decederet, nunc primùm quid in eo caſu faciendum eſſet definitum
eſt. Alia quamplura quibus diſciplina regularis conſtare poſſet in ea congre-
gatione determinata ſunt, quæ percenſeri ſingula niſi iuſtis Annalibus non
Malaga. poſſunt. Futura in proximum congregatio *Malacæ* in *Hiſpaniâ* quaſi poſtliminio
reſtituta eſt, addita exceptione, ſi nullum à bello aut peſte periculum immi-
neret.

3. Hoc denique anno poſt omnia *Illuſt. & R. Bernardinus Caruaialus* Ordinis Obit. Caruaiali Card. Prot.
noſtri Protector amantiſſimus, (quem ex profeſſo laudandum ſuſcepimus in
opere cui titulum facimus *Protector Religioſus*) deſideratus eſt. *Vincentius Pam-*
pinella in eius funere orationem habuit. Nos interim Epitaphium, quod legi-
tur in æde Sanctæ Crucis in Ieruſalem, vbi depoſitus eſt, reponemus, dùm
ampliora gratitudinis noſtræ monimenta parabimus.

Bernardino Caruaial, natione Hiſpano, patriâ Placentino, Epiſcopo Oſtienſi, Cardinali Sanctæ Crucis, ob egregias virtutes, doctrinamque in ſacris litteris ſingularem, ab Alexandro VI. Pontifice Maximo in numerum Patrum aſcito, pluribus Legationibus pro Republica Chriſtiana functo integrè ſapienterque, proſperâ fortunâ moderatè, aduersâ conſtanter vſo, per omnem vitam pio ac religioſo. Vixit annos LXVII. *menſes* III. *dies* VIII. *Obijt* XVII. *Kalend. Ianuar. an.* M.D.XXIII.

Hîc Bernardinus Caruaial S. R. E. Cardinalis Epiſcopus Oſtienſis quieſcit, donec ad æternam reſurgat vitam.

Ex hoc igitur *Illuſt.* ac *R. D. Laurentius Puccius* Ordinis protectionem ſolus ſu-
ſtinuit.

4. In hunc denique annum Scriptores noſtri, Conuentus apud *Semellitanos* Conuentus Salerni, ſeu Semellij.
in *Sicilia* originem referunt, tanto nos prouentu vna hæc Inſula in annum
Salerno. beauit. *Semellium* autem oppidum eſt non obſcurum, ad caput cognominis
fluuij, qui inde in *Arenam* fluuium alterum influens, tandem in mare *Africum*

1523. delabitur, infra *Mazaram*, Vrbem Epiſcopalem ad oſtia fluuij eiuſdem nominis in littore Auſtrali, quam inter atque *Segeſtam* medio ferè XVIII. milliarium ſpatio, ipſum *Semellium* eſt, ad illius diœceſim pertinens. Arctius *Selinuntem* dici mauult quàm *Semellium*, quod tamen recentiores non probant. Ducentis ab oppido paſſibus, in loco irriguo, feraci & amœno, Monaſterium noſtris inſtituit Nobilis Eques *Bruno*, familiaris Duci *Montis-leonis*, qui *Panormum* ante annos quinque noſtros traduxerat. Locus à Sodalitio *Sanctæ Luciæ* comparatus, nomen beatæ Virginis & Martyris retinuit, quanquam & vulgo aliis nominibus audiat, vtputa, *Sanctæ Mariæ de Saltu*, & *S. Franciſci de Paula*, & poſtremum quidem nomen obtinuit ab imagine, quæ ob frequentia miracula concurſu incolarum accolarumque in dies colitur. Initia domus vt ſolent exigua *Batareſius*, & ipſe nobilis atque generoſus Eques, liberaliùs excoluit & magnis ædificiis amplificauit. 1524. *Mazzara.* *Bruno.* *De Bataresi*

An. M. D. XXIV.

1524. *Priuilegia Cōſeruator. à Clem. VII.* 1. ADrianus Pontifex, qui præcelſis virtutibus Apoſtolicam Sedem ornauerat, altero iam anno, vitæ moleſtiis, ſimulque imperij quas longè maiores reputabat, exemptus, à menſe Nouembri *Iulium Mediceum* ex Cardinale *S. Laurentij in Damaſo*, & S.R.E. Vicecancellario ſucceſſorem, *Clementis* VII. nomine, acceperat. Id peropportunum rebus noſtris fuit, nam & *Puccius* Protector, vt qui *Medicea* domus beneficiarius & magna illi neceſſitudine coniunctus erat, in ſingulari apud Pontificem gratia fore; atque Pontifex ipſe, gentis ac domus ſuæ, tùm verò maximè *Leonis* X. patruelis ſui, in noſtros beneuolentiam obliuiſci non poſſe, videbatur. Pro fide res etiam conſtitit. *Martialis* noſter, qui pro munere Ordinem perluſtrabat, inter viſitandum comperit noſtros pleriſque locis, conflata ex Priuilegiis exemptionibuſque inuidiâ, per homines maleuolos exagitari, eſſe autem permoleſtum & admodùm graue de ſingulis controuerſiis Sedem Apoſtolicam appellare, qui verò dati eſſent hactenus Conſeruatores non ſatis ampla poteſtate pollere, igitur eâ quam diximus fiduciâ interpellandum Pontificem curauit, vt illorum autoritatem conſtitueret, amplificaret, ſtabiliret. Non ingrata fuit (vt ſpes erat) Pontifici ſupplicatio, qui conqueſtione noſtrorum perceptâ, perturbatores de quibus expoſtulabatur ſtuduit comprimere. Procedebat autem expoſtulatio, cùm aduerſus Eccleſiaſticas perſonas, tùm aduerſus ſæculares, quæ quartam (vt vocant) funeralem, decimas & alia, præter Pontificum ac Regum priuilegia, exigebant, quæ occupabant, detinebant, aut alia ratione intercipiebant bona, quæ iuris noſtri erant, quæ ad tribunalia cùm Eccleſiaſtica, tùm ſæcularia, compellere & trahere per vim attentabant, &c. Atque horum impietatem execratus Pontifex, vt qui nomen Dei (verba ſunt eius) in vacuum recipere non formidarent, litteris ad omnes Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, Priores, eorum Officiales & Vicarios, datis ſub die XIX. Martij, quæ incipiunt, *Conqueſtionem dilectorum filiorum*, &c. denunciat Conſeruatores & Iudices (è quorum tamen numero ipſi Officiales atque Vicarij eſſe non poſſint) nomine Sedis Apoſtolicæ ad eius Ordinis defenſionem inſtitutos, eius, quod diximus, generis, omneſque cauſas alias Ordinis cogmturos, aduerſus perſonas cuiuſcunque gradus, dignitatis ac præeminentiæ, per cenſuras Eccleſiaſticas poſſe procedere, factâ illis poteſtate citandi & inhibendi per edictum, & extra loca, in quibus deputati fuerint, per tres dietas euocandi, abrogatâ omni quæ in contrarium faceret gratiâ, vel conſtitutione, Conſeruatores ipſos alios aliis ſubſtituens in proſequendo articulo per eorum quemlibet inchoato, etiam citra impedimentum canonicum. Quibus quidem litteris abundè ſignificauit, quo in noſtros animo ferretur & quo deinceps futurus eſſet.

Indulgent. & alia priuileg. 2. Neque mox amplior eius in nos animi ſignificatio defuit, cùm ſcilicet *Laurentio Puccio* Protectori eximium pro Generalibus Ordinis priuilegium contulit, vt ſcilicet quolibet triennio poſſit Generalis Indulgentiam plenariam Fratribus,

1524. tribus, Sororibus, Tertiariis ac Fundatoribus, Procuratoribus & Conſeruatoribus, concedere: tùm verò vt prædicti omnes de licentiâ eiuſdem Generalis poſſint ſibi eligere Confeſſorem in Ordine profeſſum qui eos abſoluat ab omnibus caſibus etiam Epiſcopo reſeruatis, & ab omnibus cenſuris Eccleſiaſticis. Et ipſe quidem D. Protector, in fidem litteras ſuas, ſub die VIII menſis Aprilis, & hoc verborum initio, *Vniuerſis & ſingulis, &c.* expediuit. Non longo ex hoc temporis interuallo, cùm *Martialis* noſter teſtudines in cibum ſumi auerſaretur, veritus ne quid præter inſtitutam quadrageſimalem vitam admitteretur, *Puccius* conſulto Pontifice (quod anteà fecerat, vt ad ann. 1522. meminimus) omnem ſcrupulum amolitus eſt, interpoſito etiam mandato per litteras in Palatio Apoſtolico ad diem XIV. Aprilis datas, quæ incipiunt, *Fidem facimus & atteſtamur, &c.* Earum tamen cauſam prætexit quorundam curioſitatem qui id in dubium verterent. 1524.

3. Interim *Calabri* noſtri populorum ſtudio *Aletium*, quæ vrbs eſt in *Salentinis*, aduocabantur, rebus tandem per tempus conſtitutis, ad diem XIV. menſis Maij in poſſeſſionem venerunt, agente *Ioannella Maramontia* nobili fœminâ, & primariâ fundatrice, vt tradit Montoia noſter. Opus elegans eſt, vaſtum & mirabiliter compoſitum. Cœnobio nomen indictum *S. Michaëlis Archangeli*. Sex paſſuum millibus à mari diſtat. Nec melius poteſt amplitudo eius intelligi, quàm incolarum numero, qui ſunt ſeptuaginta ſex. Indigenarum mira eſt deuotio in B. P. N. quam Deus frequenter ingentibus miraculis remunerat, quorum ſingularia quædam à noſtris legimus annotata. Videndus Viuierius de Vita S. P. N. c. XXIX. Et quidem *Aletium* ipſum vrbs eſt *Salentinorum* primaria, & totius Regni poſt *Neapolim* clariſſima, in eâ Concilium totius *Apuliæ* regium forumque perpetuum, ſub metropolite *Hydruntino* Epiſcopum habet, *Lecienſem* hodie dictum, vt ex Codice Romano apparet, XXIV. paſſuum millibus à *Brunduſio* in Occidentem, totidémque ab *Hydrunte* in Orientem, poſita eſt. Cœnobium verò noſtrum pro vrbis amplitudine, vt diximus, magnificu, quod vnum poſſumus & aliena quidem fide affirmare. In eadem Vrbe Monaſterium fuiſſe Monialium conſtat ex Actis Capituli Genuenſis 11. & ex M.SS. quidem titulum ei fuiſſe *B. Virginis Nunciatæ.* Iſnardus obiter illud recenſet, noménque facit *SS. Angelorum*, ſed præter illorum M.SS. fidem. A Patribus expoſcebant, vt à profeſſoribus Ordinis regerentur, quod illis vltrò conceſſum eſt, ſed verùm reipſa præſtitum ſit haud planè ſcio, certè videntur ea de cauſa ex albo Conuentuum Ordinis excidiſſe, vt ampliùs tamen doceat aliudvè neſciam, expecto.

Maramõte. *Lezzo Lerci ò Lercy.* *Brindiſi.* *Ottranto.* Conuentus Aletij.

4. Per hæc *Puccij* Protectoris in noſtros haud dubium ſtudium inclaruit, gratiam enim longè maximam, affectu tantùm ſuo impulſus, exorauit à Pontifice, nimirùm, *vt Corrector domus Sanctiſſimæ Trinitatis de Vrbe, ac alij fratres eiuſdem domus dumtaxat, Generalis verò ac Zeloſus necnon Prouinciales ac locales Correctores & alij* (intelligitur de Vicariis) *Superiores Ordinis, etiam pro tempore exiſtentes, ac vniuſcuiuſlibet ipſorum ſecundùm Religionis ingreſſum antiquior ſocius, vbicunque ſe transferre ex merito obedientiæ contigerit, vt ſingulis ſecundis & quartis feriis cuiuſlibet hebdomadæ totius anni Miſſas pro animabus defunctorum celebrantes, eaſdem indulgentias pro animabus defunctorum huiuſmodi conſequantur, ac ſi in Eccleſia S. Sebaſtiani, Laurentij & Scalæ-cœli, etiam Gregorij & Potentianæ, extra & intra muros almæ Vrbis celebraſſent: ac pari modo Miſſæ huiuſmodi animabus defunctorum, pro quibus eas celebrandas duxerint, ſuffragentur, perinde ac ſi in præfatis, ac aliis quibuſcunque etiam qualitercunque priuilegiatis Eccleſiis intra & extra muros Vrbis celebraſſent:* quæ verba ipſa ſunt quibus litteras ſuas ad rei fidem concepit, datas die x. Iulij perpetuis futuris temporibus (vt etiam præferunt) duraturas.

1525. Conceſſio Indulg.

5. Hoc anno *Hiſpani* non ſecus atque *Calabri*, & aliquanto magis terminos ſuos protulerunt. Duo enim Cœnobia in acceptum retulerunt, vnum virorum, alterum monialium. Et illud quidem *Hiſpali* ad diem VIII menſis Decembris, hoc apud *Xeram limitaneam*, ſed de illis dicamus ſigillatim. *Hiſpalenſe*, noſtri eo quo diximus die incolere cœperunt, locus erat in ipſa Vrbis frequentiâ,

Conuentus Hiſpalis. *Xerez de la frontera.*

1524. Parœciæ *S. Michaëlis* proximus, quam condendo monaſterio *R. P. Ioannes à Boſco* 1524.
Prouincialis deſignauerat, breui tamen ipſe & qui cum eo inhabitauerant, *Du Bos.*
conſilium mutauerunt, vt enim erant ſanctæ contemplationis ſtudioſi, à tu-
multu, cui locus expoſitus erat, primo quoque tempore abhorruerunt, itaque
in alteram Vrbis partem aut veriùs ſuburbium, ſed copioſum, frequens ac ce-
lebre, quod *Triana* dicitur, ſeceſſerunt, vbi procul à turbâ & ſtrepitu amplum *Triana.*
& amœnum prædium comparauerunt, in quo ſedem, quam nunc obtinent,
fixerunt. Eccleſia & totum monaſterij opus ſplendidum, firmum, ingens & iu-
cundum eſt. In Eccleſia Sacellum maius eximium & magnificum viſitur, fun-
datore Nobiliſſimo Equite *D. Franciſco Duartio* ſupremo bellicorum commea- *Duarte.*
tuum apud *Carolum* V. Præfecto, quod pretioſis Lipſanorum pignoribus ad ab-
ſidem inferiorem collocatis decorauit. Hodie ſeptuaginta ſaltem fratres mo- *Seuilla.*
naſterium inhabitant. *Hiſpalis* vrbs eſt ampliſſima, & Emporium celebre, totius *Andaluzia.*
Vandaliæ caput, ad *Bætim* fluuium, quam Auſonius merito ſic laudat *Guadalquiuir.*

Iure mihi poſt has memorabere, nomen Iberum,
Hiſpal, æquoreus quam præterlabitur amnis:
Submittit cui tota ſuos Hiſpania faſces:
Corduba non, non arce potens tibi Tarraco certant,
Quaque ſinu pelagi iactat ſe Bracara diues.

Archiepiſcopali dignitate inter Hiſpanas præcipuâ fulget. Academiâ & Stu-
diis liberalibus clara eſt. Opibus nulli ciuitatum Hiſpaniæ comparanda, vt in
quam *Oceano* & nauigabili fluuio, *Indiarum* opes & omnia vitæ cõmoda, influãt. *Cordoua.*
Merito *Regina Oceani* perhibetur. Abeſt *Cordubâ*, quæ illi ad *Boream*, XXII leu- *Cadiz.*
cis Hiſpanicis, à *Gadibus* in meridiem XIX. à *Granatâ* in Occidentem XXXVI. Ri- *Granada.*
pam orientalem *Bætis* obtinet, *Triana* quam diximus, occidentalem, *Bætis* qui *Guadalquiuir.*
intercurrit ligneo ponte, quem parua nauigia catenis compacta ſuſtinent, iun-
gitur, ad caput Pontis in ipſo ſuburbio, Palatium Inquiſitioni (quam vocant)
ſacrum, ſuperbit. *Trianæ* nomen, originem habet à veteri vrbe exciſa, quam
Veteres *Oſſet, Iuliamque Conſtantiam* dixerunt, & ſubinde recentiores *Trianam.*

6. *Xerenſe* monaſterium, altera propago *Aſtygitani* monialium noſtrarum in
Hiſpaniâ, eodem tempore conditum eſt, incertum tamen quo die, quo fun-
datore, quibus circumſtantiis. Titulus ei eſt *Ieſu Mariæ.* Moniales è nobilio-
ribus ciuitatis magnâ ſanctitatis laude ſemper floruerunt, numero ſunt 44
aut fortè plures. Atque hæc tantùm de Xerenſi Aſceterio illo ſcire potui-
mus. Eſt autem *Xera*, quæ aliis *Xerea*, Veteribus *Aſta*, vt Nauagiero placet, ſiue
Cæſariana, quod quidam magis probant, Vrbs apud oram *Vandaliæ* contra *Gades*, *Xeres de la frontera.*
ex hac ora *Hiſpaniæ* initium vel terminus, vnde vulgò nomen illi factum, quar- *S. Lucar de Barrameda.*
tâ ferè leucâ à *Luciferi Fano*, quintadecimâ ab *Hiſpali*, circa fluuium *Lethen* ſu- *Guadelete.*
pra *Mneſthei portum*, cuius ager præſtantiſſimis & maximè pernicibus equis, *Ge-* *Puerto de S. Maria.*
nettas vulgus nuncupat, per vniuerſum orbem nobilis habetur.

Ob P. Ioãnis à Rocca. 7. Denique hic annus exitialis fuit viris ex Ordine noſtro grauibus & vene-
randis *Ioanni à Roccâ* & *Franciſco Bineto.* Cauſam cur in hunc annum illius obi-
tum protraxerimus explicuimus anteâ. Fuit autem *Ioannes* ille *à Roccâ*, vir præ-
ſtantiſſimarum virtutum, & in publica dignitatum luce pœnitentis & ſeuerio-
ris vitæ. Migrauit in plenitudinem (vt credimus) Sanctorum, *Spetiani*, hoc eſt
in eo loco vbi iam olim gratiæ ſpiritum hauſerat, qua de re ad annum 1460 di-
ximus. Tumulum hunc ei aſcripſimus in vicem alterius qui nobis excidit.

D. O. M.

SI QVA TIBI PIETAS, VIATOR AVDI.

IOANNES A ROCCA SOLVTIORIS OLIM VITÆ IN OPVLENTA
FORTVNA ET DIGNITATE ECCLESIASTICA MIRACVLO AD
DEVM PERDVCTVS EST. SACCVM INDVIT POENITENTIS VI-
TÆ, QVAM PRIMVM FRANCISCVS ILLE PAVLANVS APVD CA-
LABROS INSTITVEBAT, CVM QVO ET IN GALLIAM TRANSIVIT.

APVD

1524. APVD SVOS ET EXTEROS OMNI VIRTVTVM LAVDE INCLARVIT, AT VERÒ TVM MAGIS (QVOD INGENVARVM EST MENTIVM) CVM CVLPAM TIMVIT VBI NVLLA ERAT. DIFFISVS NIMIRVM FVIT NE PER SE DEVS MIRACVLVM VELLET OPERARI. EX HOC LACHRYMIS NVLLVM FINEM FECIT, ETIAM INTER DIGNITATES QVIBVS IN ORDINE SVO FVNCTVS EST, IN ORATIONE ASSIDVVS FVIT, ET AD PERFECTVM SANCTITATIS EXEMPLVM COMPOSITVS, POENITENTIA VITAM COMFECIT, ÆTERNITATEM PROMERVIT. CORPVS EXANIME IN HOC HYPOGÆO DEPOSITVM ANNO PERIODI CHRISTIANÆ M. D. XXIV. CVM RESVRRECTIOME GLORIAM OPERITVR. 1524.

ET TV VIATOR ÆTERNITATEM COGITA.

8. *Franciſcus Binetus*, cui nemo ab inſtituto primùm Ordine fuit comparandus, nec deinceps futurus eſſe videtur qui poſſit comparari, ſiue profundam hominis humilitatem cæteraſque virtutes, ſiue continuam Ordinis adminiſtrationem, quam omnes communi ſententiâ vltrò detulerunt, ſiue rerum pro incremento & honore Ordinis geſtarum gloriam & magnitudinem attendamus, confectus ſenio & laboribus ad vitæ metas decurrit. Pro tempore, Zeloſum (vt diximus) agebat *Romæ*, decebat enim vt vir ſtrenuus inter diſtrictas negotiorum occupationes parato nihilominus animo moreretur, & qui nunquam non ſe dignitatibus ſubtraxerat, nunquam dignitate deſtitueretur. Cùm paucos antè annos Ordinem profeſſus in grauiſſimum morbum, vt videbatur lethalem incidiſſet, eáque de causâ in domum *Pleſſiaco* proximam, & vulgò dictam *Mottam-Capi*, delatus eſſet, venit ad eum conſolationis causâ Beatus Pater, vbi cùm fratres eius atque agnatos qui omnem de *Bineto* ſpem abiecerant inueniſſet, ad eos conuerſus bono animo eſſe iuſſit, non eſſe deploratum *Bineti* morbum à quo non multis inde diebus recreandus eſſet, longéque aliter de illo Deum ſtatuiſſe quàm ſibi homines perſuaderent, vt primùm conualuerit, quod breui erat futurum, *Romam* iturum eſſe, atque ob hoc ſemper honoribus dignitatibuſque augendum & præclara multa geſturum, quibus ipſi non parùm gaudij ac voluptatis acciperent. Nihil minus à verbo ſancti Viri per tempus præſtitum eſt, vt paſſim indicauimus, & certè *Binetus* tanta deinceps ad Ordinis decus & incrementum perfecit, vt plus illi Ordo quàm vel ipſi Inſtitutori *B. Franciſco* debere videatur, & ita quidem ſeniores noſtros, atque in his *R. P. Petrum Hebertum*, quem honoris causâ nomino, prædicantes ſæpius audiui. Sed nunc panegyricum non ſcribimus, hoc tantùm indicio contenti, nullam *Bineto* virtutem defuiſſe, non obſcuram præ ſe ſanctitatem ſemper tuliſſe, vt aliquando ad eum *Iacobus Simoneta* poſteà Cardinalis, optimè in hæc verba loquutus legatur, *Nunc quidem, Pater, cauſam agis Inſtitutoris tui in Sanctos referendi, erit cum pro te alius eâdem operâ perfungetur* (non ambigo enim quin ſi *Bineto Binetus* alter contigiſſet, *Franciſco* alius *Franciſcus* acceſſiſſet) prudentiam & zelum in eo admirabiles atque ita coniunctos fuiſſe vt eorum temperamentum omnem admirationem excederet. O virum per omnia maximum, quem vt ne pro merito laudemus, vna impedit virtutum copia & magnitudo! Conatum tamen noſtrum boni conſulet, ſi monumentum quod poſſumus ad qualemcunque memoriam appendamus.

Ob P. Franciſci Bineti.

Motte-Chapon.

R. P. FRANCISCVS BINETVS
MONACHVM PROFESSVS SVB DISCIPLINA S. BENEDICTI
ET MAIORIS-MONASTERII PRIOR.
TEMPORVM ET MORVM QVÆ REGNABANT PERTÆSVS,
POENITENTIS VITÆ DESIDERIO
IN CONTVBERNIVM FRANCISCI PAVLANI CONCESSIT.

1524. ILLIC EGIT QVI OMNIVM SANCTISSIME 1524.
ORDINEM ET IPSVM INSTITVTOREM
IN MAGNVM CELEBRITATIS FASTIGIVM EXTVLIT
DOCTRINA, ZELO, PRVDENTIA;
DOCTRINA, IN CONDENDIS REGVLARIBVS INSTITVTIS;
ZELVS, IN VINDICANDO PARENTE SANCTISSIMO;
PRVDENTIA, IN ORDINE ADMINISTRANDO,
PER OMNIA QVÆ DESIGNAVIT, DIXIT, FECIT,
NVLLA NON EX HIS VIRTVTIBVS
SEMPER APPARVIT.
NVNQVAM FVIT A SVMMIS DIGNITATIBVS LIBER,
QVI NVLLAM NISI INVITVS ACCEPIT,
OMNES ITA, VT NEMO VNQVAM MELIVS, GESSIT,
AD EAS PER VICES ABSQVE INTERMISSIONE REVOCATVS
VIR INTER SVOS MAXIMVS
VIRTVTE, DIGNITATIBVS, SANCTITATE.
SED QVI DVM ALIOS IN OMNIBVS SVPERAVIT
LAVDATOREM DESIDERARE POTEST, NON INVENIRE.
OBIIT ROMÆ AN. CHRIST. M. D. XXIV.

Obit. Claudiæ Gall. reginæ.

9. *Claudia* Regina, quæ ad B. P. N. preces olim conualuerat, & voto in manibus *Bineti* nuncupato maſculam prolem ſuſceperat, præcipuaſque partes in *Franciſci* noſtri Canonizatione procurandâ egerat, hoc eodem anno menſe Iulio *Bleſis* fato functa eſt. Eius laudes hiſtorici omnes certatim proſequuntur. Supplementum ad *Bergomatem*: *Claudia pientiſſima Franciſci uxor Bleſis moritur, non ſine maximis totius Galliæ lachrymis, propter eius inculpatiſſimæ vitæ laudes, ac famam integerrimam*: Et ad annum 1526: *Claudiæ Auguſtæ corpus iamdudùm mortuum ſummo honore in Dionyſianum templum de more adfertur per Lutetiam, non ſine maximo totius populi mœrore, apud quem veluti diuinum quoddam numen excolebatur.* Sed de moribus eius aliquanto copioſiùs Feronius: *Fuit illa* (inquit) *ſumma integritate pudicitiaque. Abundabat innocentia, pietate, religione, obſequio in virum, diligentia in familiares: nunquam inſolens elataq́; ... eundem vultum eodem tenore referebat, grata omnibus, iucunda plebi, nobilitati optabilis: vt in aduerſis conſtantiam, ita moderationem in ſecundis retinebat. Familiare ... nihil niſi de diuinis cæleſtibuſque promiſsis, aſſecutioneq́; diuinæ hæreditatis dies & noctes cogitare. Placabilis erat in eos à quibus eſſet offenſa, afflictis multa condonabat, probis piiſque viris multa elargiebatur. Nemo eam vlla lucra ligurientem, nemo ad rem attentiorem, nemo vllis deprauatam cupiditatibus aut vidit aut audiuit. Ita ſapienter, ita ſcitè, ita eleganter caſtum ſincerumq́; animi motum ſingula eius ſententiæ olere videbantur omnibus vt abundare ornamentorum generibus, omnibus virtutibus quaſi fontibus ſcaturire videretur.* Hæc autem Beatæ Principis elogia delibare nos conueniebat, vt quæ peculiari affectu in Ordinem noſtrum deuota fuit, ſuas ibi laudes recognoſcat vbi maximè deſiderare videatur. E noſtris quidam tertium ordinem profeſſam tradunt, quod ſimiliter de nonnullis Regibus noſtris Hiſpani credunt, ſed cùm certa eius rei documenta necdum aſſequuti ſimus, nihil etiam poſſumus in alterutram partem affirmare.

1526.

An. M. D. XXV.

1525. Conuentus Toleti.

1. HIſpani noſtri, qui nuper ſedes *Hiſpali* fixerant, & eo ſucceſſu elati, ac publicæ in Hiſpaniâ lætitiæ ob deuictos *Ticini* Gallos occaſione adducti, vt *Toletum* migrare poſſent, à *Carolo* V. Auguſto petierunt & impetrarunt. *Toledo.*
Sed Conuentus Ciuici autoritas intercedere debebat, vt Cæſaris mandata in Commentarios

1525. Commentarios referrentur, & de loco, quem noſtris donarent, prouideretur. Erat in ea Vrbis regione (ſunt enim Toleti XXIII. regiones) quam vulgus 1525.
La Vega. *la Vega* nominat, latinè, niſi fallor, Planitiem diceremus, antiquum Oratorium, ſeu vt *Hiſpani* malunt Eremitorium *S. Bartholomæo* Apoſtolo ſacrum, & à loco dictum *S. Bartholomæus de la Vega*: dato igitur ſupplici libello cum litteris *Caroli* & *Elizabethæ* Auguſtorum vt ſibi illud cederet à Conuentu Ciuico noſtri poſtulauerunt. Id quoniam dilapſum penè atque deſertum reſtauratoribus egebat, noſtri autem id omnium optimè præſtaturi viderentur, vt qui magno ſanctitatis nomine apud *Toletanos* alioſque populos commendati habebantur, omnes in eam ſententiam facilè conceſſerunt. Probauit autem R. D. Archiepiſcopus, *Alphonſus de Fonſecâ* Salmanticenſis, & in Academiâ patriâ Collegij ſub nomine *S. Iacobi Zebedæi* fundator. Ad diem igitur XXV. menſis Auguſti, qui ſacer eſt apud Romanos ipſi *Bartholomæo* Apoſtolo, in eum locum noſtri ſunt inducti, ciuium beneuolentiam non eo tantum beneficio experti, ſed largiſſimis deinceps eleemoſynis, quibus ea pars ædificij, quæ *Tagum* ſpectat, ad ſummum breui deducta eſt. Eccleſiæ opus ad multos annos extractum eſt. Per
De Vargas. Manrique. moras *Iacobus Vargaſius*, Imperatori à Secretis, & *Anna Manriquea* lectiſſima fœmina eius coniux, vt in Fundatores acciperentur cum noſtris egerunt, in præſens quidem haud magna fuit eorum liberalitas, ſed prolixioris in futurum ſpes non deerat, quæ etiam non fefellit. Cum tempore igitur, auguſta Eccleſiæ, Monaſterij, valetudinarij & aliorum officiorum opera, proceſſerunt. Habetur illic in magna veneratione Crucifixi Imago, dicta *S. Quintini*, quam direptâ eius nominis vrbe à *Philippo* II. miles Hiſpanus Catholicus à milite Germano Lutherano recuperauerat. *Toletum* hoc eodem anno corpus *R. P. Ioannis*
Torrejos. *Abundantij Turriculis*, vbi ad hæc iacuerat per annos quindecim, allatum eſt, vt hoc pignore noua domus conſecraretur. Factum id operâ & ſtudio *R. P. Ioannis*
Du Bois. Toledo. *à Boſco* Prouincialis, qui virum ſanctum & familiariter ſibi cognitum longiùs abeſſe non ferebat. Eſt autem *Toletum*, quæ aliquando *Serezola*, Colonia & Vrbs, *Hiſpaniæ Tarraconenſis*, *Carpetanorum* caput, centrum & quaſi vmbilicus
Taio. totius *Hiſpaniæ*, quam *Tagus* fluuius auri vt vulgò creditur ferax maiorem partem alluit. Vrbis Regiæ cognomen adepta eſt *Gothis* regnantibus, qui ab *Hiſpali*
Burgos. Cordoua. Valentia. Lesbona. ſedem Regni illuc transtulerunt. Ad Arctum *Burgos* habet L. inde leucis, ad Meridiem *Cordubam* eodem ſpatio, LX; in Ortû *Valentia* eſt, LXXXIII in Occaſum *Vlyſippo*, *Madritum* haud longius XII. Metropolis eſt non regionis modò, ſed totius *Hiſpaniæ*, ex quo *Vrbanus* II. Archiepiſcopum in Primatem inſtituit, qui hodiéque ſupremam in Regno dignitatem, autoritatem & potentiam habet, à ſolo Rege ſecundus, vt eo inconſulto fieri quidquam aut decerni nefas cenſeatur. Brunius Vrbis Iconem lib. 1. Theatri ſui tabulâ III. repræſentauit.
La Vega. Montoia noſter planitiem, hoc eſt eam Vrbis partem, quam *la Vega* nuncupari diximus, omnium iucundiſſimam, acceſſu maximè commodam, & frequentiâ celeberrimam, atque Cœnobium noſtrum in eius regionis medio deſcribit.

2. In hunc annum celebrandus venit exitus religioſæ & nobilis puellæ *Sororis* *Obit Sororis Hieron à Paterno.*
Hieronymæ à Paterno, quam ab anno ætatis duodecimo noſter *Paulus à Paterno*, patruus beatæ virginis, Chriſto ſponſo conſecrauerat & in tertium Ordinem noſtrum aſciuerat, quæ quidem ab eo tempore vitam ſanctiſſimam & omnibus virtutibus ornatam duxit, atque in ipſo ætatis flore, ſanctorum morte occubuit, ſi occubuiſſe dicenda eſt, quæ anno ætatis XXXIII poſt expiatam generali confeſſione animam ſumptúmque Domini corpus in viaticum, die B. Virgini ſacro, nulla ægritudine præcedente, genibus nixa inter orandum expirauit. Non defuit à morte luculentum beatæ immortalitatis argumentum. Præterquam enim cœleſtis gratia in vultu reſplenduit, poſt annos multos virginale corpus hypogæo conditum abſque vlla corruptione ac labe inuentum eſt. Breui porrò futuram eius mortem moriens patruus cuius diſciplinâ in ſpiritu profecerat denunciauit, nimirùm ſolent plerique ſanctitatis fructus eſſe præcoces & in cœlum maturiùs inferri.

An. M. D. XXVI.

Germaniæ deſolatio.

1. M*Artialis* noſter, qui ab initio ſuſceptæ dignitatis ad Ordinem viſitandum animum adiecerat, difficili & periculosâ peregrinatione *Boëmiam* & *Auſtraſiam* ſuperauit, ne pars cui maximè timebatur per turbulenta & efferata tempora, neceſſario per eum officio priuaretur. Erant illic tres tantùm Conuentus Beato Patre adhuc ſuperſtite inſtituti, quartum & quintum nobiles quidam Boemi obtulerant, ſed cùm res in aduentum Generalis protracta eſſet, in irritum per tempus reciderat. Adueniente autem *Martiali* noſtro longè aliter cum noſtris agebatur, vix enim tres illos per Lutheranorum factiones poterant retinere, nec multùm abfuit quin deſolatos & vaſtatos *Martialis* inuenerit. Abducti iam à Lutheranis plerique deſiderabantur, reliqui erant admodùm pauci qui monaſteria incolerent, eos *Martialis* ad animi fortitudinem atque conſtantiam multis verbis hortatus eſt, officiúmque omne præſtitit, quod poſſet ab optimo paſtore deſiderari. Cùm primùm tamen pedem extulit, tantus in vtroſque impetus hæreticorum factus eſt, vt plerique à furentibus mactati ſint. Prouincialis qui ad hæc animo intrepido vim atque iniuriam à ſe ſuiſque repulerat, ſolum vertere tum demùm coactus eſt Venit ille *Neapolim* poſt multa itinera, & noſtris qui illic erant rem omnem expoſuit,

Martyres in Germania.

& eorum quidem ad nos traditio peruenit, Centum fuiſſe de noſtris qui martyrium in Germaniâ fecerint Benedictus Deus Et quidem præter reliquos omnes, noſtri hæreticorum furorem pertulerunt, & odio auſterioris vitæ quam profitebantur, & locorum in quibus degebant opportunitate, in ſeceſſu enim ac ſolitudine procul ab vrbibus incolebant. Tempus autem quo *Martialis* ad eos acceſſit aut receſſit inde, non eſt adeò præciſè certum vt menſem vel annum poſsimus ad punctum deſignare, ſed cùm in proxima Generali congregatione deſideratis eius prouinciæ Patribus, necdum auditum quicquam eſſet de illius Prouinciæ depopulatione ac ruinâ, mihi fit admodùm probabile ſub exeuntem alterum annum inde *Martialem* exceſsiſſe, vt ad hunc ineuntem perſecutio illa non immeritò cœpiſſe videatur.

Capitulum Gener. VII.

2. Poſtquàm verò & illam Prouinciam & reliquas *Martialis* obiuerat, *Malacam* in *Hiſpaniâ* ſe recepit, qui locus erat Generali Conuentui aſsignatus, in quem & Patres alij, quibus ius erat ferendi ſuffragij, ſeſe contulerunt, ſed cùm plerique non ſatis maturè occurriſſent antè ſanctum Aſcenſionis diem non conſederunt, quo demum illuceſcente ad VII Idus Maias Comitiis ſuis initium ſolemni ritu fecerunt, electo in Exceptorem Actorum *R. P. Deſiderio de Motta*, ſubortâ ex hoc dubitatione, ſi qui ſubrogarentur in vicem abſentium, placuit decretum *Romæ* nuper emanatum, vt ne aliis quàm Prouincialibus qui deſiderarentur aliqui ſufficerentur; nec mora, *R. P. Hieronymus de Sancta Ella* in locum Prouincialis *Germaniæ* ſubſtitutus eſt, è veſtigio autem collatis ad eligendum Generalem ſuffragiis, *R. P. Ioannes Sutorius* ex Prouinciali *Franciæ*, totius Ordinis Antiſtes renunciatus eſt, qui tamen vix adduci potuit vt aſſentiretur, tantus ei per humilitatem indignitatis ſuæ inerat ſenſus, voluiſſet in eos ſortem cecidiſſe, qui ſimul aliquorum votis poſcebantur, videlicet in *RR. PP. Franciſcum de Maida, Leonardum Barbierum, Hugonem de Varenna, Deſiderium de Motta, Auguſtinum de Crotone*, vicerunt tamen cùm horum tùm aliorum preces, qui, expreſſo electi conſenſu, in voces laudis & gratulationis eruperunt, obedientiámque ſuam de more profeſſi ſunt. Fuerat autem *Sutorius Nigeons* profeſſus, cuius etiamnùm extat ſyngrapha in eius Conuentus Commentario nullâ temporis notâ, vt tum ſolebat, obfirmata, Prouinciam *Franciæ* quintùm rexit, ac tandem dierum & meritorum plenus ad patres ſuos appoſitus eſt, in eodem Conuentu an. 1556. In alterum diem electi Collegæ, & Italus quidem fuit *R. P. Marcellus Palmerius*, qui poſthæc ad ſupremam Ordinis dignitatem ſecundùm euectus à nobis tempeſtiuè laudabitur: Gallus fuit *R. P. Hugo Varennius*, ab antiquo *Franciæ* Prouincialis, & multis nominibus deinceps à nobis commendandus:

De la Motte. De S. Ella. Gen. VIII. Suterio. à Maida. Barbier. De la Varenne. De la Motte. 1556. Collegæ. Palmeri. De Varenne.

1526. commendandus: Hiſpanus denique *R.P. Hieronymus de Sancta Ella* (non vt habent edita *Alphonſus de Stella*) *Hiſpaniæ* iam olim Vicarius Prouincialis, quam demùm ſummo imperio adminiſtrauit, vir apud ſuos clarus & illuſtris. Poſt omnia delectus in Procuratorem Generalem *R. P. Deſiderius de Motta*, cui vel nomen ſolum iam ad laudem ſatis eſt. Quibus in hunc modum compoſitis, multa quæ nouiter inciderant in deliberationem adducta ſunt, illud memoriâ dignum, graues aduerſus eos pœnas fuiſſe decretas qui Studia litterarum iam olim inſtituta negligerent, hoc eſt vel dilabi ſinerent, Superiores; vel qui illis addicti eſſent non ſatis ſedulò frequentarent: & alterum quoque, vt feſto die *S.P.N. Franciſci* ad ſynaxim ſacram (quam generalem communionem dicimus) fratres conuenirent. Demùm in tertium hinc annum futura Congregatio vt *Genuæ* haberetur placuit, niſi à bello aut peſte periculum eſſet, quod denunciare Zeloſo Prouincialem *Genuenſem*, Zeloſum ſingulis Prouincialibus conuenienti tempore voluerunt, atque id vbi conſtitiſſet *Gratianopoli* habendam edixerunt. 1526.

De S. Ella.

Procurator Gen VII

3. Hoc eodem anno *Donius* annotat martyrium *R.P. Arnoldi de Hydrunto*, & F. *Archangeli à Meſſanâ*. Soluebant illi *Neapoli* in *Siciliam*, quò per obedientiam mittebantur, ſed cùm in altum excurriſſent, intercepti à pyratis, ad fidem eiurandam ſollicitati ſunt. Erant enim Turcæ omnes præter Ductorem militum, qui à fide Chriſtianâ defecerat, ſed ille tanto Chriſtianis infenſior, quantò maiores ſibi videbatur odij cauſas habere. Adhibuit ergo ille quas potuit illecebras, quas potuit minas & ludibria, vt inuictos Chriſti milites expugnaret. Sed nihil profecerunt tot machinamenta aduerſus athletas fortes & conſtantes, qui deliberatâ morte tormenta præoccupabant voto & deſiderio. Puduit Apoſtatam tot artes fruſtrà procedere, pudor in rabiem mox degenerauit, poſtquàm igitur multis cruciamentis *Arnoldum* excarnificauerat, vt in crucem ageretur imperauit, quo ſupplicio iuniorem fratrem *Archangelum* (erat enim ille ſenior & ſacerdos, hic iuuenis admodùm necdum ſacris initiatus) commotum iri atque de ſententia & mente deiiciendum crediderat, quod tantùm abfuit, vt maiores ab eo exemplo animos ſumens illum ſibi præiuiſſe doleret niſi ſubſequeretur, qua re accenſus & irritatior factus impotens animi barbarus, truncari eum capite iuſſit, amborumque corpora in profundum abiici, nihilo in alios Chriſtianos remiſſior, qui horum conſtantiam imitati mortem glorioſam ignobili vitæ prætulerunt. Etiam tibi, ô Deus, ſuas victimas Ordo ille Minimus debebat! Sed vos Beatæ Animæ quarum ſanguine Deo noſtro litatum eſt! Et hi quidem tacito nomine deſiderati in Generali Capitulo quod in mari periiſſent, incertum quo caſu, ſed de martyrio poſteà renunciatum ab iis qui viderant, & truculentorum hoſtium manus effugerant.

D'Ottranto di Meſſina.

Martyres duo.

4. *Martialis de Vicinis* functus Generalatu apud *Hiſpanos* permanſit, vbi tertiùm poſt hoc in Prouincialem electus, peracto munere, iam ſenio grauis in Prouinciam *Tholoſam* perrexit, atque ibi expleto ſanctiſſimæ vitæ curſu ad præmium euolauit. Fuit autem integerrimæ vitæ, regularum obſeruantiſſimus, exactæ prudentiæ, incredibilis manſuetudinis, aſpectu tamen grauis & ſeuerus, parcus in verbis, in opere aſſiduus & ſtrenuus, vt ob has aliaſque dotes quamplurimas audiret vulgò & diceretur, *Vir Sanctus Frater Martialis*, ſolidò ſemper ſibi conſtitit, inſtante morte, dùm ad Matutinas preces, omnes euigilaſſent, ſtatim ab officio adeſſe Correctorem rogauit, nec longiùs differret, datum ſibi à ſummo Imperatore ſignum de ſtatione diſcedendi, ad condictum venit Corrector aliique fratres omnes, *Martialis* oleo ſacro delibutus eſt, & dum ad ſingula reſpondet in extremo verbo ſpiritum feliciter exhalauit, eo momento quod anteà denunciauerat. Hunc finem fecit vir eximius, ſed longo poſt hæc tempore, vt quæ habemus dicenda demonſtrabunt.

Des Voiſins.

Obit. P. Mart. de Vicinis.

An. M. D. XXVII.

Exemptio à decimis Clero indictis.

1. REdux ab *Hiſpaniâ Franciſcus* Rex noſter, decimarum quæ à Clero accipiebantur gratiam noſtris fecit, regiis primùm litteris *Compendij* datis, ad diem XXVII. menſis Septembris, tum aliis *Lutetiæ Pariſiorum*, ad diem XIX. menſis Nouembris, quæ ad diem XXVI. inſequentis Februarij, apud Prætorianos Senatores recitatæ, illis edicentibus, in commentaria relatæ ſunt. Cùm poſthæc tamen Exactores, præter voluntatem Regis, ad eam præſtationem noſtros adigerent, causâ pecuniæ in redemptionem Regis perſoluendæ, quam negabant eo priuilegio comprehenſam, res in Iudicium coram conſtitutis recuperatoribus adducta eſt, qui ſuo decreto ad diem XIX. Februarij an 1533. noſtros ab ea præſtatione abſoluerunt.

Progreſſus Conuent. Nigeonenſ.

2. Inter hæc Eccleſia & Clauſtrum Conuentus *Nigeonenſis* vltimam manum accipiunt, & à *R. P. Ioanne Suterio* Generali, die Maij decimâ, luſtrali aquâ initiantur. Præ foribus Eccleſiæ præter Elogium Regum & Reginæ, quorum beneficio fuerat opus inchoatum & magna ex parte abſolutum, hoc tetraſtichon, ad Imaginem B. Virginis Chriſtum à cruce ſublatum brachiis ſuſtinentem, inſcriptum legitur

Virgo expers naui & primæua neſcia culpa,
Qua Dominum ancilla & filia nixa patrem,
Hæreſeon peſtes, ſcelerum contagia mundo
Hac tibi diuinâ luce ſecare datum eſt.

Direptio Conu. Ro. & alia conſequuta.

3. Dum autem hîc per pacis ſtudia Regum beneficentiam experimur, in *Italiam* belli impetus conuertitur, quod malè noſtros qui *Romæ* erant habuit. *Carolus* enim *Borbonius* Equitum Magiſter, qui à Rege ante aliquot annos ob priuatam iniuriam defecerat, & *Caroli* V. Imper. exercitibus in *Italiâ* cum ampliſſimâ poteſtate præerat, cùm *Florentiam* fruſtrà tentaſſet, conuerſo agmine totis viribus *Romam* contendit, impetuque Vrbem inuaſit, ſed in ipſo victoriæ momento plumbea glande traiectus, militi diripiendam reliquit. Pars Lutherani erant ad omnem licentiam & libidinem effuſi, qui ſacris iuxtà atque prophanis expilatis, in ſacratos viros atque fœminas immani furore debacchati ſunt. Cœnobium noſtrum in *Monte Pincio* perſcrutati atque deprædati, cùm per noſtrorum paupertatem nihil inde opimum ac pretioſum retuliſſent, inciderunt in noſtrum *Deſiderium de Motta* (pro quo, Montoia magno errore *Dillacam* quendam Hiſpanum genere comminiſcitur) qui fortè illis Procuratoris nomine (cùm eſſet Zeloſus) innotuerat, rati ab vno homine omnem ſibi prædam conſtare poſſe, vt quem celare pretioſa quæque crederent, miſeris illum grauibuſque modis exagitauerunt, ſed cùm ille nihil poſſet niſi conſcientiam prodere, contra quam vitam nihili faciebat, patienter aduerſus iniuriam perſtitit: illi verò pro patientia peruicaciam accipientes, hominem verendis ab arbore poſt omnia ſuſpenderunt, quoad erumpentibus congeſtim viſceribus, illiſque abeuntibus, præſenti tantùm morti vt credebatur, ſubductus eſt Et quidem ſpes nulla ſalutis aderat, niſi per diuinam opem, quæ præſto adfuit, voto per *B. P. Franciſci* merita nuncupato, cuius causâ, *Turones Deſiderius* venit, nondùm confirmata valetudine, ſed cùm recludi ſepulchrum, quo ſacrum pignus aſſeruabatur iuſſiſſet, duplex ſenſim gaudium retulit. Corpus enim B. P. integrum & nullâ parte delibatum apparuit, quod ille affuſis præ lætitia lachrymis ſupplex veneratus eſt, facies autem ſudario intecta erat, quod magnâ reuerentiâ in manus ſumpſit, alioque iniecto ſecum tulit, eiuſque ſalutari attactu, priuſquàm loco diſcederet, redditus eſt incolumitati, nec deinceps vel in leuiſſimum ab hac exenteratione periculum recidit. Sed iam libet cum Auguſtino exclamare, *Non potuit ſanctæ paupertatis confeſſor ſine cœleſti mercede torqueri!* Lib. 1. de Ciuit. D. c. 10.

Interdicitur mulieres ab ingreſſu monaſt.

4. Inter direptæ vrbis calamitates, delatæ ſunt ad *Puccium* Protectorem querelæ noſtrorum *Calabrorum*, aduerſus nobiles quaſdam mulieres, quæ ſibi ius fundatricum

1528. fundatricum eo tantùm titulo arrogarent, quòd domus quædam Ordinis in 1528.
ſua aut ſuorum ditione ædificatæ eſſent, adeoque per vim & violentiam in monaſteria Ordinis irrumperent. *Puccius* primo quoque tempore litteras expedit, quibus aduerſus prædictas mulieres & alias quaſcunque, quæ verè fundatrices non eſſent (fundatrices autem quæ dici debeant & poſſint ex Actis Capituli *Toloſani* determinat) excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrendam, à quâ, præter mortis articulum, niſi ab ipſo maiori Pœnitentiario abſolui non poſſint, decernit. Litteræ die xv. Martij in alma Vrbe datæ, incipiunt *Conqueſti ſunt nobis, &c.*

An. M. D. XXVIII.

1. VNius, quod ſciam, *Clementis* Papæ VII. gratia nobis huius anni commendat memoriam. Vt proprium quod dicimus Officium Eccleſiaſticum *B. P. Franciſco* & Miſſa quoque conderetur *Leo* Pontifex multis ab annis conceſſerat. Quamplura ex illo tempore intercurrerant quæ cœptum diſturbauerunt. Opus in ſe, non conſtat vtrum *Sadoletus* an *Simoneta*, certè illorum alter, Pontificis voluntate, receperat, ſed hoc demùm anno prodiit elegans quidem illud & elaboratum, omnibuſque partibus abſolutum, in quo tamen nonnihil è noſtris quidam deſiderant, illud quale poſſit eſſe non ſatis video. Pontifex oblatum mandauit recognoſci, recognitum probauit, & vt in vſum admitteretur, irrogatâ etiam recitantibus indulgentiâ in ſingulos per octauam dies, Apoſtolico Reſcripto, ſub die xviii. Maij, decreuit. Habetur Pontificium diploma in Codice Priuilegiorum Ordinis. Fit verò mihi admodùm probabile *Deſiderium* noſtrum in monimentum ſuæ gratitudinis egiſſe vt opus quod videbatur depoſitum procederet. 1528. Officium propr. B. F. N.

Buzon. Quinimò recolenda planè venit memoria, Deuoti Chriſto *F. Petri Buzonij* profeſſione laici, quem Hiſpanorum Annales celebrant magnâ ſanctitatis opinione venerabilem. Et eum quidem dicunt ab anno ſuperiore ad diem 11 Maij ſacram veſtem induiſſe, paucîſque menſibus à præſtito poſt annum profeſſionis ſacramento ſuperuixiſſe, tam breui tamen ſpatio non paruam ſanctimoniæ famam collegit atque reportauit. Primo ſtatim tempore multis eum machinamentis dæmon aggreſſus eſt, ac de propoſiti conſtantiâ deiicere molitus eſt, quâ de cauſâ parum abfuit quin à cœpto reſiliret, ea tamen tentamenta, perſpecta eorum virtus quibuſcum habitabat, & impertita in eorum gratiam à cœlo benedictio cuius perſæpè conſcius fuerat, diſſipauerunt. Præterquàm enim nouæ domus incolas (eſt enim *Trianæ* profeſſus poſt annos quatuor, quam illic conſiderant noſtri) irrequietâ contentione, ad religioſæ vitæ perfectionem aſpirare mirabatur, ad victum neceſſaria, viſibili & quotidiano miraculo, inter manus ſuas, dùm menſæ inſeruiret, creſcere ac multiplicari non ſine ſtupore obſeruabat. Ipſe ingenuâ ſimplicitate, morum integritate, vitæ innocentiâ & omnium virtutum conſenſione, hoc apud illos acres & rigidos virtutis æſtimatores promeruit, vt crederetur, & iam nunc credatur, *conſummatus in breui expleuiſſe tempora multa.*

An. M. D. XXIX.

1 GEnuâ variis cladibus attritâ, non poterat illic Ordinis Conuentus celebrari. Renunciatum id Prouincialibus Zeloſi diligentiâ, qui pro alterius Capituli ordinatione iter *Gratianopolim* direxerunt. Monaſterium nobis ad 1529. Capitul Gen VIII.
De la Plaine. eam vrbem exeunte ſuperiori ſæculo conſtitutum fuerat, quod eo anno deſcripſimus, atque in his Actibus M.SS. vocatur Conuentus *Ieſu-Mariæ de Plano* hoc eſt in *Planitie*, vt ibidem explicuimus. Illuc maturè plerique Prouinciales confluxerunt, alij vt excuſarentur per litteras petierunt, bellorum tempeſtates & itinerum pericula & priuatas rationes alias cauſati, duo illi fuerunt, Prouincialis *Calabriæ* & Prouincialis *Hiſpaniæ*, ſed ille *R. P. Gaſparem de Foſſo* ſubſti-

1529. fuerat, iſte neminem ſuâ vice ſuffragaturum nominauerat, vterque autem 1529.
conſenſu prærogato, accepta ſibi fore omnia quæ in ea congregatione agerentur promiſerat, qua conditione placuit vt excuſati haberentur. *Genuæ* verò Prouincialis & omnes ferè illius monaſterij fratres peſtiferâ lue abſumpti fuerant, atque in ea calamitate non potuerant rebus ſuis prouidere, ſed tantùm apud Generalem vt maturè ſuccurreret exorare. Ille igitur Prouincialem inſtituit *R. P. Robertum Lotharingum*, cui Collegas etiam attribuit, vt autem id à Capitulo probaretur conueniebat, quod magna omnium conſenſione factum eſt. Cœperunt autem omnes ad diem v. menſis Maij congregationem ſuam inire, quam *R. P. Petrus Huotus Franciæ* Prouincialis incruenti ſacrificij oblatione inaugurauerat; atque vt primùm conuenerunt Actuarium, ſiue Scribam Huot.
communibus ſuffragiis elegerunt. Is autem fuit *R. P. Guillelmus Figulus* Collega Prouincialis *Franciæ*, vir qui virtute ætatem præuerterat, antè annos non plures ſeptem profeſſus, nempè Nigeoni die xxII. menſis Septembris an. 1522. Figulo.
Legit ille Commiſſorum litteras, legit & quas diximus excuſatorias, quibus diligenter recognitis ad actus legitimos proceſſerunt. Generalis à *Puccio* Protectore litteras acceperat autoritate Pontificis ſcriptas, quas *Figulus* coràm aperuit & recitauit. In hanc autem ſententiam conceptæ erant. Primùm, ne Superiores Ordinis poſtquàm officium decurriſſent in Collegas ſucceſſorum eligerentur, eo enim fiebat vt minus eſſent obedientiæ obnoxij, quod præter intentionem legiſlatoris noſtri videbatur, ſimpliciter enim ſubiectos eſſe ab officio Superiores decernit. Secundùm, vt non priùs eligeretur Generalis Succeſſor, quàm Deceſſor & Collegæ adminiſtrationis rationem, tribus aut quatuor viris probis & grauibus ab ipſa congregatione eligendis, reddidiſſent, illique in eos pro merito animaduertiſſent. Tertiùm, vt Conuentui Sanctiſſimæ Trinitatis in Vrbe de maiori fratrum numero prouiderent. Quibus perlectis cum reuerentia obſequendum conſenſerunt. Die igitur ſancto Aſcenſionis Chriſti, poſtquàm ſacræ cæremoniæ præceſſerant, ad electionem non priùs deuenerunt quàm pro mandato ſibi facto quatuor deputauerint, qui de vita, moribus & adminiſtratione Generalis atque Collegarum reliquos perſcrutarentur, & in eos, iuxta quod æquum videretur, animaduerterent. Sed qualis putas *Sutorius* apparuit? Vir animi ſagacitate ſingularis, in ſacrorum Canonum doctrina eruditus, pacis amans & ab omni contentione alienus, qui vt animo in Deum ſemper intento videbatur, ita ſe ad res adminiſtrandas dimittebat tantâ manſuetudine, vt parem cum prudentiâ moderationem oſtenderet. Op-

Generalis IX. tandum erat vt ſucceſſorem non imparem acciperet, quod illicò factum, collatis enim ſuffragiis *R. P. Deſiderius de Mottâ*, qui *Romæ* Zeloſi officio incumbens hærebat, totius Ordinis Antiſtes renunciatus eſt, vt in quem, præter ſeptem vota quorum ſex *R. P. Martiali de Vicinis* ea dignitate ante tres annos perfuncto, & alterum *R. P. Petro Huoto* Franciæ Prouinciali obtigerunt, omnia conuenerant; eoque abſente qui Comitia moderaretur electus *R. P. Franciſcus Bellamera* Prouincialis Aquitaniæ, in cuius iam tum tractu numerabatur Conuentus Bellamera.
Grattanopolitanus. Turonenſis tamen eum tunc ſuæ Prouinciæ præpoſitum fuiſſe certò affirmant, quod ſi ita eſt honos habitus eſt Prouincialium in Galliis prima, quem locum *Turonia* ſemper habuit. Is autem *Deſiderij* nomine ſolemnem obedientiæ profeſſionem, prout moris eſt, accepit. Veſpertinis horis ad Collegarum & Zeloſi electionem procedentes, Italus Collega *R. P. Gaſpar de Foſſo*; Gallus *R. P. Petrus Cadilonius*, vt habet certior ſcriptura, nam & in huius De Foſſo.
nomine M.SS. variant, nulla tamen habent *Radiglionis* quod edita præferunt; Cadilonus.
Hiſpanus *R. P. Didacus Alledelberg*, ſed niſi fallor dicendus *Alburquerque*, cum ſuo Alburquerque
Collegæ Procurat. Gen. VIII. quiſque elogio in Capituli Acta relato, delecti ſunt. Procurator denique Generalis *Figulus* Scriba quem in anteceſſum laudauimus. Quæ vt ſucceſſerunt, Figulo.
componendis rebus, de quibus ad eos relatum eſt, intenti, Prouinciam *Siciliæ*, poſt multa vltro citroque agitata, per ſe ſeparatam ſtare à Prouinciâ *Neapolis* aut *Calabriæ*, ob traiectionis periculum, in quod incidiſſe noſtrorum aliquos antè annos tres dicebamus & in hac Congregatione nunciatum eſt, tandem definierunt.

1529. finierunt. Conuentùm *Foroiulienſem* in *Prouinciâ*, *Ianuenſi* Prouinciæ adiunxerunt. Et vt deinceps liceret Prouincialibus Conuentus qui offerrentur in acceptum referre decreuerunt. Priuata præter hæc multa, de quibus rogati ſunt, ſapienter & religiosè conſtituerunt, ac demùm proximam Generalem Congregationem quaſi poſtliminij iure in Conuentum *Genuenſem* reuocantes, aut imminente aliquo à peſte periculo, prædicta *Foro-Iulienſi* aſſignantes, præſentem Congregationem dimiſerunt. 1529.

2. At verò cùm primùm occurrat vt de monaſterio apud *Forum-Iulij* meminerimus, non abhorrebit à noſtra narratione ſi aliquam eius memoriam interponamus. *Foro-Iulij*, cùm in Galliam appulit *B. P. Franciſcus*, iter eum habuiſſe atque ſæuiſſimâ quæ graſſabatur peſtilentiâ vrbem liberaſſe ſuo tempore diximus. Iam verò tum Ciues *Foro-Iulienſes*, vt vellet ſuorum domicilium in vrbe inſtituere, omni ope contenderant, ſed quod in præſens ille non poterat, maturè factum iri ſpopondit, quo tamen demùm tempore promiſſa impleuerit non poſſumus affirmare. Videtur mihi probabile non prius noſtros *Genuam* tranſgreſſos quàm *Foro-Iulij* conſtitiſſent, *Genuam* verò ad ann. 1494. tranſierunt, quare ſatis firma videri poteſt coniectura ſi dixerimus paulò infra ann. 1490. *Foro-Iuly* primas ſedes illos fixiſſe. Vt vt ſit ab antiquo Conuentus *Foro-Iulienſis* in cenſu fuit Prouinciæ *Aquitaniæ*, ab eâ nunc primum diſtractus, ac in *Lugdunenſem* poſteà tranſcriptus. Illum ciues pro ſua pietate ædificari curauerant, loco tamen ob proximas paludes inſalubri, quare *Lugdunenſibus* noſtris in Capitulo *Valentiæ* quartùm celebrato ad annum 1571 inſtantibus, vt poſſet dimitti, de conſenſu Capituli Prouincialis & Summi Pontificis facultate, permiſſum eſt. Ad illud tempus, tria in eo Capitulo ex Ordine vniuerſo celebrata fuerant, de quibus in progreſſu dicemus, id eam dimiſſionem poterat remorari, at verò maximè ciuium affectus, qui etiamnùm apud præcipuos viget anteacti temporis memoriâ & Patrum traditione, obtinuit tamen Lugdunenſium poſtulatio, quam caſus, vt credo, aliquis plurium quos mala aëris affectio ſuſtulerat illis in animum induxerat. Eſt autem *Forum-Iulij* Colonia *Octauanorum* Pacenſis & Claſſica, vt habet Plinius l. III. c. IV. Nauale Cæſaris Augusti in Galliâ Narbonenſi, *Nicæam* inter atque *Telonem*, in planitie fœcundiſſimâ, quam *Argentius*, ſiue vt alij dicere malunt, *Argenteus* fluuius præterlabitur. Epiſcopatus dignitate à quarto periodi Chriſtianæ ſæculo floret.

Conuentus Foro-Iulij. 1494. 1490. 1571. Freiuli. Argent.

3. Sed ad noſtrum *Deſiderium* redeamus. Vt nuncium de ſua electione accepit, viribus ſuis diffidens voluit excuſare, adeoque cùm ad Pontificem confirmandus vt moris eſt acceſſiſſet, abdicare contendit, ſed negauit Pontifex, excuſationémque admittere noluit ab homine quem ipſe noſſet his dotibus quæ ad res gerendas neceſſariæ eſſent præcellentem; hortatus igitur vt fortiter ageret, omnem ipſe gratiam liberaliter obtulit. Acciderat autem nuper in ipſo Conuentu *Gratianopolitano*, vnde Patres diſceſſerant, indignum facinus, cuius illi veſtigia coràm inſpexerant & deplorauerant, vt Acta eius Congregationis abundè ſignificant. Oblatus quidam homo perditus & malæ frugis, cùm ad officium nullis poſſet hortationibus reuocari, eò tandem amentiæ & furoris per impatientiam prorupit, vt ſummiſſo igne monaſterium ab omni ferè parte incenderit. Parùm abfuit quin cum ædibus & qui inhabitabant conflagrauerint. Commotus indignitate rei *Deſiderius*, quam à ſpectatoribus ipſis inaudierat, à Pontifice poſtulauit, vt ſibi atque ſucceſſoribus ſuis ipſiſque Prouincialibus ampliſſimam faceret autoritatem in deſperatos illos animaduertendi, atque vbi opus eſſet ab aliorum conſortio expellendi & grauioribus etiam pœnis extra Ordinem addicendi, quam in ſententiam Pontifex iuſſit diploma expediri, ſub die XXIX. menſis Auguſti, incipit *Exponi nobis nuper feciſti*. Deinceps *Deſiderius* Ordinem perluſtrauit, vbique tantum de ſua integritate, de amore ac beneuolentia in ſtudioſos, ac ſeueritate in diſcolos exemplum relinquens, vt à Pontifice *Clemente* VII. aliis Superioribus eâ de causâ imitandus proponeretur.

Deſiderius Gen. priuileg. Apoſt. impetrat.

4. Egit ipſe (niſi fallimur) vt ab eodem Pontifice noſtris donaretur vetus & Conuentus Bononiæ.

1529. ampla apud *Bononienſes* Baſilica *S. Benedicti* nomine celebris, quam Ciues optabant à dignis (vt verbo dicam) habitatoribus incoli, & *Carolus* V. Imper. qui in ea ciuitate coronandus aderat, noſtris ſupra cæteros fauens, multùm autoritate ſua rem promouit, aſſentiente vltrò Cardinale *Campegio* eius Vrbis Epiſcopo. Inter publica igitur inaugurati Cæſaris gaudia noſtri in eius loci poſſeſſionem miſſi ſunt, iacta ex tunc ſplendidi & ſpatioſi ædificij fundamenta, quæ Ciuium beneficio in iuſtam cum tempore magnitudinem perducta ſunt. Templum ipſum auguſtum atque operis exquiſiti, ſacris pignoribus multis gaudet, eximiiſque ſacellis quæ nobiliorum Ciuium liberalitate conſtituta & perornata ſunt. Eminet duorum opus, vnius ab *Illuſtriſſimo & R. D. Alexandro de Sangro* (cuius nominis iam olim aliqui Cardinales) *Neapoli* oriundo, atque Pontificis apud *Bononienſes* Legato & Patriarcha *Alexandrino*; alterius ab *Ill. & R. D. Angelo Spanochio*, *Senenſi* Patricio & apud *Bononienſes* Doctore grauiſſimo, abſoluti & magnificè compoſiti. *Pius* V. P. O. M. *Raynutio Farneſio* eius Vrbis 1530. De Sangro Spanocchio. Farneſi. Franqui.

1565. Epiſcopo, in Parochiam erexit, ad ann. 1565. quam multis annis *R. P. Andreas Franquius* adminiſtrauit tanto pietatis & omnium virtutum nomine, vt Sanctitatis opinione apud populum & ſuos illuſtris habeatur. Sunt autem in eo

1538. monaſterio celebrata duo Capitula generalia, vnum an. 1538. alterum an. 1544.

1544. Porrò *Bononia*, quæ prius *Felſina*, Vrbs eſt nobilis & antiqua, *Galliæ Togatæ* Ptolomæo, *Æmiliæ* Zoſimo, Octauæ regionis Plinio: poſita eſt loco plano ad radices *Apennini* & *Rhenum* fluuium, *Apoſa* torrente mediam vrbem interlabente, ab Auſtro imminent montes vitiferi, à reliquis partibus agri ſunt longè latéque patentes & omnis generis frugum feraces, Vrbs tota Orienti expoſita eſt Epiſcopatus dignitate à tertio ſæculo illuſtris eſt ſub metropoli *Rauennate*, Bologna.

1583. ſed à *Gregorio* XIII. an. 1583. ipſa eſt in metropolim erecta. Sub ditione eſt Summi Pontificis qui eam per Legatos adminiſtrat. Adrianus Cardinalis in Itinerario *Iulij* II. ſic eam deſcribit

Subditur ad Boream radicibus Apennini,
Planitie accliuis procumbens ſolis ad ortus,
Inter aquas Sapinæ & Reni, quarum vtraque in vrbe,
Ducta vehit reuehitque rates priſtinaque verſat,
Æmiliæ decus & belli paciſque patrona,
Diues opum variarum, & nullius indiga cultus,
Muſarum domus, atque omnis Nutricula Iuris.

Nutrix legum proprio elogio dicitur propter Academiam à Theodoſio Imper. *S. Petronij* hortatu ab an. 423. inſtitutam, quæ toto Orbe clariſſima noſtris laudibus non indiget.

An. M. D. XXX.

1530. Conuentus Tarenti. 1. APud *Italos* non paruum incrementum res noſtræ ceperunt. *Tarentum* enim atque *Monopolim* noſtri tranſmigrarunt, ſedéſque ibi fixerunt priuatorum quorundam beneficio. Et Tarentum quidem noſtros induxit nobilis vir *Bartholomæus à Caieta* ciuis *Hydruntinus*, ad diem XXIV. menſis Iulij, attributo prædio proximè ad Vrbem ipſam, non procul magis quàm vnus aut alter lapidis iactus. Ædificium eſt luculentum atque præcipuum, ſub titulo *B. Mariæ de Gratia*, confluxus populi frequens & copioſus, deuotionis gratiâ, quam gerit ad *B. P. Franciſcum*, cuius opem vt pluribus miraculis experitur, ſuis etiam beneficiis & prompta largitate remuneratur. *Tarentum* autem magni ab antiquo nominis Vrbs, quam Virgilius *Oebaliam*, Ouidius *Scopas* appellaſſe dicuntur, nunc ſolo Archiepiſcopatus nomine priſtinam dignitatem ſuſtinet, in tam anguſtam vrbis ſpeciem redacta, vt Caſtellum videatur in peninſulâ tribus partibus à mari concluſâ. Sita eſt inter *Brunduſium* ad Boream XXXVI. paſſuum millibus, & *Metapontum* vrbem exciſam ad Meridiem XXV. à *Iapygio* promontorio LXXX. in Occidentem, ſub imum receſſum *Sinus* qui ab ipſa vrbe & cognomine fluuio, qui V ab ea milliari præterlabitur, *Tarentinus* dicitur, in ipſis De Caieta. Taranto. Brindiſi. Capo di S. Maria. Golfo di Taranto.

1530. ipſis maris *Adriatici* faucibus, vt Florus loquitur. Portus, qui olim ampliſſimus 1531.
& nominatiſſimus, nunc ingentibus ſaxis obturatus eſt, vt paruis tantùm nauigiis pateat, magna piſcium copiâ & vbertate abundat, ager rerum omnium fertilis, pluribus etiam celebre nomen dedit.

Palmeri di Genua. 2. *Monopolim* verò noſtris patefecit nobilis & potens fœmina *D. Laura Palmeris*, è primariis apud *Monopolim* familiis, operâ *R. P. Iuliani à Genuâ* viri ſanctimoniâ & morum integritate conſpicui, quem illa venerabatur & obſeruabat plurimùm, quique monaſterij quod illic habemus ſub titulo *S. Franciſci de Paulâ* prima fundamenta iecit & quoad potuit perduxit, ſumptus liberaliter faciente nobili *Palmeris*, quæ multis poſt omnia prædiis illud locupletauit. *Iulianus* autem noſter poſtquam multos annos in opus incubuerat, conſtanti ſanctitatis famâ in meliorem vitam tranſlatus eſt. Quem imitatus *R. P. Franciſcus Secundus*, *Monopolitanus*, apud ciues ſuos ſanctitate clariſſimus habetur. Monaſterio ſitus eſt maximè iucundus & amœnus, à monte ipſi Vrbi proximo commodè ſubductus quâ in mare protenditur, ita quod vtriuſque opportunitate perfruatur. Eſt verò *Monopolis* Vrbs *Apuliæ Peucetiæ* litto alis, inter *Barium* ad Occidentem xxx paſſuum millibus, & *Brunduſium* ad Orientem xl. ex ruinis vt plerique putant *Egnatiæ* extructa, vel certè illi proxima, vnde nomen *Egnatiæ nouæ*, *Monopoli* ipſi, quidam faciunt. Epiſcopatus & Marchionatus dignitate fulget, pulchra eſt, ſplendida ædificiorumque magnificentiâ nobilis. Ager eſt feraciſſimus, cùm præcipuè olei, vt locus noſtris non parùm accommodatus poſſit videri. (Conuentus Monopolis.) (*Secondo.*) (*Monopoli. Bari. Brindiſi.*)

Thierry. 3. Hoc anno pleraque Platinæ opuſcula, in quibus vitæ Pontificum primarium locum tenent, *R. P. Ioannes Theodoricus* Lingonenſis, à ſe recognita & emendata edidit Pariſiis apud *Ioannem Petit*. Plura ille commentatus eſt, de quibus ſuo tempore. (P. Ioannes Thierry ſcri.)

Barbuto. 4. In *Hiſpaniâ Granatenſes* noſtros ingenti miraculo Deus ipſe dignatus eſt. *V. & D. F. Didacus Barbutus* profeſſione Laicus, hoc eſt ſecundi ordinis inter frater, poſtquàm in eo Conuentu longos annos in omni virtutum exercitatione & multâ aduerſus infeſtum dæmonem patientiâ exegerat (vt aliquando etiam legatur à malo genio, quocum, quaſi in luctâ, congreſſus fuerat, conſertis vt videbatur, manibus atque pedibus, fuiſſe exoculatus, (eo tamen ſuæ victoriæ fructu vt deinceps ab omni eius moleſtia liber vixerit) miſeram vitam in beatam, quod credimus, perennitatem commutauit, Deo per miraculum ſerui ſui ſanctimoniam atteſtante. Cùm enim in maiori ſacello quod ille multo iam olim ſanguine reſperſerat & frequenti oratione conſecrauerat, effoſſa humo depoſitus fuiſſet, breui poſt hæc interuallo, rem mirandam, tria Iaſmini (quidam Apiariam vocant) virgulta ſubnaſci à capite ſepulturæ viſa ſunt. Flores in virgultorum ſummitate racematim vt fit prodeuntes, inſcripti erant ſinguli, nominibus *Ieſu Maria*. Tanto prodigio commoti qui aderant, rem inſpicere ac deinde perſcrutari deliberant. Humo regeſtâ radices veſtigant, quas maiori ſtupore conſpexerunt, tam profundè in os beati cadaueris demiſſas, vt vi quadam naturæ prodire viderentur. Ita nimirùm ſolent quæ miraculo fiunt, non artem mentiri, ſed exhibere naturam. Sunt qui flores illos lilia fuiſſe ſcripſerint, ſed videntur eſſe certiora quæ ab Hiſpanis ſcriptoribus tradita ſunt. Certè non potuit tantum diuinitatis teſtimonium niſi viro ſanctiſſimo, & vitæ inculpatæ reddi. O quantis animi corporiſque caſtitas gaudiis præmiiſque donatur! Acta illius *R. P. Franciſcus de Baëza*, qui eum à confeſſionibus audiebat, diligenter perſcripſerat, ſed quæ aliorum negligentiâ perierunt, ſubducta interitui pauca quæ *RR. PP. Melchior Ximenius, & Ioannes Morales* vindicarunt, atque ex his plures qui de rebus Ordinis ex profeſſo ſcripſerunt. (Ob. D. P. Didaci Barbuti.)

An. M. D. XXXI. 1531.

1. Floret *R. P. Ioannes Thierry*, de quo ad annum ſuperiorem dicere cœperamus, iuris profeſſione potiſſimùm clarus, ex quâ ſe *iurium interpretem* in omnibus ferè operibus dicit & nominat. Hoc ille anno *Decretum Gratiani* à ſe (P. Ioannes Thierry floret.)

1531. recognitum, & quam plurimis gloſſis annotationibuſq; locupletatum, ac multiplicibus indicibus inſtructum edidit, *Lutetiæ Pariſiorum*, typis *Ioannis Petit*, & *Iolandæ Bonhomme*, prius autem vt ipſe meminit in lucem dederat *libros* aliquos *in ſpurcam*, vt loquitur, *Lutheranorum ſectam*, Adriano VI. P. M. & Clementi VII. nuncupatos, *Albericum* quoque *Roſatenſem* I. C. de nouo recenſitum, auctum, & variis elucidationibus ornatum prælo commiſerat, ſed cum vt eos videremus non contigerit, editionis locum & tempus ignoramus. *Decretales* eodem tempore ad prælum parauerat, vt conſtat ex epiſtolâ nuncupatoriâ ad *R. P. De-* 1531.
1529. *ſiderium de Motta* ſub ann. 1529. cùm tamen operarum tarditate antè annum
1533. 1533 non ſint publicatæ, typis *Iolandæ Bonhomme* viduæ *Thielmanni Keruer*. Denique apud Poſſeuinum in Apparatu ſacro legitur Ioannes noſter, ſuppreſſo tamen Ordinis nomine, quod in aliis etiam factum animaduertimus, *Notas & additiones* ſcripſiſſe *ad Tractatus ſingulares Guidonis Papæ*, qui denique recogniti
1580. recuſi fuere *Francofurti* an 1580. Sed & ſcripſiſſe *De fuga. De feudis. De feriis. De ſpuriis*, & *Repertorium Bertachini* auxiſſe, quod *Venetiis* editum hoc eſt recuſum
1570. eſt an. 1570. Nec dubito quin plura ediderit quæ nos fugiant. Apud *Verderium* in *Bibliotheca Gallica* mentio eſt cuiuſdam *Ioannis Thierry*, qui notationes ad Columellam & Dictionarium Gallicum dicitur edidiſſe, ſed Bellouacenſis ille fuit noſtróque Ioanne iunior, vt tempus quo ſcripſit indicat, gentilem tamen eius fuiſſe nonnulla perſuadent quæ premimus cùm ad rem noſtram non faciant.

Obit. Ludouicæ à Sabandiâ Regis matris.

2. Hoc eodem anno die Septembris xxii. Nobiliſſ. Princeps & Regis noſtri mater, præcipuo in B. P. N. vniuerſumque Ordinem cultu venerabilis, & æternâ noſtrorum hominum memoriâ ob eam cauſam digna, *Ludouica à Sabaudiâ*, *Gretzij* in agro *Vaſtinenſi* rebus humanis & mortalibus exempta eſt, cùm annos quinquaginta quatuor ageret. Franciſcus Oliuarius duplici Epitapho eius memoriam luculenter commendauit, vtrumque in gratitudinis monimentum apponemus. *Gretz en Gaſtinois.*

Iſto Loiſa diua ſub tumulo iacet,
Pietate magnos ac meritis æquans Deos:
Quam ſi quis olim nouit, hîc certè nihil
Aſia imperaſſe fœminas mirabitur.

Alterum.

Iſto quieſcens Allobrox ſub marmore
Loiſa patriæ præcipuum decus ſuæ,
Et Galliarum ſplendor ac Mundi decus:
Neſcitur illi patria pluſnè debeat
Tellus, an Orbis vaſtus, an ipſa Gallia.

Et nos certè neſcimus, plus ne illa *Franciſco noſtro*, qui maſcula & regia prole illam beauit, an ipſi Franciſcus noſter, quem multis beneficiis & gratiis promeruit, & in Sanctos referri ſollicitè procurauit, pro ſeculi æſtimatione, debeat.

An. M. D. XXXII.

1532. Capitulum Gen. IX.

SIngulas Ordinis Prouincias viſitationis gratiâ *Deſiderius* noſter decurrerat, cum *Genuam* venit Conuentum Generalem celebraturus, ad condictum frequentes occurrêre ab omnibus Prouinciis Patres, qui in eum cœtum debebant coaleſcere: ſua igitur comitia ſub diem octauum menſis Maij (cum Aſcenſionis Dominicæ feſtiuitas incideret in decimum) inierunt. Ante omnia *Deſiderius* noſter, vt Acta præcedentium Capitulorum recognoſcerentur, per ſex Patres conſilio & prudentia claros, prouidit vt quæ eſſent in mores inducenda illi diſpicerent, deliberarent, proponerent. Selecti Patres ex Italia duo, *Hieronymus à Condro Siciliæ* Prouincialis, & *Gaſpar à Foſſo*; ex Galliâ etiam duo, *Genua.* *De Condro.*
1511. *Petrus Cuignetus Genuæ* Prouincialis (*Ambiani* hunc fuiſſe profeſſum an. 1511. 3. Non. Octob. in Commentario Ambianenſi reperio) & *Michael Fretæus* (qui perperàm in editis *Matthæus Mechoül*) totidem denique ab Hiſpaniâ, nimirùm *De Foſſo.* *Cuignet.* *Fretay.*

Hieronymus

1532. *Hieronymus de S. Ella*, & *Alphonſus de Aquila*; in editis autem immaniter in illius 1536.
De S. Ella. nomine aberratum. In rem ſeriò diligentérque incubuerunt illi, adeò vt breui
De Aquila. proceſſerit, *Fretaus* ſcripto excepit & in publicum Commentarium retulit,
Fretay. electus ipſe in eius Congregationis Actuarium. Ipſa verò Acta replicare in præſens non iuuat, multis de cauſis, at verò maximè ne longiùs ab inſtituto diuagemur. Inter hæc *Deſiderij* noſtri mores in examen reuocati ſunt, ab examine laudem retulit maiorémque reuerentiam. Certè *Theodoricus* noſter, libro *Thierry.* quem illi vt diximus inſcribebat, eius temporis ſenſum opinionémque luculenter repræſentauit. Sic enim eum affatur: *Inter litteratos noſtræ ætatis cenſores & aſſeclas, inter contemplatiuos raptus monachales tibi primatum peculiari quadam ſanctitate meritò vindicaſti. Quicquid etenim Demoſthenici ſales, Socratis antitheta, Catonis grauitas, &c. quondam inſinuarunt cum iuſto animi perpendiculo in te examuſſim recognoſcuntur. Et certè choro illo virtutum Præſulatus pulcherrimo ſtipatiſſimus coronaris, quas tuba Euangelij & Philoſophus noſter Paulus in Præſule depoſcit.* Et poſt aliqua: *Denique vt vnico multa complectar colophone, Tu irreprehenſibilis es, quod ſane nomen eſt abſolutiſſimæ virtutis, &c.* Quin & Siculæ Tabulæ, eum ab irreprehenſibili vitâ & extaſium frequentiâ laudant. Talis habebatur *Deſiderius* noſter, dignus qui nullo non tempore ad clauum regiminis ſederet, inuiolabilis tamen Regulæ definitio neceſſitatem faciebat, vt poſt tam breue ſpatium ſucceſſorem acciperet. Ad diem igitur ipſum Memoriæ Chriſti in cœlum Aſcendentis ſacrum, cum ſolemni & feſtiuo apparatu electionem adornaſſet, *Patres in hilaritate & ſinceritate ſpiritus de futuro Paſtore qui eos charitatiuè verbo & exemplo fouere poſſet* (ſic loquuntur Acta M.SS.) *prouiſuri* in locum Capitularem ſeceſſerunt, & per ſecre- Generl. X.
Bellemere. ta vota ſibi præfecerunt *R.P. Franciſcum Bellameram*, ſiue vt habent Acta, *Bellamatrem*, ex antiquo ſemel atque iterùm *Aquitaniæ* Prouincialem, aliiſque quàm pluribus officiis & dignitatibus auctum, qui hoc ipſo anno (vt meminit Renatus Choppinus lib. 1. Monaſticon tit. 2. ad paragraph. 21.) librum edidit inſcriptum *Directorium* (non Decretorium quod habet Choppin.) *vitæ humanæ ſecundùm Deum*, librum verò ipſum poſt ſex annos gallicè redditum Pariſiis excuſum fuiſſe à *Ponceto le Preux* legimus apud Verderium in ſua Bibliothecâ. *Bella-* 1537.
meræ electio tam promptè faciliterque proceſſit vt è veſtigio ſublecti Collegæ Collegæ.
De Conſentiâ. Zeloſuſque fuerint. Et Italus quidem Collega fuit *R. P. Paulus de Conſentia*: Procurator Gen. IX.
Du Puch. Gallus verò *R. P. Saluius de Puteo* à nobis non ſemel memorandus, (is autem *Abbatiſuillæ* profeſſus erat an. 1513 die XI menſis Auguſti) Hiſpanus denique *R.*
De Valle-Pegna. *P. Ioannes de Valle-Pegna*, qui omnes ſuam operam Ordini maximè vtilem pro-
De la Motte bauerunt. At verò in Zeloſum *R. P. Deſiderius de Motta*, quaſi poſtliminij iure reuocaretur electus eſt, vnus ſcilicet omnium erat, qui cum ſupremam tùm eius officij dignitatem optimè ſuſtinere poſſet. Quibus peractis, habitæ ſolemnes gratiarum actiones obedientiáque *Bellameræ* pro more præſtita. Deinceps verò nonnulla nouiter conſtituta quæ ad Ordinis diſciplinam facerent, è pluribus hæc pauca indicabimus. *Siciliam* per ſe in Prouinciam fuiſſe inſtitutam ab Actis prioribus probauerunt. Generale Studium in Conuentu *Pariſienſi* habendum decreuerunt, iiſdemq; legibus adminiſtrandum edixerunt quibus in Collegio Pariſienſi Fratres Minores vterentur. Lectum in poſtremò conſeſſu Indultum Apoſtolicum quo facultas Prouincialibus fiebat, vt de loco & tempore Capitulorum quæ quotannis celebranda ſunt poſſent diſpenſare, id tamen non multò poſt abrogatum, vt propterea eius Indulti nulla ad nos copia peruenerit. Poſt omnia vt in proximum *Paulam* conuenirent, de communi ſententiâ concluſum eſt.

2. Iiſdem penè diebus *Ferrariæ* noſtri ſedem fixerant. Ineunte primùm anno Conuentus Ferrariæ.
Cuignet. *R.P. Petrus Cuignetus* Prouincialis *Genuenſis* omni ope contenderat, vt in ea vrbe Conuentus inſtitueretur. Commodùm verò accidit, vt *R. P. Bernardinus à*
Di Napoli. *Neapoli* litteras à Prorege *Neapolitano* ad *Alphonſum* Ferrariæ Ducem impetra-
De Toledo. ret. Is apud Marchioniſſam *Villa-Francanam*, *Petri Toletani*, Proregis vxorem gratiâ & autoritate plurimùm valebat, vt igitur erat Ordinis ſtudioſa, nihil prætermiſit quo poſſet conſilium iſtud promouere. *Alphonſus* Dux haud multis

1532. precibus ſolicitandus fuit, qui ad eam rem pronus & magno affectu inclinatus, non tam ceſſiſſe precibus quàm vltrò beneficium detuliſſe videri voluit. 1532. Prolixè verò fauit & iuuit *Hippolytus Alphonſi* Ducis ex *Lucretia Borgia* filius, electus *Borgia.* 1520. *Mediolanenſis* Archiepiſcopus ab anno 1520. cum annos tantum vndecim natus eſſet, poſteà verò Cardinalis S.R.E. à *Paulo* III. inſtante *Franciſco* I. Rege creatus & renunciatus multiſque in *Gallia* ſacerdotiis auctus, de quo illud eſt Mureti

———*Diuini pectoris Heros*
Hippolytus ſacri gloria magna chori.

Valuit etiam quamplurimùm Gallici nominis commendatio, cùm pro tempore *Genuenſes* noſtri in *Gallorum* poteſtate eſſent, & antè paucos annos *Ateſti-* *D'Eſt.* *norum* Principum familia regiæ *Francorum* genti affinitate coniuncta eſſet. Vt primum igitur noſtri adfuerunt, Dux Ferrarienſis ab Auguſtinianis Monialibus locum cui *ſancti Barnabæ* nomen pretio comparat, noſtroſque in poſſeſſionem mittit, quam illi commoraturi adierunt die III Maij, quo Inuentæ ſanctæ Crucis memoria celebratur, quæ cauſa fuit vt monaſterio noſtro *ſanctæ Crucis* titulus permanſerit. *Ateſtini* Principes hæc incunabula magnâ deinceps liberalitate fouerunt, at verò maximè *Hippolytus* II. Cardinalis, eiuſque frater *Hercules* II. Ferrariæ Dux, atque poſt *Hippolytum Aloyſius* eius nepos Cardinalis, *Ferrarienſis* Epiſcopus, quem habemus copioſiùs laudandum. Et is quidem teſtamento in magna bonorum parte noſtros hæredes ſcripſerat, quod tamen à *Sixto* V. Pontifice reſciſſum non obtinuit, legatis eius in Cameræ Apoſtolicæ vſum aliaque opera deriuatis, & tenui tantùm cēſu noſtris attributo quo *Ateſtinam* familiā onerauit. Ædificium nihilominus præclarū & ſplendidū eſt, opuſque Eccleſiæ magnificum, quod *Ferrarienſium* ciuium liberalitas non mediocriter adiuuit. Effoſa in medio clauſtro ciſterna operis eximij, quæ toti ciuitati non parùm vtilis eſt & iucunda. Denique nec ad ornatum plurima deſunt quæ nobilis vrbis dignitati reſpondeant Eſt autem *Ferraria*, quæ olim vt non- *Ferrara.* nullis placet *Forum Alieni* dicta, vrbs *Æmiliæ*, ſeu vt alij malunt *Flaminiæ*, ad ripam *Padi* ſeu *Eridani* amnis totius Italiæ maximi, eoque quâ Ortum Auſtrum- *Po.* que reſpicit alluitur. Populo frequens eſt, ædificiis ſupra modum ornata, rebus ad vitam neceſſarijs abundans, Arcibus aliiſque propugnaculis probè munita, in planitie maximâ ſed ſterili, non inamœnâ tamen, quanquam ob ſitum paluſtrem cœlum ipſi craſſius, inter Principes *Italiæ* vrbes non immeritò cenſetur. Ducatus titulo nobilis, qui nunc in Pontificiam ditionem tranſiit. Epiſcopatus dignitate gaudet à *Vitaliano* Pont. Max. iam olim inſtitutâ, quæ nunc Metropolitæ iure ſoluta liberiùs effloreſcit. Academiam in ea vrbe *Federicus* II. Imp. in *Bononiæ* contumeliam poſuit, ex quâ viri doctrinâ illuſtres cum tempore prodierunt. Noſtri pro ſua parte liberalibus ſtudiis inſtitutis litterarum gloriam capeſſunt. Placet omninò Scaligeri carmen, in laudem Ferrariæ,

Inclita quæ patulo fruitur Ferraria cælo
Reginæ rerum lumine ditat aquas
Aurea nobilitas: ſtudiorum nobilis otij
Ingenia: audaci pectore prompta manus.
Magnanimique Duces genus alto à ſanguine Diuûm:
Perfugium miſeris mœnia ſancta viris &c.

Floruit in noſtro Conuentu *F. Ioannes Baptiſta Lataracus* Oblatus cuius me- *Lataraco.* moria in benedictione eſt ob præclaras virtutes quibus domi foriſque inclaruit.

Indulgent. in gratiam Neapol. 3. Secundùm hæc, apud *Neapolitanos* cultus & deuotio in B. P. *Franciſcum Paulanum* tantoperè inualeſcebat, vt ſingulis ferijs ſextis confertim populus ad eius memoriam, quæ illo potiſſimum die recolitur, occurreret, vt vixdum illuceſcente crepuſculo fores Eccleſiæ patefaciendæ eſſent; illâ iam horâ omnis ætatis ſexuſque multitudine in Eccleſiam irruente, quam populi deuotionem vt accenderet foueretque *Clemens* VII. Pontifex, in ſingulos dies illos Indulgentiam contulit, ſemel Orationem Dominicam & Angelicam ſalutationem

1532. tionem recitantibus, etiam ſi ſolum confitendi propoſitum haberent, edito 1532.
diplomate, ſub die xxvj. menſis Iunij, quod inſolitis derogationibus, ad maiorem ſuæ voluntatis expreſſionem, communiuit, eamque alijs litteris gratiam Vid. an. ſeq
in Ordinis Eccleſias omnes prorogauit. Cùm enim in dubium verteretur, Declaratio Pont. pro extenſione priuilegiorum.
vtrùm extenſio Priuilegiorum atque Indulgentiarum, quam Deceſſores Pontifices ab vna domo in alias omnes fecerant & conceſſerant, ad eas domos quæ nondùm conſtructæ eſſent intelligeretur pertinere, Pontifex affirmantem partem plumbatis litteris ſub die xxij. menſis Septembris declarauit atque conſtituit, ratumque id eſſe de vniuerſis cùm in præſens tùm in futurum Apoſtolicâ ſanctione voluit & edixit. Prior autem Bulla illa incipit *Saluatoris noſtri Domini Ieſu Chriſti* &c. Poſterior hæc *Deuotionis augmentum* &c.

4. Quod autem nuper in Generali Conuentu decretum fuerat, vt ſuper ingreſſu in Monialium Ordinis monaſteria, cùm viſitationis gratiâ, tùm alijs de cauſis Pontifex conſuleretur, ad Cardinalem *Laurentium Puccium* relatum eſt, additum quoque dubium de prohibitione quam Regula præfert, ne Moniales Ordinis ad Miſſas cantare habeant; *Puccius* graui morbo detentus rem committit fratris filio *Antonio Puccio*, quem anno Superiore Pontifex x. Kalend. 1531.
Octob. in ſacrum Senatum allegerat, ſub tit. *SS. Quatuor Coronatorum*, quem aſſumpto tit. *S. Laurentij in Damaſo*, quo Pontifex ipſe inſignitus fuerat, *Laurentius* illi cum maioris Pœnitentiarij dignitate dimiſerat. *Antonius* igitur, conſulto Pontifice, reſponſum tulit quale ſperare poterat, vt nimirùm & cantu ad Miſſas reſponderent, & in clauſtra Viſitatorem admitterent, alioſque ad neceſſaria miniſteria, vt putâ Chirurgos, Medicos &c. adhibita tamen multarum circumſtantiarum cautione, atque in rei fidem *Antonius* litteras III Id. Iulij, ſub ſigillo officij Pœnitentiariæ ad vniuerſas Ordinis Moniales dedit, quas in monumentis Ordinis Paſarellus & de Pereinis ediderunt. Incipiunt, *Iniunctum nobis ab Apoſtolica Sede* &c.

5. At verò *Laurentius* noſter ſenectute prægrauatus & aduerſa valetudine Ob. Card. Puccij Protectoris.
oppreſſus, poſtquàm ſub tribus Pontificibus per annos nouemdecim ſtrenuam in rebus Eccleſiæ operam nauauerat, Ordinemque noſtrum peramanter &
Pucci. paternè complexus fuerat, atque omni ope iuuerat, *Caruaialo* Cardinale adhuc ſuperſtite per annos decem, ſolus verò per reliquos nouem, in eam prouidentiam inuigilans, multis interim ipſe dignitatibus auctus & iam nunc Epiſcopus Cardinalis *Albanus* & *Præneſtinus*, ſcriptis quoque clarus & illuſtris, viuendi finem fecit xvij. Kalend. Octobr. ſepultus in Choro ſanctæ Mariæ ſupra Mineruam, cum hoc Epitaphio, quo tantiſper illius memoriam commendabimus, quam ex profeſſo nobis proſequendam in *Protectore Religioſo* reſeruamus.

Laurentio Puccio Epiſcopo Præneſtino Cardinali SS. Quatuor Maiori Pœnitentiario, ſingularis probitatis ac amabilitatis, & in Apoſtolicis negotijs experto, qui vixit annos lxxiij. *menſ.* I. *dies* IX. *iuxta Leonis Papæ X. vt mandauerat, ſepulchrum. Robertus Puccius Cardinalis SS. Quatuor Maior Pœnitentiarius fratri optimo ac bene merenti faciundum curauit. Mortem obijt an.* M. D. XXXII.

Sed & Pierius Valerianus ipſum Puccium inducit, de ſuâ morte in hæc verba nos conſolantem:

Ne me infelicem mortales dicite, quiſquis
Vel minimùm ingenio, pectore, mente, vales.
Seu vitam inſpicias & ſanctè & puriter actam,
Seu noſtrâ cunctis commoda, facta manu:
Seu conſulta Patrum, ſeu leges vtraque, poſſum
Subſidio noris non abijſſe meo;
Seu totiens noſtro adiuta eſt Reſpublica ſumptu,
Priuatuſque operam Principis exhibui.

1532. *Quid ſi ſola Dei bonitas nos æquat & aſtris,* 1532.

Me mea ſupra homines me benefacta beant

Adde meam tantum effigiem mutaſſe figuram,

Deque ſene in iuuenem tranſiliſſe nouam.

Perque manus titulos charo tribuiſſe nepoti,

Inclita qui noſtræ proroget acta domus.

Ergo qui noſtrâ doleas de morte, dolebit

Phœnicem nato ſe renouante mori.

Protector III.

6. Et certè *Antonius* nobis in Protectorem datus, nihil minùs à patruo in eâ curâ & rerum noſtrarum patrocinio egit aut præſtitit, vt qui non dignitatibus modò, ſed affectui quoque in decus & gloriam Ordinis ſucceſſerat. Enimverò qui in nepotis fauorem maioris Pœnitentiariæ (vt loquuntur) officium ac dignitatem abdicauerat, & Ordinis quoque noſtri procurationem videri poteſt reſignaſſe, ex litteris quas *Antonius* in fauorem nobil. fœm. *Iacobæ Baladrin* vxoris V. C. & H. *Andreæ D'Aleſſ.* nepotis S. P. N. expediuit, niſi fortè in eis aut temporis nota, aut Protectoris titulus quem aſſumit & in alijs litteris quas ſupra diximus non comparet, nos fefellerit. Sic tamen à *R. P. Iacobo Brullio in Theatro* Antiquitatum Pariſienſium editas legimus: *Baladrin. d'Aleſſo.*

Leg *Milandrin* vt iam antè diximus ad an. 1489.

Antonius miſeratione diuina tituli SS. Quatuor Coronatorum S. R. E. Presbyter Card. Piſtorienſis ac Maior Pænitentiarius nec non Ordinis Minimorum ſancti Franciſci de Paula Protector: Vniuerſis & ſingulis præſentes litteras noſtras inſpecturis Salutem. Nuper Ordinis noſtri Zeloſus nobis expoſuit quod Iacquetta Baladrin relicta quondam Andreæ D'Aleſſo nepotis ſancti Franciſci de Paula, ex ſincera deuotione in veſtrum Pleſſiaci Conuentum, vbi præfatus Andreas inhumatus exiſtit, in quo etiam præfata Iacquetta vnam cappellam proprijs ſumptibus conſtruxit; intrare cupiat: ſed propter Regulæ veſtræ per Summos Pontifices approbatæ textum, quo prohibetur quod mulieres nullatenus veſtros Conuentus intrare permittantur, exceptis illis de ſtirpe regia procreatis & Ordinis fundatricibus, à nonnullis veſtri Ordinis fratribus ſcrupuloſis dubitatum eſt, an ipſa Iacquetta quæ quondam fuit vxor præfati Andreæ nepotis ſancti Franciſci de Paula (in cuius patrimonio Conuentus in oppido Paulæ per ipſum S. Franciſcum erectus eſſe noſcitur) aliarum mulierum de quibus fit mentio in Regula veſtra priuilegio gaudere debeat. Nos igitur fratrum conſcientiæ ſerenitati & præfatæ Iacquettæ deuotioni, ac vt Regula ipſa illibata perſiſtat, debitè prouidere volentes, prout etiam ex decreto Prouincialis & fratrum Prouinciæ Turoniæ litterarũ manibus proprijs ſubſcriptarum cõſpeximus, præfatam Iacquettam fundatricem vt intra veſtrum Pleſſiaci Conuentũ, ſecundùm Regulæ veſtræ tenorem & non aliàs, liberè & licitè abſque conſcientiæ ſcrupulo ac Regulæ ipſius tranſgreſſione ingredi poſſit, & valeat tenore præſentium declaramus & decernimus. In quorum fidem &c. Datum Romæ in domo noſtra ſolitæ reſidentiæ die XXij. *Ianuarij. Anno* M.D.XXXII. *Pont. S.D.N. Clementis diuina prouidentia Papæ* VII. *an.* ix. *&c.*

Ita iam tùm *Antonius* in minutiora etiam Ordinis negotia intendebat.

Declaratio pro ſuffragijs perpetuis.

7. Et quidem hoc eodem anno, Idibus Octobris, auctoritate ſibi factâ viuæ vocis oraculo declarauit poſſe nos de licentiâ Capituli Generalis aut Prouincialis, ſuffragia quæcunque perpetua recipere, noſque ad ea obligare cum effectu in perpetuum. Litteris initium eſt *Ex parte veſtra fuit propoſitum* &c. Eas autem noſter de Pereinis edidit tom. 1. Conſtitut. XI. Clement. VII.

Moniales in Italia Panormi primùm introductæ.

8. Anno in finem exeunte Moniales Ordinis in *Italiam* primùm introductæ ſunt, procurante Nobiliſſimo & Illuſt. D. *Hectore Pignatello Siciliæ* Prorege, qui antè quatuordecim annos ad vrbem eius regni Principem, *Panormum*, viris Cœnobium (vt diximus) inſtituerat, nec eo contentus vt Monialibus monaſterium poneret ab eo tempore ſategit, tantâ in beatum parentem pietate, tantâ in Ordinem deuotione, ſemper extitit. Vt autem conſilium illud ſuum euentu non careret haud parùm profuit, quod per ſe *Sicilia* in prouinciam erecta fuerat, ſed id imprimis maximè quod *R. P. Placidus Talaïa* Prouincialis *Siciliæ* eius negotij curam ſuſcepit. Loco igitur in ciuitate auguſto & celebri, è regione nimirùm maioris Eccleſiæ, monaſterij fundamenta iaci cœperunt, ipſo Prorege lapidem primarium immittente ad diem XXV. menſis Nouembris, *Pignatello. Palermò. Talaïa.*

1532. bris, qui *ſanctæ Catharinæ* Virginis & Martyris memoriam refert. Commodas 1533.
habitationi ædes Fundator comparauerat, dum nouum opus procederet, in eas
inductæ ſunt ſeptem Virgines, quaſi totidem Angeli, ex quo videor mihi non
temerè conijcere factum Monaſterio nomen *Septem Angelorum*, & reuerâ tam
illuſtri morum ſanctimoniâ illæ omnes effloruerunt, vt id nomen promeritas
non poſſit mirum videri, quod de pluribus ſuo tempori conſignabimus. Eas
El rilon. autem è monaſterio *S. Ioannis* apud *Panormum* (quod Hiſpanus Scriptor *El Ri-
lon* incerta mihi ſignificatione cognominatum tradidit) vbi ſub ſancti Benedi-
cti diſciplinâ ſpiritualis vitæ rudimenta ceperant, ab Illuſtriſſimo D. Archi-
Caradiletis. epiſcopo D. *Ioanne Caradilets* vt habet noſter Montoia, eductas, *R. P. Placidus
Talaia* ſacra Ordinis noſtri veſte induit, ipſo D. Archiepiſcopo atque Prorege
coràm præſentibus. Vt autem illæ nouum Ordinem capeſſerent auſterioris
vitæ ſtudium excitauerat, quod deinceps tàm claris argumentis probauerunt,
vt ſanctitatis opinione habeantur venerabiles. Ex illis vna moribus & ætate
maturior reliquis præfecta eſt Correctricis nomine, quod à Regula præſcri-
Sciarata. ptum habent, nomen illi *Iſabella Sciarrata*, ſed hæc tanto feruore in ſpiritalem
hanc palæſtram ingreſſa eſt, vt cæteris non ætate ſolùm aut etiam exemplo, ſed
ad præmium quoque præiuerit, ſexto enim menſe à quo cœperat in hoc vitæ
inſtituto progredi, ad ſupernæ vocationis brauium ſublata eſt. Aliarum hæc
nomina fuerunt, quarum tamen duæ, paucis tantùm diebus interiectis, ad ſep-
di S. Georgio. tem primas acceſſerunt) Sor. *Maria à ſancto Georgio, Franciſca Arrigo, Birgitta Pi-
Arrigo. loni, Nympha Scholaro, Cornelia Bianqueri, Maria Grumi, Dorothea La Grutta, Dina-
Pilon. Scholaro. merita Goluto* quibus præeuntibus ſanctiſſima domus in magnum celebritatis
Bianqueri. faſtigium & amplum incolentium numerum euaſit. Eccleſia quidem anguſta
Grumi. & parua, quam primus fundator exſtruxerat *Philippi* III. Hiſpaniarum Regis
La Grutta. Goluto. beneficio agente Illuſtr. *Hectore Pignatello* Fundatoris nepote, ad annum hu-
de Aedo. ius ſæculi poſtremum, Archiepiſcopo D. *Didaco de Aëdo* primum in fundamen-
ta lapidem collocante ac benedicente, in magnificam formam reſtaurata eſt,
etiam proximâ *S. Stephani* Eccleſiâ vt amplificaretur adiunctâ.

Ann. M. D. XXXIII.

1. QVod anno ſuperiore dicebamus de pietate ac cultu in *B. P. Franciſcum* 1533.
Paulanum apud *Italos* inualeſcente, quæ cauſa fuerit vt *Neapolitanis* no- Conuentus
ſtris Indulgentia in ſingulas ſextas ferias donaretur, ad hunc annum referen- Neapolitani
dum eſt ex epochâ Pontificij diplomatis, adeoque nos admonet vt ne vltrà pro- progreſſus.
greſſum & amplificationem Conuentus *Neapolitani*, quem *S. Ludouico* ſacrum
diximus, enarrare differamus. Prima quidem magnificæ domus quæ incolas
centum & quinquaginta iam nunc capit fundamenta poſuit *Ferdinandus Ara-
gonius Alphonſi* Magnanimi filius, Rex Neapolis, poſtquam in gratiam cum B. P.
N. redierat, eumque in Galliam proficiſcentem Neapoli exceperat, quod an-
tea meminimus. Deinceps verò *Neapolitanorum* rebus variâ fortunâ exagitatis
res etiam noſtræ publica calamitate oppreſſæ ſunt, quod Generoſiſſ. ille atque
Clariſſ. *Gonſaluus Fernandez à Corduba* in Hiſpanorum ditionem opulentiſſi-
mum regnum virtute ſua redegit. Ipſe enim multis beneficijs noſtros proſe-
cutus eſt pro ea qua fuit in B. P. N. pietate, nam & ſuperſtitem & cœlitibus
additum permagnis officijs coluit, quod illi fruſtra non fuit cum traditio ſit
monitum eum de proxima mortis hora per viſum à B. Viro fuiſſe. Verùm de
Gonſaluo in anteceſſum diximus, & officium pro officio (quoad licuit) reddi-
dimus. Demùm non Eccleſia modò, ſed ædes reliquæ per nobilium & alio-
rum magnificentiam perfectæ ſunt. Totum opus ſplendidum, firmum elegans
eſt, nec Cœnobium tantùm, ſed & Valetudinarium & ædes ſeu officinæ, vt lo-
quuntur, aliæ omnes laxæ & peramplæ ſunt, ac ſimiliter Bibliotheca quæ inſu-
per librorum multitudine ac delectu excellit. Eccleſia plurimis ſacellis per-
egregiè cultis adornata eſt. Ex ijs nonnulla ſunt quæ patronum in præſens non
habent, at quæ ſuis vt ita dicam Fundatoribus gaudent breui à nobis recenſen-

1533. da veniunt. Sacellum B. P. N. Franciſci ab Illuſtriſſ. & Gen. D. *Bernardino à* 1533.
Corduba Duce *Sueſſano* ex *Gonſalui* noſtri poſteris conditum eſt. B. Virg. imma- *de Cordona.*
culatæ Conceptioni ſacrum, à *Zapatis* Comitibus de *Barajas* proceribuſque *los Zapatas.*
Hiſpanis ædificatum & exornatum eſt. *Martiales* ex Equitibus Neapolitanis, *gli Martia-*
B. Virgini Aſſumptæ: *Scodeſij* B. Virgini à Gratia: *Griſij* S. Catharinæ Martyri: *les.*
Manſilla S. Carolo: *Parrini*, SS. Angelis; *Rubini* B. Virgini Annunciatæ: *Ni-* *Scodes.*
cueſa Tribus Regibus Chriſtum adorantibus: *Patini* Chriſto Patienti: *Choſi* B. *Criſi.*
Virgini Auxiliatrici ſeu à Succurſu: *Morgati* B. Virgini Naſcenti: *Cenami* B. *los Manſil-las.*
Virgini à monte Carmelo: *Eſchieri* S. Onufrio & Chriſto naſcenti: *Mendezij*, *gli Parrini.*
Concept. B. Virg. *Pezi*, Chriſto per Pilatum expoſito, ſua ſcilicet ſinguli ſin- *Rubini.*
gula, & demùm ſuum quoque *Salazarij*, conſtituerunt. Sacris præterea pigno- *los Nicueſas.*
ribus inſigniter decorata eſt, tum verò præcipuè Beatæ Virgini lacte, quod ex *Patini.*
phiala ex qua coagulatum religioſiſſimè aſſeruatur ad diem feſtum Aſſumptio- *los Choſos.*
nis quotannis ebullire magna omnium admiratione conſpicitur. Et reuerâ mi- *gli Morgati.*
raculum illud percelebre ac perpetuum eſt, cuius teſtes viros probatæ & incul- *Cenam.*
patæ fidei ipſe audiui, Hoc autem pretioſiſſimum pignus noſtris donauit Illuſt. *Eſchieri.* *los Mendez.* *Pezi.* *de Salazar.*
& Reuer. D. Cardinalis *Granuellanus*, *Antonius* nimirum ille *Perrenotus* à ſuis & *Perrenot.*
exteris tantoperè celebratus, ſi non me fallunt Hiſpani noſtri Montoiæ Annales ex quibus id conijcio, valdè ſcilicet vereor ne ille nobis (quod non ſemel animaduertimus) nomina propria minus fideliter reponat. Simul autem & alia plura vir pietatis & religionis eximiæ largitus eſt, vtputà dentem molarem *S. Pauli Apoſtoli*, brachium *S. Matthiæ*, os quoddam *S. Ioannis Baptiſtæ*, quibus & ab alijs plura cum tempore acceſſerunt. Non eſt denique ſilentio prætereundum, cum eius quod diximus ſacri ac beati lactis portionem, noſtrorum apud Neapolitanos Prouincialis, V. Clar. & Nobiliſſ. D. *Ioanni Alphonſo Pi-* *Pimentel.*
mentello Neapolis Proregi, conceſſiſſet (quod ille in Hiſpaniam detulit) per annos quatuor miraculum illud anniuerſarium deſtitiſſe, ipſum verò Prouincialem haud multo poſt extinctum fuiſſe: poſt omnia tamen propitiato numine ac multis officijs procurato reſtitutum illud eſt. Fruſtrà hîc adijcerem quæ Neapolitanis beneficia cultus in B. P. N. promeruerit.

Conuentus Valentiæ in Hiſpania

2. At verò hæc eadem cauſa, pietas inquam in B. P. N. longiùs obtinuit, hominum noſtrorum doctrinâ & probitate accedente, vt ad hunc annum illuſtria duo eius rei monimenta conſtituta fuiſſe videamus, Monaſterium ſcilicet *Valentinum* in *Hiſpania* & *Sammathanaum* in *Galliâ*, quorum origines breuiter & ſtrictim, pro Chronici modo, iam nunc indicamus. *Valentia*, quam *Conteſtanis* Ptolomæus, *Hedetanis* Plinius aſcribit, Vrbs eſt *Tarraconenſis Hiſpaniæ*, ſita in intimo *Sucronenſis* ſinus receſſu, ad dextram fluuij *Turiæ* ripam, de quo Claudianus *Floridus & roſeis formoſus Turia ripis*. Eam verò non poſſumus melius deſcribere Ioanne Marianâ Hiſtor. Hiſp. l. xij. c. 19. *Valentia*, inquit, *in ea Tara-* *Valencia.*
conenſis Hiſpaniæ parte ſita eſt quam olim tenuerunt Edetani, loco plano & amœniſſimo, *Xucar.*
nullius rei idoneæ egens, niſi quod aduecto plurimùm frumento opus habet, armis viriſque *Guadalaviar.*
opulenta, lætiſſima cæli ſoliſque facies, hyems egelida, æſtas temperata flatibus maris, tanta rerum omnium copia, ciuium ædificiorumque elegantia, vt patriæ obliuionem aduenis inducere opinio ſit. Omne genus arboribus horti nobiliſſimi, citreis maximè in quincuncem inſtitutis: vnde perpetua viriditas hyeme atque æſtate, citrei circum parietes, citrea conclauia, ita rami innexi inflexique arte ſunt vt iuſtarum ædium ſpeciem repræſentent, aditum arcet operis firmitas, aſpectum frondes, rimis omnibus ſtipatis, opere topiario in varias formas compoſita, auium, animantium, totius domeſtici apparatus. quales Elyſios campos Beatorum ſedes Antiquitas finxit, talis terræ vrbiſque facies Valentiæ eſt cælo data. Turia *ad lauam alluit quâ parte Regia eſt radijs ſurgentis ſolis obiecta atque ponte cum reliqua vrbe commiſſa, in plures riuos deductus, quæ res agrum irriguum efficit, vrbi aquarum copiam ſupppeditat. Ad mare æſtuarium eſt ad tertium milliare, nonnulla loci inſalubritate, id incommodum piſcium tùm multitudine tùm varietate compenſans.* Hæc Mariana, quibus addo Valentiam ædificiorum elegantiâ & multitudine inclytam, cognominis Regni principem, moribus & conſtitutis claram, diſciplinis liberalibus excultam, mechanicis artibus nobilem, magnis ingenijs felicem, mul-

tarum

1533. torum Equitum ſplendore illuſtrem, Mercatorum commerciis diuitem, Academiam habere celeberrimam, virorum atque mulierum Monaſteria opere augusta, religione ſanctiſſima, numero plurima quaſi ſanctuaria veræ pietatis colere, olim Epiſcopatus dignitate florentem ad Metropoleos gloriam *Alexandro* VI. Pontifice ſubleuatam fuiſſe. Valentinum laudes ſuas patriaſque profitentem, Tribaldus inducit, hoc carmine: 1533.

Rura colo Alcinoi viridantibus æmula ſyluis,
Nec tamen hinc ſegnis bellica ad arma feror.
Sæpe ego pugnaui Libyes tela omnia contra,
Et vici auſpicijs inclyte Cide tuis.
Nam validas auget formoſa Valentia *vires,*
Conueniant rebus nomina vt ipſa ſuis.

Huius tantæ vrbis ac totius Regni gentiſque præfecturam, Proregis nomine, obtinebat *Ferdinandus Aragonius* ex ſtirpe regum *Neapolitanorum*, cuius ſoror Infans (vt loquuntur Hiſpani) *Iulia*, vt quæ ſanctiſſimi parentis noſtri memoriam religiosè colebat & homines noſtros magna charitate complectebatur, initium dedit Cœnobio, quod illic habemus amplum atque magnificum. Et primum quidem authoritate iuuit, vt in quoddam Oratorium, diſploſi tormenti iactu ab Vrbe poſitum, noſtri collocarentur, deinde vt redempto proximo prædio locus anguſtus & preſſus maximo ſpatio protenderetur, denique Fundatricem ſe munificentiſſimam, diſſoluto ære quod noſtri contraxerant, exhibuit. Et quidem in illud Oratorium inducti noſtri hoc ipſo anno & die Ianuarij xx. proximus verò ager tertio ab hinc anno comparatus conſtituto cenſu, qui demùm redemptus eſt ex teſtamento Principis *Iuliæ* anno 1543. His initiis ſuccreuit illa domus in eam amplitudinem quæ hodie conſpicitur. Oratorium illud *S. Sebaſtiano* dicatum toti Monaſterio nomen fecit, erat autem pro tempore in directo (vt loquuntur) dominio Sodalitij Orphanorum quod in gratiam noſtrorum iuri ſuo ceſſerat, vſusfructus ad *RR. PP. Hieronymianos* Conuentus *Alciriani* ſpectabat, quorum erat & vicinum prædium, cum iis igitur actum intercedente Principe *Iulia* & *Paulo* III. P. M. facultatem faciente agri diuendendi, ſi modò à noſtris emeretur. Ius illud Hieronymianis Patribus acquiſitum teſtamento *Nicolai Ioannis* Eremitæ, qui *Sixto* IV. P. M. concedente, ad annum 1462. altare in honorem *S. Sebaſtiani* eo loco erexerat, ſed anno demùm ſeptimo hoc eſt 1469. moriens (quod die Octobris xiij. contigit) ius omne ſuum in prædictos Patres tranſcripſerat. Ab eo autem tempore ſumptuoſioris operis Eccleſia ibidem conſtructa eſt, ſub nomine *ſancti Sebaſtiani* Martyris, *SS. Hieronymi & Onufrij*, Fundatore D. *Iacobo Boſſello* Auinionenſi Equite & Legum Doctore, effoſſis autem fundamentis die 1. Martij an. 1480. *R. D. Iacobus Perezius* Epiſcopus primarium lapidem poſuit & benedixit. Situs denique loco illi eſt extra portam *Quarti*, quæ ad Occidentem eſt Vrbis Valentinæ, ſecundùm *Turiam* fluuium, nomen autem accepit à *Quarto* viculo inde quatuor miliaribus poſito, quà itur in *Caſtellam*. Enimuerò noſtri hunc locum ita excoluerunt vt ædificiorum multitudine ac magnificentia, hortorum cultu, amœnitate ac ſuauitate, rerum denique omnium elegantia & copia, nulli quem noſtri in *Hiſpaniâ* teneant ſecundus habeatur, cumque *Hiſpani* Scriptores qui coram viderunt non magnificum modò atque ſplendidum, ſed mirabilem prorſus prædicent. Sed fides ſit penes eos. Eccleſia ſacris ritibus dicata eſt ann. 1547. cuius hoc extat monumentum: *Anno* M. D. XLVII. *die* XVIII. *menſis Septembris. Ego Ioannes de Gaona Epiſcopus Seyenen. & Firmen. conſecraui Eccleſiam & altare hoc in honorem ſanctorum Sebaſtiani & Franciſci de Paula, & reliquias beatorum Martyrum Sebaſtiani, Georgij, Marmotreti, & Petri Cœleſtini in eo incluſi: ſingulis Chriſti fidelibus hodie vnum annum & in die anniuerſario Conſecrationis huiuſmodi viſitantibus* xl. *dies de vera indulgentia in formâ Eccleſiæ conſuetâ conceſſi: Laus Deo.* Gaſpar Eſcolanus hiſtoriæ Valentinæ lib. v. c. x. *Italos* cum Principe *Iulia* in *Hiſpaniam* veniſſe tradit, qui monaſterio fundando cauſam dederint, quod Montoia noſter falſitatis ſuſpectum habet cum in nullis monimentis *Italorum* men-

Marginalia (left): de Aragonia. — Alcira. — Iuan. — Boſſell. — Perez. — Quarte. Guadalaviar. — de Gaona.

Marginalia (right): 1536. — 1543. — 1462. — 1469. — 1480. — 1547.

1533. tio habeatur, totius igitur rei geſtæ gloriam ad *Hiſpanos* deriuat, nominatim 1533.
verò in *R. P. Hieronymum de ſancta Ella* Prouincialem, de quo nos antehac ſæpè
meminimus.

3. Atque hæc ſunt quæ de Conuentus noſtri apud *Valentiam* origine legimus,
Conuentus Sammathani. cum eodem tempore *Sammathani* apud *Vaſcones* alterum nobis eſt Cœnobium *Sammathan.*
inſtitutum, cuius origo quantò nobis eſt obſcurior, tantò minori opere à nobis
indicabitur. *Sammathanum* oppidum eſt peruetuſtum apud *Conuenas*, Comi-
tum eius regionis ab antiquo ſedes, quod variam bellorum fortunam exper- *Comingeois.*
tum, à Francis primùm, tùm ab Anglis, atque à Comitibus *Fluſſatium* & *Arma-* *Foix Armagnac.*
niacenſium ſæpiùs dirutum eſt, hodie parte quadam editiori quæ Caſtrum, &
depreſſa in Vallem quæ Forum dicitur, conſtat, eas autem *Sauus* amnis inter- *Saue.*
currit *Lombertá* defluens, in cuius diœceſi *Sammathanum* eſt, nec ab eâ octingen- *Lombez.*
tis paſſibus procul in Septentrionem. Nomen accepiſſe à *S. Mathano*, quem *Sco-*
tiæ Martyrologium pridie Idus Nouembris memorat & Epiſcopum fuiſſe per-
hibet non improbabile videtur. Floruit ille ad annum 856 Rege apud Francos
856. *Carolo Caluo*, ſed quod *Santonenſis* Epiſcopus fuiſſe credatur nullo poſſum certo *Saintes.*
argumento deprehendere, & omninò in eius Eccleſiæ tabulis non comparet.
In eo igitur municipio ſedem noſtri fixerunt, *Bernardo de Orneſano* è nobili *Sem-* *D'Orneſan.*
blancatorum familiâ, *Lombartenſi* Epiſcopo ſedente, Nobili verò Equite *Ioanne*
(vt habet vrbium Gallicarum deſcriptio; vt verò noſtri ex Actis publicis do-
cent) *Bernardo Artigueo*, quem Belliforeſtus apud *Sammathanaos* non ſemel *L'Artigue.*
Conſulem vidit, cùm illic puer educaretur, Fundatore. Ædes *Beato Rocho* ſa-
cra, quem aduerſus peſtiferam luem incolæ patronum habent & magna pietate
venerantur. Quinquaginta poſt annos ab hæreticis occupatum Monaſterium,
vaſtatum & ſolo penè æquatum, ciuium beneficio ſenſim reſtitutum eſt. Et de
Martyres Sammathani. reſtituendo quidem cauit Capitulum Generale *Genuæ VI.* habitum, cùm fortè
in eo ædificando Aquitani noſtri negligentius agerent. Vetus autem traditio
eſt noſtros qui tum illic diuerſabantur non contemnendo numero martyrium
feciſſe, dùm inuadentibus hæreticis ſe opponunt, nec in eorum partes verbis
aut minis perduci poſſunt. Santorius noſter ad duodecim fuiſſe qui trucidati
ſunt in Tabulâ prodidit. Sed neque de numero, neque de genere ſupplicij
quod pertulerint ſatis conſtat. Memoriam tamen eorum prætermiſiſſe nefas
1589. fuerit, contigit autem hoc, anno 1589. Sed quando certior eius Cœnobij ori-
go nobis eſſe cœpit longè poſtquam hæc ſcripſimus, age non vereamur noſtra
recognoſcere. De fundatore quidem & Epiſcopo quod diximus conſtat, ac
non perinde cum de tempore tùm de loco. Sed quantùm anticipauimus? Cer-
tè qui reſcribunt ex monumentorum fide ius Ciuitatis arrogatum noſtris ex
1534. ſententiâ Vrbici Concilij ad diem XII menſis Iulij an. 1534 annotant, ab Epiſ-
copo autẽ poteſtatem Cœnobij condendi factam ſub die III menſis Septemb.
proximè inſequentis hac clauſula: *Quos quidem Fratres in prædicto loco iuribus &*
exemptionibus, libertatibus, priuilegiis, & immunitatibus, tàm a Summis Pontificibus,
quàm à regia Maieſtate fratribus præfatis Ordinis & eorum Ordini & locis conceſſis, vti,
gaudere, necnon ſingulas eleëmoſynas oblationes & alia charitatis ſubſidia à Chriſti fide-
libus eis elargienda libere recipere, licentiam & facultatem impertimur. Datum in Caſtro
d'Eſcadourbes Conuennenſis *diœceſis*. Ex quo quis non videat potuiſſe fieri, vt
ab altero anno noſtri *Sammathanum* vocati, ad hunc *Artigues* Fundatoris hoſpi-
tio vſi ſint, vnde huius Cœnobij initium qui anteâ de rebus noſtris ſcripſerunt
non temerè duxerint? De ſitu hoc deſignatius: Cœnobium in ſuburbiis eſt,
quibus *Varennarum* nomen, ad *Saui* ripam, viâ militari qua *Tholoſam* itur tantùm
intermediâ. Ædes ſacra recentioris operis ex coctili latere ſtructa eſt ſacello
vtrinque adornata, quod ad dextram *Sanctiſſimæ Trinitati*, alterum *ſancto Spi-*
ritui dicatum eſt. Septum longè latéque fuſum, ferax, irriguum, amœnum, A-
quilonem verſus & Orientem protenditur.

An.

1. EAdem pœnè huius atque ſuperioris anni conditio, vt quem duorum Conuentuum fundatio commendet. Vnus fuit in *Siciliâ*, in *Hiſpaniâ* verò alter. Et in *Siciliâ* quidem apud *Agrigentum*, vrbem olim totius *Siciliæ* maximam, ad oſtia fluuij *Agragantu*, in littore Auſtrali quod ad mare *Africum*, nunc Epiſcopali dignitate ſub metropolite *Panormitano* fulgentẽ, vnde lxxxv. paſſuum millibus diſtat in aduersâ orâ, *Panormus* enim eſt ad mare *Tyrrhenum*, *Agrigentum*, vt diximus, ad *Africum*. Iuxtà primariam Vrbis portam quæ Ortum ſpectat, & qua parte *Narus* fluuius in mare influit, antiquum erat Hoſpitium ſeu Noſocomium nomine *ſanctæ Crucis*, quod cum attinẽtibus agris erat in bonis *Claromontanæ* domus in ea regione nobilis & antiquæ, poſſeſſione igitur eius loci noſtris ceſſit Nobilis eius familiæ Eques, qui præcipuo cultu *B. Franciſcum Paulanum* proſequebatur, vt propterea nominis mutandi autor fuerit, ædemque ſacram eidem S. F. in monimentum ſuæ deuotionis nuncupari curauerit. *R. P. Placidus Talaïa* vir induſtrius non parum nouæ domus incunabula ſua ſedulitate promouit, cum tempore verò & opus proceſſit, quod hodie pulchrum validumque conſpicitur. Amœnis hortis ædes ſuccinctæ, quibus vicinum mare ad vitæ neceſſaria non parùm confert atque ſuppeditat. Frequentia populi ad memoriam *B. Franciſci* confertim ſemper affluit.

Conuentus Agrigenti. — *Gergenti. Acraga.* — *Naro.*

2. At verò in *Hiſpaniâ Valentini* noſtri in proximam villam de *Alaquaz* dictam fauente Nobiliſſima & Illuſtr. Principe *Iulia Aragonia* de qua nuper meminimus, conceſſerunt. Municipium eſt ſatis frequens ducenta Chriſtianorum habens domicilia, cui nomen à Romanis factum quidam volunt *Aula-cocta*, veteribus enim Aula fuit quæ poſthac olla, lateritia enim vaſa ibi coquuntur, nonnulli ab Arabibus inditum nomen coniectant, & *Arcum* Latinè interpretantur, Acta Capitulorum Generaliũ *Caſtrum Aquarium* dicere videntur, & ita quidem habent edita, MSS. tamen Caſtrum, *Alaquaz* diſertè præferunt. *Valentiam* ſuprà eſt in Occidentem tertio milliari, haud longè à *Torrente* cuius nominis municipium à Romanis ita dictum ob riuum præterfluẽtem, quod hodieque ſupereſt. Conuentus autem, quem illic habemus, originem, Gaſpar Eſcolanus lib. vij. hiſtor. Valent. c. ij. in hæc ferè verba tradit: In *Alaquaz* monaſterium eſt Fratrum Minimorũ, multæ deuotionis ob ſacram Beatæ Virginis imaginẽ in terrâ conditam ex quo Hiſpania in manus Saracenorum venit, & in quam vir bonus oliuetum colendo vomere offendit ante annum 1300. Ibi autem ædificata Eccleſia nomine *ſanctæ Mariæ ab Oliueto*. Quæ Eccleſia à tempore fundationis à Clerico adminiſtrata eſt (Montoia Parrochiam fuiſſe dicit) quoad Dominicanis Patribus tradita eſt, vt in Clauſtralium Monaſterium erigeretur. Sed cum illi in omnem licentiam effuſi viuerent, non ſecus atque alij, prout tempora illa ferebant, vt primum *Valentiam* veniſſe audierunt duos ex ſuis qui Enochum Eliamque imitati in priſtinum decorem diſciplinam reſtituerent, mores reformarent, ſtrictamque obſeruantiam inducerent, conſilium inierunt de illis occidendis, quod & reipsâ præſtiterunt. Quare ſuis meritis exigentibus, & in tanti facinoris pœnam Conuentu illo cedere omneſque abire coacti ſunt. Infante autem Neapolitana D. Iulia ſorore Ducis Calabriæ D. *Ferdinandi Arragonij* Proregis *Valentini* intercedente, datus eſt fratribus Minimis qui ex *Italiâ* nuper aduenerant. Et Eſcolano quidem Montoia noſter conſentit, niſi quod ab *Italiâ* noſtros adfuiſſe non probat, vt anteà dicebamus. Tertio ex hoc anno Nobilis Eques *Iacobus Garcia de Aquilar* Baro de *Alaquaz* (de cuius ſtirpe agit Eſcolanus libro & capite à nobis laudato) miſeratus noſtrorum pauperiem exiguumque numerum, fundato maiori ſacello liberaliter eis prouidit conditoque teſtamento Baroniam attributis prouẽtibus addixit, ipſamque in ius ac poteſtatem noſtrorum deficiente progenie tranſcripſit. Eius itaque liberalitate ac germani etiam fratris beneficio, qui prædium opimum noſtris donauit, cœptum perfectumque eſt ingens ac ſplendidum Monaſterium.

Conuentus Aulæ-coctæ. — *Alaquaz. d'Aragon.* — 1300. — 1537. — *de Aquilar.*

1535. Cum autem à teſtamento Fundatoris, noſtri in colligendâ hæreditate negli- 1535.
gentiores fuiſſent, vt id quamprimùm facerent, à Capitulo Generali apud *Va-*
1541. *lentiam* primùm habito ad ann. 1541. mandatum acceperunt. Eſt in eius Con-
uentus Clauſtro ſuggeſtum ligneum ex quo *ſanctum Vincentium Ferrerium* con-
ciones habuiſſe traditio eſt. Tribaldus quod de *Alaquas* diximus de *Alcorcone*
prædicat, cùm ait. *Alcorcon fingit quas vix regus atterat aulas.* *Alcorcon.*

1535.

An. M. D. XXXV.

Capitulum Gener. x. I. BEllamera perfunctus Ordinis viſitatione, *Pleſſiaci* apud *Turones* agebat
cùm Generalis Synodi tempus adfuit, ſed ille fractus viribus, & longo
itineri (*Paulam* enim adire opus erat) impar, per litteras ſe excuſauit. Cùm
igitur ex omnibus Prouinciis vniuerſi illuc conueniſſent, præter paucos qui
præpediente infirmitate in viâ ſubſtiterant, & ad diem 1. menſis Maij congre-
gationem inijſſent antè omnia perlectæ R. P. Generalis litteræ, quibus cùm
ſe excuſaret, poteſtatem inſuper faciebat vnius alicuius vice ſua eligendi, &
quidem accepta & probata exeuſatio eſt, neque verò deliberatione in eligen-
do qui locum eius caperet opus fuit, omnes enim Calabriæ Prouincialem hoc
eſt eius Prouinciæ in qua eſſent *R.* ſcilicet *P. Gaſparum Riccinllum à Foſſo* ſuccla-
marunt. Et ille quidem toti congregationi moderaturus, imprimis actuarium
ſiue Exceptorem deligendum propoſuit, eſt autem communi ſuffragatione aſ-
ſumptus vnus Collegarum *R. P. Saluius de Puteo*, quem antea laudauimus, reco-
gnitis per eum Commiſſorum litteris, nominati qui pro more in vitam regi-
menque Generalis *Bellameræ* ſuorumque Collegarum inquirerent. Ij fuere *Gaſ-
par* ipſe *de Foſſo*, *Franciſcus Vacarius Turonæ* Prouincialis (*Nigeoni* profeſſus die
21. Iulij an. 1521.) *Placidus Talaia Siciliæ* Prouincialis & *Ioannes Satoris Franciæ*
Prouincialis. *Bellamera* non vanam docti & prudentis viri laudem retulit. Apo-
ſtolicus Concionator per Pontificem renunciatus, nihil minus opere ipſo quàm
verbis præferebat. Ex hoc, negotiis quibuſdam priuatis prout dignum erat
compoſitis, die ſancto Aſcenſionis Chriſti electionem adornarunt, quæ nullo
General. xi. negotio ſucceſſit. Is enim quem diximus *R. P. Gaſpar Riccinllus à Foſſo*, ex Ita-
lis poſt S. *P. Franciſcum* primus, in ſupremam Ordinis dignitatem ſubleuatus
eſt. Diſpertita quorundam vota in *R. P. Martialem de Vicinis* virum ætate ac
moribus prouectum, & *R. P. Hieronymum de ſancta Ella, Hiſpaniæ* Prouincialem
coaluerunt: & ille quidem ad quindecim nactus eſt, vt omnia illi niſi ætas for-
ſitan obſtitiſſet ceſſura fuiſſe videantur. *Gaſpar* noſter virtute ſuppar etſi iuue-
nis, animi magnitudine ætatem præuerterat, quare magno animorum conſen-
ſu & exultatione ab omnibus gratias immortali Deo & ſuis ſemper in melius
prouidenti perſonantibus, obedientiamque ſuam ſingulari deuotione profi-
tentibus, exceptus eſt. At ille in craſtinum de Collegis ſibi adiungendis co-
optandoque communium negotiorum Actore ſedulò egit, atque vt quàm op-
timi & præſtantiſſimi deligerentur procurauit. In Collegam Italum electus
eſt *R. P. Antonius de Martino* vir prudens & ſagax, in Gallum *R. P. Simon Gui-* *de Martina.*
Collegæ. *chardus*, qui ad maiora ſubleuatus magnum ſibi nomen fecit, vt maturè ſignifi- *fortè meliùs Guichard.*
Procurator Gener. x. cabimus; in Hiſpanum R. P. *Ioannes de Valle-pulgena*, cui non potuit officium il-
lud iterato & proximè deferri, abſque ſingulari & eximia virtutis commenda-
tione. In Zeloſum denique aſſumptus eſt *R. P. Hugo de Calce*, Gallus, eximiæ *de la Chaux*
virtutis & peritiæ, quibus ſibi gradum fecit ad ſupremam Ordinis dignitatem,
vnus omnium qui vnquam fuerunt ſæpiùs Officio Zeloſi perfunctus. Dein-
ceps priuata publicaque negotia pertractata ſunt, & ad finem recognita quæ in
præcedentibus Capitulis conſtituta fuerant. Etſi verò poſt hæc vt Acta ſua in
vniuerſum omnia probarentur à Pontifice *Paulo* III. obtinuerint, fuerunt ta-
men præcipua quædam capita quæ illius auctoritate ſanciri poſtulauerunt de
quibus in alterum annum ex profeſſo dicemus. Id interim non reticendum
quod alterius generis eſt, plures nimirùm Prouincias nouiter erectas & inſti-
tutas fuiſſe. Ad octo enim quæ hactenus ab annis pluribus ipſoque Ordinis
initio,

1535. initio permanſerant, quatuor nunc demùm adiectæ ſunt. Etſi ſubinde aliæ aliis commutatæ nomen non retinuerunt, eodem tamen numero ſemper ſteterunt. Cùm enim *Romana* quæ in primo Capitulo fuerat inſtituta paulò poſt abrogata fuiſſet, eius loco *Neapolitana* ſeu *Terra-laboris* Prouincia ſuffecta eſt, cui cùm *Sicilia* vſque ad Conuentum *Gratianopolitanum* iuncta permanſiſſet, cùm tunc primùm diſtracta eſt per ſe nomen Prouinciæ ſuſtinuit, *Neapolitana* & *Calabria* Prouinciæ in vnam coaluerunt. Nunc demùm verò ex vna illa non tantùm prior *Neapolitana*, ſed noua quæ *Apulia* Prouincia dicta eſt, diſtrahi cœpit & creari: tribus deinde in *Gallia* Prouincijs (neque enim *Genuenſem* annumero) quarta, quæ *Prouincia* nominata eſt, ſubinde tamen *Lugdunenſis* audiit, adiecta eſt: denique *Hiſpania* quæ ad hoc tempus perſeuerauerat indiuiſa, in duas Prouincias diſtincta eſt, quarum vna *Vandalitia* ſeu vt communius loquimur, *Andaluzia*, altera *Caſtella* nomen accepit, quæ omnes hoc ordine in cenſum relatæ ſunt vt octo antiquæ loco non mouerentur, reliquæ non temerè ſeruato diſtractionis & conſtitutionis modo aſcriptæ fuerint. Prima igitur *Calabriæ* Prouincia. 2. *Turonia*. 3. *Siciliæ*. 4. *Franciæ*. 5. *Lombardiæ* ſeu *Genuæ*. 6. *Aquitaniæ*. 7. *Andaluziæ*. 8. *Germania* (neque enim ad hæc omnis ſpes recuperandæ perierat) 9. *Neapolis* ſeu *Terra-laboris*. 10. *Prouinciæ*. 11. *Apuliæ*. 12. *Caſtellæ*, numerata eſt. Poſt omnia proximum Capitulum *Bononiam* indictum eſt, quæ pro tempore in Prouincia *Genuenſi* ſeu *Lombardiæ*, *Gallicæ* nationis cenſebatur. 1535.

Prouence. d'Andaluzia. de Caſtilla.

2. Inter huius Capituli decreta & illud fuerat: Satagendum vt facultas accipiendi ſuffragia in perpetuum, quam noſtri olim à Sede Apoſtolica impetrauerant, reuocaretur. Sed cum *Romani* noſtri nuper à nobili viro D. *Ioanne Baptiſta de Turchis* donati eſſent prædio opimo ad Vrbis muros, in dotem Sacelli quod in Eccleſia noſtra conſtruendum curauerat, ſed cum obligatione ad aliqua in perpetuum ſuffragia, per R. D. Protectorem agi ea de re apud Pontificem cenſuerunt oportere, ne quæ fraus decreto pararetur aut ipſi perutili rebus domeſticis, quæ ſatis anguſtæ erant, reditu priuarentur. Conſultus autem Pontifex pro voto reſpondit, gratiamque fecit prædictorum ſuffragiorum, etſi perpetua eſſent, accipiendorum, atque vt illud ipſum prædium in vſum & vtilitatem eorum cederet, cum poteſtate vtendi, fruendi, commutandi & cum omni iure quod in rem priuatam & propriam cadere poteſt poſſidendi &c. Accepit illud viuæ vocis oraculum *R. D. Antonius Puccius* Protector, litteriſque ſuis ſub die 13. menſ. Octobr. h. ann. quæ incipiunt *Nuper S. in Chriſto* &c. eidem fidem fecit. Extat apud noſtrum *de Pereinis* tom. 2. Conſtitut. VII. Pauli III.

Conceſſio pro ſuffragijs perpet.

3. Hoc eodem tempore poſt quinque & viginti annos quàm noſtri *Cordubæ* ſedem fixerant, Monialium Conuentus in eadem vrbe inſtitutus eſt agente *R. P. Hieronymo de ſancta Ella* priuſquàm Prouincialatu excederet. Ædes pro veteri more nominibus *Ieſu & Mariæ* ſacra eſt. Primæ nobilitatis puellæ, non numero tantùm, qui magnus eſt, ſed vitæ ſanctimoniâ locum illum commendant, de quo plura cur per Hiſpanos Scriptores non acceperimus, haud ſatis poſſumus mirari.

Moniales Cordubæ.

4. Montoia noſter in hoc etiam tempus *R. P. Didaci de Sylua* nobilis Luſitani memoriam celebrat. Cùm enim *Ioannes* III. Luſitaniæ Rex,

Ob ſua qui nulli facta ſecundus erat

vt cecinit Emanuel Pimenta, *Quæſtiones publicas de fide in Portugallia haberi primus à Summis Pontificibus impetraſſet, deſtinatis ad id Magiſtratibus* ait Duardus Nonius, *R. P. Didacum de Sylua* Ordinis noſtri Theologum & profeſſorem dictis quæſtionibus ſummo imperio præeſſe voluit, & Generalem (vt loquuntur) Inquiſitorem à *Clemente* VII. Pont. inſtitui procurauit, cum locorum Ordinarij in ſuo quiſque tractu de ijs quæſtionibus priuatim cognoſcerent. Sed cùm eo muneri *Didacus* noſter aliquamdiu vacauiſſet, ſtrenuamque operam in compeſcendis hæreſibus quæ in dies gliſcebant impendiſſet, Pontifex eam poteſtatem ad ſe pertrahendam ratus, vt quā plurimum & ſibi authoritatis & Nuncijs ſuis ornamenti conciliare poſſet, cùm ad *Ioannem* Regem dediſſet Nun-

P. Didacus de Sylua.

T

1535. cium *R. D. Marcum Senagallienſem* Epiſcopum, per litteras *Didacum* noſtrum Ordinarioſque omnes ea poteſtate prohibuit, quoad aliter ſtatuiſſet, quod & *Paulus* III. qui proximè ſucceſſit edito diplomate confirmauit, quod etiamnum legitur apud Laertium Cherubinum incipitque *Illius vices in terris gerentes.* Dat. Romæ die xij. Octobr. an. 1535. quo etiam abſolutio publicatur in gratiam eorum qui reſpuiſſent. Sed cum Rex nonnihil ægrè ferret eam facultatem *Didaco* noſtro, qui generis nobilitate & doctrinæ fama præcellebat, fuiſſe abrogatam, cum mandatis eum *Romam* miſit, apud Sedem Apoſtolicam ſuo & Regni nomine cauſam dicturum, aut veriùs expoſtulaturum. *Romæ* cùm eſſet Pontifici non tam Regis commendatione quam ſuo ipſius merito ſe cauſamque ſuam approbauit, cumque Pontificis gratiam multis officijs demeruiſſet in proximo præmiũ operæ ſuæ fidei, pietatis & induſtriæ accepturus, ad certiſſimum longè nunquamque intermoriturum præmium euolauit. Sic immatura morte præuentus homo virtute doctrinaque præcellens, quem Ordini noſtro in *Luſitaniam* inducendo cum magnâ & eximiâ gloriâ deſtinatum omnes præſagiebant, ſpes noſtras, heu nimiùm citò, deſtituit. Et quidem ab eius morte, in *Luſitaniam* necdùm noſtri progreſſi ſunt. Sic res noſtræ penes vnum Deum ſtant, pro cuius conſilio vniuerſa procedunt. Lego tamen apud noſtrum *de Peretnis* ad conſt. II. Iulij II. §. xij. *Didacum* illum noſtrum creatum fuiſſe *Septenſem* Epiſcopum, quod ipſe ex *Freita* & *Paramo* refert. *Septa* quæ & *Exiliſſa* *Zeuta.* ſeu *Ad ſeptem fratres* vrbs *Mauritaniæ Tingitanæ* Epiſcopali ſede clara ſub Archiepiſcopatu *Vlyſſiponenſi*, *Alybæ* Herculis columnæ proxima & contra *Calpem* vrbem *Hiſpaniæ*, à qua per interiacens fretum xij. leucis diſtat. Sed vt hæc cum Montoiæ narratione conueniant non improbabiliter dixerimus noſtrum *de Sylua* huic dignitati non diu ſuperuixiſſe. 1536.

1536. *Ann.* M.D XXXVI.

Geſta per Genet. *de Foſſo.*

I. QVas de nouo Prouincias erigi oportere in Capitulo Generali de communi Patrum ſententiâ conſtiterat, eas per Generalem ipſum inſtitui ac ſuis terminis finibuſque deſcribi debere conuenerat. Non priùs igitur *de Foſſo* noſter *Calabriâ* digreſſus eſt, quàm duas illas *Italiæ* Prouincias, quo à *Calabriâ* detrahebantur conſtituiſſet. Vna fuit *Neapolis* ſeu *Terra-laboris*, quæ nomine olim *Siciliæ* adiuncta cenſebatur, poſteà verò reſciſsâ *Siciliâ* cum *Calabriæ* Prouinciâ coaluerat. Altera fuit *Apuliæ*, quo nomine primùm dici cœpit in Ordine Prouincia, niſi cùm ab initio *Calabriæ* eo etiam nomine nonnunquam audijt. Hæc *de Foſſo* diligenter & ſtudioſè curauerat cùm *Romam* iter cepit, in vrbem vt aduenit, adijt cùm primis Pontificem, quem vt adiret non vna fuit officij cauſa, ſed priuatæ etiam neceſſitudinis ratio. In magnâ enim apud eum gratiâ fuerat, doctrinæ & facundiæ merito, quæ illum non ipſi modò Cardinali, ſed toti *Farneſiorum* familiæ, alijſque acceptum iam olim fecerant. Erat autem Pontifex *Paulus* III. *Alexander* antea dictus, è nobili *Farneſiorum* apud Romanos *Farneſ.* familiâ, & ex Preſbytero Card. *Oſtienſi* & ſacri Collegij Decano in ſummum di-
1534. gnitatis faſtigium ab anno 1534. die verò menſis Octobris xiij. aſſumptus. Vt igitur apud eum *de Foſſo* noſter fuerat gratioſus, ita etiam ab Optimo Pontifice liberaliter exceptus eſt, & omnem quæ deſiderari poteſt grati animi ſignificationem recepit. Et hominis quidem ingenio delectatus Pontifex, ſperans eum ad res Eccleſiæ conſtituendas vtilem & commodum ſibi eſſe futurum, in Vrbe voluit retinere. Quod ne fieret *de Foſſo* ipſe modis omnibus conatus eſt, magis ſe ad reddendum Ordini officium teneri arbitratus quàm vt pro tempore adeſſet Pontifici, ſicut poſtmodùm adfuit. Impetratâ igitur veniâ primo quoque tempore Ordinis perluſtrandi prouidentiam ſuſcepit. Priùs tamen quàm vrbe diſcederet apud Pontificem egit, vt pleraque ad Ordinis diſciplinam ſpectantia illius auctoritate conſtituerentur. Primum fuit, vt ſubreptitiæ quædam litteræ, quas priuato nomine nonnulli à Deceſſoribus ambiuerant in regularis obſeruantiæ imminutionem & detrimentum nullæ & irritæ fierent.

1536. rent. Secundum, vt *Leonis* X. Apoſtolicæ literæ aduerſus perfugas omnes & 1536.
aliorum Ordinum appetitores renouarentur & confirmarentur. Tertium, vt quæ aduerſus fautores & receptores huiuſmodi perfugarum ab eodem *Leone* decreta fuerant de nouo ſancirentur, quo magis in ſuo robore permanerent. Quartum ne anticipandorum aut retardandorum Prouincialium Capitulorum facultas quam ſui Deceſſores fecerant, locum deinceps haberet. Quintum vt ne præter ipſius Regulæ inſtitutionem ſuffragia in perpetuum acciperentur. Sextum, ne Viſitationis gratiâ in Monialium Monaſteria ingreſſus permitteretur, ſed ad Regulæ modum ac tenorem omnia hæc reducerentur. Septimum, vt pro nouiſſimo Capituli *Paulitani* decreto Generalis in vim ſuæ electionis non expectatâ deſuper vllâ confirmatione officium ſuum exerceret, ad eaque omnia quæ ſui muneris ſunt eo ipſo procederet. Octauum, vt Generalis, exacto ſui officij tempore, adminiſtrationis ſuæ rationem non alijs quam Succeſſori eiuſque Collegis redderet. Nonum, vt Conuentus *Romanus Sanctiſſimæ Trinitatis* vni Generali pro mente ſancti Patris plenaria poteſtate ſubiaceret, quod iam ſæpiùs & dictâ de causâ in Conuentu generali Patribus placu erat. Decimũ, vt acta nuper apud *Paulam* in vniuerſum omnia rata firmaque eſſe ac fore decernerentur. Hæc igitur omnia vltrò Pontifex probauit, vtque in autoritaté admitterẽtur edixit, peramantibus & officioſis litteris quibus eſt initium. *Sinceræ deuotionis affectus, quem ad nos & Romanam geritis Eccleſiam, nec non Religionis puritas & exemplaris vita, quibus Ordo veſter fratrum Minimorum ſancti Franciſci de Paulà in noſtro & Sedis Apoſtolicæ ac totius militantis Eccleſiæ conſpectu hactenus Deo fauente refulſit, promerentur &c.* Et poſt expoſita quæ proponebantur. *Nos itaque ipſius Ordinis veſtri felicem ſucceſſum ſinceris deſiderantes affectibus &c.* Dat. die xxvij. Martij. Quibus litteris munitus noſter de *Foſſo* & Pontificis benedictione accepta in *Galliam* ſe contulit, vt fidem faciunt plura quæ apud nos reliqua ſunt Viſitationis eius, autographa, ibi autem Prouincias quæ diuidendæ erant finibus ſuis atque terminis deſcripſit, earumque regimini ſapientiſſimè prouidit; progreſſus inde in *Hiſpaniam* ad annum proximè inſequentem (vt notauit Montoia) eadem omnino præſtitit, vbique verò maximam de ſingulari doctrinâ ſuâ & eximiâ in omnibus ſapientiâ famam exiſtimationemque concitauit, & reliquit.

Cõceſſa per Paul. III.

Prouinciarum in Gallia & Hiſpania conſtitutio.

1537.

An. M.D. XXXVIII. 1538.

1. APulia prouincia nuper inſtituta, omnium prima optabilem ſuæ diuiſionis fructum dedit noui Conuentus acceſſione, quem *R. P. Hieronymus Sammarcus* eidem Prouinciæ ſummo cum imperio præpoſitus, cum primùm ea dignitate ornatus eſt in natalitio oppido per ſuos initium habere procurauit. Fundationis tamen Acta non antè diem xxij. menſis Auguſti, hoc ipſo anno, perſcripta ſunt. Conuentus autem erigendi autor atque (vt vulgo loquimur) Fundator fuit Nobilis *D. Iacobus Sammarcus Hieronymi* noſtri gentilis aut veriùs frater, qui in prædio ſuo ad oppidum *Crotaliam* ſiue *Cryptaliam* in diœceſi *Tarentina* non parui ædificij fundamẽta iecit, quod hodie viginti ſex noſtri cõmodiſſimè incolunt. Factus illi titulus *ſanctæ Mariæ de Gratia*, vt proptereà ad diem octauam Aſſumptæ in cœlum Virginis Acta fundationis notari conuenerit. Situm habet decem paſſibus à ciuitate amœnum & iucundum. Et quidem *Crotalia* vt habet Merula, quam Itali *Grotaglie*, Hiſpani *Grotalla*, noſtri magis Latinè *Cryptaliam* & *Cryptalias* vocant (vnde noſtro quoque *Sammarco* nomen *à Cryptalijs* impoſitum aliquando legimus) Oppidum eſt ſiue Caſtellum octauo milliari à *Franca-villa*, decimo tertio ab *Vria* ſiue ab *Vreto*, ad radices collis qui *Tarentum* ſpectat, à quo non procul duodecim millibus ipſa *Cryptalia* eſt, Eccleſiæ *S. Cataldi Tarentinorum* ſubiecta, vt ex Leandro Alberto Paulus Merula tradit, quanquam noſter Montoia repugnet, qui ſub ditione gentis *Carafa* illam eſſe ſcribit.

Conuentus Cryptaliæ.

Grotaglie.

Franca-villa.

Oria.

Taranto.

2. Sed priùs quàm hæc in rem deducerentur, reuoluto triennij tempore

Capitulum Gen. 21.

1538. quo Generalatus officium conſtabat, ex vniuerſo Ordine Conuentus ineundus fuit. Eum haberi *Bononiæ* antehac placuerat, illò igitur omnes ſe recipiunt, atque imprimis *de Foſſo* noſter. Feſtiuus Aſcenſionis dies in menſ. Maij xxx. occurrebat, hunc qui conuenerant diebus ſeptem præoccupant ad ſuæ congregationis initium. Die igitur xxiij. cœperunt conſedêre ac de rebus Ordinis quæ plures occurrebant tractare, priuata pleraque primis diebus compoſita ſunt, quoad *R. P. Marcellus Palmerius* Prouincialis *Siciliæ* vir magnæ autoritatis & nominis adueniret, conſenſit ille in omnia quæ per ſuam abſentiam geſta fuerant, & tunc demùm qui Acta exciperet cœpit eligi, atque is fuit *R. P. Simon Guichardus* Collega Generalis Gallus, à nobis non ſemel multis nominibus commendandus. Deinceps verò ad ipſum Aſcenſionis diem multa de quorum interpretatione ac ſenſu non ſatis conſtabat, cùm ex Regulâ, tùm ex Correctorio, explanata & declarata ſunt, cumque hactenus dubitatum eſſet quibus legibus Scholaſtici, qui ad generalia ſtudia iam olim inſtituta & edicta deſtinabantur, tenerentur, eas luculenter explicatas de communi conſilio dederunt Patres, quibus & placuit vt apud Regem Chriſtianiſſimum ageretur pro confirmandis & in autoritatem aſſerendis priuilegijs quæ Deceſſores conceſſiſſent, & quibus nos Romani Pontifices donauerant. Rebus in hunc modum compoſitis, feſtiua Chriſti cœlum ſubeuntis memoria recurrit quâ ſpiritaliter exhilarati Patres animiſque in cœlum erectis, noui Antiſtitis electionem adornarunt. Illa igitur tantâ facilitate ſucceſſit, quanta potuiſſet, omni procul æmulatione, deſiderari. Et reuerâ in virum præſtantem & multarum virtutum incidit *R. P. Bernardum de Fabro* ſeu *Fabrum* (vt ipſum ſcribere ſolitum vidimus) pro tempore Collegam in Prouinciâ *Franciæ*, qui multis lachrymis eius ſibi oneris gratiam fieri orauit, ſed tantò fuit illius electio acceptior quantò magis præter eius voluntatem proceſſerat: omnibus igitur congaudentibus & congratulantibus in ſupremum pro dignitate locum ſubleuatus eſt, habitiſque ſolemni more gratiarum actionibus ritè & ordine ab omnibus obedientiam vltrò profitentibus in Eccleſiâ ſalutatus eſt. Aliquot vota diſtracta fuerunt, ſed penè ſingularia. In craſtinum ſublecti Collegæ, *R. P. Ioannes de Monte-forti* pro natione Italica, *R. P. Saluius de Puteo* pro Gallica, qui eo pridem munere perfunctus impræſentiarum ex Collega Prouinciali *Turonenſi* aſſumptus eſt, *R. P. Franciſcus Iaſarta* pro Hiſpanica, in huius autem nomine M. SS. ab editis diſſentire animaduerto, habent enim illa *Caſarte* aut veriùs *Laſarte* pro *Iaſarta* quod edita præferunt. Atque hunc eximium verbi diuini præconem in *Caroli* V. & *Philippi* II. Curia claruiſſe autor eſt Montoia, qui & indubitatam nomini *Laſarte* autoritatem præſtat. *R. P. Hugonem de Cala*[illegible] tribus annis in Procuratorem Generalem electum, & huic ipſi Capitulo præſentem dum Illuſtriſſimi Protectoris reditum *Niciæ* (quò cum Pontifice ad Imperatoris & Regis colloquium profectus fuerat) præſtolaretur, eidem muneri ad tres conſequentes annos inſolito in hoc tempus, ac præter eum adhuc ſemel & *R. P. Mathurinum Aubertum*, exemplo præfecerunt. Tantùm eius diligentiæ ac fidei omnes tribuebant. Deinceps nonnulla leuioris momenti pertractata & definita ſunt, atque cum reliquis hæc etiam paulò grauiora. Prouincia *Prouinciæ* nuper diuulſa & inſtituta, quod eſſet impar faciendis ſumptibus ad publica Religionis negotia, ob paucitatem & paupertatem Conuentuum, vt in hoc conſeſſu Patres profeſſi ſunt, *Tholoſana* ſeu *Aquitanica* copulata eſt, quoad amplior & opulentior poſſet euadere. Acta poſtremi Conuentus *Paulitani* omnia in genere confirmata ſunt & probata, exceptione additâ, quatenus in hac ipsâ congregatione iam nunc editis non repugnarent. Indictum ad tres annos Capitulum *Valentiam Hedetanorum*, ac poſt idem ſpatium, *Forum-Iulij*: recurrente poſtremùm altero triennio, *Genuam*: quem ordinem perpetuò & continuo ſeruandum ſtatuerunt, vt ſua cuique Nationis dignita ſuum ius & ordo conſtaret, quibus ita demùm conſtitutis Conuentus dimiſſus eſt. 1538.

Palmeri. Guichard. Gener. XII. Fabri. de Monteforte. de Puch. Laſarte. Collega Procur. General. XI.

3. Noſtri autem Patrum voluntati & deſiderio præuerterant quod attinet ad Pri-

1538. Priuilegiorum & Indultorũ confirmationem, quam à Rege decreuerant impetrandam, Chartis enim, vt loquuntur, patentibus, in eandem ſententiam atque *Ludouicus* XII. an. 1500. *Franciſcus* I. Rex magnificentiſſimus omnique laudatione maior, omnia per Pontifices indulta & conceſſa, rata firmataque eſſe ac fore per vniuerſum Regnum pronunciauit, declarauit, edixit, publicandorum ſolemni ritu Priuilegiorum poteſtatem faciens. Regium autem diploma in ſupremo Senatu recitatum die XXVIII menſis Martij in Acta relatum eſt & deſcriptum, atque anno proximè inſequenti in Ratiociniorum Curia similiter promulgatum, & apud officium exaratum eſt die XXIX menſ. Aprilis, quod demùm an. 1600 libellorum Supplicum in Regiâ Magiſtri in ſua etiam commentaria retulerunt. 1539. Cõfirmatio Priuileg. à Rege. 1539. 1600.

An. M. D. XXXIX.

1. APulia Prouinciam noui Conuentus prouentu lætam, Prouincia *Calabria* non diſpari ſucceſſu æmulata eſt, quæ ſui alumni operâ *R.* ſcilicet *P. Laurentij à Bernaldâ* in patriam & cognominem illi vrbem iactis alterius Monaſterij fundamentis tranſgreſſa eſt, cui nomen à *B. P. N. Franciſco*. Ciuium autem deuotione in beatum Patrem opus progreſſum eſt in ſatis amplam magnitudinem, hodiéque prolixa eorum liberalitas à noſtris non deſideratur. Eſt autem *Bernalda*, ſeu *Rupes-Bernarda*, municipium frequens ad radices montis *Clibani*, tertio & vigeſimo à mari milliari, non procul à *Siberina* ciuitate Archiepiſcopali, in cuius diœceſi eſt. Ager *Targo* flumine irriguus, fœcundus ad paſcua, læta ſegete, generoſo vino, quam optimo oleo, exuberat. Sal ibi foſſilè ad vitæ neceſſaria commodum & incolis vtile atque proficuum. Dominum agnoſcit Ducem *Terinaum* (eſt verò *Terina* quæ nunc *Nucera*, oppidum *Brutiorum* ad *ſinum Hipponiatem*) cuius & pietas noſtris non defuit. Denique *R. D. Ioannes Baptiſta Vrſinus* non multò poſt in *Siberinenſem* Archiepiſcopum electus nouæ domus incunabula ſuo fauore ſubleuauit.

di Bernalda. Bernanda. Rocca Bernarda. Viſardo. Tacina. Nucera. Golfo di S. Eufemia. S. Seuerina. 1539. Conuentus Bernaldæ.

2. In Conuentu noſtro *Cordubenſi* non indignum animaduerſione noſtrorumque memoriâ exemplum hoc ipſo anno contigit. *R. P. Ludouicus de Cardenas* Corrector ad horas nocturnas in chorum progreſſus, cùm alterum è noſtris in comitatu haberet, plures religioſos viros habitum noſtrum indutos, ſibi verò de vultu incognitos, confidentes & officium vt videbatur diuinum recitantes offendit, quo ſpectaculo nonnihil commotus, recepto tamen animo factus illicò ſecurior interrogare cœpit quinam eſſent, cui ex illo numero vnus & ſpecie venerabilior reſpondit, Hic per voluntatem Dei ſumus, nonnullos defectus quos in recitando diuino officio admiſimus compenſantes, age tuis apud Deum precibus, ne noſtra longiùs gaudia differantur. Ex quo non parum Corrector ipſe ad gloriam Deo reddendam ad eos ipſos qui apparuerant cõmendandos ad aliorum exhortationem & exſtimulationem in bonũ profecit. Montoia qui rem geſtam in annales contulit, non temerè id Dei beneficio & gratiæ tribuit, & pluribus exemplis haud diſſimilibus factum exaggerat.

de Cardenas. Factũ memorabile.

3. Neapolitani noſtri eaſdem Eccleſiæ ſuæ Indulgentias concedi quas *Leo X.* Pont. Eccleſiæ *Sanctiſſimæ Trinitatis* in Vrbe fecerat & nos ad ann. 1518 memorauimus, impetrauerunt (ſunt tamen, vt antea diximus, toti Ordini communes) Apoſtolico diplomate quod incipit *Super gregem Dominicum*, &c. Dat. 4. Non. Iulij an. 1539. Indulgent. noſt cõceſſ.

4. Apud Hiſpanos in Vrbe regia *Toleto* piæ quædam puellæ tertium Ordinem profeſſæ, ante quinque annos in communem domum ſe receperant, à quâ vna tantùm conſcientiæ expiandæ causâ & Euchariſtiæ percipiendæ, in publicum vſque nunc progreſſæ fuerant, hoc tyrocinio ad vitam monaſticam comparatæ domum illam ſuam in Monaſterium erigi, & vitæ religioſæ ſub votis vt vocant eſſentialibus profitendæ facultatem ſibi fieri ſtuduerunt. Litteris igitur ad R. D. Cardinalem *Puccium* Ordinis Protectorem ſcriptis propoſitum ſuum omni cum humilitate expoſuerunt. Accidit ea res *Puccio* gratiſſima, qui apud Ponti-

Toledo. Tertiariæ Toleti.

1539. tificem egit, vt pro ſuo illæ deſiderio reſponſum acciperent, quod ipſe litteris commendauit ſub die quarto Non. Aug. Quibus quidem litteris initium eſt: *Iniunctum nobis ab Apoſtolica Sede ſeruitutis officium*, &c. tenore verò ipſarum, domus in Monaſterium inſtituitur ſub inuocatione *Ieſu Mariæ*, & tertiâ Regulâ Ordinis Minimorum *S. Franciſci de Paula* (cum moniales ipſæ ex vulgi inſtituto & vſu *Beatæ* nuncuparentur, idque nomen communiùs obtineret) profeſſio ſub votis Caſtitatis, Paupertatis, & Obedientiæ permittitur, eaque omnia quæ ad Monaſterij perfectam inſtitutionem faciunt conceduntur, erogatis inſuper Ordinis immunitatibus, priuilegiis & gratiis. Monaſterium in ipſo ſuburbio ſitum fuit intra fines Parochiæ *S. Iſidori*, ſed haud diu ſtetit. Nunquam enim obtinere potuerunt vt à Patribus Ordini aſcriberentur, dato ſiquidẽ ſupplici libello cùm inſtarent apud Patres *Fori-Iulij* congregatos an. 1556. vt in Ordinem admitterentur, repulſam tulerunt, quam & antè tulerant in Generali Conuentu ibidem celebrato an. 1547. vt poſteriora hæc Acta fidem faciunt, nec magis profecerunt apud Capitulum *Valentiæ* tertiò celebratum an. 1562 vt tamen potentiſſima Hiſpaniarum Regina *Elizabetha Franciſca* quam *à Pace* Hiſpani cognominant, pro eis interceſſerit, cuius precibus hoc tantum referre potuerunt, vt pro Tertiariis quas vocant agnoſcerentur, ſpe tamen factâ ſi quando res earum meliori ſtatu poſſent conſiſtere, vt Monialium nomine & loco acciperentur. Sed premente per tempus paupertate ac rei familiaris anguſtiâ, quòd ab Ordine fuiſſent deſtitutæ, cui earum in Moniales inſtitutio nunquam placere potuit, tota res in nihilum recidit. Poſt omnia enim *Illuſt. & R. D. Gaſpar de Quiroga* S. R. E. Cardinalis & Archiepiſcopus *Toletanus* earum vicem miſeratus, omnes in Monaſterium *Sanctæ Mariæ Albæ* tranſtulit, vbi tantos in omni virtute progreſſus ſe feciſſe oſtenderunt, vt pleræque per vices eius Monaſterij adminiſtrationem cum magnâ laude ſuſtinuerint, nominatim verò Sor. *Maria à Trinitate* magnarum virtutum & præſtantis animi virgo, ac tandem ſancto fine in illa domo vniuerſæ conquieuerint. 1539.

Beatæ. 1556. 1547. 1562.

Priuileg. Apoſtol.

5. Per illud tempus cùm quidam ſub habitu noſtro diuagarentur, idque in ſcandalum Ordinis & offenſionem externorum vergeret, *Faber & de Calce* apud Pontificem expoſtulantes mandatum ad vniuerſos Eccleſiæ Prælatos retulerunt, quo illis autoritas fiebat errones illos & malè feriatos nebulones comprimendi, denunciatâ & latâ cùm opus foret excommunicatione, atque per vices (vt res ferre poterat) repetitâ, quoad reſipiſcerent & Pontificis imperata facerent, plumbatis codicillis ſub die VI menſis Auguſti, & hoc verborum initio, *Cum ſicut dilect: filij*, &c. Deſcripſit noſter de Pereinis tom. 2. Conſtitut. III. *Pauli* III. vbi notat eam conſtitutionem non eſſe in vſu, quantùm ſcilicet ad pœnam & coërcitionis modum qui in ea deſcribitur. Relegi poteſt ex Regeſto quod ſubiicimus ad finem huius operis.

Obit. Card. Simonetæ.

6. Hoc eodem anno *Illuſt. & R. D. Iacobus Simoneta*, cuius nomini & memoriæ plurimùm debemus (vt ex iis cõſtat quæ in anteceſſum diximus) è viuis ſublatus eſt. Et ille quidem *Mediolano* ex gẽte nobiliſſimâ oriundus, per omnes honorum gradus in Curia Romana ad ſacram purpuram peruenerat *Pauli* III. P. M. beneficio Aulæ nimirùm Cõſiſtorialis Aduocatus, Rotæ auditor, Epiſcopus *Peruſinus* tùm *Piſaurienſis*, etiam *Laudenſis*, *Nepeſinus* & *Conſanus* Adminiſtrator fuit. Legatus inſuper ad Concilium *Vicentiam* indictum, diſſidentibus inter ſe *Florentinis* & *Senenſibus* datus Arbiter, rerum Anglicanarum quas Rex *Henricus* VIII. turbauerat, allectus Iudex, aliiſque præclariſſimis muneribus adhibitus, famam quam per plures annos collegerat, excellentis eruditionis, prudentiæ, integritatis, magnificentiſſimo præconio exaggerauit. Sed nos præſtantis alioquin viri & de nobis optimè meriti laudationem non ſcribimus, quam ſcilicet Sadoletus, Victorellus, Vghellus, & alij copioſiùs executi ſunt. Laudantur plura eruditionis eius monimenta, ſed nullum fortè antiſtat illi quod produximus, in quo neſcias quid potiſſimum mireris ingenij vim aut iudicij maturitatem, rerum aut verborum delectum, ſtyli facilitatem aut elegantiam. Sed quod omnibus longè prætulerim, animi pietas eſt & ſtudium, illaq; in B. P. N. Simoneta.

1540. deuotio quam rerum eius tractatione collegit, & ad vltimum vitæ ſpiritum coluit & ſeruauit, vt eâ de causâ tanquam qui eius patrocinio ſingulariter confideret in æde noſtra SS. Trinitatis & ſacello priuato quod nomen ab eo habet, inhumari voluerit. 1541.

An. M. D. XL. 1540.

Ottranto Golfo di Venetia. Durazzo. 1. HYdruntum, quæ Antiquis *Hydrus* dicta, vrbs eſt veſtutiſſima, cœli clementiſsimi, & agri amœni ac fertilis, ad fluuium nominis eiuſdem, in ora maris ſuperi ſiue *Adriatici*, contra *Dyrrachium*, cuius direptionem ante annos ſexaginta *B. P. Franciſcus* prædixerat, recuperationem verò & indixerat & iuuerat, vt ad annum 1480 meminimus. Cuius quidem beneficij memores *Hydruntini*, quod tanto antè in votis habebant nunc demùm impleuerunt, vt noſtris ſcilicet domicilium apud ſe conſtituerent. Qua parte Ciuitas mari aduerſa eſt extat mons, *Martyrum* dictus à cæde ſeptingentorum ciuium, cùm vrbs in Turcarum poteſtatem venit tempore quod prædiximus. In eo noſtri ciuium liberalitate Monaſterij fundamenta iecerunt hoc anno, die autem menſis Aprilis XIII, cui nomen *B. P. N. Franciſci* datum eſt in æternam beneficij olim accepti memoriam. Archiepiſcopali Sede inclyta vrbs eſt, quam magnâ nominis ſui gloriâ pro tempore obtinebat *F. D. Petrus Antonius de Capuâ* Neapolitanus, qui noſtris gratia & fauore non defuit. Conuentus Hydrunti. 1480. di Capua.

2. Ad diem menſis Iulij XXV noſter *de Fabro* Generalis, & *de Calce* Zeloſus, omnium retrò priuilegiorũ ab initio fundati Ordinis ſingulis in ſpecie deſignatis & ſummatim expreſsis confirmationẽ à Pontifice impetrauerunt. Ratio exquirendæ fuit (vt habent diplomatis verba) quòd ea firmiora cenſeantur quæ Sedis Apoſtolicæ confirmatione ſæpius roborantur. Ipſa verò confirmatio facta eſt, in formâ vt loquuntur ampliſsimâ, & certâ ſcientiâ & plenitudine poteſtatis. Incipit Pontificium diploma *Regimini militantis Eccleſia*, &c. Ediderunt noſtri & exteri ferè omnes qui de hac materia ſcripſerunt. Cõfirmatio Priuileg. ampliſſima.

An. M. D. XLI. 1541.

Beauregard Guichard. 1. NVlla nobis antè hunc annum occurrit memoria de origine Conuentus *Bellireg ardenſis* cùm ſcilicet *Guichardus* noſter ex Collega Generali electus in Prouincialem *Aquitaniæ*, ad Capitulum *Valentiæ* in *Hiſpaniâ* celebratum de Conuentus huius primis initijs, & *R. D. Guillelmi à Prato* Claromontani Epiſcopi affectu & animo in Ordinem, retulit. Prius tamen poſita fuiſſe illius fundamenta neceſſe eſt, ſed quo tandem anno non ſatis certum. Magnum iam olim ſtudium *Guillelmi* erga noſtros fuiſſe non eſt dubium, ex quo ſcilicet *Franciſca Veyna* mater eius apud *Nigeonenſes* noſtros ſepulta eſt, vt ad ann. 1507. meminimus, non prius tamen in rem videtur exijſſe, quàm ſe *Guichardus* noſter concionum ſuarum famâ & merito, in illius familiaritatem & animum induxit, quod videtur mihi non antè factum quàm Prouincialis apud Aquitanos electus eſt, id verò ad annum 1538. contigit, quare haud multo antehac tempore Conuentus ille *Bellireg ardenſis* videri poteſt initium accepiſſe. Sed vt procul habeamus illam de tempore inquiſitionem, conſtat omninò *Guillelmi Pratenſis* gratia & beneficio, *Guichardi* verò noſtri operâ Conuentum quem illic habemus fuiſſe inſtitutum; & *Guillelmi* quidem effuſa in noſtros liberalitas nullis ſumptibus pepercit ad opus educendum & amplificandum, quod etiam pro illius voluntate non proceſſit, cùm noſtri numero pauci haud pares eſſent tam profuſæ largitati exhauriendæ. *Guichardi* verò indefeſſum ad conciones habendas & procurandam animarum ſalutem ſtudium optimi Antiſtitis animum in dies ſibi ſuiſque conciliabat, qua in re adeò excellebat vt incertum eſſet plus ille amaretur, an qui amaretur magis dignus eſſet. Sed nos de vtriuſque laude aliquando copioſius & maturius. Porrò *Belliregardum* non ignoti nominis municipium eſt, in *Aruerniæ* inferiori ſeu planâ, quam *Limaniam* ſeu *Alimaniam* vo- Conuentus Belli regardi. du Prat. 1507. 1538. Beauregard Auuergne.

1541. cantiam inde ab antiquo, ſitus illi eſt in agro feraci ſpatioſo & iucundo inter 1541.
Literonem & *Ieteonem* fluuios (ſi Belliforeſto fidendum eſt) quâ proximè in *Ela-* *Limagne.*
uerim influunt, nomen verò à proſpectu, qui longè lateque patet atque ſupra *Litro.*
quàm cogitari poteſt gratus & amœnus eſt. Itaque non poſſum quin Sidonij *lers.* *Allier.*
Apollinaris *Limaniam* ſuam laudantis verba referam, vt laus ſua præclaræ re-
gioni conſtet. Ea ſunt epiſt. xxj. lib. iv. *Taceo* (ait) *Aruernici territory peculia-*
rem iucunditatem, taceo illud æquor agrorum in quo ſine periculo quæſtuoſæ fluctuant in
ſegetibus vndæ, quod induſtrius quiſque quo plus frequentat hoc minus naufragat, viato-
ribus molle, fructuoſum aratoribus, venatoribus voluptuoſum, quod montium cingunt
dorſa paſcuis, latera vinetis, terrena villis, ſaxoſa caſtellis, opaca luſtris, aperta culturis,
concaua fontibus, abrupta fluminibus, quod denique huiuſmodi eſt vt ſemel viſum adue-
nis multis patriæ obliuionem ſæpè perſuadeat. In tali ergò *Aruernicæ* regionis parte
collocatum *Bellireгardam* eſt, atque in planitie proxima noſtrum Cœnobium,
cui præter ipſius tractus ſpeciem nihil deeſt ad iucunditatem & commodum,
eſt enim hortis viridariiſque ſuccinctum opimis illis atque florentibus, ædifi-
ciis amplis & firmis cultum, rebus ſanctis ſacriſque pignoribus venerandum,
Beatæ Virginis Annunciatæ titulo conſecratum, religioſâ ſolitudine iucundiſ-
ſimum, Fundatoris merito & nomine clariſſimum. Sed de his poſt hæc com-
modius.

Capitulum Gen. xii. 2. *Valentiam* ſcilicet in *Hiſpaniâ* veniendum eſt, quò indictus antè annos tres
generalis ex Ordine Conuentus. Inter primos adfuit *Faber* Generalis, & reli-
qui omnes maturè occurrerunt. Die igitur Maij menſis xxiij. conuenientes,
imprimis Actuarium elegerunt. Is autem fuit *R. P. Hieronymus Sammarcus de*
Cryptalys (vt habent M.SS.) à nobis anteà laudatus. Ad tertium illi diem,
qui fuit Dominicæ Aſcenſionis, de rebus Ordinis non pauca in deliberatio-
nem adduxerunt, atque imprimis quæ ad officij diuini celebrationem perti-
nerent, placuit verò inter cætera vt ad diem xiiij. Ianuarij & per Octauas Offi-
cium de *Nomine Ieſu* ageretur: tum verò ne cui cauſa ſubeſſet alios temerè aut
leuiter traducendi, graues in eos qui alteri præter veritatem aut extra proba-
tionem crimen obijcerent pœnæ propoſitæ ſunt. De infirmis etiam ne quid
grauius per Superiorum negligentiam paterentur cautum eſt, quibus poſſent
modis per alios ſubleuari, priuata inter hæc multa vel probata vel compoſita,
vel abrogata ſunt, prout res tulit & accuratior deliberatio. Die xxvj. Aſcen-
dentis in cœlum Chriſti memoriam referente, Generalis eligendi cura incu-
Gen. xiii. buit. Omnium autem ſuffragiis *R. P. Gaſpar Riccullus à Fuſſo* qui *Paulæ* mora-
batur in eam dignitatem reuocatus eſt, tantâ fuit ille apud omnes doctrinæ &
virtutis opinione. Vnicum certè ſuffragium diſtractum eſt. Per eius abſen-
tiam qui congregationi moderaretur (ita tùm fieri ſolebat) electus eſt noſter
de Fabro qui officio per ſubſequutam electionem exceſſerat, moxque habitæ
Deo gratiarum actiones, quales agi pro more conſueuerunt. Nec mora eiuſ-
dem diei pomeridianis horis ad Collegarum delectum conſederunt. Italus
fuit *R. P. Hieronymus Sammarcus* qui Acta exceperat, aſſumptus ex Collega Pro-
uinciæ *Apuliæ*, eiuſque loco ſuffectus in prædictum *Apuliæ* Collegam *R. P.*
Franciſcus de Cryptalys. Gallus *R. P. Nicolaus de Fonte*, *Nigeoni* profeſſus, iam *de la Fon-*
Collegæ. nunc verò ex Collega Prouinciali *Lombardiæ* delectus, ſummiſſo in locum eius *taine.*
R. P. Ioanne Iannetino, Hiſpanus denique *R. P. Didacus*, vel vt habent MSS. *Iannetini.*
Iacobus Alburquerquius, cuius cognomen in editis deſideratur, pro tempore *de Albur-*
Collega Prouincialis Andaluziæ, in cuius vicem electus *R. P. Petrus Velaſque-* *querque.*
Procurat. Gen. xii. *zius.* Continuò etiam Procurator Generalis cooptatus *R. P. Salutus de Puteo* *Velaſquez.*
ex Collega Generali, aſcripto quidem elogio quod ab editis debet excidiſſe,
MSS. enim omnia retinent. Sed nos aliquando cum fructu rependemus. Pro-
tracto ex hoc ad duos dies conſeſſu, cum priuatis pluribus hæc etiam conſti-
ta: Prouincialibus autoritas abrogata, ſeu potius damnata corruptela quæ in-
oleuerat, vt pro ſua voluntate Conuentuum electiones inuerterent aut irri-
tarent: Scholaſticorum priuilegia moderata & vbi difficultatem patiebantur
interpretata ſunt; ac demum probatis Actis apud *Paulam* & *Bononiam*, quibus
per

1541. per præſentes ſanctiones derogatum non eſſet, indictoque *Forum-Iulij* Capitulo, in pace omnes diſceſſerunt. *Faber* Ordinis ſigillum vtrumque (quorum 1543.
traditione cenſetur abdicata & collata dignitas) *Saluto Puteano*, cui ex officio in Vrbem proficiſcendum erat, in manus dedit, *Gaſpari*, qui *Paulæ* vt diximus hærebat, in dignitatis argumentum & poſſeſſionem deferendum. *Puteanus Paulam* magnis itineribus venit, noſtrumque *de Foſſo* nihil minus cogitantem Ordinis Antiſtitem ſalutauit, qua in re cum ſatis certa diuinæ voluntatis argumenta *de Foſſo* agnoſceret, non abnuit, ſed forma gregis factus ex animo cum ſingulari humilitatis ſenſu officium ſuſcepit per infelicia quidem tempora quibus Chriſtiana Regna cum ipſa Religione non parum concuſſa ſunt.

An. M. D. XLIII. 1543.

Xerez de la frontera.
Conuentus Xeræ. Pentecoſte fuit die xiij. Maij.

1. XEræ municipium apud *Hiſpanos* frequens in tractu *Hiſpalenſi*, quod ad ann. 1524. deſcripſimus, cum de Monialibus eodem loco inſtitutis ageremus, ad hunc annum virorum Cœnobio longum iam tempus expetito nobilitatum eſt. Die ſancto Pentecoſtes noſtri poſſeſſionem adierunt præeunte *R. P. Alphonſo de Aquila* ſeniore, Prouinciali. Nomen idem quod plerisque in *Hiſpaniâ* inditum *ſancta Maria de Victoriâ*. Situm eſt in vico *Vecturæ* ad portam *Arenariæ*, vt meminit Triſtanus in vita *B. M. F. Ioannis à ſancta Maria*. Opus commodum eſt & ſplendidum, in quo ſolent quadraginta diuerſari. Oppidum ipſum in ditione Ducum *Aſſidoniæ* quorum pietas in noſtros ſemper eluxit. Atque de huius Conuentus origine haud plura per Hiſpanos ſcriptores noſtros accepimus. Tempeſtiuè autem dicemus de *F. Ioanne à ſancta Mariâ*, qui hunc Conuentum ſanctiſſimâ vitâ & multis miraculis illuſtrauit.

de Aquila. de la Carrateria. del Arenal. Medina Sidonia.

Conuentus Tropeæ.

2. Hoc eodem anno *B. M. P. Ioannes à Tropea* ſuâ operâ effecit vt in patriam vrbem inducerentur noſtri. Tanta nimirùm vitæ ſanctimoniâ illuſtris erat apud ciues ſuos vt huius vnius merita ſatis eſſent ad populorũ ſtudia erga ſuos mirabiliter excitanda. Noſtros igitur *Tropeani* auidè expetierunt & auidiùs exceperunt iactis magnifici & firmi operis fundamentis in quod noſtri die Maij menſis xxiv. ſubierunt. Loco nomen factum *Sancta Maria Auxiliatricis* ſeu *de Succurſu*, quem triginta ſex è noſtris incolunt. Alumni ſui memoriâ & continuis per eius interceſſionem beneficijs *Tropea* triumphat. Ita decuit vt qui magnificum opus cœperat, nomine ſuo poſt omnia coronaret. Eſt vero *Tropea* ſeu *Tropia*, quæ Antiquis *Tropæa* & *Poſtropæa*, vrbs Brutiorum apud *Vaticanum* promontorium, vbi Sinus *Hipponiates* deſinit, non procul à portu ſeu *foro Herculis*, quod cum ipſa *Tropea* nonnulli confundunt. Vrbis regiæ & Epiſcopalis dignitate gaudet, nobilis, pulchra, populoſa & fidei encomio glorioſa eſt, eius laudes Hieronymus Maraſiotius ſingulari capite. h. lib. 2. xviij. proſecutus eſt.

Tropea. Capo di Vaticano. Golfo di S. Eufemia. Formi-cole.

An. M. D. XLIV. 1544.

Conuentus Vallis Oleti.

1. INeunte anno ipſiſque adeo Calendis Ianuarijs, *Caſtellani* noſtri, qui diuulsâ Prouinciâ, per ſe ab anno 1537. conſtiterant, in ædiculam *S. Rocho* ſacram apud *Vallisoletanos* ingreſſi ſunt, quam à die Octobris xv. anni ſuperioris, à Sodalitio eiuſdem S. *Rochi* comparauerant, ſeruato Sodalibus iure ſacelli maioris aliarumque rerum, quod anno demùm 1595. probante *Clemente* VIII. Pontifice numeratâ pecuniâ noſtri redemerunt. Sita eſt ædes in campo *ſancti Sebaſtiani*, extra Pontem maiorem, inter *Piſoracam* fluuium, & *latus*, quod dicitur *Marochianum*; alterum huic proximum erat Oratorium *ſancto Sebaſtiano* nuncupatum. in ipſius fluuij orâ læuam versùs, atque hæc noſtri cum tempore priori ædi quæ anguſta ſupra modum erat adiecerunt, ex hoc, ſi non magnificam, certè pulchram & amplam domum, tribus ad Eccleſiam compactis lateribus & tectis inſtructam, conſtituerunt. Hortis ſuccincta eſt amplis, amœnis

1537. 1595.

Piſuerga. la Cueſta Marroqueſa.

1544. & prouentus non exigui. Atrium ad maiorem portam habet, quâ in pontem 1544.
ſpectat, auguſtum lateque fuſum, fonte pulcherrimo & longè ſaluberrimo ir-
riguum, qui ab incolis *Fons Solu* nominatus eſt. Inter primos benefactores
fuit *D. Ioannes à Xera*, qui contractum nomen à Sodalibus prædictis quo ſe no- *de Xerre.*
ſtri onerauerant, liberaliter & ſponte remiſit. Collegium illic inſtitutum à
piis & magnificis fundatoribus, de quo dicere ampliùs non differemus. Pri-
mus quidem Fundator eius Collegij fuit *Nob. D. Fernandus à Villafaña*, qui *de Villafaña.*
audiendis fiſci cauſis apud Valliſoletanos præerat. Octo ille qui lectiones au-
dirent inſtituit, attributis ad eam rem prouentibus exiguis quidem pro illo nu-
mero & perexilibus, ſed ad quos augendos, nepoti ſuo *Ferdinando* & nepti *Bu-
ſenda à Villafaña*, deficiente legitima prole, noſtros pro legendis DC. numûm
quos ducatos vocant in annuum redditum ſubſtituit, additâ conditione vt duæ
lectiones Theologicæ haberentur, quæ omni ſpe illa procul, nihilominus à no-
ſtris celebrantur. Eius Collegij inſtitutionem probauit *Gregorius* XIII. Pont.
Opt. Max. & Patres qui *Genuæ* ad illud tempus conſederunt, non tamen poſ-
ſumus in certum definitumque tempus primam originem conſignare. Nume-
rum priorem adduxit *D. Ludoui. à Vul* Licentiati *Salinas* fiſcalis Aduocati vi- *Vul. Salinas.*
dua. Hic ſe apud noſtros ſepeliri mandauerat, viduæ ſuæ facultatem teſta-
mento faciens bonorum partem in quod vellet pium opus erogandi. Et illa
quidem ſacellum in Clauſtro huius Cœnobij noſtri magnificum & ſplendi-
dum S. *Didaco* ſacrum poni & ad ſummum perduci curauit, numeratâ etiam
annuâ (vt loqui ſolent) dote, inſuper verò & tribus in Schola educandis de-
1578. menſos redditus liberaliter contulit Ea propter in Capitulo *Antonienſi* 1. Fun-
datricis nomen iuſque promerita, quod deinceps ſorori ſuæ *Beatrici D. Michaë-
1596. lis Sanchezij de Arasz* regij Rationalis conſorti à Patribus *Genuæ* VI. confidenti- *Sãchez de Arasz.*
bus, gratitudinis ergò, delatum eſt. Maius in Eccleſia ſacellum à *Nobiliſſ. D.
Anna de Zuniga* fundatum eſt, atque ad illud ſepulchrum ſibi conſtrui ipſa cu- *de Zuniga.*
rauit. Ius patronatus ad Comites à *Ribadauia* Fundatricis nepotes, tranſmiſ- *de Ribadauia.*
ſum eſt. Eſt porrò *Valliſoletum*, ſeu vt alij dicere malunt, *Valdoledum*, locus in *Valladolid.*
amœniſſima *Piſoraca* ripa, non *Hiſpaniæ* ſolùm, ſed Europæ totius pulcherrimus, *Piſuerga.*
agro beatus fertili frugum, animalium, vini, omniſque generis fructuum, vt
à Marineo Siculo deſcribitur. A *Philippo* II. Hiſpaniarum Rege collata vr-
bis dignitas oppido, quod ſua ipſe natiuitate, progenitores verò ſua ſede &
1595. habitatione illuſtrauerant, id factum anno 1595 cùm in annum proximum à
Pontif. *Clemente* VIII. Epiſcopus in eadem Vrbe inſtitutus eſt, ſub Archie-
piſcopo & Primate *Toletano*. *Pintiam* ab Antiquis dictam plures ex recentio-
ribus exiſtimant, & xxij. leucis à *Burgis* in Occidentem, totidemque à *Sal- Burgos.*
manticâ in Africam, xviij verò à *Legione*, in cuius nominis regno poſita eſt, deſ- *Salamanca.*
cribunt. Gaudet Conuentu totius *Caſtellæ* & adiacentium regionum iuridico, *Leon.*
& Academiæ inſuper dignitate floret. Iconem Brunius Theatri l.1.tab.3. dedit
elogiumque aſcripſit.

Capitulum Gen. XXIII. 2. Celebrandus hoc eodem anno generalis Conuentus *Forum-Iuly* in Pro- *Fre-iuls.*
uincia indictus erat, ſed cum bellum inter Cæſarianos & Gallos exarſiſſet, non
erat tutus adeundi locus, quare Pontificis litteris *Bononiam* Patres euocati *Bologna.*
ſunt, acceſſit Regis voluntas, qui noſtros *Forum-Iuly* venire ob intentatum
Prouinciæ bellum non permiſit, infeſtabatur etiam mare à piratis, vt abſque pe-
riculo ex *Hiſpaniá* in *Italiam* nauigari non poſſet, neque fortè ſatis maturè. Pro-
tectoris & Generalis litteræ, quibus ea euocatio ſignificabatur, ad ſingulos
Prouinciales peruenerant: *de Foſſo* igitur, ne quid à ſe deſideraretur, alias à
Pontifice litteras impetrauit, quibus in duos menſes Capitulum prorogabatur.
Itali qui *Bononiam* conuenerant, in id tempus reliquos expectauerunt, ſed
Hiſpani omnes per litteras vt excuſati haberentur rogauerunt compromitten-
tes in *R. P. Didacum Alburquerquium* Collegam Generalem ſuæ gentis: Galli *d'Alburquerque.*
ferè nulli illuc euadere potuerunt, igitur qui aderant cùm longius differre
non poſſent ad diem xxij. Iulij menſis qui B. Mariæ Magdalenes feſto cele-
bris erat conuenerunt (hoc eſt poſt duos ab Aſcenſione menſes, illa enim
ad xxij. menſis Maij occurrerat) vbi propoſitis de aliorum abſentia cauſis

& in

1544. & in Scribam electo *R. P. Hieronymo Sammarco de Cryptalijs*, de quo non ſemel 1544.
diximus, ſi tamen fides editis haberi debet, cum MSS. conſtanter electum *R. P. Ioannem de Flumine-frigido* perhibeant, continuò ad electionem Generalis Gener. xiv.
Palmeri. proceſſerunt. Is autem fuit *R. P. Marcellus Palmerius* multis olim dignitatibus maximâ cum laude perfunctus, quibus autoritatem ſibi nomenque optimum compararat, & deinceps amplius etiam comparauit, vt ſuo tempore dicemus. Nactus igitur ille omnia ſingulaque ſuffragia, merito excellentis & probatæ virtutis atque doctrinæ ad ſummam inter ſuos dignitatem ſubleua-
Paglarino. tus eſt, vnicum, quod eius fuit, ſuffragium in *R. P. Franciſcum Paglarinum Siciliæ* Prouincialem collatum eſt. Deductus in Eccleſiam omnibus in gratiarum actionem effuſis, manuum oſculatione & adgeniculatione, ſingulorum obedientiæ profeſſionem accepit. In alterum diem cooptati Collegæ, & in
Talaia. Italum quidem *R. P. Placidus Talaïa* quem antea ſæpè laudauimus, in Gallum
de la Chaux verò *R. P. Hugo de Calce* antè tres annos ſecundùm Zeloſus, in Hiſpanum de-
Mignon. nique *R. P. Petrus Mignonius* quem MSS. quædam *Mignoſa* vocant. Ipſe au-
de Fosso. tem *R. P. Gaſpar de Foſſo* ex Generali in Zeloſum & Actorem communium negotiorum conſtitutus eſt, quem cùm Patres præuiderent maioribus per Pontificem rebus occupatum iri, ne quid per ſuam abſentiam damni caperent quæ occurrerent agenda, in omnem euentum qui vices eius ſuppleret nominauerunt *R. P. Albertum* (ſiue *Aldebertum* vt legimus in MSS.) *de Alemaniâ*. Collegæ Procurator Gener. xiii. Priuatis rebus inter hæc compoſitis prout occaſio tulerat, paucíſque admodum ſanctionibus editis, & vt mihi videtur vnâ hac memorabili, ne per Generalem aut Prouincialem inſtituta exceſſu dignitatis abrogata cenſerentur, ſed quoad expreſsè per ſucceſſores abiudicarentur, vim roburque obtinerent, & poſt omnia futurâ in proximum congregatione *Fori Iulij* per regreſſum reſtitutâ, niſi periculum aliquod inſtaret, quo caſu indicendi Capituli poteſtas, & in præſens & in perpetuum, Generali facta eſt, priùs tamen Apoſtolica Sede conſultâ, omnes de bono ſucceſſu ſib inuicem gratulati & apud ſe gaudentes diſceſſerunt.

3. Hunc porrò annum luctuoſum nobis fecit obitus *Reuerendiſſimi & Illuſtriſſimi Antonij Puccij* Protectoris amantiſſimi & verè optimi, qui *Balneoregij in Tuſciâ* cum iam Epiſcopus Card. *Sabinenſis* eſſet, ad meliorem vitam tranſiit, vnde in Vrbem relatus in æde *S. Mariæ ſupra Mineruam* ſepultus eſt, cum hoc Epitaphio, quod in vicem operoſioris laudationis, dum in mora eſt, proferimus. Obit. Card. Puccij Protect.

D.O.M. *Antonio Puccio Epiſcopo Sabinenſi Cardinali Sanctorum Quatuor Maiori Pœnitentiario, moribus & religione ac in omnes probos liberalitate ſingulariſſimo, qui vixit annos* LX. *dies* IIII. *Robertus* Puccius *Cardinalis Sanctorum Quatuor, maior* Pœnitentiarius, *fratris filius iuxta Clementem* Papam VII. *à quo purpuram acceperat ſepulchrum faciendum curauit. Mortem obijt anno* 1544.

Etſi verò de eius vitâ, geſtis & morte dicendum in *Protectore Religioſo* ex profeſſo ſuſceperim, non poſſum tamen quin de beato illius exitu ea hic commemorem, quæ M. Antonius Georgius eius familiaris in editione XIV. homiliarum *De Corporis & ſanguinis D. N. Ieſu-Chriſti Sacrificio*, quas *Puccius* noſter compoſuerat & reliquerat (fuit enim Theologus inſignis & pluribus ſcriptis illuſtris) memoriæ tradidit. Ille igitur epiſtolâ *Ioanni Mariæ* Cardinali *de Monte* inſcriptâ de *Puccio* hæc habet: *Cùm dies & noctes multa piè commentaretur, ad idque quod de corporis & ſanguinis D. N. Ieſu-Chriſti ſacrificio cœperat opus perduxiſſet, vt nihil ex eo, cùm ea quæ vellet addidiſſet & correxiſſet, deſiderari, ne ab ijs quidem qui inſectari cuperent, poſſet, in morbum ſubitò incidit, quo cùm diu vehementiuſque affligeretur, mihi totum opus ſæpius etiam moriens commendauit, in quo ſeipſum conſolans lætus admodùm & gaudens in cœlum conuolauit.* Epiſtolâ verò ad Lectores ſub finem operis homilias ipſas earumque autorem commendans: *Rem magnam & ſummo ſtudio ac*

1544. *pietate elaboratam & veſtra lectione digniſſimam haberetis, optimi Lectores, ni tam ſubitò conſecuta mors eſſet. Quamobrem omnes vos oratos volo, vt amore potius & lachrymis Optimi & ſanctiſſimi viri memoriam proſequamini, quàm quicquam in eo reprehendatis. Quantò enim hæc quamuis pauca quæ ex quodam etiam quaſi naufragio collegi, vberiora ſplendidioraque eſſent, ſi & hæc ipſa corrigere & illis addere potuiſſet quæ tãto ſtudio & animi ardore quotidie faciebat, cùm nihil tamen non agere videretur vt virtutem ſuam tantam occultaret, & vni Deo Opt. Max. totam ſine vlla iactationis & inanis gloriæ cupiditate offerret atque conſecraret. Dolendum & valdè dolendum ſemper omnibus & deplorandum tanti candoris & innocentiæ lucem tam alieno tempore tamque ſubito ereptam nobis & extinctam, non ſuo quidem ipſius incommodo, qui ex tot & tam multis calamitoſæ huius & miſerrimæ vitæ laboribus & ærumnis non minus libenter quàm hilarè elapſus, felix & beatiſſimus ijs fruitur in cœlo quæ tam piè nobis exponebat, cùm vitam in terris degeret: ſed noſtro, qui tot ac tantis de Deo & æternâ gloriâ caremus & rebus & myſterijs, quæ tam nobis incommoda morte dicere & explanare non potuit.* Quin & hoc Fauſti Sabæi funebre carmen ne ſubinferam, imperare mihi non poſſum. 1545.

Hic Puccij oſſa iacent Antoni condita, circum
Tibris & Aonides flent Chariteſque ſimul.
Virtutem, ingenium excellens, moreſque benignos
Diſcito ab inſuetis luctibus ac lachrymis.

Hæc porrò eo conſilio deſcripſi vt interim omnes intelligant, quantum virum aduerſa & immatura mors nobis ſubduxerit.

Protect. IV. 4. Eiuſdem gentis *Robertus Puccius* & *Antonij* noſtri patruus ex Epiſcopo *Piſtorienſi* Cardinalis Sanctorum Quatuor à *Paulo* III. octauâ quam habuit ordinatione an. 1542. IIII. Nonas Iunij creatus, poſt verò maior Pœnitentiarius, deſiderium filij fratris ſui aliquantiſper ſuſtinuit, nobis in Protectorem ab Optimo Pontifice datus, vt qui fratris *Laurentij* & *Antonij* nepotis fortunam ſecutus erat, eundem in noſtris affectum & amorem retineret.

1545. ## *An.* M. D. XLV.

Conuentus Cirellæ. 1. P*Almerius* per turbulenta quæ vigebant tempora cum pedem *Italiâ* efferre non poſſet, vt progreſſu aliquo apud ſuos incrementum Ordo acciperet omni qua potuit operâ eniſus eſt, *R. P. Auguſtino Crotonenſi* adnitente apud *Calabros* non inutiliter id tentatum. Ad portum *Phocenſem* inſula eſt *Cerilli* nomine, aduersâ in eam facie ac in ipſa continenti oppidum eſt eiuſdem nominis, in loco excelſo & conſpicuo, *Talas ſinûs*, vltra *Laüm* fluuium, terminus. Illud Strabo in hæc verba commemorat. *Iſthmus à Thuriis in Cerillos extenditur prope Talaüm, ipſius autem Iſthmi milliaria ſunt triginta ſeptem cum dimidio.* Ager vino generoſo & per *Italiam* nominatiſſimo gaudet, ſacchari prouentu opulentus eſt, abundat oleo & reliquis ad vitam neceſſarijs. Mare piſculentum ingenti Tunnorum copia redundat, quorum piſcatione *Cerillani* non parùm proficiunt. Eius oppidi ciues noſtrorum ſanctitate cognita ex quo *Blandam* conceſſerant, magno eorum deſiderio tenebantur. *Auguſtinus* ille noſter, ne quid amplius bonos oppidanos moraretur ſua induſtria & ſtudio effecit. Illis igitur vltrò poſcentibus, ad diem v. menſis Iulij eò noſtri commigrarunt & ſedem in oppido fixerunt, qui ædi ſuæ nomen *Sanctæ Mariæ a gratiâ* impoſuerunt. Agunt illic non pauci numero, qui ciuium liberalitatem in dies experiuntur. *Porto delli Focesi. Cirella. Golfo de Scalea Laino ò Lao. Belvedere.*

Conuentus Citi. 2. *Cerilli* ad mare *Thyrrenum* pertinent, quibus ad mare *Ionium* ex aduerſo ſtant *Crimiſſæ*, hodie *Cirenſes*. Ad hos noſtri proximè à *Cerillis* tranſierunt, ſed quo quidem tempore ignoramus, quare haud temerè fecerimus ſi eius rei mentionem in præſens non omittamus. *R. P. Dominicus de Paulâ* Conuentus apud *Crimiſſam* inſtituendi autor fuit, qui exemplaris vitæ & doctrinæ merito à ciuibus promeruit, vt quam ille gratiam ſibi conciliauerat, ſodalibus & toti Ordini ſuo efficeret communem. Ab oppidanis igitur noſtri expetiti & inuitati fuerunt, qui eorum beneuolentia vſi domicilium illic ſatis amplum & benè inſtructum

1545. conſtituerunt. Probabile mihi fit non antè annum 1577. quo noſter *Domini-* 1546.
cus à Paulâ in Prouincialem electus eſt, hunc Conuentum initium habuiſſe, nec 1577.
qui aliquantò poſt id factum iudicauerit videri poteſt temerè opinatus, neque 1581
Cirò Zirò. enim ante annum 1581. in cenſum aliorum relatus eſt in Capitulo ſcilicet *Barci-*
none primùm celebrato. Eſt autem *Crymiſſa* ſeu *Crimiſſa* oppidum *Oenotriorum* in
magnâ Græciâ, ſupra eiuſdem nominis promontorium, quod & *Alecium*, quar-
to à mare milliari ad fluuium etiam cognominem. *Ionium* mare ſpectat in oſtio
Golfo de Roſſano. *Sinus Roſcianenſis*, diſtans leucis decem ab ipſo *Roſciano*. Quatuordecim
millibus à *Chrimiſſâ*, *Briſtaccia* eſt in eminenti ſaxo ciuitas Epiſcopalis quæ nunc
Vmbriatico. *Vmbriaticum* dicitur, in cuius diœceſi *Crimiſſa* ipſa, temporalem verò Domi-
num, titulo Marchionatus, habet ex nobili *Spinellorum* familiâ, de qua & iam
diximus & in poſterum dicendum habebimus. Ager multis bonis à naturâ do-
natus cùm fertilitate, tùm raritate rerum nobilis eſt, de quo Marafiotius l. iij.
c. xviij.

An. M. D. XLVI. 1546.

1 HIſpalenſes noſtri, *Caſtellanorum* diligentiam imitati, qui antè duos annos *Conuentus Arabalij.*
Valliſoletum progreſſi fuerant, & ipſi terminos ſuos hoc anno protule-
runt. Prouincialis erat *R. P. Franciſcus à Baëza* vir eruditionis eximiæ & pro-
batæ virtutis, qui apud viros primarios & ſuo merito & eorum quibus præ-
erat exiſtimatione gratioſus, illorum beneuolentiâ & fauore ad decus & in-
crementum ſui Ordinis nunquam non vſus eſt. Et hoc quidem anno familia-
de Vrena. ritate quam cum Comitibus *Vranæ* contraxerat hoc conſecutus eſt, vt in Dy-
naſtiâ quadam ſuâ *Hiſpalenſis* agri, ſeptem leucis ab ipſa *Hiſpali*, quam vulgo *Vid. an 1556*
El Arahal. *El Arahal* vocant, inter *Vtreram* & *Paradas*, Monaſterij fundamenta ponerent.
Familiæ princeps erat qui Fundator noſter fuit Illuſtris & Nobiliſſ. *D. Ioannes*
Telez Giron *Telezius Gironus* apud Cæſarem ſacri cubiculi Præfectus & maior Oeconomus,
la Cueua. cuius coniux Nobiliſſ. *D. Maria de la Cueua* fundationem non parùm iuuit, ſicut
& deinceps eius loci incolæ, vt iam nunc illic degant quadraginta è noſtris &
Studia litterarum ſatis frequentia eodem loco habeantur. Inducti autem ſunt
in illum Conuentum noſtri die ſancto Aſcenſionis, qui in tertium Iunij men-
ſis incidebat. Oppidani ſua beneuolentia & liberalitate in dies noſtris opitu-
lantur, tantus eſt eorum cultus & deuotio in B. parentem noſtrum & omnes
Ordinis profeſſores. Et quidem commodè accidit vt illic noſtri ſedem fige-
rent quaſi in ipſo totius Prouinciæ meditullio, habet enim *Arahalenſis* illa do-
mus *Hiſpalim* ad Orientem, *Aſtygim* ad Occidentem, *Cordubam* verſus Septen-
trionem, *Portum ſanctæ Mariæ*, *Xeram limitaneam*, *S. Luciferi fanum* verſus Meri-
diem, in ipſo verò Hiſpalenſi tractu alias vicinas domos quas ſuo tempore deſ-
cribemus. Et de *Gironiâ* pariter gente, nobiliſſimâ certè illâ & beneficentiſſi-
mâ tempeſtiuè memorabimus.

An. M. D. XLVII. 1547.

Milano. Teſino. Adda. 1. MEdiolanum, *Inſubriæ* caput & emporium totâ *Italiâ* nobiliſſimum & am- *Conuentus Mediolani.*
pliſſimum, media planitie fluuiolis pluribus irrigua, inter *Ticinum Ab-*
duamque maiores fluuios, peropportuno ad *Alpes* ſitu, quem cœli ſolique tem-
peries mirificè commendat. non modò inter primarias & maximas *Europæ* vrbes
cenſetur, ob omnigenam cùm à natura tùm ab arte bonorum copiam, quam
pulchrè Auſonius hoc carmine ſignificauit.

Et Mediolani mira omnia, copia rerum,
Innumeræ cultæque domus, facunda virorum
Ingenia, antiqui mores: tum duplice muro
Amplificata loci ſpecies, populique voluptas
Circus & incluſi moles cuneata theatri:
Templa, Palatinaque Arces, opulenſque Moneta.

1547. *Et Regio Herculei celebris ſub honore lauacri,* 1547.
Cunctaque marmoreis ornata periſtyla ſignis;
Mœniaque in valli formam circumdata limbo.
Omnia quæ magnis operum velut æmula formis
Excellunt, nec iuncta premit vicinia Roma.

ſed velmaximè ab antiqua pietate &religione quam illic *S. Barnabas* inſtituit, ac deinceps, vt tulerunt tẽpora viri Apoſtolici, & verò præcipuè qui ſucceſſerunt Archiepiſcopi per vices ſuſcitauerũt & excoluerũt. Inde priuata floreſcẽtis ex occaſione deuotionis monimenta quamplurima ortum habuerunt, atque inter hæc etiam iſtud quod recitandum habemus: Pueri quidam honorarij & nobiles Galli *Ludouico* XII. Rege *Mediolani* dominatum obtinente, & *Carolo Ambosio Georgij* Cardinalis fratre Regis nomen ac vicem ſuſtinente, tantam ex venatione ſitim contraxerant, vt parùm abeſſet quin enecarentur, ſteterant milliari ab vrbe vlterà progredi non valentes, & ecce, cum ſibi à cœlo remedium poſtulant, vnus aliquis B. Virginis imaginem in terra iacentem deprehendit, videtq; ad eius pedes ſcaturientem aquæ puræ & ſaluberrimæ venam, ſublatâ voce omnes conuocat qui diuino hoc beneficio recreati & in præſens B. Virgini, eius vt interpretabantur gratiæ largitrici, quod poſſent ſuæ gratitudinis monimentum ſpondent, & cum tempore pro ſuo voto ædiculam eius nomini erigendam curant. Illi titulum *B. Virginis à Fonte* loco & ædiculæ fecerunt in miraculi memoriam, noſtri *B. Mariæ ad Niues* nomine celebrant, quòd eo die factum illud miraculumque recolant. Stetit aliquanto tempore ædes illa haud ſatis benè culta, ſed Illuſtriſſimo & Nobiliſſimo Principe *Ferdinando Gonzagâ Caroli* V. Imper. nomine apud *Mediolanum* imperante haud parùm res mutauit. Vt enim ſemper noſtrorum fuerat ſtudioſus, ita & res eorum promouere non deſtitit. Illos igitur in eam ædem inducendos curauit, domicilio interim tumultuariè conſtituto quo ad tempus vterentur. Factũ id Ianuarij menſis die x. deinceps verò maioris operis fundamẽta iecit, ſed immaturo fato præuentus perficere non potuit: ab eius morte lectiſſimi animi & nunquam pro dignitate ſatis laudanda fœmina eius coniux, *D. Elizabetha Capuana Molfeta* Princeps, ad opus efferendum & abſoluendum, quod potuit contulit. Omninò ſplendidum illud eſt atque magnificum. Eccleſia in loco depreſſo, vt ad eam quindecim gradibus marmoreis ſcalâ vtrinque protensâ perueniatur. Sex fornicibus conſtat, quos marmoreæ columnæ ab vtraque parte amplectuntur & ſuſtinent, parietes ad viuum depicti hiſtorias ex vitæ *B. Virginis* & *S. P. N. Franciſci* repræſentant. Duo hinc & inde ſacella pro modo reliqui operis ſumptuoſa, vnum B. *Virgini Lauretanæ*, alterum *S. Carolo* nuper dedicatum. Tribus fontibus inſtructa eſt Eccleſia, vnus eſt ad atrium, extra ipſam Eccleſiã, paululùm ſubductus in læuam & muro cinctus, in quo leprâ infecti ſe lauant & ſanari ſolent: alter in ipſa naui corã maiore altare gradibus marmoreis quatuor ſeptus & in omnẽ partem canalibus inſtructus ex quibus facile ſit aquam haurire; tertius infra ipſum altare fons ille eſt miraculo cognitus à ſitibundis nobilibus pueris, cuius aqua ſolet bibentibus ad ſalutem per B. Virginis merita proficere. Haud abſimile eſt reliquum Clauſtri, Valetudinarij, aliarumque officinarum opus, quadraginta habitatoribus paratum. Nouitiorum domus à reliquo opere ſeiuncta ſatis ampla eſt & benè compoſita. Eccleſiæ quam diximus altera ſuperſtructa eſt elegans, ampla & magnifica. In ſubterranea iacere *Carolum Amboſium* Proregem accepi, ſed mihi res non ſatis liquet, qui tamen mihi narrarunt eius epitaphium illic extare, ſeque vidiſſe affirmant, & eius Fundatorem eſſe perhibent. Situs loci eſt ad portam *Comanam* paſſibus ab eã mille, porta ipſa Septentrionem ſpectat *Comum* versùs, cui ex aduerſo porta *Vercellina* in meridiem oppoſita eſt, inter vtramque in Occaſum porta *Iouia* eſt, ad quam Arx totius Europæ nobiliſſima & munitiſſima iam olim exſtructa eſt. Mediolanenſis Archiepiſcopatus adminiſtrationem pro tempore ſuſtinebat *Illuſt. & Reu. Hippolytus* II. *Aeſtinus*, qui non potuit nouæ domus incunabula non fouere, tantus illi erga noſtros affectus & amor à puero fuit, vt ad an. 1532. meminimus.

d'Amboiſe. *Gonzaga.* *di Capua.* *d'Amboiſe* *Como.* *d'Eſt.*

2. In

1547. 2. In Galliâ res noſtræ quæ per munificentiam Regis etiam bellorum & 1547.
publicæ calamitatis tempore non inconcuſſæ modò ſteterant, ſed profecerant Ob Franciſci I. Regis.
etiam, vt ad hunc diem quæ ſuperſunt in domibus pleriſque noſtris monimenta palàm faciunt, non parùm eius morte, quæ in diem Martij xxxj. decimum antè Paſcha incidit, hoc anno afflictæ ſunt.

Sublatum ingemuêre omnes, ſed præ omnibus, illa
Illæ Camœnæ nobiles
Hebrææ, Græcæ, & Latiæ, quas ille fouebat
Vt filias ſolet pater.

Nec verò illæ ſolæ, ſed omnes omninò Regni Ordines virorum imprimis Religioſorum, qui magnificentiſſimi Principis liberalitatem nunquam deſiderauerunt. At verò maximè Minimus ille noſter qui in tanto Rege & de cœlo filium & in terra parentem longè optimum atque dulciſſimum inuenerat.

Freius. 3. Ad diem xvij. menſis Maij Generalis ex Ordine Conuentus *Fori-Iulij* Capitulum
Prouence. (de quo antè diximus) in *Prouinciâ* frequenti Patrum conſeſſu habitus eſt. Gen. xiv.
Priuatæ ipſius Capituli res imprimis actæ ſunt, aſſumpto in Actuarium *R. P.*
Gannit. *Bernardo Gannito Aquitanicæ* Prouinciæ Collega, protractum id in diem xix.
Aſcenſioni Chriſti Domini ſacrum, nonnullis interim, ac per occaſionem ad regularis obſeruantiæ conſeruationem decretis. Ipſo autem Aſcenſionis die inita electio eſt, quæ in virum verè magnum ac longè præcellentem incidit *R.*
Guichard. ſcilicet *P. Simonem Guichardum* Gallum, & pro tempore *Aquitaniæ* Prouincialem, licet cum eo ad ſuffragiorum penè paritatem *R. P. Gaſpar de Foſſo* Zeloſus concurrerit, cui tàm libenter dignitate ceſſiſſet, quàm omni ope precibuſque ac lachrymis vt abdicaret contendit, ſed qui illius merita apprimè cognouerant electores abductũ in Eccleſiam ſolemni ritu ac more ſalutauerunt. Collegarum electio in pomeridianas horas nec vltrà dilata non minus feliciter ſucceſ- Collegæ.
de Tauromena. ſit. Italus fuit *R. P. Dominicus de Tauromena* ex Collega Prouinciali *Siciliæ* aſſumptus: Gallus *R. P. Bernardus Gannitus* qui ſupra: Hiſpanus denique *R. P.*
Hurtado. *Iulianus Hurtado* (non *Vertado* vt habent edita.) *Guichardus* noſter in locum
Chauaignes ſuum ſuffecit *R. P. Bernardum de Chauaignes* & in vicem *Ganniti*, *R. P. Petrum*
Magaignes. *Magaignes.* Continuò in Zeloſum ſeu Procuratorem Generalem delectus *R.*
P. Hugo de Calce ex Collega Generali, tantò antè illo munere cum præclarâ Procurator
nominis ſui gloriâ perfunctus, quantò & antè diximus. Per tres ex hoc dies va- Gen. xv.
rijs quæ occurebant difficultatibus ſatisfecerunt, cum per moras *Guichardus* ex intimo humilitatis ſenſu ne *Reuerendiſſimus*, ſed *Reuerendus* tantum diceretur exorauiſſet, quod per aliquod tempus poſt hac obtinuit, atque poſt omnia vt in proximum *Valentiam* conuenirent placuit, & ſic demum Congregatio ſoluta eſt.

Bellemere. 4. Fatalis fuit hic annus *R. P. Franciſco Bellamera*, quem in anteceſſum non Obit. P. F.
Eſtampes. ſemel laudauimus. Oriundus erat *Stampis* vnde nobis *Guichardi* duo & alij Bellam.
præſtantes viri exorti ſunt. Inter eius laudes hæc non eſt omittenda quæ Commentarijs Eccleſiæ *S. Martini* apud *Turones* inſcripta eſt, nec meliùs poteſt aut breuiùs quàm ijs ipſis quibus cõſtat verbis exponi. Ea ſunt huiuſmodi: *F. Franciſcus Bellemere Prædicator Apoſtolicus fuit primus qui per Aduentum & Quadrageſimam in hac Eccleſiâ S. Martini verbum Dei annunciare cæpit, præſertim contra hæreſim & doctrinam Lutheri quæ in Vrbe Turonica graſſabatur.* Reformationem Mo-
Beaumont naſterij Monialium *Bellimontis*, extra vrbem autoritate Apoſtolica ſuſcepit, atque ibidem poſt ſanctos labores obijt, die, vt ex Breuiario prædictarum Monialium colligitur, xxvj. menſ. Maij. Plura iam præmiſimus quibus tanti viri laudatio poſſit expleri. Hoc eodem anno Valẽtini noſtri Eccleſiam ſuam quam
an. 1533. deſcribebamus ſacris ritibus initiari & conſecrari prouiderunt, vt ex 1533.
publico monimento ibidem ampliùs tradidimus.

An. M. D. XLVIII.

Obit. Card. Puccij Protect.

1. INeunte anno ad xvij. Calend. Februar. *Illuſtr. & R. D. Robertus Puccius* Protector vitæ finem fecit, in ſepulchrum quod *Laurentio* fratri & *Antonio* alterius fratris filio in choro S. *Mariæ ſupra Mineruam* extruxerat illatus, magno bonorum deſiderio & noſtrorum quam maximè, qui *Robertum* fauentem ſibi atque beneuolum, longùm viuere peroptabant.

Protect. V.

2. Sed illius deſiderium continuò leniuit *Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi D. Georgy Arminiacenſis* in Protectorem cooptatio. Aſſumptus autem fuerat ex *Ruthenenſi* Epiſcopo, ſed tranſgreſſus anno ſuperiore in Archiepiſcopum *Turonenſem*, deinde *Vabrenſis* adminiſtrator ac Tholoſanus Archiepiſcopus euaſit. Is antè annos tres in ſacrum Collegium allectus, & autoritate apud Pontificem, & nobilitate qua Regiam domum Francicam proximè attingebat, & egregij animi corporiſque dotibus, præpollebat, titulo donatus, *SS. Ioannis & Pauli* in ſua creatione, quæ decima fuit à *Paulo* III. Pont. habita xiv. Calend. Ianuar. ann. 1544. Sed de eius laudibus in progreſſu dicendum erit copioſiùs.

d'Armagnac de Rhodès.

Confirmatio Priuileg. à Rege.

3. Februario menſe Rex *Henricus* II. ampliſſimam illam vectigalium immunitatem & munerum vocationumque gratiam, quam Pater alijque Deceſſores noſtris fecerant, edito diplomate probauit & confirmauit. Datum illud *Fontibellaquæ* anno pro more gentis 1547. quia nimirùm ante Paſcha, lectum, publicatum & promulgatum in ſupremo Senatu atque in acta relatum xxiv. die menſis Martij in proximum, in Rationum verò conſeſſu die iv. Maij, ſic Rex Optimus in noſtros beneuolus erat atque liberalis, vt alia in decurſu argumenta demonſtrabunt.

Fontainebelleau.

Conuentus Oſſunæ.

4. *Hiſpalenſes* noſtri biennio poſtquàm *Arahalij* conſederant, eorundem fundatorum beneficio & magnificentiâ *Vrſonem* conceſſerunt, aliquot inde leucis procul, & quinque ab *Aſtygi* in Auſtrum. Eſt autem *Vrſo* ſiue *Vrſao*, quæ & *Genua* ſeu *Gemina Vrbanorum* & *Orſona*, oppidum frequens & præclarum Ducatus titulo ab anno 1562. nobilitatum & Academiâ illuſtre, in tractu Hiſpalenſi, xiij. leucis ab *Hiſpali*, *Malacam* verſùs; ac propterea *Granatenſi* Prouinciæ non *Hiſpalenſi* aſcriptum Cœnobium quod illic habemus, cum vna ab altera diuiſa eſt. Fundatores Illuſtriſſimi & Nobiliſſimi Comites *Vranienſes* extra municipium à parte Septentrionis ædificandum illud curauerant, quâ parte Caſtrum, & à Caſtro quidem quantùm iactus eſt maioris tormenti, Cœnobium ipſum poſitum erat. Quatuor lateribus clauſtri & Dormitorij, ad Eccleſiam ſplendidi & magnifici operis cõpactis conſtabat, ſed experientia docuit ſitum eius incommodũ eſſe, longiúſque ſubductum quàm par eſſet, quare ſumptibus Prouinciæ fundum in oppido ipſo comparatum, vbi maioris & ſplendidioris operis fundamenta iacta ſunt, quæ cum tempore licet in magnis rerum noſtrarum anguſtijs, in non contemnendam magnitudinem perducta ſunt. In vetus illud Cœnobium introducti noſtri hoc anno die Septembris vij. nec antè annum 1607. mutauerunt. *R. P. Didacus Alburquerquius* omni virtutũ genere præcellens ac pro tempore *Andaluſiæ* Prouincialis, hoc ab Optimis Principibus, quos de confeſſione audiebat, impetrauit. In ipſo Cœnobio inſtituti duo Lectores in Theologia, quos noſtri numero triginta, prælegentes audiunt, nec id parum decoris Academiæ conciliauit.

Oſſuna. Seuilla. Malaga. de Vrena.

Moniales Fontium Legionis.

5. Hoc ipſo anno *Alburquerquius* noſter apud *Fontes Legionis* Monialium Ordinis noſtri Conuentum inſtituit ſub titulo *Dominæ Noſtræ à Conſolatione*, ſed rebus earum non ſatis commodè illic procedentibus, vt *Trianam* transferrentur ſategerunt eius Prouinciæ Patres anno 1563. cum Prouinciam regeret *R. P. Ioſephus Muñozius*. Agunt eo loco Moniales ſeptuaginta. Neque verò de tam numeroſo & florente Cœnobio plura (quod miror) Hiſpani noſtri tradiderunt. Alonſus Morgadus qui libris ſex eius vrbis hiſtoriam proſequutus eſt, quantùm ad tempus nonnihil diſſentit à noſtris, qui Moniales haſce

Fuentes de Leon. Muñoz.

noſtras

1548. noſtras ad annum ſolummodò 1566. *Fontibus Hiſpalim* conceſſiſſe ſcribit lib. vj. cap. xvij. Præcedenti autem lib. v. cap. xvij. quæ de noſtrorum rebus tradit minus cohærent cum his quæ ad an. 1524. ex Montoiæ noſtri autoritate ſcribebamus. Narrat enim ab anno 1512. duodecim è noſtris ducente *R. P. Petro de Almodouar* Prouinciale *Aſtygi Hiſpalim* veniſſe, qui à ciuibus benignè accepti locatis in ædibus ad an. 1516. permanſerint, quò demùm ſtabilem ſedem *Trianæ* conſtituerunt in peruetuſto Xenodochio cui B. Sebaſtiani nomen, in cuius quidem poſſeſſionem venerunt ad xx. menſ. Decemb. ann. quem prædiximus, cùm tamen à primo aduentu liberam habuiſſent facultatem ab Illuſtr. & Reuer. *D. Didaco Deça* Archiepiſc. domicilium in vrbe ipſa & quo vellent loco accipiendi. Sed potior apud illos fuit quietis & tranquillitatis ratio. In alterum annum, R. P. & D. *Franciſcus à Corduba Velandia* Epiſc. & Hiſpalenſis vt loquuntur Suffraganeus, ſub die xxviij. Nouembris nouum opus Eccleſiaſticis cæremonijs perluſtratum Beatæ Mariæ à Victoria nuncupauit atque conſecrauit. Hæc ferè Morgadus, quo cum Hiſpalim ſecundò ſalutaſſe non pœnitebit: 1548. 1566. 1512. 1516. 1517.

(Margin: de Almodouar. Deça. De Cordoua)

Salue magna parens populorum, iuris & equi
Seruatrix, cultu antè omnes præſtantior vrbes,
Pace potens, pietate vigens, præclara triumphis,
Oceani regina, orbiſque vtriuſque ſequeſtra.
Ipſa tuis pollens opibus, quaſque aurea mittit
Chyle & Ophyraus repetit tibi claßis ab oris
Delicias, Batimque tuum, tibi Seres & Indi
Inuideant, ſtudijs nec certet Romula tellus.

Per moras relege quæ de noſtro apud *Trianam* Conuentu ad ann. 1524. commemorauimus. Porrò autem quo loco ſint *Fontes* illi *Legionenſes* haud ſatis firmiter coniicio, alterutrum horum eſſe neceſſe eſt, aut *Fontes* ſupra *Aſtygim* versùs *Hiſpalim*, ſed cur *Legionis* dicti non video, aut *Fontes* in Regno *Legionenſi* *Aſturicam* inter atque *Brigatium* ſed cur tam longè diſcedamus cauſam non capio, certè alterum illud promptius eſt & vero ſimilius.

(Margin: Aſtorga. Ouiedo.)

(Margin: Ausbourg.) 6. Anno ſuperiore cùm Cæſar Comitia Imperij *Auguſtam* indixiſſet pro pace Religionis & Reipublicæ, hocque imprimis ageret vt omnes Concilio Tridentino, quod tertio antè anno die xiij. menſis Decembris haberi cœperat, ſtare vellent, Pontifex ſuas partes ratus vt illuc Theologos omnium quos nanciſci poſſet eruditiſſimos allegaret, quatuor quoſdam delegit, in quibus *Cornelius Muſſo* Epiſcopus Bitontinus & *Gaſpar de Foſſo* noſter, quem antea ſacri Palatij Theologum creauerat, ſuprà modum eminebant. Sed dum illi ſe itineri per importunam tempeſtatem accingunt, acceptum *Romæ* eſt, Cæſarem Germanis indulſiſſe formulam quandam Religionis quam obſeruarent, dum Concilij definitio in mora eſſet. Eo nuncio delecti Theologi ſubſiſtere coacti ſunt. At verò Pontifici non parùm doluit quòd in Religionis negotio tantùm ſibi Cæſar ſumpſiſſet. Inter hæc in vrbe acceptum eſt *Scalenſem* in *Picentinis* Epiſcopatum cauſâ mortis vacare, quo accepto nihil moratus Pontifex eo ſacerdotio *Gaſparem* noſtrum ornauit, ſeriò affirmans dolere ſibi quod non opimum & totius Italiæ luculentiſſimum ſacerdotium haberet conferendum, nullum virtuti & doctrinæ *Gaſparis* impar eſſe prorsùs exiſtimans, non ſemel id, & priuatim & publicè, profeſſus. *Gaſpar*, qui Pontificis animum perſpectum habebat, beneficium accepit, vt ne Pontificis voluntati videretur obluctatus, palàm præferens quod verè in animo habebat, nunquam ſe niſi præter votum & conſtitutum ad beneficium accipiendum induci potuiſſe. At verò quantùm non Pontifex homini gratificaretur cuius ſe conſuetudine iactabat eruditum euaſiſſe? *Scala* autem (vt id obiter dicam) in *Picentinis*, Vrbs eſt antiqua & olim ampla, vt ex ruderibus apparet, ſed diruta quandoque nunc in anguſtum redacta, in monte ad oram maris ſita eſt, *Amalphi* proxima & illi ſuffraganea, vno tantum milliari à *Rebello* Epiſcopali olim Vrbe, ſed cuius ſedes *Scalis* poſtmodùm vnita eſt.

(Margin: Gaſpar de Foſſo fit Epiſcopus. Interim. de Scala. Scala.)

V iij

1550. Ob. S. Nymphæ Scholaro. 1532. 7. Denique hoc anno in meliorem vitam migrauit Soror *Nympha Scholaro* quæ *Panormi* Ordinem noſtrum ab an. 1532. inter primas ingreſſa eſt, vt eo loco recitauimus. Hæc autem mirâ ſanctitate atque animi puritate refulſit, ſacris Chriſti ſtigmatibus (quod in alijs haud omninò infrequens) mirabiliter inſignita, ſed cuius veſtigia in cute non extarent, vt pluribus Donius ſcribit. 1550. Scholaro.

An. M. D. L.

1550. Obit. B. Ioannis à Deo. CLaudius Rubiſius Hiſtoriæ Lugdunenſis lib. 3. c. 54. *Guichardum* noſtrum hoc anno per quadrageſimam in Eccleſia *S. Crucis Lugduni* concionatum tradit, quæ cauſa poſtmodùm fuerit vt noſtri in Vrbem acciperentur. Id tamen non benè conuenit cum iis quæ de *Guichardo* habemus certiſſima, quare aut in antecedentem. aut in conſequentem annum referatur neceſſe eſt. Hoc enim anno & menſe Martio *Guichardus Granatæ* in *Hiſpania* Viſitationis gratiâ moram trahebat, eo ſcilicet tempore quo ab humanis deceſſit *B. Ioannes à Deo* præfulgidum illud ſanctitatis & heroicarum virtutum exemplar, ac præcipuus autor iuuandorum in morbo pauperum, inſtitutis ad hoc miniſterium fratribus & Hoſpitiis, cuius funus ille curauit, non Archiepiſcopi, vt nonnulli ſcribunt, ſed ſuo nomine. Beatus enim *Ioannes* apud D. *Annam Oſoriam Garciæ Piſani* vxorem, lectiſſimam fœminam vitæ finem fecerat, die VIII Martij, illi autem ſacellum erat apud noſtros quod ann. 1518 indicabamus, atque in illud, ſacrum hominis Dei ſpolium inferri ſtatuerat, necdum enim apud ſuos erat ſepulturæ locus qui commodatâ domo vtebantur, & ad hæc in Congregationem regularem & approbatam non conuenerant, quod nonniſi an. 1572 à *Pio* V. Pont. Opt. Max. impetrauerunt. Accedit quod vir ſanctus, vt Scriptores noſtri tradunt, ſacrâ Ordinis noſtri veſte indutus terræ mandabatur. Sed & tertium Ordinem noſtrum profeſſum eum fuiſſe ſunt qui ſcribunt. Perfunctus eſt eo officio *Guichardus* cum mirabili pietatis ſenſu, tanta erat apud omnes ſanctitatis illius fama atque opinio, quam demùm Sancta Sedes Apoſtolica Reſcripto ſuo aſſeruit & conuenientibus officiis celebrari conceſſit. Nam & ſacra Rituum Congregatio inſtitutos eâ de causâ proceſſus recognouit & probauit, honoréſq; ſacros illi deferendos Beati nomine decreuit, ſub die VIII Iunij, an. 1630. atque in eandem ſententiam *S. D. N. Vrbanus VIII* die XXI Septembris in proximo inſequentis pronunciauit: Vitam eius virtutum exemplo planè mirabilem & miraculis illuſtrem ediderunt *Franciſcus à Caſtro* Rector Hoſpitalis ipſius apud *Granatam*, *Alphonſus Villegas* & Hiſpani alij, nuper autem apud nos, hoc eſt ann. 1631. D. *de Loyaco* Doctor Theologus à diuerſis autoribus acceptam compendio reddidit.

De Rubis. Guichard. Oſorio. 1518. 1572. 1630. 1631.

Capitulum Gener XV. 2. *Granata Valentiam* Guichardus ad condictum venit, habendus nimirùm illic generalis Conuentus inſtabat. Frequentes ab omnibus Prouinciis Patres adfuere, deſiderati tamen *R. P. Bernardus de Fabro* Prouincialis *Genuenſis* antè annos nouem Generalis & *R. P. Philippus Ponnereau* Prouincialis Turonenſis qui litteras excuſatorias dederant, quas vniuerſi probauerunt & acceperunt. Idem cum Patribus *Siculis*, ſed aliqua cum cautione actum, quos immanis Pirata *Dragutbes Rais* à cœpto itinere abſterruerat. Conuenerunt illi tertio antè Aſcenſionem die, primoque in conſeſſu Actuarium elegerunt *R. P. Mathurinum Aubert* pro tempore Collegam Prouincialem *Franciæ*, (is fuerat *Nigeoni* profeſſus, die XXV menſis Auguſti ann. 1533.) ad eum diem cauſa prædictorum qui aberant acta eſt, auditique Commiſſi qui ſuarum Prouinciarum nomine aliquid proponendum haberent: His tractandis, in diem Maij XV Aſcenſionis celebritate ſacrum, tempus protraxerunt, quo tandem ferenda erant ſuffragia, quæ ritè concepta in *R. P. Ioannem Malraſium*, in præſens Collegam Prouincialem *Aquitaniæ*, coaluerunt. Is ſacri olim Conſiſtorij Comes *Franciſco I.* rerum potiente, abdicato ſæculo profeſſionem Nigeoni amiſerat an. 1535 ante Paſcha, & ab eo tempore multis virtutibus & ſingulari doctrinâ præfulſerat, quibus gradum ſibi ad ſummam inter ſuos dignitatem non obſcurè parauerat. Nonnulla

Fabri. Ponnereau. Aubert. 1533. Gen. XVI. De Malras. 1535.

vota

1550. vota nec paruo numero ad *R.P. Ioannem Iulianum*, & ipſum Collegam Prouin- 1550.
Iulian. cialem *Turoniæ*, ſuique Prouincialis in hoc Capitulo Vicarium, atque antè an-
nos tres illius in eadem Prouincia regenda Deceſſorem, *Nigeoni* verò profeſ-
ſum die XIX Martij an. 1533 collata ſunt. *Malraſius* acceptâ, vt moris eſt, obe- 1533.
dientiâ, ſingulis in gratiarum actionem lætè concinentibus, Collegarum ele-
ctionem in longùm non diſtulit. Nam à meridie conuenientibus Patribus in
Di Motola Collegam Italum creatus eſt, *R.P. Nicolaus Motulenſis* ex Collega Prouinciali Collegæ.
Du Cloud. *Turoniæ*, cuius loco ſuffectus *R.P. Nicolaus à Clauo* profeſſus *Ambiani* die IV Au-
Motola. guſti an. 1539. (atque vt hoc obiter interſeram *Montulenſis*, ſeu *Motulanus* noſter 1539.
cognomen ferebat à *Motulâ* Epiſcopali Vrbe duodecim paſſuum millibus à *Ta-*
Aubert. *rento* cuius ſuffraganea eſt) in Gallum verò *R.P. Mathurinus Aibertus* qui ſupra,
Le Rey. & ſuo in progreſſu elogio donandus, ei autem ſubſtitutus *R. P. Adamus Regius*
antè annum Corrector Conuentus *Ambianenſis*, ac retrò etiam antè, in eodem
verò Conuentu profeſſus à die XII Septemb. an. 1529. In Hiſpanum denique 1529.
Martinez. *R.P. Ioannes Martineſius* ex Collega Prouinciali *Andaluziæ*, cui ſummiſſus *R. P.*
Vallalobos. *Antonius de Villalobos*. At verò Generalis ipſe vices ſuas apud *Aquitanos* ſuſtinere
voluit *R.P. Bernardus Chataignes*, quem & ante annos tres *Guichardus* in pari
occaſione delegerat. Agendis poſt omnia negotiis in Vrbe, idem ipſe *R.P. Hu-* Procurator
go de Calce, qui eam cognitionem & procurationem per annos tres ſuſtinuerat, Gen. XV.
præpoſitus eſt, ea erat probitatis illius atque ſolertiæ iam olim concepta exi-
ſtimatio. In poſterum diem quæſitis per Commiſſos & Actores Prouinciarum
ſatisfactum eſt, è quibus hæc pauca ſubindicabimus: Generalem officio fun-
ctum aſſidere ſuo Succeſſori quoad Capitulum habebitur & eodem iure Pro-
uincialis vti, de communi ſententia decretum eſt: Conuentus, qui necdùm
ſatis commodi eſſent vt per Correctores adminiſtrarentur, per Vicarios inte-
rim regi ſancitum eſt; Collegarum autem arbitrio relictum, vt quinam pro
talibus habendi ſint definiatur: Poteſtas rerum domeſticarum agendarum,
Correctoribus pro tempore quo in Valetudinario detinerentur abrogata, iam
nunc reſtituta eſt: Neminem abiici qui facti pœnitens poſt fugam iteratam ſe
receperit, niſi periculum ab eo eſſet, omnibus placuit: Electiones, quæ ſedente
Capitulo Prouinciali effectu ſuo fruſtrarentur, illius libertati relictæ ſunt, &
Capitulo locali (quod in more erat) abiudicatæ: Tertiariorum in Ordinem
accipiendorum ſolis Prouincialibus ex conſilio Collegarum facultas conceſſa
eſt: huius generis aliquammulta in ea Congregatione conſtituta & promulga-
ta ſunt. Præter quæ, & alterum hoc non omittendum, Prouinciam *Apuliæ* quæ
multis incommodis premebatur ex quo per ſe ſteterat *Neapolitana* quæ vicina
erat & opulenta coniunxerunt. Poſt omnia indicto *Genuam* Conuentu in trien-
nium Congregatio dimiſſa eſt.

3. Guichardo noſtro ab *Hiſpaniâ* in *Galliam* redeunti comes incidit bonarum
quas profitebatur litterarum merito acceptiſſimus, *Angelus* ille *Caninius Angla-* Guichardus linguarum ſtudio ded.
renſis ſcriptis libris & linguarum cognitione clariſſimus. Sed *Caninio* haud mi-
nus acceptus *Guichardus*, & ſuauitate conſuetudinis, & eruditionis admiratio-
ne Profundam enim linguarum Orientalium peritiam, Latinæ & Græcæ elo-
quentiæ, ac ſcientiis penè omnibus adiunxerat. *Caninium* in *Limaniam* abduxit
humanitate ac liberalitate. *Claromontani* Epiſcopi litteratorum Mæcenatis &
loci amœnitate quas illi magnoperè prædicauerat inductum, etiam ſpe maiora
Guichardus ipſe præſtitit. Ambo *Belliregardi* aliquandiu hæſerunt de litterarum
ſtudiis ſeriò conferentes. Ex quo tanta inter vtrumque neceſſitudo interceſſit,
vt *Caninius* poſt annos tres *Grammaticam* linguarum Orientalium typis *Roberti* 1553.
Stephani edens & Epiſcopo noſtro eam nuncupauerit, & *Guichardum* multis per
eam occaſionem elogiis ornauerit. *Paulo* III. Pontifice *Stephanus* quidam Ar-
menorum Patriarcha in vrbem longis itineribus venit quocum *Guichardus* no-
ſter familiariter egit mirante Patriarchâ quod apud nos hominem inueniſſet
patriæ linguæ non minus (vt profitebatur) peritum quàm ipſe eſſet. Quod no-
ſtri *Guichardum* Concilio Tridentino vt Generalem interfuiſſe, atque in eo in-
genij ſui ſpecimen edidiſſe perhibent, non ſatis cum tempore conuenit, quo

1550. enim anno in Generalem eſt electus Concilium *Tridento Bononiam* tranſlatum eſt, nec Tridentum niſi toto poſtquam officio exceſſerat anno reuocatum, hoc eſt ſequenti an. 1551. *Bononiæ* verò nihil actum niſi de Concilio prorogando quoad Nouembris die x. an. 1549. *Paulus* III. Pont. de tota Eccleſia optimè, ac ſupra multos Pontifices meritus, nobis certè (quod priuatim gratulandum habemus) liberaliter & copioſè gratificatus, naturæ conceſſit. 1550.

Indulgent. noſtris cōceſſ. 4. Apud *Nigeonenſes* noſtros celebris eſt memoria Indulgentiæ (vt vocant) in centum annos viſitantibus Sepulchrum Domini quod in Sacello Eccleſiæ ad dextram Chori poſitum eſt, obeuntibúſque vice ſeptem Stationum totidem ædiculas intra ſeptum horti deuotionis gratiâ excitatas, vel ſacellum *B. Mariæ de Monte-ſerrato*, quæ in ſummo collis iugo in ipſo ſepto viſebatur, adeuntibus, ab Illuſt. & R. D. Card. *Armeniaco Turonenſi* Archiepiſcopo, & Ordinis Protectore factæ hoc anno die XXII Iunij. Similem verò poſt aliquot dies Turonenſibus Indulgentiam fecit atque hanc exſcribere quod ad B. P. N. venerationem pertineat placuit. Omninò ſic habet:

Georgius *miſeratione diuina tituli SS. Ioannis & Pauli S. R. E. Presbyter Cardinalis* de Armeniaco *vulgariter nuncupatus Archiepiſcopus Turonenſis, necnon autoritate Apoſtolica FF. Minimorum S. Franciſci de Paula Protector: Vniuerſis & ſingulis Chriſti fidelibus præſentes litteras inſpecturis: Salutem in Domino ſempiternam.*

Humani Redemptorem generis Chriſti fidelium animabus credimus reddere propitium dum ipſos ad ſalutem ſuarum incitamus animarum: quinimo quanto frequentiùs ipſorum mentes ad opera charitatis inducimus, tanto ſalubrius eorum ſaluti conſulimus. Cupientes igitur vt altare Monumenti Sanctiſſimi viri B. Franciſci de Paula prædicti, necnon ſacellum Clauſtri in quo præfatus B. Franciſcus obdormiſſe in Domino dicitur in Conuentu Religioſorum Minimorum vulgò du Pleſsis, propè Turones conſtructum, congruis frequentetur honoribus & à Chriſti fidelibus iugiter veneretur, vtq; ipſi fideles eo libentius deuotionis cauſa ad eadem altare & ſacellum confluant quo ex hoc ibidem dono cœleſtis gratiæ vberius conſpexerint ſe refectos: Nos Cardinalis Archiepiſcopus & Protector prædictus, ſupplicationibus præfatorum FF. Minimorum loci du Pleſsis, nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati de Omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum, necnon antedicti B. Franciſci de Paula Confeſſoris eius autoritate confiſi, Omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus ſæcularibus & religioſis Chriſti fidelibus verè pœnitentibus & confeſsis, ſeu propoſitum confitendi habentibus, qui dicta altare & ſacellum clauſtri, cum recitatione vnica Orationis Dominicæ & Angelicæ Salutationis dicendo Pater noſter & Aue Maria, ſingulis diebus Dominicis, & quoties feſtum duplex celebrabitur, deuotè viſitauerint, pro vnaquaque vice qua id fecerint centum dies de iniunctis eis pœnitentiis, vel quæ eis iniungi meritò deberent miſericorditer in Domino impartimur & relaxamus, præſentibus perpetuis temporibus duraturis. In quorum fidem, &c. Datum Turonis an. à Natiuitate Domini 1550. *die verò* 8. *menſis Iulij*, &c.

Obit. Card. de Gamera. 5. Atque hoc in mentem reuocat quod ab initio anni propoſueram indicare. *Philippus de Camera* ex Monacho & Abbate *Corbienſi* propè *Ambianos*, & Epiſcopo *Morinenſi*, S. R. E. Cardinalis tit. *S. Martini in montibus* ab anno 1533 à *Clemente* VII creatus, ac nunc demùm Epiſcopus Card. Tuſculanus IX Calendas Martij hoc anno *Romæ* obijt, qui Gallici nominis memor & noſtrorum pietati confiſus apud eos in æde Sanctiſſimæ Trinitatis ſepeliri voluit. Et nos hoc gratitudinis monimentum homini amico debebamus.

1533.

Conuentus Briatici. 6. Sub anni exitū *B. Ioānes à Tropea*, dictus excalceatus, quòd nunquā ab ingreſſu religionis calceos induerit, vt iā antè dicebamus, occaſione Conuentus *Tropienſis*, alterū noſtris Cœnobiū apud *Briaticenſes* inſtituit, *Briaticum* autē dico non *Vmbriaticū* quæ nonnulli recentiores confundunt. Et de *Vmbriatico* quidē ad an. 1545. obiter meminimus, nunc dicendū de *Briatico*. Ex aduerſo *Ithacheſiarum* inſularum in edito colle quâ Septentrionem ſpectat nobile ac frequēs oppidum eſt haud amplius mille paſſibus à mari ſubductum, *Briaticum* recentiores dixerunt, vetus nomen obliteratum eſt. Ager fructibus, vino, oleo rebuſque quampluribus ad vitam & ad medicinam abundat, in quo frequentes pagi qui eius iuriſdictioni ſubſunt. Diœceſis eſt *Miletenſis* Ducatus verò *Hipponiatis* ſeu *Montis-Leonis*

Braces Præca Turrecula Briatico. *Di Melito. Monte-Leone.*

tis-Leonis

1550. *tis-Leonis*. Atque hæc ampliùs copioſiuſque deſcribit Maraſiotius l. 2. c. 19. & 1551.
20. In eum locum noſtri venerunt ciuium beneficio & operâ *B. Ioannis Tropienſis*, ac ſtabilem deinceps ſedem à die vi menſis Decembris fixerunt. Cœnobium B. Virgini ſacrum, quam præcipuo cultu illius autor proſequebatur. Agunt illic octodecim è noſtris, quibus ciues nulla vnquam re defuerunt, vt nec illi cuiquam promerendæ pro ſuo in proximum miniſterio.

An. M. D. LI. 1551.

Canaigues 1. CVm nulla poſthæc memoria recurrat *R. P. Bernardi Chauaignesij*, quem ſuperiore anno & olim quandoque laudauimus, eumque præcipuo ſanctitatis nomine Scriptores noſtri celebrent, commodè hîc illius mentionem inijci poſſe iudicaui. Triſtanus in vita *B. M. P. Ambroſij à Ieſu* ſubindicat *Bernardum* noſtrum ad an. 1586 aut 87 vitam protraxiſſe qua de re altum apud alios ſilentium. *Donius* certè de cognomine *Bernardi* cum *Triſtano* certat, Montoia diſputationis cauſam miniſtrante qui *Chanaignesium* à *Magaignesio* non diſtinxit, ſed nos vtrumque diſertè ad ann. 1547 ex fide indubitatâ MSS. codicum diſtinximus. Vt verò ad rem. *Bernardus* quod de S. Martino prædicat Eccleſia inuictum ab oratione ſpiritum nunquam relaxabat; rem ſacram tanto animi feruore peragebat, vt vnum hoc agendum videretur habere, atque ita ſe gerere ac ſi deinceps ſacris myſterijs non eſſet participaturus. Quadrageſimalem inediam ne per lethalem quidem ac extremum morbum ſoluere voluit, & quaſi nulla infirmitate teneretur tantùm ſe orationi dabat, cui ſemper de geniculis vacabat ſi facultas dabatur. Poſtquàm ergo Eccleſiaſtica ſacramenta ſuſceperat morti iam proximus, vt per abſentiam eorum qui curam illius habebant licuit, in genua ſe prouoluit vacaturus orationi, in qua quidem ſpiritum Deo reddidit, eo habitu corporis nihil motus, vt omninò non tam ſimilis oranti quam verè orans atque viuus crederetur. Miraculis claruiſſe Montoia tradit. Et reuerâ decebat, vt qui ſanctiſſimè vixerat mortem Sanctorum conſequeretur. Paulò aliter habet Aquitanorum traditio, qui *Bernardum* nulla præcedente ægritudine in cella ſua ſpiritum emiſiſſe ac orantem manibus in cœlum expanſis ac de geniculis inuentum fuiſſe ſcribunt. Nec dubium quin longè poſt hæc ſuperuixerit, cum ad an. 1559. in ipſius Aquitaniæ Prouincialem ſecundò electus fuerit.

Elogium P. Bernardi Chauaigues.

1586.

2. Hoc anno die menſis Aprilis xij. quinque in Eccleſia *Nigeonenſi* altaria diſtinctis totidem in cellis ſiue oraculis ſacro oleo delibuta & Eccleſiaſticis ritibus conſecrata ſunt à *R. D. Carolo* Megarenſi Epiſcopo & Abbate *ſancti Magloriȷ* ad muros Pariſienſes, impetratâ facultate ab Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo *D. Euſtachio Bellaio* Pariſiorum Antiſtite qui nuper ex reſignatione *Ioannis Bellay* Card. eam dignitatem nondùm tamen conſecratus obtinebat. Duo ex ijs ſacellis ad dextram chori ſunt, in ipſo capite Eccleſiæ, iuxta maius altare, vnum *Sanctiſſimo Nomini Ieſu* ſacrum à D. *Bailleto* in ſupremo Senatu Præſide curatum; aliud *Sepulchrum Domini* dictum, exquiſiti operis, & egregiè perornati liberalitate D. Præſidis *Sanctandræani* viri non primariæ tantùm dignitatis, ſed nominis etiam celebritate clariſſimi, atque in illud ex altero vt quæ coniunctis ſe attingant fornicibus peruenitur. Tria in extrema Eccleſiæ Naui, ex quibus vnum quod maiori portæ proximum eſt, *Viſitationi B. Virginis*; ſecundum ex hoc ſurſum versùs, *B. P. N. Franciſco*; tertium denique ſuperius *B. Martæ* ſeu *D. N. à Conſolatione*, dedicatum eſt. Aderant *RR. PP. Ioannes Malraſius* Generalis, *Ioannes Sutorius* Prouincialis, & *Nicolaus Daneſius* Corrector eiuſdem Conuentus Nigeonenſis. Quo eodem tempore *Petrus Lizetius* animæ ſuæ curam agens de piaculari ſacro in perpetuum cum illis ipſis pactus eſt ſub die v. menſis Aprilis, nullos eſſe arbitratus quibus ſe ſuamque ſalutem magis tutò crederet. Voluit autem vt à Pontifice perpetuitatis adhibita conditio probaretur, quod vltrò *Nigeonenſes* noſtri impetrarunt, apud quos etiamnùm extat Reſcriptum *Iulij* III. Pontif. datum die xxvij. Maij ann. 1553. cus

Nigeonēſis Conuentus res nonnullæ.

Baillet.

Sainct-Andre.

Malras. Sutoris Danes.

Lizet.

1551. tam multa ſimilia proferunt qui de Priuilegiis Ordini noſtro conceſſis ſcripſerunt, vt fruſtra ſim in hoc deſcribendo. At qui fuerit *Petrus Lizettus* ex ſepulchrali inſcriptione apud S. Victorem ad muros Pariſienſes breui commemoro: 1551.

Iuſtitiæ cuſtos, fidei defenſor & aqui.

olim ob heroicas animi ſui dotes vir ſingulari memoria & ſumma Iuris prudentia in ſupremum Pariſienſis centuriæ Senatum à Rege *Ludouico* XII. adſcitus, Senatoris munere triennio functus, deinde Triumuiratus Regij Aduocati munus xij. annis duce *Franciſco* I. feliciter obiuit, ac demum ob ſuæ vitæ integritatem in ſummum Curiæ Magiſtratum euectus, Iuſtitiæ habenas xx. annorum curriculo moderatus, eiurato tandem Magiſtratu, Religioſæ domus quam diximus Abbas ab *Henrico* II. renunciatus, in beato litterarum & pietatis otio, ſcriptis aduerſus Nouatores pluribus libris, &, quod glorioſum eſt, illorum in ſe odio concitato, vij. Idus Iunij an. 1554. conquieuit. Coſtæus noſter in Hiſtoria Catholica elogium ei aſcripſit. Nos eius memoriam quod honorificum ſit amari à laudato viro celebrauimus.

Iulius III. Pont. & eius in Ord. benignitas.

3. *Iulius* III. qui demortuo *Paulo* III. à die vij. menſis Februarij ann. 1550. ſucceſſerat, in ſupremum illud dignitatis faſtigium euectus ex Epiſcopo Card. *Præneſtino*, *Ioannes Maria de Monte* in minoribus dictus, nihil ab affectu *Pauli* III. deceſſoris in noſtros, tum verò maximè in *Gaſparem de Foſſi*, mutauit. Cum igitur hoc anno *Caluim* Epiſcopatus Antiſtite deſtitutus eſſet, *Gaſparem* noſtrum à *Scalenſi* Sacerdotio quod minus opulentum erat, ad Caluienſe tranſtulit. *Cales* enim qui olim dicebantur, nunc *Calui* apud vulgus audiunt. *Caluium* autem vt ita loquamur, vrbs eſt *Campaniæ* inter *Sueſſam* & *Capuam* media, ab vtraque octo paſſuum millibus diſtans, quatuor tantùm à *Teano Sidicino*, Epiſcopali dignitate gaudet, quæ ſub *Capuano* Archiepiſcopatu meretur. Sed nunc aliquando longiùs transgrediamur. *Calvi. Seſſa. Capua. Tiano.*

Conuentus Biatiæ. 1212.

4. Ab initio anni & Ianuarii menſis die xxiv. *Andaluzij* noſtri *Biatiam* conceſſerunt, quæ vrbs haud longè ab *Vbedâ*, cæſis olim ducentis Maurorum millibus vtraque recuperata: *Biatia* autem eſt ad *Batim* fluuium in Meridiem, ſupra eſt *Menoba* Bæticus nobilis in eadem regione fluuius, Mercatori *Guadalimar*, (niſi error ſubſit) in Septentrionem, Epiſcopalis olim fuit ſub *Toletano* metropolite, *Baëza* nunc dicitur & Epiſcopo *Giennenſi*, quem & Veteres *Oringiſenſem* aliique *Gyriſiennum* dixerunt, ſubiacet. Cœnobium noſtrum ad muros eſt, à parte quam *Egidum* vocant, ſub titulo *B. Mariæ à Victoriâ*, cui ſodalitium, *Mancipiorum* nomine, inſtituit F. *Michael à Ieſu* Luſitanus profeſſione Oblatus. *Baëza. de Iaen. el Egido. los Eſclauos*

1615. Ab anno 1615. Imagine B. Virginis miraculoſa donatum eſt, quam nonnulli theſaurum effodere cupientes, ad fontem proximum, cui nomen *de la Peña* (quod latinè de rupe ſonat) è ruderibus acceperunt: fides eſt *Mauris Hiſpaniam* inuadentibus fuiſſe in terrâ defoſſam, nomen à fonte illo retinet, anno

1592. autem 1592. inuenta eſt. Recolitur eius memoria die ſancto Aſſumptionis xv. Augusti. Miraculorum hiſtoriam edi permiſit *Giennenſis* Epiſcopus, quam parabat *D. Ioannes Franciſcus de Villalua* Prior *Iabalquinti* apud noſtrum Montoiam qui eam ex parte delibauit. Sed vtrum in lucem Villalvani liber exierit nondum ſcimus. Eccleſiæ opus ſplendidum eſt & magnificum, vt nulli fortè in vniuerſo Ordine forma & pulchritudine cedat. Cœnobij porrò apud *Biatiam* inſtituendi autor fuit *R.P. Franciſcus de Baëza* pro tempore Prouincialis, vt hoc ſcilicet patriæ ſuæ decus inferret, quod multis in ſalutem profuturum arbitraretur.

Moniales Archidonæ.

5. Eodem autore Moniales Ordinis noſtri apud *Archidonam* inſtitutæ, hoc ipſo anno. Sed cuius nominis ſit Cœnobium, quo ſitu & loco poſitum Hiſpani non meminerunt. Satis amplum eſſe oportet cùm Moniales capiat quadraginta & fortè plures. Fundator fuit Excell. *Ioannes Tellezius Gironus Vrantæ* Comes, quem non ſemel pro meritis ac beneficiis in Ordinem noſtrum laudandum habuimus & deinceps habebimus. De *Archidona* porrò commodiùs dicemus in progreſſu poſt annos quinque, vbi & de *Girono* Fundatore. *Archidona. Tellez-Girō*

An.

1552. *An.* M. D. LII. 1552.

Lugd. Prima *Lugdunenſis* Conuentus initia in hunc annum referri poſſe video, nec vltrà puto differri oportere. Rubiſius qui duobus annis anticipat, à nobis anteà refutatus eſt, qui ad annum 1555. protrahunt non minus errant, cum tunc iacta ſint maioris Eccleſiæ fundamenta, quæ antequam ponerentur noſtri per aliquot annos illic egerant, nec his quatuor aut quinque pauciores, & certè mihi admodùm videtur probabile *Guichardum* ſuperiore anno *Lugduni* conciones habuiſſe. Quod autem obijci poteſt, Conuentum *Lugdunenſem* nonniſi in Acta Capituli *Foro-Iulienſis* II. an. 1556. relatum fuiſſe, nihil habet difficultatis, pleríque enim hactenus non fuerunt Actis inſcripti, neque neceſſe eſt vt primo quoque tempore aſcribantur: ad hæc verò fieri poteſt vt necdum *Lugdunenſes* noſtri omnium Ordinum ciuitatis approbationem accepiſſent, ideoque noluerint de ſuo illo Conuentu ad proximũ Capitulum referre. Nuper autem reſcribente nobis *R. P. Petro Daguſio* quod coniectura fueramus aſſecuti, ex fide monimentorum quæ ſuperſunt, confirmatum eſt. De quo quidem vt incipiamus dicere, Primus illius autor *R. P. Simon Guichardus*, qui humanitate ſuâ, pietate atque doctrinâ, quibus ad miraculum excellebat, *Lugdunenſium* animos ſibi ſuiſque promeruit. Primarij quique ciues opus animosè, gratiosè, liberaliter promouerunt, ſed præ cæteris enituit inexhauſta & effuſa liberalitas D...... *Vichy*, (cuius nominis oppidum eſt in *Aruernia* ſatis frequens & celebre) in Cathedrali Eccleſia *ſancti Ioannis* Decani, qui poſt omnia noſtros hæredes ſibi ex teſtamento creauit. Guichardus *B. Virgini Aſſumptæ* ſacrum eſſe conſtituit, ex priuata & ſingulari in B. Virginem deuotione, tum etiam (niſi fallor) quod eo ipſo die in Vrbe ſedem fixiſſent, aut veriùs appuliſſent, non enim antè an. 1553. defixa Crux eſt, eo loco quem hodie incolunt noſtri, quod factum quidem Ianuarij menſ. die XVI. Situs Cœnobio eſt in Colle *ſancti Iuſti* (quod nomen accepit à Collegiali Eccleſia eidem ſancto Sacra) non procul à porta eiuſdem nominis, Occidentem versùs, quâ *Pariſios* iter eſt, ad Crucem, Decollatorum dictam, ob ſanctos Martyres cum *ſancto Irenæo* Epiſcopo ſuo paſſos, & in profundum puteum eo loco defoſſos, de quorum martyrio, numero, & aliis facti circumſtantiis Lugdunenſium Rerum Scriptores luculenter meminerunt. Iacta ſunt prima Eccleſiæ fundamenta ipſo D. *Vichio* procurante ac præſente, cum Lugdunenſis Eccleſiæ Archidiacono, & ſacros ritus peragente *R. P. Ioanne Botheano* ex Ordine Minimorum Lugdunenſis Archiepiſcopi in Pontificalibus Adiutore allecto, (qui obiit an. 1556) totaque Ciuitate in argumentum lætitiæ effuſâ, & in gratiarum actionem perſonante an. 1555 die XIV. Maij. Comprobauit omnia Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus D. *Franciſcus* Cardinalis *Turnonius* addito etiam *Guichardi* elogio vt *viri non religione tantùm & vita ſanctitate, ſed puritate doctrinæ Euangelicæ ſingularis, & concionum fama cùm Pariſijs tum Lugduni alijſque locis aduerſus hæreticos celeberrimi.* Sic enim Reuerendiſſimus ille Cardinalis & Lugdunenſis Archiepiſcopus ſolebat quæ in hæreticos agerentur, omni fauore proſequi, hæreticorum ipſe hoſtis infenſiſſimus longeque acerrimus. Perductum, cum tempore, in iuſtam magnitudinem, non Eccleſiæ modò, ſed Clauſtri aliorumq; ædificiorum opus, Ciuium præſertim beneficio. Eccleſia certè auguſta ſatis & ampla, ſacellis decem perornata quæ & ipſa multo decore collucent. Reliquum opus nihil à maieſtate Eccleſiæ minus habet, Clauſtrum ſpatioſum eſt & benè compoſitum, pictæ ad ſingulos fornices aliquæ ex rebus ac miraculis S. P. N. Franciſci. Sacris pignoribus quamplurimis Eccleſiam dotauit *Paulus* V. Pont. Opt. Max. quæ in priuato ſacello religioſiſſimè aſſeruantur & coluntur. Agunt in ea domo quinquaginta è noſtris, quibus ad omnia vitæ neceſſaria ciuium eleemoſynæ ſatis ſunt. Nuper in editiori collis parte ac ſupra Monaſterium eminente, Noſocomium ſeu Valetudinarium extrui curauit *Nobilis D. Michael Antonius Guerrerius* vtriuſque Iuris Doctor, opus eſt elegans & apprimè cultum,

Margin notes: Conuentus Lugduni. 1550. 1555. — 1556. — Guichard — de Vichi. — 1555. — Guerrier.

1552. ac ſupra quàm credi poteſt commodum varijſque apothecis inſtructum. Aë- 1553.
re gaudet ſaluberrimo, proſpectu iucundiſſimo, & qualis in tam ampla Vrbe alius non eſt. Ea de cauſa prædictus *Guerrerius* Fundatoris nomine ac iure do-
1617. natus eſt, in generali Conuentu *Romæ* ſextùm celebrato ann. 1617. At verò *Lugdunum Galliæ Celticæ* in *Seguſianis* emporium nobiliſſimum & frequentiſſi- *Lion.*
mum eſt, atque totius Regni (vt habet Merula) cor & clauis, magnitudine vni tantum *Lutetiæ* cedit: iucunditate nulli Gallicarum Vrbium. Vrbs Gregorio Turonenſi *nobiliſſima* quod inluſtrata Martyrum ſanguine de quibus diximus, vnde & *Sagona* nomen *Araris* volunt inditum, vt qui eorundem Mar- *Saoſne.*
tyrum ſanguine tinctus in aduerſam partem *Matiſconem* vſque ſurſum verte- *Maſcon.*
rit atque redierit. Duobus collibus iiſque fructiferis conſtat, qui magno ambitu Vrbem ex parte cingunt firmiſſimis muris atque propugnaculis circumductis, depreſſam in imo planitiem *Rhodanus* & *Araris* nobiles fluuij præter- *Roſne.*
currunt, à quibus Vrbs ipſa & *Rodanuſia* & *Araria* apud aliquos nomen inuenit. Archiepiſcopi & Primatis totius *Galliæ* ſedes eſt antiquiſſima, cum nullibi æquè (S. Bernardo autore) viguerit diſciplinæ cenſura, morum grauitas, maturitas conſiliorum, autoritatis pondus, antiquitatis inſigne. Omninò eius decora dignitates & ornamenta certo elogio comprehendi non poſſunt, Scaliger tamen verè atque prorſus eleganter:

Fulmineus Rhodanus qua ſe fugat incitus vndis,
Quaque pigro dubitat flumine mitis Arar,
Lugdunum iacet antiquo nouus orbis in orbe,
Lugdunumvè vetus Orbis in orbe nouo.
Quod nolis, alibi quæras: hic quære, quod optas
Aut hic aut nuſquam vincere vota potes.

Brunius Iconem delineauit l. 1. Theatri Ciuit. Charta x.

2. In hunc annum nonnulli è noſtris prima *Rhegienſis* Conuentus initia etiam conijciunt, nec præterea quidquam tradunt quo poſſimus ea illuſtrare. Commodius igitur de illo Cœnobio dicemus ad ann. 1566. quo demùm cœpit reſtaurari, vbi de *Rhegio-Iulio* ſuperioris Calabriæ nobiliſſima vrbe copioſiùs dicemus.

1553. *An.* M. D. LIII.

Confirmat. Priuileg. 1. IVlius III. Pont. quem anteâ laudabamus, ſpeciali diplomate omnia & ſingula Priuilegia Ordini conceſſa per Deceſſores probauit & confirmauit; atque inſuper gratias omnes atque immunitates, quas Reges, Duces, alijque Domini temporales, vni aut pluribus domibus, aut vniuerſo etiam Ordini, contulerant aut collaturi eſſent, ratas & firmas eſſe in perpetuum edixit, perſonas Ordinis atque bona in fidem & protectionem Sedis Apoſtolicæ recipiens, ſub die quinto Calend. Maij, & hoc verborum initio, *Cùm à nobis petitur* &c.

Capitulum Gen. XVI. 2. Conuenerat inter Patres antè tres annos vt Ordinis Comitia *Genuæ* haberentur. Quod cùm in proximo eſſet, *Malraſius* Generalis mandato *Henrici* *Malras.*
II. Regis *Romam* proficiſcebatur de grauibus Regni negotijs apud Pontificem acturus; ea cum vrgerent non potuit *Genuam* diuertere, ſed rectà in Vrbem contendit *Lugduno*, vbi vices ſuas alteri commiſſurus commodùm accidit vt *R. P. Ioannes Sutorius* ab antiquo Generalis & pro tempore Prouincialis *Franciæ*, ex *Sutorus.*
itinere occurreret, quem alijs vt decebat prætulit tradens illi Ordinis ſigilla & poteſtatem faciens ſuo nomine Congregationem moderandi. Ad diem IX. menſis Maij, qui aderant, cætui ſuo initium fecerunt, conſedentibus litteras delegatæ ſibi autoritatis *Sutorius* exhibuit, quæ omnibus gratæ & acceptæ fuerunt, vt quibus non ignotæ eſſent cauſæ quæ *Malraſium* auocauerant. In craſtinum, electo in Exceptorem agendorum *R. P. Mathurino Aubert* Collega *Aubert.*
Generali, excuſati ſunt Patres *Caſtellani* & Collegæ *Italus* & *Hiſpanus*, qui abſentiæ ſuæ rationem per litteras expoſuerant. Et quidem, cum primùm illi conue-

1553. conuenerant, gratias habuerant Deo, quòd per turbulenta belliſque infeſta 1553.
tempora tàm frequentes potuerant conuenire. Sed hæc præter rem noſtram ſunt, bella, inquam, & diſcrimina quibus in præſens Chriſtianus Orbis laborabat. Ea tamen cauſa fuit Patribus congregationem ſuam accelerandi, vel vt meliùs dicam in longum non protrahendi. Die ſancto Aſcenſionis, qui XI. *Gen. XVII.*
menſis Maij, collatis ſuffragiis in ſupremam dignitatem euectus eſt *R. P. Hu-*
de la Chaux *go de Calce* qui tanto antè in proximo gradu ſteterat, & iam nunc Zeloſi officium in Vrbe agebat. *R. P. Ioannes Iulianus* ſuppar fuit, ad vota quindecim con- *Iulian.*
ſecutus, vnum & alterum in *Sutorium* & *Guichardum* abierunt. Et illi certè in- *Sutoris. Guichard.*
de Briatico. ſigniter meriti, apud ſe tamen humiles, *Hugonis* partes magno ſtudio promo-
de Beauregard. uerant. A meridie Collegis cooptandis vacauerunt, electi vna voce atque *Collegæ.*
animo *RR. PP. Petrus de Briatico* Italus, *Ioannes de Belliregardo* Gallus, *Ioannes de*
de Pharias. *Pharias* Hiſpanus, nos commodius vt occurrerit ſua illis elogia rependemus. Nec mora *Mathurinus* ille *Aubertus* vir ſtrenuus in Zeloſum ſublectus eſt. Venerant ad Patres litteræ à *R. D. Viceprotectore* quæ in conſeſſu illo cum omni *Procurator Gen. XVI.*
du Bellay. reuerentia perlectæ ſunt. Is autem erat *Illuſt. & R. D. Ioannes Bellaius* ex Epiſcopo *Baionenſi*, primùm, tum *Pariſienſi* atque *Burdegalenſi*, *Cœnomanenſi* & *Lemouicenſi* Adminiſtratore, Cardinalis à *Paulo* III. Pont. creatus ab an. 1535. XII. Calend. Iunij, ſub tit. *S. Cæciliæ*, poſt *S. Adriani*, deinde *S. Chryſogoni*, atque mox Epiſcopus Card. *Albanus*, tùm *Portuenſis*, ac demùm *Oſtienſis* & ſacri Collegij Decanus, nobis per abſentiam *Georgij* Cardinalis *Arminiaci*, in Protectorem datus à *Iulio* III. Pont. ſtatim à ſua electione ac diſceſſu *Arminiaci*. Ille igitur talis ac tantus vir, qui dignitates meritis anteibat, cum nonnullos Prouinciales apud Pontificem egiſſe comperiſſet, vt à quibuſdam Regulæ capitibus Ordo ſolueretur, re cum Pontifice communicatâ, per litteras illas aduerſus eos expoſtulatus, vt acriter in eos animaduerteretur, pro ſuo zelo & memoranda in Regularis obſeruantiæ conſeruationem æmulatione, conſtituit. Et reuerâ ſic decet Protectores & qui in ſuam fidem atque clientelam Religioſos viros ſuſceperunt, in eos animari qui ſtudent ſe legibus atque inſtitutis maiorum abſolui, eaq; relaxari. Iiſdem autem litteris, quod olim *Laurentius Puccius* fecerat, ne qui deinceps, poſtquàm Superiorum officio functi eſſent, in ſucceſſorum Collegas eligerentur, mandabat & autoritate Apoſtolica decernebat. Incidit & tum primùm controuerſia de Conuentu *Romano Sanctiſſimæ Trinitatis* nonniſi per *Gallos* adminiſtrando ex voluntate B. P. N. Franciſci, neſcio enim quo caſu factum vt Italus in præſens ei adminiſtrationi præfectus eſſet, qua de re Gallis expoſtulantibus, Correctorem quidem loco mouere Patres noluerunt, ſed eam controuerſiã Sedis Apoſtolicę iudicio permiſerunt, nihilominus autem ſtudendum eſſe decreuerunt vt interpoſita autoritate Apoſtolica voluntas B P.N. firma & illibata in futurum perſiſteret. Docuerat porrò experientia res Prouinciæ *Apuliæ* non fuiſſe ſubleuatas, vt ſpes erat, ex vnione nuper facta cum *Neapolitanâ* Prouincia, imò vero in deterius vergere videbantur penuriâ in dies augeſcente, confiſi ergo Patres de induſtria quorundam è noſtris aliorumque pietate, quo per gnauos illos atque ſoleres viros in meliorem ſtatum reuocari poſſet, vt à *Neapolitana* rurſus diuelleretur ac per ſe ſtaret decreuerunt, nec vanũ fuit conſilium, illius Prouinciæ rebus non multò poſthac in meliorem ſtatum conſtitutis. Priuatis denique quibuſdam rebus ex æquo & bono compoſitis & indicto *Forum-Iuly* proximo Capitulo *Genuâ* diſceſſum eſt.

3. Hoc eodem anno primum viſam in Conuentu noſtro *Cordubenſi* mirabilem quandam proceſſionem ac ſupplicationem hominum albis indutorum qui Eccleſiam obirent, ac Sacerdote, vt videbatur, ſacris veſtibus ornato & thuribulum tenente, ipſoque, thus ad altare maius incendente, mirabiliter circumſiſterent, annotat Montoia. Prodibat è puteo qui eſt in Eccleſia ſanctus ille beatuſque chorus, quem primus vidit *R. P. Andræas à ſancta Marta* vir ſanctus, & qui à media nocte ad auroram ſolebat in Eccleſia precibus inſiſtere, atque *Nor. de Conuentu Cordubæ.*
de los Reyes. ex hoc ſæpius *R. P. Antonius à Regibus* vir ſanctitatis eximiæ eo ſpectaculo mi-

X

1553. rificè fuit exhilaratus, intelligebant enim viri ſancti religionem loci per hæc 1554.
indicari & reuerá non parùm apud omnes ad reuerentiam loco ipſi conciliandam profuerunt, fidemque confirmarunt de ſanctis martyribus qui *Corduba* glorioſo fine quieuerunt & eo loco depoſiti credebantur, quod in anteceſſum meminimus. De litteris *Iuly* III. hoc anno datis in fauorem Gallorum noſtrorum ad ann. 1606. meminimus, & eas in Regeſto Pontificio repræſentabimus.

1554. *An.* M. D. LIV.

Priuileg. fori à Rege conceſſ.

1. HEnricus II. Rex noſter, verè pius, verè auguſtus, hoc anno ineunte noſtros fori priuilegio donauit & gaudere voluit litteris ſpecialis gratiæ, tuitionis ac protectionis, quas vocant *de garde gardienne*, Lutetiæ Pariſiorum datis Ianuarij menſis die xxvi. Ex hoc enim, quòd Reges in ſingularem illam ſpecialemque fidem ac clientelam Ordines aut priuatos ſuſcipiunt, minorum Iudicum poteſtate illos abſoluunt, eorumque perſonas res iuraque omnia Palatinis recuperatoribus aut Supplicum libellorum præfectis ſeruant, quod Fori Priuilegium dicunt, cauſarum enim omnium quæ ad illos ſpectant cognitio maioribus illis tribunalibus reſeruatur, ad quæ litigatores vndecunque venire compelluntur. *Henrici* Regis litteras noſtris conceſſas Palatini ſupplicum libellorum magiſtri die vii. Martij recognouerunt & Actis mandauerunt, cum priùs die Februarij xxi. apud Conſiſtorianos Requiſitorum Magiſtros recitatæ fuiſſent & in Commentarios relatæ. Annum quidem 1553. præferunt, ſed vt ſæpè anteà monui pro more gentis annum à Paſchate ad Paſcha computantis.

Conuentus Salmanticen.

2. Caſtellani noſtri meliorum litterarum ſtudio incenſi, cùm diu apud ſe conſilia de domicilio *Salmantica* inſtituendo agitaſſent, hoc demùm anno, col- *Salamanca.*
lectis ab vniuerſa Prouincia pecunijs, agrum, ad portam *Zamorenſem* ſeu *Sen-* *de Zamora.*
ticenſem quæ Septentrionem reſpicit, comparauerunt, vbi Ciuico Magiſtratu
permittente ac *Magiſtro Gallo* Salmantino Canonico & *Orioleſi* poſtea Epiſco- *Gallo.*
po, qui vacante ſede per tranſlationem *R. D. Petri à Caſtro* Epiſcopi in ſedem
Conchenſem eam Eccleſiam adminiſtrabat, comprobante, ſtabilem deinceps
ſedem à die xxix. Iunij fixerunt, *R. P. Ioanne Italiano* Caſtellæ Prouinciale *Italiano.*
præeunte ac pro viribus rem promouente, quam toti Prouinciæ honorificam
& vtilem fore non immeritò credebat. Et quidem *Ægidius Gondiſaluus Abulenſis* in Hiſtoria Salmantina lib. iii. c. 24. nonniſi ad ann. 1556. noſtri Conuentus originem refert, adeoque inſtitutum notat, ſede vt diximus vacante, ſed vt ſequimur Montoiam qui annis duobus anticipat ex certiori computatione,
ita & ſedente *D. Petro à Caſtro* id factum dicamus neceſſe eſt, quod fortè po- *de Caſtro.*
ſteâ dictus M. *Gallus* Eccleſiæ nomine approbauit. Opus poſtea beneficentiſſimè iuuit *R. D. Franciſcus Manricus à Lara* Epiſcopus Salmantinus vir humani- *Manrique*
tatis eximiæ, & in noſtros liberalis ac beneuolus, de cuius ſtirpe Alonſus Lo- *de Lara.*
pez de Haro l. 4. Nobil. c. 17. Non fuit autem ad eam ſedem ſubleuatus niſi an. 1556. poſtquam ille *D. Petrus à Caſtro* in *Conchenſem* promotus eſt, & pau-
corum dierum interſtitio *R. D. Petrus de Acuña* qui alteri Petro ſuffectus fuerat, *de Acuña.*
vitam cum morte commutauit dum iter *Salmanticam* haberet. Lentè ſatis opus ab initio procedebat prementibus rei domeſticæ anguſtijs, quare, de communi totius Prouinciæ ſententia, quæ colligi poſſent ab ijs qui Ordinem profiterentur, huic operi adiudicata ſunt. Vnde progreſſu temporis ædificium amplum ſatis & firmum conſtitutum eſt; atque Cœnobium in Academiæ, quæ illic eſt, florentiſſimæ ſocietatem & conſortium acceptum; & in eius iura priuilegiaque omnia tranſcriptum cœpit ad magnam celebritatem efferri. Titulus
ei eſt *S. P. N. Franciſci*, maius ſacellum *Illuſt. D. Didacus Brochero* ab ipſa *Salman-* *Brochero,*
tica oriundus Eques Melitenſis & apud S. Sepulchrum *Octoduri* Iuſtitiæ præ- *de Toro.*
fectus, Rerum Bellicarum Concilio aſcriptus, Magni Prioris locum-tenens, Italicæ Claſſis Thalaſſiarcha, Orator Melitenſium apud Regem Catholicum magnificè

1554. dotauit, eaq; de cauſa in Fundatorē acceptus in Capitulo *Romano* VI. an. 1617. & *D. Catharina Brachero* in Barchiton. III. an. 1629. Sartores qui ſunt numero 110. ſuum apud noſtros Sodalitium (quod notat Gondiſaluus ab Abula) in- 1555. 1617. 1629
Salamanca. ſtituerunt. Eſt autem *Salmantica*, quæ Polizno *Salmatis*, *Elmantica* ſeu *Helmantica* Polybio & Liuio (cum *Salmaticenſes* propriè *Vicanos* dici ſcribat Aggenus Vrbicus) non veteris modò nominis ſed præcellentis ætate noſtra dignitatis Vrbs & Academia, in finibus *Vettonum* & veteris Caſtellæ regno, ad
Tormes. Toro. fluuium *Tormem* quem pons iungit, *Tauri* nomine, à Romanis olim excitatus, poſita, Epiſcopali dignitate clara quæ Compoſtellano metropolitæ ſubiacet, ſed ſcholis ſuis longè omnium clariſſima, quas fama illuſtriùs commendauit quàm oratio doctorum virorum, vt *Alphonſi Garciæ Mattamori* & *Iacobi Middendorpij* qui ſcriptis ſuis Academias celebrarunt, ille patrias, hic Chriſtianas. Originem tamen nobiliſſimæ Academiæ non poſſum quin Ioannis Marianæ verbis lib. XIII. de Rebus Hiſpaniæ, breuiter commemorem. Exequitur ille geſta ann. 1239. *Quo tempore* (ait) *Ferdinandus Rex Burgis quo ſe Toleto contulerat, animo ad pacis artes compoſito Palentinam ſcholam ab Alphonſo auo conſtitutam, Salmanticam tranſtulit, loci commoditate inuitatus. Erat enim Muſarum otijs idonea ciuitas, præterlabentique Torme amne ſalubris pariter & amœnus ſeceſſus; omnino eo beneficio cupiebat Legionenſium ampliùs conciliare voluntates. Alphonſus quidem Legionenſis Rex ſuperioribus annis ne ſubditis neceſſe foret eruditionis cauſa in Caſtellam abire, nouæ ſcholæ fundamenta Salmanticæ poſuerat exigua & inchoata: Ferdinandi nunc filij, & deinde Alphonſi nepotis, pro eo ſtudio quo litteras complectebatur, cura & liberalitate vſque eo aucta, nullibi vt maiora virtuti præmia, neque artium profeſſoribus ſtipendia vberiora propoſita ſint.* Sed hæc ſpecialius & ex inſtituto Gondiſaluus ille proſequitur.

An. M. D. LV. 1555.

Guichard. I. POſtquàm noſter ille *Guichardus*, *Lugduni* concionum famâ inclaruiſſet & omnibus populoſæ ciuitatis ordinibus ad ſalutem profuiſſet, longiùs ad *Aquenſes* in Prouinciā progreſſus eſt, qui iam olim eius tanto deſiderio tenebantur, vt impar videri poſſet expectationi ſuſtinendæ quam conceperant, niſi votis omnibus maior, etiam ſeipſum ſuperare potuiſſet. Certè per omnia euentus conſtitit & votis populi, & Guichardi animo. Ita enim doctrinam & eloquentiam ſuam explicuit, vt non tantùm videretur anteceſſorum conatus exceſſiſſe, ſed ſpem quoque ac fidem poſterorum anteuertiſſe. Cùm igitur Clerum, Senatum, populumque ſupra quàm dici poteſt demeruiſſet, qui precator acceſſerat vt ſibi facultas eſſet familiæ ſuorum illuc deducendæ, preces ipſe accepit ab omnibus illis ordinibus, qui communicato inter ſe conſilio vetus quoddam Oratorium *ſanctæ Mariæ de Laſſu* (Iſnardus Acta Capituli Fori-Iulienſis an. 1556. ſecutus. *de Sede* dicit, præter fidem ſcriptorum etiam externorum, nominatim verò Franciſci Belforeſtij) quod extra portam Auguſtinianam, loco amœno, ſpatioſo & commodo ſitum erat, non longè à viâ quæ *Maſſiliam* ducit, Meridiem versùs, in perpetuum noſtrorum domicilium *Guichardo* tradiderunt. Ne ſuo autem deſiderio aliquâ ex parte fruſtrarentur, litteras dederunt ad Patres in proximo *Forum-Iulij* congregandos, qui *exploratis eorum* (vt habent Acta) *deſiderijs & deuotionis feruoribus* in cenſum Conuentuum Ordinis iam tum retulerunt, vt omninò non poſſim illis aſſentiri, qui primam huius Cœnobij originem in an. 1557. protrahunt. Seceſſu autem illo delectatus *Guichardus*, & populi gratia inuitatus eum ſuprà cæteros excoluit, vt eo etiam in loco viuendi finem fecerit, quod progreſſu temporis dicendum habebimus. Interim verò, quantùm in ſe fuit, & *Aquenſium* beneuolentiā in præſens vſus, Cœnobium extrui, ad veterem illam Eccleſiam, prouidit. Opus haud omnino ſplendidum, ſed commodum, & ad religioſam ſimplicitatem compoſitum, ac triginta incolarum habitationi paratum, ad formam & modum Eccleſiæ, quæ anguſta quidem & minimè ſpatioſa, ſed Chriſtianam anti- Conuentus Aquarum Sextiarum.

1555. quam pietatem conſpectu ipſo præ ſe fert & indicat, ſacris pignoribus tum maximè coſtâ *B. P. N. Franciſci* repoſitâ in argenteo Lipſanodochio gaudet: inſuper verò & Imagine B. Virginis Mariæ antiquâ valdè, ſed mirum in modum ſpecioſâ, quæ miraculorum causâ multo concurſu frequentatur. Agitur illi dies feſtus ad II. Iulij quod nuper apud Noſtradamum in Hiſtoria Prouinciæ obſeruabã. Prima certè *Aquenſium* charitas & liberalitas in noſtros perſeuerat, qui ad hunc diem erogatâ ſtipe, non contemnendo numero, illic agunt & ſuſtentantur. Cum autem *Guichardus* illuc venit *Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus D. Laurentius Strozzius* Florentinus, anno ab hinc ſecundo in Cardinalem à 1555.
1557. *Paulo* IV. Pont. cooptatus, *Aquenſem* Eccleſiam obtinebat, eodem tempore *Biterrenſem* etiam atque *Albienſem* adminiſtrans, qui populum ſuum ab operario tam ſtrenuo excoli & ad pietatem informari gauiſus & gratulatus eſt. Obijt
1571. Auenione an. 1571. quem in alterum *Guichardus* ſubſecutus eſt. Non ignota porrò eſt Vrbs ipſa *Aquenſis* in *Prouinciâ*, quæ ab antiquo Archiepiſcopali dignitate fulget, Conuentuque Iuridico ab initio huius ſæculi decimi-quinti donata eſt, haud procul *Maſſiliâ* diſtat leucis quinque in Boream, ab *Arelate* duodecim, nec plus vnâ ab *Auenione* in Orientem, alluitur *Arca* fluuio qui & *Iris* & *Arc.*
apud Ptolomæum (vt obſeruat Antonius Fabricius) *Cœnus* dicitur. Apud Latinos nomen vrbi *Aqua Sextia*, quod à *Sextio Caluino Salorum* domitore accepit, & apud Romanos retinuit, à quibus & *Colonia Iulia Augusta*, vt ex lapidibus & numis colligitur, indigetata eſt. Iconem Vrbis exhibet Belforeſtius tom. I. Coſmographiæ cum indiculo locorum attinentium. *Aix.*

Conuentus populationis Caçallæ. 2. Andaluzij noſtri, & ipſi nouæ domus acceſſione locupletati ſunt, inſigni beneficio *Nobiliſſ. D. Ioannis Tellez Giron Vrania* Comitis qui antehac noſtros *Orſonam* & *Arahalem* induxerat. Fuit enim adeò magnificus & in noſtros beneuolus Excellentiſſ. Comes vt nullo non loco qui ſua in poteſtate eſſet noſtris domicilium conſtituere velle videretur. Et huius quidem noſtri, tum cæterorum ex eadem familia, laudes ſingulari libro celebrat Hieronymus Gudiel. Editus liber Compluti ann. 1677. Cùm igitur in oppido ſuæ ditionis quod *la Puebla de Caçalla* vulgo audit, duabus ab *Orſona* leucis in Occaſum & in medio ferè tractu *Hiſpalenſi* Cœnobium à fundamentis exſtruxiſſet omni neceſſaria ſuppellectile inſtructum, omneſque cui potiſſimum Ordini addiceretur (nondum enim de illius voluntate conſtabat) intenderent, ad ſe *Orſonam* vocauit *R. P. Alphonſum ab Aquila* ſeniorem quartò iam Prouincialem, alioſque Patres, quibus ſignificauit, Cœnobium illud B. P. N. Franciſco, quem præcipuo cultu venerabatur, animo ſuo atque voluntate addictum & ſacrum eſſe, nec diutius differendum, quando iam omnia prout decebat comparata eſſent, vt in poſſeſſionem venirent; & illicò itinere illuc, cum Patribus illis liberiſque ſuis *D. Petro Giron* primo Duce Orſonenſi, *Magdalena* filia quæ Duci *Aberano* poſteà nupſit, inſtituto, cum effectu quod dici ſolet, domum affabrè factam & omni ex parte abſolutam Patribus illis in perpetuum poſſidendam tradidit; eoque ipſo die, qui in peruigilium Purificationis B. Mariæ incidebat, Veſperas quas vocamus decantari atque omnes deinceps horas recitari procurauit, quod & factum eſt. In craſtinum ſolemnis de more ſupplicatio & proceſſio habita eſt, cui Comes cum liberis interfuit, ac demùm diuinis officijs peractis voluit ipſe fratribus in menſa miniſtrare. *Magdalena* verò filia crucem argenteam in pignus & monimentum ſui erga noſtros animi liberaliter obtulit. Hinc verò nomen Cœnobio factum à *Purificatione B. Virginis*. Agunt illic viginti è noſtris qui eo ſeceſſu ad pietatis exercitia vtuntur. Loco certè, vt hoc obiter interſeram, nomen Arabicum eſſe Sebaſtianus Couarruuiæ annotauit, idemque eſſe Arabibus *Caçalla* quod Latinis *Caſtrum* ſiue *Caſtellum*, *Caçalla.*
Ortelio erit *Augusta Gemella* ſeu *Tucci*, ſi delineatio quam dedit veteris *Hiſpaniæ* ſibi conſtat & exactè perpendatur. Enimuero cùm Excellentiſſimi Principis & Fundatoris noſtri tam frequens memoria recurrat non poſſum prætermittere quæ in eius laudem apud *Matamorum* lego epiſtolâ nuncupatoriâ libelli de Academijs & doctis viris Hiſpaniæ. Poſtquam enim bonarum litterarum vindicem

Tellez Giron. Vrenna. Offuna. El Arahal. *Puebla de Caçalla. Offuna.*

1555. vindicem & patronum ſe in eo inueniſſe gloriatus eſt, & ab humanitate, facundiâ, doctrinâ laudauit, de congreſſu ſuo cum viro Principe ſubinfert: *Mirabar quidem incidiſſe me in Principem Philoſophum & Rhetorem, qualem Hiſpaniæ gymnaſia multis ab hinc annis neminem ex iſto loco & ordine tulerunt, vbi verò dimiſſus tuo conſpectu & colloquio ſum, Academiam omnem perluſtraui* (loquitur de *Oſſunenſi* vbi *Gironum* noſtrum conuenerat) *Xenodochium præterea, & ſe erigentia in cælum celeberrimi fani epiſtylia, quatuor poſtremo Monaſteria inuiſi, in qua ampliſſimas Geryonis opes (cuius te ſanguine, longiſſimè repetito ſtemmate, procreatum ferunt) pietate ſimul & amore litterarum inflammatus effudiſti.* Pergit eam *Gironi* noſtri, in res ſacras & bonas litteras profuſionem exemplo maiorum laudare, quam in ſententiam paucis interiectis ad Gironum redit: *Tantam hanc religionem tam inuſitatam inauditamque pietatem, Tu ex tot Principibus vnus, conſopitam iam & penè mortuam his temporibus ſuſcitaſti, non modo templis Oſſunæ magnificentiſſimè ædificatis, ſed nouâ quoque conſtructâ Academiâ ad quam ex tota Bætica & vtraque Hiſpania innumerabiles gentes & nationes, tanquam ad mercaturam bonarum artium, certatim conuenirent.* &c. Hæc & plura Matamorus non per aſſentationem dixiſſe poteſt videri, cum quæ in noſtros contulit fidem & Matamori orationem ſupergrediantur. 1555.

3. Eodem menſe *R. P. Ioannes Malraſius* poſt annos duos quàm Generalis munere perfunctus fuerat, apud Nigeonenſes noſtros obijt meritorum quam dierum plenior, necdum enim xx. ſanctæ profeſſionis annum exegerat. Hac interim laude cumulatus, quòd ciuilis qua pollebat prudentia nihil ei ad vitæ religioſæ ſimplicitatem, obfuiſſet. Sed nos eius laudes iam antè, quantum aſſequi fas fuit, per rerum noſtrarum obſcuritatem, libauimus. Obit. P. Ioan Malraſij.

4. *Calabris* noſtris etiam ad hunc annum feliciter ſucceſſit conſilium alumni ſui *R. P. Matthæi Chirici* celebris Theologi & magno nomine diffamati. Oriundus ille *Borrello*, quod oppidum eſt Brutiorum ad *Angitulam*, ſeu *Metaurum* alterũ, (ſunt enim eius nominis duo fluuij) in excelſo colle poſitum, ſed propter *Madamæ* fluuij qui in propinquo, & paludum circumſtantium, vapores, aëris parùm ſalubris, agri tamen frumenti, vini & leguminum feracis, aquarum verò piſculentarum, *Angitula* enim anguillis, paludes teſtudinibus abundant. Diœceſis eſt *Miletenſis* & in temporali ditione Ducum *Montis-Leonis*, mille paſſibus à freto Siculo. Eum autem locum *B. P. N. Franciſcus* cùm *Siciliam* peteret in tranſitu præſentiâ ſuâ & multiplicati panis miraculo beauerat. Quæ cauſæ *Chirico* fuerunt vt à popularibus ſuis Cœnobium noſtris expeteret, quod illi non inuiti conceſſerunt. Egit verò *Chiricus* ſuâ induſtriâ, vt ipſorum ciuium & accolarum beneficio & opus ſtatueretur & ſenſim procederet. Ædes *B. P. N. Franciſco* ſacra eſt in memoriam ſui illac tranſitus & in monimentum cultus ac deuotionis *Burrellenſium* in eundem B. P. cui ex animo addicti ſunt. Cœnobij poſſeſſionem die Iulij menſis xxvIII. *Chirico* præeunte & auſpicante adierunt. Conuentus Burelli. *Chirico. Borello. Angitula. Madama.*

5. Incidit in alterum menſem obitus *B. M. F. Patientiæ à Bononiâ* Oblati, pœnitentiæ zelo, vitæ ſanctimoniâ, curationum gratia clariſſimi. Ex quo ingreſſus fuerat Ordinem, aſſiduis penè flagellationibus, quotidianis & nuſquam interruptis vigilijs, ſeipſum macerauerat, nihil interim de opere manuum ad quod ex Regula tenebatur aut ad quod charitate inuitabatur remittens, imò alacriter ſuſcipiens atque præueniens quæ videbantur eſſe operoſiora. *Bononiæ* profeſſus fuerat, ſed in *Siciliam* per obedientiam miſſus *Agrigentum* frequentiùs incoluit, vbi in ſpecu profunda & altè defoſſa pœnitentiæ exercitationibus vacauit, proſtrato nuda humo vſus, ab ea ſpecu per noctem non diſcedens, in qua & extremum ſpiritum egit. A morte nihil in eius ſupellectile præter flagellum quo ſe verberabat inuentum eſt. Noluit autem rerum moderator Deus ſerui ſui ſanctitatem latere, occurrit igitur funeri tanta populorum turba, neſcitur quo claſſico excita, vt niſi poſt tertium diem in ſepulchrum inferri potuerit. Vota populorum fruſtrata non ſunt, Deo per ſerui ſui merita multorum morbis & ægritudinibus opitulante. Habetur Ob. F. Patientiæ à Bononiâ.

1555. *Agrigenti* clarus, obijt autem die xxxi. menſis Auguſti. Olim eius memoriam 1556.
aſcripto tumulo celebraueramus affecti ad memoriam hominis innocenter
pœnitentis, ſed è ſcrinio fruſtrâ nunc requirimus. Octauius Caietanus inter Si-
culos ſanctitate inſignes enumerat.
Cõfirmatio 6. A die xxiii. menſis Martij *Iulius* III. Pont. deceſſerat, eidemque
Priuilegior. *Marcellus Ceruinus* ex Presbytero Cardin. *S. Crucis in Ieruſalem* ſubrogatus ad *Ceruini.*
Apoſtol. diem ix. Aprilis, ſub nomine *Marcelli* II. qui Pontificatum vltrâ menſem ip-
ſum non prorogauit, ſuffectus autem *Marcello* poſt tertium & vigeſimum diem
Ioannes Petrus Carafa Neapolitanus, ex Cardinale *Oſtienſi* & ſacri Senatus De- *Carafa*
cano, ad totius Eccleſiæ regimen vocatus, accepto *Pauli* IV. nomine, qui qui-
dem ipſo primo Pontificatus anno & die menſis Septemb. xx. Priuilegia om-
nia nobis per Deceſſores & alios conceſſa, in eadem verba & ſub eodem teno-
re, atque *Iulius* III. tertio antè anno fecerat, probauit & confirmauit. Litte-
ræ igitur Pont. incip. *Cùm à nobis petitur.*

1556.

An. M. D. LVI.

Capitulum Gen. xvii. 1. HVgo de Calce Generalis magna charitate prudentiaque Ordinem ad- *de la Chaux*
miniſtrauerat, cùm Succeſſor deligendus fuit qui paria faceret. Di-
gnus certe *Hugo* qui nunquam officio excederet, ſed infallibilis Regulæ de-
finitio hanc neceſſitatem imponebat. Maturauit ille *Forum-Iuly* ſe conferre, *Freiuls.*
quò Prouinciales Hiſpani præpediente infirmitate non venerunt, idoneos ta-
men qui vicem ſuam implerent ſubſtituerunt, Siculi nulli præſto fuerunt, da-
tum id periculo quo *Draguthes Rais* infeſtum tenebat mare, ac penè perſua-
ſum fuit eos in manus immanis piratæ incidiſſe. Hæc & ſimilia, ineunte ad
diem Maij xi. congregatione, agitata ſunt, cùm in craſtinum in Scribam ſeu
Actuarium electus eſt *R. P. Ioannes de Belliregardo* Collega generalis, qui Com- *de Beau-*
miſſorum litteras legit & recognouit. Ad diem vſque Dominicæ Aſcenſionis *regard.*
priuata quædam negotia placuit expedire, *Aquenſis* & *Lugdunenſis* Conuentus
in album reliquorum conſcripti ſunt; Negatus *Vigil* Caſtellanis qui vnum ali-
quem ſibi dari depoſcebant; Beatas Toletanas quæ in numerum ſororum ag-
gregari petebant, accipere Patres noluerunt. Sic menſis in diem xiv. excur-
rit, quo veniebat ineunda electio; ea verò collatis primùm ſuffragiis non fefel-
Gen. xviii. lit, *R.* enim *P. Hieronymus Arnonus, Calaber*, votorum prærogatiuam tulit, quam *Arnoni.*
parum abfuit quin *R. P. Simon Guichardus* promereretur inuitus licet atque re- *Guichard.*
pugnans. *Arnonus* vir erat magnarum virtutum, multis dignitatibus in Ordine
perfunctus, rerum peritiâ inſignis & in omni litteratura cùm primis verſatus,
vix tamen adduci potuit vt onus acciperet, de genibus & cum lachrymis ſup-
plex obteſtans vt abdicandæ eiurandæque dignitatis copia fieret, ſed omnibus
aduerſus eum reclamantibus aſſenſit, & habitis de more gratiarum actionibus
Collegæ. ad obedientiam ſalutatus eſt. Collegæ illo ipſo die ſublecti ſunt, & in Italum
quidem *R. P. Stephanus Veſpulus à Maſſa*; in Gallum verò *R. P. Nicolaus du Cloud* *Veſpuli de Maſſa.*
iam à nobis laudatus, in Hiſpanum denique *R. P. Petrus à Melgar* quem ha- *du Cloud.*
Procurator Gen xvii. bemus ampliùs poſthac commemorandum. *Mathurino Auberth* Zeloſi officium *de Melgar.*
iteratò conſtitit, vt qui rerum agendarum ſolertia, diligentia & fide in paucis *Aubert.*
excelleret. Vterque autem Collega Italus & Gallus duos poſt annos Viſita-
tionem Galliarum obierunt, *R. P. Antonio Cermoſco* apud Abbauillenſes pro- *Cermoiſe.*
feſſo Generalis vicem & perſonam ſuſtinente. His ad eum quem diximus
modum compoſitis, & verbo in alterum diem facto de priuatis quibuſdam re-
bus & de Capitulo ad tres annos *Valentiam* indicendo (vt factum eſt) maturè
in ſua quiſque ſe recepit, ob ingruentia bella, quibus quinquennales induciæ
inter Gallos & Hiſpanos, priuſquàm ferè coaluiſſent, ſoluebantur. In ea
congregatione *Guichardus* noſter eloquentiam ſuam habita oratione publica
cum admiratione explicuit, vt etiam Acta in memoriam illa, tanquàm celebri,
actione, conſignata ſint. *Tellez Giron.*
2. *Nobiliſſ.* ille *D. Ioannes Tellez Giron* eius nominis II. *Vrania* Comes IV. nul-
lum

1556. *Oſſuna. Puebla de Caçalla. Archidona. Xenil. Egua. Granada.* — 1556. Conuentus Archidonę.

lum poterat liberalitati ſuæ finem facere, qui ergo nuper noſtros deduxerat in dynaſtiam, *Orſona* proximam, nomine *Puebla de Caçalla*, in alterum menſem, & die ipſo Pentecoſtes, menſis Maij vigeſimo quarto, *Archidonam* eos introducit, oppidum ditionis ſuæ, longiùs ab *Orſona* in Ortum, circa fines diœceſis *Hiſpalenſis*, quibus *Malacitanam* attingit, infra fluuium *Syngulum*, medio ferè itinere ab *Aſtigi* & *Granatâ*. In eodem autem oppido Moniales noſtræ ante annos quinque inſtitutæ fuerant, quas conueniebat à Profeſſoribus Ordinis regi & informari; hæc optimo Principi cauſa fuit noſtrorum illuc aduocandorum, neque res videri poterat difficilis, erat enim Oratorium *Sanctæ Catharinæ* quod noſtros commodè capere poſſet, illud autem iuris erat Nobiliſſ. D. Comitis, quod in noſtros vltro tranſtulit, quare & quod illic inſtitutum Cœnobium, *S. Catharinæ* nomen retinet. Alonſus Lopezius de Haro hanc fundationem tribuit *de la Cueua.* lectiſſimæ fœminæ *D. Mariæ de la Cueua* viduæ *Ioannis* noſtri, ſed potius eſt vt Montoiæ noſtro credamus. Et certè non potuiſſet Nobiliſſ. mulier marito vidua, domum hanc noſtris conferre antè ann. 1558. quo Comes maritus è viuis 1558. ſublatus eſt ipſo Aſcenſionis die qui in xix Maij menſis incidit. Cæterùm nobiliſſimi viri Elogium Lopezius exequitur Nobiliarij Hiſpanici lib. 5. c. 7. vbi *Gironum* ſtirpem recenſet, atque laudes eorum pro inſtituto celebrat.

Ob. P. Ambroſij à Ieſu.

3. Enimuerò die octauo poſtquàm *Archidonam* noſtri venerunt, *B. M. P. Ambroſius à Ieſu*, à quibuſdam glorioſum finem, quem dicendum habemus, feciſſe ſcribitur: ſed video inter ſcriptores noſtros, neque de anno, neque de die conſtare, quod qui aduertit Donius Triſtanum ſequi maluit quàm Montoiam, ſed tantiſper ſepoſitâ controuerſiâ quid vtrique cenſeant verbo dicam. Triſtanus die feſto Sanctiſſimæ Trinitatis an. 1541 obiiſſe narrat, is autem dies 9 fuit Iunij non 29 Maij, Montoia die ſancto Epiphaniæ hoc anno in meliorem vitam 1541. migraſſe contendit. Liberum erit alterutrum autorem ſequi; ſed quando excidit memoriâ vt ad ann. 1541 de illo diceremus, nobis in præſens non illaudatus abibit. Natus ille *Baileny* in *Andaluzia*, Ordinem noſtrum, *Illiturgi*, die *Bailen. Andaxar.* iv. menſis Februarij, profeſſus eſt in manibus *R. P. Petri de Almodouar* Prouincialis; ab hoc principio futuræ ſanctitudinis ſpecimen præbens ad ſacra diuinaque omnia ſupra modum afficiebatur, Theologicis ſtudiis excultus in Scholaſticâ & Myſticâ tantos profectus fecit, vt in vtraque parem non haberet. Ad myſticam tamen magis inclinauit, quam altè adeò imbibit vt in alios cumulatè transfunderet. Præfectus igitur Nouitiorum educationi, & audiendis confeſſionibus vacans, ad ſummum ſpiritualis quam vocant vitæ faſtigium pleroſque ſubleuauit. Formatus eius ſpiritu *Coſmas* ille *Mugnozius*, cui ſuum elogium *Mugnoz.* tempeſtiuè reddemus, eandem quam magiſter viam tenuit. Soror *Gratia Valentina* tertiũ Ordinem noſtrũ profeſſa & magna ſanctitate præſtans ab eius diſciplinâ prodiit. *B. Ludouicus Bertrandus* prima ſpiritualis vitæ documenta ab *Ambroſio* noſtro hauſit, quem & prophetico ſpiritu Ordinem Prædicatorum ampleċti voluit, cùm ille tamen in noſtrum cuperet cooptari, qui autem vir fuerit *Bertrandus* ipſe poſtquam Apoſtolicæ Sedis iudicium promeruit, quæ illum Cœlitibus annumerauit, ſuperuacuum eſt inquirere. Sed in nullo tantoperè *Ambroſius* noſter excelluit, quàm in verbo Dei prædicando, ibi enim totum ſpiritum ſuum effundebat, tàm præſenti auditorum fructu vt innumerabiles ad emendatioris vitæ ſtudium accenderet atque ad bonam frugem conuerteret, pleroſque etiam ſublimioris vitæ amore ac cupiditate inflammaret; ipſe verò cœleſti quodam igne ac feruore ſuccenderetur, vt ſæpè totus in lachrymas difflueret. Pro verbo, & vita fuit, non innocens modò & inculpata, ſed à cœlo & Deo ſingularibus gratiis extrà communem curſum remunerata; frequentes illi extaſes & raptus, in quibus diuina intimè patiebatur. Mortem, tres antè menſes quàm accideret, publicè denunciauit & quod in votis diu habuerat vt de cathedra ad populum verba faciens occumberet, ita futurum non multò poſt cœlitùs admonitus affirmauit. Rarum quidem mortis genus, ſed non fruſtrà expetitum ab homine verè Apoſtolico, à Deo autem mira benignitate gratiaque conceſſum. Cum igitur *Ambroſius* noſter, apud Moniales

1557. S. Franciſci *Valentiæ*, die S. Epiphaniæ ſeu Trinitatis, concionem habiturus eſſet, Sorori *Gratia* (quam diximus) eum morti ſuæ diem præſtitutum eſſe ex itinere ſignificauit. Et reuerâ cùm pulpitum aſcendiſſet & pro more vehementiùs inferretur ad diuinorum contemplationem, Deoque per ſummum affectum colloqueretur, geminatâ voce de nomine vocatus *Ambroſi Ambroſi*, derepentè conticuit, animo defecit, & in mortem vt videbatur, obriguit, ſtans tamen in pedes, facie in cœlum ſubleuatâ, diductiſque in crucis formam brachiis, eoque omninò corporis habitu, quo viuus perſtitiſſet. Sublatus inde, inter auditorum fremitum & verba, cum alij verè mortuū, alij raptum in extaſim interpretarentur, in proximum cubiculum delatus eſt, vbi ſpiritu tenuiter ducto Extremam ſibi vnctionem dari quantocyùs poſtulauit: dictum factum, & ſpiritu aliquantiſper recepto inter vngentis ſacerdotis manus expirauit. Ad eum nuncium tota ciuitas & omnium Ordinum homines ſedibus ſuis exciti accurrerunt, funus ſolemni pompâ in noſtrā *S. Sebaſtiani* Eccleſiam deductum, & tanto concurſu beati viri exequiæ celebratæ ſunt, vt penè fidem, quæ dici poſſent, excedere videantur. Montoia non temerè per accommodationem hæc in gratiam Ambroſij noſtri verba vſurpat: *Prædicans præceptum Domini conſtitutus eſt in monte ſancto eius*. Hæc verò de beati hominis vita & morte tenuiter libauimus, quæ ex profeſſo alij è noſtris proſecuti ſunt, & ampliùs (vt ſpes eſt) cum tempore proſequentur. Breue interim epitaphium apponemus in noſtræ deuotionis argumentum 1556.

R. P. AMBROSIVS A IESV
EX ORDINE MINIMORVM
A DEO CORAM SVBLATVS ET TRANSLATVS
REDDITO PER VERBVM SPIRITV,
ET TOTVS IN DEVM PLANÈ TRANSFVSVS
DESIVIT POTIVS QVAM DEFECIT.
MOYSEM ET ENOCH QVI MIRARIS
VIATOR,
STA, MEDITARE, ABI.

Conuentus Noaleij. 4. Procurrente in finem anno, Nobilis fœmina *D. Mencia à Salcedo*, *Iſabellæ* Imperatrici à ſacro cubiculo princeps, Cœnobiū in quadā dynaſtiā ſuâ, nō longè à *Granatâ*, quam vulgò *del Noalejo* vocant, noſtris attribuit & fundauit, eâ conditione vt Prioratui Parrochialique Eccleſiæ inſeruirent, quod Pontifex rogatus indulſit. Locum ipſum ſiue pagum & Conuentus noſtri fundandi curam ceſſit *D. Mariæ de Barionueuo* conſorti *Didaci Maldonati* ſacræ ſuppellectilis maiori Præpoſito, cuius poſteri Patronatus iure gaudent. Poſſeſſionem adepti noſtri ad diem VIII. menſis Decembris quo immaculata B. Virginis Conceptio recolitur, *R. P. Franciſco de Baëza* ab vltimis Michaëlitiis Prouinciale. Pagus ille nundinis, quibus nullæ in *Andaluzia* celebriores, frequentatur, & ob loci ſanctitatem multis ſacris pignoribus nobilis & nominati, inſtitutis, nullius eſt diœceſis, ab Abbatia *Alcala regia* tantùm mouens. In chartis *Elato* ſupra *Granatam* conſpicimus, ſed huius loci ne veſtigium quidem apparet, niſi nomen cum altero illo confuſum eſt. *de Salcedo.* *El Noalejo.* *de Barionueuo.* *Maldonado.* *de Baeza.* *Alcala la Real.*

An. M. D. LVII.

1557. Conuentus Vbedæ. 1. HVnc annum ſola Hiſpanorum noſtrorum ſedulitas inſignem fecit, qui quaſi *Andaluziam* decurrerent, vbique locorum veſtigia ſua ſtatuebant. Suprâ *Biatiam* in Orientem, *Vbeda* eſt municipium frequens & clarum, à quo alterum oppidum eſt ad *Bætim* verſus Meridiem dictum *Punta de Vbeda*, ipſam autem *Vbedam* ſunt qui velint *Idubedam*, alij *Betulonem*, nonnulli *Vllam* & *Vticam*, & quid non? ab antiquis nuncupatam, qua de re relegendus Ortelius. In illud oppidum *Baeza.* *Vbeda.*

1557. oppidum *R. P. Franciſcus de Baeza* Prouincialis ſuorum familiam deduxit, cuius 1558.
autem beneficio Hiſpani non tradunt, ſed accepti Conuentus poſſeſſionem ad diem 11. menſis Februarij annotant, ſunt tamen qui in xxx. menſis Iulij reiiciunt. Maius ſacellum ſuo ære conſtituit atque dotauit *Nobilis & Generoſus Eques D. Rodericus Manricus Venabidus* frater Comitis *S. Stephani*, *Philippo II.* Regi à cubiculo, qui virtutem ſuam ſingulari certamine aduerſus Equitem aduenam magna cum nominis ſui gloria probauit, ab eoque arma tulit, quam victoriam Deo acceptam ferens arma de tholo templi noſtri ſuſpendit.

Manrique de Venabides. de Santiſteuan.

2. Quidni & obitum *R. P. Ioannis Mercatoris* rebus per hunc annum inſignibus adiiciam? Is poſt annos nouemdecim in ſancta profeſſione actos apud *Nigeonenſes* noſtros morum integritate, ſolitudinis ſtudio & ſacrarum litterarum cultu & amore illuſtris ad vitam vt ſperamus meliorem tranſiuit. Certè illius eſſe *Commentaria in epiſtolas D. Pauli*, quæ aliquando *Nigeoni* vidimus & relegimus, atque *R. P. Petro Heberto* communicaueramus, qui ea quidem luculenta & copioſa miratus, doluit tempeſtiuè in lucem producta non fuiſſe, vt quæ gratiam aliquando inueniſſent quam poſt tot lucubrationes mereri non poterant, arbitramur.

le Mercier. — Ob. P. Ioãnis Mercatoris.

An. M. D. LVIII.

1. IDem huius atque ſuperioris anni euentus, nec aliud è commentariis noſtris haurire potuimus, quàm vnius cuiuſdam Conuentus apud *Andaluziam* inſtitutionem, & illam quidem non planè nobis perſpectam & loco ſatis obſcuro ac nobis penè ignoto, vt iamiam dicemus. Hiſpani enim qui de illa ſcripſerunt hoc tantum commemorant, in oppido, cui nomen *Azalcaçar*, diœceſis *Hiſpalenſis*, agente *R. P. Franciſco de Baeza*, ſub die xxv. menſis Martij, qui celebritatem B. Virginis Annunciatæ refert, Cœnobium noſtris fuiſſe inſtitutum, noménque illi factum *S. Mariæ à Victoria*. Maius verò ſacellum aliquot à fundatione annis curauiſſe attributo cenſu annuo *Nobil. D. Ferdinandum à Methymna* Curſorum apud *Hiſpalenſes* magiſtrum, deuotionis causâ, qua *B. P. N. Franciſcum* proſequebatur. Et illi quidem haud amplius. *Azalcaçar* autem in tractu *Hiſpalenſi* ad Orientem ipſius *Hiſpalis*, in ora dextra fluuij *Guadiamar* à popularibus dicti (quem *Anthemum* eſſe coniicio) apud Ortelium & Mercatorem inuenitur, paululùm tamen inflexo nomine, pro *Azalcaçar* enim *Anzalcaçar* legunt, nec obſcura nominis origo & ex parte ſignificatio, *Alcaçar*, namque Regiam, Caſtrum & Arcem ſignificat.

1558. Conuentus Azalcaçarij. — *de Medina. Azalcaçar. Guadiamar.*

2. Non defuit & ſuum huic anno funus multis nominibus commendandum. *R.* enim *P. Franciſcus à S. Vedaſto* antè annos octo *Franciæ* Prouincialis, vir imprimis pius, & honoris diuini zelo ſupra modum (ſi modus eſſe aliquis poteſt) in his quæ ad Deũ ſpectant) exæſtuans, poſt annos xxxvii in eo vitæ inſtituto exactos quo ſe ad omnem ſanctitatem comparauerat, lætus & hilaris, ac Ieſum ſpirans, cuius nomen pectori inſculptum gerebat, ad meliorem & permanentem vitam emigrauit. Sed quæ putas cauſa fuit ſanctiſſimi nominis pectori adſculpendi? Crediderim ſanctum hominem veritum fuiſſe ne per hæreticos interciperetur, qui non ſinerent fidem ore profiteri quam animo tenebat, ideoq; voluiſſe hoc monumentum extare quo poſſet agnoſci. Obiit autem die xi. Iunij Nigeoni, eodem ſcilicet loco quo fuerat profeſſus die 11. Aprilis an. 1521. Elogium habet in Tabulis Pariſinis an. 1620.

de S. Vaaſt. — Ob. P. Franciſci à S. Vedaſto.

An. M. D. LIX.

1. ET huius anni initium Andaluzij noſtri nouæ domus incunabulis conſecrarunt Anxium me habet loci nomen, cum alij *Loram*, alij *Loxam* legant. Et *Lora* quidem ſuprà Hiſpalim viſitur vltrà *Bætim* in Auſtrum, *Loxa* eſt ad *Syngulim* fluuium ſuprà *Archidonam*, inter *Aſtygim* & *Granatam*. Rurſus autem *Lora* antiquum nomen *Axalitum*, *Flauium Axalitanum* & *Obuculam* plerique Geogra-

1559. Conuentus Loxæ. — *Xenil. Loxa. Caſtillo de Loſas.*

1559. phi fuiſſe ſcribunt, *Loxa* nomen eſt recentius & Arabicum quod Sebaſtiano 1559.
Couarruuiæ ſonat Caſtrum teſſerarum ſeu teſſellarum. Mihi certè aſſentiendum potius videtur Montoiæ homini Hiſpano & locorum fortaſsè gnaro, quàm externo cuiquam memoria & conjectura ſcribenti, ille autem *Loxam* habet & conſtanter præfert. Et in eo quidem oppido Cœnobium noſtris exſtructum ait, quod incolere ad diem xx. menſis Ianuarij cœperint, procurante *R.P. Franciſco de Baeza* Prouinciale: Cappellam verò maiorem in ſepulchrum ſibi elegiſſe *Nobil. D. Franciſcum Maldonatum Zagræ* Toparcham, qui & collato cenſu locupletauit: agere denique illic viginti quatuor è noſtris, ac opus ſplendidum fore præclarum & eximium. Nec plura Montoia aut vllus (quod ſciam) ex noſtris. Porrò *Loxam* multis & præclaris nominibus à *Braunio* commendatam graphicè depictam l. ij. tab. ij. licet intueri.

Capitulum Gen. xviii. 2. Hæc oculis potuiſſent Patres ex Ordine vniuerſo congregandi vſurpare, ſi, quod *Fori-Iulij* ante annos tres conſtitutum fuerat, *Valentiam* veniſſent, ſed cum needum Cameracenſi fœdere inito bella opportunè deferbuiſſent, Capitulum *Genuam* extra ordinem fuerat euocatum. *Hiſpani* ad cōdictum præſto non fuerunt, itinerum difficultatibus & maris periculo abſterriti, quod reliquis Patribus non parùm doluit, cùm tamen haud ſatis certæ eſſent cauſæ, ob quas abfuerant, in eas pleniùs inquiri placuit. Interim factum congregationi initium ipſis Maiis Kalendis, *R.P. Hieronymus Arnonus* Generalis eleganti & doctâ oratione cœtum conſecrauit, atque illicò in Actuarium electus vna omnium voce ac ſuffragiis *R. P. Iacobus Magiſtri* ante triennium Lombardiæ Prouincialis. In tertium inde diem habita deliberatio ſuper negotiis quæ occurrebant, promulgata inter hæc S D.N. *Pauli* IV conſtitutio, quam xiij. Kalend. Aug. anno ſuperiori aduerſus Apoſtatas & quarumcumque religionum deſertores, eorumque fautores ediderat. Ea eſt apud Laërtium Cherubinum inter ipſius Pontificis conſtitutiones ordine 14. incipit verò, *Poſtquam diuina bonitas, &c.* producta etiam *Illuſt. & R. Patris ac D. Michaëlis Ghiſlerij* S. R.E. Cardinalis *Alexandrini* vulgò nuncupati & hæreticæ prauitatis ſupremi in tota Republica Chriſtiana Inquiſitoris (qui poſtea *Pij* V. nomine Pontificatum geſſit) declaratio, quam *R.P. Mathurinus Aubertus* Zeloſus impetrauerat, ſuper modo & forma recipiendi eos qui poſt apoſtaſiam ad meliorem frugem redierint, imprimis ergò eos tantum decernit admittendos de quibus emendatioris vitæ propoſitum concipi & ſperari probabiliter poteſt, & qui ipſi Religioni poſſint eſſe bono vſui deinde cogendos illos eſſe qui acceſſerint vt litteris quibuſcunque Apoſtolicis, quas per fraudem obtinere ſoliti ſunt, renuncient; accipiendumque ab illis iuramentum nihil poſthac ſe aduerſus profeſſionem ſuam attentaturos; denique per annos quatuor in humilitate ac patientia eſſe probandos, ita vt antè dictum tempus nullâ poſſint autoritate (quod vocant) rehabilitari, atque in integrum reſtitui; omnes verò qui contra prædictam formam recepti fuerint eiiciendos & eliminandos eſſe, pronunciat. Litteræ hoc anno datæ die x. menſis Aprilis *Romæ* in ſacro Apoſtolico Palatio, incipiunt: *Ingens deuotionis affectus quem erga Ordinem veſtrum gerimus, &c.* Actum prætereà de aliquot Conuentibus in numerum cooptandis, ſed res arbitrio Generalis eligendi de communi conſilio remiſſa eſt; & Duciſſa quidem *Farneſia Pauli* III. Pont. Max gentilis, pia & nobilis fœmina, vnius ad *lacum Vulſinum* ædificandi procurationem ſuſceperat, in præſens tamen obiectis nonnullis ambagibus conſilium eius non ſucceſſit, ſed in aliquot ex hoc annos protractum eſt. Nobiles fœminæ. *D. de Martialis & Beatrix Quadra*, quæ Neapolitano Conuentui annuos quoſdam prouentus attribuerant in album Fundatricum relatæ ſunt, confirmatumque ex occaſione decretum de pluribus in Fundatrices accipiendis quod olim fuerat promulgatum. Gratiam rehabilitationis ab Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo Protectore Ordinis, ſeu apertè, ſeu per occultas artes impetrari, ſub pœnâ inhabilitatis (vt vocant) ad quemlibet Superioratum per tres conſequentes annos, vetitū eſt, qua de re dicemus ampliùs cum de Protectoris autoritate diſputandum habebimus. Quarto demùm die à quo conſederant,

Arnoni. *Magiſtri.* *Aubert.* *Farneſi.* *Quadra.*

1559. tant, recurrente Aſcenſionis D. N. Ieſu-Chriſti feſtiuitate, collatis ſuffragiis 1559.
de Beau-regard. *R. P. Ioannes de Bellireguardo* ex Prouinciali Turoniæ in totius Ordinis Anti- Gen. xix.
ſtitem electus eſt. Is *Ambians* an. 1539. VII. Idus Octobris profeſſus fuerat, antè
annos ſex in Capitulo *Genua* II. habito Collega Generalis electus, vir in ſacratioribus litteris profundè verſatus & in Scholaſticis exercitationibus apprimè
eruditus, animo ſagax & prudens, rerumque agendarum peritiâ excellens; mirificus autem concordiæ inter ſuos ſeruandæ aut reſarciendæ, ſi quid humanitùs acciderat, artifex, quare de illius electione omnes ſibi gauiſi, omnes illi ex
animo præſtitâ, vt ſolemne eſt, obedientiâ gratulati ſunt. Diſpertita quædam
ſuffragia in viros probatiſſimos (vt habent Acta) inciderunt. Et verè, illi
Dehem. omni exceptione maiores; vnus fuit *R. P. Ioannes Dehemius* qui præſens aderat
Perrin. vice *R. P. Nicolas Perrini* Prouincialis *Franciæ*, in cuius demortui vt apparet
locum ſuffectus fuerat, anno licet ſexto tantùm à profeſſione ætatiſque trigeſimo primo, tantam ille ab initio morum probitatem & grauitatem atque omnimodæ eruditionis gratiam oſtenderat, nactus tria in præſens vota quibus in
Aubert. Generalem petebatur; alter fuit *R. P. Mathurinus Aubertus* Zeloſus, quem ſæpè
commemorauimus, duobus & ipſe ſuffragijs poſtulatus ad Generalatum. Nec
mora, veſpertinis horis Collegarum peracta electio. Italus fuit *R. P. Ioannes*
di Cortali. *à Cortali* Collega *R. P. Thomæ ab Altilia* Prouincialis Calabriæ, in cuius locum Collega
d'Altilia. ſucceſſit *R. P. Thomas de Belvederio*: Gallus fuit *R. P. Robertus Iaban* ex Collega
Iaban. in Prouincia *Turonenſi* aſſumptus, & antehac ipſi *R. P. Ioanni de Beauregard* in
Collegam Generalem electo ſubſtitutus: Hiſpanus fuit *R. P. Ioannes Martinezius*
Martinez. (quem Acta edita *de Martinis* indigetant,) omnes viri probitate, doctrina & pietate, illuſtres. Procurator Gen. xviii.
In Zeloſum denique cooptatus *R. P. Ioannes Iudas* ex
Collega Prouinciali Turoniæ, quem in progreſſu copioſiùs laudandum habebimus: fuerat autem profeſſus *Ambiani* die XII. menſis Aprilis an. 1530. antè
Paſcha. Ita nimirùm, Turonenſis Prouincia quæ Franciæ alumnos in ſuum
regimen allegerat (quod diu obtinuit) præſtantes viros toti Ordini adminiſtrando comparauit. In locum porrò Prouincialis ad ſupremum gradum euecti
Arnauld. ſuffectus eſt *R. P. Matthæus Arnulphus*; ſummiſſi autem, Collegæ Genera-
Bonſigny. li & Zeloſo, *RR. PP. Ioannes de Bonſigny* & *Iacobus Ianneal*, quos tempeſtiuè
Ianneal. laudabimus, contenti nunc nomina reſtituiſſe quæ in editis deprauatè leguntur. Priùs autem quàm Congregatio ſolueretur nonnullis priuatis rebus compoſitis etiam de fouendis Scholaſticorũ conatibus deliberatum eſt, & Scholam
quidem *Nigeonenſem*, in qua generale (vt vocant) Studium fuerat inſtitutum,
perſiſtere decreuerunt, haberi tamen eorum delectum qui eius ſcholæ gratiâ donarentur conſtituerunt, minus verò idoneos non prorſus à ſcholis abſtineri ſed pro ſuo captu in alijs Conuentibus edoceri voluerunt, ſcholæ illi
Nigeonenſi præficientes *R. P. Ioannem Dehem*, qui publica lectione ſuos informaret, ne illo quidem munere pro tempore quo Superior eſſet vacaturus, tanta
fuit de illius doctrina & eruditione opinio. Prouincialibus denique mandatum eſt, vt in ſua quiſque Prouincia ſcholas inſtitueret, quibus de Collegarum
conſilio prouiderent. Poſt omnia, futuræ Congregationi *Valentiam* in *Hiſpania*, delegerunt, atque in eo verbo, cum gratiarum actione, finem Actis ſuis
fecerunt.

Finet. 3. In illo conſeſſu *R. P. Antonius Finetus*, *Ioſephi* noſtri *Tellery* auunculus, Elogium
Le Tellier. Prouincialis *Aquitaniæ*, magnarum virtutum exemplo, eruditionis & eloquen- Antonij Fineti.
tiæ gratia clariſſimus, in paucis præſtabat. Et huius quidem memoria quantùm per temporum obſcuritatem & rerum noſtrarum ignorationem licet, iam
nunc nobis celebranda, ne penitus excidat. Is apud *Nigeonem* ab an. 1537. &
die menſis Septembris XXI. profeſſus, nominis ſui famam longiùs protenderat,
cum ab Aquitanis in Prouincialem ſuum delectus eſt. Adeò regularis obſeruantiæ tenax fuit, eoque ad omnia feruore ferebatur, vt *R. P. Rolandus Guichardus*, vir exactæ diligentiæ ſi quiſquam alius, dicere ſoleret, non poſſe ſibi exemplum *Fineti* ad mentem redire quin ſeipſum ſocordiæ ac remiſſionis
præ illo puderet, eaque cogitatione ad lachrymas ſuffunderetur; nam & inter

1559. ælia prædicabat *Finetum* ipſum lachrymarum dono tam largiter præditum fuiſ- 1559.
ſe, vt priuatim orantis anima liquefieri videretur & interiori ſuauitate diſſolui,
publicè verò ad populum verba facientis gemebunda vox compunctionis ſpi-
ritum in auditorum animos vehementiſſimè inſtillaret. Nec eo tamen mi-
nùs verbo potens fuit, aut aduerſus hæreticos qui *Toloſæ* inualuerant fortis &
acer, quos pro concione validiſſimè confutabat. Sed præſtat Georgium Boſ-
quetum. I. C. Toloſanum & in Senatu Aduocatum, *Finetum* ea ex occaſione
laudantem audire, in eo libro cui titulum fecit; *Hugoneorum hæreticorum Toloſæ*
coniuratorum Profligatio, edito *Toloſæ* apud *Iacobum Colomerium* an. 1563. Poſt-
quam igitur ille perditum *Toloſanæ* vrbis ſtatum hæreticorum factione ac Con-
ſulum deprauatione, deſcripſit: *In eos*, ait, *peſſimos adminiſtratores vrbis, & ex*
alijs quoque ordinibus non inferiores impietate multos hanc hypocriſis tegentes fuco, cum
è ſacro ſuggeſtu ſanctiſſimi & doctiſſimi Eccleſiaſtæ, non Toloſæ ſolùm, ſed totius regni
impendentem calamitatem proſpicientes, tacitis peccantium nominibus inueherentur, pau-
loque acrius cæteris Melchior Flauinus Franciſcanus, Ioannes Pelletarius Ieſuita, An- Flauin.
tonius Finetus Minimus *& Dominicanus Lana, vſque illis ſtomachum mouerunt (ve-* Pelletier. la Lane.
ritas odium parit) vt ſubornatis vndecumque falſiſſimis & hæreticis teſtibus eos tandem ſe-
ditionis maieſtatiſque reos fecerint, quo à verbi Dei prædicatione ceſſarent, ſurrepto Re-
gi diplomate tribus illorum prioribus interdicta. Suſceperant ſtruendam eam calumniam
à Synagoga Sathanæ potiſſimùm Ioannes Portalis Toloſæ Vicarius, homo antè decem an- Portal.
nos propter inſignia ſcelera Senatus Iudicio eremodicijs capite damnatus publicatis bonis
quæ nulla habebat, Marnacus & de Noz Capitolini. Ac pauculis interiectis dum Marnac. de Noz.
expoſuit quam crudeliter habitus *Pelletarius* Ieſuita, quoad iubente Senatu
ſub duorum Curiæ Apparitorum cuſtodia in Palatium aſſeruandus traductus
eſt, eò inquit, *& Melchior apud Albienſes captus & tandem etiam Finetus adducti,*
datis ad cognoſcendam Tholoſæ illorum cauſam Iudicibus Ioanne Daffi & Michaële Fa- Daffis. Fabri.
bro Præſidibus. Miſerat ad Regem Toloſa publico conſilio ad ipſorum innocentiam Prin-
cipi probandam Lucam Vrdeſium in Senatu Aduocatum & Iacobum Suſium viros con-
ſulares legatos, ne iniuſta tam præclaræ Ciuitatis nominis ſub quo aduerſus Eccleſiaſtes rem
hæretici gerebant, vlla impietatis macula hæreret, illorum iniuria in Deum redundante.
Paratis profectioni furentes Capitolini legationis decretum actaque Concilij denegant ve-
lut contrario ſubſequuto inducenda, &c. *Munierant ſe legati ſex & quadraginta ho-*
neſtiſſimorum & ampliſſimorum ciuium teſtificatione, coram Toloſano capitalium cauſa-
rum primario Iudice Ruchono data, ſanctè confirmantium decretam à ſe & communi ſo-
lemnique ciuitatis conſenſu legationem. Accepti quoquo modo pro tempore apud Regem
legati auditique in ſecretiori Concilio &c. *Areſtum referunt, Eccleſiaſtæ ex edicti Regis*
proximi menſis Iulij veniâ ſe à carcere liberent, ita tamen ne ad populum loquantur do-
nec Rex iuſſerit, &c. *Hæreticis tantum eo edicto conſultum erat in quos illi tam acriter*
declamarant, &c. *Vrgebantur interea hic in palatio rei extra ordinem coram ſelectis à*
Rege Iudicibus. Commiſſi in eos ad triginta teſtes quos multis veriſque obiectionibus
infirmabant, &c. *His alijſve moti Præſides Iudices iam tum fortè à Rege ad S. Germa-*
ni Comitium euocati ſe amplius ea de re apud Regem deliberaturos reſpondent. Quo vt
primum peruenere, Rex, maximè Cardinalis à Turnone & Mirapicenſis Epiſcopi precibus de Tournon.
annuens, Ieſuitam & Minimum, breuibus ad ſingulos miſſis, interdicto prædicandi ſoluit, de Mirepoix
eos admonens populum ad ſui obſeruantiam atque in ipſum fidem poſt Dei cultum horten-
tur, quod illi, vt ſemper antea, ita & nunc perſanctè & diligenter faciunt. Non quie-
uit tamen hæreſis rabies, nam non ita multo poſt ſurreptis aliis Regi codicillis ad inter-
dictum reuocantur, à Seneſcallo ab aula Toloſam allatis qui in irritum ceſſere. Ita vi-
ri fortes auorum & patrum religionem ſuâ conſtantiâ & fortitudine tueban-
tur quàm certè illis acceptam conſeruatamque referre nos conuenit. Sed de
Fineto haud plura quidem reſciuimus, hæc verò quæ diximus noſtrorum in re-
bus ſuis negligentiam ſatis arguunt, cum ne illa quidem niſi ab externo ho-
mine per occaſionem hauſerimus. Tabulæ tamen Siculæ quanquam infra
meritum *Finetum* prædicant, verbi Dei præconem flagrantiſſimum & pijſſi-
mum.

4. Hunc denique annum, Soror *Angelica Leontia Mylaitana* tertium or- Leonti de Milazzo
dinem

1560. dinem profeſſa, poſtquàm iteratis miraculis ſæculi vinculis exoluta eſt; piâ & ſanctâ (vt creditur) morte conſecrauit. Prophetico ſpiritu donata, cùm alia prædixit, tùm obitus ſui horam àntè dies quindecim renunciauit. Perpetuum ieiunium & orationem à primâ pueritiâ coluerat, vt propterea naturæ terminos illa ſui corporis afflictatione præuertiſſe videatur, deceſſit enim quadragenaria: Incidit porrò beatæ animæ tranſitus ad permanentem vitam, die prima Nouembris, qua in Eccleſia Omnium Sanctorum memoria recolitur, in quorum ſocietatem, Angelis coram occurſantibus, de ſuo exitu, qualem eſſe futurum præſentiebat, exultans & lætabunda, perducta eſt. Hanc nimirùm fidem & totius vitæ curſu & vltimo fine popularibus primùm ſuis atque alijs deinceps fecit. Donius lib. VII. Hiſtoriæ generalis noſtri Ordinis hæc quæ tenuiter libauimus, ſed & hoc amplius perſcripſit, ei elogium *Santorius Pariſius* noſter attribuit; *In qua Caſtitas præfulſit*. 1560. Ob. Sororis Angelicæ Leonatiæ.

An. M. D. LX. 1560.

1. OCcubuerat lethali vulnere *Henricus* II. Rex, à die x. Iulij an. 1559. atque vt canit Bellaius Poëtarum deliciæ: Cõfirmatio Priuileg. à Rege Franciſco II.

Optatam Henricus pacem conceſſerat Orbi,
Ceſſerat ac toto Martius Orbe furor.
Indoluit Mauors, belli indignatus alumnum
Ad placidæ mentem vertere pacis opus.
Ergo illum fictis ludentem prælia bellis,
Euolat emiſſo dum violentus equo,
Perculit imbelli confracta cuſpidis ictu,
Ludentique ferus ſeria damna tulit.

Hic nimirùm caſus fuit Optimi & feliciſſimi Principis, non Galliæ tantum, ſed toti Orbi luctuoſus, deſtituti verò Regni habenas capeſſiuit *Franciſcus* II. vixdum pueritiâ egreſſus, in quo *Franciſci* noſtri nomen & gratia reuixit & in Ordinem eius haud diſpar in principe adoleſcente à progenitoribus affectus, quare ineunte anno ipſoque Ianuario menſe omnia quæ per Deceſſores acceperamus priuilegia rata eſſe ac firma edixit, litteris quas vocant patentibus apud *Bleſas*, datis, ſed patrio more an. 1559. aſcriptis. Enimuerò hunc florem prius quàm in fructum coaleſceret immaturi fati quædam veluti pruina decoxit. Nam hoc ipſo anno nobiliſſimum regem importuna catharrus ſuſtulit die XXV. menſis Decembris, quod ſpes noſtras vehementer afflixit. *Bloys.*

du Bellay. 2. Hoc ipſo anno, Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Ioannes Bellaius* ſacri Collegij Princeps, nec tam ſuæ gentis nobilitate ac ſplendore clarus, qui longè eſt apud nos maximus, quàm propria virtute inſignis, cùm in vicem Cardinalis *Armeniaci* Ordinem noſtrũ in fide ſua & clientela per aliquot annos habuiſſet, in ædibus ſuis, quas iuxta Diocletiani thermas exquiſita magnificentia ſtruxerat, naturæ conceſſit, XIV. Calend. Martij, apud noſtros in *monte Pincio* ſepultus, & gentis affectu, (ſunt enim qui illic degunt Galli omnes) & probitatis exiſtimatione quàm propiùs nouerat rerum noſtrarum cognitione ac iudicio. Laudes eius certatim complexi ſunt nobiles quique illius ac deinceps conſecuti temporis Scriptores, Iouius, Thuanus, Hoſpitalius, Salmonius, Petramellarius, Sammarthanus, Robertus, & qui non alij? nos tandem poſt illos meſſores ſpicilegium faciemus in *Protectore Religioſo*. Obit. Card. Bellaij Vicept. *d'Armagnac.*

Sorbelloni. 3. *Bellaio*, *Pius* IV. qui nuper Petri cathedram aſcenderat, ſuffecit Illuſtriſſimum & Reuerendiſſimum *D. Ioannem Antonium Sorbellonium*, quem nuper inter purpuratos Patres omnium quos creauit primum ex Epiſcopo *Fulginate* cooptauerat, ſub titulo *Sancti Georgy ad velum aureum*; in quo Pontifex Optimus non ſuum modò in noſtros affectum cõmendauit, ſed amplioris gratiæ certiſſimam ſpem fecit. Habebat ille inclinatum in noſtros animũ hæreditaria gentis propenſione, quæ fuit *Medicea*, ipſe *Ioannes Angelus* antè Pontificatum dictus, & poſt quamplurimas dignitates quas ſapientiſſimè fortiterque admi- Viceprotector Bellaio ſubrogatus.

1561. niſtrauerat ex Cardinali tit. *Sanctæ Priſcæ* in ſummum dignitatis faſtigium ſubleuatus, à die XXVII. menſis Decembris an. 1559. cum *Paulus* IV. Deceſſor proximus à die XVIII. Auguſti mortalitatem exuiſſet. Non poterat autem ſui erga noſtros animi magis luculentum & gratum pignus præbere, quàm cùm eos hominis ſibi ſanguine coniuncti ac ſibi ſupra cæteros chariſſimi fidei ac diligentiæ, ab ipſo dignitatis initio, commiſit. Et reuera, *Sorbellonius* operam omnem ac ſedulitatem rebus noſtris nunquam non exhibuit. 1560.

Obit. Guilelmi à Prato Episc. Fund.

4. Enimuerò nobis prætereunda non eſt *Reuerendiſſimi Patris ac Domini D. Guilelmi à Prato* Claromontani Epiſcopi memoria, qui hoc anno ad x. Calend. Nouemb. ſancto fine quieuit, poſtquam totâ vitâ nullis non Sanctimoniæ ſtudiis, virtutum generibus, pietatis operibus excelluit. Societatem Ieſu primus ipſe in Gallias inſtigante noſtro *Simone Guichardo* introduxit, tribus Collegiis de ſuo inſtitutis & fundatis. Noſtris prolixè fauit, nec deſtitit vnquam omni ope, quâ poſſet, illos iuuare. Cœnobium *Belli-regardi*, qui ſolebat ei ſeceſſus eſſe ad animi relaxationem, conſtruxit; vt hominibus noſtris familiarius vteretur. *Nigeonenſes* noſtros in parte beneficentiæ ac liberalitatis ſuæ eſſe voluit, ob memoriam matris quam illic olim conditam meminimus. Eos autem annuæ penſionis Mauzacenſi monacho litteris in Academia Pariſienſi operam danti, & altero Creſpeienſi, tertio denique Radolienſi, perſoluendæ ſequeſtros conſtituit. Tribus enim his beneficiis Guillelmus noſter gaudebat, *Mauzacenſi* inquam Abbatia in ſuburbano *Ricomagenſi*, ac Prioratibus *S. Arnulphi* apud *Creſpeienſes-Valeſios*, & *S. Petri de Rueſllio*, ſeu *Radolienſis* propè *Firmitatem Auculphi*. Primus autem qui ſua ſtudia his ſumptibus ſuſtinuit, fuit magnus ille & nunquam ſatis laudandus *Gilbertus Genebrardus* Monachum apud *Mauzacum* profeſſus. Et certè Guillelmus noſter in viros religioſos beneficus, in litteratos liberalis, in pauperes effuſus fuit. Per annos triginta duos Eccleſiam Claromontanam ſanctiſſimè adminiſtrauit, & maturè ad alteram vitam ſe componens teſtamentum ab anno 1550. condidit, quod hoc demum anno recognouit, corpus ſuum Patribus Societatis Ieſu *Billomenſibus*, cor *Belliregardenſibus* noſtris curandum reliquit. Et corpus quidem poſt annos ſeptuaginta incorruptum apud *Billomenſes* repertum eſt, magno haud dubium ſanctitatis argumento. Cor à noſtris eodem loculo quo ipſi conduntur magna religione conſeruatur; & meritò, quod enim ſanctius ſacratiuſve amoris ac beneuolentiæ pignus ab Antiſtite pientiſſimo & religioſiſſimo habere poterant, qui iam antè inſculpto corde ad limen ſuperius portæ Eccleſiæ animum ſuum, appoſitis vtrinque his inſcriptionibus, profeſſus fuerat? A dextra nimirùm *In ſimplicitate Cordis mei lætus obtuli vniuerſa.* 1. Paral. XXIX. 17. & à ſiniſtra. *Elegi & ſanctificaui locum iſtum vt ſit Cor meum ibi.* II. Paral. VII. 16. Æternitatem cogitabat, qui hæc animo meditabatur & effectu complebat, nec profectò videri poteſt dubium, quin eâ Pontifex ſanctiſſimus & beneficentiſſimus perfruatur.

du Prat. Guichard. Beau-regard. Mozac. Creſpy. Rueil. Genebrard. Billom.

An. M. D. LXI.

1561. P. Gaſpar de Foſſo fit Archiepiſc. Rhegij-Iulij.

1. PAulo IV. adhuc ſuperſtite, noſter *Gaſpar de Foſſo*, qui conſcientia ductus Hiſpanorum partes præter Pontificis voluntatem conſtanter amplexus & ſecutus fuerat, *Philippi* II. Regis nominatione, *Illuſt. & R. D. Auguſtino Gonzagæ* in Archiepiſcopatu *Rhegienſi*, ſufficitur. Id *Paulus* Pontifex ægrè tulit, qui *Gaſparem* noſtrum & veteris beneuolentiæ neceſſitudine & maiorum honorum oblatione à fouendis Principis ac Regis ſui partibus non potuerat abducere, tantùm in *Gaſpare* conſcientia valuit, vt ſeruatâ Pontifici reuerentiâ non dubitaret Principis ſui cauſam tueri, quam æquitate niti perſpiciebat. Vt igitur à Pontifice inſtitueretur eo Archiepiſcopatu, obtineri non potuit, licet tamen ipſe *Foſſani* probitatem ſummamque eruditionem frequenter prædicaret. Sed res in longùm non abiit, proximè enim Pontifex è viuis ſublatus *Pium* IV. vt diximus ſucceſſorem accepit, qui concordiam pacémque imò & amicitiam cum Hiſpanis coluit, nihiloque minus quam ſui Deceſſores *Gaſparem* noſtrum

de Foſſo. Gonzaga.

1561. ſtrum obſeruauit; hoc igitur anno primùm ineunte, Apoſtolicis & peramantibus litteris, eum in Archiepiſcopum *Rhegienſem* inſtituit. Eſt autem *Rhegium*, quod veteres *Iulium* cognominarunt, vrbs antiqui nominis & dignitatis ad *Fretum Siculum* loco prominente ſita, & altera *Bruttiorum* metropolis, centum millibus paſſuum diſtans à ſocia metropoli *Conſentia*, de qua nos alia occaſione ampliùs diximus. 1561.

Reggio ò Riggio.

di Palermo. 2. In diem 11. menſis Februarij Sor. *Sigiſmundæ à Panormo* tertium Ordinem profeſſæ obitus incidit. Hæc à primis annis, illud vitæ inſtitutum, quod B. P. N. in ſæculo degentibus præſcripſit, conſectata, ſe ad omnem ſanctitatem formauit, facultates omnes ſuas in pauperes erogans, Deo & ſibi quantùm per charitatem in proximum vacuum erat intendens, ſe perpetuâ inediâ, flagellationibus aſſiduis, ſolitis humicubationibus macerans, quo vitæ tenore ſanctitatis famam conſecuta, vt illam tamen omnium maximè deteſtaretur, ad vitæ metas properauit. Præſenſerat autem vltimum ſibi diem adeſſe familiaribuſque denunciauerat quo momento deceſſura eſſet, quare cum etiam à morte corporis nuditatem abhorreret, ipſa ſe indutis veſtibus & firmiter aſſutis ad funus comparauit. Ea igitur ipsâ horâ, quam prædixerat, placidè in Domino conquieuit; ad eius mortem omnis penè ciuitas concitata eſt; tantaque ad funus omnium hominum multitudo effuſa eſt, vt non niſi poſt diem tertium terræ mandari cadauer potuerit. Intra quod temporis ſpatium, plerique ſalutarem eius opem perſenſerũt à deſperatis morbis liberati. Separato & inſigni loco ad ſanctitatis venerationem & memoriam in Eccleſia ſanctæ Oliuæ Monaſterij noſtri apud *Panormum* ſepulta eſt. *Dono miraculorum dotata* à noſtro *Santorio Pariſio* dicitur, Acta eius *Donius* breui complexus eſt. Ob Sororis Sigiſmundę à Panormo.

3. Ad diem XXXI. Martij recoluntur incunabula Cœnobij noſtri apud *Vtreram*, quæ vrbs eſt agri *Hiſpalenſis*, ſuprà *Palatium* ſeu *Palatia* in Orientem. *Palatium* autem quintâ ab *Hiſpali* leucâ, ſic dictum ab arce perantiquâ quam lateri habet adhærentem, frequentiâ viatorum qui hac *Nebriſſam*, *Luciferi fanum*, *fretumque Gaditanum* contendunt, & viciniâ *Bæthicæ* paludis ſeu æſtuarij fluminis (Hiſpani *Mariſma* vocant) celebre ac nominatum eſt. Suprâ *Vtreram* versùs Ortum eſt oppidum vulgò *los Molares* dictum, & ipſum non ignobile. *Vtreram* Latini *Vtriculum* dixerunt, & *Batam*, quod non ſemel annotat Biuarius ad *Dextri Chronicon*. In eã Vrbẽ vt noſtri tranſgrederẽtur procurauit *R. P. Petrus de Melgar*, *Andaluziæ* Prouincialis, qui nixus fauore *V. N. Ludouici Morales* Equitis ac Militum Ductoris, vſus verò *R. P. Franciſci à Cruce* operâ, & ciuicum Magiſtratum vniuerſũmque populum Vtrerenſem, & *Illuſtriſſimum & R. D. Fernandum Valdeſium* Hiſpalenſem Archiepiſcopum & generalem per Hiſpanias Inquiſitorem, ſibi totique noſtro Ordini promeruit. Ad eam vrbem haud procul ducentis paſſibus nonnulli Eremitæ incolebant ab anno 1520. qui Oratorio ſuo nomen *B. Mariæ à Conſolatione* fecerant, per aliquod tẽpus papyracea tantum B. Virginis Imagine contenti, quoad Moniales Conuentus, quem vulgò *de la Antiqua* dicunt, apud Vtrerenſes, petente Archiepiſcopali Viſitatore, Imaginem quandam ſibi relictam à piâ fœminâ *Maria Ruizia*, illis conceſſerunt. Ad ann. 1552. Eremitæ illi permanſerunt cultu in B. Virginem mirificè propagato, agente præſertim *P. Antonio de Barreda* Vtrerâ ciuitate oriundo, eius ſodalitij autore præcipuo, ſed tunc loco ceſſerunt in gratiam RR. PP. Carmelitarum, qui poſt annos quatuor in Vrbem migrarunt eumque locum deſeruerũt meliore comparato. Subinde verò, deuotionis gratiâ in locum vacuum & deſertum venerunt piæ quædam mulieres, atque in his *Beatrix Aluarezia* tertium Ordinem noſtrum à longo iam tempore profeſſa, quæ loci vicem miſeratæ B. Virginis Imaginem inde auferri & domum aſportari curauerunt. Domi ſuæ cultum ſanctæ Imagini debitum inſtaurauerunt, ex hoc ingens conſecutum miraculum lampadis, quam coràm poſuerant, ad biennium ferè, non infuſo ex quo primùm accenſa fuerat oleo, ardentis; quæ cauſa deuotas mulieres permouit ad reſtituendam priſtino loco Imaginem, eiuſque cultum ſolemniùs inſtituendum; factum id beneficio ſenioris cuiuſdam Eremitæ, quem ad incolendam

Conuentus Vtreræ. *Vtrera. los Palacios. de Seuilla.* *de Melgar.* *de la Cruz.* *de Valdes.* 1520. *la Antiqua* *Ruiz.* 1552. *de Barreda* *Aluarez.*

1561. deſertam domum rei nouitate deuotæ mulieres induxerunt. Non abſque miraculo ſacra Imago in locum reſtituta eſt, per ſe enim in paratum loculamentum inſiliit; deinceps verò tam frequentibus miraculis effulſit, vt nullibi B. Virginis memoria celebrior habeatur. Illud imprimis memorabile quod oleũ è lampade tantâ copiâ per longum tempus exundauerit, vt & nutriendæ lampadi & vngendis infirmis abundet; adeò præſenti ad omne morbi genus perſanandum virtute, vt nihil eius ope poſſit ſalubrius inueniri, quod miraculis penè quotidianis perſpicitur. Ad eius rei famam de nouo exciti quaquauersùm populi accurrebant, quare *Vtrerenſis* Clerus populorum votis ſatisfacturus adminiſtrationem eius Eccleſiæ ſuſcepit, fruſtrà reclamantibus PP. Carmelitis, qui dimiſſo ſemel loco ius omne ad illum recuperandum amiſerant. Cùm igitur eius loci poteſtas ad Archiepiſcopum *Hiſpalenſem* Populúmque *Vtrerenſem* rediſſet, per eos quos diximus actum eſt vt noſtris donaretur Et quidem ab *Hiſpalenſi* Archiepiſcopo cum diligens priùs inquiſitio præceſſiſſet, mandatum venit, ad *R.D. Didacum Amatam* Oſſunæ Abbatem maiorem, pro noſtris in poſſeſſionem mittendis. Datum id menſis Martij die XXVI. cum ad vltimum eius menſis noſtri poſſeſſionem adiuerint. Opus Monaſterij magnificum omninò, illuſtre atque ſplendidum, quod ſeptuaginta è noſtris incolunt. Eccleſia longè latéque patet, miraculorum inſignibus & quamplurimis muneribus adornata, vt nihil præclarius in totâ *Vandalitiâ* conſpiciatur. Memoria B. Virginis à conſolatione ad diem VIII. menſis Septembris recolitur, tantâ omnium ordinum affluentiâ, vt quintam partem vaſtiſſima licet Eccleſia capere non poſſit, adeoque ad turrim in campo ſacra ſint peragenda. Inde ab Indis Orientalibus atq; Occidentalibus, vota B. Virgini, quæ illic colitur, nuncupantur, in tantam ſcilicet celebritatem euaſit. Nulli ferè ſunt in tota Hiſpania Proceres qui ſuis beneficiis hoc ſanctitatis adytum non ſint proſecuti. 1561.

Amado.

Andaluzia.

Conuentus Matriti.

4. Eo autem ipſo tempore, quo *Andaluzy* noſtri *Toletum* venerant ad promerendam Hiſpalenſis Archiepiſcopi qui erat in comitatu Regis gratiam, pro conſtituendo apud *Vtrerenſes* Cœnobio, *Caſtellani* quoque noſtri ſimili de causâ Regem adierant. *Matritum* enim familiam deducere peroptantes, ſatis præuidebant id iniuſſu Regis fieri non poſſe, magnumque ſibi operæ compendium eſſe futurum ſi mandatum à Rege ad omnes Ordines eius Vrbis impetrarent. Id verò haud difficulter ſunt conſecuti, & Regis benignitate & *Iſabellæ Valeſia* (quam *à Pace* cognominant) Reginæ interuentu. Ad diem igitur XV. menſis Februarij litteras dedit Optimus & benigniſſimus Princeps ad Senatum Populumque *Matritenſem* (tantum abeſt à vero quod non nemo rerum noſtrarum ignarus ſcripſit præter Regis voluntatem Cœnobium illud noſtrum fuiſſe inſtitutum) quibus obſequi glorioſum eſſe duxerunt. *Toletanam* pro tempore Eccleſiam adminiſtrabat *R. D. Gomezius Tellezius Gironius* per abſentiam Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi *D. Bartholomæi Caranzæ*, qui & ipſe omni quo potuit fauore noſtros eſt proſecutus, ita nimirùm conueniebat vt ſuorum gentilium in noſtros affectum conſeruaret. Comparato igitur fundo, iacta ſunt Cœnobij fundamenta quæ cum RR. PP. Auguſtiniani haud ſatis procul ſuo Monaſterio abeſſe cauſarentur, actum eſt per Reginam & Principem *Carolum* Regis primogenitum, vt omnis controuerſia diſceptatioque conticeſceret. Opus igitur intrà breue tempus habitationi paratum, poſtridie ſcilicet Dominicæ Transfigurationis, hoc eſt, Auguſti menſis die VII. quo *Toletana* Eccleſia SS. *Iuſti & Paſtoris* martyrum Complutenſium memoriam celebrat, noſtri nouam domum ingreſſi ſunt, *Carolo* Principe, quem diximus, præeunte, & dato ſigno populum ad ſacra euocante. Haud omninò ſumptuoſum eſt opus ſiue Cœnobij ſiue Templi, præclarum tamen eſt & ſplendidum, & quamoptimo & nobiliſſimo ciuitatis loco poſitum. Eccleſia ſex vtrinque ſacellis conſtat; quibus pauca videri poſſunt ornatiora per ſuorum fundatorum magnificentiam; præcellit verò maius, ad caput Eccleſiæ, opus Nobiliſſimæ fœminæ *D. Caſſandræ de Grimaldo Nicolai Salernitani* Principis & *Iulia Cibo* filiæ, quæ *Stephano Lomellino* è primaria Genuenſium nobilitate nupſerat. Excellentiſſ.

Toledo.

de la Paz.

Tellez Gi-ron.
Caranza.

di Grimaldo.
di Salerno.
Cybo.
Lomellino.

1561. cellentiſſ. D. Marchio *Ambroſius Spinola* rei militaris peritiâ & gloriâ noſtro ſæ- 1561.
Spinola. culo clariſſimus & *Caſſandræ* ex ſorore *Polixena* filius eidem in iure patronatus ſucceſſit, atque is pro ſua liberalitate & animi magnitudine, multo iaſpide ac marmoribus exquiſitis *Genuá* illuc aduectis hoc ſacellum perornari curauit. Gaudet certè illa Eccleſia ſacris pignoribus maximè pretioſis, tùm verò præcipuè capite *S. Firmini* Pompeiopolitani Epiſcopi & oſſe gutturis B. P. N. præter nobiliſſimum Lipſanodochium quo *V. Cl. Benedictus Rodericus Valtedanus*
Rodriguez Valtedano. ſacellum B. Virginis Aſſumptæ à ſe conſtructum dotauit. Eſt etiam præter Eccleſiam Oratorium ſingulare, amplum profectò & ſpatioſum, triplici
de la Soledad. fornice diſtinctum & B. Virgini *à Solitudine* ſacrum, cuius Imago donum eſt *Iſabellæ* Reginæ, de qua diximus, Principis in B. P. N. eiuſq; Ordinem vniuerſum adeo liberalis ac beneuolæ vt nullis poſſint verbis illius merita adæquari; opus verò *Becerræ* ſculptoris eximij, ſed, quod præcellentius eſt, Imago ipſa miraculis reſulget, eſt in Altari medio collocata, cui duo alia ab vtroque latere adhærent. Illic autem inſtitutum eſt ſodalitium, frequens imprimis ac nobile, quod damnatorum corpora ſolet curare, & alijs miſericordiæ operibus quæ hîc recenſere moleſtum eſſet atque ſuperuacuum, inſiſtere. Alterum etiam ſodalitium eodem loco inſtitutum ab anno 1619. ſub nomine Mancipio- 1619.
rum B. Virginis. Altare ipſum priuilegio animæ liberandæ donatum eſt. Quin & Hieronymus à Quintana ſacellum B. Virginis à Partu frequentari à prægnantibus memorat, delatáque ad an. 1602. Imagine acibidem colloca- 1602.
ta, in ipſa ſupplicatione, cæcæ mulieri viſum reſtitutum fuiſſe ſcribit. Nobil. D. *Caſſandram de Grimaldo* imitata generoſi animi fœmina D. *Maria Laſſo*, *V. N.*
Laſſo. Salazar de Orine. *D. Franciſci Salazar de Orine* militum Ductoris conſors, ſacellum Manciporum liberaliter & copioſè fundauit. Atque cum tempore priuata plura beneficia Cœnobio illi collata ſunt, tum ab eis maximè qui ſuo ære ſacella exædificarunt. Nam præter primarium quod diximus, & alterum illud quod Virgini Aſſumptæ à *Roderico Valtedano* dicatum eſt, hac tantùm ad memoriam inſcriptâ epigraphe,

Sacellum prolis Collegij Diui Bartholomæi Salmantini.

de Bobadilla. de Paz. de Molina. finitimum huic, *B. P. N. Franciſco* Vir Nob. *D. Franciſcus de Bobadilla* & eius conſors *D. Leonora à Pace* conſtituerunt, quod patronatus iure *V. Clar. D. Melchior à Molina*, qui *Ioannam Franciſci* & *Leonoræ* filiam duxit, ſibi ac poſteris tuetur. Alterum & huic proximum B. Virginis Conceptioni à Generoſ. Vir. *D.*
Porras. Velaſquez. de Vega. los Gallos. Fuente-pelayo. Becerra. Ceſpedes. de Arze. Melendez. de San-Pedro. *Sebaſtiano Porras* Curſorum Magiſtro & *D. Antonia Velaſquez* coniuge, quod hæredes hodieque ſequuntur, poſitum eſt. Sed & Clar. V. *Melchior de Vega* quod primum eſt à latere, vt vocant Euangelij, liberaliter fundauit, quod ceſſit poſtmodùm *Gallis* famoſis Equitibus *Fontu-Pelagij* Dominis. Atque huic proximum inſignis ille pingendi ac ſculpendi artifex *Becerra* ſibi ac poſteris optauit, quod iure cognationis V. Cl. *D. Ceſpedes* Archiatro regio & *D. Catharinæ de Arze* coniugi iam nunc cedit. Quod incontinenti ſubit fundatum eſt à pia & honorabili fœmina *D. Maria Melendez* Honeſt. & periti *V. D. Alphonſi à S. Petro* conſorte, quæ in ſingulos dies erogandum pauperibus panem ſingulari pietatis exemplo conſtituit. Huic denique contiguum procurauit V. Benef. *D. Fran-*
Portillo. Duran. *ciſcus Portillo de Lorenzana* pariter cum ſua conſorte *D. Petronilla Duran de Ludeña.* Suos quæ reliqua ſunt fundatores deſiderant. At verò & intra Clauſtri ambitum nonnulla cœperunt ædificari, quorum illud eſt magnificentiſſimum
Gonçalez. Solorçano. del Caſtillo. quod V. Clariſſ. *D. Ioannes Gonçales Solorçano* ex regio Indiarum Concilio & D. *Iſabela del Caſtillo* eius conſors ſacriſtiæ ſeu ſacrario iunctum extrui ſategerunt. Prima porro huius noſtri Cœnobij initia debemus *R. P. Ioanni à Victo-*
de Victoria. *ria* Prouinciali *Caſtellæ* quod in tantam cum tempore magnitudinem & celebritatem proceſſit vt cum rebus ad vitam omnibus affluat tum octoginta è noſtris qui præter aduenas illic agunt abundanter ſufficiat. Videndus Ægidius Gonçales d'Auila in Theatro magnitudinum Vrbis Matritenſis, & Hieronymus à Quintana in eiuſdem vrbis Hiſtoria l. III. c. LXXXVIII. Porrò *Matritum*, aut, ſicut alijs placet, *Maioritum* & *Mageritum* atque antiquo nomine *Man-*

1562. *tua Carpetanorum*, quod nonnulli tamen *Villamanta* tribuere malunt, vulgò 1561.
Madrid, ſed ſi Marietæ credimus corruptè cum *Mugrid* ſcribendum ſit, vrbs *Madrid.*
eſt ſupra *Toletum* in Orientem ad *Xaramam* fluuium, aëris ſituſque ſaluberrimi, rebus omnibus abundans, incolis numeroſa, illuſtribus familijs nobilitata, Regum Hiſpanorum ſedes & Hiſpanicæ vt ita dicam gloriæ vertex, qui de ſuo *Matrito* prædicare audent ——— *hic ſiſtit gloria mundi*
multa diſputant de eius nomine quæ fabulam ſapiunt, de bonis eius nunquam ſatis multa ſibi videntur prædicaſſe, quam in rem omnes illi conſentiunt.

Moniales Biatiæ. 5. Ab annis iam decem *Biatia* noſtri conſtiterant, vt ad illud tempus meminimus, vt autem Moniales in eam inducerentur *R. P. Petrus de Melgar* Prouincialis procurauit quod nunc demùm factum, fundatore Licentiato *D. Caſtillo* ab eadem vrbe oriundo, impoſitum Monaſterio *Sancti Ildephonſi* nomen atque in eo ſex ſupra quadraginta Moniales degunt. Neque de *Biatiano* Monialium noſtrarum Cœnobio plura Hiſpanici Scriptores noſtri tradiderunt. *Baiza. de Melgar. Caſtillo.*

1562. *An.* M.D. LXII.

Geſta per Gaſparem à Foſſo Archiepiſc. in Conc. Trid. 1. NOn fuit hoc anno par vbique rerum noſtrarum conditio. In *Italiâ*, ſub initium anni, Oecumenicum Concilium *Tridenti* iam tertiò inſtauratum eſt, in quo quidem noſter *de Foſſo* Rhegienſis Archiepiſcopus primas partes egit poſt Sedis Apoſtolicæ Legatos. quibus adeò expectatus deſideratuſque fuit illius aduentus vt nihil eo abſente agi voluerint. Vbi autem venit decretum ipſe de celebrando Concilio formauit & publicauit, ſub die XVIII. menſis Ianuarij, & in altera ſeſſione quæ ad diem Februarij XXVI. prorogata eſt, præclaram & animo plenam orationem habuit *de autoritate Eccleſiæ in fidei rebus definiendis*, quam exhortatione ad Patres in præſenti rerum neceſſitate concluſit. Eius argumentum Petrus Soauius breuiter perſtrinxit, ſed integra poſtmodùm oratio typis mandata eſt. Et quidem *R.P. Franciſcus à Maïda* Generalis eam ſeparatim edi curauit, *Antonius* autem *Ricciullus* I. C. Gaſparis noſtri abnepos poſt libros de Iure perſonarum extra Eccleſiæ gremium exiſtentium quos Romæ an. 1622. publici iuris fecit, iterum diuulgauit. Nihil inconſulto *Rhegienſi* Archiepiſcopo vnquam definitum eſt, imò eius ſententia primas ſemper obtinuit, vnus omnium acerrimè iura & gratias Regularium propugnauit. Sed hæc pleniùs qui eius Acta perſcripſerunt executi ſunt.

Conuentus Aſtapæ. 2. In Hiſpaniâ felix etiam fuit rerum noſtrarum ſucceſſus, quem recepto apud *Aſtapam* Conuentu auſpicati ſunt Andaluzij noſtri: factû id die II. menſis Febr quo Purificatæ Virginis feſtiuitas peragitur, beneficio *Nobil. D. Marci Centurionis* primi *Aſtapæ* Marchionis, qui prouentus attribuit ad neceſſaria viginti quatuor è noſtris illic commorantibus. Cœnobium in dies incrementum accipit, ædes ſacra ſplendida eſt & operis pro loco magnifici. Eſt autem *Aſtapa* quæ & *Oſtippo*, antiqui nominis oppidum, fide in Romanos *Sagunto* æmulum, haud longè à fontibus *Singylis* fluuij, ab *Aſtigi* quinque leucis versùs *Anticariam*, totidemque ab Vrſone, quam antea deſcripſimus, in finibus Malacitanæ diœceſis. *Centurionum* familia apud Genuenſes primæ nobilitatis *Marcum* hunc noſtrum extulit cuius proſapiam Alonſus Lopezius de Haro lib. x. Nobiliarij Hiſpanici c. 36. proſequitur. *Centurion. Eſtena. Xenil. Eſija. Antequera. Oſſuna.* Vid. de Centurionibus ſup. an. 1494

Capitulum Gen. XIX. 3. Haud multò poſt, habitus *Valentiæ* generalis ex Ordine Conuentus antè annos tres indictus. Deſiderati ab *Italiâ* & *Galliâ* nonnulli, quos itinerum difficultas & bellorum tempeſtas detinuerat. Non parùm tamen frequens fuit Conuentus quem inſtituebant triginta octo electores. Aſcenſionis feſtum ad diem Maij menſis VII. occurrebat, igitur qui aderant ad IV. eiuſdem menſis conſedere cœperunt, ducto principio ab electione Actuarij, qui fuit *R.P. Ioannes Certain* Collega Prouincialis *Turoniæ*; per illos tres dies multa deliberata, non pauca conſtituta ſunt, è quibus pleraque in editis non leguntur. In exemplum proferam duos aut tres articulos. Primum ſit facti, & in quo viri à nobis *Certain.*
copioſiùs

1562. Debem. copioſiùs laudandi gloria relucet. Altera igitur ſeſſione art. 7. hæc habentur: 1562.
Quia in Aquitaniæ Prouincia eruditiſſimus P. Ioannes de Hem *electus & confirmatus fuerat, ſuoque fungi officio à DD. Sorbonicis, aliiſque viris grauibus diſſuadebatur propter aſſiduas & pernéceſſarias conciones, rationi conſentaneum Patribus viſum eſt prædictum* De Hem *ſui Prouincialatus onere ſubleuare, quatenus ſalutifero Pariſiani populi deſiderio ſatisfaceret; loco cuius* P. F. Ioannes Bricet *à Prouinciali Capitulo Bellireg ardi celebrato electus, confirmatus eſt.* Bricet. Nimirùm R. ille multiſque nominibus celebrandus *P. Ioannes Debem*, turbulentiſſimis per hæreticas factiones temporibus, doctrinæ merito & concionum famâ, in Vrbe principe, ad populorum ſalutem excellebat, cum interim Aquitani maximo eius deſiderio tenerentur, eius igitur auocandi causâ in Prouincialem illum delegerunt electionémque ſuam à R. P. Generali confirmandam curauerunt, quod cum *Debemius* noſter reſciuiſſet, paratus obſequi, ſimul atque populorum votis & precibus fatigatus, conſilium adhibuit virorum ſapientum, quibus cum viſum eſſet publicam totius gentis ſalutem priuatis aliquorum commodis præferri oportere officium abdicauit, quare Conuentu *Bellireg ardi* in taurato ille alter electus eſt, totius autem rei recognitio ad Capitulum Generale (id enim nunquam contigerat) remiſſa eſt, cuius ſententiam ipſiſmet quibus conſtat verbis modò expreſſimus. Et quidem huius generis (factorum inquam) plurima ſunt quæ in Actis editis deſiderantur. Alterum exemplum ſit integræ conſtitutionis obliteratæ in ea ipſa ſeſſione art. vltimo, illa ſic habet. *Quia Patrum piis decretis & ſanctionibus indiuulsè adhærere ſanctum eſt, ideò ordinarunt Patres quod Statuta Generalia in his maximè quæ ad bonos mores pertinent in loco communi ponentur & frequenter legentur vt fieri ſolet in lectione Regulæ & Correctorij.* Tertium denique conſtitutionis magna parte reſciſſæ, ſeſſ. vltima art. 1. quo Fundatricibus facultas omnis abrogata ingrediendi Monaſteria Monialium noſtri Ordinis, hoc enim additamẽtum inſequitur: *Prohibuerunt inſuper ne Prouinciales, Monialium Conuentus aut Monaſteria recipere audeant niſi ex ſpeciali Capituli Generalis mandato.* Atque hæc noſtros ſummonuiſſe, dum licet, ſatis ſit, alia videamus. Die ſancto Aſcenſionis, ſolemni cœtu inito & ſacris initiatio, ſuffragatorum vota in hominem abſentem &
Iudas. Gallum miro quodam modo conuenerunt Is fuit *R. P. Ioannes Iudas* qui Romæ Gener. XX.
Zeloſi officio inuigilans hærebat, vir amabilis & manſuetudine multâ & magnâ humilitate quam præferebat, obſeruantiarum autem tenaciſſimus fuit, vt etiamnùm apud Hiſpanos Generalis Choriſtæ nomine audiat, tanto ſcilicet rerum diuinarum ſtudio tenebatur, vt nunquam ferè, vel per maximas occupationes, choro abeſſet: Diſtracta ſunt quatuor tantùm vota eaque in *R. P. Ma-*
Aubert. *thurinum Aubertum*, non ſemel à nobis laudatum collata ſunt. Iucunda ſupra modum fuit *Ioannis* noſtri electio, cui abſenti magna animorum exultatione
de Beauregard. gratulatum eſt. *De Bellireg ardo* reliquæ actionis moderationem de communi ſententia conſilioque ſuſtinuit, poteſtate etiam facta vt in præſens fratres per obedientiam huc illucvè trãſmittere poſſet. Prima illi cura fuit de cooptandis Collegis, eo igitur ipſo die cœtu reintegrato id aggreſſus eſt Et in Italum quidem optatus eſt, *R. P. Benedictus de Nucibus* ex Collega Prouinciali *Apuliæ*, lo- Collegæ.
de Nucibus. de Leche. cum autem eius accepit *R. P. Bernardinus de Litio*: In Gallum, Congregationis
Certain. Actuarius *R. P. Ioannes Certain*, cui ſummiſſus in Collegam Prouincialem *Tu-*
Groſier. de Ledeſma *ronia, R. P. Ioannes Groſier*: In Hiſpanum *R. P. Iacobus de Ledeſma* ex Correctore
Conuentus *Loxienſis* quem antè annos tres deſcribebamus, electione alterius 1559.
in Correctorem, Capitulo eius Conuentus remiſsâ. Poſt omnia & de Zeloſo Procurat.
de Beauregard. actum eſt, nec qui hoc officio digniùs fungeretur quam ipſe *Ioannes de Bellireg-* Gen. XIX.
ardo quiſquam viſus eſt, vnaigitur omnium voce maximoque deſiderio Zeloſus ex Generali renunciatus eſt. Deinceps verò nonnulla ſapienter & vtiliter ſancita ſunt ac demùm, indictâ in proximum *Fori-Iuly* Congregatione Acta omnia finem acceperunt. *Romam* inde Zeloſus venit & *Ioanni* noſtro electionem ſuam nunciauit, qui ex hoc Ordinem perluſtrauit Viſitationis gratiâ, & Galliam quidem poſt alias regiones obiuit occaſione Capituli Generalis in *Prouinciâ* celebrandi, certè Ambiani an. 1564. die Ianuarij xi. vt habent Con-

1562. uentus Commentaria eâ de causâ hærebat. 1562.

4. Hæc in Hiſpaniâ gerebantur, annique progreſſus initio reſpondebat, nec diſſimilis poſt hæc finis conſecutus eſt. Menſis enim Septembris die XVII. *Caſtellani* noſtri haud procul *Toleto* ſedem fixerunt, in loco non magni nominis, ſed leucis tantùm quatuor à *Toleto* Vrbe primaria & opulenta ſummoto. Nomen *Camarena* eſt, oppidum haud omnino infrequens. In illud noſtros inducendos curauit *R. P. Ioannes à Victoria* Prouincialis, ſed beneficio pij & honorabilis agricolæ *Alphonſi Rodriguez* Muzarabis & conſortis eius *Mariæ Gomez*, qui prædia multorum iugerum liberaliter ad Cœnobij fundationem contulerunt, præter fundum in quo exſtructum eſt. Monaſterij & Eccleſiæ opus perfectum, non amplum quidem, ſed elegans & iucundum eſt, & triginta ſex qui illic agũt commodum. Titulo gaudet *S. Mariæ à Conceptione*, tum etiam Roſarij Sodalitio, cui ſuum eſt ſacellum à latere maioris, cum Imagine B. Virginis admodùm venerabili, coram quâ lampas continuò ardet: contigit autem an. 1612. quòd cum premente rerum inopia haud pares ſibi viderentur noſtri ſumptibus ad hoc faciendis, conſilium ceperint eius lampadis non ampliùs accendendæ, ſed miraculo edocti ſunt nulli rei parcendum quæ ad cultum Dei & Sanctorum eius pertineret, ex illa enim lampade tantâ tunc copiâ oleum exundauit vt non maior ad eam nutriendam impenderetur. Id autem tertiò contigit, non momento quidem aut breui quodam temporis interuallo, ſed per octo dies continuos. Oleum illud ad multorum curationem profecit ſuntq; ipſa miracula per Ordinarium recognita & comprobata. Quid ad hæc dicemus quæ mirari ſatis in alterutram partem non poſſumus? Silentio venerabimur quæ nefas eſt à nobis perſerutari.

Conuentus Camarenæ. — *Camarena.* — *Rodriguez. Gomez.* — *1612.*

5. In *Galliâ* longè ſecus res noſtræ habuerunt, vbi ſcilicet pro vita aduerſus hæreticos dimicatum eſt, vbi nullo ferè loco conſiſtere per eorum furorem tutum fuerit, vbi fato functorũ quies etiam ſollicitata eſt per homines belluinos & efferatos, vbi nihil non, ſiue ſacrum, ſiue profanum, impiè, crudeliter, nefariè temeratum, concuſſum, euerſum eſt. Sed res priuatim noſtras proſequamur. Prima perduellium hominum qui in Deum Regemque coniurauerant tempeſtas in *Aurelianos* deferbuit, vrbe intercepta & ſacris omnibus profligatis, longiùs inde digreſſa, quâ *Ligera* protenditur, *Cæſarodunum Turonum* tandem obtinuit. Sacra illic omnia deiecta, diſturbata, conculcata ſunt, aræ nimirùm euerſæ, imagines comminutæ, templa ſuccenſa, effracta & direpta ſacraria, effoſſi tumuli, calices conflati, Sacramenta indignis modis violata, ſacra pignora flammis abſumpta, vel in profluentem abiecta, ſacrati homines per ſummam crudelitatem traducti, vexati, necati ſunt, promptius fuerit dicere quid non ſæua rabies illic ediderit quàm quid egerit compendiò indicare. Vnum dicam quod omnem indignitatem ſuperat. *S. Martinus*

—— votis latè famoſus in Orbe, quod habet Vandelbertus, à principio receptæ apud *Gallos* fidei pro Regni Patrono & tutelari habitus, ſemper in præcipuâ apud Reges & populos veneratione fuerat. Extabat illius memoria in Eccleſia nominis eiuſdem, ab annis centum ſupra mille & quod excurrit, condita, Regum donariis inde à *Clodonæo* exculta, populorum votis onerata, ibi Regum oraculum, Regni Palladium, Populi perfugium, putares cum hæc audis inuiolabilem loci religionem, ſed nefarij & perditi homines quibus ſacra peſſundare ſumma votorum fuit, hoc ſanctitatis adytum antè omnia inuolarunt, perfregerunt, diſſipauerunt, eductoſq; cineres ſacros beatiſſimi Pontificis, ô ſcelus! ô flagitium! in ipsâ eius Baſilicâ flammis voracibus immiſerunt, atque inde in ventorum ludibria diſperſerunt. Antea verò, vt erant immanitate pluſquàm belluinâ efferati, in ſuburbana loca progreſſi fuerant, Monaſterium noſtrum ad arcem Pleſſiacam inuaſerant, vbi vltimam odiorum ſeueritatem exercuerunt, ferro & igne in omnia graſſati, præterquàm in ædes quas receptui commodas iudicabant. Imprimis autem diligenter & anxiè perſcrutati ſunt ſi qui noſtrorum domi hærerent, ſed maturè plerique ſe proripuerant, tres ætate graues & malè affecti in Valetudinario ſubſtituerant ad omnem

Clades Turonenſis per hæreticos perduelles. — *Orleans. Tours.*

1562. omnem iniuriam parati. Et vnus quidem nonagenario maior, homo miræ 1562.
probitatis & non contemnendæ eruditionis, martyrium fecit. Alij duo impiorum carnificum manus caſu effugerunt. Vni nomen fuit, *F. Ioannes Cyretus*,
Cyret. quod habet ſcripta hiſtoria, ſed vt placet alijs ex vetuſtioribus monimentis *F.*
Traban *Ioannes Traban*, profeſſione Oblatus erat, animo ſupra quam dici poteſt ſimplex & ingenuus, orationi ſanctæ à puero deditus, & B.P. Franciſco ab antiquo familiaris, haud diu poſt hunc caſum ſuperfuit luctu & ætate conſummatus. Alteri *F. Petrus Baron*, & ipſe Oblatus, qui manus etiam truculentorum ſatellitum
Apuril euaſit. Tertius fuit *R.P. Euſtachius Aprilis*, qui ſecundùm Prouinciam Turonenſem rexerat, ipſi verò Pleſſiaco Conuentui ſæpè ſępius præfuerat, in eum cùm vnus è turbâ, ſcelerati dogmatis præco, incurriſſet, optimum Senem multis primùm conuitijs & probris exagitauit, quæ cùm ille ſurdâ aure pertranſiret, vir nefarius in religionis & fidei contumeliam indigna multa iactauit; hîc verò beatus ſenex vocem tenere non potuit, ſed zelo ac feruore ſupra ætatem accenſus, & pugnans pro causâ Dei & religionis, ſacrilegum hominem fortiter obiurgauit, vnam eſſe fidem prædicans quam Eccleſia Catholica inde ab initio ſalutis per Chriſtum reparatæ profiteretur, nouiſſima verò dogmata, quæ ipſi pro voluntate cuderent, eſſe omninò à Chriſtiana fide & religione aliena & indigna prorsùs quibus auſcultaretur, id in præſens docere perditos mores & infamem vitam quam præferebant; ad quæ & ſimilia verba infremuit ille (ſi Deo placet) verbi Dei miniſter & quinti Euangelij tuba, ſimulque circumſiſtens deſperatorum ſatellitum caterua, quæ facto impetu in hominem ſanctum inſiluit, pugniſque ac pedibus contuſum ſcalâ deiecit è ſuperiore tabulato vnde verba cum illis faciebat, in ſtratum ille ſilicem alliſus, confracta ceruice ac membris omnibus penè comminutis, poſt non longas moras, Deo gratias reddens, feliciter expirauit, & vt piè credendum eſt ad martyrij præmium euolauit. Sepultus omninò creditur in atrio quod Eccleſiæ & Sacriſtiæ interiacet, atque ab eo loco ſæpius prorumpentes flammas apparuiſſe tanquam quæ ſepulti ſanctitatem denotarent, antiqua traditio eſt. Alij vt diximus duo in ipſo Cœnobio permanſerunt, qui è latebris in latebras profugientes ferales manus ſanguinolentorum hominum euaſerunt. Hæc verò ex iis quę hodie ſuperſunt apud Turonenſes monimentis & ex veterum fide in hunc modum ſe habere conſtat, paulo tamen aliter Montoia narrat, qui *Aprilem* noſtrum ait malè mulctatum & interemptum fuiſſe, quòd in rogum quo B P.N. corpus exurebatur ſeſe inieciſſet, inauditæ crudelitatis facinus illis Sathanæ miniſtris exprobrans. Et reuera quidem ſacrum illud pignus flammis abſumptum eſt, quod iam dicendum habemus, ſed in funeſtam pyram *Euſtachium* noſtrum fuiſſe ingreſſum, præter traditionis fidem & veri ſimilitudinem merito habetur. Illi ergò bipedum nequiſſimi cùm armata manu irruiſſent, ſus déq; vertiſſent omnia, noſtroſque homines aut profugere coegiſſent, aut miſerè mactauiſſent, ſacra etiam diripuiſſent & expilauiſſent, in mortuos denique ac terræ compoſitos, ipſaque inanima ſepulchra, ne quid deeſſet ad ſummam crudelitatem, ſæuierunt. Et inſanus quidem eorum furor in præclara & inſignia præſertim monimenta quæ illic erant incubuit. Vnum fuit *Federici Arragony*, de quo ad an. 1504 meminimus, ab eo inſignia omnia Regiæ familiæ, & funeris ornamenta detraxerunt, diripuerunt, aut confregerunt, (quod licet ex apparatu funeris amplius intelligere) nec eo contenti, oſſa tumulo eruerunt & abiecerunt, ſiue quod alij malunt, igne comburenda ſeruauerunt. In tantum regiæ poteſtatis & dignitatis odium exarſerant, quod violatis etiam Regum noſtrorum ſepulchris, & eorum oſſibus exhumatis ac proiectis, ſuo loco & tempore prodiderunt. Alterum tertiũ, quartũque ſubuerterunt, Nobi-
Baud icur. liſſimi nimirùm & Generoſiſſ. *D. Ioannis Baldricury* Fundatoris *Brancacuriæ* & *Franciæ* Mareſcalli, &c. cui tumba ærea infra maius Altare inſtrata erat, *Bleſis* ille
de Verdenia ab anno 1499. obierat, vt conſtat ex litteris ea de re ſub die XIIII. menſis Maij 1499.
exaratis: deinc etiam *R.P. Bernardi Verdenia* (niſi fortè in hoc cognomento fallimur) Ordinis S. Hieronymi per *Hiſpaniam* olim Generalis & Reginæ *Eleono-*

1562. *ra Franciſci* I. conſortis à confeſſionibus, qui an. 1541. ad ſepulchrum B.P.N. 1562.
1541. conditus fuerat die menſis Maij xix: ac denique *Caroli* Comitis *Moretæ* apud *de Morete.*
1552. Regē Ducis *Sabaudiæ* Oratoris, qui Pariſiis vbi obierat an. 1552. illuc ſe transferri mandauerat. Priuata quæque diſiecta, effoſſa, conculcata ſunt. Vltimum denique *B. P. Franciſci Paulani* monumentum, auguſtum illud, ſanctum & glorioſum, populorum religione, iacentis merito & miraculorum frequentiâ, ſed tanto à perduellibus illis magis exoſum, quantò maiori gloria & celebritate præfulgebat, impotenti furore vexatum eſt. Omni enim in illud ſacrarium impetu conuerſo, ac deiectis primùm, peſſundatis & diſſipatis populorum quæ appendebant votiuis muneribus, lapidem prægrandem in tumulum exſtructum concuſſerunt & ſubruerunt, ac iam tùm in conſpectu ſanctiſſimum cadauer ſacra veſte indutum, non ſecus ac lecto compoſitum, habuerunt. Erat nimirùm & corporis compages integra, & carnis non imminuta habitudo, & ſpecies oris florens atque venuſta, ne laciniam quidem circumpoſitæ veſtis vlla tabes detriuerat. Hoc ſpectaculo poterant tygrides feritatem ſuam deponere, ſed homines beſtiis immaniores nihil mouere, nihil ſiſtere, nihil abſterrere potuit. Iniecto igitur in collum fune ſacrum pignus protrahunt, & omnibus circumquaque infrementibus, per Eccleſiam ac Clauſtrum, longo itinere, in Clauſtri veſtibulum & hoſpitum diuerſorium abripiunt. Ibi lignis in camino ad ignem compoſitis ſanctum corpus exurunt, atque vnâ *Federici Arragonij* oſſa, quod quibuſdam placet ad eam rem direpta. Lignorum magna pars ex votiuis tabellis & ſacra ſuppellectile corroſa & collecta fuit, inſtrata Crucis Imago maior quæ medio in templo pendebat, hæc Chriſtianum athletam brachiis accepit, quoad ſubiecto igne ſimul abſumpta ſunt. Dignum certè Angelis, dignum cœlitibus, ſpectaculum, quod nullus hominum ſatis æſtimare poteſt. Decebat nimirùm vt qui Chriſto confixus cruci vixerat, in crucis amplexu conſummaretur. Ecce autem cùm fumo & nidore omnia opplerentur, proculque abſiſterent execrandi facinoris autores; propiùs ad ignem acceſſerunt pij nonnulli Catholici, diſſimulato conſilio impiæ turbæ admixti, qui latenter plura ex oſſibus B. viri ab incendio eripuerunt, partem poſt aliquot dies Prouincialis recepit, partem *B. Mariæ* cognomento *Diuitu* Eccleſia in ſub- *N. D. de la* urbio *Turonenſi*, prout cuiuſque ſtudium fuit. Cœnobium tenuit præcipuus fa- *Riche.* cinoris incentor *Marinus Piballeus* deductâ in illud familiâ, quoad vrbe receptâ & hoc etiam loco abſceſſerunt, quod ineunte Quintili factum eſt. Atque *Piballeau.* tum in reos habita quæſtio, qui à Prætore capitali ſententiâ damnati ſunt, quam me olim legiſſe memini. A Deo quoque in ſcelerata capita ſupplicium interceſſit. Nam inter primos qui in Monaſterium irruperunt, fuit vnus è proximo, qui domum dictam *Mottam-capi* incolebat, ex quo autem manus patran- *Motte-* do facinori commodauit, ea domus à malis geniis infeſſa in hunc diem non *chapon.* potuit habitari. Taceo ea quæ per iter, atque in ipſa vrbe, in eos qui *Pictauio* retracti ſunt ope *Villarij* Comitis, iuſto dolore percita plebs exercuit, quin enim illa Deo vindice perpetrata ſint non dubito. Sed rem breuiter attigiſſe quantùm eſt ad nos ſatis fuit, in ea exaggeranda nonnulli è noſtris copioſiùs excurrerunt & in luculento argumento eloquentiam ſuam probauerunt. Non poſſum tamen quin rem geſtam, cum certa temporis deſignatione, ex tabula quæ in Eccleſia Conuentus Pleſſiacenſis proſtat, qualem accepi à *R. P. Antonio Iardino* poſtquàm hæc ſcripſeram, Lectori meo communicem. Sic verò habet.

B.P.N. martyrium à morte.

Siſte Viator pauliſper gradum, inauditumque retrò ſeculis audi & luge nefas: imo vniuerſus terrarum Orbis exaudiat & lugeat immane ſcelus ab Hæreticis patratum in venerandum corpus ſancti Franciſci de Paula. Quieſcebat illud more mortalium proprio clauſum ſepulchro, per vndecim luſtra incorruptum, nullo putore fœtidum, aſpectu decorum, miraculis conſpicuum frequentique populorum concurſu famoſum. Et ecce (malum) tetra

quadam

1562. *quædam noſtris temporibus innata peſtis (Hugnotos vocant) effractis tumuli repagulis, oßibus inſiliens Religionis habitu decenter coopertis, immiſſoque ad collum fune, innocentes lacerat artus, trahit, diſtrahit, ad cameram fratrum ſub obedientia peregrinantium : Ibique Latrones immanitatem vt expleant ſciſsis fiſsiſque minutatim Crucis lignis ſuppoſitoque igni dilectum Deo & hominibus cremandum Schytarũ more crudeliter obijciunt. Hæc nẽpè dextera eſt quæ nuperè ſtillãs adhuc Catholico ſanguine ferrum cõuertit in viſcera tanti viri, cuius decus cõmunis Imperij finibus terminatur. Quid inquam ferrũ? abſit, nam ſanguine ſatiatur ferrum, ſed flamma vorat exangue corpus, vt animæ, quæ nunc faſtidiens humanos inter æthereos ſpiritus diuinis expletur honoribus, crudelis vapor, Martyrij palmam adiungat. Optarat quippè viuus ita mori, ſed quod negarat Deus viuenti conceſsit mortuo, vt dum oſſa in exteriores abeunt fauillas exufflans Miniſter in inferiores abeat Hæreticus. Id contigit circa diem* XIII. *menſis Aprilis. Anno ab Incarnatione Domini* M. D. LXII. *Tu verò Lector agnoſce interea vocem totius Galliæ, quæ quaſi orbata nihil fert acerbiùs, quàm ſibi impiè parique nefanda manu ſublatos videat* Franciſcum & Martinum *duo florentis Turoniæ columina, & quibus nihil fuerit ſalutarius hoc tempore datum. Abi & nefarios, quos etiam cœlum auerſatur, Hæreticorum auſus, latè deprædica.* Conſimilis argumenti narratio extat ad S. *Martini* in Vrbe, quam ex publica tabella repræſentandam arbitratus ſum vt tanto certiùs de tempore conſtet, quanto maior fides his documentis habetur. Ea eſt huiuſmodi. 1562.

Aſta Viator ni piget inſpice miſerabile facinus, cui D. Martino Orthodoxam *fidem publicè profitenti* Principum *Arianorum immanitas viuo quondam pepercerat, quem miraculis inſignem Chriſtiani omnes vno conſenſu pijs votis mille ac ducentos annos inuocant,* Principeſque *viri multis magniſque donis ornarunt, huius inquam ipſius venerandum corpus flagitioſi homines, ſi homines dicendi ſunt, nefandæ religionis & auaritiæ ergo hoc in loco nuper, proh dolor! in feralem rogum quem ſtruxerant ad ſcelus omne immani ſacrilegio proiecerunt, qui cum iiſce crudelibus flammis ſanctiſsimum eius nomen abolere conarentur, nihil aliud egerunt, niſi vt quam ille palmam* Martyrij *viuus voleníque adipiſci non potuit, per nonos iſtos Theomachos vita functus tandem aliquando aſſequeretur, ſibi interim ſuiſque crudelitatis notam inurentes tantò maiorem, quantò impium magis in mortuos innocenteſque ſæuire quàm in viuos plerique omnes arbitrantur.* Et in ſuperiori quidem eius tabulæ parte, vbi deſcriptus eſt indiculus corporum Sanctorum quæ cum ipſo S. *Martino* combuſta ſunt, tempus quoque aſcriptum in h. m. *Anno* Domini M. D. LXXII. XXV. *Maij.*

6. Anno exeunte toti Ordini luctum fecit obitus *R. P. Ioannis Debemij*, viri probitate ac concionum fama celeberrimi, de quo in anteceſſum nonnihil memorauimus. Is *Corbeiâ* vrbe agri *Ambianenſis* oriundus, & à puero bonis litteris eruditus, Ordinem Minimorum ingreſſus eſt anno 1552. & in eodem profeſſus anno ſequenti die menſis Iulij VII. annos natus viginti quinque, primo quoque tempore magnam famam ac penè incredibilem conſecutus eſt, cùm apud ſuos, tùm apud exteros. Et reuerâ ingenio erat prom-

Debem. *Corbie.* Ob. P. Ioan. Debem.

1562. pto & alacri, in quæſtionibus verò controuerſis (vt vocant) multum exerci- 1562.
tato, valebat prætereà dicendi facultate ac facundiâ penè mirabili, quibus dotibus incredibilis animi pietas & feruens animarum zelus acceſſerat. Quo in eum ſtudio ſui tenerentur ex parte indicauimus, quo autem Externi, nullis credo verbis pro dignitate poteſt explicari. Paſſus interim multa per homines perfidos & maleuolos, quæ illius virtutem non oppreſſerunt, ſed excitauerunt. Anno ſuperiore cùm *Bellouaci* cõcionatorem ageret, Cardinalis Caſtillionæus *Beauuais.*
1561. eius vrbis Epiſcopus, hæreſi nondũ propalatâ, quòd clanculũ tamen in ipſo Paſchate ſacra apud ſe celebrari curauiſſet, ac vtrique ſpeciei cum aliquot ciuibus ſuiſq; domeſticis participaſſet de manu ſacerdotis, à furente plebecula impetitus eſt, ſed furor haud multò poſt deferbuit, cùm autem de ſeditione ad Regem allatum eſſet, habita in reos quæſtio, Pariſios interim *Dehemius* redierat, qui vt ſeditionis incentor à maleuolis traductus, eâ de causâ in carcerem coniectus eſt, ſed vt ſe purgauit cum honore dimiſſus exinde populis charior & coram Deo glorioſior euaſit, malè ob eam rem à Thuano hiſtor. l. XXVIII. vt *de Thou.* turbulentus concionator ſugillatus. Nec ſatis ſcio, ſi non eiuſdem carceris *Paſquier* meminit Paſquierus l. IV. epiſtolarũ ep. ad *D. Fonſſomium* cùm narrat hunc no- *Fonſſome.* ſtrum *Dehemium* Pariſiis apud *S. Bartholomæum* concionantem in proximum *S. Barthelemy.* prætorium *S. Germani in Laia* à Præfecto rerum capitalium latenter fuiſſe ab- *S. Germain en Laye.* ductum, vt iis ſiſteretur penes quos rerum ſumma erat, cauſam dicturus quod nimiâ licentiâ in Proteſtantes ipſoſque Gubernatores inueheretur. Sed vt res innotuit, quæ diu non potuit premi. Ciues Pariſini magno numero *S. Germanum* aduolarunt, ſibique concionatorem ſuum reddi & quamprimùm reſtitui, quâ minis, quâ precibus, impetrauerunt. *Pariſios* rediit illis comitantibus, ac reliquâ multitudine in eius occurſum quaſi ad triumphum effuſa, quæ plauſu & acclamationibus vias omnes quibus deducebatur cœlum vſque implebat. In craſtinum indicta generalis omnium Ordinum ſupplicatio in gratiarum actionem, quæ ſolemniter ad *S. Bartholomæum* habita eſt, ex hoc autem maiori fiduciâ verba ad populum fecit, ſua vincula & imperterritum animum coràm prædicans, & exemplo ſuo alios animans ad conſtantiam. Agebatur nimirùm fidei & religionis cauſa, cui nulla re deeſſe debemus. Videor tamen mihi quantùm eſt ad temporis rationem ex ipſa Paſquieri epiſtola colligere hoc an. 1560.
1560. contigiſſe, priuſquàm edictum pacificatorium Ianuarij menſis decerneretur, vnde prætereà ſequitur *Dehemium* noſtrum non ſemel religionis cauſam ad vincula propugnaſſe. De concionibus porrò eius hoc habemus ab ipſo Paſquiero teſtimonium, magna eum ingenij ac linguæ facilitate verba feciſſe, nihil quod ad cauſam religionis agendam pertineret omiſiſſe, bis in quemque diem conciones habuiſſe, nullum concionandi finem illi fuiſſe, neminem tam acriter hæreticis repugnaſſe, vnumque fuiſſe qui cum Cardinali à *Lotharingis* concionandi vices alternaret. Atque in hoc ſtadio haud longè procurrit, abreptus cum è carceribus ſolueret hoc ipſo anno & Decembris menſis die XVI. cùm apud *S. Iacobum de Lanìena* (cuius nominis eſt præclara & inſignis *S. Iacques de la Boucherie.* Parochialis Eccleſia) per Aduentum concionaretur, correptus lue peſtilenti, quam vni ſibi prædixit fore exitioſam, & ita fuit, vt propterea nullum erga eum officium deuota plebs prætermiſerit. Funeri nihil defuit ad magnificentiam, deductum illud Nigeonem frequenti omnium Ordinum concurſu & publico luctu, conſtitutum etiam ex lapide monumentum ante maius Altare vbi corpus depoſitum eſt, actum id præter morem & conſuetudinem, ſed populi votis & voluntati citius ocius cedendum fuit. Inſculpta medio lapidi *Dehemy* effigies cum hac epigraphe, *Cy giſt le corps de F. Iehan Dehem de grand ſçauoir & vie bonne & auſtere, mais ſon eſprit eſt au ſein d'Abraham prenant ſon repos en ſon ſiege de gloire, qui treſpaſſa le Mercredy ſeiziesme de Decembre* 1562. ea ſic ſonant, *Hic iacet corpus F. Ioannis Dehem magnæ eruditionis & vitæ probæ atque auſteræ, ſed anima eius eſt in ſinu Abrahæ, quieſcens in gloriæ ſuæ ſolio. Diem obijt die Mercurij* 16. *Decem.* 1562.

Licet

1562. Licet autem in prædicta Gallica perigraphe obſeruatam rythmi rationem deprehendere, vt omninò tetraſtichon eſſe videatur cui ſubiuncta temporis nota ſolummodò fuit. Ad pedes, inciſum Elogium quod omnium quæ de illo dici debent inſtar eſſe poteſt, eſtq; quod ſequitur Octaſtichon. 156

Spretis illecebris mundi carniſque, ſeueræ
Addictus vitæ, religionis amans.
Moribus, eloquio, Chriſtum vitaque profeſſus,
Alter vt Elias, Paulus & alter adeſt.
Hæreſeωn contra graſſantia ſemina, nullo
Non ſpretis gladijs, buccina clara loco.
Præſidium populi miſerè nutantis, amorque
Regum, & magnorum cura timorque virûm.

Sed & nos aliquando eius laudes breui monumẽto cõplexi ſumus. Id ſic habet.

R. P. IOANNES DEHEM
CORBEÏENSIS
INVIDENDO ELOGIO
SVI SÆCVLI PAVLVS ET ELIAS PVBLICE PROCLAMATVS
DIVINI VERBI ADMIRABILIS PRÆCO.
HÆRETICORVM FACTIONI VNVS OMNIVM MAXIME FORMIDABILIS
PARISINOS IN VETERI RELIGIONE CONFIRMAVIT.
DOCTRINÆ ET VIRTVTVM OMNI GENERE SEMPER CLARVS.
PRÆFECTVS SVORVM STVDIIS
CONVENTVS GENERALIS ELECTIONE ET IVDICIO, IN PERPETVVM.
SVMMÆ PIETATIS ET INCOMPARABILIS ZELI
EXEMPLVM DEDIT, LAVDEM MERVIT, FAMAM OBTINVIT.
OMNIVM ORDINVM IN SE STVDIA CONVERTIT.
POPVLI DEVOTIO
STRATO AD MONVMENTVM LAPIDE, ÆTERNITATI CONSECRATA,
QVOD NEMINI PRÆTER EVM CONTIGIT.
AD SVPREMAM ORDINIS SVI DIGNITATEM IVVENIS POSTVLATVS
IAM TVM INVIDIAM SE PRÆTERGRESSVM DEMONSTRAVIT.
INTRA NON PLVRES DECEM ANNOS
DIXIT ET FECIT
QVÆ RECITARI INTRA PAVCIORES NON POSSVNT.
AH QVAM GLORIAE MESSEM FECISSET SI ÆTAS LONGIOR!
ABREPTVS IN MEDIO CVRSV COMMVNI LVE GRASSANTE
SED NON COMMVNI SORTE
FREQVENTEM AD SE POPVLVM VIDIT ET SECVRVM FECIT
PRO VERBO EIVS NEMO CONTACTVS EST
SOLEMNI POMPA CVRATVM FVNVS ET NIGEONEM DVCTVM
DIE XVI. DECEMBR. AN. M. D. LXII.
MIRARE, VIATOR, ÆTATIS ANNVM XXXV. NONDVM EXCESSERAT.

1563. Ioannes autem noſter habuit poſtmodum eiuſdem propoſiti & diſciplinæ ſe- 1563.
ctatorem *R. P. Ioachimum Dehem*, ex fratre filium, qui non ſolâ patrui laude, *Dehem.*
ſed propria etiam *Dehemiorum* nomen & gloriam tuetur.

Ropitelli zelus in hæreticos. 6. Hoc ipſo tempore, apud Lugdunenſes *R. P. Ioannes Ropitellus* & ipſe aduerſus hæreticos magno animo inſurrexit, tantam nominis celebritatem aſſecutus, & vitæ ſanctimoniâ & concionum gratiâ, vt vulgò *Flagellum hæreticorum* diceretur. Sed nobis de *Ropitello* commodior dicendi occaſio recurret. *Ropitel.* Interim relegendus Rubiſius in Hiſtoria Lugdunenſi.

1563.

An. M. D. LXIII.

Priuileg. confirmatio à Rege. 1. HVnc annum, quantùm ad nos eſt, non aliâ re quàm *Caroli* Regis beneficio inſignem eſſe reperio. Is cùm necdum Regni adminiſtrationem in ſe ſuſcepiſſet, ac etiam poſtquàm ſuſcepit, regiis litteris ſeu diplomatis decimarum gratiam, quam noſtri iám antè à Deceſſoribus promeruerant, confirmauit. Priùs diploma datum apud *Fontem-Blaudi* die XVI. menſis Februarij: poſterius verò die XXII. menſis Octobris. De præſtatione autem decimarum earumque ſoluendarum immunitate ſacris Collegiis conceſsâ relegendus Chopinus in Monaſticis & Politiâ ſacrâ.

Conuentus Bracácuriæ direptio. 1571. 2. Donius certè in hunc annum confert Conuentus *Bracancurienſis* direptionem, de quâ tamen cùm nonniſi anno 1571. ad Generale Capitulum *Valentiæ* IV. celebratum per Commiſſum & Actorem Prouinciæ Franciæ relatum ſit, non ea mihi poteſt videri antè annum 1568. contigiſſe quo tempore ad Capitulum Romanum quod anteceſſit referri debuiſſet, ſi quid detrimenti Monaſterium illud priùs accepiſſet. Quin tamen ſatis obſcurum ſit tempus quo noſtri ab eo loco fugati & deturbati ſint negare non poſſumus, priuata enim fuit iniuria ab infenſis vicinis & quidem quos hæreſis deprauauerat illata, non publica quam ſecùm Regni turbatio pertraxerit, nec illicò noſtri *Remos* videntur conceſſiſſe animo ſedem eo loco figendi, quod quidam putant, vt hoc præiudicio certum tempus direpti Conuentus debeat conſtitui, nam ſimul atque de illius ruina verba in Congregatione *Valentinâ* fecerunt vt in acceptum haberetur Conuentus *Rethelienſis* egerunt, nulla de *Rhemenſi* facta omninò mentione, quam non prætermiſiſſent ſi ſedes illic antea fuiſſet conſtituta. De Conuentus autem direptione ſic habet traditio. Incerta quidem de cauſa ſed meditato tamen conſilio è *Blaſienſi* pago adornata ruſticorum & hæreticorum turba *Bracancuriam* vi & armata manu inuaſit, primus impetus in Eccleſiam factus, vbi ſacra omnia euerſa, comminuta, peſſumdata ſunt, vt iam odio religionis colluuiem illam hominum atque fæcem ſæuire, non potuerit dubitari. *R. P. Robertus Breuallius* Corrector primus accurrit & fortiter impiæ turbæ ſe oppoſuit, ſed gladio tranſuerberatus eodem in loco cecidit, alij huc illucque palantes periculo per latibula ſeſe ſubduxerunt, quoad dilapſis prædonibus qui omnia perfregerant & ſe religioſis veſtibus per deridiculum induerant, collecto animo & viribus, *Breuallio* de vita periclitanti ſubuenerunt, & loco tandem ceſſerunt: *Breuallius* cum tempore à vulnere conualuit ac deinceps multis & præclaris muneribus perfunctus eſt.

(Right margin: *Bracancour.* — *Reims.* — *Rethel.* — *Blaiſe.* — *Breual.*)

1564.

An. M. D. LXIV.

Viſitatio Ordinis per Gener. 1. DVm his quæ diximus periculis Ordo noſter in *Galliâ* conflictatur, *R. P. Ioannes Iudas* Generalis pro ſuo officio ſingulas domos obit, ſuos conſolatur & præſentia ſua ad omnem euentum confirmat, vt ex Commentariis aliquorum Conuentuum hoc anno feciſſe nobis conſtitit, atque hoc teſtimonium eius memoriæ debeo, ne ignoranter, quod nonnunquam ab imperitis audiui, de neglecto officio traducatur. *Iudas.*

Ob. Card. Rodulphi. Pij. 2. Per hæc *Rodulphus* ille *Pius* è Principibus Carpenſibus S. R. E. Cardinalis naturæ concedens, apud *Romanos* noſtros deponi voluit, honorificum de *Pio.*

vitæ

1564. vitæ ſanctimonia teſtimonium illis reddens, quorum ſe conſortio iuuari apud Deum poſſe credidit & vt iuuaretur deſiderauit. Hunc autem animum induerat, ex conſuetudine quæ illi aſſidua cum *Ioanne* noſtro quamdiu in Vrbe moram traxit, & aliorum etiam è noſtris quos pietas & euangelicæ perfectionis ſtudium ei fecerat chariſſimos. Ioannes Antonius Petramellarius eius acta breuiter deſcripſit, alijque laudes tanti viri ſatis diligenter proſecuti ſunt, omnium inſtar habebimus Epitaphium quod *Pius* V. Pont. Opt. Max. in Eccleſia noſtra Sanctiſſimæ Trinitatis, cum marmorea ipſius ad viuum expreſſa effigie, ibi conſecrauit. 1565.

QVI DORMIVNT IN TERRÆ PVLVERE EVIGILABVNT.

Rodulpho Pio Card. Carpenſi, Principi Senatus, ampliſsimis Eccleſiæ Dei muneribus ſingulari prudentiâ perfuncto; iuris Eccleſiaſtici defenſori; à gratia, terrore, voluptatum illecebris & aduerſis ſenſibus æquè inuicto: ad beneficentiam nato: in ſumma grauitate iucundiſsimo: Pius V. Pont. Max. ſalutaris officij in cuſtodia Catholicæ veritatis conſorti, perpetuis de Chriſtiana Rep. ſenſibus ſtudiiſque coniunctiſsimo, hoc amoris & iudicij ſui monimentum poſuit annn 1568. *Vixit annos* LXIV. *menſes* II. *dies* VIII. *Obijt anno ſalutis* M. D. LIV. 6. *Nonas Maias.*

In eodem ſacello ſepulta eſt *Cæcilia Vrſina* Principis Carpenſis vxor, antiqui moris fœmina prudentiæ & ſanctimoniæ famâ clariſſima, quæ obiit die XIX. Martij ann. 1565. eique extructum ſplendidum ex marmore ſepulchrum ad læuam monimenti quod Pio Cardinali poſitum eſt. 1565.

An. M. D. LXV. 1565.

I. QVod antè annos tres *Valentiæ* fuerat conſtitutum, vt Generalis in hunc annum congregatio *Fori-Iulij* celebraretur, non parem optatis ſucceſſum habuit. Et quidem exeunte Maio menſe in cuius vltimum diem Aſcenſionis memoria incidebat ſatis frequentes conuenerant, ſed nulla vſquedum Acta nanciſci potuimus quibus conſtaret quinam huius congregationis progreſſus aut exitus fuerit. Id modò certum eſt in Generalem electum *R. P. Ioannem à Flumine-frigido* Prouincialem iam tum *Calabriæ*, & virum eloquentiæ famâ, ingenij acumine, prudentiâ & ſagacitate in paucis præſtantem, & tantæ vrbanitatis vt vulgò iactaretur ſi ea periiſſet à reliquis hominibus ab illo vno totam potuiſſe recuperari. Sunt & priuata quædam monimenta quæ *R. P. Ioannem Iudam* Exgeneralem ad Zeloſi officium fuiſſe regreſſum edoceant. Præterea verò nihil ad nos peruenit, niſi quod Paſſarellus de *Ioanne* noſtro ſcribit, eum *accurratiſſimè cum multo Zelo, quiete & tranquillitate rexiſſe religionem.* Subit tamen ſuſpicio aliquam diſceptationem interueniſſe, quæ illam congregationem diſſoluerit, niſi fortè temporum quæ vigebat iniquitas diſſoluendæ cauſa fuerit. Sed commodè factum, vt dum in ea ſuſpicione ſumus *R. P. Ioannes l'Afrique* Campaniæ Prouincialis vetuſta rei geſtæ monumenta nobis pro ſua in ſtudioſos humanitate communicauerit. Et ea quidem fidem faciunt, *Ioannem* illum *à Flumine-frigido* ab Italis ac pleriſque Hiſpanis electum fuiſſe, Gallis tamen omnibus ac *Melchiore Ximenio* Hiſpano reclamantibus, interceſſum eſſe illius electioni, quòd aliquando in eum ſancta Inquiſitio animaduertiſſe diceretur. Quæ res cum ad *R. D. Ioannem Caſtellanum* ſede vacante *Fori Iulij* Vice-Vicarium, Vrbiſque Maiorem & Conſules, delata eſſet, qui Pontificem in tantâ difficultate conſulendum arbitrati, nonniſi ſolutâ interceſſione vlteriùs procedendum edixerunt, adeoque omnes noſtros in craſtinum dimiſerunt. Galli optauerant ſibi *R. P. Petrum Haguenuer* in Generalem, per cuius abſentiam placuit vt *R. P. Antonius Finetus* Aquitaniæ II. Pro-

Margin notes: Capitulum Gener XX. — Freiuls. — Gen. XXI. — di Flume-freddo. — Procurat. Gen XX. — Ximenes. — Haguenuer. Finet.

1565. uncialis rerum ſummam in ſe reciperet. At verò Pontifex re diſcuſſa, pro *R. P. Ioanne à Flumine-frigido* pronunciauit, laudato eorum zelo qui ſe oppoſuerant, vt quibus vel ipſa mali ſpecies refugienda videretur. Tantùm porrò abeſt *Ioannem* noſtrum in aliquâ culpâ fuiſſe, vt eum acerrimus fidei vindex & exactor Pontifex *Pius* V. poſtmodùm in ſacrum Senatum allegere voluerit, quem ille honorem conſtanter auerſatus, ſuis etiam fruſtrà vrgentibus, accipere noluit, vt pluribus noſter de Pereinis in Prælato exequitur. 1566.

Ob P. Nicolai Daneſii. 2. Supremus porrò hic annus fuit *R. P. Nicolao Daneſio, Petri Vaurenſis* Epiſcopi & primi Græcarum litterarum in Academiâ Pariſienſi Profeſſoris, fratri. *Danes de la Vaur.* Poſt annos ille quadraginta quàm inter noſtros egerat, ad diem XXI Septemb. hoc ipſo anno ſublatus eſt. Profeſſus nimirùm fuit eiuſdem menſis die XIV.
1525. ann. 1525. & per illud tempus tam indefeſſo ad pietatem ſtudio niſus eſt, vt quam ab eruditione famam & gloriam Petrus frater collegerat, eandem ille à pietate mereretur. Q[illegible]anquam, vt veriùs dicam, vtrique vtraque laus communis fuit. Cert[illegible] *colas* memoriam ſenioribus noſtris religioſam fuiſſe ac venerandam ſc[illegible]. Per cuius occaſionem dum *Petrus* frater noſtris familiariùs vſus eſt, animo perſenſit quàm vitæ morumque ſanctimoniam colerent, adeoque ſuam illis ſalutem ex teſtamento præcipuè commendatam voluit, &
1577. annuis ſacris apud Deum per eos procurari curauit. Et hic quidem, annis poſthoc duodecim, naturæ conceſſit, laudatus in funere à Genebrardo.

1566. *An.* M. D. LXVI.

Viſitatio Apoſtolica per Galliam. 1. R. *P. Mathurinus Aubertus* à nobis non ſemel iam antè laudatus, *Pio* V. familiaris, & ei ex quo Cardinalis fuerat à confeſſionibus, ab eo nuper Pontifice in Galliam autoritate Apoſtolica delegatus fuit, adiuncto in Collegam *R. P. Ioſepho Telliėro* iuuene quidem, ſed impigro & agendarum rerum peritiſſimo. *Aubert.* *Le Tellier.* Eius autem delegandi cauſa, non ſola fuit quæ nuper *Fori-Iulij* contigerat rerum noſtrarum turbatio, ſed vel maximè Catholicæ religionis ac fidei per turbulenta tempora conſeruandæ ac fortiùs retinendæ animus, quem Pontifex altè imbiberat. Et *Aubertus* quidem religionis ſtudio quam maximè flagrans, pro voto Pontificis, in eam curam intrepidè ac ſolerter incubuit. Suorum igitur animos ita obfirmauit, cùm aduersùs præteritas iniurias, quas pertulerant, tum eas quæ in parato eſſe videbantur, vt fides quam minimum periculi apud noſtros incurrerit. Cùm enim per eam tempeſtatem plurimos è noſtris habuerimus qui fidem religionemque propugnarint, tum verò neminem qui prolapſus à fide in aduerſarios defecerit. Qui certè fructus fuit & Pontificis prudentiæ & induſtriæ *Auberti* noſtri longè deſideratiſſimus. At verò *Pius* quod nos præterire non debet *Pio* IV. poſt nonum & vigeſimum diem quam morte ſublatus eſt ad VII. Ianuarij nihil tale cogitans à nihil tale cogitantibus electus eſt.

Conuentus Rhegienſis inſtauratio. 2. Antè annos duos poſt expugnatam ab *Hiſpanis Pignonis* arcem cum fruſtra Chriſtiani nominis hoſtes, Turcæ, *Melitenſem* inſulam tentaſſent, dum terram in receptu legunt, ex itinere oram Calabriæ diripuerant. In qua exſcenſione, licet fortuita & excurſoria, *Rhegium-Iulium* multis cladibus attritum ac penè deletum eſt. In ea calamitate pietas & liberalitas noſtri *Gaſparis* *Pignon.* *Malta.* *Rhegio.* *de Foſſo.*
1552. Archiepiſcopi luculenter enituit, præterquàm enim Cathedralem Eccleſiam vehementer labefactatam refecit, ſuoſque ciues opibus, conſilio & opera iuuit, hoc demùm anno Cœnobium noſtrum, de quo ad an. 1552. ſolo penè æquatum ac dirutum reſtaurare cœpit. Situs porrò (quod ſupereſt vt meminerimus) illi eſt ad fluuium piſculentum *Taurocinum* (ni fallor) dictum ab Antiquis, loco certè amœno & quo nullus tota regione delectabilior, ab vrbe procul ad exploſi tormenti iactum. *Calo pinace populatibus* Nomen habet à *B. P. N. Franciſco* quem eius loci incolæ & accolæ omnes præcipua veneratione proſequuntur. Poſſeſſionem noſtri adierunt, cum domus iam habitationi parata eſſet, die ſancto Virginis in cœlum Aſſumptæ, quem ad eam rem noſter Archiepiſcopus delegerat. Eſt autem

1566. autem *Rhegium*, quod à Veteribus *Iulium* cognominatum eſt, Colonia & vrbs, 1567.
Reggio. *Bruttiorum* metropolis & Archiepiſcopatus, ad oram vlterioris *Calabriæ*, contra *Meſſanam*, vt iam alibi diximus. *Aſchenaz* olim ab Hebræis vocatam ex Ioſepho docet Barius, addens ab Antiocho apud Halicarnaſſæum *Poſidoniam*, ſeu *Neptuniam* fuiſſe nuncupatam. Ortelius nunc vulgò dictam *Rezzo* perhiber, ſed perperàm, *Reggio* enim ſeu *Riggio* appellatur. Fuit olim celeberrima & no-
Rezzo. minatiſſima vrbs, nunc poſtquàm multis cladibus per Turcas eſt attrita priſtinam illam dignitatem ægrè ſuſtinet. Ager eſt vini & olei ferax & multis rebus abundans. Vrbem & agrum multi deſcripſerunt, atque inter Veteres Caſſiodorus lib. XII. Variarum, ex recentioribus Maraſiotius vtriuſque laudes copiosè perſequitur l. 1. Antiquit. Calabriæ.

An. M. D. LXVII.

1567.
Donatio Regis Caroli IX.

1. CArolus Rex qui antè quatuor annos Regni adminiſtrationem in ſe receperat, vt erat religionis amans ita queſtudioſiſſ. noſtros homines ab eo
Droit d'Aubaine. tempore ſingulari beneuolentiâ complexus eſt, vt fama ſit cum quibuſdam è noſtris penè familiarem fuiſſe, cumque noſtri alieno ære, vt fit nonnunquam per rei domeſticæ anguſtias, grauarentur, nomina liberaliter & ſpontè diſſol-
De legitimatim & naturalite. uiſſe. Hoc autem anno & die v. Februarij Nigeonenſibus noſtris per patentes litteras in amoris pignus haud contemnendum beneficium contulit, donans illis mediam partem eorum, quæ de bonis caducis, iure (vt vocamus) *Albinatus*, aut ab erogationibus, quæ in Natalium reſtitutionem, Regni donationem & ſimilia penderentur, fiſco in ſingulos annos prouenirent. Diploma in Ratiociniorum conſeſſu recitatum edito decreto firmatũ eſt die IV. menſis Aprilis. Hanc autem gratiam temporariam alij deinceps Reges ſucceſſiuè probauerunt.

2. Interim tamen indigniſſimè per hæreticos diuerſis locis habiti noſtri & multis modis vexati ſunt. Iam nunc ſecundùm *Turonenſi* Conuentu abire ac profugere coacti ſunt. Ea temporum calamitas non poteſt meliùs intelligi *Clades altera Turonenſiũ noſtrorum.* quàm ex litteris *R. P. Petri Haguenier* Prouincialis apud Turones, quibus ſuam à Capitulo Generali abſentiam excuſat. Illæ inter cætera ſic habent, vbi de calamitatibus, quas ab hæreticis & perfidis Chriſtianis perpetiebantur præfatus eſt: *Nunquam tales perpeſſa eſt hoſtes Eccleſia, quales nunc ſuſtinet qui inter ſe contendunt, quis eorum grauiſſimè noceat Catholicis, & maximè his, quos pietate, innocentiâ, morum probitate ad melioris vitæ curſum tendere ſentiunt, vt ſunt qui populum & domum patris reliquerunt, vt tutiùs in Clauſtris Deo famularentur, neruoſque prorſus omnes contendunt vt eos è medio tollant, & qui plus nocuit illuſtrior habetur; ita vt ſatius eſſet viuere inter Turcas, quàm inter hos nefandos Apoſtatas.* Et mox: *his paucis diebus compulſi fuimus non ſine graui mœrore & triſtitia; accepto prius ab inuicem oſculo ſancto, foras egredi, & hinc inde in latebras fugere ad vitandam horum ſacrilegorum truculentam rabiem.* pluribus interiectis pergit in h. m. *Inſuper diruta & ſolo adæquata ſunt nonnulla Monaſteria, &c. & qui remanſerunt Conuentus ad tantam deuenêre paupertatem vt vix victitare, ne dicam viuere, poſſint.* & poſt pauca, *nullus iter aggredi auderet niſi mutato habitu, & ſi in habitu ſeculari proficiſcendum eſſet etiam cum communi victu, quod noſtro repugnat inſtituto ex voto, &c.* Hæc de miſeria ſuorum temporum vir optimus ſimpliciter & ſine fuco expoſtulabat. Litteras eius nuper accepimus à *R. P. Antonio Iardino*, cui plura debemus.

Guſman. 3. In Hiſpaniâ *Excellentiſſ. D. Alphonſus Perezius Guſmanus* ſeptimus Dux *Me-* *Conuentus Conilij.*
Medina Sidonia Niebla. *thymnæ Sidoniorum*, decimus Comes *Ilipæ*, quartus Marchio *Caçaca*, qui per antonomaſiam *Bonus* cognominatus eſt, Velleris aurei Eques Torquatus, Andaluziæ Architalaſſus, *Mediolani* Prorex deſignatus, & Hiſpanicæ Claſſi aduerſus Angliam præfectus, nobilium Hiſpanorum ditiſſimus, ſuæ in noſtros liberalitatis argumentum extare volens, Cœnobium à fundamentis apud *Conilium* excitauit, ſub nomine B. Virginis, ſeu *Noſtra Domina à Virtutibus*, ob Imaginem antiquam & miraculis conſpicuam, quam in eo loco poſuit, cuius quidem me-

1567. moria in Diœceſi Gaditana die ipſa Auguſti menſis decima quinta recolitur. 1568.
In eam domum inducti noſtri die ſancto Pentecoſtes, qui ad diem XVIII. menſis Maij occurrebat, *R. P. Petro de Melgar* ſecundùm Prouinciale. Agunt illic viginti quatuor, è noſtris qui attributis prædiis & prouentibus ab Illuſtriſſimo fundatore ſuſtentantur. *Guſmanus* autem noſter matrimonio iunctus eſt cum Illuſtriſſima & Nobiliſſ. *D. Anna de Silua & Mendoza* Gomezij Ducis *Paterniana* *Paſtrana. Eboli.* Principis *Eboli* Cubicularj maioris, &c. F. qui pro ſua & gentili pietate noſtrorum initiis prolixè fauit. Eſt autem *Conilium* Bæthicæ oppidum, in Diœceſi *Conil* *Gaditana*, ſub ditione Ducum *Methymnæ Sidoniorum*, extra fauces *freti Herculei*, *Gibraltar.* ſupra Veterum *Tarteſſum* quæ nunc eſt *Tariſſa*, cum ipſum *Conilium*, vt quibuſdam placet ſit Antiquorum *Carteia*, ſeu mauis *Onoba*, ſi Ortelij tabulæ nos non *Tariſſa.* fallunt. Sed præſtat omninò *Conilium* à Braunio deſcriptum & delineatum l. ij. tab. vj. perſpicere, atque in edita collis parte Cœnobium noſtrum obſeruare.

4. Ediderat hoc anno & die prima Octobris *Pius* V. Pont. Max. diploma in fauorem Mendicantium, aduerſus Ordinarios qui dictos Mendicantes ad ſuſtinendas pecuniarias (vt loquitur) contributiones, ſubſidij, decimarum, aut alio quouis nomine, cogendos ſuſceperant, atque inter Mendicantes ſolos recenſuerat Dominicanos, Franciſcanos, Auguſtinianos, Carmelitas, ac Seruos B. M. quare noſtri dato ſupplici libello apud Pontificem conqueſti ſunt, quòd in illorum numero non eſſent comprehenſi; nihil autem cunctatus Pontifex ſpeciali diplomate Ordinem noſtrum inter Mendicantes connumerandum, omnibuſque illorum priuilegiis, gratiis, immunitatibus, iam olim donatum, & nunc etiam auctum eſſe ac fore declarauit, cenſuit, edixit. Litteræ incip. *Apoſtolicæ Sedis benignitas, &c.* ſuntque datæ die IX. menſ. Nouembris, cum interim aliam conſtitutionem edidiſſet, ſub die VI. menſis Octobris, quâ tranſitum noſtrorum ad Capuccinos & viciſſim Capuccinorum ad noſtros prohibuerat, qua de re noſter de Pereinis relegendus eſt. Incipit ea conſtitutio, *Sedis Apoſtolicæ ſolertia, &c.* Nec omittendum ipſum Pontificem iam antè Mendicantibus ſe fortem & egregium vindicem, aſſertorémque priuilegiorum, quibus à Sede Apoſtolica donati eſſent, præbuiſſe, illoſque aduerſus æmulos & perturbatores ſuos ſingulariter defendiſſe, conſtitutione promulgata XVII. Kalend. Iunij, quæ incip. *Etſi Mendicantium Ordines, &c.* quæ quoniam vulgo proſtat, plura non adiiciam.

Pius V multas gratias clargitur.

An. M. D. LXVIII.

1568.

Conuentus Almontij.

1. HVnc annum nobis ab initio auſpicatum fecit *R. D. Petrus de Gaona* ſanctæ Hiſpalenſis Eccleſiæ Canonicus, qui Cœnobij apud *Almontium* inſtituendi autor fuit, fundatorque beneficentiſſimus. Sua enim omnia in eam rem erogauit, ipſéque, vt in ſeceſſum gratiſſimum, ſibi Deoque vacaturus, conceſſit, nec de Cœnobio illo plura reſciuimus. Eſt verò *Almontium* tractûs Hiſ- *Almonte.* palenſis oppidum, cui nomen à ſitu, in edito nimirùm monte collocatum illud *Quadalquiuir. Rio.* eſt ſupra arenas illas vliginoſas, quæ inter *Bætim* & *Iberum* ad mare protendun- *Tinto.* tur in meridiem, Hiſpani *Arenas gordas* vocant. Exciderat, tempus accepti Conuentus annotari ad diem XXIV. menſis Ianuarij, cùm *R. P. Petrus de Melgar* ſecundùm Andaluziæ Prouinciam regeret.

Capitulum Gen. XXI.

2. Ad IX. Calend. Iun. Patres qui Genuam pro antiqua conſuetudine debebant conuenire gratiâ Capituli celebrandi, Romam à *Pio* V. Pont. euocati frequentes adfuerunt. Euocandorum cauſa fuit paterna ſollicitudo Pontificis, qui coram videre ac intueri congregationem totius Ordinis deſiderabat, vt ex hoc poſſet illius rebus commodius & liberalius proſpicere. Deſiderati tamen ſunt ex iis qui debebant conuenire nonnulli, atque imprimis Turonenſes, qui ob excitatam nuper perſecutionis tempeſtatem nondum ſe potuerant colligere, vt ex iis quæ diximus certum eſt (quam ego cauſam fuiſſe non dubito cur in acceptum non retulerint Eccleſiam *B. Virginis de Bono deſiderio* propè *Ambaciam*

1568. pè *Ambaciam* ab anno 1562. à Nobil. *D. de la Bourdaiziere* oblatam, vt eius anni 1568.
de la Bourdaiziere. Generalia Acta non edita meminerunt, fuere tamen ad quadraginta & ſeptem electores, qui hunc Conuentum compoſuerunt. Acta excepit *R. P. Bernardinus à Mileto* Collega Siculus, cœpitque Congregatio die Maij menſis XXIV. à qua in XXVII. quædam conſtituta in cautionem regularis diſciplinæ non contemnenda, ſed quæ fruſtra publicentur. Illuceſcente XXVII. quæ Aſcendentis in Cœlum, Chriſti annuam celebritatem referebat pro Generali eligendo ſolliciti Patres, Deo bonorum autore inuocato, Congregationem ſuſpenſis animis inierunt. Itali enim duo, non factione, cuius cauſas omnes procul habebant, ſed merito ſuo, Patrum ſtudia diuiſerant. Ambo pietate, doctrinâ, & rerum vſu præcellebant, ſed vnus ætate grauis, annumque ſeptuageſimum ingreſſus,
Palmeri. alter virilis & mediæ ætatis erat. Ille fuit *R. P. Marcellus Palmerius* ante annos
Paſſarello. viginti quatuor eodem muneri præpoſitus, hic *R. P. Gaſpar Paſſarellus* de quo in Gen. XXII.
anteceſſum etiam meminimus, ſed collatis tandem ſuffragiis *Palmerius* palmam tulit. Neque enim viſa minus conueniens ætas, quæ præter diuturnitatem nihil vitij habuit, & certè *Palmerius* expectationi quam omnes habebant reſpondit, Ordinem mirabili prudentiâ & magnâ cum tranquillitate moderatus. Pontifex talis tantique viri electionem ſibi gratiſſimam fuiſſe teſtificatus eſt. Eam verò ab electoribus inſolita gaudij ſignificatione proſecutam fruſtra poſt hæc adiiceremus. Sublecti eodem die, ſed horis pomeridianis Collegæ Italus
di Caſtro Franco. le Tellier. Aubert. de Hennares. fuit *R. P. Virgilius à Caſtro Franco*; Gallus, *R. P. Ioſephus Tellerius* Galliarum viſitatione cum *R. P. Mathurino Auberto* autoritate Apoſtolica defunctus; Hiſpanus *R. P. Franciſcus de Hennares*; viri omnes inter ſuos præcipuâ laude atque gloriâ effulgentes. Rerum denique Ordinis Procuratio *R. P. Ioannis à Flumine frigido* Exgenerali commiſſa eſt, cum elogio fidelitatis & ſolertiæ, quas reuerâ tractandis negotiis ſemper adhibuit. In hoc ipſo conſeſſu lectæ fuerunt bullatæ litteræ *Pij* Pont. quæ hoc eodem die perſcriptæ, iam tum ad Patres delatæ fuerant. Iis autem conſtituebat Pontifex, ne deinceps ad Capitula Generalia Prouincialis cum Collegis ſuis atque duobus ex Prouincia Commiſſis vt fiebat accederet, ſed ſolus ipſe cum Commiſſo è qualibet Prouincia; ne Capitula Prouincialia, quæ vocantur intermedia, per Correctores & Commiſſos cuiuſque Conuentus agerentur, ſed vice illorum per Definitores de triennio in triennium eligendos in plenario Prouinciæ Capitulo, eandem omnino autoritatem huiuſmodi Capitulis arrogans, ac ſi pro veteri more per eos quos diximus omnes celebrarentur, quod iam cùm reuerentia promulgatum acceptumque eſt, deinceps verò inualuit & hactenus non variauit. Litteræ incip. *Super familiam domus Dei*, extant in monumentis Ordinis. Magnum ab initio Patribus ſtudium fuit, vt ſeligerentur ex actis præcedentium Capitulorum ſtatuta quæ in mores viderentur inducenda, id quoniam in præſens fieri non potuit, vt per ſingulos Prouinciales curaretur, intra tempus Generalis Congregationis in proximum habendæ, prouiderunt. Itaque ne pluribus decretis aut ſanctionibus conſcientias onerarent, nullas voluerunt edere, ſed indicto *Valentiam* ad tres annos Capitulo finem Actis cum gratiarum actione fecerunt.

[Right margin: 1562. — Collegæ. — Procurator Gen. XXI. — Pij V. decreta pro Capitulis Gener. & Prouinc.]

3. Montoia noſter, non vanè in hunc annum *Bracancurienſis* Conuentus direptionem coniecerat. Quando igitur licuit, vt per nos ipſos eius domus monumenta in generali viſitatione recognoſceremus, ex eorum fide vt rem totam enarremus operæpretium erit. Reddemus autem latinè, quæ in Veteri Codice ad memoriam noſtrâ linguâ exarata inuenimus, ex quibus fas erit ea, quæ ad an. 1563. prærogauimus, emendare. *Ann. 1567. accidit ruina & demolitio Conuentus Bracancuriæ, ipſo die S. Lucæ, odio, rabie ac furore hoſtium Dei & Eccleſiæ, tum verò maximè eius, qui Arci Blaſienſi præerat, cui nomen Viartus, aliorumque ipſi adhærentium, qui quidem (vt habitâ ex decreto Curiæ apud Caluum-montem inquiſitione circa diem Nouemb. x. aut xj. an. 1582. cuius Acta mox ad Curiam relata etiamnùm extant in eius Commentariis, liquidò conſtitit) omnes eius domus incolas religioſos, vinculis conſtrictos funibuſque religatos, in arcem Blaſienſem captiuos abduxerunt, poſtquàm aliquos ex iis ferro percuſſerant & vulnerauerant. Ex quo, per eoſdem hoſtes & Blaſiæ etiam inco-*

[Margin: Bracancurię direptio. — Bracancour. — Chaumont. — Blaiſe.]

1568. *las ruſticos Conuentus direptus & dilapidatus eſt, detractis quinetiam parietum & lacunarum clauis: quoad inſequenti anno 1568. ad diem 13. menſis Ianuarij non remiſſâ vſquedum rabie ac malitiâ ſuâ ignem parietinis & tecto ſubiecerunt, domumque totam ſubuerterunt & incenderunt. Quod verò amplius eſt, non multò poſt quàm in carcerem Religioſi abducti fuerant, captum erat conſilium de iis enecandis, & in conſpectu ædis ſuæ de patibulo ſuſpendendis. Sed optimus ille Dominus Dux Guiſius poſitus ad Blaſiam Caſtrum Arcem obſedit & expugnauit, captiuoſque noſtros in libertatem aſſeruit.* Hæc Bracancuriæ noſtræ Commentaria, quibus & alia monimenta quæ ibidem extant ſuffragantur, niſi quod nominatim *R. P. Roberti Breuallij* meminerunt, vt ad prædict. ann. 1563. diximus, noſtroſque hoc tantum anno abductos volunt, immiſſum autem ignem anno tantùm 1569. & die XXV. Ianuarij teſtantur; Caſtrum denique Blaſienſe admotis bellicis tormentis ad XI. diem Nouemb. deditionem feciſſe affirmant. Sed potius eſt vt prioribus illis aſſentiamur. 1569.

An. M. D. LXIX.

1569.

Fundatio Caroli IX. Reg.

1. CArolus Rex, pro ea qua in noſtros fuit beneuolentia, vt antè proximum annū dicebamus, ex bonis Cardinalis Caſtillionæi in hæreſim prolapſi, ac proſcripti, quæ fiſco adiudicata fuerant à die menſis Martij XIX. quibus volebat in pia opera gratificaturus, Nigeonenſes noſtros imprimis, amplâ & piâ fundatione conſtitutâ, illorum participes eſſe voluit, litteris apud S. Germanum à Pratis menſe Iulio exaratis atque publicatis. Ita ſe Princeps Optimus data occaſione beneficum & liberalem præſtabat. *Odetus Coligny.*

Caſtri-Eraldi direptio & Guillelmi noſtri martyrium.

2. Sed hunc annum antè omnia inſignem fecit aliquorum è noſtris, cùm in Gallia, tùm in Hiſpania, martyrium. In Galliâ quidem, *Eraldi-Caſtro* ab hæreticis occupato, in religionis odium; Oblatus quidem nomine F. *Guillelmus* .... per viam interceptus miſerabiliter excarnificatus eſt. Vt enim ad eam Vrbem illi Deo Regique perduelles applicuerunt, eâ ſe potiſſimum tempeſtate implicatos iri noſtri perſenſerunt, facto igitur inter ſe verbo, viſum eſt conſultius ſi ſe periculo ſubducerent, nec fatum præcipitarent, plerique celeritate vſi hoſtes anteuerterunt, alij mutata veſte aut alio quouis modo illos fefellerunt; At *Guillelmus* noſter haud ſatis maturè ſe recipiens, nec veſte dimiſſâ ſibi conſulens, cùm in proximam villam ſe recipere cogitaret, in nefarios homines incidit, qui coacta manu huc illucque prædam acturi ferebantur, è quorum turbâ vnus religioſum virum conſpicatus facto in eum impetu & ſclopeto diſploſo terræ attriuit, cuius plumbea glans in ciuem *Guilielmo* proximum reſiliit, altumque vulnus humero inflixit; adeò vt glandis educendæ nunquam facultas fuerit, è veſtigio & ipſe mactandus niſi ſe Monachum non eſſe proclamaſſet, in vnum ergo Guillelmum tota vis incubuit, qui vt erat ſolo attritus per ſummam crudelitatem multis vulneribus confoſſus eſt, & membratim conſciſſus, ac veſte inſuper detractâ ludibrio expoſitus & ad omnem iniuriam abiectus; totis quinque diebus ita iacuit, quoad pij quidam Catholici clanculò ſublatum, leuiter effoſâ humo per noctem, qualicunque ſepulturâ donarunt. Progreſſi poſt hæc ad Cœnobium noſtrum impij prædatores nihil intactum reliquerunt, deiecta aut flammis abſumpta domicilia, templum operis ſplendidi magna parte dirutum, fornices lapidei totâ Eccleſiâ deturbati, ſpeculares feneſtræ picturis exquiſitis imbutæ minutatim fractæ, ſacræ imagines detractæ mutilatæ aut comminutæ ſunt, reliqua denique omnia obſtinato furore indignè proſtrata, conculcata, diſſipata ſunt. Rebus cum tempore pacatis, Nobil. . . . . *l'Allemand*, à quo genus ducit Clar. V. D. . . . . *Guepeanus* in ſupremo Senatu Claſſis Inquiſitoriæ Præſes, ruinas illas ex parte reparauit, Fundatoris propterea gratiam, vt audio, conſecutus, quam poſteri non immeritò tuentur. *Chaſtellerault.* *Alamand. Guepean.*

Martyrium duor. Hiſpan.

3. In *Hiſpaniâ*, duo è noſtris per iter à *Mauris* mactati ſunt. Rebellauerant in regno Granatenſi Maurorum reliquiæ, ſed illi expectato ab Africanis ſuis auxilio mirabiliter defraudati, ac priùs quam in rem conſilium exiret virtute

Ioannis

1569. *Ioannis ab Auſtria* oppreſſi pœnas ſuæ temeritatis dederunt, atque inter cæteras non vltima erat bonorum proſcriptio & adiudicatio in fiſcum; ne qua autem fraus interueniret factum erat Chriſtianis mandatum, vt ſi quæ ab eis celari aut interuerti noſſent, apud Iudicem renunciarent, palámque profiterentur. Haud longè à Cœnobio noſtro Granatenſi Maurus quidam diues & opulentus, ex eorum familiâ qui *los Seiſes* dicuntur, magnam vim auri, ac pretioſæ ſuppellectilis plurimùm, in apogæo condiderat. Conſcius rei *R. P. Alphonſus Villamaior* dicti Cœnobij Corrector, vt Regi obtemperaret conſcientiamque liberaret, apud Officium quod reſciuerat enunciauit. Habitâ inquiſitione rem ita habere conſtitit, ſuntq; omnia quæ Mauri illius erat ad fiſcum damnata. Quantùm id Maurus ægrè tulerit nemo dubitare poteſt, qui ex hoc *Villamaiorem* mactandum ſibi propoſuit, & in præſens feciſſet ſi qua ſe dediſſet occaſio, ſed in longum dolor & animus premendus fuit. Menſe Octobri *Villamaior Oſſunam* petiturus, eodem die, quo *RR. PP. Petrus Cuellarius & Ioannes Vegelius Hiſpalim* per obedientiam proficiſcebantur, itineri ſe dedit. *Villamaioris* iter Mauro innotuerat, collocatis igitur quarta ſupra *Granatam* leucâ inſidiis, eo loco, qui *la Matança*, hoc eſt iugulatio dicitur, prætereuntem obſeruat. Sed ille aliâ viâ per occaſionem digreſſus, cùm *Cuellarius & Vegelius* regium iter inſiſterent; igitur ipſi in paratas inſidias venerunt, & à Mauris prodeuntibus intercepti miris modis excruciati & interempti ſunt. Dolebant illi *Villamaiorem* ſibi effugiſſe, in quem acceptam iniuriam vlciſci deliberauerant, ſed quando ita erat, hi ſatis apud eos rei habiti ſunt qui Chriſtianam religionem profitebantur, eo enim animo in eos irruiſſe argumento eſt quod omnes qui in comitatu erant ſæculares Chriſtianos pariter iugulauerunt. Et quidem *Cuellarium Vegeliumque* fortiter ſe geſſiſſe, atque omnes qui in comitatu erant ad martyrium exhortatos fuiſſe, vt qui ſolâ fidei causâ impeterentur, Hiſpanorum traditio eſt. Corpora iugulatorum & plagis toto corpore confectorum in via publica dimiſſa ſunt; quod vt *Loxa* (eſt oppidum in proximo) nunciatum eſt, à Magiſtratu ſublata in Cœnobio noſtro apud eoſdem *Loxanos* ſepulta ſunt. Tabellæ quædam à noſtris editæ *Vegelium* lapidibus obrutum perhibent. 1570.

de Cuellar. Vegel.

An. M. D. LXX.

1570.

1. INter bellicos ob religionem tumultus, qui in Gallia non remittebant *R. P. Petrus Heguenierius* ab antiquo Franciæ & Turoniæ Prouincialis, & *R. P. Ioſephus Tellierus* Collega Generalis, impigrè atque fortiter Gallicas Ordinis Prouincias ſingulaque Cœnobia de mandato *R. P. Marcelli Palmerij* viſitanda ſuſcipiunt, quod in turbulenta tempeſtate non parùm ad regularem diſciplinam conſeruandam profecit. Inter hæc & *Carolus* Rex beneficentiſſimus noſtris Priuilegium fori, quod ab *Henrico* II. an. 1553. primùm promeruerant, gratioſis litteris confirmauit, menſe Maio, apud *Caſtrum-Briantum* in *Cadetibus*, quod poſthac alij ſucceſſiuè Reges liberaliter condonarunt. At de illo priuilegio ad eum annum 1553. diximus.

Viſitatio gen. Galliæ & Priuil. à Rege.

1553.

2. Auguſto menſe, cùm factioſis de pace conuentum eſt, quæ Regis edicto promulgata exacerbatos hactenus animos ad mitiora ſtudia conuertit, ex quibus res noſtræ non minimum fructum ceperunt. Nam & *Aniotoni* & *Narbona* de noſtris ciuitate donandis actum eſt, nuncque primum Cœnobiis quæ illis habemus factum eſt initium, procurantibus noſtris, viris ſtrenuis & ad res tractandas idoneis. Et quidem *Narbonæ* ciuium beneficio accepti ſunt, & frequenti ac quam optimo Vrbis loco conſtituti. Lentè ab initio hæc primordia proceſſerunt, quare nec in proximis Generalibus Actis habita eorum mentio eſt, rebus ſcilicet nondum vt decebat ſtabilitis, ſed anno demùm 1578. ex occaſione in Acta relata ſunt. Eccleſia *B. Antonio* Eremitarum parenti ſacra, magno indigenarum concurſu & deuotione frequentatur, *S. Antonij* memoriam recolentium, cuius Lipſana illic magna veneratione aſſeruantur. Opus præclarum &

Conuentus Narbon.

1578.

1570. ſplendidum eſt, cui perficiundo *Reuerendiſſimus & Illuſtriſſimus D. Franciſcus de Ioyoſa* Narbonenſis, Toloſanus, & Rothomagenſis Archiepiſcopus S.R.E. Cardinalis tit. Sanctiſſimæ Trinitatis in Monte Pincio non parum contulit, eapropter Fundatoris nomine donatus, magnâ omnium gratulatione, in Comitiis Auinionenſibus an. 1596. Nobilis quoq; D. *Ioannes Maiſonatus* Curſorum apud Narbonenſes præpoſitus, quòd maius altare perornauerit multaque alia perfecerit præcipuorum Benefactorum catalogo aſcriptus eſt. Sed indefeſſa Ciuium largitas, quâ noſtros in dies proſequuntur & neceſſariis ad vitam copioſè inſtruunt omnem laudem atque gratitudinem ſupergreditur. Quæ mihi facta eſt monumentorum fide publica perſcriptorum copia, nonnihil diſſentit ab iis quæ per ſcriptos Annales habuimus. Quin certè noſtri *Narbonæ* egerint ab hoc tempore negari non poteſt, in quibus excellebat *R.P. Martinus Roſſellus* qui ſuis per plures annos concionibus tantam apud Narbonenſes gratiam conſecutus eſt, vt ipſi vltrò Cœnobium noſtris dari ſatagerent. Ædes tamen illa *S. Antonio* ſacra nonniſi biennio poſt noſtris data eſt & conceſſa, petentibus ciuibus ab *Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo D. Hippolyto Eſtenſi* alterius *Hippolyti* nepote S.R.E. Card. & Narbon. Antiſt. de quibus alibi meminimus (quare non patruus modo, ſed & nepos inter Narb. Antiſtites certò eſt reponendus) & is litteris Româ ſcriptis an. 1572. ind. 15. die vltima Iunij Narbonenſiû in noſtros ſtudium laudat causâ etiam additâ, *parce qu'auons experimenté la Religion de S. François de Paule eſtre bien ſecourable pour laſſiduité des oraiſons & predications, nous eſtans grandement conſolez puis trois ans ença de leur ſainctes predications & religieus exemples, &c.* h. quoniam experti ſumus Religionem Minimorum S. Franciſci de Paula, ad opem, orationum & concionum aſſiduitate ferendam, procliuem ac pronam eſſe, vt nobis à tribus hinc annis magna conſolatio ex ſanctis eorum concionibus & religioſis exemplis fuerit. Fecit prætereà mandatum R. D. *Ioanni Beſſoico* Narbonenſis Eccleſiæ Canonico vt noſtros in eius ædis poſſeſſionem mitteret, quod ille præſtitit VI. die menſis Octobr. poſſeſſionem ineunte *R. P. Ioanne d'Arollas* Prouinciale, atque vnâ *R. P. Roſſello* quem diximus. Adſtructum Cœnobium, quod occulto caſu ad ann. 1609. igne abſumptum eſt, ſed breui per ciuium liberalitatem, atque imprimis *Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi D. Franciſci à Ioyoſa* Card. Archiepiſc. & Fundatoris beneficentiam, elegantiori & firmiori ſtructura inſtauratum eſt. Situs denique Cœnobio eſt ad orientalem vrbis plagam, in vico cui ab antiquâ *S. Antonij* ædiculâ idem nomen eſt, proximè ad muros ipſius vrbis, ſepto tantum & hortis interiectis, qui latè ad Orientem Auſtrum & Aquilonem protenduntur. Eccleſia quatuor ſacellis adornata eſt, gaudet autem Oſſe brachij S. Antonij ad quod ſolent ſolemnia iuramenta excipi, non ſine magno animi terrore, vt quod perfidis id non ſoleat eſſe impune. Reliqua ſibi conſtant. *Narbona* verò, quæ antiquioribus *Narbo* & *Narbo Martius*, atq; coniunctim *Iulia Paterna Narbo Martius*, Vrbs eſt inter Gallicas primaria, quæ magnæ Galliarum parti ad Auſtrum vergenti nomen fecit, à Veteribus contentioſè laudata, omnium inſtar habet encomium quod Sidonius Apollinaris carmine XXIII. cecinit in hæc verba:

1570. *de Ioyeuſe.*

1599. *Maiſonat.*

Narbonne.

Salue Narbo potens ſalubritate,
Vrbe & rure ſimul bonus videri,
Muris, Ciuibus, Ambitu, Tabernis,
Portis, Porticibus, Foro, Theatro,
Delubris, Capitoliis, Monetis,
Thermis, Arcubus, Horreis, Macellis,
Pratis, Fontibus, Inſulis, Salinis,
Stagnis, Flumine, Merce, Ponte, Ponto,
Vnus qui venerere iure Diuos,
Lenæum, Cererem, Palem, Mineruam
Spicis, Palmite, Paſcuis, Tapetis
Solis fiſa viris, nec expetito
Naturæ auxilio, procul relictis

Promens

1570. *Promens montibus altius cacumen,* 1570.
Non te Foſſa patens, nec hiſpidarum
Obiectu ſudium coronat agger.

Poſita eſt autem vt canit Fortunatus lib. VI. c. VII.

——quâ littora plana remordens
Mitis Atax Rodani molliter intrat aquas

Aude. id eſt, *Roberto* interprete, vbi *Atax* ex *Pyraneo* monte digreſſus *Narbonam* attingens intrat mare mediterraneum, quod *Rodanus* ipſo torrentior freto inuadit. Nauale habet celeberrimum & opulentum de quo illud eſt Auſonij in Vrbibus Carm. XII.

Te maris Eoi merces, & Iberica ditant
Æquora, te Claſſes Libyci Siculique profundi,
Et quidquid vario per flumina per freta curſu
Aduehitur: toto tibi nauigat orbe κατάπλυς.

S. Paulus Sergius de quo Acta Apoſtolorum meminerunt primus Vrbis Epiſcopus fuit,

Quo iure exultat proprio Narbona magiſtro;

ex hoc autem metropoleωs dignitatem ſemper obtinuit. Sed de *Narbona* plus ſatis.

3. At verò *Auinioni* vna nobis Cardinalis *Arminiaci* liberalitas & autoritas locum dedit, qui Vrbem ditionemq; Auinionenſem Propontificis & Collegati iure ac imperio tenebat. Is enim ex quo nobis in Protectorem datus eſt Ordinis incrementum & decus omni ope procurauit. Cùm igitur autoritate gratiáque Auinionenſes demeruiſſet, cùm ob priuata beneficia, tùm propter Vrbem ab hæreticis præſeruatam, vt noſtri, quos in amore habebat, ciues omnes beneuolos experirentur nullo negotio effecit. Erat in Vrbe antiquum Monaſterium *de Miraculis* dictum, quod Moniales Ordinis niſi fallor Auguſtiniani incolebant, illæ verò in commodiorem ſibi locum migraturæ quem in eadem Vrbe obtinent, vetus illud Monaſterium vacuum reliquerunt, id verò inconſulto Cardinale fieri non poterat, data igitur occaſione de Minimis ſuis cogitans illis antiquum hoc Monaſterium comparauit. Eccleſia quidem anguſta ſed firmi & egregij operis ſola ferè perſtabat, reliquas ædes vetuſtate collabentes Cardinalis reparauit. Titulus Eccleſiæ eſt *B. Mariæ* ſeu *Noſtra Domina à miraculis* memorabili antè omnia origine, quam Valladierus ſerm. VI. de B. Virgine indicat. Sedente nimirùm *Clemente* VI. Pont. vnus aliquis reus de nefario quodam crimine peractus, flammis adiudicatus fuerat, is autem B. Virgine in patrocinium aduocata viſus eſt ab eadem B. Virgine pallio protegi, tertiò autē ab incēſo rogo diuina vi expulſus, à circūſtante turbâ, quæ id coram geri viderat, ad Pont. deductus eſt iſq; re cognita, Eccleſiam ſub eo nomine condi mandauit, diploma Pontif. aſſeruatur apud S. Agricolam, illudque ſe legiſſe Valladierus teſtatur. Sacellis nunc ab vtraque parte operis eiuſdem atque diximus ſuccingitur, atque inter illa maius & auguſtius vnum *B. P. N.* *de Mornas.* *Franciſco* ſacrum, quod V. N. D. *de Mornas* egregiè perornauit, magna verò populi deuotione quotidianiſq; votis frequentatur, quibus præſentem adeſſe Deum miracula crebra demonſtrant: Agunt illic triginta & fortè plures è noſtris, gaudentque Viridariis ampliſſimis & iucundiſſimis atque non ita pridem Palatio Eccleſiæ contiguo in quo inſtitutus eſt Nouitiatus. Situs illi eſt intra Vrbis pomerium haud longè à muris verſus Occidentem. *Arminiacus* Cardinalis vt eo loco poſt annos octo Generale Capitulum celebraretur procurauit, quo ſuæ erga nos liberalitatis vniuerſos ex Ordine Patres conſcios haberet, qui coràm, beneficentiſſimo Cardinali gratias egerunt & in Acta ſua *Auignon.* retulerunt. Eſt autem *Auinio*, ſeu vt veteres habent, *Auenio*, vrbs præclara, Co- *Veniſ.* mitatus *Venuſini* in *Prouinciâ* caput, Pontificiæ ditionis, ſita in ſiniſtrâ *Rhodani* ripâ, leucis nouem ſupra *Arelatem Sextanorum*, viginti duabus infra *Valentiam Segalaunorum*, cum agri Auinionenſis indigenæ *Cauares* ab Antiquis dicerentur. Epiſcopali fulget dignitate ex quo *S. Rufus* Pontificiam in ea ſedem

Conuentus Auinionis.

1570. collocauit, *Sixtus* IV. Pont. Max. ad metropoleos dignitatem euexit, per 1571.
annos ſeptuaginta etiam Papali ſede fuit decorata & deinceps per Legatos Pontificios adminiſtrata, in quibus *Carolus* Cardinalis *Borbonius* eique Collegatus *Georgius* noſter Cardinalis *Arminiacus*, præcipuam ab omnibus laudem meruerunt. Iconem Braunius lib. II. tab. XIII. repræſentat.

Barcinonis Conuentus. 4. Forte & in hunc annum Domus Barcinonenſis conferenda, de qua tamen nonniſi ad ann. 1574. dicere propoſuimus.

Ob P. Ioan. à Luſitania. 5. In Hiſpaniâ *R. P. Ioannes Luſitanus*, poſtquàm eiurata ſæculari militia, in qua magnum ſibi nomen adhuc iuuenis fecerat, annos quinquaginta & octo in magna vitæ aſperitate vixit, ſcholaſticis exercitationibus atque concionum gratia excelluit, inculpatis moribus ad exemplum præluxit, ſcientiam ſanctorum mirificè excoluit, & ſuis etiam tradidit, in priuata & publica fortuna induſtriam atque animum ſuum probauit, dierum & meritorum plenus in Conuentu noſtro Valentino ad patres ſuos appoſitus eſt, magno ſuperſtitum deſiderio qui hominem ſanctiſſimum ſibi ſubtrahi ægerrimè ferebant. Sed de illius laudibus Montoia & Donius noſtri pluribus egerunt.

1571.

An. M. D. LXXI.

Capitulum Gen. XXII. 1. HAbita *Valentiæ* generalia ex Ordine Comitia, prout antè annos tres in Congregatione Romanâ conuenerat, quibus quidem ex iis quæ antecellerunt nulla poſſunt paria videri. Acta excepit *R. P. Gaſpar Paſſarellus*, qui præcipuas partes in eo Conuentu egit, & dignitate & ſapientia. Præcipuus enim autor fuit edendorum Statutorum, quæ in illis Actis præclara & copioſa leguntur. Imprimis dubitatum fuit, ob abſentiam Prouincialium *Neapolis* & *Apuliæ*, ſi potuerint illi vices ſuas aliis committere, atque hi ad ferendum ſuffragium deberent admitti. Cauſa dubitandi fuit Concilij Tridentini prohibitio edita in hæc verba, ſeſſ. XXV. tit. de Regularibus & Monialibus c. VI. *Nec in poſterum liceat Prouinciales aut Abbates, Priores aut alios quoſcunque titulares ad effectum electionis faciendæ conſtituere aut voces & ſuffragia abſentium ſupplere.* Sed *Paſſarellus* difficultati præuerterat, rogatâ ſententiâ DD. Cardd. Concilij Interpretum, quam continuò protulit his verbis conceptam: *Congregatio Concilij cenſuit, ſi ex decreto & inſtituto Religionis ſuæ licet Superioribus abſentibus & legitimè impeditis ad Capitulum Generale aliquem fratrem mittere, qui tanquam eorum Procurator ſuo loco & nomine det vocem in electione, Concilium Tridentinum id non prohibuiſſe.* Atque ita inuiolabiliter deinceps obſeruari poſſe ac debere in omni electione noſtri cenſuerunt. Inſtituta duo noſtrorum Collegia, vnum in Monaſterio *Paulano* ab *Illuſt. D. Iſabella de Toleto*, *Caſtrouillarij* (Veteres *Aprustum* ſeu *Syphеum* dicebant quod nos *Caſtrouillarium*) Ducifſa, fœmina generis nobilitate primaria, pietate & omni virtutum genere clariſſima, fundatum & annuis prouentibus donatum, quæ interuerti aliiſque rebus applicari Patres prohibuerunt; alterum in Prouincia Bæthica quod *R. P. Hieronymus à Caſtro* procurauerat; qua ex occaſione, vt in ſingulis Prouinciis publici litterarum ludi aperirentur celebrarenturque decretum eſt. *Calabria* Conuentuum numero laborans in Superiorem & Inferiorem diſtincta eſt, *Aquitania* verò, quæ longo terrarum tractu protendebatur, in Prouinciam *Lugdunenſem* & *Tholoſanam* diuiſa pariter eſt, vt ad antiquum Prouinciarum cenſum duæ nunc primum accederent, vna nomine *Superioris Calabriæ*, altera *Tholoſana* dicta; quarum illa penultimum, hæc poſtremum locum obtinuit. *R. P. Auguſtinus de Arjona*, (ſic M.SS. habent) *Calabriam*; *R. P. Ioannes Signoret* ex Collega *Aquitaniæ Lugdunenſem* Prouinciam regendam accepit. Requirentibus autem Lugdunenſibus facta facultas Conuentus *Foro-Iulienſis* dimittendi, ob aëris intemperiem; quod reipſa continuò præſtiterunt, ciuibus quibus in amore erant grauiſſimè ferentibus & conquerentibus ſe ab optimis hoſpitibus atque conciuibus deſeri. Auditâ etiam Conuentus *Brancacurienſis* direptione vt quæ ex illius bonis recuperati poſſent in alterius Monaſterij vſum aut nouam erectionem conuerti poſſent

de Toledo. de Caſtro.

1571. poſſent Patribus placuit. Sed hæc & huius argumenti alia in anteceſſum notauimus. At verò inter hæc, quam plura ad regularem diſciplinam, quâ conſeruandam, quâ ſtabiliendam, decreta prodierunt, vt quæ ad ius Capitulorum quæ vocamus intermediorum ſpectant; quæ ad formam & modum electionis aliaſque in ea cautiones ſeruandas pertinent; quæ ad Viſitationis ineundæ rationem faciunt; quæ de pœnis imponendis, de grauioribus delictis in ſpecie puniendis atque caſtigandis obſeruari debent; atque huius generis haud pauca quorum vel Indicem texere operoſum eſſet. Non omittendum tamen Concilij Tridentini obſeruationem in his quæ Regularium propria ſunt ſeuerè atque grauiter indictam fuiſſe, tùm verò vt ne quis ad Cardinalem Protectorem præter *Gregorij* XI. conſtitutionem à *Sixto* IV. confirmatam & in vſum reuocatam quauis de cauſâ, recurſum, vt loquimur, haberet. In his igitur atque conſimilibus peragendis à die xx. menſis Maij ad xxv. tempus protractum eſt; quo demùm, Chriſti in cœlum Aſcendentis recurrente memoriâ, eligendi ſupremi in Ordine Antiſtitis cura incubuit, quæ Patres haud multum anxios habuit. *R.* enim *P. Gaſpar Paſſarellus*, qui ante annos tres vni *Palmerio* viſus erat inferior, & in præſens multâ ſe ſapientiæ ac eruditionis laude commendauerat, omnibus ad vnum (quod eius fuit) ſuffragiis in ſummam dignitatem ſubuectus eſt; atque mox, ſolemni more, ab omnibus gratias Deo referentibus ac reuerentiam illi atque obedientiam deferentibus, in Eccleſiâ ſalutatus eſt. A Veſperis ſublecti Collegæ; Italus fuit *R. P. Vincentius à Pedemonte* Collega Prouincialis *Apuliæ* ac proinde abſens electus, Gallus fuit *R. P. Nicolaus Ficquetius*, optatus ex Commiſſo Prouinciæ *Franciæ*, quem maturè pro inſigni ſuo merito laudaturi ſumus, Hiſpanus denique fuit *R. P. Antonius à Bezerra* cuius celebris apud Hiſpalenſes memoria quibus ſummo poſthac imperio præfuit, vt quandoque meminerimus. Rerum totius Ordinis procuratio *R. P. Ioanni Iudæ* abſenti & Romæ apud Sanctiſſimam Trinitatem Correctoris officio perfungenti tertiò delata eſt, in quo non paruam virtutis ſuæ & induſtriæ commendationem accepit. In craſtinum pleraque ſancita ſunt, eiuſdem argumenti ac ea quæ in anteceſſum indicauimus; id inter cætera non eſt reticendum, Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus Cardinalis *Sorbellonius* Ordinis Viceprotector litteras ad Patres dedit, quibus ſignificabat ſe Statuta Ordinis quæ *R. P. Gaſpar Paſſarellus* collegerat & nuper ediderat S. D. N. *Pio* V. obtuliſſe, viſaque illa eſſe Pontifici digna quæ in mores inducerentur, omninóque ab eo laudata & comprobata fuiſſe, quod certè Patribus gratiſſimum accidit, eapropter mandauerunt ſingulorum Conuentuum Correctoribus vt librum dictorum Statutorum comparare, atque apud ſe habere non prætermitterent, indicentes vltrà Prouincialibus atque Correctoribus omnibus & ſingulis vt ſi quæ in ſuis domibus Bullæ ſeu Diplomata Priuilegiorum &c. aſſeruarētur ea quamprimum exſcribi & autoritate publica recognoſci, atque *Romam* ad Zeloſum tranſmitti ſatagerent; ſub id Capitulo *Genuam* ad triennium aſſignato conſeſſus ſolutus eſt. 1571.

Paſſarell. — Gen. xxiii.

Collegæ.

Ficquet.

Procurator Gen. xxii.

de Bezerra.

Iudas.

3. Iuuat hîc interponere beneuoli erga Romanos noſtros animi monimentum quod ab acerrimo veræ pietatis æſtimatore Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo D. *Carolo de Graſſis* S. R. E. Cardinale promeruerunt. Is ſe apud eos ſepeliri quod precibus atque ſuffragiis illorum ſpecialiter confideret mandauit. Sed præter inſtitutum in præſtantiſſimi viri laudes excurrerem quas copioſè Petramellarius & poſt eum alij proſequuti ſunt. Extat ipſius tumulus medio in Choro ædis Sanctiſſimæ Trinitatis cum hac inſcriptione.

D. O. M.

Carolo de Graſſis Bononienſi S. R. E. Card. viro integritate vitæ, ingenij acumine, ac rerum tractandarum ſolertiâ quas pro Chriſtiana Rep. per viginti annos adminiſtrauit, inſigni. Fratres fratri benemerenti poſuere. Vixit annos 52. *Obiit anno* 1571. 18 *Kalend. Aprilis.*

al. & magis Iac. de Graſſis.

4. Magis ad nos pertinet funus alterum quod *Sicilia* extulit. *Cæcilia à Faccio* Panormitana, iam à puero tertium Ordinem profeſſa fuerat, ad eum à B. P. N.

Obit. Sororis Cæciliæ à Panormo.

1571. per viſum vocata cùm incurabili vulnere decumberet, in quo quidem vt primùm accepta eſt per miraculum eſt reſtituta ſanitati, deinceps verò tam multis virtutibus reſplenduit, vt quam in eo natalium conditionem Patres deſiderauerant (erat enim à Mauris progenita) mirabili omnium virtutum concentu ac vitæ innocentia compenſauerit. Virginitatem ſtudioſè coluit & perpetuò ſeruauit, abſtinentiam ſeriò complexa, facilè reliquas virtutes, quæ omnes eo ferè fundamento nituntur aſſecuta eſt: Afflictis & deploratis ſuprà modum gratioſa fuit, opere ac verbo neminem non conſolata. Sed vt breui abſoluam, cùm *Drepanum* veniſſet, ad celeberrimam tota illa regione B. Virginis Annunciatæ feſtiuitatem, quæ à Patribus Carmelitis die ſancto Aſſumptionis ſolet peragi, nullis ad morbum ſignis præcurrentibus, leuiter tamen attacta, occulto ægritudinis genere, illuceſcente ipſo Aſſumptionis die, ſancto fine conſummata eſt. Funus frequenti omnium Ordinum concurſu, nihil obſiſtente quæ tum graſſabatur contagioſa lue, curatum eſt. Omnes rerum noſtrarum Scriptores eius memoriam magnis elogiis ornauerunt. Hoc autem, vt credo, pignore, in annum ſequentem Drepanenſem domum promeruimus. 1572.

An. M.D. LXXII.

1572.

Conuentus Rhemenſis.

I. TRes Conuentus hoc anno in acceptum relatos eſſe inuenio, *Remenſem* nimirùm, *Ticinenſem* atque *Drepanenſem*. *Rhemi*, Campaniæ Gallicæ populi, bellicâ fortitudine atque fide in Romanos olim clari, quorum ciuitas *Durocortum*, ſeu *Durocortorum* à Veteribus dicta eſt, nunc autem obſoletis his nominibus vnum modò populi nomen retinuit, ſecundum dignitatis locum poſt *Æduos* Romanis rerum potientibus in Gallia tenuerũt; ad primum tranſgreſſi, quantùm ad res ſacras, cum autore ſuo Antiſtite *Remigio* Chriſtianam Religionem in vniuerſum Galliæ regnum propagarunt. Non modò enim illorum Antiſtes Metropolitæ ac Primatis honore ſublimatus eſt, ſed Patriciatu Franciæ ac Ducis titulo primus inter Eccleſiaſticos refulget. Ciuitas ipſa potens, ampla, nobilis, populoſa, *Vidulæ* fluuio defluenti ab agris *Catalaunicis* inſidet. Conceſſerant in eam Vrbem noſtri *Bracancuriâ* pulſi, quorum aliqui ad hoc tempus *Caroli à Lotharingia* Card. & Archiepiſcopi Principiſque beneficentiſſimi hoſpitio vſi fuerant, ac nunc demùm in vetuſtiſſimam & ſanctiſſimam Baſilicam SS. Martyrum Coſmæ & Damiani, eiuſdem incomparabilis Antiſtitis liberalitate, inducti, ſub diem XVI. menſis Ianuarij, annuos quoque cenſus ab eo impetrauerunt, & pro facultate quam illis fecerat Capitulum Generale *Bracancurenſibus* quæ receperant bonis adauxerunt. Ita primùm frequens illic & certum domicilium noſtri conſtituerunt. Sed non eædem ſemper rerum vices, *Carolo* enim Cardinale ac *Ludouico* etiam Lotharingo ſucceſſore ſublatis, intentata noſtris controuerſia ſuper annuâ penſione, quam à *Carolo* acceperant. Chopinus rem omnem breuiter enarrat & perſequitur, Monaſticωn lib. 1. tit. III. his verbis: *Cùm ij Minimorum titulo Fratres, antiquis ſedibus Lingonenſis diœceſeos exturbati eſſent mauortio ciuili tumultu Gallorum, extorres vacuoſque excepit hoſpitio Rhemenſis Antiſtes D. Remigij Aeterarcha. Subinde etiam hic monaſticam illis ædem dedit, dicauit, dotauit in perpetuum Numinis cultum, eius miniſterio Collegij Regularis, ex pacto conuento* XVII. *Kalend. Februar. an.* 1572. *quod ampliſſima Curia Pariſiorum trino Decreto ratum manere iuſſit* XIII. *Kalend. Apriles an.* 1589. IX. *Kalend. Quint. an.* 1590. *&* IV. *Idus Decemb. an.* 1594. *aduerſus priuatos creditores Ludouici Lotharingi Rhemorum Archipræſulis Remigiano Cœnobio Præfecti. Horum quippe creditorum iure, potior viſa eſt cauſa penſitationis annuæ nouis incolis pactæ in diurnum ſacri officij vſum. Quibus velut cumulo acceſſit gratioſum Ordinis Principis Elogium codicillare, April. menſ. an.* 1596. *in Senatu promulgatum* III. *Non. Quintiles conſequentes. Aſt Philippus Beccus qui Rhemenſi iam Pontificatu fungitur eique nexâ B. Remigij Cœnobiarchiâ, propalàm oppugnauit pactitium illud Minimorum æs annuum, uti Eccleſiæ ſuæ oneroſum & graue, nec ſolemni Canonum ritu ſeruato Eccleſiaſticis fundis impoſitum. Quo argumento fretus, Iudicata Curia reſcindi*

Rhimi.

Durocortum

Veſle.

1572. *ſcindi ex libello Principi oblato poſtulauit, & abuſus ergo Patres Conſcriptos appellauit à Romano Clementis VIII. diplomate III. Idus Septemb. an.* 1597. *quod noui Minimorum Fani Rhemenſis fundationem dotemque conſtabiliterat. Diſcuſſâ tandem ab Oratoribus fori controuerſiâ, Senatus cenſuit pleniùs deliberandum, ex pomeridiana cauſa Actione Villerij pro Minimis ſodalibus, & Preuoſt pro Archiepiſcopo Abbâ dicentium.* Atque hactenus inter malleum & incudem res noſtræ ſteterunt. Non defuit autem Lotharingorum Procerum liberalitas in exſtruendis ædibus, & nunc quidem primùm cum erectæ ſunt, ac poſteà cùm incendio vaſtatæ ſub ann. 1570. reſtituendæ fuerunt. Certè, quod auditum ad hæc non fuerat, ab hoc ſtatim initio Correctoriatus illic eſt inſtitutus, tam copioſa ſcilicet familia poterat ex tunc eo in loco conſiſtere. Primus verò in Correctorem electus eſt *R. P. Iacobus le Glouſt*, vir ſolers, induſtrius & magnanimus. Baſilicâ quam diximus SS. Coſmæ & Damiani Martyrum antiquâ quidem (vt quæ *S. Remigij* Pontificatum antecedat quod ex eius Teſtamento liquet) ſed anguſtâ & arctâ noſtri ad ſacra myſteria vſi ſunt, quoad amplior eſt exædificata. Et hæc quidem cœpit conſtrui ad ann. 1585. non eſt tamen ſolemni ritu dedicata & conſecrata, niſi ad ann. 1630. quo
Clauſſe. demùm tempore ad diem xxv. menſ. Auguſti, *Illuſt. & R. D. Henricus Clauſſe Catalaunenſis* Epiſcopus, ſub tit. B. Virg. & D. N. Angelorum, eam inaugurauit, Lipſanodochiis cum ex argento, tum ex ære inaurato aſſeruantur inter ſacra reliquiæ SS. Martyrum *Coſmæ & Damiani, S. Sebaſtiani, SS. ex legione Thebæa*, itemque S. P. N. *Franciſci, S. Gomberti, & S. Berthæ*. Fundationem iuuit Nobiliſſ. D. *Carolota Rapuel* Vicecomitiſſa *Haienſis*, in Fundatricum propterea numerum *Vid. an. 1590.*
cum filiâ primogenitâ in Capitulo Genuenſi V. an. 1584. accepta, earum pietatem Deus remuneret. Sed & *R. D. Nicolaus Cheſneau* Remenſis Canonicus &
Cheſneau. ad S. Symphorianum Decanus vir ſcriptis & religione clariſſ. teſtamento libros ſuos noſtris legauit. Omiſſum nolim an. 1574. ſecundum in Prouincia *Franciæ* locum *Rhemenſi* Conuentui fuiſſe attributum, vt qui in *Bracancurienſis* locum ſucceſſiſſet, quem ad annum 1589. (eâ tantùm ſemel per moras dignitate in triennium abrogata) retinuit, cum ſcilicet *Bracancurienſis* in integrum reſtitutus eſt, quod & Capitulum Generale Auinioni 1. habitum probauit, vt ex M.SS. conſtat.

Pauia. Teſino. 2. Iam nunc in Italiam tranſgrediamur vltrà Padum, ibi enim *Papia* eſt, ſeu *Ticinum*, quarto lapide ſuprà oſtium agnominis fluuij, vrbs *Inſubrum* poſt *Mediolanum* (à quo in Auſtrum diſtat xx. millibus paſſuum) clariſſima, olim Longobardorum Regia, ideoq; in veteri ſaxo *Secunda Roma* (vt quibuſdam placet) nuncupata, Epiſcopali dignitate, Academiâ, Principatus titulo fulget, cæli temperie gratiſſimâ & ſaluberrimâ gaudet, agrum habet miræ vbertatis amœ- *Conuentus Papienſis.*
de Rubis. nitatiſque. vt propterea *Mediolani* hortus vulgo habeatur & appelletur. Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Hippolytus Rubeus* Ticini Epiſcopus, auitæ nobilitatis ſplendore ſummáque virtutis laude clariſſimus, ac poſt hæc S. R. E. Cardinalis digniſſimus, aſſentiente Ciuico Magiſtratu, & agēte *R. P. Dominico à Paterno, Lombardiæ* ſeu *Genuæ* Prouinciale, noſtris Eccleſia *S. Marci*, à ſacro Sodalitio Canonicorū S. Ioannis Baptiſtæ mouentem, donari procurauit, atque ita in Ciuitatem accipi. Opus cùm Cœnobij Eccleſiæ præclarum eſt, ſplendidum, multo iaſpide ac marmore perornatum, qua in re Ciuium in noſtros liberalitas & affectus non mediocriter elucent; neque verò plura per autores noſtros de *Ticinenſi* domo accepimus.

3. *Siciliam* inde nobis enauigandum eſt, vt *Depranenſium* ciuium in noſtros beneficentiam coràm intueamur. Et *Drepanum* quidem illius Inſulæ vrbs eſt,
Trapani. Monte di S. Giuliano. Capo Boeo. Fauagnana pulchra, potens, opulenta in orâ Mediterraneâ, versùs Occidentem, ſub *Eryce* monte, quam, ab *Lilybæo* promontorio decem & octo circiter milliaria ſepoſito, *Acinthius* amnis diuidit, è regione habens Inſulas *Columbariam, Probatiam, Eguſam & Sacram*, quarum munitione fit ſecurior. Diœceſis eſt *Mazarenſis*, in tractu *Panormitano*. In eam verò vrbem inducti noſtri beneficio primùm Nobi-
Barleta. lis Viri *D. Franciſci Barletæ* qui motus deuotione in B. P. N. & Ordinis ſui profeſſores, vetus quoddam Oratorium *S. Blaſio* ſacrum illis impetrauit, attinenſ-

1573. que prædium multorum iugerum comparauit, ædes commodas & amplas ex- 1573.
ſtruxit, fauente *Carolo Aragonio* Prorege, ac *R. D. Antonio Lombardo*, *Mazaræ* Epiſ- *d'Aragonia. Lombardo.*
copo peramanter benedicente. Factum id hoc eodem anno, quia tamen ea
parte inſalubrem aërem experientia docuit, aliquantò poſt in commodiorem
locum noſtri commigrarunt. Is Monaſterio RR. PP. Carmelitarum, quod to-
ta regione celeberrimum habetur, eſtque ſupra ciuitatem bis mille paſſibus in
amœniſſimâ planitie ad Orientem, proximus, non ſine miraculo ad noſtros
peruenit. Eius enim dominus *M. Ioannes Cuchillerus*, qui nunquam de illo ven-
dendo potuerat conueniri, peſte quæ graſſabatur tactus pœnitere cœpit, vouit- *Cuchillero.*
que ſi periculo per merita B. P. N. eriperetur, quod numerata pecunia vendere
recuſauerat liberaliter donaturum, pro voto euentus fuit, pro euentu donatio
conſtitit. Igitur in eo prædio, & ſacra ædes *B. Mariæ à conſolatione* nuncupata, &
amplum iucundumque domicilium cœperunt inſtitui, quæ cum tempore in
viſendam magnitudinem perducta ſunt. *Drepani* Iconem habet Braunius lib. 1.
tab. xlviij.

An. M. D. LXXIII.

1573. I. POſt direptum & incenſum antè aliquot annos Conuentum *Bracancurien-
ſem*, pars noſtrorum ad Excellentiſſ. & Generoſ. *D. Ludouicum Gonzagam*, *Gonzaga.*
Niuernenſium & *Rethelenſium* Ducem cōfugerat. Is, pro ſuâ pietate, hoſpitio pro-
fugos accepit, & agere illos in ſuburbano Hoſpitali, cui à S. *Ludouico* nomen,
voluit, ſpe facta etiam Conuentus eo loco ædificandi. Quare de optimi Prin-
cipis in noſtros animo *R. P. Nicolaus Ficquetius* Prouinciæ Franciæ Commiſſus
ad Capitulum Generale Valentinum ann. 1571. retulit, agebantque interim *Ficquet.*
noſtri ac diuerſabantur in illo Xenodochiô, vbi etiam iam tum Vicarius,
qui res adminiſtraret, fuerat inſtitutus, vt cōnſtat ex Actis Capitularibus hu-
ius Prouinciæ. De ſua tamen fundatione antè hunc annum ſub die xxvi. Sep-
temb. non pepigerat, quam & an. 1575. ad x. eiuſdem menſis, recognouit &
amplificauit, cum iam ab ipſo anno 1573. primus Corrector ibidem fuiſſet, in-
ſtitutus *R. P. Ioachimus Bruſantus*. Ex hoc autem veniunt refellendi, qui ob pro- *Bruiant.*
lem voto ſuſceptam multo antè factum Cœnobio initium ſcripſerunt. *Ludoui-* *de Cleues.*
cus enim qui fuit *Federici* Ducis *Mantuæ* & *Margaritæ Palæologæ F.* ab anno 1566. *de Bourbon.*
Henricam Cliuenſem, *Franciſci* Ducis *Cliuiæ* & *Margaritæ Borboniæ* maiorem natu *d'Orleans.*
F. duxerat, ex quâ poſt biennium *Catharinam*, quæ *Henrico Aurelianenſi* I. Duci *de Longueuille.*
Longouillano poſteà iuncta eſt, ſuſtulit. Ad ann. porrò 1600. adiunctis quibuſ-
dam minoribus Sacerdotiis (quod ex litteris *Clementis* VIII. eo ipſo anno ad
diem ix. Septemb. conſtat) rei domeſticæ anguſtiis liberaliùs conſultum eſt.
Eccleſia *S. Ludouici* nomen retinet, in qua Sacratiſſimi Roſarij Sodalitas con-
cedente *R. P. Hippolyto Maria Beccaria* Ordinis Prædicatorum Generale, per lit- *Beccaria. du Bec.*
teras die ix. April. an. 1598. datas, & probante Per-Illuſtri & *R. D. Philippo du
Bec* Rhemenſi Archiepiſcopo, litteris an. 1599. exaratis, ad diem xvi. Iunij,
erecta eſt. Sed & ad an. 1605. *Paulus* V. Pont. Max. *S. Reginæ* ſodalitium per lit-
teras xv. Octobr. ſcriptas ibidem inſtituit. Gaudet quin etiam ſacris pignori-
bus SS. Martyrum *Zenonis* & *Mauritij* atque ſociorum eius. Locus eſt procul à
populi frequentiâ, in ipſo ſuburbiorum aditu, quem circumſtant florentes hor-
ti, decurrentes riui, arua & ſyluulæ, quibus ad animi delectationem nihil ad
modùm eſt iucundius. Eſt autem *Rethelium*, antiqui nominis oppidum, muris
& arce munitum, & ampliſſimo agro nomen faciens, olim Comitatus titulo,
nunc Ducatus, qui primùm Gonzagæ noſtro attributus eſt, clarum & illuſtre.
Situs eſt illi ad *Axonam* fluuium ex Remorum finibus exorientem, qui ad *Com-* *Rethel.*
pendium in *Aſiam* labitur. Diſtat *Durocorto* Remorum leucis VIII. *Lugduno Cla-* *Aiſne. Compiegne.*
uatum XII. Maſſonus populos *Retheleos* dici vult vrbem ipſam *Regiteſte*, ſunt ta- *Reims.*
men qui diſſentiant & *Ceſſuos* malint quam *Retheleos*, de Vrbe Coquilleus ex fi- *Laon.*
de vt ait antiquorum MSS. aſſentitur, qui & nominis originem exactius per-
ſcrutatur. Sed de *Rethelio* nonnihil in progreſſu.

2. De

[1573. 2. De reliquo hunc annum memorabilem nobis fecit beatus tranſitus *R. P. Coſmæ Mugnozij*, viri humanioribus litteris & ſanctorum ſcientiâ eminentiſſimi, qui in prima iuuentute Ordinem ingreſſus, & in Conuentu *Alaquenſi* Prouinciæ Valentinæ profeſſus, vota excipiente *R. P. Ambroſio à Ieſu*, paulò poſt abreptus feruore quodam ætatis, & vitæ quadrageſimalis perpetua ſeueritate abſterritus, *Romam* profugit, vbi mutato habitu Mathematicum profeſſus & ad publicas lectiones admiſſus, magnâ ingenij laude floruit. Sed facti aliquando pœnitens, omni ope contendit à *S. Ignatio Loyola* vt in Societatem ſuam admitteretur, quod facilè doctrinæ merito impetraſſet, niſi prioris voti religio impediuiſſet, quâ tamen ſi à Pontifice ſolueretur facta illi ſpes Societatis ingrediendæ. At verò inter moras *Guichardus* noſter Generalis in Vrbem venit, quem cùm humanitate ſingulari præcellentem *Coſmas* obſeruaſſet, à Deo permotus animum ſumpſit ad Ordinem regrediendi, eáque de causâ *Guichardum* conueniendi, vt igitur apud ſe ſtatuerat *Guichardo* procidit ad pedes, factum expoſuit, veniam precatus eſt, quam nullo negotio promeruit, tantam præ ſe animi pœnitudinem præferebat, tantam non melioris modo frugis, ſed eximij cuiuſdam profectus ſpem faciebat. Et reuerâ ex hoc in tam abſciſsâ vitæ aſperitate perſeuerauit, vt meritò ad aliorum exemplum in omni virtutis genere veniat proponendus. Paupertatem mirificè coluit, præter ligneam Crucifixi imaginem & Breuiarium nulla omnino ſupellectile vſus, corporis macerationi totum ſe dedidit quotidianis flagellationibus ſe ipſum toto corpore excipiens, panem aquâ maceratum pro omni obſonio ſæ piùs accipiens etiam in decrepita ſenectute, orationi pro maiori noctis parte vacans, & nullum omnino mortificationis (vt loquimur) genus prætermittens quo poſſet in ſpiritu proficere. In tantam cum tempore ſanctæ & religioſæ vitæ perfectionem progreſſus eſt, vt adhibitus iuniorum Fratrum ac Nouitiorum inſtructioni & educationi tot penè ſanctos formauerit quot erudiendos accepit. Ac præter hoc ab omni imperio & prælaturis adeò vehementer abhorruit, vt ne verbum quidem coràm ſe de vlla electione haberi pateretur. Nec minori auerſatione ab audiendis Confeſſionibus, quoad in ſe fuit, abſtinuit. In prædicando Dei verbo incomparabilem zelum, profundam doctrinam, indefeſſum animum ſemper prætulit. Nihil omnino de *Coſma* dici poteſt quod non ſit meritis eius diſpar longéq; inferius. A reditu ſuo in Hiſpaniam, cùm rerum mathematicarum cognitione celebris haberetur, à *Philippo* II. Hiſpaniarum Rege ad publica quædam opera recognoſcenda & emendanda inuitatus, nihil minùs egit à ſpe tanti Principis, & propterea publico iudicio licet inuitus Regis Coſmographus renunciatus eſt. Sed vt verbo abſoluam, *Coſmas* noſter malos dies ſic redemit, vt bonorum ac multorum dierum plenus ad Patres ſuos appoſitus ſit in Conuentu noſtro *Valliſoletano* die xv. menſis Auguſti, hoc ipſo anno. Et dies quidem pro voto & mercede fuit, locus autem pro merito ad maioris Altaris gradus illi in ſepulturam datus eſt. Effoſſa ex occaſione poſt annos quadraginta beati viri oſſa cœleſtem odorem afflauerunt, & vſquedùm miram fragrantiam ſpirant, quare ſepoſita religioſè aſſeruantur. Relegendi rerum noſtrarum Scriptores qui hæc pluribus proſequuntur.

1573. Ob P. Coſmæ Mugnozij.

Iulian. 3. Obijt & ad hunc annum, die verò xxxi. menſis Martij, *R. P. Ioannes Iulianus*, poſtquàm annos quadraginta exegit apud noſtros. Profeſſus nimirùm fuerat *Nigeonij* die xix. Martij an. 1533. Eum anteà ex occaſione laudauimus. Acta Prouinciæ Franciæ ab eruditione doctrinaque ſingulari commendant. Secundùm apud Turonenſes Prouincialis, tanto eam regionem ſuæ pietatis odore longè latéque reſperſit, vt eius memoria ſanctiſſima hodiéque habeatur. Zelum ſuum in tuenda regulari obſeruantia multis commendauit, præſertim verò cum apud *Valentiam* à quibuſdam actum eſt de prorogãdo Superiorum tempore vltrà quam Regula definiuit, cùm enim illi de Pontifice ſupplicando conueniſſent (is erat *Iulius* III.) iamque ſcripto id poſcerent, *Iulianus* ſuis conuocatis fortiſſimè interceſſit, obtinuitque vt à Pontifice non audirentur. Extant etiamnùm hæc Acta in Conuentu noſtro ad arcem Pleſſiacam. Omninò

Ob P. Ioãnis Iuliani.

1574. magnis ille virtutibus inclaruit,& ſancto fine vitam inculpatam, ſanctam, glorioſam concluſit, eo ipſo loco vbi gratiæ ſpiritum hauſerat. 1573.

Viſitatio gen Galliarum & al. nonnulla. 4. Ex commentariis Prouinciæ Franciæ generalem Galliarum viſitationem demandatam fuiſſe *R. P. Roberto Brenallio*, quem antea laudauimus, eique Collegas adfuiſſe *RR. PP. Nicolaum Ficquetum* ipſius Generalis Collegam Gallum, & *Martinum Dupre* biennio præcedente Correctorem *Ambianenſem* virum doctum & pium (qui profeſſus *Nigeoni* die xix. menſ. Septembris, an. 1567. *Romæ* deceſſit, apud Sanctiſſimam Trinitatem ſepultus an. 1582.) inuenio. De reliquis ſuo tempore dicemus. Memoratu dignum quod noſter *Rolandus Guichardus* dedit charitatis gratuitæ, hoc eſt non ſua, ſed quæ Ieſu Chriſti ſunt quærentis exemplum. Ille *Burdigalæ* per annum integrum ſingulis penè diebus conciones habuit, ex quibus cùm paratam haberet occaſionem ſuæ familiæ illuc deducendæ & ſtabiliendæ, maluit Societatis Ieſu Patribus operam ſuam præſtare quàm pro ſuis allaborare, quod ſcilicet magnam eſſe iuuentutis erudiendæ neceſſitatem peruideret, ſi, quod habebat in animo extinctam à Rep Chriſtianâ hæreſim vellet. Itaque eius opera & ſtudio ſedem in opulenta & pulchra vrbe hoc anno fixerunt; in quo *Rolandus* patruum *Simonem*, qui de aduocanda in Galliam Societate ſategerat, imitatus eſt. Verùm de his aliquando copioſiùs. *Brenal.*

An. M. D. LXXIV.

1574. Capitulum Gen. XXIII

1. EXegerat ſuæ præfecturæ tempus *Gaſpar* noſter, cùm *Genuam* ipſe aliique ad generalem Conuentum venerunt, quod ante annos tres fuerat conſtitutum. Habita prima Seſſio die xii. menſis Maij, antè omnia verò electus qui Acta exciperet *R. P. Vincentius à Pedemonte* Collega Generalis Italus, qui Commiſſorum atque Vicariorum (deſiderati enim ſunt aliquot Prouinciales qui accedere non potuerant) litteras recognouit, tumque actum de aliquibus Conuentibus in reliquorum numerum adſcribendis. Et *Paſſarellus* quidem de tribus, quos accenſeri è re noſtra iudicabat, retulit.

Conuentus Martæ. Primus fuit, *B. Mariæ de Monte* in inſulâ lacus Vulſini, quæ vulgò *Marta*, ex cognomine fluuio, ad cuius oſtium poſita eſt, appellatur, Antiquis inſula & fluuius *Lartes* dicta ſunt. In *Larte* igitur Inſulâ Conuentus inſtituendi ab anno 1559. ſpem fecerat Optima Princeps, Duciſſa *Farneſia*, cuius litteræ in altero Genuenſi Capitulo, eo quem diximus anno, perlectæ ſunt; ſed negotium ad Generalem & Collegas remiſſum in longas moras extractum eſt. Agente demùm *Paſſarello* noſtro, & Illuſt. & R. *D. Alexandro Farneſio*, S. Benedicti Monaſterium, quod incolæ Monachi aliò concedentes deſeruerant, liberaliter conferente, ſedem illic noſtri fixerunt. Proſpectu gaudet iucundiſſimo ac maximè diffuſo, tum etiam ipſius lacus piſcatione ſatis copioſâ, cuius prouentu à Fundatore donati ſunt. Haud procul eſt *Mons-Phyſcon* in cuius eſt diœceſi. *Marta.* *Farneſe.* *Monteſiaſcon.*

Conuentus Vulſinij. Alter fuit *Sanctiſſimi Crucifixi*, in oppido *Volſinio*, celebri olim & Epiſcopali vrbe, cuius ſedes *Oropitum* ſeu *Orutetum* tranſlata eſt, ad lacum cognominem, Septentrionem versùs & *Volſinium* & *Oropitum* eſt, ager magnæ felicitatis oleo & generoſo vino exuberat. In eo oppido anguſtum noſtris domicilium, à Ciuibus vt quidam volunt, à Ducibus vt alij, donatum eſt, in quo tamen Eccleſia eſt quæ ob ſanctiſſimam quandam Crucifixi Imaginem magno indigenarum concurſu frequentatur. Situs illi eſt iactu lapidis ſupra oppidum, quà iter eſt *Florentiam*. Atque hos Conuentus in præſens iuriſdictioni Generalis Patres ſubiecerunt. *Bolſena.* *Orueto.*

Conuentus Parmæ. Tertius denique fuit Conuentus *Parmenſis*, quem Excellentiſſ. Dux *D. Octauius Farneſius* militari gloriâ clariſſimus, *Alexandrum* fratrem imitatus offerebat. Et reuerá nullis vnquam laudibus geminum illud par poterit vt dignum eſt celebrari, ſiue animi pietatem, ſiue geſtarum rerum magnitudinem, ſiue magnificentiam, ſiue quicquid aliud in hominibus laudari poteſt, prædicare voluerimus. Et quidem *Octauius* Dux in ipſa Vrbe ſuâ *Parmá* noſtros liberaliter accepit, *Farneſi.*

1574. p[?] in Eccleſiam *S. Ioannis Baptiſtæ*, quam facultate factâ per magnum vt vocant Magiſtrum ab Equitibus Melitenſibus receperat, induxit, collato ad vitæ neceſſaria cenſu annuo, & prædio quod proximum erat comparato. Situm eſt Monaſterium via (vt Montoia loquitur) Magiſtra, ad portam *Sanctæ Crucis*, cui exitus eſt in Meridiem. Sacris pignoribus non paucis dotata eſt Eccleſia. Eſt autem *Parma* vrbs *Æmiliæ* nobiliſſima, quinque ab *Apennino* paſſuum millibus, cui nomen à *Parmâ* fluuio quo interſecatur. Eam Paulus Merula ſic deſcribit: Ædificiis eſt ſplendida, plateis ornata rectis largiſque, rebus ad vitam neceſſariis affluens, incolarum nobilitate ciuiumque frequentia celebris. Situ eſt admodum plano, cœlo ſummè ſalubri, eam neque hyems, neque æſtas affligit, &c. Ager ſuburbicarius amœnus eſt & frugum vitiumque optimarum fertilis, aquis medicatis paſcuiſque lætiſſimis felix. Iconem exhibet Braunius lib. 1. tab. xlviij. His annumerati *Remenſis* atque *Drepanenſis*, de quibus in anteceſſum diximus. At præter *Remenſem* in Galliâ *Reomenſis* quoque in cenſum eſt relatus, ſed is nobis excidit ignotâ (quod ſciamus) de causâ. Eum *R. P. Rolandus Guichardus* procurauerat, *Henricus* verò *Valeſius*, *Poloniæ* Rex ac mox *Franciæ*, nomine III. fundauerat, Ciues denique ipſi *Reomenſes*, ſeu *Ricomagenſes* omni ope iuuerant. Titulus erat *S. Mariæ Boni Auxilij*, vt Acta Generalia ſignificant. Vt vt ſit ſiue per temporum iniquitatem, ſiue per maleuolorum artes nobis periit. Eſt porrò *Ricomagus*, ſiue *Reomum* frequens *Aruerniæ* municipium, in diœceſi *Claromontanâ*, tribus ab ipſo *Claramonte* leucis in Boream diſtans, vulgò *Riom*. 1574.

Parma.

De Conuentu olim apud Ricomagum.

Riom.

Napoli.

In *Italiâ* denique his quos diximus, & alter acceſſit *Sanctæ Mariæ à Stella*, piis Neapolitanorum ciuium eleëmoſynis & largitionibus, ad ipſam Vrbem, in colle iucundo & amœno, extra portam *S. Ianuarij* quæ Septentrionem reſpicit, inædificatus. Suſceptum opus à *R. P. Nicolao Gulinſo*, viro piiſſimo & regularis obſeruantiæ laude clariſſimo, qui & *Nauarri* Manuale ſeu Enchiridion Italicè redditum & notationibus doctis locupletatum edidit; eò autem perductū illud eſt vt quinquaginta & plures inhabitent. Suſcipiendi cauſa duplex fuit, vna vt paratum ſeceſſum noſtri haberent, qui apud S. Ludouicum accedentium multitudine in dies opprimebantur; altera, vt ciues, qui deuotionis causâ per ſingulos Veneris dies vrbanum Conuentum adibant, nec poterant capi Eccleſiâ licet ampliſſimâ, illuc poſſent diuertere. Duo inibi Lectores Theologi frequentes habent lectiones & certè ad litterarum ſtudia ſeriò capeſſenda loci opportunitas inuitat. Eſt enim cum ædibus omnique ſupellectile quam optimè inſtructus, tùm hortis florentibus atque feracibus ſuccinctus, ac denique cœlo ſuauiter temperato iucundiſſimus.

Conuentus Neapolis II.

Gulinſo.

Porrò ſextum in Prouinciâ Neapolitana locum obtinet hic Conuentus, cum quintum *Auerſanus* ſibi vendicet temporis ratione, ſed quodnam porrò tempus illud ſit ne coniectura quidem aſſequi poſſumus, quapropter vel ex occaſione illius meminerimus neceſſe eſt. *Auerſa* veteris *Atellæ* ruinis inædificata, noménque apud aliquos ipſius *Atellæ* retinens

Conuentus Auerſæ.

Auerſa.

Vrbs in colle ſedet, validis circumdata muris,
Ciue frequens, pecorum locuples, gleba vbere diues,

media inter *Capuam* & *Neapolim*, octo ſcilicet paſſuum millibus vtrinque diſtans, Epiſcopatus titulo florens, ad *Clanium* amnem in *Campaniâ*, ſita eſt. In eam vrbem Ciuium *Auerſanorum* beneficio inducti noſtri, Cœnobium egregij operis & ſplendidi, nomine *S. Franciſci Paulani*, quem ſpeciali cultu Auerſani venerantur, extruxerunt. Atque hæc de *Auerſano* & reliquis Conuentibus ex occaſione dicta ſint. Subinde verò vtriuſque *Calabriæ* nomen quæ nuper in Prouincias inſtitutæ fuerant immutatum eſt, & inferior quidem ob reuerentiam B. P. N. qui ab ea ducebat originem, ſancti Franciſci Prouincia denominata eſt; Superior autem, vt ſimpliciter *Calabria* diceretur, conuenit, quod ita deinceps factum eſt. Huic porrò, Conuentus *Sancti Blaſij* qui aſcriptus anteà Inferiori fuerat vindicatus eſt. Per reliquam ſeſſionem & priuata multa diſcuſſa compoſitaque ſunt & plurima ſancita quæ ad religioſæ diſciplinæ ma-

I Agno.

Prouincia S. Franciſci.

Aa iiij

1574. iorem cautionem pertinerent. Ex hoc autem, nonniſi ad quintum diem con- 1574.
uenerunt, qui fuit eius menſis XVII. antè omnia verò de Prouincia *Caſtellæ* di-
uidenda pertractum eſt, præcipua diuidendæ cauſa fuit itinerum longitudo,
cùm *Valentiam* vſque protenderetur. Cauſam Patres probauerunt & nouam
Prouinciam, atque inter reliquas vltimam, erexerunt *Aragoniæ* nomine, quam
regendam *R. P. Gabrielis Hiſpano* commiſerunt, ac propterea Domum Barcino-
De Cõuentu Barcinonæ. nenſem ex tunc per Correctorem adminiſtrari decreuerunt. Eius domus origi-
nem in certum tempus conferre non potuimus quod iam antè ad annum 1510.
1510. profeſſi ſumus, videntur mihi probabiliter ſcripſiſſe qui anno 1570. conſigna-
1570. runt. Ad annũ tamen 1578. extra ciuitatem ad mare noſtri conſtiterũt, iis quæ
1578 ſuprà diximus locis ſubinde ac per vices mutatis, quo demùm tempore ſolem-
ni ſupplicatione per Clerum & Ciues inſtitutâ Epiſcopo aſſiſtente *R.* ſcilicet
D. Dimaſo Loris in vrbem inducti ſunt, & in poſſeſſionem miſſi domus ac lati- *Loris.*
fundij ad Crucem Truncatorum, viâ Perpiniacenſi, quæ quidem per Ciuium
1589. liberalitatem illis collata fuerant. Anno tamen poſt hæc vndecimo h. 1589.
in commodiorem locum, viâ ſancti Petri, agente *R. P. Hieronymo à Caſtro* Pro-
uinciale, tranſierunt, vbi ſtabilem in futurum ſedem poſuerunt. Opus certè
ſplendidum eſt & firmum, vltimam tamen adhuc manum operitur. Eccleſia
B. P. N. titulum præfert, quam ſuo patrocinio & crebris miraculis ſublimiter
attollit. Septem ab vtraque parte ſacella eam complectuntur, omnia inſi-
gniter perornata, vnum inter alia *S. Eraſmo* dicatum votiuis tabellis ob fre-
quentia miracula decoratum conſpicitur, & memini cùm illic eſſem me argen-
teum quoddam donarium vt fieri ſolet inter celebrandum accepiſſe. *Barci-*
nonem quam & Romani *Fauentiam* dixerunt Vaſæus, Tarapha, Florianus à *Barcelona.*
Campo, Marineus Siculus, Hieronymus Paulus & alij plures deſcripſerunt,
Braunius verò lib. 1. tabul. v. delineatam dedit. Hæc *Catalauniæ* caput medi-
terranei maris littus nobilitat, eſt enim potens, pulchra, diues, amœna & ſi
Marineo Siculo credimus, ædificiorum elegantiâ, littoris amœnitate, viarum
munditie, vicorum rectitudine, æqualitate domorum, amœniſſimis hortis,
quos variis arboribus & nonnullis palmis quæque domus cultiſſimos habet,
forma denique rerum omnium & excellenti pulchritudine, cunctis prote-
ctò ciuitatibus anteponenda. Conuentu Iuridico, Academiâ, Epiſcopali di-
gnitate nulli ciuitatum Hiſpanicarum ſecunda. In eadem ſeſſione multa quæ
ad Moniales Ordinis ſpectarent aliaque conſtituta; in his autem, vt deinceps
Horariæ preces ex præſcripto Breuiarij à *Pio* V. nuper recogniti & editi per
vniuerſum Ordinem recitarentur, ad cuius formam correctum & diſpoſitum
B. P. N. Franciſci Officium à *R. P. Gaſpare Paſſarello*, ac per *R. P. Paulum Conſtabi-*
lem ſacri Palatij Magiſtrum ex commiſſione *R. D. Pyrihi Tari* Vicesgerentis in
Vrbe recenſitum, demùm verò ab ipſo S. D. N. *Gregorio* XIII. viuæ vocis ora-
culo à die XIII. Martij approbatum, vt in vſum admitteretur mandatum eſt,
quod etiamnùm religiosè ſeruatur. In craſtinum & alterum diem nonnulla
quoque ſancita, quæ nihil intereſt publicari. Die ipſo Aſcenſionis inita ele-
ctio, vnanimi penè conſenſu ſummæ dignitatis faſtigio virum optimum & ani-
Generalis XXIV. mi dotibus excellentem, R. *P. Valentinum à Maſſa, Neapolis* Prouincialem dona- *di Maſſa.*
uit, votum ipſe ſuum in R. P. *Virgilium à Caſtrofranco* contulit, duo inſuper R. P. *de Caſtrofranco.*
Antonius à Bezerra Collega Hiſpanus & per Hiſpaniam Vicarius Generalis ac- *de Bezerra.*
cepit. *Valentino* ſuffectus in regenda Prouincia Neapolitana R. P. *Stephanus à*
Maſſa, ex Collega eiuſdem Prouinciæ. Decantato in gratiarum actionem SS.
Ambroſij & Auguſtini hymno, ab omnibus nouiter electus ad obedientiæ pro-
feſſionem in Eccleſia ſalutatus eſt. Eodem die cooptati Collegæ, tres hi fue-
runt. R. P. *Benedictus de Benedictis à Nucibus*, de quo in progreſſu dicendum re-
Collegæ. curret, Italus: R. P. *Petrus Furbertus* Gallus: R. P. *Gregorius à Valle bona* Hiſpa- *Fourbeur.*
nus: viri doctrinâ & prudentiâ conſpicui. Ex hoc actum de Zeloſo eligendo, *del'abuena*
ſed dubitatum, quando facultas erat à Regulà non vnum tantùm eligendi, ſi
plures habere conueniret, placuit vt pro Nationum diuerſitate tres deligeren- *Paſſarello.*
tur. Italia R. P. *Gaſparem Paſſarellum* popoſcit; Gallia R. P. *Rolandum Guillebour* *Guillebour.*

(vt

1574. (vt habent MSS.)ſibi ſumpſit. Hiſpania *R. P. Alfonſum à Caſtello* Collegam Pro- 1574.
de Caſtello. uincialem *Andaluziæ* optauit. Poſtridie priuatis quibuſdam negotiis compoſitis, vnáque aut alterâ ſanctione conditâ placuit, vt in proximum Conuentus Generalis *Maſſiliæ* haberetur, ſin minus *Barcinone*: quia verò nondum *Maſſiliæ* conſederamus, datum *R. P. Rolando Guichardo* Prouinciali *Lugdunenſi* negotium de Conuentu in ea vrbe procurando; ſicque poſt omnia Congregatio dimiſſa eſt.

Martyrium P. Nicolai Ficquetij.

2. Sed iuuat hæc breuiter perſtrinxiſſe, vt ad alia excurramus, quæ hunc annum felicem nobis dicam, an luctuoſum? morte duorum è Gallis noſtris maximorum virorum *R.* inquam *P. Nicolai Ficquetij*, & *Simonis Guichardi* reddiderunt. Dubitatum quidem de *Ficquetio* ſi non alio tempore functus facto fuerit; ſed qui ampliùs differunt, non vident, pro eo tempore Commiſſum Franciæ *Ficquetium* non acceſſiſſe *Auenionem* aut *Barcinonem*, quod tamen ſupponunt, conſtat enim ex Actis Prouincialibus *P. Richardum du Val* Auenionem, & *P. Ioannem Salui* Barcinonem Prouinciæ Franciæ nomine fuiſſe allegatos. Omnino igitur mihi videtur, nec vltrà, nec citrà hunc annum rem accidiſſe, cùm ſcilicet generali viſitationi *Breualli* adiunctus incumberet. Sic autem accidit. *Toloſâ Narbonam* iter faciebat, cùm malè feriati nebulones è Caluini ſcholâ, ſanguinem vt videbatur ſpirantes, & productis armis mortem intentantes, hominem ex improuiſo adorti ſunt, Oblatus qui fortè aderat ſibi metuens clanculùm euaſit. *Ficquetius* imperterritus & ad omnem euentum ex tempore paratus ſubſtitit, fidem conſtanter profeſſus, ad quam eiurandam per nefarios homines ſollicitabatur, qui vt fruſtrà fuerunt, rabie accenſi iugulum hominis petierunt; rogatâ ille aliquantulùm orandi veniâ vix in genua ſeipſum Deo in ſacrificium oblaturus prociderat, cùm diſploſo ſclopeto impetitus ac ſtrictis continuò enſibus confoſſus, forti agone ac glorioſo martyrio perfunctus eſt. Poſt aliquot dies inuentum corpus inde ſublatum *Graſſam*, quæ Abbatia eſt Ordinis Benedictini in diœceſi *Carcaſſonenſi* delatum atque ibi ſepultum eſt. In eius laudes effuſi rerum noſtrarum Scriptores multis eum elogiis ornauerunt, nec plures defuerunt qui procudi ac pingi eius imaginem cum martyrij encomio curauerint, nos ſummatim agonis genus & modum expreſſimus.

du Val. Salui.

Obit P. Simonis Guichardi.

3. *Guichardus* mitiori ſed non planè incruento mortis genere occubuit. Verùm eius memoriam alienis malo quàm meis verbis celebrare *R. P. Theophilus Raynaudus* Soc. Ieſu Theologus clariſſimus, in mantiſsâ ad Indiculum SS. Lugdunenſium, Guichardi elogium compendio ſic colligebat: « *P. P. Simon Guichardus* Ordinis Minimorum Præfectus Generalis xv. vir ſanctus & linguarum « Græcæ præſertim ac Hebräicæ peritiâ, (Chaldeæ, poterat addere, atque Arabicæ) Theologica item ſoliditate quam in Tridentino Concilio prodidit, « rerum denique vſu, & exquiſita prudentia longè clariſſimus, eo autem hæreticorum ſalubriter contundendorum munere diuinitus donatus, vt paſſim audiret *Hæreticorum malleus*, non inani aut ſpecioſa magis quam ſolida appellatione. Id quod *Lugduni* primis illis ab hæreſi motibus qui Galliam omnem ſus deque conuulſerunt, teſtatum fecit. Idem *Guillelmo à Prato* Præſuli *Claromontano*, vias exquirenti quibus indemnem ab hæreſi præſtaret diœceſim ſuam, imprimis fuit, vt *Societatem Ieſu* tunc naſcentem euocaret in Gallias, ex quo guſtu Optimus Antiſtes accedente vſu Patrum *Laynij Salmeronis* & *Iay* in Synodo Tridentina, adductus eſt vt tria Societati Collegia ſuo ære ſtatueret, *Billomi* vnum, *Mauriaci* in Atuerniæ montanis alterum, tertium *Lutetiæ* quod ab Epiſcopatu quẽ regebat *Claromontanum* dici placuit. Vitam religioſiſſimè exactam & magnis ac multis pro Chriſto & Catholica fide laboribus exercitam glorioſa mors excepit, illata ab aulico veriùs ſicario, qui œſtro reformato percitus, redeuntem ab reuocando ad ſanam mentem Epiſcopo defectionem ab Eccleſia & inceſtas nuptias cogitante, inliſâ validè ſtomacho gladij pila capulari, fractum ſenio & laboribus optimum Patrem letho dedit. Vir fuit planè inſignis, ac dignus quem æternæ memoriæ Cardinalis *Turnonius* in diplomate quo Cœnobij Lugdunenſis ipſo curante *P. Simone* erectionem ratum habuit «

1574. „ verbis ampliſſimis exornaret, nominans virum per omnia religione & vitæ ſan- 1575.
„ ctimoniæ eximium ac ſtrenuum Eccleſiæ Catholicæ athletam. Hæc grauis ille Theophilus ſimul & Philanthropus. Noſter autem *Simon Aquis Sextiis*, quem ſibi locum, longo antè mortem tempore, in ſeceſſum, Deo & ſibi vacaturus, delegerat, viuendi finem fecit. De illius laudibus plura *Donius* noſter, qui & meminit ex tunc apud Prouinciales iactatum fuiſſe, magnam Reip. Chriſtianæ iacturam hoc anno contigiſſe, obitu trium maximorum hominum, *Caroli* nimirùm Regis, *Simonis Guichardi*, & *Oppedæ* Præſidis qui hæreticos in valle Merindolia flammis perdiderat. Et quidem (vt hoc obiter interponam) Optimus ille Princeps *Carolus* IX. Francorum Rex, antehac à nobis ex occaſione laudatus, poſt regnum annorum tredecim, immaturo fato, nobis & vniuerſæ Galliæ ſublatus eſt, Princeps certè longiori vita digniſſimus.

Obit. Sor. Dorotheæ la Grutta. 1532.

4. Succedat his funeribus & aliud quoque neceſſe eſt, Virginis nimirùm ſanctiſſimæ Ordinem noſtrum *Panormi* in Monaſterio SS. Angelorũ profeſſæ, vt ad ann. 1532. meminimus. Nomen illi *Dorothea la Grutta*, vitæ eius ſanctimoniam cùm adhuc ſuperſtes eſſet plerique deprehenderant, plures ex communi fama venerabantur, qui quacunque neceſſitate tenerentur frequentes ad eam commeabant, nec vllus receſſit quem non ſalutari ope, licet verborum parciſſima, recreaſſet. Dies noctéſque orationi dedita & continuis penè ſtomachi doloribus conflictata nihil vnquam de vitæ auſteritate remiſit, ſed fractum laboribus corpus tabulæ ligneæ, caput ſubſtrato lapidi committebat. Nunquam illam aut gaudium extulit aut triſtitia depreſſit, ſed eundem vitæ tenorem ſemper tenuit, nec vultum aliquando mutauit quem talem omninò præferebat qualem Angelis eſſe fingeremus. Vt ſoror ſua, nomine *Baſſaella*, malo dæmone liberaretur exorauit, ipſa verò per reliquum vitæ tempus maligno ſpiritui colluctata morbum tandem collegit ex quo & deceſſit. Pro modo vitæ fuit & obitus, par in vtroque ſanctitatis fama & veritas Prophetico ſpiritu & ſanitatum gratia effulſit. Et hanc ergo cum aliis Æternitas (quod credimus) beato ſinu in huius anni prouentum collegit. Relegendus *Donius* noſter qui hæc pluribus exequitur.

An. M. D. LXXV.

1575.

Galliar. Viſitatio gener.

1. R. *P. Mathurinus Aubertus*, quem non ſemel ſed pro merito nunquam ſatis laudauimus, in vicem *R. P. Valentini à Maſſa* Generalis Gallicarum Prouinciarum viſitationem magno cum regularis obſeruantiæ incremento & fructu obiuit, vt me Acta & Commentaria Prouinciæ Franciæ docuerunt. Sed & eius ſubſcriptiones indicant imò & Acta Prouincialia ſuperioris anni Vicarium Generalem per Gallias fuiſſe inſtitutum, prout in Generali Capitulo nuper conuenerat. Quod quidem ex hoc in Galliã fieri deſiuit.

Conuentus Perpiniaci.

2. Nuper verò erectam *Arragoniæ* Prouinciam, ſtudio ſuo & operâ, *R. P. Petrus Valdeſius* inſignis Theologus noui apud *Perpiniacum* Conuentus acceſſione locupletauit. Eum Montoia pro tempore Prouincialem facit, cum Acta Generalis Capituli *Auenione* celebrati *R. P. Marcum à Noa* exhibeant, ſed ſuſpecta mihi multis de cauſis eorum fides vt quandoque monuimus. Vt vt ſit *Valdeſius* noſter, priuſquam Ordinem profiteretur doctorali laureâ donatus, quâ valebat dicendi facundiâ gloriam B. P. N. longè latéque proferens, hoc enim ſibi argumentum ſæpè ſæpiùs proponebat, *Ruſcinonenſibus* perſuaſit, vt causâ opis eius experiundæ, Ordinis familiam ad ſe deducerent. Comparato igitur loco noſtri ad vi. menſis Aprilis in vrbem *Perpiniacenſem*, Comitatus *Ruſcinionenſis* caput, accepti ſunt. Pro verbo autem *Valdeſij* noſtri, miraculorum & opitulationum fides conſtitit, deinceps enim B. Franciſcum Paulanum votis ſuis adeò præſentem ſenſerunt, vt non facilè ſit miraculorum multitudinem comprehendere, vnum & alterum in fidem Montoia enarrauit, nec de illo Conuentu plura tradidit. Eſt verò *Perpiniacum* Epiſcopalis Ciuitas ad veteris *Ruſcinonis* ruinas exædificata, quam eiuſdem nominis fluuius è Pyræneis ortus alluit, is &

de Valdes. Perpignan.

Thelas

1575. *Thelis* à Mela dictus creditur, ſita eſt inter *Narbonem* in Boream & *Gerundam* in 1562.
Tet.ſiue Rio de Rouſillō. Ortum ab hac xiij. ab illa xij. leucis diſtans in propugnaculum ab Hiſpanis
Narbone. aduerſus Gallos validè munita & peruigili præſidio firmata. Iconem Belforeſtus habet lib. 1. Coſmographiæ vniuerſalis.
Girona.

3. Franci noſtri ſtabilem Virduni ſedem ab hoc anno fixerunt. Diuerſati quidem in ea vrbe ſed incerto domicilio per aliquot in antea tempus, & annos plus minus ſex aut quinque, omnino videntur. Ab anno enim 1571. Abbas *S. Agerici* ceſſerat in eorum gratiam Prioratum *S. Ludouici*, rogante Per-illuſtri & *R. D. Nicolao Pſalmeo* Virdunenſium Epiſcopo, qui tamen noſtros in eum locum non videtur induxiſſe antè hunc annum, cùm pacta conuenta nonniſi hoc demùm anno, ſub die IX. menſis Maij, conſtet inita fuiſſe, *R. P. Simone Blanchardo* Prouinciale *Franciæ* pro ſuis ſtipulante, atque in alterum annum curante, vt ceſſio iam antè facta recognoſceretur & confirmaretur, tranſlato ad altare S. Ioannis Baptiſtæ in Abbatiâ *S. Agerici*, eiuſdem Prioratus titulo & officio, quod, ex litteris ad fidem exaratis ſub die XXXI. menſis Auguſti eo ipſo anno, certum eſt. Interim autem *Pſalmæus* è viuis ſublatus, qui condito maturè teſtamento nouæ domus incunabula, vt qui eius fundator haberi percuperet, ſubleuanda de ſuo prouiderat. Poſtmodùm tamen *Pſalmæi* teſtamento reſciſſo, eius in Epiſcopatu ſucceſſor Reuerendiſſimus *D. Nicolaus Boſmardus* nihilominùs valere donationem, quam Deceſſor in noſtrorum fauorem perſcripſerat, voluit & decreuit, litteris ad eam rem datis XVII. Auguſt. an. 1581. Deinceps verò amplior & prolixior *Boſmardi* liberalitas non defuit, qui noſtros ſibi ex triente hæredes moriens inſtituit ſcripto teſtamento ſub die 6. Aprilis an. 1584. etiam apud eos ſepeliri & tumulari deligens, ne ſuprema memoris ac beneuoli animi gratia deſideraretur. Duplex ei poſitum elogium eſt, vnum ſepulchrali monumento inciſum, quod antè medium altare proſtat, eſtque huiuſmodi:

[Margin notes, left: *S. Agric.*; *Pſeaume.*; *Blanchard.*; *Bouſmard.* — right: Conuentus Virduni.; 1571.; 1576.; 1581]

Reuerendiſsimo Nicolao Bouſmard à Siureyo le Franc oriundo, ex Canonico & Archidiacono de Argona in Eccleſia Virdunenſi, Præpoſito Montis-falconis, Decano & Canonico Collegiatæ Eccleſiæ D. *Mariæ Magdalenæ, ad Epiſcopatum Virdunenſem aſſumpto, & cum ſigno fidei* X. *Aprilis* M. D. LXXXIV. *defuncto, hîc ſepulturæ per Venerabiles Dominos Canonicos & Capitulum dictæ Eccleſiæ Virdunenſis, maximo comitante Cleri & ciuium numero, ſequenti die, dato: Fratres huius Monaſterij, & Pauperes ciuitatis, nec non ipſius defuncti agnati & conſanguinei, hæredes ſcripti mæſtiſsimi poſuerunt.*

Alterum in tabella parieti affixa ſculptum, quod & exſcribimus.

Deo O. M. &

Reuerendiſsimi in Chriſto Patris Epiſcopi Virdunenſis Nicolai Bouſmardi, omni eleganti doctrina exculti, antiquitatis imprimis & veteris memoriæ periti, multis & magnis virtutibus ornati, atque iis artibus primùm ad ampliſsima ſacerdotia & Eccleſiaſticos honores, deinde, poſt multos labores & legationes pro Reip. libertate Eccleſiæque dignitate ſuſceptas & fideliter geſtas, ad huius ciuitatis Epiſcopatum & Principatum, bonorum omnium applauſu, euecti, vita denique multis curis & vigiliis exercita functi, memoriæ. Nicolaus Bouſmardus Archidiaconus de Argona & Ioannes Bouſmardus Sereniſsimi Lotharingiæ & Barri Ducis in ſuprema Sammieli Curia Conſiliarius, fratris filij, hac in æde ſacra, quam & viuens patruus vnicè dilexit pieque coluit, & moriens bonorum ſuorum triente donauit, atque adeò ſepulturæ locum elegit, Tabulam hanc Dominicæ Cœnæ

1575. *hiſtoriam referentem è lapide candido & vario marmore ſculpi & erigi cu-* 1575.
rarunt. Vixit annos LXXII. *obiit mortem die* 10. *menſis Aprilis An-*
no 1584.

Quin & ſimiliter celebranda nobis *Pſalmæi* memoria, cui hoc in Cathedrali
Epitaphium, ad auguſtum & ſuperbum mauſoleum:

*Nicolaus Pſalmæus à Caluo-monte ad fluuium Erram, humilibus qui-
dem ſed piis natus parentibus, priùs S. Pauli ad Virduni mœnia Abbas, po-
ſtea ad Epiſcopatum Virdunenſ. vocatus, ſanctè & religiosè de futura re-
ſurrectione cogitans, ſepulchrum hoc cum adhuc in viuis ageret ſibi extruen-
dum curauit an. D.* 1572. *in eo verò mortui corpus Clerus Populuſq; Virdun.
poſuit an.* 1575. *die* 10. *menſis Auguſti.*

At verò & alij perinde illius ſedis Epiſcopi noſtros ſuis proſecuti sũt beneficiis.
Nam, & proximus *Bouſmardi* ſucceſſor *Carolus à Lotharingia* Card. *Vademonta-* *de Vaude-*
nus nuncupatus, annuam illis lignationem ad neceſſarios ignis vſus liberaliter *mont.*
1586. conceſſit ab anno 1586. Quo eodem anno *Sixtus* V. Pont. ceſſionem Prioratus
S. Ludouici, omniaque ob eam cauſam à noſtris pacta, plumbatis codicillis, ſub
die XXVII. menſis Aug. probauit firmaque ac rata eſſe decreuit. Poſt *Carolum*
Card. ſedit *R. D. Nicolaus Bucherius*, qui annuum cenſum quo ſe noſtri Ageri- *Boucher.*
cianis obligauerant beneuolentiæ ergò litteris ad diem XXIII. Ianuar. an. 1593.
1593. exaratis redemit. *Erricus à Lotharingiâ* munificentiſſimus Princeps ſalariam an-
1600. nonam, datis ſub die XXIX. April. an. 1600. litteris, erogauit, quam & ſucceſ-
ſores indulſerunt. *Carolus à Lotharingiâ* pientiſſimus Princeps, qui abdicato
poſtmodùm Epiſcopatu Societati Ieſu nomen dedit, *S. Carolo Borromæo* aram
1618. poſuit & ſacrauit, die VII. Septemb. ann. 1618. Sed & ciuium quamplurimi
ab initio beneuolos ſe ac liberales præſtiterant: atque imprimis *R. D. Iacobus* *de la Roche.*
de la Roche Canonicus & Virdunenſis Eccleſiæ Cancellarius; tum & *R. D. Ri-*
1579. *chardus Cholet* eiuſdem Eccleſiæ Archidiaconus, quorum ille ab ann. 1579. & *Cholet.*
1581. die X. Februar. hic ab ann. 1581. & die VI. Septemb. cum noſtris pepigerat.
Præcipua fuit largitas & munificentia *D. Iacobi Maioret* & conſortis eius *Cla-* *Maioret.*
ra de la Horgue piæ admodùm feminæ & tertium Ordinem noſtrum profeſſæ, *de la Horgue*
qui propterea in Fundatorum numerum accepti ſunt, à Prouinciali primùm
1582. Capitulo an. 1582. tùm à Generali *Genuæ* V. celebrato an. 1584. Iacent in me-
1584. diâ Eccleſiæ naui ſub tumbâ marmoreâ, in qua *Iacobi* obitus ad diem XXIX. Iun.
1588. an. 1588. *Claræ* ad XIX. April. an. 1587. annotatur. Neque verò præterire nos
1587. debet memória *D. Catharinæ Pſeaume*, *Nicolai* Epiſcopi ſororis & Ordinis Ter- *Pſeaume.*
tiariæ virginiſque pientiſſimæ, quæ & in noſtros benefica fuit, atque apud
eos condita, in naui Eccleſiæ; inſtrato marmore, quod & mortis tempus præ-
1601. fert, annum videlicet 1601. diem verò S. Trinitatis, & hic fuit Iunij menſ. XVII.
Conueniebat autem vt beneficas mulieres non illaudatas fineremus, vt qua-
rum ope res noſtræ plurimùm conſtiterint, tum verò præcipuè quod earum
pietas morumque ſanctimonia non ſegniter ab antiquioribus noſtris commen-
data fuerit, vt ipſi ex Commentario Conuentus Virdunenſis, cum hæc &
alia plura enotaremus, in generali viſitatione, perſpeximus & obſeruauimus.
Ex noſtris etiam commemorandus venit *R. P. Guillelmus Leber* qui omnium ſtu- *Leber.*
dioſiſſimè hanc nouellam plantationem excoluit, vir quidem impiger & in Or-
dine propagando aſſiduus, quique gratiâ vſus Lotharingorum Principum apud
quos in pretio fuit, hinc in eorum ditionem progreſſus florentiſſimæ quæ nunc
eſt Prouinciæ initium fecit. Primus in eo Conuentu Corrector inſtitutus ille
ipſe eſt ab an. 1578. Situs Cœnobio eſt intra eam Vrbis regionem quam *Mo-
ſa* perluit, proximè ad muros quibus penè adhæret, in eâ quoque Abbatia *S.
Agerici* (quæ perperàm quibuſdam *S. Henrici*) vnde noſtris eius loci gratia con-
ſtitit. Eccleſia ſacris pignoribus decorata eſt, à *Pſalmæo* quidem primo Funda-
tore, SS. Mauritij & ſociorum; deinde verò à *R. D. Nicolaa Lenoncuria*, *Iuui-* *Lenoncour.*
niacenſi Abbatiſsâ, ſanctiſſimæ Crucis, S. Martinæ & S. Dagoberti. Hæc de *de Iuuigny.*

Virdunenſi

1575. Virdunenſi domo dicenda ſe legimus ex iis quæ in Cõmentaria nuper confe- 1576.
rebamus. Eſt autẽ *Verodunum* ſeu *Virdunum* (& ſi quæ ſunt huius generis nomina) vrbs Epiſcopalis in *Lotharingia* & *Campania* finibus, ſub *Treuirenſi* metropoli, inter *Catalaunum* ad Occidentem & *Metas* ad Ortum XII. leucis, à *Tullo* VII. in Boream & Circium. Alluitur *Moſa* maximo Galliæ Belgicæ flumine, quam à *Vogeſo* monte lapſus longo tractu percurrit. fuit olim in Circulo V. Imperij ſed demùm diuulſa *Henrico* II. Rege in Francorum ditione acquieſcit. De ea lib. 4. Itin.

Dehinc Verodunum celebratam Præſulis vrbem
Hic vbi fertilibus flores Lotharingia campis,

4. Ita per priuatos res noſtræ proficiebant, nec defuit publica per ſummos Principes gratia quæ nobis ampliùs huius anni memoriam commendaret. Nam *Henricus* III. Rex noſter, cui ad perfectam felicitatem vna defuit ſubditorum obedientia, quo ſemper noſtros affectu complexus fuerat omni eos fauore perornauit. Vt igitur è *Poloniâ* redux Gallici Regni habenas capeſſiuit, omnia quæ à Deceſſoribus meruerant Priuilegia, Immunitates & gratias, in ampliſſimâ & gratioſiſſimâ (vt loquuntur) formâ confirmauit, litteris regijs *Lutetiæ Pariſiorum* exaratis menſe Septembri, quæ in Senatu promulgatæ XXV. Nouembris inſequentis in Commentaria publica ſunt relatæ, altero dehinc anno apud Principalium Ratiociniorum Magiſtros, moxque in Curia Indictionum recitatæ, illorum quoque Ordinum approbationem acceperunt, & illius quidem die VIII. menſ. Auguſti, huius verò IV. Septembris. Cõfirmatio Priuileg. à Rege

5. Sed & *Gregorius* XIII. Pont. Opt. Max. qui ab anno 1572. *Pio* V. Pontifici ſanctiſſimo, ex Cardinale S. *Sixti*, ſubrogatus fuerat, rogantibus Generali ac Zeloſos, de quibus diximus, ad diem X. menſis Octobris vniuerſa Priuilegia noſtra de plenitudine poteſtatis, & cum clauſula *nonobſtante Concilio* &c. confirmauit & innouauit. Apoſtolicum diploma incipit, *Regimini militantis Eccleſiæ* &c. quod noſter de Pereinis & alij ediderunt. Sed in his amplius memorandis non libet immorari. Cõfirmatio Priuileg. à Pont.

An. M. D. LXXVI. 1576.

1. ARragonij noſtri qui nuper *Perpiniaci* conſederant ab anni initio *Cæſarauguſtam* quæ regni caput eſt & metropolis veniendi conſilium ceperunt, vt inibi familiam ſtatuerent atque ſtabilirent. Non fruſtrà fuit conſilium fauente B. Virgine quæ illic præcipuâ deuotione colitur ex quo S. Iacobus ædem ſacram adhuc ſuperſtiti conſtituit, & quam noſtri ſuis votis præſentem adeſſe ſolito animi feruore precati fuerant. Qui autem negotium ſuſceperunt fuère *R. P. Gabriel Hiſpanus* vir nominis clariſſimi & P. *Simon à Palatio*, qui vna ſpe fauituræ ſibi Virginis nixi. R. D. Archiepiſcopum & Ciuicum Magiſtratum adierunt. Mira res, incogniti antehac homines gratiam inuenerunt quam indigenæ ſatis ægrè promeruiſſent. In ciuitatem igitur illicò accepti, loco quem nunc incolunt per Ciuium beneficentiam donati ſunt, atque in eum inducti die XXVII. menſis Ianuarij, qui S. Ioanni Chryſoſtomo ſacer eſt. Qui præcipuè fauerunt nouæ domus incunabulis, à *Didaco Murillo* in hiſtoria Cæſarauguſtana memorantur, *D. Ioannes Vrrea* Comes *Arandæ*, *Ioannes de la Naza* Iuſtitiæ Aragonũ Præfectus *Antonius de Ixar*, *Martinus de Bolea*, *Georgius del Frago*. Per hæc tamen initia in magnis rerum anguſtiis vixerunt, pane & aqua ſæpiùs contenti, & tuguriolo ſe continentes quod extruxerant Ea res nobilis adoleſcentis animum permouit, vt quibus poſſet rebus illorum paupertatem ſubleuaret, quæ cauſa fuit vt in eorum familiaritatem penetraret virtutemque penitius noſſet, ac penè miraculo (vt ſæpè teſtatus eſt) tribueret, homines carne indutos in tanta rerum omnium penuria vitam poſſe traducere, præſertim cum eam voluntate magis quam neceſſitate perferrent. Erat tum ille in poteſtate patris, ſed ſui aliquando iuris factus, Cœnobium à fundamentis magnificè æ-

Conſentus Cæſarauguſtæ.

Vrrea. de la Naza. de Ixar. de Bolea. del Frago.

1576. dificandum & perficiendum curauit. Nomen illi *Ioannes del Cornal*, vir primarius & opulentus qui propterea Fundatoris dignitate ac iure à Patribus *Valentiæ* congregatis ann. 1593. ornatus eſt, & Nobilis quoque *D. Maria Vertix* eius conſors. Atque horum pietatem imitata Nob. *D. Anna Clauel*, & ipſa in Fundatricum albo à Patribus qui *Romæ* ad an. 1617. conuenerunt aſcripta eſt. Eccleſia titulo gaudet *S. Mariæ à Victoria*, eſtque ampla, multis ſacellis affabrè factis & pulcherrimè compoſitis circumducta, maius ſplendidiſſimo opere præfulget, cui alterum è regione Sodalitati Mancipiorum B. Virginis addictum & ipſum operis non contemnendi reſpondet. Totum ædificium cocto latere conſtat, cui tamen nec ad firmitatem, nec ad venuſtatem aliquid deeſt, vt ipſi cùm illac iter haberemus oculis hauſimus. *Cæſarauguſta* verò vrbs eſt inter Hiſpanas nobiliſſima, metropoleωs honore à *Ioanne* XXII. decorata, cultu in B. Virginem quam vocant à columnâ, ex qua ſcilicet S. Iacobo apparuit præcipua, in veſtigiis auguſti olim oppidi *Saldyba*, quaſi *Iuba* domus à conditore dicti, exædificata, ſita in ripa fluminis *Iberi*, loco plano, ex quo flumen inſigni ponte lapideo (quem Strabo etiam memorat) traiicitur. Tota ciuitas eſt (vt eam Lucius Marineus deſcribit) ædificiis, plateis, vicis, adornata, rerum omnium copiâ fertilis, equitibus nobilis, bonarum artium diſciplinis exculta, mercatorum commerciis diues, mechanicis officiis decorata, campis, hortis & arborum fructibus abundantiſſima, Conuentu totius Regni Iuridico & Academia ſublimata, & omnino talis vt Arragonici Regni metropoleωs nomen non immerito ferat. 1576.

Ioannes ille ſic laudatur à Didaco Murillo *loreado preeminente de Caragoça hombre de lindo entendimiento y de grande iuyzio.* 1593.

del Cornal. Vertix. Clauel.

Caragoſſa. del Pilar.

Extat hoc de *Cæſarauguſtâ* elogium in Epæneſi Tribaldi:

Saldura Auguſtam veneratur prima columnam.

Sed & *Celtiber* qui iam nunc *Aragonius* laudes ſuas hoc exaſticho apud eundem prædicat:

Ille ego Romanis iam formidabilis armis,
Iure Numantinis glorior ortus auis.
Tota mihi debet cognomen Iberia pugnax
Vertice qua ſummo ſidera celſa ferit.
Hinc fracto ſi fortè Orbis ſimul axe labaſcat,
Impauidum feriet vaſta ruina caput.

Decretum Pontif. de Viſitatoris autoritate.

2. Inter hæc *Valentinus* noſter de ſua Viſitatione cogitans, cùm nuper in Comitiis Genuenſibus inſtituti fuiſſent Vicarij Generales, & quidem in *Hiſpania* Regis autoritate intercedente qui hoc munere fungeretur fuiſſet deputatus, vt Acta Capitularia disertè meminerunt, veritus ille ne ſi vel ipſe Viſitationis gratiâ in illas partes tranſiret, vel ſuo nomine Viſitatores allegaret, aliquam remoram à Vicariis illis paterentur, quos etiam inaudierat pluſculum ſibi autoritatis quàm par eſſet arrogare à *Gregorio* Pontifice vt Viſitatorum ſupra Vicarios autoritas aſſereretur & omne perfugium quo aduerſus eos adniti poſſent adimeretur per Apoſtolicum Reſcriptum ſub grauiſſimis & inſolitis pœnis impetrauit. Reſcriptum die XXVII. Martij datum incipit, *Ex paſtoralis officij noſtri debito, &c.* quod *de Pereinis*, & alij ediderunt.

Conſentus Peruſij.

3. *Arragoniorum* ſeu *Celtiberorum* ſedulitatem æmulati *Ligures* noſtri *Peruſium* ad diem XII. menſis Iulij comparato domicilio tranſierunt, quod acceptum *R. P. Dominico à Paterno* viro magnanimo & diligenti referre debemus, vti coniicio. Cœnobium in ipſa ciuitate muris iunctum, iucundiſſimo proſpectu, ſalubri aëre multiſque commoditatibus gaudet. Eccleſia *Spiritui Sancto* dicata piorum eleëmoſynis in dies perficitur. Inhabitant viginti ſex è noſtris, qui & Theologicas lectiones illic habent & audiunt. Licet autem ex ipſius Vrbis nobilitate ac ſplendore priuata etiam decora colligere. *Peruſium* enim ſeu *Peruſia*, quæ & *Colonia Vibia* & cum adiuncto *Auguſta Peruſia* dicta legitur, *Hetruriæ* Vrbs eſt in finibus *Vmbriæ*, colli *Apennini* ad *Tiberim* inſidens, naturâ loci permunita, ædificiis cum publicis, tum priuatis valdè nobilibus, amplis, excelſis ſplendida, incolarum frequentiâ, qui valere ingenio, & manu fortes eſſe apud Italos creduntur, florens, Epiſcopatus dignitate clara, Collegiis ampliſſimis & Academia *Conſtantinopolitanæ* ſuppari atque iuris profeſſione ſuperba. Regio penè nulla totâ

Perugia.

1578. la totâ Italiâ cultior & amœnior, vt quæ agrorum cultu, benignitate cœli ter- 1577.
ræ vbertate inter reliquas præſtet. Sed hæc & alia *Marius Podianus* orator in-
ſignis peculiari libro exequutus eſt. Iconem habet Braunius l.iiij.tabul. lj.

An. M. D. LXXVII.

Catanzaro 1. NOn inutiliter hoc anno plerisque locis curam deducendæ familiæ no-
ſtri ſuſceperunt. In ſuperiori Calabria *Catacium* eſt, vulgus *Catanzarum* 1577.
nominat, vrbs nobilis, populoſa, diues, nulli totâ regione, nec elegantiâ nec Conuentus Catanzari.
magnitudine ſecunda, vt Maraſiotius perhibet, Epiſcopali ſede Præfecturaq;
Regia ſublimis, à *Rhegio*, cui ſuffraganea eſt, c. millibus paſſuum in Boream, à
Scyllatio xij. à *Crotone* xl. in Occidentem diſtans; ager cum rerum omnium co-
piâ, tùm præcipuè delicato vino, commendatur. In eam Vrbem ab indigenis
& accolis qui B. P. N. ſingulari cultu venerantur, agente *R. P. Paulo à Briatico*,
viro ſancto & de religione quam optimè merito, aduocati ſunt, atque illi Ec-
cleſiam in deuotionis ſuæ monimentum B. P. N. dicatam eſſe voluerunt. Agũt
illic viginti è noſtris quibus per benignitatem ciuium nihil deeſt ad vitæ com-
moditatem. Relatus denique hic Conuentus in Acta ſequentis ad alterum an-
num Capituli, tam bonis initiis poſitus erat. Conuentus

Viterbo. 2. In *Etruriâ*, *Ligures* noſtri ab incœpto non deſiſtentes *Viterbium* inſederunt Viterbij.
vrbem Pontificiæ ditionis, ſeu (vt loquuntur) Patrimonij, caput, Epiſcopali
ſede à *Cœleſtino III.* decoratam, loco *Ferentij* vrbis vicinæ, ſed per bellorum
tumultus exciſæ. De illius nomine antiquo certant eruditi non minùs quam
Monte di Viterbo. de Homeri natali ſolo, *Veiusa* quibuſdam eſt, aliis *Longhola*, nonnullis *Etruria*,
his *Elbij vicus*, illis Forum *Caſsij*, pluribus *Vetulonia*, & quid non? Sed hæc non
multùm ad nos. Iacet ſpecioſo ſpacioſoque loco, *iugis Cyminijs* à tergo immi-
nentibus, lapide quadrato ædificata, crebris turribus adornata & conſpicua,
fontibus irrigua, vrbicario agro bono & fertili felix, in quo medicatæ aquæ,
& ſalubres fontes fluuijque frequentes, totam regionem nobilitant & exhi-
larant. Negotium promouit *R. P. Dominicus à Paterno* vir ſtrenuus & in Ordine
propagando indefeſſus. Cœnobium ad portam *Romanam* quæ & *S. Sixti*, vnde
in almam Vrbem iter eſt, ad iactum balliſtæ poſitum eſt. Eccleſia *B. Mariæ ab Arce*
ſacra, formam refert S. Petri in Vaticano, quantùm per eius anguſtias licet.
Opus in dies perficitur piorum largitate. Diem initæ poſſeſſionis Iulij xxvi. an-
notant qui de rebus noſtris ſcripſerunt.

Ebuli. ſeu Enoli. 3. Sed & in hunc annum, felix *Campania* res noſtras apud *Ebolitanos* non me- Conuentus Ebuli.
diocriter extulit. *Ebolum* haud procul amne *Silaro*, ſupra *Salernum*, in Orientem
xviij. millibus paſſuum, quo ſpatio amœna & florens planities tenditur, oppi-
dum eſt opulentum frequens & clarum, quod eiuſdem nominis fluuius alluit,
Campaniâ Epiſcopali vrbe non longius quatuor paſſuum millibus. In eo iam
olim condita fuerat Abbatia Ordinis Benedictini *S. Petro Apoſtolo* ſacra, Funda-
tore (vt fama eſt) *Guillelmo Normanno II.* vtriuſque Siciliæ Rege, cui ob pieta-
tem, prudentiam & illibatæ autoritatis conſeruationem, *Boni* cognomen fa-
ctum eſt. Sed illa longum iam tempus deſerta commendatò tenebatur. Illu-
ſtriſſimus autem & Reuerendiſſimus *D. Antonius Carafa* eo Sacerdotio ac ſupre-
Carafa. mo galeri honore à *Pio* V. exornatus, nihil habuit antiquius quàm vt exem-
plaris & auſteræ vitæ profeſſores in illud Monaſterium induceret. Habito igi-
tur delectu noſtros ad eam rem ſublegit, & hoc anno in poſſeſſionem miſit,
attributis in annum perpetuis cenſibus & redditibus ex bonis ipſius Monaſte-
rij, quod *Gregorius* XIII. Pontif. Opt. Max. probauit & laudauit. Cœnobium
Altari vt vocant priuilegiato gaudet, & antiquum *S. Petri* titulum retinet. Aſ-
ſeruant etiam noſtri ſacrum corpus *B. Bernerij* Solitarij, cuius virtus in expel-
lendis dæmonibus præſertim elucet. Agunt illi diem feſtum *Eboleuſes* vt pa-
trono ſuo xvii. Kalend. Nouembr. vt Ferrarius in Catalogo generali Sancto-
rum qui in Martyrol. Rom. non ſunt, meminit. Conuentus

4. *Hiſpanis* noſtris haud minus benè ſucceſſit in tractu *Hiſpalenſi*, eſt enim in Alcalæ Gu[illegible]

1577. eo tractu oppidum Ducatus titulo clarum, ſed incerto mihi ſitu, vulgò dictum *Alcala de los Gançules*, ſonat verò Hiſpanis *Alcala*, idem atque Arx ſiue Caſtrũ, quod nomen ab Arabibus acceperunt, *Ganzules* ſunt qui fortes ſeu generoſos interpretentur, ſunt qui proprium familiæ nomen apud Mauros eſſe velint. Eius loci Dominus & Dux *D. Fernandus Enriquez de Ribera*, de cuius progenie ac laudibus Alonſus Lopezius Nobiliarij Hiſpanici l. vj. cap. vij. agit, noſtros illuc traduxit hoc ipſo anno, & viginti eſſe voluit qui inhabitarent Cœnobium à ſe fundatum & annuo cenſu ad vitæ neceſſaria donatum. *R. P. Antonius à Bezerra* Prouincialis Conuentus inſtituendi & ſtabiliendi præcipuus autor & actor fuit. Sed de illo haud plura Hiſpani (quod ſciam) tradiderunt. 1578.

Not. nonnulla. 5. Capitulum Generale ad annos quatuor vt iamjam dicendum habemus certas ob cauſas fuit prorogatum. Inter moras, cum *R. D. Paulus Regius* Doctor Theologus Neapolitanus *vitam B. P. N. Franciſci* Italicè atque elegantiſſimè conſcripſiſſet eam *Valentino* noſtro non dignitatis tantùm, ſed longè magis virtutis & doctrinæ merito nuncupauit. Is verò poſtea *Vicenſis* Epiſcopus operi ſuo quod hoc anno primum ediderat autoritatem comparauit.

An. M. D. LXXVIII.

1578.

Prorogatio Capituli Gen. 1. IAm ab anno ſuperiore ad generale Capitulum conueniendum fuerat, ſed, ſæuiſſimâ peſte graſſante & vbique ferè locorum inſidente, haberi Conuentus non potuit. Etſi autem tanta neceſſitas iuſtam præbebat excuſationem, ne quid tamen querelæ poſſet ſuboriri, eam dilationem Apoſtolico Reſcripto probari *Valentinus* noſter impetrauit. Nec annus modo ſed & menſis atque dies moti ſunt, vt conueniendi maior opportunitas daretur.

Conuentus Galeſij. 2. Inter moras *Ligures* noſtri nouo progreſſu facto *Galleſium* immigrarunt concedentibus Illuſtriſſimo & Nobiliſſimo Duce *Altaempſij, Galleſij* Domino & Reuerendiſſimo *D. Nicolao Peruccio* eius vrbis Epiſcopo. Locum illis attribuit, Galeſe. ſacrum maioris Eccleſiæ Sodalitium ſeu Capitulum, donato vetere Oratorio *S. Martæ à Requie*, ad muros vrbis, haud procul ſclopeti iactu, atque in illud, domicilio proximè conſtituto, ad diem IX. Martij tranſierunt. Rei procurationem *R. P. Andreæ Amodeo*, qui *Paſſarelli* loco Zeloſum agebat & huic officio antè annum ſubrogatus erat, debemus, atque huic ipſi accepto ferenda reſponſio 1577. ſuper ingreſſu mulierum in Conuentus Ordinis quam anno ſuperiore ab Illuſtriſſimis & Reuerend. Cardd. Concilij Tridentini interpretibus obtinuit. Rogauerat ille, ſi Regulæ noſtræ, quæ Fundatricibus & Principibus fœminis è ſanguine regio ingreſſum in Conuentus Ordinis permittebat, per *Motum proprium Pij* V. quo omnes facultates quibuſcunque mulieribus factas reuocauerat, cenſeretur derogatum. Reſponſio S. Congregationis hæc fuit. *S. D. N. etiam ex ſententia Congregationis Concilij declarauit non cenſeri derogatum quoad Reginas & Fundatrices duntaxat.* Et ſign. *Franciſcus Card. Alciatus.* Ita noſter *Amodeus* ad res cùm publicas, tum priuatas intendebat. Euimuerò *Galleſium*, ſeu *Haleſus*, Veteribus autem *Faliſca*, vrbs eſt Epiſcopalis, ad *Tiberim* fluuium in *Etruria*, inter Galeſe. *Feſcenninam & Hortam* ad IIII. M. P. ortu *Nicolai* P. M. clara, topho exciſo, vt alia regionis eius oppida, inædificata, cuius figura in oblongum tendens orbem, pyro ſeu trocho perſimilis eſt, Orientem qua parte longior eſt proſpiciens, de qua ciuis eius Antonius Maſſa plura commentatus eſt.

Capitulum Ge. XXV. 3. Ineunte Maio Capitulum Generale de quo dicebamus veniebat celebrandum, ſi menſis & dies prorogati non fuiſſent, in diem enim VIII. Maij Aſcenſio incidebat, ſed tempus in exeuntem ferè Iulium extractum eſt. Nec tempus modò ſed & locus mutauit, viſum enim fuerat, vt prædiximus, *Maſſiliæ* aut *Barcinone*, ob facilem nationum appulſum haberi oportere; ſed Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Georgius Armeniacus* Ordinis Protector *Auenionem* transferri, vbi moram trahebat, voluit & prouidit. Eò Patres ad diem XXIII. menſis Iulij applicuerunt, quo die cœperunt conſedere, Illuſt. Card. Protectore in omnibus paterno affectu præeunte; inprimis electus qui Acta conſcriberet. *R. P.* d'Armagnac.

Benedictus

1578. *Benedictus de Benedictis à Nucibus*, Collega Generalis Italus; in craſtinum diſquiſitum qui ad legitimos actus admittendi qui reiiciendi eſſent, ſicque omnibus ad electionem apparatis, nec alterius cuiuſquam rei deliberatione interim habita, die demum XXVI. SS. Ioanni & Paulo ſacra Card. Protector cœtum initiauit, omneſq; de officio & eligendi conditionibus grauiter & ſeriò commonuit, nec mora collatis ſuffragiis, vno ad ſuum dempto, totius Ordinis Antiſtes renunciatus eſt *R. P. Ioſephus Tellerius*, nuper in Franciæ Prouincialem electus, & iam olim etiam adoleſcens publicis rebus magna cum laude adhibitus, certè pro merito nonniſi imparibus vnquam elogiis ornandus, de quo nobis ſermo futurus eſt poſthæc copioſior; electo magna & incredibili penè animorum exultatione omnes gratulati, decantato in gratiarum actionem hymno *Te Deum* ad genua in reuerentiam & obedientiam lætanter prociderunt. Conſeſſu à meridie inſtaurato cooptati *Tellerio* Collegæ, Italus quidē *R. P. Stephanus à Francica*, ex Cōmiſſo Prouinciæ S. Franciſci: Gallus verò *R. P. Vincentius Blancus*, ex Collega Prouinciali Lugdunenſi, cui ſummiſſus *R. P. Petrus Furnerius* Turonicæ Prouinciæ Commiſſus: Hiſpanus denique *R. P. Gabriel Hiſpanus*, ex Commiſſo Aragoniæ, de quo non ſemel honorificam mentionem fecimus. Inire Zeloſi electionem non prius libuit quàm de numero conſtitiſſet, re vltrò citroque iactatā, reſciſſum eſt poſtremi Capituli placitum quo primùm tres fuerant introducti, vnumque ſolum totius Ordinis procurationi præfici oportere viſum eſt, continuò autem, ad illud officium vnanimi ſuffragatorum conſenſu & votis, ſubleuatus eſt *R. P. Ioannes Ropitellus* Prouincialis Tholoſanus, magnarum virtutum vir à nobis maturè vt dignum eſt celebrandus, cui ſuffectus in ea Prouincia regenda *R. P. Richardus Duuallius* Commiſſus Franciæ, & ipſe multis nominibus commendabilis. *Tellerio* autem in adminiſtranda Franciæ Prouincia ſubrogatus *R. P. Petrus Nodaus*, ex Collega Generali in demortui vicem ſuffecto, iſque Prouinciæ illi gratiſſimus accidit. Sed de illo alius erit dicendi locus. Ad vltimum Prouinciales nuper (à die ſcilicet S. Michaëlis) electos ad annos quatuor in officio permanere placuit, vt ad antiquum electionum ordinem rediretur. In ſequentem & alterum diem, priuatis quibuſdam ex æquo & bono compoſitis, ac nonnullis ſanctionibus conditis, pluribuſque Conuentibus quos in anteceſſum memorauimus reliquorum numero aſcriptis, ac denique comprobata *Collectione Actuum Capitulorum Generalium*, quam *R. P. Iacobus Pichonellus* Turoniæ Prouincialis, aliis libris editis clarus (inter alios eſt *Speculum Confeſſionis inſtituendæ* non ſemel excuſus ac nouiſſimè an. 1624. Pariſiis apud Dionyſium Moreau) Patribus porrexerat, quamque hoc eodem anno Turonis edidit typis *Renati Siffleau*: atque ſub id Conuentu Generali *Barcinonem* ad diem ſanctum Aſcenſionis an. 1581. indicto cum pace ac gratulatione diſceſſum eſt. 1578.

[Margin: le Tellier. — Gen XXV. — Collegæ. — le Blanc. — Fournier. — Procurator Gen XXIV — Ropitel. — du Val. — Nodé. — Pichonneau]

4. Inter Conuentus autem qui reliquis inſcripti ſunt *Complutenſis* inuenitur in cuius tamen poſſeſſionem nonniſi die XVIII. Iulij, hoc eſt quinque diebus prius quàm Capitularis cœtus iniretur, noſtri miſſi ſunt. Scilicet pacta conuenta ſolùm probata ſunt, quæ aliquo antea tempore fuerant exarata. Nam & per abſentiam *R. P. Hippolyti Serrani*, Prouincialis, in deſignatum locum noſtros tranſiiſſe legimus, & *R. P. Hieronymum de Villegas* Collegij noſtri Rectorem fuiſſe qui cæteris præiuerit. Verùm vt rem à prima origine deducamus. Ab octo aut decem annis *Compluti* fuerat Collegium inſtitutum cuius mentionem faciunt Acta Capituli *Valentini* IV. an. 1571. & illud quidem ſitum ad *Aquatorum* portam, inter *Manricorum* Collegium & Patres Auguſtinianos, ſed rerum anguſtiis eò redactum, vt penè de illo deſerendo conſilium eſſet. In tempore ſuis non defuit in cuius manibus ſortes noſtræ. Tantam enim paupertatem miſeratus vir Nobilis & Generoſus *Bartholomæus à Santoyo*, *Philippo II.* Regi primùm à cubiculo, dehinc pretioſæ ſupellectili Præpoſitus, de noſtris in Vrbem inducendis & optimo ciuitatis loco conſtituendis ſeriò cogitauit. Erant illi ædes magnificæ & quibus nullæ tota Vrbe ſplendidiores, inter Eccleſiam Maiorem & Portam *Poſtici* dictam, quas iuxtà, Cœnobium etiam erat

[Margin: Conuentus Complut. — de los Manriques. — de Santoyo. — del Poſtigo.]

1578. Sororum Carmelitarum excalceatarum, ſub titulo Conceptionis B.V.M. viâ 1578.
quæ de *Imagine* dicitur, inter eandem Maiorem & S. Iacobi Eccleſiam, ab eis aliò migraturis locum comparauit *Bartholomæus Santoius* aſſentiente N. fœmina *D. Anna de Ondegardo & Zarate* conſorte ſua, quæ de ſuo nomine Cœnobium noſtrum *Sanctæ Annæ Minimorum* voluit nuncupari. Rem, Ciuicus Magiſtratus, & *R.D. Hieronymus Manricus* Canonicus Toletanus, & Compluti vacante ſede generalis Vicarius, probauit. Fundatorum liberalitas in his primordiis non
de Ondegardo & Zarate Manrique.
1580. hæſit, anno enim 1580. Eccleſiam præclari & firmi operis ædificare cœperunt. Ius patronatus, ad filium ſuum *D. Didacum à Santoyo* S. Iacobi Equitem, ac *D. Ioannam de Cordoua* eius coniugem, illorumque liberos tranſmiſerunt, deficientę verò prole iiſdem ſubſtituerunt *D. Franciſcum à Santoyo*, *Sebaſtiani* fratris filium, vt reuera ad eum ius illud cum tempore tranſiit. Habetur illic præclarum Sodalitium *B. Virginis à Solitudine*, ſolemnem ſupplicationem, & quâ nulla ſolet eſſe tota ciuitate celebrior, die ſancto Paraſceues Sodales inſtituunt. Aſſeruatur & Crucifixi Imago ſanctiſſima, quæ ſæpiùs ad cœli fauorem implorandum ab incolis effertur, quorum votis nunquam non effectus etiam cum miraculo reſpondet. Supra modum ad hæc religioſa eſt *S. Annæ* tutelaris noſtræ
1599. memoria, ex qua peſtifera lues, quæ anno 1599. *Complutum* populabatur, voto ab omnibus Ordinibus facto deſæuiit. Votum autem erat, feſtiuum deinceps diem ſacro ritu in eius honorem peragendum iri, addita omnium Ordinum ſupplicatione quæ annuatim ad noſtros procederet. Pro euentu & votum conſtitit. A latere quod vocant Euangelij ſacellum viſitur exquiſiti operis, quod *V.N. Ioannes de Viruega* & eius conſors *D. Maria de Xarana* B. Virginis Dormitioni conſecratum voluerunt & annuo cenſu donatum fundauerunt. *Paulus* V. priuilegio animæ Purgatorio eximendæ, cum res ſacra fieret decorauit, atque eodem priuilegio exornata ſunt ſacellum B. P. N. & alterum *S. Iuliano Conchæ* Epiſcopo dicatũ. Eſt autem *Complutum* nominatiſſimum oppidum *Matrito* finitimum, & Academiâ florentiſſimum, quam *Franciſcus Ximenius* Card. patrum noſtrorum memoriâ inſtituit. Situm eſt loco plano ad *Caracam*, ſiue vt aliis placet *Tagonium*, fluuium, vj. leucis à *Matrito*, xv. à *Toleto*, *Segontiam* & *Cæſaraugustam* versùs, rerum omnium quibus humanus vſus indiget copiâ, ſuiſque prouentibus adeo abundans vt nullis aliundè bonis opus habeat. Eraſmus iure optimo πανόπλυτον appellari poſſe cenſuit, ſed nos eius laudes non proſequimur quod alij copioſè fecerunt.
Alcala de Henares. Rio de Henares.

Conuentus Granullarij. 5. Alteram Hiſpaniæ partem *Celtiberi* noſtri Deo ipſo prouidente occuparunt. Cum enim *Granullartenſes* Ciues, de Religioſa familiâ, cuius ope in Sacramentis accipiendis & rebus aliis ſpiritualibus percipiendis vti poſſent, ad ſe deducenda communi conſilio ad diem xiv. menſ. Octobris deliberaſſent, rei perficiendæ curam delectis duobus è ſuo corpore primariis viris commiſerunt, qui ea de cauſa Barcinonem venientes habita diſquiſitione nullos ſibi vtiliores futuros Minimis, qui vitæ auſteritate & quotidianis per merita B. P. N. miraculis in fama erant, arbitrati ſunt. Re igitur cum Patribus communicatâ quatuor ſecum abduxerunt, duce *R.P. Petro Valdeſio* viro verè magno & ad omnia parato, qui locum exſtruendo Monaſterio duodecim ab vrbe paſſibus elegerunt. Is autem à publico ærario redemptus noſtris traditus eſt, in eoque
1579. intra breue tempus exædificata Eccleſia titulo *B. P. N. Franciſci*, ad diem ix. menſis Ianuarij anni proximè ſequentis eccleſiaſtico ritu initiata eſt. Acceptæ primùm poſſeſſionis diem, ix. Nouemb. h. ann. fuiſſe reperio. Nonnihil variat à Montoia, Petrus Iacobus Triſtan ciuis ipſe Granullarienſis, in vita B. P. Simonis Garciæ, qui addit Eccleſiam à *R.D. Iacobo Zapatero* permiſſu *R.D. Ioannis Diſmæ Loru* Barcinonenſis Epiſcopi an. 1580. fuiſſe benedictam. Poſt aliquot demùm annos Nobilis *D. Piguius Stephanus*, ac eius gener atque filia *Catharina*, non paruâ noſtros liberalitate proſequuti in Fundatores eiuſdem Conuentus accepti ſunt. Triſtano Fundator eſt *Ioſeph Puig Eſteue y de Caldon* ciuis Barcinonenſis, quod credendum homini qui coram vidit & nouit. Ita ille in Vita F. *Ioannis à S. Maria* cap. vi. Pro illius denique populi votis ac deuotione ad in-
Puig Eſteuan.

terceſſionem

1578. terceſſionem B. P. N. tam crebra Deus miracula operatus eſt, vt non facilè poſſint vel compendio indicari. Montoia deuotum quendam Ordinis fuiſſe docet qui de illis colligendis laboraret, ſed necdum ſcimus quid præſtiterit, aut ſit in futurum præſtiturus. Eſt verò *Granullarum* (vulgò *Granollers*) oppidum Catalauniæ ſeu Gotholaniæ leucis IV. ſupra *Barcinonem* in Ortum, ad *Betulonem* (vt quibuſdam placet) fluuium, qui aliis *Subi*, nunc verò populariter *Beſòs* dicitur. Agro feraci, læto & irriguo gaudet. 1578.

Granollers.

Beſos.

6. In Italia etiam *Apulus* noſtris occaſio terminos ſuos proferendi vltrò ſe obtulit. *Brunduſium* enim à Ciuibus qui ſpeciali deuotionis affectu erga B P.N. tenebantur inuitati, hoc eodem anno illic conſederunt. Cœnobium in ipſa quidem vrbe ſed muris contiguum, cæli benignitate quæ ibi ad purum viget liberius perfruitur. Nomen habet B. Virginis Annunciatæ. A viginti noſtris incolitur qui optimè ibi habent per Ciuium beneficentiam. *Brunduſium* Vrbs Salentinorum eſt, multis olim laudibus celebrata ſed maximè portu omnium tutiſſimo & capaciſſimo, nunc collapſa vnam Archiepiſcopatus & aliquot nobilium familiarum gloriam retinet. Sita eſt in orâ Boreali contra *Tarentium* à quo XXXVI. millibus paſſuum abeſt in Septentrionem, diſtat verò à *Bario* ad LXXII. in Occaſum, ab *Hydrunto* in Ortum L. milliaribus, interiacet *Aletium* quoque, de quo antè diximus. Mare potitur piſculento, cœlo clementiſſimo, agro fertiliſſimo, quibus bonis priſtinæ dignitatis imminutionem conſolatur.

Conuentus Brunduſij.

Brindiſi.

7. Poſt omnia & ex priuatis rebus hæc eſt memoranda Nigeonenſis Eccleſia tanto antè exædificata, necdum tamē dedicationis beneficium conſecuta fuerat. Rei apparandæ *R. P. Ioſephus Tellerius* ex quo in Prouincialem electus fuerat ſtudioſè allaborauerat, ſed eo iam abſente, qua diximus de cauſa, demū peracta eſt. Sacros ritus obiuit *R. D. Henricus Meignenius* Dinienſis Epiſcopus, *Margaritæ Valeſiæ* Nauarrorum Reginæ in liberalibus ſtudiis præceptor permittente *R. D. Petro Gondio* Pariſiorum Antiſtite qui eo per ſe officio defungi non potuit. Dies Iulij menſis XIII. in quem Dominica poſt Pentecoſten IX. incidebat, feſtiuaque *S. Anacleti* memoria, conſecrationi præſtitutus eſt, qui nec fruſtra abiit. Pompam ſua præſentiâ Rex & Regina præuerterant, qui ad primas vt loquuntur veſperas cum aulico miniſterio & comitatu in beneuolentię ſignum occurrerant. In craſtinum tantus fuit omninm Ordinum ab vrbe concurſus vt vix propemedum fatigarentur, nec locus qui confertam multitudinem caperet vllus ſatis eſſe poſſet. Sed quo res maiori cum celebritate præſtantur, eò ſolent eſſe vulgi rumoribus & fictitiis narrationibus magis obnoxiæ. Id iam nunc contigit, cum tam multa præter veritatem efficta ſunt vt otioſam plebem in iis excogitandis luſiſſe credibile ſit. Alij exhumatum cadauer viri cuiuſdam nobilis cui nuper data fuerat ſepultura iactabant; Alij elatos in campanile diaboli opera nonnullos è noſtris impiè finxerant; Alij euerſam menſam cui aſſidebant diabolo illàc profugiente mentiebantur, nimirùm ipſi cum vino incaluiſſent in proximo hoſpitio menſem impulerant atque deiecerant. Atque hæc & alia figmenta confutare opus fuit, quod libello ea de re conſcripto fecit *R. P. Franciſcus Goracaus* Florentinus Ordinis Prædicatorum Doctor Theologus, qui præſens adfuerat. Libellus è prœlo *Ioannis du Carroy* prodiit, eiuſque mentionem *Antonius Verdierius* Bibliotecæ ſuæ inſeruit. At verò eius Eccleſiæ decora ſingula, quibus iam nunc renidet, non proſequimur. De ſacellis nonnihil ex occaſione ſignificauimus, & ſimiliter illuſtriora quædam monumenta quæ ibidem extant produximus; nec reticuiſſemus alia plura, niſi rerum eius Conuentus narratio, eam ob cauſam de qua diximus, diſſipata fuiſſet. Non poſſum tamen quin ſacra pignora, quorum alia intecta thecis argenteis inauratis affabrè factis, alia grandi Lipſanodochio concluſa religioſè aſſeruantur, commemorem. Imprimis igitur, de S. Cruce notabiles ſeparatim particulæ habentur, tùm è ſpinea Chriſti corona inſignis aculeus, deinde aliqua portio lactis B. Virginis Matris, quamplures verò B. P. N. reliquiæ, vtpute veſtes aliquæ, panis ab eo benedictus, ſtrati ac ceruicalis paleæ. litteræ per

Cōſecratio Eccleſiæ Nigeonenſis.

le Meignen.

de Gondy.

1579. eum ſcriptæ, oſſa quin etiam nonnulla, poſtremò ex oſſibus SS. fragmenta pleraque vt S. Stephani protomartyris, S. Sebaſtiani, S. Innocentij ex legione Thebæa, SS. vndecim millium Virginum, SS. Innocentium, SS. Dionyſij Areopagitæ ſociorum, S. Taurini Ebroicenſis Epiſcopi, S. Reguli Siluanectenſis Epiſcopi, S. Ebregeſilli Meldenſis Epiſcopi, & aliorum quorum nomina ignorantur. 1578.

1579. *An.* M. D. LXXIX.

Indulgentia pro die B. P. N.

I. TEllerius noſter poſtquàm in Vrbem venit & ſalutato Pontifice confirmationem in officio accepit viamque ſibi fecit ad ampliores gratias promerendas, id vnum incunctanter egit vt in diem S. P. N. Franciſci pro ſingulis Ordinis domibus pleniſſimam quam poſſet Indulgentiam obtineret. Votis non defuit Pontifex, qui Calendis Aprilis cum iamiam feſtum inſtaret, eius tenoris Indulgentiam tranſmiſit vt ſpem omnem exceſſerit. His enim qui ſingulas Ordinis Eccleſias, pœnitentes confeſſi & ſanctiſſima communione refecti viſitauerint atque ibi preces effuderint, *quoties id fecerint toties* plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam & remiſſionem concedit & elargitur. Quâ quidem Indulgentiá nullam in Eccleſia Dei maiorem eſſe pertendit *Montoia* noſter in vim illorum verborum *toties quoties*, de quorum ſenſu plurimas Doctorum Hiſpanorum è celebratiſſimis Academiis ſententias profert quas ipſe diligenter exquiſiuit, *de Pereinis* verò noſter ſummatim colligit, adduntque illi nullam omninò reperiri ſimilem niſi quæ conceſſa eſt Eccleſiæ S. Laurentij in Eſcuriali die *S. Matthiæ* lucranda in vicem & formam Iubilæi centeſimo quoque anno celebrati, etiam animabus in Purgatorio igne detentis ſuffragatura. Et hanc quidem *Pius* IV. ann. 1560. ſub die VII. Februarij primùm dedit, *Gregorius* verò noſter XIII. an. 1580. die XXIII. Decembris confirmauit. Ego inſuper addo eadem verborum formula conſcriptum eſſe Priuilegium animæ ſingulis quibuſque ſacrificiis liberandæ quo Nigeonenſes noſtri ab eodem Gregorio Pont. an. 1580. nono Calend. Auguſti, donati ſunt, nec dubitare me quin eiuſdem tenoris aliæ etiam Indulgentiæ reperiantur. Cæterùm Bulla qua donati ſumus incipit: *Ad augendam fidelium relig.onem & animarum ſalutem* &c. noſtri etiam ad longum exſcripſerunt, ſed nos actum non agimus.

Conuentus Syracuſanus.

2. In alterum menſem Siculis noſtris nouus Conuentus acceſſit. Die nimirùm Maij XXIV. *Syracuſas* tranſgreſſi Ciuium beneficio ſedem illic fixerunt. Cœnobio, titulus *S. Antony* Abbatis deuotione populi hæſit. Locus eſt extra ciuitatem haud procul à mari lapidis tantùm iactu ſepoſitus. *Syracuſæ* magni olim nominis Vrbs, nec re minor quàm opinione, vt quæ *Neapoli*, *Achradina*, *Tyche* & Inſula *Ortygia* ſeu *Naſſo*, totidem vrbibus, conſtaret, diu florens & glorioſa ſtetit, vt quæ etiam Archiepiſcopatus titulo & dignitate claruerit, nunc longè imminuta Epiſcopatu tantùm gaudet magnique illius nominis vmbrâ. Sita eſt in ora orientali ad *Plemyrium* promontor. inter *Catanam* in Boream XLVIII. & *Pachynum* prom. in Auſtrum xl. millibus paſſuum, ab *Enna* Siciliæ vmbilico lx. peninſulæ inſidet, vtrinque portu cincta qui famam apud Antiquos inuenerunt. Apud Scaligerum hodieque ſic gloriatur.

Syracuſa. Saragoſſa. Cabo di Maſſa. Oliueri. Cab. Paſſaro

Illa ego ſum Roma labor atque iniuria Pœni
Pro me etiam ſtragis Græcia ſenſit onus.
Figere quæ voluere altis in ſedibus arma
Exturbata iacent ſedibus orba ſuis.

Conuentus Caſtaniæ.

3. Et hic quidem non ſtetit Siculorum fortuna. Nam hoc ipſo anno ad diem XVIII. menſ. Octobris *Caſtaniam* immigrarunt. Cœnobium procurauit & ex parte fundauit *R. P. Franciſcus à Caſtania*, qui patriæ amore ductus opus ſuſcepit adiuuantibus perliberaliter conciuibus ſuis, quos ſemper ad melius inflammabat Nomen Conuentui *à Sancto Nicolao*. *Caſtaniam* Montoia deſcribit leucis II. à *Meſſana*, IV. à mari, atque illius diœceſis præclarum oppidum eſſe ait *Caſtania.*

& agro

1579. & agro fœcundo & vbere potiri, cui videtur Leander Albertus conſentire. 1579.
Apud Mercatorem *Caſtaniam* inuenio intra *Meliteſſum* & *Agathyrſum* fluuios, ſupra poſterioris nominis promontorium, longiuſculè à mari ſubductam. In rè incerta nihil habeo quod pronunciem. Factum autem eum progreſſum *R. P. Dominico à Mylu* Prouinciali idem Montoia diſertè aſſerit, ſed ex Actis Generalibus tam editis, quam MSS. fuiſſe comperio *R. P. Simonem à S. Saluatore*, cuius nominis oppidum haud procul à *Caſtania*, idque multò probabilius eſſe arbitror.

Conuentus Pizzi.

4. Non diſparem rebus ſuis exitum *Calabri* noſtri ex occaſione collegerunt. Peſtis ſæuiſſima *Pizzanos*, ſeu *Napetinos* ciues miſerè populari cœperat, poſt humana remedia, quæ omnia nihil profuerunt, ad cœli præſidium confugiendum fuit. Votum igitur ciuitatis nomine *S. Rocho* nuncupatum eſt, addita conditio ſi eius interceſſione ſæua lues ſiſteretur templum eius nomini exædificandum, iuxtaque Cœnobium, iis tradendum qui ſtudioſiùs diuino cultui vacare poſſe viderentur. Mira res, à voto ſtatim aëris malignitas abſterſa & fugata, cœloque ſerenitas ſua reddita, lues compreſſa & diuino beneficio exhilarati ciues, qui non diutius cunctati manum operi admouerunt, noſtroſque ad ſe nouum Cœnobium inhabitaturos traduxerunt. Nomen illi à *S. Rocho*, & hodie quidem viginti ſex illud incolunt. Opus egregiè promouit *R. P. Virgilius à Caſtro franco*, quem in anteceſſum laudauimus. *Pizzum* autem eſt oppidum elegantiſſimum, diœceſis *Mileteſis*, ad ſinum *Hipponiatem*, inter *Angitulam*, ſeu *Metaurum* fluuium, & *Vibonam*, ſeu *Vibonuſim*. Saxo inædificatum eſt, quod mare circumluit, cœlo gaudet puro & ſalubri, fontes vicinos habet non paucos à collibus profluentes, proſpectus omnis in mare, vt è feneſtris facilè ſit piſces ineſcare & auferre, hortis floret amœniſſimis & iucundiſſimis rebuſque ad vitam omnibus exuberat. Relege Maraſiotium lib. II. cap. XXIII. *Napatium* ſunt qui à veteribus nominatum velint, alij qui *Nepetiam*, nonnulli etiam *Sedecolam*, ſed rem quæ in controuerſia eſt non exagitamus.

Pizzo. Golfo di S. Eufemia. Angitola. Vibona.

5. In *Hiſpania* non malè ceſſit *Andaluziis* noſtris qui fines ſuos producere ſatagebant. *Aſindum* enim inuitante Nobiliſſ. & Excellentiſſ. *D. Alphonſo Perezio Guſmano* tranſierunt. Pro tanti Principis beneficentiâ optimè ac liberaliſſimè in ciuitatem accepti ſunt, Cœnobio intra pomœrium conſtituto, cui *S. Sebaſtiani* nomen impoſitum. Agunt in eo viginti & plures pro ratione cenſus quo ab optimo Principe donati ſunt. Et *Guſmanus* quidem ille, cognomento Bonus, per omnia principem familiæ ſuæ referebat, quæ cauſa fuit vt primus Dux *Medinæ Sidoniorum* à Montoia diceretur, cum tamen ſeptimus tantùm fuerit, quem errorem licet ex genealogia Comitum *Eleplanorum* apud Alonſum Lopezium lib. I. Nobiliar. Hiſpanici cap. X. recognoſcere, ſimulque Fundatoris noſtri laudes & progeniem colligere. *Medinam* verò ſeu *Methymnam Sidoniorum* antiquo vocabulo *Aſindum* diximus, vnde ſucceſſu temporis & *Aſidonia* dicta eſt, ac demùm ab Arabibus *Medina Sidonia*, quibus *Medina* ciuitatem primariam ſiue metropolim ſignificat. Sita eſt leucis IV. ſupra *Gades* in Ortum, ab *Hiſpali* XX. verſùs *Calpen* in Meridiem, à *Cæſariana* V. Ducatus titulo ab *Henrico* IIII. Rege in gratiam *Ioannis Alphonſi Guſmani* ab anno 1445. & 1460. ſublimata, in dies ſeſe ad noſtra vſque tempora in amplius extulit.

Perez de Guſman. de Niebla. Medina Sidonia.

Factum memor. P. Petri Abulenſis.

6. In hunc denique annum iuuat rem geſtam à *R. P. Petro Abulenſi* conferre. Is cum à cæde *Sebaſtiani* Regis Luſitanorum, qua nihil eſt decantatius, *Philippi* II. iuſſu cum *Petro Venegaſio à Corduba* Regis oratore *Marochium* veniſſet, non modo ſalutaribus conſiliis Oratorem inſtruxit ad res ſuas agendas, maximè verò ad iuuandos Chriſtianos qui à Barbaris detinebantur (qua de cauſa datus fuerat Oratori) ſed ipſe omni ſtudio in conuerſionem eorum qui à fide defecerant & conſolationem aliorum qui in vinculis habebantur incubuit. Qua in re tantùm profecit, vt *Petrum Nauarrum* Matrito oriundum, & apud Marochianos eiuratâ fide carceri quem *Sagonam* vocant propoſitum, adeoque Chriſtianis infeſtum vt eos quam peſſimè poterat haberet, ad ſanam mentem & priſtinam fidem reuocauerit, cuius causâ mox à Barbaris apprehenſus miſerè

d'Auila. Venegas de Corduba.

1580. diſcerptus eſt ac forti martyrio defunctus. Rem Orator ſuâ ad Regem relatione ampliſſimis verbis expoſuit, & *Ægidius Gonçalez* Abulenſis in Hiſtoria Matritenſi largiſſimè proſequutus eſt. 1579. *Eſpagnol.*

Obit. P. Gabrielis Hiſpani. Hominem denique Hiſpanum *Italia* extulit. Is fuit *R. P. Gabriel Hiſpanus* generalis Collega, de quo in anteceſſum non ſemel meminimus, eumque ſui multis laudibus præcellentem plurimi faciunt prædicantque, ac de illo vt nationis ſuæ ornamento gloriantur. Prouinciam Caſtellæ ſapientiſſimè adminiſtrauit, nec minus valuit morum integritate ac innocentiâ, quàm ingenij præſtantiâ & peritiâ gubernandi. Septuageſimum ætatis annum attigerat cum *Tellerio* & Ordini vniuerſo defecit.

1580. **AN. M. D. LXXX.**

Conuentus Motril j. I. DVm *Tellierus* noſter pro ſuo munere Gallias perluſtrat & ſanctiſſimis legibus inſtituit, Hiſpanis & Italis in faciendo progreſſu ſatis feliciter ſucceſſit. Primum enim Granatenſes noſtri anno vixdùm ineunte *Motrilium* conceſſerunt, à Ciuibus vocati, qui ſe beneficos apprimè oſtenderunt, quod vltro popoſcerant magno & indefeſſo ſtudio promouentes. Agunt apud eos triginta noſtri, quibus liberaliter & copioſè ſuccurrunt. Familiam illuc deduxit *R. P. Franciſcus de Henares* ſenior qui multâ gratiâ in illo populo ſemper valuit. Maius ſacellum à *D. Alphonſo de Contreras* & *Anna Gutierrez* eius conſorte fundatum eſt, fundationis ius ad *D. Matthæum Liſon* ciuico magiſtratu viginti quatuor apud Granatenſes fungentem à *Maria de Contreras* coniuge *Alphonſi* & *Annæ* F. deriuatum eſt. *Motrilium* diœceſis Granatenſis oppidum eſt in ora maris Iberici ad meridiem XI. à *Granatâ*, VI. à *Malaca* Ortum verſùs, proximum *Selambinæ* & *Almeriæ*, Florianus à Latinis *Sex* & *Sexfirmum*, populos verò *Sexitanos* & *Hexitanos* dictos eſſe pertendit, ab aliis tamen hæc oppido *Velez Malaga* tribuuntur. *Motril.* *Contreras. Gutierres. Liſon.*

Conuentus Fraxineti. 2. Continuò etiam *Celtiberi* noſtri ad *Idubedam* montem *Cæſaraugustæ* in Occaſum, vetus quoddam Oratorium, ignoti nominis oppido finitimum occuparunt. Oratorium quidem ab antiquo ædificatum in abruptâ rupe viſendæ magnitudinis, magno accolarum concurſu frequentabatur, ob B. Virginis Imaginem miraculis conſpicuam, quæ à limine collocata erat & cui nomen *B. Mariæ à gratia* ob miraculorum operationem. In illud beneficio Ciuium eius oppidi quod diximus, inducti ſunt noſtri, hoc ipſo anno die Ianuarij menſis XX. Oppidum verò populariter *Freſneda* dicitur, quod latinè *Fraxinetum* niſi fallor nominandum eſt, ſed obſcuri adeò nominis vt nullam eius mentionem vſquam fuerit inuenire. *Fraxinum* certè in *Arragonia* duabus à *Bilbili* leucis, XII. à *Cæſaraugusta* ſitum alicubi lego, & vt noſtrum eſſe credam non temerè adducor, nihil tamen affirmo. Ex quo illic noſtri conſederunt amplioribus miraculis Imago ſancta coruſcauit, vnum & alterum in fidem noſter Montoia recenſuit; hoc mihi non videtur reticendum, Imaginem à limine in quo collocata erat ad maius altare tranſlatam, eò ſtatim ac ſponte rediſſe vnde fuerat ablata & in priori loculamento reſediſſe. Ad annum 1595. hunc locum horroris & vaſtæ ſolitudinis inhabitarunt noſtri, quo demũ vt ab eo recederent à Generali *R. P. Gregorio Carbonello à Paulâ* iuſſi ſunt, quòd magno cum vitæ periculo eos illic agere accepiſſet. Nam & per hyemem altis & denſis niuibus ſic ſolebant obtegi & occludi, vt nullus ad eos aditus pateret nec ipſi poſſent foras procedere, quâ de causâ non ſemel omni ſe commeatu & obſonio cum præſenti vitæ diſcrimine vacuos inuenerunt, & nullo vnquam tempore infirmis poterat ſatis commodè ſubueniri. Et verò in extremâ rerum omnium penuriâ cum penè ſpes eos deſtituiſſet, diuina prouidentia non ſine miraculo deploratis illis adfuit & ſuccurrit. In eo tamen plus temeritatis quàm fiduciæ ineſſe arbitratus Generalis vt loco abſcederent mandauerat: Dolebat non parùm hoc mandatum *R. P. .... Harpalto* Correctori, viro ſingularis modeſtiæ & reliquarum virtutum ac imprimis prudentiæ laude præcellenti, qui ad eius loci *Freſneda.* *Harpal.*

ſanctitatem

1580. ſanctitatem mirificè afficiebatur; accepto igitur generalis mandato *Fraxinetum* venit ac pro concione rem vt erat expoſuit. Oppidani tam bonos hoſpites longiùs abduci non tulerunt, locum igitur ædificando Cœnobio ſub die XXVII. menſis Septembris liberaliter donauerunt, in quem noſtri præcedente ſolemni ſupplicatione, cum prius omnia ritè ac ordine apparata eſſent, die ipſo Sanctorum Omnium Ciuibus applaudentibus & gratulantibus inducti ſunt. Situm eſt quamoptima Ciuitatis regione ſectoque lapide ædificatum, in quo viginti è noſtris agunt, præter quatuor qui in veteri quod diximus Oratorio permanent eaque peragunt quæ ad diuinũ cultum pertinent, ac ſubinde Vrbici Conuentus commodis ſolitudinis tædium ſubleuant & conſolantur. In eius denique Conuentus Fundatorem cum Patrum gratulatione acceptus eſt V. Clariſſ. *D. Ioſephus Seſſe* Regiæ apud Arragones Cancellariæ Præfectus ac S. Officij Conſultor, I. C. celeberrimus, de quo copioſius dicendum habemus: eodemque iure donata Illuſtriſſima *D. Maria Seſſe* eius filia, in Capitulo III. Barcinon. an. 1629. 1580.

Seſſe.

3. Eodem penè momento triſtis caſus hanc noui incrementi lætitiam excepit. Die nimirum XXI. prædicti menſis Ianuarij *R. P. Petrus Valdeſius* ſtrenuus in eadem Prouincia Ordinis propagator diem ſuum obiit. Natus erat *Petrus* haud procul *Toleto*, humaniorum litterarum ſtudiis à puero deditus, æui maturior Iuriſprudentiam capeſſiuit, quam & *Toloſæ* poſtquam Doctor renunciatus fuerat, per aliquot annos magna cum celebritate profeſſus eſt. Redux in patriam, melioris vitæ propoſito habitum noſtrum induit, ſeriò extunc Theologiæ incumbens in qua magnos & penè incredibiles progreſſus fecit, verbi diuini prædicatione excelluit, apud Magnates & Principes ſuprà modum gratioſus omnibus etiam officiis plebem demerebat. Exactâ prudentiâ & in rebus agendis mirabili ſolertiâ valuit, quam in Ordine proferendo maximè demonſtrabat. B. P. N. Franciſci gloriam & merita nunquam non prædicabat, tanto cum fructu, vt ad verbum eius miracula reſponderent. In hac & aliis exercitationibus glorioſum vitæ curſum peregit, qui cum propè eſſet vt metas attingeret, de proximo fine ſummonitus, rem pro concione denunciauit. Cùm enim apud *Villamlongam*, die XII. Ianuarij *S. Marcello* eius Vrbis patrono ſacrâ, è ſuggeſtu verba faceret, tam præſtò ſibi mortem imminere dixit vt vltra ſuggeſtum non aſcenderet, & reuerâ quinto demùm die *Perpiniaci* viuere deſiit. In proximo *Narbonenſi* agro nobilis cuiuſdam Equitis Galli exequiæ illo ipſo die agebantur, in funere orationem habuit vnus è noſtris qui *Narbonâ* vocatus fuerat, ab officio funeris cùm menſæ aſſideret in extaſim raptus non parũ conuiuas obſtupefecit, qui cùm inter ſe quærerent quid rei eſſet, ad ſe reuerſus pulſatâ manu menſâ; Benedictus, ait, Deus, ecce nunc cœlum boni Patris noſtri *Valdeſij* anima ſubiit. Aderant Hiſpani Equites, qui habita diſquiſitione, hoc eodem momento *Valdeſium* noſtrum Deo beatum ſpiritum reddidiſſe compererunt. Poſt annos ſeptemdecim effoſſum corpus nulla labe vel leuiſſimè attactum inuentum eſt, oculi non minus quam viuo ſplendebant, veſtis ipſa & quæ circumpoſita erant omnia pura ſinceraque apparuerunt, ita vt nec cingulum vlla vi diſrumpi potuerit. *Valdeſio* indiuiduus comes adhæſit, tum præcipuè in fundando Conuentu Perpiniacenſi, *F. Michael Eſcolanus* magnarum virtutum vir & pro ſancto non temerè apud omnes habitus, in qua ille opinione deceſſit, conditus in Eccleſia noſtra Perpiniacenſi ne in morte à *Valdeſio*, quo rerum ſpiritualium magiſtro vſus fuerat, ſepararetur.

de Valdes. — Obit. P. Petri Valdes. — *Eſcolano.*

4. Hæc agebantur apud Hiſpanos cùm paria omninò apud Italos fierent. Nam & duo Cœnobia in acceptum retulerunt & beatum funus pariter extulerunt. Cœnobiorum vnum fuit in Prouincia ſancti Franciſci, hoc eſt *Calabria* inferiore ac ciuitate *Roſciano*. Inferiorem dico *Calabriam*, pro diuiſione à noſtris ad formam politici regiminis inſtitutâ, qui enim de geographia ſcripſerunt, *Superiori Calabriæ* ſeu *Magnæ Græciæ*, *Roſcianum* aſcribunt. In eam vrbem Ciuium rogatu traducti ſunt noſtri, *R. P. Dominico à Paula* Prouinciale præeunte. Nomen Cœnobio, quale ſolebat ab antiquo imponi, *Ieſu Mariæ*; accep-

Conuentus Roſciani.

1580. ti dies Februarij II. quo Purificatæ B. Virginis memoria ſolemnis habetur. 1581.
Roſcianum autem ciuitas eſt munitiſſima & Archiepiſcopali dignitate clariſſima, *Roſano.*
quæ longe lateque dominatur, à littore Sinus Tarentini III. paſſuum millibus diſtat, inter *Beſidianum* & *Thurium* cui ſucceſſit in Archiepiſcopatu, ſupra xx. paſſ. m. ager illi amœnus & fœcundus & ad omnia vitæ neceſſaria exuberans.

Conuentus Rupellæ. 5. Alterum fuit in Prouincia Calabriæ, & oppido *Amphiſa*, vulgò *Rupella*, *la Rocella.*
quod in ora vlterioris Calabriæ colli tanquam promontorio imminet, inter *Locros & Cauloniam* VIII. paſſuum millibus, apud oſtia *Sagræ* fluuij. Fundatum *Alaro.*
id agente *R. P. Paulo à Briatico* viro ſolerte ac induſtrio de quo antea diximus, ſed non pro tempore Prouinciali, vt vult Montoia, & petente Illuſtriſſima *D. Lucia Spinella* Caſtri veteris, quod in proximo eſt, Domina, ipſaque demùm *Spinello.*
Ciuitate multis precibus expetente. Adierunt noſtri poſſeſſionem die x. menſis Iulij, eiſque eodem tempore alterum fundatorem & quidem munificum & in paucis præſtantem Nobiliſſ. *D. Fabricium Carafam* eius loci Dominum, qui ſuis *Carafa.*
cùm opus eſt prouidet Deus, ſuſcitauit. Iactu ſclopeti procul eſt Cœnobium & ab oppido & à mari, eſtque diœceſis *Hieracenſis*.

Obit Soror. Armeniæ Sauuto. 6. Funus denique, cuius meminimus, fuit ſacræ Virginis in Conuentu Septem Angelorum *Panormi* profeſſæ. Huic nomen *Soror Armenia Sauuto*, quæ poſt- *Sauuto.*
quàm in magna vitæ auſteritate ac iugi rerum cœleſtium meditatione multos annos exegit, reliquum vitæ in acerbiſſimis & acutiſſimis doloribus ac penè incredibilibus, ad vltimum ſpiritum, duxit. Cùm enim aliquando ſpiritu abrepta & extaſim paſſa deſiderio tacta fuiſſet expiatorias alterius ſæculi pœnas ſufferendi, eas à Deo ardentiſſimè ac indefeſſis precibus expetiit. Qui autem petendi voluntatem largitus fuerat, votum accepit, permiſitque vt tam atrocibus ſuppliciis & pœnis cor illud ac corpus virgineum torqueretur, quantùm per humanam infirmitatem & præſentis vitæ ſtatum fas eſt, vt nullæ maiores infligi aut ferri poſſe viderentur. In iis doloribus, poſt diuturnam excruciationem & infatigabilem patientiam, ſacra virgo expirauit, viſa tunc diuina quadam luce ſuffundi & coruſcare à virginea Sororum catervâ quæ lectum circumſiſtebat.

De tranſlatione Indulgentiæ die B. P. N. 7. Hæc priuatim diuerſis locis agebantur quæ poſteà in totius Ordinis honorem deriuanda erant, cum *Romæ* ad vniuerſi Ordinis vtilitatem à *Gregorio* Pont. Opt. Max. rogatu R. P. *Ioannis Ropitelli* reſcriptum daretur quo Indulgentia nuper facta in diem feſtum B. P. N. declaratur tranſlata & transferenda, cùm ipſe dies feſtus (quod ſæpiùs contingit) transferetur. Apoſtolicum Reſcriptum datum die xx. Aug. incipit: *Aliàs omnibus vtriuſque ſexus* &c.

1581.

An. M. D. LXXXI.

Conuentus Placentiæ. I. Menſe Martio ineunte *R. P. Iulius à Paula* Lombardiæ Prouincialis, vt tradit Montoia, cum tamen certum ſit *R. P. Benedictum à Nucibus* tunc Prouincialem in Lombardia egiſſe, ſed ipſe *Iulius* nulla tunc dignitate fulgens ſolâ gratia & induſtria ſuâ nixus, familiam noſtrorum *Placentiam* deduxit. Illuſtriſſimus *D. Guillelmus Fulgoſius*, in gratiam Excellentiſſ. *Octauij Far-* *Fulgoſi.*
neſij Ducis Parmenſis & Placentini & *Iulio* noſtro agente, noſtris ceſſit anti- *Farneſe.*
quum quoddam & anguſtum Oratorium titulo *Sanctiſſimæ Trinitatis*, cum iure Parochiæ & Prioratus quo gaudebat. In eum locum inducti noſtri nouas ædes & præclaras ponere cœperunt, quæ iuuante *Octauio* Duce ac beneficentiſſimo Fundatore, ipſiſque Placentinis Ciuibus pro ſuo modo fauentibus, in amplam ſatis magnitudinem & ſplendidam omninò pulchritudinem perductæ ſunt. In Eccleſia duo ſacella iaſpide multo eximiè adornata, vnum B. Virgini Matri, alterum B. P. N. ſacrum, & hoc quidem votiuis prætereà donariis vndequaque oneratum, adeò multiplices gratias indigenæ & accolæ omnes per eius merita quotidie percipiunt. Opus ſua diligentia & ſollicitudine promouit *F. Dominicus Mingronius* Oblatus, magnæ vir probitatis & famæ, qui *Mingron.*
& con-

1581. & conquiſitis ſacris pignoribus quamplurimis auro & argento incluſis Eccleſiam mirabiliter illuſtrauit. Allaborarunt etiam alij non obſcuri nominis quos tempeſtiuè laudabimus. Agunt in eo Conuentu triginta vt minus è noſtris, quibus eſt quam optimè per Fundatorum & Ciuium beneficentiam: *Placentia*, vetuſta & nobilis ciuitas *Langbardiæ Cis-Padanæ*, ſeu *Æmiliæ* mille paſſibus ab ipſo *Pado* ferè vbi *Trebiam* excipit, in loco peramœno iacet. Pulchritudine præſtat, mirabili rerum omnium copia exuberat, propugnaculis & munitionibus validè firmata eſt, Ciuium claritate ac ingenuitate ſuperbit. Vrbicus ager vini, olei, frumenti, omniſque generis fructuum fertiliſſimus eſt, ſalſis ac dulcibus aquis irriguus ex quibus bonis *Placentiæ* nomen inueniſſe probabile eſt. Epiſcopatus & Ducatus titulo inſignis eſt, ac rebus olim geſtis clariſſima. Eius laudes Scaliger hoc tetraſticho complectitur: 1581.

Placentia. Pò.

Nobilis antiquo porrecta Placentia muro.
Hinc hoſtem, hinc rapidas fluminis arcet aquas.
Raræ artes: gens ſcita, hilaris ſed dedita luxu
Ingenium anguſtæ vix patiuntur opes.

2. Altero menſe in finem exeunte ad Generalem Conuentum *Barcinonem* ventum eſt. Conſeſſui factum initium die vltima eius menſis hoc eſt Aprilis, præmiſsâ forti & neruosâ exhortatione omnes ad officium excitauit, & ad ea ſectanda quæ paci & regulari obſeruantiæ commodarent animauit noſter *Tellierus*, cumque de iis qui intereſſe deberent inquiſitionem vt moris eſt habuit, quoad in craſtinum ſolemni proteſtatione & abſolutione ad cautionem factâ (quod deinceps inuiolabiliter placuit in omnibus Congregationibus obſeruari) delectus eſt qui Acta conſcriberet *R. P. Gaſpar Pineda*, vir ſolers & multæ litteraturæ, qui mox in Collegam Prouinciæ Bæthicæ aſſumptus eſt. Ad diem IV. variis ſeſſionibus nonnulla nouiter conſtituta, quædam & abrogata, quorum vſus per experientiam minùs vtilis fuerat deprehenſus, ſed ea publicari & ſigillatim proferri moleſtum & longum eſſet, quanquam *Tellerij* noſtri ſapientiam, quo autore condita ſunt, mirificè prodant, non reticenda tamen quæ in ipſo *Telliero* inuictam animi magnitudinem commendant, eoque magis quod nulla eorum memoria in Actis editis relicta ſit. Vnus & alter in Hiſpania Superiores autoritate R. D. Epiſcopi Patauini Apoſtolicæ Sedis per Hiſpanias Nuncij interpoſita *Tellerium* in ſua viſitatione nonnihil fuerant remorati, ſed ille ratus hoc præiudicio non ſibi ſed dignitati & autoritati quam gerebat iniuriam fieri, non potuit ferre, vt quàm leuiſſimè delibaretur. Duo igitur Breuia à *S. D. Gregorio* XIII. impetrauit, quibus ſua illi autoritas integra & ſalua etiam aduerſus D. Nuncij cognitionem & poteſtatem conſtabat, & illa quidem etiamnùm extare peroptandum eſſet. Actum inter hæc de Cœnobiis aliquot in reliquorum numero aſcribendis, de quibus quidem dicere ex parte præoccupauimus duo aut tria nunc primùm commemoranda ſe offerunt.

Capitulum Gen XXV.

Pineda.

Vnum, in Prouinciâ inferioris Calabriæ dictâ S. Franciſci, apud *Caſale nouum* in *Salentinis* & diœceſi *Caſſanenſi* (eſt enim nunc *Caſſanum* quod olim *Coſa* & *Coſanum*) inter *Aletium* XXX. & *Tarentum* XX. millibus paſſuum, viij. tantùm ab *Vria*, vbi veteribus fuit *Manduria*, ſiue *Mandurium*, cuius ruinis Caſſanum inædificatum eſt, quod quidem in temporalibus Dominum agnoſcit Principem Beſidianenſem. De noſtris autem illuc inducendis egit *R. P. Dominicus à Paula* vir in Ordine proferendo induſtrius atque inexhauſtæ diligentiæ, & in præſens certè pacta conuenta in fundationem inita fuiſſe neceſſe eſt, poſſeſſionem tamen non adierunt noſtri antè annum 1586. & diem XXII. menſis Nouembris ſi Montoiæ credimus. Atque ibi optimè habent, & à proximi maris opportunitate, & ab agrorum bonitate quæ in eo tractu viget. 1586.

Caſalnouo. *Conuentus Caſalis noui.*

Alia duo Prouinciæ Franciæ ceſſerunt, primum *Noſiaci* alterum *Dieppæ*, de quibus diſertè M.SS. meminerũt, cùm tamen in editis ne verbum vnum compareat. *Noſiacum* Pagus eſt in agro Pariſienſi V. leucis ab Vrbe principe *Lutetiâ* in Occidentem, à ſuburbano Regum noſtrorum prætorio *S. Germani in Laya* vna tantum leucâ in tranſuerſum ſummotus. In ea villâ, prædium ruſticum ad

Conuentus Noſiaci. *Noiſy.*

1581. gentis *Gondiæ* principalibus ædibus illuſtre, hortis atque viridariis peramœnum, omnique apparatu magnificum. Illuſtriſſimus *D. Albertus Gondius* Franciæ vt loquimur Mareſcallus, Dux *Retzij Petri* Pariſienſis Epiſcopi, & S.R.E. Cardinalis frater, & *Claudia Catharina Claromontia* lectiſſima fœmina eius conſors, vt noſtris quos in amore habebant gratificarentur, & eorum contubernio gaudere poſſent, ad ſuas illas ædes Cœnobium exædificarunt. Litteræ Ducis quas *Tellerius* ipſe detulerat, in *Barcinonenſi* Capitulo recitatæ omnium gratulatione & applauſu exceptæ ſunt, & in annum ſequentem primus in ea domo Corrector inſtitutus eſt *R. P. Germanus Carré* annorum & meritorum plenus, cui proximè ſucceſſit *R. P. Petrus Hebert*, ac alij deinceps ad *R. P. Ægidium Camart* qui anno 1597. electus beneficio electionis ſuæ non eſt potitus, quòd ex tunc poſt longas moras Conuentus dimitti certas ob cauſas placuerit, & has quidem nobis temporum iniquitas & calamitas pepererat, quas ſi exſuperare licuiſſet per Fundatorum liberalitatem ſumptuoſis nunc & opimis ædibus frueremur. *Claromontiam* Fundatricem ſpeciali elogio Coſtæus noſter commendauit. 1581. Gondy. de Rets. 1582. Carré.

Conuentus Dieppæ. *Dieppa* ſeu *Deppa*, celebre ac frequens municipium & emporium in ora Septentrionali, adeoque in faucibus Oceani Britannici, nomen habet à tenui fluuio, ſeu veriùs riuo qui Vrbem alluit, vt ſcribit Belforeſtus qui & Vrbem ipſam delineatam dedit, nec vno illo, ſed & altero qui *Area* dicitur irrigua eſt *Dieppa*, eoque tutiſſimam nauibus ſtationem præbet. Diœceſis eſt *Rothomagenſis*, in finibus *Caletum*, ſub temporali ditione ipſius Rothomagenſis Archiepiſcopi. Arce munita eſt quæ ab excelſa rupe Vrbi & Oceano imminet latéque in omnem partem dominatur. In ea Vrbe ab anno 1575. nonnulli è noſtris Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo *D. Carolo Borbonio* ſeniore, Archiepiſcopo, qui & S.R.E. Cardin. familiares incolebant, ſed in priuatis ædibus; quoad Cardinalis ipſe locum ædificando Conuentui ſuo ære comparauit, quod factum anno 1580. die xi. Aprilis vt domeſtica Commentaria me docuerunt. Agebat apud Cardinalem *R. P. Ioannes Alart* Collega Prouincialis à nobis aliquando vt dignum eſt laudandus, qui de Cœnobio accipiendo Capitulum Prouinciale quod proximè habitum eſt interpellauit, ſed propoſita conditione docendæ iuuentutis, in quam conditionem Patres noluerunt conſentire, nec pro Cœnobio Collegium accipere, res tamen Prouincialis arbitrio & iudicio permiſſa eſt, Cardinalis facilè conditionem remiſit, quam vitæ noſtræ inſtituto repugnantem intellexit, & ita factum vt de Conuentu in acceptum referendo in generali hac Congregatione *Tellerius* ageret, ex quo ipſi Dieppenſi Cœnobio natalis ac ortus, vt ita dicam ſui ius computatum eſt, cùm ex aliis capitibus nonnulli ſint qui videantur præferendi. Primarius in fundamenta Eccleſiæ lapis ab eodem Cardinale præſentibus Regni plurimis Proceribus & omnibus Ciuitatis Ordinibus ſolemni pompa collocatus eſt an. 1583. die viii. menſis Iulij, quam poſteà conſecrauit indito nomine *B. Mariæ à bono portu*. Demùm verò morte præuentus & *Alarto* noſtro munificentiſſimi Principis liberalitati, vt dicemus, non reſpondente, domum (quod habebat conſtitutum in animo) non abſoluit; poſt omnia tamen noſtris allaborantibus iuſtam perfectionem conſecuta eſt, primúmque anno 1594. per Correctorem adminiſtrari cœpit, eoque nomine tunc inſtitutus eſt idem ipſe *R. P. Ioannes Alartus*. At verò *de Borbonio* fundatore præſtat vt taceamus, quàm vt imparia excellentibus meritis pro noſtra tenuitate delibemus. Dieppe. Arque. 1575. Alart. 1583.

Hæc & quæ diximus alia conſtituta erant cùm illuceſcente Dominicæ Aſcenſionis feſto ad iv. menſis Maij ad ſupremi Antiſtitis electionem vno eodemque omnes ſenſu & animo conuenerunt, omnium enim ſuffragatorum votis illicò electus eſt *R. P. Alphonſus*, ſeu *Ildephonſus Villamator* ex Commiſſo Prouinciæ Bæthicæ, ſuum ipſe votum in Prouincialem ſuum *R. P. Franciſcum de Henares* contulit, primus ex Hiſpanis in hanc dignitatem ſubleuatus. Profeſſus autem fuerat *Malacæ* ab anno 1556. necdum autem 23. ætatis annum egreſſus Curſum, quem vocant, Philoſophicum prælegerat, tantùm à puero profecerat in litteris, quas ſtudioſè ſemper coluit & in aliis fouit, humanitate ac morum ſuauitate

Gen XXVI Villamaior. de Henares.

1581. ſuauitate inter omnes eminebat, rerum etiam temporariarum contemptu, 1581. modeſtia, prudentia & grauitate præcellebat, ſed in ante ceſſum de *Villamaiore* diximus, & in progreſſu ampliùs dicendum habebimus. Electo pro more obedientia exhibita eſt ſolemniſque in Eccleſia ſalutatio. Horis pomeridianis co-

Longo. *Billaut.* optati Collegæ, Italus *R.P. Franciſcus Longus*, ſeu *à S. Blaſio*, quod habent M.SS. Collegæ. aſſumptus ex Commiſſo Lombardiæ: Gallus *R.P. Iacobus Billaut*, anteá Collega *R.P. Mathurini Aubert* cùm Generalis per Gallias Vicarij officio fungeretur, malè dictus in editis *Villanult*, *&c*: Hiſpanus denique *R.P. Franciſcus Couche*, *Couche.* quem edita *Cuccium* Latinè vocant ex Collega Prouinciali Caſtellæ, cui ſuffectus *R.P. Hieronymus à Caſtro*, & hi omnes probatæ virtutis & doctrinæ *Villamaiori* in officio adiutores meritò acceſſerunt. Rerum Ordinis Procuratio delata eſt *R.P. Benedicto de Benedictis à Nucibus* Lombardiæ prouinciali, quem ſuo tem- Procurator pore laudauimus, ei autem in ſucceſſorem qui *Lombardiam* regeret datus eſt Gen. XXV. *R.P. Matthæus de Anconâ*. De cætero præter nouam trium Prouinciarum inſtitutionem nihil actum quod publicam lucem mereatur. Prouinciæ autem de nouo erectæ ſunt, duæ in Hiſpania, vna in Italia. Et in Hiſpania quidem *Hiſpalenſis* detracta à Bæthica ſeu Andaluziana: *Catalonia* diuulſa ab Aragoniæ Prouincia: in Italia verò *Tuſcia*, ſeu *Etruria* diuiſa à *Lombardiæ* Prouincia, ſeu *Genuenſi*. Creati denique qui nouis Prouinciis præſiderent, Hiſpalenſi primùm

de Ogeda *Valbuena.* *Randans.* *R.P. Petrus ab Ozeda*, tùm Cataloniæ *R.P. Gregorius Valbuena* ex antiquo Collega Generalis, denique Tuſciæ *R.P. Nicolaus Randanus*, quod M.SS. expreſsè ſignificant & continent. Placuit autem ſuum cuique Prouinciæ locum & ordinem ex integro aſſignari. Talis autem fuit: Prouinciarum I. *S. Franciſci*. II. *Turoniæ*. III. *Siciliæ*. IV. *Franciæ*. V. *Lombardiæ*. VI. *Aquitaniæ*. VII. *Andaluziæ*. VIII. *Neapolis*. IX. *Apuliæ*. X. *Caſtellæ*. XI. *Calabriæ*. XII. *Lugduni*. XIII. *Aragoniæ*. XIV. *Hiſpalis*. XV. *Tuſciæ*. XVI. *Cataloniæ*. Quibus in hunc modum compoſitis, locus futuro Capitulo deſignatus eſt Genuenſis Conuentus, & gratiis de more habitis Congregatio dimiſſa eſt.

3. A diuiſione illâ Prouinciarum primi ſuos fructus Tuſci fecerunt, accepto Conuentus *Piſis* domicilio ad portam Septentrionalem, quâ *Lucam* itur, vnde & illi nomen Piſæ. eſt. Traditio eſt ædes illas fuiſſe *S. Torpetis* Martyris, de quo Martyrologium Romanum hæc habet ad xvi. Kal. Iunij: *Piſis in Tuſcia S. Torpetis Martyris, qui magnus in officio Neronis primum fuit, vnuſque ex his, de quibus Paulus Apoſtolus ab Vrbe Roma ad Philippenſes ſcribit: Salutant vos omnes ſancti, maximè autem qui de Cæſaris domo ſunt: ſed poſteà pro fide Chriſti iubente Satellico alapis cæditur, verberibus duriſſimè affligitur, ac beſtijs deuorandus traditur, ſed minimè læditur: tandem martyrium ſuum decollatione compleuit* iii. *Kal. Maij: ſed tamen feſtiuitas eius celebriùs hac die recolitur ob ſui corporis tranſlationem*. Etiamnùm Sancti Martyris caput apud noſtros magna religione aſſeruatur, eiuſque nomen Cœnobium retinet. B. quoque P. N. Franciſci memoria ſtudiosè illic colitur, nec ab eo deſunt innumera beneficia, quod votiuæ tabellæ in ſacello eius appenſæ palàm faciunt. Totum Monaſterij opus ſplendidum eſt, firmum & amplum, quod Piſanis Ciuibus acceptò ferendum eſt. Adiere noſtri poſſeſſionem Iulio exeunte. *Piſa* ſeu *Piſa* ſtupendæ

Piſa. vetuſtatis Vrbs eſt in *Etruriâ* quam *Arnus* interluit *Auſeris* ab vna parte ambit. Decem millibus paſſuum diſtat à *Luca*, xl. à *Florentiâ*, inter *Senas* ad Ortum l. & *Lunam* ad Occaſum xl. Archiepiſcopatus dignitate floret, Academiâ omnium diſciplinarum illuſtris eſt, & domicilio ac Sede Equitum S. Stephani nobilitata. De illa Petrarcha: *Vrbs eſt peruetuſta, ſed decentis & decora ſpecie, & licet inter plana ſita, non tamen vt magna pars vrbium paucis turribus, ſed tota eminentiſſimis ædificiis apparens, vt & Maris potentiſſima, &c.* Plerique alij eius laudes celebrant, Scaliger.

Piſa vetus, victi ſpoliis Orientis onuſta, &c.

Et alius quidam:

Antiqui ſplendoris adhuc monimenta ſuperſunt
Incyta: marmoreis fulgentia tecta columnis,
Turris & inclinata Foris, &c.

1581. Sed hæc nos non agimus. 1582.

4. Incidit autem à Capitulo Generali dubium ſi electiones Vicariorum Pro-
Electiones per compro. valent. uincialium, de quibus diximus, aliorum etiam atque Collegarum quæ extant in Actis M.SS. deberent pro validis haberi, quod non ab omnibus Patribus in pleno Capituli conſeſſu, ſed à quibuſdam tantùm in quos reliqui compromiſerant factæ fuiſſent. *Villamaior* dubium ad *S. D. Gregorium* XIII. retulit qui Apoſtolico Reſcripto decreuit validas illas & ratas eſſe ac deinceps fore quæ ad eum modum inirentur nonobſtantibus, &c. Diploma Pontificium extat apud noſtrum de Pereinis & alios. Datum eſt hoc anno die xv. menſis Auguſti, incipit: *Exponi nobis, &c.*

An. M.D. LXXXII.

1582.

Conuentus Almunczani. 1. NOn inutiliter noſtri diuerſis in locis induſtriam ſuam ad propagandum Ordinem explicuerunt. Septem enim Cœnobiorum prouentu fœcundus hic annus & lætus procedit. In quibus ordine temporis primas tenet *Almunezarienſe* in Prouincia Bæthica ſeu Andàluziæ, quod *R. P. Ludouici Cornejo* Prouincialis opera & ſtudio ad diem xxvi. menſis Ianuarij conſtitutum eſt, in ædibus quæ ante fuerant *Antony de Frias*. Agunt in eo xviii. è noſtris, licet nullum ad hæc Fundatorem nacti ſint. *Amunezarium* Granatenſis agri oppidum *Almunezar* eſt, ſupra *Malacam* in Ortum *Selambina* proximum atque inde *Motrilio* quod *Malaga. Salebrenna.* vna tantùm leuca ſupra *Selambinam* eſt, quibuſdam *Sex* dictum ab Antiquis vi- *Motril.* detur & *Exitanorum* fuiſſe oppidum, relegenda quæ de Motrilio diximus ad an. 1580. littori appoſitum eſt, nec plura de illo meminiſſe poſſumus niſi quod nomen origine Arabicum diuerſimodè ab Hiſpanis accipitur qua de re videndus Couarruuias in Dictionario Caſtellano.

Conuentus Anoiæ. 2. Succedit *Anoienſe* in ſuperiore Calabriâ, quod acceptũ die xxiv. Februarij debemus *R. P. Petro Groſſo* Prouinciali magnarum virtutum viro. Nomen habet à *Sancta Maria Gratiarum*. Eſt autem *Anoia* non procul à *Quinque frondibus* ad *Anoia.* fluuium *Ierapotamum*, vt deſcribit Maraſiotius locorum peritus. Eſt diœceſis *Cinquefrondi.*
1593. *Miletenſis* apud Montoiam, iv. leucis à mari, ſed aëre graui & parùm ſalubri infeſtatur. In Acta tamen Generalia nonniſi anno 1593 quod notat Iſnardus relatum eſt, vt ſubdubitem ſi ſatis certa ſit temporis nota apud Montoiam, aut nos Iſnardus non fallat cum in nullis Actis aſcriptum inuenerim, ſed tantum ex occaſione iniectam illius mentionem prædictis Actis apud *Valentiam*, cùm ſcilicet primus in eo Corrector inſtitutus eſt *R. P. Franciſcus ab Oppido.*

Conuentus Valleſiæ. 3. Tertium ſequitur *Valleſianum* in *Catalauniâ*. Eſt autem *Valleſia* frequens & *Valles.* nobile municipium ſupra *Tarraconem* in Meridiem, leucis quatuor vt vult Montoia ſubductum à mari, atque vt mihi apparet ad confluentem duorum fluuiorum, ſeu veriùs riuorum qui iuncti in *Thulcim* ſupra *Tarraconem* influunt, *Thulcis* *Tarragona.* verò ipſe *Tarraconem* præterfluit milliario ab vrbe decurrens. *Valleſia* ditioni *Framasin.* temporali vt loquimur & ſpirituali *Tarraconenſis* Archiepiſcopi ſubiacet *Valleſiani* deuotione in B. P. N. moti multis votis noſtros expetierunt. Habebant in proximo vetus quoddam Oratorium, ſeu Eremitorium nomine *S. Mariæ Magdalenes*, quod noſtris vltrò contulerunt, traditâ etiam reali quod aiunt poſſeſſione. Sed rem ab Archiepiſcopo probari conueniebat. Is erat Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Ioannes Ferrerius*, qui audita *Valleſianorum* ſuorum donatione, acceptam eam ratamque habuit, & publico inſtrumento ſub die x. Aprilis *Ferrer.*
1588. magnificè cõmendauit. Sexto ab hinc anno Valleſiani de noſtris in Ciuitatem traducendis aut propiùs admouendis cogitarunt, quo maior ſibi opportunitas eſſet cum illis communicandi, ex quorum cõſuetudine non parùm ſe proficere poſſe ſentiebant. Comparato igitur prædio, à primariâ vrbis portâ, quæ olim *Llobechta* nunc S. Franciſci de Paula dicitur, non lõgiùs quadraginta pedibus, in illud noſtros totius Ciuitatis applauſu acceperunt, quod Tarraconẽſis Archipræſul Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Ioannes Tereſus* gratioſis litteris ap- *Teres.* probauit, conceſsâ facultate bonorum omnium quæ à priori illo Eremitorio mouebant

1582. mouebat retinendi, poſſidendi, transferendi, atque inſuper impertitâ omni- 1582.
bus Chriſti fidelibus quam maximâ poterat peccatorum Indulgentiâ, qui ſup-
plicationi ad noſtrorum tranſitum inſtituendæ deuotionis causâ intereſſent.
1588. Litteræ datæ die Aprilis xx. eod. ann. 1588. Cœnobio nomen factum *Sancti
Franciſci à Paula.* In Eccleſia magnifici operis Sacellum eſt *B. Mariæ de la Sole-
dad*, dicatum, illicque inſtitutum ſub eodem nomine Sodalitium in paucis com-
mendabile, quale ſcilicet nullum tota illa regione videatur. Prouincialem
pro tempore accepti primùm Conuentus Montoia fecit *R. P. Hieronymum à Ca-
ſtro* cum tamen Acta Capitularia nos doceant fuiſſe *R. P. Franciſcum* (vt ha-
bent edita) *ab Ogeda*, vt MSS. *Noſella*, *Hieronymum* quidem ipſum nonniſi tem-
pore tranſlati ad vrbem Conuentus eam Prouinciam rexiſſe mihi fit admodùm
veriſimile. Sed hæc breui perſtricta ſint.

4. Quartum iam nunc venit *Sueſſionenſe* in Prouincia *Franciæ*. Illud acce- Conuentus
Nodé. ptò ferendum *R. P. Petro Nodeo* Exprouinciali, qui ciuium Sueſſonenſium ſtu- S-eſſionum.
dia ſibi & Ordini ſuo magnâ ſedulitate promeruit. Imprimis verò *V. C. D. Fran-*
Bonzeré. *ciſci Bonzerai*, à Vectigalibus regiis (vt habent Acta Prouincialia noſtra) Ele-
cti, liberalitate conſilio & opera vſus eſt. Primus enim ipſe domum Collegio
le Braſſeur. quod dicemus contiguam Nob. fœminâ *Suſannâ Braſſuriâ* eius conſorte aſſen-
tiente, vt quæ illam ſibi proprio iure vendicaret, liberaliter perdonauit pactis
conuentis ad diem xxv. menſis Aprilis hoc ipſo anno. Quod verò reliquum
erat vt in Vrbem à R. D. Epiſcopo & omnibus Ciuium Ordinibus acciperen-
tur, atque locus quem deſignauerant compararetur, *Bonzeraus* ipſe gratiâ con-
ſilio & omni ope tam feliciter iuuit & *Nodæus* tam ſolerter animosè ac induſtriè
totum hoc negotium procurauit, vt paria conſilio quod ceperant effecerint.
de Rouſſy. Nam & Illuſtriſſimus ac Reuerendiſſimus *D. Carolus de Rouſſy* Epiſcopus, qui
ab anno 1559. hanc cathedram inſederat, & magna cum nominis gloria con-
ſcriptis apud Tridentum Patribus aſſederat, longeque maiori pietatis & om-
nium virtutum famâ effloreſcebat, noſtros paternâ charitate complexus omni 1589.
fauore proſequutus eſt, ac litteris 1. die menſis Maij exaratis in Ciuitatem cum
omni regularium Priuilegiorum iure admiſit. Et quarto poſt hunc die, Ciui-
co Magiſtratu & omnibus Ordinibus præter ſolitum conuocatis, referente H.
Herpon. V. *Sebaſtiano Herponto*, & audito Regio Cognitore, vt Ciuitate noſtri donaren-
tur publico decreto ſancitum eſt. Sed rei cardo in recipiendo quodam veteri
Collegio *Sanctæ Catharinæ* dicto & ab Abbatia *Sancti Ioannis in Vineis* mouen-
de Guigne-court. te vertebatur. Atque hoc iam dicendum habemus. *Albertus Guignecurtius* Ec-
cleſiæ Sueſſionenſis Decanus locum extruendo Collegio ad Vrbis muros &
viâ *Girodanâ*, vt tunc vocabatur, ab ipſius Eccleſiæ ſacris Sodalibus iam ab an-
no 1332. redemerat. Robertus tamen in Sueſſionibus Epiſcopis huius Colle- 1332.
gij fundationem nonniſi an. 1345. ſub *Petro de Capis* ſeu *de Capris* lxx. Epiſcopo 1345.
aſcribit, ſed quæ ſcribimus ſunt certiora vt ex ipſis publicis monimentis ex-
ſcripta, quod *R. P. Petri Macaire* diligentiæ & indefeſſo ſtudio debemus. Al-
bertus igitur Decanus loco quem diximus cõparato, anguſtum quoddam Ora-
torium *SS. Annæ & Catharinæ* ſacrum cum attinenti domicilio exſtruxerat, de-
menſoſque redditus octodecim Scholaſticis, Studiorum Præfecto, & famulo,
alendis attribuerat, cum, re cognita fundatione, in generali maioris Eccleſiæ
Sodalium conſeſſu ad feſtum ſancti Ioannis Baptiſtæ an. 1335. eodem iure ac 1335.
Priuilegiis quibus Collegium *Sancti Nicolai* in ipſa Vrbe donatum eſt, placuit-
que vt *Hoſpitale Scholaſticorum* ſeu *S. Catharinæ* diceretur, quod poſterius magis
obtinuit. Collegium autem Abbati & Conuentui S. Ioannis in Vineis (quod
Monaſterium eſt Auguſtinianæ Canonicorum diſciplinæ celeberrimum ad
Vrbem Sueſſionicam ab annis ſexcentis ædificatum, nunc verò in ipſa Vrbe po-
ſitum eiq; ab eminentiſſimo colle imminens) *à Guignecurtio* commendatum eſt,
factâ poteſtate illius adminiſtrandi ac de illo vt res ferret prouidendi. Nolim
tamen prætermiſſam eiuſdem rei narrationem, prout inſtituitur à *R. D. Petro
Griſio* in Chronico Abbatiæ S. Ioannis Sueſſionenſis. Ea ſic habet. *Tempore* Mi-
chaëlis De bouis *ſiue* Deſboues *Abbatis* xviii. *ordine, & Anno Domini* 1545. Au-

1582. bertus *Decanus Eccleſiæ S. Geruaſij Sueſſ. quandam Hoſpitalem domum conſtrui fecit in* 1582.
Vico Girundâ *dicto, quam u ſcholaribus ſiue ſcholaſticis clericis erudiẽdis in grammatica,*
eorumque magiſtro ac famulo, dotatam reliquit. In qua etiam Capellaniam nouam Deo,
B. Mariæ & S. Annæ matri eius, necnon S. Catharinæ ſacram per Canonicos Regulares
S. Ioannis in vineis, conſenſu Reuerendiſſimi Epiſcopi Sueſſ. Venerabiliſque Abbatis &
Conuentus præfatæ Eccleſiæ S. Ioannis, deſeruiendam fundauit, pro cuius dotatione inter
alia multa, domus quaſdam in quadriuio S. Remigij, in qua ſita eſt Capellania, conceſſit
ſub obligatione trium Miſſarum quas per hebdomadam Curatus S. Remigij, in qua ſita eſt
feſtis prædictarum Sanctarum celebrare tenebitur. Diſpoſitionem huius Hoſpitalis & amo-
tionem ſcholarium proteruorum Abbati S. Ioannis, Curato S. Remigij & Canonico illi
quem elegerit Abbas committit. Hæc autem Domus noſtris temporibus anno Domini 1585.
Abbatis & noſtri Conuentus conſenſu fratribus Minimis in poſterum donata eſt, in qua
nunc degunt, ibidem Eccleſia recèns Clauſtro aliiſque locis regularibus conſtructis. Hæc
Griſius, ſed nos ad res noſtras regredimur. Stetit aliquot annos in optimâ diſ-
ciplinâ, ſed rebus per bella & publicas calamitates euerſis & ipſum collapſum
eſt, atque inde emphyteuticâ elocatione ad priuatos vſus traditum. Et fundo
quidem in noſtrorum gratiam Abbas & Conuentus prædicti, elocationis au-
tem beneficio N. V. *Dionyſius Manſcurius* Epiſcopalis Caſtri Septimontani *Manſceur. Septmont.*
(dictum Septimontium quod montibus circumambiatur) Gubernator, eiuſ-
que conſors lectiſſima fœmina *Nicolaa Eſguilliera, R. P. Nicolai Eſguillerij* viri do- *l'Eſguillier.*
ctrina & pietate apud nos eminentis proamita, ceſſerunt, atque hi aliis etiam
iuribus de nouo ſibi acquiſitis noſtros donauerunt. Litteræ Abbatis *D. Maxi-*
miliani Grillierij (qui commendatò ſcilicet dictum Monaſterium tenebat) pa- *de Grillier.*
ciſcente magno eius (vt loquuntur) Vicario *R. P. Antonio à Prato* & Priore *Du Pré.*
ſinguliſque illius Monaſterij profeſſoribus aſſentientibus, ad diem XVI. Iulij
menſis hoc eod. ann. expeditæ ſunt, noſtrorum nomine ſpondentibus *RR. PP.*
Petro Nodæo & Petro Charliero. Sed reſignatione Maximiliani Abbatis cauſa nup- *Nodé. Charlier.*
tiarum haud longè poſt intercedente, qui partes eius in adminiſtranda Abba-
tia ſuſcepit Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Petrus Gondius* Pariſiorum An- *Gondy.*
tiſtes ac poſtea S.R.E. Cardinalis, acta per Deceſſorem, litteris XXIII. Maij an.
1587. 1584. perſcriptis, approbauit atque confirmauit. Quinto autem anno poſt-
quam noſtri *Sueſſione* ſedem fixerant V. C. *Petrus Moreau*, qui poſtea Ordinem *Moreau.*
noſtrum ingreſſus morum ſanctimoniâ effulſit, ſtudio accenſus ad hæc initia
1588. qua poſſet ope ſubleuanda, prolixæ liberalitatis ſpem fecit pignuſque dedit,
& in alterum annum fidem omnino exoluit, propterea titulo Fundatoris pri-
marij à Prouinciæ Patribus ornatus, quem iam antè à Capitulo Generali Ro-
mæ V. celebrato promeruerat, id tamen à pleriſque Actis exſcriptorum incu-
ria quod aliquando etiam animaduertimus excidit. Verùm hæc accuratè is
quem anteà diximus *R. P. Macarius* in ipſius Morelli Vita exequitur. Acceſſit
& Fundator alter poſt aliquantum tempus. Is fuit Excellentiſſ. & Magnifi-
centiſſ. Princeps *Carolus à Lotharingia* Dux *Meduanæ*, militari gloria & animi *de Lorraine.*
pietate clariſſimus, qui ex bonis relictis ab *Honorato à Sabaudiâ* Marchione *Vil-* *de Mayenne de Savoye.*
larij & Franciæ Archithalaſſo, cuius filiam *Henricam* matrimonio ſibi copula-
uerat, annuum & perpetuum cenſum noſtris attribuit, tanto eos amore com-
plexus vt cor ſuum in ſacra æde noſtra Sueſſionenſi, vbi diem vltimum *Morello*
noſtro ſalutis monita præbente, fortiter & generosè clauſit, condi voluerit,
quod pignus tam acceptum noſtris, atque imprimis ipſi *Morello* fuit vt inſigni
1605. epitaphio quod aliquando legimus illud ornauerit. Acta Generalia an. 1605.
Genuæ habita, fundationem illam memorant, & optimum Principem cum
gratulatione Fundatoris nomine titulo ac iure cohoneſtant. Denique Illu-
ſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Hieronymus Hennequinus* eiuſdem Vrbis Epiſ- *Hennequin.*
copus, ex Pariſienſi Senatore ad eam dignitatem ſubleuatus, cuius mores (vt
cum S. Fulberto Carnot. loquar) maturâ ſanctitate ſuauiſſimè redolentes Gal-
liam vniuerſam nominis eius famâ impleuerant, quòd noſtros ſinceri amoris
gratia proſequeretur ſeque beneficum in eos ac liberalem præſtaret, (in cu-
ius ſuæ liberalitatis monimentum extat ſacellum *B. Hieronymo* ſacrum ad la-
tus

1582. tus Chori ſumptibus & impenſis eius conſtructum) Fundatoris elogio à Patribus qui ann. 1611. ad Generalem Conuentum *Maſſiliæ* apulerant decoratus eſt. In eodem Conuentu Sodalitium quod vocant Roſarij B. Mariæ Virginis ab anno 1587. inſtitutum, frequens nunc & copioſum ad magnã in dies celebritatem effertur. Nomen & titulus S. *Catharinæ*, qui Hoſpitalis fuit, Cœnobio adhæſit. Eccleſiæ xxvi. April. an. 1620. à Reuerendiſſimo *D. Carolo de Hacqueuille* Sueſſionenſi Epiſcopo conſecrata eſt. Et ſanctæ quidem Virgini ac Martyri *Catharinæ*, SSq; *Criſpino & Criſpiniano* Martyr. altare maius, minora duo ad odeium, vnum *S. Virgini Deiparæ* & *SS. Apoſtolis Petro* & *Paulo*; alterum SS. *Franciſco Paulano* & *Bernardo*; itidemque alia duo ad læuam Chori, ſuperius SS. *Hieronymo* & *Carolo Borromæo*, inferius SS. *Ioanni & Mariæ Magdalenæ* dicata ſunt. Opus totum ſecto & quadrato lapide conſtat, adeoque non firmum modò ſed elegans & ſplendidum eſt. Poſt omnia conuenit vt de Vrbe ipſa nonnihil ſubtexamus. *Sueſſionum Auguſta* in ripa citeriore ſeu ſiniſtrâ *Axonæ* fluuij, vrbs eſt potens, nobilis & clara, vltimumque Romanorum præſidium quo Siagrius à Clodouæo Rege noſtro deiectus eſt. In ea Romani legionem xxv. & fabricam armorum ſagittariam baliſtariam & clibanariam conſtituerant. Franci aliquando regia ſede illam dignati ſunt, cùm ſcilicet Regnum ſemel atque iterum in Tetrarchias diuiſum eſt. Comitatus exinde titulo donata principalibus ac regiis familiis nomen fecit. Multis denique ciuilium munerum dignitatibus ſemper floruit & etiamnùm floret. Sed à Chriſto celebratior quam à ſæculo. Chriſtianarum dignitatum apex, Epiſcopatus, in eâ præcipuus, non tantùm ſedis prærogatiuâ, de quâ hic verſiculus circumfertur 1582.

Sueſſiones. Aiſne.

Vrbs debet verè hæc poſt Romam prima ſedêre:

ſed Epiſcoporum qui eam inſederunt gloriâ & ſanctitate. Monaſteriorũ & religioſæ diſciplinæ inſtituta illic maximè viguerunt. Alumnos & ciues ſemper protulit, Auguſta illa, religione morumque ſanctimoniâ claros & verè auguſtos, de quibus *Macarius* ille noſter multa ſuſcepit publicanda ad perpetuam Sueſſionum gloriam & memoriam, quod nos auidè magnoque ſtudio expetimus & expectamus.

5. *Sueſſionenſe* inſequitur, quintumque locum ſibi vendicat Cœnobium *Burgenſe* in Hiſpaniâ, quod agente *R. P. Ioanne Martinezio* Caſtellæ Prouinciali, & Illuſtriſſimo ac Reuerendiſſimo *D. Chriſtophoro Vela* eius Vrbis Archiepiſcopo permittente, ad diem xxiv. menſis Maij Chriſti Domini Aſcenſione feſtiuum noſtri ſunt ingreſſi. Situm autem eſt ad portam S. Mariæ, intra muros & fluuium *Relançonem* vulgo dictum, vt habet Montoia, Marieta verò *Arlançonem* nuncupat, in prædiis quæ fuerunt *Ioannis Salmanticenſis* & *Ferdinandi à Caſtro*. Ab initio, loci ac rerum anguſtiæ aliaque incommoda in tantum noſtros preſſerunt, vt penè totum hoc negotium conciderit. Sed in tempore Deus adfuit, qui animũ fœminæ primariæ & opulentæ *D. Franciſcæ Perezia* mouit ad opus liberaliter adiuuandum. Vidua erat N. V. *Ferdinandi* à *Caſtromaluenda* ciuis Burgenſis qui proximas Cœnobio noſtro ædes incolebat, de quibus ad ſe pertrahendis cum noſtros cogitare ſibi perſuaſiſſet, concepto inde odio, teſtamento cauit ne ſinerentur quocunque modo illas comparare. Sed fruſtrâ fuit hominis malè conſulti prouidentia, Deo enim viduæ animum tangente non ædes tantùm ſed copioſam hæreditatem noſtri ab eâ collegerunt, propterea Fundatricis iure ac titulo donata, quem ſucceſſu temporis ad *Hieronymum de Gaona* eiuſque poſteros tranſmiſſum Patres *Romæ* VI. congregati eidem confirmarunt. Inter cætera verò *Franciſca* noſtra conſtituit, vt quotannis puella Burgis aut Methymnâ Campeſtri oriunda & parentibus orbata in matrimonio collocetur eique quingenti ducati ad dotem numerentur, quod D. Archiepiſcopo & Conuentus noſtri Correctori commendatum eſſe voluit. Eccleſia totumque Cœnobium exquiſiti & ſumptuoſi operis, nulli omnium, quibus Ciuitas floret, vllâ in re (ſi Montoiæ credimus) cedit. Primùm denique illic Corrector inſtitutus eſt, ann. 1584. in Generali Conuentu Genuæ celebra-

Conuentus Burgorum.

Martinez. Relançon. de Salamanca. de Caſtro. Perez. de Caſtromaluendo. de Gaona. Medina del Campo.

1582. to; eoque nomine *R. P. Ioannes Breton* donatus eſt, qui ad eum conſeſſum vt 1582.
Actor Prouinciæ Caſtellæ acceſſerat. *Burgi* nobiliſſima quidem & ditiſſima Veteris Caſtellæ Ciuitas, quæ & olim Regia, nomen inuenit à pagis quos Germani Burgos vocant in vnum Ciuitatis corpus & formam concluſis, vt rerum Hiſpanicarum periti ſcribunt. Sunt verò qui *Brauum* ab Antiquis dictam velint, alij qui *Murbogorum Auguſtam*, rectiùs quàm qui *Masburgum* inde formarunt, nonnulli & *Aucam*, nec deſunt qui *Auguſtobrigam* putent. *Auca* quidem in Epiſcopali dignitate ſucceſſit, *Auguſtobriga* verò longiùs ab eruditioribus conſtituitur, quàm vt *Burgis* poſſit conuenire. Nunc metropolica Sede gaudet ab
1571. an. 1571. Ipſa Ciuitas magnis & pulchris, nec minùs commodis ædificiis adornata eſt, & omnino multis magniſque rebus memorabilis, vt Braunius qui eam delineatam dedit lib. I. tab. VI. ex Lucio Marineo longiùs proſequitur.

Conuentus S. Angeli. 6. Poſt Burgenſe annumerandum ſexto loco *Aluntinum*, ſeu *S. Angeli*, in *Siciliâ* & *Meſſanæ* tractu. *Aluntium* certè, quibuſdam id quod dicimus eſt *S. Angeli* oppidum, alij *S. Philadelphum* eſſe perhibent. Alberti deſcriptione ac Mercatoris delineatione adducor vt credam *Sant-Angeli fanum* ad fluuium *Agathyrium* ſupra eiuſdem nominis promontorium (quod tamen alij aliter inflectunt) eſſe poſitum, tribus, vt Montoia noſter indicat, paſſuum, millibus ab orâ maris ſubductum iuxtà flumen, ora eadem quæ *Mylarum* maris ſcilicet Tyrrheni & in Septentrionem. In illud oppidum venerunt noſtri beneficio. V. C. *Pauli Ciraulo*, qui ſe Fundatorem præbuit ſatis liberalem. Cœnobium eſt in ipſa Ciuitate, nomenque habet à *B. P. N. Franciſco*. Accepti & inhabitati dies notatur menſis Octobris VII. Fruſtra eſt Iſnardus qui Vrbem Epiſcopalem eſſe ſcribit, vt conſtat ex Indiculo Epiſcopatuum Siciliæ, deceptus nimirum fuit nominum ſimilitudine, in Samnitibus enim eſt Epiſcopatus *S. Angeli*, ſub *Cannoſſano* metropolite. S. Angelo. f. Orlando. Cabo Orlãdo Ciraulo.

Conuentus Orbitelli. 7. Accenſebimus denique in ſeptimum, quod nulla diei & menſis notâ inſigne, certum ſibi locum inter reliqua vendicare non potuit. Illud verò eſt quod *Orbitelli*, *R. P. Nicolaus de Chriſtianis*, qui poſthæc Prouincialis Etruriæ multis nominibus inclaruit, ciuibus vltrò deferentibus, hoc anno conſtituit. Pacta conuenta inter ciues & homines noſtros fidẽ faciunt fundationis, quam in ſe Ciues receperunt. Ædificium præclarum & abſolutum, quod quidem dicti *R. P. Nicolai* diligentia & ſedulitas perfecit. In Capitulo *Maſsiliæ* ad annum
1611. 1611. habito in Fundatorem allectus eſt Nobiliſſ. *D. Nonius Grogenius* (ſi nomen illud rectè habet) *Orbitelli* Gubernator, modò Eccleſiam exſtrueret ac perficeret, quod factum Montoia ſignificat. Eſt autem *Orbitellum* vrbs antiqua & validè munita, quam Hiſpanus nunc præſidio firmatam tenet, ad lacum cognominem ac valdè piſculentum. Adiacet ingens Cherroneſus & Promontorium quod vulgo *Mons Argentarius* dicitur, cui vno in latere *San-Stephani* oppidum, in altero *Portus Herculis* ab inſula quæ in proſpectu ſic cognominatus. Cœnobium noſtrum *San-Stephano* appoſitum eſt. Quibuſdam *Orbitellum* eſt Antiquorum *Coſſa* ſiue *Coſa*, ſed hæc aliis *Anſedonia*, nonnullis etiam *Lancedona* eſt Non deſunt qui *Vrbatellum* pro *Orbitello* efferant, ſed planè aberrant qui *Vrbem-veterem cum Orbitello* confundunt & Epiſcopali ſede illuſtrem perhibent. Grogenio.

Obit. Sor. Brigidæ Piloni. 8. Hunc annum claudet beatus (vt fides eſt) tranſitus ſacræ Virginis Sororis *Brigiddæ Pilonia*, quæ in Monaſterio Panormitano Septem Angelorum hoc anno deceſſit. In eo Conuentu quintùm Correctricem egerat, hoc eſt, annos quindecim per vices præfuerat, tanto ad omnem ſanctitatem exemplo, & tam indefeſſo ad omnia labore aliis prælucens, vt mirum eſſet debili corpuſculo adeò fortem animum ineſſe, qui nulla exercitatione, nulla aſſiduitate, nulla diuturnitate fatiſceret. Verbo etiam pleraſque huius Aſceterij ſacras Virgines ad capeſſendam ſublimioris vitæ perfectionem erudiuit, & ſic ad illud vitæ genus animauit opere ipſo, vt meritò & iure credamus glorioſo nunc bonorum laborum fructu illam perfrui. A cuius conſortio ægrè diuulſam ſe ferens vna è ſacris Virginibus quas educauerat, mox ad preces conuerſa defunctam matrem lachrymoſis vocibus compellebat ne ſe derelictam pro ſua pietate vellet, Piloni.

amaram

1582. amaram ſibi nimiò futuram vitam quàm extra eius contubernium exigeret, 1583.
poſſe ſibi per illius merita eiuſdem gloriæ conſortium præſtari. rem miram, illicò beata puella lento morbi genere cœpit tentari, ac lecto decumbere quo intra vigeſimum diem conſummata eſt.

9. Nolim & hoc nobis excidere, ad diem XXIX. menſis Nouembris ſacras reliquias B. P. N. quæ ab incendio quo per Hæreticos an. 1562. deflagrarat receptæ fuerant ſolemni apparatu in theca ſeu capſula argenteis laminis inducta fuiſſe repoſitas. Quod factum à *R. D. Simone Gallandio* Generali Vicario *R. D. Simonis à Maillaco* Turonenſis Archiepiſcopi pro tempore abſentis, & fori Eccleſiaſtici Præpoſito, &c. multis coram aſtantibus atque inter cæteros *R. P. Petro Haguenier* Prouinciale, aliiſque qui tum in eo Conuentu morabantur, qui quidem de receptis à ſe dictis reliquiis ad ſancta Euangelia fidem cum iuramento præſtiterunt. Aderat & Ill. ac *R. D. Ioannes de la Rochefoucault* Maioris-monaſterij Abbas qui capſulam donauerat, quod hodiéque inſculptum laminæ inauratæ legitur in hæc verba. *Dei Denique Franciſci à Paula honori & cultui, admodum Generoſus Dominus Ioannes de la Rochefoucault Abbas meritiſſimus Maioris-monaſterij ſua ſumma & peruulgata pietate me dicauit an.* 1582. Vni ex iis qui ſacra hæc pignora ab incendio eripuerant gratitudinis causâ ſepulchrum datum eſt proximè ad cancellos Sacelli in quo B. P. N. iacebat.

Not. de reli quiis B. P. N. 1562.

Galland.

de la Rochefoucault.

An. M. D. LXXXIII. 1583.

1. ITalis noſtris & Hiſpanis ad terminos ſuos proferendos incumbentibus, pro voto, hic annus reſpondit. Neapolitani enim duobus Cœnobiis auctâ Prouinciâ ſuæ diligentiæ, ſiue opis diuinæ fructum retulerunt. Primum in amœniſſimo colle montis *Pauſilippi* à quo Neapolis ad ſecundū lapidem viſitur, quod diuina reuelatione initiū accepit. Nob. ſcilicet *Marcus Antonius Fiſtineſius* Neapolitanus ciuis, per viſum à B. P. N. admonitus, in quodam prædio ſuo ædem noſtris ponere conſtituit. Locus is eſt quem diximus non procul à mari & *Pauſilipvo* monti coniunctus, quem mira ſitus iucunditas ad delectationem videtur effinxiſſe. Sed *Fiſtineſius* præmaturâ & feſtinatâ morte nobis ſubductus, opus ad eam perfectionem quam ſibi propoſuerat non perduxit. Noſtri tamen hæc initia tam ſedulò excoluerunt, vt quæ hodie viſitur ædificij moles & ſtructura nihil ad magnificentiam deſideret. Titulus Cœnobio ineſt *Sanctæ Mariæ de Angelis* noſtriſque ſeceſſum præbet iucundiſſimum. Denique in Acta Capituli Generalis Romæ V. celebrati relatum eſt cum nempè hæc initia ſic 1587.
coaluerunt vt viderentur non poſſe concidere. Electus in eadem Congregatione in primum eius Conuentus Correctorem, *R. P. Marcus Antonius de Cernu.*

Conuentus apud Neapolim. III.

Neapoli. Feſtineſe.

2. Alterum ſtudio Cauenſium incolarum in ipſa Vrbe ſua conſtitutum eſt. Quod illi gratitudine fecerunt ac memoriâ rei apud ſe per B. P. N. geſtæ, qui vt traditio habet illac tranſiens de ſuis in Vrbem aduocandis prædixerat, locumque miraculo deſignauerat in quem eſſent inducendi. Locus autem is eſt quem nunc incolunt noſtri, nomenque habet *S. Mariæ ab Vlmo*. At verò *Caua* Epiſcopalis Ciuitas eſt, ad *Furorem* fluuium ex Apennino decurrentem, & à *Cauâ Salernum* præterfluentem, à quo & à *Nuceria* quatuor paſſuum millibus diſtat, ſic dicta quod ſupra Conuallem poſita Cauæ ſitum habere videatur. Iuxta eſt Cœnobium illud Ordinis Benedictini antiquum & diues, de quo Canones meminerunt.

Conuentus Cauæ.

Caua.

3. Tertium in Italia Thuſcis noſtris acceſſit in Vrbe Principe *Florentiâ*, beneficio & liberalitate munificentiſſ. & Celſiſſ. Principis *Franciſci Medicis* magni Etruriæ Ducis & *Mariæ* Sereniſſimæ Francorum ac Nauarræorum Reginæ Patris, qui tum *Ioanna Auſtriaca Ferdinandi I.* Imp. Filiæ demortuæ *Blancam* Venetam ſuperinduxerat. Cœnobium quidem anguſto loco ſitum & viâ quæ dicitur *Pelicani*, ſatis tamen magnificâ & ſplendidâ Eccleſia gaudet cui nomen à *S. Ioſepho* inditum incertâ nobis omninò de cauſa, ſed perſpecta populi deuotio-

Conuentus Florentiæ.

1583. ne in beatum Chriſti Domini nutritium quæ in dies magis viget, longiuſque 1583.
progreditur per Orbem Vniuerſum. Sedem habet in eo Conuentu Prouincialis, lectioneſque Philoſophicæ ac Theologicæ ibidem celebrantur. *Florentia* inter Vrbes Italiæ laus præcipua, fortunam eius Scaliger breui hoc carmine complexus eſt, *Florenza.*

Parua fluentiſonis aggeſta Fluentia ripis,
Mollia de nitido nomina flore capit.
Fæſula regnabat, verùm meliora ſecutus
Martius antiquas detulit amnis opes.
Diuitias Hera: Mercurius diſcrimina linguæ,
Mercurius varias ire redire vias:
Ambitioſa ferox bellacia flammea Mauors
Pectora: magnificam docta Minerua manum:
Iupiter oſtendit cæleſtes mentibus aulas
Sirenum tribuit dulcis Apollo ſonum, &c.

Etruriæ caput eſt & metropolis, atque adeò Archiepiſcopi & Ducum ſedes. Iacet in planitie collibus vndique in modum theatri circumdata, mediamq; *Arnus* fluuius ex Apennino eadem penè ac Tiberis origine decurrens interluit, quatuor lapideis pontibus operis firmi & pulchri iunctus. Ciuitas tota ſplendore atque elegantia reliquas Italiæ antecellit, nec facilè eſſet eius decora percenſere. Media ferè *Mediolanum* & *Romam* inter, vmbilicum Italiæ tenere creditur. Iconem Braunius lib. 1. tab. xliv. dedit eiuſque laudes breuiter indicauit.

Conuentus Oliuera. 4. Haud multo aliter cum Hiſpanis, quam cùm Italis actum eſt. Et primum Granatenſes, agente *R.P. Ludouico Corneto* Prouinciale, in oppidum recentioris nominis, *Oliueram* ſcilicet, immigrarunt. Oppidum eſt in diœceſi *Hiſpalenſi*, ſub ditione Ducum *Vrſonenſium*, infrà *Aſtapam* Ortum versùs, & ſupra *Anticarsam* in Septentrionem. Donatum illis Eremitorium *S. Sebaſtiani* nomine, ſed à Clero intentata lite ob eam donationem cedere potius deliberauerant, quàm iudicium experiri. Miſertus eorum vicem vnus ex ipſo ſacro Collegio vir opulentus & pius, ædes illis ſuas ac prædium conceſſit & tradidit, quas hodieque incolunt, exſtructo religioſo domicilio non contemnendi operis. Nomen Fundatori illi fuit *Ioannes à Palma Galanus*, ius verò fundationis ad Ordinis noſtri Tertiariam eius gentilem eidémque agnominem cum tempore peruenit. *Oliuera. Oſſuna. Eſtepa. Antequera. Galan.*

Conuentus Ximenæ. 5. Tum verò in eodem tractu alterum quoque Cœnobium (quod in diuiſione Prouinciarum Hiſpalenſibus obtigit) in oppido nimirum *Ximena* diœceſis *Gaditanæ* inſtitutum eſt. Prima ſedes fuit in Oratorio vetere ad oppidi partem Orientalem, mille ab eo paſſibus. Titulus inerat *Sanctæ Mariæ Angelorum.* Sed data occaſione in commodiorem locum tranſeundi poſt viginti annos Eccleſiam *Sanctæ Annæ* in Oppido ipſo acceperunt, & ad eam ædes ſibi ſtatuerũt, quos viginti ſolent inhabitare, quibus per ciuium liberalitatem optimè eſt. Situm *Ximenæ* non potui quauis adhibitâ diligentiâ explorare. Nomen, vt lego, Arabicum eſt, quod Hiſpani lucem ſiue rem lucidam & ſplendentem interpretantur. Ditionis eſt Ducum *Aſindanorum.* adeoque in *Aſindi* vicinia & infra eius diſtrictum. *Ximena.*

Viſitatio Gen. Galliç. 6. Villamaior Generalis vices ſuas per Galliam *R.P. Matthæo Berdiero* ab antiquo Turoniæ Prouinciali commiſit qui Prouinciarum viſitationem digniſſimè peregit. Adiunctus illi fuerat in Collegam *R.P. Ioannes Salutius* ex Correctore Nigeonenſi & Prouinciæ Definitore, vir certè magnarum virtutum & imperterriti animi, qui cum Nigeonenſi Cœnobio iterùm præfectus eſſet an. *Berdier. Salut.*
1594. 1594. ſanctiſſimè obiit. At verò *Berdierius* vltra annum ſequentem vitæ metas non protulit, deceſſit enim apud Ambacienſes noſtros ad xxii. Septembris eo
1584. anno. Vir erat ſummæ manſuetudinis & regularis obſeruantiæ tenax, qui nulli labori pepercit vt officium ſuum exequeretur.

7. Exciderat penè, hoc eodem anno S. D. *Gregorium XIII.* motu proprio Conſtitutionem

1583. Conſtitutionem ab antiquo in Ordine latam & ſæpiùs recuſam, de non recipiendis ad habitum & profeſſionem iis qui genus à Iudæis aut Hæreticis ducerent, ac de irritanda illorum profeſſione ſi neſcientibus obrepſiſſent, abrogaſſe, adiuncta tantùm exceptione de iis qui ex relapſis progeniti quartam generationem non excederent. Diploma Pontificium extat apud noſtrum de *Peretniis* datum die 1. Aug. incip. *Muneris noſtri eſſe putamus, &c.* Aduerſus illud Patres ad annum ſequent. Genuæ V. congregati intercedere deliberauerunt, adeò tenaces ſe puritatis in Ordine conſeruandæ præſtabant, ſed fruſtra fuit interceſſio eorum & ſtudium, vt *de Peretniis* annotauit. 1584.

An. M. D. LXXXIV. 1584.

1. TEmpus officio ſuo præſcriptum *Villamaior* exegerat, cùm ad condictum Patres ex Ordine vniuerſo Genuam ſe receperunt. Actis excipiendis præfectus eſt *R.P. Gaſpar Paſſarellus* pro tempore Vicarius Prouincialis Apuliæ, vt quem *R.P. Michaël Paſſarellus* Prouincialis morbo detentus ſuo nomine allegauerat. Præter ſanctiones quas plures à die v. menſis Maij ad x. ediderunt, & nos breuitatis cauſa prætermittimus, nihil admodùm egerunt quod in Commentaria referre debeamus. Nam de Cœnobiis, quæ acceptò habenda decreuerunt, ex maiori parte diximus ſimulque memorauimus, vt decebat, ſi qui Fundatores renunciati fuerint. Reliquum eſt vt aliquot Conuentus, quorum nunc primum memoria occurrit, in aliorum numero recenſeamus & hac etiam parte defungamur. Capitulum Gen. XXVI

Primus ſe offert Leontinus in Sicilia. Eſt verò *Leontium* vrbs eius Inſulæ magni olim nominis, & Græcis rerum potiuntibus Epiſcopali dignitate clara, cùm ſcilicet *Syracuſæ* metropolitica ſede gauderent. Media eſt ferè inter *Catanam* ad Boream & *Syracuſas* in Auſtrum XXIV. millibus paſſuum, à littore v. tantùm ſubducta, lacubus circumfuſa, & *Pantagie* fluuio cincta, quam Silius lib. XIV. Conuentus Leontij. *Lentini.* *Militello.*

Regnatam duro quondam Leſtrigone terram,

ad originem eius reſpiciens vocat; ſunt tamen qui à *Naxijs* primùm ædificatam tradant. In ea Vrbe ciuibus vltrò inuitantibus, & præeunte *R.P. Ioanne à Monteforti* Prouinciale, noſtri ſedem fixerunt, Cœnobiumque in ipſo Ciuitatis meditullio ſub inuocatione *S. Andreæ* poſuerunt, de quo non Acta modò Genuenſis huius Capituli, ſed Romani etiam poſt annos tres meminerunt. Et in dicto quidem Romano Capitulo primus eius Conuentus Corrector inſtitutus eſt *R.P. Lucas à Caſtania.*

Secundus occurrit Maioricanus, cuius gratiam debemus *R.P. Simoni à Palatio*, qui in alteram Balearium Inſularum ſtudio propagandi Ordinis cum aliis Patribus eiuſdem propoſiti nauigauit. Ab Inſulanis quaſi cælo delati eſſent cum lætitiâ & inſolito gaudio accepti ſunt, illique ſuæ conuerſationis merito vt inſulam vellent incolere rogari meruerunt, attributo per moras exiguo & anguſto domicilio quod à Solitudine, patria voce *de la Soledad* cognominarunt, (licet noſtri quidam Sodalitatem, interpretentur.) Locus eſt extra *Maioricam* vrbem Inſulæ cognominem & primariam, quâ ſpectat Orientem, portamque habet S. *Antony* nomine, diſtat bis mille paſſus à Ciuitate ac totidem à mari, duodecim ſunt non plures qui in eo ſeceſſu morantur. Hæc initia ceperunt non contemnendum cum tempore incrementum, quoad verò in amplius educta ſint ſub Prouincia Cataloniæ, Aragoniæ, Valentiæ ſteterunt, deinde diſtracta Prouinciam per ſe fecerunt, de qua ſimul ac de Inſula reliquiſque Cœnobiis ſuo tempore meminerimus. Conuentus Maioricæ. *Maiorica.*

Tertius accedit Conuentus Porrerienſis in Prouincia, hoc eſt Gallia Phocenſi, de quo in acceptum ferendo in Capitulo Auenionenſi I. verbum iam factum fuerat, eiuſque rei cura *R. P. Rolando Guichardo* Prouinciali Lugdunenſi commiſſa. Primordia certè illius ægrè admodùm proceſſerunt vt penè dimittendi conſilium conſtiterit, quod Acta huius Capituli ſatis ſignificant. Sed Nobiliſſ. & Potentiſſ. *D. Antonio de Glandeuez* Equite Torquato, Regique à Cubi- *Porriere.* *de Glandeuez.*

1584. culo & Conſiliis, primo Vice-Comite *Porrerienſi*, qui Regibus quinque vltra citraque montes belli paciſque tempore terra & mari fideliſſimè in variis expeditionibus eſt obſequutus (quas ei laudes Iſnardus noſter pangit) liberalitatem ſuam explicante, res ad bonum & optatum exitum perducta eſt. Montoia in colle poſitum Cœnobium mille paſſibus ab ipſo vico Porrerienſi ad vetus quoddam Oratorium cui nomen *B. Mariæ à Sylua* tradit, Iſnardus paucioribus ait tit. ineſſe B. Mariæ Virginis, eſſeque Diœceſis Aquenſis, ſed locum copioſius dilaudat in hæc verba: „ Horti multum ſpatioſi, terra fertiliſſima, fruitur fontis hanc irrigantis valdè copioſis aquis iiſque optimis, ſereno, „ ſano & puriſſimo aëre, & ob vicinitatem nemoris neceſſario igne ad beneplacitum. De reliquo autem ſignificat, in ſeceſſu exſtructum Cœnobium ad iuſtam perfectionem adductum eſſe, ac redditibus annuis à munifico Fundatore donatum. Qui tamen de eius Conuentus origine ſtudioſiùs inquiſierunt, eius natales in ann. 1577. conferunt. *Porreria* Vice-Comitatus titulo elatæ, oppidum an pagus dicendæ ſint neſcio, ſimilius verò eſt pagum eſſe quem Domini virtus ad eam dignitatem prouexerit. Situs autem illis eſt xv. milliaribus ab *Aquis Sextiis* in Ortum, vi. à *S. Maximini fano* in Occaſum xx, à *Maſſilia* in Septentrionem, vt hæc ſpatia Iſnardus locorum ipſorum inſpector definiuit. 1584.

Hæc per occaſionem horum Actuum de tribus illis Cœnobiis dicta ſint. Ad electionem Generalis Antiſtitis veniamus. Die menſis Maij x. quæ feſtiuam Domini Aſcenſionem referebat, vnanimi ſuffragatorum conſenſu electio peracta eſt, cùm prius inſolito more vota preceſque quamplures habitæ fuiſſent. Electus autem eſt *R. P. Stephanus Carneualius à Francica*, vir non genere modò, ſed longè amplius virtute ſua nobilis & clarus pro tempore Prouincialis Calabriæ. Votum ipſe ſuum (hoc enim tantùm deſideratum eſt) in *R. P. Auguſtinum de Arſona* contulit. Submiſſus verò qui Calabriæ Prouinciam regeret *R. P. Andreas à Rhegio* Collegarum eius Prouinciæ vnus, eique ſuffectus *R. P. Laurentius à Monte alto*. Dici non poteſt quantâ exultatione omnium Generalis ſuſceptus eſt, quâ deuotione ſalutatus, quâ obſequij teſtificatione præuentus, vt reuerâ multis ille nominibus merebatur. Summa in eo pietas & orationis aſſiduitas, cum pari modeſtiâ, affabilitate, prudentiâ, vigilantiâ & reliquis virtutibus certabat, quarum quidem ſingularia documenta ſemper, ſed tum maximè cùm ad clauum ſedit, præ ſe tulit. Eodem die veſpertinis horis de cooptandis ſibi Collegis ad Patres retulit. Sunt autem ſublecti, ab Italia *R. P. Michael Caraſa* verbi diuini nobiliſſimus præco; è Galliâ *R. P. Simon Bidaurius*, de quo amplior nobis ſermo recurret; ab Hiſpania denique *R. P. Hippolytus Serranus* non obſcuri apud ſuos nominis. Procuratio rerum Ordinis commendata eſt *R. P. Iulio à Paula* viro generoſo & induſtrio, ad id ex Prouinciali Lombardiæ aſſumpto, cuius vices in regenda Prouincia, Patribus communi ſuffragio deferentibus, ſuſcepit *R. P. Iacobus Morandus*, qui eo munere per tres annos conſequentes præclarè functus eſt. Poſtridiè Aſcenſionis, poſt nonnullas electiones, eorum ſcilicet qui in diuerſis Prouinciis deſiderabantur, vnamq; aut alteram ſanctionem, indicto *Aquas Sextias* Conuentu in proximum, facta eſt diſcedendi poteſtas huicque Congregationi finis impoſitus.

Generalis XXVII. — *Carneuali.* — *de Arſona.* — *Collegæ.* — *Caraſa.* — *Bidaure.* — *Procurator Gen. XXVI*

2. Ab hoc Capitulo Siculi quibus antehac in proferendis terminis ſuis optimè ceſſerat longè ampliùs progreſſi ſunt. Nam ad diem xxi. menſis Iulij *Linguæ Groſſæ* conſederunt, & in ipſo ſeu oppido ſeu Vico Monaſterium ſub nomine *B. Mariæ Lauretanæ* inſtituerunt. Atque in Capitulo Romano proximè inſequẽte, Corrector primùm ei Cœnobio præfectus eſt, iſque fuit *R. P. Balthazar à Maſſa*. Eſt verò *Lingua Groſſa* ſupra *Sinum S. Theclæ* vi. paſſuum millibus ab Oriente, inter *Canteram* & *Indicellum* fluuios hunc ad Auſtrum, illum ad Boream, ſita, in radicibus Ætnæ montis, trigonum ferè cum *Caſtillione* & *Hieracio* efficiens. Nomen vt videtur recens eſt, nec eo minùs oppidum quantùm coniectura poſſum aſſequi.

Conuentus Linguæ Groſſæ. — *Lingua Groſſa.*

3. Inde verò ad xxvii. Octobr. *Scalulam* ſiue *Scaletam* immigrarunt, beneficio *D. Cæſaris à Morchetta* (niſi nos nomen illud fallit) eiuſdem loci Baronis

Conuentus Scaletæ. — *la Scaletta.* — *de Morchette.*

1584. nis & Fundatoris noſtri. Cœnobium SS. *Philippo* & *Iacobo* Apoſtolis ſacrum 1585.
eſt, quod duodecim tantùm inhabitant. *Scalula* (quod magis latinè dicitur) ad fretum Siculum ſeu Meſſanenſe, mille tantum paſſibus à littore poſita eſt,
de Namaneorum. infra radices montium *Namaneorum* haud procul *Meſſanâ* in cuius diœceſi eſt.

4. Denique non hic ſtetit Siculorum progreſſus, ad alteram enim Inſulæ partem hoc eodem anno tranſgreſſi ſunt. *Panormo* enim littus legentibus in Orientem, ſuperato promontorio quod nunc *Bongerbino* dicitur, *Himera* fluuius *Thermini.* occurrit & ad fluuium *Thermæ*, ab eo *Himeriæ* cognominatæ, vt ab aliis Thermis in eadem Inſula diſtinguantur. De his canit Sillius lib. IV. *Conuentus Thermarũ.*

Littora Thermarum priſca dotata Camœna &c.

Ad eam verò ciuitatem noſtri venerunt ab incolis inuitati, qui & illis Eccleſiam *Sanctæ Mariæ de Gratia* liberaliter ceſſerunt, iuxta quam Cœnobium exædificari publico ære curauerunt. Situs illi eſt intra ciuitatem in edito colle versùs Orientem, vnde proſpectus etiam in mare iucundiſſimus. Agunt in eo viginti è noſtris, quibus omnia vitæ neceſſaria largiter à ciuibus miniſtrantur. Nonnulli ſunt qui nomen S. P. N. eidem Cœnobio faciant, quod habet cum multis aliis commune.

5. Hiſpanis ſuæ etiam partes non defuerunt in producendis finibus ſuis, *Conuentus Moronis.*
Giron. Hiſpalenſes enim Excellentiſſ. & Nobil. *D. Petro Giron* primo Duce Vrſonenſi & aliquando apud *Neapolim* Prorege, quem antea laudauimus, & cuius proſapiam Alonſus Lopez lib. v. Nobil. Hiſpan. c. 7. exequitur, Fundatore,
Moron. Oſſuna. *Moronem* traducti ſunt. Id oppidum eſt ditionis *Vrſonenſis* v. leucis ab ipſa *Vrſone*, *Nebriſſam* versùs in Occidentem, *Aruccos* veteres dixerunt vt Cluſius ex antiq. Inſcript. colligit. Alij *Aruccos* accolas & incolas dictos, oppidum *Aurigiam* contendunt. Cœnobium noſtrum in planitie Vrbi proximâ, qua iter eſt *Hiſpalim*, titulum præfert *S. Sebaſtiani*, opus needùm abſolutum triginta capit è noſtris, quibus per ciuium beneficentiam optimè eſt.

An. M. D. LXXXV. 1585.

1. NOn vnius generis ſunt quæ in hunc annum habemus conſignanda Prò- *Decretũ de feſto B.P.N.*
piùs ad inſtitutum noſtrum ea primùm memorabimus quibus non eſt definita dici aut menſis nota dehinc reliqua ordine temporis perſtringemus. *Sixtus* V. qui nuper Petri Cathedram demortuo *Gregorio* XIII. conſcenderat, præter ſpem Deo ita prouidente ad illud dignitatis faſtigium ſubuectus, cum prius non minore prouidentia ex Ordine ſancti Franciſci in ſacrum Senatum allectus fuiſſet, anteà *Felix Perretus*, mox Cardinalis *de Montealto* tit. ſancti Hieronymi nnncupatus, vir morum grauitate, doctrina, pietate ſublimis, & ad extremum iuſtitiæ tenax, ab initio Pontificatus gratum animi ſui monimentum extare volens in B. P. N. Franciſcum diem illi feſtum duplici vt vocant ritu die II. Aprilis per vniuerſam Eccleſiam quotannis celebrandum decreuit, eumque faſtis ſeu Tabulis Eccleſiaſticis atque vt vulgatius loquimur Calendario inſcribi, cum adiectione duplicis feſti, omnibus per Orbem Eccleſiarum Prælatis diſtrictè mandauit. Apoſtolicum reſcriptum plures ediderunt, incipit: *In cœli throno qui ſedet Rex omnipotens &c.* Datum an. 1585. Pontif. I.

2. Hoc ipſo anno Siculi noſtri ad extremam Inſulæ partem quæ *Lybiam* in *Conuentus Marſalæ.*
C. Bœt. Cocc. Occaſum reſpicit, vnde & promontorium *Lilybæum* dictùm eſt, conceſſerunt. Eiuſdem nominis in ora Vrbs eſt olim Epiſcopali dignitate fulgens & multùm ab antiquis commendata, nunc abrogata dignitate nomen quoque mutauit &
Marſala. *Marſala* dicitur. Agnominem fluuium habet Meridiem versùs, *Acilinum* vero in Septentrionem, à *Drepano* XVIII. millibus paſſuum, XII. à *Mazara*, vel ſi eam longiore interuallo metiri volumus, à *Panormo* in Auſtrum lxxxv. ab *Agrigento* lxxxII. poſita eſt. In eam verò inducti ſunt beneficio Nobiliſſ. Equitis *D. Ioan-*
Laliota. *nis Antonij Laliotæ*, & agente *R. P. Franciſco à Caſtania* viro miræ probitatis & non obſcuræ ſanctimoniæ. Cœnobium in planitie ſitum eſt quingentis paſſi-

Dd

1585. bus à Ciuitate in Ortum, nomen habet à *S. P. N. Franciſco*, cuius virtus ad patranda miracula in gratiam incolarum mirabiliter in illa regione ſe prodidit. Hortis gaudet ampliſſimis & copioſo fontis irriguis. Opus eximium eſt, ſecto lapide conſtans totaque ſpecie ac forma viſendum, ad quod abſoluendum *N. V. D. Vincentius Laliota* Fundatoris ex fratre filius, non parùm contulit. Accepti dies nobis non conſtat, ideò extra ordinem illud recenſuimus. Nunc ad rationem temporis res noſtras exigimus. 1585.

Conuentus Anticariæ.

3. Ad diem Februarij menſis XVI. Granatenſes noſtri *Anticariæ* ſedem fixerunt *R. P. Damiano Correa* Prouinciale. Cœnobium quamoptimo Ciuitatis loco ſitum in dies perficitur quod dum procedit viginti quatuor inhabitant. Hæc antè annos plures Montoia, quidni & iam perfectum eſt & à pluribus incolitur? vtinam & ipſe ſingula quæ ad huius domus noſtræ originem faciunt tradidiſſet. *Anticaria* Vrbs eſt Vuandalitiæ, & Granatenſi regno contermina, leucis V. ſupra *Malacam* versùs *Aſtigim*, ab ipſa *Aſtigi* XV. totidemque ab *Hiſpali* diſtans, olim Maurorum Regia, ſitu peramœno, ſalis fœcunditate, lapidum fodinis, & figulina celebris vt habet Braunius qui & eam graphicè ſculptam exhibuit & pluribus deſcripſit l. II. tab. IV. *Singyliam* nonnulli dictam ab antiquis putant, ſed fluuius à quo nomen perhibetur accipere longiùs abeſt quàm vt id videatur *Anticariæ* poſſe conuenire. *Antequera.*

Conuentus Hieracij.

4. Ad diem Martij XV. Calabri noſtri partibus ſuis non defuerunt, qui præeunte *R. P. Petro Groſſo* Prouinciale ſuo, *Hieracium* commigrarunt. Eſt autem *Hieracium* vrbs magnæ Græciæ, in ora maris *Ionij*, ad *Zephyrium* promontorium, Epiſcopali dignitate florens ſub Rhegino Metropolite, nomen recentius quibuſdam ab Accipitris augurio dum vrbs conderetur videtur impoſitũ, ſuffecta *Naritia* à *Locris* olim conditæ, de qua illud eſt Virgilianum *Groſſier. Gieraci. Cab. Berſano.*

Hic & Naritij poſuerunt mœnia Locri.

In eam vrbem venerunt noſtri à Ciuibus inuitati, locumque acceperunt in edito colle ad Orientem bis mille paſſibus à Ciuitate. Hinc nomen factum Cœnobio *Sanctiſſimæ Trinitatis à Monte*. Magna fuit Ciuium in eos liberalitas, qui non locum tantùm donauerunt, ſed annuos prouentus cenſuſque beneficentiſſimè contulerunt. Agunt in eo quadraginta noſtri quibus omnia copioſè
1605. ſuppetunt. In acta nonniſi ann. 1605. relatum eſt, vt Iſuardo videtur, idque *Locrenſis* nomine, ſed iniecta illius mentio ex occaſione tantùm, nec ſatis mihi conſtat ſi hoc ipſum eſt de quo Acta illa meminerunt, non enim ſatis cum Montoiæ noſtri relatione conueniunt.

Obit. Card. Armeniaci Protect.

5. Felicem hunc rerum noſtrarum curſum triſtis caſus excepit. Ineunte ſcilicet Iunio *Georgius* ille *Armeniacus* Ordinis Protector beneuolentiſſimus nobis fatali neceſſitate *Auenioni* ſurreptus eſt. Vir comitate, humanitate, ac liberalitate præſtans & litteratorum fautor eximius, *Thuano*, qui eius elogium (ſed neſcio quibus interpolatum parergis) ampliùs exequitur Hiſtoriarum lib. LXXXII. aliquanto breuius apud Petramellarium legitur, à quo Antonius Sanderus illud ferè deſcripſit quod habet decad. 5. n. VI. Nos in Protectore Religioſo ſingula perquiremus & in præſens longiori laudatione abſtinebimus.

Protect. VI.

6. Auditâ *Georgij* noſtri morte *Sixtus* V. Ordinem *Ludouico* ſeu quod Italis magis placet *Aloyſio Ateſtino*, qui parem in Senatu Purpuratorum neminem, fortè nec æmulum, habuit, optatiſſimo delectu commendauit, quam ille curam vltrò complexus diu non ſuſtinuit, quod tempeſtiuè dicemus.

Obit M. A. Mureti.

7. Intercurrit Marci Antonij Mureti obitus qui pauciſſimis diebus *Armeniaco* Cardinali ſuperfuit. Non vna nobis cauſa eſt memoriæ illius celebrandæ. Præterquàm enim apud noſtros in vrbe ſepeliri voluit, multis officiis animum ſuum in res noſtras approbauit. Non vltimum illud eſt, quòd Officium die feſto B. P. N. recitandum poſt reformatum à *Pio* V. Breuiarium rogante *Paſſarello* ac demùm *Gregorio* XIII. approbante concinnauerit & ex antiquo recognouerit, addito gratitudinis cauſa hoc carmine, quod cum Officio ipſo circumfertur.

Delitias

1585. *Delitias & opes ſummè Franciſcus amauit,* 1585.
Non quas vulgus opes delitiaſque putat.
Chriſto poſſe frui clauſo ſub pectoris arca,
Has ſibi delitias, has ſibi duxit opes.
Iuuit eum tenuis victus faciliſque paratu,
Ne mentem pondus corporis opprimeret.
Iuuerunt craſſo texta ſubtegmine veſtes,
Vt te Chriſte animo celſius indueret.
Te fretus poſuit magnis ingentia templa
Sumptibus, argenti cùm tamen eſſet inops.
Te fretus mortis pallentia clauſtra refregit,
Extinctiſque iterum viuere poſſe dedit.
Reddidit & cæcis viſum mutiſque loquelam
Et ſeſe innocuis ignibus expoſuit.
Nil etiam veritus Scyllam, nil ille Charybdim
Veſte ſubiniecta per mare fecit iter.
Aſpice nos, pater alme, tuis ſtipendia caſtris
Qui facimus, leges inſequimurque tuas
Neu nos immunda lædant contagia carnis,
Neu nos in præceps callidus hoſtis agat.
Neu nos ſollicitent huius mala gaudia mundi
Hæc precibus præſta, duxque paterque tuis.

Nos igitur Mureto qualemnam gratiam referemus? Laudes certè illius amplioribus verbis non poſſumus quam Thuanæis proſequi: *Marcus Antonius Muretus*, ait ille, *Ratiaſti Lemouicum apud nos* (Gallos) *natus naturæ debitum perſoluit prid. Non. Iunias cum annum* LIX. *egreſſus eſſet, ingenio præſtanti & ad omnia nato præditus, quod in politiori litteratura præcipuè exercuit, vtriuſque linguæ peritia clarus & latinè ſcribendi facultate inſignis ad quæ omnia acerrimum iudicium attulit. Is primùm literas humaniores Lutetiæ profeſſus, dein Burdigalæ & Auguſtæ Auſciorum, Pictauij etiam & Toloſæ iuri ciuili operam dedit, atque inde relicto ſummo ſui apud ſuos deſiderio in Italiam conceſſit anno huius ſæculi* LIV. *& Venetiis ac Patauij ſexennium commoratus poſtremò Romam ampliſſimis conditionibus ab Hippolyto Ateſtino Cardinale inuitatus, in illius & poſt eius mortem in Aloyſij Ateſtini Cardinalis familia conſenuit, maiore ſemper ad eruditionis ac facundiæ præſtantiam facta cum ætate acceſſione, mortuum laudauit Franciſcus Bencius tanto præceptore digniſſimus diſcipulus, coram celebri cœtu ad S. Trinitatis in colle Hortulorum congregato, vbi & Muretus teſtamento condito ſepeliri voluit.* Sepulto elogium aſcriptum, quod Laurentius Beyerlinck ad Opmeeri ſupplementum retulit. Sic ſe habet:

Hic Marci caros cineres Roma inclyta ſeruat,
Quos patria optaſſet Gallia habere ſuos.
Stat colle hortorum tumulus, ſtat proximus aſtris
Qua propiùs puro contigit ille animo.
Tu ſacros latices lacrumans aſperge Viator,
Et dic, Heu linguæ hîc fulmina fracta iacent!

Et infra:

M. ANTONIVS MVRETVS LEMOVIX.

ad Dei miſericordiam obtinendam piorum precibus adiuuari cupiens corpus ſuum poſt mortem hoc loco ſepeliri iuſſit attributis mille ſcutatis huius Monaſterij Sodalibus impoſitoque onere perpetui Anniuerſarij. Nicolaus de Pelleué *Cardin. Senon. Teſt. Exec. poni mandauit.* Vixit an. LIX. menſ. II. obiit prid. Non. Iun. CIↃ.IↃ.LXXXV.

8. In hæc gratitudinis monimenta fuerat excurrendum oblatâ occaſione, Conuentus
nunc in viam redeamus, & cœptum curſum peragamus. Siculi certè noſtri Galatę-Hermonis.

1585. aſpirante fortunâ conatus ſuos non remiſerunt & ad diem Iunij menſis XIII. 1585.
Calatam Heronis tranſgreſſi ſunt. Vrbs ea eſt ſupra *Hipparim* fluuium, ab *Enna* *Calatagirone.*
in Auſtrum XXIV paſſuum millibus, à *Plutia* XV. diſtans, in diœceſi Syracuſana, *Terra noua.*
Ptolomæo *Iſponim* dictam Leander Albertus credit. Cœnobium in ea inſtitutum noſtris eſt, titulo *S. Antonij* Abbatis, Ciuitate ipſa, in opus quod præclarum eſt & ſplendidum & in vitæ neceſſaria, impenſas liberaliter faciente, adeoque Ciuibus Fundationis gratiam debemus. Prima quidem initia ſatis ægrè
1593. proceſſerunt, quare in Acta referri non meruit antè annum 1593. poſtquam illa inconcuſſam firmitatem acceperant.

Conuentus Romanus S. Andreæ. 9. Inter hæc ſatagebant *Carneualius* Generalis & *Iulius à Paula* Zeloſus vt Italis ſuis in Vrbe domicilium compararent, Galli enim voluntate B. P. N. quam publico inſtrumento expreſſam ferebant, ſubnixi, neminem alterius nationis in ſuo Sanctiſſimæ Trinitatis ſodalitio admitti poſſe contendebant. Erat in Vrbe Parochialis Eccleſia *Sancti Andreæ de Frattis* nuncupata (Frattas Itali *S. Andreæ de Frattis.* rubos, virgulta, ſenticeta, ſæpes vocant) ad radices *Montis Pincij*, manu ſiniſtra qua in proximum Montem Quirinalem tenditur. Nomen illud Eccleſiæ factum à loci vaſtitate, quam temporum calamitates loco tottus olim vrbis cultiſſimo induxerant. Eam verò Eccleſiam regebat homo Calaber *Renda* oriundus nomine *Petrus Peruginus*, quo cum familiaritas *Stephano* & *Iulio* noſtris in- *Peruginus.* terceſſerat, ex qua factum, vt homo ſtudioſus & amans hominum ſuæ gentis, in gratiam eorum Eccleſiâ omniq; iure ſuo ac beneficio cederet pactâ tantum ad vitam annuâ penſitatione. Ceſſionem *Sixtus* V. Pontifex ratam firmamque fore decreuit, noſtroſque animarum curâ onerauit, attributis omnibus quâ directè quâ indirectè ab eo loco mouentibus, nominatis etiam qui iura noſtra tuerentur & Apoſtolica autoritate vindicarent &c. cum clauſulis inſolitis, irritantibus &c. Editum diploma Pontificiæ conceſſionis & gratiæ VII. Id Sep-
1587. temb. h. eodem anno, atque illicò poſſeſſionem noſtri adierunt. Relatum id in Acta proximè in ipſa vrbe celebrata, inſimul & conſtitum ne cui Prouinciæ addiceretur ſed vnius Generalis ditioni & imperio ſubiaceret. *Sixtus* V. Pont. cum Cardinalis *Aieſtini* teſtamentum reſcidiſſet, ex iis quæ in Conuentus noſtri *Ferrarienſis* gratiam legauerat, partem delibauit quam huic domui reſtaurandæ (temporum enim iniuria & vetuſtate penè collapſa erat) impendi voluit & mandauit, ſed partem quàm minimam, cum tamen in alios vſus maximam diſtraxiſſet. At verò cum tempore ſuis Deus affuit *Octauius* enim *Bufalus* Filinæ *Bufalo.* Marchio & Patricius Romanus nobiliſſimus nouam Eccleſiam diruta vetere à fundamentis ducere conſtituit & ſuſcepit, erogatis in opus nouies mille ſcutatis, quibus opus in non contemnendam magnitudinem eductum eſt. Interuenit Marchionis mors immatura & præceps, ſed *Angelus* frater eiuſdem animi & virtutis hæres, non eſt paſſus vt tam excelſa & pia conſilia ſimul exciderent. Opus tamen necdum abſolui ad extremum potuit, & vſque nunc beneficam manum aliquam, quæ præclarè cœpta perficiat, præſtolatur. *Octauius* autem Marchio adhuc ſuperſtes quotannis ſolebat die feſto B. P. N. quatuor puellis, quæ ſeruandæ virginitatis ſtudio tenerentur, dotem numerare, cum prius inter Miſſæ ſolemnia coram Altari maiore velum accepiſſent. eam in rem perpetuos redditus aſſignauit & teſtamento reliquit, facta Correctori eiuſdem Conuentus & Rectori Eccleſiæ, hoc eſt illi ex noſtris qui eo officio pro tempore fungeretur, optione puellarum quotannis eligendarum, modò Româ oriundarum, in quo non parùm pietatem ſuam Fundator ille noſter commendauit. Alia pleraque ſunt quæ poſſemus ad eius loci decus & gloriam meminiſſe, vt quæ in noſtrarum gratiam diuinitùs edita ſunt, ſed præſtat Chronici modum tenere quam in ſingula excurrere.

Conuentus Vicenarum qui & Pariſienſis II. 10. In alterum menſem ſua Gallis per munificentiſſ. Regem *Henricum* III. gratia non defuit. Ab altero anno piiſſimus Princeps, ſeceſſuni deuotionis cauſâ meditatus, Prioratum *Vicennenſem* Ordinis *Grandimontenſis* ad ſe receperat & ab eodem Ordine in perpetuum diſtraxerat. Nam & *Dionyſius Huraltus*, qui *Huraltus.* commendatò Monaſterium illud tenebat, ſpondente procuratorio nomine

Philippo

1585. *Philippo Huralto Chiuernio* Galliæ Procancellario, ius omne ſuum in Regis gra- 1585.
de Neuuille. tiam eiurauerat, & *R. P. & D. Franciſcus à Noua-villa* Iunior, Ordinis totius Ab-
batem Generalem agens vt ab Ordine ſuo alteri cuicunque pro Regis volun-
tate ac Pontificis beneplacito addicendum diuelleretur & in perpetuum ſup-
primeretur, paciſcentibus Regis nomine *Philippo Huralto Chiuernio* & *Claudio*
Marcello ſummo Ærarij Præfecto, ad diem menſis Aprilis xxvii. conſenſerat,
cùm interim Rex Ordinis eiuſdem indemnitati conſulens Collegium *Migno-*
Mignon. *num* Pariſiis ſitum cum vniuerſis iuribus ſuis atque actionibus in *Grandimonten-*
ſes tranſcripſiſſet, vt ſtudiorum causâ illic poſſent agere qui Pariſios mitteban-
tur. Pacta conuenta rata & firma eſſe Rex edixit litteris vt vocant patentibus
apud *S. Mauram de foſſatu* ad diem xiv. menſis Maij, eodem ipſo anno 1584. ex- 1584.
aratis. Re ad Pontificem *Gregorium* XIII. delatâ, in omnia de quibus conue-
nerat conſenſit, dictamque diſtractionem, ſuppreſſionem, tranſlationem Apo-
ſtolico Reſcripto Kalendis Octob. dato confirmauit, & ex tunc alteri Ordini
quem Rex elegerat, addictum, vnitum & (vt loquuntur) incorporatum eſſe
Prioratum illum conſtituens, adeoque & nouum Ordinem iuribus omnibus at-
que actionibus quæ iam olim Grandimontenſibus conueniebant ſubſtituit. Ad
annum ſtetit hæc tranſlatio & ſubſtitutio, cùm Rex mutatâ certis de cauſis vo-
luntate, noſtros in eam domum *Nigeone* traduxit & ipſo B. Lucæ peruigilio in 1585 17.Oct.
poſſeſſionem miſit, tumque primùm decantato veſpertino Officio coràm Re-
ge, ſtabilem in futurum ſedem fixerunt. *Sixtus* V. inſtante Rege factum pro-
bauit, Minimos in omnia cùm Grandimontenſium tùm aliorum iura quàm
ampliſſimis verbis aſſeruit, edito diplomate ad diem Ianuarij menſis xxv. an.
1586. quod in Acta inſinuationum quas vocant relatum & deſcriptum poſtea 1586.
eſt. Rex ipſo ann. 1587. menſe Auguſto, apertis codicillis, locum & omnia 1587.
inde mouentia, perpetuis futuris temporibus noſtra eſſe ac fore, nullâ ſibi aut
cuiquam reſeruatione indultâ, voluit, declarauit, edixit. In eandem poſtea
ſententiam *Henricus* IV. Rex inuictiſſimus pronunciauit, litteraſque Regias
& patentes conceſſit apud *Fontem-Blaudi* menſ. Octob. an. 1599. quæ ſub al- 1599.
terum annum in Senatu & in Rationalium conſeſſu promulgatæ, ſolemni ritu 1600.
in Commentariis deſcriptæ ſunt. Quare in ſacro Conſiſtorio cum *R. P. & D.*
de la Vaur. *Rigaldus Vaurenſis* Abbas Grandimontanus intentatâ lite noſtros vexaret, ſi-
lentium illi perpetuum aliiſque omnibus impoſitum eſt, noſtriſque vindicata
poſſeſſio quam Regum beneficio conſecuti fuerant. Ita ius noſtris adeò legi-
timè quæſitum, inconcuſſum hactenus & inuiolatum manſit. Verùm vt ad pri-
mam originem recurramus, *Vicennenſis* ſaltus denſo nemore conſitus, haud lon-
gè ab Vrbe *Lutetiâ*, quà ſpectat in Orientem, Regum venationi dicatus erat.
Nominis origo incerta, ſunt qui *vitam ſanam* dici debere affirmant, nec omni-
nò abludit hodiernum nomen vt vernaculè ſonat, licet vt ſcribitur non parùm
videatur abhorrere; res omninò conuenit, aër enim totâ illa regione ad parum
defœcatus ſalubritatem ſenſibiliter ſpirat. In eo ſaltu *Ludouicus* VII. Rex, Iu-
uenis dictus, Monaſterium Grandimontenſibus inſtituit, poſt annos 112. quàm
Ordo ille incœperat, (hoc eſt an. 1164. cum Ordo an. 1076. cœpiſſet) *Stepha-* 1164. 1076.
de Licinac. *no de Licinaco* Generali Correctore IV. adhuc ſuperſtite. Inſtituti fructum Rex
ad alterum annum retulit, natus enim ei *Philippus*, à rebus geſtis *Auguſtus*, à con-
ditione natiuitatis *Adeodatus* nominatus, qui demùm ann. 1183. magnam ſaltûs 1183.
partem muris circumdedit, ambitu *Lutetiæ* ipſius (vt fama eſt) pomœrium exæ-
quantibus, qui hodieque ſuperſunt. Vrbem versùs Caſtrum ſiue Arcem ex-
ædificauit mirabilis operis, turribus, muris, foſſis, probè munitam, ſpatio &
pulchritudine paucis comparandam. Intra ſeptum, quingentis paucioribus
pluribuſve ab Arce paſſibus, Monaſterium ipſum eſt antiqui operis ac firmi,
querceto ſuccinctum, muris ſuis in longum & latum exporrectis clauſum, aquis
Fontenay. è proximo pago cui *Fontanetum* nomen per tubos plumbeos deductis irriguum,
& omninò tale vt ad ſeceſſum nullus poſſit eſſe locus iucundior. B. Mariæ Vir-
gini ſacrum eſt, quod Grandimontenſibus Monaſteriis omnibus eſt ſolemne.
Eccleſia tabulato diuiſa, in ſuperiorem atque inferiorem ab *Henrico* III. Rege

1585. diſtincta eſt, ſuperior pictis lacunaribus tam pulchrè compoſita, vt Paradiſi ſpeciem quandam referre videatur. Ad antiquum Cœnobij opus nouum acceſſit longo tractu ductum in alterius Clauſtri formam & in iuſtam magnitudinem ſubleuatum, cuius fundamenta vidimus collocari fauente ac liberaliter promouente Nobiliſſ. & Clariſſ. *V. D. Nicolao Nouauillæo Villaregio*, à Secretis Regni Quatuoruiro ſub Regibus *Carolo* IX. *Henricis* duobus & *Ludouico* XIII. qui familiam noſtram ſuâ ſemper ope plurimùm iuuit. Ab antiquo etiam priuatorum quàm plura beneficia & fundationes hanc domum varijs redditibus, cenſibus atque iuribus, auxerunt, ſed eas commemorare præter inſtitutum noſtrum eſſet. 1585. *de Neuuille Villeroy.*
1587. Suam *Henricus* Rex III. à Patribus qui *Romam* V. ex Ordine vniuerſo conuenerant acceptam & ratam haberi per litteras ſategit, quibus etiam poſtulabat vt duo ſibi è noſtris concederentur qui ſemper in eius comitatu eſſent, atque his Patres cum incredibili animorum exultatione ac gratulatione
1586. annuerunt. Antehac verò, hoc eſt an. 1586. Corrector in ea domo primus inſtitutus eſt *R. P. Ioannes Curianus*, vir magnanimus, pius & doctus, quem in progreſſu amplior manet laudatio. *de la Cour.* Dignum porrò eſt quod obſeruetur Grandimontenſes vulgo *Bonos-homines* fuiſſe nuncupatos, omniaque illis ſub eo nomine donata fuiſſe quæ in fundationes aut alio titulo irrogata ſunt, qui verò ſingulis domibus præerant *Correctores* primùm fuiſſe dictos; hæc autem omnia quàm aptè noſtris, in *Galliâ* maximè, conueniant, ſuperuacaneum eſt adducere. Sed & huius domus Correctorem, qui ſubinde Prior eſt appellatus, Cancellarium egiſſe conchyliati Ordinis à *Ludouico* XI. Rege noſtro, ſancti Michaëlis nomine inſtituti, ſunt qui affirment, eamque illi dignitatem perpetuò adhæſiſſe quoad ab Ordine Grandimontenſi non eſt diſtracta, licet iam olim domus hæc commendatò teneretur. Ego vnum *Veneurium* Ebroïcenſem Epiſcopum & huius domus Priorem ea dignitate functum lego, quam vt credam Prioris nomine illi collatam nihil eſt quod perſuadeat. Noſtris denique poſſidendi aliquando huius Cœnobij ſpes nonnulla iam antè affulſerat, cum ſcilicet *Carolus* Rex IX. pro ſuâ in noſtros beneuolentiâ illud ab an. 1573. obtuliſſet, cupiens penes ſe habere quos præcipuo amore diligebat. Nam & ipſe in Arcem *Vicennenſem* ſeceſſerat, in quâ & paulò poſt vitæ finem accepit, quæ cauſa fuit huius conſilij ſubuertendi. Hæc verò nos docent Acta Prouincialia eiuſdem anni, quæ rei apud Regem agendæ curam *R. P. Ioſepho Tellerio* Prouinciali commiſſam meminerunt. Sed omnia per temporum vices diuina Prouidentia ſic temperat vt nihil eam fruſtretur.

Conuentus Alnetenſis. Enimuerò *Vicennenſis* illa domus non ſola per ſe conſiſtebat, ſed annexis prætereà duabus aliis domibus gaudebat. Vna, non procul *Agendico* ſiue *Prouino*, *Alneti* nomine, altera ſupra *Compendium* vltrà confluentem *Axonæ* & *Æſiæ*, *Bonæ domus* nomine. *Prouins. Aunoy. Compiegne.* Prima eſt diœceſis Senonenſis, ſecunda, Sueſſionenſis, de quibus cùm ita fert occaſio ampliùs dicendum eſt. *Alnetenſis* domus à proximo pago nomen accepit, qui fortè inter alnos conſtitutus ex eo *Alnetum* cognominatus eſt. Prima huius domus Fundatio in gratiam Grandimontenſium Vicennenſium facta eſt ab *Henrico* I. Comite Palatino Campaniæ & Briæ *Ludouici* Regis VII. genero, qui ob inſignem erga Eccleſias liberalitatem *Largus* dici meruit, & *Trecis* quidem *S. Stephani* Eccleſiam exædificauit, multiſque bonis locupletauit, in quâ & ſepultus eſt, Epiſcopis verò Trecenſibus priuilegia & gratias conceſſit de quibus Camuſatus in Henrico Trecenſi Epiſ. 57. Nec mul-
1168. tò poſterior Vicennenſis hæc Fundatio, anno nimirùm 1168. peracta eſt, datis in continentem trecentis terræ iugeribus vallo per ambitum lato & profundo ſuccinctis, & ad omnia ferè vitæ commoda inſtructis, vt quæ pratis, ſyluis, ſtagnis & aratiunculis occuparentur. Atque hanc donationem *Theobaldus* IV. poſthumus, cognomine *Magnus*, Campaniæ & Briæ Comes Palatinus, *Henrici*
1231. nepos & poſteà *Nauarræ* Rex, à morte ſcilicet auunculi ſui *Sancij Fortis*, an. 1231. Calend. Iunij confirmauit, cum interim *Theobaldus* III. pater & *Blanca* mater *Sancij Sapientis*, *Nauarræ* Regis F. & *Berengaria* Reginæ Angliæ Soror, pleraq; alia minora beneficia contuliſſent. Eccleſiam B. Mariæ Virgini ſacram conſtrui

1585. ſtrui curauit Nob. Eques *Henricus à Nucibus*, dictus *à Campaniâ*, qualem hodie 1585.
de Noyers. Champagne conſpicimus operis firmi & ſplendidi, ab an. 1203. Hæc domus, *Vicennenſi* adnexa diutiſſimè permanſit, quoad negligentibus Commendatariis, *Grandimontenſi* Monacho credita eſt, qui eam per reſignationem Sandionyſiano Monacho tradidit, atque ſic deinceps à *Vicennenſi* diſtracta per vices mutauit, ad vltimum verò in manus *R. D. Hieronymi Hennequini, Sueſſionenſis* Epiſcopi, quem in anteceſſum laudauimus, peruenit, qui pro ſuo in noſtros affectu Vicennenſi capiti ſuo reſtituendam & reüniendam facta eam in rem procuratione ſub die XXIII. Martij an. 1599. conſenſit, faciendamque vnionem Summo Pontifici remiſit. Is erat *Clemens* VIII. qui Apoſtolicis litteris iuxta conſenſum dicti D. Epiſcopi reſtituendam, reüniendam, & (vt loquuntur) reincorporandam edixit, prout de facto reſtituit, &c. ac ſi nunquam diuulſa, ſeparata & diſtracta fuiſſet. Litteræ Idibus Auguſt. an. 1600. datæ, Regiis patentibus codicillis menſe Maio an. 1601. apud *Fontem-Blaudi* exaratis, prout iacebant, confirmatæ ſunt. At patentes Regis litteræ in Senatu & apud Rationales recitatæ an. 1605. publicis Commentariis aſcriptæ ſunt, & illis quidem die Ianuarij menſis XV. his verò X. Februarij, ac ſic deinceps iuris fuit Vicennenſium noſtrorum, cui tamen (vt mox dicemus) certis de cauſis & cum legitimâ cautione ceſſerunt.

1203. 1599. 1600. 1601.

Bona-domus, quæ in veteribus instrumentis *de Erloy* cognominatur, quia in nemore ſic dicto ædificata eſt, vt videre licet apud *Duchennium* in hiſtoria Mommoranciaca vbi veteres quaſdam chartas ex Archiuo Vicennenſi deſcripſit, à *Philippo* II. Auguſto *Ludouici* VII. Vicennenſis Fundatoris filio, poſt quinquaginta & quinque annos, quàm Vicennenſis cœpit inſtitui, fundata eſt, an. nimirum 1219, ad menſis per circuitum ducentis quadraginta nouem, & quod excedit terræ iugeribus circumductâ foſsâ munitis, quæ partim arationi apta, partim ſtagnis, pratis, ſyluis inſtructa & inſeſſa, præter vſum maioris ſyluæ quæ ab *Aquila* (neſcio an ab *Aqua*) denominatur, quem eundem vſum valere voluit *Anſoudus* Miles *Oſſemontij* Dominus, vt qui cum Rege ius in ea ipſa ſylua participaret, litteris an. 1252. menſe Decembri confectis. Eam domum, qui *Vicennenſem* commendatò acceperunt, ſemper tenuerunt, vt conſtat ex inſtrumentis locationis, nomine *Carolis* Cardinalis *à Lotharingiâ, Gabrielis Venaurij, Ebroicenſis* Epiſcopi, & aliorum, initis, quoad cum ipſa *Vicennenſi* domo ad nos peruenit.

Conuentus Bonæ-domus. 1219. *de l'Aigue.* 1252. *de Ventur.*

Vtramque verò poſteà diſtrahi Vicennenſes noſtri conſenſerunt, rogatu *R. P. Antonij Dupre* Prouincialis, ea conditione vt ſarta tecta repararentur, noſtrique Cœnobio per ſe conſtituto inhabitarent, cum regreſſus cautione ſi ſecus fieret aliiſque clauſulis publico inſtrumento expreſſis, quod Patres Prouinciæ an. 1622. probauerunt. Cum autem ad annos decem per Vicarios adminiſtratæ fuiſſent, hoc demùm an. 1632. Correctores acceperunt, prædicto *R. P. Antonio Dupro* tertiùm in Prouincialem electo. Et *Alnetenſi* quidem præfectus eſt *V. P. Nicolaus Geruaſius* ab annis quinque continuis in eadem domo Vicarius: *Bonæ* verò *domus, V. P. Antonius Ringardus*, qui olim inhabitauerat. Hæc de *Vicennenſi* domo ſuiſque appendicibus dicenda nobis fuerant, quâ ex occaſione videbamur etiam de Ordine Grandimontenſi & eius Inſtitutore S. Stephano à Mureto nonnihil addituri, ſed actum ab aliis qui de Inſtitutorum Monaſticorum origine ſcripſerunt non agimus, ne multos tamen ſuo voto fruſtremur & vt rem ſatis obſcuram expetentibus communicemus, Vitam S. Stephani ex Officio Eccleſiaſtico quo Grandimontenſes vtuntur deſcribemus qualem ex M. SS. Vicennenſibus nanciſci potuimus. Ne tamen quæ noſtra ſunt longius differantur ad huius anni calcem reiiciemus.

Erectio Cœnobiorum Alneti & Bonæ-domus. *Dupre.* 1622. 1632. *Geruais. Ringard.*

11. Habemus enim duo adhuc Cœnobia in cenſum referenda, quibus *Caſtella* & *Aragonia* factæ ſunt auctiores. Primum eſt, quod in ipſo Sanctorum Omnium peruigilio *R. P. Franciſcus Rodriguez* Prouincialis cum ſuis inſeſſit apud *Legionenſes*, in municipio frequenti & nundinis celeberrimo quod populariter *Villalon* dicitur. Id ab Antiquis *Auſam Liuiam* nominatum Hiſpani plerique obſeruant, pro *Liuia* tamen nonnulli *Luia* legendum putant, ſed quid ſi *Linea*

Conuentus Villalonus.

1585. cognomentum inditum eſt ad diſtinctionem *Auia Iulia* quæ in Galliâ noſtra 1585.
Phocenſi? Nihil affirmo. *Villalon* haud procul *Foro-Egurorum*, ſuprâ *Palantiam* *Medina de rio ſeco.*
in Occaſum, infra *Legionem*, in cuius diœceſi eſt, in Auſtrum, mediis ferè in
campis quæ ab Ortu *Eſtola* fluuio ab Occaſu *Palantino* etiam fluuio, ab Auſtro
amne *Durio*, à Boreâ montibus *Aſturicenſibus* clauduntur. Accepti ſunt in eo mu- *Eſla.*
nicipio noſtri die quem diximus, in ædibus primùm foro proximis, quas ſub- *Carrion.*
inde mutauerunt, comparata enim beneficio Nobil. & Generoſ. *D. Ioannis Al- Duero.*
phonſi Pimentel Comitis *Beneuentani* VIII. (de cuius laudibus & proſapiâ Lope- *Pimentel.*
zius Nobil. Hiſpan. l. III. cap. IV.) S. Andreæ Parochiali Eccleſiâ muris ip- *de Benauente.*
ſius oppidi ad portam, quâ iter eſt *Maiorgam* oppidum in viciniâ Comitatus
etiam titulo clarum & familiæ Pimentellorum hæreditarium, contigua, Cœ-
nobium ad eam exſtruxerunt, remiſſa Eccleſiæ *S. Petri* animarum curâ. Quæ
omnia *R.D. Franciſcus Truxillo* Legionenſis Epiſcopus litteris ſuis comprobauit. *Truxillo.*
In eo Cœnobio *R.P. Lucas à Montoia* ſacra B.P.N. Franciſci lipſana quæ à Co-
mite Lunenſi acceperat depoſuit, ea verò ad plura miracula valuerunt & in dies
ſalutari ope ſua non parùm ad omnia morborum genera proficiunt. Primus
Correctòr in Capitulo Generali Rom. V. an. 1587. adhibitus eſt *R. P. Gaſpar à*
Balboa vir doctus & pius. *de Balboa.*

12. Alterum eſt *Caſcantenſe* apud *Nauarros*, tit. *B. Mariæ à Victoriâ*, in quod Ar-
ragonij noſtri hoc anno & die menſis Nouemb. XXI. tranſierunt. Factum id Ci-
uium beneficio & gratiâ, qui propterea maius Altare patronatus iure ac nomi-
ne retinent. Sacellum verò B.P.N. ſacrum, Nauarræ Prior; & alterum B. Ma-
riæ Angelorum dicatum Prior *Verlanga* eodem ſibi iure vindicant. Sed & Acta
1617. Capituli Generalis Romæ VI. celebrati Nob. Virum *D. Ioannem Firminum à*
Veteri-monte in alterius ſacelli Fundatorem aſcriptum habent. Eccleſia magno
per totam regionem nomine celebratur & frequens ad eam populi concurſus
habetur. Hortis gaudet ſpatioſis & viuario peropportuno inſtructis. *Caſcantum* *Caſcante.*
noti apud veteres nominis oppidum eſt, Nauarræ & Aragoniæ conterminum, *Taraçona.*
leucis duabus ſupra *Turiaſonem* versùs *Iberum* fluuium totidem, à *Tutela* quæ *Ebro.* *Tudela.*
Ibero adiacet, inter *Cæſaraugustam* ad Ortum leucis XII. & *Calagurrim* ad Occa- *Saragoſſa.*
ſum leucis VII. *Turiaſo* autem vrbs eſt Epiſcopalis in cuius diœceſi *Caſcantum* *Calahorra.*
eſſe puto. Meminit noſtri *Caſcantenſis* Conuentus *D. Petrus Iacobus Triſtan* in
Vita B.P. Simonis Garciæ qui ſanctam vitam feliciter eodem in loco ſicut an-
te prædixerat finiuit. De *Caſcanto* autem Tribaldus hoc elogium habet:

Caſcanto *Pomona ſuâ dat ab arbore poma.*

Not. de S. Stephano Grandimõtenſi. 13. Sed quando & nos ad finem anni procurrimus, præſtanda ſunt promiſſa
de vita S. Stephani Grandimontenſium Inſtitutoris, & ſequitur totidem le-
ctionibus quot ſpatiis diſtincta.

VITA S. STEPHANI GRANDIMONTENSIS ABBATIS.

Ex officio quod in Tranſitu eius recitari ſolet à Grandimontenſibus.

F*Vit in* Aruerniæ *partibus homo quidam nobilis* Stephanus *nomine, de* Tierno *Dominus, cuius vxor* Candida *nuncupabatur. Cui diuino nutu natus eſt filius, qui ſemper virgo permanſit, & in ſignum coronæ quam meruit de nomine patris* Stephanus *eſt appellatus. Quem progenitores ſui more nobilium diligenti ſtudio educatum, cùm ad intelligibiles perueniſſet annos ad addiſcendum litteras tradiderunt, tanto carius eum diligentes, quanto elegantioris formæ & bonæ indolis puer cœpit apparere.*

Creſcente itaque puero & in litterarum ſcientia magis magiſque proficiente, & interea corpore S. Nicolai *translato à* Myrea *ciuitate ad vrbem quæ* Baro *appellatur, præfatus nobilis vir* Stephanus *cœlitus inſpiratus illic cum multis aliis ad orationem procedens, filium ſuum puerum* Stephanum *Domino præordinante ſecum duxit, quia enim ante omnia diligebat, & ideo abſque eo eſſe non poterat.*

Vnde cùm per Beneuentanam *completis orationibus feliciter remearet, puer idem oblatus Deo qui paruulos ſuſcipit infirmatus eſt. Eo verò tempore Beatus* Milo *prædictæ Ciuitatis*

1585. *tatis Archiepiſcopatum regebat. Huic viro de quo loquimur cognitus à iuuentute in finibus* 1585.
Aruerniæ vnde genus habuerat. Cui Archiepiſcopo nobilis prædictus filium ſuum commendauit, vt infirmitatis eius curam ageret, & ſi viueret eum erudiret. Erat enim puer Stephanus *iam duodenus. Volebat autem omnipotens Deus quatinus puer ea ætate ſibi ſeruire inciperet qua filius ſuus à parentibus ſecundùm carnem ad templum deductus eſt. Et quemadmodum puer Ieſus remanſit in Ieruſalem, ſic puer iſte remanſurus erat in itinere Deo diſponente.*

Sicque nobilis prædictus caro pignore deſtitutus, deſolatus ac mœſtus ad propria reuerſus eſt. Poſt paucos verò dies, diuina operante clementia, puer ſanus factus eſt, & quaſi oblitus patris & patriæ, hilaris & gaudens in terra fuit aliena. Vnde Archiepiſcopus velut pius pater & fidelis doctor, apud quem duodecim annis moratus eſt, bonitatem & diſciplinam, & ſcientiam ipſum ſtudioſius edocuit, ac ipſum à ſcholis vacantem cùm ſuæ diœceſis placita pertractabat pedibus ſuis aſſiſtere faciebat.

Pueritiæ igitur Stephanus *metas excedens, defuncto Archiepiſcopo Romam ingreſſus, cum quodam ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinali per quatuor annos permanſit, & de diuerſis diuerſarum Religionum actibus, & diſpenſationibus totius Eccleſiæ, Catholicos viros ſæpiſſimè diſputantes audiuit, & de prædictis edoctus, à Romano* Pontifice *cui benè notus erat deuotiſſimè petijt, vt ordinem quem in* Calabria *obſeruari didicerat per quandam religioſam congregationem, arctâ viâ incedentem & vnanimiter in Clauſtro ſine proprio viuentem, & obedientiam humani generis reparatricem pro ſuis viribus cuſtodientem, & mundum ſibi & ſe mundo crucifigentem, & in cruce Chriſti gloriantem, in ſuorum remiſſionem peccatorum ſibi alicubi obſeruare concederet. Cui Chriſti Vicarius quod petebat conceſsit & omne bonum quod ageret ei in pœnitentiam & virtutum præmium iniunxit.*

Et diſcedens à Curia Romana Tiernium *redijt, ſed paruam ibi faciens moram, à parentibus, fratribus, cognatis & amicis, qui de regreſſu eius admodum gaudebant, ſolus latenter receſsit, & in* Aquitaniam *ad nemoroſum montem qui non longè diſtat ab vrbe* Lemouicarum *&* Muretum *dicitur, Chriſto ducente peruenit. Vbi facto de virgulis paruo tugurio anno Domini milleſimo ſeptuageſimo ſexto, triceſimum agens ſuæ ætatis annum Deo in fide catholica ſe ſeruiturum ſpopondit: & cum quodam annulo, quem de omni ſubſtantia mundi habebat, ſemetipſum caſtiſsimum Virginem Chriſto deſponſauit, & ibidem in ieiuniis & orationibus continuis ſeruiens Deo die ac nocte vltra ad ſeculum non rediens quinquaginta annos ferè compleuit: ſciens quod quærentibus & diligentibus Deum frequentia hominum & copia rerum nociua ſunt, vtilia verò paupertas & ſolitudo, vt eſt terra ſolitudinis montis prædicti* Mureti *ſilueſtris & ſterilis ac ferè omni tempore hyemali hominibus inſueta, aſſueta feris, afflictionem corporis illi offerens & requiem mentis promittens.*

A die namque conuerſionis eiuſdem, cibus eius panis & aqua fuit, & interdum farinula ſiliginea modica ſorbitiuncula, quæ cæteris cæterarum farinularum ſorbitiunculis minus ſapida neceſsitati vtcunque ſeruit non delectationi. In ſenectute tamen à triceſimo ſcilicet conuerſionis ſuæ anno, modico vino vſus eſt propter ſtomachum, quem ciborum ariditas & penuria nimis arctauerat. Verumtamen diſtrictionis ſuæ regulam & menſuram poſsibilitatis ſuæ nemini imponebat, ſed quemadmodum inchoauerat ſibi quidem crudelis & aſper aliis pius longéque moderatior erat. Sciebat enim quod ſecundum collatam ſibi cœlitus gratiam, alius alio fortior eſt, & non omnia poſſumus omnes.

Cumque duo Legati Cardinales in Galliam miſsi ipſum in ſolitudine Mureti *viſitaſſent, & de eius conuerſione diligenter inquiſiuiſſent, octauo die ab eorum receſſu,* pridie Nonas Februarij *nullo tamen dolore vexatus ſe totum contulit doctrinæ diſcipulorum ſuorum & orationi. Sciuit enim per Spiritum ſanctum diem ſui obitus appropinquare. Quibus quærentibus quomodo poſt eius mortem ſine temporalibus viuerent, reſpondit; Deum ſolum vobis relinquo cuius ſunt vniuerſa, cuius etiam amore cuncta pariter ac voſmetipſos reliquiſtis, ſi amando paupertatem ei conſtanter adhæſeritis nec à veritatis via declinaueritis, ipſe iuxta prouidentiam ſuam qua mirabiliter gubernat omnia, vobis quod expedire nouerit largietur. Et quinta die dolore inuaſus, in oratorium portatus, finita Miſſa, poſt ſacram Vnctionem & receptionem corporis & ſanguinis Domini, fratribus flentibus pſalmoſque cantantibus, octogeſimo ætatis ſuæ anno, in ordine Diaconatus, ſexta feria, ſexto Idus Februarij dicens:* In manus tuas Domine commendo ſpiritum meum, *feliciter migrauit ad Dominum.*

1586. Benedictus Gononus Stephani noſtri vitam nouiſſimè recenſuit in opere de Vitis Patrum Occidentis, nihilo tamen minus hanc æquo Lectori gratam & acceptam fore mihi perſuadeo. 1586.

1586.

An. M. D. LXXXVI.

Conuentus Caſtallæ.

1. HIc annus vnò tantùm aut altero ſucceſſu cui ſit definitus dies inſignis habetur, pluribus verò qui ſolam ipſius anni notam præferant. De illis igitur primùm dicemus. Ad diem VIII. menſis Maij, *Valentiâ Caſtrum altum* Hiſpani noſtri progreſſi ſunt, & domicilium à parte Septentrionali procul ab oppido quantùm eſt iactus exploſi ſclopeti acceperunt. Eum locum anteâ tenuerant Franciſcani excalceati, ſed premente penuriâ & rerum anguſtiis, illum deſeruerant, ſubinde verò noſtris facta eſt ſpes per accolas fortunæ melioris. Et reuerâ ſatis prolixâ liberalitate illos proſequuti ſunt, exædificatâ Eccleſia quatuor ad vnumquodque latus ſacellis inſtructâ, Clauſtro etiam non contemnendi operis ac reliquis ædibus eleganter exſtructis, accedit hortus ſpatioſus ac ferax quem copioſus fons irrigat. Titulum retinet *Sancti Sebaſtiani* quem olim habebat. Accepti gratiam Hiſpani referunt *R. P. Marco de Noa* (quidem legunt *de Noya*) pro tempore Prouinciali, qui magnum apud ſuos nomen rerum geſtarum gloria & magnitudine promeruit. *Caſtrum-altum* eſt, quod nunc *Caſtalla*, ſiue vt ſcribit Eſcolanus, *Caſtralla* vocatur, oppidum Hiſpaniæ Tarraconenſis, in Regno Valentiæ, ſuprâ *Illicitanum* ſinum, ad fluuium à quo ſinui nomen, leucâ vnâ ab *Apiarto* (nunc eſt *Biar* ſeu *Biaz*) qua iter eſt *Alonem* ſeu *Ilicem*, infra radices montis ſibi cognominis, quadringentis ædibus conſtans & in ditione nobilis *Latronum* familiæ, qua de re multis agit Eſcolanus in Hiſtor. Valent. l. IX. cap. XL.

Caſtalla. Golfo d'Alicante. Biar. Alicante. Latronas.

Obit Card. Ateſtini Protect.

2. Anno in finem exeunte ſublatus nobis beneficentiſſimus ille ac omni laudatione maior Cardinalis *Ateſtinus* qui ante annum familiam noſtram ſingulari amoris teſtificatione in fidem ſuam atque clientelam receperat. Eum nos quidem laudare conuenit ſed cum nulla meritis eius par eſſe poſſit oratio id alienis verbis peragemus, nec melius credo quam Auguſti Thuani Hiſtor. l. LXXXIV. *Abſtulit hic annus* (inquit ille) *Ludouicum Ateſtinum Cardinalem generis humani delicias, quidni enim tantum virum vel Titi elogio citra inuidiam appellem? patre* Hercule II. *Ferrariæ Duce & matre* Renatâ Ludouici XII. F. *natum, vt auo cognominem ſic magnitudine animi parem, munificentia verò in omnes quibuſuis Principibus qui ſunt aut fuerunt longè ſuperiorem, ita vt in ea Vrbe in qua tanquam in publico Chriſtiani Orbis theatro tot annis admirationi omnibus fuit, Theſaurus pauperum, ſacri Collegij ſplendor, aulæque Romanæ ornamentum dici meruerit; quod vel auguſti oris verè regis formæ præ ſe ferebat. Sane* Io. Baptiſta Porta *Neapolitanus, qui inſigne phyſiognomicon opus conſcripſit, non ſolum illud ei dicauit ſed ipſius imaginem tanquam eximium effictæ ad omnes virtutes oris exemplum libro praſcripſit. Igitur quod alij in vaſtis ædificiorum molibus & otioſis diuitiis exſtruendis inſumunt, id ille totum demerendis hominum per liberalitatem voluntatibus ac tenuiorum fortunis ſubleuandis impendit, eas ſolas veras opes ſe poſſidere exiſtimans, non quas ſeruaret, aut ad ſplendorem & vſus priuatos ſepoſuiſſet, ſed quas amicorum neceſſitatibus non rogatus donaſſet.* Et poſt aliqua de illius erga res Gallicas affectu interiecta. *Tandem continuis arthriticis doloribus attenuatus & nimio ciborum vſu debilitatis neruis, accedente ad incommodam valetudinem publico rerum noſtrarum mœrore in letalem morbum incidit, ex quo commendata prius Deo anima cum maximè ſerios de rep. cum* Ioanne Viuono Pizanij *Marchione Regis apud Pontificem digniſſimo Oratore &c. habitos ſermones, animam benè de regno & genere humano meritam* III. *Kal. Ianuarij creatori ſuo reddidit. Vixit annos* XLVII. *& vt vita tot beneficiis in omnes veluti diſperſa fuit, ſic & funus diuiſum, nam cor in Gallia* Auguſtæ Auſciorum, *cuius ciuitatis Archiepiſcopus erat, viſcera* Romæ *ad B. Ludouici condita ſunt, corpus* Tybur *portatum & iuxta* Hippolyti *patrui in Franciſcanorum templo tumulatum fuit. In huius funere duo celeberrimi tota Italia viri ingenij vim exercuerunt* Baptiſta Guarinus, & Leonardus Saluiatus, *quorum alter Latina, alter Italica oratione, virum omni gloria digniſſimum laudauit.*

Viuon.

1586. *uit. Modum & rationem Hiſtoriæ excedat qui tot liberalitatis ac tot in omnis generis homines benefactorum regia magnificentia & humana pietate collatorum exempla quæ toto Orbe Chriſtiano deprædicantur colligere velit*: His addo præclarum de illius funere carmen quod *Guillelmus Blancus* Vencienſis poſtea Epiſcopus cecinit: 1586.

Cur voluit Princeps Romæ ſua viſcera condi?
An quia viſceribus condita Roma ſuis?
Cur voluit magnum Gallu cor vt eſſet in orũ?
An quoniam cordi Gallia magna fuit?
Cur voluit pulchro ſepeliri Tybure corpus?
Annè in delicijs quod ſibi Tybur erat?
Fallor, habet magnum cor Gallia magna, quod excors
Audito patris funere facta fuit.
Viſcera Roma tenet, tam ſacro Principe rapto,
Quod ſua viſa ſibi viſcera Roma rapi.
Tybur habet corpus, quoniam ſua corpora ſenſit
In partes ſeſe diſſociare ſuas.
Gallus, Romanus, Tyburs, cor, viſcera, corpus,
Senſere auferri reſtituique ſibi.

In communi luctu non communis lugendi cauſa nobis fuit, quibus tantum columen citiùs ſubtractum eſt.

3. *Sixtus* Pontifex à morte tanti Principis nos homini domeſtico & familiari quem nuper ſacrâ purpurâ exornauerat, commendauit. Is fuit Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Ioannes Caſtruccius*, qui ex Archiepiſcopo *Theatino* in ſacrum Senatum anno ſuperiore xv. Kalend. Ianuar. allectus eſt, & ex hoc ad nouem annos familiæ noſtræ prouidentiam egit vt ampliùs ad illud tempus meminerimus. Per vices autem publicis rebus adhibitus & ob eas Româ progreſſus in Protectoris officio Collegam accepit, quem in Cardinalitia dignitate ſuſcipienda conſortem habuerat, Illuſtriſſimum & Reuerendiſſimum *D. Hippolytum Aldobrandinum* poſteà *Clementis* VIII. nomine Summum Pontificem, qua de re in progreſſu dicendum recurret. Pergimus ad ea interim quæ hunc annum ſimili euentu contexuerunt. A lætis & felicibus auſpicamur.

Protect. vin. & Viceprotectos.
Caſtrucci.
Aldobrandino.

4. *Carneualius* Generalis propagandi Ordinis admodùm ſtudioſus non Romæ tantum Italis ſuis domicilium comparare contendit, vt anno ſuperiore dicebamus, ſed eos *Venetias* inducere toto animo procurauit. Quam in rem *RR. PP. Nicolaum à Chriſtiano* & *Ioannem Baptiſtam à Sarracina* Procuratores inſtituit, & cum mandatis ab an. 1584. quo primùm in Generalem electus fuerat *Venetias* allegauit. Ad annos ferè duos certam ſibi ſedem conſtituere non potuerunt vſi interim hoſpitio Nobil. & Generoſ. Equitis *D. Antony Milcaconne* (ſi nos in eos nomine Montoia non fallit) qui eos liberaliter apud ſe habuit. Hoſpitum vicem, hoſpes & ipſe apud Venetos Nobiliſſ. *D. Cæſar Carafa*, miſertus, quâ erat apud Senatum gratiâ illos tam opportunè iuuit, vt eos ciuitate donari poſt longas illas moras impetrauerit. Ciuitate donatos Nobil. *Quirinorum* familia neceſſario fauore continuò excepit, quæ ſacram *S. Bartholomæo Apoſtolo* ædem cum hoſpitali domo attinente illis attribuit, Senatu laudante, Patriarcha probante, ac Summo Pontifice confirmante. Cognomen ædi erat *S. Bartholomæi à Caſtello*, quod à regione in qua ſitum eſt retinebat, caſtellũ verò eſt quod *Oliuolum* Veteres dicebãt. Vetuſtate collapſa ædicula, poſt annos duos quàm noſtri cœperant incolere, viſa eſt reſtauranda, quod factum fauentibus *Quirinis* & noſtris allaborantibus, neque id breuius & melius poteſt quam inſcriptione primarij lapidis in fundamenta miſſi memoriæ commendari. Ea verò eſt quæ ſequitur.

Conuentus Venetiarum
Milcaconne
Carafa.
Quirini.

Huius Ædis Minimorum ſancti Franciſci de Paula, Diuo Bartholomæo *Apoſtolo dicatæ, reſtaurandæ fundamenta iacta fuerunt à Fratribus eiuſdem Ordinis, Sixto V.* Pontific. *Max. Paſchali Ciconia Duce Venetiarum, Ioanne Triuiſano Patriarcha, Franciſco, Marino, Ioanne & Aloyſio de*

1586. *Quirinis Fundatoribus: anno à Natiuitate Domini* M.D.LXXXVIII. 1586.
1588. Gratiam igitur Cœnobij apud Venetos inſtituti debemus primùm *Quirinis* Fratribus *Hieronymi* FF. quorum maior natu *Franciſcus* non tantum generis nobilitate, ſed ſcriptis etiam proſa verſaque oratione inclaruit, *Marinus* Concordiæ Epiſcopus pietate præſtans & in noſtros omnium beneficentiſſimus hanc ipſam ædem ſacris pignoribus incomparabilis pretij exornauit: tum etiam *Paſchali Ciconiæ* Duci ac *Ioanni Triuiſano* Patriarchæ, qui lapidem primarium magna cum celebritate ac totius penè Ciuitatis concurſu in fundamenta miſerunt, quorum memoriam non poſſumus ad gratitudinis vicem dignius commendare, quàm ſepulchralibus inſcriptionibus, quibus eos poſteritas dignata eſt: Paſchali Ciconiæ hoc aſcriptum eſt apud Crucigeros:

PASCHALIS CICONIÆ VENETIARVM PRINCIPIS MEMORIÆ SEMPITERNÆ.

Qui poſt remp. domi & foris è dignitate ſæpius adminiſtratam, poſt Cretenſem Inſulam cui per decennium ſummo cum imperio præfuit in nauali ad Echinadas prælio incolumem reſeruatam, qua cauſa Cydones illi ſtatuam in foro E.C. Patriæ ſuæ tandem Princeps mira omnium conſenſione creatus, eam pariter per decennium tanta aſſiduitate & diligentia gubernauit, vt de eius commodis atque vtilitatibus non prius finem fecerit quàm animam efflauerit, & ad ſuperos cum diu æternitati ſuæ interfuiſſet non ſine opinione ſanctitatis euolauit. Obiit die II. *April.* M.D.XCV. *ætatis ſuæ* 85. *&c. Principatus* IX. *&c.*

Ioanni Taruiſino hoc alterum in Cathedrali & ſacello à ſe condito; ab vna quidem parte:

Ioannes Triuiſanus Iur. Vtr. Doct. Patriarcha Venetiarum D. Cypriani Abbas, omni virtutum genere ornatiſſimus & in obeundo munere Epiſcopali præſtantiſſimus hanc aram D. Ioannis Euangeliſtæ dicauit, dotauit & ſepulchrum ſibi viuus poſuit CIↃ.IC.LXXXVIII.

Ab altera verò:

Patriarchales prouentus valde auxit, annexa Abbatia S. Cypriani, Sixti Papæ autoritate ac Senatus fauore. Vixit annos 87. *Patriarcha* 30. *Abbas* 60. *Deceſſit* III. *Non. Aug.* CIↃ.IↃ.XC.

Parem denique gratiam *D. Cæſari Carafæ*, ſi non maiorem habere nos conuenit. Is Eccleſiam vt diximus reſtauratam & meliori formæ redditam magnificentiſſimo lacunari per *Ioannem Contarenum* eximiis picturis decorato, à quo & gentilitia ſuæ familiæ illuſtriorũ Principum, *Pauli* videlicet IV. Pont. Sum. *Caroli* Cardin. *Tiberij* Ducis *Nucerini* & *Ioannis Paliani* etiam Ducis, ſymbola ſuſpiciuntur, exornauit, ac ſacello ad maioris Altaris dextrum latus condito amplificauit, in quo ſuæ gentis monimentum poſuit aſcripto ad memoriam ſuæ beneficentiæ hoc bipertito elogio, ad dextram:

Cæſar Carafa filius Diomedis fratris Illuſtriſsimi Tiberij Carafæ Ducis Nuceriæ, patria relicta aliam inuenit Senatus Veneti erga ſe benignitate, vbi in ſpem certam ſibi poſuit hanc domum quietis vſque ad diem mundi vltimum: Et ad ſiniſtram:

Vt plures apud Deum hoc reſpectu pro ſe Sanctos deprecatores haberet, Cæſar Carafa Beati è Paula Franciſci familiam ſummo ſtudio traducendam impetrauit, vbi ipſe ſibi & poſteris ſuis Sacellum ac monumentum ædificandum curauit.

Fruſtra poſt hæc adiiciam ſingulari pietate B.P.N. à Venetis coli, quorum liberalitas non modò in ædibus ad noſtrorum vſum exſtruendis ſe prodidit, ſed

deuotio

1586. deuotio in ſingulos dies in ſacrâ illius æde frequentandâ ſe oſtendit, tum maximè ferijs ſextis frequens ſolet haberi concurſus, quem diuinitus edita miracula nunquam non remunerantur. Relegendus Sanſouinus in Venetia lib. 11. tit. Sanct. Franciſcus de Paula, quo nomine communiter Cœnobium noſtrum compellatur. At de Vrbe ipſa Venetiarum quid dicam cuius dignitati, nobilitati, præſtantiæ laus omnis impar eſt? Situm indico, in æſtuariis intimis *Sinus Adriatici* ſeu paludibus Gallicanis, inter Vrbem Romam ad Meridiem ccxc. paſſ. millibus *Viennam* Auſtriæ in Boream ccclxxv. *Mediolanum* in Orientem clxv. Inſulas modicas circiter lx. complectitur. Laudes Poëtis permitto: Actius Syncerus Sannazarius. 1586.

Viderat Adriacis Venetam Neptunus in vndis
Stare Vrbem & toto ponere iura mari:
Nunc mihi Tarpeias quantumuis Iupiter arces
Obijce, & illa tui mœnia Martis, ait:
Si pelago Tibrim præfers, Vrbem aſpice vtramque
Illam homines dices, hanc poſuiſſe Deos.

Scaliger pater:

Peruia barbaricis tellus Oenotria turmis,
Pertulit impoſiti pondera dira iugi.
Ipſa ſuos fleuit populares Roma Quirites:
Senſit & indomita noxia tela manus.
Haud tulit hoc Genius: cuius fatalibus auſis
Tutior in medio Roma renata mari eſt.
Clara virum Virtus animo: inſatiata cupido
Imperij: vaſtæ non numerantur opes.
Iupiter, haud temerè tua ſunt ita diſſita cœli
Mœnia, ſi poſſunt tangere, parte cares.

Hæc illi, nec minora reliqui omnes prædicant, & quid non Audebertus noſter ſingulari poëmate quo torquem ac Equitis dignitatem promeruit? Addo numerale diſtichon quo fundatio indicatur,

Vrbs exCVLsa VIrIs ferroqVe togaqVe ſVperbIs
FLVCtIbVs ÆqVoreIs nobILe ſVrgIt opVs.

Iconem exhibuit Braunius lib. 1. tab. xliii. Hiſtoriam ſcripſit Sanſouinus innumerique alij, nos paucula hæc tenuiter ex occaſione libauimus.

5. *Nuceriam Venetijs* tranſgrediamur, vbi & ad hunc annum noſtri ſedem fixerunt. fruſtrà enim eſt Montoia qui ad ann. 1588. differt & qui eum ſequitur Iſnardus, Acta enim Generalia M. SS. inſequentis proximè anni *Nucerinum* Conuentum diſertè aliis aſcribunt. Eſt autem *Nuceria*, de qua loquimur, non illa *Vmbriæ* vrbs ad *Tiniam* fluuium, ſed *Picentinorum* Vrbs mediterranea, Epiſcopali dignitate fulgens ſub metropolite *Salernitano*, ad *Sarnum* fluuium ſita, viij. millibus à *Salerno*, xx. à *Neapoli* viij. item à *Stabiis Pompeij*, ix. à mari, cui cognomen factum *à Paganis* quod in ea Sarraceni è Sicilia eiecti ſub Frederico II. habitarint. In eam Vrbem inducti noſtri ab Ill. *D. Fabricio Pagano* Nucerino Patritio, qui prædium attribuit, in quo Cœnobij iacta fundamenta, eius quamprimùm morte interueniente, ſatis ægrè poſtea proceſſerunt, non deſuit tamen Ciuium beneficentia quibus adiuuantibus opus ad non contemnendam magnitudinem perductum eſt, & eorum quidem liberalitate noſtri etiamnùm ſuſtentantur. Nomen habet *S. Maria à Sanitate*, neque his plura nouimus. Addo, *Nuceriam* dictam videri ab antiquis *Luceriam*, cuius agri præſtantiam laudat Cicero, vt reuerâ hodieque amœniſſimus eſſe atque vberrimus ac pagorum multitudine decoratus conſpicitur.

Conuentus Nuceriæ.

Nocera delli Pagani.

Pagani.

6. In eodem tractu ad maris littus *Maſſa* eſt recentioris nominis Vrbs, & ad diſtinctionem *Lubrenſis* cognominata, Epiſcopali titulo florens, iv. paſſuum millibus à *Surrento*, cui ſubeſt vt metropoli ſuæ, contra *Capreas* Inſulam, quam exaduerſo proſpicit è promontorio *Mineruæ*. Diſtat à *Neapoli* xxx. paſſuum millibus, interiecto gurgite Neapolitano. Cœnobium in ea Ciuitate noſtris con-

Maſſa.

1586. ſtitutum, fundatrice nobili *Lipanelorum* familia, cui titulus eſt *SS. Proceſſi & Martiniani* Martyrum. In Actis alterius ab hoc anni deſcriptum eſt, ac deinceps in alijs vt cauſa ſe obtulit. 1586.

Not. de Cõuentu Coriliani. 7. Sed neque in præſens reticendum, Corilianenſes noſtros ædiculæ cuidam, quam ſibi B. P. N. lapidis iactu procul ab reliquo opere vt ibi ſecretius ageret poſuerat, ab annis cxx. & quod excurrit ædificatæ, iam nunc verò ſeu vetuſtate, ſeu alio caſu collabenti, maioris ambitus baſilicam circumduxiſſe, veteri nimirùm illâ reuerentiæ ergò (vt decebat) ſeruata, quod factum multis deinceps miraculis ad imaginem B.P.N. quæ illic perſtabat editis gratum ſibi atque acceptum Deus oſtendit. Nonnulla in fidem, noſter Montoia expoſuit. Statum id & ſolemne, Imaginem quam diximus in futuræ pluuiæ ſignum, ſi quando petitur à cœlo, ſudorem magnâ copiâ emittere. Singularia pleraque ſunt vltrà communem fidem, vtputa homini toto corpore ab ruina parietis comminuto præſtitam ex tempore incolumitatem, & ſi quæ ſunt eiuſmodi. Sed hæc commemoraſſe præter inſtitutum noſtrum fuerit. Non poſſum tamen hoc quod ſequitur prætermittere, licet poſt annos nouem acciderit. Rogauerat B.P.N Franciſcus, cùm ageret Coriliani & maioris altaris fundamenta poneret, ab incolis qui circumſtabant, ſi quando Turcæ agrum ſuum deuaſtaſſent, ſi quando bruchus vineas aut ſegetes exediſſet, ſi quando denique Corilianenſes angina laboraſſent; reſpondentibus illis ab hominum memoria nihil ex iis accidiſſe, tollens ipſe lapidem quem in altaris fundamentum miſit, cum hic lapis, ait, à fundamento deficiet, tùm ex iis quæ dixi aliqua Corilianenſibus contingent. Acceptum id tanquam quod fieri minimè poſſet. Sed cum poſt hos centum triginta & plures annos effuſa in vineas atque ſegetes bruchorum multitudo cuncta depaſceretur, eodemque momento Eccleſia noſtra interdicto ſubiecta eſſet (quod factum iure an iniuria non diſquirimus) quidam *Marianus Malagrinus*, *Ioannis* qui tertium Ordinem noſtrum profeſſus fuerat, nepos, populum ſubmonuit de ſancti viri prophetia quam ab auo acceperat, ipſique ex traditione nouerant, & verò iam nunc tempus adeſſe quod ille prædixerat, nec vanam *Mariani* interpretationem euentus docuit, ſublato enim ad tumultum populi interdicto, animalcula illa turmatim quaſi audito claſſico conglobata in mare ſe dederunt quæ fluctu reciprocante in littus poſthæc eiecta & in aceruos conglomerata in miraculi memoriam quam diutiſſimè perſtiterunt.

1595. [margin, beside "Rogauerat B.P.N"]

Obitus P. Bartholomæi à Paterno. 8. *R. P. Bartholomæus à Paterno* poſt annos ſeptem quàm Ordinẽ noſtrum profeſſus fuerat, & quamprimum Sacerdos ordinatus eſt, viuendi finem fecit, cum tantâ ſanctitatis opinione, vt de eo prædicare poſſimus quòd conſummatus in breui expleuerit tempora multa, necdum enim annum 25. exceſſerat & adeò tamen patientiâ excelluerat, eiuſque tam illuſtria documenta dederat, vt vulgo Iob alter haberetur & diceretur. Inuictâ igitur animi conſtantiâ perſtitit aduerſus diaboli machinationes & hominum perſecutiones, quibus eum multis modis, Deo ſic prouidente ad ſerui ſui meritum & gloriam, exagitauerunt. Nunquam vel minimo verbo de vlla iniuria quam paſſus fuiſſet ſenſum dedit, ſed humiliter ſe ad omnia tantoperè abiecit, vt incredibilis humilitas admirationi omnibus eſſet. Ieiunium perpetuum coluit ex quo religioſam veſtem induit, feſtis tantum diebus parciſſimè cibos deguſtans, vt ieiunium ſoluiſſe videretur. Vt vixit ſic & mortuus eſt nondum exacto ætatis anno xxv. *Paterni* apud ſuos conditus, vbi piè illius memoria colitur.

Obit Soror Stephanæ Serafinæ. 9. Suo etiam funere hunc annum nobis triſtem reliquit, ſibi fauſtum ac felicem nacta eſt, Soror *Stephana Serafina*, Laicam *Panormi* in noſtro Septem Angelorum Monaſterio profeſſa. Morum enim ſanctimoniâ ſic eluxit, vt non ſatis poſſit eius virtus, humilitas præcipuè atque abſtinentia & pœnitentia, prædicari. Certè ingenioſa fuit ad varias domandæ carnis artes inueniendas. Pedes nunquam induit etiam grauiter læſa, ſed ſi quid offendiſſet diſſimulabat & ferebat. Quotannis triduanum ante Paſcha ieiunium nullo cibo aut potu ſoluebat, ſemel tantùm dierum altero fel ſumebat, quod nullo vnquam anno prætermiſit. *Serafina.*

1586. termiſit. Ad pedes omnibus continuò penè procidebat, culparum veniam rogans quæ nullæ erant, ob eam cauſam ſæpè ab aliquibus repulſam paſſa patientiam ad humilitatem adiungebat. Vitæ ſimilis exitus fuit, ſed ſanctitatis famâ & omnium veneratione cumulatus. 1587.

An. M. D. LXXXVII. 1587.

Capitulum Gen. xxvii.

1. GEneralis Conuentus quem haberi *Aquis Sextiis* antè annos tres conſtitutum fuerat *Romam* Pontificis autoritate traductus eſt. Factum id peſtilentiæ cauſa quæ in *Prouinciâ* graſſabatur. Cùm autem eadem de cauſa non poſſent omnes ad condictum diem occurrere, ac plerique in ipſo aditu Italiæ probandæ ſanitatis ergo ad dies quadraginta ſiſterentur, Pontifex motu proprio celebrationem Capituli à die ſancto Aſcenſionis ad Pentecoſtes prorogauit. Quod autem in præſens priuatâ de cauſâ factum eſt neſcio quomodo in futurum ita obtinuit vt hic dies ad eam rem ſtatus & ſolemnis deinceps ſit habitus. Ea de re noſter *de PerEins* diſputat in notationibus ad ipſum Breue, ſed nullo certiori argumento nititur quàm quod vſus & conſuetudo hanc interpretationem induxerit. Datum Breue die v. Maij incip. *In his quæ ad ſacrarum Religionum regimen* &c. Vtrumque Breue ab initio Congregationis quæ cœpit die xiv. menſ. Maij ex originalibus à *Carneualio* exhibitum & perlectum eſt.

Tranſlatio Cap. Gen. in diem Pēt.

Carbonella. Mox in Actuarium electus *R. P. Gregorius Carbonellus à Paulâ* Prouincialis *Tuſciæ*, cúmque interim priuata quædam compoſita fuiſſent, adornatâ in conſtitutum diem electione idem ipſe ad ſupremam Ordinis dignitatem ſubleuatus eſt. Aderat Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Ioannes Baptiſta Caſtruccius* Ordinis Protector, qui electo benedixit & gratulatus eſt, atque ad eius exemplum reliqui omnes in gratiarum actionem effuſi ſunt. Sed & ipſe Cardinalis Protector Patribus denunciauit mentem Sanctiſſimi eſſe vt electo cuicunque Generali ad triennium, officium poſſit ſi aptus & idoneus ad res gerendas iudicetur prorogari. Re autem ipſa Pontifex amplius aliquid præſtitit. litteris enim ſuis de facto Generalatum ad ſex annos extendit, Correctoriatum verò ad annos duos, quod illo ſuperſtite obtinuit, licet Galli noſtri ſæpiùs aduersùs illas litteras reclamauerint, vt quibus B. P. N expreſſa volūtas interuerteretur, quod Acta noſtra Prouincialia ſingulis penè annis repetunt & inculcant. Non extat (quod ſciam) Breue illud, certè non eſt à quoquam noſtrûm editum, quod puto ex induſtria factum, ne rei exoſæ memoria ſupereſſet, aut ſaltem ideò quòd abrogatum poſtea fuerit, vt ſuo tempore dicendum habemus. Collegarum electio vltrà eum diem non eſt dilata, fuerunt autem, Italicæ nationis *R. P. Ioannes Baptiſta Piſanus* ex Collega Prouinciali Tuſciæ, cui ſuffectus *R. P. Angelus Mandinus*, cum ipſi Generali ſummiſſus fuerit ad eandem Prouinciam regendam *R. P. Anſelmus Stocchius*, Gallicæ, *R. P. Pontius Iambart* Commiſſus Franciæ & ab antiquo Prouincialis: Hiſpanicæ *R. P. Rodericus Ximenes* ex Commiſſo Hiſpalenſi. Cooptatus in Zeloſum *R. P. Stephanus Carneualius à Francica* qui Generalatus officium peregerat. Quibus ad eum modum compoſitis vt maturè ad ſua quiſque rediret aſcriptis qui de nouo acceſſerant Conuentibus atque Fundatoribus, electiſque Superioribus & Officiariis qui deſiderabantur (quod iam antè meminimus) vt nulla in præſens ſtatuta conderentur placuit, ſed vt in proximum ſinguli Prouinciales de iis in perpetuum ſtabiliendis quæ ad perfectam abſolutamque regiminis formam conducere viderentur referrent, itaque indicto *Valentiam* Capitulo Conuentus in pace dimiſſus eſt.

Gen. xxviii

Prorogatiò Generalatus.

Collegæ.

di Piſa.

Iambart.

Ximenes.

Procurator Gen. xxvi

2. Hoc eodem anno *Sixtus* Pontifex iam ab Idibus Aprilis Eccleſiam S. *Vitalis*, efflagitantibus Societatis Ieſu Patribus, qui Nouitiatum eo loco inſtituerant, titulo Cardinalitio exonerauit, & noſtris nimiò credulis aſſentientibus qui honorem non onus cogitabant, in noſtram *Sanctiſſimæ Trinitatis* Eccleſiam tranſtulit. Atque illo primum titulo exornatus eſt Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Carolus à Lotharingia* dictus *Vademontanus*, *Ludouicæ* Chriſtianiſſ. Reginæ frater, qui ex Diacono Cardinali *Sanctæ Mariæ in Dominica* Preſby-

Titul. Card. Sanctiſſimæ Trinitatis.

1587. ter factus eſt ſub prædicto tit. *Sanctiſſimæ Trinitatis* (eſt enim vt vocant Preſbyteralis) ſed poſt aliquot menſes, ætate, litteris ac pietate florens Princeps, vitam cum morte commutauit, *Nancæi* in æde Franciſcanorum conditus. Obiit autem hoc eodem anno III. Kalend. Nouemb. vt tamen *Ciaconi* continuator ad alterum annum differat, deceptus librarij errore apud *Robertum* in Tullenſ 76. Ab obitu *Caroli* hunc eundem titulum ſuſcepit Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Franciſcus à Gaudioſa* (*de Ioyeuſe*) quem ad ann. 1594. retinuit. Sed de Franciſco alibi, de cæteris verò titularibus ſuo tempore mentionem habebimus. 1588.

3. Obiit hoc anno & menſe Aprili, *R. P. Robertus Breuallius* poſtquàm annos quadraginta in ſancta profeſſione perſeuerauerat & multis virtutibus inclaruerat. Sed nos eius laudes antehac non ſemel ſubindicauimus.

1588. *An.* M. D. LXXXVIII.

Conuentus Codicori. 1. HAud inutili prouentu hic annus nobis arriſit. Ex temporis ratione primi ſe offerunt qui res noſtras promouerint *Etruſci*, & memorabili quidem die, ſecundo nimirùm menſis Aprilis qui vt B. P. N. feſtiuus eſt, ita nouo ſucceſſu non parùm iucundus eſſe debet. Ad *Sagim* vnum ex *Padi* oſtiis, quod & *Gaurum* dicitur, Vicus eſt florens & amœnus, cui vulgò eſt nomen *Codigorò* Goro Codigorò. quaſi caput Gauri, Merula *Codicorum* appellat, nonnulli à foſſa *Cauro* quæ non Coro. procul eſt nuncupatum volunt, quod habita ſitus ratione multò probabilius eſt, viſitur enim *Codicorum* ad Inſulam quam *Padus* & *Olane* fluuiolus ſupra eiuſdem nominis oppidum efficiunt, longiùs à *Gauro*, ſed propè ad *Caurum* foſſam Pò. Volana. in *Adrianorum* paludibus. Vtvt ſit, *Codicorum* in ditione eſt Ducum *Ferrarienſium*, ſuprà *Ferrariam* in Ortum, & in diœceſi *Comaclenſi*. Ad eum autem vicum Commachio traducti ſunt noſtri beneficio Nob. *D. Camilli Solegatij*, vt habet Montoia, qui Solegato. fundum cum attinentibus hortis attribuit, in quo Cœnobium exædificatum eſt, non vaſtum quidem, ſed commodum & elegans, cui adhæret ſplendida Eccleſia tribus vt vocant nauibus diſtincta & titulo *Noſtra Domina de Roſario* nobilis & glorioſa, ſed magis incolarum deuotione, quæ in Sodalitio ſub eo nomine inſtituto non mediocriter feruet.

Conuentus Fublini. 2. Ad diem XII. Aprilis Nob. & C. V. *D. Petrus Poſſemius*, Cantor & Officia- Pouſſemie. lis Eccleſiæ Meldenſis, ac Epiſcopi magnus (vt loquuntur) Vicarius, gentilitium prædium, in agro *Meldenſi*, ad pagum *Fublinum*, cum variis perpetuiſque Fubblaine. redditibus, gratuitâ largitione Patribus Prouinciæ Franciæ donauit, atque in poſſeſſionem omnibus ritè apparatis illos ad diem x. Iunij menſis proximè inſequentis miſit. Primam ille donationem ſecundâ ſubinde ac tertiâ, inexhauſtâ
1614. liberalitate, adauxit, quoad in viuis eſſe deſiit, ad diem v Octobr. an. 1614. & tunc etiam ex teſtamento non pauca noſtris largitus, apud quos condi voluit. Iacet medio in Choro, inſtratâ marmoreâ tabulâ quatuor leunculis ex fuſili ære ſuſtinentibus, circumductâ hac inſcriptione: *Hoc ſub tumulo iacet corpus Illuſtriſſimi & probiſſimi viri D. Petri de Pouſſemie Cantoris & Officialis Meldenſis, qui ſolus in auito fundo & de ſuo hoc Cœnobium fundauit & dotauit ad numerum* XXI. *Religioſorum, ad cuius æternam memoriam hoc monumentum erigi curauerunt hæredes eius ex minimo. Obiit 5. Oct. 1614. æt. 65.* Primùm Cœnobio nomen fuit à *B. Maria V.* atque ſub eo nomine in Acta Generalia an. 1593. relatum eſt, mutauit tamen cùm Eccleſia per Epiſcopum conſecrata eſt & de Fundatoris nomine titulum *S. Petri* accepit. Ea autem conſecratio ſeu dedicatio Eccleſiæ an. 1605 Kalend. Maij à Reuerendiſſimo *D. Ioanne de Veteri-Ponte*, Meldenſi Epiſcopo ſolemniter peracta eſt. Ius fundatricum de Vieux-pont. *Poſſemij* noſtri ſororibus à Capitulo Auinionenſi II. delatum eſt, quod hodie N. V. *Iacobus des Prés* Proprætor Compendienſis natalium prærogatiuâ ſibi ſuiſ- Des Prés. que tuetur. Locus eſt ad ſeceſſum accommodatus & maximè opportunus, cui etiam nihil deeſſet ad iucunditatem ſi aquæ penuriâ non laboraret. Sed nos de re-

1588. de rebus Fublinenſibus ſpeciale Chronicon poſt hæc dabimus. 1588.

Conuentus Mutinæ. 3. Porrò liquet Pariſienſes noſtros ſecundas in ordine propagando tenuiſſe quod ad hunc annum attinet, Etruſci tertias repetunt, adeoque *Mutinam* recurrendum, in qua ſedem ad XVII. Iunij fixerunt comparatâ *Sancti Barnabæ* Parochiali Eccleſiâ, quam Ciues illis detulerunt, *Sixtus* Pontifex confirmauit. adnexâ etiam animarum curâ, quam delectus ad id vnus è noſtris ſuſtinet. Solet autem magno populi concurſu frequentari, nec tota ciuitate celebrior Parochia tum maximè ex quo ſacellum *Sancto Carolo Borromæo* erectum eſt. *Modena.* *Mutina* verò *Æmiliæ* vrbs eſt, haud procul *Apennino*, quam *Formigo* torrens attingit, diſtat *Regio-Lepidi* paſſuum millibus XV. Bononiâ XX. vna eſt ex duodecim Tuſcorum coloniis, adeoque vetus & antiqua, olim quidem altiore verſus montes loco, nunc ſitu planiore, laura certè ac ſplendida, Epiſcopali dignitate floret ſub Bononienſi metropolite. Agri fertilitas maxima, cùm à frugibus tum præcipuè à vino melioris notæ, quod *Tribianum* dicitur.

Conuentus Serræ. 4. Alternarunt & iam ſecundò vices cum *Etruſcis Franci* noſtri qui *Lotharingiam* altiùs penetrarunt, aduocante Nobiliſſ. & Clariſſ. *V. D. Ioanne Lenuncurio* *de Lenoncourt.* ſupremo Iudiciorum in Lotharingia Præfecto, noſtri Balliuum vocant (ita nimirum habent Acta Prouincialia ſecus quàm nonnulli ſcribunt) & lectiſſima fœmina *D. Barbara de Puy-du-fou* (quæ nobilis eſt apud noſtros familia) *de Puy-dufou.* *Lenuncurij* conſorte. His caſtrum erat & nobile prætorium quatuor leucis à *Serres.* *Nanceio* in Ortum duabus à *S. Nicolai* fano, ad pagum vulgo dictum *Serres*, ad illud cùm vellent aliquod ſuæ pietatis monumentum ſtatuere, in noſtros homines qui *Virduni* cum magno ſanctioris vitæ exemplo agebant, oculos coniecerunt, illiſque Cœnobium *Sanctiſſimæ Trinitatis* titulo ad illud ſuum prætorium, opere ſumptuoſo, exædificarunt. Accepti diem Nouembris III. annotant qui de rebus noſtris ſcripſerunt cùm prius de ſua voluntate ad Capitulum Prouinciale *Nigeoni* celebratum Fundator retuliſſet, vt ex Actis conſtat. Quæ præter hæc Montoia & alij narrant, alio mihi teſtimonio comperta non ſunt. *Richard.* Primus Correctoris nomine illud Cœnobium rexit *R. P. Nicolaus Richardus* in Comitiis Prouincialibus ann. 1594. electus, vt qui de illa domo plurimum aſſiduitate ſuâ & continuis laboribus meruiſſet. Iam verò antè in Acta Generalia *Valentiæ* V. habita deſcriptum fuerat, & aliis adnumeratum.

Conuentus Brixiæ. 5. Eodem menſe, ſed incerto (quod ſciamus) die, Itali noſtri qui *Venetiis* nuper conſederant *Brixiam Venetæ* ditionis Vrbem ſuorum coloniam deduxerunt, Ciuico quidem Magiſtratu inuitante, Nobiliſſ. autem Viro *D. Vincentio* *Zumbano.* *Zumbano* imprimis fauente ac opus promouente. Collata illis ſuburbana Parochialis Eccleſia tit. *S. Ioannis Baptiſtæ*, quod Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo *Moroſino.* *D. Franciſco Moroſino* vrbis Epiſcopo laudante, factum eſt. Rem omnem apparauit & ad exitum perduxit *R. P. Nicolaus Randanus* apud Venetos Generalis Vicarius. Agunt in eo Cœnobio triginta & plures è noſtris, cùm tamen necdum *Breſcia.* extremam manum opus acceperit. Porrò *Brixia* in *Cenomanis* ciuitas eſt peruetuſta, diues, populoſa, ampla, Epiſcopali dignitate fulgens ſub Mediolanenſi Archipræſule. Sita eſt ad *Garciam*, ſiue vt alij malunt, *Melam* fluuium, ſuprà ipſum *Mediolanum* in Orientem paſſuum millibus LX. *Veronam* verſùs. Arce inexpugnabili & magno à Venetis præſidio firmata ſuperbit, ſicut & aliis quampluribus ædificiis cum priuatis tùm publicis, de quibus agunt qui eius Vrbis decora plenius proſequuntur. Sed præſtat Scaligeri carmine concludere:

Quæ pingues ſcatebras ſpeculâ deſpectat ab altâ,
Poſtulat Imperij Brixia magna vices.
Cœlum hilarum, frons læta vrbis, gens neſcia fraudis
Atque modum ignorat diuitis vber agri.
Si regeret patrias animis concordibus oras,
Tunc poterat Dominis ipſa iubere ſuis.

Conuentus San-Georgij. 6. Feruntur & alia duo in acceptum eſſe relata Cœnobia, ſed quæ in certum menſem aut diem conſignare non poſſumus. Vnum eſt in Italia, & Prouincia Neapolitana quod ad ann. 1586. perperàm à Montoia deſcriptum eſſe

1585. aſpirante fortunâ conatus ſuos non remiſerunt & ad diem Iunij menſis XIII. 1585.
Calatam Heronu tranſgreſſi ſunt. Vrbs ea eſt ſupra *Hipparim* fluuium, ab *Enna* in Auſtrum XXIV paſſuum millibus, à *Plutia* XV. diſtans, in diœceſi Syracuſana, Ptolomæo *Iſponim* dictam Leander Albertus credit. Cœnobium in ea inſtitutum noſtris eſt, titulo *S. Antony* Abbatis, Ciuitate ipſa, in opus quod præclarum eſt & ſplendidum & in vitæ neceſſaria, impenſas liberaliter faciente, adeoque Ciuibus Fundationis gratiam debemus. Prima quidem initia ſatis ægrè
1593. proceſſerunt, quare in Acta referri non meruit antè annum 1593. poſtquam illa inconcuſſam firmitatem acceperant.

Calatagirone. Terra noua.

Conuentus Romanus S. Andreæ.

9. Inter hæc ſatagebant *Carneualius* Generalis & *Iulius à Paula* Zeloſus vt Italis ſuis in Vrbe domicilium compararent, Galli enim voluntate B. P. N. quam publico inſtrumento expreſſam ferebant, ſubnixi, neminem alterius nationis in ſuo Sanctiſſimæ Trinitatis ſodalitio admitti poſſe contendebant. Erat in Vrbe Parochialis Eccleſia *Sancti Andreæ de Frattis* nuncupata (Frattas Itali rubos, virgulta, ſenticeta, ſæpes vocant) ad radices *Montis Pincy*, manu ſiniſtra qua in proximum Montem Quirinalem tenditur. Nomen illud Eccleſiæ factum à loci vaſtitate, quam temporum calamitates loco totius olim vrbis cultiſſimo induxerant. Eam verò Eccleſiam regebat homo Calaber *Renda* oriundus nomine *Petrus Peruginus*, quo cum familiaritas *Stephano* & *Iulio* noſtris interceſſerat, ex qua factum, vt homo ſtudioſus & amans hominum ſuæ gentis, in gratiam eorum Eccleſiâ omniq; iure ſuo ac beneficio cederet pactâ tantum ad vitam annuâ penſitatione. Ceſſionem *Sixtus* V. Pontifex ratam firmamque fore decreuit, noſtroſque animarum curâ onerauit, attributis omnibus quâ directè quâ indirectè ab eo loco mouentibus, nominatis etiam qui iura noſtra tuerentur & Apoſtolica autoritate vindicarent &c. cum clauſulis inſolitis, irritantibus &c. Editum diploma Pontificiæ conceſſionis & gratiæ VII. Id Sep-
1587. temb. h. eodem anno, atque illicò poſſeſſionem noſtri adierunt. Relatum id in Acta proximè in ipſa vrbe celebrata, inſimul & conſtitum ne cui Prouinciæ addiceretur ſed vnius Generalis ditioni & imperio ſubiaceret. *Sixtus* V. Pont. cum Cardinalis *Ateſtini* teſtamentum reſcidiſſet, ex iis quæ in Conuentus noſtri *Ferrarienſis* gratiam legauerat, partem delibauit quam huic domui reſtaurandæ (temporum enim iniuria & vetuſtate penè collapſa erat) impendi voluit & mandauit, ſed partem quàm minimam, cum tamen in alios vſus maximam diſtraxiſſet. At verò cum tempore ſuis Deus affuit. *Octauius* enim *Rufalus* Filinæ Marchio & Patricius Romanus nobiliſſimus nouam Eccleſiam diruta vetere à fundamentis ducere conſtituit & ſuſcepit, erogatis in opus nouies mille ſcutatis, quibus opus in non contemnendam magnitudinem eductum eſt. Interuenit Marchionis mors immatura & præceps, ſed *Angelus* frater eiuſdem animi & virtutis hæres, non eſt paſſus vt tàm excelſa & pia conſilia ſimul exciderent. Opus tamen necdum abſolui ad extremum potuit, & vſque nunc beneficam manum aliquam, quæ præclarè cœpta perficiat, præſtolatur. *Octauius* autem Marchio adhuc ſuperſtes quotannis ſolebat die feſto B. P. N. quatuor puellis, quæ ſeruandæ virginitatis ſtudio tenerentur, dotem numerare, cum prius inter Miſſæ ſolemnia coram Altari maiore velum accepiſſent: eam in rem perpetuos redditus aſſignauit & teſtamento reliquit, facta Correctori eiuſdem Conuentus & Rectori Eccleſiæ, hoc eſt illi ex noſtris qui eo officio pro tempore fungeretur, optione puellarum quotannis eligendarum, modò Româ oriundarum, in quo non parùm pietatem ſuam Fundator ille noſter commendauit. Alia pleraque ſunt quæ poſſemus ad eius loci decus & gloriam meminiſſe, vt quæ in noſtrarum gratiam diuinitùs edita ſunt, ſed præſtat Chronici modum tenere quam in ſingula excurrere.

S. Andrea de Frattis. Peruginus. Rufalo.

Conuentus Vicenarum qui & Pariſienſis II.

10. In alterum menſem ſua Gallis per munificentiſſ. Regem *Henricum* III. gratia non defuit. Ab altero anno piiſſimus Princeps, ſeceſſum deuotionis cauſâ meditatus, Prioratum *Vicennenſem* Ordinis *Grandimontenſis* ad ſe receperat & ab eodem Ordine in perpetuum diſtraxerat. Nam & *Dionyſius Huraltus*, qui commendatò Monaſterium illud tenebat, ſpondente procuratorio nomine

Huraut.

Philippo

1585. *Philippo Huralto Chiuernio* Galliæ Procancellario, ius omne ſuum in Regis gra- 1585.
de Neuuille. tiam eiurauerat, & *R. P. & D. Franciſcus à Noua-villa* Iunior, Ordinis totius Abbatem Generalem agens vt ab Ordine ſuo alteri cuicunque pro Regis voluntate ac Pontificis beneplacito addicendum diuelleretur & in perpetuum ſupprimeretur, paciſcentibus Regis nomine *Philippo Huralto Chiuernio* & *Claudio Marcello* ſummo Ærarij Præfecto, ad diem menſis Aprilis xxvii. conſenſerat, cùm interim Rex Ordinis eiuſdem indemnitati conſulens Collegium *Mignonium* Pariſiis ſitum cum vniuerſis iuribus ſuis atque actionibus in *Grandimontenſes* tranſcripſiſſet, vt ſtudiorum causâ illic poſſent agere qui Pariſios mittebantur. Pacta conuenta rata & firma eſſe Rex edixit litteris vt vocant patentibus apud *S. Maurum de foſſatu* ad diem xiv. menſis Maij, eodem ipſo anno 1584. exaratis. Re ad Pontificem *Gregorium* XIII. delatâ, in omnia de quibus conuenerat conſenſit, dictamque diſtractionem, ſuppreſſionem, tranſlationem Apoſtolico Reſcripto Kalendis Octob. dato confirmauit, & ex tunc alteri Ordini quem Rex elegerat, addictum, vnitum & (vt loquuntur) incorporatum eſſe Prioratum illum conſtituens, adeoque & nouum Ordinem iuribus omnibus atque actionibus quæ iam olim Grandimontenſibus conueniebant ſubſtituit. Ad annum ſtetit hæc tranſlatio & ſubſtitutio, cùm Rex mutatâ certis de cauſis voluntate, noſtros in eam domum *Nigeone* traduxit & ipſo B. Lucæ peruigilio in poſſeſſionem miſit, tumque primùm decantato veſpertino Officio coràm Rege, ſtabilem in futurum ſedem fixerunt. *Sixtus* V. inſtante Rege factum probauit, Minimos in omnia cùm Grandimontenſium tùm aliorum iura quam ampliſſimis verbis aſſeruit, edito diplomate ad diem Ianuarij menſis xxv. an. 1586. quod in Acta inſinuationum quas vocant relatum & deſcriptum poſtea eſt. Rex ipſo ann. 1587. menſe Auguſto, apertis codicillis, locum & omnia inde mouentia, perpetuis futuris temporibus noſtra eſſe ac fore, nullâ ſibi aut cuiquam reſeruatione indultâ, voluit, declarauit, edixit. In eandem poſtea ſententiam *Henricus* IV. Rex inuictiſſimus pronunciauit, litteraſque Regias & patentes conceſſit apud *Fontem-Blandi* menſ. Octob. an. 1599. quæ ſub alterum annum in Senatu & in Rationalium conſeſſu promulgatæ, ſolemni ritu in Commentariis deſcriptæ ſunt. Quare in ſacro Conſiſtorio cum *R. P. & D.*

Mignon.

1584.

1585 17. Oct.

1586.
1587.

1599.
1600.

de la Vaur. *Rigaldus Vaurenſis* Abbas Grandimontanus intentatâ lite noſtros vexaret, ſilentium illi perpetuum aliiſque omnibus impoſitum eſt, noſtriſque vindicata poſſeſſio quam Regum beneficio conſecuti fuerant. Ita ius noſtris adeò legitimè quæſitum, inconcuſſum hactenus & inuiolatum manſit. Verùm vt ad primam originem recurramus. *Vicennenſis* ſaltus denſo nemore conſitus, haud longè ab Vrbe *Lutetiâ*, quâ ſpectat in Orientem, Regum venationi dicatus erat. Nominis origo incerta, ſunt qui *vitam ſanam* dici debere affirmant, nec omninò abludit hodiernum nomen vt vernaculè ſonat, licet vt ſcribitur non parùm videatur abhorrere; res omninò conuenit, aër enim totâ illa regione ad parum defœcatus ſalubritatem ſenſibiliter ſpirat. In eo ſaltu *Ludouicus* VII. Rex, Iuuenis dictus, Monaſterium Grandimontenſibus inſtituit, poſt annos 112. quàm Ordo ille incœperat, (hoc eſt an. 1164. cum Ordo an. 1076. cœpiſſet) *Stepha-* 1164. 1076.
de Liciniac. *no de Liciniaco* Generali Correctore IV. adhuc ſuperſtite. Inſtituti fructum Rex ad alterum annum retulit, natus enim ei *Philippus*, à rebus geſtis *Auguſtus*, à conditione natiuitatis *Adeodatus* nominatus, qui demùm ann. 1183. magnam ſaltûs 1183.
partem muris circumdedit, ambitu *Lutetiæ* ipſius (vt fama eſt) pomœrium exæquantibus, qui hodieque ſuperſunt. Vrbem versùs Caſtrum ſiue Arcem exædificauit mirabilis operis, turribus, muris, foſſis, probè munitam, ſpatio & pulchritudine paucis comparandam. Intra ſeptum, quingentis paucioribus pluribuſve ab Arce paſſibus, Monaſterium ipſum eſt antiqui operis ac firmi, querceto ſuccinctum, muris ſuis in longum & latum exporrectis clauſum, aquis
Fontenay. è proximo pago cui *Fontanetum* nomen per tubos plumbeos deductis irriguum, & omninò tale vt ad ſeceſſum nullus poſſit eſſe locus iucundior. B. Mariæ Virgini ſacrum eſt, quod Grandimontenſibus Monaſteriis omnibus eſt ſolemne. Eccleſia tabulato diuiſa, in ſuperiorem atque inferiorem ab *Henrico* III. Rege

1585. diſtincta eſt, ſuperior pictis lacunaribus tam pulchrè compoſita, vt Paradiſi ſpe- 1585.
ciem quandam referre videatur. Ad antiquum Cœnobij opus nouum acceſ-
ſit longo tractu ductum in alterius Clauſtri formam & in iuſtam magnitudinem
ſubleuatum, cuius fundamenta vidimus collocari fauente ac liberaliter pro-
mouente Nobiliſſ. & Clariſſ. *V. D. Nicolao Nouauillæo Villaregio*, à Secretis Re- *de Neuuille Villeroy.*
gni Quatuoruiro ſub Regibus *Carolo* IX. *Henricis* duobus & *Ludouico* XIII. qui
familiam noſtram ſuâ ſemper ope plurimùm iuuit. Ab antiquo etiam priuato-
rum quàm plura beneficia & fundationes hanc domum variis redditibus, cen-
ſibus atque iuribus, auxerunt, ſed eas commemorare præter inſtitutum no-
1587. ſtrum eſſet. Suam *Henricus* Rex III. à Patribus qui *Romam* V. ex Ordine vni-
uerſo conuenerant acceptam & ratam haberi per litteras ſategit, quibus etiam
poſtulabat vt duo ſibi è noſtris concederentur qui ſemper in eius comitatu eſ-
ſent, atque his Patres cum incredibili animorum exultatione ac gratulatione
1586. annuerunt. Antehac verò, hoc eſt an. 1586. Corrector in ea domo primus in-
ſtitutus eſt *R. P. Ioannes Curianus*, vir magnanimus, pius & doctus, quem in *de la Cour.*
progreſſu amplior manet laudatio. Dignum porrò eſt quod obſeruetur Gran-
dimontenſes vulgo *Bonos-homines* fuiſſe nuncupatos, omniaque illis ſub eo no-
mine donata fuiſſe quæ in fundationes aut alio titulo irrogata ſunt, qui verò
ſingulis domibus præerant *Correctores* primùm fuiſſe dictos; hæc autem omnia
quàm aptè noſtris, in *Galliâ* maximè, conueniant, ſuperuacaneum eſt adducere.
Sed & huius domus Correctorem, qui ſubinde Prior eſt appellatus, Cancella-
rium egiſſe conchyliati Ordinis à *Ludouico* XI. Rege noſtro, ſancti Michaëlis
nomine inſtituti, ſunt qui affirment, eamque illi dignitatem perpetuò adhæ-
ſiſſe quoad ab Ordine Grandimontenſi non eſt diſtracta, licet iam olim domus
hæc commendatò teneretur. Ego vnum *Saucerum* Ebroïcenſem Epiſcopum
& huius domus Priorem ea dignitate functum lego, quam vt credam Prioris
nomine illi collatam nihil eſt quod perſuadeat. Noſtris denique poſſidendi ali-
quando huius Cœnobij ſpes nonnulla iam antè affulſerat, cum ſcilicet *Carolus*
Rex IX. pro ſuâ in noſtros beneuolentiâ illud ab an. 1573. obtuliſſet, cupiens
penes ſe habere quos præcipuo amore diligebat. Nam & ipſe in Arcem *Vi-*
cennenſem ſeceſſerat, in quâ & paulò poſt vitæ finem accepit, quæ cauſa fuit hu-
ius conſilij ſubuertendi. Hæc verò nos docent Acta Prouincialia eiuſdem
anni, quæ rei apud Regem agendæ curam *R. P. Ioſepho Tellerio* Prouinciali com-
miſſam meminerunt. Sed omnia per temporum vices diuina Prouidentia ſic
temperat vt nihil eam fruſtretur.

Conuentus Alnetenſis. Enimuerò *Vicennenſis* illa domus non ſola per ſe conſiſtebat, ſed annexis præ-
tereà duabus aliis domibus gaudebat. Vna, non procul *Agendico* ſiue *Pruuino*, *Prouins.*
Alnetis nomine, altera ſupra *Compendium* vltrà confluentem *Axonæ* & *Æſiæ*, *Bonæ* *Aunoy.*
domus nomine. Prima eſt diœceſis Senonenſis, ſecunda, Sueſſionenſis, de qui- *Compiegne.*
bus cùm ita fert occaſio ampliùs dicendum eſt. *Alnetenſis* domus à proximo pa-
go nomen accepit, qui fortè inter alnos conſtitutus ex eo *Aln:tum* cognomi-
natus eſt. Prima huius domus Fundatio in gratiam Grandimontenſium Vicen-
nenſium facta eſt ab *Henrico* I. Comite Palatino Campaniæ & Briæ *Ludouici*
Regis VII. genero, qui ob inſignem erga Eccleſias liberalitatem *Largus* dici
meruit, & *Trecis* quidem *S. Stephani* Eccleſiam exædificauit, multiſque bonis
locupletauit, in quâ & ſepultus eſt, Epiſcopis verò Trecenſibus priuilegia &
gratias conceſſit de quibus Camuſatus in Henrico Trecenſi Epiſ. 57. Nec mul-
1168. tò poſterior Vicennenſis hæc Fundatio, anno nimirùm 1168. peracta eſt, datis
in continentem trecentis terræ iugeribus vallo per ambitum lato & profundo
ſuccinctis, & ad omnia ferè vitæ commoda inſtructis, vt quæ pratis, ſyluis, ſta-
gnis & aratiunculis occuparentur. Atque hanc donationem *Theobaldus* IV.
poſthumus, cognomine *Magnus*, Campaniæ & Briæ Comes Palatinus, *Henrici*
1231. nepos & poſteà *Nauarræ* Rex, à morte ſcilicet auunculi ſui *Sancij Fortis*, an. 1231.
Calend. Iunij confirmauit, cum interim *Theobaldus* III. pater & *Blanca* mater
Sancij Sapientis, *Nauarræ* Regis F. & *Berengaria* Reginæ Angliæ Soror, pleraqꝫ
alia minora beneficia contuliſſent. Eccleſiam B. Mariæ Virgini ſacram con-
ſtrui

1585. ſtrui curauit Nob. Eques *Henricus à Nucibus*, dictus *à Campaniâ*, qualem hodie 1585.
de Noyers. conſpicimus operis firmi & ſplendidi, ab an. 1203. Hæc domus, *Vicennenſi* ad- 1203.
Champagne nexa diutiſſimè permanſit, quoad negligentibus Commendatariis, *Grandimontenſi* Monacho credita eſt, qui eam per reſignationem Sandionyſiano Monacho tradidit, atque ſic deinceps à *Vicennenſi* diſtracta per vices mutauit, ad vltimum verò in manus *R. D. Hieronymi Hennequini*, *Sueſſionenſis* Epiſcopi, quem in anteceſſum laudauimus, peruenit, qui pro ſuo in noſtros affectu Vicennenſi capiti ſuo reſtituendam & reüniendam facta eam in rem procuratione ſub die XXIII. Martij an. 1599. conſenſit, faciendamque vnionem Summo Pontifici remiſit.
Is erat *Clemens* VIII. qui Apoſtolicis litteris iuxta conſenſum dicti D. Epiſco- 1599.
pi reſtituendam, reüniendam, & (vt loquuntur) reincorporandam edixit, prout de facto reſtituit, &c. ac ſi nunquam diuulſa, ſeparata & diſtracta fuiſſet. Litteræ Idibus Auguſt. an. 1600. datæ, Regiis patentibus codicillis menſe Maio an. 1600.
1601. apud *Fontem-Blaudi* exaratis, prout iacebant, confirmatæ ſunt. At paten- 1601.
tes Regis litteræ in Senatu & apud Rationales recitatæ an. 1605. publicis Commentariis aſcriptæ ſunt, & illis quidem die Ianuarij menſis XV. his verò X. Februarij, ac ſic deinceps iuris fuit Vicennenſium noſtrorum, cui tamen (vt mox dicemus) certis de cauſis & cum legitimâ cautione ceſſerunt.

Bona-domus, quæ in veteribus inſtrumentis *de Erloy* cognominatur, quia in Conuentus Bonæ-domus.
nemore ſic dicto ædificata eſt, vt videre licet apud *Duchennium* in hiſtoria Mommoranciaca vbi veteres quaſdam chartas ex Archiuo Vicennenſi deſcripſit, à *Philippo* II. Auguſto *Ludouici* VII. Vicennenſis Fundatoris filio, poſt quinquaginta & quinque annos, quàm Vicennenſis cœpit inſtitui, fundata eſt, an. nimirum 1219, ad menſis per circuitum ducentis quadraginta nouem, & quod 1219.
excedit terræ iugeribus circumductâ foſsâ munitis, quæ partim arationi apta, partim ſtagnis, pratis, ſyluis inſtructa & inſeſſa, præter vſum maioris ſyluæ quæ *de Aquila* (neſcio an ab *Aqua*) denominatur, quem eundem vſum valere vo-
de l'Aigue. luit *Anſoudus* Miles *Offemontij* Dominus, vt qui cum Rege ius in ea ipſa ſylua participaret, litteris an. 1252. menſe Decembri confectis. Eam domum, qui 1252.
Vicennenſem commendatò acceperunt, ſemper tenuerunt, vt conſtat ex inſtrumentis locationis, nomine *Caroli* Cardinalis *à Lotharingiâ*, *Gabrielis Venaurij*, *Ebroi-*
de Ventur. *cenſis* Epiſcopi, & aliorum, initis, quoad cum ipſa *Vicennenſi* domo ad nos peruenit.

Vtramque verò poſteà diſtrahi Vicennenſes noſtri conſenſerunt, rogatu *R.* Erectio Cõnentuũ Alneti & Bonæ-domus.
Dupro. *P. Antonij Dupro* Prouincialis, ea conditione vt ſarta tecta repararentur, noſtrique Cœnobio per ſe conſtituto inhabitarent, cum regreſſus cautione ſi ſecus fieret aliiſque clauſulis publico inſtrumento expreſſis, quod Patres Prouinciæ an. 1622. probauerunt. Cum autem ad annos decem per Vicarios adminiſtratæ fuiſſent, hoc demùm an. 1632. Correctores acceperunt, prædicto *R. P. Antonio* 1622.
Dupro tertiùm in Prouincialem electo. Et *Alnetenſi* quidem præfectus eſt *V. P.* 1632.
Nicolaus Geruaſius ab annis quinque continuis in eadem domo Vicarius: *Bonæ*
Geruais. Ringard. verò *domui*, *V. P. Antonius Ringardus*, qui olim inhabitauerat. Hæc de *Vicennenſi* domo ſuiſque appendicibus dicenda nobis fuerant, quâ ex occaſione videbamur etiam de Ordine Grandimontenſi & eius Inſtitutore S. Stephano à Mureto nonnihil addituri, ſed actum ab aliis qui de Inſtitutorum Monaſticorum origine ſcripſerunt non agimus, ne multos tamen ſuo voto fruſtremur & vt rem ſatis obſcuram expetentibus communicemus, Vitam S. Stephani ex Officio Eccleſiaſtico quo Grandimontenſes vtuntur deſcribemus qualem ex MSS. Vicennenſibus nanciſci potuimus. Ne tamen quæ noſtra ſunt longius differantur ad huius anni calcem reiiciemus.

II. Habemus enim duo adhuc Cœnobia in cenſum referenda, quibus *Caſtel-* Conuentus Villalonis.
la & *Aragonia* factæ ſunt auctiores. Primum eſt, quod in ipſo Sanctorum Omnium peruigilio *R. P. Franciſcus Rodriguez* Prouincialis cum ſuis inſeſſit apud *Legionenſes*, in municipio frequenti & nundinis celeberrimo quod populariter *Villalon* dicitur. Id ab Antiquis *Auiam Liuiam* nominatum Hiſpani plerique obſeruant, pro *Liuia* tamen nonnulli *Luia* legendum putant, ſed quid ſi *Liuia*

1585. cognomentum inditum eſt ad diſtinctionem *Auia Iulia* quæ in Galliâ noſtra 1585.
Phocenſi? Nihil affirmo. *Villalon* haud procul *Foro-Egurorum*, ſuprâ *Palantiam* *Medina de rio ſeco.*
in Occaſum, infra *Legionem*, in cuius diœceſi eſt, in Auſtrum, mediis ferè in
campis quæ ab Ortu *Eſtola* fluuio ab Occaſu *Palantino* etiam fluuio, ab Auſtro
amne *Durio*, à Boreâ montibus *Aſturicenſibus* clauduntur. Accepti ſunt in eo mu- *Eſla.*
nicipio noſtri die quem diximus, in ædibus primùm foro proximis, quas ſub- *Carrion.*
inde mutauerunt, comparata enim beneficio Nobil. & Generoſ. *D. Ioannis Al-* *Duero.*
phonſi Pimentel Comitis *Beneuentani* VIII. (de cuius laudibus & proſapiâ Lope- *Pimentel.*
zius Nobil. Hiſpan. l. III. cap. IV.) S. Andreæ Parochiali Eccleſiâ muris ip- *de Benauente.*
ſius oppidi ad portam, quâ iter eſt *Maiorgam* oppidum in viciniâ Comitatus
etiam titulo clarum & familiæ Pimentellorum hæreditarium, contigua, Cœ-
nobium ad eam exſtruxerunt, remiſſa Eccleſiæ *S. Petri* animarum curâ. Quæ
omnia *R.D. Franciſcus Truxillo* Legionenſis Epiſcopus litteris ſuis comprobauit. *Truxillo.*
In eo Cœnobio *R.P. Lucas à Montoia* ſacra B.P.N. Franciſci lipſana quæ à Co-
mite Lunenſi acceperat depoſuit, ea verò ad plura miracula valuerunt & in dies
ſalutari ope ſua non parùm ad omnia morborum genera proficiunt. Primus
Correctور in Capitulo Generali Rom. V. an. 1587. adhibitus eſt *R. P. Gaſpar à*
Balboa vir doctus & pius. *de Balboa.*

12. Alterum eſt *Caſcantenſe* apud *Nauarros*, tit. *B. Mariæ à Victoriâ*, in quod Ar-
ragonij noſtri hoc anno & die menſis Nouemb. XXI. tranſierunt. Factum id Ci-
uium beneficio & gratiâ, qui propterea maius Altare patronatus iure ac nomi-
ne retinent. Sacellum verò B.P.N. ſacrum, Nauarræ Prior; & alterum B. Ma-
riæ Angelorum dicatum Prior *Verlanga* eodem ſibi iure vindicant. Sed & Acta
1617. Capituli Generalis Romæ VI. celebrati Nob. Virum *D. Ioannem Firminum à*
Veteri-monte in alterius ſacelli Fundatorem aſcriptum habent. Eccleſia magno
per totam regionem nomine celebratur & frequens ad eam populi concurſus
habetur. Hortis gaudet ſpatioſis & viuario peropportuno inſtructis. *Caſcantum* *Caſcante.*
noti apud veteres nominis oppidum eſt, Nauarræ & Aragoniæ conterminum, *Taraçona.*
leucis duabus ſupra *Turiaſonem* verſùs *Iberum* fluuium totidem, à *Tutela* quæ *Ebro.* *Tudela.*
Ibero adiacet, inter *Cæſaraugnſtam* ad Ortum leucis XII. & *Calagurrim* ad Occa- *Saragoſſa.*
ſum leucis VII. *Turiaſo* autem vrbs eſt Epiſcopalis in cuius diœceſi *Caſcantum* *Calahora.*
eſſe puto. Meminit noſtri *Caſcantenſis* Conuentus *D. Petrus Iacobus Triſtan* in
Vita B.P. Simonis Garciæ qui ſanctam vitam feliciter eodem in loco ſicut an-
te prædixerat finiuit. De *Caſcanto* autem Tribaldus hoc elogium habet:

Caſcanto *Pomona ſuâ das ab arbore poma.*

Not de S. Stephano Grandimõtenſi. 13. Sed quando & nos ad finem anni procurrimus, præſtanda ſunt promiſſa
de vita S. Stephani Grandimontenſium Inſtitutoris, & ſequitur totidem le-
ctionibus quot ſpatiis diſtincta.

VITA S. STEPHANI GRANDIMONTENSIS ABBATIS.

Ex officio quod in Tranſitu eius recitari ſolet à Grandimontenſibus.

F*Vit in* Aruerniæ *partibus homo quidam nobilis* Stephanus *nomine, de* Tierno *Dominus, cuius vxor* Candida *nuncupabatur. Cui diuino nutu natus eſt filius, qui ſemper virgo permanſit, & in ſignum coronæ quam meruit de nomine patris* Stephanus *eſt appellatus. Quem progenitores ſui more nobilium diligenti ſtudio educatum, cùm ad intelligibiles perueniſſet annos ad addiſcendum litteras tradiderunt, tanto carius eum diligentes, quanto elegantioris formæ & bonæ indolis puer cœpit apparere.*

Creſcente itaque puero & in litterarum ſcientia magis magiſque proficiente, & interea corpore S. Nicolai *tranſlato à* Myrea *ciuitate ad vrbem quæ* Baro *appellatur, præfatus nobilis vir* Stephanus *cœlitus inſpiratus illic cum multis aliis ad orationem procedens, filium ſuum puerum* Stephanum *Domino præordinante ſecum duxit, quia eum antè omnia diligebat, & ideo abſque eo eſſe non poterat.*

Vnde cùm per Beneuentanam *completis orationibus feliciter remearet, puer idem oblatus Deo qui paruulos ſuſcipit, infirmatus eſt. Eo verò tempore Beatus* Milo *prædictæ Ciuitatis*

1585. tatis Archiepiſcopatum regebat. Huic viro de quo loquimur cognitus à iuuentute in finibus 1585.
Aruerniæ vnde genus habuerat. Cui Archiepiſcopo nobilis prædictus filium ſuum commendauit, vt infirmitatis eius curam ageret, & ſi viueret eum erudiret. Erat enim puer Stephanus iam duodenus. Volebat autem omnipotens Deus quatinus puer ea ætate ſibi ſeruire inciperet qua filius ſuus à parentibus ſecundùm carnem ad templum deductus eſt. Et quemadmodum puer Ieſus remanſit in Ieruſalem, ſic puer iſte remanſurus erat in itinere Deo diſponente.

Sicque nobilis prædictus caro pignore deſtitutus, deſolatus ac mœſtus ad propria reuerſus eſt. Poſt paucos verò dies, diuina operante clementia, puer ſanus factus eſt, & quaſi oblitus patris & patriæ, hilaris & gaudens in terra fuit aliena. Vnde Archiepiſcopus velut pius pater & fidelis doctor, apud quem duodecim annis moratus eſt, bonitatem & diſciplinam, & ſcientiam ipſum ſtudioſius edocuit, ac ipſum à ſcholis vacantem cùm ſuæ diœceſis placita pertractabat pedibus ſuis aſsiſtere faciebat.

Pueritiæ igitur Stephanus metas excedens, defuncto Archiepiſcopo Romam ingreſſus, cum quodam ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinali per quatuor annos permanſit, & de diuerſis diuerſarum Religionum actibus, & diſpenſationibus totius Eccleſiæ, Catholicos viros ſæpiſſimè diſputantes audiuit, & de prædictis edoctus, à Romano Pontifice cui benè notus erat deuotiſsimè petijt, vt ordinem quem in Calabria obſeruari didicerat per quandam religioſam congregationem, arctâ viâ incedentem & vnanimiter in Clauſtro ſine proprio viuentem, & obedientiam humani generis reparatricem pro ſuis viribus cuſtodientem, & mundum ſibi & ſe mundo crucifigentem, & in cruce Chriſti gloriantem, in ſuorum remiſsionem peccatorum ſibi alicubi obſeruare concederet. Cui Chriſti Vicarius quod petebat conceſsit & omne bonum quod ageret ei in pœnitentiam & virtutum præmium iniunxit.

Et diſcedens à Curia Romana Tiernium rediјt, ſed paruam ibi faciens moram, à parentibus, fratribus, cognatis & amicis, qui de regreſſu eius admodum gaudebant, ſolus latenter receſsit, & in Aquitaniam ad nemoroſum montem qui non longè diſtat ab vrbe Lemouicarum & Muretum dicitur, Chriſto ducente peruenit. Vbi facto de virgulis paruo tugurio anno Domini milleſimo ſeptuageſimo ſexto, triceſimum agens ſuæ ætatis annum Deo in fide catholica ſe ſeruiturum ſpopondit: & cum quodam annulo, quem de omni ſubſtantia mundi habebat, ſemetipſum caſtiſsimum Virginem Chriſto deſponſauit, & ibidem in ieiuniis & orationibus continuis ſeruiens Deo die ac nocte vltra ad ſeculum non rediens quinquaginta annos ferè compleuit: ſciens quod quærentibus & diligentibus Deum frequentia hominum & copia rerum nociua ſunt, vtilia verò paupertas & ſolitudo, vt eſt terra ſolitudinis montis prædicti Mureti ſilueſtris & ſterilis ac ferè omni tempore hyemali hominibus inſueta, aſſueta feris, afflictionem corporis illi offerens & requiem mentis promittens.

A die namque conuerſionis eiuſdem, cibus eius panis & aqua fuit, & interdum farinulæ ſiligineæ modica ſorbitiuncula, quæ cæteris cæterarum farinularum ſorbitiunculis minus ſapida neceſsitati vtcunque ſeruit non delectationi. In ſenectute tamen à triceſimo ſcilicet conuerſionis ſuæ anno, modico vino vſus eſt propter ſtomachum, quem ciborum ariditas & penuria nimis arctauerat. Verumtamen diſtrictionis ſuæ regulam & menſuram poſsibilitatis ſuæ nemini imponebat, ſed quemadmodum inchoauerat ſibi quidem crudelis & aſper aliis pius longéque moderatior erat. Sciebat enim quod ſecundum collatam ſibi cœlitus gratiam, alius alio fortior eſt, & non omnia poſſumus omnes.

Cumque duo Legati Cardinales in Galliam miſsi ipſum in ſolitudine Mureti viſitaſſent, & de eius conuerſione diligenter inquiſiuiſſent, octauo die ab eorum receſſu, pridie Nonas Februarij nullo tamen dolore vexatus ſe totum contulit doctrinæ diſcipulorum ſuorum & orationi. Sciuit enim per Spiritum ſanctum diem ſui obitus appropinquare. Quibus quærentibus quomodo poſt eius mortem ſine temporalibus viuerent, reſpondit; Deum ſolum vobis relinquo cuius ſunt vniuerſa, cuius etiam amore cuncta pariter ac voſmetipſos reliquiſtis, ſi amando paupertatem et conſtanter adhæſeritis nec à veritatis via declinaueritis, ipſe iuxta prouidentiam ſuam qua mirabiliter gubernat omnia, vobis quod expedire nouerit largietur. Et quinta die dolore inuaſus, in oratorium portatus, finita Miſſa, poſt ſacram Vnctionem & receptionem corporis & ſanguinis Domini, fratribus flentibus pſalmoſque cantantibus, octogeſimo ætatis ſuæ anno, in ordine Diaconatus, ſexta feria, ſexto Idus Februarij dicens: In manus tuas Domine commendo ſpiritum meum, feliciter migrauit ad Dominum.

1586. Benedictus Gononus Stephani noſtri vitam nouiſſimè recenſuit in opere de Vitis Patrum Occidentis, nihilo tamen minus hanc æquo Lectori gratam & acceptam fore mihi perſuadeo. 1586.

1586. ## *An.* M. D. LXXXVI.

Conuentus Caſtallæ.

I. HIc annus vno tantùm aut altero ſucceſſu cui ſit definitus dies inſignis habetur, pluribus verò qui ſolam ipſius anni notam præferant. De illis igitur primùm dicemus. Ad diem VIII. menſis Maij, *Valentiâ Caſtrum altum* Hiſpani noſtri progreſſi ſunt, & domicilium à parte Septentrionali procul ab oppido quantùm eſt iactus exploſi ſclopeti acceperunt. Eum locum anteà tenuerant Franciſcani excalceati, ſed premente penuriâ & rerum anguſtiis, illum deſeruerant, ſubinde verò noſtris facta eſt ſpes per accolas fortunæ melioris. Et reuerà ſatis prolixâ liberalitate illos proſequuti ſunt, exædificatâ Eccleſia quatuor ad vnumquodque latus ſacellis inſtructâ, Clauſtro etiam non contemnendi operis ac reliquis ædibus eleganter exſtructis, accedit hortus ſpatioſus ac ferax quem copioſus fons irrigat. Titulum retinet *Sancti Sebaſtiani* quem olim habebat. Accepti gratiam Hiſpani referunt *R. P. Marco de Noa* (quidem legunt *de Noya*) pro tempore Prouinciali, qui magnum apud ſuos nomen rerum geſtarum gloria & magnitudine promeruit. *Caſtum-altum* eſt, *Caſtalla.* quod nunc *Caſtalla*, ſiue vt ſcribit Eſcolanus, *Caſtralla* vocatur, oppidum Hiſ- *Golfo d'Alicante.* paniæ Tarraconenſis, in Regno Valentiæ, ſuprà *Illicitanum* ſinum, ad fluuium *Biar.* à quo ſinui nomen, leucâ vnâ ab *Apiarto* (nunc eſt *Biar* ſeu *Biaz*) qua iter eſt *Alicante.* *Alonem* ſeu *Ilicem*, infra radices montis ſibi cognominis, quadringentis ædibus *Latronas.* conſtans & in ditione nobilis *Latronum* familiæ, qua de re multis agit Eſcolanus in Hiſtor. Valent. l. IX. cap. XL.

Obit Card. Aceſtini Proteƈt.

2. Anno in finem exeunte ſublatus nobis beneficentiſſimus ille ac omni laudatione maior Cardinalis *Aceſtinus* qui ante annum familiam noſtram ſingulari amoris teſtificatione in fidem ſuam atque clientelam receperat. Eum nos quidem laudare conuenit ſed cum nulla meritis eius par eſſe poſſit oratio id alienis verbis peragemus, nec melius credo quam Auguſti Thuani Hiſtor. l. LXXXIV. *Abſtulit hic annus* (inquit ille) *Ludouicum Aceſtinum Cardinalem generis humani delicias, quidni enim tantum virum vel Titi elogio citra inuidiam appellem? patre* Hercule II. *Ferrariæ Duce & matre* Renatâ Ludouici XII. F. *natum, vt auo cognominem ſic magnitudine animi parem, munificentia verò in omnes quibuſuis Principibus qui ſunt aut fuerunt longè ſuperiorem, ita vt in ea Vrbe in qua tanquam in publico Chriſtiani Orbis theatro tot annis admirationi omnibus fuit, Theſaurus pauperum, ſacri Collegij ſplendor, aulæque Romanæ ornamentum dici meruerit; quod vel auguſti oris verè regia forma præ ſe ferebat. Sane* Io. Baptiſta Porta *Neapolitanus, qui inſigne phyſiognomicon opus conſcripſit, non ſolum illud ei dicauit ſed ipſius imaginem tanquam eximium effigiei ad omnes virtutes oris exemplum libro præſcripſit. Igitur quod alij in vaſtis ædificiorum molibus & otioſis diuitiis exſtruendis inſumunt, id ille totum demerendis hominum per liberalitatem voluntatibus ac tenuiorum fortunis ſubleuandis impendit, eas ſolas veras opes ſe poſſidere exiſtimans, non quas ſeruaret, aut ad ſplendorem & vſus priuatos ſepoſuiſſet, ſed quas amicorum neceſſitatibus non rogatus donaſſet.* Et poſt aliqua de illius erga res Gallicas affectu interiecta. *Tandem continuis arthriticis doloribus attenuatus & nimio ninus vſu debilitatis neruis, accedente ad incommodam valetudinem publico rerum noſtrarum mœrore in letalem morbum incidit, ex quo commendata prius Deo anima cum maximè ſerios de rep. cum* Ioanne Viuono Pizanij *Marchione Regis apud Pontificem digniſſimo Oratore* *Viuone.* *&c. habitos ſermones, animam benè de regno & genere humano meritam* III. *Kal. Ianuarij creatori ſuo reddidit. Vixit annos* XLVII. *& vt vita tot beneficiis in omnes veluti diſperſa fuit, ſic & funus diuiſum, nam cor in Gallia* Auguſtæ Auſciorum, *cuius ciuitatis Archiepiſcopus erat, viſcera* Romæ *ad B. Ludouici condita ſunt, corpus* Tybur *portatum & iuxta* Hippolyti *patrui in Franciſcanorum templo tumulatum fuit. In huius funere duo celeberrimi tota Italia viri ingenij vim exercuerunt* Baptiſta Guarinus, *&* Leonardus Saluiatus, *quorum alter Latina, alter Italica oratione, virum omni gloria digniſſimum laudauit.*

1586. *nit. Modum & rationem Hiſtoriæ excedat qui tot liberalitatis ac tot in omnis generis homines benefactorum regia magnificentia & humana pietate collatorum exempla quæ toto Orbe Chriſtiano deprædicantur colligere velit*: His addo præclarum de illius funere carmen quod *Guillelmus Blancus* Vencienſis poſtea Epiſcopus cecinit: 1586.

Cur voluit Princeps Romæ ſua viſcera condi?
An quia viſceribus condita Roma ſuis?
Cur voluit magnum Gallus cor vt eſſet in oris?
An quoniam cordi Gallia magna fuit?
Cur voluit pulchro ſepeliri Tybure corpus?
Annè in deliciis quod ſibi Tybur erat?
Fallor, habet magnum cor Gallia magna, quod excors
Audito patris funere facta fuit.
Viſcera Roma tenet, tam ſacro Principe rapto,
Quod ſua viſa ſibi viſcera Roma rapi.
Tybur habet corpus, quoniam ſua corpora ſenſit
In partes ſeſe diſſociare ſuas.
Gallus, Romanus, Tyburs, cor, viſcera, corpus,
Senſere auferri reſtituique ſibi.

In communi luctu non communis lugendi cauſa nobis fuit, quibus tantum columen citiùs ſubtractum eſt.

3. *Sixtus* Pontifex à morte tanti Principis nos homini domeſtico & familiari quem nuper ſacrâ purpurâ exornauerat, commendauit. Is fuit Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Ioannes Caſtruccius*, qui ex Archiepiſcopo *Theatino* in ſacrum Senatum anno ſuperiore xv. Kalend. Ianuar. allectus eſt, & ex hoc ad nouem annos familiæ noſtræ prouidentiam egit vt ampliùs ad illud tempus meminerimus. Per vices autem publicis rebus adhibitus & ob eas Româ progreſſus in Protectoris officio Collegam accepit, quem in Cardinalitia dignitate ſuſcipienda conſortem habuerat, Illuſtriſſimum & Reuerendiſſimum *D. Hippolytum Aldobrandinum* poſteà *Clementis* VIII. nomine Summum Pontificem, qua de re in progreſſu dicendum recurret. Pergimus ad ea interim quæ hunc annum ſimili euentu contexuerunt. A lætis & felicibus auſpicamur.

Protect. vin. & Viceprotector.

Caſtrucci.

Aldobrandini.

4. *Carneualius* Generalis propagandi Ordinis admodùm ſtudioſus non Romæ tantum Italis ſuis domicilium comparare contendit, vt anno ſuperiore dicebamus, ſed eos *Venetias* inducere toto animo procurauit. Quam in rem *RR. PP. Nicolaum à Chriſtiano* & *Ioannem Baptiſtam à Sarracina* Procuratores inſtituit, & cum mandatis ab an. 1584. quo primùm in Generalem electus fuerat *Venetias* allegauit. Ad annos ferè duos certam ſibi ſedem conſtituere non potuerunt vſi interim hoſpitio Nobil. & Generoſ. Equitis *D. Antonij Milcaconne* (ſi nos in eos nomine Montoia non fallit) qui eos liberaliter apud ſe habuit. Hoſpitum vicem, hoſpes & ipſe apud Venetos Nobiliſſ. *D. Cæſar Carafa*, miſertus, quâ erat apud Senatum gratiâ illos tam opportunè iuuit, vt eos ciuitate donari poſt longas illas moras impetrauerit. Ciuitate donatos Nobil. *Quirinorum* familia neceſſario fauore continuò excepit, quæ ſacram *S. Bartholomæo Apoſtolo* ædem cum hoſpitali domo attinente illis attribuit, Senatu laudante, Patriarcha probante, ac Summo Pontifice confirmante. Cognomen ædi erat *S. Bartholomæi a Caſtello*, quod à regione in qua ſitum eſt retinebat, caſtellũ verò eſt quod *Olmolum* Veteres dicebāt. Vetuſtate collapſa ædicula, poſt annos duos quàm noſtri cœperant incolere, viſa eſt reſtauranda, quod factum fauentibus *Quirinis* & noſtris allaborantibus, neque id breuius & melius poteſt quam inſcriptione primarij lapidis in fundamenta miſſi memoriæ commendari. Ea verò eſt quæ ſequitur.

Conuentus Venetiarum

Milcaconne.

Carafa.

Quirini.

Huius Ædis Minimorum ſancti Franciſci de Paula, Diuo Bartholomæo *Apoſtolo dicatæ, reſtaurandæ fundamenta iacta fuerunt à Fratribus eiuſdem Ordinis, Sixto V.* Pontific. *Max. Paſchali Ciconia Duce Venetiarum, Ioanne Triuiſano Patriarcha, Franciſco, Marino, Ioanne & Aloyſio de*

1586. *Quirinis Fundatoribus: anno à Natiuitate Domini* M.D.LXXXVIII. 1586.
1588. Gratiam igitur Cœnobij apud Venetos inſtituti debemus primùm *Quirinis* Fratribus *Hieronymi* FF. quorum maior natu *Franciſcus* non tantum generis nobilitate, ſed ſcriptis etiam proſa verſaque oratione inclaruit, *Marinus* Concordiæ Epiſcopus pietate præſtans & in noſtros omnium beneficentiſſimus hanc ipſam ædem ſacris pignoribus incomparabilis pretij exornauit: tum etiam *Paſchali Ciconiæ* Duci ac *Ioanni Triuiſano* Patriarchæ, qui lapidem primarium magna cum celebritate ac totius penè Ciuitatis concurſu in fundamenta miſerunt, quorum memoriam non poſſumus ad gratitudinis vicem dignius commendare, quàm ſepulchralibus inſcriptionibus, quibus eos poſteritas dignata eſt: Paſchali Ciconiæ hoc aſcriptum eſt apud Crucigeros:

PASCHALIS CICONIÆ VENETIARVM PRINCIPIS MEMORIÆ SEMPITERNÆ.

Qui poſt remp. domi & foris è dignitate ſæpius adminiſtratam, poſt Cretenſem Inſulam cui per decennium ſummo cum imperio præfuit in nauali ad Echinadas prælio incolumem reſeruatam, qua cauſa Cydones illi ſtatuam in foro E.C. Patriæ ſuæ tandem Princeps mira omnium conſenſione creatus, eam pariter per decennium tanta aſſiduitate & diligentia gubernauit, vt de eius commodis atque vtilitatibus non prius finem fecerit quàm animam efflauerit, & ad ſuperos cum diu æternitati ſuæ interfuiſſet non ſine opinione ſanctitatis euolauit. Obiit die II. *April.* M.D.XCV. *ætatis ſuæ* 85. *&c. Principatus* IX. *&c.*

Ioanni Taruiſino hoc alterum in Cathedrali & ſacello à ſe condito; ab vna quidem parte:

Ioannes Triuiſanus Iur. Vtr. Doct. Patriarcha Venetiarum D. Cypriani Abbas, omni virtutum genere ornatiſſimus & in obeundo munere Epiſcopali præſtantiſſimus hanc aram D. Ioannis Euangeliſtæ dicauit, dotauit & ſepulchrum ſibi viuus poſuit CIƆ.IC.LXXXVIII.

Ab altera verò:

Patriarchales prouentus valde auxit, annexa Abbatia S. Cypriani, Sixti Papæ autoritate ac Senatus fauore. Vixit annos 87. *Patriarcha* 30. *Abbas* 60. *Deceſſit* III. *Non. Aug.* CIƆ.IƆ.XC.

Parem denique gratiam *D. Cæſari Carafæ*, ſi non maiorem habere nos conuenit. Is Eccleſiam vt diximus reſtauratam & meliori formæ redditam magnificentiſſimo lacunari per *Ioannem Contarenum* eximiis picturis decorato, à quo & gentilitia ſuæ familiæ illuſtriorũ Principum, *Pauli* videlicet IV. Pont. Sum. *Caroli* Cardin. *Tiberij* Ducis *Nucerini* & *Ioannis Paliani* etiam Ducis, ſymbola ſuſpiciuntur, exornauit, ac ſacello ad maioris Altaris dextrum latus condito amplificauit, in quo ſuæ gentis monimentum poſuit aſcripto ad memoriam ſuæ beneficentiæ hoc bipertito elogio, ad dextram:

Cæſar Carafa filius Diomedis fratris Illuſtriſſimi Tiberij Carafæ Ducis Nuceriæ, patria relicta aliam inuenit Senatus Veneti erga ſe benignitate, vbi in ſpem certam ſibi poſuit hanc domum quietis vſque ad diem mundi vltimum: Et ad ſiniſtram:

Vt plures apud Deum hoc reſpectu pro ſe Sanctos deprecatores haberet, Cæſar Carafa Beati è Paula Franciſci familiam ſummo ſtudio traducendam impetrauit, vbi ipſe ſibi & poſteris ſuis Sacellum ac monumentum ædificandum curauit.

Fruſtra poſt hæc adiiciam ſingulari pietate B.P.N. à Venetis coli, quorum liberalitas non modò in ædibus ad noſtrorum vſum exſtruendis ſe prodidit, ſed

deuotio

1586. deuotio in ſingulos dies in ſacrâ illius æde frequentandâ ſe oſtendit, tum maximè feriis ſextis frequens ſolet haberi concurſus, quem diuinitus edita miracula nunquam non remunerantur. Relegendus Sanſouinus in Venetia lib. II. tit. Sanct. Franciſcus de Paula, quo nomine communiter Cœnobium noſtrum compellatur. At de Vrbe ipſa Venetiarum quid dicam cuius dignitati, nobilitati, præſtantiæ laus omnis impar eſt? Situm indico, in æſtuariis intimis *Sinus Adriatici* ſeu paludibus Gallicanis, inter Vrbem Romam ad Meridiem ccxc. paſſ. millibus *Viennam* Auſtriæ in Boream ccclxxv. *Mediolanum* in Orientem clxv. Inſulas modicas circiter lx. complectitur. Laudes Poëtis permitto: Actius Syncerus Sannazarius. 1586.

Viderat Adriacis Venetam Neptunus in vndis
Stare Vrbem & toto ponere iura mari:
Nunc mihi Tarpeias quantumuis Iupiter arces
Obijce, & illa tui mœnia Martis, ait:
Si pelago Tibrim præfers, Vrbem aſpice vtramque
Illam homines dices, hanc poſuiſſe Deos.

Scaliger pater:

Peruia barbaricis tellus Oenotria turmis,
Pertulit impoſiti pondera dira iugi.
Ipſa ſuos fleuit populares Roma Quirites:
Senſit & indomita noxia tela manus.
Haud tulit hoc Genius: cuius fatalibus auſis
Tutior in medio Roma renata mari eſt.
Clara virum Virtus animo: inſatiata cupido
Imperij: vaſta non numerantur opes.
Iupiter, haud temerè tua ſunt ita diſſita cæli
Mœnia, ſi poſſunt tangere, parte cares.

Hæc illi, nec minora reliqui omnes prædicant, & quid non Audebertus noſter ſingulari poëmate quo torquem ac Equitis dignitatem promeruit? Addo numerale diſtichon quo fundatio indicatur,

Vrbs exCVLta VIrIs ferroqVe togaqVe ſVperbIs
FLVCtIbVs ÆqVoreIs nobILe ſVrgIt opVs.

Iconem exhibuit Braunius lib. I. tab. xliii. Hiſtoriam ſcripſit Sanſouinus innumerique alij, nos paucula hæc tenuiter ex occaſione libauimus.

5. *Nuceriam Venetys* tranſgrediamur, vbi & ad hunc annum noſtri ſedem fixerunt. fruſtrà enim eſt Montoia qui ad ann. 1588. differt & qui eum ſequitur Iſnardus, Acta enim Generalia M. SS. inſequentis proximè anni *Nucerinum* Conuentum disertè aliis aſcribunt. Eſt autem *Nuceria*, de qua loquimur, non illa *Vmbriæ* vrbs ad *Tiniam* fluuium, ſed *Picentinorum* Vrbs mediterranea, Epiſcopali dignitate fulgens ſub metropolite *Salernitano*, ad *Sarnum* fluuium ſita, viij. millibus à *Salerno*, xx. à *Neapoli* viij. item à *Stabiis Pompeij*, ix. à mari, cui cognomen factum *à Paganis* quod in ea Sarraceni è Sicilia eiecti ſub Frederico II. habitarint. In eam Vrbem inducti noſtri ab Ill. *D. Fabricio Pagano* Nucerino Patritio, qui prædium attribuit, in quo Cœnobij iacta fundamenta, eius quamprimùm morte interueniente, ſatis ægrè poſtea proceſſerunt, non defuit tamen Ciuium beneficentia quibus adiuuantibus opus ad non contemnendam magnitudinem perductum eſt, & eorum quidem liberalitate noſtri etiamnùm ſuſtentantur. Nomen habet *S. Mariæ à Sanitate*, neque his plura nouimus. Addo, *Nuceriam* dictam videri ab antiquis *Luceriam*, cuius agri præſtantiam laudat Cicero, vt reuerâ hodieque amœniſſimus eſſe atque vberrimus ac pagorum multitudine decoratus conſpicitur.

Conuentus Nuceriæ.

Nocera delli Pagani.

Pagani.

6. In eodem tractu ad maris littus *Maſſa* eſt recentioris nominis Vrbs, & ad diſtinctionem *Lubrenſis* cognominata, Epiſcopali titulo florens, iv. paſſuum millibus à *Surrento*, cui ſubeſt vt metropoli ſuæ, contra *Capreas* Inſulam, quam exaduerſo proſpicit è promontorio *Mineruæ*. Diſtat à *Neapoli* xxx. paſſuum millibus, interiecto gurgite Neapolitano. Cœnobium in ea Ciuitate noſtris con-

Maſſa.

1586. ſtitutum, fundatrice nobili *Lipanelorum* familia, cui titulus eſt *SS. Proceſſi & Martiniani* Martyrum. In Actis alterius ab hoc anni deſcriptum eſt, ac deinceps in aliis vt cauſa ſe obtulit. 1586.

Not. de Cōuentu Coriliani. 7. Sed neque in præſens reticendum, Corilianenſes noſtros ædiculæ cuidam, quam ſibi B. P. N. lapidis iactu procul ab reliquo opere vt ibi ſecretius ageret poſuerat, ab annis cxx. & quod excurrit ædificatæ, iam nunc verò ſeu vetuſtate, ſeu alio caſu collabenti, maioris ambitus baſilicam circumduxiſſe, veteri nimirùm illâ reuerentiæ ergò (vt decebat) ſeruata, quod factum multis deinceps miraculis ad imaginem B.P.N. quæ illic perſtabat editis gratum ſibi atque acceptum Deus oſtendit. Nonnulla in fidem, noſter Montoia expoſuit. Statum id & ſolemne, Imaginem quam diximus in futuræ pluuiæ ſignum, ſi quando petitur à cœlo, ſudorem magnâ copiâ emittere. Singularia pleraque ſunt vltrà communem fidem, vtputa homini toto corpore ab ruina parietis comminuto præſtitam ex tempore incolumitatem, & ſi quæ ſunt eiuſmodi. Sed hæc commemoraſſe præter inſtitutum noſtrum fuerit. Non poſſum tamen hoc quod ſequitur prætermittere, licet poſt annos nouem acciderit. Rogauerat B.P.N Franciſcus, cùm ageret Coriliani & maioris altaris fundamenta poneret, ab incolis qui circumſtabant, ſi quando Turcæ agrum ſuum deuaſtaſſent, ſi quando bruchus vineas aut ſegetes exediſſet, ſi quando denique Corilianenſes angina laboraſſent; reſpondentibus illis ab hominum memoria nihil ex iis accidiſſe, tollens ipſe lapidem quem in altaris fundamentum miſit, cum hic lapis, ait, à fundamento deficiet, tùm ex iis quæ dixi aliqua Corilianenſibus contingent. Acceptum id tanquam quod fieri minimè poſſet. Sed cum poſt hos centum triginta & plures annos effuſa in vineas atque ſegetes bruchorum multitudo cuncta depaſceretur, eodemque momento Eccleſia noſtra interdicto ſubiecta eſſet (quod factum iure an iniuria non diſquirimus) quidam *Marianus Malagrinus*, *Ioannis* qui tertium Ordinem noſtrum profeſſus fuerat, nepos, populum ſubmonuit de ſancti viri prophetia quam ab auo acceperat, ipſique ex traditione nouerant, & verò iam nunc tempus adeſſe quod ille prædixerat, nec vanam *Mariani* interpretationem euentus docuit, ſublato enim ad tumultum populi interdicto, animalcula illa turmatim quaſi audito claſſico conglobata in mare ſe dederunt quæ fluctu reciprocante in littus poſthæc eiecta & in aceruos conglomerata in miraculi memoriam quam diutiſſimè perſtiterunt.

1595.

Obitus P. Bartholomæi à Paterno. 8. *R. P. Bartholomæus à Paterno* poſt annos ſeptem quàm Ordinē noſtrum profeſſus fuerat, & quamprimum Sacerdos ordinatus eſt, viuendi finem fecit, cum tantâ ſanctitatis opinione, vt de eo prædicare poſſimus quòd conſummatus in breui expleuerit tempora multa, necdum enim annum 25. excefferat & adeò tamen patientiâ excelluerat, eiuſque tam illuſtria documenta dederat, vt vulgo Iob alter haberetur & diceretur. Inuictâ igitur animi conſtantiâ perſtitit aduerſus diaboli machinationes & hominum perſecutiones, quibus eum multis modis, Deo ſic prouidente ad ſerui ſui meritum & gloriam, exagitauerunt. Nunquam vel minimo verbo de vlla iniuria quam paſſus fuiſſet ſenſum dedit, ſed humiliter ſe ad omnia tantoperè abiecit, vt incredibilis humilitas admirationi omnibus eſſet. Ieiunium perpetuum coluit ex quo religioſam veſtem induit, feſtis tantum diebus parciſſimè cibos deguſtans, vt ieiunium ſoluiſſe videretur. Vt vixit ſic & mortuus eſt nondum exacto ætatis anno xxv. *Paterni* apud ſuos conditus, vbi piè illius memoria colitur.

Obit Soror Stephanæ Serafinæ. 9. Suo etiam funere hunc annum nobis triſtem reliquit, ſibi fauſtum ac felicem nacta eſt, Soror *Stephana Serafina*, Laicam *Panormi* in noſtro Septem Angelorum Monaſterio profeſſa. Morum enim ſanctimoniâ ſic eluxit, vt non ſatis poſſit eius virtus, humilitas præcipuè atque abſtinentia & pœnitentia, prædicari. Certè ingenioſa fuit ad varias domandæ carnis artes inueniendas. Pedes nunquam induit etiam grauiter læſa, ſed ſi quid offendiſſet diſſimulabat & ferebat. Quotannis triduanum ante Paſcha ieiunium nullo cibo aut potu ſoluebat, ſemel tantùm dierum altero fel ſumebat, quod nullo vnquam anno prætermiſit. *Serafina.*

1586. termiſit. Ad pedes omnibus continuò penè procidebat, culparum veniam rogans quæ nullæ erant, ob eam cauſam ſæpè ab aliquibus repulſam paſſa patientiam ad humilitatem adiungebat. Vitæ ſimilis exitus fuit, ſed ſanctitatis famâ & omnium veneratione cumulatus. 1587.

An. M. D. LXXXVII. 1587.

1. GEneralis Conuentus quem haberi *Aquis Sextiis* antè annos tres conſtitutum fuerat *Romam* Pontificis autoritate traductus eſt. Factum id peſtilentiæ cauſa quæ in *Prouinciâ* graſſabatur. Cùm autem eadem de cauſa non poſſent omnes ad condictum diem occurrere, ac plerique in ipſo aditu Italiæ probandæ ſanitatis ergo ad dies quadraginta ſiſterentur, Pontifex motu proprio celebrationem Capituli à die ſancto Aſcenſionis ad Pentecoſtes prorogauit. Quod autem in præſens priuatâ de cauſâ factum eſt neſcio quomodo in futurum ita obtinuit vt hic dies ad eam rem ſtatus & ſolemnis deinceps ſit habitus. Ea de re noſter *de Peretnis* diſputat in notationibus ad ipſum Breue, ſed nullo certiori argumento nititur quàm quod vſus & conſuetudo hanc interpretationem induxerit. Datum Breue die v Maij incip. *In his quæ ad ſacrarum Religionum regimen* &c. Vtrumque Breue ab initio Congregationis quæ cœpit die xiv. menſ. Maij ex originalibus à *Carneualio* exhibitum & perlectum eſt. Mox in Actuarium electus *R. P. Gregorius Carbonellus a Paulâ* Prouincialis *Tuſciæ*, cúmque interim priuata quædam compoſita fuiſſent, adornatâ in conſtitutum diem electione idem ipſe ad ſupremam Ordinis dignitatem ſubleuatus eſt. Aderat Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Ioannes Baptiſta Caſtruccius* Ordinis Protector, qui electo benedixit & gratulatus eſt, atque ad eius exemplum reliqui omnes in gratiarum actionem effuſi ſunt. Sed & ipſe Cardinalis Protector Patribus denunciauit mentem Sanctiſſimi eſſe vt electo cuicunque Generali ad triennium, officium poſſit ſi aptus & idoneus ad res gerendas iudicetur prorogari. Re autem ipſa Pontifex amplius aliquid præſtitit. litteris enim ſuis de facto Generalatum ad ſex annos extendit, Correctoriatum verò ad annos duos, quod illo ſuperſtite obtinuit, licet Galli noſtri ſæpiùs aduersùs illas litteras reclamauerint, vt quibus B. P. N expreſſa volũtas interueteretur, quod Acta noſtra Prouincialia ſingulis penè annis repetunt & inculcant. Non extat (quod ſciam) Breue illud, certè non eſt à quoquam noſtrûm editum, quod puto ex induſtria factum, ne rei exoſæ memoria ſupereſſet, aut ſaltem ideò quòd abrogatum poſtea fuerit, vt ſuo tempore dicendum habemus. Collegarum electio vltrà eum diem non eſt dilata, fuerunt autem, Italicæ nationis *R. P. Ioannes Baptiſta Piſanus* ex Collega Prouinciali Tuſciæ, cui ſuffectus *R. P. Angelus Mandinus*, cum ipſi Generali ſummiſſus fuerit ad eandem Prouinciam regendam *R. P. Anſelmus Storchius*, Gallicæ, *R. P. Pontius Iambart* Commiſſus Franciæ & ab antiquo Prouincialis: Hiſpanicæ *R. P. Rodericus Ximenes* ex Commiſſo Hiſpalenſi. Cooptatus in Zeloſum *R. P. Stephanus Carneualius à Francica* qui Generalatus officium peregerat. Quibus ad eum modum compoſitis vt maturè ad ſua quiſque rediret aſcriptis qui de nouo acceſſerant Conuentibus atque Fundatoribus, electiſque Superioribus & Officiariis qui deſiderabantur (quod iam antè meminimus) vt nulla in præſens ſtatuta conderentur placuit, ſed vt in proximum ſinguli Prouinciales de iis in perpetuum ſtabiliendis quæ ad perfectam abſolutamque regiminis formam conducere viderentur referrent, itaque indicto *Valentiam* Capitulo Conuentus in pace dimiſſus eſt.

Capitulum Gen. xxvii.

Tranſlatio Cap. Gen. in diem Pẽt.

Carbonello.

Gen. xxviii

Prorogatio Generalatus.

Collegæ.

di Piſa.

Iambart.

Ximenes.

Procurator. Gen. xxvi

2. Hoc eodem anno *Sixtus* Pontifex iam ab Idibus Aprilis Eccleſiam S. *Vitalis*, efflagitantibus Societatis Ieſu Patribus, qui Nouitiatum eo loco inſtituerant, titulo Cardinalitio exonerauit, & noſtris nimiò credulis aſſentientibus qui honorem non onus cogitabant, in noſtram *Sanctiſſimæ Trinitatis* Eccleſiam tranſtulit. Atque illo primum titulo exornatus eſt Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Carolus à Lotharingia* dictus *Vademontanus*, *Ludouica* Chriſtianiſſ. Reginæ frater, qui ex Diacono Cardinali *Sanctæ Mariæ in Dominica* Preſby-

Titul. Card. Sanctiſſimæ Trinitatis.

1587. ter factus eſt ſub prædicto tit. *Sanctiſſimæ Trinitatis* (eſt enim vt vocant Presbyteralis) ſed poſt aliquot menſes, ætate, litteris ac pietate florens Princeps, vitam cum morte commutauit, *Nanceii* in æde Franciſcanorum conditus. Obiit autem hoc eodem anno III. Kalend. Nouemb. vt tamen *Ciaconii* continuator ad alterum annum differat, deceptus librarij errore apud *Robertum* in Tullenſ 76. Ab obitu *Caroli* hunc eundem titulum ſuſcepit Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Franciſcus à Gaudioſa* (*de Ioyeuſe*) quem ad ann. 1594 retinuit. Sed de Franciſco alibi, de cæteris verò titularibus ſuo tempore mentionem habebimus. 1588.

3. Obiit hoc anno & menſe Aprili, *R.P. Robertus Breuallius* poſtquàm annos quadraginta in ſancta profeſſione perſeuerauerat & multis virtutibus inclaruerat. Sed nos eius laudes antehac non ſemel ſubindicauimus.

1588. *An.* M.D. LXXXVIII.

Conuentus Codicori. 1. Haud inutili prouentu hic annus nobis arriſit. Ex temporis ratione primi ſe offerunt qui res noſtras promouerint *Etruſci*, & memorabili quidem die, ſecundo nimirùm menſis Aprilis qui vt B.P.N. feſtiuus eſt, ita nouo ſucceſſu non parùm iucundus eſſe debet. Ad *Sagim* vnum ex *Padi* oſtiis, quod & *Gaurum* dicitur, Vicus eſt florens & amœnus, cui vulgò eſt nomen *Codigorò* Goro. Codigoro. quaſi caput Gauri, Merula *Codicorum* appellat, nonnulli à foſſa *Cauro* quæ non Coro. procul eſt nuncupatum volunt, quod habita ſitus ratione multò probabilius eſt, viſitur enim *Codicorum* ad Inſulam quam *Padus* & *Olane* fluuiolus ſupra eiuſdem nominis oppidum efficiunt, longiùs à *Gauro*, ſed propè ad *Caurum* foſſam Pò Volano. in *Adrianorum* paludibus. Vtut ſit, *Codicorum* in ditione eſt Ducum *Ferrarienſium*, ſuprà *Ferrariam* in Ortum, & in diœceſi *Comaclenſi*. Ad eum autem vicum Commachio. traducti ſunt noſtri beneficio Nob. *D. Camilli Solegatij*, vt habet Montoia, qui Solegato. fundum cum attinentibus hortis attribuit, in quo Cœnobium exædificatum eſt, non vaſtum quidem, ſed commodum & elegans, cui adhæret ſplendida Eccleſia tribus vt vocant nauibus diſtincta & titulo *Noſtra Domina de Roſario* nobilis & glorioſa, ſed magis incolarum deuotione, quæ in Sodalitio ſub eo nomine inſtituto non mediocriter feruet.

Conuentus Fublini. 2. Ad diem XII. Aprilis Nob. & C.V. *D. Petrus Poſſemius*, Cantor & Officia- Pouſſemie. lis Eccleſiæ Meldenſis, ac Epiſcopi magnus (vt loquuntur) Vicarius, gentilitium prædium, in agro *Meldenſi*, ad pagum *Fublinum*, cum variis perpetuiſque Fenblaine. redditibus, gratuitâ largitione Patribus Prouinciæ Franciæ donauit, atque in poſſeſſionem omnibus ritè apparatis illos ad diem X. Iunij menſis proximè inſequentis miſit. Primam ille donationem ſecundâ ſubinde ac tertiâ, inexhauſtâ 1614. liberalitate, adauxit, quoad in viuis eſſe deſiit, ad diem V Octobr. an. 1614. & tunc etiam ex teſtamento non pauca noſtris largitus, apud quos condi voluit. Iacet medio in Choro, inſtratâ marmoreâ tabulâ quatuor leunculis ex fuſili ære ſuſtinentibus, circumductâ hac inſcriptione: *Hoc ſub tumulo iacet corpus Illuſtriſſimi & probiſſimi viri D. Petri de* Pouſſemie *Cantoris & Officialis Meldenſis, qui ſolus in auito fundo & de ſuo hoc Cœnobium fundauit & dotauit ad numerum* XXI. *Religioſorum, ad cuius æternam memoriam hoc monumentum erigi curauerunt hæredes eius ex minimo. Obiit* 5. *Oct.* 1614. *æt.* 65. Primùm Cœnobio nomen fuit à *B. Maria V.* atque ſub eo nomine in Acta Generalia an. 1593. relatum eſt, mutauit tamen cùm Eccleſia per Epiſcopum conſecrata eſt & de Fundatoris nomine titulum *S. Petri* accepit. Ea autem conſecratio ſeu dedicatio Eccleſiæ an. 1605 Kalend. Maij à Reuerendiſſimo *D. Ioanne de Veteri-Ponte*, Meldenſi Epiſcopo ſolemniter peracta eſt. Ius fundatricum de Vieux-pont. *Poſſemij* noſtri ſororibus à Capitulo Auinionenſi II. delatum eſt, quod hodie N. V. *Iacobus des Pres* Proprætor Compendienſis natalium prærogatiuâ ſibi ſuiſ- Des Prés. que tuetur. Locus eſt ad ſeceſſum accommodatus & maximè opportunus, cui etiam nihil deeſſet ad iucunditatem ſi aquæ penuriâ non laboraret. Sed nos de re-

1588. de rebus Fublinenſibus ſpeciale Chronicon poſt hæc dabimus.

3. Porrò liquet Pariſienſes noſtros ſecundas in ordine propagando tenuiſſe quod ad hunc annum attinet, Etruſci tertias repetunt, adeoque *Mutinam* recurrendum, in qua ſedem ad XVII. Iunij fixerunt comparatâ *Sancti Barnabæ* Parochiali Eccleſiâ, quam Ciues illis detulerunt, *Sixtus* Pontifex confirmauit, adnexâ etiam animarum curâ, quam delectus ad id vnus è noſtris ſuſtinet. Solet autem magno populi concurſu frequentari, nec tota ciuitate celebrior Parochia tum maximè ex quo ſacellum *Sancto Carolo Borromæo* erectum eſt. *Mutina* verò *Æmiliæ* vrbs eſt, haud procul *Apennino*, quam *Formigo* torrens attingit, diſtat *Regio-Lepidi* paſſuum millibus XV. Bononiâ XX. vna eſt ex duodecim Tuſcorum coloniis, adeoque vetus & antiqua, olim quidem altiore verſus montes loco, nunc ſitu planiore, lauta certè ac ſplendida, Epiſcopali dignitate floret ſub Bononienſi metropolite. Agri fertilitas maxima, cùm à frugibus tum præcipuè à vino melioris notæ, quod *Tribianum* dicitur. 1588. Conuentus Mutinæ. Modena.

4. Alternarunt & iam ſecundò vices cum *Etruſcis Franci* noſtri qui *Lotharingiam* altiùs penetrarunt, aduocante Nobiliſſ. & Clariſſ. *V. D. Ioanne Lenuncurio* ſupremo Iudiciorum in Lotharingia Præfecto, noſtri Balliuum vocant (ita nimirum habent Acta Prouincialia ſecus quàm nonnulli ſcribunt) & lectiſſima fœmina *D. Barbara de Puy-du-fou* (quæ nobilis eſt apud noſtros familia) *Lenuncurij* conſorte. His caſtrum erat & nobile prætorium quatuor leucis à *Nanceio* in Ortum duabus à *S. Nicolai* fano, ad pagum vulgo dictum *Serres*, ad illud cùm vellent aliquod ſuæ pietatis monumentum ſtatuere, in noſtros homines qui *Virduni* cum magno ſanctioris vitæ exemplo agebant, oculos coniecerunt, illiſque Cœnobium *Sanctiſſimæ Trinitatis* titulo ad illud ſuum prætorium, opere ſumptuoſo, exædificarunt. Accepti diem Nouembris III. annotant qui de rebus noſtris ſcripſerunt cùm prius de ſua voluntate ad Capitulum Prouinciale *Nigeonis* celebratum Fundator retuliſſet, vt ex Actis conſtat. Quæ præter hæc Montoia & alij narrant, alio mihi teſtimonio comperta non ſunt. Primus Correctoris nomine illud Cœnobium rexit *R. P. Nicolaus Richardus* in Comitiis Prouincialibus ann. 1594. electus, vt qui de illa domo plurimum aſſiduitate ſuâ & continuis laboribus meruiſſet. Iam verò antè in Acta Generalia *Valentiæ* V. habita deſcriptum fuerat, & aliis adnumeratum. Conuentus Serræ. de Lenoncourt. de Puy-du-fou. Serres. Richard.

5. Eodem menſe, ſed incerto (quod ſciamus) die, Itali noſtri qui *Venetiis* nuper conſederant *Brixiam Venetæ* ditionis Vrbem ſuorum coloniam deduxerunt, Ciuico quidem Magiſtratu inuitante, Nobiliſſ. autem Viro *D. Vincentio Zumbano* imprimis fauente ac opus promouente. Collata illis ſuburbana Parochialis Eccleſia tit. *S. Ioannis Baptiſtæ*, quod Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo *D. Franciſco Moroſino* vrbis Epiſcopo laudante, factum eſt. Rem omnem apparauit & ad exitum perduxit *R. P. Nicolaus Randanus* apud Venetos Generalis Vicarius. Agunt in eo Cœnobio triginta & plures è noſtris, cùm tamen necdum extremam manum opus acceperit. Porrò *Brixia* in *Cenomanis* ciuitas eſt peruetuſta, diues, populoſa, ampla, Epiſcopali dignitate fulgens ſub Mediolanenſi Archipræſule. Sita eſt ad *Garciam*, ſiue vt alij malunt, *Melam* fluuium, ſuprâ ipſum *Mediolanum* in Orientem paſſuum millibus LX. *Veronam* verſùs. Arce inexpugnabili & magno à Venetis præſidio firmata ſuperbit, ſicut & aliis quampluribus ædificiis cum priuatis tùm publicis, de quibus agunt qui eius Vrbis decora plenius proſequuntur. Sed præſtat Scaligeri carmine concludere; Conuentus Brixiæ. Zumbano. Moroſino. Breſcia.

Qua pingues ſcatebras ſpeculâ deſpectas ab altâ,
Poſtulat Imperij Brixia magna vices.
Cælum hilarum, frons læta vrbi, gens neſcia fraudis
Atque modum ignorat diuitiis vber agri.
Si regeret patrias animis concordibus oras,
Tunc poterat Dominis ipſa iubere ſuis.

6. Feruntur & alia duo in acceptum eſſe relata Cœnobia, ſed quæ in certum menſem aut diem conſignare non poſſumus. Vnum eſt in Italia, & Prouincia Neapolitana quod ad ann. 1586. perperàm à Montoia deſcriptum eſſe Conuentus San-Georgij.

1588. coniicio. Inter *Calorem* & *Tamarum* fluuios in *Samnitibus* haud procul furcis 1585.
Caudinis, ac eo fermè ſitu quo antiqua *Beneuentum* ſtetit, vicus eſt amœnitatis miræ, cui *Sancti Georgij* nomen, *Tamari* oræ orientali finitimus, qui quidem ſub ditione ac imperio nobiliſſ. *Spinellorum* familiæ, quantùm ad ſacra vnum S. Modeſti Abbatem ex Ordine Canonicorum Regularium agnoſcit. In eo vico noſtris Cœnobium exædificatum eſt tit. *B. Virginis Annunciatæ*, quod diſertè Acta Generalia an. 1593. meminerunt. Sed cuius id beneficio aut liberalitate factum diſcere non potuimus, aut de illo plura reſcire.

Conuentus Gueluæ. 7. Alterum denique in *Hiſpaniâ*, & tractu *Hiſpalenſi*, adeoque in ipſa diœceſi *Seuillana*, qua ad æſtuarium Bæthicum pertingit. Supra enim æſtuarium illud *Luxia* eſt & *Vrium* fluuij duo, niſi fallor ex antiquis tabulis, quorum ille vulgo *Rio Odier*, hic *Rio Tinto* appellatur, qui & latinè alter *Iberus* eſt, ambo in æſtuarium ipſum profluentes, ad quorum fauces municipium eſt portu florens & opulentum, populariter *Gulua* nominatum, quod forte ab Antiquis *Onobalaſturia* dicebatur. In ditione eſt Ducum *Aſindi*, hoc eſt *Medina Sidonia*. Vt autem illic ſedem acciperent, ſuâ tantum induſtriâ & incolarum benignitate nixi, noſtri ſategerunt. Primus Cœnobio ſitus fuit in ipſa maris ora, ſed ob æſtum reciprocantis Oceani ſatis incommodus, quare poſt annos quatuordecim in oppidum eiuſque viam primariam, quæ *à porta* dicitur, tranſmigrarunt. Agunt in eo XXIV. è noſtris necdum cooptato Fundatore, quanquam *Iſnardus* neſcio quem ex Actis Maſſilienſibus requirit, ſed fruſtra, diſertè enim Conuentus Granullarienſis & Prouinciæ Aragoniæ illic mentio eſt.

Rio Odier. Rio Tinto. Gulua.

Martyrium F. Thomæ Feltoni. 8. Enimuerò nihil æquè hunc annum illuſtrauit ac martyrium, quo beatæ memoriæ F. *Thomas Feltonus* in Anglia perfunctus eſt. Is poſtquam *Duaci* & *Remis* bonas litteras altè imbibit, Ordinē noſtrum *Remis* profeſſus eſt, in quo non paruos ad virtutem profectus fecit, itaque necdum Sacerdos obtenta in patriam miſſione, *Roberto*, ſeu quod alij malunt, *Iacobo Clarkſono* Presbytero adhæſit, quocum traiecit in Angliam. Ibi non longas moras egit cùm in perquiſitorum manus incidit, zelo nimirùm abreptus & feruore quodam ætatis exæſtuās, nihil poterat quod ad religionem pertineret diſſimulare. Ad primam igitur quæſtionem, vltrò nomen ſuum conditionemque ac conſilium quo in Inſulam tranſierat profeſſus eſt. Nomen certè ad reum peragendum ſatis eſſe poterat, adeò fuit apud Anglos exoſum ex quo *Ioannes Feltonus Thomæ* pater, Apoſtolicas *Pij* V. litteras aduerſus *Elizabetham* Reginam *Londini* ad valuas Epiſcopalis Palatij affixerat, eáque de cauſâ ſuſpendio necatus, & membratim, vt Angli ſolent in traditores agere, diſſectus fuerat, quod quidem nobile nobilis viri martyrium *Sanderus* lib. VII. de Viſibili Monarchia multis celebrat, & Catholici Scriptores Angli atque Exteri ferè omnes. Non ſtatim tamen ad ſupplicium poſtulatus eſt *Thomas* noſter, ſiue id ætati donatum eſt, ſiue ſpes erat per eum poſſe Catholicorum conſilia reſq; detegi, ſed per menſes tres continuos carceris ſqualore maceratus eſt. Tandem cùm nullis minis aut cruciatibus inuicta beati adoleſcentis conſtantia potuiſſet impelli, à carcere ad patibulum tractus, cum *Clarkſono* Presbytero de furca ſuſpenſus, exſectus & diſcerptus eſt, quod ad diem Auguſti menſis XXVIII. Anglicano Martyrologio aſcriptum legitur. De die quidē vnus eſt *Ioannes Stous* qui diſſentiat, in aliis quoque circunſtantiis nonnulli aberrarunt, de facto tamen conſtat, & generoſum certè agonem plurimi celebrarunt præter *Stoum* quem diximus, vt ſunt, Thomas Boſius, Ioannes Gibbonus, ſiue Autor certaminis Eccleſiæ Anglicanæ, Lucas Montoia, Eduardus Richſtonus, Andræas Eudæmon-Ioannes & alij. Ac nouiſſimè *Ioannes Molanus Corcagienſis*, qui hoc elogio memoriam eius commendauit. *Thomas Feltonus Collegij primùm Duaceni Academicus, deinde Religioſus maximi illius Minimorum Ordinis Sancti Franciſci de Paula, cui, cùm ſupremi infimum diminutus amplectitur, infimi in Religioſis Ordinibus ſupremum (vt loquuntur Mathematici) debemus adiudicare, ob ſinceram fidei Catholicæ profeſſionem: Hounſloniæ* 28. *Aug.* 1588. Sed ſolida Thomæ noſtro gloria ex martyrij adeptione conſtitit.

Non fruſtrà his adiecerim *R. P. Franciſcum de las Cuenas* Prouincialem Hiſpalenſem

1589. lenſem geſta & vitam B.P.N. Hiſpanis ſuis vulgari ſermone communicaſſe li- 1589.
bro Cæſaraugustæ apud *de Robles* fratres edito, quod factum benè vertit.

An. M.D. LXXXIX.

1. INitiarunt hunc annum *Cordubenſes* noſtri proſpero ſatis ac felici ſucceſſu, Conuentus Cabræ.
quem ſimiles nonnulli, ſed longè plures diuerſi, exinde conſecuti ſunt.
Cabra. Igitur illi *Agabram* ſeu *Ægabram* (nunc eſt *Cabra*) *Cordubenſis* agri oppidum, Co-
Vaena mitatus dignitate præcellens, haud procul *Vlia Regia* à Septentrione, leucis
Ecija. XIII. ſupra *Aſtigim* versùs Orientem, V. à *Tuccis* in Occidentem, paucioribus
Martos. Moron. ab *Aurigia* ex eadem regione, ad diem XIX. Februarij menſis immigrarũt. Quod
Fernandez de Cordoua. factum beneficio Illuſtriſſimæ *D. Franciſcæ Fernandezæ à Corduba* Duciſſæ *Vlia
Regiæ* & *Agabrenſis* Comitiſſæ, noſtri vero Conuentu apud *Agabram* Fundatri-
cis munificentiſſimæ, cuius pietatem & animum in noſtros imitatus Nobiliſſ.
D. Antonius à Corduba & Cardona eius ex fratre filius & hæres, Dux *Sueſſæ* & *Somæ*,
(de quorum progenie relegendus Alonſus Lopez ab Haro lib. V. Nobiliar. Hiſ-
panic. c. IV.) Cœnobium egregiè perfecit, vt nullo apud Andaluziam inferius
habeatur. Eſt acommodatiſſimus ad ſeceſſum locus, atque in eo plures è noſtris
morum ſanctimonia reſplenduerunt, de quibus tempeſtiuè dicemus.

Seuilla. 2. Simili exitu diſpar *Hiſpalenſium* conſilium proceſſit. Collegium ſcilicet
in ipſa *Hiſpalenſi* Academiâ inſtituendum ſuſceperunt, vt magnorum qui illic
affluunt ingeniorum conſuetudine ad bonas litteras adoleſcentes noſtri feli-
ciore conatu incitentur. Commodùm autem ſe obtulit ad ſumptus operis fa-
Leyna. Duarte. ciendos lectiſſima & nobiliſſ. fœmina *D. Anna Maria à Leina*, *Sanchij Martinezij
à Leina* Ducis clariſſimi F. conſors autem *D. Franciſci Duartij* apud Hiſpalenſes
Indiarum Præſidis primarij. Atque de illorum progenie ac laudibus relegen-
dus Alonſus Lopezius ab Haro Nobiliar. Hiſpan. l. X. cap. XXV. Et quidem pien-
tiſſima Fundatrix non partem modò impenſarum ſuſtinuit, ſed Illuſtriſſimi &
de Caſtro. Reuerendiſſimi *D. Roderici à Caſtro* Archiepiſcopi, ac S. R. E. Cardinalis gra-
tiam promeruit, atque vt aſſentiretur, quod ægrè facturus videbatur, impe-
trauit. Situm verò eſt Collegium, viâ quæ vocatur Palmarum, & alterâ item
quæ Alneti ſeu Populeti, ſub tit. *B. P. N. Franciſci*. Necdum opere perfecto
agebant illic quinquaginta è noſtris, qui ſubinde non contemnendo exquiſi-
tioris doctrinæ nomine ſeſe commendarunt, & in dies commendant.

3. Parem in Gallia ſucceſſum apud *Nannetes* res noſtræ ſortitæ ſunt. Noſter Conuentus Nanneus.
nimirùm *Rolandus Guichardus*, vir opere potens & ſermone, prædium quod antè
annos plures *Anna Britanna* noſtris contulerat & Eccleſiam *S. Antonij à Padua*,
quam *Franciſcus* II. Britannorum Dux & *Annæ* pater extruxerat & noſtris de-
derat, cùm illuc ad conciones per Aduentum & Quadrageſimam habeñdas
veniſſet repetere aggreſſus eſt. Nam vt ſemel de factâ noſtris ab antiquo dona-
tione dicam, *Franciſcus* ille, qui vltimus *Britannis* imperauit, gratiam, eius quam
diximus Eccleſiæ *S. Antonio à Paduâ* ſacræ & à ſe conſtructæ noſtris iam olim
fecerat, quod ex litteris *Caroli* VIII. Regis an. 1491. exaratis perſpectum eſt, vt 1491.
quibus eam donationem à *Franciſco* Duce ac cognato vt loquitur ſuo factam
laudat. *Anna F.* domum prætereà & prædium extra vrbem, ad eum locum qui
foſſa ſeu fouea dicitur, attribuit litteris V. Ianuarij an. 1498. datis, & à ſe ſub- 1498.
ſcriptis, quare Nannetenſem fundationem ab eadem Regina *Nigeonenſi* con-
iunctam aliquando legiſſe memini, quod omninò conueniebat, *Nigeo* enim
Britannicæ Ducum familiæ domus fuit, quam Hoſpitium ex veteri more vo-
cant. Locum illum extra Vrbem nunc RR. PP. Capuccini obtinent & inhabi-
Hoſtel de Bretagne. tant. Vtraque donatio per tempus nobis effluxit. Ad priſtinum autem ius no-
ſtros reſtituit beneficentiſſimus Rex *Henricus* III. litteris ab anno 1587. confe- 1587.
ctis, ex quibus repetitionis actio data, ſed in longum protracta per occupatores,
ita demùm compoſita eſt vt Eccleſia *S. Antonij* cum ſuo agro noſtris cederet,
quam hoc primùm anno aut etiam altero tantùm quod alijs placet, adierunt &
incolere cœperunt. Sed rerum domeſticarum premente penuria Magnificen-

1589. tiſſ. Princeps D. *Philippus Emanuël à Lotharingia Mercurij* Dux, & in Britannia Prorex, atque lectiſſima eius conſors *D. Maria à Luxemburgo*, quibus ob pietatem nulla vnquam laus par eſſe poterit, non domum tantùm operis firmi & ſplendidi exędificarunt, ſed multis largitionibus ad vitæ neceſſaria noſtros proſequuti ſunt. Quam eorum largitatem Nobiliſſ. Princeps *D. Cæſar Borbonius* Dux *Vendocinus* & Munificentiſſ. Princip. *D. Franciſca à Lotharingia Philippi & Mariæ* filia & hæres, nouis incrementis per vices adauxerunt. Relatum id in Acta 1589. *de Lorraine de Luxembourg.*

1593. Generalia an 1593. & Fundatoris nomen ac titulus *Mercuriano* cum vnanimi Patrum gratulatione delatus eſt. Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Philippus à Becco* ex *Venetenſi Nannetenſis* Epiſcopus, ac poſtea *Remenſis* Archipræſul, noſtros benignè complexus Principum animo & liberalitati pro ſua parte libentiſſimè reſpondit. Sed nemo paria fecit *R. D. Carolo à Burgo-nouo, Philippi ſucceſſori*, viro æterna memoria digno, qui frequens apud noſtros & *R. P. Andreæ Chaluau*, non obſcuræ ſanctitatis homini familiaris, tanquam pater cum filiis mira beneuolentiæ ſignificatione verſabatur, & ſollicitè animarum ſibi commiſſarum ſalutem eis commendabat, gratulatus ſæpè quod ſuam ſibi eo in ſtudio & curâ operam præſtarent. Lethali morbo apud Carnutes detentus noſtros ad extremum ſpiritum ſibi adeſſe voluit, & apud vnum aliquem generali confeſſione conſcientiam expiauit, datiſque præclaris Chriſtianæ pietatis documentis ita ſe ad mortem comparauit, vt ſanctæ & inculpabili vitę ſimilis exitus reſponderit. A morte in ſcriniis inuenta cilicia & flagella, quibus carnem ſanctiſſimus Antiſtes affligebat. Obiit autem ann. 1617. die XVII. menſis Iulij, apud *S. Petrum in Vallea*, vt vocant, ſolemni apparatu depoſitus. At verò nos præterire non debet ſocietas & neceſſitudo quam RR. PP. Cartuſiani Nannetenſes cum noſtris inierunt, communicatis ſcilicet vltro citroque ſuffragiis quibus fato functorum animæ iuuari ſolent. Quam in rem extat ipſorum Carthuſianorum pactio ſub die XXX. menſis Martij an. 1605. quam Capitulo generali ſedente approbari ad X. inſequentis Maij ſategerunt. Eſt verò *Nannetis* ſeu *Nannetum*, quæ & *Condiuicum* & *Condinenm*, in Armoricis vrbs primaria, circa Ligeris oſtia, vbi alios duos fluuiolos excipit, loco peropportuno ſita, olim ſedes Regum ac poſteà Ducum Britanniæ, Comitatus titulo quem Ducis Primogenitus hæreditariò ſortiebatur inclyta, Epiſcopali verò dignitate florens quam illic *B. Clarus S. Petri* diſcipulus inſtituit, adeoque Nannetes S. Petrum pro tutelari habent & colunt. De *Nannetibus* atque *Britannis* hæc inter alia Scaliger: *du Bec. de Bourgneuf. Nantes.*

Tanta illic pecoris tanta eſt opulentia frugum, vt
Cum Cereris certet vomere magna Pales.
Quid varias referam piſcoſa ſub æquora turmas?
Abditaque ignoto littora capta mari?
Ne partire plagas, vt partis des mihi partem,
Sed Galli hæc duas integra regna ſoli.

4. At verò poſtquam læta hæc & iucunda memorauimus, in alia deinceps ſtylus vertendus eſt & lachrymis imbuendus, quas funera non pauca hoc anno elata promerentur. Imprimis autem *R. P. Ioanni Cannarto* qui anno ineunte Vicennenſibus noſtris ad mortem ſimul & meliorem vitam præiuit, iuſta perſoluimus. Natus id apud Sueſſiones, à puero litterarum ſtudia diligenter excoluit, quibus animi puritatem & pietatem ſemper adiunxit. Poſt humaniores litteras Theologicis imbutus, in vtriſque magnam ingenij laudem conſecutus eſt. Et Sorbonicis quidem ſociis aſcriptus poſt legitimos Scholæ actus Doctorali laurea meritiſſimè donatus eſt. Sed quantum doctrinæ merito excellebat, tantùm ad humilitatis profeſſionem interiore ſenſu inuitabatur, quem ne fruſtraretur annum excedens quadrageſimum Ordinem Minimorum non ſine multorum admiratione complexus eſt, in eoque profeſſus an. 1583. die XXII. menſis Martij apud Nigeonem. Necdum verò annum ſanctæ profeſſionis ſextum expleuerat cùm carne ſolutus ad beatam vt credimus vitam euolauit. Tam breui ſcilicet ſpatio temporis eam ſanctitatis opinionem contraxerat Obit. P. Ioãnis Cannart. Cannart. 1583.

1589. cùm apud ſuos tum apud exteros, vt non ſine cauſa dubitaretur maiores in myſtica an in Scholaſtica Theologia progreſſus feciſſet. Sic verò hanc illi alteri ducem præmittebat, vt cùm ſe ab omni qui ſæpè contingit errore ſecurum præſtaret, non deſineret prætereà ſuis in ea facultate inſtituendis continuò vacare. Cùm igitur in eo prælegendi munere in Vicennenſi ſeceſſu noſtro verſaretur & nuper in Collegam Prouincialem fuiſſet honoris gratia cooptatus, medio in curſu cum incredibili ſuorum luctu & dolore abreptus eſt. Ediderat adhuc Baccalaureus *Compendium Rethoricæ* in Pariſienſi Academia famigeratum, quod ſæpius recuſum, editionis an 1585. apud *Dionyſium à Prato* vidimus & legimus. In ſchedis quoque illius extabat *Summa Priuilegiorum Ordini noſtro à Summis Pontificibus conceſſorum*, quam *R. P. Antonius Stephanus* inſigni gratitudinis exemplo hoc eodem anno in lucem proferri, typis *Ioannis Corbon* Pariſienſis bibliopolæ, procurauit. Habebat præter hæc non pauca magni moliminis opera quæ quoniam vltimam autoris manum non acceperant non paruo noſtro & omnium ſtudioſorum detrimento cum ſuo autore deciderunt. 1589. 1585

Abſolu. 5. Deſideratus etiam hoc anno ab ineunte Ianuario *R. P. Hieronymus Abſolu*, vir doctus & myſticæ Theologiæ imprimis callens, qui præclaros ſuæ diſciplinæ alumnos extulit, verboque ſuo ac exemplo mirificè informauit. Attingebat profeſſionis annum modò XVI. vt quam ſcilicet Nigeoni die 11. Martij an. 1573 emiſerat. Et ab eo quidem tempore, tanto ad omnẽ virtutis & pietatis exercitationem exemplo illuxit, vt meritò illius memoria in benedictione ac veneratione habeatur. Audiui ſæpiùs *R. P. Petrum Hebertum* qui eum ſpiritualis vitæ inſtitutorem nactus fuerat, magno cum animi ſenſu eius nobis laudes ediſſerentem, cùm in priuatis colloquiis, tum in publicis ad Nouitios prælectionibus. Et quidem ſi præclarum eſt laudari à laudato viro, *Hieronymus* ille noſter præconem habuit omni laude maiorem. Tabulæ Siculæ quas noſter Pariſius edidit Hieronymum prædicant quòd Epiſcopus fieri conſtanter recuſauerit. Qua tamen de re nihil me à ſenioribus noſtris audiuiſſe memini. Hoc certè alterumque illud funus Prouinciæ Franciæ moleſtiſſimum accidit. Obit. P. Hieronymi Abſolu.

Iaban. 6. Apud Turones non immaturum quidem ſed memorandum nobis tertium funus contigit, *R.* ſcilicet *P. Robertus Iaban*, vir priſci moris & ſimplicitatis ingenuæ poſt annos LVII. quàm pœnitenti vitæ addictus erat, multis intereà dignitatibus perfunctus (quod anteà quandoque ſignificauimus) ipſius etiam Turonenſis Prouinciæ aliquando Prouincialis, *Ambactæ* XVIII. menſ. Decembris annorum & meritorum plenus ad meliorem & permanentem vitam vocatus eſt. Obit P. Roberti Iaban.

7. Sed & *R. P. Stephanus Carneualius à Francica* pro tempore Procurator Generalis negotiorum causâ in Siciliam traiiciens, validâ tempeſtate iactatus, poſt multa ſubmerſus eſt. Quod genus mortis tota olim vetuſtas exhorruit, ſed fruſtrà, quilibet enim caſus hominem ſanctum occupet Deo nihilo minus conſtat, in quo quidem *ἀδιαφορία* ponenda eſt. Cuius rei cùm in ſanctiſſimis hominibus frequentia ſatis exempla poſſint haberi, hoc certè *Carneualij* noſtri contemnendum non eſt. Fuit enim iam inde ab vtero tantâ cœleſti gratiâ præuentus, vt in iuuenili ætate ſenilem grauitatem præferret, quam deinceps ſingulari pietate ac doctrina excoluit Nunquam niſi de geniculis priuatas preces recitabat, & recitandarum gratiâ ſæpiùs adibat Eccleſiam, vbi captata ſeceſſus opportunitate cor ſuum in Dei præſentia effundebat. Singulari cultu Virginem Matrem proſequebatur, & quotidianis precibus illius ſibi opem ſollicitè conciliabat. Verbo abſoluam, nulla in *Carneualio* virtus deſiderabatur, eumque ingenij ac exquiſitæ qua pollebat doctrinæ fructum ſtudioſè collegerat. Quid ergò ſi hoc acerbiſſimo caſu defunctus eſt, proptereane videbitur bene actæ vitæ naufragium feciſſe? Imò perhorreſcendum mortis genus ſuo ipſe periculo quâ laborabat infamiâ & execratione abſoluit. Sed ad mitiora redeamus. Obit. P Stephani à Francica.

8. In Hiſpaniâ *R. P. Philippus à Mancloña* qui annos quadraginta in eodem vitæ tenore ſemper apud noſtros perſeuerauit, occultam humilitate ſanctitatem mortis gloriâ, genere ac modo, reuelauit. Videri quidem poterat copioſè ſan- Ob P Philippi à Monclotta.

1589. ctus, qui verbo nunquam viſus eſt offendiſſe, qui dicto promptior ad omnem obedientiam fuit, qui nullum prætermiſit officium quo poſſet cuiquam eſſe vtilis, qui aſſiduis doloribus & ægritudine continuâ tentatus ne momento quidem deiectus eſt, qui ſe poſt omnia inuicto animi robore ad omnem patientiam, humilitatem, abiectionem exercuit, ſed tum maximè ſanctitas eius eluxit, cùm proximus morti, cuius nullum tamen indicium præferebat, conuocari fratres omnes in Chorum exorauit & à Correctore impetrauit, id præter morem factum omnibus admirationi fuit, quæ ſubinde multo fuit vehementior, cùm *Philippus* noſter mediâ in coronâ de geniculis verba fecit veniam ſibi ab omnibus poſtulans & affirmans mortem ſibi antè horas viginti quatuor imminere. Ad quæ verba nemo non attonitus hæſit. Inde in cellam ſe recipiens, vnctione ſacrâ ritè perceptâ (iamiam enim Miſſam celebrauerat & in Viaticum Euchariſtiam ſibi ipſe miniſtrauerat) crucem in manus accepit, ſeq; non ſecùs ac ſi feretro illatus eſſet compoſuit, atque ita circumſtantibus fratribus ac in lachrymas effuſis, quas gaudium, quas triſtitia expreſſerat, ſpiritum vltrò viſus eſt creatori reddidiſſe. A morte tanto fulgore vultus reſplenduit, & corpus adeò ſuauem dolorem exhalauit, vt hæc in non dubia beatæ vitæ argumenta ſumerentur. Ita Gueluacenſis domus prima initia beatus Pater ſuâ morte conſecrauit. Funeri conferta multitudo plebis occurrit, excita ſedibus ſuis horum mirabilium famâ & rumore, ſed famâ res ipſa præſtabat quam oculis, quam naribus, quam animo & mente hauſit. Conditum corpus loco maximè humido, vt qui mari proximus eſſet atque alluuionibus crebris infeſtatus, poſt annos tredecim extractum (cùm ſedes ſcilicet noſtrorum mutata eſt) inuentum eſt integrum & incorruptum atque cœleſti odore fragrans, & ſic ſuaueolens vt muſci naturam induiſſe videretur, veſtes nullâ parte deciſæ, nullâ corruptione delibatæ, nulla tabe infectæ, non ſecus ac eo ipſo die quo corpus terræ mandatum fuerat, colorem ſuum ſtatumque ſeruauerunt. Inſigni ex hoc & ſingulari loco reconditum ab omnibus venerationem nunc habet quam meretur. 1589.

9. In eodem Hiſpaniâ & Conuentu Valliſoletano *R.P. Hieronymus à Sancto Dominico* viuendi finem fecit, atque hunc ſui non obſcuro ſanctitatis nomine celebrant, vt qui ſumma pietate, eximia manſuetudine, aſſidua orationis frequentatione ac magnis omnino virtutibus excelleret. *de San-Domingo.*

Ob. P. Hieronymi à S. Dominico.

10. Agmen claudat *R.P. Ioannes Abarca*, qui Prouinciam Aragoniæ & Conuentum Cæſaraugustanum ſuo ſplendore non parùm illuſtrauit. Quâ primùm potuit ætate Ordinem noſtrum profeſſus, ab ipſo tyrocinij ſui exordio miram vitæ auſteritatem complexus eſt, ſolemnia ieiunia ſolo pane & aqua contentus peregit, minora nonnullis leguminibus adhibitis temperauit, per ea nunquam piſcibus vſus aut obſonio alio, quam abſtinentiæ formam ſeuerè tota vita retinuit. Orationi tantoperè deditus erat, vt à mediâ nocte, quâ ad preces matutinas ſurgebat, orans in Choro ad auroram perſeueraret, ea verò ex oriente vt plenus erat ſpiritus feruore ſacris operabatur, cum tanto pietatis ſenſu vt circunſtátes ad eundem affectum accenderet. Frequenti verberatione ſeipſum dilacerabat, quoad copioſum ſanguinem mitteret, Deo pro peccatis quæ ab hominibus admittebantur ſatisfacturus, in tantum ipſe aduerſus peccatum odio exardeſcens, vt ſe multis ac miris modis affligeret ſi quem eo teneri perſentiſceret. Charitate in proximum verè mirabilis fuit, adeò ſe promptum ad omnium miniſteria quibus iuuare aliquem poſſet. præſertim verò infirmos & laborantes, demittebat. Hinc ortum habuit quotidiana eius precatio in gratiam animarum quæ purgatorio igne pœnas luunt, quam ad horam proferre non intermittebat. Accidit aliquando vt publici carceres fortuito igne deflagrarent, pro gentis more noſtri ad ferendam opem accurrerunt, ecce autem cum alij alius intendunt, *Ioannes* noſter ſanctiſſimam Christi Crucifixi Imaginem quæ in ſacello religiosè ſeruabatur à flammis peti animaduertit, nihil cunctatus in medios ignis vortices irruit, atque inter flammas in genua procumbens coràm ſancta Imagine adorat, & prece peractâ eam in manus ſumit *Abarca.*

Obit. P. Ioannis Abarca.

1589. mit & ab incendio, illæſus ipſe ac ne pilo quidem correptus, recipit, quod omnes manifeſto miraculo tribuerunt. Sed hominum opinionem & plauſum *Ioannes* auerſatus, contracto poſtmodùm lethali morbo, quo cum diu magnâ & penè incredibili patientiâ colluctatus eſt, mori quod in dies faciebat deſiit vt melius viueret. Obiit hoc ipſo anno die menſis Decembris XXI. qua ſancti Thomæ memoria celebris eſt. 1590.

An. M. D. XC. 1590.

1. ETſi Patres Prouinciæ Franciæ in Actis huius anni, miſerrimam omnium quæ præteritis ſæculis extiterit calamitatem temporis fuiſſe profiteantur, non alibi tamen aliquod fuiſſe rerum noſtrarum incrementum reperio. Et calamitas quidem temporis quæ tum in Gallia viguit ex publicis Commentariis repeti poteſt, nec enim vacat funeſtas quæ per factiones fuerunt tragœdias recenſere, aut confoſſum (quod ſæculo exhorreſcant) Regem & à ſuis pulſum hæredem Regni commemorare. Profectò ea narratione ſatis me luculenter functum arbitrabor, ſi dixero, nullam non hoſtilitatem toto Regno ſpecie religionis fuiſſe peruagatam. At verò inter hæc res etiam noſtras floruiſſe nec alio quidem loco id planè mirum videri poſſe quis neget? Sed ad rem. Ante annos duos Clariſſ. & Nobiliſſ. Eques *D. Chriſtophorus à Baſſompetra* Præfectus prætorio apud Lotharingos & nobil. pariter atque pientiſſima eius conſors *D. Ludouica de Radeual* noſtros ad ſe traducere, atque Cœnobium illis exædificare, in ruſtico prædio & Caſtro ſuo *Harouellenſi* cogitauerant. Sed cum eodem tempore *Lenuncurius* apud *Serras* locum noſtris attribuiſſet, mutato conſilio magis opportunum & rebus noſtris magis commodum eſſe viſum eſt, ſi *Nanceium*, quæ vrbs eſt primaria & Ducum ſedes, transferentur. Et quidem per turbulenta tempora illuc noſtri tranſgreſſi ſunt ac ſtabilem impoſterum ſedem figere cœperunt. *Chriſtophorus* Fundator magnificæ & illuſtris domus fundamenta poſuit, cenſuſque annuos attribuit, ſepultus ipſe in ſacello egregij operis & marmoreo tumulo conditus cum nobiliſſima coniuge, quorum memoriam inſcripta litteris aureis vncialibus Tabula marmorea, præ foribus Eccleſiæ, commendat æternitati. Ea ſic habet

Conuentus Nanceij.

de Baſſompiere.

de Radeual.

D. O. M.

BONORVM OMNIVM AVTORI PRIMO, FINI VLTIMO:
BEATO FRANC. DE PAVL. MINIM. ORD.
FVNDATORI, EIVSQVE SOBOLI,
BASSOMPETREÆ PIETATIS AC MVNIFICENTIÆ
PERPETVVM MONVMENTVM.

CHRISTOPHORVS BASSOMPETREVS, *Baro de Harouel, Remouille, Sereniſſ. Lotharing. Ducis aulæ ſimul ac fiſco generalis Præfectus, cum iam à puero Chriſti auſpiciis Barbarorum Eccleſiæ hoſtium legionibus debellandis ætatis ac belli tyrocinium poſuiſſet, hinc virtutis vt annorum acceſſione vir factus, tum ſuorum Principum, tum ipſorum quoque Chriſtianiſſ. Regum ſtipendiis pluribus eximia laude confectis, feciſſet fortiter, quin etiam certaminibus quatuor ſtataria pugna ſigniſque collatis non interfuiſſet modò, ſed & militaris tribunus Germanicis Equitibus quingentis ac mille præfuiſſet, belli & pacis ornamenta complexus vſquequaque fortitudine & ſapientia floruiſſet, hoc Cœnobium cum præcipuæ nobilitatis fœmina* LVDOVICA DE RADEVAL *ſtudiis atque opibus ei coniunctiſſima coniuge ſua fundauit, dotauit, erexit.* M. D. XCII.

quo nimirùm tempore opus nonnihil profecerat. Verùm præmatura libera-

1590. liſſimi Fundatoris mors res noſtras retardare potuiſſet, niſi Magnificentiſſ. & Excellentiſſ. Princeps *Carolus* III. Lotharingiæ Dux pro ſua in noſtros benignitate nouæ domus incunabula beneficentiſſimè fouiſſet, manumque vltimam cœptis per Baſſompetram impoſuiſſet. Quod animi tantâ promptitudine ac beneficâ manu præſtitit, vt ſumma gratulatione à Patribus *Valentiæ* an. 1593. congregatis inter præcipuos & inſignes Fundatores acceptus ſit. Hanc verò patris beneficentiam *Henricus* II. F. cognomento *Pius* longiſſimè ſuperauit, qui voto prolis gratiâ nuncupato *Nicolaam* & *Claudiam* filias ex *Margareta Gonzaga* conſorte piiſſimâ, eiuſdemque voti participe deuotiſſimâ, ſuſtulit; quod ille beneficium omnibus poſtmodùm officiis & aſſidua gratitudine coluit, ac ſuæ quidem gratitudinis perenne monumentum extare voluit poſitâ Cruce intra Clauſtri ambitum, cum hoc præter cætera elogio 1590.

D. O. M. V. M.

B. Franciſco

de Paula.

Henrici II. *Lothar. Cal.*

Bar. Ducis &c.

ΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Gonzaga chara parit coniux, Deus optime vota

Reddidit & hic titulus crux tua ſemper erit.

M. DC. XIIX.

Cœnobium verò redditibus auxit & operibus amplificauit. Sed de *Henrico* commodiùs alio loco meminerimus, ſicut & de *Franciſco* fratre Vadani-montis Comite qui Fundatorum etiam numero aſcriptus eſt. Cœnobio titulus quidem eſt *Sancta Maria Lauretana* & *S. Ioannis Baptiſta*, quibus quidem nominibus atque B. P. N. anno demùm 1613. ad diem XVI. Iunij à *R. D. Ioanne Porcelleto Maillanæo* Tullenſi Epiſcopo conſecrata eſt: ſitus verò in Vrbe noua quam *Carolus* Dux ad veterem producto pomerio adiicere hoc ipſo anno curauerat. Omnia in eo per Fundatorum largitatem ſplendida, magnifica, elegantia, quæ ſigillatim deſcribere operæ pretium eſſet niſi longum id & fortè moleſtum pro Chronici modo videretur. Non poſſum tamen quin vnum alterumvè Epitaphium quo ſingularium benefactorum memoria commendatur deſcribam, imprimis verò quod in ſupremo ab Euangelij latere ſacello extat in hæc verba conceptum:

D. O. M. VQ; M.

Hic primus iacet qui primus huius ſacelli fundamenta iecit Claudius Bouuetus Clariſſ. Nobiliſſ. quem ſpectata Carolo III. & Henrico *II. Lothar. Ducibus probitas & ſolertia ad honores non vulgares euexit, fuit nempè in Camera Lotharingici* Rationarij *auditor, tum codicillorum Ducalium exceptor, poſtmodum à conſiliis, dein vnus à libellis ſecretioribus, qui dum Principis iuſſa exequitur foris, nondum* xl. *annis expletis nobis eripitur, ſed ſat vixit qui benè vixit, tu qui hac tranſis piis Manibus benè precare. Viuere deſiit ann. à partu Virg.* 1614. *die* 21. *Octob.*

Tumulanda in eo ſacello ſuperius poſtmodum elegit.

Eodem ſub marmore tumulatur Barbara Rennel, *quæ annos nata* XLV. *obiit menſ. Septemb. an.* 1629. *quos mutuus amor dum viuerent ita coniunxit vt mors ſeparare non potuerit.*

Tum & hoc alterum in ſacello B.P.N.

D. O. M.

Siſte gradum Viator, noli profano iacentem conculcare pede, ne decus hic ſepultum & patriæ ſimul & vrbis conculces. Nam conditus hoc tumulo

quieſcit

1590. *quieſcit Nob. D. Ioannes* Bailluy *Dominus in Heudemont, Sereniſſ. Lotharingiæ Duci Henrico II. quondam à Conſiliis, Supplicum libellorum Magiſter, publicarum rationum Auditor, tam caſte integreque perfunctus muneribus vt haberent in illo quod amarent probi, quod timerent improbi, quod imitarentur iuniores, quod probarent ſenes, quod omnes vt morum exemplar intuerentur. Tu ni malus es defuncti Manibus illachryma, funde preces. Obiit an. ætatis xl. ſalutis humanæ* M. DC. XXI. *menſ. Octob. die* I. 1590.

Catharina Renella coniux amantiſsima tanto viro orbata commune hoc monumentum ſuperſtes curauit, vt quæ coniugalis thori fuerat viuenti ſocia, mortuo pariter eadem eſſet & ſepulchri. Vixit annos xli. extremumque diem clauſit x. Maij an. M. DC. XXXII.

At reliqua eius domus vt & Eccleſiæ decora libēs volens prætermitto, pauciſq; ſub hæc vrbem deſcribo: *Nanceium* certè vrbs eſt Lotharingicæ ditionis primaria, elegans, fortis, opulenta, ſub diœceſi Tullenſi, quam pro tempore quo nobis locus in vrbe datus eſt *R. D. Chriſtophorus à Valle* adminiſtrabat, vir in noſtros beneuolus & paterna charitate propenſus. *Naſium* à Veteribus dictam ſunt qui arbitrentur, ſed recentiores non conſentiunt qui hoc nomen alteri loco vindicant. Eam *Petrus de Blarrorivo* Nanceidos lib. I. planiſſimè deſcribit vt fruſtra fuerit qui velit aliquid addere, præter incrementum quod *Carolo* Duce vt diximus accepit. Sic autem ille

Parua ſed arthoo nunc cunctis nota ſub axe
Vrbs ſedet (vrbis habens ſi forſitan oppida nomen)
Leucenſes inter populos gentemque Voſagam
Ac Barrenſe ſolum, ſurgente & prouida bello,
Qua quo pacis amas iucundius otia, quoue
Dediscis lites annoſius armaque tanto
Irritata feros fert iracundius hoſtes.
Namque ſitu nec non foſſa muroque, ſuperbas
Aſpernata minas cum ſulphure ſaxa vomentes,
Deſpicit hæc rigidi furias & fulmina Martis:
Exultatque loco piſcoſum accedere Murtham,
Qua parte auroram naſci ſpectamus & Eurum
Nanceium *vocat hanc vetus incola, nomine quondam*
Obſcuro, verum geſtis iam rebus & armis
Percelebri & quod nunc argentea tranſuolat aſtra.
Hic Ducibus ſedes. (Et poſt pauca) *Ditionis opimus*
Aſt ager eſt huius, nam cælo hæc terra benigno
Subiacet imprimis, & dulces humida riuos
Excipit incolumem mortalibus aëra ſpirans. &c.

2. Iiſdem penè initiis in vrbe ipſa Pariſiorum domus eſt inſtituta. *Henricus* enim à *Ioyoſa*, *Annæ* Ducis Galliæque Thalaſſiarchi & *Franciſci* Cardinalis frater, Comes Buchagij, & mortuo fratre Dux Ioyoſæ, poſtquàm fato functa eſt eximia coniux ſua *Catharina Nogareta*, Spernonij Ducis ſoror, Ordinem Capuccinorum ſingulari pietatis exemplo capeſſurus ab an. 1588. & die menſis Aug. XIX. teſtamentum condiderat, & Nigeonenſibus noſtris *Dorni-villam* in Carnotibus totumque eius dominium legauerat, ſed Ianuarij inſequentis die II. reſciſſo teſtamento codicillos conſcripſit, quibus ſuburbanam domum ſuam, Capuccinorum Cœnobio finitimam, ad portam S. Honorati, *Nigeonenſibus* ipſis, vt propiùs ad vrbem Monaſterium extruerent donauit, appenſo etiam grandi ære ad opus perficiendum. Id verò nunc primùm cœpit, eamque domum noſtri ſtatuerunt incolere, præfecto Vicarij nomine qui moderaretur nouo Conuentui, tamen donec res optimo ſtatu eſſent Nigeonenſi Correctori ſubderetur. Stetit ad aliquod tempus ſic inſtituta de nouo colonia, ſubinde

de Ioyeuſe. *Nogaret.* Domus Pariſienſis ſuburbana.

1590. vero in Vrbem migrauit, ſed incerta ſede, quoad per *R. P. Oliuarium Chaillou* 1590.
poſt vices ſæpius mutatas remque totam derelictam à deceſſoribus, ſtabilita demùm atque firmata eſt. Sed hæc ſuo tempore meminerimus. Sub hoc denique tempus oblatam familiæ aliò deducendæ occaſionem iidem Patres ſeriò amplexi erant, iuuabant ſtudia ciuium vltrò noſtros efflagitantium, iuuabat eorum induſtria qui primi ad eam rem iter aperuerant, ſed vt ſunt res hominum mutabiles reſtincto ciuili bello & ciuibus in alias partes inclinantibus, negotium effectu caruit, quod ideò ſilentio premere ſatius eſt quàm ſpecialiùs inueſtigare.

Obit Sororis Mariæ Dudraciæ. 3. Hunc denique annum funere ſuo inſignem fecit nobilis & pientiſſima fœmina, tertium Ordinem profeſſa, *D. Maria Dudracia, Adriani Dudracij* Vicecomitis *Haſenſis* & Senatoris Regij, atque *Carolinæ Rapuella*, F. coniux verò *Iacobi Aurillots* in ſupremo Senatu Conſiliarij. Hæc virtute non minus quàm genere nobilis, gratiâ ſanitatum, prophetico ſpiritu, contemplationis dono ad extaſim vſque diuinitus illuſtrata eſt. Largitate in pauperes verè mirabilis fuit, ſed præſertim in ciues ſuos Pariſinos, cùm obſeſſæ vrbis causâ graui penuriâ premerentur. Non poſſunt certè ſingulæ virtutes eius breui oratione comprehendi. *R. P. Antonius Stephanus* laudes eius ſpeciali ſermone proſequutus eſt, quam hoc ipſo anno *Ioannes Corbonus* Pariſienſis typographus edidit. Epitaphium eidem aſcripſit, quod hodieque legitur in ſacello S. Sepulchri D. N. apud Nigeonenſes noſtros vbi condita eſt, breui quoque ad eius effigiem quam excudi curauit elogio ſic eam commendauit: *Maria Dudrac nobilis Patritia, viduitatis ornamentum ſæpè in mentis ecſtaſim rapta. Obiit XI. Septemb. an. 1590. æt. ſuæ 46.* Sed & hoc quod filij ſcripſerunt nobis excidere non debet: *Dudrac.* *Rapuel.*

D. O. M.

S.

Nobilis & veterum ſerie dignata parentum,
Diues eras, formæ conſpicienda bonis:
Quid iuuat hic rerum ſplendor, niſi nomen inane
Vt ferat & fragili luceat actus ope?
Fortunæ hæc bona ſunt terris linquenda, nec amplum
Poſt obitum pariunt vita abeunte decus:
Sed tibi ſyderei flammis mens arſit amoris,
Eque ſolo in cælum rapta, ſecuta Deum es.
Ætheris hoc munus fuerat, terriſque negandum,
Vtque ſuum nobis abſtulit ipſe Deus.

IACOBVS ET IOANNES AVRILLOT OPTIMI LIBERI DVLCISS.
M. BENE MERENTI H. M. P.

Obit Sororis Annæ le Lieur. 4. Mariam imitata Nob. *D. Anna le Lieur, Renatus Viuiani* Rationum regiarum Correctoris vxor, tertiumque Ordinem profeſſa, non minori conſimilium virtutum & orationis ſanctæ gratia refulgens, eodem tumulo condi meruit, cùm ipſi Mariæ ſeptem tantùm menſes, & quidem in luctu & mœrore, ſuperfuiſſet. Obijt enim III. April. an. 1591. *le Lieur.* *Viuian.*

Obit P. Alphonſi a S. Auguſtino. 5. Exciderat penè alterum funus illo non minus clarum & illuſtre, ſed nobis vt ita loquar magis proprium *R.* nimirum *P. Alphonſus à S. Auguſtino* Hiſpanus, *Illiturgi* ab an. 1551. & Iunij menſis die 27. Ordinem noſtrum profeſſus, ætate iam prouectior, cum ab eo tempore annos triginta nouem in duriſſimo vitæ inſtituto exegiſſet, ad octuageſimum ſextum progreſſus, ad præmium æternæ mercedis euocatus eſt. Magnam cum *R. P. Antonio à Regibus* amicitiam coluit, quam in diſpari ætate idem vitæ perfectioris propoſitum conciliauerat. Et de *Antonio* quidem ad annum ſequentem meminerimus, de *Alphonſo* autem Hiſpani memorant virum fuiſſe virtutis heroicæ ac eminentis, quam ſui abiectione quantùm poterat occultabat, etiam ſe ad vilia quæque miniſteria vel cùm Superiorem ageret vltrò dimittens, ſecretum ſemper & in omnibus affectans, ſine quo virtutem conſtare non poſſe ſibi perſuadebat. Cùm iter habuit peragendum pedibus inceſſit, panem mendicato accipiens quantùm in diem ſatis

eſſet.

1590. eſſet. Conuentu pedem non extulit niſi obedientia vel neceſſitas exigeret. Ingenioſus erat ad corporis macerationes, quas nullo vnquam tempore intermiſit. Eo die quo mortali ergaſtulo ſolutus eſt ad matutinas preces ſurrexit, ſacrũ peregit, moxq. fatiſcens præ ſenio corpus ferre cùm nequiret, Extremã vnctionem poſtulauit, qua percepta ſuauiter ac feliciter obdormiuit. Atq; is fuit optimi ſenis exitus. Obijt autem *Vtrera*, ſepultus in Clauſtro Cœnobij quod illic habemus, loco inſigni ac præcipuo, hodieq; vt ſãctiſſimus in veneratione habetur. 1591.

6. Sed & tertium quartumque præcipuè nobis celebranda ſe offerunt.

la Mazere. Primum eſt *R. P. Arnaldi la Mazere* magni apud Aquitanos ſuos nominis. Ordinem ille ſacerdotio initiatus ſuſcepit, tantoque feruentius in omnia macerationum genera incubuit quantò re magis deliberata & certiori conſilio ad illud vitæ inſtitutum acceſſerat. Sui deſpicientiam reliquis virtutibus in fundamentum præſtruxerat. Secedendi adeò ſtudioſus fuit, vt colloqui ſæcularibus, niſi grauiſſima de cauſa, omninò refugeret, ſilentiumque nunquam ſolueret per tempus quo ex Regula ſeruandum eſt, extra illud verò nemini colloqueretur, niſi neceſſitas exigeret aut fructus aliquis ſperaretur. Orationi ſupra modum (ſi modus in hoc ſtudio eſſe poteſt) addictus erat, in quam priuatim totus incumbebat, cùm interim ad publicas preces primus occurreret alioſque omnes præueniret, ab iis verò, dum mente recoleret qui per pſalmodiam affectus animum perſtrinxerant, ſoleret à ſenſibus abſtrahi. Vnica veſte per frigus per calorem vſus, aliam penès ſe non ſeruabat, paupertatem tanto animi deſiderio amplexus vt neceſſaria nollet admittere. Abſtinentiâ fuit mirabili, perſæpè nimirùm ad panem nullum obſonium adhibebat. vino ſemper abſtinebat. Quid de reliquis dicam macerationum generibus? Feſſos artus nudæ tabulæ frequentiùs committebat. Regulam manuſcriptam habebat penes ſe, nec vnquam dimittebat, ſimiliter & diſciplinam, quam vocamus, eâque ſæpiſſimè ad largam vſque ſanguinis effuſionem ſeipſum dilacerabat. Rem diuinam facere nunquam omittebat, vt etiam *Sammathano Toloſam* vno itinere ac pedes, per milliaria xxviij. quibus inter ſe diſtant, ad ſacrum celebrandum nonnunquam veniſſe obſeruatum ſit. Familias perplures rexit multotieſque ad dignitates Ordinis vocatus eſt, quas inuitus, nec vnquam abſque copioſa lachrymarum vi ſuſcepit. Quibus in muneribus ita manſuetudini ſeueritatem, grauitati facilitatem coniunxit, vt ſubditorum animos in omnem quam vellet partem flecteret. Denique vir ſuis chariſſimus & ſanctitatis opinione venerabilis, iam tum Viceprouincialis officio fungens vitæ finem ad hunc annũ accepit Toloſæ ſepultus ad S. Rochi vbi an. 1559. à die ix. Octob. profeſſioné emiſerat. Obit. P. Arnaldi la Mazere.

Haguenier. 7. Alterum verò eſt *R. P. Petri Haguenier* qui Prouinciam Franciæ ſemel, Turoniæ quinquies, ſumma cum laude adminiſtrauit, ipſis dignitatibus vt ita dicam immortuus. Nam eo ipſo anno quo apud Turones quinto Prouincialatu exceſſerat poſt duos non integros menſes ad meliorem vitam tranſijt. Oriundus erat Blaſiâ iuxta Bracancuriam, in ſacris profaniſque litteris admodùm profecerat, leni mitique ſupra quàm credi poteſt animo nulli non charus & venerandus fuit, pietatis merito excellens vitæ innocentia tanta vixit vt in eo peccaſſe Adam non videretur. Alias eius laudes vt ſe dedit occaſio interſperſimus. Obijt xxviii, Nouemb. ſepultus in Choro Conuentus Pleſſiacenſis ad maius altare & à latere Euangelij, qui honos vni illi ex omnibus Ordinis noſtri profeſſoribus meritorum & ſanctimoniæ causâ delatus eſt. Obit. P. Petri Haguenier.

An. M. D. XCI. 1591.

1. Maiorem huius anni partem rebus apud ſe geſtis Hiſpani vendicare poſſunt. Nam & Cœnobiis vno alteroque inſtitutis gauiſi ſunt, & ſtrenuos in vinea Domini operarios cœlo reſtituerunt. Ac menſe quidem Martio eiuſque xix. die *Seruariæ* (vulgo *Ceruera* eſt) ſedem fixerunt, progreſſu in eam vrbem, *Barcinone*, cui proxima eſt, facto. Et autor quidem eius Conuentus ad nos recipiendi, fuit *R. P. Hieronymus à Caſtro* vir impiger & diuini verbi præco Conuentus Seruariæ. *Ceruera.*

1591. nobiliſſimus, cum eo cederent RR. PP. Minores de Obſeruantia, in commodiorem locum (ni fallor) migraturi. Originem verò eius Cœnobij quod illic habebant prædicti PP. Minores altiùs repetendam, nemo melius & certiùs quàm *R. P. Franciſcus Gonzaga* enarrabit. Sic igitur ille tertiâ parte ſuæ hiſtoriæ in Prouin. Cathaloniæ Conuent. XIV. *Cùm Sereniſſimus Aragoniæ Rex atque Barcinonenſium Comes* Iacobus I. *qui ob res magnificè & magna cum æquitate geſtas* (Baleares *namque* Inſulas *acquiſiuit & florentiſſimum* Valentiæ *regnum expugnauit*) Fortunatus Sanctuſque *agnominatus eſt, primitiuos noſtræ Religionis Patres ſingulari quodam amore proſequeretur, fundum eis cum omnibus iuribus prouentibuſque ad ſe pertinentibus ad superædificandum ibi Conuentum propè* Ceruariam Vicenſis *diœceſis oppidum ſub anno à Chriſto Saluatore nato* 1245. *liberaliſſimè contulit. Cumque huiuſmodi regiæ liberalitati oppidanorum fauor acceſſiſſet præſens Conuentus* S. Mariæ de Ieſu *ſacer intra breuiſſimi temporu ſpatium nobis prodijt. Verumtamen* Ioanne II. *Aragonum Rege ac* Ferdinandi V. *Hiſpaniæ Regis Patre* Cathalanis *anno Domini* 1460. *bellum quod per continuos decem annos durauit inferente huiuſmodi Conuentus ſolo æquatus extitit. Re verò ad pacem deducta atque bello abſoluto commiſit præfatus* Ioannes *Rex tum Sereniſſimæ eius coniugi* Ioannæ, *tum quoque Illuſtriſſimo Regni Aragoniæ Cancellario ac S. R. E. Cardinali* à Cardona, *vt alium Conuentum infra præfati* Ceruariæ *oppidi mœnia in alterius deſtructi locum ædificandum curarent. Quod & illi non minus liberaliter quàm religioſè exequuti ſunt. Ceſſit tamen is Conuentus in Conuentualium Franciſcanorum Patrum ius ad annum vſque Domini* 1567. *quo ad eiuſdem Ordinis Obſeruantes ex* Pij V. *Pont. Max. decreto tranſlatus penes eos manſit. Interim religioſiſſimus Pater F.* Bartholomæus à Perpiniano *regularis obſeruantiæ alumnus atque diſertiſſimus Eccleſiaſtes deſtructũ huiuſcemodi Monaſterium ſub anno Domini* 1516. *ex communibus ac peculiaribus ſumptibus pientiſſimorum huius oppidi incolarum atque etiam quorũdam nobilium heroum in ſuis ditionibus circa præfatum oppidum commorantium, præſertim illorum qui ex inclyta* Marleſiorum *familia originem ducunt, eleemoſynis liberaliter collatis reſarciendum reparandum atque Obſeruantibus huius Prouinciæ Patribus adiudicandum curauerat. Cùm igitur iſtius habitatio multò commodior alterius incolatu eſſet, eo derelicto hunc Patres retinendum cenſuere.* Perplexam hanc eſſe Gonzagæ narrationem cùm de migratione in alterum Conuentum verba ad poſtremum facit nemo non videt; ſed iuuari poteſt ex eo quod Montoia noſter annotat, Cœnobium ſcilicet quod extra muros erat & à *Ioanne* Rege dicatum fuerat, fuiſſe quandoque reſtauratum & priſtino ſplendori redditum. Egerunt igitur noſtri cum prædictis Minoribus vt in vrbanum illud Monaſterium ſuccederent ab anno 1588. procurante imprimis *R. P. Michaele de Rodenas*, ſed re in longum protractâ, eo demùm tempore ac modo quem prædiximus exitum habuit. *R.* ſcilicet *P. Hieronymus à Caſtro*, probante Apoſtolico per Hiſpanias Nuncio, & Vicenſi Epiſcopo recognoſcente, in poſſeſſionem miſſus eſt à *R. D. Michaele Palmarola* magno vt loquimur Vicario Epiſcopi Vicenſis. Quod factum *Philippus* II. Rex autoritate ſuæ confirmauit, litteris Segobiæ datis XI. Iunij an. 1592. Iam nunc verò multis Sodalitiis floret, imprimis verò frequentatur ſacellum *S. Magino* Tarraconenſi Martyri ſacrum, ab *Hieronymo Motonio* non ante annos quinque ſupra viginti exædificatum, vbi fons miraculis clarus quem ſanctus martyr eduxit & ſcaturire fecit, habetur. Dies illi feſtus agitur XXV. Auguſti, ſiue vt contendit Ferrarius XXIX. priorem tamen Romanum Martyrologium retinet. Eſt porrò *Seruaria* municipium frequens in edito colle, iuxta iter *Cæſarauguſtâ Barcinonem*, inter *Ilerdam* & ipſam *Barcinonem* ſupra *Tarraconem* quæ ad mare, Comitatus titulo à *Petro* IV. Arragonum Rege ab anno 1353. inſignitum. Sunt autem qui *Seruariam*, alij qui *Ceruariam* ſcribere malint. 1591.

Margin notes (left): 1245. — 1460. — 1567. — *Vicus*, olim *Auſa*. — 1353.

Margin notes (right): *de Rodenas.* — *à Caſtro.* — *Vich.* — *Palmarola.* — *Motono.* — *Ceruera.*

Ob P. Hieronymi à Caſtro. 2. *Ceruariá Segobiam* ad Regem perrexerat noſter *à Caſtro*, cùm eodem venit *R. P. Martinus Sancius* Caſtellæ Prouincialis, cauſa Conuentus in eâ Vrbe conſtituendi, qui vt *Hieronymo Caſtrenſi* occurrit in bonum omen id accepit, nec ſua eum ſpes fefellit, induſtria enim *Hieronymi* prima Cœnobio initia facta ſunt, impetrato primùm à Rege diplomate, tum facultate à *R. D. Andræa Pacheco* eius Vrbis Epiſcopo data. Quæ tamen priuſquàm optatum exitum ſortirentur,

Margin notes (right): *Sanc. de Caſtro.* — *Pacheco.*

Hieronymus

1591. Hieronymus ipſe laboribus fractus, & fatiſcens corporis infirmitate quam ſtudiis litterarum, concionum aſſiduitate, itinerum frequentatione contraxerat, carne ſolutus eſt, ſuaque morte huius Cœnobij exordia conſecrauit. Natus fuerat *Abula*, & ab anno 1564. Ordinem noſtrum in Conuentu *Vbedenſi*, Prouinciæ Granatenſis, ſub die 11. Februarij, profeſſus, deinceps multis cum dignitatibus, tum dotibus inclaruerat. Concionator Apoſtolicus inſtitutus ob dicendi miram facultatem linguamque diſertiſſimam, quas dotes integritate morum inculpataq; vita & vitiorum continuâ inſectatione cumulauerat, nullum finem prædicandi verbi, quantum per vires licuit, habuit. Prouincialis aliquando in *Catalonia* electus inſignia prudentiæ & humilitatis argumenta dedit, ſuo munere cum incredibili bonorum omnium gratia & laude perfunctus. Libris aſſiduè inuigilabat, otium etiam in aliis vehementer deteſtatus, quo fiebat vt ad ea præſtanda quæ per aliquam diligentiam conſequi poſſent incepti permanerent. Verbo potens fuit neque minus opere, quorum vnum ab altero ne leuiter quidem diſſentiebat. Nec mirum ſi bonam famam imò & clariſſimam hiſce virtutibus ſibi conciliauerat, ita vt mortui cadauer certatim omnes *Segouiæ* Ordines religioſi tanquam pretioſum & ſanctum pignus expoſcerent, cum fato vt ante diximus functus eſt. Sed *Sancius* hoc optimum nouæ domus fundamentum fore non immeritò arbitratus, vt in ſacello Parochialis Eccleſiæ S. Michaëlis deponeretur, illicque interim aſſeruaretur procurauit. Natus erat annos ſexaginta, cùm beata vt credimus immortalitate donatus eſt. 1591. 1564.

3. Poſt aliquot dies ab obitu noſtri *Hieronymi*, ſedem noſtri *Segouiæ* fixerunt, comparatis ædibus ab *Andræa Moreno* ciue Segobienſi, fructum induſtriæ eius colligentes quem moriens dederat. Et quidem haud longum tempus potuit intercedere, ad diem enim xx. Aprilis in eas ædes conceſſerunt, quæ certè cùm ſint optimo & celeberrimo Ciuitatis loco poſitæ maiori deuotione ac concurſu frequentantur. Nec vna hæc eſt frequentatæ domus cauſa, imò longè præcipua eſt *B. Mariæ*, cui *à Salute* nomen, Imago miraculis clara, quæ hodiernum in diem vigent. Nullo in præſens Fundatore gaudet, ſunt tamen quatuor ſupra viginti qui inhabitant. Denique *Segouia* Hiſpaniæ Tarraconenſis Vrbs eſt in finibus *Areuacorum* Epiſcopatu clara ſub Toletana metropoli in Regno Caſtellæ Veteris. Haud procul Eſcuriali ſita eſt, ab *Abula* in Ortum non procul leucis x. medio ferè itinere leuc. xvii. inter *Vabliſoletum* & *Complutum*, hinc in Boream, illinc in Auſtrum. Viſendus illic Romani operis Aquæductus planè mirabilis. Lanificij præcipua ibidem officina. Sed hoc imprimis memorabile, quod meminit Vaſæus. Nemo in ea conſpicitur ocioſus, nemo mendicus niſi qui per ætatem aut morbum opus facere non poſſit, cum nulli deſit vnde victum quærat aut in quo ſe exerceat. De nomine nonnulla diſputatio, ſed quod hodiéque retinet ab antiquo videtur immutatum. Marieta etymon non probat quod aliqui protulerunt, vt *Segouia* dicta videatur quod *ſecus Gouiam*, cuius nominis mons ſit in proximo, ſitum habeat. Sed in hæc inquirere præter inſtitutum noſtrum eſt. Conuentus Segobiæ. Moreno. Segouia.

4. Enimuerò memorabilis antè omnia *R. P. Antonij à Regibus*, viri per omnia eminentis, obitus, quo Hiſpanos ſuos luculenter nobilitauit. Ille Cordubâ oriundus, quâ primùm potuit ætate, Ordinem noſtrum complexus eſt, Illiturgi ad diem xvii. menſis Februarij an. 1554. profeſſus, cum anno 1537. natus fuiſſet Iunij menſis die xii. quo peruigilium *S. Antonij à Padua* occurrit, ex quo nomen Antonij retinuit. Cognomen à patre Alonſus fuit, quod profeſſionem emiſſurus mutauit amore Regum qui Chriſtum in cunabulis adorauerunt. Patri nimirum nomen erat *Petrus Alonſus*, matri verò *Maria Diaz*, ambo Chriſtiana fide ac pietate clari apud Cordubenſes habebantur. A prima igitur ætate filium, quem votis precibuſque impetrauerant, litteris diligenter ac ſedulò inſtitui curauerunt Bona educatio ad hoc profecit vt annum decimum ſextum attingens de religioſæ vitæ propoſito non pueriliter cogitaret, quod vt explorauit *R. P. Alphonſus de Aquila* ſenior quartùm Prouincialis Granatenſis in Ordinem noſtrum quem ardenter expetebat admiſit. Prima ſpiritualis vitæ de los Reyes. Ob. P. Antonij à Regibus. Alonſo. Diaz. de Aquila.

1591. tyrocinia ſic exegit vt non docendus ipſe, ſed alios docturus acceſſiſſe videretur, tantam de ſua virtute ac pietate admirationem dederat. Studiis ſubinde litterarum adhibitus Philoſophiam & Theologiam non leuiter decurrit, ſed ea cognitione ad maiorem pietatis exercitationem vſus, conſultò & ex animi propoſito à concionibus lectionibuſque, quibus habendis par eſſe poterat, abſtinuit. Totum igitur ſe Theologiæ myſticæ dedidit in qua mirabiles progreſſus fecit. Orationi aſſiduè vacabat & eadem ſemper illam qua cœperat precatione finiebat ex pſalmo cxlii. ſumpta, nimirum: *Doce me facere voluntatem tuam quia Deus meus es tu.* Opus nullum aggrediebatur niſi præmiſſa precatione hac altera: *Fiat in omnibus Domine diuina voluntas tua.* Humilitate ſupra cæteras virtutes excelluit abiiciens ſe infra quàm credi poteſt. Ad obedientiam ita promptus fuit, vt editis diuinitus miraculis teſtimonium acceperit à ponderatore ſpirituum Deo. Abſtinentiam coluit maximè abſciſſam & ſeueram, duos aut tres ſæpiùs dies ieiunus ab omni cibo & potu perſeuerans, tribus per hebdomadam diebus ex vſitato more nihil præter panem & aquam ſumebat, quod faciebat ſedens in terra dum alij menſæ accumberent. Hunc vitæ tenorem perpetuò ſeruauit. Cilicium ſub interulâ laneâ continuò geſtabat, nudis vt plurimum pedibus incedens. Quibus diebus ſeipſum pane ſolùm & aqua macerabat, iiſdem ſe crudeli flagellatione, priuſquàm ſurgerent alij de menſâ, excipiebat. Ex quo habitum induit nunquam in culcitra & lecto dormiuit, pernoctare ſolitus in Choro, vbi ſe verberibus ad ſanguinis profuſionem diſcindebat, quinquies quandoque in noctem verberatione repetitâ, ferreis ad eam rem catenis vtebatur & totum pauimentum ſanguine reſpergebat. Mira omnino ſunt quæ præter hæc de illius pœnitentia feruntur. Dæmonum infeſtatione vexatus, tam fortiter aduerſus eos egit, vt non ipſe modò victor ſemper euaſerit, ſed etiam alios ad victoriam de communi hoſte ferendam mirabiliter adiuuerit. Prophetico ſpiritu & miraculorum gratia non caruit. In omnes ita beneficus fuit vt à plebe audiret *Sanctus Pater de los Reyes*, ab Epiſcopo autem & præcipuis Cordubenſibus incolis *Inſtrumentum pacis & omnium Pater* diceretur, vt qui in conciliandis inimicorum animis inſolita virtute præcelleret. Demùm verò diuturna inediâ, maceratione, aliiſque exercitationibus exhauſtus cùm ſe interim in aliorum quoque ſalutem impendiſſet (Nouitiorum enim erudiendorum curam ferè ſemper ſuſtinuit) ad diem xv. menſis Auguſti, hoc anno viribus & animo defectus eſt. Cùm enim Miſſæ celebrandæ causâ ſacras veſtes induiſſet, collabens præ infirmitate in genua non potuit vltra procedere; porrecto igitur ſacro Viatico & Vnctione infirmorum ſuſceptâ, cum lachrymis & quanta fieri poterat animi alacritate, in publicas preces intentus & ad ſingula reſpondens vt Sanctum decebat, expirauit. Ab obitu melior illi ſpecies & corporis habitudo eſſe viſa eſt, qui enim anteà extenuatus & macilentus erat, poſthac pleniore vultu & viuido colore nitens apparuit. Funus omnium ordinum affluentia & concurſu celebratum eſt, hodièque ſepulchrum eius magnâ veneratione colitur. Hæc breui de homine ſanctiſſimo perſtrinximus ne modum inſtituti operis excedamus. Singularia pleraque Donius & Montoia proſequuti ſunt, ſicut & Triſtanus, qui ſemel atque iterum in eius laudes excurrit. Hoc illi publicum elogium in Romanâ Tabulâ inſcriptum eſt: *R. P. Antonius de los Reyes Hiſpanus Zelo pœnitentiæ & carnis mortificatione admirabilis & diuinis viſionibus & miraculis clarus.* 1591.

Obit. Sororis Pelagiæ Leonti.

5. *Antonio* præmortua Sor. *Pelagia Leontia*, Mylis in Sicilia oriunda, Angelicæ quam ad an. 1559. laudabamus germana, & ipſa tertium Ordinem noſtrum profeſſa vt primum per ætatem licuit. Leui ſomno defuncta per reliquam noctem orationi vacabat, humi ſæpiùs cubans, ſeque ad carnem aſtricto nodoſo fune macerans. Nihil ad panem & aquam feriis ſextis adhibebat, neque ſolemnibus quæ ex præcepto Eccleſiæ celebrantur ieiuniis. Vt aduerſam fortunam expertis ſua ope prodeſſet, ſeipſam rebus omnibus exuit & ad extremam pauperiem redegit. Vulgo Mater pauperum dicebatur. Perditæ vitæ fœminas plures ad bonam frugem verbis, precibus & omni modo reuocauit, in quo zelum Leonti.

1591. lum ſuum mirabiliter & nunquam ſine fructu explicauit. Vitam quadrageſimalem perpetuo ſeruauit. Virginitate illibata floruit. Angelum comitem & omnibus palàm apparentem ſicut & Angelica ſoror habuiſſe creditur. Integris ſenſibus, animo in Deum intento, iubilans & orans, animam creatori reddidit die XII. Iunij. Tertia & illi ſoror *Blaſia* magnæ ſanctitatis virgo, ſed de cuius exitu nihil ſpecialiùs accepimus, niſi quod tertium quoque Ordinem profeſſa nulla re ſororibus ceſſerit. *Pelagia* hoc elogium Santorius Pariſius noſter aſcripſit *Refugium extitit afflictorum.* 1591.

6. Sed ne res Siculas diuidamus & hoc addimus. *R. P. Ægidius Moncurtius à Claromonte, Typum omnium Scientiarum* edidit *Lugduni* apud *Ioannem Veyras* hoc eodem anno. Liber eſt Scotica ſubtilitate contextus & conciſa breuitate multiplices difficultates ad omnem Philoſophiam ac præſertim Theologiam Scholaſticam pertinentes comprehendens, quem plerique qui doctorum libros recenſuerunt non immeritò laudauere. Moncurtius floret.

7. In hunc annum Cœnobij noſtri Pictauienſis originem Robertus in Epiſ. Pictauienſ. 97. confert, Montoia in ſequentem protrahit: Parum refert vtrum affirmemus. Res ſic habet: *Caſaroduni* de incerto tumultu incertior fama ferebatur, eius rumoris quidam è noſtris Pleſſiaci degentes conſcij, cùm nihil minus eſſent, habiti ſunt, in eos ſeuerè ac præter Iudiciorum æquitatem inquiſitum & animaduerſum eſt, quæ cauſa fuit vt Pictauium nonnulli profugerint poſtquàm ſuos in iis anguſtiis ad declinandam Iudiciorum acerbitatem conſilio & omni ope iuuerant, id quod poterat videri capitale, vt erant illa tempora. Hoc verò tam benè illis vertit, vt in ciuitatem accepti fauente Nobiliſſ. & Clariſſ. *D. Carolo Coſſæo Briſſaco* apud Pictauos Prorege, ex tunc ſedem illic figere cœperint. Nec defuit Reuerendiſſimi *Godofredi de Sainct-Belin* Epiſcopi ſtudium in eos atque liberalitas, qui vetus quoddam ac penè collapſum & dirutum Collegium illis attribuit, in quo ædicula firmi ac ſplendidi operis *B. Mariæ Virg.* ſacra, qua hodieque noſtri vtuntur. Collegio nomen fuit *Gelaſinum* ſeu *à Gelaſio*, quod Montoia meminit, ſeu veriùs *Agealaſinum*, vt habet Belforeſtus. Ea propter delatus prædicto Reuerendiſſimo Epiſcopo Fundatoris honos & titulus à Patribus qui ann. 1593. Valentiæ conſederunt. Subinde verò plura incrementa & per vices accepit, vt ob eam rem primario Fundatori ſecundus tertiuſque adlecti ſint, nobilis ſcilicet D...... *d'Archamband* qui fundi partem ceſſit, & nobil pariter *D. Nicolaus Contant* ſuperindicti apud Pictauos vt vocant Receptor, qui non pauca beneficia noſtris ſemper præſtitit, reſque illorum peramanter fouit. In cuius gratiæ partem omninò venit memoranda lectiſſima eius conſors *D. Dionyſia Paſſard*, quæ & ipſa magno affectu rebus noſtris allaborauit. Eſt quidem *Pictauium* ſeu *Pictauis*, atque *Pictauia*, quæ Ptolomæo & aliis *Auguſtoritum*, vrbs ampla & vaſta cliuo inſidens, qui inde in latiſſimam planitiem abit. Alluitur *Clans* ſeu *Clannio* amne, qui *Planus* etiam dicitur imò & *Clennis* vt tradit Maſſonus ex veteribus monumentis, aqua ſatis copioſa manat altiſque ripis circumducitur, anguſti ſtrictique aluei, adeoque leniter fluit vt reſidem aquam ſtagnantemque diceres. Epiſcopali ſede florentiſſimâ & antiquiſſimâ gaudet ſub metropoli Burdegalâ, *Godefridus* ille noſter per annos XXXV. illam tenuit, à quo vnus ei moderatur in præſens Reuerendiſſimus & Clariſſ. *D. Henricus Ludouicus Caſtanæus Rupipoſæus* qui omnem laudationem factis & meritis ſupergreditur. Academiam habet Iuris profeſſione præſertim claram & valdè famigeratam, de qua ſatis ieiunè Middendorpius lib. 6. meminit, at Scaliger Pictauium celebrans præcipuam inde laudationem aſtruxit hoc tetraſticho:

Conuentus Pictauij.

Coſſé. Briſſac. Sainct-Belin. Agealaſin. Archambaut. Contant. Paſſard. Poictiers. le Clain. Chaſtaigneir. de la Roche-poſay.

Si ſtudium eſt anima, veniunt à corpore vires
Galliaque à meritis poſcit vtrumque ſibi:
Hæc ſtudiis; alia belli exercentur amore.
Pictauium *eſt animus, cætera corpus erunt.*

Iconem dedit Braunius l. 1. tab. VIII. & Belleforeſtus in ſua Coſmographia. Hoc verò vnum in rebus Gallicis recenſemus quia etſi alia ſciamus ſatis auſ-

1591. picatò conſtituta, exitum tamen non habuerunt initiis parem, ſed cum publicæ rei fortuna variauit etiam ipſa dilapſa ſunt. 1591.

Conuentus Mantuæ. 8. Enimuerò & ſuæ Italis partes non defuerunt, *Mantuam* enim Ducum beneficio inducti ſunt ad diem IV. menſis Maij, ſolemni & publica ſupplicatione inſtituta ab Eccleſia S. Blaſij, ad locum quem illi debebant incolere. Quod factum, vt cœpi dicere, Ducum beneficio, Excellentiſſ. inquam *Vincentij Gonzagæ Guillelmi* F. *Leonoræ Medicea Franciſci* Magni Ducis *Etruriæ* F. & *Vincentij* Gonzaga. Medices. conſortis, atque *Leonoræ Auſtriaca Ferdinandi* Imp. F. *Vincentij* Ducis matris qui 1593. aliquot è noſtris alendis ſumptus fecerunt, atque anno poſt hunc ſecundo primarium in Eccleſiæ fundamenta lapidem poſuerunt, Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo *P.* ac *D. Franciſco Gonzaga* ex Ordine Minorum, eiuſdemque Ordinis ſupremo Antiſtite, Mantuano pro tempore Epiſcopo ſacros ritus obeunte, ſub diem menſis Martij xxv. facto Chriſtianæ ſalutis initio celeberrimum, atque is 1602. ipſe R. Epiſcopus anno 1602. eandem Eccleſiam Sabatho antè Dominicam III. poſt Paſcha quod in diem 27. menſis Aprilis incidebat conſecrauit. Hoc Cœnobium Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Ferdinandus Gonzaga* ex S. R. E. Cardinali Dux Mantuanus, multis & pretioſis pignoribus ſacris locupletauit, in quibus filum eſt à B. Virgine Maria ductum, pars oſſis B. Pauli Apoſtoli & B. P. N. Franciſci lipſanum quoddam ſacrum, ſuntque illa lapide achate atque auro incluſa; Reuerendiſſimus verò *P. Gregorius Carbonellus à Paula* impræſentiarum Generalis, poſteà Epiſcopus *Neocæſarienſis* & Abbas *S. Barbaræ* apud Mantuanos, non parum ad eius ornamentum & incrementum contulit. Datus denique in primum Correctorem *R. P. Bernardinus Venetus*, cum domo ſcilicet optimè conſtituta Patres Genuæ VII. conſiderent. *Mantua* porrò vrbs Mantua. eſt Galliæ Tranſpadanæ in *Cænomanis*, poſita eſt in medio paludum quas *Mincius* ex lacu *Benaco* progrediens efficit, paludes iunguntur eximiis Pontibus per Mincio. Lago di Garda. quos aditus eſt in vrbem, complexu ampla, publicis ac priuatis ædificiis ornata, plateis, templis, foris egregiè inſtructa, ſitu loci & arte munitiſſima, ſed nuper à Germanis militibus intercepta, direpta & vaſtata eſt, dum *Carolum Gonzagam* Principem optimum & ex Duce Niuernenſi Mantuani Principatus hæredem (quem habemus pro ſuis in nos beneficiis ampliùs laudandum) hoſtilibus armis proſequuntur. Noſtri eo turbine inter primos implicati ſunt, vt qui agerent in ſuburbio, rebus tamen compoſitis locum in vrbe acceperunt liberalitate magnificentiſſ. Ducis *Caroli*, quoad rebus ſuis aliter conſuluerint. Sed de vrbe ipſa hoc inſuper addendum eſt. Epiſcopatus dignitate fulget ſub Aquileienſi Patriarcha. Inter Italas vrbes habetur antiquiſſima. Situs illi eſt inter *Brixiam* & *Regium Lepidi* Auſtrum verſus XXXVI. paſſ. mill. inter *Cremonam* ad Occ. xl. & *Ferrariam* in Ort. l. *Mantuam* laudat Virgilius Æneid. x. Silius Italicus planiſſimè hoc diſticho:

Mantua Muſarum domus, atque ad ſydera cantu
Euecta Andino & Smyrnais æmula plectris.

Scaliger pater in Vrbibus ſpeciali carmine, ex quo eſt hoc tetraſtichon:

Clara viris, fœlix Ducibus, diuo inclyta Cycno
Quem vitreis aluit Mincius Andis aquis.
Mantua diues auis magno non ceſſerit Orbi
Tota tamen parte hac vincitur ipſa ſui

Iconem dedit Braunius l. II. tab. l.

Priuileg. conf. à Pont. 9. Ad vniuerſum Ordinem ſpectat Confirmatio & Innouatio Priuilegiorum quam *Gregorius* XIV. vir ſanctis moribus, atque benignus, vt habet in eius elogio Spondanus, ab altero anno & die v. Decembris *Vrbano* VII. duodecim dierum Pontifici ſuffectus, vltro nobis contulit ſub die v. menſis Iulij, quæ his verbis incipit: *Ordinem veſtrum optima fama odore redolentem, ac in Patris & Inſtitutoris veſtri B. Franciſci de Paula veſtigiis ambulantem meritò complectimur, &c.* Noſter de Pereinis & alij eam ediderunt. Sed quando incidit mentio Pontificis Optimi, non poſſum quin commemorem quod à *R. P. Iacobo Emardo* Romæ tunc agente audiui, Aliquando miratum Pontificem illud quadrageſimalis inediæ inſtitutum,

1591. inſtitutum, ad quod ſolemnibus votis obligamur, voluiſſe de illo nobiſcum diſ- 1591.
penſare, ſin minus aliquid remittere de auſteritate ac ſeueritate quam tenemus; quod vt inaudierunt noſtri ad Pontificem conuolarunt, ac ſummis precibus expetierunt, vt hoc ſuum vitæ inſtitutum illibatum ſibi poſteriſque conſtaret, quod ſi vellet aliquid ſibi gratificari omnem in futurum relaxationis aut remiſſionis ſpem adimeret. Hoc ſtudium Pontifex ſummoperè probauit & laudauit, noſtriſque ob eam cauſam prolixiùs deinceps fauit gratiamque omnem præſtitit.

An. M. D. XCII. 1592.

1. CVm paratum noſtris exitium eſſe videretur in Galliâ, quòd ſe in Regis Eccleſiæ Catholicæ nondum reconciliati gratiam publicas preces fundere poſſe pernegarent, *Aquitani* noſtri ad extremas Bigerronum oras & ad Pyræneos montes Nobiliſſ. Equitis beneficio conſederunt. Is fuit *D. Raymundus Cardillacus Sarlaboſius* vir clarus & generoſus quinquaginta cataphractorum Equitum ductor &c. qui noſtros ad ſe traduxit & inſtituendi Cœnobij in dynaſtiâ quadam ſua primus autor & Fundator fuit. Locus mihi non ſatis compertus eſt per vllas Geographicas tabulas, noſtri *Tornacum* vocant, Vrbemque volunt eſſe in diœceſi Tarbenſi, quâ *Tarba Pyraneos* reſpicit, reſpicit autem ad Orientem & Meridiem. Et *Tarba* quidem ad *Atyrum* fluuium ſita, Epiſcopali dignitate fulgens, *Bigerronum* metropolis habetur, *Tornacum* verò, vt audio, ab ea non procul ad *Pyraneos* montes pertingit. In eo igitur oppido *Sarbaloſius* prima fundamenta iecit non contemnendi operis, ſed quod abſoluere non potuit præmaturâ morte interceptus, eſt tamen illi Fundatoris nomen decretum in Actis Generalibus anni conſequentis & ipſum Cœnobium in reliquorum albo 1593.
deſcriptum, ſub titulo *B. Maria de Caſtello*: quare non parua hæc fuiſſe initia credendum eſt, & certè poſthac incolarũ benignitate ac noſtrorum induſtriâ non ægrè admodum coaluerunt, manum præſtante *R. P. Ioanne Signoreto* Prouinciale viro non conſtantis modò & intrepidi animi virtute, ſed & morum integritate venerãdi, qui cum *Sarlaboſio* de fundatione pepigit. Sed certiora, poſtquàm edocti ſumus, veniunt reponenda. *Tornacum* vnâ tantum & alterâ leucâ vltrà *Tarbam* in Ortum ad *Larodionis* ripam ſitum eſt, & *Larodio* quidem periculoſus & aquis inflatus amnis, inde in Occidentem deflectens, rigato *Bigerronum* agro, ad *Malburgetum* oppidum in *Atyrum* influit. Cœnobium ad læuam *Larodionis* in loco plano, deductâ per foſſam ab ipſo fluuio aquâ ad Septentrionem quoque alluitur, quàm in vſus ſuos noſtri arte corriuant, diſtat ab oppido per interiectum amnem & inſtratum ſublicium pontem paſſibus quingentis. Eccleſia duobus ſacellis inſtructa eſt, quorum alterum *S. Luciæ* dicatum eſt, quam oppidani, ſicut & B. Virginem cui dicata eſt ipſa Eccleſia, multis votis ac precibus frequentant. Condendi Monaſterij facultas irrogata per Reuerendiſſimum *D. Saluatum Dibarſe* Tarbenſem Epiſcopum ad xx. Ianuar. hoc ipſo anno, eaque ſignificat valdè gratum ſibi eſſe acceſſum noſtrorum in ſuam diœceſim, eiſque liberum eſſe conciones habere ad populum & pœnitentiæ ſacramentum vbilibet adminiſtrare, in perpetuum decernit. Sarlaboſius ad proximi menſis Maij diem xxii. de fundatione Cœnobij pepigit.

Marginalia: Conuentus Tornaci. — Cardillac de Sarlabous. — Tornay. — Tarbes. — Adour. — Signoret. — Larod. — Malbourguet. — Dibarſe ou de Hiarce.

2. Quod etiam anno ſuperiore incertum ferebamus de Pictauienſis Cœnobij origine, id nobis poſteà conſtitit, ex litteris Reuerendiſſimi *D. Godofredi de Sainct Belin* Pictauienſis Epiſcopi, quas accepimus à *R. P. Antonio Iardino* rerum Ordinis ſtudioſo inueſtigatore. Illæ ad hunc annum noſtros Pictauium veniſſe memorant, aliaque ſubindicant quæ non melius quàm ex ipſis litteris poſſimus intelligere, ſic igitur habent:

Marginalia: De Conuentu Pictauij. — S. Belin.

Godofredus de S. Belin Dei & ſancta Sedis Apoſtolica gratia Pictauorum Epiſcopus, Ad perpetuam rei memoriam. Vniuerſis & ſingulis præſentes litteras inſpecturis Salutem in Domino ſempiternam. Ex commiſſi nobis deſuper Paſtoralis officij debito, Religioſorum quorumlibet Deo famulantium neceſſitati & vtilitati libenter intendentes & illa qua pra-

1592. *tereà prouide geſta reperiantur vt firma perpetuo & illibata permaneant libenter cùm à no-* 1592.
bis petitur noſtro munimine roborantur: Cum iiſce calamitoſis temporibus, per fidei Catholicæ hoſtes, ædificia, Conuentus, Monaſteria illorum profanantur, deuaſtantur & contra verè Chriſtianos propugnacula & defenſiones conſtituuntur, contra viciſsim eiſdem Religioſis Conuentus, Eccleſias & Cœnobia alibi confici & erigi curamus. Sanè pro parte dilectorum nobis in Chriſto fratrum Minimorum ſub Regula S. Franciſci de Paula petitionis ſeries continebat, quod ipſi ſæuiente contra eos hæreticorum & eos fouentium malitia, hiſce bellorum & tumultuum temporibus, in ciuitatem noſtram Pictauienſem, quaſi ad tutum refugium circa menſem Octobrem an. 1592. *effugientes excepti ſunt* &c. *Nos itaque viſis præmiſſis & matura deſuper habita deliberatione & conſideratione, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, piis eorum votis annuentes* &c. *in honorem Dei Conuentum dicti Ordinis fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula, loco dictæ Capellæ* de Gelaſſy *Eccleſiam dicti Conuentus, omnibus melioribus modo, via, iure & forma quibus magis, melius & validius de iure poſſumus, eadem autoritate perpetuò erigimus, ac omnes & ſingulos dictarum Cappellæ & domus fructus, redditus & prouentus, iuraque, obuentiones, emolumenta & alia quæcunque eidem Conuentui etiam perpetuò applicamus &c. Datum Pictauy in noſtris ædibus anno Incarnat. Dn.* 1594. XII. *Calend. Martij.*

1594. Et ex his quidem liquet in quod tempus noſtrorum in vrbem aduentus conferendus ſit, conceſſerant tamen in prædictam Eccleſiam ab anno 1593. priùs
1593. ab ipſo Epiſcopo ſacris ritibus repurgatam, vt ex aliis eiuſdem litteris ſub eum annum conſtat. Interim verò apud Franciſcanos noſtri diuerſati eorumque hoſpitio vſi, omnem humanitatem experti ſunt, quod memori & grato animo recolimus. At verò prædicta Capella Fundatorem habuerat Reuerendiſſimum *D. Petrum de Sacierges* Lucionenſem Epiſcopum, qui Cancellarius & Præſes Mediolanenſis fuerat Georgio Cardinale Amboſio Prorege, obiit autem die IX. Septembr. ann. 1514. ſepultus in hac ipſa Capellâ, quam perficiendam curauerat Nobil. & *R. D. Tuſſanus Fené* Subdecanus Sancti Hilarij Magni apud Pictauos, Petri nepos, quique in auunculi ſepulchrum poſteà illatus eſt. Donationem noſtris factam ſuo poſtmodùm tempore Auguſtiſſimus Princeps & Rex noſter *Henricus* IV. diplomate Nanneti exarato an. 1598. die IX. Aprilis
1598. confirmauit. Quo eodem anno *Sanbelinus* Epiſcopus Sodalitium in ea ipſa Cappella inſtituit ſub inuocatione *Sanctæ Mariæ* ſeu *Noſtra Dominæ à miraculis*, cuius ſe confratrem primum inſcripſit. Actum id ipſis Calendis Quintilibus. Atque hæc iuuat de Conuentus Pictauienſis origine ſuo loco repetiiſſe.

De Sacierges. *Fené.*

Gallorũ ſtudium pro religione & obſequio in Regem.

3. Sed vt ad ea reuertamur quæ ab initio dicebamus. Cùm per Galliam religionis cauſa verſaretur, ideoque in partes animi diſtracti eſſent, noſtri autem quà neceſſitate, quà voluntate, confœderatos aduerſus Regni hæredem aſſectarentur, rebus tamen ad Regem inclinantibus & quampluribus locis per vim iam & arma occupatis, vt nullo religionis diſcrimine preces pro ſalute Principis haberentur, qui Regis partes ſequebantur omni conatu contendebant. In ea conflictatione diu multumque noſtri hæſerunt, ſed tum præcipuè in eos tempeſtas deferbuit cùm anno proximo abiuratâ hæreſi Princeps æternâ memoriâ dignus auitis ſacris reſtitutus eſt. Fortiter tamen illi repugnarunt, negantes ſe poſſe, abſque Pontificis veniâ, nondùm reconciliato per eum Principi, per orationes publicas communicare, qua in ſententiâ tàm obſtinato animo perſtiterunt, vt periculum Regno exulandi quam proximè adierint. Sed hunc zelum optimi Principis clementia peruicit; & animum principis noſtrorum ſedulitas & diligentia, vt veniam à Pontifice impetrarent, promeruit. Primùm enim viuæ vocis oraculo facultas illis indulta quam popoſcerant, tùm ſcripto etiam tradita, in quo cum noſtrorum ſuprà cæteros officium & ſollicitudo eluxerit, ex eo præcipuam à Principe gratiam retulerunt, vt qui Deo pro conſcientia fidem ſeruaſſent & Regis ſui ſtudioſiſſimos ſe præſtitiſſent.

Obit. F. Ioannis Calderoni.

4. Huius anni quod reliquum eſt mors, quæ maximam tempori meſſem facit, occupauit. In Hiſpaniâ, viuis exemptus eſt *V. F. Ioannes Calderonus Nauarrus* ad diem XXVIII. Martij, quo Sabbatum ſanctum agebatur. Oblatum profeſſus fuerat in Conuentu *Toletano* ætate iam prouectâ, ſed vitioſis prauiſque

affectibus

1592. affectibus haudquaquàm corruptâ, quod rarum in iis eſt, qui ſerò ſæculum dimittunt. Modeſtiâ ſingulari eminebat, placidiſque moribus nemini non gratiorum ſeſe præbebat. Ad obedientiam promptus & alacer, verbo citiùs ad opus incumbebat. Per annos viginti ad ſtipem corrogandam in Eccleſia Matritenſi ſedit, mirabili patientiâ & probitatis exemplo, notus omnibus, & ab omnibus pro merito laudatus. Orationi ſæpiùs intendebat, &, quantùm illi vacuum fuit, de geniculis orabat. Lampades, quæ plurimæ in Eccleſia lucere ſolent, ſpeciali deuotionis affectu curabat. Afflictos & pauperes verbo atque opere conſolabatur, agens omnia ex officio ſinceriſſimæ charitatis, quam & linguâ & reipsâ præferebat. Obiit Eccleſiaſticis ſacramentis munitus cùm ad hymnum Angelicum *Gloria in excelſis*, campanæ pulſarentur, quas vt audiuit, præ gaudio exultans, ſublatis in cælum manibus, ſibi ad reſurrectionis præmium ſignum dari exclamauit, atque in ea voce Angelo quàm homini ſimilior expirauit. Ad funus præſtò fuerunt ciues Matritenſes ex omnibus ordinibus tanto concurſu, quantus eſſe poterat ad pompam longè celeberrimam. Veſtis quâ tegebatur in fruſta populi ſtudio diſcerpta eſt, dum ſibi quiſque optat pignus ab homine ſancto, vt credebatur, auferre. Biennio poſt, corpus 1594. eius integrum & nulla parte delibatum inuentum eſt, cùm operis causâ ſepulchrum in quo iacebat effoſſum eſſet.

5. In Italiâ funus alterum celebratum eſt, hominis non vnâ morum ſanctimoniâ, ſed inſuper doctrinâ, dignitate, autoritate præcellentis. Fuit is *Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus Gaſpar Ricciullus à Foſſo* Archiepiſcopus *Rhegienſis*, quem per vices non ſemel laudauimus, nec operæpretium fuerit ea quæ per occaſionem ſparſim libauimus hîc congeſta repræſentare. Poſſumus quod de S. Auguſtino prædicat vir clarus Voluſianus, virum ſcilicet eum eſſe totius gloriæ, de Gaſpare noſtro non minori iure circumferre. Quid enim memorem aut theologicæ doctrinæ ſoliditatem, aut dicendi facundiam, aut morum grauitatem, quam priuatim & publicè præ ſe tulit? Quid replicem collatos in eum honores, gratias, dignitates?

(Obit. R. P. Gaſparis à Foſſo.)

—— —— mens ardua ſemper
A puero, teneriſque etiam fulgebat in annis
Fortunæ maioris honos, &c.

imo verò malim honorum deſpicientiam prædicare, quam ex animo ille coluit. A *Gregorio* XIII. ad purpuram non obſcurè deſignatus, importunis precibus miſſionem ab Vrbe obtinuit, vt eum honorem declinaret. Non poſſum tamen reticere aliorum in eum ſtudium, quo virtus eius pro merito æſtimetur. Ab anno 1555. cùm à morte *Marcelli* II. paucorum dierum Pontificis 1555. pro deligendo ſucceſſore comitia inſtaurata eſſent, quibus electus eſt *Ioannes Petrus Caraffa* dictus *Paulus* IV. *Ricciullus* noſter Epiſcopus pro tempore Caluienſis, multis Cardinalium votis atque ſuffragiis ad ſupremam illam in Eccleſia Catholicâ dignitatem poſtulatus eſt; quod cùm non ſemel ita factum ſit, priuatis etiam quibuſdam per aliquâ ſuffragia deſideratis, non poteſt præter fidem haberi. Quid poſthæc, virtutem eius, probitatem, pietatem, doctrinam reliquaſque dotes laudare aggrediar? Verè dicam, licet cum poëta prophano

Eſt aliquod meriti ſpatium quod nulla furentis
Inuidia menſura capit.

Hoc faſtigium *Gaſpar* noſter maturè attigit, vt fruſtrà ſim ſi ad eam altitudinem attingere me poſſe confidam. Obiit apud Eccleſiam ſuam Rhegienſem, votis pauperum, lachrymis viduarum, orphanorum fletibus cumulatus, qui prolixam eius imo & inexhauſtam liberalitatem in dies experiebantur. Die XXVIII. menſis Decembris animam efflauerat, tertium poſt diem terræ mandatus eſt, hoc interim tempore ad populum expoſitus viuenti quàm mortuo ſimilior apparuit. Natus erat annos 96. minus diebus nouem. Exequias ce-
Camarota. lebrauit funebremque orationem habuit Reuerendiſſimus *D. Ioannes Camarota* Meſſanenſis Theologus inſignis, & Epiſcopus *Bobienſis*, Gaſpari noſtro in

1593. Epiſcopali munere adiutor, in argumentum orationis hæc Apoſtoli verba 1592.
prætexuerat *Oportet Epiſcopum irreprehenſibilem eſſe*, in quæ ad Gaſparis noſtri lau-
1603. dationem digniſſimè perorauit. Anno demum 1603. cùm immanis pirata *Ci-
gala* Rhegium occupaſſet Gaſparis noſtri ſepulchrum, ſuffoſum, dirutum, ex-
pilatum eſt, illiuſque oſſa per ſummam inhumanitatem cremata & in vento-
rum ludibria diſperſa ſunt. In quo non diſparem à *B. P. N. Franciſco* fortunam
ſuſtinuit, vt poſſit fortè dici, cui viuenti animus ad martyrium non defuit ei
iam mortuo ad animum martyrium adfuiſſe. *R. P. Franciſcus à Maida* Oratio-
Vid. an. 1562 nem quam in Concilio Tridentino Gaſpar noſter habuerat edidit quod iam
ante ſubmonuimus, alia quædam ab illo ſuperſunt quæ qui habent videant ſi
poſſint publico inuidere.

An. M. D. XCIII.

1593. Conuentus S. Agathæ. 1. MVltiplici rerum narratione hic annus pertexendus eſt, vt qui non ge-
ſtis tantum in præſens abundet, ſed pleriſque, quibus non ſatis certa
origo debeat locum facere. A die menſis Februarij III. Calabri noſtri, præ-
eunte *R. P. Petro Samblaſio* Prouinciale ſuo, locum quem *B. P. N. Franciſcus* ſibi
ipſe delegerat, vt plurimis per noctem viſis & apparitionibus ſignificauit, inſe- *Sāt Agatha.*
derunt. Is eſt apud *S. Agatham* Oenotriorum oppidum, quod *Artemiſium* vete- *Maluito.*
rum fuiſſe interpretantur, quarto miliari à *Temeſa*, quæ nunc *Maluitum* dicitur, *Folone.*
eodemque ſpatio à *Pholone* diſtans, in cuius agro *Iſaurus* fluuius oritur. Merula *Eſaro.*
oppidum Epiſcopale perperàm facit, eſt enim diœceſis *S. Marci*, ſeu *Argentani*,
vt vel ex topographia conſtare poteſt. A littore VIII. paſſuum millibus ſub-
ductum eſt, olim ditionis Principis Beſidiani, nunc nobilis apud Conſentios,
ſed priuatæ familiæ. Relegendus Marafiotius l. IV. cap. XXXIII. In eo munici-
pio B P. N Franciſcus adhuc ſuperſtes locum ſuis faciendum prædixerat, & in-
tento digito deſignauerat, quod non ſemel poſteà per viſum oppidanis ali-
quibus patefecit & in memoriam reuocauit. Longum tempus extractum eſt,
quoad beati viri prædictio effectum conſecuta ſit. Id nunc primùm ita conti-
git. Nobilis vir & ciuis Santagathanus *D. Marcus Aurelius de Iordanis* prædium *de Iordanis.*
quoddam ſuum opimum & locuples, vt Cœnobium in eo exſtrueretur, noſtris
teſtamento legauit, illud erat quod beatus Pater ſuis optauerat. Id adeò ciui-
bus Santagathanis gratum iucundumque accidit, vt omni ſtudio noſtros ad
ſe traducendos curauerint, quorum prolixa liberalitate factum vt breui non
contemnendum opus proceſſerit. Cœnobium *S. Michaëli Archangelo* ſacrum ma-
gna oppidanorum deuotione frequentatur. Primus in eo Corrector inſtitutus
R. P. Theodorus Blondus ex Commiſſo Prouinciæ S. Franciſci in Comitiis Gene-
ralibus Genuæ VII. celebratis, in quibus & Fundatricum gratia Nobil. DD.
Landomina & *Fauſtina*, *Marci Aurelij de Iordanis* filiabus, in paterni beneficij me-
moriam, collocata eſt.

Obit P. Alphonſi Villa-maioris. 1584. 2. In menſem alterum, hoc eſt Martium & eius diem XIX. incurrit mors *R.*
admodùm *P. Alphonſi Villa-maioris* ab anno 1584. Ex generalis, qui ad hunc diem
in Conuentu Motrilienſi, (de quo ad an. 1580. dicebamus) priuatim egit, eo
ſeceſſu ad pietatis exercitationem & mortis obeundæ meditationem pluri-
mùm delectatus, ita quod interim pedem ab eo non extulerit, ad omnia regu-
laris obſeruantia munia tàm ſedulus vt ſimile ſtudium à Nouitio deſiderari
non potuiſſet. Ac ipſe quidem ſolebat dicere, tanto quemque ad arctiſſimam
obſeruantiam & minimum quodque obſequium magis teneri, quantò pluri-
bus aut maioribus apud ſuos muneribus perfunctus fuerit. Nihil eo humilius,
nihil continentius, nihil moderatius. Ad eum, tanquam ad oraculum, cauſæ
omnes cùm publicæ, tùm priuatæ totius regionis deferebantur, nec locorum
longinquitas, aut ſolitudo ab eo ſtudio populum, aut alium quemquam retar-
dabat. Hoc vnum ſibi pertimeſcendum putabat, ſi ad aliquam in Religionis
præfecturam iterùm adhiberetur. Mors eius non paruum omnibus, qui homi-
nem nouerant, luctum dedit, cùm vel maximè quod necdùm fato maturus
videretur,

1593. videretur, quinquageſimum enim tertium ætatis annum non exceſſerat. Funus inſolitâ populi multitudine celebratum, vt vix ad ſepulchrum efferre corpus fas fuerit, veſtem qua indutus erat certatim quiſque ſibi optabat & fruſtratim diſcerpebat, nonnulli erant qui ſudario faciem leniter abſterſiſſe pro magno ducebant. Anno demùm 1610. petente *Alphonſo de Contreras* Fundatore illius oſſa & venerandi cineres ad maius ſacellum tranſlata ſunt, ſolemni ritu id peractum, & decantâ Miſsâ, & oratione laudatoriâ tanquam in ipſo funere habitâ, mirus etiamtum populi concurſus fuit, mirabilior ſenſus de virtute ac ſanctimoniâ ipſius, qui apud omnes ſupra modum vigebat. 1593. 1610.

3. Ad diem Aprilis x. noſtri *Mantuâ Veronam*, quæ inde xxiv. paſſ. mill. diſtat, progreſſi ſunt, cum necdùm anno integro *Mantuæ* conſediſſent. Autores Cœnobij apud Veronam inſtituti fuerunt Excell. & Generoſ. Comites *Maximus* & *Auguſtinus Iuſti*, nobiliſque ciuis *Iulius Cigala*, qui fauente Senatu & aſſentiente Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo *D. Auguſtino Valerio* Epiſcopo & S. R. E. Cardinale, veterem quandam Baſilicam ædeſque proximas in Campo Martio ſitas noſtris donandas curauerunt. Cœnobium, dirutis ædibus, nouo & continenti opere poſthæc duci cœpit, quod è noſtris triginta & duo incolunt, nomen habet à *B. P. N. Franciſco*, primuſque illius Corrector à Patribus vii. Genuæ conſidentibus nominatus eſt *R. P. Ioannes à Paterno*. Habentur ibidem Theologicæ lectiones. Denique *Verona* Vrbs ampliſſima eſt & nobiliſſima, ſub ditione Venetorum, à *Venetijs* lxii. paſſuum millibus, à *Brixia* in Ort. xl. inter *Ferrariam* ad Euronotum & *Tridentum* ad Circium circiter l. floret Epiſcopali dignitate ſub *Aquileienſi* Patriarcha, ortu gloriatur Antiſtitum xxxvii. qui Eccleſiæ Iudicio in cœlites vindicati ſint. Interluitur *Atheſi* fluuio, cui pontes quatuor inſignes ſunt impoſiti. Natura, ſitu, pulchritudinem ædificiorum, arcium munimentis aliiſque propugnaculis nulli ex Italicis Vrbibus ſecunda, qua de re proſtat Elogium ad portam Vrbis munitiſſimam. Agro quamoptimo & rerum omnium feraciſſimo gaudet, laudes igitur Veronæ ſuæ præter fidem non pangunt Scaligeri pater & filius cum ille ſic canit

Conuentus Veronæ. Iuſti. Cigala. Verona.

Italiæ canimus ſemper-florentis ocellum,
Calliope nequeat grandius vlla loqui.
Aucta deis, auctura poli Verona Quirites:
Quot ciues, tot habens ſydera digna Ioue.
Non animi non ingenij vigor acrior vſquam:
Nulla creat plures Martia terra Duces.
Transferre in cœlum voluit ſibi Iupiter; atqui
Clarior in noſtris maluit eſſe locis.

Hic verò tale initium carmini fecit:

Ocelle mundi, ſydus Itali cœli,
Flos Vrbium, flos, corculumque amœnarum
Quot ſunt, eruntve, quot fuere, Verona:
Brenni ſmaragde, Tranſpadane berylle
Gallorum iaſpis, margarita Benaci,
Apex ſupremus elegantiæ rerum
Et meta ſumma, Dædalæque naturæ.
Quam fronte pronâ facibuſque ſummiſſis
Vrbes adorent, & libenter agnoſcant
Sublime maieſtatis arduæ lumen: &c.

4. Præceſſerant ab hoc & aliis fortè annis aliorum Cœnobiorum origines, & hæ ſunt quas in hunc annum corriuare debemus, cùm nunc primùm illarum mentio per Acta Capituli Generalis occurrerit. Et quidem in vna Prouincia Neapolitana trium nobis ineunda ratio eſt, quæ certiori loco non poſſimus reponere. Primum ſit quod apud *Nolam* ciuium liberalitate ac eleëmoſynis conſtitutum eſt, ad viam quæ in Apuliam ducit, iuxta Cœmeterium plurimorum SS. Martyrum, qui Diocletiano Imp. paſſi ſunt ſanguine dedicatum, & *S. Felicis* Presbyteri latebrâ memorabile. Nomen accepit à *B. P. N. Franciſco*, Conuentus Nolæ.

1593. quem ciues Nolani peculiari cultu venerantur. Opus præclarum eſt & magnificum. Non pauci ſunt qui inhabitant, eiſque per ciuium beneficentiam ad vitæ neceſſaria ſatis abundè eſt. *Nola* ipſa Vrbs antiqua eſt, *Neapoli* ad duodeuiginti paſſuum millia proxima, Epiſcopali dignitate floret, perperàm à quibuſdam *Sidicinum* credita. De illa Silius Italicus canit. 1593. Nola.

Campo Nola ſedet crebris circumdata in orbem
Turribus, & celſo facilem tutatur adiri
Planitiem vallo.

Sed auguſtiùs Paulinus ille Nolanorum decus & gloria, eam commendat cum agens de concurſu populorum ad tumulum S. Felicis, ſic loquitur:

Vrbes innumeras vnâ miramur in Vrbe.
O felix Felice tuo tibi Præſule Nola,
Inclyta ciue ſacro, cæleſti firmata patrono
Poſtque ipſam titulos Romam ſortita ſecundos,

atque in eandem ſententiam aliquammultis locis eadem fermè repetit.

Conuentus S. Arpini. 5. Alterum ſit, quod apud *S. Arpinum*, altero ab *Auerſa* ſtadio, extructum eſt. Montoia noſter *S. Arpinum* ab antiquis dictum eſſe vult *S. Elpidium*, & hunc quidem *Elpidium Atellæ* Epiſcopum fuiſſe, ac ei feſtum diem agi XXIV. Maij reperio, ſed omiſsâ hac controuerſiâ, eius nunc nominis viculus eſt *Atellæ* ruderibus inædificatus ad *Clanium* fluuium, itaque Sanfelicius *S. Arpinum* qui hodie dicitur *Atellam* eſſe ac dici debere contendit, ſed vſus inualuit vt *Auerſa* nomine *Atella* accipiatur, vt quæ quam proximè ſita, Vrbis dignitatem ius & nomen ab eadem tulerit. In eo vico Nobil. & Generoſ. *D. Alphonſus Sanchez, Grotulæ* Marchio domicilium noſtris poſuit, anguſtum quidem ſed iucundum atque commodum, ſub titulo *S. Mariæ à Stella*: cum tempore incrementum accepit, tumque demùm Corrector in eo inſtitutus in Comitiis Generalibus Romæ VI. habitis, fuitque is *R. P. Philippus à Capua*. San-Arpino. S. Agno. Sanchez.

Conuentus Geſunij. 6. Tertium in eodem tractu Cœnobium hoc vtroque (niſi fallor) antiquius, loco valdè obſcuro nec mihi niſi per ſcriptores noſtros cognito ſitum, aliis tamen annumerandum venit. Geſunenſe id à loco dictum, eſt autem *Geſunium* viculus ignobilis, inter montes *Salerno* proximos, nec plus octo ſtadiis ſepoſitos, ad amnes duos piſculentos & tructis abundantes. Cœnobium ab oppidanis & accolis pro ſua in B. P. N. deuotione conſtructum eſt, cuius tamen initia lentè ac ægrè proceſſerunt, quare & in præſens Patribus Valentiæ conſidentibus dimittendum eſſe viſum eſt, & certè iam olim decretum fuerat, vt nulli niſi in copioſis vrbibus acciperentur. Interim hoc fidem de antiquitate facit. Rebus tamen poſtea in melius diſpoſitis retentum eſt, eique Corrector præfectus in Generali congregatione Romæ VI. celebrata *R. P. Ludouicus à Criptaltis*, quæ cauſa fuit vt Iſnardus noſter antè id tempus in cenſum illud non retulerit. Geſuni.

Conuentus Pontis-Æſiæ. 7. In Prouincia Franciæ duo alia nobis commemoranda eſſent, ſi eum habuiſſent exitum, quem hæc initia promittebant. Vnum fuit ad *Pontem-Æſiæ*, alterum *Rothomagi*. Sed de Rothomagenſi dicendum recurret. Pontæſianum verò haud multò poſt nobis excidit. Res habuit in hunc modum. Ad ripam citeriorem *Æſiæ* domus Hoſpitalis eſt ſiue Leproſaria, titulo *B. Mariæ Magdalenæ*, cuius adminiſtratione vir quidam nobilis, ſed ſectarius & à Catholica fide alienus fungebatur, dum igitur per turbulenta tempora Pontæſiani Catholicorum partibus adhærerent, noſtri domus illius adminiſtrandæ & inhabitandæ ius acceperunt, quo non excidiſſent ſi paciſci cum homine ſectario ad ius quod habebat redimendum voluiſſent, aut certè non reformidaſſent; ſed rebus haud diu poſt in pace compoſitis omnibuſque ad priſtinum ſtatum reſtitutis loco cedere neceſſe fuit. Atque vt hoc ſtrictim adiiciam, *Pons-Æſiæ* leucis ſeptem à *Lutetia Pariſiorum* in Auſtrum ſupra confluentem *Æſiæ* in *Sequanam*, ſatis copioſa vrbs eſt, Normaniæ finitima, quam non immeritò *Briuam-Æſiæ*, vt legendum apud Antiquos, multi ſunt qui opinantur. Pontoiſe. Oyſe. Seine.

8. In Prouincia Hiſpalenſi duo quoque recenſenda veniunt, ſed quæ perennauerint.

1593. nauerint. Primum quidem Fratrum, ſecundum autem Sororum, ſiue Monialium eſt. Illud apud *Luciferi-fanum*, hoc in ipſa Hiſpalenſi vrbe. *Luciferi-fanum* Latinis eſt quod φωσφόρου ἱερὸν interpretatur Strabo, quodque appellatum etiam addit (à Latinis ſcilicet) *Λουκεμδουβίαν*, nonnulli ſunt qui *Aſtam coloniam* putent, hodie Hiſpanis *San-Lucar de Barrameda* dicitur. Vrbs eſt portu celebris & opulenta, leucis xv. ab Hiſpali, ad oſtia *Batis* fluuij, leucis II. à Mneſthei portu. In ea Nobiliſſ. & Generoſiſſ. *D. Alphonſus Pereſius de Guſman*, Cœnobij noſtri apud *Methymnam Sydoniam* Fundator, vt ad an. 1579. meminimus, noſtris locum fecit, attributis ædibus Palatio ſuo proximis atque Eccleſiæ, quā nunc R R. PP. de Mercede captiuorū occupant, quo loco annos plures noſtri ſteterunt. Id in Acta Generalia huius anni relatum eſt. Datâ poſthæc opportunitate in commodiorē locū concedendi, mutauerunt, & ad mare vbi naues appellunt laxiore & ampliore ſpatio ſibi comparato nouas ædes extruere cœperunt in quibus plures triginta è noſtris diuerſantur. Hanc verò migrationem ad an. 1599. contigiſſe Montoia ſubindicat. 1593. Conuentus Luciferi-fani.

San Lucar de Barrameda.

de Guſman.

9. *Hiſpalenſe* Sororum Cœnobium fortuitò initium accepit. Ab anno 1548. Ordinis noſtri Moniales, ad Hiſpalim eamque partem quæ vltra *Bætim* plano ſitu reſidet, vulgoque *Triana* dicitur, (quæ cauſa eſt vt Bæti præter ſolitum exundante pars illa ſoleat aquis infeſta eſſe) conſederant. Ad hæc verò, non eò vnquam excreuerant aquæ vt loco abſcedere oportuerit, ſed hoc demùm anno tanta fuit inundatio, vt aquis largiter & altè diffuſis, neceſſe fuerit, in tutiorem locum demigrare. Cùm igitur Moniales noſtræ, quæ magno illic numero ſolent habitare, in vrbem ipſam quæ montoſo ſitu extra periculum eſt profugiſſent, poſtquam dies aliquot in ipſa vrbe manſerunt, conſilium ceperunt proprias ſibi ædes comparandi, vt ſi quando in ſimile periculum reciderent paratum haberent perfugium. Vt igitur animo conſtituerant ita etiam factum eſt, eiſque conſtitutum Cœnobium in quo iam nunc plures ſexaginta inhabitant, præter ſeptuaginta quæ *Trianæ* ab antiquo agere ſolebant, quarum numerus non eſt propterea imminutus, id modò illis commodi, vt ad ſorores ſuas vbi periculum ab inundatione fuerit poſſint ſe recipere. Situs Monaſterio eſt viâ quæ populariter dicitur *de la Sierpe*. Alphonſus Morgadus Hiſtoriæ Hiſpalenſis lib. v. cap. xviii. honorificentiſſimam earum Monialium mentionem facit. Atque hoc vnum extra occaſionem Actorum Generalium memorauimus, neque enim Sororum Monaſteria video in cenſum fuiſſe relata, ſed aliquorum tantùm mentionem ex obliquo iniectam eſſe obſeruo. Moniales Hiſpalenſes II.

10. At verò nunc de ipſa Generali Congregatione cuius frequenter mentio incidit & ordine quidem ſuo dicendum habemus. Pentecoſte in diem menſis Iunij vi. incidebat, quem ad diem Capitulum celebrari ante annos ſex *Sixto* V. Pont. placuerat. Conuenerunt ad id tempus quorum intererat, ſeque *Valentiam* in Hiſpania, qui locus fuerat in Comitiis Romanis indictus, receperunt: Sed cùm omnes haud ſatis maturè occurriſſent, ne quis fraudem ſibi factam poſſet obtendere, non eſt inita congregatio antè peruigilium Pentecoſtes, quo demùm die factum congregationi exordium, peractâ primùm re diuinâ, tùm habitâ inquiſitione, vt moris eſt, de admittendis in conſeſſum aut ab eo reiiciendis. Sed ecce dum huic recognitioni cœperunt allaborare Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Ioannes à Ribera* Valentinus Archiepiſcopus & Antiochenus Patriarcha præſtò fuit cum litteris Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi *D. Camilli Caëtani* per Hiſpanias Apoſtolici Nuncij cum poteſtate Legati à latere, aliiſque inſuper à *Philippo* II. Hiſpaniarum Rege, quibus certè, vt in eius Congregationis Præſidem ac moderatorem acciperetur, Nuncius quidem mandatum faciebat, Rex verò precabatur. Id vt erat inſolitum moleſtè accidit Patribus, ſed tamen parendum fuit & quod dolebat reticendum. *R.* etiā *P. Cornelius à Rogiano* in Zeloſum demortuo ab annis tribus *R. P. Stephano à Francica* ſuffectus, cum litteris Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi *D. Ioannis Caſtruccij* Protectoris locum ſibi fieri in eo conſeſſu poſtulauit, cùm id tamen Zeloſis ex iure non conueniat vbi Capitulum extra Vrbem Romanam Capitulum Gen. XXVIII.

de Ribera.

Caëtani.

de Rogiano.

1593. habetur; præualuit tamen autoritas Protectoris quæ non contemnendis rationibus nitebatur & Apoſtolica poteſtate in hoc facto decernebat. Ex hoc omnibus ac ſingulis quâ decebat diligentiâ recognitis delectus eſt in Actuarium *R. P. Iſidorus Samblaſius* Tuſciæ Prouincialis, atque poſt omnia proponente Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo *D. Ioanne* Archiepiſcopo tractatum ſi conueniret, vt alternatim Ciſmontani ac Transmontani Generalatu potirentur, cumque inſtaret D. Archiepiſcopus vt res ad ſuffragia deduceretur, *Carbonellus* Generalis habitâ honoris præfatione ſibi aut cuiquam fas eſſe negauit ea de re ſententiâ proferre, quæ præter, imò cõtra, Regulâ videretur, & omninò tanti hoc momenti eſſe vt ad Pontificem deferendum videretur. In qua exceptione conſeſſus in Craſtinum ſolutus eſt. Illuceſcente igitur ſancto die Pentecoſtes & conuentu inſtaurato, poſt ſolemnes preces, collatis ſine morâ ſuffragiis, idem ille qui in Actuarium optatus fuerat. *R. P. Iſidorus Samblaſius* ad ſupremam Ordinis dignitatem ſubleuatus eſt, non minori felicitate in ferendis ſuorum votis quàm anteà vſus, in vtraque nimirùm electione nullum planè (niſi ſuum, quod neceſſe fuit) deſideratum eſt. Eo ſucceſſu non parum exhilarati Patres, decantato in gratiarum actionem hymno *Te Deum laudamus*, ſuam de more obedientiam, ſed inſolitâ prorſùs animorum exultatione, profeſſi ſunt, R. D. Archiepiſcopo ad omnia præſente, ac fruſtra ex ſuæ gentis hominibus aliquem pro ſua commendatione deſiderante. *Iſidorus* noſter *Conſentiâ* oriundus ex nobili *Samblaſianorum* familiâ genus ducebat, ſed magis morum nobilitate præcellebat, vt qui ſemper cum pietate probitatem coniunxiſſet. Modeſtiam præferebat verè mirabilem & iucundâ grauitate conditam, agebat cum ſuis manſuetè comiter & liberaliter quod eum faciebat ſupra modum amabilem; omnium quieti & tranquillitati ſtudebat, ex quo dum moderatus eſt pax & concordia mirificè floruerunt. Quod autem erat reliquum vt *Iſidoro* Collegæ ſublegerentur, & rerum procuratio homini perito demandaretur id continuò ad eundem diem præſtitum eſt. Et Collegæ quidem fuerunt, *R. P. Dominicus à Marchia* ex Vicario Prouinciali Calabriæ inferioris, quæ Prouincia S. Franciſci dicitur, aſſumptus per Italica natione, atque huic votum ſuum pro Generalatu *Iſidorus* noſter detulerat: *R. P. Gaſpar Dinetus*, quem demortuo *R. P. Pontio Iambarto* in viſitatione Franciæ ab anno 1590. *Carbonellus* in Collegam ſibi acceperat, pro Gallica natione delectus: *R. P. Hippolytus Serranus* antehac eodem officio perfunctus pro Hiſpanica natione cooptatus (Atque vt hoc obiter interſeram is quem diximus *R. P. Pontius Iambartus* apud RR. PP. Cœleſtinos Pariſiis viuendi finem fecit, cum apud eos noſtri *Nigeone* profugi ob tumultus bellicos hoſpitarentur, & prolixa eorum charitate, dignâ quæ perpetuum animis noſtris inhæreat, vterentur. Et ipſe quidem ſanctæ profeſſionis annum XVII. non excedebat, ſed ætate prouectus Ordinem ingreſſus fuerat doctrina & virtutibus à ſæculo non mediocriter inſtructus, quæ cauſa fuerat vt primo quoque tempore in Prouincialem Franciæ ſublimaretur, atque mox in Generalis Collegam quo quidem officio cum fungeretur, & *R. P. Ioanne Salutio* ex Correctore Noziacẽſi Vicario & Viſitatori Generali adlectus eſſet, magniſque virtutibus ac præſertim animi fortitudine inclareſceret, in medio curſu, eo quẽ diximus loco & tempore abreptus eſt, & apud ipſos Cœleſtinos ſepultus, vbi beatæ quod credimus ac ſperamus animæ conſortium mortalis gleba præſtolatur.) Poſt omnia, non diſſentientibus votis in Procuratorem Generalem electus eſt *R. P. Benedictus de Amicis* Italus, vir prudentia clarus, conſilio maturus, doctrina præcipuus, vt gerendis rebus aptior eſſe nullus poſſet. Ad alterum diem priuatis quibuſdam rebus compoſitis lectæ fuerunt litteræ *S. D. N. Clementis* VIII. qui ab anno 1592. & Ianuarij die XXX. paucorum dierum aut menſium tribus ex continenti Pontificibus ſucceſſerat, quibus liberum faciebat Patribus, qui ab vniuerſo Ordine conuenerant, vt acta per *Sixtum* V. deceſſorem, quoad Generalatus & Correctoriatus prorogationem tempuſque celebrandi Generalis Capituli, recognoſcerent, atque iis de rebus vt magis commodum videretur ſtatuerent, iam tum autoritate Apoſtolica ratum ac firmum

Marginalia: 1593. — Gen. XXIX. — Samblaſio. — à Marchica — Collegæ. — Dinet. — Iambart. — Serrano. — Procurator Gen. XXVIII.

1593. mum eſſe decernens, quicquid per eos ex communi conſilio deliberatum & actum eſſet. Non multũ fuit ea deliberatio verſanda, cùm non ſemel apud Apoſtolicam Sedem de reducendo Superiorum tempore ad Regulæ terminos plerique interceſſiſſent, placuit igitur vt deinceps ad triennium Generales & Zeloſi, Correctores ad annum ex antiquo more permanerent; viſum verò è re magis eſſe vt Generalis Congregationis celebratio ad diem ſanctum Pentecoſtes differretur, vt etiam vſus obtinuit, habui tamen penes me M.SS. quæ diem Aſcenſionis præferebant. Iiſdem litteris facultatem faciebat Opt. Pont. vt etiam *Pÿ* V. conſtitutio, de numero Definitorum ac eorum qui ad Capitula generalia deberent accedere, ſimili modo recognoſceretur, cui quidem, quantùm eſt ad Definitores, ſtandum eſſe, quantùm verò ad Electores illos, plenius deliberandum atque cum ipſo Pontifice communicandum eſſe, viſum eſt. Interim certè, ſicut & deinceps, *Pÿ* V. conſtitutio illibata & inconcuſſa quoad vtrumque caput manſit & religioſè obſeruata eſt, nullum tamen Pontificis, qui conſulendus erat ex Patrum ſententia, reſponſum quod ſciamus extat. Multis exinde ſanctionibus editis, cùm ex plano, tum per reſponſum ad dubia in medium prolata, quas quidem longum & moleſtum eſſet percenſere; plura Cœnobia de quibus ſcilicet in anteceſſum memoriam fecimus in Acta perſcripta ſunt, eorumque Fundatores adſcripti atque ſuis elogiis cum grati animi profeſſione ornati, quod ex iis etiam conſtat quæ prædiximus. Agitata deinde controuerſia, quam congregatis Patribus *Clemens* VIII. Pont. per litteras in forma Breuis remiſerat, verùm conueniret Conuentum *SS. Trinitatis* in Vrbe quod hactenus inualuerat ſolis Gallis addictum eſſe an mixtim ab aliis quoque nationibus inhabitari; Galli qua potuerunt ope omnique conatu obſtiterunt quo minus res ad ſuffragia deduceretur quod tamen fruſtra fuit, aliis numero, loci ac temporis occaſione, præualentibus, quare ad Pontificem confugiendum fuit, qui re tandem per ſe cognita Gallos in priſtinum ius vindicauit; ſed recrudeſcente per vices controuerſiâ, *Paulus* V. Chriſtianiſſimo Rege noſtro intercedente omnibus exteris perpetuum ſilentium decreto ſuo impoſuit quod tempeſtiuè meminerimus. Conſultus eâ de re Nauarrus in noſtrorum gratiam pronunciauit, vt ex Conſiliis editis manifeſtum eſſe poteſt, ſed in hæc longiùs excurrere præter Chronici modum fuerit. Ad vltimum Comitia *Genuam* indicta ſunt, cùm tamen priùs ad *Catalanorum* ſupplicationem eorum Prouincia quæ paupertate ac penuria premebatur *Aragonenſi* adiuncta eſſet; vacantibuſque officiis per diuerſas Prouincias prouiſum eſſet, ac Generali quidem electo in regenda Prouinciâ Tuſciæ *R. P. Aloyſius à Turano*, ſiue quod habent M.SS. *à Taranto*, ſuffectus eſſet. Atque hunc exitum conſeſſus ille habuit. 1593.

11. Anno in finem exeunte, ad diem ſcilicet menſis Nouembris XVIII. Calabri noſtri *Nicotera* domicilium acceperunt. *Nicotera* nomen græcum eſt, ſed recentius, Vrbis, quæ in Calabria vlteriori non procul à freto Siculo, à vetuſtioribus *Medama* dicebatur ob eiuſdem nominis fluuium qui agrum *Nicoterenſem* percurrit. Sita eſt in monte aëris ſaluberrimi, Epiſcopali dignitate fulget ſub Rhegino metropolite, diſtat à *Tropea* VIII. mill. paſſuum in Ortum, Scyllæum verſùs ad XXX. Relegendus de Nicotera Maraſiotius lib. II. c. XVI. Autor deducendæ in eam vrbem familiæ fuit *R. P. Petrus Groſſus* à nobis anteà laudatus, cum Prouinciam Calabriæ *R. P. Andreas à Tropea* cuius memoria in benedictione eſt, adminiſtraret. Fundator autem fuit Nob. Eques & I. V. Doctor *D. Antonius Rocca*, qui pietate non minus quàm litteris excelluit. Cœnobio nomen à *B. P. N. Franciſco* impoſitum, pro voluntate Fundatoris, qui eum ſpeciali cultu & deuotione proſequebatur. Inhabitant viginti quatuor è noſtris. Locus eſt extra ciuitatem ad ſecundum aut tertium lapidem. Sed hactenus de Nicotera.

Nicotera. *Meſſimaſl.* *Groſſiter.* *Rocca.* — Conuentus Nicoteræ.

12. Ecce porrò dum annus exoluitur ſublati nobis qui meritò deſiderentur. Turbam non moror & cum Libitina meſſem omnium non facio. Prodeat qui mortis dignitate antecellit *R. P. Ioſephus Torres* Perpiniacenſis. Iter per

Torres. — Martyr. P. Ioſephi Torres.

1593. agrum *Iuncaria* faciebat in ſocietate multorum ſæcularium cum derepentè in 1593.
eos irruerunt latrones duce *Lamandra* ſectario. Primo impetu ſeptem vel octo de viatoribus cæſi, qui auidos prædones placare data pecunia, quam rogabantur, aut noluerant aut non potuerant. *Ioſephi* noſtri germanus vir locuples qui aderat, pactus de redimenda vita, nefariorum manus euaſit. Sed fruſtra pro fratre multo maius pretium obtulit, addita nimirùm à nefariis prædonibus conditione vt quando ſacerdos erat veritatem ſanctiſſimæ Euchariſtiæ & ſacrificij Miſſæ abnegaret. Quod facinus animo ille ac verbis deteſtatus, in tantùm impios prædatores aduersùm ſe accendit, vt ſtrictis enſibus quaquauersùm impetitus crudeliter confoſſus ſit, cùm interim non deſineret intenta voce veritatem Sanctiſſimæ Euchariſtiæ profiteri. Corpus à morte viuidum, coloratum, nitens, tanquam quod ex animæ gloria reſplenderet, *Iuncariam*, quod *Iunquera.*
oppidum eſt leucis VIII. à *Gerundâ*, perlatum eſt, atque in Eccleſia parochiali honorificè conditum, vbi hodieque à fidelibus venerationem habet. Quidni enim hunc vt ſanctum Martyrem prædicemus qui ne perderet veritatem perdidit vitam?

13. Hiſpani ad hunc etiam annum celebrant *R.P. Ioannem à Sancto Michaële, Ruconibus* oriundum, virum modeſtia inſignem, Theologicæ facultatis glo- *de la Rioxa.*
ria ſublimem, verbi diuini nobiliſſimum præconem, verbis parcum & prudentem, operibus auſterum & formidabilem, qui multos annos cùm priuatim egiſſet, ad regimen poſtea vocatus ſuorum deſideria & vota ſuperauit, fuit enim domeſticæ rei promouendæ ſtudioſiſſimus, obſeruantiæ regularis tenax atque (vt verbo euangelico abſoluam) diſpenſator fidelis. Obiit hoc anno *Camarena* in ſenectute bona & virtutibus atque meritis cumulata.

Obit. Sororis Agnetis à Queſada.

14. Hos conſequetur non comparatione meriti ſed ſexus conditione, *R.M. Agnes de Queſada* nobilitate generis apud Granatenſes clara, ſed virtutibus lon- *de Queſadà.*
gè illuſtrior. Annos nata XXVIII. religioſæ vitæ inſtitutum capeſſiuit, quo in conſilio perducendo inuictam animi fortitudinem præſtitit. Expetebatur ardentibus votis ad nuptias, rem parentes vrgebant, nulla quæ à diuitiis, nobilitate, pulchritudine poſſent eſſe inuitamenta deerant, ſed procos repulit, parentes deuicit, ſeipſam ſuperauit. Nec mirum ſi hoc initio facto ad magna &
1551. inſolita progreſſum fecit. Ab anno 1551. *D. Ioannes Tellez-Giron* Comes Vraniæ Moniales inſtituti noſtri *Archidonam Illiturgi* deduxerat, vt ad eum annum ſummonuimus, eius rei fama longè perducta eſt, & cùm nobiles plures puellas, tùm
1552. *Agnetem* noſtram ad ſanctum vitæ inſtitutum ſuſcipiendum excitauit. Altero igitur à fundatione illius Cœnobij anno ſacram veſtem nobilis puella induit, præ gaudio in lachrymas ſoluta & cum non obſcurâ ſanctitudinis demonſtratione, quam poſtea per omnem vitam exhibuit. Cordi antè omnia humilitatem habuit, ſuique abiectionem, quam vt pluribus documentis manifeſtauit, tum hoc equidem quam maximè, impetrata ſemel venia vt ſe ad aliarum pedes abiiceret dum menſæ recumberent, ſingularumque pedes oſcularetur, tantus eam indignitatis ſuæ ſenſus inuaſit, vt per annos viginti nulla die prætermiſsâ hoc idem officium ex animo & corde præſtiterit. Paupertatem deinde ſic complexa eſt, vt præter vnicam veſtem quam gerebat, aliam nec admitteret nec ſeruaret. Nunquam niſi in tegete ac ſparteo puluinari ſomnum capiebat, quæ per annos triginta loco anguſtiſſimo ſub gradibus quibus in ſuperius tabulatum aſcendebatur tenuit. Ferreo ad carnem cilicio vtebatur. Aſſidua penè fuit ad Chriſti à cruce pendentis imaginem quæ in Choro proſtabat. Paſſionis eius meditationem continuè verſabat, in has voces ſæpius erumpens, *O mi crucifixe Ieſu!* Singulis diebus coram prædicta imagine ſeſe verberibus conficiebat. Perſtabat in Choro ab horis matutinis quæ media nocte recitantur, ad Primam, quæ ſextâ ſolum ante meridiem concinitur, fixis in terram genibus orans. Luctam cum infeſto dæmone geſſit nec à certamine vnquam niſi victrix abſceſſit. Ad panem & legumina nullum aliud obſonium adhibebat. Ieiunium quadrageſimale, quod nobis perpetuum, nunquam ſoluit. In pauperes infirmos & captiuos indeficientem charitatem, quantum dabatur, exercuit. Patienter cum

1593. cum omnibus egit. Fracta denique laboribus & piis exercitationibus, poſt 1593.
ſanctæ profeſſionis annos 40 ætatis ſexaginta octo, perceptis rite ſacramentis, dũ Paſſio Christi legeretur, in his verbis *Et inclinato capite tradidit ſpiritum* ad ſponſum euolauit. Ad funus occurrerũt destituti omnes, pauperes, viduæ, orphani, qui cum lachrymis matrẽ vt vocabant ſuam ſuumq; præſidiũ requirebant. Celebratũ deniq; illud eſt ab Eccleſiæ maioris ſacris Sodalibus, à Dominicanis Patribus & noſtris. Corpus loco inſigni depoſitum ad memoriam. Sanctorius noſter in Tabula hoc *Agnetis* elogium aſcribit, *Integerrima vitæ lumine conſpicua.*

ab Arce. 15 Præiuit Agneti ad ſublimem perfectionis viam *R. M. Maria ab Arce, miranda* vt habet Sanctorius *obſeruantia Virgo*, quæ *Archidonam* cum aliis venerat cauſa inſtituendi Cœnobij. Ea duce ac magiſtra in tantum *Agnes* profecit vt non paruam inde gloriam ipſa collegerit. Suis tamen propriiſque virtutibus etiam *Maria* inclaruit. Nunquam à Choro abfuit, atque vt de geniculis non Choro tantùm intereſſet, ſed cibum quoque ſumeret, Capitulumque quod vocant frequentaret, obtinuit, atque id illi perpetuum fuit. Herbis modò, atque ſæpiùs, pane non adhibito, ad refectionem vtebatur. Piſcem nunquam comedit. Præter veſtem ac breuiarium nihil penes ſe habuit. Orationi vacabat aſſiduè, frequenter in mentis extaſim rapta & extra ſe poſita vt ne inclamantes quidem exaudiret. Multa diuinitùs per eam edita eſſe pro conſtanti habetur. Eodem vitæ tenore ad obitum perſeuerauit, qui ætate decrepitam, mente vegetam, piis exercitationibus inuigilantem occupauit. Pro re mira habitum, quòd callum non contraxiſſet quæ genubus ſemper inſiſtebat. Incertum nobis quando defecerit, ſed tamen iuuat magiſtram diſcipulæ copulaſſe, non enim video qui commodior illi locus poſſit obtingere, aut nobis dari.

Obit. Soror. Mariæ ab Arce.

An. M. D. XCIV. 1594.

1. PAuca quidem nobis in hunc annum prouenerunt, ſed paucitati dignitas præſtat, ſi modò nec ipſa deſit. Quod de rebus quas memorandas habemus neque affirmare neque negare volumus. Certè per turbulenta tempora & poſt longas moras, noſtros, nunc demùm *Maſſiliæ* certam ſedem fixiſſe me non ſemel fuiſſe admiratum fateor. Impotenti priuatorum ciuium libidine quam Hiſpanus fouebat *Maſſilia* ab anno 1589. premebatur, ſuique Regis obſequium detrectabat, per eam occaſionem noſtros locum ſibi ad Vrbem inueniſſe profectò mirum eſt, quod tamen ita factum neceſſe eſt ſi tempus conſtat quod Montoia Cœnobij noſtri ad Maſſiliam origini præſcribit. At verò Iſnardus qui ad ann. 1578. refert, niſi ſatis infirmâ coniecturâ niteretur, vt aliud longè de origine illa ſtatueremus induceret. Cùm enim Montoiæ ſermo ſit de loco quem noſtri nunc extra Vrbem occupant, non temerè videri poſſet eos qui per annos ſexdecim illic egerant Vrbe ipſa pulſos, illum ſibi locum iam nunc prouidiſſe. Sed omni procul controuerſiâ (ſunt enim & qui ab vtroque autore illo diſſentiant, & in an. 1583. natales huius noſtri Cœnobij coniiciant) malim priori ſententiæ quam planam diſertamque video, aſſentiri, quàm inutilem hic diſputationem texere, vt tamen ſciam ab annis plus minus viginti noſtros de *Maſſiliâ* cogitaſſe. Sed conſilia pro voto non ſuccedunt, & ſunt etiam quæ longiùs protrahantur, maximè dum publicæ calamitates intercurrunt quæ his temporibus frequentes quidem fuerunt & aſſiduæ. Sed ad rem. Noſtri Maſſiliæ conſederunt Ciuium beneficio, Rege deinceps ac Senatu probantibus. Situs Cœnobio noſtro eſt qua parte vrbs aditum habet à terra, vbi Cæſar eam oppugnaturus bellicum apparatum expediuit. Locum planiſſimè deſcribit Lucanus lib. III. de bello Ciuili

Conuentus Maſſiliæ.

Haud procul à muris tumulus ſurgentis in altum
Telluris, paruum diffuſo vertice campum
Explicat

hæc nunc planities *Sancti Raphaelis* dicitur, vnde proſpectus eſt in Vrbem ac mare villaſque adiacentes ruſticaque prædia iucundiſſimus. Septum longo ſpa-

1594. tio tenditur, muris clauſum, vineis & oliuetis conſitum atque ciſterna irriguum. Eccleſia non ampla quidem, ſed ornatu ac decore præcipua, pluribuſque ſacellis circumducta, nomen habet *S. Mariæ ab Angelis*. Extat tamen publicum hoc peractæ conſecrationis monimentum. *Die* IX. *Aprilis* 1617. *fuit conſecrata hæc Eccleſia noſtra & dedicata S. Raphaeli Archangelo per Reuerendiſſimum D. F. Iacobum de Turricella huius ciuitatis Maſſilienſis Epiſcopum*. Ex quo videri poſſet dubia tituli alterius autoritas, niſi qui agunt illic de vtroque fidem facerent. Reliquum opus amplum, commodum, abſolutum. Plures è noſtris illic degunt, in quos Ciues Maſſilienſes nunquam non benigni ac liberales fuerunt. Debemus autem *R. P. Rolando Guichardo* primam eius Conuentus procurationem, pro quâ vir impiger & ſui Ordinis amans diu multúmque laborauit. Sed & Reuerendiſſimo *D. Friderico Raganeau* (ſic nomen eius exhibet Noſtradamus, quod Roberto eſt *Ragueneau*) Maſſilienſi Epiſcopo, qui pauperculæ domus incunabula benedictione ſua conſecrauit, nos conuenit eſſe gratioſos. Igitur nobis adprecatoribus 1594.

Raganeau.

in Epitaphio Anſelmi Decani Laudunenſis.

Quâ viuens viguit comitetur gratia functum.

Marſeille.

Obiit autem ann. 1598. Poſt omnia verbum quoque de *Maſſiliâ* faciendum eſt vt hoc indicio loci dignitas eluceſcat. Maſſilia igitur in profundum mare prominens (vt eſt in Panegyrico ad Conſtantinum) & munitiſſimo cincta portu in quem anguſto aditu Meridianus refluit. Sinus mille quingentis paſſibus terræ cohæret, qua firmiſſimis turribus frequens murus opponitur. Situm quoque deſcribit Cæſar lib. II. de Bello ciuili. Sed ex recentioribus Geographis, Maſſilia vrbs frequens portu & emporio celebris, leucis XV. ab *Arelate* in Ortum & Eurum, V. ab *Aquis-Sextiis* in Meridiem, petroſo quidem in loco & remoto ſinu velut in angulo maris locata eſt, non procul ab Oſtiis *Rodani* quæ ſupra ipſam vrbem in Occaſum, proximè tamen *Arcus* ſiue *Iris*, qui Ptolomæo *Cænus*, intercurrit, & ab altera parte *Vilna* fluuiolus, ad eam verò Galliarum partem & tractum pertinet qui *Narbonenſis* dictus eſt, ſiue vt preſſius loquamur ad Prouinciam quæ inde vocabatur Maſſilienſis: fruſtra fuerim in recitandis laudibus quas Maſſiliæ veteres tribuerunt. De Chriſtiana S. Paulinus carmine ad Cytherium

Arles.
Aix.
le Rofne.
Arc.
Veaune.

——poſita Gallorum ſolo
Maſſilia Graium filia,
Alumna ſancta Ciuitas Eccleſiæ.

quibus verbis ſitum, originem atque religionem eius Vrbis indicat. Et de religione quidem prædicant Maſſilienſes primum in ea Epiſcopum ſediſſe *S. Lazarum*, *Magdalenæ* & *Marthæ* fratrem, cuius laus eſt in Euangelio. S. Victorem pro tutelari colit, & omninò quod habet Maſſilienſium ſigillum

Actibus immenſis Vrbs fulget Maſſilienſis.

Sed hæc, quantùm eſt ad inſtitutum noſtrum, breui perſtrinxiſſe ſatis eſt. Iconem dedit Braunius lib. II. tab. XII. & alij qui geographica ſcripſerunt.

Conuentus Anconæ.

2. Itali non diſparia Gallis fecerunt conſtituto *Anconæ* domicilio, cuius gratiam *R. P. Ignatio à Capua* Theologo clariſſimo & incomparabili Eccleſiaſtæ referendam habemus, & ei quem huius operis adiutorem nactus eſt *P. Auguſtino à Marino*. Et certè Ignatius noſter concionum merito Anconitanos ſibi conciliauit, qui à die XXI. menſis Martij de noſtris ciuitate donandis communi conſilio deliberauerant & per quàm honorifico grauiſſimoque Senatuſconſulto ſuſcipere decreuerant, nec defuit effectus collatâ noſtris ad diem Iunij menſis XXIX. ædiculâ ſacrâ, cui nomen *S. Mariæ à miſericordia*. Hæc vetuſtate quidem veneranda nec longè à portu, in arcto tamen poſita erat, quare ad alterum annum illos in ampliorem laxioremque locum amplificatâ beneficentiâ ſuâ & liberalitate Ciues traduxerunt. Erat enim Parochialis Eccleſia *S. Primiano* Vrbis tutelari dicata in ipſo portus aditu, vltra prominentem in mare aggerem cui pharus impoſita, nec procul ab Armamentario quod ad ipſius aggeris caput in receſſu interiore viſitur. Hanc temporum iniuriâ collabentem magnis ſumptibus reſarciri, aut nouam maioribus impenſis excitari opus erat,

alterum

1594. alterum hoc quod tamen longè difficilius, magno animo & abſque cunctatione aggreſſus eſt R. P. Ignatius, nec vltra Septembrem proximum diſtulit, deiectâ primùm veteri baſilica & ductis alterius nouæ fundamentis, fauit imprimis Reuerendiſſimus Epiſcopus, tum nobiles plerique ciues præ omnibus autem *D. Bartholomæus Faraſinus* Patricius Anconitanus & Cardinali *Caſtruccio* affinis. Poſtquam opus perfectum abſolutumque fuit Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Carolus à Comitibus Romanus* Epiſcopus Anconitanus & S. R. E. Cardinalis è vetere ſacriſtia tumulum marmoreũ in quo *S. Primiani* Epiſcopi & Martyris corpus requieſcit, in nouum illud templum tranſtulit, & ſub maiori altari condidit, aſſiſtentibus Archiepiſcopis *Firmiano* & *Theatino*, Epiſcopis verò *Lauretano* atque *Recanatenſi* & *Senogallienſi*. Actum id die x menſis Maij an 1609. ſolemni omnium ordinum ſupplicatione inſtitutâ. Tumulo inſcriptum hoc elogium 1594.

Fardini — *de Conti.* — Obiit 5. Nõ. Decem. 1615 fuerat creatus Card. die 9 Iunij 1604. — 1609.

Hic iacet corpus Beati Primiani Epiſcopi & Martyris, qui fuit Græcus.

Agitur illi dies feſtus Dominica ſecunda in Quadrageſima, Ferrarius autem eius memoriam habet, die xxiii. menſis Februarij, in Catalogo Sanctorum qui deſiderantur in Romano Martyrologio. Multis exinde miraculis hæc ædes inclaruit, quæ non ſolo hoc pignore gaudet, ſed etiam Imagine B. Virginis Mariæ per quam eduntur nonnulla diuinitus, atque hanc ſub altari etiam conditam ſeruant. Agunt illic noſtri numero ſatis copioſo nihilque illis per ciuium beneficentiam ad vitæ neceſſaria deeſt. *Ancona* porrò vrbs eſt *Piceni*, maritima, iacens ſub *Cumero* promontorio quâ ſe in mare torquet. *Ancona* à veteribus dicta græcâ voce, ob cubiti formam quâ ora flectitur. Portus imprimis laudatur vt aditu opportunus, nauium capaciſsimus, naturâ & arte validiſsimus. Epiſcopali dignitate floret ſub metropolite Firmiano. Præcipuam eius laudem Scaliger pater hoc tetraſticho ſignificat.

Ancona. — *M. Santo ò M. Guaſto.*

Denticrix pelagi tutis anfractibus Ancon
Oſtentat placidi commoda rara ſinus.
Nimirum Dea quæ voluit capere Vrbis honores
Leuia ſic voluit reddere ſceptra maris.

Diſtat *Piſauro* ad Occaſum, *Firmio* ad Ortum, xl. mill. paſſ. aut circa; *Româ* verò ad cl. in Boream. Iconem dedit Braunius lib. I. Tab. xlvi. cum deſignatione locorum quibus noſtros per vices donatos eſſe diximus.

3. Hoc eodem anno *Henricus* IV. inuictæ magnitudinis Princeps, poſtquàm armis & clementia ſuos deuicerat, & *Lutetiam Pariſiorum* Regni caput Regumque ſedem menſe Martio triumphans inuectus fuerat, in homines noſtros cum primis ſe beneficum atque liberalem præſtitit, conceſsâ omnium retrò priuilegiorum confirmatione, quibus per Romanos Pontifices Regeſque Deceſſores donati fuerant. apertis codicillis & litteris *Lutetiæ* menſe Aprili exaratis, quæ ad diem xi. menſis Auguſti in Senatu promulgatæ in Acta relatæ ſunt, apud Rationum Præfectos ad xxvii. Octobris recitatæ Commentariis quoque inſcriptæ fuerunt, denique & à Regiis Quæſtoribus ad xx. Decembris comprobatæ, nos in anni finem deduxerunt. Sed & anno proximè inſequenti & die Maij menſis xxvi. in Vectigalium Curiâ eandem gratiam promeruerunt, ac demùm recuperatoribus quoque Palatinis, ſiue ſupplicum libellorum Magiſtris ad diem v. Maij an. 1600 placuerunt. Atque ita omnium Ordinem ſententiâ edictum, vt ratæ ac firmæ perſiſterent. Sed iam nos hoc Regis beneficium alibi commendauimus.

Cõfirmatio Priuileg. à Rege. — 1595. — 1600.

4. Quidni & hoc ſtrictim commemoremus? Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo D. [illegible] à Gaudioſa, ſiue *Ioioſa* Cardinale in Epiſcopalem titulum prouecto, Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Petrus Gondius* Pariſiorum Antiſtes digniſſimus, ad titulum Sanctiſſimæ Trinitatis etiam tranſgreſſus eſt, quod noſtris vltrò efflagitantibus iucundiſſimum accidit. Tertiò hoc Titulari gauiſi ſunt ad annum 1616. quo deceſſit, quod fortè iam tum amplius exequemur.

de Ioyeuſe. — *Gondy.* — Card. Gondius titularis S Trinitatis. — 1616.

5. Non poſſum autem quin & funus accenſeam *R. P. Ioannis Salutij* doctrinâ & pietate præſtantiſſimi, qui nuper Generalis per Galliam Vicarius inſtitutus,

Salut. — Obit. P. Ioannis Salutij.

1594. in præſens Nigeonenſis Corrector, quo munere diuerſis in locis ſæpè functus fuerat; vitam caducam & miſeram cum æternâ & beatâ (vt credimus) commutauit. Fuit enim à puero rerum diuinarum apprimè ſtudioſus, vt in Scholaſtica Theologia non multos pares, in Myſtica ſuperiorem neminem haberet. Et quidem diuinorum patiens habitus eſt, quo nihil eſt in ea profeſſione ſublimius. At verò & ab hominibus indigna paſſus, dum familiæ ſibi commiſſæ cauſâ boni & ſeduli paſtoris officium conſtanter exequitur, videri poteſt non immeritò martyrium potius feciſſe quàm mortem obiiſſe, quid enim aliud quàm martyrium dixerimus eſſe mortem ex tormentis conſecutam? Hunc ſibi poſſunt in exemplum proponere, qui gregis excubias agunt ſi velint ſuo munere fortiter defungi. Sed ſingularia quæ in longum abirent non proſequimur, & iam antè nonnihil de *Salutio* diximus. 1595.

Ob. P. Andreæ Foleri. 6. Memoria quoque dignus eſt *R. P. Andræas Folerus* Presbyter Anglus, & cauſa fidei per tres antehac annos in tetrâ & crudeli cuſtodiâ detentus, qui Ordinem noſtrum profeſſus poſt annos ſex in cœlites (vt piè creditur) receptus eſt, ſanctæ enim & illibatæ conuerſationis exemplo per id tempus refulſit. Diem ſuum obijt Sueſſione, primus ei elogium quod merebatur Donius noſter repoſuit.

An. M. D. XCV.

1595.

Conuentus Sinopolis. 1. Non paruo rerum noſtrarum incremento hic annus Italis atque Hiſpanis conſtitit. Atque imprimis feliciter actum cum *Calabris* qui agrum *Rheginum* incolunt. Is à *Rhegio* ad *Terram-nouam* protenditur ſi Maraſiorium audimus, in eo autem tractu propius ad *Terram-nouam* eſt *Sinopolis*, caſtrum vt Itali vocant, amœnum & aëris ſalubritate iucundum ad radices Apennini, in colliculo decliui ſitum, non longè à duobus fluuiolis qui tructarum & anguillarum copiâ commendantur. *Sinopolim* à Veteribus *Liconium* dictam legiſſe mihi videor. In eius agro Mercurius, quem argentum viuum communius vocant, naſcitur, effoditur quoque argentum, cuius ibi copioſa vena, ſed & nitrum niue candidius è fonte ibidem manat. In eum autem locum immigrarunt noſtri beneficio Excellentiſſ. Principum *Scillæi, D. Vincentij Rufi* & *Mariæ* eius conſortis, qui voto prolis gratiâ facto Cœnobium noſtris in hac ſua dynaſtia ponere tenebantur. Factum id hoc anno ad diem XXI. menſis Februarij, poſtquàm fulgentiſſimum puerum *Nicoteræ* Comitem dictum ſuſceperunt, qui parentis vtriuſque pietatem æmulatus, multæ in noſtros beneuolentiæ & liberalitatis fuit. Nomen habet à *B. P. N. Franciſco*, in eoque agunt ſexdecim è noſtris, in quos Fundatorum & oppidanorum beneficentia nunquam deſiderata fuit. Sinopolis. de Scillæi Rufo.

Conuentus Fontium. 2. Ordine temporis, apud Hiſpanos in Aragonia, *Fontanum*, ſucceſſit, dictum à *Fontibus*, oppido Comitatus dignitate claro, in Aragonum finibus, ſecùs *Iberum*, infra *Cæſarauguſtam* Ortum versùs atque meridiem, ſupra *Dertuſam* Catalauniæ vrbem Epiſcopalem in contrariam partem, quod ab aliquibus putatur eſſe *Nertobriga* Veterum, quanquam alij diſſentiant. In oppidum illud inducti noſtri ad diem Maij XVIII. per ſuos Dominos ſiue Comites, Illuſtriſſimum ſcilicet *D. Carolum Fernandium ab Heredia*, & lectiſſimam eius conſortem *D. Catharinam Baltazaram à Luna*, quæ ad maius altare condita eſt. Titulus Cœnobio *S. Annæ*. Opus non amplum quidem ſed elegans & affabrè factũ, picturis etiam decorum. Octodecim ſunt qui beneficio prædictorum Comitum illic diuerſantur & aluntur. Atque hæc quidem ita ſcribit Montoia, operæ tamen pretium fuerit Capituli Barcinonenſis II. articulum tranſcribere: *Conſidentibus Patribus ad petitionem Commiſſi Aragoniæ admiſſus fuit Conuentus* ſanctæ Annæ de la Victoria *villæ* de Fuentes, *ædificatus ab Ill. D.* Ioanne Carolo Fernandez ab Heredia *eiuſque nobiliſſima vxore* Catharina de Vera *Comite de Fentes Dominus domus & Baroniæ de Mora & Alcala magnæ ſyluæ, qui quidem idcirco inter nobiliſſimos Ordinis noſtri Fundatores recepti fuerunt.* Hæc autem quæ inter ſe nonnihil diſſentiunt vt conciliari poſſint non liquet. Fuentes. Fernandez de Heredia. de Luna.

3. Ab

1595. 3. Ab *Hiſpania* in *Italiam* remigrandum & *Neapoli* tranſeundum in *Calabriam*. 1595.
In tranſitu autem ſe offert memoranda ipſorum Neapolitanorum progreſſio. Conuentus Neapolis IV.
Erat ad portam *Capuanam*, quâ non eſt in ea Vrbe celebrior, ædicula *S. Sebaſtiano* ſacra, cui domuncula, quam tres aut quatuor Ordinis Minorum Conuentualium vt loquuntur profeſſores ab antiquo incolebant, adiacebat. Cùm autem diutiſſimè in ea ſtetiſſent non magno rerum ſuarum profectu (quod mirum videri poteſt ob loci opportunitatem) de diſceſſione cogitarunt, re poſtmodùm cum maioribus ſuis communicatâ mandatum acceperunt domus illius deſerendæ, quod factum hoc eodem anno. In ædiculâ illâ, iam olim inſtitutum *S. Sebaſtiani* nomine Sodalitium erat cui ſpectabiles plerique Ciues nomen dederant, atque hi diſceſſionem illam ægerrimè ferentes de aliis ſubintroducendis conſilium ceperunt. Noſtri maximè idonei viſi ſunt qui deſtitutam domum releuarent. Re igitur ad *R. P. Felicem à Marino* dictum *à Neapoli* pro tempore Prouincialem delatâ, noluit eorum deſideria fruſtrari ſi modò ſponderent facturos ſe modis omnibus ne rerum penuriâ noſtri etiam abſcedere cogerentur. Quod cùm vltrò ſpopondiſſent, atque inſuper prolixioris liberalitatis quàm peteretur ſpem feciſſent, acceptâ facultate ab Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo *Annibale à Capua* Neapolitano Archiepiſcopo, & ſolemni ſupplicatione inſtitutâ, in vacuum locum noſtri conceſſerunt ipſis Calendis Iunij. Factum benè vertit, mutato primùm ædis nomine & aſcito in patronum *S. P. N. Franciſco*, tum intra breue tempus ductis noui operis fundamentis à *Bramato* nobili Architecto. Eccleſia pro ſuo modulo Vaticanæ formam refert, ſoletque multo concurſu frequentari, atque in dies amplioribus incrementis domus ipſa effloreſcit. Anni ſunt quatuordecim ex quibus viginti è noſtris eum locum inhabitant.

4. Tranſgreſſis in *Calabriam* citeriorem haud diſſimilis occurret progreſſio, cuius memoria eò fortè gratior, quòd eius denunciatorem iam olim habuerimus B. parentem noſtrum. Serus quidem euentus fuit, ſed nihilo minus certò deſignatus. In Diœceſi *Coſanenſi* quæ paret *Ruſcianenſi* Archipræſuli, oppidum eſt *Caſtrum-villare* nunc dictum quod Veteribus *Apruſtum* & *Sygaym* fuit, editiſſimo impoſitum iugo & Ducatus titulo à *Carolo* V. donatum, in ditione tamen eſt Principis Beſidianenſis, ab ipſo *Beſidiano* XXII. paſſuum mill. in Occaſ. à *Coſano* VI. à *Bilbia* VII. *Morano* proximum, nec niſi quarto lapide ſepoſitum, martyrio ſuo ſeptem BB. Ordinis Minorum profeſſores illud ſummoperè illuſtrarunt. Ad diem menſis Iunij XXIII. in illud traducti ſunt noſtri, præeunte *R. P. Dominico à Paula* Vicario Prouinciali per abſentiam *R. P. Petri Samblaſij*, & ſumptus fauente Nobil. *D. Octauio Penzo* vt legit Montoia, ſeu *Ponce* vt Iſnardus habet, cui propterea Fundatoris nomen delatum eſt. Titulum à *B. P. N. Franciſco* in prophetiæ olim editæ memoriam accepit. Opus in dies procedit. Manna ibi copioſum legitur, & optimum, quo cum Calabria felix habeatur, nullibi tamen abundantius nec melioris notæ ſolet colligi.

Conuentus Caſtri-villarij. *Caſſano. Caſtro-villare.* *Penzo.*

5. Vno & altero funere, luctuoſus dicam an beatus hic annus fuit? Certè Soror *Marina à S. Georgio*, apud Panormum ſanctimonialis profeſſa, ſancto (vt credimus) funere illum beauit. Quid enim aliud poteſt videri de Virgine inculpata, cui ad integritatis amorem & ſtudium nulla virtus defuerit? Et quidem *Marina* noſtra præterquàm innumeris virtutibus effulſit, in oratione aſſidua, in corporis macerationibus induſtria & infatigabilis fuit. Virtutum ſuarum tot præcones habuit, quot ei fuerunt familiares. De ſingulis nihil prædico ne longum faciam. Vnius patientiæ laus abundè eſt ad reliquarum coniecturam. Solet ſiquidem ea virtus non vitia tantùm excoquere, ſed animi dotes alias perficere atque ornare. At verò *Marina* noſtræ non ſatis fuit caſus, qui frequenter in vita conſueuerunt incidere, conſtanti animo & deliberato excipere, ſed maius aliquod argumentum in quo ſe exerceret depoſcens morbum à Deo exorauit, quocum inſolito modo conflictaretur. Pro voto igitur per annos quadraginta ſolutis artubus remiſſiſque neruis nullam vitæ functionem habuit expeditam, cum acutis præterea doloribus pungeretur. Id verò

Obit Sororis Marinæ à S. Georgio.

1595. illi non tantum non graue, ſed gratum iucundumque accidit. Summo in eum 1596.
modum patientiæ exemplo ad vitæ metas decurrit, prænunciato etiam antè tertium menſem obitu ſuo, tantò expeditior ad ſponſum migrauit quantò fuerat corpore impeditior dum vixit. Ad v. Auguſti menſis diem mortalitatem depoſuit vt immortalis gloriæ decus indueret. Faxit Deus vt eodem virtutum tenore ad idem beatitudinis conſortium tranſeamus.

Obit Card. Caſtruccij Protectoris. 6. *Marinæ* haud longùm ſuperfuit Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Ioannes Baptiſta Caſtruccius* Ordinis Protector, qui præmaturo fato, annos nimirum non plures LIV. natus, dum *Piſarum* balnea legit & inde *Lucam* patriam ſuam inuiſit, functus eſt. Generis nobilitatem priuatis atque proprijs virtutibus tranſgreſſus fuerat, quarum merito adhibitus primùm libellis ſupplicibus à *Sixto* V. mox in Vaticanum ſodalitium cooptatus, dein ad Archiepiſcopatum *Theatinum* ſubleuatus, in ſacrum poſteà Collegium allectus, & morte *Alexandri* Card. *Riary* Signaturæ Iuſtitiæ præfectus, tot dignitates non impari omnium virtutum quæ deſiderarentur exiſtimatione ſuſtinuit. Annos nouem ſuam Ordini protectionem (vt vocant) cum ſui nominis non parua gloria & Ordinis profectu ac decore non contemnendo præſtitit. Obiit die XVI. menſis Auguſti, laudatus in funere à *Tegrimo Tegrimio* totus apparatus impenſas præſtante Repub. patria, cui & hoc epitaphium, in D. Franciſci vbi conditus eſt, appoſitum:

Ioanni Baptiſtæ Caſtruccio tit. SS. Ioannis & Pauli Presbytero Cardinali Signaturæ Iuſtitiæ S.D.N. Præfecto.

in quo licet hominis modeſtiam admirari qui ne mortuo quidem ſibi laudes aliquas tribui voluerat.

Clemens VIII. Protectorē agit. 7. Ab eius morte *Clemens* VIII. Pont. in ſuam ipſius fidem clientelamque Ordinem accepit, vt qui aliquando per abſentiam *Caſtruccy* vice illius res Ordinis cognouerat, ſumma nunc dignitate pollens per ſe cognoſceret, tantoque potentiùs ac liberaliùs ſingulis conſuleret. Quod fecit quo tempore in
1605. Petri cathedra ſedit, hoc eſt ad an. 1605. tunc verò demùm *Paulus* V. de Cardinali Protectore prouidit vt eo tempore meminerimus.

1596. ## *An.* M. D. XCVI.

Viſitatio Gen. Galliæ. 1. **S***Amblaſius* Generalis ex quo fuerat electus, Hiſpaniarum antè omnia, tùm Italiæ, viſitationi pro ſuo munere incubuit, quo minus tamen in Gallias veniret anguſtiæ temporis obſtiterunt, ſua igitur vice *R. P. Rolandum Guichardum* virum impigrum & regularis obſeruantiæ zelatorem allegauit, eique in Collegam adiunxit *R. P. Iacobum Gloſtum* optimum ſenem & inuictæ fortitudi- *Le Glouſt.*
nis atque virtutis hominem cum pari pietatis ardore ac probitatis exemplo coniunctæ, vt *R. P. Petrum Hebertum* ſæpius prædicantem audiui. Atque is, cum *Guichardo Ambiani* hærebat viſitationis gratiâ, cum, morbo tentatus exitiali ſub alterum annum, ad incipientem hunc vitæ curſum perduxit & piè ac feliciter obiit. Ad ſanctæ profeſſionis annum XLIII. penè iam excurrerat, interim apud ſuos multis dignitatibus ornatus, fuerat enim profeſſus Nigeoni ad diem XII. menſ. Februarij an. 1553.

Capitulum Gen XXIX. 2. Sub hæc, tempus appetiit Conuentus Generalis celebrandi. Antè annos tres *Genuam* indictus fuerat nec quicquam incurrerat quod captum conſilium inuertere potuerit. Pentecoſte ad diem II. menſis Iunij occurrebat. Maturè igitur ad locum deſignatum omnes quorum intererat conuenerunt, ſolùmque deſiderati Siciliæ & Bæthicæ Prouinciales, qui ſe datis litteris excuſauerant & idoneos Vicarios ſubſtituerant. Inita Congregatio ipſis Calendis Iunij, atque ante omnia productæ litteræ S. D N. *Clementis* Papæ VIII. quibus pro ſuo in noſtros amore atque ſuſceptâ nuper Protectoris prouidentiâ, Generalis futuri electionem commendabat, dehinc & prolatæ ordinationes Monita & Memorialia vt loquuntur eiuſdem Sanctiſſimi duodecim capitibus com-

prehenſa

1596. prehenſæ quibus regularis obſeruantia in melius effloreſceret. Non ſunt ha- 1596.
ctenus editæ niſi quæ Italicè ſcriptæ ſunt, cùm tamen & Latinæ datæ fuiſſent,
hoc inter vtraſque diſcrimine, vt à ſenioribus & probatis viris omnique exce-
ptione maioribus audiui, quòd illæ ſolos Italos obligarent, hæ ad vniuerſos
Ordinis profeſſores pertinerent. Sed ni fallor eadem vtrarumque ſententia,
quam ab Italicis quando aliæ præſtò non ſunt ſummatim exprimimus. 1. Ele-
ctiones omnes omni procul paſſione aut affectu peragantur, prout à Concilio
Tridentino ſtatutum eſt, non cenſeatur canonica electio niſi vox vna ſupra
medietatem exceſſerit. 2. Non liceat Superioribus vocalem quemquam lo-
co mouere tribus antè Correctoris electionem menſibus, niſi fortè ob notorium
ſcandalum, neque vocalis habeatur qui antè tres menſes localis non præexti-
terit. 3. Generalis curet vt imperata Pontificis impleantur. 4. Proprietas
quæcunque ad radicem extirpetur. 5. Infirmi dum carnibus vtentur Con-
uentu non exeant, ſub pœna priuationis ad triennium. 6. Generalis primarios
Conuentus perſonaliter viſitet, rationem viſitationis quoad licebit ipſi Pon-
tifici redditurus. 7. Tres Collegæ Generalis eligantur iudicio maturi, nulla-
que ipſi Generali conſanguinitate aut notoria neceſſitudine coniuncti. 8 Col-
legæ ipſi ſub pœna priuationis ad quinquennium Generali viſitanti ſemper ad-
ſint &c. 9. Idem cenſeatur de Collegis Prouincialium atque ipſius Genera-
lis. 10. In quibus Prouinciis litterarum ſtudia non ſunt inſtituta omni dili-
gentia procurentur. 11. Examinentur à Superioribus in ſacris conſtituti, ſuſ-
pendanturque qui viſi fuerint minus idonei. 12. Profeſſi ſub Nouitiorum In-
formatore ad duos aut tres annos pro iudicio Correctoris permaneant. In hunc
modum ſcribebat Optimus Pontifex, ſiue, vt verius loquar, ita ex eius mente
decernebant qui pro tempore præpoſiti fuerant Regularium reformationi.
Sed præter ſecundum, quintum, octauum & fortè vltimum, reliqua iam olim
in Generalibus Congregationibus fuerant conſtituta & vſquedùm religioſè
obſeruata, hæc verò ipſa pleriſque in Prouinciis vſu ipſo & conſuetudine in-
troducta, pœnæ tantùm ſub quibus edicebantur videri poterant aliquantò gra-
uiores & quintum fortè ſtatutum commoda quadam interpretatione mitigan-
dum. Quare his perlectis cum omni reuerentia omnes ad obediendum ſeſe
paratos ſucclamarunt, interim dum apud Pontificem Ordinis Procurator age-
ret vt quæ occurrebant difficilia & ambigua mollirentur & explanarentur. In
ea porrò deliberatione congregationis tempus extractum eſt. Poſtridie, per-
actis vt conueniebat ſacris & inſtaurato cœtu, antè omnia in Scribam electus
de Tamayo. eſt *R. P. Franciſcus à Tamayo* Bæthicæ Vicarius Prouincialis, quod perendie non
licuerat, continuò ad Antiſtitis Generalis optionem collata ſuffragia, quæ
de Mena. omnia & ſingula in *R. P. Petrum de Mena* Caſtellæ Prouincialem iure ac merito Generalis XXX.
inciderent. Suum ipſe in *R. P. Felicem à Neapoli* ſiue *à Marino* (quod antehac
monuimus) Neapolitanum Prouincialem contulerat. Accepit & ſucceſſo-
Aranda de Duero. rem in regenda Caſtellæ Prouincia *R. P. Franciſcum Rodriguez* Correctorem
Madritenſem. Et ipſe quidem *Randa* oriundus, à puero ad omnem virtutis & *Randa* oppidum præclarum Caſtell. veteris ad *Durium* fl.
doctrinæ exercitationem ita ſe comparauerat, vt vtroque nomine præſtantiſſi-
mus euaſerit. Vir itaque fuit miræ grauitatis & ipſo conſpectu venerabilis, mo-
ribus inculpatus, dicendi facultate atque concionum gratia clarus. Prouin-
ciam Arragoniæ, tùm & Caſtellæ, ac demùm Ordinem vniuerſum ſingulari
prudentiæ laude gubernauit. Scripſit in ſuorum gratiam B. P. N. Franciſci
Vitam patriâ linguâ, Paulum Regium Vicenſem Epiſcopum imitatus, additis
tantùm quibuſdam moralibus excurſibus ad inflammandos Lectorum animos,
hocque ipſo anno Matriti edidit. Meditabatur Ordinis Chronicon, ſed mor-
te præuentus nihil perfecit. Biennio poſtquàm Generalis officio functus eſt
meritorum & dierum plenus obiit Matriti, hoc autem eſt an. 1601. Inter ſche- 1601.
das libellus inuentus eſt Latinè ſcriptus cui titulum fecerat *Interrogationes Cle-
ricorum*, is quia perfectus & abſolutus erat altero anno in lucem datus eſt. Pe- 1602.
tro autem noſtro impræſentiarum ſic electo quaſi qui Dei munere obtigiſſet,
omnes gratulatorium carmen concinentes ad obedientiam vt fit prociderunt.

1596. Collegæ. Ad eundem diem horis pomeridianis cooptati *Petro* muneris adiutores, quos ſolemus Collegas dicere. Italus fuit *R. P. Horatius de Reatu* morum hone- *de Reatu.* ſtate prudentia & ſolertia præſtans: Gallus *R. P. Rolandus Guilleb our* (vt *Guillebour.* M. SS conſtanter præferunt) vir maturus & probatæ virtutis atque abſens electus, qui ante annos viginti Zeloſum egerat vt ad an. 1574. meminimus, ſed hic ætate fatiſcens & viſitationum labori impar paulò poſt excuſatus eſt, cui ſuffectus *R. P. Stephanus Augerius* non autem *R. P. Rolandus Guichardus*, quem *Augier.* fruſtra Iſnardus electi alterius *Rolandi* vice ſuppoſuit reclamantibus M. SS. & omni rerum noſtrarum hiſtoria: Hiſpanus denique felici ſorte obtigit *R. P. Franciſcus à Tamayo*, vir doctrinæ probitate ac manſuetudine præcellens, & iam antè in Actuarium vt diximus electus. In craſtinum dilata Zeloſi ſublegendi

Procurator Gen. xxix. prouidentia, nocte diſceſſum vrgente, quâ maturè initâ ſuffragiorum prærogatiuam meruit *R. P. Iſidorus Samblaſius* Exgeneralis, omnium non temerè digniſſimus iudicatus, vt qui ſapientiſſimè res Ordinis curauiſſet, eaſque apprimè notas & perſpectas haberet. Deinceps pleraque per occaſionem conſtituta quæ moleſtum eſſet percenſere, ſicut & quæ in anteceſſum expoſuimus de Fundatoribus aut Cœnobiis in hæc Acta relatis, iteratò non memoramus. Hoc porrò nefas eſt à nobis prætermitti, plures Prouincias ab aliis diſtractas, iam nunc cœpiſſe inſtitui ac per ſe ſtare. Prouincia *Valentiæ*, quæ diuiſâ olim C[a]thaloniâ nomine Arragoniæ comprehendebatur, eidemque iterum coaluerat, tertio diuiſa eſt & iam nunc *Valentiæ* & *Aragoniæ* Prouincias per ſe ſtare illiſque nominibus cenſeri placuit. Valentinæ Prouinciæ termini fuerunt conſtituti Regnum ipſum Valentinum, cùm *Inſulis Balearibus*, datuſque in primum Prouincialem *R. P. Ioannes de Lebera* ex Commiſſo Aragoniæ ad hoc ipſum Ca- *de Lebera.* pitulum. Aragoniæ, cum regno cognomine, Nauarra & Cathalonia fuerunt attributæ.

Conuentus Maioricæ II. Sed præſtat noſtrorum progreſſum in Balearium maiori Inſula cuius nunc primum mentio incidit non reticere. Ad ann. 1584. noſtros propè *Maioricam* conſtitiſſe dicebamus, inde in ipſam vrbem tranſgreſſos fuiſſe neceſſe eſt, non modò enim prima ſedes illa, cui à ſolitudine nomen, ſed *Maioricanum* Cœno- *Mallorca.* bium diſertè in his Actis memoratur, de cuius quidem origine nihil prætereà certi habemus. Situm eſt in ea parte quæ *Vrbs Vallis* appellatur ſic dicta quod depreſſa ſit in planitiem, cùm altera pars in montem aſſurgat, & regione partis eius quæ Terminus dici ſolet gallico vocabulo, hoc eſt *Borne*, viâ molis ſeu aggeris vulgò *del muelle*, nulla quidem in alterutrâ vt loquuntur Vrbe celebratior eſt, itaque & ob ſitus opportunitatem & causâ pietatis in *B. P. N. Franciſcum* Cœnobium noſtrum multo concurſu frequentatur. Nomen illi & ab eodem *B. P. N.* in eaque ad quadraginta è noſtris paratum domicilium, vt reuerà totidem ſunt qui inhabitant & liberaliter ab Inſulanis neceſſaria quæque percipiunt. Multa diuinitus per merita B. P. N. illic eduntur, quæ oppidanorum, beneuolentiam ſuprà quàm credi poteſt conciliant. Imprimis memoranda liberalitas Spectabilis viri *D. Petri Liebre* (ſic eum nominant Hiſpani *le Lieure.* qui gallico nomine dicebatur *le Lieure* vt ab iis accepi qui hominem nouerunt) patriâ Genuenſis, origine Galli, ſed qui domicilium ſibi *Maioricæ* elegerat. Is obſeruatam non ſemel à prædonibus & naufragio nauim quâ illi merces aduehebantur, non ſine certâ & præſenti B. P. N. quam implorauerat ope, primùm copioſos annuos redditus noſtris largitus eſt, ac ſubinde pecuniam multam ad Cœnobij opus perficiendum numerauit, quâ de causâ ſemel atque iterùm Fundatoris titulus ei delatus eſt, vt conſtat ex Actis an. 1599. & 1605. Inſtituta in eodem Cœnobio Sodalitas B. Virginis *à Solitudine* quæ quidem & ſodalium numero & pietatis actibus, in paucis, floret. Pingi ſolet vt audio B. Virgo, quam ſic cognominant, ſolitaria & genu flexa ad crucem orantis aut verius lachrymantis habitu. Et de Maioricenſi quidem Cœnobio haud amplius quidquam didicimus. At verò non huius vnius acceſſione terminos ſuos produxerunt, ſed vno & altero inſuper locupletati ſunt.

Conuentus Muri. In eadem inſulâ & diœceſi *Maioricenſi*, oppidum eſt, *Murus* nomine, octode- *Muro.* cim

1596. cim vt audio paſſuum millibus ab ipſa *Maioricâ* Orientem verſùs, paruum quidem illud nec valdè opulentum, indigenarum tamen deuotione præcipuum qui noſtros ad ſe multa cum beneuolentia traduxerunt eiſque quale potuerunt domicilium conſtituerunt in quo duodecim ſunt qui eorum beneficentiâ largiter & copioſè vtuntur. Nomen habet à *Sancta Anna* & in dies opus accipit incrementum. Atque huius quidem Acta noſtra in præſens meminerunt. 1596.

Campos. Eodem penè ſitu deſignatur alterum oppidum, cui *Campi* nomen eſt, *Maioricæ* ſcilicet ad Orientem, ſed nonniſi quindecim paſſuum millibus procul. *Campenſes* nihil minus *Murenſibus* præſtiterunt. Nam & noſtros vltrò ad ſe vocatos in ſocietatem acceperunt & pari numero alunt. Cœnobium *Sancto Franciſco Paulano* ſacrum eſt. Origo haud magis certa quàm aliorum, id modò conſtat non antè hoc tempus factum illi initium, imò aliquantum poſterius aliis fuiſſe, ita tamen vt prima origo non poſſit ex monumentis quæ habemus liquidò explorari. His vt opus erat interpoſitis ad reliquarum Prouinciarum inſtitutionem progrediamur. Prouincia *Lugdunenſis* alteram ex ſe protulit, *Prouincia* dictam, ſiue vt hodie loqui malunt *Prouence*, huicque in Prouincialem præpoſitus eſt *R. P. Hieronymus Durandus*, quem habemus tempeſtiuè laudandum vt virum verè magnum, virtute, doctrina, facundia & reliquis dotibus, quæ nomen cuiquam facere poſſunt aut debent. In cenſu Prouinciæ *Lugdunenſis* numerati Conuentus *Cabilonenſis* & *Diuionenſis*, eorumque causâ, Lugdunenſi Prouinciæ vtraque *Burgundia* eſt aſcripta. De illis tamen ſub anni finem dicere ſatius erit ne hoc excurſu narratio noſtra plus æquo diuellatur. *Sicilia* quæ vniuerſim collecta vnius Prouinciæ nomine cenſebatur, bipartitò diſtincta eſt, conſtitutis ex tranſuerſo terminis ab *Agathyrſo* in *Eubœam*, versùs *Panormum* & *Meſſanam*, hinc verò nomen vtriuſque Prouinciæ, vnius *Meſſanenſis* alterius *Panormitana* dictæ, attributo Meſſanenſi antiquitatis iure, Cœnobioque Monialium Meſſanenſium cui *S. Elia* nomen annumerato, quod quidem de ſolo nobis nomine innotuit, vt neque de origine neque de ſitu aut aliis eius inſignibus explorati quidquam ad nos vſquedum peruenerit. Panormitanam Prouinciam primus regendam accepit *R. P. Michaël à Meſſana*. A Prouincia *Franciæ*, quæ *Lotharingiam* vſque protendebatur vt ſua iam multitudine laborabat, prout antè annos quatuor in Capitulo Prouinciali conuenerat, diſtracta eſt copioſa & numeroſa Prouincia, *Campaniæ* dicta, quæ *Campaniam Gallicam* & *Lotharingiam* comprehendebat, & aſcripto *Fublinenſi* Conuentu *Briam* quoque ipſam complectebatur, quod tamen poſtea reſciſſum eſt. Præfectus erectæ de nouo Prouinciæ *R. P. Ioſephus Tellerius* quem nominaſſe ſatis eſt ad eximiam commendationem. Cœnobia quæ in ditione Venetorum erant per Vicarium à Reuerendiſſimo P. Generali conſtitutum regebantur, nunc verò & noſtrorum qui agebant in prædictis Conuentibus & ipſius Reip. nomine ſupplicatum eſt vt in Prouinciam erigerentur, quod illicò factum, idque publico totius Ordinis bono fieri Patres adprecati ſunt, ſed ſucceſſu temporis in priſtinam conditionem reciderunt quòd electionum libertate imminutâ non liceret alios quàm eius gentis homines in Prouinciales optare, poſtmodùm tamen libertate reſtitutâ quam conueniebat ad ius eligendi Prouincialis redierunt. Iam nunc, primus Venetis Prouincialis datus eſt, *R. P. Nicolaus de Chriſtianis*, qui nuper & hoc eodem anno Acta Capitulorum Generalium & alia quorum in ordine vſus eſt *Venetiis* ediderat ad publicum commodum, vir aliâs de tota Prouincia illa quam optimè meritus, dignuſque probitatis & eruditionis gratiâ, qui tanto munere fungeretur. Inter hæc priuata nonnulla promulgata & publicata ſunt. vt fuit Breue S. D. N. *Clementis* VIII. pro Bibliotheca *Neapolitana* ne libri eius diſtraherentur, datum die XIX. Decembr. 1595. ſed hæc & ſimilia fruſtra memorentur. Ad vltimum, proxima Comitia *Lugduni* haberi placuit, quod ſi quid obſtaret, pro Generalis voluntate aliò transferrentur, modò id maturè Prouincialibus denunciaretur, ita Conuentus in diem VI. Iunij protractus, cùm demùm ſolutus ac dimiſſus eſt.

Conuentus Campotú. — *Durand.* — *Cabo Orlando. Terra noua.* — Moniales Meſſanæ. — 1595.

1596. 3. Nobis inde in Burgundiam remeandum eſt,eiuſque primariæ vrbes ad- 1596.
Conuentus Cabilonis. legendæ *Cabilo* & *Diuio*, quibus locis noſtrorum Cœnobia initium vt diximus ceperant. *Cabilo* ſiue *Cabeilto* aut etiam *Cabilonum* ſiue *Cabilinum* & ſi quæ ſunt Cialon. huius generis, vrbs eſt Epiſcopalis apud *Æduos* ad dextram *Araris* ripam, leucis XIII. à *Matiſcone* in Meridiem, XVI. à *Diuione* in Boream, XXI. ab *Augustoduno* in Cæciam, Laudatur à Braunio & Merula vt eximiè felix, agri vberrimi, cœlique ſaluberrimi, & ille quidem Iconem exhibet lib. IV. tabul. IV. depromptam ni fallor à Belliforeſto in ſua Coſmographia. Patronum habuit S. Stephanum, à Childeberto Rege habet S. Vincentium. Sedem regiam ibi poſuit Guntramnus Lotharii I. F. Fruſtrà longiùs excurram in clariſſimæ Vrbis laudationem. Relegi poteſt Robertus in Gallia Chriſtiana, præter eos quos iam diximus. Comparatis in ea vrbe per priuatos amicos commodis ædibus, vt in ciuitatem à populo & ciuico Magiſtratu acciperentur noſtri ſategerunt. Reuerendiſſimus *D. Pontus Tyardæus* Epiſcopus vir doctrinæ gloria & morum in- de Tyard. tegritate præcipuus, & qui ad hunc annum eo cedente in onus ac dignitatem
6 Cal. Nouemb. ſucceſſit Reuerendiſſimus *D. Cyrus Tyardæus*, *Ponti* nepos, hoc eſt ex fratre filius, rem autoritate ſua & litteris probauerunt. Principia hæc exigua & dubiæ ſpei magnâ induſtriâ & diligentiâ noſtri excoluerunt, atque cum eis optimi & liberales ciues *Philippus* & *Ludouicus Guillaud* fratres, quorum ille maioris Ec- Guilland. cleſiæ Canonicus pietate, doctrina & charitate in pauperes; hic partium in Auditorio Cabilonenſi Patronus, mira vitæ auſteritate ac præcellenti rerum diuinarum ſtudio excelluit, vterque in noſtros beneficentiſſimus fuit, erogatâ pecuniâ & donatis prædiis in Cœnobij fundationem, quâ de causâ delatus eis Fundatorū honos & titulus in Actis an. 1599. Auinioni II. celebratis. *Ludouicus* an. 1615. æt. LXIV. meliori vitæ redditus apud noſtros honorificentiſſimè ſepultus eſt. *Philippus* ad an. 1631. ſuperuixit annum tum agens LXIX. peſte ſublatus à ſodalibus tamen tanquam ſui Collegij ornamentum terræ illatus eſt. Subinde piiſſima & lectiſſima fœmina *D. Franciſca Languet de Ponton* quæ hodieq; Languet. ſeptuagenaria maior viuit ſuam in noſtros liberalitatem exporrexit, atque ædificandæ ſplendidi operis Eccleſiæ maiores ſumptus fecit, eapropter à Patribus Barcinone II. conſidentibus Fundatricum iure ac priuilegiis donata, non ſine ſpeciali ſuæ gratitudinis teſtimonio. Inditum Cœnobio nomen *B. Virginis Aſſumptæ* quam præcipuis votis Cabilonenſes colunt & venerantur. Poſitum eſt ſecus Eccleſiam maiorem quâ Ortum à ſummo capite reſpicit, proximè ad vrbis muros intra portam S. Mariæ & portam Glebæ ſeu Mottæ. Nec importunè accidet, ſi memoriam *Clariſſ. V. D. Stephani Bernardi* qui apud noſtros Ca- Bernard. bilonenſes ſepeliri elegit aſcripto Epitaphio quod nuper in manus meas incidit celebrauero. Illud ſic habet

Viro Clariſſ. STEPHANO BERNARDO Diuionenſi, *qui Bleſenſibus Comitiis facundiſsimus tertij Ordinis Orator, Ciuitatis ſuæ Maior, in ſuprema Burgundionum Curia Senator Regiique ſigilli Cuſtos, Maſsiliæ ſummi tribunalis* Præſes *& oppreſſa tyrannide libertatis Reſtitutor, Cabilonenſium decennio æquiſsimus* Prætor*, multa conſecutus, plura meritus, dum ad maiora in terris vocatur cælo dignior viſus, cunctis Eccleſiaſtici Iubilæi perfunctus officiis, poſtera die, ſubita non improuiſa morte, incredibili familiæ conſternatione, Vrbis mærore, Prouinciæ deſiderio ſublatus eſt anno* M. DC. IX. *ætatis* LVI. *Martij natalis ſui* XXIII. *relictis à* Margareta Parradina *Coniuge præmortua è* XIII. *liberis* V. *ſuperſtitibus.*

Ioannes Bernardus *F. in Cabilonenſi Præfectura ſucceſſor, aliique liberi optimo ac ſuauiſsimo* Patri *ex teſtamento in æde* Minimorum *mærentes poſuerunt.*

Aſcriptum quin etiam hoc numerale diſtichon

Vere

1596. *VIrtVte, ſIne Dolo,&c...* 1596.

1596. *VIrenoVo oCCVbVIt qVonatVs, ſCILICet ILLI.*
LeX neCIs Vt LVCIs neC ſIne noCte DIes.

Crochard. Eum verò pro funere laudauit *R. P. Claudius Crochard*, de quo dicemus in Scriptoribus noſtris.

L'Onche. Reyne. Suſon. Langres. Autun. Beſançon. Lion. Troies. 4. *Diuio* Burgundicarum Vrbium primaria, Ducum olim ſedes & Iuridici Conuentus ſtatio nobiliſſima, *Oſcara* & duobus aliis fluuiolis *Regina* & *Suſione* alluitur, *Andomatuno Lingonum*, in cuius diœceſi eſt proxima, quam nolim aliis quàm Claudi Roberti V. C. verbis prædicare, cui ſcilicet, Diuio Vrbs eſt *adium elegantiâ, multitudine Ciuium, mænium & arcis firmitate celebris, Gubernatoris ſeu Proregis ordinaria ſede illuſtris, inter Auguſtodunum & Veſontionem ſita, à quibus circiter xv. leucis diſtat, media inter Lugdunum & Trecas, xxxv. circiter leucis hinc inde remota* (Lugdunum nempè ad meridiem Trecæ ad Septentrionem Auguſtodunum verſus Occ. Veſontio in Orientem à Diuione recedunt) *aëris & aquarum ſalubritate, ſoli vbertate amœnitateque gaudens, orthodoxa & auita religionis tenax nouorum dogmatum inimica, iam olim à Gregorio Turonenſi & memorata & laudata,* nuper etiam inſigni elogio ab Andræa S uſſaio V. Clariſſ. in libro de Monogamia Epiſcopali decorata. Iconem dedit Belforeſtus in Coſmographia, ſed hæc plus ſatis ad inſtitutum noſtrum Accepti in eam Vrbem noſtri hoc anno Nobiliſſ. *D. Benigno Fremyot* in Senatu Præſide, atque ab altero anno Ciuitatis Maiore ad populum annitente, quod Robertus in ſua Diuione annotauit, probante autem Reuerendiſſimo *D. Carolo d'Eſcars* Lingonenſi Epiſcopo generis nobilitate, dignitatis, autoritate Regum & populi amore clariſſimo. Ab hoc initio ſedes illis incerta & dubia multiſq; difficultatibus per aduerſarios impedita (& hi quidem nunquã & nuſquam probis deſunt) ad vltimũ tamen certo loco noſtri conſtiterunt, ſuoque iuri quod per aliorũ iniuriam deſeruerant reſtituti ſunt, eapropter in Comitiis Generalibus Romæ vi. habitis Nobiliſſ. & Generoſiſſ. *D. Rogerius de Bellegarde* Prorex, & *Auguſtus Rogery* Frater Caſtri Diuionenſis præfectus, aliique Proceres & Senatores primarij, quorum fauore ſtabilem deinceps ſedem in eadem vrbe fixerunt in patronos & Protectores allecti ſunt. Nobil. verò D. *Benignus de Frazans*, fiſcalis exceptor apud Iſnardũ, collato ære annuo ius & honorem Fundatoris conſecutus eſt. Quin & Nobiliſſ. & Clariſſ. fœmina *D. Anna de Bueil*, *Rogery* Proregis conſors, ob præſtitos annuos cenſus Fundatricum numero cum Patrum gratulatione aſcripta eſt. Situs Cœnobio eſt ad Eccleſiam parochialem *S. Michaelis*, infra nobilem *S. Stephani* Abbatiam, in parte vrbis orientali, nomenque habet à *B. Virgine* ſiue (vt loquuntur) *Noſtra Domina à Lætitia* cui feſtum agunt ad diem xxi. menſis Nouemb. qui Præſentationi eiuſdem B. Virginis ſacer eſt, atque hac fortè de cauſa illum Præſentationis titulum ineſſe Cœnobio Iſnardus tradidit Illud denique nomen traxit (vt audio) à vetere Oratorio quod illic aliquando extitit.

[Margin: Conuentus Diuionis. — Fremyot. — d'Eſcars. — de Bellegarde. — de Frazans — de Bueil.]

5. Hæc & alia per aliquos noſtrûm viros gnauos & induſtrios diuerſis in partibus agebantur, cum alios virtute præſtantes & merito (nihil enim turbam moramur) feralis parca occupauit. Itali ſuum celebrant *R. P. Antonium Riſoleum* Cruculenſem, qui annum ætatis nonageſimum, ſanctæ profeſſionis ſeptuageſimum prætergreſſus, ſancto fine *Spetiani* obiuit Ingreſſum Religionem ab anno 1509 nonnulli tradiderunt quod conſtare non poteſt cum iis quæ conſequenter affirmant, ad ſummum ab anno 1519. ſanctioris inſtitutum ſuſcepiſſe oportet, adeoque ad annos lxxvii. in eo vitæ propoſito peregiſſe. Tanto autem tempore, quibus virtutum ornamentis effulſerit, quanta morum ſanctimonia præcelluerit, non poſſumus oratione conſequi Abſtinentia, quæ certum eſt primumque perfectioris & obſeruantioris vitæ fundamentum, in tantùm illi cordi fuit, vt à primo ingreſſu eam ſanctiſſimè coluerit, ad panem & aquam herbas modò & radices quoad vixit adhibens, eum inediæ modum ne per graues quidem ac periculoſos morbos, quantùm quantùm Medici vrgerent, ſoluens aut remittens, niſi fortè facto à ſuperioribus mandato, vt ſuam obedientiam profiteretur, amygdala & mala punica eiuſque generis fructus præter ſolitum ſumeret. Veſtem quam ſemel induerat nunquam depoſuit,

[Margin: Obit P. Antonij Riſoleo. — Riſoleo]

1598. niſi cùm alterius ſumendæ abſoluta neceſſitas fuit; vbi enim reſarciendæ tantùm opus fuit, ſiue id per ſe, ſiue per alium poſſet præſtare omninò non exuit, vidiſſes centonem rudis panni veriùs quàm vſualem vt ita loquar amictum corpori circumpoſitum. Correctoris onus ſæpè ſed nunquam niſi repugnans & inuitus datoque per obedientiam mandato ſubiuit, quod tamen illi adeò feliciter ceſſit, vt res domeſticæ cùm ſpirituales tum temporariæ nunquam maius incrementum, quàm eo procurante viderentur accipere. Subducebat ſe hominum conuerſationi quantùm fas erat, nec ſermonem aliquando cum quoquam niſi de rebus diuinis aut ad mores ſpectantibus habere voluit. Hortum manibus colebat, laborem ſibi perſuadens ad reliquas corporis macerationes adiiciendum, quo caro fortius & potentius ſubigeretur, quod eius exemplum plerique ex aliis ſolebant imitari. B. Virginem ſupra modum charam habuit, in eius obſequium ſeſe totum effundens, quod fruſtra non fuit, aliquando enim è ſcala qua in ſuperius tabulatum aſcendebatur prolapſus qui eo caſu totis membris atterendus videbatur, B. Virginem albis indutam & diuino lumine circumfulgentem viſibili ſpecie præſto habuit ſibi auxilium ferentem, & vtroque brachio amplectentem, vt ne minimùm quidem læderetur. Si quis à carne ſenſus titillaret continuò ſeipſum verberatione conficiebat, eâ tam ſæpè, nullâ inſtante diaboli ſuggeſtione aut carnis incitamento, vſus, vt pleraque loca ſanguine quem flagellis proliciebat aſperſa conſpicerentur. Nonnunquam & admoto igne ſeipſum vſtulabat, vt tenui hoc æterni qui ſceleratos manet ignis ſpecie, ab admittenda vel leuiſſima tentatione abſterreretur. Pro vitæ modo exitus fuit. Corpus tanquam ſacrum aliquod pignus infra maius Altare conditum eſt, tanta fuit ſanctitudinis eius opinio, quæ hodieque apud omnes perſeuerat. 1597.

Obi P. Ioãnis de Lucena. 6. Hiſpani ſuum quoque memorant *R. P. Ioannem à Lucentia* Illiturgitanum, generis nobilitate, animi magnitudine virtutum & doctrinæ fama conſpicuũ. Hic annum quinquageſimum in Religione peregit, charus ſuis, externis venerandus, prudentia & gubernandi arte præcipuus, atque hoc demùm anno dierum & meritorum plenus è viuis ſublatus eſt. Memoriam eius celebrant RR. PP. Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis vt qui apud ſuos prudentiæ ſuæ autoritatis & manſuetudinis non contemnendum ſpecimen reliquit cum facta ſibi poteſtate à Reuerendiſſimo *D. Ferdinando Delgado* Giennenſi Epiſcopo, & ſanctæ Sedis hac in parte (vt loquuntur) Commiſſario, de rebus illorum cognouit, vt Caſtellæ Prouinciam à Bæthica ſua Andaluziana ſub ann. 1571. ſeparauit. *de Lucena.* *Delgado.*

Obi P. Ioãnis Beccau. 7. Quidni & nos annumeremus accenſeamuſque noſtrum *R. P. Ioannem Becean*, quando illo virtutis merito & ſuorum gratitudine, præter ſolitum, epitaphio à Nigeonenſibus, apud quos peſtifera lue occubuit, decoratus eſt? Nondum ille vndecimum profeſſionis annum expleuerat cùm aura peſtilenti afflatus interiit (fuerat enim profeſſus an. 1585. ad diem XXVIII. Octob. & hoc anno eiuſdem menſis die IV. obiit) tam breui nihilominus tempore adeò ſedulam fidelem & irremiſſam in gerendis rebus operam nauauerat, tantumque de ſua pietate, integritate, prudentia exemplum ediderat, vt eius mors ab omnibus grauiſſimè accepta ſit. *de Becean.*

An. M. D. XCVII.

1597.

Ob. P. Henrici Mori. 1. Nihil præter funeſtam mortis imaginem ad hunc annum occurrit. Vnius & alterius quorum Annales noſtri cum laude meminerunt funus exequar. Ambiani *R. P. Henricus Morus* Anglus, *Thomæ* illius Cancellarij & Martyris vt noſtri perhibent nepos, hoc eſt ex filio filius, aut ei certè proximo ſanguine iunctus, poſt lentum illud martyrij genus quo in dies maceramur ad duodecim annos pertractum, in cœlum (vt credimus) euolauit. Exulabat ille fidei causâ cum gentilibus & agnatis qui *Remũ* eum educandum in Seminario ſuæ gentis curabant, peruenerat autem ad octauum decimum ætatis annum, *Morus.*

eum

1597. cum pertæſus ſæculi & melioris vitæ propoſito animatus Ordinem noſtrum 1598.
magno & irrequieto ardore complexus eſt, veſtem ſacram *Remis* induit, pro-
feſſionem emiſit *Nigeoni* ad diem XXVIII. menſis Octob. an. 1585. piè admodum 1585.
& religiosè vixit & anno demùm ætatis XXX. cœlo iam maturus ad XXIV. men-
ſis Maij, quo Pentecoſtes peruigilium incidebat, beato fine conſummatus eſt,
cùm *Ambianum* dolo interceptum Hiſpani tenerent, & ab inuicto Rege noſtro
arcta obſidione premeretur.

2. Nec fruſtra ſanè adiiciam *R. P. Ioannem de Hailly* virum antiqui moris, in- Ob. P. Ioannis de Hailly.
culpatæ vitæ, ſingularis pietatis qui annum pœnitentis illius vitæ quam profi-
temur quinquageſimum primum ſupergreſſus, in bona ſenectute ad menſ. Sep-
tembr. *Nigeoni* requieuit.

An. M. D. XCVIII. 1598.

1. FEliciter (vt credo) hunc annum inierimus à cœleſti fauore, quo Siculos Miraculum a B. P. N.
B. P. N. ad vota promptus & præſens beauit. *Sicilia* qua longè latéq; pa-
tebat immani æſtu torrebatur, & Aprili nondum exorto ſpes futuræ meſſis de-
coxerat, ardebat cœlum non ſecùs ac ſi fulgura micarent, proximumque vi-
debatur vt ignis cœlo decideret. In ea rerum deſperatione quæ Inſulanos om-
nes attonitos habebat, non poterat auxilium niſi à præpotente Deo expecta-
ri. Præſtò autem id fuit, interuentore adhibito B. P. N. qui vocatus in vota
ſupplices libens exaudit. *Catanæ* enim de ipſo Aprilis menſis quo eius memo-
ria recolitur, *R. P. Bernardus à Catana* Societatis Ieſu concionator egregius &
pietatis laude præſtantiſſimus, cùm ipſe opem toto animo magnaque vocis
contentione ad populum verba pro concione faciens deprecatus eſt, tum ad
eadem ſtudia populum permouit; ecce autem illis miſericordiam à Deo auxi-
lium à B. P. N. inclamantibus, rem miram ac penè præter votum, ſubitò cœ-
lum mutauit, inductiſque nubibus obſcuratum derepentè in pluuiam ſolutum
eſt, quæ tam largiter effuſa eſt vt templo excedere domumque repetere, niſi
proxima iam nocte fas nemini fuerit. Ex hoc cœlum temperatius terræ fruges
in tempeſtiuam maturitatem perduxit, atque in præſens Siculi miraculum
vocibus tollere, interuentori ſuo gratias habere, beneficium prædicare non
deſtiterunt.

2. Conſecutus poſthac progreſſus quidni & ipſi B. P. N. fauorem ſuum pro- Conuentus San-Michaelis.
roganti ſuiſque vltrò porrigenti acceptus referatur? Sed ad rem. *Campania* quæ
nuper in Prouinciam per ſe conſtiterat, procurante *R.* illo *P. Ioſepho Tellerio* vi-
ro diligente ac rerum Ordinis vehementer ſtudioſo terminos ſuos longius pro-
duxit. In ea Lotharingiæ parte quæ Moſellanica dicitur, adeoque in ipſius
Verdun. Vaucouleur. Moſæ ripâ, inter *Virdunum* in Corum & *Vallicolorium* in Africum; vrbs eſt cui
à *S. Michaële* nomen, ex antiqua ſcilicet huius nominis Abbatia quam eo loco
Vulfoldus ſeu *Volfandus* Maior Domus *Childerici* III. ad ann. 667. condidit acce-
Sain Miel. ptum, nunc corrupta per vulgus voce *Sanmielum* audit pro S. Michaele, Con-
uentus illic Iuridicus ac ſupremus totius Lotharingiæ ſedem habet, ex quo non
parum celebritatis eidem Vrbi acceſſit. Extra pomœrium in ipſis ſuburbiis
ædes erat *S. Theobaldo* ſacra, & Prioratus nomine qui ab ipſâ moueret Abbatiâ
inſignis, eam, Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Carolus à Lotharingia Caroli*
Ducis & *Claudiæ Franciæ* F. Argentinenſis & Metenſis Epiſcopus, ac S. R. E.
Cardinalis qui ad an. 1607. ſuperſtes fuit, noſtris cedere, voluit & curauit, re-
cepto in Abbatis & Conuentus emolumentum omni cenſu, locus tantùm no-
ſtris eſt attributus vt reſtauraretur, nimirùm ita conuenerat, remque Ponti-
fex perſcripto iu fidem diplomate comprobauit. *Tellerius* opus cœpit quod ſub-
inde perfectum eſt, ab ipſo tamen initio plures è noſtris antiquam domum
incoluerunt. Itaque proximis Comitiis in Acta Cœnobium relatum eſt, hoc
eſt non longiùs anno in proximum conſequente. Perperàm Iſnardus ad Co-
mitia an. 1605. protractum ſignificat, omninoque fallitur cùm Illuſtriſſimum
& Generoſiſſ. Principem *Carolum à Lotharingia* Ducem *Meduanum* illius Fun-

1598. datorem perhibet, Sammielenſem ſcilicet pro Sueſſionenſi Conuentu legit, quod certo certius eſt. Nuper denique hoc eſt ann. 1629. Nobiliſſ. *D D. Anna de Haraucourt* vidua, & *Maria Barbara de Haraucourt*, ſorores, ob collatam huic Conuentui pecuniæ ſummam quandam Fundatricum priuilegiis ad vitam donatæ ſunt. Eadem gratia, ſed nullo tempore circumſcripta, prorogata eſt ad nobil. fœminam D. . . *Dotel*, & eius ſororem D. . . . . *de Ragercourt*, quod factum necnè fuerit Sammielani Cœnobij gratiâ, vt vult Iſnardus, non auſim affirmare, id enim ex Actis non ſatis liquet. 1598.

Conuentus Piſauri. 3. Ligures etiam noſtri iam antè in *Picenum* progreſſi, hoc eodem anno *Piſauri* conſederunt. Eſt verò *Piſaurum* vrbs Piceni, aliis *Vmbriæ*, in orâ *Senonum* ad *Iſauri* oſtium, inter *Ariminum* ad Occ. xxv. M. P. (xl. ab *Ancona* in eandem partem) & *Fanum* ad Ortum vi. Epiſcopali fulget dignitate ſub metropolite *Vrbinate*, inde xx. M. P. in Septentr. Deſcribitur à Merula, Emporium Italiæ celebre, mercimoniis diues, amplum, ſplendidum, pulchris ædificiis ornatum, plateis perelegans, ſitu peramœno maximéque fertili, cœli tamen grauitate laborans, &c. Condita in longitudinem, eum in modum vt ex foro ad quatuor vias proſpectus pateat, ea tamen quæ ad *Iſauri* pontem tendit cæteris longiore. Præter Curiam ſumptuoſam aliaſque nobiles ædes Arcem ad littus habet munitam & pulchram ab *Ioanne Sfortia* conditam, &c. Scaliger ad nominis etymon alludens hoc in *Piſaurum* carmen cecinit Peſaro.

Hic Roma fulſit primum ſpes vltima victa:
Vnde loco atque vrbi nomina ducta canunt.
Dum Gallus Romana actis imitatur auitis
Arma, premens arma Romula victor adeſt.
Poſtquam è ſollicita poſuit diſcrimina mente:
Torpuit occulto dextra ſoluta metu.
Ah! quid agis ſoboles priſcorum inuicta Deorum?
Rerum non auri ſumma petenda tibi eſt.

In eam vrbem inducti noſtri beneficio quidem Reuerendiſſimi *D. Cæſaris Benedicti* Vrbis ipſius Epiſcopi, agente verò *R. P. Ignatio à Capuâ*, quem non ſemel laudandum habuimus. Ille domum & prædium à *D. Ioanne Baptiſta Antonelio* Doctore comparauit, noſtriſque tradidit, vt Cœnobium inædificaretur. Hic doctrinæ concionumque merito populum ſibi ac ſuo Ordini procurauit. Situs Cœnobio eſt non longè à portu, ſed quam proximè ad Portam vrbis quæ in eum ducit. Nomen inditum *S. Franciſci de Paula*, cuius præſentem opem Piſaurenſes nunquam non experti ſunt. Memorabile votum quod an. 1604. vniuerſi
1604 ciues pro ſuo Duce (hoc eſt Vrbinate) obtinendæ prolis gratia nuncuparunt, cuius compotes argenteam Ducis effigiem per Oratores ſuos *Cæſarodunum* miſerunt, aſcripto voti ſui tenore quod omiſſâ epigraphe ſic habet:

Sancte Pater quæ animo tibi dat deuotus Iſauri
Accola cum lachrymis, ſuſcipe vota libens.
Templum ex voto, Piſauri *Ora, age tu antè Deum ſupplex, naſcatur vt alter*
Succeſſor tanto maximus Imperio.
Tunc templum auguſtum ſacraſque dicabimus aras
Proni humileſque Deo, munera grata tibi:
Cuius longinquas læti mittemus ad oras
Oſſa veneratum gratia ſi dabitur.

Redditum votum an. 1606. ob natum *Franciſco Mariæ Rouereo* II. *Vrbini* Duci
1606. vi. *Federicum* Principem, magnæ indolis puerum, ſed qui ſpem patris & Vrbinatium atque Piſaurenſium præmaturâ morte ſublatus deſtituit, quod ſolet votiuis pueris ſæpiùs contingere. Sed nunc alia nobis agenda ſunt.

Viſitatio Gen. Gall. & alia nonnulla. 4. *Humblotus* noſter à duobus annis profeſſus Ordinem noſtrum, tam breui tempore ſic inclaruerat, vt doctrinæ famâ paucos habere videretur pares & ſuperiorem fortè neminem. Ea cauſa fuit vt cùm in occurſum *R. P. Nicolai Riccardi* Viſitatoris Generalis *Matiſconem* vſque progrederetur, per illam occaſionem *Theophilum Caſſagrinum* Miniſtrum Caluiniſtam, qui publico ſcripto Catholicos

1598. tholicos Doctores nuper laceſſiuerat & prouocauerat, adorſus fuerit atque inſtituta ſolemni collatione profligandum ſuſceperit. Quod reuerà tanto cum fidei ac Religionis ſplendore conſecutus eſt, vt *Caſſagrinum* primo conſpectu fuderit, deiecerit in congreſſu, ac demùm cum perpetuo aduerſariæ partis dedecore triumpharit. Et huius quidem Collationis circumſtantias ſingulas in præſens enarrare operæpretium eſſet niſi *Humblotus* ipſe Acta perſcripſiſſet, & hoc eodem anno Lugduni apud *Ioannem Pillehote* edidiſſet, præterquàm fieri poteſt vt in *Humbloti* Elogio hæc amplius & copioſius exequamur. Enimuerò non importunè aut extra rem adiecerimus *R. P. Petrum de Mena* Generalem, cum per ſe Galliarum viſitationem obire non poſſet, vt qui temporum anguſtiis aliiſque rebus quas habebat agendas diſtineretur, vices ſuas commiſiſſe *RR. PP. Petro Heberto & Nicolao Riccardo*, quorum ille cum *Aquitaniæ* Exprouincialis nouiſſimus eſſet adeoque Aquitaniam ipſam non poſſet viſitaturus relegere; in partem oneris ac dignitatis allectus hic alter fuit, qui *Aquitaniam* nimirùm attinenteſque Prouincias perluſtraret. Ambo certè officium ſuum ſapienter impleuerunt, & commiſſas ſibi Prouincias virtutis ſuæ ac ſapientiæ gloriâ perfuderunt. 1598.

5. Sed neceſſe iam eſt vt ad vita & officio ſimul functos tranſgrediamur. Agmen ducet *R. P. Petrus Nodæus* qui Kalendis Iunij caducam vitam æternæ & permanſuræ commutauit. Hunc non ſemel in anteceſſum laudauimus, vt qui eruditionis & magnarum virtutum gratiâ, ſimul atque fieri potuit ad Ordinis dignitates vocatus, eas vtiliter & glorioſè ſuſtinuerit, nec deinceps ab illis vacauerit quantùm per Regulæ neceſſitatem licuit. Annum ſexageſimum ſextum ætatis excedebat quando eum mors occupauit, cùm tamen à profeſſione vigeſimum ſeptimum non ampliùs impleuiſſet, acceſſit igitur multæ iam ætatis ad Ordinem, & pro ætate ſapientia & rerum vſu conſummatus, quas dotes cum in eo noſtri admirarentur primo quoque tempore ad publica munera pertraxerunt. Regulam an. 1596. Pariſijs apud *Ioannem Cerbon* imprimendam curauit, prout illi fuerat demandatum à Prouinciali Capitulo, præmiſit autem ipſi Regulæ Compendiariam enarrationem Inſtitutionis Ordinis noſtri cum breui Generalium Indiculo, quod aliàs tempeſtiuè meminerimus. Ab anno autem 1578. ediderat Declamationem aduerſus execrandum errorem Maleficorum, Sortilegorum, Incantatorum, Magorum, Diuinatorum, &c. qui occultè in Gallia pullulabant, viginti & octo capitibus comprehenſam, Pariſijs apud *Ioannem du Carroy*. Laudatur à Verdiero in Bibliotheca. Publicis atque priuatis Ordinis rebus promouendis ſollicitè allaborauit, & poſtquam multa ſolertiæ ſuæ, virtutum, eruditioniſque documenta dederat, ſancto fine quieuit.

Obit P. Petri Nodæi.

1596.

1578. *Declamatiō contre l'erreur execrable des Maleficiers, Sorciers, Enchanteurs, Magiciens, &c.*

6. Ab Hiſpania qui hunc comitatus ſit habuimus *R. P. Bartholomæum Martinezium* ſanctitate celebrem & quem ſui maximoperè commendant. A puero ſcilicet inſtitutum noſtrum capeſſiuit, cùm Hiſpalim ſtudiorum cauſa veniſſet, vbi ſub die XXIX. menſis Maij, ab an. 1556. profeſſus eſt. Iam tum verò placidis compoſitiſque moribus ad reliquæ vitæ coniecturam ſic præluxit, vt coætaneorum nullus non eum modeſtiæ & ſanctitatis intuitu amaret, coleret, reuereretur. Philoſophiam ac Theologiam magna cum ingenij laude percurrit, ac deinceps accedente vſu Concionator eximius ac vere Apoſtolicus euaſit. Peruadebat corda tanquam ignitis verborum iaculis, quæ ſcilicet animarum zelus & interior ardenſque charitas accenderat. Verbis vita exactiſſimè reſpondit. Abſtinentiam reliquis præſtruxit, hancque ipſam adeò mirificè coluit vt illarum nulla deſiderari potuerit. Paupertatem, abſtinentiæ ſemper comitem, non minori ſtudio & animi deſtinatione obſeruauit, præter Breuiarium & Diſciplinam atque neceſſarios aliquos libros, vtputà Biblia & Concordantias, nihil in cella voluit admittere. Cilicium perpetuò geſtauit, nudis intra calceos pedibus nunquam non inceſſit, quoad primus autor fuit ſocietatis Excalceatorum è noſtris, qui ſcilicet relictæ per Regulam Superioribus optioni, vt pro regionum neceſſitate calceamentorum vſus permittatur aut

Ob. P. Bartholomæi Martinez.

1598. abdiceretur, in illis caloribus vltro cedendum ſibi eſſe arbitrati ſunt, quod abſque vllo charitatis diſpendio à quibuſdam in Hiſpania ſolet obſeruari. Atque hi Ducem *Bartholomæum* noſtrum merito venerantur. Concordiæ inter aduerſarios conciliandæ gratia excelluit, qua vna ferè de cauſa è Conuentu in publicum progrediebatur, cùm verò ad eum venerationis ergò populus confertim affluebat. Generis & natalium abiectionem candidè profitebatur & tam opportunè, vt alios quantumuis nobiles ſuæ elationis pudefieret. Prolixam in pauperes charitatem exercuit per difficilia maximè caritatis tempora, quod non fruſtra fuit homini Dei totique Cœnobio, annona enim quæ ad dies quindecim ſupererat, in ſextum menſem manifeſto miraculo prorogata eſt, vt ſerui ſui ſanctitatem Deus remuneraretur. Sed & Reuerendiſſimus *D. Antonius Pazos* Cordubenſis Epiſcopus perſpectâ *Bartholomæi* noſtri charitate conſimili ſtudio incenſus eſt, ſuiſque in communi illa neceſſitate largiter erogatis, omnia *Bartholomæi* arbitrio credidit. Gratia curationum pollebat, qua etiam pauperes ipſos & afflictos mirabiliter iuuit. Patientiam ipſe in acutiſſimis doloribus inuictam planè prorſuſque incredibilem præſtitit, vt quid verò patientiam prædicamus hominis qui ſe quotidianis acerrimiſq; verberationibus ad ſanguinem dilaniabat, & tantùm non conficiebat? Prouinciã Andaluziæ pluraq; Cœnobia per vices ſanctiſſimè rexit, ad quæ officia nunquã non inuitus & repugnans acceſſit, in tantum enim priuatæ vitæ addictus erat, vt auerſo eſſet animo ab omni dignitate publicaque functione. Familiaris erat Duci *Sueſſano*, qui cùm *Romam* Orator ab Hiſpaniarum Rege miſſus eſſet, homini ſibi charo & venerando vt videbatur gratificaturus, à Pontifice impetrauit vt Vicarius Generalis per Hiſpaniam autoritate Apoſtolica conſtitueretur, vt rebus ipſius Ducis adminiſtrandis præficeretur, vt ab oneribus Ordinis grauiorique diſciplina eximeretur, trinas ille litteras à Pontifice in eam ſententiam accepit, quas apud ſe ita preſſit vt nonniſi ab eius morte innotuerint cùm inter illius ſchedas inuentæ ſunt. Incidit autem beati viri obitus in diem Auguſti menſis XXXI. ex lenta febri quam contraxerat à die *S. Bartholomæi*, cùm *Lucentiam* vſque colligendi tritici cauſa (quæ erat hominis obedientia & humilitas) progreſſus fuiſſet. Ex quo autem decubuit, inſtantem ſibi mortem præſentiens, nullum finem fecit expiandorum per ſacramenta, lachrymas, & orationes admiſſorum, memor Auguſtinianæ illius ſententiæ, non eſſe tutum homini Chriſtiano abſque pœnitentia è vita diſcedere. In extremis laboranti adfuit *R. P. Franciſcus Paëz* in cuius manibus expirauit, Angelo ipſe ſimilis, totoque corporis habitu in cœlum intentus, vt ſuo iam itinere ſpiritus dirigi videretur. Funus magna pompa & frequenti populo curatum eſt. Reculæ eius ardentibus votis ob tanti viri memoriam expetitæ, Roſarium in Vrbem Duciſſæ *Sueſſana* tranſmiſſum eſt, *Pradenſis* Comitiſſa cochlearium accepit, alij alia, quorum eſſe ſalutarem vſum experientia docuit. 1598. *Paiz.*

Obit. P. Dominici à Caſtro-blãco.

7. Alterum denique ab Hiſpania funus producendum quod agmen claudat. Illud fuit *R. P. Dominici à Caſtro-blanco* qui *Valliſoletí* ad diem XVII. menſis Decembris occubuit. Annum ſanctæ profeſſionis XLVII. excedebat, per illud tempus aduerſa ſemper valetudine, quod ſibi ad virtutem profuiſſe cum familiaribus gratulabatur. Id tamen imprimis curauit, ne prætextu fatiſcentis corporis & infirmi otio ſe dederet, quod ſciebat maiori exitio futurum. Itaque ſemper aliquid operis tractauit corporiſque laborem ad reliquas exercitationes adiunxit, vt annum etiam ſeptuageſimum prætergreſſus hortum ſtudioſè coleret. Enimuerò doloribus & aſſidua fatigatione fractus ita quod erigere ſe non poſſet, hilarem tamen vultum & ad pietatem egregiè compoſitum præferebat. Monialibus Ordinis quæ apud *Fontes Legionu* inſtitutæ erant, priùs ſcilicet quàm *Trianam* deducerentur, aliquando præpoſitus eſt, eaſque verbis, exemplo & opere omni ad ſublimioris vitæ genus diligenter & ſollicitè informauit. Quartana ſublatus eſt, quæ eum ad annos quatuor continuos antè mortem exercuit. Morienti *R. P. Lucas à Montoia*, qui eum Patris vice obſeruabat, operam ſuam præſtitit, perceptis ille ſacramentis quam religioſiſſimè,

1598. in pauimento vt deponeretur multoties poſtulauit, in eo Sanctorum multo- 1599.
rum ſtudium æmulatus, quod cùm per importunas preces obtinuiſſet vix dum
elatus lecto in ſinu prædicti *R. P. Montoiæ* interius gaudium vultu & ore teſta-
tus, in his verbis expirauit *Maria mater gratiæ* &c. Vtinam & nos mortem San-
ctorum obeamus!

An. M. D. XCIX. 1599.

I. ANtè annos tres Conuentum generalem *Lugduni Seguſianorum* haberi Capitulum Gen. XXX.
placuerat, additâ exceptione, ſi ad illud tempus commodum id & op-
portunum videretur. *De Mena* Generalis pro facultate ſibi à Capitulo factâ, vt
Auinionem transferretur edixit, præſentes cauſæ plures erant, quas maturè per
Prouincias ſignificauit. Illuc igitur omnes conuenerunt. Ad tertium Cal. Ambo *Hen-*
Iun. Pentecoſte incidebat. Comitia ſeptimo eaſd. Cal. inita ſunt ſub veſpe- *ricũ* V. Reg. & Mariam
di Conti. ram cum ſcilicet Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Carolus à Comitibus* Aui- Mediceam
Bordini. nionenſis Prolegatus & Reuerendiſſimus *D. Ioannes Franciſcus Bordinus* eiuſd. exceperunt.
vrbis Archiepiſcopus præſto fuiſſent. Perperàm noſter Montoia Illuſtriſſimum De Carolo vid. ad an.
& Reuerendiſſimum *D. Franciſcum Mariam Tauruſium* Prolegatum & Archie- 1594.
piſcopum fuiſſe memorat, qui antè biennium Eccleſiam *Senenſem*, iam tum ab
anno Cardinalis, regendam acceperat. Prolegatus antè omnia litteras à
S.D.N. *Clemente* VIII. quibus ei congregationis huius moderatio credebatur
exhibuit, gratum id Patribus fuit, non tantùm voluntate Pontificis ſed Pro-
legati merito & in noſtros beneuolentiâ. Perlectis iis litteris conſeſſus in cra-
de Tamayo. ſtinum dimiſſus eſt. Eo tùm inſtaurato, antè omnia *R. P. Franciſcus à Tamayo*
Collega Generalis Hiſpanus elegantiſſimâ & doctiſſimâ oratione Patres com-
pellauit & de officio Generalis nomine admonuit, ſubinde ſuffragatores cen-
ſiti ac recogniti, moxque in Actorum exceptorem ſelectus eſt *R. P. Petrus He-*
Hebert. *bertus*, qui ex Vicario & Viſitatore Generali in Commiſſum Franciæ allega-
tus fuerat. Ab hoc autem die ad Pentecoſten publica multa & priuata compo-
ſita ſunt atque conſtituta, in anteceſſum ea memorauimus quæ ad Cœnobio-
rum & Fundatorum inſtitutionem pertinent, vnius tantum in præſens mentio
incidit quam modò reponemus, hæc interim ordine ſuo ex multis delibare
ac proponere nos conuenit. Bæthica Prouincia quæ & Andaluziæ, quòd lon-
giùs, diffuſa Cœnobiorum etiam numero, ac multitudine vt ita dicam ſua la-
boraret, in duas diſtincta eſt, vna *Granatæ*, altera *Hiſpalis* Prouinciæ nomen
accepit, & vnicuique illi Conuentus aſcripti ſunt qui in eius nominis tractu
cenſeri ſolent. Id iam antè factum in Capitulo *Barcinonenſi* I. incerta nobis de
causâ non ſubſtiterat, quod ex hoc ac deinceps firmum & inuiolatum perman-
ſit. Granatenſi Prouinciæ ius antiquæ ſedis relictum, Hiſpalenſi præfectus eſt melius fortè à Gueſca.
de Guaſca. *R. P. Hieronymus à Guaſca*, cuius poſthæc memoria recurret. Correctori Con-
uentus Sanctiſſimæ Trinitatis in Vrbe ius aſſertum eſt præcedendi Prouincia-
les intra ſuæ iuriſdictionis terminos, id iam longo vſu & in vim aliorum ſtatu-
torum obtinebat, nunc verò mota ob eam rem controuerſia, de nouo vindica-
tum eſt, huius tamen Statuti ſenſum alium noſter de Pereinis ad Conſtitutio-
nem VII. *Pauli* V. eſſe voluit, eamque præcedentiam ex profeſſo nuper im-
pugnauit, at verò Iſnardus noſter nuperrimè in Conſiliis & Reſponſis quæ ad
Codicem Minimum edidit Conſ. XI. vtrumque aduerſus de Pereinis fortiſſi-
mè propugnauit. Poſtulanti Commiſſo Valentinæ Prouinciæ vt diſtractis Ba-
learibus Inſulis quæ per Vicarium Generalem regerentur ſua Valentiæ Pro-
uincia cùm Arragonenſi vniretur quò poſſet ſumptus facere quos conuenit, aſ-
ſenſum fuit, accedente tamen Summi Pontificis autoritate quæ vnionem pro-
baret ac ordine præſcripto vt habita Pontificis licentia de Prouinciali proui-
deretur.

Quibus ad eum modum ſtabilitis inter Cœnobia illud eſt annumeratum Conuentus
Palermo. quod prædiximus, *Panormitanum* inquam II. ad muros Vrbis, è regione portæ Panormi II.
Nouæ, ſupra Palatium regium, inde procul paſſibus mille, in prædio quod Sep-

1599. tentrioni obuerſum eſt. Illud autem donauit Nobilis & Generoſ. Eques *D. Franciſcus Grauina* Catanenſis (Montoiæ eſt *de la Viña*) qui & ſumptus fecit peramplis ædibus conſtruendis, ea propter Fundatoris nomine ac iure cum Patrum applauſu donatus, ipſe autem ad opus hoc ſuſcipiendum incitatus fuit deuotione in B.P.N. quem ſibi fauentem non ſemel expertus fuerat. Et quidem aliquando vouerat ſe decimam bonorum quæ de nouo acquireret Ordini appenſurum, quantùm per merita B.P.N. ſuccederent, ab eo voto præter ſpem locupletatus, quod diximus Cœnobium à fundamentis ponere aggreſſus eſt, ac demùm in iuſtam magnitudinem perduxit. Hæc primordia ſuo fauore non parum iuuerunt Reuerendiſſimus *D. Didacus de Aedo* Archiepiſcopus Panormitanus & Dux *Maquedanus* Prorex, quibus autoribus, pro Hiſpanorum more, nomen Cœnobio factum *S. Mariæ à Victoria*. Eo receſſu noſtri ad colligendum animum vtuntur, eſt enim percommodus & iucundus, ſunt autem triginta qui inhabitant. Iſnardus fallitur qui acceptum tradit an. 1596. in Capitulo Genuenſi vi. Montoia qui ad annum ſequentem differt præter fidem Actorum Capitularium facit, quod tamen deſignat diem, inducit vt credam initam ad eum fuiſſe poſſeſſionem, cùm prius donatio peracta eſſet iamq; nunc ædes exſtruerentur. Is autem eſt Maij xx. quo vt par eſt credere in nouam demum noſtri migrauerunt. 1599. *Grauina.* *Aedo.*

Protractus in diem ſanctum Pentecoſtes conſeſſus his aliiſque rebus perficiendis incubuit, at eo tandem die peractis ſacris Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo D. Prolegato præſente, Generalis Antiſtitis electio inita eſt, quam non poſſumus de reliquo ſincerius quàm Actuarij viri optimi verbis exponere: *Conſpirantibus*, inquit ille, *animis, ſumma pace & alto ſilentio, diuinoque Spiritu afflante omnium votis (vno dumtaxat excepto) via ſcrutinij admodum* R. P. Hieronymus Durandus *inſignis pietate, doctrina & morum integritate praditus vir, necnon prouinciæ Prouinciæ Prouincialis in bene meritum totius Ordinis Generalem aſſumptus eſt, quem ſumma humilitate profuſiſque lachrymis tantum onus renuentem, ad templum, Deum collaudantes deduxerunt Patres, vbi præſtandæ obedientiæ arrham & reuerentiæ primitias eidem Reuerendiſſimo Patri, manuum deoſculatione, ſumma omnium lætitia & iubilatione, obtulerunt.* Sublecti etiam ad eum diem Collegæ, ad alterum Zeloſus ſeu Procurator Generalis: Collegæ fuerunt, Italus quidem *R. P. Franciſcus Longus à Coriliano* Vicarius Prouincialis Calabriæ, vir probus doctus & prudens. Gallus verò *R. P. Petrus Hebertus* nunquam abſque laudatione nominandus, quod iam ante fecimus & deinceps præſtabimus: Hiſpanus denique *R. P. Emanuel de los Cobos* & ipſe multis animi dotibus inſignis. Zeloſus autem fuit *R. P. Stephanus Angerius*, ex Collega Generali, cum elogio modeſtiæ, prudentiæ, ſummæque in rebus gerendis peritiæ, cooptatus. Electo Generali ſummiſſus *R. P. Franciſcus Humblotus* qui Prouinciam regeret, atque huic meritas laudes, ſi Deus dederit, cum tempore appendemus. Calendis Iunij, cœtu poſtremùm inſtaurato nonnulliſque ſanctionibus edictis, tum maximè quibus de celebrandis Studiis cautum eſt, proxima Congregatio *Valentiam Edetanorum* indicta eſt, atque in eo verbo diſceſſum. *Durand.* *Longo.* *Hebert.* *de los Cobos.* *Humblot.*

P. Gaſpar Dinet fit Epiſc. 2. Iacobus Seuertius tradit in ea Congregatione *R. P. Gaſparem Dinet* Prouincialem Lugdunenſem omnium nationum votis ad Generalis vt loquitur amplitudinis miniſterium fuiſſe expetitum, eum autem oblatæ Epiſcopalis dignitatis conſcium, excuſſaſſe, ac *R. P. Hieronymi Durandi* electionem procuraſſe, vt quem virtutis & doctrinæ merito clariſſimum haberet ac noſſet. Vt vt ſit, certum eſt Gaſparem noſtrum, qui antehac regius Eccleſiaſtes & Conſiliarius fuerat renunciatus, Reuerendiſſimo *D. Lucâ Alamanni* ad ſedem patriam *Volaterranenſem* tranſlato, cùm per plures annos *Matiſconenſem* Eccleſiam ſapientiſſimè rexiſſet, in eadem Matiſconenſi tanto patrono deſtitutâ ſucceſſiſſe, ac Pontificias quidem litteras, quibus eius Eccleſiæ adminiſtratio Gaſpari deferebatur, iv. Nonas Auguſti hoc eodem fuiſſe perſcriptas; noluit tamen ille inaugurari ante diem ſanctum Epiphaniæ, quem ſibi natalitium præcipuo cultu proſequebatur, quod ita præſtitum, Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo D. Cardinale *Dinet.* *Alamanni.*

1599. Cardinale *à Ioyoſa* præeunte, ac præſidia ei afferentibus Epiſcopis *Arnaldo Sorbino* Niuernenſi & *Franciſco Pericardo* Abricenſi, in Sacello *B. Mariæ* intra clauſtra inſignis Abbatiæ *S. Germani à Pratu* ad muros Pariſienſes. Verùm de Gaſpare alius erit dicendi locus, interim relegi poteſt Seuertius qui in eius laudes copiosè diffunditur in Chronologiâ hiſtoricâ Epiſcoporum Matiſconenſium. 1599.

de Ioyenſe. Sorbin. Pericard.

3. Ecce autem dum annus in finem procurrit plures nobis inſignes viri ſublati ſunt. Hi tres in Annalibus noſtris locum iam inuenerunt. *R. P. Ioannes Romero*, Hiſpanus, è campo *Laminitano*, Theologus & Concionator eximius, qui apud ſuos & exteros inſolita eruditionis & probitatis famâ celebratus eſt, ab illis ad munera & dignitates domeſticas ſtudioſè poſtulatus & deſideratus, ab his in magna reuerentia & honore habitus, ita vir egregius ad vitæ metam glorioſè properabat, magis nixus virtutis conſcientiâ quàm hominum æſtimatione ac iudicio, cùm deficientibus ad conciones habendas viribus receptui cecinit & in Conuentum *Toletanum* ſeceſſit, vbi de morte seriò cogitans nihilominus litterarum aliquid ſemper verſabat, quare locupletem interim Bibliothecam inſtruxit & comparauit, ac demùm anno ſanctæ profeſſionis III. expleto, ad glorioſum boni laboris fructum die menſis Iunij XXIV. euolauit. Obi. P. Ioannis Romero.

4. *D. F. Marcus Breton* & ipſe Hiſpanus loco etiam eodem oriundus, ſed profeſſione laicus breuique tempore abſumptus (ad ſeptimum enim religioſæ vitæ annum vix dum progreſſus fuerat) magno per vitam ſanctimoniæ ac pietatis exemplo refulſit. Quantùm ſibi per obedientiam vacare licebat totum ſe dabat orationi, quam coràm Sanctiſſimo Sacramento peragebat. Nihil eo humilius, nihil continentius, nihil ad obedientiam promptius. Præcipua modeſtiæ laus illi fuit, ſanctæque conuerſationis cum ſæcularibus, vbi ex obedientia cum eis agere cogebatur, vtplurimùm enim colligendis eleëmoſynis ſolebat adhiberi. Prophetiæ ſpiritu non videtur caruiſſe, vt quem conſtat infirmanti mortem intra certum tempus deſignaſſe, cùm tamen non acceſſiſſet ad eum. Pleriſque adeò aſſiduus ad orationem videbatur, vt ſubiret mirari quod ſibi otium ad colligendas eleëmoſynas acciperet. His aliſque virtutibus homo Dei apud mortales gratioſus interiori ſanctimoniâ clariùs reſplendebat. Lecto decumbens vltimum ſibi horam adeſſe præſagiit, perceptis igitur incredibili cum pietate ſacramentis, & inſtituto ad Imaginem Chriſti è cruce pendentis dulciſſimo colloquio, in eius amplexu & oſculo tranquilliſſimè obdormiuit, *Matriti*, vbi ſacra veſte induta ſpiritum gratiæ hauſerat, quo ex Cœnobio à quo ingreſſus eſt non diſceſſit. Ob. F. Marci Breton.

Rando. 5. *R. P. Arſenius Rando* Mediolanenſis, perſpectæ virtutis homo & dilectus Deo atque hominibus, tanta fuit morum ſanctimonia, tam aſſiduus in oratione, tam frequens in charitatis operibus, vt ab vniuerſis pro ſancto coleretur, nullusque eſſet, non è plebe ſolùm, ſed ex primariis ac principibus, qui non venerationis ergò ad genua eius procideret ſibique ab eo benedici pro magno duceret. Morali Theologia cum primis eruditus, multa in eo genere reſpondit, multa ſcripſit vtiliter & appoſitè ad conſcientiarum inſtructionem & conſolationem, quæ hodieque ſuperſunt. Placentini Conuentus per annos octodecim res magno ſtudio promouit, ac demùm bonorum dierum & operum plenus & ſanctitatis opinione cumulatus viuendi finem cum anno fecit. Menſe nimirùm Decembri in eodem Placentino Conuentu obiit & inſigni loco depoſitus eſt. Obit. P. Arſenij Rando

6. Dignus & qui aliis accedat *R. P. Iacobus Maſſelin*, qui tertiùm apud Turonenſes Prouincialis fuit. Vir erat ſimplicitatis columbinæ, manſuetudinis eximiæ omninóque incomparabilis. Per difficillima tempora multorum Cœnobiorum res domeſticas, publicas etiam Prouinciarum ſapienter, fortiter, & feliciter geſſit. Ab hæreticis multa paſſus Deo illum protegente conſtans ſemper & intrepidus perſtitit, nihilque quod agendum haberet vllo terrore prætermiſit. Annum quinquageſimum ſecundùm ſanctæ profeſſionis prætergreſſus non ſine ſuorum tamen deſiderio mortalibus exemptus eſt, Turonis Ob. P. Iacobi Maſſelin.

1600. die VI. menſis Decembris cum anno 1547. die XVIII. m. Octob. apud *Ambianos* ſacræ militiæ nomen dediſſet. 1600.

An. M. D. C.

Conuentus Rothomagi I. NOui Sæculi exortum R. admodùm P. *Gaſpar Dinet* in Epiſcopum Matiſconenſem electus, ſua, vt diximus, conſecratione inaugurauit, ac deinceps etiam rebus noſtris promiſſa fœlicitas aſpirauit, ex hoc tãto maior quantò illæ centeſimum à morte B. P. N. annum propiùs attingebant, ad illud enim tempus fore vt ampliùs efferrentur beatus vir prædixerat. Ineamus hanc rerum noſtrarum progreſſionem & noui temporis curſum ab actis apud Rothomagum in Normannia, quæ manifeſtum melioris fortunæ argumentum continent.
1573. Ab anno nimirùm 1573. Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Carolus* Cardinalis *Borbonius* Archiepiſcopus Rothomagenſis & noſtri apud *Dieppam* Cœnobij Fundator, noſtros in Vrbem ſedis ſuæ inuitauerat locumque obtulerat quem incolerent, ſed obiectis nonnullis impedimentis res non ſucceſſit. *de Bourbon.*
1591. Anno autem 1591. Illuſtriſſimus & Generoſiſſ. *D. Carolus à Lotharingia* Dux *Meduanæ*, fauente Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo *D. Carolo* Cardinale *Borbonio* iuniore alteriuſque *Caroli* nepote, illos in vrbem induxit, quibus quidem initiis promouendis Nobil. & Generoſ. Vir. . . . . . dominus *de la Malleraye* ſe *de Lorraine de Mayenne* *de la Malleraye.*
1596. beneficum præſtiterat, non perſtiterunt tamen in ea vrbe vltrà annum 1596.
1593. cùm interim eius Cœnobij in Acta Generalia ann. 1593. referendi curam *R. P. Ioſephus Tellerius* Prouinciæ Franciæ Commiſſus non prætermiſiſſet, ſed, poſtquam per illud tempus ibi conſederunt, ſubſecuta rerum mutatione multiſque aduerſariis impellentibus ad ruinam, cedendum fuit tempori & hominibus, quoad Deus pro ſuis melius aliquid prouideret. Id iam nunc factum agente *R. P. Ægidio Camart*, qui per Aduentum cœperat concionibus ſuis potentiorum gratiam promereri & cum aduerſariis in gratiam redire. *Camart.* Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Carolus Borbonius* Archiepiſcopus *Antony* Regis Nauarræ F. gentilium ſuorum veſtigiis inſiſtens & *Camartum* & reliquos è noſtris magnâ charitate complexus eſt, litteraſque ſuas ad Cœnobij erectionem ſub die V. menſis Maij hoc ipſo anno expediuit. Repetitis igitur bonis quæ in illo diſceſſu *Fubtineuſibus* conceſſa fuerant, prima iam nunc ſtabilis impoſterum ſedis initia conſtituta ſunt, quæ ſubinde multis priuatorum largitionibus firmata nullius tamen tam ſalutarem opem, tàm prolixam liberalitatem, tàm promptum & expeditum animum quàm Nobiliſſ. & Clariſſ. *D. Vincenty de Ciuille* domini *de Bouuille* in ſupremo apud Normannos Senatu Præſidis, & in præſens & in futurum noſtri experti ſunt, eapropter Fundatoris loco ſemper habitus eſt. *de Ciuille. de Bouuille.* Et certè non operam tantum ille præſtitit, ſed beneficium etiam, vt conſtat ex donatione hoc eodem anno ſub die XI. menſis Decembris publico inſtrumento firmatâ, in Actis tamen Generalibus nulla (quod ſciam) mentio extat hominis beneficentiſſimi. Acceſſit ad
1601. alterum annum ſub die XXX. Aprilis Nobilis & Cl. Viri *D. Petri Hinſelin* regis apud Pariſios rationibus Præfecti & *D. Mariæ Denets* eius conſortis memoranda largitio palatinæ domus, quam ceſſerat Illuſtriſſimus & Generoſiſſ. *D. Carolus à Lotharingia* Dux *Alba-male* ſe in Belgium recipiens, vbi poſtea Cœnobium ex integro fundauit, delatus ea de cauſa *Petro* & *Mariæ* in ſignum benefactorum *Hinſelin. Denets.*
1602. titulus in Comitiis Barcinonenſibus an. 1602. Eadem quoque gratia nobili & pientiſſ. fœminæ *D. Iſabella du Moncel* viduæ Præſidis in Senatu Rothomagenſi primarij ob fundatum ſacellum delata eſt, nec plures cum tempore defuerunt qui ſuis beneficiis exorientem familiam proſecuti ſint. *du Moncel.* Non prætermittenda memoria Inuictiſſ. & Clement. Regis noſtri *Henrici* IV. qui prædiorum, agrorum & vniuerſim bonorum omnium quæ noſtri cõparauiſſent aut poſtea compararent morticinam poſſeſſionem gratioſis litteris aſſeruit, ſub die XXIX. menſ.
1601. Octobr. an. 1601. atque hæ in Senatu recitatæ & in commentaria relatæ ſunt
1602. die XXIV. menſ. Maij ann. 1602. Sed nec Illuſtriſſimi ac Generoſiſſ. Principis

Henrici

1600. *Henrici Borbonij* Ducis Mompenſeriani & in Normannia Proregis, ac lectiſſimæ potentiſſimæq; fœminæ eius conſortis D. *Henrietæ-Catharinæ à Ioyoſa*, quorum fauore ac liberalitate non paruum incrementum res noſtræ in ea Vrbe ceperunt. Primus in ea domo Corrector inſtitutus ad proximum annum *R. P. Ioannes Franſſurtus* vir antiqui moris & probatæ virtutis, quem Abbauillenſes noſtri extulerunt anno demùm 1633. ad diem vltimum menſis Decembris. Prætergreſſus ille tùm ſanctæ profeſſionis annum LXVII. ætatis LXXXV. cum interim & morum iucunditate omnibus amabilis & inculpatæ vitæ gloriâ venerandus apud ſuos in priuatâ publicâq; fortunâ (nam perſæpè familiarum regimini, aliiſque muneribus adhibitus eſt) tantum ætatis exegiſſet. At verò ſitus Rothomagenſi Cœnobio eſt in Vrbis regione aquilonari quâ *Robetius* fluuiolus delabitur pergens in *Sequanam*, non longè à ſepto *S. Audoeni*, proximè ad parochialem Eccleſiam S. *Viuians*, ſub æde ſacra Patrum Societatis Ieſu, quæ alto excelſoque faſtigio tantùm ſupra noſtram eminet quantùm hæc à terra ſuſtollitur. Nomen retinet B. Mariæ Virginis, quod Actis an. 1593. inſcriptum fuerat. Vrbs ipſa *Rhotomagus* ſiue *Rhotomagum*, quæ *Rodonium* etiam & *Rodomus*, totius Neuſtriæ ſeu veriùs Normanniæ primaria, olim Ducum, nunc Iuridici Conuentus ſedes, Archiepiſcopali dignitate fulgens, ad *Sequanam* ſita eſt, vbi *Albulam* & *Robetium* excipit, circumpoſita montium iuga populoſam vrbem in arcto tenere videntur; latiſſimos tamen inſidet pratorum campos ſola multitudo anguſtias facit, quâ verò Sequanam proſpicit quaſi profuſo ſinu ſe aperit, in quem Oceani diuitiæ omneſque merces exoticæ, vt in emporium totâ Europâ celeberrimum, confluunt. Sed præſtat Scaligerum laudes eius canentem audire;

de Mont-penſier. de Ioyeuſe. — *Franſſurt.* — *Rober.* — 1601. 1635. — *Rouen.* — *Seine. Aubete.*

Tranquilla ſpecies & imago plurima vita
Sola, aut cum paucis Neuſtria diues eris.
Illecebræ omne genus fundit tibi blanda Voluptas,
Quæ deſunt Orbis nec ſibi totus habet.
Gens numeroſa, ferox, Arctoi limina Mundi
Mutauit terris vberioris agri.
Expulit affines belli diſcrimine Francos?
Ceſſit & inuictis terra Britanna viris.
Ignoti Oceani domina es: neque Gallia magnum,
Te ſine, Reginæ nomen habere poteſt.

Hæc quæ de tota gente prædicat, *Rhotomago* inſcripſit, & certè illa felicitas potentiſſimæ illi vrbi propria & natiua eſt. Iconem dedit Braunius lib. III. Tabul. VII. & antè hunc Belforeſtus in Coſmographia.

Sauona. 2. Non diſpari ſucceſſu Ligures *Sauonem* progreſſi ſunt, vrbem antiquiſſimam, Epiſcopali ſede claram, ſub Mediolanenſi metropolite, ædificiis ornatam magnificis, in ora occidua inter *Genuam* & *Albingaunum*, vtrinque ad XXX. paſſ. millia, proximè ad ruinas *Sabatæ* vrbis exciſæ, vnde & *Sabatium vadum* nonnulli *Sauonem*, ſeu *Sauonam* interpretantur. Ad eam vrbem quâ proximè riuus decurrit, extrà portam *S. Ioannis* ædes fuit Equitum *S. Lazari* templo inſignis, quam olim ceſſerant Ordinis Minorum profeſſoribus, quibus à zocolis nomen apud Italos; at his incertâ nobis de causâ inde abſcedentibus, *Sauonenſes* Ciues in eius loci poſſeſſionem venerunt, eumque alendis & educandis orphanis pupilliſque addixerunt, cùm autem de noſtris ad ſe traducendis conſilium cepiſſent, is omnium quam maximè commodus viſus eſt vt in eum reciperêtur, amotis igitur pupillis in illas ædes inducti noſtri ad diem XVIII. menſis Februarij. Nouis incolis magna largitione plures è ciuibus præſtò fuerunt, vt intra breue tempus quæ vetuſtate collapſa erant reparata fuerint, & noui operis Cœnobium exſtructum quod viginti quatuor commodè capiat. Nomen *S. Lazari* retinet, hortiſque ſuccingitur amplis & amœnis, decurrens illâc riuus fœcunditate præſtat & iucunditate, haud longiùs ſclopeti iactu ab vrbe ſitum eſt. — Conuentus Sauonæ.

3. Non abſimili etiam prouentu inferiores Calabri gauiſi ſunt conſtituto — Conuentus Lógobardi.

1600. apud *Longobardos*, ſeu *Longobardum* domicilio, cuius autor fuit *R. P. Petrus Samblaſius* Prouincialis, qui nomen B. Virginis Aſſumptæ indidit. Anguſta quidem domus, incolarum tamen benignitate gratioſa, qui B.P.N. memoriam hominesque noſtros religioſè colunt & obſeruant. *Longobardum* autem vicus eſt agri nitentis, fertilis & amœni, diœceſis *Tropienſis*, iuxta mare, quingentis fortè paſſibus ab eo recedens, patria eſt virorum in Ordine noſtro illuſtrium, quorum tempeſtiuè meminimus, ſicut & *Tropia* in cuius agro eſt. Sed certiora rei benè geſtæ veſtigia relecturi in noſtram Galliam reuertamur, à qua interim hoc excurſu Italiam ſalutaſſe operæ pretium fuit. 1600. *Longobardo*

Conuentus Surgeranũ. 4. Supra *portum Santonum* ad leucas v. aſſurgit nobile ac frequens municipium ſiue oppidum, *Surgerias* ab antiquo vocant (& *Surgeriarum* quidem *caſtrum* & Eccleſiam Goffridus Vindocinenſis non ſemel memorat) loco plano ſitum, & medio ferè itinere inter *Rupellam* nuper ſectariorum & factioſorum arcem in Gallia famoſiſſimam, ſed inuicta Regis noſtri virtute debellatam, proſtratam, exciſam; & *Angeriacum*, ſeu *S. Ioannem Angeliacenſem*, alterum olim damnatæ religionis propugnaculum, quorum illa Occidentem, hoc Meridiem reſpicit. Ad ipſum oppidum nullo ferè interuallo viculus eſt *S. Ægidÿ iuxta Surgerias* nomine, quod quidem accepit à domo vt loquuntur Eleemoſynaria, cuius nos antiquitatem opus eſt breuiter indicare. *Guillelmus* IV. Dux Aquitanorum cognomento Geoffredus (quantùm ex litteris mox proferendis aliiſque ab argumentis conijcio) primus eius domus Fundator fuit, quanquam nullum ad hæc monimentum extet quo conſtet de prima fundatione, ſed hæ donationis litteræ habentur omnium antiquiſſimæ, quibus de conſtituta iam domo mentio eſt. Illæ ſic habent. *Surgeres.* *la Rochelle.* *S. Iean d'Angelis.*

Omnibus Ieſu Chriſti fidelibus notum eſt, quia Dominus dixit illos eſſe beatos & ſui regni participes qui pauperes in hoſpitiis ſuis recipiunt & eos cibo potuque reficiunt, quia quod illis factum eſt ipſi Ieſu Chriſto attribuitur, ſicut ipſe ait: Quod vni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis. *Hac ſententia & plurimis præceptis Euangelicis,* VV. *Comes Pictauienſis commonitus pro ſalute animæ ſuæ, tempore* Radulphi *Epiſcopi, terram in qua domus eleemoſynaria iuxta* Sanctum Ægidium *conſtructa eſt, Deo & Priori ſuiſque ſucceſſoribus liberam à decima & à venda & à paſquerio propriarum rerum & ab omnibus conſuetudinibus dedit, vt fieret in eadem Hoſpitale in quo pauperes hoſpitarentur & infirmi ac debiles confortarentur. Conceſſit etiam illi & poſteris eius ſimiliter nemus quantum ad ædificationem domorum & ad calefaciendos pauperes opus fuerit. Hoc donum factum fuit in Eccleſia* S. Andreæ *audientibus* R. de Domnone, A. præpoſito. P. Bartholomæo. V. Bardono. V. Sarpentino. *Iſtius autem domus beneficium* Arueus *conceſſit iſtis teſtibus &* R. Geldomo, G. Maſcelino. VV. Maigo. G. Iuſſello. C. Maigo, *vt defenſores & conſeruatores huius domus eſſent.*

In quibus quidem pleraque inſunt accurata indagatione digniſſima, mihi certè de *Radulpho* Epiſcopo quinàm fuerit, aut cuius loci Antiſtes non conſtat, Burdegalenſem fuiſſe aſcriptus poſtmodùm locus indicare videtur, iudicent peritiores & quorum in his inueſtigandis ſtudium verſatur. Quod enim aut de Burdegalenſi aut Pictauienſi aut Xantonenſi prima mihi cogitatio ſuggeſſerat, nullo potui ex illarum Eccleſiarum tabulis documento comprobare. Subſecutæ ad an. 1127. aliæ *Othonis* Aquitanorum Ducis & Comitis Pictauorum litteræ, quibus & Fundatio perſcripta eſt, teſte Domino *Henrico* Xantoñ. Epiſcopo. *G.* Abbate de *Tenaill*, &c. die 1. Ianuarij. Sed in his quoque multa ſunt quæ difficultatem faciant, cùm neque de *Othone* Duce, neque de *Henrico* Epiſcopo, neque de Abbatia *Tenaill.* explorati quicquam habere potuerimus, & hæc igitur meritò ad maiorum gentium hiſtoricos deferantur. *Richardus* autem Regis Angliæ Filius Comes Pictauienſis ad an. 1169. fori priuilegium conceſſit, ſiue vt pro tempore illo loquamur, de non reſpondendo in iuſtitia niſi coram ſeipſo, dat apud *Cheſiacum.* At verò ille, *Richardus* eſt *Henrici* II. filius & ſui nominis primus apud Anglos Rex. Et idem ipſe an. 1179. litteris apud *Motulum* exaratis donationem Dominæ Reginæ Matris ſuæ comprobauit, vetuſtamque illam *VVuillermi* (ſic nomen illud reddit) proaui ſui quam verbotenus

1127. Obſeruaui quandoque Abbatiam de Tenailles in agro Rupellano.

1169.

1179

1600. nus deſcripſimus. Donatio matris habetur non aſcriptâ temporis notâ, ſed per- 1600.
ſonæ tantùm ac loci hoc indicio: *A.* Reginæ Angliæ, Ducïſſæ Aquitaniæ &
Normanniæ, & Comitiſſæ Andegauenſis, apud *S. Ioannem de Angeriaco*: hoc au-
tem eſt *Alienora*, quæ *Henrico* II. poſt datum à *Ludouico* VII. Francorum Rege
repudium nupſerat. Aliæ demùm litteræ ipſius *Richardi* ſub an. 1181. 1189. in 1181.
eiuſdem domus gratiam perſcriptæ leguntur. Sed ad alterum ſæculum morti- 1189.
cinæ poſſeſſionis ius ab *Alphonſo* Regis Franciæ filio (hoc eſt *Ludouici* VIII. &
Sancti itidem *Ludouici* fratre) huius domus incolæ conſecuti ſunt, litteris *Ru-
pellæ* an. 1248. in Vigilia *S. Bartholomæi* expeditis; quin & is ipſe aliis codicillis 1248.
an. 1268. menſe Nouemb. apud *Longum-pontem* cæduorum lignorum conceſ-
ſionem probauit & confirmauit, & in his quidem ſe Comitem *Pictauienſem* & 1268.
Tholoſanum ſcribit. Ad alterum annum hoc eſt 1269. *Alfonſus* filius *Ioannis* illu- 1269.
ſtris Regis *Ieruſalem*, Comes *Augi* & *Franciæ* Camerarius Deceſſorum donatio-
nes confirmat apud *Chiſiacum* menſe Maio. Sęculo etiam decimo-tertio *Ludo-
uicus* Rex Franciæ & Nauarræ (is eſt *Ludouicus* X. cognomento *Hutinus*) appro-
bat recenſionem bonorum factam ab *Hugone de Cella* milite, virtute litterarum
ipſius Regis, quas *Carnoti* ad diem xviii. menſis Septemb. ab an. 1310. dede- 1310.
rat, aliis litteris *Pariſius* datis menſe Aprili an. 1315. Atque hæ omnes litteræ
recognitæ & approbatæ ab *Eduardo* Regis *Franciæ* & *Angliæ* primogenito, Prin- 1315.
cipe *Aquitaniæ* & *Vualliæ* Duce *Cornubiæ*, Comite *Ceſtriæ*, in villa *Rupellæ*, xii. die
Auguſti an. 1372. His incrementis (neque enim iuuat vlteriùs progredi) quam- 1372.
optimè conſtituta domus longum tempus permanſit in poteſtate Canonico-
rum Regularium S. Auguſtini, qui ob cauſas nobis incognitas ceſſerunt Ca-
nonicis Secularibus, atque his demùm exactis, boniſque per temporales do-
minos & alios diſſipatis, tanquam priuatum ſacerdotium adminiſtrabatur. Id
verò noſtris poſt omnia conferendum ſtuduit *Surgerſarum* Toparcha Nobiliſſ.
de Fonſeque & Generoſiſſ. Eques *D. Carolus à Fonſeca* Luſitano auo in Gallia progenitus,
quod & factum eſt impetratâ procuratione ad reſignandum abs titulari homi-
ne ſibi familiari & noto, in cuius vim Reuerendiſſimus *D. Nicolaus Cornu de la
Courbe* Santonum Epiſcopus, noſtris Sacerdotium illud & omnia illius iura, lit-
teris ad diem xiii. Octobris, aſcripſit, cùm reſignatio ſub die xxix. Iulij men-
ſis edita fuiſſet. Rem poſtmodum *Clemens* VIII. P. M. ac *Paulus* V. recogno-
uerunt & ſuis diplomatibus probauerunt. Interim *R. P. Iacobus Turgotius*, Pro-
uincialis ſui nomine *R.* nimirùm *P. Sebaſtiani Sommairei* poſſeſſionem adiit die
xviii. eiuſdem Octobris menſis. Ad alterum ann. hoc eſt 1601. Munificentiſſ. 1600.
rex noſter *Henricus* IV. donationi aſſenſit, patentibus litteris *Lugduni* menſe 1601.
Ianuario datis, quæ an. inſequenti recitatæ in Senatu ad diem xv. menſis Fe- 1602.
bruarij in Commentaria relatæ ſunt. Quo eodem anno in Comitiis Generali-
bus Barcinone habitis accepta fuit Fundatio & Actis inſcripta, delato Funda-
toris nomine ac titulo ei quem diximus Nobiliſſ. *D. Carolo à Fonſeca*, de cuius
proſapia relegendus Duchenius in hiſtoria genealogica Mommoranciorum.
Hunc exitum in Gallia & Italia res noſtræ habuerunt.

5. Hiſpani duos è ſuis celebrant qui ſanctam vitam beato fine concluſerunt. Obit. F.
Ambo profeſſione laici erant nec virtute aut merito impares. Vni nomen fuit Ioannis de Baeza.
de Baëza. *F. Ioannes Baptiſta à Baeza*: Alteri *F. Ferdinandus Moreno*. Ille *Malacæ* hic *Grana-
tæ* finem ſuum obiit. Ille conſiliorum Euangelicorum ſtudioſus obſeruator, à
puero vt ea condiſceret altéque imbiberet omni ope contenderat, quæ maior
factus vt opere præſtabat, ita & iunioribus per omnem occaſionẽ ingerebat, de
illorũ ad religioſam vitam neceſſitate ſublimiter ac ſapienter diſſerens. Totos
triginta annos ſolo pane atq; aqua ſeſe continuit, obſoniũ omne quod prætereà
porrigebatur, impetratâ per Superiores facultate, in egenos & mẽdicos eroga-
bat; quibus fouendis & alendis ſeipſum totũ impendebat. Quod inde reliquũ
erat temporis orationi ac rerum cœleſtiũ meditationi dabat, quam in multam
ſæpiùs noctem producebat, ſomnum libans potius quàm accipiens, feſſos enim
artus nudæ tabulæ ad pauculas horas committebat. Qui cum eo vitam duxe-
runt, illum à patientia, corporis maceratione, orationis aſſiduitate, charitate

1600. in pauperes ita laudabant vt miraculo tribuerent vitæ inſtitutum quod tenebat. Obſeruatum etiam aliquando per miraculum in magnam copiam excreuiſſe quæ largienda pauperibus deferebat, in quo Deus famuli ſui charitatem voluit aliquatenus remunerari. Hoc tandem anno fatiſcentibus per ætatem viribus ad ampliorem (vt credimus) remunerationem carne ſolutus euolauit, pauperibus patrem ſibi ſuum ſubtractum ſublatumque lachrymantibus. Iacet in Clauſtro Conuentus noſtri Malacitani. 1601.

Ob. F. Fernandi Moreno. 6. Alter ille *F. Fernandus Moreno* annis quadraginta ſacriſtam egit apud Granatenſes noſtros, ne per eam quidem occaſionem cum ſecularibus familiaris, quibus nihilominus charus & reuerendus fuit. Etſi enim longa cum illis colloquia ſubterfugeret, accedentes tamen quantùm per officij ſui neceſſitatem erat comiter excipiebat & patienter ferebat. Vir fuit affectus tenerrimi, multæ innocentiæ & exactæ tenaciſque obſeruantiæ. Tam ſedulus in iis peragendis quæ ex officio curanda ſuſceperat ſemper fuit vt totus operi incumberet, animo intereadùm tam quieto & tranquillo ac ſi nihil ageret. Paupertatem mirificè coluit, præter neceſſarias veſtes alia ſupellectile nulla omninò vſus, ſæpiùs in ſacriſtia ſomnum capiebat ſcamno aut arcæ incumbens, in cibo ac potu ſupra modum parcus & abſtinens fuit. Parem vitæ finem conſecutus eſt, qualis ſolet eſſe mors ſanctorum, inter lachrymas enim quas intimus pietatis ſenſus expreſſerat deceſſit. Conditus eſt inſigni loco ad memoriam, plerique ab eius morte in eundem locum inferri ob ſanctitatis eius opinionem elegerunt. *Moreno.*

Obit. Sor. Elizabethæ Criſpo. 7. Ex Italia etiam Siculi ſuam *Elizabetham Criſpo* ſanctimonialem in Cœnobio Panormitano profeſſam, morum integritate ac vitæ auſteritate claram proferunt. Sanctorius Pariſius ab eximiâ charitate commendat. Prophetico ſpiritu actam ſunt qui commemorant. Laudatur à pœnitentis & abſtinentis vitæ genere nunquam intermiſſo, quod mirum fuit in tenera puella, quæ ad annos ſexaginta ſeptem in religione atque in eodem viuendi propoſito & inſtituto perſeuerauit. Obiit hoc ſæculo ineunte ad diem xxiv. menſis Aprilis. *Criſpo.*

Indultum Apoſtolicũ. 8. Sub finem anni *R. P. Hieronymus Durandus* Generalis à *S. D. N. Clemente* VIII. facultatem impetrauit recognoſcendi litteras quas noſtri à Sede Apoſtolica in gratiam ſuam retuliſſent. Id erat neceſſarium ne quis Apoſtolicæ Sedi per fraudem obreperet. De Pereinis noſter in Summa Priuilegiorum edidit, incipiunt *Expoſuiſti nobis nuper feciſti, &c.* Dat. die v. menſis Decemb.

1601. ## *An.* M. D. C. I.

Moniales Anticariæ. 1585. 1. Italis penè ſolis in Ordine propagando hic annus ceſſit. Hiſpani tantùm *Archidonâ* Moniales *Anticariam* deduxerunt, poſtquàm ipſi annos iam ſexdecim in ea vrbe conſederant vt ſuo in anteceſſum tempore meminimus. *R. P. Didacus Arias de Valcarcel* Prouincialis Granatenſis eius rei autor fuit, quam multis ab initio difficultatibus præpeditam feliciter explicuit. Nam intrà breue tempus domicilium illic conſtitutum in magnam celebritatem ſublatum eſt, vt ad quinquaginta nobiles virgines & vitæ ſanctimoniâ, totâ regione, illuſtres, primo quoque tempore inhabitauerint. Nec verò plura de illo Cœnobio per Hiſpanos ſcriptores didicimus. *Antequera.*

Conuentus Vriæ. 2. Ad Italos itaque regredimur quibuſcum felicius & liberalius actum eſt. In *Salentinis* die Martij menſis III. apud *Vriam* incolere cœperunt nouam domum ſibi Ciuium beneficio & liberalitate oblatam. Situs illi ad muros Vrbis quamproximus, nomen habet à Sancto Vrbis Patrono, *Barſanuphio* ſeu *Barſanuphrio*, quem nonnulli ſimpliciter *Barſanum* nominant. Et hunc alij Eremitam Ægyptium, alij Vrienſem Epiſcopum fuiſſe volunt, nonnulli etiam eundem cum Abbate Gazæ in Palæſtina, cuius mentio eſt in Martyrologio Romano ad XI. April. faciunt. Refertur in Tabulas Eccleſiaſticas, cùm ad XXX. diem menſis Auguſti. tùm ad VIII. Februarij, quæ poſtrema illi feſtiua eſt apud Vrianos. Regius & Romæus inter SS. regni Neapolitani recenſent, atque copioſius de illo meminerunt. Montoia noſter, & Iſnardus eum ſecutus, *Marſinoſrium* ex

1601. ex *Barſanuphio* deformarunt. Sed ad noſtram Vriæ ſtationem ex diuerticulo redeamus. Agunt in ea non multò plures duodecim è noſtris quibus per ciuium charitatem abundè eſt, vt qui ſingulari cultu B. P. N. venerentur, ſuoſque omni officio proſequantur. Eſt autem *Vria*, *Salentinorum* ſeu *Iapygia* vrbs antiqua, inter *Brundusium* xviii. paſſ. mill. & *Tarentum* xxviii. ab Aletio xxx. in meridiem, quæ olim Epiſcopali ſede nobilis ſub Tarentino metropolite, nunc Brunduſinæ Eccleſiæ copulata eſt, & in Marchionatus titulo, qui nobiliſſ. *Balciorum* genti hæreditarius eſt, acquieſcit. 1601.

Oria.

3. *Vritanorum* beneficentiam imitati *Ennenſes* in *Siciliâ*, *Panormo* noſtros ad ſe traduxerunt, collatâ veteri baſilica ciuici cuiuſdam Sodalitij *B. Mariæ Lauretanæ*, cuius nomen hodiéque retinet, exſtructo ad eandem ſacram ædem ſplendido domicilio, quod octodecim è noſtris inhabitabant opere nondum perfecto. Quamoptimo loco ſitum eſt Cœnobium & in illud frequentes Ciues commeant, qui noſtrorum operam in rebus ſuis exquirunt. *Caſtrum-Ioannis* nunc eſt quod veteribus *Enna* fuit, Vrbs ſcilicet in monte cognomine qui in ipſo Siciliæ meditullio eminet, latâ, iucundâ & florenti planitie diffuſus, aquis ſcatens, & antro ad Aquilonem in quod abreptam, fabulantur Proſerpinam famigeratus. Ab Ouidio laudatur

Conuentus Caſtri-Ioannis.

Caſtro-Giouanni.

——— *culto fertilis Enna ſolo.*

Diſtat *Panormo* in Occid. lxx. paſſ. mill. *Leontio* in Orient. xlviii. Videſis Leandrum Albertum in ſua Sicilia.

4. Meſſanenſibus pariter atque Panormitanis in eadem Inſula ceſſit, inſtituto, apud *Condrum* diœceſis Meſſanenſis vicum in aduerſa *Meſſanæ* orâ, paſſibus mille à mari, circa caput amnis qui vulgò *Frundoni* dicitur, Cœnobio, cuius Fundator fuit Illuſtr. *D. Paulus Bonfilius* eiuſdem loci dynaſta Baronis nomine. Seceſſus eſt iucundus quidem ſed anguſtus, vt quem duodecim tantùm inhabitent.

Conuentus Condri.

Condro.

Bonfilio.

5. Menſe demùm Octobri ac xxviii. ipſius die, Ligures noſtri *Sergianam* conceſſerunt inuitati à Reuerendiſſimo *D. Ioanne Baptiſta Saluagio* nobili Genuenſi & Sergianæ Epiſcopo, qui rogata Ciuium ſententia omnibuſque aſſentientibus in antiquam *S. Andreæ* Baſilicam, in qua olim Epiſcopalis ſedes fuerat conſtituta, noſtros induxit. Templum quidem amplum ac præclarum decem ſacellis præter maius altare conſtans, ſed in ipſa populi frequentia & ciuitatis medio poſitum, quod reliquis ædibus adſtruendis facit anguſtias, in dies tamen opus producitur atque perducitur vt ſpes ſit nulli fore ſecundum in ea Prouincia. *Saluagius* ille nunquam non in noſtros paterno affectu propenſus, vt qui eis familiariter vſus fuerat cum *Genuæ* verſaretur, æterna nobis memoria recolendus eſt, quippe qui beneficium vltrò ac ſua ſponte detulerit & omni ope ſua, quam Deus caſſam eſſe non ſiuit, promouerit. *Sergiana* ſeu *Sergianum* Etruriæ Vrbs eſt in finibus Ligurum quibus & paret, ad proximas antiquæ & nobilis vrbis *Lunæ* ruinas exædificata, quarto ab oſtio *Macræ* milliari ſurſum ripa orientaliore, vt à quibuſdam non immeritò *Noua Luna* dicatur, tranſlata etiam in eam Epiſcopali ſede ab exciſa *Luna*, diſtat *Genuâ* lxv. paſſ. mill. *Lucâ* xxx. tantùm, *Sarzana* hodie dicitur.

Conuentus Sergianæ.

Sarzana.

Magra.

6. Hoc progreſſu exultabat Italia cum interim ſuus Hiſpanis luctus non defuit. Sublati enim illis viri duo præſtantes de quibus Annales eorum meminerint. Vnus fuit *R. P. Petrus Ruyſſius à Viſitatione*, Toletanæ primùm Eccleſiæ Preſbyter vnde oriundus erat, & iam tum apud ſuos in magna exiſtimatione, quam confirmauit edito *Calendario perpetuo* ad vſum Eccleſiaſticum, quod *Toleti* prodiit an. 1578 & eius quidem compendium poſteà excuſum eſt 1578. *Ingolſtady* apud Dauidem Sartorium an. 1594. & *Antuerpiæ* an. 1617. atque alibi 1594. non ſemel recuſum. Vt autem erat in computo Eccleſiaſtico verſatiſſimus, cum 1617. ea de cauſa Romam naui peteret, ac ſuborta tempeſtate poſtquam Barcinone ſoluerat in præſentaneum naufragij periculum incurriſſet, vouit, ſi ſaluus & incolumis euaderet, religioſum illud vitæ inſtitutum ſe amplexurum in cuius profeſſorem aliquem primùm incideret, ſedata ſub hoc votum tempeſtate

Ob P. Petri Ruys.

1601. Maioricam quæ in conſpectu aderat applicuit, è naue autem portum aſcendenti præſtò fuit vnus è noſtris quem voti præſtandi cupidus illicò rogauit vt in Cœnobium deduceret, nec mora votum explicuit, de vita eius inquiſitum, ac tandem voti compos factus apud amicos exinde iactabat pereundum ſibi fuiſſe niſi tùm periiſſet. Scripſit cùm adhuc Maioricæ degeret *Faſciculum florum ex vniuerſis Pſalmis* ſingularibus ad pietatem incentiuis concinnatum, Hiſpanicè titulus eſt *Ramillete de flores de todos los Pſalmos*, quâ quidem linguâ 1601.
1589. ſcriptus eſt, & *Maioricæ* editus an. 1589. Maiori per hæc operi intentus, annos viginti ſex libro de Cæremoniis Eccleſiaſticis inſudauit, quem vbi perfecit recognoſcendum porrexit ſacræ Rituum Congregationi, cùm autem ſimilis argumenti opus Cardinalis Sanſeuerinas fuiſſet meditatus, obſtitit quominus *Ruyſij* liber in lucem daretur, quin & interceptum ſcriptum non potuit ab eo recuperari. Ægrè hoc accepit vir ſtudioſus & induſtrius, quare contracto periculoſo morbo haud diu ſuperfuit. Subinde tamen præreptam ſibi cænodoxiæ occaſionem gratulabatur. Obiit Romæ menſe Aprili ſepultus in æde noſtra S. Andreæ de Frattis. Eum noſter Triſtanus copioſiùs laudat de Vita B. Gaſparis Boni cap. IV. Nam & abſtemium fuiſſe ait, & ſeceſſus amore atque obſeruantia præcipuum & prædicandi verbi diuini zelo ſuccenſum repræſentat.

Obi. F. Philippi à Canſeco. 7. Alter fuit *D. F. Philippus de Canſeco* profeſſione laicus, quem in exemplum Iudiciorum Dei erga homines proponere poſſumus. Is enim ſingulari à puero pietatis laude præfulgens, vt propterea in eius gratiam pleraque diuinitùs edita credantur, tùm illud præcipuè quod in caduca domo conſtitutus de nomine ſæpiùs euocatus ruinam euaſerit, quæ ſtatim conſecuta eſt, poſtquam plures annos in ſancto vitæ propoſito quod profitemur perſeuerauit, ſeque tormentis ac macerationibus exquiſitis præter ordinem afflixit, aliaque peregit quæ magnum illi ſanctimoniæ nomen comparauerant, iuſta ſed incognita Dei voluntate in amentiam incidit ab ann. 1599. quæ tantùm inualuit vt in Hoſpitale S. Ioannis Baptiſtæ Toleti deducendus fuerit, vbi etiam catenis conſtringendus quandoque fuit ac duriter habendus, morbo præter ſolitum vrgente, qui tamen per interualla remittebat. Id quod illi humanitùs accidit nos admonet infirmitatis noſtræ. Sed quo ſors noſtra calamitoſior, eò magis diuina in nos gratia eluceſcit. *Philippo* igitur noſtro ſanitas mentis reſtituta longè priùs quàm eum mors inuaderet, tùm verò & vicem ſuam & loci conditionem cœpit exhorrere, ſed ſublatâ poſthac altiùs mente Dei totum ſe prouidentiæ commiſit, & voluntati eius dulciter & ſpontè acquieuit. Cùm verò diem ſibi extremum adeſſe perſentiſceret, perceptis ritè ſacramentis, miraque multa in gratiarum actionem ob ea quæ ſibi cum proſpera tum aduerſa contigiſſent, verbis geſtibuſque proferens, ſuauiter obdormiuit. Ab eius morte quæ vitæ præluxerant ſubſecuta ſunt miracula, cerei per duodecim & amplius horas inconſumpti nec tantùm leuiter delibati, ad eius feretrum, omnibus mirantibus & obſeruantibus, arſerunt, corpus ſqualore ac ſordibus conſitum cœleſti quodam nitore atque candore niueo refulſit, palàm Sanctus à plebe inclamabatur. Fato functus eſt Maio exeunte & in noſtro S. Bartholomæi Cœnobio ad ſacellum B. P. N. conditus. Sic nos Deus per varia tentamenta ſibi probat & in finem perducit. *de Canſeco.*

Votum ob prolem. 8. Hunc denique annum impetrata prolis gratia Excellentiſſ. & Generoſiſſ. Principi *Franciſco à Lotharingia* Vadani-montis Comiti & Nobiliſſ. eius conſorti *Chriſtiana Salmea* qui ab an. 1597. menſe Aprili nupſerant, ob votum B. P. N. Franciſco nuncupatum memorabilem fecit. Ad decimum enim menſem, hoc eſt Martium ann. 1602. nobiliſſima fœmina maſculo partu numeroſam ſobolem initiauit. Hic de nomine patrui, Ducis Lotharingiæ, *Henricus* dictus, Marchio Hattonij-Caſtri cognominatus eſt, ſed præmatura morte occupatus (quod ſolet votiuis pueris contingere) terrena imperia cœlo commutauit. *Carolus* natu poſterior *Henrico*, Lotharingicæ ditionis habenas à morte patrui capeſſiuit. Parentes pro ſuo voto in Ordinem benefici etiam votiua *de Salme.* *Hatton-Caſtel.*

veſte

1601. veſte puerum ad annum induerunt, ab hac origine plura per tempus beneficia prouenerunt, quæ nos tempore ſuo non prætermittemus.

An. M. DC. II. 1602.

1. DVrandus Generalis Hiſpaniarum viſitatione detentus Galliam obeundam commiſerat *R. P. Franciſco Humbloto*, eique *R. P. Petrum Hebertum* Collegam ſuum adiunxerat, illi officio ſuo præclarè functi indutis Barcinonem Generalibus Comitiis, eo ſibi ad Pentecoſtem occurrendum habebant, cum interim ex *Habana* Inſula, quam Hiſpani multi duce *Petro Martinez de Oñate* incolebant, *Hiſpalim* nunciatum eſt ſæuiſſimâ peſte per Inſulam graſſante & multam vbique ſtragem edente vt nihil non inuaſura videretur, hoc ſibi demùm aduerſus contagioſam luem præſidij fuiſſe, vt B. P. N. Franciſcum in vota vocarent, cuius nomini vt primùm inſtituta ſolemnis ſupplicatio ad diem II. Aprilis qui ſpecialiter ei feſtiuus eſt, inducta derepentè tanta ſalubritas eſt vt ne peſtilentis quidem illius affectionis veſtigium primo quoque tempore ſuperfuerit. Pentecoſte in diem Maij XXVI. incidebat; ad illud igitur tempus omnibus Barcinonem conueniendum erat, Durandus enim Generalis Valentiâ eô Capitulum ſeu Congregationem Generalem transferri autoritate Apoſtolica ſategerat. Inierunt autem ſua Comitia tertio antè Pentecoſtem die, præmiſſis ſolemnibus ſacris, cumque iam in deſignatum Capitulo locum ſe recepiſſent adfuit Reuerendiſſimus *D. Alonſus Coloma* Barcinonenſis Epiſcopus, qui litteras Patribus exhibuit, cùm ab Illuſtriſſimo *D. Dominico Genaſio* Apoſtolico per Hiſpanias Nuncio, tùm à Rege *Philippo* III. quarum prioribus quidem illius Congregationis moderatio ei committebatur, poſterioribus verò vt id gratum acceptumque Patribus eſſet, idque ſibi dare vellent Princeps optimus poſtulabat, iis perlectis, non priùs reſpondit Durandus quàm Apoſtolicum Breue S. D. N. *Clementis* VIII. quod vir prouidus & ſagax impetrauerat recitatum eſt. Eo, facultas quam Nuncij per Hiſpaniam (quippè qui vice Legati à latere fungantur) ſibi ſumunt vt pro ſua voluntate qui Regularium congregationibus etiam generalibus præſint ſibi ſubſtituant, abrogabatur, liberumque fiebat Patribus ne quem quantalibet à Nuncio autoritate fultum aut dignitatem præcellentem in ſuum conſeſſum admitterent. Breuis lectionem ſua ſententia *Durandus* excepit, dixitque, licet Patres Nuncij mandato planè ſoluti ſint, videri tamen ſibi Reuerendiſſimum D. Epiſcopum non eſſe reiiciendum, imprimis vt Regi optimo ac beneficentiſſimo gratificarentur, tum vt Epiſcopali dignitati quam poterant reuerentiam haberent, denique vt ipſi *Coloma* Epiſcopo de ſe benè merito magniſq; virtutibus & eruditione clariſſimo animum ſuum teſtificarentur, additâ tamen exceptione ne cui ex hoc facto præiudicium creatum eſſe intelligeretur. In Generalis ſententiam omnes iuerunt, tantóque optimus Antiſtes delatum honorem gratiùs accepit, quantò id, magis voluntate quàm neceſſitate factum eſt. Nec mora *Durandus* alias Apoſtolicas litteras protulit, quibus *Valentiâ Barcinonem* Capitulum fuerat euocatum, vt ita conſtaret qua id poteſtate qua de cauſa præſtitum eſſet, quod cum ſuo ſilentio Patres omnes probauiſſent, tùm ille ſublata voce (concionator erat eximius) orationem habuit elegantiſſimam qua coniunctum honori quo defungebatur onus luculenter admodùm exaggerauit, vt omnes ſcirent quàm in præſens graue negotium in Antiſtite deligendo agerent. In craſtinum alterumque diem de cooptandis Cœnobiis atque Fundatoribus, de Prouinciis diuidendis ac de nonnullis ſanctionibus ad religioſam diſciplinam pertinentibus edendis pertractatum eſt, cùm antè omnia delectus fuiſſet ad excipienda congregationis Acta *R. P. Adrianus Thuerry* Collega Prouincialis Lugdunenſis.

Et quidem in Fundatoris aſcripti plures quorum anteà meminimus cum Cœnobia ipſa in primam originem ſuam contulimus, vnum eſt cuius antè hoc tempus mentio non occurrit à die tantùm v. menſis Aprilis conſtitutum. Id antea

Capitulum Gen. XXXI

Martinez de Oñate.

Coloma.

Genaſi.

Conuentus Mancetæ.

1602. fuerat RR.PP.Carmelitarum excalceatorum, & ſecundum quidem quod in 1602.
1568. Hiſpania poſſederant. Primùm enim exeunte an.1568. in vico diœceſis *Abulenſis* nomine *Durnelo* fuerat conſtitutum, inde verò ad an. 1570. in oppidum
1570. cognominatum *Mancera de Abaxo* tranſierunt, atque per tempus cùm plura diuerſis locis ac in opulentis vrbibus accepiſſent alterum hoc dimiſerunt, in quod inducti noſtri pactis melioribus conditionibus ab illuſtriſſima & pientiſſ. fœmina *D.Iſabella à Leyua Ludouici Toletani* conſorte ac Petri (quem Fundatorem Montoiæ perhibet) matre, de quorum progenie relegendus Lopezius ab Haro Nobiliar. Hiſp. l. iv.c.xi.& l.x. c. xxv. Et *Iſabella* quidem in his Actis Fundatricis titulo ac iure donata eſt, agente *R.Petro Amoraga* Caſtellæ Prouinciali, qui eius Cœnobij accipiendi autor fuit. At verò nomen Cœnobio eſt ab *Aſſumpta Virgine Maria*, cuius imago multæ venerationis illic habetur à populo frequentata & votiuis muneribus decorata, quam ob cauſam R. *D. Franciſcus à Gamarra* Epiſcopus Abulenſis, hoc populi ſtudium collatâ quam potuit ampliſſimâ Indulgentiâ proſecutus eſt. *Mancera* Hiſpanis eſt, quod latinis ſtiua ſeu manicula in aratro, huius autem nominis oppidum illud in Abulenſi diœceſi eſt, vnicâ leucâ ſemotum ab altero & notiori oppido quod *Peñaranda* dicunt, & illud *Abulam* ſupra eſt in Occidentem, vt ex tabulis Geographicis perſpicitur.

de Leyua. de Toledo. — *Amoraga.* — *de Gamarra.*

Conuentus Manæ. Suboſcura quoque in iiſdem Actis mentio iniecta eſt Conuentus in Prouincia Phocenſis Galliæ à Barone quodam inſtituti. Quæ res ampliùs mihi ab Iſnardo innotuit. Conuentus enim ille *Manenſis* eſt in diœceſi *Ciſtaricenſi*, quem à fundamentis erexit Nobil. & Generoſ. Eques *D.Melchior de Fourbin* Marchio *de Ianſon*, Baro *de Villelaure, &c.* (cuius familiæ Ioannes & Palamedes in hiſtoria Prouinciæ magnis laudibus celebrantur) transfuſo in primogenitum, Marchionem hodie Manenſem, Fundatoris nomine ac titulo. Cœnobium in cliuo montis poſitum, amœniſſimo ſitu, mirabili proſpectu, aëre ſaluberrimo & puriſſimo, hortis ſuccinctum florentibus & benè compoſitis vt nullibi non iucunditas & elegantia aſpiret, Iſnardus tradit, atque hæc ſunt quæ de illo Conuentu ad nos peruenerunt. Qui tamen nuper de rebus *Prouinciæ* mihi reſcripſerunt accepti annum 1612. volunt, adeoque in Cœnobiis nonum annumerant poſtponuntque Tolonenſi. *Mana* denique oppidum eſt ſatis frequens ac elegans Ciſteroni in Corum ad *Arcum* fluuium in vulgaris Tabulis Marchionatus dignitate nuper auctum vt antea ſignificauimus.

Prouinciæ autem, quas in hoc conſeſſu diuidi ac per ſe ſtare placuit, duæ fuerunt *Lombardia* & *Maiorica*. Illa ex *Genuenſi* antiqua diſtracta eſt, quanquam vtriuſque nomina inter ſe confundi videam. Hæc à *Valentina*, cui ab annis aliquot adhærebat, vt anteà diximus. Lombardiæ (vt hodie à Genuenſi diſtinguitur, in hac enim diuiſione nomina nominibus commutata ſunt) aſſignato poſtremo loco *Genuenſi*, quæ in præſens priorem & longe antiquiorem tenet, Prouincialis datus eſt *R.P.Gabriel Cicala* Genuenſis, Concionator eximius, qui *Cicala.* quarto poſt anno à *Paulo* V. Pont. Opt. Max. ad Ducem Vrbinatem miſſus, cum magnâ ſui nominis gloriâ eam legationem obiuit. Quod noſter de Pereinis in ſuo Prælato quæſt.1.cap.3. vt eius rei conſcius annotauit. *Maiorica* Prouincialem accepit *R.P.Simonem à Palatio* à nobis etiam laudatum & virum certè ſtrenuum, primumque illius Prouinciæ parẽtem ac promotorem egregium. *Palatios.* Sanctiones denique graues quidem & ſanctæ, ſed quas moleſtum eſſet atque ab inſtituto quod iam ante cepimus alienum huic narrationi attexere continuò editæ ſunt. Illuceſcente demùm ſancto Pentecoſtes die vnanimi ac penè mirabili conſenſu ex Collega Generali ad ſupremum dignitatis faſtigium ſub-

Generalis xxxii. leuatus eſt *R.P.Petrus Hebertus*, quem ad id muneris cœli ſuffragium non obſcurè deſignauerat. Cùm enim in Gallia moram traheret haud multo antè quàm iter inſtituendum erat ad Ordinis Comitia, nonnihil tentatâ valetudine, veritus ne ſibi vires ad eam peregrinationem non ſufficerent, rogatâ Medicorum ſententiâ excuſare ſe ab illa profectione deliberauerat. Sed *R. P. Ioannes Allarius* prophetiæ gratiâ præditus, extrâ ſe factus vt ſolebat, per diuinam re-

uelationem

1602. uelationem cognouit non alium quàm *Hebertum* in Antiſtitem Generalem electum iri, perſpecto etiam conatu omnium qui ad eam dignitatem aſpirarent 1602.
& niterentur, ſed fruſtra, quæ ſingula deſignatis ſingularibus circumſtantiis perſonarum & actionum Superioribus ſecretò expoſuit, qui apud *Hebertum* egerunt, celatâ ſui conſilij causâ vt iter aggrederetur, ipſo *Allarto* vires & valetudinem ſatis firmam vltrò ſpondente ac conteſtante. Ita vir profundæ humilitatis neſciens ac præter voluntatem ad certos honores perductus eſt. Renunciatâ electione parùm fuit quin eum animus reliquerit, tantus eum dolor inuaſit ob ſenſum quem habebat indignitatis ſuæ, ſed quantùm ille doluit, tantùm reliqui omnes gauiſi, qui ad genua procidentes & in gratiarum actionem effuſi obedientiam inſolita exultationis ſignificatione illi præſtiterunt. Recepto ille animo, de cooptandis ad eundem diem Collegis ſollicitus fuit,
Cortes. ſunt autem cooptati, ex Italiâ *R. P. Dionyſius Corteſius* Collega Neapolitanus, cui ſummiſſus *R. P. Paulus à Francica*; ex Gallia ille quem diximus *R. P. Adrianus*
Thierry. *Thierry*, qui ſuffragatorem in Collegatu Prouinciæ Lugdunenſis habuit *R. P.*
Talleur. *Simonem Tallurium*; ex Hiſpania *R. P. Melchior Spinoſa*; nec minor eum cura ſolli-
de Spinoſa. citum tenuit pro deligendo Generali Procuratore, is autem fuit clariſſimus
Humblot. ille *R. P. Franciſcus Humblotus*, cui ſuum votum ad dignitatem quam ipſe conſecutus eſt *Hebertus* Generalis contulerat, hic autem ex Prouinciali Prouinciæ & Galliarum Viſitatore aſſumptus in regenda Prouincia ſucceſſorem ac-
Chauneau. cepit *R. P. Andræam Chautneau* virum multis nominibus à nobis non ſemel commendatum & commendandum. Deinceps pleraque compoſita, quoad, indicto ad proximum triennium *Genuam* Capitulo, Conuentus ſolutus eſt.

2. In his Actis perſtricta nonnullorum Conuentuum mentio, vt de iis breuiter inquiramus, nos admonet. Nam & Bergomatibus noſtris datum Correctorem lego, & Prouinciales noſtros à Nicianis ciuibus expetitos oblata hæ- *De Conuentu Niciæ & Bergomi.*
Nizza di reditate ampliſſima obſeruo. *Nicia* ſeu *Nicaa* illud eſt Liguriæ oppidum, in
Prouenza. Ducatu *Montuſerrati*, inter *Aquas Statiellas* VI. & *Aſtam Pompeiam* X. paſſ. mill.
Niſſe. in quod quidem de noſtris traducendis cùm Ciues, vt diximus ſeriò cogitaſſent, eiuſque rei promouendæ cura electo Generali demandata eſſet, incurrente poſtmodùm impedimento quod neſcimus, Ciuium ſtudium & præſens occaſio effluxit. Quod non mirum rebus nondùm conſtitutis, at verò de Bergomenſi Cœnobio, quod incrementum cepiſſe non paruum neceſſe eſt cùm iam nunc Corrector eſt inſtitutus, alia videtur ineunda ratio, ſed cùm illud in cenſu quem plerique Scriptores noſtri dederunt non reperiatur, neſcio, ſi abſolutè dicendum eſt excidiſſe, aut illos tantùm prætermiſiſſe. Nihil equidem ego aut affirmare, aut negare poſſum, viſum eſt tamen illius memoria prætermitti à nobis non poſſe, cuius Acta Generalia meminerunt, quod & diſertè recenſet noſter *Nicolaus de Chriſtianis* in epiſtola quam præmittit Vitæ B. P. N. Venetiis an. 1596. editæ, quapropter & Vrbis ipſius aliquod indicium ſubmitten-
Bergamo dum eſt. *Bergomum, Langbardiæ Tranſ-Padanæ* Vrbs in *Cœnomanis*, ampla & probè munita, Epiſcopali dignitate florens, ſub *Mediolanenſi* metropolite, ditioni tamen *Venetorum* adquieſcens, in monte *Orobiorum* ſita eſt XXX. mill. paſſ. inter *Mediolanum* & *Brixiam*, de qua plura melioraque Geographi.

3. Significata inſuper Patribus Valetani cuiuſdam in Prouincia incolæ vo- *Conuentus*
luntas noſtrorum in hæredes ſibi aſciſcendorum, quam illi gratam acceptam- *Valetæ.*
que habentes prærogata gratitudine Benefactorum albo virum pium ac beneuolum aſcripſerunt, Durandus verò Exgeneralis in Prouinciam patriam ſuam redux ita excoluit hanc amici hominis voluntatem, vt primo quoque tempore Cœnobij fundamenta poſuerit in quo ipſe diutius verſatus ſic omnia compoſuit, vt nihil ad elegantiam & amœnitatem in ea domo deſideretur.
la Valeta. *Valeta*, vbi conſtitutum Cœnobium, pagus eſt diœceſis *Tolonenſis*, ab ipſa *Tolonio*,
Toulon. ſeu *Tolonij* vrbe mille quingentis paſſibus in Septentrionem diſtans, non pro-
Gapeau. cul à *Capi* fluuio, qui ad Ortum oppido ipſi Valetano inde in mare pergit. Ampliſſimum inibi prædium noſtris liberaliter perdonauit vir ille pius & amicus
Angiae. Elzear. *Ludouicus Angias* Iſnardo, qui aliis *Ludouicus Elzear*, in quo elegantis & ſplendidi

1602. operis Cœnobium à fundamentis exſtruxit, cum eiuſdem operis Eccleſiâ cui 1602.
titulus inditus *B. Mariæ de Monte Oliuarum*, cenſus annuos copioſos attribuit,
multaque contulit propter quæ beneficentiſſimi Fundatoris nomen promeritus
ſit. Locus ipſe oleis vndequaque conſitus, pomis abundans, mirtetis excultus,
ſpatioſo viuario inſtructus, aquis viuiſque fontibus irriguus, nonnullam
paridiſi vt vocant terreſtris imaginem adumbrat.

R. P. Antonius de Boulogne fit Epiſcopus. 4. Intereadùm *R. P. Antonius à Bolonia* Ordinem noſtrum apud Lugdunenſes *de Bologne.*
profeſſus, & *Dineto* noſtro Matiſconenſi Epiſcopo indiuiduus vitæ comes per-
petuuſque aſſecla, inter quos ea neceſſitudo virtutum ſimilitudine coaluerat,
ad Eccleſiæ *Diniensis* ſub *Ebredunensi* Archiepiſcopatu regimen, Reuerendiſſi-
mo *D. Claudio Coquelet* reſignante, aſſumptus fuerat, & à menſe Aprili plum- *Cocquelet.*
batos codicillos *Clementis* VIII. *P. M.* quibus eo ſacerdotio cohoneſtabatur,
impetrauerat, non tamen inauguratus antè diem II. menſis Iunij quo Sanctiſ-
ſimæ Trinitati dominicus ſacer dies recurrebat. Peracti conſecrationis ritus, in
Eccleſiâ Monaſterij Monialium S. Petri Lugdunenſis, Reuerendiſſimo *D. Ioan-
ne Fabro* Archiepiſcopo *Tarſenſi* & *Ebredunenſi* Propontifice præeunte, ſuffra- *le Feure.*
gantibus verò *RR. DD. Gaſpare Dineto* Matiſconenſi, & *Roberto Berthelot* Dama- *Dinet.* *Berthelot.*
ſceno, Epiſcopis. Eccleſiam *Dinienſem* per ſe adiit die XXIII. eiuſdem menſis,
ſolemniter à ſacris Sodalibus exceptus & ſalutatus. *Dinia* porro *Sentiorum* Vrbs *Digne.*
in Prouinciâ, *Blonna* fluuio inſidens, qui à proximo in Ortum *Veſulo* monte *Bionne.* *Veſoul.*
delapſus, in *Benium* ſupra *Ciſteronem* influit. Hanc Eccleſiam *Antonius* noſter *Bone.*
placidè ac ſanctè per aliquot annos adminiſtrauit, ipſe ſiquidem vir fuit man-
ſuetudinis laude ac morum integritate præcipuus, corporis tamen infirma va-
letudine, qua per tempus ingraueſcente ad diem XXIII. menſis Septemb. an.
1615. 1615. in viculo diœceſis & ditionis ſuæ non procul Vrbe ipſa ſex paſſuum mil-
lib. cui *Tanaro* nomen, conſumptus eſt. Corpus in Vrbem perlatum ad *S. Hie- Tanaron.*
ronymum depoſitum eſt, atque ibi medio in Choro conditum exſtructo lapideo
tumulo cui viri clariſſimi effigies incubat, vt per litteras *Merſenno* ſcriptas à
V. Cl. & *R. D. Petro Gaſſendo* eiuſdem Eccleſiæ Canonico Theologo & ſecre- *Gaſſendi.*
tioris Philoſophiæ eruditiſſimo perſcrutatore ac Scriptore digniſſimo, ſingu-
latim didici.

Conuentus Fani. 5. Ad IV. eiuſdem menſis Iunij nuper inſtituta Lombardiæ Prouincia nouâ
domo adaucta maioris progreſſus ſpem fecit. Ea Fanenſis fuit, *S. Spiritus* no-
mine, quod retinet à veteri ædicula Sodalitio ciuium inſigni, quæ iactu lapi-
dis ab vrbe poſita eorundem ciuium ac ſodalium beneficio noſtris ceſſit, agen-
tibus *RR. PP. Hieronymo Auguſtino*, & *Michaële à Neapoli* verbi Dei præcone cla-
riſſimo. Prolixè fauit R. D. Fanenſis Epiſcopus, & Nobil. ac Generoſiſſ. Eques
D. . . . . *Ruſticuccius*, *Hieronymi Ruſticuccy* Card. frater, alijque proceres, quorum *Ruſticucci.*
liberalitate anguſta domus ſubleuata eſt non ſine fiduciâ maioris per tempus
incrementi. Et nuper quidem Nobil. fœmina *D. Portia Parceli* Fundatricis ti- *Parceli.*
tulo donata eſt, in Capitulo ſcilicet Barcinone tertiùm celebrato ann. 1629.
Fanum eſt quod & *fanum Fortunæ*, Vrbs *Vmbriæ*, ſiue *Piceni* Epiſcopalis, non ma- *Fano.*
gna quidem ſed elegans, in monte ſita, & præterlabente *Argilla* fluuio irrigata,
inter *Piſaurum* ad Occ. & *Senogalliam* ad Ortum, hinc XV. illinc V. paſſ. millib.
diſſita, pluribus eam Geographi commendant.

Conuentus Albingauni 6. Ad alterum menſem Ligures etiam diuiſionis ſuæ primum fructum de-
derunt *Albinganunm* vſque progreſſi, vbi ad diem Iulij XVIII. conſederunt pro-
mouentibus primariis ciuibus Cortanis, Cipolanis, Aſtenſibus, Lenguеglianis, *Corta.*
aliiſque primæ nobilitatis. Et quidem *D. Proſper Cipola* præclarum B. P. N. ſa- *Cipola.* *de Aſte.*
cellum excitauit, totius verò Cœnobij opus non contemnendum vltimam *Lenguеglia.*
tamen manum non accepit. Situs eſt amœnus & commodus, tùm præſertim
ab alluente mari. *Albingaunum* enim vrbs *Liguriæ* littoralis & Epiſcopatu clara,
quingentis tantùm à mari paſſibus ſummota eſt, ſitu plano gaudet, ſed grauiore *Albenga.*
cœlo quandoque vrgetur, tùm ſcilicet cùm in vicino flumine *Centa* cannabis
maceratur, alioquin opulenta eſt, rebuſque neceſſariis affluit, *Genuâ* diſtat lx.
paſſ. millib. in Occid. *Albintemelium* verſus xl. *Vintimiglia*

7. Enimuerò

1602. 7. Enimuerò qui tot ſucceſſibus exultans annus procedebat non fuit ex- 1603.
de la Barreda. pers grauioris fati cùm ad finem decurreret R. enim *P. Ioannes de la Barreda* nobilis Matritenſis Hiſpanus ſuæque familiæ primogenitus poſt annos triginta quinque quàm profeſſus fuerat, nobis ſublatus eſt. Vir fuit obſeruantiæ zelo mirabilis, quam exemplo primus ipſe præſtabat, abſtinentia, orationis ſtudio, morum integritate, prudentiâ in rebus gerendis ſuiſque moderandis excelluit. Ordinis officia plura & ſæpius, magnâ cum laude reliquarum omnium virtutum, exercuit. Iuniorum ſollicitam curam egit quos ad pietatem ac litterarum ſtudia modis quibus poterat informabat, eorumque animos opere, verbo, totiſque viribus excitabat. In Aragonia & Catalonia vbi Prouincialem non ſemel egit, pro Apoſtolo (quod vulgus prædicabat) colebatur. Humilitatem tam ſeriò complexus vt in dignitate conſtitutus ad colligendas oſtiatim eleëmoſynas iret, quod ſi tardiùs ad aliquod officium occurriſſet, vel tum etiam cùm ab omnibus vacare debebat, veniam precaturus ad Correctoris pedes ſtatim procidebat. Paupertatis ſupra modum ſtudioſus nihil non neceſſariũ apud ſe admittebat. In eo vitæ tenore ad ſeptuageſimum annum progreſſus, in Conuentu Cæſarauguſtano die menſis Auguſti IV. viuendi finem cum mortalibus fecit. Prænunciauerat antea eum ſibi diem extremum fore, nec prius deceſſit quem apparente ſibi B. Virgine ſecurior ad Dominum migrauit. Tum verò ad tertium Prouincialatus annum procurrebat, omnes igitur qui aderant ad B. Virginis aduentum in genua procumbere pro ſua autoritate monuit. Funus omnium Ordinum concurſu celebratum eſt; tanta verò de illius ſanctimonia communis opinio inualuerat vt veſtem eius certatim in fruſta qui aderant diſcerperent.

An. M. DC. III. 1603.

1. VBerrimo fructu hic annus redundauit. Primas ordine temporis Galli tenuerunt, Itali & Hiſpani rerum numero ſuperiores fuerunt. In Gallia ſcilicet vnicum Cœnobium nobis inſtitutum eſt, & illud quidem *Campiniaci* ad *Vidam* fluuium, ſexto milliari ab *Inſula-Burchardi*, *Iuliodunum* versùs, in finibus *Pictonum.* & *Turonum.* Ea vrbs Ducum Monpenſieriorum, ex regia Borboniorum familiâ, ditioni ſubiacet, quam & arce valida tuentur, & in arce quidem ſacra eſt ædes, quam vulgò Sanctam Capellam vocant, vbi eorundem Ducum ſepulchralia monumenta extant. In ea Vrbe, Illuſtriſſimus & Generoſiſſ. Princeps *Henricus Borbonius* Dux *Montu-penſierij*, à nobis anteà laudatus, noſtris locum fecit extructo à fundamentis inſigni Cœnobio, vt hoc pignore prolis gratiam aſſequeretur, quam emiſſo nuper voto ſibi per merita B. P. N. non defuturam certò ſpondebat. Rerum tamen ſupremus & iuſtus moderator in præſens votum non exaudiuit, ſed in ſecundum ab hinc annum diſtulit quo demùm ab Illuſtriſſima coniuge *Henrica Catharina Ioioſæa* fulgentiſſimam puellam ſuſtulit poſt annos octo à matrimonio. Nata nimirùm illa eſt die XV. menſis Octobris an. 1605. apud *Gallionem* in Normania, nomen *Mariæ* in baptiſmo ſuſcepit, parentis morte quæ ann. 1608. die Februarij menſis 1608.
XXVII. contigit vnica & vniuerſalis Monpenſeriæ ſtirpis hæres relicta eſt, adeoque *Henricus* IV. Rex eam *Gaſtoni* filiorum natu poſtremo deſpondit, ac demùm an. 1626 die menſis Auguſti VI. in Eccleſiâ Conuentus noſtri *Nannetenſis*, vnico illi Regis noſtri fratri Duci *Aurelianenſium Gaſtoni*, matrimonio copulata eſt, ſed anno necdùm vertente optima Princeps & ſui ſæculi deliciæ, poſtquàm partu ſoluta eſt, filiam enixa miræ pulchritudinis & indolis ſub die XXIX. menſis Maij, ſecundinis prægrauata, cum luctu Galliæ vniuerſæ, animam egit ac meliori vitæ reſtituit ad IV. menſis Iunij. Primarius lapis in Cœnobij fundamenta miſſus eſt hoc anno die Februarij menſis XX. mittendo præfuit *Monpenſierij* nomine Nobil. *D. Henricus Bremontius Bellesbaty* dynaſta qui & ſacellum priuatis ſumptibus adſtruxit in quo conditus eſt. Reuerendiſſimus *D. Godofridus de Sainct Belin* Pictauenſis Epiſcopus hanc fundationem gratioſis litteris

Marginalia: *Conuentus Campiniaci* — *Champigny Vede London.* — *de Bourbon.* — *de Ioyeuſe.* — *Gaillon* — *de Bremont Belesbat.*

1603. laudauit atque confirmauit. *R. D. Petrus Buraeus* ad *Sancti Maximi Caïnonenſis* 1603.
Canonicus & Parochialis Sancti Iacobi Eccleſiæ Rector, vir eruditione ac pietate clariſſimus non parùm ad huius domus incrementum contulit, vt quam non ſemel attributis cenſibus adauxerit, inſignium Benefactorum numero habendus, & ampliori laude niſi adhuc in viuis eſſet proſequendus. *Monpenſierius* Fundator in ipſo ætatis flore (annum 35. non prætergreſſus) nobis, totique Galliæ ſublatus ſpes omnium in medio curſu deſtituit, nec enim facilè dici poteſt quàm funeſtus Optimi Principis caſus acciderit, nos meliùs, quàm inſculpto ad ſepulchrum elogio, cum laudare non poſſumus, id extat in Sancta Capella Campiniacenſi hoc modo bipertitum.

Deum timens, ab Eccleſia nunquam deficiens, Regi obſequens, Patriæ amans, parentibus obediens, nulli nocens, omnibus proficiens, regni decor, principum ſplendor, aulicorum honor, populi amor, Henricus Borbonius Monpenſierius iacet hic, time.

Henrico Borbonio Duci, Monpenſerio Domino Dombarum, Proregi Normanorum, Principi præſtantiſſimo, generis ſplendorem ſummis virtutibus æquanti, Pio, Forti, Pacifico, de quo in vita iure vnquam quæſtus eſt nemo, quod immaturus obiit dolent omnes, quod breuia fuerint ſpatia vitæ non queror, vitæ quod iſti periit æternæ eſt datum.

Conuentus Populationis Ducis Gandiæ. 2. In Hiſpania & tractu Valentinenſi duobus locis noſtri conſtitêre, procurante *R.* ac *B. M. P. Gaſpare Bono* Prouinciale. Primùm quidem apud *Populationem Ducis Gandiæ*, ita enim vocare libet quod Hiſpanis eſt *la Puebla del Duque de Gandia* in domicilium acceperunt vetus quoddam Eremitorium *SS.* martyribus *Coſmæ & Damiano* ſacrum, tenue profectò illud & anguſtum, ſicut & locus ipſe qui nobis nonniſi per Scriptores noſtros innotuit, licet illud populationis nomen in regno Valentino plurimùm obtineat, ſpes autem eſt pro affectu incolarum Cœnobium noſtrum opere ac ſitu non mediocriter amplificatum iri. Poſſeſſio inita Dominicâ Palmarum quæ in XXIII. Maij menſis incidebat. Audio certè locum leuc. X. à Valentia, VIII. à Gandia, XVII. à Denia procul eſſe. *la Puebla del Duque de Gandia.*

Conuentus Viuarij. 3. Dehinc verò in oppidum quod vulgò *Viuel* dicitur conceſſerunt. Id in tractu *Xericano* ad *Palentiam* fluuium qui nunc ab inſidente *Sagunto* nomen habet, enimuerò *Xerica* Vrbs eſt antiqua & validè munita leucis II. à *Segobrica*, X. à Valentia, quâ iter eſt *Cæſaraugustam* & hæc quidem ab aliis *Edeta* à nonnullis *Otobeſa* ab aliis *Oſicerda* veterum eſſe putatur, *Viuarium* verò inde ſequitur, ita enim dicendum eſt oppidulum illud *Viuel*, vt tradit Eſcolanus, quod alij fruſtra *Belſinum* ab antiquis vocatum eſſe contendunt. In vertice montis quod oppido imminet Oratorium erat *S. Michaeli* ſacrum, ad quod multorum iugerum agri à noſtris comparatus eſt vt inhabitare poſſent, quod hoc anno præ- *Viuel Murviedro Xerica Segorue.*
1605. ſtitum agente *R.* illo *P. Gaſpare Bono*. Sed anno poſt hæc ſecundo h. 1605. die x. Iulij quæ *S. Chriſtophoro* patrono ſuo à Valentinis regnicolis feſtiua peragitur, ad ipſum oppidum deſcenderunt, nouamque domum ſub nomine *S. Franciſci de Paula*, permittente Reuerendiſſimo *D. Feliciano de Figueroa* Segobricenſi Epiſcopo & aſſentiente R. P. Priore *S. Michaelis Regum* ex Ordine S. Hieronymi, in cuius temporali ditione *Viuarium* eſt, ciuibus verò adplaudentibus & neceſſarios ſumptus facientibus, erexerunt. *de Figueroa. S. Miguel de los reyes.*

Conuentus Foſcaldi. 4. In Italia plures Prouinciæ aliquam multis locis terminos protenderunt. Nam & *Calabri Paulâ* in proximum caſtrum ſeu oppidũ *Foſcaldum* Marchionatus titulo nobile, tribus paſſ. millib. ab ipsâ *Paulâ*, vnico à mari diſtans, vnde *Viennam* B. P. N. matrem oriundam ab initio diximus, fauente Illuſtriſſimo & Generoſiſſ. *D. Franciſco Spinello* Marchione, cui nuper Fundatoris nomen iuſque Patres aſſeruerant, ac pluribus ab eadem familia communicauerant, agente verò *R. P. Antonio à Foſcaldo* Prouinciale, migrauerunt. Opus editis quampluribus è cœlo miraculis, quæ Montoia ex parte recitat, proceſſit, incolæ certatim *Foſcaldo. Spinello. de Foſcaldo.*

omnes

1603. omnes nullo ſexus diſcrimine allaborauerunt, adeò pretioſa fuit *Viennæ* ac filij eius apud Deum & homines memoria. Nomen habet à *B.P.N. Franciſ.o*, quem Foſcaldenſes religioſiſſimè colunt atque venerantur. 1603.

5. Alteri quoque Cœnobio in Calabria initium fuit in diœceſi *Coſſinenſi*, & ignoto, quod ſciam, præter quàm à Scriptoribus noſtris loco, cui *Maratea* nomen haud procul à mari paſſibus mille. Incolæ ipſi homines noſtros ſibi optarunt quos illuc deduxit *R.P. Antonius à Foſcaldo*. Titulo gaudet *S. Leonardi*, atque ibi non plures duodecim è noſtris agunt.

Maratea. — Conuentus Marateæ.

6. Longobardi & Ligures eodem paſſu, atque anno ſuperiore, progreſſi, paria quoque retulerunt. Illi enim proximè ad *Regium Lepidi*, viâ Æmiliâ, in loco fertili, pulchro, amœno, cui *Balneolum* nomen, conſederunt. Id ſupra *Regium-Lepidi* ad ſiniſtram ripam *Antiæ* ſeu *Nitiæ* fluuij medio itinere inter *Monteccium* & *S. Martini fanum* Gonzagarum familiæ paret, è qua quidem Illuſtriſſimus & Generoſiſſimus Princeps *Alphonſus Gonzaga* Alexandri F. Nouellariæ & Balneoli Comes in noſtros beneuolus Cœnobij eo in loco inſtituti autor ac Fundator fuit. Vxorem duxerat *Victoriam Thomæ* Marchionis Capuani F. Card. *Columnæ* ex matre neptem. Ac ipſe quidem titulum Cœnobio à *B.P.N.* elegit, cuius ſe patrocinio commendatum peroptans ibidem condi voluit. Nouellariâ igitur illuc perferendus à noſtro *R.P. Hieronymo Bratturio* quem copioſiùs laudandum habebimus, pro funere laudatus eſt, in æde quam Nouellariæ habent RR. PP. Societatis Ieſu ipſo *Alfonſo* Fundatore Oratio typis edita extat grauitatis & eloquentiæ plena, quam olim leuiter delibaui, nunc verò plura quæ tum obſeruabam meminiſſe non potui. Et hoc igitur incremento Lombardia fines ſuos explicuit.

Bagnuolo. *Lenza.* — Conuentus Balneoli.

7. Ligures verò Genuâ *Segeſtrum* orientale ac *Tegulliam* tranſgreſſi, *Monile* iuxta, quod nomen à vitiferis collibus acceptum eſt, in loco miræ iucunditatis & pulchritudinis acquieuerunt. Merula *Caſtellum Orientis* vocat, quod ſimpliciter *Leuante* aut cum adiuncto *Caſtello di Leuante* popularibus dicitur. Id ſplendidè ædificatum, circumiectis vndique peramœnis apricisque collibus, vallibuſque nitidis, à Leandro Alberto deſcribitur. Ædes autem ſibi ac prædia in eo comparauerunt noſtri ab *Pelegrino Merano* mercatore opulento, numeratâ pecuniâ ex bonis nobilis adoleſcentis *F. Adeodati Lomellini* qui nuper inſtitutum noſtrum ſuſceperat. *Meranus* haud longè poſt multa in opus contulit, propter quæ etiam Fundatoris nomine donatus eſt. Inditum nomen à *B.P.N. Franciſco* quem incolæ ſpeciali cultu proſequuntur. Eum denique locum primùm adierunt ad diem Septemb. xxv. *R.P. Albertus Berutus à Tortona* ſolitudinis amore, orationis aſſiduitate, atque abſtinentia ſtrictiſſimâ, Sancti nomen ſuperſtes adhuc apud populum ſuoſq; promeritus, in eo receſſu multos annos egit & ſanctiſſimè conuerſatus eſt.

Seſtri. *Teglia.* *Moneglia.* *Leuante.* — Conuentus Leuantij.

8. Oblata per id tempus occaſio in Sammites progrediendi, qua de cauſa Reuerendiſſimus *P. Petrus Hebertus* Generalis mandatum dedit *R.P. Nicolao à Remna* vt eius rei procurationem ſuſciperet, collata ei Vicarij Generalis poteſtate. Nunc igitur primùm ille beneficio Illuſtriſſimi Marchionis Guaſtenſis *D. Inici d'Aualos & Aquino* Equitis Velleris aurei (apud Chiffletium 306.) ſedem apud *Vaſtum* ſiue *Guaſtum* ipſum, quod antiquis *Hiſtonium*, vetus ac pernobile oppidum, apud oram *Frentanorum*, ad *Trinium* fluuium inter *Auxanum* & *Thermulas*, hinc x. illinc xviii. paſſ. mill. fixit. Atque in ea regione antè annos duodecim noſtro à *Remna* & aliis agentibus quatuor aut quinque Conuentus acceſſerunt, ex quibus ad ann. 1614. coaluit Prouincia cui nomen factum *Aprutij*, datuſque in Prouincialem autoritate Apoſtolica *R.P. Bartholomæus Roſa*. Illorum quoniam tempus iniri ad liquidum non poteſt operæpretium erit iam nunc meminiſſe. 1614.

Abruzzi. *il Guaſto.* *Trigno.* *l'Anzano.* — Conuentus Guaſti.

9. Non multo poſtquam *Hiſtonij* domicilium fuerat acceptum noſter à *Remna* familiam in oppidum *Vrſauam* ad fluuium *Forum* deduxit. Mihi aliquando viſum eſt *Ortonam* pro *Vrſana* dicere, ac loci quidem propinquitas potuit nullo negotio hunc errorem inducere, quidni & nominum cognatio, eſt enim *Orton*

Orſagna. — Conuentus Vrſanæ.

1603. quæ nunc *Ortona*, *Vrſana*, quæ *Orſagna*, vt facilè non ſit in alterutram partem 1603.
iudicium ferre. In eam tamen quam dixi Scriptorum noſtrorum autoritate propendeo. Cœnobij Fundator fuit Illuſtriſſimus *D. Philippus Colona* qui annuos prouentus ad ſuſtentationem duodecim fratrum attribuit. *Colona.*

Conuentus Teatin. 10. *Teate* poſt aliquot annos tranſgreſſi anguſto per tempus loco ſeſe continuerunt, quoad Dominus Fundatorem illis prouidit Cl. & Nob. Virum *D. Gaſparem Guant* & pientiſſimam eius conſortem, qui ob ſua in noſtros beneficia Fundatorum titulo in Generalibus Comitiis Romæ VII. celebratis ornati ſunt. Cœnobio nomen *B. P. N. Franciſci* pro Fundatorum voluntate datum eſt. *Teate* porrò ſeu *Teatea*, in *Marrucinis*, Vrbs eſt in edito colle ſita, VII. paſſuum millib. à mari, XII. inter *Atriam* ad Occid. & XV. *Anxanum* in Ort. quam *Clemens* VII. ad metropoleos dignitatem euexit. Siluis *Teate magnum* vocat. *Chieti.* *Guant.*

Conuentus Atriæ. 11. Ab *Teate* venerunt *Atriam* ſiue *Adriam*, quæ vrbs eſt Epiſcopalis in arduum montis iugum elata, medio ſpatio inter *Heluinum* ſiue *Matrinum* & *Vomanum* fluuios, VII. paſſ. mill. à mari ſubducta. Ducatus etiam titulo clara; in eam autem beneficio ciuium & accolarum inducti ſunt noſtri, quòd propenſo in B. P. N. affectu memoriam eius chariſſimam habeant. *Atri.* *Piomba.* *Vomano.*

Conuentus Ripaltæ. 12. In eodem tractu *Ripalta* eſt ignoto quidem nobis ſitu, niſi eadem fortè eſt quæ ſimpliciter *Ripa* infrà *Teate* ad *Lentum* fluuium conſpicitur, ſed rem dubiam mihi faciunt alia eiuſdem nominis oppidula, quæ nonnullis littoribus in eâ ipſa regione aſſident. Conſtans tamen apud noſtros *Ripaltæ* mentio dubitare non ſinit aliquod eſſe ſic dictum oppidulum in Samnitum agro, vt tamen certi non ſimus vbinam ſit locatum. Eo igitur in loco noſtris domicilium ab Illuſtri & Generoſo Equite Neapolitano *D. Caſare Caracciolo* conſtitutum eſt, qui & ad duodecim fratres alendos cenſus adnumerauit. *Aquila* demùm *Salmona* atque *Caſenna* conſederunt ſed tardiùs quàm vt in præſens de his nos dicere conueniat. *Ripalta.* *Lento.* *Caracciolo.*

Conuentus Æſij. 13. Exciderat huius ipſius tractus *Æſinum* Cœnobium, quod Acta Barcinonenſia ann. 1629. in memoriam reuocant vt cui locum antè *Vrſanenſe* attribuant. Ab iis tamen nihil præter nomen habemus, cùm ipſius Cœnobij tùm Correctoris quem Patres eidem Cœnobio præfecerunt. Is autem fuit *R. P. Hieronymus à Piſauro*. Quod igitur nobis reliquum eſt, quam poſſumus loci deſignationem damus. *Æſium* in *Piceno*, vrbs eſt Epiſcopatu clara, quæ nomen habet ab *Æſi* fluuio *Picenum* ab *Vmbria* diſterminante ad Occ. quo vrbs quidem alluitur, de cuius verò nomine hoc Silij carmen circumfertur *Ieſi.* *Eſino.*

Queis Æſis regnator erat, fluuioque reliquit
Nomen.

Diſtat autem *Æſium* ab *Ancona* XV. paſſ. mill. quot à *Sentino*, X. ab *Auximo*, XII. à *Senogallia*, ſeu *Senegallica*. Patronum colunt Æſini *S. Septimium* Epiſcopum & Martyrem cui ad XXII. menſis Septemb. feſtus dies agitur. *Ancona.* *Saſſoferrato* *Oſmo.* *Senigaglia*

Confirmatio Priuileg. à Pont. 14. Dum hæc geruntur *Humblotus* Generalis Procurator apud *Clementem* VIII. egit de confirmandis & innouandis Deceſſorum Priuilegiis Ordini noſtro conceſſis, quæ quidem Pontifex ipſe per otium & tempus recognouerat, id autem ille perliberaliter & gratioſè fecit edito diplomate ſub die XV. menſis Iunij cui eſt initium *Iniuncti nobis Apoſtolici muneris ratio poſtulat*, &c. eo autem Priuilegia noſtra omnia confirmat ex certa ſcientia & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quæ clauſula quid operetur diſputant Iuriſperiti & nominatim noſter de Peteinis qui bullam Pontificiam publicauit poſt Laërtium Cherubinum & alios.

Ob. P. Didaci à Pantoia. 15. At verò neque hic annus luctu vacauit quem fecerint noſtrorum funera. Ea tantum recolo quæ iam ſunt à noſtris celebrata. *R. P. Didacus à Pantoia* Hiſpalenſis, Concionator Apoſtolicus, qui pro ſua in B. Virginem Matrem deuotione ac expreſſo voto nunquam verba faciebat ad populum niſi ſumpto in manus roſario & miraculum aliquod eiuſdem B. V. merito editum ſub finem concionis ediſſerens, quod quidem per annos triginta præſtitit. Aſperrimo vt plurimùm indutus cilicio, nihilominus in prædicando verbo Dei deſudabat *de Pantoia.*

ſudabat

1603. ſudabat, nec quicquam de ſua contentione remittebat. In cibum nihil admittebat quod gulam prouitare poſſet, ſi quid faceret ad guſtum puluere aloës, quem ſemper deferebat ad eū vſum, reſpergebat, feſſos artus nudo ſæpius ſolo committebat vt ſomnum caperet. Vnica veſte contentus, ne mutabat quidem niſi diſſolutâ texturâ vſui eſſe poſſe deſiiſſet. In lachrymas ita liquefiebat, vt, ſiue ſacris operaretur, ſiue orationi vacaret, ſiue populum hortaretur, magnam cum illarum vim copiamque profunderet. Totas etiam noctes nixus in genua orationi dabat. Animarum zelo tanto tenebatur, vt quod ſuum erat ex integro ad proximi ſalutem impenderet. In perfectionis via conſectanda ſic ſibi conſtitit vt nec minimùm ſe ab ea dimoueri pateretur. Fractis per ætatem viribus in ſeceſſum *Vtrerenſem* qui B. Virginis ſacrario inſignis eſt, vt ſuo tempore diximus, facultate à Superioribus per multas preces impetrata ſe recepit, nimirùm ſub eius patrocinio quam ſummoperè viuus coluerat defunctus acquieſcere cupiebat. His atque aliis exercitationibus inuigilantem mors occupauit, imò mortem occupauit ipſe, quam perceptis inter multas lachrymas ſacramentis ſecurus & gaudens expectauit, iam tum enim cum præ foribus adeſſet, petiit vt ſibi liceret Symbolum Nicænum cum adſtantibus fratribus decantare, mirum dictu, ad finem decurrit alternatim ipſe aliis occinens atque in iis verbis, *Et vitam venturi ſæculi Amen*, expirauit. Ad funus plenis viis adcolæ occurrerunt, erant qui pedibus oſcula figerent, qui admotis roſariis ſalutarem attactum expeterent, qui conciſis laciniis veſtem diſcerperent. Inter alios Luſitanus Mercator opulentus ſolo beati pignoris aſpectu ad meliorem vitam ſic immutatus eſt, vt Zacchæum Euangelicum fuerit imitatus, quod ab iis qui hominem nouerant pro miraculo habitum eſt. *Didacus* in ſepulchrum illatus omnium oculis conſpicuum & expoſitum, ne facilè tanti viri memoria decideret. 1604.

Gugliazo. 16. *V.* Soror *Hieronyma Gugliazo* viam vniuerſæ carnis ingreſſa poſt exactos in ſancta profeſſione annos 66. ſanctæ vitæ odorem ad nos vſque tranſmiſit. Profeſſa fuerat Panormi ab an. 1537. in Conuentu Septem Angelorum, atque per totum illud tempus in eodem vitæ curſu perſeuerauit. Deuotione nimirùm præcipua fuit, rebuſque diuinis ſummoperè addicta, regularum maximè obſeruans, patiens in aduerſis ac per omnia diuinæ voluntati ſuauiter adquieſcens. Humilitatem præter cæteras virtutes adamauit, quæ cauſa fuit, vt ciborum reliquias ſibi ſumeret ab aliis ſororibus, nec præter eas aliud obſonium admitteret, his etiam ſe indignam vltrò agnoſcens. Sed quæ infra omnes alias tantùm ſe demittebat non temerè ad excelſius præmium ſublata creditur. Obit. Sor. Hieronymæ Gugliazo. 1537.

An. M. DC. IV. 1604.

MVltiplici rerum noſtrarum ſucceſſu hic quoque annus inſignis fuit. Auſpicati Granatenſes in Hiſpania, qui ad diem Februarij menſis XXVI. *Turrem-Ximeniam* diœceſis *Giennenſis* oppidum validum & egregiè munitum, quod à conditore *Ximenio* nomen habet, ſed incomperto nobis ſitu (niſi fortè Turris-Campeſtris quæ in agro Giennenſi à Geographis exhibetur eadem ſit quæ & Ximenia) tranſierunt, deducente *R. P. Ioanne Pinna de Celis* Prouinciale à nobis non ſemel laudando, qui à Rege Hiſpaniarum *Philippo* III. Cœnobij eo in oppido ædificandi facultatem impetrauerat datam apud S. Laurentium in Eſcuriali die XIII. Nouembris proximè antecedentis. Fundatricem ſe noſtris obtulerat pientiſſ. & clara fœmina *D. Elizabetha de Guiral*, quæ & in opus illud ſe liberalem munificamque præſtitit, ius autem illud deinceps pia pariter & clara fœmina *D. Ioanna Cuello de Lazarraga* obtinuit. Conuentus Turris-Ximeniæ. *Torre-Ximeno.* *Torre del campo.* *de Guiral Cuello de la Zarraga.*

2. Per id tempus Generalis in Hiſpania Vicarius erat *R. P. Rodericus Ximenes*, qui hoc anno Concionem edidit à ſe habitam apud S. Paulum Hiſpali die octaua Canonizationis S. Raymundi de Peñafort, id iubente *R.* admodum *P. Gaſpare à Corduba* Regis Confeſſario, qui & aliam ab eodem in feſto S. Hyacinthi P. Rodericus Ximenez ſcriptor.

1604. Granatæ pronunciatam typis mandari voluerat. Sed neque hæc poſtrema 1604.
concio, neque alia noſtri *Ximeny* opuſcula innotuerunt nobis, Montoiam verò nullorum meminiſſe omninò miror, primam illam orationem Matriti cuſam apud *Ioannem de la Cueſta* quandoque vidimus.

Conuentus Burgetti.

3. Hiſpanos conſecuti Ligures qui ad diem XXVI. menſis Martij, proximè, ad *Burgettum*, inter *Genuam* & *Albingaunum*, ac ſupra hoc quidem paulo plus V. *Burgetto.* paſſuum millib. in ipſa maris orâ conſederunt. Erat enim quingentis ad illud paſſibus in prominenti colle antiquum Prochodochium cum Eccleſiâ optimè compoſitâ ſub inuocatione *Spiritus Sancti*, ab Hoſpitali Romano eiuſdem nominis & *de Saxia* cognominato mouens. Sed cum id non ſatis commodum eſſet excipiendis pauperibus qui ad oppidum diuertebant, in illud transferendum ipſum Hoſpitale incolæ curauerunt. At verò locus inædificatâ Eccleſia & domo contigua inſignis atque ad ſeceſſum perquàm accommodatus non erat omnino deſerendus, itaque Illuſtriſſimus & Generoſiſſ. Princeps *Ioannes Andreas Doria* eius nominis II. & pientiſſ. & lectiſſimaq; fœmina eius conſors *Doria.* *D. Ioanna Colona* eum ad ſe receperunt, ac noſtros prolixiori liberalitate proſe- *Colona.* quuti illuc induxerunt. Gaudet iiſdem Indulgentiarum gratiis & erogationibus quibus ipſum Hoſpitale Romanum, adeoque innumeris longéque ampliſſimis.

Conuentus Montis-leonis.

4. Succeſsêre Calabri, ne temporis ordinem quoad conſtiterit prætereamus, qui ad diem XI. menſis Iulij *Montem-leonis* inſederunt Vrbs ea eſt vlterioris *Monte-leone.* Calabriæ apud *ſinum Hippontatem*, inter *Conſentiam* XXXVIII. & *Rhegium* L. paſſ. millib. veteris *Hippony* ruderibus proximè inædificata, vnde & *Hipponis*, ſeu *Hipponij* & *Vibonis Valentia* (quod alterum apud antiquos *Hippony* nomen fuit) vocabulo, à quibuſdam intelligitur Olim ſedes Epiſcopalis fuit ſub Archiep. Rhegino quæ inde *Miletum* vrbem proximam ad V. paſſ. millib. tranſlata eſt. Ducatus etiam titulo eminet qui Colonarũ familiæ adhæret. In quam quidem venerũt beneficio Nobiliſſ. & Generoſiſſ. Principis *Petri Franciſci Rauaſchery* (ſi nos Montoia in hoc nomine non fallit) qui liberalitate in noſtros, deuotione in B. P. Franciſcum nulli vnquam ceſſit, operâ verò *R. P. Ioannis à M* [illegible] Theologi & Concionatoris præclari. Miletenſis Epiſcopus noſtris inducendis in nouam domum adfuit, qui & ſacra cum incredibili populorum applauſu peregit. Actum id die XI. menſis Iulij. Cœnobium amœniſſimo in agro collocatum, iactu lapidis iuxta vrbem, quâ proſpectus eſt in mare verſùs Occaſum.

Conuentus Caſtilionis

5. Hoc eodem tempore qui Picenum è noſtris incolebant *Caſtilionem* diœ- *Caſtillogne.* ceſis Senogallienſis oppidulum cuius ſitum explorare nullâ diligentiâ potuimus tranſlati ſunt. Subiacet is ſiue pagus, ſiue vicus, aut etiam oppidum ditioni Marchionum gentis Roboreæ *Iulio* II. Pontifici cognatæ, è qua quidem Illuſt. & *R. D. Iulianus à Robore* S. Laurentij in Campo boario Abbas, ac demùm *Paulo* V. Pontif. Referendarius Apoſtolicus, noſtris Cœnobium eo in loco *de Ruuere.* ære ſuo collocauit, quod præſtitit ob ſalutem ſibi periculosè ægrotanti ſtàtim à voto B. P. N. nuncupato reſtitutam, nam ea ipſa nocte quâ vouerat viſus ei per ſomnum ipſe B. P. periculo eum liberans ſaluumque ac incolumem eſſe denuncians, quod reipſa illico animaduertit. Adiutores operis aduocauit ſibi probè cognitos Ordinis noſtri profeſſores *P. P. Andream à Peruſio* & *Cæſarem à Neapoli* qui eius liberalitate benè vſi, ſuâ inſuper induſtriâ rem valdè amplificauerunt. Ille ſiquidem cenſus tantùm qui quatuor alendis ſatis eſſent erogauit, at illi qui octodecim ſufficerent comparauerunt. Factum illi contubernio initium die XVI. menſis Iulij hoc anno. Eccleſia *B. Antonio* Abbati ab antiquo dicata fuit, cuius inibi Sodalitium extabat, nunc *Sanctiſsimi Crucifixi* nomen habet ob imaginem miraculis & diuina virtute conſpicuam, quæ ibidem magna religione ſeruatur & à populis ſtudioſiſſimè colitur, ac conſimili quidem ſtudio B. P. N. memoriam incolæ & accolæ proſequuntur.

Conuentus Metarum.

6. Incerto ſub hunc annum tempore nonnullæ Cœnobiorum fundationes, quas vocant, feruntur. Prima fit Metenſis in Galliâ Belgicâ, ſiue vt preſſiùs loquamur, in Lotharingiâ, Sodalitij, cuius inſtituendi gratiâ iam ab an. 1602. 1602.
Illuſtriſſimus

1604. Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Carolus* Cardinalis *à Lotharingiâ* Metenſis 1604.
Epiſcopus à nobis in anteceſſum laudatus, quatuor (vt vocant) Cappellanias Epiſcopales vt primùm vacarent noſtris ceſſerat & contulerat. Quam eius liberalitatem æmulatæ pientiſſimæ ſorores eius, *Elizabetha, Maximiliani Bauariæ* Ducis conſors, & *Antonia Ioannis Vuilhelmi, Cliuiæ* D. vxor, ab eo tum tempore ad coemendum fundum nonnulla erogauerant. Non ſunt tamen noſtri ciuitate donati antè hunc annum, quo Inuictiſſ. & Clementiſſ. Rex noſter liberam eis inædificandi Cœnobij facultatem fecit, apertis vt vocant codicillis ſub die XXXI. menſis Ianuarij. Sub id & priuati plerique beneficos ſe præſtiterunt, vt inter cæteros Nobil. *Ioannes* & *Magdalena de Beauuau*, quod ex Commentariis Conuentus nuper obſeruabam. At verò ſacerdotiorum de quibus diximus vnionem *Clemens* VIII. Pont. litteris hoc eod. anno & menſe Iulio datis approbauit; quas & valere decreuit *Paulus* V. ſub dat. III. Non. Iul. 1605. qui & deinceps alia in eam rem edixit, pactaq; ac conuenta inter Illuſtriſſimum & Reuerendiſſ. *D. Annam d'Eſcars* Card. *de Giury* nuncupatum Metenſem Epiſcopum, & noſtros, rata & firma eſſe poſtremùm conſtituit per litteras Calend. Iul. an. 1611. exaratas. Ipſe tandem Illuſtriſſ. Card. noſtrorum non immemor fuit, quorum ex teſtamento penuriam ſubleuandam curauit. Quas autem ædes noſtri comparauerunt fuiſſe arbitror Nobil. & Generoſ. *D. Caroli de Martean* Toparchæ *de S. Prim. Mardigny, Lorris*, &c. qui apud noſtros ſepulturam elegit. Cuius quidem in noſtros animi hæredes nactus eſt Nobil. & Vener. FF. *Annam* ad *S. Romarici* & *Philibertam* in *Spinalenſi* Collegio virgines ſacras, quas Canonicas dicunt, adeoque collatum illis Fundatricum ius & nomen in Actis Barcin. an. 1629. Situs eſt ipſis ædibus ad Parochiam S. Eucharij non procul ab *Alamannorum* Porta, ad quam Hiſpanicum *Caroli* V. PLVS VLTRA Gallorum virtute defixum eſt. Adſtructa ſecùs viam publicam. non ſumptuoſi quidem, ſed elegantis operis ædicula ſacra quam *B. Mariæ Lauretanæ* & *S. Nicolao* noſtri deuouerunt. Maius Altare ſecto & candido lapide affabrè ſtructũ multoque marmore adornatum curauerunt maioris Eccleſiæ Sodales ſacri pro ſuâ in noſtros beneuolentiâ, incentore cumprimis ſui Chori moderatore (quem Decanum appellant) Per-illuſtri ac *R. D. Ioanne Foés*. Præcipuum denique ſacri eiuſdem Collegij ornamentum & tertij Ordinis noſtri decus immortale, *R. D. Ioannes Grojan Burgundus* neceſſaria ope noſtris ſubuenit, cùm eos ſibi hæredes teſtamento legit. Extat eius rei monumentum, aureis litteris vncialibus inciſum marmori, ad ſacellum S. Caroli Borrhomæi, quod extruendum ille ſategerat. Id verò eſt huiuſmodi:

de Beauuau · *d'Eſcars.* · *de Giury.* · *de Martean.* · *Foés.* · *Grojan.*

D. O. M. VQ; M.

Seu incola es ſeu aduena lege & intellege. Venerabilis pientiſſimuſq; Dominus D. Ioannes Grojan Columerijs in Burgundiæ Ducatu natus, Eminentiſſimo primum Cardinali de Giury à Conſilijs & Secretis, tum Romæ Protonotarius Apoſtolicus, inde Metis inſignis Cathedralis Eccleſiæ Canonicus & Archidiaconus maior, incolatum in cælo & Chriſti hæreditatem captans, Chriſtum ipſum in ſuis Minimis ſcripſit hæredem. Obijt die vltima Iunij anno M. DC. XXXII. *parentis maximi deſiderium in cordibus, monimentum in hoc fundato ab eo S. Caroli ſacello, cineres ſub ipſo aræ primariæ fornice Minimi filij locarunt.*

Abi modo & longius abeundum cogita.

Robertus Metenſ. Epiſc. & R. D. & P. Martinus Meuriſſius in eorundem Epiſcoporum hiſtoria Cœnobij huius noſtri obiter meminerunt. *Metis* porrò ſeu *Metæ*, aut etiam *Diuodurum Mediomatricum*, vna olim ex primariis quatuor Germanici Imperij vrbibus in Circulo v. nunc Gallici Imperij limes & propugnaculum, Vrbs eſt Epiſcopalis, in qua primùm S. Clemens Petri Apoſtoli diſcipulus ſediſſe dicitur, ſub metropoli Treuirenſi à qua XIII.

Metæ.

1604. leucis diſtat in Meridiem, cum *Virduno* autem atque *Tullo* triangulum quaſi æquilaterum XVII. leucarum interuallo conſtituit, inſidet ipſa confluenti *Moſellæ* & *Salia*, in ampla planitie, cuius tamen area paulùm prominet vt in eo Veterum ratio in condendis Vrbibus agnoſcatur, quod obſeruat Diuæus. Sed nos vrbis decora non proſequimur quod multi eleganter & copioſè fecerunt. Non mihi tamen tempero quin Venantij Fortunati elegantem deſcriptionem proferam & adſcribam, 1604. *Verdun. Toul. Moſelle. Seelle.*

Gurgite cæruleo pelagus Muſella *relaxat,*
Et mouet ingentes molliter amnis aquas.
Lambit odoriferas vernanti gramine ripas,
Et lauat herbarum leniter vnda comas.
Hinc dextra de parte fluit qua Salia *fertur,*
Flumine ſed fluctus pauperiore trahit.
Hic vbi perſpicuis Muſellam *curſibus intrat,*
Alterius vires implet, & ipſe perit.
Hoc Metis *fundata loco ſpecioſa, coruſcans,*
Piſcibus obſeſſum gaudet vtrumque latus.
Delitioſus ager ridet vernantibus aruis,
Hinc ſata culta vides cernis & inde roſas.
Proſpicis vmbroſo veſtitos palmite colles,
Certatur varia fertilitate locus.
Vrbs munita nimis quam cingit murus & amnis, &c.

Nouiſſimè ſupremum in ea Senatum ſeu Conuentum Iuridicum (noſtri Parlamentum vocant) Rex noſter inſtituit.

Conuentus Inſulæ Venuſinæ. 7. Altera ſit *Inſulana*, in Comitatu Venuſino & Gallia Phocenſi, quam adornauit Spectabil. & honorandus Ciuis Inſulanus *D. Petrus Bertrand*, in dies verò adauget, perficit, conſummatque *D. Honorata Bertrand* Fundatoris filia, cuius charitati ac beneficiis in noſtros nulla fortè eſt quæ poſſit beneficentia comparari. Cœnobio nomen à B. Virgine inditũ, ſitus peramœnus & miræ iucũditatis, hortus ampliſſimus aquâ viuâ irriguus quæ à medio Clauſtro ſcaturit. Nonnulli natales huius Conuentus ad an. præcedentem referunt. Eſt autem *Inſula* oppidum diœceſis Cabellicenſis, & *Cabellio* quidem ad *Druentiam* fluuium, non procul tamen à fonte *Sorgia* & *Valleclauſa*, Inſula autem in ipſo Sorgiæ alueo, adeoque nomen habet à loco in quo conſtituta eſt, ſolet *Venuſina* cognominari ab ipſa regione quod anteà ſubindicabamus. *Bertrand. l'Iſle. Cauaillon. la Durance. la Sorgue. Vaucluſe.*

Conuentus S. Spiritus. Tertia denique eſt *San-Spiritana*, cuius nominis nobile municipium eſt ad pontem *Rhodano* impoſitum operis magnificentiſſimi, vt qui mille ducentos paſſus longus ſit, viginti duobus fornicibus ſubnixus, & pauimento eleganter inſtratus, ſupra *Auentonem* in Septentrionem leucis VIII. intra fines diœceſis *Vceticenſis*. Nõnulli ab antiquo *Planaſiam* nomen ei loco faciunt. Fundatio autẽ ipſa tribuitur ab Iſnardo, qui potuit coram noſſe, *V. C. D. Ægidio Magnin* & chariſſ. eius conſorti *D. Catharinæ du Gat*, qui etiam addidit Nobil. D.... *de Maillan* ſuis ſumptibus Eccleſiam exædificaſſe, cui propterea ius etiam Fundatoris collatum ſit, ſed alij non obſcurè ſignificant dictum *Ægidium* Fundatorem toparcham fuiſſe *de Maillan*, ideoque hoc illi cognomen adhæſiſſe, qua de re nihil eſt quod affirmem. Nec verò deſunt qui nullum Cœnobij eius fundatorem eſſe ſcribant, & Inſulano præferant ad an. anteced. Cœnobio titulus ineſt B. Mariæ Virginis ſicut & Inſulano. Vtraque fundatio Actis anni proximè inſequentis mandata eſt, aſcriptâ etiam Maſanenſi, ſed quæ excidit, adeoque haud ampliùs memoranda. *Maſanum* diœceſis Carpentoractenſis oppidum eſt, ipſi *Carpentoracti* finitimum. *Pont S. Eſprit.*

Obit. B. M. P. Gaſparis Bono. 9. Hæc gerebantur cùm plerique viri magni nobis abſumpti ſunt. Omnium inſtar eſſe poſſet bonæ memoriæ *R. P. Gaſpar Bonus*, ſed illi duos ex eadem natione adiungemus ad funeris honorem viros verè magnos & Gaſpari ſuppares. Enimuerò, quid dignum Gaſpare poteſt per nos elogium pangi? Occupauit induſtriam noſtram fama publica, occupauere ſcriptores noſtri plures,

1604. plures, Gualius, Triſtanus, Montoia, Hiſpani: Victonius, Donius, Coſtæus, 1604.
Galli. Verbo igitur perſtringimus quod illi ampliori oratione complexi ſunt, in quo ſi videbimur tanti viri nomen & meritum in anguſto coarctaſſe, hoc habebimus operæ noſtræ pretium quod inſtituti noſtri metas non tranſilierimus. *Gaſpar* Valentiæ in Hiſpania natus an. 1530. die v. Ianuarij. Patrem habuit Lombarienſem Gallum *Ioannem* nomine, matrem Ceruerâ Valentiæ oriundam *Iſabellam Ioannam Monçon*, virtute commendatos ſed bonis fortunæ vacuos & victum vili arte quærentes, quæ cauſa fuit *Gaſparis* adhuc puero multæ pietatis exercendæ, quod ille tam ſolerter & ſtudioſè præſtitit, vt hoc fundamento ad ſummum ſanctimoniæ & perfectionis culmen perueniſſe videatur. Parentes in maxima rerum omnium egeſtate animum puero ad litterarum ſtudia feciſſe mirum eſt, puerum eo animo parentibus ſubueniſſe, vt demenſos neceſſarioſq; cibos ſibi ſubduceret longè mirabilius eſt. Parentes per illam paupertatem nihil admiſiſſe quod Chriſtiani nominis & præſtantiſſimorum morum integritati atque dignitati non reſponderet mirum eſt, puerum in Religioſam ſodalitatem S. P. Dominici ſuſceptum, à propoſito, pietatis qua parentibus teneretur intuitu reſiluiſſe, ſacramque veſtem propterea non induiſſe, cum alia vis nulla id efficere potuiſſet, longè mirabilius eſt. Parentes à ſua inopia maioris virtutis argumentum ſemper accepiſſe mirum eſt, puerum parentibus in ea contentione nunquam non ſuperiorem fuiſſe longè mirabilius eſt. Ab eo certamine in ſæcularem militiam adoleſcens tranſijt, ſed quæ poſuerat pietatis rudimenta ſæculi vitæque illius licentia non corrupit. S. Martinum inter arma imitatus eſt qui domi ad conſimile virtutis exemplum ſe compoſuerat. In eo tamen vitæ genere noluit eum Deus longiores moras trahere, quàm quæ ſatis eſſent, vt aliis militibus continentiæ, probitatis & pietatis exemplum dare ac relinquere poſſet. Reuocatus eſt igitur ſed inſolito quodam caſu quem per Dei prouidentiam incurrit. Conſerta cum hoſtibus manu fortiſſimè pugnabat, cùm illi tamen facto impetu acriùs incumberent ex imperio & arte Hiſpanis cedendum fuit, retrò igitur acies in qua Gaſpar ſtabat referebatur, cùm equo in profundam quæ illic erat voraginem ſeu puteum incidente, ipſe ſublapſus equo penè attritus & totis membris confractus eſt, quin & illac præteriens hoſtium aliquis vibratâ haſtâ grauiter eum in capite vulnerauit. In eo vitæ periculo *B. P. N. Franciſcum* inuocauit, vouitq; ſi euaderet capeſſurum ſe Ordinem quem ille inſtituerat. Succeſſit (vt verbo dicam) ſupra votum militi noſtro, qui, præterquàm quod Chirurgis videbatur, breui ſanitatem recuperauit. Indéque ad Ordinem noſtrum dimiſſis primùm copiis aduolans, benignum ac fauentem inuenit *R. P. Ioannem à Victoria* Prouincialem, qui altiori mentis inſtinctu *Gaſparis* vocationem perpendens, fore præuidit vt ad ſummam religioſæ vitæ perfectionem aſſurgeret. Nec eum ſpes fefellit, ab ipſo enim tyrocinio in tantùm ſe virtus eius extulit vt prouectiores quoſque pudefieret illa in homine rudi & inexperto (vt videbatur) ſublimioris propoſiti perfecta & inuicta expreſſio. Anno redeunte ſolemnibus votis ſe obligauit ſub die XVII. menſis Iunij, ſiue (quod Montoia præfert) Auguſti an. 1561. ac deinceps maiori ſemper animo irremiſſoque conatu ad meliora chariſmata & præcellentiorem perfectionis metam aſpirauit. Et quid iuuat de ſingulis dicere, quæ integro ac ſingulari libro non ſatis equidem commodè mandarentur? Excedit vim omnem atque copiam orationis, ipſa virtutum quæ in Gaſpare dilucebant multitudo & præcellentia. Humilitatem imprimis coluit, ſed profundam & ſinceram, ſenſus inerat propriæ indignitatis quam verbo & opere profiteri non deſiſtebat. Exemplorum abundè eſt quæ hominis mentem prodant, ſed quæ nobis reticenda ne præter inſtitutum longiùs abeamus. In acerrimis doloribus præſtitit patientiam verè mirabilem. Inſano tumore ſcrotum quandoque diſtendebatur ob inteſtina quæ defluxerant, iamque obſtructo ad egerendam vrinam meatu neceſſariò incidendum fuit, ductæ quatuor in profundum plagæ quarum vnâ veſica exonerabatur, acutos ab ea inciſione dolores ac penè continuos paſſus diu inter hæc tor-

1604. menta patientiſſimè ac placidiſſimè vixit, ſi quando ea doloris acerbitas remittebat in gratiarum actionem ſolebat erumpere, hiſque ſe verbis recreare, *Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam*, quoad in finem, angelicum hymnum retexeret. Conuitia verborumque contumelias mitiùs accepit quàm ſuas laudes vulgus hominum audire conſueuerit. Sine intermiſſione, quod Apoſtolus hortatur, orauit, diei noctem coniungens, nixus in genua, ac ſæpenumerò longumque tempus extenſis in Crucis modum brachiis, atque coram pendentis à Cruce Chriſti Imagine, quam ſubinde lachrymarum profluuio irrigabat. Dæmonio multipliciter congreſſus eſt, artes arte ac perſeuerantia in orando repulit & obſtinatum hoſtem inuicta fortitudine peruicit. Viſus plerunque ab eo congreſſu diuino quodam lumine ac ſplendore circumfundi cum etiam internus ardor quidam toto ſe illius vultu proderet. Illibata corporis animique puritate ac virginali pudicitia enituit, corpus ea de cauſa duriſſimè ſemper habuit, cilicio vſus & quotidiano verbere ad multam ſanguinis profuſionem. Sic nimirùm in officio continetur quod alioquin aduersùs ſtimulum ſolet recalcitrare. Acerrimus fuit vitiorum reprehenſor & vindex, in quo animi ſui caſtitatem diuinique honoris zelum celare vt maximè vellet non poterat. Sic qui Deo pleni ſunt, ſeipſos (vt ita dicam) capere continereque non poſſunt. At nec ipſe Deus quin ſe in eos qui huiuſmodi ſunt ſuperfundat pro ſua bonitate non continet. Certè in noſtro Gaſpare tanta ſe diuinæ gratiæ plenitudo refuderat, vt gratuitis etiam donis in proximi ſalutem effulgeret. Præſtò illi erat curationum gratia, ſermo ſapientiæ, ſpiritus prophetiæ & reliqua dona quæ à Theologis gratuita nominantur. Quid multa? ſupremum ipſe diem ſuum prænunciauit non ſemel, atque ad eum vitæ exitum ſic ſe comparauit vt ab extremo illo actu ſi reliqui defuiſſent non temerè Sanctus haberi credique deberet. Quod vt ad narrationis compendium dicimus, ita nec à verò quicquam alienum affirmamus. Anno ineunte *D. Sebaſtianus Peralta* Sacerdos Valentinus & Aſtrologiæ peritus Iudicium publicauerat de magna coniunctione quæ hoc eodem anno accidit, atque inter cætera moriturum prædixerat Religioſi Ordinis profeſſorem incognitæ ſanctitatis, ſed quam Deus multis ac frequentibus miraculis reuelaret, &c. id ratum fixumque in Gaſpare noſtro nemo dubitauit cum de illius morte nunciatum eſt, quæ ad diem menſis Iulij XIV. qui S. Bonauenturæ ſacer ac feſtiuus eſt, incidit, ac de *Peralta* Iudicio ſic demùm omnes cenſuerunt ac ſi diuinitus editum eſſet. Facto igitur concurſu ad ſacrum illud depoſitum, antè diem tertium quàm proſtiterat inhumari non potuit, atque eo triduo tot tantiſque miraculis ad populi vota Deus reſpondit vt fidem quæ de illis narrantur ſuperent, ac eo quidem temporis elapſo ſpatio, nonniſi per vim & autoritatem, cœleſte pignus ab oculis manibuſque populi abſtractum eſt & in hypogæo conditum. Vix vlla eſt orationis facultas quæ incenſum illud multitudinis ſtudium pro dignitate repræſentet. Ad ſepulchrum deinceps conueniens populus non minorem ad operanda miracula virtutem perſenſit, eaque in dies ſe longius & latius explicuit magnas miraſque omnis generis ægritudinum curationes operata. Quæ tandē cauſa fuit, vt decernente Illuſt. *D. Ioanne Ribera* Patriarcha Antiocheno Archiepiſcopo Valentino corpus ab hypogæo eductum & feretro conditum, quod holoſerico panno magnificè ac eleganter inſtratum erat, in priuatum quoddam altare ſublatum ſit. Actum id an. 1609. die menſis Septemb. XX. ſolemni ſupplicatione inſtituta, & tanta cum feſtiuitate, vt ſi publico Romani Pontificis Iudicio vindicatus eſſet maior peragi (vt verbo abſoluam) non potuiſſet. Reuerendiſſimus *D. Thomas de Eſpinoſa* Marrochianus Epiſcopus & Valentinæ diœceſeos Generalis Viſitator ſacra peregit, laudationem *R. D. Gaſpar Eſcolanus*, Licentiatus, S. Stephani Rector, Synodalis Examinator. & Regni Valentini Hiſtoriographus, eleganti oratione complexus eſt, omnes Ciuitatis Ordines frequentes, conferti, ſupplices, adfuerunt. Beatus ab omni populo magna voce inclamatus, hodieque hoc nomen per populorum ſtudia retinet. Eius priuatim ad vota vocandi facultatem fecit Illuſtriſſimus Archiepiſcopus, 1604.

1604. piſcopus, præſcriptâ verborum formulâ quam deſcribimus.

Priuatæ Commemorationes pro B.Gaſpare Confeſſore Ordinis Minimorum. 1604.

Ant. ad Benedictus. Mirabilis Deus in Sanctis ſuis dedit virtutem & gratiam B.Gaſpari Confeſſori ſuo ad impetrandas ſanitates, benedictus Deus in ſæcula.

Verſ. Delectare in Domino. *Reſp.* Et dabit tibi petitiones cordis tui.

Oremus. Domine Deus noſter miſericordiæ tuæ arctiſſimè adhæreamus & in te pacificè conquieſcamus, interceſſione B. Gaſparis Confeſſoris tui ſuffulti, cuius commemorationem hilari vultu recenſentes, diuino fauore Spiritus ſancti conſolati honorificè celebrare poſſimus. Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

Ant. ad Magnificat. Cucurrit multitudo populi ad locum vbi iacebat corpus B. Gaſparis Confeſſoris, afferentes ægros qui curabantur ab infirmitatibus ſuis.

Verſ. Suſcitat Dominus de puluere egenum.

Reſp. Et de ſtercore eleuat pauperem.

Oratio. Domine Ieſu Chriſte qui per famulos tuos miracula in dies operaris & nunquam per ipſos te patrem oſtendere deſinis: propitius reſpice, vt meritis B. Gaſparis Confeſſoris tui poſt huius vitæ curſum te eorum primum autorem in cœlis clarè videre mereamur. Qui viuis & regnas, &c.

Patres verò qui Maſſiliæ an. 1611. & Romæ an. 1623. conſederunt, vt omni ope illius in Beatos ac Sanctos referendi negotium apud Sedem Apoſtolicam ageretur decreuerunt, ſed hoc eorum conſilium multa in hunc diem protraxerunt. Aderit cum benè volet qui cætera præſtitit. Primus Beati viri res geſtas ſcripto mandauit & edidit *R. P. Vincentius Guillelmus Gual* apud Valentinos noſtros Lector Theologus, prodieruntque Valentiæ an. 1610. typis Vincentij Franco.

10. Sed fidem nunc noſtram liberemus ac quos diximus funeris comites Gaſpari ſubiungamus. Vnus ille eſt *R. P. Melchior Ximenez*, quem in anteceſſum quandoque laudauimus. Is annum ætatis nonageſimum prætergreſſus nihil vnquam de regulari obſeruantia remiſit. Eruditione humaniorumque litterarum cognitione præſtabat, nam & annos multos in Gallia Rethoricam profeſſus erat, & non Gallicè modo per id tempus didicerat, ſed etiam Italicè nouerat, quibus præſidiis non parum ad profundiorem eruditionem profecerat. Valebat ingenio, memoriâ & rerum peritiâ. Erat inter conuerſandum gratus, affabilis, iucundus. Domo per multos annos (niſi cum obedientia cogeretur) non eſt egreſſus, receſſu enim ac ſolitudine ſupra modum capiebatur, quòd tùm Deo ac ſibi vacare liceret. Deferebantur tamen ad eum tota ciuitate ambiguarum rerum iudicia, quas breui, liquido ac tutè componebat & conciliabat. Multis perfunctus officiis in quibus probitas eius & ſolida virtus pleniùs enituit, ac tum pleniſſimè iuſtitiam ex verbo euangelico impleuerat, cum, vegeta nihilominus ſenectute, *Malacæ* hoc anno conſumptus eſt. Floret apud ſuos & exteros ſanctitatis opinione. Ob. P. Melchioris Ximenez.

11. Alter eſt *R. P. Ioannes ab Ortega* Doctor Theologus Academiæ Oſſunenſis, qui Theologiam ſupra viginti annos legit & publicas quandoque Academiæ cathedras moderatus eſt. Inſtitutum noſtrum fruſtra renitentibus agnatis ſuis, primùm atque Theologicâ laureâ donatus eſt, ſuſcepit. In ſcholaſticis exercitationibus & prælectionibus plurimùm valuit, cæteróqui tanta fuit animi ſimplicitate ac innocentiâ, tanta morum integritate, tantâ rectitudine, vt ab vtero ſanctus planè videretur. Progreſſus ad ſeptuageſimum ætatis Ob. P. Ioānis de Ortega. *& Ortega*

1605. annum in eodem perpetuoque vitæ tenore, omnibus gratioſus ab omnibus deſideratus, in libertatem filiorum Dei Oſſunæ hoc (vt videtur) anno eductus eſt. 1604.

12. Quidni & in hoc conſortium acceſſam è Galliâ noſtrâ *R. P. Ioannem Seignouret*, quem ſui Aquitani multis nominibus commendant? Virtutum enim merito nunquam à dignitate, quantum per inſtituta noſtra licet, vacauit. Aquitaniæ Prouinciam quartùm rexit, ſuis omnibus ſummoperè charus & reuerendus. Per continuos triginta & amplius annos non ceſſauit à prædicando Dei verbo, ſingulis Aduentus & Quadrageſimæ feriis, non minori fructu quàm plauſu. Morum ſanctimonia ſimul atque animi eruditione, dicendi facundia, gubernandi peritia celebratus fuit. Poſt annos quadraginta octo quàm indefeſſo curſu ad perfectioris vitæ metas properauit, in mortem incurrit, quæ laboribus finem, meritis coronam, impoſuit. Et ita depoſitus eſt ad patres ſuos in Cœnobio Toloſano S. Rochi, die ipſa S. Michaëlis Archangeli XXIX. Septemb.

Ob. P. Ioannis Seignouret.

13. Præceſſerat ab initio anni & die Ianuarij menſis XXIII. funus Virginis ſanctimonialis apud *S. Eliam* (cuius nominis Cœnobium eſt *Meſſanæ*) ordinis noſtri profeſſæ. Nomen illi Soror *Maria Pharonia*, genere quidem nobilis, ſed magè virtutum exemplo. Genus trahebat ab illuſtri Pharoniorum familia, è qua fratrem ipſa habuit Catanenſem Epiſcopum *D. Antonium Pharonium*, nepotem Syracuſarum quoque Antiſtitem *D. Paulum Pharonium*. A primis annis durum vitæ inſtitutum, quod Moniales Ordinis noſtri tenent, vltro complexa eſt, longamque ætatem in eo perſeuerauit. Nulla virtus aut pietatis exercitatio fuit in qua non excelleret, vt adhuc ſuperſtitis ſanctitas, à domeſticis & externis obſeruaretur, prædicaretur, coleretur. Tabulæ Romanæ elogium ei aſcripſerunt, Siculæ, *Pœnitentiæ ſpecimen* indigetant. R. P. Octauianus Caietanus è Societate Ieſu memoriam eius in Chronico Siculo quod edidit celebrat. Cœleſti lumine dum ſpiritum ageret mirabiliter circumfuſam qui adierant obſeruarunt, quo autem ſenſim morti vicinior, propinquiorque fiebat eo lumen clariùs ac ſplendidiùs enitebat, quoad tandem miro quodam fulgore viuidum vegetumque, cum ipſo piiſſimæ Virginis ſpiritu, in cœlum ſubire viſum eſt. Hoc æternitatis præſagio ſanctitas eius maiorem apud mortales fidem venerationemque promeruit.

Obit. Sororis Mariæ Pharoniæ. — Pharonie.

An. M. D. C. V.

1605.

1. VIguit hoc anno nihilominus quàm ſuperioribus rerum noſtrarum progreſſio, apud Italos præſertim & Hiſpanos. Et hi quidem anno ineunte *Valentiâ* verſus *ſinum Illicitanum* progreſſi, ad ignoti ferè nominis oppidum, *Muchamiel* vocant, in diœceſi *Orcelenſi* conſederunt. Deſcribitur à noſtris vna leucâ ſupra portum *Illicitanum*, ſecùs fluuium eiuſdem nominis vbi à Geographis collocatur, ſi qui coniecturæ locus eſſe poſſet, quantùm videtur à nomine, antiquorum *Aptarum* ſiue *Mellariam* dicendum crederem, quod magis illi videtur conuenire quàm oppido *Biar* ſiue *Binar*, quod recentioribus placet. Sed nihil affirmo. Ad illud *Muchamielum* ædicula erat *B. Mariæ V. à Monteferrato* ſacra & Eremo inſignis, quam *R. P. Martinus Villagomezius* à Reuerendiſſimo *D. & P. Andræa de Valaguer*, *Orcelu* Epiſcopo impetrauit, in eamque ſuos die ſancto Epiphaniæ induxit, anno tamen in proximum ſequente in oppidum ipſum migrauerunt, longiùs enim à populi frequentia & neceſſariis ad vitam commodis alter ille locus poſitus erat, cœperuntque Cœnobium ad turrim *Morterellam* quæ interiacet oppido & ſuburbanis ædibus exædificare, titulum verò à *B. P. N. Franciſco* impoſuerunt.

Conuentus Muchamieli. — Muchamiel. Origuela. — de Villagomez. — de Valaguer — 1606.

2. Ad VI. Martij Granatenſes in *Virgos* tranſierunt, quorum nunc oppidum *Vera* dicitur, quod ab Antiquis *Vaream* ſiue *Abdaram* nominatum aliqui volunt, de origine ac ſignificatione nominis Hiſpani non conueniunt, ſunt qui à vere *Veram* deducant, & ſignificatam dicant cœli aëriſque temperiem, alij ab Arabibus

Conuentus Veræ. — Vera.

1605. bibus nomen repetunt aiuntque campum ſiue planitiem debere intelligi, ſed 1605.
hæc ab inſtituto noſtro tantiſper aliena ſunt. *Varea* igitur Vrbs olim Epiſcopalis in ora *Baſtetanorum* littorali, in confinio regni *Murſcenſis* & *Granatenſis*, inter *Carthaginem* nouam IX. & *Charidemum* promont. V. leucis ſita eſt, atque à *Virgis* quidem proximus ſinus Virgitanus qui nunc *Golfo de Cartagena* nomen accepit. In eam ſuos eduxit *R. P. Ioannes Piña de Celu* Prouincialis apud Granatenſes, & domicilium quod iam tum ſexdecim caperet inſtituit.

3. Hoc progreſſu auctæ res Hiſpanorum, nec minus benè cum Italis actū. Nam & Neapolitani & Tuſci terminos ſuos produxerunt, conſtitutis illi duobus (niſi fallor) domiciliis, hi vno ad Florentiam. Diximus iam antè annos pluſquam viginti Cœnobium in Vrbe ipſa *Florentiā* exædificatum, nunc verò primùm aut certè haud multùm ante hoc tempus alterum loco amœniſſimo extra Vrbem ac ſecus muros excitatum eſt, beneficio Nobiliſſ. Equitis *D. Alexandri Strozy* Florentini ciuis, non defuit tamen liberalitas Mediceorum & Auſtriacorum Principum, qui ſumptus ad homines noſtros alendos pro ſuâ munificentiâ contulerunt. Nomen habet à *B.P.N. Franciſco* quem accolæ pio animo proſequuntur.

Fiorenza. — Conuentus Florentiæ II.

4. Illi *Capuam veterem* venerunt, quæ nunc ingens pagus *S. Mariæ* nomine, duobus à *Capua noua* ſtadiis, vbi antiqua nobilis olim & præclaræ Vrbis monimenta viſuntur, & Cœnobium quidem noſtrum antiqui Capuani Capitolij ſiue Palatij ruderibus inædificatum creditur. Gaudet ſaluberrimo aëre cœlique temperie iucundiſſima, proximarum verò vrbium opportunitate quam maxima. *Capua* vt dixi paucis inde paſſibus ad *Vulturnum* fluuium Vrbs Archiepiſcopali dignitate clara, magnifica ſatis & commodè habitata, *Neapolis* Vrbium tota regione mater XVI. paſſ. millib. haud amplius diſſidet. *Vulturni* oſtiū & mare ad duodecimum lapidem eſt. Ager multa rerum vbertate omniumque deliciarum copiâ diffluit. Autor eius Cœnobij fuit *R. P. Ignatius à Capua* eloquentia & eruditione tota Italia celeberrimus, cui ob inſigne meritum publicam ſtatuam Veneti dicauerunt, opus permiſit & probauit Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D.* & *P. Robertus* Cardinalis *Bellarminus* Archiepiſcopus Capuanus è Societate Ieſu, qui & nomen indidit ſui tituli *S.* nimirùm *Mariæ in Via-cœli*. Solet ab incolis & aduenis magno concurſu frequentari.

S. Maria. — Conuentus Capuæ. — *Capoa.*

5. A *Capuâ* in proximam ad quatuor ſtadia vrbem Epiſcopali ſede florentem & Comitatus titulo inſignem *Caſertam* nomine, quam & *Tifatam* ſunt qui dictam velint, vnde nomen montibus qui *Campaniam* à *Samnio* diſterminant, atq; inter *Capuam* & *Nolam* protenduntur, quibus & *Caſerta* inſidet, conceſſerunt. Tempus haud omninò certum eſt ex Annalibus noſtris, non temerè tamen ad hunc annum conſignari poſſe ac debere iudicauimus. Fundatorem ſe nobis vltrò exhibuit Illuſtriſſ. & Generoſiſſ. *D. Andreas Matthæus Aquauiua Arragonius*, *Caſertæ* Princeps & *Bellanty* Marchio Aurei velleris Eques apud Chifflетium 309. qui Cœnobium apud luculentum prædium ſuum ædificari voluit, nomenque habere à *B.P.N. Franciſco*, quem ſpeciali cultu venerabatur. Agitur dedicationis eius anniuerſaria memoria Dominicâ primâ menſis Maij, quo potiſſimùm tempore magnus fit omnium accolarum concurſus qui vota ſua perſolutum veniunt.

Caſerta. — Conuentus Caſertæ. — *Aquauiua d'Arragon.*

6. Intereadùm tempus appetiit generalis Conuentus celebrandi. *Genuam* indictus erat, quò ad Pentecoſten veniendum fuit, ſecundo antè die, Maij ſcilicet XXVII. conſedere cœperunt. *Hebertus* Generalis de rebus in ea congregatione gerendis elegantem grauemque orationem habuit, ac ſubinde nonnullas priuatorum controuerſias ex æquo & bono compoſuit. In craſtinum de conſcribendis & accipiendis ad ea Comitia Patribus cognitum eſt (à ſingulis enim Prouinciis actores deſtinantur, de quibus videndum eſt ſi legitimè ac ritè ſint electi) cooptatis vt decebat omnibus, qui Acta exciperet datis ſuffragiis electus eſt *R. P. Hieronymus Bruturſus* Prouincialis Lombardiæ, vir doctus & eloquens, vt anteà meminimus. Altero demùm die qui fuit XXIX. Maij ſacro Pentecoſtes feſto celebri, adornatæ, viâ vt loquuntur Spiritus ſancti, ele-

Capitulum Gen. XXXII. — *Bruturſo.*

1605. Generalis xxxiii. ctiones nullo negotio feliciter ſucceſſerunt. Matutinis horis *R.P. Stephanus Augerius* vnanimi ſuffragatorum conſenſu in totius Ordinis Generalem ex Prouinciali Venetiarum delectus eſt, aſcripto in Actis luculentiſſimo elogio, vt reuerâ de illo dici poſſit Deceſſorum neminem fuiſſe qui gratior acciderit. Delata ei poſt ſolemnes precationes obedientia ex ritu & more. Veſpertinis horis conſimili animorum & votorum paritate ſubiecti Collegæ. Italus fuit *R.P. Eugenius Campo clarus*: Gallus *R.P. Bartholomæus Prouſt*: Hiſpanus *R.P. Marcus à S. Hieronymo*, quos omnes meritis laudibus opportuniùs proſequemur. Nec mora, in Zeloſum cooptatus *R. P. Hieronymus Durandus* antiquior Generalis, pluribus incertû ſuffragiis an maiori deſiderio, qui ab omnibus palam & apertè depoſcebatur. Deinceps verò inſtaurato per duos dies conſeſſu plures ſanctiones editæ ſunt in publicum priuatumque commodum, ſed de his, vt cœpimus, non agimus: in acceptum etiam relata ſunt quæ ab vltimis Actis memorauimus magnâ parte Cœnobia, Genuenſis Prouincia in antiquum locum reſtituta eſt qui Lombardiæ inconſulto datus fuerat, hæc inquam & ſimilia conſtituta ſunt, de quibus aut iam egimus, aut in futurum dicemus. Vnum nobis excidit *Semurienſe* in *Mandubiis* Cœnobium, , aut veriùs nobis eius nunc primum mentio ſe obtulit, quam opus eſt vt retractemus, ſi prius tamen indicto Maſſiliam in proximum Capitulo finem his Actis factum fuiſſe dixerimus. 1605. Augier.

Collegæ. Procurator Gen. xxxiii. Prouſt.

Conuentus Semurij. 7. Age igitur nunc *Semurium* adeamus vrbem Ducatus Burgundiæ in diœceſi Auguſtodunenſi, regia præfectura, quam Bailliuatum vocant, inſignem. Ea eſt ad *Armentionem* fluuium, *Auguſtoduno* in Septentrionem, *Altiſſiodoro* in Orientem, *Diuioni* in Occaſ. *Mandubiorum* primaria, tribus conſtat partibus, ſuis ſingulæ muris inſtar oppidi cinctæ, ſitus illis inæqualis inter rupes & montes, ad quos planus ab Oriente tantum patet aditus, in vetuſtis monimentis dicta legitur *Sine-muro* & *Sinemurus*, recentiores Geographi *Sinemurium* vocauerunt Iconem dedit Belforeſtus in ſua Coſmographia. Memorabile in ea maius templum B. Mariæ ſacrum & Benedictinis ſodalibus addictum, in quo B. Virginis annulus aſſeruatur. Ad pontem Armentionis fluuij, quâ decliuis mons, Hoſpitale eſt quod vocant S. Iacobi, atque in proximo Cœnobium noſtrum abſoluti & magnifici operis, quod *R.P. Petrus Petaſſius* architecturæ, ſed & totius encyclopediæ peritiſſimus delineauerat. Nomen ab hoſpitali ſeu Xenodochio cui coniunctum eſt retinet S. Iacobi proinde titulo eſt inſigne. Incolæ in noſtros ſe liberales & beneuolos nunquam non præſtiterunt. Reuerendiſſimus *D. & P. Petrus Saulnier* Æduenſis Epiſcopus apud Robertum lxxxvi. prolixè fauit & nouæ domus incunabula ſtudioſè fouit. Semur en Auxois S. Armenſon.

Electio Pont. Rom. 8. Ecce autem dum ſe noſtri ad generalem congregationem apparant geminata morte Sedem Apoſtolicam deſtitutam fuiſſe nunciatum eſt. Nam & *Clemens* VIII. Pontificiæ ſollicitudinis onere preſſus, poſtquàm duodecim annos integros Eccleſiam ſanctiſſimè rexerat & Pontificis verè Maximi laudem promeruerat, die menſis Martij iii. ad ſuperos (vt meritò creditur) fuerat euocatus; & qui locum eius magna purpuratorum Patrum ſuffragatione capeſſiuerat *Leo* XI. intra paucos dies maiori Chriſtianæ Reip. luctu dicam, an damno abſumptus fuerat & cœlo reſtitutus. Ac in Leone quidem priuatæ ſpes noſtræ cum publicis perierunt, quod vt obiter indicem ex iis quæ de illius electione ab Andræa Victorello prædicantur, non erit importunum. *Primo ait Aprilis die* in D. Franciſci de Paula *Sancti titulo à Leone X. nobilitati & Medicæorum Patroni peruigilio an.* 1605. *Cardinales ampliſſimi Apoſtolorum cætum referentes diuino ſpiritu afflante Cardinalem Florentia priſcæ virtutis & exempli Senatorem, quem integritas fuco non oblita, inſignis morum candor, fidei proferendæ ardor, animi magnitudo, munificentia, humanitas, rerum vſus, oris grauitas, ſpeciei maieſtas commendabant, &c. ad Apoſtolicæ Sedis apicem prouexerunt.* His vero vt diximus, ſublatis & Comitiis denuò inſtauratis *Camillus* Cardinalis *Burgheſius* in ſupremum totius Eccleſiæ Antiſtitem & Chriſti Vicarium, conſentientibus conſcriptorum Patrum animis & votis, electique meritis exigentibus, cum populorum plauſu & acclamatione delectus eſt optato *Pauli* V. nomine. De cuius quidem in ſe animo

1605. mo ac beneuolentia noſtri non temerè confiſi ſunt, qui conditos apud ſe *Marcum Antonium* Pontificis Patrem, *Flaminiam Arſaliam* matrem, *Horatium* & *Hieronymum* fratres, & eiuſdem gentis alios, quaſi depoſita Pontificiæ benignitatis pignora tenebant. Spei euentus non defuit, nuper enim electum Pontificem cùm *Augerius* Generalis ex more ſalutaret, atque Ordini Protectorem poſtularet, eundem, quem antè donatum ſacra purpurâ *Scipionem* nepotem ſuum, in rerum Eccleſiaſtici Status omnium, etiam militarium, præfectum ſupremumque moderatorem delegerat, Illuſtriſſimum & Reuerendiſſimum *D. Marianum Perbenedictum* Camertem *SS. Marcellini & Petri* Cardinalem Ordini noſtro Protectorem, non obſcura ſui erga nos animi ſignificatione, dedit. Atque is inter Protectores, quorum fidei & diligentiæ commendati ſumus, ſi Clementem Pont. dignitatis cauſa vt decet exeipimus, octauus, nihil minùs à Deceſſoribus egit quò rebus perſoniſque Ordinis conſuleret. Sed hæc nos in progreſſu amplius exequemur. Pontifex ipſe, hoc eodem anno, cùm accepiſſet quàm breui ſpatio Generalatus officium definiretur, & quàm eſſet difficile vt per illud tempus, quod trium tantùm annorum erat, Prouinciarum viſitatione, quæ in dies amplificabantur, Generales perfungerentur, aliiſque de cauſis, motu proprio, ex certâ ſcientiâ, & merâ deliberatione ſuâ à nullo impulſus aut rogatus, vt ipſe profitetur, & iam electum Generalem, Collegas & Zeloſum ad annos ſex in officio permanere, ac eligendos deinceps integro ſexennio ſuum officium quacunque contradictione poſtpoſitâ, exercere voluit, mandauit, & edito diplomate Calendis ipſis Octobris cui eſt initium, *Cùm ſicut accepimus, &c.* ſanciuit. Extat apud noſtrum de Pereinis, & alios. Enimuerò Pontificis Optimi mentio nos admonet vt familiæ ſuæ memoriam, quam in æde ſanctiſſimæ Trinitatis priuatis cùm ipſe, tum nepos Scipio monimentis conſecrarunt, publicam (niſi velimus ingrati videri) faciamus. Quæ igitur in Romana æde noſtra & gentis Burgeſiæ ſacello proſtant monimenta reponimus. 1605.

Protector VIII.

Prorogatio Gen. ad annos ſex.

Monimenta gentis Burgeſiæ.

D. O. M.

Mar. Antonio Burgeſio *Aduocatorum Conſiſtorialium Decano, magno* P*auperum aduocato, variis in muneribus publicis apud octo* Pont. *Max. expectatæ prudentiæ & integritatis. Camillus* Bononiæ *Vicelegatus*, Horatius *Curiæ cauſarum Cam. Apoſt. Gen. Auditor. Franciſcus & Ioannes* Bapt. *Filij poſuere. Vixit ann.* lxix. *menſ.* xi. *d.* xi. *obiit poſtrid. Id. Iun.* 1574. *Iidem hoc ſacellum annuo reditu attributo ad rem diuinam faciendam curarunt.*

D. O. M.

Flaminiæ Arſaliæ rari & incomparabilis exempli fœminæ, matri optimæ Camillus Bononiæ Vicelegatus, Horatius Curiæ cauſarum Cam. Apoſt. Gen. Auditor, Franciſcus, & Ioannes Bapt. Vixit an. xlv. *Obiit prid. Id. Decemb.* 1575. *Hieronymo ſumma ſpe & animo & ingenio prædito fratri chariſſimo, poſuere. Vixit an.* xxiii. *d.* xv. *Obiit* xiv. *Cal. Decemb.* 1578.

Horatio Burgeſio Cameræ Apoſtolicæ Auditori, in maiori de ſe excitata ſpe vita functo. Vixit ann. xxxvi. *menſ.* viii. *d.* xv. *Obiit* v. *Non. Octob. anno* 1590. *Paul. V.* Pont. *Max. fratri ſuo optimo.*

D. O. M.

Hortenſiæ Burgeſiæ matronæ generis ſplendore, pudicitia, omnique muliebri laude clariſsimæ, Scipio Burgeſius S.R.E. Presbyter Card. Pauli V. Pont. Max. ſororis filius, Maior Pœnitentiarius ac Bononiæ Archiepiſc. matri pientiſsimæ ac bene merenti poſuit, ætatis ann. xxxvii. *Obiit die* xiii. *Iunij* 1598.

1605. *Vt quotidiano ſacrificio in perpetuum animæ Hortenſiæ Burgeſiæ ſuffragentur huius templi Sacerdotes, Scipio Burgeſius Card. pietatis in opt. parentem memor, annuo attributo redditu officiosè curauit, &c.* 1605.

Ob. F. Ioannis à S. Maria. 9. Viciſſim autem hi tumuli nobis in mentem reuocant noſtrorum funera, quibus hunc vt cœpimus annum abſoluamus. Et certè quibus ego laudibus prædicem beatæ memoriæ virum qui hunc ab initio annum ſuâ morte conſecrauit, neſcio. Ille Oblatum quidem profeſſus atque adeò profeſſione nouiſſimus, virtutum tamen exemplo & miraculorum patratione quamplurimis excelluit. Oriundus ille *Lacuna Valliſoletani* agri pago, tribus ab Vrbe ipſa Valliſoleto paſſ. millib. diſtante, patre agricola & magna rerum domeſticarum penuria laborante, nomen habuit *Ioannes à S. Maria.* Natus annos quatuordecim, paterna domo Hiſpalim profugit deſiderio melioris fortunæ, ſed cùm experientia cum docuiſſet inter ſæculi turbas magnum ineſſe ſalutis periculum, poſtquàm annos ſex in eo vitæ lubrico pependerat, gradum figere, vbi quam maximè poſſet extra aleam conſiſtere, deliberauit. Cùm igitur ad noſtros *Trianam* diuertiſſet, animique propoſitum inter expiandum peccata viro probo & prudenti communicaſſet, viſum ſibi eſt noſtrum viuendi inſtitutum conſilio quod ceperat maximè accommodatum. Zelo enim pœnitentiæ ſuccenſus, hoc quam maximè optabat vt duriſſimum ſibi vitæ genus contingeret. Cùm igitur noſtro durius nullum crederet, magno illud animo expetiit, quam gratiam ille an. 1553. conſecutus eſt. Ab eo tempore totus incubuit in perfectioris ſublimioriſque vitæ ſtudium, humilitas eius continentiaque tanta, tàm promptus ad obſequendum animus, vt in ipſo tyrocinio magiſtris crucem figeret, qui ſupra nauram aliquid in eo mirabantur. Sed cùm tempore hoc demùm conſecutus eſt, tanquam qui nunquam defecerat, nunquam remiſerat ſeſe, vt longo alios interuallo poſt ſe reliquerit. Annos totos triginta quatuor calceos non induit, ſed nudis pedibus inceſſit per acutos lapides, lutulentas vias, & omnis generis offendicula, quibus tamen inquinatus aut læſus aliquando non eſt. Per annos quadraginta vino abſtinuit, pauciſque tantùm ad panem leguminibus vſus eſt, quoad ingraueſcente ætate per obedientiam nonnihil vini deguſtauit veriùs quàm bibit, tantumque alterius obſonij atque vini admiſit quantùm neceſſarium erat ne ſuperiorum mandatis reluctatus videretur. Lecto nunquam viſus eſt decubuiſſe, recipiebat ſe vt ſomnum caperet infra gradus, quibus in ſuperius tabulatum aſcendebatur, adeò anguſto loco vt niſi cum magno corporis cruciatu poſſet conſiſtere. Non prius autem ſe in ſordidum angulum recipiebat, quàm alij ad matutinas preces euigilaſſent, cùm ipſe ad illud tempus in Choro perſtitiſſet, orationi, quam fixis genibus ſemper habebat, inſiſtens, atque ſe duriſſima & penè incredibili verberatione dilanians. Vnica veſte contentus nullũ præter eam indumentũ admiſit, cilicio nunc ex pilis, aliquando ex ſparto, nonnunquam ex ductitio ære contexto carnem affligebat, hocq; vnum veſti ſupponebat aliâ interulâ nunquam vſus, & ex illis quidem vnum aut alterum induebat cum de ſolito rigore nonnihil ex neceſſitate remittendum erat. Homo enim ad ſubigendam carnem ingenioſus, ſibi ipſe inuiſum hactenus inuſitatumque cilicij genus confecerat, ſoleas vaccinas ære ductitio alias aliis ſic intexuerat, vt in loricæ modum corpus circumponerent conſtringerentque à ſcapulis ad crura, ſoleis infixi claui qui punctim corpus ferirent, eo ille tormento tantùm nonnunquam premebatur vt animi deliquium paſſus in terram quaſi exanimatus procideret, cuius certè caſus cùm alij alias cauſas prætexerent, nemo tamen vnquam crudele inuentum deprehendit. A morte ſolummodò id cognitum, cùm eo tamen cilicio vt plurimùm indutus eſſet. Hoc autem ſibi tùm Illuſtriſſ. & Nobiliſſ. *D. Ioanna de Sandouala, Ioannis Manuelis Perez de Guſman* cõſors votis omnibus expetiit, nec denegandum fuit pientiſſ. fœminæ quod petebat. *Guſmannus* enim maritus Comes tunc *Nieblæ*, ac mortuo patre Dux *Methymnæ Sidoniæ*, ex voto B. P. N. nuncupato natus, filius erat *Alfonſi* cognomento *Boni* Fundatoris noſtri aliquammultis

1605. quammultis locis munificentiſſimi, vt anteà meminimus. Vterque inter Equites aurei velleris annumeratus, & pater quidem apud Chiffletium 245. filius verò 328. recenſetur. Inter hæc *Ioannes* noſter à laboribus non ceſſabat colligendis per vrbem eleemoſynis inſudans, quas admodùm copioſas ſanctitatis quæ apud populum increbuerat merito & intuitu accipiebat. Nemo enim non ſperabat ſe à Deo, ſerui ſui meritis, in centuplum remuneratum iri. Nec vana fides, adhuc enim ſuperſtes quamplurima miracula edidit & patrauit. Mortuos enim ſuſcitaſſe dicitur, aut certè pro mortuis habitos, plures quos Medici deplorauerant reſtituit, & contrario quam vtile per homines videretur remedio liberauit; effuſos in vineas bruchos nocentiaque animalcula oratione fugauit, in verbo eius piſces prenſi ſunt non ſemel, poſtquàm omnis hominum ars & induſtria defecerat; res occultas, longè poſitas, futuras propheticâ gratiâ certiſſimè cognouit, deprehendit, prænunciauit; infusâ etiam ſcientiâ ſcholaſticas difficultates altiſſimè penetrauit & diſſoluit. Sed hæc aliaque multa ſingillatim non enarramus, quæ iuſtam hiſtoriam deſiderant & noſtrum inſtitutum ſupergrediuntur. Nec attinet dicere quem finem exitumque habuerit, qui ad eum modum vixerat. Per vltimam ægritudinem in lectum generoſus athleta non reclinauit, cùm tamen in proximo mortem perſentiſceret ſibique diem extremum adeſſe ſemel & iterum de morbo rogantibus ſecurè ac dubio procul reſpondiſſet. Ipſo die quo viuis exceſſit, cùm ad auroram pulſaretur, monendum rogauit Correctorem ſibi de rebus ad exitum & Chriſtianum finem neceſſariis prouideret, eum ſibi diem ſupremum eſſe ac mox de ſtatione diſcedendum, nemo dubitauit quin vera homo Dei loqueretur: ipſe igitur ſe ad mortem aliis iuuantibus, ſana mente, integris ſenſibus, de futuris circumſtantes admonens & exhortans, comparauit, horam non tranſgreſſus quam deſignauerat, eodem illo die, quietè, tranquillè, ſuauiter expirauit. Dies is fuit 11. Februarij, cui Occurſus Domini nomen à Græcis, & quo nos B. Virginis Purificationem recolimus. Corpus tres integros dies ex populi voto coram proſtitit, dici non poteſt qui concurſus, quæ frequentia, quæ celebritas ſeruum Dei exceperit. Funus peractum ſolemni pompa, ſacrumque pignus inſigni loco depoſitum miraculis in dies coruſcat. Votiuæ illi tabulæ plures appenſæ ſunt & ad ſepulchrum lampas dies noctesque ardet. *Xera limitanea* tam pretioſo munere gaudet vbi per annos XXXV. continuò verſatus eſt. Maioris templi Sodales & Ciuicus Magiſtratus ad alterum annum de miraculis & vita eius inquiri per litteras petierunt ne tanti viri memoria excideret. *R. P. Rodericus Ximenes* Prouincialis Hiſpalenſis ab Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo D. *Ferdinando Niño à Guenara* Hiſpalenſi Archiepiſcopo litteras impetrauit, quibus ea res R. D. *Alphonſo Cauallero de los Oliuos* Archiepiſcopi apud Xeram Vicario committebatur. Ex ea facultate proceſſus haberi cœpit quo inſignia & plurima ſerui Dei miracula comprobata ſunt & indubitata ſanctitas deprehenſa. Patres Barcinone nuper congregati de illius Beatificatione vt loquuntur proſequenda & impetranda decreuerunt. Tabulæ Pariſienſes Zelo pœnitentiæ & vitæ auſteritate admirabilem atque ſilentij cuſtodem ſtrictiſſimum indigetant, aliæ luculentiora etiam elogia continent. 1605.

Xerès de la frontera.

Ximenes. Niño de Guenara. Cauallero de los Oliuos.

10. Sed nos non vltra progredimur, niſi fortè ad allegendum funeris comitem quem nobis hoc eodem anno *Matritum* dedit. Nimirùm in ea regia vrbe *R. P. Ioannes Ponce de Leon* ciuis ipſe Matritenſis è primariâ familiâ, poſtquam annos quadraginta in auſterâ profeſſione perſeuerauit & communem viuendi rationem inſolitis ac ſingularibus virtutibus exaggerauit, naturæ conceſſit & nobis ſublatus eſt. Seceſſus ac ſolitudinis præcipuo amore tenebatur, quam nemo (dicebat) vnquam eſt aſpernatus niſi qui expertus non fuit, eiuſque dulcedinem per otium non guſtauit. Pietate in Deum, modeſtia, grauitate quam prona & dulci affabilitate condiebat inſignis fuit. Aduerſa ſemper valetudine vſus, ſuorum tamen ſtudia qui eum ad Ordinis dignitates depoſcebant non effugit, quas ille ſuam infirmitatem cauſatus, quoad potuit, aut deuitauit, aut recuſauit. Non potuit tamen efficere quin Regis ſui commendatione

Ob. P. Ioãnis Ponce de Leon.

Ponce de Leon.

1605. apud Patres Valentiæ quintùm conſidentes ad ſupremam Ordinis dignitatem 1605.
flagitaretur, quod eo inſcio apud optimum Principem virtutis eius admirator
Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Garſias de Loaiſa* Toletanus Archiepiſco- *de Loaiſa.*
pus procurauerat. Sed qui per ſe oblatas dignitates declinauerat, quæſitam
Deo prouidente non accepit, ne à cella protraheretur qui eam vnam ſingu-
lariter adamabat. Priuatam igitur vitam quam delegerat ſic egit, vt meritis ac
virtutibus plenus, & apud ſuos gratioſus obierit.

An. M. DC. VI.

1606.

Conuentus Caſtilionis. 1. CEcidit & ad hunc annum rebus noſtris feliciter. Et certè noſtrorum in-
duſtriæ & labori ad propagandum Ordinem felicitas ſplendidè ac pro
voto aſpirauit. Itali & Hiſpani deſignatum habent tempus Cœnobiorum quæ
acceperunt, reliqua in incertum feruntur. Primi ex Italis Lombardi ad fines
Cremonenſis & Cremenſis agri conſtiterunt, anno primum ineunte & die
Ianuarij VI. Eſt enim ſupra *Ripaltellam*, in dextera *Serij* amnis ripa *Caſtilio*, pro- *Rinolteka.*
pugnaculum olim à Cremonenſibus exædificatum aduerſus Cremenſes quâ *Serio.*
proximè illos contingunt, quare non malè, puto, à quibuſdam *Caſtrum-leonis* *Caſtiglione, d'Analos.*
nominatum eſt, ſubiacet ditioni *d'Aualorum* Marchionum, de quibus iam antè
diximus. Quingentis ab ipſo *Caſtilione* paſſibus perſtabat vetus ædicula *B. Ma-
riæ a Stella* nuncupata, cui ſub eo nomine feſtum peragitur die VIII. Septemb.
quâ eiuſdem B. Virginis Natiuitas recolitur. In eam noſtros induxit *R. D. Iu-
lius Verſura* facultate abs Illuſtri & Reuerendiſſimo Cremonenſi Epiſcopo ac- *Vertura.*
cepta; adſtructum Cœnobium, non amplum quidem, ſed elegans, nitidum,
& affabrè compoſitum eſt.

Conuentus Neruij. 2. Ligures paria Lombardis fecerunt *Genuâ Neruium* progreſſi ad Orientalem
Genuenſium oram. Vicus eſt modicus quinque paſſuum millibus infra Vrbem *Nerui.*
loco quidem prominenti ſitus atque in ipſo maris littore, ſed cui ad amœnita-
tem ſalubritatemque nihil deeſt. Inibi ſedem fixerunt noſtri & ad XXIX. Sep-
temb. domicilium ſibi conſtituerunt loco admodùm commodo, in quo neque
hortorum deliciæ, neque aquarum venæ naturalis abundantia deſideratur. Iu-
uerunt hæc primordia cùm incolæ, tum Ciues Genuenſes, qui oblectationis
causâ in eum vicum ruſticatum veniunt; atque imprimis Cl. & Nobil. *V. D.
Andreas Facius*, qui eius operis præcipuus incentor fuit.

Conuentus Saldañæ. 3. Hiſpani, Ligures aliquãto tẽpore præuerterant, ad diem nimirùm eiuſdem
menſ. Septemb. VIII. *Legionem Caſtellani* tranſierant, & in Vrbem Legionenſis
agri quam populares *Saldaña*, vocant accepti fuerant. Ea ad montes eius re- *Saldagna.*
gionis & caput *Palantiæ fluuij* ſupra *Legionem* in Ortum. Noſtris verò in oppi- *Carrion.* *Leon.*
dum illud deducendis operam dedit Clar. V. & *R. D. Martinus de Cardenas* *de Cardenas*
Doctor Theologus, Generalis Ordinis *S. Antonij* per Hiſpaniam ac deinde
Prior *S. Michaëlis de Eſcalada*, qui ædes à nobilibus Equitibus *los Rumines de Celis* *los Rumines*
comparauit & redditus annuos attribuit. *R. P. Sebaſtianus de Balboa* Prouincia- *de Celis.*
lis rem promouit obtenta Regis facultate atq; R. Legionenſis Epiſcopi *D. &
P. Andreæ Caſſo* licentia, qui quidem noſtros magna charitate ac beneuolentiâ *Caſſo.*
complexus eſt.

Conuentus Venaſci. 4. Galli Prouinciales agente *R. P. Ioanne Bruno* Scoto ab hoc anno locum
in oppido diœceſis *Carpentoractenſis* nacti ſunt. Id oppidum illocatum monti- *Neſque.*
bus à decurrente non procul fluuio *Neſco* nomen habere videtur, *Venaſcum* *Venaſque.*
enim dicitur, ſiue vt aliis placet *Venaiſum* vſus tamen alterum illud nomen ma- *Carpentras.*
gis probat, *Carpentoracte* ſupra eſt in Vulturnum, *Montibus* & *S. Deſiderij* fano *les Montagnes S. Dideer.*
propinquum in ditione Pontificia. Et locum quidem ad illud oppidum largi-
tus eſt R. *D. Horatius Caponius* Florentinus Carpẽtoractenſis Epiſcopus, ædem *Caponi.*
nimirùm perantiquam, licet anguſtam, incolarum tamen & aduenarum ma-
gno miroq; concurſu frequentatam, vt quam *B. Mariæ a Vita* Imago diuinis
1612. virtutibus conſpicua & à qua eſt ædiculæ nomen, commendat. Magnas ab
initio rerum anguſtias experti anno demùm 1612. ampla pientiſſimæ matronæ
largitione

1606. largitione recreati ſunt, & ſatis numeroſam familiam illuc deduxerunt. Nobilis nimirùm D. *Magdalena d'Eſſa*, vt legit Iſnardus, vt verò habet diploma 1606.
de Lagnet. *Vrbani* VIII. an. 1625. ſub die 14. Ian. *de Lagnet*, Domina de *Cauſans* (quæ ditio eſt in eadem Prouincia) pecuniam noſtris numerauerat ædificãdo Conuentui pro arbitrio Patrum impendendam, *R. P. Hieronymus Durandus* pro tempore Prouincialis eam nouæ huic domui attribuit quæ alioqui defluxiſſet, nobili verò fœminæ Fundatricis honos in proximis generalibus Comitiis meritò delatus eſt. Verùm de donatione Magdalenæ relegendum prædictum *Vrbani* VIII. diploma quod in Regiſtro Pont. dabimus. Situs Cœnobio peramœnus, quod Iſnardo qui coram vidit credendum eſt.

5. Lugdunenſes etiam Optimi Principis *Henrici Borbonij Monpenſierij*, quem Conuentus Montis-Meruli.
Bourbon. non ſemel laudaimus, liberalitatem & magnificentiam experti ſunt. Is ob ſuſceptam ad alterum annũ prolem gratias interuentori ſuo B. P. N. habiturus veteris Caſtri locum & rudera in Principatu *Dombarum* apud *Montem-Merulæ*, ſecùs *Ararim*, illis donauit. Adiunctus eſt Prioratus *S. Triuerij* qui ſupra ipſum
S. Triuier. Montmerle. *montem Merulæ* verſus Orientem in ipſo *Dombarum* agro non procul omninò eſt. De prole *Henrico* Duci conceſſa diximus in anteceſſum. De Caſtro id tantùm accepimus, ab antiquo inædificatam monti arcem quæ longè lateq; per *Ararim* dominaretur, eamq; gentis *Borboniæ* fuiſſe, quam demùm proſcripto *Carolo* familiæ Principe *Franciſcus* I. Rex deijci & ſolo æquari mandauerit. Mons
Saone. Maſcon Lion. ipſe vnde *Merulæ* nomen acceperit non conſtat, certè ab *Araris* ripa ſenſim aſſurgit, infra *Matiſconem* quæ ad Septentrionem & ſupra *Lugdunum* in aduerſam partem ſiue Meridiem. Adhæret permodicus viculus, cui ab eodem monte nomen. Caſtri aream noſtri occupant, vbi non contemnendi operis Cœnobium exſtruxerunt. Aedes ſacra, *B. Mariæ Virginis*, à qua nomen ducit, Imaginem habet ad quam multa diuinitus eduntur. Eam frequentant accolæ, ſed qui *Ararim* nauigant præcipuè B. ipſam Virginem inuocare conſueuerunt eiq; vota ſua nuncupare. Omninò ſeceſſus eſt maximè iucundus, & ad colli-
de la Riuiere. gendum animum aptiſſimus, quem *R. P. Ludouicus de la Riuiere* præclaro nuper opere adauxit & decorauit, ſed longè præſtantioribus ingenij & calami monimentis excolere non deſinit.

6. At Franci non vno loco ſedem fixerunt, quod *R. P. Claudij Viuierij* Franciæ tunc primùm Prouincialis, indefeſſo ſtudio, perſpectiſq; meritis debent. Conuentus Caſtri-Theodorici
Ille nimirùm & *Caſtro Theodorici* & *Compendij* miro applauſu concionatus à Ciuibus expetitus eſt, vt deducta ſuorum familia gratiam prorogaret quam prærogauerat. Id in Acta Prouincialia huius anni relatum, ac ſubinde miſſi qui nouas ſedes adornarent. Prima Caſtro-Theodorici ſtatio haberi cœpit, quæ Ciuium liberalitate ac noſtrorum laboribus exculta intra breue tempus miri-
Chaſteau-Thierry. ficè profecit. *Caſtrum-Theodorici* ad fines *Campaniæ* & *Briæ*, ac huius quidem vt vult Duchenius caput, Vrbs eſt elegans & ſatis copioſa. Nomen habet à conditore ac prima loci conditione, in edito nimirùm colle caſtrum inædificatum fuit atq; per tempus eò confluentibus populis domicilia hinc inde inſtituta ciuitatis tandem formam acceperunt. Ea hodie Ducatus titulo præcellit,
Marne. Eſpernay. la Ferte ſous Iouerre. ac regia præfectura in reddendis Iudiciis, non ita pridem donata eſt. Inſidet *Matronæ* fluuio, *Spernacum* inter ac *Firmitatem Auculphi*, ſubiacetq; in Eccleſiaſtico foro *Sueſſionum* Antiſtiti. Cœnobium noſtrum in ſuburbio, quod vocant *S. Criſpini* ab inſigni Parochiali Eccleſia qua gaudet, (id ab occidente Vrbis eſt) infra ipſam Parochiam loco in præterfluentem *Matronam* decliui poſitum eſt, & eo quidem percommodo vt qui ſcaturientibus aquis irriguus, florentibus hortis exhilaratus, longè lateq; fuſo proſpectu delectabilis ſit, & ad ipſum vſque fluuium pertingat. Opus affabrè factum, eleganter concinnatũ & abſolutum eſt. Titulũ pro veteri more *Viuierius* indidit à *Ieſu Mariæ*. R. *D. Hieronymus Hennequinus* Sueſſionum Epiſcopus cœptum laudauit & omni fauore proſequutus eſt, à die XXII. menſ. Martij hoc ipſo anno ædificandi 1608.
facultate conceſſã. Lapis primarius in Eccleſiæ fundamenta miſſus eſt anno in proximum conſequente ac Iulij menſis die XXVII. *Viuierio* ſacros ritus obeunte,

1606. ac præſente Nobiliſſ & pientiſſ. fœmina *D. Catharina Vrſina* Marchionis Trainellenſis ſorore. Non defuerunt Regis litteræ in rei confirmationem, ac demùm prolixa liberalitas Ill. & Generoſiſſ Principis *D. Franciſci Aurelianenſis* Comitis *Sam-Paulani*, &c. ac lectiſſ. pientiſſq; fœminæ *D. Annæ Nomparis Caumōtiæ* eius conſortis, quam quidem pro merito qui velit laudare, non poſſit niſi ore Hieronymiano Paulæ Romanæ laudationem replicauerit. Hi annuos redditus copioſos & liberales ad an. 1615. præſtiterunt quibus ſe paupercula domus ſuſtinuit, decretus illis Fundatorum honos cum elogio, quod ſuis tamen beneficiis & egregiæ in nos volūtati par eſſe non potuit. Eccleſia, vt loquimur, dicata fuit die ix. menſ. Septembris an. 1618. à R. *D. Renato de Breſlay, Trecenſi* Epiſcopo facta poteſtate à *R. D. Hieronymo Hennequino Sueſſionenſi* Antiſtite, qui ad alterum annum x. Martij ſenio confectus & Gallicanorum Præſulum antiquiſſimus obiit. 1606. d'Orleans. de Caumōt. 1615.

Conuentus Compendij

7. Statio altera *Compendij* haud diſſimilem exitum habuit, quam qui ad alterum annum prorogant non conſultè faciunt, id cùm poſſim pluribus documentis probare, vnum quod occurrit tantùm accipio, & illud non Compendienſi modò ſed & Caſtrothericenſi aliiſq; diocœſeos Sueſſionenſis domibus honorificum, & dignum profectò quod huic Chronico inſeratur, etſi plura huiuſmodi non deſint quæ prætermiſimus. Eſt autem facultas noſtris conceſſa per R. Sueſſionenſem Epiſcopum ſæpiùs à nobis laudatum, ſed cuius animus perſpici mèliùs non poteſt quàm cum ab eo ipſo ſuiſq; verbis exprimitur. Illa ſic habet.

HIERONYMVS DEI SANCTÆQ; SEDIS APOSTOLICÆ GRATIA SVESSIONENSIS EPISCOPVS.

Dilectis nobis in Chriſto Fratribus, Presbyteris ac Religioſis Ordinis Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula Conuentus Compendienſis. Salutem in Domino ſempiternam.

CVm nihil antiquius habeamus quàm vt religionis Catholicæ cultus in hac noſtra diœceſi Sueſſionenſi in dies augeatur, quodque vt expeditius fiat, noſtrum ſit, eos qui totis in id incumbunt neruis, noſtris fulcire præſidijs: è re noſtra viſum eſt vos fratres ſalutis animarum apprimè inuigilantes ad id muneris gnauiter proſequendum noſtris auxiliis proſequi. Quapropter vobis nunc in hoc noſtro prædicto noſtræ Diœceſis Conuentu commorantibus, aliiſque Patribus ac Fratribus in poſterum Superiorum veſtrorum iuſſu illuc deſtinatis, eorumdemque examine probatis, vt in dicta vrbe Compendienſi, cæteriſque vrbibus, oppidis ac villis prædictæ noſtræ Diœceſis conciones ad populum publicè habere, diuina Officia celebrare, Sacramenta Euchariſtiæ & Pœnitentiæ adminiſtrare, à caſibus & cenſuris nobis tam iure communi, quam particulari, vel etiam conſuetudine reſeruatis (his exceptis quæ ad forum contentioſum deducta fuerint) abſoluere, inſuper & vota commutare, omnibuſque indultis & conceſſionibus Summorum Pontificum pro Ordine veſtro vti, poſſitis ac valeatis, autoritate noſtra licentiam ac facultatem vobis in Domino facimus ac impartimur: mandantes omnibus ac ſingulis Presbyteris, Decanis, Curatis, Capellanis, cæteriſque Eccleſiarum Rectoribus aut eorumdem Vicarijs in dicta noſtra Diœceſi exiſtentibus quatenus vos ſine vlla contradictione ad præmiſſa benignè admittant & excipiant. Datum Sueſſione anno Domini 1606. die verò 14. menſis Auguſti.

Hier. Ep. Sueſſionenſis.

Locatis primùm ædibus ſe noſtri continuerunt in magnis certe rei familiaris anguſtiis, ſed patientia peruicit, quoad melior fortuna illis affulgeret. In Vrbe celebris eſt Abbatia, *S. Cornelij* nomine, Ordinis Benedictini, quæ tamen prius Clericis fuerat attributa. Eius enim conditor *Carolus Caluus* centum Clericos conſtituerat, qui ſub Præpoſito primùm, tùm ſub Decano ſacra ibi myſteria peragerent. *Carolo Pio* ſeu *Simplici* Rege Decanus ille cœpit ſecedere ac ſibi ædem ſacram ponere *B. Petro* dicatam, in qua Clericos qui Sacramenta miniſtrarent agere voluit, cenſebatur tùm Decanatus nomine. Sed anno demùm

1606. demùm 1150. *Ludouico* VII. cui cognomen Iuuenis, Regnante, Clericis abire 1606.
iuſſis ſubintroducti Monachi, quibus vt Abbas imperabat apud *S. Cornelium*, ita & ad *S. Petrum* Prior præfectus eſt, vnde poſthac Prioratus nomen habuit, quem ad hoc tempus commendatò tenebat *R. D. Simon le Gras Claudy* patrui,
le Gras. qui eodem iure *S. Cornelium* adminiſtrat, Coadiutor, nunc verò & Sueſſionum digniſſimus Antiſtes. Et *Claudius* quidem locũ noſtris ceſſit ſuo & nepotis nomine, pactis conuentis ad diem VI. Octob. an. 1609. in quæ & Conuentus ad alterum diem conſenſit; *Simon* verò qui tum Pariſiis degebat, die menſis eiuſdem XXII. acta per patruum & Conuentum probauit & confirmauit. Acceſſerunt denique Pontificis & Regis litteræ, qui ſupremâ poteſtate pacta hæc & conuenta ſanciuerunt. Titulus, iura & priuilegia eiuſdem Prioratus ſalua manſe- 1609
du Treillis. runt Priori, & altari quod vocant *Cratis* in S. Cornelij addicta ſunt. Ita poſt tertium annum quàm *Compendy* verſati fuerant (quod ipſum Acta illa diſertè memorant) Prioratum *S. Petri* cœperunt incolere, amplis deinceps & ſpatioſis ædibus exædificatis. Denique Nobiliſſ. & pientiſſ. fœmina *D. Laurentia Claromontia Mommorancij* Coneſtabilis vidua conſtituto non admodùm copioſo cen-
de Clermon. ſu ad an. 1621. nonnihil penuriam & tenuitatem eius domus ſubleuauit. Fundatricis ea propter titulo à Patribus Romæ VI. conſidentibus auctæ & decora-
Compiegne. ta. Eſt verò *Compendium*, quæ & *Carolopolis*, oppidum *Valeſia*, vt quibuſdam placet primarium, certè à diuturno Regum noſtrorum domicilio, quibus ob venationẽ in delicijs fuit, vrbis Regiæ iam olim nomen accepit, ſita eſt ad *Æſiam* fluuium infra confluentem *Axonæ*, *Siluanecto* diſtat leucis VI. Nouiomo V. Sunt qui & *Conuicinum* nuncupatam velint, & *Compendij* nomen ex eo deriuent quod ad formam Conſtantinopolis compoſita fuerit à *Carolo Caluo* cùm eam curaret inſtaurandam, atque adeò non *Carolopolim*, ſed *Carlonoplim* ab eodem fuiſſe cognominatam, autores habeo qui affirment ſitum antiquum mutauiſſe, & nunc magna ex parte locum occupare, qui ab antiquo *Cultura*, ſeu *Clauſtrum Caroli Magni* diceretur. Fruſtrâ adiecerim ius illi quoad ſacra dicere Sueſſionum Epiſcopum.

8. Francis Aquitani haud imparia conſecuti ſunt domicilio apud *Blauiam* Conuentus
conſtituto, ſub nomine *S. Mariæ à Bono portu*. Eius autor fuit Nobiliſſ. *D. Pau-* Blauiæ.
d'Eſparnes & de Laſſan. *lus Eſparneſius Luſſanus* Arcis Blauienſis Gubernator, &c. vir pacis & belli artibus egregius & amore in noſtros præcipuus, qui eos in ipſam arcem traduxit vt ſolatium ſibi, militi auxilium, in rebus quæ ad Deum ſunt compararet. Initus contractus ad diem Martij XVII. Sacra igitur ædes & ad eam domicilium non contemnendi operis, imò & elegantis, in ipſa arce, loco ad proſpectum commodo & eminente, conſtituta ſunt. Rem ſollicitè promouit *R. P. Ægidius Camart* Prouincialis, qui primarium lapidem eius quod nunc extat Cœnobij ad XIII. Maij 1607. cùm interim noſtri commodatis ædibus vſi eſſent, ac deinceps vſi ſint, quoad opus proceſſiſſet, miſit; probauit & laudauit *Henricus* IV. Rex Inuictiſſ. Clementiſſ. litteris ea de cauſa exaratis, quibus regiam in noſtros liberalitatem explicuit. Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D.*
de Sourdis. *Franciſcus d'Eſcoubleau* Card. *Surdiſius* Burdegalenſium Archiepiſcopus, qui noſtros Romæ familiariter nouerat, nouæ domus incunabulis benedixit & gratulatus eſt. *Ludouicus* XIII. Rex noſter, Orbis deliciæ & terror, certos nuper
Blaye. redditus attribuit. *Blauia* validum atque munitum propugnaculum eſt, & op-
Garonne. pidum, ad dextram *Garumnæ* ripam quatuordecim à *Burdigala*, triginta ab oſtio
Bordeaux. ipſius *Garumnæ* paſſuum millibus, paucis continetur ſoli iugeribus, ſed à peruigili & forti præſidio defenditur. *Garumna* eo loco bis mille ac ducentos paſſus patet, quos vltrâ tormentis agantur hoſtes ſi qui ſe putent elabi poſſe. Auſonius igitur non inconcinnè *militarem Blauiam* vocauit. Sed hæc copioſius Geographi.

9 Ad XIII. menſis Iulij, *Paulus* V Pont. ſolemni reſcripto probauit Iudicium Conuentus
Illuſtriſſimorum & Reuerendiſſimorum Cardd. *Pompey Arigony* & *Hieronymi* Romanus Titulatus Gal-
Pamphilu abs *Clemente* VIII. & *Leone* XI. deputatorum, inſtante Auguſto, Pio lis vindi-
Felici Rege noſtro *Henrico* IV. ad cognoſcendam controuerſiam quæ inter catur.

1606. Gallos noſtros & aliarum nationum profeſſores vertebatur, ſuper inhabitatione Conuentus Sanctiſſimæ Trinitatis in Vrbe, dùm ſcilicet hi nullo diſcrimine ab omnibus cuiuſcunque nationis incoli poſſe ac debere contendunt, illi è contra ſolis Gallis iam inde à *B.P.N. Franciſco* attributum fuiſſe, & ab eis tantùm teneri ac regi debere tuentur. Causâ ceciderunt exteri, noſtriſq; adiudicata poſſeſſio in quam olim venerant. Ab altero iam anno & die xx. Iulij datum Iudicium, nunc primùm à Pont. comprobatum & promulgatum eſt eo quod diximus Reſcripto, cui quidem initium eſt *Romani Pontificis in quo diuina, &c.* Edidit noſter de Pereinis & alij. Nauarrus de noſtrorum iure iam olim diſputauerat, quam diſputationem in Conſilia ſua retulit. Sed & Pontifices *Iulius* III. ab an. 1553. die xxv. Septemb. *Pius* IV. ab an. 1565. die xxii. Februarij eodem parique Iudicio noſtros vindicauerant. Et verò quoniam hactenus illa non ſunt publicata, fert animus ad huius Chronici finem Pontificium Regiſtrum dare quo ſingula edita ineditaq; proferamus, contra quàm ab initio ſtatueramus. Certè *Iulij* III. Reſcriptum in eadem verba contexitur, quibus & illud *Pauli* V. vt ex eo poſſit intelligi Opt. Pont. Deceſſorum menti voluntatique inhærere, ac iuxta illam ab eo fuiſſe pronunciatum. Sed & conuenit vt originem Iuris quod noſtri propugnarunt & cuius veſtigia nonnunquam indicauimus, quando ad nos nuper beneficio *R.P. Antony Iardini* peruenit, aperiamus. Ea autem eſt voluntas & conſtitutio B.P.N. quam & ſcripto mandauit ne ignara poſteritas poſſet addubitare. Omnino ſic ſe habet. 1606.

(margin: 1605.)

Vniuerſis præſentes litteras inſpecturis. F. Franciſcus de Paula Ordinis FF. Minimorum humilis Inſtitutor ac S. Sedis Apoſtolicæ gratia & conceſſione omnium Eremitoriorum, Oratoriorum & locorum eiuſdem Ordinis vbicunque conſtitutorum, necnon Congregationis fratrum religioſorum & perſonarum aliarum ſub regulari obſeruantia in eiſdem degentium Superior licet immeritus & Generalis Corrector, Salutem in Domino.

Nos piè conſiderantes Regiam Maieſtatem Franciæ nobis & Ordini noſtro præfato comparaſſe locum Conuentus noſtri Sanctiſsimæ Trinitatis in monte Pincij in vrbe Romana, Eapropter ad ipſius beneficij per nos recepti memoriam, & vt omnes Fratres noſtri Ordinis in dicto Conuentu reſidentes in diuini cultus perſolutione reddantur in fauorem animarum dictorum benefactorum memoriores: Volumus & ordinamus quod à modò in poſterum dictus Conuentus Beatiſsimæ Trinitatis in monte Pincij in vrbe Romana regatur, & inhabitetur per fratres Gallicæ Nationis quamdiu inuenientur qui ibi reſidere & cultui diuino inſiſtere voluerint: ſin autem, vbi nulli reperirentur, qui omnes in Chriſto vnanimes eſſe debemus, illum per alios regi & inhabitari volumus: pariterque vbi bonis ſupportare poterit vltra quam reperiantur habitantes Gallicæ Nationis, alios etiam aliarum Nationum mixtim reſidere volumus. Datum in Conuentu noſtro de Ieſu Maria nuncu-
1501. *pato propè Turones die* IX. *menſ. Iulij an.* 1501. *præſentibus Conreligioſis noſtris Fratribus Bernardino de Cropulatu, Ioanne Comitis & Renato le Clerc Correctore teſtibus ad præmiſſa vocatis. Et ſignatum. De mandato dicti R. Patris F. Franciſci de Paula Inſtitutoris, Bourreau Apoſtolica & Imperiali autoritatibus Notarius.*

Et certè omnia & ſingula quæ poſthac prodierunt Iudicia ad eam formam compoſita ſunt, vnique huic fundamento innituntur.

(margin: Obit. B M. Sor Gratiæ à Valcntia.)

10 Sed age, quæ nobis beatè functorum meſſis in hunc annū prouenit? Multiplex certè atque pretioſa. Primitias cœlo intulit, beatæ memoriæ Soror *Gratia Valentina*, Ordinem tertium profeſſa, quæ longam centum duodecim annorum

1606. norum ætatem maioribus multò virtutibus meritiſque ſupergreſſa erat. Valentinam cognominant à diuturno eius vrbis domicilio, progenita quidem & matre Valentinâ, ſed quæ in Aragonia nupſerat, vbi *Gratia* nata eſt loco qui *Mançarena* popularibus dicitur, ſed orbata parente in prima pueritia Valentiam à matre perducta eſt. Ab illa ætate ſic eam pia mater inſtituit, vt vitium ignoraſſe potiùs quam non ſenſiſſe videatur. Formâ præſtabat eximiâq; pulchritudine, cuius gratiâ ne quas pati poſſet inſidias, annos non plures tredecim nata ſtatuit nullum præter Chriſtum amatorem admittere, atque illicò fulgentem comam quaſi paratum procis laqueum generosè abſcidit, ac paulo maior caſtitatem vouit apud virum grauiſſimum Ordinis Prædicatorum profeſſorem, quem ſui propoſiti & voti conſcium eſſe voluit, vt quo ad expiandam more Chriſtiano conſcientiam vteretur. Ex hoc ad ſublimioris vitæ genus continuò aſpirans, hoc imprimis ſtuduit, ne ſenſu rei cuiuſquam temporalis poſſet affici, ſed omnes æquè contemneret ac paruipenderet. Hoc gradu qui dubitet in quam ſe virtutum potuerit altitudinem efferre, quàm ſublimem vitæ rationem contingere, quod ſanctitatis faſtigium adipiſci? Virtus eius ab hoc ſtatim principio nulli non qui eam noſſet mirabilis apparebat. Nunquam viſa eſt oculos ſurſum tollere aut quenquam mortalium in faciem aſpicere, ſilentium colebat penè perpetuum, ſi qua ſe loquendi neceſſitas offerebat paucis altéq; perpenſis verbis rem expediebat, occupato ſemper animo ad res diuinas, ne minimùm ab ea occupatione abſtrahi ſe patiebatur, humilitatem, modeſtiam, obedientiam ac reliquas virtutes quis poſthæc requirat? Abſtinentiâ fuit præcipuâ, vt quæ ad panem & aquam obſonium nullum adhiberet, niſi fortè ſolemnibus ac feſtis diebus, herbas prætereà crudas, ficus aut fructus nonnullos tenuiter libaret, eâ tamen perpetuâ lege vt vltrà panem nihil coctum ſumeret. Intrà ſeptem annos ne guttam ſolùm aquæ dum ſibi vult ab oblata bibendi delectatione temperare hauſiſſe legitur. Mortua matre ac auia, quibuſcum vixerat coniunctiſſimè, omnem illis reuerentiam ſubſidiumque præſtans, poſt factos funeris ſumptus omnia in pauperes larga manu erogauit, vt ipſa deinceps poſſet mendicatò viuere, quod illis ſuperſtitibus non potuerat; quanquam ex tunc paupertatis amore, vili ſe tugurio condiderat, in quo præter duas aut tres papyraceas Imagines, ad quas orans meditanſq; pernoctabat, nihil admiſerat. Sed præter votum à primariis quibuſque ciuibus expetita ob virtutis meritum, in aliena quidem domo, ſed certo tamen hoſpitio habitauit, quod nonniſi ſemel atque iterum & ex neceſſitate mutauit. Vbique autem eo ſe virtutis exemplo commendauit, vt beatiſſimi crederentur qui eam apud ſe habere mererentur. Vt primùm *Valentiam* noſtri venerunt, ac de vitæ inſtituto quod tenerent déq; *B. P. N. Franciſci* vita & miraculis audiuit, exultans in ſpiritu hoc demum illud eſſe quod ſibi iam olim animus præſagiebat oſtendit. Ex quo enim cum noſtris de rebus ad animam ſuam pertinentibus communicauit, omninò ſtatuit Tertij quem vocamus Ordinis inſtitutum amplecti, quod indutâ religioſâ veſte ac emiſſis poſt annum votis, addito præter alia perpetuæ quadrageſimalis inediæ voto, vt ſibi ad amplius meritum abſtinentia quam ſeruabat proficeret, ſolemniter an. 1540. profeſſa eſt. Habuit vitæ, vt loquuntur, ſpiritualis inſtitutores viros eximios, *Ioannem Luſitanum*, *Gaſparem Bonum*, *Hieronymum Molinam*, *Paulum Marcellinum*, per quos vt didicit, ſic & viciſſim per eam illi didicerunt, quantùm inter hominum & Sanctorum ſcientiam differat. Primum vitæ tenorem nunquam omninò remiſit. Cùm apud fœminam nobilem conceſſiſſet eaque illi cubiculum honeſta & eleganti ſupellectile adornaſſet, primùm ingemuit, & ad vnum aut alterum diem quæ fuit eius prudentia preſſo dolore, tùm rogauit liberum ſibi eſſet eo quem vellet apparatu viuere; ſic igitur abiectâ omni ſupellectile præter tabulam & ſarmenta, quibus feſſos artus committeret, lapidem quem ſupponeret capiti & quo pro menſa vteretur, papyraceas Imagines B. Virginis SS. Franciſci, Ioſephi, Antonij, quos ſpeciali cultu obſeruabat, nihil retinuit, quod ad eum modum perpetuò ſibi ſeruandum propoſuit. Cilicio à teneris annis induto, altâ 1606.

1606. interulâ nunquam ad mortem vſa eſt. Quotidianis ſe flagellis dilacerabat. Panem accipiebat mendicatò, eumque habebat gratiorem quàm qui vltro domi porrigebatur, id nobiles hoſpites inuiti etiam ferre cogebantur. Pauperibus eleemoſynas colligebat, Hoſpitalia, priuatas domos, in quibus agri decumberent circumiens, & omni eos ſubſidio proſequens. Peccatorum conuerſionem ſollicitè curabat. Animabus quæ purgatorio igne luunt ſingulari charitate ſuffragabatur, audita nonnunquam eſt cum illis colloqui, & ad plures dies continuò lachrymas fundere, ſuſpiria imo de pectore ducere, nuſquam omninò progredi, cùm de illis iuuandis ſatageret. Quid plura? Eò ſe virtus eius, eò ſe merita extulerant, vt multis mitiſq; modis eam dæmones exagitarent, quod certamen à primis annis ingreſſa nunquam deſtituit, obſtinati illi deficere malebant quàm deſinere, ipſa fortiter, conſtanter, generosè perſeuerans, contra ſemper ſtetit, luctam iniit, victrix ſemper euaſit. Eo duriores congreſſus ſuſtinebat quò magis in virtute proceſſerat, vt etiam impoſitis plagis, Deo ita permittente, quaſi duplicatâ victoriâ, quandoque palæſtram exierit. Cùm autem vt ſolent illi varios ſonitus ederent, ſuſque deque verterent quæ apud eam erant, & multiplici tumultuatione omnia miſcerent, quærentibus qui eſſent illi tumultus ſolebat reſpondere, validos ingenteſque ſorices eſſe qui huc illucque diſcurrerent ſibique moleſti eſſent. Sed fruſtra celare tentauit, quod non ad exercitationem modò, ſed etiam ad maiorem gloriam Deus euenire permiſit. Certè ab illa pugna magno circumfundi lumine & tota irradiari ab obſeruantibus conſpecta eſt. Nec defuit à cœlo aliud præmium victoriæ, nam & gratiâ prophetiæ & dono miraculorum & cœleſti ſcientiâ præfulſit. Certè Tabulæ omnes in vita & morte miraculis conſpicuam præferunt. Quod cùm multis exemplis conſtet, noſque conſcij ſimus nonnullorum quæ in Belgio nuper operata ſunt, ea tamen omnia quòd præter inſtitutum noſtrum longiùs abeant miſſa facimus, & ſignaculo mortis hæc quæ breui perſtrinximus obſignamus. *Gratia* noſtra centeſimum duodecimum annum attigerat, & tanto ſpatio ad metas irremiſſo ſpiritu cucurrerat, cùm viribus fatiſcentibus leui quindecim dierum ægritudine mortalem ſarcinam depoſuit. Diem ſibi ſupremum XVI. Ianuarij *S. Antony* patroni ſui peruigilium conſtanter deſignauit; quò magis corpus per morbum deprimebatur, eò animus liberior ad diuina ferebatur. Exitum ſuum verbis, operibus, miraculis, præter ſolitum commendauit. Tenuem illam ſupellectilem quam anteà dicebamus, veſtes, cilicia, & huius generis reliqua, cupidè ac certatim primariæ fœminæ diripuerunt. Vir nobilis eius hoſpes brachium abſcindere voluit; & feciſſet, niſi noſtri obſtitiſſent. Elata eſt ſolemni apparatu, coronam habebat in capite, manu palmam geſtabat, veſtis argenteis ſtellulis diſtinguebatur, flores aſperſi quaquauerſùm erant. Ad funus omnes cum Clero Religioſi Ordines accurrerunt, populus ciuitate totâ effuſus circumfluebat, vix potuit à manibus veſtem conſcindentium aut alia diripientium ſeruari, vis & induſtria fuerunt adhibendæ vt in templum vſque deferretur. Locata eſt in ſublimi feretro intrà ſepta ſacelli *B. Mariæ à Victoria*, poſt aliquot dies in paratum inſigne monumentum, clàm populo vt violentia vitaretur, illata eſt. Fragrabat odore cœleſti, membra nihilominus tractabilia erant quàm ſi animata fuiſſent, ſpecies illi quæ iuuenculæ & melioris habitudinis puellæ, ſpirabat *Gratia* gloriam, quod hodieque miracula teſtantur. Abrumpo, per Gratiam ad gloriam aſpiremus. 1606.

Ob. P. Simonis Garciæ.

II. In eadem Hiſpania & in proximum menſem, alterum maturæ cœlo meſſis manipulum falcifera mors præſecuit. Nimirùm *R. P. Simon Garcia* Februario exeunte & die XXVII. eius menſis nobis ſublatus & cœlo (vt credimus) reſtitutus eſt. Fuit enim vir magnarum omninò virtutum & ſolidæ pietatis. Et pietatem quidem cum lacte ſuxerat, præcipuo ex tunc animi affectu B. Virginem veneratus, cuius patrocinio niſus ad maiora ſenſim conſcendit. Pueritiam enim quam impolluto calle ac præclaris moribus tranſierat, adoleſcentia, virilis ætas excepit, tantò poſthàc ornatiores & omni genere virtutum magis effloreſcentes, quantò à prima ætate maiorem pietatem rerumque

1606. que diuinarum ſenſum imbiberat Vigeſimo igitur ætatis anno in noſtrorum contubernium acceptus, ſemper de virtute in virtutem viſus eſt aſcendiſſe. Quæ cauſa fuit vt pluries ad regendas domos poſtulatus, informandorum etiam Nouitiorum curam ſemper ferè ſuſtinuerit. Sed vt alterum illud officium vehementer & ſeriò auerſabatur, ita in hoc exercendo placidè hilariterque verſabatur, vtrumq; tamen ex æquo dignè ac magnificè implebat. Sed quæ coniuncta illi dignitas & præeminentia non faciebat ad animum, præterquàm eum grauabat procuratio rei familiaris quæ multipliciter ſeceſſûs amantem diſtrahit & cruciat. Sola igitur eum obedientia potuit ad illud officium accipiendum inducere, in hoc verò ſe tam ſollicitum & accuratum præſtabat, vt ab eius diſciplina qui prodierunt viri præcellentes & clari Magiſtro amplum ſatis teſtimonium reddiderint. Manſuetudo eius animiq; lenitas inter conuerſandum, magnis ſimul ac paruis eum ſummoperè amabilem fecerant. Vigilantiam tamen ac ſeueritatem in ſuorum moribus caſtigandis, quãdiu Superiorem egit, non prætermiſit. Inuictâ patientiâ perſtitit aduerſùs iniurias, nec vlla potuit vi aut arte vnquam irritari, ſi quando apparebat commotior, omnis motus in hæc verba, Benedictus Deus, vt quid hoc feciſti aut dixiſti, reſidebat & abibat. Nec vana laudatio quod ab eius ore nullum præter benedictionis verbum (vt tamen ad iram ſtimularetur) exciderit. Magno regularis obſeruantiæ zelo tenebatur, nihil tamen obiurgatione, ſed precatione potiùs & ſupplicibus verbis agebat. Carnem vigiliis, ieiuniis, verberibus fortiter ſubigebat, adeò vt ſeipſum his macerationibus cõfeciſſe mortemq; acceleraſſe credatur. S. Euchariſtiæ cultum & adorationem, modis omnibus commendabat, ipſe ad illud ſacroſanctum myſterium ſic afficiebatur, vt nihil aliud animo videretur obuerſari. Ex quo ſacerdos factus eſt nunquam à ſacro peragendo ceſſauit. Non vacat de reliquis fidei noſtræ ſacramentis myſteriiſq; dicere quæ piiſſimi viri animum abripiebant. Non poteſt tamen eius in pauperes charitas ſine piaculo reticeri. Nihil ad eos aut efferebat aut efferri patiebatur, quin priùs deguſtaſſet, vt ne inconditum quid illis porrigetur, ſæpius ipſe panẽ dabat, iuſcula infundebat, aliaque inuicto charitatis affectu miniſtrabat. Leproſos & impetigine horrentes non exhorruit, ſed benignam ad illorum curationem manum præbuit, & ad comprimendam naturalem auerſationem vinum quod libauerant eodem vaſe bibit. Præmiatus eſt hanc *Grate* virtutem Deus, nam in eius manibus annona pauperibus eroganda ſenſim & ad oculum multiplicata eſt. Malus eum genius variè infeſtauit, exercuit, perſecutus eſt, aliquando illum coram S. Sacramento antè mediam noctem genuflexum & orantem, in forma moloſſi frementis & latrantis catenâq; collum reuincti, non ſine terrore, aggreſſus eſt. Sed diligentibus Deum monſtra in bonum conuertuntur. *Caſcantum Cæſaraguſtâ* iturus in comitatu R. P. Prouincialis Arragonij cuius Collega erat, de morte ſua in diſceſſu nunciauit, morbo vt illuc venit leuiter tentatus iterùm iterùmque diem ſibi ſupremum præſtò eſſe, licet annos natus non plures quadraginta ſex, affirmauit, ſe igitur omnibus Chriſtianæ pietatis officiis ad exitum comparauit, ac poſt percepta ritè Sacramenta Crucem ſuauiter exoſculatus, manibus roſarium & diſciplinam tenens, ſeptimo ex quo decubuerat die, ad eam quæ ſurſum eſt Ieruſalem aſpirans, & ab imo pectore ductis ex Pſalmo his verbis *Quemadmodum deſiderat ceruus ad* &c. ſpiritũ Creatori reddidit. Corpus pulchrum, nitidum, tractabile, odorem etiam fragrantiſſimum afflabat. Funus ſolemni pompa & magno populi concurſu atq; inſolita veneratione curatum eſt. Laudationem eius vir doctus, & pius ex ordine S. Bernardi peregit, qui Simonem Virginem atq; in ea puritate quam à baptiſmo retulerat obiiſſe, magno ſed vero elogio affirmauit. Noſtri alia etiam elogia dederunt. Montoia de tranſitus eius tempore Triſtano non conſentit, ſed huic fidem accommodamus qui de propinquo rem potuit meliùs explorare. 1606.

12. At verò neq; in Gallia ſeges opima defuit, quàm media hyeme collegit apud ſe qui tempora noſtra diſpenſat. Virum ſcilicet optimum & ſanctum, quæ Ob. P. Ioãnis Allardi.

1606. non parcit cuiquam Parca demeſſuit, *R.* inquam *P. Ioannem Allardum*, *Sachio* 1606.
magno, qui vicus eſt in Decanatu *Pontu-S. Maxentiæ* diœceſis *Beluacenſis*, ori- *Allard.*
undum, annos iam natum ſexaginta ſex, & quadrageſimum quintum ſanctæ profeſſionis emenſum. Tabulæ Pariſinæ cum prædicant, columbinæ ſimplicitatis virum ac ſpiritu Prophetiæ inſignem, quem Dæmon ſæpiùs in oratione poſitum, miris & variis modis exagitauerit, quod elogium etſi præcipua capita ex quibus laudes eius confici poſſint, comprehendat, non eſt tamen facile ſingula ſe diſſerere, & omnino longiùs abduceremur ſi excurrere in illas proponeremus. Satius fuerit nulla dicere quàm de multis pauca, malim tamen aliorum voluntati obſequi, quàm ſenſui meo indulgere. Tumulum igitur dabo quem olim venerationis ergo, ad viri optimi memoriam in ſchedulis ſepoſueram, poſtquàm alius excidit quem ſtudioſis quibuſdam anteâ communicaui. Pro elogio erit, vt tamen æquo breuior & infra meritum hominis Dei videatur. Ille ſic habet:

R. P. IOANNES ALLARD
DIOECESIS BELLOVACENSIS
A S. ANTONIO AD ORDINEM MINIMORVM IMPVLSVS
DIVINÆ VOCATIONIS BENEFICIVM

Locuta eſt ei B. Ant. Imago quæ à [illegible] pa- [illegible] ſtabat.

MVLTIS PER TEMPVS GRATIIS ET VIRTVTIBVS CVMVLAVIT.
MORIBVS PAVLVM SIMPLICEM PERFECTISSIME RETVLIT,
NIHIL EO HVMILIVS, NIHIL EO CONTINENTIVS.
INVICTVM AB ORATIONE SPIRITVM VIX VNQVAM RELAXAVIT,
PROPHETIÆ DONO PALAM INCLARVIT.
PER DIVINAS VISIONES EDOCTVS PLVRIMA RENVNCIAVIT
PVBLICA, PRIVATA.
FIDEM DICTIS EVENTVS PER OMNIA ET SINGVLA PRÆSTITIT.
DÆMONVM TERRICVLAMENTIS ET ASTVTIS MOLITIONIBVS,
QVAS FREQVENTER PASSVS EST,
NVNQVAM DIMOTVS A CONSTANTIA.
IN MAGNAM APVD HOMINES FAMAM HIS MVNERIBVS VENIT:
FAMAM TAMEN ET HOMINES NESCIVIT.
IVVIT SVOS ATQVE EXTEROS QVIBVS POTVIT MODIS ET OFFICIIS.
GRATVS ET FACILIS OMNIBVS.
DIVINORVM PATIENS ANIMVS E CORPORE TANDEM ELVCTATVS,
NOBILE SPOLIVM RELIQVIT:
QVOD SVORVM MANIBVS ELATVM ET SEPVLCHRO CONDITVM,
DE ANIMÆ CONSORTIO ET SOCIETATE IVSTAM MERETVR VENERATIONEM
PENVLTIMA DIES AN. M. DC. VI.
VLTIMA FVIT SEPTVAGENARII SENIS ET GAVDII NOSTRI,
NIGEONI AD SEQVANAM.
ERIT CVM COELO RECIPIEMVS! O TEMPVS! O ÆTERNITATEM!

Hac leui opera qui tanti viri laudes metietur, neſciet vnquam qualis quantuſq. fuerit. Animus mihi eſt ſingulari libro facta eius proſequi & ideo manum de tabulâ.

13. Colligati & in faſciculum beato, quod ſperamus, æuo fruentium *RR. PP. Martinus*

1606. Sanz. de Portillo. — 1607. Obit. PP. Martini Sācij & Franciſci à Portillo.

PP. Martinus Sancius & Franciſcus à Portillo Hiſpani. *Martinus* genere *Nauarrus* à teneris primiſq; annis inſtitutum noſtrum ſuſcepit, & doctrinæ, ac virtutis merito ſæpiùs regimini cùm domorum, tum prouinciarum adhibitus eſt, etiam per Hiſpaniam Viſitatorem & Vicarium Generalem egit. Candore animi, morum integritate, pietate, in Deum excelluit. Diuini certè honoris, publici boni & incrementi rerum Ordinis nemo ſtudioſior. Regulæ ad amuſſim obſeruandæ commendationem ſeriò ſuſcepit, obſeruantiæ exemplū ſemper præ ſe tulit. Sanctè prorſus vixit, ac ſimilem vitæ finem, poſtquàm longo curſu ad metas excurrerat & magnum ſui deſiderium excitauerat, *Matriti* conſecutus eſt. Hilaris ipſe, ac gaudens cùm illachrymarentur alij, ad Chriſtum migrauit, hoc quidem anno, ſed incerto die ac menſe, quem ſciamus. *Franciſcus* cui à natiuitatis loco cognomen, quod diximus, fuit, ſingulari & ipſa obſeruantia enituit, paupertatem imprimis coluit, annis ſexaginta in ſancto vitæ propoſito egit, quibus præter veſtem, ac breuiarium nihil penes ſe aliud habere viſus eſt. Nunquam niſi pedibus inceſſit, per iter ad quindecim & viginti dies ſolo pane, ac fortè nonnullis leguminibus aut fructibus mendicatis vſus, quod mirum fuit in homine proceræ & craſſioris habitudinis. Nulli labori parcebat, quo poſſet vtilis eſſe ad res Cœnobiorum promouendas, ea de cauſâ cùm multas peregrinationes & difficilia itinera obiiſſet, ac ſæpiùs humi cubaret, multas & graues infirmitates contraxit, quibus per integrum decenniū mirâ patientiâ colluctatus, ſancto tandem fine quieuit apud *Valliſoletum*. Et hi ergò cum pietate dormitionem acceperunt, quorum memoriam ſine piaculo non potuimus prætermiſſe.

de Vega. — Floret P. Alfonſus de Vega.

14. Hoc ipſo tempore floruit *R. P. Alfonſus à Vega* vir Theologiæ moralis cognitione clarus, qui ſtudio indefeſſo aliquid ſemper elucubrabat. Edidit *Summam caſuum conſcientiæ*, ab an. 1594. typis primùm mandatam, ac deinde an. 1598. recuſam, deinceps verò ſæpiùs, & quidem hic apud nos editionem habemus an. 1606. *Matriti* apud *Ludouicum Sanchez* tomis duobus in fol. Edidit & *Speculum Curatorum* an. 1610. ibidem. Reliquit *Priuilegiorum Ordinis noſtri collectionem* accuratam & doctiſſimis notationibus illuſtratam, tùm etiam librum alium cui titulus eſt *Opuſculum aureum*, quo ſingulos Canones qui ad ſtatum ſacerdotalem ſpectant, miro artificio diſpoſuit & diligenter explicauit. Hæc verò non edidit ob afflictam per multos annos valetudinem, licet ad annum ætatis ſeptuageſimum peruenerit. Eius memoria non parum apud ſuos venerabilis eſt, non modò eruditionis nomine, ſed etiam eximiæ pietatis.

An. M. DC. VII. 1607.

Conuentus Caſtri-veterani.

Caſtri-Veterano.

1. EVndem curſumqẽ ab annis ſuperioribus cœperāt, etiam ad hunc res noſtræ tenuerunt. Et quando ita fert animus & occaſio, age, de Italis primū videamus, & vltrà cōtinentem in Siciliam enauigemus. Qua parte Inſula meridiem ſpectat, ſupra promontorium quod à tribus fontibus nomen habet, intra fluuios *Arenas* in Occ. *Madinum* in Ort. *Entella* eſt, veteris nominis Vrbs, in mōte condita, iam nunc exciſa, ſed cui *Caſtrum-Veteranum*, copioſum & nobile oppidum, Principatus titulo clarum, videri poteſt ſucceſſiſſe. Sunt tamen qui Entellam hodie ſupereſſe longius ſupra *Caſtrum-Veteranum* affirmant *Panormo* diſtat XXVII. paſſ. mill. vtrinq; verò X. à *Salemio* & *Iuliana*, VI. à mari, ſummotum eſt. In illud oppidum noſtros traduxit Ill. & Nobiliſſ. fœmina *D. Ioanna Arragonia Pinnatela & Colona* in cuius ditione Caſtrum-Veteranum erat, quæ poſteà nupſit *Petro Toletano*, *Villa-Franca* Marchioni V. apud Mediolanenſes Proregi viro fortiſſimo & nominatiſſimo, quæ intra oppidi ſeptum & viâ *S. Leonardi* locum ædificando Conuentui attribuit, ædem ſacram *B. P. N. Franciſci* titulo exædificauit, & munificam ſe Fundatricem exhibuit, in quo gentilitiam *Hectorū Pinatelli* Ducis *Montis-Leonis* in noſtros beneuolentiam, & liberalitatem exſuſcitauit. Nobilis etiam Eques & ciuis

Aragon. Pinnatelo y Colona. de Toledo. — Apud Chifflet. *Carolus Aragonius*. corum locor. D. Eques 299.

1607. *D. Ioannes à Maio*, atq; *Bartholomeus* eius F. multis copioſiſq; beneficiis noſtros proſequuti ſunt. Sed in continentem remigremus. 1607.

Conuentus Firmi. 2. In orâ maris *Adriatici* qua *Picenum* in Cæciam obtenditur, antiqua ac primaria Vrbs & Colonia eſt iam inde ab antiquo *Firmum* dicta, quod nomen hodieq; retinet. Hinc inde *Leta & Tignia* fluuij ex Apennino in mare procurrũt, & ad *Tigniam* quidem portus eſt Firmanorum. Metropolis dignitate ſublimata eſt. Diſtat æquali ferè ſpatio xxv. mill. paſſ. à *Laureto* & *Aſculo*, xl. ab *Anconâ* in Ortum & Eurum. R. *D. Sulpitius Conſtantinus*, *Nucerinus* in *Companiâ* Fromo. Leto morto Tenna.

1598. Epiſcopus patriâ Firmanus ab an. 1598. cùm maioris Eccleſiæ ſacris Sodalibus egit, vt ædem *S. Petri*, extra portam quæ in mare ducit, iam penè deſtitutam

1599. noſtris cedere vellent. Quod illi vltrò fecerunt ab anno 1599 & die XIII. menſis Maij, non ipſâ tantum baſilicâ, ſed prædio & alijs ad eam attinentibus liberaliſſimè condonatis. Nobil. *D. Vlpianus Conſtantinus*, *Sulpitij*, ex legitimo matrimonio F. rem per patris abſentiam procurauit, & Fundatoris nomen patre deferente ſuſcepit, poſſeſſionem tamen ante hunc annum & diem xx. menſis Aprilis non iniit, cùm aduocatis *R. P. Paulo à Neapoli* & *F. Matthæo Sanſeuerinate* aliiſq; inhabitandi factum eſt initium. Ill. & R. *D. Alexander Strozzius* Archiepiſcopus, beneuolum ſe ac liberalem in noſtros omni ope demonſtrauit. Ciuicus Magiſtratus, & omnes ciuitatis Ordines inſolito plauſu eos acceperunt. Nobil. *D. Conſtantia Tibaldi*, *D. Ioannis Antonij Victorij* conſors, ſingularibus beneficiis nouam domum iuuit & ſubleuauit. *R. P. Hieronymus Bruturius*, verbi Dei præco eximius, de quo non ſemel meminimus, doctrinæ merito & vitæ exemplo non parùm apud Firmanos profecit. Quin & à cœlo noſtri opem promeruerunt, editis enim per B. P. N. merita pluribus miraculis animi ciuium tantò firmius, quantò diuinius conciliati ſunt, peruulgatis tredecennialibus in ſingulas ferias ſextas votis apud eum populum, quæ quidem, Deo benè fauente haud irrita cuiquam fuerunt. Conſtantini. Tibaldi Victorio. Brutura.

Conuentus Veſuntionis. 3. Auguſtiùs quinetiam & liberaliùs cùm Gallis noſtris actum eſt. Lugdunenſes qui ab aliquot annis in vtramq; Burgundiam progreſſi fuerant, hoc anno in vtraque, Deo mirabiliter aſpirante, ſedem variis locis fixerunt. In Comitatu certè ipſam metropolim vrbemq; maximam Sequanorum inſederunt, quæ quidem *Veſuntio*, *Biſontio & Chryſopolis* dicta eſt, in quibus etiam nominibus variæ inflexiones contigerunt, *Dubim* fluuium circumfluẽtem habet, media eſt inter *Dolam* & *Montem-Belicardum* leucis xii. procul à *Baſileâ* in Occaſ. xx. Chiffletius ſingulari libro laudes eius & reliqua decora elegantiſſimè & doctiſſimè complexus eſt. Merula quantùm eſt ad inſtitutum noſtrum ſatis aptè deſcribit: *Vrbs*, ait, *hoc tempore magnifica*, *ad hoſtium impetus ſuſtinendos & propulſandos*, *cùm naturâ*, *Dubis beneficio*, *tum validiſſimis propugnaculis mirum in modum munita*, *ſiluoſis vitiferiſq; montibus egregiè cincta*, *piſcium fructuumq; delicatiſſimorum affluentiâ valdè diues. Intra mœnia ſunt horti ſpatioſi*, *vineta*, *viridaria aptiq; ſtudiis & meditationibus receſſus. Archiepiſcopatus dignitate clara eſt.* &c. At verò mœnibus, quæ decurrens *Dubis* alluit, ad radices collis *Dianæ*, antiquum Monaſterium adiacet, duplici olim titulo inſigne, nam & *B. Mariæ* & *Iuſſanum* cognominatum eſt. A priori titulo nomen Portæ ipſius Vrbis, infra montem *Cælium* ſupra ipſum monaſterium quam proximè. Illius verò primam originem ac progreſſum, vt ex Chiffletio colligamus operæ pretium eſt. *B. Flauia Mater S. Donati* Veſuntionenſis Epiſcopi, apud ipſum Chiffletium xxv. *poſt mariti obitum*, vt ſcribit Ionas autor coætaneus in vita S. Columbani, *Monaſterium puellarum conſtituxit*, *in ſupradictâ Vrbe Veſontionis*, *& omni munimine roborans multarum puellarum concionem adunauit. Tanta autem in eis viri Dei* (*S. Columbani*) *gratia flagrauit*, *vt omnia phaleramenta præſentis vitæ contemnentes*, *ad Omnipotentis Dei cultum anhelarent.* Paulo aliter veteres membranæ, quas Chifletius exſcripſit, quæ ipſi S. Donato eius Monaſterij fundationem aſcribunt. Sic illæ habent *Suo demùm tempore* (*à S. Donato*) *matre eius Flauiâ cooperante*, *ex propria hæreditate aliud in eadem Vrbe nobile ſanctarum Monialium in honore B. Mariæ eſt ædificatum Cœnobium*, *in quo requieſcit eadem Flauia in pace*, *& Sirudis eius filia virgo ſacratiſſima*, Beſançon. le Doux.

1607. *eiuſq; loci Abbatiſſæ.* Similiter & antiquus Epiſcoporum catalogus de S. Do- 1607.
nato: *Ædificauit autem Eccleſiam. S. Pauli, in qua etiam in Domino requieſcit: & Iuſſa-*
num monaſterium cum matre ſua Flauia, quæ ibi ſepulta eſt. Inſtituta in eodem mona-
ſterio Parochia, iam ab ipſa origine. Acta enim *S. Migetij*, qui proximè *S. Do-*
nato ſucceſſit, id ſatis ſuperq; ſignificant, his omninò verbis: *In alijs vero Ec-*
cleſiis Parochialibus inſtituit Fontes fieri, videlicet in Eccleſiis S. Mariæ Iuſſani monaſterij,
&c. At verò infra annum Chriſti 700. diſſipatis Sacratū familiarum bonis res
Eccleſiaſtica in eas anguſtias deuenit, vt *Eccleſia Iuſſani monaſterij* & aliæ, *in*
quibus ſingulis ſingulæ fuerant olim congregationes, vt eius temporis autor tradit,
vix ſuum quæq. ſacerdotem ſuſtentare poſſet, quod in Tetradio II. Chiffle-
tius annotauit. Quare ad illud vt videtur tempus, *S. Bonifacio*, qui per Ger-
maniam & Galliam Legatum Apoſtolicum egit, ordinante, ad Benedictinos
Monachos abiit, ac temporis ſucceſſu *Balmenſi* Abbatiæ ſubditum eſt Prio-
ratus nomine, *Balma* verò Cluniacenſibus per litteras *Friderici* Imp. 1153. & 1153.
Adriani IV. Papæ 1155. ceſſit, ac proinde Iuſſanū etiam monaſterium. In prio- 1155
res per tempus anguſtias reciderat, cùm noſtris (vt loquitur Chiffletius in *S.*
Donato) *conceſſum eſt ad habitandum, & pia* (vt addit in *Ferdinando*) *quæ ipſorum*
Inſtituti ſunt obeunda munia. In eo verò (vt eſt apud eundem Chiffletium) *ſuper*
altare quoddam aſſeruantur in capſâ ligneâ, oſſa quædam muliebria, certè alicuius, cui ſua
quondam virtus opinionem peperit ſanctitatis, ſed quæ tandem illa, altum vbiq; ſilentiū.
Si quis eſt locus coniecturæ, ego aut Flauiam *eſſe dixerim S. Donati matrem, & illius mo-*
naſterij ſaltem ex parte fundatricem (*piam vtiq; fœminam, cui prolem Deus & eam pro-*
lem miraculo conceſſerit, quæq; ſe Deo & ſuas opes & liberos gratum holocauſtum conſe-
crarit,) *aut certè ipſius filiam* Sirudim (*quibuſdam* Surudim) *eius monaſterij Abbatiſ-*
de Rye *ſam, cùm vtramq; ibidem ſepultam conſtet.* Ill. & R. *D. Ferdinandus de Rye* ab an.
1586. per *Sixtum* v. Archiepiſcopus inſtitutus, qui hodie quadrageſimum no-
num ſui ſacerdotij annum attingit, pauperculæ domus incunabula multo
fauore ac amore proſequutus eſt, ſuæq; tandem beneuolentiæ maiora & cer-
Grespain. tiora pignora dedit quæ nos tempeſtiuè memorabimus. Allecta in Funda-
Malarme *de Poligny.* tricem Nobil. & pia fœmina *D. Anna de Gro,pain* (cuius mater *Ornaci* Cœno-
de Traues. bium nobis inſtituit) Nobil. primum *D. Samſonis Malarmi* Toparchæ *de Lorray*,
ac demùm Nobil. & Generoſi D. *Claudij de Poligny* Baronis *de Traues*, ſecundis
nuptiis conſors, quæ noſtros pluribus beneficiis & non contemnenda largi-
S. Amour gitate demeruit. Cooptatæ etiam poſthàc, Illuſtris & deuota D . . . . . . Co-
Recy l'Iſſola mitiſſa *de S. Amour*, & lectiſſima *D. Suſanna Recy*, conſors primarij & ſpectabilis
Ciuis *D. Hieronymi de l'Iſola*, qui paterno in noſtros animo ſuā ab illis opem
numquam ſiuit deſiderari. At verò (quod mihi nuper vir grauiſſimus reſcri-
bebat) ab Vrbico Concilio in ciuitatem accepti noſtri ad diem. Martij xxvii.
quod Ferdinandus Archiepiſcopus probauit ad ix. Maij inſequentis, operâ
& ſtudio *R. P. Hippolyti Raulini*, qui per Quadrageſimam conciones in ea Vrbe
permaximo ſingulorum Ordinum applauſu habuerat. Sunt & qui obſeruent,
religioſiſſimum virum Ciſtercienſis Ordinis Congregationis B. Mariæ Fuliē-
ſis profeſſorem aliquando prædixiſſe illam ædem Noſtris eſſe ceſſuram, quòd
ſæpiùs ab interiori adyto noſtrorum ritu concinentes, ſibi viſus eſſet audiſſe
cùm inibi energumenis per exorciſmos Eccleſiæ liberandis operam ſuam
nauaret.

4. Enim verò cùm Iſnardus in indiculo Prouinciæ Comitatus Burgundiæ,
quem nouiſſimè contexuit, non obſcurè inſinuet *Ornacenſem* Conuentum Conuentus Ornaci.
tempore *Biſuntinum* anteceſſiſſe, nobiſq; iam nunc de illo mentio inciderit,
omnino conuenit ne longiùs memoriam eius protrahamus. *Ornacum* igitur,
quod & *Ornatum* ab aliis dici animaduerto, à popularibus autem *Ornans* ap-
pellari ſolet, ipſius Biſuntinæ diœceſis oppidum eſt inter excelſiſſimos mon-
Ornans. *Lemne.* tes interfluente *Lupa* piſcoſo amne collocatum, ſupra *Veſuntionem* in Ortum,
quod quidē *Clar. vir. Nicolaus Perrenotus Granuellanus Caroli* v. Imper. Cancella-
rius *Antonij* Archiep. & Cardinalis pater ortu ſuo & natalibus illuſtrauit. Vrbs
eſſe videtur Metulæ, quam Antoninus ponit in itinere quod ducit *Medio-*

1607. *lano* per *Alpes Graias*, *Argentoratum*. In illud autem inducti noſtri, beneficio Nobil. & pientiſſimæ fœminæ, tertium ordinem noſtrum profeſſæ *D. Laurentiæ Franciſcæ d'Ourſan D. de Voyenne*, viduæ Cl. & Nob. *V. D. Ioannis de Groſpain* Toparchæ *de Belmont*, &c. cuius pietatem vt diximus imitata filia res noſtras apud *Veſuntionem* liberaliſſimè promouit, vt eo debeat eſſe illarum beneficẽtia gratior, quo largitas amplior fuit & hæreditaria quadam gratitudine profluxit. Nomen habet Cœnobium à *Purificatione B. Mariæ V.* quod ad eum fortè diem inhabitari cœperit. Et reuerâ ex iis quæ hactenus de eo Cœnobio à noſtris ſcripta ſunt, ita ſtatuendum iam olim coniiciebam, cùm me certiora pro ſua in omnes humanitate *R. P. Franciſcus la Goutte* apud Sequanos iam nunc ſecundùm Prouincialis edocuit. Ab anno ſcilicet 1605. & die Iunij XXVII. delatum noſtris à Magiſtratu & Populo Ornatenſi ius ciuitatis nobili quam diximus fœmina procurante, dum tamen facultas à Principibus Bruxellæ agentibus expectatur non eſt inita poſſeſſio eius loci, quem nunc incolunt antè ann. 1606. quo demùm ad diem Auguſti menſ. XXVII. Crux ſolemni ritu defixa. Itaq; in ſuperiorem annum, quod ab initio non temerè ſuſpicabar reuocanda eſt. Nec vero prætereundum, iam olim Ornatenſes pleroſq; Ciues, agente *R. P. Ioanne Franciſco de Binans*, ſe B. P. N. deuouiſſe tertiumq; Ordinem fuiſſe profeſſos, quos inter pietate animiq; ſtudio eminebat Franciſca Fundatrix, quæ apud noſtros honorificè condita eſt. Sed & recolendum eorundem Ciuium votum, qui cùm peſtilentia graſſante ſpopondiſſent ſe quotannis feſtiuam B. P. N. memoriam ritu Dominici diei celebraturos, abſterſa ſtatim contagioſa lue ſalubritatem recuperauerunt. 1607.

d'Ourſans. Groſpain.

la Goutte

5. In Ducatu vero Burgundiæ, non infrequens municipium diœceſis Auguſtodunenſis, quod à præterlabente fluuiolo cui inſidet *Aballo* dicitur, diſtat verò *Autrico Senonum* ſeu *Altiſſiodoro* leucis VI. *Auguſtoduno* XV. noſtros benignè accepit, agente *R. P. Petro Petaſſio* viro impigro, & ſi alius quiſquam doctiſſimo, communi verò totius Ciuitatis concilio & deliberatione, ad diem XXV. menſis Martij. Attributum noſtris prædium à Ciuibus ſatis amplum, inædificatum Cœnobium & ædes ſacra titulo *B. Virginis Aſſumptæ*, incolarum largitate opus conſtitutum, ductum, & abſolutum eſt. Eccleſiam, ſede vacante, ac *R. D. Dionyſio Simoni de Marquemont* Lugdunenſi Archiepiſcopo iure Regaliæ commendatâ, *R* admodùm P. & *D. Robertus Berthelot* Epiſcopus Damaſci ac Propontifex Lugdunenſis ab Ordine Carmelitarum aſſumptus, Dominicâ in Paſſione quæ in diem v. menſis Aprilis incidebat, anno 1615. conſecrauit Sacellum ipſi Eccleſiæ adſtructum, ex latere vt vocant Euangelij à Nobiliſſ. & Generoſiſſ. *D.* .... de *la Magdelene* Marchione *de Ragny Clauay Auguſtodun.* Epiſcopi fratre, in gentilitium ſepulchrum, in quo ipſe conditus eſt.

Conuentus Auallonis

Aualen. Auxerre. Autun.

de Marquemont. Berthelot.

Conuentus Burdigalæ

6. Aquitani præeunte *R. P. Aegidio Camarto* Prouinciale ſuo, *Burdigalam* & ipſi conceſſerunt, tumultuario iam nunc domicilio ad Arcem *Haënſem* (*Caſtellum Fari* veteres Chartæ apud Duchenium indigetant) ſe continentes, illius quidem deiiciendæ conſilium captum fuerat, areaq; cùm ruderibus Rege vltrò concedente noſtris donata, ſed res in longum extracta ſucceſſum non habuit, hodieq; anguſto illo ad Arcem loco conſiſtunt. In alterum annum lapis in fundamenta iactus ſolemni apparatu cum inſcripto Fundationis elogio quod *Gabriel Lurbeus*, ſiue Continuator eius Ioannes Darnalius in Chronico Burdegalenſi exſcripſit. Nullo autem certiore monimento poſſumus rem ipſam commendare aut diſertius exprimere, igitur & nos illud tranſcribemus. Sic omninò habet.

Deo Opt. Max. Patri Spirituum, Vitæ fonti: Deiparæ Virgini Mariæ, Gratiarum largitrici: S. Franciſco de Paula Minimorum Patrono: ac S. Rocho, Burdegalenſis Ciuitas *Cœnobium iſtud iampridem votum nunc exoluit. Cuius primarium lapidem Nobiliſſ. ac Fortiſſimus Dominus D.* Alphonſus d'Ornano, *Mareſcallus Franciæ, Aquitaniæ Prorex, Ciuita-*

1607. *tis Maior, Virginis ſeruus, belli fulmen, pacis aſſertor populi deliciæ, Minimorum tutela, ingenti pietatis ardore poſuit, adſtantibus ſibi ſex Viris Iuratis, ipſa S. Rocho dicata die* XVI. *Auguſti* M.DC.VIII. *in obſignationem gratæ mentis ob extinctam luem qua multos annos Ciuitas intabuerat. Fixa ibidem Crucis Imagine ipſo Aſſumptionis Deiparæ ſolemni feſto* XV. *Auguſti* 1608. 1607.

Henrico IV. Francorum & Nauarræorum Rege volente ac confirmante, probante Senatu, F. Ægidio Camart Prouinciale Minimorum.

R.D. Ioachimus le Venier magnus, vt loquuntur, Vicarius pro Illuſtriſſimo & *R.D. Franciſco* Card. *Surdiſio* Burdegalenſium Archiepiſcopo ſacros ritus obiuit. Ciuici Magiſtratus, quos Iuratos vocant, erant *Motta-Moncius, Bonchuſius, Patius, Sam-Martinus, Galliotus, Soliundus,* quorum nomen pro beneficio poſteritati commendandum venit Verùm vt rem vnde primùm cœpit deducamus, & ſingula quæque propriùs deſignemus Adhuc ſuperſtes B. P. N. Ordinem ſuum Illuſtriſſimo & *R.D. Ioanni de Fuxo* Burdigalenſium Archiepiſcopo ſtudioſiſſimè commendauerat, cuius rei memor Archiepiſcopus, vigeſimo poſt mortem beati viri anno noſtros ad ſe vocauit, quibus Monialium ſanctæ Monicæ, ſeu Auguſtinianarum Monaſteriũ ab annis triginta deſertum & vacuum donauit, quod non poteſt melius quàm ex litteris ad fidem perſcriptis intelligi. quas ex parte deſcribimus: de Foix.

Ioannes de Fvxo *Dei & Sanctæ Sedis Apoſt. gratia Burdigal. &c. Nos vero conſiderantes quod officium Ordinariorum & Epiſcoporum eſt prouidere diuino ſeruitio & illud augmentare & prouidere ne deſtruatur, etiam quod prædictus Ordo Minimorum non poteſt manutenere propriè in locis paruis, & in quibus non ſunt piſces, cum dicti fratres nunquam comedant carnes, & etiam quod nos allequuti ſumus cum præfato S. Franciſco dum viuebat in humanis, & quod prædictus Sanctus hortatus eſt nos vt vellemus habere recommiſſum Ordinem ſuum, &c.* atque poſt multa *commiſimus ac committimus* D. Ioanni de Caſtro Serrutio *ſacræ pag. ac I.V. Doctori* S. Sedis *Apoſtolicæ Protonotario, &c. Vicario noſtro generali, &c. quatenus haberet ſe inquirere ſuper vacuitate ac deſertione dicti loci, &c. Quibus conſideratis ac benè palpitis & ruminatis habito conſilio cum multis viris doctis, vt Deo & Virgini glorioſæ deſeruiatur in omnibus Horis Canonicis, & ne noſtri ſubditi ac ciues fruſtrentur in præfatis, & vt fiat mutatio bona & optima, dedimus ac donauimus conceſſimus & concedimus præfatum locum vulgariter dictum* les Auguſtines, *cum pacto quod Altare maius dedicetur in honorem Dei & Virg. Mariæ & S. Catharinæ Virg. & Mart. &c. Datum ſub ſigillo noſtræ Cameræ die* XXVIII. *Iuly* 1527. Hanc Optimi Antiſtis donationem *Franciſcus* I. Rex noſter gratioſis planè litteris apud S. Germanum menſe Ianuario an. 1527. (ex antiquo ſtylo) confirmauit, *Clemens* verò VII. Pontif ad v. inſequentis Februarij decreto ſuo in ciuitate Vrbeuetana expedito ſanciuit, cùm priùs ad II. Aug. noſtrorum nomine poſſeſſionem iniſſent *RR.DD. Ioannes Deſtrac & Raymundus de Marca* Presbyteri & procuratores à noſtris conſtituti, eos inducente *R.D. Ioanne de Laſſe* Archiepiſcopo à ſecretis. Eo in loco noſtri aliquamdiu egerunt, ſed rebus turbatis abſcedere coacti, nunc primum *Camartus* noſter repetitionis actionem intentauit, Ciues ex ea occaſione votum, cuius rei erant, attributo loco quem diximus exſoluerunt, pro ſententia & decreto Vrbici Concilij quod ad XIII. Februarij an 1608. habitum eſt, & illud R. Archiepiſ ad XXVIII. eiuſd. menſ. ratum eſſe voluit. Ad VII. igitur inſequentis Martij eo loco ſedem noſtri fixerunt. Quod Rex Auguſto menſe datis Lutetiæ Pariſiorum litteris probauit. Situs Cœnobio eſt infra Eccleſiam Parochialem *S. Eulaliæ*, quam habet ad meridiem, vnde in Arcis Phari area proſpectum habet; Caſtrum ipſum ad Occidentem eſt muris vrbis à Septentrione ambitur, quà fluuiolus *Peugnæus* perlabitur, via quâ iter eſt ad S. Andræam (quæ Cathedralis eſt) ab Oriente clauditur. Et hæc quidem non pigebit addidiſſe. At vero Vrbem ipſam quis dignè celebrauerit? Nomen Veteribus Recentioribuſque conſtat *Burdigala* vel *Burdegala*, Biturigum Vibiſco-

Deſtrac. de Marca de Laſſe.

Bourdeaux.

1607. rum colonia eſt, & Aquitaniæ II. quam *Guiennam* vocant, metropolis, non ſede tantum Archiepiſcopali, ſed Iudridico etiam Cõuentu (noſtri Parlamentum dicunt) præfulgens, ſita eſt ad oram occiduam *Garumnæ* fluuij, aduerſa ripa collibus ſurgit amœniſſimis vitiferis & vario arborum genere conſitis, bicorni flexu in naſcentis Lunæ modum Garumnam excipit & quaſi portum efficit, verè tamen totus ipſe Garumna portus eſt & Nauale tutiſſimum & ampliſſimum, Michaël Hoſpitalis de portu ſatis eleganter: 1607.

—— terraque marique potentem
Burdegalem, portus vbi fluminis vnda capaces
Mille carinarum facit æſtu inflata marino.

Media eſt inter *Santonas* in Boream & *Baionam* in Merid. hinc XXVI. & alia via XXXIV. leucis, illinc XXI. diſtans, *Toloſa* in Circium ad XXX. poſita eſt. Iconem dedit Braunius l. 1. tab. IX. Vinetus ad Auſonium, & alij. Nec vacat nobis tantæ Vrbis decora prædicare, vnum hoc aut alterum ex Auſonio delibabo, dicamque Burdigalam

—— inſignem Baccho, fluuiiſque viriſque,
Moribus, ingeniiſque hominum, procerumque Senatu.
—— —— —— clementia cæli
Mitis vbi, & rigua larga indulgentia terræ,
Ver longum, brumæq; breues, iuga frondea ſubſunt,
Feruent æquoreos imitata fluenta meatus, &c.

7. Franci, quos vocant alij Pariſienſes ab vrbe principe, non minora fecerunt. Ab anno ſcilicet 1605. Illuſtriſſ. & Generoſiſſ. *D. Carolus Gonzaga* Dux Niuernenſis, &c. nunc & Mantuæ Princeps, ac lectiſſima pientiſſimaque eius conſors *D. Catharina à Lotharingia* die ipſo Pentecoſtes publico voto ſe obſtrinxerant ſi per merita B.P.N. prole donarentur ad Cœnobium in beneficij memoriam exædificandum, quod ſi maſcula obtingeret Franciſci nomen impoſituros ac Minimorum veſte ad tempus induturos promiſerant. Votum exceperat *R. P. Claudius Viuierius* pro tempore Corrector Nigeonenſis, mox verò in Prouincialem electus qui eam gratiam Optimis Principibus à Deo per ſuos exorari ſollicitè procurauit. Dilatum nonnihil votum, ex mora optatius fuit ac multò deſiderabilius, tandem verò ad poſtulata Deus reſpondit, & anno 1606 exeunte *Catharina* ſe prægnantem ſenſit, atque ad alterum ineuntem de voto exoluendo cogitauit, rata feliciùs partum ſibi prouenturũ, ſi eam gratiam prærogaret. *Viuierium* igitur Prouincialem ſignificata voluntate ſua *Niuernum* vbi tum hærebat, venire per litteras rogauit, præſtò ille fuit ad Principum preces, moxque illi facta optio loci ad exſtruendum Cœnobium deſignandi pactis conuentis ad fundationem illicò exaratis & obfirmatis. Nec res longiùs abiit, locum Viuierius delegit extra Vrbem ad aggerem qui vocatur Franciſcanorum quod iuxta olim Cœnobium eius Ordinis ab *Iolanda Burgunda Niuernenſi*, *Ioannis*, cognomento *Triſtans*, *à Francia*, *S. Ludouici* Regis ex *Margarita à Prouincia* filij conſorte, exſtructum & fundatum fuiſſet, ſed illud poſtmodùm in Vrbem tranſlatum eſt, ac eundem penè ſitùm iam nunc noſtri obtinent) eoque loco inædificatus Conuentus iactis ad diem XI. Iunij fundamentis in quæ primarium lapidem miſit *Carolus* Dux *R. D. Euſtachio du Lis* Niuernenſi Epiſcopo benedicente, adſtante Clero, & omnibus Ciuitatis Ordinibus in gratiarum actionem ſolutis & effuſis, quæ lætitia in vanum non ceſſit, ſexto enim poſt eam celebritatem die fulgentiſſimum puerum *Catharina* enixa eſt, cuius ortum fauſta vndique ac vbique gaudia conſecuta ſunt. Opus ex quo cœpit nunquam deſtitutum eſt quoad vltimam manum accepit, in quo inexhauſtam Ducum liberalitatem qui mirantur, multo magis magnificentiam ſuſpicerent, ſi corám liceret intueri. Sed nos verbis non prædicamus quod oculis ſolis vſurpandum eſt. Natum Principem facultate impetrata & Generalis nomine *Viuierius* in baptiſmo ſuſcepit, eique pro voto parentum *Franciſci* nomen impoſuit, *Rethelitorum* Dux à parentibus inſtitutus eo veluti cognomine noſcebatur. Sed præclaræ indolis & magnæ ſpei Princeps poſt annos quinde-

[Left margin: Conuentus Niuerni. 1605. Votum Ducis pro impetranda prole.]

[Right margin: de Gonzague. de Lorraine. du Viuier. de Bourgogne de Neuers. de France. de Prouence. du Lis.]

cim

1607. cim ſublatus in cœlum, vt quo terra indigna eſſet, magnum ſuis luctum fecit. 1607.
Pater Princeps magnanimus, eodem hypogæo quo noſtri deponuntur, condi voluit, ne frater (aiebat) noſter, à reliquis fratribus ſepararetur. Funus omni pietatis officio noſtri proſequuti ſunt, ſcriptis etiam carminibus memoriam eius celebrarunt, tetraſtichon hoc quod excerpſimus non inelegans viſum eſt:

Franciſci meritis Franciſcus naſcitur Orbi
Illuſtri at ſterili ſanguine progenitus.
Franciſci meritis Franciſcus naſcitur Aſtris
Sic pia dextra tulit quem pia dextra dedit.

Obiit autem die XIII. menſ. Octobr. an. 1622. *Euſtachius* Epiſcopus cui hoc anagramma non immeritò aſcriptum eſt, *Dulce piuſque paſcit Niuernenſes oues*, huius ſuæ dulcedinis pietatiſque noſtros ſemper participes fecit, vtinam qui vigeſimum nonũ ſui ſacerdotij annũ implet S. Pharonis Meldenſis annos videat aut etiam exuperet. Nec prætermittendum conſecratam ab eodem Reuerendiſſimo Eccleſiã nomine *S. P. N. Franciſ*, die XXV. menſ. April. 1627. *R. P. Petro Tillotio* Correctore. *Neuernum* verò ſeu *Niuernis*, *Niuidunum* & *Niuedunum*, quod olim *Nouiodunum*, ſiue vt aliis placet *Auguſtonemetum*, vrbs eſt Galliæ Celticæ præclara *Niuernis* nomen à cognomine fluuiolo qui muros iuxtà delabitur ſortita, & inde factum nomen toti Ducatui cuius caput eſt. Inſidet *Ligeri* quem ponte viginti arcuum iungit, Epiſcopali dignitate fulget inde à *S. Auſtremonio S. Petri* diſcipulo. Quaſi media eſt inter *Lutetiam* & *Lugdunum* ad L. plures pancioreſve alterutrinque leucas, inter *Molinam* & *Altiſsiodorum* ad XII. inter *Auguſtodunum* & *Bituricas* ad XVI. Iconem Braunius & Coquilius dederunt. 1622.

Tillot.
Neuers.
Loire.

8. Adornandus iam nunc in finem annus, ſine dixerim an funere noſtrorum, qui ſuæ ſanctitatis odore illum ab initio reſperſerunt. Et quidem à menſe Februario *Caſtrum-Almurinum Stabienſe* cœlo ſummiſit odoratiſſimum beatæ ſimplicitatis ſurculum. Obiit ſcilicet Deuotus ille *F. Andræas à Laurino* (cui cognomen etiam *à Caſtro-Almurino*) tertium Ordinem profeſſus & domeſticus apud noſtros famulus, vir opere potens, animo ſimplex, fama celebris, exemplo mirabilis & omninò diuinæ bonitatis egregium ſpecimen. Non alio enim ille quam ipſius Dei præſidio ad ſummam Chriſtianæ vitæ perfectionem illã, quæ frequenti expeditaque miraculorum gratia compenſatur, niſus eſt, euaſit, peruenit Homo nimirum obſcuris natalibus, ſeruili conditione, ingenio rudi nihil non operabatur B. Virginis nomine inuocato, illi ad manum miracula eſſe videbantur, tantoque faciliùs procedere quantominùs de illis cogitabat, aut ab illis gloriam aucupabatur. Multa in futurum certo denunciauit agente ſpiritu prophetico, qui hominis minimè mali mentem implebat & linguam mouebat. Annos quadraginta in domeſticis miniſteriis occupatus, nulli labori pepercit, viliora quæque ſeriò magis, magiſque ex animo complexus, ita dum ſe infra omnes deiiciebat omnium ſibi animos demerebatur. Principes ac primarij ciues ad eum vltro citroque commeabant eius contubernio ſupra modum delectati, votorum ſumma erat, vt in cellam eius admitterentur, quæ ſuauiſſimum odorem aſpirabat ſummaque puritate nitebat, vt tamen hortenſem in ea ſupellectilem olera ſeminaq; ſeruaret. Laqueos ei quamplurimos humani generis aduerſarius tetendit, inſidias ſtruxit ac multiplicibus eum molitionibus adorſus eſt, imò & malè mulctauit, ſed patientiã ille ac perſeuerantiã noſtrum in exemplum vicit. Mortis horam diuinã reuelatione accepit & multis antè diebus nunciauit, morienti apparuerunt B. Maria Virgo, S. P. Franciſcus, ac B Angelus Cuſtos, quorum in ſocietatem meruit recipi & in cœlum abire. Corpus ſingulari feretro conditum in communi hypogæo depoſitum eſt In eius vitam & miracula, quæ etiamnùm non deſunt, à morte inquiſitum eſt. Montoia de tempore obitus aliis non conſentit, ille menſem Iulium habet, alij Februariũ, vt iam nunc ſubdubitem ſi non ille ſit *F. Andræas Pepole* Oblatus cuius memoria ſancta eſſe perhibetur apud Neapolitanos in Actis Generalibus an. 1629. vbi *R. P. Ioſephus à Meſſana* Prouincialis Neapolis de illo in Beatos per Sedem Apoſtolicam referendo egit. Non enim obſtat

Ob. F. Andreæ à Laurino.
Laurino.
F. Andreas Pepole.
Pepole.

1607. nomen, cum poſtremum iſtud gentilitium eſſe poſſit, alia, ſicut à domicilio 1607.
vnum, ita & alterum à patria, duci videantur, nec plus quam nomen conditio, licet enim tertiam tantùm regulam profeſſus eſſet, quia tamen familiaris apud noſtros & domeſticus conſimili cultu ferè vtebatur, Oblatus dictus eſt qui apud nos Donatus diceretur. Sed quoad nobis ea de re liquidius conſtet haud quidquam vltrà ſubiungimus.

9. At verò *Coriolanum* fragrantiſſimo etiam holocauſto Æternitati litauit.
Ob P. Hieronymi à Maluito. Ille nimirum *R. P. Hieronymus à Meliuito* (cuius nominis oppidum eſt in Brutiis) *de Maluito.*
ibi conſumptus ad temporum inuidiam integro corpore ac benè odorato quaſi inter mortuos liber, hodiéque perſeuerat. Editæ per noſtros Tabulæ hoc ei elogium aſcribunt: *Vita auſteritate & abſtinentia præcipuus, cuius corpus odore aromatico fragrans poſt mortem repertum eſt incorruptum.* Et certè meritò, vt primùm enim ad Ordinem noſtrum acceſſit maiores ad pœnitentiam animos ſumens perpetuâ ſe inediâ macerare propoſuit, atque vt ſibi liceret per ſingulos dies ieiunium agere impetrauit, quod quidem intra annos quadraginta quibus ſuperuixit nunquam ſoluit. Hunc pœnitentis vitæ inſolitum rigorem tantò magis noſtri mirabantur quantò hominem genere nobilem (ortus enim erat *Molinariorum* celebri familia) ætate iam prouectum, paſtorali dignitate functum, hoc inſtitutum vitæ capeſiuiſſe meminerant. *Molinari.* Ille verò hiſce rationibus ad duriorem ſe carnis afflictationem ſtimulabat, non contentus igitur tam acerbâ inediâ ſeipſum ſubigere, quotidianis noctu & interdiu verberationibus vtebatur, nudis pedibus etiam incedebat, ſed detractâ calceis ſoleâ, ne qua ſubreperet cenodoxiæ titillatio ſi pedes proferret Inter orandum, non ſecus ac ſi animus eum liquiſſet defixus immotuſque perſiſtebat, ſic vt mortuus crederetur, eoque apud ſuos nomine deinceps audiret, quibus in prouerbium abierat cum adire illum vellent, Eamus ad mortuum. Seceſſus ac ſolitudinis amore, quò liberius Deo vacaret, in tantùm tenebatur, vt cellâ non procederet niſi ad officia publica, omninoque nullius cuiuſquam ſocietate aut colloquio ab amatâ ſolitudine poſſet auocari. Eum omnes, etiam exteri, tanquam hominem Dei reuerebantur, nec alio apud ſæculares nomine noſcebatur. Defectis per ætatem viribus ab altari coactus eſt abſiſtere, quod non parum doluit viro pientiſſimo, interim tamen ſingulis diebus Euchariſtiam de manu ſacerdotis accipiebat eo animi ſenſu & deuotione vt extra ſe continuò raperetur. Fruſtrâ dixerim quem exitum habuerit qui eum vitæ tenorem nunquam intermiſit, ad funus exciti de ſuis ſedibus populi confertim occurrerunt & omni venerationis officio veluti ſacrum pignus proſequuti ſunt, habitum magni beneficij loco pedibus oſculum fixiſſe, roſarium admouiſſe, fimbriam à veſte conſcidiſſe, tanta fuit ſanctitatis opinio. Poſt annos quatuor corpus eius nulla tabe infectum, aut vlla ſui parte libatum, imò fragrans, integrum & ad motum habile, inuentum eſt. Mirabilis verè in ſanctis ſuis qui non dat eos videre corruptionem. Obierat *Hieronymus* noſter ab hoc anno & die VIII. menſis Auguſti.

Ob. F. Ioannis Piobano. 10. Nec omninò diſpar exitus, poſt ſimilem per omnia vitam, Deuoti *F. Ioannis Piobano* profeſſione laici quem hoc eodem anno & die XIV menſis Nouemb. *Piobano.*
Paula in odorem ſuauiſſimum Domino extulit. Origine *Calaber* fuit natus *Recto* Brutiorum (niſi fallor) oppido, *Florentiæ* inſtitutum noſtrum amplexus *Paulam* poſt vnum aut alterum annnum ire iuſſus eſt. Qui apud Florentinos auſterioris vitæ tyrocinium poſuerat, apud Calabros loci quem incolebat ſanctitudine inuitante perfectiſſimæ vitæ magiſterium impleuit. Pane & aqua totos viginti annos quibus ſuperuixit, ieiunauit. Singulis noctibus duro ſe verbere conſcindebat quoad ſanguis largiter proflueret, inde ad orationem excubabat vix ſe ad ſomnum reclinans, tum verò feſſos artus tabulæ committebat ſuppoſito ad caput ſaxo quod panno inuoluerat, pia fraude oculos aliorum fallens, qui plumeum fortè ceruical exiſtimabant. Cilicium nunquam exuit vnica veſte ſuperindutâ, præter quæ, & flagellum ac roſarium, nihil penes ſe habebat. Ignem illæſis manibus tractauit, longè poſitis adhuc ſuperſtes apparuit, occulta reuelauit, futura prædixit, omni virtutum ac gratiarum genere clariſſimus

1607. clariſſimus fuit, cultus ab exteris & ſuis earundem virtutum atq; gratiarum merito. In ſupremo ſpiritu conſtitutus non obſcuris ad gloriam quæ illum manebat, indiciis, hominum de ſe opinionem confirmauit. Mortuo detracta fruſtatim veſtis à deuota plebe. Tertio poſt mortem anno cum hypogæum aperiretur incorruptum & odoratum deprehenſum eſt, quale ad hunc diem perſeuerat. In magna veneratione habetur ab incolis & accolis, qui eius memoriam frequentant. Vnus aliquis omni exceptione maior viſam ſibi *F. Ioannis*, animam ſole ſplendidiorem ſæpiùs affirmauit. 1608.

An. M. D. C. VIII. 1608.

1. NOn degener hic annus à reliquis qui præceſſerunt, ſatis ſplendidè ad noſtrorum vota reſpondit. Siculi quibus ad alterum annum primas tribuimus non temerè etiam nunc præibunt. Vltrà *Drepanum* in meridiem ad quingentos, aut octingentos paſſus pergentibus occurrit copioſus trecentarum ædium vicus Principatûs titulo illuſtris, cui, ab antiqua & nobili apud Hiſpanos familiâ *Pachecorum*, nomen. Is itaq; *Pacheco* ab Hiſpanis dictus latinè appellandus eſſet *Patecium*, ſi ad eius familiæ originē attendamus. Subiacet ditioni Mazzarenſis Antiſtitis, in edito colle atq. amœno poſitus eſt, nec pluribus quàm bis mille paſſibus à mari diſtat. In eum locum noſtros aduocauit Excellentiſſ. *D.* & Princeps *Laurentius Fardela*, qui ædificandum Cœnobium ſuſcepit, alendiſque duodecim è noſtris cenſus annuos ſpopondit. Situs Cœnobio iucundus & gratiſſimus eſt. Fundatoris auunculus *D. Ioannes Fernādez Pacheco Bigerræ* Marchio, Dux *Scolanæ*, aurei velleris Eques, apud Chiffletium 262. Siciliæ iam tum Prorex (de cuius progenie relegendus Aloſius Lopezius ab Haro Nobiliar. Hiſpan. l. IX. c. XXVI.) gentilis ſui ac nepotis animum propoſitumque laudauit & ſtudioſè juuit atque promouit.

Conuentus Patec.[i]. — *Pachecovel. Pacheco.* — *Fardela.* — *Pacheco. Villena. Aſcalona.*

2. Iiſdem & ipſi auſpiciis ſupra *Panormum* in *montem* qui *Canis* dicitur proceſſerunt, & in oppido monti illocato ſedem fixerunt. Id *Cimina* vocatur memoraturque Leandro Alberto in deſcriptione Siciliæ. Diſtat leucis II. à *Panormo* & in ſacris ei ſubiacet; paret vero in politicis Marchionibus à *Ieracio* Principibus à *Caſtro-nouo*, nec procul eſt à mari ampliùs VI. paſſ. mill. Commendatur præſertim ab aëris ſalubritate, ac proſpectu quo gaudet, nec deeſt à ſolo vbertas & copia rerum omnium. Locum Ciues attribuerunt conceſſa *S. Leonardi* æde, cuius nomine Sodalitium ibidem inſtitutum eſt, ſitus illi in extrema vrbis parte, frequens tamen ad eam concurſus plebis quæ *S. Leonardum* aduocat. D. Marchio in ædificium multa erogauit. Sed Fundatoris nomen & honorem vnus meretur Nobil. Vir *Paulus de Pietro*, Ciuis Ciminenſis qui patrimonium ad eam rem vniuerſum contulit, ſuaſu *R. P. Franciſci a Crimina* germani ſui natu maioris & Ordinis noſtri profeſſoris, quem imitatus *Paulus* non modo bona dimiſit & donauit, ſed ſeipſum quoque Ordini noſtro mācipauit. Operam præter hos ſuam præſtiterunt, Nobil. vv. *Michael & Vincentius Tantilo* qui ſingularium Benefactorum numero cenſentur Eccleſia B. P. N. nomen etiam retinet pro populi animo ac deuotione.

Conuentus Ciminæ. — *Cimina.* — *de Pietro.* — *Tantilo.*

3. Apuli in partem eius felicitatis venerunt, apud quos *Martina* eſt oppidum Ducatus nomine ornatum & clarum in ditione *Carracciolorum*. Id in colle ſitum XVII. ab *Oſtuno* paſſ. mill. XVI. à *Monopoli*, medium inter *fanum S. Alexandri* & *Cilium* deſcribit Leander Albertus, Montoia noſter *Tarentinæ* diœceſi aſcribit, denique; nemore ac feraci planitie circumductam perhibet. Quinquaginta paſſibus ab oppido Cœnobium noſtris conſtitutum eſt *R. P. N. Franciſco* ſacrū. Nobilis *D. Ioannes Baptiſta Leonius* I. V. D: ab anno 1598 prædium noſtris aliaque donauerat quibus poſſent id præſtare, ſed cùm ea donatio contentionibus implicita fuiſſet vſque nunc protracta res eſt, tumque demùm ex relictis à Leonio condi cœpit Monaſterium, quod ab ipſo initio duodecim ex noſtris inhabitarunt.

Conuentus Martinæ. — *Martina.*

4. Sic ſe habebant res noſtræ apud Italos, cum Galli non impar ſuæ operæ

1608. fœnus collegerunt. Campani quidem *Dunum* tranſierunt collato ſibi *S. Aegi-* 1608.
Conuentus Duni. *dy* Ordinis Benedictini Prioratu à *V. Cl.* & *R. D. Dominico Olriō*, maioris apud *Tullū* Olrion.
Eccleſiæ Canonico, quem propterea Patres *Muſiltæ* conſidentes in benefi-
centiſſimum Fundatorem acceperunt. Sacra quidem ædes ac contignationes
reliquæ temporum ac bellorum iniuriâ dirutæ & ſolo æquatæ iacebāt, adeo-
que nouum planè opus à noſtris ducendum fuit, quod, præeunte *R. P. Daniele*
Verot Prouinciale, ac qui mox ad Michaëlitia ſucceſſit *R. P. Ioanne l'Afrique*, Verot.
noſtri agreſſi ſunt. *Dunum*, quod antiquo Gallorum vocabulo montem ſigni- l'Afrique.
ficat, oppidum eſt in vlteriori *Moſæ* ripa, *Verdunum* inter ac *Stenaium*, Deca- Dun.
natûs & minoris Archidiaconatûs nomine in diœceſi Remenſi inſigne, quod
tamen in rebus temporariis præfecturæ Sam-Michaëlitiæ ſubiacet. Cœno-
bium antiqui Prioratus titulum retinet.

5. Franci verò *Peronam* inſederunt, cum iam ab altero anno & die XI. Iulij
Conuentus Peronæ. Illuſtriſſ. & Generoſiſſ. *D. Carolus de Crequy* Baro *de Berneuilles* & *de Clery*, domum de Crequy.
vrbanam ſuæ gentis, ſiue (vt vulgò loquuntur) Hoſpitium Cleriacenſe, ad
inædificandum Cœnobium ſub priuata ſyngrapha promiſiſſet, noſtrique cùm
à ſacris S. *Furſei* Sodalibus, tùm à Ciuico Magiſtratu & regiis Cog..toribus
1607. ſub die XVII. & XXVI. menſis Nouembris facultatem extruendæ relig...ſæ do-
mus impetraſſent. *Carolus* enim Fundator & lectiſſ. nobiliſſ.q fœmina *D. Ia-*
coba Emanuel Gouffier eius conſors poſt annum, ad diem ſcilicet X. menſis Iulij ea Gouffier.
domo in gratiam noſtrorum ceſſerunt, quam quidem Cleriacenſes Domini
annos 128. poſſederant, anno enim 14.0. & die XVIII. menſis Iulij eam ſibi
1480. comparauerant, vt conſtat ex Inſtrumento quod noſtris relictum eſt. Vetuſtas
ædes ad vſum ſuum quoad fieri potuit noſtri adornarunt, ductâ noui operis
Eccleſiâ quæ *B. Magdalenæ* nomen ab antiquo nobilis domus ſacello accepit,
ſub quo demùm an. 1629. & die III. Iunij adeoque in ipſa Pentecoſtes ſolem-
1629. nitate. *R. D. Henricus de Baradat* Nouiomenſis Epiſcopus eam conſecrauit. *Hen-* de Baradat.
ricus verò Deceſſor *R. D. Carolus de Balſac* noſtros paternâ charitate complexus de Balſac.
fuerat & pauperculæ domus incunabula Epiſcopali benedictione inaugura-
uerat. Quod denique ad commendationem perpetuam & memoriam benefi-
ci hominis cedat, *Carolus* Fundator, poſt amiſſam vxorem, raro pietatis exem-
plo, ad Patres Oratorij ſe contulit, qua in congregatione Sacerdos & ipſe fa-
ctus, huic noſtro ſæculo inuidiam, futuris admirationem parare non deſinit.
Florentis familiæ caput reliquit, quem nominis & bonorum hæredem natu-
ra dedit, *Ioannem Baptiſtam* F. cui lectiſſ. fœmina *D. Renata de Vien-pont* in con- de Vien-pōt.
ſortem feliciter obtigit. *Perona*, quod ſupereſt dicendum, Vrbs eſt in finibus Peronne.
Picardiæ & Cameracenſis agri, elegans & firma, arce potens, ſitu præcipua & Somme.
ob circumfuſas paludes & decurrentem *Summam* fluuiū inacceſſa, bellicis qui-
dem cladibus fatigata, ſed nunquam victa, & patrum quidem memoriâ *Caroli*
V. Imp. vires quas ab Hiſpania & Germania collegerat glorioſiſſimè fregit.
S. Furſeum patronum colit cui magnificum templum in ipſa Vrbe dicatum eſt. Noyon. Amiens.
Diſtat *Nouiomo* in cuius diœceſi eſt, leucis VIII. *Ambiano* X. *Cameraco* VIII. quot Cambray.
Nouiomo.

Conuentus Fontis-ſancti. 6. Hiſpanis ſuæ poſt alios partes non defuerunt. Inter *Malacam* & *Cartamam* Malaga.
verſus Ortum, tribus ſupra mare paſſuum millibus, ac penè IX. à Malacâ, Cartama. N. S. de la
fuit antiqua Eremitarum ædes *B. Mariæ V. à fonte-ſancto* nuncupata, quod no- fuenta.
men habet ab Imagine miraculis cōſpicua & fonte ſalutaris aquæ ipſi ædi pro-
ximo. Frequentes illuc populi commeant quibus & Imaginis veneratio &
aquæ hauſtus ad vtramq; ſalutem proficiunt. Eum locum noſtris conceſſit R. de Haro.
D. Garcias ab Haro, Malacenſis Epiſcopus, ea lege vt horariæ preces & ſtati-
uæ diu noctuq; perſoluantur, quod noſtri ſedulo præſtant. Inita eius loci poſſeſ-
ſio die S. Michaeli Ordinis noſtri Protectori ſacrâ, qua electus in Prouincia- Piña de Ce-
lem Granatenſem *R. P. Ioannes Piña de Celin* vir laudatiſſimus qui ob cultum B. lin.
Virginis nouam domum ſtudioſiùs excoluit. Acceſſit & poſtmodùm huius do-
mus Fundator *V. Cl. D. Didacus Brauo Suarez*, de quo Acta Romana an. 1623.
meminerunt, quæ ius illud ad coniugem eius prorogant.

7. Pet

1608. 7. Per id tempus *Angerius* Generalis ab *Italia* in *Hiſpaniam* viſitationis gratia 1609.
Angier. conceſſerat, ſed fatalis ea peregrinatio ſuprema fuit homini grauibus & immodicis anteà laboribus exhauſto. *Valliſoleti* hærebat cùm ægra primùm valetudo in lethalem morbum degenerauit, quo tandem abſumptus eſt, ad diem XXVII. menſis Octobr. Vir quidem fuit magnarum virtutum & præcipuæ apud ſuos autoritatis, qui ſeipſum impendit ac ſuperimpendit vt officium impleret ſuoſq; conſolaretur. Curatum funus ritu ſolemni, & omnium Ordinum concurſu, quibus externi hominis virtus & dignitas venerationi fuit. Ad IIII. mẽſis Nouembris actum de ſucceſſore ſufficiendo, electus autem eſt *R. P. Matthias Chicus* pro tempore Corrector *Toletanus*, vir morum honeſtate, maturitate iudicij & eruditionis merito præcellens, qui vices ſuas in perluſtrãda Gallia commiſit *R. P. Franciſco Humbloto* & *R. P. Bartholomæo Prouſt*, ipſius Generalis Collegæ Gallo, quorum memoria venerabilis eſt, & ſancta cùm apud ſuos tum apud exteros. Verùm hæc tempeſtiuiùs exequemur.

Ob. P. Augerij Gen. & ſubſtitutio P. Matthiæ Chico.

Chico. *Humblot. Prouſt.*

Hernandez de Molina. 8. *Augerio* præmortuus in eadem Hiſpania *R. P. Hieronymus Hernandez à Molina* ſenex nonagenario maior, qui annos totos ſeptuaginta in duriſſimo vitæ inſtituto peregit. Et quidem præter ſolitum carnis afflictationi ſe dedidit, & ad illam decrepitam ſenectutem miris ſe modis exercuit. Pauperum præſertim curam egit, ac de illis adeò ſollicitus fuit, vt concreuiſſe miſericordia homini pientiſſimo videretur, & vulgò Pauperum pater diceretur. Quæ res illum & *S. Carolo Borromæo* cùm Mediolani moraretur & *D. Ioanni Riberæ* Archiep. Valentino chariſſimum fecerat. Subtrahebat ipſe ſibi neceſſarium alimentum vt pauperibus erogaret. Veſtes etiam ſæpiùs exuit quas largiretur nudis & inopibus, cùm interim ipſe multis incommodis conflictaretur. Corrogabat vndiq; quod poterat vt in egẽtes, & afflictos diſtribueret, cùm verò deficeret quod poſſet dare, illachrymabatur & verbis accommodatis miſeros ad patientiam hortabatur, certè hominis calamitate preſſi aſpectum non ferebat, quin tactus cordis dolore non compateretur modò, ſed lachrymas vltrò funderet. Dici omninò non poteſt quibus officiis calamitoſos proſequeretur, quàm gratioſus eſſet apud Principes primarioſq; viros, qui hominis virtutem animumq; nouerant. Deniq; cùm magna ſanctitatis eius opinio inualuiſſet, neq; ipſa nihil minus eſſet quàm credebatur, ſenio confectus & plenus meritis, *Valentia* vbi ſpiritum gratiæ hauſerat naturæ conceſſit. Funus circumfuſâ pauperum turbâ, & totâ penè ciuitate effuſâ deductum eſt; fruſtatim conſciſſa veſtis & magno ſtudio expetitæ reliquiæ quæ eius eſſet apud homines exiſtimatio ſatis declarauerunt. Sed & plurima per eum diuinitus edita conſtans fama eſt, de quibus videant qui ſingularia facta proſequuntur. Dies obitus fuit XVI. Iulij qui apud Valentinos celeberrimus habetur.

Ob. P. Hieronymi Hernandez à Molina. *Ribera.*

9. Hoc eodem anno apud Panormitanos Soror *Sigiſmunda Categgera* columbinæ ſimplicitatis Virgo, poſt annum ſanctæ profeſſionis ſexageſimum octauũ & ſeptimum cæcitatis, quam illi euenire permiſit Deus, vt probatâ patientiâ in ſpe retributionis æternæ non confunderetur, ad præmium quod ſperauerat euolauit, id quod *Alphonſinæ* virgini ſanctæ diuinitus reuelatum eſt.

Categgera. *Ob. Sororis Sigiſmundæ Categgera.*

An. M. DC. IX.

1609.

1 PRæſtitit hic annus ſupra pleroſq; rerum copia & multitudine, tum verò maximè in Gallia. Nullis quidem ampliùs, quàm Campanis fortuna, ſi fas eſt dicere, aſpirauit. Nam & in Lotharingia, & in Campania pluribus locis ſedem fixerunt. Atq; imprimis *Spinaly* conſtiterunt, quæ vrbs eſt in Lotharingia meridionali qua *Vogeſum* Spectat, *Moſella* inſidens intra *Caſtellum* & *Romerici-montem*, leucis à Nanceio XII. cui ius dicit quantùm ad ſacra Tullenſis Antiſtes, quoad politica proprius Iudiciorum Præfectus quem Balliuum nominant. In ea Vrbe celeberrimum eſt ſacrarum Virginum Collegium, quas vocant Canonicas, cuiuſmodi eſt & apud *Romerici-montem*, & aliis pluribus locis, ſed in Belgio præſertim vbi hoc inſtitutum viget. Collegij eius Antiſtita

Conuentus Spinalij. *Eſpinal. Chaſtel. Remiremõt.*

Nn

1609. *R. D. Iolanda Baſſompetræa Chriſtophori*, Fundatoris Nanceiani ſoror, & eius 1609.
Coadiutrix (vt loquuntur) *R. D. Claudia de Cuſſigny-de Viange* locum noſtris in *de Baſſompierre.*
ea Vrbe comparauerunt, & beneficētiſſimo Principe ſuo *Henrico* II. non per- *Cuſſigny de*
mittente tantùm, ſed de ſuo multa liberaliter pro antiquo in noſtros affectu *Viange.*
conferente, redditus annuos conſtituerunt: Aedi ſacræ atq; Cœnobio exæ-
dificandis noſtri ſtudioſè allaborarunt, & per Ciuium aliorumq; priuatorum
beneficentiam ſuamq; operam egregium & elegans opus abſoluerunt. Et om-
nia quidem illic florent vt terreſtris indè paradiſi ſpeciem aliquam poſſis acci-
pere. *Iolanda & Claudia* in Fundatricum numerum aſcriptæ ſunt. R. autem *D.*
Ioannes Parceletus Maillanius, Tullenſis Epiſcopus omni noſtros humanitate of- *Parcelet de*
ficioq; accepit, & non ignotos ſuæ diœceſis calonos nouas familias deducere *Maillanes,*
gratulatus eſt.

Conuentus 2. E Lotharingia deinde in Galliam h. e. Spinalio Laudunum migrarunt *de Billy de*
Lauduni. beneficio R. *D. Godofredi Billy Prunæi, Laudunēſis* Epiſcopi ex Monacho S. Dio- *Prunay,*
nyſij & Abbate S. Vincentij Laudunenſis & S. Ioannis Ambianenſis, qui no-
ſtros vltrò inuitauit, curauitq; vt Prioratum *S. Nicolai* (cognominatum *Cor-*
delium) ex Ordine Vallis-Scholarium expreſſo vniuerſi eius Ordinis aſſenſu,
ac Rege benè volente ſuiſq; litteris confirmante acciperent, qua de cauſa de-
cretus illi fundatoris honos & titulus à Patribus *Maſſiliæ* conſcriptis an. 1611.
Locus eſt intra Vrbis pomœrium, collabentem vetuſtate Eccleſiam, ac
reliquas ædes noſtri reſarciuerunt, & ſuo vſui aptauerunt. Nobiliſſ. *D. Guil-* *de Coucy.*
lelma de Coucy vidua Comitis de *Solre*, *Philippi* (ni fallor) *Croy* Equitis velleris
aurei apud Chiffletium 288. ob inſignia in eam domum beneficia Fundatricis
iure donata eſt in Generali Congregatione Romæ vii. celebratâ, priuati ple-
riq. Ciues non parùm iuuerunt, quibus à Deo remunerationem expoſcimus.
Verùm non pigebit ſtudioſum Lectorem, ſi ea demùm reponamus quæ per
nos nuper obſeruauimus, de prima eius domus origine. Ab anno nimirùm
1220. 1220. Archidiaconus Laudunenſis, Vallis-Scholarium Clericos in Vrbem ad-
uocauit, cùm tunc primùm illi fuiſſent inſtituti, primuſq; domûs eis conden-
dæ auctor fuit, vt fidem faciunt litteræ hoc eod. anno menſe Septembri exa-
ratæ. Poſt annos quindecim *Anſelmus* Laudunenſis Epiſcopus (*de Malonido*,
apud Robertum, cui xlviii. eſt, cognominatus) ægrè coaleſcentem familiã
ſuis beneficiis & prolixâ liberalitate, quæ illi abſolutum Fundatoris nomen
peperit, ſuffulſit. Extant eius Fundationis litteræ ad ann. 1235. menſe Decē-
bri perſcriptæ. Cùm interim ac deinceps non ſemel Romani Pontifices mul-
tis gratiis eius domus incolas ornauiſſent, quam ad rem habentur vſque nunc
1227. litteræ *Gregorij* IX. ſub dat. XIIII. Aug. an. 1227. *Rauennæ*; Vrbani IIII. ad
1263. an. 1263. *Ioannis* XXII ad ann. 1321. menſe Februario. Nec minor in eos
1321 Regum noſtrorum munificentia, quod conſtat litteris *Philippi* IIII cognomen-
1296. to *Pulchri* ad an. 1296. *Caroli* V *Sapientis* ad an. 1368. quibus ius morticinæ poſ-
1368. ſeſſionis illis condonatur. Collata quinetiam illis Cappella, vt loquuntur,
Regia Curiæ Laudunenſis, quæ noſtris in hodiernum ceſſit eo miniſterio ad
omnium gratiam perfungentibus. Inſcripta eius Cappellæ dedicatio ad vi.
Septemb. in vetere Kalendario. Sed & inſignium Benefactorum catalogo
cumprimis aſcripta, *D. Ioanna Flandrenſis* Domina de *S. Gobano* nuncupata,
quæ ſacellum *S. Catharinæ*, quod etiamnùm supereſt, conſtruendum curauit.
Aedem ſacram *S. Nicolai* nomen habere nemo mirabitur, qui depoſitum in ea
eiuſdem ſanctiſſimi Pontificis inſigne os, & niſi fallor, grandius quàm quod
in eiuſdem nominis Eccleſia quam Lotharingi tantoperè, nec immerito, præ-
dicant, aſſeruatur, recolere voluerint. Sunt & plurima pignora ſacra, vt de
Sanctiſſima Cruce, de S. Blaſio, de S. Genoueſa, de S. Petronilla, de S. Pau-
lo primo Eremita, & alia nonnulla; quæ inter, quinque capita SS Virginũ
vndecim millium illuc delata è *Caſtro S. Gobani*, quod *Ludouicus* XI. Rex noſter
damnato perduellionis Comite *de Marla* deijciendum, & ſolo æquandum
edixerat. Eſt verò inſignis particula oſſis *S. Blaſij*, non quantitate tantùm, ſed
antè omnia virtute, quæ etiamnùm ad curationes mirificè proficit. Quapro-
pter

1609. ter iam olim multis vt vocant Indulgentiis donata eſt ea Eccleſia, quas inter 1609.
de Courtenay. obſeruabam cumprimis factam à R. *D. Roberto de Courtenay* Rhemenſi Archiep. ab an. 1315. menſe Auguſto. Vt autem ad noſtra nonnihil adiiciamus. Eâ domo in noſtrorum gratiam ceſſit. *R. D. Ludouicus de Vornay de Brechainuille*, Ordinis Vallis Scholarium Generalis, quod factum hoc eodem anno, in poſſeſſionem tamen ante III. Septemb. anni conſequentis non veniſſe noſtros eiuſdem domus Commentaria præferunt. Primus deniq; Corrector in eâ inſtitutus *R. P. Ludouicus Frizon*, vir grauitate ac honeſtate morum & præcipua litterarum cognitione venerandus, qui obiit XXV. menſis Maij an. 1616. magnûque apud ſuos & exteros ſui deſiderium reliquit. Eiuſdem nominis & gentis *Hieronymus* noſter Remis conditus, vbi ad meliorem vitam tranſiit XII. Octob. an. 1591. & *Nicolaus* qui viuendi finem fecit apud Rethelios XXVI. Februarij an. 1617. cuius vtriuſq; memoria magno purioris fidei reliquarumq; virtutum exemplo commendata eſt, vt eorum alterum (puto *Hieronymum*) eiuſdem fidei merito pleraq; ſupra naturam edidiſſe à ſenioribus noſtris non ſemel audiuerim. *Laudunum* porrò, ſiue *Lugdunum Clauatum*, nonnullis etiam *Launa*, Vrbs eſt in finibus Campaniæ & Picardiæ monti præcelſo illocata, inter *Nouiomum* ad Occid. & *Veruinum* ad Orient. leucis IX. paucioribus à Sueſſione in Cæciam, X. à *Remis* in Boream, Epiſcopum Laudunenſibus dedit S. Remigius, qui vnus eſt ex duodecim viris qui Regibus inaugurandis ac ſupremis Regni cauſis iudicandis præfecti ſunt; & ipſe quidem cũ Remenſi ac Lingonenſi ex Eccleſiaſticis Ducis nomine præfulget. Sua eſt etiam *Lauduno* Iudiciorum præfectura quæ latè per eam regionem obtinet.

de Vornay de Brechainuille. — *Frizon.* — 1315. — 1316. — 1591. 1617. — *Laon.*

3. Per hoc ipſum tempus etiam de petendo *Stenaco* cogitarunt. Vrbs ea eſt diœceſis *Treuirenſis*, *Moſæ* inſidens, infra *Moſonem* ſeu *Muſſum* leucis III. ſupra *Virdunum* VI. vt audio, cui ius dicit Præfectus Sammielanus in politicis. *Dunum* eidem vt diximus proximum eſt; cùm igitur noſtri *Duno* recedendum iudicaſſent, nec ſibi viderentur poſſe illic commodè habitare, *Stenacum* venerunt vbi à ciuibus ſtudioſè accepti, fauente ſupra modùm Lotharingiæ Duce *Henrico* illo *Pio*, nouæ domus fundamenta iecerunt. Dunenſes tamen qui magno illorum deſiderio tenebantur quo minus ab oppido ſuo abſiſterent interceſſerunt, imprimis verò *R. D. Dominicus Olrion* Fundator, omni eos ope *Dunum* reuocauit, *Stenacenſes* quoq; vt apud ſe permanerent contenderunt, itaque Optimus Princeps *Henricus* Dux attributis nõnullis cẽſibus *Stenaco* abire nõ eſt paſſus, liberum tamen faciens vt Fundatorẽ quem vellent ac poſſent non ſecus ac ſi nihil prærogaſſet allegerent. *Dunum* igitur ac *Stenacum* excoluerunt, & vtrobiq; iam nunc inhabitant. Ac *Stenaci* quidem perpulchras ædes atque commodas conſtituerunt nemine adhuc in Fundatorem, pro relicta ſibi facultate ab *Henrico* Duce, recepto. Poſt omnia & illud aduertendum exiſtimo eius vrbis nomen apud alios atq; alios aliter habere, ſunt qui *Aſtenay*, ſunt qui *Sathenay*, ſunt deniq; qui *Stenay* efferant, atq; poſtremum hoc vulgatius, quod propterea retinuimus, *Stenacum* reddentes quod fortè *Stenatum* etiam non incongruè diceremus, & ad vſitatam prolationem magis accommodatè.

Conuentus Stenaci. — *Stenay. Monſon. Verdun. Dun.*

4. At verò *Henrici* Ducis inexhauſta liberalitas in his non ſtetit. Iuxta *Nanceium* ædicula eſt B. Virgini ſacra, & eo loco inædificata vbi cæſus *Carolus* Burgundiæ Dux à *Renato* Lotharingorum regulo, qui hoc victoriæ ſuæ monimẽtum extare voluit. Locum Petrus de Blarroriuo Nanceidos lib. 6. ſic deſcribit.

Conuentus prope Nanceium. — *de Blarru.*

Eſt in Nanceys aratro locus vtilis aruis;
Nec procul à muro pluſquam ſolet ire ſagitta,
Miſſa ter, &c.
Accliuem dat terra locum, gremioq; lacunas
Format, & herboſam nutrit bibuloſa paludem,
Stillanteſq; receptat aquas opertiq; receptas,
Agri humore frequens vtroq; in tempore carex.

tum etiam ædem B. Virgini ſacram memorat, cùm de Burgundis poſt victoriam humo conditis agit.

1609. *——hos patria hæredes victoria fecit,*
Atq; ſepulchrandis patet hic locus ore ſacratus
Pontificiſq; manu, & ſtructum non grande ſacellum
Virginis almæ Deo quæ præbuit vbera nato,
Cognomenque dedit tanta Victoria matri,
Incorrupta hominem peperit quæ Virgo deumq;
Qui falſos nihilaſſe Deos mihi creditur, & quo
Euiciſſe modo te credo Renate tot hoſtes.

Non ſolum autem *B. Maria à Victoria*, nomen huic Oratorio hæſit, quod ille meminit, ſed communiùs *Burgundorum Capella* dicta eſt, tum etiam *B. Mariæ à bono auxilio* ſiue vt vulgò loquuntur *à bono ſuccurſu*. Eam verò noſtris *Henricus* Dux cedere voluit, tanquam in pignus acceptorum à Deo per merita B. P. N. beneficiorum. omni ſe igitur iure ſuo in noſtrorum gratiam abdicauit, totumque quod ſuum erat in eos tranſtulit, patentibus vt vocant litteris, hoc anno ad diem XVIII. menſis Octob. perſcriptis, quibus quidem rei diuinæ ad certos dies peragendæ eiſdem procuratio mandabatur. Quod illi dum ſedulò & diligenter præſtant ſimulq; per eam occaſionem, pro facta ſibi poteſtate confeſſiones audiunt Euchariſtiamque miniſtrant, ad beatæ Virginis cultum plebis, ſtudium & animos exſuſcitant, frequentes igitur populi conueniunt qui vota ſua preceſque deferant, nec deeſt præſens à cœlo auxilium crebris miraculis teſtificatum, quorum fama non incolas modò tota paſſim Lotharingiâ, ſed Exteros etiam ad B. Deiparæ venerationem in eũ locum pertrahit. De iis poſtquàm peruagata fama celari non poterat diligenter inquiri autoritate publica placuit. Facta inquiſitionis poteſtas Viro Cl. & *R. D. Deſiderio Iuleto*, ad S. Georgium Nanceij Canonico & Scholaſtico, per R. *D. Carolum Chriſtianum de Gournay* Sitienſem Epiſcopum & Adminiſtratorem Tullenſem. Probata & recognita miracula *R. P. Nicolaus Iuletus* Ordinis noſtri per Lotharingiam Prouincialis, ſcripto mandauit hiſtoriamque dedit vernaculâ linguâ, in qua etiam eius Sacelli originem diligentiùs perueſtigat. Hiſtoriæ eius publicationem Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Nicolaus Franciſcus à Lotharingia* S. R. E. Cardinalis Epiſcopus & Comes Tullenſis probauit, poſtquàm à delectis etiam Theologis accuratè recognita eſt. Editionem parauit *Sebaſtianus Philippus*, Celſitudinis ſuæ typographus Nanceij, prodiit autẽ an. 1630. Nos igitur & de miraculis illis & de tota hiſtoria reticemus, quæ non poſſit niſi per legitimum & iuſtum volumen explicari, non fruſtrà tamen addemus ædem duplo ampliorem ex quo de illis miraculis auditum eſt ſuaq; illis fides conſtitit duci & ædificari cœpiſſe, quæ confluentes ab omni parte populos poſſet accipere.

Margin: *de bon Secours.* — *Iulet.* — *de Gournay.* — *Iulet.* — *de Loraine.* — *Philippe.* — 1630.

Conuentus Vici. 5. Hæc in ſua Campaniæ Prouincia præſtabant *RR. PP. Daniel Verot* & *Ioannes l'Afrique*, cum apud Aquitanos *Camartus & Patnæus* nouas etiam ſedes non vno loco parauerunt. Nam & in *Vocatibus*, quos alij *Bigerronibus* alij *Armeniacis* aſcribunt, familiam conſtituiſſe inuenio. Eorum oppidum, *Vicus* dictum diœceſis Tarbenſis, ab *Auſcis* XII. paſſ. mill. in Occid. à *Cõdominio* pluribus in Auſtrum ad eius regionis montes pertinet, in eo autem per ciuium beneficentiam agente quem diximus *Camarto* noſtro & R. *D. Saluato Hiarcio* Tarbenſi Epiſcopo fauente noſtri accepti ſunt. Ibi meſſis multa impigros & indefeſſos operarios requirebat. Neſcio autem ſi *Vocates* illi non *Vicani Aquenſes* etiam dicendi ſint quorum aquæ ſalubres, *Tarbellica* appellantur, & quidem ad partem affirmantem ſtabiliendam nihil non conuenit. Sed quando per noſtros licet, vt qui nuper de ſingulis perſcripſerunt, certiora proferamus? Sic ferè igitur *Vicus* à d'Aguſio noſtro deſcribitur: Oppidum eſt Bigerrionum percelebre in ipſius regionis meditullio; à *Tarbâ* leucis duabus, quatuor à *Tornaco*, cuius nuper meminimus, diſtat. Arce, ſeu Caſtello, vt loquntur, conſtat, cui oppidanorum ædes circumpoſitæ. Intra Caſtrum Eccleſia parochialis, Curia municipalis & Præfectura conſiſtunt & rari ciues inhabitant. Quæ Caſtrum ambiunt ædes peramplæ, numeroſæ, vicatim diſpoſitæ ſunt, ſed abſque numero, vnde fortè *Vici* nomen populoſo alioquin oppido factum eſt. Ager ad

Margin: *Verot.* — *l'Afrique.* — *Camart.* — *Vich.* — *Aux.* — *Condom.* — *d'Hiarce.* — *Banieres.*

1609. ad duo paſſuum millia in omnem partem arbuſtiuis vitibus in quincuncem metatis ſatus eſt. Magna ſcilicet ac perutili induſtria *Vicenſes* elatas in ſublime vites nubunt arboribus, quas in brachia componentes & vimine circumligantes, vuis ad ſolem ſuſpenſis, terram relinquunt arabilem, cui magno prouentu ſemina committuntur. Vnde non modicæ opes ad oppidanos redeunt, paratumque habent aduerſus hoſtes præualidum munimentum, vt qui pro certo habeant Martem amplexibus Bacchi ſi accedere attentaret enecandum. *Liſius* amnis qui è iugis Lapurdenſibus ortum habet, poſtquàm longo ſatis tractu occiduam agri Bigerrionum partem peruaſit, Vicenſe Caſtrum ſubluit, eoque loco duobus ſublicijs pontibus iungitur, deflectens inde ad Aquilonem vbi *S. Orienty* Monaſterium *Regulam* dictum peruenit, in *Aturrum* ſiue *Atyrum* delabitur. Frequens *Vici* habetur forum nundinarium per ſingula Sabbata, ex quo Benearnenſes magnam ſolent frumenti vim exportare, Lapurdenſes verò, Lauedani, Bannerienſes, Campani, aliique per eum tractum Pyrenæorum accolæ copiam vini multam ſibi comparant. In id oppidum ab altero anno noſtri conceſſerant ſummiſſi à *Camarto*, qui accepti à ciuibus commodato per tempus Xenodochio ad ſacra vſi ſunt ædeſque in proximo locatas inhabitarunt. At hoc demùm anno ad IV. menſis Iunij cum noſtris oppidani de condendo Cœnobio pepigerunt coràm Nob. *V. D. Ioanne de Puio* maiore apud Tarbenſes Iudice, cui à Vicenſibus hoc negotium datum fuerat Epiſcopus ipſe continuò *Vicum* aduolauit, primarium lapidem benedixit, & in fundamenta miſit, voluitque vt *B. Mariæ Virgini, SS. Franciſco Paulano* & *Rocho* Eccleſia dicaretur. Sodalitio ſacri Roſarij gaudet cui libentes & frequentes nomen dant oppidani. Cœnobio autem oppidum ad Septentrionem eſt, Arx ad meridiem interiecto aquagio quo Caſtrum ſuccingitur, & viâ publicâ, iuxta quam ædes ſacra protenditur. Sed & *Biterris* altera quoque ſtatio cœpit inſtitui, agente *Camarto*, qui omnes Ciuium Ordines concionibus ſibi ſuiſque conciliauerat, non perſtitit tamen quod cœptum erat, adeoque in commodius tempus res Biterrenſes extrahemus. 1609.

Iſnard. 6. Prouincialibus denique noſtris hic annus non abiit in vacuum, *R.* ſcilicet *P. Ioannes Iſnardus*, qui eam Prouinciam ſummo imperio moderabatur, in acceptum retulit Cœnobium *Tolonenſe*, quod ædificandum Ciuicus Magiſtratus pietatis & religionis causâ ſuſceperat. Et reuera eo progreſſum eſt opus eius Cœnobij per *Iſnardi* operam & Ciuium liberalitatem, vt nulli ex eadem Prouincia inferius habeatur. In ipſo certè Vrbis pomœrio ſitum eſt loco eminente, vnde proſpectus eſt iucundiſſimus in mare ac portum totâ Europâ celebratiſſimum, ſuccingitur hortis florentibus & amœnis, qui copioſis aquis irrigui ac omnis generis arboribus conſiti nullos, habent quibus comparari admodum poſſint. Ædes ſacra elegans & magnifica, ſacellis ab vtraque parte quatuor conſtit, quibus addendum quintum decem vltrá maius ſiue ſupremum efficient. Reliquum opus omninò diſpar non eſt. Nomen habet *S. Ioannis Baptiſtæ*, quod inditum ab *Iſnardo* non temerè, vt qui à Ciuibus ſuis hoc beneficium impetrauerit. Eſt autem *Telonium* ſiue *Tolonium*, Veteribus *Telo* cognomento *Martius*, Vrbs Epiſcopalis, in interiore mari receſſu, ſiue Cytharitæ prom. & ſinu *Sambracitano*, leucis x. à *Maſſilia* in Occ. XII. à *Foro-Iuly* in Ortum, metropolim agnoſcit *Aquas Sextias*, à quibus ſupra Maſſiliam xxx. leucis diſtat. Nauale amplum & ſecurum in quo Gallicæ triremes ſtatiua dum vacant habent. Qui *Telonium, Tracentium, Thaurontium, Taurentum*, vel denique *Taurœntum* dicunt, à peritioribus vapulant. Noſtri autem Cœnobij decora copioſiùs exequitur *R. P. Stephanus Iſnardus*, *Ioannis* nepos, qui non præpoſtero affectu, ſed imminuta laude *Ioannem* patruum, à zelo religionis quo flagrabat & rerum agendarum peritia prædicat, & reuerà *Ioannes* nullum aliquando finem fecit honoris Dei atque Ordinis ſui promouendi, magnis ipſe virtutibus & eruditione præſtans. Conuentus Tolonij.

Toulon. Cap de Garcel. Goulfe de Grimaud Marseille Freius. Aix.

7. Itali & Hiſpani vnico per ſingulos Cœnobio res ſuas auxerunt. Et Itali quidem vltra continentem in Sicilia tractuq, Panormitano Vrbem copioſam, Conuentus Alcami.

1609. amplam & probè munitam vt à noſtris deſcribitur inſederunt. Ea eſt *Arcamum* 1609.
quæ & *Alcamum* aliis, atque *Alcamus*, condita fertur à Sarracenis ab eiſque nomen acceptiſſe. Ad *Motucam* pertinet, diſtatque *Segeſtanorum Emporio*, atque adeò à mari III. paſſ. mill. Agri bonitas mira illic viget, diffluunt omnia naturæ muneribus. Suburbium ad Occid. magnum & populoſum, Parochialibus Eccleſiis Monaſteriiſque pluribus refertum, in illo antiqua erat Eccleſia *Sanctiſſimo Crucifixo* dicata, eam Ciues noſtris donandam curauerunt, attributis præterea in continenti aratiunculis aliquot atque oliuetis. Ad diem menſis Nouembris XXI inhabitare cœperunt, frequens illuc populus deuotionis gratia commeat. Gaudet Cœnobium iucundiſſimo proſpectu in mare & in agros. Nomen retinet à Sanctiſſimo Crucifixo.

Arcamo. Modica. Caſtel-al-mar del Golfo.

Conuentus Almoradij.

8. Hiſpani autem præeunte *R. P. Franciſco Sanz* Prouinciale Valentino eandem Valentiæ Prouinciam, accepto apud *Almoradium*, Cœnobio locupletauerunt. Oppidum id eſt non procul *Orceli* Epiſcopali vrbe in cuius diœceſi eſt, habet in proximo etiam *Longuniſcam* ſiue *Alonem* vrbem probè munitam & præclaram à qua illi rerum omnium copia ſubinfertur, ſita eſt denique ſecùs *Sorabim* fluuium piſculentum, de cuius nomine certant Geographi. *Almoradi* de cætero nomen eſt Arabicum, quod ſibi vult apud peritos idem atque voluntas mea ſiue conſilium meum, vt Eſcolanus in hiſtoria Valentina obſeruauit. In quo quidem oppido locum ſibi parauerunt noſtri, R. D. & P. *Andrea de Valaguer* Orcelitano Epiſcopo permittente, laudante, probante. Inditum nomen à *B. P. N. Franciſco* cuius cultus non parùm apud oppidanos alioſque inualuit. *R. D. Martinus Thomas* qui omnia bona ſua in huius Cœnobij fundationem erogauit Fundator enunciatus eſt in Actis generalibus an. 1617. Hic quia Sacerdos erat in ſororem ſuam ius & nomen Fundatricis transferri ſategit, quod vltrò propter inſignem liberalitatem conceſſum eſt.

Sanz. Almoradi. Origuela. Guardamar Segura. de Valaguer

Cõfirmatio Priuileg. per Pont.

9. Intereà *Durandus* Procurator Generalis apud Pontificem egit de confirmandis omnibus retrò priuilegiis, quod qui eum in eodem officio præceſſerunt conſueuerant facere, non enim quod ſciam alia ſuberat cauſa huius gratiæ perrogandæ, quàm quòd vt *Gregorius* XIII. in Bulla eiuſdem argumenti præfatur *ea firmiora cenſeantur quæ Sedis Apoſtolicæ confirmatione ſæpiùs roborantur.* At verò *Paulus* V. Pontifex libentiſſimè annuit & gratioſis litteris petitam confirmationem iuſſit expediri. Datæ ſunt die XVI. menſis Iulij, eſtque illis initium, *Iniuncti nobis Apoſtolici muneris ratio, &c.* Editæ ſunt cùm à Laertio Cherubino, tùm ab aliis pluribus.

Priuilegia à Rege.

10. Ad menſem Octobr. *Henricus* Rex noſter qui nuper de Cœnobio Lutetiæ Pariſiorum inaudierat, remq; ſibi gratiſſimã fore ſignificauerat, noſtros priuilegio tenendi nobilia beneficiariaq; prædia (feuda dicunt) iure ingenuorum itidemque nouiter parta, omnium immunitate generaliter irrogatâ, do-
1610. nauit: Regiæ litteræ in Senatu promulgatæ & in Acta relatæ ſunt die Martij XIII. an. ſequ. die autem XXVII. eiuſd. menſis apud ſupremum Rationalium conſeſſum recitatæ in Commentariis etiam perſcriptæ ſunt. Hæc ſuprema Inuictiſſimi & Clementiſſ. Principis gratia reliquas obſignauit, nam ad proximum menſ. Maium parricidali manu ab impio ſicario & execrando capite ſublatus eſt.

Priuilege des franciſcis & nouueaux acquests auec admortiſſement general.

Obit Card. Seraphini.

11. Enimuerò & ſua nobis funera hic annus dedit. In quibus vt externum antè omnia memoremus, præter hominis meritum animi gratitudo & temporis ratio efficit. Illuſtriſſimus igitur & *R. D. Seraphinus Oliuarius Razzalius* Oliuier.
ex ſacræ Rotæ Romanæ Decano, Alexandrino Patriarcha, Redonenſi Epiſcopo, S. R. E. Cardinalis, ab ineunte anno viam vniuerſæ carnis ingreſſus, *Romam* luctu, *Galliam* mœrore, vniuerſum Orbem deſiderio impleuit, ſed noſtros animi ſui voluntatiſque teſtimonio cohoneſtauit apud quos voluit ſepeliri, quem & nos ideò celebramus vt vicem benè de nobis merito clariſſimoque ac ampliſſimo viro quantum per nos eſt refundamus. *Laurentius Vitalis* I. V. D.
1618. *Deciſiones* illius nomine publicauit *Venetijs* apud *Iuntas* 1618. quas nimirùm ex illius ſchedis diligenter collegerat, præfixit & Orationem in funere habitam

quæ

1609. quæ eius laudationem breuiter complectitur. 1609.

Challuan. 7. Sed nunc ad domeſtica ingrediamur. *R. P. Petrus Andreas Challuan* Cæſa- Obit P. Petri Andreæ Challuan.
roduni natus, adhuc puer matre per iram, vt eſt impotens ſexus, malè imprecante & diabolo eum deuouente, ſublimiter è veſtigio raptus, niſi vocatus pater omni conatu retraxiſſet, peſſimè à malo genio vt videbatur habiturus erat. Eo ille periculo admonitus non ceſſauit quoad ſe totum Deo deuouerit, vt hoc facto ſe à matris maledicto reſecraret. Nunquam tamen mater, pia cæteroqui fœmina, ſicut nec pater adduci potuerunt, vt in propoſitum quod habebat inſtituti religioſi ſuſcipiendi conſentirent. Profugit igitur ab eis, & quod erat animo conſtitutum longè poſitus perfecit, ratus magis obediendum Deo quàm hominibus, ſi tamen in hoc videri poſſit parentum imperium detrectaſſe. Profeſſurus, dimiſſo gentili nomine, Andræas dici expetiit, vt nihil omnino ſuperaſſet quo non ſolutus ab omni cognationis vinculo videretur. Ita expeditus & alacer viam excellentiorem cucurrit, ad brauium ſupernæ vocationis aſpirans & toto deſiderio anhelans ad meliora chariſmata. Macerabat ſe diutinâ ſed temperatâ inediâ, malens moderatum & perpetuum ieiunium quàm immodicum & interruptum, reliquas exercitationes ad eum modum componens, vt ne quid præter vires aggrederetur aut in aliquo ſibi blandiretur. Ter quatuorvè in hebdomadas ſingulas duro ſe verbere caſtigabat, textum cilicinum modò reticulatum modò planum atque continuum ſæpiùs induebat. Quotidiana orationum penſa perplura ſibi impoſuerat, quibus per nullas vnquam occupationes defuit, & ad ea quidem perſoluenda neceſſario ſomno detrahebat quod per diem (vt ſæpè ſolebat) animarum lucris impenderet. Et quidem B. Virginis roſarium flexis genibus recitabat priuſquàm ſomno ſe daret quantumcunque fatigatus ſe domum reciperet, adeò eius cultui de cætero addictus vt nihil in ore frequentiùs haberet, quam eius laudationem & apud omnes commendationem Choro nunquam aberat cùm domi ageret, ſed pſallendi tanto ſtudio ſuccendebatur, vt ſumma tùm interiori lætitiâ perfundi palàm videretur. Orationi mentali aſſiduè ac inſolito ſpiritus feruore vacabat, nihilque diligentiùs iunioribus commendabat. Deum ſemper animo præſentem habebat, quod multis per familiares experimentis deprehenſum eſt. Sermones eius, tanquam ſermones Dei, vt loquitur Apoſtolus, ſic erant caſtigati, feruentes, ſublimes, altèque perpenſi. Duriores etiam ad ſuauiſſimum Dei amorem inflammabat priuatis colloquiis. Omninò tanta ſe diuinitatis gratia in pectus & cor eius infuderat, vt in omni verbo atque opere ſeſe vltrò effunderet. Nam & apud Turones vir eximiæ pietatis & notæ vulgo ſanctitatis, *Colombellus* nomine, conſpicuis vt prædicabat ſignis manifeſtatam ſibi gratiam interiorem qua plenus eſſet iam olim prænunciauerat. *R. D. Carolus à Burgo-nouo Cuſſeus* Nannetenſis Epiſcopus etiam dicere ſolebat neminem ſibi viſum qui tanto Dei amore teneretur. Id cum pluribus conſtare poſſit argumentis, tum verò duobus præcipuè. Primum eſt infatigabilis in prædicando Dei verbo perſeuerantia, vt omninò mirum ſit hominem afflictæ ſemper valetudinis, pedibus atque manibus captum, pelle tantùm ad oſſa indutum, vt propterea ſæpiùs in Cathedram inferendus eſſet, nullum tamen finem prædicandi verbi diuini feciſſe, ſed cùm vna penè tantùm lingua integra ſupereſſet quam ſpiritus Deo plenus animabat, potenter in tantùm aduerſus vitia detonuiſſe, virtutem adeò ſuauiter perſuaſiſſe, vt obſtinatiſſimos hæreticos ſanæ menti reſtituerit, perditos nebulones ad meliorem frugem reuocauerit, populorum bonorumque omnium animos & ſtudia in ſe ſuoſque ita conuerterit, vt eum poſt peractam Aduentualium & Quadrageſimalium Concionum palæſtram nollent dimittere. Publicas etiam collationes cum hæreticis habuit, hodiéq;
Victoriacum Acta ſuperſunt celeberrimæ vnius quam habuit *Vitrai* in Britannia cum eius
eſt uônuilis. loci Miniſtro, ſed illa prælí gratiam aſſecuta non ſunt quod autor morte præuentus excudendis vacare non potuerit. Dici non poteſt quanta in vtroque genere vir verbo & opere potens præſtiterit, facundiam cum ea pietatis & eruditionis gratia coniunxerat, vt è ſubſelliis non minus quàm è ſuggeſtu ſe ad-

1609. uerſariis terribilem exhiberet. Secundum argumentum eſt, ſpiritualis ſolertia dignoſcendorum & dirigendorum animorum, quo in ſtudio ſic planè verſatus eſt vt myſticæ Theologiæ nemo peritior haberetur. Et verò quæ ſolet eſſe peritiæ mater experientia homini pientiſſimo penè continua erat, qui diuinorum patiens poſt annos non multò plures viginti extatico languore conſumptus eſt. Nannetis cùm per Quadrageſimam concionabatur, ſed qui ſolebat ad ſuggeſtum deferri deficientibus in dies viribus præ diuini amoris impetu referendus fuit & in lectum deponendus, in quo poſt aliquot dies neruorum diſſolutione inualeſcente & corpore ſenſim, ſed abſque doloribus diffluente, (ea fuit amoris ſuauitas) ſpiritus expeditus in beatæ pacis locum vt ſpes eſt ſubuolauit. Perſtitit ad ſupremum finem ſano & integro iudicio, defixus ſemper in Deum, non intermiſſis per hoc precibus horariis, quas ipſo tranſitus ſui die ad Veſperas produxit, mortuus tamen cum in Choro concinerentur. Prophetico ſpiritu nonnulla creditur præſagiſſe ac multo antè denunciaſſe. Obiit die XII. menſ. Martij. Summa hæc capita ſolummodò tenuiter libauimus, tùm ex hiſtoria iam edita, tùm ex ſcriptis ad me nuper litteris, in quæ ſi liberet præter inſtitutũ excurrere, haberemus iuſtæ hiſtoriæ argumẽtum in ſingulis quibuſq; edisserendis, ſed hoc non agimus quod olim profitemur. 1609.

Ob. P. Petri Ariæ. 13. Hiſpani ad hunc annum celebrant *R. P. Petræ Ariæ* obitum qui *Compluti* contigit, ſed quo demum die vel menſe non tradunt. Nobili prognatus ille familia Comitum Pugnoroſtrorum, generis nobilitatem morum probitate ſuperauit. Cùm per Italiam peregrinaretur actus diuina inſpiratione ad Ordinem noſtrum conuolauit, inde regreſſus in patriam ſtrictiori vitæ generi ſe addixit magnoque virtutum exemplo ſuis affulſit. Afflictos animi charitate præcipuâ complexus, autor fuit multæ in eos benignitatis exercendæ. Suipſius abiiciendi ſtudio ſemper flagrauit. In ſupellectile nihil præter cilicia, diſciplinas, & affligendæ carnis inſtrumenta, viſus vnquam eſt habere. Maturâ tandem virtute atque ſanctitatis non obſcura ſignificatione, mortem, quæ communis hominum ſors eſt, oppetiit. *Arias. de Puñoroſtro.*

Ob. Sororis Reparatæ à Paula. 14. Denique apud Italos ſancta & venerabilis habetur memoria Sororis *Reparatæ à Paula*, Panormi natæ & ibidem ſanctimonialis profeſſæ in Conuentu Septem Angelorum Ordinis noſtri. Annos egit in ea profeſſione ſeptuaginta quinque, ad nonageſimũ ætatis progreſſa. Per id tempus, raro virtutis exemplo & miro cæli fauore diuinaque gratia prorſùs mirabili enituit. Corpus duriter afflixit verberibus, ieiuniis, omnique modo quo ſubigi potuit. Ad ſomnum in planam tabulam ſe reclinabat. Continua illi oratio quam ſæpiùs ab Euchariſtia percepta in ſolis occaſum producebat, reficiens ſe tum aqua & pane ſolummodò, nunquam ante ſolitam prandij horam ab oratione ſurrexit cùm ab illo rigore non nihil remittebat. Vt plurimũ extra ſe orans fiebat perſiſtens immobilis & quieta quantùm per Deum occupabatur, plerunque ſpiritum egiſſe credita eſt quòd nullum vitæ ſignum in illis extaſibus daret. Nihil æquè illam afficiebat ac S. Euchariſtia, cuius tanto deſiderio tenebatur vt in ea percipienda nunquam ſibi poſſet ſatisfacere, omninoque Paraſceues die ſancto, quo ex vſu Eccleſiæ cœleſti cibo abſtinendum erat, defectura crederetur. In tabula Sicula laudatur, quòd ei Ieſus in ſacra hoſtia viſibilis apparuerit, hoc famulæ ſuæ ſolatium præſtare voluit incerto conſilio, ſed certa ſuæ benignitatis & deuotionis illius demonſtratione, rem geſtã circumſtantiis adhibitis qui hiſtoriam ſcripſerunt repræſentant. Pleraque in ſpiritu præuidiſſe creditur, nec deſunt exempla quæ eam fidem confirment. Cœlitum muſico concentu nonnunquam recreata dicitur, ſed & beatæ Virginis aſpectu, quæ dum in Choro ex more poſt horas ſalutaretur, ſe *Reparata* conſpiciendam viſibili ſpecie præbere ſolebat. Tandem vero ad rem ipſam educta, Deo coram & in æternùm fruitura, de cœlitum ſocietate beanda, in ſempiternam (vt ſpes eſt) ſalutem & gloriam reparata eſt. Solutus corpore ſpiritus in æthera perrexit die Iunij menſis XV. A morte nonnulla diuinitus edita conceptam de illius ſanctitate opinionem non obſcurè confirmauerunt. *de Paula.*

An.

An. M. DC. X.

Conuentus Oppidi. — *Oppido.* — *Sartheano.* — *de Tropea.*

1. NOn defluxit hic annus noſtris qui Ordini propagando allaborauerunt. Primas Itali non dignitate, aut præiudicio Nationis, ſed ipſo tempore ſibi vendicant. *Calabri* enim qui ad *Rhegium* incolunt. xxv. inde paſſ. mill. conſtiterunt, à die xv. menſis Ianuarij. Eo nimirùm ſpatio Vrbs eſt in ſacris *Rhegio* ſuffraganea, non ſola Epiſcopatus, ſed Comitatus etiam dignitate clara, excelſo loco inædificata, intra piſculentos amnes duos qui anguillarum & tructarum copiâ præſtant; elegantiſſime compoſita eſt, nobilibuſque familiis inclyta; procul à mari diſtat leucis quatuor, ſubiacet ditioni Principum Cariatienſum è nobiliſſ. *Spinellorum* gente, Vrbi nomen eſt *Oppidum*, quod à vulgato non recedit, adeoq; haud multò antiquum videri poteſt. Ager vino, oleo, ſegete, abundat. Relegendus Marafiotius lib. 1. cap. xxxiii. In eam Vrbem noſtros traduxit Nobil & Generoſ. Eques *D. Camillus Sartheanus* (ſi nos Montoia in eo nomine fallit) cui paria fecit germanus frater *Scipio* Abbas, ideò in benemeritorum Fundatorum numero habendi. Hoc apud eos egit *R. P. Andreas à Tropaa* vir inſignis pietatis & doctrinæ, qui & nomen indidit à B. P. N. Agunt in eo Cœnobio triginta è noſtris per Ciuium & Fundatorum beneficentiam.

Conuentus Ariminl. — *de Bandis.* — *Tortoſim.* — *Contareno.* — *Diedo.* — *Merlo.* — *Renino.* — *Marida*

2. Et quando cœpimus de Italis dicere, age, reliqua ſubtexamus tria Cœnobia, quæ in illis in hunc annum acceſſerunt, de quibus incertum eſt quo die vel menſe cœperint. Vnum eſt *Ariminenſe*, cuius procuratio mandata fuit à Neapolitanis *R. P. Romualdo Chriſtophoro à Rauennâ*, qui difficultates non paucas quæ ſe offerebant ab hoc initio prudentia ſuperauit. Fauit non parùm Illuſt. D. Comes *Hugolinus de Bandis*, tum etiam I. V. D. Vir Clariſſ. *D. Aſcanius Tortoſinus*. Commodatò primùm Melitenſium Equitum ædem *S. Michaelis* nomine incoluerunt, concedente Nobil. D. ..... *Contarino* Veneto Equite beneficiario. Inde in forum tranſgreſſi, *S. Antonij à Padua* Oratorium, quod in medio foro eſt, acceperunt. Eſt autem ædicula illa valdè anguſta, operis exquiſiti, egregiis picturis adornata, quam *B.* illi *Antonio* Ariminenſes erexerunt, in memoriam aſini ad eius imperium coram Sanctiſſima Euchariſtia genuflectentis: notior hiſtoria quàm vt opus ſit repetere. Proximas eidem ædes habent, ſed nondum benè conſtitutas. Gratiam tamen huiuſcunque fundationis præcipuè debent Nobil. *DD. Franciſco Diedo & Dominico Merlo*, qui magno ſtudio in rem incubuerunt. Eſt autem *Ariminum Flaminiæ* Vrbs, ſiue vt alij malunt *Aemiliæ*, certè vnam alteri eximio ponte coniungit. Antiqua quidem illa & Epiſcopali dignitate florens, ſitaque in planitie imminentibus à meridie collibus amœnis & frugiferis, qua Septentrio eſt pulſatur ab *Hadria*, vbi iuxta muros amnis miſcetur, qui hodie *Marecia* vel *Marida* dicitur, cùm ab antiquis *Ariminum* vocaretur, vnde & nomen Vrbi; ad Orient. & Occid. latiſſimos habet campos rerum omnium vbertate diffluentes. Media ferè eſt inter *Bononiam & Anconam* ad lxx. paſſ. mill. *Rauennâ* quæ eius eſt metropolis diſtat in Ortum xxxv. milliarib. *Vrbino* verſùs ipſam *Rauennam* xxx.

Conuentus Libonati. — *Policaſtro.* — *Marathia.* — *Piſciotta.* — *Sapri.* — *Libonati.* — *Collemedio.* — *Golfo di Policaſtro.*

3. Alterum eſt in Calabria inferiori, & diœceſi Policaſtrenſi. Ab ipſo enim *Policaſtro* vi. paſſ. millib. xii. à *Marathea*, oppidum eſt, *Saprus* antiquo nomine, ab excurrente inter *Buxentum & Laum* fluuio eiuſdem nominis, & illud quidem fluuius retinet, oppidum mutauit, *Libonati* à popularibus dictum. In id oppidum noſtros induxit Vir nobilis *D. Aſcanius Collemedius*, vt habent Acta M. SS. quæ vidi, Montoia in eo nomine variat, Iſnardus *Calimote* legit, quod habui [illegible] & ipſe in eo nomine quod in externis pronum eſt aberrem. [illegible] torum ad eam fundationem dicitur contuliſſe. Ædes *B. Virgini* [illegible] à Fundatore cognomine ſacra eſt. Rem procurauit *R. P. Antonius à* [illegible] Prouincialis. Locus eſt & agri vbertate & maris propinquitate (abeſt enim mille tantum aut quingentis paſſib. ad *ſinum Sapricum*, ſiue *Praſtanum*) valdè commodus, & amœnus omninò atque iucundus.

1610. *Conuentus Xaccæ.* 4. Tertium eſt in *Sicilia* quâ Meridiem ſpectat. In ea enim ora Vrbs eſt quam populares *Xaccam* ſiue *Saccam* vocant, (Latinis dictam *Sacram*, vnde Montoia acceperit non video) ſunt qui & *Xiacam* legãt, habet in proximo *Thermas* aquæ ſalubris & calidæ, quas Antiqui etiam *Aquas Larodas* nominabant, hinc verumq; *Xacca* nomen à recentioribus tribuitur, eaſq; appellant cùm *Thermas*, tum *Aquas Larodas*) ſupra *Mazzaram* in Ortum vltrà *Ilbrucum* fluuiũ ad xxiv. paſſ. mill. ſita eſt, infra *Heracleam* xx. in Occaſum. Vrbs ea multis Religioſorum contuberniis clara, noſtros ex occaſione memorabili accepit. Ab annis xxx. pius quidam ac probus Sacerdos, in Parochiali Eccleſia *S. Viti*, *B. P. N. Franciſco* ſacellum erexerat, frequentes ad illud populi conueniebant votorum causâ, quibus præſens Deus aderat Interuentoris merito. Ita plures recuperata ſanitate aut aliis beneficiis aucti, quos inter *Epiphanius Bicheta* nobilis ciuis grati animi causâ non modò de tertiâ Regulâ profitendâ (de quâ ab illo Sacerdote inaudierat) ſollicitus fuit, ſed teſtamento noſtros ſibi hæredes ex aſſe ſcripſit. Conſtitutum ex illius bonis Cœnobium, viâ eius Vrbis primariâ, in palatio quod noſtri comparauerant. Nomen accepit à *B. P. N. Franciſco* qui Ciuium vota irrita eſſe patitur. 1610. *Xacca.* *Mazara.* *Garbi.* *Bicheta.*

Conuentus Lutetiæ Pariſiorum. 5. Gallis non perinde factum atque Italis. Nam præter *Pariſienſe* Cœnobium, aliud non habent quod in rebus ſuis computent. Enimuerò huius vnius magnificentia, ſplendor & amplitudo, multitudini eorum quæ percenſuimus longè præponderat. Etſi enim opus ad hæc extremam manum non accepit, & per loci non anguſtias hortis viridariiſque deficit, nihilo tamen inferius quoquam eſt. Vna enim operis vaſtitas & magnitudo incrementum remorata eſt, loci verò anguſtias frequentia & celebritas vltra quàm credi poteſt compenſat. Sed ad rem veniamus primamque originem præclari huius Cœnobij repetamus. Ab anno 1605. *R. P. Oliuarius Chaillou*, Pariſienſis Eccleſiæ Canonicus, Ordinem noſtrum profeſſurus bonorum partem ad Cœnobium in Vrbe cum primùm liceret ædificandum legauit, in hoc B. P. N. à quo per vnicam ſororem Brigittam genus ducit, ſtudium animumque poſt tanti temporis interuallum æmulatus, vt quoad poſſet res & gloriam Ordinis promoueret. Nec imparia quidem conſiliis per tempus præſtitit, dum ad illum annum noſtri ex Ordine vniuerſo *Genuam* congregati, eius animum & liberalitatem collaudant, datamque conditionem accipiunt, decreto gratitudinis causâ Fundatoris titulo Nobil. & *cl. V. D. Ioanni Chaillou* Toparchæ *de Thoiſy*, & Rationum regiarum in ſupremo Regni conſeſſu Magiſtro, *Oliuarij* noſtri germano, illiuſque poſteris in perpetuum, eâdem verò gratiâ ſororibus etiam factâ, ſed quoad in viuis ipſæ agerent. Quod verò reliquum erat vt conſilium ſuum *Oliuarius* exequeretur non perinde promptum ac facile fuit. Quo nimirùm res maiores ſunt eo impeditiorem ſucceſſum habent. Peruicit tamen animi magnitudo quam ille in omnibus ſemper præ ſe tulit. Tandem igitur, poſtquàm iniectæ moræ annos aliquot conſilium illud ſuum extraxerant, factâ ſibi poteſtate à *R. P. Petro Heberto* Prouinciale, regiæ olim domus cui à *Turriculis* nomen, ſed vulnerato in haſtiludio *Henrico* II. exciſæ, hortos ſeu veriùs hortorum partem à Nobiliſſ. & Generoſiſſ. Equite *D. Ludouico Hoſpitalio à Vitriaco*, cui mancipi iure ceſſerant, obligatâ fide ad diem xxvii. Octob 1609. comparauit. Nec mora Illuſt. & *R. D. Henricus Gondius* Pariſiorum Antiſtes, ac poſtmodùm S. R. E. Card. *Radeſianus* nuncupatus, condendi Cœnobij facultatem libens volens & vltrò propoſitum illud collaudans prærogauit. Inuictiſſ. autem & Clementiſſ. Rex noſter *Henricus* IV. litteris menſe Ianuario Lutetiæ Pariſiorum perſcriptis, non modò rem probauit, ſed partum iam fundum & in futurum comparanda prædia ſeu latifundia caduci ſeruitute abolitâ liberè poſſidenda conceſſit. Quod anno demum 1611. ad diem Iulij xiv. Rationales ratum eſſe ac firmum interpoſito decreto ſuo ſanciuerunt. Interim leuioris operis anguſto domicilio conſtituto, ad diem xxv. menſis Martij, *R. P. Franciſco Humbleto* Vicario & Viſitatore Generali præeunte, in illud noſtri ſubierunt, quæ cauſa fuit vt Cœnobio B. Virginis Annunciatæ titulus ab hoc principio delectus ſit. Ex hoc verò cum

des Tournelles. *de l'Hoſpital.* *de Vitry.* *de Gondy.* *de Rets.* 1609. 1611.

1610. rò cùm non ita multò poſt deſideratiſſimus Princeps noſter parricidali manu 1610.
per ſummum nefas ſublatus fuiſſet, *Ludouicus* XIII F. nouęm annorum puer, ſed indole ætatem præuertens vt nunc faſtis geſtiſque parentē, de matris conſilio, cui ſumma rerum eo pupillo delata fuerat, liberam iterùm eius Cœnobij condendi poteſtatem acta patris confirmans & probans conceſſit litteris Lutetiæ Pariſiorum ad diem Iunij xv. hoc ipſo anno exaratis, quæ die demùm Iulij menſis xix. in Senatu recitatæ per Officium Actis inſcriptæ ſunt, ac altero denique anno cùm apud Rationales, tùm apud ſupremos Regni Quæſtores, promulgatæ eorum Ordinum calculo comprobatæ ſunt, & Rationa- 1611.
lium quidem ſub die Iulij xiv. Quæſtorum verò eiuſdem menſis xxx. Aream cui Cœnobium inædificatum magno emptam datis ex fiſco pecuniis Rex nobis aſſeruit, contractumque nomen principali beneficentiá diſſoluit, adeoque Optimo & Beneficentiſſ. Principi atque Auguſtiſſ. eius matri *Mariæ Medicææ* vt fundi largitoribus primariæ fundationis ius meritiſſimè à PP. Romæ ad an. 1617 conſidentibus arrogatum eſt. Sed & Nobiliſſ. ac Generoſiſſ. *D. Carolo* Mar-
de la Vieuuille. chioni *de la Vieuuille*, ob præſtitam dotem hoc eſt annuos ad alimoniam redditus primarij Fundatoris nomen in iiſdem Actis decretum eſt. Id vt aliquanto amplius ediſſeramus, *Carolus* pientiſſ. & lectiſſ. conſortem ſuam *Mariam*
Bouhier. Sy. *Bouhier* ex deſperato morbo per votum B.P.N. factum receperat, addita voto conditio ponendi ſuis ſumptibus Cœnobij apud *Sium* agri (ni fallor) Sedanenſis oppidum, cùm ergo voti reus id præſtare cogitaret, non pro eo ac primum videbatur res expedita occurrit, multis interim vltra citraque agitatis. & adhibito grauiſſimorum virorum conſilio, viſum eſt ad rem eius noſtramque opportuniùs ac citra voti offenſionem, ſi ſumptus quos animo deſtinauerat in nouæ domus Pariſienſis commodum conferret. Pro eo igitur ac deliberatum fuerat cum Pariſienſibus noſtris pepigit, ac totum refudit quod in illud opus expenſurus erat. Pactio die ipſa menſis Aprilis 11. & B.P.N feſtiuitate celebri annotata eſt ad an. 1614. De illa verò vt renunciatum eſt, Generalis has ad *Ca-* 1614.
rolum gratulatorias ſcripſit.

F. DIDACVS ARIAS DE VALCARCEL *totius ſacri Ordinis Minimorum Generalis Corrector: Illuſtriſſimo viro D.* Carolo *Marchioni* de la Vieuuille *in ſanctiori Franciæ aula Conſiliario Regio, in Campaniæ Prouincia Proregi, Vrbis & Arcis Maceriæ Præfecto, Baroni d'Arzillieres, Domino de Sy, &c. atque illuſtriſſimæ ac deuotiſſimæ* Mariæ Bouhier *illius coniugi amborumque liberis procreatis ſeu procreandis, Salutem in Domino.*

EXimius charitatis ardor quo mentes veſtræ intimè afficiuntur, illaque ſingularis pietas qua noſtrum Ordinem amplectimini atque in dies nouis beneficiis fouetis, iure ſuo exigit, vt quæ ex Dei benignitate noſtra ſunt in vos lubenter ac beneuolè effundamus, ſi quo modo Chriſti Ieſu inopia opulenti ſitis, qui cùm eſſet diues propter nos egenus factus eſt. Cùm itaque certa relatione Patrum noſtræ Prouinciæ Franciæ in Conuentu noſtro Pariſiis nouiter erecto degentium, veſtriſque amantiſſimis litteris & authentico contractu inter vtroſque ipſa die 11. Aprilis S.P.N. *Franciſco de Paula ſacra an.* D. 1614. *inito agnouerimus quantam pecuniarum ſummam, tam in redditibus conficiendis, quàm in erigendo altari ac ſacello piè & liberaliter profuderitis, vt veſtris beneficiis augeretur numerus fratrum eo in Conuentu degentium, nec alia ratione ad id opus moti fueritis quàm veſtra in Ordinem noſtrum pietate ob beneficia quæ diuina benignitas S.P.N. precibus vobis miraculosè contulit (prout ex præfato authentico inſtrumento nobis apparuit) quorum accre-*

1610. *tione moti eſtis vt firmiter ſtatueretis Conuentum Ordinis noſtri erigere in aliqua terrarum veſtrarum, certis tamen & iuſtis cauſis inducti veſtrum hoc propoſitum Conuentui noſtro Pariſijs nouiter vt præfertur erecto aſsignaſtis. Nos quibus cordi eſt eaquæ ad Dei gloriam animarum ſalutem, noſtrique Ordinis augmentum conducunt intimo affectu complecti ac fouere, maximè verò perſonas eximiæ deuotionis quæ ſplendori generis ac illuſtriſsimi ſanguinis claritati pietatem conſociant (quales vos eſſe certa relatione intelligimus) ideò ex diuinæ munificentiæ theſauro huic Minimorum Ordini benignè communicato S.P.N. Franciſci de Paula meritis confidentes in nomine D.N. Ieſu-Chriſti vos ſpecialiter adoptamus ac recipimus inter Ordinis Fundatores, iuſque omne ac priuilegium Fundatoris, quantum ex Regula & Conſtitutionibus noſtris cæteris Conuentuum Fundatoribus competit elargimur, vnâ cum participatione omnium orationum, Miſſarum, contemplationum, diſciplinarum, vigiliarum, mortificationum, reliquorumque operum deuotionis quæ vbilibet in toto Ordine noſtro fiunt atque in futurum diuina opitulante gratia fient, vt vos & poſteri veſtri ijs fruamini eo penitus modo quo vſi fuiſſetis, ſi licuiſſet vobis Conuentum erigere, quemadmodum antea propoſueratis; laudamuſq; ac per præſentes noſtras perpetuò valituras approbamus ea omnia & ſingula quæ à Patribus noſtri Conuentus Pariſiis, vt præfertur nouiter erecti vobiſcum ſuper ea regeſta ſunt: volumuſque, vt præſentes noſtræ litteræ quibus vos in ſpeciales & præcipuos Fundatores præfati Conuentus acceptamus, in omnibus Capitulis noſtris, tam Generalibus, quàm Prouincialibus vbi fuerit neceſſarium notificentur, ne quis relinquatur de noſtra voluntate dubitandi locus. In quorum fidem, &c. Datum* Matriti XI. *Septemb.* 1614. 1610.

At quoniam his litteris non ſatis expreſsè cautum videbatur *Caroli* poſteris, ſicut nec Fundationis iuri, quam primariam præcipuamque decerni expoſcebat, alias ad eam rem litteras declaratorias Româ ſub die XXVIII. menſis Maij proximè inſequentis *Didacus* noſter reſcripſit. Sicut & poſtmodum Nobil. & *Cl. V. D. Ioannes Chaillou*, cui ius primi Fundatoris antea quæſitum fuerat, in gratiam prædicti D. Marchionis ſuæ huic prærogatiuæ libens volens litteris ad
1616. VIII. menſis Iulij an 1616. datis ceſſit. Nec omittendum, quod cùm pactionis eius publicationi *R. D. Nicolaus Longu*, Sauiniaci Abbas, interfuiſſet, ſponte ſua, & animo in aliquam tam boni operis partem veniendi, fidem ſuam ad reſignandum ſacerdotium in ipſius Conuentus vtilitatem & gratiam obligauerit, quod dum in mora fuit naturæ debitum ſoluens Nicolaus obligatam vltrò fidem non liberauit. Sub hæc, dum tempus inſtat Generalis Capituli in Vrbe celebrandi, ne qua aduerſus pactam à *Carolo* conditionem exceptio poſſet afferri, vt regiis patentibuſque litteris rata ac firma edicerετur procuratum eſt,
1617. quod quidem cùm Regi placuiſſet atque ad XXII. menſis Februarij an. 1617. ſuper ea re litteras ſuas conceſſiſſet, vt id à Patribus cognitum eſt, Fundationis ius quale poſcebatur & diximus, *Carolo* Marchioni decretum eſt. His nixa præſidiis efferebat ſe noua domus ſpemque faciebat maioris incrementi, quod & ante perducto ex parte maioris operis ædificio non obſcurè promittebat. Ab
1611. anno nimirum 1611. ei operi perducendo primarius lapis in fundamenta miſſus fuerat, quod inſcriptio inciſa lapidi amplius docet, ſic autem habet

Longu.

MARIA MEDICÆA, PIENTISSIMA ET SERENISSIMA FRANCORVM REGINA, HENRICI IV. OLIM CONIVX, NVNC VIDVA, ET LVDOVICI XIII. FRANCORVM REGIS MATER EXTRVENDI HVIVS TEMPLI ERGO, QVOD HONORI B. DEI GENITRICIS MARIÆ VOTVM

1610. VOTVM ET DICATVM EST, IPSO EIVSDEM VIRGINIS NATALI DIE ET VI. IDVS SEPTEMBRIS M. DC. XI. PRIMARIVM LAPIDEM PRO FVNDAMENTO POSVIT CHRISTIANE PRORSVS ET FELICITER. 1610.

Et certè in eum diem quem lapis præfert omnia fuerant apparata, incidit tamen neceſſitas in alium diem procraſtinandæ rei, nec ante decimum inde diem quidquam actũ eſt, iam tum verò (dies erat eiuſd. menſis XVIII.) *R. D. Ioannes de la Croix* Gratianopolitanus Epiſcopus & Princeps (noſtri *Ponthum* præter editorum fidem nominant) ſacros ritus benedicendi & immittendi lapidis Auguſtæ noſtræ auſpiciis peregit. Atque vt ab hoc initio tanti operis deſignationem, ex qua poſſit æſtimari, demus, dormitoria quæ vocant, hoc eſt ſingulæ ædium partes intra muri ſpatium clxxx. pedum (quos regios vocant) longitudine, XXXVI. latitudine, ductis vtrinque cellis, patent; aula inferior quam Refectorium ſolent dicere, XXI. & amplius pede alta lxxxi. in longum, XXV. & quod excedit in latum protenditur; & reliquarum quidem officinarum eadem altitudo & latitudo, de quibus fruſtra per ſingulas. Quæ autem ſine piaculo præteriri à nobis non poteſt ædes ſacra, & ipſa, intra muri ſpatium, clxii. pedibus regiis longa, XXX. (præter ſacella) lata, XLVIII. in fornicis vmbilicum ſuſtollitur; ſacella verò quibus ab vtraque parte ſuccingitur XV. pedibus lata, XVIII. longa, XXI. in teſtitudinis vmbonem efferuntur. Quando igitur tanti operis magnitudo pluribus ſubſidiis iuuanda erat, Nigeonenſes noſtri ſuburbanum ſacerdotiũ (Cappellam noſtri vocant) quod illis *Oliuarius* noſter profeſſurus contulerat, & ſuâ ipſi ſponte, & Generali Maſſiliâ reſcribente, ceſſerunt. Id *S. Suſanna*, ſeu *Quinque plagarum*, quin & *Gallionis*, nomine cenſetur, ſitumque eſt vltra portam quam à S. Honorato nuncupant, vbi iam nunc S. Rocho Parochialis Eccleſia conſtituta eſt, quæ ad ipſum ſacellum ſeu Cappellam *de Gaillen.* an. 1578. ædificari cœpit, quod amplius in Originibus patriis ſeu Commentario de rebus Pariſiorum exequemur. Porrò eius ſacerdotij vnionem Nigeonenſibus noſtris & toti Ordini, cùm *Henricus Gondius* Epiſcopus, tùm *Petrus Henricus* patruus Card. ab an. 1605. ſpecialibus litteris, quas *Paulus* Papa V. ad diem IX. menſis Aug. an. 1606. ſanciuit, indulſerant. Enimuerò poſt omnia iuuabit & ad ſingula quædam deſcendere, ſi prius tamen Cœnobij ſitum explorauerimus. Quà vrbs Orientem ſpectat & Arce (quam Baſtilliam dicunt) ad portam Antonianam munitur, olim Regia fuit cui (quod antè dicebamus) à Turriculis nomen, eâ poſtmodum deiectâ, vacuus ſtetit locus ad *Henricum* IV. Regem, qui ad quadratam ingentis ſpatij aream ſubſtrui ac circumduci per priuatos magnificorum palatiorum moles eiuſdem conformationis, & ductis ſecundùm viam fornicibus peruias, excelſo planè regio & mirando conſilio, prouidit. Locus is tota vrbe celeberrimus ac nobiliſſimus Circi aut verius Plateæ regiæ ab eximij operis autore nomen accepit. Ei autem quà Septentrionem reſpicit, proximè ſuccedit noſtrum Cœnobium, hortis vt diximus regiis inædificatum, cui adhæret ab Occidente *Domus Vitriaca*, qua cum conſiſtit in inſulam, viis ſcilicet in omnem partem ſolutis & liberis, ab Ortu finitimum eſt vrbis vallum, vltrà quod in agrum ad arcem vſque Vicennenſem proſpectus eſt. Ædes ſacra Septentrioni obuerſa inde à viâ *S. Antony*, longo & recto itinere, per mediam plateam ipſam aditur, vt nihil prorſus in reliqua vrbe ſimile conſpiciatur. Veniamus nunc ad ſingularia nonnulla, imprimis autem ipſius ſacrarij. Aditui enim reliqua penè reſpondent. Sed præcipua eſt maioris altaris maieſtas, pulchritudo, magnificentia. Moles quidem ipſa lapide ſecto polito & candidiſſimo conſtat, impactæ ſex marmoreæ columnæ ſtriatæ capitellis & baſibus inauratis, reliquum opus ex arte marmoribus eleganter incruſtatum. Gradibus quinque ad altare aſcenditur, ij, toti ex marmore. A ſummo altari ſanctiſſimi Sacramenti quod vocant tabernaculum prominet, & ipſum ex ebeno totum, ſed operibus æreis inauratis ſplendidiſſimè adornatum, quæ ſingula moleſtum eſſet deſcribere. Sumptuum partem Marchio Veteris-villæ

Oo

1610. ab initio fundationis præſtiterat, hoc igitur elogio cum poſita ſunt fundamenta dicatum eſt, 1610.

DEO. OPT. MAX.
B. V. MATRI. S. FRANCISCO DE PAVLA PROAVVNCVLO SVO
ET MEMORIÆ
ILLVST. AC NOBIL. D. CAROLI MARCHIONIS DE LA VIEVVILLE
FVNDATORIS
PRIMARIVM HVNC MAIORIS ALTARIS LAPIDEM
POSVIT
REVERENDVS ADMODVM PATER F. OLIVARIVS CHAILLOV
ORDINIS MINIMORVM IN PROVINCIA FRANCIÆ
CORRECTOR PROVINCIALIS
IV. NON. MAII ANNO ÆRÆ CHRISTIANÆ 1630.

Non temerè factum putes quod in eius nuncupationis conſortium B. P. N. fuerit aduocatus, ita olim edixerat *R. P. Didacus Arias Valcarcelius* Generalis, vt ex eius litteris conſtat in ipſa vrbe Lutetia ſub die xxiv. menſis Septemb. an. 1615. datis, qui pro ſuo in B. P. N. affectu & ſtudio priorem titulum abrogauit. Solum ipſius ædis lateritio pauimento inſtratum ad maioris altaris cancellos, reliquum illud ſeptum quo altare circumdatur marmore atque perpolito lapide compactum eſt, quod factum nobil. & lectiſſ. viduæ beneficio, quæ licet nomen ſuum publicari nolit, adeò tamen piis vbique operibus inclaruit, vt non poſſit celari. Ea igitur eſt *D. Iſabella le Peutre* vidua Nobil. & Clariſſ. *V. D.* .. *Ricoüart* in ſupremo Franciæ conſeſſu Senatoris integerrimi. Augetur immenſum decor nobiliſſimi ſacrarij, à ſacellis quibus ab vtraque parte ſuffultum eſt, & quibus ſi pro dignitate patronorum (quod iam cœpit) ornatus acceſſerit nihil poſſit deſiderari elegantius. Primum ad dextram acceptante lectiſſima & pientiſſ. fœmina *Henrieta-Catharina de Ioyeuſe* delatum eſt Illuſtriſſimo & Generoſiſſ. Principi *Carolo à Lotharingia* Guiſiæ Duci, quem illa ſibi ſecundis nuptiis optauerat. Primum ad læuam patrocinio gaudet Clariſſ. & Illuſtriſſ. *V. D. Nicolas le Iay*, iam nunc in ſupremo Galliarum Senatu Præſidis primarij. Atque hoc inſigne eſt duplici epitaphio. Alterum eſt conſortis eius, cui commune ſibi cum ea ſepulchrum ex marmore condidit. Columnæ duæ ſunt quibus epiſtylion ex tranſuerſo impoſitum, & ab epiſtylio extantes vtriuſque ſolido de marmore effigies. Sola iam nunc extat fœminæ imago, atque hoc ex intercolumnio marmoreæ tabulæ inſculptum elogium,

le Peutre.

le Iay.

PRIMOGENITO MORTVORVM
Sacrum. S.
ET MANIBVS
CLARISS. FOEMINÆ MAGDALENÆ MARCHANT
NON MINVS FELICITER NATÆ *Marchant.*
QVAM DEINDE SEDVLÒ EDVCATÆ,
IDEOQVE IN EGREGIA PIETATIS ERGA DEVM,
LIBERALITATIS ERGA INOPES,
MERITORVM DENIQVE ERGA OMNES
CONSCIENTIA MODESTISSIMAE
QVAE CVM ILLVSTRISS. VIRO NICOLAO LE IAY
IN GALLIAE SENATV PRAESIDI
INDIVIDVA VITAE COMES OBTIGISSET
EVM IN VTRAQVE FORTVNA CONSTANTISSIME SECVTA EST
NIHIL EX TANTA FIDE SIBI

PRÆTER

1610. PRÆTER OBSEQVI GLORIAM VINDICANS. 1610.
SIC ILLIBATA CVM EO CONCORDIA VIXIT ANNOS XXII.
DONEC III. NON. APRIL. AN. CHR. CIↃ. IↃC. XXV. ÆT. SVÆ LII.
SPIRITVM COELO DEDVCTVM COELO REDDIDIT.
CONIVGIS DVLCISSIMÆ RELIQVIAS CONIVX SVPERSTES
HEIC CONDIDIT
I. S. F. R. In ſpem futuræ reſurrectionis.
EIQVE HOC AMORIS ATQVE DESIDERI MONIMENTVM
P. C. Poni curauit.

Alterum eſt ſoceri, cuius imago lapide ſculpta coloribuſque imbuta in ſummo ſacello à tabula marmorea prominet, ei autem hoc eſt elogium inciſum.

D. O. M.

Marchant. *Et felici memoriæ Caroli Marchant inter ciueis Pariſ. viri boni & priſci moris, qui honeſtis ab antiquo parentib. ortus ab anno* XIII. *gnauiter inſeruiens magnific. ac æternis ædif. plurima Galliæ loca dietim ad ſui miniſterium operarios complureis alens fouenſque decorauit ingenio & prudentiæ fidem erga Principem, patriam & ciueis iunxit, libertatem miſcuit, ob id* Karolo IX. & *Henrico IV. Franc. Regib. gratiſſimus, opes non modicas bonis artibus & labore parauit, fidei pignus eximium maximè in Lutetiæ Pariſ. deditione an.* 1594. *ciuis opt. exhibuit, non ampliſſ. munerum oblatorum ſolatio motus ſola cohortium Pariſ. quæ ab eo cœpta in eo deſiit præfectura contentus, Pontem ſublicium ad reg. Palatij radices iugo Sequanæ impoſito (quod priuato nemini hactenus contigit) de ſuo nomine & pecunia in communem vſum ciuium & ſuorum vtilitatem conſtruxit contiguis* L. & *vltra domibus ordine duplici adfabrè ſuperductis auxit ſilice ſternendum curauit, atque vt non ingrati laboris hæredem perſpectæque fidei vindicem aſsiduum haberet* Kariſſ. *filiam Magdalenam viro magni nominis & probitatis, ac inter togatos primario elocauit: hoc vno fortunæ ludum expertus quod filium prædilectum ob egregias animi & corporis dotes per quinquennium bellorum ciuilium Regi cognitas ab Henrico Magno lateronem ſibi & celerem electum & adamatum ordine turbato mortalitatis cæde præuia minorem natu amiſit, ex cuius ineluctabili deſiderio plureis poſt annos pater ſuperſtes tandem ſex menſibus elapſis poſt Henrici Magni parricidium tædio confectus magno bonor. omnium mærore, maximo egenorum queis indefeſſe adflictis reb. præſto fuit vir pius & fortis, obijt an.*1610 *æt. ſuæ* 72. *Gener & filia eius Magdalena.*

H. M. P. C. Hoc monument. poni curauerunt.

Secundum à dextra ſacellum Clariſſ. ille ac Nobiliſſ. *Nicolaus de Neufuille* Toparcha *de Villeroy, &c.* à ſecretis Status ſibi atque hæredibus ſuis accepit. Sed *Carolus* F. *Alincurtius* apud Lugdunenſes Prorex, illo in gratiam Nobil. & Clariſſ. Particelle. *V. D. Michaëlis Particelly, Emeriaci* Toparchæ, IV. viri Gallico Ærario Præfecti, nuperrimè ceſſit. Et hic pro ingenita liberalis animi magnificentia ſpem facit eius ſplendidiſſimè adornandi, vt quod ſibi ſuiſque in perpetuum monumentum delegerit. Quod è regione ad læuam eſt, conditum habet Nobiliſſ. l'Hoſpital. & Generoſiſſ. *D. Ludouici Hoſpitaly Vitriaci* vtriuſque Gallicæ militiæ Equitis Torquati, &c. corpus, adeoque illud ſibi ac toti familiæ pientiſſ. & lectiſſ. pariterque nobiliſſ. eius vidua *D. Franciſca de Brichanteau*, aſſentientibus filiis *Ni-* de Brichanteau. *colao* & *Franciſco* comparauit. Illud verò priuilegiato (vt ex more loquar) altari donatum eſt. Non prætereunda tamen abſque honoris elogio Illuſtriſſ. &

1610. Generoſiſſ. *Nicolai Hoſpitaly* memoria, qui primus hodie in Gallica militia Equitum Tribunus, & apud Prouinciales Prorex omnibus belli paciſque artibus & dignitatibus floret, Regique ac Regno fideliſſimam gratiſſimamque operam nauat, quas inter curas publicaſque ſollicitudines noſtros ſua nunquam non ope, gratiâ & beneuolentiâ dignatus eſt. Quin & *Franciſcus Halury* Dominus, Aulæ & Regi gratioſus apud quem Prætoriæ cohortis ductorem agit ſuæ gentis gloriam germanâ conſimilium virtutum laude tuetur. Tertium ad dextram *Caroli* Fundatoris eſt qui & vltra principem Eccleſiæ parietem opus octagonum ſecto & firmo lapide affabrè factũ & ad culmen perductum, & ſi Deus meliora dederit præclarè adornandum conſtituit. Ab altera verò parte ac eodem ordine poſitum ſibi optauerunt Clar. & Nob. *D. Petrus Iaquet* Comes *de Tigery*, ac Nobiliſſ. & lect. eius conſors *D. Anna de Saulx de Tauannes*; & *Petrus* quidem nuper à ſicariis per iter confoſſus in eodem conditus eſt. Quartum à dextra Illuſtriſſimæ & pientiſſ. Principis *D. Dianæ à Francia* Duciſſę Engoliſmenſis, virtutis regiæ heroinæ apud Thuanum lib. 5. de vita ſua, cui præclari & ſplendidi operis monimentum ex marmore ab hæredibus extructum eſt, tumulo ſcilicet ipſa de genibus inſiſtit viuentis & orantis ſpecie, in qua fingenda materiam ars ſuperauit. Adpoſitum hoc elogium qua parte faciem dirigit. 1610. *Iaquet. Saulx. Tauannes.*

PIIS MANIBVS MEMORIÆQ; SACRVM

DIANÆ FRANCIÆ DVCISSÆ ENGOLISMENSIS, CHRISTIANISSIMI REGIS HENRICI II. NATVRA FILIÆ, ET IN IVRA LEGITIMORVM NATALIVM ADSCRIPTÆ, QVÆ PRIMVM HORATII FARNESII DVCIS CASTRENSIS IN OBSIDIONE HEDINA CÆSI PAVCIS DIEBVS VXOR, POSTMODVM FRANCISCO MOMORANTIO ILLVSTRISSIMÆ FAMILIÆ PRINCIPI ELOCATA, SVSCEPTOQVE EX EO VNIVS DIEI ET LONGI MOERORIS FILIO, VIDVA RELICTA, DIV SVPERSTES FVIT, CVM ALIARVM VIRTVTVM CONCVRSV, TVM INTEGRA PVDICITIÆ FAMA INSIGNIS, CVLTVQVE IN DEVM REGEMQVE INCOMPARABILI, CVIVS VEL MAXIMVM DOCVMENTVM DEDIT CVM SVB INITIA CIVILIS BELLI DEPOSITO APVD ILLAM FIDEI PIGNORE INTER DVOS POTENTISSIMOS REGES HENRICVM III. FRANCORVM, ET EIVS MOX SVCCESSOREM HENRICVM NAVARRORVM REGEM MVTVA CONCORDIA ATQVE AMICITIA STABILITA EST. TANDEM VT QVOD ACERBO PROLIS OCCASV PERDIDERAT ADOPTIONE RESARCIRET MORIENS FRANCISCVM VALESIVM EX REGIA STIRPE PRONEPOTEM SIBI HÆREDEM EX ASSE INSTITVIT EIQVE INCERTÆ MORTALIVM VITÆ MEMOR LVDOVICVM FRATREM NON MINVS VIRTVTE QVAM SANGVINIS CONIVNCTIONE GERMANVM SVBSTITVIT. OBIIT OCTOGENARIA MAIOR ANNO SALVTIS SVPRA MILLE SEXCENTOS VNDEVIGESIMO III. NONAS IANVARII.

* Apud Abbauilleníes noſtros ſepulta.

Quartum itidem ex aduerſo Nobil. & Optima fœmin. *D. Anna Nicolai* vidua V. Clariſſ. & Nobil. *D. Ludouici de Vaudetart* Toparchæ *de Pouilly*, Baronis *de Perſan, &c.* ſibi ſuiſque procurauit. In eo non multo poſt ipſa condita, illius cultum hæredibus teſtamento commendauit. Engoliſmenſi proximè ſuccedit ordine quidem quintum, ſed patrono reliquis omnibus nobiliſſimum. Eſt enim Excellentiſſ. & Potentiſſ. Principis *Henrici Borbony Condæi*, quem non ſemel antea laudauimus. Et is ob ſuſceptam voto prolem ex Illuſtriſſ. & pientiſſ. conſorte ſua *Carolina-Henrica Mommorantia* hoc grati animi monimentum extare voluit, cui cum tempore cultum quem tantum Principem decet adhibebit. Ex oppoſito quod in eundem ordinem venit, omnium ad hæc ornatiſſimum & picturis ſplendidiſſimum eſt, beneficio Magnificentiſſ. & lectiſſ. fœminæ *D. Carolinæ Iannina*, quæ & marmoreo tumulo exquiſiti operis, ſepulchrali vrnâ in coronidem impoſitâ, humata illic mariti atque filij pignora æternitati quantum fas eſt conſecrauit. Adſcriptum in tabulâ marmoreâ ex faſtigio epitaphium quod ſequitur *Nicolai. de Vaudetart. Iannina.*

D. O. M.

D. O. M.

SISTE HOSPES LAPIS TE ROGAT.

HIC PETRI CASTELLÆ ET PETRI FILII MORTALES EXVVIÆ CONDVNTVR. AT VTERQ; QVI FVERINT ADVORTE. PATER MAGNI CONSILII SENATOR, DEIN A LIBELLIS SVPPLICIBVS FVIT, DEFVNCTVS APVD HELVETIOS ALTERA LEGATIONE, ATQVE ITA PER LEGITIMOS HONORVM GRADVS SOLIDAM AD RES GERENDAS VIRTVTEM ADEPTVS, TANDEM INTIMO REGIO CONSESSV LARGITIONVM COMITIVÆ PRÆFVIT QVOD PROBITATEM FIDEMQVE TESTATVR MAGIS EARVNDEM EXAMINI PRÆFICITVR. TVRBIDISSIMIS EXINDE BELLORVM TEMPORIBVS DVM LEGATVS TERTIVM HELVETIAM EXTRA ORDINEM DESTINATVR AVENIONI VIVERE DESIIT XVII. KAL. QVINT. ÆTATIS SVÆ ANNO XLIII. CHRISTI M. DC. XXIX. QVEM PATERNÆ VIRTVTIS ÆMVLVS FILIVS PRÆCOCE PRVDENTIA ET ANTE ANNOS IVRIS CLARITVDINE IN SENATV PARISIENSI ALLECTVS PARENTIS DESIDERATISS. FATO IVSTAM FATI SERIEM ANTEVERTIT LVCTVQVE IMMODICO ET DOLORIS ÆGRITVDINE MORTEM OBIIT XV. KAL. EASDEM ANNI SEQVENTIS. CAROLINA IANNINA VXOR CONIVGI AMANTISSIMO, MATER FILIO PIENTISSIMO INSOLABILES LACHRYMAS MARMORI SCVLPI IVSSIT. HOSPES ABI ET MORTALIVM VICEM LVGE.

Georgeau. Nicolas. Sextum ad dextram ſibi quæſiuerat Nobil. & Pia fœmina *D. Mariæ Georgeau* vidua *V. N. Guillelmi Nicolas* Caſtrenſium erogationum adminiſtri. Et ipſa quidem ibi condita in pignus remanſit, hæredes tamen certis de cauſis pactiſque conditionibus ius ſuum remiſerunt. Aduerſum huic eſt, Clariſſ. Nob. & pientiſſ. *de Verthamon* *V. D. Franciſci de Verthamon* in ſupremo Galliarum conſeſſu Senatoris integerrimi & laudatiſſimi patrocinio & ſepultura illuſtre, quod *SS. Franciſco* & *Brunoni* dicari mandauit. Hæredes ille non bonorum modò atque dignitatum, ſed pietatis etiam & virtutis reliquit qui parentis memoriæ hoc nuper Elogium poſuerunt.

D. O. M.

ÆTERNÆ MEMORIÆ

FRANCISCI DE VERTHAMON SENATORIS PARISIENSIS, QVI ANTIQVA ET NOBILI APVD LEMOVICES FAMILIA NATVS AMPLISSIMI ORDINIS DIGNITATEM PER ANNOS XXXVII. EA INTEGRITATE CONSTANTIAQVE GESSIT, PRIVATAM VITAM SINGVLARI MORVM SANCTIMONIA SIC INSTITVIT VT DOMI FORISQVE PAR SVI DESIDERIVM MORIENS ET ÆMVLANDÆ VIRTVTIS EXEMPLVM INSIGNE RELIQVERIT.

IDEM IN SACELLVM HOC STRVCTVRÆ DOTISQVE NOMINE VT IN EO SIBI SVISQVE PERPETVVM IVS ESSET STATOQVE IN DIES SINGVLOS PRO SE SVISQVE SALVTARI SACRIFICIO ARGENTI LIBRAS CONTVLIT IↃↃ. CIↃ.

VIXIT ANNOS VNDESEXAGINTA MENSES VIII. DIES XXV. EXCESSIT KALENDIS AVGVSTI ANNO CIↃ. IↃCXXV.

VXOR LIBERIQVE MARITO DVLCISS. PATRI OPTIMO MOERENTES POSVERVNT.

MARIA VERSORIS VXOR DOMO PARISIIS ORTA NON DISPARI, PIÆ DEVOTÆQVE MENTIS STVDIIS VIRO SIMILLIMA, QVOCVM ANNOS VII. ET XXX. SVMMA CONCORDIA VIXERAT CVM EODEM POST ETIAM COMMVNI MONVMENTO IN SPEM VITÆ COMMVNEM CONIVNCTA EST DEPOSITA ANNO D. 16. VIXIT ANNOS MENSES. REQVIESCANT IN PACE.

1610. *Pactum eſt de ſacello ab hæredibus die 25. Decembris 1625. Actorum cuſtos Ioan. Boucher Tabul. Prætor.* 1610.

Reliqua duo ſunt ſacella quæ extruantur, quod in mora eſt donec princeps porta in totius operis frontiſpicium obtendatur. Interim tamen alterum ex illis V. N. *D. Ioannes de la Foſſe* caſtrenſi annonæ dum viueret Præpoſitus, & per hoc temporis ſpatium apud nos depoſitus, & Nobil ac pia eius conſors *D. Ludouica Rochon*, quæ & ipſa execunte an. 1634. viuis exēpta eſt & apud nos condita, ſuum eſſe ac fore pepigerunt. Alterum ad hæc in nullius ius aut poſſeſſionem conceſſit. Singulis autem ſacellis hypogæum ſuum eſt quadrato lapide concameratum, ſuæ crates ex ferro affabrè & eleganter cuſæ, ductæ, perpolitæ, quibus illa clauduntur, & hoc commodum eſt quod viſum quam minimè impediant. Enimuerò hæc decora, lapides aut ſtructuram, ſiue temporalia beneficia non excedunt, alia ſunt maioris moment, dignitatis & gloriæ, quæ res diuinas & ſpirituales ſpectant. In his ſacra pignora, quibus donata eſt, & Epiſcoporum inaugurationes, ne per plura diffluam, ſolùm numero. Pignora quidem hæc ſunt. *de la Foſſe.* *Rochon.*

Vertebra *B. P. N. Franciſci*, ex illis ſcilicet oſſibus quæ incendio erepta Turonenſibus noſtris reſtituta fuerant. Eam autem *R. P. Petrus Hebert* Franciæ Prouincialis ex mandato *R. P. Franciſci Humblot*, tum Generalis Vicarij è capſa Nigeonenſi extraxit & donauit. Aſſeruatur in globo chryſtallino pretioſiſſimo, cui pedamentum eximij operis ex argento inaurato graui & ſculpto curauit Nobiliſſ. & lectiſſ. fœmina *D. Hippolyta d'Eſtrée* Duciſſa *de Villars* tertium Ordinem noſtrum in hoc ipſo Conuentu profeſſa. In vim verò illius tranſlationis Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Henricus Gondius* Pariſ. Epiſcopus centum dierum indulgentiam ad 11. Aprilis in perpetuum conceſſit litteris an. 1609. die VIII. Martij expeditis.

Oſſa *SS. quadraginta Martyrum, SS.* item *Certonij, Marcellini, Exuperantiæ, Marini, Adeodati, Martyrum*, quæ V. N. & Clariſſ. *D. Ioannes Arnaldus* Toparcha *de Cherelles* regius Orator Conſtantinopoli, rediens, Romæ in tranſitu accepit & nobis largitus eſt ab an. 1610.

Os digiti vnius *S. Bonæ Virg.* ex Monaſterio S. Petri Remenſi.

Coſta *S. Leodegarij Epiſcopi & Martyr.* Os ex pede *S. Caritſij Martyr.* ex ſpatula *S. Leonardi Confeſſ.* ex Monaſterio S. Mariæ Sueſſionenſis, concedente Illuriſſ. & *R. D. Ludouica à Lotharingia* Antiſtita eiuſd. Monaſterij, à *R. D. Hieronymo Hennequino* Sueſſion. Epiſcopo extracta, & ad nos tranſmiſſ. an. 1610.

Partes ex oſſibus *SS. Laurentij Martyr. Guillelmi Confeſſ. Vrſulæ Martyr. Ioannis Chryſoſtomi Epiſc. & Confeſſ. Simonis Apoſtoli & Martyr. Machabæorum Fratrum & Decem millium ſimul paſſorum Martyr.* quas noſtris RR. PP. Ordinis S. Guillelmi, quos hic *Albos-mantellos* vocant, ex ſacris pignoribus quæ in *Pariſienſi* Cœnobio ſuo aſſeruabant decerptas conceſſerunt ab an. 1610.

Oſſa *SS. Cornely Papæ & Martyris, Antonij, Agapiti, Celeſtini, Ægidij, Galli, Honorij, Ianuarij, Patritij, Seruiliani, Valentiniani, Vrbani, Valentini, Victorij, Theodori, Sergij, Hilarij, Fortunati, Felicis, Vincentij, Lucij, Romani, Maximiani, Ioannis, Eugenij, Seuerini, Victorini, Apollonij Martyrum, Martinæ Virg. & M. Honoratæ Mart.* quæ ex Cœmeterio S. Calixti, atteſtante R. *D. Berlingerio Gypſio* Viceſgerente & Eminentiſſ. *Camillo Borgheſio* Card. ac poſt Summo Pontif. nomine *Pauli* V. *R. P. Ioannes Bruno* Ordinis noſtri profeſſor accepit & apud nos repoſuit.

Oſſa *SS. Victoris & Maccarij* martyrum, quæ Illuſt. *Ioannes Fernandus Pacheco, Vilanæ* Marchio, Nobiliſſ. *D. Leonora Vrſina* Duciſſæ Sforciæ olim donauerat, ipſa verò Nobil. & pientiſſ. fœm. *D. Anna de Montolin.* Hic ab an. 1618. repoſita.

Os *S. Zenonis Martyris*, quod permittente *Paulo* V. Pont. Eminentiſſ. *D. Franciſcus de la Rochefoucault* Card. ex Monaſterio S. Pauli Trium fontium extra muros Vrbis Romæ tulit, & Nobiliſſ. ac pientiſſ. *D. Catharina Medicæa, Ludouici Marillaci* conſorti dederat.

Oſſa SS. *Sebaſtiani Martyr. Mauritij* & ſociorum Martt. quæ Toloſani noſtri

R. P.

1610. *R.P.Oliuario Chaillou*, tum per Galliam Viſitatori, & Vicario Generali toto aſſentiente Capitulo impertiuerunt, an. 1622. 1610.

Eiuſdem *S.Sebaſtiani Martyr.* os alterum ex Conuentu noſtro Dieppenſi, decerptum quidem illud ex maiori quod *R.D.Franciſcus Harlaus* Rothomag. Archiepiſc. recognouit.

Os *S.Auſonij* Martyr. ex Monaſterio eidem S.Marty. ſacro apud *Engoliſmam*, & illud *R.P.Oliuario Chaillou*, Ill. & *R.D.Lucia de Luſſé* Abbatiſſa totuſque Conuentus exhibuit, an. 1622.

Oſſa plura *S.Auſtreberta* Virg. ex Monaſterio eius apud *Monſtrolium* ab Ill. & *R.D.Carolina de Monchy* Abbatiſſa tranſmiſſa, an. 1632. & aliundè accepta.

Os *S.Iuliana* Virgin. ex eodem Monſtrolienſi Cœnobio, datum à *R.P.Simone Martino* Ordinis noſtri profeſſore, & illius Monaſterij Viſitatore, anno 1631.

Oſſa SS. Virginum *Celinia* & aliarum, de quibus in Chronico Feublinenſi, ab eo Conuentu accepta; particula ex oſſe S.*Nicolai*, aliorum item SS. à Laudunenſibus noſtris tradita, de quibus ad ann. ſuperiorem dicebamus.

Præter quæ & alia nonnulla ſunt. Nam vt de B.P.N. ſolum meminerim alterum eius os ex Cœnobio noſtro *Montis-Gangerici*, *particula* etiam *opſium* eiuſdem, quas ab Eccleſia *B.Maria Diuitis*, in ſuburbio *Turonenſi* Auguſta *Maria Medicæa* Regis mater accepit, *Grana* ex eius *roſario* tria, *particula veſtium* eius & *palea* ex ceruicali quæ fuerant Nobil. & lectiſſ. fœminæ *D.Magdalena d'Aleſſo*; particula item ex *pallio* quo fretum Siculum ſuperauit ex Conuentu noſtro *Gratianopolitano*; denique altera ſeu dimidia *pars paleoli* duplicati quam Ambianenſes noſtri dederunt, religiosè aſſeruantur.

Ex his porrò quædam thecis ſeu capſulis argenteis alia ligneis inauratis & pictis, de quibus moleſtum eſſet ſigillatim dicere condita ſunt. Inaugurati verò ſunt in hac æde noſtra Epiſcopi plures. Primus fuit *R.* & *Per illuſt. D. Iacobus de Neuf-Cheſes Deſfrans* Cabilonenſis Epiſcopus ab auunculo ſuo Illuſt. & *R. D. Andrea Fremyot* Bituricenſi nuper Archiepiſcopo ſuffragantibus *Conuenenſi* & *Nemauſenſi* Epiſcopis, ad XXIX. menſis Decemb. an. 1624. conſecratus. Secundus *R. P.* & *D. Franciſcus de la Pare* noſter Rhegienſis Epiſcop. de quo ad an. 1625. dicturi ſumus. Tertius noſter item *R.P.* & *D.Renatus le Clerc* Glandatenſis Epiſcop. de quo ſimiliter ad 1627. Quartus *R.D.Franciſcus de la Fayette* Lemouicenſis Epiſcopus, conſecratus (niſi me fallit memoria) Dominica II. in Quadrag. quæ ad XIX. Maij diem incidebat an. 1628 Quin & habitas quandoque ſacras ordinationes, creatos non ſemel S.Michaëlis Equites, poſſem commemorare, ſed vereor ne in his etiam quæ breuiter perſtrinxi modum videar exceſſiſſe. Poſt omnia de reliquis ædibus ac toto in vniuerſum opere hoc poſſum profiteri quod *Blanchotus* noſter *R. P. Oliuario Chaillou* gratulabundus ſcribebat epiſtol. dedicator. Bibliothecæ SS.Patrum quam Concionatoriam cognominat, ſic ergo ille: Tu qui diuinis humaniſque Muſis in Vrbium principe & regina Lutetia tuis primum opibus atque patrimonio, vigiliis deinde, ſtudio atque laboribus domicilium conſtituiſti quale ſperare aut ipſæ non debuiſſent, aut nemo præter te ſtatuere, ducere, erigere potuiſſet: qui lapidũ moli & ſtructuræ, culminum altitudini, operis magnificentiæ Bibliothecam ſemper adæquaſti, vt ſiue librorum copiam & multitudinem, ſiue delectum & raritatem, ſiue ornatum & elegantiam conſideremus hæc vna in multis quibus vrbs abũdat nomen, famam, dignitatem obtineat, &c. Ac reuera quidem tantum in excolenda Bibliotheca ſtudium homines noſtri poſuerunt & in dies ponunt, vt ab ea non parùm ſplendoris & commodi ſperandum ſit. Nuper etiam ſepoſita eſt hæreticis ac proſcriptis Scriptoribus ſua Bibliotheca, cuius inſtruendæ præcipuus autor fuit Vir Clariſſ. *Andreas Iumeau* I. C. Ordinis noſtri Tertiarius à nobis copioſiùs laudandus, donatis quampluribus & primæ notæ huius generis libris, quibus vtiliter vtuntur qui ad ſegreges refellendos poteſtate ad id accepta operam ſuam quotidie nauant. Atque in his acquieſcere animus erat, niſi piaculare videri poſſet eorum nos memoriam præteriſſe qui ob ſingularia in

hanc domum beneficia Fundatorum gratiâ quoad viuerent cohoneſtati ſunt. 1610.
1610. Hæc enim primum gratia delata eſt Nobil. & Clariſſ. Viro D. *Oliuario le Febure* *le Febure.*
Toparchæ *d'Eaubonne*, Comiti Conſiſtoriano & Rationalium Præſidi, & ad
eius primogenitum per litteras *R. P. Didaci Arta de Valcarcel* Hiſpali die xx. Fe-
bruarij an. 1614. datas prorogata. Dehinc etiam Ill. & lectiſſ. fœmin. *D. Iſabella* *d'Eſcou-*
Babou conſorti Nobil. & Gen. D. *Franciſci d'Eſcoubleau de Sourdis*, ob impetratam *bleau.*
ſemel atque iterum prolis gratiam nurui ſuæ ac filio Marchioni Surdiſio, quod *de Sourdis.*
in Acta Generalia relatum eſt. Denique *Oliuarij* prædicti fratri Domino *d'Or-*
meſſon, aliiſque prout ex litteris quæ ſequuntur amplius innoteſcet.

Illuſtriſſimo & Nobiliſſimo D. Andreæ le Febure *Domino* d'Ormeſſon, *regio à ſecretis Conſiliario, & Illuſtriſſimæ & Nobiliſſimæ D.* Annæ le Preuoſt *eius coniugi ſelectiſſimæ eorumque Illuſt. & Nobiliſſimis liberis,* Andreæ le Febure *Regi à Secretis & Regiorum Computorum Cameræ Magiſtro ordinario, &* Mariæ le Febure *coniugi Illuſt. & Nobil. D.* de Montaleau, *Regi item à Secretis & ærarij Regis Arcarij Generalis,*

Andreas F. n. in Senatu Conſilia. Philippus *de Coulange* D. *de Montaleau* n. Rationum Magiſter.

Salutem in Domino ſempiternam,

Frater Franciſcus à Longobardis *totius ſacri Minimorum Ordinis S. Franciſci de Paula humilis Corrector Generalis.*

Mirum videri non debet quod Illuſtriſſimæ DD. VV. Minimorum Ordinem tanta animi pietate & deuotione proſequantur, cùm enim ex ipſius præfati Sanctiſſimi Inſtitutoris proſapia nempe ex Sorore traxerint originem, in hoc tanti natalis celſitudo ſplendeſcat neceſſe eſt vt à quo duxere genus terrenum, referant & illius quibus enituit ſingulares virtutes, quarum præcipua fuit illa maior omnium charitas, cuius hæredes natæ Illuſt. DD. VV. & æmulatores factæ in eius S. Patris ſpirituales filios nouis beneficiis beneficia noua congerunt, quæ nuperrimis adhuc experimentis confirmata ſunt quando Conuentui noſtro Pariſienſi qui in Circo regio ſitus eſt elargitæ ſunt, prout in ſolemni Reſcripto ſuper his confecto exprimitur, & ex R P. Oliuarij Chaillou *noſtræ Prouinciæ Franciæ Prouincialis ex eadē S. Patris ſorore oriūdi, aliorūq; fratrum litteris didicimus. Vnde cum merito gratiarum ceſſet decurſus vbi recurſus non fuerit, nobis faciendum exiſtimauimus, vt tam ſingulare donum, & alia plurima in Ordine iam ab Illuſt. DD. VV. earumque prædeceſſoribus collata beneficia, ſpemque futuræ prolixioris libertatis, quibus poſſumus fauoribus & gratiis ſpiritualibus compenſemus. Ideò tenore præſentium de VV. PP. noſtrorum Collegarum ſpeciali conſilio & aſſenſu, autoritate Nobis à noſtris conſtitutionibus conceſſa, Illuſt. DD. VV. in noſtræ Religionis, præſertim verò Conuentus Pariſienſis, præcipuos ac ſingulares Benefactores perlibenter admittimus & amplectimur, cum plenaria & omnimoda poteſtate & facultate, quoad vixerint, fruendi & gaudendi omnibus & ſingulis gratiis, titulis, priuilegiis, & honoribus quæ à S. Sede Apoſtolica Priuilegiis & Conſtitutionibus Ordinis noſtri, aliis noſtris Fundatoribus conceduntur: admittenteſque Illuſt. DD. VV. ad participationem omnium ſacrificiorum, communionum, orationum, lectionum, prædicationum, vigiliarum, ieiuniorum, abſtinentiarum, diſciplinarum, obedientiarum, peregrinationum, laborum, reliquorumque*

1610. *rumque bonorum operum quæ ab vniuerſis noſtri Ordinis Fratribus & Sororibus fieri donauerit author bonorum omnium Chriſtus Ieſus, vt piis huiuſmodi ſuffultæ auxiliis pro bonis temporalibus quæ tam abundè largiuntur Sanctiſſimi Parentis conſortium conſequantur. In quorum fidem, &c. Romæ in Conuentu Sanctiſſimæ Trinitatis* VIII. *Kal. Aug. A. D.* 1632. 1610.

Quidni etiam adnumerem ac de nomine ſaltem commemorem viros multis laudibus præcellentes, qui hanc domum religioſamque familiam per vices regendam ſuſceperunt, *RR.* nimirùm *PP. Oliuarium Chaſſlon, Franciſcum le Tellier, Robertum Renault, Franciſcum Victom, Nicolaum l'Eſguillier, Ioannem Prieur, Ludouicum Dony, Hilarionem de Coſte, Petrum Gueret, Nicolaum Leſné,* quorũ ea eſt in Chriſto gloria, vt nonniſi de meo cõſortio ſui honoris poſſint habere detrimentum? Hæc fortè longius à nobis commemorata præter inſtitutum videbuntur, ſed quæ coram ſunt reticere non potuimus, quod ſimiliter de vrbe feciſſe ſuperuacaneum fuerit quæ nimirùm in oculis, in omnium auribus pariter ac oribus verſatur. Quid enim totâ Europâ celebratius, nobilius, ſplendidius? Placet Scaligeri carmen.

Francigenæ princeps populoſa Lutetia *gentis*
Exerit immenſum clara ſub aſtra caput.
Hic Ciuis numerum Ars, precium, Sapientia finem
Exuperant, ſuperant thura preceſque Deos.
Audyt obſtupuitque hoſpes: factuſique viator
Vidit, & haud oculis credidit ipſe ſuis.

Et nos res eius ſingulari commentario ſi Deus dederit retractabimus, & Origines patrias Latio inſeremus. Noſtra priuatim deſignaſſe in præſens ſatis eſt.

6. Quæ dum in Vrbe Regni primaria Franci noſtri primùm adornabant, *Conuentus Victriacenſis.*
Vitry en Parten. proximi Campani *Victoriacum* inſederunt, id Parthorum cognominatur ab agro, nomen verò habet vt placet nonnullis à Legione Victrice quæ illic hyemauit. Locum mutauit *Franciſco* I. Rege cum Hiſpanorum factione vrbs antiqua incenſa eſt, ea erat ad *Saltum* fluuium qua proximè in *Matronam* delabitur
Sault. Marne. nomen hodie ab eo caſu retinet, poſt hanc tamen cladem quingentis inde paſſibus ad *Matronam* noua Vrbs conſtructa eſt quæ à *Franciſco* Rege conditore
Vitry le François. cognomen accepit, nunc igitur *Victoriacum*, ſeu *Victriacum Francicum* dicitur, Regiâ Iudiciorum Præfecturâ inſignis eſt, in ſacris ius illi dicit Catalaunenſis
Chalon ſur Marne. S Dizier. Epiſcopus, *Catalauno* diſtat leucis VII in Orient. *Deſideriopoli* totidem in Occident. ſecundùm eundem fluuium. In eam vrbem noſtros acceperunt Catholici Ciues dato loco quem incolerent, qui & poſtea ſuis largitionibus opus pro-
Clauſſe. mouerunt. *R. D. Coſmas Clauſſe* Catalaunenſis Epiſcopus & Comes, Par Franciæ, Prioratum *S. Crucis*, qui olim ad arcem Vitriacenſem ſteterat, ſed exuſta Vrbe ſimiliter adſumptus eſt, noſtris cedere procurauit, nam & ipſe vt Abbas S. Petri ad Montes ex Ordine Auguſtin. ſuæ diœceſis illum noſtris contulit, atque vt eius Abbatiæ ſacri Sodales aſſentirentur effecit, quapropter non immeritò delatus ei Fundatoris titulus & honos ad alterum annum cùm Patres 1611.
de Monluc de Balagny. de Clermont d'Amboiſe. de Meſme de Baſſompierre. *Maſſiliæ* conſiderent. Nobiliſſ. etiam & pientiſſ. fœmina *D. Ioanna de Monluc de Balagny*, *Ioannis* Mareſcalli Franciæ, & *Renata d'Amboiſe* ex Fundat. Bracancur. ſtirpe F. quæ primùm nupta *Carolo Claromontio d'Amboiſe*, poſt eius fatum *Henrico Memmio* Senatus Gallici Præſidi coniuncta eſt, ob ſingularia in eam domum merita Fundatrix in Actis Generalibus *Romæ* VII. habitis renunciata eſt. Eadem gratia in his ipſis Actis Nobil. & lectiſſimæ *D. Annæ de Baſſompierre*, quod noſtros ſua ope iuuiſſet ad opus perficiendum, collata eſt. Enimuerò poſtquàm eius Cœnobij res per nos ipſos recognouimus iuuabit nonnulla propiùs deſignare. Poſſeſſionem loci quem Ciues donauerant adierunt noſtri hoc ipſo quidem anno, ſed ad XXII. tantùm Decembris diem. Ædes ſacra ductis ad læuam quinque ſacellis ſeu Oratoriis ſuffulta eſt, quæ ſingula patronos ſuos habent.
Chaperon. Theuart. Becquet. Primum enim curauit *Baſſompetræa*, de qua diximus: ſecundum *Guillelmus Chaperon* ciuis Vitriacenſis, eiuſque conſors *Ioanna Theuart*: tertium *Tuſſanus Becquet*

1610. cum vxore ſua *Ioanna de la Garde*: quartum *Ludouicus Michaud*, & conſors 1610.
eius *Iacoba Percy*: quintum *Ioannes Domballe* Cognitor Regius apud Victria- *de la Garde.*
cenſes: ſua porrò ſinguli tutelaribus ſuis deuouerunt. Cùm autem eò perdu- *Michaud*
ctum eſſet opus vt conſecrationis beneficio non indigna videretur eadem illa *Percy. Domballe.*
Eccleſia, *R. D. Henricus Clauſſe, Coſmæ* Fundatoris nepos & in Epiſcopatu ſucceſſor eam ſacris ritibus inaugurauit ad VI. menſ. Octobris an. 1624. & *S. Crucis* nuncupauit. Quo eodem anno *Coſmas* Fundator à menſe Martio ſanctiſſimè obierat, delecto ad primum Cathedralis ſuæ aditum ſepulturæ loco, vbi quidem iacet inſtrato plano marmore, atque hoc inciſo Epitaphio quod ad hominis beneficentiſſimi memoriam & laudem reponere volumus:

Reuerendiſſimus in Chriſto Pater D. D. Coſmas Clauſſe de Marchaumont Epiſcopus LXXXV. *Comes Catalaun. Franciæ Par, S. Petri ad montes Catal. Abbas commendatarius, à Secretioribus conſilijs Regis, Collegij Societatis Ieſu hac in Vrbe, Conuentus Minimorum Victriacenſium in hac diœceſi, Fundator primarius, eruditione ac eloquentia clariſſimus, necnon Iuris vtriuſque Doctor, in hac ima templi parte in qua ſubſidunt egeni, ſepulchrum magno humilitatis exemplo ſibi delegit, vt quos temporalium bonorum hæredes inſtituit, habeat pro æterna requie oratores ex intuitu monumenti excitatiores. Is in celebri aſtantium, orantium, lugentium, decedentis pietatem, conſtantiam, & nouiſsima verba obſeruantium corona, in ſenectute bona, in miſericordia vberi, plenus dierum, ætatis nempè anno* LXXVI. *Epiſcopatus* XLIX. *reparationis humanæ* M.DC.XXIV. XII. *Cal. April. ſupremum diem feliciter clauſit.*

Quantùm certè ad nos attinet ſanctiſſimus Epiſcopus Sacerdotium illud ſeu Prioratum S. Crucis ab anno 1612. in noſtrorum gratiam eiurauerat, cuius vnionem *Paulus* V. datis eodem illo anno ad VII. Cal. Mart. litteris probauit & confirmauit, Pontificis verò litteras Senatus recognouit & Actis inſcripſit ad an. 1613. XII. Aug. Simul autem & ille receptum olim ab eo Prioratu *S. Huberti Cornu*, quod vocant, apud noſtros depoſuit; illud adeò ſalutare his qui rabie perciti ſunt, vt potâ in quam demiſſum fuerit aquâ certiſſimè conualeſcant. Non videtur autem illud venatorium cornu, ſed reponendis tantùm eiuſdem S. Huberti reliquiis ab antiquioribus vſurpatum, quod aliâs non eſt infrequens nec vacat exemplo, inductum eſt hoc noſtrum bracteis argenteis, & quidem plenum reliquiis reductâ laminâ quâ os eius occluditur nuper inuentum eſt. Deinde Sodalitatem Sanctiſſimi Roſarij eadem in æde noſtrâ inſtituit *R. P. Seraphinus Siccus* Ordinis Prædicatorum Generalis, per litteras ſuas an. 1621. ad diem XXVI. menſis Septembris exaratas, quam frequentes ciues ineunt & piè venerantur. Sed hactenus de rebus noſtrorum apud Victoriacum. Neque verò mihi dubium eſt quin maiore progreſſu & incremento res noſtræ conſtiterint, quod amplius & liquidius conſtabit, ex iis quæ de Cœnobiis apud Lugdunenſes ad alterum annum memorabimus, at verò eorum ſolummodò quæ diximus, certa nobis origo comperta eſt.

Conuentus Albalatæ. 7. Hiſpani quinetiam non contemnendum ſuæ induſtriæ fructū ceperunt. Ad diem enim Septembris menſis XII. & ad XXVII. Octobris duobus locis ſedem fixerunt. Prior eſt ad *Cingam* fluuium, quem fruſtra nonnulli Veterum *Sicorim* *Cinca.*
perhibent (hic enim *Ilerdam* alluit, ille ſex inde millibus procul *Flauiam Galli-* *Lerida.*
cam) loco cui à popularibus nomen *Albalata* eſt, *Flauia Gallica* VI. paſſuum mil- *Fraga.* *Albalate de*
libus à *Montione*, *Albalata* IX. ſed quam in partem non potui deprehendere. *Al-* *Cinca.* *Monçon.*
balata Toparcha Baronis nomine Nobil. & Generoſ. *D. Alphonſus de Eſpes*, cum *de Eſpes.*
pientiſſ. conſorte ſua *D. Anna de Luna*, prædiis attributis atque cenſibus, noſtros *de Luna.*
illuc traduxit, Fundatoribus in ſequentem annum vterque annumeratus eſt. Nomen Cœnobio *B. Mariæ*, ſiue vt loqui ſolent *Noſtra Domina a Victoria* pro ſolemni more Hiſpanorum. *R. P. Dominicus de Cayas* Lector Theologus emeritus, *de Cayas.*

vir

1610. vir ſolidæ non minus pietatis quàm eruditionis, ſecundùm apud Aragonios Prouincialis, rem curauit. 1610.

8. Poſterior eſt ad *Tholobos*, cuius nominis fluuius in *Catalaunia* inter *Barcinonem* & *Gerundam*, populares *Tardera* vocant, ad eum fluuium ſex paſſuum mil- (*Tardera.*) (Conuentus Stalricij.) lib. ſupra mare, oppidum eſt regiâ *Narbonem* viâ poſitum, in nomine ſcriptores variant apud alios *Hoſtalric* lego, apud quoſdam *Eſtalric* apud nonnullos denique *Stalrich*, (*Eſtalric.*) ad quod poſtremum propius eſt ſi *Stalricium* latinè dixerimus, quod mihi videtur omnium probabiliſſimum cùm ſoleat ſæpiùs excidere præpoſita litteræ E, cùm apud nos, tùm apud Hiſpanos, in formando latino nomine. Oppidum id in ditione Marchionum *Aitonæ*. Vetuſta illic ædicula, quam Eremitæ inhabitauerant, noſtris donata eſt, eam illi diligenter excoluerunt, & incolarum aduenarumq; beneficio amplificauerunt. Aëre ſaluberrimo gaudet ſimulque iucundiſſimo proſpectu, vitæ commodis à proximo mari abundat. Nomen titulumque à *B. P. N.* accepit, ex quo noſtri agere illic cœperunt.

9. Ad hunc annum *Paulus* V. Pont. Opt. Max. litem ſiue cauſam, quæ inter PP. tertij Ordinis S. Franciſci, qui ſolent Fratres de Pœnitentia nuncupari, & (Decretum Apoſtolicũ.) noſtros, vertebatur, diiudicauit. Quæſtio erat vtrum illi poſſent veſtes coloris eiuſdem atque nos deferre, quæ quidem parui momenti videri potuiſſet, niſi ex hoc magnum Ordini noſtro ſcandalum exoriri multiplex & longa experientia docuiſſet, dum illi carnibus vterentur & Minimi ab ignaro vulgo crederentur, quod quidem ſcandalum vt à noſtris amolirentur Deceſſores Pontifices decreuerant, ne qui veſtem noſtris conſimilem & pari colore imbutam vſurparent. Commiſſa illius controuerſiæ cognitio Illuſtriſſimis & Reuerendiſſimis DD. Cardd. *Mariano* Epiſcopo Tuſculano *de Camerino* Protectori noſtro, & *Hieronymo* tit. S. Blaſij in annulo *Pamphilio* Minorum Obſeruantium Protectori, qui auditis partibus & re diſcuſſa in noſtrorum gratiam iuxta Deceſſorum Pontificum ſententiam ad *Paulum* Pont. retulerunt. Ille igitur edito diplomate ad diem Auguſti menſis XIV. prædictos Tertij Ordinis profeſſores veſte quam deferebant ſub grauibus pœnis interdixit, cauitque quali poſthac vterentur. Incipit, *Inter graues paſtoralis officij noſtri curas, &c.* illudque plures inter Pontificias Bullas deſcripſerunt.

10. Anno in finem exeunte ad laborum fructum ſempiternamque mercedem (Obit. S. Stephani d'Aluin.) tres præſtantes viri è noſtris abierunt. Primus fuit *R. P. Stephanus d'Alvin* vir morum (*d'Alvin.*) honeſtate inſignis, atque cum reliquis virtutibus tum maximè animi pietate, manſuetudine ac prudentia commendatus, in Theologia verò morali apprimè verſatus, cuius ſpecimen dedit publicato *Tractatu de Poteſtate Epiſcoporum, Abbatum, aliorumque Prælatorum*, qui ex officina Niuelliana apud *Sebaſtianum Cramoiſy* an. primùm 1607. prodiit, dehinc etiam an. 1614. *Stephano Augerio* Generali nuncupatus, alia meditabatur maioris operæ, ſed immaturâ morte ſublatus, vt qui annum ſanctæ profeſſionis XXVII. nuper ſolùm impleuerat, magnum ſui deſiderium reliquit. Mortem oppetiit ſanctoque fine quieuit die 11. Octob. apud Nigeonem.

11. Alter deinde fuit *R. P. Michaël Quenaldus* ante annos quinque Prouin- (Obi. P. Michaelis Quenaut.) cialis officio apud Turones perfunctus. (*Quenaut.*) Laudatur ab ingenio quo ad mathematica theoremata & praxes ſummoperè valuit, profundioris etiam litteraturæ fuit atque omnes diſciplinas altè imbiberat. Diuinorum admodùm ſtudioſus Deo ſe per omnia pietatis exercitamenta probare ſatagebat, humanitate ac manſuetudine in ſuos externoſque cumprimis excelluit. Patientiam aduerſus caſus per turbulenta Reip. tempora non obſcurè patefecit. Accuſatus enim à perfidis hominibus quòd turbarum quæ clanculò adornabantur conſcius eſſet in publicum carcerem magnâ cum ignominiâ coniectus eſt, ſed hominis innocentiam premi non eſt paſſus rerum noſtrarum arbiter qui ſuos iuſto iudicio permittit affligi, poſtquàm igitur multa indigna pertulit homo ingenuus & liberalis, liquidò conſtitit nullâ cum cuiuſquam rei conſcientiâ, generi, adeoque tantò glorioſiùs ſibi ſuiſque reſtitutus eſt, quantò iniquiùs per

calumniam circumuentus fuerat. Annum à profeſſione decimum ſeptimum 1610.
1610. non peregerat cum patientiæ ſuæ reliquarumque virtutum præmio donatus eſt, ſolutus ergaſtulo corporis ad diem XVIII. menſis Octobr. apud Pleſſiacum, ibi ſepultus, vbi virtute ex alto indutus fuerat. Mors eius ſuis plurimùm Externis non parùm doluit, morum enim comitate ac iis de quibus dictum à nobis eſt dotibus gratiam ſibi apud omnes conciliauerat.

Ob. P. Antonij Eſtiēne. 12. Tertius denique fuit *R. P. Antonius Stephanus* & ipſe ſcriptis clarus, magiſque animi magnitudine quam per difficillima tempora exhibuit, multis interim apud ſuos dignitatibus ornatus, & ſecundùm Franciæ Prouincialis, antè omnia verò Theologiæ myſticæ cognitione, orationis ſtudio, animarumque zelo excelluit. Scripſit autem aut vertit libros plures gallicè, indiculum damus eorum qui nobis innotuerunt. *Eſtienne.*

Remonſtrance aux Dames, &c. ſur leurs ornemēs diſſolus, &c. Paris Sebaſtien Niuelle 1572.

La maniere de ſe confeſſer, &c. traduit du Latin de S. Thomas. Paris Sebaſtien Niuelle 1579.

Deuots diſcours ſur la Paſſion, &c. Paris Thomas Brumen 1582.

Le Dialogue de conſolation entre l'Ame & Raiſon, &c. Paris Michel de Roigny 1582.

Les Epiſtres & autres œuures, &c. de Iean Taulere. Paris, Thomas Brumen 1587. *Lyon, Rigaud* 1605.

Oraiſon funebre ſur le treſpas de Noble Marie Dudrac, &c. Paris, Iean Corbon. 1590.

Latinè verò edidit, *Conſtitutiones ſacras de Sacroſancta Euchariſtia, &c. Pariſiis apud Thomam Blaiſe* 1606. Eiuſdem eſſe, *Modum piè atque Chriſtianè ſtudendi* ab ipſo *Blaſio* cuſum an. poſt hunc altero id eſt 1612. ipſo mihi Blaſius affirmauit, quod vix eſt vt credā ob cauſas plurimas, de quibus reticeo. Sed interioris vitæ maiori deſiderio raptus ille totum ſe ad rerum diuinarum contemplationem conuerterat, iamque annum trigeſimum nonum in religioſæ vitæ propoſito exegerat, cum (vt piè credimus) ad beatam æternitatem temporariâ morte peruenit. Eum porrò benè ac ſeriò præuiſa mors in receſſu Vicennenſi occupauit die XXVI. Decembris.

Ob. Sororis Annæ de Treſbons. 13. A menſe Aprili vitæ finem apud Aquitanos acceperat, cuius fato exaggerandus hic annus, Deuota Soror *Anna de Treſbons Dariés* tertium Ordinem profeſſa, quam illi non obſcuro ſanctitatis nomine celebrant. Matrimonio elocata quem à prima educatione ceperat pietatis ſenſum̄ cōiugalibus virtutibus omnibus exaggerauit, adeò vt omnibus probitatis exemplum præferret. Soluta lege viri tertium Ordinem profeſſa ſollicitius quæ Domini ſunt cogitare, pietatem impenſiùs colere & bonis operibus ex integro vacare cœpit. In victu parca, in veſtibus modeſta, in alloquio grauis & rara, in conuerſatione humilis & affabilis, in agendis prudentiſſima ſemper fuit. Contubernium cum aliis inierat eiuſdem inſtituti Sororibus quæ ſe modis omnibus ad perfectioris vitæ ſtudium exercebant. Ipſa lineis abdicatis laneam tantùm interulam carni admouebat, in ſtramen ſolùm dormitura recumbebat veſtes etiam induta, de nocte ad orationem clanculò ſurgens & ad corporis verberationem. Et quidem facilè non fuerit exponere, quibus ſe macerationibus atterebat. Correctricem ſæpius egit Tertiariarū quo etiam officio fungebatur, cum viuis exempta eſt. Id virtuti eius delatum omnibus acceptiſſimum fuit. Mater pauperum afflictorum & deſtitutorum erat, quos in Xenodochiis, carceribus, priuatis domibus perquirebat, vel apud ſe hoſpitio accipiebat, omniū neceſſitatibus quantum licebat largiſſimè prouidens, quam in rem non ſua tantùm omnia erogabat, ſed ſeipſam impendebat & ſuperimpendebat. Aliquando etiam cùm nihil haberet reliqui, ſe vadem conſtituit pro iis qui ſoluendo non eſſent, vt à potentioribus iuuarentur. Paratum apud ſe domicilium ſemper habebat quo itinerantes religioſos viros cuiuſcunque inſtituti eſſent acciperet, &c. Nihil niſi ex conſilio aggrediebatur, ne quid proprio iudicio ageret, aut ſibi in aliquo deferret. In procuranda proximi ſalute ſedula, ſtudioſa & imperterrita fuit. Nihil enim verita hominum obmurmurationes & iniquas detractiones perditæ vitæ & abiectæ libidinis puellas conueniebat, ad ſe recipiebat, de ſua ſalute commone-

1610. moneſaciebat & inſtruebat, quod ei mirabiliter aliquando ſucceſſit. His aliiſque virtutibus quas non facilè breui perſtrinxerim, multiſque laudibus cumulata piiſſima fœmina, vltimam horam præſentiens, ſacramentis munita, lecto accumbens, iunctis manibus in oratione defixa, inuictum per vitam animum Creatori repoſcenti hilariter ac ſponte reddidit. Quod contigit ad diem xxv. menſis Aprilis. Corpus illatum in commune Tertiariatum ſepulchrū in Cœnobio S. Rochi Tholoſano. A morte, cœlo receptam eius animam nunciauit Beata quædam Tholoſæ egens cuius hodieque memoriæ in benedictione eſt. 1611.

An. M. DC. XI.

1611.

1. INeundus præter morem hic annus à luctu quem nobis fecit obitu ſuo Illuſt. & R.D. *Marianus Perbenedictus Camers* Ordinis Protector. Id enim primum eſt quod occurrit, & Generalia quidem Acta quæ ad xxii. Maij diem habita ſunt indicant antea ſuſceptam Ordinis prouidentiam ab Illuſt. Cardinali Nazareno qui Camerino ſucceſſerat. Sed priùs de ipſo Camerino videndum eſt. Eum *Paulus* V. Pont. rebus noſtris præpoſuerat cum certiſſima beneuolentiæ ſignificatione, ſtuduit ipſe ne Pontificis deſiderium quandoque fruſtraretur. Omnem igitur beneuolentiam, zelum, vigilantiam adhibuit, vt rebus noſtris conſuleret. Integros quinque annos eam curam ſuſtinuerat cùm nobis ſubtractus eſt. Laudes eius alteri (vt præfati iam antè fuimus) operi reſeruamus. Certè *Paulus* ipſe Pontifex audita eius morte ad lachrymas ſuffuſus eſt, & fidelem Pontificatus ſui adiutorem optimumque ac ſanctiſſimum amicum ſe amiſiſſe palàm profeſſus eſt. Sed quantùm per huius operis breuitatem licet reliquas eius laudes ex monumento quo ſui eum ornauerunt, ſimulque deceſſus diem repræſentabimus.

Obit Card. Perbenedicti Protectoris.

D. O. M.

MARIANO PERBENEDICTO *S.R.E. Cardinali de Camerino Epiſcopo Tuſculano, qui auitam nobilitatem multiplici doctrina, vitæ integritate, ſcelerum odio, Rei Catholicæ, Eccleſiaſticæ libertatis & publici boni acri ſtudio illuſtrauit, à Gregorio XIII. & ampliori cum poteſtate ab Innocentio IX. Clemente VIII. Leone X. Tribunalibus Eccleſiaſticæ ditionis & politicis conſultationibus præpoſitus, à S. D. N. Paulo V. donec Scipionem Burgheſium nepotem votis communibus Cardinalem daret, negotiis omnibus Eccleſiaſtici Status etiam militaribus Præfectus, quibus aliiſque muneribus præclarè geſtis obijt anno ætatis* lxxii. M.DC.XI. XIII. Kalend. Febr. *Marianus Perbenedictus nepos & hæres patruo de ſe benè merito mæſtiſſ. P. C.*

Sed breuius hoc elogium quod Cardinalis noſtri imagini *Scipio Sauinus*, qui ei fuerat à ſecretis aſcripſit,

Sic pietas, ſic cana fides, ſic recta voluntas,
Sic pingi poſſet religionis amor.

Non vana hæc laudatio ſatis declarat qui doloris ſenſus ex viri optimi morte ad noſtros peruenerit. Quem dolorem vt leniret Pontifex Opt. Max. hominem ſibi ſummè charum & in publico Conſiſtorio, ita vocatum nobis Protectorem dedit. Illuſtriſſ. ſcilicet Reuerendiſſiq; D. *Michaelem Angelum Tontum* Ariminenſem, quem à die xxiv. menſis Nouemb. an. 1608. in ſacrum Senatum allegerat, dictus autem eſt Card. *Nazarenus* ab eius nominis Archiepiſcopatu, quem in eius gratiam Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus D. *Mapheus Barberinus* ab anno tantùm 1607. Card. ceſſerat, hic porrò ille eſt quem hodie orbis vniuerſus *Vrbani* VIII. nomine Pontif. veneratur & miratur. *Tontus* primo quoq; tempore hortatorias ad Patres qui *Maſsiliam* ad Comitia generalia conueniebant dedit, quibus ſuam in eos cæteroſque omnes beneuolentiam prolixè ſi-

Protector IX. *Tonti.* 1608. 1607.

1611. Viceprotectores. gnificabat. Sed cùm is *Româ* diſceſſiſſet ad res Eccleſiæ ſuæ (non enim Archi- 1611.
epiſcopat. *Nazarenus* titulus eſt ſine re, ſed cenſentur eo nomine Eccleſia *Caſinenſis* & *Montiſviridis* mutuò vnitæ) ſubrogati ei per vices primùm Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. *D. Auguſtinus Galaminius*, qui hoc ipſo anno ex Generali Ordinis Prædicatorum in numerum Purpuratorum Patrum cooptatus fuerat, tit. S. Mariæ in Aracœli: tum eo *Lauretum* cuius Epiſcopatu donatus fuerat recedente, Illuſt. & Reuerendiſſ. *D. Horatius Lancellotus*, tit. S. Saluatoris in Lauro eiuſdem cum *Galaminio* creationis: ac demùm iſto ad an. 1620. v. Id. Decemb. demortuo, Illuſt. & R. *D. Ioannes Baptiſta Lentus* tit. S. Sixti, qui ad annum ſequentem quo *Tontus* in Vrbe rediit ad noui Pontificis electionem, officium operamque noſtris commodauit, deinceps verò ad mortem Tontus *perſtitit*, quod erit cùm tempeſtiuè meminerimus.

Galaminius creatus 1611 17. Aug. Lancellotus 1620. Lentus — *Galamini. Lancelloti. Leni.*

Capitulum Ge xxxiii. 2. Poſtquàm igitur *Tontus* noſtros in fidem clientelamque ſuam acceperat, *Maſſiliam* ad generalem Conuentum accedendum fuit, quod cœperamus dicere. Celeberrimus fuit ille conſeſſus, cui factum initium die xx. menſis Maij, *Clmo* Generali de agendis *ex intimo cordis affectu, paterno charitatis ardore, longo & perelegantis ſermone*, vt habent Acta ipſa, perorante. Cognitum antè omnia, de iis qui ius haberent conſidendi, quibus vt decet recognitis, electus qui Acta perſcriberet *R. P. Eugenius Campoclarus* Collega Italus. Acta ipſa, præter ſanctiones quas fruſtrà commemoremus, tribus continentur, Electionibus, Cœnobiorum cenſu & Prouinciarum reſtitutione. Hæc nos breuiter ex omnibus perſtrinxiſſe ſatis erit, etiam præter ordinem quo in Actis deſcribuntur. Et Prouinciæ quidem vnius tantum mentio extat quam non tam inſtitui, quàm reſtitui rogatum eſt, quod relictum poſt longiorem diſcuſſionem Generalis arbitrio, poſtquàm ille, coràm intuitus, ſtatuiſſet quid ex vſu melius & conuenientius eſſet. Agebatur nimirùm vt *Catalaunia* quæ quandoque cum Valentia & nonnunquam per ſe etiam ſteterat, ab *Aragonia* Prouincia, cui iam nunc erat copulata diſtraheretur, & id quidem electus in Generalem pro facultate quam Capitulum fecerat, & intercedente autoritate Apoſtolica ad diem
1615. xv. menſis Ianuarij an. 1615. præſtitit, primuſque Prouincialis datus *R. P. Dionyſius de Eſtrada* Caſtellanus, qui ſuam hanc Prouinciam loco poſtpoſitam Arragonenſi præponi obtinuit, in proximis inde Generalibus Comitiis. *de Eſtrada.*

At verò Cœnobiorum longè maiorem partem iam antè recenſuimus, ex vnâ tamen Lugdunenſi Prouinciâ octo adhuc ſuperſunt, de quibus dicendum ſit, & illa quidem ex duodecim quibus ab annis ſex facta fuit locupletior. Eorum cenſus ſic habet probato etiam ordine quo enumerantur. *Mon-merlenſe*, ſiue *S. Triuerij*, *Caluimontenſe*, *Bizuntinum*, *Ornatenſe*, *Aualonenſe*, *Forenſe*, *Valentinum*, *Roſſilonenſe*, *Briuatenſe*, *Rupenſe*, *S. Stephani*, *Tornodorenſe*. De illis igitur dicturi ad Caluimontenſe redeundum eſt, quod tanto antè memorandum erat ſi primæ origini ſuæ potuiſſet aſcribi.

Conuentus Caluimontis. Eſt verò *Caluus-mons* in Aruerniâ ſuperiori ſeu montanâ inter horrentia niuibus iuga locus antiquo *S. Petri* Prioratu inſignis, quem habent (niſi admodum fallor) in ſuo Indiculo Cluniacenſes inter ſacerdotia quæ parent Priori *Celſiniarum* in Aruerniæ Prouincia & diœceſi *Claromontana*, hoc ei aſcripto elogio: *Prioratus de Caluo-monte in quo debent eſſe cum Priore quatuor Monachi.* At verò ille parem cum reliquis ſortem expertus in manus Sæcularium tranſierat & commendatò, vt dici ſolet tenebatur. Commendatarium vir Nobiliſſ. & Generoſiſſ. *D. Balthazar de Roche-baron & Chalancon* Vicecomes *Caſtri-clauſi*, Baro de Sarras, &c. agente illuſtriſſ. & pientiſſ. eius conſorte *D. Renata Maria de Curſule*, ſeu *de S. Remy*, cum noſtris cedere ſtuduit, curauitque vt in perpetuum illis addiceretur, quod & factum eſt omnibus ad id neceſſariis prouidè ac quaſi ex condicto interuenientibus. Locus quidem ad ſeceſſum accommodatus & Muſis idoneus ſeminarium doctiſſimorum per eam Prouinciam hominum fuit, dum in profunda ſolitudine ingenia diligenter excolunt. In eius poſſeſſionem venerunt noſtri ſedente in Claromontana Eccleſia Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo *D. Franciſco Rupiſucaldio*, qui deinceps ad maiora vocatus tanto nomine inclaruit,

Chaumont. de Clugny. Souxillanges. Roche baron de Chaſteau clou. de Curſule. S. Remy. de la Roche-foucault.

1611. Roſe. inclaruit, vt in eo laudando fruſtra laborauerimus. *R.D. Antonius Roſa* qui permutationis cauſâ *Franciſci* locum ab an. 1610. accepit beneuolum ſe ac humanum in noſtros ſemper exhibuit. 1611.

Feurs. E Caluimontenſi ad Forenſe regrediendum eſt, à quo non interrupta reliquorum ſeries decurrenda erit. *Forum Seguſianorum* oppidum totius regionis commercio ab antiquo nobile, à quo nunc ipſi populo nomen, Forenſes enim dicimus, quos *Seguſianos* Veteres latini vocauerunt. Situm id ad *Ligerim*, intra *Rodumnam* & *S. Ragneberti fanum*, ex aduerſo *Veſeſia* amnis, qui poſtquàm *Montem-briſonis* inſigne municipium & regio prætorio, quod Forenſibus ius dicit, clarum & illuſtre ſubluit, in *Ligerim* eo loco delabitur. Accepti apud *Forum* noſtri Ciuium benignitate ac eius regionis incolarum ope, tum præſertim nobilium, qui prolixioris liberalitatis ſpem fecerant. Conſtitutum leuioris ac tumultuarij operis Cœnobium ſub inuocatione *B. Mariæ Virg.* ſedente apud Lugdunenſes Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. *D. Claudio de Bellieure Pompony* Franciæ Cancellarij F. qui nouum in ſua diœceſi contubernium probauit & laudauit. Rei tamen domeſticæ anguſtiis cum tempore prementibus, ac defluente penè maioris profectus & incrementi ſpe, actum de domo illa videbatur niſi præſtò fuiſſet liberalitas & beneficentia Nobil. & pientiſſimæ fœminæ *D. Gabriela Bargea* viduæ Nobil. & Generoſiſſ. *D. Balthazaris Riuerij* Marchionis *à Palatio* apud Foreſios, quæ vnâ cum Illuſt. & Magnif. *D. Gilberto Riuorio* F. ſuo & hærede, ac huius conſorte nobil. & lectiſſ. fœmina *D. Gilberta Belliſortia Canillaca* erogatis in annum aliquot cenſibus pauperculam domum ſubleuauit, noſtros retinuit, ſibi ac ſuis Fundatorum ius & honorem promeruit.

(Margin: Conuentus Fori-Seguſianorum. — Loire. Roanne. S. Rambert. Veſiſe Monbriſon. — de Bellieure. — de la Barge. de Riuoire. du Palais. de Beaufort Canillac.)

Valence. le Rhoſne. de Leberon. Valentinum, ab Vrbe *Segalaunorum* & *Romanorum* colonia *Valentia* in ſiniſtra *Rhodani* ripâ, cognominatum, fauente *R.D. Andrea de Leberon* eius vrbis Epiſcopo, Ciuibus ipſis flagitantibus & Antiſtis ſui largitatem imitantibus cœpit conſtitui. Nomen habet à *B. Virgine Aſſumpta.* Opus amplum, ſplendidum ac inſigne omninò eſt, nondum tamen ab omni parte abſolutum, ſed qui cœperunt temerè crederentur defuturi. Hortos habet ſpatioſos & florentes, vt tamen intra Vrbis muros collocatum ſit. Atque vt de vrbe ipſa amplius memoremus, abeſt in meridiem à *Vienna* metropoli ſua leucis XIII. ſiue vt alij numerant XII. qui ſcil. à *rupe Glatana Viennam* vſque leucas decem tantùm, inde *Valentiam* duas, computant, quo quidem loco *Iſara Rhodanum* ingreditur, diſtat in aduerſam partem ab *Auenione* leucis XXIII. inſtituta *Valentia* Academia, quam Iuriſprudentiæ domicilium dixit Cuiacius, ab an. 1452. Perperàm verò nobilis rerum Eccleſiarum ſcriptor quinque Ordinis noſtri Capitula Generalia in hac vrbe celebrata publicauit, quæ habita *Valentia Edetanorum* ſingula priùs fuerant, quàm ad *Segalaunos* noſtri migraſſent. Conuentus Valentiæ.

(Margin: l'Iſere.)

Vltra *Valentiam*, *Turnone* ſupergreſſâ propiùs ad *Viennam Ruſcino* eſt, ſiue *Ruſſilio* non ignobile oppidum cuius meminit Seuertius in *Franciſco Turnonio* Lugdun. 121. Summotum pauliſper *à Rhodano* ex aduerſa *Turnonis* ripa, quâ *Valentiâ* iter eſt *Viennam*, eiuſdem verò nominis portorium eſt in Rhodani littore, Comitatus dignitate ipſum oppidum floret, qui gentilitius familiæ *Turnonia*. Cuius quidem princeps & caput Illuſtriſſ. & Nobiliſſ. *D. Iuſtus Ludouicus à Turnone* noſtros traduxit ad illud oppidum, Cœnobiumque non contemnendi operis exædificauit loco amœno & ſalubri. Eius ex *Magdalena Rupifucaldia* F. *Henricus* non imparia patre præſtitit, atque hic primùm *Catharina Leuia Ventadurea*, tum *Ludouica Mommorantia* coniunctus eſt. Ædes *B. Virgini Mariæ* ſacra pro voluntate Fundatoris, qui auitam familiæ ſuæ pietatem egregiè ſuſtinet. Certè vt à *S. Iuſto* Lugdunenſi Antiſtite originem ſuam per annos amplìus mille ducentos repetunt, ita & nomen in familiæ principe retinent, & veræ atque orthodoxæ religionis zelum ab eo tempore multis modis propagarunt. Rubyſius & Seuertius de huius gentis antiquitate prærogatiuis & honoribus nonnulla ſuæ hiſtoriæ inſeruerunt. At verò *Iuſtus* noſter *Ludouicus* non locum tantùm, quem incolerent noſtri, prouidit, ſed vt haberent vnde ſumptus ſuos facere poſſent, eoſque donauit Prioratu *Rupis-paulana*, quem reſignandum cu-

(Margin: Conuentus Ruſcinonis. — Tournon. Rouſſillon. — Le peage de Rouſſillon. — de Tournon. — Roche-paule.)

1611. rauit à Commendatario in noſtrorum vſum & commodum. Sedebat illo tum 1611.
tempore in Viennenſi Eccleſiâ, cuius ad diœceſim *Ruſcinio* pertinet, *R. D. Petrus Vllartus* vir magni nominis & à clariſſimis æui noſtri Scriptoribus pro merito luculentiſſimè commendatus ex Ciue Lugdunenſi, Theologo Pariſienſi, *Mirapicenſis* primùm Epiſcopus, tùm *Viennenſis* Archiepiſcopus, Comes & Primas, qui omnem in noſtros humanitatem, ac verè paternum animum demonſtrauit. *de Villars.*

Conuentus Briuatis.

Briuatem Ruſcinone tranſgrediendum eſt, & ab *Allobrogibus* in *Aruernos* à *Rhodano Elauerim* vſque tranſeundum, inſidet nimirùm *Briuas Elaueri*, eo loco, inter *Anicium*, ſiue *Podium* & *Auguſtonemetum Aruernorum*, ſiue *Clarum-montem*, vbi rupibus ſtringitur (hoc eſt leucis IV. ſupra *Clarum-montem*) & ipſæ rupes arcu mirabili & fornicato quem inter Romani operis veſtigia viri docti meritò recenſent, iunguntur. Et hinc *Briuatis*, ſeu *Briua* nomen quod pontem ſignificat. Oppidum id præclarum & illuſtre, Collegium habet Canonicorum, in quod nonniſi Nobiles alleguntur, qui & Comitum dignitate præditi ſunt & vni parent Summo Pontifici. Eius Collegij Sodales qua ſunt poteſtate atque autoritate noſtris vetuſtam ædem, *S. Ferreolo* Martyri apud Viennenſes, ſacram donauerunt. Extructa dicitur eo loco vbi *S. Iulianus* capite cæſus eſt, adeoque proximus illi fons quem S. Gregorius Turonenſis ſic deſcribit: *In loco autem illo quo Beatus Martyr eſt percuſſus fons habetur ſplendidus, lenis, dulcibus aquis vberrimus in quo & à percuſſoribus caput amputatum ablutum eſt, de quibus aquis multæ ſanitates tribuuntur infirmis. Nam ſæpè cæcorum oculi ab his tacti illuminati ſunt, tertianarum, quartanarumque febrium ardoribus accenſi vt potatum qui patiuntur fuerint conquieſcunt. Nam & ſi quis grauis laborans incommodo inſpirante martyre deſiderium habuerit hauriendi, protinus vt hauſerit conualeſcit, & ita velociter extinguitur vis febrium ceu videas ſuper immenſum rogum proiectis vndis incendia vniuerſa reſtingui.* Plura deinceps memorant miracula, quæ ſalutaribus aquis patrata ſunt, præter alia innumera quæ S. Martyr diuerſimodè operatus eſt. Hunc colunt patronum Briuatenſes, de quo Sidonius Apollinaris carm. 24. *Briende. Allier. le Puy. Clermont.*

——— benigna Briuas,
Sancti qua fouet oſſa Iuliani,
Quæ dum mortua mortuis putantur
Viuens è tumulo micat poteſtas.

Agunt illi diem feſtum XXVIII. Aug. *S.* autem *Ferreolo* XVIII. Septembr. hos certè indiuiduos comites Chriſtiana pietas poſt mortem coniunxit, quod expreſsè meminit Gregorius Turonenſis fidem faciens ſanctæ æmulationis inter Eccleſiam *Viennenſem*, atque *Briuatenſem* in horum Martyrum cultu. Sed hæc & alia quæ ad SS. Martyres ſpectant ex Martyrologiis & Eccleſiaſticis Scriptoribus relegantur. Noſtri partem brachij *S. Ferreoli* Martyris argenteâ capſâ incluſam religiosè aſſeruant, vt hoc prædicare poſſint nonnullis immutatis quod Viennenſes apud Gregorium Turon.

Heroas Chriſti geminos hæc continet aula,
Iulianum capite, corpore Ferreolum.

Cœnobium adſtructum, elegans, hortis ſuccinctum amœnis & irriguis, & veterem Briuatenſium benignitatem ipſo conſpectu repræſentans, quorum ſe beneficiis ornatos in perpetuum noſtri gloriabuntur.

Conuentus Rupti.

Sed hinc longiùs digrediendum in Burgundiam Sequanorum vt modicum vicum ſeu caſtrum irrumpamus. *Ruptum* id nomine ſupra *Veſontionem* (cuius diœceſi aſcriptum eſt) in Circiũ, ad vlteriorem *Araris*, ſeu *Sagona* ripam, inter *Fauerniacum* in Sept & *Grayum* in Occaſ. Noſtros in eũ vicũ induxit paciſcente *R. P. Hippolyto Raulino* Prouinciale Lugdunenſi, ab an. 1610. die v Octob. Toparcha eius Ill. & Generoſ. *D. Harduinus Claromontius Amboſiu:* D. à *S. Georgio* Baro, & *D. Rupti, Villarupta*, &c. Marchio *Montis-glaſij*, &c, agente Nobil. & lectiſſ. fœmina conſorte ſua *D. Ioanna Harlea*, quæ tertium Ordinem noſtrum profeſſa prolis gratiam per merita B. P. N. obtinuit, ſublato in primogenitum maſculo egregiæ indolis cui *Franciſci-Paulani* nomen impoſitum eſt in beneficij memoriam. *Rupt. Beſançon. Saone. de Clermõt. d'Amboiſe. de Harlay.*

1611. moriam. Data noſtris antiqua *S. Hyacinthi* Eccleſia quam incolunt eiuſq; onera 1611.
magno labore ſuſtinent, ſed ſubleuandos eſſe illos per Fundatorum beneficentiam non incerta fiducia eſt.

S. Rambert. Non longè *Foro Seguſianorum* cuius antè meminimus, infra *S. Ragneberti* fanum oppidum eſt armorum fabrica inſigne, quod malim Maſſoni verbis quàm meis deſcripſiſſe. In deſcriptione igitur Franciæ per flumina dum partium agrum percurrit (fuit enim Foreſius) hæc de oppido quod deſignauimus narrat: *Sequitur Forenſium aliud oppidum* Furania, *quod à templo loci* D. Stephani *nomen etiam accepit, in radicibus montis à Barbara martyre virgineq; dicti. Iuxta id oppidum aſſurgunt tres alij montes, in quibus perpetuo æſtuantes flammæ conſpiciuntur, vnus eorum* Mina, *alter* Viala, *tertius* Buta *appellatur. In ijs naturalis & lapidei carbonis fodinæ ſunt tam commodi, vt eo pro lignis aut carbonibus ex eo factis ſinguli oppidani in focis ſuis atque tabernis quotidiè vtantur. Ignis ille vehementior ardentiorque eo qui è ligno fit deprehenditur. Ex quo carbone artifices calcem optimam faciunt. Habent ijdem oppidani lapidicinas vnde lapis exſcinditur colore cineritio, quo tota regio impertato velut ornamento & decore ædificiorum vtitur. Quin an. 1605. exciſus eſt lapis altitudinis ſtupendæ prorſuſq; inuſitata, vnde ſolertiâ artificum egregia Crux in Inſulâ, cui* Pratum fori & nundinarum *nomen eſt, extra murum poſita erectaque aſpicitur, è regione præcipuæ portæ oppidi illius, totâ Europâ celebris ob artificum induſtriam copiamque qui ferream ſupellectilem & arma bellicaque inſtrumenta cudendo fabricant in tabernis & officinis ſuis, quos Vulcanos dicere & affirmare licet, ac nefaſtis diebus vultus pectora manuſque eorum tanta nigredo ex ferro & carbone contracta inficit vt non Forenſes, ſed Afri & Æthiopes potius appellari poſſe videantur. Septingenti ad minimum artifices ſunt incolæ loci illius ſiti in extrema planitie Regionis latæ leucas tres, longa circiter decem. Cæterùm remedium malo* S. Eſtienne de Furan. Conuentus S. Stephani.
Chenaualet. *huic eſt in promptu & facillimum ſcilicet aqua* Chanaualetis *modici amnis, ſed admodum rapidi & tamen auriferi, arenas enim habet permixtas granis aureis, ex auro inquam puro putoque: Aqua verò eiuſdem amnis induſia & ineam ſupellectilem, ne adhibito quidem ſapone, vt fieri aſſolet, mundiſſimam facit: qui tamen nactus ripam* Ligeris, *quæ etiam* Forenſium *eſt, eo excipitur cùm oriatur prope* Rupem-ſciſſam *caſtellum &* Vallem Benedictam. Hæc Maſſonus, ex quibus liquet falli eos qui amnem, de quo dictum eſt *Furaniam* appellant. In oppidum illud accepti ſunt noſtri Ciuium ſtudio, qui & ſuis largitionibus condi Cœnobium & Eccleſiam titulo *B. Mariæ V.* exædificari ſategerunt. Opus egregium eſt & affabrè factum. Non deſunt horti florentes, ampli, & benè culti. Oppidanos noſtri ad altiora pietatis ſtudia excitauerunt & excoluerunt.

In Ducatum denique Burgundiæ noſtri illi conceſſerunt, & *Tornodori* conſederunt beneficio Illuſtriſſimi & Generoſiſſ. *D. Caroli-Henrici Claromontij* Comitis Tornodorenſis (quem dum hæc ſcribimus acerrimus meritorum æſtimator Rex noſter *Ludouicus* XIII. in numerum Torquatorum Equitum militiæ S. Spiritus cooptauit) & Nobiliſſ. & pientiſſ. fœmin. conſortis ſuæ *Catharina-Mariæ d'Eſcoubleau* ex Marchionibus *Surdiſiis*, quam Coſtæus noſter inter illuſtres ætate noſtra fœminas ſpeciali elogio meritiſſimè recenſuit. Collata noſtris per eos Eccleſia *S. Nicolai*, ex qua nomen eſt ſuburbio copioſo, nitenti & præclaro; ad eam Cœnobium exquiſiti, operis ſplendidi, magnifici & elegantis eorundem beneficentiâ exædificatum eſt. Operi reliqua omnia reſpondent & Fundatorum liberalitatem præferunt. Situs à naturâ præſtat ſicut opus ab arte. Optimorum librorum, quos à Maioribus D. Comes accepit, copiam noſtris liberaliter fecit, vt dum iis vtuntur ad populos vtilitas promanet, quos annuis per Aduentum & Quadrageſimam concionibus ſolent inſtituere. *Tornodorum* autem ſiue *Tornodorus*, oppidum eſt Comitatus titulo clarum, & Archidiaconatus dignitate in Eccleſia *Lingonenſi* memorabile, ad cuius fines, proximè *Altiſſiodoro*, vt à quo tribus ſolùm leucis diſtat, pertinet, iuxta decurrit *Armentio* fluuius à nobis antea memoratus, à quo quidem centeſimo paſſu tantùm abeſt, vbi ſupra *Oſirim*, ſiue *Oſeranum* amnem excepit, & vnde cis *Altiſſiodorum* in *Icaunam* apud *Chenij portum* effunditur Meminit *Tornodori* atque Cœnobij noſtri Robertus in Lingon. n. 67. & 92. tum in S. *Michaëlis*

de Clermõt. Conuentus Tornodori. 1633. 15. Maij.
d'Eſcoubleau. de Sourdis.
Tonnerre. de Langres. Auxerre. Armanſon. Oſeran. Yone.

1611. inter Abbatias. Porrò & Comitis noſtri numeroſam progeniem, opibus, fa- 1611.
uore, dignitatibus florentem, longum viuere, auitæ pietatis hæredem eſſe, bo-
nis augeri, felicitate donari paternam in noſtros beneuolentiam tueri opta-
mus, expetimus & precamur.

Hæc denique nobis fuerunt de illis Cœnobiis ex occaſione quæ dabatur
memoranda, licet nos longius à propoſito abduxiſſe videantur. Sed cùm illa
prius in Acta relata ſint, quàm proceſſum ſit ad electiones, non incongruè à
nobis interpoſita putari poſſunt. At verò iam nunc de ipſis electionibus vi-
deamus. Die ſancto Pentecoſtes, afflante Spiritu diuino, præmiſſiſque ſolem-
nibus ſacris, ac ſeruatis quæ de iure ac conſuetudine præſtari debent in to-
tius Ordinis Antiſtitem delectus eſt *R. P. Didacus Arias de Valcarcel, vir*, vt ha- *Arias de Valcarcel.*
Gen.xxxiv. bent Acta ipſa, *doctrinâ, morum integritate, ac præclaris animi dotibus præfulgens, & ſanctiſſimæ Inquiſitionis in Hiſpania doctiſſimus propoſitionum Qualificator*, cui omnes
ad profitendam de more obedientiam poſt ſolemnem gratiarum actionem læ-
Collegæ. tantibus animis procidерunt. Tempeſtiuè ſubiecti etiam Collegæ, & Italus
quidem fuit *R. P. Gregorius Carbonellus à Paula*, qui Generalis officio antè annos
xviii. deceſſerat; Gallus verò *R. P. Vincentius Blancus* pro tempore apud Pro- *Carbonello. le Blanc.*
uinciales Collega, cui ſummiſſus ad id officium *R. P. Hieronymus Durandus*: Hiſ-
panus denique *R. P. Hieronymus Gaſca*, quem Triſtanus *Franciſcum* vocat in vita *Gaſco.*
Gaſparis Boni Eſt autem in Zeloſum cooptatus *R. P. Franciſcus Fortunatus* Pro- *Fortunato.*
Procurator Ge.xxxiii. uincialis Neapolitanus, cui ſubſtitutus *R. P. Baſilius Tagliaferrus* eiuſdem Col- *Tagliaferro*
lega in Prouincialis officio. Sed & hos omnes ſuis elogiis eadem Acta proſe-
quuntur. Electum Generalem ac reliquos omnes ſupplicatione ad maiorem
Eccleſiam inſtituta *R. D. Iacobus Turriuella* ex Ordine Minorum *Maſſilienſis*
Epiſcopus honorificentiſſimè accepit. Poſt omnia *Matritum* conuenire ad pro-
xima Comitia placuit, atque ita dimiſſus Conuentus ad annos ſex, poſt quos
demùm inſtaurandus erat.

Obit. plurium è noſtris. 3. Intra id ſpatium res non parum mutauerunt. *R. P. Gregorius Carbonellus* in-
ſtante Duce Mantuano in Epiſcopum *Neocaſarea*, primo quoque tempore aſ-
ſumptus eſt à *Paulo* V. Pont. quem ipſe Abbatiâ S. Barbaræ donatum rebus ſuis
Conſilioque præfecit, quo in munere cùm annos multos magna integritate
ac fide verſatus fuiſſet, glorioſum finem conſecutus eſt. Aſſumpto in Epiſco-
pum, ſucceſſor datus eſt *R. P. Dionyſius à Paula*, qui plures Italiæ Prouincias ſum-
mo imperio moderatus egregiis operibus Cœnobium ipſum Paulanum exor-
nauit. *Blancus* & *Gaſca* laboribus fracti de ſtatione ad præmium Deo euocante
deceſſerunt; *Blanco* R. P. *Honoratus Sigaudius*, *Gaſcæ* R. P. *Bernardus d'Oca* ſuffecti *Sigaudi.*
ſunt. Quin & *Franciſcus Fortunatus* ad paucos dies ſuperfuit, nec multo poſt *Doca.*
quàm Romam venerat naturæ conceſſit, cuius officium delatum *R. P. Sylueſtro* *de Macherata.*
à Macerata, qui Deceſſoris deſiderium merito ſuo, induſtria & ſedulitate faci-
lè temperauit. Hæc tamen funera non ſine dolore totius Ordinis prouene-
runt, vt quibus virorum ingenio, doctrinâ, probitate præſtantiſſimorum ia-
cturam faceret.

Conuentus Caleſij. 4. Inter hæc verò diuerſis locis res noſtræ proceſſerunt. Nam & ad ipſum
diem Pentecoſtes agente *R. P. Petro Guerino* concionibus ad populum celeber- *Guerin.*
rimo *Caleſium* Franci ſubierunt. Oppidum id eſt natura & arte munitum in
mare procurrens, vnde breuiſſimus è Gallia in Angliam traiectus eſt, quæ cau-
ſa fuit vt à quibuſdam *Iccius portus* crederetur quod eruditiores & nuper, & iam
olim refellerunt, non temerè *Scalas* dici à quibuſdam opinor, *Caleſium* vocant *Calais.*
recentiores, Merula, Maſſonus alij, populos *Caletes* à veteribus nũcupatos ſunt
qui affirment, ſunt & qui negent, vt qui præter *Caletes Neuſtreos* alios non ag-
noſcant. Oppidum id ab Anglis interceptum longum tempus eorum ſubiacuit
imperio, quoad *Henrico* II. Rege à *Guiſio* Duce recuperatum eſt. Diſtat *Bononiâ* *Boulogne.*
in cuius diœceſi eſt leucis vii. in Septentrionem, ſunt autem qui *Bononiam Na-
uale Geſſoriacum* interpretentur. Effecit autem *Petrus* noſter vt in eam vrbem
noſtri acciperentur expetente plebe, Ciuico Magiſtratu gratiam prærogante,
Prouinciæ & Vrbis Gubernatoribus ſummoperè fauentibus, aſſentiente Re-
uerendiſſimo

1611. uerendiſſimo Bononienſium Antiſtite *D. Claudio Dormy*, omnibus denique Ordinibus efflagitantibus, & benè ſibi ex eo contubernio futurum ſpondentibus. 1610.
Dormy. Cœnobium igitur tetrachoris ædium partibus conſtitutum, extra quas protenditur Eccleſia ſatis ampla, lucida & benè compacta; quæ omnia curante Ciuico Magiſtratu, populo largiente, noſtris allaborantibus intra breue tempus exædificata ſunt. Inditum *B. Petri* nomen quod *Guerinus* noſter optauerat. Locus eſt Vrbis portæ proximus quâ in continentem exitur, ex aduerſa maris parte, adeoque ſitu eminente ac ſecuro præſtat. Poſt non multos annos ex quibus noſtri inhabitauerant, ſemel atque iterum Caletenſes expetiuerunt vt erudiendæ iuuentutis ſuæ curam noſtri agere vellent oblato ea de cauſa Collegio & honorarus ſtipendiis valdè copioſis, in quo licet eorum in noſtros beneuolentiam ac liberalitatem Patres Prouinciæ laudauerint, nunquam tamen
Subiet. aſſentiri poſtulatis voluerunt, rati eam profeſſionem inſtituto noſtro non benè
Des Noyers. conuenire. Nuper autem Nobiliſſ. & Clariſſ. V. *D. Franciſcus Subletus Deſnoterius* IV. vir Ærario Gallico Præfectus, cuius pietas nunquam pro dignitate laudari poterit, ad publicum commodum ciſternam medio in Clauſtro principali munificentiâ condi procurauit. Eius aquis nullæ ſunt tota vrbe ſalubriores & ad potum magis idoneæ.

5. Ad diem verò 11. menſis Iunij feſto Corporis Chriſti memorabilem Va- Conuentus Ondaræ.
Denia. lentini noſtri paulò vltra Valentiam proximè ad *Dianium Artemiſium* in vico permodico centum quinquaginta ædium, quem populares *Ondara* vocant
Ondara. conſederunt. Subiit mentem aliquando eum eſſe locum, quem latini *Orondium* dixerunt, ſed rerum ſuarum peritiores Hiſpani aliqui repugnant, quod alij viderint. *Ondara*, de quo dicimus quingentis à mari paſſibus ad *Artemiſium* promont. ſubiacet ditioni Marchionum *de Guadaleſte*, qui alterum eiuſdem nominis in Marchionatus ſui diſtrictu poſſident, vt propterea hic noſter *de Benidoleig*, ab Hiſpanis cognominari ſoleat. Ill. & Generoſ. *D. Philippus à Cardona* Mar-
de Cardona. chio Guadaleſtenſis, & apud Belgas Legatus æde *Conceptioni B. Virgini* nuncupata cum latifundio noſtros donauit, qui aliis ſubinde ædibus comparatis locum amplificauerunt, non ſine ſpe maioris progreſſus per beneficentiam Fundatoris & adiacentium populorũ. In eum iam nunc locum deducti ſunt à *R. P. Franciſco Sanz* Prouinciale ſuo viro præſtantiſſimo, quem noſter Gaſpar Bonus virtutis cauſa plurimùm obſeruauit, eum verò nuper deceſſiſſe apud Valentinos ſuos, & non obſcura ſanctitatis opinione venerabilem haberi ab Hiſpano quodam noſtro antè paucos dies accepimus.

Girona 6. Denique ad XV. Nouemb. Catalauni *Gerundam* peruenerunt. Vrbs eſt
Sambuca. notiſſimi nominis ſupra *Lunarium* promont. & *Scalas Annibalis* ad *Sambrocam* Conuentus Gerundæ.
fluuium apud Ortelium, quem alij *Tarderam* accipiunt, nec deſunt qui ſecus
Tardera. interpretentur, de *Tholobis*, quos nonnulli *Tarderam* eſſe volunt, antea diximus. Medio XIII. leucarum ſpatio inter *Barcinonem* in Auſtrum & *Ruſcinonem* in Boream ſita perhibetur. Epiſcopali dignitate ab antiquo floret ſub Tarraconenſi metropolite, diſtat autem à Tarracone leucis XXIV. Illuſtrata fuit Martyrum ſanguine vnde illi magna celebritas apud Veteres, & Prudentio quidem dicitur

Artubus ſacris locuples Gerunda.

Epiſcopum in ea ſediſſe *R. P. Bernardum Boylium* Ordinis noſtri apud Hiſpanos ſtabiliendi primum autorem ipſi Hiſpani tradunt, nec dubito quin ab eo tempore (ſi modò huic traditioni fides conſtet) eam vrbem noſtri expetierint, quod poſt tot demùm annos obtinuerunt, datâ eis ædiculâ *B. Mariæ Magdalenæ* ſacrâ, in ſuburbio, quo iter eſt ab Hiſpania & Gallia vltrò citroque commeantibus, circumſtantes domunculas pleraſque comparauerunt, in eiſque infame proſtibulum quo quæſtuarias lupas abegerunt, ædem ſibi ac Deo conſtituentes vbi luſtrum conſtiterat. Inædificatum igitur eo loco Cœnobium per Nobilium tota illa regione ac Gerundenſis plebis largitiones ad magnam amplitudinem aſſurrexit, & mutato nomine *S. P. N. Franciſci* titulum accepit. Me-
de Aimeric. moranda imprimis benignitas ac beneuolentia *R. D. Franciſci Aimerici* apud

1611. maiorem Eccleſiam Canonici atque Præcentoris, qui omni ope noſtros iuuit. 1612.

7. Dum verò is quem expoſuimus rerum curſus nos abripuit, exciderat penè quod ad immortale huius anni ornamentum à principio dicendum habuimus. Ipſo nimirùm menſe Februar. *Ludouicus* Rex noſter eius nominis XIII. autore matre pientiſſ. heroinâ & regni habenas pupillo adhuc Rege moderante, ampliſſimis litteris & admodùm gratioſis omnia quæ Deceſſores contuliſſent priuilegia, munerum vacationes, portoriorum, vectigaliumque immunitates, libertates quaſcunque ac gratias de procerum conſilio & aſſenſu probauit, laudauit, confirmauit. Litteræ datæ ſunt Pariſiis eo quem diximus menſe; quæ ex hoc in Senatu promulgatæ ad diem XX. menſis Maij, tum apud Rationales recitatæ XVI. Iulij, dein quod ſupremos Indictionum Iudices VI. Septemb. poſtmodùm ad XII. Septemb. eiuſdem apud Quæſtores Regios ſummæ per Regnum iuriſdictionis, ac poſtremò apud Præfectos principalibus ſupplicum libellis, omnium ſingulorumque Ordinum illorum approbatione ſancita, firmataque, in Acta etiam perſcripta ſunt. Quid dicam, quod ad alterum annum ſalariam annonam omni exactorum iure liberam Nigeonenſibus noſtris, tum etiam Pariſienſibus attribuit? Sed hæc & alia quæ fortè in progreſſu memorabimus nonne pignora ſunt, quibus Regem proprio animi ſtudio *Iuſtum*, hoſtibus expugnatis *Inuictum*, partis victoriis *Felicem*, debellatis rebellibus *Religioſum*, populorum veneratione atque Orbis arbitrio *Auguſtum*, poſſumus inſuper *Piiſſimum* prædicare? Sed Principis cuius facta nulla poſſit oratio æquare, laudationem præter inſtitutum non agimus.

Cõfirmatio Priuileg. à Rege.

8. Verùm & antè illud tempus præmittenda mors fuerat religioſæ fœminæ tertium Ordinem noſtrum profeſſæ qua hunc annum beauit, niſi ſancto fine quærendum noſtræ narrationi exitum, ratio quam antehac tenuimus perſuaſiſſet. *Mylis* igitur in *Sicilia* celebris habetur memoria Sororis *Iulianæ Ala*, quæ à primis annis ſeipſam Chriſto deſpondit Ordinemque tertium, quem B.P.N. inſtituit profeſſa eſt. Quadrageſimalem inediam ab eo tempore cœpit obſeruare, quam ad vitæ finem produxit, eamque continuo penè ieiunio non parum exaſperauit, Quadrageſimam ipſam nullo ad panem & aquam obſonio tranſigens. Laneâ interulâ vtebatur, omninoque quoad poterat ſanctimonialium noſtrarum auſteriorem vitam repræſentabat. Seipſam verberibus per conſtitutos dies ad multum ſanguinem conficiebat, intereadùm in Chriſti à columna religati & per tortores vapulantis Imaginem oculos habens defixos, quam hodieque ob eam cauſam in Eccleſia B. Virginis Annunciatæ apud *Mylas* religioſè ſeruari tradunt. Eo certè *Iuliana* virtus fuerat progreſſa, vt dæmonibus inuidiam fecerit, qui eam variis modis exagitabant, incuſſis etiam ictibus, plagis, verberibus, nihilo tamen illa conſtantior aduerſum impetus aſſultuſque omnes & diros nefandorum ſpirituum furores perſtitit, quoad qui certamen forte illi dederat vt vinceret, eam ad præmium euocauit. Quod illa futuri præſaga certò ſciuit, ipſaque ſibi funus ſuum apparuit. Tabulæ Siculæ eam ornant hoc elogio, *Virgo Tertiaria à pueritia Christo deſponſata.* Obiit nonagenaria die III. Ianuarij. A morte diuina quadam fragrantia quæ etiamnum ad ſepulchrum perſeuerat ſanctitatis ſuæ odorem longiùs tranſmiſit.

Obit Sororis Iulianæ Ala. — *Ala.*

An. M. DC. XII.

1612.

1. MIrum quantùm intra paucos menſes apud vnos Salentinos res noſtræ profecerunt. Ineunte anno adeoque ipſo Ianuario menſe factum inſoliti planè progreſſus initium conſtituto apud *Galtianum* domicilio per beneficentiam Toparchæ Illuſt. & Generoſ. *D. Ioannis Caſtriotti*, ſub titulo *S. Eliæ*, in quo quidem à principio è noſtris octodecim habitauerunt. Opus indigenarum & aduenarum largitionibus in iuſtam magnitudinem perductum eſt. Habent ſcilicet in proximo villam & Eccleſiam *S. Mariæ à finibus terræ*, ad quam ſolet incredibilis populorum concurſus fieri, quibus dum noſtri ad pietatis ſtudia obſequuntur,

Conuentus Galtiani. — *Gagliano. Caſtrioti.*

1612. obſequuntur, aliquod ſui obſequij emolumentum colligunt. Narrant cum eo loco Summus Pontifex adſtante Imp. ſacra perageret, ſublapſam cœlo chartam aureis litteris inſcriptam, quæ plenariam omnium peccatorum indulgentiam promitteret his, qui ad Kalend. Auguſti ſacram ipſam ædem inuiſerent, Pontifex aliam per ſe indixit ad diem XIII. menſis Aprilis, atque tum quidem tanta populorum multitudo ac frequentia occurrit, vt non poſſit videri vana traditio quæ apud tot populos inuiolabiliter viget. Leander Albertus duas ea regione villas nomine *S. Mariæ* deſcribit, noſtra omninò eſt in extremo *Iapygio promont.* vnde illi ipſi nomen *S. Mariæ* apud populares. *Galianum* deſcribitur ad alterum lapidem à monte *Sardo*, inter *Mineruium* & *Vxentum* Epiſcopales Vrbes, caſtrum Italis dicitur, id nos aut vicum aut oppidum ſolemus interpretari. 1612.

Cabo di S. Maria. Gagliano. Mineruino. Vſento. Vgento.

Gallipoli. 2. Ad menſem Martium deducta *Gallipolim* familia. Vrbs ea eſt Epiſcopalis, nec inde procul, *Anxam* à Veteribus dictam plerique arbitrantur, & non temerè, ſita eſt ad ſinum Tarentinum, inter *Tarentum* & *Iapygium* promont. hinc XXX illinc L. paſſuum millib. diſtans, Hydruntinum metropolitem agnoſcit, qui vltra *Iapygium* in aduersâ orâ. In capite pontis, qui ad primariam vrbis portam inſtratus fluento fert in agrum, erat ædes peruetuſta *B. Mariæ Virg.* ſacra, cui cognomen *a Sanitate*, à *Canicula*, &c. (tantum diſſentiunt noſtri in eo aſtruendo vt mihi de nullo planè conſtare poſſit) ac ſub eo, qualecunque ſit, nomine, deuotum Deiparæ ſodalitium celebre habebatur; etiamnùm celebratius, ex quo & ipſum & ædes in noſtrorum poteſtatem conceſſit, ad quam ipſi Cœnobium condere non diſtulerunt, inhabitantibus ſexdecim è noſtris dùm opus ampliùs progreditur. Conuentus Gallipolis.

Nardo. 3. Nouem à *Gallipoli* paſſ. mill. XV. ab *Aletio Neritum* eſt, vrbs antiqua, diues, populoſa, cuius ager longè lateq; diffuſus citris, limonibus, oliuis, & vino abundat, nec deeſt à mari commeatus à quo nonniſi quarto milliario abeſt Epiſcopali dignitate floret, ſed à metropolitæ Brunduzini iuriſdictione liberâ, nobilitatur & Ducatus titulo, qui familiæ ab *Aqua-uiua* gentilitius eſt. Et quidem Dux ipſe Neritinus noſtros ad eam vrbem traduxit, & Cœnobium ad muros elegans & nitidum exædificauit, quod ſedecim noſtros capiat Nomen habet *S. Mariæ à Conſtantinopoli*, neſcio ſi ab aliqua imagine quæ ad eos peruenerit, certè non poteſt videri mirum hoc nomen ea regione percrebuiſſe, in qua ſatis frequentes Græci habitant. Conuentus Nardi.

4. In eadem orâ, quâ *Brunduſium Nerito* aduerſum eſt, ſed paſſuum inde mill. LXXII. *Barium* eſt, & in eius agro vicus miræ fertilitatis & amœnitatis, quem *Capurzium* vocant, ſexto ſupra Barium milliario versùs *Aquam-viuam*, Marchionatus dignitate ornatus & clarus eſt, qui Hiſpanæ *Papacodarum* familiæ, quibus ſemper Barenſe prǽſidium creditum eſt, adhæret. Ad alterum menſem. h. Aprilem in eum vicum adducti noſtri ab homine benefico & nobili *Franciſco Mando*, ſeu *Manipulo*, vt habet Montoia. Et ille quidem Capurſenſis indigena, homo diues, liberalis & ingenuus, tanta noſtros charitate complexus eſt, vt non ſolùm eos penes ſe, hoc eſt Capurſij habere voluerit, ſed Barium quoque introduxerit, quod habemus poſt annos tres dicendum. Capurſenſe verò Cœnobium non amplum quidem ſed affabrè factum, pro Fundatoris animo & voluntate *B. P. N. Franciſco* dicatum eſt. Conuentus Capurzij.

Capurſi one-rò Capurſo. Papacoda. Mando.

5. Paſſuum millib. XI. à Bario *Cuperſanum* eſt, & à *Cuperſano Monopolis* per totidem diſtat, inter *Cuperſanum* verò & *Monopolim Polignanum* eſt, atque ſupra *Polignanum* æquali ferè ſpatio inter *Cuperſanum* & *Monopolim Caſtellana* occurrit vicus ditionis Comitum *Cuperſanenſium* & Ducum *Adrienſium*, quem Iſnardus confundit cum *Caſtellaneta* Epiſcopali Vrbe magnæ Græciæ, Tarentinæ ſuffraganeâ. Hunc in vicum noſtri conceſſerunt & in eo ſedem fixerunt menſe Iulio per incolarum beneficentiam, qui Cœnobij fundamenta ſub titulo *S. Luciæ* Virginis & Martyris poſuerunt. *Polignanum* cui propinquior *Caſtellana* deſcribitur in editâ & prætractâ rupe, Montoia tamen Caſtellanæ agrum fertilem & copioſum affirmat, certè commeatus à mari, ſi ager minus felix, non deeſt. Conuentus Caſtellanæ.

Conuerſano. Monopoli. Polignano. Caſtellana.

1612. *Conuentus Siculiani.* 6. Hoc progreſſu lætabundi Apuli noſtri totius penè anni felicitatem & gaudium apud ſe fixerunt. Nam præter Siculos qui nonnullo ſe progreſſu ſolati ſunt triſtis vbique luctus obtinuit. Certè Siculi vltrà *Xaccam*, cuius antè meminimus, ad XXVIII. paſſ. mill. progreſſi, & ſupra *Heracleam* vicinos amnes duos tranſgreſſi ad *Siculianum* emporium, cui eodem ſpatio ac ſuperior eſt *Heraclea* inferius eſt *Agrigentum*, conſtiterunt. Id à *Federico Claromontio* non antè an. 1350 inſtitutum traditur, mille paſſibus à mari ad oram inſulæ auſtralem, Baroniæ titulo etiamnùm clarum eſt. Incolæ noſtros ad ſe vocauerunt pietate moti ergà *B. P. N.* ipſique de duodecim noſtris ſumptu publico alendis pepigerunt, Toparcha verò vir nobilis de ſuo etiam plurima contulit, quibuſcum noſtri operam ſuam communicantes, *B. P. N. Franciſco* Cœnobium inſtituerunt. 1612. *Siculiani.*

Ob. P. Ioãnis Des-Bois. 7. At verò quam funeſta, per reliquos, mortis imago, exciſis ſublatiſque præſtantiſſimis hominibus, obuerſata fuerit, age, diſpiciamus? Primi nos lethalem fatalis parcæ ictum percepimus in homine tanto firmioris & excellentioris animi, quantò infirmioris valetudinis & magis cum noſtro vitæ genere ac modo repugnantis, *R.* ſcilicet *P. Ioanne Baptiſta Des-Bois.* Quæ verò data ſibi videbatur ex hoc ſuiipſius abiiciendi cauſa, tam benè fecit ad animum & ſenſum eius, vt humilitate ſuprà cæteras virtutes excelluerit. Nos ei ſemel atque iterum Tumulum adſcripſimus quo veluti compendio laudationem eius perſtrinximus, itaque cùm nihil amplius per Chronici breuitatem profiteamur, contenti erimus eorum altero, qui ſic habet.

Sylvius Latinè quam aptiſſimè videtur poſſe cognominari, aut certè *à Sylua* quod Externos homines qui laborãt in eius cognominis interpretatione decuit monuiſſe.

R. P. Ioannes Baptista Des-Bois
Parisinvs
Mirificis ingenii dotibvs excellens
Lingvarvm peritiam
Hvmaniorvm litterarvm perfectam cognitionem
adeptvs,
In omni Theologiæ parte facile princeps fvit.
Scholasticam docvit, de Positiva scripsit,
Mysticam exercvit.
Privatam vitam propria destinatione semper
retinvit.
Non sibi tamen sed aliis vixit
Omnes omni ope ivvit, fovit et consolatvs est.
Adversæ valetvdini qvoad vixit conflictatvs
Longvm peregit martyrivm.
Nihilo tamen minvs ad virtvtvm exercitationem
accensvs.
Ad charitatis officia promptvs et ardens.
Hvmilitatis discipvlvm imprimis se professvs est
Opere ac Exemplo.
Ad dignitates Ordinis desideratvs
Qvo minvs eas capere poterat eo dignior habitvs
qvi caperet
Omni ipse Dignitate maior.
Langvore consvmptvs et in omni virtvte consvmmatvs
Vt vixit sic et mortvvs est.

Mortvvs

1612. MORTVVS ETIAMNVM VIVIT ET ÆTERNVM VIVET 1612.
DEO ATQVE HOMINIBVS.
MORTALITATEM EXVIT VT IMMORTALITATEM INDVERET
NIGEONI. XI. IANVAR. AN. M. DC. XII.
Heu! quando nos ſimiliter induemur.

Eo nos qualicunque hominis ſuo ſæculo doctiſſimi & pietatis merito eminentis, elogio, quandoque ſolabamur, ſed nihil quod non inferius ſit eius merito attigimus aut deſignauimus, abundè nobis erit ſi datam ſibi tantùm altioris ac profundioris cogitationis materiam Lector intelliget. Non poſſumus autem quin de ſcriptis eius nonnihil aduertamus: *Epitomem Controuerſiarum Roberti Card. Bellarmini* edidit anno 1602. *Pariſiis* apud *Nicolaum Buon.* Multiplex 1601. edendi huius operis conſilium fuit 1. neceſſitas operis vtiliſſimi peruulgandi, cùm apud hæreticos tum apud noſtros, quod imminuto pretio & detracta mole facilius fuit. 2. voluntas recognoſcendi & ad ſuas origines conferendi teſtimonia quæ in probationem adducebantur, quod ille diligenter & accuratè præſtitit, quin & argumenta ipſe rationeſque addidit valdè accommodatas & validas, quas ex profeſſo Chamierus impugnandas ſuſcepit. 3. facilitas maior alieni operis recenſendi, quàm per ſe alicuius condendi, quod non ferebant corporis vires, etſi animi ſupereſſent longè maiores, quam quæ ad quoduis arduum excelſumque opus ſatis eſſent. Et hoc eſt quod in *Syluio* noſtro multi dolent, excoluiſſe illum alterius opus, cum paribus nouiter cudendis non impar eſſet. Meditatus tamen nonnulla fuit ſuo marte perficienda, ſed quæ repentina mors ſubuertit. In his erant *quindecim quæſtionum Theologicarum*, quæ penè *inſolubiles in Scholis* habentur ingenioſa, facilis & dilucida *ſolutio*, & explicatio; *Rerum Dauidis atque Salomonis* accurata *diſquiſitio*; cuius vtriuſq; operis memini ſchedas quamplures me legiſſe Nigeoni, quas tamen poſteà fruſtrà requiſiui; & ex priori quidem *Quæſtionem de Reſolutione fidei*, quæ tantopere Theologos exercet, longè lateq; diſputatam, ſed diſtractis pluribus chartis imperfectam, cùm animi voluptate maxima relegi. Adornauerat etiam *Bellarminiani operis recognitionē*, priorem editionem quaſi tumultuariã retractãs, vt epiſtola *Paulo* V. Pont. inſcripta profitebatur, quam & ego inter illas ſchedas vidi & legi, tribuendum tamen illud iudicium de opere iam edito hominis humilitati, aut altè peruidentis ingenij acumini potiùs quàm alteri cuiquam rei. Verſâ oratione ſed gallicâ *Opus Marianum* quod vocat, hoc eſt B. Mariæ Virginis laudes conſcripſit, poëma illud inſigne, terſum, politum, nondum tamen extremam manum accepit, verſatur hodie in manibus aliquorum è noſtris, dignum certè quod publicetur ſi parem initio prolixoque operi finem poſſit adipiſci. Donius tradit cœptam ab eo *Cathenam in Pſalmos vniuerſos*, ſed in xc. præſertim ſtudium eius incubuiſſe. Ætatis annum xlviii. attingebat xxiii. ſanctæ profeſſionis cùm deſiit in mortalibus eſſe.

8. *Syluio* iunior ætate, profeſſionis tempore biennio prouectior *R. P. Georgius* Ob. P. Georgij Meot. Meot. *Meotius* Prouincialis Campaniæ, quem menſe Maio Deus ad ſe recepit. *Augerius* Generalis ad *R. P. Danielem Verotum* ſcribens, *dilectiſſimum ſibi, Ordinis Theologum & Concionatorem egregium* nominat. *Verotus* ipſe illum commendat à *morum integritate, vitæ probitate*, atque *conuerſationis honeſtate*; laudat verò *ingenij eius in diſputando acumen, in defendendo iudicium, in diſſerendo ſuauitatem, in ſcribendo claritatem.* Atque has dotes vir ſtudioſus & pius diligenter & ſedulò perpoliebat, & ſeipſo, vt ita dicam, melior in alios magno cum fructu ſe diffundebat, cùm curſum quem cœperat importuna mors anteuertit. Ediderat ex occaſione collocutionis ſuæ cum *Chenilleto* Miniſtro librum de *Incomprehenſibili Dei Omnipotentia in myſterio Euchariſtiæ*, ab anno 1607. qui *Pariſiis* proſtabat apud viduam *Niuelly*, cum tamen apud *Caluum-montem* excuſus eſſet.

9. Lugdunenſibus acerbus quidem, ſed non immaturus accidit *R. P. Rolandi Guichardi* occaſus. Eius laudationem malim nobilis Theologi ac eximij Scriptoris erudito calamo exaratam, quàm languida oratione mea conceptam

dare. R. igitur P. Theophilus Raynaudus Societ. Ieſu in Mantiſſa ad Indicu- 1612.
1612. lum SS. Lugdunenſium hoc elogio Rolandum ornat: *Rolandus Guichardus* Stam- Guichard. Eſtampes. Parm.
pis *non procul* Lutetiâ *oriundus*, *Ordinem Minimorum expetijt imbecillâ admodum valetudine, in phthiſicum affectum tabemque prona, atque adeo ad inſtitutum illud parum idonea, vel etiam prorſus inepta. Sed beneficio religioſæ profeſſionis, præter omnium ſpem ac contra Medicorum ſcita, vegetiore & firmiore in dies corpore vſus eſt, ita vt vitæ metam potentatibus & valentiſſimis in ſcriptura poſitam ſuperarit, & ad annos duos ſupra octoginta vitam produxerit. Vir fuit regularis diſciplinæ tenaciſſimus, non modò in priuata vita, ſed etiam cùm Prouinciam regeret, (quod quater fecit) aut generalis per Gallias Viſitatoris perſonam ſuſtineret. Quin etiam extrema iam ætate, cùm poſſet à domeſticis munijs queis religioſi per vices defunguntur, & à nocturna pſalmodia vacationem habere, non ſuſtinuit exempli vt videbatur apud iuniores minus commodaturi exſolutionem, ſed ad extremum vſque ſenium ſocijs religioſæ obſeruantiæ ſtudio ac tenacitate præluxit; ita vt etiam cùm Superiorem ageret, peregrè veniens, feſſus plerumque ac fractus de viâ ad antelucanas tamen preces, nihil de communi iure remittens, excubaret. Quantos in Ordinis ſui amplificationem & ſpiritus in eo conſeruationem labores exhauſerit, illo primùm* Nannetis, Auenione, Maſſiliæ, *alijſque locis inuecto: quanta fecerit tuleritque ad Catholicæ fidei ſummis illis turbidiſſimiſque temporibus propugnationem, operoſum foret in huius breuiculi anguſtias cogere.* Valentiæ Allobrogum, ac Burdegalæ, *vtrobique per integrum annum diebus penè ſingulis conciones habuit, tempeſtate per Caluinianos turbines æſtuoſiſſima. Quodque è re Catholicæ fidei & maiore tunc Dei gloria eſſe cenſeret Collegium S. I.* Burdegalæ, *vt conſtitueretur, poſthabita ſtatuenda inibi familiæ ſuæ cura, allaborauit, exemplo ſingulari quæſita ab eo ſincere ac purè non quæ ſua eſſent ſed quæ Ieſu Chriſti, quod eſſe in charitate pulcherrimum S. Cyrillus Alexandr. in Octaua Paſchali pulcherrimè pronuntiauit. Quadragies inſuperque ſepties verni ieiunij conciones obiuit, tempore Catholicis præconibus admodùm aſpero, cùm omnia Caluinianis factionibus perſtreperent, quæ illi copioſa laborum meritorumque ſementis fuit. Nam non modò propinatum ſemel ac iterum ab illis vtriuſque Maieſtatis perduellibus venenum hauſit, cuius tametſi antidotis retuſam vim reliqua tamen vita infeſtam ſenſit, ſed etiam in Occitania oppidulo captus & in ferrea crate ſubiectis ignibus torrendus, cùm iam eſſet in ferale ſtratum reclinatus, ſuborto repente inter crudelitatis adminiſtros diſſidio, præſentiſſimo exitio diuinitus ſubductus eſt. Intercepta verò per Caluinianos Lugdunenſi ciuitate, cui durior & calamitoſior lues animorum, quàm corporum tunc graſſans multoſque mortalium demetens accidebat, cùm dilapſis ob vtrunque illud diſcrimen ſocijs, & ad tutiora digreſſis ſolus in gradu perſtitiſſet, ab hæreticis, molli in ſpeciem crudelitate, ad certam necem raptus eſt, cùm ei per apertam calumniam peſtiferum morbum affinxiſſent, & ferali carruca quæ contacti efferuntur per vim impoſitum, ad S. Laurentij noſocomium, quo fæx ægrorum confluit, abduxiſſent. Eo in loco ſacrilegum illum qui D. Iuſti magnificentiſſimam baſilicam Innocentij IV. hoſpitio & Clementis V. coronatione claram diruerat, multas in cœlum vomentem blaſphemias, ſpurcam animam expuere, & pœnarum æternitati iam ex hac vita proludere deprehendit. Plurimis verò laborantium ab omni ſpirituali ope deſtitutis ſaluti fuit, vt planè liqueret optimi Patris aduentum non tam ſicariorum illorum rabies, quàm diuinæ prouidentiæ multorum æterno bono proſpicientis opus fuiſſe. Deprehenſa in eo ſunt nonnulla ſupra naturam donata editaue diuinitus. Prophetici ſpiritus expers non fuit. Virum nobilem ex morbo decumbentem Medicus inani ſpe lactabat recuperandæ valetudinis & vitæ ad an. 40. prorogandæ. At Pater diuinitus doctus inſtare medico ipſi mortem ante diem 40. prænunciauit, euenitque vt nona & trigeſima die excederet è vita medicus, alienæ ad annos 40. producendæ non bonus fideiuſſor. Punctum temporis quo fœmina primaria Illuſtriſſimi Cardinalis Rupifucaldij parens animam efflauit agnouit abſens, & alta licet nocte ſurrexit vt mortuæ pia precum officia impenderet, quod etiam alij vt efficerent admonuit. Diuinam fuiſſe notionem deprehenſum poſteà eſt, facta temporum rei geſtæ & nunciatæ collatione. Homo Aruernus, quem medicus pro depoſito habebat, nec triduo ſuperfuturum denunciarat, aduocato ad ſe P. Rolando expiata apud eum conſcientia & cœleſti pane refectus, ad ſalutis mox certò conſecuturæ ſpem animatus, ea ipſa die planè conualuit. Simili malagmate alius ex neruorum præſertim brachialium compreſſione peſſimè affectus, ſub ſacrum, cui pater pro ægro operabatur, manus ſuſtulit &*

omni

omni incommodo abſterſo ſanitati eſt reſtitutus. Pene exciderat, binas infulas nec cogi- 1612.
1612. *tanti delatas religioſi ſtatus demiſſioni ab eo poſtpoſitas. Ad extremum exactis in religioſa diſciplina annis* lx. *vitæ autem duobus & octoginta, ſpiritu & corpore integer labiiſque purus, plenus meritorum & ſatur dierum, omnibus propter pietatem, comitatem & religioſam eutrapeliam venerabilis, ad patres ſuos appoſitus eſt Lugduni an.* 1612. xxvi. *Iunij vt habet Cœnobij commentarius non Auguſto menſe, vt tradit hiſtoria typis edita. Hic fi- nis hominis & ſua & ſuorū virtute clari. Nam nepos ei ex ſorore fuit* P. Ioannes Royal *eiuſdem ſacræ D.* Franciſci Paulani *familiæ, qui* martyr charitatis *paulo antè quam hæc ſcriberemus gloriosè obijt peſte contactos iuuans. Patruum verò Simonem Guichardum, &c.* de quo nos in anteceſſum diximus. Atque hæc iuſta Rolandi laudatio quantum eſt ad huius Chronici inſtitutum, vt à nobis fruſtrà eius exaggerandæ negotium requiratur.

10. Vt verò his præclarum moribus & omni vitæ inſtituto adoleſcentem connumeremus, poſtulat temporis ratio. Siciliâ oriundus ille, ab vtero matris benedictus, vt quem dulcedinis benedictionibus Dominus præuenerat non temerè à Baptiſmo *Benedicti* nomen retulit, ſed altiori conſilio cùm religioſam veſtem induit *Sanctus* de nomine dictus eſt, nec vacuū certè nomen, quod anteactæ vitæ teſtimonium, futuræ præſagium continebat, cui & cognomen alludebat, *Ingratia*, communiùs tamen ab vrbe natalitia ſolet *à Panormo* appellari. *A puero egregiè pium* Tabulæ Siculæ indigetant, Romanæ ampliori elogio *virginitatis dono & zelo pœnitentiæ à pueritia admirabilem* prædicant, quod quidem & Pariſinæ deſcripſerunt. Impuber ſcilicet, atque adhuc ſub parentum cura & moderatione, ad omnem ſe auſterioris vitæ exercitationem ita compoſuerat, vt omninò mirum ſit eum in puero animum potuiſſe inueniri. Nulla eum quæ cæteros capit eius ætatis oblectatio afficiebat, libris tantùm verſandis aut frequentandæ orationi aſſiduus inuigilabat, & vt primum cœpit litteras diſcernere, ab eo ſtudio quod reliquum temporis habebat precibus totum dabat. Quæ cauſa fuit vt constructâ per parentes breui cellulâ Monachum ageret adhuc puer, & cùm nihil minùs agere poſſe videretur. Ieiunabat iam tum ſingulis ferijs ſextis in Dominicæ Paſſionis memoriam, ſed Sabbatis etiam in honorem Deiparæ, quam præcipuo cultu proſequebatur. Flagellis quoque ſeipſum crudeliter tenellus puer affligebat, ingenioſus ad conficienda ſibi pœnitentiæ inſtrumenta, nam & laminis ferreis quas clanculò collegerat cingulum fabricauit, quo ad carnem præcinctus grauiter pungebatur & excarnificabatur. Ætatis annum decimum ſeptimum ingreſſus in noſtrorum ſocietatem acceptus eſt, in qua cùm per annum probationis, non adoleſcentis, ſed viri, quin etiam Angeli, vitam, cum omnium admiratione prætuliſſet, nuncupatis votis, feruentior ad omnia pietatis officia perrexit, atque poſt ſeptimum menſem metam tenuit, Deo ad præmium euocante pugilem ſuum, qui ſpiritu irremiſſo ſtadium cucurrerat, aut certè ſublatus & tranſlatus eſt ne innocentem animum aliqua mali contagio, vel leuiter afflaret: Sanctus reuerâ creditur qui nomini ſuo non defuit. Octodecennis erat aut paulo maior cùm in ſublime raptus mundum qui eo dignus non erat reliquit, quod ad diem xxiv. Iulij menſis contigit.

Ob. F Sancti a Panormo.

Ingratia.

11. Secundum poſt menſem Deuotus Dei famulus *F. Stephanus Iuſticia* profeſſione oblatus, natione Gallus, domicilio Romanus, in ipſa Vrbe occubuit, ad quam confugerat ob triſtem caſum, quem tamen meliùs aliquid pro illo prouidens Deus in bonum conuertit. Vxorem ille duxerat, quæ cum illi aliquando moleſta fuiſſet, irâ percitus, ſublato ligno, & in caput illiſo lethaliter eā percuſſit, & reuerâ ex eo ictu paulò poſt interiit. Quod licet præter *Stephani* voluntatem accidiſſet, non poterat tamen à graui peccato excuſari, cuius expiandi gratiâ Romam iuit Pontificémque adiit. Sed non contentus noxam ita diluiſſe, animum ad ampliorem ſatisfactionem adiecit; atque vt in numerum Oblatorum à noſtris admitteretur poſtulauit. Hominem, illi, cæde pollutum, licet præter voluntatem ac legitimè expiatum, in contubernium ſuum accipere formidabant, primum igitur in domeſtico miniſterio eum probare altiuſq;

Iuſtice.

Ob. F. Stephani Iuſtice.

1612. diſpicere qui eum ſpiritus ageret, deliberauerunt. Sed præſtò fuere pleraque argumenta, quæ vocationem à Deo eſſe patefecerunt, at longè plurima & certiſſima per reliquam vitam oblata ſunt. Cùm enim auſterum per ſe vitæ noſtræ inſtitutum ſpontaneo inſuper rigore conſtrinxiſſet, tempuſque aliquod ita vixiſſet, poſt omnia in cæcitatem incidit, quam primùm ægrè tulit, ſed per eam occaſionem guſtatâ interioris vitæ dulcedine, ad ſublimiorem perfectionem nixus ipſe, & à Deo tractus, ad eminentem vitæ rationem euaſit. Carnem quidem verberatione frequenti, textis cilicinis, ferreis circulis, multa inedia, aſſiduo labore domabat, vt tamen acutiſſimis doloribus vrgeretur. Nam & fiſſa multis plagis genua, & vlcere fluens tibia, & caput acerrimè punctum, patientiam eius non mediocriter exercebant, ea tamen omnia ſic ferebat, ac ſi eum non attingerent. Exagitauit eum multis modis hominum aduerſarius, minis, terroribus, plagis, & omni vexationum genere, quibus poteſt infeſtus eſſe aut videri. Habuit etiam quæ ab hominibus pateretur, tantò acerbiora quantò animum potiùs quàm corpus diuerberabant. Hypocriſim alij obiiciebant, nonnulli exprobrabant animi leuitatem & vanitatem, erant qui præſtigiatorem, qui à dæmone illuſum, qui falſum prophetam dicebant, abſtentus eſt ſæcularium, cum etiam ſuorum conſortio, & quod grauius eſt, à ſacra ſynaxi depulſus eſt. Et hæc illi euenire permiſit Deus, vt æquanimitas eius, fortitudo & patientia, eò clariùs dilucceret, quò pluribus & acerbioribus tormentis pulſabatur. Enimuerò pro modo pœnarum quæ illi tam multiplices parabantur, erat interior animi conſolatio. Nam & viſis cœleſtibus plerumq; recreatus eſt, & diuino magiſterio ſublimiora religionis myſteria edoctus, & de rebus occultis atque futuris propheticâ gratiâ illuſtratus, ac nonnullis præterea diuinitùs editis ſublimatus, quorum omnium exempla iuſtum volumen expleuerint. *Clemens* VIII. Pont. diuinam in eo gratiam miratus, etiam ad eum acceſſiſſe collocutuſq; de rebus diuinis fuiſſe legitur. Perſonæ ſanctitatis opinione celebres etiam procul poſitæ ſanctitatem eius, & apud Deum gratiam teſtatæ ſunt. Noſtri hominem rudem, imperitum & incultum, de rebus Theologicis ſupra captum humanum diſſerentem mirati ſunt. Sed ſingularia non proſequimur. Tantus is taliſque Dei ſeruus apoplexiâ præfocatus, facto tantùm percipiendæ Vnctionis Extremæ ſpatio, protegendus in abſcondito faciei Dei à conturbatione hominum abſceſſit die XVII. menſis Septemb. Funus magna populi frequentiâ curatum & experitis defuncti reliquiis memorabile; corpus in communi ſepulchro depoſitum poſt annos quatuor ſine tabe, aut imminutione conſpectum eſt. 1612.

Obiit P. Alphōſus a Matrito. 12. Cæco cæcum alterum qui hoc quidem anno, ſed non deſignato per ſuos die aut menſe obiit ſocium non temerè dabimus, vt quos eadem calamitas probauit, quos idem tempus in Domino collegit, oratio noſtra non ſeparet. Is fuit *R. Alphonſus a Matrito*, gentis apud ſuos primariæ, de quorum tamen nomine dici noluit ne aucupandæ apud alios gloriæ materiam haberet. Annos XXIX. natus Ordinem noſtrum ingreſſus eſt poſtquàm Salamanticæ Theologiam audiuerat. Ab ipſo ingreſſu, perſpecta virtus eius & ſanctitas cœpit haberi in pretio. Coluit ipſe imprimis obedientiam, orationis etiam ſtudio ſuprà modum deditus ſæpè Deo colloqui auditus eſt, cùm interim cella ſplendoribus à cœlo refulgeret, ſeceſſum ita dilexit vt vix abſtrahi à cella potuerit. Agebat cum omnibus pacificè, ſolebatque dicere ſibi Angelos videri Religioſos quibuſcum verſaretur. Impaſſibilitatis vt ita dicam dono quodammodò præditus videbatur, adeò ad uerſus ignem, glaciem. & grauiores aëris cœlique affectiones obduruerat. Oculis priuatus per annos quatuordecim prius quàm vitâ decederet S. Tobiam æquanimitate imitatus eſt, rerum omnium indigentiâ S. Iobum etiam æmulatus, nihil per eam infirmitatem remittens de officiis domeſticis, aut regulari obſeruantiâ. Ætatis anno LXXXVII. profeſſionis LVII. viribus paulatim deficientibus, ſoluta corpore anima in ſuam originem reuolauit cum per duos dies B. P. N. ſibi corporali ſpecie adfuiſſe ſenſiſſet. Obiit autem *Xeræ* vbi triginta ſex annos cùm non obſcurâ ſanctitatis opinione ac famâ vixerat, *de Madrid.*

1612. vixerat, quæ illi apud eos populos hodieque manet. 1612.

13. At quibus nunc verbis efferam funus quod Turones exeunte Octobri produxerunt? Ille nimirùm *R. P. Franciſcus Humblotus*, fax Ordinis ſui ſplendidiſſima & benigniſſima, patriæ decus & ornamentum, Sæculi prodigium, Eccleſiæ columen, cuius nomen atque meritum nulla oratio exæquauerit, nobis immatura morte ſubductus eſt. Poſtquàm ille *Verduni* vnde oriundus erat, humaniores litteras altè imbibit, ad tertium decimum annum *Muſſipontem*, moxque *Treuirim* tranſgreſſus operam daturus Philoſophiæ ac Mathematicis, quas tanta ingenij celeritate hauſit, vt ſtatim è diſcipulo magiſter ſphæram manu tenens depictus ſit, & per Germaniam circumductus. *Pariſios* inde venit & *Mauro à Foroſempronio* viro doctiſſimo adhæſit, quem bis & tertiò ſingulis diebus diuerſa legentem audiuit, non ingenij modo auiditate, ſed mira tantaque felicitate ſingula hauriens vt magiſtro admirationi eſſet. Inde *Valentiam*, *Auenionem*, *Tholoſam*, aliaſque Galliæ Academias peragrauit, in quibus Iuriſprudentiæ, Medicinæ ac Theologiæ ſingulatim Doctor renunciatus eſt. Ita breui & nondum annos natus viginti quinque trium facultatum laureâ donatus, rarâ inſuper & reconditâ eruditione magnum ſibi nomen fecit, adeò vt à viris primariis priuatim docturus, ab Academiis, præſertim verò *Salmanticæ* & *Tholoſæ*, publicas lectiones habiturus, depoſceretur & ingentibus ſtipendiis alliceretur. Sed fluxa caducaque omnia nihili pendens, animo maiora melioraq; verſabat. Quod igitur omnium minimè reliqui omnes cogitabant Minimorum ſocietati ſe addixit, & Sacramento poſt reuertentem annum qui fuit R. S. 1595. obligauit, *Lugduni*, quò *Maſſiliâ* perfugerat. Quantam verò ſuipſius rerumque omnium deſpicientiam ex tunc prodiderit, quo ad omnia pietatis officia muniaque zelo ſuccenſus ex hoc & deinceps fuerit, quàm promptum ſe ad obſequia & imperata quæcunque præbuerit, quàm auerſo ab omni turpitudine animo leuia quæque ad labefactandam caſtitatem exhorruerit, quem ſibi abſtinentiæ canonem in perpetuum præfixerit nec vnquam exceſſerit, quibus denique virtutibus excelluerit nulla ego poſſim oratione aſſequi. Vnum hoc quantò veriùs tanto confidentiùs prædicabo, ſummam eruditionem maioribus omninò virtutibus eum exaggeraſſe. Delineauit quidem illas *R. P. Andræas Chauinaus* ſingulari libro, quem de *Humbloti* obitu hoc titulo conſcripſit: *Extrema religioſæ animæ ſuſpiria ex morte R. P. Franciſci Humbloti expreſſa*; delineauerunt alij ex noſtris plures, ſed, quod omnes profitentur, nemo plenè, nemo perfectè repræſentauit. Non mihi videtur ad eas quoquo modo aſſequendas firmior coniectura, quàm quæ ex ſcriptis ipſius duci poteſt. Habemus ſcilicet in epiſtolis quas ad *Chamierum* dedit expreſſam, dum aliud agit, ſuipſius imaginem, quantùm ad religioſæ & auſterioris vitæ ac propriæ deſpicientiæ ſenſum quem gerebat. Aliqua in fidem exſcribam quando illæ beneficio *R. P. Andreæ Chauinæi* ad nos peruenerunt. Epiſtola qua reſpondet Chamieranæ datæ 8. Aprilis 1607. *Eruditionis ac modeſtiæ mihi blandiris elogio, hincque ſuſpicaris me non ſponte, ſed infirmitate peccare, tibi maneat communis litteraturæ laus, mihi tantum Chriſtus adſit, eius Cruci trabali clauo defigar*, ſit mihi τρώξω κὰ πούμην, *hæc eſt ſalus mea, &c.* Et ad finem poſtquam multis miniſtrum exhortatus eſt operamque ſuam ſpopondit: *Hoc meum, ait, conſilium ſi vel aſperneris vel exſibiles, S. Franciſcus de Paula, quem quaſi vt Deum colamus obtrudis, officij exhibiti teſtis eſto, Iudex erit, ſi tamen qui non credunt iudicabuntur, ille qui pro nobis mortuus eſt.* Et ad epiſtolam 3. Id. April. ſcriptam eodem anno: *Chriſti ego ſum qui Eccleſiam ſanguine ſuo acquiſiuit, a qua nec ego nec maiores noſtri deſciuimus, nec tu prece, pretio vel prætexto vllo diſtrahes vnquam. Sim in ea* δὶς καὶ τρὶς ἄλλως *huic* σώματι, *modo mente ſeruiam legi Dei mei, modo ſequar Chriſtum, et obſequar, cum aſſequar, quod beneficium confertur nulli niſi compatiatur, cum patientem imitetur, carnem domet, eam adſlante numine ſpiritus ſubiiciat, perfectionis verticem ſcandat, inimicos diligat, omnia quæ habet diuendat, egenis eroget, ſit pauper ſpiritu, lugeat, eſuriat, ea peragat quæ frugi decent miniſtrum, in vigilijs, in ieiuniis, in caſtitate, &c. quæ D. Paulus enumerat. Hæc & alia ſexcenta quæ me reuelati docebant Codices dum olim, antequam Minimorum ſodalitio me credidiſſem, ani-*

Humblot.

Ob. P. Franciſci Humblot.

1612. *mo luſtrans, intima ratione penſitans, & circumſpectis Sanctiſſimorum ab initio Euangelij veſtigiis ſingula perpendens, apud me recolerem, ſcenæ ſæculari cui deſeruieram γραμματοφορὸν remiſi, longumque fluxæ vanitati valedixi, vt me totum Christo Euangelico addicerem, Caluinianum tam cælo clauſum, in terris ab Aſcenſione nec viſum, nec auditum, nec creditum, repudiarem. Non B. Franciſco de Paula ſacramento me voui, vni Deo vota redduntur, eius quidem familiæ rerum æternarum ardore, vitæ meæ rationem commiſi, quæ poſtquàm me in omnes honoris quoad potuit gradus euexit, gaza ſpiritualis ſapientiſſima genitrix cumulauit, credendi firmiùs, amandi candidiùs, orandi diutiùs, ieiunandi ſæpiùs, abſtinendi ſemper & continendi, verbis & exemplis documenta præbuit, eius principem Archimandritam ſollicitas vt amarídem, &c.* Sub finem verò eiuſdem epiſtolæ: *Ex obiectionibus noſtris, quas receptâ dudum apud vos conſuetudine calumnias dicitis, captas opportunitatem me rurſus tentandi, quòd ſaccum induam, pecunias non tangam, indutus dormiam, à carnibus, ouis & lacte abſtineam, ieiunio frequenti attenuer, hæc enim ἐθελοθρησκείας nuncupans magnum mihi portendis in vtraque infortunium. At ſacco ſancti obuoluti ſunt, pecunias non detulerunt Apoſtoli, non habuit filius hominis vbi caput reclinaret, Πέτρος τοῖς ἀσσαρίοις λεπτοῖς ξηροφάγος ieiunauit, Paulus identidem, ξηροφαγίας meam παχύνειν cænæ lator aduerſari, vetum igitur rete venaris, &c.* Epiſtolâ etiam 5. Kalendas Maias ab Humbloto exarata, eodem ipſo anno, vbi Eccleſiæ Catholicæ Lutheri & Caluini ætate vigentis laudes pluribus explicuit. *Ad quas laudes accedunt,* inquit, *viſendæ ſanctitatis paradigmata complura, licet enim ſinceriores animæ vulgo minimè ſe prodant, ſed internâ gratiâ delinitæ mundi renuant arbitros, & mortales ita ſæpenumerò præterfugiant, vt probro magis quàm æſtimationi exponantur, quod exemplo mirabili Palladius priſcus & pius author enarrauit, nihilominus tunc* (Lutheri & Caluini ætate) *fuerunt anagogicis iuſtitiæ Chriſtianæ profeſſores & ſanctiſſimi propagatores, à quorum integritate ſectarij alieni ſunt, vt intercapedine maiori nec pali diuellantur. Vnus enim S. Franciſcus de Paula familiæ noſtræ princeps, qui ſolùm annis decem defectionem Lutheri præceſſit, Nouatorum virtuti conglobatæ præponderat. Quem verò in charitatis feruore, &c.* Quamplurimis poſt hæc interiectis verſa in aduerſarios oratione: *Pudeat vos,* inquit, *quotquot eſtis Miniſtri ſic raro ieiunare, pudeat cilicium à vobis omnibus exulare, ξηροφαγίαν, & abſtinentiam eſſe in æternum omni ætate & tempeſtate proſcriptam. Dauid nonnunquam induebatur cilicio, corpus flagellatione lacerabat, locuſtæ D. Ioannis Baptiſtæ eſculento fuerunt, ieiunauit Chriſtus, Paulus exercitationem corporalem non omnem, ſed fictam, aut ſuperſtitioſam inutilem eſſe dixit, at ipſe ne reprobus efficeretur corpus caſtigauit & in ſeruitutem redegit, ante mille ducentos annos qui ſe cibis ἀχύμοις priuarent fidelium mortalium genera ſeptem reperio, &c.* Sed quid iuuat plura quæ tum hîc tum alibi perſequitur replicare? Satis ſatis ex his diluceſcit, qui Humbloto animus ad religionem, ad auſteram profeſſionem, ad Sanctorum exempla retinenda, fuerit. Longè plura opere ac reipſa præſtitit quàm verbis prætulit, latebat latebat multò maior virtus, quam quæ externis argumentis apparebat. Sed pergamus ad alia. Decem & ſeptem annos non plures apud nos peregit, at intra illos quid non effecit? Primarias Galliæ vrbes peruagatus eam concionibus famam collegit, vt nemo exquiſitâ doctrinâ, multiplici eruditione, animarum zelo comparandus haberetur. Pariſienſes auidiſſimè illum audierunt, nec à memoriâ ſuperſtitum tantus vnquam concurſus ad hominem audiendum fuit. Cùm in maiori templo, quo non totâ Europa capacius, ad populum verba faceret, non Chori cancellis, quod cæteri ſolent, ſe continebat, ſed naui, quæ amplitudine ſua reliquos terrefacit, ſeſe committebat, & verò ita neceſſe erat ob affuſam quaquauerſùm populi multitudinem tantam, vt capi eo quantus eſt loco non poſſe videretur. Exceperunt conciones quas tum ibi tum aliis locis in eadem vrbe habuit conductitij amanuenſes, è quorum opera plures deinde tomi typis mandati ſunt, prodieruntque *Pariſiis* apud *Petrum Cheualier*, ſed quales erant ab eorum manu, hoc eſt mendis pluribus referti, quare cum ab autore non ſint recogniti ſicut eruditionem eius manifeſtè propalent, haud amplius de illis agemus. Eadem eum frequentia per alias Catholicas vrbes ſtudioſè conſecuta eſt, quas omnes in ſui admirationem pertraxit. Nec minor eum apud aduerſarios opinio manſit, 1612.

qui

1612. qui conſertim ad eum audiendum conueniebant. Plures maiorum ſacris re- 1612.
ſtituit, atque in his etiam Miniſtros, hoc eſt qui populis ad errorem ductores ſunt. *Caſſagninum*, ſiue vt alij malunt *Quatigranum*, vnum ex illis in armento ducibus inſtituta ſolemni collatione ad primam congreſſionem debellauit, quod alibi diximus. *Broſſelium Arauſioni* (quod ipſe meminit in epiſtolis) ſibi publicè colloquutum confudit. *Chamierum* ſcriptis fatigauit & fregit. *Caellam* & *Villanouanum* inſoleſcentes retudit & proſtrauit. Obuios omnes ex illa fæce peſſundedit. Non vano præſagio à *Clemente* VIII. Pont. vnus inter Octoviros Apoſtolica autoritate Concionatorum per Galliam munere donatos allectus eſt, qui huic factioni terribilis omnium maximè fuit. Non vacauit intereà oneroſis apud ſuos functionibus, quæ cum honorificæ etiam habeantur potior fuit apud noſtros obſeruantiæ in benè meritum hominem teſtificatio & domeſtica vtilitas, quàm vel ipſius Humbloti, vel Externorum deſiderium: Primùm Lugdunenſis Corrector ſtatim atque licuit, deinceps nunquam niſi ex inuicta neceſſitate ab amplioribus muneribus, aut officiis ſolutus eſt. Nam & tertiùm Prouincialis, apud *Prouinciales* nimirùm *Lugdunenſes* & *Turonenſes* fuit, *Galliam* ſemel atque iterum Viſitatoris Generalis autoritate perluſtrauit, functus etiam apud Sedem Apoſtolicam rerum Vniuerſi Ordinis procuratione, quod anteà indicauimus. Et hæc illum auocarunt ab aliis muneribus, Auguſta enim *Margarita Valeſia* illum ſibi optauerat in Lectorem, vt enim erat litterarum amans & ſtudioſa viros totâ Gallia doctiſſimos penes ſe habere conſtituerat, in quibus *Humblotus* aliquando fuit, ſumptâ ſibi totius Encyclopædias ſpartâ exornandâ, ſed domum reuocatus ſuorum ſtudio & dignitatum oblatione aliud nobilius ſtadium decurrit. Hæc cauſa fuit cur pauca ſcripſerit, qui enim poterat homo domi foriſque grauioribus negotiis diſtentus hoc ſibi otium ſumere? Nonnulla tamen edidit per occaſionem quantum vacare potuit. Et iam antè de *Actis Collationis* habitæ cum *Caſſagnino* Miniſtro vt opportunum erat diximus, modoque indicabamus quid per alios factum in eius concionibus publicandis. At verò inſuper & per ſe dedit Orationem in funere *Henrici Borbonij Monpenſierij*, quem maturè laudauimus, tum etiam alteram in funere *R. P. Angeli de Ioyoſa* Capuccini, cuius nos etiam memoria non præterit; & ambo quidem ad eundem annum h. 1608. in meliorem vitam migrauerant. Vidi & pau- 1608.
corum folior. libellum hac inſcriptione, *Cenſura proëmij Theſibus Salmarienſium Academicorum præfixi*, quem ille an. 1611. *Salmurij* prælo commiſit, cum in ea Vr- 1611
be iuſſu Auguſtæ *Mariæ Medicææ*, quæ pupillo Rege noſtro rem Gallicam procurabat, ſectariorum qui præſidio illam vrbem tenebant ſalutem concionibus vrgeret. Denique hoc ipſo anno quo in cœlites abiit, *Pictauis* euulgauit librum cui titulus *Phantaſma Cœnæ miniſtralis*, vt quo nimirum Caluinianæ Cœnæ vacuitatem & inanitatem copioſè demonſtrat, vænum proſtabat *Pariſiis* apud *Euſtachium Foucault*. *Merſennus* noſter ad cap. IV. lib. Geneſeos verſ. 20. ex *Humbloto* repetiit Methodum qua vtebatur ad Scientias in Concionum vſum applicandas, quam ille licet tenuiter libauit, nec pro ea grauitate quam *Humblotus* ſeruare ſolitus eſt, ex eo tamen ſpecimine promptum eſt intelligere, quanta *Humblotus* animo verſabat, quæ lucem haud dubium aſpexiſſent, ſi mors, hæc & alia præclara *Humbloti*, ſiue conſilia, ſiue opera, fatali vno ictu non perculiſſet. Sed heu: quàm nihil eſt in humanis rebus firmum & ſtabile, quàm breui ſolent magna ingenia tempore circumferri. *Humblotus* ille, quem dignum credebant homines qui nunquam ſibi auferretur, anno ætatis XLIII. tunc ſcilicet cùm maximè idoneus ad res gerendas videbatur, illis ſubductus eſt. Præcipitatum eius fatum arte nefaria. Venenum putâ illi propinatum eſt antè annos tres, cùm apud *Burgum* in *Breſſiâ* conuertendis Hæreticis operam præſtaret. Cùm enim ſuggeſtum aſcenderet, porrecta illi, vt fieri conſueuit, charta, ſed veneno præſentiſſimo illita, quam vbi explicuit, peſtiferum tabum totis naribus hauſit, nec mora cerebrum & præcordia virus inuatit, quod dum excutere collectis & intentis viribus nititur venam rumpit, nulla ſpes vitæ reliqua videbatur, nec reuerà erat, niſi caſu Chirurgus adfuiſſet qui libato anti-

1612. doto noxam diſpulit, ſed ex parte, deinceps enim ab illo hauſtu malè affectus *Humblotus* mortem diſtuliſſe non effugiſſe, infirmo poſt hæc & languido corporis habitu, cernebatur. Vires ipſe ſuas etiam poſtmodùm exhauſit, dum non poteſt zelum quo flagrabat cohibere, aut id certè ignauiam reputat homine qui Chriſto non ſibi viuere vult indignam. Poſtremum vltimumq; ſtadium in quo ſe virtus eius explicuit fuit *Aurelianum*, à *Camarto* propterea dici ſolitum *Ager ſanguinis*, vt qui nobis *Humbloti* morte conſtitiſſet. Inde enim vt *Cæſarodunum* venit, vehementi febris æſtu iactatus & dyſenterico affectu torminibuſque excarnificatus ad mortem decubuit. Cuius quidem ſingulas circumſtantias *Chauinaus* ſingulari libro quem ab initio diximus proſequutus eſt: at verò nobis vnum hoc ſatis erit, quod res eſt, profiteri, ſanctum omnino & glorioſum finem feciſſe *Humblotum*, qui mortem longâ prouidentiâ & iugi meditatione occupauerat. Nam ſibi ipſe comparauerat Exercitium, vt vocant, mortis ad ſingulas horas recolendæ quod tandem vt alicubi meminimus ad alios exiuit, eoque didicerat exitum non præſtolari modò, ſed etiam deſiderare. Obiit (vt verbo abſoluam) die XXIX. menſ. Octobr. ſepultus iuxta tumulum B. P. N. Franciſci, qui honos Deceſſorum nulli habitus fuerat. Præter noſtros plerique Scriptores egregij honorificam de *Humbloto* mentionem fecerunt. Gaulterius S. I. Theologus in Tabula Chronographica: *Franciſcus Humblot Ordinis Minimorum, pietate ac zelo animarum non minus inſignis, quàm eximio ingenio & memoria ſingulari.* Valladerius Partit. Orator. l. 2. vbi de claris ætate noſtra oratoribus: *Humblotium*, inquit, *præſtantis memoria, exquiſitâ eruditione, incredibili famâ eduxit Minimitanæ familia.* Vnus aliquis *præclarum cœli ſydus* appellat, plures alij in eius laudes excurrerunt, ſed nos de his amplius non inquirimus. Vna enim laudatione nihil peius oderat *Humblotus*, qui ne oblatum quidem virtutis præmium Pontificias dico infulas vnas alteraſque vnquam voluit accipere. Solida laus quæ laudati humilitatem non violat, qualem pro Humbloti voto reddidimus. 1612.

Ob. Sororis Pinnuzæ de Alibertis.

14. Duodecimo poſt *Humblotum* die hoc eſt X. menſis Nouembr. Soror *Pinnuza de Alibertis*, Meſſanæ nata, Tertium Ordinem noſtrum profeſſa ab anno ætatis vigeſimo quinto quo vidua relicta eſt, poſtquàm in eo vitæ inſtituto annos LXXIII. ſanctiſſimè perſeuerauit, nihilominus beatiorem exitum conſecuta eſt. Vitam tot annorum, nonaginta inquam & octo, præclaris moribus & ſanctitatis fama redolentibus pertranſiit, ſed & eximiis gratiis ornata vltra communem ſortem enituit. Creditur nunquam lethali admiſſo conſcientiam polluiſſe. Viſa fuit à terra ſublimis capite ſplendoribus & radiis circumfuſo. Propheticæ gratiæ expers non fuit, quæ plurimis exemplis certò innotuit Sed nihil internâ virtute nobilius & pretioſius, quâ certè illa ſummoperè venerabilis fuit.

Ob. Sororis Benedictæ à Catana.

15. Non fruſtra huic alteram coniunxero, cuius ſi nobis incertus exitus, religio tamen & ſanctitas dubia eſſe non poteſt, vt quæ à cœlo teſtimonium habet. Ea eſt, Soror *Benedicta à Catanâ* quæ *Meſſanæ* domicilium habuit, virgo certè matura, ſedula, deuota, magniſque virtutibus per vitam illuſtris, ſed ab obitu longè illuſtrior, vt cuius corpus non incorruptum modò, ſed etiam fragrantiſſimum multò poſt, in communi Sepulchro inuentum eſt, adeoq; venerationis causâ inſigni loco ſepoſitum. Id accidiſſe an 1615. annotatum eſt, vt ab hoc vel minimùm tempore diem extremum clauſiſſe mihi videatur.

1615.

Inuentio Martyrum in agro Accitano.

16. Piaculum poſt omnia fuerit quod Hiſpanorum Annales de Martyribus *Accitanis* referunt, prætermiſiſſe. *Accitana Colonia*, quæ popularibus *Guadix*, Epiſcopali dignitate floret, ſubiacetq; in ſacris Hiſpalenſi metropolitæ, cùm tamen ad regnum Granatenſe quantum ad reliqua pertineat. Intra fines eius diœceſis Vrbs eſt, quam vulgo dicunt *La Moreda* in cuius agro effoſſa ſunt circa hoc tempus BB. Martyrum Ordinis noſtri profeſſorum corpora, quæ annos centum & plures eo loco iacuerant. Cùm enim illac iter haberet, ſub exortum auroræ bonus agricola, voces humo conditorum, qui ſe inde leuari & in loco ſacro ſepeliri poſcerent, exaudiebat. Quod cum ſæpè contigiſſet, nec

iam

1612. iam poſſet de rei veritate dubitare aut cœleſti motioni reluctari, Parochum adiit remque omnem expoſuit, quâ diligentius perpensâ viſum eſt ſupplicationem ad eum locum debere inſtitui, egeſtaq; terrâ perſcrutandum, ſi quid lateret. Omninò autem effoſsâ humo BB. Martyrum corpora ſana & integra, veſtemque ſuam quæ noſtra fuit induta, & recenti ſanguine reſperſa, patentibus vulnerum cicatricibus apparuerunt. Sublata inde, quàm honorificentiſſimè in Eccleſiam perlata ſunt & in ſacello primariæ fœminæ depoſita. Honos autem functis pro Chriſto redditus, non vanus fuit his qui reddiderant Ab hoc enim tempore obſeruarunt maiorem totis agris felicitatem reſpondiſſe, ſibique cœlum ſolito largius ac liberalius fauiſſe. Cùm igitur primaria illa fœmina rem vt geſta erat R.P. Rectori S. I. apud *Actam*, ſeu *Guadicem* ſignificaſſet, ille noſtris pro ſua humanitate gratificaturus, Granatenſibus reſcripſit quod res erat, monuitque vt de illis ad ſe pertrahendis prout æquum erat ſatagerent. Quod cùm illi ſeriò aggreſſi eſſent, iamque interpoſita R.D. Epiſcopi *D. Hieronymi de Herrera* in Ordinem noſtrum benè affecti autoritate rem accuratius indagarent, Moredani Ciues veriti ne pretioſis pignoribus ablatis fruſtra poſthæc opem quam à cœlo ſentiebant deſiderarent, variis artibus eam inquiſitionem diſtraxerunt, omnemque noſtrorum operam eluſerunt Quare mirum non eſt, ſi ne quidem de numero conuenit, alijque duo tantùm, alij vero quinque humo ſublata & eruta BB. Martyrum corpora tradunt. Certior tamen videtur traditio quæ duo ſolùm agnoſcit. At de his ita conſtituunt noſtri. Ex duodecim qui à B.P.N. ad *Ferdinandum* Catholicum in Hiſpaniam venerunt, poſt Malacæ expugnationem aliquos à Mauris interceptos, in odium fidei & religionis, ita mulctatos fuiſſe. Id ex eo videtur poſſe confirmari, quòd ex illis duodecim aliquorum memoria iam ab hoc initio perierit. Quare longè ſfalluntur illi, qui vel *Ioannem Abundantium*, vel *Bernardum Boylium* in illis martyribus numerant, cùm ambos multò poſt illum in Hiſpanias acceſſum ſuperſtites fuiſſe conſtet, planeq; de *Abundantij* exitu ad an. 1510. dixerimus, de *Boylio* autem certum habeatur legationibus in Galliam pro Rege ſuo functum etiam Gerundenſem Epiſcopum renunciatum fuiſſe, quod prorſus cum altera traditione quod martyrium illic fecerit repugnat. Hi verò commodè loqui videntur, qui *R.P. Damianum l'Eſperuier*, & itineris ſocium cuius nomen neſciatur à Mauris iam tum interemptos ſcribunt, quod mihi dubium eſſe non ſinit argumentum quo ſupra vtebamur, ſi quid tamen valet. Accedit autoritas Tabularum Romanæ, Pariſienſis, & Siculæ, quæ in idem conſpirant, hocque habent elogium: *RR. PP. Damianus l'Eſperuier & eius ſocius, Galli, a Mauris infidelibus in regno Granatenſi occiſi poſt 107. annos diuina reuelatione reperti, &c.* 1613.

An. M. DC. XIII. 1613.

I. HVnc annum non temerè auſpicabimur ab incunabulis Cœnobij noſtri apud *Guiſiam* vrbem Ducatu nobilem, in finibus Laudunenſium & Cameracenſium, quam *Aeſia* fluuius alluit. *Lauduno* diſtat leucis VII. *Cameraco* VIII. *Quintinopoli* V. in Ortum, hæc olim *Auguſta Veromanduorum* ad quos, credo, *Guiſiani* pertinent, ager tamen eorum hodie *Tierachia* nominatur. In ſacris paret Antiſtiti Laudunenſi, in politicis Ducem ſuum habet amplæ & opulentæ ditionis dominum, è domo & familia Ducum Lotharingorum. Conſtituta ſunt enim eius domus initia iam ab anno ſuperiore, agentibus Campanis noſtris, Fundatoribus autem Illuſtriſſimo & Excellentiſſ. *D. Carolo à Lotharingia* Duce Guiſiano & *Henrica-Catharina Ioyeſaa* Monpenſierij Ducis vidua, quæ ab an. 1611. *Carolo* Duci nupſerat, adeoque fructus fuit optatiſſimi eorum hymenæi. Sed quem vt Franci noſtri colligerent, voluit *Carolus* Dux, vt Patribus Prouinciæ ad alterum annum Nigeoni congregatis per litteras ſignificauit, quod tandem pro voluntate Optimi Principis obtinuit. Ad fundationem contulit aliquot minora ſacerdotia & elephantiacorum noſodochium, ad opus etiam nonnullis erogatis, quod quidem eleganti pulchritudine nitet, ſed pro

[Margin notes: Conuentus Guiſiæ. — *Guiſe. Oyſe. Laon. Cambray. S. Quentin. Tierasche.* — 1611. 1612.]

1613. externa ſpecie commodum non eſt ſicut nec abſolutum. Eccleſia eiuſdem operis ampla & ſatis ſplendida eſt, *B. Mariæ Virgini* dicata. Situs denique Cœnobio ad muros Vrbis, loco amœno, in Æſiæ ripa, inde aquis circumfluo ad modum Inſulæ. Horti ſpatioſi florentes & grati. Roſarij B. M. Virginis Sodalitium illic inſtitutum quod ciues magna deuotione frequentant. Scripti Annales hunc annum origini Guiſiacenſis domus aſſignant, quos ideò ſecuti ſumus. 1613.

Conuentus Fori-liuij.

2. Hoc eodem anno ad diem menſis Aprilis XIII. Tuſci noſtri *Forum-Liuij* venerunt, ſedemque ibi ſtabilem & firmam fixerunt. Datus illis locus in ſuburbio ad portam Romanam, vbi ſacram ædem operis magnifici exædificarunt ſub inuocatione *B. P. N. Franciſci.* Montoiæ qui hoc tradit videtur repugnare Iſnardus, qui ab anno 1611. Foroliuienſe Cœnobium in Acta Generalia relatum affirmat, in quo admodum vereor ne ipſe fallatur, mihi certè incompertum illud nomen in iiſdem Actis. Eſt autem *Forum-liuij* vrbs natura & ſitu, rerumque omnium vbertate, præſtans, inter duos amnes *Roncum* ab Ortu & *Montonum* ab occaſu ſita, aëre fruens optimo vt à Merula deſcribitur. Epiſcopum habet Rauennati metropolitæ ſuffraganeum, *Rauenna* inde procul XVI. paſſ. millib. vtrinque verò *Fauentia* & *Ceſana* ad eandem viam *Æmiliam* X. paſſ. mill. diſtat. Ager frumento vino & oleo feraciſſimus aliis pluribus pretioſis abundat. Forli.

Conuentus Aureliæ.

3. Sed age Galliam reuiſamus, quæ nobis optabilem Aureliæ ſedem quaſi in ſinu ſuo commodauit? *Humblotus* noſter ab anno ſuperiore ſedem illam noſtris in copioſa & nobili vrbe promeruerat, accepto à Ciuibus loco quem Metas iaculatorias dicebant, inde à XVI. die menſis Aprilis, Nobil. *D. Euſebio Foucault* Vrbis Maiore, quam donationem Rex probauit die XII. menſis Maij proximè conſequentis, atque vt poſſeſſionem noſtri adirent Cœnobiumque inædificarent *R. D. Gabriel Albaſpinæus* Aurelianenſium Epiſcopus gratioſis litteris eodem menſe Maio ad diem XX. exaratis permiſit. Sed motâ per Vrbis Lictores ſiue Sagittarios controuerſiâ res in longum abiit, nec antè diem XXII. menſis Aug. h. ann. in eum locum noſtri conceſſerunt, fauente ſupra modum Illuſt. & Generoſo *D. Petro Fougeu* Domino *d'Eſcures* in ſanctiori aula Conſiliario Regio, Arcis Vrbis Pontiſq; Ambaſienſis Præfecto, & ciuitatis Aureliæ Maiore, quem *Camartus* noſter ſic alloquitur epiſtolà qua ei dicat Orationem Decretalem de Summa Trinitate, &c. *Et quidem naſcentis huiuſce* (Aurelianenſis) *Religioſæ Domus aream, collatis in commune Ciuium ſtudiis atque animis, Minimorum Ordini ex antiquo Aurelianenſium voto nuncupaſti. Qua de re dum tibi gratulor, ipſi quoque Ciuitati ſolidum honorem defero, &c.* Paucis vero interiectis: *Viuit æternumque viuet, non vnius accepti beneficij recordatio. Sciunt Conuichtus noſtri quantum opis, opum, ac ſtudij nutantibus imo penè labentibus contuleris; tuis profectò ſtant auxiliis. Scit integra Minimorum Turonenſium familia, at nemo me impenſiùs nouit qui ex officio ceteris præſum.* Leuioris primùm operis extructo domicilio, maioris & permanſuri ad an. 1615. fundamenta poſita ſunt, primarium lapidem benedicente R. D. Epiſcopo, & mittente Illuſt. & Nobiliſſ. *D. Franciſco Aurelianenſi, S. Pauli* Comite, &c. apud Aurelianos Prorege, Dominica die poſt Aſcenſionem, quæ ad diem vltimum menſis Maij occurrebat. *R. P. Andreas Chauinæus* hanc primus ſpartam grauiter excoluit à *Camarto* inſtitutus Vicarius, quem excepit *R. P. Franciſcus Croſnierus,* qui multam diligentemq; operam huius Cœnobij rebus impendit, quod hodie mirum non eſt, iis autoribus, in tantam magnitudinem, talemque ſplendorem, quo iam nunc viſitur, aſſurrexiſſe. Meminerunt de illo Sauſſeyus & Robertus. Eſt autem *Aurelia* ſeu *Aureliæ* Vrbs inter Gallicas primi nominis Ligeri adſita, olim Regum ſedes imperijque Gallici meditullium, Epiſcopali dignitate iam inde ab *Altino* ex LXXII. diſcipulis vno, qui SS. Sauiniano & Potentiano Collega datus erat floret, nuper à Senonenſi diſtracta Pariſienſi nunc metropolitæ, qui ipſe à Senonenſi ſolutus eſt patet. Sed de clariſſima vrbe præſtat ſilere quàm pauca dicere. Hoc ſolùm dabo Scaligeri carmen, quo laudes eius ſatis commodè comprehendit:

Foucault. Fougeu. Chauineau. Crosnier.

Non

1613. *Non potuit magni caput eſſe Aurelia Regni,* 1613.
Ergo, quod reliquum eſt, cor animuſque fuit.
Dat Bellona manum facundam, Curia linguam,
Ars potuit nullis vlla latere modis.
Tam come ingenium, tanta eſt prudentia rerum:
Hæc quod non nouit Gallia muta ſilet.
Ipſe pater choreas agitans in vertice Nyſæ
Olim aut hinc, aut huc munera lata tulit.
Nil humile aut vulgare ſonat, magna omnia, magni
Quin animum vulgus Principis ipſe gerit.
Quæ tibi non ceſſit, toti non ceſſerit Orbi
Cadere nec debes tu niſi ſola tibi.

4. Inter hæc Hiſpani noſtri Eccleſiaſticum Officium B.P.N. duplici primùm ritu à *Sixto* V. Pont. indictum, ſed recognito per *Clementem* VIII. Breuiario ad ſemiduplicem redactum, per *Paulum* V. reſtitui ad priorem celebrandi rationem procurauerunt. Quam in rem Pientiſſ. & Religioſiſſ. Princeps *Philippus* III. Hiſpaniarum Rex Catholicus litteras dedit, cùm ad ipſum Pontif. tum ad Illuſt. & Generoſ. *D. Franciſcum à Caſtro* Ducem Taruiſanum Comitem Caſtrenſem, & Romana tunc legatione fungentem. Id etiam ſuis precibus apud Pont. egit *Philippi* Regis amita Sereniſſ. *D. Margarita Auſtriaca* cognominata *à Cruce* in Ordine S. Franciſci, quem in Cœnobio Excalceatarum Matriti profitebatur. At ille pius, non precibus tantùm adductus, ſed vel maximè celebritate ipſius Sancti per ſingulos dies increbreſcente incitatus, annuit, & diploma expediuit, quo priſtino ſtatu & ritu feſtum reponi mandat, datum verò eſt die IV. Maij, ſicque incipit, *Nomen S. Franciſci de Paula Confeſſoris ſanctitate vitæ & miraculis clariſſimi, &c.* Officium B.P.N.

5. At verò mors electam hoc quoque anno meſſem fecit. Menſe Iunio additus (vt credimus) ſuperis *R. P. Claudius Saracenus*, quod cum vita piè ac probè tranſacta indicat, tum verò quæ in obitu interuenit diuina prouidentia certò perſuadet. Rangolius noſter lib. I. Commentarior. in lib. Reg. ad cap. IV. verſ. 18. rem in hunc modum ediſſerit: *Sæpenumerò mirari ſoleo Dei omnia circumſpicientis ſingulare ſtudium ac beneuolentiam in morte cuiuſdam fratris noſtri, qui non ita pridem miſerando caſu ſublatus eſt. Is erat* R. P. Claudius Saracenus *ſingulari pietate ac doctrina conſpicuus, cuius nunquam non mihi gratiſſima memoria recurrit, eo præſertim nomine quod ille me in Chriſto huic ſacro Ordini peperit. Is igitur cùm Rhotomago Dieppam aliquando rediret, in qua vrbe domum noſtram regebat, & ex itinere fatigatus in diuerſorio reſtitiſſet, ferocis equi calcibus in ventrem impactis oppidò vulneratus eſt: ſic prorſus vt reliquo illo die ac poſtero in curam animæ diligenter impenſis, continuò diem ſuum obiret. Iam verò eo pacto quantum ſui erga eum ſollicitudinis ac pietatis argumentum diuina prouidentia dederit, ſic colliges. Chirurgi namque, qui ei laboranti atque in extremis agenti aderant, renunciarunt empyemate viſcera habuiſſe reſoluta: quod niſi tum cùm adhuc abſceſſus eſſet, hoc eſt pure necdum ſatis excocto atque elaborato, per vim atque iniuriam ruptum fuiſſet, futurum erat improuiſæ mortis cauſa certiſſima. Quod non multò poſt experimento probauimus. Nam cùm diſciſſo infernè apoſtemate, collecta ſanies calore ac febri reſoluta fuiſſet ſeſeq; in vacuum thoracis locum infudiſſet, & ille tanquam ſeipſum leuaturus euomere tentaret, pus illico gulam occupat vitamque vna cùm voce eripit. Verum is iam viatico rebuſque ad ſalutem neceſſariis proſpexerat, &c.* Quod cùm æternæ ſalutis eius fiduciam faciat, tantò plus ad prædicandam eo in facto Dei prouidentiam cum Rangolio nos incitat. Vixit in ſancta profeſſione annos XXVII. profeſſus nimirùm fuerat *Noſiaci* die VII. Martij an. 1596. Habet pietatis æmulum, germanum fratrem *R. P. Michaelem Saracenum* apud nos merentem, & longo iam curſu ad metam prouectum. Saracin. Obit P. Claudij Sarazin.

6. Eodem menſe ad diem XXII. contigit beatus vt creditur, tranſitus Deuoti Deo *F. Ioannis Thomæ à Strada* ſeu *Strata* Clerici Diaconi, apud Ligures noſtros. Tanta ille vitæ totius innocentia, morum honeſtate, pietatis exemplo fulſit, vt intra breue illud tempus quo ſuperſtes fuit omnium in ſe oculos ani- Strada. Ob. F. Ioannis Thomæ Strata.

1613. moſque conuerterit. Sic nimirùm ſolent qui ad magna vocati ſunt, nullum ætatis, nullum temporis, aut alterius cuiuſquam rei præiudicium ſentire. Igitur & *Strada* noſter matura ſanctitate præditus, à puero cœpit apparere & haberi qui erat, vitamque virtutibus & opinione hominum glorioſam glorioſior exitus coronauit, adeoque inſigni loco, quò eius perſtaret memoria, depoſitus eſt. At verò quæ non ita pridem Gallicè reddita ex Italico R. P. Ferdinandi Meltij S. I. Theologi prodijt hiſtoria, de Vitâ *B. M. Victoriæ Mariæ* Ordinis Annunciatarum Virginum Fundatricis, amplius aliquid nos edocet. Pater nimirùm fuit Ioanni-Thomæ noſtro *Angelus Strata* Ciuis Genuenſis, mater *Victoria Fornari* fœmina ſanctiſſima, quæ orbata viro Virgines Annunciatas inſtituit, quas nos à cæruleo collobio Cœleſtes cognominare ſolemus. Fratres habuit maiores natu *Dionyſium* & *Angelum* qui & ipſi Ordinem noſtrum profeſſi ſunt, & iuniori fratri ad hoc vitæ inſtitutum præiuerunt; at eos ille in cœlum præiuit, cùm ea quidem mentis iucunditate vt animam cum cœleſti quodam riſu efflauiſſe animaduerſus ſit. Quin & præſtantiſſimæ virtutis merito Vitam eius à noſtris ſcriptam & editam Meltius ille ſubindicat, quam ego certè fruſtra, etſi ardenter ac ſollicitè perquiſiui. 1613.

Strata Fornari.

Ob. P. Ioãnis Binans.

7. Enimuerò quàm acerbum, non immaturum licet, funus quod Calendis Sextilibus noſtri apud *Maſſiliam* extulerunt? *R.* nimirùm *P. Ioannes Binans* Anglus, ſed qui perfidæ gentis ſuæ à qua quindecennis profugerat memoriam eiuraturus dici voluit cognomento *Francus*, ſiue *Franciſcus*, in gratiam amicæ & hoſpitæ nationis quæ matrem ſe homini externo & alieno præbuit, ſancto fine Calendis ipſis Auguſti apud Maſſilienſes quieuit. At verò quibus verbis hominis præſtantiſſimi & reuerâ incomparabilis laudes exequi poſſim non video. In eo enim ſumma omnia, nihil remiſſum aut humile, ne ipſa quidem humilitas. Doctrinâ certè nemini ſecundus fuit qui antè annum decimum quintum in patriâ ſuâ philoſophiam altè imbiberat, qui Theologiam feliciter decurrerat *R. P. Ioanne Cannarto* prælegente apud Vicennenſes noſtros, qui linguarum Hebraicæ, Græcæ & Latinæ peritiâ excellebat, qui res controuerſas omnes ſic perdidicerat, vt momenta omnia quibus ſingulæ quæſtiones conſtant in numerato haberet, qui Scripturæ interpretandæ mirâ ſolertiâ pollebat, adeoque ſagax erat in perſcrutandis ſenſibus eius vt de theſauro ſuo cum veteribus noua & inaudita proferret. Ex hoc mirum erit? ſi homo his aliiſque præſidiis inſtructus tertio antè anno quàm in Sacerdotem inaugurari poſſet, magno applauſu ad populum verba facere cœperit, ſi lõgos annos Auinioni cum Iudæis egerit ſuâ linguâ, eoſque proprio quod aiunt gladio iugularit, ſi *Caſſagrinum* quaſſauerit, *Caſſiam* obmuteſcere ad mortem fecerit, reliquos omnes Miniſtros, vltrò, confidenter & intrepidè laceſſiuerit, ſi Theologiam Poſitiuam omnibus mirantibus inſolitâ methodo prælegerit, ſi totam ſcripturam commentariorum nouo genere illuſtrandam ſuſceperit, quod opus dolendum eſt in ortu ſuo præfocatum per alias occupationes fuiſſe. Pietas autem animiq; deuotio parem non habuit. Adoleſcens, patriam, parentes notoſque omnes, fidei & religionis causâ dereliquit. Ordinem noſtrum atque inſtitutum, eo ſibi nomine gratum quod auſterum maximè crederet, amplexus eſt. Nactus in Prouinciâ Franciæ ad quam ſtudiorum gratiâ miſſus fuerat optimum in rebus ſpiritalibus inſtitutorem, deinceps ad ſublimem religioſæ vitæ perfectionem ſemper aſpirauit. Animarum zelo exarſerat, nihilque omnino prætermittebat quo poſſet Dei amorem altiùs in animis defigere. Cùm publicè, cùm priuatim loquebatur, verbum eius tanquam fax vehementer accenſa ignem ſpirabat. Liquefiebat ſuo ipſe ardore, nec poterat impetum ferre quo vrgebatur; alios etiam rapiebat & transfuſo feruore inflammabat. Sedulus erat in Nouitiis informandis, quod vnum ſibi officium quoad licuit exoptauit, vt per aliorum inſtituendorum occaſionem ſeipſum ad rerum diuinarum ſtudium accenderet. Ex hoc mirum erit, hominem, Dei tantoperè amantem, in oratione aſſiduum fuiſſe, pluſque ad Crucis pedes, quàm in ſcholis & per aliorum magiſterium profeciſſe, concionandi quantum per vires potuit finem non feciſſe, verba eius

quaſi

1613. quaſi à cœlo profecta pro certis veriſque oraculis accepta fuiſſe, Iudæos ad ſanam mentem cum totis etiam familiis reduxiſſe, implacabile cum hæreticis odium exercuiſſe, multoſque ex iis conuertiſſe, malè feriatos ſceleratoſque nebulones ad frugem reuocaſſe, ſuæ diſciplinæ alumnos egregios eximioſque produxiſſe, nullamque omnino virtutem fuiſſe qua non ipſe refulgeret? De ſingulis, quæ ſua propriaque habent exempla, non dico, ne qui de hominis exitu dicendum habemus orationis exitum non poſſimus inuenire. Vnum hoc præterire nos non debet; Eum fuiſſe virtutis eius profectum, vt multis illum malus Dæmon inſidiis, terroribus, plagis impetierit, ſed quæ omnia in autorem cum perpetuâ ignominiâ reciderint, & gloriam Deo, qui hoc experimentum non capit niſi de pugilibus fortis & conſtantis animi, tantò maiorem pepererint, quantò acerbiora fuerunt quæ ille paſſus Quartanâ tandem febre per plures menſes iactatum ſuo & animi ardori, corpus ſuccubuit; cum priùs ipſe præſagâ mente diem ſibi extremum deſignaſſet, omnibuſque ad ſuam ſalutem neceſſariis feruentiſſimè proſpexiſſet. Corpus maiori æſtu arefactum caniculæ caloribus non eſt reſolutum. Funus honoris causâ curauerunt Monachi S. Victoris, cuius nominis celebratiſſima eſt in Vrbe Abbatia, nec vanum omen quòd Victori Victoriani cum ſuis parentauerint. Concurſus populi tantus fuit vt non niſi per noctem diſſolui potuerit. Quidni ergo de *Ioanne* noſtro prædicem, quod de *Anſelmo* ſuo Laudunenſes: 1613.

Binantus, cui per diffuſi climata mundi
Vndique notitiam contraxit & vndique laudem
Sana fides, doctrina frequens, reuerentia morum,
Sermo placens, cenſura vigens, correctio dulcis.
Conſilium ſapiens, mens prouida, &c.

8. Homini Hiſpano fatalis etiam hic annus fuit, quem vt temporis ratio, ita morum ſimilitudo *Ioanni* noſtro non temerè coniunctum tenet. Ille nimirùm eſt *R. P. Antonius de los Rios*, qui philoſophicis diſciplinis excultus, florenti ætate, fortuna ſecunda & aſpirante, ſæculo valedixit & ad noſtros Aſtigitanos populares ſuos ſe recepit. Apud quos ſolemnibus votis nuncupatis Theologiæ longam & diligentem operam dedit, diuinos Codices & Patrum ſcripta ſedulo verſauit, eoſque ſic mente imbibit, vt certâ memoriæ fiduciâ, ex tempore, ad quoduis propoſitum, etiam in priuatis colloquiis, illorum dicta ſententiaſq; reponeret. In prædicando Dei verbo ardens & zelo exæſtuans, dono mouendi corda præpollebat. Primùm atque ordinem ingreſſus eſt in religioſæ vitæ perfectionem toto animo incubuit, & ab ipſo tyrocinio hunc animum ſumpſit. Creditur nunquam ſe lethali admiſſo contaminaſſe. Abſtinuit ex propoſito ab audiendis confeſſionibus, veritus ne dum aliis expurgandis vacaret ſordes ipſe contraheret, accedebat quòd ferre peccati mentionem niſi auerſante animo non poſſet. Præfecturas conſtanti ſemper animo recuſauit, tantumque abhorruit, vt cùm ſemel per obedientiam familiæ vnius eiuſque non admodum numeroſæ curam ſuſcepiſſet, vltrà diem retinere noluerit, ſed poſtero die prorſus abdicauerit, nec quieuit, quoad ſolutus à Generali ſuffragij ferendi & accipiendi iure, plena vt ſibi videbatur libertate frueretur. Redditus igitur ſibi apud ſe ſemper habitauit, niſi fortè aut per ſe ſummam humilitatem domeſticum aliquod miniſterium obiret, quod eligebat viliſſimum; tum verò intentus operi ne aliorum conſortio aut colloquio ſolari ſe cupiebat: aut ad neceſſariam animi relaxationem nonnunquam in proximum agrum excurreret, in quo tamen potiùs videbatur ſuiipſius abiiciendi, quàm leuandi animi occaſionem aucupari, ſi quos enim, vt ferè fit, pueros cæduis lignis onuſtos obuios habebat, ſarcinam ipſe in humeros accipiebat & domum fatiſcens ſæpiùs ſub onere veniebat. De reliquo cellâ non progrediebatur niſi ad publica officia. Patientiam eius miris multiſque modis Diabolus exercuit, ſeu ſe terribili forma & ſpecie viſendum præberet, ſiue poneret oſtendiculum, aut nocentia animalcula immitteret, ſiue plagas ictuſque infligeret, quæ ſingula non poſſunt niſi per longiorem commentarium enarrari. Annos quinque lecto de-

Ob. P. Antonij de los Rios.

1613. cubuit neruorum contractione ac irrequieto capitis atque manuum tremore laborans, quæ quidem acutiſſimus dolor ac ne momento vllo remittens cauſabat, inuictâ ille patientiâ inter tantos dolores lætus & hilaris, dum acerbiora gehennæ tormenta reuoluit, perſtitit. Poſitus extra ſe ac diuina patiens ſæpè deprehenſus eſt. Nunquam à ſacris aut faciendis & participandis abſtinuit. Virginitatem ne verbo quidem minùs honeſto delibauit. In ſupellectile nihil præter ligneam Crucem habuit. Certior factus de horâ ſuæ diſceſſionis, cùm ſingulis momentis moriturus crederetur, ad opportunitatem quam præſciuerat vngi diſtulit. Vtrumque Franciſcum Aſſiſiatem & Paulanum in opem vocauit, ac per eos ſecurus de ſuo exitu factus eſt. Quædam per eum patrata miracula dubium eſſe non poteſt, ſi vera ſunt quæ ad eam rem narrantur. Sed in his non moramur. Obiit vir talis ac tantus die VIII. Septemb. nondum expleto anno profeſſionis quinquageſimo, quem cœlo vt creditur ſeruauit perficiendum, neque enim alibi certa & beata iubilatio eſſe poteſt. *Antony* certè merita cogitatione forſitan poſſunt, verbis non poſſunt explicari. 1613.

Obit. P. Ioſephi le Tellier.

9. Parum equidem abeſt quin me præcellentium virorum quam animo repeto atque reputo frequens iactura enecet, non poteſt tamen omnium deſideratiſſimi memoria nos præterire, *R.* inquam, *P. Ioſephi Tellery*, qui pretioſa morte hunc annum coronauit. Cuius certè laudes cùm ſparſim attigerimus, nec eas nos aut colligere aut aſſequi facilè ſit, aſcribemus tumulum quem aliquando confecimus, in quo ea quæ dici breuiſſimè ac veriſſimè poſſunt de tanto viro (niſi me fallit rerum ab eo geſtarum notitia) continentur. Is eſt huiuſmodi:

R. P. IOSEPHVS TELLERIVS
PARISINVS
VIR MAGNI NOMINIS, MAIORIS ETIAM VIRTVTIS ET INGENII
AD PVBLICARM RERVM CONSILIVM ADOLESCENS ADHIBITVS
INGENIVM EXPLICVIT.
MEMORIA ILLI TENAX ET PRÆSENS, ACRE AC CERTVM IVDICIVM.
IN DICENDO FACVNDVS FVIT ET VEHEMENS.
LATINE SCRIBEBAT
DISERTE, ALACRITER, EXPEDITE.
AD RETINENDAM REGVLAREM OBSERVANTIAM ET DISCIPLINAM
FORTIS ATQVE MAGNANIMVS.
SAPIENTEM ET DILIGENTEM ORDINIS SVI PROVIDENTIAM EGIT
ET QVA POTVIT PROPAGAVIT.
IN SOLA FRANCIÆ PROVINCIA QVARTVM PROVINCIALIS FVIT
ORDINEM VNIVERSVM ETIAM MODERATVS.
MVNERVM VACATIONEM NECESSARIIS INTERVALLIS VIX OBTINVIT
IN ALIORVM VICEM SVFFECTVS
ATQVE GENERALIS NOMINE AD PROVINCIAS NON SEMEL ALLEGATVS.
VITÆ INTEGRITATE, MORVM INNOCENTIA, OPERVM IVSTITIA
AMABILIS

1615. AMABILIS SIMVL ATQVE FORMIDABILIS. 1614.
NVLLA SVPERIORI, NVLLA PRIVATO VIRTVS PLANE DEFVIT;
VIVIT ETIAMNVM NOMINIS EIVS REVERENTIA
APVD SVOS, APVD EXTEROS.
QVI MERITA VOLET ÆSTIMARE
SCIAT NVLLAM EVM BENE MERENDI OCCASIONEM PRÆTERFLVXISSE,
QVI ÆTATIS LXXXII. RELIGIOSÆ PROFESSIONIS LXIII.
ANNVM SVPERAVIT.
ET DEMVM AD GLORIAM ET PRÆMIVM EVOLAVIT.
NIGEONI DIE IV. MENS. NOVEMB. AN. R. S. M. DC. XIII.
Et nos non euolabimus & requieſcemus? quid moramur!

Planè non tædeat eum morari qui pretioſam Sanctorum mortem ignorat, & Ioſephum in extremis agentem non vidit. Sed nos qui ſpiritum hauſimus quem reddebat, & primi ab eo mortuo in eandem militiam eo ipſo loco quem relinquebat aſcripti fuimus, non ceſſabimus ad plenitudinem ſanctorum in qua detinetur anhelare.

An. M. DC. XIV. 1614.

PRofecerunt res noſtræ pluribus locis. *Camartus* ille indefeſſus Ordinis propagator *Aureliâ Bleſas* digreſſus, poſtliminio rediit ad ius quod olim B.P.N. in ea vrbe quæſitum fuerat: *Ludouico* enim XII. Rege conceſſus noſtris ad inhabitandum locus extra regium prætorium, quod inibi Optimus Princeps condebat, id tamen non ſucceſſit, re per grauiores occupationes diſtractâ & dilapsâ. Tantò autem poſt quantum eſt ad hunc annum alia ſe obtulit occaſio, quæ conſilium quod olim B.P.N. habuerat reuocauit & redintegrauit Vir Cl. *D. Achilles Herbelinus* Conſiliarius Regius & Rationalis apud Nannetes, ciuis autem Bleſenſis, & lectiſſima eius conſors *D. Maria de la Sauſſaye* prolis impetrandæ deſiderio vouerant operam ſuam & opem Minimis Bleſas introducendis impenſuros, ſi votum in irritum non abiret. Pignore accepto quod poſcebant fidem præſtiterunt, locumque ipſi in ſuburbio comparauerunt cui nomen erat *Columbarium*. Emptionis tabulæ ad diem XVII. menſ. Septemb. perſcriptæ ſunt, quas ratas eſſe ac valore pro Cœnobio inædificando Rex litteris patentibus edixit menſe Octobri, & hæ in ſupremo Senatu lectæ ac promulgatæ ſunt die III. Maij anni conſequentis. h. 1614. Inter hæc *R. D. Philippus Huraltus* Carnotenſis Epiſcopus ſtabiliendæ eo loco familiæ facultatem fecit gratioſam & luculentam ab anno altero & die Nouemb. II. Quibus apparatis prædictus Nobilis vir latifundium illud donauit pactis conuentis Nanneti die XXII. Februarij, quæ *Camartus* præſens acceptauit & ſanciuit. Bleſenſes in domum ciuicam de more conuocati ſub die v. Aprilis ius Ciuitatis noſtris decreuerunt, qui demùm exeunte Maio poſſeſſionem inierunt. Poſt ſeptimum tamen annum in commodiorem atque vrbi propinquiorem locum migrauerunt, quem non multò poſtquàm *Bleſas* venerant ſibi quæſiuerant, iactis ab an. 1617. fundamentis eius quod nunc extat Cœnobij, quibus iam tum Auguſta *Maria Medicæa* Regis mater primarium lapidem ſolemni ritu ipſiſque Auguſti Calendis immiſerat, non tamen ante an. 1621. nouam hanc domum incolere cœperunt, tumque instituta ſolemni ſupplicatione ad diem XXIII. menſis Auguſti, cùm præſentes adeſſent RR. PP. Dominicani ac S. Launomari Monachi omnes (eſt nimirùm Bleſis eius nominis præpotens ex ordine S. Benedicti Abbatia) eorum ſuperiore ſanctiſſimum Sacramentum deferente, ad paratum nuper domicilium tranſierunt. Meminit V. Clar. Robertus noſtri huius Cœnobij in Epiſcop. Carnot. n. 103. & in Abbatiis. V. Bleſæ.

Marginal notes: Conuentus Bleſarum. — Herbelin. de la Sauſſaye. — 1613. — 1617. — 1621.

Rr

1614. Et quidem *Bleſæ* oppidum antiquum amœnum ac regum domicilio illuſtre ad *Ligeris* ripam, leucis XVI. infra *Genabum* ſeu *Aureliam*, XVIII. ſupra *Turones* ſitum eſt, à quo non procul *Ciza*, ſiue *Sicia* fluuius in *Ligerim* delabitur. Aër illic ſaluberrimus, ſolum gratiſſimum, aquæ dulciſſimæ ac limpidiſſimæ, vinum generoſum, frumentum copioſum & abundans, quam ad ſeceſſum ſuum ac regiæ prolis educationem meritò Reges elegerunt. Archidiaconatus dignitate in Eccleſia Carnotenſi gaudet. Incolæ laudantur à comitate, lautitia, bonis artibus & facundia. 1614.

Conuentus Biterrarum 1609. 2. Ineunte Martio adeoque II. eiuſdem menſis die, ſtatio firma & deinceps inconcuſſa *Biterris* conſtituta eſt. Camartus quidem ab an. 1609. noſtros in Vrbem induxerat, accepto iam tùm, à Nobil. & Clar. V. *D. Gabriele de Cabrairoles* in cauſis criminalibus Iudice, latifundio, in regione quæ *lous Tiradous* populariter dicitur, proximè ad Eccleſiam B. Mariæ Magdalenes intra vrbis muros. Interceſſerat & ab illo tempore Vrbici Concilij decretum, ac Illuſt. & *R. D. Ioannis Bonzy* Epiſcopi S. R. E. Card. conſenſus. Per tempus tamen incognitâ nobis de cauſâ res defluxit, quæ nunc demùm inſtaurata hunc ſucceſſum habuit. Cardinalis Epiſcopus & Nobil. Vir D... *de Ieſſe* Toparcha *de Carlincas* regius Senator ædium partem ad *Obrim* ſeu *Orobum* donauerunt, partem priuatorum multorum largitionibus noſtri coëmerunt. Et illis quidem ad citeriorem *Obri* ripam ſitus eſt, vt cœperamus dicere, iactu lapidis à porta quæ ad pontem ducit, & à quo nomen habet. Pons *Orobo* impoſitus lapideus eſt duodecim prǽaltis fornicibus compactus, iuxta quem *Obris Helledum* ſeu *Lironem* riuum excipit. *Obris* è *Cenennicis* montibus defluens *S. Pontio Tomeriarum Biterras* venit, atque inde breui tactu ad *Sertniacum* oppidum non procul *Agathâ* in mare mediterraneum influit. In ea igitur planitie quæ Obri & Vrbi interiacet ædes illæ conſtitutæ, quibus inædificatum Cœnobium, & locus quidem via militari ab vrbe ſeiunctus parumper aſſurgit ac molliter in Obrim declinat. Itaque Cœnobio vrbs in Ort. & Septentr. obuerſa eſt, ibi enim ſinu quodam circumducitur quem medium Cœnobium occupat, & illinc quidem Cathedralis *S. Nazario* ſacra cum Epiſcopio, hinc *S. Iacobi* Eccleſia & adiacens Monaſterium Canonicorum Regularium S. Auguſtini viſitur. Proſpectus denique eſt in Obrim & adiacentes agros, qui meram miramque vt ita loquar & breui expediam, amœnitatem ſpirant. Ad diem igitur quam diximus, hoc eſt II. Martij, hunc locum noſtri inſederunt, cùm per id tempus *R. P. Iacobus Berthon* ad S. Nazarij conciones haberet. Factum autem id ſolemni apparatu, publica ſiquidem ſupplicatio à *R. D.... de Caſaſlin* generali Vicario indicta, quæ poſt habitam concionem à *R. D.... de Iuillard* S. Theolog. Doct. & Theologo Narbonenſi, & peractam Crucis benedictionē à *R. D. Claudio du Verger* Vaurenſi Epiſcopo, ad eum locum proceſſit. Eam autem inſtituebant cum Pœnitentium ſodalitia, tùm Regularium cœtus, ac poſtremò Clerus comitante quem diximus Epiſcopo, ac ſubſequentibus ſingulis Ciuium Ordinibus. Crucem noſtri deferebant, ſuccolantibus etiam nigris, vt vocant, ſiue S. Crucis pœnitentibus qui eum ſibi honorē efflagitauerant hoſpitij iure quod noſtris vltrà menſem præbuerant; reliqua Dominicæ Paſſionis inſtrumenta Pœnitentes S. Ioannis Baptiſtæ, qui Minimi dicuntur, ſibi ſumpſerant. Ita demum Crucis trophæum ſpectante populo & omnibus fauſta proſperaque acclamantibus infixum erectumque fuit. In paratas poſt hæc ædes noſtri conceſſerunt, quoad perducto in iuſtam magnitudinem & commodam habitationem nouo quod nunc cernitur opere, in illud ad an. 1628. immigrarunt. Cæterùm *Biterræ*, *Biteræ*, ſeu *Bliteræ* (& ſi qua ſit huiuſmodi inflexio quam præferant Geographi), vrbs eſt in *Arecomicis Septimanorum* opulentiſſima, populoſa & ampla, vt à veteribus laudatur; aliquando dicta *Obripolis* à præterfluente fluuio. Meminit Feſtus Auienus in *ora maritima*, ſed qualis ſuo tempore viſebatur ruinis & cladibus deformis,

Cabrairoles

Bonzy.

de Ieſſe.

Orb

Berthon.

de Caſaſlin.
de Iuillard
du Verger.

1628.

Bezeers.

——— *dehinc*

Beſaram *ſtetiſſe fama caſſa tradidit*,

At

1614. *At nunc* Helledus, *nunc &* Orobus *flumina* 1614.
Vacuos per agros & ruinarum aggeres
Amœnitatis indices priſcæ meant.

Et quidem agri bonitate, aeris ſalubritate, omnibuſque à natùra bonis gaudet, diſtat verò Narbone metropoli ſuâ xii. mill. paſſ.

3. Iulio menſe ad diem xxi. *Piſtorium* Etruſci noſtri conceſſerunt, ædemque Conuentus Piſtorij.
Valtinoto. ad vrbis muros nomine *S. Onophrij* Fundatore Nobil. V. *D. Hieronymo Baldinoto,*
ſeu *Valtinoto* (ſi nos Montoia in eo nomine non fallit) conſtituerunt. Ciuium
in noſtros prolixa liberalitas & beneficentia, qui tamen non plures ſexdecim
Piſtoia. inibi habitant. Eſt verò *Piſtorium* ſiue *Piſtoria*, Vrbs Epiſcopalis, infra radices
Ombrone. montis Apennini, ad *Vmbronem* & *Stellam* (quibuſdam *Tilanentum minus*) con-
Stella. fluentes, media inter *Florentiam* & *Lucam*, vtrinque ad xx. mill. paſſ. quà Flo-
rentiam metropolim itur, Vallis ſeſe diffundit lata, vernans & omni fructuum
genere atque copia exuberans.

Menzo. 4. In agro Mantuano vbi *Mincius Pado* permiſcetur oppidum eſt, nitidum, Conuentus Gubernoli.
Po. elegans & iucundum, ac celebratiſſimo D. Benedicti Cœnobio proximum,
Gouerno. *Acronentum* Iornando, popularibus hodie *Gouerno*, vel *Gouernolo* dicitur, à *Man-*
Scachico. *tua* x. paſſ. mill. diſtat, à *Concordia* & *Mirandula* xxvi. Ad illud traducti noſtri
oppidanorum beneficio, maximè autem *V. C. Petri Scachici*, quem exædificato
Mattebono. maiori altari æmulatus eſt Nobil. Eques *D.... Mattebonus*, qui & ad alimentum
ſeptem ex noſtris neceſſarios redditus attribuit. Nomen habet Cœnobium à
B.. N quem ciues peculiari cultu venerantur. Hæc fundatio præter annum
certo tempore non eſt conſignata, nos ab alterâ quæ Italiam locupletauit di-
ſtrahere noluimus. Sed direpto antè paucos annos per Germanos milites agro
Mantuano communem patriæ ſortem panpercula domus non euaſit.

5. At verò in Galliam remeantibus pandit ſe Lotharingia quæ noſtros ex- Conuentus Vezelizæ.
Vezelise. cepit *Vezeliza*, cuius nominis municipium eſt, ad piſculentum amnem ſupra
Vandemôt. *Vadanum montem*, in cuius Præfecturâ continetur, pertinetque in ſacris ad Ec-
cleſiam Tullenſem, diſtat autem *Nanceio* leuc. v. *Spinalio* vii. Cuius rei autor
Virion. præcipuus fuit Nobil. *D. Deſiderius Virion* Duci Lotharingiæ à Conſiliis & Se-
cretis Status Romana legatione functus, ſcriptis etiam clarus & in Ordinem
noſtrum beneficentiſſimus, cuius filius Nobil. & Clar. *D. Nicolaus Virion* apud
Vadimontanos Prætor primarius, Fundatoris nomen hodie ſuſtinet. Iuuerunt
ad opus ſtabiliendum oppidani, animati exemplo *R. D. Ioannis Porceleti Maillany*
Antiſtitis ſui, ac ſuo antehac elogio decorati qui non autoritate ſua ſolum-
modò cœptis fouit, ſed operi perficiundo quamplura erogauit, adeoque cùm
ædis ſacræ tum Cœnobij opus penè abſolutum eſt Et de *Vezeliza* quidem ni-
hil amplius eſt quod dicamus.

6. Nihil porrò eſt quod huius anni memoriam luculentius commendet, quàm Conuentus
factum rebus Belgicis initium, cùm ſcilicet conſtituto apud *Antuerpiam* Cœ- Antuerpiæ.
nobio vlterioris progreſſus in florentiſſima regione fundamenta poſita ſunt,
vt reuerâ paucos poſt annos Prouincia coaluit quæ ſe antiquioribus multis
non vno modo exæquauit. Non ab heri autem aut nudiuſtertius in hoc conſi-
lium incubuerant noſtri, ac præſertim Franci, qui proximo Picardiæ limite
regionem illam attingunt. In Actis enim Prouincialibus an. 1592. *R. P. Iacobum*
Gloſtum Collegam Prouincialis Franciæ ac definitorem Duaci hæſiſſe, causâ
procul dubio Cœnobij ea in vrbe, quæ & propinquior eſſet atque ob Acade-
miam expetenda videretur, accipiendi, me legiſſe olim recolo. Quin & cer-
tum eſt *Montibus in Hannonia* cùm perfugi è Galliâ nonnulli è noſtris illic age-
rent, oblatam vltrò ædificandæ domus occaſionem effluxiſſe; dum per bello-
rum tempora diſſipati, & huc illuc palantes ægrè poſſunt alij alijs conuenire.
de Berlaymont. Illuſtriſſimus enim & *R. D. Ludouicus de Berlaymont* Cameracenſis Archiepiſ-
copus II. eum locum, in quo nunc ædificatum Seminarium quod curant RR.
PP. Societatis Ieſu, magno illis ſtudio detulerat, omninoque conſtituerat
eos penes ſe retinere, ſed dum id conſilium ea quam diximus cauſa remoratur,
conſecuta ſubinde Optimi Antiſtitis mors (obiit an. 1596.) in Gallia verò pu-

1614. blica tranquillitas Belgicarum rerum obliuionem induxit. At hoc tandem an- 1614.
no (quod felix & fortunatum ſit) depoſitum iam olim conſilium reuixit, &
ab Antuerpienſi domo mirabiliter cœpit. Verſabatur quidem ab aliquo tem-
pore in ipſa vrbe Antuerpienſi, *R.P. Chriſtianus Merus* Romà illuc miſſus pri- *Meurier.*
uatas ob cauſas (Antuerpià enim oriundus erat) ſed ille non aliud molitus
quàm vt commiſſa curaret, interim operam ſuam Hoſpitalibus quæ in vrbe
plura ſunt ad opem laborantibus ferendam commodauit. Tum verò Antuer-
piam venit *R. P. Ioannes Bruno* Scotus in Angliam patriam ſuam traiecturus, at- *Bruno.*
que is forte fortunâ in Nobil. Patricium Genuenſem *D. Ioannem Auguſtinum*
Balbum incidit, qui nuper pietatis gratiâ exædificandam RR. PP. Capuccino- *Balby.*
rum Eccleſiam ſuſceperat, ſi modò vellent gentilitia *Balborum* ſtemmata in
Fundatoris memoriam conſpicuo frontiſpicij loco inſculpi, quod ipſis quidem
non ingratum haud ita Ciuibus Antuerpienſibus placuit, quorum ſtudium
Balbi liberalitati & beneficentiæ præponendum Capuccini meritò ſtatuerunt.
Ille tamen alterius operis de ſuo conſtituendi animum non depoſuit, vt erat
igitur in illa cogitatione commodum ei occurrit *Bruno* ille noſter, quem vt vi-
dit memorià repetens maiorum ſuorum in Genuenſes noſtros munificentiam
de quâ olim diximus, illum conuenit, ſeq; autorem noſtrorum in *Belgium* tra-
ducendorum obtulit. Paulo aliter Iſnardus habet, qui *R.P. Ioannem Saluagium*
cùm in Belgium ad habendas Sereniſſ. Principibus gratias ob inſtitutos in
Burgūdiâ Conuentus veniſſet habitis Antuerpiæ concionibus *Balbo* gratioſum
fuiſſe, & hoc ab eo beneficium promeruiſſe narrat. Sed vt pro fide agam mo-
numentorum quæ ex ipſo Belgio accepi. Grata *Balbi* voluntas *Ioanni* noſtra ac-
cidit, qui de re maturandâ ſollicitus Gallos aduocauit ſibi cognitos, cùm inte-
rim *Balbus* ipſe à *R.D. Ioanne Maldero* Antuerpienſium Epiſcopo viro multis no-
minibus clariſſimo & in noſtros beneuolo ac benigniſſimo, & ab ampliſſimo
Ciuico Magiſtratu condendi noſtris Cœnobij facultatem exorauit. Quâ im-
petratâ domum prouidit in quam nouos hoſpites acciperet. Ea optimo Ciui-
tatis loco, & viâ quam à mari nominant, versùs portam *Kipdorpiam*, intra ter- *de Moor.*
minos Eccleſiæ Parochialis *S. Iacobi*, ſita eſt. Omnibus ergo ad illam inhabitan-
dam ritè atque ordine compoſitis delectus dies VIII. menſis Decembris Con-
ceptioni B. V. Mariæ ſacer quo inducerentur noſtri. Factum id feſtiuo & ſo-
lemni apparatu, ſacris nimirùm multâ cum pompâ perſolutis, inſtitutâ ſuppli-
catione magnificentiſſimâ, per reliquum & alterum diem muſicis inſtrumen-
tis perſonantibus, faculis totâ latè viâ collucentibus, profuſis vini doliis vno
atque altero, diſploſis capſulis tormentariis pluribus, vniuerſis ciuiū Ordinibus
fauſta proſperaque acclamantibus & tantâ omninò celebritate, vt non poſſit
enarrari paucis verbis, nos verò multis non agimus præter inſtitutū noſtrum.
Inter ſacra caput S. Dorotheæ aſſeruari audio. Nomen Cœnobio Fundator ipſe id quod Genuenſi exoptauit, hoc eſt *Ieſu*
Mariæ. Libraria ſupellectile copioſâ & pretioſâ inſtruxit. Sacra vaſa & orna-
menta Eccleſiaſtica exquiſiti operis contulit. Denique quod morte præuen-
tus *Balbus* perficere non potuit, V. Clar. *D. Laurentius Maioli*, & ipſe nobilis Ge- *Maiols.*
nuenſis atque *Balbi* hac in parte hæres, prolixâ grati & beneuoli animi ſignifi-
catione abſoluit, vt planè incertum putem cui plus *Balbo* aut *Maiolo* debeamus.
Hoc Antuerpienſe Cœnobium pignus fuit erigendæ Prouinciæ Belgicæ, quod
poſt annos tres factum; per moras præfuerunt Vicarij Generales in quibus *R.*
P. Ioannes Saluagius doctrinæ, pietatis & eloquentiæ gloria clariſſ. primas te- *Sauuage.*
nuit, remque ſedulò promouit, quod ex iis quæ poſthac dicemus eluceſcet.
Meminit huius Cœnobij noſtri, ac introducti per Belgium Ordinis, R.P. Au-
guſtinus VVichmans Brabantiæ Marianæ lib. III. cap. LXXVIII. in hæc verba,
Locrio etiam in fidem aduocato vt conſtat ex margine; (quanquam mihi de
Locrio non liquet) *Porrò ſacer & auſterus hic Ordo* Minimorum, *quos Galli* Bonos
homines *vocant*, *in* Belgium *ac nominatim* Brabantiam *primùm deductus eſt per no-*
bilem ac magnificum virum, Ioannem Auguſtinum Balbi, *Italum natione ſed diu-*
turno domicilio Antuerpienſem; qui antè 20. præter-propter annos eis Monaſterium erexit
& paterna ſollicitudine diu fouit. In quo itidem nuper conſpexi Imaginem Dei-paræ cir-

cum-

1614. *compendentibus ſacris donariis, miraculorum haud dubiè teſtibus, exornatum.* Hæc ille, 1614.
qui ſubinde de Bruxellenſi & Anderlacenſi domibus noſtris obiter, quoad rem ſuam eſt, agit. At verò quod de Imagine B. Virginis votis frequentata ſcribit, me admonet vt alterius rei mentio non me prætereat. Adire ſolent noſtros ſortibus & maleficiis illigati, eademque de causâ ſi quid malæ rei animalia infecit etiam deducuntur, quod vtriſque ita ſolet eſſe ſalutare vt depulſa omnis noxa poſtmodùm ſentiatur. At verò de *Antuerpiâ* non prætermittendum, eam eſſe Brabantinæ ditionis vrbem nobiliſſimam, cultiſſimam, opulentiſſimam, quam nos aliquando mirati fuimus ac penè probauimus quod Scribanius prædicat laudans Antuerpiam ſuam hoc modo:

Belgium Orbis *annulus*
Annulique huius *gemma*
Antuerpia.
Belgium Orbis *oculus*
Oculique huius *pupula*
Antuerpia.
Belgium Orbis *nemus*
Nemorisque huius *laurus*
Antuerpia.
Belgium Orbis *Paradiſus*
Paradiſique huius *deliciæ*
Antuerpia.
Belgium Orbis *cælum*
Cælique huius *Sol.*
Antuerpia.

De nomine omnes prorſus conſentiunt, niſi quod nonnullis *Andouerpum* videtur antiquis & à conditore dictum, ſed hoc nihil ad nos. Sita eſt ad *Scaldim* fluuium haud procul à mari, *Bruxellis* vbi Ducum Brabantinorum ſedes leucis diſtat VIII. in Borr. *Gandauo* X. in Ortum, *Coloniâ Agrippinâ* XXVIII. in Occ. Eius decora quæ penè innumera ſunt non perſequimur, id præſtantiſſimi Scriptores ſingularibus libris fecerunt. Scaliger non inconcinnè Antuerpiam gloriantem inducit hoc carmine,

l'Eſcaut. In ſigenus Schelde.

Oppida quot ſpectant oculo me torua ſiniſtro:
Tot nos inuidiæ pallida tela petunt.
Lugdunum omnigenum eſt, operoſa Lutetia, Roma
Ingens, res Venetum vaſta, Toloſa potens.
Omnimodæ merces, artes priſcaque nouaque
Quorum inſunt aliis ſingula, cuncta mihi.

Braunius iconem dedit lib. I. tab. XVII.

de Tamaio. 7. Fatalis denique ac ſupremus hic annus fuit *R. P. Franciſco à Tamaio* Hiſpano, qui die ipſo Natalis Domini, quod ſæpiùs prædixerat, ſub horam tertiam matutinam expirauit. Ab anno 1611. acutiſſimis & acerrimis doloribus vexatus longam & mirabilem patientiam exercuit. Multis animi dotibus præcellebat, quæ magnum eius deſiderium reliquerunt. Perfectam Theologiæ ſcholaſticæ cognitionem ceperat, acumine in diſputando, memoriâ in enarrando, iudicio in diſcutiendo vix parem quemquam habebat, ſed mirabili ad conciones facundiâ imprimis excelluit, quam adeò profunda eruditione condiebat, vt auditores animo ſuſpenderet ac penè attonitos relinqueret. Audiuit eum cum admiratione non Hiſpania tantùm, ſed & Italia. Pluribus apud nos dignitatibus ornatus etiam in S. Inquiſitionis Cordubæ Conſultorem & Qualificatorem, quem vocant allectus eſt, atque mox ſupremo eiuſdem Inquiſitionis per Hiſpanias Conſilio adhibitus zelum ſuum atque doctrinam datâ occaſione probauit. Non ſemel, ad dignitatum in Chriſtianâ Eccleſia apicem, Epiſcopatum, poſtulatus eſt, ſed homo inſtituti ſui ſtudioſus noluit vnquam acquieſcere. Releg. noſter Triſtanus de vita Gaſparis Boni c. IV. Doctiſ-

Ob. P. Franciſci de Tamaio.

1614. ſimos diſcurſus *de præcellentiis & dignitatibus Christi* euulgarit Matriti apud Ludouicum Sanchez, an 1610. quos gallicè redditos & Pictauij excuſos abſque interpretis nomine aliquando vidimus. Sed heu quanta ingenij fœcundiſſimi pignora feralis parca ſi fas eſt dicere intercepit! 1615. *Merveilles de Christ.*

Notanda memoria. 8. At hoc ipſo anno *R.P. Ioannes Breton*, & ipſe Sancti vt vocant Officij conſultor & Qualificator apud Valliſoletum *Theologiam myſticam*, opus ſuum, Matriti, apud viduam *Alonſi Martin* edidit. Sed vt in gratiam cum parcâ redeamus, non debet nobis excidere memoria V. Cl. D. *Scipionis de lo Frazo* Hiſpani, qui Romæ diem ſuum obiit, & apud S. Andræam à Frattis ſepultus eſt. Miraculis enim coruſcat & hanc Ordinis noſtri Eccleſiam ab hoc anno illuſtrat, vt Triſtanus in vita R.P. Bineti c. III. meminit.

1615. *An.* M. DC. XV.

Conuentus Andegaui. 1. NOn inanis abiit hic annus, aut diſpar his qui præceſſerunt. *Camartus* induſtrius & peruigil ad proferendos Prouinciæ quam regendam acceperat terminos, cum per Octauam ſanctiſſimi Sacramenti anno ſuperiore *Iuliomagi* conciones habuiſſet, multiſque *Andegauos* officiis promeruiſſet, de ſede apud eos ſtabilienda cogitauit. Gratum id ſibi atque acceptum fore litteris ad diem XVIII. menſis Iunij eod. an exaratis Rex denunciauerat, quibus cum ſupplici *Camarti* libello in Ciuico Concilio recitatis omnes aſſenſerunt, prærogatâ etiam *R. D. Caroli Mironij* Epiſcopi facultate quæ in eodem Concilio lecta eſt. Nam hæc quidem ad III. menſis Septemb. expedita, ciuium verò aſſenſus poſt biduum tantùm expreſſus eſt. Poſt hæc reſignante ſacerdotium *Mironio* ad an. 1616. menſ. Octob. *R.D. Guillelmus Foquetus Varanus* ſucceſſit, qui acta per Deceſſorem recognouit & gratioſis litteris approbauit, primumque apud noſtros ſacellum B. Virgini ſacrum ſuis ſumptibus exædificauit, atque hunc immaturo fato ſublatum an. 1621. *Simonius* his ex lugubri carmine verſibus non temerè lugendum proponebat: *Miron.* *Fouquet de la Varenne.*

Heu! leges, pietas, probitas lugete ſacella
Varanus veſtro eſt mortuus exitio.

Inierunt autem comparati in ea vrbe loci poſſeſſionem à die XIII. menſ. Februarij hoc anno. Situs ille ad palæſtram iudicularem inter portas *SS. Michaëlis* & *Albini*. Nomen inditum à *S. Renato* Andegauenſium Epiſcopo & patrono, in
1617. fundamenta Eccleſiæ miſſus primarius lapis anno tantùm 1617 die April. XXIV. Viro Clariſſ. *Petro Ayraldo*, ſeu *Ærodio* Præſidialis Fori Iudice ſupremo Vrbis Maiore, atque hic etiam noſtros præcipua charitate complexus pauperculæ domus incunabula multùm iuuit. Eſt verò *Andegauorum*, ſeu *Andicauorum*, aut quod communius eſt *Andium* ciuitas, quæ Ptolomæo *Iuliomagus*, aliis *Andus* (quod tamen populis magis conuenit) inter *Turones* & *Nannetes* ſita, ſolo irriguo amnibus *Vdone*, *Sarta*, *Ledo*, ſed præcipuè *Meduanâ* qua proximè in *Ligerim* confluunt, vnde illud eſt Luciani *Ayrault.* *Angers.* *Ondon.* *Sarte.* *Loir* *Mayenne.* *Loire.*

In ripis Meduana tuis marcere peroſus
Andus, iam placidâ Ligeris recreatur ab vndâ.

At Guillelmus Brito planiſſimè illam deſcribit Philip. l. 10. iiſce verſibus,

Vrbs qua ditior vix, aut ornatior vſquam
Eſſe poteſt, clari vel clarior vbere Bacchi,
Quam Liger *argento prælucens ambit ab Auſtro*
A Boreâ rubens mediam Meduana *pererrat,*
Qui ſuus inde fluens quaſi per duo milia lapſus,
In Ligerim *nomen perdit mutatque colorem.*

Epiſcopali dignitate, Ducatu, Academia, Conuentu Iuridico, aliiſque prærogatiuis inſignis eſt.

Conuentus Planiaci. 2. In Aquitania Illuſtriſſ. & Generoſiſſ. *D. Federicus de Fuxo, Gurſonij & Flexij* Comes, &c. eiuſque conſors Nobiliſſ. & pientiſſ. fœmina *D. Carolina de Caumont de Lauſun*, villam ſuam Planiacenſem ad inædificandum Cœnobium *de Foix.*

Chriſtiana

1615. Chriſtiana pietate noſtris ceſſerant, pactis inſuper ad Cœnobij ædificationem & annuos ad vitæ neceſſaria redditus quæ duodecim è noſtris ſatis eſſent. Factum id ſub die XVIII mensis Iunij, *R. P. Iacobo Berthon* Prouinciali acceptò referente, atque ab illa deinceps die ruſticam domum quam diximus, religioſæ habitationi adaptatam noſtri incoluerunt, dum *Federicus* Fundator in ampliſſima quæ ſubeſt area nouum & permanſurum opus curat. Nomen inditum à Natiuitate Deiparæ Virginis Mariæ. *Planiacum* autem, à planitie quam inſidet vt videtur dictum, à *Veſunnâ Petragoriorum* leucis XI. ad Occid. diſtat, à *S. Fidis* municipio & flumine *Duranio* II. à Carthuſiâ *Vallis-Claræ* ad *Ellam* fluu. itidem II. ab *Ella* ipſo & *Monpontio* oppido vnica, à Caſtro *Guronio*, quod habet ad Auſtrum II. paſſ. mill. ab Vrbe *Liburnio* præclarè à Maſſono laudatâ, vbi *Ella Duranio* iungitur leucis V. in Occ. à *Burdegalâ* metropoli X. ab *Albaterrâ* quæ Cœnobio noſtro inſignis eſt VI. in Septentr. Fruſtrà villam noſtris donatam per ſingula deſcripſerim, inſtar omnium eſſe debet quod Illuſt. Comiti fuerit in delicijs. At verò *R. D. Franciſcus de la Beraudiere* Petrocoriorum digniſſimus Antiſtes, non ſolùm, noſtros in ſuam primùm diœceſim aduenientes perhumaniter & gratioſe accepit, ſed, cùm *Plantacum* in diſtrictu ruralis, vt loquuntur Parochiæ S. Martini de Ereino conſtitutum ſit, eam Eccleſiam noſtris contulit, ſub die X. menſ. Nouembris an. 1618. ac decennio poſt *Vrbanus* Papa VIII. eam vnionem ratam ac perpetuam eſſe Pontificio Reſcripto ſanciuit. 1615.

Fiaguac. Perigueux. la Dordogne l'Isle.

Conuentus Anderlaci.

3. In *Belgio*, *Saluagius* Generalis Vicarius inſtitutus, res noſtras *Antuerpiâ*, quo ſolùm in loco nuperrimè ſteterant, longiùs protulit. Res ſic habet, Excellentiſſ. & Gener. Princeps *D. Carolus à Lotharingiâ* Dux *Albæ-malæ*, in aula Principum Belgarum verſatus, ex quo Gallias deſeruerat, ſeque bellorum tempeſtati & factionibus ſubduxerat, noſtrorum hominum aduentu vehementer delectatus, cùm iis familiariùs agere cœpit, atque imprimis *Saluagy* conſuetudine captus, tum etiam deuotione in B. P. N. ductus, exemplo denique animatus Lotharingorum Principum, illos apud ſe habere conſtituit. Erat ei prædium præcipuâ magnificentiâ excultum in proximâ *Bruxellis* villâ cui nomen *Anderlacum*, in quod quidem ſolebat ſecedere longioreſque moras ibi trahere animi recreandi gratia. Noſtros igitur eo loco habere voluit, vt dum ab Aula diuertebat præſto eſſent quibuſcum de rebus ad animæ ſalutem ſpectantibus colloqui & agere poſſet, adeoque per tempus id conſecutus eſt vt abſtracto paulatim à delicijs ſecularibus animo verum de rebus diuinis ſenſum imbiberit, & qui mortis vel leuiſſimam mentionem exhorrebat ſe ad eius cogitationem ſerio & ſpontè applicauerit. Sed hæc non vrgemus qui ſolam Cœnobij fundationem perſcrutamur. Igitur beneficentiſſimus Princeps quo firmior eſſet Sodalitij noſtri apud Anderlacum inſtitutio, pientiſſ. & lectiſſ. Principiſſam *Annam* filiam ſuam, in Aulâ Belgicâ tunc agentem, in eandem ſecum mentem induxit, fecitque vt illa ſe in ſolidum etiam obligaret, pactis conuentis ad diem XVI. menſ. Nouembris; ex quo locum noſtris prouidit in eadem villâ quem noſtri hodieque incolunt hortis florentem, aquis irriguum, anguſto quidem domicilio leuiorisque operis inædificato, ſed cui ſpes eſt cum tempore ſplendorem non defuturum. Anteâ tamen noſtros in ipſa domo ſua per aliquod tempus hoſpitio menſaque acceperat. Nomen à patrono ſuo *S. Carolo* eſſe voluit eidem Cœnobio, ad quod etiam transferri curauit *S. Caroli Borromæi* manipulum, quo inter ſacra beatus vir vti ſolebat & quem Illuſt. & Generoſ. *D. Philippo Lamoraldo à Gandauo Villanio Iſenghieny* Comite, *Gandauenſi* Vicecomite, &c. interuentore, ab Illuſt. & *R. D. Federico Borromæo* Mediolanenſi Archiep. & S. R. E. Cardinali promeruit. Delatus is ad Illuſt. & *R. D. Aſcanium* ..... Archiepiſc. Barenſem, & Canuſinum per Belgium Nuncium Apoſtolicum noſtris traditus eſt die VI. Aug. an. 1616. & ſolemni ritu in æde noſtra Anderlacenſi repoſitus, quæ tam illuſtri ſanctoque pignore nunquam non gloriabitur. Eius meminit *Miræus* in Faſtis Belgicis & *Raiſsius* inter lipſana Belgica illum quoque recenſet. Conſimilem eſſe ſtolæ quæ an. 1617. ad Eccleſiam Parochialem S. Iacobi Maioris Pariſienſis tranſmiſſa eſt noſtri tradunt. At de ſtolâ ipsâ editus gratula-

Anderlecht.

1615. totius libellus hac inſcriptione, *Cor Galliæ exultans in S. Carolum, &c.* prodiit *Pariſiis* ex typographiâ *Petri Durandi* an. 1618. qui relegi poteſt. Præter hoc autem pignus, alia plura cum Munificentiſſ. Princeps, tum noſtri in eadem æde collocarunt. Ea Raiſſius in ſuo Hierogazophylacio vniuerſa comprehendit, & ex Indiculo repræſentauit in h. m. 1615.

Minimi Patres Oratorii S. Franciſci à Paula Anderlaci iuxta Bruxellam:

Partem oſtendunt notabilem Ligni Crucis, quam Dominus eiuſdem Monaſterij Fundator Dux Aumaliæ munificentiâ ſuæ Celſitudinis erogauit.

Notabilem eius ſacri corporis portionem S. Franciſci a Paulâ eiuſdem Ordinis Patriarchæ, qui anno ſalutis 1507. ſecundâ Aprilis ex hac vita migrauit.

De veſtimentis eiuſdem,

Et partem funiculi ſiue zonæ,

A lecti ipſius aliquot paleæ.

Ab iiſdem etiam aſſeruatur manipulus integer ſanctiſſimi Card. Caroli Borromæi, quo in incruento Miſſæ ſacrificio vſus fuit.

Os S. Abel Archiepiſcopi Remenſis. Hic natione Scotus S. Rigoberto coæuus eique quod nonnullis placet coadiutor datus. Agitur natalis eius v. Aug. Relegendus Molanus in Natalib SS. Belgij, Flodoardus lib. II. c. XVI. hiſtor. Eccleſ. Remenſis, Coluenerius, & alij.

Oſſa illuſtrium Chriſti Martyrum Criſpini & Criſpiniani.

Commonſtrant præterea pulchram admodum Caluariæ partem S. Drogonis eſpiniensis. Hic oriundus *Spineto, Seburgi* in Eccleſia S. Martini depoſitus præcipuam illic venerationem habet. Obiit an. 1186. XVI. Calend Maias. A calculoſis ſalutariter inuocatur. Eleuatus eſt an. *1612.* III. Id. Iunij. Eſpinoy. Seburg, duab leucis à Valencenis.

Os ſolidum & magnū vnius inuicti Martyris è legione Thebæâ duce & coryphæo Mauritio.

Os D. Victoris. Hic miles & Martyr Maſſilienſis, cuius natalis XII. Cal. Aug. celebratur. Victorini Pariſienſes ſuſceptionem reliquiarum eius agunt XV. Cal. Iulij.

Portiunculam calcei S. Annæ genitricis Deiparæ Virginis Mariæ magna item habent in reuerentia. Hic ex Raiſſio indiculus, quem paucis ad notitiam additis aſcripſimus. Nec ſine mercede Principum illa pietas & munificentia conſtitit, *Anna* enim cum patre Fundatrix Illuſtriſſimo & Excellentiſſimo *D. Henrico à Sabaudiâ* Duci Nemoroſi & Geneueſij nupta, voto prolis gratiâ nuncupato per merita B. P. N. cuius tertium vt vocant Ordinem ſuſceperat, exaudita eſt, & fulgentiſſimum puerum enixa cui ob eam cauſam *Franciſci-Pauliani* nomen fuit. *Carolus* Fundator poſt annos aliquot viuis exemptus apud hoſpites ſuos hoſpitium inuenit Porrò *Anderlacum* vicus eſt quingentis à *Bruxellâ* paſſibus extra portam ab eo Anderlacenſem dictam, cuius ad maiorem notitiam, caput XC. libri de Canonicorum Collegiis autore Miræo tranſcribendum putaui. Sic igitur habet: *Sanctus Guido Confeſſor, in pago Brabbantenſi, tugurio ruſticano & paupere domo, natus, oculis parentum furabatur in primæua ætate certas horas quibus Eccleſiam oraturus adiret. Nec hilarem eum vlla dies videbat, niſi prius aut oraſſet aut eleemoſynam protuliſſet. Eccleſiæ Beatæ Mariæ in* laken, *hodieque miraculis celebri, haud procul à Bruxellâ, multis annis ſeruiuit velut alter Nepotianus, eam floribus & ramis exornans, omnia in nitore conſeruans, atque in omnes cæremonias piè ſollicitus. Poſteà per ſeptem annos peregrinatus eſt Romam, Ieroſolymam, & ad alia Sanctorum loca. Vnde* Anderlacum *reuerſus, peſte inguinaria ſeculi ærumnas conſummauit, ſepultus in cœmiterio an. 1112. Sed Deo ſanctum ſuum per crebra miracula mirificante,* Gerardus *Epiſcopus ſucceſſor* Lietberti *eum eleuauit in Natiuitate Baptiſtæ, & ex confluentium oblationibus noua Baſilica ſuper eius tumulum eſt ſumptuosè ædificata, in qua Canonicorum octodecim celebre Collegium à Domino* Gaſbecano *inſtitutum & dotatum, diuina officia reuerenter peragit. Locus dicitur* Anderlacum, *& à recentioribus* Anderlechtum, Bruxellenſibus, *apud quos indigenæ iure ciuium gaudent vicinus. Sic fere Molanus in Natalibus Sanctorum Belgij.* Quæ nos fruſtra quidem non commemorauimus, ſi maior ex hoc quæ debetur *Anderlaco* gloria conſtiterit. Non omittendum poſt omnia Illuſt. & *R. D. Matthiam Houium* Archiepiſc. Machlinienſem

Anderlacenſis

Anderlacenſis domus noſtræ primordia magna beneuolentiæ ſignificatione proſequutum fuiſſe. 1615.

1615.

Bitonto, Bitonte. quaſi Bonotuto. — Conuentus Bitonti.

4. Pergamus ad reliqua. Itali noſtri qui *Apuliam Peucetiam* incolunt, eius regionis vrbem primariam inſederunt, *Butuntum* dico, quam alluſione ad hodiernum nomen incolæ quaſi Bonum totum nuncupatum volunt. Leander Albertus apprimè nobilem, opulentam ac frequentem deſcribit. Marchionatus dignitate floret. Epiſcopum habet Barenſi Archiep. ſuffraganeum. Ab ora maris recedit aliquot millibus, ſitaque eſt inter *Rubum* x. & *Barium* VIII. paſſ. mill. Ager omnibus cùm ad vtilitatem, tum ad voluptatem vitæ diffluit. Ad eam vrbem noſtros deduxit *R. P. Hieronymus à Bitonto*, qui ciuium ſuorum liberalitate adiutus extra portam Barenſem versùs mare Cœnobij fundamenta poſuit, eique nomen indidit *S. Michaelis Archangeli*, atque in eo dum opus perficitur ſedecim tantùm inhabitant.

Baſsing. *Dieuze.* — Conuentus Baſſingij.

5. Campani nondùm à Lotharingis diſiuncti prædio apud *Baſsingium* accepto, & hæredes ex aſſe inſtituti à Nob. & Gener. *D. Hercule de la Foreſt* Cœnobium in eo vico ædificarunt. Et *Hercules* quidem Fundator Gubernatoris apud Marſalum Locum-tenens pientiſſ. coniugi ſuæ ad conſimile pietatis opus præiuit, vt ſuo tempore meminerimus, vterque verò improlis deceſſit. *Baſsingium* porrò ignoti nominis vicus eſt, Lotharingicæ ditionis, in præfecturâ quam vocant Alemaniæ & Diœceſi Metenſi, quingentis tantùm paſſibus à *Decempagis*, vnde magna opportunitas eſt ad populorum ſalutem procurandam.

Conuentus Exolduni. 1614.

6. Sed vt parem initio finem faciamus ad Turonenſes regrediendum qui agente Camarto *Exolduni* ſedem fixerunt. Ille nimirùm ab ann. ſuperiore & die XVII. menſis Decembr. cùm per Aduentum conciones haberet, in ciuitatem publico decreto acceptus eſt, familiamque hoc demùm anno deduxit, & in domo, cui *Alauda* nomen, collocauit. In ea domo ad diem XXII. menſ. April. 1618.
an. 1618. noſtri permanſerunt, quo tandem in Vrbem migrauerunt, & domum iuxtà viam S. Mariæ ad aliquod tempus incoluerunt, interim namque in ſuburbio cui à *Roma* cognomentum eſt Cœnobij fundamenta iacta ſunt, quod factum Calendis Septemb. an. 1624. cùm primarius lapis in Eccleſiæ fundamen- 1624.
ta non ſit miſſus niſi an. ſequen. & die XIV. menſ. April. Cuius quidem operis 1625.
de Miolans. de Cheurieres. de Beaufort. Canillac. l'Aubeſpine. de la Chaſtre.
ſuſcipiendi, cùm ad illud tempus magnis rerum anguſtiis coarctati noſtri fuiſſent, autorem ſe præbuit Nobiliſſ. & lectiſſ. fœmina *D. Gaſpara de Miolans de Cheurieres*, ob ſpem prolis per merita B. P. N. impetrandæ, quæ vana non fuit. Et *Gaſpara* quidem primùm Nobil. & Gener. *D. Ioanni Belliſortio* Marchioni *de Canillac* nupta; ab eo relicta, Nobil. item *D. Carolum Albaſpinæum* Domin. *Caſtri Noui* accepit, à quo cùm videretur prolem non ſublatura votum nuncupauit B.P.N. quod irritum non fuit; atque hoc viam vniuerſæ carnis ingreſſo tertias nuptias celebrauit, cum Nobiliſſ. & Gen. *D. Henrico Caſtræo Nancei* Comite, qui cum ea in dicto Cœnobio noſtro voluit ſepeliri, hoc ibidem Epitaphio:

Equiti Generoſiſsimo Henrico Caſtræo *Nancei Comiti, & præſtantiſsimæ fœminæ* Gaſparæ de Cheurieres *ipſius dilectiſsimæ coniugi.*

Quid moraris lector, & miraris per-illuſtrem Henricum Caſtræum *Nancei Comitem relicto veteri, atque domeſtico auorum ſuorum mauſolæo ad hæc anguſta* Iſoldunenſium *ſuburbia peregrinum ſepulchrum elegiſſe? Fecit hoc religioſorum Patrum quos mirum in modum venerabatur pietas, Ciuium quos vnicè diligebat comitas, &, quod ſummum viſum eſt, præſtantiſsimæ* Gaſparæ de Cheurieres *coniugis de ſe bene meritæ hîc primùm ſepultæ indiſſolubilis amicitiæ nodus, vt quam in viuis habuit integerrimam lecti & caſti amoris ſociam, eandem in mortuis geminato amore ad expe-*

1615. ſtationem æternæ fœlicitatis coniunctam, ſibi retineret in diuina domo conſortem. *Moritur* Gaſpara XIII. *menſis Iuly anno* 1624. Henricus *verò* Caſtræus VIII. *January* 1628. *ætatis ſuæ* 54. Simon *verò* Paulinus *quem viuus piæ ſuæ voluntatis conſcium fecerat, eundemque nondum ætate ſatis maturo vnico ſuo filio cariſſimo* Edmundo Caſtræo *moriens ſingulorum bonorum adminiſtratorem teſtamento creauerat, commune defunctorum corporibus monumentum in hac æde ſacra ſedulo curauit, quorum animæ ſimul in cœlis æterna pace fruantur.* 1616.

Fundatricibus aſcripta *Gaſpara* in Actis Prouincialibus apud Turones anno
1623. 1623. quæ gratia poſthæc etiam ad *D. Franciſcam Mariam Albaſpinæam* eius F. ſed quoad vixerit prorogata eſt. In Cœnobium illud noſtri nonniſi ad XXV.
1628. menſis Iunij an. 1628. tranſierunt, delato magna cum pompa S. Sacramento, Vrbicis Quatuorviris vmbellam prætendentibus, omni Clero præcinente, populo comitante, ac eo planè ritu quo ſolemnior eſſe non poſſit. Illuſt. & *R. D. Andræas Fremiot* Patriarcha & Archiepiſcopus Bituricenſis morum ſuauitate, *Fremiot.* atque quod maius eſt ſanctitate percelebris & Pontificia maieſtate venerandus, omnem gratiam opemque noſtris exhibuit, quod pluribus poſthac argumentis eluceſcet. Eſt verò *Exoldunum*, ſeu *Exſoldunum*, aut etiam *Exolidunum*, & quod quibuſdam placet *Vxellodunum*. Cæſari notum agri Bituricenſis præclarum oppidum, Canonicorum Collegio, & Abbatiâ B. Mariæ Ord. Benedictini nobile, leucis VIII. ab *Auarico Biturigum* metropoli Occaſum verſùs, inſidet modico amni quem *Theolium* dicunt, is inde in *Carum* defluit, accipitque *Tornaminam* contra ſolis ortum quod rarum eſt fluentem. De hoc oppido Guillelmus Brito in Philippide, *Iſſoudun.* *Theol.*

—— nobile caſtrum
Vcelloduni ſibi ſubdit impete primo
Cum patria tota tam diuite, tamq; potenti,
Vt ſibi ſufficiat, &c.

At noſtri apud *Exſoldunum* Cœnobij meminit V. Clar. D. Claudius Robertus in Bituric. n 98. & inter Abbatias V. *Exſoldunum*.

Ob. Soror. Barbaræ Minnesi. 7. Hoc eodem anno apud Panormitanos noſtros meliori & permanenti vitæ reddita eſt beatæ memoriæ Virgo Soror *Barbara Minneſia*, quæ annos 58. in *Minneſi.* duriſſimo vitæ genere ac multum exercitato peregit, quoad, viribus corporis deficientibus, infracto tamen animo ſemperque ad diuina erecto, in expetitum cœleſtis ſponſi conſortium, relicto non obſcuræ ſanctitatis nomine ac odore, ad diem XV. menſis Iunij recepta eſt. Multæ eius virtutes celebrantur, de quibus præter inſtitutum noſtrum ſigillatim non dicimus.

1616. *An.* M. DC. XVI.

Conuentus Carnoti. 1. IN multis huic anno cum ſuperiore conuenit. Nam & Turonenſes ferè paria, Itali verò Belgæ ac Lotharingi paria omninò fecerunt. Hiſpani & Prouinciales Galli nouo præterea incremento hunc annum adauxerunt. Ea reticeo quæ ob incertam originem ad alterum annum habemus reiicienda. Sed ad rem. Illuſt. & *R. D. Nicolao Thuano* Carnutum Epiſcopo in vrbem ipſam Car- *de Thou.* notenſem noſtri accepti fuerant, & quoad ſibi domum compararent eodem Reuerendiſſimo procurante apud *S. Vincentium* (cuius nominis Prioratus eſt in Vrbe) conſederant, ſed cum an. 1593. poſt vrbis obſidionem afflictæ ciuium fortunæ nullam ſpem reliquam feciſſent vlterioris beneficentiæ, tempori cedendum fuit, quod vltrò à noſtris factum qui poſt ſolutam obſidionem vrbe abierunt. At hoc demùm anno Nobil. & *R. D. Yuole Breton*, cathedralis apud *le Breton.* Carnutes Eccleſiæ Canonicus, *Belli-loci maioris* Prior, à ſacris Regis largitionibus, cùm animum adiecisset ad aliquod pium opus perficiendum, de noſtris

in

1616. in vrbem reuocandis & ſtabiliendis cogitauit. Et reuerâ quidem luculentum & commodum prædium, ad præterfluentem *Auduram* amnem, in ſuburbio, cui à *Guilielmo* nomen eſt, R.P. *Ægidio Camarto* cum annuis nonnullis prouentibus obtulit. At ille vt erat impiger ad res Ordinis procurandas familiam quantocyùs in eum locum deduxit, quæ cœpit ibi habitare à die XXVI. menſis Martij, quo peruigilium Dominicæ in Ramis incidebat. Emigrandum tamen inde poſt annum fuit vt ſatis Ciuibus fieret, qui parari propugnaculum ad vrbem oppugnandam ſi eo loco Eccleſia conderetur ſibi perſuaſerant palamque cauſabantur. Eâ igitur de causâ in vrbem tranſgreſſi noſtri coëmpta domo, infra Eccleſiam parochialem *S. Andreæ*, cui Crates, hoc eſt vt vulgus loquitur *les* 1616.

Hurault de Chiuerny. *Treſlis* nomen erat. Rem probauit *R.D. Philippus Huraltus Chiuernius* Carnutum Epiſcopus, qui & an. 1619. primarium Eccleſiæ lapidem benedixit, quem die

de la Trimoüille. XXIII. Decemb. Illuſt. & Nobiliſſ. *D. Carolina-Catharina Trimollia* Condæi Principis vidua, in fundamentis ſolemni apparata collocauit. Eccleſiam exædificatã B. Virgini Aſſumptæ, *R.P. Leonorius d'Eſtampes Valençay* Philippi ſucceſſor ad diem XXIV. menſis Maij an. 1628. dedicauit, inunxit, conſecrauit. *R.D. Yuo le Breton* Fundator, ius ipſum fundationis, prout illi cum noſtris conuenerat, ad Nobil. & Cl. V. *D. Ludouicum de la Ponſſote* prætidialis apud Carnutes fori Se-

de la Ponſſote. natorem tranſmiſit, diemque demùm obiit ad II. Iunij an. 1622. & in ſacello quod ſibi viuens poſuerat ad læuam maioris altaris conditus eſt. *Carnotum* au-

Chartres tem, *Carnutum*, ſeu *Carnotena* ciuitas, à *Carnotibus* populis dicta, quibuſdam *Au-*

Eure. *tricum* Ptolomæi videtur, quod plures non probant. Sita eſt ad fluuium *Adu-*

Perche. *ram*, ſeu *Auturam*, aut etiam *Aucturam*, qui è *Pertica* regione *Carnuto* proxima

Seine. *Pont de l'arche.* delabitur, & in *Sequanam* ad *Pontem arcuatum* ſe exonerat. Guillelmus Brito Philippid. l. II. eam præclariſſimè deſcribit his verbis:

Vrbs quoque Carnutum, quam Ciuis tam numeroſus,
Tamq; potens Clerus, & tam prædiues, opimant,
Eccleſiaq; decus, cui ſcemate, mole, decore,
Iudicio par nulla meo reperitur in Orbe.
Quam, quaſi poſtpoſitis ſpecialiter omnibus, vnam
Virgo beata docet Chriſti ſe mater amare,
Innumerabilibus ſignis gratoq; fauore
Carnuti dominam ſe dignans ſæpè vocare,
Cuius & interulam cuncti venerantur ibidem,
Qua veſtita fuit cum partum protulit agnum.

Et verò ſpecialis propria *Carnoti* gloria eſt templum à Druydibus Virgini parituræ fuiſſe dedicatum apud ſe, qua de re Ioannes Bonifacius, Sebaſtianus Rouillardus, & alij ſcripſerunt ex profeſſo. Scaliger autem hoc carmine:

Sæcula communes habeant ſibi cætera laudes,
Vina, feras, ſegetes, mœnia, bella, forum:
Huc ſua contulerunt omnes arcana Sibyllæ
Cum dicta eſt Virgo quæ paritura foret.
Credidimus prius atque fuit. ſi credere vita eſt:
Sic nos, quam eſſemus antè fuiſſe palam eſt.

Iconem dederunt Belliforeſtus, Braunius, & alij. Videndus Robertus in Epiſc. Carnotenſ. qui & Cœnobij noſtri n. 103. meminit.

2. Et hoc quidem ſucceſſu Turonenſes in vrbem illam accepti cum per Italos Apuliæ Peucetiæ incolas fortuna excepit. Hi *Butunto* vbi ad alterum an- *Conuentus Barij.*
num venerant, *Barium*, quod in proximo eſt, vt diximus, tranſierunt. Vrbs ea eſt totius regionis primaria, cuius vniuerſæ tenet principatum, eique nomen ab ſe terræ Barianæ largitur. Nulla eſt, pulchritudine, aut populi frequentia, ſeu denique agri prouentu, aut maris piſcatione, celebratior. Templum habet auguſtiſſimum & *S. Nicolai Miræ* Epiſcopi memoriâ præſtantiſſimum. Archiepiſcopali dignitate fulget Regum Siciliæ & Neapolis inauguratione olim conſecrata eſt. Abeſt *Neapoli* el paſſ. mill. *Barolo* XXX. in Ortum, *Tranio* metropoli altera XX. *Mola* X. in ora eadem. Ad illam traducti ſunt noſtri beneficio

1616. Nobil. *D. Franciſci Manipuli* Capurſienſis, de quo ad an. 1612. diximus. Cœno- 1616.
bium quingentis ab vrbe paſſibus poſitum eſt, nomenque habet à *B. P. N. Fran-* *Manipuli*
ciſco, quem peculiari ſtudio Barenſes colunt, atque venerantur. Inhabitant
octodecim è noſtris non ſine ſpe maioris multitudinis. Autor eius accipiendi
fuit *R. P. Hieronymus à Butunto* Prouincialis, quem anno ſuperiore laudaui-
mus.

Conuentus Spetiæ. 3. Sed & Ligures *Spetiam* ad IX. Iunij hoc anno immigrarunt, agente *R. P.*
Adeodato Lomellino Prouinciale, qui ex bonis à *P. Philippo Sermello* causâ religio-
nis profitendæ legatis, aliiſq; ab ipſis Genuenſibus noſtris vltrò collatis emen-
dum fundum ædeſque procurauit. Eccleſia poſt annos aliquot conſtrui cœpit
ſub titulo *B. P. N. Franciſci*. Opus elegans & affabrè factum piorum eleémoſy-
nis in dies procedit. Inter præcipuos Benefactores habetur Nobil. & Clar. *D.*
Ioannes Campus. Eſt autem *Spetia*, ſiue *Spedia* vicus peramœnus, ſeu mauis op- *Campi.*
pidum in orientali Genuæ plaga LX. inde milliarib. vbi Ligures Etruſcis con- *Specie.*
termini ſunt antè ducentos, & qui excurrunt annos muris cinctum & ſitum *Spezza.*
circa medium *Sinus Erycii*, vt Geographis recentioribus placet. Pronuper au- *Porto Venere.*
tem noſter *R. P. Franciſcus Maria de Agrifoliis*, primam nobis eius Cœnobij ori-
ginem per litteras ſuas indicabat, noſque inſigni labore ſuo peramanter iu-
uabat.

Conuentus Bruxellæ. 4. Belgæ, ſeu veriùs Galli apud Belgas inſignem ſuæ operæ fructum & ipſi
retulerunt. Conſilium iam olim fuerat Nobil. & pientiſſ. fœminæ *D. Helenæ* *de Sermoiſe*
de Sermoiſe, viduæ Nobil. & Strenui Equitis *D. Nicolai de Rieux* Vrbis Laudu- *de Rieux.*
nenſis & Caſtri Petræ-fundi Gubernatoris, quæ in Belgium ob triſte fatum
chariſſimi mariti è Galliâ ſeceſſerat, noſtros in eam regionem traducendi, quod
quidem cum *R. P. Claudio du Viuier* Franciæ tum Prouinciali communicaſſet,
res tamen infecta vſquedum abiit, cùm ſcilicet illuc venit *R. P. Ioannes Saluagius*,
ille enim *Bruxellæ* in Aulâ cōciones habiturus, hoſpitio vſus eſt lectiſſ. ipſius fœ-
minæ *D. Helenæ Sermoiſiæ*, quoad illa conſilio animique propoſito effectum reſ-
pondere prouidit, pactis conuentis ad fundationem ſub die XXIII. menſ. Iu-
nij hoc eodem anno. Comparatâ igitur domo amplâ & ſatis magnificâ, in eâ
Vrbis regione quæ *Sabulum* dicitur, vnde proſpectus eſt in agrum latiſſimus &
iucundiſſimus proximè ad palatium *Burnonuilly* Ducis, ad annos plures noſtri
ſe continuerunt, ſuppreſſo interim Fundatricis nomine quod ipſa enunciari
ſerio vetuerat. Inter hæc de condendo quandoque ſacello ſub nomine B. P.
N. *Franciſci*, V. Clar. & *R. D. Iulianus le Goix* Pariſinus Sacerdos, qui ſe in Bel- *de Goix.*
gium ab obſidione Pariſienſi receperat, pepigit, nec eâ largitione contentus
poſt pia quædam legata noſtros ſibi ex aſſe hæredes teſtamento inſtituit. Ca-
1616. uit autem de ſacelli fundatione à die XXVI. menſ. Septemb. hoc eod. an. 1616.
1625. non obiit tamen ante an. 1625. die Martij XXV. ex quo teſtamentum quod con-
diderat locum habuit. His initiis ſubſiſtebat Bruxellenſis domus, & aliæ duæ
Antuerpienſis videlicet atque Anderlacenſis, cùm *Romam* ad Generalia Or-
dinis Comitia ventum eſt, nec adeò hæc contemnenda viſa ſunt quin de Pro-
uinciâ per Belgium erigendâ conuenerit, tùm vt poſſent exordia illa commo-
diùs excoli, tùm vt maior ad proferendum Ordinem opportunitas daretur.
Nec ſpes eos fefellit qui hæc animo præoccupauerant, delectus enim in Pro-
uincialem *R. P. Claudius du Viuier*, vt erat ſtrenuus, induſtrius & potens ſermo-
ne ac opere, mirum quantum intra breue tempus res noſtras in ea regione
promouerit. Audito eius aduentu, ſummiſſi à Sereniſſ. Principibus explora-
tores qui penitiùs perſcrutarentur, quæ mens, qui ſpiritus quæ pietatis exerci-
tia noſtris eſſent, ſi denique omnia apud eos rectè agerentur, vt enim erant
ſtudioſi Principes amanteſque pietatis, ita nihil volebant autoritate ſua ſtabi-
lire aut fauore proſequi, quod non ſanctum ſuiſque ſalutare probaretur. Qui-
bus id datum erat ſedulò incubuerunt vt in omnia penetrarent & inquire-
rent, nihilque omninò fugeret eorum quæ ad inſtitutum noſtrum & viuendi
rationem facerent, quæ cum ſingula fidem publicam & opinionem excedere
viſa eſſent certoque deprehenſa & pro rei veritate apud Principes commen-
data,

1616. data, multam noſtris gratiam conciliauerunt. Et Principes quidem *Albertus* & *Iſabella Clara Eugenia* continuò noſtros in ſuam ſingularem fidem, dilectionem, & protectionem acceperunt, & facultatem fecerunt per ſuas vbique ditiones Cœnobia inſtituendi, condendi, ſtabiliendi, dato ad omnes & ſingulos Prouinciarum ditionumque præfectos, magiſtratus & iudices mandato, vt ad id opem ſuam ſtudioſè conferrent litteris *Bruxellæ* perſcriptis ad diem VII. menſis Aprilis an 1618. Populi verò ſuum in noſtros ſtudium pluribus quæ dicenda à nobis ſunt argumentis explicauerunt. Imprimis verò *Viuerum* ea gratia complexa eſt, qui aliquanto poſt tempore in Principis Eccleſiaſtem, attributis in ſingulos annos copioſis & liberalibus ſtipendiis quæ in vſum Cœnobij cederent, certâ ipſius Principis electione cooptatus eſt, quod erit cùm ampliùs memorabimus. Sed res apud *Bruxellam* geſtas modò exequamur. Poſtquàm in ea quam diximus domo longas moras egiſſent noſtri, aream ipſi domo inferiorem, amplam certè ac ſpatioſam, ſed publico luſtro fœdam & infamem, vt exactâ impuriſſimâ fæce, quod boni omnes gratulabantur, auguſtum pietatis ſacrarium excitarent magnâ pecuniâ redemerunt. Disiectis ergò fœtidis fornicibus, locus religioſo domicilio & ſacræ ædi an. 1621. cœpit deſignari, effoſſiſque fundamentis Eccleſiæ, primarius in ea lapis à Sereniſſimâ Infante *D. Iſabellâ Clarâ Eugeniâ* miſſus eſt, delectâ ad id die VI. menſis Aprilis ab Archiduce *Alberto*, qui in pluuia tempeſtate ſerenam eam diem fore, ſibiq; poſtremam qua poſſet palatio progredi optimus Princeps diuino quodam afflatu prædixerat, vt reuera fuit. Mittendum in fundamenta lapidem ſolemni ritu aſſiſtentibus cum Aulâ ſuâ & innumerâ populi multitudine Principibus benedixit Illuſtriſſ. & *R. D. Lucius Sanſeuerinus*, *Salerni* Archiepiſcop. per Belgium Apoſtolicus Nuncius, ac poſtea in Cardinalem à *Gregorio* XV. ſub die 21 menſ. Iulij an. 1622. creatus. Præſto fuit in Principum comitatu Illuſt. & *R. D. Alphonſus de la Cueua* S.R.E. Cardinalis & Hiſpaniarum Legatus, cum Ciuico Magiſtratu, atque hi cum reliqui omnes amoliri ab eo loco publicum dedecus, & tàm ſanctè probroſam aream inaugurari geſtiebant. Importunè autem rebus noſtris accidit, vt ipſe optimus Princeps & noſtrorũ apprimè ſtudioſus, prout præſagierat animus, ad XII. menſis Iulij proximè inſequentis de medio tolleretur, in illo enim publico luctu deſtituendum opus fuit cui præcipuum columen erat ſubductum, nec antè annum 1624. repetitum fuit, poſtquàm ſcilicet *Helena* Fundatrix ad eam rem bona ſua moriens legauit. Et quidem illa conſilio R. admodùm & beatæ apud ſuos memoriæ *P. Bernardi de Mon-gaillard* Abbatis *Aureæ-Vallis* fundationem aggreſſa, eodem autore teſtamentum in noſtrorum fauorem gratiamque condiderat, eo tamen abſente ſcriptis codicillis nonnihil mutauerat, additâ ſemper exceptione ſi à prædicto R. D. Abbate illa mutatio probaretur, quam ille vt facilè deprehendit maleuolorum arte ſuggeſtam fuiſſe, nihil cunctatus codicillos in vniuerſum reſcidit, & teſtamento eſſe ſtandum expreſſis litteris declarauit. Noſtri certè religioſè colunt venerabilis viri memoriam, & quaſi alterum Fundatorem habent, vt qui reuerâ præcipuus incentor fuerit nobili fœminæ ad eam fundationem præſtandam, nec ipſe priuatim defuerit numeratâ ex ſuo pecuniâ in fundationem annui ſacri, quod die S. Bernardi peragatur. Obiit autem *Helena* Fundatrix die XXIV. menſ. Octobr. 1623. apud noſtros condita, & elata indutis veſtibus Monialium Ordinis noſtri, prout illi cum noſtris conuenerat. Poſt quadrageſimum diem magnificentiſſimæ illi exequiæ per noſtros celebratæ, quas fruſtra deſcripſerimus. Denuò poſt hæc reſumptum opus breui ad eam amplitudinem aſſurrexit & magnificentiam, vt in paucis par huic Cœnobium inueniatur. Nomen inditum à B. *Virgine* ac *S. Stephano* protomartyre, pro Fundatricis voto & pacto. Sacris pignoribus Eccleſia gaudet pluribus quàm à *Raiſſio* numerantur, ille tantùm habet duo integra brachia inclytorum Martyrum legionis Thebeæ *S. Mauritio* anteſignano, aliorum nos in præſens haud meminimus. Porrò Bruxella, quod ſupereſt vt dicamus, Ducum Brabantiæ olim & nunc Principum Belgarum ſedes, Vrbs eſt cœli amœnitate, fontium copiâ, ædificiorum

Marginalia: 1616. — 1618. — 1621. — *de Sanſeuerino.* — *de la Cueua* — 1622. — *de Mongaillard. Teſtam.* — Vide *Menolog. Ciſtercienſe* die VIII. Decemb. obiit tamen *Bernardus* vir Iu..i 1628. — 1623. — *Bruſſelle.*

1616. ſplendore nobiliſſima Situs illi inæqualis, quà declinat in planitiem *Senna* fluuio ab Hannoniâ decurrente irrigatur. Habet inſuper alueum manufactum, incredibili induſtriâ & labore ad *Rupelam* amnem perductum. Eius decora & hiſtoriam ſingularibus libris viri magni perſecuti ſunt, vt fruſtrà in eodem argumento ampliùs hæreamus. Diſtat *Antuerpiâ* leucis VIII. *Louanio* IV. quot *Mechliniâ*, cui in ſacris paret quòd ante iam, cum de *Anderlaco*, indicauimus. 1616.

Conuentus Nomenij. 5. Lotharingi poſtmodùm ſuas partes habuerunt, quibus ſcilicet domum ſuam, ad Cœnobium extruendum, piæ & deuotæ Sorores Nobil. D. D. *Ioanna* & *Mathildis Durre de Theſieres* apud *Nomenium* ceſſerunt, quibus proptereà ius primariarum Fundatricum in Comitiis generalibus arrogatum eſt. Durre de Theſieres. Mult's tamen cùm oppidanorum tum adcolarum erogationibus opus conſtitit, quibus etiam hodieque viuunt qui inhabitant. *Nomenium* autem, ſeu *Nomentacum* oppidum eſt Marchionatus dignitate clarum, ſitum ad *Saliam* fluuium, cui & *Meta* inſident, *Nomento* in Septentrionem leucis inde IV. quot & à *Nanceio* in Meridiem. *R. D. Nicolaus Coeffetellus* ex Ordine Prædicatorum *Dardaniæ* Epiſcopus, & Illuſt. ac *R. D. Henrico Borbonio* Metenſis Eccleſiæ Antiſtiti ſuffraganeus, vir eximius, Theologicæ facultatis & facundiæ in ſcribendo gloria ſummus, hoc noſtris incrementum gratulatus eſt. Atque hactenus parem cum anteriore ſucceſſum hic annus habuit. Coeffeteau.

Conuentus Xabeæ. 6. Sed age videamus, quibus per Hiſpanos & Gallos Prouinciales incrementis adauctus eſt? Hiſpani quidem Valentini, ab octauodecimo die menſis Maij, ad prom. *Artemiſium* progreſſi, *Setabiculæ* domicilium acceperunt beneficio Nobiliſſ. & Generoſiſſ. *D. Franciſci Gomez y Sandoualiy* Lermæ Ducis, (quem credo eum eſſe qui Hiſpaniarum Regi gratioſus à *Paulo* V. in ſacrum purpuratorum Patrum Senatum an. 1618. allectus eſt, *Valliſoleti* autem obiit an. 1625 vt ſubdubitem facit agnomen *Gomez*, Cardinalis enim ille *Roias* cognominatus eſt) qui & *Setabiculæ* dominus eum in locum noſtros traduxit. Cœnobio nomen eſt *S. Mariæ à Victoria*. *Setabiculam* porrò dicimus quæ hodie *Xabea*, quanquam Eſcolanus in hiſtoria Valentina reclamat, nolim tamen ſuper hoc contendere, ab an. 1388. Vrbis nomine ab *Alphonſo Aragonio* decorata eſt, ædibus conſtat mille quadringentis quinquaginta, noſter tamen Montoia multò pauciores numerat, proxima eſt *Dianio*, ducentis quinquaginta paſſibus à mari ſummota eſt, vnde illi rerum omnium copia, atque inde nomen, *Xabea* enim Arabibus eſt ſaturâ & abundans, vt Eſcolanus interpretatur. Gomez de Sandoual. 1618. 1625. Xabea. Denia.

Conuentus Arelatis. 7. At vero Galli Prouinciales *Arelatem* ſubierunt, agente *R. P. Franciſco de Lupis de la Fare*, qui Reienſis poſtmodùm Epiſcopus mortalitatem expleuit, & fundatricem ſe præſtante R. D...... Taraſconenſium S Marthæ Monialium Abbatiſſa Erat autem ad ripam Rhodani Cœmeterium apud Paganos Elyſiotum Campanorum nomine celeberrimum, quod Chriſtiano ritu *S. Trophimus*, quem primum Gallia ſenſit Apoſtolum, repurgauit & dicauit, inædificata etiam ſub ann. Chriſti vt fertur LXVIII. æde ſacrâ *B. Virginis Matris* nomine, cui ex loco cognomentum fuit *à Campis*, poſtmodùm vero *à Gratia*. Eo in cœmeterio infinita cùm prophanæ, tum Chriſtianæ antiquitatis rudera ſuperſunt, eruta à noſtris quamplura marmorea exquiſiti operis monumenta, & lapidea propè innumera, quæ illuc etiam per aduerſum Rhodanum ſponte ſua ſolita fuiſſe appellere fama eſt, quo nihil ego mirabilius dici poſſe crediderim, nullo tamen autore ſubnixam eſſe fidem illam reperio, vt omnem ad id diligentiam fecerim. Feruntur etiam ad ædiculam illam B. Virginis conditi SS. Arelatenſes Epiſcopi *Trophimus*, *Honoratus*, *Hilarius*, & alij. Ceſſit ergo noſtris hæc ædicula, & quæ Chriſtianorum pietate adſtructa fuerat maior ædes, ſed vt erat per hæreticos diruta ſolis penè ruderibus extantibus, cum ipſo cœmeterio, Eccleſiam magna ex parte noſtri reſtaurarunt, cui à *S. Honorato* nomen inditum, aut ex veteri potius retentum, adiacet ſacellum *B. Virginis*, vt diximus ſacrum, quod egregiè adornatum & eleganti opere perpolitum magno populorum ſtudio deinceps frequentari cœpit. Hæc antiquæ pietatis pignora diligenter

religioſè

1616. religioſè ac ſanctè noſtri excolunt, vt ſpes ſit pro loci dignitate opus quoque futurum. Cœnobium ampliſſimis hortis, viridariis, pratis, quibus mira fertilitas & amœnitas aſpirat, circumſeptum eſt. *R.D.Gaſpar Laurentius* Arelatenſis Archiepiſcopus, antiquam eius loci religionem excitari vidit, gauiſus eſt & probauit. Eſt autem *Arelas, Arelate, Arelatus*, (& ſi qua ſunt eius inflexionis) antiqua *Saliorum*. & *Sextanorum* deinde *Colonia*, quorum illud ab incolis, hoc à Legione VI. cui ſua hic ſtatiua fuerunt nomen habuit, etiam |.1616.

du Laurent.

Theline *vocata ſub priore ſeculo*
Graio incolente.

vt ſcribit Feſtus Auienus, quin & Mammillaria, Conſtantina, Gallula Roma, quandoque audiuit. Auſonius planiſſimè ſic deſcribit

Pande, duplex Arelate *tuos blanda hoſpita portus*
Gallula Roma Arelas, *quam Narbo Martius & quam*
Accolit Alpinis opulenta Vienna colonis.
Præcipitis Rodani ſic interciſa fluentis
Vt mediam facias nauali ponte plateam,
Per quem Romani commercia ſuſcipis Orbis,
Nec cohibes: populoſque alios & mœnia ditas,
Gallia quem fruitur, gremioque Aquitania lato.

Forma nunc mutauit & alteri tantùm ripæ Rhodani Vrbs aſſidet. Dignitatem eius multis non immeritò Geographi commendant, at præpollenti verbo, vt ait Maſſonus, eam laudat Prudentius poëta cum ſcribit,

Teq; præpollens Arelas habebat
Sancte Geneſi.

Is enim pro Chriſto martyr in ea vrbe coronatus eſt, feſtus illi dies agitur XXV. Aug. & quod ad rem noſtram magis facit in cœmeterium quod diximus illatus eſt. Verùm hæc & alia vrbis decora perſequi præter inſtitutum noſtrum fuerit. Addo tantùm leucis VII. diſtare *Arelatem Auenione*, XV. *Maſſiliâ*, *Aquis Sextiis* XII. *Nemauſo*, totidem quot *Auenione*.

8. Ab initio anni & alterius menſis, hoc eſt Februarij Calendis, *R.P. Iacobus Turgotius* apud Turonenſes beatum, vt fides eſt, exitum conſequi meruit. Vir fuit impiger ad res Ordinis procurandas, infractus ad labores quantoſcunque, regularis obſeruantiæ ſuprà modum ſtudioſus & tenax, ſed interiori virtute animi, puritate ac fortitudine potiſſimum præſtans, agitatus propterea per totam vitam à malo dæmone conſtantiâ ſe illi terribilem effecit quo elogio celebratur in Tabulis Siculis, & merito, qui enim eò virtutis euaſit, culmen & faſtigium perfectionis quæ in hac mortali vita haberi poteſt tenere credendus eſt. Certè *Iacobus* noſter non internis tantum lancinationibus, aut occultis inſidiis & molitionibus appetitus eſt ab illo humanæ ſalutis aduerſario, ſed corporis diuexatione inſolenti plagis vulneribuſque tantùm non confectus, nec ceſſauit etiam tum cùm extremum ſpiritum ille ageret omnem vim exercere, machinaſque omnes adhibere quibus inuictum ad hæc animum opprimeret. Sed quò longius diuturnius & obſtinatius certamen, eo pugilem certior & excelſior gloria manſit. Memini communicatas quondam mihi à *R.P. Petro Macario*, *Turgotij* litteras quas ad beatæ memoriæ *R.P. Petrum Morellum* dederat, quibuſque illum ad fortitudinem aduersùs infeſtationes illas diabolicas ſuâ experientiâ monebat, incitabat, docebat. Et vtinam nos plura de *Turgotio* qui ſciunt docuiſſent. Tempus erit cùm pro voto ea prouenient niſi admodum fallimur.

Turgot. Obit. P. Iacobi Turgot.

Moreau.

9. Exitialis etiam hic annus fuit *R. P. Ioanni Longolio*, ſiue de *Longueiouë* nobili Pariſino, qui ſpiritualis & interioris vitæ magiſterio excelluit. Datus illi Angelus Sathanæ, vt dicere ſolebat qui eum colaphizaret, iracundiæ ſcilicet ſpiritus quo vexabatur, ſed vt de leui excandeſcebat, ita quàm profundiſſimè in ſeipſum reflectebatur, & animi demiſſione præpollebat, quam moriens ita profeſſus eſt, vt mirabile videretur tantam cuiquam ineſſe poſſe ſui deſpicientiam. Omnino autem ſanctorum mortem obiuit poſt quartanam longiſſimi

Ob. P. Ioannis de Longueiouë.

1617. temporis & annum à profeſſione xxii. Nigeoni xx. Decemb. Erit cum ampliori laudatione virum æternâ memoriâ dignum proſequemur, ſi Deus dederit, & noſtris votis annuerit. 1616.

Obit. Carl. Gondij. 10. Ab initio anni obierat Illuſt. & *R. D. Petrus Gondius* tit. S. Trinitatis in monte Pincio Card. quem vt noſtri præcipua veneratione coluerunt, ita illaudatum nos præterire non conuenit. Sed laudes eius non poſſumus, aut breuiùs, aut veriùs complecti, quàm Epitaphio, quod illi in Eccleſia Pariſienſi aſcriptum eſt, id ſic habet: *de Gondy*

D. O. M.

Petrus *S. R. E. Cardinalis* de Gondy *Lingonum & Pariſiorum Epiſcopus, Comes Iuniacenſis, ſacri Ordinis S. Spiritus Commendator Torquatus, Vir notâ in Deum pietate, in Eccleſiam obſeruantiâ, in Reges fide, in ſubditos curâ, in patriam charitate, in ſuos amore, domi dignitate, publicè præſertim in pauperes vinctos Religioſaſque familias liberalitate, autoritatis, iuris, diſciplinæ Eccleſiæ tenax, ſacrarum ædium collapſarum reſtaurator, nouarum ædificator, frequens ad P. P. M. M. Legatus, Regibus* Carolo IX. *&* Henrico III. *charus,* Henrici IV. *cum Pont. Max. & Eccleſia conciliator,* Ludouici XIII. *in fonte progenitor, mortalitatis memor hoc ſibi (funeri ſuo annos* XIV. *ſuperſtes) monumentum* P. C. *Exceſſit A. D.* M. DC. XVI. *ætatis* 84. XIII. *Calendas Martias plenus dierum & bonorum operum.* Titulus à morte annos x. vacauit.

1617. *An.* M. DC. XVII.

Capitulum Gen. xxxv. 1. GRauis hic annus & ſuis & anteriorum temporum rebus, & has quidem ex occaſione Comitiorum generalium, nunc primùm habemus colligendas. Indicta quidem illa *Matritum* fuerant antè annos ſex, in Vrbem tamen Pontificis autoritate, certiſque de cauſis euocata ſunt. A die VIII. menſis Maij factum conſeſſus initium, Illuſt. & *R. D. Auguſtino Galaminio* Viceprotectore, de quo diximus in anteceſſum, præſide ac moderatore, qui ſingulis deinceps diebus nunquã pro ſua benignitate defuit. Cognitum imprimis de accipiendis in eum cœtum aut ab eo reiiciendis, ſi qui eſſent, omnibus tandem comprobatis delectus qui Acta exciperet *R. P. Ludouicus à Monopoli*, vir probus, doctus ac ſolers, cuius audita morte altè ingemuiſſe *R. P. Petrum Hebertum*, qui hominem nouerat & plurimi faciebat coràm vidimus & audiuimus. Die XIV. quâ Spiritus Gen xxxv. ſancti in Apoſtolos illapſus feſtiuis gaudiis recolitur, in vnum conuenientes Patres, præcellenti ſuffragiorum numero, toti Ordini præfecerunt *R. P. Franciſcum à Maida* pro tempore Prouincialem Tuſciæ, virum humanitate ac charitate in ſuos præſtantem, eruditione ſummum, facundia & dicendi gratiâ præcipuum, quem anno 1621. ineunte *Paulus* V. Ponc. Opt. Max. Epiſcopum *Laucllenſem*, in Apulia (is *Barenſi* metropolitæ ſuffraganeus eſt) virtutum & doctrinæ merito non abdicatâ Generalis dignitate creauit, quod *Gregorius* XV. *Pauli* mox ſucceſſor ad XVII. menſis Aprilis proximè inſequentis confirmauit. At eo ſacerdotio poſt exactum Generalis officium haud diu *Franciſcus* noſter gauiſus eſt, temporariæ vitæ ſubductus cùm in Eccleſiæ ſuæ adminiſtrationem ſollicitiùs incumberet, ſic nimirùm decet vt qui aliorum curam agit ſtans vigilanſque occumbat. Sed vt quod agitur vrgeamus. Electo in hunc modum *Franciſco*, Cardinalis Præſes poſt acceptam fidei profeſſionem peramanter benedixit, qui ex hoc deductus in Eccleſiam omnibus cum exultatione hymnum gratulatorium concinentibus ſingulos demùm ad præſtandam de more obedientiam excepit. Prouincia Tuſciæ *R. P. Vincentio Conſentino*, qui ex Prouincia S. Franciſci Commiſſus acceſſerat, demandata eſt, & is ille eſt qui ad alterum annum, breuem (vt vocat) Diſputationem *De Carnium abſtinentiâ* edidit *Lugduni*

Margin notes: *Galamini.* (beside line 5); *de Monopoli.* (beside line 9); *de Mayda.* (beside line 13); 1621. (beside line 15); *de Coſenza.* (beside line 29); 1618. (beside line 31).

1617. *duni* apud *Ioannem Pillehotte*, quam Cornelius à lapide Prolegom. in Minores 1617.
Prophetas cum grano ſalis accipiendam ſapienter monuit, quin & *Vincentium* noſtrum hoc argumentum ſingulari libro retractaſſe & ad amuſſim expendiſſe audio, nondum tamen opus prodiit, quod ſciam. Die xv. Franciſcus Generalis Collegas ſibi optauit, delecti autem communibus ſuffragiis, ab Italia *R.P. Syluester à Macheratâ* ex Procuratore Generali, ſeu Zeloſo (ſuffectus enim vt diximus *Fortunato* fuerat:) ex Gallia *R.P. Franciſcus Ripartanus*, qui noſtris eſt *de la Riuiere*: ab Hiſpania *R.P. Andreas de Val-buena*: continuò & in Zeloſum electus *R.P. Ioannes Piña de Celu* Prouincialis Granatæ, quos omnes ſuis elogiis vt ſe occaſio dabit ornabimus. Ad iv. poſtmodùm dies prorogato conſeſſu, præter multiplices & varias ſanctiones quæ promulgatę ſunt, & quarum mentionem ex inſtituto non facimus, Cœnobiorum nouiſſimè acceptorum initus numerus aſcriptique Fundatores ſinguli exactâ ſatis diligentiâ, Inſtituta dehinc Belgij Prouincia, deſignata & Lotharingiæ, atque facta Generali vnius & alterius, ſiue deſtituendæ, ſiue conſeruandæ, & ad meliorem ſtatum reducendæ poteſtas: tum verò ſingulas quaſque Prouincias ſuo numero & loco, ne de illis in futurum ambigeretur recenſere placuit, ac demùm reſtituto Hiſpaniæ proximorum Comitiorum iure, illiſque *Valentiam* indictis, Conuentus dimiſſus eſt.

Collegæ. Procurator. Ge. xxxiv

2. Ex illis verò ea nunc nobis retrectanda ſunt & repetenda, quorum vel nobis origo non conſtitit, vel mentio nunc primum occurrit. Non conſtitit autem de origine horum Cœnobiorum. In Prouincia quidem Meſſanenſi, Melitellenſis, Tauromintani, & Viziniani. *Melitellani* Fundator traditur fuiſſe Nobiliſſ. & Generoſiſſ. *D. Fabricius Branciforte à Foro-Varonis*, & *Santapauia* Princeps de *Buterâ*, *Petra-perſiâ*, *&c.* quem Chiffletius inter Torquatos aurei velleris Equites numerat cxx. cum Illuſtriſſima coniuge ſuâ *D. Ioannâ ab Auſtriâ*, quorum honorificentiſſima mentio in Actis habetur. *Melitellum* autem deſcribitur *Hyblæ* proximum, quæ hodie *Mililli* nominatur, & fortè ab ea vicinitate ipſi *Melitello* nomen, ad radices montis ſitum eſt, loco amœno & ſupra modum delectabili, viſiturque in tabulis ſupra Leontinos in anguſto duorum fluuiorum.

Conuentus Melitelli. *Branciforte Varesi. & Santapau.* *Melitello.* Fazellus ſpecialiùs deſcribit.

3. De *Taurominitano* nihil amplius ſcimus quàm quod in cenſum aliorum conferatur, idque ſcriptorum noſtrorum omnium conſenſione firmetur. Eſt verò *Taurominium*, ſiue *Tauromenum*, Colonia Romana rupi altiſſimæ illocata, & à natura tum etiam ab arte validè munita, gaudet aëre ſaluberrimo ac proſpectu longè iucundiſſimo qua terram, qua mare proſpicit. Silius lib. xiii.

Conuentus Tauromenij. *Toromina.*

Taurominitanâ cernunt de ſede Caribdin.

Multa diſputant Geographi de eius antiquitate, nomine, conditione. Laudantur vina Taurominitana.

4. *Vizinianum* ignotius nobis *Taurominitano*, eius Montoia & Victonius meminerunt, Iſnardus de illo ſubdubitat, nihil nos comperti habemus, id modò conſtat *Vizinum* oppidum eſſe ſupra *Licodiam*, in montibus poſitum, ad fontes fluuij qui *Dirillo* à popularibus dicitur.

Vizini. Conuentus Vizinij. *Licodia.* *Dirillo.*

5. In Lombardiâ vnius origo nobis tempore ſuo non conſtitit, nimirùm Sulpherini. *Sulpherinum* Principatus titulo clarum in finibus *Mantuanorum* & *Brixianorum* haud longè *Caurianâ* inuenio. Noſtris autem exædificatum eo loco Cœnobium eſt ab Illuſtriſſimo Toparchâ & ſua coniuge (quorum nomen vſque nunc me latet) datique in annum redditus quibus ſuos ſumptus facere poſſint, quæ præter, ad nos nihil peruenit de rebus noſtris apud Sulpherinum.

Solferino. Conuentus Sulpherini.

6. In Gallia ſunt etiam quæ nos vſque nunc latuerunt hæc tria. Primum eſt *Albaterrenſe* in *Aquitania*, cuius quidem antè hunc annum non potuit memoria occurrere, cùm ad ix. menſis Maij, hoc ipſo anno munificentiſſ. & pientiſſ. Fundatores de illo condendo ſolùm pepigerint Nobiliſſ. nimirum & Generoſiſſ. *D. Franciſcus d'Eſparues de Luſſan* vtriuſque militiæ Eques torquatus, Aginnenſium & Vaſconum Seneſcallus, Franciæ Mareſcallus, &c. *Pauli* Blauienſis Fundatoris F. & lectiſſ. atque piiſſima fœmina *D. Hippolytha Bouchard* eius con-

Conuentus Albæ-terræ *d'Eſparues.* *Bouchard.*

1617. ſors cum magno noſtrorum hominum ſtudio tenerentur, non ſatis eſſe arbi- 1617.
trati ſunt ſi eos in arce Blauienſi haberent, cuius præfectura *Franciſcus* cedere quàm facillimè poſſet, ſed propiùs ad ſe atque domi ſuæ habere voluerunt. Euocati ergò, *Albam-terram* quæ Marchionatus dignitate ſublimis hæreditario iure Franciſco ceſſerat, & tanquam gentilitium prædium tenebatur, vi pactionis *Blauiæ* cum noſtris vt diximus initæ. Cuius quidem publicationi cùm interfuiſſet *R. D. Franciſcus de la Beraudiere* Petragoriorum Antiſtes à nobis iam antè laudatus, pro ſua in noſtros beneuolentia nihil cunctatus eod. ipſo die Sacerdotium & Parochiam *S. Quintini* quæ in proximo eſt, vnica enim leucâ diſtat, ædificando Cœnobio peramanter ceſſit, vniuit, atque in perpetuum tranſcripſit. Nec mora *Franciſcus* Fundator locum opportunum delegit, quem non poſſumus deſignare prius quàm Albæ-terræ ſitum exploratum habeamus. Eſt igitur *Alba-terra* oppidum agri Engoliſmenſis diœceſis tamen Petragoricenſis ad *Drunam*, ſiue *Dronam* fluuium, etiam *Dronontam* habent Acta Caroli Magni. Nomen quidem ex eo nacta eſt quod territorium eius verè & naturaliter (vt ait Maſſonus) ſit colore album, ferax tamen ac fertile. Oppidum ſecundùm flumen in plano iacet, & inde ſenſim in collem attollitur. Ex aduerſo Caſtrum Marchionis altæ rupi impoſitum oppido imminet. Rupes inſtar lapidicinæ excauata detracto lapide, relictis tantum duobus pilarum ordinibus quæ veluti fundamenta eſſent quibus ædificium niteretur, lumen tantum accipit à meridie verſus *Dronam*, via quâ in oppidum itur intermediâ, eſtque Parochiale templum *S. Ioanni Baptiſtæ* nuncupatum. Id tamen quoniam valdè inſalubre eſt, aliud contiguum ex quo aditus in alterum illud eſſe poſſit in aperto extruitur. Supra fornices autem illos naturales, verſùs angulum qui ſpectat in Septentrionem fons eſt in templum fluens, & iuxtà Cœmeterium. In ſumma rupe Marchionis Caſtrum validiſſimum & foſſa in rupe ipſa exciſa circumuallatum, quod horti & viridaria ſuccingunt, collis iugo partim impoſita, partim in decliue prona. Horum verò partem inædificando Conuentui munificentiſſ. Fundator delegit, alioſque hortos in proximo cum ædibus quæ Templariorum fuiſſe feruntur, numeratâ pecuniâ ad locum amplificandum comparauit. Quibus quidem ædibus dum Cœnobij opus procederet noſtrorum habitationi accommodatis, die Aug. menſis xv. in eas inducti ſunt. Conuocati vndequaque nobiles magno numero adfuerunt, R. D. Petragoricenſis operam ſuam Cruci erigendæ, loco benedicendo, lapidi mittendo in fundamenta præſtitit, *R. P. Iacobus Berthon* Prouincialis deductâ familiâ poſſeſſionem adiit. Deinceps Optimus Fundator opus omni contentione accelerauit. Id quadrato & ſecto lapide conſtat, & ſingulæ contignationes in fornices ſubſtructæ non minus decoræ, quàm firmæ ſunt. Eccleſia ſplendida & elegans *B. Virginis Aſſumptæ* ſacra eſt. Horti aqua perenni rigantur & miro in omnem partem proſpectu gaudent. Fundator ſæpè à grauioribus negotiis vacationem quærens, in cellam quam inter reliquas ſibi conſtituerat ſecedere ſolitus rarum pietatis exemplum dabat. Sed immaturo fato ſublatus non perfecit quod cœperat, à funere tamen non defuit pietas chariſſimæ conſortis, quæ iuſta marito coniugali affectu perſoluit, & inſigne monumentum ei apud noſtros poſuit, res verò noſtras æquè ac domeſticas curat, ſingulos qui moram illic trahunt parentum loco habet, à quibus omnem ſibi conſolationem præſtò ſemper fuiſſe, cùm aliundè nullam colligere potuerit, pro ſua benignitate ſolet profiteri.

de la Beraudiere. — *Aubeterre.* — *la Drone*

Conuentus Guichiæ.

7. Secundum & tertium ad Lugdunenſes ſpectant qui excurrerunt in Burgundiam & Delphinatum. Et in Burgundia quidem vicum nobiliſſimæ gentis nomine ac prætorio clariſſimum ſubierunt. Ei *Guichia* nomen, pertinetque ad *Caroleſium* Comitatum, qui *Burgundiæ* à meridie conterminus eſt. In ſacris *Auguſtodunenſi* Epiſcopo ſubiacet. *Cabilone* diſtat leucis ix. *Cluniaco* Abbatiâ celeberrimâ, quatuor, quod à peritis locorum audio, vt omninò neceſſe ſit eam in finibus *Matiſconenſium* & *Æduenſium* conſiſtere. Ædificatum eo loco domicilium ſacri cuiuſdam Ordinis profeſſoribus, qui poſtquàm tempus aliquod

la Guiche. Charolois. Autun. Chalon. Clugny.

incoluerant

1617. 1617.

Daillon du Lude. de la Guiche.

incoluerant indictâ causâ receſſerunt, aduocati noſtri ab Ill. & pientiſſ. fœminâ *D. Antoninâ Daillon du Lude, Guidonis & Iacobæ de la Fayette* F. viduâ Clariſſ. & Generoſiſſ. *D. Philiberti de la Guiche* Gallicæ rei tormentariæ ſummi Præfecti, vt illorum locum acciperent, quod pactis nonnullis conditionibus placuit. Factum Cœnobio nomen à *B. Virgine Aſſumptâ*. Nuper autem hoc eſt ante hunc & alterum annum *Antoninam* Pariſiis agentem & inſolito pietatis ardore flagrantem ſæpè mirati ſumus, obiit diem ſuum in ſuburbanâ domo Ducis Engoliſmenſis & corpus inde *Guichiam* perductum eſt. Filias reliquit duas bonorum & pietatis hæredes, maior elocata ſecundis nuptiis Illuſtriſſimo & Generoſiſſ. Principi *D. Ludouico Valeſio* Comiti *Aleſio* Gallici Equitatus Præfecto: minor, Nobiliſſ. & Strenuiſſ. *D. Henrico Schombergio* Franciæ Mareſcallo, qui nouiſſimè pro rege & patriâ fortiter agens & triumphos ſuos colligens in pace occubuit.

de Valois. de Scomberg.

Tullin. l'Iſere. Romans. Grenoble. Bone. de Flebard. de Preſsin. — Conuentus Tullini.

8. In Delphinatu verò apud *Tullinum* diœceſis Gratianopolitanæ oppidum, ſecùs *Iſaram* quà *Romano* iter eſt *Gratianopolim*, ſedem fixerunt, inædificatâ elegantis & abſoluti operis æde, titulo *B. Virginis Annunciatæ*. Sumptus fecit cenſuſque ad neceſſaria vitæ appendit Nobiliſſ. & lectiſſ. fœmina *D. Virginia Bona*, *Petri* Equitis torquati F. conſors verò Nob. *D. Capraſij de Flebard* Toparchæ *de Preſsin* in Senatu Gratianopolitano præſidis, adeoque non immeritò primarias inter Fundatrices numerata eſt. In ſede Gratianopolitanæ Eccleſiæ præceſſerat, *R. D. Franciſcus de Flebard*, *R. D. Ioannem à Cruce* Toparcham *de Cheutiere*, qui noſtros ſuæ diœceſis antiquos incolas, res ſuas proferre gauiſus eſt.

de Flebard. de la Croix. de Cheutiere.

Cars. Chamberry. Clermont. Draguignâ. Boulogne. — Not. de aliquot Cœnobiis.

9. His certè plura ſiue Actis inſerta ſunt, ſiue ad hunc annum prouenerunt, quæ quoniam ſucceſſum non habuere iudicauimus omittenda, vtpotè *Carſium* in *Lemouicum* finibus pro Turonenſi Prouincia: *Camerinum* & *Claromontium*, ſiue *Clarus-mons* apud *Sabaudos* & *Aruernos* pro Lugdunenſi: *Dracena* apud *Prouinciales* pro eadem Prouincia; *Bolonia* propè *Caletes* pro Franciæ Prouincia, & alia loca noſtris ſe obtulerant per diuerſas Prouincias, quæ tamen poſteà multis de cauſis, aut exciderunt, aut in aliud tempus protracta ſunt.

Conuentus Pontonis D. Gonzali.

10. Quibus verò annumerare debeam *Pontonis* apud Granatenſes Cœnobium, non ipſe mihi ſatis conſto, vt enim Actis aſcriptum ſit & ab aliis in cenſum relatum, apud Montoiam tamen hominem Hiſpanum & harum rerum peritum in aliorum catalogo non legitur. Videtur tamen non excidiſſe, nec deeſt ab ipſo Montoia argumentum, qui Acta generalia recenſens & locum & Fundatorem expreſsè deſignat. Eſt igitur *Ponto* qui cognominatur *D. Gonzali*, oppidum diœceſis *Cordubenſis*, ſuprà *Aſtygim*, vltrà *Singylim* fluuium, versùs *Cordubam*, cui factum nomen à lintre quo currus & vehicula per fluuium tranſmittuntur, quo in oppido conſtitutum Granatenſibus noſtris cœnobium beneficio & liberalitate lectiſſ. & Nobiliſſ. *D. Ioanna Enriquez de Ribera* viduæ Nobiliſſ. & Generoſiſſ. *D. Petri Fernandes de Cordoüa & Figueroa* Marchionis IV. *de Priego*, de quorum progenie relegend. Nobiliar. Hiſpan. lib. x. c. xiii. Horum F. *Alphonſus* familiæ Princeps à noſtris vt homo beneficentiſſimus commendatur.

Ponton de don Goçalo. Cordoue. Eçya. Xenil. Enriquez de Ribera de Cordoüa & Figueroa. de Priego.

Not. de nõnullis Fundatoribus.

11. Huius denique anni propria ſunt reliqua hæc tria *Bituricenſe*, *Bellouacenſe*, *Calniacenſe*, quorũ origines indicare differemus, quoad quæ ſuperſunt ex Actis enarrauerimus ne hæc longiore interuallo diſtrahantur. Sunt autem ex iis quæ nobis anteà non conſtiterunt ea inſuper commemoranda, quæ aliquos Fundatores ſpectant. Ob conſtitutum enim apud Cordubenſes ſacellum Fundatoris honos decretus eſt V. N. *D. Laurentio de las Infantas*, ſuæque conſorti *D. Maria Mendez de Sotomaior*; eadem de causâ in Fundatores allecti *D. Ioannes de las Cabeças*, & *Ioanna de Barrera* vxor, Ordinis Tertiarij; ſed hi Granatenſibus benefici fuerunt, ſicut & Cl. V. *D. Ioannes Aluarez de la Vega*, & coniux *D. Margareta* ..... quibus ſimiliter irrogatus Fundatorum titulus: eadem denique gratia ob ſimilem rationem facta Nob. V. *D. Petro Iurado*, & eius conſorti quæ & prorogata ad *D. Ludouicum de Quero*, ſi Fundatricis primariæ *D. Marinæ* teſtamentum impleuerint, & hi Cœnobio Illiturgitano liberales & gratos ſe præbuerant.

de las Infantas. Mendes de Sotomaior. de las Cabeças. de Barrera. Aluarez de la Vega. Iurado. de Quero.

1617. 12. Denique ſi ad ea intendimus quæ nunc primùm conſtituta ſunt, antè 1617.
Not. de Prouinciis. omnia ſe offert Prouincia *Flandro-Belgica*, ſeu abſolutè *Belgica*, aut etiam cum addito *Belgica & inferioris Germaniæ*, quam placuit erigi vt incrementum maius caperet commodiúſque formaretur. Delectus ad eam regendam *R. P. Claudius du Viuier* ab antiquo Franciæ Prouincialis, & iam tum eiuſdem Prouinciæ Commiſſus, vir inter alios ad hoc munus maximè idoneus, ſiue interiorem animi pietatem, ſiue induſtriam & regularis obſeruantiæ tenacitatem, ſiue docendi & agendi apud ſeculares gratiam religioſa grauitate conditam attendamus, dati & Collegæ atque Definitores, præter vnum aut alterum omnes ex Franciæ Prouinciâ optati, qui *Viuiero* allaborantes optimam & opimam Prouinciam inſtituerunt & ſtabiliuerunt, quod temporis progreſſu ampliùs innoteſcet. De diſtrahenda etiam *Lotharingiâ* à *Campaniâ* deliberatum eſt, & ſuis vtraque finibus deſcripta eſt & deſignata, diuiſio tamen in tempus quod Generali videretur opportunum reſeruata eſt, & omninò antè ann. 1620 per ſe non ſteterunt, quod tum quidem recolemus. Poſt omnia præſtitutus ſingulis quibuſque Prouinciis ordo in hunc modum I. Prouincia *S. Franciſci P. N.* II. *Turoniæ*, III. *Meſſanæ*, IV. *Franciæ*, V. *Genuæ*, VI *Aquitaniæ*, VII. *Granatæ*, VIII. *Neapolis*, IX. *Apuliæ*, X. *Caſtellæ*, XI. *Calabriæ*, XII. *Lugduni*, XIII. *Valentiæ*, XIV. *Tuſciæ*, XV. *Cataloniæ*, XVI. *Prouinciæ*, XVII. *Campaniæ*, XVIII. *Panormi*, XIX. *Hiſpalis*, XX. *Lombardiæ*, XXI. *Maioricæ*, XXII. *Marchiæ*, XXIII. *Aprutij*, XXIV. *Arragoniæ*, XXV. *Lotharingiæ*, XXVI. *Flandriæ*, ſeu *Belgij*. Vltima *Venetiarum*, ſed quæ per Vicarium Generalem donec aliter viſum eſſet adminiſtraretur. Subinde (quod notatu dignum eſt) decretum vt Electiones Correctorum per ſingulos Conuentus ad deſignatum diem xv. menſis Septembris peragerentur.

Conuentus Auarici Biturigum. 13. Hæc per occaſionem & neceſſitatem Actorum illorum habuimus memoranda & maximam partem ab annis qui præceſſerunt corriuanda, proprij vt diximus huius anni fructus ſunt: Imprimis deducta *Bituricas* familia, quod factum, procurante *R. P. Ægidio Camarto*, qui cùm per Aduentum & Quadrageſimam conciones ibi haberet, & doctrinæ ac bonorum operum merito Ciues ſibi omnes demeruiſſet, dato ſupplici libello condendi in vrbe Cœnobij ex publico Ciuium decreto facultatem accepit. Data inſuper (quæ fuit Bituricenſium pietas & beneficentia) ædes S. Hieronymo ſacra cum attinentibus hortis, qua olim vſi fuerant Pœnitentes à veſtium colore Cærulei cognominati, addita conditione vt ſingulis annis litatorium ſacrum ageretur in gratiam defunctorum Maiorum, quos vocant Vrbis, & ad id præſtituta dies ipſa Vrbici Concilij & factæ donationis, quæ fuit XXIII. menſis Martij hoc eodem anno. Cuius quidem rei gratiam potiſſimùm debemus V. Clariſſ. *D. Antonio Foucault* præſidialis, vt vocant, fori apud Bituriges Iudici ſupremo & pro tempore Vrbis Maiori. Nec minor nos manet ergà Illuſt. & *R. D. Andræam Fremiot* Bituricenſem Archiepiſcopum grati animi memoria, qui non modò rem probauit gratioſis litteris, ſed pro ſua benignitate ac largitate multa in ſubſidium pauperculæ domus ſæpiùs erogauit Iuuerunt & noſtros ſua ope RR PP. *S. Sulpitij* (quæ celeberrima eſt Caſalinæ Congregationis Abbatia ad muros vrbis) quorum beneficia Turonenſes noſtri memori animo æternùm celebrabunt. Cœperunt autem dictam S. Hieronymi ædem incolere ad menſem Maium, ipſiuſque die XXI. quæ S. Trinitatis anniuerſariam ſolemnitatem referebat, facta re diuina eam primùm inaugurarunt. Sub idem tempus comparata eſt domus & latifundium proximum in quo noui operis ædes cum Cœnobio du- *Foucault.*
1623. ci cœpit, ann. demùm 1623. in cuius fundamentum miſſus lapis primarius menſe Maio ab Excellentiſſ. & regiæ ſtirpis primario Principe *D. Henrico Borbonio Condæo*, ſedente in Bituricenſi Eccleſia Illuſt. & *R. D. Rolando Hebert* per ceſſionem *Andreæ Fremiots* deceſſoris. Atque vtinam quam auſpicatò conſtituta domus, tam lætum incrementum capiat. Cæterum *Bituricæ*, ſiue *Auaricum Biturigum*, quod aliis magis placet, Aquitaniæ primæ metropolis eſt, cuius Antiſtes Patriarchæ Primatis & Archiepiſcopi dignitatem ſuſtinet, Academia Iu-

1617. ris profeſſione inſignis eſt, cui nulla per totam Galliam par ſi Merulæ credimus 1617.
qui cætera vrbis decora latè perſequitur, ea nos Guillelmi Britonis diſticho extuliſſe ſatis erit.

Foris enim & nimium locuples populoſaque valdè
Vrbs erat armatiſque viris ac milite multo.

Sita eſt in ipſo Galliæ vmbilico multiſque fluuiolis irrigatur, ab vna enim parte *Aurata, Auaricus, Elauerolus*, ab aliâ *Molus* & *Eura*, influunt. Ager à Merula deſcribitur perquàm amœnus, qui non modò frumentorum omnium & leguminum, verumetiam vinorum præſtantiſſimorum, pecorum, piſcium, volucrum, & quorumcumque fructuum feraciſſimus eſt. Aureliâ diſtat leucis XXII. in Auſtrum, quot *Molinis, Claromonte* in aduerſam partem leucis XL.

Aurette. Auuron. le Ver. Moulon. Yeure.

14. Bellouacenſis itidem familia, & ipſa hunc in annum prouenit, cum ſcilicet per Quadrageſimam *R. P. Renatus le Clerc* nunc Glandatenſis Epiſcopus conciones in Vrbe haberet. Vacante per id tempus Epiſcopali ſede à ſacris matricis Eccleſiæ Sodalibus inducendorum in vrbem ſuorum veniam exorauit ſub die XXV. menſis Martij, moxque ad diem eiuſdem menſis XXII. conuocato Vrbico Concilio, V.Clar. *Nicolaus le Begue* Vrbis Maior, vt omnes Ordines in noſtrorum admiſſionem conſentirent, effecit. Ex hoc, in ædiculâ *S. Pantaleonis* commodatò acceptâ per aliquod tempus incoluerũt. Acceſſit ad alterum annum & diem menſis Ianuarij XXVIII conſenſus *R. D. Auguſtini Potier*, qui *Renato* fratri præmaturâ morte ſublato in Epiſcopatu ſucceſſerat, iſque ipſe non multò poſtquàm poſſeſſionem ſuæ Eccleſiæ iniit, fundamentis ædis ſacræ primum vt vocant lapidem ſolemni apparatu intulit, ipſa verò ducta & inædificata eſt infra *S. Ægidij* Parochiam, loco à noſtris comparato, qui ſubinde multis incrementis productus eſt in iuſtam magnitudinem. Sed opus paulò magnificentius quàm par eſſet pro rei domeſticæ penuria & vrbis conditione, non parùm ex hoc retardatum eſt. Ad annum tandem 1632. & diem XIX. menſis Septemb. Eccleſiâ rei ſacræ peragendæ accommodatâ R. D. Epiſcopus ſuâ præſentiâ, & rem diuinam faciente R. Adurenſi Epiſcopo feliciter eam inaugurauit. Fundatorum nomen delatum V.Clariſſ. *D. Thomæ le Clerc Renati* fratri vni ex Quatuorviris principali ærario præfectis & pientiſſ. fœminæ *D. Suſannæ le Sergent* eius conſorti. Eodem iure ac titulo poſtmodùm ornati ſunt Nobil. & Generoſ. Vir *D. Franciſcus de Maricourt* Baro *de Monchy*, & lectiſſ. eius conſors *D. Ludouica de Combault*, quod Hoſpitale, vt vocant, *S. Antonij* in valle regia iuxta *Pontem-Æſiæ* noſtris Bellouacenſibus ceſſerint. Præcipuorum etiam benefactorum numero habendi ſunt *R. D. Carolus de Monceaux* Regi à ſecretis & ſacris largitionibus, quondam Abbas S. Geremari, & V.Cl. *D. Franciſcus de Louuain* præſidialis Curiæ ſummus Diſceptator, qui ſacella ſuis ſumptibus extruxerunt. Quin & gratia debetur N.V. *D. Ludouico Foy* regio Quæſtori, qui conſilio & ope ſua ſemper præſtò fuit in rebus gerendis, & hominis beneuoli officium nunquam non præſtitit. Denique apud noſtros depoſitum corpus *Thomæ* Fundatoris ab hæredibus ſepulchri ornamentum præſtolatur. Nec poſt omnia hoc etiam omittendum Cœnobium B. P. N. *Franciſco* ſacrum & dicatum eſſe. *Bellouacum* denique ſeu *Cæſaromagus*, vt aliis placet,

Conuentus Bellouaci. le Clerc. Potier. le Clerc. le Sergent. Maricourt de Combault. de Mõceaux. de Louuain. Foy. Beauuais.

Vrbs antiqua ſedes gremio telluris opima,
Belligeris populoſa viris viciſque decora,

vt habet Guillelmus Brito Philippid. l. 1. Situ quidem amœniſſimo eſt, adſitos habens hinc montes fertiles non adeò excelſos, inde agros excipiendæ ſementi commodos qui alluuntur *Tharâ* & *Therinâ* fluuiolis, & hic quidem canali receptus, in vrbem deducitur, eamque perluit. *Thara* verò eo iam recepto in radicibus montis cognominis fluit, & priuſquam in *Æſiam* labatur ponte iungitur, à quo equis tractorus magna onera facilius inuehuntur. Sedes eſt Epiſcopi qui Comitis titulo inter Franciæ Pares eminet. Diſtat *Lutetiâ Pariſiorum* leucis XVI. *Ambiano* XIII. &c. Eius hiſtoriã Petrus Louuetus edere cœpit, iamque librum primum paucis ab hinc annis publicauit cuius cap. XXIX. res noſtras ſpeciatim exequitur. At verò ſuperſtes adhuc B. P. N. per ſuos vt probabile ſit

Thare. Therin. Oiſe.

1617. apud Bellouacenſes egerat, & nonnullos ſibi ſpirituali neceſſitudine deuinxerat. Quod ſatis ſuperque nos docent litteræ quibus in ſocietatem accepit ſacras virgines Abbatiæ S. Pauli extra muros. Et eas quidem, quando nobis tantopere gratificata nuper eſt Illuſt. & R. *D. Magdalena d'Eſcoubleau de Sourdis* eius Monaſterij Abbatiſſa, ipſiuſque Coadiutrix & neptis Nob. & *R.D. Magdalena de Clermont de Tonnerre*, quales ab eis accepimus exſcribere non pigebit. Omninò ſic habent 1617.

Ieſus Maria.

In Chriſto Ieſu dilectis Sororibus S. Pauli, propè ciuitatem Beluacenſem degentibus, Cunctipotenti ac B. Mariæ Virgini quam deuotis, Humilis F. Franciſcus de Paula almifici Minimorum Ordinis inſtitutor & Generalis Corrector, in Domino ſalutem ac in bonis operibus perſeuerantiam.

Sincerus deuotionis affectus, quem (vt fertur) ad prædictum noſtrum geritis Ordinem expoſtulat ac requirit, vt qui in temporalibus dignas charitati veſtræ gratias impendere non poſſumus, in ſpiritualibus ſaltem quantum noſtra ſufficit minimitas ac facultas ſuppetit, proutque apud Deum noſtris peroptamus deſideriis, veſtris immenſis beneficiis debitas gratitudinis vices compenſemus. Eapropter vos ac veſtrûm quamlibet ad noſtram minimam confraternitatem gratanter ſuſcipimus, vobis pariter in vita & in morte plenam & ſingularem participationem omnium bonorum & meritoriorum operum, Miſſarum videlicet, Orationum, diuinorum officiorum, prædicationum, vigiliarum, diſciplinarum ac ieiuniorum, cæterorumque cunctorum ſpiritualium bonorum & Deo acceptorum, quæ per quoſvis fratres noſtros operari dignabitur bonitas Saluatoris, quantum mihi concedere, & quantum diuina clementia acceptare dignabitur, de gratia ſpeciali, præſentium tenore, impertiendo, quatenus multiplici adminiculo ſuffragiorum ſuffulti, & hîc augmenta gratiæ & in futurum æternæ vitæ præmia poſſidere mereamur. In cuius quidem conceſſionis teſtimonium ſigillum officij noſtri præſentibus duximus apponendum. Datum in Conuentu noſtro de Ieſu Maria nuncupato propè Pleſſiacum Parci iuxta ciuitatem Turonis v. die menſis Octobris anno Domini M. D. I.

Certè ſigillum, Chriſti Domini ſtantis quidem, ſed crucem tamen ferentis imaginem præfert, aſcripta vtrinque nomina Ieſu Mariæ, ſubſcribit autem de mandato B.P. *F. Germanus Lionet*, atque is eſt de quo ſæpè diximus. Tanto poſthæc tempore Bellouaci tandem conſedimus. Sed pergamus ad reliqua quę in hunc nobis annum prouenerunt.

Conuentus Calniaci. 15. Proprius etiam iam huius anni fructus fuit noſtrorum ſedes apud *Calniacum* Chauny. diœceſis Nouiomenſis oppidum, ad *Aeſiam* fluuium, III. à *Nouioduno* leucis Noyon. in Orientem, loco plano, irriguo & feraciſſimo ſitum, & frumentis præſertim exuberante. Cuius rei autor. V Cl. & *R D. Claudius de Montigny*, qui cùm de Mõtigny. aduerſa valetudine Ordinem noſtrum expetiiſſet, vt aliquam animi ſui ſignificationem iis relinqueret, quibuſcum agere pro voluntate non poterat ob infirmam valetudinem, de conſtituendo illis Cœnobio cogitauit. Et quidem 1616. ab ann. 1616. & die Octob. XXVII. Nob. & Cl. V. *D. Carolus de Montigny Claudij* germanus & Tributariæ apud Nouiomenſes Curiæ præſes ex eius teſtamento nobile prædium noſtris ceſſit, cui *Albiniacum* nomen, vt hoc pignore condendi apud *Calniacum* Cœnobij initium fieret. Quam ad rem altero anno. h. præ Aubigny. ſente 1617. ad diem x. Aug. facultatem à *R.D. Carolo de Balſac* Nouiomenſi Epiſcopo, quem anteà laudabamus noſtri exorauerunt. Atque biduo poſt, lo- de Balſac.

cum,

1617. cum, Abbatiolam, dictum, quem ſibi ab antiquo in perfugium parauerant Canonici Regulares *S. Eligy Fontis* in Decanatu *Calniaci*, ſed in præſens dirutum 1617.
Carpentier. & vacuum, ſtipulatore amiciſſimo nobis *R. P. & D. Iacobo Carpentier* Priore (vt loquuntur) Clauſtrali, acceperunt. Itaque ſub exeuntem Septembrem in acceptum relatus eſt Calniacenſis Conuentus & Prouincialibus Actis inſcriptus.
Chichonneau. Ad inſequentem menſis Octob. diem XXIV. *R. D. Ludouicus de Chichonneau* Abbas *S. Eligy*, & Archidiaconus Dunenſis in Eccleſia Carnotenſi, ratam habuit ceſſionem Abbatiolæ prædictæ, litteriſque ſuis eam firmauit. Hanc mutationem hoc diſticho commendatam alicubi me legiſſe memini:

Abbates coluêre diu, me diruit ætas,
Inſtaurant Minimi, variant ſic omnia caſus.

Eſt verò *S. Eligy* Abbatia congregationis *Aroaſienſis*, relegendus Miræus de Originibus Canonicorum regularium Etſi hæc in hunc modum compoſita erant, non eſt tamen deducta *Calniacum* familia niſi ad proximum Februarium; quod cùm noſtris conſtitit, oblatum vltrò Ciuitatis decretum repetierunt, quod in conſeſſu Ciuico ſub die IX. Februarij an. 1618. omnium Ordinem expreſsâ ſententiâ latum eſt. Inde ad XI. diem infixâ cruce Clero & Populo aſtātibus poſſeſſionem omninò adierunt, & inibi familiam ſtabiliuerunt. Annos tres aut quatuor tenuis & exigua eo loco familia ſubſtiterat. cùm *V. C.* & *R. D.* 1618.
Iacquart. de S. ilic ſcime. *Nicolaus Iacquartus* Eccleſiæ Nouiomenſis Canonicus, & Scholaſticus, S. Mariæ Magdalenes de *Villa-ſiluari* Prior commendatarius, ſacerdotium illud domui noſtræ Calniacenſi vniendum liberaliter & liberè ceſſit ſiue (vt aiunt) reſignauit. Vnionem *Gregorius* XV. Pont. Opt. Max. agente Illuſt. & *R. D. Franciſco*
d'Eſcoubleau de Sourdis. *d'Eſcoubleau* Card. *Surdiſio*, ad III. Id. Maij an. 1622. edito diplomate probauit, ſanciuit, confirmauit. Abbas & Capitulum Vezeliacenſe recognito Pont. diplomate in vnionem aſſenſerunt, ſub die XXIII. eiuſdem menſis Maij, 1622.
Vezelay. mouet enim Prioratus ille à nobiliſſima *Videliaci* Abbatia Ordinis olim Benedictini, ſed quæ nunc ab ea diſciplina ſoluta eſt, de qua videri poſſunt Mi-
le Vaſſeur. ræus & Robertus Sub hæc V. Clariſſ. *D. Iacobus Vaſſeurius* Decanus & Canonicus Nouiomenſis Eccleſiæ, Curiæ Pontificiæ ibidem Iudex ordinarius, pro ſuo munere ac Summi Pontificis decreto diploma recenſuit, examinauit, probauit ad diem XX. menſis Octob. atque ſub alterum diem h. XXI. in poſſeſſionem noſtros miſit. Quod à Vezeliacenſibus ad XXVIII. menſ. Sept. probatum eſt, & à Rege patentibus litteris ad XXX. Ianuar. 1623. ſancitum & confirmatum, Regiſque litteræ in Senatu promulgatæ & in Acta tranſcriptæ ad XXVII. menſis Februarij. Quæ omnia demum Vezeliacenſi ſacro Sodalitio communicata per eos rata comprobataque fuerunt ad diem XXIII. Martij menſis proximè inſequentis. At verò non eſt omittendum ex vetuſtis monimentis eius Prioratus Fundatricem haberi *Bertham* (non *Pipini* quidem Regis conſortem, & *Caroli M.* matrem, quod nonnulli ſibi perſuadent) ſed, *Gerardi* Comitis *Vezeliacenſis*, vt indicat Innocent. III. ſeu potius *Aruernenſis*, & Fundatoris Vezeliacenſis, vt in Bulla Pauli III. qua ad ſecularitatem Vezeliacenſes reducuntur, conſortem. Ea porrò Bulla data eſt an. 1537. III. Id. Ianuar. & incip. *Supernæ maieſtatis prouidentia*. Exculta dehinc domus; Correctori tandem com- 1623.
Poulain. mendata eſt an. 1632. primus ad id officium ſelectus *R. P. Henricus Paulinus*, qui egregiam operam ad omnia (quod ſpes fuit) præſtitit. Sed ſua Fundatoribus laus deeſſe non debet, quando illi publicam promeruerunt. V. Clariſſ. *Iacobus* 1632.
le Vaſſeur. de Montigny. de la Vaquerie. *Vaſſeurius*, quem modò laudabamus orationem in funere *R. P. Claudij de Montigny* habuit quam an. 1625. edidit, atque inſimul Elogium quod V. Cl. *A. Vacquerius* eidem panxerat, ſed hoc altero contenti ad *Claudij* noſtri laudationem illud exſcribere non grauabimur. Sic igitur habet:

R. P. Claudij de Montigny Oratorij Ieſu Presbyteri & Aurelianenſis Congregationis Præfecti. F. M.

Elogium.

Anno ſal. 1579. XIII. *Cal. Iun.* R. P. Claudius Montignius Nouioduni *natus eſt.*

1617. Quod ſingulari quadam Dei diſpenſatione factum, vt eadem vrbs quæ ſeculi præcedentis initio hæreſeos monſtrum pepererat, eodem ipſo nondum exacto, eruditionis iuxta atque pietatis miraculum in lucem ederet: atque ita priorem maculam elueret, ac impietatis damnum pietate compenſaret. Patrem is habuit ea in vrbe ciuem ornatiſſimum, & inter adlectos à Principe vectigalibus diſpertiendis eorumque litibus iudicandis æquiſſimum: in cuius locum ipſe aſcitus mox totius ordinis Præſes regio diplomate renunciatus eſt. Auum item. I. C. & aduocatum V. C. ad cuius exemplum adoleſcens, decurſo iam Lutetiæ encyclopædias ſtadio, Iuriſprudentiæ primùm addictus fuit, ſtatimque poſt, cauſis in foro magna cum laude egit. In ipſo honorum primordio, vrbis ſuæ nomine honorificas legationes obiuit, alteram ad Lingonas in pauperum fauorem, cui iuuenis Lingonenſis Senatus adſurrexit, & quæ iuſtè petebat L. M. conceſſit: alteram ad Veromand Præfect. Laodun. cùm deſignandi eſſent qui ad poſteriora Regni Comitia Lutetiam mitterentur. Intereà domi cælebs quaſi cæleſtem vitam agebat, verè diues, ſuâ ſorte contentus, nulliuſque rei indigens tanquam diuus, cum cæleſtis ſponſæ amore captus quieſcere non potuit donec ad optatum religionis portum perueniret. Itaque ſtatim relictis cariſſimis fratribus, ſororibus & amicis, Deo vocanti paruit. Neque retardari potuit Lodoici fratris Nouiomenſis Archidiaconi vnicè dilecti amore, quem natu poſtremum habuit inter fratres ceu Beniaminum & velut animæ dimidium ſuæ, vt eum ſæpius vocitare ſolebat. Magna eſt vis naturæ, magnum eius in mortalium animos imperium, ſed vt erat forti animo, ad ſumma nato, altum & æternum aſpiranti, ad Dei ſui vocem de terra ſua, de cognatione ſua, de domo patris ſui egreſſus eſt an. æt. XXXVII. Domo diſcedens teſtamentum condit, quo facultates ſuas, quas amplas poſſidebat, diſpertitur, partim in ſubſidium pauperum, partim in erectionem Monaſterij PP. Minimorum, in quorum ordinem cooptari ni Deo aliter viſum candidatus poſtulabat. Quod verò Monaſterium iſtud fundatum voluerit, in Calniacenſi vrbe vicinâ potiùs quàm ſuâ, ratio potiſſima fuit, vt quæ ſpiritalis opis indigeret maximè, ei plurimum liberalitatis ſponte & ex mera charitate conferret. Contemptis igitur omnibus tam priuatis, quàm publicis actionibus ad inquirendam ſponſam ſe contulit, quam vt adſequeretur haud facilè dictu eſt quot & quantos labores exantlauerit. Quod vt alacrior & expeditior faceret voto ſe perpetuæ caſtitatis aſtrinxit ſcriptoque conſignauit. Ad regiam deinde & eruditam Andium Flexiam, vt paulo remotior à ſuis eſſet, Lutetiâ commigrauit: inde Lugdunum & ex ea vrbe Camerinum vbi voti compos à Franciſco Saleſio Geneuenſi Præſule ſanctiſſimo inauguratus & Presbyter conſecratus eſt. Romæ paulo poſt ſacroſancti ſacrificij primitias Deo obtulit, & deinceps ea mentis & corporis puritate ſacris operatus eſt, vt in carne præter carnem viuere & iam in cælis habitare videretur. Româ rediens Lugduni iterùm ſubſtitit, ibique in ſacra Congregatione Oratorij diuino inſtinctu firmiſſimum vitæ tabernaculum fixit. Ea in vrbe intereà mirificos bonorum operum proferebat fructus, cùm eum inde R. P. Berullus Pariſios euocauit ad Congregationis munia in illuſtriori loco & theatro exequenda. Pariſiis in patriam venit, vbi ea ciuibus ſuis præſtitit charitatis officia & exempla, vt æquè ab omnibus dubitari cœptum ſit, num ipſe patriæ, an ipſi patria plus deberet. Inde diſcedens ad ædem ſacram B. Virg. in agro Laodunenſi celeberrimam voti religione properat. Demum Lutetiam reuertitur, vbi conciones ad populum habet tantâ eruditione & potiſſimùm pietate refertas, vt etiam ex aula Principes ad ſe alliceret, ac ad Dei amorem inflammaret. Erat in eo angelicus quidam decor, micabatque in eius facie neſcio quid ſupra humanum, quod tamen modeſtiæ velo contegebat. Ita verè magnus, verè pius, qui magnus eſſe aut videri nollet, ac cæleſti gloria dignus qui mortalium præconia ſine fuco recuſaret. Sic eſt iudicatum à viris magnis quibus Lutetiæ innotuit, tantiſper dùm ibi commoratus eſt. Nam aliquanto poſt R. P. Superiori viſum eſt eum Aurelianenſi Congregationi præficere, vt I. C. & Theologus inſignis in Ciuitate & Iuris Academia celeberrima de verbo Dei ad populum verba faceret. Quo munere ita fungitur, vt non ſolùm ad huius ætatis, ſed etiam ſuperiorum omnium perfectiſſima quæque exempla proximè videretur accedere. In hac igitur S. Congregatione cùm breuiſſimo temporis ſpatio mirum in modum proceſſiſſet, atque in dies magis magiſque procederet, mirabileſque ac ſuaues virtutum omnium radios emitteret, quaſi lux ſplendens ſuperata mortalitatis nube ad perfectiſſimum æternitatis diem feliciter euolauit XVI. Calend. Decemb. an. D. 1624. Vixit annum XLIV. m. X. d. XXIX. 1617.

Vtraque Ciuitas Aurelianenſis & Nouiodunenſis, tota Congregatio Oratorij Ieſu,

1617. Ieſu, *Sacræ Virgines* Carmelitanæ, *& imprimis mœſtiſsimi* Fratres Lodoicus *Arcetatensis* & Carolus *Praeposit. P. & F. tanquam patrono & parenti piis precibus & lacrymis certatim parentauere.* R. quoque *D. Nicolaum Iacquartum* laus ſua publicè manet, adſcripto ad tumbam & effigiem, in Eccleſia Nouiodunenſi hoc epitaphio: 1618.

Digna viro facies, mens integritaſque Catonis,
Hic compoſta iacet lenium cenſuraque morum
Iacquartus, tuus ò præſtans, Eccleſia, Vindex,
Rore ſacro tumulum ſparge & bona verba precare.

Obiit die IX. Ianuar. an. 1626.

16. Hoc eodem anno Hiſpanorum Annales memorant à Rege ſuo *Philippo* III. Principe Optimo *R. P. Conſaluum ab Angulo*, Caſtellæ ab antiquo Prouincialem, & S. Inquiſitionis apud *Vallis oletum* Conſultorem & Qualificatorem, *Venezuelæ* in nouâ Hiſpania Epiſcopum die ipsâ S. Bernardi XX. menſis Aug. renunciatum fuiſſe, atque illo autore crediderim noſtros in nouum Orbem tranſiiſſe ſibique domicilia conſtituiſſe. quod factum quidem eſſe dubitare non poſſum cum id mihi certo affirmauerit *R. P. Ioannes Piñ. de Celis* Generalis tum per Hiſpaniam Vicarius, adeoque illius etiam miſſionis ſummus moderator, ſed quo demùm autore aut quo ſucceſſu certus non ſum, atque res tantùm Europæ & mihi, quantùm licuit, cognitas, ſtylo proſequutus ad hæc, reliquas mihi aſſumere, nec poſſum nec volo. Alterum ex Hiſpanis noſtris in eas partes poſtmodum allectum & Epiſcopum factum lego. Et is, ni fallor, eſt *R. P. ... Carnicero*, quem nobis non amplius innotuiſſe ægerrime fero, ſicut & alios eiuſdem nationis, quos genere, doctrinâ, virtute præſtantes fuiſſe ac etiamnum eſſe audio. *de Angulo* *Venezuela* *Ex Hiſpanis Epiſcopi.*

17. Supremum hunc annum fuiſſe deuoto Dei famulo *F. Antonio à Paterno* Tuttanus obſeruauit, lib. de Vita *F. Ioannis à S. Maria* cap. VI. Is profeſſione laicus & animo ſimplex non obſcura ſanctitatis opinione inclaruit, maximè apud Auenionenſes, vbi diuturnius illi domicilium fuit. Proximam ſibi mortem præſagiit, & deſtinato die, quo ſciebat adfuturam interim quieto & tranquillo animo ad æternitatem ſe comparauit, nec verbo fides omnino defuit, ad eum enim diem qui fuit XVII. menſis Auguſti feliciter obdormiuit. A morte nonnulla eius meritis diuinitùs edita conſtat, plura per tempus expectantur, cùm Deo ſerui ſui gloria & forſan amplius reuelanda videbitur. *Ob. F. Antonij à Paterno.*

18. Præmortuus *Antonio*, vir æternâ memoriâ dignus & apud ſuos multis nominibus venerandus ac pro ſancto creditus, *R.* nimirùm *P. Anſelmus Parr*, qui *Aquis Sextiis* mortalitatem ad XVII. Iunij cælo iam maturus depoſuit. Itinardus miræ ſimplicitatis & pietatis virum prædicat, Maluerinus noſter in litteris quas ad me dedit exemplaris admodum vitæ hominem ſummæ abſtinentiæ & comparatæ per Dei gratiam ſimplicitatis eximiæ profitetur. Et reuera Ciues tibus additum ſui non dubitant, & nos vt pie credamus non horum ſolummodo, ſed omnium qui eum nouerunt ſenſu adducimur. *Parr.* *Ob. P. Anſelmi Parr.*

An. M. DC. XVIII.

1618.

1. AVſpicato inſtitutam (quod dicebamus) Belgij Prouinciam hic annus abundè atque luculenter demonſtrabit. Primus excurſus fuit in *Eburones*, apud quos Ordinis propagandi data poteſtas ab Illuſt. & R. *D. Ferdinando Bauaro* Archiepiſcopo Colonienſe S. R. I. per Italiam Archicancellario Principe Electore, Leodienſi etiam Principe ac Epiſcopo, &c. verè pio, verè Catholico, per litteras die XXIV. menſ. Aprilis exaratas. *Leodium* vrbem primariam *Eburonum* ex hoc noſtri conceſſerunt, & locatâ domo Eccleſiæ Collegiatæ S. Petri, cœperunt inhabitare. Decanus & Canonici eiuſdem Eccleſiæ, ſacellum ad ſacra miniſteria, confeſſiones audiendas & præbendam Euchariſtiam liberaliter attribuerunt, quin & concionibus pro placito habendis, tùm per Aduentum & Quadrageſimam, tùm per feſtos intra annum dies, locum vitro ſe- *Conuentus Leod.*

Te

1618. cerunt, ita magno concurſu ad noſtros itum eſt. Interim vt proprios Lares ha- 1618.
berent ſatagerunt, nec annus ſupra dimidium exierat cum domum in vico cui
à ſummo-ponte nomen ſibi compararunt, die nimirum 11. menſ. Aug. an.
1619. 1619. id factum eſt. Statim omnibus ad religioſam commorationem adapta-
tis in eam migrauerunt. In anguſto autem poſiti per vicinas domos, cum ſpes
iam nulla ſupereſſet ædium ſuarum amplificandarum, vt commodiorem lo-
cum naneiſcerentur omni ope contenderunt. Opportunè adfuit Vir Spect. &
Honorand. *D. Laurentius de Ruthab* Ciuis Leodienſis, & ex Quatuorviris mili- *de Ruthab.*
tiæ Vrbicæ præfectis vnus, cuius pietas & virtus atque in noſtros beneuolentia
1624. & largitas laudari ſatis non poſſunt. Is enim ab an. 1624. ſuo nomine ac pecu-
nia latifundium emit in monte petroſo è regione Palatii Sereniſſ. Principis &
1625. Epiſcopi Leodienſis, atque mox alterum an. 1625. cuius partem cum æquali
portione horti, quem eo loco Equites Teutonici obtinebant permutarunt,
quod ad ſicandum Cœnobium id commodius videretur. Adnenſerunt Nobiliſſ. &
prudentiſſ. Equites Capitulum Prouinciale [illegible] eodem anno celebrantes,
quod factum bene illis vertat à Deo bonorum operum remuneratore. Verum
& is locus haud ſatis opportunus videbatur, quod in decliuo montis pene præ-
ceps eſſet, accedebat quod facilis in eum aditus non pateret. Sed alterum ex
illis in[illegible] enſis [illegible] latum eſt, egeſtâ terrâ loco vt decebat complanato, al-
terum etiam ea domo in ipsâ platea è regione fontis publici eâ enim deiecta ſub-
ſtructi ex vtraque parte lapidei gradus egregii operis, qui non commodum
tantum, ſed & magnificum ingreſſum præſtant. Non defuerunt etiam à pleriſ-
que ciuibus & melioris notæ ſubmurmurationes, querelæ & pugnæ, dum alij
ſibi videntur Principis cauſam tueri cuius palatio domus noſtra immineat, alij
etiam contendunt aduerſus ciuitatem propugnaculum parari, aut ſummiſſis
militibus receptaculum, ſed re per prudentiam Principem & ſapientiſſ. Magi-
ſtratum cognita obiectorum vanitas & futilitas diſploſa eſt. Anno igitur 1626
die iv. menſis Maij, Illuſt. & *R. D. Petrus Aloyſius Carafa* Tricaricenſis Epiſco- *Carafa*
pus, & per interiorem Germaniam ac ditionem Leodienſem Nuncius Apo-
ſtolicus, primarium ædis ſacræ lapidem, ſub titulo *B. P. N. Franciſci*, magno ap-
paratu ſolemnique ritu, benedixit, in fundamenta vero, nomine ac vice Sere-
niſſ. Principis *Ferdinandi Bauari*, Reuerendiſſimus *D. Arnoldus a [illegible]* Leodien- *a Bokost.*
ſis Præpoſitus iniecit. Biduo autem poſt primum Cœnobij lapidem R. P. & D.
[illegible] S. Laurentij ad muros Leodienſes Abbas ſimiliter benedixit,
& fundamentis ipſe appoſuit. Poſtquam denique opus magna ex parte abſo-
lutum eſt & habitationi paratum in illud ex priori domo noſtri tranſierunt. Fa-
1628 ctum id die vi. menſis Auguſti ann. 1628. *R. P. Balthazar de Aula* Prouinciale. *d'Aula*
S. Sacramentum extulit R. P. *Ægidius Lambrecht* S. Iacobi in Vrbe Abbas, qui *Lambrecht*
rem diuinam maximâ pompa & ſolemnitate in noua domo celebrauit. Adfue-
runt ſupplicationi Religioſi Ordines omnes, vmbellam S. Sacramento Scabi-
ni & Conſules prætulerunt, comitatus eſt Nobiliſſimus Magiſtratus & primo-
res Vrbis, pluſquam quingenti Ciues accenſas faces manibus tenuerunt re-
uerentiæ & amicitiæ cauſa, concurſus populi fuit innumerus, reliquus etiam
apparatus his reſpondit. Cœnobij opus plane magnificum, ſplendidum, &
elegans, in quo conſtruendo & perducendo plurimam operæ poſuit R. P.
Ioannes Sauinier. At vero ei quem diximus *D. Laurentio de Ruthab* præcipui &
ſingularis Benefactoris nomen in Comitiis Generalibus an. 1629. meritò de-
latum eſt, ſperamus etiam Fundatoris eſſe deferendum. *[illegible]* denique ſeu
Leodium, Leodica, Leodi & *Legia*, vrbs eſt ampla, diues, potens, & totius ditio-
nis ab ea denominatæ primaria. *Moſa* innuit Galliæ Belgicæ fluuio maximo.
Principatus dignitate gaudet quam ſuſtinet Epiſcopus vtroque iure late do-
minans. Situs eſt inæqualis, pars altiſſimis montibus illorum, pars latiſſimam
planitiem occupat. Leucis xii. diſtat *Colonia* metropoli ſua, plures alij nume-
rant, totidemque *Louanio*, *Traiecto* iv. *Namurco* iii. *Aquiſgrano* vi. in ſite ete *Co-
loniam*. Iconem Braunius lib. 1. tab. xi. dedit qui res eius copioſius proſe-
quitur

1618. 2. Vt primum autem Leodij ſedem inuenerunt vt & *Hannoniam* eiuſq; ca- 1618.
put *Montes* aggrederentur facile perſuaſit Illuſt. & Nobiliſſ. D. *Carolus de Lon-*
de Longueual. *gue-val* Comes *de Buquoy* ſummus bellicæ & politicæ rei per *Hannoniam* Præ-
fectus, qui fauorem ſuum & operam ſpopondit, interceſſit R. admodùm P. &
de Buzegnies. *D. Henricus de Buzegnies* S. Dionyſij ad *Brocqueroyam* Abbas, atque his adniten-
tibus res alioquin inſperata ſucceſſum habuit. Vrbicus enim Magiſtratus ro-
gatâ omnium Ordinum ſententiâ menſe Maio, hoc ipſo anno iure ciuitatis
noſtros donauit. Continuò autem Sandionyſianus ille Abbas pro ſua ſingula-
ri pietate, atque in noſtros amore vrbanam Abbatiæ ſuæ domum, quâ ſolent
ad perfugium vti, commodauit, & in eam peramanter illos induxit. Illuſt. &
Vanderburch. R. *D. Henricus Franciſcus Vanderburch* Cameracenſis Archiepiſcopus, rediuiuus
vt coràm cernere datum eſt Borromæus, rem probauit, laudauit, confirmauit.
Permanſerunt in ea domo noſtri ad aliquot annos, ac ſubinde quæſitis ædibus
in primariâ viâ ad portam quâ ex ipsâ vrbe vlteriùs in *Hannoniam* itur, in ſuo vt
dicitur cœperunt habitare Nomen à *S. Dionyſio* nouæ domui optauerunt, vt
hoc pignore, accepti à Dionyſianis beneficij memoriam æternitati quantùm
fas eſt conſecrarent. Poſtmodùm lectiſſ. & Nobiliſſ. fœmina Princeps D. *Do-*
de Croy. *rothea de Croy* Gener. & Potent. Princip. D. *Caroli Philippi de Croy* Marchionis *de*
Haure Comitis *de Fontenoy* quem aurei velleris Equitibus 287. Chifflet. annu-
merat) F. vidua verò *Caroli* Ducis *de Croy & d'Arſchot, &c.* Ordinis noſtri Tertiaria
conſtituto annuo cenſu Fũdatricis nomen promeruit, pepigit autẽ inter cæte-
ra vt S. *Dorothea* in Cœnobij patronã & tutelarẽ *S. Dionyſio* allegeretur. Acceſſit
pientiſſ. & opulentæ viduæ liberalitas quæ nomen ſuum enunciari, quoad in
viuis ſupereſſet modeſtiæ gratia vetuit, ſed quando in Actis Generalibus de-
ſcriptum eſt in nullo me optimam viduam offendiſſe putabo ſi nomen profe-
Druart. ram Ea igitur eſt *D. Ioanna Druart*, vidua D. *Bernardi Colſar*, quæ in eiſdem Actis
an 1629 Fundatrix renunciata eſt, cùm priùs inter ſingulares Benefactrices
Mons. annumerata fuiſſet. *Mons* autem ſeu *Montes* vrbs Hannoniæ princeps à ſitu no-
men habet. Natura & arte munitiſſima eſt. Amplitudo non contemnenda, vt
quæ 15878. pedum geometricorũ ſpatio tendatur. Ædificiis cum publicis, tum
priuatis admodum ornata eſt. Eam *Trulla* riuus interluit, atque in exitu vrbis
Haina, ſeu *Hannia* alteri fluuiolo permiſcetur. Celeberrimo S. Valtrudis Col-
legio, quod eſt ſacrarum Virginum Canonicarum inſignis eſt. Diſtat *Bruxellâ*
leucis x. *Duaco* in Occid. & *Namurco* in Orient. xi. *Valencenis* vii. Iconem
protulit Braunius lib. 1. tab. xiii. Hiſtoriam ſcripſit Nicolaus Guyſius, pleri-
que alij meminerunt.

3. Atque hæc quidem ſic proueniebant vt gradum ad alia facerent, ſolet ni- *Conuentus*
mirùm fortuna eos quibus aſpirauerit altiùs euehere. Cùm igitur *R. P. Claudius* *Inſulæ.*
Viuierius Prouincialis *Inſulam* Galloflandriæ vrbem primariam veniſſet per
Octauam S. Sacramenti conciones habiturus ad D. Catharinam, facilè ſuâ ſibi
doctrinâ & pietate ciues omnes conciliauit. Dato igitur ſupplici libello, vt
pro factâ ſibi poteſtate à Sereniſſimis Principibus, liceret locum exſtruendo
Cœnobio conquirere, ac religioſam familiam illuc deducere, à pientiſſ. &
nobiliſſ. Magiſtratu exorauit. Perſcripta facultas die xxiv. menſis Iunij, quod
ad rem auſpicatò accidit. Verùm opibus deſtituti noſtri, ne domum quidem
locare poterant. Re igitur Deo commendatâ, *Viuierius* & Collegæ abibant,
cùm in itinere obuium habent R. P. & *D. Adrianum Bauvvins*, S. Christophori
Bauvvins apud *Philenpinum*, ſeu *Phanopinum* Abbatem Ordinis Canonicorum S. Augu-
ſtini, ſciſcitanti illi num ij eſſent quibus nuper ius ciuitatis arrogatum fuerat,
reſponderunt ſeipſos eſſe, ſed quibus ob rerum penuriam & hoſpitij defectum
neceſſe fuerit cœpto deſiſtere, & vrbe abſcedere; at ille; haud ita fiet, inquit,
eſt mihi vrbana domus quam refugium vocant, eam vos commodatò accipi-
te, quoad alterius facultas fuerit. Hominis incogniti & nunquam anteâ ſibi
viſi humanitas & beneuolentia noſtros attonitos habuit, qui verbum tamen
cum gratiarum actione acceperunt. Et è veſtigio in hoſpitium illud deducti,
non poterant ſatis mirari Dei prouidentiam & religioſiſſimi Abbatis benefi-

Tt ij

1618. centiam. Circumſpiciebant interim, ne graues aut moleſti eſſent exceptori ſuo, ſi quem in vrbe locum nanciſci poſſent, abiit annus in illa cogitatione, cùmque per moras & inter conquiſitiones domum portæ *Barenſi* proximam expetiiſſent, ratus vir potens & opulentus qui habitabat in proximo ædes ſuas appeti, abſque quibus ſcilicet non videbantur noſtri poſſe in illis anguſtiis conſiſtere, factus ex eo ab illis alienus ſtatuerat, nullo vnquam pretio aut prece quidquam omninò cedere. At is ipſe non multo poſt cùm ſe improlem vita deceſſurum & in vicino mortem eſſe cogitaret, multique ad eum aduentarent viri religioſi qui eam ipſam domum ſibi depoſcerent, noſtri autem ne accederent quidem, derepentè mutauit & ſponte ſua obtulit quod noſtros artibus ambire præſumpſerat. Vt id animo conſtituit rerum ſuarum procuratorem noſtris amicum *D. Iacobum Bridoul* aduocauit, cui de donanda domo ſua voluntatem ſibi eſſe ſignificauit, ſed quibus, ipſe videret, ille omnium minimè de Minimis cogitabat, cùmque alios atque alios nominaret, haud ita eſt, ait alter, ſed in Minimos planè fert animus quos egentes deſtitutoſque video, & ita prorſus animo ſedit, age igitur & in diem tertium præſto ſis ad donationem peragendam. Sed vix in craſtinum potuit animum tenere vir Nobil. & Generoſ. Eques *D. Ioannes du Bosquiel* Toparcha *D. Planque*, id illi nomen erat, noctem enim ipſam duxit inſomnem viſuſque ſibi eſt vocem audire, quam credebat eſſe B. P. N. Franciſci identidem ingeminantem, Quare non hodie, quare non hodie, vt quid in tertium diem differs. Summo igitur manè illum quem diximus *D. Bridoul* iuſſit acceſſiri, rebuſque iterùm cum illo communicatis ampliùs non diſtulit, ſed in præſens donationem ſuam publicâ fide perſcribi voluit noſtriſque ſtatim offerri, quibus id viſum quaſi miraculum à Deo. Aderat tum in vrbe *Vinterius* qui acceptò retulit donationem, eo ipſo die qui fuit ix.
1619. menſis Aug. an. 1619. multiſque verbis homini munificentiſſimo gratulatus eſt. Pepigit ea donatione ius ac nomen primi Fundatoris pro ſe ac familiæ ſuæ *du Bosquiel* primogenito, quod in Generalibus Comitiis placuit. Sereniſſimi Principes ſublato caduci iure vtendum fruendum prædium conceſſerunt. Tum verò demùm noſtri vicinas illas ædes, de quibus dicebamus emerunt, Ampliſſimus etiam & Piiſſim. Magiſtratus nonnullas alias liberaliter elargitus eſt, quibus vt par erat adaptatis diſceſſum eſt è Refugio *Phalempinenſi*. Factum id inſtituta ſupplicatione publica & ſolemni, effuſo in plateas omni populo, aſſiſtente ampliſſ. Magiſtratu, pluſquam mille ciuibus faces accenſas manu deferentibus, perſonantibus muſicis inſtrumentis, R. P. *D. Adriano Bauwins* Pontificalibus induto S. Sacramentum efferente, qui ſacris magnâ pompâ operatus nouam domum ſanctiſſimè inaugurauit. Deinceps verò, nunquam ſatis pro merito laudandus Vir noſtros non ſecùs atque dilectiſſimos filios præcipuâ charitate complexus eſt. Huic porrò atque *Montens.* Cœnobio, cum nouum ac permaſurum opus cœpit, fundamentalem (vt ita loquar) lapidem intulit *R. P. Petrus Pyart* demortuo *Vinterio* in Prouincialem ſublectus, quod Deus benè vertat. Buzelinus l. 1. Galloflandriæ c. iii. de noſtris *Inſulam* nuper inductis ſic meminit: *Iis Religioſis quos Minimos ipſorum Fundator S. Franciſcus de Paula vocari voluit, data nuper etiam hic (Inſulæ) commorandi facultas eam proximè portam quæ Barenſis nuncupatur.* At lib. ii. cap. xxxvi. paulò luculentius loquitur in h. m. *Octauo & decimo ſupra milleſimum & ſexcenteſimum currente anno, S. Franciſci Paulinatis aſſeclis veniam dedit Senatus intra muros Inſulenſes domicilium conſtituendi. Quod nondum ædes haberent in quas ſeſe reciperent, Phalempinenſis Antiſtes* Adrianus Bauwins *hoſpitium ſuum eis vtendum permiſit. Nunc eleemoſynis quorundam Ciuium, iuxta domum quam toparcha D. Planqueus ceris vltimis ipſis donauit, contiguis vtcunque ſuæ ædibus habitationem ſibi comparant, ibique à paucis menſibus commorantur.* At verò non omittendum ob ea quæ diximus Cœnobium *B. P. N. Franciſco* fuiſſe nuncupatum. Sicut nec reticenda in noſtros *R. D. Maximiliani à Gandauo Villain* Tornacenſis Epiſcopi benignitas & gratia, quæ tanta fuit vt ſpem & vota noſtrorum excellerit, quod ij facilè credent qui optimum Antiſtitem non genere magis quàm virtute nobilem cognouerint. Porrò *Inſula, Iſla, Lila*, vel ſi *Lyle*.
quod

Margin: 1618. — Bridoul — du Bosquiel. D. Planque. — de Gand Villain

1618. quod eſt ſimile nomen de quo inter peritos diſceptatur, à veteri poſitione ita dicitur, olim ſiquidem ſtagnis & paludibus cingebatur. Eſtque Vrbs *Galloflandriæ*, frequentiâ ciuium, opibus & legibus longè ornatiſſima, & poſt *Antuerpiam* & *Amſtelodamum* totius *Belgij* potentiſſima. *Deulla* fluuius tinctoribus peropportunus foſſas ſubit, & vario circuitu pleraque loca perluit. *Duaco* ad ſeptimum lapidem procul eſt, *Tornaco* & *Cortraco* leucis quinque abeſt. De illa Guillelmus Brito non inconcinnè 1618.

Inſula *villa placens, gens callida lucra ſequendo,*
Inſula *quæ nitidis ſe mercatoribus ornans*
Regna coloratis illuminat extera pannis
Vnde reportantur ſolidi quibus illa ſuperbit.

Buzelinus res eius copioſè pariter ac diſertè in ſua Galloflandriâ exequitur.

4. Hæc quæ ad res Belgicas pertinebant vno erant contextu pertexenda, iam verò nunc licet vt ad alia digrediamur. Et quidem Itali à XXIV. menſis Maij, agente *R. P. Stephano Sanſeuerinate* Prouinciali Neapolis, *Octauianum* ipſius Neapolitani tractus nobilem vicum, ad montes *Nolanos* ſupra *Sarnum* amnem, inſederunt, data illis prædia duo ingentis pretij à Nobili Viro qui proximè incolebat & ſpeciali cultu *B. P. N. Franciſcum* venerabatur, cui eum locum dicatum eſſe volebat. Conuentus Octauiani. Sāſeuerino. Octaiano.

5. Lotharingi ſimiliter apud *Barrum Ducis* ſedem fixerunt. Pia & honeſtiſſ. fœmina *D. Barbara de Vincent* ædes donauit, adeoque Fundatrix in Comitiis Generalibus renunciata eſt, quo iure ac priuilegio etiamnùm gaudent eius poſteri, à filio, cui cognomen fuit *de Doncourt*, progeniti. Sereniſſ. Princeps *Henricus* II. Lotharingiæ Dux cenſus attribuit & priuati plures nonnulla erogauerunt quibus Cœnobium cœpit conſtitui ſub inuocat. *B. P. N. Franciſci*. Ipſi nos egregium opus quod perficitur in tranſitu vidimus, ſitumque Cœnobio in ſuburbio, quod ad radices montis cui vrbs inſidet, circūflectitur, obſeruauimus. At verò *Barrum* Ducatus titulo nobile oppidum eſt, ad *Saltum* fluuium, in finibus *Campaniæ* & *Lotharingiæ*. *Saltus* inde multo & longo flexu *Victoriacum* peruenit, & in *Matronam* influit. Eſt diœceſis *Tullenſis*, quam tùm *R. D. Ioannes Porceletus Maillanius* à nobis antea laudatus adminiſtrabat. Conuentus Barri. de Vincent. Bar le Duc. Saulx. Vitry. Marne.

6. Denique ſuas etiam partes Turonenſibus demus neceſſe eſt. Apud Cœnomanos concionum gratiâ verſabatur *R. P. Ioannes du Bourg* tertium hodie Lugdunenſi Prouinciæ præpoſitus, cum habita in vrbe Cleri comitia, dato ille ſupplici libel lo, condendi Cœnobij veniam exorauit à *R. D. Carolo de Beaumanoir de Lauardin* Cœnomanorum Epiſcopo, ſub die XXVII. menſis Aug. hoc anno. Epiſcopi ſui pietatem Ciues æmulati coacto Vrbico Concilio ad III. menſis Septemb. & ipſi Ciuitatis gratiam de communi ſententiâ noſtris detulerunt. Itaque noſtri in locum *Arenas* dictum conceſſerunt. Ad alterum ann. & diem Maij XXIII. coëmpta domo, infra Parochiam *Culturæ*, cui nomen *Epicheleria*, ſtabilem eo loco ſedem fixerunt & in deſignata aula permittente ad diem Aug. XI. Epiſcopo ſacra facere cœperunt. Non eſt autem factum operi nouo initium ante ann. 1622. quo demùm & ad diem VII. Auguſti in ædis ſacræ fundamenta miſſus lapis R. D. Epiſcopo benedicente, qui & *S. Caroli* nomen Cœnobio eſſe voluit quod acceptum & gratum noſtris fuit, Nobiliſſ. autem & Illuſt. *D. Alexandro de Rohan* Marchione de *Marigny*, vtriuſque Regis militiæ Equite torquato lapidem ipſum immittente, quod inſcripto hoc elogio memoriæ commendatum eſt: Conuentus Cœnomani. du Bourg. de Beaumanoir. de Rohan.

Hac luce VII. *Aug. an.* 1622. *lapis iſte poſitus fuit à Reuerendiſſimo in Chriſto* D. D. Carolo de Beaumanoir *Epiſcopo Cœnom. Barone de Tonnoys Abbate Belliloci, & à ſecretis Regis Conſiliario, necnon à Nobiliſſ.* DD. Alexandro de Rohan *Marqueſio de Marigny, Comite de* Ramefort, *Equite torquato, Prorege in Prouinciis Cœnomanenſi Laualenſi, & Percheuſi, tempore Prouincialatus* R. P. *Ægidij Camart.*

1618. Porrò Cœnomanorum ciuitas, quæ nonnullis *Vindinum* vel *Vindicum*, Comitatus cognominis caput, ſita eſt ad *Sartam* fluuium, de quo Theodulphus Aurelianenſis Epiſcopus: 1618.

le Mans. Sarte.

> Perticus *hunc gignit & Meduana bibit,*
> *Fluctibus ille ſuis penetrans Cœnomanica rura*
> *Mœnia qui propter illius vrbis abit.*

Et alius quidam,

> *Venimus ad* Sartam *quo non eſt purior alter.*

Epiſcopali ſede inſignis eſt inde à Veſpaſiani temporibus, ſubeſtque metropoli Turonenſi à qua leucis XII. abeſt in Boream. Gaudet Conuentu Iuridico quem Præſidialem dicimus, ſed nos de dignitatibus vrbis reticemus.

7. Edidit hoc anno *R. P. Bertrandus Brunellus* homo antiqui moris & priſcæ ſimplicitatis libellum gallicum, cui nomen fecit *Muſa Religioſa* Burdigalæ apud Petrum de la Court, quod iam nunc meminiſſe volumus quia optimi ſenis memoria in progreſſu non recurret.

Brunel. le [illegible] Religieuſe.

Ob. F. Ioannis Baptiſtæ Nereti.

8. At occurrit nunc primùm, quæ inſimul beatæ vt creditur æternitati conſecrata eſt, ſanctiſſimi fratris inſerenda his annalibus recordatio, de quo, vt nuper ad me reſcribebat *de Agrifolys* noſter, ita mentionem feciſſe non pigebit. Ad hunc igitur modum ille: *V. F.* Baptiſta Neretus *Pedemontanus, aſſiduo Genuæ incolatu Genuenſis, Laicus, mira obedientia Religioſus. Imprimis autem erga infirmos magna enituit charitate. Quod præcipuè comprobatum eſt, cum an. 1574. Genuæ graſſante peſte, eius contactu tres Religioſi languerent, vixque peſtis metu accedere quiſquam auderet, pia ipſe charitate permotus inuiſit, acceſſit, tetigit, cibumque miniſtrabat, corpus, lectum, cellamque componebat, eiſque medebatur: quod ſanè opus tam Deo gratum extitit, vt eius beneficio nunquam toto eo tempore, aliis ægrotantibus maleque ſe habentibus, ægrotauerit aut capitis dolore, vel minimum laborauerit: atque adeò eiuſmodi charitatis obſequio erga infirmos quoſlibet ſe addixit, vt ex eo peſtis tempore ad obitum vſque ægrotos inuiſeret, ſolaretur, immunditiis, quibuſque expurgaret, cæteriſque omnibus charitatis operibus eos benignè complecteretur, eoque maximè gauderet famulatu. Patientia iisdem haud minus præcelluit, vt ira nunquam ſe corripi paſſus ſit, quin ſemper vocibus illis vtebatur: Laus Deo, B. P. Franciſco de Paula. Cùm grani vlcere in crure maximè cruciaretur nunquam tamen conqueri auditus eſt. Obedientia nemini ſecundus, vt quamuis eo vlcere affictaretur, iubenti aliquid Superiori ſtatim reſponderet: Benedicite, Ecce ego mitte me, vultu quidem hilari ac feſtiuo. R. P. F. Laurentius de Peyrinis Genuenſis Conuentus Ieſu Mariæ aliquando Corrector, vt F. Ioannis Baptiſtæ experiretur virtutem, eidem crure quidem laboranti mandabat quandoque, vt ad eleemoſynas quæritandas ſe conferret, ipſe autem paratiſſimus, quamuis æger, quamuis extra tempus, quamuis imber decideret, Benedicite reſpondens itineri ſtatim iuſſa capeſſens ſe accingebat; ſæpiùs autem è Conuentu ad paſſus aliquot egreſſus à Superiore reuocabatur. Quadam verò potiſſimum die, adeò niue cooperto ſolo vt perdifficilis eſſet inceſſus, ad olei quæſitum dimiſſus ab eodem Patre, baculo ſubnixus viam carpebat libens & glorians, niſi à Superiore maximam pij viri ſuſpiciente obedientiam mox regredi iuſſus fuiſſet. Abſtinentiæ quadrageſimalis ſeruator eximius, vt quamuis eo vlcere continuò afflictaretur, paſchalibus tamen cibis nunquam veſci voluerit. In vltima tandem ſenecta Ianitor Conuentus eſt conſtitutus, Pauperum eo in munere ſolator eximius ac benefactor, vt tributam ſibi propterea in Cœnaculo portionem Superioris facultate pauperibus ſæpiùs elargiretur. Subciſiuis horis, quibus Ianitoris munere non erat implicitus, in Eccleſia vel in Capituli Aula, orationi aliiſque piis exercitamentis flexis genibus incumbebat, pendentis verò è ianua campanulæ ſono audito, tanquam à Prælato vocatus ſtatim ſurgebat. Meritorum tandem plenus in Domino quieuit Genuæ in Conuentu Ieſu Mariæ XXXI. Ianuar. ann. M.DC.XVIII. Religionis anno 50. ætat. 75.*

Ann. 6 ex quo ad Ordinem acceſſerat.

An. M. DC. XIX.

1. Conuentus Engoliſmæ.

ASpirauit fortuna (ſi fas eſt dicere) *Turonenſibus*, qui acceptis tribus ad
hunc annum Cœnobiis videntur *Belgis* cedere noluiſſe, aut etiam plus
aliquid efficere voluiſſe, qui ſimul Cœnomanos, vt diximus, excoluerunt. Sed
Engouleſme ad rem *Turonibus* vltrâ *Pictones Engoliſmenſes* ſunt, quorum vrbs primaria *Engo-
liſma*, quæ & *Inculiſma*, *Ecoliſma*, & ſi quod eius inflexionis nomen eſt quod an-
xiè plerique diſquirunt, colli altiſſimo, & ſaluberrimo proinde inſidet, cuius
Charante. radices ſubluit *Carantonus* fluuius, Iacobo Bobino,

Altus, piſcoſus, nitidus, ſinnoſus, opacus
Vitreus ——

Epiſcopali dignitate [illegible]aret ſub metropolite Burdegalenſi, diſtans leucis XXII.
Bordeaux. ab ipſa *Burdigalâ*, quot *Pictauio*, dimidio propior *Santonibus* & *Lemouicibus*. Age-
Poitiers. bat in ea vrbe Auguſtiſſ. Princeps Regis mater *Maria Medicæa*, quæ ſuo nomi-
Saintes ne latifundium emit in ea vrbis regione, cui *Belli*, hoc eſt pulchri, *loci* nomen,
Limoge adeoque omnium ſaluberrimâ & iucundiſſimâ, quod noſtris liberaliter dona-
de Medicis. uit ad Cœnobium extruendum. Rogata omnium Ordinum ſententia in Con-
cilio Vrbico ad IX. Ianuarij, V. Cl. D.... *Guerin* Maiore, qui omnes vltro aſſen-
de la Roche- ſerunt. Reuerendiſſimus etiam *D. Antonius Rupiſucaldius* Epiſcopus pro ſua pie-
foucault. tate rem probauit & laudauit, ad XXXI. menſis Iulij. Deinceps igitur anguſto
domicilio inhabitarunt noſtri, quoad noui operis iacta ſunt fundamenta. Pri-
marius ædis ſacræ lapis ab ipſo R. D. Epiſcopo ad alterum annum, & diem IX.
de Nogaret, menſis Aprilis benedictus, ab Illuſt. & Generoſiſſ. *D. Ioanne Ludouico de Nogaret* 1620.
de la Va- *de la Valette* Duce Spernonio poſitus eſt, & is ad ſubſtructionem domus plura
lette. elargitus eſt. Anno demùm 1627. ad XVIII. menſis Aprilis ab eodem R. Epiſ- 1627.
copo *S. P. N. Franciſci* nomine ipſa baſilica, cum quinque ſacellis pulchrè per
liberalitatem nobilium adornatis, conſecrata eſt.

2. Conuentus Caſtri-noui.

2. Tribus ab *Engoliſmâ* leucis ad eundem *Carantonum* fluuium, oppidum eſt
Chaſteau- quod *Caſtrum-Nouum* dicunt, vbi *Carantonus* lapideo ponte iungitur, nec pro-
neuf. cul inde *Iarnacum*, vtrumque prælio cum Segregibus Caluinianis ad ann. 1569.
Charante, commiſſo decantatum. Ager talis eſt vt merito Paulus Thomas de illo ce-
Iarnac. cinerit,

—— ——*tu mihi præ cæteris*
Delicta terris, tu omnium pulcherrima,
Opaca ſyluis, læta paſcuis, ferax
Frugum atque Bacchi.

Sedem hoc ipſo anno illic fixerunt noſtri cruce implantatâ, quod ſolemni ap-
paratu factum eſt. Poſt annos aliquot duci cœpit permanſurum opus & fun-
damentis ad Eccleſiam effoſſis iniectus lapis ab illuſt. & lectiſſ. fœmina Prin-
de Luxem- cipe *D. Ludouicâ Luxemburgicâ* dicta *de Maſſé*, Nobiliſſ. & Generoſ. Equitis *D.*
bourg. *Bernardi de Beon* apud Santonas, Lemouices, &c. Proregis alteris nuptiis con-
ſorte. Quod factum ad diem Iulij XXII. an. 1625. præhabita Epiſcopi facultate
ad benedictionem, quam Vicarius eius Conuentus peregit. In hac æde nouâ, 1625.
res diuina primùm celebrari cœpit ad diem II. Aprilis an. 1631. Et *Ludouica* 1631.
de Beon. quidem in noſtros animum pientiſſ. & lectiſſ. filia *Ludouica Beonia* quæ Nobiliſſ.
de Lomenie. *D. Henrico Auguſto de Lomenie* à Secretis Regni Quatuor-virô Toparchæ *de la
Ville-aux-Clercs* nupſit, æmulatur. Nuper enim cum ipſa tum *Henricus* maritus,
Cœnobium aliud ex integro condendum proponebant, quod cum tempore
perfecturos certa fiducia eſt.

3. Conuentus Rhedonum.

3. At verò ab *Engoliſmenſibus* in *Aremoricos* longiùs digrediendum. *R. P. Ægi-
dius Camartus* apud Rhedones per Aduentum concionatus, elato licet inter
Lachiner. hæc *R. D. Franciſco Lachiner* Epiſcopo beatæ memoriæ viro, & à quo nihil non
à noſtris ſperandum erat (obiit autem ille XXII. Februarij hoc ipſo anno
in funere à *Camarto* laudatus, qua de re diximus alio loco) cum per Quadra-
geſimam verbo diuino prædicando inſtaret, ciuiumque beneuolentiam maxi-

1619. moperè demeruiſſet, libellum ſupplicem obtulit, qui ad populum recitatus 1619.
in Ciuico Concilio cunctorum ordinum ſuffragatione acceptus eſt, recurrente XXII. alterius menſis, hoc eſt Martij, poſt obitum ſanctiſſimi Epiſcopi. Mox autem *R.D Petrus Cornuillier* ex Trecorenſi Eccleſia in Rhedonenſem euocatus, plebi ſcitum ſua autoritate ſanciuit. Poſtmodùm verò etiam Fundatorem (qui fuit religioſiſſimi Antiſtis in noſtros affectus) ſe præſtitit, comparatâ S. Petri Diaconiâ, in qua noui operis Eccleſiam conſtruxit abſoluto iam choro & maiore altari ædificato, cùm primarium lapidem benedixiſſet & immiſiſſet à die VIII. menſ. Iulij an. 1622. & titulum nomenque à *S. Ludouico* Francorum Rege optauiſſet. Inſcriptio autem lapidis ſic habet *Cornuillier.*

D. ☧ S.

ANNO NATIVITATIS
DOMINICÆ
M. D. C. XXII.
GREGORIO XV. PONT. MAX.
LVDOVICO XIII.
REGNANTE ET
REBELLES SVI IMPERII
HÆRETICOS DEBELLANTE.
PETRVS CORNVLLIER RHEDON.
EPISCOPVS
IN SVÆ DEVOTIONIS
PERPETVVM MONVMENTVM
HVNC PRIMARIVM LAPIDEM
AC IPSIVS ÆDIS SACRÆ
FVNDAMENTALEM
FVNDATOR POSVIT
OCTAVO IDVS IVLII.

Rhedonum autem Ciuitas, quæ antiquis *Condate*, in Chriſtianis verò Conciliis *Rhedona*, Conuentu Iuridico, cuius decretoriæ ſententiæ non retractantur (noſtri Parlamentum vocant) ab *Henrico* II. Rege ornata, vel hoc ipſo celebritatem inuenit. Claret ab antiquo Epiſcopali dignitate. Sita eſt ad *Vigelaniam*, ſeu *Vicenoniam* fluuium non ſemel à Gregorio Turonenſi memoratum, qui excepto versùs *Ciantum Venetorum Vldâ* in Oceanum influit. Diſtat à *Nannetibus* leucis XVI. quot ab ipſis *Venetis*, XXII. ab *Andibus*. *Rennes. Villaine. Vicennes. Aouſt.*

Ob. P. Antonij Richardi. 4. Hoc progreſſu exultabant Turonenſes, cùm apud alios diuerſis locis mors importuna deſæuiit. Sed fallor importuna non eſt quæ cœlo maturos occupat, quales hi fuerunt. In Prouincia Lugdunenſi *R.P. Antonius Richardus*, quem tantò ſecurius prædicabo, quantò magis probatum laudatorem nactus iam eſt. Hoc nimirùm ei elogium R.P. Theophilus Raynaudus Soc. Ieſu Theologus eximius, in Mantiſſa ad Indiculum SS. Lugdunenſium, aſſeruit. *Antonius Richardus* Billomi *apud* Aruernos *natus, vnus è primis alumnis ſeminary pauperum quod inibi ſub PP. Societatis diſciplinâ*, Guillelmi à Prato Claromontani *Præſulis beneficentia in litteratorio ſtudio fouit, deguſtatis, in eo Gallicanorum Societatis* Ieſu *Collegiorum veluti plantario, bonis litteris*, *Ordinem* S. Franciſci de Paula *capeſſiuit. Vir fuit concionandi facultate eximiâ, & induſtriâ tractandorum animorum pla-* *Richard.*

nè

1619. *rè ſingulari, præſertim verò in iuuandis ad Chriſtianam mortem patibulariis præſtans in primis. Fortitudinem animi & abſtractionem à rebus caducis luculenter prodidit anno an. XI. Gratianopoli, vbi graſſante lue, cùm omnes de more ſecederent, ægrorum ſubſidium & animarum per eos quorum intererat propè dimiſſam procurationem intrepidè ſuſcepit, nec corporum tamen pro facultate prætermiſit. Quin etiam ſupra facultatem illud curaſſe videri poteſt, omnibus, qui in Cœnobio cui præfectus erat ad tenuem victum [illegible]abantur, indigentes magna charitate & in Deum fiducia erogatis. Nec Deus [illegible] ſpem irritam cadere, aut commiſſam ipſi familiam habere deterius per eam anguſtiam ſiuit. Conſtat exhauſtis prorſus annonis, & Cœnobio in [illegible] negotiatoris conuentis non ſtantis, ad magnas anni victum anguſtias in ea temporum aſperitate [illegible] aureos tres intra penum repertos. Qui & per quos aduenerint quantalibet diligentia reſciri non potuit. Orandi ac cum Deo agendi ſtudium, flagrantiſſimæ illis in proximos [illegible], cuius [illegible] eſt, [illegible] habuit. Deſiit viuere Lugduni anno 1619. dierum ac meritorum plenus cum annos ipſos quinquaginta in [illegible] ſe admodum [illegible].* 1619.

Leber.

5. In Prouincia Franciæ *R. P. Guilielmus Leber* apud Lugdunenſes primùm tum apud Pariſienſes ſemel atque iterùm Prouincialis, vir probitate atque animi ſinceritate præſtans, cui nullum, præter ætatis vitium, cùm eum grauaret ſenecta, viſum eſt adhæſiſſe. Apud principes gratiâ valuit & autoritate, acceptam [illegible] debeti Lotharingiæ Prouinciam à ſenioribus ſæpè audiui. Exorciſtæ munia non ſemel intrepidè ac ſalubriter ſuſtinuit, dæmoneſque multis modis exercuit. Apud exteros per difficillima tempora Nationis ſuæ iura conſtantiſſimè ac ſolertiſſimè propugnauit. Fatiſcentibus tandem per ſenium viribus exactis in ſancta profeſſione annis tantùm quadraginta quinque (prouectus nimirùm ætate acceſſerat) Nigeoni defecit die XIV. menſis Aprilis. Eius memoria in benedictione non immeritò habenda eſt.

Ob. P. Guilielmi Leber.

de Ribadeneira.

6. Apud Hiſpanos Soror *Beatrix à Ribadeneira* quod patri cognomen fuit, cur autem *à Ribera* tantum dicta ſit planè non intelligo. Hæc poſtquam annos viginti matrimonio coniuncta miram patientiam cum reliquis virtutibus exhibuit, annos autem quatuor bonis operibus vacans vidua permanſit, tertium Ordinem noſtrum complexa eſt, vt perfectionis vitæ ſtudium quo tenebatur expleret. Certè deſiderio effectus non defuit. Vitam quadrageſimalem exactè ſeruauit, ſæpius pane tantum & aqua ſe macerans. Adeo in ſpiritu profecit vt multa de myſtica Theologiâ præter communem ſenſum, ſubtilè pariter ac piè ſcripſerit. Nulla virtus deſiderari potuit quæ non fulgeret. Synaxim ſacram ſingulis diebus frequentabat, quam eius vt vocant deuotionem piamque exercitationem miraculo Deus confirmauit, diſpertitâ inter Sacerdotis manus hoſtiâ quam cum alteri præbendam ſumpſiſſet, *Beatrici* negauerat. Multa fuit ſanctitatis eius apud populares ſuos opinio, vt vix potuerit ſepulchro inferri, per circumſtantem prementem & frementem turbam, quæ auferre veſtes nitebatur, corpuſque ipſum diſcerpere velle videbatur. Hiſtoriam de illius vita & collatis per Deum donis Hiſpani promittunt, mentionem Chronico ſuo Montoia breuiter iniecit, cùm iam cuderetur ad hunc enim annum tantummodo producitur. Obiit *Lauris Telon* quæ ei patria & natale ſolum fuit die XXVII. menſis Auguſti.

Ob. Sororis Beatricis de Ribadeneira.

de Veas

7. Apud eoſdem, *R. P. Franciſcus de Veas* optimus & longæuus admodùm ſenex, cuius hiſtoriam quoque Montoia in futurum reſeruauit, prædicans interim verbo virtutem eius heroicam & in omni genere conſummatam. Ex quo ſemel Superiorem egit, in tantùm abhorruit ab animarum curâ vt nunquam potuerit adigi ad eam prouidentiam ſuſcipiendam. Obſeruantiæ regularis ſupra modum tenax & religioſæ perfectionis ſtudioſus fuit. Peritum [illegible] etiam in conuerſatione Rerum moralium peritiâ excelluit. Ætatis anno XC. profeſſionis LXIII. *Hiſpali*, prænunciatâ non ſemel morte obdormiuit in Domino.

Ob. P. Franciſci de Veas.

de Vintimiglia.

8. Apud Siculos inſuper piiſſ. Soror tertiaria cui *[illegible]*, ſeu maius *Aloyſia à Vintimiglia*. Catana oriunda erat è nobiliſſima gente, pro parentum voluntate ad ſecundas etiam nuptias conuolauit, & nobiliſſ. poſtremùm viro *D. [illegible] Grom* copulata cum eo ad 35. ætatis annum coniunctiſſimè vixit, ac poſt ſuſce-

Ob. Sororis [illegible] Vintimiglia.

1619. ptum filium atque filiam, etiam continenter, ex vtriuſque voto. Ipſa enim 1619.
tertium Ordinem noſtrum profeſſa, non matrem modò pluresque nobiles fœminas, atque viros, ſed in his quoque maritum, ad hoc vitæ inſtitutum pertraxit, ac deinceps vterque continentiam vouit, ſeq; thoro ſeparauerunt. Voluntas eius vitæ amplexandæ diuinitùs inſpirata illi eſt, cùm ad Imaginem B. Virginis miraculis claram veniſſet, ſolitoque feruentiùs ad eam oraret. Deinceps enim depoſito mundo muliebri & in eccleſiaſtica ornamenta erogato ſic vixit, vt non à ſeculari tantum luxu aliena, ſed clauſtro abditarum virginum ſimul moniâ & obſeruationibus illuſtris conſpiceretur. Aſſidua nimirùm fuit in oratione Chriſtique patientis contemplatione. Verberibus ſeipſam excarnificabat. Nudæ tabulæ veſtes induta ſe ad ſomnum committebat. Vitam quadrageſimalem rigidè obſeruabat nullo pingui eſculento vnquam poſthac adhibito. Vidua priores exercitationes ingeminauit & abdicatis omnibus voluntariam paupertatem pro Chriſto amplexa eſt. Nota eius ſanctitas adeò fuit, vt vulgo prædicaretur. Matrem ſe pauperibus, deſtitutis & afflictis omnibus perfugium exhibuit. Multa ſuprà naturam, miraculo, per eam edita creduntur. Demum emenſo ſanctiſſimæ vitæ curſu ad metam peruenit, quod accidit *Caluna* ad diem menſis Octobr. xix. hoc eodem anno.

Ob. P. Gaſpari Dineti. 9. Reuerendiſſimus denique *P. Gaſpar Dinetus* Matiſconenſis Antiſtes, qui tempore quidem poſtremus fuit, cùm dignitate præſtaret Dignitati probitatem & morum integritatem atque inſignem dicendi facultatem coniunxit. Eruditione inprimis excelluit, quam Epiſcopalibus virtutibus luculenter exornauit. Prima illi cura fuit de perluſtrandâ diœceſi, quod impigrè fecit & cum fructu longè maximo. Dignitatem Epiſcopalem aſſeruit ac pactis conuentis cum Cathedralis Eccleſiæ ſacris ſodalibus omnem impoſterùm controuerſiam ſapientiſſimè præſcidit. Ad maiorem vrbis ſecuritatem Comitum Matiſconenſium arcem dirui procurauit, & in locum RR. PP. Capuccinos ſuccedere ædemque ſibi conſtruere prouidit. Peſte infectis ſuburbanam domum parari conſultiſſimè ſategit. Cathedralem Eccleſiam temporum iniuria multis modis afflictam, ſpoliatam, deſtitutam, erigi, reſtaurari & ornari, Collegium Canonicorum S. Petri, Cœmeterium S. Stephani, etiam deprædata & deiecta reſtitui peroptauit, & præſtitit. *Henrico* IV. Inuictiſſ. & Clementiſſ. Principi ſupra modum gratioſus ab eodem regni ſecretioribus arcanis adhibitus eſt, cum eo per notas occultas communicans, vocatus etiam in comitatum vt expiandæ Regis conſcientiæ, ac reliquorum bonorum operum adminiſter eſſet, quibus ille munus cum omnium applauſu egregiè perfunctus eſt. Ad rem diuinam ſolemni ritu per ſacros maioris Eccleſiæ ſodales die S. Epiphaniæ, qui fuit ei natalitius, & die feſto S. Franciſci de Paula peragendum cum ipſis fide publica pepigit, cenſuſque annuos ad id attribuit. Succeſſoribus Epiſcopis ſacram argenteam ſupellectilem ad altaris miniſteria legauit, quam ſeruandam Canonicis ipſis commiſit ne quid eius cum tempore periret. A Summo Pontifice ac ſupremis in Eccleſia Catholica fidei Inquiſitoribus magnas & amplas facultates exorauit quibus poſſet Segregum conuerſionem, quam optabat ex animo promouere. Allaborauit ad Patres Societatis Ieſu Molinas inducendos, ac veniam litterarij Collegij erigendi ad patriæ ſuæ vtilitatem & commodum pro ea qua fuit apud Regem gratia impetrauit. Vrſulanas Virgines ad puellarum eruditionem Matiſconem traduxit. Seminarium Clericorum erexit quos primum ſuis ædibus acceptos per triennium fouit. Congregationem Oratorij Ieſu in vrbem excepit, datis conditionibus quas *R. P. Petrus Berullus* poſtmodùm S. R. E. Card. probauit. Sodalitia duo, alterum S. Angeli Cuſtodis, alterum Sanctiſſimæ Euchariſtiæ titulo piè ac ſanctè inſtituit. Atque hæc, tùm ſeminarium ſuum, Indulgentiis (quas vocant) ampliſſimis donari ſollicitus fuit. De quorum quidem ſodalitiorum præſtantiâ ſcripſit *R. P. Antonius à S. Michaele* Recollectus. Seminarium imagine ſacra B. Virginis conſecrauit, quæ hodie miraculis & diuinis virtutibus coruſcat. Comitiis Cleri Generalibus cum præcipuâ laude non ſemel interfuit, nouiſſimè autem ad an. 1617. habitis *Lutetiæ*, in quibus Dinet

1619. bus ob facundiæ gratiam Orator ad Regem delectus eſt, apud quem frequen- 1620.
ti Clero comitante, [illegible] Eccleſiæ per hæreticos perduelles vexatio-
nem & oppreſſionem tam verè quàm eleganter expoſtulauit, atque per *Benearnenſes* exulantem Catholicam religionem & direpta Eccleſiarum bona fortiſſimè conqueſtus, piiſſimum Principem ad vindicandam fidei & Eccleſiarum iniuriam aptiſſimè animauit. Et reuera ex hoc Inuictiſſ. Princeps perduelles hæreticos longè lateque compreſſit, pacem regno, Eccleſiis bona, Religioni dignitatem reſtituit. Redierat *Gaſpar* in Eccleſiam ſuam, vbi Deo, ſibi & plebi vacans vt decebat Epiſcopum occubuit. In Calend. Decemb. hoc eodem anno mors eius incidit ex aqua intercute, ſed non improuiſa fuit, ante annos enim tres de ſepultura ſua cauerat, in quam illatus apud Cathedralem ſuam. Religioſiſſime in alteram ſe vitam comparaſſe ſcribit Seuertius quem habuit Epiſcopalis Officii adiutorem quique hæc quæ compendio perſtrinximus ampliſſime exequitur. Sed nos pro inſtituto hæc tantum libauimus.

1[illegible]. Exciderat quod pro temporis ratione antea me inſeruiſſe volueram, ad diem [illegible] menſ. Septemb. *Paulum* V. Pont. [illegible] motu proprio dediſſe ad omnes Ordinis Superiores, ne cuiquam ſuorum dignitates conferrent aut [illegible], ad inſtantiam quarumcunque perſonarum & quauis præeminentia ſublimium extra Ordinem exiſtentium, grauibus pœnis fautorum [illegible]. Incip. *Admonemur a [illegible]*, &c. Cauſa huius decreti [illegible] fuit, vertebatur de Collegiatu Generalis controuerſia [illegible] occaſione inter duos exarſerat, ſed partium ſtudio res eò deducta [illegible] aliquid agi videretur, peropportune igitur prouidus Pon[illegible] ex ſcintilla veritus, ardorem hunc cenſuit comprimendum. Decretum Pontif.

An. M. DC. XX. 1620.

1. DIſtracta nunc primum Prouincia *Lotharingica* ſeparatum à *Campanis* ſte[illegible] quod factum a *R. P. Franciſco a Maida* Generali pro poteſtate, quam [illegible] Patres in Comitiis Generalibus. Primus autem ad regendum eam Pro- Lotharingæ Prouinciæ
[illegible] *R. P. [illegible] Paulinus* eo ſæpius munere diuerſis in Prouin- [illegible]
[illegible], & is quidem eximius concionator & ad permouendos affectus præſtans [illegible] poſt annos octo meliori & permanenti vitæ reſtitutus eſt, cùm [illegible] quem inſcripſit *[illegible]*, &c. Pariſiis apud Fra[illegible] an. 1626.

2. [illegible] autem Prouinciæ non iners fuit hic ipſe annus. Campani, *Sparnacenſes* [illegible] Ciuibus vltrò deferentibus, Eccleſiam S. Remigii cum omnibus [illegible]
ad eam ſpectantibus acceperunt, quod Rex litteris ſuis probauit, & has Senatus in Acta retulit. Datum quoque is illis perpetuæ ſacerdotium, Prioratus nomine, quod in eorum fauorem reſignauit R. P. & [illegible] Canonicus regularis ad S. Martinum [illegible], quod ita tum a Rege ſimiliter & Senatu probatum eſt. Prioratus autem ille S. *Petri [illegible]* dictus, olim ad portas Remenſes, nunc dirutus & ſolo æquatus iacet, ordinis erat Benedictini. Ciuium Sparnacenſium liberalitate ac largitionibus hodie que Cœnobium ædificatur. Initam poſſeſſionem ad [illegible] Apul. a *R. P. F[illegible]* Prouinciale nuper ex Commentariis Conuentus obſeruabam. Eſt verò *Sparnacum*, ſiue vt alii placet *A[illegible]*, aut etiam *A[illegible]*, oppidum ſat. frequens & per[illegible] ad *Matronam*, inter *D[illegible]* & *Ca[illegible]* leucis VIII. in Campaniæ Præfectura, & direceſi Remenſi. Et quidem S. Remigius a Viro nobili Eulogio illud Eccleſiæ ſuæ comparauit, nunc demum vero vt in eo noſtri ſedem figerent eiuſdem Remenſis Eccleſiæ Antiſtes R. & Illuſt. *D. L[illegible]* per Suffraganeum ſuum *R. D. Gabrie[illegible]* Epiſcopum *A[illegible]* Benedictinum Anglum, atque ipſo *[illegible]* Card. non multo poſt demortuo Remenſem Archiepiſcopum, perlibenter concesſit.

de Mergeriis

3. Toti autem [illegible] ad *[illegible]*, tunc *Ducatum* in finibus *L[illegible]* & *A[illegible]* [illegible] Dux qui nullum erga noſtros [illegible]

1620. dum nouerat, latifundium emit & donauit, nonnulloſque cenſus attribuit. 1620.
Relicta etiam, à Nobil. item. *D. Antonius*, ſeu *Antonieta de la Tour*, V. Cl. *D. Herculis de la Forest* Baſſingenſis Fundatoris conſorte, per noſtros huic Cœnobio addicta ſunt. Saluatores aliiq; Ciues non parùm de ſuo ad opus contulerunt, ſuamque in B. P. N. Franciſcum pietatem teſtificati ſunt, cum opus illud factum eſt. *Duodeciacum* certè ſeu *Decempagi* nunc vulgo *Dieuze*, oppidi nomine cenſetur, ſitumque eſt ad *Saliam* fluuium, & *Lindrum* nobilem lacum ſale ac piſcatione fecundum, ſub Alemaniæ Præfecturâ in ditione tamen Lotharingica & diœceſi Metenſi. Abeſt autem *Nanceio* leucis VIII. *Metis* X. *Sarapente* V. versùs *Nanceium*. Paulus V Varnefridus in Chronico l. p. ſe. Metent. *oppidum quod appelatur Decempagos a Metenſi vrbe triginta millibus abeſt*. Fruſtra prærogatam nobis à *R. D. Nicolao Coeſſetelio* Metenſi ſuffraganeo gratiam prædicauerim. — Dieuze

Conuentus Lunæ villæ. 4. Deinde *Lunæ-villam*, ſeu *Lunam-riuulam* leucis à Duodeciaco V. conceſſerunt. Oppidum id ad confluentem in *Murtham* ſuprà *Nanceium* leuc. IV. opportuno loco poſitum eſt, *S. Remigii* Abbatiâ Ordinis Auguſtiniani clarum & inſigne, in diœceſi *Tulenſi* & præfectura *Nanceiana*. Donatum illis Hoſpitale intra oppidi pomœrium, *Henricus* Dux prouentus aliquos in annum attribuit, ſed & qui poſtmodum rerum potitus eſt eius nepos *Carolus* IV. ad locum & ſtructuram Eccleſiæ non pauca erogauit, demque R. & Ill. *D. Carolus a Lotharingia Gorzienſis & Lunæuillanus* Abbas ædificando Cœnobio ſe liberalem præſtitit. Priuati plures & de ſuo elargiti ſunt quo promoueretur opus, quod B. P. N. Franciſco dicatum eſt. — Luneuille

Conuentus Romonti. 5. Quæ dum geruntur, Burgundi vltrà *Iuraſſum* progreſſi *Rotundum-montem* inſederunt, oppidum eo nomine eſt in *Heluetiis* intra fines pagi vt vocant Friburgici, hoc eſt Catholicæ eius confœderationis quæ à *Friburgo* vrbe primariâ nomen habet, diœceſi tamen *Lauſanenſi* ſubiacet. *Lauſanne* vero ſiue *Lauſodunum* eſt ad ripam dextram & ſeptentrionalem lacus *Lemani*, ſed pulſis inde Catholicis per hæreticorum factiones *Friburgum Nuithlandiæ* ſedes tranſlata eſt. Cœnobium in ea vrbe noſtris delatum à Ciuibus qui & vitæ neceſſariis prouiderunt, eâ conditione vt noſtri Theologos apud ſe agant, hoc eſt per annum conciones habeant è publicâ cathedra populumque de rebus fidei erudiant, quod illi diligenter & grauiter præſtant. Acceptum Cœnobium ad diem menſis Maij XII. quod factum Friburgici Principes ad XXI. menſis Auguſti laudauerunt, Epiſcopus iam tum (ni fallor) *R. D. Cianinus I. vitreus* ex Abbate Caritatis. Cœnobium B. Virgini ſacrum eſt. Itaque hodiernum diem noſtri *Romontium* incolunt, nec alium ab vrbe Fundatorem agnoſcunt. Perlatum id in Acta Capituli Generalis proximè inſequentis. Plura huic anno propria, quorum nobis non ſatis deſignata origo vt in tertium ex hoc annum differamus poſtulant. — Romont.

Ob. P. Alberti Beru- ti. 6. Sola mors procraſtinationem neſcit. A die XIV. Martij nobis illa virum egregium & ſuo iam elogio, ſed breuiuſculo certe, donatum abſtulit, *R.* ſcilicet *P. Albertum Beruttum* Dertonenſem qui Leuantinum Cœnobium pretioſa, vt creditur, apud Deum morte conſecrauit. Luculentam de moribus eius relationem a noſtro de *Agniſcis* nacti ſumus, cuius ſingula capita ſingulis verbis priuſquam illius nobis copia fieret expreſſimus, nec iam vacat longiſſimam narrationem exſcribere, cuius compendium tribus verbis fecimus. Albertus qui non temere Sanctus adhuc ſuperſtes habebatur, à morte maiorem apud populos & ſuos venerationem promeritus eſt. Sed homo copioſæ ſanctitatis, non minoris eruditionis & doctrinæ laude floruit, cuius monumenta reliquit quæ in Appendice de Scriptoribus ſigillatim deſcribemus.

An. M.DC. XXI.

1. HAud longè huius anni ſucceſſus ab altero abeſt, niſi fortè quòd multitudine vincit & aliquanto ſuperior eſt. Lotharingi certè ac Burgundi ſuas etiamnùm partes habuerunt. Illi *Marcha-villam*, cuius nominis pagus eſt in Præfectura *S. Michaëlis* & diœceſi *Virdunenſi*, ab ipſo Virduno leuc. v. quà iter eſt Metim, Comitatus titulo illuſtris qui antiquæ & nobiliſſimæ Gornæorum genti hæreditarius eſt, ab Illuſt. & Generoſ. Comite *D. Henrico de Gournay* inducti ſunt. Abſceſſerant ſcilicet RR.PP. Oratorij D.N. Ieſu è domo quam Henricus eis ædificauerat, credo, quod ex inſtituto catechiſmis vacant, qui haberi cum fructu niſi opulentis in vrbibus non poſſunt. Tum verò ille communicato cum fratre conſilio de Minimis aduocandis deliberauit. Frater certè *R.D. Carolus Chriſtianus Gornæus* Epiſcopus tum *Sitenſis* & Adminiſtrator *Tullenſis*, nunc autem Chriſtianiſſimi Regis noſtri gratia ſummo imperio Tullenſi Eccleſiæ præpoſitus & Antiſtes datus, non hoc vno noſtris gratificatus eſt. *Henricus* ipſe Chriſtiana pietate clariſſimus legatione apud Turcas pro Chriſtianiſſ. Rege noſtro functus cum magno vitæ periculo reique domeſticæ damno, dum impensè ac ſtudioſè vir magnanimus negotium religionis agit. Conſors eius Nobil. *D. Roberti de Rauenel* vidua, fœmina pientiſſ. & lectiſſ. *D. Philiberta de Chaſtillon* nihilominùs in noſtros beneuola, ſicut & *Henrici* mater iam tùm ſuperſtes, in Fundatricibus cum gratulatione numeratæ ſunt. Nomen Cœnobio à *B. Virgine Annunciata*, ædes ſacra leuioris operis interim exſtructa eſt, quam vir pientiſſimus Henricus Fundator ſacris pignoribus ardenti deuotæ mentis ſtudio & impigro labore conquiſitis locupletauit, quæ nos ipſi coràm illic paucarum horarum hoſpites venerati & mirati ſumus. In capsâ ſcilicet affabrè factâ & graui auro inductâ pedes quinque aut ſex latâ, ſub maiori altari, ſed in conſpectu tamen & in aperto, repoſita ſunt corpora SS. *Anaſtaſij*, *Baſily*, *Euſtachij*, *Bonifacij*, *Hilarij*, *Victoris & Vincentij*, quibus quidem nihil me in hoc genere auguſtius vidiſſe non diffiteor. Sed & argenteis thecis incluſas habent pleraſque alias, & ſi fas eſt dicere innumeras, vt loquuntur, reliquias, quas inter de *S. Cruce* nobilem particulam de *S. Sebaſtiano*, & aliis obſeruabam. Nec me præteriit B. Virginis Deiparæ Imago in tabulâ picta proſtans in altari ad læuam maioris & hac inſcriptione inſignis: *Poſt incendium Caſtelli & Pagi Marcheuillæ ab hæreticis immiſſum hac Imago B. Virginis crepidine quamuis vndique ambuſtâ, media tamen intacta remanſit* 3. *Id. Sept. an.* 1591. Poſtmodùm quinetiam Parochialis Eccleſia eius pagi noſtris ceſſit, quam vnus aliquis noſtrorum ad certum tempus in eam curam electus adminiſtrat. Eo autem ipſo die quo in illud Cœnobium noſtri ſubierunt officium diuinum celebratum eſt, ſic erant omnia per Fundatorum magnificentiam comparata. Ex voluntate Fundatoris & decreto Generalis habitum illic Prouinciale Capitulum an. 1623. in quo *R. P. Ioannes l'Afrique* in Prouincialem electus eſt. Eccleſiæ Virdunenſi pro tempore deſideratiſſimus vir præerat, Illuſt. nimirùm & *R.D. Carolus à Lotharingia de Chaligny*, qui ad alterum annum h. 1622. gratulante Pontifice Societatem Ieſu dimiſſis infulis capeſſiuit, & is noſtros omni fauore ac gratia proſequutus eſt.

Conuentus Marchæ-villæ.
Marcheuille
de Gournay.
de Chaſtillō.
1622.

2. Burgundi *Arboroſam*, ſiue *Arboſium* tranſierunt, oppidum certè amœno loco ſitum, omnium rerum copiâ florens, ſed generoſo imprimis vino celebre, montibus vndique cingitur præterfluente riuo, arbores, vinea, fontes, ab omni parte circumſpiciuntur. Diſtat verò *Salinis* in Ort. *Polichnio* in Occ. leucis II. *Dolâ* v. *fano S. Claudij* VII in Merid. Denique Veſontionenſi Eccleſiæ paret. Ab antiquo tertij Ordinis inſtitutum ad oppidanos traductum fuerat, quod plures è primariis ciuibus profeſſi ab an. 1596. à Lugdunenſibus noſtris partem pallij B.P.N. Franciſci capsâ recondendam & in Eccleſia ſeruandam impetrauerant, ſed maximè ab an. 1597. hoc apud eos inſtitutum viguit, cùm ſcilicet per illud tempus *R.P. Ioannes Franciſcus Binans* apud eos per Quadrageſimam conciones

Conuentus Arboſij.
1596.
1597.

1621. haberet. Eam verò ſacræ veſtis portionem noſtri, poſtquàm venerunt in vrbem, ad ſe receperunt. Non indignum etiam quod obſeruetur, miſſum à Prouinciali Lugdunenſi Oblatum *Guigonem* nomine ad Franciſcum Arboſij concionantem, mortem illic oppetiiſſe, conditumque ad *S. Iuſtum*, poſt annos autem xxv. effoſſo ſepulchro veſtem eius atque roſarium quibuſcum terræ mandatus fuerat, mirantibus omnibus, viſa eſſe integra & ne minimùm quidem delibata, quod noſtris qui nuper aduenerant (hoc enim ad alterum ann contigit) maiorem reuerentiam conciliauit. Data porrò inhabitandæ vrbis oppor- 1621.

1612. tunitas ex legato pientiſſ. & lectiſſ. fœminæ *D. Alexiæ Maginet* Ordinem tertium profeſſæ, viduæ autem Nobil. & Cl. V. *D. Petri Camus* Regij per Burgundiam Cognitoris, illa enim commodas & amplas ædes ad Cœnobium extruẽdum moriens noſtris donauerat, quas vt incolerent Cœnobiumque inædificarent ad xi. Iunij hoc anno conuocati ad Concilium Ciues aſſenſerunt. Noſtri per ſuam diligentiam opus inſigniter promouerunt. Nomen denique Cœnobio inditum à B. Virgine. Fruſtra dixerim *R. D. Franciſcum de Ric* Veſuntionenſem Archiepiſcopum pro ea qua in noſtros eſt benignitate rem gratam acceptamque habuiſſe. *Maginet.* *Camus.* *de Ric.*

Conuentus Cazalij. 3. Aquitani hunc accepti Caſalenſis Cœnobij annum aſſignant. Eius tamen primordia longiùs repetenda. Nobiliſſ. enim & pientiſſ. fœmina *D. Anna de Batarnay D. de Montbreſor* de ædificando apud *Caſalium*, ſeu *Caſatum* Cœnobio teſtamentum ſcripſerat, quod Illuſtriſſ. & Generoſiſſ. *D. Bernardus de Nogaret* Dux *de la Valette* maris Præfectus, & in Prouincia Prorex, &c. ſuo itidem teſtamento confirmauit & ampliori liberalitate, atque munificentiâ exaggerauit. In eo autem Cœnobio corpora ſua & parentum etiam condi mandauerant. Illuſt. & Generoſiſſ. *D. Ioannes Ludouicus de Nogaret de la Valette* Dux Eſpernonij, vtriuſque militiæ Eques torquatus Aquitaniæ Prorex, &c. *Bernardi* germanus & hæres, anno demùm 1611. prima Eccleſiæ fundamenta poni cu- *de Batarnay.* *de Montbreſor.* *de Nogaret.* *de la Valette.* *d'Eſpernon.*

1611. rauit, quibus primarum lapidem immiſit & benedixit *R. D. Ioannes Daffis* Lombarienſis Epiſcopus adſtante Clero ſuo, & aliquibus è noſtris in comitatu *R. P. Hieronymi Paineau* Prouincialis. Perductâ in culmen Eccleſiâ Eſpernonius Dux in eam inferenda parentum, fratris & gloris, corpora, ſolemni pompâ, cui præſens nobilium cateruâ ſtipatus adfuit, ad an. 1617. menſemque Iulium ſollicitus fuit. Necdum autem ædos noſtris paratæ, dum negligunt quibus id negotium ab Eſpernonio datum eſt, quod cum ille ægrè ferret, poſt tam longas moras adminiſtri opus præcipitant ac nonnullâ & quidem fiduciariâ ſupellectile ædes inſtruunt, tumq, demum noſtros vt immigrarent ſollicitauerunt. Quod factum ad xxv. menſis Aprilis hoc ipſo anno. Poſtmodum autem Eſpernonius Dux quod per adminiſtros peccatum fuerat emendauit. Ædes *B. Mariæ Virginis* ſacra, quatuor ad læuam ſuffulta eſt ſacellis, quæ *B. Virginis Lauretanæ, SS. Annæ, Bernardo* & *Franciſco Paulano* ſigillatim dicata ſunt. E conſpectu maioris altaris monumentum inſigne ex marmore adſtruitur Situs autem eſt Cœnobio in iugo colliculi iuxta fluuium *Sauum*, ſiue *Sauam*, de quo iam antè nobis ſermo fuit, ſecundùm viam publicam quâ *Caſalio Sammatharum* itur, & *Sammathanum* quidem vnicâ tantùm leucâ procul eſt ad eundem fluuium. Proſpectus eſt & à prętercfluente fluuio & à florenti agro iucundiſſimus, cui ab Oriente obuerſum eſt Cœnobium. Atque hæc delibaſſe ſatis ſit. At verò præter hos, Turones & Pariſij ſuæ Prouinciæ terminos produxerunt. *Daffis.* *Lombez.* *Paineau.* *Cazam.* *Sammathan.* *Tours.*

Conuentus Cæſaroduni. 4. Iam quidem olim Turones vrbem ipſam *Cæſarodunum* cogitauerant, vt quibus per bellorum tempeſtatem neceſſarium in ea perfugium videretur, infecta vſquedum res ſic tandem coaluit. Auguſtiſſ. Princeps noſter *Ludouicus* XIII. ſexto Regni ſui anno Cæſaroduni pomœrium longo & amplo ambitu proferendum curabat, id quod acceſſit nouæ vrbis nomine donatum eſt, atque vt illic domicilium ſibi compararent peropportunum videbatur. Ab anno igitur 1619 & die xxvi. Martij, locum cui nomen *Magni horti* dato pretio emerunt, cuius inhabitandi à Ciuico Magiſtratu & populo facultatem retulerunt ad diem xv. menſis Februar. an. 1620. moxque ad xxvii. Martij, ab Illuſt. &

R. D.

1621. *R.D. Bertrando d'Eſchaus* Archiepiſcopo, leuioris operis exſtructâ ædiculâ in 1621.
d'Eſchaus. eam hoc ipſo anno ad natale S. Ioannis Baptiſtæ migrauerunt; Crux tamen ante xv. menſis Auguſti non eſt infixa, quod officium præſtit V. Clar. & *R. D.*
Ludore. *Abel Ludore* Curiæ Epiſcopalis Iudex & magnus (vt loquuntur) Epiſcopi Vi-
Tachereau. carius, præſente Aug. *Maria Medicæa* cum altera filiarum. Cœnobij nouiter extruendi lapis in fundamenta iactus ab Honorand. V. *D. Ioanne Tachereau* Ciue Turonenſi ad diem xxi. Octob. an. 1626. Fundatoris ius arrogatum illi & piæ 1626.
Galland conſorti *D. Mariæ Galland* ob præſtita beneficia, probantibus PP. Barcinone in proximum conſidentibus. An. 1627. ad viii. menſis Octob. ædis ſacræ funda- 1627.
de Montmartin. mentis immiſſus lapis ab Illuſt. & Nob. D. Vicecomite *de Montmartin*, nomine
Ruze d'Effiat. Illuſt. & Generoſiſſ. *D. Antonij Ruzæi* Marchionis *Effiatæi* apud Turones Proregis, &c. eo quem diximus *D. Abelio Ludorſo* ſacros ritus peragente. Optatum Eccleſiæ nomen *S. Gregorij Turonenſis*, qui inter eius ſedis Antiſtites numeratur xix Sed malum, perductum opus penè ad faſtigium, exundantibus vltrà modum *Ligeris* aquis an. 1628. Calendis ipſis Decemb. deiectum & adflictum eſt, ſed vt illæ ſe receperunt ſtatim eſt reſtitutum. Adſtructa Eccleſiæ tria ſacella, quorum vnum piiſſ. & lect. fœmina *D. Dionyſia Compain* vidua Nobil. & Cl. V.
Compain. *D. Iacobi le Boults* apud Turones Quæſtoris regij; alterum Honorand. V. *D. Ma-*
le Boults *Marchand.* *thurinus Marchand* Ciuis Turonenſis; tertium Nob. & C. V. *D. Claudius le Febure*
le Febure. Toparcha *de la Falloire* Quæſtor Regius apud Turones, curauerunt. Et *Dionyſia* quidem atque *Mathurino* propter ſingularia beneficia prolixamque liberalitatem Fundatorum nomen & ius in generalibus Comitiis decretum eſt. At de *Cæſaroduno* ab initio diximus, cùm de Conuentu ad arcem Pleſſiacam ageremus.

5. Franci, ſeu quod aliis magis placet Pariſij, vltrà *Niuernum* progreſſi ſunt *Conuentus* *Decetiam* vſque, ſeu vt alij malunt *Deciſam*, oppidum in *Ligeris* Inſula quam ma- *Decetiæ.* nu factam volunt atque inde *Deciſæ* nomen, leucis vii. abeſt *Niuerno*, totidemque *Molinis*, commendatur nobili & generoſo vino. In illud accepti noſtri à Ciuibus, commendatione Illuſt. & Excell. Principis *Caroli Gonzagæ* Ducis Niuernenſis, &c. cuius ditioni oppidum ſubiacet, Rege probante, aſſentiente
du Lu. Epiſcopo Niuernenſi *R. D. Euſtachio du Lu*, Ciuibus ipſis benè volentibus & cenſum ad vitæ neceſſaria paciſcentibus & ampliorem adprecantibus. Commodum autem ſe obtulit poſt aliquod tempus peruetuſtum ſacerdotium in ip-
de La Croix. ſa vrbe, quod noſtris ceſſit *R. D. Nicolaus de la Croix* ad effectum vnionis & adiunctionis ædificando Cœnobio. Prioratus erat Ordinis Benedictini titulo *S. Petri*, quem Innocentius III. in Priuilegio *S. Germano Antiſſiodorenſi* facto, ſub an. 1198. memorat, ab illa enim Abbatia pendebat, & ab ea diſtractus præhabito conſenſu omnium quorum intererat, noſtris in perpetuum poſſidendus ab 1198.
Vrbano VIII. Pont. Opt. Max. per litteras die x. menſis Ianuarij an. 1624. ex- 1624. peditas. Interim *Deciſiani* à noſtris poſtularunt, vt litterarium Collegium iuuentuti erudiendæ aut inſtituere ipſi, aut ſaltem regere ac moderari vellent, ſed illi Decellorum veſtigiis inſiſtentes excuſarunt, totique incubuerunt vt veterem ædem loco quidem optimo & eminenti locatam inſtaurarent, nouumque Cœnobij opus ponerent, quod tandem in iuſtam magnitudinem perductum & egregiè compoſitum Correctori commendatum eſt, eoque primùm
Machon. munere donatus V. P. *Vincentius Machon* in Prouincialibus Comitiis an. 1632. 1632.

6. In eadem Prouincia Franciæ *R. P. Franciſcus Ripartanus* Collega Vicarius *Moniales* & Viſitator Generalis, Moniales inſtituere aggreſſus Prouinciæ Patres gra- *Abbauillenſes.* uiter offendit, qui menti ac propoſito Decellorum inhærentes nunquam potuerant adduci, vt aliquando vllas acciperent, oblatis etiam per Reginas primariaſque fœminas ampliſſimis & cumulatiſſimis conditionibus. Vt igitur à *Franciſco* inſtitutas audierunt omni ope ad eam inſtitutionem euertẽdam contenderunt, conſultò ille an inconſultò fecerit non diſceptamus, certè fruſtra fuerunt qui aduerſati ſunt. Sed vt omnes contentionis cauſas procul habeamus, ortum eius inſtitutionis ac progreſſum ſimpliciter enarrabimus. Nullæ vſquedum Ordinis noſtri Moniales in Galliâ viſæ fuerant, quod nec noſtri, vt

1621. diximus, ferre vnquam voluerant non ſatis quidem mihi cognitis & certis, ſed 1621.
iuſtis profectò & æquis rationibus permoti; *Franciſcus* Viſitator *Abbatiſvillam*
(qua de vrbe olim meminimus) veniens, Tertiarias nonnullas ab anno 1615.
1615. & xx. Martij congregationem iniiſſe ac ſimplicibus Obedientiæ, Paupertatis,
Caſtitatis, & Stabilitatis votis ſe obſtrinxiſſe inuenit, quæ cùm fruſtrà non ſemel expetiiſſent à Prouinciæ Patribus vt ad Monialium profeſſionem acciperentur, *Franciſcum* ſibi fauentem ac beneuolam, iam nunc etiam inuenerunt. De illius igitur conſilio per ſupplicem libellum à R. D. Ambianenſi Epiſcopo facultatem erigendi Monaſterij poſtulauerunt, aſſenſit ille poſtulatis, libellumque ſubſcripſit Ambiani die xiv. menſis Iulij hoc ipſo anno. Accepta reſponſione *Franciſcus* nouem ex Tertiariis ſacrum velum impoſuit, Monaſterio eas recluſit, omnibuſque ad regularem vitam inſtruxit, inſtitutioniſque ſuæ litteras ad diem Iulij eiuſdem xvii. perſcripſit. Quo facto, *Riparianus*, vt quod *de la Riuiere.* cœperat firmum illibatumq; perſiſteret, Regem in Caſtris ad *Montem-albanum* *Montauban.* conuenit, & multiplices ab eo litteras exorauit. Aliis enim Princeps Opt. & Religioſiſſ. prædictarũ Monialiũ inſtitutionẽ ac Monaſterij erectionẽ probat, laudat & confirmat, ſub die xxvi. menſ. Aug. aliis Pontifici ſupplicat vt eam inſtitutionem erectionemq; ratam habere velit, ſub die xxviii. eiuſd menſis: denique ad eundem diem aliis cùm ad ipſas Moniales, tum ad *Riparianum* datis, factum laudat, hortaturque illas vt perſeuerent, gratiamque ad id ſingularem & protectionem ſuam ſpondet. Cauſa nihilominus coram Summo Pontifice vertebatur, quem Prouinciæ Patres appellauerant. Eâ demùm cognitâ & diſcuſsâ decreuit Pontifex vt acta per *Riparianum* ſubſiſterent, adeóque ipſius Monaſterij erectionem & inſtitutionem probauit, prouidenſque in futurum de illius conſeruatione illud Eminentiſſ. & *R. D. Hippolyto* Card. *Aldobrandino*,
1623. Generali Ordinis, & Franciæ Prouinciali commendauit. Pontificium in hanc ſententiam reſcriptum datum eſt iv. Id. Iunij an. 1623. ſextum poſt diem quàm *Camartus* in Generalem electus fuerat, cui rem *Aldobrandinus* Protector curæ eſſe voluit, datis interim ad ipſas Moniales congratulatoriis litteris ſub die xxix. menſis Iunij. *Camartus* pro mandato Protectoris eidem Monaſterio cum omnimoda poteſtate præfecit *R. P. Nicolaum l'Eſguillier* ſummæ pietatis & eru- *l'Eſguillier.* ditionis virum, qui eius Monaſterij res ſic demùm compoſuit vt præcipuâ ſanctimoniâ & excelſo charitatis profundoq; humilitatis ſpiritu effloreſcat, quod tanto tamque perito Inſtitutori debet acceptum ferre. Pontificis litteras vt ad ſuam inſtantiam conceſſas & emanatas Rex probauit, & vt executioni mandarentur præcepit, patentibus Codicillis apud *S. Germanũ in Laia* die Septemb.
1624. xix. an. 1624. perſcriptis & exaratis, quos Senatus recognouit, Actis inſcripſit,
1625. decreto ſuo confirmauit die xxix. menſ. Ianuarij an. 1625. cùm prius, hoc eſt ad eiuſdem menſis diem iii. Abbauillenſes Ciues de recipiendis in ciuitatem publico decreto edixiſſent, & acta in hunc diem, quantum per eos licebat, probauiſſent. Ita primùm in Gallia Ordinis noſtri Monialium Cœnobium cœpit, creuit, ſtetit, ſtatque ſub inuocatione *Ieſu Mariæ*, quibus nominibus ex veteri more nouam plantam non temerè *Riparianus* inaugurauit. In eo vitæ propoſito reliquis præiuit R. M. *Gabriela Foucquart* quæ hodieque viuit Chri- *Foucquart.* ſtianæ ſimplicitatis & religioſæ innocentiæ gratia commendabilis, atque inter primas ei ſuffragatæ ſunt VV. Sorores & MM. *Gabriela Caiſier* morum in- *Caiſier.* genuitate ac bonitate ingenij præſtans, & *Anna du Val* prudentia & ſagacitate *du Val.* præpollens, quæ ſucceſſiuè illam familiam rexerunt. Sed & opportunè illis adfuit R. D. .... *Saulmon* ad S. Vulfranum Canonicus, qui ſuis commodis incom- *Saulmon.* modis res earum egit & ſtrenuè proſequutus eſt. Denique Nobil. etiam & Ge- *de Monchy.* neroſo Viro *D. Roberto de Monchy* Baroni *de Caueron*, &c. ob præſtita beneficia *Caueron.* gratiam debent non mediocrem, fortè & aliis pluribus non minorem, ſed quibus grati eſſe non potuimus dum nos latent.

Obit. Pauli V. Pont. 7. Ab ineunte anno *Paulus* V. Pont. Opt. Max magno Chriſtianæ reip. luctu & noſtrorum damno naturæ conceſſit. Comitas eius, beneficentia, felicitas, facilè omnes ad luctum inuitauit, noſtros publica calamitas ſingulariter attigit,

1621. git, vt quibus prolixæ liberalitatis & ampliſſimæ gratiæ ſpes per Pontificem facta fuerat quæ cum illo periit. A morte Pontificis in Vrbem rediit Illuſt. & *D. Michaël Tontus* Ordinis Protector, Comitiis interfuit, quibus in Pontificem electus *Alexander Ludouiſius* ex Archiepiſcopo Bononienſi & S. R. E. Card. tit. S. Mariæ Tranſpontinæ, & is nomen ſibi optauit *Gregory*, & XV. eo nomine ſedit. 1621.

8. *Tontus* deinceps animum ad Ordinis ſibi commendati prouidentiam applicuit, atque inter cætera ſub ann. hunc exeuntem accepto à Pontif. viuæ vocis oraculo curauit, vt tres Prouinciæ erigerentur. Cuius rei poteſtatem fecit Generali Epiſcopo Lauellenſi. Prima ex iis Prouinciis fuit *Mediolanenſis* in *Italia* quæ diſtracta eſt à Prouincia *Lombardia*. Reliquæ duæ in Gallia, & vtraque ex Lugdunenſi progenita, vna fuit *Comitatus*, altera *Ducatus Burgundiæ*. Has *Franciſcus* Generalis pro mandato quod habebat creauit, erexit, inſtituit, ſuiſque terminis deſcripſit, & ad diem XIX. menſis Nouembris in Capitulo Cœnobij Sanctiſſimæ Trinitatis Prouincialium, Collegarum, Definitorum electiones celebrauit, electos publicauit, & in poſſeſſionem miſit. Prouinciam Comitatus Burgundiæ inſculpto S. Andrea Crucem geſtante decuſſatam, tum ipſa Cruce Sanctandream; Ducatus Imagine S. Michaelis ad ſigilla vti voluit. Datus illi Prouincialis *R. P. Guillelmus Baoulx*, huic *R. P. Renatus le Clerc*, de quibus in progreſſu dicendum habebimus. Erectio III. Prouinciar. Baoulx. le Clerc.

9. At verò apud Aquitanos ſupremus hic annus fuit *R. P. Ioanni Verdier*, quem ſui ob excellentem à pueritia & in ſæculo virtutem plurimùm celebrant. Annos XXIII. natus Ordinem noſtrum perfectioris vitæ propoſito capeſſiuit. At quo deinceps curſu ad vitæ metam properauerit virum grauiſſimum & ſummæ fidei reſcribentem audiamus. *Vita fuit ſemper integerrima, ac Chriſtianæ ſimplicitatis ardentiſſimus amator & cultor. Verus Iſraelita in quo dolus non erat. Obſeruantiæ regularis caſtos perfectiſſimus, humilitate, manſuetudine, patientia, miſericordia & ardenti, tum in Deum, tum in proximum amore præcellebat. Abſtinentia, vigiliis, diſciplinis & cilicio corpus ſuum, licet aliundè infirmum, aſsiduè macerabat, aliorum infirmitatibus compatiens ſibi ipſi cenſor ſeuerus exiſtebat. Varias ægritudines quibus vt plurimùm affligebatur, ſummâ animi conſtantiâ & patientiâ tolerabat. Multas eaſque acres pertulit dæmonum tentationes, præſertim circa diffidentiam ſuæ ſalutis, ita vt profundo deſperationis barathro mergi aliquando videretur, quas nihilominus ſigno crucis & fidei clypeo munitus ſemper ſuperauit. Orationis & meditationis ſtudio maximè addictus erat, ita vt maiorem noctium partem inſomnem duceret pernoctans in oratione Dei. Hunc cella ſua egredientem vt ad chorum ſe transferret ſplendenti lumine circumfuſum F. Bartholomæus ..... Clericus teſtatus eſt ſe inter pulſandum ad preces nocturnas aliquando vidiſſe. Quod contigit duobus circiter menſibus antequam obiret, nec dubium quin ex oratione feruenti & conſortio Dei facta fuiſſet ei facies altera. In Collegam Prouincialis & in Correctorem multoties electus eiuſmodi munia præclarè obiuit. Tribus antè obitum annis plus ſolito ægritudine grauatus maiora etiam patientiæ omnibus reliquit monimenta, ſæpè memorans quod non ſunt condignæ paſsiones huius ſæculi ad futuram gloriam quæ reuelabitur in nobis, & quod id quod eſt in nobis in præſenti momentaneum & leue tribulationis noſtræ, ſupra modum in ſublimitate æternum gloriæ pondus operatur in nobis. Gloriabatur ſæpiſsimè in ſuis infirmitatibus, & ideò inhabitantem in ſe Chriſti virtutem ſentiens, aiebat cum Apoſtolo, cùm infirmor tunc potens ſum. Sic ergò per omnia tentatus & probatus cùm in timore & ſeruitute Dei XXX. annis (profeſſus nimirum fuerat an. 1591.) poſt ingreſſum religionis perſeueraſſet, vita ſanctitate & virtutibus celebris LIII. annos natus migrauit ad Dominum XXIV. Aug. 1621. ſepultuſque eſt in Conuentu Tholoſano.* Hæc paulò longiora placuit exſcribere, vt homini tantæ virtutis laus ſua certiùs conſtaret. Verdier. Ob. P. Ioannis Verdier.

10. Sed & *Prouinciales* noſtri memoriam colunt *R. P. Franciſci Sigalaſij* religioſiſſimi viri & ſpiritu pietatis ſanctæq; deuotionis gratiâ præcellentis, qui poſtquàm pœnitentis vitæ & multis macerationibus exercitæ argumenta pleraq; apud ſuos reliquit, peregrè ad loca ſancta, incitatus exemplo eorum qui Cœlitibus additi hanc viam ingreſſi fuerant, ſub obedietiâ ſe contulit, qua in peregrinatione quod animus præſagierat defecit apud *Tripolim Syriæ* ad VII. menſ. Octobr. inibi ſepultus in Eccleſiâ S. Thomæ Maronitarum. Sigalas. Ob. P. Franciſci Sigalas.

An. M. DC. XXII.

Conuentus S. Pauli Leonenſis.

1. NOn vacauit hic annus gratiâ & benedictione quam à cœlo ſuâ induſtriâ noſtri promeruerunt. Certè Turonenſes ab anno 1620. *Leonam* in extremis *Aremoricis* inuitati fuerant, ad hunc tamen annum habitare diſtulerunt. Res hunc in modum contigit *R. D. Renatus de Rieux de Sordeac* Leonenſis *de Rieux. de Sordeac,* Epiſcopus aliquem è noſtris ad conciones per Aduentum & Quadrageſimam popoſcerat, miſſus *R. P. Carolus Malet*, qui dum eo munere pro data ſibi à Deo gratia præclarè fungitur Nobil. & *R. D. Prigenius Leny de Coadelets* Leonenſis *Malet.* Eccleſiæ Theſaurarius & Canonicus per viſum ſæpiùs admonetur, vt Cœno- *Leny de Coadelets.* bium noſtris ædificare ſtuderet. Narrabat autem vir pius apud familiares apparuiſſe ſibi B.P.N. Franciſcum qui ad hoc ſtudium vehementer identidem incitaret, adeoque diuinæ voluntatis ex eo certum ſe ac ſecurum eſſe factum vt non poſſet reluctari. Vt igitur id conſilium cepit dicto *R.P. Carolo Malet* communicauit, res ad *R. P. Ægidium Camart* deferenda fuit, qui Patrum in Comitiis Prouincialibus ſententiam rogare voluit, & aliis demùm intercurrentibus, res in longum abiit & ad hoc protracta eſt. Nunc igitur primùm deducta illuc familia, cui paratum à Fundatore domicilium quod incoluit. R. D. Epiſcopus benignè ac peramanter nouæ familiæ inſtitutionem accepit & probauit. Anno
1626. autem 1626. ad XXIV. Martij, Fundator permanſuræ baſilicæ fundamenta poſuit, quæ ad ſummum perducta, ſacris primum initiata eſt ad XXX. menſis Maij
1632. an. 1632. Eſt verò *Leonium*, ſiue *Leona*, vel etiam *Leonamus* vrbs minoris Britan- *S. Paul de Leon.* niæ Epiſcopalis, ad *Gobæum* promont. & portum *Staliocanum* in quem *Titus*, ſiue *Totus* influit. Quibuſdam Legio eſt *Oſiſſimorum*, ſeu *Oſcimorum*, hodiè nomen à *Trecor. Triguier.* S Paulo qui primus ad an. C. 600. ibi ſedit adepta eſt. Diſtat *Trecorâ* leucis VII. *S. Brieu.* plus minùs *Briocopoli*.

Conuentus Gerardimontij.

2. Belgæ ipſi operæ ſuæ fructu non caruerunt, adnitente R. P. ac *D. Gaſpare Vinkio* qui eos *Gerardimontes* introduxit. Ioannes Vvaeſbergius I. C. & S. Audomari Lillerienſis Canonicus & Scholaſticus, qui an. 1627. Gerardimontium edidit rem ex veritate ſic narrat, l. 11 c. IV. *In oppido inferiore* (in duas ſcilicet regiones diuiditur) *ſtat fanum* S. Catharinæ *antiquitate totius oppidi primũ à* S. Lucæ, *& reliqua prouentuum vbertate ſuperat, magna illius pars nuperis tumultibus deflagrauit. Sepulchro excepit gentiles ex familiis* de Voorde *&* Vuaeſberge. *Tandem an.* 1622. XVIII. *Aprilis* Gaſpar de Vinke *Abbas S. Adriani* Fratribus S. Franciſci de Paula Minimis à Vvedergratæ *Domina dotatis templum conſentiente populo tradidit, vel Abbate conſentiente populus vt in archiua Senatus relatum eſt, in hunc ſenſum : Bourgmaiſtre & Eſcheuins de la ville* de Grandmont *ayant ouy la propoſition à eux faite par Monſieur le Reuerend Prelat* de S. Adrien, *pour, & au nom des* Reuerends Peres Minimes, *afin d'auoir place en ceſte ville pour y fonder vn Monaſtere de leur Ordre, veu auſſi les lettres patentes d'octrey de ſon Alteſſe de tres-haute memoire, auſſi la lettre de recommandation de Monſieur* de Copigny *Chef des finances, &c. Et ſur ce pris l'aduis du Conſeil & notables d'icelle ville, ont par meure deliberation, & pour le bon zele qu'ils ont à la foy Catholique, & la ferme confiance du fruit & augmentation de l'honneur de Dieu qui pourra eſtre cauſé par leur pieté & bon exemple, enſemble le conſentement dudit Seigneur Reuerend Prelat comme Collateur de toutes Egliſes de ceſte ville ont accordé auſdits Reuerends Peres Minimes à l'effet que deſſus l'Egliſe de* Sainte Catherine *auec l'horologe, Cimetiere, biens & rentes appartenans à ladite Egliſe, en ſuite des comptes ja rendus par les mambours paſſé pluſieurs années & le cours depuis la derniere eſcheance, à charge toutesfois d'accomplir les fondations & anniuerſaires y fondez, & ce excepté la cloche, en place de laquelle leur ſera liurée vne autre. En ſigne de verité auons fait ſigner ceſte par noſtre Greffier, & cacheter du Cachet d'icelle ville le* XVIII. *d'Auril* 1622. Hactenus ex Vvaeſbergio, à quo Latinè ſcribente hæc deſcripſiſſe non piguit quorum ſatis clara eſt ſententia. His addunt noſtri precibus & interceſſione Beati martyris Adriani Ciues Gerardimontenſes à peſtilentia ſeruari, adeò vt ſupra hominum memoriam nullus contagioſa lue afflatus fuiſſe noſcatur, vt tamen aduenis & peregrinis qui

1622. ad patrocinium beati martyris confugiunt peſte attacti cùm vrbis, tum Eccleſiæ fores pateant, nec vnquam occludantur. *Gaſpar* eius Eccleſiæ & Monaſterij Abbas in noſtros tam beneuolus ac beneficus fuit atque diximus, inde verò ad Abbatiam S. Dionyſij apud Brocqueroyam tranſlatus, & ſuo & Deceſſoris animo ſemper reſpondit. Deceſſor nimirùm fuit *R. D. Henricus de Buſegnies*, quem antea laudauimus. Ceſſionem denique parochialis eius Eccleſiæ in noſtrorum gratiam autoritate ſua ſanciuit, *R. D. Iacobus à Boonen* Machlinienſis Archiepiſcopus cui *Gerardimontium* paret. At verò *Gerardi-mons*, *Gerardi-montes*, ſeu *Gerardi-montium*, vrbs eſt *Flandriæ*, in tractu *Aloſtano*, ad *Teneram* fluuium, quam cum Nicolao Burgundio, hoc quod ſequitur carmine celebraſſe, ſatis erit, 1622.

Grandmōt. incol. Geberiberge.

Venuſta ſedes, priſca cladis Hunnica
Plebes ſuperſtes, liberum quondam ſolum
Clienſq; nulli, donec à praditùte
Emptum Gerardo Balduinus *Flandricis*
Adiecit oris atque cinxit mœnibus,
Vt martiali Flandriæ *vallum fores.*
Electa diuis terra, morbis libera,
Hortus ſalubritatis, & vernans domus
Amœnitatis atque pulchritudinis,
Quam flexuoſis piſcium Tenera *ferax*
Allambit vndis, atque vtrinque diuidit,
Antriſque montis incubans pleno ſinu
Secreta Nais inquietam fontibus
Diſpenſat vndam fiſtulis alte vomens,
Amœna circum prata, rura, ſyluula.
Et ſi ſuperno collocatus vertice
Naturam ocellis metiare peruiis,
Ridere nuſquam diceris venuſtiùs
Beata quondam ciuitas, quartum tenens
Inter potentes Flandria ſedes locum, &c.

Addo tantùm, ex Vvaëlbergio, habere *Gerardimontium* intra decimum lapidem, *Valencenas*, *Antuerpiam*, *Louanium*, *Machliniam*, intra octauum *Montes*, *Tornacum*, *Cortracum*, intra ſeptimum *Bruxellas*, *Gandauum*, intra quintum *Teneramondam*, *Hallas*, intra quartum *Aloſtum*, *Aldenardum*, intra tertium *Angium*, *Athum*, intra ſecundum *Niniuiam*, intra primum *Leſſiniam*. Atque is ſingulariter eam deſcribit opere quod diximus.

3. Vtraque *Burgundia* natiuitatis ſuæ fructum fecit, quando ſcilicet cum primùm erecta eſt nouo ſe progreſſu dilatauit. Et in Comitatu quidem Burgundiæ in acceptum relatus *Stauaserenſis* Conuentus apud *Heluetios* probantibus *Friburgica* confœderationis Principibus ad v. menſis Iunij, Eſt enim *Stauaserum* popularibus *Eſtauaser*, diœceſis *Lauſanenſis* oppidum, ad lacum (ni fallor) *Neoburgenſem*, certè litteris ad me ſcriptis à *R. P. Franciſco la Goutte* Prouinciali lacus deſcribitur leucas vii. longus, ii. latus, ipſius tamen oppidi ſitum ex Geographicis tabulis non potui explorare, ac eadem penè quæ antehac de *Rotundemonte* dicebamus replicanda recurrerent, ſi hac ſemel opera defunctum fuiſſe non eſſet ſatis. Ciues prouentus aliquos aſſignarunt, datâ conditione vt noſtri conciones per annum obirent & Theologi munia ſuſtinerent. Collata eis *S. Margarita* Eccleſia, pulchri & perfecti operis, ab Ill. & Generoſ. *D. Beato Iacob* Neoburgenſi Barone *de Gorgu*, & à pientiſſ. eius conſorte *D. Anna de Vvateuille*, quibus propterea Fundatorum honos delatus eſt. Conuentus Stauaſeri.

Eſtauaser.

4. In Ducatu verò, Cœnobio apud *Matiſconem* factum initium. Meminit Robertus in Matiſcon. -6. Seuertius ad *S. Nicetij* conſtitiſſe indicat. Nomen nihilominùs à *B. Virgine* facit Iſnardus, puto quia prior ædes tantùm commodata fuit. *R. D. Ludouicus Dinet* Gaſparis noſtri nepos, & in Epiſcopatu ſucceſſor vrbe noſtros accepit, omnemque humanitatem ac beneuolentiam oſtendit. Qui Conuentus Matiſconis.

1612. mirantur id à *Gaſpare* noſtro factum non fuiſſe, fruſtrà ſunt, nolebat ille noſtros 1612.
in Vrbem inducere niſi Fundator fieret, quod tamen per res Eccleſiæ ſuæ non potuit. Acceptus in Fundatorem Nobil. & Clar. V. D. *Ponthus de Cyberand* Toparcha *de Boyer* regius apud Matiſconenſes Prætor, cum ſua conſorte lectiſſ. & nob. fœmina *D. Anna Chandon*, eorumque nomen Actis Generalibus an. 1629. inſcriptum eſt. Piaculum equidem fuerit gratuitam Illuſt. & Clar. V. D..... *de Rebé* Comitis & Canonici Lugdunenſis, atque ad S. Petrum Præpoſiti liberalitatem reticere, vt quà potiſſimùm huius Cœnobij prima incunabula conſtiterunt. At verò & eius gentis Illuſtriſſ. & R. D. *Claudius de Rebé* Narbonenſis Archiep. & nuper inter regiæ militiæ præceptores aſcriptus, benefici in nos hominis frater, ſuâ nunquam ope defuit Narbonenſibus noſtris, imò ſuis, & quidem omni obſequio deuotis, quā & nos gratiam memori animo recolimus. *Matiſco*, *Matiſſa*, ſeu *Matiſcona* vrbs eſt in Æduis ad *Ararim* peruetuſta & propriis quondam Comitibus gloriabunda, Epiſcopali etiam ſede clara, Conciliis olim apud eam habitis notiſſima. Ponte fornicato & benè longo Ararim iungit. S. Vincentium martyrem Cæſarauguſtanum colit & maioris Eccleſiæ patronum habet. Sita eſt inter *Lugdunum* & *Cabilonem* ad ipſum *Ararim*, ab illo leucis IX. ab hoc X. diſtat. Eius hiſtoriam Philippus Bugnonus ſcripſit. At verò vt plura & certiora de Cœnobio noſſem nequicquam per iteratas litteras requiſiui. De Cœnobiis *Alneti* & *Bonæ domus* quæ diſtracta fuerunt à Vicennenſi hoc eodem anno, dicere præoccupauimus cum ipſius Vicennenſis res exequeremur.

Cyberand. *Chandon.* *Maſcon. la Saone.* *Lion. Chalon.* *Aunoy. Bonnemaiſon.* Ad an. 1586.

Obit Card. Tonti Protect.

5. Sed age, reliqua huic anno propria perſcribamus, quando nequidem mors ſic malefica eſt quin poſſit eſſe in beneficio. Illuſtriſſimus & R. *D. Michael Angelus Tontus*, Cardinalis *Nazarenus* dictus, Ordinis Protector ſtudioſiſſimus haud longè poſt annum quàm in vrbem redierat, poſt ſextum menſem quàm pro titulo *S. Bartholomæi in Inſula* titulum *S. Petri ad Vincula* optauerat, vitam cum morte commutauit, & ad plures die Aprilis XI. hoc ipſo anno abiit. Noſter Vincentius Conſentinus epiſtolâ nuncupatoriâ ad Diſputationem de Carnium abſtinentia cum laudat à generis nobilitate, maiorum ſplendore, morum probitate, naturæ benignitate, doctrinarum ſumma eruditione, vigilantia in protegendo, quæ dotes eius nobis memoriam æternùm commendabunt. *Tonti.*

Protector. XI. Eminentiſſ. Card. Aldobrandinus.

6. Datus nobis ab eius morte Protector omnium deſideratiſſimus, vt cuius inſignis in Deum pietas, in rebus agendis prudentia, in Religionis negotiis adminiſtrandis charitas, in fratres omnes beneuolentia primo quoque tempore innotuit, quod Camartus in Epiſtolâ Paſtorali ad vniuerſas Ordinis Prouincias tranſmiſſâ veriſſimè profitetur. Is autem eſt Eminentiſſ. & *R. D. Hippolytus Aldobrandinus* Card. tit. S. Mariæ Nouæ, ac mox S. Angeli in Piſcina S. R. E. Camerarius, *Clementis* VIII. pronepos, quem certè non ſolum tanquam à S. *D. Gregorio* Papa nobis donatum (vt proſequitur Camartus eâ quam diximus epiſtolâ) ſed cœleſti Numine nobis benè volente demiſſum ſuſcipere ac venerari debemus ob ſingulares tanti Principis virtutes, per quas nimirùm ſpes eſt res Ordinis noſtri decus & incrementum accepturas quale nunquam habuerunt. Creatus is ab altero anno & die April. XIX. in Cardinalem, tam breui poſt interuallo nobis Protector datus eſt, ſumma qua fuit apud Pontificem gratiâ, generis ac fortunæ auſpicio, præcedentium virtutum merito, nobis optatiſſimus. Et reuerâ ſuæ ad res noſtras prouidentiæ iam tum luculentiſſima dedit argumenta, è quibus vt priuata reticeam hæc quæ ad vniuerſum Ordinem ſpectant commemorabo. Generalem Conuentum *Valentiæ* celebrandum in Vrbem euocari curauit, litteraſque ad eam rem dedit ad omnes & ſingulas Ordinis Prouincias, deſiderabat ſcilicet Optimus & beneuolus admodum Princeps collectum Ordinem coram intueri, atque de illo conſeſſu rebus noſtris tanto commodiùs prouidere, quantò præſentior (vt ita dicam) omnibus eſſet. Sanctiſſimè quin etiam aliis litteris cauit ne ad eum Conuentum ac reliquos deinceps Prouinciæ cuiuſquam nomine Actor, hoc eſt vt loquimur Commiſ- *Aldobrandino.*

ſus

1622. ſus adlegeretur, qui tres antè annos Prouinciam non incoluiſſet, quod ſanè decretum multis de cauſis ad amuſſim obſeruari conuenit. Vtræque litteræ 1622. ſub die XVI. menſis Iunij datæ leguntur. His auſpiciis, quo in noſtros eſſet animo qua diligentia rebus noſtris inuigilaret, Religioſiſſimus Princeps declarauit, reliqua cum tempore proponemus. In præſens & hoc non prætereundum. *Aldobrandino* ſemel atque iterum *Parmam* ad res Ducis componendas ablegato vices eius mandante Pontifice ſuſceptas ab Eminentiſſ. & Reuerendiſſ. D. *Carolo* Card. *Pio* Ferrarienſi Epiſcopo Albano, qui peramanter rebus noſtris ſtuduit.

Viceprotector.

Pio.

7. Nec minus certè ſtudioſus Pontifex qui rogante *R. P. Ioanne Piña de Celis* Procuratore Generali omnia nobis per Deceſſores facta priuilegia ſingulari diplomate quod incipit *Iniuncti nobis Apoſtolici muneris, &c.* confirmauit, datum verò eſt hoc ipſo anno die XI. menſ. Aug.

Confirmatio Priuil. à Pont.

8. Poſt ſublatum denique *Tontum* nihilò deinceps mors indulgentior fuit, imò longè indulgentior ſi eius beneficium ſcimus æſtimare. Certè in iunioris cuiuſdam fratris noſtri obitu diuinam quandam indulgentiam non ſemel miratus ſum, properauit educere illum quia ſe (vt fides eſt) dignus erat. Vix enim exacto à profeſſione menſe altero, ſed tantá, per illud tempus & probationis annum, ſanctimoniæ famâ & opinione, vt omnium quibuſcum egerat animos, oculos, ſtudia in ſe conuertiſſet, omninoque mirum eſſet cœli iam ciuem haberi qui nondum penè terras attigiſſet. Ea quæ ex tunc de illo circumferebantur breui tumulo complexi fueramus, quem repræſentare ſatis futurum puto.

Obit. F. Caroli le Roy.

D. ET V. F. CAROLVS LE ROY
AMBIANENSIS
QVA PVRITATE PRIMÆVÆ CVLPÆ LAVACRVM EGRESSVS
EADEM PENE REGRESSVS CREDITVR IN CÆLVM.
RELIGIONEM, QVÆ ALIIS SOLET SANCTITATEM ASPIRARE,
INGRESSV IPSE SVO SANCTIFICAVIT.
ANNO PROBATIONIS AC PAVCIS QVIBVS SVPERSTES MENSIBVS
PERFECTIONIS EXEMPLVM MAGISTRIS DEDIT.
COALVISSE VIDEBANTVR IN NATVRAM SANCTITAS ET VIRTVS
ANGELICO CORPORIS HABITV CONSPICVVS,
ACCENDEBAT OMNES IN AMOREM SVI ET REVERENTIAM.
AD MVLTIPLICIA MACERATIONVM GENERA MIRE INDVSTRIVS,
LONGVM MEDITABITVR MARTYRIVM.
SED DEVS NON TVLIT INNOCENTEM DIVTIVS TORQVERI.
SVBDVCTVS ERGO SIBI IPSE EST
ET REDDITVS ORIGINI SVÆ.
CVI PER SE TESTIMONIVM FECIT APPARENS IN GLORIA.
PRIVATIS MVLTORVM STVDIIS EIVS MEMORIA COLITVR.
IN PIGNVS CORPVS DEPOSITVM
AMBIANI APVD SVOS IPSA DIE XXXI. AVGVSTI M. DC. XXII.
ITA EST COELO RESTITVTVS
QVEM INCORRVPTIO IAM ANTE DEO PROXIMVM FECERAT.
O CORPVS MORTIS HVIVS!
SED DOMINI EST ASSVMPTIO NOSTRA ET SANCTI ISRAEL
REGIS NOSTRI.

Sic olim ſtudioſiſſimi adoleſcentis funus proſequebamur. Certè viſum eum à morte non noſtris quibuſdam tantùm, ſed extraneis quoque & quidem omni

1622. fide dignis, atque inter cæteros nonnullis è Societate Ieſu Patribus audiuiſſe me recolo nec omninò fallor, ſed in hæc ampliùs non inquiro ea ex profeſſo ſi Deus dederit quandoque tractaturus, quæ ad ſingulares noſtrorum actus pertinent. 1622.

Ob. F. Ioã. nis Ponuer. 9. Ad hunc etiam annum Aquitáni alterius adoleſcentis ſui memoriam recolunt. Is fuit *F. Ioannes Pontier* ab anno 1617. apud Sammarthanum profeſſus, qui commendatur ab ingenuâ ſimplicitate, à quâ nunquam receſſit, promptitudine atque alacritate ad obedientiam, orationis ſtudio, humilitate, modeſtia, & aliis virtutibus quæ decebant ætatem ſuam & profeſſionem. Omnino ſortitus erat animam bonam & timoratam, & quibus poterat obſequiis omnibus ſe gratioſum exhibebat. *Biterras* miſſus in grauem morbum incidit, per cuius dolores licet acutiſſimos, nullo verbo aut impatientiæ ſigno interiorem animi ſerenitatem & tranquillitatem viſus vnquam eſt labefactaſſe. In extremis poſitus cùm vngeretur placido vultu altâ & integrâ voce ad ſingula cum aliis reſpondebat. Sumptâ in manus Crucifixi Imagine in eam intendens & oſcula figens, *Tenui*, ait eum *nec dimittam*, tumque in alia multa erupit quæ animam diuino amore transfixam & ſauciatam, & ſpiritu Dei plenam ſaperent. Quod in adoleſcente rudis vt videbatur ingenij & impeditioris linguæ planè mirabile fuit. Et reuerâ circumſtantibus omnibus lachrymas admiratio & cordis compunctio excuſſerat. Nemo certè quantumuis litteratus aut melius, aut loco temporivè conuenientiùs loqui potuiſſet. Ita in ſuorum manibus quos inſolito virtutum exemplo & mortis ſanctorum ſpectaculo afflauerat, animam efflauit & memoriam ſuam in perpetua benedictione reliquit. Hæc ferè ſunt quæ de benedicto adoleſcente vir grauiſſimus nuper reſcribebat.

Obit. P. Adriani Roſſignolij. 10. Ad menſ. Septembr. diem XXII. Turonenſes memoriam celebrant *R. P. Adriani Roſſignolij* viri ſupra modum pij & rerum diuinarum experti, qui plures annos educandis Nouitiis diligentem ſedulam, exactam, operam impendit, & ita formauit, vt hodie in pluribus optimi præceptoris & informatoris imago reluceat. Obiit apud *Caſtrum-Eraldi* ea quam diximus laude & ætate cumulatus & (ſi Deo placet) æternâ gloriâ.

Ob. P. Franciſci Salezij. 11. Sed quibus demùm verbis efferam beatiſſimi Antiſtitis funus, in quo laudando defecit omnium Scriptorum noſtratium induſtria? Funus inquam *R. D. Franciſci Salezij* Gebennenſis Epiſcopi, cui nulla laudatio par eſſe potuit *de Sales.* ab optimis quibuſque Oratoribus, quod ipſi vltrò fatentur. Sed quem tamen à nobis laudari aut certè memorari conuenit, vt qui tertium Ordinem noſtrum ab anno 1617. ſuſceperit deferente *R. P. Antonio de Billy* Correctore Gratiano- *de Billy.* politano cùm ſanctiſſimus Epiſcopus in ea vrbe conciones haberet, deincepsq; retinuerit, ſolitus noſtris qui ad ſe accederent cingulum, eius Ordinis ſymbolum, proferre, ac ſe fratrem & ſodalem illius inſtituti profiteri. Quod meminit in hæc verba qui de illo ſcripſit nouiſſimè Carolus Auguſtus Saleſius lib. 9. De Vita & rebus geſtis ipſius Franciſci. *Exeunte Quadrageſima* (per quam Gratianopoli concionatus fuerat) *redire etiam in ſuam diœceſim cupiebat Saleſius, non prius tamen quàm in fraternitatis ſacri Ordinis Minimorum cinguli catalogo inſcriptus foret, quòd glorioſum Franciſcum à Paula mirifica pietate coleret & eius filios impenſiſſime amaret, cinctus eſt igitur in Monaſterio Diui Andreæ ab Antonio Billiaco ſuperiore & in fratrum numerum relatus eſt; quo etiam tempore pallium ei Diui Franciſci à Paula oſtenſum, quodque ſic ille veneratus eſt, vt irruente quamuis in eum piæ deuotionis ſpiritu turba, ne minimum quidem impatientiæ genuflexus & coarctatus ſignum ediderit. Deinceps cùm ex Minimis aliquos inter eundum offenderet, cingulum illud trahens è perula: Videte (inquiebat) num ego frater veſter ſim, atqui reuera non ſolo nomine ſum Minimus.* Et hunc ergo nos quem ardentibus votis ob præcellens meritum & eminentem ſanctiſſimæ vitæ gloriam in ſuas quiſque partes diſtrahit ac ſinum eſſe vult, tanto pignore noſtrum eſſe non prædicabimus æternumque gloriabimur? Verè verè noſter erat qui Deo inſpirante volens appetenſque hoc pium inſtitutum amplexus fuerat. Sed quibus verbis exequar quæ totis voluminibus alij de ſanctiſſimo Antiſtite celebrarunt? Compendio perſtringam quæ illi ægrè admodum

1622. admodùm per legitimam hiſtoriam explicare potuerunt? Dicam de animi pietate altiſſimoq; illo rerum diuinarum ſenſu quem libri ab eo ſcripti hodieq; cum omnium admiratione ſpirant, ſed quem ille animo præcellentius induerat? Dicam de angelica puritate quam à puero inter blanditias, inſidias, pugnas illibatam conſeruauit? Dicam de ſuauitate morum quâ in pietatis ſtudium neminem non rapiebat? Dicam de cœleſti facundia quam habitis ſupra quater mille concionibus explicuit ad tam efficacem animarum conuerſionem vt iniri numerus non poſſit eorum quos ad meliorem frugem traduxerat? Dicam de animarum zelo producamque ſuprà ſex millia hæreticorum quos ad ſanam mentem reuocauit? Dicam de frugalitate, quâ ſe, quâ familiam continuit? Dicam de miraculis quæ per vniuerſam Galliam eo in vota vocato ad præſentem miſerorum opem patrata ſunt? Dicam de fragrantia qua diuinitùs ſepulchrum eius reſperſum eſt? Dicam de corporis incorruptione, quod innatans aquis & terrâ conditum nuper ſublatum eſt? Dicam de populorum votis, Cleri ſtudio, Pontificis animo in beatum Antiſtitem? Quid potiſſimum eloquar neſcio, malim cum eximio eius panegyriſte *Roberto* ſilentium colere atq; tanti Præſulis merita & virtutes tanta mente venerari quàm è multis pauca & infra ſublimis argumenti dignitatem proferre. Ac optimè quidem ille Nazarij ad Conſtantinum vſurpato verbo rem concludit: Huius Præſulis magnitudo veterum geſtis fidem conciliat, quæ credimus facta, quia maiora ſenſimus in eo cuius gloria humani faſtigij modum ſupergreſſa eſt. Poterit interim ſtudioſus Lector libros RR. PP. *Ioannis à S. Franciſco* Fulienſium Generalis, *Ludouici de la Riuiere* noſtri, & D. *de Longueterre*, tum elogia RR. PP. *Theophili Raynaudi* è Societate Ieſu, *Hilarionis Coſtæ* noſtri, R. & Cl. V. D. *Roberti* relegere. Obiit ſanctiſſ. Antiſtes XXVIII. Decemb. Lugduni hoc ipſo anno. 1623.

At qui Sanctorum numero es turbaq; receptus,
Laudibus immenſis toto celebrandus in orbe
Sis bonus ô felixq; tuis, noſtrumque laborem
Dirige.

An. M. DC. XXIII. 1623.

1. COlligemus in hunc annum quæ à præcedentibus effluxerunt, ducendum tamen venit initium ab his quæ illius propria ſunt, ſuamque habent ab hoc principio certam originem. Turonenſes *Dunum-regium* vltrò inuitati à Ciuibus ab anno iam altero, ad hunc illuc proficiſci diſtulerunt. Neceſſariam illi ſiue noſtrorum, ſiue aliorum opem ſibi ſenſerant, re in conſilium adducta viſum eſt noſtros aliis præferre, datum igitur mandatum honoratiſſimis Ciuibus, vt *Camartum* Prouincialem totius municipij nomine conuenirent, accepit ipſe legationem perhumaniter ſpoponditque in tempore non defuturum ſe illorum votis ac precibus, tantiſper ſuſtinerent quoad immittendam familiam colligeret. Sic ad ineuntis huius anni principium res extracta, nec longè quidem abierat cùm adfuit *Camartus*, *Dunum-regium* enim ad VII. Ianuarij applicuit, eoque ipſo die data illi optio trium locorum vt pro voluntate ad condendum Cœnobium aliquem eligeret. In his erat quæ dicebatur Schola, ædes S. Vincentio ſacra, & domus cui à Strata nomen. Anceps *Camartus* poſt inuocatum Spiritum ſanctum rem ſorti commiſit quæ ſeptimùm in poſtremam domum illam incidit, mirantibus inuariatam ſortem in eum locum ſtetiſſe cauſa poſtmodum occurrit, compertum eſt enim eam domum progenitorum à *Brigitta B. P. N.* ſorore propriam aliquando fuiſſe. Nec factum id abſque diuino conſilio ampliùs innotuit, cum perquirentibus ciuibus à quo domus mancipij iure teneretur, *Anicio* ille hoc eſt à leucis haud paucioribus quinquaginta non minus opportunè adfuit quàm ſi ad condictum acceſſiſſet. Exhinc primarij Ciues duo ad *R. D. Rolandum Hebert* Archiepiſcopum ablegati qui eius Cœnobij condendi poteſtatem rogarent, probauit ille optimorum ciuium vota, veniamque dedit quam petierant, perſcriptis litteris ad diem

Conuentus Duni-regij. 1622. *le Puy.*

1623. Ianuarij xx. Res diuina eo loco à noſtris primùm facta xviii. Februarij, ac ſe- 1623.
quenti die Crux ritu ſolemni defixa & implantata fuit. Martio ſequente ac eius die xxvii. primarius in fundamenta exædificandi Cœnobij lapis miſſus à Scabinis, quos vocant, hoc eſt Ciuico Magiſtratu, & illi quidem de opere ſuis ſumptibus perficiendo & annuis nonnullis prouentibus antè pepigerunt. *Dunum-Regium* in *Bituricibus* ad *Auaricum* fluuium qui Bituriges inde procurrit, vrbs eſt regiâ Præfecturâ inſignis, cuius Iuriſdictio latè patet, perperàm nonnulli *Nouiodunum* Cæſaris interpretantur. *Dun-le Roy. Berry. Auaron.*

Conuentus Siliguaci.

2. Sub idem tempus Nobiliſſ. & Generoſiſſ. *D. Franciſcus de Coſſé* Dux de *Briſſac* Gallicæ rei panariæ ſupremus adminiſter apud Britanniam Prorex, &c. & lectiſſ. ac pientiſſ. fœmina D. *Guidona de Ruelland* eius conſors in locum ditionis ſuæ, (*Siliginacum-Guillelmi* appellant) noſtros euocauerunt. Locus gentilitio *Coſſæorum* neſcio an *Ruellandorum*, Caſtro nobilis eſt, in Cœnomanis, & ea regione quæ *Charnia* popularibus dicitur, æquali ferè ſpatio ab *Alançonio* & *Vindino Cœnomanorum* versùs Occidentem, præterfluente riuo qui ad fines *Andium* ſupra *Sabolium Sartæ* commiſcetur. Ad Caſtrum ipſum, attributum ædificando Cœnobio prædium, cuius incolendi facultatem *R.D. Carolus de Beaumanoir* Cœnomanenſis Epiſcopus, de quo in anteceſſum meminimus menſe Martio fecit. Infixa crux feſtiuo apparatu & plauſu ad diem xvii. menſis Aprilis hoc ipſo anno. Dehinc ad xxx. menſis Maij Fundatores fidem ſuam ad præſtandos in ædificium & victum ſumptus oppignerarunt. Denique ad x. Iunij proximè ſequentis apponendum Cœnobij fundamentis primarium lapidem benedixit Collegij ad *B. Mariam* ibidem Capicerius, appoſuit verò Nobiliſſ. & Generoſiſſ. *D. Lancelotus Grogniet de Vaſſé* Baro *Rupis-mobilis*, ſupra *Alançonium* vtriuſque Regis militiæ Eques torquatus, & ita res noſtræ hoc ipſo anno apud *Siliginacum* proceſſerunt. *de Coſſé. de Ruellãd. Segly, ou Silbe le Guillaume. Alençon. le Mans. Sable. Sarte. Grogniet de Vaſſé.*

Capitulum Ge. xxxvi.

3. Inſtabat per hoc ad ineuntem Iunium Generalis Conuentus celebrandi definita dies, ſanctiſſ. nimirùm Pentecoſtes, quæ ad iv. incidebat. In Vrbem pro Pontificis voluntate ac Protectoris deſiderio & mandato veniendũ fuit. Præſtò fuere omnes quorum intererat, ipſiſque adeò Iunij Calendis conſedere cœperunt, cœtum initiauit Eminentiſſ. & R. Card. *Aldobrandinus* Protector magnâ & inſolitâ beneuolentiæ ſignificatione, prout deinceps ad ſingulas ſeſſiones fecit, quod Patribus ſummoperè gratum & iucundum fuit. Ad ſequentem & alterum diem cognitum de iis qui admitti in conſeſſum deberent, Vicariorum Commiſſorumque perlectæ litteræ, quibus vt decebat recognitis *Aldobrandeno.*

Generalis xxxvii.

in Actuarium electus *R. P. Ægidius Camart* Prouincialis Turonenſis. Illuceſcente demùm ſanctiſſ. Pentecoſtes die concordibus animis & votis idem ipſe *R. P. Ægidius Camart* in totius Ordinis Antiſtitem meritiſſimè aſſumptus eſt, & is præter ſuum & alterum vnicum omnia ſuffragia nactus & magnificentiſſimis elogiis exornatus ad obedientiam ex more ſalutatus eſt. Sed de Camarto ſingulare poſthac Elogium dabimus. Suffectus in regendâ Turonenſi Prouinciâ *R. P. Andræas Chaminæus* qui quartùm in eadem ipſa Prouincia hoc munere functus hodiè ſuperſtes ad eius Prouinciæ ac totius Ordinis decus & ornamentum viuit. *Camart. Chamineau.*

Collegæ.

At verò qui Acta vice illius exciperet ſublectus qui ad alterum diem in Collegam Italum optatus eſt *R. P. Benedictus Caponetus à Catanâ* ex Commiſſo Prouinciæ *Meſſanenſis*, & apud Catanenſes ſuos publicus Theologiæ profeſſor; acceſſerunt continuò & alij Collegæ, Gallus quidem *R. P. Simon Bachelier* ex Correctore Conuentus S. Trinitatis in vrbe; Hiſpanus verò *R. P. Didacus de Ayala* ex Commiſſo Caſtellanæ Prouinciæ; *Caponetti.*

Procurator Gen. xxxvi.

atque mox in Procuratorem Generalem, ſeu Zeloſum ſubleuatus *R. P. Adeodatus Lomellinus* ex Prouinciali Genuenſi, quos omnes magis opportunè laudabimus. *Lomellino* ad Genuenſem Prouinciam adminiſtrandam ſummiſſus *R. P. Laurentius de Pereyra*, quem & ipſum habemus copioſiùs laudandum. Ad diem xii. eiuſd. menſis variis ſeſſionibus habitis quamplura decreta ſunt & ſancita quæ dubitationem vſquedum fecerant, ſed hæc non exſcribimus alteri operi commodanda. Erunt & quæ occurrent in progreſſu memoranda, quorum ſcilicet definitio in præſens *Bachelier. de Ayala. Lomellino.*

1623. præſens non planè conſtitit. Sed illa iam nunc repetenda ſunt quæ ad Cœnobiorum fundationes pertinent, quorum ob incertam primam originem antea meminiſſe non potuimus, ſi modo finem Actis omnibus factum dixerimus, aſſignato in proximum ſexennium Capitulo *Barcinonem*, cùm poſtliminio in *Hiſpaniam* eſſet reuocandum. 1623.

Pizzullo. 4. Ex his autem quæ nos de Cœnobiorum inſtitutione prætererierunt hæc ſunt demùm colligenda. In vrbe ipſa R. & Cl. V. *D. Ioannis Pizzullus* Reginenſis Calaber (de *Regina* nonnihil in anteceſſum diximus) Ciuis Romanus vrbiſque incola, Presbyter, & ad SS. Sergium & Bacchum Parochus, piè in B P. Franciſcum vniuerſumque Ordinem noſtrum affectus, ſed gentis ſuæ homines ſpeciali charitate complexus, Collegium eis inſtitui liberaliſſimè procurauit. Quam ad rem, grande, ſplendidum & magnificum palatium, in regione montium, ad Monaſterium *S. Petri ad Vincula* & *S. Mariam à montibus*, à *Ioanne Georgio Caſarino* Duce Ciuitatis Nouæ, præſenti pecunia comparauit, vt inibi ſub inuocatione *B. P. N.* Collegium illud extrueretur. Quod quidem ita voluit Calabris eſſe addictum, vt reliquis præferrentur à familia *de Grilli* progeniti, tùm Reginenſes ſui, dehinc Calabri citeriores, quibus deficientibus vlteriores admitti, aliiſque ſuperaddi poſſent. Ædem SS. Sergij & Bacchi palatio ipſi proximam reſignante *Pizzullo* noſter *à Maida* Generalis & Lauellenſis Epiſcopus à *Gregorio* XV cum animarum cura impetrauit. Et ius quidem ad *Pizzulli* hæreditatem quæſitum Calabris per ceſſionem PP. S. Andreæ de Fratris (hos enim *Pizzullus* hæredes ſibi ſcripſerat) inſtitutionemque Collegij per litteras ad Vicarium in vrbe datas ſub die XVIII. Octob. hoc ipſo anno S. D. N. *Vrbanus* VIII. confirmauit. Cherubinus edidit in *Vrbano* VIII. Conſt. V. Initium eſt *Ex iniuncto nobis, &c.* Collegiũ verò ea qua diximus conditione ſtare, poſt *Pizzulli* mortem ſpeciali diplomate ſanciuit, quod etiam datũ prid. Non. Decembr. an. 1624. incipitque *Inter cætera cordis noſtri deſiderabilia, &c.* Id verò quoniam in Regiſtro Pontificio ſumus prolaturi atque in eo res ſingillatim enarratur, hìc abrumpemus, ſi modò addiderimus piiſſimum Fundatorem iam nunc à Patribus ſumma gratulatione collaudatum, virum fuiſſe auſteræ & abſtinentiſſimæ vitæ, rari exempli & pietatis, qui frugalitate, parcimonia & labore ſuo ea ſibi bona quæſiuerat quæ in noſtros erogauit. Dignus certè quem ampliori laudatione proſequamur, quod cùm mihi dubium minimè ſit, fieri tamen per ignorationem rerum eius haudquaquam poteſt, pro re voluntas erit & animus, quoad facultas adfuerit. Denique Cherubinus Excommunicationem ab eod. *Vrbano* P. VIII. decretam aduerſus eos qui reliquias ſacras aut libros ex Eccleſia & Bibliotheca eiuſdem Collegij extraxerit profert, eaque eſt Conſtitutio apud eum XCV. quæ incipit *Iuſtis & honeſtis, &c.* Dat. prid. Calend. Nouemb. an. 1629.

Conuentus S. Franciſci Romæ. Caſarini. de Grilli.

5. In Prouincia citerioris Calabriæ quam S. Franciſci dicimus, Cœnobia quatuor in acceptum relata ſunt. Et ea quidem *Pedacij, Amantiæ, Marcopolis*, & *Fluminis-frigidi*. *Pedacium Conſentinæ* diœceſis oppidum, Iuriſdictione prætoria in quatuor pagos clarum, *Petræ-fictæ* & *Spetiano* vtrinque proximum eſt, iuxta decurrit *Cardo* fluuius, qui poſtmodum in *Cratem* influit. In illud accepti noſtri, Ciuium, vt par eſt credere, beneficio, certè nullum eius Fundatorem Acta præterunt, quod de aliis duobus etiam conſtat.

Conuentus Pedacij. Pedace ò Redaggio. Cardone. Crate.

6. *Amantia*, quæ nonnullis *Nartia*, quibuſdam *Nepetia*, & hi *Napitiam* à *Nepetia* diſtinguunt, vrbs eſt antiqua & olim Epiſcopali ſede præfulgens quæ *Tropiam* tranſlata eſt. Ad littus Tyrrheni maris poſita eſt, iuxta *Acherontem* fluuium. Arce munitur, quæ à natura & arte creditur inexpugnabilis. Fidelitas Ciuium erga Reges ſuos imprimis commendatur. Et hic igitur noſtri conſtiterunt.

Amantea ò Manthia. Conuentus Amantiæ.

7. *Marcopolis* haud ampliùs à nobis deſcribenda aut commendanda eſt quàm ab initio fuit, cùm in ea B P. N. vt parentum voto ſatisfaceret ſacram B Franciſci veſtem geſtaſſe diximus.

S. Marco. Conuentus Marcopolis.

8. De *Flumine-frigido* antehac quoque nonnihil meminimus, edito ad mare loco ſitum oppidum, alluente cognomine fluuio, cui ortus *Acheronti* vicinus

Fiume freddo. Conuentus Fluminis-frigidi.

1623. è montibus vbi *Pandoſia*. In fundationem autem Cœnobij omnia ſua Per-Illu- 1623.
ſtris *D. Cæſar Garritanus*, & piiſſ. eius coniux erogauerunt. Sic habent Acta ipſa Generalia quæ inſinuant dictum *D. Cæſarem* Fluminis-frigidi Toparcham fuiſſe.

Conuentus Montis-fortis. 9. Prouinciæ Meſſanenſi planè idem Conuentuum numerus obtigit quòd Acta meminerint. Certè *Montem-fortem*, qui haud procul *Meſſanâ* in Tabulis conſpicitur, beneficentiâ lectiſſ. & pientiſſ. *DD. Hieronyma & Agatha Policinæ*, quæ redditus opulentiſſimos offerebant, tranſierunt. Gratum id Montis-fortis Baroni qui latifundium ædificando Cœnobio elargitus, Fundatoris titulo cum *Hieronyma* & *Agatha* cohoneſtatus eſt. Sed anceps hæreo hunc è *Lofredorum* familia dicam, aut *de Vicariis*, cùm vtrique Barones *Montis-fortis*, huius nimirùm atque alterius cognominis, ferantur. Nomen Cœnobio eſt à *S. Trinitate*. *Monte forte* *Policina.*

Conuentus Noti. 10. *Netum* exinde conceſſerunt noſtri Siculi, vrbem ſanè peruetuſtam, quam diligenter & accuratè Fazellus deſcribit rerum Sicularum Decade prior. lib. 4. cap. 11. *Nea, Noa, Neetum, Nectum & Netum* à veteribus dicta, parùm hodie mutauit ab his poſterioribus *Notum* enim appellatur, à *Pachyno* prom. abeſt XVIII. paſſ. millib. in Occaſ. à *Syracuſis* XXIV. in Ort. non procul à mari ad Auſtralem Inſulæ plagam, qua iſthmum efficit. Titulus à *B. Virgine Maria* Cœnobio inditus, ſed cuius liberalitate conſtitutum ſit, non inuenio. Netini *S. Conradum Placentinum* miraculis clarum & herniosis propitium colunt. At in huius Cœnobij nomine Iſnardus admodùm fallitur niſi typographi erratum eſt quod procliue video. *Noto Neti.*

Conuentus Gyps. 11. *Gypſum Neto* veniſſe oportet eoſdem Meſſanenſes noſtros, de nomine Acta ſibi conſtant, ſed locus à nobis deprehendi nullâ diligentiâ potuit. Vicus ſit eius regionis neceſſe eſt. Cœnobio quod illic habemus in patronum & tutelarem aſcitus S. Antonius Monachorum parens & princeps, quod vnum præterea ſcimus. *Geiſſo.*

Conuentus Randatij. 12. Trangreſſi demùm *Gypſo Randatium*, quod Fazello ingens, nobile, locuples & muro cinctum oppidum eſt ſub *Aetnâ*, quâ Septentrionem ſpectat, quinto ab *Aericellâ* (quæ vulgò *Roccella*) milliario, à Monaſterio S. Mariæ Maniacis octauo. Nomen quidem recens, antiquum Aretio *Trinacia* ſeu *Tyracinæ*, de quo periti diſputant. Vt vt ſit, *Randatium* noſtrum ad *Acitatem* fluuium, qui hodie *Cantera* eſt popularibus, conſpicitur. Inſtitutum in eo Cœnobium *S. P. N.* nomine, quod vnum Acta & Scriptores noſtri docent. *Randazzo.* *Roccella.* *Cantera.*

Conuentus Maratij qui & Genuæ II. 13. In Prouincia Ianuenſi quod Acta præferunt, idem omnino Cœnobiorum numerus conſtitit, atque citerioris Calabriæ & Meſſanæ Prouinciis. Vnum in continente fuit, reliqua tria vltra continentem. Et illud quidem quamproximum Genuæ in ſuburbano Prætorio quod *Maratium* dicunt, *Fertor* ſcilicet ex viciniis Apennini montibus iuxta Vrbis mœnia profluens & in mare decurrens, vnus hunc locum ab Genuâ diſterminat. Nobiles qui frequentes illuc commeant ad animi oblectationem, vt parochialis *S. Margaretæ* Eccleſia noſtris cederet procurarunt, cum quibus pacta & conuenta Patres in hoc conſeſſu probauerunt & firmauerunt. Ab Iſnardo ſic deſcribitur, ſub nomine *Genuenſis II. Eccleſia ipſius eſt parochialis, paruula ſed pulcherrima. Tabernaculum ſacroſancti Euchariſtiæ Sacramenti & candelabra circumſtantia ſunt ex alabaſtro. Dormitoria duo habet ſpatioſa & pulchra valdè.* At verò nuper eius nobis Cœnobij originem ad liquidum deſignabat noſter de Agrifoliis in hæc verba reſcribens: *Conuentus S. Margaritæ de Maraſio Genuenſi ſuburbio, milliare diſtans a Ciuitate, (Eccleſia eſt parochialis, pulchra valdè & concinna elegantibus inſtructa ſacellis) receptus eſt ann. 1619. XXV. Septembr. Prouinciale P. F. Laurentio de Pereynis, &c.* & poſt pauca: *Conuentus intus atque extra perpolitus, cella atque officinæ permagnificæ ſed religioſæ: è regione & propè pulchra palatia Nobilium Genuenſium cum amœniſſimis ruribus æſtate animi relaxationi percommodis, aer ſaluberrimus, ſitus peropportunus, via minimè aſpera ſed plana, &c.* *Maratio.* *Beſagno.*

14. Hæc verò quæ vltrà continentem, in Corſica & Sardinia Liguſtici & Tyrrheni maris Inſulis, conſtituuntur. Duo in *Corſica*, vnum in *Sardinia*. Quæ aſ-

1623. *Largaiola. Tregiamo. Tenda. Roſſa* — 1623. Conuentus aliquot in Corſica & Sardinia.

cribuntur Corſicæ haud illuſtribus locis poſita ſunt. Primum eſt *Algaiioſa*, ſeu *Algaltola*, quam in vulgatis Tabulis *l'Argaiola* dictam puto, cui ſitus eſt ad oſtium *Tregiami* fluuij à monte *Tenda* exorientis & ex aduerſo *Phintonis* Inſulæ quæ *Roſſa* hodie dicitur, in mare defluentis. Dimiſſum eſſe noſter de Agrifoliis certiorem me fecit per litteras. Alterum *Centurij*, & *Centurium* (niſi admodum fallor) eſt quod *Cinturi* ſcribitur in Tabulis ad *Corſicum* promontorium & *Maronium*, quod Septentrionem reſpicit, ſitumque habet in procurrente iſthmo extremâ inter montes qui *de la Serra* cognominantur. Et hoc quoque à noſtris relictum & deſertum fuiſſe non dubito, fortè oblatum tantummodò ne acceptum quidem eſt. Sardinia quod habet, loci nobilitate præſtat, eſt enim in Vrbe primaria & Archiepiſcopali atque Proregis ſede, in ora meridionali, *Calari* inquam, ſeu *Carali*, quæ à *Turribus* altera metropoli exciſa cxx. paſſ. mill. diſtat quot ferè à littore Africano. Claudianus ſic planè deſcribit,

Cinturi. Cabo Corſo. Punta de Marono. Cagliari.

> *Vrbs Lybiam contra Tyrio fundata potenti*
> *Tenditur in longum Calaris, tenuemque per vndas*
> *Obuia demittit fractum flamina collem.*

Sed hæc ampliùs non proſequimur. Excidiſſe *Calaritanum* Cœnobium incerta (quod audiui) fama vulgauit. Certè in Actis Generalibus *Sardinia* ceſſit Balearium Prouinciali cum Conuentibus, vt habent Acta ipſa, qui in ea reperiuntur & in futurum recipientur, & meritò: vt enim *Corſica* in Genuenſium, ſic *Sardinia* in Hiſpanorum ditione conquieſcit, nec procul eſt Balearibus amplius D. mill. paſſ. Certiora de rebus noſtris in his aliiſque Inſulis aliquando nunciabuntur.

15. Apuliæ Prouincia numero has penè æquauit, quæ tribus Cœnobiis locupletata eſt, aditis *Meſſania*, *Oſtunio*, *Cuperſano*. *Meſſania* ſupra *Brunduſium* qua *Tarentum* iter eſt VIII. paſſ. mill. infra *Letianum* IV. oppidum eſt ad exigui collis radices, cuius ager frumenti ferax, oleo inſuper, croco, multiſque à natura bonis exuberat. *Meſſapiam* ſunt qui dictum velint, quod alij *Meſſapiæ* tribuere malunt, eſt tamen *Meſſatra* inde procul in magnâ Græcia. Cœnobium noſtrum *S. Rochi* titulo inſigne eſt.

Miſagno. Brindiſi. Tarento. Lezano. Meſaſra. — Conuentus Meſſaniæ.

16. *Oſtunium*, ſiue *Oſtunum* vltrà *Brunduſium* ſecus mare XXIV. paſſ. mill. ciuitas eſt populo frequens, agro diues & amœna, Epiſcopali ſede florens ſub metropoli *Brunduſina*, in finibus *Salentinorum*. In eâ ſibi ædem noſtri quæſiuerunt *S. Mariæ Magdalenes* titulo, quam ſatis frequentes incolunt.

Oſtuno. — Conuentus Oſtuni.

17. Ab *Oſtuno* ſupra XXX. lapidem *Cuperſanum* occurrit antehac à nobis memoratum. Sedem habet Epiſcopalem Barenſi ſuffraganeam, & à *Bario* ipſo ad XV. mill. paſſ. quot à *Monopoli* verſùs Ortum in eadem maris orâ. Celebratur ager à fructiferis arboribus & fœcunditate. Oppidum ipſum Comitatus dignitate clarum à Ducibus *Adriæ* poſſidetur. *S. Michaëlis* nomine Cœnobium noſtris eſt eo in oppido. Hæc ex autographo Actorum elicuimus de Cœnobiorum & locorum nomine, præter quàm quod alij ſtatuerunt qui multa mihi videntur in paucis confudiſſe.

Conuerſano. — Conuentus Cuperſani.

18. In ſuperiori Calabria è duobus quæ illi aſcribuntur Cœnobiis vnum reliquum eſt cuius nobis mentio incumbat. De *Oppidano* enim ante annos XIII. diximus, quod nunc primum Actis inſcriptum eſſe non nemo, & iure, narrabitur. Alterum illud eſt, quod apud *Seminaram* titulo *B. Virginis Annunciatæ*, per Ciuium (vt credo) beneficentiam, extat. Eſt verò *Seminara*, ſeu *Seminaria*, oppidum quod *Santernem* fluuium tranſgreſſis, itinere ad præcelſum montem occurrit. *Taurianum*, ſeu *Tauranium*, aut etiam *Tauroentum*, eſſe creditur, certè eius ruinis eſt inædificatum. Subluitur *Metauro* altero, qui hodie vno eodemque ac oppidum nomine cenſetur. Ducatus dignitatem retinet, olim etiam Epiſcopatu floruit. Ditioni *Spinellorum* ſubiacet, quæ gens in homines noſtros beneuola & benefica. Diſtat *Hipponio* XXX. paſſ. mill. XX. *à Rhegio*, III. ab ora maris, ſupra fretum Siculum.

Oppido. Seminara. — Conuentus Seminaræ.

19. Lugdunenſis Prouincia, tribus aucta Cœnobiis ad aliarum canonem acceſſit. Primum apud *Romanum* fuit, cui nomen à *B. Virgine*, ciuium liberalitate

Conuentus Romani.

1623. ac beneficiis etiamnùm ædificatur. Ex bonis quæ noſter *R. P. Paulus Sernonetus* 1623.
religionem ingreſſus detulerat pars fundi empta primùm fuerat. Diœceſis eſt
Valentia in *Segalaunis* & regione Delphinatium. Et certè *Romanum*, ſiue quod *Romans.*
aliis magis placet *Romanus*, at quam optimè *Romana Caſtra*, oppidum hodie eſt
frequens & nobile ad *Iſaram* fluuium, vbi ponte iungitur, tertiâ ſupra *Valen-*
tiam ipſam leucâ, x. ſupra *Viennam*. Situ *Ieroſolymæ* ſimilem affirmant qui vtram-
que viderunt, ſed hæretici ciuilibus per Galliam tumultibus non parùm inſi-
gne oppidum attriuerunt, tum verò maximè inſignem in Vrbe Abbatiam S.
Bernardo, ſeu *Barnardo* Viennenſi Archiepiſcopo, qui in eius Eccleſiæ Tabulis
cenſetur xlix. ſacram, quam ipſe ſuperſtes condiderat. Robertus *Romanum*
Viennenſis diœceſis eſſe tradit, contra quàm noſtri, qui de Cœnobio ſcribunt,
velint, fortè intra vtramque diœceſim *Iſara* diuidit, vt non propterea poſſint
videri contraria locuti. Braunius porrò Iconem eius habet l. III. Tab. IX.

Conuentus Molini.

20. Secundum apud *Molinas* fuit in regione *Boiorum*, qui nobis *Borbonij*, aut *Moulins.*
Borbonenſes, *Molinæ* autem, ſiue *Molinum* primarium apud eos oppidum amœniſ- *Bourbônois.*
ſimo ſitu, pulchro & ſalubri ad *Elauerim* fluuium, in via Lugdunenſi, *Niuernum* *Allier. Neuers*
inter & *Varennas*, decima tertiâ inde leucâ, hinc ſextâ, deſcribitur. Eius vrbis *Varennes.*
decora plurima ſunt, ſed quæ à nobis fruſtra exquirerentur. Viderint etiam
qui *Gergobiam* eſſe contendunt, aut qui *Nemoſum*, ſiue *Nemoſſum* affirmant. Cœ-
nobij in præclara vrbe inſtituendi primus autor fuit *R. P. Ioannes du Buiſſon* Mo- *du Buiſſon.*
linenſis ciuis & Ordinis noſtri Theologus præſtantiſſimus. Ad eam rem, vt au-
dio, pertenue ſacerdotium, ſed vicino ſitu percommodum à Præmonſtraten-
ſibus exorauit, ſed ciuium præſertim ſuorum gratiâ & beneuolentiâ niſus eſt.
Allectus in Fundatorem Illuſt. & Excell. Princeps *Henricus Borbonius Condæus* *de Bourbon. de Condé.*
in anteceſſum à nobis ſæpiſſimè laudatus, ſed ſuo ille iuri noſtris rogantibus
nuperrimè ceſſit in gratiam nobiliſſimæ gentis Guichiæ. Ex qua quidem Illu-
ſtriſſ. & Generoſiſſ. *D. Franciſcus Guichius Sangeranus* Franciæ Mareſchallus, de *de la Guiche.*
condendo apud Paliſſam Cœnobio teſtamentum ſcribens cauerat & prouide- *S. Geran.*
rat, mandata hæredibus ædificandi eius Cœnobij cura, & reſignatis, vt loquun-
tur vno & altero minoribus ſacerdotiis Floræo ſcilicet, ac Bariſio Prioratibus
Tornuſianis. At verò lectiſſ. & pientiſſ. *Franciſci* conſors *D. Suſanna Aux-Eſpau-* *Fleuré. Baron.*
les, atque *F. Ludouicus* belli paciſque artibus ad perfectum excultus, ad proxi- *Aux-Eſpaules.*
mos Molinenſes non inutili, aut vano conſilio rem totam deriuarunt, eiſque
ſacerdotia illa cedere omni ope procurarunt, expreſſo imprimis Eminentiſſ.
Card. Rupifucaldij Abbatis Tornuſiani conſenſu, omninóque iis peractis *de Tournus.*
quæ inſignium Fundatorum nomen ipſis promeruerunt. Sacrum eſſe *B. Virgini*
Cœnobium Iſnardus ſcribit, ab aliis S. *Michaelis* nuncupatum accipio. *R. D. Clau-* *de la Magdelene.*
dius de la Magdelene Auguſtodunenſis Epiſcopus vixdùm inito Epiſcopali mu-
nere omnem gratiam & humanitatem noſtris prærogauit.

Conuentus San-Chamundi.

21. Tertium denique Lugdunenſibus Cœnobium acceſſit intra fines Lug-
dunenſis ipſius diœceſis ſedente in ea Eccleſia Illuſt. & *R. D. Dionyſio Simone* *Simon de Marquemont.*
Marquemontio, Propontifice autē *R. D. Roberto Berthelot* Epiſcopo Damaſceno ex
Ordine Carmelitarum aſſumpto, viro laudatiſſimo & rerum ſacrarum ſtudio- *Berthelot.*
ſiſſimo, quod noſtri non ſemel experti ſunt continuóque boni omnes expe-
riuntur. Medio ferè inter *Lugdunum* & *Viennam* ſpatio *Rhodanus Giuorſium* am- *Lion.*
nem excipit è *Foreſiorum* agro delabentem, ad cuius caput vbi alter in eum ri- *Vienne.*
uus influit atque cum eo inſulam efficit, nobile oppidum eſt celeberrimæ gen- *Giers, ou Gies.*
tis nomine clarum, *San-Chamundum* dicunt, de cuius quidem etymo & origine
fruſtra inquiſiui, viſum aliquando eſt à *S. Chomeano* Venetenſi Epiſcopo, vt in *Saint Chamon.*
Tabulis eius Eccleſiæ videtur, XVI. dum nihil aliud occurrit probabilius, no-
men repeti poſſe, nullo tamen certo documento, ſiue in hanc partem, ſiue in
aliam potui animum confirmare. Inter Abbates S. Antonij Vienn. *Theodorum*
de S. Chamundo XVIII. ſediſſe reperio. Noſtros in oppidum illud magno incola-
rum deſiderio, qui à pietate atque affectu in res diuinas commendantur, tra- *de Gadagne.*
duxit Nobiliſſ. & pientiſſ. fœmina *D. Gabriela de Gadagne* vidua Nobiliſſ. Gene-
roſ. ac præpotentis *D. Iacobi Miotte de Miolans* Equitis Torquati Toparchæ *de* *Miotte de Miolans.*
Cheuriers,

1623. *Cheurieres, S. Chaumond, &c.* apud Lugdunenſes Proregis, quæ amiſſo in adoleſcentiæ flore vnico filio *D. Ioanne Franciſco*, dùm pro patria & Rege aduerſus perduelles hæreticos fortiter agit, totam ſe ad pietatis opera tranſtulit & inter cætera cùm illi tum ſibi ſepulchrum poſitura hoc Cœnobium exædificandum eleganti & ſplendido opere ſuſcepit. Hanc eandem tertiæ apud *Lugdunum* domus Fundatricem agnoſcunt RR. PP. è Societate Ieſu, quia & Virgines ab Annunciatione dictæ, & Cœleſtes à cæruleo ſcapulari quod gerunt cognominatæ, quas V. matrona Genuenſis *Maria Victoria*, vt diximus inſtituit, ab eadem *Lugdunum* inductæ ſunt, tanto illa ſtudio diuinum cultum complexa eſt. At verò Fundationis ius ad priuignum ſuum Illuſtriſſ. & Generoſiſſ. *D. Melchiorem Mittaum*, Equitem torquatum vtriuſque Gallicæ militiæ, Marchionem San-Chamondenſ. &c. eiuſque poſteros pactis conuentis ad diem XIII. menſ. Februarij an. 1622. cum Lugdunenſibus noſtris, tranſcripſit, quod ille multis iam officiis erga noſtros, quos pro ſingulari animi pietate chariſſimos habet, excoluit. 1623.

22. *Mediolanenſis* Prouincia omnium locupletiſſimo cenſu cumulata proceſſit. Sex omninò Cœnobia illi adſcripta ſunt. Ad *S. Axaldi* fanum, locum in ditione Mediolanenſi nobis ignotum, Acta quidem vnum præferunt titulo *S. Franciſci de Paula*, ſed Scriptores noſtri planè ſubticent, vt alterutrum neceſſe ſit, aut ipſum Cœnobium, aut illis eius mentionem excidiſſe, Acta enim, & ipſa autographa quæ nacti ſumus, disertè vt diximus exprimunt. Qui verò alterum ad *Caſtrum-leonis* in agro Cremonenſi, huius loco memorant, tanquam quod nunc primum in Acta relatum ſit, longè falluntur, certam enim ſedem habet ad an. 1606. vt extunc meminimus. At ex agro in ciuitatem ipſam noſtros migraſſe fidem faciunt impræſentiarum cùm Acta, tum Scriptores noſtri qui Cœnobium nomine *S. Mariæ à Vico* inædificatum certò affirmant. *Cremona* certò vrbs antiqua, elegans, copioſa in *Cenomanis*, ad *Padum* fluuium, quo loco *Nautium* excipit. Epiſcopali dignitate fulget Mediolanenſi metropolitæ ſuffraganeâ. Vbere agri commendatur, ideoque non inconcinnè Scaliger de *Cremona* cecinit hoc carmen:

Conuentus Prou. Mediolanenſis.
S. Axaldi.
Cremona.
Cremonæ.

Quis modus eſſet agrû & quanta licentia frugum,
Verba peregrina Gallica voce notant.
Inde ſolum nati latum dixere Cremonam.
Quin latio vox eſt delicioſa cremor.
Vſque adeò longo reddit cum fœnore tellus
Prateritiq; hornus commoda ridet ager.
Deficit & cultrum &. vomer, non deficit vber
Laſſa manus, trita ſarcula, feſſa Ceres.
Reddant penſum alia, noſtræ lex vnica terra eſt
Et Votum Domini & ſpem ſuperare ſui.

Vrbis decora quamplurima Geographi deſcribunt. Media eſt *Ticinum* inter & *Mantuam* ad xl. paſſ. mill. *Mediolano* diſtat ad l. in Euronotum. Ad xxv. à *Mediolano* in Boream *Comum* eſt vrbs nobilis, opulenta, rebus omnibus adfluens, licet parua & mediocris, ad lacum *Larium*, qui hodie Comenſis dicitur. Epiſcopatu gaudet ſub Aquileienſi Patriarcha. In eam Vrbem noſtros induxit Nobiliſſ. & Generoſiſſ. D. *Octauius Vicecomes Gamalery* Comes, *Mazani* Toparcha, &c. aurei velleris Eques Torquatus apud Chiffletium 374. qui eam præſidio tenebat Et is non tantùm opus curauit, ſed opimos prouentus attribuit, acceptus propterea inter præcipuos Ordinis Fundatores ſumma Patrum gratulatione in his ipſis Comitiis. Et *Octauio* quidem eius operis animum ac voluntatem pientiſſima conſors ſua *D. Didamia della Sommagglia* conciliauerat, cui pietate parem ſecundis nuptiis ſublegit *D. Claram Arrembergiam*, cùm in aula Principum Belgarum ſummum in Equiſones imperium ageret. Nomen habet *Comenſe* Cœnobium à *S. Ioanne Baptiſta*, ſicut & *Alexandrinum* in *Statiellis*, cuius Fundator Eminentiſſ. & *R. D. Scipio* Card. *Burgheſius Pauli* V. Pont. nepos, quem in anteceſſum ex occaſione laudauimus, vt qui reuerâ noſtrorum amantiſſimus

Como.
Lago di Como.
Comi.
Vicento ò Viſconte.
della Sommagglia.
Arrembergbe.
Alexãdriæ.
Burgheſe.

1613. fuerit & eſſe non deſiuerit, pro ſuâ benignitate ac beneuolentiâ tanto Principe dignâ. Eccleſiã ille beato Præcurſori ſacrã noſtris tradidit, & ad eam Cœnobiũ, nonnullaque in victum erogauit, Tempore Comenſi ſuppar fuit. Eſt verò *Alexandria* Liguriæ vrbs non obſcura, quam *Tanarus* fluuius interfluit. *Cæſarea* primum dicta eſt, *Alexander* III. Pont. de ſuo nomine vocauit & Epiſcopali ſede ornauit, quæ Mediolanenſi metropolitæ ſubiacet. *Mediolano* autem procul eſt ad lii paſſ. millia. Inter *Genuam* in Ort. & *Auguſtam Taurinorum* in Occ. ad xl. Ponte lapideo amplo & longitudinis admirandæ *Tanarum* iungit, eam Hiſpani valido & ingenti præſidio tuentur. Enimuerò ad *Larium* lacum nobis remigrandum eſt, in *Rhætos* ille protenditur & extrema qua illos parte reſpicit oppidum habet à ſitu *Summum-lacum* dictum, infra quod ex aduerſo *Adua* fluuij, *Suricum* eſt alterum oppidum, quod noſtri ædificato Cœnobio inſederunt. Et de hoc quidem præter nomen nihil certi aliud habemus, de antiquiori verò quantum eſt ad tempus, etiam nomen nobis non conſtat. Pertinere ad *Rhætos* credo, & Scriptores noſtri loco nomen faciunt *Vuerlemanum*, Acta noſtra *Tertemaſum* ſcribunt, tantùm ab vno alterum diſſidet. Eò tamen *Surico* præſtat, quòd titulus non ignoretur, eſtq; is *S. Vrſulæ* virginis & martyris. Hoc incremento auctas res Mediolanenſium noſtrorum vt per ſe ſtarent effeciſſe mirum videri non debet. Sed de illius atque vtriuſque Burgundiæ in Prouincias inſtiutione antea diximus, & in his quidem Comitiis ad reliquas vniuerſis probantibus aggregatæ ſunt. Atque de Actis & quæ illorum occaſione memoranda nobis fuerunt, hactenus. 1623.

Alessandria Tanar.

Surici. Surich.

Vuerlemanei. Vuerleman.

Ob. F. Ioānis Morel.

23. Nobis tamen hic annus non præteribit quin iunioris cuiuſdam fratris noſtri tumulum demus. Tanta in eo cœleſtis gratia reſplenduit, vt piaculum credam debita florentiſſimo adoleſcenti laudatione non defungi. Multorum mihi conſcientia teſtis erit quam iuſta virtutum eius prædicatio, quam olim in breue hoc elogium compegimus.

F. IOANNES MOREL DROCENSIS
AB VTERO SANCTVS
PRÆTER ADAMI PECCATVM NVLLVM (VT CREDITVR)
ADMISIT.
TALIS IN SÆCVLO HABITVS, TALIS ET INGRESSVS RELIGIONEM.
ASPECTV IPSO
INTVENTIVM ANIMOS ET GRATIAM DEMEREBATVR,
AC DE VVLTV EIVS, VIRTVTIS INTERNÆ IVDICIVM PRODIBAT.
ÆQVALES SVOS IN OFFICIO PRÆSENTIA SOLA CONTINEBAT,
PRÆTER ÆTATEM MATVRVS.
DE REBVS DIVINIS CONSVLEBATVR
NON A SODALIBVS TANTVM, SED ETIAM AB EMERITIS SENIORIBVS.
VIRTVTVM PERFECTIONEM PRIVS QVAM EXPERIENTIAM CEPIT,
DVLCEDINIS NIMIRVM BENEDICTIONE PRÆVENTVS.
SCHOLASTICIS EXERCITATIONIBVS NIHILO MINVS VALVIT
CVM IN DISPVTANDO, TVM IN ELOQVENDO.
TANTVM GRATIÆ APVD HOMINES CONSECVTVS FVERAT
HIS AC RELIQVIS DOTIBVS
VT TEMPESTIVE IN COELVM REDVCTVS ET RECEPTVS CREDATVR

QVI

1623. QVI TERTIVM IN RELIGIONE ANNVM NON VIDIT, 1624.
ET VITAM QVAM NEQVE GVSTAVIT LIBENS VOLENS RELIQVIT.
ANGELI SI FVNVS FVIT,
FVIT NIGEONI DIE XXVIII. FEBRVARII M. DC. XXIII.
GAVDET ÆTERNVM QVI BREVI EXPLEVIT TEMPORA MVLTA,
VT QVID PROLONGATVR INCOLATVS NOSTER!

Iuſtam dico laudationem quæ moderata eſt. Quantùm enim putas & ſingula exaggerare & ampliora liceret addere? Sed parco, ne quis exiſtimet ſupra veritatem eſſe quod non vidit, quod non ſenſit. Tutior laudatio eſt quæ in pauca effunditur.

24. Apud Prouinciales noſtros cum veneratione recolitur memoria *R. P. Ioannis Nicolas* vitæ innocentiſſimi, moribus integerrimi, atque vt ita loquar irreprehenſibilis, in oratione aſſidui & immoti, quod ſibi exemplum poſteris proponendum relictum eſſe apud quos ille vixit gratulantur. Dies IV. menſ. Aprilis ſuprema illi fuit hoc eod. anno. *Nicolas.* Ob. P. Ioannis Nicolai.

25. Apud Aquitanos celebris habetur memoria Sororis cuiuſdam noſtræ Tertiariæ cui nomen fuit ..... *de Caſtaignac de Sencellys*. Ea enim poſt amiſſum maritum totam ſe ad Deum conuertit, macerationibus corporis intendens, in ſpiritualium librorum lectione aſſidua, in oratione pernoctans, ad obedientiam paratiſſima, zelo animarum exæſtuans, verbo & opere omnibus proficiens, quæ parem vitæ finem conſecuta optimæ famæ odorem per eam Prouinciam reſperſit ac reliquit. Crus ſibi quandoque prolapſa fregerat, hunc ſibi caſum ad vagationem euitandam Deum prouidiſſe ſolebat gratulari. Nullam mortis horâ lætiorem habuit, vt quæ ſæpius diceret ſe nunquam quamdiu in ſtatu peccati & Deum amittendi eſſet iucundum & alacrem eſſe poſſe. A morte venuſtior & formoſior multò quam cùm in viuis eſſet apparuit. Sepulta eſt ad S. Rochi propè Tholoſam. Obijt autem VI. Martij Ob. Sor. N. de Caſtalgnac.

An. M. DC. XXIIII. 1624.

1. SVopiſius fructu non vacuus hic annus, aliorum ſpicilegio prodibit vberior. In fructibus anni huius, imprimis eſt, *Dolanum* in Sequanis Cœnobium quod autore *R. P. Ioanne Saluagio* Prouinciale conſtitutum eſt. Ius ciuitatis arrogatum ex Senatuſconſulto & Plebiſcito ad XXIII. Martij. Latifundium ad Cœnobij extructionem in amœna & florenti planitie conceſſit & donauit V. Cl. & Nobil. *D. Adamus Iacqere* Toparcha *de Buffard* proximè ad vrbis muros. Opus planè magnificum & ſplendidum eſt. Ex voto nomen inditum *B. Virginis Concept.æ*. Vouerat ſcilicet *Saluagius* hunc ſe titulum Cœnobio facturum ſi res ſuccederet, cùm enim in eo verſaretur conſilio multa incurrerant quæ cœptum euerſura viderentur. Fundatrix ob inſigne benefactum renunciata Nobil. & pia fœmina *D. Benigna Sordet* vidua D..... *Chaulſin* in ſuprema Dolenſi curia cauſarum patroni in Barcinonenſibus Comitiis an. 1629. Eſt autem *Dola* vrbs *Sequanorum* celeberrima, Conuentu Iuridico, cuius decretoriæ ſententiæ, nobilis, arce potens, ædificiis decora, ſitu iucunda, Academia florens, rebus omnibus exculta. *Dubius* ſiue *Dubu* factâ inſulâ perluit adſidentem. Media ferè eſt inter *Diuionem* & *Veſuntionem*, huiuſque in diœceſi collocata operæ compendium nobis facit, qui iam antè *R. D. Franciſcum de Rie* Antiſtitem non ſemel vt noſtrorum ſtudioſum, & eis fauentem laudauimus. Conuentus Dolæ. *Iacqere. Sordet. Chaulſin. Dole. le Doux. Dyon. Beſançon. de Rie.*

2. Dolano Duacenum annumeramus vt huius anni fœtum eximium, cuius difficilis quidem partus ſed qui cœleſti ope adiutus feliciter habuit. Cùm enim *R. P. Claudius du Viuier* Belgij ſecundùm Prouincialis rem aggreſſus eſſet, quò magis adnitebatur, vt ad effectum perduceret eo in contrarium plura obſiſtebant. Voto igitur SS. *Michaeli & Angelis* nuncupato, quorum de nomine dicendum Cœnobium animo ſtatuebat, vt in diem Maij VIII. Concilium Vr- Conuentus Duaci. *du Viuier.*

1624. bicum iniretur contigit, qui dies, vt ſacer feſtiuuſque *S. Michaëli & Angelis* au- 1624.
ſpicatò noſtris cecidit. In eo enim Concilio nemine diſſentiente, omni procul difficultate, in eandem cuncti ſententiam iuerunt, quod non fruſtrâ in *SS. Michaëlis & Angelorum* patrocinium opemque relatum eſt, ſicut & antè nos obſeruauit V. Cl. D. Michaël Naueus in Chronico apparitionum & geſtorum S. Michaëlis lib. III. cap. XXVI. quod Chronicon an. 1632. Duacenſis Bibliopola Bellerus in lucem dedit. Ædes ſibi laxas & amplas per amicum interuentorem quâ optimo Vrbis loco & maximè celebri & frequentato noſtri cõparauerant, quas vſquedùm incoluerunt. Nouo tamen operi ad religioſam formam componendo factum initium poſt annos ſeptem, cuius rei autor *R. P. Petrus Pyjartius*, *Vintero* nuper defuncto in regenda Prouincia ſubrogatus. Effoſſis igitur ædis ſacræ fuddamentis primarius lapis ab ampliſſ. Magiſtratu immiſſus eſt, cùm priùs R. P. & *D. Ioannes du Ioncquoy* Martianarum Abbas nomine *R. D. Petri Boudot* Attrebatenſis Epiſcopi ſacros ritus obiuiſſet, inſtitutâ in eam rem ſolemni ſupplicatione, ad quam effuſa omnium ordinum copioſa multitudo. Res memoriæ commendata hoc breui ad lapidem elogio

Pijart. du Ioncquoy Boudot.

Anno Domini M. DC. XXXI. *die* XVIII. *Martij primarium hunc Eccleſiæ Patrum Minimorum lapidem ponebat Ampliſſ. Magiſtratus Vrbis Duacenſis in honorem SS. Michaëlis & Angelorum.*

Vir Clariſſ. & *R. D. Ioannes Cognatus* Canonicus Tornacenſis & S. Theologiæ Licentiatus, qui publicum editis quampluribus libris promeruit, de noſtris *Tornacum* inducendis omni ope contendit, quod dum mora eſt iis quæ iam pro ſua liberalitate ac beneficentia erogauit Duacenſes noſtros gaudere voluit, eâ conditione vt Tornacenſi Cœnobio ſi ſucceſſum habuerit reſtituantur. Denique *Duacum* vrbs eſt Gallo-flandriæ præclara, lauta, ſplendida, fontium copiâ & publicis priuatiſque ædificiis conſpicua, illabitur *Scarpus* fluuius alueo ſat profundo latoque ac plurium nauium patienti Diœceſis eſt Attrebatenſis, V. milliari ab ipſo *Attrebato*, ab Inſula VII. Commendatur imprimis omnium artium inſigni Academiâ, quam ob cauſam præſertim à noſtris expetita eſt, vt magnorum ſcilicet virorum conſuetudine, æmulatione, ac frequentia iuniores noſtri ad bonas litteras niterentur. Duaci hoc elogium habet Guillelmus Brito l. II. Philippidos:

Cousin. Tournay. Doüay. Arras.

——————— Duacum
Diues & armipotens & claro ciue refertum.

Conuentus Spinæ. 3. Campanis denique non poſtremus ſuæ induſtriæ fructus ad hunc annum obuenit, quo Catalaunenſis Eccleſia ſuo paſtore viduata eſt R. inquam *D. Coſma Clauſſe* homine beneficentiſſimo, cui nepos *Henricus* nominis, virtutis, doctrinæ & dignitatis ſucceſſor, eſt ſubrogatus, & ille non imparia patruo præſtitit etiam erga noſtros. Aſſentientibus igitur optimis Antiſtitibus, vicum eius diœceſis celeberrimâ *B. Virginis* Eccleſiâ cui *à Spinâ* nomen eſt, inſignem & clarum, inſederunt. Maſſonus ſic locum deſcribit: Vidula, *ſeu* Vela *oritur è fonte ſito ſupra vicum* Summæ-Velæ, *qui abeſt à* Spina *celebri vico, temploq; Virginis Mariæ, leucâ & dimidiâ tantùm, ſed à* Catalauno *vrbe præclara ad* Matronam *fluuium diſtat tribus leucis & dimidia.* Spinâ *autem duabus abeſt à* Catalauno. Noſtris autem in eum vicum migrandi oblata occaſio eſt, ex pietate Nobil. & lectiſſ. fœminæ *D. Ludouicæ de Brans* viduæ Nob. V. D. *Roberti de Gereſme* Vicecomitis *des Eſſards*, quæ nõnullos in annum redditus ad eam rem prærogauit. Acceſſit prolixa liberalitas Nobil. & pientiſſ. fœminæ *D. Annæ de Marcouſſey* viduæ Generoſ. & Nobil. quondam Equitis *Claudy de Aueronſt* Domini *de la Lobbe*, pro ſpe quam ab altero iam anno fecerat, quod hoc Chronographo vnus aliquis noſtrûm commendauit:

Clauſſe. l'Eſpine. Vele. Sommevele. Chalon. de Gereſme. Marcouſſey.

1623. *SpIna FVnDatrIX Anna eſt MarCoVſſIa noſtra.*

Nuper autem pientiſſima fœmina naturæ concedens teſtamentum ſcripſit quo non aliud religione præſtantius videri poteſt. Atque harum beneficiis, aliorumque minutis erogationibus; vt inter cæteros Nobil. & piæ fœm. *D. Chri-*

ſtiana

1624. *ſtianæ de Marcouſſey* Fundatricis Annæ gentilis, paupercula domus ſubſiſtit. Originem *Spinacenſis* templi & noſtri apud *Spinam* Cœnobij, procusâ B. Virginis imagine, hoc tetraſticho Campani tradiderunt & commendarunt, 1624.

Virginis iconem ſpinoſo in ſtipite paſtor
Vt reperit, templum mox pia turba parat:
Non aliter Minimi Spina nunc riè coloni
Effigiem graphico Virginis are dicant.

Fruſtrâ nobiliſſimi templi primam originem, conditionem & incrementa, cùm eo loco eſſem, requiſiui. Quare de Spina nihil amplius.

4. Certa quidem huius anni pignora illa, feruntur & alia non conſtantis certè mihi originis, ſed quæ non videntur poſſe in aliud magis opportunum tempus referri. Cùm enim ad hæc nulla eorum mentio ſe obtulerit, & qui ad annum ſequentem de rebus noſtris ſcripſerunt ea diſertè prodiderint, omninò neceſſe eſt ad hunc maiori ſaltem ex parte annum pertinere. Hoc igitur eſt ſpicilegium quod facimus. Citeriores Calabri proximum *Criſia* oppidum ad fluuium *Fumarellum* populares *Calopiccìatum* vocant, ſi tamen ipſum eſt quod noſtri *Calopezzati* dicunt, inædificando Cœnobio, vt Victonius indicat, occuparunt. Relegi poteſt Maraſiotius lib. III. c. XVIII. de Antiq. Calabr. Conuentus Calopicciati. Criſia. Fumarello. Calapiccìato.

5. Neapolitani Latium vſque progreſſi *Sulmoni* conſtiterunt. Vicus is eſt Ducatus titulo inſignitus, qui nunc *Sermonetta* dicitur, ſitus eſt inter *Velitras* & *Priuernum* ad XIII paſſ. mill. quâ publicum *Neapolim* iter eſt ab vrbe Româ. Subeſſe tamen Generali hoc Cœnobium lego. Conuentus Sermonettæ. Sermonetta.

6. Panormitanis aſcribitur *Nicoſienſe* Cœnobium, circa hoc tempus, vt colligitur ex Victoniano Indiculo, acceptum, diſſentit tamen Iſnardus qui Actis Generalibus an. 1605. inſcriptum docet. In neutram ego partem quidquam affirmo, ſatis eſt ſi de re conſtat. Igitur *Nicoſia* oppidum eſt Siciliæ, non procul ab *Enna*, tantùmq; ab vmbilico totius Inſulæ recedens quantum ab *Enna* diſtat in Boream. Situs illi eſt in editiſſimo monte, XII. paſſ. millib. à *Traianopoli*, proximè ad *Sperlingam* rupem præruptam & aſcenſu difficillimam, de quâ illud circumfertur Conuentus Nicoſiæ. Nicoſia. Enna. Traina. Sperlingo.

Quod Siculis placuit ſola Sperlinga *negauit.*

Sunt qui *Nicoſiam Herbitam* velint dictam, alij tamen negant.

7. Hiſpalenſibus quoque *Aiamontenſe* defertur Collegium. Scio autem huius nominis oppidum eſſe ad oſtium *Anatæ* fluuij in ipſo Atlantici Oceani littore, *Serram*, ſeu *Iuliam Famam* commodè dixeris, quod periti plures cenſent & res omninò indicat, nihil tamen habeo præterea quod affirmem. Aiamonte quidem Marchionatus titulo clarum, qui gentis Guſmanorum atque Zunigarum gentilitius ſit, apud Alonſum Lopez Nobiliar. Hiſpan. lib. X. cap. XXII. reperio. Aiamonte. Guadiana. Collegium Aiamontis.

8. In Samnitibus ad præclaras & inſignes vrbes duas immigrarunt Anconitani, ſiue Aprutiani noſtri iis enim nominibus cenſebatur illa Prouincia quæ nunc *Lauretana* nominatur. Prior ex vrbibus illis eſt *Aquila* totius Aprutij primaria, Epiſcopali dignitate fulgens, illocata monti altiſſimo ad quem *Aternus* ſublabitur. Condita dicitur ex *Amiterni* & *Forconij* ruinis. Diſtat *Roma* lx. paſſ. mill. *Neapoli* cxx. totidemque *Anconâ*. Conuentus Aquilæ. Aquila. Peſcara.

9. Poſterior eſt *Sulmo* quæ hodie *Sulmona* XXX. paſſ. millib. ab *Aquila*. Vrbs quidem loci pulchritudine, frequentiâ populi, aquarum copiâ, cum primis commendatur. Epiſcopum etiam habet qui *Valuenſis* dicitur, quòd *Sulmonenſis* ager cum parte quoque vicinorum *Valua* nominetur. Atque huius vtriuſque Cœnobij meminerunt Acta Barcinonenſia an. 1629. cauſa eligendorum Correctorum qui eis præficerentur. Sulmona. Conuentus Sulmonis.

10. Interim *Camartus* Generalis, qui apud Patres paucitatem electorum ad quos Generali demortuo alterius ſufficiendi poteſtas deuoluebatur, cauſatus erat, & in præſens multis in hanc & illam partem agitatis arbitrium diſſoluendæ controuerſiæ acceperat, conſilio tamen & iudicio Eminentiſſ. Protectoris adhibito, poſt hæc autem omnium & ſingularum Prouinciarum ſententiam Conceſſa quædam à Pont.

1624. ne quid præcipitaret rogauerat, ſollicitè apud Pontificem egit vt adinuenta 1624.
Electionis forma, quam Eminentiſſ. Protector probauerat, in autoritatem admitteretur. Ea verò imprimis cauetur vt ſi Generalis necdum expleto ſui officij triennio diem ſuum obierit ad eligendum ſucceſſorem quatuor ex qualibet Natione conueniant, pluresque cautiones præſcriptæ quibus ad electionem procedatur Conuentuſque indicatur. Pontifex quidem illam formam probauit reſcripto ad diem Maij XXIX. cum hac reſtrictione ſi proximo Generali Capitulo poſt accuratum examen è re ac benè idonea videatur, quod & factum eſt. Cherubinus Pontificium diploma edidit & nos in Regiſtro non omittemus, vnde adiuncta ſingula qui volet noſſe poterit repetere, quod operæ pretium erit.

Priuileg. cõfirmatio. Pro ſua parte *R. P. Deodatus Lomellinus* Zeloſus Ordinis rebus inuigilans ab *Vrbano* VIII. Pont. Opt. Max. *Gregorij* XV. ſucceſſore ab altero iam anno, cuius quidem immenſas laudes anguſtiæ noſtræ non capiunt, amplam & gratioſam omnium ſingulorumque Priuilegiorum quibus Deceſſores ſui Ordinem noſtrum donauerunt confirmationem impetrauit ſub hoc verborum initio: *Iniunctis nobis, &c.* Datum die XXVIII. Iunij, &c. Hoc tantiſper interpoſito ad *Camartum* redeamus. Hæc eius tam ſollicita cura in præſagium mortis à ſagacioribus accepta eſt vt ingenti omnium dolore poſt tres menſes accidit.

Ob. Camarti Gen. II. At quoniam & res *Camarti* & hunc caſum altiùs repetere nos conuenit, Elogium dabimus quod *Commentario* ipſius *Camarti de rebus Eliæ* præmiſimus.

Reuerendiſſimi Patris Ægidij Camarti Rethelienſis, Ordinis nuper Minimorum Generalis,

ELOGIVM.

Præfatio. CVm mihi huius operis editio quam ſuperiorum voluntate ſuſcepi, neceſſitatem fecerit aliquid ſcribendi de vita & obitu Reuerendiſſimi Patris *Ægidij Camarti*, vt id, quoad fieri poſſet, luculenter & copioſè præſtarem, imprimis cogitaueram. Et quidem vt primum conſilium illud cepi, iuſtæ magnitudinis hiſtoriam ex Actis eius confici poſſe ſperaueram. Neque verò dubium eſſe poteſt, quin magni ac præcellentis viri res geſtæ legitimum volumen eſſent impleturæ, ſi pro amplitudine ſuâ, atque copiâ, ſingularum ad nos cognitio perueniſſet. Sed quod ex animo dolendum mihi eſt, & cuique virtutis ſtudioſo & amanti, non paruo dolori futurum eſſe non ambigo, ne minima quidem pars eorum quæ de illo dici poſſe præuidebamus ad nos perlata eſt. Partem enim ipſe glorioſarum actionum datâ operâ per ſummam humilitatem contexit, partem ex hominum memoriâ tempus & obliuio ſubduxerunt, vt cum maximè velint tum eorum minimè recordentur, partem qui ſciunt & nouerunt, aut inuident reſcribere ſollicitanti mihi & fruſtrà fidem illorum imploranti, aut certè negligunt, aut locorum diſtantia & temporis iniquitate, ne pro ſua voluntate id faciant, impediuntur. Quod igitur reliquum mihi eſt fide bonâ exponam, &, quando amplius non licet, compendio perſtringam quæ certis ego documentis potui comperire. In quo & ſi videar nonnihil tanti viri memoriam detерere, malim tamen conſcientiam meam hoc interim monimento profiteri, quam vt exiſtimer officio defuiſſe. Neque enim conuenit vt quod lectori incitamento eſſe poteſt ad fructuoſam lectionem, aut operi ipſi ornamento ad maiorem gratiam, detractum per nos leui de cauſa videatur, cùm & operæpretium apud æquos rerum æſtimatores, vel in fide quam adhibemus facilè habituri ſimus, & in breui elogio, & paucis verbis nihilominus fidem noſtram quam in longâ hiſtoriâ & prolixâ narratione probaturi ſimus.

Genus eius atque indo- II. Natus eſt igitur *Camartus* noſter apud *Regueſte* municipiū *Rethelioſrum* nobile ad *Axonam* fluuium, ſitum in Remorum finibus, Ducatus titulo inclytum quem nuper obtinebat Excellentiſſimus Princeps *Franciſcus Gonzaga Caroli*
Ducis

1624. Ducis Niuernenſis, nunc autem & Mantuani reguli, primogenitus ſolemni 1624.
voto ſuſceptus quod *S. Franciſco de Paula* parentes eius Principes optimi nuncupauerant, Natus eſt autem anno periodi Chriſtianæ 1571. menſe Maio, & ex more Chriſtiano ſalutari lauacro ablutus *Ægidij* nomen accepit, quod quam benè ad cognomen accederet ipſe aliquando, vt memini, obſeruauit, *Ægidius* enim *Camartus* (ita nimirum ſcripſerat) nulla detractâ vel adiectâ litterâ per anagrammatiſmum redditur, *Gratus Dei Amicus*, quam in rem ita ludebat è noſtris germanus meus P. *Michaël de la Noüe*.

> *Ecce* Dei *quàm ſit de nomine* Gratus Amicus
> Camartus, *num re gratior eſſe poteſt?*
> *Gratior vt vixit, moriens gratiſſimus, eſſe*
> *Sic etenim rebus nomen vt vmbra ſolet.*

Verùm id obiter. Patri nomen *Michael* fuit, matri *Barbara Vuiriota*, & illi quidem inter municipes ſuos authoritate præcellebant & probitatis exemplo. Pater indictionalium Iudicum vnus, fiſci prætereà cognitionem obtinebat pro Excellentiſſimo D. *Ludouico Gonzaga* Niuernenſium & Rethelium Duce. Ex quo cùm ſibi Optimi Principis animum conciliaſſet, aliquando tandem intellexit, in eo cogitationem eius eſſe vt apud *Rethelios* ſuos Ordinis Minimorum Monaſterium extrueret, quam ne diutiùs differret, effecit ipſe, ſuſceptâ in ſe perducendæ ad extremum fabricæ prouidentiâ, & reuerâ quoad vixit & potuit ſtudio ſuo atque operâ promouere illam & iuuare non deſtitit. Ab incunabulis ſub optimorum parentum diſciplinâ permanſit *Ægidius* noſter, & prima pietatis tyrocinia in domo paternâ conſtituit. Iam tum indole facili, benignâ, & ad bonarum rerum ſtudia procliui annos pubertatis præueniebat, & puerilem feſtiuitatem virili quadam grauitate condiebat, Nondum igitur pueritiæ ætatem exegerat, cùm in proximum *Remenſe* collegium venit, illuc miſſus à parentibus vt quæ inerat illi bonitas naturæ cultu & induſtriâ proficeret. Sed ſpem ille parentum magiſtrorumque ſolertiam præuertit, & primo quoque ſpecimine non minus natum ſibi ad litteras ingenium demõſtrauit, quàm olim ad pietatem factum formatumque oſtenderat. Et cùm magno diſcendi ardore teneretur & ſucceſſus etiam deſiderio reſponderet, nihil tamen de affectu atque ſtudio pietatis, quod è lacte imbiberat vnquam remiſit. Nulla lectione iucundius afficiebatur quàm librorum qui de rebus diuinis & ſpiritualibus cõſcripti ſunt, & certè quæ ex puerorum ſtudiis animiſque capi ſolet reliquæ vitæ coniectura in eo clariſſimè & luculenter elucebat. Cùm enim per vacationem tempus & annuas Scholarum ferias domum paternam repetebat, toga & ſuperpelliceo inſtructus venire conſueuerat, vt coram parentibus & agnatis ſuam in dicendo facultatem experiretur. Imitabatur eos quos ad populum verba facientes audiuerat, & adeò rectè quidem vt pro ætate illa disertè, copiosè & multâ cum gratiâ diceret, eoſque qui aderant ad lachrymas vſque mirificâ ſuauitate perfunderet. Magno præterea charitatis & miſericordiæ affectu ad eos afficiebatur quos egentes & deſtitutos conſpiciebat. Omni ope quâ poterat iuuabat ſodales ſuos qui neceſſitate premebantur, nec ſibi ipſi quo id faceret parcebat, diſtractis frequenter veſtibus aliiſque rebus quas à parentibus acceperat, & in egenorum commoda liberaliter erogatis. Quo facto cùm matris offenſionem ſæpiùs incurriſſet, atque ob eam rem duris ab ea verbis caſtigatus fuiſſet, nihilo tamen minus liberalis & munificus fuit. Omninò nullius non virtutis ſpecimine, ſecuturæ vitæ ſpeciem prætendebat, & præclaris admodùm documentis quo eſſet pueritia illa primaque adoleſcentia, tandem aliquando euaſura clariſſimè demonſtrabat. *Qui enim ab infantia didicerit*, vt ipſe loquitur huius commentarij cap. 3. ſect. 19. *neminem niſi Deum timere nullius niſi amore Dei poſſideri, nihil turpe niſi quod vitioſum eſt arbitrari, mundi faſtum calcare, mortis formidine non abripi, pietatem colere, virtutumque deſiderio vehementer affici, nihil dubium quin in maturiori ætate eamdem animi rectitudinem præ ſe ferat.* Quibus verbis nihil accommodatius ad ipſius *Camarti* indolem totumq; vitæ curſum deſcribendum excogitari poteſt, vt non temerè videri poſſit, cùm hæc ſcripſit, ſeipſum ante mentis oculos habuiſſe.

1624. III. Delectatus autem pater præclarâ & magnificâ tam chari pignoris indole, non intelligebat tamen quid hæc animi indicia portenderent, ſed mentem tantum magnis rebus idoneam admiratus, filium foro deſtinauit, ex quo primus eſt ad honores & dignitates ingreſſus. Et vt primum humaniores litteras altè imbibit, & philoſophiæ, quod vocant, curriculum eximia cum ingenij laude peregit, voluit eum Iuriſprudentiam ſerio condiſcere & amplecti. Quâ de causâ ex patris voluntate *Aureliam* aut *Pictauium* tranſiturus *Pariſios* primum venit, vt celebritas Academiæ & magnorum ingeniorum frequentia atque conſuetudo animum ad maiora incenderet, ſtimuloſque adiiceret ad præclara quæque (vt ferè fit) aggredienda. Et hoc quidem patri conſilium erat, nec filius ipſe gloriam quæ ex litterarum cognitione capi ſolet minus auidè conſectabatur. Sed nemo poteſt Diuinitatis conſilia inflectere. Aliò eum diuina vocatio perurgebat quàm quò ſe conferre videbatur, vt igitur *Pariſios* applicuit non eſt digreſſus in Academiam, ſed rectâ *Nigeonem* iter intendit, vbi celebre Ordinis noſtri Monaſterium ad *Sequanam* poſitum eſt, *Nigeonu* veteri nomine retento quod fuit Arcis regiæ, in cuius ruinis *Anna Britanna* Francorum Reginæ beneficio excitatum eſt. Ibi perhumaniter exceptus, non in tyronum quidem ſed in hoſpitum numero habitus eſt, quod iniuſſu patris ad hoc vitæ inſtitutum acceſſiſſet. Inualuit enim apud nos conſuetudo vt nemo ad habitum admittatur, qui inſalutatis parentibus diſceſſerit. Reuerendus igitur Pater *Ioſephus Tellerius* qui Prouinciam regendam nuper acceperat (is enim erat annus ſupra milleſimum quingenteſimus octuageſimus ſeptimus) bono cum animo eſſe iubet, dum patris voluntatem reſciuerit, nec dubitare ſe, ait, quin vir probus & ſibi familiariter cognitus pro ſuâ pietate & antiquâ amicitiâ, precibus ſuis & iuſtis filij deſiderijs aſſentiatur. Sed longè ſecus accidit. Pater enim inopinato nuncio perculſus & meliorem familiæ ſuæ ſpem in hoc germine intercidi lamentatus, illicò D. *Antonium Martinum* Maiorem beneficiarium & hæreditarium apud *Rethelios* generum ſuum *Nigeonem* ire mandat, & filium illinc abducere quantumuis reluctantem, & ad ſe quantocyùs reducere imperat. Non poteſt dici quàm formidabilis fuerit aduentus eius *Ægidio* noſtro, qui nullis ſe precibus, nullis minis aut terroribus à propoſito dimoueri patiebatur. Sed cùm acceſſiſſent *R. P. Ioſephi Tellerij* paternæ monitiones qui præſentiâ tantum ſuâ patris animum inflecti poſſe prædicabat, demùm acquieuit, ratus ex tunc obedientiam præſtandam eſſe quam profiteri decreuerat. Regreſſus igitur *Regiteſte* cùm iter haberet in conſpectu ædis Minimorum, ad genua ſororij ſui derepentè procidit, eique ſupplex factus multis tandem lachrymis exorauit, vt illuc eum diuertere & quietem capere permitteret. Poſtridie pater eum conuenit primo diluculo & adhibitis quibus poterat blanditiarum atque minarum machinis inuictum adoleſcentis animum expugnare contendit. Noua in dies machinamenta ſuccedebant, & ad labefactandam illius conſtantiam nihil quod procedere poſſet prætermiſſum eſt. Sed fruſtrà totius mundi contemptorem animum aut blanditiæ ſollicitabant, aut terrores impellebant. Poſtquam igitur conatus omnes atque artes nihil effecerunt, agnouit Pater, *Ægidij* noſtri animum diuino præſidio firmatum eſſe, & ſupra hominum conſilia atq; vires rem eſſe quam ille aggreditur, atque adeò ne diuinæ voluntati obſiſtere videretur, nouum tyronem in ſacram, quam intendebat militiam aſcribi concedit, ea tamen lege vt antè biennium per omnia exercitationum genera exactum non profiteretur. Sed heu! quàm incertæ hominum prouidentiæ, quàm irrita vota! Cùm ille de filio tam ſollicitè caueret, mortem ſibi in propinquo eſſe non intelligebat. Breui igitur temporis interuallo è viuis ſublatus, &, vt virum Chriſtianum conueniebat, hac vita functus de altera cogitans & prouidens, morte ſuâ filium liberum fecit à lege quam impoſuerat. Ductus tamen ipſe paternâ reuerentiâ conſilium ſuum non præcipitauit, ſed ad tres menſes diſtulit habitum induere quem quotidianis votis præoccupabat. Ad facienda, poſt hæc, tyrocinij ſtipendia admiſſus, ſtadium ingreſſus eſt, eo ipſo loco vbi tam fortiter carni & ſanguini repugnauerat. Profeſſionis Sacramentum, vt à 1624

Ingreſſus in Religionem & profeſſio.

R. P.

1624. R.P. *Ægidio Allemanno*, cuius & beneficio hæc quæ de eius pueritia diximus ad nos peruenerunt, accepimus) ad diem Kalend. April. an. 1589. in commentario Conuentus Rethelienſis annotatum eſt. 1624.

IV. Cùm autem ab emiſſa profeſſione tempus aliquod poſuiſſet ad animum in iis exercitationibus confirmandum, quibus ad capeſſendam religioſæ vitæ perfectionem tyrones euidiri ſolent, ex eo paratior acceſſit ad Theologiam audiendam. Et quidem optimis Doctoribus, qui tum ſtudiis noſtrorum præerant, in diſciplinam traditus, tam benè operam ſuam collocauit vt longo poſt ſe interuallo æquales ſuos, quos habebat non paucos nec mediocris ingenij, reliquerit. Erat in eo rara animi indoles, iudicium acre & præſens, memoria facilis & tenax, ingenium ſubtile & ardens, prompta eloquendi facultas, diſputandi acumen ſingulare, ſcribendi mira facilitas. Quibus dotibus præceptorum amorem, ſodalium admirationem, externorum plauſum & fauorem ſibi conciliauerat, Scholaſticæ doctrinæ, linguarum Græcæ atque Hebraicæ cognitionem adiunxit, quæ ſunt præſidia firmiſſima ad grauiores diſciplinas ſolidò percipiendas. Quare ſuperiorum autoritate Præceptorum iudicio & merito ſuo ab Auditorum ſubſelliis ad magiſtri Cathedram breui eſt ſubleuatus, Theologiamque profeſſus eſt in Cœnobio primum *Noziacenſi*, quod ad caſtrum *Gondiorum* gentilitium Dux *Rhetius* familiæ Princeps condiderat, nobis autem poſteà ingruente bellorum tempeſtate & temporis iniquitate periit, deinde in Conuentu Prouinciæ primario, *Nigeonenſi*, vbi ingenium ſuum prolixè ac libèraliter explicauit. Ex hoc in Correctorem Conuentus *Sueſſionenſis* electus ad populum pro concione verba facere cœpit, tam copioſo doctrinæ apparatu vt nihil in eo vulgare appareret, nihil furtiuum deprehenderetur, ſed omnia rara, eximia, ſingularia conſpicerentur, vt inde feciſſe initium videretur, vbi plerique omnes & magni nominis finem voluiſſent conſtituere. Nouum Teſtamentum Græcè & Latinè verbotenus callebat vt inuerſo etiam ordine totum reponeret. Lectioni SS. Patrum ſollicitè & aſſiduè vacabat. Tertullianum vnicè dilexit & memoriæ integrum mandauit, atque perdidicit. In reliquis tantum verſatus erat, vt nihil poſſet allegari quod non continuo recognoſceret. Humaniorum litterarum tam præſenti erat memoria vt Latinos Poëtas ad vnguem teneret, Horatium maximè Iuuenalem atque Perſium, quorum quamuis periodum vel verbo ſummonefactus ex tempore ad rogantis arbitrium reddere ſolebat, integros autem ſemel ſingulis quibuſque annis priuatim recitabat. Nulla erat ex liberalibus diſciplinis, cuius non arcana peruidiſſet. Haud minùs rerum quam verborum peritus, contra quam ſoleant vulgaria ingenia, quibus ex vno tantum decedit quantùm accedit ex altero. Ita vir ex omni parte magnus venerationem apud ſuos, famam apud exteros ſolidæ ac ſingularis doctrinæ non temerè obtinebat. Cuius rei & alia nos argumenta in progreſſu exponemus.

Studia eius & doctrina.

V. Non modo autem præcellenti eruditione Camartus noſter inclaruerat, ſed virtutum quoque innumerabilibus ornamentis eminebat, inſuper & oris dignitate totiuſque corporis habitu dignam imperio formam præferebat. Vt ergo primum per ætatem licuit, ſuorum ſuffragiis ad familiarum adminiſtrationem poſtulatus, induſtriam ſuam atque ſedulitatem in domeſticarum rerum procuratione, in moderandis ſubditorum moribus atque animis mirabiliter omnibus approbauit. Meminerat ſcilicet atque ob oculos ſemper habebat officiū Correctoris ſe ſuſcepiſſe, ac ipſo nomine admonebatur operis quod ſibi incumbebat. Neque enim temerè hoc nomen à ſanctiſſimo inſtitutore Superioribus factum eſt, ſed quantum capio Correctores quaſi cordis Rectores dictos eſſe voluit, vt intelligerent in hoc vnum ſtudia ſua atque curas omnes eſſe conferendas, vt quos regendos accepiſſent de corde noſſent atque moderarentur. Et quidem cum perfectam ille regiminis formam aſſecutus eſſet, atque in eum fratrum ſtudia in dies magis ac magis accenderentur, tum quoque incredibilem apud Exteros Concionum eruditione & facundiâ plauſum meruerat. Quare cum anno 1604 trium Conuentuum vota in eum concurriſ-

Dignitates eius in Ordine.

1624. ſent omnium Patrum qui Capitulo aderant conſenſione, munerum ad quæ electus fuerat vacationem accepit, hoc interim in actis capitularibus elogio ornatus, *Verbi Dei præco Nobiliſſimus*, ne decus illud & gloria quam ſibi & ordini ſuo in verbo Dei prædicando comparabat, priuati & obſcuri muneris delatione interciperetur. At verò cùm haberent illi quo ſuam in eum obſeruantiam præclaræ functionis delatione teſtificarentur non minori animorum conſpiratione omnes ad eum honorificâ Prouinciâ decorandum concurrerunt. Electus eſt igitur in Commiſſum ad Capitulum Generale quod *Genuæ* ſeptimò ad diem 27. menſis Maij anno conſequenti celebratum eſt. Neque verò dubitandum eſt quin ſe virtus eius atque doctrina, in tam frequenti ac celebri conſeſſu magnificè explicauerint. Et ſi verò ſingulares ad nos actiones quibus enituit non peruenerint, conſecutum tamen *Aquitaniæ* Prouinciæ iudicium, quæ ambitioſis votis virum eximium in caput & moderatorem ſuum primo quoque tempore delegit, clariſſimè demonſtrat admirabilem fuiſſe virtutis illius atque doctrinæ ſplendorem qui ſe ad extremum Oceanum ab eo loco diffuderit. Præceſſerat quidem illum eo in munere *R. P. Ioannes de la Cour*, vir antiquæ probitatis & animi fortiſſimi, qui cum eo iam olim familiariter vixerat (nam è Prouincia *Franciæ* ad regendam *Aquitaniam* pro ſolemni & inueterato more qui ad tempora noſtra perſeuerauit aſſumptus fuerat) vnuſque poterat virtutis eius arbiter eſſe digniſſimus. Sed immatura morte ante abſolutam Officij ſui periodum ſublatus non potuit efficere quod habebat animo conſtitutum, vt ſua commendatione ad eam dignitatem Camartus eniteretur. Etſi verò *R. P. Ioannes Coſſanus* qui *Aquitaniæ* Commiſſus ad Capitulum illud acceſſerat, non impigrè virtutem eius prædicauerit, tamen vt non vnius iudicio conſtant electiones, ſed multorum ſuffragatione peraguntur, ita neque credibile eſt totius Prouinciæ vota in eum potuiſſe conuenire, qui ſolo nomine aut ore tantùm hominis vnius innotuiſſet, ſed omnino neceſſe eſt nominis eius exiſtimationem longè lateq; peruulgatam anteà fuiſſe. Quæ autem in ea dignitate conſtitutus geſſerit, vt commodum erit, non reticebimus, vno interim hoc verbo præoccupabimus. Dignitatis triennium (hoc enim tempus Prouinciarum Correctoribus ex Regula conſtitutum eſt) ſupra fidem & expectationem, vt magna tamen fuerit atque eximia, tranſegit, & ab eo tempore aliquot annos priuatus & ſubditus non minore obſequij quàm imperij gloria permanſit. Nec dubium mihi eſt aut alteri eſſe poteſt qui pro merito de *Camarto* iudicarit, quin exauctoratus numquam fuiſſet vir nemini ſuorum comparandus, ſi non inuiolabilis Regulæ, quam profitemur definitio neceſſitatem faceret, vt pro tempore quo ſuperiores in officio fuerunt, procul ab omni dignitate vnam obſequij gloriam retineant. Ad tres igitur ferè annos in *Aquitania* priuatim egerat, vt virtutis ſuæ in vtraque conditione exemplum daret cum Superiorum maiorum voluntate in Prouinciam *Franciæ* (quam matris loco venerabatur) reuocatus eſt. Quàm verò iucundus fuerit atque deſideratus illius in Prouinciam reditus, proximis comitiis anni 1611 vniuerſi Patres non obſcurè declarauerunt cùm eum in Collegam Prouincialem conſentientibus ſuffragiis & ſummâ gratulatione elegerint. Enimuerò non poterat in ſecundis conſiſtere qui primas (vt omnium vox erat) merebatur, non ambientis quidem faſtidio, à quo tam procul aberat quam qui maximè, ſed & ſuorum æſtimatione & Diuini Numinis deſtinatione. Accidit igitur per id tempus, toti quidem ordini luctuoſus, ſed *Camarto* imprimis funeſtus & lamentabilis caſus quo prima Gallicæ Nationis Prouincia fulgentiſſimo atque clariſſimo lumine ſuo orbata eſt. Ineunte nimirum menſe Octobri anni 1612. admirabilis ille & nũquam abſq; elogio nominandus (ſi tamen laus aliqua eſt quæ non ſit meritis eius longè inferior) *R. P. Franciſcus Humblotus* qui *Turonenſem* Prouinciam glorioſè adminiſtrabat acerbo fato, & per nefarias Caluinianorum arces procuratâ & præcipitatâ morte nobis, imo vniuerſæ Eccleſiæ ſubductus eſt. Et verò hanc ruinam boni omnes tanquam quæ reparari non poſſet deplorabant, iamque de ſucceſſore qui pari cum dignitate perſonam eius ſuſtineret & locum impleret, ad quos 1624.

Obiit in ipſo Genuenſi Conuentu.

1624. quos hæc deliberatio pertinebat penè deſperauerant, cùm oculos altiùs attollentes in Collegam noſtrum proſpiciunt qui, vt prouerbium habet, veluti Deus è machina deploratis illis atque deſtitutis oblatus eſt. Succeſſit igitur in dignitatem, vnus omnium maximè dignus qui tali Deceſſori ſubrogaretur ad proxima Prouinciæ Comitia, in quibus repetitis ex more legitimo atque conſuetudine votis, hac modò iteratione maius ſui deſiderium fecit. Et quod hominum memoriam ſuperat & præter exemplum omne habitum eſt, (cùm tamen facto ratio non defuerit) inſequentibus ſolemnibus comitiis, quæ tertio quoque anno celebrari ſolent, conſpirantibus tertiùm votis in Prouinciæ moderatorem ad tres annos continentes aſſumptus eſt. Interiecto autem trium annorum interuallo, quo permanſit obedientiæ obnoxius iterùm in eiuſdem Prouinciæ rectorem coniunctis animis & votis deſiderabili ſucceſſu electus eſt. Erat is annus ſupra milleſimum 620. à quo ad tertium annum Generalis ex vniuerſo ordine Conuentus die ſancto Pentecoſtes, celebrandus erat, vt ſupremus Ordini Antiſtes conſtitueretur. Ex officio igitur *Romam*, quo Pontificis autoritate euocatum fuerat capitulum *Camartus* noſter venit, vt pro parte ſua communem omnium curam adiuuaret atque promoueret. Intendebat ille animum ſuum in omnes ſinguloſque qui tantæ dignitatis capeſſendæ idonei viderentur, cùm in eum omnes è contra cogitationes ſuas, & verò etiam vota, cupidiſſimè intenderent. Et ſuæ quidem gentis hominibus in hoc ſtudio *Itali* & *Hiſpani* haud quidquam conceſſerunt. Enituit imprimis fauor & beneuolentia Eminentiſſimi D. *Hippolyti* Cardinalis *Aldobrandini* familiæ noſtræ Protectoris ampliſſimi, tum animus atque voluntas R. admodum Patris *Franciſci à Longobardis* Prouinciæ S. Franciſci apud Calabros (quæ totius Ordinis prima eſt) Prouincialis, qui palàm prædicabat pleroſque ſecum boni publici ſtudioſos multis iam annis pane & aqua ſeipſos maceraſſe, vt poſſent talem Ordini Antiſtitem, qualis erat *Camartus*, promereri. Ex hoc factum eſt vt priuſquam ſuffragiorum ratio iniretur, eum multi à Deo electum publicè proclamarent. Et reuerà tantâ votorum atque animorum conſenſione electus eſt, vt non temerè Deum ſortes moderatum fuiſſe perſuaſum habeamus, nec debeat præter fidem videri, quod nobilis Hiſtoriæ noſtræ ſcriptor Per-illuſtris & Reuerendiſſimus Pater ac Dominus D. *Ludouicus Donius Attichius* ab eo tempore in Regienſem Epiſcopum ex ordine aſſumptus, hanc *Camarti* electionem miraculo aſcripſerit, non indignitate electi, cui fortè tum nemo par erat, ſed facti ordine, progreſſione ac ſucceſſu. 1624.

VI. Etſi vero collatæ in *Camartum* dignitates tam incitatis ſuorum ſtudiis & liberali æmulatione, quam ad hæc commemorauimus, abundè ſignificent non ſolum in pretio egregias animi dotes quibus fulgebat fuiſſe, ſed æſtimatam quoque non parum vtilitatem quæ eius labore, vigiliis atque ſudoribus Ordini proueniret, operæ tamen pretium facturum me cogitaui ſi quibuſdam argumentis quæ in Ordinis ſui decus atque commodum procurauit, breuiter demonſtrarem. Eo autem vehementius ad hoc impellor, quo nullam illius partem eſſe video quæ ampliſſimo & vberrimo laboris fructu vacauerit. Cum primùm enim verbi Dei prædicatione famam conſequi cœpit, etſi nondum ætatem exceſſiſſet adoleſcentiæ, maioris apud *Rothomagenſes* Eccleſiæ cathedram obtinuit populi frequentia celeberrimam, delicatis & eruditis auribus maximè difficilem, gentis faſtu & contemptione ſummè laborioſam, quam tamen tanto omnium Ordinum applauſu & gratia impleuit, vt quem ſibi amorem atque fauorem conciliauerat, Ordini ſuo fecerit eſſe communem. Nuper enim conſtituendi in ea vrbe Monaſterij locum noſtri impetrauerant, & poſſeſſionem quidem adierant, ſed cùm motâ per inuidiam controuerſiâ procaces ad laceſſendum paterentur, ſponte ſua abſiſtere & abſcedere maluerant quàm turbulentorum hominum violentiam experiri. Effecit autem *Camartus* ſolertiâ ſua vt compoſitis animis, veteris iniuriæ obliuio induceretur, & ſtabilis impoſterum ſedes cumulato beneficio conſtitueretur. Atque id quidem vt conſequeretur quæ illum aggredi, quæ declinare, quæ cum principibus viris, quæ

Ordinis propagatio eius operâ & labore.

Yy ij

1624. cum priuatis agere, quæ ab omnibus pati illum oportuerit, non poſſunt niſi 1624.
per legitimam hiſtoriam explicari. Et quidem Prouincia *Franciæ* hanc *Camarto* gratiam debet vt acceptam illi referat *Rothomagenſem* domum, quam modo cum primis & nobilibus Prouinciæ Monaſteriis, & fratrum frequentiâ & operum magnificentiâ, certare conſpicimus. Et verò acta Prouincialia anni 1602. cùm in Definitorem electus eſt, Camartum *Rothomagenſis Conuentus columen & præcipuum parentem* religioſa gratulatione compellant, cui vt longè plura Prouincia ipſa debuiſſet, ſi per tempus animi ſui magnitudinem atque ſagacitatem (quibus ille virtutibus nulla non impedimenta ſuperabat) explicare licuiſſet, aut ſtudioſa æmulatione aliæ Prouinciæ tantum illi virum non inuidiſſent, aut etiam præripuiſſent: ita & maiora multò virtuti eius gratitudinis ſuæ monimenta reliquiſſet. Quæ portò ex hoc in aliis Prouinciis, in quibus hoſpes & peregrinus videri poterat, glorioſè perfecit, nihil viro magnanimo imperuium fuiſſe ſupra fidem demonſtrant. Debet illi Prouincia *Aquitania* Conuentum *Burdegalenſem*, qui anguſto licet loco poſitus propter finitimam Arcem *Haënſem*, inter primarios tamen illius Prouinciæ & opulentæ vrbis celebritate & copioſo alumnorum numero ſemper habitus eſt. Debet & *Blauienſem*, in ipſa Arce regia quæ *Garumnam* proſpicit & toti regioni præſidio eſt, collocatum, *Burdegalenſi* quidem tempore antiquiorem, ſed inferiorem dignitate. Sunt & *Blauienſi* vetuſtiores *Vtienſis* & *Biterrenſis*, qui *Camarti* beneficio, & illi quidem vberibus atque amœnis locis conſtituti, eidem Prouinciæ obtigerunt. Quis autem hæc hominem vnum & tam breui tempore quam antea indicauimus perfeciſſe, cum vel maximè ſi animo reputet quæ talibus incœptis ſolent obſiſtere, mirabile prorſus non exiſtimet? At verò quanto ſunt mirabiliora quæ in Prouincia *Turonenſi*, in quâ longiorem moram traxit, peregit? Non tot Phœbus in Zodiaco ſigna percurrit, quot ipſe intra illius Prouinciæ fines domos conſtituit. I. *Aurelianenſis* fuit II. *Bleſenſis*. III. *Andegauenſis*. IIII. *Exoldunenſis*. V. *Carnotenſis*. VI. *Bituricenſis*. VII. *Cœnomanenſis*. VIII. *Engoliſmenſis*. IX. *Caſtronouenſis*. X. *Redonenſis*. XI. *S. Pauli Leonenſis* apud vlteriores *Armoricos*. XII. *Duno-regienſis*. XIII. *Silliacenſis*. Eas autem vel de numero cenſeri non potuiſſe iudico, quin totidem magnifica & præclara inuictæ illius virtuti Elogia poſuiſſe videamur. Quis enim aut de ſingulis dicere, aut per ſingulas gloriæ veſtigia perſequi poterit quæ vir ſtrenuus & cuius in propagando Ordine ſtudium fatigari vnquam nequiuit, vbique impreſſit & reliquit? Potuiſſet videri de nomine ſuo parietariam velle facere, ſi non eſſet certum atque indubitatum nullo eum vanitatis aut leuitatis ſtudio ad hæc conſilia perductum fuiſſe, ſed vnum tantum amplificandæ gloriæ diuinæ, & promouendi Ordinis ſui finem propoſitum habuiſſe. Quem demum ad ſupremam Generalatus dignitatem ſubleuatus, luculentiſſimè profeſſus eſt, cùm prima illi cogitatio fuit de recuperandâ *Germaniæ* Prouincia quæ ab ipſo penè inſtituti Ordinis exordio, per Lutheranorum artes & arma, occupata fuerat & deleta. Et merito quidem quod reliqui omnes fieri poſſe deſperauerant, vir altus & excellens factu facillimum ſibi perſuaſerat, cùm de ſanguine noſtrorum qui numeroſa multitudine (vt traditio eſt) martyrium fecerant tanquam de beato & incorrupto ſemine reſuſcitari poſſe crediderit. Cùm igitur per ſe non poſſet deſideratiſſimo operi incumbere, per alios primo quoque tempore id præſtari ſtudioſiſſimè procurauit, & *R.P. Franciſcum Richardum* Sequano-Burgundum cum Vicarij Generalis per Germaniam nomine & autoritate allegauit, qui ſedulitate ſua & perſpicaci prudentia quâ in *Ferdinandi* II. Imperatoris ſemper Auguſti & aliorum Principum gratiam penetrauit, breui conſecutus eſt vt celebris & frequens Prouincia, receptis ex parte antiquis Conuentibus, partim de nouo Principum munificentiâ erectis, (vt ſunt *Pragenſis* in *Bœmia*, *Viennenſis* in *Auſtriâ*, *Monachenſis* in *Bauariâ*, & alij) autoritate Apoſtolicâ inſtitueretur, in Capitulo autem Generali *Barcinone* anno 1629. celebrato (cui & nos interfuimus) ſumma Patrum gratulatione quæ ad Ordinis decus & incrementum procurauerat

Hæc interpretanda ex Chronico noſtro.

1624. procurauerat comprobarentur & antiquus natalium locus (primogenituram 1624.
vocant) qui octauus eſt in Religione Prouinciæ ſuæ reſtitueretur. Quæ omnia *Camarto* primùm noſtro accepta referre nos conuenit, cùm eo autore ſint ſuſcepta, & per eius à morte preces (vt credibile eſt) ad tam fœlicem fortunatumque exitum perducta. Cuius vtinam præclara excelſaq; conſilia quæ mors acerbiſſima intercepit ad opus proceſſiſſent, nam cùm ea quæ perpetuo & indefeſſo mentis vigore agitabat numquam non lætum & optabilem effectum habuerint, ſummam inde gloriam toti Ordini prouenturam fuiſſe credendum eſt.

Fructus cõcionum eius & ſcripta.

VII. Quibus autem ille artibus in tantum res noſtras protulerit, aſſequi facilè eſt ex iis quæ ad hæc à nobis expoſita ſunt. Etſi enim plurimùm gratiâ & fauore apud Principes & Optimates valuerit, apud populum verò magnâ atque ſingulari autoritate præſtiterit, quæ quidem neceſſaria omninò ſunt ad huius generis conſilia perficienda, non peruenit tamen in tantam autoritatem & gratiam niſi concionum famâ & celebritate. Quotquot igitur videmus tam diuerſis locis conſtituta Monaſteria, tot etiam fructus dicendi ſunt quos verbi Dei prædicatione hoc eſt doctrinâ ſua & pietate peperit. Nam iis ferè omnibus locis auditus eſt de cathedra fulminare, fuit enim eloquentia maſculâ & neruorum plenâ procul à verborum lenociniis atque blanditiis quæ noſtri hodie concionatores perditè conſectantur. Nullus autem eſt prætereà celebris in Gallia locus, nulla Principum ciuitatum aut vix certè vlla quæ tonantem *Camartum* & altè reſonantem non ſit admirata. Audierunt eum. *Pariſienſes*, *Toloſates*, *Turonenſes*, *Rhemenſes*, *Narbonenſes*, & alij maiorum vrbium incolæ, primariarum ſedium Antiſtites per Galliam ferè vniuerſam. Audierunt *Caſtrenſes*, *Rupellani*, *Neracenſes*, *Salmurienſes*, & alij hæreticæ factionis perduelles quam plurimi. Apud hos fortiſſimè & conſtanter errores redarguit, exagitauit, refutauit, conuicit: & ad bonam mentem pleroſque quos fanatica vertigo abduxerat, reuocauit. Apud illos iacentem pietatem excitauit & erexit, antiquam fidem atque religionem confirmauit, mores inſtituit, virtutem docuit, & ad æmulanda meliora chariſmata omnium animos ſemper inflammauit. Apud alios deductis, vt diximus, ſuorum coloniis verba ſua perpetuis operum atque exemplorum (vt ita dicam) characteribus conſecrauit. Vbique diuini Numinis gloriam & animarum ſalutem incrementis admirabilibus promouit. Vna, ſi fas eſt dicere, temporis anteceſſione antiquis illis ſingularium Gentium Apoſtolis minor fuit. Enimuerò calamo nihilo minus quàm lingua valuit; extant aliqua ſed rara (quod eſt dolendum) ſcriptorum ab eo monimenta quæ neceſſitate compulſus veriùs ſibi excidere paſſus eſt quàm certo conſilio edidit. Cùm primùm igitur *Aquitaniæ* Prouincialis factus eſt per Octauam ſanctiſſimi Sacramenti apud *Caſtrenſes* concionaturus, impurum neſcio quem nebulonem (Miniſtrum vocant) *Ioſionem* nomine, qui nuper Caluiniſticam cœnam paucorum foliorum libello defendere parauerat exagitandum ſuſcepit, & malæ fidei, ineptiarum atque immanium errorum conuincere ſtatuit, ne quid per eum detrimenti ſimpliciores (quibus hæc ſolent venena comparari) acciperent. Id verò cùm animosè, fortiter & intrepidè aggreſſus fuiſſet, bilem mouit toti factioni atque imprimis ipſi Miniſtro *Ioſioni*, eôque demum res deuenit vt publica de rebus fidei collatio habenda *Camarto* cum *Ioſione* fuerit in ipſo Prætorio Regio, aſſiſtentibus Summi apud *Caſtrenſes* Tribunalis iudicibus & copioſa vtriuſq; partis multitudine. In eo autem congreſſu quàm malè acceptus fuerit Miniſter *Ioſio* totaque adeo factio confuſa & profligata docet ipſius collationis breuiculum quod *Camartus* in lucem non multo poſtea tempore protulit, demonſtrant & conciones quas per illud tempus habuit & prælo deinceps etiam commiſit. Quæ cùm ſint certiſſima totius rei geſtæ monimenta & facti omnes circumſtantias fideliſſimè omnium ac luculentiſſimè repræſentent, compendium nobis longioris narrationis facient. Sunt autem *Acta collationis* in lucem data an. 1607. *Conciones* verò an. 1608 *Toloſæ* apud viduam *Iacobi Colomieri*. Ab eo tempore ad annum 1613. vt ad amico-

1624. rum preces & vota ſcriptis ſuis publicum promereri vellet, adduci non potuit, 1624. tantus inerat illi humilitatis ſenſus, ſed tum data occaſione peropportuna & quæ facilè vitari non poſſet, prælo commiſit Orationem, quam vocat, *Decretalem* ad cap. *firmiter, de Summa Trinitate, & fide Catholica* habitam in Scholis *Aurelianenſibus* die 24. menſis Decembris, cùm nos Ciuitate donaremur. Neque demum vt quidquam proferret impelli potuit, niſi cùm nulla ſe valeret excuſatione defendere. Tertium igitur anno 1619. Orationem quem in funere Reuerendiſſimi in Chriſto Patris ac Domini D. *Franciſci Laſchiuer* Rhedonenſis Epiſcopi virtutis & pietatis merito clariſſimi, ad diem 25. menſis Februarij in frequenti omnium Ordinum conuentu recitauerat, viri autoritate præcellentes ab eo impetrauerunt & tantùm non extorſerunt. Et illæ quidem ingenij eius ſcintillæ, per vim licet excuſſæ & exciſæ, quantum in receſſu ignem aleret prodiderunt. Meditabatur quidem grandia & magnifica opera, atque, vt verbo dicam, ingenio ſuo digna, ſed quæ aſſiduo Concionum officio, publicis Dignitatum muneribus penè continuis, priuatis neceſſitatibus quamplurimis oppreſſa, diſtracta, interpolata tandem exciderunt. In his erat Commentarius iſte, quem *Eliam Thesbitem* inſcripſerat, magni certè moliminis opus, quod dolendum eſt, parem conſilio ſucceſſum non habuiſſe. Nos ratas de gurgite vaſto tabulas collegimus & de muſarum tholo ſuſpendimus, non irrita ſpe deuotionis noſtræ, cui & aliorum vota ſuffragatura non temerè confidimus. Verùm hæc pluribus ad lectorem præfabimur.

Sobrietas eius atque moderatio. VIII. Deinceps enim de eius virtutibus particulatim aliquid dicere nos conuenit. Eas autem tribus illis complectemur quibus Chriſtiani hominis vitam definit Apoſtolus, ſobrietate nimirum, pietate atque iuſtitia. Sobrietatem reſtricto nomine vocat Apoſtolus reliquam partem honeſtatis, in qua vt loquitur Tullius, verecundia & quaſi quidam ornatus vitæ temperantia & modeſtia omniſque ſedatio perturbationum animi & rerum modus cernitur. Sedenim *Camartus* noſter iam à puero teneram virginalemque verecundiam verbis omnibus ſuis atque operibus prætendit, & iam tum dedecus fugiens laudem maximè conſequebatur. Suffundebatur ingenuo pudore ac repentino vt verbum minus honeſtum aut caſtigatum ad aures accidiſſet, atque in eo virtutis tenore ad mortem perſeuerauit. Temperantiam mirificè coluit, eoque vitæ ornamento continenter reſplenduit. In victu, non modo ex vitæ genere quod tenuiſſimum eſt & abſciſſæ admodum ſeueritatis, ſed animi etiam propoſito & deſtinatione, parciſſimus fuit. Vino alterâ non minus parte diluto ad inclinantē ætatem vſus eſt, qua demū nihil omnino remiſiſſet, niſi medicorum imperia remittendi neceſſitatem feciſſent, vt ruboribus nimirum atque puſtulis ex impuro ſanguine ſub cutem effuſo naſcentibus & faciem fœdantibus ac tantum non deformantibus, mederetur. Cibos, quò tenuiores atque viliores, eò chariores habuit, mirumque fuit hominem grandi & procero corpore, nullius vt ita dicam corporis alimentis potuiſſe ſuſtineri. Ieiunium quod ex viuendi modo & regula continuum ferè eſt vix dum per neceſſitatem relaxauit. Neque verò ſolâ ſe inedia macerauit, ſed longis quoque vigiliis, crebris orationibus, frequenti, & acri corporis diuerberatione aliiſque religioſis exercitationibus, quibus corpus ſuum in officio continuit & ſpiritui ſeruire coëgit. Ex hoc mirum eſſe non poteſt, ſi mentem integram, ſeruauit caſtam atque incorruptam cui corpus non poterat obluctari, nec eo minus ſi corpus ipſum ab omni labe & contagione quam venus prolectat alienum extitit, quod tam acriter & probe ſubactum fuit atque caſtigatum. Raræ virtutis exemplum eſt quod me olim memini grauis iudicij & ſolidæ pietatis viros narrantes audiuiſſe. Numquam eum quamdiu ſuperior fuit, pœnitentiam (vt vocant) cuiquam iniunxiſſe, quam non ipſe ſimiliter impleuerit. Si quem pane & aqua interdicebat, pro eo tempore nihil ipſe etiam cibi præterea admittebat. Si quem regulari diſciplinæ (ita corporis verberationem vocant) ſubiiciebat, diem effluere non patiebatur quin ſe quoque pariter affligeret. Et ad hunc quidem modum ipſe vnus omnia, quæ alij omnes ſingula prçſtabant, ſuſtinebat: & quod

illi

1624. illi exigentibus culpis (quamquam nullæ etiam ſunt quæ ſic caſtigantur) palam & Superioris imperio faciebant, ipſe præter omnem culpam, ſponte ſua, &, quoad poterat, occultè peragebat. Iam verò in tali homine modeſtiam, perturbationum animi ſedationem aut modum in rebus quas agendas ſuſcipiebat, fruſtrà deſideres. Certè *Camartus* ſupra modeſtiam, ad ſummam atque ſingularem grauitatem, & ſi fas eſt dicere, maieſtatem compoſitus erat. Aſpectu ipſo & corporis habitu ſui reuerentiam excitabat. Nihil in verbis eius aſperum, nihil in geſtu indecorum, nihil in vultu incompoſitum quo vel minima perturbatio animi ſe proderet. In negotiis ſuſcipiendis neque præceps neque ſegnis fuit, in proſequendis non plus iuſto incitatus, exitum perinde tulit ſi præter expectationem fuit, ac ſi ex animo cecidiſſet. In conuerſatione pro dignitate perſonarum ſe geſſit non minus comis quàm ſeuerus, aut magis auſterus quàm blandus atque hilaris. Parci quidem in colloquendo ſermonis fuit, ſed quantum ſatis erat pro tempore & loco abundantis atque copioſi, quem ſcilicet non inopia dicendi, ſed rerum neceſſitas circumcidebat. Sed quid multa, *Camartus* per omnem ætatem & actionem abſolutum moderationis exemplum præ ſe tulit, & omnibus vitæ ornamentis longè latéq; circumfulſit. 1624.

IX. Quemadmodum igitur terrâ benè ſubactâ & repaſtinatâ, læta ex ſeminibus germina ſe proferunt: ita & *Camarti* animus, quem multis modis temperantia excoluerat, in copioſam ſe virtutum ſegetem hilariter explicauit. Pietate autem imprimis effloruit. Et quidem quàm ſuauiter ad diuina cùm vix dum per ætatem liceret afficeretur ab initio commemorauimus. Quæ autem deinceps per reliquam ætatem priuatim egit, aſſequi non poſſumus cùm vni ſe & vero mentium noſtrarum arbitro Deo, ex voce Euangelica de affectando ſecreto tam ſollicitè præmonente, committeret. Aliquam tamen ex eius ad populum concionibus, & priuatis colloquiis quæ omnia ad pietatem compoſita erant, eximiam coniecturam interioris exercitationis capere poſſumus, tum vel maximè ex iis quæ cùm in autoritatem venit, præter omne exemplum inſtituit. Nam & apud *Aquitanos*, & apud *Turonenſes* præclara quædam pietatis fundamenta iecit, quorum ad hunc diem expreſſa veſtigia conſpiciuntur. Neminem propius ad altare vbi Sacroſancta Euchariſtia ſub cuſtodia habetur accedere, aut in eius conſpectu tranſire quin pronus in terram adoraturus prouolueretur apud *Turonenſes* decreuerat, ratus cultum qui Deo adhibetur modum ſcire non poſſe. Sacris nondum initiatos aut in minoribus conſtitutos de geniculo Sacerdotes alloqui volebat & ſublimem dignitatis gradum hac demiſſione reuereri. Non tantum corpore flexo (quod in more eſt) ſed aperto capite ad finem cuiuſque pſalmi Sanctiſſimæ Trinitati hymnodiam concini diligenter cauebat, & ipſe diligentius obſeruabat. Scholaſticorum exercitationes tam Sanctis inſtitutis communierat, vt dubium videri poſſet ſi non myſticæ potius quàm Scholaſticæ Theologiæ addicerentur. Huius generis plurima ſanciuerat ex ſenſu animi ſui & intimo quo feruebat pietatis affectu, quæ in Nouitatis tamen reprehenſionem apud otioſos inciderunt. Singulare eſt, quod ipſe (ſi benè memini) ſpiritale, vt loquuntur, *Exercitium mortis ad ſingulas horas recolendæ* à *R. P. Humbloto* admirabili methodo contextum, & in pignus deuotæ mentis relictum in vſum induxit apud noſtros qui in ea exercitatione non parua perfectionis incrementa ceperunt. Exciderat ferè quod in homine docto & magnis rebus implicato mirabile videri poterit, recenſuiſſe eum antiquas librorum Eccleſiaſticorum editiones ad nouiſſimam *Clementis* VIII. recognitionem, & annotatas vſque ad minimas interpunctiones ſingulas differentias typis euulgaſſe, ne qua deinceps in perſoluendo diuino Officio diſſonantia occurreret. Tantus illum diuinorum ardor inceſſerat. Eadem operâ *Ritus miniſtrandi & inſeruiendi Miſſæ*, præſcripſit & prælo mandauit, vt pro dignitate tanti myſterij ſuo quiſque munere quoad poſſet decentiſſimè fungeretur. Inter eius ſchedas inuenta eſt erudita & grauis Oratio qua de ceremoniis non immutandis ornatiſſimè diſputat, quo vel vno pignore Nouitatis aduerſus eum

Pietas eius & animarũ zelus.

1624. calumniam poſſemus euincere. Atq; his animi eius interpretibus quâ in Deum pietate ſuccenderetur ignotum de cætero eſſe non poteſt. Non minore autem mentis affectu alteram diuinæ pietatis partem quæ ad cultum Sanctorum cœlo iam receptorum & beata æternitate perfruentium pertinet complectebatur. Beatiſſimam Dei genitricem admirabili præ cæteris religione venerabatur, eique vni ſe totum deuouiſſe videbatur; adeò vt frequentibus ac penè continuis obſequiis animi ſui deuotionem & affectum depromeret. Cultum eius qua longè latéq; poterat totâ mentis intentione cùm apud ſuos, tum apud exteros promouebat. Ex hoc *S. P. N. Franciſci de Paula* gloriam ſtudioſiſſimè propagabat, atque in hoc vnum ſtudium totus incumbere illis videbatur, qui mentis vigorem & ingenij vim inexhauſtam non perſpexerant. S. *Ægidy* memoriam habebat chariſſimam in cuius rei monumentum (ne plura dicam) extare voluit *Officium die eius feſto, & per octauæ ferias recitandum*, quod mirificis ad pietatem incentiuis compoſuit, & nos propediem (vt ſpes eſt) in lucem proferemus. Sed quid plura? nulla vel vel oratione, vel etiam animi contentione vnquam aſſequar, quibus ille reliquos cœlites omnes obſequiis & officiis ſibi demereri ſatagebat, id tamen omitti à nobis non poteſt, quod nos ab initio præterit. Nihil eum aliquando agendum, loquendum, ſcribendumve ſuſcepiſſe, quod ab inuocatione diuini nominis non procederet, atque etiamnùm ſingulis ſchedis eius quæ ad nos peruenerunt adſcriptum videri hunc verſum quo ſua conſignaret & ſe Deo conſecraret: *Aſpira cœptis Chriſte benigne meis*. Sed ex diuerticulo in viam. Erat illi ſummum in itinere voluptatis compendium, ſi modo ex ordine Sanctos omnes quorum in illum diem memoria incidiſſet, modo Sanctos huius vel illius loci Epiſcopos, illius alteriuſve Ordinis, Religionis, Inſtituti profeſſores & patronos per letanias, quas vocamus cum itineris ſocio inuocaret. In quo dum videbatur memoriam exercere, diſſimulato conſilio pietatem & animi affectum expromebat. Quid verò attinet de pietate, quâ in proximum ferebatur dicere, cùm non poſſit vera in Deum religio ſepoſita in parentes maioréſq; noſtros obſeruantia conſiſtere? Neſcio verùm ad huius generis officium pertineat reuerentia quâ primos Ordinis Patres & propagatores, qui Sanctiſſimo Inſtitutori à principio naſcentis Religionis diuinâ vocatione cooptati ſunt proſequebatur. Adeò enim illi erant chari & venerandi, vt nihilominus quam per apotheoſim vindicatos coleret atque ſuſpiceret. Quare conſilium olim ceperat eorum res geſtas conſcribendi, & affecti quidem operis monimentum apud Reuerendiſſimum D. Regienſem Epiſcopum, quem antea laudabamus depoſuimus, elegantiſſime deſcriptam vitam B. Mem. *Pauli à Paterno*, qui inter alios mirabili virtutum laude & miraculorum gloriâ excelluit. Quid poſtremò iuuat, & ſupremum illud pietatis officium quo aduerſariorum ſaluti proſpicere ſolemus, poſt ea quæ de eius in hæreticis conuertendis ſtudio diximus, accenſere? In hoc certè zelum ſuum, charitatem ac pietatem potiſſimum probare totis viribus contendit, tantúmq; in ea contentione progreſſus eſt, vt omnem orationis facultatem deſtituerit. Sed in quo homines deficiunt, præſto eſſe ſolet diuina benignitas, quæ non ſinit ſuos merita laude fraudari. Id vnico exemplo quod in perpetuam *Camarti* commendationem per ſe Deus edidit (cùm pluribus poſſim) comprobare ſatis habebo. Cùm apud *Pontem Audomari* Diœceſis *Lexouienſis* in *Normannia* frequens & celebre municipium concionatoris munere per Quadrageſimam fungeretur, & ſolemni die ob populi frequentiam Ædis ſacræ maiores valuæ paterent, vt è ſuggeſtu vnde verba faciebat de viâ tranſeuntibus in proſpectu eſſet, illac iter habuerunt è Caluini fæce malè feriati nebulones, quorum vnus plebeius homo & impudens præ foribus Eccleſiæ conſiſtens in concionantem ſacrilegâ voce inclamare cœpit: Heus tu blaſpheme & impoſtor deſine incautam plebem fraudulentis ſermonibus irretire. Vix dum ſacrilegas voces ore depromſerat cùm in proferentis & maledici pectus veluti retortæ, diuino cum iudicio humi afflixerunt furioſo & amenti ſimilem, qui elatus inde nullis ſuorum artibus conualeſcere potuit, ſed geminæ horæ ſpatio, nec longiore 1624.

Editum eſt Pariſ. 1631 apud Fraci. Dubois.

giore

1624. giore interuallo, ſpumas ore iactans, oculos contorquens, toto corpore miſerum in modum labefactato & concuſſo, energumeno propior quam phrenetico, ad ſuorum terrorem, Catholicorum confirmationem & perpetuam *Camarti* gloriam, Deo ita prouidente, extinctus eſt. Etiamnum terribilis exempli recordatio viget apud *Pontaudomaritas*, vt à *R. P. Martino Heriſſeo* Concollega noſtro, qui nuper *Camarti* memoriam non diſpari doctrinæ & virtutis ſplendore in eodem gloriæ theatro reuocauit, accepimus. 1624.

Eramus Collegæ *R. P. Oliuarij Chaſſlon.*

X. Sed vt demum exequar quod ante promiſi, de iuſtitia dicendum eſt qua reliquas virtutes ſuas exaggerauit. Loquimur autem de iuſtitia proprij nominis, non de communi illâ, ſiue vt loquitur Tullius, in commune poſitâ, quæ erga Deum religio, erga parentes pietas, creditis in rebus fides, in moderatione animaduertendi lenitas, amicitia in beneuolentia nominatur. Neque enim aut partem eorum quæ diximus replicare vacat, aut *Camarti* laudes in longum protrahere. Eſt autem iuſtitia, quam dicimus æquitas illa, quæ ex officio in repoſcendis nocentium pœnis, aut deferendis bonorum præmiis adhibetur. Et quidem monet Sapiens non ei eſſe ſuſcipiendũ Iudicis officium cui animus deſit ad ſuorum iniquitates comprimendas & irrumpendas, cúmque multa ſint iuſtitiæ officia in hoc vis eius poſita potiſſimum eſſe videtur. Quæ vis originem accipit ex zelo & firma voluntate nihil eorum prætermittendi quæ curam noſtram atque autoritatem deſiderant. At ea in re *Camarti* virtus tam clarè enituit, vt eius comparatione reliquæ eius virtutes in obſcuro iacuiſſe videantur. Nec alio quidem conſilio deſcribendas ſuſceperat res geſtas *Eliæ*, quam vt ſemper ob oculos haberet abſolutum illud iuſtitiæ exemplar & in ſe transformaret zelum Sanctiſſimi Prophetæ. Quod eò fecit vt in aliquam ſeueritatis & acerbitatis reprehenſionem inciderit, ſed vt dixi apud otioſos homines, addo & remiſſos, reuerà enim vt iuſtitiæ retinentiſſimus fuerit, procul tamen habuit omnes acerbitatis cauſas & rationes. Quamquam ne quid diſſimulem agnouerit ipſe & apud familiares aliquando profeſſus fuerit, experientiâ ſe comperiſſe non pro eo auſterum eſſe oportere ac ſibi ab initio propoſuerat, ſed aliquid eſſe condonandum infirmitati humanæ, quantum ſcilicet leges quibus conſtringimur illæsâ autoritate ſuâ atque reuerentia fieri poſſe patiuntur. Vnum ergo ipſe alteri ita commiſcuit vt cùm ſeueritatis offenſionem deuitauerit, in contrarium tamen vitium quod fieri ſolet non cucurrerit, hoc eſt in mollitiei aut remiſſionis vituperationem non impegerit. Viſus ſemper eſt dum ad clauum ſedit & vitioſis metuendus & bonis atque ſtudioſis reuerendus. Et quidem in vitia ipſa tantum tamque implacabile bellum exercebat, vt ne in eius quidem conſpectu malè conſcij conſiſtere auderent. Inierat certè formidandam & terribilem rationem agendi cum iis qui emendari non poſſent, aut melioris cum tempore frugis ſpem non facerent, eos enim ne aliis periculum crearent, foras expellebat, & res ſibi ſuas habere tanquam inſanabiles & deſperatos iubebat. Quod cùm non prius fecerit quàm expertus remedia omnia, quæ poſſent ad curationem proficere, fuerit, tantùm abeſt vt vitio verti debeat illa ſeueritas, vt ad præcellentem iuſtitiæ laudem non parum conferat. Quid enim iuſtius, quàm vt peſtes illæ (ſi quæ aliquando ſunt) ferro & igne cum opus eſt arceantur? Sibi pereunt qui ſemel obfirmati ſunt ad malum & exemplo ſuo alios faciunt ſecuros qui ita caſtigantur, quorum altero nihil iuſtius, altero nihil ſalubrius. Id verò etſi raro & inſolenter euenit, nihilo tamen minus ex virtutis ratione eſt, cùm res tulerit vim ſuam & impetum proferre quam dum abeſt occaſio moderationem ſuam profiteri. Quantum autem *Camartus* ſuorum animos ab omni non dico vitio, ſed vitij etiam ſpecie abſterrebat, tantum ad capeſſendam virtutem & profeſſæ vitæ perfectionem accendebat, exemplo primum ſuo, tum verbis quoque ac ſermonibus quos in ſuorum congregatione frequentes habebat, & ad inſtitutum ſuum vehementer exaggeratos, ac rebus denique omnibus, quibus ſe poterat fauentem ac benignum erga ſtudioſos & virtutis cultores atque amatores demonſtrare. Sed fruſtra conamur verbis noſtris exprimere quod omnem

Iuſtitia eius & Zelus.

1624. dicendi facultatem ſuperat. Ipſe ſibi *Camartus* abundè erit ſi audiatur ex paſtorali epiſtola quam Generalis factus in omnes Ordinis prouincias & domos tráſmiſit zelum ſuum & retinendæ iuſtitiæ propoſitum ſignificans. Aliqua in ſpeciem capita delibabimus, & cum eo ab humilitate, quam vt æquum erat profitetur, ordiemur. *Vt primùm*, inquit, *ad noſtræ Minimorum familiæ regimen Domino ita diſponente, aſſumpti fuimus, in id totam mentis aciem intendimus, vt quæ ad Dei obſequium, Religionis noſtræ augmentum, fratrumque in ea degentium quietem pertinent, omni conatu proſequeremur. Cui fini conſequendo cum impares in nobis animi corporiſque vires, nulla merita, varios defectus, animaduerteremus, inuaſit nos ſollicitudo non modica, ne boni perfectique regiminis adminiſtratio, quam ab vnius capitis electione omnes vndique fratres ſperabant aliquam ex noſtris demeritis remoram pateretur.* Et poſtquam multa de ſua indignitate exaggerauit Quadraginta Horarum orationem pro felici regimine obtinendo per ſingulos Conuentus inſtituit, cum verò addit: *Porrò orationum noſtrarum incenſum in Dei conſpectu dirigetur, atq; inde fructus non vulgaris exurget, ſi quæ ſunt diuini ſeruitij, diurnum videlicet nocturnumque officium ſedulò exhibeamus. Quid enim aliud vnumquemque noſtrum ab vberibus mundi, à ſæculi delicijs auulſit, atque in hanc Minimorũ Religionis eremum ſub* S. P. Franciſci de Paula *vexillo euocauit, niſi diuinitus inſpirata charitas feruenſque diuini honoris Zelus?* Quam in rem & mentalis Orationis commendationem, tanquam in potiſſimum iuſtitiæ officium, vtpote quod Deo ipſi debitum eſt, cum multa contulit, ex hoc de ſuperiorum electione ſic ſtatuit. *Primùm eligantur à vobis in Prouinciales & Correctores qui Zelum Dei habeant, Patres prudentia maturi, in oratione feruentes & aſſidui, qui ſpirituali diſcretione polleant, qui regularis obſeruantiæ ſint tenaces.* Quibus verbis ſeipſum quaſi viuis coloribus expreſſiſſe videtur, & porrò pergit aliis quampluribus optimam regiminis formam inſtituere, tum verò ſubiungit. *Bonam ſuperiorum electionem proximè comitatur religioſa Nouitiorum informatio, ſunt enim tenellæ Ordinis plantæ, nouella germina ex quibus oriuntur præclaræ Patrum propagines, ſi in tenella ætate bonis moribus, religioſæ vitæ exercitiis, ac veræ ſolidæq́; pietatis ſtudio aſſueuerint.* Et poſt aliqua: *Satagite ergo vt in qualibet Prouincia Seminaria iuuenum ad Ordinem noſtrum maxima cum diſcretione admittendorum erigantur, illiſque præficiantur, optimi quique informatores viri in ſpirituali vita exercitati, regularis obſeruantiæ tenaces, diſcretionis ſpiritu imbuti, & qui ex intimis animæ præcordiis charitatis Zelum hauſerint, vt eumdem poſtea in concreditos ſibi tyrones feliciter infundant.* Exinde prouidentiam ſuam in omnes partes intendens poſtquam omnibus ſollicitè cauit quæ ad conſequendam votorum perfectionem poterant pertinere, etiam de infirmis ſubleuandis in hunc modum conſtituit: *Maxima vigeat inter nos charitas pro infirmorum ſubleuatione: hanc enim præcipuè commendauit B. P. N. Sanctus Franciſcus, nec dubium quin firmiſſima pax, & diuina quadam concordia, ſeu potius Paradiſus terreſtris apud nos erit, ſi in hac communi viuendi ratione* (illam prius multis commendauerat) *permanſerimus.* Mox in hanc prædictorum recapitulationem erumpit: *Quis pro meritis expoſuerit quàm iucunda, quàm ſuauis ſit eorum conuerſatio qui tanquam nihil habentes & omnia poſſidentes ex ſui ſuperioris mandato, velut ex Dei manu, omnium quæ ſibi neceſſaria ſunt copiam excipiunt, qui ad hunc boni communis finem, labores, vigilias, cæteraque omnia referunt, nihil aliud ſibi proponentes, quàm vt nudi nudum Crucifixum amplectantur? Hæc pro meritis exponi nequeunt, cogitari ne quidem ſine ingenti cordis iubilo poſſunt, exerceri verò cum diuino quodam feruore ſolent.* Exinde verò cùm de votorum quæ eſſentialia, & omnibus religionibus communia vocant, nonnihil commentatus eſt, addit: *Nec prætereunda Quadrageſimalis vitæ obſeruatio, quæ nobis omnimodè neceſſaria eſt, ea enim auſterioris vitæ diſciplina, flos eſt noſtri germinis, eſt ſpecialiſſimum noſtræ familiæ Symbolum, hæc militiæ noſtræ teſſera, quæ nos inuicem compaginat, quæ ab aliis Ordinibus ſecernimur, vt meritò debeamus in hac vna gemma ſecurè cuſtodienda impendere, quicquid in nobis ſtrictioris pœnitentiæ poſitum eſt. Ardua quidem res, ſed magni meriti, in cuius obſeruatione honor noſtræ Religionis quodammodo ſitus eſt, &c.* Et in continenti: *Sequitur aſſidua Philoſophicarum, Theologicarumque diſciplinarum meditatio, eſtq́; operæ pretium vt in hiſce ſtudiis iuniorum Fratrum animi exerceantur. Certum eſt enim duplici veluti fundamento* 1624.

1624. *ſundamento Religioſorum omnium perfectionem niti, eximia ſcilicet in Deum pietate quæ merito Paradiſi fons eſt, vniuerſam animarum noſtrarum faciem irrigans: deinde ſcientiarum humanarum diuinarumque profeſſione quæ ſecundas poſt deuotionis ſpiritum obtinet, vt iure ſit fons ille & ciſterna Bethleem cuius aquam omnes ſitire debent.* Ita ſe vir induſtrius & iuſtitiæ tenax in omnem partem verſat, & huius demum generis plura conſtituit, ex animi ſui ſententiâ, quæ apprimè ſignificant, quo ſpiritu & ſenſu in officij ſui adminiſtratione duceretur. 1624.

XI. Et initium quidem nouæ ac ſupremæ dignitatis ſanctiſſimis in hunc modum edictis conſecrabat, & de Ordine vbi luxatus fuiſſet reſtituendo, diſciplinâq; regulari ſi qua ſui parte dilapſa fuiſſet reuocandâ, ſeriò cogitabat, eóq; per tempus progreſſus fuerat, vt ſuperatis aliquot Italiæ Prouinciis & in integrum reſtitutis, caput iam atque originem ipſius Ordinis obtineret, Prouinciam dico inferioris *Calabriæ* ipſumque Conuentum *Paulitanum*, in quo Sanctiſſimi Parentis & ipſius quoque Ordinis incunabula religioſâ deuotione ſuſpiciuntur. Quò priuſquam perueniret aduerſos ſibi æſtus per viam ſenſerat, & nonnihil tentari valetudinem ſuam inexpertis ardoribus, iamque ſibi timere cœperat, nec vana timoris cauſa accedebat, quod nondum benè confirmata ex morbo valetudine itineri ſe dediſſet. Vt igitur *Paulam* venit fractus ab itinere & calorum vehementiâ tantùm non conſumptus, magna cum febris & aſſidua corripuit, qua cum per dies aliquot colluctatus eſſet, Ordinis interim prouidentiam agens & ſalutis ſuæ curam, vt fortis & generoſus athleta & Chriſti pugil, pulchrâ & pretioſâ morte qualem decet eſſe Sanctorum, inter ſuorum manus & lachrymas quinquagenario paulò maior tandem defunctus eſt. Et hactenus tantum de ſupremo eius fine reſciuimus. In hanc autem præcipuè curam animum intendit vt ſucceſſorem relinqueret tantò ſe meliorem, quantò quiſque vir bonus & ſapiens alios ſibi ſuperiores ſolet æſtimare. Is autem fuit *R. P. Simon Bachelier*, quem in officio Collegam ſibi dari maiori, quam credebatur inſtinctu procurauerat, Non minima laus fuit prouidentiæ atque ſolertiæ non imparem magnæ expectationi reliquiſſe, atque vt ita fieret ſapienter & ſagaciter prouidiſſe: magna fuit in ſolemni & generali Conuentu conſentientibus ſuffragiis iudicium illud ſelectumque fuiſſe approbatum: maxima denique non diſſentaneam per tempus conſiliis, & cogitationibus experientiam fuiſſe conſecutam. Sed funus noſtrum proſequamur. Ineunte quidem altero anno à ſuſcepta Generalis dignitate qui fuit periodi Chriſtianæ 624. ſupra milleſimum, tam breui inquam temporis interuallo, mors inuida virum incomparabilem nobis eripuit. Enimuerò quid hanc morti inuidiam facimus, cùm virum cœlo maturum loco ſuo receptum eſſe nouum, aut mirum videri non debeat. Nam & ad diem *vltimum* menſis *Auguſti*, quo *Sancti Ægidij* peruigilium incidit ſublatus eſſe videtur, vt de ſua ſocietate & conſortio *Ægidij* gloriam & omnium cœlitum gaudia faceret auctiora. Quis verò etiam Diuinitatis conſilium non intelligat, ſi animo recolit qua ille via & ratione ad hunc exitum perductus eſt? E *Turonibus Romam* venit, atque inde *Paulam* progreſſus eſt, aduerſâ quidem viâ quam olim Sanctiſſimus Parens & Inſtitutor S. Franciſcus, qui *Paulâ Romam atque inde Turones tranſiit*, ſed eodem planè (aut fallor admodum) conſilio, vt quantùm ſcilicet gloriæ & ſplendoris à *S. Franciſco Turones* acceperunt, tantum *Paula* (ſi fas eſt dicere) ab *Ægidio* reciperet. Obitus eius & ſepultura.

XII. Id verò cum tempore futurum & noſtra, & omnium bonorum deſiderio votaque præſagiunt, qui dum ſibi *Eliam* ſuum ſurreptum cœloq; reductum dolent lachrymis verba intercipi ſentiunt, & pro merita laudatione ſtuporem ſuum profitentur, *Curæ leues loquuntur, ingentes ſtupent.* Et quamdiu non ſtupor ille animos occuparet, ſi non in *Eliſæo* qui ſucceſſit fatalis dolor tandem aliquando conquieſcere poſſe videretur. Repreſſit quidem primos immenſi doloris impetus proximi ſucceſſoris prudentia, virtus, induſtria, non potuit tamen alta & grauis plaga niſi tempore perſanari. Etſi verò tempus obduxit cicatricem, æternum nihilominus aliquem doloris ſenſum propagabit. Lenierunt nonnihil acerbitatem funeris conſecuti honores quos pro ſuâ parte *Italia*, Deſiderium eius & veneratio.

1624. pro ſuâ *Gallia*, quibus & *Hiſpania* interuenit, amantiſſimè & luctuoſiſſimè per- 1624.
ſoluerunt. Certè vt nuncius ille triſtis & deplorandus *Galliam* penetrauit, excitatæ pleræque vrbes in quibus ſe *Camarti* virtus & eruditio explicuerant, beneficiorum quæ acceperant recordatione, ſolemnibus ſacris, publica laudatione atque omnium Ordinum Conuentu, quaſi in luctu communi viro incomparabili parentauerunt. *Biterrenſes* imprimis illuſtri pietatis & gratitudinis famâ eius memoriam proſecuti ſunt, ad officium ſuum impulſi à *R. P. Marco Antonio Naudineto* quem mihi ſingulares dotes, nec abſque inuidia commemorandæ chariſſimum fecerunt. *Bituricenſes* etiam non diſpari ardore ad eius laudationem & funebres pompas accēſos fuiſſe accepimus, alioſque quamplures quos longum eſſet deducere. Nunquam autem fecerimus ſi Elogia quæ per viros doctos & pios promeruit in funeris pompam pertrahamus. Memini cum nuper Excellentiſſima & Nobiliſſima fœmina *D. Carolina-Margareta Mommorancia Henrici Borbony Condæi* primi Galliarum, & ſtirpis Regiæ Principis conſors, *R. P. Oliuario Chaillou* Prouinciæ Franciæ Ordinis noſtri Prouinciali deſideratiſſimo me præſente ac multis audientibus diceret, adeò ſibi de ſanctitate & præſenti beatitudine *R. P. Camarti* conſtantem eſſe opinionem, vt nullum diem ſibi excidere pateretur, quo non eũ priuatis precibus ſemel atque iterùm inuocaret, ſibique in pignus chariſſimum ſupereſſe orationem maximè piam quam à *R. P. Camarto* acceperat, & bis vnoquoque die iam inde à primis annis recitabat. Sed quo plus hæc vrgeo (etſi non parum delectat tam iucunda & beata Clariſſimi viri memoria) eò altiùs defigo noui doloris aculeos, qui non iam manum tentant aut cerebrum, ſed animum quoque tranſuerberant. Tu igitur Beata anima *Lanouium* tuum hos gemitus magis, quam verba fundentem non dedignabere! *Mors optima eſt perire dum lachrymant ſui*, quod non eo tamen ſenſu dictum velim quo à poëta philoſopho.

R. P. ÆGIDIVS CAMARTVS
RETHELIENSIS
DIVINITATIS INSTINCTV ORDINEM MINIMORVM PROFESSVS.
HEBRAICÈ, GRÆCÈ, ET LATINÈ DOCTVS
DIVINÆ HVMANÆQ; SAPIENTIÆ SVPRA HOMINEM PERITVS
EXQVISITI IVDICII ET FOECVNDÆ MEMORIÆ DOTES
MIRABILI FOELICITATE CONIVNXIT.
DE HÆRETICIS VERBO, SCRIPTIS, OPERE TRIVMPHAVIT
IMPERTERRITVS ADVERSVS TOTAM FACTIONEM.
ORDINIS SVI PROMOVENDI STVDIO NVLLIS LABORIBVS
PEPERCIT.
VNDEVIGINTI MONASTERIA DIVERSIS LOCIS CONSTITVIT.
GERMANIÆ PROVINCIAM POST CENTVM ANNOS RECVPERAVIT.
PVIVATAS FAMILIAS, PROVINCIAS, ORDINEM VNIVERSVM
CONTINVÒ ET GLORIOSÈ ADMINISTRAVIT.
GRATVS PRINCIPIBVS, PRIVATIS SVSPICIENDVS.
NON MINVS EXCELLENTI VIRTVTE QVAM INCREDIBILI
SCIENTIA.
DOMESTICO EXEMPLO
AD OMNE PIETATIS ET PROBITATIS OFFICIVM SEMPER
PRÆLVXIT.
ET PASTOREM BONVM IMITATVS

OVES

1624. OVES REQVIRENS AC REDVCENS LABORIOSO OPERI IMMORTVVS EST, 1624.

ATQVE PAVLÆ GLORIAM RESTITVIT,
QVAM DISCEDENTE S. FRANCISCO CIVE SVO AMISERAT.
PRÆSENTIA DENIQVE (VT SPES EST) SVA
DVPLICIA COELO GAVDIA INTVLIT AD PERVIGILIVM
S. ÆGIDII
AN. M. DC. XXIV.

12. *Camarto* certè præmortuus fuerat Collega Italus *R. P. Benedictus Caponetus*, vir optimæ & reconditiſſimæ litteraturæ, & pro eruditionis modo pius & probus. Publico ære Theologiam apud Catanenſes ſuos profitebatur magna nominis celebritate, ad eos cùm ex Vrbe veniſſet, correptus lethali morbo quem ab itinere contraxerat, ad XXVII. Martij diem mortalitatem poſuit, à domeſticis & externis ſummè deſideratus. Ad XIII. Aprilis ſubrogatus ei vir facilitate ac ſuauitate morum amabilis *R. P. Franciſcus de Syracuſis*, qui tranſgreſſus in Hiſpaniam cum *Bachelier* Generali, vt *Matritum* applicuit, leui morbo defunctus, emigrauit, moxque per electionem locum eius capeſſiuit *R. P. Hiacynthus Iudices*, in quo *Franciſcum* morum paritate rediuiuium non immerito crediſſes, vt coram vidimus.

Caponeti. *de Syracuſis.* *Iudices.* — Obit. Collegarũ Camarti.

13. Enimuerò & poſt hos nobis commemorandus ſuppar ille ſanctiſſimo Iobo, *R. P. Franciſcus du Croiſet*, cuius funus Nigeonenſes noſtri extulerunt. Et quidem Iobo per omnia virtutum genera cum comparauit *R. P. Petrus Guerinus* ſingulari oratione quam de illo ſcripſit, & capitulis vndecim diſtinxit, cuius copiam aliquando nacti ſumus. Nos verò ex tunc, breui tumulo, nunquam pro dignitate ſua exaggerandæ laudationis compendium faciebamus, vt ſequitur;

R. P. FRANCISCVS DV CROISET
BRIVATENSIS-ARVERNVS
MIRÆ SIMPLICITATIS ET INNOCENTIÆ VIR.
SENSIBVS NVNQVAM NISI AD PIETATIS OFFICIA VSVS
RERVM OMNIVM OBLIVIO EVM CEPERAT,
VT TANDEM VIX VLLAS NOMINE SVO POSSET DISCERNERE.
AD DIVINA TAMEN PERSPICAX ET ERECTVS
ORATIONIS BENEFICIO
QVA NOCTEM DIEI LIBATO TENVITER SOMNO CONIVNGEBAT.
IN LONGIS ET MAGNIS CORPORIS DOLORIBVS
PATIENTIAM, CONSTANTIAM, SILENTIVM NVNQVAM NON TENVIT
ERGA QVOSLIBET, SVPRA FIDEM, BENIGNVS, FACILIS, SVAVIS,
SIBI VNI DVRVS ET ASPER.
ALIORVM ADMIRATOR, CONTEMPTOR SVI
VIRTVTIS ET LITTERARVM AMATORES STVDIOSE OBSERVABAT,
ILLORVMQVE MERITO AC SVI DIFFIDENTIA
VNVS IPSE IGNORABAT QVOD ALII OMNES ADMIRABANTVR
VIRTVTES SVAS.
NIHIL VNQVAM REMISIT DE STVDIO SVO EX QVO PRIMVM COEPIT.
TANDEM IGITVR ÆTATEM MERITIS SVPERGRESSVS

1624. INTEGRIS SENSIBVS, DE SVA SPE ET EXPECTATIONE SECVRVS 1625.
SEPTVAGENARIO MAIOR AD CHRISTVM MIGRAVIT.
NIGEONI DIE II. MENS. SEPTEMBRIS AN. M. DC.XXXIV.

O ſpes quæ non confundit
Spes noſtra es tu qui reformabis corpus humilitatis noſtræ
Veni Domine Ieſu.

Verùm & aliquando hæc ipſa breuiori elogio efferebamus in b. m. *R. P. Franciſcus du Croiſet, &c. mentis ingenua ſimplicitate, Sæculi profunda ignoratione, altiſſimo rerum diuinarum ſenſu, iugi oratione, generoſâ patientiâ, raro virtutum omnium exemplo clariſſ. &c.* Nunquam tamen id oratione conſequemur vt dignam tanto viro laudationem reponamus, enitemur fortè vt ea ſit cumulata cum geſta eius vt mihi animus eſt ſigillatim recolemus.

Obit. F. Iacobi Martinot. 14. Ad diem menſis Iunij xix. ad ſuperos, vt piè creditur, emigrauerat *D. & V. F. Iacobus Martinot* apud Prouinciales Oblatum profeſſus, quem miræ pœnitentiæ pietatis & laboris virum, Iſnardus noſter, non vano, ſed imminuto vt ita dicam, elogio prædicat. Nam & ſæpiùs extra ſe raptum in oratione quam ſedulo frequentabat multi deprehenderunt, & ab eo nonnulla diuinitùs edita iam olim fama eſt. Depoſitus eſt *Maſſiliæ* vbi & à piis venerationem habet eius memoria. *Martinot.*

Not. nonnulla. 15. Et his quidem non temerè ſocios adiunxerim iuniores noſtros *Stephanum* & *Antonium*, quos in Chronico Feublinenſi laudauimus, ſed ne actum agere videar Lectorem ſummonuiſſe ſatis erit, quod & de aliis quorum memoriam maiori cum laude celebrauimus, dictum eſſe velim. Non prius denique manum tollo de tabula, quàm S. Rituum Congreg. Decretum proferam, eiuſq; homines noſtros commonefaciam. Id omninò ſic habet: *Cum Religioſi Ordinis S. Franciſci de Paula in Litaniis, Orationibus, verſiculis, cæteriſque actibus inter diuina Officia occurrentibus, quotieſcumque nomen ipſius Sancti inuocandum ſit, aliqui patriam ipſius, nempè,* de Paula, *apponant, aliqui verò nequaquam: vt vniformis in eadem Religione cultus appareat, ſuppliciter à ſacra Rituum Congregatione petierunt delarari an prædicta verba*, de Paula, *debeant in huiuſmodi precibus apponi. Sacra Congregat. reſpondit*, non debere. xxiii. Decemb. 1624. Franciſc. *Card.* à Monte Io. Baptiſt. Rinuccius *Secretarius*. Relegatur de Pereinis ad Conſt. xvii. *Leonis* X.

1625.

An. M. DC. XXV.

Capitulum Gener. Genuæ. 1. A Morte *Camartí*, *R. P. Simon Bachelier* eius in officio Collega, quem & *Camarto* nuper collaudabamus per menſes ſeptem Vicarij nomine Ordinem adminiſtrauit, quibus in finem exeuntibus, pro forma quam *Vrbanus* VIII. nuper approbauerat, *Genuam* aduocati Patres, quibus delatum ex eadem forma ius electionis, ad diem ſanctum Paſchæ conuenerunt. Is in xxx. Martij occurrebat, eoque ipſo adornata electio in eundem *R. P. Simonem Bachelier* conſentientibus ſuffragiis cecidit. At eius loco in Collegam Gallum aſſumptus *R. P. Petrus d'Aguts* Vaurenſis Aquitanus eruditione probitate ac morum ſuauitate ſpectatiſſimus. Acta excepit *R. P. Andræas Chauuneau* Turoniæ Prouincialis, ſed imminente obſidionis metu, tum ipſe tum alij è veſtigio diſceſſerunt. *Bachelier.* *d'Aguts.*

Conuentus S. Luciæ. 2. Per hæc & ſuum Ordini diuerſis locis incrementum conſtitit. Primùm autem omnium Lotharingis, quibus Illuſtriſſ. & Generoſiſſ. Princeps *Ludouicus à Lotharingia* Princeps *Falsburgi, &c.* Cœnobium à fundamentis poſuit, exædificauit, neceſſaria ſupellectile inſtruxit, annuis redditibus dotauit. Et id quidem ſitum ad ædem S. *Luciæ* peregrinationibus frequentatam ſupra *Samptinacum* in edito colle ſecùs *Moſam*, intrà fines diœceſis Virdunenſis & Præfecturæ Sanmihelanæ, vt illi loquuntur. Ædes ipſa noſtris ceſſit cum latifundio quod

B. illa

1625. B. illa Virgo incoluit & arboribus olim conſeuit. Fertur fuiſſe filia cuiuſdam Regis Scotiæ & in eum locum conceſſiſſe ſolitariæ vitæ deſiderio. Præſens adeſt populorum votis, qui eodem loco vbi etiamnùm aſſeruatur, ædem eius memoriæ ſacram excoluerunt, votis ſepulchrum deinceps frequentarunt, & indubitatâ ope propitiam ab antiquo experti ſunt. Acta eius non nemo ex noſtris ſcribere dicitur, quam ſpem Lotharingi iamdiu nobis fecerunt, atque vtinam non fruſtrentur. *Ludouico* Principi & Excellentiſſ. ac piiſſ. conſorti *D. Henricettæ à Lotharingia, Caroli* IV. Ducis ſorori Fundatorum nomen & ius ſumma Patrum gratulatione in Actis Barcinonenſibus ann. 1629. decretum eſt. Optimus Princeps ad biennium non ſuperuixit, leui morbo ſublatus, cùm *Monachij* ageret in *Bauaria*, & ætatis annum l. necdùm attingeret. Obiit autem ad IV. Decemb. an. 1631. Corpus ad *S. Luciæ* perlatum in hypogæo conditum eſt, die XIII. Ianuar. an. 1632. Hoc pignus, & quidem deſideratiſſimum, ſupra cæteros quibus ſe optimus Princeps Fundatorem præbuerat noſtri retulerunt. Nam & Capuccinos *Falceburgi*, Carmelitas excalceatos *Nancey* Patres Oratorij *Lixeuij* fundauit, quod ad pietatem tanti Principis commendandam iuuat meminiſſe. Scipio Scaliger, Epitaphium memoriæ eius ſacrauit, & vulgauit. Virdunenſem pro tempore ſedem obtinebat, Illuſtriſſ. & *R. D. Franciſcus à Lotharingia, Ludouici* gentilis, qui noſtros omni beneuolentia proſequutus, etiam optimo Fundatori in omnibus quæ voluit gratificatus eſt. Demùm verò vt ipſius Beatæ Virginis *Luciæ* vitam deſcribamus operæ pretium erit, poſtquàm in Eccleſia eius ad paucas horas hoſpites fuimus curauimuſque per illud tempus, vt ne cum rerum eius ignoratione diſcederemus. Habetur illa in Officio Eccleſiaſtico perantiquo quod ſolet die feſto eius recitari, eſtq; diſtincta ſex vt vocant Lectionibus, iuxta quas & nos tot ſpatiis diuiſam damus. 1625.

Vita S. Luciæ ex Officio Eccleſiaſtico quod legitur in eius Eccleſia.

Venerabilis Virgo Beata Lucia ancilla Dei deuota, Regis Scotiæ filia deuotiſſima, à primæua ætatis infantia, in palatio parentum honorificè fuit nutrita, ac eleemoſynis larga, in vigiliis & orationibus continua, in ieiuniis & bonorum operum exhibitionibus perfecta; Eccleſias Dei frequentans iugiter in laude Chriſti permanens, à Sacerdotibus & miniſtris Chriſti frequenter requirebat tota dilectione mandatorum Dei viam.

Quadam die dum eſſet in Eccleſia audiuit verba ſancti Euangelij prædicare, Si vis eſſe perfectus vade & vende omnia quæ habes & da pauperibus, & veni, ſequere me; & aliàs, Amen amen dico vobis quod vos qui reliquiſtis omnia & ſecuti eſtis me, centuplum accipietis & vitam æternam poſſidebitis. Quâ de re toto corde ſuccenſa, totam ſe ſubegit ſeruitio Chriſti, vt tantæ conſors eſſe mereretur promiſſionis. Ab illo ergo die cogitauit abnegare ſe, patriam derelinquere & alienam terram adire.

Quid amplius moram facio? in nomine Dei iter arripuit, Franciam pertranſiens, Lotharingiam Domino ducente peruenit. Factum eſt autem dum ſupra Moſam in Epiſcopatu Virdunenſi ſtaret, quaſi ex miraculo diuino aquæ creuerunt in tantum, quod vltra tranſire nequiens, in monte ibi propinquo hoſpitari voluit. Ibidem vero quemdam virum Deo deuotum, nomine Theobaldum inuenit, qui eam benignè recepit, ac ſibi de bonis à Deo collatis abundanter diſtribuit: Et beata Virgo Lucia cum bono viro per longa tempora permanſit, nec non in bonis operibus ſemper intenta extitit, iuxta verba Apoſtoli dicentis, qui non laborat non manducet. Nam glorioſa puella de die oues paſcebat, & de nocte ſecreto loco nere ſolebat.

Per lapſum verò temporis diuina diſponente gratia, hoſpite eius, vxore ac eorum liberis defunctis, beata Lucia ſola in bonis temporalibus eorumdem ſucceſſit, temporalia in ſpiritualia conuertens Eccleſiam in honorem ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis Patris & Filij & Spiritus ſancti, glorioſæque Virginis Mariæ, Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum, in propria domo ædificauit. Dicta autem Eccleſia nunc in honorem Beatæ Luciæ Virginis conſecrata eſt.

Dum adhuc viueret in corpore, in prædicta Eccleſia per totam vitam ſuam deuotis orationibus & obſequiis Deo humiliter ſeruitium exhibuit. Vixit autem non ſolùm corpore pudico

1625. *ſemper, ſed & animo, fidei, charitatis ac ſpei vinculis radicata, in ſæculo amplius quadraginta annis. Defuncta eſt verò plena dierum tertio decimo Calendas Octobris, humataque in pace, in baſilica, in monte ſita, in medio eiuſdem Eccleſiæ.* 1625.

Poſt tranſitum Beatæ Virginis Luciæ, ſepulchro eius lampas aſſignata ſeruiebat quæ inſtar ſcaturientis fontis olei riuos deriuabat, accedente quoque miraculo deriuatum oleum languentium dolores mirabiliter curabat, in tantum pariter in melius mutatâ naturâ. Arſit enim ignis in lampade præter olei conſumptionem, lampade mutatâ in fontem, oleo in medicinam. Itaque de miraculo corporis lampadis, miracula corporum operatur in terris, ſed vberiores riuos ſinibus animarum infundit, de menſura bona, & coagitata, & ſuperefſluente in cœlis. Quapropter iam dignum eſt, vt dignis eam laudibus glorificemus, ſuppliciter poſtulantes, vt ea intercedente à peccatorum noſtrorum vinculis, in ſæculo ſic abſoluamur, quatenus tribuente Chriſto, requie perenni perfrui mereamur, Qui viuit & regnat Deus per omnia ſæcula ſæculorum Amen.

Et hanc ex parte tranſcripſit Dauid Camerarius in Elencho SS. Scotiæ, ſed in XXI. Septemb. contulit, cùm tamen dies feſtus illi agatur ad XIX. eiuſd menſ. in propria Eccleſia, quam hæc illius Acta diſertè commemorant. Poſitum illi mauſoleum ex candido lapide cui ſupina incubat, cultu vt videtur regio induta, ſubſtratæ pedibus oues in ſignum paſtoritij miniſterij quod exercuit. Longiùs à tumulo in ipsâ etiam mediâ Eccleſiâ (ibi enim extat ſepulchrum) viſitur ſubterranea ſpecus anguſta nec admodùm profunda, in quam ad orationem ſolebat ſecedere atque inibi pernoctare, frequentatur hodiè à mulieribus ad gratiam prolis impetrandam. Quæ dum in tranſitu obſeruamus, alia etiam nos non prætierunt. Inibi enim & ſacellum, ad læuam ſepulchri beatæ Virginis, Nobilium Equitum & fœminarum monumentis illuſtre conſpeximus, quæ argumenta quidem ſunt antiquæ pietatis & cultus erga beatam ipſam Luciam: & cum admiratione venerati ſumus ſacra pignora quæ illic multa & inſignia depoſita ſunt à Magnificentiſſ. *Ludouico* Fundatore, cumprimis verò ingentes particulas *de Spinea D.N. corona* pretioſo lipſanodochio incluſas, dein & reliquias *SS. Aurelij, Benedicti, Victoriæ, Eugenij, Firmi, Germani, Marcelli MM.* thecis etiam ſuis conditas, atque his plures in capſulâ egregij operis repoſitas: præterquam & ipſius B. Luciæ feretrum extat, in quo leuata de ſepulchro ad maiorem honorificentiam collocata eſt. Ex hoc denique certior factus ſum, eum qui de Vita B. Luciæ commentarium paratum habet eſſe *R. P. Petrum Philippum* Collegam impræſens Prouincialem, & is quod ſperamus Lectoris deſiderium in tam optato argumento explebit. *Philippe.*

Conuentus Belnæ. 3. Poſt Lotharingos ſuas Burgundis partes non immerito dabimus. Hi Belnam fauente Nobil. & Clar. V. *D. Ioanne Baillet* Decano ad *S. Mariam*, ſuffragante vrbis Maiore Viro etiam Cl. D.... *Brunel*, pro voto ſuo & deſiderio, inducti ſunt. Eſt enim *Belna* vrbs amœniſſima & munitiſſima, pinguis & optimi agri atque imprimis viniferi, vnde illud eſt Guillelmi Britonis, *Baillet. Brunel. Beaune.*

Frugifero iucunda ſolo vinoſa Bealna
Indicens cerebris vino fera bella rubenti.

Perluit eam piſculentus amnis *Burſoria* qui defluit in *Ararim*. Sunt qui volunt *Belnam* Cæſaris *Bibractem* eſſe, quod eruditioribus non placet. A noſtris præcipuè ad itineris commoditatem expetita eſt. Tertia enim tantùm leuca diſtat à *Cabilone*, atque inde facilior in alias partes excurſus. Pertinet verò ad diœceſim Auguſtodunenſium, cuius ſedis Epiſcopus, quem vt noſtris beneuolum & fauentem non ſemel laudauimus, in præſens etiam non defuit. Cœnobium *B. Virgini* ſacrum etſi ad portam *D. Martini* ſitum eſt, optimo tamen ciuitatis loco cenſetur extare, cùm maior in eadem regione Baſilica promineat. *Burſure.*

Conuentus Taurini. 4. Nouæ quin etiam coloniæ ad Subalpinos initium non temerè in hunc annum conſignabimus. Prima ſedes fuit Auguſtæ Taurinorum. S. Michaelis ædiculam commodato acceptam cum proximis ædibus inhabitarunt. Sereniſſ. & Generoſiſſ. *D. Carolus-Emanuel a Sabaudia* Dux inhabitandi gratiam fecit, Illuſtriſſ. & Generoſiſſ. Princeps *Victor Amedeus* F. qui nunc Sabaudiæ Dux, & auctis auorum parentiſque titulis Cypriorum Rex, fauit & iuuit, at verò maximè, *de Sauoye.*

1625. mè, Excellentiſſ. & pientiſſ. eius conſors *Chriſtina Francica Borbonia* Regis no- 1625.
ſtri ſoror quæ maritum ſocerumque noſtris omni ope demeruit, ac de ſuo eos aluit ſuſtinuitque per difficillima tempora. Illuſt. & R. *D. Philibertus Milietus* (is enim ni fallor Taurini Archiepiſcopus ſedebat) beneuolentiâ ſua & benignitate non defuit. *R. P. Franciſcus Victonius* Vicarius Generalis per Sabaudiam & Pedemontium inſtitutus nouam plantam ſedulò excoluit. Atque hic multa ornatè, copioſè, diligenter ſcripſit, quæ ex Indiculo poſt hæc recitabimus. Nuper autem cum in Regis Comitatu eſſet, dũ ille tumultus in Occitania exortos, victoriâ præeunte, compeſciturus progreditur, miſero caſu interiit. In tranſitu enim ſubiti torrentis inclinato carpento quo vehebatur, immanis eum vortex abſorbuit. Corpus aquæ lapſu longiùs protractum, ad Chriſtianam ſepulturam in proxima parochiali Eccleſia, ſublatum eſt. At verò non poteſt funeſtus caſus videri, qui hominem pium & in omnem euentum paratum deiicere poteſt non perdere. Non eſt miſera hominis conditio quem Dei miſericordia præuenit. Quod æquum eſt vt de *Victonio* ſentiamus, qui à puero totus in pietatis ſtudium incubuit. Submerſum igitur eum, ad diem XXIV. Octob. an. 1632 non diffidenter prædicabimus. Et ad hunc quidem modum habuiſſe audio Cœnobij apud *Taurinum* incunabula, quæ multis ab initio tempeſtatibus iactata nonniſi ægrè conſiſtere poſſe videbantur. In momento tamen quod deſtinauerat ſuis adfuit cuius in manu ſunt ſortes & tempora noſtra. Auguſta enim *Chriſtina*, quæ non ceſſauit vnquàm modis omnibus ſuum in noſtros amorem profiteri ex quo tertium Ordinem noſtrum amplexa eſt, quod fecit alte- 1618.
ro antè anno quàm *Victori Amedeo* ſacris hymenæi vinculis copularetur, tum verò maximè gratioſam ſe præſtitit cum annos multos exoptato ſui matrimonij fructu caruiſſet, quòd per eam occaſionem ſuumque ac ſereniſſimi Principis deſiderium, gratiam poſſet accipere & reddere. Gratiam ſanè accepit, quæ prolis beneficio annos totidem fruſtrata quot à nuptiis quas an. 1619. iniuit ad an 1631. decurrerunt, facto ad illud tempus voto fulgentiſſimum puerum ſuſ-
cepit per merita patris ac patroni ſui, deinceps vero liberali fœcunditate di- 1631.
ſtenta regiam domum altero pignore locupletauit, ſpémq; demùm fecit numeroſam progeniem antiquæ familiæ non defuturam quæ poſſit acceptam ab atauis gloriam longiùs diffundere. At verò gratiam reddidit, quæ primogenito *Franciſci* nomen optauit, quò diuinæ benedictionis memoriam grato animo & nati natorum, & qui ab illis naſcentur poſſint recolere, illud ſiquidem primus in ſuam gentem præter maiorum morem & exemplum intulit, addito *Hiacynthi* cognomento, quod mihi videtur natalitium; quæ & ſecundum eodem nomine donauit ac reliquos deinceps donandos propoſuit; quæ denique Natus hic
hoc beneficium poſitis Cœnobij fundamentis in latifundio quod comparaue- xx. Iun. an.
rat, & ſtabili ac perpetua, quantum augurari fas eſt, ſede noſtris conſtitutâ 1634.
magnificè ac liberaliter excoluit & excolere non deſinit, quem religioſiſſimæ fœminæ animum Sereniſſimus Princeps vir eius, omni fauore ac ope, fouit & complexus eſt. Situs Cœnobio, quod nouiter ædificari cœpit, in ſuburbio cui à Pado nomen eſt, ſed quod producto Vrbis pomœrio includendum communibus muris certa fiducia eſt, & quidem in proximo. Crux implantata ſolemni apparatu ad XXVII. menſis Martij an. 1632. Sereniſſimo Principe ac *Chriſtina* noſtra pompam ſuâ præſentiâ exornantibus: ſed, proh nefas! anno demùm 1634. die III. menſis Februarij furtim de nocte ſacrum illud trophæum exciſum & proſtratum eſt, ſublatuſque qui ſolet affigi titulus cum his litteris I. N. R. I. ad furcas patibularias deportatus eſt, & ibi fune alligatus pependit horrendo facinoris genere, quod vt auerterent expiarentque Optimi Principes, in eius autores modis omnibus inquirendum ſategerunt, tandem verò compertum ingens hoc piaculum ab homine inſano & mentis emotæ fuiſſe perpetratum, at nihilo minus Religioſi Principes expiandum illud non temerè crediderunt. Ad x. igitur ipſius Februarij nouam Crucem ſolemniori pompâ deferri eodemque loco defigi curauerunt, adfuêre ſcilicet ipſi, tùm Princeps Cardinalis & Reuerendiſſimus Archiepiſcopus cum Clero & Regulari-

1625. bus omnibus, aliique Ciuici Ordines, dimiſſis ob illud pietatis ac religionis opus feſtiuis ludis publicaq; pompa & toto apparatu quibus *Chriſtinæ* noſtræ natalis ex more veniebat celebrandus. Optatum ædi ſacræ nomen *B. P. N. Franciſci*, cuius iam nunc cultus apud illos populos vigere incipit. Prolixè gratificatus nouæ domus incunabulis Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Antonius Piouara* Archiep. vir antiquæ nobilitatis & Epiſcopalis magis virtutibus quam infulis præſtans. Clariſſ. V. *D. Lalius Canda* qui Principi ſuo in paucis gratioſus aptiſſimo nominis anagrammate *Lana Ducalis* dictus eſt, nempè publicam rem ipſe vnus ſuſtinet, dirigit & promouet omnium ſapientiſſimè ac feliciſſimè, in noſtros liberalis ac beneficus ſupramodùm: & fuit & eſſe pergit, quod non erit ſine mercede apud Deum ſi noſtrorum vota Deus exaudit. Suis quinetiam beneficiis noſtros proſequuntur Clar. & Nob VV. *D. Iacobus Bazin* Pariſinus *Chriſtinæ* Principi à Secretis, *D. Claudius Saulier* Lugdunenſis, & *D. Ioannes Dominicus Quadro* quorum memoriam poſteris commendari eâ de cauſâ conuenit. Porrò *Taurinum*, ſeu potiùs *Auguſta Taurinorum*, notior vrbs eſt quàm vt noſtro præconio indigeat. Poſita illa eſt ad *Duriam* fluuium minorem, in *Padum* iam inde nauigabilem paulò inferiùs incidentem. Metropoleos dignitate, Principum ſuorum ſede, Academiâ, Conuentu Iuridico, multiſque decoris præeminet. Annali libro hiſtoriam eius Philibertus Pingonius breuiter complexus eſt. Diſtat *Mediolano* lxx. paſſ. mill. in Occid. *Genuâ* lxxx. in Corum, *Alexandria* circa medium in Boream. Cæterùm non poteſt mihi Optimæ Principis Chriſtinæ recordatio excidere, quin reputem apud me, qua illa mente atque animi deuotione tertium Ordinem noſtrum ſuſceperit in prima iuuenta, quin & repetam hoc illam inſtitutum ardenter expetiiſſe, & in hac Pariſienſi æde noſtra, deferente *R. P. Petro Heberto* Prouinciale viro ſancto & multis nominibus commendando, eius ſodalitij ſymbolum, quod cingulum eſt, ſingulari pietatis affectu accepiſſe, comitantibus & idem hoc inſtitutum capeſſentibus, Illuſtriſſ. & Excellentiſſ. *D. Catharina-Henrica Francica Borbonia*, Elbouij Ducisſa poſtmodùm profeſſa, ſub die xxv. Maij an. *1619.* & *D. Gabriella Angelica Francica Borbonia* Valetæ poſthæc Duciſſa. Sed & harum pietatem aliquot poſt annos imitata, *Henrica* Regum noſtrorum etiam filia & ſoror, quæ non multo poſt *Carolo* Magnæ Britanniæ nunc Regi potentiſſ. & ſereniſſimo elocata eſt. Anno nimirùm 1624. die VIII. menſis Decembr. à *R. P. Franciſco Tellerio* Prouinciale pientiſſima & religioſiſſ. Princeps in eandem ſodalitatem cooptata eſt, quod illi benè vertat totique Regno Angliæ cuius in manu ſunt corda Regum & viciſſitudines Regnorum. 1625.

Piouara. *Canda.* *Bazin.* *Saulier.* *Quadro.* *Turin.* *Doria.* *Pò.*

Conceſſio pro ſuffrag. in perpetuũ.

5. Noſter de Pereinis Pontificium Reſcriptum quo *Vrbanus* VIII. in priuata cauſa cum noſtris diſpenſat ad obligationem ſuffragiorum in perpetuum ſub generali clauſula comprehendit. Datum illud à die XIV. Ianuar. hoc eod. anno, ſed cùm illud in Regiſtro exſcribendum habeamus Lectoris iudicium erit quod ad rem videtur ſtatuere.

Ordinatio R. P. de la Fare in Ep. & eius obit.

6. Inauguratus ad diem Octobr. XXVI. Dominicam, in Epiſcopum Regienſem *R. P. Franciſcus de Lupis de la Fare*, quam illi Eccleſiam Eminentiſſ. & R. D. *Guido* Card. *Bentiuolius* Galliæ Comprotector reſignauerat. Inaugurationi præfuit Archiepiſcopus ſuus Aquenſis Illuſt. & *R. D. Guido Huralius Hoſpitalius*, adfuère, operam ſuam Archiepiſcopo præſtaturi, *R. D. Tuſſanus de Glandeuez* Siſtaricenſis, & R. item *D. Ludouicus du Chaine* Sanicienſis Epiſcopus. Locus ad eam rem delectus ædes hæc noſtra Pariſienſis, quod antè ſignificabamus. Robertus hoc *Franciſco* elogium non immeritò aſcribebat: Clara ſapientiæ pharus & purum pietatis far. Certè Theologus fuit eximius in celeberrimis Hiſpaniarum Academiis enutritus, in concionando natiuum acumen Gallicum cum Hiſpanica grauitate coniunxit, adeoque in ea facultate inter paucos præſtitit. Prouincialibus ſuis ſummo imperio præfuit, à multis etiam ad Generalatum expetitus ante hos duos annos, ſed maioribus à Deo ſeruatus Epiſcopalem cathedram conſcendit. Sed heu quàm ſæpè ſtudia noſtra in contrarium vertuntur. Eam dignitatem nactus videri poterat ab iniuria ſecurus in portu nauigare,

1625. nauigare, quod tantum abfuit vt maior nunquam tempeſtas eum agitauerit. 1625.
Leui enim de cauſa tantus plebis aduerſus eum furor exarſit vt ſacris illa non pepercerit quo Epiſcopum ſuum traduceret. Ita gaudium in luctum abiit, dum ſeuerè aduerſus profanatores vindicandum fuit quibus decretæ Regis mandato grauiſſimæ pœnæ. Sed ſuo tandem Epiſcopo interceſſore in gratiam cum Principe redierunt. Ecce autem dum honorifica legatione ad res Cleri & Regni Pictauum proficiſcitur & lætior fortuna videtur aſpirare, iam tum enim ad Archiepiſcopatum *Aquenſem* à Rege nominatus dicitur, in reditu fatalis neceſſitas eum occupat & vitam atque res ſimul præcipitat. Cùm enim ad fœminarum Abbatiam in diœceſi Cænomanenſi (ea *Eſtiualium* in *Charnia* nomen habet) diuertiſſet, vehementi febre attactus poſt percepta ritè atq; Chriſtianè Sacramenta carne ſolutus eſt. Vocatus è proximo Siliginiacenſis noſtri Conuentus Superior iuſta perſoluit, quantùm per loci paupertatem licuit dignè ac honorificè. Contigit autem obitus eius ad diem Septemb. xxviii. an. 1628. Ita non totos tres annos hoc ſacerdotio functus eſt.

7. At verò in hunc ipſum annum accidit obitus *R. P. Sebaſtiani Sommaire*, apud Turonenſes quos tertiùm magna cum prudentiæ ſinceritatis & charitatis laude ſummo imperio rexerat. Habetur in veneratione illius memoria, & qui viuus ſuorum ſibi amorem virtutum merito conciliauerat, mortuus cultum reuerentiamq; in animis retinuit. Dies illi ſuprema fuit xii. menſis Septemb. Sepultus honoratiſſimo loco in æde noſtra Pleſſiaca iuxta Cæſarodunum. Obit. P. Sebaſtiani Sómaire.

8. Sed quibus demùm præconiis *Rangolium* noſtrum celebrabo? Rangolium (inquam) illum ſui Ordinis decus & ornamentum, eloquentiæ miraculum, eruditionis oraculum, ſacrarium pietatis? Ea quæ coram ipſe per aliquod antè obitum tempus obſeruaueram in breuem Relationem conieci, tumulum aſcripſi, ac quibus potui officiis memoriam celebraui, ſolo impulſus profitendæ veritatis affectu, non ſine ſpe Actorum eius ſigillatim deſcribendorum, & à primâ origine repetendorum quam ad hæc non depoſui. Alterum interim tumulum refinxi quem Fublimenſi Chronico inſerui, hoc ſolatio fallens dolorem meum & breui perſtringens quod ſine luctu non poteram recolere. Habet ab eo paratam æquus Lector nonnullam præclari viri memoriam, quam dum ex profeſſo retractabimus aliqua inſuper operæ noſtræ pignora impartiemur. Et imprimis quidem iuuabit Conuerſionis eius momenta proponere, quæ ille nonnunquam nobis cõmemorabat, plenius autem ipſe ad verſ. xix. cap. xxviii. lib. 1. Regum deſcripſit. Res ſic habet quemadmodum ab eo exprimitur. *Ludouicus* ait *Rangolius ſeſquianno me maior, cùm ad annum, vt arbitror, duodecimum aut decimumtertium perueniſſet, ex familiari Minimorum conſuetudine atque adeò ſpiritali inſtitutione mutatus, in religionis ſtudium totus incubuit, ac ſubinde ludendi parcior, nugiſque & laſciuia valere iuſſu, quæ id genus ætatis plurimùm occupant, lectione, ſilentio atque oratione conſtantius quàm ferat ætas animum paſcere inſtituit. Quod vbi cœpit ſtatim eius valetudo quaſſata eſt, ſiue illam arctior vitæ ratio labefactaret, ſiue aliunde corporis temperatione corrupta ea ægritudo obreperet. Morbus porrò in dies ingraueſcens ſic eius vires exhauſit ac ſenſim corpus tabe conſumpſit, vt ſola compages oſſium lacero inſuta corio relinqueretur. Flos tamen vultus oriſque decor perpetuus manſit, reliquos artus macies vorauerat. Ad anni quarti metas vbi attigit, ætatis ſeu vt arbitror ſextum ſupra decimum emenſus, cùm mali contumaciam vltrà non ferret præcipiti gradu ruebat in interitum. Quocirca in poſterum chariſſimæ matris diligentiore cura obſeruari cœpit. Accidit verò quandoque vt cùm nos iam nocte concubia ſomno indulgeremus, is quoque tantillum vt apparebat, quieſceret: qui vt ſtatim vigiliæ animi ſignificationem dedit, rogatus num quod ſolebat lac amygdalarum ſorbere vellet, quo ſomnus illi conciliaretur, reſpondit: Nullo in poſterum remedio ſibi opus eſſe: cùm in ſummum diſcrimen veniſſet periclitanti neminem affuiſſe: nunc poſtquam iacta eſſet alea & decreta mors, ſero medicinam parari: Dei ſententiâ inferis & perpetuo ſupplicio ſe adiudicatum eſſe. Id cùm præter conſuetudinem læuo nixus cubito nec languenti ſimilis, ſed firma voce referret matrem comiteſque perterruit. Quamobrem acciti concurrimus. Cubiculum ingreſſi cùm illum ſuperioris vitæ admoneremus, nec debere Satanæ commentis temerè commoueri, denique ſi quis fortè ſcrupulus con-*

Ob. P. Claudij Rangueil.

1625. *ſcium pectus ſtimularet, poſſe hominem tantiſper dum vita ſupereſt pœnitentia labem abſtergere: excipit, ſe quoque olim parta legiſſe, cæterùm alia eſſe Dei iudicia, quàm quæ libris traderentur experientia comprobaſſe. Poſthac rogatus à nobis vt prima ſymboli verba pronunciaret, nihil cunctatus, dixit* Credo Deum Patrem omnipotentem. *Interpellatus quam ob cauſam* in *particulam eliderer. Quoniam, inquit, in eo deinceps ſpem nullam repoſitam habeo. Vt adderet tum extorqueri nulla ratione potuit. Salutationem quoque Angelicam recitauit haud itagrauate: ſed vt orationem adiungeret quam eidem Eccleſia coronidis loco attexuit haudquaquam impetrauimus. Non conſenſit vt diceret* Sancta Maria ora pro nobis. *Interea vero dum mœſti ac lugentes eundem de ſententia deducere fruſtra conamur, ad eundem acceſſit Paſtor noſter, quem matris ſollicitudo arceſſierat, qui nec ipſe quidem docendo monendoque quicquam promouit. Identidem porrò concutiebatur metu, & mirari ſe dicebat quo pacto igneos illos currus non animaduerteremus quos dæmones ignem ſpirantes, ignem naribus efflantes in cubiculum agerent, nec inconditos clamores exaudiremus quos ipſi ederent dum ſe mutuò hortarentur vt eum raperent & in tartarum darent præcipitem. Poſtremò cum nulla ratio mentis eius caliginem diſcuteret, ſed Crucis imaginem quæ offerebatur ferociùs repelleret, noſque pertinacius auerſaretur oculis, communi conſilio ſtatuimus, orationis præſidio vim dæmonum haud dubiè profligari poſſe. Itaque ſtatim circumfuſi corona lectum cingimus, & genibus flexis ſeptem Pſalmos Pœnitentiales vnà cum Paſtore noſtro recitamus. Quibus perlectis cum Litanias inciperemus ſoluto languore fractus repente corruit. Extemplo mutatum deprehendimus. Percontamur vti ſe habeat. Vti Deo viſum eſt inquit voce ſupra modum languida & quæ defectas corporis vires præ ſe ferret. Tentatur an incorruptè ſymbolum enunciet. Ipſe mox palam confeſſus eſt* Credo in Deum. *Admonitus præterea B. Virginis ſuffragium imploraret,* Sancta Maria, *inſit,* ora pro nobis. *Hactenus tantum profeciſſe contenti ſubinde Litanias abſoluimus. E veſtigio porrò ſciſcitati ſumus num fortè confiteri vellet? placere reſpondit. Poſtquam autem officio ſatisfeciſſet, impenſius flagitare cœpimus, nobis ediſſereret quid de illa tanta perturbatione ſentiret. Reſpondit igitur, per mediam horam quam quieſcere viſus eſſet, ſe ſibi viſum eſſe ad diuinum iudicium rapi, ſublimem Chriſtum ſpectaſſe ſedentem in ſolio, ornatu regali, quem dextrâ læuaque ſtipabant hinc quidem B. Virgo, inde S. Ludouicus & Catharina Martyr, quos ille præcipuo amore & obſequio coluerat. Statim verò dæmonem accuſationem ordiri cœpiſſe, primum autem caput inſtitutæ accuſationis fuiſſe, quod tempore diuturnæ ægrotationis ſuæ lentius ac remiſſius in Dei cultum incubuiſſet: alterum quod nauſeante appetitu moroſius pleroſque cibos reſpuiſſet: tertium quod eum mater indulgentiùs habuiſſet. Quibus ille commotus & hoſtis audacia vehementiùs perterritus qui ea verbis amplificaret, cùm iam non haberet Dæmon quod amplius obiiceret, cuſtodem Angelum qui præſens aderat, rogare inſtituiſſe cauſæ ſuæ patrocinium ſuſciperet. Negauit præuaricator ſe habere quicquam quo obiecta dilueret. Itaque mox triſtem ſententiam ſibi ſubire viſus eſt, quæ eundem flammis æternis addiceret. Ipſe ad pedes omnium ſigillatim accedens, B. Virginem reliquoſque SS. ſupplex obteſtari, vellent meminiſſe ſui. Illi ſe noſſe aliquando negarunt, ſicque repulſam paſſus eſt iuſſuſque in barathrum demergi. Tum adductum currum igneum & dæmonum phalanges lectulum obſediſſe, paratas vim facere: ſeque protinus ſpem omnem ſalutis abieciſſe. Aſt hoc interim ſpatio, dum pro eo preces funderemus, diuinitus accepiſſe pompam illam quam conſpexiſſet ad ſe decipiendum fictam à dæmone atque ſubornatam fuiſſe. Ad extremum, ſecundum hæc vnum atque alterum diem ſuperſtes manſit, & expiatam eo errore animam, atque ab inferi faucibus diuino beneficio ereptam, necnon & priſtina innocentiæ reſtitutam, Deo Opt. Max. ſeruatori ſuo æternùm conſecrauit.* Solebat igitur vir pius hoc ſe incetiuo punctum ad vrgendum religioſæ vitæ ſtudium quo pridem ipſe noſtrorum conſuetudine ac fratris vtroq; maioris exemplo exarſerat, apud familiares profiteri. Maior ille ambobus fra- 1625.

Ob. P. Antonij Ranguel. 1630.

ter, fuit *R. P. Antonius Rangolius*, qui annos quinque *Claudio* noſtro ſuperuixit & ſancto fine poſt diuturnam pulmonum affectionem ad v. Mart. an. 1630. *Nigeoni* quieuit. Pater præfectus prætorio apud Valeſios (quæ dignitas ab auis atauiſque in ea familia permanſit) *Claudium* natu licet minorem pleriſque fratribus, ob ingenij præſtantiam & maximam ſpem quam faciebat toti familiæ, in ſui muneris ſucceſſorem deſtinauerat, ſed ſtimulatus hoc exemplo adoleſcentis animus nulla honorum deſignatione, nullis agnatorum votis, nulla vi aut perſuaſione

1625. ſuaſione à propoſito retardari potuit. Sed iam nunc præſtat animum quem gerebat ex eo ipſo agnoſcere. Sic itaque altero Commentariorum in Reges tomo Sanctos Michaëlem & Paulum quibus ſe deuouerat, & quos iam tum per epiſtolam ſalutabat, affatur: *Ad extremum, quando ita ſe res habet vt quanquam pauper diſſimulet, ſuſpicentur omnes eiuſdem dona hamos eſſe, non verebor, Benigniſſimi Principes, præ me ferre quod opto & coram mea vota fateri. Nam horum quidem quæ ſenſus falſa voluptatis imagine ludunt, aut elatos animos inani gloriæ ſpecie ludificant, nihil opinor præter modum deſidero: ſed duo quædam ſunt quæ mihi ſummoperè expetenda ſemper duxi, quæ ſi veſtro beneficio impetrem, tot exantlatis laboribus vigiliiſque meis abundè rear ſatisfactum eſſe. Primùm eſt, vt cum me virtus vitaque deficient, tum maturè extremum ſpiritum effundenti adeſſe atque opem miſero ferre velitis. Alterum vt qui hoc interim ſpatio dum ad vitæ metas propero, dicor ſumq. reipſa Minimus, talis ſim quoque ex animo & mente cordis mei.* Atque hæc ego piiſſimi hominis vota non tam ex verbis eius ſolitus ſum æſtimare, quàm ab effectibus, quos coràm intueri ac videri datum eſt. Sed dum profitendæ conſcientiæ noſtræ moram facimus, ab aliis teſtimonium quod vltro ſe offert non recuſabimus. *Claudij* frater præfectus prætorio apud Valeſios à *R. P. Simone Bachelier* Generali facultatem impetrauerat de ponendo chariſſimi fratris memoriæ Epitaphio, quod inſigne viri meritum facilè perſuaſerat etiam ſpontè deferendum. Patrum tamen ſententiam in Comitiis Prouincialibus antè omnia rogare voluit vir prudens & rerum noſtrarum non ignarus. Patres ſtudio eius collaudato, & defuncti *Rangolij* memoriâ ſingulariter commendatâ, ipſum Reuerendiſſimum Generalem exoratos voluerunt ne illi Epitaphium poneretur, vel eo præſertim argumento, quod id Manibus eius ingratum accideret, ſi vel ea honoris ſpecie humilitas quam ſtudioſiſſimè coluerat detereretur, vel hoc exemplo aliorum ingenia gloriolæ quodam affectu poſſent corrumpi, vt eandem gratiam exquirerent. Ita laudem laude refutauerunt, ſed tanto maiore, quantò propria magis interna & ſolida, & ab omnibus cognita & confeſſa hæc altera eſt, quam nos ex aliorum mente Actis inſcribebamus. Merſennus quinetiam epiſtola quam ad me ſub Flaminij nomine dedit, re nonnihil ſimulatâ, ſic animum ſuum & Rangolij laudem exprimebat: *Non abſque lachrymis hanc epiſtolam ſcribo (vir clariſſime) cum enim* Rangolij *recordor quem noſtri, credo* (ſcio, debuit dicere) *nuper deceſſiſſe, mediam illius mundi partem amiſiſſe mihi videor: hac enim erat viri probitas ſingularisq; pietas, doctrina & eloquentia vt eum nullus alloqui, aut illius vti familiaritate poſſet abſq; nouo ſolatio, quique non amoris diuini ſcintillis inflammaretur quibus ille vrgeri ſolebat, adeò vt non ſolùm dicere potuerit, Amor meus crucifixus eſt, ſed etiam ego amori meo ſeu propter amorem meum crucifixus ſum. Verùm non eſt quod viri ingenuitatem atque animi candorem aperiam, erat enim*

Is nitor in vultu, geſtu decor, ore venuſtas
Vis oculis, verbis gratia, mente vigor,

quibus ſinguli in illius amorem raperentur. Nihil profero de illius in libros Regum operibus quæ perficiebat cùm Deus Opt. Max. labores illius coronare voluit, vt eo cælum frueretur quo mundus iſte minimè dignus erat: finem igitur dolori ſi non impono illum ſaltem minui velim, cùm exiſtimem mundo defunctum, æternùm Deo viuere, cui preces noſtras offeret, quandoquidem illius charitas non imminuta eſt, ſed firmiores ac profundiores radices egit quæ nunquam euellantur. Epiſtola illa eſt quam Apollonij Pergæi Conicis ſecundò præſcripſit. Verbum de meo non fruſtra ſubtexuerim vt finiam: R. P. CLAVDIVS RANGOLIVS ERVDITIONIS ET ELOQVENTIÆ GLORIA, VITIORVM ODIO, VIRTVTVM ET PIETATIS EXEMPLO, SECESSVS AMORE AC STVDIO, TENERITVDINE AD DIVINA, IN PAVCIS PRÆSTANS, OBIIT FVBLINI AD IATINVM MELDARVM ANNOS NATVS NON PLVRES XLIII. DIE III. OCTOB. M. DC. XXV. Vide an. 1489.

9. Quid ni & optimæ viduæ Ordinem tertium profeſſæ & annos multos ſororum ſuarum Correctricis memoriam proſequar, cum, per vrbem principem virtus eius probitas & pietas ſic innotuerit, vt non poſſit abſque piaculo celari? Ea eſt Soror *Anna de Creil* ex antiqua & illuſtri apud Pariſios familia. Hæc Ob. Sororis Annæ de Creil.

1626. pauperum mater, gentilium ſuorum gloria & ornamentum, tertij Ordinis noſtri decus, honos & exemplum, tot tantiſque virtutibus effulſit longamque adeò ætatem in eodem curſu perſeuerauit, vt neſcias ſi annos virtutibus aut annis virtutes exſuperauerit. Alterutrum qui proſequi velit, non oratione tantùm, ſed & animo fortè deficiat. Depoſita eſt in æde noſtra Pariſienſi ad xxv. menſis Octobris hoc ann. quo ſibi pignore noſtri qui eam nouerunt plurimùm gratulantur. 1626.

1626. *An.* M. DC. XXVI.

Ob P. Petri Moreau. 1. NOn multa hoc anno ſe offerunt quæ perſcribamus. Sed vel vnius dignitas multitudini præponderat. Excunte nimirùm Martio *R. P. Petrus Moreau* Sueſſionenſis, qui ſuis ad Conuentus noſtri in vrbe patria fundationem erogatis & ſeipſum poſtea tradidit, vt in anteceſſum dicebamus, depoſita corporis ſarcina in beatam immortalitatem euaſit. Tam notæ fuit ſanctitatis vt adhuc ſuperſtes eo nomine à multis prædicaretur & coleretur, mortuus autem miraculorum vt creditur gratia effulſerit. In vota enim vocatus difficilium & à Medicis deſperatorum morborum curationem præſtitit & multis ſalutare fuit oleo lampadis quæ coram ſanctiſſimo Sacramento ardet atque tumulo eius per eam occaſionem ſuperſtat affecta membra liniuiſſe. Frequentatur ſepulchrum eius ab oppidanis & exteris quibus fruſtra non eſt hoc pietatis officium reddidiſſe. Verùm cùm neque Sedis Apoſtolicæ, neque Ordinarij Iudicium acceſſerit, quibus miraculorum veritas vindicata ſit in hoc argumentum ampliùs non excurremus, contenti ex fide publica populorum opinionem & ſenſum indicaſſe. *R.* quidem & *Per-illuſt. D. Simon le Gras* Sueſſionum Antiſtes de iis cœperat inquirere, ſed dum Sedis Apoſtolicæ autoritatem ad inquiſitionis robur & pondus expectat, & noſtri quibus id datum eſt vel obliuiſcuntur vel negligunt apud Pontificem agere, nihil procedit. Nos quidem in Comitiis Generalibus an. 1629. totius Prouinciæ ac Sueſſionenſium noſtrorum nomine Patres interpellauimus, vt vellent eius rei curam viro idoneo committere, quo tandem poſſet Moræus noſter in Beatos referri, & Acta quidem diligentiæ meæ fidem faciunt, aliorum verò eſt ſui officij meminiſſe. Animus mihi fuerat latina oratione ac de ſuggeſtu virtutes eius geſta & miracula coram Patribus exponere, quod tamen non licuit, adeoque & quæ eam in rem parauceram mihi paſſus ſum excidere tanquam longioris illius viæ impedimentum. Schedulas habebam à Sueſſionenſibus, quibus Actorum eius atque miraculorum ſumma continebatur, & eas à nobis *V. Cl. Petrus Iacobus Triſtanus* noſter ad hiſtoriam Ordinis conſcribendam exorauit. Ad extremum copioſam vitæ eius tractationem à *R. P. Petro Macario* in dies expectamus, quàm niſi per longum & difficilem eius morbum fuiſſet iam vt credo haberemus. Itaque ne aut alienam meſſem videar inuaſiſſe, aut etiam inſtitutum meum excedere, deſcribam tantummodò vnum & alterum tumulum quem illi deuotionis ergò dicaueramus, cuius vnius partem inſcriptam lapidi, quo corpus eius tegitur, audio. Prior huiuſmodi eſt:

R. P. Petrus Moreau
Apud Sueſſionenſes Ciues ſuos
Doctrina, Opibus, Probitate
Clariſſimus,
S. Franciſci de Paula Humilitatem amplexus,
Et Ordinem Minimorum ex animo profeſſus,
Se ſuaque Deo conſecrauit.
Aduerſus infeſtum Dæmonem
Iobi patientiam

Per

Per annos plus minus quadraginta exercuit.
Affecta ætate
Factus cæcus Tobiæ conſtantiam præſtitit.
Hominum famam quam viuens conſecutus erat
Malo Dæmone peius tulit.
In omnibus
Inuictam virtutem, ſolidam Pietatem
Semper exhibuit
Et matura demùm ætate ac virtute
Hoc loco ad Reſurrectionem depoſitus
Futuram Gloriam
Miraculorum fama & gratia anteuertit.
Mortalitatem exuit die Martij XXXI. *an. D.* M. DC. XXVI. *&c.*

Alter ſic habet:

R. P. PETRVS MOREAV
SVESSIONE NATVS
EX OPVLENTO DIVITE AC DOCTO IVRISCONSVLTO
PAVPER CHRISTI FACTVS
ET MINIMORVM FRATER
COPIOSISSIMÈ SANCTVS IN CLAVSTRO EVASIT
HVMILITATE SANCTORVM SCIENTIA
PIETATE ANIMARVM ZELO
VIRTVTE OMNI ET GRATIA
AD MIRACVLVM VSQVE EXCELLVIT
ET IVSTITIAM QVANTVM EST IN HOMINE OMNEM IMPLEVIT.
TRANSLATVS IN MELIOREM SORTEM
PRID. KAL. APRIL. AN. S. M. DC. XXVI.
ET HOC LOCO AD RESVRRECTIONEM HONORIFICÈ DEPOSITVS
CORPORIS GLORIA
ANIMÆ IMMORTALITATEM EXAGGERAT.

Fundatori ſuo tumulum ex debito Elogium pro merito F.F. huius Conuentus
P. C.

Quòd eum honorificè depoſitum diximus de funeris pompa debet accipi. Reuerendiſſimus enim Sueſſionenſis Epiſcopus *D. Simon le Gras* funeris officium ſolemniter expleuit, addito quod æternùm ſuperſit digniſſimo verbo ad noſtros qui aderant conuerſus, Optimè habet, Patres, conditus apud vos ingens theſaurus eſt, quod quidem nobis in Orationis quam diximus à nobis paratam argumentum ſumpſeramus. Sed & ipſe ſibi *Moræus* tumulum ſcripſerat, apponendum certè ſi loco, quem deſignauerat in extrema baſilicæ parte ipſoque in aditu, conditus fuiſſet. Is verò eſt huiuſmodi,

Qui Minimitano produxit in Ordine vitam
In ſacra hac minimo conditur æde loco.

2. Quid ſi non eſt æqua ponderatio ſanctæ & continentis animæ, quanti faciendæ erunt plures in vnum faſciculum colligatæ? At verò, & hoc eodem anno, Italia extulit *R. P. Iacobum Venturam*, & Gallia *R. P. Hieronymum Durandum. Ventura* certè non obſcuræ ſanctimoniæ gloria ſuis commendatus ad diem XV. Iulij menſis in meliorem vitam emigrauit apud *Nerutum*, quo loco erectum Cœnobium vt diximus, ſed operâ potiſſimùm *Venturæ* noſtri qui cum ad id opus ſtudioſè ac ſedulò animum intenderet non ſinebat interim Neruienſes

Obit P. Iacobi Venturæ.

Ventura.

1626. oppidanos omni officio demereri. Pueros ipſe ad litteras & pietatis exercitia informabat, grandiores ad capeſſendas artes mercimonia & miniſteria inſtigabat & omni ope iuuabat, vt per eum ſtare fortunas ſuas, vt hoc verbo vtar, omnes & ſinguli perſuaſum non temerè haberent. Non potuit tamen eum populi amor tenere quin peregrinationem ad loca ſacra obiret, quam aggreſſus ille ſolo religionis & macerandi corporis amore, nullo ad viaticum comparato ſubſidio, ſed ſolâ diuinæ prouidentiæ fiduciâ ſubnixus alacriter peregit. Reuerſus *Neruij* hæſit, vbi virtutum omnium exemplo in dies efflorefcens non immeritò creditus eſt in beatæ immortalitatis fructum coaluiſſe. Quæ ſuos externoſque opinio tam certa manet vt delere illam quo nos ad vltimum exitum protrahimur tempus non poſſe videatur. 1626.

Ob P. Hieronymi Durand.

3. *Durandus*, ille nobis non ſemel ob excellentem animi virtutem egregiaſq; ingenij dotes, & verò etiam propter collatas vltrò dignitates commendatus, non tam clarus equidem fuit cùm poſitus in alto & aperto longè lateque conſpicuus fuit, quàm in receptu & ſeceſſu quem annos plures coluit vt ſibi Deoque intentus Sanctorum viam in cœlum capeſſeret. Nec verò ambiguum reliquit apud omnes, qui eum nouerunt, conſcijq; fuerunt mentis eius & interioris ſenſus quo debet externa pietatis & virtutis ſpecies admetiri, quin compoſitus in pace ſpiritus in æternæ pacis & quietis conſortium tranſierit. Noſter Antonius Stephanus, qui naſcentem primùm, ac efflorefcentem deinde virtutem eius conſpicatus fuerat, non dubitauit ſic eum affari, dum profitetur quæ eum rationes permouerint ad inſcribendas nomini eius Collectiones ſacras quas ei dedicat: *Prima*, inquit ille, *eſt eximius quo me ſemper proſecutus es amor, &c. ab eo tempore quo Fratrum Minimorum albo adſcriptus fuiſti, & nomen nouum Hieronymi aſſumpſiſti, nominique Honorati, ac honoribus & ſaculi pompis (inter manus meas ſolemni profeſſione emiſſa* III. Decemb. an. 1580.) *nuntium remiſiſti, parentes dilectamque patriam, amplum & copioſum patrimonium, ac omnia fortunæ bona quæ ingentia erant, derelinquens, & te Deo voluntariè ſacrificans, fugienſque à facie parentum, ad noſtram Nigeonenſem eremum tanquam ad ſacram anchoram & ad ſacrum aſylum confugiſti, maximum lucrum te conſecuturum arbitratus, ſi omnia vt ſtercora arbitrareris vt I. C. lucrifaceres. Secunda ratio: præclara virtutes quibus à Domino Deo copioſiſſimè exornatus es. Nullus enim Ordinis noſtri ignorat, quàm feruenti charitate, quàm profunda humilitate cordis & animi ſubmiſſione, quanta modeſtia & integritate morum, quanta paupertate ſpiritus, quanta denique puritate animi & corporis, alijs præluxiſti cum Generalatus officio & munere fungereris, diſponens omnia ſuauiter &c. teq; Patrem erga tuos fratres exhibens, non quaſi prælatum, & durum ac auſterum Dominum, non cum ſupercilio Phariſæorum, non cum moleſtia & importuna grauitate atque auſteritate & potentia imperans eis, ſed omnibus omnia factus confratrum tuorum te præbens in Christo Ieſu conſeruum. Cæterùm alias animi tui dotes taceho, ſed præcipuè egregiam in verbi Dei propagatione eloquentiam (quâ ſæpiſſimè inter illuſtriſſimos Oratores meritus linguæ lauream, eamque glorioſè & honorificè reportaſti) tum etiam illam quâ excellis in dicendo & perſuadendo auditoribus tuis energiam ſilebo, &c. quibus dotibus ac donis etiam ab ineunte ætate à Deo Opt. Max. largè & effuſè præditus fuiſti. His Dei gratiis & pluribus alijs exornatus, quot animas à faucibus inferni & diaboli tyrannide, in multis Galliæ partibus, & præcipuis huius Franciæ Regni ciuitatibus, cùm illæ etiam florentiſſimæ, tum & opulentiſſimæ, bellis ciuilibus ferro, flamma in tam luctuoſo & fracto Reipublicæ ſtatu conflagrarent, doctiſſimis tuis concionibus eripuiſti? Quot homines ſuis hæreſibus aut erroribus, ſplendore tuæ doctrinæ & vitæ integritate, nuntium remittere coegiſti, cùm concionando ad populum & perſuadendo è labiis tuis melle dulcior flueret oratio, quibus etiam examen apum (ſicut B. Ambroſio adhuc infanti & puerulo atque in cunabulis iacenti legitur accidiſſe) & etiam ipſa Muſa inſedere videbantur, nouit ſolus Dominus Deus, qui eorum nomina (vt piè credimus) in libro vitæ, quem ſcripſit, iam ſtylo diuinæ miſericordiæ ſuæ exarauit.* Hæc ille pro ſenſu ſuo & aliorum omnium quibus Durandus innotuerat non minus verè quam ſanctè ac religioſè prædicat, vt qui ab omni fuco & aſſentatione non parùm eſſet alienus: quæ etſi longiora non pigebit exſcripſiſſe, ſi modo ex his Lector intelligat tot eius virtutes & dotes nondum pro illo

tempore

1626. tempore omni ex parte abſolutas eam demum perfectionem cepiſſe quam nulla poſſit capere aut exprimere diſerti quantumlibet rethoris oratio. Quod cum vltrò fatendum ſit, hoc ſupereſt adiciendum, tantum hominem Aquis Sextiis hoc anno ad xxvi. Octob. defeciſſe, quo in verbo nos quoque deſinimus. 1626.

4. Pergimus ad alia. Poſt annos decem quam S. Trinitatis titulus vacauerat Eminentiſſ. & *R. D. Dionyſius Simon de Marquemont* Lugdunenſis Archiepiſcopus à die Ianuarij xix. in ſacrum Purpuratorum Patrum Senatum allectus eum ſibi optauit, & poſt aliquot menſes ſuo funere conſecrauit. Ad xvi. ſcilicet menſ. Septemb. Vir innocentia vitæ, doctrina & rerum vſu ſpectatus (vt in Elogio loquitur Victorellus) naturæ conceſſit, & in æde noſtra tumulatus eſt. Tam breui ſolet fortuna in faſtigio conſiſtere. Conditus autem eſt in ſepulchro nobilis viri D. *de Rantigny*, quod intra ſeptum chori concluſum eſt: in Naui ad extantem columnam loco eminente ac conſpicuo effigies eius collocata cum hoc Epitaphio: Obit. Dionyſij Card. de Marquemont.

D. O. M.
Et
Immortali memoriæ
DIONYSII SIMONIS S. R. E. *tit. huius Eccleſiæ*
Cardinalis DE MARQVEMONT,
quem
Roma Iudicem Rotæ integerrimum,
Lugdunum Paſtorem incomparabilem,
Rex Xp̄mus virum in arduis ſolertiſſimum
Gallia pietatis exemplar eximium,
Eccleſia decus & ornamentum
Boni omnes tutelare præſidium
ſibi totique Mundo
ereptum lugent.
Lugeas & tu qui legis
Et tantum virum imitare ſi valeas,
ſi nequeas admirare
Vixit ann. LIII. *menſ.* XI. *di.* XVI.
Obijt XVI. *Kal. Octob. an.* M DC XXVI.
Hæredes fratri amantiſſ. poſuere.

Porrò eiuſdem ſepulchri conſortes habet non modò Nobiliſſ. illum & pientiſſ. D. Chriſtophorum Rauenelium Rantignium, qui annis multis priuatam & ſanctam vitam apud noſtros egit, ſed VV. Clariſſ. DD. *de Creil* & *le Beſſu* Facultatis Pariſienſis Doctores celeberrimos, qui Romam eruditionis ſuæ ſplendore diutiſſimè colluſtrauerunt. *de Rauenel. de Rãtigny. de Creil. le Beſſu.*

5. A ſextâ menſ. Aprilis R P. Generalis Prouincias *Anconitanam* & *Aprutianam*, magnis rerum anguſtiis laborantes & impares faciendis ſumptibus ad publica negotia, in vnam conflauit, eamque *Lauretanam* dici mandauit ad honorem Deiparæ, cui ad felicem ſtatum progreſſumque commendata eſt. Erectio Prou. Lauretanæ.

6. Ad VIII. eiuſdem menſis ab Eminentiſſ. Protectore atque Reuerendiſſimo Generale hoc decretum publicatum eſt: *Nos* Hippolytus *tit. S. Angeli in Piſcina Card.* Aldobrandinus *Camerarius & Ordinis Minimorum Protector. Cùm ad nos & Correctorem Generalem Ordinis Minimorum remiſſa fuiſſet ſolutio dubij propoſiti in Capitulo vltimo generali ſeſſ.* XI. *& vlt. Romæ celebrato cuius tenor eſt:* Dubitatum fuit an qui alicui officio renunciauit poſſit ad aliud officium aſſumi etiam altioris qualitatis. Patres reſponderunt, hoc eſſe committendum Illuſt. D. Protectori vnà cum R.P. Generali tantùm. *Ideò re maturè conſideratâ vtque omnis ambitioſis* Decretum de Electione renunciantium.

1627. *aditus fratribus præcludatur, dicimus & declaramus quod quicunque frater dicti ordinis ad aliquam dignitatem vel officium fuerit aſſumptus, ſi huic renunciauerit illum ad aliud æqualis vel etiam ſuperioris qualitatis officium toto tempore à Regula officio cui renunciauit præfixo, aſſumi non poſſe. Ita vt nec Zeloſus, nec Collegæ Generales in Prouinciales: nec Collegæ Prouinciales in Correctores locales: ſicut nec Prouinciales in Collegas Generales: nec Correctores in Collegas Prouinciales ſi officio renunciauerint poſſint eligi, ſed toto reſiduo officij tempore ſubditi remaneant. In quorum fidem, &c. Datum Romæ in Palatio noſtræ ſolitæ reſid. die* 8. *April.* 1626. Hippolytus *Card.* Aldobrandinus *Protector.* F. Simon Bachelier *Generalis.* Quod ſtatutum per Prouincias promulgatum in poſtremo Generali Capitulo Barcinone celebrato communi ſententia receptum eſt. Non ea tamen eius mens eſt atque ſententia quæ quibuſdam videtur, vt conſtat ex Iudicio *R. P. Franciſci à Longobardu* Generalis, quo *RR. PP. Stephanum à S. Seuerino* & *Ioannem Antonium Maluernium* in Collegas Prouinciales electos poſtquam Correctorum officiis ad quæ poſtulabantur renunciaſſent (ſed prius quam à Capitulo ratæ haberentur hæ electiones) confirmauit & eligi potuiſſe diſcuſſa multis momentis controuerſia pronunciauit. Et certè Sacra Congregat. Regularium menſ. Ianuario an. 1631. conformiter ad illud P. Generalis Iudicium hoc decretum de iis qui poſt acceptatas dignitates renunciant, non de his qui renunciant antequam acceptauerint iuri per electionem acquiſito intelligi & accipi debere ſanciuit atque declarauit, alioqui vt aduertit & loquitur noſter de Pereinis in Præl. Relig. quæſt. 1. cap. IV. §. V. diuerſos & malos cauſaret effectus. Aliud eſt dubium quod Iſnardus circa hoc ſtatutum proponit, ſi tempus nimirùm quod dicitur à Regula præfixum officio cui quis renunciat intelligendum ſit tantum de tempore ipſius Prælationis aut officij, an de eo etiam quo poſt exactum officium ſubditus remanere debet ex Regula: Et quidem de tempore tantùm quo quis præeſſe aut officium exercere habeat debere accipi, probabile facit exemplum quod ad eam rem adfert, ac multo magis reſponſum. R. P. Generalis quem ea de re conſultum affirmanter reſpondiſſe ait, nondum tamen res eſt abſolutè iudicata. Et hæc nos ex occaſione præter inſtitutum noſtrum annotaſſe ſatis erit. 1626.

1627.

An. M. DC. XXVII.

Conuentus Brennæ. 1. NOn grauior rebus hic annus eſt quàm qui præceſſit. Res tamen longè diuerſæ quas paucis perſtringimus. In *Campania* & diœceſi *Tricaſſinâ*, ſupra *Barsum ad Albam*, peruetuſtum oppidulum eſt Comitatus dignitate clarum, *Brenam*, *Brennam*, & nunc quidem vulgatius *Briennam* vocant. Alia enim eſt *Brenna* in agro *Sueſſionenſi*. Diſtat *Trecis* leuc. VII. *Bracancuriâ*, quæ Cœnobio noſtro inſignis eſt, VIII. Comitatus is eſt gentis Luxemburgicæ. Et quidem Illuſt. & Generoſ. *D. Leo Albertus* Dux Luxemburgi Briennæ Comes Xenodochium S. Georgio ſacrum, in oppido ipſo noſtris donauit, dirutum certè illud iacens & ruinis deforme quod noſtri ſua induſtria & oppidanorum ſubſidio reparandum ſuſceperunt. R. D. *Renatus de Breſlay* Tricaſſium Epiſcopus, in noſtros beneuolum ſe ac fauentem exhibuit. Quin & vno aut altero poſt anno ad ipſam *Tricaſſium Auguſtam*, ſeu *Auguſtobonam* accepto in ſuburbiis hoſpitio conſtiterunt. Sed res vſquedum ambigua dubium facit eius domicilij ſucceſſum, vt verbo ſatis ſit eius mentionem inieciſſe. Champagne. Troyes. Bar ſur Aube. Brienne. de Breſlay.

Ordinatur R. P. le Clerc in Epiſc. 2. A die XIV. menſ. Februar. *R. P. Renatus le Clerc*, primus Prouincialis Ducatus Burgundiæ, acceptâ pronuper Glandatenſi Eccleſiâ (ea eſt ad *Varum* fluuium in monte *Cemeneleo* leucis VII. à *Santio*) conſecratus eſt in hac æde noſtra Pariſienſi, ab Illuſt. & R. D. & P. *Guillelmo Hugonis* Ebredunenſi Archiepiſcopo ſuo, ſuffragantibus R. D. D. *Claudio de Toiras* Nemauſenſi, & *Nicolao Sanguin* Siluanectenſi Epiſcopis, quod illi & Eccleſiæ ſuæ rerum arbiter Deus fauſtum & ſalutare faxit. Id verò nobis dubium eſſe non poteſt quando iis dotibus religioſiſſimus Antiſtes pollet quibus vota poſſit implere Apoſtoli Epiſcopum deſignantis. le Clerc. Hugonis. de Toiras. Sanguin.

3. Ab

1627. 3. Ab anno ſuperiore Illuſtriſſ. & Generoſiſſ. *D. Ioannes Naſſauius* Velleris
de Naſſau. aurei Eques Torquatus (apud Chiffletium ccclxiii.) Equitum apud Belgas 1627.
Magiſter, Præfectuſque Generalis Caſtrorum Imperialium*, &c. & Nobiliſſ. Voti Principis Naſſauij.
de Ligne. ac pientiſſ. fœmina eius conſors *D. Erneſtina Lignia* maſculam prolem per vo-
tum & merita B. P. N. deprecati, ſpem ſuam vltrà annum non ſuſtinuerunt.
Hoc ipſo enim anno *Erneſtina* fulgentiſſimum puerum enixa eſt. quem ex ſalu-
tari fonte *R. P. Claudius Viuerius* Exprouincialis Belgij ſuſcepit, facultate ad id
à Summo Pontifice impetratâ, & *Franciſci Paulani* nomine pro voto parentum
donauit. At illi conditionem voto interpoſuerant, Cœnobium Ordinis ſe ædi-
ficaturos in ciuitate ſua *Siegena* diœceſis *Moguntinæ*; nec res tantùm in propo-
ſito ſtetit, anno enim 1630. vterque fidem ſuam ſcripto voluit obligare, multis
vltra votum additis quæ ſe præſtaturos promittebant. Spõſionis acta *Rhimbergæ* 1630.
die xx. Iunij, eo quem diximus anno exarata: Nec eo contenti, *Erneſtina* Prin-
ceps comitante *Viuerio* iter in *Germaniam* inſtituit, certo rei exequendæ con-
ſilio, quod non defuiſſet niſi eam à medio itinere improuiſus caſus reuocaſſet.
Interceptus nimirùm ab Hollandis Comes maritus in eorum manus inciderat,
redimendi eius cura *Erneſtinam* ſupra res omnes, vt æquum fuit, tenebat, adeoq;
confeſtim in aulam Belgicam remigrauit. Nec multo poſt & ipſe Viuerius na-
turæ conceſſit. *R. P. Petrus Pyartius Viuerio* ſubrogatus reminſtaurare aggreſſus,
ante omnia Illuſt. & R. D. Archiepiſcopi Moguntini facultatem expetiit,
quam ille nihil cunctatus perhumaniter conceſſit. Nos eam exſcribere non
grauabimur, omninò ſic habet:

ANSELMVS CASIMIRVS *Dei gratiâ ſanctæ ſedis* Moguntinæ *Archiepiſcopus. S.* Cognomento Vuamboldus electus vi. Auguſt. ann. 1628.
R. I. per Germaniam *Archicancellarius ac Princeps Elector. Vniuerſis & ſingulis præ-*
ſentes noſtras litteras viſuris, lecturis ſeu legi audituris, Salutem in Dño ſempiternam.
Expoſito nobis pro parte Ill. & Generoſ. Comitis Ioannis de Naſſau *quod diuinæ gloriæ*
zelo accenſus, propagandæq; Religionis Catholicæ ſtudio intentus, votique ſoluendi causâ
Conuentum Ordinis S. Franciſci de Paula *in ciuitate ſua* Siegena *diœceſis noſtræ*
Moguntinæ *conſtruere decreuerit, eoque Patres illius Ordinis ad reſidentiam inſtituen-*
dam per litteras euocauerit: prout etiam R. P. in Chriſto P. F. Petrus Pijartius *Prouin-*
cialis Fratrum Minimorum *in* Belgio *nobis humillimè ſupplicauit, vt dignaremur*
hanc illorum in præfata ciuitate Siegena *noſtræ diœceſis ſtationem gratam habere, ſcripto*
noſtro clementiſſimè confirmare, & ad Conuentum ibidem ſtabiliendum noſtrum conſen-
ſum impartiri. Nos conſiderantes animo quantùm aliis noſtris in vinea Domini iam con-
ſtitutis fidis operariis, præfati fratres Minimi *opus auxilyque ad prauitatis hæreticæ de-*
ſtructionem & populi Chriſtiani augmentum in Domino ſint allaturi, cœptum hunc Con-
uentum in præfata ciuitate Siegena *& reſidentiam inſtitutam, ratam & gratam haben-*
tes, autoritate qua fungimur ordinaria, robur noſtri conſenſus accommodauimus & ac-
commodamus per præſentes, ita vt ſine contradictione quietè ibidem in conſtructo Con-
uentu iuxta præſcriptum & Regulam Ordinis ſui, Religionis exercitia publicè & priuatim
ad Reip. Chriſtianæ incrementum peragere poſſint. In cuius rei fidem, &c. Dat. ex arce
S. Martini *in ciuitate noſtra* Moguntina VIII. *die menſis May an. D.* 1631. Et ſigna-
tum *Anſelmus Caſimirus Arch. Mogunt.* & in orâ reductâ *Ex mandato, &c. Nicolaus*
Gereon Cancell. Mogunt. Appenſum Archiepiſcopi ſigillum in cera viridi, clau-
ſum ligneâ pixide tornata vt moris eſt. Non licuit tamen optimi Antiſtitis
gratia nec Principum liberalitate vti, per id tempus aut paulò pòſt ciuitate ab
hæreticis occupatâ, qui vſque nunc prædæ ſuæ inſident. Tantum autem exi-
miis Principibus dolet has moras eſſe nobis iniectas, vt iam nunc de Cœnobio
in Belgicis ditionibus conſtituendo cogitent, ni malint, quod noſtris in ani- 1631.
mo eſt, pecuniam quam tribuerunt iam atque numerauerunt ad parandas ædes
Coloniæ quæ vrbs eſt inferioris *Germaniæ* ad *Rhenum* præſtantiſſima & opulentiſ-
ſima, collocari. Quam ad rem Illuſt. & *R. D. Franciſcus à Lotharingia, Virdunenſis*
Epiſcopus & Archiepiſcopalis *Colonienſis* Eccleſiæ Decanus opem ſuam atque
fauorem noſtris vltrò ſpopondit.

4. Seriùs tandem accepimus, quod nos tamen præterire non debet, hoc
ipſo anno & die XXIV. menſ. Iunij progreſſos in *Luſitaniam* Hiſpanos noſtros

1628. apud *Vlyſſiponem* intra vrbis muros hoſpitium accepiſſe. Quod factum beneficio Nobil. & piæ *D. Annæ de Lima*, ſtudio autem & operâ *R. P. Didaci Quignonij*, quem *R. P. Ioannes Piña de Celis* pro tempore Prouincialis Hiſpalenſis, ac Generalis Vicarius ad eam rem cum mandatis miſerat vnâ cum *R. P. Alphonſo de Barros* Luſitano, vt ipſe mihi hac iter faciens ſanctè affirmauit. Tum verò *Vlyſſiponenſi* Eccleſiæ præerat (quod ille itidem affirmauit) Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Alphonſus Hurtado de Mendoza*, qui eos benignè ac perhumaniter accepit. Et certè id peropportunè accidit noſtris qui Americam Indiamque cogitant. Eſt enim *Vlyſſipo*, ſeu *Oliſipo*, aut etiam *Olyſippo*, quæ Plinio *Felicitas Iulia*, non autem *Salacia*, quod alij contendunt, celeberrimum & frequentiſſimum Nauale è quo in Atlanticum & Indicum mare quotannis maximæ claſſes ſoluunt. Situs illi eſt in promontorio *Magno* quod & *Oliſiponenſe*, incolis *de Lisboa*, quod & Vrbis nomen eſt, ad *Tagi* ripas vbi *Socienniú* aquis inflatus latiſſimo alueo in Oceanum delabitur. Vrbis decora latino ſtylo plures proſequuti ſunt. Damianus à Goës ſingulari libello eius deſcriptionem, Braunius Iconem lib. 1. Tab. 1. dederunt. Diſtat *Toleto* leucis lxxxiii. *Hiſpali* lxiii. in Occ. à *Sacro* prom. xxx. *Portum* verſus. Hæc nos curſim de ampliſſimo Emporio & præclariſſima Vrbe deſignaſſe ſatis eſt. Verùm & is quem diximus *P. Quegnonius*, proximè tunc fuiſſe vt noſtri *Legionem* inducerentur cum ab Hiſpania receſſit, etiam admonebat. Legionem inquam quæ cum ſit Vrbs Regni cognominis primaria nemini non eſſe poteſt cognita. Ptolemæo *Legio* VII. *Germanica*, vel vt eruditiores legunt *Gemina* dicitur. Elata eſt ex ruinis *Sublancia*, quæ populariter *Sollanco*. Cognomen habuit olim Floris ſi Suritæ credimus. Fruſtra ſunt qui *Eleonam* & *Regiam legiam* dictam volunt vt eruditiores opinantur. Medio itinere ſita eſt inter *Valliſoletum* & *Onetum*, quod leuc. xxii. à *Burgis*, diſtat leuc. xxxiii. 1627.

De Côuent apud Vlyſſiponem & Legionem.

de Lima. de Quegnones. de Barros.

Hurtado de Mendoza.

Lisboa. Lisbona.

1628.

An. M. DC. XXVIII.

Conuentus Mortuaci.

1. PAuca in hunc etiam annum occurrunt annotanda, in quibus prima erit quæ rebus Sequano-Burgundorum facta eſt acceſſio. Vltrà *Veſontionem*, in Ortum, iuxta *Iuraſſum* montem panditur ingens, pulchra & fructifera vallis quam *Dubis* in peninſulæ modum ambit, in ea confœderati triginta plus minùs pagi ſeu vici vnica continentur parochia, nomen *Mortuacum* quidam, alij *Mortuam* nonnulli (niſi admodùm fallor) *Mortuam-aquam* eſſe volunt, quod popularibus eſt *Mortau*. Merula *Mortuam* habet, atque inſuper, ingens eſt, ait, ſed ſine mœnibus oppidum ſic nuncupatum quod cum vicis prædiiſq; ſuis in cauſam morticinæ poſſeſſionis ceciderit. De *Mortua-aqua* hoc in Catalogo Sacerdotiorum Cluniacenſium ſub Abbatia Balmenſi lego: *Prioratus de* Mortuaaqua (Mortault) *Veſontionenſis diœceſis vbi debent eſſe Priore computato quatuor Monachi & debet ibi fieri eleëmoſyna ſemel in hebdomada.* In vmbilico circumſtantium pagorum colliculus aſſurgit, quem ſibi ædificando Cœnobio noſtri compararunt. Præpedita multis aduerſantibus initia *R. P. Franciſcus la Goutte* Prouincialis poſt inuocatum *S. Michaëlis* patrocinium facili negotio expediuit. Quâ de causâ prout animo ſtatuerat ac penè vouerat nomen à *S. Michaële* Cœnobio procurauit, quod Prouinciæ Patres in ſuis Comitiis probauerunt. Opus egregium prorſus atque ſplendidum ſecto lapide conſtat. Eccleſia perampla & magno populorum concurſu frequentata. Septum imprimis ſpatioſum vernans & irriguum. Gratus in omnem partem proſpectus. Sereniſſ. Belgarum & Sequanorum Principi *D. Iſabellæ Claræ Eugeniæ* Hiſpaniarum Infanti eo loco noſtros conſediſſe perplacuit, quòd paratum per eos ſit aduerſus proximos ſectarios firmum propugnaculum. Crux infixa magno populorum gaudio & ſacris cæremoniis ad diem Februarij XIII. hoc ipſo anno.

Conuentus Rupellæ.

2. Per id tempus expugnandam perduellionis arcem in Gallia & damnatæ religionis validiſſimum propugnaculum Rupellam, Pius, Iuſtus, & Felix, Rex noſter *Ludouicus* XIII. ſuſceperat. Et ab anno quidem ſuperiore vaſtandi agri atque

1628. atque locandorum ad vrbem caſtrorum & quamproximè poſſet admouendorum Illuſt. & Generoſ. *D. Carolo Valeſio* Engoliſmæ Duci negotium datum eſt. Aduolat ille ac ſua celeritate perduellium conſilia & animos anteuertit, dum iter facit & *Surgerius* ad *Rupellanos* properat, ad opem & ſpirituale commodum militum qui ſub ſignis erant aliquot è noſtris qui eo loco agunt depoſcit, memor, quàm ſalutaris eorum opera his, qui ad *Angeriacum, Clariacum, Montem-albanum* aliaque loca militauerant, fuerat. Noſtri tanto ad id iam nunc obſequium animoſiores acceſſerunt, quantò videbant ad ſalutem Regni magis conducere, vt hæc malorum noſtrorum lerna præcideretur. Egerunt igitur in caſtris ab eo tempore. Sed cùm loci firmitas & rebellium peruicacia obſidionem in longum extraherent, & iam munimentis ad hyberna conſidendum eſſet, poſtquàm neceſſaria edomandæ ciuitati opera perducta ſunt, conſtituta etiam ædicula *B. Mariæ Virgini* ſacra, iuxtaque cœmeterium inhumandis militibus, & aliis quos vel caſus vel morbus abſumeret, vtriuſque procuratio noſtris demandata eſt, qui & reuerâ omne officium indefeſſo ſtudio præſtiterunt, in quo etiam præſtando plerique occubuerunt. Huius operis autor *Marillacus* Franciæ Mareſcallus, adeoque non longè à propugnaculo quod ad caput aggeris aduerſus reciprocantem Oceanum exſtructi defendebat in prominente terræ cuneo, quem *Coreſllium* vocant, ædificari curauerat, & illud quidem cœpit ad XVIII. Ianuar. hoc ipſo anno. Priùs autem fracti corporibus quàm animis perduelles & annonâ priùs exhauſti quam repugnandi audaciâ in alteram hyemem producturi obſidionem videbantur; ſed obſequendum neceſſitati tandem aliquando fuit, in quam eos Oceani Triumphator Deo auſpice perduxerat. Igitur ad XXVIII. menſis Octobr. qui iuſtam contemptæ Maieſtatis vindictam effugere non poterant, rebus iam omnibus deſtituti & ad extrema redacti Clementiam (quod ſera poſteritas mirabitur) non fruſtra tentauerunt, & ad deditionem accepti ſunt qui ferre obſidionem non poterant. Ita decuit Elementorum & hominum triumphatorem ſuipſius victorem eſſe, non denegatâ iis veniâ qui oblatam vltrò humanitatem omnem recuſauerant. Deinceps autem cum victoris arbitrio de ſumma rerum decernendum eſſet, Declarationem Clementiſſ. Princeps edidit, quâ leges debellatæ ciuitati dicit, autoritatem ſuam aſſerit, ſtabilitque Religionem, & maiorum ſacra imprimis reſtituit, atque inter cætera capita, Cœmeterium ad *Corellij* cornu ſeruari & permanere, noſtriſque in perpetuum cedere, ac redemptis ex fiſco ad eum locum octo terræ iugeribus Cœnobium inædificari, vt & Deo cultus & in Regis obſequio defunctis ſalus & memoria conſtet, edicit. Perſcripta Declaratio menſe Nouembri apud Rupellam, ad XV. inſequentis Ianuarij, Rege pro tribunali ſedente, in ſupremo Senatu recitata, promulgata, & Actis, omnium Ordinum gratulatione, inſcripta eſt. Qua de re cùm audiſſent Patres Barcinone congregati hoc ſuæ gratitudinis monimentum in Actis etiam ſuis extare voluerunt: *Poſtmodùm ad petitionem R. P. Generalis gratulanti animo acceptarunt Patres Conuentum* Rupellenſem, *quem deuictis fidei hoſtibus, compreſſa Rebellium contumacia, pietas Chriſtianiſſimi Regis Galliarum* Ludouici XIII. *Ordini noſtro conſecrauit, ne militibus, quos viuos in caſtris charitas fratrum noſtrorum eximiè erat proſecuta, mortuis opportuna deeſſent ſuffragia. Huius piæ liberalitati perennè ſceptrum, frequentes victorias, vberem gratiam, amplam ſobolem exoptant omnes & gratias ex intimiore proferunt cordis receſſu.* Ædis tamen permanſuræ fundamenta nonniſi an. 1630. iacta ſunt prærogatâ facultate à *R. D. Michaele Raoul* Santonenſi Epiſcopo ad XXX. Iunij. Res amplius & liquidius conſtabit ex primarij lapidis inſcriptione quæ ſic habet: 1628.

Pointe de Corelle.

Anno à partu Virgineo M. DC XXX. *Idibus Iulij: Vrbano VIII. Summo Pontifice: Ludouico XIII. Rege Chriſtianiſſimo, eius nomine Nobiliſſ. D. D. Gaſpar Coignet dominus de la Thuilerie à Secretis Regis Conſiliarius, libellorum ſupplicum Magiſter, necnon in Prouinciis Pictauenſi, Xantonenſi, Engoliſmenſi, ac Ciuitate Rupellana Iuſtitiæ Antiſtes integerrimus, hoc mo-*

1628. *numentum poſuit, ſua Chriſtianiſſima Maieſtate pro deuicta Hæreſi fugatiſque Anglis Deo Opt. Max. gratias agente Beatiſſimæq; Virgini huiuſce Eccleſiæ Minimorum Patronæ meritiſſimæ.* 1628.

Sed & altera inſcriptio limini affigenda rem totam clariùs ediſſerit, ea eſt huiuſmodi:

DEO. OPT. MAX.

IVRIS REGVM ZELANTISSIMO TVTORI OMNIPOTENTIQVE EXERCITVVM DOMINO,

NECNON VIRGINI DEIPARÆ GLORIOSÆ HÆRESEON DEBELLATRICI,

GALLICORVM LILIORVM PERPETVAE IRRORATRICI.

Ludouicus *cognomento* Iuſtus, *Galliarum & Nauarræ Rex, in Rebelles Fortis, Vindex, Catholicus, Poliorcetes, has ſacras ædes cum Monaſterio memoriale perenne Rupellæ quondam rebellionum Arcis Regno infeſtæ, Regibus inuiſæ, à quinque obſeſſæ, ſemper inuictæ, iam regia per ſemet magnanimi vigilantia, conſilio, diligentia, & indefeſſo animi robore D. D. de Richelieu Eminentiſſ. S. R. E. Principis, generalis exercitibus regijs Præpoſiti, beneficio prodigioſi aggeris maria occludentis: ſed Dei nutu inſolentiſſimi Caluinianæ ſectæ populi extrema fame & peſte peccata punientis: tandem, inuitis terra marique & ex parte apud Reorum Inſulam profligatis maioris Britanniæ Regis copioſis & inſtructiſſimis auxiliaribus copiis: quindecim menſium obſidione expugnatæ, expurgatæ, Eccleſiæ Romanæ & Regno redditæ: Manibus hîc dormientium militum perpetuum refrigerium, Religioſis Minimis humilis & fidelis in Regem, charitatis & piæ ſollicitudinis in milites præmium: religioſiſſimè, magnificentiſſimè, liberaliſſimè, conſecrauit, dotauit, donauit, Anno D. M.DC.XXX. regni ſui XX. ab vrbe dirutâ II.*

Fruſtrà poſt hæc tot carminibus, tot libris, tot oribus decantatam Regis noſtri victoriam prædicauero, de qua id non minus verè quam breuiter ex tunc vulgatum eſt:

Debellatis terra mariq; hoſtibus, proſtratâ hæreſi, victâ Orbis inuidiâ,
Rupella tandem capta
Regi triumphum, Cælo vindictam, Terris quietem dedit.

Fruſtra in noſtros beneuolentiam beneficentiamque optimi Principis laudauero, quæ ad omnes & ſingulos pertingit, hoſteſque ipſos non planè aſpernatur. Perpetua & victoriæ & beneficentiæ vigebit apud noſtros memoria, quam, vel ex ipſo nomine *B. Mariæ Victricis*, quod poſt expugnatam vrbem ædi ſuæ optauerunt, recolent. Solet illi etiam à loco nomen fieri, cùm per indigenas dicitur Noſtra domina ab aggere vel mole, mole inquam illa quam inaudito conatu & auſu Rex Inuictiſſ. furenti Oceano præſtruxit, & obiecit, ex quo certiſſimum victoriæ monumentum conſtitit, vt non immeritò hac epigraphe à ſtudioſo illud opus dicatum ſit: *de la Digue.*

Ad perpetuam Victarum Gentium memoriam
Rex Inuictiſſ. Ludouicus XIII.
Hoc audax ſtupendi Operis miraculum
Partæ, armis, terrore, arte, victoriæ
Monimentum
Iræ, Clementiæ, Magnitudinis, ſpecimen
Vrbis captæ opprobrium & dedecus
Maiorum vltioni, Poſterorum ſecuritati, ſuæq; Gloriæ conſecrauit.

1628. Sed plus ſatis in hæc excurrimus qui non ſcribimus hiſtoriam. *Rupella* denique 1629.
innumeris celebrata ſcriptoribus præconio noſtro non indiget. Veteribus *Portus Santonum* fuit. Diſtat *Santonis* leuc. x. in Occ. *Luciono* vi. in meridiem.

3. Noſtri qui ab annis non multis *Taurini* agebant facto ad hunc annum progreſſu res ſuas nonnihil promouerunt. Vltrà ipſum ſcilicet *Taurinum* quantùm eſt vnius alteriuſque diei (vt noſtri definiunt) iter, in agro *Aſtenſi* & Mediolanenſium ditione ac diœceſi *Papienſi* defluit *Tinella* fluuius vallemque cognominem irrigat, in qua quidem eſt B. Mariæ Virginis ædicula, quæ & ipſa nomen à præterlabente fluuio inuenit. Solet autem illa magno concurſu ab accolis frequentari, miraculorum causâ quæ inibi multa & ſæpè patrantur ad ipſius Deiparæ imaginem, quo fit vt votiuis tabellis ac muneribus vndequaque colluſtretur. Et ædiculam quidem vt noſtri acciperent ſategerunt Nobil. & Gener. viri Comites *de S. Marſaſo* & *Roberty*, quorum vota omni ope adiuuit Auguſta Princeps noſtra *Chriſtina*, effecitque vt qui eam iam antè incolebant noſtris cederent, probante Per-illuſtri & *R. D. Fabricio Landriano* Papienſi Antiſtite atque Comite in gratiam Optimæ Principis, quæ id perrogauerat. Ex quo autem in illam ædem noſtri conceſſerunt auctus Deiparæ cultus neceſſitatem fecit amplificandi operis & maioris baſilicæ exædificandæ, quod populorum ſtudio ac noſtrorum opera & labore factum, *R. P. Bartholomæus le Vieux* ibidem Vicarius Generalis & ampliùs à nobis per aliam occaſionem laudatus, nobis per litteras ſignificauit. Sed &, præter eos quos diximus, beneficum ac liberalem in noſtros Illuſtr. D Comitem *Borto*, atque hoc anno initam poſſeſſionem menſe Septembr. non inutiliter annotauit. Conuentus Tinellæ.

4. Ad funus properandum quod ſupremus annus dedit. *R.* nimirùm *P. Franciſcus Tellerius* extremum cum anno diem habuit. Natus Pariſiis honeſtà familià, Ordinem noſtrum adoleſcens complexus, magnique Ioſephi patrui ſui exemplum ſecutus, breui profecit in omni virtutum & litterarũ exercitatione. Laboris tolerantiſſimus fuit. In acutiſſimis & acerbiſſimis doloribus magnam vitæ partem exegit. Doloribus maior illi patientia & cum illos ſpontaneis grauibus & ſtatis macerationibus exaſperaret, hanc à pœnitentia nunquam diuelleret, ad eaſdem virtutes alios exemplo & verbis animabat. Plures familias ac tandem Franciæ Prouinciam rexit præcipuo animi candore. Ingraueſcentibus per ætatem & labores doloribus patientiam firmauit, & mortem (quam longùm meditatus fuerat) lætus excepit, atque ita eſt ad patres ſuos appoſitus Nigeoni anno altero ineunte cum pridiè mortem oppetiiſſet.

(margin, left: le Tellier. — margin, right: Ob. P. Fräciſci le Tellier.)

An. M. DC. XXIX.

1629.

1. TEmporis ordo exigit vt à rebus noſtris apud *Carcaſſonem* hunc annum ineamus. Dira lues Septimaniam populabatur viſque præcipua Carcaſſonem inſederat. *R. D. Vitalis de l'Eſtang* Carcaſſonenſium Antiſtes meritiſſimus vt accenſam furoris diuini facem reſtingueret curam omnem egit, & paſtorali ſollicitudine allaborauit. At verò cùm nihil proficeret aduerſus inflammatum peſtilens tabum, poſt omnia piiſſimus Antiſtes ædem ſacram poſiturum ſe SS. Rocho & Franciſco de Paula, & adiacentem Conuentum Minimis extructurum vouet. Continuò autem votum ſuum Clero Populoq; ſignificat, quibus è re ſua viſum eſt horum tutelarium opem omni modo promereri. Habitum à Ciuibus Concilium die Ianuarij ix. in ius ciuitatis noſtros accepit, & de Cœnobio in ſuburbiis Carcaſſonæ ſuperioris ædificando decreuit. Vocatus interim à religioſiſſimo Præſule Biterenſis Corrector præſtò adfuit, qui biduo poſt plebiſcitum, domos hortoſque in Traballenſium ſuburbiis comparauit, quibus ad rem diuinam religioſamque commorationem, vt decebat apparatis ſolemni ritu Reuerendiſſimus Epiſcopus crucis trophæum infixit & erexit. Factum id Februarij menſis die ix. ex qua in futurum noſtri *Carcaſſonem* incoluerunt. Qua de re ad Patres *Barcinone* conſidentes relatum, non fruſtra (quod olim fuerat) ceſſit. De ſitu hæc ad me pronuper *R. P. Petrus d'Aguts* à nobis Conuentus Carcaſſonẽ.

1629. laudatus meritoque laudandus accuratiſſimè perſcribebat. Conuentus Car- 1629.
caſſonenſis ſitus eſt in ſuburbiis *Traballenſium Carcaſſonæ* ſuperioris, non procul à
ponte lapideo quo fluuius *Atax* traiicitur, iuxta viam latam ſeu militarem ſe- *Aude.*
cundùm quam Sacellum in quo noſtri ſacra faciunt extenditur inter ipſas ſub-
urbiorum ædes, in loco tamen ſatis ſpatioſo & commodiſſimo. Nam inter duas
Ciuitates ſuperiorem & inferiorem *Carcaſſonam* quaſi mediâ viâ ponitur, ab or-
tu ipſam ſuperiorem vrbem habet: à meridie viam qua itur in ſuburbia *Barba-
canenſium*: ab occaſu fluuium *Atacem* (via & æde intermedius) pontem & in *Carcaſſone.*
alterâ ripâ inferiorem *Carcaſſonam*: ab Aquilone viam militarem quâ *Narbonam* *Narbone.*
iter eſt. Et *Carcaſſ.* quidem ſeu *Carcaſſona* leuc. x. *Narbona*, xiv. *Tolosâ* diſtat, fru- *Toulouſe.*
ſtrà verò poſt tam exactam deſcriptionem aliud quidquam adiecerim niſi fortè
reponamus quod non potuimus tempeſtiuè meminiſſe, videturque noſtris in
pignus promerendæ *Carcaſſonæ* tanto prius extitiſſe. Ab anno nimirùm 1583.
1583 *R. P. Martinus Roſſellus*, vir admirandæ doctrinæ & verbi Dei concionator exi-
mius, Carcaſſonæ per ferias quadrageſimales eidem verbo Dei prædicando
inſiſtens ſanctiſſimo fine quieuit, cuius funus publico ſumptu Clerus Carcaſ-
ſonenſis curauit, & in maiori Eccleſia in ipſo Chori aditu ad dextram honori-
ficè depoſuit. Annos xxii. egerat in ſanctiſſima profeſſione præclaris interim
muneribus perfunctus ac nuper etiam Prouincialatu. Et hunc cùm omnes ob
ingenij animique præclaras dotes admirarentur, ipſe ſibi vilis & deſpicabilis
per ſummam humilitatem videbatur, adeoque corpus duriter habebat & con-
tinuis macerationibus ſubigebat. Potens quidem ſermone, at opere multò po-
tentior vt qui exemplo & facto quibuſque ad omnia præluceret. Immaturum præſtantiſſimi viri fatum Aquitanis acerbiſſimum fuit, qui hodieque
damnum ſuum ſola virtutis eius atque ſanctitatis opinione conſolantur.

Obit P. Petri Hebert. 2. Et quando inſtituimus ex temporis ratione res anni huius perſequi, ſupremæ neceſſitatis ex continenti mentio pertractanda. Ipſo enim Februario menſe *R.* admodùm *P. Petrus Hebert* in libertatem filiorum Dei ad quam indeſinenter aſpirabat eductus eſt. Nihil tam excelſum de virtutibus eius dici poteſt, quin deficiat potius oratio quàm exuberet. Scripſimus olim tumulum qui animi quidem erga eum noſtri obſes eſſe poſſit, virtutis autem eius atque meriti nonniſi adumbratio leuiſſima. Is ſic habet:

R. P. PETRVS HEBERTVS
VERNONIENSIS
ANIMO ET SENSV INTER MINIMOS VERE MINIMVS,
RE AVTEM ET FAMA NVNQVAM NON MAXIMVS,
REM PRÆSTITIT
PIETATE SINCERA, VIRTVTE SOLIDA, DOCTRINA SINGVLARI.
QVÆ TRES ILLI COMITES INDIVIDVÆ
IN CONCIONIBVS, IN CONVICTV, IN COLLOQVIIS
FAMAM PEPERERVNT
DICTA, FACTA, DIGNITATES.
DIXIT
ELEGANTER, SVAVITER, FORTITER,
QVA PRIVATIM, QVA PVBLICE
FECIT
SCRIBENDA, IMITANDA, ADMIRANDA.
DIGNITATES ADMINISTRAVIT
ANTE AC POST SVPREMAM IN ORDINE SVO
OMNES
AD IPSARVM DIGNITATVM DECVS ET INCREMENTVM.

CVM

CVM PRIVATIM EGIT
NOMINIS SVI REVERENTIA NIHILO MINVS OBTINVIT
MORIENS DESIDERIVM RELIQVIT
ET SVI
ET ALTERIVS QVI PARIA POSSET FACERE AVT CONSEQVI.
A DIE XXVIII. MENS. FEBRVARII AN. M.DC. XXIX.
Hoc nobis vſque nunc dolet.
Abite & lugete.

Breuius hoc Elogium quod etiam quandoque adſcripſimus: R.P. Petrus Hebertus Ordinis Minimorum XXXII. Generalis vitæ innocentia, morum ſuauitate, animi pietate, gubernandi peritia & gratia ſingularem apud ſuos venerationem promeritus obiit Nigeoni, &c. Nec difficilius quidem per ſingula rem ediſſerere, quàm hæc generatim deſignare. Putas enim (vt obiter nonnihil ſubindicem) ſcribenda non ſunt & diligenter recolenda quæ altè animis hominum infixit ſapientiæ verba, pietatis incentiua, eruditionis oracula? Nihil ab ore illi excidebat quod non ſuauitate conditum, moderatione caſtigatum, ſapientia plenum, gratum auditoribus & ſalutare accideret. Ad caſtigationem vehemens & acerbus, ad cohortationem fortis & accenſus, ad laudationem dulcis & copioſus, ita partes omnes boni Superioris domi & Concionatoris foris implebat, vt cùm probos ad inſiſtendã perfectionis viã mirabiliter excitaret, remiſſos & ignauos ad viuum pungeret, improbos verò ad ruborem ſuffunderet longéq; perterrefaceret. Singularia quædam eius dicta præſtaret colligi, nihil aut acutius aut profundius Antiquitas extulit. Verùm hæc & alia non per occaſionem & curſim ſcribenda ſunt. Quæ verò non virtutum exempla eius nobis imitatione relicta ſunt? Angelica corporis & animi puritas: Sui & reliquarum omnium rerum ſumma deſpicientia: Integritas totius vitæ & actionum: Receſſus amor & ſtudium: Orationis exercitatio & aſſiduitas: Intentio ad res diuinas irremiſſa: Conuerſationis honeſtas, grauitas, iucunditas; virtutes denique omnes & ſingulæ in eo tanquam in exemplari expreſſæ ac perfectæ refulgebant. Denique num & hæc admiranda quæ vel præſtitit ipſe vel promeruit? Fecit certè quod vulgus hominum non ſolet quod præſtantiſſimi quique raro faciunt, cùm Adurenſem Epiſcopatum, ab Eſpernonio Duce (cui magna ſemper in veneratione fuit) vltrò ſed & importunè oblatum nunquam accipere voluit, cùm ſupremum ſui Ordinis magiſtratum quem præclariſſimè geſſerat iterùm ſingulari animorum conſenſione deferendum ſtudioſiſſimè declinauit, cùm alias dignitates impetrata clanculùm omni munerum vacatione poſt legitimam vnanimémque electionem refutauit, aliaque omninò perfecit quæ vni *Heberto* propria poſſint videri. At quantò maiora, quantò digniora quæ promeruit? Certo per Deum iudicio ad ſupremam in Ordine ſuo dignitatem vocatus eſt. Diuinus eum ſplendor cùm ad Altare ſtaret viſus eſt circumfulſiſſe. Auditi non ſemel Angelici concentus qui orantem recrearent & cœli candidatum ſalutarent. Hactenus hæc tenuiter libaſſe ſufficiat.

3. Recurrit ad Aprilem menſem magni nominis non vmbra quidem, ſed rediuiua imago. Alter nimirùm *Franciſcus Paulanus*, qui vt ciuis ſui vitam per ſe imitatus eſt, ſic à Deo non diſſimilibus gratiis effulſit. Nam & miraculorum virtute, prophetiæ dono, curationum munere aliiſque dotibus magno parenti ſuppar fuit. Hunc Neapolitani extulere ad XXI. deſignati menſis, moxque ad alterum menſem cùm feſtiuitas B.P.N. in patronum ſuſcepti perageretur hoc eius memoriam ſymbolo & elogio conſecrarunt. Appictum erat Aluearium in quod apes rege ſuo præeunte inuolabant, idque hoc verbo ſignificatum *Te duce*, ſuberat Elogium quod ſequitur: Ob. F. Franciſci de Paula.

D. Franciscvs a Pavla
Sobolem alterum Franciscvm
Ex eadem patria envtrivit,
Qvem vita in Calabria, Sicilia, et Hispania
Mors Neapoli reddidit illvstriorem.

Deſcribitur à Cæſare Capaccio libro quem mox laudandum habemus, atque is addit, ante quartum diem ſepulchro non potuiſſe corpus inferri, dum omnis generis homines ad illud viſendum & venerandum facto agmine atque impetu concurrunt. Iſnardus addit per id tempus quamplura miracula edita fuiſſe, atque inter cætera viſum cæco cuidam à natiuitate fuiſſe reſtitutum &c. Per eam verò turbam cum plagâ cutis perſtricta fuiſſet copioſus ſanguis manauit, quem plerique ore appoſito hauſerunt, reliquis tamen phialis duabus quas noſtri collegerunt. Viſebatur ad ſacrum illud pignus ferrea catena libratum quadraginta quam ab annis viginti quinque corpori circumductam portauerat. Nihil fuit eius quod non in prædam populo ceſſerit, vt etiam olera & arbores quas plantauerat euulſiſſe atque abſtuliſſe religioni ductum ſit, ea ſanctitatis opinione habitus eſt. Annos natus erat lxxxviii. quos penè integros in ſancta profeſſione tranſegerat. Non defuturos è noſtris, qui res eius accuratè & copioſè ſcribant, ſperamus, è quibus quidem & meritò non contemnendum, ſed iuſtum volumen confici poſſe non dubitamus, nobis verò in eam ſpem hæc breuiter præmiſiſſe ſatis erit.

B. P. N in Patronum Neapolis ſuſcipitur. 4 Sed quando ex temporis ordine agimus reuoluenda iam nunc pompa quam Neapolitani patrono ſuo detulerunt. Habitus quidem communibus votis, ex quo in Sanctos relatus eſt, pro tutelari & patrono Neapolitanorum, B. P. N. vt qui naturæ quodam iure terras, è quibus ortum accepiſſet ſaluas & incolumes velle, ac quibus poterat modis præſtare tenebatur. Et certè qui de Neapolitanis patronis olim ſcripſerunt cum aliis quoque annumerant. Nondùm tamen ſtipulatio vlla Ciuibus cum noſtris interceſſerat, quâ conſtaret acceptum eum eſſe publico Ciuium decreto aut ſententiâ. 1625. Sed anno demum 1625. cùm à circumſtante peſtilentiâ periculum eſſet, bellumque immineret, ac propè eſſet vt deficeret annona, Patritiis per ſuas ſedes ac plebi cõuenit, vt à *Franciſco* noſtro aduerſus ea mala patrocinium quæreretur, adeoque ſolemni omnium Ordinum ſtipulatione in tutelarem allegeretur. Ad diem 11. Nouemb. delati ex ſingulis Ordinibus qui publicâ fidem noſtris obligarent, quod factum in noſtro *S. Ludouici* Cœnobio, coràm Generali Ordinis *R. P. Simone Bachelliero*, qui totius Ordinis nomine pactum accepit & decantato in gratiarum actionem SS. Ambroſij & Auguſtini hymno gratias habuit. Ipſi delecti, ciuium nomine ad Aprilem inſequentem ſtato per Eccleſiam die feſtiuum Patrono ſuo cultum deinceps habendum deferre cœperunt. Interim apparatur ſolemnior quædam pompa qua ſuus Patrono proprius (vt ita dicam) & peculiaris honos conſtaret. Sed multis per tempus incurrentibus ad hunc annum prorogata eſt, quo tandem ad deſignatam diem menſis Maij xxvii. quæ fuit Dominica infra Octauam Aſcenſionis Chriſti, peracta eſt. At eius ego magnificentiam haud facilè complecti poſſim quam ſingulari & integro libro V. Cl. Iulius Cæſar Capaccius Editus liber ann. 1611. apud Ægidium Longum, Neapoli. perſcripſit ſub hoc titulo *Deſcrittione della Padronanza di S. Franceſco di Paola nella Citá di Napoli, &c.* Quid enim, aut celebritatem ſupplicationis quam omnes Ordines ſplendidiſſimè inſtituerant referam? aut ſacrarum ædium ſiue viarum totiuſque ciuitatis ornatum percenſebo? aut carmina, elogia, inſcriptiones, monumenta vbique proſtantia replicabo? aut data lætitiæ publicæ ſigna memorabo? aut elatum in maiorem Eccleſiam ſanctiſſimi Patroni ſimulachrum ex argento, ſacro eiuſdem oſſe dicatum in oculos reducam? aut octiduum ſummæ & luculentiſſimæ celebritatis per ſingula proſequar? aut procerum largitiones, populi ſtudia, Cleri vota, plauſum acclamationemque omnium verbis reddam? Multa quidem digna quæ publicentur, ſed quæ Italis Capaccius indulſit, hæc

1629. noſtris data hominibus à *R. P. Ambroſio Granionto* libro edito Pariſijs an. 1634. 1629.
apud Iacobum Villery, ſic gratulamur, vt nobis factum operæ compendium arbitremur & gaudeamus. Id modò reticendum non videtur, *RR. PP. Michaëlem Torres* ex Ordine Prædicatorum, *Ferrandum Gambacurtam* Societatis Ieſu, *Franciſcum à Mauro* ex Ordine Minorum Conuentualium, *Ignatium Verdoliuum* noſtrum *à Neapoli* cognominatum, *Albertum Barram* Carmelitam Card. Archiepiſcop. Theologum, *Laurentium Brancaccio* Carmelitam excalceatum, *Antonium Terruſium* Minoritam Conuentualem, *Ioannem Baptiſtam Monteſanum* Minoritam excalceatum, magnam per ſe celebritatem ſuâ eloquentiâ per octo conſequentes dies maiorem effeciſſe, anniuerſariam verò eiuſdem feſtiuitatis memoriam præſente Prorege Duce *de Alcala* celebratam à noſtro *R. P. Ioanne Baptiſta à Iuliana* Cardinalis Sauelli Theologo.

5. Per id tempus quo *Neapolis* exultabunda tutelarem ſuum omni officio ambiebat initus apud *Barcinonem* generalis ex Ordine Conuentus. Numero quidē & merito eorū qui conuenerunt nulli ſecundus qui ad hęc celebratus ſit, exitu tamen haud ita fortunatus, quare non multis inſiſtam in iis commemorandis quorum non poteſt eſſe iucunda memoria. Suborta difficultas, ſi antè quadriennium ſublectus Camarto Generalis iterum poſſet per inſequentes annos ſex præfici, Hiſpanos inter ſe & pleroſque Italos ex vna, & Gallos pleroſque omnes & non paucos Italos ex altera parte, diuiſit, cùm alij reeligi poſſe contendunt, alij negant. Illi numero hi iure præualebant. Non licuit tamen per temporis anguſtias controuerſiam ex iure ac lege conſtituere, datâ igitur iuris exceptione his qui repugnarent, ex plurium ſententia ineundam electionem R. D. *Ioannes Sentu* Epiſcopus Barcinonenſis pronunciauit & mandauit. Fuerat enim optimus Antiſtes in eius Congregationis moderatorem ac Præſidem rogante *Philippo* IV. Hiſpaniarum Rege potentiſſ. & mandante Illuſt. & R. D. *Ioanne Baptiſta Pamphilio* Patriarcha Antiocheno Apoſtolico per Hiſpanias Nuncio, mox autem S. R. E. Card. eminentiſſ. acceptus. Sed qui ex iure diſceptabant actionem ſuam non remiſerunt, Electio igitur quæ in prædictum antiquum Generalem inciderat, & aliæ poſt eam ſubſecutæ Sedis Apoſtolicæ iudicio quod in alterum annum diſtractum eſt, reſciſſæ ſunt. Erit cum de illo tempeſtiuè meminerimus. Eodem autem illo Iudicio Acta reliqua confirmata ſunt, quæ vt ſummatim percurramus. Calendis Iunij Patres ſe in interiorem conſeſſum receperunt, quem *R. P. Simon Bachelierus* Generalis eleganti & fuſa oratione initiauit, ex hoc ad diem ſanctum Pentecoſtes perlectæ & recognitæ Commiſſorum litteræ, cùm interim à Rege ac Nuncio R. D. Epiſcopus adfuiſſet, atque ad extremum *R. P. Petrus d'Aguts* generalis Collega Gallus ad Acta excipienda cooptatus fuiſſet. Ipſo Pentecoſtes die qui fuit III. Iunij diſceptatio, quam diximus, animos in partes diſtraxit. Deinceps verò per tres ſeſſiones conſtituta quamplura ſunt, in quæ, quando ita conſtitit, non inquirimus; comprobata forma eligendi Generalis quam Pontifex ea conditione ſanciuerat, Eminentiſſ. Protectoris Iudicium de renunciantibus autoratum eſt, &c. placuit vt Zeloſus apud Sedem Apoſtolicam ageret de referendis in Beatos *R. P. Petro Moreau*, *DD. FF. Andrea Pepole*, *Ioanne à Sancta Maria*, de quibus in anteceſſum memorauimus, ac denique Viro (vt habent eadem Acta) Apoſtolico D. *Ioanne Rodrigo à Sancta Marina* Sacerdote Ordinis noſtri Tertiario miraculis claro, cuius corpus conditum & incorruptum aſſeruatur in Eccleſia noſtrarum Monialium Trianenſium, quod vnum de tanto viro reſciuimus per horum Actorum occaſionem: in acceptum relata non pauca per diuerſas Prouincias Cœnobia, ex quibus hæc ſunt quorum origo prius non innotuit, omnium quidem per *Germaniam* quæ nuper autoritate Apoſtolica in Prouinciam coaluerant, *Catona* in Calabria, *Minoriſſa* & *Dertuſa* in Catalaunia, *Caſenna* in prouincia Lauretana, *Claietæ* in Ducatu Burgundiæ, de quibus tamen haud antè quidquam retractandum eſt quàm finem congregationi factum indictis *Lugdunum* proximis Comitiis dixerimus.

Capitulum Ge. xxxvi.

Rodrigo à S. Marina.

6. Age igitur iam nunc videamus vt ſe habuerint res noſtræ in *Germania*? Cùm

1629. pulſis Bohemiâ factioſis, pax Germaniæ reſtituta fuiſſet, atque in ſua Eccle- 1629.
Recuperatio Germaniæ. ſiaſtici reuocarentur pietate & liberalitate Piiſſ. & Potentiſſ. *Ferdinandi* II.
Imperatoris ſemper Auguſti, *R. P. Franciſcus Richardus* Sequanoburgundus
Conuentus Pragæ. hanc recuperandæ, quæ ab Ordinis initio conſtituta fuerat, Germanicæ Prouinciæ peropportunam occaſionem ratus, ſuggeſſit conſilium ſuum *R. P. Ægidio Camarto*, qui eundem Vicarij Generalis nomine cum mandatis ad Imperatorem deſtinauit. Imperator pro ſua benignitate, clementia & charitate, perhumaniter excepit ad ſe venientem, nec modò ad recipienda, quæ per tempus exciderant, autoritatem præſtitit, ſed quamplura de nouo contulit, poteſtatemque fecit Ordinis per vniuerſam *Germaniam* inducendi, conſtituendi, ſtabiliendi. Cumprimis verò (vt habent Acta Barcinonenſia) *auguſtam celeberrimamque* S. Saluatoris *Eccleſiam cum palatijs adiacentibus, omnique ad eam pertinenti fundo dedit in Ciuitate veteri Pragarum*. Atque hoc Optimo Principi gratulabatur *R. P. Franciſcus Victonius* dicatâ B. P. N. hiſtoriâ ſub hoc inſcriptione:

Inuictiſsimo Cæſari
FERDINANDO II.
Romanorum Imperatori,
Hungariæ, Bohemiæ, &c.
Regi
Potentiſsimo
Pio, Catholico, Victori,
Semper Auguſto
De Hæreticis perduellibus
Triumphatori
Ob reſtitutum
Per Romani Imperij ditionem,
Atque celeberrima
S. Saluatoris æde
Collegioque profligatorum,
Lutheranorum Pragenſi,
Primùm donatum Ordinem
Minimorum
Hanc de vita & miraculis
S. Franciſci à Paula
Sui Seculi Thaumaturgi
Atque eiuſdem Ordinis
Inſtitutoris
Hiſtoriam
Grati animi monimentum
Argumentum
Pro vniuerſo Ordine ſuo
Poſuit
F. Franciſcus Victonius
Sacerdos Theologus,

Atque

Atque
Ipſius S. Franciſci ex ſorore
Pronepos
Anno Iubilai M. DC. XXV.

At Patres ipſi *Barcinone* conſidentes, eidem ſacræ Cæſareæ Maieſtati gratias immortales rependerunt, & meritiſſimum Fundatorem acclamarunt, atque in tanti beneficij memoriam ſuæque Maieſtatis reuerentiam *Pragenſe* hoc Cœnobium Prouinciæ caput eſſe voluerunt. Sed nec animo aut gratiâ defuit Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus D. *Erneſtus Adalbertus ab Harach* Pragenſis Archiepiſcopus, poſtmodùm ab *Vrbano* VIII. in Eminentiſſ. Patrum Collegium allectus. Enimuerò quantum res noſtræ per nouiſſimos tumultus mutauerint non audiuimus. Certè in nullo mutauit beneficentiſſimi Principis animus, imò ſuorum inſuper affectu & beneuolentia confirmatus eſt. Nuper ſiquidem nunciatum nobis eſt Sereniſſimam Bohemiæ & Hungariæ Reginam *Mariam Auſtriacam* Hiſpaniarum Infantem *Ferdinandi Erneſti* Imp. F. conſortem, ann. 1632. ad XXIX. menſis Octobris nomen tertio Ordini noſtro dediſſe, ac prolis gratiam quam depoſcebat aſſecutam fuiſſe, vt quæ proximo Februario menſe prægnans renunciata ſit, nouiſſimè autem ad VIII. menſ. Septemb. fulgentiſſimum puerum enixa, cui *Ferdinandi Franciſci* nomen in baptiſmo datum, quod ille primùm in domum Auſtriacam inuexit. Hunc autem pronuper noſtro Triplotio Germanica viſitatione fungenti benedicendum pia mater offerebat, quam ipſe mihi reſcribebat voti & religionis causâ religioſam Monialium noſtratum veſtem detuliſſe. Tantùm abeſt vt ob aliam rationem regio puſioni Franciſci nomen impoſitum ſit, quod videri vult Balthazar Corderius epiſtola ad Eminentiſſ. Card. Dietrichſtainium. Enimuerò non hoc vno pignore Auſtriaca domus per merita B. P. N. ad hoc tempus donata eſt. Nam & Illuſtriſſima & Excellentiſſ. *D. Claudia Medicaa* Ducis Vrbini vidua *Leopoldi* Archiducis ab an. 1625. conſors, quinto poſt anno prolis gratiam per eiuſdem B. P. N. interuentionem poſt factum votum promeruit, quæ & ipſa *Triplotij* noſtri benedictionem cùm Oeniponte tranſiret chariſſimo pignori expetiit, quinetiam de noſtris in eam vrbem inducendis ſi per bella quæ feruent licuiſſet oppigneratam fidem exoluiſſet. Denique noſtros *Pragâ* non exceſſiſſe per nuperos belli turbines non ſatis tamen certo rumore accepimus. De *Pragâ* porrò Æneam Syluium audire præſtat. *Praga* (inquit) Regi Pontificique honeſta ſedes, neque minor neque ignobilior Etruſcâ *Florentiâ*, tres in partes diuiſa queis nomina indidere paruam Pragam veterem ac nouam. Parua ſiniſtrum latus *Multauiæ* fluminis occupat colliqque conıungitur in quo ſita eſt Regia, ac ſancti Viti pontificale auguſtumque templum. Vetus Praga in plano iacet, vniuerſa magnificis operibus adornata, inter quæ Prætorium & forum, & lætam curiam, & collegium mirificis efferunt laudibus: iungitur autem minori Pragæ lapideo ponte XXIV. arcuum. Nouam ciuitatem à veteri foſſa disiungit profunda, vtrinque munita muro, & in quam facilè fluminis aqua deriuari poteſt. Hæc quoque ciuitas ampla eſt & ad colles vſque protenditur, quorum alterum S. Caroli alterum, S. Catharinæ appellant, tertium Vicegradum, in arcis modum exædificatum, vbi & Collegium eſt, cuius præpoſitum & Cancellarium regni & principem vocant. Pragæ laudes Scaliger hoc carmine cecinit,

Septa metalliſero circum quæ monte ſuperbis
Hercinia in medio Martia Praga *ſinu.*
Linque alys populis tanta munimina ſedis,
Qui nequeant armis iura tenere loci.
Namque tuum eſt non præſidio turgere locorum,
Sed loca præſidijs fidere poſſe tuis.

De etymo relegendus Dubrauius Hiſtor. Bohem. l. 2. Hoc tantum addo, quibuſdam *Bubienium* aliis *Marobudum* videri, ſed plures diſſentiunt. Hæc autem

Margin notes: Creat. Card. 1626. 19. Ian. — 1632. — 1633. — Prag. — Molda.

1628. nuper cùm relegeremus, ipſo momento incidimus in poſthumum librum R. 1629.
P. Dominici Grauinæ Ordinis Prædicatorum, cui titulum *Congeminata vocis turturis* fecit Ill. D. Auguſtinus Ardinghellus, qui eum hoc anno 1633. Neapoli typis Scorrigianis edendum curauit, in quo quidem de noſtris Pragæ acceptis in hæc verba meminit. *Sed & alia Religiones Mendicantium, præter Carmelitas, eodem tempore* Pragam *admiſſæ ſunt. Nam vt ſcribit in ſua* Germania ſacra *Illuſtriſſ. Epiſcop.* Auerſanus (Carolus nimirùm Carafa tunc Apoſtolicus per Germaniam Nuncius) *poſt traditam baſilicam parochialem ab hæreticis occupatam Patribus Carmelitis diſcalceatis, Patribus Ordinis S. Franciſci de Paula, alia Eccleſia hæreticorum Vrbis veteris data fuit ad erigendum illius Ordinis Cœnobium, in compenſationem eorum quæ quondam rabies Huſſitica perdiderat. Memoratu res digna & à curioſis pijs obſeruata, in hac enim Eccleſia, & in omnibus ianuis domus ipſi adiunctæ in qua Prædicantes habitabant, quæ Minimis Patribus conſignata fuit, repertum eſt illud inſculptum,* Quod vni ex Minimis meis feciſtis mihi feciſtis, *quod eſt eorundem Patrum ſtemma, ac ſi noui Caiphæ prophetaſſent, Eccleſiam & domum illam futuram Religioſorum Minimorum: & ex cultura huius vineæ inſignis fructus ſperatur, quando eandem Germaniam (vbi circiter fratres centum a Lutheranis trucidati) ſuo cruore irrigarunt vt in cæteris partibus præſtiterunt, vt iis illud Iſaiæ merito adaptari poſſit:* Germen plantationis meæ ad glorificandum. Minimus erit in mille, & paruulus in gentem fortiſſimam: ego Dominus in tempore eius ſubitò faciam iſtud. *Crepet medius Vindicianus, nam ſi eos pepones, allia & naſturtia* (quod de omnibus in regno Theutonico regularibus prædicat) *voluerit appellare, ſuper cedros exaltabit ille qui ponit humiles in ſublime, & humiliat peccatores vſque ad terram.* Et hæc quidem de noſtris *Pragam* inductis iam antè audieramus, at hoc alterum non minus memorabile. Poſtremis tumultibus cùm Praga in partes Saxonum conceſſiſſet, iamque noſtri magnam ædium partem, quas ſibi de nouo parabant, in cumulum perduxiſſent, nec haberent vnde ſumptus imponendi culminis facerent, per illas turbas eâ domo exactis opportunè accidit, vt per tempus quo Saxones Pragam tenuerunt & has ædes ſibi receperunt, non tectum modò illarum curauerint, ſed eas omnino perfecerint & adornauerint, quod cùm eis præſtitiſſent, receptâ denuò Vrbe ab Imp. *Ferdinando* eiuſque filio Bohemiæ Rege in accommodatas ædes ſuas noſtri redierunt. Sed & audio Seren. *Guſtauum Adolphum Suecorum* Regem & Germaniæ domitorem, cui ad felicitatem & magnitudinem vna veræ religionis profeſſio defuit, cùm ei fortè aliqui ex noſtris occurriſſent, percontatus ab eis quod vitæ illorum genus eſſet, vt de perpetuâ quadrageſimali inediâ, qualis ſolet à nobis obſeruari, accepit, continuò dixiſſe, multos ſibi per Germaniam propoſito ſuo ſtultos & voluntate miſeros viſos eſſe, at nullos videri ſibi ſtultiores & miſeriores ipſis quibus hoc vitæ genus placuiſſet. Adeò pœnitentiæ virtus apud eos exoleuit qui à verâ Catholicâ religione abhorrent, vt iam libeat cum Tertulliano exclamare, *Benedictio eſt nominis, maledictio cuſtodita diſciplina.* Sed ad res noſtras redeamus.

Carafa.

Conuentus Viennæ. 7. *Pragâ* vrbe Boëmici Regni primariâ *Viennam Auſtriæ* metropolim noſtri conceſſerunt, fauente ſemper Sereniſſimo Imper. at Epiſcopo, S. R. E. Cardinale Eminentiſſ. *D. Melchiore Cleſelio* Eccleſiæ ſuæ paulò prius reſtituto nonnihil repugnante, quem tamen peruicit Imperatoris voluntas atque ſententia. Præcipuus operis incentor & autor fuit Nobil. & Clar. Vir. *D. Ioannes Ambroſius Rentſius* apud Imperatorem à Principibus Belgij Legatus, qui fundũ ædificando Cœnobio aliaque latifundia multamque ſupellectilem ſacram largitus eſt, eapropter Fundator in Comitiis generalibus renunciatus cum Patrum conſcriptorum plauſu & gratulatione. Eſt autem *Vienna Pannoniæ* ſuperioris ſiue *Auſtriæ* caput, Principum ſuorum, Cæſarum imprimis, regia ſedes. Floret Academia & Epiſcopatu atque is Salisburgenſi ſuffraganeus eſt. Aduerſus Turcas egregiè munita, quod in præcipuis laudibus omnes ponunt, & Scaliger quidem hoc carmine,

Rents.

Vien. gall. Vienne.

Adſpice barbaricis quæ propugnacula bellis,
Quæ ſtet fulmineis machina terna pilis.

Aduerſus

Aduerſus ſpurium quæ fortia pectora Turcam
Apparet intrepida Norica dextra fide, &c.

[illegible] *Alam Flauianam* eſſe ſeu ſimpliciter *Flauianum* quidam contendunt, alij dicunt eſſe *Iuliobonam*, ſeu etiam *Vindobonam* & *Vindomanam*. Sita eſt ad *Danubium*, quaſi media inter *Lintium* & *Budam* ad leuc. xxx.

Fiſtritz. 8. Succedunt ordine *Fiſtricenſis* & *Pirnitzenſis* Conuentus, ſed loca nobis ignota, quæ tamen quantùm coniectura mea fert, ad Bohemiam & Morauiam pertinent. Fiſtricenſis domus Fundator fuit Illuſtr. & Cl. V. *D. Paulus Adamus Schlauata* cum ſua conſorte Nobiliſſ. & pientiſſ. fœmina ex Principibus *Heggembergicis* Fundationis inſtrumentum articulatim conceptum non ſine admiratione coram Patribus perlectum eſt. *Pirnitz.* Pirnicenſem noſtris conſtituit Illuſtriſſima Comitiſſa *à Collalto* Clariſſ. bello Ducis & Equitis Velleris aurei (apud Chifletium cccLxxi.) *D. Rambaldi* Comitis *à Collalto* conſors, cum qua initum contractum ſtare voluerunt Patres audita relatione *R. P. Franciſci Richardi*. Locus Comitatus titulo auctus eſt in gratiam ni fallor ipſius Rambaldi, eſtque (vt mihi videor non temerè conieciſſe) diœceſis Olomucenſis in Morauia, ſicut *Olomuts.* & *Fiſtricum* cuius nominis etiam fluuius ad *Olomucium* deſcribitur. *Olomucium* autem *Viennâ* diſtat leucis tantùm xvi. *Pragâ* xxviii. — Conuentus Fiſtrici & Pirnitzij.

9. Continuò autem in Bauariam tranſierunt beneficio Excellentiſſ. & Generoſiſſ. Ducis *Maximiliani à Bauaria* Comitis Palatini Rheni, Principis Electoris (quem Chifletius inter velleris aurei Equitis ccxcvii. recenſet) atque conſortis eius Nobiliſſ. & pientiſſ. fœm. *Elizabetha à Lotharingia*, quæ iam olim homines noſtros chariſſimos habuit. Collata eſt autem eis Eccleſia ſplendidi & magnifici operis quam *S. Carolo Borromæo* Magnificentiſſimus & piiſſimus *Guillelmus* Dux *Maximiliani* pater in deuotionis ſuæ monumentum extruxerat. Quam primùm ille Baſilianis Patribus tradidit qui non toto anno inibi permanſerunt, at his abſcedentibus conſtitutus eſt Decanus cum aliquot preſbyteris qui eius ædis curam agerent, atque poſt annum in Parochialem Eccleſiam erecta eſt; noſtris autem in Germaniam primùm venientibus eam ad ſe *Maximilianus* Dux, datis pinguioribus ſacerdotiis Parocho eiuſque adminiſtris, vt noſtris poſſidendam cederet, non inutili conſilio recepit, moxque auctis etiam in annum prouentibus quos pater conſtituerat, liberaliſſimè ceſſit, dedit, donauit. Litteras prætereà Optimus Princeps ad Patres Barcinone conſidentes dedit, quæ eius pietatem & affectũ in noſtros manifeſtum faciebant. Actuarius Patrum nomine gratulatorias reſcripſit, omnibuſq; applaudentibus decretus illi & Optimæ coniugi primariorũ Ordinis Fundatorũ honos & titulus. Sed & magnificentiſſ. & piiſſ. Princeps alios in Palatinatu Conuentus dediſſe legitur, ſed quinam illi ſint planè ignoramus. Ex Actis M. SS. Capitulorum Generalium priuſquam Germanica Prouincia excidiſſet Cœnobium nobis fuiſſe iuxta *Salisburgum* reperio, quod noſtri fortè Bauari Ducis autoritate repetiuerunt, ac præter illud noua quædam loca conceſſiſſe neceſſe eſt quæ quidem ea tantum conditione à Patribus accepta ſunt, ſi habeant vnde poſſint duodecim è *Munchen.* noſtris ſumptus ſuos facere. Sed ne certa dimittamus. *Monachium* ſeu *Monacum* *Iſer.* vrbs eſt Bauariæ primaria & totius Germaniæ nitidiſſima & elegantiſſima *Iſara* amni adiacens qui factitiis canalibus in vrbem deducitur. Sedes ſolet eſſe Ducum qui arcem in plano habent ornatiſſimam qualia ſunt priuata & publica ædificia quibus vrbs abundat. Quibuſdam Veterum *Abadiacum* eſt, aliis *Cambodunum*. Relegendi Albizius, & Braunius qui dedit iconem eius vrbis lib. 1. tab. xl. ſicut & *Vienna* tabul. xli. *Prage* verò tab. xxix. Denique diſtat *Mona-* *Auſperg* *chium Auguſtâ Vindelicorum* leucis viii. *Ratiſponâ* xix. *Iſara* verò ſeu *Iſarus* ad *Regenſperg.* *Pletlingiam*, *Iſtro*, ſeu *Danubio* permiſcetur. — Conuentus Monachij.

10. De aliis autem Cœnobiis nihil præter nomen innotuit, vnum eſt S. Andreæ in *Xukulkyſit* alterum S. Annæ in *Thetnnovicht*. Et hæc quidem cum altero cui nomen Sanctiſſimæ Trinitatis ea ſunt quæ B P. N adhuc ſuperſtite in Germania noſtri poſſidebant, & illa quidem duo *Boemiæ* puto aſcribenda, vt ex an- *Triplot.* tiquioribus monimentis colligi poſſe video. Et quidem *R. P. Ioannes Triplot* Lo- — Conuentus alij quidam in Germania.

1629. charingiæ Prouincialis qui nuper Germaniam Viſitatoris Generalis autoritate perluſtrauit eâ nos de re fecit certiores. Vtrumque nimirùm illud diœceſis eſt *Pataunenſis*, adeoque vt videtur *Bauaricæ* ditionis, eaque forſitan ipſa de quorum recuperatione *Maximilianus* Dux ſpem fecit. Deſcribitur tamen quod *S. Andreæ* dicatum eſt ad *Moldauiam* Bohemiæ fluuium leucis duabus à *Crumlauio*, aut *Rummauio*: quod verò *S. Annæ* ſacrum eſt haud inde procul ad *Vartemburgum* eiuſdem *Pataunenſis* diœceſis, ſed quâ parte contermina eſt Boëmiæ. At verò idem ipſe *Triplotius* noſter primum illud *Sanctiſſimæ Trinita* [redacted] im quod in Germania noſtris olim obtigit, non aliud eſſe ſignificat quam *Fiſtricenſe*, de quo ſuperiùs diximus: & primos quidem Fundatores fuiſſe *Roſembergios* quorum nunc defecit progenies, reſtitutores autem eſſe *Schlanatas* qui extinctis *Roſembergijs* in eorum locorum poſſeſſionem venerunt, non obſcurè teſtatur. Imprimis certè animaduertendum quod ille diligenter annotat, in peruetuſto primæ donationis inſtrumento, quod etiamnum extat appenſis quinque aut ſeptem ſigillis ex cera obfirmatum, noſtros Eremitas tantum dici, quod argumentum eſt antè datum ab *Alexandro* VI. Minimorum nomen adeoque antè annũ 1490. quo prima Regula confirmata eſt eos in Germaniam appuliſſe. Nec eo minus memorabile quod antè multos annos ille ipſe Triplotius aliique ex noſtris ab homine nonagenario qui ad proximũ Albrugenſem vicum incolebat didicerunt. *Alburgum* ſcilicet viculus eſt quingentis aut mille paſſibus ab ipſo Cœnobio diſtans. Narrabat autem ille iuuenem ſe à parentibus ſenio fatiſcentibus non ſemel audiuiſſe, cùm primùm ſancti Eremitæ acceſſiſſent tertio in genua defixos longa precatione voluntatem diuinam de loco extruendi Cœnobij exquiſiuiſſe, nec antè tertiam ſtationem illis innotuiſſe cùm ad eorum vt creditur preces fons copioſæ & limpidiſſimæ aquæ exortus eſt, qui hodieque viſitur ab æde ſacra vigeſimo paſſu poſitus, & firmi operis fornice coopertus, in quo picta B. P. N. Franciſci miracula quæ in aquis patrauit, cuius mira eſt etiamnùm ad curationem morborum ſalubritas, vt qui hauſtam aquam biberint, aut in proximâ conchâ in quam ſe fons exonerat lauerint aut innatarint certo miraculo conualeſcant. 1629.

Margin notes: Paſſaro. — Vartiburg. — Roſemberg. Schlanata.

Erectio Germaniæ in Prouinciam.

11. Hunc progreſſum intra breue tempus annitente imprimis *R. P. Franciſco Richardo* per Germaniam noſtri fecerāt, cùm placuit S.D.N. *Vrbano* VIII. vt per Prouinciales regeretur, primumq; illo nomine inſtituit *R. P. Antonium à S. Blaſio* Calabrum, atque is Correctoribus per ſingulas domos ac Definitoribus electis Prouinciam formauit, & inde ad Generalia Comitia *Barcinonem* venit. Vbi poſtquam de ſingulis Conuentibus cognitum, inſtante *R. P. Franciſco Richardo* antiqua natalium ſedes ipſi Prouinciæ reſtituta, & octauo inter alias loco numerata eſt. *Barcinone Viennam* regreſſus *Richardus* ad laborum mercedem euolauit, præſtante agonotheta qui nos ad brauium ſupernæ vocationis accendit. Peſtilenti lue ſublatus eſt, at nihilo minus beatum & Chriſtianum finem conſecutus vitæ & mortis laudem promeruit.

Conuentus VVarnouij.

12. Ab eo autem tempore Illuſt. Princeps *Maximilianus Liechtenſteinius* noſtros induxit in veterem ac ſplendidam Eccleſiam apud *VVarnouium* B. Mariæ Virgini dicatam. Ea quidem quampluribus miraculis conſpicua eſt, ex quo ſcilicet Deipara Marchioni Morauiæ ex quercu eo loco apparuit, quæ cauſa fuit ſacræ illius ædis extruendæ. At verò ſitus illi eſt procul à frequentiâ in ſyluis ac nemoribus, leucis tamen duabus à *Brunna*, quæ Veteribus *Arſicua*, *Morauiæ* poſt *Olomucium* vrbe primaria, & mediâ inter *Olomucium* & *Snoymam* v. leucar. ſpatio, ſoluminodò diſtat. *Maximilianus* Princeps cenſus & prouentus annuos perquàm liberaliter attribuit, ſed & operis egregij Cœnobium per eius magnificentiam & noſtrorum operam cœpit aſtrui.

Margin note: VVarnoff.

Conuentus Catonæ.

13. Digreſſis è Germania per varias Prouincias peregrinandum & excurrendum eſt. Et primum quidem nos ſuperior Calabria vocat, vbi ad fretũ Siculum, quâ breuiſſimè traiicitur, è conſpectu *Meſſanæ*, *Catona* eſt, tabernâ nunc tantùm diuerſoriâ ad turris antiquæ ruinas conſtans, vnde frequens in *Siciliam* traiectus eſſe ſolet. Et hinc B. P. N. ſoluiſſe fama eſt, cùm iniecto ſuper mare pallio

Margin note: la Catona.

Mylas

1629. Mylas appulit. Eo autem loco Ill. Princeps *D. Ioanna Ruffo* Cœnobium noſtris 1629.
ædificari petiit ad perpetuam B.P.N. qui inde transfretauit memoriam. Quod Patres probauerunt delato Fundatricis titulo, ſi opus perfecerit, & ad victum redditus aſſignauerit. *Catona* porrò ad VII. lapidem à *Rhegio* ad VIII. à *Silio* à *Meſſanâ* ex aduersâ orâ ſex tantũ paſſ. mill interfuſo & diſterminante freto, diſtat.

14. Sed à freto enauigandum in Hiſpaniam allegendumque littus Catalaunicum ea enim regione & *Minoriſſa* noſtros accepit, & *Dertuſa* excipiendis ſe obtulit. *Minoriſſa* quæ veterum *Athanagia* quibuſdam videtur, vrbs olim Epiſcopalis, nunc Vicenſis diœceſis, inter *Barcinonem* x. & *Vrgellam* XIV. leuc. à *Vico* VIII. à *Solſona* V. apud *Montem Serratum* III. *Rubricato* adſidet. Qua in vrbe Cœnobium ſibi ſub inuocatione *S. P. N. Franciſci* iuuantibus indigenis noſtri conſtituerunt, cui Correctorem præficiendum Patres decreuerunt, & in præſens electus P. F *Ioſephus Sañe*. *Dertuſa*, ſiue *Dertoſa* quæ nunc *Tortoſa* popularibus; vrbs ampla & copioſa eſt ſupra oſtium *Iberi* fluminis, adeoque Catalauniæ & Valentiæ contermina. Epiſcopali dignitate floret ſub Tarraconenſi metropolite, ab ipſa *Tarracone* XI. à *Valentiâ* XXVII. leucis poſita eſt. Et Dertuſani quidem noſtris hoſpitij teſſeram porrigebant quam viri deberent acci, ere Catalauni an Valentini controuerſum erat. pro Catalaunis Patres pronunciarunt, ita tamen vt ſex iuniores fratres è Prouinciâ Valentinâ. ſtudiorum causâ, inhabitarent, ſed quem iſta exitum habuerint haud planè ſcimus.

Conuentus Minoriſſæ & Dertuſæ. — *Manreſa.* — *Lobregat.* — *Tortoſa. Ebro.*

15. Non tamen prius è Catalaunia recedimus quàm extra fidem Actorum de Monialibus noſtris apud Barcinonem meminerimus Quod enim vidimus loquimur. Ædem habent in extrema vrbis parte, non procul à muris, auguſtam iam nunc quidem, ſed quam Fundator, vt audiebamus, qui verſatur in proximo, amplificandam in dies & extruendam curat. Plures ſunt quæ inhabitant, vt coram vidimus, nec obſcuram illæ opinionem ſanctitatis aſſecutæ ſunt, inter alias Soror *Catharina à S. Trinitate* (niſi aberro) multis nominibus celebratur, ſed expectandus exitus ne quid fallat. Plura præſentes ſcire poteramus, ſed nihil minus quàm de hac ſcriptione animus præſagiebat. Et hæc certè nos præterierant niſi coràm adfuiſſemus, quidni & alia quamplura nos fugiunt?

Moniales Barcinonenſes.

16 Remigrandum in Italiam ab Hiſpaniâ eamque regionem, quam vocant *Æmiliam*. Ibi ad pedem collis iuxta *Sapim* fluuium *Cæſenna* eſt, ſic dicta quod exiguo amne cæſa, aut quod amnibus duobus *Sapi* & *Rubicone* ſit diuiſa, vrbs certè copioſa & elegans Epiſcopali ſede clara, ciuium nobilitate ac opulentia illuſtris, inter *Fauentiam* ſita & *Ariminum* ad XX. paſſ. mill. vtrinque. Ac in ea quidem domicilium noſtros habere fidem faciunt Acta quæ verſamus, præter quod nihil aliud poſſumus affirmare.

Conuentus Cæſennæ. — *Ceſena. Sauio.* — *Faënza. Remini.*

17. Poſt omnia Galliæ noſtræ acquieſcendum. In Burgundia enim inferiori, quam Ducatum vocant, in finibus Matiſconenſium & Æduorum noſtri conſtiterunt. Oppidulum ſcilicet eo loco eſt cui *Claieta*, ſeu *Cleta* nomen (prius nobis craticulam vimineam ſonat) VI. à *Matiſcone* leucâ, V. à *Gutchia* vna tantum & dimidia à *Marcmiaco* ad Ligerim celebri Abbatia, nobili genti prædiarium, è qua lectiſſ. & pientiſſ. fœmina *D. Alix Leonora de Chantemerle la Claiette*, vidua Nobiliſſ. & Generoſ. Equitis *D. Iacobi de Drechel* Toparchæ *de Montol*, & apud Pedemontanos Gallorum militum Magiſtri, quantùm per Acta didicimus, Cœnobium noſtris in eo vico ponere cœpit attributis nonnullis redditibus, & ad Cœnobij ædificium erogatâ pecuniâ, quod ſpes eſt cum tempore perfectum iri. Fruſtra Epiſcopum Matiſconenſem omnem gratiam prærogaſſe addidero, quando eum iam nunc in anteceſſum laudauimus, vt qui noſtros in ipſam Matiſconem induxerit. Iſnardus Auguſtodunenſi diœceſi aſcribit Sed de his facti ſumus certiores à *R. P. Stephano Bonuiller* ſummæ amabilitatis viro Eccleſiaſte ac Theologo clariſſimo, qui non ſemel eam Prouinciam regendam accepit atque huius Cœnobij res cumprimis curauit.

Conuentus Claietæ. — *la Claiete, ou, la Clete*

18. Ad extremum ſuum nobis Prouinciales *P. Maximinum Villarſium* inculpatæ vitæ hominem ac regularis obſeruantiæ zelo æſtuantem, quod ſupremo charitatis actu reliquas virtutes ſuas coronauerit non immeritò commendant.

Ob P. Maximini de Villars.

1630. Obiit ſcilicet Aquenſes ciues ſuos peſte attactos omni officio generoſè proſequutus & complexus, in eo miniſterio vltimum finem conſecutus ad xi. menſ. Nouembris. Eum certè quamplurimi diuerſis per Galliam locis imitati, & eodem mortis genere defuncti ſunt, & non diſpari gloria vel anteceſſerunt ad præmium, vel ſubſecuti ſunt. 1630.

An. M. DC. XXX.

Decretum Pont. de Generalis & Collegarũ electione.

1. DIu multumque apud Sedem Apoſtolicam verſata quæſtio circa electionem Generalis, Collegarum etiam atque Zeloſi quæ ſubſecutæ fuerant, hunc tandem exitum habuit quem Apoſtolicum Reſcriptum eloquitur, quod ſic habet:

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Iniuncti Nobis Apoſtolici muneris ratio poſtulat vt circa ſtatum Religioſorum Ordinum in Eccleſia Dei militantium ſalubriter dirigendum mentis noſtræ aciem aſſiduè intendamus, atque in his eiuſdem muneris partes ſedulò impendamus quæ proſpero felicique illorum ſtatui & directioni conſpicimus in Domino expedire. Cùm itaque in congregatione Venerabilium Fratrum noſtrorũ S. R. E. Cardinalium ſuper negotiis Fratrum Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula à nobis deputatorum, ſæpius actum fuerit de validitate Capituli Generalis eiuſdem Ordinis in Ciuitate Barchinonenſi vltimò celebrati, Nos ipſius Congregationis relatione ac ſententia audita, iuſtis de cauſis animum noſtrum mouentibus electiones Correctoris Generalis in perſona dilecti filij Simonis Bachelier *eiuſdem Ordinis profeſſoris, necnon trium Collegarum, ac Zeloſi ſeu Procuratoris Generalis Ordinis prædicti, in dicto Capitulo factas Apoſtolica autoritate tenore præſentium caſſamus, ac nullas eſſe & fore declaramus: necnon* Franciſcum Longobardum *ipſius Ordinis Vicarium Apoſtolicum vſque ad futurum generale Capitulum, Zeloſum verò ſeu Procuratorem Ordinis eundem* Simonem, *Collegam Italum* Ignatium de Neapoli, *Collegam Hiſpanum* Ioannem Piña de Celis, *& Collegam Gallum* Ioannem Kermarec *dicti Ordinis profeſſores dilectos filios autoritate & tenore prædictis conſtituimus & deputamus, reliquas autem electiones & acta quæcunque eiuſdem Capituli confirmamus. Præterea Vicarium Generalem dicti Ordinis, ſiue à Sede Apoſtolica pro tempore deputatum, ſiue à Capitulo electum, de cætero nullatenus poſſe immediatè eligi in Correctorem Generalem, ſed tamdiu debere ab officio vacare, quamdiu Vicarius Generalis extiterit: ſicque obſeruari, & ita per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quauis autoritate fungentes, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos ac Sedis Apoſtolicæ Nuncios iudicari & diffiniri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis autoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac quatenus opus ſit dicti Ordinis, etiam iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis & litteris Apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, illorum omnium tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Datum* Romæ *apud* S. Mariam Maiorem *ſub annulo Piſcatoris die* XXII. *Martij* M. DC. XXX. *Pontificatus noſtri anno ſeptimo.* M. A. Maraldus.

Procurator Gen. xxxvi.

Generalis xxxvii.

Hæc non minus iuſtè Pont. Opt. Max. decernebat, quàm ſapienter prouidebat Ordinis regimini. Qualis enim ſit *R.* ille *P. Franciſcus à Longobardis* reipſa magis intelligimus, quàm vllis poſſimus verbis exprimere. Profectò dum publicas voces vndequaq; in laudem eius perſonantes audimus conticeſcat neceſſe eſt ieiuna oratio cui fama in tantum præualuit, vt eam non poſſit vlla contentione attingere. *R. P. Ignatius à Neapoli* Collega Italus Theologiæ ſingulari

Collegæ.

1630. lari peritia, dicendi facultate ac facilitate, ingenij acumine, morum probitate in paucis præſtans, parem meritis laudem abſque offenſione humilis & moderati animi audire non poteſt. *R. P. Ioannes Piña de Celis* Collega Hiſpanus ſecurè laudari poteſt, vt qui ad præmium (quod credimus) euaſerit. Eum Hiſpania tertiùm quartumvè Prouincialem atque Vicarium Generalem non ſemel vidit, totus Ordo Zeloſum atque Collegam per vices ſuſpexit, omnes, doctrinam, pietatem, affabilitatem, animi candorem ac reliquas virtutes ſingulas in eo mirati ſunt. Sancto Inquiſitionis officio vtilem & diuturnam operam nauauit in examinandis fidei quæſtionibus. Miſſionem noſtrorum in Indias procurauit, fouit, promouit. Illuſtres pietate viros ex Ordine primus ære incidi, &, impetratâ licentiâ, publicâ luce donari ſtuduit. Neminem Hiſpanorum æquè dilexit *R. P. Petrus Hebertus*, quod ſæpiùs ex eius ore accepimus. Ecce autem dum vir pius officio incumbit, & *Paulæ* in comitatu Generalis hæret, in lethalem morbum incidit, atque abſumitur. Quod contigit menſe Nouembr. an. 1631. Quin verò decuerit eo loco virum magnum deponi, vt in Ordinis caput reſpicere non poſſimus quin eius memoria recurrat, negare non 1631. poſſumus. Continuò autem hoc eſt eiuſdem menſis die XXIII. ei ſubrogatus *R. P. Ioannes Piña de Celis vir vitæ probitate, ſcientiâ, rerum experientiâ ac prudenti zelo ſatis commendatus, actu Collega Prouincialis in ſua Prouincia Hiſpalenſi & Qualificator S. Officij in regnis Hiſpaniarum, vir denique digniſſimus qui prædefuncti nomen & merita repræſentet & Collegæ Generalis munus exerceat*, vt habent Acta electionis quæ & ipſa patruum demortuum *religione, doctrina, meritis cumulatiſſimum* perhibent. *R.* denique *P. Ioannes Kermarec* quem familiariſſimè noueramus, vt qui

Kermarec. eum præceptorem in Theologicis annos plures obſeruauerimus, ex Correctore Sanctiſſimæ Trinitatis in Vrbe Collega cooptatus pro natione Gallica, vir fuit pietatis in Deum flagrantiſſimæ, miræ probitatis, ſimplicitatis ingenuæ, profundæ eruditionis. Hunc Prouincia *Francia* in Sorbonæ ſcholis educatum ſuſcepit, ſuorum ſtudiis præfecit, *Roma* dedit *Camarto* Generali expoſcente, vt ex illo mundi vertice doctrina eius & virtus latiùs circumfulgeret. Abdicauit dignitates ad quas electus fuerat excolendæ & profitendæ Theologiæ ſuæ causâ, quo prætextu animi humilitatem ſuique deſpicientiam tegebat, nec niſi reluctans & inuitus emeritus in Theologia Lector & vir tantus regendæ Romanæ familiæ præſedit. Labore tandem fractus & animi tædio, cùm *Parmam* veniſſet in Generalis comitatu pleuritide correptus decubuit, & intra paucos dies conſumptus, cœlo (quæ ſpes eſt omnium) receptus eſt. Quod ad diem Februarij XI. anno demùm 1633. accidiſſe nunciatum eſt. Sublectus qui 1633. locum eius capeſſeret *R. P. Michael Lambertus*, *Ioannis* noſtri diſcipulus & in vtroque Correctoris & Lectoris munere ſucceſſor, quem non poſſumus grauiùs quam ſua laude offendiſſe.

Ad VII. menſis Aprilis in Octaua Paſchæ *R. & Per-illuſtris P. Ludouicus Dony d'Attichy* ex Prouinciali Ducatus Burgundiæ in Epiſcopum Regienſem, loco demortui *R. P. Franciſci de la Fare* noſtri, à Rege ſublectus, inauguratur apud Patres Oratorij qui S. Maglorij Eccleſiam in ſuburbiis S. Iacobi Pariſienſibus incolunt, Illuſt. & R. D. *Ioanne Franciſco Gondio* primo Pariſiorum Archiepiſcopo conſecrante, operam præſtantibus Reuerendiſſimis Lodeuenſi (ni fallor) & Baïonenſi Epiſcopis. Quod fauſtum & ſalutare futurum Eccleſiæ Regienſi non ambigimus, vt quæ nacta ſit Antiſtitem generis nobilitate conſpicuum, rerum diuinarum ſcientia excultum, animi pietate præſtantem omninoque talem qualem Paulus Apoſtolus deſcribit & prædicat, in quo præter corporis vires & valetudinis firmitatem, nihil eſſe poteſt quod deſideretur Hunc Prouincia Franciæ extulit, Roma hoſpitem coluit, Burgundia ſuperiorem obſeruauit, Ordo laudum ſuarum præconem ſuſpexit, & in primâ iuuentâ ſcriptis inclareſcentem amauit, laudauit, prædicauit. Ipſe Ordinem ſuum omni officio & reuerentia promeruit, & ex quo Epiſcopus à Rege renunciatus eſt ſuffragia quæ ſolent functis in Domino perſolui ſtudioſè ambiuit litteris ad Capitulum Generale datis quæ coram omnibus recitatæ omnium plauſum &

Ordinatio R. P. Ludouici in Regienſ. Epiſc.

1630. gratulationem retulerunt, ab Actis tamen ignoto nobis caſu & cauſa exciderunt, quod, quando me interuentorem ſibi Reuerendiſſimus Pater elegerat, & Acta deficiunt debui teſtatum feciſſe. 1630.

Ob. P. Ioannis Sauuage. 3. Reliquum denique hunc annum ſola mortis mentione abſoluemus quæ homines omnium iudicio præclaros & longiore vita dignos (quantum eſt per vota deſideriaque mortalium) nobis eripuit. Primus fuit *R. P. Ioannes Sauuage*, æterna memoriâ dignus ob eximias animi & ingenij dotes, fuit enim ei & pietas ſingularis & eruditio exquiſita, & facundia incredibilis. Per annos triginta nullum fecit finem verbi diuini prædicandi, licet ſexagenario minor obierit. In concionibus præter eas dotes quas memorauimus, iudicium acre ac ſolidum, præſentem certamque memoriam, ingenium acutum & induſtrium adhibebat. Aſſiduus erat in libris verſandis, quos facto delectu & deliberatò ſibi ſumebat. Morum ei tanta fuit ſuauitas, tanta ſui deſpicientia, tantaque humilitas, vt tum ſe maximè proderet cùm vellet tegere. Qui enim dicentem mirabantur, ſi eum conueniebant ad ſenſum humilitatis quem præferebat ſtupefiebant, pluſque in eo virtutem quàm eruditionem licet eximiam ſolebant æſtimare. Nihilo tamen minus grauis aut ſeuerus fuit cùm ſuperiorem egit, qui ad auſteritatem magis quàm ad remiſſionem & lenitatem inclinabat. Prouinciam Belgicam primus excoluit, Burgundiam ſuperiorem quam Comitatum vocant auxit ornauit, illuſtrauit, Galliam pene vniuerſam concionibus ſuis obiuit & beauit, Lotharingiam multis officiis demeruit. Plures eius conciones per exſcriptores collectæ prodierunt, ipſe nihil edidit præter laudationem Sereniſſ. *Henrici* II. Lotharingiæ Ducis quam nomine *Zodiaci ſacri*, *&c.* inſigniuit tribuſque actionibus comprehendit, typis verò ſuis publicauit Sebaſtianus Philippus Nancei an. 1626. Quod ille fecit precibus victus & ſuperiorum vrgente imperio. Auerſabatur dignitates & officia, ſolitus dicere, citiùs quàm par ſit honorem obtingere, qui conſcientiam plerunque grauaret. Quod fuerit in eum populi, quod primariorum virorum, ſtudium, non facilè eſt verbis aſſequi. Plus domi, plus foris amaretur anceps certè iudicium. Profectò & ſuorum & externorum luctu elatus eſt tunc viuis exemptus cùm maximum eius apud viuos eſſet deſiderium. Sed ille mortem non veritus, cum qua per continuam meditationem aſſuefecerat, ſecurus & gaudens migrauit ad Chriſtum, Lugduni die XXII. menſis Iunij. A morte viſus eſſe dicitur gloria circumfuſus & ſalutis peropportuna monita dediſſe quæ profecerunt. Tempus erit cum eius Acta colligemus & ſigillatim deſcribemus.

Ob. P. Claudij du Viuier. 4. Alter fuit *R. P. Claudius du Viuier* quem in anteceſſum non ſemel laudauimus, & ſcriptoribus annumerandum habemus, vt qui B. P. N. vitam gallicè dederit ſtylo eleganti & copioſo. Eius elogium in funere publicatum eſt quod iuuabit exſcribere, omninò ſic habet: *R. admodùm in Chriſto P.* Claudius du Viuier *Ordinis F F. Minimorum in Prouincia Flandro-belgica & inferiori Germaniæ Prouincialis, religioſarum virtutum & obſeruantiæ regularis exemplar, vir in diuinis Scripturis eruditiſſimus, Eccleſiaſtes planè incomparabilis, & ob verba diuinæ gratiæ quæ procedebant de ore eius ab* Alberto Pio & Sereniſſima Hiſpaniarum Infante *in Ordinariorum ſuorum Concionatorum numerum electus: anno ætatis* LXII. *& ſanctæ profeſſionis* XLV. *talentis à Deo ſibi collatis in eius gloriam fideliter expenſis, &* XXXIII. *concionum per Aduentus & Quadrageſimæ tempora curriculo emenſo, primo quintæ vice repetiti Prouincialatus anno in vltimam incidit ægritudinem, in qua præclarioribus humilitatis, patientiæ, pietatis, & cum Dei voluntate conformitatis exẽplis Fratribus relictis, ad ea quæ non videntur æterna ſuſpirans, Eccleſiæque Sacramentis munitus, tandem corporeis viribus exhauſtis in ſuo Leodienſi Conuentu anno à virgineo partu 1630. Auguſti* VII. *die, intimo Filiorum dolore obdormiuit in Domino.* Laudationem eius ſub ſymbolo Eliæ ſublime rapti quidam è noſtris in eius memoriam exequutus eſt, currumque Eliæ inſcripſit. Cuius quidem argumentum hoc diſticho videtur indicatum,

Alter vt Elias ſublatus in æra ſurſum
Quæ virtus meruit præmia digna tulit.

Libellus

1630. Libellus editus Bruxellis apud Goffridum Schœuarts hoc ipſo anno. Autor (vt creditur) eſt *R. P. Carolus Gambart* Viuierij ſtudioſus, qui ſuæ gratitudinis pignus (digno quod laudetur exemplo) opere illo reliquit. Demortuo autem Viuierio ſublectus *R. P. Petrus Pyartius* inſignis Theologus & Lector Philoſophiæ ac Theologiæ emeritus, ſecundùm Collega, ſæpius Corrector atque Prouinciæ Definitor, quem ne laude meritâ exornem modeſtia vetat quam profitetur. Edidit librum pium cui nomen fecit *la Iournée ſpirituelle*, Duaci, typis Belleri an. 1628. Parata habet Commentaria in Epiſtolas S. Petri, litterali expoſitione, diſcuſſionibus Theologicis, Obſeruationibus moralibus admiranda, quibus meritò Doctrinæ Archi-apoſtolicæ nomen fecit. Ea ſperamus breui proditura ſi typographus non fallit qui vnus editionem operis eximij remoratur. *Pyartius* propatruum habuit cognominem, à die XXII. Martij an. 1519. Nigeoni profeſſum. 1631.

An. M. DC. XXXI. 1631.

1. AVdimus ab Aquitanis, Prouincialibus, & Lugdunenſibus factum ſuis Prouinciis incrementum, de quo iam iuuat meminiſſe, dum ab aliis alia nunciabuntur. Ex Aquitanis *R. P. Petrus d'Aguts* vir eruditus diligens & officioſus ſi alius quiſquam hæc ad verbum, tam exactè, quam verè mihi antè paucos dies reſcribebat: *In agro Biterrenſi, in regione meridiana, ea in parte qua planities mare versùs panditur, collis quidam molliter aſſurgit, duobus à ciuitate Biterrenſi milliaribus, à mari vero quatuor, cuius accliuitas oliuetis, iugum verò vineis veſtiuntur. In huius collis ſupercilio prominent quidam inter dumeta ſcopuli, inter quos D.* Ludouicus le Puel *ciuis Biterrenſis antè annos xl. plus minus, deuotione motus erga B. V. Mariam Capellam, ſeu Oratorium illic extruere curauit ſuis expenſis, cum quadam pro vno Eremita cellula: animo quidem vt ipſe à curis negotiiſque ſæcularibus aliquando vacans B. Virgini laudes animo tranquilliori perſoluere valeret, & B. Virgo illic à circumvicinis populis coleretur: nec fruſtratus eſt intentis, nam ſtatim locus ille tam à Ciuibus Biterrenſibus, quàm à circumvicinis ruſticis viſitari cœpit, & primus Eremita qui Capellam illam incoluit ſancto fine quieuit, cuius cadaueri ſcopulus ſponte ſinum vt ſepeliretur aperuit vt mihi ipſe* D. le Puel, *qui funus curabat narrauit. Vltimo itaque ex diuerſis multiſque Eremitis qui præfatum Eremitorium incoluerunt demortuo, F. ſcilicet* Antonio Maurin, *an.* 1630 *R. D.* Clemens Bonzius *Epiſcopus Biterrenſis locum ſeu Eremitorium & Capellam præfatam* S Mariæ Conſolatricis *vacantem Ordini noſtro & Conuentui Biterrenſi vniuit in perpetuum cum omnibus ſuis iuribus & pertinentiis, eâ conditione vt certus illic numerus fratrum à Superioribus aſſignaretur ad Sacramenta Pœnitentiæ & Euchariſtiæ fidelibus illuc deuotionis cauſa confluentibus adminiſtranda & alia munia eccleſiaſtica obeunda. Præfatus item D.* Ludouicus le Puel *loci fundator, dominus & patronus Eremitorium & Cappellam præmemoratam inſtrumento publico donatione irreuocabili & perpetua dedit & donauit Ordini noſtro & Conuentui Biterrenſi. Cappella ſeu Eremitorij poſſeſſionem ex Prouincialis* (ipſius ſcilicet R. P. Petri d'Aguts) *commiſſione accepit V.* P. Petrus Thierry *Corrector Biterrenſis* III. *Martij an.* 1631. *Locus certè impræſentiarum valdè frequentatus, fideles enim eo libentius ſe conferunt ad vota ſua Deo Virginique Matri reddenda quo ſe copiam Patrum ad confeſſiones ſuas excipiendas illic habituros eſſe ſciunt. Deuotionem auxit deuotiſſima Imago marmorea Deiparæ Virg. è Conuentu noſtro Narbonenſi illuc allata. Situs amœniſſimus, puriſſimo enim gaudet cœlo, medius inter oliueta & vineas, & vt locus prominet inde quidquid illo maris tractu geritur (à quo vnâ leuca diſtat) cernitur: prænternauigantes verò vt locum primò conſpiciunt Salutatione Angelica venerantur: ad terram ſi conuertas aſpectum, vrbes, oppida, flumina, montes, colles, valles, plana, ſyluæ, prata, vineæ & oliueta viſum mirificè oblectant. Inſtauratur in dies ſacellum, dormitoriumque fratrum extruitur.*

Conuentus S. Mariæ Conſolatricis, ſeu Biterrarum II.

3. Prouinciales per id tempus *Fauentiam* migrauerant, & *S. Ægidium* cogitauerant ſpem faciente Nemanenſi Epiſcopo, ſed *Fauentiâ* poſt annum abierunt quod certi perpetuique prouentus haberi non poſſent abſque quibus eo loco conſiſtere non poterant; *S. Ægidij fano* pedem non intulerunt mutatis rebus

Conuentus Draguignani.

Faience.

S. Gille.

1631. per publicos tumultus aliaque negotia. Firmior ſtatio fuit apud *Deciates* quo- 1632.
rum oppidum *Dracenam* & *Draconianam* video ab eruditis dici, popularibus *Dra-* *Draguignā.*
guignanum eſt. Id ad *Capim* fluuium leucis VII. à *Reio*, XII. à *Nicæa*, ſed in diœceſi
Foroiulienſi, nec procul quidem ad mare *Forum-Iuly*, quod aliquando deſcripſi-
mus. Poſtliminio in illud noſtri redierunt; iam enim illic conſtitiſſe Acta gene-
ralia docent, & à Prouincialibus noſtris an. 1618. aſcribitur. Titulus ineſt *S.*
Maria de populo, ſeu à *Bethleem*. At res eorum præterea nobis incognitæ.

Conuentus Rodumnæ. 3. Lugdunenſes *Rodumnæ* inſedendæ, quod olim optauerant, (quia portus
ibi commodus & peropportunus eſt) occaſionem nacti ex teſtamento Viri pij
& honorandi *D. Ioannis Perrin* mercatoris apud *S. Aonium* qui eos ex aſſe hære- *Perrin.*
1630 des inſtituerat, ſub die XVI. Iul. an. 1630. nihil prætermiſerunt quo poſſent rem
optatam, & ſibi commodam promouere. Imprimis verò legata ſibi omnia &
ſingula condendo apud *Rodumnam* Cœnobio remiſerunt, ceſſerunt, donaue-
runt, actis ad V. Iunij hoc anno ex Capituli ſententia exaratis. Qua eorum li-
beralitate patefactus aditus in vrbem, quem Ciues rogati ad diem XIII. ante-
cedentis Martij eâ tantùm lege conceſſerant, ſi haberent vnde ſumptus ſuos
poſſent facere, nec indigenas mendicationibus grauarent. Acceſſit officioſa &
tempeſtiua largitio nobilium germanorum qui perpetuos in annum redditus
attribuerunt pacto Fundatorum nomine ac iure, quod deficere per ſuam bene-
ficentiā non poterat. Ij fuerunt Nob. & Cl. VV. DD. *Guido de la Mure* S. Mariæ
apud *Montem-Briſonis* Canonicus, &c. & *Antonius* frater Toparcha *de Rilly*, qui
acceptante *R. P. Petro de la Mure* noſtro, donationem ſuam ad XV. menſ. Iunij
hoc eodem anno apud gentilitium Caſtrum Rillianum publica fide ſanciue-
runt. Moxque in alterum diem idem ipſe *D. Antonius Lamurius* piſcandi per
Ligerim ad tres leucas ius quod habebat integrum & liberum noſtris tranſcri-
pſit. Ad XXX menſis Iulij Nobiliſſ. & Generoſ. *D. Henricus Gouffier* Marchio de
Boiſy, Toparcha *de Roanne*, condendi eo loco Cœnobij quantum per ſe erat po-
teſtatem fecit. Eminentiſſ. & R. P. & *D. Alphonſus du Pleſſis de Richelieu* S. R. E.
Card. & Archiepiſcopus Lugdunenſis, ad IV. Nouemb. litteris Lutetiæ Pari-
ſiorum datis pro ſua parte in eius Cœnobij ædificationem conſenſit. Ad eun-
dem menſem Auguſtiſſ. & Inuictiſſ. Rex noſter patentibus *Caſtro-Theodorici*
perſcriptis eam fundationem laudauit & probauit. Senatus, Regis litteras ad
IV. Decemb. in Commentaria ſua retulit & ſuffragio ſuo confirmauit. Tanto
molimine noſtri ſunt in oppidum illud inducti. Eſt autem *Rodumna*, quæ nunc
Roanna, oppidum in *Ligeris* ripa vnde nauigari incipit, portu totâ Europâ ce-
lebre, XII. leucis à *Lugduno*, XVIII. à *Molinis* Ducatus Boiorum vrbe primaria,
in quo *Rodumna* etiam numeratur. Nunciatum & hoc anno *R. P. Ioannem Chap-*
pot Burgundiæ inferioris Prouincialem viuis exemptum fuiſſe. Is autem ab an.
1621. 1621. Vitam S. P. N. Franciſci nitido & culto ſtylo ediderat Nanceij apud
Sebaſtianum Philippum.

1632.

An. M. DC. XXXII.

Conuentus Muſſipōtis. 1. PAucis, pauca quæ nunciata ſunt ad hunc annum, exequimur. *R. P. Nico-* *Iulet.*
laus Iuletus Lotharingiæ Prouincialis vir auſterus & exactæ ſi quiſquam
alius obſeruantiæ, quem & in anteceſſum laudauimus, de ſede ac domicilio
ſuis apud *Muſſipontem* comparando multis de cauſis non fruſtra ſollicitus, da-
tâ occaſione bonorum à *F. Nicolao du Moulin* Ordinem noſtrum profitente in *du Moulin.*
eam rem legatorum, amplas ædes & benè materiatas à primario ciue redi-
mendas curauit, in quas tamen nonniſi ſub exeuntem annum ad diem ſcilicet
XXI menſis Decemb. commigrarunt, qui *Iuleto* ipſi ſuo iam Prouincialatu fun-
cto eius operis adiutores à ſucceſſore dati ſunt. RR. PP. Societatis Ieſu, quod
habebant in proximo priuatum & anguſtum ſacellum certis conditionibus in
noſtrorum gratiam ceſſerunt & beneuolos ſe ac fauentes præſtiterunt, quod
æternùm memoranda gratitudine noſtri ſi Deo placet recolent. Prima hæc
incunabula nouis in dies incrementis ſeſe amplificant. *Muſſipons* elegans cum-

primis

1632. primis & copioſa vrbs Lotharingicæ ditionis, eam *Moſella* fluuius interſecat, *Moſellæ* inſtratus pons ad monticulum, vnde illi nomen, quod diuerſum licet atque varium reperiatur in idem recidit, nam & qui *Pontem ad monticulum*, & qui *Pontem-Moncionis* malunt quàm *Muſſipontem*, vt aliud nominis etymon conſectari videantur, ſenſu non differunt. Academia illic floret non ita pridem inſtituta. Medio inter *Metim* & *Nanceium* ſpacio leucar. v. poſita eſt in planitie iucundiſſima. 1632.

Conuentus Clari-montis.

2. Sed & hoc anno Lugdunenſes noſtri *Clarum-montem* immigrarunt, quibus quidem antè annos VIII. ius ciuitatis in Vrbico Concilio delatum, & attributi ad fundationem, vt vocant nonnulli prouentus ab annis III. multis tamen ad hunc annum oblatis impedimentis procraſtinandum fuit. Prærogauerat quidem quos diximus prouentus Nobil. & pientiſſ. fœmina *D. Margareta Saulnier* vidua V. Cl. D.... *de Mondory* in conſeſſu Indictionalium, vt vocant Electorum Præſidis, quam vt benè meritam eius Cœnobij Fundatricem habere nos conuenit & omni gratitudine proſequi. Illuſtriſſ. & R. D. *Ioachimus d'Eſtain* ab annis ſeptemdecim eius ſedis Epiſcopus, quem Galliæ Didymum meritò appellaueris, poſtquàm cœcitatis plagam viro admirandæ eruditionis euenire permiſit, cuius in arbitrio res noſtræ poſitæ ſunt, paternà benedictione ſuæ diœceſis, iam antè incolas & colonos in vrbem accepit. Eſt autem *Clarus-mons* vrbs *Aruerniæ* primaria, de qua in anteceſſum meminimus. Veteres *Aruernum* & Aruernam dixerunt, ſunt & qui *Auguſtonemetum* dictam putent, quod non probant eruditiores. Diſtat *Floropoli* leuc. XII. in Auſtrum, *Molinis* totidem in Septentr. *Lugduno* autem XXIV. in Occ. V. Clariſſ. Ioannes Sauaro in ea Vrbe Præſes Origines Claromontanas ſingulari libro complexus eſt.

Saunier. de Mondory.

d'Eſtain.

Ordinatio R. P. Philippi in Epiſcop.

3. Sequano-burgundi de ſuis Epiſcopum extulerunt. Is eſt *R. P. Philippus Patornay*, quem Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D. Franciſcus de Rie* Veſontionenſis Archiepiſcopus in officij adiutorem, ſuffraganeum vocant, loco demortui *R. P. Claudij de la Barre* optauit. Conſecratus igitur eſt in Epiſcopum *Andropolitanum*, hoc eodem anno ad diem Martij XIV. poſt annos XXI. quàm apud nos magna eruditionis famâ, pietatis laude, virtutum omnium exemplo vixerat. Ab adoleſcentia enim Philoſophiam & Theologiam profeſſus, perfunctus interim frequenter multis dignitatibus & officiis, ſpartam, quam nactus fuerat, colebat, cùm ad maiora vocatus eſt. Nihil tamen per eam dignitatem ex priori vitæ inſtituto remiſit noſtrorum contubernio & conuictu ſic vtens, ac ſi in ſublimiorem ſtatum ſubleuatus non eſſet. Multa magnaque meditatus eſt quæ propediem exitura in lucem ſperamus, atque hæc tantò ſolidius, quanto veriùs ingenij eius præſtantiam rerum diuinarum peritiam doteſque alias quibus pollet palàm facient, quod nunquam pro meo deſiderio ſatis maturè continget. Obſides habemus dum id in mora eſt Philoſophica & Theologica theoremata quæ elegantibus & artificioſis figuris B. Mariæ Virgini, & S.P.N. Franciſco ingenioſe ſimul & pie conſecrauit.

Paternay.

Ob P. Andreæ le Baird.

4. Nunquam quin etiam apud eoſdem deficiet memoria *R.P. Andreæ le Baird* Scoti, qui annos multos eam Prouinciam incoluit, & eos quos habet ipſa, tum Lugdunenſis Prouincia præſtantiſſimos Theologos excoluit, hoc autem anno apud Lugdunenſes ſancto fine quieuit. Quod contigit VII. menſ. Iunij, cùm eo die rem ſacram feciſſet, quam facere non intermiſerat ex quo factus erat Sacerdos, nec vnquam B. P. N. memoriam inter ipſa ſacra (niſi in nocte Natiuitatis Chriſti) excidere ſibi paſſus fuerat. Lugdunenſe Collegium Patribus Soc. Ieſu abſentibus rexerat, Theologiamque prælegerat, priuſquàm nomen Ordini noſtro daret. Vicarium generalem miſſionis Scotorum in Angliam ipſi vidimus cùm ea de cauſa Pariſios veniſſet. Supra modum amabilis fuit, eaque omnes benignitate complectebatur, quàm maxima deſiderari poterat. Nihil eorum quæ videbantur deſiderabat, totus in amatam Theologiæ profeſſionem incumbebat, nec mirum ſi vir contemplationi quantus erat deditus, ne quidem de neceſſariis vitæ cogitabat. Grauis accidit eius mors omnibus qui eum nouerant, omninoque ſancta eius memoria in præſens habetur & in fu-

1632. turum perennabit. Scripſit libellum gallicum hoc titulo, *L'Entretien de l'ame deuote ſur les excellences, grandeurs & perfections de Dieu*, editum Lugduni 1625. apud Ludouicum Muguet, ſcripſerat & Molinæi famoſi Miniſtri refutationem, quæ nondum prodiit. 1632.

Obit. aliquis c nostris. 5. Apud Valentinos in Hiſpania obiiſſe audio *R. P. Franciſcum Sanz*, quem illi ſanctitatis opinione clarum habent. Eius non ſemel meminerunt qui de vita *B. M. Gaſparis Boni* ſcripſerunt. At de obitu eius & fama ſanctitatis ſuperſtite, accepi à noſtro *P. Franciſco del Aquilar* ex Baronibus *de Alaquaz*, cum in tranſitu nos conueniſſet quod iam antè meminimus. Quid ni & quod vidimus, & quod audimus vno contextu eloquimur? Ad vi. ſcilicet menſis Iulij Pariſienſes noſtri extulerunt *P. Nicolaum Corteſium* virum irremiſſo mentis ardore virtutes religioſas omnes & proximi ſalutem ita complexum, vt externorum ſuorumque amorem ſimul & admiratiōnẽ adhuc ſuperſtes meruerit, fato functus luctum & deſiderium omnibus reliquerit. Et rectè ſanè in memoriam vertitur hominum qui creditur in conſortium tranſiiſſe Angelorum, quo nos breui præconio ampliorem laudationem in aliud tempus differemus. Ad xx. Octobris Genuenſes memoriam recolunt *R. P. Adeodati Lomellini* qui antè menſem in ſuæ Prouinciæ caput & moderatorem tertiò electus fuerat. Nos eius mentionem data occaſione non reticuimus, illum ſui laudant, ab ſingulari eruditione qua præſertim in Theologiæ moralis ſecreta penetrauerat, vt nemini ſecundus in ea facultate haberetur, ab eximiis virtutibus quæ bonum perfectumque ſuperiorem decent, ab agendarum tractandarumque rerum peritia, ſtudio & amore in probos, odio in vitioſos & perditos, conuerſationis honeſtate ac mira ſuauitate morum. Et reuerâ nos ipſi cum in tranſitu obſeruauimus virum diuina humanaque ſapientia præpollentem magnamque animi manſuetudinem præferentem, vt omninò dignus videatur cuius memoria cum elogio ad poſteros tranſmittatur. Sanz. Courtois. Lomellino.

Ob Soror. Catharinæ Thibault. 6. Anno demùm exeunte mortalitatem exuit Deuota Sor. *Catharina Thibault* tertium Ordinem noſtrum profeſſa, cui ſingularem ſanctitatis opinionem vita & mors conciliauerunt. Vitam egit ſanctimonia morum, piis exercitationibus, diuina gratia & opitulatione præſtantem, ſummis & acutiſſimis doloribus exercitam, moleſtis dæmonum infeſtationibus agitatam, ſibi (quod ſummum fuit) plerumque derelictam, tam multis denique ac diuerſis modis à Deo in exitum perductam, vt argumentum eximij operis det iis quibuſcum communicauit, quod per eos etiam ſperamus. Mors illi fuit, quæ iuſtis eſſe ſolet, optata, quieta, ſancta, quam piorum ſtudium qui reculas eius magna contentione diripuerunt, oris decor & ſpecies qualis fingitur Angelorum, aſpirans cœleſtis fragrantia, exaudita (vt creditur) vota, & pleraque alia exaggerauerunt. Annos non plures xxxi. nata erat, depoſita eſt *Compendij* in æde noſtra è regione ſacelli B. P. N. quem ſummè venerabatur & à quo non ſemel per viſum inter triſtia quibus premebatur recreata eſt. Plura cum tempore qui cœpit reuelabit & perficiet.

An. M. DC. XXXIII. M. DC. XXXIV. 1633. 1634.

Conuentus Roiæ. I. AGe, breui etiam perſtringamus quæ ad hunc annum occurrunt. A die Ianuarij xix. Nobiliſſ. & Generoſ. *D. Maximilianus de Belleforiere* Marchio *de Guerbigny*, Comes *de Tilloloy*, Baro *de Soyecourt*, ac pronuper delectus à Rege in ſuum, vt vocant Locum-tenentem per Picardiam, &c. cum noſtris de condendo, & fundando vt loquuntur, apud *Roiam* Cœnobio pepigit. *Maximiliani* conſors pientiſſ. & Nobiliſſ. *Iuditha Memmia* omni ope fauit. Quam ad rem expreſſus cum ſacrorum *S. Florentij* ſodalium, quibus ſummum liberumque ius in vrbe, tum etiam Vrbici Concilij aſſenſus ſub ead. die Februarij xxii. Moxque ad alteram diem Nobil. & Cl. Vir *Carolus de Broie* Proprætor regius ſuo & regiorum adminiſtrorum nomine de noſtris in ciuitatem accipiendis decreuit. Inter hæc Deuota & lectiſſ. fœmina *D. Antoniota de l'Eſpaux* vidua Belleforiere. de Broie.

1633. vidua *D. Gabrielis Bruſnel* operis promouendi ſtudioſa noſtros pia largitione 1633.
Bruſnel. proſecuta eſt, fidemque ſuam ſolemni pactione ad diem Februar. xxiv. obliga-
le Febure. uit. *R. D. Franciſcus le Febure de Commartin* Ambianenſis Epiſcopus, & ipſe con-
dendi Cœnobij poteſtatem fecit litteris Ambiani ad diem Martij xxix. exa-
ratis. In confirmationem eius fundationis Inuictiſſ. & Clementiſſ. Rex noſter
litteras ſuas apud S. Germanum in Laïa menſe Aprili conceſſit, quæ ad xxx.
eiuſd. menſis in Senatu lectæ, publicatæ & Actis inſcriptæ ſunt. Demùm crux
ſolemni apparatu infixa noſtrique in poſſeſſionem miſſi die xix. menſis Iunij,
quæ in Dominicam incidebat. SSq; Geruaſij & Protaſij memoriam referebat,
Marguerin. præeunte *R. P. Iacobo Marguerin* Collega Prouinciali, cui datum eius rei nego-
Dupre. tium ab ipſo *R. P.* Prouinciali *Antonio Dupro*, quem afflicta per viſitationum la-
Roye. borem valetudo Calniaci detinebat. *Roia*, quam noſtri vocant, Ortelius & alij
Rodrinam eſſe arbitrantur, aliis tamen diſſentientibus, qui *Cæſaromagum* eſſe ma-
lunt, *Rodium* in Tabula Peutingeri. Vrbs autem ea eſt Picardiæ non obſcura in
Noyon. eo agro quem à ſanguine terſo cognominant, feraci quidem illo & ſegetum
Peronne. vbertate læto, cui cœlum ſalubre ac temperatum aſpirat. *Noniomo* diſtat leucis
Amiens. iv. *Peronâ* vii. *Ambiano* viii. *Siluanecto* xiii.
Senlis.
2. Quæ dum ſcribimus à Burgundia nunciatur Diuionenſibus noſtris dona- Conuentus
de l'Eſtang. tum Oratorium *B. Mariæ à Stagno*, quod nuper Anachoretæ incolebant, ſoletq; B. Mariæ à Stagno, ſeu
multo concurſu frequentari, ab iis qui B. Virginis opem implorant, quod fru- Diuionæ II.
ſtra non eſt, vt diuinitus edita comprobant. Eremitis igitur iuſta de cauſa ex-
actis, vt haberent, qui peregrinatum veniunt rei ſacræ adminiſtros, locus no-
de Caſtille. ſtris datus eſt à Nobil. & *R. D. Nicolao de Caſtille* S. Benigni apud Diuionem Ab-
bate, in quo & nos & publicum vir beneficus promeruit. Nam præterquàm
noſtri peregrinis ſuam operam præſtabunt, eo ſeceſſu ad animum colligendum
non inutiliter vtentur. Diſtat is locus alterâ à *Diuione* leucâ ſecundùm viam pu-
blicam qua Pariſios itur, ac de ſublimi & edito monte à tranſeuntibus conſpi-
citur. Inſtituti eo loco B. Virgini cultus Originem R. P. Franciſcus Poiræus in
eo commentario, quem de B. Virg. ſcripſit copioſè ſatis proſequitur, narratq;
ſolitum ſecedere ab armento bouem loci indicium bubulco feciſſe dum obſer-
uat depaſtam à boue herbam in alterum diem lætiorem & abundantiorem ſuc-
creſcere. Itaque defoſſâ humo B. Virginis Imaginem ex coctili terra inuenit,
quæ primum in arbore collocata cultum à vicinis populis promeruit. Conti-
git autem ſanctæ Imaginis inuentio an. 1531. Deinceps verò miraculis conſpicua
diligentius culta eſt. Rarum illud quod centeſimo poſt anno accidit, & pluri-
bus à Poiræo enarratur tract. 1. cap. xii.
3. Sed & noſtri qui Subalpinam Galliam incolunt *Niciam* poſtliminio re- Conuentus
greſſi ſunt. Antè annos ſcilicet triginta, & quod excurrit oblata fuerat vrbis Niciæ.
eius inhabitandæ domicilijq; conſtituendi facultas & occaſio peropportuna,
quæ cum tempore tamen dilapſa eſt, vt ſuo tempore meminimus Nũc demùm
verò, poſtquàm tot anni effluxerunt, agente imprimis noſtro *P. Michaele Leua-*
Leuamin. *mu*, & fauentibus Clar. & Nob. VV. *Ioanello Matrini* Condomino *Caſtri-noui*,
Matrini. & *Stephano Roſſo* deducta eſt in eam Vrbem noua familia, quæ ſibi domicilium
Roſſo. ad menſem Octob. vniuerſo Populo aſſentiente, atque facultatem ſuam de-
Taono. ferente *R. D. Iulio Taono*, qui vacante ſede res eius Eccleſiæ adminiſtrabat,
comparauit. Locus eſt quam optimo Vrbis loco, PP. Societatis Ieſu Collegio
proximus, qui ſub auſpiciis ac nomine *B. P. N. Franciſci*, tam citò effloreſcere
cœpit vt frequentes ad noſtros commeent, cùm adoleſcentes ingenui qui no-
ſtrum inſtitutum capeſſunt, tum ciues plerique omnes apud quos cultus B. P.
Niſſe. N. plurimùm iam nunc inualuit. At de *Nicæa*, ſeu *Nicia* dicere præoccupaui- Ab ann. 1602.
Aſt. mus. In proximo quinetiam, *Aſtam Pompeiam*, de qua & in anteceſſum diximus,
Bouet. atque *Boutas* nobilis gentis prædium ſeu vicum in ea regione Subalpina, ſe im-
migraturos qui ex officio noſtris præſunt certam fiduciam habent, & vtinam
votis illi ſuis non fruſtrentur.
4. Anno autem 1634. ad v. Iunij menſis diem Romanos noſtros inſolabili Obit. Card.
mœrore compleuit obitus Eminentiſſ. Card. *D. Lucæ Antonij Virilis*, qui apud Virilis.

1634. eos quidem depoſitus, in naui (quam vocant) Eccleſiæ inq; ſuorum ſepulchro 1634.
iacet, nulla vſquedùm extante memoria qua tantus vir ab obliuione vindicetur; apud omnes verò cum maximè apud noſtros nunquam deponenda viget, debetque vigere incomparabilis hominis ſancta & venerabilis recordatio, vtpotè cuius vita, cuius verba, cuius opera omnia ſpeculum eſſe poſſint, in quo B. P. Franciſci gloria perpetuum reſplendeat. Et reuerá, nemo fuit ab hominum memoriâ qui Paulanum noſtrum tanto ſtudio coluerit, nemo in quem ipſe liberalior & effuſior fuerit, vt videri poſſet inter vtrumque fuiſſe contentio vter plus amaret, redamaretque immmortalis mortalem, mortaliſnè immortalem. Virilis Franciſcum ſemper in ore, ſemper in conſpectu, ſemper in corde habuit. Nihil hoc oraculo ſuo inconſulto aggrediebatur, nihil non conſulto ad votum perficiebat. Franciſcum loquebatur, Franciſcus illius ore loquebatur, omninoque ſic ſtatuebat vir ſupra modum pius vitam ſibi, animi corporiſque bona, rerum ſuarum proſperitatem & omnia per Franciſcum conſtare. Id quod vniuerſa Roma ſcit, loquitur, teſtatur & æternùm ſi meminiſſe velit mirabitur. Et nos ſanè cum de ſingulis edocti fuerimus, non habebimus exercendi ſtyli noſtri iucundiorem materiam, interim verbo concludemus quod abſolui multis non poteſt. Virilis Cardinalem depoſuit vt Minimum indueret quem per vitam corde geſtauerat, vt vno vtriuſque hominis habitu cœlo ſe repræſentaret, dilectoque Minimo ſuo conſederet. Quæ ſanè nobis certa fides & ſi fas eſt dicere fiducia & ſecuritas.

Conuentus Ciuitatis. 5. Ad eundem annum *Prouinciales* noſtri oppidum popularibus dictum *La Ciotat*, quod latinè *Ciuitas* reddendum videtur, medióq; inter *Maſiliam* & *Telonem* quinque leucarum, interuallo, ad *Aquilam* promont. ſitum eſt, beneficio Clar. V. *D. Antony Martin* ciuis & indigenæ, tranſierunt; & ædes quidem in ipſo oppido ſibi acceperunt loco percommodo, titulumque optauerunt *B. Mariæ Auxiliatricis*, ſeu *de bono ſuccurſu* ſi propiùs ad plebis ſenſum loqui volumus. Rem curauit *R. P. Petrus Danin* cui nuper moderanda Prouincia optimo & ſingulari delectu cum bonorum omnium plauſu delata fuerat; demùm verò, qui cœpit ipſe perficiet atque conſummabit. Certè animus mihi fuiſſet noſtrorum qui nuper ad *Perſas* abierunt, tum etiam eorum qui apud *Anglos* iam olim commorati ſunt & in præſens commorantur, ſed & illorum qui extra Europam apud *Mexicanos* & *Inſulas Americæ* degunt mentionem non prætererei, ſed cum res illorum needùm ſatis exploratas habeamus, omninò in eo verbo conquieſcendum quod præmiſimus, illéq; rerum noſtrarum arbiter in vota ſollicitandus, vt quando cœpit, ipſe perficiat, ipſe conſummet.

La Ciotat. *Martin.* *Danin.*

Regi Sæculorum immortali, ſoli Deo honor & gloria.

APPENDIX

APPENDIX PRIMA

DE VIRIS FAMA ET OPINIONE SANCTITATIS VENERABILIBVS, SEV Euangelica perfectione illuſtribus & claris, quorum memoria non potuit ad certum tempus occurrere.

A

P. ALPHONSVS DE CARVAIAL, qui longam ætatem, quâ Hiſpanos ſuos omnes ſuperauit, amplioribus virtutibus exaggerauit. Modeſtiâ, humilitate, animi præſentiâ, rerum omnium inopiâ exemplum ſe perfectioris vitæ conſtituit. Vt vixit ſic & mortuus eſt.

P. ALPHONSVS MALDONATVS, inuictum ab oratione ſpiritum non relaxabat. De geniculis enim die ac nocte orabat, præterquàm in publicis precibus quæ in Choro recitantur. Humilis ſupra fidem fuit, qui primus perfectæ orationis fructus eſſe ſolet. Exhinc mirificâ ſe abſtinentiâ macerauit, quo liberior ad orationem accederet. Conſueuerat autem eduliis aquam ſecretò infundere ne quid ſaperent. Charitate adeò ſuccenſus fuit vt nullum officium prætermitteret, quo poſſet proximum demereri. Illibatam animi & corporis integritatem orationis beneficio ſeruauit, cuius quidem aſſiduitate ita vires exhauſerat vt vix poſſet corpore niti, non tamen quicquam propter eâ ex ſolita exercitatione remiſit. Hoc vnum à Deo petebat, vt eum ſua gratiâ, per vitam atque in morte, non deſtitueret. Dedit autem illi Dominus petitionem cordis ſui, beatam enim vitam feliciſſimo exitu clauſit.

P. ANDREAS A MESSANA B. P. N. ſocius humilitate inſignis & quadrageſimalis inediæ ſectator zelantiſſimus, ſanctiſſimè obiit. Vereor ne ille ſit quem alij à *Petrafitta* cognominant, & hic enim Meſſanenſis traditur. Nihil tamen conſtat, quod in alteram partem inclinet. Nobis à *Miſanio* (cuius nominis oppidum eſt in *Brutijs*) dicendus viſus eſt, nec vſquedùm ab eâ ſententiâ recedimus.

P. ANDREAS DE MORA in confeſſione Chriſtianæ fidei à Mauris infidelibus in Hiſpaniâ trucidatus, dignam Chriſto victimam obtuliſſe fertur. Noſtri omnes de illo meminerunt.

F. ANDREAS DE MORA laicus, miræ in pauperes charitatis, quam ſuſcitato per eam viduæ filio mortuo, aliiſque ſupra naturam editis Deus approbauit. Sancta eſt apud Hiſpanos eius memoria. Relegendi qui de rebus noſtris ſcripſerunt.

P. ANDREAS A PETRAFITTA *Meſſanenſis*, hunc B. P. N. contubernio beatum miraculis effulgere Siculi affirmant. Meminit non ſemel Octauius Caietanus.

P. ANDREAS A SANCTA MARIA, quem *Malacenſes* ſui habent in veneratio-

ne, haud dubium qui non obſcuro ſanctitatis nomine quo ille inclaruit. Sed de Actis eius nihil prætereà nobis innotuit.

Angelvs de Serra Preſbyter tertiarius, quem B.P.N. in gloria ſupparem Dominus reuelare dignatus eſt. Vid. ad. an. 1501.

P. Angelvs a Sortino *Siculus*, qui pro ſuo nomine non hominem vixit ſed Angelum, adeò vita eius omni gratiâ & virtute præſtitit. Sepultus eſt *Panormi*.

B. P. Antonivs Bonvs è primis duodecim qui in Italia B.P.N. adhæſerunt. Oriundus erat *Flumine-frigido*, vnde nomen etiam nactus eſt. Deiparæ ſtudioſiſſimus cultor fuit, Ardentiſſimo pœnitentiæ zelo flagrauit. Morum integritate mirabili reſplenduit. Virtutum omnium decore ac gratia Dei inſignem prædicant noſtrorum Tabulæ. Beatum indigetant Barius, Maurolycus & alij, ea eſt apud ſuos Calabros ſanctitatis eius opinio, quam vtinam rerum noſtrarum ignoratio amplius non premeret.

P. Antonivs a Crocvlo vir notiſſimæ ſanctitatis, qui ne per deſperatas quidem ægritudines vitæ quadrageſimalis canonem ſoluere vnquam voluit. Aſſiduus fuit in Nouiſſimorum vt vocant contemplatione quâ quidem ad inſolitum pœnitentiæ feruorem exarſerat. Præſtaret acta eius ſingula ad nos perueniſſe. Depoſitus eſt *Spectani* loco ad memoriam conſpicuo.

P. Antonivs a Neapoli vitæ perfectione mirabilis, quod ei elogium Tabulæ Siculæ aſcribunt.

P. Archangelvs a Besignano vir ſanctus, cui ob eam cauſam *Beati* nomen tribuitur. Strictim meminit Montoia eoque auctum nomine inter alios recenſuit.

B. P. Archangelvs a Longobardo vnus è duodecim illis quos B. P. N. in ſocietatem primùm accepit. Martyrium feciſſe cum itineris comite à quibuſnam traditur. Alij eum à Zelo pœnitentiæ ac puritate vitæ celebrant. Exteri ſcriptores Beati nomine ornant. Omninò vir ſanctus fuit cuius tamen Acta ſingularia nos latent. Strictim de illo meminimus in Chronico Montoiæ qui martyrem facit *Archangelus, à Meſſanâ* dicitur.

B.

F. Bartholomævs a Messana laicus, qui corpus aſſiduis macerationibus ſubegit & attriuit, nec finem fecit quoad puriſſimus ſpiritus deiectâ maceriâ ad originem ſuam reuolauit.

P. Bartholomævs a Paterno vir ſanctiſſimæ vitæ & in corporis aſperitate (quod habent Tabulæ Siculæ) præcipuus glorioſa morte perfunctus eſt.

P. N. Becerril vir ſanctiſſimus annos totos quinquaginta ſolis leguminibus vſus eſſe traditur. Corpus eius diu poſtquam conditum fuerat inuentum eſt incorruptum. Celebris eius eſt apud *Toletanos* memoria.

Sr. Benedicta a Catana tertiaria, Meſſanenſis quæ ſanctitatis opinionem quam extulerat certo poſtmodùm argumento demonſtrauit. Anno enim 1615. corpus eius odore fragrantiſſimum & nulla tabe diſſolutum in communi Tertiariorum ſepulchro inuentum eſt.

P. Benedictvs Gvgliota ſingulari elogio laudatus à Trimarchio noſtro in opere de Viris illuſtribus Minimorum, mihi nomine ſolùm notus.

P. Bernardvs Bvilivs à nobis non ſemel, vt tamen infra meritum, laudatus, magnæ vir autoritatis, doctrinæ, ſanctitatis & fundandi per Hiſpaniam Ordinis noſtri præcipuus autor, ſed de cuius obitu nihil potuimus habere certi & explorati. Eum enim alij martyrio functum tradunt, & Accitanis illis qui anno demum 1612. reperti ſunt annumerant; alij Gerundenſem Epiſcopum faciunt, quocum alterum non videtur conciliari poſſe. Trimarchius noſter poſt alios hæc de Builio ſcribit: *Euenit quòd Ferdinandi Regis Catholici multiplicatâ inſtantiâ & declaratâ voluntate conſecratus fuit* (*tamen Apoſtolico præcepto coactus*) *in*

Archiepiſcopum

Archiepiſcopum & cum poteſtate Vicarij Pontificis tunc temporis, necnon Legati à latere miſſus fuit vnà cum præſtantiſſimo viro Chriſtophoro Columbo ad Indias, & propter rixam ob defenſionem Eccleſiaſtici ſtatus, quam habuit cum Chriſtophoro Columbo fuit à Rege Ferdinando ab Indiis in Hiſpanias euocatus & electus ac confirmatus in Epiſcopum Gerundenſem, quo Epiſcopatus benè (vt fas erat) munere fungens ſanctè fine quieuit; Et vidi egomet in Cathedrali Gerundenſi ſepulchrum huius Epiſcopi vbi in Inſcriptione noſtræ religionis fit mentio. Hæc Trimarchius, quæ tamen ſi benè memini non per omnia conſentiunt cum Annalibus Hiſpanorum qui Builium quidem Columbo aſſociant, ſed alium à noſtro deſignant. Acta præſtantiſſimi viri deſiderantur, & hæc cum iis conferendà quæ iam antè diximus.

P. Bernardinvs Gervnda *de Aquodam*, per quem Deus mira operari dignatus eſt. Eius meminerunt plures proceſſus in Calabria facti ad B. P. N. canonizationem.

S^r^. Bernarda a Monte forti *Meſſanenſis*, raræ & incomparabilis ſanctitatis Virgo, quam iugi præſertim rerum diuinarum contemplatione, Sacramentorum frequentatione, corporis maceratione, duriſſimaque abſtinentia comparauit. Nec certa defuerunt à morte argumenta, cùm enim ſupina in hypogæo à ſodalibus compoſita eſſet in pedes poſtmodum erecta ſtanſque inuenta eſt, mutato etiam veſtis colore fuligineo in candidum & ſplendentem: acceſſit & alterum ſubinde prodigium, puellâ enim quæ cum aliis in Monaſterio educabatur mortuâ cùm locus ei proximè ad *Bernardam* daretur illa veluti auerſata pedem longius tulit & digreſſa eſt, incomperto ad hæc quod ſciam exemplo & prodigio. Sita eſt Meſſanæ in Cœnobio S. Eliæ apud Octauium Caietanum.

P. Blasivs a Monte-albano *Hiſpanus*, qui paratas à dæmone inſidias tam feliciter euaſit, quàm ſanctè poſtmodum vixit. Sic nimirum viri ſancti animum ſolent & vires ab ipſis aduerſariis ſumere, atque ex eo ſe extollere vnde potuiſſent deiici. Rem amplius noſtri deſcripſerunt.

C.

P. Christophorvs Arena *Panormitanus*, cuius vitam virtutibus vniuerſis efflorescentem mors miraculis glorioſa excepit, quam à Siculis ſuis breui elogio comprehenſam ampliùs enarrari operæ pretium fuerit. Conditus eſt in Cœnobio S. Oliuæ propè Panormum, vt habet Octauius Caietanus.

D.

P. Didacvs de Albvrqverqve cognomento *Pius*, vt qui non modò rerum diuinarum ſenſu & affectu excelluit, ſed cœleſtem planè conuerſationem ſuis & exteris, & in his viris principibus exhibuit. Dignitates animi magnitudine mirabili exercuit ad quas continenter ſuorum ſtudio & amore adhibitus eſt. Summa eius apud primarios viros exiſtimatio fuit, adeoq; par illi reuerentia quæ Apoſtolo delata eſt. Hanc ſcilicet illi virtus grauitas, pietaſque conciliauerant. Denique dierum ac meritorum plenus ſancto fine quieuit. Nobis quandoque in anteceſſum laudatus, vt ad an. 1529. 1548.

P. Didacvs Moreno, vitæ pœnitentis & auſteræ, nullum penè lachrymis finem faciebat, certè ſemper lachrymabundus videbatur. Charitatem eius erga fratrem peregrinum à Deo per miraculum compenſatam ferunt. Colligendi animi deſiderio munerum omnium vacationem indulgeri ſibi procurauit. Prout vixit ſic & ſanctiſſimè apud *Aſtapam* requieuit. Relegendus Triſtanus De Vita P. Simonis Garciæ c. 11.

P. Didacvs Ortiz tanto feruore à puero inſtitutum noſtrum eſt amplexus vt breui ſummam vitæ perfectionem attigerit. Nihil præter Deum ſibi proponebat, cui vni dum ſe probare contendit ſupra ſe omninò ſublatus eſt. Quam verò in ſe transformauerat vitæ perfectionem de facili & cum multâ gratiâ in

alios deriuabat, itaque quamplures ab illius diſciplina viri magni & perfecti prodierunt. Rerum minutarum ſollicitam curam imprimis commendabat, tum parcimoniam & abſtinentiam, deinde orationem atque poſtremo diligentiam, ſedulitatem animique per omnia pręſentiam, quas ille virtutes ſtudioſè præſtabat. Merito ſuo periculum præuertiſſe creditur, quo ſui omnes dum Superiorem ageret conficiendi videbantur. Senectutem habuit ægritudinibus moleſtam, quibus ille debitas admiſſis pœnas expiari gratulabatur. Prænunciata mortis hora in Crucis amplexu ſanctiſſimè obiit ad diem Aprilis xxix. A morte, ſplendor & odor quo cubiculum reſperſum eſt, vultus nitor & gratia quibus reſplendebat non dubium beatæ immortalitatis argumentum facere viſa ſunt. Et ita quidem conueniebat vt cœleſtis fragrantia & lux ad virginitatis laureolam euolanti præſto eſſent. Hæc enim ſolent eſſe incorruptionis inſignia.

P. Didacvs Verdeio à Mauris in Regno Granatenſi occiſus martyrium feciſſe prædicatur.

P. Dionysi ys Barbier inter primos qui B. P. N. in Gallia ſe adiunxerunt multis laudibus effulſit. Virtutum & eruditionis merito miſſionis in Germaniam ductor electus apud *Maximilianum* Imp. gratia & autoritate valuit, Cœnobia plura comparauit, & in Prouinciam redegit. Apud Germanos & Gallos ſuos multis perfunctus muneribus naturæ conceſſit, parem vitæ exitum ſortitus æterna ſcilicet memoria dignum. Eius aliquam multis locis meminimus, tum verò & in Prouincialibus Franciæ. Vide quæ diximus ad an. 1629. n. 10.

E.

P. Evgenivs ab Arevalo vir grauiſſimus & valdè religioſus, qui ſanctitati autoritatem coniunxit multis apud ſuos cum laude perfunctus muneribus. Ætatis annum xc. ſanctæ profeſſionis lxxviii. prætergreſſus, ad Patres ſuos appoſitus eſt, Matriti, vbi nominis eius fama etiamnùm obtinet.

Sr. Evphrasia a Monte-leonis *Sicula*, Virgo euangelica perfectione commendabilis, nam humilitate, patientia, ſedulitate, rerum diuinarum altiſſimo ſenſu, & perſeuerantiâ vt memoria eius ſanctiſſima habeatur promeruit, quin & à cœlo præſtitum ſanctitati eius teſtimonium, poſtquàm corpore ſoluta eſt pluribus diuinitus editis traditio eſt. *Panormi* ab an. 1534. profeſſa fuerat.

F.

P. Ferdinandvs Imperator *Panormitanus*, non aliter mihi quàm indicio Trimarchij notus, qui locum inter Illuſtres ſuos ei facit.

Sor. Febronia a Monte-leonis *Sicula*, profundiſſimæ & continuæ contemplationis Virgo quæ vt orationi meditationique vacare poſſet vix è viginti quatuor horis, quibus nox & dies continentur, duas ſomno indulgebat, atq; hunc ſedens & in tabulam reclinata capiebat, quæ cauſa fuit vt ætate prouecta erigere ſe non poſſet, ſed curua omnino incederet. Denique contractâ paralyſi ex illa aſſiduitate longam patientiam ad reliquas virtutes adiunxit, educta per eam ægritudinem in libertatem filiorum Dei. Ab an. 1533. Ordinem Panormi capeſſiuerat, vbi ſanctitatis eius fama præcipuè viget.

P. Foelix Bota, quem illuſtribus ſuis accenſet noſter Trimarchius & iuſta laudatione proſequitur.

Sor. Francisca de Andviar, cognominem ſororem *Mariam* in omni virtutis exercitatione ad perfectum conſecuta non diſpari ſanctitatis opinione reſplenduit, ex quo cum illa omnium prima inauditæ religioſæ vitæ palæſtram ingreſſa eſt, ſiue vt veriùs dicam patefecit & aperuit. Sed nos de Maria ſuo loco. Videſis & ad ann. 1495.

F. Franciscvs Ceccardvs *à Genuâ* laicus, B. Virginis Deiparæ cultor eximius,

mius, vitæ auſteritate & abſtinentia mirabilis, cui morienti lampas ſine oleo per horas viginti quatuor non defecit. Eius acta Donius noſter pluribus ſigillatim proſequitur. Apud Octauium Caietanum, depoſitus in Cœnobio S. Oliuæ iuxta Panormum.

P. Franciscus de Cerezano, qui ab initio inſtituti ordinis magna ſanctitate floruit apud Calabros, & vtiliter rebus ſui Ordinis allaborauit.

P. Franciscus Longus à *Samblaſio*, eloquentia percelebris, & concionum gratia per Italiam nominatiſſimus, imprimis verò ſolidæ pietatis ſtudio & exercitio, ac reliquis virtutibus ſuam memoriam poſteritati ad exemplum, & admirationem commendauit. Eius mentionem non ſemel habuimus.

P. Franciscus Maioranus à *Conſentiâ*, ſi Montoiæ credimus, cum aliis *Flumine-frigido*, quibuſdam *Marcopoli*, nonnullis etiam *Mylis* oriundus videatur, tantùm ſanctitatis ſuæ opinione hominum ſtudia vir magnus & beatus diuiſit. Quid ni & *à Maiorana*, quod alij indicant, viderturque admodum probabile? Sed hæc non agimus. Poſtremum illud magis antehac probauimus, & omninò ſuffragatur Proceſſ. Conſent. non ſemel. Franciſcus noſter, animi & corporis intemerata puritate ad ſublimem rerum diuinarum contemplationem nixus ſic ſe diuinæ gratiæ aptauit, vt oranti ſub columbæ ſpecie adeſſe Spiritus ſanctus non ſemel voluerit, externo ſcilicet indicio, quale haberi luculentius non poteſt, interiorem gratiam ſignificans. Sepultus eſt *Maidæ*, quem locum corporis ſui gleba nobilitat.

P. Franciscus de Ribas ingenij acumine ac dicendi facundia nemini comparandus. Nec fruſtra Eſcolanus vt ſui ſæculi Phœnicem prædicat tantùm valuit in Theologiâ ſcholaſticâ, cuius omnia arcana vnus peruidiſſe credebatur. Annos lxx. in religione vixit, acerbiſſimis doloribus antè mortem diutiſſimè cruciatus quæ humanitus peccauerat expiaſſe videtur, atque ita in cœlum omni ſublato impedimento ſubuolaſſe. Gratioſus fuit apud viros principes, & apud ſuos, qui præclara illi munera in animi ſui ſignificationem detulerunt. Obiit *Neapoli*, funus curauit *Petrus Gironius* Prorex Oſſunæ Dux, quod frequentes totius Ciuitatis ordines in tanti viri memoriam frequentarunt.

F. Franciscus Xilo *Meſſanenſis* laicus, cuius ſanctimoniam miraculorum gratia indubitato teſtimonio poſt mortem obſignauit.

G.

P. Gvillelmvs Serrevx *Gallus*, per obedientiam in Baleares inſulas traiiciens in manus piratarum Algerianorum incidit, à quibus in mancipiorum ordinem redactus poſt duram ſeruitutem pretio diſtractus & venditus eſt. Hanc ille calamitatem mirabili æquanimitate perferens poſt tam certam conſtantis & fortis animi probationem, aliquanto illuſtriorem poſtmodùm occaſionem nactus eſt & fortitudinis exercendæ & profitendæ religionis. Cùm enim homini Hiſpano fortè occurriſſet, dum ille causâ fidei Chriſtianæ per ſummum dedecus eiurandæ iam in foro ſtaret atque ad circumciſionem accipiendam coràm plebe prodiiſſet, non dubitauit in medium proſilire ac quibus potuit verbis miſerum hominem ad ſanam mentem reuocare. Quod vt intrepidè aggreſſus eſt ita & feliciter obtinuit. Sed verſâ in eum populi & Magiſtratus rabie ſtatim ipſe ad ſupplicium tractus eſt & palo ſine morâ transfixus, ex quo ille per totum diem non deſiuit circumſtantes qua potuit vocis & animi contentione ad Chriſtianam religionem ſiue retinendam, ſiue ſuſcipiendam hortari: tantò autem ex hoc magis incenſus Iudex rogum iuſſit excitari & ignem immitti, atque in eum inuicti animi & propoſiti athletam, Chriſtique confeſſorem deiici: quo ille ſupplicio abſumptus atque in refrigerium per flammas eductus eſt.

H.

P. HERNANDVS CALVVS excellentibus ingenij dotibus & regendi ſcientia nomen famamque apud ſuos inuenit, apud quos magna eius memoriæ veneratio.

P. HIERONYMVS DE CONTRERAS inculpabilis vitæ homo qui per ſummam humilitatem adeò ſe humanis affectibus omnibus exuit, vt nullo planè teneretur. Bononiæ in Italia multos annos egit, ſed tertiùm iam ad familiam regendam optatus virtutis ſuæ merito, ad ſuos reuerſus eſt, vt quod ab exteris impetrare non poterat apud ſuos conſequeretur. Munerum ſcilicet vacationem affectabat, quæ iam vltro deferebantur. Sed cùm à ſuis non minori ſtudio, quàm ab alijs expeteretur cumque ſibi Burgenſes noſtri popoſciſſent, ratus non arte deinceps declinandum ſed vi abrumpendum, illorum vota obfirmato animo fruſtratus eſt. Conceſſit ex hoc in Caprenſem ſolitudinem, quam inſolito feruore ſpiritus excoluit. In corpore macerando, tam ſeuerus, tamque aſſiduus fuit, vt oſſa tenui vixdum pelle contegerentur. Miraculo proximum videbatur quod eo corporis habitu ſupereſſe poſſet. Ita demùm viribus exhauſtis immaculatum Deo ſpiritum reſtituit. Magnam habet ab omnibus cum Exteris, tum domeſticis venerationem. Et certè tanti viri mors vtriſque luctuoſa & lugubris accidit.

P. HERNANDVS PEREZ, qui aliquando per Hiſpaniam Vicarium Generalem magna cum rectitudinis & clementiæ famâ egit, vir fuit magnarum virtutum, atque imprimis ſeceſſus amore tenebatur, quem ab alijs etiam exigebat, vt qui crederet animum facilè diffluere, qui hoc præſidio collectus non haberetur. Itaque in vagabundos & inquietos ſeuerè animaduertebat. Regularis obſeruantiæ tenax fuit; cúmque omnes ad officium promptos & frequentes videret animo exultabat, Deoque in corona filiorum gratulabatur. Penè continuò ad Chriſti Imaginem de genibus orabat. Ore macilento & extenuato pietatem intuentibus aſpirabat. Sui deſiderium probis omnibus cùm ab eis receptus eſt reliquit.

P. HIACYNTHVS FOLLINI celebratus à Trimarchio in opere de Viris illuſtribus Minimorum, mihi eius tantùm fide commendandus.

I.

P. IACOBVS L'ESPRIVIER ſcribendis B. P. epiſtolis, & rebus Ordinis procurandis egregiam operam nauauit, ab eo multùm dilectus ob præclaras ingenij dotes, & incenſum pietatis ſtudium. Laudes eius ſtrictim ex occaſione indicauimus, ob excellens interim meritum in hunc ſyllabum conferendus fuit.

P. IACOBVS RVET, quem Tabulæ omnes à noſtris editæ vitæ innocentia conſpicuum præferunt, nos amplius non nouimus.

S^r. IOANNA CASERTA virgo tertiaria quæ B. P. N. ætate vixit, quæ infeſtum dæmonem adoleſcens paſſa, poſtmodùm cœleſtibus viſis recreata eſt, & ſanctiſſimæ vitæ exemplo reſplenduit. Vid. ad ann. 1501.

P. IOANNES CARO Concionator Apoſtolicus, & regulæ ſuæ obſeruantiſſimus magno apud Hiſpanos ſuos nomine inclaruit.

F. IOANNES A LAVRETO Oblatus, qui prophetico lumine illuſtrari meruit dum animi puritatem colit, & irremiſſo curſu ad religioſæ vitæ perfectionem properat.

P. IOANNES MARTINEZ A LERMA vir præſtantiſſimus, & apud ſuos ob præclaras animi dotes & optimi regiminis gratiam celebratus.

P. IOANNES MVVARVS, nobilis Siculus, qui præcipuam eruditionem virtutum indefeſſa exercitatione, ac Virginitatis laureâ cumulauit.

F. IOANNES A MYLIS laicus, qui cùm per vitam ſe hominibus præ humilitate

tate celauiſſet mortis gloriâ innotuit, vt quæ miraculis pluribus coruſcauerit. Sic decebat, vt qui ſe infra omnes demiſerat, in ſupremum exaltaretur. Conditus in Panormitano Cœnobio S. Oliuæ apud Octauium Caietanum.

F. IOANNES A NEAPOLI Clericus, quem ſui ab indeſinente ac diuina charitate commendant, quo illuſtrius elogium eſſe non poteſt. Charitati autem à Virginitate conciliatus ſplendor, hoc etiam elogium in immenſum exaggerat.

F. IOANNES A NEAPOLI Oblatus, regularis obſeruantiæ ſtudio, ſilentij cultu irremiſſo ad cordis munditiem illam peruenit quæ cultores ſuos in expetitum perfectionis culmen euehit & Deo videndo adaptat.

P. IOANNES ROMERO animarum Zelo inſignis, quem Deus inanem eſſe non ſiuit. Multos enim quoad ſuperſtes fuit ad meliorem frugem reuocauit. Sic verò auxit incrementa frugum iuſtitiæ ſuæ, & ad præmium euolauit. Releg. Triſtanus de Vita P. Simonis Garciæ cap. 11. Verùm & nos illius meminimus ad an. 1599.

P. IOANNES VECEL à Mauris infidelibus in Catholicæ religionis odium lapidibus obrutus martyrium feciſſe in editis Tabulis omnibus traditur. Hunc autem *R. P. Petri à Cuellar* ſocium Montoia facit quod aliis non placet. De Petro autem diximus ad an. 1569.

P. IOANNES VILLANVS *Mylanus*, morum ſanctimonia & inculpata probitate commendabilis. Obiit Matriti, à Siculis ſuis celebratur, nominatim à R. P. Octauio Caietano.

F. IOSEPHVS A S. LVCIA laicus, mirabili virtutum & probitatis exemplo apud ſuos effulſit, qui eum hodieque in admiratione habent.

P. ISAACIVS CAIGNET vir florentiſſimi ingenij, vitæ innocentis & ſanctæ, iiſque omninò virtutibus adornatæ, quas perfecta per gratiam natura capere poteſt. Eapropter ad ſupremam Ordinis ſui dignitatem non ſemel multorum votis expetitus eſt, ſed ille tanto apud ſe ſolidiùs ſtetit, quantò minùs honores quos merebatur appetiuit. Obiit vt videtur in Prouincia Franciæ.

P. ISIDORVS BALTÆMVS, cuius memoriam debita laudatione ab interitu vindicauit noſter Trimarchius, qui eum inter Illuſtres ſuos collocauit.

L.

P. LAVRENTIVS A CLAVO præſtantiſſimi vir ingenij, explorata prudentiæ & ſingularis ſanctitatis, quem B. P. N. litteris ad Ill. D. *Petrum de Lucena Olit* plurimùm commendat. Primus ipſe res B. P. conſcripſit, vt ad an. 1516. meminimus.

P. LEONARDVS BARBIER B. P. N. familiaris fuit atque chariſſimus, quam ille neceſſitudinem virtutum quadam paritate non inutiliter excoluit. Ab eius manu ſacroſanctam Euchariſtiam pridie, quam vitâ cederet B. P. ſuſcepit. Studioſus admodum fuit Ordinis propagandi, ſuamque operam cùm in Gallia, tum in Italia, vtrobique multis dignitatibus perfunctus, præſtare non deſtitit. Honoratam vitam non diſpari morte concluſit aut veriùs coronauit.

P. LVDOVICVS DE ESPINOSA, ſtrictioris apud ſuos obſeruantiæ ſtudioſiſſimus cultor imo & autor, cùm virtutibus omnibus, tum obedientia ſupra cæteras excelluit, ad quam ſe Chriſti exemplo identidem animabat. Cuius quidem vltra mortem exemplum mirabile dedit. Cùm enim apertis oculis & in cœlum intentis à morte manſiſſet, nec vlla vi aut arte claudi potuiſſent, mandatum illi ex obedientiâ vt oculos clauderet, nec mora palpebræ ſponte ſua remiſſæ ſunt, raro quidem exemplo ſed quo ſerui ſui obedientiam compenſare meritorum æſtimator non fruſtra voluit. Decet nimirum vt obediēs loquatur victorias & morti etiam poſſit exprobare, vbi eſt mors victoria tua. Iacet in Caçallenſi Cœnobio noſtro.

Sr. LVDOVICA GIDENI nobiliſſ. Sicula tertium Ordinem profeſſa, quæ ſanctam vitam miraculorum ſplendore illuſtrauit. Vereor ne illa ſit quam à *Ventimiglia* cognominatam Nob. V. *Hectori Gueni* ſecundùm nupſiſſe diximus, ad an. 1619.

P. LVDOVICVS IVSTEAV ex primis in Gallia B. P. diſcipulis, & ſociis qui op-

timo parenti gratioſus virtutes eius in ſe luculenter expreſſit & repræſentauit. Multum allaborauit ad Ordinis confirmationem quod ſuo tempore ſignificauimus. Memoria eius chara nobis & pretioſa eſſe debet & hoc nomine, & aliis quampluribus.

M.

S[r]. MARIA DE ANDVIAR, non tam nobilitate ſanguinis, quàm animi & virtutis, clara, Dux & primiceria, vt ita dicam omnium Ordinis noſtri Monialium, quod illa inſtitutum Spiritu ſancto agente ſuſcepit, & glorioſè per multos annos retinuit ſuo exemplo ad ſublimem vitæ perfectionem reliquas omnes prouocans, & illum qui hodieque apud ſuas viget ſpiritum pietatis longè latéq; diſſeminans. Obiit in Hiſpania. Vid. ad an. 1495.

S[r]. MARIA A MONTENIGRO ſanctimonialem *Illiturgi* profeſſa, vitæ puritate & aſperitate inſignis deſcribitur in Tabulis Siculis. Et quidem Hiſpani apud quos vixit eam vt ſpeculum Pœnitentiæ proponunt. Nam & perpetua ſe inedia macerauit, nunquam niſi nudis pedibus inceſſit, cilicium ad carnem ſæpius induta erat, ſomnum in lecto cepiſſe nefas ducebat, adeoq; nunquam in ſtratum ipſa recubuit. Plura etiam illi ſcribunt, de quibus hæc libaſſe ſatis eſt.

P. MARIANVS CARNOVALICVS *Liparenſis*, quem Siculi ſui ab exacta regularum obſeruantia, vt virum apprimè religioſum & ſanctum commendant.

P. MARTINVS A TOLETO, inter ſuos honoratiſſimus, digreſſus à ſæculo in beatæ tranquillitatis portum ſe recepit. Regularum antè omnia obſeruantiſſimus fuit, tum etiam verbi diuini prædicandi gratiâ & gubernandi peritiâ excelluit, quæ dotes immenſum eius deſiderium à morte reliquerunt.

P. MARTINVS VERMVIOS apud Granatenſes quandoque Prouincialis, eximius Concionator, inſignis Theologus Illuſt. Princ. D. *Ioannæ Arragoniæ* à ſacris confeſſionibus, nihil vnquam ſibi aut à fauore aut ab ingenij animiq; dotibus quibus præcellebat arrogauit, ſed ſenſu præterquàm credi poteſt humilis, animo ſimplex & verè ingenuus per omnia fuit. Singulari corporis ſui edomandi ſtudio multis ſe verberibus confecit. Id verò inſigne, cùm nullis verbis ad obſtinati peccatoris conuerſionem proficere poſſet, eo ſeorſum accepto, tot ſe verberibus in præſentiâ dilaniauit, vt hominis malè feriati riſum in ſeriam pœnitentiam traduxerit. Hunc etiam deficiente annonâ diuinæ prouidentiæ conſilium familiæ quam regendam habebat frumentum à Deo ſæpiùs impetraſſe ferunt, adeoque vacuũ horreum ad eius preces abundaſſe, quod eſt non minimum miraculum Relegendus Triſtanus noſter Vitæ F. Ioannis à S. Maria Capit. III. Is verò niſi admodùm fallor ille eſt de quo ad an. 1589. nomine P. *Bartholomæus Martinez* cognominatus *de Mermuios*, Tabulæ tamen Siculæ Triſtano conſentiunt.

P. MATTHÆVS A CELICO in Ordinem cooptatus B. P. adhuc ſuperſtite, poſtquam inſignia virtutum omnium exempla, & præſertim ſedulitatis in animo colligendo, humilitatis in obſequiis vltrò amplectendis & præſtandis, charitatis in Deum atque proximum feruentiſſimæ per omnem vitam reliquit, in ſarmenta pro more decumbens B.P.N. viſibili ſpecie apparente, atque in conſortium euocante lætus & alacris ad præmium euolauit. Quod *Spetiani* contigit vbi eius memoria colitur.

P. MATTHÆVS MICHEL inter primos Gallos qui Ordinem ſuſceperunt eruditione ac probitate clariſſimus, quem B.P.N. conſiliis ſuis, & ſcribẽdis etiam epiſtolis peramanter & vtiliter adhibuit, ipſe verò multis exantlatis laboribus & Euangelica perfectione conſummatus ad ſuperos (quod credimus) receptus eſt. Eius nobis mentio tempeſtiuè non excidit.

P. MELCHIOR DE LOS REYES in nocte Natiuitatis Domini ad altare cum *R. P. Stephano de Granata* martyrium fecit ab impiis & perduellibus Mauris confoſſus. Digna vtraque cœlo victima.

P. MICHAEL PELLICVS *Meſſanenſis*, cuius virtus & ſanctitas fruſtra verbis exaggeraretur, poſtquàm illas miraculorum gloria coronauit. Sepultus in Cœnobio S. Mariæ de Victoria iuxta Panormum, vt habet Octauius Caietanus.

P. NICOLAVS

N.

P. NICOLAVS DE ALEXIO *à Paula* B. P. N. nepos, quem mortuum vitæ reddidit ac in conſortium poſtea ſuſcepit in quo præclaris moribus ab auunculo non degener effulſit.

P. NICOLAVS BETHVNIVS vir doctus & pius, & in B. P. ſocietatem inter primos Gallos receptus, ſparſim à nobis laudatus, in catalogum etiam Prouincialium Turoniæ relatus, æternâ memoriâ ob præſtantem virtutem & eruditionem donandus nobis fuit.

P. NICOLAVS PAPELARTVS vir antiquæ probitatis & religionis, cuius ſtudium ad tuendam obſeruantiam regularem à Siculis ipſis meruit commendari, qui tamen fruſtra *Ioannem* appellarunt, vidimus enim profeſſionis eius autographum in commentario Nigeonenſi, vbi nomen dedit ſacræ militiæ ad an. 1514. die v Nouemb.

B. P. NICOLAVS A S. LVCIDO, inter primos B. P. N. ſocios vitæ ſanctiſſimæ & integerrimæ, ob quam beati titulo etiam ab exteris ſcriptoribus augetur. Sunt qui fretum Siculum cum B P. euaſiſſe tradunt, qua de re alibi diximus. Alter etiam NICOLAVS A NVCITO iiſdem omninò nominibus celebratur, quos inter ſi diſtinguendum eſt poſſit dubium videri, nobis non videtur vt ad an. 1435. ſignificauimus.

Pro *Nucito*, *Nicetum* legit Barius, recentiores Geographi non conſentiunt.

O.

Sr. OLIVA INCORBEIRA Virgo ſanctimonialis ab an. 1549. Panormi profeſſa, quæ orationis & corporis macerandi ſtudio parem vix habuit. Ad largam ſanguinis effuſionem verberari ſe procurabat, vt Chriſto ſponſo pro ſanguine ſanguinem redderet. Verùm cum his aliiſque exercitationibus mortem accelerâſſet ab Angelo cytharam pulſante in morte recreata eſt, à quo etiam cum propinquæ mortis ſignum datum eſſet gaudens & exultans ad ſponſum migrauit.

P.

P. PAVLVS A NOLA, quem merito Trimarchius elogio exornandum ſuſcepit in laudato ſæpiùs opere de Viris illuſtribus.

P. PAVLVS ROSADVS vir probatæ virtutis, qui pro ſua humilitate delatas ultrò dignitates eiurauit. Charitas & miſericordia cum eo creuerunt, adeò in pauperes affabilem ſe ac liberalem præſtitit. Nunquam ſe votis fruſtratos qui Paulum noſtrũ interpoſuiſſent, quamplures fide digniſſimi affirmarunt. *Allapa* finem viuendi fecit, tum verò ei ab excelſo diuina lux affulſiſſe viſa eſt. Funus ſolemniter curatum, circumſtantium omnium luctu & lachrymis aſperſum eſt.

F. PETRVS A MESSANA (qui & *Franciſcus Paſchalis*) Clericus pietatis odore mirifico patriam ſuam reſperſit.

P. PHILIPPVS A GIBBOSO, Siculus virtutum gratia quibus floruit apud Syracuſanos venerationem promeruit, atque apud eos depoſitus hodieque illius memoria in benedictione eſt.

F. PHILIPPVS LA VIA *Nicoſienſis*, Clericus Diaconus, magnarum ac multiplicium virtutum adoleſcens, ob quas vulgò Sancti fratris nomen obtinuit.

P. PHILIPPVS SINARIA compunctionis gratia & lachrymarum dono ad exemplum Siculis ſuis illuxit, & ſuam apud eos memoriam conſecrauit. Oriundus erat Sancti-Stephani fano.

P. PLACIDVS ALBARELLVS inter viros illuſtres relatus à Trimarchio, & laudem quam meruit ab eo conſecutus.

S.

P. SIMON COTTA-NIGRA *Randalienſis*, qui bonitate naturæ & morum candore *Siciliam* illuſtrauit, cuius eo nomine apud ſuos memoria ſancta eſt.

P. SIMON A PALATIO, vir magnarum virtutum, qui Ordinem in *Aragonia* & *Balearibus* maximè propagauit, & vtramque Prouinciam ſapientiſſimè rexit. Diuinitùs quamplura edidiſſe creditur. Sepultus eſt apud *Maioricenſes*, qui ſanctitatis eius opinione permoti de corpore illius ex hypogæo educendo, & in priuatum ſacrarium ſeponendo, egerunt, quod neſcimus ſi præſtiterint. Rele-

gendus noſter Triſtanus, De Vita B. Gaſparis Boni cap. iv.

P. Stephanvs de Granata ſacra faciens in nocte Natiuitatis Domini ad altare trucidatus dicitur, vnaque *R. P. Melchior de los Reyes*, quibus de conſortio martyrij duplicata laurea eſt.

P. Stephanvs de la Noüe inculpatis moribus & innocentia vitæ ſingulari annos xl. in ſancta profeſſione tranſegit. *Nigeoni* ſepultus vbi gratiæ ſpiritum hauſerat fidem ſuam Sacramento ſolemni obligans, die viii. Decemb. an. 1515. Obiiſſe autem lego an. 1556.

F. Stephanvs de Semperino laicus, qui à puero mirabile pietatis ſtudium prætulit, quod ad mortem perpetua eiuſdem propoſiti æquabilitate prorogauit. Sui Siculi eum non inter poſtremos celebrant.

T.

F. Thomas a Clesvto, quem à ſummâ patientiâ, qui laudant vacua laude non proſequuntur. Is mihi eſſe videtur, qui *F. Thomas de Apulia* Oblatus in Tabulis Siculis ſcribitur.

F. Thomas a Neapoli, cui exacta & mirabilis obedientia nomen in noſtris Annalibus fecit dignum virtute ſua & poſterorum recordatione.

P. Thomas Seminvs magna pietatis laude, ardentiſſimoq; diuini honoris zelo, regularis obſeruantiæ, omniumq; religioſarum virtutum exemplo apud Genuenſes ſuos venerationem conſecutus eſt.

V.

P. Vitvs Græcvs *à Monteforti*, virginitatis dono, charitate ac ſpiritu prophetiæ conſpicuus, in omnibus Tabulis quas noſtri ediderunt, prædicatur, quod elogium tamen ex diſiunctis collegimus. Conditus eſt in Cœnobio Drepanitano apud Octauium Caietanum, qui eum inter ſanctitate venerabiles confert.

Non hi autem ſolùm ſed plures alij ſeſe haud incerta ſanctimonię fama, & non vulgari excellentis virtutis opinione commendarunt, quos inter & hi iam nūc nobis occurrunt, vel de nomine recenſendi quos ex parte obſeruabat noſter *Ioſephus à Meſſana*, vt mihi conſtitit ab Excerptis noſtri *Nicolas Rosllarti*.

Antonivs de Martinis.

Firminvs Fvscianvs ſanctæ ſimplicitatis ſenex 54. Religionis annum prætegreſſus.

Franciscvs de Savoca.

Hieronymvs a Messana.

Ioannes della Rocca.

Ioannes Sovpplis, cuius nonnulla mentio in hiſtoria iam edita.

Iosephvs a Catana.

Lvdovicvs a Granata, qui Trapani viuendi finem fecit.

Marcellvs Palmerivs, de hoc non ſemel meminimus, ſed abſque debibito elogio.

Michael Grillo, qui primus in Sicilia Religionem noſtram ingreſſus eſt.

Nicolavs Gaffe', quem nobis Hebertus noſter ſæpiùs commendauit.

Nicolavs Fovbelin, de quo in Prouincialibus Franciæ, ad lx. Religionis annum peruenit.

Petrvs Grip, cuius hodieque memoria viget apud multos.

Petrvs a Messana, de quo nōnihil diximus, vbi de Cœnobio Meſſanenſi.

Placidvs Talaia oriundus à S. Lucia, non ſemel de illo meminimus.

Stephanvs a Salerno.

Atque vtinam horum aliorumque quamplurium, & ſi licet dicere innumerorum Acta qui poſſunt diligenter exquirant, vt ne illi debita gloria nos & poſteri exemplo quod expetimus defraudemur, & quæ nobis Annalium perſcribendorum materies non deeſt, per negligentiam tamen & ſupinitatem, quæ impræſens obtinuit, deficiat.

APPENDIX

APPENDIX SECVNDA DE SCRIPTORIBVS ORDINIS, QVOS NANCISCI POTVIMVS, AVT de quibus edocti per alios fuimus.

Duo librorum autorumque genera nobis innotuiſſe hoc titulo præferimus. Et certè per nos quamplures nacti ſumus quorum nullus eſt noſtrûm qui meminerit, alios tantùm commonſtrantibus ex noſtris quibuſdam didicimus. Quos ipſi vidimus deſignato typographi nomine, tempore ac loco editionis vt plurimùm deſignauimus. Quos per alios edocti fuimus, expreſſo eius qui nobis indicauit nomine conſtare poſſunt. Et vnus certè fuit Trimarchius *noſter qui hanc gratiam nobis fecit. Cùm tamen & Italos ipſe ac Montoia Hiſpanos prætermiſerit, in quos fortè fortuna incidimus, Galliique nobis aliqui ex occaſione ſolummodò innotuerint, fateri neceſſe eſt, multos eſſe videri qui nos lateant. Quod tamen in nobis fuit ex fide præſtitimus.*

A.

ABELIVS LIBAVLT, Theologiæ myſticæ peritus, edidit ſuppreſſo nomine, *Petits Exercices de Religion, &c. à* Paris *chez* Sebaſtien Huré, &c. h. *Parua Exercitia religioſa*, *&c.* Alia etiam curauit valdè pia opuſcula, cùm volet dabit & grauiora quibus nomen ſuum & Ordinis decus inclareſcat.

ADEODATVS LOMELLINVS, de quo non ſemel meminimus, prælo parauit *Summam Caſuum*, quam *Vigiliam* appellabat, & *Annotationes in Concil. Trident.* Quibus operibus immortuus ipſe, alterius niſi fallor gratiam diu non deſiderabit. Vir enim ſummus apud ſuos habitus non poteſt eo deſtitui officio.

ÆGIDIVS CAMART, de quo ad ann. 1624. ſatis copioſè.

ÆGIDIVS MONCVRTIVS, vide ad an. 1591. Itali à *Mazarino* cognominant.

ÆGIDIVS SCALIONVS *à Cryptaliis*, eius poëmatia nonnulla vidimus, præter quæ ſcripſit ediditque *Vitam B. P. N. Franciſci* heroïco carmine, indito *Faſtorum* titulo. Vir fuit doctrina & pietate inſignis.

ALBERTVS BERVTVS Theologus & hiſtoriographus clariſſ. edidit *Compendium Baronij*, & *Commentaria in Summam S. Thomæ* apparauit. Ipſe vir ſanctus alia per nos & certiora elogia promeruit.

ALPHONSVS VEGA, de quo ad ann. 1606.

AMBROSIVS GRANION, de quo ad ann. 1629.

ANDREAS LE BAIRD *Scotus*, de quo relege an. 1632.

ANDREAS CHAVINEAV Orator & Theologus inſignis hæc opuſcula ſcripſit, publicique iuris fecit,

Le Temple de la Gloire Ciuile, &c.

L'Ombre d'Angelique.

Le Tableau de la Mort prins ſur l'heureuſe fin du R. P. Ange de Ioyeuſe, &c. *A* Tours *chez* Sebaſtien Molin & Michel Sifleau 1609.

Les ſept Stations de Ieſus-Chriſt, &c. à Paris *chez* Euſtache Foucault 1611.

L'Exercice d'Angelique, la meſme.

Les derniers ſouſpirs d'vne ame religieuſe tirez ſur l'heureuſe & pieuſe mort du R. P. François Humblot, *&c. A* Paris *chez* Euſtache Foucault 1613.

Oraiſon funebre du Roy Henry IV. *prononcée à Tours, &c.* la meſme.

La mort genereuſe d'vn Prince Chreſtien tirée ſur les dernieres actions & paroles de Monſeigneur Louys de Lorraine *Card.* de Guiſe, &c. la meſme 1623.

Diſcours du Deuoir d'vn Magiſtrat, la meſme.

Lettres d'vn Solitaire, &c. auec vn traité de la Vaillance. A Poitiers *chez* la vefue Antoine Meſnier 1628.

La Parfaite Philothée, &c. A Paris *chez* Sebaſtien Cramoiſy 1634.

Hoc eſt *Templum Gloriæ Ciuilis. Vmbra Angelica. Tabella mortis ex beato fine* R. P. Angeli à Ioioſa *expreſſa*, &c. *Septem Stationes Chriſti*, &c. *Exercitium Angelicæ. Supremæ religioſæ animæ ſuſpiria ex beata & pia morte* R.P. Franciſci Humbloti *repræſentata*, &c. *Oratio in funere* Henrici IV. *Regis habita Cæſaroduni*, &c. *Generoſa mors Principis Chriſtiani ex ſupremis actionibus & verbis* D. Ludouici à Lotharingia *Card.* Guiſiani *deſcripta*, &c. *Diſcurſus de officio Magiſtratus*, &c. *Litteræ Solitarij*, &c. *cum tractatu de Magnanimitate ſeu Valore*, &c. *Perfecta Philothea*, &c. vbi *Elogium R. P. ac D. Franciſci Salezij Gebennenſis Epiſcopi.* Hæc autem præludia ſunt grauiſſimorum & doctiſſimorum operum quæ nunquam ſatis citò prodibunt, vt ſtudioſorum votis ſatisfiat. Quæ inter, apparatam audio Summam Theologicam elegantiſſimè conſcriptam. Vid. Prouinciales Turoniæ in append. III.

ANDREAS HONORÉ pius & ſtudioſus ſcriptor edidit libellum *L'entrée du Ciel* &c. h. *Ingreſſus in Cœlum*, &c. ſæpius excuſum ac nouiſſimè an. 1630. *Rothomagi.*

ANTONIVS ARES eruditus Theologus, ex Latinis Hiſpanos reddidit *Dialogos de natura hominis* Raymundi Sebundi. *Editi ſunt* Matriti an. 1616. Alia eius opera non reſciuimus.

ANTONIVS DVPRO Philoſophiæ & Theologiæ profeſſor emeritus longéq; doctiſſimus, ac D. Thomæ interpres fideliſſimus, publicauit in gratiam iuniorum noſtrorum librum cum hoc titulo: *Hortulus Philoſophicus*, ad excolendos ſapientiæ regulis & præceptis adoleſcentûm animos. *Pariſiis* apud *Sebaſtianum Cramoiſy* 1633. Propediem ab eo expectantur fuſiores (vt ipſe loquitur) plenioris Sophiæ diſputationes, hoc eſt Vniuerſæ Philoſophiæ, tum etiam Theologiæ Corpus ex S. Thomæ doctrina & principiis deductum & abſolutum, ac Philoſophiæ quidem & ſingularum eius partium compendia in hoc hortulo conſeuit, ac veluti proſeminauit. Vid. Prouinciales Franciæ in append. III.

ANTONIVS DE LA GRANGE, Theologus doctus & pius, ſcripſit librum *Temple myſtique de Salomon*, &c. *A* Paris *chez* Pierre Cheualier 1619. h. *Templum Salomonis myſticum*, &c. Non deerunt & alia cum tempore grauiora & ſelectiora, quibus vir eruditus noſtræ & publicæ expectationi reſpondeat.

ANTONIVS HOVRDEL ſtudioſus & pius ſcriptor euulgauit librum *Leçons Catholiques*, &c. *A* Paris *chez* Sebaſtien Cramoiſy, &c. h. *Lectiones Catholicæ.*

ANTONIVS RVTEAV, Theologus eruditione ac diligentia præſtans, edidit libros tres *De fructu & applicatione Sacrificij Miſſæ & ſuffragiorum.* Antuerpiæ *apud* Henricum Aërſſens 1634. Apparat quamplura & maioris moliminis quæ nos auidè à prælo expectamus.

ANTONIVS STEPHANVS. Vid. ad ann. 1610. Non reddidimus autem Latinè quæ Gallicè ab eo ſcripta enotauimus, compendij causâ tum etiam nimiæ vt nobis videbatur facilitatis, quod tamen non nemo vitio vertit, ſed non perinde ſeuerus erit æquus Lector.

ANTONIVS XIMENES Theologus præſtantiſſimus & valdè pius dedit *Santos*

exercicios

exercicios para los tres dias de Carneſtolendas. En Seuilla 1618. & 1619.

Dulçura de Oration. En Seuilla, &c. 1619.

Erudiçion Euangelica y Aranzel diuino de todas las coſas eternas y temporales tocantes à la ſanta Ooracion, &c. En Seuilla *en la officina de* Matias Clauijo 1619. & 1627.

Hoc eſt. *Sancta exercitia pro tribus diebus Carniſpriuij.*

Dulcedo Orationis.

Euangelica eruditio Indexque diuinus rerum omnium æternarum & temporalium quæ ad ſanctam Orationem pertinent. liber eſt ingens & operoſus.

Plura vir doctus ac præſtantiora meditatur, & euulgauit fortè, ex quo de illo non audiuimus.

Avgvstinvs a Bisincaico pius & doctus Theologus, *Commentaria & Lectiones in Magnificat* emiſit. In huius cognomine reddendo potuit nos fallere apographum quo vſi ſumus. Eius ampliorem laudationem à noſtro Trimarchio expectamus.

B.

Bartholomævs a Messana, rerum Mathematicarum peritus, quarum cognitionem cum Theologia ſemper coniunxit, varia *de Mathematicis* edidit, quæ ſingulatim nos latent, & Trimarchij indicio tantùm nouimus.

Bertrandvs Brvnel, de quo ad ann. 1618.

C.

Carolvs Gambart, de quo ad ann. 1630.

Christophorvs Castillvs Theologus doctiſſimus & grauiſſimus laudatur à noſtro de Percinis in Prælato quæſt. 3. cap. 1. §.6. Eius tamen opera in meam notitiam necdum peruenerunt.

Clavdivs Crochard, Orator & Theologus acerrimus, à quo prodiit.

Harangue funebre faite ſur le treſpas de M. Bernard, &c. *edition* 2. *A* Paris *chez* I. Dedin 1633. hoc eſt,

Oratio in funere D. Bernardi, &c. primam editionem non vidimus. Quid ni & alia vir eruditus inuulgauit quæ nos neſcimus?

Clavdivs Pithois, libellos plures edidit argumento pios, dictione inflatos ac turgidos, autoritate inſtabiles, quos nobis non eſſe incognitos voluimus ſolummodò profiteri.

Clavdivs Rangolivs, de quo ad ann. 1625. cuius quidem *Commentariorum in Reges tom.1.* editus eſt an. 1621. *tom.2.* an. 1623. Pariſiis *apud* Sebaſtianum Cramoiſy. Vir fuit eximius & admodùm eloquens.

Clavdivs dv Vivier, de quo ad an. 1630.

Cyprianvs Rovyer Philologus & Theologus egregius, cuius eſſe creditur libellus quem edi curauit hoc lemmate, *Quinteſſentia Magiſtralis*, quod eſt totius Theologiæ compendium è prælo *Franciſci du Bois*, &c. 1614. certò autem eius eſt, *Familia poſthuma S. Franciſci Paulani*, &c. Pariſiis 1617. quin & in lucem dedit libellum hoc titulo, *Les delices ſpirituelles que le R. P. Humblot allant au Ciel a laiſſé en terre. A* S. Mihiel *par* François du Bois 1618. h. e. *Deliciæ ſpirituales à R. P. Humbloto relictæ*, &c.

F.

Ferdinandvs Caldera Hiſpanus è Prouincia Caſtellæ pietatis & eruditionis gloriá celebris, edidit *Theologiam Myſticam*, cum *Tractatu de Spirituum diſcretione*, ab an. 1623. cuius alteram editionem habemus præ manibus, quæ prodiit *Matriti* ex prælo viduæ *Alonſi Martin* an. 1629.

Foelix a Maida, florentis & felicis ingenij Theologus & poëta: *Lachrymas Magdalenæ & S. Petri* verſu heroico eleganter expreſſit, & alia carmina edi-

dit à ſuis copioſè laudata. Nobis Trimarchius indicauit.

Franciscvs Bellemere, de quo ad an. 1532.

Franciscvs Bertvccivs *à Mineo*, Theologus apprimè doctus & pietate commendabilis ſcripſit, *De Creatura ſupernaturali*, *de Conceptione Virginis Mariæ*, & alia quæ mihi non innotuerunt.

Franciscvs de las Cvevas, de quo ad finem an. 1588. ſed non dicendus Prouincialis Hiſpalenſis, ſed Prouinciæ Hiſpalenſis. Edidit autem librum de *Vita B.P.N.* Hiſpali ad. 1585. prædicto autem anno 1588. recuſus tantùm fuit *Cæſaraugaſtæ* opera & ſtudio *P. Franciſci Ximenes*: ex his autem veniunt emendanda quæ ibi diximus.

Franciscvs Hvmblot, de quo ad ann. 1612.

Franciscvs Maria de Agrifoliis Theologiæ profeſſor benè meritus, & humanioribus litteris apprimè excultus ingenij ſui primitias, *Pomario politioris Mineruæ in gratiam religioſæ iuuentutis* dedicauit. Non ſemel honorificam de illo mentionem fecimus.

S.P N. Franciscvs, ſcripſit *Regulas* & *Correctorium*, de quibus ſuo tempore ac loco breuiter meminimus, eapropter à *Poſſeuino*, & aliis inter eccleſiaſticos ſcriptores merito recenſitus.

Franciscvs de Tamayo, de quo ad an. 1614.

Franciscvs Victon, de quo ad ann. 1625. diximus, eius ſunt:

Vie au B. P. Gaſpar Bon. A Paris *chez* Sebaſtien Cramoiſy 1622. & alib. al. ann.

Vie de la B. S. Grace Valentinoiſe, là meſme.

Abbregé de la vie de S. François de Paule, là meſme 1623.

Meditations de Pinelli, &c. là meſme. hoc eſt,

Vita B. Gaſparis, &c. *Vita Sor. Gratiæ Valent.* &c. *Compendium Vitæ B. P. N. Meditationes Lucæ Pinelli* ex Italico Gallicæ factæ, & alia nonnulla. Sed & eius eſt Latinum opus quod ſequitur:

Vita & miracula S. P. Franciſci à Paula, &c. Romæ *apud* Guillelmum Facciottum an. 1625. Pariſiis *apud* Michaëlem Sonnium 1627.

Poſthuma verò: *Traité de la Canonization des Saincts.* & *Traité du S. Suaire de Turin. A* Paris *chez* Sebaſtien Cramoiſy 1634. hoc eſt,

Tractatus de Canonizatione SS. & *Tract. de S. Sudario Taurinenſi.* Atque hæc *Coſteus* noſter memorabili gratitudinis exemplo edenda curauit.

G.

Gabriel Lopez Theologus doctus & pius, cuius eſt liber de Euchariſtia inſcriptus, *Sagrado Combite*, &c. *En* Madrid 1618. hoc eſt, *Sacrum Conuiuium*, &c. Alia videtur edidiſſe quæ nos latent.

Gaspar Dinet, Matiſconenſis Epiſcopus, Theologus & Orator eximius, *Orationem Cleri nomine ad Regem* habuit, quæ edita eſt, nos eius meminimus alibi.

Gaspar Passarellvs Theologus & Iuriſconſultus peritiſſimus, à quo ſunt edita, *Summa caſuum conſcientiæ*, &c.

Priuilegia Ordinis Minimorum cum notandis ad eadem, &c.

Acta Capitulorum Generalium cum ſcholiis eruditiſſimis.

Regula & Correctorium, cum notis etiam & remiſſionibus Iuris. Sed de Paſſarello non ſemel in Chronico diximus. Editionem librorum non damus, quia primam quę ab eo prodiit nacti nõ ſumus, ſed ſolùm eam, quam noſter *de Chriſtianis* curauit.

Gaspar Ricciullvs *à Foſſo*, Archiepiſcopus Regij-Iulij, Theologus clariſſimus, *Orationem in Concilio Tridentino* habuit quæ non ſemel excuſa eſt, vt ad annos plures diximus.

Georgivs Meot, de quo ad ann. 1612.

H.

Hieronymvs a Bitonto, doctrina & religione præſtans, edidit *Inſtitutiones Nouitiorum*, dignum opus ea pietate quam profitebatur: Non ſemel *Hieronymi à Bitonto* meminimus, ſed non vnus credo eius nominis.

Hieronymvs

Hieronymvs Brvtvrivs *Ferrarienſis*, præter Orationem funebrem, de qua diximus ad an. 1603. alia grauiora edidit vt ab Italis noſtris audio, ſed quæ me vſque nunc latent. Bruturium ſæpiùs laudauimus, vtputa ad an. 1603. 1605. 1607.

Hieronymvs Capilla, Hiſtoriographus & Theologus grauiſſimus ſcripſit *Coronicon de San Franciſco de Paula.* Chronicon, &c. Citatur à *Montoia.*

Hieronymvs Trimarchivs Theologiæ profeſſor emeritus & Iuris Pontificij doctiſſimus Interpres, multa iam nunc in lucem dedit, vtputà, *De Horis Canonicis. De præceptis Eccleſiæ. De Methodo ſtudendi. Summulas Logicæ. Commentaria in libb. Meteororum. Commentaria in Ceremonias Minimorum*, nonnulla legalia vt ipſe loquitur, è quibus vidi *Legalem abortum*, ſiue *Iuridicam demonſtrationem pro valido regreſſu* P. Gabrielis Lopez, &c. Matriti *apud viduam* Ildephonſi Martin 1633. Et *Iuridicam lucubrationem pro diuiſione Prouinciæ Siciliæ Ordinis S. Trinitatis à reliquo Italiæ, &c.* Genuæ *apud* Ioſephum Pauonem 1634 Atque hæc opuſcula ipſe ne commemoratione quidem digna iudicauit in eo Indiculo quem mihi pro ſua humanitate tranſmiſit, meliora ſcilicet atque maiora ſibi vendicans.

Hilarion de Coste Theologus & Hiſtoriographus peritiſſimus, qui accuratus & diligens in ſcribendo, iam edidit quæ ſequuntur,

Hiſtoire Catholique du XVI. *Siecle*, &c. *A* Paris *chez* Pierre Cheualier 1625.

Eloges des Dames illuſtres en pieté, &c. *A* Paris *chez* Sebaſtien Cramoiſy 1630.

Hoc eſt, *Hiſtoria Catholica* 16. *Sæculi*, &c. *Elogia fæminarum pietate*, &c. *illuſtrium.* Sed & eius eſt latinè ſcripta:

Vita S. Elizabethæ Luſitaniæ Reginæ, &c. Pariſiis *ex Typographia* Roberti Stephani 1626.

Vtraque autem lingua ſub prælo habet, *Elogia Regum Franciæ*, &c. ad Icones quas Iacobus de Beys inſignis Calcographus ære inciſas iam antè publicauit. Sed & alia ipſe Coſtæus in dies molitur & perficit, quibus cum ſui nominis fama decus etiam Ordinis ſui longiùs propagabit.

Hippolytvs Ravlin, de quo ad ann. 1620. Amplior eius laudatio apud Iſnardum in Prouincia Lotharingiæ, de qua inferius fortè nonnihil.

Hippolytvs Vassallvs Theologus, cumprimis in ſcientia Morum verſatus, quatuor tomos *de Caſibus Conſcientiæ* edidit, vt reſcribit Trimarchius.

I.

Iacobvs Bonaventvra Hepbvrnvs, linguarum & Theologiæ peritus, à quo ſunt

Encomium B. Virginis LXXII. linguis enunciatum, quarum alphabeta etiam adſcripſit Romæ an. 1617.

Lexicon linguæ ſanctæ ſuccinctum.

Tabellæ plures admodum ingenioſæ, in commendationem Ordinis, de quibus paſſim.

Obiit cum in procinctu eſſet ad euulgandum *Commentarium in Cantica Canticorum.* Cum eo præclara multa interciderunt, quæ vir non minus pius quam eruditus meditabatur & perficiebat.

Iacobvs Bremant, inſignis Theologus & Latinæ poëſeos expeditus artifex, multa dedit poëmatia, quæ ſparſim edita digna ſunt quæ colligantur. Dabit plura & meliora cum vacabit.

Iacobvs Pichonneav, de quo ad ann. 1578.

Ignativs Verdolivivs a Neapoli profundæ eruditionis & multi acuminis Theologus, iam antè laudatus à nobis ad ann. 1629. & 1630. Scripſit, vt audio, *Meditationes in Summam S. Thomæ.* Et, *De Conceptione B. Mariæ V.* Atque vtinam alia quæ vir ſummus habet prælo parata diutius non premat. Quod votum omnium qui hominem nouerunt nos ſæpiùs iteramus, vſi ad hæc interim Trimarchij noſtri opera & fide eius ſubnixi.

Ioannes Baptista des Bois, de quo ad ann. 1612.

IOANNES BAPTISTA A IVLIANA, Theologus & Orator præſtantiſſimus, de quo ad ann. 1629. Scripſit *Quadrageſimale, & Conciones varias*. Multa in dies alia expectantur. Submonuit nos de Quadrageſimali Trimarchius.

IOANNES BAPTISTA YANELLA ſtudioſus rerum Ordinis edidit, *Arborem Religionis, &c.* Romæ 1622. Quod illi ex animo gratulamur.

IOANNES BOVCHER, *etiam* Vaſſurio *in Virgine medio-pontana* Theologus eruditiſſimus, eius ſunt

L'Arche de Noë, &c. *A* Paris *chez* Adrien Taupinart 1622.

Pelerinage de N. Dame de Moyen-pont. A Paris *chez* Sebaſtien Cramoiſy 1622.

Hoc eſt: *Arca Noë*, &c. *Peregrinatio ad B. Virg. Medio-pontanam*. Quamplura prælo parauerat, quæ morte immaturâ exciderunt.

IOANNES BRETON, Theologus præſtantiſſimus & valdè pius, Sacræ Inquiſitionis Conſultor & Qualificator, vt vocant, à quo eſt *Theologia myſtica*, &c. *En* Madrid *por* Alonſo Martin 1614. Præſtantiora homo eruditiſſimus pollicebatur, neſcio ſi non & alia edidit nobis hactenus incognita.

IOANNES BRVNO *Scotus*, Theologiæ profeſſor emeritus & celeberrimus, cuius eſt

De benedictionibus duodecim Patriarcharum liber, &c. Venetiis 1604.

Tractatus de Iubilæo.

Tractatus de Cenſuris. Sed hi nondum editi aſſeruantur in Bibliothecâ noſtra Pariſienſi, qui certè doctiſſimi ſunt & abſolutiſſimi, ac tanto viro digni vt ab eo plura deſideranda videantur.

IOANNES CANNART, de quo ad ann. 1589.

IOANNES CHAPPOT, de quo ad ann. 1631.

IOANNES DVRELLE, Philoſophus & Theologus acutus & profundus, à quo prodiit in ſpecimen aliorum operum.

Dialecticotheca, &c. Lugduni *apud* Claudium Andry 1626. Vir certè pius aſſiduus & diligens longè præſtantiorum & plurium certam ſpem fecit, quam non fruſtrabitur.

IOANNES FRANÇOIS Theologus, Orator, poëta, inſignis, cuius

Ode Panegyrica in S. P. N. Franciſcum edita eſt *Cæſaroduni* apud *I. Poinſot* & *C. Bricet*, gallicè, noſtris præter eius fortè voluntatem curantibus, ſed non præter omnium vota & deſideria, qui in ſpem aliorum hoc ſibi pignore gratulantur.

IOANNES GERMAIN Oblatus, Chirurgiæ & Pharmaciæ peritiſſimus, à quo ſunt

Anatome animalium Italicè ſcripta & edita *Neapoli* apud *Dominicum Maccaranum* 1625.

Tractatus de Viſu Italicè redditus ex Gallico *D. Laurentij*, &c. *Neapoli* apud *Lazarum Scorigium* 1626.

Quinta-eſſentia Chirurgia, &c. Gallicè, *Lugduni* apud *Simonem Rigaud* 1630.

IOANNES IACOBVS COVRVOISIER Theologus præclarus, edidit

Les extaſes de la Royne de Saba, &c. *A* Bruxelles *chez* Iean Pepermans 1632.

Le ſacre Mauſolée, &c. *A* Bruxelles *chez* François Viuien 1634.

h. *Extaſes Reginæ Saba*, ſunt Conciones per Octauam S. Sacramenti.

Sacrum Mauſoleum, eſt laudatio funebris pientiſſ. Iſabellæ Claræ Eugeniæ Belgarum Principis. Alia ſpondet proximè in lucem danda.

IOANNES LE IEVNE, pius & eruditus Theologus in ſpecimen illuſtriorum operum edidit libellum qui inſcribitur, *Les pierreries ſpirituelles du Vaſe Euchariſtique*, *A* Paris *chez* Mathurin Mauperlier 1619. h. *Gemmæ ſpirituales Vaſis Euchariſtici*, &c. Optandum ne noſtra & quamplurium deſideria longiore morâ fruſtretur.

IOANNES MORALES, grauiſſimus Theologus & Hiſtoriographus ſcripſit *Hiſtoriam Prouinciæ Bæthicæ*, ſuâ linguâ. h. Hiſpanâ, quam Barcinone curſim vidimus, à qua nos abſtentos non parùm poſteà doluimus. Excerpta nonnulla poſtmodùm in manus noſtras inciderunt.

IOANNES

Ioannes de Reyroles, litterarum diuinarum interpres ſolertiſſimus & copioſus, atque Theologus eximius, ab eo ſunt

Commentaria in Zachariam Prophetam, &c. Pariſiis *apud* Sebaſtianum Chappelet 1631. opus ſpiſſum & accuratum, quo ſimilia plura non temerè ſperantur ab homine ſtudioſo & inexhauſti laboris.

Ioannes Ropitel Theologus clariſſimus, cognominatus *malleus hæreticorum*, de quo ad an. 1562. & al. ab eo ſunt,

Oraiſons & prieres, &c. *A* Lion *chez* Michel Ioue 1571.

Queſtions propoſées par Iean Ropitel à Pierre Viret, &c. hoc eſt,

Orationes & preces, &c. *Quæſtiones Petro Vireto*, &c.

Acta præſtantiſſimi viri ſcriptis anteferenda deſideramus & perquirimus.

Ioannes du Rozier, Theologus eruditus, à quo habemus Orationem in funere Illuſtriſſimi *D. Henrici de Bauffremont* Marchionis *de Senecey*, quâ ſub ſymbolo Phœnicis laudes eius, proſequitur adeoque hoc titulo,

L'Immortalité du Phœnix, &c. *A* Lion *chez* Vincent de Cœurſilly 1624.

Alia per otium elucubraturus creditur.

Ioannes Savvage, de quo ad ann. 1632.

Ioannes Thierry, de quo ad ann. 1530. 1531.

Iosephvs Victor Thibavlt Theologiæ profeſſor emeritus, qui deinceps pia pleraque opuſcula edidit, ex quibus hæc ad nos peruenerunt:

Nouuelle creation du monde, &c. *A* Lion *par* Vincent de Cœurſilly 1624.

Eſſais ſpirituels, là meſme 1627.

La Conduite ſpirituelle. A Aix 1629.

Les practiques de la ſaincte Communion, là meſme 1630.

La cauſe de nos maux, là meſme 1631.

Les practiques de la conduite ſpirituelle, là meſme 1632.

La 2. 3. & 4. partie des practiques de la conduite ſpirituelle, là meſme 1634.

Hoc eſt, *Noua mundi creatio*, &c. ſunt Conciones octo de Sanctiſſima Euchariſtia. *Tentamenta ſpiritualia*, ſiue periclitationes, prægustamenta, &c. *Ductus ſpiritualis. Praxes ad ſacram ſynaxim. Cauſa malorum noſtrorum. Praxes ductûs ſpir. earumque pars 2. 3. 4.*

Et hæc tantum ſunt fœcundi ac fertilis ingenij tenuia prægustamenta.

Isidorvs a Maida, pius & eruditus Theologus varia publici iuris fecit, & digna quidem quæ ſingillatim deſcriberentur ſi in noſtram notitiam perueniſſent, indicauit noſter Trimarchius.

Isidorvs a Messana, Theologus clariſſimus & facundiſſimus, totius Italiæ honor Trimarchio noſtro, edidit: *Rationale ſacrorum Canonum. Conſuetudines Ordinis Minimorum.* Digna tanto viro monimenta, de quibus Trimarchius ipſe ſummonuit.

L.

Lavrentivs Clavensis, de quo ad an. 1516. ſed & in appendice prima celebrauimus viri piiſſimi memoriam.

Lavrentivs de Pereinis Iuriſconſultus & Theologus illuſtris, à quo ſunt

Subditus Religioſus. Genuæ *apud* Ioſephum Pauonem 1624.

Priuilegia Ordinis Minimorum, &c. tomis 3. Ibidem 1627. &c.

Prælatus Religioſus. Ibidem 1632.

De formis Regularium, &c.

Rituale Ordinis, &c.

Alia quamplurima præſtò habet, quæ ardentibus votis expetimus.

Liberivs Gentilis *à Rauenna*, pius & eruditus Theologus, edidit lingua ſua. h. Italica, *Nouum modum coronandæ ſeu ſalutandæ beatæ Virg. M.* ad inſtantiam ciuium Theatinorum eidem B. Virgini deuotorum, *Anconæ* apud *Marcum Saluioni* an. 1622. Multa vir ſtudioſus in dies elaborat, vt nos certiores fecit qui ab eo accepit.

Lvcas de Montoya, Hiſtoriographus Orator & Theologus præcellens, à quo ſunt

Coronica general de la Orden de los Minimos, &c. *En* Madrid *por* Bernardino de Guzman 1619.

Diſcorſo del nacimiento baptiſmo, &c. *de Dom Phelipe IV. Rey Catholico* 1622.

Sentido metaforico literal de todos los lugares de la ſagrada Eſcritura, &c. *En* Madrid *por* la Viuda de Alonſo Martin 1627.

Hoc eſt, *Chronicon generale Ordinis Minimorum.*

Diſcurſus de Natiuitate Philippi IV. Regis, &c.

Senſus metaphoricus omnium locorum ſacræ Scripturæ, &c.

Habet autem vir indefeſſus alia maioris molıminis opera præ manibus. Nam & *Tomum ſecundum ſenſus metaphorici* adornat, & *Hiſtoriam Illuſtriſſimi herois F. Franciſci Ximenes* vrget, niſi fortè iam prælo commiſſa eſt, in quo opere (vt ſcribit ad noſtrum Merſennum) non ſolùm *Ximeny* vitam & egregia portentoſaq; opera, verùm & *Complutenſis* litterariæ reip. monumenta, Collegia, Monaſteria, leges, facultates claros viros & innumera eius magnalia recenſet. Denique paratū etiam habet imminenſi laboris opus quod inſcribitur, *Index Vniuerſalis totius ſacræ Scripturæ & SS. Doctorum & Patrum Latinorum & Græcorum*, &c. in quo ſingula quæque ſummariis & argumentis diſquirit. Deus vitam, otium & opem, præſtet, viro tanti laboris & induſtriæ.

Lvdovicvs Chenet, eruditus & pius Theologus, à quo pronuper exierunt

Practique ſpirituelle, &c (non edito nomine) *A* Paris *chez* Sebaſtien Huré 1633.

Les faueurs admirables de la ſaincte Vierge Mere de Dieu, là meſme.

Hoc eſt. *Praxis ſpiritualis*, &c.

Fauores admirabiles Virginis Deiparæ, &c.

Alia in dies apparat quorum editionem ſtudioſè appetimus.

Lvdovicvs Dony d'Attichy, ex Ordinis Hiſtoriographo & Theologo clariſſimo, Reienſis Epiſcopus, cuius ſunt

Hiſtoire generale de l'Ordre des Minimes, &c. *A* Paris *chez* Sebaſtien Cramoiſy 1624.

Vie de ſaincte Ieanne Fondatrice des Annonciades, &c. là meſme 1625.

Hoc eſt, *Hiſtoria generalis Ordinis Minimorum*, &c.

Vita B. Ioannæ Fundatricis Annunciatarum, &c.

Plura & præſtantiora quotidiè præſtolamur, cum verò alibi laudauimus.

Lvdovicvs de la Riviere, Orator & Theologus præclariſſimus & piiſſimus, à quo ad hæc prodierunt

Vie de M. François de Sales Eueſque de Geneue, &c. *A* Lion *chez* Pierre Rigaud 1625. & al. plurib. ann.

Tableaux myſtiques des quatres Amours, &c. *A* Lion *chez* Claude Rigaud & Claude Obert 1630.

Hoc eſt, *Vita B. Franciſci Saleſij Gebennenſis Epiſcopi. Tabella myſtica quatuor Amorum*, &c. qui ſunt, Dei, ſuiipſius proximi atque inimicorum. Opus eſt inſigne ac luculentum.

Quamplura breui producenda expectamus à viro pio & erudito.

M.

Marcellvs Orlandvs, vir magnæ pietatis & eruditus Theologus, à quo habemus, *Inſtitutiones ad vitam religioſam*, &c. quas olim vidiſſe contigit, ſed nihil illo tum tempore enotauimus.

Marinvs Mersennvs celebris Theologus, Philoſophus & Mathematicus, ac verè πολύγραφος, Latinè dedit quæ ſequuntur

Commentaria in Geneſim cum Obſeruationibus ad problema Georgij Veneti, &c. Pariſiis *apud* Sebaſtianum Cramoiſy 1623.

Synopſis Mathematica, &c. Pariſiis *ex officina* Roberti Stephani, & Natalis Caroli 1626.

Harmonicorum

Harmonicorum libri, &c. qui iam nunc ſub prælo. Gallica eius ſunt.
L'vſage de Raiſon, &c. *A Paris chez* Adrian Taupinart 1623.
Analyſe de la vie ſpirituelle. A Paris chez Hieroſme Droüart.
Impieté des Deiſtes, Athées, &c. combatuë & renuerſée. A Paris chez Pierre Bilaine 1624.
La Verité des Sciences, &c. *A Paris chez* Touſſainct du Bray 1625.
Harmonie Vniuerſelle. A Paris chez Guillaume Baudry 1627.
Queſtions inouyes. A Paris chez Iacques Villery 1633.
Queſtions Harmoniques, là meſme.
Queſtions Theologiques, Phyſiques, Morales, & Mathematiques. A Paris chez Henry Guenon 1634.
Mechaniques de Galilée, &c. là meſme.
Preludes de l'Harmonie, là meſme.
De l'Harmonie, &c. liures, qui s'impriment.

Hoc eſt. *Rationis vſus*, &c. *Analyſis vitæ ſpiritualis*, &c. *Impietas Deiſtarum & Atheorum*, &c. *expugnata*, &c. *Veritas Scientiarum* ſupp. demonſtrata, &c. *Harmonia Vniuerſalis. Quæſtiones inauditæ. Quæſtiones Harmonicæ. Quæſtiones Theologicæ, Phyſicæ*, &c. *Mechanica Galilæi*, &c. *Præludia Harmoniæ. Harmonicorum libri*, qui ſub prælo, ſimul enim vtraque lingua cuduntur. In dies noua meditatur & perficit.

Martinvs Codognat, de quo ad ann. 1519.

Matthævs Martin eruditus Theologus & Orator, à quo prodierunt
Triomphe de la Verité, &c. *A Anuers chez* Bellere 1624.
Appanages d'vn Caualier Chreſtien, &c. *A Mons chez* François Vvaudré 1628.
Hoc eſt, *Triumphus Veritatis*, &c. *Attributa Equitis Chriſtiani*, &c.
Spes eſt & alia per eum proditura in ſuam ſuorumque gloriam.

N.

Nicolavs de Christianis, de quo ad ann. 1582. 1589. 1596

Nicolavs Chichon Theologus ſcholaſticus & exercitatiſſimus, cuius ſunt
Conference auec le Miniſtre Cuuille, &c. *A Poictiers chez* Antoine Meſnier 1619.
Atheiſme des pretendus Reformez, &c. *A Poictiers chez* P. Poirier 1620.
Hoc eſt, *Collatio cum Cuuillo Miniſtro. Atheiſmus eorum qui ſe Reformatos dicunt.*
Multa vir doctus habet euulganda, cum per Superiores videbitur.

Nicolavs Giravlt, doctus & pius Theologus ac poëta, ſcripſit inſigne ac ſpiſſum *Poema contra Deiſtas & Atheos*, quod Merſennus noſter edidit in libro *Impietatis Deiſtarum*, &c. *expugnatæ*, &c. Vid. in Merſenno.

Nicolavs a Gvliniso, in Theologia morali verſatiſſimus, Italicè reddidit Manuale Nauarri, &c. additis notis, &c. Neapoli 1564. de eo meminimus ad an. 1574.

Nicolavs Iannot, Theologus doctus & pius, cuius eſt
Traicté de l'admirable Prouidence de Dieu en l'Euchariſtie, &c. *A Lion chez* Iean Lautret. 1620.
Hoc eſt, *Tractatus de admirabili Dei prouidentia in Euchariſtia*, &c.
Mors cum vita & opera pleraque alia intercepit.

Nicolavs Ivlet, de quo ad an. 1609.

Nicolavs dv Pont, eruditus in vtraque Theologia & pietate animi præſtans, priuſquam Ordini nomen daret vulgauerat librum inſcriptum,
Le Soleil Myſtique de Saincteté, &c. *A Paris chez* Sebaſtien Huré 1629.
Hoc eſt, *Sol myſticus Sanctitatis*, &c. Sed longè grauiſſima (quod ſcimus) apparata iam habet, ſtudioſéque alia & alia quotidiè apparat.

Nicolavs Roillart Theologus admodùm pius & rerum Ordinis ſtudioſus, qui, &, Ichnographiam Eremi Paulanæ, & Tabellam virorum Ordinis Minimorum ſanctitate illuſtrium dictam Romanam, & Paradigmata (vt vocat) vitæ S.P.N. Franciſci cum præcipuis D.N. Ieſu-Chriſti actionibus & vir-

tutibus, ære incidi cùm Romæ ageret curauit, aliaque huius generis plura inuenit, concinnauit & publicauit digna quidem ſuæ pietatis argumenta, de quibus ſibi ſera poſteritas poterit gratulari: ſed præterea ſcripſit & edidit,

Threſor Euangelique du B. François de Sales, &c. *A* Paris *chez* Sebaſtien Huré 1635.
Bouquet myſtique, &c. là meſme.

Hoc eſt, *Theſaurus Euangelicus B. Franciſci Salezij*, &c. *Faſciculus myſticus*, & is nũc ſub prælo nondum prodiit. Alia grauiora & ſelectiora in ſcriniis habet repoſita, & noua in dies apparat.

Nicolavs des Voisins, de quo non ſemel diximus, meminit & *Poſſeuinus* in hæc verba: *Nicolaus Vicinus* (Voiſin) *Gallus & vir religioſus, Gallicè conſcripſit librum, quem prænotauit*, Theſaurus Animæ, *Quo peccatoris hominis Confeſſio continetur vberrima, Ratio item qua peccatorum venia impetretur à Deo*. Pariſiis *apud* Michaëlem Nigrum an. 1516. Suo more *Poſſeuinus* Ordinis nomen reticuit. Sed Gallicæ Bibliothecæ nos de illo certiores faciunt, vt ad ann. 1507. meminimus.

P.

Pavlvs Principatvs *à Meſſanâ*, Mathematicus inſignis, poëta laureatus apud Panormitanos & ſuos Meſſanenſes, dedit verſu heroico: *Vitam S. P. N. Franciſci à Paula*. De aliis eius operibus nihil certi habemus. Hæc Trimarchius indicabat, à quo ille meritum etiam elogium referet.

Petrvs Amoraga clariſſimus & grauiſſimus Theologus, cuius ſunt

De la Inſtrucion del pecador tom. II. *el primero en* Madrid 1602. *el ſegundo* en Toledo 1616.

Hoc eſt, *De Inſtructione peccatoris* tomi duo, &c. Alia videtur edidiſſe, nos alibi de illo meminimus.

Petrvs Blanchot Theologus & Orator doctrina & pietate præſtans, à quo prodierunt,

Idea Bibliotheca Vniuerſalis, &c. Pariſiis *apud* Sebaſtianum Cramoiſy 1631.

Deſignatio eſt operis immenſi, nec intra paucos annos explendi, ſi tamen expleri poteſt.

Bibliotheca Concionatoria SS. Patrum, &c. Ibid. eod. anno.

Regles generales & particulieres pour ceux qui aſpirent à la parfaite deuotion, là meſme. 1633. *Et* chez Sebaſtien Huré, &c. nomine non expreſſo, ſed tertiò recuſæ ſub eius nomine recognitæ quidem & auctæ apud eundem *Cramoiſy* 1634.

Le vray Accompliſſement des deſirs de l'homme en la vie preſente. *A* Paris *chez* Seb. Cramoiſy 1635.

Hoc eſt *Regulæ generales & ſpeciales pro iis qui ad perfectam deuotionem aſpirant*.
Vera deſideriorum hominis adimpletio ex vita iam præſenti, &c.

Hæc autem maiorum operum quædam ſolùm prægustamenta, vir ſedulus atque ita vt dicam infatigabilis eſſe conſtituit.

Petrvs Girardi, Theologus præclarus linguâ ſuâ hoc eſt belgicâ librum pium dedit priuſquàm Ordinem noſtrum capeſſeret, quod vnum reſcire potuimus.

Petrvs Gverin peritus & clarus Theologus Gallicè dedit, *Commonitorium ad Antiſtites de reſidentia*, &c. & alia nonnulla quæ exciderunt.

Petrvs de Mena, de quo ad ann. 1596. & alibi.

Petrvs Nodé, de quo ad ann. 1578. 1582. 1598.

Petrvs Philippe doctus & pius Theologus, ſub prælo habet *Vitam S. Luciæ* Virginis, de qua meminimus ad ann. 1625.

Petrvs Pijart, de quo ad ann. 1630.

Petrvs Rviz, de quo ad ann. 1601.

Philippvs Patornay, de quo ad ann. 1632.

R.

Robertvs Renavlt ſacræ & prophanæ hiſtoriæ callentiſſimus, & in Theologia exercitatus, à quo eſt,

La

La vie de ſaincte Fare Vierge & Abbeſſe, &c. *A* Paris *chez* Sebaſtien Cramoiſy 1626. Hoc eſt, *Vita S. Faræ Virg. & Abbatiſſ.* &c. Multò antè *Cathecismum de ſacroſancta Euchariſtia*, vtilem & doctum ediderat. Collegit *Litteras & legationes V. Clariſſ. D. Philippi Canai*, pluribus tomis comprehenſas è quibus duo iam à prælo ſublati ſunt. Quibus quidem ille operibus atque aliis conſimilibus quamplurimis hiſtoriæ ſtudioſos, longamque poſteritatem impensè demerebitur.

Rodericvs Ximenes, de quo ad ann. 1587.

S.

Santorivs Parisivs, eruditus & pius Theologus, edidit *Schema S. P. N. fretum Siculum tranſeuntis ac ſacra eius propaginis*, &c. in quo illuſtrium virorum Elogia continentur. Romæ 1622. alibi meminimus.

Simon Martin Theologus eruditionis ac pietatis merito non vanam laudem conſecutus, ab eo iam prodierunt:

Les ſouffrances de Ieſus, &c. *A* Paris *chez* Sebaſtien Huré 1630.

Les Actions admirables de Ieſus, &c. *A* Paris *chez* Fiacre Dehors 1630.

La vie de S. Auſtreberthe, &c. *A* Paris *chez* Sebaſtien Huré 1635.

Hoc eſt: *Ærumnæ Chriſti Ieſu*, &c. *Actiones mirabiles Chriſti D.* &c. Sunt verò meditationes in paſſionem & vitam D. N. Ieſu-Chriſti.

Vita S. Auſtreberthæ, &c. Prodibunt & alia maioris momenti ab homine ſedulo accurato & diligente cum volet, tàm in his, quàm aliis rerum argumentis.

Stephanvs d'Alvin, de quo ad ann. 1610.

Stephanvs Arzelier grauis & eruditus Theologus, cuius eſt *Luite ſpirituelle*, &c. *A* Paris *chez* Sebaſtien Huré 1621. Hoc eſt: *Lucta ſpiritualis*, &c. verſio eſt ex Hiſpan. Alia parauerat quæ mors interuertit.

Stephanvs Isnard Theologus præclarus & Iuris interpres, eius ſunt *Sermons pour l'Aduent*, &c. *A* Lion *chez* Vincent de Cœurſilly 1628.

Codex Minimus, cuius *pars prima*, Lugduni *apud* Petrum du Pleſſier 1631. *altera* Lugduni *apud* Claudium Cayne 1632. excuſa eſt.

Plura non deerunt ab homine docto & ſedulo.

T.

Timothevs de Reinier, pius & eruditus Theologus, ſcripſit librum hoc titulo;

Le Sainct-Homme, ou *Deuotion des treize Vendredis de S. François de Paule. A* Aix *par* Eſtienne Dauid 1633.

Hoc eſt: *Vir ſanctus*, ſeu *de Cultu tredecennalium* VI, *Feriarum*, &c.

Hunc Pariſienſes noſtri ſecundò edi procurauerunt, apud *Sebaſtianum Huré* 1635. Alia maioris operæ & laboris vir ſedulus & eloquens ſpondet, fidémq; ſuam publicè obligauit, vt deeſſe non poſſit.

V.

Vincentivs a Consentia, de quo ad ann. 1617.

Vincentivs Gvilelmvs Gval, de quo ad ann. 1604.

APPENDICVLA DE TERTIARIIS QVI SCRIPSERVNT.

Andreas Ivmeav profeſſione Iuriſconſultus, eximiâ quidem litterarum cognitione in paucis præſtans adeoq; in omni diſciplinarum liberalium genere verſatiſſimus, ſed animi propoſito ac pietate multo præſtantior, à quo

eſt, *Poema* luculentum & pium *ad R. P. Berullum* poſteà *Card.* in calce libri *de Dignitatibus Chriſti D.* Expolita pleraq; apud ſe in ſcriniis habebat quæ miſero caſu exciderunt, ſed & alia non pauca, heu! malè affecta optimi ſenis valetudo, remoratur.

Christophorvs de Paz Iuriſconſultus præſtantiſſimus, cuius eſt *Gloſa ad Leges ſtyli*, Liber *de Tenuta*.

Franciscvs de Sales, Gebennenſis Epiſcopus & tertiarius, de quo ad an. 1622.

Ioannes Garnier Preſbyter tertiarius, & Gymnaſiarcha Victoriacenſis, à quo vidimus, *Honoraria aduentitia munera Franciſco-Paulano Gonzaga*, &c. 1618. & *Pantathlon de Rupella deuicta*. Pariſiis *apud* Nicolaum de la Vigne 1629.

Ioannes Qvintinvs, de quo ad an. 1507. Eius etiam M.SS. quædam Cruce-Mainæus in ſua Bibliotheca memorat.

Iosephvs Sesse tertiarius & Fundator, Iuriſconſultus celeberrimus, quem laudauimus non ſemel, eius ſunt

Deciſiones Senatus Regni Aragonum, &c. Cæſaraugustæ 1611. In qua quidem editione ſe *tertij Ordinis Minimorum indignum fratrem* indigetat, ſed in aliis editionibus, quæ peregrè illoque inſcio editæ ſunt, hoc elogium, quod ſibi ſumpſerat, reſciſſum eſt.

Petrvs Iacobvs Tristan Iuriſ. vtriuſque Doctor, præclarus, & Hiſtoriographus, à quo eſt

Enchiridion ò breue Cronica de Varones illuſtres en ſantitad de la Orden de los Minimos. En Barcelona *por* Eſteuan Liberos 1618.

Alia nobiſcum communicauit de hiſtoria Ordinis quæ credimus edita ea tamen videre needum datum eſt.

Porrò ex illis Scriptoribus noſtris Galli ſunt Sexaginta, ex quibus plures triginta dedit religioſiſſima Franciæ Prouincia, & ex illis, duodecim & plures Pariſinos, quos inter venirem numerandus ſi pro animi ſtudio ſcriptorũ aut ſcribendorum dignitas hunc gradũ poſſet promereri. Sed quando per eos quibus vitæ meæ rationẽ cõmiſi, cogor, vt fiam inſipiens, quod de ſe Apoſtolus profitetur, negare non poſſum me ſcripſiſſe, *Refutationem Abditorum* Iudaicorũ in gratiam *Merſenni* noſtri ab anno 1626. *Antiſtrophen Sixtino Amamæ* Profeſſori Grammatices apud *Franekeram*, ob epiſtolam *Druſij* Commentario in XII. Prophetas præfixã, &c ab an. 1627. *Refutationem Antibarbari* eiuſd. *Amamæ* ab anno 1628. Sed hæc præli gratiam non ſunt aſſecuta, quòd intempeſtiua videretur apud nos rerum controuerſarum tractatio, tùm & alias ob cauſas, quas amici ſciunt quibus hæc ipſa communicata ſunt; rogatus poſtmodùm ſententiam meam *de Roberto Fludao*, eam breuiter complexus *Merſenno* reſcripſi, quam *Iudicij* nomine publicauit cum epiſt. V. Clar. *Gaſſendy* Adornaui poſt aliquot annos *Eliam Thesbitem Camarti* noſtri, & alia interim nonnulla ſcriptitaui. *Syntagma hiſtoricum de Sanctis Franciæ Cancellariis*, tumultuariò inter grauiores occupationes conſarcinatum ſuperiore anno editum eſt à *Sebaſtiano Cramoiſy*. Prodit iam nunc hoc *Chronicon*, de quo non habeo quod dicam, prçter ea quæ antehac profeſſus ſum. Peruenerunt fortè in manus plurimorum *Concordantiæ Hebræo-Latinæ* à nobis dictæ quarum ſexto ab hinc anno folium vnum diſperſum eſt, ſed monere debui, quod facio, ſpecimen libri fuiſſe ob certas cauſas editum, vſque nunc tamen depoſitum opus iacere. Verùm qui res noſtras & tempora diſpenſat, & hoc & alia cum volet ſuſcitabit, & ſuâ nos gratiâ proſequetur ne vel in malum declinemus, aut in bono deficiamus. Certè non inutilium, aut indignorum cogitationem nobis immiſit, quæ niſi eo perficiente non poteſunt ad exitum perduci.

APPENDIX

APPENDIX TERTIA

QVA CONTINETVR NOTITIA PROVINCIARVM.

CONVENIT ſanè vt in vnum faſciculum colligantur, quæ per annos diſperſa & per viciſſitudines rerum diſſoluta, non ſatis commodè poſſunt abſque huius collectionis beneficio in ſuum ordinem locumque adaptari. Mutat ſcilicet rerum facies & conſpectus per incrementa, cùm ſubinde magnitudo præbet diuiſionis materiam. Quod contigit equidem rebus noſtris cum aliæ ex aliis Prouinciæ temporis ſucceſſu prodierunt, & inter Cœnobia domoſque quibus conſtituerentur diuiſerunt. Quare vt qui iam ſit rerum noſtrarum ſtatus non poſſit eſſe ambiguum, plane adornanda fuit hæc Notitia, quâ ſic demùm ſingulas Prouincias percenſemus atque deſcribimus, vt ſuos cuique Conuentus aſſignemus cuique diſtribuamus Subtexuimus & Catalogum Prouincialium hoc eſt eorum qui res ipſarum Prouinciarum moderati ſunt, quantùm quidem aſſequi datum eſt. In deſcriptione autem Prouinciarum hoc imprimis ſatagimus vt inſtitutionis tempus quod in Chronico expreſſimus non planè ignoretur, ſed denotetur aliqua circumſtantiâ: nomen deinde ſtatuimus, & ſi quid variauit indicamus: ac denique fines & terminos craſſiori minerua deſignamus ex adiacentium ſcilicet ipſius Ordinis Prouinciarum metatione, quanquam & aliquando expreſſior delineatio ſubeſt. At verò priuſquàm cuiuſque ſingillatim deſcriptionem ineamus, omnes ſub vnum conſpectum & in numerato proferri oportere viſum eſt. Sunt igitur iam nunc Minimi Ordinis noſtri, omniumque poſtremi & non re minus quàm nomine minimi, triginta Prouinciæ, quæ ſunt, I. *S. Franciſci.* II. *Turoniæ.* III. *Meſſanæ.* IV. *Franciæ.* V. *Genuæ.* VI. *Aquitaniæ.* VII. *Granatæ.* VIII. *Germaniæ.* IX. *Neapolis.* X. *Apuliæ.* XI. *Caſtellæ.* XII. *Calabriæ.* XIII. *Lugduni.* XIV. *Valentiæ.* XV. *Etruriæ.* XVI. *Cataloniæ.* XVII. *Prouenciæ.* XVIII. *Campaniæ.* XIX. *Panormi.* XX. *Hiſpalis.* XXI. *Lombardiæ.* XXII. *Maioricæ.* XXIII. *Laureti.* XXIV. *Arragoniæ.* XXV. *Belgij.* XXVI. *Lotharingiæ.* XXVII. *Venetiarum.* XXVIII. *Mediolani.* XXIX. *Comitatus Burgundiæ.* XXX. *Ducatus Burgundiæ.* Quas præter *Romana* eſt *iuriſdictio* ſolius Generalis moderationi relicta, tum Vicariatus *Pedemontij*, & fortean *Luſitaniæ & Indiarum*, hic enim alteri per Hiſpaniam Generali Vicario ſubditus videtur. Enimuerò cum mihi ſub calamo hic cenſus verſatur, votum incidit, quod animo retractans calor ipſe mentis excutit. Optarem nimirùm vt ſuus cuique Prouinciæ patronus ac tutelaris præficeretur, ac de illius nomine diceretur, vtputa quemadmodum

Prouincia Calabriæ inferioris	dicta eſt	S. Franciſci P. N. ſic
Prouincia Turoniæ		S. Martini.
Meſſanæ		S. Luciæ.
Franciæ		S. Dionyſij.

Genuæ.		S. Laurentij.
Aquitaniæ		S. Antonij.
Granatæ		S. Mariæ à Victoria.
Germaniæ		Sanctiſſimæ Trinitatis.
Neapolis		S. Matthæi.
Apuliæ		S. Michaëlis.
Caſtellæ		S. Philippi.
Calabriæ		Ieſu Mariæ.
Lugduni		S. Ioannis Baptiſtæ.
Valentiæ		S. Chriſtophori.
Etruriæ		S. Ioſephi.
Cataloniæ		S. Pauli.
Prouinciæ		S. Magdalenes.
Campaniæ		S. Remigij.
Panormi	diceretur.	S. Oliuæ.
Hiſpalis		S. Thomæ.
Lombardiæ		S. Benedicti.
Maioricæ		S. Lucæ.
Laureti		B. Virginis Annunciatæ.
Arragoniæ		S. Iacobi.
Belgij		S. Matthiæ.
Lotharingiæ		S. Nicolai.
Venetiarum		S. Marci.
Mediolani		S. Barnabæ.
Comitatus Burgundiæ		S. Andreæ.
Ducatus Burgundiæ		S. Ioannis Euangeliſtæ.
Romanus diſtrictus		S. Petri.
Vicar. Pedemontij		S. Bartholomæi.
Luſitaniæ & Indiarum		S. Spiritus.

Quod votum ſanè meum amplius non vrgeo, id tantùm contentus profiteri quod non inutile aut indecorum videatur, ſtatuet aliter qui volet aut poterit, equidem grauiſſimæ non deſunt rationes ſingulorum quæ diximus, ſed præter rem fuerit in hæc longiùs excurrere. Digredimur à Prouinciis ad Conuentus. Eorum non alium cenſum inimus quàm qui iam editus ab aliis fuit, niſi fortè incrementum aliquod acceſſit quo aliqui debuerint fieri auctiores; ſi quid etiam præterquàm quod vulgatum eſt alij ſtatuerunt nobiſque ſignificauerunt non reticemus. Aſcribimus cuique, quantùm ſcire potuimus, ſuum tutelarem, atque diœceſim in cuius tractu eſt, non vnâ de cauſâ. Prima eſt vt compendium operæ Lectori faciamus reuoluendi cùm Indices tum Chronicon noſtrum. Altera, quòd properantibus nobis, aut deficientibus commentariis quibus vſi ſumus, nonnulli exciderint. Et hæc quidem viſa eſt neceſſitatem facere, cum altera illa ſolius decori & honeſti ratione niteretur. Poſt indiculum Cœnobiorum qui ſequitur Prouincialium ſyllabus in multis deficit. Cauſa in promptu eſt multiplex. Italos & Hiſpanos ex fide Actorum Capitularium, aut hiſtoriæ iam editæ tantummodò hauſimus. Sedenim Acta Capitularia nec ſincera nec integra ſunt, hiſtoria Hiſpanorum non ſatis ſibi ipſi conſtat, præterquàm ex occaſione ſolùm de aliquibus meminit. Nulla mihi diligentia profecit ad exorandam ab alterutris opem quàm ad hoc & alia depoſcebamus, etiam poſt multas pollicitationes quibus me nonnulli lactauerunt. De reliquis quos ex integro damus nihil eſt quod præmoneam, in loco enim ſua cuique autori accepta referimus. Supereſt, vt prætermiſſæ à nobis operæ, quam è noſtris quidam requirebant, rationem non ſubtrahamus. Erant igitur qui vellent, vt diſceptationem de Antiquitate Prouinciarum, vnde ſcilicet ſumenda ſit, ab hoc initio expenderemus. Sed præterquàm id extra inſtitutum noſtrum eſſe ſatis intelligitur, vno aut altero verbo componi poteſt. Diſtinguendæ nimirùm ſunt matres Prouinciæ à progenitis.

nitis. Illæ quidem primùm conſtitutæ habita ratione cùm antiquiorum Cœnobiorum, tum antiquioris Nationis coniunctim & reſpectiuè; at hæ præter Conuentuum antiquitatem, obſiſtente vtputà in anteceſſum aliarum Prouinciarum inſtitutione, nonnunquam imò & ſæpiùs ad aliarum canonem acceſſerunt, id quod ampliùs ex annorum decurſu & computatione adeoque ex fide hiſtoriæ diluceſcet. Erant qui longiori oratione dignitatem ſingularum Prouinciarum exponi & explicari popoſcerent. Verùm enimuerò id eſſet actum agere. Non enim aliam video Prouinciarum dignitatem excogitari poſſe quàm quæ ab antiquitate, Conuentuum multitudine ac præſtantia, illuſtrium virorum copia & nobilitate aliiſque huiuſmodi capitibus repeti poteſt, at hæc conſtare poſſunt ex hiſtoria, nec aliud eſſet in ea excurrere argumenta quàm hiſtoriam de nouo retexere, atque inutiliter ac ſuperuacaneè ordiri. Erant poſtremò qui accuratis elogiis Prouinciales ornari debere contenderent. Nec abnuiſſem equidem niſi aut ignoratio quâ etiam hæc pars rerum noſtrarum laborabat obſtitiſſet, aut nouæ hiſtoriæ moliendæ conſilium reduſſet, quod non poterat ſtante illa ignoratione procedere. Certè hæc vna eſt inſtaurandæ rerum noſtrarum hiſtoriæ via certiſſima, ſi geſta per Prouinciales, & notabiles euentus qui per eorum adminiſtrationem contigerunt diligenter exquirantur & annotentur, quod vtinam homines noſtri certò ſibi perſuadeant & ſeriò aggrediantur.

I. PROVINCIA S. FRANCISCI.

CEnſebatur vnius Prouinciæ nomine tota *Italia* ex quo B. P. N. in *Galliam* tranſiuit, manſitque indiuiſa quoad in viuis fuit: eo autem in pace compoſito & in ſuperos tranſlato, Patres qui *Romam* conuenerant ad primum Generalem Conuentum plures inſtituerunt per *Italiam* Prouincias, omninoq; ad eum numerũ reduxerunt, quo iam antè *Gallia* ipſo B. P. N. autore ſuas habebat diſtinctas & propriis limitibus definitas, vt ad illud tempus meminimus. Quæ tum autem *Calabria* dicta eſt ſubinde diuerſis terminis amplificata modò, modò reſtricta, quod iam nunc non proſequimur, tandem *inferioris Calabriæ*, ac poſtremò *S. Franciſci* nomen, quod retinet, accepit. Nonnunquam & cum *Apulia* Prouinciâ confuſa eſt, eoque nomine aliquando deſignata priuſquàm illa per ſe ſtaret, quæ ſingula facilè poſſunt ex Chronico noſtro per ſua quæque tempora colligi. At verò termini quibus in præſens continetur iidem ſunt, qui & *Bruttiorum*, ac *Lucanorum* eſſe dicuntur à recentioribus Geographis: clauditur ergò, ſi more noſtro loqui volumus, Prouinciâ *Superioris Calabriæ*, *Apuliæ*, & *Neapolis*. Superiori quidem *Calabriâ*, quâ parte *Tyrrheno* & *Ionio* mari coarctata in *Siciliam* inde protenditur: *Apuliâ* & *Neapoli* quâ vlteriùs in continentem progreditur, & illâ quidem ad ipſum mare inferum ſeu *Tyrrhenum*, hac ad ſinum *Adriaticum* & interiorem *Tarentinum*. In eo tractu locis quamplurimis inhabitant noſtri, quorum cenſus & olim & nuper editus eſt qui ſequitur.

CONVENTVS PROVINCIÆ S. FRANCISCI.

Paulæ, primùm *S. Mariæ Angelorum*, & *S. Franciſci Aſſiſiatis*, nunc *S. Franciſci P. N.* diœceſis *Conſentinæ*.
Paterni, *B. Virginis Annunciatæ*, diœceſis eiuſd.
Speciani, *S. Trinitatis*, diœceſis eiuſd.
Coriolani, *S. Trinitatis*, diœceſis *Roſſanenſis*. Vid. & in append. vltima.
Conſentiæ, *S. Mariæ Lauretanæ*, ſed. Archiepiſc.
Reginæ, diœceſis *Beſidianenſis*.
Montis-alti, *B. Virginis Annunciatæ*, diœceſis *Conſentinæ*.

Belvederij, *Ieſu Maria*, diœceſis *S. Marci.*
Beſidiani, *S. Maria Lauretana*, ſed. Epiſcop.
Cirellæ, *S. Maria à Gratia*, diœceſ.
Bonifacij, *S. Maria Lauretana*, diœceſis *S. Marci.* Hunc nos *Belvederij* & *Beſidiani* Conuentibus interpoſuimus, ſed cenſum ab aliis vulgatum ſecutus, iam nunc hoc loco deſcribimus.
Ciri, diœceſ. *Vmbriaticenſis.*
Roſciani, *Ieſu Maria*, ſed. Archiepiſc.
Caſalis noui, diœceſ. *Caſſanenſis.*
S. Agathæ, *S. Michaëlis*, diœceſ. *S. Marci.*
Caſtri-villarij, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Caſſanenſis.*
Longobardi, *B. Virginis Aſſumpta*, diœceſ. *Tropienſis.*
Foſcaldi, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Conſentina.*
Marathex, *S. Leonardi*, diœceſ. *Caſſanenſis.*
Libonati, quibuſdam *Bonatorum*, qui diuiſim ſcilicet legunt *li Bonati*, *B. Maria Virg.* diœceſ. *Policaſtrenſis.*
Pedacij, Amantiæ, S. Marci, Fluminis Frigidi, Calopiecciati, } & horum quidem titulares nobis incogniti, *Marcopolis* ſed. Epiſc. *Amantia* diœceſ. eſt *Tropienſis.*

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

Calabriæ.

RR. PP. Pavlvs a Paterno, cui eam Prouinciam diſceſſurus in Galliam B. P. commendauit: verum autem vnus ipſe ad obitum B.P. eam adminiſtrauerit non conſtat, certè vt Prouincialis interfuit primo Generali Capitulo.

Ann. 1508. Bernardinvs a Cropolatv. Hunc noſter *Camartus* in ſuo Catalogo quem ab Excerptis noſtri *Roillarti* accepimus, denominatum ſignificat à *Cropolatu* diœceſis Conſentinæ viculo, adeoque ipſi *Conſentia* proximo: vnde conſequenter *Bartholum ab Hydrunto* alium agnoſcit à noſtro *Bernardino* contra quam nobis viſum eſt ex autoritate M. SS. vt ad ann. 1507. ſcripſimus.

1511. Robertvs a Mayda, qui & aliquando totius Italiæ Vicarius generalis fuiſſe obſeruatur à noſtro Camarto, multumque laboraſſe ad impetranda pleraque abs Sede Apoſtolica priuilegia pro ſua Calabriæ Prouinciæ.

1514. Pavlvs a Paterno. Et hunc *Camartus* noſter ex antiquis, vt loquitur ſcriptnris ad hoc tempus Prouincialem aſſerit. Qui tamen mortuũ volunt ad ſuperiorem an. 1511. non cõſentiunt. Itaque apud alios eſt Hector Capvtvs *à Paterno*, vt alibi obſeruauimus. Neuter autem horum interfuit Capitulo Romano II. ſed *Robertus à Maida* vice alterius eorum. Animus magis inclinat ad illum *Hectorem* vt antiqua traditio de obitu *Pauli* ad an. 1511. firmiùs conſtet. Relege quæ alibi etiam ad hoc obſeruauimus.

1517. Franciscvs de Crotone, alias *de Trano*, quod iam antè obſeruabamus, ſed & Camartus noſter meliùs *de Terrano*, dicendum ex fide antiquiorum Calabrorum affirmat, quibus *Terranum* oppidum eſt non procul *Conſentia.*

1520. Avgvstinvs a Crotone, vir eminentium virtutum Camarto. Eius non ſemel meminimus in Chronico.

1523. . . . . Huius ad proximum Generale Capitulum quod fuit Malacitanum Vicarius fuit *Auguſtinus* deceſſor, qui proximè ad Generalatum acceſſit. In editis autem nomen eius deprauatè legitur, in ſubſcriptionibus deprauatiùs Prouincialis dicitur.

1526. Robertvs a Maida, de cognomine Camartus reticet, ſibique ignotum fatetur, nobis non videtur de illo dubitandum. Is autem ipſe eſt qui ſupra, de quo vid. & in Prouincia Neapol.

1529. Ber-

1529. BERNARDINVS DE ALIMENA. De hoc conſtat ex Actis quæ edita ſunt. Camartus eum origine nobilem ac gentilem *Simonis de la Limena* in B. P. N. benefici cuius non ſemel meminimus facit. Quare alterutrius cognomen non rectè ſcribitur, aut de origine *Bernardini* ſubdubitandi locus eſt.

1532. GASPAR RICCIVLLVS A FOSSO, electus ex hoc in Generalem, de quo ſæpè ſæpiùs mentionem habuimus.

1535. IOANNES A S. STEPHANO, magni meriti homo Camarto qui nomen non exprimit, nobis ex authenticis conſtitit.

1538. LAVRENTIVS DE LA ROCCA, ſeu *de Rocca Bernardi*, cuius nomen ab Actis Capituli Valentini I. excidit, Camartus ex antiquis ſcripturis in ſuo catalogo reſtituit.

1541. MARCELLVS PALMERIVS, in Generalem ex hoc electus à nobis laudatus perſæpè in Chronico, & alibi. Camartus à nobilitate *Montis-alti* oriundum tradit, alij Siculum malunt.

1544. IOANNES A MILETO, à nobis etiam ex editis obſeruatus.

1547. DOMINICVS DE LA ROCCA, hunc ſolius Camarti beneficio ſumus conſecuti & ipſe in antiquis multorum Cœnobiorum ſcripturis deprehendit. Alia tamen habemus vetuſta documenta ex Prouincia Turonenſi quæ *Antonium à Spezzano* habent, de quo dicendum nonnihil recurret ad ſubſequens triennium.

1550. IOANNES A FLVMINE-FRIGIDO, quem ab autographis Viſitationis eius per Prouinciam certò collegit Camartus, adeoque vitioſa ſunt Acta edita & quæ eorum fidem ſequuntur, vbi *Antonius à Spezzano* pro Ioanne noſtro legitur. Hic enim vel Collega tantùm, vel Commiſſus ad illud Capitulum fuiſſe dicendus eſt. Et de illo quidem ſupra.

1553. MARCELLVS PALMERIVS II. Hunc præter fidem Actorum Camartus ex autographo Viſitationum reſtituit. Et quidem Acta Capituli Foroiulienſis II. quæ *Thomam ab Altilia* eius loco habent, per anticipationem hunc aſſumpſerunt vt vult Camartus.

1556. THOMAS DE ALTILIA nunc primùm Prouincialis, vt antea monebamus, ſed & Acta Capituli Genuenſis III. errorem arguunt præcedentium Actorum.

1559. THOMAS DE FVSCALDO, cuius vices in ſequenti Generali Capitulo geſſit *Thomas à Beluederio*, dictus in ipſis Actis *à pulchro viſu*.

1562. IOANNES A FLVMINE-FRIGIDO II. inde Generalis electus.

1565. BALTHAZAR DE MARATHEA, de quo ab editis conſtat.

1568. . . . . Demortuo ad ſecundum annum ſuffectus eſt MATHVRINVS AVBERTVS à nobis non ſemel ex alia occaſione laudatus, quem Camartus ordinarium Prouincialem arbitratus eſt præter fidem & autoritatem certiſſimorum M. SS. quæ vidimus.

1571. VIRGILIVS A CASTRO-FRANCO, in editis *Miletius*, ſeu *Mitilenus*, qui & *à Beſignano* ſe inſcribebat obſeruatore Camarto, cui vir ſanctus dicitur. Inferioris Calabriæ.

1574. IOANNES BAPTISTA PISANVS, cognominatus *à Beluederio* in Actis electionis ſuæ, quare perperam in Actis Capituli Auinionenſis I. *Dominicus à Paula* dicitur Prouincialis Calabriæ, qui dicendus erat Vicarius Prouincialis, quod ex ipſis Actis conuincitur, vt iam antè nobis conſtiterat, factum id per anticipationem quod & aliàs contigit. S Franciſci.

1577. DOMINICVS A PAVLA, electus *Spetiani*, ſubſcribit autem in Actis electionis ſuæ *Dominicus Pollitius* & alibi, *Puglieſius à Paula* non ſemel de illo perhonorificam mentionem habuimus.

1581. AVGVSTINVS DE BONIFATO, electus *Spetiani*, de illo conſtat ex editis.

1584. ISIDORVS SAMBLASIVS, electus *Paterni*, à nobis non illaudatus, ad maiora enim ſubleuatus fuit.

1587. PETRVS SAMBLASIVS electus *Conſentiæ*, fuit *Iſidori* deceſſoris germanus frater à nobis etiam non ſemel memoratus. Vide infra.

1590. IOANNES BAPTISTA PISANVS II. electus *Paulæ*, qui ſecundo ſuæ-

adminiſtrationis anno ad meliorem vitam tranſiit, ei autem ſubſtitutus *Dominicus à Machia*, quem alij *Matthæum* nominant.

1593. PETRVS SAMBLASIVS II. electus *Paterni*.

1596. IOANNES A CORILIANO electus *Coriliani*, quem in veneranda canitie ſuperſtitem Camartus non ſine ſpirituali fructu & animi ſanctimonia (vt ipſe loquitur) conuenit.

1599. PETRVS SAMBLASIVS III. electus *Conſentiæ*.

1602. MICHAEL A TARSIA omnibus electorũ ſuffragiis promotus *Coriliani*, poſtmodùm ab officio abſolutus ſucceſſorem accepit *Antonium à Fuſcaldo*, de quo infrà.

1605. BENEDICTVS DE AMICIS electus *Paulæ*, demortuo autem antè ſui officij tempus ſubrogatus *Dionyſius Caldora*, qui poſtmodùm *Maſiliæ* rediens ab Hiſpania vitam cum morte commutauit. De Benedicto non ſemel ex alia occaſione meminimus.

1608. ANTONIVS A FVSCALDO electus *Paulæ*, alibi eum laudauimus.

1611. GREGORIVS BARO electus *Paulæ*, votis omnium ſuffragatorum, poſteâ cum eo diſpenſatum eſt, habuitque ſuffectum *Ioannem à Paula*.

1614. FRANCISCVS DE SANCTIS, electus *Coriliani*.

1617. DIONYSIVS A PAVLA electus abſens, *Spetiani*. Nos eius mentio non præteriit cùm data eſt occaſio.

1620. SILVESTER A MACHERATA electus *Conſentiæ*, vltrò abdicauit antè primum annum, locumque illius capeſſiuit ad id electus *Franciſcus à Longobardu* nunc totius Ordinis Antiſtes, de quo in Chronico & in epiſtolis ad Eliam Theſbitem Camarti, & ad Regulam Pariſiis editam 1631.

1623. DIONYSIVS A PAVLA II. electus *Coriliani*.

1626. FRANCISCVS A CELICO, quem cum admiratione vidimus Barcinonæ in Capitulo Generali.

1629. IOANNES DE APRILIANO.

1632. MATTHÆVS DE SPEZZANO.

II. PROVINCIA TVRONIÆ.

CONſedit primùm in hac florentiſſima Imperij Gallici regione B. P. N. Franciſcus, adeoque per aliquot annos intra eius gremium ſe noſtri continuerunt. Non diu tamen in his anguſtiis conſtitere, tranſgreſſi enim in alias regni partes inſtituendis de nouo Prouinciis viam aperuerunt. Et certè adhuc in viuis agente beato ipſo Franciſco *Turonia* per ſe in Prouinciam ſtetit, ſeiunctis nimirùm *Franciâ* & *Aquitaniâ*, quæ & ipſæ in Prouincias coaluerunt. Nomen *Turonia* non mutauit ex quo primùm inſtituta eſt. Complectitur autem hodiè cum ipſo *Turonenſi* tractu plures eiuſdem Imperij regiones, vt quæ inter *Franciæ*, *Aquitaniæ*, & *Lugduni* Prouincias cis & vltra *Ligerim* longè lateq; ad Oceanum protendatur. Et ad Oceanum quidem *Britannos* & *Santonas* obtinet: cis *Ligerim* ſupra *Britannos* in *Cænomanos* progreſſa, dehinc etiam per *Belſiam* in *Carnutes* & *Aurelianos* ad vſque *Genabenſes* ſeu *Giemenſes*, eorundem populorum finibus à Prouincia *Franciæ* diſterminatur: vltrâ *Ligerim* ſupra *Santonas* in *Engoliſmenſes*, *Pictauos*, *Bituriges* fuſa, his limitibus ab *Aquitanica* & *Lugdunenſi* Prouinciis ſeiuncta eſt. Quos intra terminos his iam nunc locis Turonenſes conſiſtunt.

CONVENTVS PROVINCIÆ TVRONIÆ.

Pleſſiaci Turonenſis, *Ieſu Maria*, ſed. Archiepiſc.
Ambaſiæ, *Ieſu Maria*, & *Omnium ſanctorum*, diœceſ. *Turonenſis*.
Giemi, *S. Trinitatis*, &c. diœceſ. *Altiſſiodorenſis*. Hunc nos alteri qui ſequitur poſtpoſuimus.

Caſtri-

Caſtri-Eraldi, *Ieſu Mariæ*, &c. diœceſ. *Pictauienſis*.
Montis-gaugerici, *S. Iacobi*, diœceſ. *Turonenſis*.
Bomeriarum, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Bituricenſis*.
Nannetis, *S. Antonij Paduani*, ſed. Epiſcop.
Pictauij, *B. M. V. à miraculis*, ſed. Epiſcop.
Surgeriarum, *S. Ægidij*, diœceſis *Santonenſis*.
Campiniaci, *B. Mariæ V.* diœceſ. *Pictauienſis*.
Aureliani, *Sancti Spiritus*, ſed. Epiſcop.
Bleſarum, *S. Ludouici*, diœceſ. *Carnotenſis*.
Andegaui, *S. Renati*, ſed. Epiſcop.
Exolduni, diœceſ. *Bituricenſis*.
Carnoti, *B. Virginis Aſſumptæ*, ſedis Epiſcop.
Bituricarum, *S. Hieronymi*, ſed. Archiepiſc.
Cœnomanorum, *S. Caroli Borromæi*, ſed. Epiſcop.
Engoliſmæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Caſtri-noui, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Engoliſmenſis*.
Rhedonum, *S. Ludouici*, ſed. Epiſcop.
Turonis, *S. Gregorij Turonici*, ſed. Archiepiſc.
Leonæ S. Pauli, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Duni-Regij, diœceſ. *Bituricenſis*.
Siligniaci-Guillelmi, diœceſ. *Cenomanenſis*.
Rupellæ, *B. Mariæ Victricis*, ſeu *à Victoria*, diœceſis *Santonenſis*.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

Ab obitu B. P. N. non enim de anterioribus conſtat primus Prouincialis cenſetur,

BARTHOLVS AB HYDRVNTO nobis *Bernardinus à Cropolatu*, vt amplius ad ann. 1507. 1508. ſignificauimus. Videſis & ſupra in Prouincialibus S. Franciſci.

1508. NICOLAVS DE VICINIS electus in ipſo Romano generali Capitulo, ad quod tempus nonnihil in eius laudem contulimus.

1511. NICOLAVS BETHVNE, non ſemel à nobis laudatus.

1514. HVGO REMONDI, cuius ſubſcriptio reperitur in Actis M. SS. Capituli Generalis in proximum conſequentis, vt fruſtrà poſſit de illo dubitari. Deſideratur in Catalogo Turonenſium, quem à noſtro *Guillelmo Iardino* accepi, & fruſtra ſanè illi ſubſtituitur *Matthæus Michel*, tum Collega Generalis.

1517. MICHAEL LE COMTE. poſtmodùm electus Generalis Vicarius à *Franciſco Cerdonio* morti proximo, vt ſuo tempore meminimus.

1520. PETRVS PARISET *Lingonenſis*, de quo amplius in Prouincialibus Franciæ.

1523. HVGO REMONDI II. interfuit Capitulo Generali apud Malacam.

1526. FRANCISCVS BELLEMERE Hunc ſibi ad hoc tempus vindicant Aquitani, quod dum diligentius verſo, quædam me ſuſpicio inceſſit duos fuiſſe huius nominis Franciſcos, ſi verum eſt quod Aquitani habent ſuum fuiſſe Aruernum, & quod Turonenſes prædicant ſuum Stampis oriundum, alioquin conſtat potiori iure Aquitanos, quàm Turonenſes niti, vt manifeſtum fit ex Actis Capituli Gratianopolitani. Sed & ſi quis coniecturæ locus, ex M.SS. mihi videor colligere iam nunc Turoniæ Prouincialem fuiſſe *Antonium Godeneau*, qui à Conuentu Bituricenſi ad Capitulum Generale primum deſtinatus legitur, vt ad an. 1507. obſeruauimus. Quanquam Turonenſes acriter repugnent quantùm eſt ad *Franciſcum*, ex domeſticis & authenticis (vt ſcribunt) inſtrumentis quæ apud Pleſſiacum aſſeruantur.

1529. EVSTACHIVS APVRIL, quem tempeſtiuè laudauimus.

1532. FRANCISCVS VACCARIVS, cuius nomen ex autographo profeſſionis, quam emiſit Nigeoni alibi aſſeruimus contra quàm aliqui putent.

1535. MICHAEL FRETAY, cuius laudationem oblata occaſione non reticuimus. Sui eum Turonenſes ab ſingulari eruditione commendant.

1538. EVSTACHIVS APVRIL II.

1541. DIONYSIVS L'ESTORNEAV.

1544. IOANNES IVLIANVS profeſſus Nigeoni, quod alibi diximus, & cum fuit commodum ſua eum laudatione non fraudauimus.

1547. PHILIPPVS PONNEREAV, de quo nos obiter in Chronico.

1550. IOANNES IVLIANVS II.

1553. PETRVS SAISY, qui poſtea Turonenſis Corrector ad ann. 1562. cum B. P. Franciſci corpus ab hæreticis crematum eſt.

1556. IOANNES DE BEAVREGARD, ex hoc in Generalem electus cui ſummiſſus *Matthæus Arnoul*, vt ad illud tempus meminimus.

1559. PETRVS HAGVENIER, *Blaſiâ* oriundus, de quo non ſemel mentionem perhonorificam fecimus.

1562. PETRVS FOVRBEVR, & is Collega Generalis poſteà fuit, vt à nobis tempeſtiuè dictum eſt.

1565. PETRVS HAGVENIER II.

1568. MATTHÆVS BOVRDIER, donatus à nobis ſuo (quantùm licuit) elogio.

1571. ROBERTVS IAHAN, electus ex Collega Prouinciali Franciæ, & à nobis maturè laudatus.

1574. PETRVS HAGVENIER III. qui ad Capitulum Generale deſtinauit ſucceſſorem poſteà ſuum *Iacobum Pichonneau*, qui ſequitur.

1577. IACOBVS PICHONNEAV, Collega Prouincialis Franciæ an. 1571. de illo non ſemel egimus. Sed iuuat quando eius memoria recurrit miſerabilem caſum & exitum hominis minimè mali ad noſtrorum exemplum & iudiciorum Dei terrorem non reticere, qualem à ſenioribus noſtris ſæpiùs audiuimus. Tholoſam venerat concionaturus cùm in ea vrbe publicæ factiones vigerent, ſecutus ille partes quæ viris eccleſiaſticis non probabantur temerè ac imprudenter magis quam malignè, cœpit & à ſuis & ab exteris acriter exagitari, qua illi in concertatione animus, ô malum! poſt multa defecit & ad Hæreticos profugit, ſeque in S. Fidis municipium recepit. Ibi annos aliquot egit homo iam tum ſacrilegus & facinoroſus, exſtimulante quanquam in contrarium conſcientiâ, vt in extremis patefecit. Cùm enim ille moribundus lecto decumberet ſymmiſtas ſuos auerſatus inſtantiſſimè catholicum Sacerdotem popoſcit, nec deſtitit vnquam, quantumuis ab ea mente aut blanditiis & promiſſis auocaretur, aut vi ac minis deterreretur. Ex hoc autem, ſuorum vt videbatur charitate in rabiem verſa, raptus è lecto præceps ex oppidi vallo in foſſas deiectus eſt, vbi Deum inclamans & perfidiam ſuam omni contentione deteſtatus expirauit.

1581. PETRVS HAGVENIER IV.

1584. IACOBVS MASSELIN, electus ex Collega & Commiſſo Franciæ, vbi ſæpiùs *Ambians* ac nuper Nigeonis Corrector fuerat, amplius à nobis laudatus in Chronico.

1587. PETRVS HAGVENIER V.

1590. IACOBVS MASSELIN II.

1593. SEBASTIANVS SOMMAIRE, ornatus à nobis vero magis quàm copioſo elogio.

1596. IACOBVS MASSELIN III.

1599. SEBASTIANVS SOMMAIRE II.

1602. MICHAEL QVENAVLT, ſpecialiter à nobis commendatus ſuo tempore.

1605. SEBASTIANVS SOMMAIRE III.

1608. ANDREAS CHAVINEAV, de quo perſæpè mentio nobis occurrit facienda.

1611. FRANCISCVS HVMBLOT, poſt annum mortuus ſuffecto *Ægidio Camarte*

marto ex Collega Prouinciali Franciæ. Vtriuſque laudatio ex Chrônico requirenda.

1614. ÆGIDIVS CAMARTVS, qui ſupra.

1617. ANDREAS CHAVINEAV II.

1620. ÆGIDIVS CAMART, ex hoc in Generalem electus ſubrogato *Andrea Chauinæo*.

1623. ANDREAS CHAVINEAV III. qui & ſupra.

1626. CAROLVS MALLET, interfuit Capitulo Generali apud *Barcinonem*, ſibi eum *Humblotus* noſter delegerat, quem ſedulò excoleret.

1629. ANDREAS CHAVINEAV IV. Ab anno ſuperiore Viſitator Generalis per Ducatum Burgundiæ, hoc autem anno 1635. per Franciam.

1632. PASCHASIVS HVAN, nunc Generalis per Aquitanicam & Lugdunenſem Prouinciam Viſitator & Vicarius. Laudes eius abſque humilitatis ac modeſtiæ quam potiſſimum profitetur & omni opere præfert offenſione non poſſumus attingere.

III. PROVINCIA MESSANÆ.

NOndum anni quadraginta excurrerunt, à quibus orta dici poſſit hæc Prouincia, ſi nominis quod nunc gerit ratio habeatur, id enim non antè diuiſionem *Siciliæ* in geminam Prouinciam auditum eſt. Primùm igitur tota *Sicilia* vno ſuo nomine cenſebatur, ex quo antè annos centum & quod excurrit à Prouinciis quæ ſunt in continenti diuulſa & diſtracta fuit, antè quod tempus earumdem Prouinciarum nomine intelligebatur; quod ex iis poteſt excerpi quæ ſuis conſignatata annis ſtrictim memorauimus. Cùm tamen in poſtrema *Siciliæ* diuiſione, primatus huic Prouinciæ delatus ſit, ea etiam illi attribuuntur quæ commune illud *Siciliæ* nomen præferunt; eadémque ratione quòd prælata ſit Neapolitanæ Prouinciæ, illa ipſa ſibi vendicat quæ ſub Neapolis nomine Actis noſtris ſuiſq; inſcripta ſunt, & ea denique omnia quæ pro tempore quod diuiſionem præceſſit geſta fuerunt. Conſtitit *Meſſanæ* nomen ex quo primum inditum eſt abſque vlla mutatione. Termini non alij ſunt quàm ipſius Inſulæ, niſi quà diuiditur per mediam inſulam ab altera Prouincia quæ à *Panormo* nomen accepit, qui aliter non ſunt conſtituti quàm vt hæc noſtra orientalem partem in qua ſita eſt ad æqualem mediæ Inſulæ diuiſionem obtineat. In ſuo autem illo diſtrictu his domiciliis gaudet quorum iam nunc cenſum damus.

CONVENTVS PROVINCIÆ MESSANÆ.

Mylarum, *Ieſu Mariæ*, diœceſ. *Meſſanenſis*. Sed hunc Trimarchius noſter *Meſſanenſi* poſtponit, vt qui contendat ex fide authenticorum documentorum *Meſſanæ* Cœnobium ab an. 1454. fuiſſe conditum, quod alij viderint.

Meſſanæ, *S. Sepulchri*, ſed. Archiepiſcop. Et quidem certiorem me fecerunt excerpta Camarti non dubitanter dicendum eſſe *S. Sepulchri*, cuius nominis antiqua Eccleſia noſtris eſt collata, nec pugnat ſanè vt poſtmodùm alium etiam titulum aſſumpſerit, quod infra copioſius exequemur.

Catanæ, *S. Onophry*, ſed. Epiſcop.

Syracuſarum, *S. Antony*, ſed Epiſcop.

Caſtaniæ, *S. Nicolai*, diœceſ. *Meſſanenſis*. Præponitur Syracuſano ab Iſnardo quod non probat Trimarchius noſter ſicut nec Victonius in Indiculo ſuo.

S. Angeli, *S. Franciſci P.N.* diœceſ. *Meſſanenſis*. Poſtponitur à Trimarchio Conuentui *Linguæ Groſſæ*, à Victonio *Condri*, de quibus infra.

Leontij, *S. Andreæ*, diœceſis *Syracuſanæ*.

Linguæ groſſæ, *S. Mariæ Lauretanæ*, diœceſ. *Meſſanenſis*.

Scaletæ, *SS. Philippi & Iacobi*, diœceſ. *Meſſanenſis.* Huic Trimarchius præponit Calata-Heronenſem.

Calatæ-Heronis, *S. Antonij*, diœceſ. *Syracuſana.* Victonius *Caſtanienſi* proximè ſubiicit.

Condri, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Meſſanenſis.*

Melitelli,

Tauromenij,

Vizinij. Hunc Trimarchius Tauromenitano præponit.

Montis-fortis, *S. Trinitatis*, diœceſ.

Neti. *B. Mariæ Virg.* Trimarchius ſuperiori Montis-fortis præponit.

Gypſi, *S. Antonij*, diœceſ.

Randatij, *S. Franciſci P. N.* diœceſ.

Terræ-nouæ. Hunc ſolus nobis Trimarchius indicauit, nec aliud præter nomen ſcire potuimus.

Meſſanæ, Monialium, *S. Eliæ*, ſed. Archiepiſcop.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

Romæ, Neapolis, Terræ laboris, &c.

1508. Pavlvs a Paterno, in quo quidem Romani Prouincialis nomen incœpit & deſiuit. Nos de illo maturè diximus.

1511. Ioannes de Rocca, cuius laudes & geſta, quoad fas fuit, & in tempore, complexi ſumus.

1514. Franciscvs a Flvmine-frigido, de quo nobis ex Actis M. SS. conſtitit.

1517. Vid. infra 1523.

1520. Robertvs a Maida, qui tamen in Actis Viceprouincialis tantùm dicitur.

1523. Placidvs Talaia, vt colligimus ab hiſtoria edita & fortè II. Eius alibi non ſemel meminimus.

1526. Stephanvs a Massa. Hunc ex cōiectura tantùm aſſecuti ſumus quātum per Acta M. SS. licuit. Alius à iuniore *Stephano*, cui *Veſpuli* cognomen.

Siciliæ diuiſim.

1529. Hieronymvs a Condro, diuiſâ primùm Siciliâ, ſed ad tempus ſolùm ſui Prouincialatus ea diuiſio permanſit.

1532. Placidvs Talaia II. ſeu etiam III. vt ſupra.

Siciliæ.

1535. Marcellvs Palmerivs, diuiſâ iterùm Siciliâ, quæ deinceps diuiſio non coaluit. At de Palmerio alibi perſæpè.

1538.

1541. Franciscvs Paglarinvs, de quo conſtat per Acta edita & M. SS. ſed & nos alibi meminimus.

1544. Antonivs de Martinis, vir ſanctus cuius nomen aliis ea opinione claris inſeruimus. At de Prouincialatu eius Acta teſtantur.

1547.

1550. Placidvs Talaia III. aut fortè IV. vndè ſupra.

1553.

1556. Philippvs nomen ex Actis elicuimus cognomen non potuimus aſſequi.

1559. 1562.

1565. Antonivs a Sortino.

1568. Dominicvs de Tavromina.

1571. Eius ad Capitulum Vicarius *Antonius à S. Petro.*

1574. Simon a S. Salvatore.

1577. Dominicvs a Mylis. Huius ad Capitulum Vicarius *Auguſtinus à S. Petro.*

1581. Ioannes a Monteforti.

1584. Huius ad Capitulum Gen. Vicarius *Andreas Rheginus.*

1587.

1590. Ci-

1590. Cirerius Ioseph a Messana. Meſſanæ ab an. 1596.
1593. 1596. 1599. 1602. 1605. nobis vacant.
1608. Dionysius Cortesius, nobis memoratus ex alia occaſione.
1611. Thomas a Castro.
1614. Isidorus Carboaureus.
1617.
1620. Athanasius a S. Philadelpho, niſi nos ſcriptura in cognomine ſefellerit.
1623. Bonaventura Lucca a Catana.
1626. Ignatius de la Gioyosa.
1629. Paulus de Condro.
1632. Bonaventura de Syracusis.

Atque in his colligendis multa nobis defuerunt, quibus aut ſingulos aſſequi, aut de ſingulis certiùs loqui potuiſſemus.

IV. PROVINCIA FRANCIÆ.

AVtorem ſuæ inſtitutionis ac nominis ipſum B. P. N. hæc Prouincia reueretur & agnoſcit. Non liquet tamen ad quem annum cœpit per ſe ſtare, id modò conſtat, iam tum cum Abbauillenſes noſtri aduerſus S. Vulfrani ſodales diſceptarent ipſo B.P.N. in viuis agente ſuum Prouincialem habuiſſe, quod ampliùs ſuo tempore ſignificauimus. Nomen *Franciæ* cum ipſa ortum, cum ipſa etiam inueterauit, nec concuſſum aliquando aut immutatum eſt, niſi ſunt aliqui, nuperi quidem ac rerum noſtrarum fortè ignari quibus hoc nomen dolet facitque inuidiam, vt eapropter Pariſienſem tantùm Prouinciam indigetent. At hi facilè conuincuntur ipſo vſu qui ſemper in contrarium inualuit, ac B. P. N. totiuſque Religionis autoritate. Nomen illud à nobiliſſima regione quam inſidet conſecuta eſt, quod aliquando ni fallor meminimus, etſi ad eam plures aliæ regiones acceſſerint, & iam nunc multas retineat. Et quidem olim vltrà *Campaniam*, *Lotharingiam* quoque in ſuo numerabat, & indefinito limite in eam partem extendebatur. Iam nunc verò *Picardiam*, *Normaniam*, *Briamque* retinet & ſupra *Segaloniam* & *Vaſtinum* in *Niuernenſes* exporrigitur. *Picardiâ Belgium* attingit, atque inde ad extremam *Normaniam* Oceano circumducitur. *Normania* diuidit à *Britannia*, quas ſuper communis illi cum *Turoniâ* terminus *Bleſia* eſt. *Briâ* ſimul & *Picardiâ* ſeiungitur à *Campaniâ*, cuius nominis Prouinciam ex ſe genuit. *Burgundiæ*, *Lugduni*, & tranſligeritanæ *Turonia* Prouinciis ſuo in *Niuernenſes* excurſu contermina eſt. Loca quibus per eos tractus inſidet ex indiculo repræſentamus.

CONVENTVS PROVINCIÆ FRANCIÆ.

Nigeonis, *B. Virginis Annunciatæ*, ſub titulo *totius Gratiæ*, vel *Omnium gratiarum*, diœceſ. *Pariſienſis.*
Ambiani, *B. Virginis Annunciatæ*, ſedis Epiſcop.
Abbatis-villæ, *B. Virginis Aſſumptæ*, diœceſis *Ambianenſis.*
Dieppæ, *B. Virginis a bono portu*, diœceſ. *Rothomagenſis.*
Sueſſionis, *S. Catharinæ*, ſed. Epiſcop.
Vicennarum, *B. Mariæ Virginis*, diœceſ. *Pariſienſis.*
Fublini, primùm *B. Mariæ Virg.* nunc *S. Petri*, diœceſ. *Meldenſis.*
Rothomagi, *B. Mariæ Virg.* ſed. Archiepiſc.
Caſtri-Theodorici, *Ieſu Mariæ*, diœceſ. *Sueſſionenſis.*
Compendij, *S. Petri*, diœceſ. eiuſdem.
Niuerni, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Peronæ, *S. Magdalenes*, diœceſis *Nouiomenſis.*
Lutetiæ Pariſiorum, primùm *B. Virginis Annunciatæ*, nunc *S. Franciſci P. N.* ſed. Archiepiſcop.

Caleſij, *S. Petri*, diœceſ. *Bolonienſis.*
Guiſiæ, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Laudunenſis.*
Bellouaci, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Calniaci, *S. Nicolas*, aut veriùs *S. Magdalenes*, diœceſ. *Noniomenſis.*
Deciſæ, *S. Petri*, diœceſ. *Niuernenſis.*
Alneti, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Senonenſis.*
Bonæ-domus, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Sueſſionenſis.*
Roiæ, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Ambianenſis.*
Abbatis-villæ Monialium, *Ieſu Mariæ*, diœceſis eiuſdem.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

B. P. N. adhuc ſuperſtite Prouincialis inſtitutus, qui primo Generali Capitulo interfuit Germanvs Lionet, cuius nomen in editis deprauatum ex fide M. SS. emendauimus, in eo Catalogo quem nobis antè annos quinque confeceramus, & ex authenticis ſcripturis magno labore conquiſieramus, quique Regulæ ad an. 1631. Pariſiis editæ præfixus eſt. Deinceps verò hanc Prouinciam rexerunt RR. PP.

1508. Hvgo de Sappo, cuius nos mentio data occaſione non præteriit.

1511. Dionysivs Barbier, vir notus ex hiſtoriâ noſtrâ.

1514. Hvgo de la Varenne, qui à latino Indice, quem diximus excidit reſtitutus in Gallica editione nobis indicantibus à Coſtæo noſtro, qui eam adornauit, & Regulas ipſas gallicè reddidit.

1517. Iacobvs Passedoit, de quo tempeſtiuè meminimus.

1520. Hvgo de la Varenne II. Primus Regulas Correctorium & Priuilegia edidit, ex prælo Conuentus Nigeonenſis ad an. 1535. Sed & alia nonnulla excudit ipſe potiſſimùm ad vſum Eccleſiaſticum noſtrorum pertinentia.

1523. Ioannes Svtoris, admirandæ ſanctitatis homo in Exceptis Camarti, de quibus in I. Prouincia. Ex hoc electus eſt in Generalem.

1526. Petrvs Hvot, vir magni meriti ac in Generalem ſuorum ſuffragiis poſtulatus, quod ad tempus meminimus.

1529. Petrvs Pariset, antè annos ſex *Turoniæ* Prouincialis, cui Platinam à ſe recognitum & editum an. 1530. noſter Ioannes Thierry dedicauit.

1532. Ioannes Svtoris II.

1535. Ioannes Carrogvy anteâ Collega *Petri Pariſet*, ſubſtitutus ei *Petrus Haren*, qui & poſtmodùm Vicarij nomine Prouinciam rexit.

1538. Ioannes Svtoris, III.

1541. Hvgo de la Varenne, III.

1544. Ioannes Svtoris, IV.

1547. Franciscvs de S. Vaast, ſuo à nobis elogio donatus ad an. 1558.

1550. Ioannes Svtoris V. Obiit an. 1556.

1553. Petrvs Hagvenier electus ex Collega Deceſſoris, deinceps quinquies Prouinciam *Turoniæ* gubernauit, vnuſque fuit quo non alter toties Prouincialis, de illo pluries egimus.

1556. Nicolavs Perrin, cui ad tertium annum vt apparet demortuo ſubrogatus *Ioannes Debem*, qui per ſcriptores noſtris ſatis innotuit.

1559. Nicolavs Fovbelin, ex Collega duorum præcedentium, profeſſus fuerat *Abbatis-villæ* die XIII. Februarij 1535. vbi & obiit an. 1594 Vir fuit columbinæ ſimplicitatis, miræ probitatis & pietatis.

1562. Petrvs Grip, homo ſanctimonia morum præcipuus, profeſſus fuerat *Ambiani*, die XI. Septemb. 1521 inibi autem obiit XII. Aug. 1566.

1565. Iacobvs Ianneal, de quo nos alibi. Profeſſus fuerat Nigeoni, die VIII. Decemb. ann. 1551. obiit menſ. Martio an. 1571.

1568. Sebastianvs Pic, profeſſus fuerat Nigeoni, die I. Februar. 1547. Obiit menſ. Aprili an. 1573.

1571. Io-

1571. Ioſephvs le Tellier, loco *Mathurini Aubert* qui acceptare noluerat, quod ex iure ſibi facere non poſſe videbatur eò quod biennio præcedente fuiſſet Vicarius Prouincialis in Calabria.

1574. Simon Blanchart, vir zelo ardens & pietate inſignis, qui creditur apud Camaldulenſes in Italia ſanctum vitæ finem fuiſſe conſecutus.

1577. Iosephvs le Tellier II. Hoc ipſo anno in Generalem electus eſt.

1578. Petrvs Node', *Tellerio* Generali nuper facto ſubrogatus, ad ſubſequens triennium mox etiam electus eſt. De illo non ſemel diximus.

1581. Pontivs Iambart ex Collega electus, de quo nos alibi.

1584. Antonivs Stephanvs, quem loco & tempore laudauimus.

1587. Iosephvs le Tellier III.

1590. Gvillelmvs Leber, à nobis laudatus, fuit & *Lugdunenſis*.

1593. Antonivs Stephanvs II.

1596. Gvillelmvs Leber II.

1599. Hieronymvs Payneav, ex Collega electus. Profeſſus *Nigeoni* die IX. Nouemb. 1583. Obiit *Sueſſioni* XII. Octobr. an. 1627. fuit & apud Aquitanos Prouincialis.

1602. Iosephvs le Tellier IV.

1605. Clavdivs dv Vivier, ſuo à nobis elogio exornatus ad an. 1630. & alibi.

1608. Petrvs Hebert, vir clariſſimus & perſæpè laudatus à nobis, fuit & Aquitaniæ Prouincialis.

1611. Clavdivs dv Vivier II.

1614. Ioannes Prievr, electus ex Collega, poſt renunciationem *Petri Heberti*, qui nunquam adduci potuit vt electioni alioquin vnanimi & ab omnibus expetitæ aſſentiretur, vſus ad hoc facultate quam inſciis Patribus à Generali impetrauerat, è veſtigio igitur repetita electione in eius locum hic noſter *Ioannes* cooptatus eſt. Profeſſus autem fuerat Nigeoni die XXX. Nouemb. ann. 1586. Obiit nuper *Rothomagi* cum inſigni pietatis & humilitatis exemplo, id eſt, ad XXI. Februar. hoc ipſo an. 1635.

1617. Petrvs Hebert II.

1620. Antonivs Dvpro.

1623. Franciscvs le Tellier, ex Collega electus, laudem eius in Chronico breuiter perſtrinximus, nec alia occaſione copioſiorem laudationem prætermiſimus.

1626. Antonivs Dvpro II.

1629. Olivarivs Chaillov, electus ex Collega, laudatus à nobis in Chronico. Fuit Viſitator Generalis per Galliam an. 1621. 1624. per Campaniam an. 1634.

1632. Antonivs Dvpro III. Nunc, id eſt hoc ipſo an. 1635. Viſitator Generalis per *Turoniam*. Laudes eius in hoc breuiculum cõtrahere non poſſumus.

V. PROVINCIA GENVÆ.

Ortum habuit à primo Generali Conuentu qui Romæ celebratus eſt, ac pro illo tempore, totam Italiam citeriorem, hoc eſt, ad nos ab vſque ipſa Roma, longè lateq; occupabat. Qua de re diſtinctiùs loquuti ſumus, ad an. 1507. Sed & aliquando *Forum-Iuly* vſque progreſſa, & per aliquod tempus Cœnobio quod tum inerat ſuam penuriam conſolata eſt. Nec id ſanè mirum videri debet, cùm per Gallos ex tunc ea Prouincia regeretur, quam & diu tenuerunt, vt conſtare poteſt ex Actis Capitulorum Generalium. Antiquum *Genuæ* nomen vacillauit nonnunquam, *Lombardiæ* enim Prouincia non ſemel in vetuſtioribus Actis & inſtrumentis pro Genuenſi legitur; vnde factum, vt etiam in diuiſione *Lombardiæ* quæ poſtmodùm interceſſit, loco per aliquod tempus mota ſit, ipſiq; *Lombardiæ* poſtpoſita, demùm tamen reſtituta cum nomine an-

tiquam dignitatem tutata eſt. Habet nunc eoſdem terminos, quos *Liguria*, hoc eſt *Genuenſium* ditioni, Geographicæ tabulæ præſcribunt. Vt autem more noſtro loquamur, ſuo ad meridiem mari clauditur, & à citeriore *Gallia Subalpina* (*Pedemontium* vocant) per *Mediolanum* reliquamque *Lombardiam* ad vlteriorem *Etruriam* circumducitur, adeoque totidem noſtris Prouinciis *Mediolani*, ſcilicet *Lombardiæ* & *Etruriæ*, ac Vicariatu *Pedemontij* cingitur. Libero tamen exitu mare ſuum aliquando in proximam *Corſicam*, tumque in *Sardiniam* enauigauit. Sed nuper Hiſpanis ceſſit *Sardinia*, *Corſica* verò ab ipſis Genuenſibus (vt audio) dimiſſa eſt. Liguriam igitur ſuam tantùm incolunt, & has inibi domos nacti ſunt quas ex ordine percenſemus.

CONVENTVS PROVINCIÆ GENVÆ.

Genuæ, *Ieſu Mariæ*, ſed. Archiepiſc.
Sauonæ, *S. Lazari*, ſed. Epiſcop.
Sarzanæ, *S. Andreæ*, ſed. Epiſcop.
Albingauni, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Seuantij, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Genuenſis.*
Burgetti, *S. Spiritus*, diœceſ.
Neruij, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Genuenſis.*
Spetiæ, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Genuenſis.*
Mataſſij, *S. Margaretæ*, diœceſ. *Genuenſis.*
Algaliolæ, Centurij, dimiſſi ſunt vt alibi diximus.
Calaris, ceſſit Prouinciali Maioricæ. Adeoque hi ſunt ab aliis indiculis expungendi.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

Genuæ, ſeu Lombardiæ.

1508. HIERONYMVS A PONTE, vt conſtat ex Actis ſubſequentis Capituli. At nos de illo alibi. Fruſtra eſt noſter de Agrifoliis qui Hugonem alium à Hieronymo inducit præter autoritatem M. SS. quæ in manibus habemus.

1511. IOANNES BAPTISTA A GENVA, noſter de Agrifoliis de *Ponte* cognominat, ſed vt videtur perperàm quantum fas eſt ex Actis M. SS. colligere.

1514. BAPTISTA A VORAGINE, quem diſertè M.SS. noſtra præferunt.

1517. HIERONYMVS A PONTE II.

1520. Vicarius LEONARDVS BARBIER *Alençonius*, vt conſtat ex Proceſſu Turonenſi ad effectum Canonizationis B. P. N.

1523. LEONARDVS BARBIER, qui ſupra vt indicant nonnulla noſtra, in ſubſequenti Capitulo ab aliquibus in Generalem deſideratus.

1526. ROBERTVS LOTHARINGVS, ſuffectus in locum demortui quem neſcimus.

1529. PETRVS CVIGNET, de quo diximus in noſtro Chronico.

1532. ROBERTVS LAMBENTIER, de quo conſtat per Acta.

1535. HIERONYMVS ARNONVS, alicubi meminiſſe credimus.

1538.

1541. FRANCISCVS A NOVARIA.

1544.

1547. BERNARDVS DE FABRO, antè annos tres Generalis, cuius Vicarius in Cap. Gen. BERNARDINVS A PAVIA.

1550. NICOLAVS TVRONENSIS, ex Actis quæ habentur.

1553. IACOBVS MAGISTRI Gallus, ex Actis Capitulorum Gen.

1556. FRANCISCVS A NOVARIA, II.

1559. 1562. nobis vacant.

1565. ANGELVS A MONTE-ALTO, ex Actis M.SS.

1568.

1571. DOMINICVS A PATERNO, de quo plura nos documēta certiores faciūt.

1574.

1577. BENEDICTVS A NVCIBVS, laudatus à nobis per aliam occaſionem.

1581. IVLIVS

1581. IVLIVS A PAVLA, in Zeloſum poſteà electus.

1584. IACOBVS MORANDVS, de quo fidem faciunt Acta quæ legimus; fuit & Viſitator Generalis per Hiſpaniam.

1587.

1590. THOMAS A BELVEDERIO, vt ex Actis colligitur.

1593. IOANNES BAPTISTA POSSENTVS, & hunc Acta præferunt, fuit Vicarius tantùm.

1596. 1599. quo poſtremo triennio diuiſa Lombardia, cum primatûs iure vt diximus.

1602. GABRIEL CIGALA, electus in Capitulo Gen. Genuæ tantùm.

1605. vt videtur THOMAS SEMINVS, indicant litteræ ad nos ſcriptæ, at de *Thoma* in appendice I.

1608. 1611. nobis vacant, niſi quod iterùm *Gabriel Cigala* factus eſt Prouincialis ad aliquem horum annorum.

1614. ADEODATVS LOMELLINVS, ſeu *Deodatus*, non ſemel eius meminimus.

1617. LAVRENTIVS DE PEIRINIS, ſæpè à nobis laudatus.

1620. ADEODATVS LOMELLINVS II. Ex hoc in Zeloſum ſubleuatus.

1623. LAVRENTIVS DE PEIRINIS II.

1626. PAVLVS OLIVERIVS, quē in Capitulo Barcinonenſi coràm vidimus.

1629. LAVRENTIVS DE PEIRINIS III.

1632. ADEODATVS LOMELLINVS III. qui antè mēſem à ſua electione vitam cum morte commutauit, vt alibi diximus, ſucceſſorem autem accepit, R. P. IOANNEM CHRYSOSTOMVM MALASPINAM ex Marchionibus *Caſa-noua*.

VI. PROVINCIA AQVITANIÆ.

Iſdem quibus Francia natalibus hæc Prouincia non immeritò gloriatur, vt quæ ſub idem tempus eodemque autore initium acceperit. Et ambæ profectò illæ quaſi gemina vbera Galliam vniuerſam proſpera fœcunditate irrorarunt, cum vtriuſque mater interim ſterilis reſederit. Inuariatum illi *Aquitaniæ* nomen conſtitit, niſi fortè nonnunquam ad popularium vſum & captum accommodatiùs *Vaſconiæ* dicitur, quod ferè ſit dum gallicè loquimur. Aliquando etiam in vetuſtioribus Actis Prouincia *Toloſæ*, ſeu *Tholoſana* nuncupatur, ſed & alicubi *Grattanopolitanam* Prouinciam videor mihi legiſſe appellatam, cùm ſcilicet à principio Cœnobium *Grattanopolitanum* & *Foro-iulienſe* complecteretur. Non ſolùm autem *Aquitaniam*, quæ communiùs *Guienna* & *Vaſconia* iam nunc audit, ſed & *Occitaniam*, ſeu *Languedocium* nobiles Imperij Gallici regiones, quæ ſuis ambæ Proregibus parent & ſuo ſingulatim Conuentu Iuridico ſeu Parlamento gaudent, quà longè latéq; diffunduntur, occupat. Itaque à mediterraneo mari ad Oceanum, interiectis quibus ab *Hiſpania* ſecluditur Pyræneis iugis, extenditur, vltrà ipſos montes habens *Arragoniæ* Prouinciam, & ad mare mediterraneum *Cataloniæ* quidem vltrà eoſdem montes, *Prouinciæ* autem ab interiori Galliæ parte à qua per interfluentem *Rhodanum* diuiditur, deflectens inde per *Auernos* in *Lemouices* & *Engoliſmenſes* verſus Oceanum *Lugduni* & *Turoniæ* Prouincias attingit, à quibus per eos limites ſecernitur. At intra illos fines his iam nunc locis ſtationem habet, quæ ex Indiculo commonſtramus.

CONVENTVS PROVINCIÆ AQVITANIÆ.

Tholoſæ, *Ieſu Mariæ*, & *S. Rochi*, ſed. Archiepiſcop.
Sammathani, *S. Rochi*, diœceſ. *Lombarienſis*.
Narbonæ, *S. Antonij*, ſed. Archiepiſcop.
Tornaci, *S. Mariæ de Caſtello*, diœceſ. *Tarbenſis*.
Blauiæ, *S. Mariæ à bono portu*, diœceſ. *Burdegalenſis*.
Burdigalæ, *S. Mariæ omnium gratiarum*, & *S. Rochi*, ſed. Archiepiſc.
Vici, *S. Mariæ Virg.* diœceſ. *Tarbenſis*.

Biterrarum, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Planiaci, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Petragoricenſis.*
Albæ terræ, *B. Virginis Aſſumptæ*, diœceſ. eiuſdem.
Caſalij, *S. Mariæ Lauretanæ*, diœceſ. *Lombarienſis.*
Carcaſſonæ, *S. Franciſci P. N.* & *S. Rochi*, ſedis Epiſcop.
Biterrarum II. *S. Mariæ Conſolatricis*, diœceſ. *Biterrenſis.*

Indiculi ad hæc editi hunc ordinem non per omnia ſeruauerunt, ſed quem poſt alios accepimus beneficio & diligentia d'Agutſij noſtri ad hunc modum habet, atque omnino ex hoc alij veniunt emendandi.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

In viuis agente adhuc B. Franciſco P. N. inſtitutus legitur beatæ memoriæ R. P. IACOBVS L'ESPERVIER, quem ſuo tempore laudauimus, deinceps verò RR. PP.

1508. DOMINICVS MALHERBE, vir inſignis & magni meriti, de quo alibi mentionem habuimus. Pro *Dominico* alij *Ludouicum* legunt.

1511. ROLANVS, ex editis abſque alio cognomine, verùm vt ex M. SS. eruimus dicendus eſt, ROLANDVS ALAIN. Alij viderint.

1514. DOMINICVS MALHERBE, II.

1517. BERNARDVS RABBI, qui ſua vice ad Capitulum deſtinauit P. ÆGIDIVM DE BORDES, qui perperàm in Actis Prouincialis aſcribitur.

1520. FRANCISCVS BELLEMERE, de quo nos ſæpiùs.

1523.

1526. FRANCISCVS BELLEMERE II. Sed vide in Prouincialibus Turoniæ.

1529. BERNARDVS CHARBONELLI, *Lombarienſis.*

1532. BERNARDVS DE FABRO, profeſſionem emiſerat ab anno tantùm 1527. inter manus *P. Franciſci Bellemere* in Conuentu Tholoſano, atque ab hoc etiam eſt inuictum argumentum pro Aquitanico Bellameræ Prouincialatu. Nos alibi plura de Fabro.

1535. MARTIALIS DE VICINIS, nunquam ſatis laudandus potiſſimùm ob indubitatam vitæ ſanctitatem, ſed nos perſæpè oblata occaſione memoriam eius celebrauimus.

1538. SIMON GVICHARDVS, de quo pluries egimus, quod requirendum ex Chronico.

1541. IOANNES DE MALRAS, de quo plura diximus ex neceſſitate quæ ſe obtulit.

1544. SIMON GVICHARD, II.

1547. STEPHANVS AVDIERIVS, cuius Collega *Ioannes de Malras*, qui ſupra in Generalem eſt electus.

1550. BERNARDVS CAVAIGNES, vir ſanctiſſimus cuius laudationem in Chronico anticipauimus.

1553. SIMON GVICHARD III.

1556. ANTONIVS FINET, nobis non illaudatus, require in Chronico.

1559. BERNARDVS CAVAIGNES II. vt volunt Aquitani. Sed enim ex authenticis M. SS. electus inuenitur *Ioannes Debem*, eoque non acceptante Ioannes Bricet, qua de re ad ann. 1562.

1562. ANTONIVS FINET II.

1565. ROLANDVS GVICHARD, cuius laudes in Chronico exſcripſimus.

1568. IOANNES DE PERERIIS, qui ſubſequenti Capitulo Generali non interfuit, vt conſtat ex Actis.

1571. IOANNES D'AROLLAS, *Lombarienſis.*

1574. MARTINVS ROSSELLVS, laudatus à nobis ex occaſione vices ſuas ad Capitulum Generale *Ioanni Ropitello* commiſit qui Zeloſus ibidem electus eſt, itaque non dicendus *Ropitellus* Prouincialis, quod habent Acta ſed Viceprouincialis, quem nos errorem ſecuti ſumus.

1577. IOAN-

1578. Ioannes Seignoret *Cadurcenſis*, cui ſuum elogium repoſuimus.

1581. Iacobvs le Glovst, cuius nos mentio data occaſione non præteriit.

1584. Ioannes Seignoret, II.

1587. Antonivs Ricard, cui ſuum elogium appoſuimus oblata occaſione.

1590. Ioannes Seignoret, III.

1593. Petrvs Hebert, ex Correctore Abbauillenſi Prouinciæ Franciæ. Eius laudes breui perſtrinximus, quamſæpè.

1596. Ioannes Seignoret, IV.

1599. Petrvs Tholosani, Occitanus diœceſis Caſtrenſis.

1602. Ioannes de la Covr, ſubſtitutus in locum Hippolyti Raulini electi, ſed in alia Prouincia, vt loquimur confirmati.

1605. Ægidivs Camart, cuius laudes fruſtra replicauero.

1608. Hieronymvs Paineav, de quo in Prouincialibus Franciæ.

1611. Daniel Verot *Anicienſis*, de quo infra.

1614. Iacobvs Berthon, *Seguſianus* ex *Caſtro S. Boniti*, adhuc ſuperſtes in veneranda canitie.

1617. Petrvs Tolosani II. Viuit hodiéque multis nominibus commendandus.

1620. Hvgo Dignati, *Riuerienſis*.

1623. Bertrandvs Lavedan, *Vicenſis*.

1626. Antonivs Teint, *Lemouix Feletinenſis*, qui me ſua familiaritate dignatus eſt in itinere ad Capitulum Generale Barcin. Eius laudes non attingimus ne lædamus modeſtiam quâ potiſſimùm inſignis eſt.

1629. Petrvs d'Agvts *Vaurenſis*, quem plurimùm obſeruauimus doctrinæ ac virtutis merito quod perſæpè memorauimus.

1632. Antonivs Teint, II.

VII. PROVINCIA GRANATÆ.

Antè centeſimum hinc annum nonniſi vna fuit totius *Hiſpaniæ* Prouincia, ſuprà quod tempus non ſolùm *Hiſpaniæ* nomine ſignificata eſt, ſed aliquando etiam raro tamen *Hiſpalis*, communiter autem *Andaluzia* Prouincia dicta eſt, quòd primo acceſſu noſtri ad vlteriorem Hiſpaniam tranſiiſſent & ſolam quam vocant *Andaluziam* incolerent. Qui tamen magis latinè voluerunt loqui *Bethicam* Prouinciam appellabant, quam alij dicebant *Andaluzianam*, & frequenter ſanè in Actis & vetuſtioribus litteris hoc nomen occurrit. *Granatæ* nomen non inualuit antè hos triginta vel quadraginta annos, poſt diuiſionem ſcilicet quæ ad illud tempus facta eſt, vt colligere licet ex Chronico noſtro. Enimuerò quoniam in omni diuiſione hæc quæ demùm *Granatæ* Prouincia dicta eſt primum locum retinuit, & Hiſpanicarum Prouinciarum prima & antiquiſſima ſemper habita eſt, ideò ea omnia quæ ſubſecutas diuiſiones præceſſerunt ſub huius nomine comprehenduntur & circumferuntur. Porrigitur autem iam nunc à freto *Gaditano*, ad quod conterminam habet *Hiſpalis* Prouinciam, ſecundùm mare mediterraneum, dictum *Ibericum*, ad limites regni *Valentini* eiuſdémque nominis ex Ordine noſtro Prouinciam, ſupra verò in continentem ex aduerſa maris parte Caſtellæ Prouinciam attingit, quæ antè reliquas ab eadem diſtracta eſt vt iam antè diximus, & poſteà dicemus. Copioſa ſanè ac numeroſa Prouincia his impræſens locis continentur, quorum catalogum exhibemus.

CONVENTVS PROVINCIÆ GRANATÆ.

Malacæ, *B. Mariæ à Victoria*, ſed. Epiſcop.

Illiturgis, *ſeu* Anduxarij, *S. Helena*, diœceſ. *Cordubenſis*, olim ſed. Epiſcop.
Aſtygis, *S. Maria à Victoria*, diœceſ. *Hiſpalenſis*.
Cordubæ, primùm *S. Maria ab hortis*, nunc *à Victoria*, ſed. Epiſc.
Granatæ, *S. Maria à Victoria*, ſed. Archiepiſcop.
Oſſunæ, *S. Maria à Victoria* (vt videtur) diœceſ. *Hiſpalenſis*.
Biatiæ, *S. Maria à rupe*, diœceſ. *Toletana*, quibuſd. mihi videtur *Giennenſis*.
Archidonæ, *S. Catharina*, nunc *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Malacitana*.
Noaleij, *B. Virginis Conceptionis*, diœceſ. nullius.
Vbedæ, *Purificationis B. Deiparæ*, diœceſ. *Giennenſis*.
Loxæ, *S.* (vt videtur) *Sebaſtiani*, diœceſ. *Malacitana*.

Aſtapæ, *Malacitana* diœceſ.
Motrilij, *Granatenſis* diœceſ.
Almunezarij, *Malacitana* diœceſ.
Oliueræ, *Hiſpalenſis* diœceſ.
Anticariæ, *Malacitana* diœceſ.
Cabræ, *ſeu* Capreæ, *Cordubenſis* diœceſ.
Turris-Ximeniæ, *Giennenſis* diœceſ.
Veræ, *Giennenſis* (vt videtur) diœceſ.
} de horum tutelaribus nihil potuimus coniicere, fortè omnes vno *S. Maria à Victoria* titulo donandi ſunt.

Fontis-Sancti, *B. Maria* eiuſd. nominis diœceſ. *Malacitana*.
Pontonis, &c. *Cordubenſis* (vt videtur) diœceſ.

Sunt & Monialium, Illiturgis *S. Helena*,
Cordubæ, *Ieſu Maria*.
Archidonæ.
Biatiæ, *S. Ildephonſi*.
Anticariæ.
} ſed. & diœceſ. de quibus ſupra.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

Poſt annos non multos quàm in Hiſpania noſtri conſtiterant inſtitutos fuiſſe Prouinciales fidem facit ab Hiſpanis noſtris ſcripta hiſtoria. Verùm non conueniunt de anno quo id primum fieri cœpit, vt inde ordiri ac ſeriem deducere poſſimus; nec verò ſibiipſis conſtant de primo qui hoc nomine ac munere donatus ſit, cùm & IOANNEM ABVNDANTIVM & IOANNEM A BOSCO inueniamus inuicem confuſos in Annalibus quos ediderunt. Et quidem ſi certum eſſet hos duos tantùm præceſſiſſe *Martialem de Vicinis*, de quo iam nunc dicemus, ſtatuendum eſſet Hiſpaniam coaluiſſe in Prouinciam ab ann. 1499. ita vt eodem anno 1499. *Ioannes Abundantius*, deinde an. 1502. *Ioannes à Boſco* Prouinciales fuerint. Sed præſtat ab certioribus exordiri, omiſſa de primo Prouinciali controuerſia. Igitur ab anno

1505. MARTIALIS DE VICINIS, de quo in Prouincialibus Aquitaniæ & in Chronico.

1508. FERNANDVS PANDVRVS, primus ex Hiſpanis in eam dignitatem ſubleuatus, de quo etiam obiter meminimus.

1511. PETRVS DE ALMODOVAR, magni apud ſuos nominis homo, quem ſtrictim laudauimus.

1514. IACOBVS PRESENDA, colligitur ex Montoia, idque non multùm diſſentit ab eo quod præfati ſumus de primis Prouincialibus, is enim 6. numeratur.

1517. MARTIALIS DE VICINIS, II.

1520. HIERONYMVS DE SANTELLA, ſeu *de Sancta Ella*, vt in antiquioribus Actis ſcribitur, non ſemel eius meminimus.

1523. IOANNES A BOSCO, de quo ſupra, tum etiam alibi.

1526. HIERONYMVS DE SANTELLA, II. ex coniectura.

1529. ALPHONSVS DE AQVILA, ſenior cuius nobis mentio non ſemel recurrit.

1532. HIERONYMVS DE SANTELLA III. aut fortè tantum II. vnde ſupra.

1535. AL-

1535. Alphonſvs ab Aqvila II. vir ingentis apud ſuos famæ & opinionis.
1538. Huius Vicarius ad Capitulum *Franciſcus de Baeza.*
1541. Alphonſvs ab Aqvila, III.
1544. Franciſcvs de Baeza, vir magni apud ſuos nominis & nonnunquam à nobis obiter laudatus, de quo ſupra.
1547. Didacvs de Albvrqverqve, de quo in Chronico quandoque ſed & in Append. 1.
1550. Franciſcvs de Baeza, II.
1553. Alphonſvs ab Aqvila, IV.
1556. Franciſcvs de Baeza, III.
1559. Petrvs de Melgar. Eius ad Capitulum Gener. Vicarius *Ioſeph Mugnos.*
1562. Ioſeph Mvgnos, qui ſupra, laudatus quandoque à nobis ampliùs & copioſiùs.
1565. Petrvs de Melgar, II, multæ apud ſuos commendationis homo.
1568. Ioannes de Lvcena, quem ſui plurimùm faciunt.
1571. Bartholomævs Martinez, vt videtur. Vide infra 1590. Huius ad Capitulum Vicarius *Ildephonſus à Caſtello.*
1574. Antonivs de Bezerra, ingentis apud ſuos exiſtimationis vir, qui & per Hiſpaniam Vicarius Generalis fuit. Suas autem ipſe vices commiſit *Alphonſo ab Aquila*, vt videtur iuniori pro Capitulo Generali.
1577. Franciſcvs de Hennares ſenior, cuius memoriam alibi celebrauimus.
1581. Lvdovicvs de Corneio, dignus præcipua laude vir ſuorum iudicio.
1584. Damianvs Correa, vir ſingularis meriti quemadmodum à ſuis prædicatur.
1587. Lvdovicvs de Corneio, vt videtur II. quod Montoia indicat.
1590. Bartholomævs Martinez II. apud Montoiam, vnde firma eſt coniectura de altera vice quam premiſimus.
1593. Vicarius huius ad Capitulum Gen. *Franciſcus de Tamaio.*
1596. Andræas de Lorith.
1599. Didacvs Arias de Valcarcel, poſtmodùm totius Ordinis Antiſtes, qua occaſione commodiùs eum laudauimus.
1602. Ioannes Piña de Celis, cuius cum elogio non ſemel meminimus.
1605. Didacvs Arias de Varcarcel, II.
1608. Ioannes Piña de Celis, II.
1611.
1614. Ioannes Piña de Celis, III.
1617. 1620. 1623. nobis vacant, niſi quod poſtremi Vicarius ad Cap. Genuenſe fuit qui ſequitur ad an.
1626. Petrvs de Cvenca et Cardenas.
1629. Christophorvs de Ortega.
1632. Petrvs de Cvenca et Cardenas, II.

VIII. PROVINCIA GERMANIÆ.

A Gente in Galliis B. P. N. nonnulli ex noſtris in Germaniam miſſi non vanum ſuæ miſſionis fructum retulerant, inſtitutis per *Bohemiam* & *Moraviam* aliquibus Cœnobiis, & hinc factum Prouinciæ initium, quæ vt plurimùm *Germaniæ*, ſeu *Alemanniæ*, quòd nullis ex tunc terminis circumſcriberetur per ampliſſimam illam Europæ regionem, nonnunquam & *Bohemiæ* quod extra eius Regni fines non protenderetur, appellata eſt. Sed intercidit poſtmodùm

quæ nouiter coaleſcebat Prouincia per tumultus bellicos quos in Germaniam Lutheranorum factio inuexerat, & his quidem per ea loca inualeſcentibus & rerum potitis plures è noſtris per eos feruntur enecati, ac martyrio generosè defuncti, quod alibi meminimus. Noſtro demùm tempore beneficentiâ Piiſſimi ac Religioſiſſ. *Ferdinandi* II. Imp. ſemper Auguſti reſtitui ac recuperari cœpit, pluribus etiam Cœnobiis & locis de nouo condonatis, vt ampliùs ad ann. 1624. & 1629. enarrauimus. Nomen antiquum eadem operâ reuixit & Germaniæ Prouincia reliquis adnumerata, delato etiam priſtino natalium loco, quod & in anteceſſum memorauimus. Terminos non habet magis quàm olim deſignatos, ſed quàm vaſtum Germaniæ nomen, tàm illi ſunt longè latéque diffuſi. Quod igitur reliquum eſt ſua illi domicilia quantum reſcire licuit aſſignamus.

CONVENTVS PROVINCIÆ GERMANIÆ.

Pragæ, *S. Saluatoris*, ſed. Archiepiſc.
Viennæ, *S. Franciſci B. N.* ſed. Epiſc.
Fiſtrici, *S. Trinitatis*, diœceſ. vt videtur *Olomucenſis*.
Pirnitzij, diœceſ. eiuſdem niſi fallor.
Monachij, *S. Caroli Borromæi*, diœceſ. *Ratiſponenſis*.
Vvarnouij, *S. Mariæ Virg.* diœceſ. *Olmucenſis*.
in Theinnovicht, *S. Annæ*, diœceſ. *Patauienſis*.
in Xukulkyſit, *S. Andreæ*, diœceſ. *Patauienſis*. Sed hi duo poſtremi nondum videntur recuperati, adeoque illos aliis recentioribus poſtpoſuimus.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

Ex antiquis Prouincialibus qui B. P. N. in viuis agente illam Prouinciam rexerunt, horum ſolummodò ſupereſt (quoad fas eſt ex Actis colligere) memoria, *Franciſci* nimirùm *Cerdonij* & *Dionyſij Barbier*, quorum nomen celebratius eſt quàm vt rurſum ornari aliquo præconio debeat. Deinceps verò per illa prima tempora pluries inuenitur præſediſſe *Bernardus Heyl*, vt alibi diximus. Nuper autem recuperatâ Prouinciâ & ad reliquarum formam ab *Vrbano* VIII. compoſitâ, circa annum 1628. eius adminiſtrationem deferente ipſo Pontifice accepit;

Antonivs a S. Blasio, venerandæ canitiei ſenex & admirandæ manſuetudinis homo, deinceps electi ſunt

1629. Alexander de la Tovr, quem ſui Ordinis promouendi ſtudioſum comprobauimus.

1632. Ioannes Pillot, quem in Capitulo Barcinonenſi coram vidimus & ad res ſui Ordinis procurandas benè affectum perſpeximus.

IX. PROVINCIA NEAPOLIS.

PRouincia, quam in primo Generali Capitulo *Romanam* dici conuenerat ob vrbis principis dignitatem, poſtquàm reſtricta eſt & diuulſa à Prouincia tunc dicta *Calabria* & *Apuliæ*, non diu ſub eo nomine ſtetit. Romano enim Conuentu ſoli tantùm Generali ſubdito nomen amiſit, ac deinceps *Neapolis*, ſeu *Terræ laboris*, ſed & *Campaniæ* indigetata eſt, vt ex iis ampliùs conſtat quæ per annos digeſſimus, tum etiam ex Actis & documentis vetuſtioribus quæ ſuperſunt. At verò ea *Neapolis* Prouincia comprehendebat & *Siciliam*, vt propterea non nemo ex noſtris dictam tunc *Romanam* fuiſſe quæ nunc *Meſſinæ* eſt, ſcripſerit, poſt annos tamen non multò plures viginti *Sicilia* ſeparata eſt ac per ſe ſtare cœpit, atque deinceps *Neapolis* nomen, ſeu *Terra-laboris* non mutauit. Cùm tamen primatus Siciliæ arrogatus ſit, nonniſi ab annis centum ſuos Neapoli Prouinciales

Prouinciales tribuimus quod antehac à nobis obſeruatum. Impræſens his terminis continetur, Secundùm mare *Tyrrhenum* cui adſidet, vtrinque, *Latio* ſeu agro *Romano*, & *Calabriæ*, ſiue *Bruttiorum* agro aut ſi mauis *Lucaniæ* finitima & conterminæ eſt: ab mari ſupero adiunctas habet ſibique adhærentes *Apuliæ* & *Lauretti* Prouincias nobis dictas, quâ ſe illæ contingunt, *Lauretana* enim *Aprutium* complectitur. Has ſibi ſedes Neapolitani habent intra deſignatum florentiſſimæ regionis ſpatium.

CONVENTVS PROVINCIÆ NEAPOLIS.

Neapolis I. *S. Ludouici*, ſed. Archiepiſc.

Caſtri-maris, *S. Mariæ à puteolo*, ſed. Epiſcop. Olim quidem parochia fuit vt diximus, iam nunc deſiuit eſſe. *A Puteolo* dicimus, quod Italis eſt *de Pozano*, ſcilicet Imago B. Virginis à S. Luca in ſericeo panno expreſſa & delineata diuini luminis indicio à puteo in quem deiecta fuerat ſublata eſt, & inibi habetur in maxima veneratione, quod aduertendum habuimus.

Campaniæ, *S. Mariæ nouæ*, ſed. Epiſcop.

Salerni, *S. Franciſci P. N.* ſed. Archiepiſcop.

Auerſæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.

Neapolis II. *S. Mariæ à Stella*, ſed. Archiep.

Eboli, *S. Petri*, diœceſis *Salernitanæ*.

Cauæ, *S. Mariæ ab Vlmo*, ſed. Epiſcop.

Neapolis III. *S. Mariæ Angelorum*, ſed. Archiepiſc.

Nuceriæ, *S. Mariæ à ſanitate*, ſed. Epiſc.

Maſſæ, *SS. Proceſſi & Martiniani*, ſed. Epiſc.

San-Georgij, *B. Virginis Annunciatæ*, diœceſ. *Beneuentanæ*.

Nolæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.

Sant-Arpini, *S. Mariæ à ſtella*, diœceſ. *Auerſanæ*.

Geſunij, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Salernitanæ*.

Neapolis IV. *S. Franciſci P. N.* ſed. Archiepiſcop.

Capuæ, *S. Mariæ à via cæli*, ſed. Archiepiſc.

Caſertæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.

Octauiani, } quorum nobis ſolum nomen innotuit.
Sermonetæ, }

Variant nonnihil inter ſe Indiculi hactenus editi.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

Neapolis Prouinciales dicti ad annum vſque 1535. requirendi ex Prouincia III. ſeu Meſſanenſi, quos quidem illi attribuimus ob rationes quas cum ibi tum hic præfati ſumus. Ab eo autem anno hi tantum nobis comperti ſunt, qui vt numero pauci ſic & à nobis paucis perſtringentur.

1535. Franciscvs de Vono, cui ſubſtitutus *Valentinus à Montealto* in Actis Capituli Bononienſis legitur.

1538.

1541. Vincentivs a Castro Franco.

1544. Ioannes de Castro, al. *de Neocaſtro*. Eius ad Capitulum Vicarius *Franciſcus de Bone* vt M. SS. præferunt, & fauet eius nominis quæ reperitur ſedes Epiſcopalis Rheginæ ſuffraganea. At eſſe idem qui ſupra *de Vono* ex editis ſubinfertur.

1547. Vincentivs Parthenopevs, ex Actis quæ à Conuentu Pleſſiaci nobis communicata ſunt.

1550. Hieronymvs Arnonvs, ex Actis quæ proſtant.

1553. Vincentivs a Neapoli, qui ſupra Parthenopeus vt ex aliis Actis conſtat, adeoque II.

1556. *Vincentius* ille qui ſupra in nonnullis Actis Prouin-

cialis ad hoc tempus legitur, ſed dicendus tantùm Vicarius.

1559. Vicarius *Marcellus Palmerius*, de quo perſæpè.

1562. 1565. 1568. nobis deſunt, ad ann. 1568. in Actis *Stephanum à Maſſa* Vicarium inuenimus.

1571. VALENTINVS A MASSA electus Generalis, ei ſubſtitutus *Stephanus à Maſſâ*.

1574. STEPHANVS A MASSA, qui ſuprà, vt videtur.

1577. MARCELLVS MOLLVS, ab editis quæ legimus, & Actis etiam Capitularibus.

1581. THOMAS A PROCHYTA, collegimus ex certis documentis, & habent edita noſtra.

1593. FELIX A MARINO, ſeu à *Neapoli*.

1608. FRANCISCVS FORTVNATVS, electus in Zeloſum.

1620. CHRYSOSTOMVS A NEAPOLI.

1623. STEPHANVS A S. SEVERINO.

1626. IOSEPHVS CIANVS A MESSANA, de quo Pereinis noſter in Prælato quæſt. 1. cap. 3. vbi functum eum fuiſſe legatione gemina pluribus ediſſerit. Sed & ſcripſiſſe illum de Viris illuſtribus Ordinis Minimorum fidem facit Trimarchius, alia Roillartus etiam indicabat.

1629. VIRGILIVS QVAGLIERO *à Capua*, cui Cæſar Cappacius dicat librum de Patronatu S. Franciſci P. N.

1632. CHRYSOSTOMVS A NEAPOLI II. Reliqui, vtputa an. 1596. 1599. 1602. 1605. 1611. 1614. 1617. deſiderantur.

X. PROVINCIA APVLIÆ.

EAdem olim fuit *Apulia* quæ & *Calabria* Prouincia, & ambiguum eatenus nomen ipſum fuit. Sed diuiſione ad an. 1535. factâ omnis ambiguitas faceſſiuit, licet enim poſt annos viginti quinque adiuncta fuerit *Neapolitanæ*, non in priorem tamen nominis communionem recidit, præterquàm ad tres annos vnio illa non permanſit, omninóq; ab an. 1553. *Apulia* Prouincia per ſe ſtetit abſque vlla viciſſitudine ac variatione. Deinceps etiam nomen nec eſt confuſum nec variatum, adeoque vbi *Aquileia* Prouinciam pro *Apulia* legimus apud Iſnardum, typographi error dicendus eſt, qui ex editione alterius partis dilucеſcit. Circumſcribitur autem hodiè *Apulia* noſtra mari *ſupero*, ſeu *Adriatico* & ſinu *Tarentino*, ac ſupra ſinum *Tarentinum* finitima eſt *Calabriæ*, inde verò limites attingit, *Neapolitanæ* Prouinciæ, versùs mare inferum; *Lauretanæ* quâ continet *Aprutium*, versùs ſuperum, ad quod ipſa poſita eſt. Ditionis eius ſunt Cœnobia quæ ex hoc breuiculo recitamus.

CONVENTVS PROVINCIÆ APVLIÆ.

Aletij, *ſeu* Litij, &c. *S. Michaëlis*, ſed Epiſcop.
Tarenti, *S. Mariæ à Gratia*, ſed. Archiepiſc.
Monopolis, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Cryptallæ, *S. Mariæ à Gratia*, diœceſ. *Tarentina*.
Hydrunti, *S. Franciſci P. N.* ſed. Archiepiſcop.
Brunduzij, *B. Virginis Annunciatæ*, ſed. Archiepiſcop.
Vriæ, *S. Barſanuphij*, ſed. olim Epiſcop. nunc diœceſ. *Brunduzina*.
Martinæ, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Tarentina*.
Galiani, *S. Eliæ*, diœceſ. *Mineruienſis*, ſeu *Vgentinenſis*.
Gallipolis, *B. Mariæ à ſanitate*, ſed. Epiſcop.
Nardi, *ſeu* Neriti, *S. Mariæ à Conſtantinopoli*, ſed. Epiſcop.
Capurſij, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Brunduzina*.
Caſtellanæ, *S. Luciæ*. Aliis Caſtellanetæ, quæ vrbs Epiſcopal.

Butunti,

Butunti, *S. Michaelis*, ſed. Epiſcop.
Barij, *S. Franciſci P. N.* ſed. Archiepiſcop.
Cuperſani, *S. Rochi*, ſed. Epiſcop.
Meſaniæ, *S. Rochi*, diœceſ. vt videtur *Brunduzina*.
Oſtuni, *S. Michaelis*, ſed. Epiſcopal.
Aletij Monialium, SS. *Angelorum*, ſed. Epiſcop.

Hanc ſeriem non eodem hoc Ordine in Chronico exhibuimus, & certè vſquedùm non ſatis conſtat de prima origine ac tempore pluriumCœnobiorum, iam nunc aliorum fidem ſecutus ſum, quanquam ex Actis aliter ſtatuendum viſum ſit vt fecimus in Chronico.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

Quos ex Actis & hiſtoria colligere potuimus huius Prouinciæ ſupremos moderatores quam breuiſſimè damus, plures nobis deficiunt, de quibus alij viderint.

1535. Hieronymvs Sammarcvs à *Cryptaliis*, de quo pluries recurrit dicendum.
1541. Valentinvs de Montealto, ex Actis, vid. Prouinc. IX.
1544. Hieronymvs Sammarcvs II.
1547. Angelvs a Crorvlatv.
1550. Neapolitanæ coniuncta remanſit ad hoc tàntum triennium.
1553. Franciscvs a Monopoli, ſiue à Neapoli, quod M. SS. præferunt.
1556. In conſequenti Capitulo Vicarius deputatur *Gaſpar Paſſarellus*, de quo non ſemel in Chronico.
1559. Gaspar Passarellvs, qui ſupra.
1562. Vincentivs a Pedemonte, vt videtur.
1565. Gaspar Passarellvs II.
1568. Vicarius ad Capitulum *Vincentius à Pedemonte*, qui ſupra.
1571. Vicarius ad Capitulum *Matthæus de Cryptaliis*.
1574. Vicarius ad Capitulum *Camillus de Cryptaliis*.
1577. Camillvs de Cryptaliis, qui ſupra.
1581. Michael Passarellvs, Vices ſuas ad Capitulum commiſit *Gaſpari Paſſarello*.
1590. Cæsarivs Samblasivs, vir magni nominis & famæ.
1593. Ioannes Antonivs a Donatis, vt habent edita legendum tamen putarem à *Bonatis*. Vid. Prouinc. I. in Conuentu *Libonati*.
1596. Cæsarivs Samblasivs II.
1614. Hieronymvs a Bitonto, laudatus à nobis oblata occaſione.
1626. Franciscvs Castellvcivs.
1629. Dionysivs Theofilatvs.
1632. Bartholomævs Rosa.

XI. PROVINCIA CASTELLÆ.

HVnc annum 1635. Prouincia *Caſtellæ* centeſimum ſuæ inſtitutionis numerat cum altera illi totius *Hiſpaniæ* pars aſſignata eſt, altera *Bæthicæ*, ſeu *Andaluziæ* Prouinciæ relicta eſt, tum enim hæc vlterioris, illa citerioris Hiſpaniæ Prouincia dici potuit. *Caſtellæ* nomen ab illo principio in hodiernum diem retinuit, vt tamen quoad terminos non ſemper eadem ſibi conſtiterit. Et quidem impræſens non habet certos & definitos terminos à parte *Luſitaniæ* & *Galiciæ*, qua vergit in Oceanum, ſola enim *Hiſpalis* Prouincia nobis ad *Oceanum* ſupra fretum *Gaditanum* obtigit quæ pronuper in *Luſitaniam* transgreſſa fertur; abs freto, ſecùs mediterraneum, ex continenti *Granatæ* & *Valentiæ* Prouinciæ ab illa parte *Caſtellam* noſtram claudunt, *Valentia* quæ contigua eſt *Ar-*

ragonia inter vtrumque mare ab aditu Pyrænęorum in Hiſpaniam, ipſam *Caſtellam* tutatur & tranſuerſo limite complectitur. Propriè tamen hæc Prouincia vtramque tantùm *Caſtellam* à Geographis dictam, ac regnum *Legionenſe* ſibi vendicat. Quibus autem locis in tam vaſtâ terrarum amplitudine conſiſtat quod hîc habes breuiarium edocebit.

CONVENTVS PROVINCIÆ CASTELLÆ.

Toleti, *S. Bartholomæi*, à planitie vt diximus, & quidem, contra quàm tum ſcripſimus, extra ciuitatem in loco patenti & plano vt non vana ſit denominatio quam ſortitur ab ipſo ſitu, ſed Archiepiſcop.
Vallis-Oleti, *S. Rochi*, ſed. Epiſcop.
Salmanticæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Matriti, *B. Mariæ à Victoria*, diœceſ. *Toletanæ.*
Camarenæ, *B. Virginis Conceptæ*, diœceſ. eiuſdem.
Compluti, *S. Annæ*, diœceſ. eiuſdem.
Burgorum, *B. Mariæ à Victoria*, ſed. Archiepiſc.
Villalonis, *S. Andreæ*, diœceſ. *Legionenſis.*
Segouiæ, *S. Mariæ à Salute*, ſed. Epiſcop.
Manceræ, *B. Virginis Aſſumptæ*, diœceſ. *Abulenſis.*
Saldagnæ, *B. Mariæ à Victoria*, diœceſ. *Legionenſis.*
Legionis, vt audio adeoque, ſed. Epiſcopalis.

Enimuerò de titulis quos Cœnobio Burgorum & Saldagnæ fecimus non ſatis certi ſumus, quem attribuimus Segouiæ ab Imagine miraculis conſpicua, quæ ibi venerationem habet deduximus.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1535. IOANNES LVSITANVS, de quo ſingulariter meminimus in Chronico.
1538. 1541. 1544. nobis vacant.
1547. IOANNES ITALIANO, cuius nos mentio data occaſione non præteriit.
1550.
1553. IOANNES ITALIANO II.
1556. } altero horum ann. IOANNES A VICTORIA, nec multo poſt Gabriel
1559. } Hiſpanus vt indicat Montoia.
1562. 1565. IOANNES ALMENDARIZ, ex Actis editis.
1568. EVGENIVS DE AREVALO, à nobis commendatus ſupra.
1571. Inſtituitur Vicarius in ſequenti Capitulo *Alphonſus de Aquila*, ſed variant ſubſcriptiones in quibus apparet *Michael de Rodenas.*
1574. vt videtur ille qui ſupra, *Alphonſus ab Aquila*, vel certè alter *Michaël de Rodenas.*
1577. HIPPOLYTHVS SERRANVS, de quo ſæpiùs dicendum recurrit, aliâs iterum Pronincialis, de anno tamen non conſtat mihi. Ei ſubſtitutus *Dominicus à Caſtro-blanco.*
1581. IOANNES MARTINEZ *de Lerma*, qui perperàm in editis *Martinus.*
1584. FRANCISCVS RODRIGVEZ.
1587. HIPPOLYTHVS SERRANVS II. ex coniectura ſatis firma.
1590. MARTINVS SANZ, à ſuis ſingulari elogio exornatus.
1593. PETRVS DE MENA, ex hoc in Generalem aſſumptus.
1596. IOANNES ROMERO, à nobis cum elogio commendatus.
1599. PETRVS AMORAGA, de quo in Append. II. & alibi.
1602. FRANCISCVS DE RIBAS, hoc vt videtur triennio præſedit, ſin minus ad aliud tempus poſterius, de quo non ſatis certus ſum, at id certum Prouincialem quandoque hîc fuiſſe vt perhibet Montoia, & maximè quidem probabile ad h. ann.
1605. SEBASTIANVS DE BALBOA. Sed hinc multorum interſtitio annorum

tranſcurrendum

tranſcurrendum ad poſtremos dum nobis vacant. 1608. 1611. 1614. 1617. 1620.

1623. IOANNES A GVADALVPE.

1626. IOANNES DE CONTRERAS, quem vidimus Barcinonæ Theologicas difficultates præcipua gratia ediſſerentem. Eo autem Prouinciale obiit Matriti *R. P. Franciſcus de Syracuſis* Collega Generalis ad 111. menſis Martij, eiq; poſt tertium diem ſubrogatus *P. Hiacynthus Iudici*, quod noluimus nobis excidere dum poſſumus ex Actis electionis quæ præ manibus iam nunc nobis ſunt enotare.

1629. DIDACVS DE AYALA, ex Collega Generali & Prouinciali. Hunc nos familiariter nouimus & plurimum obſeruauimus.

1632. FRANCISCVS DE LVMBRERAS.

XII. PROVINCIA CALABRIÆ.

Nomen *Calabriæ* omnium planè antiquiſſimum, ſi primam originem attendamus, iam nunc videri poteſt nouitium & recens ex quo ad vſum quem de præſenti habet reſtrictum eſt. Hæc enim Prouincia quam verſamus antè annos non plures ſexaginta ſimpliciter *Calabriæ* dicta eſt, cùm antè tres inde aut quatuor annos cum adiuncto *ſuperioris Calabriæ* Prouincia nominaretur, & quæ nunc *S. Franciſci*, *Calabriæ inferioris*; ſed cùm primùm hanc alteram placuit à S. Franciſco denominari, adiunctum illud detractum eſt, & altera illa ſolummodò *Calabriæ* Prouincia ex Patrum decreto cœpit appellari. Deinceps verò non mutauit *Calabriæ* nomen apud noſtros. Eo autem ſignificant eam regionem quam Veteres *magnam Graciam* dixerunt, licet fortè anguſtioribus eam finibus deſcribant; vtpotè qui regionem ſolummodò eam intelligant, quæ vltrà ſibi aduerſos *Hipponiatem* & *Scyllacaum* ſinum ad fretum Siculum, circumiecto vndique mari, exporrigitur. Quibus autem locis noſtri per eas ſi dicere fas eſt anguſtias inhabitent, in collecto ac numerato dabit qui ſequitur indiculus.

CONVENTVS PROVINCIÆ CALABRIÆ.

Crotonis, *Ieſu Mariæ*, ſed. Epiſcop.
Maidæ, *Ieſu Mariæ*, diœceſ. *Neocaſtrenſis*. Sunt qui hunc Crotonienſi, ſeu Cortonenſi præponant.
San-Blaſij, *S. Mariæ de Infirmis*, diœceſ. vt videtur *Neocaſtrenſis*.
Tropiæ, S. *Mariæ Auxiliatricis*, ſed. Epiſcop.
Rupis-Bernardæ, S. *Franciſci P. N.* diœceſ. *Sanſeuerinatis*.
Briatici, diœceſ. *Melitenſis*.
Rhegij-Iulij, S. *Franciſci P. N.* ſed. Archiepiſc.
Burrelli, S. *Franciſci P. N.* diœceſ. *Melitenſis*.
Catanzari, S. *Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Pizzi, S. *Rochi*, diœceſ. *Melitenſis*.
Rupellæ, S. *Victoris*, diœceſ. *Hieracenſis*.
Anoiæ, *B. Mariæ gratiarum*, diœceſ.
Hieracij, S. *Trinitatis de monte*, ſed. Epiſcop.
Nicoteræ, S. *Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Sinopolis, S. *Franciſci P. N.* diœceſ. *Melitenſis*.
Montis leonis, *ſeu* Hipponij, S. *Franciſci P. N.* diœceſ. *Melitenſis*.
Oppidi, S. *Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Seminaræ, *B. Virginis Annunciatæ*, diœceſ. vt videtur *Rhegienſis*.
Catonæ, S. *Franciſci P. N.* & diœceſ. eiuſd. vt videtur.

Variant inter ſe Indiculi qui hactenus prodierunt, aliaque habent aſperſa quæ facta collatione poſſunt emendari.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1571. AVGVSTINVS DE ARESONA, vt legitur in M. SS. electus in Capitulo Gen. Vicarius ad ſubſequens Capitulum *Petrus Groſſus*.

1574. IOANNES CORVVS, ita præferunt edita.

1577. PAVLVS A BRIATICO, de quo mentionem ſuo tempore habuimus.

1581. STEPHANVS A FRANCICA electus in Generalem, eique ſubrogatus *Andreas à Rhegio*.

1584. PETRVS GROSSVS qui ſupra, de quo per anticipationem ex Montoia locuti ſumus ad hunc ipſum ann. in Chronico.

1590. ANDREAS A TROPIA, vir ſanctus ad hoc triennium præſediſſe videtur, ex Montoia tamen ad alterum eſſet differendum ſi conſtarent quæ affirmat de Conuentu Nicoteræ, &c. ſed ſunt præter fidem Actorum. Vicarius ad Capitulum *M. Antonius ab Inſula*.

1593. GREGORIVS RHEGINVS, ex ſubſcriptionibus Actorum.

1596. Vicarius ad Capitulum *Franciſcus Longus*. Videtur autem tum II. Prouincialis fuiſſe *Andreas de Tropea*, qui ſupra.

1599. PETRVS GROSSVS, ex coniecturâ, pro quo *Petrus Samblaſius* alicubi habetur apud Montoiam, quem & nos ſequuti ſumus ſi valet memoria.

1602. IOANNES A MAIDA. Deficiunt ann. 1605. 1608. 1611. 1614. 1617. 1620 1623. niſi quod reperiatur *Dominicus à Ionadi* ad Capitulum Maſſilienſe an. 1611. deſtinatus.

1626. STEPHANVS A IONADI, quem Barcinone vidimus.

1629. DOMINICVS A IONADI.

1632. HIACYNTHVS A PIZZO.

XIII. PROVINCIA LVGDVNI.

CEntum anni ſunt ex quibus Aquitania Prouinciam ex ſe alteram præpropero partu viſa eſt effudiſſe. Placuerat tum vt Prouincia *Prouinciæ*, ſeu vt habet communior vſus, *Prouencæ* diceretur. Sed præfocatus partus in ipſo matris ſinu cum vita nomen amiſit. Quare antè annos ſexaginta & quod excurrit, feliciùs enixa etiam auſpicatius nomen indidit. *Lugduni* nimirùm Prouinciam ob dignitatem nobiliſſimæ vrbis, in quam antè annos non paucos inhabitaturi conceſſerant Aquitani, & ab eo quidem tempore quo primus ille fœtus interierat, nominandam eſſe conuenit. Conſtans quidem appellatio quæ vſque nunc non vacillauit, aut ſuperinducta eſt. *Lugdunum*, vnde toti Prouinciæ nomen, frequentiſſimum & celeberrimum totâ Europâ emporium in *Seguſianorum* agro, *Foreſium* dicunt, plures extra illum tractum Imperij Gallici regiones denominat. Nam & *Delphinatum*, & *Aruerniam*, & *Borbonium*, ex quo vtramque *Burgundiam* Prouincias per ſe facturas dimiſit, ſub hoc nomine ſibi habet adiunctas. Circumuallatur *Turonia*, *Francia*, *Aquitaniæ*, *Prouinciæ*, vtriuſque *Burgundiæ* Prouinciis, ac *Sabaudorum* ditionibus. *Delphinatu*, *Prouinciam*, & *Sabaudi* ditiones attingit: *Aruerniâ* ſeiungitur ab *Aquitanis* noſtris & *Turonibus*: *Borbonio*, iterùm à *Turonibus*, & *Francis*: Et ruſus *Borbonio*, & *Foreſio* à *Burgundis*. Quod ampliùs intelligere licebit ex his quæ de aliis Prouinciis annotamus. Sunt autem illi Cœnobia quæ hoc catalogo enotantur.

CONVENTVS PROVINCIÆ LVGDVNI.

Gratianopolis, *Ieſu Maria*, & *S. Blaſij*, ſed. Epiſcop.
Belli-regardi, *B. Virginis Annunciatæ*, diœceſ. *Claromontanæ*.
Lugduni, *B. Virginis Aſſumptæ*, ſed. Archiepiſcop.
Montis-Merulæ, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Lugdunenſis*.

Calui montis,

Calui-montis, *S. Petri*, diœceſ. *Claromontana.*
Fori-Seguſianorum, *B. Virginis*, diœceſ. *Lugdunenſis.*
Valentiæ, *B. Virginis Aſſumpta*, ſed. Epiſcop.
Ruſcinonis, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Viennenſis.*
Briuatis, *S. Ferreoli*, diœceſ. nullius, h. loci à S. P. immediate mouentis.
San-Stephani, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Lugdunenſis.*
Tullini, *B. Virginis Annunciata*, diœceſ. *Gratianopolitana.*
Romani, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Valentinenſis.*
Molini, *B. Mariæ Virg.* ſeu *S. Michaëlis*, diœceſ. *Auguſtodunenſis.*
San-Chamondi, *B. Virginis Annunciata*, & *S. Ioannis Euangeliſta*, diœceſ. *Lugdunenſis.*
Roannæ, diœceſ. *Lugdunenſis.*
Clari-montis, ſed. Epiſc. At his necdum optati patroni & titulares niſi admodùm fallor.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1571. Ioannes Seignoret, electus in Capitulo Generali, at in Prouinciali dum hic in patriam ſecedere præoptat aſſumptus Rolandvs Gvichardvs.
1574. Gvigo Boevf, laudatus à Rubiſio in hiſtoria Lugdunenſi ſub nomine *Guigonis*, quo apud plebem notus erat.
1577. Rolandvs Gvichard II.
1581. Vincentivs le Blanc, ex Collega Generali.
1584. Gvillelmvs Leber. Vid. in Prouincia iv. & alibi.
1587. Hieronymvs Dvrand, vir notior quam vt præconio noſtro rurſum indigeat.
1590. Vincentivs le Blanc, II. & in locum demortui Ioannes dv Cos, qui *Coſſanus* in Actis.
1593. Georgivs Ovdin.
1596. Gaspar D'inet, quem oblata occaſione celebrauimus.
1599. Antonivs Riccardvs, cuius laudationem exſcripſimus. Vid. & in Prouinc. vi. quæ eſt Aquitaniæ.
1602. Theodorvs Senais, loco electi *Hippolythi Raulin*, ſed alibi vt loquimur confirmati.
1605. Franciscvs Hvmblot, de cuius rebus ſparſim per Chronicon.
1608. Hippolythvs Ravlin, de quo tempeſtiuè meminimus.
1611. Godefridvs Ianon, obiit anno ſuperiore *Lugduni.*
1614. Hippolythvs Ravlin, II.
1617. Antonivs Benoist, & in demortui locum Lvdovicvs de la Riviere, de quo in Append. II. & alibi.
1620. Ioannes dv Bovrg, magnæ vir autoritatis & doctrinæ.
1623. Ioannes Baptista Bartholy, inſignis eruditione ac magnoperè amabilis.
1626. Ioannes dv Bovrg, II.
1629. Ioannes Baptista Savbard, Theologiæ doctiſſimus & perantiquus magiſter *Iſnardo*, at verò anno ſuperiore per *Comitatum Burgundiæ* Generalis Viſitator.
1632. Ioannes dv Bovrg, III.

XIV. PROVINCIA VALENTIÆ.

A*rragoniæ* Prouinciæ, eadem quę nunc *Valentiæ*, perquàm diu appellata eſt, & ſub illo nomine antè annos ſexaginta primùm diſtrahi cœpit à Caſtellana, quare ab an. 1574. ad 1615. ſubinde mutata & inuerſa cùm *Valentiæ*, tum *Arragoniæ*, ac deniq; *Cataloniæ* nomina multas per hiſtoriam rerum noſtrarũ tene-

bras offuderunt. *Valentiæ* tamen nomen huic, de qua dicimus Prouinciæ nonniſi ab anno 1593. inuariabiliter adhæſit, cum poſthac etiam *Catalonia* & *Arragonia* nomina inuicem confuſa ſint. Sed hæc præſtat ex ipſo rerũ ſucceſſu diſtinctiùs colligere. Hos habet quæ nunc dicitur *Valentia* Prouincia ſui diſtrictus terminos, quos regnum quod vocant Valentinum ab an. 1288. conſtitutum. Conregionales ſcilicet illi ſunt, inde *Granata* verſus meridiẽ, interiecto *Murcia* regno velut communi limite, hinc *Arragonia* in Septentrionem, ad ipſum mare internum à quo verſus Ortum pulſatur: vtraque autem Caſtella, vlteriùs in continentem pergentibus occurrit & *Valentiam* ſuis finibus coërcet. Habitant noſtri non multis locis, quæ nos ex ordine ac vulgato cenſu deſcribimus.

CONVENTVS PROVINCIÆ VALENTIÆ.

Valentiæ, *S. Sebaſtiani*, ſed. Archiepiſc.
Alaquazij, *S. Maria ab Oliueto*, diœceſ. *Valentina*.
Caſtellæ, *S. Sebaſtiani*, diœceſ. vt videtur eiuſd.
Populationis D. Gandiæ, *SS. Coſmæ & Damiani*, diœceſ. eiuſd. vt videtur.
Viuarij, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Segobricenſis*.
Muchiameli, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Oriolana*.
Almoradij, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. eiuſdem.
Ondaræ, *B. Virginis Concepta*, diœceſ.
Xabeæ, *B. Maria à Victoria*, diœceſ.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

Arragoniæ. 1574. GABRIEL HISPANVS, de quo ex aliâ occaſione meminimus, ſed ad Michaelitia ei videtur ſubrogatus per electionem *Petrus de Valdes*.
1577. MARCVS DE NOA, ſeu *de Noia*.
1581. SIMON DE PALATIOS, à nobis alibi laudatus.
1584. FRANCISCVS XIMENES, de quo alibi meminimus.
1587. HIERONYMVS A CASTRO, vt ex hiſtoria edita colligitur.
1590. FRANCISCVS XIMENES II.
1593. IOANNES DE LA BARREDA, cui ſuum elogium quandoque poſuimus.
Valentiæ ſpeciatim. 1596. IOANNES DE LEBERA, electus in Capitulo Generali.
1599. HIERONYMVS DE LA GASCA, laudatus ex alia occaſione à nobis.
1602. GASPAR BONVS, cuius memoria in benedictione, ſubrogatus demortuo qui & ſucceſſor poſtea electus.
1605. MARTINVS DE VILLAGOMEZ.
1608. FRANCISCVS SANZ. Eius ad Capitulum Vicarius *Dominicus Coronellus*, qui & poſtmodùm præfectus videtur Prouinciæ, at *Franciſcus* pluries, ad quem longo interuallo redeundum dum nos deficiunt, 1611 1614. 1617. 1620. 1623. eſt igitur laudatus à nobis non ſemel, poſt alias vices ad regimen adhibitus.
1626. FRANCISCVS SANZ, qui ſupra.
1629. STEPHANVS BLASCO.
1632. IOANNES GVILEM.

XV. PROVINCIA ETRVRIÆ, SEV, TVSCIÆ.

QVinquageſimum quartum à ſua inſtitutione annum ad hunc 1635. hæc Prouincia computat. Diſtracta ex tunc à Prouincia *Genua*, quæ & *Lombardia* (quod antè obſeruauimus) pro illo tempore dicebatur. Nomen à nobiliſſima ditione quam inſidet ſortita eſt, itaque non *Etruria* tantùm aut *Tuſcia*, ſed *Florentia* etiam, aut ſi quod eſt aliud eiuſdem ditionis nomen, hoc ſibi non illibenter vſurpat. Sed & iiſdem terminis continetur quibus illa ipſa Tuſciæ regio, qua igitur ad inferum mare protenditur conterminales habet ab Orientali parte *Latium* ad *Tiberim*, ab occidentali *Liguriam* ad *Macram*, adeoque *Genuenſem* hinc Prouinciam noſtram, inde *Romanam* Generalis iuriſdictionem: at

at verò ſuprà *Liguriam*, *Lombardiæ*; ſupra *Latium*, *Lauretanæ* Prouinciæ finibus accumbit versùs ſuperum mare in quod illæ vergunt. Iuriſdictioni eius ſubiacent Cœnobia quæ ſequuntur.

CONVENTVS PROVINCIÆ TVSCIÆ.

Martæ inſulæ, *B. Virginis à monte*, diœceſ. *Montis-falconis*.
Vulſinij, *Sanctiſſimi Crucifixi*, diœceſ. *Vrbeuetana*.
Peruſiæ, *Sancti Spiritus*, ſed. Epiſcop.
Viterbij, *B. Mariæ Virg.* ſed. Epiſcop.
Galeſij, *B. Mariæ Virg.* ſed. Epiſcop.
Piſæ, *S. Torpetis*, ſed. Archiepiſc.
Orbitelli, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. vt videtur *Caſtrenſis*.
Florentiæ I. *S. Ioſeph*, ſed. Archiepiſcop.
Florentiæ II. *S. Franciſci P. N.* ſed. eiuſdem.
Fori-Liuij, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Piſtorij, *S. Onuphrij*, ſed. Epiſcop.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1581. NICOLAVS RANDANVS, ſeu *Nicolaus de Chriſtianis*, vt colligitur ex hiſtoria edita quod tamen noluimus affirmare. In ſubſequenti autem Capitulo *Matthæus à Macchia*, qui videtur tantum dicendus Viceprouincialis.

1584. GREGORIVS CARBONELLVS *à Paula*, electus inde in Generalem cui ſummiſſus *Anſelmus Stocchius*, de quo infra.

1587. vt videtur ANSELMVS STOCCHIVS, qui ſubrogatus antè *Carbonello*.

1590. ISIDORVS SAMBLASIVS, ex hoc in Generalem ſubleuatus, cui ſubrogatus ad regendam Prouinciam *Aloyſius à Turano*, de quo nos obiter ad illud tempus.

1593. ANSELMVS STOCCHIVS, qui ſupra. Vacant nobis ann. 1596. 1599.

1602. FRANCISCVS A MAIDA, qui deinceps non ſemel vt videtur, ad annum denique 1614. in eam dignitatem ſublimatus, ad maiora vocatus inde fuit ac toti Ordini præpoſitus, ſummiſſus autem ad Tuſciam adminiſtrandam, *Vincentius à Conſentia*, cui poſtmodùm & ſucceſſor electus eſt vt audio *Robertus à Maida*, quoad ipſe ad an.

1623. VINCENTIVS A CONSENTIA, iterùm ad clauum ſedit.

1626. LAVRENTIVS A SPEZZANO, quem coràm vidimus *Barcinone*, à quo & deinceps magnam humanitatem ac gratiam experti ſumus, vt reuera ſummam ille amabilitatem cum inſigni eruditione atque animi pietate præ ſe fert.

1629. IACOBVS A PAVLA.

1632. MARCELLVS A PISA. Alij deſiderantur.

XVI. PROVINCIA CATALONIÆ.

ANni ſunt quinquaginta quatuor ex quibus vno partu hæc atque ſuperior *Etruriæ* Prouincia primum prodierunt. Sed non pari ſucceſſu ſuam periodum impleuerunt. *Catalonia* enim poſt annos duodecim *Arragoniæ* vt tum vocabatur, (ea enim eſt quæ nunc *Valentiæ* Prouincia) copulata eſt, ac demum poſt viginti duos rurſum diſtracta & diuulſa per ſe in hodiernum ſtetit. Nomen quamdiu conſtitit in alterutra diuiſione non aliud quàm *Cataloniæ* habuit. Sunt autem eius termini ac fines illi ipſi qui Principatum *Cataloniæ* dictum circumſcribunt, quales à recentioribus Geographis aſſignantur. Vt autem ad propoſitum noſtrum loquamur, qua mediterraneo mari accumbit collaterales habet *Valentiæ* & *Aquitaniæ* Prouinciam, interpoſitis hinc ex parte Pyræneis montibus, ex parte plano itinere ſecus mare ad *Narbonæ* fines procurrente.

Arragonia ex continenti, ad *Iberum* & *Cingam* fluuios, diſterminat. Sunt autem eius intra hos terminos hæc tantùm Cœnobia quæ enumeramus.

CONVENTVS PROVINCIÆ CATALONIÆ.

Barcinonæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Perpiniaci, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Granullarij, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Barcinonenſis.*
Valleſiæ, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Tarraconenſis.*
Cerueræ, *S. Franciſci Aſſiſiatis*, diœceſ. *Tarraconenſis.*
Stalricij, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. vt videtur *Perpinıacenſis.*
Gerundæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcopal.
Minoriſſæ, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Vicenſis.*
Tortoſæ, *S. Franciſci P. N.* vt videtur, diœceſ. *Tarraconenſis.*
Barcinonæ Monialium, vnde ſupra.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

In prima diuiſione facta in Conuentu Generali Barcinonæ I. celebrati,

1581. GREGORIVS DE VALBVENA, electus in ipſo Capitulo; at verò ad proxima Michaëlitia alter electus videtur ex Actis quæ habemus, nimirũ FRANCISCVS DE OCEDA. Quod autem alicubi de *Hieronymo à Caſtro* ſubdubitauimus propter Montoiæ autoritatem deprehendetur non eſſe verum ex iis quæ in Prouinc. XIV. diximus.

1584. BARTHOLOMÆVS DE PINEDA, ex Actis editis & M. SS.

1587. 1590. IOANNES MARTINEZ *de Rodina*, vt colligitur ex Actis editis.

In altera diuiſione, quæ tantùm ad an.

1615. DIONYSIVS DE ESTRADA, ex Montoia.

1617. 1620. nobis non conſtat de his duobus trienniis.

1623. IOSEPHVS PASCOT, qui & ab an. 1617. videtur præfuiſſe.

1626. ANTONIVS FERRER.

1629. IOSEPHVS TORNER.

1632. IOSEPHVS A MONTE, antehac & Vicarius eiuſdem Prouinciæ, cuius nos humanitatem, eruditionem atque in dicendo facundiam miratos fuiſſe non poſſumus non profiteri.

XVII. PROVINCIA PROVINCIÆ, SEV, PROVENCÆ.

AB anno 1535. placuerat huius nominis Prouinciam ab *Aquitania* diuelli, ſed ea res ſucceſſum non habuit, poſtmodùm autem in *Aquitaniæ* diuiſione quæ ſubſecuta eſt aliter conſtitutum, & Prouincia, *Lugdunenſis* nomine in prioris illius locum introducta eſt. Poſt annos autem viginti quinque *Lugdunenſis* ipſa cum fœnore nouam Prouinciæ Prouinciam repoſuit. Nomen habet, quod eſt & ipſius regionis, & omninò quidem illud hactenus manſit inuariatum. Ad mare mediterraneum quod Gallicum dicitur longo tractu & libero aditu extenditur, & ab Italia quidem *Alpes* & *Varus* fluuius, cuius ſiniſtræ ripæ adſidet *Nicæa*, eam claudunt, adeoque hoc limite à Vicariatu, vt loquimur, *Pedemontij* ſeparatur; *Rhodanus* ex aduerſa parte ab *Occitania*, & proinde ab *Aquitaniæ* Prouinciâ diſterminat: vlterius in continentem quâ *Venuſſinum* Comitatum complectitur, limes illi *Delphinatus* montium interpoſitu *Veleorum* & planiore agro circa *Rhodanum*, & ita cohærentem habet *Lugduni* Prouinciam quæ ſibi *Delphinatum* vendicat. Intra hos terminos loca quæ in numerato damus noſtri Prouinciales inhabitant.

CONVENTVS

CONVENTVS PROVINCIÆ PROVENCÆ.

Aquarum-Sextiarum, *B. Mariæ de ſede*, vel *ab acceſſu*, &c. ſed. Archiepiſc.
Auinionis, *B. Mariæ à miraculis*, ſed. Archiepiſc.
Porreriarum, *B. Mariæ à Sylua*, diœceſ. *Aquenſis.*
Maſſiliæ, *S. Raphaëlis*, & *B. Mariæ Angelorum*, ſed. Epiſcop.
Manæ, *B. Virginis à Compaſſione*, ſeu *Pietate*, diœceſ. *Ciſtaricenſis.*
Valetæ, *S. Mariæ à monte Oliuarum*, diœceſis *Tolonenſis.*
Inſulæ, *B. Mariæ V.* & *S. Catharinæ*, diœceſ. *Cabellicenſis.*
Sancti-Spiritus, *B. Mariæ V.* diœceſ. *Vcetićenſis.*
Tolonij, *S. Ioannis Baptiſtæ*, ſed. Epiſcop.
Venaſci, *B. Mariæ à Vita*, diœceſ. *Carpentoractenſis.*
Arelatis, *S. Honorati*, & *S. Mariæ à Gratia*, ſed. Archiepiſc.
Dracomanæ, *ſeu* Draguingnani, *B. Mariæ à Bethleem*, ſeu *de populo*, diœceſ. *Forojulienſis.*
Ciuitatis, *B. Mariæ Auxiliatricis*, & *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Maſſilienſis.*

Et ad hunc quidem modum ſeriem Cœnobiorum init eius Prouinciæ alumnus Iſnardus ad duos vſque poſtremos, qui tamen poſt eum ſcripſerunt datis à me litteris poſt Maſſilienſem reliquos enumerant hoc ordine: Valetæ, Sanſpiritus, Inſulæ, Tollonij, Manæ, &c. inter quos ſtat diuerſitas vtriuſque indiculi, quod magis ad Victonianum accedit.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1596. Hieronymvs Dvrandvs, ex hoc in Generalem electus.
1599. Franciscvs Hvmblot, de quo perſæpè dicendum recurrit.
1602. Hippolythvs Ravlin, hoc eodem tempore in tribus Prouinciis electus.
1605. Ioannes Franciscvs de Binans, vir laudatiſſimus, cuius memoriam quantùm per inſtitutum noſtrum fuit celebrauimus.
1608. Ioannes Isnardvs, quem obiter ſuo elogio perſtrinximus.
1611. Hieronymvs Dvrand, II.
1614. Ioannes de la Tovr, inſignis Theologus.
1617. Franciscvs de la Fare, Reienſis poſtmodum Epiſcopus, de quo alibi.
1620. Ioannes de la Tovr II. Obiit ſecundo ſui Prouincialatus anno.
1623. Bartholomævs le Vievx, antea in demortui Deceſſoris locum electus.
1626. Ioannes Franciscvs Carriere, profundæ eruditionis homo.
1629. Gabriel Bremond, ex Correctore Auinionenſi.
1632 Petrvs Davin, cuius patientiam Deus multis exercuit ad maiorem ſuam gloriam quod boni omnes ſibi ſpondent.

XVIII. PROVINCIA CAMPANIÆ.

Idem huius atque ſuperioris Prouinciæ natales, vt quæ non antè annos triginta & nouem exorta ſit. Diſtracta iam tum à Prouincia *Franciæ* quæ vltra *Campaniam* longiùs in *Lotharingiam* protendebatur. Et vtramque quidem illam nouiter inſtituta Prouincia comprehendebat. Cenſebatur tamen ſolo *Campaniæ* nomine, vt tamen nonnulli aliquando vtrumque *Campaniæ* & *Lotharingiæ* nomen pro illo tempore coniunxerint, quod factum priuato tantùm ſtudio aliquorum, certè antè ac poſt diuiſam *Lotharingiam* illud *Campaniæ* nomen non mutauit, quod apparebat eſſe commune cum Prouincia IX. vt ad diſtinctionem videri poſſet hæc dicenda *Campania Gallica*. Et quidem contine-

tur iam nunc iiſdem ferè terminis quibus *Campania* noſtra *Gallica*, vt circumſcribatur Prouinciâ *Franciæ* qua *Picardiam* & ipſam *Franciæ* regionem contingit, niſi quod *Laudunenſem* agrum ea parte obtineat qui tamen cenſetur ſub Franciâ Præfecturâ; tum *Burgundiæ* & *Lotharingiæ* Prouinciis, illâ quidem qua in *Baſſignium* & *Tricaſſium* declinat; hac vlterâ *Virdunenſem* agrum & *Metenſem*, quos ſibi vendicat, & meritò vt qui ſub regis noſtri imperio acquieſcant, ſed procurrente vnius in alteram limite, vt non ſint benè diſtincti fines qui vtramque diſterminant. Subiacent Campaniæ illi noſtræ Cœnobia quæ ex Indiculo deſcribimus.

CONVENTVS PROVINCIÆ CAMPANIÆ.

Bracancuriæ, *B. Mariæ Virg.* &c. diœceſ. *Lingonenſis*.
Rhemorum, *SS. Coſmæ & Damiani*, ac *S. Mariæ Angelorum*, ſed. Archiepiſcop.
Rethelij, *S. Ludouici*, diœceſ. *Rhemenſis*.
Virduni, *S. Ludouici*, ſed. Epiſcop.
Metis, *S. Mariæ Lauretanæ*, & *S. Nicolai*, ſed. Epiſcop.
Lauduni, *S. Nicolai*, ſed. Epiſcop.
Victoriaci, *S. Crucis*, diœceſ. *Catalaunenſis*.
Sparnaci, *S. Remigij*, diœceſ. *Rhemenſis*.
Spinæ, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Catalaunenſis*.
Briennæ, *S. Georgij*, diœceſ. *Trecenſis*.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1596. Iosephvs le Tellier, electus in Capitulo Generali atque iterum ad Michaëlitia in Prouinciali *Serris* celebrato. At de Ioſepho alibi.

1599. Ioannes Vvapy, electus *Virduni*, vir pius & eruditus, fuerat profeſſus Nigeoni XVII. Iul. 1581. Obiit menſ. Februario an. 1613.

1602. Gvillelmvs Leber, de quo in Prouinc. IV. & XIII. atque alibi.

1605. Daniel Verot, electus *Serris*, de quo in Prouinc. VI. & aliis locis.

1608. Ioannes l'Afriqve, *Nancei* electus.

1611. Georgivs Meot, cui demortuo ſuffectus *Cyprianus Royer*. Nos de Georgio alibi.

1614. Nicolavs Ivlet, electus *Serris*. Hunc ex occaſione laudauimus.

1617. Edmvndvs Carnot, inſignis Theologus.

1620. Cyprianvs Rovyer, electus *Virduni*, de quo in Append. II. copioſiùs.

1623. Nicolavs Liessant, electus *Bracancuriæ*.

1626. Stephanvs le Grand, electus *Virduni*.

1629. Nicolavs Liessant II. vir animi manſuetudine ac pietate clarus, electus *Rhemis*.

1632. Ioannes l'Afriqve II. electus *Rethelij*. Hunc animi magnitudine, doctrina & probitate, ac rerum peritia præſtantem publicè ac priuatim experti ſumus.

XIX. PROVINCIA PANORMI.

Congenita hæc Prouincia vtrique Gallicæ quæ antecedit, ſic geminæ ſorori acceſſit tertia, vt Charitum numerus impleretur. Nomen vnde ſortita ſit planè liquet, at verò non mutauit aut interpolatum eſt ex quo primitùs inditum. Terminos fruſtra deſcriberemus, poſtquàm diximus contra Prouinciam III. quæ Meſſanæ, hanc vnâ in tota Sicilia diuidere. Aſſignantur in Actis Capituli Generalis à capite *Orlandi* ad *Terram nouam*, quod Geographiæ periti ſatis intelligunt. Ceſſerunt hæc *Panormitanæ* Prouinciæ Cœnobia quæ perſcribimus.

CONVENTVS PROVINCIÆ PANORMI.

Panormi, *S. Oliua*, ſed. Archiepiſc.
Semellij, *ſeu* Salemi, *S. Lucia*, diœceſ. *Mazzarenſis*.
Agrigenti, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Drepani, *S. Maria à Conſolatione*, diœceſ. *Mazzarenſis*.
Marſalæ, *S. Franciſci P. N.*
Thermarum, *ſeu* Termini, *S. Maria à Gratia*.
Panormi II. *B. Maria à Victoria*.
Caſtri-Ioannis, *B. Virginis Lauretana*.
Ciminæ, *S. Leonardi*.
Xaccæ, *S. Franciſci P. N.* vt videtur.
Siculiani, *S. Franciſci P. N.* vt videtur.
Caſtri-Veterani, *S. Franciſci P. N.*
Patecij, diœceſ. *Mazzarenſis*.
Alcami, *Sanctiſſimi Crucifixi*.
Nicoſiæ,

(Atque hi ad alteram iam antè denominatarũ diœceſeωn pertinent, *Panormitanæ*, inquam, *Agrigentina*, aut *Mazzarenſis*.)

Panormi III. Monialium, *SS. Septem Angelorum* nomine, ſed. Archiepiſc.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1596. MICHAEL A MESSANA inſtitutus in Capitulo Generali, at in Prouinciali alius videtur ſubrogatus, ſi quod habet Montoia hic idem proximè conſequenti triennio Prouinciam rexit. Deinceps verò alij à nobis deſiderantur vſque ad annum 1626. Solùm occurrit in Capitulo Gen. Romano an. 1623. *Simon à Termis* Vicarius. Igitur an.
1626. BARTHOLOMÆVS ab ALCAMO, quem Barcinonæ vidimus.
1629. EMANVEL A SALEMO.
1632. BONAVENTVRA A PANORMO.

XX. PROVINCIA HISPALIS.

A Prima origine hæc videri poſſit antiquior Prouincia quàm tres quæ præceſſerunt. Sed quia inſtitutionis primæ beneficio excidit, natales ſuos, à reſtitutione, vt ita dicam, ſolummodò computat. Sunt autem anni triginta ſex ex quibus priſtinum ſtatum recuperauit. Diſtracta & tum & iam antè à *Granatenſi*, ſeu *Bæthica* quæ felici fœcunditate multo prius *Caſtellam* progenuerat. Nonnunquam *Hiſpalis* nomine, totam *Hiſpaniam* noſtri ſignificauerunt, quod antè obiter notauimus, ſed ab huius Prouinciæ diuiſione non eſt amplius confuſum, qui minus latinè loquuntur *Seuilla* Prouinciam quandoque dixerunt, quod facit ad popularem loquendi rationem. *Hiſpalenſis* autem hæc Prouinciã ſupra fretum *Gaditanum* vnde conterminam habet *Granatæ* Prouinciam ſecùs Oceanum in *Luſitaniam* indefinito limite porrigitur: à continenti Bæturiâ interpoſitâ in *Caſtellam* pertingit quæ & Granatæ magnam partem coëxtenditur. In hoc Hiſpalenſi tractu hæc ſibi noſtri domicilia compararunt.

CONVENTVS PROVINCIÆ HISPALIS.

Portus S. Mariæ, *B. Virg. Maria à Victoria*, diœceſ. *Hiſpalenſis*.
Trianæ, *ſeu* Hiſpalis, *B. Maria à Victoria*, ſed. Archiepiſcop.
Xeræ, *B. Maria à Victoria*, diœceſ. *Hiſpalenſis*.
Arahalij, diœceſ. eiuſdem.
Populationis Caçallæ, *B. Maria Purificationis*, diœceſ.
Azalcazarij, *B. Maria à Victoria*, diœceſ. *Hiſpalenſis*.

Vtreræ, *B. Mariæ à Conſolatione*, diœceſ. eiuſdem.
Conilij, *B. Mariæ Virg. à Virtutibus*, diœceſ. *Gaditana*.
Almontij, *B. Mariæ à Victoria*, diœceſ. *Hiſpalenſis*.
Alcalæ Ganzulorum, *B. Mariæ à Victoria*, diœceſ. vt videtur eiuſd.
Ximenæ, *S. Annæ*, diœceſ. *Gaditana*.
Methymnæ Sidoniorum, *S. Sebaſtiani*, diœceſ. vt videtur *Hiſpalenſis*.
Moronis, *S. Sebaſtiani*, diœceſ. eiuſd.
Gueluæ, *B. Mariæ à Victoria*, diœceſ. eiuſdem.
San-Luciferi, *B. Mariæ à Victoria*, diœceſ. eiuſdem.
Hiſpalis, *S. Franciſci P. N.* ſed. Archiepiſc. Collegium.
Aiamontis, Collegium.
Sunt & Monialium.
 Xeræ, *Ieſu Mariæ*, diœceſ. *Hiſpalenſis*.
 Trianæ, *B. Mariæ à Conſolatione*, ſed. Archiepiſc.
 Hiſpalis, *S. Franciſci P. N.* ſed. eiuſdem.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

In prima diuiſione an.
1581. PETRVS DE OGEDA. fidem faciunt cùm Acta, tum hiſtoria edita.
1584. IOANNES TELLER. A quo tempore videri poteſt cum Bæthica coaluiſſe.
In ſecunda diuiſione an.
15 9 HIERONYMVS A GASCA, ſeu *de la Gaſca*, qui tranſlatus ad Valentinenſem hoc ipſo anno alium ſucceſſorem accepit nobis incognitum, ſicut ſunt & alij ex quibus hos tantum ſparſim collegimus.
1605. RODERICVS XIMENES, quem alibi laudauimus. Et hic videtur ad prædictum annum 1599. *Hieronymo* ſublectus, certè ſequenti triennio quod incipit ab an. 1602. Generalis per Hiſpaniam Vicarius fuit.
1614. IOANNES DE SANDOVAL, ex Actis M. SS. quæ legimus.
1626. IOANNES PIÑA DE CELIS, de quo in Prouincia VII. & alibi.
1629. PETRVS SIGLER DE VMBRIA.
1632. PETRVS VEIARANO.

XXI. PROVINCIA LOMBARDIÆ.

AB annis triginta tribus hæc quæ nunc dicitur *Lombardia* Prouincia per ſe ſtare cœpit, à quo tamen initio dum prærogatum illi antiquitatis ius ſuprà *Genuenſem* eadem origo cenſebatur, quæ ipſius Genuenſis nunc eſt verè ac ſemper fuit. Quare poſt annos tres recognito errore in hunc ordinem, legitimum quidem illum ac ſibi debitum redacta eſt, & Genuenſis reſtituta in gradum quem ſibi meritò vendicat. Cauſa eius rei fuit vſurpata per Genuenſes ipſos *Lombardiæ* nuncupatio, quod antè obſeruauimus. Itaque vitanda quæ poteſt ex hoc conſequi homonymia, ex temporum deſignatione, alioquin enim ab illa poſtrema diuiſione *Lombardia* nomen ſibi conſtitit & huic Prouinciæ inuariabiliter adhæſit Complectitur autem ipſa propriè dictam *Langbardiam Flaminiam & Æmiliam*, nec adeo patet atque à Geographis recentioribus diſtenditur ea Lombardiæ appellatio. Noſtra igitur *Lombardia* quæ ad mare *Adriaticum* pertingit, ab ea parte *Venetia & Piceno* coarctatur; versùs Tyrrhenum mare *Liguriam & Etruriam* ſuppoſitas habet; agro *Mediolanenſi & Mantuano* intra *Liguriam & Venetiam* concluditur. Regio ſanè qua non cultior, amœnior, vberior per totam Italiam, &, quam noſtri ad hæc quæ ſequuntur loca inſident atque incolunt.

CONVENTVS

CONVENTVS PROVINCIÆ LOMBARDIÆ.

Bononiæ, *S. Benedicti*, ſed. Archiepiſc.
Ferrariæ, *S. Crucis*, ſed. Epiſcopal.
Parmæ, *S. Ioannis Baptiſtæ*, ſed. Epiſcop.
Placentiæ, *Sanctiſſima Trinitatis*, ſed. Epiſcop.
Codicori, *S. Maria à Roſario*, diœceſ. *Comaclenſis.*
Mutinæ, *S. Barnabæ*, ſed. Epiſcop.
Balneoli, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Rhegij-Lepidi.*

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1602. A Capitulo Generali hæc Prouincia ceſſit Prouinciali tum Genuenſi, at verò in Capitulo Prouinciali electus HIERONYMVS BRVTVRIVS, quem ſua laude, cum datum eſt, non fraudauimus. At de reliquis non perinde conſtat, imo plerique omnes nos deficiunt. Hos modò compertos habemus.

1614. FRANCISCVS A MESSANA.

1617. HIERONYMVS SICCVS, qui antè ac poſteà etiam huic Prouinciæ præſedit Vir ſanè mihi notus fuit apud Barcinonem, certóque ſciui gratiâ cum apud Principes, autoritate apud ſuos præſtitiſſe, imò & nos ipſi morum eius ſuauitatem & elegantiam perſpeximus, quod eo libentiùs prædicamus, quod nuper in pace compoſitum eſſe audiuerimus.

1626. IOANNES FRANCISCVS GEOVAGNOGNIVS.

1629. FELIX A BONONIA.

1632. IOANNES FRANCISCVS GEOVAGNOGNIVS II. quem & nos coràm vidimus hominem certè liberalem & animi candore præcellentem.

XXII. PROVINCIA MAIORICÆ.

QVas natura Inſulas à continente diuulſit, æquum erat ſeparatim conſiſtere. Hoc primum factum eo ipſo tempore quo ſuperior *Lombardiæ* Prouincia etiam per ſe ſtetit, adeoque iidem huiusatque alterius illius natales. Diſtracta fuit cum à *Valentiæ* Prouincia cui *Arragoniæ* nomen hærebat, eique hæc modò fuit coniuncta modò *Cataloniæ* Prouinciæ, vt ex Actis liquet, in quibus animaduertere eſt viciſſitudinem non paruam in harum Inſularum rebus & conditione. *Maioricæ* nomen ab vltima diuiſione firmum & ſtabile permanſit. De terminis fruſtrà diceremus, cùm & *Maioricæ* & *Sardiniæ* inſulas totas abſque diuiſione poſſidendas noſtri habeant. De Cœnobiis hoc eſto breuiculum.

CONVENTVS PROVINCIÆ MAIORICÆ.

Solitudinis, extra Maioricam, *B. Virginis à Solitudine*, diœceſ. *Maioricenſis.*
Maioricæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcopal.
Muri, *S. Annæ*, diœceſ. *Maioricenſis.*
Camporum, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. eiuſdem.
Calaris, in *Sardinia*, ſed. Archiepiſcop. & alij ſi qui ſunt.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1602. SIMON DE PALATIOS, electus in Capitulo Generali, de cuius laudibus non ſemel habuimus dicendum. De reliquis vix aliud liquet quàm quod ignorare de poſtremis non potuimus. Interim tamen hunc noſtrum *Simonem* cui accepti per *Maioricam* Conuentus referendi ſunt ad an. 1608. præfuiſſe ite-

rùm ſuſpicio eſt,non certus tamen omninò ſi ad illud tempus ſuperuixerit. Inuenio autem ad an. 1617. Vicarium Prouincialem confirmatum fuiſſe in Capitulo Generali *P. Bartholomæum Vaglies*, qui & ipſe aliàs videtur præſediſſe. Quin & ad 1620. *P. Petrum de Cuenca & Cardenas* electum fuiſſe audio. Pergo ad reliquos

1626. Iosephvs Stelrich.

1629. Franciscvs Socies.

1632. Iosephvs Stelrich, viſus mihi Barcinone vir animi magnitudine ac rerum vſu & peritia præcellens.

XXIII. PROVINCIA LAVRETI.

Lauretana hæc Prouincia coaluit ex duabus aliis antè annos non plures nouem. Conſtitutæ nimirùm fuerant ab ann. 1615. duæ per Italiam Prouinciæ, ſeu potius an. 1614. vt in Chronico. *Piceni* ſcilicet (*Marchiam Anconitanam* vocant) & *Samnij*, hoc eſt vt nunc vſus habet *Apruty*, quo eodem tempore *Catalonia* poſtremò diuiſa eſt. Et in Capitulo quidem Generali Romano an. 1617. *Marchiæ* Prouincia XXII. *Apruty* XXIII. locum conſecuta eſt. Sed demùm vt diximus in vnam conflatæ, *Lauretanæ* nomen acceperunt quod hactenus inuariatum conſtitit. At verò Lauretanæ quæ nunc eſt Prouinciæ termini ſunt illi ipſi qui vtriuſque iam dictæ regionis, & *Vmbria*, &c. Adiacet igitur mari Supero ſeu ſinui *Adriatico*; habet collaterales inde *Apulia*, hinc *Lombardia* Prouinciam nobis dictam; & ſuppoſitas, *Apenninum* vltrà, *Etruria*, & *Neapolis* ex parte, Prouincias, vt intelligere licet ex iis quæ de illis Prouinciis iam antè ſcripſimus Cœnobia eius Prouinciæ ſunt quæ hic colligimus ex vulgato vtriuſque illius Prouinciæ catalogo, prout per annos à nobis digeſta ſunt.

CONVENTVS PROVINCIÆ LAVRETI.

Anconæ, *S. Primiani*, ſed. Epiſcop.
Piſauri, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Fani, *S. Spiritus*, ſed. Epiſcop.
Guaſti, *S. Franciſci P. N.* vt videtur, diœceſ.
Vrſanæ, diœceſ.
Theatis, *S. Franciſci P. N.* ſed. Archiepiſc.
Atriæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſc.
Ripaltæ, diœceſ.
Æſij, ſed. Epiſcop.
Caſtillionis, *S. Crucifixi*, diœceſ. *Senogallienſis.*
Firmi, *S. Petri*, ſed. Archiepiſcop.
Arimini, *S. Antonij Paduani*, ſed Epiſcop.
Aquilæ, ſed. Epiſcopal.
Sulmonis, ſed. Epiſcop. quæ & *Valuenſis.*
Cæſennæ, ſed. Epiſcop.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

Aprutij. 1614. Bartholomævs Rosa, de quo alibi. De *Marchia* non conſtitit.
Laureti. 1626. Clemens a Messana.
1629. Chysostomvs a Messana.
1632. Theodorvs Sevro.

XXIV. PROVINCIA

XXIV. PROVINCIA ARRAGONIÆ.

ANtè annos omninò triginta & non plures cùm diuiſa eſt *Catalonia* & *Arragonia*, poſtremum huic locum datum eſſe mirum videri poteſt, niſi fortè ratio habita eſt primæ inſtitutionis *Cataloniæ* in Prouinciam ab annis quinquaginta & quatuor vt patet ex Catalogo Prouincialium, & ex iis quæ tum ibi tum aliis etiam locis diximus. Alioquin huius Prouinciæ origo in an. 1596. conferenda eſt, à quo etiam tempore Prouinciales eius numerabimus, qui fortè melius tribuerentur *Cataloniæ* ſub ipſo *Arragoniæ* nomine, vt iam antè fecimus in Prouincia *Valentina*. Certè *Arragoniæ* nomen non deſinit anceps eſſe ac ambiguum, niſi ab illa poſtrema diuiſione an. 1615. cum prius & *Valentiæ* & *Cataloniæ* commune fuerit. *Arragoniæ* quæ nunc eſt non alij termini ſunt quàm regni cognominis & alterius item regni, *Nauarræ* inquam, quâ ex parte ad *Pyrenæos* pertingit & *Aquitanis* contermina eſt, ſubeſt *Cataloniæ* ad mediterraneum, ſuprà eſt *Biſcaia* ad Oceanum, vltrà *Caſtella* longiùs in Hiſpaniam tendentibus occurrit. Conſtiterunt noſtri non multis admodùm locis intra vtriuſque Regni limites & terminos.

CONVENTVS PROVINCIÆ ARRAGONIÆ.

Cæſarauguſtæ, *S. Mariæ à Victoria*, ſed. Archiepiſcop.
Fraxineti, *ſeu*, Freſnedæ, *S. Mariæ à Gratia*, diœceſ. *Cæſarauguſtanæ*.
Caſcanti, *S. Mariæ à Victoria*, diœceſ. *Pampilonenſis*.
Fontium, *S. Annæ*, diœceſ. *Ilerdenſis*, vt videtur.
Albalatæ, *S. Mariæ à Victoria*, diœceſ. eiuſdem.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1596. IOANNES DE LA BARREDA, qui Valentinenſis, relictus pro ſpecialiter & propriè dicta Arragoniâ in prima diuiſione; at in Capitulo Prouinciali electus MATTHIAS DE RIBAS, vt colligimus ex hiſtoria edita.

1599. IOANNES DE LA BARREDA II. Ex quo, non ſatis exploratos habemus qui ſucceſſerunt; bis quidem *Dominicus de Cayas* præfuiſſe inuenitur in hiſtoria edita, quandonam verò non ſatis conſtat. Et ſanè Montoia (quem fortè ſecuti ſumus) ſemel ad ann. 1608. præfuiſſe indicat, ex ſubſcriptionibus tamen Capituli Maſſilienſis *Ægidius Ximenes* ab eo anno Prouincialatum iniiſſe deprehenditur. De reliquis hos tantùm poſtremos eruimus, qui ſunt

1626. ALBERTVS DE LA CVEVA, præclarus ſanè Theologus & nobilis verbi diuini præco, quem & nos coràm vidimus & audiuimus. Erat & Vicarius in Capitulo Romano an. 1617.

1629. ANTONIVS ORTIN, Theologus præſtantiſſimus & liberalis homo, cuius beneuolentiam & benignitatem in tranſitu experti ſumus. Fuerat & Vicarius ad Capitulum Romanum an. 1623.

1632. ALBERTVS DE LA CVEVA II.

XXV. PROVINCIA BELGII, SEV, FLANDRIÆ.

AB annis octodecim exorta eſt hæc Prouincia, non præciſa quidem illa vel decerpta ex alterius propagine, ſed ſuo germine ſuiſque radicibus nixa, nec feliciter minus quàm ſingulariter enata. *Belgij* nomen Acta Generalia illi faciunt pro vſitato more eorum qui hodiè latinè loqui amant, quanquam hoc nomen plus æquo ab illis coarctatum eſt, vt alibi diximus: *Flandriæ* nomen apud populares Galloſque noſtros ſolet vſurpari, tàm frequen-

ter vt quoduis ferè aliud ignoretur: quare conflatum ab vtroque *Flandrobelgicæ* Prouinciæ nomen poſtmodùm magis placuit. Sed & *Inferioris Germaniæ* nomen, ex quo *Leodium* tranſgreſſi, etiam *Coloniam* cogitarunt, ſibiipſis *Flandri* vendicauere, & non temerè, cum apud ſcriptores pleroſque recentiores ipſis Belgicis tantùm ditionibus attribui ſoleat. Comprehendit autem hæc Prouincia Hiſpanicas, per *Belgium* quod hodiè dicitur, ditiones quas à noſtra Gallia ſecernit *Picardiæ* limes, & inde ſuprà Moſellanica *Lotharingia* & *Campania* breui tractu perſtringit. Accedit & *Leodium* Bauaricæ nunc domus ditio nobiliſſima & *Germaniæ inferiori* potius quàm *Belgio* aſcribenda, *Sedanenſi Campaniæ* agro contermina & Galliæ Belgicæ ab antiquo adhærens, quam vltrà indefinito limite ipſam inferiorem Germaniam ſibi deſtinat. Iam nunc Belgæ noſtri hæc loca inhabitant quæ perſcribimus.

CONVENTVS PROVINCIÆ BELGII.

Antuerpiæ, *Ieſu Mariæ*, ſed. Epiſcop.
Anderlaci, *S. Caroli Borromæi* & *S. Annæ*, diœceſ. *Machlinienſis*.
Bruxellæ, *B. Mariæ Virg.* & *S. Stephani*, diœceſ. eiuſdem.
Leodij, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Montium, *S. Dionyſij* & *S. Dorotheæ*, diœceſ. *Cameracenſis*.
Inſulæ, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Tornacenſis*.
Gerardimontij, *S. Catharinæ*, diœceſ. *Machlinienſis*.
Duaci, *SS. Michaëlis & Angelorum*, diœceſ. *Attrebatenſis*.
Siegheni, *ſeu*, Coloniæ, in proximo expectatur.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1617. Clavdivs dv Vivier, ad totum triennium electus in Capitulo Generali, de quo relegend. Chronicon noſtrum & Prouinc. IV. *Huic ſoli fermè debet Prouincia Belgica totum quod eſt*, vt habet Indiculus antè annos quatuor editus & vulgatus.

1620. Bernardvs Demontherot, de quo Indiculus qui ſupra laudatus eſt à nobis: *Anteà Collega electus Romæ in Capitulo Generali, ann. 1617. Profeſſus Nigeoni propè Lutetiam* XI. *Iunij*, 1608. *Viuit plenus Zelo obſeruantiæ & moralis Theologiæ inſignis.*

1623. Clavdivs dv Vivier, II.

1626. Balthazar d'Avila *Belga*, de quo ille Indiculus: *anteà Collega an.* 1625. *Viuit prudentia & manſuetudine commendabilis.*

1629. Clavdivs dv Vivier III. cui antè annum ſui Prouincialatus demortuo, ſucceſſor electus eſt Petrvs Piiart, ex Correctore tum Duacenſi & Prouinciæ Definitore. Sed hæc iam in Chronico breuiter executi ſumus.

1632. Balthazar d'Avila II. Generalis per *Lotharingiam* Viſitator ann. 1634.

XXVII. PROVINCIA LOTHARINGIÆ.

Conuenerat quidem ab annis octodecim vt *Lotharingia* diuelleretur à *Campania* & per ſe ſtaret in Prouinciam, quod tamen nonniſi poſt annos tres mandatum eſt executioni. Nominis variatio nulla & certè non potuit aliqua mutatio intra id temporis ſpatium euenire. Continetur eo tractu qui Lotharingiæ hodiernæ ditionis proprius & peculiaris eſt; itaque ab Oriente *Alſatia*, Comitatus *Burgundiæ* à meridie, ab Septentrione *Arduenna* ſylua & *Luxemburgum*,

gium, ab Occidente *Campania* conregionales illi ſunt, adeoque duas Ordinis Prouincias contingit, cum ab aliis partibus indefinito limite vſque nunc protendatur quantùm ad Ordinis iuriſdictionem pertinet. Nulla cæteroqui eſt Prouincia in Ordine quæ tam breui & anguſto tractu plura loca occupet atque complectatur.

CONVENTVS PROVINCIÆ LOTHARINGIÆ.

Sertæ, *ſeu* Serrarum, *S. Trinitatis*, diœceſ. *Tullenſis*.
Nanceij, *S. Mariæ Lauretanæ*, & *S. Ioannis Baptiſtæ*, diœceſ. eiuſd.
Sam-mieli, *S. Theobaldi*, diœceſ. *Virdunenſis*.
Duni, *S. Ægidij*, diœceſ. *Remenſis*.
Spinalij, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Tullenſis*.
Stenaci, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Treuirenſis*. Libet autem hîc annotare quod dicimus *Stenacum*, à Roſerio *Aſtenæum*, ab aliis *Sathanacum* appellari, & quidem inter Abbates Aureæ-Vallis duos à *Sathanaco* cognominatos inuenio, haud dubium quia ex eo oppido eſſent oriundi.
Nanceij II *B. Mariæ Auxiliatricis*, ſeu, *à bono ſuccurſu*, diœceſ. *Tullenſis*.
Vezelizæ, diœceſ. *Tullenſis*.
Baſſingij, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Metenſis*.
Nomeniaci, diœceſ. eiuſd.
Barri, *S. Franciſci P. N.* diœceſis *Tullenſis*.
Duodeciaci, *ſeu*, Dieuzæ, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Metenſis*.
Lunæ-villæ, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Tullenſis*.
Marche-uillæ, *B. Virg. Annunciatæ*, diœceſ. *Virdunenſis*.
San-Luciæ, *eiuſdem B. Luciæ Virg.* diœceſ. eiuſdem.
Muſſiponti, diœceſ. *Tullenſis*.

Et hos quidem recenſuimus ex ordine quem in Chronico ſecuti ſumus autoritate litterarum quæ ad nos perſcriptæ ſunt, quarum certior fides quàm vulgatorum hactenus Indiculorum.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1620. Hippolythvs Ravlin, cum ipſa Prouincia inſtitutus à Generali, de quo in anterioribus Prouinciis non ſemel, tum etiam alibi. Copioſiùs eum Iſnardus laudauit.

1623. Ioannes l'Afriqve, electus *Marcheuillæ*, de illo amplius in Prouincia XVIII. & aliis quampluribus locis.

1626. Antonivs Gerentes, vir eruditus, elegans, & gerendis rebus idoneus, electus Nanceij, poſt annos quatuor peſte abſumptus apud Aquitanos.

1629. Nicolavs Ivlet, quem non ſemel celebrauimus.

1632. Ioannes Triplot. Anno ſuperiore Viſitator Generalis per *Germaniam*, qua ex occaſione de illo plura memorauimus.

XXVII. PROVINCIA VENETIÆ.

Coeperat in Prouinciam erigi ditio Venetorum ab annis triginta nouem, ſed cùm non ea daretur libertas electionum quæ erat neceſſaria, excidit ab illo ſuo gradu & loco, eumque ſolum retinuit quem ab anno 1620. & citra conſequuta eſt Nomen in vtraque ſua inſtitutione idem nacta, idem vſque nunc retinet. Non ſolam autem Venetorum ditionem obtinet, ſed & adiacentem agrum Mantuanum, vltra & citra quem circumſtantes habet *Lombardiæ* & *Mediolani* Prouincias, ab reliquis partibus *Adriatico* ſinu & montibus *Taruiſanis* clauditur communibuſque patriæ terminis continetur. In ea pernobili ſanè, lauta & ſplendidiſſima regione hæc tantum noſtris Cœnobia obtigerunt quæ damus in numerato.

CONVENTVS PROVINCIÆ VENETIÆ.

Venetiarum, *S. Bartholomæi*, ſed. Archiepiſc. & Patriarch.
Brixiæ, *S. Ioannis Baptiſtæ*, ſed. Epiſcop.
Veronæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Mantuæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Gubernoli, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Mantuana.*
Sulpherini, diœceſ.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

In prima inſtitutione an.

1596. Nicolavs de Christianis, de quo non ſemel dicendũ habuimus.

1602. Stephanvs Avgerivs, ex hoc in Generalem electus. Poſthac per Vicarios Generales adminiſtrata eſt, in quibus ad ann. 1618. *Bartholomæus Frigerio* nobis innotuit.

In ſecunda inſtitutione ad an.

1620. Ioannes Baptista Camaret. 1623. nobis vacat.

1626. Ioannes Antonivs Gervasivs.

1629. Antonivs Lvcas.

1632. Daniel Bellot.

XXVIII. PROVINCIA MEDIOLANI.

Ab annis quatuordecim cœpit ſub hoc nomine Prouincia inſtitui, ad id præhabita Pontificis autoritate, vt ad illud tempus meminimus. Fuit autem diſtracta hæc Prouincia ex eâ cui poſtremò *Lombardiæ* nomen inditum eſt. *Mediolani* eam dici placuit quod intra fines eiuſdem ditionis cõſiſteret, nec mutauit omninò in hodiernum. Habet conterminas *Venetiarum*, *Lombardiæ* noſtræ, & *Genuæ* Prouincias quibus ab Italiæ parte circumducitur, ab aditu Galliarum Pedemontij, vt loquimur Vicariatus obtenditur, reliquam circumſtant *Sabaudia, Heluetia, Tyrolis Comitatus*, &c. Sunt autem quæ illi pareant hæc ſolummodò loca, ſiue Cœnobia, quorum cenſus eſt qui ſequitur.

CONVENTVS PROVINCIÆ MEDIOLANI.

Mediolani, *S. Maria à fonte*, ſed. Archiepiſc.
Papiæ, *S. Marci*, ſed. Epiſcop.
Caſtillionis, *S. Maria a Stella*, diœceſ. *Cremonenſis.*
San-Axaldi, *S. Franciſci P. N.* diœceſ.
Cremonæ, *S. Maria à Via*, ſed. Epiſcop.
Comi, *S. Ioannis Baptiſtæ*, ſed. Epiſcop.
Alexandriæ, *S. Ioannis Baptiſtæ*, ſed. Epiſcop.
Werlemani, *S. Vrſulæ*, } Sunt hi duo vt videtur in *Rhætia.*
Surici, }

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1621. Primus qui eo nomine inſtitutus eſt nobis non innotuit. Eius ad Capitulum Vicarius *Antonius Barberius*, de quo infra.

1623. 1626. Antonivs Barbiervs, de quo infra.

1629. Ambrosivs Marrvs.

1632. Antonivs Barbiervs II. vir pietate ac eruditione clarus, quem Barcinonæ vidimus in Generali Capitulo.

XXIX. PROVINCIA COMITATVS BVRGVNDIÆ.

EOdem tempore prodiit quo *Mediolanenſis*, & eadem autoritate conſtituta eſt. Propago quidem ipſa Lugdunenſis Prouinciæ, & non ſola quidem vt ſucceſſus edocebit. Fruſtra credideris tam recens nomen interpolatũ aut concuſſum fuiſſe. Terminos habet quos Geographi deſignant in hunc modum; ad Septentrionem *Lotharingia* ſuperiorq; *Germania* conregionales illi ſunt, ad Occidentem *Burgundia Ducatus*; quà Oriens eſt occurrunt *Heluetij*, qua meridies *Allobroges* & *Seguſiani*. Adiacent ergo, noſtræ Prouinciæ *Lotharingia*, *Burgundia*, & *Lugduni* ex parte, indefinitus autem limes ad Orientem in *Heluetios*, in quos etiam tranſgreſſa eſt inſtitutis vno & altero Cœnobiis apud confœderatos Friburgicos, vt ſuo tempore ſignificauimus. Quæ cùm reliquis in hunc cenſum conferimus.

CONVENTVS PROVINCIÆ COMITATVS BVRGVNDIÆ.

Ornati, *B. Virginis Purificationis*, diœceſ. *Veſontionenſis*.
Veſontionis, *B. Mariæ Virg.* ſed. Archiep.
Rupti, *S. Hiacynthi*, diœceſ, *Veſontionenſis*.
Rotundi-montis, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Lauſanenſis*.
Arboroſij, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Veſontionenſis*.
Stauaieri, *S. Margaritæ*, diœceſ. *Lauſanenſis*.
Dolæ, *B. Virg. Conceptæ*, diœceſ. *Veſontionenſis*.
Mortuæ-aquæ, *S. Michaelis*. diœceſ. eiuſd.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1621. GVILLELMVS BAOVLX, inſignis Theologiæ profeſſor, anno ſuperiore Viſitator Generalis per *Belgium*.
1623. IOANNES SAVVAGE, quem ſuo elogio exornauimus. Electus eodem tempore in Aquitania.
1626. FRANCISCVS LA GOVTTE, Theologus eruditiſſimus & ſingulari morum ſuauitate ornatus, de quo cùm plura poſſem dicere, prohibeor eius modeſtia quâ imprimis præcellit.
1629. GVILLELMVS BAOVLX, II.
1632. FRANCISCVS LA GOVTTE, II.

XXX. PROVINCIA DVCATVS BVRGVNDIÆ.

HÆc alterius Burgundiæ gemella ſoror eiuſdemq; matris filia vno & eodem partu edita, poſtrema quidem iam nunc ordine inter Prouincias, non poſtrema dignitate pluribus quæ præceſſerunt, aliiſque non futura poſtrema cum ſubſequentur quod in proximo eſſe multa præſagiunt. Sed hîc nec vota mea, nec faciendorum rationes interpono. *Burgundia* nomen huic cum ſuperiore commune, dignoſcitur ex adiuncto, vtrumq; autem pari ſucceſſu in præſens vtriq; conſtitit. Ducatum Burgundiæ recentiores Geographi ſic deſcribunt. Cingunt eum quâ Oriens *Rhodano* interfluente *Sabaudia* & *Burgundiæ* Comitatus, qua meridies *Lugdunenſe* territorium ad Occaſum lætiſſimi *Niuernenſium*, *Borboniorumq;* occurrunt agri; ad Septentrionem *Campania* ſeſe offert. Et ad hunc quidem modum Merula, vnde dilucéſcit florentiſſimam & locupletiſſimam Gallici ſceptri regionem Prouinciis ex Ordine noſtro quatuor ambiri, *Franciæ*, inquam, *Lugduni*, *Campaniæ*, & alterius *Burgundiæ*. Sunt autem illi hæc ſolummodò loca quibus inſideat.

CONVENTVS PROVINCIÆ DVCATVS BVRGVNDIÆ.

Cabilonis, *B. Virginis Aſſumptæ*, ſed. Epiſcop.
Semurij, *S. Iacobi*, diœceſ. *Auguſtodunenſis*.
Auallonis, *B. Virginis Aſſumptæ*, diœceſ. eiuſd.

Tornodori, *S. Nicolai*, diœceſ. *Lingonenſis.*
Guichiæ, *B. Virginis Aſſumpta*, diœceſ. *Auguſtodunenſis.*
Diuionis, *B. Mariæ Virg. à Lætitia*, diœceſ. *Lingonenſis.*
Matiſconis, *B. Mariæ Virg.* ſed. Epiſcop.
Belnæ, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Auguſtodunenſis.*
Claietæ, diœceſ. *Matiſconenſis.*

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1621. RENATVS LE CLERC, inſtitutus à Generali.

1623. Idem qui ſupra electus in Capitulo, ex hoc autem factus *Glandatenſis* Epiſcopus, quod ſuo tempore ampliùs memorauimus.

1626. LVDOVICVS DONY D'ATTICHY, in locum electi OLIVARII CHAILLOV, quem maiora & meliora negotia cum dignitate alibi retinuerunt. Ex hoc autem *Ludouicus* factus *Retenſis* Epiſcopus nobis ea occaſione ac aliis quamplurimis nominibus fuit celebrandus.

1626. IOANNES CHAPPOT, quem obiter, ſemel & iterum laudauimus.

1632. IOANNES AISEMAN, inſignis Theologus & Concionator egregius à nobis luculentiori elogio quandoque donandus, vt ſua illi laudatio pro merito & dignitate reſpondeat.

CONVENTVS EXTRA PROVINCIAS.

I.

IMprimis eſt *Iuriſdictio Romana* Generalis ſeu Antiſtitis totius Ordinis, nimirùm ei ſoli parent Conuentus qui in vrbe ſunt, vtputâ

Sanctiſſimæ Trinitatis, in monte Pincio, ſedes ipſius Generalis quæ & à ſolis Gallis ac Regi Chriſtianiſſimo ſubditis poteſt inhabitari.
S. Andreæ de Frattis, in radicibus eiuſdem montis Pincij.
S. Franciſci P. N. in regione Montium Collegium Calabrorum.
Sermonetæ, extra vrbem in agro latino, vt nonnulli volunt, eos tamen ſecuti ſumus qui Neapolitanæ Prouinciæ aſcribunt.

II.

Eſt & Vicariatus, vt loquimur *Pedemontij*, regitur ſcilicet ad modum Prouinciæ, ſed per Vicarium Generalem cuius poteſtas eſt tantum delegata, cuiuſmodi regimen ſolemus *Vicariatum* dicere, ſiue ſit vnius aut plurium Conuentuum, ſiue per Generalem, aut per Prouinciales, aut per Correctores inſtituatur. Sunt autem *Galliæ Subalpinæ* hi Conuentus.

Taurini, *S. Franciſci P. N.* ſed. Archiep.
Tinellæ, *B. Mariæ Virg.* diœceſis *Papienſis.*
Niciæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Aſtæ & Bouiarum, in proximo.
Vicariorum, quod eorum poteſtas non ſit ordinaria cenſus non ſolet iniri.

III.

Denique *Luſitaniæ* & *Indiarum* Vicariatum accenſerem ſi tam certa res mihi eſſet, quàm eſt accepta & audita, Conuentus inibi noſtrorum extare. Nam & de *Vlyſſiponenſi* obiter diximus, de *Mexicano* ſanctè mihi affirmauit grauiſſimus homo noſter cui ea procuratio incumbebat, quod & alibi ſtrictim memorauimus; de *Angrenſi* in *Tertia* Inſula, quem noſter *Andreas de Azebedo* ciuis ipſe *Angrenſis* ſuorum conciuium nomine à Rege Hiſpaniarum exorauerit indicat *Montoia*, & alij fortè ſunt de quibus obuerſata nequidem cogitatio nobis fuerit, dum locorum interuallis ab neceſſario cum noſtris commercio quod ſtudioſi agere ſolent diſtinemur, & prohibemur. Aderit cùm volet bonamque mentem iis faciet per quos proficere poſſumus, qui animum incipiendi dedit, perficiendi, ſi nos ſua gratia dignabitur, & mea exaudiet vota, non auferet.

APPENDIX QVARTA

QVÆ EST

DIARIVM.

Ex rebus Minimorum in Chronico Generali expoſitis.

IANVARIVS.

Calendis Ianuarij. Dies I.

SAnctiſſimorum IESV & MARIÆ nominum veneratio, non ab iis tantùm ex noſtris qui ſpeciali eorum patrocinio gaudent, ſed ab omnibus per vniuerſum Ordinem, vt qui autore B. P. N. eiſdem conſecratus ſit, in fauſtum ac felix totius anni auſpicium ſingulari cultu peragenda. Vid. de ſingul. in Indic. gen. Vid in appară.

Hoc ipſo die primus B. P. Franciſco ſucceſſor electus probatæ ſanctitatis & admirandæ religionis alter Franciſcus cognomento Binetus, cuius electio cum Spiritui Sancto accepta referri debeat, etiam decernente Summo Pontifice, coràm cuius Delegato in ipſa vrbe celebrata eſt, non immeritò religioſam eſſe fecit tanti beneficij ſimulque huius diei memoriam.

Apud Hiſpanos inſtituti primùm apud Valliſoletum Cœnobij feſtiua recordatio auſpicatæ diei iucunditatem amplificat.

Quarto Nonas Ianuarij. II.

Vicennis in agro Pariſienſi memoria Venerabilis viri & inſignis Theologi Ioannis cognomento Cannarti qui beato exitu ſanctam & piam vitam, vt fides eſt, coronauit.

Apud Italos cœpti apud Galianum Cœnobij primordia cum gratulatione recoluntur.

Apud Hiſpanos etiam incunabula Conuentus Motrilienſis ad hunc diem celebrantur.

Tertio Nonas Ianuarij. III.

Felix ad æterna (vt creditur) migratio Iulianæ cognomento Ala, quæ inculpatâ vitâ ſuis ad exemplum ita præluxit, vt anniuerſaria obitûs recordatio in gaudium conuertatur.

Pridie Nonas Ianuarij. IV.

In Nigeonenſi celeberrimo Cœnobio, magnarum virtutum viri & præclari vitæ ſpiritualis magiſtri Hieronymi cognomento Abſolu depoſitio & corporeæ ſarcinæ expoliatio, quâ ſolutus in æternitatis adytum creditur ſubuolaſſe.

Apud Aquitanos, ad exemplum perſeuerat memoria Ioannis cognomento Pontier Clerici, ætate quidem iunioris, ſed maturâ virtute ſeniores prætervecti, cuius pauci & boni dies æternæ felicitatis longitudinem promeruiſſe creduntur.

V. *Nonis Ianuarij.*

Apud Siculos clarus habetur probatæ virtutis & ſanctæ conuerſationis merito venerandus Simon cognomento Cotta nigra, cui pro vitæ modo exitus quoque obtigit.

VI. *Octauo Idus Ianuarij.*

Apud Hiſpanos viri Apoſtolici Ambroſij à Ieſu beata & memoranda defectio, vt cuius extaſis in mortem pertranſiuerit.

In primario Religionis Cœnobio Paulano, religioſiſſimi patris Balthazaris alumni & ciuis ſui ſancta recordatio, qui vitæ & mortis exemplo pleroſque omnes anteceſſit.

Pariſiis ordinatio noſtri Gaſparis cognomento Dinet in Epiſcopum Matiſconenſem in Gallia.

Apud Hiſpanos Valentinos prima Muchamelienſis Conuentûs initia memori animo repetuntur.

Gratulabundi etiam Itali primum inhabitati Caſtilionenſis Cœnobij diem in faſtos ſuos contulerunt.

VII. *Septimo Idus Ianuarij.*

Apud Panormum, S. Oliuæ patronæ ac tutelaris Panormitanorum noſtrique Cœnobij protectricis effoſio & eleuatio.

VIII. *Sexto Idus Ianuarij.*

Matriti depoſitio viri optimi & ſancti ſenis Eugenij ab Areualo, qui apud ſuos multis virtutibus effulſit.

Ad hunc diem Ludouicus XII. & Franciſcus I. Reges Chriſtianiſſimi noſtros homines ampliſſimis immunitatibus & ſingularibus priuilegiis cohoneſtauerunt.

IX. *Quinto Idus Ianuarij.*

Anna Britanniæ nobiliſſima hæres & duorum ex noſtris Regibus vxor raræ pietatis fœmina, & Ordinis noſtri (vt volunt) Tertiaria Chriſtiano fine perfuncta eſt, & Sandionyſij poſtmodùm tumulata.

In Catalonia noſtræ apud Granullarium Eccleſiæ inauguratio ad eundem diem feſtiuis gaudiis venit peragenda.

Eodem die inſtituti apud Engoliſmam noſtrorum ſodalitij primordia recoluntur.

X. *Quarto Idus Iannarij.*

Mediolanenſis Cœnobij fundamenta feliciter conſtituta iucundam hancce diem apud Italos effecerunt.

Non temerè ad hunc diem reuocatur memoria noſtri Ioannis à S. Lucido, qui ſanctæ ſimplicitatis gratia & miraculorum munere primos Eremi colonos ſuis temporibus repræſentauit.

XI. *Tertio Idus Ianuarij.*

Nigeoni extra muros Pariſienſes, præſtantiſſimi Theologi, ſed morum ſanctimonia longiſſimè præfulgentis, noſtri, Ioannis cognomento *Des Bois* beatus (vt ſpes eſt) in cœlum tranſitus, vt quem, duro & longo aduerſæ valetudinis, tùm etiam ſpontaneo, martyrio adornauerit, hancque ſuis opinionem ac fidem ſanctiſſimâ vitâ conciliauerit.

XII. *Pridie Idus Ianuarij.*

Meſſanæ in Sicilia venerationem habet Catanenſis Tertiaria nomine Benedicta, cuius ſanctitudinem in vitâ puritas animi demonſtrauit, poſt mortem corporis incorruptio reuelauit & confirmauit.

XIII. *Idibus Ianuarij.*

Propè Iuncariam in Catalonia martyrium inuicti pugilis Ioſephi cognomento Torres, qui ab hæreticis interceptus quòd ſanctiſſimæ Euchariſtiæ fidem eiurare nollet crudeliter ab eiſdem obtruncatus eſt.

Decimo-

Decimo nono Cal. Februarij. XIV.

Felici auſpicio ad hunc diem iacta eſſe Lugdunenſis Cœnobij fundamenta memorantur.

Vrbanus VIII. Pont. Opt. Max. prærogatam gratiam de ſuffragiis in perpetuum admittendis gratioſo diplomate confirmauit.

Decimo octauo Cal. Februarij. XV.

Apud Oppidum, in Calabria notum municipium, accepta fuit ſub hunc diem hominum noſtrorum familia, quod vtriſque fortunatum accidit.

Panormi, alter Calibita, Ioannes à Mylis, in præmium ſummæ quam per vitam præ ſe tulit deſpicientiæ glorioſum finem & miraculorum ſplendore coruſcantem conſecutus eſt.

Decimo ſeptimo Cal. Februar. XVI.

Arelate apud noſtros S. Honorati tutelaris & patroni.

Apud Valentinos in Hiſpania inuicti animi & incomparabilis pietatis virgo Gratia, Valentina ob diuturnum in ea vrbe domicilium cognominata, poſt centeſimum exercitationis annum ad complexus ſponſi ſubintroducta eſt.

Bra[illegible]acuria per hæreticos pulſi homines noſtri cum gaudio in principem Campaniæ vrbem Durocortum Rhemorum deducti perpetuam inibi ſtationem ab hoc die poſuerunt.

Obitus Rouerij Card. Pij ij Protectoris.

Decimo ſexto Cal. Februar. XVII.

Apud Narbonam, Syracuſas, Catalam-Heronis, Caſtillionem & Gypſum S. Antonij tutelaris & patroni.

Cataloniæ ſuæ decus & Eccleſiæ Catholicæ clariſſimum iubar Petrus cognomento Valdes peregrinationis ſuæ curſum cum præcipuo quodam diuinæ dignationis indicio abſoluit atque compleuit.

Vitæ perfectione mirabilem Antonium ſuum, non minus ſancta quàm elegans Neapolis cœlo reſtituit.

Spetiani apud Calabros aſſiduus nouiſſimorum contemplator & ſancto pœnitentiæ feruore ſuccenſus noſter ille Antonius dictus à Croculo in libertatem filiorum Dei perductus eſt.

Decimo quinto Cal. Februar. XVIII.

Mylis in Sicilia indefeſſus ſui Ordinis propagator, & iam tum eiuſdem ſupremus moderator & Antiſtes Franciſcus cognomento Cerdonius laboribus defungitur, compos futurus æternæ non ſolùm quietis ſed exuberantis in tempore gloriæ, vtpotè miraculis apud homines conſpicuus, qualis hodieque habetur.

Ludouicus XII. pater patriæ & populi deliciæ homines noſtros in ſuam fidem, regiamque protectionem prærogatis quampluribus gratiis amantiſſimè ſuſcepit.

Decimo quarto Cal. Februar. XIX.

Apud Aquitanos ſanctæ orationis ſtudio præcellens & diuinorum patiens noſter Bernardus cognomento Cauaignes, genibus in terram defixis & expanſis manibus iturum ad Dominum ſpiritum ſuo itinere direxit, & ſancta morte ſodales ſuos admiratione ac deſiderio repleuit.

Decimo tertio Cal. Februar. XX.

Valentiæ in Hiſpania, Valliſoleti, Methymnæ Sidoniorum, Oliueræ, Moroni, Caſtallæ, & Neapoli in Italia S. Sebaſtiani tutelaris & patroni.

Eodem die Valentiam inducti noſtri ſub eiuſdem Sancti martyris patrocinio, feſtiuis gaudiis & iucunda mente tanti beneficij memoriam recolunt.

Loxæ etiam in Hiſpania eo ipſo die ſedem ſibi Granatenſes noſtri compararunt, quod memori animo quotannis agitant.

Duodecimo Cal. Februar. XXI.

Nobilis virgo & omni laude maior Agnes cognomento de Queſada, inui-

tur iam nunc iiſdem ferè terminis quibus *Campania* noſtra *Gallica*, vt circumſcribatur Prouinciâ *Francia* qua *Picardiam* & ipſam *Francia* regionem contingit, niſi quod *Laudunenſem* agrum ea parte obtineat qui tamen cenſetur ſub Franciâ Præfecturâ; cum *Burgundia* & *Lotharingia* Prouinciis, illâ quidem qua in *Baſſignum* & *Tricaſſium* declinat; hac vltrâ *Virdunenſem* agrum & *Metenſem*, quos ſibi vendicat, & meritò vt qui ſub regis noſtri imperio acquieſcant, ſed procurrente vnius in alteram limite, vt non ſint benè diſtincti fines qui vtramque diſterminant. Subiacent Campaniæ illi noſtræ Cœnobia quæ ex Indiculo deſcribimus.

CONVENTVS PROVINCIÆ CAMPANIÆ.

Bracancuriæ, *B. Mariæ Virg.* &c. diœceſ. *Lingonenſis*.
Rhemorum, *SS. Coſmæ & Damiani*, ac *S. Mariæ Angelorum*, ſed. Archiepiſcop.
Rethelij, *S. Ludouici*, diœceſ. *Rhemenſis*.
Virduni, *S. Ludouici*, ſed. Epiſcop.
Metis, *S. Mariæ Lauretanæ*, & *S. Nicolai*, ſed. Epiſcop.
Lauduni, *S. Nicolai*, ſed. Epiſcop.
Victoriaci, *S. Crucis*, diœceſ. *Catalaunenſis*.
Sparnaci, *S. Remigij*, diœceſ. *Rhemenſis*.
Spinæ, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Catalaunenſis*.
Briennæ, *S. Georgij*, diœceſ. *Trecenſis*.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1596. IOSEPHVS LE TELLIER, electus in Capitulo Generali atque iterum ad Michaëlitia in Prouinciali *Serris* celebrato. At de Ioſepho alibi.

1599. IOANNES VVAPY, electus *Virduni*, vir pius & eruditus, fuerat profeſſus Nigeoni XVII. Iul. 1581. Obiit menſ. Februario an. 1613.

1602. GVILLELMVS LEBER, de quo in Prouinc. IV. & XIII. atque alibi.

1605. DANIEL VEROT, electus *Serris*, de quo in Prouinc. VI. & aliis locis.

1608. IOANNES L'AFRIQVE, *Nancei* electus.

1611. GEORGIVS MEOT, cui demortuo ſuffectus *Cyprianus Royer*. Nos de Georgio alibi.

1614. NICOLAVS IVLET, electus *Serris*. Hunc ex occaſione laudauimus.

1617. EDMVNDVS CARNOT, inſignis Theologus.

1620. CYPRIANVS ROVYER, electus *Virduni*, de quo in Append. II. copioſiùs.

1623. NICOLAVS LIESSANT, electus *Bracancuriæ*.

1626. STEPHANVS LE GRAND, electus *Virduni*.

1629. NICOLAVS LIESSANT II. vir animi manſuetudine ac pietate clarus, electus *Rhemis*.

1632. IOANNES L'AFRIQVE II. electus *Rethelij*. Hunc animi magnitudine, doctrina & probitate, ac rerum peritia præſtantem publicè ac priuatim experti ſumus.

XIX. PROVINCIA PANORMI.

CONgenita hæc Prouincia vtrique Gallicæ quæ antecedit, ſic geminæ ſorori acceſſit tertia, vt Charitum numerus impleretur. Nomen vnde ſortita ſit planè liquet, at verò non mutauit aut interpolatum eſt ex quo primitùs inditum. Terminos fruſtra deſcriberemus, poſtquàm diximus contra Prouinciam III. quæ Meſſanæ, hanc vnâ in tota Sicilia diuidere. Aſſignantur in Actis Capituli Generalis à capite *Orlandi* ad *Terram nouam*, quod Geographiæ periti ſatis intelligunt. Ceſſerunt hæc *Panormitana* Prouinciæ Cœnobia quæ perſcribimus.

CONVENTVS

CONVENTVS PROVINCIÆ PANORMI.

Panormi, *S. Oliua*, ſed. Archiepiſc.
Semellij, *ſeu* Salemi, *S. Lucia*, diœceſ. *Mazzarenſis.*
Agrigenti, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Drepani, *S. Mariæ à Conſolatione*, diœceſ. *Mazzarenſis.*
Marſalæ, *S. Franciſci P. N.*
Thermarum, *ſeu* Termini, *S. Maria à Gratia.*
Panormi II. *B. Maria à Victoria.*
Caſtri-Ioannis, *B. Virginis Lauretana.*
Ciminæ, *S. Leonardi.*
Xaccæ, *S. Franciſci P. N.* vt videtur.
Siculiani, *S. Franciſci P. N.* vt videtur.
Caſtri-Veterani, *S. Franciſci P. N.*
Patecij, diœceſ. *Mazzarenſis.*
Alcami, *Sanctiſſimi Crucifixi.*
Nicoſiæ,

Atque hi ad alteram iam antè denominatarũ diœceſeωn pertinent, *Panormitana*, inquam, *Agrigentina*, aut *Mazzarenſis.*

Panormi III. Monialium, *SS. Septem Angelorum* nomine, ſed. Archiepiſc.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1596. Michael a Messana inſtitutus in Capitulo Generali, at in Prouinciali alius videtur ſubrogatus, ſi quod habet Montoia hic idem proximè conſequenti triennio Prouinciam rexit. Deinceps verò alij à nobis deſiderantur vſque ad annum 1626. Solùm occurrit in Capitulo Gen. Romano an. 1623. *Simon à Termis* Vicarius. Igitur an.
1626. Bartholomævs ab Alcamo, quem Barcinonæ vidimus.
1629. Emanvel a Salemo.
1632. Bonaventvra a Panormo.

XX. PROVINCIA HISPALIS.

A Prima origine hæc videri poſſit antiquior Prouincia quàm tres quæ præceſſerunt. Sed quia inſtitutionis primæ beneficio excidit, natales ſuos, à reſtitutione, vt ita dicam, ſolummodò computat. Sunt autem anni triginta ſex ex quibus priſtinum ſtatum recuperauit. Diſtracta & tum & iam antè à *Granatenſi*, ſeu *Bethica* quæ felici fœcunditate multo prius *Caſtellam* progenuerat. Nonnunquam *Hiſpalis* nomine, totam *Hiſpaniam* noſtri ſignificauerunt, quod antè obiter notauimus, ſed ab huius Prouinciæ diuiſione non eſt amplius confuſum, qui minus latinè loquuntur *Seuilla* Prouinciam quandoque dixerunt, quod facit ad popularem loquendi rationem. *Hiſpalenſis* autem hæc Prouinciâ ſupra fretum *Gaditanum* vnde conterminam habet *Granata* Prouinciam ſecùs Oceanum in *Luſitaniam* indefinito limite porrigitur: à continenti Bæturiâ interpoſitâ in *Caſtellam* pertingit quæ & Granatæ magnam partem coëxtenditur. In hoc Hiſpalenſi tractu hæc ſibi noſtri domicilia compararunt.

CONVENTVS PROVINCIÆ HISPALIS.

Portus S. Mariæ, *B. Virg. Maria à Victoria*, diœceſ. *Hiſpalenſis.*
Trianæ, *ſeu* Hiſpalis, *B. Maria à Victoria*, ſed. Archiepiſcop.
Xeræ, *B. Maria à Victoria*, diœceſ. *Hiſpalenſis.*
Arahalij, diœceſ. eiuſdem.
Populationis Caçallæ, *B. Maria Purificationis*, diœceſ.
Azalcazarij, *B. Maria à Victoria*, diœceſ. *Hiſpalenſis.*

Vtreræ, *B. Mariæ à Conſolatione*, diœceſ. eiuſdem.
Conilij, *B. Maria Virg. à Virtutibus*, diœceſ. *Gaditana*.
Almontij, *B. Maria à Victoria*, diœceſ. *Hiſpalenſis*.
Alcalæ Ganzulorum, *B. Maria à Victoria*, diœceſ. vt videtur eiuſd.
Ximenæ, *S. Anna*, diœceſ. *Gaditana*.
Methymnæ Sidoniorum, *S. Sebaſtiani*, diœceſ. vt videtur *Hiſpalenſis*.
Moronis, *S. Sebaſtiani*, diœceſ. eiuſd.
Gueluæ, *B. Mariæ à Victoria*, diœceſ. eiuſdem.
San-Luciferi, *B. Mariæ à Victoria*, diœceſ. eiuſdem.
Hiſpalis, *S. Franciſci P. N.* ſed. Archiepiſc. Collegium.
Aiamontis, Collegium.
Sunt & Monialium.
Xeræ, *Ieſu Maria*, diœceſ. *Hiſpalenſis*.
Trianæ, *B. Mariæ à Conſolatione*, ſed. Archiepiſc.
Hiſpalis, *S. Franciſci P. N.* ſed. eiuſdem.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

In prima diuiſione an.

1581. PETRVS DE OGEDA. fidem faciunt cùm Acta, tum hiſtoria edita.

1584. IOANNES TELLER. A quo tempore videri poteſt cum Bæthica coaluiſſe.

In ſecunda diuiſione an.

15 9 HIERONYMVS A GASCA, ſeu *de la Gaſca*, qui translatus ad Valentinenſem hoc ipſo anno alium ſucceſſorem accepit nobis incognitum, ſicut ſunt & alij ex quibus hos tantum ſparſim collegimus.

1605. RODERICVS XIMENES, quem alibi laudauimus. Et hic videtur ad prædictum annum 1599. *Hieronymo* ſublectus, certè ſequenti triennio quod incipit ab an. 1602. Generalis per Hiſpaniam Vicarius fuit.

1614. IOANNES DE SANDOVAL, ex Actis M. SS. quæ legimus.

1626. IOANNES PIÑA DE CELIS, de quo in Prouincia VII. & alibi.

1629. PETRVS SIGLER DE VMBRIA.

1632. PETRVS VEIARANO.

XXI. PROVINCIA LOMBARDIÆ.

AB annis triginta tribus hæc quæ nunc dicitur *Lombardia* Prouincia per ſe ſtare cœpit, à quo tamen initio dum prærogatum illi antiquitatis ius ſuprà *Genuenſem* eadem origo cenſebatur, quæ ipſius Genuenſis nunc eſt verè ac ſemper fuit. Quare poſt annos tres recognito errore in hunc ordinem, legitimum quidem illum ac ſibi debitum redacta eſt, & Genuenſis reſtituta in gradum quem ſibi meritò vendicat. Cauſa eius rei fuit vſurpata per Genuenſes ipſos *Lombardia* nuncupatio, quod antè obſeruauimus. Itaque vitanda quæ poteſt ex hoc conſequi homonymia, ex temporum deſignatione, alioquin enim ab illa poſtrema diuiſione *Lombardia* nomen ſibi conſtitit & huic Prouinciæ inuariabiliter adhæſit Complectitur autem ipſa propriè dictam *Langbardiam Flaminiam & Æmiliam*, nec adeo patet atque à Geographis recentioribus diſtenditur ea Lombardiæ appellatio. Noſtra igitur *Lombardia* quæ ad mare *Adriaticum* pertingit, ab ea parte *Venetia & Piceno* coarctatur; versùs Tyrrhenum mare *Liguriam & Etruriam* ſuppoſitas habet; agro *Mediolanenſi & Mantuano* intra *Liguriam & Venetiam* concluditur. Regio ſanè qua non cultior, amœnior, vberior per totam Italiam, &, quam noſtri ad hæc quæ ſequuntur loca inſident atque incolunt.

CONVENTVS

CONVENTVS PROVINCIÆ LOMBARDIÆ.

Bononiæ, *S. Benedicti*, ſed. Archiepiſc.
Ferrariæ, *S. Crucis*, ſed. Epiſcopal.
Parmæ, *S. Ioannis Baptiſtæ*, ſed. Epiſcop.
Placentiæ, *Sanctiſſimæ Trinitatis*, ſed. Epiſcop.
Codicori, *S. Mariæ à Roſario*, diœceſ. *Comaclenſis*.
Mutinæ, *S. Barnabæ*, ſed. Epiſcop.
Balneoli, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Rhegij-Lepidi*.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1602. A Capitulo Generali hæc Prouincia ceſſit Prouinciali tum Genuenſi, at verò in Capitulo Prouinciali electus HIERONYMVS BRVTVRIVS, quem ſua laude, cum datum eſt, non fraudauimus. At de reliquis non perinde conſtat, imo plerique omnes nos deficiunt. Hos modò compertos habemus.

1614. FRANCISCVS A MESSANA.

1617. HIERONYMVS SICCVS, qui antè ac poſteà etiam huic Prouinciæ præſedit. Vir ſanè mihi notus fuit apud Barcinonem, certóque ſciui gratiâ eum apud Principes, autoritate apud ſuos præſtitiſſe, imò & nos ipſi morum eius ſuauitatem & elegantiam perſpeximus, quod eo libentiùs prædicamus, quod nuper in pace compoſitum eſſe audiuerimus.

1626. IOANNES FRANCISCVS GEOVAGNOGNIVS.

1629. FELIX A BONONIA.

1632. IOANNES FRANCISCVS GEOVAGNOGNIVS II. quem & nos coràm vidimus hominem certè liberalem & animi candore præcellentem.

XXII. PROVINCIA MAIORICÆ.

QVas natura Inſulas à continente diuulſit, æquum erat ſeparatim conſiſtere. Hoc primum factum eo ipſo tempore quo ſuperior *Lombardiæ* Prouincia etiam per ſe ſtetit, adeoque iidem huius atque alterius illius natales. Diſtracta fuit tum à *Valentiæ* Prouincia cui *Arragoniæ* nomen hærebat, eique hæc modò fuit coniuncta modò *Cataloniæ* Prouinciæ, vt ex Actis liquet, in quibus animaduertere eſt viciſſitudinem non paruam in harum Inſularum rebus & conditione. *Maioricæ* nomen ab vltima diuiſione firmum & ſtabile permanſit. De terminis fruſtrà diceremus, cùm & *Maioricæ* & *Sardiniæ* inſulas totas abſque diuiſione poſſidendas noſtri habeant. De Cœnobiis hoc eſto breuiculum.

CONVENTVS PROVINCIÆ MAIORICÆ.

Solitudinis, extra Maioricam, *B. Virginis à Solitudine*, diœceſ. *Maioricenſis*.
Maioricæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcopal.
Muri, *S. Annæ*, diœceſ. *Maioricenſis*.
Camporum, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. eiuſdem.
Calaris, in *Sardinia*, ſed. Archiepiſcop. & alij ſi qui ſunt.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1602. SIMON DE PALATIOS, electus in Capitulo Generali, de cuius laudibus non ſemel habuimus dicendum. De reliquis vix aliud liquet quàm quod ignorare de poſtremis non potuimus. Interim tamen hunc noſtrum *Simonem* cui accepti per *Maioricam* Conuentus referendi ſunt ad an. 1608. præfuiſſe ite-

rùm ſuſpicio eſt, non certus tamen omninò ſi ad illud tempus ſuperuixerit. Inuenio autem ad an. 1617. Vicarium Prouincialem confirmatum fuiſſe in Capitulo Generali *P. Bartholomæum Vaglies*, qui & ipſe aliâs videtur præſediſſe. Quin & ad 1620. *P. Petrum de Cuenca & Cardenas* electum fuiſſe audio. Pergo ad reliquos

1626. IOSEPHVS STELRICH.

1629. FRANCISCVS SOCIES.

1632. IOSEPHVS STELRICH, viſus mihi Barcinone vir animi magnitudine ac rerum vſu & peritia præcellens.

XXIII. PROVINCIA LAVRETI.

LAuretana hæc Prouincia coaluit ex duabus aliis antè annos non plures nouem. Conſtitutæ nimirùm fuerant ab ann. 1615. duæ per Italiam Prouinciæ, ſeu potius an. 1614. vt in Chronico. *Piceni* ſcilicet (*Marchiam Anconitanam* vocant) & *Samnij*, hoc eſt vt nunc vſus habet *Aprutij*, quo eodem tempore *Catalonia* poſtremò diuiſa eſt. Et in Capitulo quidem Generali Romano an. 1617. *Marchiæ* Prouincia XXII. *Aprutij* XXIII. locum conſecuta eſt. Sed demùm vt diximus in vnam conflatæ, *Lauretanæ* nomen acceperunt quod hactenus inuariatum conſtitit. At verò Lauretanæ quæ nunc eſt Prouinciæ termini ſunt illi ipſi qui vtriuſque iam dictæ regionis, & *Vmbria*, &c. Adiacet igitur mari Supero ſeu ſinui *Adriatico*; habet collaterales inde *Apulia*, hinc *Lombardia* Prouinciam nobis dictam; & ſuppoſitas, *Apenninum* vltrâ, *Etruriæ*, & *Neapolis* ex parte, Prouincias, vt intelligere licet ex iis quæ de illis Prouinciis iam antè ſcripſimus Cœnobia eius Prouincię ſunt quæ hic colligimus ex vulgato vtriuſque illius Prouinciæ catalogo, prout per annos à nobis digeſta ſunt.

CONVENTVS PROVINCIÆ LAVRETI.

Anconæ,	*S. Primiani*,	ſed. Epiſcop.
Piſauri,	*S. Franciſci P. N.*	ſed. Epiſcop.
Fani,	*S. Spiritus*,	ſed. Epiſcop.
Guaſti,	*S. Franciſci P. N.*	vt videtur, diœceſ.
Vrſanæ,		diœceſ.
Theatis,	*S. Franciſci P. N.*	ſed. Archiepiſc.
Atriæ,	*S. Franciſci P. N.*	ſed. Epiſc.
Ripalcæ,		diœceſ.
Æſij,		ſed. Epiſcop.
Caſtillionis,	*S. Crucifixi*,	diœceſ. *Senogallienſis*.
Firmi,	*S. Petri*,	ſed. Archiepiſcop.
Arimini,	*S. Antonij Paduani*,	ſed Epiſcop.
Aquilæ,		ſed. Epiſcopal.
Sulmonis,		ſed. Epiſcop. quæ & *Valuenſis*.
Cæſennæ,		ſed. Epiſcop.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

Aprutij. 1614. BARTHOLOMÆVS ROSA, de quo alibi. De *Marchia* non conſtitit.

Laureti. 1626. CLEMENS A MESSANA.

1629. CHYSOSTOMVS A MESSANA.

1632. THEODORVS SEVRO.

XXIV. PROVINCIA

XXIV. PROVINCIA ARRAGONIÆ.

ANtè annos omninò triginta & non plures cùm diuiſa eſt *Catalonia* & *Arragonia*, poſtremum huic locum datum eſſe mirum videri poteſt, niſi fortè ratio habita eſt primæ inſtitutionis *Cataloniæ* in Prouinciam ab annis quinquaginta & quatuor vt patet ex Catalogo Prouincialium, & ex iis quæ tum ibi tum aliis etiam locis diximus. Alioquin huius Prouinciæ origo in an. 1596. conferenda eſt, à quo etiam tempore Prouinciales eius numerabimus, qui fortè melius tribuerentur *Cataloniæ* ſub ipſo *Arragoniæ* nomine, vt iam antè fecimus in Prouincia *Valentina*. Certè *Arragoniæ* nomen non deſinit anceps eſſe ac ambiguum, niſi ab illa poſtrema diuiſione an. 1615. cum prius & *Valentiæ* & *Cataloniæ* commune fuerit. *Arragoniæ* quæ nunc eſt non alij termini ſunt quàm regni cognominis & alterius item regni, *Nauarræ* inquam, quæ ex parte ad *Pyrenæos* pertingit & *Aquitanis* contermina eſt, ſubeſt *Cataloniæ* ad mediterraneum, ſuprà eſt *Biſcaia* ad Oceanum, vltrà *Caſtella* longiùs in Hiſpaniam tendentibus occurrit. Conſtiterunt noſtri non multis admodùm locis intra vtriuſque Regni limites & terminos.

CONVENTVS PROVINCIÆ ARRAGONIÆ.

Cæſaraugustæ, *S. Mariæ à Victoria*, ſed. Archiepiſcop.
Fraxineti, *ſeu*, Freſnedæ, *S. Mariæ à Gratia*, diœceſ. *Cæſaraugustana*.
Caſcanti, *S. Mariæ à Victoria*, diœceſ. *Pampilonenſis*.
Fontium, *S. Annæ*, diœceſ. *Ilerdenſis*, vt videtur.
Albalatæ, *S. Mariæ à Victoria*, diœceſ. eiuſdem.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1596. IOANNES DE LA BARREDA, qui Valentinenſis, relictus pro ſpecialiter & propriè dicta Arragoniâ in prima diuiſione; at in Capitulo Prouinciali electus MATTHIAS DE RIBAS, vt colligimus ex hiſtoria edita.

1599. IOANNES DE LA BARREDA II. Ex quo, non ſatis exploratos habemus qui ſucceſſerunt; bis quidem *Dominicus de Cayas* præfuiſſe inuenitur in hiſtoria edita, quandonam verò non ſatis conſtat. Et ſanè Montoia (quem fortè ſecuti ſumus) ſemel ad ann. 1608. præfuiſſe indicat, ex ſubſcriptionibus tamen Capituli Maſſilienſis *Ægidius Ximenes* ab eo anno Prouincialatum iniſſe deprehenditur. De reliquis hos tantùm poſtremos eruimus, qui ſunt

1616. ALBERTVS DE LA CVEVA, præclarus ſanè Theologus & nobilis verbi diuini præco, quem & nos coràm vidimus & audiuimus. Erat & Vicarius in Capitulo Romano an. 1617.

1629. ANTONIVS ORTIN, Theologus præſtantiſſimus & liberalis homo, cuius beneuolentiam & benignitatem in tranſitu experti ſumus. Fuerat & Vicarius ad Capitulum Romanum an. 1623.

1632. ALBERTVS DE LA CVEVA II.

XXV. PROVINCIA BELGII, SEV, FLANDRIÆ.

AB annis octodecim exorta eſt hæc Prouincia, non præciſa quidem illa vel decerpta ex alterius propagine, ſed ſuo germine ſuiſque radicibus nixa, nec feliciter minus quàm ſingulariter enata. *Belgij* nomen Acta Generalia illi faciunt pro vſitato more eorum qui hodiè latinè loqui amant, quanquam hoc nomen plus æquo ab illis coarctatum eſt, vt alibi diximus; *Flandriæ* nomen apud populares Galloſque noſtros ſolet vſurpari, tàm frequen-

ter vt quoduis ferè aliud ignoretur: quare conflatum ab vtroque *Flandrobelgicæ* Prouinciæ nomen poſtmodùm magis placuit. Sed & *Inferioris Germaniæ* nomen, ex quo *Leodium* tranſgreſſi, etiam *Coloniam* cogitarunt, ſibiipſis *Flandri* vendicauere, & non temerè, cum apud ſcriptores pleroſque recentiores ipſis Belgicis tantùm ditionibus attribui ſoleat. Comprehendit autem hæc Prouincia Hiſpanicas, per *Belgium* quod hodiè dicitur, ditiones quas à noſtra Gallia ſecernit *Picardia* limes, & inde ſuprà Moſellanica *Lotharingia* & *Campania* breui tractu perſtringit. Accedit & *Leodium* Bauaricæ nunc domus ditio nobiliſſima & *Germaniæ inferiori* potius quàm *Belgio* aſcribenda, *Sedanenſi Campaniæ* agro contermina & Galliæ Belgicæ ab antiquo adhærens, quam vltrà indefinito limite ipſam inferiorem Germaniam ſibi deſtinat. Iam nunc Belgæ noſtri hæc loca inhabitant quæ perſcribimus.

CONVENTVS PROVINCIÆ BELGII.

Antuerpiæ, *Ieſu Mariæ*, ſed. Epiſcop.
Anderlaci, *S. Caroli Borromæi* & *S. Annæ*, diœceſ. *Machlinienſis.*
Bruxellæ, *B. Mariæ Virg.* & *S. Stephani*, diœceſ. eiuſdem.
Leodij, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Montium, *S. Dionyſij* & *S. Dorotheæ*, diœceſ. *Cameracenſis.*
Inſulæ, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Tornacenſis.*
Gerardimontij, *S. Catharinæ*, diœceſ. *Machlinienſis.*
Duaci, *SS. Michaëlis & Angelorum*, diœceſ. *Attrebatenſis.*
Siegheni, *ſeu*, Coloniæ, in proximo expectatur.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1617. CLAVDIVS DV VIVIER, ad totum triennium electus in Capitulo Generali, de quo relegend. Chronicon noſtrum & Prouinc. IV. *Huic ſoli fermè debet Prouincia Belgica totum quod eſt*, vt habet Indiculus antè annos quatuor editus & vulgatus.

1620. BERNARDVS DEMONTHEROT, de quo Indiculus qui ſupra laudatus eſt à nobis: *Anteà Collega electus Romæ in Capitulo Generali, ann.* 1617. *Profeſſus Nigeoni propè Lutetiam* XI. *Iunij*, 1608. *Viuit plenus Zelo obſeruantiæ & moralis Theologiæ inſignis.*

1623. CLAVDIVS DV VIVIER, II.

1626. BALTHAZAR D'AVILA *Belga*, de quo ille Indiculus: *anteà Collega an.* 1625. *Viuit prudentia & manſuetudine commendabilis.*

1629. CLAVDIVS DV VIVIER III. cui antè annum ſui Prouincialatus demortuo, ſucceſſor electus eſt PETRVS PIIART, ex Correctore tum Duacenſi & Prouinciæ Definitore. Sed hæc iam in Chronico breuiter executi ſumus.

1632. BALTHAZAR D'AVILA II. Generalis per *Lotharingiam* Viſitator ann. 1634.

XXVII. PROVINCIA LOTHARINGIÆ.

CONuenerat quidem ab annis octodecim vt *Lotharingia* diuelleretur à *Campania* & per ſe ſtaret in Prouinciam, quod tamen nonniſi poſt annos tres mandatum eſt executioni. Nominis variatio nulla & certè non potuit aliqua mutatio intra id temporis ſpatium euenire. Continetur eo tractu qui Lotharingicæ hodiernæ ditionis proprius & peculiaris eſt; itaque ab Oriente *Alſatia*, Comitatus *Burgundiæ* à meridie, ab Septentrione *Arduenna* ſylua & *Luxemburgum*,

gium, ab Occidente *Campania* conregionales illi ſunt, adeoque duas Ordinis Prouincias contingit, cum ab aliis partibus indefinito limite vſque nunc protendatur quantùm ad Ordinis iuriſdictionem pertinet. Nulla cæteroqui eſt Prouincia in Ordine quæ tam breui & anguſto tractu plura loca occupet atque complectatur.

CONVENTVS PROVINCIÆ LOTHARINGIÆ.

Serræ, *ſeu* Serrarum, *S. Trinitatis*, diœceſ. *Tullenſis*.
Nanceij, *S. Mariæ Lauretanæ*, & *S. Ioannis Baptiſtæ*, diœceſ. eiuſd.
Sam-mieli, *S. Theobaldi*, diœceſ. *Virdunenſis*.
Duni, *S. Ægidij*, diœceſ. *Remenſis*.
Spinalij, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Tullenſis*.
Stenaci, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Treuirenſis*. Libet autem hîc annotare quod dicimus *Stenacum*, à Roſerio *Aſtenaum*, ab aliis *Sathanacum* appellari, & quidem inter Abbates Aureæ-Vallis duos à *Sathanaco* cognominatos inuenio, haud dubium quia ex eo oppido eſſent oriundi.
Nanceij II *B. Mariæ Auxiliatricis*, ſeu, *à bono ſuccurſu*, diœceſ. *Tullenſis*.
Vezeliſæ, diœceſ. *Tullenſis*.
Baſſingij, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Metenſis*.
Nomeniaci, diœceſ. eiuſd.
Barri, *S. Franciſci P. N.* diœceſis *Tullenſis*.
Duodeciaci, *ſeu*, Dieuzæ, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Metenſis*.
Lunæ-villæ, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Tullenſis*.
Marche-uillæ, *B. Virg. Annunciatæ*, diœceſ. *Virdunenſis*.
San-Luciæ, *eiuſdem B. Luciæ Virg.* diœceſ. eiuſdem.
Muſſiponti, diœceſ. *Tullenſis*.

Et hos quidem recenſuimus ex ordine quem in Chronico ſecuti ſumus autoritate litterarum quæ ad nos perſcriptæ ſunt, quarum certior fides quàm vulgatorum hactenus Indiculorum.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1620. HIPPOLYTHVS RAVLIN, cum ipſa Prouincia inſtitutus à Generali, de quo in anterioribus Prouinciis non ſemel, tum etiam alibi. Copioſiùs eum Iſnardus laudauit.

1623. IOANNES L'AFRIQVE, electus *Marcheuillæ*, de illo amplius in Prouincia XVIII. & aliis quampluribus locis.

1626. ANTONIVS GERENTES, vir eruditus, elegans, & gerendis rebus idoneus, electus Nanceij, poſt annos quatuor peſte abſumptus apud Aquitanos.

1629. NICOLAVS IVLET, quem non ſemel celebrauimus.

1632. IOANNES TRIPLOT. Anno ſuperiore Viſitator Generalis per *Germaniam*, qua ex occaſione de illo plura memorauimus.

XXVII. PROVINCIA VENETIÆ.

COeperat in Prouinciam erigi ditio Venetorum ab annis triginta nouem, ſed cùm non ea daretur libertas electionum quæ erat neceſſaria, excidit ab illo ſuo gradu & loco, eumque ſolum retinuit quem ab anno 1620. & citra conſequuta eſt Nomen in vtraque ſua inſtitutione idem nacta, idem vſque nunc retinet. Non ſolam autem Venetorum ditionem obtinet, ſed & adiacentem agrum Mantuanum, vltra & citra quem circumſtantes habet *Lombardiæ* & *Mediolani* Prouincias, ab reliquis partibus *Adriatico* ſinu & montibus *Taruiſanis* clauditur communibuſque patriæ terminis continetur. In ea pernobili ſanè, lauta & ſplendidiſſima regione hæc tantum noſtris Cœnobia obtigerunt quæ damus in numerato.

CONVENTVS PROVINCIÆ VENETIÆ.

Venetiarum, *S. Bartholomæi*, ſed. Archiepiſc. & Patriarch.
Brixiæ, *S. Ioannis Baptiſtæ*, ſed. Epiſcop.
Veronæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Mantuæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Gubernoli, *S. Franciſci P. N.* diœceſ. *Mantuanæ.*
Sulpherini, diœceſ.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

In prima inſtitutione an.

1596. Nicolavs de Christianis, de quo non ſemel dicendũ habuimus.

1602. Stephanvs Avgerivs, ex hoc in Generalem electus. Poſthac per Vicarios Generales adminiſtrata eſt, in quibus ad ann. 1618. *Bartholomæus Frigerio* nobis innotuit.

In ſecunda inſtitutione ad an.

1620. Ioannes Baptista Camaret. 1623. nobis vacat.

1626. Ioannes Antonivs Gervasivs.

1629. Antonivs Lvcas.

1632. Daniel Bellot.

XXVIII. PROVINCIA MEDIOLANI.

AB annis quatuordecim cœpit ſub hoc nomine Prouincia inſtitui, ad id præhabita Pontificis autoritate, vt ad illud tempus meminimus. Fuit autem diſtracta hæc Prouincia ex eâ cui poſtremò *Lombardiæ* nomen inditum eſt. *Mediolani* eam dici placuit quod intra fines eiuſdem ditionis cõſiſteret, nec mutauit omninò in hodiernum. Habet conterminas *Venetiarum*, *Lombardiæ* noſtræ, & *Genuæ* Prouincias quibus ab Italiæ parte circumducitur, ab aditu Galliarum Pedemontij, vt loquimur Vicariatus obtenditur, reliquam circumſtant *Sabaudia, Heluetia, Tyrolis Comitatus*, &c. Sunt autem quæ illi pareant hæc ſolummodò loca, ſiue Cœnobia, quorum cenſus eſt qui ſequitur.

CONVENTVS PROVINCIÆ MEDIOLANI.

Mediolani, *S. Mariæ à fonte*, ſed. Archiepiſc.
Papiæ, *S. Marci*, ſed. Epiſcop.
Caſtillionis, *S. Mariæ à Stella*, diœceſ. *Cremonenſis.*
San-Axaldi, *S. Franciſci P. N.* diœceſ.
Cremonæ, *S. Mariæ à Via*, ſed. Epiſcop.
Comi, *S. Ioannis Baptiſtæ*, ſed. Epiſcop.
Alexandriæ, *S. Ioannis Baptiſtæ*, ſed. Epiſcop.
Werlemani, *S. Vrſulæ,* } Sunt hi duo vt videtur in *Rhætia.*
Surici, }

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1621. Primus qui eo nomine inſtitutus eſt nobis non innotuit. Eius ad Capitulum Vicarius *Antonius Barberius*, de quo infra.

1623. 1626. Antonivs Barbiervs, de quo infra.

1629. Ambrosivs Marrvs.

1632. Antonivs Barbiervs II. vir pietate ac eruditione clarus, quem Barcinonæ vidimus in Generali Capitulo.

XXIX. PROVINCIA

XXIX. PROVINCIA COMITATVS BVRGVNDIÆ.

EOdem tempore prodiit quo *Mediolanenſis*, & eadem autoritate conſtituta eſt. Propago quidem ipſa Lugdunenſis Prouinciæ, & non ſola quidem vt ſucceſſus edocebit. Fruſtra crediderís tam recens nomen interpolatū aut concuſſum fuiſſe. Terminos habet quos Geographi deſignant in hunc modum; ad Septentrionem *Lotharingia* ſuperiorq; *Germania* conregionales illi ſunt, ad Occidentem *Burgundia Ducatus*; quà Oriens eſt occurrunt *Heluetij*, qua meridies *Allobroges* & *Seguſiani*. Adiacent ergo, noſtræ Prouinciæ *Lotharingia*, *Burgundia*, & *Lugduni* ex parte, indefinitus autem limes ad Orientem in *Heluetios*, in quos etiam tranſgreſſa eſt inſtitutis vno & altero Cœnobiis apud confœderatos Friburgicos, vt ſuo tempore ſignificauimus. Quæ cùm reliquis in hunc cenſum conferimus.

CONVENTVS PROVINCIÆ COMITATVS BVRGVNDIÆ.

Ornati, *B. Virginis Purificationis*, diœceſ. *Veſontionenſis*.
Veſontionis, *B. Mariæ Virg.* ſed. Archiep.
Rupti, *S. Hiacynthi*, diœceſ, *Veſontionenſis*.
Rotundi-montis, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Lauſanenſis*.
Arboroſij, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Veſontionenſis*.
Stauaieri, *S. Margaritæ*, diœceſ. *Lauſanenſis*.
Dolæ, *B. Virg. Conceptæ*, diœceſ. *Veſontionenſis*.
Mortuæ-aquæ, *S. Michaëlis*. diœceſ. eiuſd.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1621. GVILLELMVS BAOVLX, inſignis Theologiæ profeſſor, anno ſuperiore Viſitator Generalis per *Belgium*.

1623. IOANNES SAVVAGE, quem ſuo elogio exornauimus. Electus eodem tempore in Aquitania.

1626. FRANCISCVS LA GOVTTE, Theologus eruditiſſimus & ſingulari morum ſuauitate ornatus, de quo cùm plura poſſem dicere, prohibeor eius modeſtia quâ imprimis præcellit.

1629. GVILLELMVS BAOVLX, II.

1632. FRANCISCVS LA GOVTTE, II.

XXX. PROVINCIA DVCATVS BVRGVNDIÆ.

HÆc alterius Burgundiæ gemella ſoror eiuſdemq; matris filia vno & eodem partu edita, poſtrema quidem iam nunc ordine inter Prouincias, non poſtrema dignitate pluribus quæ præceſſerunt, aliiſque non futura poſtrema cum ſubſequentur quod in proximo eſſe multa præſagiunt. Sed hîc nec vota mea, nec faciendorum rationes interpono. *Burgundiæ* nomen huic cum ſuperiore commune, dignoſcitur ex adiuncto, vtrumq; autem pari ſucceſſu in præſens vtriq; conſtitit. Ducatum Burgundiæ recentiores Geographi ſic deſcribunt. Cingunt eum quâ Oriens *Rhodano* interfluente *Sabaudia* & *Burgundiæ* Comitatus, qua meridies *Lugdunenſe* territorium. ad Occaſum lætiſſimi *Niuernenſium*, *Borboniorumq;* occurrunt agri; ad Septentrionem *Campania* ſeſe offert. Et ad hunc quidem modum Merula, vnde diluceſcit florentiſſimam & locupletiſſimam Gallici ſceptri regionem Prouinciis ex Ordine noſtro quatuor ambiri, *Franciæ*, inquam, *Lugduni*, *Campaniæ*, & alterius *Burgundiæ*. Sunt autem illi hæc ſolummodò loca quibus inſideat.

CONVENTVS PROVINCIÆ DVCATVS BVRGVNDIÆ.

Cabilonis, *B. Virginis Aſſumptæ*, ſed. Epiſcop.
Semurij, *S. Iacobi*, diœceſ. *Auguſtodunenſis*.
Auallonis, *B. Virginis Aſſumptæ*, diœceſ. eiuſd.

Tornodori, *S. Nicolai*, diœceſ. *Lingonenſis*.
Guichiæ, *B. Virginis Aſſumpta*, diœceſ. *Auguſtodunenſis*.
Diuionis, *B. Mariæ Virg. à Lætitia*, diœceſ. *Lingonenſis*.
Matiſconis, *B. Mariæ Virg.* ſed. Epiſcop.
Belnæ, *B. Mariæ Virg.* diœceſ. *Auguſtodunenſis*.
Claietæ, diœceſ. *Matiſconenſis*.

CATALOGVS PROVINCIALIVM.

1621. Renatvs le Clerc, inſtitutus à Generali.

1623. Idem qui ſupra electus in Capitulo, ex hoc autem factus *Glandatenſis* Epiſcopus, quod ſuo tempore ampliùs memorauimus.

1626. Lvdovicvs Dony d'Attichy, in locum electi Olivarii Chaillov, quem maiora & meliora negotia cum dignitate alibi retinuerunt. Ex hoc autem *Ludouicus* factus *Reienſis* Epiſcopus nobis ea occaſione ac aliis quamplurimis nominibus fuit celebrandus.

1626. Ioannes Chappot, quem obiter, ſemel & iterum laudauimus.

1632. Ioannes Aiseman, inſignis Theologus & Concionator egregius à nobis luculentiori elogio quandoque donandus, vt ſua illi laudatio pro merito & dignitate reſpondeat.

CONVENTVS EXTRA PROVINCIAS.

I.

Imprimis eſt *Iuriſdictio Romana* Generalis ſeu Antiſtitis totius Ordinis, nimirùm ei ſoli parent Conuentus qui in vrbe ſunt, vtputà

Sanctiſsimæ Trinitatis, in monte Pincio, ſedes ipſius Generalis quæ & à ſolis Gallis ac Regi Chriſtianiſſimo ſubditis poteſt inhabitari.
S. Andreæ de Frattis, in radicibus eiuſdem montis Pincij.
S. Franciſci P. N. in regione Montium Collegium Calabrorum.
Sermonetæ, extra vrbem in agro latino, vt nonnulli volunt, eos tamen ſecuti ſumus qui Neapolitanæ Prouinciæ aſcribunt.

II.

Eſt & Vicariatus, vt loquimur *Pedemontij*, regitur ſcilicet ad modum Prouinciæ, ſed per Vicarium Generalem cuius poteſtas eſt tantum delegata, cuiuſmodi regimen ſolemus *Vicariatum* dicere, ſiue ſit vnius aut plurium Conuentuum, ſiue per Generalem, aut per Prouinciales, aut per Correctores inſtituatur. Sunt autem *Galliæ Subalpinæ* hi Conuentus.

Taurini, *S. Franciſci P. N.* ſed. Archiep.
Tinellæ, *B. Mariæ Virg.* diœceſis *Papienſis*.
Niciæ, *S. Franciſci P. N.* ſed. Epiſcop.
Aſtæ & Bouiarum, in proximo.
Vicariorum, quòd eorum poteſtas non ſit ordinaria cenſus non ſolet iniri.

III.

Denique *Luſitaniæ* & *Indiarum* Vicariatum accenſerem ſi tam certa res mihi eſſet, quàm eſt accepta & audita, Conuentus inibi noſtrorum extare. Nam & de *Vlyſsiponenſi* obiter diximus, de *Mexicano* ſanctè mihi affirmauit grauiſſimus homo noſter cui ea procuratio incumbebat, quod & alibi ſtrictim memorauimus; de *Angrenſi* in *Tertia* Inſula, quem noſter *Andreas de Azebedo* ciuis ipſe *Angrenſis* ſuorum conciuium nomine à Rege Hiſpaniarum exorauerit indicat *Montoia*, & alij fortè ſunt de quibus obuerſata nequidem cogitatio nobis fuerit, dum locorum interuallis ab neceſſario cum noſtris commercio quod ſtudioſi agere ſolent diſtinemur, & prohibemur. Aderit cùm volet bonamque mentem iis faciet per quos proficere poſſumus, qui animum incipiendi dedit, perficiendi, ſi nos ſua gratia dignabitur, & mea exaudiet vota, non auferet.

APPENDIX

APPENDIX QVARTA

QVÆ EST

DIARIVM.

Ex rebus Minimorum in Chronico Generali expoſitis.

IANVARIVS.

Calendis Ianuarij. Dies I.

SAnctiſſimorum IESV & MARIÆ nominum veneratio, non ab iis tantùm ex noſtris qui ſpeciali eorum patrocinio gaudent, ſed ab omnibus per vniuerſum Ordinem, vt qui autore B. P. N. eiſdem conſecratus ſit, in fauſtum ac felix totius anni auſpicium ſingulari cultu peragenda. Vid. de ſingul. in Indic. gen. Vid in apparat.

Hoc ipſo die primus B. P. Franciſco ſucceſſor electus probatæ ſanctitatis & admirandæ religionis alter Franciſcus cognomento Binetus, cuius electio cum Spiritui Sancto accepta referri debeat, etiam decernente Summo Pontifice, corâm cuius Delegato in ipſa vrbe celebrata eſt, non immeritò religioſam eſſe fecit tanti beneficij ſimulque huius diei memoriam.

Apud Hiſpanos inſtituti primùm apud Valliſoletum Cœnobij feſtiua recordatio auſpicatæ diei iucunditatem amplificat.

Quarto Nonas Ianuarij. II.

Vicennis in agro Pariſienſi memoria Venerabilis viri & inſignis Theologi Ioannis cognomento Cannarti qui beato exitu ſanctam & piam vitam, vt fides eſt, coronauit.

Apud Italos cœpti apud Galianum Cœnobij primordia cum gratulatione recoluntur.

Apud Hiſpanos etiam incunabula Conuentus Motrilienſis ad hunc diem celebrantur.

Tertio Nonas Ianuarij. III.

Felix ad æterna (vt creditur) migratio Iulianæ cognomento Ala, quæ inculpatâ vitâ ſuis ad exemplum ita præluxit, vt anniuerſaria obitûs recordatio in gaudium conuertatur.

Pridie Nonas Ianuarij. IV.

In Nigeonenſi celeberrimo Cœnobio, magnarum virtutum viri & præclari vitæ ſpiritualis magiſtri Hieronymi cognomento Abſolu depoſitio & corporeæ ſarcinæ expoliatio, quâ ſolutus in æternitatis adytum creditur ſubuolaſſe.

Apud Aquitanos, ad exemplum perſeuerat memoria Ioannis cognomento Pontier Clerici, ætate quidem iunioris, ſed maturâ virtute ſeniores prætervecti, cuius pauci & boni dies æternæ felicitatis longitudinem promeruiſſe creduntur.

V. *Nonis Ianuarij.*

Apud Siculos clarus habetur probatæ virtutis & ſanctæ conuerſationis merito venerandus Simon cognomento Cotta nigra, cui pro vitæ modo exitus quoque obtigit.

VI. *Octauo Idus Ianuarij.*

Apud Hiſpanos viri Apoſtolici Ambroſij à Ieſu beata & memoranda defectio, vt cuius extaſis in mortem pertranſiuerit.

In primario Religionis Cœnobio Paulano, religioſiſſimi patris Balthazaris alumni & ciuis ſui ſancta recordatio, qui vitæ & mortis exemplo pleroſque omnes anteceſſit.

Pariſiis ordinatio noſtri Gaſparis cognomento Dinet in Epiſcopum Matiſconenſem in Gallia.

Apud Hiſpanos Valentinos prima Muchamelienſis Conuentûs initia memori animo repetuntur.

Gratulabundi etiam Itali primum inhabitati Caſtillionenſis Cœnobij diem in faſtos ſuos contulerunt.

VII. *Septimo Idus Ianuarij.*

Apud Panormum, S. Oliuæ patronæ ac tutelaris Panormitanorum noſtrique Cœnobij protectricis effoſio & eleuatio.

VIII. *Sexto Idus Ianuarij.*

Matriti depoſitio viri optimi & ſancti ſenis Eugenij ab Areualo, qui apud ſuos multis virtutibus effulſit.

Ad hunc diem Ludouicus XII. & Franciſcus I. Reges Chriſtianiſſimi noſtros homines ampliſſimis immunitatibus & ſingularibus priuilegiis cohoneſtauerunt.

IX. *Quinto Idus Ianuarij.*

Anna Britanniæ nobiliſſima hæres & duorum ex noſtris Regibus vxor raræ pietatis fœmina, & Ordinis noſtri (vt volunt) Tertiaria Chriſtiano fine perfuncta eſt, & Sandionyſij poſtmodùm tumulata.

In Catalonia noſtræ apud Granullarium Eccleſiæ inauguratio ad eundem diem feſtiuis gaudiis venit peragenda.

Eodem die inſtituti apud Engoliſinam noſtrorum ſodalitij primordia recoluntur.

X. *Quarto Idus Iannarij.*

Mediolanenſis Cœnobij fundamenta feliciter conſtituta iucundam hancce diem apud Italos effecerunt.

Non temerè ad hunc diem reuocatur memoria noſtri Ioannis à S. Lucido, qui ſanctæ ſimplicitatis gratia & miraculorum munere primos Eremi colonos ſuis temporibus repræſentauit.

XI. *Tertio Idus Ianuarij.*

Nigeoni extra muros Pariſienſes, præſtantiſſimi Theologi, ſed morum ſanctimonia longiſſimè præfulgentis, noſtri, Ioannis cognomento *Des Bois* beatus (vt ſpes eſt) in cœlum tranſitus, vt quem, duro & longo aduerſæ valetudinis, tùm etiam ſpontaneo, martyrio adornauerit, hancque ſuis opinionem ac fidem ſanctiſſimâ vitâ conciliauerit.

XII. *Pridie Idus Ianuarij.*

Meſſanæ in Sicilia venerationem habet Catanenſis Tertiaria nomine Benedicta, cuius ſanctitudinem in vitâ puritas animi demonſtrauit, poſt mortem corporis incorruptio reuelauit & confirmauit.

XIII. *Idibus Ianuarij.*

Propè Iuncariam in Catalonia martyrium inuicti pugilis Ioſephi cognomento Torres, qui ab hæreticis interceptus quòd ſanctiſſimæ Euchariſtiæ fidem eiurare nollet crudeliter ab eiſdem obtruncatus eſt.

Decimo-

Decimo nono Cal. Februarij. XIV.

Felici auſpicio ad hunc diem iacta eſſe Lugdunenſis Cœnobij fundamenta memorantur.

Vrbanus VIII. Pont. Opt. Max. prærogatam gratiam de ſuffragiis in perpetuum admittendis gratioſo diplomate confirmauit.

Decimo octauo Cal. Februarij. XV.

Apud Oppidum, in Calabria notum municipium, accepta fuit ſub hunc diem hominum noſtrorum familia, quod vtriſque fortunatum accidit.

Panormi, alter Calibita, Ioannes à Mylis, in præmium ſummæ quam per vitam præ ſe tulit deſpicientiæ glorioſum finem & miraculorum ſplendore coruſcantem conſecutus eſt.

Decimo ſeptimo Cal. Februar. XVI.

Arelate apud noſtros S. Honorati tutelaris & patroni.

Apud Valentinos in Hiſpania inuicti animi & incomparabilis pietatis virgo Gratia, Valentina ob diuturnum in ea vrbe domicilium cognominata, poſt centeſimum exercitationis annum ad complexus ſponſi ſubintroducta eſt.

Brannacuria per hæreticos pulſi homines noſtri cum gaudio in principem Campaniæ vrbem Durocortum Rhemorum deducti perpetuam inibi ſtationem ab hoc die poſuerunt.

* *Obitus Roberti Card. Pij Protectoris.*

Decimo ſexto Cal. Februar. XVII.

Apud Narbonam, Syracuſas, Catalam-Heronis, Caſtillionem & Gypſum S. Antonij tutelaris & patroni.

Cataloniæ ſuæ decus & Eccleſiæ Catholicæ clariſſimum iubar Petrus cognomento Valdes peregrinationis ſuæ curſum cum præcipuo quodam diuinæ dignationis indicio abſoluit atque compleuit.

Vitæ perfectione mirabilem Antonium ſuum, non minus ſancta quàm elegans Neapolis cœlo reſtituit.

Spetiani apud Calabros aſſiduus nouiſſimorum contemplator & ſancto pœnitentiæ feruore ſuccenſus noſter ille Antonius dictus à Croculo in libertatem filiorum Dei perductus eſt.

Decimo quinto Cal. Februar. XVIII.

Mylis in Sicilia indefeſſus ſui Ordinis propagator, & iam tum eiuſdem ſupremus moderator & Antiſtes Franciſcus cognomento Cerdonius laboribus defungitur, compos futurus æternæ non ſolùm quietis ſed exuberantis in tempore gloriæ, vtpotè miraculis apud homines conſpicuus, qualis hodieque habetur.

Ludouicus XII. pater patriæ & populi deliciæ homines noſtros in ſuam fidem, regiamque protectionem prærogatis quampluribus gratus amantiſſimè ſuſcepit.

Decimo quarto Cal. Februar. XIX.

Apud Aquitanos ſanctæ orationis ſtudio præcellens & diuinorum patiens noſter Bernardus cognomento Cauaignes, genibus in terram defixis & expanſis manibus iturum ad Dominum ſpiritum ſuo itinere direxit, & ſancta morte ſodales ſuos admiratione ac deſiderio repleuit.

Decimo tertio Cal. Februar. XX.

Valentiæ in Hiſpania, Valliſoleti, Methymnæ Sidoniorum, Oliueræ, Moroni, Caſtallæ, & Neapoli in Italia S. Sebaſtiani tutelaris & patroni.

Eodem die Valentiam inducti noſtri ſub eiuſdem Sancti martyris patrocinio, feſtiuis gaudiis & iucunda mente tanti beneficij memoriam recolunt.

Loxæ etiam in Hiſpania eo ipſo die ſedem ſibi Granatenſes noſtri compararunt, quod memori animo quotannis agitant.

Duodecimo Cal. Februar. XXI.

Nobilis virgo & omni laude maior Agnes cognomento de Queſada, inui-

tante Chriſto, in eius vt creditur conſortium tranſiuit, eaque non vana opinione ſanctimoniales ſorores ſuas in Hiſpania plurimùm lætificauit, quæ in eandem ſpem certiori fiducia deinceps aſpirant.

XXII. *Vndecimo Cal. Februar.*

Apud Granatenſes ſancti & optimi ſenis Melchioris cognomento Ximenez vita & mors habetur pretioſa, vt quæ alijs ad exemplum illi ad æternam gloriam credantur proueniſſe.

XXIII. *Decimo Cal. Februar.*

Biatiæ in Hiſpania apud Moniales noſtras S. Ildephonſi tutelaris & patroni.

Meſſanæ in Sicilia non immeritò Cœlitibus addita creditur ſanctimonialis virgo Maria cognomento Pharonia quæ innocentia vitæ licet conſpicua, irremiſſo tamen & indefeſſo animo ad pœnitentiæ ſtudia incubuit.

XXIV. *Nono Cal. Februar.*

Deciſæ Conuentus in agro Niuernenſium Prouinciæ Franciæ acceſſit, quod factum ad maiorem Dei gloriam nulla debet obliuione excidere.

Biatiam in Hiſpania immigrãt noſtri, quod alterius diei ſolemnitatem quam agunt Moniales noſtræ in hunc vſque ad diem producit.

XXV. *Octauo Cal. Februar.*

Aſtygi in Hiſpania Conuerſio S. Pauli Apoſtoli peculiari apud noſtros ſolemnitate frequentatur.

In Italia celebris habetur Paulus noſter Nolanus, qui certiori elogio per ſuos ornabitur.

XXVI. *Septimo Cal. Februar.*

Granatenſes noſtri ad hunc diem in ſui tractûs municipium Almunezar dictum cum gratulatione conceſſerunt, quæ in hodiernum viget.

Galli noſtri à Regibus gratioſo fori, vt vocant, priuilegio primùm donati ſunt.

XXVII. *Sexto Cal. Februar.*

Vrbem Arragonici regni primariam Cæſarauguſtam, ad maioris incrementi ſpem, omni humano præſidio deſtituti homines noſtri ſubierunt, & ſola B. Virginis ope adiuti ad hunc diem in eam accepti ſunt, quod ſemper debent cum reuerentiâ meminiſſe.

XXVIII. *Quinto Cal. Februar.*

Apud Hiſpanos celebratur excellentis pietatis & rerum ſpiritualium magiſterio eruditæ Virginis ac Monialis, Mariæ, cognomento ab Arce, memoria, poſt quam & aliæ multæ virgines quas inſtituerat in conſpectum comitatumque ſponſi deductæ ſunt.

XXIX. *Quarto Cal. Februar.*

Arnoldus & Archangelus Siculi per obedientiam mare traiicientes ab infidelibus piratis tenti quod in conſtantia fidei ac religionis perſiſterent de malo nauis ſuſpenſi, ac multis cruciatibus excarnificati poſt omnia in profundum demerſi ſunt.

XXX. *Tertio Cal. Februar.*

In agro Carcaſſonenſi fortis & intrepidi animi vir Nicolaus cognomento Ficquetus periter à graſſatoribus hæreticis comprehenſus, dum nulla vi aut blanditijs poteſt ob orthodoxa fide auocari, diſploſo primùm ſclopeto deiectus, ac mox pugionibus confoſſus ad confeſſionis præmium de corporis ergaſtulo eluctatus eſt.

XXXI. *Pridie Cal. Februar.*

Genuæ in Liguria mirabilis obedientiæ erga omnes, mirabilioris erga deploratos & peſte attactos charitatis exemplo floruit Ioannes Baptiſta cognomento Neretus profeſſione Oblatus, qui cum menſe viuendi finem fecit apud mortales, non facturus immortalis vitæ finem, ad quam meritò tranſlatus eſſe creditur.

FEBRVARIVS.

FEBRVARIVS.

Calendis Februarij. I.

IN Conuentu Pleſſiaci iuxta Cæſarodunum memoria imperterriti aduersùs dæmones athletæ Iacobi cognomento Turgotij, qui aduerſis ſpiritibus ad vltimam vitæ periodum colluctatus, victoriam morte, triumphum victoriâ comparauit.

Hiſpani Valentini, facto ad populationem Caçallæ progreſſu, ſibiipſis hunc ſuæ induſtriæ fructum partumque gratulantur.

Quarto Nonas Februarij. II.

Apud Cazallenſes noſtros in Hiſpania & Ornatenſes in Galliâ ſpecialis feſtiuitas Purificationis Beatæ Deiparæ, quam ſub hoc nomine tutelarem ſibi ac patronam adoptarunt.

Vbedæ & Aſtapæ in Hiſpania, prima origo Cœnobiorum quæ illic habemus, diuerſis licet annis conſtitutorum, ad eundem tamen hunc diem, feſtiua recurrit.

Calabri apud Roſcianum ſe conſediſſe ad hunc ipſum diem non ingrato animo ſolent meminiſſe.

Hiſpalenſes noſtri, duplicato gaudio, & primi Conuentûs ſui ad portum S. Mariæ, & ſanctiſſimi Conuentûs eiuſdem alumni Ioannis à S. Maria, cuius meritis nulla poteſt laudatio reſpondere, memoriam inſimul proſequuntur.

Sigiſmundæ à Panormo apud conciues ſuos ſanctiſſima recordatio indefectibilis perſeuerat, vt quæ credatur Angelicæ conuerſationis merito in beatarum Virginum ſocietatem tranſiuiſſe.

Tertio Non. Februar. III.

Gratianopoli in Gallia & Drepani in Sicilia S. Blaſij tutelaris & patroni.

Hiſpani ſuum celebrant Blaſium à Monte albano, qui retectis ſemel mali genij fraudibus & inſidiis ad Deum ſeriò conuerſus inſigni purioris vitæ exemplo enituit, & ſanctiſſimè obiit.

Apud Calabros Sant-Agathani Conuentus primordia nunc primùm conſtitiſſe memorantur.

Gallos noſtros Carolus VIII. Rex Chriſtianiſſimus in ſuam tutelam protectionémq; vindicauit, & ampliſſimis gratiis exornauit.

Pridie Non. Februar. IV.

Beata Ioanna Francica, Regum noſtrorum filia, ſoror & vxor, ac B. Franciſci P. N. ſpiritualis filia, & vt volunt Tertiaria, poſt inſtitutum B. Virginis Annunciatæ Ordinem quem ſanctiſſimè annos multos rexit, apud Auaricum Biturigum deſiit in mortalibus eſſe, vt Chriſto ſponſo non deſineret in ſanctarum Virginum contubernio adhærere.

Nonis Februarij. V.

Romæ ſecundus poſt B. P. N. totius Ordinis Antiſtes Germanus cognomento Lionetus, vir euangelicæ perfectionis gratiâ cumulatus, fractuſque laboribus quos ad Ordinis ſui bonum & incrementum alacriter ſubierat, de ſtatione diſceſſit & in Domini gaudium fidelis ſeruus intrauit.

Octauo Idus Februarij. VI.

Montibus in Hannonia S. Dorotheæ noſtrorum tutelaris & patronæ, quæ apud Antuerpianos etiam ſpeciali veneratione colitur.

Panormi, prophetico ſpiritu & curationum gratia inſignis, ſed multò ſanctitate vitæ clarior, ſanctimonialis virgo Dorothea, cognomento la Grutta, de ſpecie ad rem, vt creditur, perducta eſt.

VII. *Septimo Idus Februarij.*

Caroli VIII. Francorum Regis optimi atque Italiæ domitoris beneficio, montem Pincium in Vrbe, quamoptimo qui poteſt haberi & videri loco, Galli noſtri ad hunc diem incolere cœperunt, ac demùm exſtructâ magnificentiſſimâ æde ſub inuocatione Sanctiſſimæ Trinitatis, Franciçæ domus trophæa in illo totius Orbis theatro erexerunt & in hodiernum ſeruauerunt.

VIII. *Sexto Idus Februarij.*

Apud Vrianos in Italia S. Barſanuphij tutelaris & patroni non vniuerſæ tantùm ciuitatis, ſed noſtri quam maximè ſodalitij quod eius honori ac nomini ſingulariter addictum & conſecratum eſt.

IX. *Quinto Idus Februarij.*

Carcaſſonæ in Gallia, ob profligatam contagioſam luem, homines noſtri, religioſiſſimo Epiſcopo & omni plebe deferente, domicilium acceperunt, & apud Deum deprecatores ſub S. Rochi & B. Franciſci P. N. patrocinio conſtituti ſunt.

X. *Quarto Idus Februarij.*

Auguſtæ Taurinorum publici ſceleris expiandi causâ ſolemni apparatu Crucis trophæum in area Cœnobij noſtri, vbi fuerat per ſummum vt videbatur ſcelus, certè per ingens religionis opprobrium & dedecus antehac exciſum, implantatum, erectum, reſtitutum eſt.

XI. *Tertio Idus Februarij.*

Vir ſanctus Ioannes Standonius Ordinis noſtri vindex & Procurator ex aduerſario effectus, & in tertium vt fama eſt ordinem aſcriptus, beato fine Pariſiis defungitur.

Calniacum in Galliâ immigrarunt noſtri, & familiam inibi peropportunè ad maiorem Dei gloriam, ac populorum ſalutem inſtituerunt.

XII. *Pridie Idus Februarij.*

Apud Neapolitanos, conſpicuæ ſanctitatis homo (vt quam diuinitùs edita comprobarunt) & religioſa ſimplicitate venerandus Andreas dictus à Laurino, conſimilem vitæ exitum ſortitus eſt.

XIII. *Idibus Februarij.*

Montis-Gaugerici Conuentus à B. Franciſco P. N. in acceptum ſupremo actu relatus eſt.

Eodem die Andegauenſi contubernio aucta Turonenſis Prouincia cum gaudio fines ſuos in florentiſſimam Imperij Gallici regionem produxit.

In Comitatu Burgundiæ apud Mortuam-aquam deducta cum Principum & populorum gratulatione noſtrorum familia, vt quæ proximo limite aduerſus hæreticos in propugnaculum ac præſidium ſit opportunè ac ſalutariter collocata.

XIV. *Decimo ſexto Cal. Mart.*

Lutetiæ Pariſiorum ordinatio noſtri Renati, cognomento le Clerc, in Glandatenſem Epiſcopum.

XV. *Decimo quinto Cal. Mart.*

In Cœnobio Nigeonenſi ad Sequanam ſpectabilis olim in ſæculo, ſed religioſis virtutibus poſtmodùm illuſtrior Ioannes, cognomento de Malras, antè annos duos Generalis Antiſtitis officio & dignitate perfunctus ad patres & fratres ſuos in ſomno pacis appoſitus eſt.

XVI. *Decimo quarto Cal. Mart.*

Anticariam Hiſpani Granatenſes inhabitare cœperunt, & inibi ad populorum ſalutem ab hoc die firmiter conſtiterunt.

Obitus Ioannis Card. Bellay noſtri olim Viceprotectoris.

XVII. *Decimo tertio Cal. Mart.*

Hiſpani Cordubam, Itali Sauonam, Galli Dunum-regium, eodem hoc die,

pari

pari ſucceſſu, non diſpari fructu, ſed longè diſſito annorum interuallo, conceſſerunt.

Vndecimo Cal. Mart. XIX.

Apud Calabros inſtituti noſtri puriſſima virgo Hieronyma cognomento à Paterno, pretioſa & iam antè denunciata morte, cœli gaudia, vt creditur, comparauit.

Decimo Cal. Mart. XX.

Reginæ in Calabria Cœnobium noſtris hominibus felici quidem ad hunc diem auſpicio conſtitutũ, non degenere autem deinceps fructu progreſſum eſt.

Campiniacum apud Pictones principali munificentia Turonenſes noſtri deducti ſunt.

Nono Cal. Mart. XXI.

Sinopolis apud Calabros hominibus noſtris gratioſa ſinum illis ſuum peramanter & liberaliter aperuit.

Obitus Iulij II. Pont. Max. in homines noſtros totumque Ordinem beneficentiſſimi.

Octauo Cal. Mart. XXII.

Apud Neapolitanos & Calabros memoria viri grauiſſimi & optimi ſenis Ioannis cognomento à Rocca, qui ad Deum mirabiliter conuerſus & cum ſuis mirabilius conuerſatus Angelorum conſortio dignus effectus eſt.

Septimo Cal. Mart. XXIII.

Apud Anconitanos noſtros S. Primiani Epiſcopi, quem ſuũ ciues tutelarem & patronum noſtris crediderunt, donatâ eius Eccleſiâ quam procurant.

Sexto Cal. Mart. XXIV.

Conuentus Anoiæ ſuo prouentu vlterioris Calabriæ Prouinciam dilatauit & amplificauit.

Quinto Cal. Mart. XXV.

Romæ, Franciſcus ille Binetus, quem breui ſed vero elogio nemini ſuorum comparandum non temerè dixerim, terram cœlo commutauit.

Quarto Cal. Mart. XXVI.

Prima Regula quam B. Franciſcus P. N. edidit, ad hunc diem autoritate Apoſtolica ſancita & comprobata eſt.

Conuentus ad Turrem-Ximeniam pluribus aliis in Prouincia Granatenſi non inutiliter acceſſit.

Tertio Cal. Mart. XXVII.

Caſcanti beatus ad Deum tranſitus noſtri Simonis cognomento Garcia, qui ſibi durus, in pauperes miſericors, miſericordiam conſecutus eſt & præſentis vitæ & futuræ.

Pridie Cal. Mart. XXVIII.

Nigeoni benedictus adoleſcens Ioannes cognomento Morel, in quo naturæ bonitas cum indubitata diuinæ gratiæ exuberantia mirabiliter enituit, qui quidem in paucis vexatus, vt in multis benè diſponeretur non vano ſuorum iudicio promeruit.

Poſt ſextum annum eodem loco mortalitatem exuit immortalitatis à puero candidatus ac emeritus tandem Chriſti miles Petrus cognomento Hebertus, ab annis viginti quatuor totius Ordinis ſui adminiſtratione perfunctus, qui deinceps rerum diuinarum magiſterio ſuis ad pietatem formandis ita vacauit, vt multos quidem ſuæ diſciplinæ alumnos in cœlum præmiſerit, nemo tamen eum vt creditur anteceſſerit.

MARTIVS.

Calendis Martij. I.

AVſpicatò ad hunc diem Placentini Conuentûs prima incunabula recoluntur, quæ reliquum menſem prærogatâ felicitate inaugurauerunt.

II. *Sexto Non. Mart.*

Biterras cum omnium Ordinum plauſu & acclamatione deducti Aquitani noſtri, ſedem in opulenta & iucunda planitie deinceps futuram ſtabilem acceperunt.

III. *Quinto Non. Mart.*

B. Mariæ Conſolatricis eremum iuxta Biterras non ſine ſpirituali ſua & populorum conſolatione iidem Aquitani noſtri nuperrimè ſubierunt.

Vriam Itali Cœnobio inædificato primùm adierunt.

IV. *Quarto Non. Mart.*

Gallipolim progreſſi Apuli res ſuas augeri nouæ domus acceſſione gauiſi ſunt.

V. *Tertio Non. Mart.*

Granatæ, ſanctæ ſimplicitatis merito apud Deum acceptus Didacus cognomento Barbutus, miro poſt mortem diuinæ dignationis indicio apud homines commendatus eſt.

VI. *Pridie Non. Mart.*

Veram Hiſpani, deductâ numeroſa ſatis familiâ, nunc primùm inſederunt.

Aquitani pientiſſimam fœminam Tertiariam cognomento de Caſtagnae, quæ cum opinione ſanctitatis obdormiuerat in ſuo ad Tholoſam cœmeterio condiderunt.

VII. *Non. Mart.*

Mylis in Sicilia, conditi ea in Vrbe Cœnobij quod totius inſulæ primarium eſt, adeoque prodigioſi aduentus, quo B. P. Franciſcus in eam inſulam delatus eſt, memoria, cum iucunditate celebratur.

Nigeonenſis Eccleſiæ prima inauguratio in eundem diem incidit.

VIII. *Octauo Idus Mart.*

Beatus Ioannes Dei, qui mira in egentes & infirmos charitate ac miraculorum gratia vt in Cœlites Eccleſiæ iudicio vindicaretur promeruit, ex Ordinis noſtri Tertiario, religioſi Ordinis ad infirmorum curam primus autor & parens, apud Granatenſes noſtros depoſitus eſt, qui hoc pretioſum pignus ad populorum venerationem ſanctiſſimè cuſtodiunt.

IX. *Septimo Idus Mart.*

Galeſij Cœnobio res ſuas ad hunc diem incrementum accepiſſe Thuſciæ Prouincia nunquam non ſibi gratulabitur.

X. *Sexto Idus Mart.*

Nardum Epiſcopalem vrbem in Apuliâ qui eam Prouinciam incolunt noſtri eruditionis ſuæ ac bonæ vitæ odore afflatam ad deſiderium ſui pertraxerunt, nuncque primùm in eam penetrauerunt.

XI. *Quinto Idus* Mart.

Nigeoni, Ioannes, cognomento Salut, religioſæ obſeruantiæ ſtudio & ſpiritualis profectus zelo mirabiliter exæſtuans, vitam temporalem contempſit vt ſuos ad æternam hortaretur, ipſeq; aliis ad eandem præiret.

XII. *Quarto Idus* Mart.

Nannetis, Apoſtolicæ prædicationis gratiâ & animarum zelo incomparabilis vir, Petrus Andreas, cognomento Challuau, naturæ conceſſit, vt dirupto mortalitatis pariete ad laborum mercedem euaderet.

XIII. *Tertio Idus* Mart.

Panormi ſanctiſſima virgo & Ordinis noſtri Monialis Euphraſia cognomento à Monte-leonis, gloria & honore virtutum atque miraculorum coronata in cœleſtis ſponſi thalamum perducta eſt.

XIV. *Pridie Id.* Mart.

Neruij in Liguria, noſter Albertus, cognomento Berutus, quem non vana populi vox ſanctum præſumpſerat, de claritate in claritatem transformatus, ad indeficiens vitæ lumen peruenit.

Veſontione

Veſontione ordinatio noſtri Philippi cognomento de Patornay, in Epiſcopum Andropolitanum & ipſius Veſontionenſis ſedis ſuffraganeum.

Idibus Mart. XV.

Hieracenſis Conuentus in Italia, & Bellouacenſis in Gallia, natales ſuos, ad hunc eundem diem, commemorant.

Decimo ſeptimo Cal. April. XVI.

Aquis-Sextiis in Prouincia, Simon cognomento Guichardus, diuini ſpiritus homo, nec opere minùs quàm ſermone potens morte per ſectarios properatâ coronam beatæ vitæ præripuit.

Decimo ſexto Cal. April. XVII.

Panormi pœnitentiæ ſtudiis ſupra naturæ humanæ, vt videbatur tolerantiam dedita ſanctimonialis virgo Oliua, cognomento Incorbeira, pronubo Angelo ad cœleſtes nuptias ſubleuata eſt.

Decimo quinto Cal. April. XVIII.

Catanenſi Cœnobio locupletior facta Siciliæ Prouincia, hunc ſibi diem inter beneficos computat, quo eius incrementi cœpit eſſe particeps.

Duacum, benè ſibi prouidente Deo, Belgæ noſtri poſtmodùm concedentes, eandem ad ſe prorogatam gratiam, qua olim Siculi donati ſunt, non temerè gloriantur.

Decimo quarto Cal. April. XIX.

Florentiæ in Etruria, S. Ioſephi ſponſi beatiſſimæ Virginis Mariæ, noſtrorum tutelaris ac patroni.

In Hiſpania, Conuentus Ceruarienſis, ab hominibus, cum maioris incrementi ac profectûs ſpe, quæ non inanis fuit, cœpit habitari.

Extulit eadem Hiſpania hominem de ſuis totius olim Ordinis Antiſtitem, ſed conuerſationis honeſtate, ac integritate vitæ imprimis reuerendum, Alphonſum, cognomento Villamaiorem, qui poſt longas in receſſu moras à conturbatione hominum ad abſconditum faciei Domini receſſit.

Clem. VII. Pont. homines noſtros ampliſſimis gratiis, ac hũc diem decorauit.

Decimo tertio Cal. April. XX.

Iſabella cognomento Sciarata virgo Panormitana, dum omnibus ſanctitatis officiis ſtudioſiùs inuigilaret & ſodales ſuas quibus præerat exemplo ſuo ad eminentiorem vitæ perfectionem inuitaret, præmatura morte ad beatam Virginum coronam euocata eſt.

Leo X. Pont. hunc diem largiſſima priuilegiorum conceſſione noſtris memorabilem reddidit.

Duodecimo Cal. April. XXI.

Bononiæ in Lombardia S. Benedicti tutelaris & patroni.

Celebrant Itali ſuum Benedictum, cognomento Gugliota, cuius memoriam in benedictione compoſitam eſſe ſignificant.

Vndecimo Cal. April. XXII.

Iudicium Vrbani VIII. Pont. Opt. Max. in cauſa Generalis eligendi & electi, hunc diem, ſuperſtitibus iucundum, poſteris memorandum, effecit.

Decimo Cal. April. XXIII.

Innocentius VIII. Pont. Ordinem vniuerſum omneſq; illius perſonas in fidem & protectionẽ ſuam condonatis permaximis & multis priuilegiis accepit.

Conuentus Dolæ in vlteriore Burgundia non ſine manifeſta Dei prouidentia initium habuit ac deinceps magnis incrementis intra breue tẽpus adauctus eſt.

In Hiſpania Valentini noſtri Cœnobium apud Populationem Ducis Gandię, (ita locum vocant) conſtituerunt.

Nono Cal. April. XXIV.

In Britannia minore, Leonam, quæ à S. Paulo cognominatur, diuinæ reuelationis beneficio Turonenſes noſtri aduocati, B. P. N. memoriam apud vltimos hominum ſtabiliuerunt.

XXV. *Octauo Cal. April.*

Annunciationem beatiſſimæ Virginis genitricis Dei Mariæ duodecim & plura fortè Cœnobia ob ſpecialem protectionis atque patrocinij gratiam præcipuo cultu venerantur.

Lutetiæ Pariſiorum, Auallonis, Mantuæ, Azalcazarij, Montis-alti Cœnobia, eundem ſuæ inſtitutionis, quem Orbis vniuerſus creationis atque redemptionis, natalem habuerunt.

Leo X. Pont. diem feſtum in B. Franciſci P. N. honorem peragendum primus eodem hoc die ac eodem quo ipſe mortuus eſt anno decreuit.

XXVI. *Septimo Cal. April.*

In Liguria Burgetti Conuentus aſpirante Spiritu Sancto in reliquorum Genuenſis Prouinciæ numerum cooptatus eſt.

Carnoti ſtabilem in futurum ſtationem Galli noſtri poſuerunt.

Carolus VIII. Rex Optimus & in homines noſtros liberaliſſimus munificentiſſimâ priuilegiorum largitione illos proſequutus eſt.

XXVII. *Sexto Cal. April.*

Natiuitas B. P. N. Franciſci, ad totius Eccleſiæ ſpiritale bonum, feſtiuis in præſagium à cœlo ignibus & auſpice Angelorum cœleſti hymnodiâ & concentu adornata eſt.

Veſontionem in vlteriore Burgundia, non ſine manifeſto diuinæ voluntatis indicio quod anteceſſit, Lugdunenſes noſtri inducti ſunt, & peruetuſti ac ſanctiſſimi Monaſterij quod illis ceſſit ruinas feliciter inſtaurarunt.

Apud Dunum-regium Turonenſes iacto ædis ſuæ fundamento non inani ſpe maioris incrementi ſe conſolati ſunt.

Auguſtæ Taurinorum, principali magnificentiâ, pignus acceptæ prolis, adornato noſtris hominibus domicilio, conſecratum & dedicatum eſt.

Iulius II & Gregorius XIII. Pont. iucunditatem huius diei opportunis & gratioſis conceſſionibus conſtitutis & gratiis amplificauerunt.

XXVIII. *Quinto Cal. April.*

Matriti Ioannes, cognomento Calderon, vir animo & conditione ſimplex at nihilominus diuinorum munerum conſors, dum cœleſtis hymnodia Dominicæ reſurrectionis gloriam Sabbato ſancto anticiparet atque ad altare perſonaret, lætus & exultans & animo tanta gaudia præuertens, eorum vt creditur è veſtigio compos futurus, expirauit.

XXIX. *Quarto* Cal. April.

Iulius II. Pont. inſigni beneficentiâ homines noſtros ab ſuis aduerſariis vindicauit & aſſeruit, datis ad hunc diem Apoſtolicis litteris, quas fruſtra dixero dignas eſſe quæ relegantur.

XXX. *Tertio Cal. April.*

Genuæ ipſo die ſancto Paſchatis celebrata electio Generalis qui demortuo Camarto ſuccederet, quæ feliciter in eum ipſum incidit, qui morientis ipſius delectu in officij adiutorem aſſumptus & in Vicarium relictus fuerat, noſtrum inquam Simonem, cognomento Bachelier, qui deinceps Ordinem religioſè ac prudenter adminiſtrauit.

XXXI. *Pridie Cal. April.*

Veteræ Conuentus (quo non auguſtius apud Hiſpanos noſtros ſacrarium) in acceptum relatus, non parùm ſuo prouentu ſuaque acceſſione Hiſpalenſium res extulit & locupletauit.

Apud Turones vir grauiſſimus & eruditionis atque ſanctimoniæ merito in paucis præſtans, Ioannes cognomento Iulianus coætaneos ſuos in ſigno fidei præceſſit & dormiuit in ſomno pacis.

Auguſtæ Sueſſionum, eius vrbis incola & ciuis primarius noſtrique Cœnobij fundator, Petrus, cognomento Moreau, adhuc adoleſcens à malo genio circuminſeſſus, ab eoque poſt ſolemnem religioſæ vitæ profeſſionem in Ordine

dine

dine noſtro acriùs impetitus, nec ad extremum ſpiritum ea moleſtia liberatus, proficiens continuò ea exercitatione ad eminentiſſimam Chriſtianæ & ſanctæ vitæ perfectionem, cum iam illa incrementum capere non poſſe videretur, Sanctorum morte conſummatus eſt, & miraculorum gratia coronatus medio in Choro ædis noſtræ depoſitus eſt, vnde non ceſſat diuinus ille ſplendor ad populorum ſalutem emicare.

Obitus Auguſtiſſimi Principis Franciſci I. Regis noſtri, qui ſuæ natiuitatis gratiam ſic B.P.N. acceptam retulit, vt nunquam deſiuerit eam omni officio percolere ac proſequi.

APRILIS.

Calendis Aprilis. I.

APud Calabros, Paulus cognomento Rendeacius dictus à Paterno communem hominum ſortem Angelica puritate ſupergreſſus, in virtutum operatione Angelico habitu mirabilis, corporis incorruptione mortis inuidiam & temporum contumeliam expungens vſque in hodiernum, debita veneratione colitur.

Gregorius XIII. Pont. inſolita & indefinita formula plenariam peccatorum condonationem iis omnibus fecit, qui B.P.N. memoriam per Eccleſias Ordinis ſui die eius feſto frequentarent.

Quarto Non. April. II.

Cæſaroduni Turonum, ad Pleſſiacum nobile Regis prætorium extrà vrbem, S. P. Franciſcus Paulanus longo martyrio extenuatus & crucis mortificationem animo & corpore circumferens, eodem die eademque hora, quâ Chriſtus de cruce ſpiritum emiſit, aſpirante diuina gratia vt imagini filij Dei per omnia fieret conformis expirauit. Vid. plura alibi.

Apud Codicorum inædificato Cœnobio B.P.N. memoria in perpetuum ab hoc die ſtabilita eſt, quæ Salerni primùm dedicata per ſeptuaginta demùm ædes noſtras propagata eſt, in quibus ad communem vniuerſi Ordinis lætitiam ſpecialis patrocinij gratia recolitur.

Tertio Non. April. III.

Capurſij Conuentus, ſingulari beneuolentia in homines noſtros, & imprimis præcipuâ in B. P. N. deuotione, ab homine amico & liberali, Apulis delatus eſt.

Depoſita Nigeoni, pietatis laude inſignis & clara Tertij Ordinis ſoror, Anna cognomento le Lieur, quæ vitæ ac mortis laudem non immeritò conſecuta eſt.

Pridie Non. April. IV.

Prouinciales Galli ſuum Ioannem cognomento Nicolai, vitæ innocentia & orationis ſtudio conſpicuum, qui hunc diem ſuo funere inſigniuit, celebrant.

Nonis April. V.

Eccleſiæ noſtræ Auallonenſis dedicatio.

Manceræ in Hiſpania natales Cœnobij, quod eo loco Caſtellanis obtigit, in hunc diem conſignati ſunt.

Octauo Idus April. VI.

Perpiniacenſis domus incunabula prima, quibus abundans virtutum operatio per B. P.N. merita ſe infudit, lætam de ſua origine ad hunc diem ſolemnitatem indicunt.

Albertus Belgarum Princeps, pius & liberalis proprio elogio dicendus, vltimum publicæ pietatis actum mente futuri præſaga & aperta, in fundamentis Bruxellenſis ædis noſtræ memoranda in perpetuum gratitudine defixit.

Lauretana Prouincia ex duabus Marchiæ nimirùm & Aprutij facta vnione coaluit.

VII. *Septimo Id. April.*

Ordinatio noſtri Ludouici cognomento Dony-d'Atticby in Epiſcopum Regienſem in Galliâ.

Albertus & Iſabella Belgarum Principes delata inædificandorum per omnes ſuas ditiones Cœnobiorum facultate plurimùm noſtris hominibus gratificati ſunt.

Obitus Caroli VIII. Regis noſtri Auguſtiſſimi & Pientiſſimi, qui B. P.N. in viuis agentem præcipuo cultu veneratus, omni officio ſibi totique Regno eum demeruit. Sed & Carolum in ſpiritualis Inſtitutoris ſui tertium, vt vocant, Ordinem conceſſiſſe antiqua traditio eſt.

VIII. *Sexto Id. April.*

Generalibus facta poteſtas indulgentiæ concedendæ, aliaque delata per Clementem VII. priuilegia, quibus eorum dignitati maior autoritas & honoris amplitudo conſtitit.

Hippolythus Card. Aldobrandinus Protector decretum aduerſus Renunciantes altioris gradus cauſa vtiliter & ſanctè promulgauit.

IX. *Quinto Id. April.*

Eccleſiæ noſtræ Maſſilienſis dedicatio.

Apud Engoliſmam Auguſta Maria Medicæa Regum noſtrorum vxor & mater auſpicatum ædificando noſtrorum Cœnobio initium fecit.

X. *Quarto Id. April.*

Valleſiæ in Catalonia datus noſtris locus ad inhabitandum quem hoc primùm die adierunt, & aliquanto poſt ad xx. huius etiam menſis mutauerunt.

Verona vrbs Italię florentiſſima benigniſſimè ac beneficentiſſimè ſinum ſuum noſtris hominibus aperuit.

Obitus Nicolai cognomento Bouſmardi Epiſcopi Virdunenſis, atque noſtri ſua in vrbe fundatoris, qui Cathedrali ſuæ humilem ædiculam noſtram ad ſepulturam ſuam ſingulari amore prapoſuit.

XI. *Tertio Id. April.*

Felicibus auſpiciis apud Dieppam ad Catholicæ fidei conſeruationem & Chriſtianæ pietatis augmentum Galli noſtri conſtiterunt.

Obitus Michaelis Angeli Card. Tonti Protectoris.

XII. *Pridie Id. April.*

Leo X. Pont. tertij Ordinis noſtri profeſſores, quam potuit ampliſſimâ dignitatis & honoris gratiâ exornauit.

XIII. *Idibus April.*

Horrendo facinoris genere B. Franciſcus P.N. Gallicorum liliorum tutelaris & patronus apud Deum non temerè creditus, ab hæreticis crematus eſt. Per ſummum ſcilicet nefas violato gentium iure omniq; humanitatis modo poſthabito effoſſum beati viri ſepulchrum, à quo venerabile corpus poſt tot annos incorruptum ac viuenti ſimile induto ad collum laqueo foras protractum & longo ſinuoſoque itinere ad primum domus atrium raptatum, incenſo rogo ac buſto, quod conciſis ex imagine Criſti à cruce pendentis lignis ſtructum erat, impoſitum, coràm immaniſſimis & ſceleratiſſimis hominibus (ſi homines dicendi ſunt) ferali crudelitate arſit & conſumptum eſt. Martyrium fuit, quod ſitienti olim animo præparatum deficientibus tamen tortoribus poſt mortem dilatum eſt.

Eodem momento & loco nonagenarius ſenex Euſtachius cognomento Aprilis, integritate morum & vitæ ſanctimoniâ venerandus atque multis in Ordine ſuo dignitatibus cum præcipuâ laude perfunctus, cum in nefarios homines incurriſſet totoque ore ac pectore inauditam impietatem deteſtaretur, ab iiſdem tam execrandæ rei autoribus in ſtratum ſilicem illiſus crudeliſſimè mactatus eſt. Poſt quem & alij qui ſanguinolentas truculentorum carnificum manus clanculò effugerant, perculſi tamen tanti facinoris atque illic editum

fuerat

fuerat indignitate non longo poſt hæc interuallo in pace quieuerunt.

In Italia Forum-Liuij homines noſtros dato quem inhabitarent loco perhumaniter excepit.

Decimo octauo Cal. Maij. XIV.

Nigeoni, optimus ſenex, & honoratiſſimus virtutum quibus inclareſcebat & dignitatum quas geſſerat merito, Guillelmus cognomento Leber, innocentem & immaculatum (vt creditur) ſpiritum Creatori reſtituit.

Exoldunenſes noſtri poſito primùm ædis ſuæ fundamento iucundam diem ab eo momento auſpicati ſunt.

Decimo ſeptimo Cal. Maij. XV.

In Gallia vir innocentia vitæ conſpicuus & ſuorum elogio ea de cauſa conſecratus Iacobus cognomento Ruet, ad hunc diem viſus eſt celebrandus.

Decimo ſexto Cal. Maij. XVI.

Romæ, Petrus cognomento Ruys, dictus à Viſitatione, vir eruditione ac pietate inſignis apud S. Andream de Frattis in vrbe, depoſitus eſt.

Decimo quinto Cal. Maij. XVII.

In agro Cœnomanorum & pago Siligniaco ædes ſibi oblatas nunc primum Turonenſes noſtri ſubierunt ſuoq; incolas & accolas contubernio non parùm recrearunt.

Decimo quarto Cal. Maij. XVIII.

Engoliſmenſis Eccleſiæ noſtræ dedicatio.

Carolus VIII. Rex noſtrorum amantiſſimus, omnia quæ Romani Pontifices hominibus noſtris fecerant priuilegia, per vniuerſas ditiones ſuas valere voluit & mandauit.

Decimo tertio Cal. Maij. XIX.

Belgæ noſtri antiquam apud Gerardimontium ædem ſingulari beneuolentia delatam pari animi gratitudine nunc primùm adierunt.

Virduni pientiſſima fœmina Tertiaria Clara cognomine Horgnia in Chriſto quieuit.

Duodecimo Cal. Maij. XX.

Segobiam Hiſpani noſtri venerunt atque inædificatum Cœnobium nunc primùm rebus ſuis acceſſiſſe memori animo gratulantur.

Itali apud Firmum conſtiterunt, & ſedem fixerunt in ea vrbe quam vt commodam & peropportunam ad ampliorem progreſſum expetiuerant.

Vndecimo Cal. Maij. XXI.

Neapoli beatus ad Deum tranſitus ſecundi Franciſci à Paula, in quo ſe diuinæ gratiæ exuberantia tanta manifeſtauit, vt beato parenti ſuppar in omni virtutum exercitatione ac mirabilium etiam operatione non immeritò habeatur.

Decimo Cal. Maij. XXII.

Natales ſuos ad hunc diem Exoldunenſis Conuentus quo Prouincia Turonenſis adaucta eſt hilariter commemorat.

Nono Cal. Maij. XXIII.

Briennæ in Campania Gallica S. Georgij tutelaris & patroni.

Apud Hiſpanos venerationem habet memoria Ioannis cognomento Caro, viri Apoſtolici & prædicationis gratia, ſpiritus feruore, religioſiſque virtutibus ac diuinis muneribus conſpicui.

Octauo Cal. Maij. XXIV.

Aduentus B. Franciſci P. N. Cæſarodunum, quo die nullum ſibi iucundiorem & gratiorem in vita illuxiſſe Rex noſter Ludouicus XI. poſtmodum prædicabat, & quidem ille cum omni Aula in occurſum beati viri progreſſus peramanter & hilariter eum complexus, omnique demùm gratia & honore proſequutus eſt.

Caſtelliarum Conuentus in Cœnomanorum agro Laualliorum procerum donatione noſtris ceſſit ad hunc diem.

Ædis Andegauenſis iacta fundamenta memorabili prouentu Turonenſes quibus accreuit diſtenderunt.

Leodienſes ſui Cœnobij natales in eundem hunc diem conferunt.

Panormi in Sicilia, pœnitentis & auſteræ vitæ exemplo mirabilis, cœleſtibus etiam donis illuſtris & clara virgo Elizabetha cognomento Criſpo, non meritorum minùs quàm ætatis plena, ipſi iuncta creditur in cœlis quem in terris poſita tota deuotione dilexit

XXV. *Septimo Cal. Maij.*

Papiæ S. Marci tutelaris & patroni.

Eccleſiæ Niuernenſis dedicatio.

Cazalium Lombarienſis diœceſis pagum Aquitani nunc primùm incolere cœperunt excultis ædibus quas illi Ducalis magnificentia comparauerat.

Toloſæ depoſita eſt rari exempli fœmina tertium Ordinem noſtrum profeſſa, Anna, cognomento de Treſbons, quod ſibi pignus Aquitani gratulantur.

XXVI. *Sexto Cal. Maij.*

Eccleſiæ Sueſſionenſis dedicatio.

XXVII. *Quinto Cal. Maij.*

Mantuanæ Eccleſiæ dedicatio.

XXVIII. *Quarto Cal. Maij.*

Antonius Riccardus apud Lugdunenſes viuendi finem fecit, qui nunquam fecerat verbi Dei prædicandi per turbulentiſſima factionibus hæreticorum tempora, quos ille ardenti Zelo nunquam non inſectatus eſt, fidei ſanè ac religionis excelſo præconio ſemper celebrandus erit qui ſe in cauſa Dei nunquam non imperterritum præſtitit.

XXIX. *Tertio Cal. Maij.*

Sparnacum agri Rhemenſis vrbem noſtrorum deducta familia, traditam ſibi ſpartam ab hoc die non ceſſauit excolere.

Apud Hiſpanos noſter Didacus cognomento Ortiz, in omni virtutum genere ac modo exercitatiſſimus vir, ac ſpiritualis vitæ magiſterio excellens, in Crucis amplexu feliciter expirauit.

XXX. *Pridie Cal. Maij.*

Apud Siculos celebris habetur memoria Ioannis cognomento Muuari, admirandæ humilitatis & continentiæ viri, cui vna martyrij laurea creditur defuiſſe.

MAIVS.

I. *Calendis Maij.*

SCaletæ in Sicilia, SS. Philippi & Iacobi tutelarium ac patronorum.

Romæ Canonizatio B. P. N. Franciſci, qua non altera vnquam ſolemnior, eius tamen feſtiuitas quarto tantum Nonas huius menſis peragitur.

Regula quam ſecundò B. Franciſcus P. N. edidit Apoſtolicæ confirmationis munimine roborata eſt.

II. *Sexto Non. Maij.*

Panormi, Angelus, cognominatus à Sortino, eximiæ puritatis gratia tranſformatus in Angelum quem nomine præferebat, terram cœlo commutaſſe ſpiritu à corporali compage ſoluto non temerè creditur.

III. *Quinto Non. Maij.*

In Cruce Domini gloriantur, noſtri apud Ferrariam Agrigentum & Victoriacum

riacum Conuentus, qui ſub eius titulo compoſiti ſunt.

Ferrarienſis quinetiam Cœnobij natales ab eadem Cruce Domini efflore-ſcunt, quos in hunc diem incidiſſe nulla obliterabit obliuio, dum ad ſui tituli memoriam adhærebunt.

Quarto Non. Maij. IV.

Feſtiuitas Canonizationis B. P. N. ſolemni officio percolitur.

Sixtus IV. Pont. Opt. Max. magnificentiſſimam toti Ordini exemptionem Apoſtolicis litteris elargitus eſt.

Crotoni hominum noſtrorum Conuentus inſtitutus originem ſuam ab hac die repetit.

Mantuani Cœnobij natales eiuſdem huius diei prærogatiua gloriantur.

Leodienſes ædem ſuam poſitis primùm fundamentis cum gaudio perficien-dam auſpicati ſunt.

Tertio Non. Maij. V.

Hunc ſibi diem vendicat natalitiumque habet Conuentus apud Rothoma-gum, clarum tota Europa emporium, in quo tantò fuit noſtrorum optabilior ſedes quantò fructus diſciplinæ quam profitentur poteſt inde longiùs proma-nare.

Pridie Non. Maij. VI.

Paulæ in Generali Conuentu magna votorum conſenſione inſignis Theo-logus & nunquam pro dignitate ac merito laudandus vir, Gaſpar Ricciullus à Foſſo primus poſt B. P. N. Italus Generalis electus eſt.

Algerij in Africa, vir pius & in charitate radicatus & fundatus, Guillelmus, cognomento Serreux, interceptus per mare à piratis dum ſub obedientiâ na-uigat, quòd defecturum à fide hominem ſuis hortationibus ad bonam mentem reuocaſſet palo transfixus & in rogum accenſum deiectus, ex quo aliquandiu de palo viuus perſtitiſſet, inſigni martyrio defunctus eſt.

Nonis Maij. VII.

Valentiæ in Hiſpania Ioannes cognomento Iudas Gallus Ambianenſis, ab-ſens, in totius Ordinis Antiſtitem communibus ſuffragatorum votis electus eſt.

Octauo Idus Maij. VIII.

Gratianopoli Generalis ex Ordine Conuentus agebatur in quo deſidera-tiſſimus & amabiliſſimus homo Deſiderius cognomento à Mota, in Ordinis ca-put ac moderatorem ſingulari delectu optatus eſt.

Caſtallæ Cœnobium in Hiſpania expetito prouentu ad aliorum canonem ac-ceſſit.

Duacenſes ciues aſpirante S. Michaële qui propterea in vota vocatus fuerat, noſtros ciuitatis iure optabili beneficio condonarunt.

Septimo Idus Maij. IX.

Apud Genuam celebratum ex Ordine vniuerſo Capitulum in quo conſen-tientibus ſuffragiis vir digniſſimus Franciſcus cognomento Bellamera Gene-ralis Correctoris officio & dignitate ornatus eſt.

Virduni ſtationem ab hoc die noſtri habuerunt, cui excolendæ & firmandæ multam & longam operam impenderunt.

Albam-terram vocati Aquitani, comparatas ſibi ædes Dominorum libera-litate hoc demùm die intrauerunt.

Sexto Idus Maij. X.

Apud Anconitanos noſtros eleuatio S. Primiani.

Nigeonenſis Eccleſia & Clauſtrum luſtrali aqua ſanctificata ſunt.

Apud Malacam percelebre Hiſpanorum emporium, manſuetudinis & inte-gritatis laude clariſſimus Ioannes cognomento Sutoris, totius Ordinis Anti-ſtes in Generali quod vocant Capitulo meritò renunciatus eſt.

Quinto Idus Maij. XI.

Genuæ in Conuentu Generali homo magni meriti & inexhauſtæ diligentiæ

Hugo cognomento de Calce conſentientibus omnium votis vniuerſum Ordinem regendum accepit.

XII. *Quarto Idus Maij.*

Heluetios conſtituto apud Rotundum-montem Cœnobio noſtri Sequano-Burgundi penetrarunt, vbi magno eius gentis bono Catholicæ fidei docendæ munus ſtrenuè peragunt.

XIII. *Tertio Idus Maij.*

Cæſarianæ, quam hodiè Xeram dicunt, Hiſpani noſtri præcipuo incolarum ſtudio accepti ſunt.

In arce Blauienſi datus noſtris locus ad inhabitandum, vt peruigili præſidio ſalutaris ſtatio iuncta conſiſteret.

XIV. *Pridie Idus Maij.*

Aletium in Apulia frequens municipium alendos ſibi homines noſtros inſigni beneficentia procurauit.

Lugdunenſis Cœnobij collocata fundamenta memorabilem hunc diem poſteris effecerunt.

Trinæ diuerſis temporibus & locis Generalium electiones celebratæ ſunt, Martialis de Vicinis Romæ, Hieronymi Arnoni Fori-Iulij, Franciſci à Maida itidem Romæ, vnde multiplicata huius diei lætitia per Ordinem circumfertur.

XV. *Idibus Maij.*

Valentiæ in Hiſpania, Ioannes cognomento de Malras, vir eruditus, rerum vſu conſummatus, animi pietate præſtantiſſimus, in Generalis amplitudinis gradum vniuerſis applaudentibus ſubleuatus eſt.

XVI. *Decimo ſeptimo Cal. Iunij.*

Montenſis in Hannonia Cœnobij natales in hunc diem veniunt conferendi, vt hoc ſuum incrementum ex ſingulari temporis notâ melius Belgæ recognoſcant.

XVII. *Decimo ſexto Cal. Iunij.*

Apud Piſanos noſtros S. Torpetis martyris, cuius ædes ſe incolere ſancto & grato animo debent meminiſſe.

Nigeoni, tertiò ad ſupremam Ordinis dignitatem noſter Franciſcus cognomento Binetus, inuitus quidem ac repugnans, ſuis autem vltrò expoſcentibus cum ſingulari commendatione reuocatus eſt.

Romæ ſecundò electus in Generalem inſignis ille noſter Marcellus cognomento Palmerius, quem ſui Ordinis decus & ornamentum poſſumus prædicare.

Romæ, Gregorius cognomento Carbonellus, dictus à Paula, poſtmodum Neocæſarienſis Epiſcopus, adhuc penè adoleſcens in Generalem electus eſt.

XVIII. *Decimo quinto Cal. Iunij.*

Ædes B. Rocho ſacra propè Toloſam tradita noſtris ad hunc diem, quam illi deinceps tam operosè adornarunt, vt amplior Deo cultus, maior ſibi ad ſeceſſum opportunitas, conſtiterit.

Conilij Cœnobium Hiſpalenſibus etiam ceſſit hoc eodem die; Xabeæ autem Valentinis; Fontium denique Arragoniis, adeò nulla Hiſpanis felicior & fœcundior dies videtur obtigiſſe.

Clemens VII. Pont. Officium proprium B. P. N. die feſto eius recitandum conceſſit.

XIX. *Decimo quarto Cal. Iun.*

Fori-Iulij in Prouincia, Simon cognomento Guichardus, vir doctrina, prudentia & ſanctitate clariſſimus, optabili ſucceſſu in totius Ordinis Antiſtitem electus eſt.

XX. *Decimo tertio Cal. Iun.*

Regula quam tertiò B. P. Franciſcus edidit Apoſtolicæ ſedis iudicio & au-

toritate

toritate confirmata eſt.

Genuæ in Generali Capitulo Valentinus dictus à Maſſa, vir grauiſſimus & religioſiſſimus ad vniuerſi Ordinis regimen ſingulari delectu adhibitus eſt.

Duodecimo Cal. Iun. XXI.

Romæ celebrata Generalis electio, in virum ſanctiſſimum, Franciſcum, cognomento Cerdonium, Deo inſpirante feliciter cecidit.

Auarici Biturigum Turonenſes noſtri ciuium humanitatem & liberalitatem experti ſunt, qui eos ciuitate ſimul & hoſpitio ad hunc diem acceperunt.

Vndecimo Cal. Iun. XXII.

Tornaci ad Pyrenæos datas ſibi ab nobili Toparcha ædes Aquitani noſtri adierunt, earumque in poſſeſſionem ab hoc die miſſi ſunt.

Maſſiliæ celebrato Generali Conuentu ſuffragiorum prærogatiuam tulit inſignis doctrina, pietate, manſuetudine vir. Didacus Arias, cognomento de Valearcel, qui Ordinem magna cum laude gubernauit, ſuiſque poſtmodum moriens imitandum paupertatis exemplum reliquit.

Caleſij apud vltimos hominum Morinos ciuitatis & hoſpitij gratiam Galli noſtri ſummâ per omnes Ordines beneuolentiæ ſignificatione acceperunt.

Decimo Cal. Iun. XXIII.

Galli Cœnomani, Turonenſes noſtros primariæ vrbis ſuæ colonos plebiſcito decreuerunt, & nunc primùm in ciuitatem acceptos omni officio proſequuti ſunt.

Nono Cal. Iun. XXIV.

Carnotenſis Eccleſiæ dedicatio.

Apud Tropæam in Calabria Crucis trophæum homines noſtri, præeunte viro ſancto ex ſuis, glorioſè inuexerunt.

Hiſpani Archidonam ingreſſi ſunt, & inſtitutâ ſuorum familiâ incolas ad maiora Chriſtianæ pietatis ſtudia religioſæ vitæ exemplo excitauerunt.

Siculis noſtris portas ſuas antiqua Syracuſarum ciuitas non inuita recluſit, & habitandi copiam non ſine ſuo poſtmodùm fructu gratioſa contulit.

Octauo Cal. Iun. XXV.

Toloſæ, noſter Franciſcus cognomento Binetus, ob præclaras animi dotes & eximiam gubernandi gratiam, à ſuis in Generali Conuentu ſecundò ad Generalatum ſummo ſtudio poſtulatus & adhibitus eſt.

Valentiæ in Hiſpania celebris Iurium interpres & homo elegans Gaſpar cognomento Paſſarellus, toti Ordini præfectus eſt.

Lauduni raræ pietatis, exempli & eruditionis homo Ludouicus cognomento Frizon, cum ingenti ſuorum luctu, Exterorum mœrore ſupremũ diem obiit, non eſt tamen lugendus is, quem mors ad meliora traduxit.

Septimo Cal. Iun. XXVI.

Valentiæ in Hiſpania illuſtris ille ac clariſſimus Gaſpar, cognomento Ricciullus dictus à Foſſo, præcellentis virtutis merito, abſens & Paulæ priuatim agens, ſecundo, in ſupremam ſui Ordinis dignitatem mira ſuffragatorum conſenſione ſubleuatus eſt.

Barcinonæ in Hiſpania conſidentibus ex Ordine vniuerſo Patribus, non deſiderato cuiuſquam voto, certa reuelatione ad id antea deſignatus (quod ad omnem laudem ſatis eſt) Petrus cognomento Hebert in Generalem aſſumptus eſt.

Hiſpanis Burgorum Conuentus acceſſit, cuius prouentu lætabundi etiam cum gaudio anniuerſariam memoriam celebrant.

Apud Bellum-montem propè Cæſarodunum noſtri Franciſci Bellameræ obitus faſtis ad hunc diem inſcriptus habetur, eique officio eccleſiaſtico parentatur.

Sexto Cal. Iun. XXVII.

Abbatiſuillenſis Eccleſiæ noſtræ dedicatio.

S. Franciſcus P. N. in patronum ac tutelarem à Neapolitanis delectus magna celebritate ad hunc diem ſuſceptus eſt. Eam certè feſtiuitatem anniuerſaria memoria recoli conuenit, quod noſtri apud Neapolim ſtudioſè fecerunt & faciunt.

XXVIII. *Quinto Cal. Iunij.*

In Sicilia celebris habetur ingenuus adoleſcens noſter Philippus, cognomento la Via, dictus à Nicoſia, qui ætatem tanta diuinæ gratiæ exuberantia tantoque multiplicium virtutum exemplo præuertit, vt etiam apud populares Sancti fratris nomen inuenerit.

XXIX. *Quarto Cal. Iunij.*

Genuæ celebrata Generalis electio in meritiſſimum hominem incidit Stephanum cognomento Augerium, qui poſt tres annos in Viſitatione Hiſpaniæ mortalibus exemptus eſt.

Vrbanus Papa VII. nouam eligendi Generalis in causâ mortis, formam, quæ in Generali Couentu comprobata fuit ſub hoc die promulgauit.

XXX. *Tertio Cal. Iunij.*

Bononiæ in Italia congregato Generali Conuentu, cooptatus in totius Ordinis Antiſtitem præcellens eruditione ac vitæ integritate vir Bernardus cognomento Faber, ſeu de Fabro, qui Ordinem placidè ac ſuauiter adminiſtrauit.

XXXI. *Pridie Cal. Iunij.*

Auinioni celebratâ Generalis electione, ad eam dignitatem omnium deſideratiſſimus & digniſſimus Hieronymus, cognomento Durand, vniuerſis adplaudentibus meritiſſimè ſublatus eſt.

Fori-Iulij in Gallia doctiſſimus & elegantiſſimus homo, Ioannes dictus à Flumine-frigido ſuffragiorum prærogatiuam ad Generalatum promeruit.

In Hiſpania memorabile infirmitatis humanæ exemplum, mirabile diuinæ gratiæ documentum, in ſimplici ſtudioſo & pio homine, Philippo, cui cognomen de Canſeco, propoſitum eſt, qui miſeram vt videbatur vitam, & ſanè miſerabilem infirmitatem prærogata cœleſti dignatione in beatam & inconcuſſam æternitatem commutauit.

Apud Caſertam dedicatio Eccleſiæ noſtræ Dominica prima huius menſis agitur, & magno concurſu frequentatur.

IVNIVS.

I. *Calendis Iunij.*

Apud Neapolim tribus anterioribus Cœnobiis quartum acceſſit, ſingulari benignitate viri pij & amici, qui vltrò illud detulit.

Nigeoni depoſitus ad futuram corporum reſurrectionem inſignis autoritate, doctrinâ & pietate vir, Petrus cognomento Nodæus, cuius memoria eſt in veneratione.

II. *Quarto Nonas Iunij.*

Lugduni Ordinatio noſtri Antonij cognomento de Boulogne, in Epiſcopum Dinienſem in Prouinciâ.

Cæſaroduni Turonum, vir ſanctus & inexhauſti laboris atque induſtriæ Germanus cognomento Lionetus, ſecundus poſt B. P. N. vniuerſi Ordinis Antiſtes electus eſt.

Genuæ in Capitulo Generali, præpoſitus Ordini vniuerſo Petrus cognomento de Mena, vir integer & labis purus atque in regendo mirè manſuetus, qui apud Hiſpanos ſuos ampliori virtutum gloria inclaruit.

Valentinis Ondaræ Conuentus optabili ſucceſſu hunc ſuæ originis diem commendauit, & in faſtos eorum intulit.

Tertio Non. Iun. III.

Peronenſis Eccleſiæ noſtræ dedicatio.

Hiſpalenſes Cœnobio apud Arahalium adaucti ſunt, cuius hoc ipſo die poſſeſſionem inierunt.

Romæ, in frequentibus ac celeberrimis ex Ordine vniuerſo Comitiis, viâ Spiritus ſancti & non obſcurâ eiuſdem deſignatione, ſublectus in Antiſtitem ipſius Ordinis, nunquam vt dignum eſt laudandus vir, Ægidius, cognomento Camartus, qui non multò poſt expectationem de ſe concitatam intercurrente morte deſtituit.

Fanum, in Italia, Spiritus Sanctus, noſtris, qui ſub eius titulo militant, ad hunc diem conciliauit.

Nonis Iun. IV.

Alteram apud Heiuetios ſtationem (Stauaieri cognominant) ab hoc die Sequano-Burgundi habuerunt, vbi & fidei docendæ munus acceperunt quod ſtudioſè præſtant.

Obitus Lucæ Antonij Card. Virilis, cuius nomen ad laudationem ſufficit, & ipſe quidem tanto affectu Ordinem noſtrum complexus, vt ne mors quidem potuerit ſeparare, aut nos morte crudeliores debuerimus, vt eius memoria nobis poſt mortem excideret permittere.

Octauo Id. Iun. V.

Valentiæ in Hiſpania, generis & animi nobilitate præſtantiſſimus vir, Iſidorus, cognomento Samblaſius, in totius Ordinis Antiſtitem euectus & promotus eſt.

Septimo Id. Iun. VI.

Lugduni depoſitus noſter Andreas, cognomento le Baird, inſignis & emeritus Theologiæ profeſſor, non ſolùm ingenio florentiſſimus, ſed etiam pietate ac rerum diuinarum ſenſu & experientia præcellens in paucis, quod eius memoriam æternitati non fruſtrà conſecrabit.

Sexto Id. *Iun.* VII.

Meſſanenſis Cœnobij natales apud Siculos ad hunc diem celebrantur, cuius tanto iucundior prouentus, quantò per eam Inſulam nullum aliud eſt quod non multis nominibus antecedat.

Quinto Id. Iun. VIII.

Genuenſes, noſtri apud Spetiam Cœnobij primam originem ad hunc diem in ſuis faſtis annotant, quo ſcilicet primùm noua in illud familia commigrauit.

Quarto Id. Iun. IX.

Panormi, S. Oliuæ ciuium atque noſtrorum tutelaris & patronæ.

Apud Caſtrum-Eraldi ſub trophæo Ieſu & Mariæ B. P. N. volente, laudante, Cœnobium erectum eſt.

Natales ſuos Tublini Conuentus ab hoc die repetit.

Tertio Id. Iun. X.

Mutinæ, S. Barnabæ tutelaris & patroni.

Pleſſiaci propè Turones conſecratio Cappellæ, B. P. N. dicatæ eo loco quem priùs in ſeceſſum ac domicilium ſibi delegerat.

Illiturgi prima Monialium quæ illic degunt inſtitutio.

Nigeoni, vir ſanctus & magnâ eminentioris perfectionis laude coronatus Franciſcus, cognomento à S. Vedaſto corpore diſſolutus cœpit eſſe (vt fides eſt) cum Chriſto.

Arbotij conſtitutum ab hoc die Cœnobium læto ac felici prouentu Burgundiam dilatauit.

Pridie Id. Iun. XI.

Mylis apud Siculos ſanctæ vitæ fœmina Pelagia, cognomento Leonti, etiam beati (vt plura perſuadent) funeris gratiâ eam Inſulam hominéſque noſtros memoriæ ſuæ deuotos eſſe fecit.

Apud Prouinciales raræ pietatis & bonitatis homo Anſelmus, cognomento

Paris, vitæ periodum ſancto vt creditur fine abſoluit.

XIII. *Idibus Iun.*

Nanneti, atque Arimini, S. Antonij à Padua tutelaris & patroni.

Siculi Calatam-Heronis immigrarunt & inædificato Cœnobio incolas, accolaſque beauerunt.

XIV. *Decimo octauo Cal. Iul.*

Dieppæ, vir animi magnitudine præſtans & vtraque Theologia inſignis Claudius, cognomento Sarracenus funeſto caſu, ſed diuinæ prouidentiæ clariſſima teſtificatione mirando, animam cœlo reſtituit.

XV. *Decimo ſeptimo Cal. Iul.*

Panormi, Reparata à Paula ſanctimonialis virgo, magnarum virtutum gratia, & diuinorum munerum gloria, mirabilis, exitu mirabiliori ſuæ beatitudinis opinionem confirmauit.

Barbara, cognomento Minneſi, eodem loco non diſpari vitæ exemplo effulſit & conſimili fine ad beatæ perennitatis gloriam (vt creditur) peruenit.

In Calabria Cœnobium apud Samblaſium, de ſuis ad hunc diem natalibus exultat.

Apud Rodumnam, ſeu Roannam initium cœpit hominum noſtrorum Conuentus, qui hoc ſuo natalitio æternum gloriabitur.

Clemens VIII. gratioſis Apoſtolicis litteris omnia Ordinis priuilegia confirmauit.

XVI. *Decimo ſexto Cal. Iul.*

Eccleſiæ noſtræ apud Nanceium dedicatio.

XVII. *Decimo quinto Cal. Iul.*

Natalitius hic dies Mutinenſis Cœnobij magna cum iucunditate Italis aſpirauit.

Obitus pientiſſ. Tertiariæ Catharinæ cognomento Pſeaume, apud Virdunenſes noſtros ſepultæ.

XVIII. *Decimo quarto Cal. Iul.*

Aquitani apud Planiacum conſtiterunt, deductaque familia ruſticanum locum in terreſtrem paradiſum conuerterunt.

XIX. *Decimo tertio Cal. Iul.*

Maſſiliæ, vir animo & conditione ſimplex Oblatum profeſſus orationis ſanctæ gratia inſignis & virtutum mirabiliumque operatione ſuſpiciendus Iacobus cognomento Martinot, ad cœleſtis retributionis præmium euaſit, qua ſuos opinione non parùm conſolatos reliquit.

Roiam inducti noſtri viri potentis & nobilis beneficio; & primæ inſtitutionis ſuæ & beneficentiſſimæ largitionis memoriam in perpetuum ad hunc diem recolent.

XX. *Duodecimo Cal. Iul.*

Meſſanæ apud Moniales, atque Galiani, S. Eliæ tutelaris ac patroni.

Drepani apud Siculos Vitus cognomento Græcus, cœleſti puritate, flagrantiſſima charitate ac gratuitis muneribus conſpicuus, magno ſanctitatis odore totam illam Inſulam reſperſit, & apud ſuos ſingularem venerationem promeruit.

Votum Ioannis Comitis Naſſauij principis Catholici & piiſſimi, cuius per merita B.P.N. compos factus eſt impetrata prole, Belgis noſtris ad ampliorem progreſſum viam patefecit, quod ſolent ad hûc diem grato animo pertractare.

XXI. *Vndecimo Cal. Iul.*

Apud Hiſpanos celebris habetur memoria Hernandi cognomento Calui, qui magnis virtutibus ac dotibus refulſit.

XXII. *Decimo Cal. Iul.*

Genuæ, beatus adoleſcens Thomas, cognomento Strata, ſanctæ propaginis gloriam vitæ inculpatæ ac puriſſimæ, mortiſq; iucundiſſimæ gratiâ coronauit.

Lugduni,

Lugduni, magno ſuorum per vniuerſum Ordinem mœrore, inſignis Theologus, & mirificus verbi diuini præco, ſed euangelica perfectione multò ſublimior, omniumque virtutum ac gratiarum concentu verè amabilis, Ioannes cognomento Sauuage, vegeta & conſtanti adhuc ætate occubuit.

Nono Cal. Iul. XXIII.

Caſtri-villaris Cœnobium ſuo prouentu Italos ad hunc diem lætificauit.

Belgæ Bruxellam, infami loco in auguſtiſſimum ſacrarium conuerſo, ad omnium proborum conſolationem, ſanctificauerunt.

Octauo Cal. Iul. XXIV.

Parmæ, Brixiæ, Nanceij, Tolonij, San-Chamondi, Comi, Alexandriæ apud noſtros S. Ioannis Baptiſtæ tutelaris & patroni.

In Hiſpania, Ioannes cognomento Romero, monaſticæ vitæ laude ac vitæ integritate præcellens, de patroni conſortio gauiſurus ad Dominũ migrauit.

Cæſarodunenſis, ſeu Turonenſis Conuentus natales, huius diei iucunditatem, & lætitiam natalitij quod Orbem penè vniuerſum exhilarat congeminauerunt.

Inſulani apud Belgas Cœnobij exordium ad huius etiam diei celebritatem amplificandam pertinuit.

Vlyſſiponem Hiſpani proſpero euentu (ſicut audio) conceſſerunt.

Septimo Cal. Iul. XXV.

Panormi, Febronia cognomento à Monte-leonis, virgo ſanctimonialis vitæ puritate aſſiduoque orationis ſtudio ac pœnitentiæ zelo admiranda naturæ conceſſit, & ad æternitatis (vt fides eſt) brauium pertigit.

Sexto Cal. Iul. XXVI.

Lugduni depoſitio noſtri Rolandi cognomento Guichard, viri ſtrenui & magnanimi, qui multa paſſus pro ſui Ordinis bono & incremento multiſq; officiis ac dignitatibus glorioſè perfunctus, ingenti partâ ob virtutes & cœleſtes gratias famâ in ſenectute bona quieuit.

Infinitus penè omnium Ordinum concurſus ad B.P.N. memoriam Neapoli, à Sancta Sede Apoſtolica promeruit, vt celebris peccatorum condonatio per ferias ſextas adeuntibus fieret.

Quinto Cal. Iul. XXVII.

Aquitani nunquam non grato animo proſequentur memoriam ſui noſtrique Ioannis cognomento Ropitel, qui Hæreticorum flagellum dici meruit, tantoque religionis ac fidei ardore ſuccenſus fuit, vt eruditione ſimul ac ſanctitate vitæ improbis & Segregibus terrori, bonis autem admirationi eſſet.

Quarto Cal. Iul. XXVIII.

Apoſtolica priuilegia quæ Romani Pontifices hominibus noſtris fecerunt, ſingulari diplomate ab Vrbano VIII. confirmata ſunt.

Tertio Cal. Iul. XXIX.

Eboli, Fublini, Compendij, Firmi, Caluimontij, Caleſij & Deciſæ, S. Petri tutelaris & patroni.

In Hiſpania, Salmanticenſis Conuentus & Collegij prima inſtitutio maiorem huic diei celebritatem conciliauit.

In Italia, noſtrum apud Anconam ſodalitium natales ſuos ad Apoſtolicos gloriatur acceſſiſſe.

Pridie Cal. Iul. XXX.

Debellatæ in Gallia hæreſis monumentum, æternæ Regis noſtri victoriæ trophæum in primario lapide Conuentus noſtri, propè Rupellam perfidiæ & rebellionis arcem, reſonante Apoſtolico præconio dedicatum eſt.

Obitus Venerabilis & piiſſimi Viri Ioannis cognomento Grojan Tertiarij, qui Metis apud noſtros ſepultus eſt.

Die ſancto Pentecoſtes, Peruſij, Fani, Burgetti, Aureliæ, Spiritus Sancti ſolemnitas agitur, cuius ſe noſtri per ea loca ſingulari patrocinio commiſerunt.

Dominica in Octaua Pentecoſtes, Speciani, Coriliani, Romæ, Giemi, Placentiæ, Hieracij, Serræ, Monfortij, Sanctiſſimæ Trinitatis, cuius ſub vexilio militant, qui præfatis in locis commorantur.

IVLIVS.

I. *Calendis Iulij.*

Piſtauij B. Mariæ Virgini à Miraculis cognominatæ ſodalitium inſtitutum eſt.

S. Trinitatis ædes noſtra in vrbe liberaliſſima Indulgentiarum erogatione à Leone X. Pont. perornata eſt.

II. *Sexto Non. Iul.*

Aquis-Sextiis in Prouincia B. Mariæ Virginis ab acceſſu, ſeu de Sede, aut etiam de Laſſis, cui ad hunc diem ſpecialis feſtiuitas peragitur.

Aſtygi etiam Viſitationis beatæ Mariæ Virginis memoria ſolemniter celebratur.

Maſſæ, SS. Proceſſi & Martiniani patronorum.

III. *Quinto Non. Iul.*

Cœnobij Caſtellanenſis in Apulia natales, hunc ſibi diem non immeritò vindicabunt.

IV. *Quarto Non. Iul.*

Apud Aquitanos memoria noſtri Arnaldi, cognomento la Mazere, quem illi non obſcura ſanctitatis opinione venerabilem habent & magno ſtudio colendum ſibi proponunt.

V. *Tertio Non. Iul.*

Pleſſiaci ad Cæſarodunum Eleuatio Sepulchri B. Franciſci P. N.

Cirellæ, Calabri ab hoc die conſtiterunt.

Gregorius XIV. Pont. omnia per Deceſſores facta priuilegia in ampliſſima forma & gratioſiſſima confirmauit.

VI. *Pridie Non. Iul.*

Nigeoni depoſitio venerandi & optimi ſenis Ioannis cognomento Sutoris, quo non alter toties Franciæ Prouinciam rexit, vt qui planè admirandæ ſanctitatis fuerit eoque nomine à poſteris prædicetur.

VII. *Nonis Iul.*

B. Franciſcus P.N. ſexto poſt mortem anno ad hunc diem in Beatos relatus eſt, eique decreti diuini honores qui necdum ſolemniter vindicatis, ſiue (vt loquuntur) canonizatis deferuntur.

Matriti, apud noſtros S. Firmini Pompeiòpolitani Epiſcopi.

VIII. *Octauo Id. Iul.*

Sammieli apud Lotharingos, S. Theobaldi Abbatis & noſtri Conuentûs tutelaris & patroni.

Rhedonenſis Cœnobij prima origo ab hac die repetitur.

Dieppenſes poſito ædis ſuæ fundamento non defuturi poſthac incrementi ſpe lætificati ſunt.

IX. *Septimo Id. Iul.*

Aquitani debita in veneratione habent ſuum noſtrumque Iacobum cognomento l'Eſperuier, qui B. P. N. contubernio ad præcellentem vitæ perfectionem eruditus magnis & ſolidis virtutibus inclaruit. Videtur obiiſſe Romæ.

X. *Sexto Id. Iul.*

Eccleſiæ noſtræ apud Bomerias dedicatio.

Natales

Natales Cœnobiorum. Rupellæ ſeu Roccellæ in Italia, Peronæ in Gallia, Viuarij ſeu Viueli in Hiſpania, qui lætitiam iucunditatemque huius diei per omnes quibus conſtat Ordo nationes diſtenderunt.

Clementis VII. Pont. in homines noſtros gratia, facto de liberandis à purgatorio animabus inſigni cumprimis ac memorabili priuilgio, ab hac die amplius innotuit.

Quinto Id. Iul. XI.

Apud Montem-leonis datus noſtris locus ad inhabitandum, quem ab hoc die cœperunt incolere ac deinceps excolere non deſtiterunt.

Ambiani plurium altarium memoranda conſecratio.

Quarto Id. Iul. XII.

Catanæ & Piſtorij S. Onuphrij tutelaris & patroni.

Sammathani apud Aquitanos, prima Cœnobij quod inibi extat origo ad hunc diem recolitur.

Peruſij domicilium Itali acceperunt, ſuiq; in eo ſodalitij inſtitutionem hoc etiam die celebrant.

Tertio Id. Iul. XIII.

Eccleſiæ Nigeonenſis dedicatio.

Iudicium Pauli V. Pont. quo ſolis Gallis Conuentûs Sanctiſſimæ Trinitatis in vrbe inhabitatio defertur & confirmatur.

Pridie Id. Iul. XIV.

Valentiæ in Hiſpania beatus ad Deum tranſitus claræ & celebris memoriæ noſtri Gaſparis cognomento de Bono, quem Deus in vita & poſt mortem, ex verbo & ſenſu prophetico, mirificauit.

Idibus Iulij. XV.

Ligures ſuum noſtrumque Iacobum cognomento Venturam, ſanctæ conuerſationis gratiâ, & omnium quibus innotuit benedictione coronatum ad Dominum tranſmiſerunt.

Decimo ſeptimo Cal. Aug. XVI.

Hiſpania ſuum extulit Hieronymum cognomento de Molina, qui ſe humilians ex verbo Euangelico meruit vt exaltaretur.

Decimo ſexto Cal. Aug. XVII.

Moniales in Gallia primùm ſunt ab hac die inſtitutæ & ſub ſanctiſſimis Ieſu Mariæ nominibus apud Abbatiſuillam conſecratæ.

Decimo quinto Cal. Aug. XVIII.

In Hiſpania Complutenſis Cœnobij natales feſtiuis gaudiis annuatim veniunt peragendi.

Albingauni in Liguriâ noſtri cœperunt ab hac die agere, ſuoq; contubernio ad ſalutem populorum proficere.

Decimo quarto Cal. Aug. XIX.

Cordubæ apud noſtros SS. Martyrum, qui plurimi, eo loco quem inhabitant, pro Chriſto ſub perſecutione Arabica paſſi ſunt.

Decimo tertio Cal. Aug. XX.

Stauaieri apud Heluetios & Genuæ in ſuburbio Maratio S. Margaritæ tutelaris & patronæ.

Duodecimo Cal. Aug. XXI.

In Sicilia Cœnobij apud Linguam groſſam exordium magna feſtiuitate conſtitit.

Piſtorienſis Conuentûs acceſſione Thuſciæ Prouincia gauiſa eſt.

Vndecimo Cal. Aug. XXII.

Peronæ, Gerundæ, Calniaci & Oſtunij S. Mariæ Magdalenes tutelaris & patronæ.

Bononiæ in Generali Capitulo vir grauiſſimus & non minoris famæ apud

Exteros, quàm autoritatis apud ſuos Marcellus cognomento Palmerius, in totius Ordinis Antiſtitem electus eſt.

Caſtrinoui Cœnobium in agro Engoliſmenſi ceſſit Turonenſibus, qui ab hac die in illud immigrarunt.

XXIII. *Decimo Cal. Aug.*

Leo X. Pont. Opt. Max. de vindicandis noſtrorum priuilegiis grauiſſimè ac luculentiſſimè reſcripſit.

XXIV. *Nono Cal. Aug.*

Natali Conuentûs apud Tarentum, hic dies lætior procedit.

Benedictus & Sanctus cognomento à Panormo, raræ indolis adoleſcens, vtroque ſuo nomine gratiam prætulit, quam apud homines & Deum conſecutus eſt.

XXV. *Octauo Cal. Aug.*

Apud Montem-Gaugerici & Semurium S. Iacobi tutelaris & patroni.

XXVI. *Septimo Cal. Aug.*

Compluti & Ximenæ atque apud Fontes in Hiſpaniâ, S. Annæ tutelaris & patronæ.

Auinioni in Generali Capitulo noſter ille nunquam ſatis laudatus, Ioſephus cognomento Teſſerius, totius Ordinis Antiſtes renunciatus eſt.

Viterbij & Caſtillionis Conuentus eodem prouentu diuerſis licet annis Italorum res adauxerunt.

XXVII. *Sexto Cal. Aug.*

Apud Caſtrum-Theodorici paupercula nunc primùm domus inſtituta, non contemnendo poſtmodùm incremento amplificata eſt, dum ad ciuium ſalutem ſtudioſiùs noſtri magno cum fructu inuigilant.

XXVIII. *Quinto Cal. Aug.*

Apoſtolica benignitas in confirmanda poſtrema Regula quam B.P.N. edidit, tum etiam in comprobando Correctorio, aliiſque quampluribus gratiis immunitatibus & priuilegiis elargiendis ſupra ſpem ferè & votum ſe in noſtros effudit.

Calabri, Burrellum inædificato Cœnobio adierunt.

XXIX. *Quarto Cal. Aug.*

S. Marthæ, Laicorum & Oblatorum noſtrorum tutelaris & patronæ.

Panormi profundæ humilitatis virgo Monialis Hieronyma cognomento Gugliazo, non temerè creditur à Domino eleuata & erecta, vt cum ſanctis virginibus in Agni comitatum acciperetur, ſimulque procederet.

XXX. *Tertio Cal. Aug.*

Hiſpani apud Vbedam inſtituto Cœnobio longiùs progreſſi ſunt, eoq; ſucceſſu rebus ſuis conſuluerunt.

XXXI. *Pridie Cal. Aug.*

Piſis, ædes quæ fuerant S. Torpetis martyris ſub Nerone paſſi habitandas Itali noſtri acceperunt, eoque ſe prouentu conſolati ſunt.

Dominica prima poſt Octauam SS. Apoſtolorum, omnium Ordinis Eccleſiarum Dedicatio ſolemniter peragitur.

AVGVSTVS.

I. *Calendis Auguſti.*

Apud Prouinciales Gallos clariſſimus ille in vtraque Theologia magiſter & rerum diuinarum experientiſſimus vir, Ioannes, cognomento Binans, dictus Franciſcus, vinculis corporeæ neceſſitatis ſub quibus ingemiſcebat expeditus, in libertatem filiorum Dei quam nullo non momento ardentibus deſideriis

ſideriis præoccupabat, æternum reſpiraturus conceſſit.

Bleſcuſes noſtri ædis ſuæ fundamenta ſolemni apparatu poſuerunt.

Quarto Non. Aug. II.

Paulæ, Rhemis, Neapoli, Ximenæ, Maſſiliæ, & alibi S. Mariæ Angelorum tutelaris & patronæ.

Deſideratus eſt à mortalibus quem cum deſiderio ſors melior acceperat, qui extaſium frequentiâ & amoris diuini æſtibus ſolebat iactari, vir per omnia clariſſimus, Deſiderius cognomento à Mota, quem & alibi commendandum multis nominibus habuimus.

Tertio Nonas Aug. III.

Siculis ſuis Stephanus, à Semperino cognominatus, vir animo & conditione ſimplex, ſed indefeſſus religioſæ perfectionis aſceta & in ſuiipſius maceratione infatigabilis, ſemper ob præcellentem virtutem erit in veneratione.

Prid. Non. Aug. IV.

In Hiſpania, Ioannes cognomento de la Barreda, inſignis doctrina & pietate vir, & in animis ſuorum moderandis præcipua gratia excellens, hunc diem ſupremum habuit & pretioſa, vt creditur apud Deum morte decorauit.

Nonis Aug. V.

Mediolani apud noſtros S. Mariæ à fonte, ſeu ad Niues, tutelaris & patronæ.

Panormi, magnarum virtutum puella inuictæq; patientiæ Virgo ſanctimonialis Marina cognomento à S. Georgio, quæ multis annis aggrauatam in ſe Domini manum mirabiliter ſuſtinuit; tandem verò ſecundùm multitudinem dolorum, quibus probata fuerat, conſolationes Domini eam in æternùm lætificauerunt.

Octauo Id. *Aug.* VI.

Pragæ, S. Saluatoris, cui ſacram ædem, Auguſtiſſ. Imp. noſtris liberaliſſimè donauit.

Leodij, ædem ſuam noſtri collocato fundamento, à ſummo cœlo Chriſti gloria præfulgente, auſpicati ſunt.

Paulus III. graui edicto ne quiquam veſte noſtra induta transfigurarent ſe in Minimos, quod & Deceſſores atque Succeſſores non ſemel fecerunt, prohibuit.

Septimo Id. Aug. VII.

Natalitius hic dies Cœnobio Matritenſi feſtiuis per totam Hiſpaniam gaudiis apud noſtros longè latéque perſonuit.

Leodij, vir grauiſſimus eloquentia præſtans & autoritate, Claudius, cognomento du Viuier, rediens è Germania pro ſui Ordinis bono, maligna febre conſumptus eſt.

Sexto Id. Aug. VIII.

Apud Calabros homo Dei (quod ſibi nomen virtute ac meritis peperit) Hieronymus, cognomento Molinari, dictus à Maluito, mortis neceſſitate abſumptus quidem, corporis tamen incorruptione ac fragrantia eius inuidiam ſuperauit.

Quinto Id. Aug. IX.

Inſulani Cœnobij natales ad perpetuam huius diei memoriam feliciter prouenerunt.

Quarto Id. Aug. X.

Laurentij noſtri à Clauo cognominati vindicanda recordatio, propter excellens meritum, iure hunc diem ſibi attribuit.

Obitus Nicolai Pſalmai Virdun. Epiſcopi, qui noſtros ciuitate ſimul & æde accepit.

Tertio Id. Aug. XI.

Gregorius XV. Pont. omnia Deceſſorum priuilegia noſtris conceſſa litteris Apoſtolicis confirmauit.

Prid. Id. Aug.

XII. Maria & Franciſca, nobiles virgines & Monialium noſtrarum primiceriæ & anteſignanæ, glorioſam vitam decora morte obſignarunt.

Ambiani notæ virtutis homo Petrus, cognomento Grip, reuerenter depoſitus eſt.

XIII. *Idibus Aug.*

Apud Aquitanos optimus ſenex & non vanam ſanctitatis opinionem adhuc ſuperſtes conſecutus, vt etiam Sanctus à plebe acclamaretur, Martialis cognomento de Vicinis, placida & ſancta morte requieuit, multaq; in veneratione non apud ſolos Aquitanos, ſed & Hiſpanos, ac per vniuerſum Ordinem meritiſſimè habetur.

XIV. *Decimo nono Cal. Sept.*

Paulus V. Pont. Deceſſorum ſuorum ſententiam de veſtibus noſtris concoloribus abdicandis poſt agitatam ea de re controuerſiam Apoſtolico diplomate aſſeruit & vindicauit.

XV. *Decimo octauo Cal. Sept.*

Abbatiſuillæ, Lugduni, Cabiloni, Longobardi, Manceræ, Aualloni, Valentiæ, Carnoti, Albæ-terræ, Guichiæ, & alibi, Aſſumptionis ſanctiſſimæ Dei genitricis Virginis Mariæ, cuius in tutelam ſub hoc nomine iis in locis noſtri conceſſerunt. Biatiæ autem ſub hoc titulo S. Mariæ à Rupe, Conilj ſub titulo B. Mariæ Virtutum, & alibi, ſub aliis etiam nominibus eiuſdem B. Virginis feſtiuitas ad hunc diem recolitur.

In Hiſpania beatus ad Deum tranſitus noſtri Antonij, cognomento de los Reyes, qui charitate in pauperes planè mirabilis, auſteritate vitæ ſingularis, etiam gratuitis muneribus indubitatam ſanctitatis opinionem & famam promeruit.

In eadem Hiſpania non diſpari ſanctitatis opinione floruit Coſmas ille, cognomento Muñoz, qui ſemel lapſus, eo ſe caſu ita demùm ad meliora & maiora reparauit, vt omni virtutum ſplendore cum pari fama effulſerit, & ſanctæ vitæ non obſcurum poſt mortem argumentum Deo volente dederit.

Panormi, caſtiſſima virgo Cæcilia cognomento à Faccio, diuinæ vocationis beneficium inſigni virtutum exercitatione ac beato funere ad vltimum exaggerauit, vt non immeritò credatur Virgini Virginum coaſſumpta, quò Regi poſt eam adduceretur & afferretur.

Rhegij-Iulij Cœnobium poſt Turcicam direptionem reſtauratum ab hac die cœpit à noſtris habitari.

XVI. *Decimo ſeptimo Cal. Sept.*

Toloſæ, Sammathani, Valliſoleti, Pizzi, Burdigalæ, Vici, Meſſaniæ, Carcaſſonæ, S. Rochi tutelaris & patroni.

Rupti, S. Hyacinthi tutelaris & patroni.

Burdigalæ, poſitis Cœnobij noſtri fundamentis, Ciuitas ſe voto, quo peſtilentis luis profligatori S. Rocho tenebatur, exoluit.

Apud Anderlacum in Brabantia repoſitio manipuli S. Caroli Borromæi.

XVII. *Decimo ſexto Cal. Sept.*

Auerſæ obdormitio bonæ memoriæ noſtri Antonij cognomento à Paterno, viri animo & conditione ſimplicis, qui ſolida virtute ſanctitatis famam collegit, & poſt mortem à Deo commendatus eſt, vt probatus in ſpem quæ non confundit.

XVIII. *Decimo quinto Cal. Sept.*

Illiturgi atque Giemi, S. Helenæ tutelaris & patronæ.

Leo X. Pont. multis gratiis homines noſtros per Apoſtolicas ad hunc diem litteras ſibi demeruit.

Ludouicus XII. Rex noſter, ampliſſimis immunitatibus & condonationibus Gallos noſtros exornauit.

Decimo quarto Cal. Sept. XIX.

Apud Siculos, habetur in veneratione religioſiſſimus vir & ſingularium virtutum laude præpollens, Marianus, cognomento Carnoualicus, ob quas illum ſui non temerè omnibus in exemplum propoſuerunt.

Decimo tertio Cal. Sept. XX.

In Hiſpania nunquam ille ſatis laudatus noſter Bernardus cognomento Boylus, ne inanis & vacua huius diei memoria ſuos prætereat, ingentibus factis & promeritis, quibus Hiſpaniam & vniuerſum Ordinem ſuum illuſtrauit, omninò effecit.

Duodecimo Cal. Sept. XXI.

Trianæ, matura virtute clarus, ætate iuuenis, conditione poſtremus, noſter Petrus, cognomento Buzon, conſummatus in breui vt tempora multa expleuiſſe crederetur, promeruit.

Vndecimo Cal. Sept. XXII.

In Apulia Cryptaliæ Conuentus hoc ſuo natalitio cum lætitiâ perfruitur.

Aureliæ Turonenſes noſtri expetitam ſtationem ab hoc die conſecuti, tam inſignis beneficij gratiam Aurelianenſibus ciuibus ſe debere profitentur.

Decimo Cal. Sept. XXIII.

Ducendi ab hac die Cœnobij apud Bleſas natales, quo illa ſucceſſu lætior ac iucundior Turonenſibus aſpirat.

Nono Cal. Sept. XXIV.

Toleti & Venetiis, S. Bartholomæi tutelaris & patroni; Toletani tamen altero tantùm die accepti Cœnobij ſui atque ſimul patroni feſtiuitatem celebrant.

Apud Aquitanos eximiæ pietatis gratiâ & multis virtutibus inſignis vir Ioannes, cognomento Verdier, ſancto (vt creditur) fine ad meliorem & permanentem vitam tranſiuit.

Octauo Cal. Sept. XXV.

Neapoli, Rethelij, Virduni, Bleſis, & apud Rhedones, S. Ludouici Regis noſtri, & eorum tutelaris ac patroni.

Eccleſiæ noſtræ Rhemenſis dedicatio.

Septimo Cal. Sept. XXVI.

In Hiſpania, emeritus ſenex & inculpata vita morumque ſanctimonia venerabilis atque gubernandi peritia ſuis maximè amabilis, Ioannes, cognomento à Luſitaniâ, ad maiores ſuos cum reuerentia & veneratione appoſitus eſt.

Sexto Cal. Sept. XXVII.

Ornati Cœnobium in ſuperiore Burgundia conſtituendæ Prouinciæ initium fecit, nuncque ipſius eſt decus & ornamentum.

In Hiſpania, Beatrix cognomento de Ribera, fœmina pientiſſima & Tertiaria inſignem hunc diem ſuo funere reddidit.

Quinto Cal. Sept. XXVIII.

Apud Briuatenſes noſtros in Aruernia S. Iuliani martyris, qui eo loco quem nunc incolunt noſtri diſſecto gutture morte horribili necatus eſt.

In Anglia ingenuus & liberalis adoleſcens Thomas, cognomento Felton, Ioannis F. ob profeſſionem fidei & religionis Catholicæ de furca ſuſpenſus euiſceratus & diſſectus eſt; pater eodem antea ſupplicio eadémque de cauſa enecatus fuerat, comes fuit Thomæ, Robertus, cognomento Klarcſon Sacerdos, qui necdùm profeſſus inter noſtros ad martyrium pro Chriſto faciendum conuolauit.

Quarto Cal. Sept.

Ceruariæ, S. Magini. XXIX.

Clemens VII. Pont. Generalibus multam in ſuos autoritatem cùm grauiùs

deliquerunt Apoſtolicis litteris arrogauit.

XXX. *Tertio Cal. Sept.*

Apud Calabros nunquam intercidet memoria Bartholomæi, cognomento à Paterno, qui eodem anno quo inunctus Sacerdos, totus iam tum ſpirans pietatem, quam longè priùs probauerat ac reliquis omnibus virtutibus exaggerauerat, migrauit ad Dominum.

XXXI. *Pridie Cal. Sept.*

Apud Siculos, admirandæ auſteritatis homo & inexhauſtæ ad corpus macerandum induſtriæ, poſt mortem etiam curationum gratiâ clariſſimus Patientia, cognomento à Bononiâ, in veneratione habetur. Defecit Agrigenti vbi conditus eſt.

In Hiſpania celebratur & perfectioris vitæ ſtudio & quibuſdam diuinitùs editis memorandus Bartholomæus cognomento Martinez, qui de ſuo cum aliis conſortio huius diei gaudium amplificauit.

Ambiani, digna quæ vigeat in perpetuum memoria benedicti adoleſcentis Caroli, cognomento le Roy, cuius vita licet breuiſſima, in exemplum, mors in luctum ſimul & ſolatium, ſuperſtitibus ceſſit.

Paulæ, præſtantiſſimus doctrina, pietate, autoritate, omnibuſque ingenij & animi dotibus incomparabilis, Ægidius, cognomento Camartus, Antiſtes iam tum Ordinis ſui, ſuoque officio ſtudioſè inuigilans, de ſtatione dato per ſummum Imperatorem ſigno lætus & gaudens diſceſſit.

SEPTEMBER.

I. *Calendis Septembris.*

SVrgeriis, atque Duni, S. Ægidij tutelaris & patroni.

Exoldunenſes poſito ædis ſuæ fundamento diem ſimul & menſem cum gaudio auſpicati ſunt.

II. *Quarto Non. Septemb.*

Nigeoni, emeritus ſenex Franciſcus, cognomento du Croiſet, qui pro interioris virtutis eminentiâ nunquam ſatis æſtimari poterit, dierum ſatur, meritis diues, fiduciâ plenus, ſæculum, quod penè ignorabat, olim reliquerat, cœlo commutauit.

III. *Tertio Non. Sept.*

Laudunenſis in Galliâ Conuentus hunc primum ſuæ inſtitutionis diem cum gratulatione commemorat.

Leo X. Pont. ſuis in noſtros elargitionibus hunc, & ſecundum atque tertium ex hoc, diem inſignem memorandumque reddidit.

IV. *Pridie Non. Sept.*

Panormi, Stephana cognomento Serafino ſanctimonialis virgo, Laicam, vt loquuntur profeſſa, omni virtute præſtans, ſed profundâ imprimis humilitate ſuique deſpicientiâ, quam ad extremum ſpiritum retinuit, nec à morte irremuneratam eſſe ſiuit qui ponit humiles in ſublime, vitæ finem conſecuta eſt, quem Sancti habere ſolent.

V. *Nonis Sept.*

In Hiſpania venerabilis habetur memoria piiſſimi & ſtudioſiſſimi viri Alphonſi, à S. Auguſtino dicti, qui merito plenus migrauit ad Dominum.

VI. *Octauo Id. Sept.*

Maratex, atque Cimenæ, S. Leonardi tutelaris & patroni.

Lauduni, Dedicatio Cappellæ regiæ quam noſtri procurant.

VII. *Septimo Id. Septemb.*

Per Hiſpaniam apud noſtros S. Mariæ à Victoria, quæ primùm apud Malacam

eam ob denunciatam Regi victoriam ab ipſis dedicata, exinde plurimis in aliis ipſius Hiſpaniæ regionibus hominum noſtrorum Cœnobiis nomen & titulum fecit.

Granatæ Cœnobium ſuis ad hunc diem natalibus exultat, & victorias quarum particeps fuit excelſo laudum præconio loquitur.

Oſſunæ principali magnificentiâ exſtructæ noſtris ædes, quas prælato ſuo hoc eſt Victoriæ Marianæ vexillo ad eundem hunc diem iubilantes ingreſſi ſunt.

Sexto Id. Sept. VIII.

Vteræ in Hiſpania beatiſſimæ Virginis Deiparæ ſolemnis feſtiuitas, ſub inuocatione S. Mariæ à Conſolatione: Caſtillioni in Italia ſub inuocatione S. Mariæ à Stella, & alibi ſub aliis nominibus, dum per vniuerſam Eccleſiam celebris eſt eius Natiuitas, peragitur.

Apud Hiſpanos, eximiæ religionis homo & ſanctitatis admirabili famâ celeberrimus, Antonius, cognomento de los Rios, mortalitatem exuit & in pace compoſitus eſt.

Quinto Id. Sept. IX.

Eccleſiæ noſtræ apud Caſtrum-Theodorici dedicatio.

Quarto Id. Sept. X.

In Gallia Subalpinâ, ſacra B. Deiparæ Virgini ædes, apud Tinellam noſtris hominibus acceſſit, qui ſanctum illud pietatis ſacrarium auguſtiùs excoluerunt.

Tertio Id. Sept. XI.

Nigeoni, depoſitio nobilis & pientiſſimæ fœminæ Tertiariæ, Mariæ, cognomento du Drac, quæ diuinis muneribus & gratiis ſupramodum excelluit.

Pridie Id. Sept. XII.

Apud Albalatam inſtitutum noſtris hominibus Cœnobium, in quod Arragonij ſub hunc diem cum gaudio tranſmigrarunt.

Pleſſiaci iuxta Cæſarodunum, ſummæ vir amabilitatis & venerandæ canitiei atque apud ſuos claræ memoriæ, Sebaſtianus, cognomento Sommaire, naturæ conceſſit.

Idib. Sept. XIII.

Hiſpaniam funere ſuo, vt creditur beauit, Alphonſus, dictus à Matrito, quòd ſub eo nomine latere voluerit, cuius memoria multis de cauſis apud ſuos venerationem habet.

Decimo octauo Cal. Octobr. XIV.

Apud Vulſinium, Caſtillionem & Alcamum Sanctiſſimi Crucifixi, ſub cuius vexillo qui ex noſtris ea loca inhabitant conquieſcunt.

Eccleſiæ noſtræ apud Montem-Gaugerici dedicatio.

Decimo ſeptimo Cal. Octob. XV.

Correctorum electiones annuatim per omnes & ſingulos Ordinis Conuentus ad hunc diem celebrantur.

Obitus Laurentij Card. Puccij Protectoris.

Decimo ſexto Cal. Octob. XVI.

In Hiſpania, depoſitio venerabilis viri & emeriti ſenis Franciſci cognomento de Veas, ob præcellentem virtutis & beatitudinis opinionem, huic diei reuerentiam conciliauit.

Decimo quinto Cal. Octob. XVII.

Camarenam inducti Caſtellani, hoc ſibi beneficium proueniſſe memori animo gratulantur & congaudent.

Romæ, Stephanus cognomento Iuſtice, multis à Deo probatus, cum paſtorem ſequens non eſt confuſus ab expectatione ſuâ, quando expiatâ prioris vitæ maculâ nulla in eo deinceps iniuſtitia inuenta eſt, adeoque optabili morte Iuſtorum defunctus eſt.

XVIII. *Decimo quarto Cal. Octob.*

Briuate apud noſtros S. Ferreoli tutelaris & patroni.

Eccleſiæ noſtræ Valentinæ in Hiſpania dedicatio.

Lutetiæ Pariſiorum ad plateam regiam ædis ſplendidiſſimæ quæ perpetuam B. Deiparæ & B. Franciſci P. N. memoriam præferet, fundamentum præcipua magnificentia & ſolemni apparatu dedicatum eſt.

XIX. *Decimo tertio Cal. Octob.*

Apud Lotharingos noſtros in diœceſi Virdunenſi, S. Luciæ Virginis & regiæ puellæ, quæ Scotiam patriam relinquens, peregrina illuc aduenit vbi poſtmodùm S. Trinitatis Eccleſiam exſtrui procurauit, quam ipſa non corporis tantùm ſui glebâ, ſed frequentibus miraculis nobilitat, vt propterea de illius nomine dici deinceps cœperit, eamque magno concurſu populi adeant, & ex eo feruentiùs maiorique concurſu quo noſtris credita eſt.

XX. *Duodecimo Cal. Octob.*

Valentiæ eleuatio corporis beatæ memoriæ noſtri Gaſparis cognomento Boni.

Paulus IV. Pont. omnia per Deceſſores hominibus noſtris conceſſa priuilegia ſingulari diplomate, quam magnificentiſſimè & ampliſſimè confirmauit.

XXI. *Vndecimo Cal. Octob.*

Nigeoni depoſitus eſt clarus pietate religioſiſque virtutibus præſtans, noſter Nicolaus, cognomento Danes, cuius memoria eſt in benedictione, portio vt creditur in terra viuentium.

XXII. *Decimo Cal. Octob.*

Hiſpanorum Regum in noſtros beneficentia, qui accipiendorum per omnes ditiones ſuas Cœnobiorum facultatem irrogarunt hunc diem Hiſpanis noſtris memorabilem reddidit.

Apud Turonenſes noſtros duo illuſtres pietate, doctrina & rerum ſpiritualium experientia viri Matthæus Bordierius & Adrianus Roſſignolius, eodem die non eodem tamen anno deſiderati ſunt; quorum ille Ambaſiæ, hic apud Caſtrum-Eraldi conditus eſt.

XXIII. *Nono Cal. Octob.*

Antonius, cognomento de Boulogne, Dinienſis Epiſcopus, manſuetudinis laude clariſſimus, & Epiſcopalium virtutum gratia coronatus, in ſuburbana Epiſcopali domo ſua diem clauſit extremum & in pace quieuit.

XXIV. *Octauo Cal. Octob.*

Inuentio geminorum, vt creditur, Martyrum ex noſtris in agro Guadicenſi, quos eius populi erga illos ſtudium ne ab hominibus noſtris abriperentur vſque nunc celauit.

XXV. *Septimo Cal. Octob.*

Ligures Leuantino Cœnobio adaucti, poſt annos viginti duos, in ipſo Genuæ ſuburbio Maratio, domum affabrefactam ad eundem hunc diem priori addiderunt, quo vtroque incremento duplicatum illis eſt gaudium ſuæ progreſſionis.

XXVI. *Sexto Cal. Octob.*

Rethelienſis Cœnobij natales non contemnendam huic diei celebritatem conciliarunt.

XXVII. *Quinto Cal. Octob.*

Apud populationem Ducis Gandiæ in regno Valentino SS. Coſmæ & Damiani patronorum, quorum feſtiuitas etiam apud Rhemenſes noſtros celebris eſſe debet.

Leo X. Pont. datis ampliſſimis gratiis ſe in noſtros beneficum ſimul ac beneuolum exhibuit.

Franciſcus I. Rex decimarum gratiam noſtris contulit.

Quarto

Quarto Cal. Octob. XXVIII.

In agro Cœnomanorum & Æſtiualio Cœnobio, clarus autoritate, doctrina & dignitate vir, Franciſcus cognomento de Lupis, dictus de la Fare, Regienſis Epiſcopus, peregrè obiit & conditus eſt.

Tertio Cal. Octob. XXIX.

Solemnitas per vniuerſum Ordinem S. Michaelis Archangeli, quem militiæ & Ordinis noſtri Archiſtrategum & Protectorem ſingulari deuotione ac prouidentia B. Franciſcus P. N. elegit. Aguntur ſub eius auſpiciis Prouincialium & Correctorum triennales & annuæ electiones, vt tanto felicius procedant, quantò ad id maior à Deo per Angelum faciei ſuæ gratia fuerit deriuata. Sed & ſpeciali cultu potentiſſimi illius cœleſtis & temporalis militiæ Principis per Cœnobia Aletij, Santagathæ, Viuarij, Bitonti, Cuperſani, Molini, Duaci, Mortuæ-aquæ & alia, memoria procuratur.

Ligures Neruium, Granatenſes Fontem-ſanctum hoc eodem die progreſſi, communem Ordinis lætitiam hac felicitate ſua exaggerauerunt.

Apud Aquitanos benè meritus ſenex, Ioannes cognomento Seignoret, qui animi magnitudine, concionum frequentia, religioſarum virtutum cultu & obſeruantia pares paucos, ſuperiorem neminem inter ſuos habuit, ad Protectorem Archangelorum receptus eſt, ſub cuius manu, vt creditur, promerita eius multa & magna paucis & leuibus infirmitatis humanæ defectibus facilè præponderauerunt.

Pridie Cal. Octob. XXX.

Auarici Biturigum, S. Hieronymi tutelaris & patroni.

Apud Hiſpanos illuſtris habetur memoria religioſiſſimi & abſtinentiſſimi viri Hieronymi cognomento de Contreras, qui ſui deſpicientia, corporis afflictatione & maceratione, ſeceſſus & beatæ contemplationis ſtudio rediuiuum Doctorem illum maximum ſibique cognominem perfectè repræſentauit.

OCTOBER.

Calendis Octobris. I.

Sparnaci, S. Remigij tutelaris & patroni.

Alexander VI. Pont. omnes Mendicantium Ordinum gratias omniaque priuilegia noſtris communicauit.

Paulus V. Pont. Generalatum ad ſex annos extendit.

Sexto Non. Octob. II.

Nigeoni, vir doctrina inſignis & eximia pietatis gratia imbutus, Stephanus cognomento d'Aluin, cum ſigno fidei & in ſomno pacis ad maiores ſuos appoſitus eſt.

Quinto Non. Octob. III.

Fublini, clariſſimus ille ſcriptis monumentis, ſed interiore animi ſenſu, teneritudine ad diuina, omniumque virtutum exercitatione multò illuſtrior Claudius, cognomento Rangolius, deſideratus nobis eſt, & incomparabili iacturâ nondum inclinatâ ætate Ordini ſuo, ſed & toti Eccleſiæ ſubductus diem ſuum obiit, cò tamen inſolabilem alioqui luctum moderatus, quòd æternitatem viuere certò creditur, in quam tota mente anhelabat.

Quarto Non. Octob. IV.

Paulæ, S. Franciſci Aſſiſiatis, quem beatus parens noſter natiuitatis ſuæ autorem, Ordo ipſe Minimorum incrementi ſui prænuncium & demonſtratorem libens volens fatetur, agnoſcit, veneratur.

Nigeoni, peſtilenti tabo conſumptus eſt ſingulari ſuorum luctu & mœrore,

Ioannes cognomento Beiean, vir ſedulus, impiger, & in Theologia myſtica non parùm exercitatus, cuius memoria in benedictione eſt.

V. *Tertio Non. Octob.*

In Comitatu Burgundiæ Conuentus apud Ruptum inſtitutus ſuum ab hoc die natalem non immeritò recenſet ac deducit.

VI. *Pridie Non. Octob.*

Eccleſiæ Victoriacenſis dedicatio.

Apud Narbonam datus noſtris locus quem incolerent, quemque Ciuium in noſtros ſtudia noſtrorum in ciues promerita, iam antè huic operi deſignauerant.

VII. *Nonis Octobris.*

Sicilia Cœnobio ad Santangelum amplificata, eoque ſucceſſu exhilarata hunc diem in felicibus ac ſibi fortunatis computat.

Apud Tripolim Syriæ, peregrè agens & pietatis causâ Redemptionis noſtræ loca relegens, vir cæteroqui religioſis virtutibus & integritate vitæ conſpicuus, Franciſcus cognomento Sigalas, diem ſuum obiit; in Eccleſiâ S. Thomæ Maronitarum ibidem tumulatus.

VIII. *Octauo Id. Octob.*

Noſtri apud Compendium hoc ſodalitij ſui natalitio non temerè gloriabuntur.

IX. *Septimo Id. Octob.*

Montibus in Hannonia, S. Dionyſij tutelaris & patroni.

X. *Sexto Id. Octob.*

Gregorius XIII. Pont. data noſtris per Deceſſores priuilegia litteris Apoſtolicis in ampliſſima, vt loquuntur, forma & maximè gratioſa confirmauit.

XI. *Quinto Id. Octob.*

Cœnobio nuper apud Niciam inſtituto natalitius hic dies pro voto reſplendeat, nec vnquam intercidat, quando & Ciuium in noſtros beneuolentia & noſtrorum opera irrequietaque ſedulitas id promerita eſt.

XII. *Quarto Id. Octob.*

Noſter Hieronymus cognomento Frizon, vir magnæ fidei & excelſi apud Deum meriti ſancto fine quieuit.

XIII. *Tertio Id. Octob.*

Apud Calabros deducta Beluederium familia hunc ſuis natalibus diem memorandum effecit.

Paulus III. Pont. eundem diem Apſtolica erogatione inſigniuit.

XIV. *Pridie Id. Octob.*

Conſentiam metropolim ſuam immigrarunt Calabri, & eo euentu ac ſucceſſu hunc ſibi diem ſignauerunt.

XV. *Idib. Octob.*

Giemi, dedicatio ædiculæ S. Suſannæ.

Clemens VII. Pont. ſuis conceſſionibus homines noſtros cohoneſtauit.

XVI. *Decimo ſeptimo Cal. Nouemb.*

Apud Ebolitanos noſtros S. Bernerij Anachoretæ, cuius ſacra pignora ſtudioſè ac religioſè aſſeruantur in eorum Eccleſia.

XVII. *Decimo ſexto Cal. Nouemb.*

Henricus III. Rex liberalis & Catholicus Nigeonenſes noſtros in ſuburbanum ſeceſſum Vicennenſem deduxit, illiſque antiquam ac venerabilem Grandimontenſium ædem regiâ magnificentiâ donauit.

XVIII. *Decimo quinto Cal. Nouemb.*

Caſtaniæ Cœnobium Meſſanenſibus, Surgeriarum Turonenſibus, Nanceij ad vrbem Lotharingis, multiplici ad vnum diem felicitate obtigerunt.

Calabris

Calabris, datum in Vrbe Collegium ad huius diei celebritatem pertinet.

Turonenſes extulerunt intra decem aut vndecim annos dilectos Deo & hominibus ſuæ per diuerſa tempora Prouinciæ moderatores, Iacobum cognomento Maiſelin, & Michaëlem cognomento Quenault, quarum alter manſuetudinis, alter patientiæ gratiâ excelluit, vterque perpetuam reliquarum quoque virtutum memoriam promeruit.

Decimo quarto Cal. Nouemb. XIX.

Catanæ in Sicilia, depoſitio nobilis fœminæ Tertiariæ Ludouicæ cognomento à Ventimiglia, quæ non ſolâ vitæ ſanctimoniâ venerabilis, ſed etiam miraculis illuſtris habetur.

Decimo tertio Cal. Nouemb. XX.

Noſtri Hugonis cognomento de Calce, viri per omnia eminentis ſancta recordatio huius diei iucunditatem poteſt adaugere.

Genuenſes ſuum celebrant Adeodatum cognomento Lomellinum, qui ad hunc diem in pace requieuit.

Duodecimo Cal. Nouemb. XXI.

Werlemani, S. Vrſulæ tutelaris & patronæ.

Carolus IX. Rex noſter inſigni beneficentiâ peramplis immunitatibus & gratiis homines noſtros donauit.

Vndecimo Cal. Nouemb. XXII.

Noſtri Ioannis dicti à Bonifacio, viri ſimplicis & ſancti memoria hunc ſibi diem non immeritò vindicabit.

Decimo Cal. Nouemb. XXIII.

Aquitani fortiſſimum Catholicæ fidei vindicem & religioſis virtutibus ornatiſſimum hominem Antonium cognomento Finet, nunquam ſibi patientur animo excidere.

Obitus ſanctiſſ. viri Guillelmi à Prato Claromontani Epiſcopi, in homines noſtros beneficentiſſimi ſuique fundatoris, cuius corpus poſt mortem inuentum eſt incorruptum.

Nono Cal. Nouemb. XXIV.

Apud Italos vir ſanctus & miraculorum gratiâ clarus ex primis B.P.N. diſcipulis Ioannes cognomento à Genua, non vacuum ſpiritali lætitia hunc diem ſinet pertranſire, ſi virtus eius & ſanctitas in animum reuocetur.

Octauo Cal. Nouemb. XXV.

Memoria, beati viri, quem innocentia vitæ, morum candor, animi puritas & diuinorum munerum excellens participatio S. Franciſco P.N dilectiſſimum fecerant, Bernardini inquam, cognomento à Cropulatu, nunquam per vniuerſum Ordinem intercidet.

Septimo Cal. Nouemb. XXVI.

Eccleſiæ noſtræ apud Caſtrum-Eraldi dedicatio.

Pariſiis, Ordinatio noſtri Franciſci cognomento de Lupis, dicti de la Fare, in Regienſem Epiſcopum.

Apud Prouinciales Gallos præſtantiſſimus eruditione, pietate, autoritate vir, Hieronymus cognomento Durand, in pace quieuit & ſanctum Angelicæ conuerſationis odorem per eam Prouinciam vniuerſumq; Ordinem reſperſit.

Sexto Cal. Nouemb. XXVII.

Siculi Cœnobio apud Scaletam, Hiſpani apud Stalricium, locupletati, ex tanto interuallo ad vnius diei celebritatem conueniunt.

In Hiſpania, Stephanus cognomento Augier, Generalis, raræ pietatis & magnarum virtutum vir, in ipſo Viſitationis curſu defecit & ſanctum vitæ finem adeptus eſt.

Quinto Cal. Nouemb. XXVIII.

Eccleſiæ noſtræ Giemenſis dedicatio.

Sergianæ Cœnobium Liguribus acceſſit, qui euentus hunc eis diem ſingulariter commendauit.

Debellata poſt longam obſidionem Rebellionis & Perfidiæ arx Rupella ſibi libertatem, Galliæ pacem, Regi triumphum, noſtris in proximo ſedem & quietem ad vnum hunc diem comparauit.

Quarto Cal. Nouemb.

XXIX. Apud Turones noſtros, laudatiſſimus ille & nunquam tamen ſatis laudatus aut pro merito laudandus Franciſcus, cognomento Humblot, iuxtà B. P. N. Franciſcum (qui honos ei vni habitus eſt) tumulatus in terris, ab eo non diſiunctus in cœlis eſſe creditur.

Tertio Cal. Nouemb.

XXX. In Calabria inſignis habetur noſter Antonius cognomento Riſoleo, dictus à Croculo, qui abſtinentiſſimæ vitæ exemplo, indefeſſo pœnitentiæ ſtudio, rerum diuinarum aſſidua contemplatione, maximam ſanctitatis opinionem ſibi conciliauit, quam certa etiam diuinæ dignationis argumenta ſanciuerunt & confirmarunt.

Diſtinctim de duobus Antoniis locuti ſumus quorũ vnus Riſoleo, alter dictus ſit à Croculo, quod aliis ante nos placuit.

Pridie Cal. Nouemb.

XXXI. Hiſpani ſolemnem alterius diei & menſis celebritatem geminatâ lætitiâ præueniunt, ob conſtituta Freſnedæ & Villalonis Cœnobia, cuius vtriuſque prouentu hic menſis coronatus eſt.

NOVEMBER.

Calendis Nouembris.

I. Angela, cognomento Leonti, dicta à Mylis, animi puritate, morum ſanctimonia, prophetici ſpiritus gratiâ illuſtris, in ſanctorum ſocietatem beato, vt creditur, fine conceſſit.

Quarto Non. Nouemb.

II. Didacus, cognomento de Albuquerque, proprio elogio dictus Pius, apud Hiſpanos ſuos ſingularem venerationem habet.

Tertio Non. Nouemb.

III. Primus in Lotharingiam progreſſus inædificato apud Serras Cœnobio ad hunc diem conſignandus eſt.

Pridie Non. Nouemb.

IV. Anderlaci, Cœnomanis, Monachij, S. Caroli Borromæi tutelaris & patroni.

Valliſoleti electio Matthiæ cognomento Chico in totius Ordinis Antiſtitem, quem ille magna prudentia & manſuetudine gubernauit.

Nigeoni, vir magnus & rerum geſtarum gloriâ vix vlli ſuorum comparandus, animi autem propoſito & pietate incomparabilis, Ioſephus cognomento le Tellier, ad maiores ſuos cum luctu & deſiderio appoſitus eſt

Nonis Nouemb.

V. Natales celeberrimi Nigeonenſis Cœnobij, hunc diem gaudio & lætitia compleuerunt, ex quo ſcilicet Vir Clar. Ioannes Quintinus, ex Doctore Theologo & Pariſienſis Eccleſiæ maiore Pœnitentiario, Tertiarius ac Procurator noſter effectus, noſtrorum nomine illius loci poſſeſſionem iniit.

Octauo Id. Nouemb.

VI. Apud Italos noſter Andreas cognomento Franqui, non immeritò celebratur.

Septimo Id. Nouemb.

VII. Philippus cognomento à Moncloua, raræ virtutis merito ab Hiſpanis commendatur.

Sexto

Sexto Id. Nouemb. VIII.

Sanctitatis laude floruit in Italia vir ſimplex & populo gratioſus, Ioannes Baptiſta cognomento à Latataco.

Quinto Id. Nouemb. IX.

Panormitani Cœnobij natalitius hic dies nunquam non cum gaudio reſplendebit.

Apud Granullarium Hiſpani ab hac die conſtiterunt, & expoſcentibus ciuibus Cœnobium inædificarunt.

Pius V. Pont. Ordinem noſtrum inter Mendicantes numerandum declarauit.

Obitus Ferdinandi Regis Neapolis, quem apud ſe Turonenſes noſtri condiderunt.

Quarto Id. Nouemb. X.

Pinnuza, cognomento de Albertis Tertiaria, Meſſanenſes noſtros memoriæ ſuę deuotos habet, apud quos præcellenti ſanctitate ac gratuitis muneribus enituit, ac tandem ad hunc diem depoſita & condita eſt.

Tertio Id. Nouemb. XI.

Apud Prouinciales Gallos inculpatæ vitæ gratiâ præſtans, Maximinus, cognomento de Villars, peſte contactos iuuans, in eo ſpontaneæ charitatis miniſterio glorioſam mortem inuenit. Quem plerique ac magno numero & anteceſſerunt, & ſubſequuti ſunt.

Pridie Id. Nouemb. XII.

Andegaui, S. Renati tutelaris & patroni.

In Hiſpania clarus habetur Hieronymus cognomento à S. Dominico, qui magna pietatis laude venerationem apud ſuos meritus eſt.

Idibus Nouemb. XIII.

In Sicilia, Bernarda cognomento à Monteforti, ſanctimonialis virgo apud Meſſanenſes, ſanctitatis eximiæ merito, ac diuinis circum eam poſt mortem prodigiis, celebratur.

Decimo octauo Cal. Decemb. XIV.

Neapolitani ſuum Ioannem cognomento Piobano, virum quidem conditione ſimplicem, ſed ſanctiſſimæ vitæ gloria ſignorumque ac beati funeris honore coronatum ad hunc diem extulerunt.

Decimo ſeptimo Cal. Decemb. XV.

Hiſpani, Gerundam conceſſerunt & ab hac die inhabitare cœperunt.

Decimo ſexto Cal. Decemb. XVI.

Belgij Prouincia contubernio Anderlacenſi aucta, familiam inibi ab hac die conſtituit.

Decimo quinto Cal. Decemb. XVII.

Apud Hiſpanos venerabilis habetur memoria Petri Ariæ ex Comitibus de Puñoroſtro, vt qui generis nobilitatem ſuiipſius deſpicientia religioſiſq; virtutibus ac Chriſtianæ pietatis officiis longè ſupergreſſus fuerit.

Decimo quarto Cal. Decemb. XVIII.

Calabri apud Nicoteram accepto domicilio ex die hac, bonum incrementum auſpicatumque ab hoc exordio duxerunt.

Decimo tertio Cal. Decemb. XIX.

Mediolanenſis ditio & vtraque Burgundia in Prouincias erectæ ſunt, & hinc ſuum natalem computant atque recenſent.

Duodecimo Cal. Decemb. XX.

In Hiſpania ſuorum præconio dilaudatus Ioannes cognomento à S. Michaële, hunc ſibi locum depoſcit.

Vndecimo Cal. Decemb. XXI.

Pluribus in Cœnobiis B. Mariæ Virg. tutelaris & patronæ feſtiuitas ſub diuerſis nominibus agitur.

Caſcanti Cœnobium Hiſpanis, Alcami Siculis, oblatum, ſuos quoſque incolas ab hac die ſuſcepit.

XXII. *Decimo Cal. Decemb.*

Caſale nouum nouo domicilio Calabros adauxit.

XXIII. *Nono Cal. Decemb.*

Andreas, cognomento de Mora, fidei cauſâ trucidatus martyrij lauream creditur retuliſſe.

XXIV. *Octauo Cal. Decemb.*

In Calabria inſignis Chriſti Confeſſor, Franciſcus, cognomento Maioranus, ex primis B. P. N. diſcipulis multis nominibus inclaruit, adeò vt ſæpiùs ei Spiritus Sanctus in columbæ ſpecie apparuerit.

XXV. *Septimo Cal. Decemb.*

Archidonæ, Auguſtæ Sueſſionum, Gerardimontij, S. Catharinæ tutelaris & patronæ.

Panormi, ſanctarum Virginum ſodalitas in ſacrum Aſceterium inducta eſt, & Sanctorum ſeptem Angelorum patrocinio commendata.

XXVI. *Sexto Cal. Decemb.*

Apud Calabros noſter Antonius cognomento Bonus, dictus à Flumine frigido, è primis B. P. N. ſociis ac diſcipulis, admirandæ ſanctitatis opinionem ſuis, & exteris reliquit.

XXVII. *Quinto Cal. Decemb.*

In Hiſpania nunquam obliuione delebitur memoria noſtri Ferdinandi, cognomento Moreno, qui tantam collegit ſanctitatis famam vt proximè ad eum ſepeliri pro beneficio habeatur.

XXVIII. *Quartò Cal. Decemb.*

Hiſpalenſis Eccleſiæ noſtræ dedicatio.

Pleſſiaci Turonum noſter Petrus, cognomento Haguenier, inſignis pietate, doctrinâ, magnitudine animi & autoritate vir, quo non alter toties regimini adhibitus inuenitur, pretioſa vt creditur apud Deum morte defunctus eſt.

XXIX. *Tertio Cal. Decemb.*

In Cœnobio Turonum Pleſſiacenſi, repoſitio reliquiarum B. P. N. Franciſci.

XXX. *Pridie Cal. Decemb.*

Leontij & Sergianæ, S. Andreæ tutelaris & patroni.

Andreas; cognomento de Mora, Laicum, vt loquimur, apud Hiſpanos profeſſus, miræ in pauperes charitatis & ſuſcitato mortuo, vt creditur, venerabilis ſuorum elogiis prædicatur: ſed & alij eius nominis plures clari habentur.

Primum Ordinis priuilegium & libertas à Pyrrho Conſentino Archiepiſcopo diuina aſpirante gratia conceſſa ſunt.

DECEMBER.

I. *Calendis Decembris.*

MAtiſconi, noſter Gaſpar cognomento Dinet, eius Vrbis Epiſcopus in Chriſto requieuit.

II. *Quarto Non. Decemb.*

In Cœnobio S. Oliuæ iuxta Panormum depoſitio Franciſci, cognomento Ceccardi, dicti à Genuâ, qui admirabili pietatis gratia effulſit, & cœleſtis prodigij honore inter moriendum dignus effectus eſt.

Obitus Leonis X. Pont. in B. Franciſcum P. N. totumque Ordinem beneficentiſſimi.

Tertio

Tertio Non. Decemb. III.

Andreas, dictus à Meſſana, magnifico ſanctitatis elogio à ſuis decoratur, ad quam ſcilicet B. P. N. contubernio eruditus eſt cùm inter primos illius diſcipulos verſaretur.

Pridie Non. Decemb. IV.

In Hiſpania, Ioannes cognomento Vegel, lapidibus obrutus martyrium feciſſe perhibetur.

Nonis Decemb. V.

Apud Siculos, Philippus cognomento Sinaria ſancto compunctionis ſpiritu imbutus & lachrymarum dono præditus etiam reliquis virtutibus ad perpetuam memoriam inclaruit.

Octauo Id. Decemb. VI.

Caſtaniæ, Metis, Lauduni, Tornodori, Calniaci, S. Nicolai tutelaris & patroni.

Briaticenſis Cœnobij natales ad huius diei celebritatem pertinent.

Celebrantur ab Italis Nicolaus de Alexio, à S. Lucido, à Nucito, à Gallis Nicolaus Bethunius & Papelartus vt ſingulari pietate, aliiſque donis venerabiles.

Septimo Id. Decemb. VII.

Magnum ſibi apud Hiſpanos nomen fecit optimus ſenex, Didacus, cognomento de Pontoia, vir verè Apoſtolicus & præcellenti pietate totus accenſus & ardens, qui in illis ſymboli verbis Et vitam venturi ſæculi expirauit.

Sexto Id. Decemb. VIII.

Cameranæ, Ondaræ, & alibi, Conceptionis glorioſæ ſemper Virginis genitricis Dei Mariæ feſtiuitas ſolemniter agitur, quibus locis in B. Deiparæ tutelam ſub hoc titulo noſtri conceſſerunt, & alibi ſub aliis nominibus.

Hiſpalis & Noaleij apud Hiſpanos Cœnobia, hoc ſuo die natilitio non fruſtra gloriantur.

Antuerpiam inducti noſtri feſtiuis gaudiis & magnificentiſſimâ pompâ, hunc ſibi & Ciuibus diem memorandum effecerunt.

Quinto Id. Decemb. IX.

Didacus, cognomento de Verdeio à Mauris interceptus in fidei & religionis odium confoſſus eſt, ſimiliter & alia occaſione Petrus cognomento de Cueillar, cum itineris comite ab iiſdem infidelibus mactati ſunt.

Quarto Id. Decemb. X.

In Sicilia ingenuus adoleſcens Franciſcus, cognomento Paſchalis, qui & dictus Petrus à Meſſana, ingenti ſanctitatis gloriâ effloruit.

Tertio Id. Decemb. XI.

In Cœnobio S. Mariæ à Victoria iuxta Panornum, Michaël, cognomento Pellicus, dictus à Meſſana, miraculis clarus habetur.

Prid. Id. Decemb. XII.

Apud Calabros, Matthæus cognomento à Celico, virtutum omnium laude celebris à B. Franciſco P. N. viſibiliter apparente in cœleſtis beatitudinis conſortium euocatus creditur.

Idib. Decemb. XIII.

Salemi & Caſtellanæ in Sicilia, S. Luciæ tutelaris & patronæ.

Hiſpani ſuum Martinum cognomento de Vermujos, à profunda & ſolida humilitate, aſſidua corporis maceratione, aliiſque virtutibus, quæ vt in eius gratiam ederentur aliqua diuinitùs effecerint, ſolent prædicare.

Decimo *nono Cal. Ianuar.* XIV.

In Sicilia venerationem habet Philippus cognomento à Gibboſo, qui religioſis virtutibus omnibus enituit, & ſanctitatis famam comparauit.

XV. *Decimo octauo Cal. Ianuar.*

Matriti, Ioannes, cognomento Villanus dictus à Mylis, ſanctum vitæ finem conſecutus eſt qualem vita promittebat, cuius vtriuſque merito non temerè per ſuos commendatur.

XVI. *Decimo ſeptimo Cal. Ianuar.*

Lutetiæ Pariſiorum, vir Apoſtolicus, ſui ſæculi Paulus & Elias publica voce proclamatus, Ioannes, cognomento Dehem, ſoli ſibi exitioſa quod prædixerat peſte ſublatus eſt, magno hæreticorum gaudio, maiore Catholicorum luctu, inſolabili ſuorum mœrore, Deo autem aliquid melius pro illo prouidente.

Obitus Bernardini Card. Caruaiali primi Protectoris.

XVII. *Decimo ſexto Cal. Ian.*

Sauonæ, S. Lazari tutelaris & patroni.

In Hiſpania celebris habetur memoria Dominici, cognomento de Caſtelblanco, qui ſuo funere hunc diem conſecrauit.

XVIII. *Decimo quinto Cal. Ian.*

Turonenſes emeritum ſenem ac probatæ virtutis hominem Robertum, cognomento Iahan, cum mœrore ac deſiderio extulerunt.

XIX. *Decimo quarto Cal. Ian.*

Alphonſus, cognomento de Caruaial ſenio penè confectus, ſed Euangelicâ perfectione conſummatior apud Hiſpanos ſuos in pace quieuit.

XX. *Decimo tertio Cal. Ian.*

Nigeoni vir clarus Ioannes, cognomento de Longueiouë, ſui deſpicientiâ & ſpiritualis vitæ magiſterio inſignis ſingulari bonæ mortis exemplo ſuos conſolatus obdormiuit in Chriſto.

Iulius II. ampliſſima gratia noſtros proſequutus hunc diem illis memorabilem fecit.

XXI. *Duodecimo Cal. Ian.*

Arragonij ſuum Ioannem, cognomento Abarca, multa ſanctitate venerabilem magniſque doloribus exercitatum, in cœlum (vt fides eſt) tranſmiſerunt & apud ſe cum honore depoſuerunt.

Itali ſuos celebrant Thomam à Cleſuto, & à Neapoli, tum etiam Seminum, apud quos venerationem habent.

XXII. *Vndecimo Cal. Ian.*

Victoriacenſes noſtri hoc ſui Cœnobij natalitio cum lætitia perfruuntur.

XXIII. *Decimo Cal. Ian.*

In Sicilia, Franciſcus cognomento Xilo dictus à Meſſana, clarus miraculis prædicatur.

Carnotenſes poſito ædis ſuæ fundamento lætabundi, hunc in felicibus diem habuerunt.

XXIV. *Nono Cal. Ian.*

Apud Italos, Ioannes cognomento à Laureto prophetici ſpiritus gratia, puritate animi & corporis, aliiſque diuinis muneribus illuſtris fuiſſe prædicatur.

XXV. *Octauo Cal. Ian.*

In Hiſpania, Melchior Ximenez ſacra in Natiuitate Domini peragens & altari aſtans, ab irruentibus Mauris cum ſocio & miniſtro Stephano à Granata obtruncatus eſt, ſicque naſcenti Chriſto ſuo ſanguine ambo libauerunt.

In eadem Hiſpania inſignis Theologus autoritate ac pietate præſtans Franciſcus ille, cognomento de Tamaio, poſt longos & acerbiſſimos dolores viuere deſiit mortalem vitam, vt ad immortalem naſceretur.

Septimo Cal. Ian.

XXVI. Panormi & Bruxellæ, S. Stephani tutelaris & patroni,

Vicennis

Vicennis in agro Pariſienſi noſter Antonius cognomento Eſtiehne, vir eruditus & pius, & in Theologia myſtica exercitatus eum vitæ conſecutus eſt, ad quem ſe longo vſu & tempore comparauerat.

Itali, Galli, & Hiſpani, Stephanos plures ſanctimonia vitæ ac morum integritate venerabiles poſſunt producere.

Sexto Cal. Ian. XXVII.

Ioannes à Neapoli Clericus eique alter cognominis Oblatus apud ſuos Neapolitanos egregio perfectionis vitæ cœleſtiumque donorum præconio commendantur: quin & plures Ioannis nomine apud eos alioſque inſignes habentur.

Quinto Cal. Ian. XXVIII.

Primum à morte B. P. N. totius Ordinis Capitulum felici auſpicio cœpit celebrari.

Rhegij-Iulij, clariſſimus ille omnique laudatione maior Gaſpar cognomento Ricciullus dictus à Foſſo, eius Vrbis Archiepiſcopus, dierum ac meritorum plenus migrauit ad Dominum.

Lugduni, felix obdormitio beatæ memoriæ viri Dei Franciſci cognomento de Sales, Gebennenſis Epiſcopi, cuius merita vt nulla poteſt oratio adæquare, ſic cum in tertium ſuum ſodalitium conceſſiſſe Ordo Minimus nunquam ſatis poterit gratulari.

Quarto Cal. Ian. XXIX.

Apud Calabros duo Archangeli, vnus à Longobardo, alter à Beſignano, vitæ gratia & mortis gloria inſignes & clari, non immeritò ſub vnius diei celebritate coniungentur.

Tertio Cal. Ian. XXX.

In Hiſpania, vir pius animique ac corporis puritate nitens, in orationis ſtudio aſſiduus, charitate feruens, aliiſque religioſis virtutibus excellens, Alphonſus cognomento Maldonatus, quam beatæ mortis gratiam quotidianis votis expoſcebat feliciter adeptus eſt.

Siculi ſuum Ioſephum cognomento à S. Lucia, mirabili perfectioris vitæ exemplo conſpicuum debitis laudibus æternitati conſecrarunt.

Pridie Cal. Ian. XXXI.

Nigeoni columbinæ ſimplicitatis, indefeſſæ orationis, prophetici ſpiritus, Angelicæ puritatis gratiâ communem ſortem tranſgreſſus homo Dei, Ioannes, cognomento Alard, vniuerſæ carnis viam ingreſſus immaculatum cœlo ſpiritum, vt creditur reſtituit.

Ibidem, Franciſcus cognomento le Tellier, & Abbatiſuillæ Ioannes cognomento Franſſure, non fruſtra in veneratione habentur.

Compendij, pientiſſima tertij Ordinis ſodalis Catharina, cognomento Thibault, cum certo diuinæ dignationis pignore, & ſpe maioris cum tempore gloriæ reuelandæ nuper depoſita eſt.

Hoc Diarium currente ac præcipiti calamo exaratum non multa, quibus ſtudioſo Lectori placere, aut ſatisfacere poßit complectitur. Et id equidem vt verum fatear mihi non propoſui, ſed ſolùm volui hominum noſtrorum animos excitare ad diligentius perſcrutanda rerum ſuarum monimenta, vt ſuis quæque temporibus non negligant deſignare, intelligantque in quem vſum ſua poßit diligentia proficere. Quam ad rem ſatis habui vnum aliquem cuiuſlibet rei ſucceſſum in ſingulos dies annotare, niſi plures non exquirenti ſub manum venerunt, quod non ſemel factum eſt. At quantò maior futura eſſet copia de ſingulis accuratiùs rationem ineunti multis ſi tanti re-

ſerret exemplis edocerem, quanta verò per alios fieri potuiſſet ſi ſuis in rebus magis exacti fuiſſent non facilè poteſt enarrari. Non diſſiteor tamen inanes nobis ac vacuos pleroſque dies occurriſſe, tum maximè in poſtremis duobus menſibus, quos obuiis vt datum eſt rebus impleuimus, non vana plerumque ratione ducti, de qua ſit Lectoru iudicium dum eius enunciandæ facultas non datur. Annos in margine deſcriptos præſtitiſſet habere, quod mihi etiam in animo erat, ſed properanti præterquam credi poteſt, omninò non licuit. Non videbor mihi operam perdidiſſe, ſi hoc ſibi tantùm ſpecimen eſſe factum, Lector conſtituat, dum maiorum ac meliorum ſpe animum paſcet ac ſuſtinebit, noſtri pro certo habeant; & ex hoc ſtudium ſuum ad perficienda quæ nos retractare aliquando non pigebit, ſeriò conferant, noſque operâ & ope ſuâ non dedignentur.

INDEX

INDEX TOPOGRAPHICVS,

IN QVO VRBIVM, OPPIDORVM, fluminum, &c. nomina recenſentur.

A

ABadiacum, 1629. 9
Aballo, *Aualon*, 1607. 5
Abbatiſuilla, *Abbeuille*, 1499. 2
Abdara, 1605. 2
Abdua, 1547. 1
Accitana colonia, 1510. 2
Acculium, 1499. 1
Achates, 1623. 12
Acheron, 1623. 6
Achradina, 1579. 2
Acilinus, 1585. 2.
Acinthius, 1572. 3
Acqui. V. Aquæ Staciellæ.
Acraga, 1534. 1
Acrouentum, 1614. 4
Adamatium, 1518. 7
Adda, V. Abdua.
Adour, V. Atyrus.
Adria, 1603. 11.
Adrianorum paludes, 1588. 1
Adriaticum mare, 1540. 1
Ad ſeptem fratres, 1535. 4
Adua, 1623. 22
Adura, 1616. 1
Ægabia, 1589. 1.
Æmilia, 1532. 2
Ælia, 1499. 2. 1573. 1
Æſium, 1605. 13
Ætna, 1523. 1
Agabra, 1589. 1
Agathyrium, 1582. 6
Agathyrſus, 1579. 5
Agendicum, 1585. 10
l'Agno, 1574. 1
l'Agno, V. Clanius.
Agragas, 1534. 1
Agrigentum, 1534. 1
Aiamonte, 1624. 7
Ailiier, V. Elaueris.
Aiſne, V. Axona.
Aix, V. Aquæ Sextiæ.
Ala Flauiana, 1629. 7
Alaquaz, 1534. 2
Alaro, 1580. 5.
Albalata, *Albalata de Cinca*, 1610. 7
Albaycin, 1518. 6.
Alba, 1482. 6
Albaterra, 1617, 6
Albenga, V. Albingaunum.
Albingaunum, 1602. 6
Albintemelium, 1602. 6
Albula, 1600. 1
Alburgum, 1629. 10
Alcala de Hennares, 1578. 4
Alcala de los Gonzales, 1577. 4
Alcala la Real, 1556. 4
Alcamus, Alcamum, 1609. 7
Alcira, 1533. 2
Alcorcon, 1534. 2
Aldenardum, 1622. 2
Alecium prom. 1545. 2
Alençonium, *Alençon*, 1493. 8. & alibi.
Aletium, 1460. 2. 1524. 3
Alexandria, 1623. 22
Algaliola, *Algaliola*, &c. 1623. 14
Alhambra, 1518. 6
Alicante, 1586. 1
Alimania, 1541. 1
Allier, V. Elauer.
Allobroges, 1499. 1
Almeria, 1580. 1
Almontium, *Almonte*, 1568. 1
Almoradium, *Almorads*, 1609. 8
Almoria, 1493. 6
Almunezanum, *Almunezar*, 1582. 1
Alnetum, 1585. 10
Alo, 1609. 8
Alone, 1585. 1
Aloſtum, 1622. 2
Altiſſiodorum, 1607. 5
Aluntium, 1582. 6
Alyba, 1535. 4
Amalphis, 1548. 6
l'Amanthia, 1416. 4
Amantia, *Amantea*, 1623. 6.
Amatiſſa, 1490. 2
Ambacia, 1482. 5. 1489. 1. 1490. 2
Ambianum, 1498. 5. 1499. 2
Amboiſe, Vid. Ambacia.
Amiens, Vid. Ambianum.

Amiternum, 1624. 8
Amphiſa, 1580. 5
Anas, 1624. 7
Ancon, Ancona, &c. 1594. 2
Andaluſia, Vid. Vandalia.
Andegaui, Andes, &c. 1615. 1
Anderlacum, 1615. 3
Anderlecht. V. Anderlacum.
Andouerpium, 1614. 6
Andus, 1615. 1
Andujar. Vid. Illiturgis.
Angeriacum, 1600. 4
Angers, 1502. 4
Angers, 1615. 1
Angitula, *Angitola*, 1555. 4. 1579. 4
Angium, 1622. 2
Angoulesme. V. *Engoulesme*.
Anicium, 1611. 2
Anitia, 1603. 6
Anoia, *Anoia*, 1582. 2
Antequera, 1585. 3
Anthemus, 1558. 1
Anticaria, 1585. 3
Antuerpia, 1614. 6
Anuers, 1614. 6
Anxa, 1612. 2
Anxanum, 1603. 8
Anzalcaçar, 1558. 1
l'Anzano. V. Anxanum.
Aouſt, 1619. 3
Apennini montes, 1529. 4
Apiarium, 1586. 1. 1605. 1
Apoſa, 1529. 4
Apruſtum, 1571. 1
Aquæ Larodæ, 1610. 4
Aquæ Sextiæ, 1555. 1
Aquæ Statiellæ, 1602. 2
Aquila, *Aquila*. 1624. 8
Aquilæ, ſeu Aquæ ſylua, 1585. 10
Aquitania II 1607. 6
el Arabal, 1546.
Aranda de Duero, 1596. 2
Araria, 1552. 1
Araris, 1552. 1 1606. 5. 1622. 4
Arbois, 1621. 2
Arboroſa, 1621. 2
Arboſium, 1621. 2
Area, 1581. 2
Arcamum, *Arcamo*, 1609. 7
Archidona, 1551. 5. 1556. 2
Arcus, *Arc*, 1555. 1
Arcus, 1602. 1
Arelas, Arelate, &c. 1616. 7
Arles. V. Arelas.
Arlançon, 1582. 5
Arena, 1523. 4
Arenæ, 1607. 1
Arenas gordas, 1568. 1
Areuaci, 1591. 5
Argentarium, 1428. 1516. 5
Argentius, *Argens*, &c. 1529. 2
Argentarius mons, 1582. 7
Argilla, 1602. 5
Ariminum, 1610. 2
Arnus, *Arno*, 1581. 3. 1583. 3
Armentio, 1605. 7
Arque. V. Area.
Arſicua, 1629. 12
Artemiſium, 1593. 1
Artemiſium prom. 1611. 5
Arucci, 1584. 5
Aruerna, 1632. 2
Aruernia, 1541. 1
Aruernum, 1632. 2
Aſchenez, 1556. 2
Aſindum, 1579. 5
Aſparnacum, 1620. 2
Aſprenciacum, 1620. 2
Aſſidonia, 1543. 1. 1579. 5
Aſſiſium, 1429.
Aſta, 1524. 6
Aſtapa, 1562. 2
Aſta Pompeia, 1602. 2. *Aſti*.
Aſtorga. V. Aſturica.
Aſturica, 1548. 5
Aſtygis, 1506. 7. 1509. 5
Aſtyron, 1416. 4
Atax, 1570. 2. 1629. 1
Atella, 1574. 1
Aternus, 1624. 8.
Athanagia, 1629. 14
Atheſis, 1593. 3
Athum, 1622. 2
Atria, *Atri*, 1603. 11
Atyrus, 1592. 1. 1609. 5
Auaricum Biturigum, 1505. 1. 1617. 13.
Auaricus, 1617. 13. 1623. 1
Aube, 1482. 6
Aubett. V. Albula.
Aubeterre. V. Albaterra.
Auallo. V. Aballo.
Auca, 1582. 5
Auctura, 1616. 1
Aude. V. Atax.
Audura, 1616. 1
Auerſa, *Auerſa*, 1574. 1
Auguſta firma. 1506. 7
Auguſta Peruſia, 1576. 3
Auguſta Taurinorum, 1625. 4
Auguſta Veromanduorum, 1615. 1
Auguſtobona, 1627. 1
Auguſtobriga, 1582. 5
Auguſtonemetum, 1607. 7. 1632. 2
Auguſtonemetum Aruernorum, 1611. 2
Auguſtoritum, 1591. 7
Auia Iulia, 1585. 11
Auia Liuia, 1585. 11
Auinio, *Auignon*, 1570. 3
Aula-cocta, 1534. 2
Aulon, 1480. 1
Aurata, 1617. 13
Aurelia, Aureliæ, &c. 1613. 3
Auricella, 1623. 12
Aurelia, Aurelianum, 1498. 4
Aurigia, 1584. 5
Auſa, 1591. 1
Auſer, Auſur, Auſeris, 1581. 3
Auſedonia, 1582. 7
Autricum Senonum, 1607. 5
Auuergne. V. Aruernia.
Auureſe, 1617. 13

Auuron, 1617. 13. 1623. 1
Auxerre, 1607. 5
Auxois, 1605. 7
Auximum, 1603. 15
Axalitum, 1559. 1
Axona, 1573. 1. 1582. 4
Azalcaçar, 1558. 1

B

BÆta, 1561. 3.
Bætis, 1495. 4. 1506. 7. 1510. 1. 1514. 5. 1551. 4. 1568. 1
Baeza. V. Biatia.
Bagnuolo. V. Balneolum.
Bailen, 1556. 3
Balma, 1607. 3
Baldricurium, 1482. 6
Baldeolum, 1603. 6
Barcelona. Vid. Barcino.
Barcino, 1510. 3. 1574. 1
Barium ad Albam, 1627. 1
Barium, *Bari*, 1530. 1, 1616. 2
Bar-le Duc, 1618. 5
Barolum, 1616. 2
Barrum, 1618. 5
Barrum ſuper Albam. *Bar ſur Aube*, 1482. 6
Bar-ſur-Aube, 1627. 1
Baſilea, 1607. 3
Baſſingium, *Baſsing*, 1615. 5
Baſtetani, 1605. 2
Baudricour, 1482. 6
Bealna, Belna, 1625. 3
Beaune, 1625. 3
Bellouacum, 1617. 14
Beauuais. 1617. 14
Beau-regard. V. Belli-regardum.
Belli-regardum, 1541. 1
Belicardi mons, 1607. 3
Beltinum, 1603. 3
Belmontium, *Bellomonte* 1455. 3
Beluederium. Vid. Blanda.
Beluedere, 1426. 4. 1518. 7
Benacus, lacus, 1591. 8
Benencntum, 1588. 6
Benius, 1602. 4
Bergomum, *Bergamo*, 1602. 2
Bernalda, 1539. 1
Bernauda. V. Bernalda.
Berry. Vid. Bituriges.
Beſagno, 1623. 13
Beſançon. V. Veſuntio, &c.
Beſaia, 1614. 2
Beſidianum. *al*. Biſinianum.
Beſos, 1578. 5. 1557. 1
Betulo, 1578. 5
Beziers, 1614. 2
Biatia, 1551. 4
Biar, *Biax*, Biuar, 1586. 1. 16-5 1
Bibracte, 1625. 3
Bilbilis, 1510. 2
Billomum, *Billom*. 1560. 4
Biſignano. Vid. Biſinianum.
Biſinianum, 1455. 3. 1458. 1515. 2. 1518. 7. 8. 9
Biſontio, 1607. 3
Biteræ, Biterræ, 1614. 2
Bitonto. V. Butuntum.
Bituriges, 1507. 1
Bituricæ, 1617. 13
Blanda, 1426. 4. 1518. 7. 8
Blaye. V. Blauia.
Blauia, 1606. 8
Blaſia, *Blaiſe*, 1482. 6. 1496. 1. 1614. 1. 1490. 2
Bleſocium, 1496. 1
Blois. V. Bleſæ.
Bliteræ, 1614. 2
Blonna, *Blonne*, 1602. 4
Bocenium Hemerum, 1519. 1
Bologna. Vid. Bononia.
Bone, 1602. 4
Bonne-maiſon. V. Bona-domus.
Pona-domus, 1585. 10
Bonifacium, 1518. 8
Bonifato. Vid. Bonifacium.
Bononia G. 1611. 4. *ſeu*, Bolonia.
Bononia, 1529. 4. 1532. 2
Bomeriæ, *Bommiers*, 1507. 1
Borello. V. Burellum.
Borgetto. V. Burgettum.
Bormiæ, *Bormes*, 1482. 4
Bolſena, 1574. 1
Bourdeaux. V. Burdegala.
Bourges, 1617. 13
Bourges. Vid. Auaricum, &c.
Bracancuria, *Bracancour*, 1482. 6. 1496. 1
Brauum, 1582. 5
Braces, 1550. 6
Briaticum, 1550. 6
Breſcia. V. Brixia.
Brenna, Brienna, &c. 1627. 1
Brienne. V. Brenna.
Brigætium, 1548. 5
Brindiſi. Vid. Brunduſium.
Brioude, 1611. 2
Briocopolis, 1622. 1
Briſtacia, 1545. 2
Briuas, Briua, 1611. 2
Briua-Æſiæ, 1593. 7
Brixia, 1588. 5
Brunduſium, 1460. 1. 1524. 3. 1530. 2. 1578. 6
Brunna, 1629. 12
Bruſſelle, 1616. 4
Brutij, 1416. 4. 1444
Bruxella, 1616. 4
Bubiemum, 1629. 6
Buda, 1629. 7
Burdegala, Burdigala, 1607. 6
Burellum, 1555. 4
Burgettum, 1604. 5
Burgos. V. Burgi.
Burgi, 1582. 5
Burſoria, 1625. 3
Burſure, 1625. 3
Buſentus, *Buſento*, 1510. 5
Buta, 1611. 2
Butuntum, 1615. 4
Buxentum, 1471. 1

C

CAbellio, &c. 1596. 3
Cabellio, 1604. 7
Cabilo, &c. 1596. 3
Cabo Bongerbino, 1584. 4
Cabo Corſo, 1623. 14
Cabo di S. Maria, 1612. 1
Cabo di Maſſa Oliueri, 1579. 2
Cabo Orlando, 1582. 6
Cabo Piſſaro, 1579. 2
Cadoing. Vid. Cadunium.
Cadunium, 1503. 2
Cæſarauguſta, 1492. 2. 1493. 6
Cæſarauguſta, 1576. 1
Cæſaria, 1623. 22
Cæſariana, 1524. 6
Cæſarodunum Turonum, 1482. 5. 1490. 2. 1491
Cæſaromagus, 1617. 14. 1633. 1
Cæſarodunum, 1621. 4
Cæſenna, *Ceſena*, 1629. 16
Caglieri, 1623. 14
Caino, 1481. 3
Calaita, 1428.
Calais, 1611. 4
Calagurris, 1585. 11
Calahora. V. Calagurris.
Calata-Heronis, *Calatagirone*, 1585. 8
Cales, 1551. 3
Caleſium, 1611. 4
Caletes, 1611. 4
Calonatus, 1520. 2
Calopinace, 1566. 2
Calis. Vid. Gades.
Calidus-mons, 1499. 1. 1500. 1
Calniacum, 1617. 15
Calor, 1588. 6
Calopicciatum, *Calopicciato*, *Calopezzati*, 1624. 4
Calpe, 1535. 4
Calpe, 1493. 6
Calus, 1551. 5
Caluus-Mons, 1611. 2
Camarena, *Camarena*, 1562. 4
Cambodunum, 1629. 9
Camerinum, 1617. 9
Campania, 1513. 11
Campagna. Vid. Campania.
Campiniacum, 1603. 1
Campi, *Campos*, 1596. 2
Cantera, 1623. 12
Cantera, 1584. 2
Cœnus, 1555. 1
Capis, 1602. 3. 1631. 1
Capo Boeo. Vid. Libæum promont.
Capo Campanella, ſeu, *Capo di Minerua*. Vid. Mineruæ promontorium.
Capua, *Capoa*, 1605. 4
Capo d'ella Torre, d'el faro, 1464. 2
Capo d'elle Colonne. Vid. Lacinium prom.
Capo di S. Maria. Vid. Iapygium prom.
Capo di Milazzo, 1464. 2
Capo di Vaticano, 1543. 2
Capreæ Inſ. 1586. 6
Capurſium, *Capurſi*, &c. 1612. 4
Caraca, 1578. 4
Calaris, *Caralis*, 1623. 14
Carantonus, 1619. 1. 2
Carcaſſo, Carcaſſona, *Carcaſſone*, 1629. 1
Cardo, *Cardone*, 1623. 5
Cariatum, *Cariati*, 1444. 1512. 2
Carlonoplis, 1606. 7
Carnotes, Carnutes, &c. 1616. 1
Carolopolis, 1606. 7
Carpentoracte, *Carpentras*, 1606. 4
Carrion, 1585. 11. 1606. 3
Carſium, *Cars*, 1617. 9
Cartama, 1608. 6
Cartagena, 1605. 2
Carteia, 1567. 3
Carthago, 1605. 2
Carthuſiani-montes, 1499. 1
Carus, 1491.
Caſale-benedictum, 1507. 1
Caſale nouum, *Caſalnouo*, 1581. 2
Caſalium, 1621. 3
Caſatum, 1621. 3
Caſcantum, *Caſcante*, 1585. 12
Caſerta, 1605. 5
Caſſanum, 1581. 2
Caſtania, *Caſtania*, 1579. 3
Caſtalla, *Caſtalla y Caſtralla*, 1586. 1
Caſtellum, 1609. 1
Caſtel-al-mare di Stabie. Vid. Caſtrum-Almurinum Stabienſe.
Caſtellana, *Caſtellana*, 1612. 5
Caſtellariæ, 1493. 8
Caſtel-al-mare, &c. Vid. Caſtrũ-Almurinũ.
Caſtelvetere. V. Caulona.
Caſtel-Verrano, ſeu, *Caſtel-bertran*, 1607. 1
Caſtillo de loſas, 1559. 1
Caſtillio, *Caſtiglione*, 1604. 5. 1606. 1
Caſtrouillarium. 1571. 1
Caſtrum-Almurinum-Stabienſe, 1480. 2
Caſtrum-Almurinum, &c. 1506. 8
Caſtrum-altum, 1586. 1
Caſtrum-foſcaldum, 1416. 5
Caſtrum-Ioannis, *Caſtro Giouanni*, 1601. 2
Caſtrum-Heraldi, &c. 1495. 3
Caſtrum-Orientis, &c. 1603. 7
Caſtrum-nouum, 1619. 2
Caſtrum-Theodorici, 1609. 6
Caſtrum-Veteranum, 1607. 1
Catacium, 1577. 1
Catana, *Catania*, 1525. 1
Catanzarum, *Catanzaro*, 1577. 1
Catona, *la Catona*, 1464. 1. 1629. 13
Caua, *Caua*, 1583. 2
Cauares, 1570. 3
Cauaillon. V. Cabellio.
Caulona, 1580. 5
Cauriana, 1617. 5
Caurum, 1588. 1
Cazau, 1621. 8
Celanus, 1520. 2
Celicum, 1453.
Celtiniæ, 1611. 2
Centa, 1602. 6
Centurium, *Centuri*, 1623. 14
Cerilli, 1545. 1

Ceruaria,

Ceruaria, *Cernera*, 1591. 1
Ceuennici montes, 1614. 2
Chalon. V. Cabilo.
Chalemont. Vid. Calidus-mons.
Chambery. V. Camerinum.
Champigny. 1603. 1
Chanaualetis, 1611. 2
Charante. V. Carantonus.
Charidemum prom. 1605. 2
Charnia, 1623. 2
Chartres, 1616. 1
Charybdis, 1503. 1.
Chaſteau-Thierry, 1606. 6
Chaſtel. V. Caſtellum.
Chaſtelleraut. Vid. Caſtrum-Heraldi.
Chaſtelliers. Vid. Caſtellariæ.
Chaſteau neuf, 1619. 2.
Chaumont. Vid. Calidus-mons.
Chaumont, 1611. 2
Chauny, 1617. 15
Cheneualet, 1611. 2
Chenipportus, 1611. 2
Chenil. Vid. Singulis.
le Cher, 1491
Cherſoneſum promontorium, 1464. 2
Chezau-benoiſt. Vid. Caſale-benedictum.
la Chiana. Vid. Clanis.
Chieti. V. Teate.
Chinon, 1481. 3
Chryſopolis, 1607. 3
Ciantum Venetorum, 1619. 3
Cilium, 1608. 3
Cimina, *Cimina*, 1608. 2
Cinga, *Cinca*, 1610. 7
Cinque frondi, 1582. 2
Cirella, 1545. 1
Cirnus, 1494. 2
Cirò, 1545. 2
Cirra, 1444
Cirtius, 1510. 1
Ciuaro, 1499. 1
Ciza, 1614. 1
Clain, 1591. 7
Claretta, *la Clarette*, 1619. 17
Clairmont, 1632. 2
Clannius, 1591. 7. Clanis, *ibid.*
Clanis, 1507. 7
Clanius, 1574. 1. 1593. 5
Clarus-mons, 1632. 2
Clennis, 1571. 7
Clermont, 1632. 2
Cleta, 1619. 17
Clibanus, 1539. 1
Codicorum, 1588. 1
Codigoro. V. Codicorum.
Cognacum, *Cognac*, 1495. 9
Cœnomani, Cœnomanum, 1618. 6
Colonia Vibia, 1576. 3
Colonia Iulia Auguſta, 1555. 1
Colonia Patricia, 1510. 1
Columbaria Inſ. 1572. 3
Collis hortulorum, 1495. 1
Comingeou. Vid. Conuenæ.
Commachio, 1588. 1
Compendium, 1606. 7
Compiegne. V. Gompendium.
Complutum, 1578. 4
Comum, *Como*, 1623. 22
Condate, 1619. 3
Condiuicum, Condiuicum, 1589. 3
Condrum, *Condro*, 1601. 4
Conilium, *Conil*, 1567. 3
Conuenæ, 1533. 3
Conuerſano. V. Cuperſanum.
Conuicinum, 1606. 7
Conſentia, *Conſenza*, 1416. 4. 1444. 1458. 1510. 5. 1515. 2
Conſtantina, 1616. 7
Conteſtani, 1533. 2
Corduba, *Cordoña*, 1495. 4. 1506. 7. 1510. 1
Corilianum, *Corigliano*, 1458. 1482. 1
Corlianetus, 1458.
Coro, 1588. 1
Cortona, 1460. 2
Cortone, 1460. 2
Corſica. Vid. Cirnus.
Corſicum prom. 1623. 14
Coſa, Coſanum, 1581. 2
Crathis, 1510. 5
Cratis, *Crate*, 1623. 5
Crauſia, 1502. 4
Cremona, *Cremona*, 1623. 22
Creſpy, 1560. 4
Creuſe. Vid. Crauſia.
Crimiſſa, 1444. 1595. 2
Criſia, *Criſia*, 1614. 4
Cropulatum, 1520. 2
Croton, 1460. 2
Cryptalia, &c. 1538. 1
Cularo, 1499. 1
Cultura Caroli M. 1606. 7
Cumerum prom. 1594. 2
Cuperſanum, 1623. 17.
Cuteclara. 1510. 1

D

le D*Anube*, 1629. 7. 9
Danubius, 1629. 7. 9
Darrus, *ſeu*, Daurus, 1518. 6
Deciſa, 1621. 5
Decempagi, 1620. 3
Decetia, 1621. 5
Denia, 1611. 5
Deppa, 1581. 2
Dertona, 1510. 4
Dertoſa, Dertuſa, 1629. 14
Dertuſa, 1595. 2
Deſize, 1621. 5
Deulla, 1618. 3
Diamante. Vid. Adamatium, 1518. 7
Dianium, 1611. 5. 1616. 6
Dieppa, *Dieppe*, 1581. 2
Dieuze, 1620. 3
Digne. V. Dinia.
Dijon. V. Diuio.
Dinia, 1602. 4
Dirillo, 1617. 4
Diuio, 1596. 4
Diuodurum Mediomatricum, 1604. 6.

Dola, *Dole*, 1624. 1
la Dordogne, 1615. 2
Doüay, 1624. 2
Doria, 1625. 4
Doulens. Vid. Dulenium.
le Doux. V. Dubis.
Dracena, 1631. 2
Drach. Vid. Draco.
Draco, 1499. 1
Dracomana, 1631. 2
Draguignan, 1631. 2
Drepanum, 1572. 3.
Drona, 1617. 6
la Drone, Drona, &c.
Druentia, 1604. 7
Druna, 1617. 6
Duacum, 1624. 2
Dubis, 1607. 3. Dubius, 1624. 1
Duero. V. Durius.
Dulenium, 1499. 2
Dunavv. V. Danubius.
Dun-le-Roy, 1623. 1
Dunum, *Dun*, 1608. 4
Dunum-regium, 1623. 1
Duodeciacum, 1620. 3
la Durance. V. Druentia.
Duranius, 1615. 2
Durazzo. V. Dyrrachium.
Durencour, 1572. 1
Duria, 1625. 4
Durius, 1585. 11
Durocortum, 1572. 1
Dyrrachium, 1540. 1

E

Ebolis, 1513. 11
Ebolum, Ebulum, 1577. 3
Ebro. V. Iberus.
Ecija, 1506. 7. Vid. Aſtygis
Ecoliſma, 1619. 1
Edeta, 1603. 3
Edetani, 1533. 2
el Egido, 1551. 4
Egnatia, 1530. 2
Eguſa Inſ. 1572. 3
Elaio, 1556. 4
Eleuariolus, 1617. 13
Elauer, Elaueris, 1541. 1. 1611. 2. & alibi.
Elbij Vicus, 1577. 2
Eleona, 1627. 3
Ella, 1615. 2
Elmantica, 1554. 2
Engoliſma, 1619. 1
Engouleſme, 1619. 1
Enna, 1579. 2. 1585. 8. 1601. 3. 1624. 6
Entella, 1607. 1
Eridanus, 1532. 2
Eryx, 1572. 3
Eſaro. V. Iſaurus.
l'Eſcaut, 1614. 6
Eſla. V. Eſtola.
Eſparnay. V. Spaꝛnacum.
Eſpinal. V. Spinalium.
l'Eſpine. 1624. 3
Eſtalrich, 1610. 8
Eſtampes. Vid. Stampæ.
Eſtauayer, 1622. 3
Eſtepa, 1562. 2
Eſtola. 1585. 11
Eſtui, 1573. 1
Etruria, 1577. 2
Euoli. V. Ebolum.
Euoli. Vid. Ebolis & Ebolum.
Eura, 1617. 13
Eure, 1616. 1
Exiliſſa, 1535. 4
Exitani. *V*. Hexitani.
Exoldunum, 1507. 1
Exoldunum, Exſoldunum, &c. 1615 6

F

Faënza. V. Fauencia.
Faience. V. Fauentia.
Faliſca, 1578. 2
Fanum, *Fano*, 1602. 5
Fauagnana, 1572. 3
Fauentia, 1574. 1. 1629. 16. 1631. 2
Fauerniacum, *Fauerny*, 1611. 2
Felicitas Iulia, 1627. 3
Felſina, 1529. 4
Ferentium, 1577. 2
Feritas-Bernardi, *Ferté-Bernard*, 1493. 8
Feritor, 1623. 13
Fermo. V. Firmum.
Ferraria, *Ferrara*, 1532. 2
la Ferté-Aucol, &c. 1606. 6
Forum-Liuij, 1613. 2
Feſcennia, 1578. 2
Feublame, 1588. 2
Feurs, 1611. 2
Fiorenza. V. Florentia.
S. Fidis oppid. 1615. 2
Firmitas-Auculphi, 1606. 6
Firmum, 1607. 2
Fiſtricum, Fiſtritz, 1629. 8
Fiume freddo, 1623. 8
Fiume grande. V. Himera.
Flaminia. 1532. 2
Flauia Gallica, 1610. 7
Flauianum, 1629. 7
Flauium Axalitanum, 1559. 1
Florentia, 1583. 3
Floris, 1627. 3
Flumen-frigidum, 1623. 8
Fons-ſanctus, 1608. 6
Fontenay. V. Fontanetum.
Fontes, 1595. 2
Fontes Legionis, 1548. 5
Forconium, 1624. 8
Forli, 1613. 2
Formicole. V. Forum-Herculis.
Formigo, 1588. 3
Foreuſes, 1611. 2
Forum, 1603. 9
Forum Alieni, 1532. 2
Forum-Caſſij, 1577. 2
Forum-Egurorum, 1585. 11
Forum-Herculis, 1543. 2

Forum-

Forum-Iulij, 1482. 4. 1529. 2
Forum-nouum, *Fornouo*, 1595. 2
Forum Seguſianorum, 1611. 2
Foſcaldum, *Foſcaldo*, 1416. 3. 1603. 4
Fraga. V. Flauia Gallica.
Fanca-villa, 1538. 1
Francolin, 1582. 3
Fraxinetum, 1580. 2
Fraxinum, 1580. 2
Fredus, 1455. 3
Freiuls. Vid. Forum-Iulij.
Frentani, 1603. 8
Freſneda. V. Fraxinetum.
Friburgum Nuictlandiæ, 1620. 5
Frundens, 1601. 4
Fublinum, 1588. 2
la Fuenta ſanta. V. Fons-ſanctus.
Fuentes. V. Fontes.
Fuentes de Leon, 1548. 5
Fumarellus, *Fumarello*, 1624. 4
Furania, 1611. 2
Furor, 1513. 11. 1582. 2

G

GAdes, 1502. 5. 1524. 5
Gagliano, 1612. 1
Gaillon. V. Gallio.
Galianum, 1612. 1
Galleſium, Galeſus, *Galeſe*, 1578. 2
Gallipolis, *Gallipoli*, 1612. 2
Gallio, 1603. 1
Gallula Roma, 1616. 7
Gapeau. V. Capis.
Garcia, 1588. 5
Garonne. V. Garumna.
Gaurum, 1588. 2
Garumna, 1606. 8. 1607. 6
Garumna, *Garomne*, 1490. 1
Gaurus, 1506. 8
Geiſſo. V. Gypſum.
Geſunium, *Geſung*, 1593. 6
Gebers-berge, 1612. 2
Gemina Vrbanorum, 1548. 4
Genabum, 1498. 4
Genua, *Genoa*, 1494. 2
Genua Vrbanorum, 1548. 4
Gerardi-montes, Gerardimontium, 1622. 2
Gerenia, 1512. 2
Gergeau. Vid. Iargolium.
Gergenti. V. Agrigentum.
Gergobia, 1623. 20
Gerro, vel *Garro*. Vid. Gaurus.
Gerunda, 1611. 6
Geryone. Vid. Gerenia.
Geſſoriacum Nauale, 1611. 4
Gibraltar. Vid. Calpe.
Giemum, ſeu Gianum, *Giem*, 1498. 4
Gieraci, 1585. 4
Gies, *Giers*, 1623. 21
Girona. V. Gerunda.
Giuortius, 1623. 21.
Gobæum prom. 1622. 1
Golfo d'Alicante, 1586. 1
Golfo di Agropoli, ſeu *di Salerno*, Vid. Sinus Peſtanus.
Golfo di Roſſano, 1545. 2
Golfo di Scalea, 1545. 1
Golfo di S. Eufemia. Vid. Sinus Hipponiates.
Golfo di Taranto. Vid. Sinus Tarentinus.
Golfo di Venetia. V. Adriaticum mare.
Gorò. V. Gaurum.
Gouerno, *Gouernolo*, 1614. 4
Goulfe de Grimaud. 1609. 6
Grammont, ſeu *Grandmont*, 1622. 2
Granada. Vid. Granata, &c.
Granata, *vel*, Granatum. 1487. 6. 1493. 6. 1518. 6
Granollers, 1578. 5
Granullarium, 1578. 5
Graſſa, 1574. 2
Gratianopolis, 1499. 1
Gratti. Vid. Crathis.
Grayum. *Gray*, 1611. 2
Grenoble. Vid. Gratianopolis.
Grotaglie. V. Cryptalia.
Grotalla. V. Cryptalia.
Guadalaviar, 1533. 2
Guadalete. Vid. Lethe.
Guadalimar. 1551. 4
Guadalquiuir. Vid. Bætis.
Guadiamar, 1558. 1
Guadiana, 1624. 7
Guaſtum *il Guaſto*, 1603. 8
Gubernolum, 1614. 4
Guelua, *Guelua*, 1588. 7
la Guiche, 1617. 7
Guichia, 1617. 7
Guienna, 1607. 6
Guiſia, *Guiſe*, 1613. 1
Gurſonium, 1615. 1
Gypſum, 1623. 13

H

HAbana, *Havana*, Inſ. 1602. 2
Hainia, 1618. 2
Haleſus, 1578. 2
Hannia, 1618. 2
Hatton-Chaſtel, 1601. 8
Helledus, 1614. 2
Helmantica, 1554. 2
Heluinus, 1603. 11
Herbita, 1624. 6
Herinum, 1515. 2
Hexitani, 1580. 1. 1582. 1
Hidruntum, 1460. 1. ſup. Hydrus, ſeu Hydruns.
Hieracium, 1585. 4
Himera, 1584. 4
Hipparis, 1585. 8
Hiſpalis, 1493. 6. 1506. 7. 1518. 6. 1524. 5. 1548. 5
Hiſtonium, 1603. 8
Horta, 1578. 2
Hoſtalric, 1610. 8
Huinnis, *Hume*. 1463. 8
Hybla, 1617. 2
Hydruns, 1480. 8. 1482. 1. 1524. 3. 1540. 1
Hyela, 1518.

I

IAën, 1551. 4
Ianua. Vid. Genua.
Iapygium prom. 1530. 1. 1612. 1
Iargolium, 1498. 4
Iarnacum, *Iarnac*, 1609. 4
Iberus, 1568. 1. 1576. 1. 1629. 14
Icauna, 1611. 2
Iccius portus, 1611. 4
Idubeda, 1557. 1
Ieropotamus, 1582. 2
Ieſi, 1603. 13
Ilbrucus, 1610. 4
Ilerda, 1486. 1610. 7
Ilipa, 1567. 3
Illiberis, 1518. 6
Illice, 1586. 1
Illicitanus Sinus, 1586. 1
Illiturgis, 1495. 4. 1505. 10
Inculiſma, 1619. 1
Indre. Vid. Angeris.
Inſula-Burchardi, 1603. 1
Inſula, Iſla, &c. 1618. 3
Inſula Venuſina, 1604. 7
Ione, 1611. 2
Ioreo, 1541. 1
Iounus, *Iouino*, 1453.
Iria, 1510. 4
Iris, 1555. 1. 1594. 1
Iſara, *Iſere*, 1499. 1. 1611. 2. 1623. 19
Iſarus, Iſara, Iſer, 1629. 9
Iſaurus, 1593. 1. 1598. 3
l'Iſle. V. Inſula, &c.
Iſponis, 1585. 8
Iſſoudun. V. Exoldunum.
Iſter, 1629. 9
Itacheſiæ Inſulæ, 1550. 6
Iudicellus, 1523. 1. 1384. 2
Iulia Conſtantia, 1524. 5
Iulia Fama, 1624. 7
Iuliana, 1607. 1
Iulia Paterna, Narbo, &c. 1570. 2
Iulia pietas, 1416. 4
Iuliobona, 1629. 7
Iuliodunum, 1603. 1
Iuliomagus, 1615. 1
Iuncuria, 1593. 12
Iunquera, Iuncaria, 1593. 12

L

LAcinium promontorium, 1460. 2
Lago di Como. V. Larius.
Lago di Garda V. Benacus.
Laino, 1545. 1
Lancedona, 1582. 7
Laon, 1609. 2
Larodio, *Larod*, 1592. 1
Lartea, 1574. 1
Larius lac. 1623. 22
Laſicuria, *Laſicour*, 1496. 1
Lauallis, *Laual*, 1493. 8
Laudunum, 1609. 2
Launa, 1609. 2
Laüs, *Lao*, 1545. 1. 1610. 5
Lauſana, 1620. 5
Lauſodunum, 1620. 5
Lauretum, 1607. 2
Ledus, 1615. 1
Legia, 1618. 1
Legio Gemina, &c. 1617. 3
Lemanus lacus, 1620. 5
Lentino. V. Leontium.
Lentus, *Lento*, 1603. 12
Lenza, 1603. 6
Leona, 1622. 1
Leodium, Leodicium, 1618. 1
Leomanus, 1622. 1
Leonium, 1622. 1
Leontium, 1584. 1
Lerida, 1486.
Leſſinia, 1622. 2
Leta, *Leto morto*, 1607. 2
Lethe, 1502. 5. 1524. 6
Letianum, 1623. 15
Leuantium, *Leuante*, 1603. 7
Leuca promont. 1480. 1
Leudica, 1618. 1
Leuer, 1617. 15
Lezano, 1623. 15
Leze, *Lecci*, &c. Vid. Aletium.
Libæum promontor. 1518. 10
Libonatum, *Libonati*, 1610. 3
Liburnium, 1615. 6
Licodia, 1617. 4
Liconium, 1595. 1
Liege, 1618. 1
Ligeris, 1489. 1. 1491. 1505. 6. 1607. 7
Lilla, 1618. 3
Lilybæum prom. &c. 1585. 2
Limagne. V. Limania.
Limania, 1541. 1
Linder, 1620. 3
Lingua Groſſa, *Lingua groſſa*, 1584. 2
Lintium, 1629. 7
Lion. V. Lugdunum.
Lisbea, *Lisbona*, 1627. 3
Lyſbona. Vid. Vlyſippo.
Liſius, 1609. 5
Litero, *Litro*, 1542. 1
Liuga, 1618. 1
Lobregat, 1629. 14
Locri, 1585. 4
Loir. V. Ledus.
Loire. Vid. Ligeris.
Lomberia, 1533. 3
Lombez. V. Lomberia.
Longhola, 1577. 2
Longobardi, Longobardum, *Longobardo*, 1600. 3
Longuntica, 1609. 8
Lora, 1559. 1
Loudun. V. Iuliodunum.
Louue. V. Lupa.
Louure. Vid. Lupara.
Loxa, 1559. 1
Lucena, 1486. Vid. Lucentia, &c.
Lucentia, 1486. Lucentum, 1495. 5

Luceria,

Luceria, 1586. 5
Luciferi-fanum, 1502. 5. 1593. 8
Lugdunum, 1499. 1. 1558. 1
Lugdunum Clauatum, 1609. 8
Luna, Luna noua, 1601. 5
Lunarium prom. 1611. 6
Luna-riuula, 1620. 4
Lunæ-villa, *Luneuille*, 1620. 4
Lupa, 1607. 4
Lupara, 1493. 7
Lupia, 1460. 1
Lutetia, 1493. 7. 1610. 5
Luxia, 1588. 7
Lypia, Lypiæ, 1460. 1.

M

MAcra, 1601. 5
Madama, 1555. 4
Madinus, 1607. 1
Madrid, 1561. 4
Mageritum, 1561. 4
Magneliacum, *Maignelay*, 1504. 1
Magnum prom. 1617. 3
Magra, 1601. 5
Maida, *Maida*, 1469. 3. 1496. 3
Maioritum, 1561. 4
Maiorica, 1596. 2
Maius-monaſterium, 1490. 3
Malaca, *Malaga*, 1493. 6
Malburgetum, *Malbourguet*, 1592. 8
Mallorca. V. Maiorica.
Mammillaria, 1616. 7
Mana, *Mane*, 1602. 1
Mancera, *Mancera de Abaxo*, 1602. 1
Mandubij, 1605. 7
Manduria, Mandurium, 1581. 2
le Mans, 1618. 6
Manreſa, 1629. 14
la Manthia, 1623. 6
Mantua Carpetanorum, 1561. 4
Mantua, *Mantoa*, 1591. 8
Maratea, *Maratea*, 1603. 5
Maratium, *Maratio*, 1623. 13
Marcopolis, 1418. 1623. 7.
Marchæuilla, *Marcheuille*, 1611. 1
Mare inferum, ſeu Tyrrhenum, 1416. 4 & alibi.
Marecia, *Marida*, 1610. 2
Mariani montes, 1510. 1
Marmoutier, 1490. 3
Marne. V. Matrona.
Maronium prom. 1623. 14
Mariſma, 1561. 3
Marobudum, 1619. 6
Marrucini, 1603. 10
Marrucos, &c. 1519. 1
Marſala, *Marſala*, 1585. 2
Marſeille. V. Maſſilia.
Marta, *Marta*, 1574. 1.
Martina, *Martina*, 1608. 3
Martinopolis, 1491.
Martos, 1589. 1
Maſanum, 1604. 8
Maſburgum, 1582. 5
Maſcon, 1622. 4
Maſſa Lubrenſis, 1586. 6
Maſſilia, 1482. 4. 1594. 1
Matiſco, Matiſcona, 1622. 4
Matiſſa, 1622. 4
Matrinus, 1603. 11
Matritum, 1561. 4
Matrona, 1496. 1. 1606. 6. 1610. 6
Mayenne. V. Meduana.
Mazara, 1523. 4. 1585. 2
Medama, 1593. 11
Medama. V. Madama.
Medina Sidonia. 1567. 3. & alibi.
Medina de rio ſeco, 1585. 11
Mediolum, 1502. 5
Mediolanum, 1547. 1
Meduana, 1493. 8. 1615. 1
Mela, 1588. 5
Melanium, 1469. 3. 1496. 3
Melitellum, *Melitello*, 1617. 2
Melitellus, 1579. 3
Mellaria, 1605. 1
Menoba, 1551. 4
Mentio, ſeu *Menzo*. V. Mincius.
Meſima. V. Medama.
Meſſafra, *Meſſafra*, 1623. 15
Meſſana, *Meßina*, 1464. 2. 1523. 1. 1503. 8
Meſſania, 1623. 15
Meſſapia, 1623. 15
Metapontus, 1530. 2
Metaurus, 1496. 3
Metaurus alter, 1555. 4
Methymna-Cœli, *Medina-Celi*, 1502. 5
Methymna Sidoniorum, 1567. 3. 1579. 5
Metis, Metæ, 1604. 6
Metremo. Vid. Metaurus.
Mets. V. Metæ, &c.
la Meuſe. V. Moſa.
Milano. V. Mediolanum.
Milaſſo, 1464. 2. *Milazzo*.
Milelli, 1617. 2
Mina, 1611. 2
Mincius, 1591. 8. 1614. 4
Mineruæ promontorium, 1506. 8. 1586. 6
Mineruino. V. Mineruium.
Mineruium, 1619. 14
Miſagno, 1623. 15
Mnestheus portus, 1502. 5. 1524. 6
Modena. V. Mutina.
Mola, 1616. 2
Modica. V. Motuca.
los Morales, 1561. 3
Molda. V. Multania.
Molinæ, Molinum, 1623. 20
Molus, 1617. 13
Monachium, Monacum, 1629. 9
Monçon, 1610. 7
Moline, Moneglia, 1603. 7
Monopolis, *Monopoli*, 1530. 2
Monpontium, 1615. 2
Mons-altus, *Mons-alto*, 1447. 2. 1516. 5
Mons-briſonis, *Monbriſon*, 1611. 2
Mons-Argentarius, 1582. 7
Mons-Caſinus, 1429.
Mons canis, 1608. 2

Mons-fortis, *Monteforte*, 1623. 9
Mons-Gaugerij, *Mont-gauger*, 1502. 4
Mon-Gibel. Vid. Ætna.
Mons-en-Hainault, 1618. 2
Mons-Iouis, *Mon-iuy*, 1510. 3
Mons-Merulæ, *Mont-merle*, 1606. 5
Mons, Montes, 1618. 2
Mons-peregrinus, 1518. 9
Mons-Phyſcon, 1574. 1
Mons Pincius, 1482. 3. 1495. 1
Mons-Sanctus. *Monte-ſancto*, 1518. 6
Mons-ſanus, *Monte-ſano*, 1494. 2
Mons Sardus, 1611. 1
Mons-Sorellij, *Mont-ſoreau*, 1505. 6
Montecium, 1603. 6
Monte di S. Guiliano, 1572. 3
Monte-fiaſcon, 1574. 1
Monte ſano ò Guaſco, 1594. 2
Monti di Namars, 1584. 3
Montio, 1610. 7
Montonus, 1613. 2
Moron, *Moron*, 1584. 5. 1589. 1
Mortau, 1628. 1
Mortua-aqua, 1618. 1
Mortuacum, 1628. 1
Moſa, 1575. 3. 1618. 1. 1625. 8
Moſella, Moſelle, 1604. 6
Motrilium, *Motril*, 1580. 1
Motuca, 1609. 7
Moulins, 1623. 20
Moulon, 1617. 13
Mozac, 1560. 4
Muchamiel, 1605. 1
Mugrid, 1561. 4
Multauia, 1629. 6
Munchen, *Munich*. V. Monachium.
Murgoborum Auguſta, 1582. 5
Murtha, 1590. 1
Muruiedro, 1603. 3
Murus, *Muro*, 1596. 2
Muſſipons, 1632. 1
Mutina, 1558. 3
Mylæ, Myle, 1464. 2
Mylas, 1464. 2

N

NAmanei montes, 1584. 5
Namurcum, 1618. 2
Nanceium, 1590. 1
Nantes. V. Nannetis, &c.
Nannetis, Nannetes, &c. 1589.
Nancy. V. Nanceium.
Napatium, 1579. 4
Napatia, 1623. 6
Napitia, 1623. 6
Narbo, Narbona, *Narbonne*, 1570. 2
Nardo, 1612. 3
Naritia, 1585. 4. 1623. 6.
Narus, *Naro*, 1534. 1
Naſium, 1590. 1
Naſſus, 1579. 2
Nauale Geſſoriacum, 1611. 4
Naulhus, 1623. 22
Nea, 1623. 20
Neapolis apud Syracuſas, 1579. 2
Neapolis, *Napoli*, 1482. 2. 1506. 8. 1516. 6
Nebriſſa, 1584. 6
Neetum, Nectum, 1623. 10
Nemoſum, Nemoſtum, 1623. 20
Neocaſtrum, 1508. 5
Nepetia, 1579. 4. 1623. 6
Neptunia, 1566. 2
Neritum, 1612. 3
Nertobriga, 1595. 2
Neruium, *Nerui*, 1606. 2
Netum, 1623. 10
Neſcum, *Neſque*, 1606. 4
Neuernum, *Neuers*, 1607. 7. & alib.
Nicaſtro. Vid. Neocaſtrum.
Nicæa, 1602. 2. 1633. 3
Nicia, 1602. 2. 1633. 3
Nicoſia, *Nicoſia*, 1624. 6
Nicotera, *Nicotera*, 1593. 11
Niebla, 1567. 3
Nigeo, *Nigeon*, 1493. 7
Ninauia, 1622. 2
Niſſe. V. Nicia.
Nitia, 1603. 6
Niuedunum, Niuidunum, 1607. 7
Niuernis, 1607. 7
Nizza di Prouenza. V. Nicia.
el Noalejo, 1556 4
Noæ, 1623. 10
Nocera delli Pagani. V. Nuceria.
Noiſy. V. Noſiacum.
Nola, *Nola*, 1593. 4
Nomeniacum, Nomenium, *Nomeny*, 1616. 5
Noſiacum, 1581. 2
Noto, *Noti*, 1623. 10
Notum, 1623. 10
Nouiodunum, 1607. 7
Nucera, 1539. 1
Nuceria, 1583. 2. 1586. 5

O

OBripolis, 1614. 2
Obris, 1614. 2
Obucula, 1559. 1
Octauani, 1519. 2
Octauianum, 1618. 4
Octodurum, 1554. 2
Oebalia, 1530. 1
Olane, 1588. 1
Olbia, 1486. 1495. 5
Olchinium, 1416. 4
Oliſipo, Olyſippo, 1617. 3
Olis, 1486. Vid. Olbia.
Oliuera, *Oliuera*, 1583. 4
Olomucium, 1629. 8
Olmuntz, 1629. 8
Ombrone, 1614. 3
Ondara, *Ondara*, 1611. 5
Ondara de Benidoleig, 1611. 5
Onoba, 1567. 3
Onobaluſturia, 1588. 6
Oppidum, *Oppido*, 1610. 1. 1623. 18
Orb. V. Obris, & Orobus.
Orbitellum, *Orbitello*, *Orbetello*, 1582. 7

Orcelis,

Orcelis, 1605. 1. 1609. 8
Oria. V. Vria, &c.
Origuela. V. Orcelis.
Orlando, 1582. 6
Orleans. Vid. Aurelia, &c.
Ornacum, Ornatum, *Ornans*, 1607. 4
Orobiorum mons, 1602. 2
Orobus, 1614. 2
Oronda, 1611. 5
Oropitum, 1507. 7. 1574. 1
Orſagna. V. Ortona.
Orſona, 1548. 4
Orton, Ortona, 1603. 9
Ortygia, 1579. 2
Orueto. Vid. Oropitum.
Oſari. V. Auſer.
Oſcara, 1596. 4
Oſcum, 1622. 1
Oſeram. V. Oſeranus.
Oſeranus, 1611. 2
Oſicerda, 1603. 3
Oſiris, 1611. 2
Oſiſſimorum Col. 1622. 1
Oſſuna, 1548. 4. 1555. 2
Oſmo. V. Auximum.
Oſſet, 1524. 5
Oſtia Tyberina, *Oſtia*, 1482. 3
Oſtippo, 1562. 2
Oſtunium, Oſtunum, *Oſtuno*, 1623. 16
Oſtunum, 1608. 3
Otobeſa, 1603. 3
Ottaiano, 1618. 4
Ottranto. 1480. 2. 1540. 2
l'Ouche. V. Oſcara.
Oudon, 1615. 1
Ouiedo, 1548. 5

P

Pacheco. V. Patecium.
Pachymum prom. 1579. 2
Padus, 1532. 2. 1581. 1
Paglia. Vid. Pelia.
Palantia, 1585. 11. 1605. 5
Palatia, *los Palaçios*, 1561. 5
Palermo. Vid. Panormus.
Pantagies, 1584. 1
Pandoſia, 1623. 8
Panormus, 1518. 10
Paola, 1416. 4
Papia, 1572. 2. V. Ticinum.
Paradas, 1546.
Paris. V. Lutetia.
Paris, 1610. 5
Parma, *Parma*, 1574. 1
Paſſair, 1629. 10.
Paſtrana. V. Paterniana.
Patauium, Patauiæ, 1629. 10
Paternio, Paterno, 1444
Paternum, *Paterno*, 1444
Patecium, 1608. 1
Paterniana, 1567. 3
Patycos, 1416. 4
Pauia. V. Papia.
Paula, 1416. 4. 1455. 3.
Pauſilippus mons, 1583. 1
Pé-Caluary, 1519. 2
Pedace, Pedaggio, 1623. 5
Pedacium, 1623. 5
Pelia, *ſeu*, Palia, 1507. 7
Peñaranda, 1602. 1
Pelorum promontorium, 1464. 2. 1503. 1. 1518. 10
Perigueux, 1615. 2
Perona, *Perone*, 1608. 5
Perpiniacum, 1575. 2
Perſania, 1493. 8
Perſaigne Vid. Perſania.
Pertica, 1496. 1
Perugia. V. Peruſium.
Peruſium, Peruſia, 1576. 3
Peſaro. V. Piſaurum.
Petra ficta, 1623. 5
Petragorij, 1615. 2
Phinton, 1623. 14
Phiternus, 1512. 2
Phocenſis portus, 1545. 3
Phudris, 1498. 5
Piacenza. V. Placentia.
Picentini, 1516. 6
Pictauia, Pictauium, &c. 1591. 7
Pintia, 1544. 1
Piomba, 1603. 11
Pirnicum, Pirnitzium, *Pirnitz*, 1629. 8
Piſa, Piſæ, *Piſa*, 1581. 3
Piſaurum, 1598. 3
Piſciota, 1471. 1
Piſoraca, 1544. 1
Piſtoia. V. Piſtor.
Piſtoria, Piſtorium, 1614. 3
Piſuerga. V. Piſoraca.
Pizzum, *Pizzo*, 1579. 4
Placentia, 1581. 1
Plagnac. V. Planiacum.
Planaſia, 1604. 8
Planiacum, 1615. 2
Planus, 1591. 7
Plemyrium prom. 1579. 2
Pleſſiacum Caſtrum, Arx, Regia, &c. 1481. 5
le Pleſſis. Vid. Pleſſiacum, &c.
Plutia, 1585. 8
Pò, 1532. 2. V. Padus.
Poictiers. V. Pictauia, &c.
Pola, *Pola*, 1416. 4
Policaſtrum, *Policaſtro*, 1610. 3
Polichnium, 1621. 2
Pons-leuius, *Pont-leuoy*, 1501. 3
Pons-Æſiæ, 1593. 7
Pons-Moncionis, &c. 1632. 1
Pontoiſe. V. Pons-Æſiæ.
Pont-Saint-Eſprit, 1604. 8
Pont-à-Mouſſon, 1632. 1.
Pontiuium, *Ponthieu*, 1499. 2
Ponto D. Gonzali, *Ponton de Dom Gonzales*, 1618. 10
Populatio Ducis Gandiæ, 1603. 2
Porreriæ, *Porrieres*, 1584. 1
Porcari. V. Pontagies, *ſeu*, Pontagia,
Porto Venere, 1616. 3
Porto delli Foceſi, 1545. 3

Portus Herculis, 1582. 7
Portus pilarum, *Port de piles*, 1502. 4
Portus Santonum, 1628. 2
Poſidonia, 1566. 2
Poſtropæa, 1543. 2
Praca, 1550. 6
Præſtanus ſinus, 1610. 3
Praga, *Prag, Prague*. 1629. 6
Principato citra. Vid. Picentini.
Priuernum, 1624. 5
Probatia Inſul. 1572. 3
Prouins. V. Agendicum. Pruuinum.
Pruuinum, 1585. 10
Puebla de Caçalla, 155. 2
la Puebla del Duque de Gandia, 1603. 2
Puerto de S Maria. Vid. Mneſthei-portus.
Punta de Marono, 1623. 14
Punta de Vbeda, 1557. 1

Q

QVartum, *Quarte*, 1533. 2
Quinquefrondes, 1582. 2
Quintinopolis, 1613. 1

R

RAdolium, 1560. 4
Regina. Vid. Regina.
la Rambla, 1510. 3
Randa, 1596. 2
Randatium, 1623. 12
Randazzo, 1623. 12
Rauenna, 1610. 2
Rebellum, 1548. 6
Reggio, &c. 1503. 1
Regia legia, 1627. 3
Regina, 1596. 4
Regina, 1447. 1. 1515. 2
Reginaldia, 1496. 1
Regiteſte, 1573. 1
Regula, 1609. 5
Reims. V. Rhemi.
Relançon, 1582. 5
Remiremont. V. Romerici-mons.
Rennes, 1619. 3
Reomum, 1574. 1
Rethelium, *Rethel*, 1573. 1
Reyne. V. Regina.
Rhedonæ, 1619. 3
Rhegium, Lepidi, 1588. 3
Rhegium-Iulium, 1503. 1. 1561. 1. 1566. 2
Rhemi, 1572. 1
Rhenus, 1529. 4
Rhodanus, 1552. 1. 1616. 7. alibi ſæpè.
Rhodanuſia, 1552. 1
Rhodus, *Rhods*, &c. 1480. 1
le Rhoſne, 1552. 1
Ricomagus, 1574. 1. & alibi.
Rimini. V. Ariminum.
Rio de Rouſsillon, 1575. 2
Rio Odier, 1588. 7
Rio de Hennares, 1578. 4
Rio Tinto, 1568. 1. 1588. 7
Riom, 1574. 1
Ripalta, Ripaltella, 1603. 12
Riuoltella. V. Ripalta, &c.
Roanna, *Rouanne*, 1631. 3
Robec, Robetius, 1600. 1
Rocca, *la Rocca*, 1460. 1
Roccella, 1623. 12
Rocca-Bernarda. V. Rupes, &c.
la Rochelle, 1628. 2
la Rochelle. V. Rupella.
Rodium. 1633. 1
Rodomus, Rodonium, 1600. 1
Rodrina, 1633. 1
Rodumna, 1631. 3
Roia, *Roie*, 1633. 1
Roma, *Roma*, 1495. 1
Romana Caſtra, 1623. 19.
Romans, 1623. 19
Romanum, Romanus, 1623. 19
Romerici-mons, *ſeu*, Romarici, &c. 1609. 1
Romontium, *Romont*, 1610. 5
Roncus, 1613. 2
Roſcianum, 1458. 1545. 2. 1580. 4
Roſſa, 1623. 14
Roſſanum, *Roſſano*, 1458
Rothomagus, &c. 1600. 1
Rotundus-Mons, 1620. 5
Roüen. V. Rothomagus.
Rouſsillon, 1611. 2
Rouſsillon. V. Ruſcino.
Rubico, 1629. 16.
Rubricatus, 1629. 14
Rueil. V. Radolium.
Rupella, 1600. 4. 1616. 4. 1628. 2
Rupes, 1460. 2
Rupes-Bernarda, 1539. 1
Rupis-ſciſſa, 1611. 2
Ruptum, *Rupt*, 1611. 2
Ruſcianum, 1458.
Ruſcino, 1575. 2
Ruſcino, Ruſſilio, 1611. 2

S

S. Acheolus. *Saint-Acheul*. 1505 7
Sabata, 1600. 1
Sabatium vadum, 1600. 1
S. Brieu, 1622. 1
Sacra, 1610. 4
Sacra Inſ. 1572. 3
Sagis, 1588. 1
Sagona, 1552. 1
Sagra, 1580. 5.
Saguntum, 1562. 2. 1603. 3
Saint-Chamont. 1623. 21
Sainct-Dizier, 1610. 6
Sainte-Lucie, 1625. 2
le Saint Eſprit. 1604. 8
Sainct-Eſtienne, 1611. 2
Sainmiel. V. Sammielum.
Saintes. V. Santonum, &c.
Salacia, 1627. 3
Salamanca. V. Salamantica.
Saldaña, *Saldagna*, 1605. 3
Saldura, 1576. 1
Saldyba. 1576. 1

Salebrena.

Salebrena. V. Selambina.
Salerni. Vid. Semellium.
Salernum, *Salerno*, 1482. 1. 1513. 11. 1516. 6
Salia, 1604. 6. 1620. 3
Salina, *Salins*, 1621. 2
Saliorum colonia, 1616. 7
Salmantica, 1554. 2
Salmurium, 1505. 6
Salneſium, 1495. 8
Saltus, 1610. 6. 1618. 5
Samblacitanus ſinus, 1609. 6
Sam-Blaſium, *Sam-blaſio*, 1496. 3. 1508. 5
Sambroca, 1611. 6
Sambuca. V. Sambroca.
Sammathanum, *Sammathan*, 1533. 3
Sam-mielum, 1598. 2
Samona, Samara, &c. 1498. 5. 1499. 2
Sampiniacum, 1625. 2
Sant-Angeli fanum, *Sant Angelo*, 1581. 6
San-Arpinus, 1593. 5
San-Axaldi fanum, 1623. 22
San-biaſo. Vid. Turres.
San-Chamondus, Sanchamundum, 1623. 21
Sant Agatha, 1593. 1
Sancta-Maria, 1605. 4
Sancta-Maura, *Sainte-Maure*, 1502. 4
San-Georgius, 1588. 6
San-Lucar de Barrameda, 1593. 8
San-Lucia, 1625. 2
San-Michael, 1598. 2
San-Philadelphus, 1582. 6
San-ſeuerina. V. Siberina.
San-Stephani fanum, 1582. 7
Santerne, 1623. 18
Santonum portus, 1600. 4. 1628. 2
la Saone, 1552. 1
Sapis, 1629. 16
Sapris, *Sapri*, 1610. 3
Sapina, 1529. 4
Saragoſſa. Vid. Syracuſæ.
Sardinia, 1623. 14
Sarnus, *Sarno*, 1506. 8
Sarragoſſa. 1579. 2
Sarta, &c. 1615. 1. 1618. 6
Sarta, *Sarte*, 1495. 8
Sarana. V. Sergiana.
Saſſoferrato. V. Sentinum.
Sauio. V. Sapis.
Sault. V. Saltus.
Saumur. Vid. Salmurium.
Saunow. Vid. Salneſium.
Sauo, Sauona, *Sauona*, 1600. 1
Sauus, Saua, 1621. 3
Sauus, *Saue*, 1533. 3
Scalæ, 1611. 4
Scalæ Annibalis, 1611. 6
Scalæ, *Scala*. 1548. 6
Scalula, *la Scaleta*, 1584. 3
Scarpus, 1624. 2
Schelde, 1614. 6
Scopæ, 1530. 8
Segalauni, 1570. 3. 1611. 2
Segeſta, 1523. 4
Segeſtani, 1609. 7
Segeſtrum, 1603. 7
Segobia, *Segouia*, 1591. 5
Segobrica, 1603. 3
Segura, 1609. 8
Seguſiani, 1552. 1
Seine. V. Sequana.
Sedecola, 1579. 4
Selambina, 1580. 1. 1582. 1
Selinuns, 1523. 4
Semellium, 1523. 4
Seminaria, *Seminara*, 1623. 18
Semurium, *Semur*, 1605. 7
Senna, 1616. 4
Sentij, 1602. 4
Sentinum, 1603. 13.
Septa, 1535. 4
Sequana, 1493. 7. 1600. 1
Serezola, 1525. 1
Sergiana, Sergianum, 1601. 5
Seria, 1624. 7
Serius, *Serio*, 1606. 1
Sermonetta, *Sermonetta*, 1624. 5
Serra, *ſeu*, Serræ, *Serres*, 1588. 4
Seruaria, 1591. 1
Seſſa. V. Sueſſa.
Seſtri. V. Segeſtrum.
Setabicula, 1616. 6
Seuilla. Vid. Hiſpalis.
Sex, 1580. 1
Sexifirmum, 1580. 1
Sextanorum colonia, 1616. 7
Sextani, 1570. 3
Siberina, 1539. 1
Sicia, 1614. 1
Sicoris, 1610. 7
Siculianum, *Siculiano*, 1612. 7
Sidicinum, 1593. 4
Siegena C. *Sieghen*, 1627. 2
Sierra Morena. Vid. Mariani montes.
S. Iean d'Angely, 1600. 4
S. Ioannes Angeliacenſis, 1600. 4
Silarus, 1577. 3
Silhé-le-Guillaume, 1623. 2
Silignacum, 1623. 2
Siſe-muro, &c. 1605. 7
Singulis, *vel*, Singylis, 1506. 7. & alibi ſæpè.
Singylia, 1585. 3
Sinopolis, *Sinopoli*, 1595. 1
Sinus Erycis, 1616. 3
Sinus Hipponiates, 1508. 5. 1539. 1. 1543.
Sinus Peſtanus, 1516. 6
Sinus Roſciani, 1545. 2
Sinus Talaï, 1545. 1
Sinus Tarentinus, 1444. 1458. 1520. 2. 1530. 1
S. Lucidus, *San-lucido*, 1471. 1
S. Marcus, *San-Marco*, 1428.
S. Maurus, 1458.
Sociennis, 1627. 3
Soiſſons, 1582. 4
Sollanco. V. Sublancia.
Some. Vid. Samona.
Sorabis, 1609. 8
Sorgia, 1604. 7
la Sorgue. V. Sorgia.
la Sorucia. Vid. Iria.

Sorrento, vel, *Sorriento*. Vid. Surrentum.
Soulcilanges, 1611. 2
Sparnacum, Spernacum, 1606. 6. 1620. 2
S. *Paul de Leon*, 1622. 1
Sperlinga, *Sperlinga*, 1624. 6
Spetia, *Specie*, *Spezza*, 1616. 3
Spetianum, *Spezano*, 1453
Spina, 1624. 3
Spinalium, 1609. 1
S. Spiritus pons. 1604. 8
S. Ragneberti-fanum, 1611. 2
S. Rambert, 1611. 2
Stabiæ, 1480. 2. 1482. 1. 1506. 8
Staliocan. port. 1622. 1
Stalricium, *Stalrich*, 1610. 8
Stampæ, 1498. 3. 1547. 4
Stauajerum, 1622. 3
Stella, *Stella*, 1614. 3
S. Stephani fanum, 1611. 2
Subi, 1578. 5
Sublancia, 1627. 3
Sucronenſis ſinus, 1532. 2
Sueſſa, 1551. 3
Sueſſionum Auguſta, 1582. 4
Sulmo, 1624. 5. 9
Sulmona, *Sulmona*, &c. 1624. 9
Sulpherinum, *Solferino*, 1617. 5
Summus-lacus, 1623. 22
Surgeriæ, *Surgeres*, 1600. 4
Suricum, *Surich*, 1623. 22
Surrentum, 1506. 8
Suſio, 1596. 4
Suſon. V. Suſio.
Sypheum, 1571. 1
Syracuſæ, 1523. 1. 1579. 2

T

T*Acina*. V. Targus.
Tagonius, 1578. 4
Tagus, 1525. 1. 1627. 3
Taio. Vid. Tagus.
Talai ſinus, 1545. 1
Tamarus, 1588. 6
Tanaro, *Tanaron*, 1602. 4
Tanarus, *Taner*, 1623. 22
Tarazona. V. Turiaſo.
Tarba, *Tarbe*, 1592. 1. 1609. 5
Tardera, 1610. 8. 1611. 6
Tarentum, *Taranto*, 1530. 1
Targus, 1539. 1
Tariffa, 1567. 3
Tarraco, *Tarragona*, 1582. 3
Tarſia, *Tarſia*, 1455. 3
Tarteſſus, 1510. 1 1567. 3
Tauranium, 1623. 18
Tarentum, 1609. 6
Taurianum, 1623. 18
Taurinum, 1625. 4
Taurocinus, 1566. 2
Tauroentum, 1609. 6. 1623. 18
Tauromenium, 1617. 3
Teanum Sidicinum, 1551. 3
Teate, Teatea, 1603. 10
Tegulia, *Teglia*, 1603. 7
Telo, 1609. 6
Telo Martius, 1482. 4
Temeſa, 1428.
Tenera, 1622. 2
Tenda, *Tenda*, 1623. 14
Tenna. V. Tignia.
Terdona, 1510. 4
Terina, 1539. 1
Termine. V. Himera.
Terra nuoua, 1585. 8
Teſino. V. Ticinum.
Tet, 1575. 2
Thara, *Thare*, 1617. 24
Thaurontium, 1609. 6
Theimnouicht, 1629. 10
Thelas, 1575. 2
Theline, 1616. 7
Theolium, *Theol*, 1615. 6
Therina, *Therin*, 1617. 14
Thermæ, 1610. 4. 1584. 4
Thermini. V. Thermæ Himeriæ.
Thermulæ, 1603. 8
Thierarchia, 1613. 1
Tholobi, 1610. 8. 1611. 6
Thuleis, 1582. 3
Thurium, 1458.
Tiano. V. Teanum, &c.
Tiberis, 1576. 3. 1578. 2
Ticinum, 1510. 4. 1572. 2. 1547. 1
Tifata, 1605. 5
Tignia, 1607. 2
Tilauentum, 1614. 3
lo Tendaro, 1464. 2
Tinella, *Tinelle*, 1628. 3
Tinia, 1586. 5
Titus, 1622. 1
Toletum, *Toledo*, 1525. 1
Tolonum, *Toulon*, 1609. 6
Toloſa, *Toulouze*, 1490. 1
Tormes, *Tormes*, 1554. 2
Tonnerre, 1611. 2. V. Tornodor.
Tornacum, *Tornay*, 1592. 1
Tornamina, 1615. 6
Tornodorum, Tornodorus, 1611. 2
Toro, 1554. 2
Toromina. V. Tauromenium.
Torre del Campo, 1604. 1
Torrens, 1534. 2
Torre-Ximeno, 1604. 1
Torryos. Vid. Turriculæ & Turrigium.
Tortona. Vid. Terdona & Dertona.
Tortoſa. V. Dertoſa.
Totus, 1622. 1
Toulon. Vid. Telo, &c.
Tours. Vid. Cæſarodunum, &c. Turones.
Traina, 1624 6
Traianopolis, 1624. 6
Tranium, 1616. 2
Trapani. V. Drepanum.
Trebia, 1581. 1
Trecora, 1612. 1
Tregiamus, *Tregiamo*, 1623. 14
Triana, 1524. 5
Trieu, 1622. 1
Trigno. V. Trinium.

Trignies

Triguier, 1622. 1
Trinacia, 1623. 12
la Trinità di monti. Vid. Mons-Pincius.
Trinum, 1603. 8
Trocentuum, 1609. 6
Tronto. Vid. Truentum.
Tropea, Tropia, &c. 1543. 2
Truentum, 1507. 7
Trulla, 1618. 2
Tucci, 1589. 1
Tullinum, *Tullin*, 1617. 8
Tunetum, 1518. 10
Turia, 1533. 2
Turiaſo, 1585. 12
Turin, 1625. 4
Turrecula, 1550. 6
Turres, 1508. 5. 1623. 14
Turriculæ, 1510. 2. 1525. 1
Turrigium, 1510. 2
Turris-Ximenia, 1604. 1
Tutela, *Tudela*, 1585. 12
Tyche, 1579. 2
Tydaris, 1464. 2
Tyracinæ, 1623. 12

V

Vadanus-mons, 1614. 5
Vaena. V. Vlia regia.
Valentia, 1533. 2
Valentia Segalaunorum, 1570. 3
Valentia, *Valence*, 1611. 2
Valeta, *la Valete*, 1602. 3
la Valona. Vid. *Aulon*.
Valladolid. V. Valliſoletum.
Valles. V. Valleſia.
Valleſia, 1582. 3
Vallicolorium, 1598. 2
Vallis-benedicta, 1611. 2
Vallis-claræ, Carthuſia, 1615. 2
Vallis-clauſa, 1604. 7
Valliſoletum, &c. 1544. 1
Valua, 1624. 9
Vandalia, 1495. 4. 1524. 5
Varca, 1605. 2
Varennæ, 1533. 3
Varennæ, *Varennes*, 1623. 10
Vartemburgum, 1619. 10
Vaſtum, 1603. 8
Vaticanum prom. 1543. 2
Vaucluſe. V. Vallis-clauſa.
Vaucouleur. V. Vallicolorium.
Vaudemont, 1614. 5
Vbeda, *Vbeda*, 1495. 4. 1551. 4. 1557. 1
Vdo, 1615. 1
Veaune. V. Vilna.
Vede. V. Vida.
Velez Malaga, 1580. 1
Veiuſa, 1577. 2
Velitræ, 1624. 5
Venaſcum, *Venaſque*, 1606. 4
Veneti Britanni, 1619. 3
Vennes, 1619. 3
Vera, *Vera*, 1605. 2
Verona, *Verona*, 1593. 3
Verodunum, *Verdun*, 1575. 3
Veruinum, *Veruins*, 1609. 2
Veſeſia, *Veſiſe*, 1611. 2
Veſle. V. Vidula.
Veſulus m. *Veſoul*, 1602. 4
Veſunna Petragoriot. 1615. 2
Veſuntio, 1607. 3
Vettones, 1554. 2
Vetulonia, 1577. 2
Vezelay, 1617. 15
Vezeliza, *Vezelize*, 1614. 5
Vſtugum, 1447. 1
Vgenti. V. Vxentum.
Viala, 1611. 1
Vibona, 1579. 4
Vibonuſis, 1579. 4
Vicani, 1554. 2
Vicennæ, *Vicennes*, 1585. 10
Vicenonia, 1619. 3
Vicus, *Vic*, 1609. 5
Victoriacum, Victriacum. 1610. 5
Vida, 1603. 1
Videliacum, 1617. 15
Vindomana, 1629. 7
Vidula, 1572. 1
Vienna, *Vienne*, 1499. 1. 1611. 2. 1629. 1
la Vienne. Vid. Vigenna.
Vigelania, 1619. 3
Vigenna, 1495. 3
Villaine, 1619. 3
Villalon, *Villalon*, 1585. 11
Villamanta, 1561. 4
Vilna, 1594. 1
Vindinum, Vindicum, 1618. 6
Vindobona, 1629. 7
Vintimiglia, 1602. 6
Virdunum, 1575. 3
Virgi, Virgitanus ſinus, 1605. 2
Viſardo. V. Clibanus.
Vita-ſana, 1585. 10
Viterbium, *Viterbo*, 1577. 2
Vitry. V. Victoriacum.
Viuarium, 1603. 5
Viuel. V. Viuarium.
Vizinum, Vizini, 1617. 4
Vlda, 1619. 3
Vlia regia, 1589. 1
Vlyſippo, 1525. 1. 1627. 3
Vlla, 1557. 1
Vmbriaticum, *Vmbriatico*, 1545. 2. 1550. 6
Vmbro, 1614. 3
Vocates, 1609. 5
Vocontij, 1499. 1
Vogeſus mons, 1575. 3. 1609. 1
Volana, 1588. 1
Volſinium, Vulſinium, 1574. 1
Volterno. V. Vulturnus.
Vomanus, *Vomano*, 1603. 11
la Voſge. V. Vogeſus.
Vrania, 1546.
Vrbatellum, 1582. 7
Vrbs-vetus, 1582. 7
Vreña. V. Vrania.
Vretum, 1558. 1
Vria, 1538. 1. 1611. 2

NN n

Vrium, 1588. 7
Vrſana, 1605. 9
Vrſao, Vrſo, 1548. 4
Vſſento. V. Vxentum.
Vtica, 1557. 1
Vtrera, *Vtrera*, 1546. 1561. 3
Vtriculum, 1561. 3
Vvarnouium, *Vvarnoff*. 1629. 12
Vverlemanum, *Vverleman*, 1623. 22
Vuien. V. Vienna.
Vulturnus, 1605. 4.
Vxellodunum, 1615. 6
Vxentum, 1612. 1

X

XAbea, *Xabea*, 1616. 6
Xaoca, Xiacca, *Xacca*, 1610. 4
Xarama, 1561. 4
Xeuil. Vid. Singulis, &c.
Xera, &c. *Xeres de la Frontera*, 1502. 5. 1524. 6. 1543. 1
Xerica, *Xerica*, 1603. 3
Ximena, *Ximena*, 1583. 5
Xucar, 1533. 2
Xukulkyſit, 1629. 10

Z

Z*aragoſſa*. V. Cæſarauguſta.
Zephyrium prom. 1585. 4
Zeuta, 1535. 4
lo Ziro, 1545. 2

INDEX

INDEX GENEALOGICVS, QVI COMPLECTITVR COGNOMINA cùm gentilitia, tum municipalia.

A

A Barca, 1589. 10
Abondance. Vid. Ioannes, &c.
Abſolu, 1589. 5
de Acuña, 1554. 2
Adorni, 1469. 1
de Aedo, 1532. 8. 1599. 1
l'Afrique, 1565. 1. 1608. 4. 1621. 1. & alibi. V. Ioannes.
di Agno, 1516. 4
d'Aguts, 1503. 2. & alibi ſæp.
d'Aillon, 1617. 7
de Aimeric, 1611. 6
Ala, 1611. 8
Alamandi, 1489. 1. 1490. 1. 1503. 2
Alamanni, 1599. 2. infrà l'Alemant.
Alart, 1581. 2. 1606. 12
Albarello, in app. 1. P.
d'Albert, 1627. 1
d'Albuquerque, 1541. 2
Aldobrandino, 1586. 3. 1622. 6. V. Protect.
Alemain, 1507. 7
l'Alemant, 1489. 1. 1490. 1. 1499. 1. 1503. 2. 1506. 4. 1507. 2
d'Alençon, 1493. 8. 1516. 1
d'Alexio, ſeu, d'Aleſſo, 1416. 5. 1489. 2. 1509. 3. 1532. 6. & in appa.
Alfonſo, 1495. 4
de Alibertis, 1612. 14
de Almodouar, 1548. 5
Alonſo, 1591. 4
d'Altilia, 1559. 2
Altouiti, 1495. 1
Aluarez, 1493. 6. 1561. 3
d'Aluin, 1610. 10
Amado, 1561. 3
d'Amboiſe, 1496. 1. 1500. 1. 1504. 1. 1505. 5. 7. 8. 1507. 1. 1547. 1. & alibi.
Amodeo, 1578. 2
Amoraga, 1602. 1
de Angulo, 1617. 16
de Angulo y Cordoua, 1510. 1
Antonelio, 1598. 3
Apuril, 1507. 7. 1561. 5
de Aquilar, 1544. 2
de Aquilar y Cordoña, 1506. 7
d'Aquauiua y Arragon, 1506. 7
d'Araiz, 1544. 1
d'Archambault, 1591. 7
Arcimboldi, 1506. 2
Arena, app. 1. C.
di Arena, 1516. 4
Ares, in app. 2. A.
de Areualo, in app. 1. E.
Arias, 1601. 1
Arias, 1609. 13. 1611. 2. V. Didacus, &c.
d'Armagnac, 1493. 8. 1495. 1. 2. 1548. 2
Arnault, 1559. 2. 1610. 5
Arnoui, 1556. 1
d'Arollas, 1579. 2
Arragon, 1607. 1
d'Arragonia, 1480. 2. 1504. 3. 1516. 5. 1533. 8. & alibi non ſemel.
de Arremberghe, 1623. 22
Arrigo, 1532. 8
Arſali, 1605. 8
de Arſona, 1571. 1
l'Artigue, 1533. 3
de Arze, 1561. 4
Arzelier, in app. 2. S.
Aſagy, 1489. 2. 1569. 2
de Aſti, 1602. 6
Ateſtini, 1532. 2
d'Attichy, 1630. 2
d'Aualos y Aquino, 1603. 8
Aubert. 1550. 2. V. Mathurinus.
de l'Aubeſpine, 1613. 3. 1615. 6
d'Auerouſt, 1624. 3
Augias, 1602. 3
Augier, 1596. 2
d'Auila, 1493. 6. 1579. 6. 1618. 1
Auillot, 1590. 3
Aux-couſteaux, 1498. 5
de Ayala, 1623. 3
Ayrault, 1615. 1

B

BAbou, 1610. 5
Bachelier, 1623. 3. & alibi.
de Baeza, 1530. 4. 1600. 5
Baillet, 1493. 7. 1496. 4. 1512. 2. 1551. 2. 1625. 3
Bailliny, 1590. 1
le Baird, 1632. 4
Baladrin. V. Malendrin, inf.

de Bâlagny, 1610. 6
Balbi, 1494. 2
de Balboa, 1585. 11. 1606. 5
Balby, 1614. 6
de Balſac, 1608. 5. 1617. 15
Balamoto, 1614. 3
Baluos, ſeu potius Balehos, 1507. 7
de Bandis, 1610. 2
Baoulx, 1621. 8
de Baradat, 1608. 5
Baraton, 1502. 4
Barbier, 1497. 1507. 7
Barbuto, 1530. 4
Bardonis, 1520. 1
de la Barge, 1611. 2
Barleta, 1572. 3
de Barrionuevo, 1556. 4
Baron, 1562. 5
Baroncelli, 1520. 2
Barra, 1629. 4
de la Barre, 1632. 2
de Barreda, 1561. 3. 1602. 7
de Barrera, 1617. 11
de Barrientos. 1493. 6
de Barros, 1627. 4
de Baſſompierre, 1590. 1. 1609. 1. 1610. 6
de Bataresi, 1523. 4
de Batarnay, 1621. 5
de Baudricour. 1416. 3. 1482. 6. 1496. 1. 1562. 5
de Bauiere, 1618. 1. 1629. 9. & alibi.
Bavvins, 1618. 3
Bazin, 1625. 4
le Beau, in appar.
de Beaufort, 1611. 2. 1615. 6
de Beauieu, 1496. 1
de Beaumanoir, 1618. 6
de Beaune, 1509. 4
de Beauregard, 1553. 2. 1556. 1. V. Ioannes, &c.
de Beauuau, 1604. 6
du Bec, 1572. 1. 1573. 1
Beccaria, 1494. 2. 1573. 1
Becerra, 1561. 4
Becquet, 1610. 6
le Begue, 1617. 14
Beiean, 1596. 7
du Bellay, 1551. 2. 1553. 2
Bellarmino, 1605. 4
de Bellegarde, 1596. 4
Belleforiere, 1633. 1
Bellemere, 1523. 2. 1529. 1. V. Franciſcus.
de Bellieure, 1611. 2
Benedicti, 1598. 3
de Benedictis, 1574. 1
de Beon, 1619. 2
de la Beraudiere, 1615. 2
de Berlaymont, 1614. 6
Bernard. 1596. 3
de Bernieulles, 1608. 5
de Berquin, 1503. 3. 1504. 1
Berthelot, 1602. 4. V. Robertus.
Berthon, 1614. 2. 1615. 2. 1617. 6
Bethune, 1514. 1. 1517. 2
Bertrand, 1604. 7
Bertrandi, 1514. 1
Bertuccio, in app. 2. F.
Beruto, 1605. 7. 1620. 6
Beſſons, 1570. 2
de Bezerra, 1571. 1. 1574. 1
Bianqueti, 1532. 8
Bichera, 1610. 4
Bidaire, 1584. 1
Billaut, 1581. 2
de Billy, 1609. 2. 1622. 11
de Binans, 1613. 7. 1621. 2. & alibi. V. Ioann. Franciſcus, &c.
Binet, 1490. 3. Vid. Franciſcus Binetus.
di Biſignano, 1482. 7
du Blaiſel, in appar.
le Blanc, 1578. 3. 1611. 2
Blanchard, 1575. 3
Blanchot, in app. 2. P.
Blondo, 1593. 1
Blotſiere, 1499. 2
de Bobadilla, 1561. 4
à Bokolt, 1618. 1
des Bois, 1612. 7
du Bois, 1495. 5
de Boiſy, 1631. 3
de Bolea, 1576. 1
Bone, 1617. 8
Boneti, 1507. 7
Bonfilio, 1601. 4
de Bonfigny, 1559. 2
Bonnillier, 1629. 17
Bonzy, 1614. 2. 1635. 1
Bonzeré, 1582. 4
de Boonen, 1622. 2
Bordier, 1583. 6
Bordini, 1599. 1
Borgheſe, 1605. 8
Borgia, 1532. 2. V. Alexand. VI.
du Boſquiel, 1618. 3
Boſſell. 1533. 2
le Boſſu, 1626. 4. in appa.
Bota, in app. 1. F.
Bothean, 1552. 1
Bouchard, 1617. 6
Boucheis, 1607. 6
Boucher, 1575. 3. in app. 2. I
du Bouchet, in appar.
Bouhier, 1610. 5
Boudot, 1624. 2
des Boues, 1582. 4
de Boulogne, 1602. 4
Boulon, 1523. 2
le Boults, 1621. 4
de Bourbon, 1485. 1. 1489. 2. 1490. 1. 1498. 4. 1499. 2. 1503. 2. 1507. 1
de la Bourdaiziere, 1568. 2
du Bourg, 1618. 6
de Bourg neuf, 1589. 3
de Bourgogne, 1607. 7
de Bouſiere, 1482. 6
Bouſmard, 1575. 3
Bouuet, 1590. 1
de Bouuille, 1600. 1
Boyer, 1509. 4
Brancaccio, 1629. 4
Branciforte, 1617. 2
le Braſſeur, 1582. 4

Brauo, 1608. 6
de Brechainuille, 1609. 2
Bremant, in app. 2. I.
de Bremont, 1603. 1
de Breſlay, 1606. 6. 1627. 1
Breton, 1509. 4. 1581. 5. 1599. 4. 1614. 8. 1616. 1
Breual, 1563. 2.
Bricet, 1562. 3
de Brichanteau, 1610. 5
Briçonnet, 1495. 1. 1509. 4. 1[illegible]. 2
Bridoul, 1618. 3
Brignot, 1507. 4
Brillet, in app. 2.
de Briſſac, 1591. 7
Brochero, 1554. 2
de Broie, 1633. 1
Brusant. 1573. 1
Brunel, 1618. 7. 1625. 3
Bruno, 1610. 5. 1614. 6. 1616. 1523. 4
Bruſnel, 1633. 1
Brutura, 1603. 6. V. Hieronymus.
de Bucy, 14[illegible]6. 1. 1507. 1
de Bueil, 1500. 1. 1596. 4
Bufalo, 1495. 1. 1585. 5
de Buffard, 1624. 1
Buignet, 1509. 4
Bu[illegible]t, 1509. 4
de Buquoy, 1618. 2
Van-der Burch, 1618. 2
Buré, 1603. 1
Burgheſe, 1623. 22
Burgheſi, 1495. 1
de Buſſet, 1507. 1
de Butbach, 1618. 1
Buyl, 1486. 1. 1493. 6.
de Buzegnies, 1618. 2. 1622. 2
Buzon, 1528. 2

C

de las CAbeças, 161[illegible]. 11
de Cabrairoles, 1614. 2
de Caceres, 1510. 1
Cadilonis, 1529. 1
Caetani, 1593. 10
di Caieta, 1530. 1
Caignet, 1517. 2. 1520. 1
Caiſier, 1621. 6
Caldora, in app. 2. F.
Calderon, 1592. 4
de Caldon, 1578. 5
de Caluacantibus, 1518. 1
Camarota, 1592. 5
Camart, 1581. 2. 1600. 1. V. Ægidius.
de Camera, 1550. 5
Camiliano, 1485. 3
Campi, ſeu Campo, 1616. 3
Campoclaro, 1605. 6
Camus, 1621. 2
Candel, 1499. 2
de Canillac, 1611. 2. 1615. 6
de Canſeco, 1601. 7
Cannart, 1589. 4
de Cañuzares, 1617. 16
Capilla, in app. 2. H.
di Capoa, 1540. 1. 1547. 1
Caponeti, 1623. 3
Caponi, 1606. 4
Caradileti, 1532. 8
Caraſa, 1516. 4. 1586. 4. 1538. 1
Caranza, 1561. 4
Carbonello, 1587. 1
de Cardenas. 1539. 2. 1606. 3
Cardillac, 1592. 1
de Cardona, 1589. 1. 1611. 5
Carneuali, 1584. 1
Carnot, 1620. 2
Carnoualuo, in app. 1. M.
Caro, in app. 1. I.
de Caroleis, 1507. 7
Carpentier, 1617. 15
Carracciolo, 1603. 12
Carré, 1581. 2
Caruaial, 1493. 3. Vid. Bernardinus, &c. Protectores, &c.
de Caruaial, in append. 1. A.
Caſerta, 1501. 5
Caſſo, 1606. 3
de Caſtaignac, 1623. 25
de Caſtania, 1579. 3
de Caſtello, 1574. 1
de Caſtille, 1610. 5. 1633 2
del Caſtillo, 1561. 4. 1561. 5
Caſtrioti, 1612. 1
de Caſtro, 1554. 2. 1571. 1. & alibi ſæp.
de Caſtro-blanco, 1598. 7
di Caſtro-foſcaldo, 1416. 5
di Caſtro-Franco, 1568. 2. 1574. 1. 1507. 7
de Caſtromaluenda, 1582. 5
Caſtrucci, 1586. 3
de Cataſtin, 1614. 2
Categgera, 1608. 9
Cauallero, 1605. 9
Cauda, 1625. 4
de Caueron, 1621. 6
de Caumont, 1606. 6. 1615. 2
de Cayas, 1610. 7
Ceccardi, in app. 1. F.
de Cella, 1600. 4
Cenami, 1533. 1
Centurion, 1562. 2
Centurioni, 1494. 2
de la Cerda, 1502. 5
Cerdonis, 1507. 7
de Cerezano, 1518. 1
Ceriſy, 1493. 7
Cermoiſe, 1556. 1
Certain, 1562. 3
de Ceruis, 1583. 1
Ceſarini, 1623. 4
Ceſio, 1519. 2
Ceſpedes, 1561. 4
de Chabanes, 1507. 1
Chabot, 1505. 6
Chabrion, 1512. 2
Chaillon, 1610. 5

Challuau, 1609. 12, corr.
de Chambes, 1505. 6
de Champagne, 1585. 10
Chandon, 1622. 4
de Chantemerle, 1629. 17
Chappot, 1631. in fin.
de la Charité, 1499. 2
Charlier, 1582. 4
Charton, 1512. 2
Chaſtaiguier, 1591. 7
de Chaſtillon, 1621. 1
de la Chaſtre, 1615. 6
de Chastelins, 1496. 1
de Chauaigues, 1547. 3. 1550. 2
de Chauigny, 1507. 2
Chaumeau, 1489. 2. & alibi ſæp.
Chauſſin, 1624. 1
Chaumillion, 1507. 7
de la Chaux, 1535. 1. & alibi.
Chenes, in app. 2. L.
Cheſneau, 1572. 1
de Cheuriers, 1615. 6. 1617. 8. 1623. 21.
Chichon, in app. 2. N.
de Chiconneau, 1617. 15
Chico, 1608. 7
de Chinchilla, 1493. 6
Chirico, 1555. 4
de Chiuerny, 1616. 1
Cholet, 1575. 3
de Chriſtianis, 1582. 7
Cicala, 1523. 1. 1593. 3. 1602. 1
Ciconia, 1586. 4
Cipola, 1602. 6
Ciraulo, 1582. 6
de Ciuille, 1600. 1
de Claire-vaus, 1504. 1
Clauel, 1576. 1
Clarkson, 1588. 8
Clauſſe, 1572. 1. 1610. 6. 1624. 3
à Clauo, 1516. 4
le Clerc, 1507. 7. 1617. 14. & alibi. V. Renat. &c, itémque de al. in appa.
de Clermont, 1581. 2. 1606. 7
de Clermont d'Amboiſe, 1610. 6. 1611. 2
de Clermont Tonnerre, 1611. 2
de Cleſuto, in app. 1. T.
du Cloud, 1550. 2
de Coadelets, 1622. 1
de Coalla, 1493. 6
de los Cobos, 1599 1
Cocquelet, 1602. 4
Coignet, 1628. 2
Colebert, 1517. 3
Coliſar, 1618. 2
Collalto, 1629. 8
Collemedio, 1610. 3
Colonia, 1493. 6. 1602. 1
Colona, 1495. 1. 1603. 9. 1604. 3
Coloſa, ſeu, *Coloſo*, 1464. 1
Combar, 1493. 7
de Combault, 1617. 14
Coeffeteau, 1616. 5. & alibi.
de Commartin, 1633 1
Compain, 1621. 4
Contareno, 1610. 2
le Comte, 1518. 1. 1523. 2
Cotta nigra, in app. 1. S.
Condognat, 1519. 3
di Conſenza, 1532. 1
Conſtantini, 1607. 2
Contant, 1591. 7
di Conti, 1594. 2. 1599. 1
de Contreras, in app. 1. H. 1580. 1
de Cordoua, 1493. 6. 1535. 1. 1589. 1
de Cordoüa, 1506. 7. 8. 1518. 6. 1548. 5. 1617. 10
de Coriliano, 1507. 7
del Cornal, 1576. 1
Corneto, 1582 1
Cornullier, 1619. 3
Correa, 1585. 3
Corta, 1602. 6
di Cortali, 1559. 2
Cortes, 1510. 1
Corteſe, 1602. 1
de Coſſé, 1591. 7. 1623. 2
de Coſte, 1610. 5. & alibi.
Couche, 1581. 2
de Coucy, 1609. 2
de Coulange, 1610. 5
de la Cour, 1585. 10
de Courtenay, 1609. 2
Courtois, 1632. 5
Courvoiſier, in app. 2. I.
Couſin, 1624. 2
de la Couture, 1504. 1
de Creil, 1625. 9. 1626. 4
de Crequy, 1608. 5
Criſpo, 1600. 7
Crochard, 1596. 3
du Croiſet, 1624. 13
de la Croix, 1610. 5. 1617. 8. 1621. 5
à Cropolatu, 1435. 3. 1487. 2. 1507. 4. 7
Croſnier, 1489. 2
de Croï, 1609. 2. 1618. 2
Cruches, 1512. 2
de la Cruz, 1561. 3
Cuchillero, 1572. 3
de Cugnac, 1498. 4
Cuignet, 1532. 1. 2
de Cuellar, 1569. 5. & alibi.
Cuello, 1604. 1
de las Cueuas, 1588. 8
la Cueua, 1546. 1616. 4
de Curſule, 1611. 2
de Cuſsigny, 1609. 1
de Cyberan, 1622. 4
Cybo, 1485. 2. 1494. 2. 1561. 4
Cyret, 1562. 7

D

D*Affis*, 1559. 3. 1621. 3
Daluin, 1610. 10
Danes, 1551. 2. 1565. 8
Dariés, 1610. 13
Dauin, 1634. 5
Debem, 1559. 2. 1562. 3
Delgado, 1596. 6
Denets, 1600. 1
Deniſon, 1507. 7. 1511. 1

Deſblanques,

Deſplanques, 1618. 3
Deſtrac, 1607. 6
Deza, 1511. 1. 1548. 5
Diaz, 1591. 4
Didonus, 1507. 7
Diedo, 1610. 2
Dietrichſtain, 1629. 6
Dibarſe, 1592. 1
Dinet, 1593. 10. 1599. 2. 1622. 4. V. Gaſpar, & alibi.
Doca, 1611. 3
Domballe, 1610. 6
de Dom-martin, 1507. 7
de Doncourt, 1618. 5
Dony, 1610. 5. 1630. 2
Doria. V. D'Oria.
Dormy, 1611 4
Dotel, 1598. 2
du Drac, 1590. 3
de Drechel, 1629. 17
Druat, 1618. 2
Duarte, 1493. 6. 1524 5. 1589. 2
Duran, 1561. 4
Durand, 1596. 2. & alibi ſæp. V. Hieronymus.
Dupre, 1573. 4. 1585. 10. 1635. 1. & in append. 2. 3. &c.
Durelle, in app. 2. I
Durre, 1616. 5

E.

d'EAubonne, 1610. 5
d'Eſſiat, 1621. 4
Elzear, 1602. 3
Emard, 1591. 9
Enriquez, 1577. 4. 1617. 10
d'Eſcars, 1596. 4. 1604. 6
d'Eſchaus, 1621. 4
Eſchieri, 1533. 1
Eſcolano, 1580. 3. 1604. 9
d'Eſcoubleau, 1606. 8. 1610. 5. & alibi.
d'Eſcures, 1613. 3
l'Eſguillier, 1582. 4. 1621. 6
Eſpagnol, 1574. 1. & al. V. Gabriel.
d'Eſpagny, 1498 5
d'Eſparues, 1606. 8. 1617. 6
aux-Eſpaules, 1623. 20
de l'Eſpaux, 1633. 1
d'Eſpernon, 1621. 3
l'Eſperuier, 1487. 2. 1507. 7. 1612. 16
de Eſpes, 1610. 7
de l'Eſpinay, 1507. 7
de Eſpinoſa, in app. 1. L. 1604. 9
d'Eſſa, 1606. 4
des Eſſards, 1624. 3
d'Eſt, 1532. 2. 1547. 1
d'Eſtampes, 1616. 1
d'Eſtain, 1632. 2
de l'Eſtanq, 1629. 1
Eſteue, 1578. 4
Eſteuan, 1578. 4
Eſtienne, 1610. 12
d'Eſtrac, 1607. 6
de Eſtrada, 1611. 2
d'Eſtrée, 1610. 5

F.

FAbri, 1507. 7. 1538. 2. 1550. 2. 1559. 3
de Faccio, 1571. 4
Facio, 1606. 2
de la Faïette, 1610. 5
de la Falloire, 1621. 4
Fardela, 1608. 1
Fardino, 1594. 2
de la Fare, 1610. 5. 1616. 7. 1625. 6
Farneſe, 1517. 1. 1529. 4. 1536. 1559. 2. 1574. 1. & alibi ſæpiùs.
Fauerole, in appar.
Faxardo, 1493. 6
de la Fayette, 1617. 7
le Febure, 1602. 4. 1610. 5
le Febure, 1622. 4. 1623. 1. itemque de al. in appar.
Felton, 1588. 8
Fené, 1592. 2
Fernandez, 1493. 6. 1506. 8. 1589. 1
Ferrer, 1582. 3
Feſtineſe, 1583. 1
Ficquet, 1571. 1
de Figueroa, 1493. 6. 1617. 10
Figadio. 1471. 1
Figuli, 1529. 1
Finet, 1559. 3. 1565. 1
Foës, 1604. 6
de Foix, 1607. 6. 1615. 2
Follini, in app. 1. H.
Flauin, 1559. 3
de Flehard, 1617. 8
de Fliſco, 1519. 2
de Fonſeca, 1525. 1
de Fonſeque, 1600. 4
de la Fontaine, 1541. 2
Fornari, 1613. 6
de la Foreſt, 1615. 5
Fortet, 1498. 4
Fortunato, 1611. 2. 1620. 3
di Foſcaldo, 1416. 4. 5
de la Foſſe, 1610. 5
Foubelin, in app. 1. V.
Foucault, 1613. 3. 1617. 13.
Foucquart, 1621. 6
Fougeu, 1613. 3
Fouquet, 1615. 1
Fourbeur, 1574. 1
de Fourbin, 1602. 1
Fourmanoir, 1498. 5
Fournier, 1578. 3
Foy, 1617. 14
del Frago, 1576. 1
de France, 1498. 4. 1505. 1. 1516. 1
Franqui, 1529. 4
Franſſure, 1600. 1
de Frazans, 1596. 4
de lo Frazo, 1614. 8
Fregoſi, 1494. 2
Fremiot, 1610. 5. 1617. 13. 1596. 4. 1615. 6
Fretay, 1517. 2. 1520. 1
Frezel, 1507. 7
de Frias, 1582. 1

Frizon, 1609. 2
Fulgoſi, 1581. 1
Fuſcian, in app. 1. V.

G.

de *GAdagne*, 1623. 21
Gaſſé, in app. 1. V.
Gaillac, 1503. 2
Galan, 1583. 4
Galamini, 1611. 2. 1617. 1
Galland, 1582. 9. 1621. 4
Galliot, 1607. 6
Gallo, 1554. 2
los Gallos, 1561. 4
de Gamarra, 1602. 1
Gamba-curta, 1473. 1629. 4
Gambart, 1630. 4
de Gamboa, 1510. 1
de Gand, 1618. 3
Ganzules, 1577. 4
de Gaona, 1553. 2. 1582. 5
Garsia, 1606. 11.
de la Garde, 1610. 6
Garnier, in app. 2. fin.
Gaſca, vel, *Guaſca*, 1611. 2
Gaſſendi, 1602. 4
du Gat, 1604. 8
Gaunit, 1547. 3
Genaſio, 1602. 1
Genebrad, 1560. 4
de Geneue, 1496. 1. 1504. 1
Geneuois, 1502. 2
Gentilis, in app. 2. L.
à Genuâ, 1435. 3. 1530. 2
Geoni, 1619. 8
Georgeau, 1610. 5
de Gereſme, 1624. 5
Germain, in app. 2. I.
Geruais, 1585. 10
de Gibboſo, in app. 1. P.
Gideni, in app. 1. L.
de Gifford, 1620. 2
Girardi, in app. 2. P.
Girauld, in app. 2. N.
Giron, 1546.
de Giury, 1604. 6
de Glandeuez, 1584. 1
le Glouſt, 1596. 1. 1572. 1
Gobaille, 1493. 7
Gobineau, in appar.
Godineau, 1507. 7
le Goix, 1616. 4
Goluto, 1532. 8
Gomez, 1562. 4
Gonçalez, 1561. 4
de Gondy, 1578. 7. 1581. 2
Gonzaga, 1547. 1. 1573. 1. 1590. 1. 1591. 8. 1603. 6
de Gorgu, 1622. 3
Gouffier, 1608. 5. 1631. 3
de Gournay, 1609. 4. 1621. 1
de la Grange, in app. 2. A.
la Goutte, 1607. 4. 1622. 3. & alibi. V. Franciſcus, &c.
le Gras, 1606. 7. 1626. 1
Graſſi, 1495. 1
de Graſſis, 1572. 2
Grauille, 1488. 1
Grauina, 1599. 1
Gridane, 1499. 2
de Grilli, 1623. 4
de Grillier, 1582. 4
Grillo, in app. 1. V.
Grimaldo, 1561. 4
Grimaud, 1488. 1
Grip, in app. 1. V.
Griſi, 1533. 1
Grogeno, 1582. 7
Grognet, 1625. 2
Groian, 1604. 6
de Groſpain, 1607. 3
Groſsier, 1562. 3. 1582. 2
Grumi, 1532. 8
la Grutta. 1532. 8. V. Dorothea.
Gual, 1604. 9
Guani, 1603. 10
de Guaſca, 1599. 1
du Guaſt, 1502. 4
Guepean, 1569. 2
Gueret, 1610. 5
Guerin, 1611. 4. 1619. 1
Guerrero, 1513. 11
Guerrier, 1552. 1
de Gueuara, 1605. 9
Gugliazo, 1603. 16
Gugliota, in app. 1. A.
de Guibé, 1508. 1. 1515. 3
de la Guiche, 1617. 7
Guichard, 1535. 1. 1547. 3. & alibi ſæpè.
de Guignecourt, 1582. 4
Guillaud, 1596. 3
Guillaume, 1509. 4
Guillebour, 1574. 1. 1596. 2
de Guiral, 1604. 1
Gulinſo, 1574. 1
de Guſman, 1579. 5. 1593. 8. 1567. 3
Guttierez, 1580. 1

H

HAcqueuille, 1582. 4
Haguenier, 1565. 1. V. Petrus, &c.
de Hailly, 1597. 2
de Halleuuin, ou, *Halluyn*, 1499. 2. 1503. 3. 1504. 1. 1510. 7. 1513. 15. 1516. 7. 1517. 3
de Harach, 1619. 6
de Harlay, 1611. 2
de Haraucourt, 1598. 2
de Haro, 1608. 6
Harpal, 1580. 2
du Hault-bois, 1495. 3
de la Haye, 1495. 3. 1507. 7
Hebert, 1568. 4. V. Petrus *Hebert*, 1617. 13
de Hedouuille, 1498. 5
de Hennares, 1568. 2
Hennequin, 1582. 4
Hepburn. in app. 2. I.
Herbelin, 1614. 1
de Heredia, 1595. 2
Hernandez, 1608. 8

Herpen,

Herpon, 1582. 4
de Herrera, 1612. 16
Heyl, 1517. 2
de Hiarce, 1592. 1. 1609. 5
Hinſelin, 1600. 1
Honoré, app. 2. A.
de la Horgne, 1575. 3
de l'Hoſpital, 1610. 5
Hourdel, in app. 2. A.
Huan, 1493. 2. 1495. 3. & alibi.
Hugonis, 1627. 2
Humblot, 1598. 4. V. Franciſcus.
Huot, 1529. 1
Hurault, 1585. 10. 1614. 1. 1616. 1
Hurtado, 1547. 3. 1627. 4

I.

Iacob, 1612. 3
Iacobatio, 1518. 2. 1519. 2
Iacgere, 1624. 1
Iacquart, 1617. 15
Iaban, 1559. 2. 1589. 6
Iambart, 1587. 1. 1593. 10
Ianneal, 1559. 2
Iannetin, 1541. 2
Iannin, 1610. 5
Iannot, in app. 2. N.
Iaquet, 1610. 5
le Iay, 1610. 5
Ieſſe, 1614. 2
à Ieſu, 1551. 4. 1556. 5
le Ieune, in app. 2. I. 1507. 7
de Imola, 1507. 7
Imperator, in app. 1. F.
Incorbeira, in app. 1. G.
de las Infantas, 1617. 11
Ingratia, 1612. 10
Ioly, 1507. 7
du Ioncquoy, 1624. 2
de Ionefiida, 1507. 7
de Iordanis, 1593. 1
le Iourneur, 1499. 2
de Ioyeuſe, 1570. 2. & alibi ſæpè.
Iſnard, 1609. 6
l'Iſola, 1607. 3
Iuan, 1533. 2
Iudas, 1559. 2. 1562. 3
Iudus, 1624. 12
Iules, 1609. 4. 1632. 1
Iulian, 1550. 2. 1553. 2. 1573. 3
de Iuliana, 1629. 4
de Iuillard, 1610. 5
Iurado, 1617. 11
Iuſteau, 1506. 2. Vid. Ludouicus, &c.
Iuſtice, 1612. 11
Iuſto, 1593. 3
Italiano, 1554. 2
de Ixar, 1576. 1

K

Kermâres, 1630.

L.

Lachiuer, 1619. 3
los Ladrones, 1586. 1
de Lagnet, 1606. 4
Lalane, in appar.
Laliota, 1585. 2
di Lamagna, 1447. 1
Lambert, 1630. 1
Lambreſt, 1618. 1
Lancelloti, 1611. 1
Landriano, 1628. 5
la Lane. 1559. 3
de Lara, 1493. 6. 1554. 2
Laſarte, 1538. 2
Laſo, 1493. 6
de Laſſe. 1607. 6
Laſſo, 1561. 4
de Lataraco, 1532. 2
de Laual, 1493. 8
de Lauardin, 1618. 6
du Laurent, 1616. 7
de Laurino, 1607. 8.
de Lauſun, 1615. 2
Leber, 1575. 3. 1619. 5
de Lebera, 1596. 2
de Leberon, 1611. 2
de Leche, 1562. 3
de Ledeſma, 1562. 3
Legier, 1507. 7
de Lemus, 1493. 6
Lengueglia, 1601. 6
de Lenoncour, 1489. 2. 1506. 4. 1575. 3. 1588. 4
Leni, 1611. 2
Leny, 1622. 1
de Leon, 1490. 1
Leoni, 1608. 3
Leonti, 1559. 4. 1591. 5
de Lerma, in app. 1. I.
Leſné, 1610. 5
Leuamis, 1633. 3
Leui, 1611. 2
de Leyua, 1589. 2. 1602. 1
Libault, in app. 2. A.
de Licinas, 1585. 10
de Liechtenſtein, 1629. 12
le Lieur, 1590. 4
le Lieure, 1596. 2
de Ligne, 1627. 3
de Lima, 1627. 4
Limena, 1447. 1
de la Limena, 1447. 1
Lionet, 1495. 4. V. Germanus Lionet.
Lipaneli, 1586. 6
du Lis, 1607. 7. 1621.
Liſola, 1607. 3
Liſon, 1580. 5
Lizet, 1551. 2
de Loaiſa, 1605. 10
de la Lobbe, 1624. 5
Lombardi, 1572. 3
Lomellino, 1494. 2. 1564. 4. 1603. 7. 1623. 3. 1622. 5
de Lomenie, 1619. 2
Loncin, 1618. 1
Longis, 1610. 5
Longo, 1581. 2. 1599. 1
de Longobardis, 1630. 1. & ſeq.

à Longobardo, 1435. 3
de Longueiouë, 1616. 9
de Longueual, 1618. 2
de Longueuille, 1489. 2. 1573. 1
Lopez, in app. 2. G.
de Lorenzana, 1561. 4
Loris, 1574. 1
de Lorraine, 1572. 1. alibi ſæpiſſ.
de Louuain, 1617. 14
Lucas, 1519. 2
de Lucena Olit, 1486. 1. 1495. 4. 5. 1596. 6
de Lucillento, 1507. 7
de Ludeña, 1561. 4
Ludore, 1621. 4
Ludouiſio, 1621. 7
Ludtin, 1499. 2
de Luna, 1595. 2. 1610. 7
de Lupis, 1616. 7. 1624. 6
de Luſſan, 1606. 8. 1617. 6
de Lußé, 1610. 5
de Luxembourg, 1493. 8. 1589. 3. 1619. 2

M.

MAcaire, 1582. 4. & alibi.
de Macherata, 1611. 3. 1617. 1.
Machon, 1621. 5
Magagnes, 1547. 3
de la Magdeleine, 1607. 5. 1613. 10
Magnet, 1621. 2
Magiſtri, 1559. 2
Magnin, 1604. 8
de Maida, 1507. 7. 1523. 2
de Maillanes, 1590. 1. 1609. 1
Maillard, 1495. 6
de Mailly, 1582. 9
de Maio, 1607. 1
Maioli, 1614. 6
à Maioranâ, 1435. 3. 1496. 3. 1507. 7
Maioret, 1575. 3
Maiſonat, 1570. 2
Malarme, 1607. 3
Maldonado, 1556. 4. 1559. 1
Maldonato, in app. 1. A. 1518. 6
Malendrin, 1489. 2. 1532. 6. & in appar.
Males, 1622. 1
Malherbe, 1517. 2. 1520. 1
de la Malleraye, 1600. 1
Mandini, 1587. 1
Mando, 1612. 4
Mangot, &c. 1502. 4
Manipulo, 1612. 4
Manrique, 1460. 2. 1493. 6. 1525. 1. 1554. 2. 1557. 1. 1578. 4
Manſiour, 1582. 4
Manſilla, 1535. 1
Manuel, 1502. 5.
de Maqueda, 1510. 2
Maramonte, 1524. 3
de Marca, 1607. 6
Marcel, 1585. 10
Marchand, 1621. 4
Marchant, 1610. 5
de Marchia, 1593. 10
de Marchaumont, 1610. 6
de Marcouſſey, 1624. 3
Marguerin, 1633. 1
Maricour, 1617. 14
Mariette, 1509. 4
de Marigny, 1618. 6
Marillac, 1610. 5.
Marnac, 1559. 3
de Marquemont, 1607. 5. V. Dionyſius. 1623. 21. 1626. 4
de Marteau, 1604. 6
de la Marthonie, 1517. 3
Martiales, 1533. 1
de Martialis, 1559. 2
Martin, 1634. 5. in app. 2. M. S.
Martin, 1499. 2. 1507. 7
de Martina, 1535. 1
Martinez, 1582. 5. 1598. 6. 1550. 2. 1559. 2
Martinot, 1624. 14
Martotilla, ſeu, Martolilla, 1416. 5. in appar.
de Maßé, 1619. 2
Maſſelin, 1599. 6
Matrini, 1633. 3
Mattebono, 1614. 4
Maurin, 1631. 1
di Mauro, 1629. 4
de Mayenne, 1582. 4
la Mazere, 1590. 5
Medici, 1513. 4
de Medicis, 1591. 8. 1610. 5. 1583. 3. ſup. & alibi.
de Medina, 1509. 5. 1558. 1
le Meignen, 1578. 7
Melendez, 1561. 4
de Melgar, 1556. 1. 1561. 3
de Mena, 1596. 2
Mendes, 1493. 6. 1533. 1. 1617. 11
de Mendoza, 1502. 5. 1627. 4
Meot, 1612. 8
Merano, 1603. 7
le Mercier, 1557. 2
de Mercœur, 1589. 3
Merlo, 1610. 2
Merſenne, in app. 2. M.
de Meſme, 1610. 6. 1633. 1
Meurier, 1614. 6
Michaud, 1610. 6
Michel, 1507. 7. 1511. 1. Vid. Matthæus, &c.
Mignon, 1544. 2
di Milazzo, 1579. 3
Milcaconne, 1586. 4
Mingron, 1581. 1
Minneſi, 1615. 7
de Miolans, 1615. 6. 1623. 21
de Miracle, 1493. 6
Miron, 1615. 1
à Miſſanio, 1435. 3
Mitte, 1623. 21
Moion, 1591. 1
du Molin, 1503. 2
de Molina, 1561. 4. 1608. 3
Molinari, 1607. 9
de Mommartin, 1621. 4
de Monceaux, 1617. 14
de Moncel, 1600. 1
de Monlby, 1617. 14. 1621. 6. 1610. 5

de Moncloüa,

de Moncloüa, 1589. 8
Monçon, 1604. 9
de Mondory, 1632. 2
de Mon-gaillard, 1616. 4
de Mongober, 1507. 7
de Monluc, 1610. 6
de Monopoli, 1617. 8
de Monte, 1517. 1. & alibi.
di Monte, 1517. 1.
de Monte-alto, 1507. 7
à Monte-forti, 1538. 2
de Montenigro, in app. 1. M.
Monteſano, 1629. 4
de Montgerard, 1620. 2
de Monthreſor, 1621. 3
de Montigny, 1617. 15
de Montmorency, 1489. 2. 1502. 4. 1507. 1
de Montol, 1629. 17
de Montelm, 1610. 5
de Mora, in app. 1. A.
Morales, 1530. 4. 1561. 3
Morando, 1584. 1.
de Morano, 1507. 7
de Morchette, 1584. 3
Moreau, 1482. 5. 1626. 1
Morel, 1623. 23
Moreno, 1591. 3. 1600. 6. in app. 1. D.
de Morete, 1562. 5
Morgati, 1533. 1
Morhier, 1493. 7
de Mornas, 1570. 3
Moroſino, 1588. 5
Morus, 1597. 1
di Motola, 1550. 2
de la Motte, 1520. 1. 1523. 2. 1526. 2
du Moulin, 1632. 1
Mugnoz, 1573. 2
Muñoz, 1548. 5
la Mure, 1631. 3
Muret, 1585. 7
Muuaro, in app. 1. I.

N.

de NAncé, 1615. 6
di Napoli, 1532. 2
de Naſſau, 1626. 3
Nauarro, 1579. 6
de Nemours, 1493. 3. 1516. 1
Noreti, 1618. 8
de Neuf-Chezes, 1610. 5
de Neufville, 1610. 5
de Neuuille, 1585. 10.
Nicolai, 1610. 5. 1623. 24
Nicolas, 1610. 5
de Nicotera, 1507. 7
Nicueſa, 1533. 1
Niño, 1605. 9
de Niuelle, 1493. 8
de Noa, 1586. 1
Nodé, 1578. 3. 1582. 4
de Nogaret, 1590. 2. 1619. 1. 1621. 3
de la Noue, in app. 1. S.
de Noyers, 1585. 10. 1611. 4
de Noz, 1559. 3
de Nucito, 1435. 3
de Nuncibay, 1493. 6
de la Muza, 1576. 1

O.

OBrion, 1608. 4
d'Oca, 1611. 3
de Ogeda, 1581. 2
Oliuier, 1609. 11
de los Oliuos, 1605. 9
de Ondegardo, 1578. 4
d'Orleans, 1489. 1. 1573. 1. 1606. 6. & alibi.
d'Oria, 1482. 3. 1494. 2. 1604. 3
de Ortue, 1561. 4
Orlando, in app. 2. M.
d'Ormeſſon, 1610 5
d'Ornano, 1607. 6
d'Ormeſan, 1533 3
de Ortega, 1604. 11
Ortez, in app. 1. D.
Oſorio, 1550. 1
d'Ottranto, 1495. 3. Vid. à Cropolatu.
d'Ourſans, 1607. 4

P.

PAcheco, 1591. 2. 1608. 1
Paez, 1598. 6
Pagani, 1586. 5
Paglarino, 1544. 2
Pameau, 1621. 3
de Palma, 1583. 4
Palmarola, 1591. 1
Palmeri, 1526. 2. 1530. 2. 1568. 2
Pamphilio, 1629. 5
Panduro, 1482. 7. 1486. 1. 1493. 6
de Pantoia, 1603. 15
Papacoda, 1612. 4
Papelart, in app. 1. N.
Papillon, 1512. 2
Paradin, 1596. 3
Parcels, 1602. 6
Parey, 1610. 6
Paris, 1617. 18
de la Parra, 1493. 6
Parrini, 1533. 2
Paſſard, 1591. 7
Paſſarello, 1568. 2. & alibi ſæpè.
Paſſedoit, 1507. 7. 1520. 1
de la Paſtora, 1493. 6
Paternay, 1632. 3
de Paterno, 1617. 17
à Paterno, 1435. 3. 1507. 7
Particelle, 1610. 5
Patini, 1533. 1
à Paulà, 1416. 4. 1435. 3
de Paz, 1561. 4
de Paz, in app. 2. fin.
Pazos, 1598. 6
de Pedemonte, 1571. 1. & al.
Pelletier, 1559. 3
Pellico, in app. 1. M.
Pepolo, 1607. 8. 1629. 5
Perez, 1533. 2. 1579. 5. 1582. 5

Perez, in app. 1. H.
Pericard, 1599. 2
Peruccio, 1578. 2
Perugino, 1585. 9
Perrenot, 1533. 1. 1607 4
Perrin, 1559. 2. 1631. 3
Perſin, 1616. 4
Petaſſe, 1605. 7. V. Petrus.
de Petra-fitta, 1507. 7
le Peutre, 1610. 5
du Peyrat, 1507. 1
Pezi, 1533. 1
Pharaone, 1604. 13
de Pharias, 1553. 2
Philippe, 1625. 2
Piballeau, 1562. 5
Pichonneau, 1578. 3
de Pienne, 1499. 2
di Pietro, 1608. 2
Pignatello, 1607. 1
Pijart, 1624. 2. 1630. 4
Pilons, 1532. 8
Pillot, 1496. 1
Pimentel, 1535. 1. 1583. 11
Pineda, 1581. 1
Pingré, 1517. 3
Piña, 1604. 1. 1608. 6
Piñatello, 1518. 10. 1532. 8
Piñeros, 1460. 2
Pio, 1495. 1. 5564. 2. 1622. 6
Piobano, 1607. 10
Piouara, 1625. 4
de Piſa, 1587. 1
Piſa, 1518. 6
PizZullo, 1623. 4
des Planques, 1618. 3
du Pleſsis, 1631. 3
Policina, 1623. 9
Ponce de Leon, 1506. 7. 1510. 1. 1605. 1
Poncher, 1506. 4. 1507. 7. 1509. 2. 1512. 2
de Poligny, 1607. 3
Ponnereau, 1550. 2
du Pont, in app. 2. N.
de Ponte, 1507. 7
Pontier, 3622. 9
Ponzo, &c. 1595. 4
Porras, 1561. 4
Portal, 1559. 3
de Portillo, 1606. 13
Portillo, 1561. 4
Portugal, 1570. 5
Potin, 1493. 7
Poton, 1519. 2
Poulain, 1617. 15
Pourcelet, 1590. 1. 1609. 1
de Pouſſemie, 1588. 2
de la Pouſtote, 1627. 1
du Prat, 1503. 2. 1507. 6
du Pré, 1582. 4
des Prés, 1588. 2
de Preſsin, 1617. 8
le Preſtre, in appar.
le Pretieux, 1502. 4
de Priego, 1510. 1
Prieur, 1610. 5. & alibi.
Principato, in app. 2. P.
Prouenzano, 1501. 5
Prouſt, 1605. 6
de Prunay, 1609. 2
Pſeaume, 1575. 3
Pucci, 1513. 10. 1532. 5. V. Laurent. Anton. &c.
du Puch, 1532. 1. V. Saluius.
le Puel, 1631. 1
de Puio, 1609. 5
de Puy-du-fou, 1588. 4

Q.

Quadra, 1559. 2
Quadro, 1625. 4
Quenaut, 1610. 11
Quentini, 1493. 7. 1496. 1. Vid. Ioannes, &c.
de Quero, 1617. 11
Queru, 1503. 2
de Queſada, 1593. 14
de Quiñones, 1627. 4
Quirini, 1586. 4
de Quiroga, 1539. 4

R.

de Radeual, 1590. 1
Raganeau, 1594. 1
de Ragecourt, 1598. 2
de Ragny, 1607. 5
de Rambure, 1499. 2. 1513. 15
Randani, 1581. 2
Rando, 1599. 5
Ranguetl, 1625. 8
de Rantigny, 1626. 4
Raolin, 1493. 7
Raphoe, 1519. 2
Rapuel, 1572. 1. 1590. 3
de Rauenel, 1621. 1. 1626. 4
Rauelli, 1507. 1
Raulin, 1607. 3. 1620. 1
de Reatis, 1596. 2
de Rebé, 1622. 4
Recy, 1607. 3
de Regina, 1507. 7
de Reinier, in app. 2. T.
Remonds, 1517. 2
de Remna, 1603. 8
Renault, in app. 2. R.
Renty, 1629. 7
Rennel, 1590. 1
de los Reyes, 1591. 4
Reynier, 1503. 2
de Reyroles, in app. 2. I.
Riario, 1517. 1
de Ribadauia, 1544. 1
de Ribadeneira, 1619. 6
de Ribas, in app. 1. F.
Riccard, 1598. 4
Ricciulli, 1535. 1. V. Gaſpar, &c.
Richard, 1619. 4. 1588. 4. 1629.
de Richelieu, 1631. 3
Ricoüart, 1610. 5
de Ribera, 1577. 4. 1593. 10
de Rieux, 1616. 4. 1632. 1

Ringard, 1585. 10
de los Rios, 1613. 8
Riſolco, 1596. 5
de la Riuiere, 1606. 5. 1617. 1
de Riuoire, 1611. 2
Rocca, 1593. 11
di Rocca, 1483. 2. 1504, 2. 1507. 7
de la Roche, 1575. 3
de la Rochebaron, 1611. 2
de la Rochechoüart, 1503. 2
de la Rocheſoucault, 1582. 9. 1610. 5. 1611. 2. 1619. 2
de la Rochepozay, 1591. 7
Rochon, 1610. 5
de Rodenas, 1591. 1
Rodriguez, 1561. 4. 1562. 4. 1585. 11
de Rogiano, 1593. 10
de Rohan, 1489. 2. 1502. 4. 1506. 1. 1618. 6
Roillart, in app. 2. N.
Romegas, 1495. 1
Romeo, 1458.
Romero, in app. 1. I. 1599. 4
Ropitel, 1562 7. 1578. 3
Roſa, 1603. 8
Roſado, in app. 1. O.
Roſe, 1498. 5. 1611. 2
Roſemberg, 1629. 10
de Roſergio, 1490. 1
Roſſignol, 1622. 10
Roſſo, 1633. 3
Rouſſeau, 1507. 7
de Roxas y Cordoña, 1493. 6
Rouyer, in app. 2. C.
le Roy, 1507. 2. 1550. 2. 1622. 8
Royal, 1612. 9
du Rozier, in app. 2. I.
Rubini, 1133. 1
de Rubis, 1572. 2
de la Ruë, 1509. 4
de Rueda, 1493. 6
Ruet, in app. 1. I.
de Ruelland, 1623. 2
Rufo, 1595. 1
Ruffo, 1629. 13
Ruiz, 1561. 3. 1601. 6
Ruſticucci, 1602. 5
Ruzeau, in app. 2. A.
de Ruuere, 1472. 1482. 3. 1505. 3. 1598. 3. 1604. 5
Ruzé, 1621. 4
de Rye, 1607. 3. & alibi ſæpè. V. Franciſcus.

S.

SAcalier, 1503. 2
de Saciergez, 1592. 2
Sadolets, 1519. 2
Sainct-André, 1551. 2
de Sainct Belin, 1496. 1. 1591. 7
de Sain-Chamont, 1623. 21
de Sant-Ella, 1516. 3. 1526. 2. V. Hieronymus.
de Sain-geran, 1623. 20
de Sainct-Martial, 1503. 2
Sain-Martin 1607. 6
de Saincte-Maure, 1502. 4
de San-Pedro, 1561. 4
de Sainct-Remy, 1611. 2
de Sainct-Simon, 1498. 5
de Sainct-Vaaſt, 1558. 2
de Saintyon, in appa.
de Salcedo, 1556. 4
de Salamanca, 1582. 5
de Salazar, 1518. 6. 1533. 1. 1562. 4
de Sales, 1622. 11
Salmas, 1544. 1
de Salme. 1601. 8
Saluagio, 1602. 5
de Saluatierra, 1518. 6
Saluiati, 1519. 2
Salut, 1574. 1. 1583. 6
Samblancat, 1533. 3
Sambiaſio, 1593. 10
Sammarco, 1538. 1
Saña, 1629. 14
de San-Domingo, 1589. 9
Sanchez, 1544. 1. 1593. 5
de Sandoual, 1616. 6
de Sandricourt, 1498. 5
de San-Georgio, 1532. 8
de Sangro, 1519. 4
Sanguin, 1626. 2
di San-Lucido, 1435. 3
de San-Marſaſſo, 1628. 3
di San-Saluador, 1579. 3
di Sanſeuerino, 1516. 6. 1616. 4. 1618. 4
de Santoyo, 1578. 4
de Santiſteuan, 1557. 1
Sanz, 1591. 2. 1606. 13. 1609. 8. 1611. 5. 1632. 5
de Sappo, 1507. 7. & alibi.
di Saracina, 1435. 3
Sarazin, 1613. 5
de Sarlabous, 1592. 1
Sarſali, 1512. 2 1
Sartheano, 1610. 1
Saulier, 1625. 4
Saulmon, 1621. 6
Saulnier, 1605. 7. 1618. 1. 1632. 2
de Saulx, 1610. 5
de Sauoca, in app. 1. V.
de Sauoye. V. Ludouica, &c. & 1516. 1. 1581. 4. alibi ſæpè.
de la Sauſſaye, 1614. 1
Sauuage, 1614. 6. 1630. 3
Sauuto, 1580. 6
Secondo, 1530. 2
Scalioni, in app. 2. A.
Scachico, 1614. 4
Schlauata, 1629. 8
Scholaro, 1532. 8
de Schomberg, 1617. 7
Sciarata, 1532. 8
Scodes, 1533. 1
Selleguenant, 1488. 1
de Semperino, in app. 1. S.
de Senatoris, 1508. 5
de Seucellys, 1623. 25
Sentis, 1629. 5
Serafino, 1586. 8

Sermello, 1616. 3
de Sermoiſe, 1616. 4
de la Serra, 1493. 6. 1501. 5
Serrano, 1578. 4
Serreux, in app. 1. G.
Seruonnet, 1623. 19
de Seſſa, 1506. 8
Seſſe, 1580. 2
Sfortia, 1494. 2. 1505. 2
de Sibilla, 1507. 7
Sigalas, 1621. 10
Sigaudi, 1611. 3
Signoret, 1592. 1. 1604 12. 1571. 1
Simon, 1623. 21. 1626. 4. 1607. 5
Simoneta, 1495. 1. 1518. 1. 1539. 6
Sinaria, in app. 1. P.
los Seiſes, 1569. 3
Solegate, 1588. 1
Solorçano, 1561. 4
della Sommaglia, 1623. 22
Sommaire, 1600. 4. 1625. 7
Sorbellon, 1560. 3
Sorbin, 1599. 2
de Sorudeac, 1622. 1
Sordes, 1624. 1
de Sortino, in app. 1. A.
Soſciando, 1607. 6
de Sotomaior, 1493. 6. 1617. 11
Soupplis, in app. 1. V.
de Sourdis, 1606. 8. 1607. 6. 1617. 14
Spanochio, 1529. 4
Spinola, 1561. 4
de Spinoſa, 1602. 1
Spinello, 1435. 3. & alibi ſæp. 1603
Sprouerio, 1512. 2
Stamarella, 1517. 1
Standonk, 1493. 7. 1496. 1. 1504. 4
Stocchi, 1587. 1
Strada, ſeu, *Strata*, 1613. 6
Strozzi, 1605. 3
Suarez, 1493 6. 1608. 6
Sublet, 1611. 4
di Surrento, 1512. 2
Sutoris, 1526. 2. 1551. 2
de Sylua, 1535. 4
de Syracuſis, 1624. 12

T.

TAchereau, 1621. 4
le Tailleur, 1602. 1
Tagliaferro, 1611. 2
Talaia, 1532. 8. Placidus.
de Tamayo, 1596. 2. V. Franciſc.
Taono, 1633. 3
Tardif, 1507. 7
de Tauannes, 1610. 5
de Tauromena, 1547. 3
Tedurio, 1483. 2
Tellez Giron, 1546. 1561. 4
le Tellier, 1566. & alibi ſæpè. V. Ioſeph. Franciſc. &c.
Teres, 1582. 3
Terruggio, 1629. 4
Thabourdeau, 1507. 7
Thalamonis, 1507. 7. 1508. 1. 1511. 1
de Theſsieres, 1616. 5
Theuart, 1610. 6
Thibault, 1632. 6. in app. 2. I.
Thierry, 1530. 3. 1531. 1. 1602. 1. 1631. 1
Thomas, 1609. 8
de Thou, 1616. 1
de la Thuillerie, 1628. 2
Tibaldi, 1607. 2
Tillier, 1512. 2
Tillot, 1607. 7
Timbauds, 1503. 2
de Toiras, 1627. 2
de Toledo, 1571. 1
de Tonnerre, 1617. 14. *V. de* Clermont.
Tonſe, 1514. 1
Tonti, 1611. 1. V. Protector.
Torres, 1593. 12. 1629. 4
Tortoſini, 1610. 2
de la Tour, 1620. 3
de Tournon, 1552. 1. 1611. 2
Trahan, 1562. 5
de Tresbons, 1610. 13
Trimarchi, in app. 2. H.
de la Trimoüille, 1500. 1. 1507. 1. 1616. 1.
Triplot, 1629. 6. & ſeq.
Triuiſani, 1586. 4
Truxillo, 1585. 11
de Turchis, 1535. 2. idem fortè qui de Turquiis, 1510. 4
Turgot, 1600. 4. 1616. 8
de Turquiis, 1510. 4
de Tyard, 1596. 3

V.

VAchier, 1535. 1
du Val, 1574. 2. 1590. 1. 1621. 6
de Valaguer, 1605. 1. 1609. 8
de Valbuena, 1574. 1. 1617. 1
de Valcarcel, 1611. 2. & alibi. 1601.
de Valdes, 1575. 2. 1580. 3. 1561. 3
de Valençay, 1616. 1
de Valençuela, 1495. 5
Valerio, 1593. 3
de la Valette, 1619. 2. 1621. 3
de Valle-peigna, 1532. 1. 1535. 1
Valles, 1518. 6
de Valois, 1505. 1. 1617.
Valtinoto, 1614. 3
Valtodano, 1561. 4
Vanegas, 1493. 6
Vanel, in appar.
Vanderburch, 1618. 2
de la Vaquerie, 1617. 15
de la Varenne, 1517. 2. 1526. 2. 1616. 1
de Vargas, 1525. 1
Vaſſallo, in app. 2. H.
de Vaſſé, 1623. 2
le Vaſſeur, 1499. 2. 1617. 15
de Vaudetart, 1610. 5
de la Vaur, 1585. 10
de la Vega, 1617. 11
de Vega, 1561. 4. 1606. 14. 1493. 6
de Veas, 1619. 7

Vegel,

Vegel, in app. 1. I. 1569. 3
Vela, 1582. 5
Velaſquez, 1541. 2. 1561. 4
de Venabides, 1557. 1
Venegas, 1579. 6
le Veneur. 1585. 10
le Venier, 1607. 6
de Ventadour, 1611. 2
Venti, 1503. 2
Ventura, 1626. 2
de Vera, 1595. 2
Verdier, 1621. 9
Verdoliuio, 1629. 4
de Verdeuia, 1562. 5
du Verger, 1614. 2
Vermujos, in app. 1. M.
Veroſpi, 1495. 1
Verot, 1608. 4
Verſé, 1498. 5
Verſoris, in appa. 1610. 5
de Verthamon, 1610. 5
Vertix. 1576. 1
Vertura, 1606. 1
Veſpuli, 1556. 1
Veyni, 1507. 6
la Via, in app. 1. P.
de Viange. 1609. 1
Viart, 1568. 3
Viconti, 1623. 12
de Vichi, 1552. 1
de Vico, 1488. 2. 1507. 7
Victon, 1610. 5. & alibi ſæpè, tum maximè in appa.
de Victoria, 1561. 4
de Vieupont, 1608. 5
de Vieus-pont, 1588. 2. idem.
de la Vieuuille, 1610. 5
le Vieux, 16_8. 3
Vigeri, 1507. 7. 1516. 8
de Villafaña, 1544. 1
de Villagomez, 1605. 1
Villain, 1618. 3
Villani, in app. 1. I.
Villalobos, 1550. 2
Villamaior, 1569. 3. 1581. 2
de Villars, 1611. 2. 1629. 18
de Villegas, 1578. 4
de Villeroy, 1610. 5
de Vincent, 1618. 5
Virili, 1634. 4
Virion, 1614. 5
de Viruega, 1578. 4
de Vitré, 1508. 1
de Vitry, 1610. 5
Vittorio, 1607. 2
de Vintimiglia, 1619. 8
Vinian, 1590. 4
du Viuier, 1606. 6. V. Claudius.
des Voiſins, 1506. 1. 1507. 7
de Voorde, 1622. 2
de Voragine, 1517. 2
de Vornay, 1609. 2
de Vrrea, 1576. 1
Vrſini, 1539. 1
des Vrſins, 1606. 6
V[illegible]*esberge*, 1622. 2
Vuambold, 1627. 3
de VVateuille, 1620. 5. 1622. 3
de VVinke, 1622. 2
Vul, 1544. 1

X.

X*Amarillo*, 1518. 6
de Xarava, 1578. 4
de Xeres, 1544. 1
Xilo, in app. 1. F.
Ximenez, 1493. 6. 1530. 4. 1565. 1. 1587. 1. 1604. 2. 10

Y.

Y*Anella*, in app. 2. I.
Iner, 1505. 7

Z.

Z*Aci*, 1517. 2
Zapata, 1533. 1
Zapatero, 1578. 5
de la Zaraga, 1604. 1
de Zarate, 1578. 4
Zumbano, 1588. 5
de Zuniga, 1544. 1

Alia plura colligi poſſunt ex Appendice III. & Apparatu quæ non licuit exſcribere.

INDEX GENERALIS *ſequitur poſt Bullarium.*

BVLLARIVM
ORDINIS
MINIMORVM.

BVLLARIVM ORDINIS MINIMORVM.

PRÆFATIO.

EDITIONEM *hanc Bullarij, vt vocant, neceſſariam penè amici perſuaſerunt, præterquàm ipſe apud me, cum in hoc opus primùm incubui, conſtitueram. Videbar mihi ſcilicet pro Chronici modo ſatis egiſſe, quod ſingularum Conſtitutionum argumēta vt occurrerant, ſummatim perſtrinxeram: At non perinde illi affecti fuerunt, cauſati argumenta ſucciſa plerunq; ac detruncata breuitatis ſtudio non poſſe ſatis plenam fidem efficere: atq; vt efficerent, non explere tamen plurimorū vota, quibus nihil actum videatur ſi copia deſit exemplarium in quæ inſpiciant, dum rem exigere ſuis monimentis volunt. Quam ad rem cùm præſto eſſe nouiſſimam* R.P. Laurentij de Pereinis *Collectionem, præter alias vetuſtiores obtenderem, tum illi exceperunt eam Gallis noſtris vix eſſe cognitam, deinde multis etiam notis grauem & exaggeratam eſſe quæ ad hiſtoriæ fidem nihil facerent, quin & omninò præſtare vt temporis ordinem teneremus, quem ille ſæpiùs non attendit, denique plura nobis obtigiſſe antiqua monimenta quæ in locum ſuum reponere conueniret. At cùm deſiderari præter hæc & alia certis documentis (quæ Tibi Lector inter relegendum ſi attendere velis facilè recurrent) demonſtrarem; id modò ſe à me requirere, vt quæ præ manibus habebam bona fide redderem & communicarem, reſponderunt, reliqua fortè dum aliam editionem parabimus non defutura. Verùm & aliud nonnihil anxium me habebat, ſi quæ nimirùm nactus eſſem ſingulorum Conuentuum documenta, & quæ ad priuatas illorum res ſpectabant multiplicia indulta, gratiaſque alias Apoſtolicas, deſcriberem; in quo planè vno conſentientes mihi, viros illos graues & mihi pro ſua benignitate amicos, habui, qui probauerunt, quod magis ad animum meum erat, ne illa ederentur, primùm quod è multis pauca tantùm ad me perueniſſent; tum verò, quia in vnam ferè ſententiam concepta ſunt quæ ad aliquod rerum genus pertinent, vt ſunt putà, Indulgentiæ, Reſcripta ad cauſas ciuiles, Conſtituta ad vniones Sacerdotiorum & ſimilia; maximè demùm quod priuatarum rerum multitudine publicas offundere & offuſcare id eſſet: non eſſe tamen ex priuatis rebus illas omittendas, quas Collectores noſtri, ob cauſam communicationis & extenſionis quâ præualent, duxiſſent commemorandas, & ad inſtar illarum vnam fortè aut alteram interſeri poſſe, cenſuerunt. Quod igitur Bullarium hoc inſtitui, magis ad obſequium ſpectat quod conſulentibus detuli, quàm ad proprium ſenſum meum, quanquam videri nolim vel in hoc indulſiſſe aliquid Iudicio meo, vt præter tantorum virorum ſententiam non eſſe neceſſariam hanc quam à me requiſierunt operam profitear. Reliquum videtur vt quando ita placuit, conſilium tibi meum & rationem quam in hac editione mea tenui, aperiam. Conſtitutiones inſcripſi documenta ſingula, Collectores alios imitatus, vt tamen*

nonnulla ſint quibus aptari hoc nomen non ſatis cōmodè videatur, quod vtrū agnoſco. Temporis ordinem (quod ex inſtituto potiſſimùm decuit) per omnia cōſectatus ſum, nec vlli omninò parte deficit, niſi quid fortè per Operas typographicas luxatum eſt. Prodit autem hæc editio auctior & locupletior non iis tantùm Conſtitutionibus quas vt antehac nō editas in Chronico dedimus, ſed aliis etiam non paucis, quas ſingillatim deſignaſſe operæpretium non fuerit. Reſecuimus, & conſultò quidem, duas aut tres ex iis quas Collectio R.P. Laurentij de Pereinis *præferebat, nec iuuat ſanè de ſingulis rationem inire quā factū meum probem. Sepoſuimus noſtras ſiue proprias, hoc eſt quæ ſub nomine Minimorum emanarunt ab aliis, quas placuit Collectoribus noſtris in Codices ſuos referre. Hinc orta diſtinctio Bullarij huiuſce noſtri in duas partes. Quarum illam, quæ prior eſt, diligentius (quod fuit ex inſtituto noſtro) excoluimus: hāc, ſeu poſteriorem eo tantùm cōſilio ſubiunximus, quod ſibi anteceſſores illi noſtri propoſuerūt, adeò nihil, præter diſpoſitionē ex temporis ratione, in eo nobis poſſumus vindicare. Abſtinuiſſemus quinetiam, niſi gratificatū iis voluiſſemus qui rogauerant, & ex ſuo animo aliorū ſodalium deſideria metiebātur. De hac igitur poſteriori parte haud ampliùs ſpondemus, habes facti autores qui de mente ſua ſcripto cauerunt. De priore cætera conſtant ex iis quæ præfati ſumus, nimirùm quòd priuata nōnulla publicis admixta habeat, non planè abſoluta & perfecta ſit, & ſi quid eſt huiuſmodi, quod fruſtra replicatū imus. Notas aliquas breuiores, ad hiſtoriæ tum maximè lucē & fidem, ex amicis plerique deſiderarunt, & præſtitiſſemus ſanè ſi per nos potuiſſemus editionem curare, quæ per abſentiā meā Typographo permittenda fuit. Reſponſa Congregationum Eminentiſſ. S.R.E. Card. ad Dubia quæ per tempus inciderūt circa diuerſas materias dare animus erat, ſi, vt ea quæ facta ſunt* RR.PP. Gaſpari Paſſarello, Andreæ Amodeo, Benedicto de Benedictis, Cornelio à Rugiano, Deodato Lomellino *& aliis pluribus, ſic & reliqua fuiſſemus conſecuti. Erit fortè cū hæc & alia plura olim animo deſignata præſtabimus, ſi vota ſcilicet mea Superiores exaudiāt, & me neceſſaria rerum & locorum opportunitate non deſtituant. Interim bona fide id totum præſtiti, quod per me ac præſentem occaſionem licuit. Sunt porrò duo quædam parergōs adiecta, de quibus monuiſſe iuuabit, ſed ordine præpoſtero.* Bullam *quam vocant* in Cœna Domini *quaſi colophonis loco addidimus, vt qui quotannis in publico legere illam ſolent, commodo ſuo eam in promptu hîc habeant. Antè omnia verò, adeóque in hac ipſa præfatione,* Sacri & Oecumenici Concil. Trident. Exceptiones *damus, ſecundùm quas anteriora Regulariū priuilegia moderanda & interpretanda edixit. Anteriora inquam, hoc eſt, quæ ipſum Concilium præceſſerunt: nam poſteriora quædam per Summorum Pontific. voluntatem & poteſtatem ab aliquibus ex his exceptionibus libera & ſoluta prodierunt. Id autem conſultò & deliberatè fecimus, primùm ne quis fallatur, ex tenore priuilegiorum res dimetiens quas liceat, tum vt ne fallat aliquis, dū, quod fieri ſolet, eas exceptiones longiùs latiuſq; diducit: deinde, vt in Notarum vicem, quibus ſingularum Conſtitutionum validitatem aut inualiditatem ſubindicare meditabamur, ea collectio ſuccurrat; in quo alios imitati ſumus, cum noſtros, tum exteros, qui eam ipſi collectionē excerpſerunt ac ſimiliter ediderunt: denique vt nihil per nos diſſimulatū iure aut iniuria videatur, omninoque conſtet, quo animo & ſenſu priuatas leges noſtras accipiamus, quo publicas habeamus & uereamur. Vtere Lector & Vale.*

EXCEPTIONES

EXCEPTIONES
AD PRIVILEGIA REGVLARIVM
A SACRO CONCILIO TRIDENTINO EDITÆ.

Seſſ. 5. dec. de reform. Cap. 2.

REGVLARES cuiuſcunque Ordinis, niſi à ſuis ſuperioribus de vita, moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum, prædicare non poſſint: *cum qua licentia perſonaliter ſe coram Epiſcopo præſentare, & ab eo benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Eccleſiis verò quæ ſuorum Ordinum non ſunt, vltra licentiam ſuorum Superiorum, etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur, ſine qua in Eccleſiis non ſuorum ordinum nullo modo prædicare poſſint.* Ipſam autem licentiam gratis Epiſcopi concedant.

Seſſ. 6. dec. de reform. Cap. 3.

ECCLESIARVM Prælati ad corrigendum ſubditorum exceſſus prudenter ac diligenter intendant, & nemo ſecularis Clericus, cuiuſuis perſonalis, *vel regularis, extra Monaſterium degens, etiam ſui Ordinis priuilegij prætextu tutus cenſeatur, quo minus ſi deliquerit, ab Ordinario loci, tanquam ſuper hoc à ſede Apoſtolica delegato, ſecundùm Canonicas ſanctiones, viſitari, puniri, & corrigi valeat.*

Seſſ. 7. decret. de reform. Cap. 14.

IN exemptorum cauſis conſtitutio Innocentij quarti, quæ incipit, *Volentes*, in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſeruetur, quam eadem ſacroſancta Synodus innouandam cenſuit, & innouat; addendo inſuper, quod in ciuilibus cauſis mercedum & miſerabilium perſonarum, clerici ſeculares aut regulares, extra Monaſterium degentes, quomodolibet exempti, etiam ſi certum iudicem, à ſede Apoſtolica deputatum, in partibus habeant, in aliis verò, ſi ipſum iudicem non habuerint, *coram locorum Ordinariis tanquam in hoc ab ipſa Sede delegatis, conueniri, & iure medio ad ſoluendum debitum cogi, & compelli poſſint: priuilegiis, exemptionibus, conſeruatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus aduerſus præmiſſa nequaquam valituris.*

Seſſ. 14. decret. de reform. Cap. 7.

QVONIAM igitur natura, & ratio iudicij illud expoſcit, vt ſententia in ſubditos duntaxat feratur, perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, & veriſſimum eſſe Synodus hæc confirmat, nullius momenti abſolutionem eam eſſe debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam aut ſubdelegatam non habet iuriſdictionem. Magnopere verò ad Chriſtiani populi diſciplinam pertinere, ſanctiſſimis Patribus noſtris viſum eſt, vt atrocia quædam & grauiora crimina non à quibuſuis, ſed à ſummis duntaxat Sacerdotibus, abſoluerentur. Vnde meritò Pontifices Maximi pro ſuprema poteſtate, ſibi in Eccleſia vniuerſa tradita, cauſas aliquas, criminum grauiores ſuo potuerunt peculiari iudicio reſeruare. *Neque dubitandum eſt, quando omnia quæ à Deo ſunt, ordinata ſunt, quin hoc idem Epiſcopis omnibus in ſua cuique diœceſi, in ædificationem tamen, non in deſtructionem, liceat, pro illis in ſubditos tradita ſupra reliquos inferiores Sacerdotes auctoritate, præſertim quoad illa, quibus excommunicationis cenſura annexa eſt.* Hanc autem delictorum reſeruationem, conſonum eſt diuinæ auctoritati, non tantùm in externa politia, ſed etiam coram Deo vim habere. Veruntamen piè admodum, ne hac ipſa occaſione aliquis pereat, in eadem Eccleſia Dei cuſtoditum ſemper fuit, vt nulla ſit reſeruatio in articulo mortis: atque ideò omnes Sacerdotes quoslibet pœnitentes à quibuſuis peccatis, & cenſuris abſol-

uere poſſunt: extra quem articulum Sacerdotes cùm nihil poſsint in caſibus reſeruatis, id vnum pœnitentibus perſuadere nitantur, vt ad ſuperiores & legitimos iudices pro beneficio Abſolutionis accedant.

Seſſ. 21. decr. de reform. Cap. 8.

QVÆCVNQVE in diœceſi ad Dei cultum ſpectãt, ad Ordinario diligenter curari, atque iis, vbi oportet, prouideri æquum eſt: propterea commendata Monaſteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ nuncupatæ, in quibus non viget regularis obſeruantia, nec non beneficia tam curata, quàm non curata, ſecularia & regularia, qualitercunque commendata, etiam exempta, ab Epiſcopis, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegatis, annis ſingulis viſitentur; curéntque iidem Epiſcopi congruentibus remediis, etiam per ſequeſtrationem fructuum, vt, quæ renouatione indigent, aut reſtauratione, reficiantur: & cura animarum, ſi qua illis vel eorum annexis immineat, aliáque debita obſequia rectè exerceantur, appellationibus quibuſcunque, priuilegiis, conſuetudinibus etiam immemorabili tempore præſcriptis, conſeruatoriis, iudicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obſtantibus: &, ſi in eis vigeret obſeruantia regularis, prouideant Epiſcopi paternis admonitionibus, vt eorum regularium Superiores, iuxta eorum regularia inſtituta, debitam viuendi rationem obſeruent, & obſeruari faciant, & ſibi ſubditos in officio contineant, ac moderentur. *Quodſi admoniti, intra ſex menſes eos non viſitauerint, vel correxerint, tunc iidem Epiſcopi etiam vt delegati Sedis Apoſtolicæ eos viſitare poſsint, & corrigere, prout ipſi Superiores poſſent, iuxta eorum inſtituta, quibuſcunque appellationibus, priuilegiis, & exemptionibus, penitus remotis, & non obſtantibus.*

Seſſ. 22. dec. de Obſeruandis & euitand. in celebratione Miſſæ.

DEINDE, vt irreuerentia vitetur, ſingulis in ſuis diœceſibus interdicant nè cui vago, & ignoto Sacerdoti Miſſas celebrare liceat. Neminem præterea qui publicè, & notoriè criminoſus ſit, aut ſancto altari miniſtrare, aut ſacris intereſſe permittant, *neue patiantur priuatis in domibus, atque omnino extra Eccleſiam & ad diuinum tantum cultum dedicata Oratoria ab eiſdem Ordinariis, deſignanda & viſitanda, ſanctum hoc ſacrificium à ſecularibus aut regularibus quibuſcumque peragi*: ac niſi prius qui interſint decenter compoſito corporis habitu, declarauerint, ſe mente etiam, ac deuoto cordis affectu, non ſolùm corpore adeſſe. Ab Eccleſiis verò Muſicas eas, vbi ſiue organo, ſiue cantu laſciuum, aut impurum aliquid miſcetur, item ſeculares omnes actiones, vana, atque adeo prophana colloquia, deambulationes, ſtrepitus, clamores arceant, vt domus Dei verè domus Orationis eſſe videatur, & dici poſſit. *Poſtremo ne ſuperſtitioni locus aliquis detur, edicto, & pœnis propoſitis caueant, ne Sacerdotes aliis, quàm debitis horis celebrent,* neue ritus alios, aut alias cæremonias, & preces in Miſſarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Eccleſia probatæ, ac frequenter, & laudabili vſu receptæ fuerint. Quarundam verò Miſſarum, & candelarum certum numerum, qui magis à ſuperſtitioſo cultu, quàm à vera religione inuentus eſt, omnino ab Eccleſia remoueant: doceántque populum, quis ſit, & à quo potiſſimum proueniat ſanctiſſimi huius ſacrificij tam precioſus ac cæleſtis fructus. *Moneant etiam eundem populum, vt frequenter ad ſuas parochias, ſaltem diebus Dominicis, & maioribus feſtis, accedant.* Hæc igitur omnia, quæ ſummatim enumerata ſunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, vt non ſolùm ea ipſa, ſed quæcumque alia huc pertinere viſa fuerint, ipſi pro data ſibi à ſacroſancta Synodo poteſtate, ac etiam, vt delegati Sedis Apoſtolicæ, prohibeant, mandent, corrigant, ſtatuant, atque ad ea inuiolatè ſeruanda cenſuris Eccleſiaſticis, aliiſque pœnis, quæ illorum arbitrio conſtituentur, fidelem populum compellant: non obſtantibus priuilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac conſuetudinibus quibuſcumque.

Seſſ. 23. dec. de Reformat. Cap. 11.

MINORES ordines iis, qui ſaltem Latinam linguam intelligant, per temporum interſtitia, niſi aliud Epiſcopo expedire magis videatur, conferantur; vt eo accuratius, quantum ſit huius diſciplinæ pondus, poſſint edoceri, ac in

vnoquoque

vnoquoque munere, iuxta præſcriptum Epiſcopi, ſe exerceant; idque in ea, cui aſcripti erunt, Eccleſia, niſi fortè ex cauſa ſtudiorum abſint, atque ita de gradu in gradum aſcendant, vt in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina maior accreſcat, quod & bonorum morum exemplum, & aſſiduum in Eccleſia miniſterium, atque maior erga Presbyteros, & ſuperiores Ordines reuerentia, & crebrior, quàm antea, Corporis Chriſti communio maximè comprobabunt. Cúmque hinc ad altiores gradus, & ſacratiſſima myſteria ſit ingreſſus, nemo iis initietur, quem non ſcientiæ ſpes maioribus Ordinibus dignum oſtendat. *Hi verò non niſi poſt annum à ſuſceptione poſtremi gradus minorum Ordinum ad ſacros Ordines promoueantur: niſi neceſſitas, aut Eccleſiæ vtilitas, iudicio Epiſcopi, illud expoſcat.*

Seſſ. 23. decret. de reform. Cap. 12.

NVLLVS *in poſterum ad Subdiaconatus ordinem ante vigeſimum ſecundum, ad Diaconatus ante vigeſimum tertium, ad Presbyteratus ante vigeſimum quintum ætatis ſuæ annum promoueatur.* Sciant tamen Epiſcopi, non ſingulos, in ea ætate conſtitutos, deberé ad hos Ordines aſſumi, ſed dignos duntaxat, & quorum probata vita ſenectus ſit. Regulares, quoque nec in minori ætate, nec ſine diligenti Epiſcopi examine ordinentur: priuilegiis quibuſcumque, quo ad hoc penitus excluſis.

Seſſ. 23. decret. de reformat. Cap. 13.

PROMOTI ad ſacrum Subdiaconatus ordinem, ſi per annum ſaltem in eo non ſint verſati, ad altiorem gradum, niſi aliud Epiſcopo videatur, aſcendere non permittantur. *Duo ſacri Ordines non eodem die, etiam regularibus, conferantur:* priuilegiis ac indultis quibuſuis conceſſis, non obſtantibus quibuſcumque.

Seſſ. 23. dec. de reform. Cap. 15.

QVAMVIS Presbyteri in ſua ordinatione à peccatis abſoluendi occaſionem accipiant, decernit tamen ſancta Synodus, *nullum etiam regularium, poſſe confeſſiones ſecularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari; niſi aut parochiale beneficium, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem quæ gratis detur, obtineat, priuilegiis, & conſuetudine quacunque, etiam immemorabili, non obſtantibus.*

Seſſ. 24. dec. de reform. Cap. 4.

NVLLVS *ſecularis, ſiue regularis, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum, contradicente Epiſcopo prædicare præſumat.* Iidem etiam ſaltem dominicis, & aliis feſtiuis diebus pueros in ſingulis parochiis fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes diligenter, ab iis ad quos ſpectabit, doceri curabunt, &, ſi opus ſit, etiam per cenſuras Eccleſiaſticas compellent: non obſtantibus priuilegiis, & conſuetudinibus. In reliquis, ea, quæ de prædicationis munere ſub eodem Paulo III. decreta fuerunt, ſuum robur obtineant.

Seſſ. vltima de Reg. Cap. 3.

IN Monaſteriis & domibus, tam virorum, quàm mulierum, bona immobilia poſſidentibus, vel non poſſidentibus, is tantum numerus conſtituatur, ac in poſterum conſeruetur, qui vel ex redditibus propriis Monaſteriorum, vel ex conſuetis eleëmoſynis commodè poſſit ſubſtentari: *nec de cetero ſimilia loca erigantur ſine Epiſcopi, in cuius diœceſi erigenda ſunt, licentia prius obtenta.*

Seſſ. vltima de regula. Cap. 11.

IN Monaſteriis ſeu domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura, perſonarum ſecularium, præter eas, quæ ſunt de illorum Monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonæ, tam regulares, quàm ſeculares, huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediatè in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, *iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cuius diœceſi ſunt ſita. Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amouibiles, deputentur, niſi de eiuſdem conſenſu, ac prævio examine, per eum, aut eius Vicarium faciendo, excepto* Monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus, & exceptis etiam iis Monaſteriis, ſeu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum ſedem ordinariam principalem habent, atque aliis Monaſteriis, ſeu domibus,

in quibus Abbates, aut alij regularium Superiores iuriſdictionem Epiſcopalem & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent: ſaluo tamen eorum Epiſcoporum iure, qui maiorem in prædicta loca, vel perſonas iuriſdictionem exercent.

Seſſ. vltima de Regula. Cap. 12.

CENSVRÆ *& interdicta, nedum à Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Epiſcopo à regularibus in eorum Eccleſiis publicentur, atque ſeruentur.* Dies etiam feſti, quos in diœceſi ſua ſeruandos idem Epiſcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam regularibus, ſeruentur.

Seſſ. vltima de Regula. Cap. 13.

CONTROVERSIAS omnes de præcedentia, quæ perſæpe cum ſcandalo oriuntur inter Eccleſiaſticas perſonas, tam ſeculares, quàm regulares, cùm in proceſſionibus publicis, tum in iis quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus & in deferenda vmbella, & aliis ſimilibus, Epiſcopus amota omni appellatione, & non obſtantibus quibuſcunque, componat. *Exempti autem omnes, tam clerici ſeculares, quam regulares, quicumque, etiam monachi, ad publicas proceſſiones vocati, accedere compellantur, iis tantum exceptis, qui in ſtrictiori clauſura perpetuò viuunt.*

Seſſ. vltima de Regula. Cap. 20.

ABBATES, qui ſunt Ordinum capita, ac cæteri prædictorum Ordinum Superiores. Epiſcopis nō ſubiecti, quibus eſt in alia inferiora Monaſteria, Prioratúſve legitima iuriſdictio, eadem illa ſibi ſubdita Monaſteria, & Prioratus, ſuo quiſque loco, atque ordine, ex officio viſitent, etiam ſi commendata exiſtant, Quæ cùm Ordinum ſuorum capitibus ſubſint, declarat Sancta Synodus, in iis, quæ aliàs de viſitatione Monaſteriorum commendatorum definita ſunt, non eſſe comprehenſa: teneantúrque quicunque prædictorum Ordinum Monaſteriis præſunt, prædictos Viſitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipſa quoque Monaſteria, quæ ſunt Ordinum capita, iuxta Sanctæ Sedis Apoſtolicæ, & cuiuſque Ordinis conſtitutiones, viſitentur & quandiu durabunt huiuſmodi Commendæ, Priores Clauſtrales, aut in Prioratibus Conuentum habentibus. Superiores, qui correctiones, & ſpirituale regimen exercent, à Capitulis generalibus, vel ipſorum Ordinum Viſitatoribus inſtituantur. *In cæteris omnibus præfatorum ordinum priuilegia, & facultates quæ ipſorum perſonas, loca, & iura concernunt, firma ſint, & illæſa.*

Seſſ. 25. dec. de reformat. Cap. 12.

NON ſunt ferendi qui variis artibus, decimas, Eccleſiis obuenientes, ſubtrahere moliuntur, aut qui ab aliis ſoluendas temerè occupant, & in rem ſuam vertunt: cùm decimarum ſolutio debita ſit Deo, aut qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas inuadunt. *Præcipit igitur ſancta Synodus omnibus, cuiuſcunque gradus & conditionis ſint, ad quos decimarum ſolutio ſpectat, vt eas, ad quas, de iure teneantur,* in poſterum cathedrali, aut quibuſcunque aliis Eccleſiis, vel perſonis, quibus legitimæ debentur, integrè perſoluant. Qui verò eas aut ſubtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine, niſi plena reſtitutione ſecuta, abſoluantur. Hortatur dehinc omnes, & ſingulos, pro Chriſtiana charitate, debitóque erga Paſtores ſuos munere, vt de bonis ſibi à Deo collatis, Epiſcopis, & Parochis, qui tenuioribus præſunt Eccleſiis, largè ſubuenire ad Dei laudem, atque ad Paſtorum ſuorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

Seſſ. 25. dec. de reformat. Cap. 13.

DECERNIT ſancta Synodus, quibuſcunque in locis, *iam ante annos quadraginta,* quarta, quæ funeralium dicitur, Cathedrali aut Parochiali Eccleſiæ ſolita eſſet perſolui, ac poſtea fuerit ex quocumque priuilegio, aliis Monaſteriis, Hoſpitalibus, aut quibuſcumque locis piis conceſſa, eadem poſthac integro iure, & eadem portione, quæ antea ſolebat, Cathedrali, ſeu Parochiali Eccleſiæ perſoluatur: non obſtantibus conceſſionibus, gratiis, priuilegiis, etiam Mari Magno, nuncupatis, aut aliis quibuſcumque.

Exceptio firmat regulam. ff. de reg. iur.

BVLLARII PARS PRIOR, IN QVA CONSTITVTIONES ORDINI IPSI PROPRIÆ ET SINGVLARES, SVB NOMINE CVM EREMITARVM, tum Minimorum.

PYRRHVS ARCHIEPISC. CONSENTINVS.

CONSTITVTIO VNICA.

Eximit Ordinem Minimorum à ſua iuriſdictione, & illum immediatè ſubiicit Sedi Apoſtolicæ, illumque approbat, multa priuilegia concedendo.

PYRRHVS MISERATIONE DIVINA ARCHIEPISCOPVS CONSENTINVS.

1471. *Dilecto nobis in Chriſto filio* F. Franciſco de Paula, *Eremitæ noſtræ Conſentinæ Diœceſis, ſuæque Congregationis fratribus Eremitis præſentibus, & futuris, ac vniuerſis, & ſingulis. Salutem in Domino ſempiternam.* 1471.

Primus edidit Paſſarellus ac deinceps alij.

DECET nos ex officio, quo Archiepiſcopali Eccleſiæ Conſentinæ præſidemus, vigilanti cura, ſingularique ſollicitudine circa ea, quæ in laudem, & gloriam omnipotentis Dei, cui ſoli cura eſt de nobis, & à quo bona cuncta procedunt, ac in augmentum ſanctæ fidei Catholicæ, noſtræque Chriſtianæ Religionis, ac plurimorum animarum ſalutem cedunt, ac in multorum bonum exemplum, inſudare; ac, quantùm cum Deo poſſumus, ea, quæ iuſta, rationabilia, ſalutifera, & à iure diuino, ac Sanctorum Patrum inſtitutionibus penitùs, & omninò non diſcrepantia, gratioſè concedere, & iis fauorabiliter annuere. Procemium

§. 1. Dudum ſiquidem ad tuæ ſupplicationis inſtantiam ſuper finibus, & poſſe dictæ terræ Paulæ, quoddam Oratorium, ſeu Eccleſiam ſub vocabulo *S. Franciſci* per te erigi fecimus, in quo diuina officia audire, & Eccleſiaſtica Sacramenta recipere, ac orare poſſes. Tu, qui dictum Oratorium, ſeu Eccleſiam cum ſingulari diligentia vnà cum quodam paruo dormitorio fabricaſti, ac fabricari feciſti, ac in dies fabricas, & amplias, vitamq; auſteram eremiticam per 20. annos, vel circa, & ſanctè, & iuſtè, & religioſè vixiſti, ac de bono in melius ſemper perſeueraſti, pro vt ducis, viuis, & perſeueras de præſenti, ibidémq; Deus ſolita clementia, diuerſa, & crebra miracula per te operatus eſt, & operatur in dies, propter quæ multorum creuit deuotio populorum, & ad te confluit populi multitudo, multique ſub habitu eremitico, & tecum viuere decreuerunt, & Deo continuò præſtare famulatum. Et vt tu, ipſique quietiùs, ſanctiùs, & deuotiùs viuere, & Deo feruentiùs famulari valeatis, tu, & *F. Balthaſar* Sacerdos, cæterique Clerici, & Laici ſub habitu eremitico ibidem vitam ducentes, nobis humiliter ſupplicaſtis, vt dictum Oratorium, ſeu Eccleſiam *S. Franciſci* Supplicatio

Releg. quæ ad an. 1455. notauimus.

1471. *de Paula*, ab omni iuriſdictione, & ſuperioritate matris Eccleſiæ terræ *Paulæ*, & 1471.
ab omni alia iuriſdictione, & ſuperioritate, etiam noſtra, eximere, & liberare, & ſub protectione Sedis Apoſtolicæ totaliter relaxare, dictumque Oratorium, ſeu Eccleſiam vnà cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis, tibi, tuæque Congregationis Eremitis fratribus, præſentibus, & futuris conferre, & in perpetuum concedere, & prouidere de eodem; téque (pro vt ipſi ſupplicarunt) in eorum Patrem, Superiorem, & Priorem deputare, huiuſmodique Fratribus Eremitis poteſtatem, baliam, auctoritatem te F. Franciſcum, & alios quoſcumque in eorum ſuperiores, & officiales canonicè eligendi dare, & concedere, tibique, & aliis per vos eligendis omnem iuriſdictionem, & poteſtatem in ſpiritualibus, & temporalibus, inde & ſuper omnibus locis, perſonis, & rebus huiuſmodi, cum poteſtate Miſſas, & alia diuina Officia celebrandi, Confeſſiones audiendi, Euchariſtiæ, & alia Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrandi, & recipiendi; malefactores, rebelles, & inobedientes puniendi, incarcerandi, condemnandi, & abſoluendi: & pro huiuſmodi vitæ obſeruantia ſtatuta, & ordinationes iuri diuino, & ſanctorum Patrum inſtitutionibus conſona faciendi, & de bono in melius reformandi, ac aliàs opportunè in omnibus concedere, dare, & prouidere dignaremur.

Eremitorium Paulanum donat & inſtituit.

§. 2. Nos verò, qui ex vera ſcientia, & experientia iam longo, & continuo tempore te cognoſcimus, operaque tua & nobis manifeſta ſunt, & te religioſum, & ſanctum hominem, ac Deo gratum, & acceptum fore, & eſſe demonſtrant, conſiderantes, quòd bona opera, pia, charitatiua, ac Deo grata, & multis ſalutifera, inibi, & vbique per te, tuamque Congregationem feruentiùs, ac quietiùs, & deuotiùs operari poterunt, ſi priuilegiis muniamini, ac fauoribus, & gratiis proſequamini opportunis, veſtris iuſtis, & ſanctis deſideriis, & ſupplicationibus annuentes, & inclinati; huiuſmodi Oratorium, ſiue Eccleſiam vnà cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis tibi, tuæque Congregationi in perpetuum damus, tradimus, aſſignamus, cedimus, & conferimus, ac tenore præſentium prouidemus de eadem.

Eligit P. N in ſuperiorem Religionis.

§. 3. Teque in Superiorem huiuſmodi tuæ Congregationis, Patrem, Rectorem, & Priorem, ſeu quouis alio nomine nuncupandum damus, & deputamus, cui præſis, ac vita, & exemplis proſis, tuiſque monitis, mandatis, & præceptis ſalubribus omnes huiuſmodi Congregationis perſonæ obedire, & parere debeant, ipſiſque tuis Eremitis fratribus te in ſuum Superiorem, & Priorem, ac vnà tecum alios quoſcumque Superiores, & Officiales canonicè eligendi poteſtatem, & auctoritatem.

Concedit facultatem ſtatuta condendi.

§. 4. Nec non ſtatuta, & ordinationes pro huiuſmodi vitæ obſeruantia, à iure tamen diuino, & ſanctorum Patrum inſtitutionibus non deuiantia faciendi.

Dat ſuperioribus poteſtatem ſuper fratres.

§ 5. Tibique, & huiuſmodi Officialibus & ſuperioribus ſic eligendis omnimodam iuriſdictionem ordinariam in ſpiritualibus, & temporalibus Congregationis huiuſmodi perſonarum, etiamſi Sacerdotes, ſeu quauis alia præfulgeant dignitate, & locorum, iuriſdictionum, animalium, & rerum omnium ad te, tuamque Congregationem quomodolibet ſpectantium, & pertinentium.

Concedit auctoritatem delinquentes caſtigandi.

§. 6. Cum poteſtate quoſcumque rebelles, & inobedientes, omnium huiuſmodi Congregationis perſonarum delinquentium peccata, delicta, & cuiuſcumque generis maleficia, & crimina (pro vt iuris fuerit) puniendi, huiuſmodique delinquentes incarcerandi, condemnandi, diſciplinandi, liberandi, abſoluendi, cæteraque faciendi, quæ in præmiſſis, & circa præmiſſa vobis videbuntur fore neceſſaria, & opportuna, & quæ noſmet facere poſſemus.

Sacerdotes poſſũt Miſſam ante diem cũ Altari portatili celebrare, & Sacramenta miniſtrare.

§ 7. Sacerdotibus verò huiuſmodi Congregationis, ſeu ſæcularibus, vel regularibus per vos eligendis, vt Miſſas etiam ante diem, & in quocumque loco ad hoc congruo, & honeſto cum Altari portatili celebrandi, Euchariſtiæ, & alia quæcumque Sacramenta eccleſiaſtica liberè, & licitè tibi, huiuſmodique tuæ Congregationis perſonis, quoties deuotio ingruerit, & neceſſitas poſtulauerit,

1471. rit, abſque quacumque Superioris licentia miniſtrare, ad quæ ſuſcipienda extra loca huiuſmodi compelli non poſſitis. 1471.

§. 8. Confeſſiones audire, & ab omnibus caſibus, excommunicationibus, ſuſpenſionibus, & interdictis, ac ſuper quacumque irregularitate, nobis tàm à iure, quàm à nobis reſeruatis, & permiſſis, toties quoties abſoluendi, & diſpenſandi, votaque quæcumque permutandi, & relaxandi, ac pœnitentiam ſalutarem iniungendi. *Confeſſiones audire, & à caſibus abſoluere.*

§ 9. Loca, Oratoria quæcumque, & Eccleſias licitè accipiendi, & retinendi. *Loca recipere*

§. 10. Quaſcumque etiam perſonas eccleſiaſticas, & ſæculares ad vos venientes, & vobiſcum moram trahere, & habitum, quem geritis, profiteri, & recipere volentes acceptandi, & recipiendi ad habitum, & promiſſionem obſeruantiæ caſtitatis, paupertatis, & obedientiæ, veſtraque huiuſmodi ſtatuta, & ordinationes facere poſſint, & valeant, ac poſſitis, & valeatis, poteſtatem, baliam, & auctoritatem tenore præſentium damus, concedimus, & indulgemus, ac vobiſcum ſuper his opportunè diſpenſamus. *Quibuſcúque, venientibus habitum tradere.*

§. 11. Omnibuſque priuilegiis, gratiis, immunitatibus, libertatibus, & exemptionibus, quibus fratres S. Franciſci, cæterique Mendicantes fruuntur, & vtuntur, frui, & vti, auctoritate noſtra in Ciuitate, & Diœceſi Conſentinenſi poſſitis, & valeatis. *Communicat priuilegia S. Franciſci.*

§. 12. Huiuſmodi Oratorium, ſiue Eccleſiam, ac alia quæcumque loca, Oratoria, & Eccleſias per vos in poſterum acquirenda, cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis, eremitiſque, & perſonis, rebuſque omnibus, ad vos, veſtraque loca quomodolibet ſpectantibus, & pertinentibus, perſoniſque huiuſmodi inibi degentibus, ab omni iuriſdictione, ſubiectione, & ſuperioritate matrum Eccleſiarum, ac noſtra, noſtræque Conſentinæ Eccleſiæ, cæterarumque perſonarum (ſalua tamen ſemper quarta omnium legatorum, quam omninò nobis, & ſucceſſoribus noſtris, prout iuris eſt, ſoluere teneamini) ex certa noſtra ſcientia, motu proprio, & de plenitudine noſtræ dignitatis, quantum cum Deo poſſumus, in perpetuum eximimus, & totaliter liberamus, ac ſub protectione, ſubmiſſione, iuriſdictione, & ſuperioritate Sedis Apoſtolicæ totaliter, ſpecialiter, ſingulariter, & expreſsè remittimus, & relaxamus, præſentibus, perpetuis, futuriſque temporibus valituris. *Eximit Religionem à ſua iuriſdictione.* *Not. quòd Epiſcopus non poteſt totaliter eximere à ſuá iuriſdictione & hinc hac clauſula reſeruatoria à qua poſtmodum liberati ſumus per S. A.*

§. 13. In quorum omnium, & ſingulorum roboris firmitatem, & teſtimonium præmiſſorum per manus *Philippi Figady de Buxenta* Cancellarij noſtri præſentes fieri fecimus, noſtrique maioris ſigilli appenſione munitas, & noſtræ propriæ manus ſubſcriptione roboratas. *Subſcriptione, & ſigillo corroborat.*

Datum in noſtro Archiepiſcopali Caſtro *S. Lucidi* Anno 1471. die vltimo Nouembris. quartæ Indictionis, ſub Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. *Pauli Papæ* II. Anno Septimo. Amen.

SIXTVS QVARTVS,

qui ſedit à die IX. Aug. an. 1471 ad XII. Aug. an. 1484.

CONSTITVTIO I.

Mandat Epiſcopo S. Marci, vt ſumpta informatione de nobis conceſſis à Pyrrho, ea auctoritate Apoſtolica approbet, & confirmet. Communicat priuilegia conceſſa F. Petro de Piſis.

SIXTVS EPISCOP. SERVVS SERVORVM DEI. 1473.
Venerabili fratri Epiſcopo *S. Marci* ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Reſcriptum eſt quod vocant gratiæ. IIS, quæ piorum locorum, perſonarumque quarumlibet, præſertim ſub humilitatis ſpiritu Altiſſimo ſua vota exhibentium commodo, & vtilitati piè *Prœmium.*

1473. proceſſiſſe comperimus, vt illibata perſiſtant, libenter, cùm à nobis petitur, mandamus Apoſtolici muniminis aduci firmitatem. 1473.

Supplicatio §. 1. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilecti filij *Franciſci de Paula* Eremitæ *Conſentinenſis* Diœceſis petitio continebat, quòd dudum poſtquam venerabilis frater noſter *Pyrrhus* Archiepiſcopus *Conſentinus* ſibi quoddam Oratorium, ſiue Eccleſiam ſub vocabulo *S. Franciſci* in tenimento *de Paula* prædictæ Diœceſis ædificare poſſet, licentiam conceſſerat, præfatus *Franciſcus* Oratorium huiuſmodi propriis manibus, & expenſis cum dormitorio pro vſu, & habitatione ſua, & ſuorum, pro magna parte ædificauit, & nonnullos ſocios vitam eremiticam ducentes recepit, ipſéque Archiepiſcopus prædictum Oratorium, ſiue Eccleſiam vnà cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis prædicto *Franciſco*, eiuſque Congregationi in perpetuum donauit, & nonnulla alia eorum deuotioni, & ſaluti conuenientia, ſalutifera, & opportuna conceſſit, fecit, & ordinauit, pro vt in literis dicti Archiepiſcopi deſuper confectis dicitur plenius contineri. Quare pro parte *Franciſci*, & Eremitarum prædictorum aſſerentium, quòd Oratorium, ſeu Eremitorium prædictum adhuc pro ſufficienti habitatione ipſorum perfectum omninò non eſt, illudque ex piis Chriſti fidelium eleemoſynis cum dormitorio, & aliis neceſſariis officinis continuè ædificant, ampliant, & exornant, nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt conceſſioni prædictæ, ac omnibus, & ſingulis in dictis litteris contentis pro illorum ſubſiſtentia firmiori robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Cauſę commiſſio. §. 2. Nos igitur, qui de præmiſſis certam notitiam non habemus, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ſi, & poſtquam vocatis, qui fuerint euocandi, tibi de præmiſſis legitimè conſtiterit, conceſſionem, & literas prædictas, ac omnia, & ſingula in dictis literis contenta, pro vt ea concernunt, auctoritate Apoſtolica approbes, & confirmes, ſuppleaſque omnes, & ſingulos defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem.

Concedit priuilegia Petri de Piſis. §. 3. Nos enim ſi approbationem, & confirmationem huiuſmodi per te vigore præſentium fieri contigerit, vt præfertur, eidem *Franciſco*, & Eremitis, vt omnibus, & ſingulis priuilegiis, indulgentiis, & gratiis, quibus *F. Petrus de Piſis* nuncupatus, cæterique Eremitæ potiuntur, & gaudent, vti, & gaudere pariformiter, & abſque vlla differentia, liberè, & licitè poſſint, & valeant, concedimus per præſentes.

Derogat contrariis. §. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum *Romæ* apud *S. Petrum* anno Incarnationis Dominicæ 1473. tertiodecimo Kal. Iulij, Pontificatus noſtri anno 2.

CONSTITVTIO II.

Confirmat ex certa ſcientia priuilegia Pyrrhi, & de nouo concedit.

SIXTVS EPISC. SERVVS SERVORVM DEI.
AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Dilectis filiis F. Franciſco de Paula, cæteriſq; Fratribus Eremitis Eremitorij, ſeu Oratorij S. Franciſci de Paula, Conſentinenſis Diœceſis præſentibus, & futuris ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Proœmiũ. SEDES Apoſtolica æqua in omnibus ſemper diſtributrix, ea, quæ pro diuini cultus augmento, ac piorum locorum, & perſonarum, præſertim ſub humili, & religioſo habitu in eis degentium commodo, & vtilitate piè facta ſunt, vt illibata perſiſtant, libenter, cùm ab ea petitur, Apoſtolici muniminis conſueuit adiicere firmitatem, ac benigno fauore ea, quæ ſunt pro animarum

ſalute

1474. ſalute concedere, illiſque, vt eò deuotiùs, quò quietiùs Altiſſimo famulari 1474.
poſſint, munimen impartiri.

§. 1. Dudum ſiquidem pro parte *Franciſci* prædicti nobis expoſito, quòd olim poſtquam venerabilis frater noſter *Pyrrhus* Archiepiſcopus Conſentinus tibi, vt quoddam Oratorium, ſiue Eccleſiam ſub vocabulo *S. Franciſci* in tenimento *de Paula Conſentinæ* Diœceſis ædificare poſſes, licentiam conceſſerat, túque Oratorium huiuſmodi propriis manibus, & expenſis cum dormitorio pro tuis, & ſociorum tuorum vſu, & habitatione pro magna parte ædificaueras, & nonnullos ſocios vitam eremiticam ducentes receperas. Ipſeque Archiepiſcopus prædictum Oratorium, ſiue Eccleſiam vnà cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis tibi, tuæque Congregationi in perpetuum donauerat, & nonnulla alia tuæ, & ſociorum tuorum deuotioni, & ſaluti conuenientia, ſalutifera, & opportuna conceſſerat, fecerat, & ordinauerat. Quodque Oratorium, ſiue eremitorium prædictum adhuc pro ſufficienti habitatione tui, & Eremitarum prædictorum perfectum omninò non erat, illudque piis Chriſti fidelium eleemoſynis cum dormitorio, & aliis neceſſariis officinis tu, ac Eremitæ tui ſocij huiuſmodi continuè ædificabatis, ampliabatis, & exornabatis. Expoſitio.

§. 2. Nos tunc tuis, & Eremitarum prædictorum in ea parte ſupplicationibus inclinati, venerabili fratri noſtro Epiſcopo *S. Marci*, eius proprio nomine non expreſſo, per alias noſtras literas dedimus in mandatis, vt ſi, & poſtquam vocatis, qui forent euocandi, de præmiſſis ſibi legitimè conſtaret, conceſſionem, & literas dicti Archiepiſcopi, ac omnia, & ſingula in ipſis literis contenta, pro vt ea concernebant, auctoritate Apoſtolica approbaret, & confirmaret, ſuppleretque omnes, & ſingulos defectus, ſi qui forſan interueniſſent in eiſdem, & in euentum approbationis, confirmationis, & ſuppletionis huiuſmodi, vobis prædictis Eremitis, vt omnibus, & ſingulis priuilegiis, indulgentiis, & gratiis, quibus *F. Petrus de Piſis* nuncupatus, cæterique Eremitæ potiebantur, & gaudebant, vti, & gaudere pariformiter, & abſque vlla differentia liberè, & licitè poſſetis, & valeretis, conceſſimus, pro vt in eiſdem noſtris literis deſuper confectis pleniùs continetur. Memorat literas ab ipſo datas Epiſcopo S. Marci.

§. 3. Cùm autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, venerabilis frater noſter *Gofredus* Epiſcopus *S. Marci* prædictus ad executionem prædictarum noſtrarum literarum, illarum forma ſeruata, procedens (quia ſibi, vocatis vocandis, de à nobis expoſitis legitimè conſtiterat) licentiam, donationem, conceſſionem, ordinationem, & literas Archiepiſcopi prædicti, omniaque, & ſingula in eis contenta, pro vt ea concernunt, auctoritate Apoſtolica approbauerit, & confirmauerit, ſuppleueritque omnes, & ſingulos defectus, qui interuenerunt in eiſdem, pro vt in quodam publico inſtrumento deſuper confecto dicitur pleniùs contineri. Quodque *Pyrrhus* Archiepiſcopus prædictus inter alia per eum vobis tunc conceſſa, prædictum eremitorium, ſiue Eccleſiam *S. Franciſci*, & alia quæcumque loca, Eccleſias, & Oratoria per vos in poſterum recipienda, cum omnibus iuribus, & pertinentiis, Eremitiſque, & perſonis inibi pro tempore degentibus, ac rebus omnibus ad vos, locaque veſtra quomodolibet pertinentibus, & ſpectantibus, ab omni iuriſdictione, ſubiectione, & ſuperioritate matrum Eccleſiarum, ac ſua, ſuæque Eccleſiæ *Conſentinenſis*, cæterarumque perſonarum in perpetuum exemit, & liberauit, ac ſub protectione, ſubmiſſione, & iuriſdictione Sedis Apoſtolicæ ſpecialiter, & expreſsè remiſerit, & relaxauerit. Supplicatio.

§. 4. Et, ſicut eadem petitio ſubiungebat, à nonnullis aſſeritur, noſtras prædictas literas, ac confirmationem, approbationem, & defectuum ſuppletionum, cæteraque omnia alia, & ſingula per prædictum *Gofredum* Epiſcopum *S. Marci* illarum vigore facta, & inde ſequuta quæcumque iuribus non ſubſiſtere, pro eo quod Archiepiſcopus prædictus per ſuas prædictas literas te *F. Franciſcum* in Superiorem huiuſmodi tuæ Congregationis, Patrem, Rectorem, & Priorem, ſeu quouis alio nomine nuncupandum dederit, & deputauerit, cui Congregationi præeſſes, ac vitæ exemplis prodeſſes, tuiſque monitis, man- Numerat priuilegia conceſſa à Pyrrho.

1474. datis, & præceptis ſalubribus omnes Congregationis huiuſmodi perſonæ obedire, & parere deberent. Ipſiſque tuis Eremitis fratribus facultatem conceſſit, te in ſuum Superiorem, & Priorem, ac vnà tecum alios quoſcumque Superiores, & Priores, & Officiales canonicè eligendi. Necnon ſtatuta, & ordinationes pro huiuſmodi vitæ obſeruantia, à iure tamen diuino, & SS. Patrum inſtitutionibus non deuiantia faciendi. Tibique & huiuſmodi Officialibus omnimodam iuriſdictionem ordinariam in ſpiritualibus, & temporalibus Congregationis huiuſmodi perſonarum, etiamſi ſacerdotali, ſeu quauis alia præfulgerent dignitate, ac locorum iuriſdictiones, animalium, & rerum omnium ad te, tuamque Congregationem quomodolibet ſpectantium, & pertinentium. Quoſcumque quoque rebelles, & inobedientes omniumque huiuſmodi Congregationis perſonarum delinquentium peccata, & delicta, & cuiuſcumque generis maleficia, & crimina, pro vt iuris foret, puniendi, huiuſmodique delinquentes incarcerandi, diſciplinandi, condemnandi, liberandi, abſoluendi, cæteraque faciendi, quæ in præmiſſis, & circa præmiſſa vobis viderentur fore neceſſaria, & opportuna, & quæ ipſemet Archiepiſcopus facere poſſet. Sacerdotibus verò huiuſmodi Congregationis, ſeu ſæcularibus, vel regularibus per vos eligendis, Miſſas etiam ante diem, & in quocumque loco ad hoc congruo, & honeſto cum Altari portatili celebrandi, Euchariſtiæ, & alia quæcumque Eccleſiaſtica Sacramenta liberè, & licitè tibi, huiuſmodique tuæ Congregationis perſonis, quoties deuotio ingrueret, & neceſſitas poſtularet, abſque quacumque Superioris licentia miniſtrandi, ad quæ ſuſcipienda extra loca huiuſmodi compelli non poſſetis. Confeſſiones audiendi, & ab omnibus caſibus, excommunicationibus, ſuſpenſionibus, & interdictis, ac ſuper quacumque irregularitate eidem Archiepiſcopo, tàm à iure, quàm ab eo reſeruatis, & præmiſſis, toties quoties opus foret, & eſſet, abſoluendi, & diſpenſandi, votaque quæcumque permutandi, & relaxandi, ac pœnitentiam ſalutarem iniungendi. Loca, Oratoria quæcumque, & Eccleſias licitè accipiendi, & retinendi. Quaſcumque etiam perſonas eccleſiaſticas, & ſæculares ad vos venientes, & vobiſcum moram trahere, & habitum, quem geritis, profiteri, & recipere volentes, ad habitum, & profeſſionem obſeruantiæ caſtitatis, paupertatis, & obedientiæ acceptandi, & recipiendi. Nec non vt omnibus, & ſingulis priuilegiis, gratiis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, quibus fratres *S. Franciſci*, cæterique Mendicantes, fruuntur, & vtuntur, frui, & vti poſſetis, & valeretis, ac poſſent, & valerent, indulſit, ac vobiſcum ſuper his opportunè diſpenſauit. Huiuſmodique Oratorium, ſiue Eccleſiam *S. Franciſci de Paula*, ac alia quæcumque loca, Oratoria, & Eccleſias per vos in poſterum acquirenda, & acceptanda cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis, eremitiſque & perſonis, ac rebus omnibus, & ſingulis ad vos, veſtraque loca quomodolibet ſpectantibus, & pertinentibus, perſoniſque huiuſmodi inibi pro tempore degentibus, ab omni iuriſdictione, ſubiectione, ſuperioritate matrum Eccleſiarum, ac ſua, ſuæque Eccleſiæ *Conſentinenſis*, cæterarumque perſonarum ex certa ſua ſcientia, & motu proprio in perpetuum exemit, & totaliter liberauit, ac ſub protectione, ſubmiſſione, iuriſdictione, & ſuperioritate Sedis Apoſtolicæ prædictæ totaliter, ſpecialiter, ſingulariter, & expreſsè remiſit, & relaxauit, pro vt in literis dicti Archiepiſcopi pleniùs continetur. Et de eiſdem nihilominùs conceſſionibus, gratiis, & indultis vobis ſic, vt præmittitur, per prædictum Archiepiſcopum conceſſis, in dictis aliis noſtris literis ſpecialiter, & ſingulariter mentio facta non fuerat, ſed ſub clauſula generali dumtaxat, videlicet dicendo, Nonnulla alia veſtræ deuotioni, & ſaluti conuenientia, ſalutifera, & opportuna. Et ſimiliter ſub eadem clauſula, & non facta alia expreſſione, per dictum *Goſredum* Epiſcopum *S. Marci* prædicta omnia, & ſingula probata, & cum ſuppletione defectuum confirmata fuerant, pro vt in noſtris, ac dicti Archiepiſcopi literis, ac inſtrumento publico deſuper confecto pleniùs continetur. 1474.

Supplicatio pro approbatione literarũ Pyrrhi, & Goſredi.

§. 5. Pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt omnia, & ſingula præmiſſa, conceſſiones, gratias, & indulta vobis per Archiepiſcopum prædictum

1474. prædictum conceſſa, facta, & indulta. Necnon approbationem, confirmationem, defectuumque ſuppletionem, cæteraque omnia, & ſingula per prædictum *Goffredum* Epiſcopum vigore noſtrarum literarum prædictarum deſuper facta, & inde ſecuta quæcumque rata, & grata habentes, approbare, confirmare, ac omnes, & ſingulos defectus, qui interuenerunt in eiſdem, ſupplere; ac aliàs in præmiſſis, & circa ea vobis de opportuno remedio prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. 1474.

§. 6. Nos igitur veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, donationem, conceſſionem, ordinationem, conſtitutionem, remiſſionem, relaxationem, indulta, gratias, & literas prædicti Archiepiſcopi, omniaque & ſingula in eis contenta, noſtras alias, ac dicti Archiepiſcopi literas, ac approbationem, confirmationem, & defectuum ſuppletionem per prædictum *Goffredum* Epiſcopum factas, ac proceſſus deſuper habitos, & inde ſecuta quæcumque, omniaque & ſingula, quæ in prædictis noſtris, & prænominati Archiepiſcopi literis, & proceſſibus, & inſtrumentis publicis deſuper habitis contenta pro ſufficienter expreſſis, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus infererentur, rataque & grata habentes, auctoritate Apoſtolica, ac ex certa noſtra ſcientia laudamus, approbamus, & confirmamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplemuſque omnes, & ſingulos defectus, qui interuenerunt in eiſdem. Decernentes, noſtras prædictas literas, ac proceſſus deſuper habitos, & inde ſecuta quæcumque valere, ac roboris firmitatem tenere, proinde ac ſi omnia, & ſingula vobis per prædictum *Pyrrhum* Archiepiſcopum conceſſa, & ipſius Archiepiſcopi literis contenta in ſæpè nominatis noſtris literis ſpecialiter, ſingulariterque narrata, & expreſſa fuiſſent. Annuit Papa ſupplicatis.

§. 7. Et inſuper vos, & veſtrum quemlibet, ac eremitorium, ſiue Eccleſiam *S. Franciſci de Paula* prædictum, cæteraque omnia, & ſingula eremitoria, Eccleſias, & loca per vos in quibuſcumque Ciuitatibus, & Diœceſibus, ac vbilibet hactenùs recepta, & in poſterum recipienda cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis, Eremitaſque & perſonas in illis pro tempore degentes, ac res, & bona quæcumque mobilia, & immobilia, ad vos, & Eremitas, & perſonas, ac veſtrum quemlibet, ac loca, eremitoria, & Eccleſias huiuſmodi quomodolibet, communiter, vel diuiſim ſpectantia, & pertinentia, ab omni iuriſdictione, dominio, poteſtate, viſitatione, correctione, & ſuperioritate prædicti, ac pro tempore exiſtentis Archiepiſcopi *Conſentini*, & aliorum Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Ordinariorum, Iudicum, & Superiorum quorumcumque, etiam illorum, in quorum iuriſdictione, Ciuitatibus, & Diœceſibus, eremitoria, loca, Eccleſiæ, vos, & Eremitæ, ac perſonæ, res, & bona huiuſmodi conſiſtunt, & conſiſtere poterunt quomodolibet in futurum, auctoritate, & ſcientia prædictis, de ſpeciali gratia tenore præſentium prorsùs eximimus, & totaliter etiam liberamus, ac ſub B. Petri, & Sedis memoratæ, ac Romanæ Eccleſiæ, & noſtra protectione ſuſcipimus, ac exempta, & immunia eſſe volumus, nobiſque & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus canonicè intrantibus, ac dictæ Sedi immediatè ſubiacere. Itaque Archiepiſcopi, Epiſcopi, Ordinarij, Iudices ſupradicti ratione delicti, ſeu contractus, aut rei, de qua ageretur, vbicumque committatur delictum, vel ineatur contractus, aut res ipſa conſiſtat, nullam in vobis, ac eremitoriis, locis, & Eccleſiis, Eremitis, & perſonis huiuſmodi, ac rebus, & bonis prædictis iuriſdictionem, poteſtatem, & dominium poſſint quomodolibet exercere, ſed dumtaxat coram dicta Sede, vel eius Legatis vos, & Eremitæ, ac aliæ perſonæ in locis, Eccleſiis, & eremitoriis huiuſmodi pro tempore degentes teneamini de iuſtitia reſpondere. Eximit Ordinem à iuriſdictione Ordinariorum.

§. 8. Et inſuper vobis omnibus, & Eremitis, ac perſonis, locis, Eccleſiis, ac eremitoriis huiuſmodi, vt omnibus, & ſingulis priuilegiis, indulgentiis, conceſſionibus, gratiis, indultis, cæteriſque omnibus, & ſingulis in præſentibus, & aliis noſtris, & ipſius *Conſentinenſis* Archiepiſcopi literis ſæpè dictis, ac per eas habitis proceſſibus prædictis contentis, vobis, ac eremitoriis, Eccleſiis, & Concedit quod poſſimus priuilegiis conceſſis vti abſque cuiuſque licentia.

1474. locis huiuſmodi conceſſis, & concedendis in quacumque Ciuitate, & Diœceſi, 1485.
ac vbique, & in quocumque loco auctoritate Apoſtolica prædicta vti, & gaudere, eaque omnia, & ſingula in huiuſmodi noſtris, ac aliis, & prædicti Archiepiſcopi prænominatis literis, & proceſſibus deſuper habitis contenta, cuiuſuis Superioris ſuper his, aut aliqua præmiſſorum licentia minimè requiſita, ac quibuſcumque etiam contradictionibus, exceptionibus, & impedimentis remotis, prædicta auctoritate Apoſtolica liberè, & licitè exercere poſſitis, & valeatis.

Derogat contrariis.

§. 9. Quæ etiam omnia, & ſingula in præſentibus, & aliis noſtris, ac dicti Archiepiſcopi literis ſæpè dictis, & proceſſibus deſuper habitis contenta, auctoritate, & ſcientia prædicta de ſpecialis dono gratiæ concedimus, & indulgemus per præſentes fel. rec. *Innocentij Papæ IV.* prædeceſſoris noſtri contra exemptos, quæ incipit, Volentes, & qualibet alia conſtitutione Apoſtolica contraria nonobſtante.

Cap. Volentes, de priuil. in 6.

Declarat nullas ſententias cōtra exemptionem datas.

§. 10. Decernimus quoque ex nunc, omnes, & ſingulas excommunicationum, ſuſpenſionum, & interdicti, aliaſque eccleſiaſticas ſententias, cenſuras, & pœnas, ac proceſſus, quos, & quas contra vos, & Eremitas, ac perſonas, Eccleſias, eremitoria, & loca huiuſmodi, & veſtrum quemlibet promulgari contigerit, vel haberi, irritas, & irritos, & inanes, ac nullius exiſtere firmitatis, vel momenti.

Apponit pœnas contra facientibus.

§. 11. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc noſtram paginam noſtræ laudis, approbationis, confirmationis, communitionis, ſuppletionis, decreti, exemptionis, liberationis, ſuſceptionis, voluntatis, conceſſionis, & indulti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum *Romæ* apud *S. Petrum* anno Incarnationis Dominicæ 1474. ſextodecimo Kal. Iunij, Pont. noſtri anno 3.

INNOCENTIVS VIII.

qui ſedit à die XXIX Aug. ann. 1484 ad XXV Iul. an. 1492.

CONSTITVTIO VNICA.

Confirmat priuilegia Pyrrhi, *&* Sixti IV. *ex certa ſcientia.*

INNOCENTIVS EPISCOP. SERVVS SERVORVM DEI.

1485.

Dilectis filiis *F. Franciſco de Paula,* cæteriſque Fratribus Eremitis eremitorij *S. Franciſci de Paula Conſentinenſis* Diœceſis præſentibus, & futuris ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Proœmiū.

PAſtoris officium nobis, licet immeritis, diuina diſpoſitione commiſſum, noſtram continuè mentem excitat, & inducit, vt ad ea ſollicitè attendamus[1], quæ diuini cultus augmentum, & piorum locorum, aut in illis perſonarum, ſub humili, & religioſo habitu vacantium commodum, & vtilitatem reſpiciunt, & ea, quæ propterea à Sede Apoſtolica proceſſiſſe comperimus, vberioris Apoſtolici muniminis adminiculo fulcire ſatagimus, vt eo firmiùs illibata perſiſtant, quò ſæpiùs fuerint eiuſdem præſidio Sedis communita.

Ponit conſtitutionem 2. Sixti IV.

§. 1. Dudum ſiquidem à fel. rec. *D. Sixto Papa IV.* prædeceſſore noſtro literæ emanarunt tenoris ſubſequentis. *Sixtus* Epiſcopus, &c. Sedes Apoſtolica, &c. *vt ſuprà in conſtit. 2. Sixti IV.*

Supplicatio

§. 2. Cùm autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, à nonnullis de laudis, approbationis, confirmationis, communitionis, ſuppletionis, voluntatis, conceſſionis, & indulti prædictorum iuribus hæſitari

poſſet,

1485. poſſet, vos ad tollendum omnem perſonarum hæſitationem, præmiſſa omnia, & ſingula, ac pro eorum ſubſiſtentia firmiori cupiatis noſtræ approbationis munimine roborari. 1485.

§. 3. Nos veſtræ Congregationis, ac perſonarum eiuſdem ſtatum proſperum, & tranquillum paterno zelantes affectu, in hac parte ſupplicationibus inclinati, dictas, & præinſertas dicti prædeceſſoris literas, ac omnia, & ſingula in eis contenta recenſentes, laudem, approbationem, confirmationem, communitionem, ſuppletionem, decretum, exemptionem, liberationem, ſuſceptionem, voluntatem, conceſſionem, & indulta huiuſmodi; ac prout illa concernunt, omnia, & ſingula in iiſdem literis contenta, & narrata, auctoritate Apoſtolica, ex certa noſtra ſcientia, tenore præſentium de nouo confirmamus, ac approbamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Nec non omnes & ſingulos defectus, ſi qui forſan in eiſdem conceſſionibus, donationibus, gratiis, & indultis, ac in prædeceſſoris præinſertis, ac Archiepiſcopi prædictorum literis huiuſmodi contentis, quæ aliàs præſentibus haberi volumus pro expreſſis, quomodolibet interuenerint, auctoritate, & ſcientia ſimilibus ſupplemus. Confirmat ex certa ſcientia priuileg. Pyrrhi, & Sixti.

§. 4. Nihilominùs vniuerſis, & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, & Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Cantoribus, Succentoribus, aliiſque perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, ac Canonicis Eccleſiarum Cathedralium committimus, & mandamus, quatenùs ipſi, plures, vel duo, aut vnus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas noſtras, vbi, & quando, quoties expediens fuerit, & pro parte veſtra, aut alicuius veſtrum fuerint requiſiti deſuper hoc, ſolemniter publicantes, vobiſque in præmiſſis opportunæ defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permittant, vos, aut aliquem veſtrum, ſeu loca, & bona veſtra contra præſentium, & prædictarum dicti prædeceſſoris literarum tenorem quomodolibet moleſtari; moleſtatores, & contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuram Eccleſiaſticam, & alia iuris remedia compeſcendo. Deputat Conſeruatores.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ prædictus prædeceſſor in ſuis literis præinſertis voluit non obſtare, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim à Sede prædicta indultum exiſtat, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Derogat contrariis.

§. 6. Cæterum quia difficile eſſet præſentes literas ad quæcumque loca, in quibus illæ forent neceſſariæ, transferri, volumus, & auctoritate noſtra decernimus, quòd earum tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Archiepiſcopi, vel Epiſcopi, vel alterius Prælati munitis, prorſus in iudicio, & extra, fides plenaria adhibeatur, & illis ſtetur in omnibus, & per omnia, ſicut originalibus adhiberetur, & eis ſtaretur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Tráſumptis fidem adhiberi iubet.

§. 7. Et inſuper ex nunc irritum decernimus, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, præſentibus, perpetuis, futuris temporibus duraturis. Nulli ergo omnino hominum liceat, &c. Datum *Romæ* apud *S. Petrum*, anno incarnationis Dominicæ 1485. 10. Kal. Aprilis, Pontific. noſtri anno 14. Decretum irritans.

1493. # ALEXANDER VI. 1493.

qui ſedit à die xi Aug. an. 1492 ad xviij eiuſdem menſ. an. 1503.

CONSTITVTIO I.

Approbat primam Regulam, & mutat nomen Eremitarum in nomen Minimorum.

ALEXANDER EPISCOP. SERVVS SERVORVM DEI. AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Prooemium

MEritis religioſæ vitæ, quam dilecti filij *Franciſcus de Paula*, & eius ſocij Eremitæ eremitorij *S. Franciſci de Paula*, Diœceſis *Conſentinenſis* ad obſequendum Altiſsimo elegerunt, inducimur, & exemplo boni operis excitamur, vt iis, quæ pro eorum directione votiua ab eodem Franciſco prouidè ordinata ſunt, vt firmiùs illibata permaneant, Apoſtolicæ Sedis, cui immediatè ſunt ſubiecti, munimine roboremus.

Supplicatio

§. 1. Sanè pro parte eorumdem Eremitarum nobis nuper exhibita petitio continebat, quòd prædictus *Franciſcus* habens ad hoc, vt aſſerebat, à bonæ mem. *Pyrrho* Archiepiſcopo *Conſentino* ſpecialem per illius literas facultatem, per fel. rec. *Sixtum IV*, & *Innocentium VIII*. Romanos Pontifices, prædeceſſores noſtros ſucceſsiuè confirmatam, & ad quæcumque loca, quæ eidem Congregationi donari contingeret, ampliatam, prout in dicti Archiepiſcopi authenticis, & dictorum prædeceſſorum Apoſtolicis literis pleniùs continetur, illarum vigore pro ſalubri directione Eremitarum Societatis eiuſdem, nominibus omnium ſtatuta aliqua, ex quibus augmentum, & animarum eorumdem ſalutem, in beneplacitis diuinæ voluntatis, & vitæ eremiticæ huiuſmodi perſeuerantiam, & eorum proſperitatis votiuæ ſucceſſus concernentia, ſacris Canonibus non contraria, in tredecim capitulis contenta, ſtatuit, & ordinauit, voluitque & mandauit, per eiuſdem Societatis Eremitas perpetuis temporibus obſeruari. Quare pro parte *Franciſci*, & Eremitarum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt eiuſdem *Franciſci* ſtatutis, & ordinationibus huiuſmodi pro earum ſubſiſtentia firmiori, roborationis, confirmationis adiicere firmitatem, aliáſque eis ſuper eorumdem ſic ſtatutorum, & ordinatorum obſeruantia opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Approbat primam Regulam etiã ad inſtantiam Caroli Regis Francorum.

§. 2. Nos igitur, qui amatores huiuſmodi eremiticæ vitæ, quæ ſolitudine contenta verſatur in abditis, & numquam minùs ſola eſt, quàm cùm ſola eſſe reputatur, quia cœleſtis patriæ contemplatio illam ſociatur, & comitatur, & dum ſecularis conuerſationis commercio caret, cœleſtis alimoniæ pabulo refocillatur, & gaudet, libenter in ſuo laudabili propoſito confouemus, & tamquam tutiſsimo calle incedentes, & pauperes ſpiritu, quos D. N. Ieſus Chriſtus beatos eſſe dixit, quoniam ipſorum eſt regnum cælorum, pia, & paterna charitate proſequimur, & eis, quantum cum Deo poſſumus, fauorem beneuoli impertimur huiuſmodi: Necnon chariſsimi in Chriſto filij noſtri *Caroli* Carolus VIII. *Francorum* Regis illuſtris, qui, vt aſſeritur, ad eoſdem Eremitas ſpecialem gerit deuotionis affectum, & quamdam domũ cum Oratorio, & opportunis officinis extra, & propè Ciuitatem *Turonenſem* conſtrui, & ædificari fecit, ac eis piè donauit, nobis pro ſupradictis eiſdẽ Eremitis cum inſtantia humiliter ſupplicantis ſupplicationibus inclinati, eiuſdem *Franciſci* ſtatuta, & ordinationes huiuſmodi, ac omnia, & ſingula in dictis capitulis contenta, quæ diligenter inſpici, ac præſentibus de verbo ad verbum annotari fecimus, auctoritate Apoſtolica

præſentium

1495. præſentium tenore approbamus, & confirmamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplemuſque omnes, & ſingulos defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem. Et pro potiori cautela ea omnia, quæ per eumdem *Franciſcum* ordinata, & prohibita fuerunt, de nouo dicta auctoritate ſtatuimus, & ordinamus, prohibemus, & permittimus. Ac volumus iuxta earum ſeriem, & continentiam perpetuis futuris temporibus per eiuſdem Societatis Eremitas, qui nunc ſunt, & perpetuis futuris temporibus qui erunt, pro eorum regularibus inſtitutis, eoſque Eremitas *Ordinis Minimorum* fratrum Eremitarum *s. Franciſci de Paula* in poſterum nuncupari, inuiolabiliter obſeruari. Tenor verò prædictorum ſtatutorum, &c. *vt ſupra ad hunc ipſum ann.* 1495.

§. 3. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, ſuppletionis, ſtatuti, ordinationis, prohibitionis, permiſſionis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum *Romæ* apud *S. Petrum* anno Incarnationis Dominicæ 1492. IV. Calend. Martij, Pontific. noſt. an. 1.

CONSTITVTIO II.

Communicat omnia Mendicantium priuilegia & gratias, eaſque ad Ordinem Minimorum extendit, ac ſi pro eo principaliter emanaſſent.

Dilectis filiis Correctori Generali, & Prouincialibus vniuerſi Ordinis Fratrum Minimorum profeſſoribus. 1495.

Non antehàc edita.

ALEXANDER PAPA VI.

Dilecti filij, Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. Veſtris deuotis ſupplicationibus inclinati omnia & ſingula Priuilegia, Indulgentias & immunitates, exemptiones, gratias & indulta quæcunque, vobis ac veſtro Ordini ac domibus, etiam antè veſtri Ordinis factam erectionem, dum Eremiticam vitam ducebatis, per felicis recordationis *Sixtum IV.* & *Innocentium VIII.* & alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & nos quomodocunque conceſſa, quæ omnia volumus hîc pro expreſſis & ſpecificatis haberi, autoritate Apoſtolica approbamus, & robur perpetuæ firmitatis, aliàs iuxta conceſſionum earumdem continentiam & tenorem, obtinere debere decernimus. Et quia dicti prædeceſſores noſtri ſingula priuilegia, exemptiones, immunitates, Indulgentias & Indulta quæcunque Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, ac Carmelitarum, nec non aliis Mendicantium Ordinibus, & illorum profeſſoribus ac domibus, & eorum Eccleſias viſitantibus, & cuilibet eorum Ordinum quomodocumque conceſſa, & ad veſtrum Ordinem extenderunt. Nos pariter eorum extenſionem confirmamus, & ſi quæ alia indulta, priuilegia & gratiæ poſt dictam illorum ad vos extenſionem à dictis prædeceſſoribus, vel nobis eiſdem Ordinibus Mendicantium, vel alicui eorum conceſſa ſint, eadem ad vos & veſtrum Ordinem ac illius domos extendimus & ampliamus, ac vobis autoritate Apoſtolica tenore præſentium ſuffragari volumus in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi à prædictis prædeceſſoribus, & nobis etiam pro vobis & veſtro Ordine, & illius profeſſoribus, & domibus, & earum Eccleſiis pari modo emanaſſent. *Concedit vt in ſummario.*

§. 2. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis quæ in literis conceſſionum huiuſmodi prædeceſſores præfati voluerunt, noſque etiam volumus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque. *Derogat contrariis.*

§. 3. Volumus etiam quod præſentium tranſumpto, vel tranſumptis coram

Tranſumptis autoritaté aſtruit. aliquo Ordinario loci ſub ſuo ſigillo, & per manum alicuius Notarij publici ſubſcriptis, tanta ac plena & indubitata adhibeatur fides quanta præſentibus adhiberetur & adhiberi debet ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die prima Octobris 1495. Pontificatus noſtri anno quarto.

CONSTITVTIO III.

1501. 1501. Nunc primum edita.

Approbat & confirmat ſecundam Regulam, itemque Priuilegia omnia à Deceſſoribus conceſſa tum Ordini in ſpecie, tum in genere per communicationem.

ALEXANDER EPISCOP. SERVVS SERVORVM DEI. AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmium & narratio progreſſus Ordinis & Priuilegiorum eidem conceſſorũ. AD ea, quæ circa decorem ſacræ Religionis ac ſtatum perſonarum ſub illius ſuaui iugo in voluntaria paupertate degentium ſalubriter dirigendum tendere noſcuntur, paterna ſolicitudine proſpicientes, his quæ ad hoc tam ex Apoſtolicæ Sedis conceſſione, quàm prouida Miniſtrorum eiuſdem Religionis ordinatione emanarunt, libenter cùm à nobis petitur Apoſtolici adiicimus muniminis firmitatem, & alia ſuper hoc ordinamus, prout ad Religionis ipſius conſeruationem & animarum ſalutem in Domino cognoſcimus ſalubriter expedire.

§. 1. Dudum ſiquidem pro parte dilecti filij Franciſci de Paula Ordinis Fratrum Minimorum Miniſtri generalis tunc Eremitæ Cuſentinæ Diœceſis, felicis recordationis Sixto Papæ Quarto prædeceſſori noſtro, expoſito quod olim antea bonæ memoriæ Pyrrhus Archiepiſcopus Cuſentinus tunc in humanis agens eidem Franciſco vt quoddam Oratorium ſiue Eccleſiam ſub vocabulo *S. Franciſci* in tenimento de Paula dictæ diœceſis ædificare poſſet licentiam conceſſerat, ipſeque Franciſcus Oratorium huiuſmodi propriis manibus & expenſis cum Dormitorio pro ipſius ac ſociorum ſuorum vſu & habitatione pro magna parte ædificauerat, & nonnullos ſocios vitam Eremiticam ducentes receperat, ipſeque Archiepiſcopus præfatum Oratorium ſiue Eccleſiam vnà cum omnibus iuribus & pertinentiis ſuis præfato *Franciſco* ſuæque Congregationi in perpetuum donauerat, & nonnulla alia ſuæ & ſociorum prædictorum deuotioni & ſaluti conuenientia, ſalutifera & opportuna conceſſerat, fecerat & ordinauerat, quodque Oratorium ipſum adhuc pro ſufficienti habitatione *Franciſci* & Eremitarum prædictorum perfectum omnino non erat, illudque piis Chriſti fidelium eleemoſynis cum neceſſariis officinis continuò ædificabant, amplificabant & exornabant: Præfatus *Sixtus* prædeceſſor, tunc Epiſcopo *S. Marci*, eius proprio nomine non expreſſo, ſuis dedit litteris in mandatis vt ſi & poſtquam vocatis qui forent vocandi de præmiſſis ſibi legitimè conſtaret, conceſſionem & litteras dicti Archiepiſcopi & in eis contenta cum ſuppletione defectuum approbaret & confirmaret, ipſeque Prædeceſſor in euentum approbationis & confirmationis ac ſuppletionis huiuſmodi eiſdem Eremitis & omnibus & ſingulis priuilegiis, indulgentiis & gratiis quibus Frater Petrus de Piſis cæterique Eremitæ potiebantur & gaudebant, vti & gaudere poſſent conceſſit per quaſdam primo, & deinde cùm tunc Epiſcopus *ſancti Marci* præfatus ad executionem prædictarum litterarum legitimè procedens licentiam, donationem, conceſſionem, ordinationem & litteras Archiepiſcopi huiuſmodi & in eis contenta cum ſuppletione defectuum approbauiſſet & confirmauiſſet, approbatione, confirmatione & ſuppletione huiuſmodi eidem *Sixto* prædeceſſori, quodque præfatus Archiepiſcopus inter alia per eum tunc eiſdem Eremitis conceſſa prædictum Oratorium ſiue Eccleſiam *S. Franciſci* & alia quæcunque loca & Eccleſias per eos in poſterum recipienda cum omnibus

1501. bus iuribus & pertinentiis ſuis, Eremitiſque & perſonis inibi pro tempore degentibus ac rebus omnibus ad eos locaque ipſa quomodolibet pertinentibus & ſpectantibus ab omni iuriſdictione, ſubiectione & ſuperioritate Matrum Eccleſiarum ac ſua ſuæque Eccleſiæ *Cuſentinæ* cæterarumque perſonarum in perpetuum exemerat & liberauerat, ac ſub protectione, ſubmiſſione & iuriſdictione ſedis Apoſtolicæ remiſerat & relaxauerat, pro parte *Franciſci* & Eremitarum prædictorum expoſitis: quia à nonnullis aſſerebatur litteras prædictas & confirmationem, approbationem & defectuum ſuppletionem cæteraque alia & ſingula per præfatum Epiſcopum *ſancti Marci* illarum vigore facta & inde ſecuta quæcunque iuribus non ſubſiſtere, pro eo quod quamplura ſpeciali nota digna ſub generalitate verborum in eiſdem litteris expreſſa duntaxat fuerant, Idem prædeceſſor per alias ſuas, donationem, conceſſionem, ordinationem, conſtitutionem, remiſſionem, relaxationem, indulta, gratias & litteras præfati Archiepiſcopi, omniaque & ſingula in eis contenta tam circa deputationem præfati *Franciſci* in Superiorem, Patrem, Rectorem & Priorem dictæ Congregationis, & aliorum Superiorum & Officialium electionem, ſtatutorum dictionem, conceſsionem iuriſdictionis in Officiales, res & bona dictæ Congregationis in ſpiritualibus & temporalibus, correctionem rebellium, inobedientium & delinquentium, & illorum abſolutionem, necnon conceſſionem Altaris portatilis, miniſtrationem Sacramentorum Eccleſiaſticorum, confeſsiones audiendas, diſpenſationes & commutationes votorum, nec non receptionem nouorum Eremitarum & nonnulla alia ſalutiferum ſtatum dictæ Congregationis concernentia, quæ tunc expreſſa fuerunt, ſuaſque & dicti Archiepiſcopi litteras, nec non approbationem, confirmationem & ſuppletionem defectuum præfati Epiſcopi *S. Marci*, proceſſuſque deſuper habitos & inde ſecuta quæcunque quæ pro expreſsis haberi voluit, rata & grata habens, illa omnia laudauit, approbauit, confirmauit & communiuit cum ſimili defectuum ſuppletione, decreuit quoque priores litteras ac proceſſus huiuſmodi & inde ſecuta quæcunque valere ac roboris firmitatem obtinere, perinde ac ſi in eiſdem litteris omnia per dictum Archiepiſcopum conceſſa ſpecialiter ac ſingulariter narrata & expreſſa fuiſſent: & inſuper *Franciſcum* & Eremitas prædictos ac eorum quemlibet Eremitoriumque ſiue Eccleſiam *ſancti Franciſci de Paula* huiuſmodi ac omnia & ſingula Eremitoria, Eccleſias & loca per eos in quibuſcunque ciuitatibus & diœceſibus ac vbilibet eatenus recepta & in poſterum recipienda cum omnibus iuribus & pertinentiis ſuis, Eremitaſque & perſonas in illis pro tempore degentes, ac res & bona quæcunque mobilia & immobilia ad eos ac Eremitas & perſonas, ac eorum quemlibet ac loca Eremitoria & Eccleſias huiuſmodi quomodolibet communiter vel diuiſim ſpectantia & pertinentia, ab omni iuriſdictione, dominio & poteſtate, viſitatione, correctione & ſuperioritate præfati ac pro tempore exiſtentis Archiepiſcopi *Cuſentini* & aliorum Epiſcoporum, Superiorum, Ordinariorum, Iudicum & ſuperiorum quorumcunque, etiam illorum in quorum iuriſdictione, ciuitatibus & diœceſibus Eremitoria loca Eccleſiæ ipſi & Eremitæ ac perſonæ, res & bona huiuſmodi conſiſterent & conſiſtere poterant, quomodolibet in futurum autoritate Apoſtolica de ſpeciali gratia prorſus exemit & totaliter etiam liberauit, ac ſub Beati Petri & Sedis memoratæ ac Romanæ Eccleſiæ & ſua protectione ſuſcepit, ac exempta & immunia eſſe voluit, ſibique & ſucceſſoribus ſuis Romanis Pontificibus canonicè intrantibus ac dictę Sedi immediatè ſubiecit, ita quod Archiepiſcopi, Epiſcopi, Ordinarij Iudices ſupradicti ratione delicti, ſeu contractus, aut rei de qua ageretur, vbicunque committeretur delictum, vel iniretur contractus, vel res ipſa conſiſteret, nullam in eos, Eremitoria loca & Eccleſias Eremitaſque, ac perſonas huiuſmodi, ac res & bona prædicta iuriſdictionem, poteſtatem, aut dominium poſſent quoquomodo exercere, ſed duntaxat coram dicta Sede vel eius Legatis ipſi Eremitæ & aliæ perſonæ in locis, Eccleſiis & Eremitoriis huiuſmodi pro tempore degentes tenerentur de iuſtitia reſpondere: & inſuper eis omnibus & ſingu- 1501.

1501. lis perſonis, locis, Eremitoriis & Eccleſiis, vt omnibus & ſingulis priuilegiis 1501.
in illis ac aliis ſuis, ac ipſius *Cuſentini* Archiepiſcopi litteris ſæpè dictis ac per eos habitis proceſſibus prædictis contentis eis ac Eremitoriis, Eccleſiis & locis huiuſmodi conceſſis & concedendis in quacunque ciuitate & diœceſi, & vbicunque, & in quocunque loco autoritate Apoſtolica vti & gaudere, eaque omnia & ſingula in ſuis huiuſmodi, & aliis præfati Archiepiſcopi prænominatis litteris & proceſſibus deſuper habitis contenta, cuiuſuis Superioris ſuper his aut aliquo præmiſſorum licentia minimè requiſita, & quibuſcunque etiam contradictionibus, exceptionibus & impedimentis remotis, autoritate prædicta liberè & licitè exercere poſſent & valerent conceſſit & indulſit. Poſtea verò piæ memoriæ *Innocentius Papa Octauus* etiam prædeceſſor noſter per alias ſuas in quibus litteræ *Sixti* prædeceſſoris huiuſmodi de verbo ad verbum inſertæ fuerant, eaſdem litteras ac omnia & ſingula in eis contenta recenſens, laudem, approbationem, confirmationem, communitionem, ſupplętionem, decretum, exemptionem, liberationem, ſuſceptionem, voluntatem, conceſſionem, & indulta huiuſmodi ac prout illa concernebant omnia & ſingula in eiſdem litteris contenta & narrata autoritate Apoſtolica confirmauit & approbauit, cum ſimili defectuum ſuppletione. Poſtmodùm verò pro parte dictorum Eremitarum nobis expoſito quod præfatus *Franciſcus* habens ad hoc ab eodem *Pyrrho* Archiepiſcopo ſpecialem facultatem per eoſdem *Sixtum* & *Innocentium* prædeceſſores ſucceſſiuè confirmatam, & ad quæcunque loca quæ eidem Congregationi donari contingeret ampliatam, illius vigore pro ſalubri directione Eremitarum Congregationis eiuſdem nonnulla diuini cultus augmentum & animarum ſalutem & vitæ Eremiticæ huiuſmodi perſeuerantiam, & eorum proſperitatis votiuæ ſucceſſus concernentia ſacris Canonibus non contraria ſub Regulâ Ordinis Fratrum *Minimorum* pauperum Eremitarum dicti Fratris *Franciſci de Paula*, in tredecim capitulis contenta ſtatuerat & ordinauerat, quæ voluerat & mandauerat per Eremitas eiuſdem ſocietatis perpetuis futuris temporibus obſeruari: nos tunc ſupplicante etiam claræ memoriæ *Carolo* Francorum Rege, qui ad dictum Ordinem ſingularem gerebat deuotionem, per alias noſtras litteras, ſtatuta & ordinationes huiuſmodi ac omnia & ſingula in dictis capitulis contenta, quæ tunc diligenter inſpici, & de verbo ad verbum inſeri fecimus etiam cum ſuppletione defectuum approbauimus & confirmauimus. Poſtea verò per reliquas noſtras in forma Breuis litteras omnia & ſingula priuilegia, indulgentias, immunitates, exemptiones, gratias & indulta quæcunque ipſis Eremitis & eorũ Ordini ac domibus etiam antè erectionem huiuſmodi Ordinis dum Eremiticam vitam ducerent per eoſdem *Sixtum* & *Innocentium*, ac alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & nos quomodocunque conceſſa quæ omnia pro expreſſis haberi volumus autoritate Apoſtolica approbauimus, & perpetuæ robore firmitatis obſeruari decreuimus. Et quia dicti prædeceſſores ſingula priuilegia, exemptiones, immunitates, indulgentias, & indulta quæcunque *Prædicatorum*, *Minorum*, *Eremitarum S. Auguſtini*, ac *Carmelitarum*, nec non aliis Mendicantium Ordinibus & illorum profeſſoribus ac domibus, & eorum Eccleſias viſitantibus, & cuilibet eorundem Ordinum quomodocunque conceſſa ad Ordinem *Minimorum* huiuſmodi extenderant, Nos pariter eorum extenſionem confirmauimus, & ſi quæ alia indulta, priuilegia & gratiæ poſt datam extenſionem eiuſmodi à dictis prædeceſſoribus, vel à nobis, eiſdem Ordinibus Mendicantium, vel alicui eorum conceſſa eſſent, ad eoſdem Eremitas, ac illorum Ordinem & domos extendimus & ampliauimus, ac ipſis ſuffragari voluimus in omnibus ac per omnia perinde ac ſi pro eis emanaſſent, prout in ſingulis litteris & capitulis prædictis plenius continetur.

Carolus VIII.

Not. de confirm. priuilegiorum.

Supplicatio pro ſecunda Regula & priuilegiis.

§. 2. Cùm autem ſicut exhibita nobis nuper pro parte *Franciſci* & Eremitarum prædictorum petitio continebat, ipſe *Franciſcus* vnà cum aliis nonnullis Eremitis Congregationis eiuſdem tredecim capitula Statutorum & Ordinationum prædictarum in decem capitula reduxerit, & illorum aliqua pro ſalubri

1501. bri directione Fratrum *Minimorum* eiuſdẽ Ordinis olim ſocietatis dictorũ Eremitarum mutauerit, aliqua etiam addiderit quæ voluit & mãdauit per eoſdem fratres deinceps perpetuis futuris temporibus obſeruari, ipſi etiam cupiant Regulam pro perſonis vtriuſque ſexus pœnitentiam ſecundùm ipſius Fratris *Franciſci* ſalubria monita facere volentibus ſecundùm modum viuendi eis per ipſum Fratrem *Franciſcum* in ſeptem capitulis redactum datum ad fratres Minimorum & eorum Ordinem extendi pariter & ampliari, pro parte Franciſci & aliorum fratrum dicti Ordinis prædictorum nobis ſit humiliter ſupplicatum vt ſingulis, tam *Pyrrhi* Archiepiſcopi, quàm Epiſcopi *S. Marci*, & *Sixti*, & *Innocentij*, prædeceſſorum prædictorum, ac noſtris litteris prædictis, & in eis contentis, necnon reductioni, mutationi, alterationi ac Regulæ, ſeu modo viuendi prædictis robur Apoſtolicæ firmitatis adiicere, & Regulam huiuſmodi in Ordinem Minimorum de nouo erigere, nec non Regulam ſeu modum viuendi fratrum tertij Ordinis huiuſmodi ad eoſdem fratres extendere & ampliare, ac aliàs in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. 1501.

Addita Regula pro tertiarijs.

Cõfirmatio & approbatio præd Regularum & Priuilegiorum.

§. 3. Nos igitur qui amatores Regularis vitæ libenter confouemus & pia ac paterna pietate proſequimur, & eis quantum cum Deo poſſumus fauorem beniuolum impartimur, huiuſmodi nec non Chariſſimi in Chriſto filij noſtri Ludouici Francorum Regis Illuſtris, qui vt aſſeritur ad eoſdem fratres *Minimorum*, & eorum Ordinem ſpecialem gerit deuotionis affectum, nobis ſuper hoc pro eiſdem cum inſtantia ſupplicantis ſupplicationibus inclinati, *Pyrrhi* Archiepiſcopi ac *Sixti* & *Innocentij* prædeceſſorum prædictorum, ac noſtras litteras prædictas, necnon omnia & ſingula in eis contenta, alia etiam priuilegia, immunitates, exemptiones, & indulta quæcunque eiſdem fratribus Minimorum ac eorum Ordini & domibus à Sede Apoſtolica vel Legatis eiuſdem, ſeu aliàs quocunque modo facta & conceſſa quatenus in vſu exiſtunt, necnon reductionem, mutationem, alterationem, dictorum decem capitulorum ac Regulam, ſeu modum viuendi fratrum tertij Ordinis huiuſmodi, nec non omnia & ſingula in decem capitulis ac Regula, ſeu modo viuendi huiuſmodi contenta, quæ diligenter inſpici ac præſentibus de verbo ad verbum annotari fecimus autoritate Apoſtolica tenore præſentium approbauimus & confirmauimus, ac præſentis ſcripti patrocinio communiuimus, ſupplemuſque omnes & ſingulos defectus, tàm iuris quàm facti, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, & pro potiori cautela ſocietatem pauperum Eremitarum huiuſmodi in Ordinem Fratrum *Minimorum* dicti *Franciſci de Paula* erigimus, ac ſingulas litteras & in eis contenta, ac priuilegia, conceſſiones, immunitates, exemptiones, & indulta quæcunque eiſdem fratribus ac eorum Ordini & domibus à Sede Apoſtolica prædicta, vel Legatis eiuſdem, ſeu aliàs quomodocunque facta & conceſſa, quæ hic, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent præſentibus haberi volumus pro expreſſis, quatenus ſunt in vſu & obſeruantia, innouantes & de nouo concedentes ea omnia quæ circa ſtatuta & ordinationes confirmata per eundem Franciſcum reducta, immutata, & alterata fuerunt, de nouo eadem autoritate reducimus, immutamus & alteramus, Regulamque ſeu modum viuendi Fratrum tertij Ordinis huiuſmodi ad eoſdem Fratres Minimorum extendimus ac volumus illam & illum, nec non contenta in dictis decem capitulis iuxta eorum continentiam & tenorem perpetuis futuris temporibus per eiuſdem Ordinis Minimorum fratres qui nunc ſunt & pro tempore erunt pro eorum regularibus inſtitutis inuiolabiliter obſeruari. Tenores verò dictorum decem capitulorum, necnon Regulæ ſeu modi viuendi Fratrum tertij Ordinis huiuſmodi de verbo ad verbum ſequuntur, &c. vt ſupra ad eundem hunc ann.

Ludouicus XII.

§. 4. Nulli ergo omninò hominũ liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, cõmunitionis, ſuppletionis, erectionis, innouationis, conceſſionis, reductionis, immutationis, alterationis, extenſionis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,

Derogatio contrar. & Iudicij diuini interminatio.

1502. indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum *Romæ* apud *S. Petrum* anno Incarnationis Domini 1501. Calendis Maij Pont. noſt. an. 9. 1502.

CONSTITVTIO IV.

Approbat tertiam Regulam ſecundùm omnes ſuas clauſulas, idque de conſilio Cardinalium. *Nunc primùm edita.*

ALEXANDER EPISCOP. SERVVS SERVORVM DEI.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Procœmiū. AD fructus vberes quos dilectus filius Frater *Franciſcus de Paula* Dominicæ vineæ vigilans agricola, & quaſi alter Franciſcus ardentiſſimus Redemptoris noſtri imitator, velut arbor bona in agro militantis Eccleſiæ modernis temporibus plantata, dextera Domini auxiliante & Apoſtolica Sede benedicente produxit hactenus, ſuorumq; Confratrum Ordinis Fratrū Minimorum profeſſorum, quorum Regulam à Domino firmatam eſſe piè credendum eſt, deuotis operibus & ſalutaribus inſtitutis quotidiana experientia indicante prouenturi ſperantur, conſiderationis noſtræ oculos extendentes, Apoſtolici fauoris præſidium eis libenter impartimur, & in iis quæ firmamentum Regulæ & modi viuendi ac animarum ſalutem & perſonarū eiuſdem Ordinis concernunt nos fauorabiles exhibemus, & quæ propterea prouidè facta comperimus vt illibata perſiſtant libenter cùm à nobis petitur Apoſtolico munimine roboramus, & alia circa hoc ſtatuimus & ordinamus prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Supplicatio pro hac Regula. §. 1. Sanè pro parte *Franciſci de Paula* & fratrum prædictorum nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cùm olim Regula fratrum eiuſdem Ordinis per dictum Franciſcum in tredecim capitula concepta fuiſſet & diſtincta, ipſe Franciſcus vnà cum nonnullis fratribus ſuis Congregationis eiuſdem experientia edocti cupientes futuris periculis quæ ſuccedente tempore in eodem Ordine futura formidabant obuiare, tredecim capitula prædicta in decem tantummodò reduxerunt, aliqua etiam pro ſalubri ipſorum & aliorum directione immutauerunt ac etiam addiderunt, quibus ſic reductis, mutatis, ampliatis, & quæ ſuperflua erant reſecatis, ipſe *Franciſcus* decem capitula prædicta voluit & mandauit per ſingulos eiuſdem Ordinis fratres pro ſua ſalubri Regula deinceps perpetuis futuris temporibus pro poſſe obſeruari *Regulamque Fratrum Minimorum*, vt prius appellari: ipſi etiam ſalutarem cupiant promiſcui ſexus Tertijvè Ordinis viuendi modum, ſeu Regulam in ſeptem tantum capitulis ſtatutam & ordinatam per nos benedici, approbari & confirmari, ac ſub præfato Minimorum Ordine comprehendi: quorum omnium tenores per dilectum filium *Bernardinum* tituli ſanctæ Crucis in Ieruſalem Presbyterum Cardinalem, ac Venerabilem fratrem noſtrum *Felinum* Epiſcopum Lucenſem Referendarium noſtrum domeſticum diligenter viſos de verbo ad verbum præſentibus annotari fecimus: Quare pro parte tam præfati Franciſci, quàm dilectorum filiorum vniuerſorum fratrum Congregationis eiuſdem Franciſci de Paula, quorum Ordo ab Apoſtolica Sede confirmatus ac diuerſis priuilegiis decoratus extitit, nobis fuit humiliter ſupplicatum vt Regulæ Fratrum Minimorum huiuſmodi cum prædicta ſua immutatione & innouatione, Regulæque ſeu modo viuendi Tertiariorum ſuorum vtriuſque ſexus pro illorum ſubſiſtentia firmiori robur confirmationis & approbationis adiicere, inſtitutionémque Ordinum huiuſmodi ac ſingula Priuilegia, Indulgentias, gratias, & indulta eidem Ordini ac illius perſonis ſub quacunque forma & expreſſione verborum conceſſa ad Fratres & Sorores tertij Ordinis huiuſmodi extendere,

.502. extendere, ac aliàs in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. 1502.

Not. de permiſſ. extenſ. ad Tertiarios.

Approbatio & confirmatio.

§. 2. Nos igitur qui in noſtro & Venerabilium Fratrum noſtrorum conſiſtorio ſuper hoc per *Bernardinum* Cardinalem, ac *Felinum* Epiſcopum præfatos, ſacrorum Theologiæ ac Iurium Doctores eximios affirmantes capitula, Regulas & ordinationes huiuſmodi diligenter examinaſſe & ſacris Canonibus non contrauenire fideliter coram nobis & vniuerſo fratrum noſtrorum Cardinalium Collegio relationem habuimus, attendentes quod hi qui morum puritate, vitæ ſanctimonia & obſeruantiæ auſteritate ſpreto ſeculo & pompis eius ad Religionis iugum reuera ſuaue quamuis in apparentia duriſſimum ſponte perpetuaque ſeruitute ſe mancipant, & cum verbo Euangelico teſtante qui minimos ſe exiſtimant magni futuri ſint in regno cœlorum, ac cupientes Regulam ipſam Minimorum, tanquam non confuſionem, ſed lumen ad reuelationem gentium in Eccleſia Dei parituram per perſonas eiuſdem Ordinis, ſimiliter & modum viuendi ſeu Regulam Tertiariorum vtriuſque ſexus à ſuis profeſſoribus pro poſſe obſeruari: nec non *Franciſcum* prædictum ac ſingulos fratres congregationis huiuſmodi, & eorum quemlibet à quibuſcunque excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtant ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum horum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati Regulam & ſtatuta huiuſmodi ſic reducta, mutata extenſa & ampliata cum omnibus & ſingulis in eis contentis & inde ſecuta quæcunque, prædictumque Tertiariorum viuendi modum ſeu Regulam huiuſmodi ſimul cum priore, autoritate Apoſtolica tenore præſentium de Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E Cardinalium conſilio approbamus & confirmamus, ſupplentes omnes & ſingulos defectus, tam iuris quàm facti, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, pro potiori etiam cautela dictos Fratres Minimos ab alia priori Regula in tredecim videlicet capitulis ſancita, reductione, ſeu immutatione huiuſmodi prædicta penitus eximimus & liberamus, eoſque ſub noua Regula per præſentes approbata reponimus, & nihilominus inſtitutionem Ordinis huiuſmodi ac omnia & ſingula priuilegia, indulgentias, litteras, & indulta eidem Ordini & illius perſonis ſub quacunque forma & expreſſione verborum conceſſa ad Fratres & Sorores tertij Ordinis eiuſmodi autoritate eiſdem & tenore extendimus pariter & ampliamus, decernimuſque & volumus Regulas ipſas iuxta earum continentiam & tenorem, ab earum profeſſoribus, qui nunc ſunt & pro tempore erunt reſpectiuè, perpetuis futuris temporibus teneri & obſeruari, decernentes irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis autoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Et vt hæc ſpiritualis & humilis ac quadrageſimalis vita quam Deo largiente aſſumpſerunt ſtabiliùs perſeueret, nec pro illius mitigatione in poſterum ad Sedem Apoſtolicam recurrere habeant, volumus & ordinamus quod ſi qui deuotionis cauſa pietatiſvè obtentu eleemoſynas annuas ſeu perpetuas, vt in Regula continetur, pro Eccleſiæ pauperumque fratrum neceſſitatibus releuandis piè legare voluerint, liceat ipſis fratribus eleemoſynas ipſas perpetuas, vel temporales, vtenſilia quoque & oblationes quaſcunque, cuiuſcunque ſpeciei exiſtant, quarum tamen dominium & proprietatem pro nobis & Eccleſia Romana ſuſcipimus, nudo vſu dumtaxat ipſis fratribus relicto, per procuratores ſuos & noſtros ad hoc prouida cura paternaque beneuolentia deputandos noſtro & dictæ Romanæ Eccleſiæ nomine ad ſe recipere: qui procuratores dictas eleemoſynas fratribus ipſis per ſe vel per alios iuxta piam legantium, ſeu largientium deuotionem ac intentionem conſtitutionemque noſtram huiuſmodi fideliter habeant diſtribuere aut diſtribui facere. Ipſum autem Fratrem *Franciſcum de Paula*, non tam religioſiſſimi huius Ordinis primarium Patrem & Inſtitutorem, quam priſcorum Patrum fidelem imitatorem diligentémque laudabilium ſuarum inſtitutionum ſequacem ac innouatorem,

Not. de Quadrageſimali vita

Not. conceſſa monaſter.

1502. in Patrem, Superiorem, Generalem Corectorem, quoad vixerit, eſſe & haberi volumus & decernimus: quodque liceat fratribus prædictis habere Altare portatile cum debita reuerentia & honore ſuper quo celebrare poſſint in locis ad hoc congruentibus & honeſtis ſine iuris alieni præiudicio, & cùm qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit circa diurnam lucem: & quoad vixerint ſingulis Quadrageſimæ, & aliis quibuſlibet anni ſtationum temporibus aliquam eorum Eccleſiam, aut aliam in quibus eos pro tempore cum obedientiæ merito fore contigerit, & inibi ante illius Altare maius quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam, deuotè dicendo omnes & ſingulas Indulgentias conſequantur, & conſequi poſſint, quas conſequuntur viſitantes Eccleſias Stationum Vrbis & extra illius muros temporibus huiuſmodi, quaſque conſequerentur & conſequi poſſent ſi dictas Eccleſias ſtationum Vrbis eiſdem temporibus perſonaliter viſitarent: quodque ſi hactenus aliqua alia Regula ſeu modus viuendi in eorum Ordine autoritate Apoſtolica approbata ſeu approbatus fuerit, ille ac deſuper confectæ in quantum Regulam ſeu modum viuendi huiuſmodi litteræ concernunt dumtaxat, nullius ſint roboris vel momenti: omnibus etiam & ſingulis priuilegiis, indulgentiis, conceſſionibus, gratiis & indultis Quatuor Mendicantium Ordinibus & Eremitis Fratris *Petri de Piſis*, eidem Ordini noſtro ac illius locis & perſonis per nos & prædeceſſores noſtros ac Sedem Apoſtolicam huiuſmodi conceſſis & forſan innouatis, confirmatis & ampliatis alias in ſuo robore permanſuris, quibus omnibus dictos fratres vbique locorum iuxta prædictas conceſſiones Apoſtolicas eis pro illorum priuilegiorum extenſione factas, vti & gaudere volumus, & de nouo concedimus & permittimus: omnia etiam prædicta illis qui ſunt de tertio ordine præfatæ Regulæ promiſcui ſexus in iis quæ ipſis Tertiariis adaptari & conuenire poſſunt concedimus, quorum Regulam per ſeptem capitula inferiùs poſt alia decem capitula Fratrum ipſorum Minimorum exprimenda diſtinctam ſimili modo autoritate Apoſtolica ex præfato fratrum conſilio approbamus. Tenores verò prædictarum Regularum, &c. *vt ſuprà ad hunc ipſum annum.* 1502.

Tráſumptis fides arrogatur. §. 3. Cæterùm quia difficile eſſet præſentes literas ad quæcunque loca, in quibus illæ forent neceſſariæ, transferre, volumus & autoritate prædicta decernimus quod eorundem tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Epiſcopi vel Archiepiſcopi aut alterius Prælati munitis, prorſus in Iudicio & extra fides plenaria adhibeatur & illis ſtetur in omnibus & per omnia, ſicut originalibus adhiberetur, & eis ſtaretur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Decretum irritans. §. 4. Et inſuper ex nunc irritum decernimus & inane, ſi ſecus ſuper his à quocunque quauis autoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari, præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Sanctio pœnalis. §. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, ſuppletionis, exemptionis, liberationis, repoſitionis, extenſionis, ampliationis, ordinationis, ſuſceptionis, conceſſionis, permiſſionis, voluntatis & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum *Romæ* apud *S. Petrum* an. Incarnat. Dom. 1502. XIII Calend. Iunij Pontif. noſt. ann. 10.

IVLIVS

1505. **IVLIVS II.** 1505.

qui ſedit à die 1. Nouemb. 1503. ad 21 Februarij an. 1513.

CONSTITVTIO I.

Facultatem concedit noua Statuta condendi: tum vt Sumpta Priuilegiorum pro quatuor Mendicantibus ſimiliter pro nobis valeant, &c. deinde vt in Sacerdotes noſtri anno ætatis 22 ordinari poßint: denique vt Prouinciales & eorum Vicarij omnia miniſteria Eccleſiaſtica præter Calices & Patenas benedicere poßint, decernit.

IVLIVS EPISCOP. SERVVS SERVORVM DEI.
AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

EX debito paſtoralis Officij nobis meritis licet inſufficientibus ex alto commiſſi, ad ea libenter intendimus per quæ perſonarum quarumlibet ſub ſuaui Religionis iugo Altiſſimo famulantium commoditatibus ſecuritati & quieti valeat ſalubriter prouideri, & iis quæ à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus conceſſa fuiſſe dicuntur, vt firma perpetuò & illibata perſiſtant libenter cùm à nobis petitur approbationis robur adiicimus, ac aliàs ſtatuimus, diſponimus & ordinamus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Procemium

§. 1. Sanè pro parte dilecti filij *Franciſci de Paula* Inſtitutoris & Generalis Correctoris *Ordinis Minimorum* nobis nuper exhibita petitio continebat; Quòd licet per felicis recordationis *Alexandrum* Papam VI. prædeceſſorem noſtrum Regula ac viuendi norma Fratrum *Minimorum data*, & per eum ac Sedem Apoſtolicam confirmata fuerat, tamen ipſe *Franciſcus* cupit pro dictæ Regulæ conſeruatione, & vt illa meliùs & faciliùs ab illius profeſſoribus nunc & pro tempore in dicto Ordine degentibus ſeruari poſſit, aliqua ſtatuta & ordinationes ſalubria facere, quæ fratres dictum Ordinem profeſſi ſeruare & ſecundùm quæ contra illa venientes ſeu facientes, licet aliàs peccatum ſecundùm præcepta Eccleſiæ committere non videantur, pœna corporali ſeu temporali per eorum Superiores in eiſdem ſtatutis contenta puniri valeant. Et quamuis per piæ memoriæ *Sixtum IV. & Innocentium VIII.* Romanos Pontifices, & dictum *Alexandrum* prædeceſſores noſtros eiſdem Fratribus Minimorum, quod omnibus & ſingulis priuilegiis, gratiis, indultis, immunitatibus, libertatibus, & exemptionibus, quibus Fratres Minores & cæteri quatuor Ordines Mendicantium, ac perſonæ illorum vtebantur & gaudebant, ſeu vti & gaudere poterant in futurum, vti & gaudere valerent, conceſſum fuerit, nihilominus eo quod dicti Fratres *Minimorum* priuilegia & indulta huiuſmodi originalia non habeant ac de illis fidem facere non poſſint, ac etiam quia illa per nos confirmata non fuerint, aliqui partim ſcrupuloſa conſcientia & partim inuidia moti Fratres *Minimorum* huiuſmodi eiſdem priuilegiis & gratiis gaudere non debere aſſerunt, quo fit vt dicti Fratres *Minimorum* eiſdem priuilegiis & indultis vti poſſe non ſperant niſi eis per nos deſuper opportunè prouideatur. Quare pro parte dicti *Franciſci* nobis fuit humiliter ſupplicatum vt ſibi quæcunque ſtatuta & ordinationes ſalubria in perpetuum valitura, quæ Fratres *Minimorum* huiuſmodi ſeruare & ſecundùm quæ contra illa venientes vel facientes, licet aliàs peccatum iuxta dicta præcepta Eccleſiæ committere non videantur, nihilominus pœna corporali vel temporali per eorũ Superiores mulctari poſſint, condendi & faciendi licentiam & facultatem concedere: ac omnibus & ſingulis priuilegiis, gratiis, conceſſionibus, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, quibus prædicti quatuor Mendicantium Ordines & illorum perſonæ vtuntur, potiuntur & gaudent, ſeu vti, potiri & gaudere poterũt, quomodolibet in futu- Supplicatio.

1505. rum,atq; eidem *Ordini Minimorum* & illius perſonis huiuſmodi, vt præmittitur, 1505.
conceſſis,pro eorũ ſubſiſtentia firmiori robur noſtræ approbationis adiicere ac aliàs in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Concedit facultatem ſtatuta noua condendi & ſumpta Priuilegiorum pro Mendicantibus per omnia nobis ſuffragari decernit, & alia vt in ſummario.

§ 2 Nos igitur eundem *Franciſcum* à quibuſuis excommunicationis,ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes & abſolutũ fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati eidem *Franciſco* quæcunque ſtatuta & ordinationes ſalubria, & honeſta, ſacris Canonibus non contraria, quæ dicti Fratres *Minimorum* ſeruare, & ſecundùm quæ contra illa venientes vel facientes, licet aliàs peccatum iuxta præcepta huiuſmodi committere non videantur, pœna corporali ſeu temporali per ſuos Superiores mulctari poſſint, condendi & faciendi plenam & liberam autoritate Apoſtolica tenore præſentium licentiam concedimus,ac etiam facultatem,ac omnia & ſingula priuilegia,gratias, cõceſſiones, indulta,immunitates,libertates & exemptiones prædicta, quibus præfati quatuor Ordines Mendicantium & illorum perſonæ,vt præfertur,in genere vtuntur, potiuntur & gaudent,ſeu vti,potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum eiſdem Fratribus *Minimorum* & illorum perſonis,vt præfertur, conceſſa, ita vt illis *Ordo Minimorum* & illius perſonæ prædictæ vtantur, potiantur,& gaudeant,ac vti,potiri & gaudere liberè & licitè valeant,approbamus,& præſentis ſcripti patrocinio communimus,dictiſque Fratribus Minimorum vt de dictis priuilegiis & indultis fidem facere poſſint, quod Sumpta ex Camera Apoſtolica pro ſingulis priuilegiis,conceſſionibus,gratiis, immunitatibus, exemptionibus,libertatibus & indultis dictis quatuor Mendicantium Ordinibus per quoſcunque Romanos Pontifices & Sedem eandem conceſſis & in poſterum concedendis habere,& illa ac litteras Apoſtolicas eas & quomodibet concernentia & præſentes litteras per ipſius Cameræ Auditorem, & quoſcunque alios Iudices ordinarios ritè tranſumptari & authenticari facere, liberè & licitè valeant, & poſtquam tranſumptata & authenticata fuerint illis & præſentibus litteris ac aliis ſuper huiuſmodi priuilegiis,conceſſionibus,gratiis,immunitatibus, exemptionibus, libertatibus,& indultis prædictis ad inſtantiam quatuor Ordinum Mendicantium, aut perſonarum eorundem vel aliquorum ex eis iam ritè factis & tranſumptatis ea prorſus fides adhibeatur vbicunque fuerint exhibita vel oſtenſa, ac ſi dictæ præſentes & aliæ litteræ exhiberentur ac priuilegia, conceſſiones, gratiæ , immunitates, libertates, & indulta prædicta præfato Ordini Minimorum & illius Fratribus & perſonis conceſſa, & in eis Ordo Minimorum & illius fratres & perſonæ huiuſmodi ſpecialiter & nominatim expreſſi fuiſſent & pro eis emanaſſent, ac de cætero famuli domorum dicti Ordinis Minimorũ, & cæteri eiuſdem Ordinis Minimorũ habitum portantes, ac in articulo mortis in dictis domibus ſepulturam eligentes, omnibus & ſingulis priuilegiis dicto Ordini Minimorum conceſſis gaudere liberè & licitè valeant eadem autoritate Apoſtolica indulgemus : quodque de cætero perpetuis futuris temporibus Fratres dicti Ordinis Minimorum , in viceſimo ſecundo ſuæ ætatis anno nunc & pro tempore conſtituit ad Presbyteratus Ordinem aliàs tamen ritè ſe promoueri facere liberè poſſint : ac omnes & ſingulæ perſonæ cuiuſcunque ſtatus , nobilitatis & conditionis fuerint, qui in cauſis eorundem Fratrum Minimorum ſe immiſcuerint, aut in ipſos Fratres Minimorum manus iniecerint violentas, vel eos moleſtauerint, aut inquietauerint, ſeu eorum bona abſtulerint , excommunicationis ſententiam eo ipſo incurrant; vt aliis Fratribus Mendicantibus eſt conceſſum: omniaque priuilegia, indulta, gratiæ, facultates & indulgentiæ vni aut pluribus domibus dicti Ordinis Minimorum in genere per eundem *Sixtum* prædeceſſorem conceſſa & in poſterum forſan concedenda omnibus & ſingulis aliis domibus & Fratribus dicti Ordinis Minimorum conceſſa ſint & eſſe intelligantur : ac Generales illius, necnon Prouinciales & Vicarij eiuſdem Ordinis Minimorum corporalia & alia ornamenta Eccleſiaſtica ſuorum locorum & domorum

1505. domorum præter Calices & Patenas benedicere valeant, præfata autoritate Apoſtolica earumdem tenore præſentium ſtatuimus & ordinamus. 1505.

§. 3. Nonobſtantibus præmiſſis ac defectu ætatis huiuſmodi, quem ipſi fratres in dicto viceſimo ſecundo anno conſtituti ad dictum Preſbyteratus ordinem ſuſcipiendum patiuntur modò & patientur, ac *Viennenſis* Concilij ac aliis Apoſtolicis & Prouincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus, conſtitutionibus & ordinationibus, necnon prædicti Ordinis Minimorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis alia firmitate aliàs roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus cæteriſque contrariis quibuſcunque. Derogatio contrarior.

4. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, communitionis, indulti, ſtatuti & ordinationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1505. quarto Idus Iunij, Pont. noſt. anno 2. Interminatio diuini Iudicij in contrad.

CONSTITVTIO II.

Concedit, quòd fratres poſſint ſe obligare ad ſuffragia perpetua in genere.

IVLIVS PAPA II. 1505.

Dilectis filiis *F. Franciſco de Paula*, & eius Fratribus *Ordinis Minimorum*. Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. EXponi nobis nuper feciſtis, quòd licet in Regula veſtra expreſsè caueatur, ne vos Miſſas particulares perpetuas, ſeu ſub perpetua obligatione recipere poſſitis; quia tamen de præſenti ſunt veſtri tres ſpeciales eiuſdem Ordinis benefactores obligati celebrari facere quaſdam particulares Miſſas, ſiue ex propria, & ſpeciali deuotione, ſiue ex ordinatione quorumcumque viuorum, ſeu defunctorum, quorum ſunt hæredes, ac teſtamentorum ſuorum executores, ſeu etiam ex eorum propria deuotione, aut aliàs ob ſingularem deuotionis affectum, quem ad dictum Ordinem veſtrum gerunt, cupientes vobis, ſeu fratribus eiuſdem veſtri Ordinis piè relinquere nonnulla bona, ſeu pia legata cum onere, quòd vos, ſeu eiuſdem veſtri Ordinis fratres ſupradictas Miſſas celebrare teneamini; voſque dubitantes ob præmiſſa præfatæ veſtræ Regulæ contra uenire, pro conſcientiarum veſtrarum quiete cupiatis vobis gratioſè concedi, quòd, cuiuſlibet dictorum trium benefactorum interueniente conſenſu, prædicta piè legata cum onere celebrandi Miſſas ipſas particulariter, ſeu in ſpecie, ad futuros quinquaginta annos dumtaxat, & poſt dictos quinquaginta annos eaſdem Miſſas in genere, ſeu ſub generalitate omnium Miſſarum, per vos in vniuerſo veſtro Ordine prædicto de cætero celebrandarum, à dicta veſtra Regula non deuiando, acceptare poſſitis, pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt vobis deſuper opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Supplicatio. Nota, quòd iſta conſtitutio eſt obtenta viuente P. N. Frãciſco.

§. 2. Nos huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis, quòd dicta piè legata, ſeu relicta quæcumq; cum onere celebrandi Miſſas ipſas modo prædicto, iuxta veſtræ Regulæ tenorem, & inſtrumentorum cuiuſlibet dictorum trium veſtrorum benefactorum conſenſu ſuper huiuſmodi factorum, ſeu nouiter faciendorum, & innouandorum formam, licitè acceptare, ac Miſſas ipſas particulares modo, & forma prædictis celebrando, ſingulis particularibus Miſſis ſatisfacere, & huiuſmodi viuorum, ſeu defunctorum quorumcumque relinquentium, ſeu legantium voluntates, ac ordinationes adimplere cenſeamini, & propterea dictæ veſtræ Regulæ nullatenus contrauenire intelligamini, ſed perinde habeatur, tam apud tres præfatos ſpeciales dicti veſtri Ordinis bene- Concedit, quod poſſint fratres obligari per quinquaginta annos ad ſ. ſſ. agia particularia, & in perpetuum ſub generalitate.

1506. factores, quàm etiam apud vos, ſeu eiuſdem veſtri Ordinis fratres, & quoſcumque reliquos, tam viuos, quàm defunctos, quò ad hoc dumtaxat, ac ſi vos, ſeu fratres ipſi prædictas particulares Miſſas, iuxta dictorum relinquentium, ſeu largientium intentionem, & deuotionem, particulariter, & in ſpecie celebraretis, dictorum quorumcumque teſtamenta, ſeu ordinationes in hoc commutando, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium de ſpeciali gratia concedimus, & indulgemus. 1505.

Derogat contrariis. §. 3. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum *Romæ* apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris, die 23. Decembris, 1505. Pontificatus noſtri anno 3.

CONSTITVTIO III.

Approbat & confirmat tres Regulas Ordinis Minimorum, videlicet Fratrum, Sororum & Tertiariorum vtriuſque ſexus.

1506. IVLIVS EPISCOP. SERVVS SERVORVM DEI.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmium. INter cæteros Regularis obſeruantiæ profeſſores, quibus velut rutilantibus gemmis militans decoratur Eccleſia, dilectos filios *Franciſcum de Paula* & alios Ordinis Minimorum profeſſores, qui vitæ munditia & charitatis eximiæ feruore, ac continentiæ cingulo lumbos accincti, mortui mundo, Deo verò viuentes, illique ſecularibus ſepoſitis deſideriis deuotum & ſincerum iugiter famulatum exhibentes, ipſam militantem Eccleſiam plurimis virtutum donis illuſtrant, ac cæteros ad diuinæ Maieſtatis obſequium ſua trahunt per exempla, ſpecialis dilectionis prærogatiua proſequentes, his quæ pro dicti Ordinis felici directione ac manutentione, ad Dei laudem & Religionis propagationem, ab eodem *Franciſco* dicti Ordinis patre ac inſtitutore, prouida conſideratione & (vt piè creditur) inſpiratione diuinâ, ordinata fuiſſe noſcuntur, vt firmiùs illibata perſiſtant, Apoſtolici muniminis libenter adiicimus firmitatem.

Supplicatio. §. 1. Sanè pro parte præfati *Franciſci* nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet aliàs ipſe dictum *Ordinem Minimorum* inſtituerit, ac decem, ſecundum fratres dicti Ordinis, ſeptem verò, ſecundùm quæ vtriuſque ſexus Chriſti fideles Tertiarij, viuere deberent, capitula eiuſdem Ordinis regulas concernentia ediderit: illaque per felicis recordationis *Alexandrum* Papam VI. prædeceſſorem noſtrum, de Venerabilium Fratrum ſuorum S. R. E. Cardinalium conſilio (de quorum numero tunc eramus, licet abſentes) confirmari obtinuerit: quia tamen per illa dicti Ordinis & illius perſonarum directioni non ſatis videbatur eſſe conſultum, idem *Franciſcus* cum nonnullis dicti Ordinis Patribus, capitulis prædictis diligenter examinatis, ex nouis & emergentibus cauſis, nonnulla mutanda & emendanda fore proſpiciens, ea in melius moderauit ac emendauit, mutauit, ampliauit & reformauit: ac etiam Sororum dicti Ordinis Regulam, ad inſtar dictæ Regulæ Fratrum *Minimorum*, in decem capitulis redactam de nouo edidit & inſtituit. Quibus ſic redactis, mutatis & ampliatis, & quæ ſuperflua erant reſecatis, aliiſque de nouo editis, ipſe *Franciſcus* tres Regulas & capitula huiuſmodi, voluit ac mandauit, per ſingulas eiuſdem Ordinis perſonas, præſentes & futuras (prout eis reſpectiuè adaptantur) pro ſuis ſalutaribus Regulis deinceps perpetuis futuris temporibus teneri & obſeruari: ac earumdem primam *Fratrum Ordinis Minimorum*, velut antea: Secundam verò, *Sororum* etiam dicti *Ordinis Minimorum*: Tertiam autem, *vtriuſque ſexus* ſimiliter eiuſdem *Ordinis Minimorum* Regulas irrefragabiliter appellari: ipſaque ſingula nunc per nos benedici, approbari & confirmari cupit.

1506. cupit. Quorum omnium tenores, per dilectos filios *Bernardinum* tituli *S. Crucis in Ieruſalem* Preſbyterum Cardinalem dicti Ordinis Protectorem, ac etiam Magiſtrum *Octauianum Arcimboldum* Notarium & Referendarium noſtrum domeſticum diligenter viſos ac examinatos de verbo ad verbum præſentibus annotari fecimus. Quare pro parte dicti *Franciſci* nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt Regulis prædictis cum capitulorum prædictorum mutatione, additione, emendatione, ampliatione, ac reformatione, pro illorum ſubſiſtentia firmiori, robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere, aliaſque in præmiſſis opportunè prouidere, de benignitate Apoſtolica dignaremur. 1506.

§. 2. Nos igitur qui in ſecreto noſtro Conſiſtorio, ſuper hoc, per *Bernardinum* Cardinalem, ac *Octauianum* præfatos, affirmantes capitula, regulas & ordinationes huiuſmodi diligenter examinaſſe & ſacris Canonibus contraria non eſſe, fideliter coram nobis ac vniuerſo Fratrum noſtrorum prædictorum Collegio relationem habuimus, attendentes, quòd ipſi fratres *Minimi* vti meſſores idonei in agro Dominico fructuoſæ ſegetis manipulos ad menſam Domini offerre, & vt veri operarij de vinea Dominica vepres ac tribulos vitiorum quotidiè efficaciter extirpare, & oues ſacri gregis Dominici doctrinæ ſalutaris paſcuis ſaginatas ad aulam cœleſtis patriæ feliciter introducere poterunt: ac cupientes, prædictas eiuſdem Ordinis Minimorum Regulas, tanquam lumen ad illuminationem pœnitentium in Eccleſia militante efficaciter producturas, per eiuſdem Ordinis perſonas præſentes & futuras, prout ipſis reſpectiuè adaptantur, vigilanter obſeruari: præfatum *Franciſcum* ac omnes & ſingulos ſuæ Religionis fratres ſub præſentibus Regulis reponentes, & illos à quibuſvis excommunicationis ſententiis quomodolibet latis, & à tribus Regulis per præfatum Prædeceſſorem approbatis, ad effectum dumtaxat præſentium conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & earumdem Regularum ternas Bullas annullantes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, tres ipſas Regulas ac ordinationes & ſtatuta, nec non capitula prædicta, ſic mutata, emendata, ampliata & reformata, cum omnibus ac ſingulis in eis contentis, autoritate Apoſtolica, tenore præſentium, approbamus & confirmamus, ſupplentes omnes ac ſingulos defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem. Et pro potiori cautelâ, ea omnia & ſingula quæ per eundem *Franciſcum* ſtatuta & ordinata ac emendata fuerunt, de nouo, eiſdem modo & forma, eadem autoritate, ſimiliter ſtatuimus & ordinamus, ac volumus, iuxta eorum ſeriem & continentiam, ab ipſorum profeſſoribus, qui nunc ſunt ac pro tempore erunt, perpetuis futuris temporibus, pro eorum regularibus inſtitutis, prout ipſis reſpectiuè adaptantur, inuiolabiliter teneri ac obſeruari; dictarumque Regularum primam *Fratrum Ordinis Minimorum* velut anteà, ſecundam verò *Sororum* etiam dicti *Ordinis Minimorum*, tertiam autem *vtriuſque ſexus fidelium* eiuſdem *Ordinis Minimorum* regulas, ipſum ordinem *Minimorum Ordinem* perpetuò irrefragabiliter nuncupari. Tenores verò, &c. *vt proſtant in exemplaribus editis*.

Approbatio & confirmatio Regularum.

§. 3. Cæterùm quia difficile foret, præſentes literas ad quæcunque loca, in quibus illæ fuerint neceſſariæ, transferre, volumus, & præfata Apoſtolica autoritate decernimus, quod earumdem literarum, necnon Calendarij & Maris magni tranſumptis, ſiue coniunctim, ſiue diuiſim factis, & manu Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Archiepiſcopi vel Epiſcopi, ſeu alterius Prælati Eccleſiaſtici munitis, eadem prorſus, in iudicio & extra, fides plena adhibeatur & illi ſtetur in omnibus ac per omnia, ſicut ipſis literis originalibus adhiberetur & ſtaretur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Et vlteriùs autoritate & tenore præmiſſis concedimus ac volumus quod huiuſmodi tranſumpta & ſigillata, prædictis Ordini Minimorum & eius perſonis præſentibus ac futuris, adeò vbique locorum valeant, ac ſi omnia & ſingula, in ipſo Mari magno & alibi contenta, omnibus ac ſingulis Quatuor Mendicantium Ordinum Fratribus quomodolibet indulta, ipſis etiam Fratribus ac Sororibus Minimis, ac eorum Ordini, etiam ſub Minimorum nomine ex ſua primordiali origine ſpecialiter & expreſsè, ac pro illis principaliter emanaſſent.

Tranſumptis fidem & autoritatem aſtruit.

1506. §. 4, Ex nunc irritum decernentes & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis autoritate, ſcienter aut ignoranter, coniunctim vel diuiſim contigerit attentari: præſentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. 1506.

Iudicia in contrarium irritat.

Iudicij diuini interminatio aduerſus contradictores.

§ 5. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, mutationis, exemptionis, liberationis, innouationis, extenſionis, ampliationis, ſuſceptionis, conceſſionis, permiſſionis, indulti, voluntatis ac decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum *Romæ* apud S. Petrum anno Incarnat. Dom. 1506. quinto Calend. Auguſti, Pontific. noſtri an. 3.

CONSTITVTIO IV.

Approbat & confirmat Correctorium.

Dilectis filiis *F. Franciſco de Paula*, cæteriſque omnibus *Ordinis Minimorum* præſentibus & futuris.

1506. IVLIVS EPISC. SERVVS SERVORVM DEI Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

Procemiũ.

PAſtoris officij Nobis, licet inſufficientibus meritis, ex alto commiſſa cura mentem noſtram continuè pulſat & excitat, vt quantum cum Deo poſſumus operam impendamus, quòd ſtatus Religioſorum, & eorum præſertim qui ſub humili & abiecto habitu in auſteritate vitæ Altiſſimo famulantur, non ſolum vbique floreat, verùmetiam felicibus in Domino proficiat incrementis, & ea quæ propterea facta fuiſſe comperimus, vt firmiùs illibata perſiſtant Apoſtolici muniminis adminiculo fulcire ſatagamus.

Supplicatio

§. 1. Sanè pro parte tua fili *Franciſce*, nobis expoſitum fuit quòd tu, (poſtquàm olim felicis recordationis *Alexander* Papa VI. prædeceſſor noſter, piæ memoriæ *Sixti IV.* & *Innocentij VIII.* Romanorum Pontificum etiam prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo, tibi vt nonnulla tui Ordinis Minimorum ſtatuta componere ac illa in melius emendare poſſes & valeres licentiam conceſſerat) vnà cum aliquibus eiuſdem Ordinis Fratribus ſtatuta iſta compoſuiſti, ac illa in melius emendaſti. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter ſupplicatum quatenus Statutis ipſis taliter compoſitis & emendatis piè benedicere, ac noſtræ approbationis robur adiicere, & illa per ſingulos eiuſdem Ordinis Fratres præſentes & futuros pro ſuo ſalubri Correctorio perpetuis futuris temporibus teneri & obſeruari mandare, atque Statuta ipſa Correctorium Fratrum Ordinis Minimorum perpetuò nuncupari debere, decernere, aliaſque in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Confirmat Correctorium.

§. 2. Nos igitur qui præmemorati Ordinis propagationem, religioſarumque perſonarum ſub illius ſuaui iugo Altiſſimo famulantium pacem & quietem intenſis deſideriis affectamus, quique dictum Correctorium taliter compoſitum & emendatum, per dilectum filium noſtrum *Bernardinum* tituli *ſanctæ Crucis in Hieruſalem* Presbyterum Cardinalem, Patriarcham Hieroſolymitanum, eiuſdem Ordinis Protectorem, diligenter ac ſtudioſè examinari mandauimus: quibus etiam ac Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus in ſecreto noſtro Conſiſtorio, per dictum *Bernardinum* Cardinalem relatum fuit, Correctorium ipſum ſalubre exiſtere: huiuſcemodi ſupplicationibus inclinati, Correctorium ipſum autoritate Apoſtolica, tenore præſentium, approbamus & confirmamus, præſentiſque ſcripti perenni patrocinio communimus: & illud per omnes eiuſdem Ordinis Fratres præſentes ac futuros pro ſuo ſalubri

1506. bri Correctorio perpetuis futuris temporibus teneri & obſeruari, ipſumque perpetuò *Correctorium Fratrum Ordinis Minimorum Fratris Franciſci de Paula* nuncupari ac intitulari debere, decernimus & mandamus. 1506.

§. 3. Nonobſtantibus constitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis quoque & conſuetudinibus dicti Ordinis iuramento, confirmatione Apoſtolica, aut quauis alia firmitate roboratis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Tenor verò ipſius Correctorij, &c. *proſtat alibi.* Derogat contrariis.

§. 4. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad quæcunque loca, in quibus illæ fuerint neceſſariæ, transferre, volumus & præfata autoritate Apoſtolica decernimus, quòd earumdem literarum tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Archiepiſcopi vel Epiſcopi, aut alicuius Prælati Eccleſiaſtici munitis, eadem prorſus, in iudicio & extra, fides plenaria adhibeatur, & illis ſtetur in omnibus ac per omnia, ſicut ipſis literis originalibus adhiberetur & ſtaretur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Tranſumptis fidem aſtruit.

§. 5. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, communitionis, voluntatis, indulti, conceſſionis, ac decreti infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum *Romæ*, apud S. Petrum an. Incarn. Domin. 1506. quinto Calend. Aug. Pontif. noſt. an. 3. Interminat cō·tradictor diuinum iudicium.

CONSTITVTIO V.

Confirmat omnia priuilegia, à ſuis prædeceſſoribus nobis conceſſa, & quamplurima de nouo concedit.

IVLIVS EPISCOP. SERVVS SERVORVM DEI AD PERPETVAM REI MEMORIAM. 1506.

DVdum ad ſacrum *Ordinem Minimorum*, olim per fel. rec. *Sixtum IV. Innocentium VIII. Alexandrum VI.* Rom. Pont. prædeceſſores noſtros ſalubriter approbatum, ac variis priuilegiis cum Regulæ approbatione multipliciter decoratum noſtræ conſiderationis aciem dirigimus. Dum etiam intra noſtræ mentis abſcondita reuoluimus fructus vberes, quos, dextera Domini opitulante, & Apoſtolica Sede benedicente, dilectus filius *Franciſcus de Paula* prædicti Ordinis Pater, ac Inſtitutor, & quoad vixerit generalis Corrector, exemplo B. Franciſci ardentiſſimus noſtri Redemptoris imitator, in agro militantis Eccleſiæ producere non deſinit, ac etiam ſalutifera exempla, ad quæ imitanda Chriſti fideles ex eiuſdem *Franciſci de Paula*, & aliorum Fratrum dicti Ordinis arctiſſima vita, quam ipſi ad obſequendum Altiſſimo ſub Euangelico iugo, ac humili habitu, & humilitatis ſpiritu, ſpreto ſeculo, ac pompis eius, voluntariè aſſumpſerunt, in perpetua Chriſti ſeruitute laudes diuinas die, noctuque ſumma cum deuotione Domino perſoluentes, quotidie inducuntur. Dignum, immò debitum reputamus, vt Ordo ipſe apud eamdem Sedem gratiam liberalitatis inueniat, & gratiæ, & priuilegia illi quomodolibet conceſſa, per ipſius Sedis approbationem remaneant illæſa. Proœmium

§. 1. Dudum ſiquidem præfato Sixto prædeceſſori noſtro, &c. *vt ſuprà in conſtit. Sixti IV.* Ponit tenorem conſtit. Sixti IV.

§. 2. Et ſucceſſiuè præfatus *Innocentius* etiam prædeceſſor per alias ſuas literas, in quibus literæ prædicti *Sixti* prædeceſſoris de verbo ad verbum inſertæ fuerunt, eaſdem *Sixti* prædeceſſoris huiuſmodi literas, ac omnia, & ſingula in eis contenta recenſens, laudationem, confirmationem, approbationem, communitionem, ſuppletionem, decretum, exemptionem, ſuſceptionem, voluntatem, conceſſionem, & indulta huiuſmodi, ac, prout illa concernebant, om- Innocentius VIII. vt ſuprà in eo literas Sixti approbauit.

1506. nia, & ſingula in eis contenta, & narrata auctoritate Apoſtolica, & ſcientia prædictis confirmauit, approbauit, ſuique ſcripti patrocinio cum ſimili defectuum ſuppletione communiuit, & voluit, & dicta auctoritate decreuit, quòd earumdem literarum ſuarum tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Archiepiſcopi, vel Epiſcopi, aut alterius Prælati munitis, prorſus in iudicio, & extra fides plena adhiberetur, & illis ſtaretur in omnibus, & per omnia, ſicut ipſis originalibus literis adhiberetur, & ſtaretur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ; Decreuitque irritum, & inane, ſi ſecus ſuper iis à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit, communiter, vel diuiſim attentari. 1506.

Alexander VI. vt ſuprà in eius Cõſtitutione 1. approbauit primam Regulam.

§. 3. Poſtmodum verò pro parte *Franciſci de Paula*, & Eremitarum prædictorum eidem *Alexandro* prædeceſſori etiam expoſito, quòd ipſe *Franciſcus de Paula* habens ad id ab eodem *Pyrrho* Archiepiſcopo ſpecialem per illius literas facultatem, per eoſdem *Sixtum*, & *Innocentium* prædeceſſores ſucceſſiuè confirmatam, & ad quæcumque loca, quæ eidem Congregationi donari contingeret, ampliatam: illarum vigore pro ſalubri directione Eremitarum Societatis huiuſmodi, nonnulla diuini cultus augmentationem, & animarum ſalutem, vitæque Eremiticæ huiuſmodi perſeuerantiam, ac eorum votiuæ proſperitatis ſucceſſus concernentia, ſacris Canonibus non contraria, ſub Regula *Ordinis Fratrum Minimorum* pauperum Eremitarum dicti *Franciſci de Paula* in tredecim capitulis contenta ſtatuerat, & ordinauerat, quæ voluerat, & mandauerat per eiuſdem Societatis Eremitas, & Fratres perpetuis futuris temporibus obſeruari. Idem *Alexander* prædeceſſor per reliquas ſuas, ſtatuta, & ordinationes huiuſmodi, ac omnia, & ſingula in dictis capitulis contenta, quæ tunc diligenter inſpici, ac de verbo ad verbum in dictis ſuis literis inſeri fecit, cum ſuppletione defectuum approbauit, & confirmauit.

Idem Alexander per alias ſuas literas, quæ ſupra priuilegia Sixti, & Innocentij confirmauit.

§. 4. Præterea idem *Alexander* prædeceſſor per alias ſuas in forma Breuis literas, omnia, & ſingula priuilegia, indulgentias, immunitates, exemptiones, gratias, & indulta quæcumque *Franciſco de Paula*, & Eremitis huiuſmodi, ac eorum Ordini, domibus etiam ante erectionem huiuſmodi Ordinis, dum adhuc Eremitæ nuncupabantur, per eoſdem *Sixtum*, & *Innocentium* ſuos, & ipſum *Alexandrum* noſtros prædeceſſores quomodocumque conceſſa, quæ omnia, & ſingula pro expreſſis haberi voluit, auctoritate Apoſtolica præfata approbauit, & perpetuæ robur firmitatis eadem obtinere decreuit.

Sixtus, Innocẽtius, & Alexander priuilegia Mendicantium Ordini noſtro conceſſerunt.

§. 5. Et quia *Sixtus*, & *Innocentius* prædeceſſores præfati ſingula priuilegia, exemptiones, immunitates, indulgentias, & indulta quæcumque Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, ac Carmelitarum, necnon aliis Mendicantium Ordinibus, & eorum cuilibet, ac illorum profeſſoribus, & domibus, ac eorum Eccleſias viſitantibus quomodocumque conceſſa, ad Ordinem Minimorum huiuſmodi extenderant; Idem Alexander prædeceſſor pariter eorum extenſionem confirmauit. Et ſi qua indulta, priuilegia, & gratiæ poſt datam extenſionis huiuſmodi à dictis prædeceſſoribus, vel ab ipſo *Alexandro* eiſdem Ordinibus Mendicantium, aut alicui eorum conceſſa eſſent; Illa etiam ad eoſdem Eremitas, & Fratres, & ad illorum Ordinem, ac domos extendit, & ampliauit, ac ipſis ſuffragari voluit in omnibus, & per omnia, ac ſi pro eiſdem Eremitis, & illorum Ordine huiuſmodi emanaſſent.

Et idem Alexander Regulam pro Fratribus à P. N. reformatam, & aliam pro Tertiariis ab eodem editam approbauit

§. 6. Et deinde pro parte *Franciſci de Paula*, & Eremitarum, ſeu Fratrum prædictorum eidem *Alexandro* prædeceſſori ſimiliter expoſito, quòd ipſe *Franciſcus de Paula* tredecim capitula ſtatutorum, & ordinationum prædictorum in decem capitula reduxerat, & eorum aliqua pro ſalubri directione Fratrum Minimorum Ordinis huiuſmodi, olim Societatis dictorum Eremitarum mutauerat, aliqua etiam addiderat, quæ voluerat, & mandauerat, per eoſdem Fratres deinceps perpetuis futuris temporibus, prioribus omiſſis, pro ſalubri eorum Regula teneri, & obſeruari. Quodque ipſe *Franciſcus de Paula* Regulam, ſeu modum viuendi ſui tertij Ordinis pro vtriuſque ſexus perſonis ſub eadem Regula, ſeu modo viuendi, quæ ſeptem dumtaxat clauderetur capitulis, pœnitentiam

1506. tentiam agere volentibus, per eumdem *Alexandrum* prædeceſſorem benedici, 1506.
approbari, & confirmari cupiebat. Idem *Alexander* prædeceſſor *Pyrrhi* Archiepiſcopi, ac *Sixti*, & *Innocentij* prædeceſſorum prædictorum, ac ſuas literas prædictas, necnon omnia, & ſingula in eis contenta: alia quoque priuilegia, conceſſiones, immunitates, exemptiones & indulta quæcumque eiſdem Fratribus *Minimis*, ac eorum Ordini, & domibus à Sede prædicta, vel eius Legatis, ſeu aliàs quomodocumque facta, & conceſſa, necnon reductionem, mutationem, & alterationem dictorum decem capitulorum, ſeu Regulam ipſorum Fratrum *Minimorum*, necnon Regulam, ſeu modum viuendi tertij Ordinis pro vtriuſque ſexus perſonis, & in vtriuſque Regulæ capitulis contenta quæcumque. Quæ omnia diligenter inſpici, ac de verbo ad verbum inſeri fecit, cum ſuppletione defectuum approbauit, & confirmauit.

§. 7. Et pro potiori cautela Societatem quondam Eremitarum huiuſmodi in Ordinem *Fratrum Minimorum* dicti *Franciſci de Paula*, priore caſſata, & omiſſa, ſub huiuſmodi noua Regula erexit, & ſingulas literas prædictas, ac in eis contenta quæcumque, necnon priuilegia, & indulgentias, tam generales, quàm ſpeciales, conceſſiones, immunitates, exemptiones, & indulta quæcumque eiſdem Fratribus, ac eorum Ordini, & domibus à Sede prædicta, vel eius Legatis, ſeu aliàs quomodocumque facta, & conceſſa. Quæ omnia, & ſingula, ac ſi in dictis ſuis literis inſerta forent, haberi voluit pro expreſſis, innouauit, & de nouo conceſſit. Ac omnia, quæ circa ſtatuta, & ordinationes huiuſmodi confirmata, & per eumdem *Franciſcum de Paula* reducta, mutata, & alterata fuerant, de nouo reduxit, mutauit, & alterauit.

Idem Alexander Societatē Eremitarum in Ordinem Fratrū Minimorum inſtituit, & gratias iam conceſſas cōfirmauit.

§. 8. Regulamque Minimorum Fratrum huiuſmodi ſic innouatam, & Regulam, ſeu modum viuendi Tertiariorum Ordinis eiuſdem laudauit, benedixit, approbauit, & confirmauit, ac voluit, Regulam ipſam ſic innouatam, ſeu contentam in dictis decem capitulis, iuxta eorum tenorem perpetuis futuris temporibus, & per *Ordinis Minimorum* huiuſmodi fratres, qui tunc erant, & pro tempore eſſent, eo modo pro eorum regularibus inſtitutis cuſtodiri.

Dictamque ſecundam Regulam à Fratribus Minimis ſeruari iuſſit.

§. 9. Regulam quoque, ſeu modum viuendi Tertiariorum huiuſmodi per quaſcumque perſonas vtriuſque ſexus ſuſcipi poſſe, ac propria in Chriſto Regula, & modo viuendi ſalutari, & commodo amplecti, & obſeruari.

Tertiariorū quoque Regulam ſuſcipi poſſe decreuit.

§. 10. Ipſumque *Franciſcum de Paula* non tam religioſiſſimi Ordinis Minimorum huiuſmodi primarium Patrem, ac Inſtitutorem, quàm etiam priſcorum beatorum Patrum fideliſſimum imitatorem, ſuarumque laudabilium inſtitutionum diligentem innouatorem in perſonarum Ordinis Minimorum huiuſmodi præcipuum Patrem, ac Superiorem, & quamdiu viueret generalem Correctorem irrefragabiliter inſtituit, ac inſtitutum laudauit, & confirmauit.

B. Franciſcum dicti Ordinis noſtri Correctorem declarauit.

§. 11. Ac etiam conceſſit, & indulſit, quòd omnes, & ſinguli Ordinis Minimorum huiuſmodi Fratres præſentes, & futuri, qui ſingulis quadrageſimæ, & aliis cuiuſlibet anni ſtationum temporibus aliquam ipſorum Eccleſiam, vel aliam, in qua eos pro tempore cum obedientiæ merito fore contingeret, viſitarent, & inibi antè illius Altare maius quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam deuotè recitarent, omnes, ac ſingulas indulgentias, conſequerentur, & conſequi poſſent, quas temporibus huiuſmodi conſequuntur viſitantes Eccleſias ſtationum Vrbis, & alias extra illius muros pro ſtationibus deputatas. Quaſque fratres ipſi conſequerentur, & conſequi poſſent, ſi Eccleſias ſtationum huiuſmodi temporibus perſonaliter viſitarent.

Indulgentias Ordini conceſſit. Sed hodie vacant per cōſt. Pauli V infrà.

§. 12. Inſtituit etiam, atque ordinauit ob ſanctæ vitæ quadrageſimalis obſeruantiam, quòd ſi qui deuotionis gratia, vel pietatis intuitu perpetuas, aut temporales eleemoſynas, Eccleſiæ, pauperumque Fratrū Minimorum huiuſmodi neceſſitatibus ſubleuandis piè legare vellent, liceret ipſis Fratribus Minimis, à promiſſæ, paupertatis perfectione, puritatéque non recedendo, perpetuas, & temporales eleemoſynas huiuſmodi, vtenſilia quoque, ac oblationes qualeſcumque, cuiuſcumque etiam ſpeciei exiſterent, ſeu exiſtere poſſent, quarum tamen

Bona omnia precaria retinēdi facultatē cōceſſit, ſub prohibitione tamen, quod in [illegible] non reparantur.

1506. dominium, ius, & proprietatem idem Alexander prædeceſſor penes ſe, ac Eccleſiam Romanam tunc penitùs retinuit, nudo dumtaxat illarum vſu Fratribus Minimis huiuſmodi relicto, per ſuos, ac præfatæ Sedis, & eiuſdem Ordinis Minimorum Procuratores (ad hoc prouida cura, paternaque beneuolentia deputandos) ſuo, & dictæ Romanæ Eccleſiæ nomine ad ſe recipere. Ipſique Procuratores eleëmoſynas huiuſmodi Fratribus ipſis Minimis per ſe, vel per alios, iuxta piam largientium deuotionem, & intentionem, ſuamque conſtitutionem huiuſmodi fideliter diſtribuere, ſeu diſtribui facere deberent. Laudauit etiam, & approbauit, quòd vbi perpetuæ, vel temporales eleemoſynæ huiuſmodi Fratribus ipſis Minimis legarentur, tunc Ciuitatis, Villæ, Caſtri, Oppidi, ſeu Vici, vbi Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi loca paſſim habere contingeret, Rectores, Scabini, Præſides, Conſules, Electi, Iurati, aut Domini de conſilio, vel alij officiarij quouis nomine nuncupati, in primis vnũ, vel plures recollectores eleëmoſynarum huiuſmodi, quæ Fratribus ipſis Minimis iuxta piam largientium intentionem haberent diſtribui per miniſterium oblatorum dicti Ordinis Minimorum, vel amicorum ſpiritualium, per Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi pro tempore conuentualiter electorum, qui (dum opus foret) deponi, & innouari poſſent, deputare. Ac de locis, & domibus, quæ Ordini Minimorum huiuſmodi, ac illius perſonis, & fratribus per quoſcumque Chriſti fideles vbilibet concederentur, pro Fratribus Minimis vnum inſtrumentum publicum, vel plura confici facere, ac eleëmoſynarum huiuſmodi ſpecialem curam, & ſollicitudinem habere deberent. Quodque Fratres ipſi Minimi ſuper eleëmoſynis huiuſmodi nullatenus cum aliquo in iudicio, vel extra illud contendere, ſed potiùs, vt veri pacis filij, & amatores, Rectoribus, Præſidibus, Scabinis, Iuratis, & Conſulibus, cæteriſque officiariis Prælatis illarum curam relinquere, ac ſine aliqua contentione in Domino (qui non derelinquit ſperantes in ſe) fiducialiter reponere, ac oſtiatim mendicare haberent. Poſſent tamen Fratres ipſi præfatos Dominos de conſilio, & politiæ Gubernatores, cæteroſque officiarios ad eleëmoſynas huiuſmodi colligendas deputatos, ſeu deputandos, benignè monere, vt eis legatas eleëmoſynas huiuſmodi pro animarum ſuarum exoneratione, animarumque dictorum legantium ſalute, iuxta piam legantium huiuſmodi deliberationem, & intentionem, ſibi fideliter impenderent. Quódque eleëmoſynæ huiuſmodi ſcripto redigi, & Fratribus ipſis Minimis capitulariter declarari, ac ſcripto taliter redactæ, ſeu redigendæ, infra cuiuſlibet Conuentus Ordinis Minimorum huiuſmodi quamlibet conuentualem arcam quatuor clauaturis claudendam reponi; ac per Ordinis Minimorum huiuſmodi Oblatorum, vel amicorum ſpiritualium miniſterium in Ordinis huiuſmodi Eccleſiarum, & fratrum vſus conuerti; & poſtquam Fratribus ipſis Minimis de ſibi requiſitis veſtimentis, ac vitæ neceſſariis, cæteriſque præinſertis rationabiliter prouiſum foret, ſi adhuc ex perpetuis, vel temporalibus eleemoſynis huiuſmodi aliquæ ſupereſſent, illæ charitatiuè per Rectores, Scabinos, Conſules, Electos, cæteroſque officiarios præfatos de Capituli localis ſcientia, & conſenſu in pias cauſas erogari deberent: &, ipſis Fratribus Minimis, ac eorum Eccleſiis (vt præfertur) competenter prouiſo, perpetuas, aut temporales eleëmoſynas huiuſmodi vllatenus procurare, vel iam procuratas augere eis minimè liceret; ſi tamen illæ Fratribus ipſis Minimis vltrò largirentur, illarum cenſus per Rectores, Scabinos, Iuratos, & Electos, cæteroſque officiarios præfatos in pias cauſas ſimiliter diſtribui deberent. Ipſique Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi in qualibet ipſorum Eccleſia tam conſtructa, quàm conſtruenda cippum, ſeu truncum ad quotidianas deuotorum eleemoſynas commodè reponendas vtique habere poſſent. 1506.

Hic Põtifex per aliã eius Bullam, facultatem conceſſit P. N cõdendi ſtatuta, vt ſuprà.

§. 13. Et deinde pro parte præfati *Franciſci de Paula* nobis expoſito, quòd licet olim per præfatum *Alexandrum* prædeceſſorem Fratrum Ordinis Minimorum huiuſmodi Regula approbata, & per eum, ac Sedem prædictam confirmata fuiſſet, tamen pro ſalubriori dictæ Regulæ conſeruatione, ac vt illa melius,

1506. liùs, & faciliùs ab eius profeſſoribus tunc, & pro tempore in dicto Ordine degentibus obſeruari poſſet, cupiebat idem *Franciſcus de Paula* nonnullas ordinationes, & ſtatuta ſalubria facere, quæ Fratres dictum Ordinem Minimorum profeſſi ſeruare. & ſecundùm quæ contra illa venientes, ſeu facientes, licet aliàs peccatum (ſecundùm præcepta Eccleſiæ) committere non viderentur, pœna corporali, ſeu temporali in eiſdem ſtatutis contenta per eorum Superiores puniri valerent. Quódque licet aliàs per *Sixtum*, *Innocentium*, ac *Alexandrum* prædeceſſores præfatos eiſdem Fratribus Minimis, quòd omnibus, & ſingulis priuilegiis, gratiis, indultis, immunitatibus, libertatibus, & exemptionibus, quibus quatuor Mendicantium Ordines, ac illorum perſonæ vtebantur, & gaudebant. ſeu vti, & gaudere poterant, in futurum vti, & gaudere valerent, conceſſum, ac indultum fuiſſet. Nihilominùs tamen eo quod dicti Fratres Minimi priuilegia, & indulta huiuſmodi originaliter non habebant, ac de illis fidem facere non poterant, & etiam quia illa per nos adhuc confirmata non fuerant, aliqui partim ſcrupuloſa conſcientia, & partim inuidia moti, Fratres Minimos huiuſmodi eiſdem priuilegiis, & gratiis gaudere non debere aſſerebant, quo fiebat vt ipſi Fratres Minimi eiſdẽ priuilegiis, & indultis vti poſſe non ſperabant, niſi eis per nos deſuper opportunè prouideretur. Nos per reliquas noſtras literas eidem *Franciſco de Paula* quaſcumque ordinationes, & ſtatuta ſalubria, & honeſta, ſacris Canonibus non contraria, in perpetuum valitura, quæ dicti Fratres Minimi ſeruare, ac ſecundùm quæ viuere tenerentur, & contra illa venientes, ſeu facientes, licet aliàs peccatum juxta præcepta huiuſmodi committere non viderentur, pœna corporali, ſeu temporali in eiſdem ſtatutis contenta per eorum Superiores mulctari poſſent, condendi, & faciendi plenam, & liberam præfata Apoſtolica auctoritate licentiam indulſimus, & facultatem. 1506.

§. 14. Ac omnia, & ſingula priuilegia, gratias, conceſſiones, immunitates, libertates, exemptiones, ac indulta prædicta, quibus præfati quatuor Mendicantium Ordines, & illorum perſonæ in genere vtebantur, potiebantur, & gaudebant, ſeu vti, potiri, & gaudere poterant quomodolibet in futurum, Ordini Minimorum, ac illius perſonis, & fratribus huiuſmodi conceſſimus. Ac, vt illis Ordo Minimorum, & illius perſonæ, & fratres huiuſmodi vterentur, potirentur, gauderent, ac vti, potiri, & gaudere liberè, ac licitè valerent, approbauimus, & noſtri ſcripti patrociniis communiuimus. Dictiſque Fratribus Minimis, vt de dictis priuilegiis, & indultis fidem facere poſſent, quòd ſumpta ex Camera Apoſtolica ſuper ſingulis priuilegiis, conceſſionibus, gratiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, & indultis huiuſmodi, præfatis quatuor Mendicantium Ordinibus per quoſcumque Romanos Pontifices, & Sedem præfatam conceſſis, ac in poſterum concedendis, habere, & illa, & literas Apoſtolicas, eas, & ea quomodolibet concernentia; necnon literas noſtras huiuſmodi per ipſius Cameræ Auditorem, & quoſcumque iudices ordinarios ritè tranſumptari, & authenticari facere liberè, ac licitè valerent, & poſtquam tranſumptata, & authenticata forent, illis, ac noſtris, & aliis literis huiuſmodi ſuper dictis priuilegiis, conceſſionibus, gratiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, & indultis ad inſtantiam quatuor Ordinum Mendicantium, & perſonarum, ac fratrum eorumdem, aut aliquorum ex eis iam ritè factis, & tranſumptatis, ea prorſus fides adhiberetur, vbicumque forent exhibita, vel oſtenſa, ac ſi noſtræ etiam aliæ literæ huiuſmodi tunc exhiberentur; ac priuilegia, conceſſiones, gratiæ, immunitates, libertates, exemptiones, & indulta præfata Ordini Minimorum, ac illius perſonis, & fratribus huiuſmodi conceſſa, & in eis Ordo Minimorum, ac illius fratres, & perſonæ huiuſmodi ſpecialiter, & nominatim expreſſæ fuiſſent, ac ſi pro eis principaliter emanaſſent.

Priuilegia quatuor Ordinum Mendicantium communicant.

§. 15. Quodque de cætero famuli domorum Ordinis Minimorum huiuſmodi, necnon cæteri eiuſdem Ordinis habitum portantes, & in articulo mortis in dictis domibus ſepulturam eligentes, omnibus, & ſingulis priuilegiis Ordini

Dictaq; priuilegia ad portantes habitum, & famulos, ac eligentes ſepulturam in domib' noſtris extendit.

1506. Minimorum huiuſmodi quomodolibet conceſſis, gaudere liberè, ac licitè valerent, indulſimus. 1506.

Quòd Fratres poſſent 22. ætatis ſuæ anno Ordinem presbyteratus ſumere.

§. 16. Ac quòd Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi in vigeſimo ſecundo ſuæ ætatis anno tunc, & pro tempore conſtituti, ad presbyteratus ordinem, aliàs tamen ritè, ſe promoueri facere liberè poſſent.

Moleſtantes noſtros Fratres, vel eorum bona excommunicauit. Vide ſupra in Conſt. Pyrrhi, n 33 § 7

§. 17. Necnon omnes, & ſingulæ perſonæ cuiuſcumque ſtatus, nobilitatis, & conditionis forent, quæ in cauſis eorumdem Fratrum Minimorum ſe immiſcerent, aut in ipſos Fratres Minimos manus iniicerent violentas, vel aliàs eos moleſtarent, aut inquietarent, vel eorum bona auferrent, excommunicationis ſententiam eo ipſo incurrerent, prout aliis Fratribus Mendicantibus erat conceſſum.

Priuilegia Ordinis omnib' eius locis communicauit. Vide hic infrà, § 19. & Conſtit. 3 Clem 7 § 2

§. 18. Ac omnia, & ſingula priuilegia, indulta, gratiæ, facultates, ac indulgentiæ vni, aut pluribus domibus dicti Ordinis Minimorum in genere per eumdem Sixtum prædeceſſorem conceſſa, & in poſterum concedenda, omnibus, & ſingulis aliis domibus, & Fratribus Ordinis Minimorum huiuſmodi eſſent, & intelligerentur eſſe conceſſa.

Prælatos Ordinis ornamẽta Eccleſiæ benedicere poſſe voluit.

§. 19. Quodque Generalis, necnon Prouinciales, & eorum Vicarij eiuſdem Ordinis Minimorum corporalia, & alia ornamenta Eccleſiaſtica ſuorum locorum, ac domorum, præter calices, & patenas, benedicere valerent, conceſſimus, ſtatuimus, & ordinauimus.

Noua loca conſtruendi licentiã dedit, nullius Superioris obtenta licentia.

§. 20. Et ſucceſſiuè pro parte præfati *Franciſci de Paula* nobis etiam expoſito, quòd licet olim *Sixtus*, & *Innocentius* prædeceſſores præfati *Franciſco de Paula*, & aliis perſonis, ac Fratribus Ordinis Minimorum huiuſmodi per eorum literas ſpecialem facultatem conceſſiſſent recipiendi Eccleſias, Oratoria, & loca, cuiuſuis etiam Superioris licentia minimè requiſita, pro perpetuis vſu, & habitatione Fratrum dicti Ordinis Minimorum, & conceſſionis huiuſmodi vigore à triennio citra, nonnulli Ordinis Minimorum huiuſmodi Fratres in Diœceſi *Hiſpalenſi* degentes, à dilecto filio nobili viro moderno Duce, & dilecta in Chriſto filia nobili muliere moderna Duciſſa de *Medina cæli*, aliiſque deuotis perſonis in dicta Diœceſi *Hiſpalenſi* degentibus, certum locum eis oblatum recepiſſent, & inibi vnam domum cum Eccleſia, & aliis officinis neceſſariis ſub inuocatione *S. Mariæ de Victoria*, *porius B. Mariæ*, Ducis, ac Duciſſæ, & aliarum deuotarum perſonarum huiuſmodi eleemoſynis adiuti conſtrui, & ædificari feciſſent, ac domum ipſam per biennium pacificè inhabitaſſent, die, noctuque Altiſſimo ſeruiendo inibi. Quia tamen tunc ab anno circa fratres ipſi in eadem domo habitantes, & Domino taliter ſeruientes per venerabilem Fratrem noſtrum modernum Archiepiſcopũ *Hiſpalenſem*, & eius Officialem impedimenta plurima habuerant, ita quòd ipſe Officialis quibuſcumq; Chriſti fidelibus ſub pœna excommunicationis, ne ad Eccleſiam, & domum vltimò dictas pro audiendis eorumdem Fratrum Miſſis, & prædicationibus, deuotionis gratia confluerent, per ſuas certi tenoris literas valuas dictæ Eccleſiæ affixas prohibuerat, dictiſque Fratribus impedimenta, & incommoda plurima intulerat, ita etiam quod præfatus Archiepiſcopus prædictam Eccleſiam *S. Mariæ de Victoria* benedicere, & conſecrare noluerat, neque per alium benedici, ſeu conſecrari permiſerat. Nos *Franciſco de Paula*, & aliis Fratribus Ordinis Minimorum huiuſmodi omnia, & ſingula Oratoria, Eccleſias, domos, & loca eiſdem *Franciſco de Paula*, & Fratribus in poſterum concedenda recipere, & illa, ac prædictam *de Victoria*, & alias domos, ſeu Eccleſias loca, & Oratoria quæcumq; eatenus vbilibet recepta pro eorum perpetuis vſu, & habitatione vigore conceſſionis *Sixti*, & *Innocentij* prædeceſſorum prædictorum retinere, conſtruere, & ædificare, ſeu conſtrui facere, abſque alia deſuper facienda noua conceſſione Apoſtolica. Et quòd deinceps Ordinis Minimorum huiuſmodi Conſeruatores (quoties opus fuerit) eidẽ Ordini Minimorũ, ac illius perſonis, & fratribus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, ne dictus Archiepiſcopus, ſeu eius Officialis, aut alij quicũq; cuiuſcumq; etiã nobilitatis, aut dignitatis exiſterent, Ordinis Minimorum huiuſmodi Fratres, neq; in dicta Diœceſi *Hiſpalenſi*, neque alibi in aliquo

1506. aliquo damnificare, moleſtare, perturbare, nec inquietare vllatenus auderent, 1506. ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna inhibere poſſent.

§. 21. Quodque Ordinis Minimorum huiuſmodi fratres tunc, & pro tempore exiſtentes prædictam Eccleſiam *S. Mariæ de Victoria*, & generaliter omnes, & ſingulas alias eiuſdem Ordinis Minimorum Eccleſias, & Oratoria quæcumque recepta, & recipienda, nondum conſecratas, ſeu conſecrata, facta priùs requiſitione ab Epiſcopis locorum, eiſdémque recuſantibus, vel negligentibus, per quemlibet alium Catholicum Epiſcopum gratiam, & communionem dictæ Sedis habentem conſecrari facere.

Eccleſias Ordinis quilibet Epiſcopus conſecrare poteſt recuſante Ordinario.

§. 22. Ac quòd ipſius Ordinis Minimorum Generalis, & Vigiles, ac Prouinciales, eorumque vicegerentes, omnes, & ſingulas eiuſdem Ordinis Minimorum Eccleſias, Cœmeteria, Capitula, & Oratoria, tam in dicta Diœceſi *Hiſpalenſi*, quàm vbicumque receptas, ſeu recepta, & recipiendas, ſeu recipienda, ſolemni benedictione benedicere; ac etiam illas, ſeu illa, & earum quamlibet ſanguinis, ſiue ſeminis effuſione, ſiue aliàs quomodocumque pollutas, ſiue polluta, quoties opus foret, aqua tamen priùs per aliquem Catholicum Antiſtitem (vt moris eſt) benedicta, reconciliare.

Prælati Ordinis poſſunt Eccleſias benedicere & pollutas reconciliare.

§. 23. Ac quòd alterius cuiuſuis Ordinis fratres quicumque in dicto Ordine Minimorum, etiam prius non petita, aut non eo, quo decet, modo petita licentia, iam recepti, abſque alia prouiſione Apoſtolica perpetuò in ipſo Ordine Minimorum ſtare, & permanere. Ac idoneum confeſſorem, qui eos à quacumque excommunicationis ſententia (quam proptereà incurriſſent) Apoſtolica auctoritate abſolueret, ſecumque ſuper irregularitate eadem de cauſa contracta diſpenſaret, ſibi eligere poſſent.

Fratres alterius Ordinis iam recepti permaneāt, & abſolui poſſunt, ac diſpenſari.

§. 24 Quodque ſingulæ Ordinis Minimorum huiuſmodi Tutrices, prout ipſius Ordinis Fundatrices, & cum eorum vtriuſque ſexus liberis procreatis, & procreandis, omnibus, ac ſingulis eiuſdem Ordinis Minimorum priuilegiis, gratiis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, indultis, conceſſionibus, & indulgentiis vti, potiri, & gaudere liberè, ac licitè valerent, licentiam, & facultatem conceſſimus pariter, & indulſimus.

Priuilegia Ordinis Tutricibus, & Fundatricibus communicauit.

§. 25. Poſtmodum verò pro parte eiuſdem *Franciſci de Paula* ſimiliter nobis expoſito, quòd ipſe, poſtquam præfatus *Alexander* prædeceſſor *Sixti*, & *Innocentij* prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, ſibi vt nonnulla ſui Ordinis Minimorum ſtatuta componere, ac illa in melius emendare poſſet, licentiam conceſſerat, vnà cum aliquibus eiuſdem Ordinis Minimorum patribus ſtatuta ipſa compoſuerat, ac illa in melius emendauerat, illaque Correctorium Fratrum Minimorum perpetuò nuncupari, & per eoſdem Fratres Minimos perpetuis futuris temporibus obſeruari, ac per nos benedici, approbari & confirmari deſiderabat. Nos per alias noſtras Correctorium ipſum, quod tunc diligenter inſpici, & de verbo ad verbum inſeri fecimus, approbauimus, & confirmauimus, ac noſtri ſcripti patrocinio communiuimus, illudque per omnes Ordinis Minimorum huiuſmodi fratres præſentes, ac futuros pro ſuo ſalubri Correctorio perpetuis futuris temporibus teneri, & obſeruari, ipſumque perpetuò *Correctorium Fratrum Ordinis Minimorum* dicti *Franciſci de Paula* nuncupari, ac intitulari debere decreuimus, & mandauimus.

Correctorium cófirmauit, & obſeruari mandauit, vt ſuprà.

§. 26. Succeſſiuè autem pro parte præfati *Franciſci de Paula* etiam nobis expoſito, quòd licet aliàs ipſe dictum Ordinem Minimorum inſtituiſſet, ac decem, ſecundùm quæ Fratres eiuſdem Ordinis; ſeptem verò, ſecundùm quæ vtriuſq; ſexus fideles Tertiarij nuncupati viuere deberent, capitula, Regulam, & modum viuendi concernentia edidiſſet, illaq; per præfatum *Alexandrum* prædeceſſorem de venerab. Fratrum ſuorũ S.R.E. Cardinalium conſilio (de quorum numero tunc eramus, licet abſentes) confirmari obtinuiſſet. Quia tamen per illa Ordini Minimorum huiuſmodi, & illius perſonarum directioni non ſatis videbatur eſſe conſultum, idem *Franciſcus de Paula* cum nonnullis eiuſdem Ordinis fratribus, capitulis prædictis diligenter examinatis, ex nouis, & emergentibus cauſis nonnulla mutanda, ſeu moderanda, & emendanda fore proſpi-

Tres Regulas, primam pro Fratribus, 2. pro Sororibus, 3 pro Tertiariis editas confirmauit, & obſeruari iuſſit. Hanc conſit habes, ſuprà.

1506. ciens, ea in melius moderauerat, mutauerat, emendauerat, & reformauerat: Ac 1506.
Sororum eiuſdem Ordinis Regulam ad inſtar Regulæ Fratrum Minimorum huiuſmodi in decem capitulis redactam de nouo ediderat, & inſtituerat. Quibus ſic redactis, ampliatis, &, quæ ſuperflua erant, reſecatis, ac aliis de nouo editis, ipſe *Franciſcus de Paula* tres Regulas, & capitula huiuſmodi voluerat, & mandauerat per ſingulas dicti Ordinis Minimorum perſonas præſentes, & futuras, prout eis reſpectiuè adaptabantur, pro ſuis ſalutaribus Regulis perpetuis futuris temporibus teneri, & obſeruari, ac earumdem primam Fratrum Ordinis Minimorum velut anteà; 2. verò Sororum etiam dicti Ordinis Minimorũ; 3. autem vtriuſque ſexus fideliũ ſimiliter Ordinis Minimorum huiuſmodi Regulas irrefragabiliter appellari, ac per nos benedici, approbari, & confirmari cupiebat. Nos per reliquas noſtras, Regulas, ac ſtatuta, & ordinationes, necnon capitula huiuſmodi ſic mutata, moderata, ampliata, & reformata, quæ tunc diligenter inſpici, ac de verbo ad verbum inſeri fecimus, cum defectuum ſuppletione approbauimus, & confirmauimus; Ac pro potiori cautela ea omnia, quæ per *Franciſcum de Paula* ſtatuta, & ordinata, ac emendata fuerant, de nouo eiſdem modo, & forma ſtatuimus, & ordinauimus, ac voluimus, iuxta eorum ſeriem, & continentiam ab ipſorum profeſſoribus, qui tunc erant, & pro tempore eſſent, perpetuis futuris temporibus pro eorũ regularibus inſtitutis, prout ipſis reſpectiuè adaptabantur, inuiolabiliter obſeruari: Dictarumq; trium Regularum; primam Fratrum Ordinis Minimorum velut anteà 2. verò Sororum etiam eiuſdem Ordinis Minimorum; 3 autem vtriuſque ſexus fidelium ſimiliter Ordinis Minimorum huiuſmodi Regulas, ipſumque Ordinem, Minimorum Ordinem perpetuò irrefragabiliter nuncupari.

Fratres moleſtabantur ſuper quadam Ordinis domo. §. 27. Et deinde pro parte *Franciſci de Paula*, & aliorum Fratrum Ordinis Minimorum huiuſmodi nobis etiã expoſito, quòd licet olim præfatus *Sixtus* prædeceſſor eis conceſſiſſet, quòd in quocumq; loco, & Diœceſi Eccleſias, & Oratoria recipere poſſent, ac conceſſionis huiuſmodi vigore quamdam domũ dicti Ordinis Minimorum per dilectum filium modernum Dominum *de Ramburres*, infrà limites Eccleſiæ *S. Vlfrani de Abbatiſuilla Ambianenſis* Diœceſis fundatam, & conſtructam, ac eiſdem *Franciſco de Paula*, & Fratribus pro eorum perpetuis vſu, & habitatione conceſſam recepiſſent, inibique per trienniũ, & vltrà vixiſſent, die, noctuque Domino famulantes, ac in humilitatis ſpiritu vota ſua perſoluentes; Quia tamen dilecti filij Decanus, & Capitulum dictæ Eccleſiæ *S. Vlfrani* prætextu quarumdam literarum piæ memoriæ *Vrbani* Papæ V. etiam prædeceſſoris noſtri eis conceſſarũ inhibuerat, ne aliqui Regulares, vel ſeculares infra fines Parochiæ dictæ Eccleſiæ *S. Vlfrani* poſſent Eccleſiã, vel Oratorium de nouo conſtruere ſine eorum conſenſu, & Diœceſani Epiſcopi licentia ſpeciali, (ſaluis tamen priuilegiis Pontificum Romanorum) *Franciſcum de Paula*, & Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi quo minùs præfatam domũ de *Abbatiſuilla* pacificè poſſidere valerẽt, diuerſimodè moleſtare præſumebant, ipſique, necnon tunc Rector parochialis *Eccleſiæ S. Ægidij*, etiam de *Abbatiſuilla* dictæ *Ambianenſis* Diœceſis, corpora defunctorum, qui apud Eccleſiam domus *Abbatiſuilla* huiuſmodi ſuam elegerant ſepulturam, ad eorum Eccleſias deferre, & in eis ſepelire non verebantur in animarũ ſuarum periculum, ac priuilegiorũ Ordinis Minimorum, ac illius perſonis, & fratribus huiuſmodi conceſſorum non modicum præiudicium, & grauamen. Nos venerabili Fratri noſtro moderno Epiſcopo Pariſienſi per reliquas noſtras in forma Breuis literas mandauimus, quatenus *Franciſco de Paula*, & aliis Fratribus Ordinis Minimorum huiuſmodi, quòd omnia, & ſingula Oratoria, Eccleſias, domos, & loca eis in poſterum concedenda recipere, ad dictam de *Abbatiſuilla*, & alias domos, ſeu Eccleſias, & Oratoria eatenus per eos recepta, pro eorum perpetuis vſu, & habitatione vigore conceſſionis *Sixti*, & *Innocentij* prædeceſſorum prædictorũ retinere, abſq; alia noua deſuper facienda conceſſione Apoſtolica poſſent, & valerent. Ac quòd ipſe Epiſcopus Pariſienſis dicti Ordinis Minimorum Conſeruator eſſet, & (quoties opus foret) Ordini Minimorũ, ac illius perſonis, & fratribus huiuſmodi

Vide ſuprà in Conſtit. Pyrrhu.

1506. modi in præmiſſis effi cacis defenſionis præſidio aſſiſteret, & non permitteret, 1506.
quòd Decanus, & Capitulum, aut eorum Officialis, aut Rector Eccleſiæ S. *Ægidij* huiuſmodi, aut alij quicumque cuiuſcumque etiam nobilitatis exiſterent; Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi, tam in dicta Diœceſi Ambianenſi, quàm alibi in aliquo damnificare, moleſtare, perturbare, aut inquietare vllatenus auderent; Quinimmò corpora quorumcumque defunctorũ, qui in Eccleſia domus de *Abbatiſuilla* huiuſmodi in eorum vita ſepeliri elegerant, cum relictis fratribus domus de Abbatiſuilla huiuſmodi factis, integraliter reſtituerent, nec ipſi, neque alij prædictos, & quoſcumque alios Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi de cætero ſuper ſepulturis & corporibus illorum, qui in dictæ domus de *Abbatiſuilla*, & aliis eiuſdem Ordinis Minimorum Eccleſiis elegerint pro tempore ſepeliri, impedire præſumerent, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna inhiberet; Ac Eccleſias *S. Vulfrani*, & *S. Ægidij* huiuſmodi, necnon alias, ad quas corpora defunctorum, qui in dictæ domus de *Abbatiſuilla*, & aliis Ordinis Minimorum huiuſmodi Eccleſiis iuxta ordinationem ipſorum defunctorum ſepeliri deberent, deferrentur, Eccleſiaſtico ſupponeret interdicto. Necnon corpora ipſa eiſdem Fratribus Minimis in dicta de *Abbatiſuilla*, & aliis cæterarum domorum Ordinis Minimorum huiuſmodi Eccleſiis reſtituerent, præfata Apoſtolica auctoritate decerneret, ac deſuper ſtatueret, & ordinaret, prout in ſingulis literis prædictis pleniùs continetur.

§. 28. Cùm autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dicti *Franciſci de Paula* petitio continebat, à certo tempore citra quædam domus Sororum ſecundi Ordinis Minimorum huiuſmodi in Regno Hiſpaniæ cum Eccleſia, campanili, campana, dormitorio, hortis, hortaliciis, & aliis neceſſariis officinis conſtructa, & ædificata, ac per illius Sorores iam per triennium, vel circa inibi iuxta Regulam per præfatum *Franciſcum de Paula* pro eis inſtitutam, aut ſaltem iuxta Regulæ huiuſmodi principaliora, ſanctè, ac laudabiliter viuentes, inhabitata fuerit; Et licet iuxta priuilegia, exemptiones, immunitates, & indulta quæcumque ſingulis Mendicantium Ordinibus, & eorum profeſſoribus, ac domibus, & eorum Eccleſiis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores, ac Sedem huiuſmodi quomodocumque conceſſa, ſit vnicuique liberum in Eccleſiis dictorum Ordinum ſuam eligere ſepulturam, ac Fratres Mendicantium Ordinum huiuſmodi de funeralibus quartam funeralem Rectoribus parochialium Eccleſiarum, in quarum Parochiis ſepulturam huiuſmodi eligentes degebant: Et de fructibus bonorum immobilium, quæ iuxta dicta priuilegia poſſidere, & tenere poſſunt, decimas, aut oblationes aliquas, etiam ex noualibus ſoluere minimè teneantur. Ipſorumque quatuor Mendicantium priuilegia ad Ordinem Minimorum huiuſmodi, ac illius profeſſores, & domos, ac eorum Eccleſias per præfatos prædeceſſores, ac Sedem prædictam extenſa, & ampliata fuerint, & propterea Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi dictis priuilegiis gaudere, & à quartæ funeralis, & decimarum prædictarum ſolutione immunes eſſe debeant. Et tamen nonnullæ Eccleſiaſticæ perſonæ (præſertim in partibus Gallicanis) contra priuilegia huiuſmodi venire non formidantes, *Franciſco de Paula*, & aliis Fratribus Ordinis Minimorum huiuſmodi ſuper his plurimas moleſtias, impedimenta, & incommoda inferre, aliquando etiam armata manu, per ſe, vel per alias perſonas, herbarum, & fructuum in hortis domorum Ordinis Minimorum huiuſmodi excreſcentium decimas violenter capere, atque exigere: Nonnumquam verò dum corpora defunctorum ad Eccleſias domorum Ordinis Minimorum huiuſmodi inhumanda cum intorciis, & aliis luminaribus deferuntur, intorcia, & luminaria huiuſmodi etiam in dictis Eccleſiis, & earum Cœmeteriis violenter etiam auferre, corpora ipſa ſic inhumanda etiam antè ipſorum inhumationem inibi ſine luminaribus relinquere, ac ſuper funeralibus, & decimis, necnon oblationibus Fratribus Ordinis Minimorum huiuſmodi factis plurima incommoda inferre præſumunt.

B. Franciſcus expoſuit huic Pontifici controuerſias contra Ordinem motas ſuper ſolutione decimarum, & quarta funeralium.

§. 29. Pro parte præfati *Franciſci de Paula* nobis fuit humiliter ſupplicatum,

1506. vt ſibi, quòd dicti Ordinis Minimorum fratres pro tempore exiſtentes de hor- 1506.
tis, ac virgultis, & aliis bonis, Ordinis Minimorum huiuſmodi domibus, & illarum Eccleſiis pro tempore relictis, ac ſuper luminaribus, & aliis rebus diuino cultui pro tempore dedicatis, decimas, aut oblationes aliquas, etiam ex noualibus, vel quartam ex funeralibus ſoluere minimè teneantur, nec ad id à quoquam quomodolibet valeant coarctari, concedere, & indulgere. Ac omnibus, & ſingulis, tam *Pyrrhi* Archiepiſcopi, quàm *Goffredi* Epiſcopi S. Marci, & *Sixti*, ac *Innocentij*, necnon *Alexandri* prædeceſſorum prædictorum, ac noſtris literis prædictis, necnon priuilegiis, indulgentiis, exemptionibus, libertatibus, indultis, facultatibus, immunitatibus, fauoribus, & gratiis quibuſcumque in eis conceſſis, ſub quouis nomine, ac titulo Ordini Minimorum huiuſmodi, ac illius perſonis, & domibus quomodolibet conceſſis, robur Apoſtolicæ approbationis adiicere, illaque omnia, & ſingula, ac etiam nonnulla alia de nouo ad Ordinem Minimorum huiuſmodi, ac illius perſonas, & fratres, ac eorum Eccleſias, & domos constructas, & conſtruendas ſub Minimorum nomine: Necnon & ad dictam iam conſtructam, & ad omnes alias Eccleſias, & domos Sororum Ordinis Minimorum vbilibet conſtruendas, & ædificandas extendere, & ampliare, ac aliàs Ordini Minimorum huiuſmodi in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Supplicauit S. P. N. pro opportuno remedio.

§. 30. Nos igitur, qui regularem obſeruantiam in locis religioſis vigere, & augeri, ac religioſarum perſonarum, præſertim ſub humili habitu in humilitatis ſpiritu Deo ſeruientium commodum, & tranquillitatem intenſis deſideramus affectibus, eumdem *Franciſcum de Paula* à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, *Pyrrhi* Archiepiſcopi, & *Goffredi* Epiſcopi S. Marci, ac *Sixti*, & *Innocentij*, necnon *Alexandri* prædeceſſorum prædictorum, ac noſtras præfatas literas, necnon omnia, & ſingula in eis contenta, auctoritate Apoſtolica præfata tenore præſentium approbamus, innouamus, & confirmamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, illaque omnia, & ſingula *Franciſco de Paula*, & aliis Ordinis Minimorum huiuſmodi fratribus, & perſonis, ac illorum Eccleſiis, domibus, & locis conſtructis, & conſtruendis ſub Minimorum nomine, auctoritate, & tenore præmiſſis de nouo concedimus, & indulgemus.

Hic Pontifex omnia priuilegia Ordinis cōfirmat, & extendit ad omnes domos, tam cōſtructas, quàm conſtruendas.

§. 31. Ac pro potiori cautela, omnia, & ſingula in dictis literis quomodolibet contenta, & quòd ad hoc vt *Franciſcus de Paula*, & alij Ordinis Minimorum huiuſmodi fratres pro tempore exiſtentes, tam quatuor Mendicantium, quàm aliorum quorumcumque quantumcumque priuilegiatorum Ordinum quaſcumque religioſas perſonas ad ſe venientes, & habitum per eos geſtari ſolitum ſumere volentes, primitus verbo, vel ſcripto à ſuis immediatis Superioribus, per ſe, vel per interpoſitam perſonam petita licentia, quamuis non obtenta, ad Minimorum Ordinem, & habitum huiuſmodi recipere.

Facultatem recipiendi quoſcumq; alios Religioſos concedit.

§. 32. Necnon confeſſiones quarumcumque perſonarum, tam religioſarum, quàm Eccleſiaſticarum, & ſecularium vbilibet audire, &, illis auditis, perſonas ipſas, & earum quamlibet iuxta formam, & tenorem priuilegij per præfatum *Sixtum* prædeceſſorem Ordini Minimorum huiuſmodi, ac illius perſonis, & fratribus dudum conceſſi, & confirmati, abſoluere, ac pœnitentiam ſalutarem illis iniungere valeant.

Confeſſionesque audiendi.

§. 33. Necnon Ordinis Minimorum huiuſmodi Eccleſiæ, & Oratoria, domus, & loca, tam recepta, quàm recipienda, tamquam Sedis, & Eccleſiæ Romanæ huiuſmodi ſpecialia Oratoria, domus, & loca, cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis prorſus ab omni decimarum, & oblationum perſolutione, ſeu iuriſdictione perpetuò libera ſint, & eſſe cenſeantur; Ac ſub B. Petri & dictæ Sedis, & noſtra protectione immediatè ſubiaceant. Ipſiuſque Ordinis Minimorum fratres pro tempore exiſtentes de hortis, ac virgultis, & aliis quibuſcumque

Exemptionem à decimis, & quartā funeraliū largitur.

1506. cumque bonis, Ordinis Minimorum domibus, & illarum Eccleſiis huiuſmodi pro tempore relictis, & legatis; ac ſuper luminaribus, & aliis rebus diuino cultui pro tempore dedicatis, decimas, aut oblationes aliquas, etiam ex nouali-bus, vel quartam ex funeralibus ſoluere minimè teneantur, nec ad id à quoquam cuiuſcumque nobilitatis, aut dignitatis exiſtat, valeant quomodolibet coarctari. 1506.

§. 34. Quodque Ordini Minimorum huiuſmodi, ac illius perſonis, & domibus per *Sixtum*, & *Innocentium* prædeceſſores prædictos ſub Eremitarum nomine dudum conceſſa priuilegia, ſub nouo nomine, mutatis in eis nominibus Eremitæ, ac Eremitarum in Minimi Minimorum, ac Eremitorij, & Eremitoriorum in domorum Ordinis Minimorum huiuſmodi nomina, cæteriſque ſingulis ad hunc effectum de neceſſitate mutandis, innouata & mutata ſint, & eſſe cenſeantur.

Priuilegia data Ordini ſub nomine Eremitarű, conceſſa eſſe Minimis declarat.

§. 35. Necnon ſuper omnibus, ac ſingulis maris magni, & aliis quibuſcumque bullis quatuor Mendicantium Ordinibus, & eorum cuilibet quomodocumque conceſſis, vnum, vel plura tranſumpta coniunctim, aut diuiſim facere queant, perinde ac ſi illa, mutatis in eis nominibus quorumcumque Romanorum Pontificum prædeceſſorum, & ipſorum Mendicantium, in noſtrum, & Fratrum Ordinis Minimorum huiuſmodi nomina, cæteriſque ſingulis ad hunc effectum de neceſſitate mutandis, conceſſa forent; Ac quòd tranſumptum, ſeu tranſumpta huiuſmodi taliter facta, & manu alicuius Notarij publici ſubſcripta, ac ſigillo alicuius Prælati Eccleſiaſtici ſigillata, Ordini Minimorum huiuſmodi, ac illius perſonis, & fratribus pro tempore exiſtentibus adeò vbique locorum ſuffragentur, ac ſi ſingulæ prædictæ bullæ, præfatis quatuor Mendicantiű Ordinibus per quoſcumque prædeceſſores prædictos quomodolibet conceſſæ, quas hîc pro expreſſis, & inſertis haberi volumus, Fratribus ipſis Minimis, & eorum Ordini præfato, etiam ſub Minimorum nomine ſpecialiter, & expreſsè indultæ fuiſſent, ac pro eis principaliter emanaſſent.

Omnes gratias quatuor Ordinum Mendicantium noſtro Ordini conceſſas eſſe decernit. Nota bene hoc priuilegiű, quia eo multos parum doctos cófundes.

§. 36. Quodque *S. Trinitatis* tunc ad Eccleſiam *S. Stephani Giemmi*, & aliam *S. Rochi*, tunc etiam ad Monaſterium *S. Saturnini Tholoſani* Ordinis S. Auguſtini pleno iure ſpectantes Eccleſias, ac illarum domos, necnon reliquam *S. Blaſij*, per dilectam in Chriſto filiam nobilem mulierem modernam Dominam *de Bourbon*, ac venerabilem Fratrem noſtrum modernum Epiſcopum *Gratianopolitanum*, etiam tunc dicti Monaſterij Abbatem. Necnon omnia, & ſingula alia Oratoria, Eccleſias, reliquas domos, loca, Cõuentus, & bona in *Gallia*, *Calabria*, *Sicilia*, *Hiſpania*, *Bohemia*, & alus Regnis, ac *Italia*, *Picardia*, *Aquitania*, *Patrimonij*, *Paulenſis*, & *Paterna*, aliiſque Prouinciis, Ciuitatibus, & locis quibuſcumque, Ordini Minimorum, ac illius perſonis, & fratribus, & præfatis quomodocumque conceſſa, & per *Franciſcum de Paula* & alios Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi vigore priuilegij *Sixti* prædeceſſoris prædicti recepta, & per eos eatenus poſſeſſa, abſque alia noua conceſſione Apoſtolica perpetuò pacificè poſſidere valeant, ac ſuper illis, aut aliquo eorum à quoquam moleſtari nequeant.

Ordinem ſuper eius Conuentibus moleſtati prohibet.

§. 37. Et quòd Fratres ipſi Minimi in eorum Eccleſiis conſtructis, & conſtruendis, curialibus, mercatoribus, peregrinis, ac tranſeuntibus, & aliis quibuſuis perſonis Euchariſtiæ Sacramentum (quoties opus fuerit) miniſtrare ac miniſtrari facere.

Confluentibus ad noſtras Eccleſias Sacramenta miniſtrari indulget.

§. 38. Necnon eiuſdem Ordinis Minimorum apoſtatas, & gyrouagos quoſcumque vbilibet repertos, & quibuſcumque literis, ac prouiſionibus Apoſtolicis, etiam quaſcumque derogatoriarum derogatorias clauſulas in ſe continentibus munitos, quas eis nullatenus ſuffragari poſſe decernimus, inuocato etiam ad id (quatenus opus fuerit) auxilio brachij ſecularis, capere, incarcerare, ac punire, ſeu capi, incarcerari, aut puniri facere liberè, ac licitè valeant.

Apoſtatas omnes poſſe capere vbilibet concedit.

§. 39. Et præfati Ordinis Minimorum Fratres, Sorores, & Oblati, necnon vtriuſque ſexus Chriſti fideles tertij Ordinis Minimorum huiuſmodi, ac eiuſdem Ordinis Conſeruatores per Fratres Minimos huiuſmodi pro tempore

Indulgentias elargitur.

1505. capitulariter electi, ac Tutores, & Tutrices, Fundatores, & Fundatrices, Procuratores, & Procuratrices, ac eorum vtriuſque ſexus liberi procreati, & procreandi, ſemel in vita, & ita in morte ſibi, ac quæcumque perſonæ in dicto Ordine Minimorum de cætero recipiendæ, in earum ingreſſu plenariam omnium peccatorum ſuorum veniam, & indulgentiam conſequi, ac quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam recitando, omnes, ac ſingulas indulgentias, quas diebus indulgentiarum omniũ Eccleſiarum dictæ Vrbis, & extra illius muros pro ſtationibus deputatarum conſequuntur, Eccleſias Vrbis, & extra muros huiuſmodi viſitantes, plenè, ac integrè conſequantur, & conſequi poſſint, ac ſi indulgentiarum huiuſmodi diebus Eccleſias Vrbis, & extra muros huiuſmodi, & earum quamlibet perſonaliter viſitarent. 1506.

Sororibus etiam, & aliis prænominatis priuilegia Ordinis communicat.

§ 40. Ac tam prædicta iam constructa, quàm aliæ quæcumque Sororum ſecundi Ordinis Minimorum huiuſmodi de cætero vbicumque construendæ, & ædificandæ domus, ac Eccleſiæ, omnéſque prænominatæ perſonæ ad eumdem Ordinem Minimorum quomodolibet ſpectantes, omnibus, & ſingulis priuilegiis, immunitatibus, indulgentiis, facultatibus, libertatibus, indultis, exemptionibus, fauoribus, & gratiis Ordini Minimorum huiuſmodi, ac illius fratribus, & domibus per præfatorum prædeceſſorum, ac noſtras literas huiuſmodi quomodolibet conceſſis vti, potiri, & gaudere liberè poſſint, & valeant, ac ſi illa omnia, & ſingula eis expreſsè conceſſa fuiſſent, auctoritate Apoſtolica, ac tenore præmiſſis de nouo indulgemus, extendimus, & ampliamus.

Contrariis derogat.

§. 41. Non obſtantibus ſanctæ mem. *Innocentij IV.* contra exemptos, quæ incipit, Volentes, & *Bonifacij VIII.* quæ incipit, Cùm ex eo, ac *Clementis V.* quæ incipit, Religioſi; & *Alexandri IV.* quæ incipit, Vt Abbates, ac etiam quæ incipit, Viam ambitioſæ cupiditatis *Martini V.* Romanorum Pontificũ, etiam prædeceſſorum noſtrorum, & aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Ordinum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis, ſtatutis quoque, & conſuetudinibus. Necnon omnibus illis, quæ præfati prædeceſſores in ſuis, ac nos in noſtris literis prædictis volumus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Trãſumptis fidem adhiberi iubet.

§. 42. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad quæcumque loca, vbi illæ neceſſariæ fuerint, deferre, volumus, & præfata Apoſtolica auctoritate decernimus, quòd earumdem præſentium tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati Eccleſiaſtici munitis prorſus in iudicio, & extra fides plenaria adhibeatur, ac illis ſtetur in omnibus, & per omnia, ſicut ipſis originalibus literis adhiberetur, & ſtaretur, ſicut ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Apponit pœnas.

§. 43. Nulli ergo omnino hominum liceat, &c. Si quis autem, &c. Datum *Romæ* apud *S. Petrum*, anno Incarnationis Dominicæ 1506. quinto Kal. Auguſti, Pontificatus noſtri anno 3.

CONSTITVTIO VI.

Eſt Mare magnum noſtræ Religionis, in quo plurima nobis concedit.

1506. IVLIVS EPISCOP. SERVVS SERVORVM DEI.

Dilectis filiis *Franciſco de Paula* Generali, & Prouincialibus Correctoribus, & vniuerſis Fratribus Ordinis Minimorum.

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Proœmiũ.

VIrtute conſpicuos ſacri Ordinis veſtri profeſſores, qui contemplationi cœleſtium feruenter inuigilant, & piæ vitæ ſtudio ſine intermiſſione deſudant, decet per Apoſtolicæ circumſpectionis auxilium ſic prouidè dirigi, & ſollicitè

1506. ſollicitè confoueri, vt alicuius prætextu calumniæ nullum internæ pacis excidium, nullumque religioſi ſtatus perferant detrimentum, ſed in his robur, & vigorem habeant, per quæ circa cultum diuini numinis deuotis, & quietis mentibus inualeſcant. 1506.

Correctoris generalis auctoritas quæ ſit.

§. 1. Hinc eſt, quòd, cùm, ſicut nobis exponere curaſtis, tu fili generalis Corrector, & prædeceſſores tui, iuxta eiuſdem Ordinis conſuetudinem obſeruatam hactenus, & à Sede Apoſtolica toleratam, ſtatim poſtquam electi ſecundùm prædicti conſtitutiones Ordinis extitiſtis, fratrum ipſius curam geſſeritis, Correctoris officium plenè, ac liberè in omnibus exercentes, iidémque fratres vobis deuotè, & humiliter obedierint, & intenderint reuerenter; & in eadem Regula ſit expreſſum, vt generalis Corrector, qui pro tempore fuerit, à Correctoriatus officio amoueri valeat à Vigilibus, Prouincialibus, & aliis fratribus in generali Capitulo congregatis. Nos volentes ambiguitatis ſcrupulum in hac parte de veſtris cordibus amputare, ac Ordinem ipſum præfatæ Sedi immediatè ſubiectum, à Sede approbatum eadem, honeſtate floridum, præclarum ſcientia, & virtute fœcundum, priuilegio Apoſtolicæ gratiæ attollere ſingulari, veſtris ſupplicationibus inclinati, deuotioni veſtræ, vt ſucceſſores tui, fili generalis Corrector, qui erunt pro tempore, ſtatim poſtquam electi ſecundùm Regulam, & conſtitutiones fuerint ſupradictas, eo ipſo veri eiuſdem Ordinis generales Correctores ſint effecti, curam animarum fratrum ipſius Ordinis plenè habeant, liberéque gerant, ipſoſque fratres auctoritate propria ligare, ac ſoluere, necnon in eodem Ordine agere valeant, quæ ipſi, & præfati Ordinis definitores ad hoc electi, iuxta prædictas conſtitutiones, eidem Ordini, & fratribus ſecundùm Deum viderint expedire, aliáſque poſſint officium generalis Correctoris licitè in omnibus exercere, iidémque fratres tibi, Corrector, & ſucceſſoribus ipſis deuotè, ac humiliter obediant, & intendant.

Generalis à quib' amoueri poſſit.

§. 2. Ac præfati ſucceſſores, & tu generalis Corrector, à prouincialibus Correctoribus, & Vigilibus, ſecundùm Regulam, & conſtitutiones ipſius Ordinis abſolui, & amoueri poſſitis auctoritate Apoſtolica indulgemus: Ratum habentes, & firmum quicquid ſuper præmiſſis per te, Generalis Corrector, dictóſque prædeceſſores fratres, & diſcretos factum, & obſeruatum eſt hactenus, conceſſa tibi exequendi officium Generalis Correctoris quo ad præmiſſa omnia libera facultate.

Electoribus in remotis partibus degentibus nõ currit tempus à iure ſtatutum.

§. 3. In electionibus quoque Generalis, & prouincialium Correctorum, ipſius Ordinis Fratribus, qui debent electionem huiuſmodi celebrare, cùm eos frequenter de remotis partibus oporteat conuenire, tempus ſuper hoc à iure ſtatutum non currat, nec ipſi in hac parte iuris huiuſmodi regulis coarctentur.

Prælati ſtatim poſt electionem adminiſtrationem habẽt.

§. 4. Vigiles verò, Prouinciales, & Correctores locales, aut delegati Viſitatores, ſeu Vicegerentes, qui ſecundùm ſtatuta eiuſdem Ordinis per electionem, vel aliàs inſtituuntur, poſt ipſam inſtitutionem, ſeu prouiſionem de ipſis factam, curam animarum fratrum ſibi ſubditorum ipſius Ordinis habeant, ipſoſque ligare, ac ſoluere poſſint, iuxta ipſius Ordinis inſtituta.

Lectores in Theologia quando liberè legere poſſint.

§. 5. Fratres autem de Ordine veſtro, quos ſecundùm conſtitutiones ipſius Ordinis Conuentibus veſtris deputandos duxeritis in Lectores, ſine cuiuſquam alterius licentia, liberè in domibus ipſius Ordinis legere, ac docere valeant in Theologica facultate; illis locis exceptis, in quibus viget ſtudium generale, ac etiam, quando in facultate ipſa docturus, vt magiſter ſolemniter incipere conſueuit.

Sacri Ordines à quocumque Antiſtite ſuſcipiantur.

§. 6. Et quia eiuſdem Ordinis fratres de locis ad loca ipſius Ordinis ſæpius tranſmittuntur, propter quod ſtabilem, & perpetuam in certis, & determinatis eiuſdem Ordinis domibus non faciunt manſionem, quia etiam bonos, & idoneos, & approbatos à vobis fratres facitis ad Ordines promoueri, liceat vobis ordinandos fratres eiuſdem Ordinis quibuſcumque malueritis Catholicis Pontificibus, communionem, & gratiam Sedis Apoſtolicæ habentibus

1506. præſentare, ipſiſque Pontificibus præſentatos fratres ſine qualibet examinatione per eoſdem Pontifices facienda, & abſque omni promiſſione, vel obligatione ipſorum ordinandorum fratrum ad Ordines promouere. 1506.

Miſſas in altari portatili celebrare poſſumus.

§. 7. In locis quoque in quibus degitis, liceat vobis habere Oratoria, in quibus cum Altari portatili poſſitis Miſſarum ſolemnia, & alia diuina Officia celebrare, ac etiam Eccleſiaſtica recipere Sacramenta.

Vide ſupra in conſtit. Pyrrhi, à nu 27.

Morari poſſumus in terris interdictis, ibique neceſſaria vitæ depoſcere.

§. 8. Et quia vos extremam patientes pro Chriſti nomine paupertatem, exhortationis piæ ſtudio bonos ad potiora dirigitis, & errantes in rectitudinis ſemitam laudabiliter reuocatis, concedimus, vt in excommunicatorum terris liberè commorari, ac aliàs, & etiam quando per ipſos tranſire vos contigerit, neceſſaria vitæ depoſcere, ac recipere valeatis, niſi id vobis fuerit interdictum.

Facultas Prælatorum Ordinis abſoluẽdi fratres, & cum eis diſpenſandi ſuper irregularitate, &c.

§. 9. Generalis quoque, & ſinguli Vigiles, ac Prouinciales, & Correctores, & eorum Vicarij in Prouinciis, & vigilantiis ſibi commiſſis, prædictis fratribus conſtitutis ibidem, necnon & fratribus aliis eiuſdem Ordinis interdum ad eos declinantibus vndecumque abſolutione, & diſpenſatione indigentibus, ſiue priuſquam intrauerint Ordinem, ſiue poſt, in caſibus exceſſerint, pro quibus excommunicationis, vel interdicti, aut ſuſpenſionis incurrerint ſententias, à iure, vel à iudice generaliter promulgatas, & huiuſmodi ſententiis innodati, aut in locis ſuppoſitis Eccleſiaſtico interdicto diuina Officia celebrantes, vel ſuſcipientes Ordines, ſic ligati notam irregularitatis incurrerint, abſolutionis, & diſpenſationis beneficium valeant impartiri: Niſi adeò grauis, & enormis exceſſus fuerit, quòd ſint ad eamdem Sedem meritò deſtinandi. Fratres etiam veſtri, quos pro tempore vos Generalis, Vigiles, & Prouinciales, ac Correctores, necnon & vices veſtras gerentes, in proprios habueritis confeſſores, abſolutionis, & diſpenſationis beneficium vobis, cùm expedierit, valeant impertiri, iuxta formam conceſſionis ſuper abſolutione, ac diſpenſatione Fratrum eiuſdem Ordinis ſuperiùs vobis facta. Ad hæc volentibus veſtro aggregari conſortio, qui ſuſpenſionis, aut interdicti, vel excommunicationis ſententijs, à iure, vel à iudice promulgatis generaliter ſunt ligati, abſolutionis beneficium, obſeruata forma canonica, impartiri, ipſoſque in fratres recipere, ac eos, qui poſt aſſumptum habitum, vel profeſſionem emiſſam recognouerint ſe talibus in ſeculo fuiſſe ſententiis innodatos, ſecundùm formam ipſam vos Generalis, Vigiles, & Prouinciales, & Correctores, ac vices veſtras gerentes, valeatis abſoluere, & cum irregularibus diſpenſare, ſi forſan talibus innodati ſententiis, vel in locis interdicto ſuppoſitis diuina præſumpſerint Officia celebrare, vel Ordines recipere; ita tamen, quòd ſi alicui ex huiuſmodi eiſdem ſententiis propter debitum ſint adſtricti, ſatisfaciant, vt tenentur. Volumus autem nihilominus, quòd huiuſmodi volentes veſtro aggregari conſortio, niſi mox, poſtquam fuerint abſoluti, Ordinem veſtrum intrauerint, etiamſi ſuper hoc eis induciæ à Prælatis Ordinis eiuſdem concedantur, eo ipſo in priſtinas ſententias, à quibus eos taliter abſolui contigerit, relabantur: cæterum veſtra diſcretio cautè prouideat, vt Apoſtolicæ Sedis, Legatorum ipſius, & Ordinariorum locorum in abſolutionibus huiuſmodi ſcandalum euitetur.

Exemptio à cura Monialium, & aliis hic enarratis.

§. 10. Porrò quieti veſtræ prouidere volentes, quòd per literas Apoſtolicæ Sedis, aut Legatorum, ſeu Subdelegatorum ipſius conueniri à quoquam minimè valeatis; & quòd ad pecuniam colligendam cogi non poſſitis inuiti per literas ipſius Sedis de cætero impetrandas; quodque nullus veſtrum correctionis, ſeu viſitationis, vel inquiſitionis officium Monaſteriis, vel Eccleſiis, ſeu quibuſcumque perſonis impendere, vel ad cognitiones cauſarum, citationes partium, & denunciationes ſententiarum, interdicti, vel excommunicationum procedere, aut recipere curam Monialium, ſeu Religioſarum quarumlibet perſonarum, illis dumtaxat exceptis, quæ in veſtris Regula, vel conſtitutionibus continentur, aut, quæ fuerint de mandato Apoſtolicæ Sedis exceptæ, teneatur per literas Apoſtolicas impetratas, vel impetrandas in poſterum, niſi huiuſmodi Apoſtolicæ literæ de hoc indulto, & Ordine veſtro expreſſam fecerint

1506. fecerint mentionem, auctoritate Apoſtolica vobis indulgemus. Concedimus etiam, vt ad viſitanda aliqua Monaſteria Monialium cuiuſcumque Ordinis (illis exceptis, quæ, ſicut præmittitur, in veſtris Regula, vel conſtitutionibus continentur, aut quæ fuerint de mandato Apoſtolicæ Sedis excepta) vel ad audiendas confeſſiones earum compelli vllatenus non poſſitis: aut ad recipiendum commiſſiones cauſarum, ſeu ſententiarum executiones, vel alia contingentia cauſas ipſas, per literas præfatæ Sedis, in quibus facta non fuerit de indulgentia huiuſmodi mentio ſpecialis, ſiue per Legatos, vel Delegatos ipſius. Nullus inſuper Archiepiſcopus, vel Epiſcopus, nec alius Prælatus Eccleſiaſticus, vel eorum Vicarij, vel Officiales ad portandum, ſeu deferendum literas, vel exequendum, aut denuntiandum ſententias contra Principes ſeculares, Communitates, Populos, ſeu quoſque benefactores veſtros, nulluſque delegatus, vel ordinarius Iudex ad faciendum citationes, vel commiſſiones recipiendas, ſiue quòd ſitis in cauſis aliquibus aſſeſſores, ſeu ad alia, lites, vel controuerſias contingentia in cauſis, quæ coram ipſis tractantur, quemquam veſtrum compellere valeant, ſiue prædictæ Sedis mandato, & licentia ſpeciali, expreſſam faciente de hac indulgentia mentionem. nec quiſquam veſtrum parere, vel intendere teneatur ſuper iis monitionibus, mandatis, aut iuſſionibus eorumdem, aut facere, vel implere, quod in hac parte duxerit iniungendum. 1506.

§. 11. Cæterùm Generalis, ac Prouinciales, Correctores, ac ipſorum Vicarij, illos ex fratribus, de quibus auctoritate literarum Sedis Apoſtolicæ, vel Legatorum ipſius, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac aliis quibuſcumque promiſſum extitit, vel in poſterum contigerit prouideri, corrigere, ac etiam, non obſtante conditione aliqua, poſſint ad ſuum Ordinem reuocare, nec per literas eiuſdem Sedis, ſeu Legatorum ipſius iam obtentas, vel de cætero obtinendas, aliquos de Fratribus ipſius Ordinis præfatis Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aut aliis teneantur in ſocios deputare, niſi dictæ literæ Apoſtolicæ obtinendæ de indulto huiuſmodi, & Ordine ipſo expreſſam fecerint mentionem, & aliàs id honeſtati Ordinis, & illorum ſaluti viderint expedire. Nullus autem Legatus, niſi de latere noſtro, miſſus auctoritate literarum Sedis Apoſtolicæ, ſpecialem de hoc indulto, & Ordine veſtro facientium mentionem, nulluſque Prælatus, etiam Cardinalis Romanæ Eccleſiæ, nec aliqua perſona religioſa, vel ſecularis, de Fratribus eiuſdem Ordinis ad ſua, ſeu Eccleſiæ negotia procuranda, vel ſecum manendum aliquos aſſumere valeat, niſi quos generalis, vel prouincialis Corrector ipſorum, tamquam idoneos, & diſcretos, ſibi duxerint aſſignandos, quos etiam ſubiacere volumus Ordinis diſciplinæ.

Fratres Ordinis non poſſunt abſque ſpeciali mãdato Papæ alius deſeruire, & ſeruientes ad Ordinem reuocari poſſunt.

§. 12. Illos verò ipſius Ordinis fratres, qui ad prædicandum crucem, vel inquirendum contra prauitatem hæreticam, ſeu ad alia huiuſmodi negotia ſint, vel fuerint vbicumque à Sede Apoſtolica deputati, tu fili Generalis Corrector, tuique ſucceſſores remouere, ſeu reuocare, penitus transferre, ipſiſque quòd ſuperſedeant iniungere, alioſque ſubſtituere, cùm expedire videbitur, licitè, ac liberè valeatis, & in eos, ſi contrauenerint, cenſuram Eccleſiaſticam exercere; ac quilibet Corrector Prouincialis, vel eius Vicarius eiuſdem Ordinis id ipſum in ſua Prouincia circa Fratres ipſius Ordinis, quibus ab eadem Sede ſimilia contigerit in illa committi, facere poſſit, non obſtantibus aliquibus literis, vel indulgentiis Apoſtolicis impetratis, vel etiam in poſterum impetrandis, quæ de hoc non fecerint mentionem.

Generalis Correctoris auctoritas in fratre inquiſitionis, aut verbi crucis prædicationi deputatos.

§. 13. Inhibemus quoque, ne quis poſt profeſſionem in Ordine veſtro factam, ſine Generalis, vel ſui Prouincialis licentia diſcedat ab ipſo; diſcedentem verò abſque cautione literarum alterius ipſorum, prætextu priuilegij alicuius Apoſtolicæ Sedis, nullus audeat retinere; quòd ſi fortè retinere præſumpſerit, vobis Generalis, & Prouincialis Correctores dumtaxat, & veſtris, ſeu Prouinciarum Vicariis licitum ſit ipſos diſcedentes fratres excommunicationis ſententiam promulgare: detinentes verò eoſdem ſecum, vel in Mona-

Et in diſcedentes ab Ordine poſt emiſſam profeſſionem.

1506. ſteriis, aut Eccleſiis ſuis (niſi eos reiecerint, poſtquam eis denunciatum fuerit) excommunicationis ſententiæ volumus ſubiacere, non obſtante, quòd excommunicari, ſuſpendi, vel interdici non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam de indulto huiuſmodi mentionem. 1506.

A noſtro Ordine nemo poteſt ad alium tranſire abſque licentia Papæ.

§. 14. Si verò aliqui de Fratribus veſtri Ordinis poſt obtentam licentiam à Sede prædicta, aut à nobis Religionem aliam tranſeundi, infra duos, vel tres menſes ſe ad illam Religionem ſuæ ſaluti congruam non contulerint, & ipſius non ſuſceperint habitum regularem, licitum ſit vobis Generalis, ac Prouinciales Correctores, & vices veſtras gerentibus contra ipſos, tamquam alios Ordinis veſtri apoſtatas procedere, ſecundùm quod honeſtati ipſius Ordinis videritis expedire. Illud idem intelligi volumus de illis, qui poſt ſuſceptionem habitus alterius Religionis infra tempus probationis, nulla profeſſione facta, inde præſumpſerint reſilire, aut etiam ſi poſt profeſſionem huiuſmodi ad Religionem laxiorem, ſeu mitiorem Ordinem tranſierint, vel, quod abſit, ad ſeculum reuertantur, volumus, vos contra ipſos rigorem veſtri Ordinis exercere.

Apoſtatas poſſunt Prælati excommunicare.

§. 15. Apoſtatas quoque veſtri Ordinis excommunicare, capere, ligare, incarcerare, & aliàs ſubdere diſciplinæ rigori poſſitis per vos, ac etiam alios, in quocumque habitu eos contigerit inueniri, inuocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Expulſi ab Ordine prædicare, confeſſiones audire aut docere non poſſunt.

§. 16. Inhibemus etiam, ne fratres, quos ab Ordine veſtro pro ſuis culpis per Generalem, ſeu Prouinciales Correctores, aut Vigiles expelli contigerit, vel qui egreſſi fuerint proprio ſuo motu, prædicare, confeſſiones audire, ſeu docere præſumant, niſi ad alium Ordinem, in quo licitè huiuſmodi officia exercentur, tranſierint de veſtra, vel dictorum Correctorum licentia ſpeciali. Quòd ſi fortè ipſi contra huiuſmodi inhibitionem noſtram aliquod ſuper præmiſſis temerè attentare præſumpſerint, Prouinciales Correctores, & Vigiles, ac eorum Vicarij in illos, quos infra fines ſuarum Prouinciarum, iuxta conſuetudinem Ordinis veſtri, diſtractos inuenerint talia præſumentes, monitione præmiſſa, auctoritate noſtra excommunicationis ſententiam valeant promulgare.

Et ad alium Ordinem vt hic tranſire poſſint.

§. 17. Eiectos autem de Ordine veſtro, vel egreſſos, qui receptione in eodem Ordine ſuis culpis exigentibus, reddiderunt ſe indignos, & alios fratres eiuſdem Ordinis, ex rationabili cauſa ad quoſcumque Ordines approbatos (præterquam ad B. Auguſtini Templariorum, Hoſpitaliorum, & aliorum Religioſorum arma portantium) ad vitandam occaſionem euagandi, Generalis, vel Prouinciales Correctores cum ſuis teſtimonialibus literis auctoritate noſtra licentiandi liberam habeant facultatem: Nos enim diſtrictiùs inhibemus, ne tales ad alium Ordinem aliter tranſire, vel aliqui eos recipere, ſeu retinere præſumant, abſque licentia ſpeciali Sedis Apoſtolicæ faciente de hoc plenariam mentionem.

Prohibet quibuſcumque Religioſis habitum conſimilem.

§ 18. Inhibemus etiam, vt nulli, ſiue ſit in Religionis Ordine, ſiue extra Ordinem conſtitutus, habitum veſtrum, vel ita conſimilem, quòd propterea Frater Minimus credi poſſit, deferre liceat, abſque mandato Sedis Apoſtolicæ ſpeciali; & vt dicta inhibitio maiorem conſequatur effectum, ſtatuimus, vt ij, qui habitum veſtrum, vel illi prædicto modo conſimilem deferre præſumpſerint, ad deponendum ipſum per Diœceſanos locorum, cùm à vobis requiſiti fuerint, monitione præmiſſa, per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compellantur.

Exemptio à ſolutione decimarum.

§. 19. Cæterum cùm humilitas veſtra ſibi de latitudine orbis terræ nihil, præter domos, & hortos cum virgultis, ad ſimplicem tantummodo Fratrum vſum præmiorum obtentu cœleſtium duxerit reſeruandum; Nos piè volentes, quòd illorum fructus integrè veſtræ paupertatis vſibus applicentur, vt de dictis hortis, & virgultis veſtris nulli decimam teneamini exhibere, vobis auctoritate præſentium indulgemus, diſtrictiùs inhibentes, ne quis à vobis de præmiſſis aliquid exigere, vel extorquere præſumat.

§. 20. Quia

1506. §. 20. Quia verò nonnulli veſtræ Religionis habitum aſſumentes, diuerſis perſonis, quæ ſciri, & inueniri non poſſunt, aliqua bona interdum reſtituere tenentur, vobis Prouincialibus, Vigilibus, ac Vicariis prædictis concedimus, vt ſinguli veſtrum in locis ſibi commiſſis, bona ipſa in pios vſus conuertere valeant, prout ſecundùm Deum videbitur expedire. 1506.

Ingredientes Ordinem bona incertorum dominorum poſſint portare

§. 21. Sepulturam quoque in locis, Cœmeteriis, & Eccleſiis veſtris concedimus, & eam liberam eſſe cenſemus, vt eorum deuotioni, & extremæ voluntati, qui ſe illic ſepeliri deliberauerint (niſi excommunicati, vel interdicti, aut etiam publicè vſurarij fuerint) nullus obſiſtat, ſalua tamen iuſtitia illarum Eccleſiarum, à quibus mortuorum corpora aſſumuntur.

Sepultura in locis Ordinis eſt omnibus libera.

§. 22. Diſtrictius inhibentes, vt nulli Religioſi, vel ſeculares, vobis inuitis, aliquorum corpora defunctorum in veſtris Cœmeteriis ſepelire, aut in Eccleſiis veſtris Miſſarum ſolemnia, vel pro animabus eorum, qui ad loca veſtra tumulandi feruntur, ibidem exequias celebrare, ſine veſtro aſſenſu, aut voluntate præſumant.

Celebrari, nec mortui ſepeliri poſſunt in noſtris Conuentibus, inuitis fratribus.

§. 23. Et cùm generale interdictum fuerit, in Eccleſiis, & Oratoriis veſtris, & aliis quibuſcumque, vel cùm ad loca perueneritis Eccleſiaſtico ſuppoſita interdicto, clauſis ianuis, interdictis, & excommunicatis excluſis, non pulſatis campanis, & ſubmiſſa voce, liceat vobis celebrare diuina, & Eccleſiaſtica recipere Sacramenta, dummodò cauſam non dederitis interdicto, nec contingat vobis ſpecialiter interdici, neque Eccleſiæ, vel Oratoria ipſa fuerint ſpecialiter interdicta. His verò, qui in veſtris morantur obſequiis, cuncta liberè miniſtrare poteritis Eccleſiaſtica Sacramenta, & ipſos cùm deceſſerint in veſtris Oratoriis ſepelire. Si quando autem in terris, in quibus reſidetis, vel eorum perſonis, excommunicationis, ſeu interdicti ſententias contigerit promulgari, pueri veſtris ſeruitiis deputati, negotiorumque veſtrorum Procuratores, & operarij, qui in veſtris locis eorum operibus perſonaliter continuè inſtiterint, huiuſmodi ſententiis obnoxij minimè habeantur, ibique poſſint audire diuina, iuxta formam, quæ locis ipſis eo caſu à Sede Apoſtolica eſt conceſſa, niſi eidem cauſam dederint, vel excommunicari ſpecialiter, ſeu interdici contingat eoſdem.

Tempore interdicti quomodo fratres celebrare valeant.

§. 24. Inhibemus inſuper vniuerſis Fratribus veſtri Ordinis, ne aliquis eorum (niſi neceſſitatis vrgente articulo) aliis, quàm Prælatis ſuis peccata ſua confiteri præſumat, vel aliis eiuſdem Ordinis Sacerdotibus ſecundùm Regulam, & ipſius Ordinis inſtituta.

Fratres confiteantur Prælatis Ordinis.

§. 25. Vniuerſis autem Eccleſiarum Prælatis, & aliis inhibemus confeſſiones veſtras, vobis inuitis, audire, vel compellere vos ad Synodos, ſeu conuocationes ſuas accedere, vel cum eis extra Ciuitates, vel intra proceſſionaliter exire, aut ſuis conſtitutionibus ſubiacere, vel capitula, ſcrutinia, & inquiſitiones in locis veſtris, vel alibi de vobis facere, aut fidelitatem iuramento firmatam, annualem obedientiam à Prouincialibus, Vigilibus, & Correctoribus localibus veſtris exigere, aut de ipſorum inſtitutione, vel deſtitutione, ſiue de ſtatutis veſtri Ordinis ſe aliquatenus intromittere; ſeu prohibere, ne ad Ciuitates, vel Villas, vbi religioſè, ac honeſtè commorari poſſitis, à populis euocati audeatis accedere, ibique pro veſtris vſibus conſtruere ædificia, Eccleſias, ſeu Oratoria, aut in accedentes fratres, ſeu confluentes huiuſmodi, vel acceptatores ipſorum excommunicationis ſententias ferre præſumant.

Prælati Eccleſiaſtici non moleſtent fratres ſuper hic expreſſis.

§ 26. Concedimus quoque vobis, vt de iis, quæ in ornamentis, vel pro eis, aut libris, fabrica, luminaribus, anniuerſario, ſeptimo, vigeſimo, trigeſimo, ſiue aliis, ad perpetuum cultum diuinum, ſeu pro pictantiis, aut victu ad ſuſtentationem veſtram, vel indumentis, necnon pro annuis cenſibus redimendis, ad quorum ſolutionem aliquæ domus veſtri Ordinis obligatæ noſcuntur, vel de domibus prædictis, & hortis, aliiſque locis, vobis ſecundum inſtituta veſtri Ordinis opportunis, aut de iis, quæ pro huiuſmodi domibus, prædiis, hortis, & locis emendis vobis legantur, dummodò præmiſſa non conuertantur in vſus alios, ſed in illos dumtaxat, pro quibus relinquuntur, aut alios etiam, qui in

Exemptio à ſolutione Canonicæ portionis de Ordini relictis.

1506. hac conceſſione, vel indulgentia continentur, nulli Canonicam portionem aliquam teneamini exhibere. Et ne quis à vobis, vel vltimarum executoribus voluntatum, ſeu decedentium hæredibus, de præmiſſis, aut de iis, quæ vobis in vltimis voluntatibus abſolutè legantur, vel alias pro veſtris neceſſitatibus conferuntur, aliquid exigere, vel extorquere præſumat diſtrictiùs inhibemus. 1506.

Fratres poſſunt loca Ordinis dimittere, &c.

§. 27. Ad hæc liceat Fratribus veſtri Ordinis, cùm de prioribus locis ſuis ad alia loca ſe transferunt, tam ædificia, ſeu omnem ædificiorum materiam locorum, quæ dimittunt, (dedicatis Eccleſiis dumtaxat exceptis,) libros, calices, & paramenta ſecum ad alia loca transferre; ac ædificia ipſa cum ſolo, & aliis ad eadem loca pertinentibus, præter Eccleſias, per perſonas, ad hoc à Sede Apoſtolica deputatas vendere, ipſorumque pretium in aliorum locorum, ad quæ dicti Fratres ſe transferunt, ædificationem, ſeu alias in eorum vtilitatem conuertere, ſecundùm quod melius videbitur expedire, cum ipſa priora, & alia loca fratrum ad nos, & Apoſtolicam Sedem ſpecialiter, & immediatè pertinere noſcantur. Et ne aliqui Archiepiſcopi, vel Epiſcopi, aut alij Eccleſiarum Prælati, ſeu quæuis alia perſona Eccleſiaſtica vel ſecularis, prædicta loca, ſeu bona occupare, accipere, vel vſurpare, aut quoquo modo ſibi vendicare præſumant, abſque dictæ Sedis licentia ſpeciali, diſtrictiùs inhibemus.

Exemptio ab omni præſtatione, & onere.

§ 28. Indulgemus vobis, vt ad præſtationem procurationum Legatorum prædictæ Sedis, vel Nunciorum ipſius, ſeu Diœceſanorum locorum, aut exactionum, vel collectarum, ſeu ſubſidiorum, vel prouiſionum quarumcumque minimè teneamini, nec ad ea ſoluenda per literas dictæ Sedis, aut Legatorum, vel Nunciorum eiuſdem, ſeu Rectorum terrarum Eccleſiæ Romanæ impetratas, ſeu in poſterum impetrandas, cuiuſcumque tenoris fuerint, in perpetuum compelli poſſitis, niſi dictæ Sedis literæ impetrandæ plenam, & expreſſam de huiuſmodi indulto, & dicto Ordine fecerint mentionem.

Prælatorum Ordinis facultas abſoluẽdi fratres, & cum eis diſpenſandi.

§. 29. Prætereà cum fel. recor. Gregorius XI. prædeceſſor in dictis ſuis literis Generali, Vigilibus, & Prouincialibus, necnon Correctoribus localibus, & eorum Vicariis abſoluendi Fratres eiuſdem Ordinis, ac etiam Fratribus dicti Ordinis, quos ipſi huiuſmodi Superiores habuerint pro tempore in confeſſores, abſoluendi ipſos Superiores ab exceſſibus, & cenſuris (niſi talia forent, propter quæ eſſent ad Sedem Apoſtolicam meritò deſtinandi) ac cum eis deſuper diſpenſandi licentiam conceſſerit, & propterea, qui ſint deſtinandi, perſæpe reuocetur in dubium. Vt abſoluentium, & abſoluendorum, diſpenſantium & diſpenſatorum pro parte puritati conſcientiæ conſulamus, declaramus, hæreticos relapſos, ſchiſmaticos, & qui literas Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad infideles prohibita detuliſſent, dumtaxat eſſe ad Sedem prædictam meritò deſtinandos, reliquis verò omnibus, etiam ſimoniæ qualitercumque irretitis, poſſe per illos, quibus inibi conceditur, abſolutionis beneficiũ & diſpenſationis, iuxta caſuum indigentiam, impartiri. Et vt dicti Ordinis profeſſoribus omnis vagandi tollatur occaſio, & ad Apoſtolicam Sedem recurrendi ſubtrahatur pro poſſe neceſſitas, omnibus Superioribus, & eorum Vicariis, defectũ natalium, ex adulterio, ſacrilegio, inceſtu, & quouis alio nefario, & illicito coitu prouenietem, patientibus, nec non cum his, qui ex quauis cauſa, præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorũ, irregulares forent, diſpenſandi cum dicti Ordinis Minimorum profeſſoribus, poſtquam ipſum Ordinem profeſſi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiuſmodi non obſtante, irregulares ipſi ad quoſcumq. etiam ſacros Ordines promoueri, & in illis etiã altaris myſterio miniſtrare, & tam ipſi irregulares, quàm defectum nataliũ patientes, ad quaſcumque adminiſtrationes, & officia eligi, recipi, & aſſumi, illaq; gerere, & exercere liberè, & licitè valeant, motu, ſcientia, & auctoritate prædictis concedimus per præſentes.

Exemptio à decimis, etiã Papalibus.

§. 30. Indultum verò prædeceſſoris de decimis non ſoluendis, ad quæcumque bona dictorum fratrum, & quaſcumque decimas, etiam quas vulgus Papales appellant, & Apoſtolica Sedes pro Chriſtianæ fidei defenſione, aut aliis imminentibus

1506. imminentibus perſæpè neceſſitatibus indicit, & quæcumque alia onera, motu, & ſcientia prædictis extendimus. Decernentes, fratres ipſos Minimos, etiamſi per quoſcumque exemptos, etiam Mendicantes ſolui mandarentur, cum quibuſuis derogatoriis, & fortioribus clauſulis, ad illarum ſolutionem ceſſando, cenſuras, & pœnas aliquas non incurrere; niſi præſentibus noſtris, non per generales, aut alias clauſulas, etiam ſpecialem mentionem importantes, ſit derogatum ſpecificè, eorum de verbo ad verbum inſerto tenore. 1506.

§. 31. Cæterùm cùm fel. rec. Innocentius Papa IV. prædeceſſor noſter, olim duxerit ſtatuendum, vt exempti quantacumque gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, ſeu contractus, aut rei, de qua contra ipſos agitur, ritè poſſint coram locorum Ordinariis conueniri, & illi quo ad hoc ſuam in ipſos iuriſdictionem, pro vt ius exigit, exercere. Nos vobis (vt occaſione conſtitutionis huiuſmodi, nullum libertatibus, & immunitatibus, vobis, & Ordini veſtro per priuilegia, & indulgentias ab Apoſtolica Sede conceſſis, aut in poſterum concedendis præiudicium generetur) auctoritate præſentium indulgemus, decernentes, vos, ſeu perſonas veſtri Ordinis in prædictis caſibus Ordinariis ipſis minimè ſubiacere. Decernimus ergo irritum quicquid contra tenorem conceſſionum, & inhibitionum huiuſmodi per quoſcumque fuerit attentatum, & interdicti, ſuſpenſionis, & excommunicationis ſententias, ſi quas contra conceſſiones, conſtitutiones, & inhibitiones eaſdem, in vos, vel veſtrum aliquos, aut loca veſtra, ſeu benefactores veſtros, vel executores, aut hæredes prædictos, in poſterum promulgari contigerit, penitus non tenere. Exemptio à iuriſdictione Ordinariorum. Cap. Volentes, de priu. in 6.

§. 32. Et quia Bonifacius VIII. prædeceſſor noſter olim ad augmentum continuum Religionum, & Ordinum, quos Romana ſuſcepit, & approbauit Eccleſia, paternis ſtudiis intendit, & conſiderauit attentiùs, quòd non intermiſſa ſedulitas diſciplinæ Religiones, & Ordines ſupradictos, ſtatuſque regulares ſalubriter dirigit, & conſeruat, quodque ſi eam perire, vel remitti contigerit, Ordo quilibet collabi neceſſariò cogeretur. Penſando etiam, quòd ſi regularium perſonarum correctio rimas iuris, & apices ſequeretur, huiuſmodi rigor lenteſceret, ac multiplicata laxatione torperet. Nos auctoritate Apoſtolica vobis indulgemus, vt ad correctiones, & punitiones fratrum veſtri Ordinis delinquentium infligendas, Generalis, Vigiles, & Prouinciales, necnon Correctores locales, & eorum Vicegerentes, ad quos eadem ſpectare noſcuntur (rimulis, & apicibus ipſis poſtpoſitis) liberè procedere valeant ſecundùm conſuetudines approbatas, & generalia, facta, & etiam facienda ipſius Ordinis inſtituta. Nec volumus eiſdem licere fratribus, ab eiſdem correctionibus, & punitionibus aliquatenus appellare, prouida in hoc deliberatione, ac maturitate debita obſeruatis. Facultas Prælatorum Ordinis coercendi fratres iuxta eius ordinationes, appellatione remota.

§. 33. Quodque Fratres, & Sorores, ac Gubernatores præfati, ratione domorum, locorum, ac Monaſteriorum prædictorum, aut quorumcumque aliorum bonorum, aut poſſeſſionum, quæ in præſentiarum habent, & iuſtis modis, præſtante Domino, habebunt in futurum, ſeu alia quauis occaſione, decimam, vel aliam petitionem, aut annuos redditus, ſeu cenſum, vel procurationem aliquam, vel aliam ſubuentionem, Legatis, vel Nunciis dictæ Sedis, aut Ordinariis locorum, vel aliis quibuſcumque, aut pedagia, vel telonia, & alias exactiones, quibuſuis Regibus, ſeu aliis perſonis Eccleſiaſticis, ſeu ſecularibus dare, & ſoluere minimè teneantur. Nec ad illud compelli poſſint, vel ſuper hoc aliàs à quoquam quomodolibet conueniri per literas Sedis prædictæ, aut Legatorum, vel Delegatorum, ſeu Nunciorum ipſius, aut Diœceſanorum locorum, vel Rectorum terrarum Eccleſiæ Romanæ, aut quorumcumque aliorum, etiamſi in eiuſdem Sedis literis contineatur expreſsè, quòd ad quæuis exempta, vel non exempta loca, ſeu Monaſteria ſe extendant, & aliqua eis, cuiuſcumque tenoris exiſtat, ipſius Sedis indulgentia non obſiſtat, niſi forſan dictæ literæ Apoſtolicæ de dicto Ordine, & præſentibus de verbo ad verbum, ac etiam Monaſteriis, locis, & domibus, ipſorumque Rectoribus, ac Gubernatoribus, & perſonis prædictis, plenam, & expreſſam, ac etiam Exemptio à gabellis, & impoſitionibus.

1507. ſpecialiter, & nominaliter fecerint mentionem. 1506.

Derogatio contrariorum. §. 34 Fel. recor. Innocentij Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, & aliis conſtitutionibus Apoſtolicis, legibus imperialibus, ſtatutis, & conſuetudinibus, per quæ præmiſſa poſſent quomodolibet infringi, vel impediri, & aliis in contrarium editis non obſtantibus quibuſcumque. Nos enim quaſlibet excommunicationum, ſuſpenſionum, & interdicti ſententias, & quoſcumque proceſſus, quaſuis pœnas, ſententias continentes, quas, & quos contra Generalem, Fratres, & Sorores, domos, Monaſteria, perſonas & alia ſupradicta, contra tenorem, & formam præſentium, & exemptionis huiuſmodi promulgari, & haberi contigerit, irritas decernimus penitus, & inanes. Nulli ergo, &c. Datum Romæ, apud S. Petrum, quinto Kalendas Auguſti, 1506. Pontificatus noſtri anno tertio.

CONSTITVTIO VII.

Declarat irrita pacta facta abſque Generalis, vel Capituli Generalis, & quæ ſunt perſonæ fruentes priuilegiis Fratrum, denique quæ ſit Conſeruatorum poteſtas.

1507. IVLIVS PAPA II.

Venerabilibus Fratribus Archiepiſcopo Granateñ. & Epiſcopo Malagiñ. ac dilecto filio Vicario in Epiſcop. Malagiñ. in ſpiritualibus generali,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Inſtituerat hic Pontifex per alias literas Conſeruatorem Epiſcopum Pariſienſem. §. 1. ALiàs venerabilem Fratrem Epiſcopum *Pariſienſem* Conſeruatorem Ordinis Minimorum deputauimus, eique mandauimus, quatenus, quoties opus foret, dicto Ordini, & illius perſonis, & fratribus aſſiſteret, & non permitteret, quòd Decanus, & Capitulum Eccleſiæ *S. Vlrani*, & eorum Officiales, ac Rector Parochialis Eccleſiæ *S. Ægidij* de *Abbatiſuilla Ambianenſis* Diœceſis, & alij quicumque cuiuſcumque dignitatis forent, tam in dicta Diœceſi, quàm alibi, in aliquo dãnificare, moleſtare, perturbare, aut inquietare vllatenus auderent, quinimmo corpora defunctorum quorumcumque qui in Eccleſia domus de *Abbatiſuilla* in eorum vita ſepeliri elegerant, ſeu qui in poſterum eligerent, cum relictis fratribus ipſius domus de *Abbatiſuilla*, fratribus integraliter reſtituerent; nec ipſi, nec alij prædictos, & quoſcumque alios fratres dicti Ordinis de cætero ſuper ſepulturis, & corporibus illorum, qui in dictæ domus de *Abbatiſuila*, & aliis eiuſdem Ordinis Eccleſiis ſepeliri eligerent pro tempore, impedire præſumerent, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna inhiberet, ac *S. Vlrani*, & *S. Ægidij* Eccleſias, necnon alias, ad quas corpora defunctorum, qui in dicta de *Abbatiſuila*, & aliis cæterarum domorum Ordinis huiuſmodi Eccleſiis ſepeliri deberent, deferrentur, interdiceret, ac deſuper ſtatueret, & ordinaret, prout de iure foret faciendum.

Inſtituerat per alias literas Epiſcopum Pariſienſem, & Archiepiſcopum Turonenſem Commiſſarios pro exequendis literis, &c. § 2. Et deinde pro parte dilecti filij *Franciſci de Paula*, dicti Ordinis Inſtitutoris nobis expoſito, quod Fratres Ordinis Minimorum potentiam Decani, & Capituli, ac Rectoris prædictorum plurimum formidabant. Nos per alias noſtras in forma Breuis literas præfato *Pariſienſi* Epiſcopo, ac venerab. Fratri Archiepiſcopo *Turonenſi*, ac dilecto filio Abbati Monaſterij *S. Saturnini Tholoſanæ* Diœceſis commiſimus, ac dedimus in mandatis, quatenus in præmiſſis eiſdem Fratribus aſſiſterent, & ad executionem prædictorum, & aliarum quarumcumque literarum, dicto Ordini per Sedem Apoſtolicam, aut aliàs quomodolibet conceſſarum, & in poſterum concedendarum, in quocumque loco, & Diœceſi opus foret, ac quoties pro parte *Franciſci*, & aliorum Fratrum

1507. Fratrum prædictorum, ac quorumcumq; Superiorum, & Correctorum domorum, ac locorum dicti Ordinis requiſiti fuiſſent, procederent, ac Decanum, & Capitulum, necnon Rectorem præfatum, & alios quoſcumque priuilegiorum Ordinis Minimorum huiuſmodi tranſgreſſores, vbicumque pro tempore degentes, etiam extra prædictam, & quaſcumque Diœceſes & Prouincias quoties opus foret, coram eis euocari facerent, & per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia iuris remedia compellerent, & compeſcerent, inuocato etiam ad id, ſi opus foret, auxilio brachij ſecularis, & ſententias, ac cenſuras ipſas aggrauarent, & reaggrauarent, & alia neceſſaria, & opportuna facere curarent, aliàs iuxta dictarum literarum continentiam, & tenorem in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi hæ prædictæ à principio eorum cuilibet directæ fuiſſent, ipſique in illis Conſeruatores ſpecialiter deputati fuiſſent, prout in ſingulis literis prædictis pleniùs continetur. 1507.

§. 3. Cùm autem, ſicut præfatus *Franciſcus de Paula* nobis exponi fecit, tunc Prouincialis, & Fratres dictæ domus de *Abbatiſuilla*, ſeu aliqui ex eis cum Decano, & Capitulo præfatis ſuper tumulandis corporibus defunctorum huiuſmodi ad certam concordiam, ſeu tranſactionem deuenerint, per quam inter alia voluerunt, quod proceſſus præmiſſorum occaſione eatenus facti, & qui in poſterum fierent, nullius eſſent roboris, & momenti; Quódque ex tunc de cætero corpora eorum, qui apud Eccleſiam dictæ domus de *Abbatiſuilla* eligerent ſepulturam, ad dictam Eccleſiam *S. Vlfrani* cum luminaribus deferri, & inibi duabus Miſſis celebratis, & luminaribus, cum alijs funeralibus, iuribus, & obuentionibus eiſdem Decano, & Capitulo relictis, ad Eccleſiam domus de *Abbatiſuilla* huiuſmodi portari deberent, prout in quodam inſtrumento publico deſuper confecto dicitur pleniùs contineri. Et quia concordia, & tranſactio per Prouincialem, & Fratres præfatos factæ huiuſmodi, contra tenorem priuilegiorum eidem Ordini conceſſorum, & abſque licentia, & conſenſu præfati *Franciſci* dicti Ordinis generalis Correctoris, per Sedem prædictam deputati, ſine cuius licentia illæ fieri non poterant, & in maximum dicti Ordinis præiudicium factæ fuerunt. Idem *Franciſcus* generalis Corrector nobis humiliter ſupplicari fecit, concordiam, & tranſactionem ſupradictas, ac ſententiam cuiuſcũque iudicis ſecularis ſuper præmiſſis pro Decano, & Capitulo, & contra fratres dictæ domus de *Abbatiſuilla* latam, nullas, nulliuſq; roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe declarare, aliáſq; in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis, & veſtrum cuilibet præſentium tenore mandamus, quatenus concordiam, & tranſactionem, ac prædictas, & quaſcumq. alias, per quoſcumq. iudices ſeculares ſuper funeralibus, & quartis, & alijs contra prædictam de *Abbatiſuilla*, & alias dicti Ordinis domos, & illarum fratres hactenus latas, & in poſterum ferendas ſententias, nullas fuiſſe, & eſſe auctoritate noſtra declaratis, &, prout de facto proceſſerunt, caſſetis, & annulletis, ac, eiſdem *Franciſco*, & fratribus aſſiſtendo, priuilegia dicto Ordini conceſſa obſeruare faciatis. Quodque quaſcumque conuentiones, per quoſcumq; dicti Ordinis Prouinciales, & Vicarios generales, ſpeciales, ac quoſcumque alios fratres, ſeu eorum Procuratores, vbicumque & quomodocumq; & ſub quibuſcumque clauſulis, & formis factas, concordatas, tranſactas, & expeditas, quæ per præfatum Franciſcum, vel ſucceſſores ſuos dicti Ordinis generales Correctores, ſeu Capitulum generale dicti Ordinis acceptatæ, confirmatæ, & ratificatæ non fuerint, nullius eſſe roboris, & momenti declaretis, ſi, & prout de iure fuerit faciendum.

Pacta, quæ non ſunt confirmata a Generali, vel Capitulo generali, non valent.

§. 4. Et pro manutenenda, & conſeruanda Regula dicti Ordinis, in qua expreſsè inhibetur, ne fratres ipſi vltra quinquaginta annos particularia quæcumque ſuffragia in dicto Ordine accepient, & ſuſcipiant, vt particularitatquorumcumque dicti Ordinis Fundatorum, & Fundatricum, ad quæ ipſi obligantur, ſuffragia huiuſmodi ſub omnium dicti Ordinis ſuffragiorum, & bonorum generalitate ſuſcipere, & acceptare, ſingulíſque priuilegijs, gratijs, & indultis

Quomodo fratres poſſunt ſe obligare ad ſuffragia, qui fruũtur priuilegiis Mendicantium concedendis, &c.

1507. omnibus quatuor Mendicantium Ordinibus, & eorum cuilibet per Sedem prædictam conceſſis, ſeu aliàs quomodolibet concedendis, & etiam Ordini prædicto iam conceſſo, & confirmato priuilegio confeſſiones audiendi, iuxta illius formam, & tenorem, vbiuis frui, vti, & gaudere valeant. 1507.

Perſonæ, quæ priuilegiis Ordinis gaudēt. Vnde bene Capit Ro. 7. ſeſſ. 9 ſtatuit, quòd ſolum filiæ Fundatricū, non filiæ filiarum monaſteria noſtra ingrediantur.

§. 5. Quodque dicti Ordinis domorum Fundatores, Fundatrices, Procuratores, & Procuratrices, Tutores, & Tutrices, eorumque vtriuſque ſexus liberi, necnon dicti Ordinis Conſeruatores præſentes, & futuri, omnium, & ſingulorum ipſorum ieiuniorum, orationum, & ſacrificiorum, ac quorumcumque aliorum bonorum, in toto huiuſmodi Ordine Minimorum de cætero faciendorum, & recitandorum participes forent, & illis communicata ſint, & eſſe debeant.

Conſeruatores eligēdi poteſtas, ipſorumque auctoritas

§. 6. Quodque Fratres dicti Ordinis Conſeruatores Minimorum etiam Canonicos Cathedralium Eccleſiarum, & Officiales, ac Vicarios ipſorum ſibi eligere, & quòd tales in Conſeruatores taliter per eos electi, ex nunc per nos deputati cenſeantur, poſſintque contradictores quoſcumque excommunicare, & cenſuras, iteratis vicibus, aggrauare, ac loca quæcumque Eccleſiaſtico ſubiicere interdicto, ac omnia alia, quæ poſſunt Conſeruatores, ab aliis Fratribus aliorum Ordinum Mendicantium, iuxta priuilegia eis ſuper hoc conceſſa, electi.

Vni domui cōceſſa cenſentur conceſſa omnibus.

§. 7. Quodque ſingula priuilegia, indulgentiæ, gratiæ, & indulta, alicui ex domibus Ordinis Minimorum huiuſmodi hactenus per nos, vel Sedem prædictam, aut aliàs quomodolibet conceſſa, ad omnes, & ſingulas alias domos dicti Ordinis Minimorum hactenus conſtructas, & conſtruendas intelligantur conceſſa, ac ſi in ſpecie cuilibet eorumdem conceſſa fuiſſent, & illa ad quamlibet domorum extenſa, & de nouo conceſſa ſint, & eſſe cenſeantur, dicta auctoritate ſtatuatis, & ordinetis.

Derogat contrariis.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ mem. Bonif. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & duabus dietis in Concilio generali editis, & aliis conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis; etiamſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem Sede indultum fuerit, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum *Romæ* apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris, die 29. Martij 1507. Pontificatus noſtri anno 4.

CONSTITVTIO VIII.

Quæ eſt viuæ vocis oraculum. In quo datur forma tonſuræ gerendæ ab omnibus choro deſtinatis, & aſſignatur forma profeſſionis a Tertiariis faciendæ.

1507. BERNARDINVS MISERATIONE DIVINA tit. S. Crucis in Ieruſalem, S.R.E. Preſb. Card. Patriarcha Ieroſolymit. Ordinis Minimorum Protector.

Vniuerſis, & ſingulis præſentes literas inſpecturis.

Salutem in Domino ſempiternam.

Supplicatur Papæ pro tonſura.

§. 1. VNiuerſitati veſtræ notum facimus, qualiter cum inſtantia pro parte dilecti in Chriſto Franciſci de Paula Inſtitutoris, ac generalis Correctoris Ordinis Minimorum, requiſiti, S. D. N. Iulio II. qui nuper Ordinis Minimorum huiuſmodi Fratrum, & Sororum, & vtriuſque ſexus fidelium Regulas, per eumdem Franciſcum reformatas, ſuper aliquibus in melius emendatas, ac per nos, quibus eiuſdem Ordinis Minimorum Protectoris officium per Sedem Apoſtolicam commiſſum extitit, de prædicti S. D. N. commiſſione diligenter viſas, & examinatas, ac priuilegia eis aliàs conceſſa confirmauit, &

approbauit,

1507. approbauit, ſupplicauimus, quatenus infraſcriptas inſtitutiones per prædictum 1507.
Franciſcum editas, videlicet quòd omnes, ac ſinguli Ordinis Minimorum huiuſmodi fratres præſentes, & futuri, dictum Ordinem pro tempore expreſsè profeſſi, ac iuxta ipſius Ordinis Regulæ tenorem, ad ſtatum Clericalem aſſumpti, necnon alij quicumque eiuſdem Ordinis in ſacris ordinati, mediocres eorum tonſuras deferrent, ſeu coronas, iuxta formam per eumdem Franciſcum ordinatam; & præſentibus annotatam.

§. 2. Quodque omnes, ac ſingulæ tertij Ordinis Minimorum huiuſmodi vtriuſque ſexus perſonæ ſub prædicta Regula, & ordine perpetuò militare cupientes, reuoluto ſuæ probationis anno, profeſſionem, iuxta formam per nos de mandato prædicti S.D.N. ſuper hoc viuæ vocis oraculo nobis facto diligenter emendatam, ac etiam præſentibus annotatam, quæ ſequitur, & eſt talis.

Supplicatum eſt pro forma profeſſionis Tertiariorum.

Ego N. promitto Deo omnipotenti, totique Curiæ cæleſti, & tibi Patri N. mores meos, ac vitam meam in melius emendare, & Ordinis Minimorum *vtriuſque ſexus fidelium Regulæ per* S.D.N. *Papam Iuliũ II. confirmatæ, ſalutifera præcepta pro poſſe obſeruare, &* F. Franciſco de Paula, *ſuiſque ſucceſſoribus eiuſdẽ Ordinis Minimorũ Generalibus Correctoribus pro tempore exiſtentibus obedire, necnon prædictæ Regulæ ſalubribus conſiliis, ac monitis me conformare, & prædicti Ordinis honorem, & vtilitatem fideliter procurare. Amen.* emittere tenerentur, confirmare, & approbare de benignitate Apoſtolica dignaretur,

§. 3. Tandem à Sanctitate ſua viuæ vocis oraculo inſtitutionum, & ordinationum huiuſmodi, tamquam quæ per nos iuſtæ, & honeſtæ, ac Religioni conſonæ repertæ ſunt, confirmationem, & approbationem, ac etiam vniuerſis, & ſingulis dicti Ordinis fratribus pro tempore exiſtentibus, Ordinem ipſum expreſsè profeſſis, & ad ſtatum Clericalem, vt præfertur, aſſumptis, ac aliis quibuſcumque eiuſdem Ordinis in ſacris ordinatis, vt, iuxta præinſertam tonſuræ, ſeu coronæ formam, mediocres eorum tonſuras deferre, ſecundi verò Ordinis Minimorum huiuſmodi Sororibus, vt, mutatis dumtaxat mutandis, eiuſdem Ordinis Fratribus traditam profeſſionis formulam; tertij autem Ordinis Minimorum huiuſmodi vtriuſque ſexus perſonis nunc, & pro tempore exiſtẽtibus, vt præinſertam profeſſionis formam in ſuæ profeſſionis emiſſione tenere, & obſeruare deberent, mandari; ac tranſumptis earumdem præſentium manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, vel alterius in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti munitis, eamdem prorſus fidem in iudicio, & extra illud, quæ ipſis originalibus literis exhiberetur, ſi originaliter exhiberentur, adhiberi debere obtinuimus. In quorum omnium, & ſingulo-

Approbat formam tõſuræ, & profeſſionis Tertiariorum.

1508. rum fidem, & teſtimonium præſentes literas fieri, etiam per infraſcriptum Secretarium ſubſcribi, noſtrique ſigilli iuſsimus, ac fecimus appenſione communiri. Datum, & actum *Romæ*, in domibus noſtræ ſolitæ habitationis, ſub anno à Natiu. Dom. 1507. die verò 18. menſis Aprilis, Pontif. prædicti S. D. N. D. *Iuly* Papæ II. anno 4. V. Card. S. Crucis. De mandato prædicti Reuerendiſſ. D. mei Cardinal. *Ioannes de Burgo* Secretarius. 1507.

Hic inſerenda eſſet Indulgentia ab eodem Iulio *Pont. conceſſa, & data hoc ipſo ann.* 1507. *Idib. Aprilis, niſi eiuſdem eſſet tenoris cum aliâ* Leonis X. *præter clauſulam Indulgentiæ plenariæ pro prima vice, vt aduertimus in Chronico noſtro.*

CONSTITVTIO IX.

Concedit multa priuilegia P. Binet, qui fuit primus poſt S. Franciſcum in Religione Generalis, & in ſpecie quòd nouem collectæ valeant pro nouem Miſsis.

1508. ## IVLIVS PAPA II.

Dilecto filio F. Franciſco Binet, Ordinis Minimorum Correctori generali.

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Proœmiū. SAcer Ordo per quondam *Franciſcum de Paula* exemplaris vitæ Religioſum inſtitutus, & per nos approbatus, & per quem Eccleſiam Dei multiplicibus ſplendoribus illuſtrari ſperamus, à nobis, & Sede Apoſtolica promeretur, vt illius quieti, & corroborationi vigili cura intendamus.

P. Binet in Generalem electus bis recuſat. §. 1. Cùm itaque ſuperiori anno prædictus *Franciſcus*, qui dicti Ordinis Correctòr per Sedem prædictam deputatus fuerat, ad meliorem vitam à Domino conuocatus, in *Gallia* fuiſſet vita functus. Nos cupientes dicto Ordini opportunè prouideri, generale Capitulum Fratrum dicti Ordinis in alma Vrbe noſtra in domo *SS. Trinitatis* dicti Ordinis celebrari, inibique Correctorem generalem eligi iuſsimus, atque mandauimus; ac pro eiuſdem Ordinis directione, illi dilectum filium noſtrum *Marcum* tituli *S. Mariæ trans Tiberim* presbyterum Cardinalem *Senogallienſem* noſtro, & dictæ Sedis nomine præſidere volumus. Cùm autem in Capitulo huiuſmodi, Spiritus ſancti gratia cooperante, via ſcrutinij in generalem Correctorem electus, ac ibidem publica electione, in qua conſenſerunt capitulantes fratres diuerſarum Regionum, in huiuſmodi electione voces habentes, ipſorumque nominibus alta, & intelligibili voce perlectis, & aliis ad huiuſmodi electionem neceſſariis inibi iuridice peractis, à prædicto *Marco* Cardinali auctoritate noſtra, licet plurimum renitens, confirmatus, & ad officium huiuſmodi ſuſcipiendum in virtute Spiritus ſancti, & ad ſanctæ obedientiæ meritum aſtrictus, & coram nobis, ac prædicto *Marco*, ac dilecto etiam filio noſtro *Roberto* tit. *S. Anaſtaſiæ*, officium Generalatus huiuſmodi ſpontè, & liberè reſignaſti, quam renunciationem tuam admittere recuſauimus, tibique, vt officium huiuſmodi; & triennium, pro quo electus fueras, diligenter exerceres, mandauimus, in Generalem confirmatus fuiſti.

Supplicat P. Binet Papæ, ſibi aliquid tradi de ſua auctoritate pro viſitatione perficienda. §. 2. Et, ſicut nobis nuper exponi feciſti, dubitas propter eiuſdem Ordinis Regulam, nouiſsimè per nos approbatam, & confirmatam, & alia, in huiuſmodi tui Generalatus officio nouo, ac vniuerſali viſitatione, quam per vniuerſum Ordinem huiuſmodi perficere cum Dei gratia ſperas, tam à tuis, quàm aliis plurimis aliorum Ordinum Religioſis, plura, variaque impedimenta tibi afferri, propter quæ negotiis dicti Ordinis tui opportunè prouidere poſſe non confidis, niſi auctoritas noſtra tibi ſuffragetur.

§. 3. Nos itaque tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, quòd ſuper omnes,

1508. nes, & ſingulos Ordinis Minimorum huiuſmodi pro tempore vbilibet exi- 1508.
ſtentes fratres, cuiuſcumque etiam ſtatus, conditionis, & gradus exiſtant, auctoritate noſtra plenariam, & omnimodam poteſtatem, facultatem, & iuriſdictionem, quibuſcumque generalibus Correctoribus tui Ordinis per priuilegia Apoſtolica conceſſam, & nuper per nos in eorumdem Marci, & Roberti Cardinalium præſentia tibi viuæ vocis oraculo de nouo attributam & conceſſam, etiam in vtroque foro liberè exercere: Ipſique dicti Ordinis Minimorum Fratres, tam Prælati, quàm alij inferiores vbilibet exiſtentes, quacumque etiam Apoſtolica auctoritate muniti, tibi tanquam vero, legitimo, & immediato Prælato, & generali Correctori dicti Ordinis Minimorum, per nos, vt præfertur, confirmato, & ſubſtitutis, ſeu deputatis per tuas patentes literas, tuiſque mandatis, Regulæ prædicti Ordinis tui non contrariis, humiliter, & cum effectu parere, ac obedire, ac prædictam Regulam per nos approbatam, & confirmatam cum omnibus circa illam per nos declaratis auctoritate noſtra à te reuerenter ſuſcipere teneantur.

Tribuit illi Papa plenariam auctoritatem ſuper omnes fratres.

§ 4. Et cùm vita Ordinis Minimorum huiuſmodi ſit cæteris aliorum Religioſorum arctior, & ſtrictior, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna mandamus, in quam, tam recipientes, quam recepti, & concedentes ipſo facto incurrere debeant, quòd fratres ipſi ad nullum alium, quantumlibet etiam priuilegiatum Ordinem, prætextu quorumcumque priuilegiorum, cuicumque alteri Ordini, etiam ſub quacumque verborum forma quomodolibet conceſſorum, abſque noſtra, & tua, aut generalis Correctoris pro tempore exiſtentis licentia ſpeciali tranſire poſſint. Nec eiuſdem Ordinis Minimorum domos, vel bona quæcumque ad Eccleſias prædicti tui Ordinis quomodolibet pertinentia, aliis quibuſcumque perſonis ſecularibus, regularibus, Eccleſiaſticis, de Ordine Minimorum huiuſmodi non exiſtentibus, concedere audeant, vel præſumant. Et quòd fratres contrafacientes auctoritate noſtra prædicta, quoties opus fuerit, excommunicare, necnon, iteratis vocibus, aggrauare, necnon per alias cenſuras Eccleſiaſticas, & alia iuris remedia compeſcere, & ad Ordinem Minimorum reducere, reuocare, & recuperare, ſeu reduci, & reuocari facere. Et cum eiſdem Fratribus Ordinis Minimorum huiuſmodi eadem auctoritate diſpenſare, ipſoſque & ipſorum quemlibet punire, & corrigere, abſoluere, & abſolutionem huiuſmodi etiam aliis demandare.

Regula noſtra eſt ſtrictior omnibus, & ideo nullus ab ea poteſt tranſire, nec vllus poteſt bona Religionis alienare.

§. 5. Et ſi in huiuſmodi viſitatione tua, vel aliàs in aliquibus domibus, & locis dicti Ordinis Minimorum, tam pro Eccleſiarum fabricis, quam aliis Fratrum neceſſitatibus, Miſſarum multitudinem copioſam inuenires, & cognoſceres, quòd illæ per fratres domorum, & locorum huiuſmodi in Eccleſiis illorum, iuxta obligationem per eoſdem fratres factam, aut relinquentium ordinationem, celebrari non poſſint, prout in Parmenſibus, & Ianuenſibus domibus per illarum fratres eſſe cognouiſti, vt cum fratribus domorum, & locorum huiuſmodi nunc, & pro tempore ibidem degentibus, & eorum quolibet diſpenſare poſſis, & quòd diſpenſatio ſuper his per te facienda, à nobis facta cenſeatur: Eiſdem fratribus, vt nouem collectas per eos, ſeu eorum quemlibet in vnaquaque Miſſa recitare pro nouem Miſſis, ac ſeptem collectas pro ſeptem Miſſis, ſicque de aliis deſcendendo, ſeu citra dictum numerum, cum omnium, & ſingulorum domorum, & locorum huiuſmodi fratrum, ac etiam totius Ordinis Minimorum huiuſmodi ſuffragiorum, orationum, ſacrificiorum, ieiuniorum, vigiliarum, diſciplinarum, & aliorum quorumcumque bonorum generalitate, ſingulis eiuſdem Ordinis benefactoribus, qui Miſſas ipſas in Eccleſiis domorum, & locorum huiuſmodi recitandas dederint, adeo plenè, & integrè valeant, & ſufficiant, ac ſi Miſſæ huiuſmodi pro eis, & eorum quolibet, iuxta piam eorum deuotionem, & intentionem particulariter recitarentur, & particulariter recitatæ forent, licentiam concedimus.

Quòd nouem collectæ valeant pro nouem Miſſis per reductionẽ.

§. 6. Necnon omnes, & ſingulas Ordini Minimorum huiuſmodi, & eius perſonis, per nos, & prædeceſſores noſtros, ſeu Sedem prædictam, & eius Legatos, tam S. Franciſco de Paula, quàm aliis quibuſcumque eiuſdem Ordinis

Indulgẽtias concedit.

1508. Minimorum domibus, tam generaliter, quàm particulariter ſub quacumque verborum forma, etiam ſtationum Vrbis, & aliarum Eccleſiarum eiuſdem, indulgentias quaſcumque iuxta priuilegiorum eiuſdem Ordinis Minimorum formam, & tenorem, hactenus quomodolibet conceſſas, in viridi obſeruantia exiſtentes, de nouo de ſpeciali gratia concedimus. 1508.

Derogat contrariis. §. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon quibuſuis reuocationibus, per nos, vel aliàs etiam ſub quacumque verborum ſerie factis, & in poſterum faciendis, ac ſtatutis, & conſtitutionibus dicti Ordinis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tráſumptis fidem adhiberi iubet. §. 8. Volumus inſuper, quòd tranſumptis ſupra præſentibus pro tempore factis, & ſigillo alicuius Prælati Eccleſiaſtici munitis, & manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſignatis, tam in iudicio, quàm extra illis tanta fides adhibeatur, quanta adhiberetur, ſi ipſæ originales literæ forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum *Romæ* apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris, die 27. Martij, 1508. Pontificatus noſtri anno 5.

CONSTITVTIO X.

Quæ eſt viuæ vocis Oraculum. In quo declarantur quædam puncta noſtræ Regulæ.

1508. MARCVS MISERATIONE DIVINA TIT. S. Mariæ trans Tiberim, S. R. E. preſb. Card. Senogall. vulgariter nuncupatus, & in Capitulo generali Fratrum Minimorum in alma Vrbe apud S. Trinitatem, de mandato S. D. N. Iulij, diuina prouidentia Papæ II. celebrato, ad Prælatorum eiuſdem Ord. inſtitutionem, & Regulæ, ac Correctorij declarationem Commiſſarius ab eodem S. D. N. Papa viuæ vocis oraculo ſpecialiter deputatus, ac per eoſdem fratres capitulariter congregatos acceptatus.

Vniuerſis, ac ſingulis eiuſdem Ordinis Minimorum, nunc, & pro tempore exiſtentibus fratribus, ac aliis quibuſcumque ad quos ſpectat.

Salutem in Domino ſempiternam.

Prohibet cantum. §. 1. VObis, & veſtrum cuilibet tenore præſentium ſignificamus, qualiter de mandato eiuſdem S. D. N. nobis, quibus Ordinis Minimorum huiuſmodi Regulæ, & Correctorij, per eumdem S. D. N. viuæ vocis oraculo examinatio, & declaratio commiſſæ fuerunt, ſimili viuæ vocis oraculo nuper facto declarauimus, prout etiam præſentium tenore declaramus, quod Regulæ, & Correctorij huiuſmodi clauſula de non cantando in Officiis diuinis iuxta formam in ea expreſſam, per totum Ordinem Minimorum debet vniformiter obſeruari, prout nobis etiam viuæ vocis oraculo expreſsè declarauit, & declarari mandauit præfatus S. D. N.

Eleemoſynæ in iudicio quomodo repetendæ. §. 2. Similiter ſuper debitorum, ſeu relictarum eleemoſynarum repetitione, auctoritate Apoſtolica declaramus, quòd non fuit intentionis Regulæ conditoris, vt fratres Ordinis huiuſmodi eleemoſynas ipſas omnino non repeterent, ſed quòd illas non repeterent in iudicio, & cum contentione; ita quod fratres ipſi etiam perſonaliter, religiosè, amicabiliter, ac fraternè, & ſine contentione eleemoſynas ipſas repetere poſſint, non autem iudicialiter, & contentiosè illas in iudicio repetant: Cùm etiam Religioſis, qui ſpiritui, & contemplationi vacare debent, prohibitum ſit negotiis ſecularibus ſe immiſcere,

& iudicialiter

1508. & iudicialiter agere, & ideo fratres ipſi per ſe ipſos in iudicio minimè comparere valebunt; ſed benè per Procuratores ſeculares, prout eis ex declaratione, in priuilegiorum eiuſdem Ordinis quinternione ſuper hoc facta, expreſsè permiſſum eſt. 1508.

§. 3. Declaramus etiam, quòd vbi in dictæ Regulæ Minimorum 6. cap. expreſsè dicitur, quòd ægroti ad infirmariam exteriorem primitus deducantur, intelligi debet de Conuentibus completis, & in quibus habetur talis infirmaria. Et ideò decernimus, ac præſentium tenore mandamus, quod vbi adhuc non eſſet constructa talis infirmaria, ſtudeatur conſtrui, & haberi, quàm citiùs fieri poterit; interim vero ne patiantur infirmi, ponantur in aliqua manſione in Conuentu ipſo exiſtente, ab aliis tamen officinis magis ſequeſtrata, prout commodiùs id fieri poterit, & quòd potiùs ab ædificatione aliorum membrorum domorum Ordinis huiuſmodi (excepto dormitorio) ceſſetur, quam à conſtructione, ſeu ædificatione infirmariæ huiuſmodi. Infirmaria vbi conſtruenda.

§. 4. Inſuper circa infirmorum gubernationem, & prouiſionem, eadem auctoritate declaramus, quod vbi fratres huiuſmodi, omni poſſibili diligentia adhibita, ſtuduerint, Procuratores, vel deuotos ſuos, in defectu oblatorum, habere, qui infirmis prouideant, & illos ſi taliter habere non potuerint, ne infirmi ipſi interim debita cura careant, licitè poſſint fratres perſonaliter illis infirmis obſequi, ipſiſque de ſibi neceſſariis cibis de Superioris licentia debitè prouidere, & quod fratres ipſi ad infirmorum curam deputati dumtaxat ipſis infirmis deſeruire habeant. Infirmis qui debeant deſeruire.

§. 5. Vlteriùs eadem auctoritate declaramus, quòd dum in 9. cap. Regulæ, & Correctorij Ordinis huiuſmodi circa Officialium Conuentuum electionem dicitur, quòd per ſuperiores Prælatos in eorum viſitatione aliquando fieri debeat, clauſulam huiuſmodi debeat intelligi de Capituli localis conſenſu. Officiales Conuentus quomodo à Prælatis fieri poſſunt.

§. 6. Præterea ſimili auctoritate declaramus, quòd dum in eodem 9. Regulæ, & Correctorij cap. dicitur, quòd Correctores locales extra Conuentum exire non valebunt, niſi de Capituli ſcientia, debet hoc intelligi, prout pleniùs in ipſo Correctorio continetur, quòd prædicti Correctores propter hoc non ſemper locale Capitulum ſpecialiter celebrare habeant, ſed ſatis ſit, quòd ipſi coram fratribus ſuis, ſiue ante, ſiue poſt diuinum Officium in Eccleſia, ſiue ante cibum, ſiue ſumpto, in refectorio debitè congregatis exitus ſui cauſam proponant, & ita de eorumdem fratrum ſcientia, & Seniorum aſſenſu domos exire poterunt pro cauſis in prædictis Regula, & Correctorio pleniùs ſpecificatis. Correctores Conuentum quomodo exire poſſint.

§. 7 Eadem auctoritate declaramus, quòd verba in 10. cap. prædictæ Regulæ de non condendis ſtatutis poſita, intelligi debeant relatiuè ad immediatè ante dicta, videlicet ad ſtatuta contra Regulam huiuſmodi in toto, vel in parte venientia, ſeu ab huiuſmodi deuiantia. Statuta contra Regulam fieri nō poſſunt.

§. 8. Simili auctoritate declaramus, quòd vbicumque in eiſdem Regula, & Correctorio agitur de non emendo, vel vendendo, intelligi debet, quod ipſi fratres, neque ſoli, neque proprio nomine, præterquam in itinère, defectu oblatorum, vel deuotorum, pro quotidiano victu vendere, vel emere poſſint, ſed bene per eorum Procuratores, ac deuotos, & oblatos nomine domorum Ordinis, ita tamen, quod fratres ipſi, dum hæc fient, ad conſenſum, vel diſſenſum ſuper huiuſmodi exhibendum, non ad mercandum, vel ad contractandum, præſentes eſſe poterunt. Emere, vel vendere quomodo poſſint fratres.

§. 9. Inſuper eadem auctoritate declaramus, quòd vbicumque tam in dicto Correctorio, quàm alibi agitur de ſuperflui diſtributione, & erogatione, hoc intelligi debeat ciuiliter, videlicet ſalua ſemper prouiſione per annum pro infirmis, & fratrum indumentis, ac aliis neceſſitatibus, & præſertim pro fabrica perficienda. Superflua quomodo diſtribuenda.

§. 10. Tandem eadem auctoritate declaramus, quòd vbi in eodem Correctorio agitur de vinolentia punienda, intelligi debeat de vinolentia conſuetudinaria, & affectata. Vinolentia conſuetudinaria punienda.

1508. *His declarationibus fratres ſtare tenentur.*

§. 11. Quas quidem declarationes, & modificationes de maturo totius generalis Capituli, & præfatorum Fratrum Minimorum conſilio, deliberatione, & conſenſu expoſtulatas, & admitti, & approbari petitas, admiſimus, & Apoſtolica auctoritate nobis viuæ vocis oraculo ſuper hoc facto commiſſa modo præfato approbauimus, & per præſentes de nouo approbamus, & confirmamus, illaſque ſingulas, iuxta earum formam, & tenorem, obſeruari, ac eis in toto Ordine Minimorum huiuſmodi ſtari, præfata auctoritate Apoſtolica expreſsè mandamus. Necnon vt ſuper illis per prædicti Ordinis Generalem, ſeu de eius mandato, fieri poſſint tranſumpta, quibus taliter factis, & eiuſdem Generalis manu propria ſubſignatis, ſuique officij ſigillo debitè ſigillatis, vbique in iudicio, & extra fides plenaria adhibeatur, præſentium tenore plenam concedimus facultatem. In cuius rei fidem, & teſtimonium præſentes literas manu propria ſubſcripſimus, ac per Secretarium noſtrum ſubſignatum ſubſcribi, & ſignari, magnique noſtri ſigilli iuſſimus, ac fecimus appenſione communiri. Datum *Romæ* in domibus noſtræ ſolitæ habitationis, die verò 15. menſis Febr. ſub anno à Natiu. Domini 1508. Pontif. prædicti S. D. N. Papæ anno 5. M. Card. Senogall. manu propria. 1508.

CONSTITVTIO XI.

Confirmat de nouo Regulam, approbat declarationes illius, factas à Cardinali Senogallenſi. Prohibet cantum, & ingreſſum mulierum non Fundatricum intra ſepta noſtrorum Monaſteriorum.

1508.

IVLIVS PAPA II.

Dilecto filio F. Franciſco Binet Ordinis Minimorum Generali

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Capitulum generale per alias ſuas celebrari mandauit.

§. 1. LIcet anno ſuperiori generale Capitulum Ordinis Fratrum Minimorum in alma Vrbe noſtra de mandato noſtro celebratum fuerit, illique auctoritate noſtra præfuerit dilectus filius noſter *Marcus*, tit. *S. Mariæ trans Tiberim* presbyter Cardin. Senogallenſis, ac electio de te in Generalem Correctorem dicti Ordinis canonicè facta, necnon omnia, & ſingula per generalis Capituli Ordinis huiuſmodi fideles, ac pios zelatores, iuxta eiuſdem Ordinis primi Patris, & Inſtitutoris *Franciſci de Paula* piam, & vltimam voluntatem, ſeu iuxta tenorem eiuſdem Regulæ per nos approbatæ, & confirmatæ, ibidem deliberata, acceptata, concluſa, ac per eumdem Cardinalem auctoritate noſtra huiuſmodi declarata, & authenticata, tam ſuper cantus inhibitione, quàm ſuper aliis punctis, & articulis ſuper Regula prædicta inibi etiam ritè notatis, & articulatis, per nos (prædicto *Marco* Cardinali ſingula huiuſmodi, nonnulla vtique declaratione digna nobis fideliter referente) approbata, & confirmata fuerunt.

Dubitarunt quidã de mente huius Pontificis.

§. 2. Quia tamen nuper fide dignorum relatione percepimus, aliquos ex fratribus dicti Ordinis, præſertim in Italiæ partibus degentibus, tam ſuper cantus huiuſmodi prohibitione, quàm mulierum intra Conuentuum ſepta ingreſſus inhibitione, & Vigilum deputatione, huiuſmodi prædictæ Regulæ moderationem petere, ac in dubium reuocare, an noſtræ mentis extiterit confirmare Regulam huiuſmodi per ipſum Inſtitutorem vltimò reformatam, ſeu in melius emendatam, dum prohibet, diuinum Officium cum notulis decantari, & mulieres aliter, quàm in Regula huiuſmodi permittitur, Conuentuum ſepta ingredi, permittatque Vigiles deputari; aut etiam ſi ſuper iis, ac aliis ſingulis in dicta Regula contentis, per prædictum Marcum Cardinalem pleniſſimè fuerimus, & ſimus informati.

§. 3. Nos

1508. §. 3. Nos, qui Regulæ, & Ordinis huiuſmodi zelatores ſumus, & ad quos ſpectat ambiguitates ſingulas, præſertim cum de mente noſtra, & de reſultantibus noſtris ex literis dubitationibus quibuſcumque quæritur, declarare. Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera noſtra ſcientia, & deliberatione, vniuerſis, & ſingulis præſentes literas inſpecturis notum facimus, quod Regulam Ordinis Minimorum huiuſmodi vltimo loco, de mandato vltimo Inſtitutoris reformatam, ſeu in melius emendatam, etiam quò ad prohibitionem recitationis diuinorum Officiorum, tam diurnorum, quàm nocturnorum, & quarumcumque Miſſarum, etiam defunctorum cum cantu aliquo, etiam Gregoriano: Necnon alias, quam in prædicta Regula permittitur, ingreſſus mulierum intra Conuentuum Ordinis huiuſmodi ſepta: Vigilúmque deputationem, & huiuſmodi, iuxta Regulæ prædictæ tenorem, approbauimus, & confirmauimus, ac pro potiori cautela de nouo approbamus, & confirmamus. Et proinde vniuerſis, & ſingulis Ordinis Minimorum huiuſmodi, nunc, & pro tempore vbilibet exiſtentibus Fratribus præſentium tenore diſtrictiùs inhibemus, ne in aliqua Eccleſia cuiuſcumque domus dicti Ordinis, tam citra, quam vltra montes, & vbicumque nunc, & pro tempore exiſtentibus, diuina eorum Officia, tam diurna, quam nocturna, & tam feſtiua, quam ferialia, Miſſas aliquas, tam defunctorum quàm alias, etiam in ſolemnibus feſtis, neque Gregoriano, neque alio quouis cantu cum notulis cantare, nec aliquas mulieres aliter, quàm in dicta Regula permittitur, Ordinis Minimorum huiuſmodi Conuentuum ſepta ingredi vllatenus præſumant. 1509.

Prohibet cantum, & ingreſſum mulierum in eorum Conuentus.

§. 4. Et ne pro prædictis, aut aliis quibuſcumque prædictæ Regulæ punctis, ſeu articulis, ad nos, ſeu Sedem Apoſtolicam in poſterũ recurrere ſit neceſſarium, illis etiam, vt diuina eorum Officia, tam diurna, quàm nocturna, ſingulaſque Miſſas, etiam defunctorum, & in feſtis ſolemnibus, tam in Choro, quàm in Altari, iuxta prædictæ Regulæ tenorem, plana dumtaxat, & intelligibili voce, ac ſine notulis quibuſcumque cantu vtique rectiſſimo, tamquam eorum minimo nomini, ſuæque vitæ quadrageſimali apto, & conuenienti, ſimpliciter recitare debeant. Mulieres verò aliter, quàm in prædicta Regula permittitur, Ordinis huiuſmodi Conuentuum ſepta ingredi nullatenus permittant. Vigiles autem, iuxta tenorem dictæ Regulæ per nos, vt præfertur, approbatæ, & confirmatæ, à cunctiſque fratribus huiuſmodi, nunc, & pro tempore vbilibet exiſtentibus, & degentibus, de mandato noſtro, perpetuis futuris temporibus in virtute Spiritus ſancti recipiendæ, & acceptandæ, ſibi pro tempore deputatos, ſeu deputandos, ea, qua decet, reuerentia recipere habeant, mandamus, atque iniungimus.

Officium diuinum ſimpliciter recitari, & Vigiles acceptari iubet.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis quoque, ac conſuetudinibus dicti Ordinis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, & confirmatis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum *Romæ* apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris, die 20. Decembris, 1508. Pontif. noſtri anno 6.

Derogat contrariis.

CONSTITVTIO XII.

Concedit quod poſsimus Conuentus ſumere & ædificare etiam non diſtantes ab aliis per cannas 140.

IVLIVS PAPA II. 1509.

Dilecto filio F. Franciſco Binet Generali Ordinis Minimorum,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

PIIS, & honeſtis deſideriis, illis præſertim, per quæ paci, & quieti perſonarum, ſub regulari obſeruantia degentium conſulitur, libenter annuimus, eaque fauoribus proſequimur opportunis. Proœmium.

1509. Mouet tractātus fratres ſuper quodam Conuentu non diſtante per 140 cannas.

§. 1. Exponi nobis nuper feciſti, quòd licet aliàs dilectus filius *Andreas de Medina* certas domos in ſuburbiis Oppidi B. Mariæ *Aſtigiæ Hiſpalenſis* Diœceſis, quas tunc obtinebat, Ordini Minimorum, cuius Generalis exiſtis, pro conſtruenda inibi vna domo, ſeu Monaſterio ſub inuocatione *Ieſu Mariæ* pro perpetuis vſu, & habitatione Sororum dicti Ordinis conceſſerit, ipſiuſque Ordinis fratres, quibus fel. rec. *Sixtus* Papa IV. prædeceſſor, & ſecundum carnem patruus noſter, recipiendi domos, & loca pro eorum domibus a ſponte dantibus priuilegia etiam à nobis approbata conceſſerat, iuxta dicta priuilegia, domos ipſas receperint, inibique quamplurimas impenſas ex Chriſti fidelium eleemoſynis pie erogatis hactenus fecerint. Quia tamen nonnulli fratres certæ domus Ordinis Fratrum B. Mariæ de monte Carmelo, aſſerentes dictam domum *Ieſu Mariæ* infra ſpatium centū, & quadraginta cannarum per aerem, aut aliàs menſurandarum conſtructam fuiſſe, idque contra priuilegia eiſdem fratribus B. Mariæ de monte Carmelo Apoſtolica auctoritate conceſſa, & in Mari magno contenta factū fuiſſe, ac ſub certis ſententiis, cenſuris, & pœnis in dictó Mari magno contentis, ne in dicta domo *Ieſu Mariæ* habitare, ſeu conſtruere præſumerent, inhibuerunt, ſeu inhiberi fecerunt.

Supplicant pro remedio.

§. 2. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter ſupplicatum, tibi, & Fratribus dicti Ordinis Minimorum, ad quem quamplurimi Chriſti fideles, præſertim partium Hiſpaniæ, ob Dei amorem, ac *B. Franciſci de Paula* illius Inſtitutoris memoriam magnum gerunt deuotionis affectum, vt tam dictam *Ieſu Mariæ*, quam alias, tam eis, quàm Sororibus dicti Ordinis Minimorum domos hactenus conceſſas, quàm in poſterum concedendas, etiam ab aliis domibus fratrum B. Mariæ de monte Carmelo, & aliorum quorumcumque Ordinum per centum, & quadraginta cannas, etiam per aerem, aut alias menſurandas, non diſtantes recipere, & receptas tenere, & inhabitare, ac de nouo in illis conſtruere, & ædificare, ſeu conſtrui, & ædificari facere valeas, & ipſi valeant, concedere, aliaſque in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Concedit, quòd poſſint fratres inſtituere Conuentus non diſtantes per 140 cannas.

§. 3. Nos itaque huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, tibi, ac Fratribus Ordinis Minimorum huiuſmodi prædictam *Ieſu Mariæ*, & quatcumque alias domos, & loca hactenus eidem Ordini Minimorum, illiuſque Fratribus, & Sororibus conceſſas, ſeu conceſſa, & in poſterum concedendas, ſeu concedenda, etiamſi infra centum, & quadraginta cannas per aerem, aut alias menſurandas, ab aliis domibus dictorum Fratrum de monte Carmelo, & aliorum quorumcumque Ordinum fuerint, de eorum tamen conſenſu, quorum intereſt, liberè, ac licitè recipiendi, & pro eorum perpetuis vſu, & habitatione retinendi ac de nouo in illis conſtruendi, & ædificandi, ſeu conſtrui, & ædificari faciendi, ac inhabitandi de conſenſu quorum intereſt, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium licentiam concedimus.

Deputat commiſſarios.

§. 4. Quocirca dilectis filiis Miniſtro Monaſterij per Miniſtrum gubernari ſoliti S. Trinitatis Malacitanæ, & Decano Eccleſiæ Cordubenſis per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel alter eorum vobis in præmiſſis efficacis defenſionis auxilio aſſiſtentes, faciant vos conceſſione prædicta liberè potiri, & gaudere, non permittentes, vos per quoſcumque deſuper indebitò moleſtari, Contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam, & alia opportuna remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo.

Derogat contrariis.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus dictorum Ordinum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, & indultis Apoſtolicis dictis Ordinibus conceſſis, quibus, illorum tenores pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum *Romæ* apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris, die 11. Iunij 1509. Pontificatus noſtri anno 6.

CONSTITVTIO XIII.

CONSTITVTIO XIII.

Confirmat electionem Generalis Germani Lionet, & acta Capituli generalis Turonenſis, & concedit, quòd Generalis præſideat in Capitulo generali vſque ad nouam futuri Generalis electionem; & quòd acta in vno Capitulo generali, in ſequenti approbari, vel reprobari poſſint.

IVLIVS PAPA II.

Dilecto filio *Germano Lionet* Ordinis Fratrum Minimorum,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. EXponi nobis nuper feciſti, quòd tu in proximo Capitulo generali Ordinis Fratrum Minimorum in domo Ieſu Mariæ, propè Ciuitatem Turonen. dicti Ordinis celebrato, Spiritus ſancti gratia cooperante, via ſcrutinij in generalem Correctorem dicti Ordinis, iuxta illius regularia inſtituta, per nos, & Sedem Apoſtolicam approbata, canonicè electus fuiſti. Ac poſt electionem de te factam huiuſmodi, in eodem Capitulo nonnulla pro dicti Ordinis manutentione, & directione vtilia, ac rationabilia edita fuerunt. Quæ omnia pro illorum ſubſiſtentia firmiori cupis dictæ Sedis munimine roborari. Supplicatio.

§. 2. Nos itaque tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, electionem de te ad triennium proximum factam, & omnia, & ſingula alia, regularibus inſtitutis dicti Ordinis per nos approbatis, & canonicis, & Apoſtolicis inſtitutis non obuiantia, in dicto Capitulo generali pro ipſius Ordinis vtilitate geſta, & edita, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, illáque inuiolabiliter obſeruari mandamus. Supplentes omnes, & ſingulos defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem. Confirmat acta Capituli Turonen.

§. 3. Et ne, triennio huiuſmodi finito, etiam ante futuri Correctoris generalis iuxta dicti Ordinis regularia inſtituta factam electionem, Ordo ipſe Correctore generali interim careat, tibi, ac ſucceſſoribus tuis Correctoribus generalibus dicti Ordinis pro tempore exiſtentibus, vt Correctores generales dicti Ordinis remanere, & Capitulo præſidere debeatis, donec canonica electio ſucceſſoris in Capitulo generali pro tempore celebrato iuxta dicti Ordinis regularia inſtituta facta fuerit. Mādat, Generalē præſidere Capitulo vſque ad nouam electionem.

§. 4 Quódque geſta, & edita in Capitula huiuſmodi, in ſequenti Capitulo (dummodo canonicis, & Apoſtolicis ordinationibus, aut Primatui Eccleſiæ Romanæ aliquo modo non obſiſtant) infirmari, aut approbari, ſeu confirmari poſſint, eadem auctoritate licentiam concedimus, pariter & indulgemus. Quòd acta in vno Capitulo poſſint ab alio approbari vel reprobari.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus dicti Ordinis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis. Necnon omnibus, & ſingulis conceſſionibus, ſub quacumque etiam verborum forma, & ſerie, per nos, & Sedem prædictam, aut alias in contrarium forſan factis, & in poſterum faciendis, quorum omnium, & ſingulorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pro expreſſis haberi volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, die 1. Decembris, 1511. anno 9. Derogat contrariis.

1513. 1513.

LEO X.

qui ſedit à die III. Martij an. 1513. ad diem II. Decembr. an. 1521.

CONSTITVTIO I.

Concedit Tertiariis Ordinis noſtri, vt gaudeant immunitate, & aliis priuilegiis, quibus Tertiarij Ordinis Minorum.

LEO EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmium. EA, quæ à prædeceſſoribus noſtris pro perſonarum ſub Religionis habitu Domino famulantium immunitate, & quiete ſunt conceſſa, nonnumquam ad alias ſimiles arctioris vitæ perſonas, ſubſiſtente cauſa, libenter extendimus.

Cõmemorat literas Sixti IV. Sacroſancta. § 1. Dudum fel. rec. *Sixto* Papæ IV prædeceſſori noſtro pro parte dilectorum filiorum vniuerſorũ Fratrum, & dilectarũ in Chriſto filiarum vniuerſarum Sororum tertij Ordinis *B. Franciſci* de pœnitentia nuncupatorum per *Italiam* conſiſtentium expoſito, quòd licet plures Summi Pontifices etiam prædeceſſores noſtri, diuerſa, & plura pro immunitatibus eorum conceſſiſſent priuilegia, & plures ſolemniſſimi iuris vtriuſque Doctores tenuiſſent, quòd ipſi Fratres, & Sorores deberent gaudere libertate, & immunitate Eccleſiaſtica, vt perſonæ Religioſæ: nihilominus Communitates Ciuitatum, Poteſtates, aliique Officiales ſeculares locorum Italiæ non ceſſabant quotidie noua eis, tam in rebus, quàm in perſonis inducere grauamina, libertati Eccleſiaſticæ contraria. Idem *Sixtus* prædeceſſor Communitatibus, Poteſtatibus, & Officialibus prædictis ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, eo ipſo per Officiales ipſos, ac ſingulares perſonas earumdem Communitatum, ſi contra facerent, incurrenda, ne eiſdem Fratribus, & Sororibus grauamina aliqua libertati Eccleſiaſticæ contraria inducere, aut ipſos Fratres, & Sorores, quominùs gauderent priuilegiis, & immunitatibus, tam fori, quàm perſonæ, & rerum, ſicut aliæ perſonæ Eccleſiaſticæ, quomodolibet impedire præſumerent, Apoſtolica auctoritate inhibuit. Et nihilominus omnibus, & ſingulis, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Ordinariis, & quibuſlibet perſonis in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutis; necnon Patriarchalium, Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarũ Canonicis, & cuilibet eorum, qui deſuper forent requiſiti ab aliquo Fratrum, ſeu Sororum prædictorum, mandauit, quatenus præmiſſa, vbi, & quando expedire viderent, ſolemniter publicarent, & non permitterent, eoſdem Fratres, & Sorores contra inhibitiònis ſuæ huiuſmodi tenorem per quoſcumque quauis auctoritate indebitè moleſtari, & illos, quos propterea huiuſmodi excommunicationis ſententiam eis incurriſſe conſtaret, excommunicatos nunciarent, facerentque ab aliis nunciari, & ab omnibus arctiùs euitari, donec ab huiuſmodi indebitis moleſtiis, per eos dictis Fratribus, & Sororibus illatis, cum effectu deſtitiſſent; contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, prout in ipſis Sixti prædeceſſoris deſuper confectis literis pleniùs continetur.

Supplicatio. § 2. Cùm autem, ſicut exhibita nobis pro parte dilecti filij *Germani* Ordinis Fratrum Minimorum generalis Correctoris petitio continebat, pro eo quòd in dicto Ordine Minimorum ſunt Fratres, & Sorores tertij Ordinis Minimorum, prout in dicto Ordine Minorum, videatur conſonum iuri, quòd etiam Fratres,

1513. Fratres, & Sorores tertij Ordinis Minimorum immunitate Eccleſiaſtica, & priuilegiis, quibus Fratres, & Sorores tertij Ordinis Minorum gaudent, gaudere debeant, pro parte dicti Germani Correctoris nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt Fratribus, & Sororibus tertij Ordinis Minimorum, quòd libertate, & immunitate Eccleſiaſtica, ac aliis priuilegiis in literis Sixti prædeceſſoris huiuſmodi contentis, & quibus Fratres, & Sorores tertij Ordinis Minorum gaudent, & potiuntur, potiri, & gaudere; ipſique Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Ordinarij, & Canonici eos tueri, & defendere debeant, concedere, & indulgere, aliaſque in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. 1513.

§. 3. Nos igitur, ad quos pertinet ſuper his adhibere vigilantiæ noſtræ curas, volentes Fratres & Sorores tertij Ordinis Minimorum huiuſmodi fauore proſequi gratioſo, prædictum *Germanum* Correctorem à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, literas *Sixti* prædeceſſoris huiuſmodi ad Fratres, & Sorores tertij Ordinis Minimorum, ita quod ipſi libertate, & immunitate Eccleſiæ, & aliis priuilegiis in illis contentis, & quibus Fratres, & Sorores tertij Ordinis Minorum gaudent, & potiuntur, potiri, & gaudere. Ipſique Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Ordinarij, & Canonici eos tueri debeant in omnibus, & per omnia, ac ſi Fratres, & Sorores tertij Ordinis Minimorum in illis expreſsè nominati, ipſæque literæ eis conceſſæ fuiſſent, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium extendimus, pariter & ampliamus. Tertiarij gaudēt immunitate.

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ idem *Sixtus* prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Derogat contrariis.

§. 5. Cæterùm quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus Fratres, & Sorores tertij Ordinis Minimorum huiuſmodi illis indigerent, deferri, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quòd earum tranſumptis manu Notarij publici, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, aut alicuius Prælati Eccleſiaſtici ſigillo munitis, ea prorſus in iudicio, & extra illis plena fides adhibeatur, ac iis ſtetur, ſicuti ipſis originalibus literis adhiberetur, & ſtaretur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c. Datum *Romæ* apud *S. Petrum*, anno Incar. Dom. 1513. pridie Idus April. Pontif. noſtri an. 1. Trāſumptis fidem adhiberi iubet.

CONSTITVTIO II.

Concedit indulgentiam decem annorum, & totidem quadragenarum viſitantibus noſtras Eccleſias in feſto Omnium Sanctorum, Aſſumptionis, & Annunciationis B. Mariæ, ac in die Pentecoſtes. Et concedit Correctoribus licentiam deputandi ſex, aut plures Confeſſores, qui dictis diebus, & præcedenti poſſint abſoluere à caſibus Epiſcopalibus, & vota omnia commutare, exceptis quatuor.

LEO EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI. 1513.

Vniuerſis Chriſti fidelibus præſentes literas inſpecturis,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

PAſtoris æterni, qui, vt humanum genus ab æterna damnatione eriperet, ſe in ara crucis immolari non abnuit, vices, quamuis immeriti, gerentes in Procemium.

1513. terris, id ſuper reliqua vota noſtra feruenter optamus, vt cunctos fideles, quos ipſe ſui pretioſi ſanguinis ſparſione Deo Patri reconciliare curauit, quorum regimen, & gubernationem nobis commiſit, ad recolendam iugiter memoriam ſuæ paſſionis, & viſitandum Eccleſias, aliqua religioſa loca præſertim ſub inuocatione B. Mariæ Virginis, cuius vbera ipſum Redemptorem noſtrum lactare meruerunt, fundata, inuitemus, &, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire, frequentiùs excitemus. 1513.

Indulgentias elargitur. §. 1. Cupientes igitur, vt *Ieſu Mariæ Turonenſis*, & *B. Mariæ*, ac *omnium Sanctorum Ambianenſis*, necnon eiuſdem *B. Mariæ totius gratiæ Pariſienſis*, ac *S. Helenæ Gemenſis* Ordinis Minimorum domus, & Eccleſiæ, ad quas, vt accepimus, *B. Franciſcus de Paula* dicti Ordinis Inſtitutor, & dum viueret generalis Corrector, ſingularem gerebat deuotionis affectum, congruis frequententur honoribus, & Chriſti fidelium deuotio ad Eccleſias ipſas, & D. N. Ieſu Chriſti paſſionem magis augeatur; ipſique fideles eò libentiùs confluant ad eaſdem, quò ex hoc ibidem dono cœleſtis gratiæ vberiùs conſpexerint ſe refectos. De omnipotentis Dei miſericordia, & BB. Apoſtolorum Petri, & Pauli auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus, & confeſſis, qui Eccleſias alicuius ex prædictis, vel aliis domibus dicti Ordinis in celebritate omnium Sanctorum, & dictæ B. Mariæ Aſſumptionis, & eiuſdem Annunciationis, ac Pentecoſtes feſtiuitatibus, à primis Veſperis celebritatis, & ſingularum feſtiuitatum huiuſmodi, vſque ad occaſum Solis ſequentis diei annuatim deuotè viſitauerint, & inibi in dictæ paſſionis memoriam quinquies Orationem Dominicam, & totidem Salutationem Angelicam huiuſmodi recitauerint, decem annorum, & totidem quadragenarum indulgentiam in Domino miſericorditer concedimus.

Correctores Confeſſores deputare poſſunt. §. 2. Et vt Chriſti fideles prædicti, qui ad Eccleſias ipſas pro huiuſmodi conſequenda indulgentia pro tempore confluerint, huiuſmodi indulgentiæ faciliùs participes eſſe poſſint, omnium, & ſingularum conſtructarum, & conſtruendarum domorum Ordinis Minimorũ huiuſmodi Correctoribus nunc, & pro tempore exiſtentibus deputandi annis ſingulis ſex, aut plures presbyteros idoneos ſeculares, aut dictarũ domorũ Fratres, qui in celebritate, & aliis feſtiuitatibus prædictis, & die præcedenti in dictis Eccleſiis, eorumdẽ confluentium confeſſionibus diligenter auditis, eis pro cõmiſſis per eos delictis, etiam in ſingulis caſibus Epiſcopalibus, abſolutionis beneficiũ impendere, & pœnitẽtiam ſalutarem iniungere; necnon vota quæcumque per eos pro tempore emiſſa (religionis, & caſtitatis, & vltramarino, necnon liminum Apoſtolorum Petri, & Pauli, ac S. Iacobi in Compoſtella, votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeant, licentiam, & facultatem tenore præſentium concedimus, præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Dictis indulgentiis numquam derogatur. §. 3. Volumus autem, decernimus, & declaramus, quòd ſi contingat, nos, aut Sedem Apoſtolicam in poſterum huiuſmodi indulgentias, & facultates reuocare, caſſare, & annullare, ſeu ſuſpendere, quòd præſentes literæ, ac in eis contenta quæcumque nullatenus includantur; nec per tales, vel alias reuocationes, caſſationes, declarationes, decreta, & ſuſpenſiones, ſublata quomodolibet intelligantur, etiamſi de huiuſmodi intentione noſtra, & mente non derogandi, ſpecialis, expreſſa, & non per generales clauſulas, quæ huiuſmodi ſpecificam mentionem importare viderentur, aut importarent, mentio fieret. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, anno Incarnat. Dom. 1513. pridie Nonas Maij, Pontif. noſtri anno 1.

CONSTITVTIO III.

CONSTITVTIO III.

Concedit, quòd ſingulis annis die 2. Aprilis poſſit celebrari Officium, & Miſſa in Eccleſiis noſtri Ordinis, in honorem B. Franciſci de Paula; *& quòd illius Imago in noſtris Eccleſiis depingi poſſit.*

Ieſt Beatifi catio Franciſci P. N.

LEO EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI
AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

ILlius, qui ſemper in ſanctis ſuis mirabilis eſt, vices, licet immeritò, gerentes in terris, piis fidelium, præſertim religioſarum perſonarum votis, quæ ad Dei laudem, & gloriam, ac Sanctorum venerationem, fideliumque animarum ſalutem cedere dignoſcuntur, libenter annuimus, & prout expedire in Domino conſpicimus, fauoribus proſequimur opportunis. Proœmiũ.

§. 1 Sanè pro parte dilecti filij *Germani Lionet* Ordinis Fratrum Minimorum generalis Correctoris nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cùm aliàs claræ mem. *Ludouicus* Francorum Rex ſummoperè deſideraret coram videre quondam *Franciſcum de Paula*, in quodam Eremitorio diſtrictus *Paulæ* Regni *Neapolitani*, tunc ſolitariam vitam ducentem, propter ipſius *Franciſci* odorem bonæ famæ, & vitæ ſanctimoniam, à fel. rec. *Sixto* Papa IV. prædeceſſore noſtro ſibi mandari obtinuit, vt idem *Franciſcus* de Regno *Neapolitano* huiuſmodi, ad Regnum *Franciæ* ſe conferret, & ipſius Regis conſpectui ſe præſentaret, qui adeo eidem Regi, & omnibus regnicolis gratus, & acceptus fuit, quòd in diuerſis Ciuitatibus, & locis, tam *Galliæ*, quàm *Neapolitani*, ac *Siciliæ*, ac *Hiſpaniæ* Regnorum, ac *Germaniæ* diuerſæ domus pro fratribus, vitam, quam ipſe *Franciſcus* elegerat, ducere volentibus, à Chriſti fidelibus conſtructæ, & ædificatæ fuerunt. S. Franciſcus vocatus in Galliam à Rege Frãcorum.

§. 2. Ipſeque *Franciſcus* Ordinem ipſum, qui arctior, & ſtrictior cæteris omnibus exiſtit, quem vtique *Minimorum* appellauit, & ſub certo viuendi modo inſtituit, illumque per piæ mem. *Alexandrum VI.* & deinde *Iulium II.* poſt *Sixtum IV.* & *Innocentium VIII.* *Romanos* Pontif. etiam prædeceſſores noſtros approbari, & confirmari obtinuit, ac dum in humanis egit, & dum ſuo Creatori ſpiritum reddidit, ac etiam vita functus plurimis claruit miraculis, adeò vt propterea magna Chriſti fidelium multitudo, quæ ad domum *Ieſu Mariæ Turonenſem* dicti Ordinis, in qua eius corpus requieſcit, confluit, cum eiuſdem *Franciſci* interceſſione, preces, quas ad Deum effundunt, exaudiri firmiter credant, ipſumque pro beato teneant, & venerentur. Ordo Minimorum ſtrictior omnibus.

§ 3. Et quia in Sanctorum catalogo annumeratus non eſt, tam prædictus *Germanus*, quàm alij dicti Ordinis Minimorum Fratres ſummoperè cupiunt eis concedi, vt liceat illis ſingulis annis die 2. menſis Aprilis, niſi occurrat maior Hebdomada, vel Octaua Paſchæ, & tunc in 2. Feria poſt dictam Octauam, Feſtum, & Officiũ eiuſdem *Franciſci* de vno Confeſſore, cum oratione vnius Confeſſoris, ſub nomine *B. Franciſci de Paula*, in domibus dicti Ordinis celebrare, & celebrari facere. Quare pro parte dicti *Germani* Correctoris nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt pro æterni Regis laude, & gloria, ac ipſius glorioſi Confeſſoris reuerentia, & honore, necnon decore Eccleſiæ, ac Catholicæ Religionis ſplendore, populique deuotione, & ſalute, ſuper iis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Supplicatiõ.

§. 4. Nos igitur, qui fideles quoſlibet ad Sanctorum Dei venerationem, & iugem erga eos deuotionem, vt ei, à quo omne datum optimum, & omne donum perfectum procedit, placere ſtudeant, prout poſſumus, libenter incitamus, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, eiſdem Fratribus, vt de cætero perpetuis futuris temporibus in eorum domibus officium in memoriam eiuſdem Concedit facultatem celebrandi officium S. Franciſci de Paula & eius imaginem pingendi.

1513. *Franciſci* de vno Confeſſore, ſub nomine *B. Franciſci de Paula* huiuſmodi, annis ſingulis in die 2. menſis Aprilis, niſi occurrat Maior hebdomada, vel Octaua Paſchæ, & tunc in 2. feria poſt dictam Octauam celebrare, & in eorum Miſſis, ac Matutinis, & Veſperis eiuſdem *Franciſci* commemorationem ſub nomine *B. Franciſci de Paula* huiuſmodi recitare, eiuſque Imaginem depingi facere, & in Eccleſiis domorum ſuarum, prout etiam Fratres Ordinis Minorum de familia in eorum Eccleſiis Imaginem *F. Bernardini de Montefeltro*, qui etiam proximis annis deceſſit, tenent depictam, tenere liberè, & licitè valeant, Ordinariorum locorum, & cuiuſuis alterius licentia ſuper hoc minimè requiſita, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium licentiam, & facultatem concedimus. 1513.

Derogat contrariis, & tranſumptis fidem adhiberi iubet.

§ 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quòd propter præmiſſa dictus *B. Franciſcus* catalogo prædicto adſcriptus non cenſeatur. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, vbi illæ forent neceſſariæ, deferri, volumus, & prædicta auctoritate decernimus, quod earumdem literarum tranſumptis, manu publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo Cameræ Apoſtolicæ, vel alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus in iudicio, & extra illis fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, anno Incar. Dom. 1513. Nonis Iulij, Pontif. noſtri anno 1.

CONSTITVTIO IV.

Confirmat omnia priuilegia conceſſa à ſuis prædeceſſoribus, & approbat de nouo Regulas Fratrum, & Sororum tertij Ordinis; ac concedit, quòd famulis inſeruientibus in noſtris Monaſteriis in habitu ſeculari poſſimus miniſtrare Euchariſtiam, etiam tempore Paſchatis, & in articulo mortis, ac reliqua Sacramenta præſtare, & in noſtris Eccleſiis ſepelire.

1513. LEO EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmium

IIS, quæ pro fidelium omnium, & Religioſorum animarum ſalute à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris prouidè proceſſerunt, vt eo firmiùs maneant, quò ſæpiùs fuerint Apoſtolicæ Sedis munimine roborata, libenter, cùm à nobis petitur, adiicimus noſtri muniminis firmitatem, ac alia deſuper ordinamus, prout pro eorumdem animarum ſalute in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Memorat Conſtitut. Iulij II. de qua ſuprà.

§. 1. Dudum ſiquidem fel. rec. *Iulius* Papa II. prædeceſſor noſter inter alia Ordini Fratrum Minimorum *B. Franciſci de Paula* conceſſit, quòd famuli domorum dicti Ordinis, necnon cæteri eiuſdem Ordinis habitum portantes, & in articulo mortis in dictis domibus ſepulturam eligentes, omnibus, & ſingulis priuilegiis, dicto Ordini quomodolibet conceſſis, gaudere liberè, & licitè poſſent. Quodque dicti Ordinis Fratres & Sorores, ac Oblati, necnon vtriuſque ſexus Tertiarij, ſeu tertij Ordinis huiuſmodi, & nonnullæ aliæ perſonæ tunc expresſè ſemel in vita, & in mortis articulo plenariam omnium peccatorum ſuorum veniam, & indulgentiam conſequi poſſent, & valerent, conceſſit: Ac tam præfatus *Iulius*, quam piæ memoriæ *Sixtus IV. Innocentius VIII. Alexander VI.* Romani Pontifices prædeceſſores noſtri nonnulla alia priuilegia, conceſſiones, & indulta Ordini Minimorum huiuſmodi, ac illius pro tempore exiſtenti Generali, Vigilibus, ac Prouincialibus, & eorum vices gerentibus, cæteriſque dicti Ordinis Fratribus conceſſerunt: Ipſéque *Iulius* prædeceſſor

1513. prædeceſſor dicti Ordinis Fratrum, Sororum, & vtriuſque ſexus Tertiariorum huiuſmodi Regulas, per præfatum *Franciſcum de Paula* dicti Ordinis Inſtitutorem vltimò editas, tamquam eiuſdem *Franciſci* vltimam voluntatem, nouiſſimè approbauit, & confirmauit. 1513.

§. 2. Quare pro parte dilecti filij *Germani Lionet* moderni Ordinis Generalis, nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt omnibus, & ſingulis priuilegiis, conceſſionibus, & indultis, eidem Ordini, ac illius pro tempore Generali, Vigilibus, ac Prouincialibus, & eorum Vices gerentibus, & aliis dicti Ordinis Fratribus conceſſis, necnon tribus Regulis nouiſſimè per eumdem Iulium prædeceſſorem approbatis, & confirmatis, pro illorum ſubſiſtentia firmiori, robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere, ipſaque priuilegia, & indulta, quò ad hoc ut Fratres dicti Ordinis domorum huiuſmodi famulorum, pro tempore in habitu ſeculari eis ſeruientium, quoties opus fuerit, etiam Paſchali tempore, & in mortis articulo, in eorum domibus, & Eccleſiis huiuſmodi confeſſiones audire, ipſiſque & eorum cuilibet Euchariſtiæ, & Vnctionis Extremæ Sacramenta miniſtrare, ac inhumationis, & ſepulturæ beneficia impendere poſſint: Ita quòd ſingulæ perſonæ huiuſmodi, & prout dicti Fratres, priuilegiis, & indulgentiis huiuſmodi in eorum mortis articulo frui, & gaudere valeant, ac ſi eis expreſsè conceſſa fuiſſent, extendere, & ampliare, aliáſque in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Supplicatio.

§. 3. Nos itaque præfatum *Germanum* Correctorem à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, prædicta, ac omnia, & ſingula Ordini Minimorum huiuſmodi, ac illius pro tempore exiſtentibus Generali, Vigilibus, ac Prouincialibus, & eorum vices gerentibus, cæteriſque ſingulis Fratribus per præfatos prædeceſſores ſub quacumque verborum ſerie, tam in genere, quàm in ſpecie hactenus quomodolibet conceſſa priuilegia, & indulta quæcumque. Necnon eiuſdem Ordinis Fratrum, Sororum, & vtriuſque ſexus Tertiariorum Regulas huiuſmodi per præfatum *Iulium* prædeceſſorem, tamquam præfati *Franciſci* vltimam voluntatem, nouiſſimè approbatas, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuò approbamus, & confirmamus, illáque omnia, & ſingula, ad hoc vt Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi dictarum domorum famulorum pro tempore in habitu ſeculari eis deſeruientium, quoties opus fuerit, etiam Paſchatis tempore, & in mortis articulo, in eorum domibus, & Eccleſiis huiuſmodi confeſſiones audire, ipſiſque & eorum cuilibet Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis Sacramenta miniſtrare, ac illis, & cuilibet eorum inhumationis, & ſepulturæ beneficia, cuiuſuis licentia ſuper hoc minimè requiſita, impendere licitè valeant: Ita quòd ſingulæ perſonæ huiuſmodi, & prout dicti Fratres, priuilegiis & indultis huiuſmodi in eorum mortis articulo frui, & gaudere valeant, ac ſi eis expreſsè conceſſa fuiſſent, eiſdem auctoritate, & tenore præſentium extendimus, & ampliamus. Confirmat priuilegia, & concedit, quòd famulis poſſunt miniſtrare Sacramenta &c.

§. 4 Non obſtantibus ordinationibus, & conſtitutionibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, vbi illæ forent neceſſariæ, deferre, volumus, & præfata auctoritate Apoſtolica decernimus, quòd earum tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Cameræ Apoſtolicæ, vel alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus in iudicio, & extra illis fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi fuiſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, anno Incarnat. Dom. 1513. Nonis Iulij, Pontif. noſtri anno 1. Derogat contrariis & tranſumptis fidē adhiberi iubet.

CONSTITVTIO. V.

Confirmat, & de nouo concedit priuilegium, quòd nouem Collectæ dictæ ad beneplacitum, & deuotionem Sacerdotis, valeant pro totidem Miſſis de Requiem.

LEO PAPA X.

Vniuerſis, & ſingulis præſentes literas inſpecturis,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Prooemiũ.

EXpoſcit dilectorum filiorum Fratrum *Ordinis Minimorum* deuotionis ſinceritas, & religionis promeretur honeſtas, vt eorum pijs petitionibus libenter annuamus.

Memorat Conſtitut. Iulij II. de qua ſuprà.

§. 1. Licet aliàs fel. rec. *Iulius* Papa II. prædeceſſor noſter dilecto filio *Franciſco Binet* tunc Correctori generali dicti Ordinis per ſuas in forma Breuis literas conceſſerit, quòd ſi ipſe in viſitatione domorum dicti Ordinis, quam, iuxta illius regularia inſtituta, facere tenebatur, vel aliàs in aliquibus domibus, vel locis dicti Ordinis, tam pro Eccleſiarum fabricis, quàm alijs fratrum neceſſitatibus, Miſſarum multitudinem copioſam inueniret, & cognoſceret, quòd illæ per fratres locorum, & domorum huiuſmodi, in Eccleſijs eorum, iuxta obligationem per eoſdem fratres factam, aut relinquentium ordinationem, celebrari non poſſent, prout in Ianuen. & Pariſien. domibus per illorum fratres factum eſſe cognouerat, vt cum fratribus locorum, & domorum huiuſmodi, aut etiam ibidem pro tempore degentibus, & cum eorum quolibet diſpenſare poſſet; Ita quòd diſpenſatio ſuper his per eumdem *Franciſcum*, factam, ab eodem prædeceſſore facta cenſeretur cum eiſdem fratribus; Ac nouem Collectæ per eos, aut eorum quemlibet in vnaquaque Miſſa recitatæ, pro nouem Miſſis, ac ſeptem Collectæ pro ſeptem Miſſis, atque ita de alijs deſcendendo, ſeu citra dictum numerum, cum omnium, & ſingulorum locorum, & domorum huiuſmodi fratrum, ac etiam totius *Ordinis Minimorum* huiuſmodi ſuffragiorum, orationum, ſacrificiorum, ieiuniorum, vigiliarum, diſciplinarum, & aliorum quorumcumque bonorum generalitate, ſingulis eiuſdem Ordinis benefactoribus, & benefactricibus, qui Miſſas ipſas in Eccleſijs domorum, & locorum huiuſmodi recitandas dederint, adeo plenè, & integrè valerent, & ſufficerent, ac ſi Miſſæ huiuſmodi pro eis, & eorum quolibet, iuxtà piam eorum deuotionem, & intentionem, particulariter ſeparatim recitatæ fuiſſent, prout in dictis literis plenius continetur.

Dubitat Generalis, an poſſit priuilegio iam olim facto, &c.

§. 2. Cùm autem, ſicut nobis nuper dilectus filius *Germanus Lionet* modernus Corrector generalis dicti Ordinis exponi fecit, pro eo quod officium Correctoriatus præfati *Franciſci* expirauit, antequam domos dicti Ordinis partium *Boëmiæ*, & *Alemanniæ* viſitaret, quarum fratribus pro illorum ſuſtentatione, aut aliàs deuotionis cauſa duo baiochi, ſeu ſeptem quatrini monetæ Iuliæ, pro celebratione vnius Miſſæ per Chriſti fideles communiter dari conſueuerunt, & adeò pauci fratres in iiſdem domibus exiſtunt, quòd non poſſunt ſingulas Miſſas pro ſingulis eleëmoſynis celebrare, dubitauerit ipſe generalis Corrector, vigore earum literarum eidem *Franciſco* tunc Correctori conceſſarum, poſſe cum dictis, ac alijs fratribus domorum *Boëmiæ*, & *Alemanniæ* huiuſmodi, necnon Regni *Neapolis*, ac *Siciliæ*, *Terræ laboris*, ac *Calabriæ* diſpenſare, vt ſinguli fratres dictarum domorum in celebratione vnius Miſſæ vnius Sancti, vel Sanctæ, vel aliàs quomodocumque ad eorumdem fratrum deuotionem recitatæ, ſeu etiam mortuorum, dicendo ſeptem, vel nouem commemorationes, ſatisfacerent pro ſeptem, vel nouem particularibus, & integralibus Miſſis, etiamſi Miſſæ

1513. Miſſæ huiuſmodi ſpecialiter de Requiem, vel de quocumque Sancto, vel Sancta, vel aliàs integraliter recitatæ forent, pro quibus etiam tamquam pro Miſſis ſpecialiter de Requiem, vel de quibuſcumque Sanctis integraliter celebrandis, eleemoſynas vndecumque receperant ſatisfacere valeant, ac commemorationes huiuſmodi per eoſdem fratres ad eorum deuotionem in vnica eorum Miſſa taliter factæ, illis plenè valeant & eis, qui Miſſas huiuſmodi celebrare mandauerint, ſuffragentur, ac ſuper illis taliter recitatis fratres ipſi exonerentur, proinde ac ſi iidem fratres ſeptem, aut nouem Miſſas ſpecialiter de Requiem, vel de quocumque Sancto, ſeu de diuerſis Sanctis, vel aliàs, iuxta quorumcumque benefactorum huiuſmodi piam deuotionem, & intentionem, integraliter diuerſis diebus celebraſſent. Quare pro parte eiuſdem Germani nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt in præmiſſis pro eorum conſcientiæ pace prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. 1516.

§ 3. Nos itaque huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnibus Fratribus domorum dicti Ordinis in partibus *Alemanniæ*, & *Boemiæ* pro tempore conſiſtentium, vt de cætero perpetuis temporibus in celebratione vnius Miſſæ, ſeptem, vel nouem commemorationes ad eorum deuotionem pro tempore recitatæ, pro ſeptem, vel nouem ſpecialibus, & integralibus Miſſis, etiamſi illæ ſpecialiter de Requiem vel de quibuſcumque Sanctis recitandæ forent, vel alias quomodocumque etiamſi pro illis recitandis eleëmoſynas recepiſſent, ſeu in poſterum reciperent, plenè ſatisfacere valeant: Ac commemorationes huiuſmodi de quibuſcumque Sanctis, vel etiam defunctorum, vel aliàs ad eorumdem fratrum deuotionem taliter factæ, eiſdem fidelibus, qui eleemoſynas huiuſmodi pro ipſis Miſſis celebrandis, eiſdem fratribus pro eorum ſuſtentatione dederint, ſeu in poſterum eos dare contigerit, plenè ſuffragentur: Ipſique fratres ſuper ſingulis Miſſis huiuſmodi, cum ſeptem, vel nouem Collectis ad eorum deuotionem taliter recitatis, integraliter in eorum conſcientiis exonerentur, proinde ac ſi fratrés ipſi ſingulas Miſſas huiuſmodi, & earum quamlibet ſpecialiter de Requiem, vel de ipſis Sanctis, aut eorum quolibet, vel aliàs quomodocumque iuxta piam benefactorum huiuſmodi, & cuiuſlibet eorum deuotionem, & intentionem, diuerſis diebus integraliter celebraſſent: Quódque dicti Ordinis generalis Corrector pro tempore exiſtens, cum omnibus fratribus quarumcumque domorum dicti Ordinis Minimorum, in dictis, & aliis quibuſuis Regnis, & locis conſiſtentium, ſuper dictis Miſſis modo præmiſſo celebrandis diſpenſare liberè, & licitè valeat, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium licentiam concedimus, pariter & indulgemus.

§ 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum *Romæ* apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 23. Iulij, anno 1513. Pontif. noſtri anno 1. Derogat contrariis.

CONSTITVTIO VI.

Mandat ſub pœna excommunicationis maioris latæ ſententiæ, ſibi abſolutionem reſeruando, ne Fratres Minimi poſſint tranſire ad alium quantumuis priuilegiatum Ordinem; Quam etiam vult incurrere retinentes, & retentos non dimittentes.

LEO PAPA X. 1516.

Dilecto filio F. Franciſco Binet Ordinis Minim. generali Correctori,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. Qvamuis aliàs fel. rec. *Iulius* Papa II. prædeceſſor noſter ad Minimorum Ordinem, qui tamquam vitis in vinea Domini palmites vberes, Memorat Conſtit. Iulij II. quæ ſuprà.

1516. & fructuoſos in dies producere non ceſſat, ſingularem gerens deuotionis affectum. & prouidè conſiderans, quod vita, & obſeruantia Ordinis Minimorum huiuſmodi, cùm ſit continuè quadrageſimalis, tam in Conuentibus, & domibus Ordinis huiuſmodi, quàm extra, cæterorum quatuor Mendicantium Ordinum, & aliorum Religioſorum ſit arctior, & ſtrictior, tibi, & pro tempore exiſtenti dicti Ordinis Minimorum generali Correctori, & Ordini huiuſmodi per quaſdam ſuas in forma Breuis literas conceſſas, quòd nulli eiuſdem Ordinis Minimorum fratres ad alium quemcumque etiam priuilegiatum Ordinem prætextu quorumcumque priuilegiorum, cuicumque alteri Ordini, etiam ſub quibuſcumque verborum formis quomodolibet conceſſorum, abſque ſua, tuæque aut Generalis Correctoris pro tempore exiſtentis ſpeciali licentia tranſire poſſent, aut deberent, etiam ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, quam tam recipientes, quàm receptos, & concedentes ipſo facto incurrere voluit, inhibuerit: Quodque tu fratres contra facientes auctoritate Apoſtolica, quoties opus foret, excommunicare, necnon, iteratis vicibus, aggrauare, ac per alias cenſuras Eccleſiaſticas, aliaque iuris remedia compeſcere, & ad Ordinem Minimorum huiuſmodi reuocare, & reducere, ſeu ſreuocari, & reduci facere poſſes, & valeres, indulſerit, prout in dicti Iulij prædeceſſoris literis pleniùs continetur. 1516.

Motiua. §. 2. Nihilominus, indulto, & literis huiuſmodi non obſtantibus, accepimus, quod nonnulli aliorum Ordinum fratres, non verentes contra indulti, & literarum huiuſmodi tenorem venire, plures dicti Ordinis Minimorum fratres, Ordinis huiuſmodi expreſſè profeſſores, ad eorum Ordinem, & habitum præſumpſerunt, in dictorum fratrum recipientium, & receptorum animæ periculum, & dicti Ordinis, & Religionis tuæ graue præiudicium, & ſcandalum plurimorum, recipere.

Prohibet Minimos ad alios Ordines transire. §. 3. Nos itaque ipſius *Iulij* prædeceſſoris in hac parte veſtigiis inhærentes, ac literas, & indultum *Iulij* prædeceſſoris huiuſmodi, harum ſerie Apoſtolica etiam auctoritate confirmantes, & approbantes, ac Ordinem Minimorum huiuſmodi, qui his nouiſſimis, & noſtris temporibus incepit, & quotidie per eorum vitæ, & morum ſalubria exempla, Domino benedicente, creſcit, pro debito paſtoralis officij confouere, ac præmiſſis, ne in eneruationem eiuſdem Ordinis Minimorum vlteriùs ſerpant, obuiare volentes, dictis fratribus, & aliis quibuſcumque quarumuis Religionum fratribus quantumcumque priuilegiatis, eorumque Superioribus, & Prælatis auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, quam contrafacientes eo ipſo incurrere volumus, & à qua, niſi à nobis, & Romano Pontifice canonicè intrante, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui non poſſint, diſtrictè inhibemus, ne à modò in antea aliquos Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi ad eos confugientes, ſeu venientes ſub prætextu quorumcumque priuilegiorum, & indultorum Apoſtolicorum eis deſuper conceſſorum, in eorum domibus, ſeu Conuentibus recipere, aut eis ipſorum habitum concedere, ſeu exhibere audeant, vel præſumant.

Decernit receptiones irritas. §. 4. Decernentes nihilominus, quaſcumque receptiones, & habituum exhibitiones factas, & faciendas, nullius exiſtere roboris, vel momenti, nullumque tibi, & Generali Correctori pro tempore exiſtenti, & Ordini huiuſmodi Minimorum præiudicium propterea generari potuiſſe, aut in futurum poſſe.

Mandat restitui Ordini nostro fratres in alijs receptos. §. 5. Et nihilominus eiſdem fratribus, prædictos Religioſos, & profeſſos Ordinis Minimorum huiuſmodi penes te, ſeu in eorum domibus, locis, & Conuentibus tenentibus, ſub dicta excommunicationis pœna modo præmiſſo incurrenda, præcipimus, & in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, quatenus dictos fratres per eos receptos huiuſmodi infra nouem dierum ſpatium, à die præſentium intimationis computandorum, cum eorum priori habitu, tibi, & Ordini tuo huiuſmodi reſtituere habeant; de cæteroque à ſimili Fratrum Ordinis huiuſmodi Minimorum receptione abſtineant; Sed ad eos accedere volentes cum omni humilitate, & in ſpiritu patientiæ, & charitatis ipſos de indulto,

1516. dulto, & inhibitione huiuſmodi certificantes, ad omnem tuam, & pro tempore exiſtentis generalis Correctoris, tuique, ac ſui Viceſgerentis petitionem reſtituant. Nos enim tibi, & pro tempore exiſtenti dicti Ordinis generali Correctori, veſtriſque Viceſgerentibus quoſcumque Fratres, & Religioſos dicti Ordinis Minimorum corrigendi, puniendi, & eos ad Ordinem, & habitum huiuſmodi, etiam ſub excommunicationis, & aliis pœnis, & cenſuris reuocandi, & reducendi, eaſdemque pœnas, & cenſuras, iteratis vicibus, aggrauandi, & reaggrauandi plenam, & omnimodam Apoſtolica auctoritate prædicta, tenore præſentium concedimus facultatem. 1516.

§. 6. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, Fratribus, & Religioſis quorumuis aliorum Ordinum conceſſis, & pro tempore concedendis, quæ quò ad hoc eis nolumus in aliquo ſuffragari, cæteriſque aliis in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcumque. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 18. Aug. 1516. Pontif. noſtri anno 4. Derogat contrariis.

CONSTITVTIO VII.

Concedit, quòd Generalis poſſit deputare quoſcumque Viſitatores cum plenaria poteſtate. Reſiſtentes excommunicat, abſolutionem ſibi reſeruando.

LEO PAPA X. 1516.

Dilecto filio Franciſco Binet Ordinis Minimorum B. Franciſci de Paula generali Correctori,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. Licet aliàs fel. rec. Iulius Papa II. prædeceſſor noſter ad Ordinem Minimorum, illiuſque Religionem ſingularem gerens deuotionis affectum, illius propagationem cupiens, tibi, tuiſque ſucceſſoribus dicti Ordinis generalibus Correctoribus per ſuas in forma Breuis literas benignè conceſſerit, & indulſerit, quatenus ſuper omnes, & ſingulos dicti Ordinis Fratres, tam Prælatos, quàm ſubditos, omnimodam poteſtatem, & iuriſdictionem haberes, & exerceres, illoſque iuxta Ordinis Regulæ per ipſum Iulium approbatæ, & confirmatæ tenorem, per tuos Viceſgerentes, ſeu oculatos Viſitatores, vbicumque exiſterent, quoties opus foret, cum plenaria auctoritate tua viſitare, ac eos per te, vel Viſitatores tuos huiuſmodi corrigere, punire, caſtigare, incarcerare, & excommunicare, ac, iteratis vicibus, aggrauare, & reaggrauare poſſes, & valeres, prout in eiſdem literis pleniùs continetur. Quia tamen, ſicut non ſine magna animi noſtri perturbatione accepimus, modernus Prouincialis dicti Ordinis Prouinciæ Hiſpaniæ, literis Iulij prædeceſſoris, ac tuæ per illas tibi conceſſæ auctoritati temerè contrauenire non formidans, tuis mandatis, ac literis authenticis, manu etiam tua propria ſubſignatis, magnoque dicti Ordinis ſigillo ſigillatis parere, ſpecialémque tuum Viceſgerentem, ſeu Viſitatorem oculatum, dilectum filium Hieronymum de S. Ella Hiſpanum presbyterum, ac Ordinem huiuſmodi expreſsè profeſſum, per te ſpecialiter deputatum, iuxta dictarum authenticarum literarum tuarum, dictique Ordinis Regulæ tenorem, tuam veluti perſonam acceptare, ipſique reuerentiam, & obedientiam, vt decebat, exhibere noluit, & contumaciter recuſauit, aliaque indebita contra dictum tuum Viceſgerentem, & Viſitatorem committere non eſt veritus, in animæ ſuæ præiudicium, dictique Ordinis ſcandalum non modicum, & malum exemplum plurimorum. Memorat Conſtit. 5. Iulij II.

1516. §. 2. Nos attendentes, præcipuum quarumuis Religionum fundamentum obedientiam exiſtere, qua ſublata, non Religio, ſed confuſio potiùs dicenda eſſet; volentes pro debito paſtoralis Officij, quo vniuerſas Religiones, & potiſſimùm hanc, quæ noſtris temporibus, Domino concedente, florere, & vberes fructus producere in agro Domini cœpit, paterna charitate amplectimur, præmiſſis, ne in deterius ſerpant, & Ordinem ipſum, ac Regulam labefactare incipiant, opportunè prouidere, ac duram ceruicem ipſius Prouincialis, vt aliis cedat in exemplum, contundere. Motu proprio, & ex noſtra certa ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium dicto Prouinciali Hiſpaniæ, ac omnibus aliis, & ſingulis eiuſdem, & aliarum quarumuis Prouinciarum vbilibet conſtitutarum Fratribus Ordinis Minimorum huiuſmodi, tam Prælatis, quàm ſubditis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, quam tam impedientes, & contradicentes, quàm conſenſum, auxilium, vel fauorem directè, vel indirectè præbentes, eo ipſo incurrere volumus, à qua, niſi à nobis, vel Sede præfata, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui non poſſint, diſtrictè præcipimus, & mandamus, quatenus ipſi, & eorum ſinguli dictum Hieronymum Vicesgerentem tuum, cæteroſque Vicesgerentes, & oculatos Viſitatores, per te, & ſucceſſores tuos dicti Ordinis generales Correctores pro tempore deputatos, iuxta tuarum, tuorum vel ſucceſſorum huiuſmodi literarum tenorem, recipere, ac illis, veluti perſonæ tuæ, parere, & obedire, ac debitam reuerentiam exhibere habeant, & teneantur. 1516.

Viſitatores à Generali miſſos tenentur fratres recipere Vide Cõſtit. 2. § 2. Greg XIII. infrà.

§. 3. Omnes, & ſingulos Archiepiſcopos, Epiſcopos, & quaſuis alias Eccleſiaſticas perſonas, tam in Regno Hiſpaniæ, quàm alibi conſtitutas, quacumque præfulgeant dignitate, harum ſerie hortantes in Domino, vt præfato Hieronymo Vicesgerenti tuo, cæteriſque tuis, dictorumque tuorum ſucceſſorum huiuſmodi literis, & contentis in præmiſſis huiuſmodi, opportuno defenſionis præſidio aſſiſtentes, eum, ſeu eos, per te, vel ſucceſſores tuos generales Correctores pro tempore deputatos, ſeu deputandos iuxta earumdem tuarum, vel ſucceſſorum tuorum huiuſmodi literarum tenorem, tuis, dictorumque tuorum ſucceſſorum huiuſmodi literis, & contentis in eis frui, & gaudere, ac officio Vicesgerentis, & Viſitatoris huiuſmodi vti faciant, & permittant; ac ipſum Prouincialem, ſi quod abſit, contumax, & rebellis fuerit, vinculo excommunicationis huiuſmodi irretitum, per Fratres, & Religioſos, & alios, quibus tu per literas tuas duxeris committendum, capi, & incarcerari, &, ſi opus fuerit ad huiuſmodi, auxilium brachij ſecularis inuocari faciant, & procurent, vt de eo per te, vel deputandos à te debita iuſtitia miniſtrari poſſit, & ipſe Prouincialis tandem ad cor reuerſus, mandatis Apoſtolicis, & tuis, ac Regulæ, & Ordinis huiuſmodi inſtitutis parere diſcat.

Commiſſarios deputat.

§. 4. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis literis, etiam per nos forſan in contrarium conceſſis, & concedendis, quas quò ad præmiſſa nolumus Prouinciali huiuſmodi, vel cuicumque alteri ſuffragari, & quibus, illarum tenorem præſentibus pro expreſſo habentes, harum ſerie derogamus, cæteriſque aliis in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcumque.

Derogat contrariis.

§. 5. Cæterùm quia difficile foret, præſentes literas in quibuſuis locis, vbi opus foret, oſtendere, vel exhibere, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quòd tranſumptis ipſarum, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo dictæ Religionis, vel alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis, ea prorſus fides vbique adhibeatur, ſicut originalibus literis adhiberetur, & adhiberi deberet, ſi eſſent in medio exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris, die 3. Septembris, 1516. Pontificatus noſtri anno 4.

Trāſumptis fidem adhiberi iubet.

CONSTITVTIO VIII.

CONSTITVTIO VIII.

Confirmat indulgentias conceſſas ab ipſo ſupra, in conſtit. eius 2. cùm omnibus clauſulis in ea contentis. Et addit, quòd per Bullam Cruciatæ dictæ indulgentiæ numquam intelligantur ſuſpenſæ; Quapropter concedit, vt poßint liberè, & licitè vbique publicari.

LEO PAPA X.

Vniuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus præſentes literas inſpecturis,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. SOlet Sedes Apoſtolica petentium piis precibus, per quas animarum ſalus procuratur, fauorem beneuolum impertiri. Cùm itaque nos ad Ordinem Minimorum, quem B. Franciſcus de Paula piè, & religiosè inſtituit, ſingularem gerentes deuotionis affectum, per diuerſas noſtras, tam ſub plumbo, quàm in forma Breuis confectas literas, in fauorem dicti Ordinis, & domorum eiuſdem in diuerſis Regnis, & Prouinciis conſtructarum, omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus, qui aliquam ex dicti Ordinis domibus huiuſmodi vbilibet conſtructis, vel pro tempore conſtruendis, Eccleſiam certis feſtis, & diebus, in dictis literis reſpectiuè expreſſis, à primis Veſperis cuiuſlibet Feſtorum, & dierum huiuſmodi, vſque ad Solis occaſum eiuſdem viſitarent, & ibi quinquies Orationem Dominicam, & totidem Salutationem Angelicam in Chriſti paſſionis memoriam recitarent, decem annorum, & totidem quadragenarum indulgentiam in Domino miſericorditer elargiti fuerimus, cum facultate Confeſſores deputandi, qui in feſtiuitatibus, & diebus huiuſmodi, eorumdem Chriſti fidelium ad Eccleſias Ordinis Minimorum huiuſmodi confluentium confeſſionibus diligenter auditis, eis pro commiſſis per eos peccatis, etiam in ſingulis caſibus Epiſcopalibus, abſolutionis beneficium impendere, & ſalutarem pœnitentiam iniungere, necnon vota quæcumque per eos pro tempore emiſſa (Religionis, & caſtitatis, ac vltramarino, ac viſitationis liminum Apoſtolorum Petri, & Pauli, & S. Iacobi in Compoſtella, votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valerent, licentiam, & facultatem conceſſerimus: & nihilominus voluerimus, decreuerimus, & declarauerimus, quòd ſi contigerit, nos, aut Sedem Apoſtolicam in poſterum huiuſmodi indulgentias, & facultates caſſare, reuocare, & annullare, ſeu ſuſpendere, quòd huiuſmodi per nos dicto Ordini, & eius fratribus, ac domibus, & Eccleſiis huiuſmodi conceſſæ literæ, ac in eis contenta quæcumque nullatenus in reuocationibus, aut caſſationibus huiuſmodi includerentur, nec per tales, aut alias reuocationes, caſſationes, declarationes, decreta, & ſuſpenſiones, ſublata, aut caſſata quomodolibet intelligerentur, etiamſi de huiuſmodi intentione noſtra, & mente non derogandi ſpecialis expreſſio, & non per generales clauſulas, quæ huiuſmodi ſpecificam mentionem importare viderentur, fieret, prout in huiuſmodi ſub plumbo, quas perpetuò valere decreuimus, & aliis ſingulis reſpectiuè confectis literis, quarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſerti eſſent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus, pleniùs continetur.

Memorat ſuam Conſtit. de qua ſuprà.

§. 2. Quia tamen à nonnullis verti poſſet indubium, an indulgentiæ, per nos, vt præmittitur, Ordini Minimorum, ac illius domibus, & Eccleſiis conceſſæ huiuſmodi per indulgentiam ad effectum Cruciatæ, necnon fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac etiam fabricæ, ſeu reparationis turris Eccleſiæ Viennenſ. Archiducatus Auſtriæ, per nos, vel prædeceſſores no- *Motiuũ.*

1516. ſtros quomodolibet etiam cum derogatione aliarum indulgentiarum, etiam 1516.
annullatæ fuerint. Nos attendentes, quòd indulgentias huiuſmodi Ordini Minimorum, ac illius domibus, & Eccleſiis libenter conceſſimus, & illas ſub quibuſuis reuocationibus, caſſationibus, & annullationibus, quæ à nobis, & Sede Apoſtolica pro tempore emanarent, comprehendi nullo pacto voluimus, & decreuimus, vt præmittitur, ad effectum, quòd Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi, qui noſtris temporibus, Domino famulantes, cœperunt, Domino benedicente, multiplicari, poſſent Chriſti fidelium piis ſuffragiis, & eleëmoſynis, cùm ipſi vitam quadrageſimalem intus, & foris agant, pro eorum neceſſitatibus, & pro eorum ſuſtentatione aliquod ſubleuamen ſuſcipere, & habere: Et ne Chriſti fideles à bonis operibus abſtrahantur, quinimmo feruentiores ad lucrandum indulgentias, Ordini, & domibus, ac Eccleſiis Minimorum huiuſmodi, vt præmittitur, vel aliàs quouis modo conceſſas, reddantur, dignum duximus eiſdem Chriſti fidelibus notam facere mentis noſtræ intentionem.

Noſtræ indulgentiæ non plenariæ non reuocantur.

§. 3. Quocirca auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, per conceſſionem indulgentiarum dictæ fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac Cruciatæ, necnon fabricæ, ſeu reparationi dictæ turris Eccleſiæ Vieunenſ. huiuſmodi, aut quibuſuis aliis fabricis, Eccleſiis, ſiue locis per prædeceſſores noſtros, vel nos hactenus factam, ſeu fiendam, mentis noſtræ non fuiſſe, neque in futurum eſſe, velle non plenarias indulgentias, & literas ſingulas, Fratribus, & Eccleſiis domorum Minimorum huiuſmodi ſub quibuſuis verborum formis conceſſas, plenarias indulgentias non continentes, reuocare, caſſare, & annullare, vel eis vllatenus derogare; quinimmo illas, & in eis contenta quæcumque iuxta illarum formam, & tenorem, præterquam quòd ad plenarias indulgentias, harum ſerie innouantes, & confirmantes, Fratribus, Ordini, & Eccleſiis huiuſmodi prout conceſſæ ſunt, & omnia in eis contenta in ſuo robore permanere, & ſic ab omnibus obſeruari debere volumus, &c.

Dictas indulgentias poſſumus vbique publicare.

§. 4. Et nihilominus Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi, eorum indulgentias prædictas in eorum Eccleſiis, & domibus publicando, etiam poſt conceſſionem prædictarum, ſeu aliarum indulgentiarum, vt præmittitur, conceſſarum, & inhibitionem de non publicando vbilibet factam, nullas pœnas, ſeu cenſuras, ſeu excommunicationis ſententias mereri debuiſſe, aut potuiſſe, eadem auctoritate decernimus; Ac eoſdem Fratres ſuas indulgentias præmiſſas, quibuſcumque non obſtantibus, liberè, & licitè publicare poſſe, & debere volumus, & pari auctoritate indulgemus. Per præſentes tamen non intendimus in aliquo præiudicare indulgentiæ pro futuri proximi Capituli generalis in Vrbe celebratione conceſſæ, quominus illa in locis in literis Breuis deſuper expeditis expreſſis liberè publicari valeat.

Derogat contrariis.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſuis aliis ſuſpenſionibus, & reuocationibus ſimilium indulgentiarum, ſub quacumque verborum forma, per nos, vel prædeceſſores noſtros ad effectus prædictos, ſeu aliàs ſub quibuſuis verborum formis, & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, conceſſis hactenus, & in poſterum concedendis, ſeu factis, & fiendis, ſub quibus præſentes nullo modo comprehendi poſſe volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tráſumptis fidem adhiberi iubet.

§. 6. Cæterùm quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca vbi expediens fuerit, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quòd literarum huiuſmodi tranſumpto, manu publici Notarij ſubſcripto, & alicuius Archiepiſcopi, Epiſcopi, aut alterius Eccleſiæ Prælati, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munito, vbicumque illud exhiberi contigerit, ea prorſus, & indubitata fides in iudiciis, & extra vbicumque locorum adhibeatur, ac ſi præſentes forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 5. Septemb. 1516. Pontif. noſtri anno 4.

CONSTITVTIO IX.

CONSTITVTIO IX.

Concedit, quòd tempore interdicti ordinaria auctoritate appoſiti, poſſimus, ianuis apertis, diuina celebrare.

LEO PAPA X.

Dilectis filiis Correctori generali, & Fratribus Ordinis Minimorum, B. Franciſci de Paula vbilibet conſtitutis,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. QVamuis in priuilegijs, & indultis Apoſtolicis, vobis, & Ordini veſtro conceſſis, inter alia caueatur expreſſe, & indultum exiſtat, quod vos omnibus, ac ſingulis priuilegijs, & gratijs omnibus quatuor Mendicantiũ Ordinibus quomodolibet conceſſis vti, frui, & gaudere liberè, & licitè poſſetis, & valeretis: Et in dictis Mendicantium Ordinum, & præſertim Fratrum Minorum priuilegijs inter cætera, vt accepimus, expreſsè contineatur, quòd ipſi Fratres Mendicantes, præſertim Minores, in eorum Eccleſijs tempore interdicti ordinaria auctoritate pro tempore appoſiti, etiam ianuis apertis, celebrare poſſint, & valeant; Et licet vobis dicta priuilegia Ordinum Mendicantium, conceſſa, communicata, & ad vos extenſa fuerint, vt præfertur; ipſique Mendicantes, & præſertim Fratres Ordinis Minorum conſueuerint, & ſoliti ſint tempore interdicti huiuſmodi in Eccleſiis domorum ſuarum, ianuis apertis, celebrare, & propterea idem vobis iure merito licere minimè dubium ſit, cupitis tamen id vobis ſpecialiter denuò concedi, & indulgeri. Supplicatio.

§. 2. Nos igitur, qui Ordinem veſtrum huiuſmodi, illiuſque religioſas perſonas in viſceribus charitatis complectimur, vos ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes; Motu proprio, & ex noſtra certa ſcientia, vobis, vt in quibuſuis Eccleſiis domorum veſtrarum, nunc, & pro tempore in quibuſuis locis conſiſtentibus, tempore interdicti ordinaria auctoritate appoſiti, etiam ianuis apertis, diuina Officia celebrare liberè, & licitè poſſitis, & valeatis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium licentiam, & facultatem concedimus, pariter & indulgemus. Tempore interdicti, ianuis apertis poſſumus diuina Officia celebrare.

§. 3. Et inſuper omnibus, & ſingulis locorum quorumcumque Ordinariis, quacumque etiam Archiepiſcopali Epiſcopali, vel alia inferiori dignitate præfulgeant, ſub interdicti Eccleſiarum ſuarum, ac ſuſpenſionis à diuinis, necnon quibuſuis perſonis aliis Eccleſiaſticis, etiam laicis, ac Parlamentis regiis, vel aliorum DD. temporalium, ſeu Principum vbilibet conſtitutis, quauis auctoritate, & dignitate præfulgeant, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis harum ſerie expreſsè inhibemus, ne vos, quominùs in Eccleſiis veſtris tempore interdicti huiuſmodi, etiam ianuis apertis, celebrare poſſitis, ac vos, & res veſtras quaſcumque quæ ſub ſpeciali Apoſtolicæ Sedis protectione immediatè conſiſtunt, quouis quæſito ingenio, vel colore, perturbare, ſeu moleſtare, aut de vobis, & rebus veſtris ex quauis cauſa ſe ſe quomodolibet intromittere audeant, vel præſumant; Decernentes nihilominus, eos, qui huiuſmodi excommunicationis ſententiam incurrere non formidauerint, ab illa abſolui non poſſe, niſi à nobis, aut Sede præfata, præterquam in mortis articulo conſtituti. Impedientibus pœnas apponit.

§. 4. Et inſuper irritum, & inane fore quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Decretum irritans.

§. 5. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis literis, etiam Apoſtolicis, aduerſus præmiſſa forſan conceſſis, quibus, illarum teno- Derogat contrariis.

1517. rem, ac ſi de verbo ad verbum inſertus eſſet, præſentibus pro expreſſo habentes, harum ſerie ſpecialiter, & expreſsè derogamus, ac quibuſuis friuolis appellationibus, etiam deſuper forſan interponendis, per quas, & alia quæcumque contraria, literas huiuſmodi, & illarum effectum impediri, aut ſuſpendi nullo modo volumus, cæteriſque aliis in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque. Datum *Romæ*, apud S. *Petrum*, ſub annulo Piſcatoris, die 6. Septembris 1516. Pontif. noſtri anno 4. 1517.

CONSTITVTIO X.

Concedit, quòd Fratres poſſint ſe obligare ad ſuffragia perpetua in genere.

1517. LEO PAPA X.

Dilectis filiis Fratribus Ordinis Minimorum B. Franciſci de Paula,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Supplicatio §. 1. CVm, ſicut nobis exponi feciſtis, ex Regula veſtra, per nos nuper, cum accumulatione, & conceſſione quamplurimorum priuilegiorum, & indultorum, Apoſtolica auctoritate confirmata, & approbata, caueri dicatur expreſsè, quòd vos, qui ſub perpetua quadrageſimali vita, & ex mendicatis eleemoſynis viuitis, perpetuas Miſſas, ſeu aliqua perpetua ſuffragia pro aliquibus in veſtris domibus, & Conuentibus, nunc, & pro tempore exiſtentibus, recipere non poſſitis: Et, ſicut eadem expoſitio ſubiungebat, nonnulli ex Fratribus Minimorum Ordinis huiuſmodi, forſan dictæ Regulæ ignari, vel eis id licere arbitrantes, nonnullas perpetuas Miſſas, ſeu reſponſoria, & alia huiuſmodi ſuffragia perpetua, pro certis perſonis, quæ eis pro eorum ſuſtentatione certam pecuniæ ſummam, vel aliquid æquiualens erogarunt, acceperint; & in eadem expoſitione ſubiuncto, quòd cùm Ordo ipſe nuper inſtitutus, & approbatus adeo, benedicente Domino, creuerit, & in dies creſcat, cumque nihil proprij vobis liceat habere, Chriſti fidelium præfata ſuffragia pro ſuſtentatione veſtra plurimùm neceſſaria propterea fore noſcantur, & in Regula veſtra huiuſmodi contineatur, quòd vltra quinquaginta annos Miſſas, & ſuffragia huiuſmodi particulariter, & in ſpecie ſuſcipere non debeatis; nobis propterea humiliter ſupplicari feciſtis, vt ſuper iis vobis de opportuno remedio prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Fratres poſſunt ſe obligare ad ſuffragia perpetua in genere. §. 2. Nos itaque vt Regula veſtra huiuſmodi illibata ſeruetur, & animarum ſaluti Chriſti fidelium, pia ſuffragia huiuſmodi vobis pro tempore largientium conſulatur, prouidere volentes, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium decernimus, quod Miſſas, ac ſuffragia quæcumque huiuſmodi, per vos in quibuſcumque domibus, & Conuentibus veſtris pro quibuſuis perſonis, & in quauis parte mundi, à quibuſcumque & cum quacumque etiam obligatione hactenus recepta, ad quinquaginta dumtaxat annos proximè futuros, particulariter, & in ſpecie recitare teneamini; Finito verò dictorum quinquaginta annorum ſpatio, in genere Miſſæ, ac ſuffragia quæcumque per vos, & pro tempore vbilibet exiſtentes dicti Ordinis Fratres recitanda, eiſdem benefactoribus ſuffragentur, & animarum ipſorum ſaluti proſint, perinde ac ſi pro eiſdem benefactoribus, tam viuis, quàm defunctis, Miſſas, & ſuffragia huiuſmodi particulariter, & in ſpecie dictim perpetuo recitaretis, ac celebraretis.

§. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 26. menſis Iunij, 1517. Pontif. noſtri anno 5.

CONSTITVTIO XI.

CONSTITVTIO XI.

Statuit, Correctorium eſſe addendum Regulæ, & ſecundùm illud, & iſtam omnia in Religione debere definiri: Et concedit, quòd in Capitulis generalibus poſſint fieri ſtatuta, non tamen contra Regulam, nec contra Correctorium, quæ tamdiu durent, quò fuerint per ſequens Capitulum generale reuocata.

IOANNES DOMINICVS ZACIVS I. V. D. DEI & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Therdon. & Comes.

Vniuerſis, & ſingulis præſentes literas inſpecturis, lecturis, viſuris, & legi audituris.

Salutem in Domino & præſentibus fidem indubiam adhibere.

§. 1. VNiuerſitati veſtræ notum facimus, qualiter, nobis præſentibus, necnon pro reuerendiſſ. D. Cardinali S. Crucis Ordinis Fratrum Minimorum Protectore vices gerentibus, ac præſidentibus Romæ in 4. Capitulo generali dicti Ordinis B. Franciſci de Paula, apud domum SS. Trinitatis eiuſdem Ordinis celebrato anno Domini 1517. die verò 22. menſis Maij, ad Eccleſiam S. Trinitatis huiuſmodi acceſſit prædictus reuerendiſſ. in Chriſto P. & DD. *Bernardinus Caruaial* Epiſcopus Sabin. Card. S. Crucis, Patriarcha Ieroſolymitan. Et ibidem primùm audita Miſſa, acceſſit ad locum deputatum pro dicti 4. generalis Capituli eorumdem Fratrum celebratione, & inibi incipiendo à diuinis, dictis orationibus ſolitis, propoſuit cauſam aduentus ſui, vt ſcilicet videret, & conſolaretur eoſdem Patres, & rogaret, vt ipſi inſtanter bonæ directioni Ordinis ſui, & Regulæ, ac Correctorio, per bonæ mem. Iulium II. approbatis intenderent, & vt deinceps ſuper eiſdem Patris eorum Fundatoris Regula, atque Correctorio huiuſmodi per ſanctam Sedem Apoſtolicam ſub dicto Iulio II. confirmatis, nulla inter eos in futurum eſſet diſcordia, ſed, ſicut bonos decebat filios obedientiæ, vniformiter Regulam, & Correctorium huiuſmodi omnes in perpetuum acceptarent, & fideliter obſeruarent, ita quòd ipſi Regulæ in aliquo non derogetur, ſed ſemper, vt iacet, illibata permaneat. *Exhortatio pro pace Capituli*

§. 2. Dictum verò Correctorium, quod prædictus B. P. eiuſdem Ordinis Inſtitutor edidit, & prædictus fel. rec. *Iulius* Papa II. confirmauit, primitùs ſiquidem per bonæ mem. Cardinalem Senogallienſem, ſeu eiuſdem literarum vigore, in primo eiuſdem Ordinis generali Capitulo Romæ ſimiliter per eumdem auctoritate Apoſtolica celebrato, in quinque dumtaxat articulis, tandem verò in hoc 4. generali Capitulo in viginti quinque articulis, primò ſiquidem per dictum reuerendiſſ. D. Protectorem viſis, & deinde per reuerendiſſ. D. Cardinalem SS. quatuor Coronatorum, eiuſdem etiam Ordinis Protectorem reuiſis, & per eoſdem iuſtis repertis, & ſimiliter per eorum quemlibet, & poſtmodum per prædictum S. D. N. pro totius Ordinis vniuerſali pace, & conſolatione vnanimiter admiſſis, necnon per totum generale Capitulum huiuſmodi tandem vniformiter acceptatis, auctoritate Apoſtolica modificatum, & emendatum, præfatæ Regulæ maneat annexum; ita quòd Regulæ, & Correctorio huiuſmodi per ſequentia generalia Capitula quæcumque nullo modo derogari poſſit: Sic etiam, quod iuxta dicti B. P. Inſtitutoris vltimam voluntatem, cui ſemper ſtandum erit, vnica ſit ipſorum Fratrum Regula cum vnico eius Correctorio huiuſmodi: Et ſimiliter eiuſdem Ordinis Sororum ſit vnica *Correctorium ad eandem Regulæ, quibus generale Capitulum derogare non poteſt.*

1518. Regula: Ac pariformiter Ordinis huiuſmodi vtriuſque ſexus Tertiariorum vnica ſit Regula, prout idem B. P. Inſtitutor vltimo ſtatuit, & ordinauit, & Apoſtolica Sedes ſub prædicto *Iulio* Papa II. approbauit, & confirmauit. 1517.

Regula, & Correctorium non emendētur.

§. 3. Inſuper etiam, nobis præſentibus, eadem auctoritate Apoſtolica ibidem ſtatuit, & ordinauit præfatus reuerendiſſ. D. Protector, quod de cætero per quæcumque ſequentia generalia Capitula de Regula, & Correctorio huiuſmodi nil penitus emendari, aut ſubtrahi poſſit.

In Capitulis generalibus poſſunt fieri ſtatuta, non tamen contra Regulā, & Correctorium, & quæ durent, vſque per aliud generale Capitulum fuerint derogata.

§. 4. In dictis tamen ſequentibus generalibus Capitulis de communi totius generalis Capituli pro tempore celebrandi, aut ſaltem duarum eiuſdem Capituli partium conſenſu ad decorem, & quietem Ordinis licitè poterunt fieri aliqua noua ſtatuta, & ordinationes, quæ non ſint contra Regulam, & Correctorium huiuſmodi. Quæ quidem taliter ſtatuta, & ordinata vſque ad aliud pro tempore immediatè ſequens generale Capitulum durare, & ſtare debeant. Quæ etiam, niſi in aliquo ſequenti generali Capitulo reuocentur, firma ſemper remaneant. In ipſis etiam generalibus Capitulis, & non alibi, per Patres inibi pro tempore capitulares reuocari, aut moderari poterunt ſtatuta huiuſmodi. Talis autem naturæ aliquando eſſe poſſent præfacta ſtatuta, quòd ipſa ob eorum vtilitatem, & grauitatem, Apoſtolicam confirmationem obtinere mererentur, & deberent, & tunc iuxta dictorum reſpectiuè Capitulorum generalium determinationem, ſimiliter illibata permaneant ſtatuta huiuſmodi.

Contra Regulam, & Correctorium nullus poteſt recalcitrare.

§. 5. Tandem verò, nobis ſimiliter præſentibus, per dictum reuerendiſſ. D. Protectorem eadem auctoritate Apoſtolica inibi concluſum extitit, ac definitum, quòd vlteriùs in quibuſcumque ſequentibus generalibus Capitulis huiuſmodi contra Regulam, & Correctorium huiuſmodi nullatenus recalcitrare, ſed de cætero, & in antea iuxta Regulam, & Correctorium huiuſmodi, cæteraque dictorum reſpectiuè generalium Capitulorum ſtatuta maximè, prouidéque definiantur ſinguli pro tempore emergentes caſus.

Conſtitutionis firmatio.

§. 6. In quorum omnium, & ſingulorum fidem, & teſtimonium præmiſſorum præſentes literas exinde fieri, & per Notarium publicum infraſcriptum ſubſcribi, & publicari mandauimus, ſigillique noſtri iuſſimus, & fecimus appenſione communiri. Datum, & actum Romæ, in domo habitationis noſtræ, ſub anno à Natiu. Dom. 1517. Indictione 5. die verò 28. menſis Iunij, Pontif. SS. in Chriſto P. & D. N. D. Leonis diuina prouidentia Papæ X. anno 5.

CONSTITVTIO XII.

Concedit indulgentiam plenariam viſitantibus Eccleſiam SS. Trinitatis de Vrbe omnibus Dominicis Quadrageſimæ, & diebus Aſcenſionis, &c. Et omnibus diebus à media Quadrageſima vſque ad Octauam Paſchæ indulgentias S. Mariæ de Populo. Et omnibus diebus Dominicis totius anni concedit triginta annos, & totidem quadragenas, cum poteſtate deputandi Confeſſores dictis diebus, qui abſoluant ab omnibus caſibus, etiam Papæ reſeruatis, exceptis contentis in Bulla Cœnæ [illegible]

1518. LEO EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmiū.

ET ſi cunctæ orbis Eccleſiæ ſub Sanctorum fundatæ vocabulis, ſint pia deuotione fidelium venerandæ, illas tamen, quæ in honorem, & ſub vocabulo ſanctæ, & indiuiduæ Trinitatis dedicatæ noſcuntur, eo celebriori memoria conuenit venerari, quò ipſa ſancta Trinitas immediatiùs, & perfectius vota fidelium dirigit, & ad gratias exauditionis admittit.

§. 1. Cupientes igitur, vt clauſtrum domus eiuſdem SS. Trinitatis in monte Pincio

1518. Pincio de Vrbe Ordinis Minimorum à *B. Franciſco de Paula* inſtituti, & à fel. rec. *Alexandro VI.* & *Iulio II.* Romanis Pontif. prædeceſſoribus noſtris, ac nobis approbati, ac pluribus priuilegiis, & diuerſis decorati, commoda Fratrum dictæ domus habitatione conſtrui cœptum, celeriùs perfici valeat, ac Eccleſia eiuſdem domus, ad quam Romanus Populus, & etiam Curiales, ac alij Chriſti fideles diuerſarum nationum ſingularem gerunt deuotionis affectum, congruis frequentetur honoribus, ac Chriſti fideles ipſi eò libentiùs deuotionis cauſa confluant ad eamdem, quò ex hoc ibidem dono cœleſtis gratiæ conſpexerint ſe refectos. De omnipotentis Dei miſericordia, & BB Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus, & confeſſis, ſeu firmum confitendi propoſitum habentibus, qui prædictam Eccleſiam SS. Trinitatis ſingulis diebus Dominicis cuiuſlibet Quadrageſimæ, & in Reſurrectionis, & Aſcenſionis D. N. Ieſu Chriſti, Pentecoſtes, & eiuſdem SS. Trinitatis, ac Natiuitatis eiuſdem D. N. Ieſu Chriſti feſtiuitatum diebus, à primis Veſperis ſingularum Dominicarum, & feſtiuitatum, ſeu dierum huiuſmodi, vſque ad occaſum Solis cuiuſlibet ipſarum, deuotè viſitauerint, & ibidem in honorem SS. Trinitatis ter Orationem Dominicam, & totidem Salutationem Angelicam recitauerint annuatim, ſingulis earumdem Dominicarum, & feſtiuitatum diebus huiuſmodi, plenariam, & veram omnium peccatorum ſuorum remiſſionem, & indulgentiam concedimus. Eiſdem verò Chriſti fidelibus vniuerſis, qui Eccleſiam prædictam à media cuiuſlibet anni Quadrageſima, vſque ad Octauas Paſchæ incluſiuè annuatim ſimiliter viſitauerint, dictaſque Dominicas Orationes, & Salutationes Angelicas ibidem ſimiliter recitauerint, ſimiles omnino indulgentias, quas conſequuntur, ſeu pro tempore conſequentur ſinguli Eccleſiam B. Mariæ de Populo viſitantes, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium in Domino concedimus, & elargimur. 1518.

Indulgētias elargitur cū propoſito confitendi. Nota pro ædificatione Conuentus S. Trinit. de Vrbe.

§. 2. Aliis verò ſingulis Dominicis diebus cuiuſlibet reſpectiuè anni Eccleſiam ipſam modo prædicto viſitantibus, triginta annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxamus.

Indulgētias non plenarias elargitur.

§. 3. Et vt Chriſti fideles ipſi indulgentiarum huiuſmodi commodiùs participes eſſe poſſint, Correctori dictæ domus pro tempore exiſtenti, Confeſſores Religioſos dicti Ordinis, qui eoſdem Chriſti fideles ad eandem Eccleſiam pro huiuſmodi indulgentiis conſequendis, dictis ſingulis diebus Dominicis Quadrageſimæ cuiuſlibet anni, & à medio Quadrageſimæ, vſque ad Octauam Paſchæ incluſiuè, etiam cuiuſlibet anni, diebus ſingulis accedentes, eorum confeſſiones audire, eorumque confeſſionibus diligenter auditis, eoſdem à quibuſcumque caſibus etiam Apoſtolicæ Sedi reſeruatis (exceptis contentis in Bulla Cœnæ Domini) abſoluere poſſint, & valeant, deputandi, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium de vberiori gratia licentiam, & facultatem etiam concedimus, pariterque indulgemus.

Concedit auctoritatē Confeſſores deputandi. Vide Conſt. 2. eiuſdem, à num. 3 & nota hic, quod per iſtā Conſt. Confeſſores debent eſſe noſtri Ord.

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis etiam ſuſpenſionibus ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum pro tempore factis, cæteriſque contrariis quibuſcumque præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, anno Incarn. Dom. 1518. Kal. Iulij, Pontif. noſtri anno 6.

Derogat contrarius.

CONSTITVTIO XIII.

Mandat Archidiacono, & Cantori Eccleſiæ maioris Conſentinen. ne ſinant Fratres noſtros moleſtari à Parochis ſuper quarta funeralium, &c.

LEO PAPA X.

Dilectis filiis Archidiacono, & Cantori Eccleſiæ Conſentinenſis, vel eorum alteri,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Supplicatio §. 1. EXponi nobis nuper fecerunt dilecti filij *Franciſcus de Trano*, modernus Prouincialis, & alij Fratres Ordinis Fratrum Minimorum *B. Franciſci de Paula* Prouinciæ *Calabriæ*, quòd licet in priuilegiis, & indultis per fel. rec. *Iulium* Papam II. prædeceſſorem noſtrum dicto Ordini, & illius Fratribus, tunc, & pro tempore exiſtentibus conceſſis, ac per nos confirmatis, & approbatis, inter alia caueatur expreſsè, quòd Fratres prædicti tunc, & pro tempore exiſtentes, de hortis, virgultis, & aliis quibuſcumque bonis, Ordinis Minimorum domibus, & illarum Eccleſiis huiuſmodi pro tempore relictis, & legatis, ac de luminaribus, & aliis rebus diuino cultui pro tempore dedicatis, decimas, aut oblationes aliquas, etiam ex noualibus, vel quartam portionem ex funeralibus ſoluere minimè teneantur, nec ad id à quoquam, cuiuſcumque ſtatus, nobilitatis, conditionis, vel dignitatis exiſtat, valeant quomodolibet coarctari; Tamen nonnulli Parochialium Eccleſiarum Rectores, ſeu illarum Vicarij, ac in ipſis perpetui Beneficiati, auaritiæ cupiditate obcœcati, & quidam alij Clerici, & laici dictæ Prouinciæ, eoſdem Prouincialem, & Fratres ad ſoluendum ſibi quartam portionem huiuſmodi de legatis pro tempore decedentium, vel aliis bonis eiſdem Prouinciali, & Fratribus, ſiue pro Miſſis, ſiue pro fabricis, vel ornamentis Eccleſiaſticis, aut aliàs quomodolibet relictis, per ſe, vel alios exigere, ſeu extorquere temerè præſumentes, & interdum illos, qui in domibus dictorum Fratrum Eccleſiaſticam ſibi eligere ſepulturam deliberato animo propoſuerant, perſuaſionibus, & inductionibus, eorum propoſitum, ac vltimas voluntates deſuper factas mutare, & variare procurantes, dictos Fratres in eiuſmodi bonis relictis, & legatis defraudari, ac damnum, & iacturas pati procurant, nonnulláque ab ipſis Fratribus contra huiuſmodi priuilegia eis conceſſa extorquere præſumpſerunt, in animarum ſuarum periculum, & priuilegiorum huiuſmodi contemptum, ac Fratrum prædictorum non modicum præiudicium, & grauamen. Quare pro parte dictorum Prouincialis, & Fratrum, nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt ſibi ſuper iis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Eximit à ſolutione quartæ, &c. §. 2. Nos itaque huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, per præſentes mandamus, quatenus vos, aut alter veſtrum, ſi, & poſtquam, vobis de præmiſſis legitimè conſtiterit, vniuerſis, & ſingulis Rectoribus, Vicariis, Beneficiatis, Plebanis, & aliis Clericis, ac laicis dictæ Prouinciæ, cuiuſcumque ſtatus, Ordinis, conditionis, aut præeminentiæ fuerint, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ac aliis cenſuris Eccleſiaſticis præcipiatis, ne ipſi contra dicta priuilegia quicquam ab eiſdem Fratribus, occaſione quartæ portionis huiuſmodi, directè, vel indirectè, quouis quæſito colore, per ſe, vel per alios, contra tenorem priuilegiorum prædictorum, exigere, aut extorquere, ac aliàs ab ipſis Fratribus extorta, & indebitè exacta retinere: Nec defunctorum huiuſmodi parentes, vel hæredes, aut etiam executores ſuarum vltimarum voluntatum, præmiſſorum occaſione, aliquatenus moleſtare, ſeu inquietare, aut impedire: Nec teſtatores intendentes apud dicti Ordinis domus eorum ſepultu-

ras

1518. ras eligere, ab eorum propoſito perſuaſionibus retrahere, aut ipſorum voluntates reuocari, aut mutari facere præſumant; inuocato etiam ad hoc, quatenus opus ſit, auxilio brachij ſecularis. 1519.

§. 3. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ mem. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodò vltra tres dietas aliquis vigore præſentium ad iudicium non trahatur, ac aliis conſtitutionibus Apoſtolicis, priuilegiis quoque, & indultis illis conceſſis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Viterbij, ſub annulo Piſcatoris, die 27. Septemb. 1518. Pontific. noſtri anno 6. Derogat contrariis.

CONSTITVTIO XIV.

Præcipit ſub pœna excommunicationis maioris latæ ſententiæ, abſolutionem ſibi reſeruando, quòd nullus audeat habitum noſtri coloris deferre.

LEO PAPA X. 1519.

Dilectis filiis Correctoribus, Vicecorrectoribus, & aliis Fratribus Ordinis Minimorum B. Franciſci de Paula vbilibet conſtitutis, & eorum cuilibet,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. Licet aliàs, cum B. Franciſcus de Paula Ordinis Minimorum Fundator, Regulam ſtrictiſſimam inſtituiſſet, & eam ſub perpetua quadrageſimali vita per Fratres Ordinis huiuſmodi obſeruari, ac habitum, ab habitibus aliorum Religioſorum differentem, videlicet ex lana naturaliter nigra, & ſine tinctura contextum, quem aſſumpſerat, per eoſdem fratres geſtari voluiſſet: ac, ſicuti nobis tunc innotuerat, nonnulli Fratres tertij Ordinis S. Franciſci, contra Regulam, & votum vitæ quadrageſimalis Religionis veſtræ, carnes, & lacticinia quæcumque, à quibus vos omnino abſtinere debetis, comedebant, habitum coloris per vos geſtari ſolitum in nonnullis Prouinciis, & præſertim Hiſpaniarum degentes, ſibi aſſumpſerant, in graue præiudicium Ordinis veſtri, & Religionis huiuſmodi ſcandalum, cùm diuerſæ perſonæ vtriuſq; ſexus illarum partium videntes eoſdem Tertiarios, ſeu Fratres huiuſmodi carnibus, & lacticiniis veſci, ex delatione dictorum habitus, & coloris, illos eſſe veros Religioſos B. Franciſci de Paula exiſtimantes, murmuraſſent, eos Regulam, & votum vitæ quadrageſimalis non ſeruare, ob quod grauia ſcandala in Ordine veſtro huiuſmodi potuiſſent ſuſcitari: Per alias noſtras in forma Breuis literas decreuerimus, & declarauerimus, eoſdem Fratres Tertiarios, & quoſuis alios Religioſos, non habitum coloris illius, ſed ipſorum ſolitum, & Religionis Minorum S. Franciſci, albi ſcilicet coloris, geſtare debere; Iniungentes, & præcipientes eiſdem Tertiariis, & aliis Religioſis quibuſcumque ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, à qua niſi à nobis, & à Romano Pontifice, pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui non poſſent, quatenus à ſuſceptione habitus coloris veſtri, & illius geſtatione omnino deſiſterent, ac in eorum, & ſolito Fratrum Minorum habitu, dictique coloris albi, in ea, qua vocati erant, vocatione degerent; & propterea venerabili Fratri Epiſcopo Malaginen. eiuſque Officiali commiſerimus, & mandauerimus, quatenus vobis in præmiſſis opportunæ defenſionis præſidio aſſiſterent, & non permitterent, per eoſdem Tertiarios, & alios quoſuis Religioſos habitum veſtrum, & coloris veſtri huiuſmodi quoquo modo geſtari. Iſte Pontifex per alias ſuas, quas hic non habes, prohibuerat geſtari habitum coloris noſtri.

§. 2. Tamen, ſicut nobis exponi feciſtis, dilecti filij Gienen. & Corduben. Supplicatio

1519. Matris Dei, ac Hiſpalen. S. Ioannis de Alfaraxo nuncupatorum Monaſteriorum, Conuentuum, necnon nonnulli alij Fratres Tertiarij, & Eremitæ, ac mulieres etiam habitum veſtrum, ſeu coloris veſtri deferre nituntur, & præſumunt; eleémoſynas etiam nomine Fratrum Minimorum petendo, & Ordinem ſuum Ordine veſtro priorem fore aſſerendo, in graue præiudicium dicti Ordinis veſtri, & ſcandalum plurimorum. Quare nobis humiliter ſupplicari feciſtis, vt vobis in præmiſſis de opportuniori remedio prouidere benignè dignaremur. 1519.

Prohibet de nouo geſtari habitum coloris noſtri: eamdem prohibitionem fecit Paulus V. in ſua Conſtit. 6. infra.

§. 3. Nos igitur huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium decernimus iterum, & declaramus, eorumdem Gienen. & Corduben. ac Hiſpalen. Conuentuum, necnon alios Tertiarios Fratres, & Eremitas, ac mulieres, habitum veſtrum, ſeu coloris veſtri deferre, & geſtare præſumentes, non habitum veſtrum, & coloris ipſius, ſed ipſorum ſolitum, & Religionis Minorum S. Franciſci, albi coloris, ſeu ad albitudinem potiùs, quàm ad nigredinem tendentem geſtare debere. Iniungentes, & præcipientes eiſdem Tertiariis, Eremitis, mulieribus, & aliis Religioſis quibuſcumque ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, eo ipſo abſque alia declaratione incurrenda, à qua niſi per nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui non poſſint, vt à ſuſceptione, & delatione habitus coloris veſtri huiuſmodi penitùs, & omnino deſiſtant, & abſtineant.

Commiſſarios inſtituit.

§. 4. Et nihilominus ven. Fratri Epiſcopo de Marrucos nuncupato, & dilectis filiis Priori domus S. Dominici Ciuitatis Aſtigiæ, & Officiali Granaten. nunc, & pro tempore exiſtentibus harum ſerie committimus, & mandamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet vobis in præmiſſis opportunæ defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permittant dictorum Gienen. & Corduben. ac Hiſpalen. Conuentuum, necnon alios Fratres Tertiarios, & Eremitas, ac mulieres, & alios Religioſos quoſcumque habitum veſtrum, & coloris veſtri huiuſmodi, ſed ad albedinem potiùs, quàm ad nigredinem tendentem deferre, vel geſtare. Contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuram Eccleſiaſticam, & alia iuris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Derogat contrariis.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, & conſtitutionibus, ac ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutiſque & conſuetudinibus Ordinis huiuſmodi iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, necnon priuilegiis, & indultis Apoſtolicis, illi, ac Fratribus præfatis forſan conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, die 20. Martij 1519 Pontif. noſtri an. 7.

CONSTITVTIO XV.

Eſt canonizatio B. P. N. Franciſci de Paula.

1519. LEO EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Deus Eccleſiam ſuam pretioſiſſimis lapidibus cõſtruxit.

EXcelſus Dominus militantem Eccleſiam pretioſorum lapidum viuorum ipſi ſummo angulari lapidi Chriſto Ieſu vnitorum ornatiſſima varietate decoratam ſtructura mirabili fundare diſpoſuit.

Cuius primi fundatores fuerunt Patriarchæ.

§. 1. Hinc proceſſere beati Patriarchæ qui fide præclarè Sanctorum etiam Angelorum ſuſceptores effecti, facie ad faciem videre Deum meruerunt. Hos ſequuti ſunt ſancti Prophetæ, quibus oſtendit Deus ſecreta ſua, vt ventura quaſi

1519. quaſi præſentia, Spiritu S. illuminati, agnoſcere, atque enunciare potuerint. 1519.

§. 2. Poſtquam autem venit plenitudo temporis, & nos in aſſumpta ſibi humanitate oriens ex alto viſitare, noſtraque ſalutis myſteria (iuxta quod prædixerant Prophetæ) adimplere dignatus eſt, conſtituti fuere beati Apoſtoli, diuinæ legis promulgatores, & prædicatores, qui per orbem vniuerſum genus humanum, quod ſub diabolicæ iugo poteſtatis tenebatur, ad ſalutem excitantes, Dei verbum in omnibus terræ finibus prædicarunt. Apoſtoli deinde.

§. 3. Hos ſubſequuti ſunt Martyres ſplendidi, qui fidei loricam induti, & inconcuſſæ ſtabilitatis balteo ſuccincti, ſtolas ſuas in ſanguine innocentis agni lauantes, & candidato exercitu Chriſtum Ieſum imitati, ſupernæ Ciuitatis Hieruſalem, hoc eſt triumphantis Eccleſiæ, cum glorioſa victoria palmas manibus geſtantes, ſe dicto viuo lapidi Chriſto adiunxerunt, ſempiternam ſui memoriam, & exemplum venerabile militanti Eccleſiæ relinquentes. Martyres.

§. 4. Progreſſi ſunt & Doctores lucidi, qui ſuis doctrinis, & exemplis catholicam, & orthodoxam fidem defenſantes, falſiſque Prophetis, ac iniquis Doctoribus, fidem ipſam ſubuertere ſatagentibus ſe opponentes, dictam Eccleſiam militantem multipliciter illuſtrarunt, quibus eadem Eccleſia comitata progreditur quaſi Aurora conſurgens, pulchra vt Luna, electa vt Sol, terribilis vt caſtrorum acies ordinata. Doctores poſtea.

§. 5. Sequuntur poſtea ſancti Confeſſores, qui virtutum gemmis coruſcantes, Domino rationem de talentis creditis depoſcenti, vtpotè fideles, & boni ſerui, multiplicatum de ſuis laboribus fructum attulerunt, & in arcam cœleſtem depoſuerunt, omniaque mundi blandimenta, vt venenum aſpidum fugientes, latibula in terris petierunt, antris abditi, rudi victu, & ſcaturientis aquæ leui potu carnem macerantes, tegmine hircino amicti, iunceo, vel ſtramineo cubili feſſa membra ſomno fouentes; nudis pedibus Dominum quæſierunt, æternamque patriam inuenerunt. Confeſſores etiam.

§. 6. Adſunt & Virgines nitidæ, mundo corpore, ſincero corde, ſanctaque mente, cum oleo in lampadibus ſuis ſponſo, qui eſt præ filiis hominum ſpecioſus, obuiam venientes. Deuotæ tandem, continenteſque Viduæ, & aliæ quamplurimæ ſexus vtriuſque perſonæ, piis, ac ſanctis operibus ſemper intentæ, cum plenis etiam manipulis, eidem cœleſti ſponſo ſe repræſentant, cum Angelis gloriam in Altiſſimis Deo, & in terra pacem hominibus bonæ voluntatis mirificè depromentes. Hæc omnia vnus, atque idem Spiritus admirando plurimùm operatur myſterio; & ſicut Altiſſimus ab initio vineam ſuam talibus piis cultoribus, iuxta ſanctam promiſſionem ſuam, viſitauit, firmauit, & auxit, ſic ſemper ad illam ſuæ protectionis auxilium multipliciter impertitur. Virgineſq; & Viduæ.

§. 7. Nouiſſimè verò diebus noſtris, cœleſtis ille agricola vineam ſuam more ſolito viſitans, virum fortem ad huiuſmodi vineæ culturam adduxit, glorioſum ſcilicet Confeſſorem *B. Franciſcum de Paula*, ſuperno cœtui meritò ſociandum, immò veriùs ſociatum, qui inter cæteros Chriſti athletas ſuis meritis, & exemplis ipſam ſanctam Eccleſiam, diuina cooperante gratia, multipliciter decorauit, præſentis temporis caligines ſuæ lampadis fulgore mirabiliter illuſtrauit; ipſe enim aduerſus mundum, carnem, & dæmonem fortiter dimicauit, ac in odorem ſuauitatis Altiſſimi currens, copioſam vtriuſque ſexus fidelium multitudinem poſt ſe ſalubriter traxit, ac velut effuſam ſuper faciem terræ religioſam profeſſionis ſuæ generationem dereliquit, vt ad illuminationem gentium celebris ſui memoria, tamquam rutilum ſydus, in Eccleſiæ firmamento ſeruaretur. S. Franciſcus Religionem fundauit.

§. 8. De cuius quidem origine, vita, moribus, & fama, necnon mirabilibus, quæ in præmium ſanctitatis eius Deus mundo multipliciter oſtendere dignatus eſt, ne de tam celebri viro etiam poſteritas ipſa remaneat ignara, pauca ex multis duximus recenſenda. Conſtat ſiquidem in Regno *Neapolitano* inter *Brutios*, & *Lucanos Paulæ* Oppidum ſitum eſſe, quod itinere vnius diei à *Conſentia* illius Prouinciæ Metropoli diſtat. Inde originem traxit *Iacobus Martolilla.* Origo S. Franciſci de Paula

1519. Illi proximum eſt caſtrum *Fuſcaldi*, vbi nata eſt *Vienna*, quondam ambo in fide Chriſti baptizati, & confirmati; ac, vt veri catholici, educati, qui inuicem ſecundùm ritum S. R. E. matrimonium contrahentes, & vt fideles decet coniuges, mutuam charitatem, vitæque honeſtatem ſeruantes, diu cohabitarunt, ex hoc matrimonio *B. Franciſcus de Paula* procreatur. 1519.

A puerilibus annis Religionē dilexit.

§. 9. Qui ſacri baptiſmatis fonte lauatus, & chriſmatis Sacramento confirmatus, ab eiſdem parentibus ſub Dei timore, & amore educatus, inſigne ſpecimen ſanctitatis futuræ præſe ferens, ſolitudinem, & religionem diligere, ac orationibus, & ieiuniis aſſiduè vacare cœpit; quæ cùm eius parentes animaduertiſſent, ipſum, annum circiter decimumtertium agentem, iuxta votum per eos emiſſum, domui *S. Franciſci* Ciuitatis *S. Marci* obtulerunt; in qua puer in ſortem Domini electus, anno per eum exacto, nullaque profeſſione emiſſa, vocatis parentibus, eos, vt ſe ad Eccleſiam *S. Franciſci de Aſſiſio*, & *S. Mariæ de Angelis* deuotionis cauſa ducere vellent, enixè rogauit, qui pio eius deſiderio annuentes, ſe ſe itineris comites præbuerunt, quibus Eccleſiis deuotè viſitatis, in patriam reuerſus, idem Beatus, S. Spiritu inſpirante, ad Eccleſiam conſtruendam animum addixit, ipſéque primus fundamenta effodere cœpit, quo inter vicinos diuulgato, vndique ad opus iuuandum concurritur, alij operi incumbebant, nonnulli calcem, lapides, cœmenta, & alia id genus futuro ædificio neceſſaria deportabant. Fertur etiam tunc fratrem quemdam, *S. Franciſci* habitu indutum, ex improuiſo *B. Franciſcum de Paula* increpaſſe, quòd tam anguſtam ædem facere incœpiſſet, eamdémque demoliri ſibi mandaſſe, ac aliam maiorem deſignaſſe, Beatoq; *Franciſco de Paula* aſſerenti ſibi vires ad tam ingens opus perficiendum non ſufficere, diuinitùs reſpondiſſe, Deum omnipotentem ei nullo pacto defuturum, è veſtigioq; diruptis muris, euanuiſſe; vnde non immeritò plerique illum *B. Franciſcum* fuiſſe exiſtimarunt. Poſtridie verò nobilis quidam Conſentinus ſuperuenit, qui eidem B. pro ædificanda Eccleſia, magnum auri, atque argenti pondus obtulit, vnde iuxtà ſitus deſignationem Eccleſiam notabili forma, non paruo ſumptu conſtruere cœpit.

Semper orabat, aut laborabat.

§. 10. Numquam à laboribus ceſſabat, niſi cùm orationi, diuiniſque rebus intendebat, qui, etſi vigiliis, continuiſque ieiuniis maximè eſſet attritus, lapides tamen, calcem, & ligna, aliaque ad fabricam neceſſaria, propriis etiam humeris deferre non deſinebat.

Affabilis erat.

§. 11. Erat adeò in loquendo humanus, atque affabilis, vt nullus vmquam ad eum acceſſerit, qui mellifluis eius verbis delectatus, & incredibili quadam ſermonis dulcedine captus, & quaſi diuino Spiritu repletus, ab eo non receſſerit.

Ordinem ſuum appellauit Minimorum.

§. 12. Humilitatem eius etiam inſtituti per eum Ordinis cognomentum oſtendit, quod vt is omnium minimus eſſe volebat, ita Minimorum cenſuit, & inſtituit: eiuſdem etiam Ordinis Inſtitutor, & generalis Corrector exiſtens, omnium ſe infimum, quo ad poterat, exhibebat, & ad omnia ſeruilia etiam opera, vt & cæteris humilitatis præberet exemplum, deſcendere non dedignabatur; quippe diſcipulis ſuis diſcumbentibus miniſtrabat, ſæpéq; Eccleſiam, & altaria verrebat, & mundabat, ac paramenta, & alia ad diuinum cultum neceſſaria componebat, aliorumque Fratrum, etiam Nouitiorum, indumenta propriis manibus abluebat.

Super ignē, ſpinas, &c. ambulabat.

§. 13. Et cùm iuuenis adhuc eſſet, *Calabriamque* incoleret, numquam niſi nudis pedibus etiam per glacies, niues, montes, & acuta ſaxa, vepres, ſpinaſque incedebat, nullamque ex eo, etiam grauiſſimo ſæpe pondere preſſus, læſionem in pedibus patiebatur. Ipſum ſæpiùs ignem nudis pedibus conculcaſſe, ac ignitos, candentéſque lapides manibus portaſſe, liquidò conſtat. Admirabilis erat vitæ eius auſteritas, quæ propterea admirabilior cenſenda eſt, quia in pueritia, adoleſcentia, iuuentute, ſenecta, & decrepita eius ætate, inter labores, vigilias, ieiunia, abſtinentias, innumeraſque corporis macerationes, eumdem pene viuendi modum ſeruauit.

§. 14. Horum,

1519. §. 14. Horum, & plurimorum aliorum ſanctorum operum ratione habita, adeò S. Spiritus gratia hominem complexa eſt, vt piis eius meritis, & precibus, in Chriſti nomine dæmones à corporibus humanis ſæpius eiecti; pluresq; infirmi diuerſis morborum generibus oppreſſi, etiam à Medicis deſtituti, ac morti propinqui, priſtinæ ſanitati reſtituti fuerint; idémque Beatus aliis compluribus, qui memoria, & ſenſibus capti, ſeu intelligentia debilitati erant, ſanitatem præſtiterit, ac multis claudis inceſſum, ſurdis auditum, mutis loquelam, cœciſque lumen reſtituerit, & leproſos mundauerit, nonnulloſque mortuos, vel pro mortuis habitos, ad vitam, priſtinamque lucem reduxerit. 1519.

> Claruit miraculis, mortuos ſuſcitauit.

§. 15. Quorum quidem miraculorum fama cùm iam per totum fere orbem vagaretur, & ad aures fel. rec. *Pauli* II. prædeceſſoris noſtri perueniſſet, Cubicularium quemdam ſuum ad bonæ mem. *Pyrrhum* Archiepiſcopum *Conſentinenſem* miſit, mandauitque, vt ipſe ſuper miraculis huiuſmodi ſe diligenter informaret, ac deinde ipſum de veritate certiorem efficeret. Qui quidem Archiepiſcopus Pontificis mandato parere deſiderans, ac neminem habens, qui talia meliùs, quàm ipſemet Cubicularius, explorare, fideliuſque referre poſſet, eidem ſuaſit, vt is cum ſocio, quem ei adiunxit, ad dictum Beatum virum ſe conferret, ac de illius vita, miraculis, & fama huiuſmodi plenam informationem caperet.

> Paulus II ſuum Cubicularium ad ſe informandum mittit.

§. 16. Cubicularius Archiepiſcopi fretus conſilio, hominem adiit, & cùm inter ſalutandum dicti Beati viri manum deoſculari vellet, ille omnino renuit, eumque rogauit, vt ſibi potiùs manum deoſculandam porrigeret, aſſerens, id multò iuſtius, & conuenientius fore, eo quod ipſe Cubicularius triginta tres annos iam preſbyter eſſet; quod Cubicularius memoria repetens, vbi id verum eſſe cognouit, miratus eſt hominis ſpiritum, & cum eo ad colloquium in cameram conceſſit, vbi cùm primus ſermo de tam ardua, difficilique vita fuiſſet, vt eam nulli, niſi robuſto, ac valido, tolerabilem fore, Cubicularius aſſeueraret; B. P. audito illius verbo, igni appropinquans, ardenteſque prunas abſque læſione manibus arripiens, dixit; Qui perfecto corde Domino ſeruiunt, omnia creata illis obtemperant: exterritus ille eo miraculo veniam petiit, cúmq; eius pedes humiliter oſculari vellet, ipſéque vir Beatus id recuſaſſet, eius tunc veſtem manu apprehenſam deuotè oſculans, & ab eo recedens, ad Pontificem rediit, eique miracula, quæ viderat, enarrauit.

> Cubiculario Papæ præſente ignem manibus accepit.

§. 17. Olim etiam vir nobilis *Iacobus de Tarſia* Baro terræ *Bellimontis* Conſentinæ Diœceſis, cùm grauiſſimo, & penè inſanabili apoſtemate longo tempore in crure laboraſſet, inſigneſque Medici, & Chirurgi in eo nihil proficerent, quin vlcus illud quotidie ingraueſceret, omnibuſq; remediis adhibitis, iam in deſperationem ſalutis res adducta eſſet; tandem dictus *Iacobus* fama ſanctitatis, & miraculorum Beati viri, qui tunc Paulæ degebat, adductus, ad eum non ſine magno labore acceſſit: illique plagam detexit, & ſe deuotiſſimè commendauit. Primùm ſiquidem ipſi Beato, & omnibus, qui aſtabant, vlcus graue, & miſerabile, ac penè inſanabile viſum eſt, illum tamen Beatus admonuit, vt in Deo firmam fidem, & certam ſpem haberet, quia ſanitatis gratiam conſequeretur; ac ſtatim vnum ex ſuis fratribus miſit, qui aliqua folia herbæ, quæ vngula caballina dicitur, & inibi naſcitur, colligeret, & cum ipſis foliis certos pulueres, quos in cella ſua ipſe Beatus retinebat, ſibi afferret. Dum frater ille mandata exequitur, Beatus vir ad propinquam Crucifixi imaginem conuerſus orauit, vt Baroni, in ſuæ diuinitatis gratia confidenti, miſericordiam ſuam aperiret, nec multò poſt foliis, ac pulueribus huiuſmodi ſibi, vt iuſſerat, apportatis, facto ſigno Crucis aliquantulùm de dictis pulueribus vlceri impoſuit, illudque tribus ex foliis prædictis cooperuit, & omnia circumligauit, in Domino ſpem reponens, quòd ſanitatem recuperaret; illi ergo benedicens, iuſſit, vt illicò ſuam repeteret domum, ad quartumdecimum fermè lapidem inde diſtantem. Qui cùm aliquandiu equitaſſet, ad vxorem ſuam Ioannam, quæ illum ſemper in eo itinere comitata fuerat, conuerſus, Mihi videtur, inquit, quòd ſim ſanus, quia acerbum dolorem, & peſſimum fœtor-

> Apoſtema incurabile Iacobi de Tarſia ſanauit.

1519. rem ampliùs non ſentio, & cùm iam certum monticulum ſuperaſſet, Iacobus auidè cupiens intelligere, an poſſet ambulare, ex equo deſcendens, propriis pedibus ambulare cœpit, & calce terram percutiens, nec aliquid doloris ſentiens, ſe liberum, & ſanum intellexit. Deo igitur, & *B. Franciſco de Paula* gratias agentes coniuges, voti compotes ad propria redière. 1519.

Paralyticū & leproſum curauit.

§. 18. Iiſdem fermè diebus, in Ciuitate *Conſentina* fuit quidam *Marcellus de Cardilla*, pedibus, & manibus contractus, ac totus leproſus, adeò vt iam vocem quaſi omnem amiſiſſet, eiuſque loquela vix audiretur, qui cùm per conſanguineos ſuos ad *Paulæ* Monaſterium adductus, & Beato viro præſentatus fuiſſet, ille miſericordia motus, parum ſecretò orauit, mox verò rediens, eum manu ſubleuauit, & ab omni membrorum contractu, & lepra incolumem reddidit. *Guidonem* quoque *Lipantum* nobilem Conſentinum grauiſſima infectum lepra in domo *Paterni*, quam vir Beatus tunc ædificabat, ad ſe venientem ſanitati reſtituit.

Mutum à natiuitate liberauit.

§. 19. Cùm idem Beatus vir fabricam domus iuxta *Paulæ* Oppidum incœpiſſet, adductus eſt ei quidam à natiuitate mutus, quem cùm parentes eius iuxta Eccleſiam poſuiſſent, dixit eis vir Beatus, altè ſecum ter Ieſum acclamarent, & ita aperiretur illi ſenſus; Beato viro inchoante, dictiſque parentibus proſequentibus, mutus ſimiliter alta voce dixit *Ieſus*, & inde liber, atque integer vſque ad eius obitum in loquela permanſit.

Puellæ cœcæ viſum reddidit.

§. 20. Rurſus *Iulia Antony Catalani* in dicto Oppido *Paulæ* habitantis filia ab ortu cœca, & nihil prorſus videns, cùm à parentibus ad Beatum virum, qui fortè tunc in horto domus erat, adducta fuiſſet, idem Beatus vir herbam quamdam euulſit, eamque ſigno Crucis facto, ſuper ipſius puellæ oculos appoſuit, quæ ſtatim videre cœpit, ac ſenſu viſus tandiu, quandiu poſtea vixit, freta eſt.

Obrutos illæſos reperit.

§. 21. In fabrica dictæ domus *Paterni*, cùm duo laborantes, terram effodiendo, obruti fuiſſent, ita vt iam pro mortuis haberentur, ad ſuccurrendum inuocatus vir Beatus, à duabus partibus terram effodi fecit, quo facto, dicti laborantes viui, & illæſi ſua, vt creditur, gratia ſunt reperti.

Fabas ſine igne coxit.

§. 22. Dum quidam *Antonius* Architectus ad dictæ domus *Paterni* fabricam acceſſiſſet & Beatus vir, vt pro cibo illi miniſtrando nonnullæ fabæ coquerentur, cuidam fratri iuniori inibi exiſtenti mandaſſet, frater ille ollam cum dictis fabis, & aqua frigidis in coquina cineribus ſuperpoſuit, oblituſque ignem, quo coquina carebat, aliunde afferre, diſceſſit; ſed cùm vir Beatus dictas fabas iam coctas eſſe credens, vnà cum hoſpite in coquinam iuiſſet, nulluſque ibi ignis adeſſet, dictus *Antonius* ſubriſit de dicti Beati præcepto, & eius ferculo, quod nondum coqui cœpiſſet, cui vir Beatus ferculum ipſum paratum eſſe reſpondit, tetigitque manu ollam, quæ illicò feruere viſa eſt, ſtatimque fabæ coctæ fuere, ita vt idem *Antonius* ipſe prandium ſumere potuerit, qua de re dictus *Antonius*, & nonnulli alij tunc præſentes, maxima ſunt admiratione affecti.

Lampadem abſque igne accendit.

§. 23. Idem etiam Beatus vir die quadam, more ſolito Miſſam audire cupiens, Eccleſiam ingreſſus eſt, cúmque tunc Eccleſiæ lampas accenſa non eſſet, & aliqui ex his, qui ibi Miſſæ audiendæ cauſa aderant, ignem foras quæſitum iuiſſent, illumque iam afferrent, vir Beatus chordam lampadis accepit, vt eam deduceret; illa verò in medio deſcenſu, abſque aliquo igne miraculosè accenſa, affulſit, ex quo circunſtantes candelas, pro Miſſa tunc celebranda neceſſarias, deuotiſſimè accenderunt.

Filiū viduæ mortuum fere ſanauit.

§. 24. Cùm in terra *Montis alti* dictæ Conſentinæ Diœceſis, quidam *Franciſcus* ipſius terræ incola, febri adeo vexaretur, vt de eius ſalute nullam Medici ſpem promitterent, laboraretque in extremis, ac omnibus Eccleſiæ Sacramentis deuotè ſuſceptis, & candela benedicta more ſolito accenſa, in eiuſque manibus poſita, à circumſtantibus iam pro mortuo haberetur: Tunc *Ioanna* mater eius ad *B. Franciſcum de Paula* ſpecialem gerens deuotionis affectum, illum lacrymans deprecata eſt, vt filium ſuum ſanare, ac vitæ

reſtituere

1519. reſtituere dignaretur, vt illius ope tribus ſuis ex dicto eius filio nepotibus prouidere poſſet; præterea, ſi voti compos fieret, ſtatim huius ſeculi vanitatibus omninò renunciaturam, & in habitu tertiæ Regulæ eiuſdem Beati Deo perpetuò famulaturam, deuotè vouit; quo voto emiſſo, ſtatim eius filius, quaſi à morte reſurgens, circumſtantes aſpicere, ſéque meliùs habere incœpit, nec multis poſtea diebus, priſtinæ fuit ſaluti reſtitutus, & per triginta ferè annos idem ſuperuixit. 1519.

Oculi albuginé abſtulit.

§. 25. Cùm in dicto Oppido *Paterni* idem Beatus vir moram traheret, quidam oculi albuginem patiens, ad eum acceſſit, humiliterque rogauit, vt ſibi opem afferret, cuius precibus motus vir Beatus, bombycem ſacro latice aſperſam ſuper virginem calcem, quæ fortè pro Eccleſiæ fabrica ibi aderat, conuoluit, & ea oculum macula huiuſmodi infectum abſterſit, ſignoque Crucis deſuper facto, ab omni albugine, & macula ſtatim liberauit.

Mortuum in ſepulcrũ immittendũ incolumem reddidit.

§. 26. Cùm quidam dicti Oppidi venatores hyemis tempore, in montibus niuibus repletis, hominem nullum viuentis ſignum præſe ferentem inueniſſent, illum ſepeliendum ad locum detulerunt, vbi tunc Beatus vir morabatur, qui in illum reſpiciens, Per charitatem, ait, viuit homo iſte; & ad eum conuerſus, Surge, inquit, & ambula: ad cuius verba homo in ſepulcrum mittendus illicò ſurrexit, ac pedetentim ambulare cœpit, moxque hoſpitij domum ingreſſus, ac cibo, & potu refectus, priſtinæque valetudini reſtitutus, ad propria ſaluus, & incolumis remeauit.

In fornacē ignis intrauit, & exinde incolumis exiuit.

§. 27. Præterea in dicto Oppido *Paulæ*, dum ſui Ordinis domus ædificaretur, & calx in fornace coqueretur, accidit, quòd, vel propter nimium ignem, vel aliam cauſam, fornax ipſa ruinam minaretur, tunc illius magiſtri, nullum penitus remedium adhibere ſcientes, ad Beatum virum pro auxilio recurrerunt, qui illis, Per charitatem, inquit, ad collationem, ſeu prandium eatis, mihique curam fornacis relinquatis: quibus diſcedentibus, ipſe ſtatim, ſigno Crucis facto, intrepidè dictam fornacem ardentem intrauit, ac illam ſolus reparauit, idémque abſque læſione aliqua incolumis exiuit.

Iulium ab euidenti mortis periculò liberauit.

§. 28. *Iulius Bartuchius* etiam de *Paula*, iuuenum multitudine adiutus, poſt Beati viri obitum, è *Conſentia* Caſtro *Paulam* verſus eximiæ magnitudinis bombardam tranſportari curans, additis etiam ad laborem viginti boum iugis, apud quemdam decliuem locum, non longè à *Paula* diſtantem, *Lamachiam* nuncupatum, funem maximum cuiuſdam nauis onerariæ, quo bombarda ipſa alligata erat, cuidam arbori, vt paulatim laberetur, inuoluit, quam cùm nec *Iulius* ipſe, neque tot ſocij propter impetum velocem, quo ex magnæ molis lapſu ferebatur, retinere valerent, vbi dum idem *Iulius*, vltra quam eius vires ferebant, nititur, iuxta arborem, cui circumligatus erat funis, proſtratus cecidit, pedéſque ſuos intra funis orbes inuoluit; vndè cùm nullò pacto, niſi munere diuino, quin eius crura frangerentur, euadere poſſet, arborem amplectens, ſumma cum deuotione clamauit, O *B. Franciſce de Paula*, opem fer mihi miſero: his dictis, currus, cui bombarda ipſa impoſita erat, in loco præcipiti ſtatim reſtitit, apparuitque eidem *Iulio* quidam Frater Ordinis *B. Franciſci de Paula*, qui tunc funem ipſum manibus retinuit. Idem verò *Iulius* tanto periculo ereptus, omneſque qui illuc; quaſi ad ſpectaculum, conuenerant, omnipotenti Deo, *Beatoque Franciſco de Paula* immenſas illicò gratias egerunt, ipſeque ante alios omnes nudis pedibus ad eiuſdem Beati viri Monaſterium profectus, imaginem ſuam ceream, fune pedibus implicito, pro deuotione in tanti miraculi memoriam obtulit.

Ardẽtes tentationes mẽtibus propriis ad proximi ſalutem accepit.

§. 29. Cùm à quodam *F. Antonio* Ordinis Minorum profeſſore, viro doctiſſimo, integerrimæque vitæ, idem Beatus vir, etiam in publicis prædicationibus, carperetur, quòd videlicet tam imprudens eſſet, vt ſimplex laicus, & literarum penitus ignarus, quibuſdam herbis ægrotis ſalutem promitteret; accidit, vt idem *F. Antonius* ab alijs dicti Ordinis Minorum Fratribus ad eumdem Beatum virum miſſus fuerit; quatenus eum de præmiſſis redargueret, qui cùm ad eum veniſſet, & magnis illum contumelijs affeciſſet, increpaſſetque

1519. eius ignauiam, & craſſitudinem, vir Dei conſtantiſſimus, patientiſſimuſque 1519.
tot conuiciis, & iniuriis nullatenus fractus, ac nec commotus quidem fuit, ſed foco appropinquans, ardentes titiones nudis manibus accepit, eoſque ſtrictè compreſſit, ac manifeſtè oſtendit, in Dei virtute omnia fieri poſſe. At ille prudentiſſimè perſpiciens hominis ſimplicitatem, & fidem, omniaque ab eo diuina gratia, & ardentiſſimo fidei ſpiritu fieri, eius pedibus aduolutus, illos arctè complectens, oſculari que ſatagens, veniam ab ipſo humillimè poſtulauit, neque inde ſurrexit, donec ab eodem B. P. benediceretur; quod factum eſt, vt, qui antea in illum publicè maledicta plurima congeſſerat, proprium confeſſus errorem, beati viri ſanctitatem dignis, veriſque poſtea laudibus meritò efferret.

Iuſſu Sixti IV. ad Regem Franciæ acceſſit, qui benignè eum recepit, & ei Eccleſiam ædificauit.

§. 30. Quæ omnia cùm mirabilem quamdam, & rarè auditam viri ſanctitatem arguerent, eorumque celebris fama iam ad claræ mem. *Ludouicum XI.* huius nominis, Francorum Regem Chriſtianiſſimum perlata eſſet, Rex viri beati ſanctitate motus, ac ipſum coram videre cupiens, à piæ mem. *Sixto* Papa IV. etiam prædeceſſore noſtro impetrauit, vt eidem beato viro in virtute ſanctæ obedientiæ mandaret, vt ex *Calabria* in *Franciam* ſe conferret, dictumque *Ludouicum* Regem viſitaret, quibus iuſſis Dei famulus obediens, in *Franciam* iuit, vbi eum præfatus Rex ſingulari deuotione ſuſcipiens, ſéque ab eo benedici poſtulans, illi tamquam viro Dei magnum honorem, & reuerentiam exhibuit: Cognita deinde viri ſanctitate, ei, eiuſque Fratribus ſedem propè Ciuitatem *Turonenſem*, & regium Palatium aſſignauit, amplamque, & magnificam domum cum Eccleſia, quæ in hanc vſque diem extat, pro ipſius *B. Franciſci de Paula*, ſuorumque Fratrum vſu, & habitatione conſtrui fecit.

Regulares tres B. Franciſcus inſtituit.

§. 31. Tantæ inſuper continentiæ fuit idem beatus vir, vt non carne, ſed ſolo ſpiritu compactus eſſe videretur; priùs enim, quàm ab hac luce diſcederet, ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ſuæque Religionis propagationem, diuina, vt piè creditur, inſpiratione inſtructus, tres Regulas, Fratrum ſcilicet, ac Sororum, & vtriuſque ſexus fidelium Tertiariorum nuncupatorum inſtituit, & vt humilitatis amator erat, illamque à ſuis etiam coli deſiderabat, Fratres ſui Ordinis Minimos, & Sorores Minimas vocari debere, ordinauit, iniunxitque illis, vt decem mandata diuina, & Eccleſiæ præcepta ſalutaria vigilanter obſeruantes, Romano Pontifici pro tempore exiſtenti fideliter obedirent, ac ſub obedientiæ, caſtitatis, & paupertatis, quadrageſimaliſque vitæ ſacris votis, perſeueranter viuere profiterentur, nonnullis ad Regulatum Fratrum, ac Sororum huiuſmodi, tam circa perſonarum ipſarum directionem, & informationem, quàm diuini cultus augmentum, debitam obſeruationem, & inſtitutionem, opportunis adiectis capitulis.

Romani Pontifices plurima illi priuilegia conceſſerũt.

§. 32. Ipſas vero Fratrum, ac Sororum cum decem, dictorum autem vtriuſque ſexus Tertiariorum Regulas cum ſeptem capitulis, per eum piè inſtitutas, reuerendiſſ. mem. *Iulius* Papa II. ſimiliter prædeceſſor noſter, eodem Beato viro tunc in humanis agente, matura præhabita deliberatione, tamquam Religioni conſonas, poſtquam idem *Sixtus* prędeceſſor noſter, ac ſanctę commem. *Innocentius VIII.* & *Alexander VI.* Romani Pontifices etiam prædeceſſores noſtri, eidem Beato viro, eiuſque Ordini, ac eius perſonis, & domibus quamplura priuilegia conceſſerant, per ſuas primò, & deinde nos per alias noſtras literas approbauimus, & confirmauimus, diuerſiſque priuilegiis, gratiis, & indultis Ordinem ipſum multipliciter communiuimus, prout in ipſorum prædeceſſorum, & noſtris itidem confectis literis pleniùs continetur.

Is, præuiſo ſuæ mortis die, ſacris ſuſceptus, obdormiuit in Domino in die Veneris ſancti.

§. 33. Cúmque vitæ ſuæ finem iam proximum diuina inſpiratione proſpiceret, idem Beatus vir pridie quàm decederet; qui fuit dies Cœnæ Domini, pluribus ex Fratribus ſuis, qui ex variis Prouinciis, & Regnis tunc ad eum venerant, aſtantibus, in Miſſa Conuentuali, poſt Pœnitentiæ Sacramentum deuotè ſuſceptum, cum profundiſſima humilitate, vberrimáque lacrymarum effuſione, pectus ſuum percutiendo, ſacroſanctum Euchariſtiæ viaticum è manibus vnius ex ſui Ordinis presbyteris magna cum deuotione ſuſcepit; poſtea

Domino

1519. Domino noſtro Ieſu Chriſto, beatæque Mariæ Virgini, & Sanctis omnibus deuotè peractis gratiarum actionibus, Miſſaque huiuſmodi celebrata, ad cellam ſuam proprijs pedibus, licet præ ſenectute debilis, & infirmus, baculo, quem more ſolito geſtabat, innixus rediit. Poſtero autem die, cùm idem Beatus, fideliſque Dei ſeruus tempus inſtare videret, quo ſibi ex hac lachrymarum valle migrandum erat, dictos Fratres ſuos ad ſe conuocari iuſſit, eoſque ad fraternam pacem, mutuamque charitatem dulciſſimis verbis, ac ſalutaribus monitis charitatiuè exhortatus eſt, illiſque benedictione more ſolito impertita, cùm iam nonageſimum primum, vel circa, annum feliciter impleuiſſet, anno à partu virgineo 1507. Aprilis verò die ſecunda, quæ tunc fuit Paraſceues, Veneris ſancta nuncupata, circa horam, qua pro nobis Chriſtus paſſus eſt, ſigno ſanctæ Crucis deuotè ſignatus, omnibuſque Sacramentis Eccleſiaſticis debitè communitus, perlecta coram eo Dominica Paſſione, iunctis deuotè manibus, erectiſque in cœlum oculis, ſanctæ Crucis triumphum piè amplectens, reuerenterque oſculans, ac ſæpius, In manus tuas Domine commendo ſpiritum meum, aliaſque pias orationes deuotiſſimè repetens, dimiſſa huius carnis ſarcina, quaſi viuens, abſque aliquo doloris, aut mortis notabili ſigno migrauit ad Chriſtum. 1519.

§. 34. Cumque tunc per vndecim dies eiuſdem Beati corpus inſepultum remanſerit, illucque maxima virorum, & mulierum, ac religioſarum perſonarum multitudo acceſſerit, vt ſanctum virum, quem viuentem ſumma fuerant veneratione venerati, & proſequuti, etiam defunctum viderent, & illius apud Deum ſuffragia mererentur; mirum omnibus fuit, quòd eius caro per tot dies incorrupta permanſerit, nec vllum prorſus fœtorem emiſerit, quin potius odor quidam ſuauiter fragrans ab ea manauerit. Poſt ipſius etiam obitum, multis eius ſuffragia deuotè implorantibus omnipotens Deus quamplures gratias elargiri, magnaque miracula palam operari dignatus eſt.

Miracula poſt eius obitū Deus edidit.

§. 35. Propter quod chariſſimus in Chriſto filius noſter *Franciſcus*, huius nominis primus *Francorum* Rex Chriſtianiſſimus, chariſſimaque in Chriſto filia *Claudia* Regina eius conſors, quæ, aliàs coram dicti Ordinis tunc Generali, ac aliis nobilibus perſonis emiſſo voto, quòd ſi gratiam pro maſculo aſſequeretur, in B. P. honorem, *Franciſci* nomen ei imponeret, fulgentiſsimum puerum in lucem edidit, illique iuxta dictum eius votum *Franciſci* nomen imponi fecit; necnon dilecta etiam in Chriſto filia nobilis mulier *Aloyſia* de *Sabaudia* Andegauenſis, & *Engoliſmenſis* Duciſſa, *Cænomanenſiſque* Comitiſſa, eiuſdem *Franciſci* Regis genitrix, nobis per venerab. fratrem noſtrum *Dionyſium* Epiſcopum *Maclouienſem* generalem, ac dilectos filios *Iacobum Lucam* Decanum Eccleſiæ *Aurelianenſis*, & nobilem virum *Antonium Raphin* aliàs *de Poton* Dominum temporalem loci de *Podiocaluario Agennenſis* Diœceſis, pro nonnullis particularibus ipſius Chriſtianiſſimi Regis negotiis Nuntios, & Oratores ad nos deſtinatos, humiliter ſupplicari fecerunt, vt, præmiſſis diligenter inquiſitis, & exploratis, ad eiuſdem viri canonizationem procedere dignaremur.

Rex Franciæ, ac alij inſtiterunt pro canonizatione.

§. 36. Quorum quidem precibus licet libenter annuere vellemus, ſummoperéque gauderemus, huiuſmodi canonizationem noſtris temporibus diuino quodam myſterio contigiſſe, ac nobis æquum videretur, vt idem *B. Franciſcus de Paula*, quem iam Deus in cœleſti gloria Sanctorum choro dignum feciſſet, pluribus, ac manifeſtis indiciis, & miraculis oſtenderat, in terris etiam ſibi debito Sanctorum honore non defraudaretur: Ac ſuper eo maximè nobis inſtaret venerab. frater noſtros *Bernardinus* Epiſcopus Sabinenſis, Card. S. Crucis nuncupatus, in dicti Ordinis protectorem ab eodem Beato viro nondum tunc ab humanis egreſſo aſſumptus; cumulatiſſimæque preces nobis, ac venerab. Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, per prædicti Ordinis tunc Zeloſum totius Minimorum Ordinis nomine, ſuper hoc ſæpius porrectæ fuiſſent, non ſtatim rem tanti ponderis, ac momenti faciendam, ſed iuxta veterem, ac laudabilem conſuetudinem, cunctanter, maturéque conſiderandam duximus. Poſt complures igitur commiſsiones, aulæ Palatij noſtri Aduocato conſiſto-

Hic ergò Pontifex annuens canonizationi petitæ, examen, & proceſſum fieri mandauit.

1519. riali, & Auditoribus cauſarum eiuſdem Palatij ſuper hoc debitè factas: tandem tribus etiam S. R. E. Cardin. ex tribus illorum Ordinibus, videlicet venerab. Fratri *Nicolao* Epiſcopo Albanenſi *de Fliſco*, & dilectis filiis noſtris *Dominico* tituli S. Bartholomæi in Inſula Preſbytero de *Iacobatiis*, ac *Ioanni* SS. Coſmæ, & Damiani, noſtro (ſecundùm carnem) nepoti, Diacono *de Saluiatis*, reſpectiuè nuncupatis Cardinalibus, de Fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu commiſimus, vt ipſi, viſis, & examinatis proceſſibus editis ſuper eiuſdem Beati viri vita, moribus, fama, & miraculis, ante, & poſt ipſius obitum eius intercesſionibus à Deo factis, aliiſque cunctis ad Sanctorum canonizationem huiuſmodi neceſſariis, ſe ſuper omnibus, ac ſingulis diligenter informarent, & per eos comperta in noſtro ſecreto conſiſtorio, vt moris eſt, fideliter referrent. Cúmque ipſi Cardinales, viſis, ac diligenter examinatis diuerſis proceſſibus in partibus *Calabriæ*, & *Franciæ*, de Sedis Apoſtolicæ commiſſione habitis, & ad Curiam noſtram tranſmiſſis, teſtiumque fide dignorum depoſitionibus pro tantæ rei dignitate debitè ponderatis, de ſupradictis miraculis, ac vitæ ſanctimonia, & aliis à iure requiſitis, fidelem nobis relationem, in pluribus etiam ſecretis conſiſtoriis, iam feciſſent, noſque ipſorum, & omnium aliorum Cardinalium vota pro facienda dicta canonizatione, conuenientia, & conformia inueniſſemus. 1519.

Eiuſque relatio facta fuit in publico conſiſtorio.

§. 37. Et pro vlteriori executione dilectus filius *Angelus de Cæſis*, vtriuſque iuris Doctor, & dictæ aulæ noſtræ conſiſtorialis Aduocatus, in publico conſiſtorio omnia de ipſius Beati viri vita, moribus, fama, & miraculis, copioſè recenſuiſſet, nobiſque humiliter ſupplicaſſet, vt ad eiuſdem Beati canonizationem, matura deliberatione præhabita, procedere dignaremur. Nos de relatis coram nobis in primis humiliter Deo gratias agentes, rogauimus omnes in eodem publico conſiſtorio tunc aſtantes, vt ſuis orationibus, & ieiuniis Eccleſiam Dei iuuarent, &, ne eam Altiſſimus modo aliquo in huiuſmodi canonizationis officio errare permitteret, inſtanter orarent.

Papa preces ad Deum emitti præcipit, & deinde vota pro canonizatione recipit.

§. 38. Demum poſt aliquot dies, conuocatis de nouo in aula noſtra conſiſtoriali, in Palatio Apoſtolico, vniuerſis, & ſingulis, qui tunc aderant in noſtra Romana Curia, Eccleſiarum Prælatis, Patriarchis videlicet, Archiepiſcopis, ac Epiſcopis, in præſentia eorumdem Fratrum noſtrorum præfatæ S. R. E. Cardinalium, eoſdem proceſſus ſuper ipſius Beati vita, moribus, fama, & miraculis editis, per eumdem Angelum breuiter, ſummariéque repeti fecimus: Quæ cùm ex ſerie per Cardinales, ac alios, quibus id munus per nos iniunctum fuerat, enarrata, & expoſita fuiſſent, omnéſque aſtantes Prælati, quid ſibi ſuper huiuſmodi negotio videretur, interrogati, vnanimi conſenſu, nullo penitus diſcrepante, reſpondiſſent, ſibi videri, quòd idem Beatus vir inter Sanctos meritò adſcriberetur, & connumeraretur.

Et modò B. Franciſcũ, Sanctorum catalogo adſcribit.

§. 39. Nos iterum humiles omnipotenti Deo gratias agentes, quòd ad Beatum ſeruum ſuum debitis honoribus proſequendum, corda noſtra illuminare dignatus eſſet, ipſius canonizationis diem Dominicam in Albis nuncupatam, qua in Eccleſia cantatur, *Quaſi modò geniti infantes*, quæ tunc occurrebat. 1. die Maij, anno Domini 1519. in qua etiam tunc BB. Apoſt. Philippi, & Iacobi feſtum contingebat, deputauimus, ac in Baſilica Principis Apoſtolorum de Vrbe amplum ſuggeſtum ligneum de more parari, & exornari iuſſimus. Super quo quidem hodie, aſtante populo, ac vniuerſo Clero, de vita, miraculis, & fama eiuſdem *B. Franciſci de Paula*, humili, deuotionéque pleno ſermone per nos, vt moris eſt, habito, deindéque Litania, & Hymno *Veni creator Spiritus*, per omnia deuotè decantatis: Nec non à Procuratoribus cauſæ ipſius canonizationis, & à Chriſtianiſſimi Francorum Regis Oratoribus huiuſmodi, eiuſdémque Ordinis Minimorum tunc vicegenerali Correctore, à nobis magna cum inſtantia petito, pronunciari, adſcribi inter Sanctos eumdem *B. Franciſcum de Paula*. Cùm iam omnia conſummata eſſent, omnéſque conſuetas Eccleſiæ cæremonias ſuper ea ritè ſeruauiſſemus, Deum præ oculis habentes, ad canonizationem eiuſdem Beati ſub his verbis procedendum duximus, & proceſſimus.

1519. proceſſimus: Ad honorem omnipotentis Dei, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ad exaltationem fidei Catholicæ, Chriſtianæque Religionis augmentum, ac Ordinis Minimorum conſolationem, & incrementum, auctoritate D. N. Ieſu Chriſti, Beatorumque Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, & noſtra, de fratrum noſtrorum ſpeciali conſilio, & aſſenſu, decernimus, & definimus, bonæ memoriæ *Franciſcum de Paula*, eiuſdem Ordinis Minimorum Inſtitutorem, in cœleſti Hieruſalem inter Beatorum choros iam receptum, æternæque gloriæ condonatum fuiſſe, ac SS. Confeſſorum catalogo adſcribendum fore, ipſumque huiuſmodi catalogo in præſentiarum adſcribimus, & eum tamquam Sanctum publicè, priuatimque colendum eſſe declaramus, atque mandamus. 1519.

§. 40. Statuentes, eius feſtum die 2. menſis Aprilis ab vniuerſali Eccleſia annuatim celebrandum fore, & ab eo ſuffragia à Chriſti fidelibus implorari, & expectari poſſe, omnéſque ac ſingulos honores illi meritò præſtandos, & exhibendos eſſe, qui cæteris etiam SS. Confeſſoribus in huiuſmodi catalogo deſcriptis, conuenire noſcuntur. Feſtumque die 2. Aprilis celebrari iubet.

§. 41. Quibus debitè peractis, inchoatoque per nos, ac decantato, & ad finem vſque à Cantoribus proſequuto Hymno *Te Deum laudamus*, in illius etiam fine, Cardinali Diacono in cantu dicente, *Ora pro nobis B. Franciſce de Paula*, à choroque reſponſo, *Vt digni efficiamur promiſſionibus Chriſti*, nos illicò propriam orationem de eodem Sancto alta voce decantauimus dicentes. Orationes proprias de Sancto decicatur.

§. 42. *Seruitutis noſtræ tibi, Domine, iura ſoluentes, quæſumus, vt, B. Franciſci de Paula Confeſſoris tui patrocinio ſuffragante, in nobis tua dona multiplices, & ab omnibus tuearis aduerſis. Per Chriſtum Dominum noſtrum;* Deinde verò à dicto choro reſponſo *Amen*, ſolemnem illic Miſſam nos ipſi celebrauimus de dicta tunc currente Dominica in Albis, Collectas ſingulas ſub vna concluſione terminantes, additis etiam prædicta, cæteriſque ſpecialibus eiuſdem *S. Franciſci de Paula* Collectis immediatè ſequentibus, pro Secreta videlicet, Oratio prima.

§. 43. *Hoſtias, Domine, tuorum ſuſcipe populorum, quas tibi in B. Franciſci de Paula feſtiuitate dicamus, vt nobis conferant tuæ propitiationis auxilium;* cum ſua concluſione, videlicet *Per Dominum, &c.* Deinde verò Poſtcommunionem ſubiunximus dicentes. Secreta.

§. 44. *Cœleſti, Domine, Sacramento conſolati, te ſupplices deprecamur, vt, intercedente B. Franciſco de Paula, ab omni nos mentis, & corporis labe cuſtodias, & per ipſum tua ſentiamus indulgentiæ largitatem;* cum ſimili concluſione. Et ita Miſſam ipſam ad finem vſque cum ſolitis cæremoniis, iuxta ordinarium Apoſtolicum, illic debitè terminauimus, indulgentiámque plenariam omnibus Officio huiuſmodi tunc aſſiſtentibus deuotè conceſſimus, ac etiam in loco ſepulturæ eiuſdem *S. Franciſci de Paula*, in depoſitionis ſuæ die, videlicet 2. Aprilis huiuſmodi perpetuò duraturam, quadraginta annorum, totidémque quadragenarum indulgentiam annuatim condonauimus, ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, qui in Sanctis ſuis mirabilis, & glorioſus viuit, & regnat benedictus in ſecula ſeculorum. Poſt cõmunio.

§. 45. Cæterùm quia difficile foret præſentes originales literas ad omnium notitiam deferri, volumus, & decernimus, quòd earumdem tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, ſub ſigillo venerab. Fratris noſtri *Paridis* moderni, & pro tempore exiſtentis Epiſcopi *Piſaurenſis*, ac cæremoniarum Magiſtri, vel alicuius Prælati Eccleſiaſtici, fides adhibeatur indubia in omnibus, ac per omnia, & illis vbique ſtetur, ac ſi originales literæ huiuſmodi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Trãſumptis fidem adhiberi iubet.

§. 46. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum proceſſus, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum* 1519. 1. Maij Pontif. noſtri anno 7. Apponit pœnas.

CONSTITVTIO XVI.

Statuit quod fratres non obſtante Calendario Ordinis poßint feſta municipalia celebrare, & quod Capitula Prouincialia poßint anticipari & differri.

BERNARDINVS MISERATIONE DIVINA Epiſcopus Sabinenſis, S. R. E. Cardinalis S. Crucis in Ieruſalem, Patriarcha Ieroſolymitanus, Ordinis Fratrum Minimorum B. Franciſci de Paula Protector,

Vniuerſis ac ſingulis Fratribus dicti Ordinis nunc & pro tempore vbilibet degentibus,

Salutem in Domino.

Debēt Fratres celebrare Miſſam de Sanctis municipalibus cum cōmemoratione Sanctorum proprij Calendarij.

§. 1. VObis ac veſtrum cuilibet præſentiū tenore ſignificamus, qualiter à S. D. N. D. Leone diuina prouidentia Papa X. viuæ vocis oraculo obtinuimus, quòd in quibuſcūq; reſpectiuè Prouinciis, terris, & locis, vbi vos pro tempore reſidere, ſeu moram trahere habebitis, aliquod ſolemne Feſtū, quod etiam iuxta dicti veſtri Ordinis Calendarij, veſtrarumq; rubricarum tenorem, & continentiam tali die celebrare non deberetis, ſolemniter celebrabitur, vos etiam ſinguli per totum veſtrum prætactum Ordinem de dicto feſto in Prouincia, ſeu terra huiuſmodi tunc taliter celebrando ad minus tali die Miſſam vnam celebrare debeatis, vnà cum commemoratione feſti in dicto veſtro Calendario pro tali die annotati, quod videlicet tunc iuxta dicti veſtri Calendarij, veſtrarumque rubricarum huiuſmodi tenorem vos celebrare continget.

In celebratione Officij Conceptionis ſe conſuetudini locorum cōforment.

§. 2. Inſuper circa glorioſiſſimæ ſemper V. M. Conceptionis celebrationem à præfato S. D. N. ſimili viuæ vocis oraculo pariformiter obtinuimus, quòd cuique laudabili conſuetudini vniuſcuiuſque reſpectiuè Prouinciæ, ſeu terræ, vbi vos pro tempore reſidebitis, & licitè vos conformare poſſitis, & debeatis.

In celebratione feſtorum municipaliū fiat commemoratio feſti proprij Calendarij.

§. 3. Vlteriùs ab eodem S. D. N. eodem viuæ vocis oraculo obtinuimus, quòd quotieſcumque in aliqua Prouincia, ſeu terra, vbi vos pro tempore moram pertrahere continget, aliquod inibi ſolemne feſtum, etiam in dicti veſtri Ordinis Calendario minimè annotatum, communiter, ac ſolemniter celebrabitur; illud etiam idem feſtum apud dictam Prouinciam, ſeu terram taliter ſolemnizandum, vos ſimiliter ſinguli vno, eodémque die veſtris in Eccleſiis more veſtro pariformiter celebrare valeatis; ita tamen, quòd, ſi feſtum ipſum, tunc in Prouincia, ſeu terra huiuſmodi per ſeculares, ac Regulares quoſcumque, &c, vt præfertur, veſtris in prætactis Eccleſiis per vos taliter celebrandum, in dicto veſtro Calendario minimè annotatum foret, vltra dicti feſti celebrationem huiuſmodi per vos, vt præfertur, tunc taliter faciendam, vos, ac veſtrum ſinguli dictum feſtum pro tempore taliter celebrantes, in vtriſque Veſperis, ac Matutinis, & Miſſa in veſtris diuinis Officiis de quocumque tunc ob huiuſmodi reſpectiuè relicto feſto, in dicto veſtro Calendario ſpecialiter annotato, aliáſque per vos iuxta ſupradicti veſtri Calendarij, veſtrarumque rubricarum huiuſmodi continentiam tali die celebrando, ſpecialem cōmemorationem peragere debeatis. Ita etiam, vt, attenta talis feſti commemoratione huiuſmodi per vos tali die, vt præfertur, facta, dictum feſtum in prætacto veſtro Calendario taliter annotatum, & aliàs illa die per vos iuxta dicti veſtri Calendarij, veſtrarumque rubricarum huiuſmodi continentiam celebrandum, iterum eodem anno nullatenus celebrare debeatis.

§. 4. Tandem à præfato S. D. N. ſimili viuæ vocis oraculo obtinuimus, attento,

1519. tento, quòd prouincialium Capitulorum celebrationis locus, & tempus non ſunt eſſentialia Regulæ, neque Correctorio, ſed dumtaxat ipſa Capitulorum huiuſmodi celebratio, cùm etiam nonnumquam, vrgente neceſſitate, interueniente Sedis Apoſtolicæ, totiuſque generalis Capituli conſenſu, mutari, differri, vel anticipari poſſint dictorum Capitulorum celebrationis locus; & tempus huiuſmodi, quòd interueniente ſuper huiuſmodi Capitulorum celebrationis loci, vel temporis mutatione, dilatione, vel anticipatione, Ordinis veſtri Capituli generalis conſenſu ſpeciali, abſque Regulæ, Correctorijve tranſgreſſione aliqua, iuxta prætacti veſtri Ordinis cuiuſque reſpectiuè Prouinciæ varietates, multipliceſque neceſſitates, etiam per integrum menſem veſtrorum reſpectiuè Capitulorum prouincialium celebrationem huiuſmodi iuxta dicti veſtri Correctorij tenorem facere debeatis, & teneamini. 1519.

Capitula prouincialia poſſunt anticipari, & differri. Eſt derogatum per Conſt. 4. Pauli III. infra, §. 4.

§. 5. In quorum omnium, & ſingulorum fidem, & teſtimonium præmiſſorum præſentes literas exinde fieri, & per Secretarium noſtrum infraſcriptum ſubſcribi, & publicari mandauimus, ſigilliquenoſtri iuſſimus, & fecimus appenſione communiri. Datum, & actum Romæ in domibus noſtræ ſolitæ reſidentiæ ſub anno à Natiu. Dom. 1519. Indict. 5. die verò 1. menſis Iun. Pontif. in Chriſto Patris, & D. N. D. Leonis Papæ X. præfati anno 5.

Conſtitutionis firmatio.

CONSTITVTIO XVII.

Mandat & per excommunicationem & alias eccleſiaſticas ſententias ij compeſcantur qui indultum nobis factum de audiendis confeſſionibus impugnare præſumpſerint.

Dilectis filiis Officialibus Turonenſi & Aurelianenſi, ſeu eorum alteri.

LEO PAPA X.

Dilecti filij, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Licet aliâs per felic. record. *Iulium* II. Prædeceſſorem noſtrum Ordini Minimorum & illius fratribus indulta fuerit facultas Confeſſiones, quarumcumque tam Religioſarum, quàm Eccleſiaſticarum & ſecularium perſonarum, vbilibet audiendi, & illis auditis perſonas ipſas & earum quamlibet, iuxta formam & tenorem priuilegij per bon. mem. *Sixtum IV.* etiam prædeceſſorem noſtrum Ordini Minimorum huiuſmodi, ac illius perſonis & fratribus dudum conceſſi & per nos ac eundem *Iulium* prædeceſſorem etiam confirmati, abſoluendi, ac pœnitentiam ſalutarem illis iniungendi: quia tamen ſicut accepimus, à paucis diebus citra dilectus filius tunc Vicarius Rectoris Eccleſiæ *S. Saturnini Turonenſis* non eſt veritus, etiam publicè, bis aut ter, in ambone dicere & publicare omnes & ſingulas perſonas fratribus Ordinis Minimorum huiuſmodi nunc & pro tempore confitentes, earum confeſſiones reïterare, ac de nouo earum Rectori, ſeu eius Vicario huiuſmodi confiteri debere & teneri; & perſonæ ipſæ propter Vicarij huiuſmodi aſſertionem confeſſiones eiſdem Fratribus Minimis factas Rectori ſeu eius Vicario huiuſmodi, contra priuilegiorum prædictorum tenorem & præiudiciũ minus ritè reïterarunt: Quare pro parte dictorum Fratrum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos itaque huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, diſcretioni veſtræ per præſentes committimus & mandamus, quatenus vos vel alter veſtrûm, per vos vel alium ſeu alios faciatis eoſdem fratres præfato eorum indulto audiendi confeſſiones huiuſmodi, iuxta ipſius indulti tenorem & continentiam, pacificè frui & gaudere, non permittentes eos ſuper indulto huiuſmodi per Rectorem ſeu Vicarium

1521. prædictos aut quoſvis alios quomodolibet indebitè moleſtari, inhibeatiſque ſub Excommunicationis ac aliis eccleſiaſticis ſententiis cenſuris & pœnis, eo ipſo abſque alia declaratione, ſi ipſi contra tenorem præſentium deinceps dicere ſeu venire præſumpſerint, per eos incurrendis, ne dictos fratres ſuper indulto audiendi confeſſiones huiuſmodi, per ſe vel alium ſeu alios, quouis modo turbare aut moleſtare audeant vel præſumant: contradictores quoſcumque ſub eiſdem ac aliis ſententiis, cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, quatenus opus ſit, auxilio brachij ſæcularis. In contrarium facientibus nonobſtantibus quibuſcunque. Datum *Romæ* apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris die 23. Iulij an. 1519. 1519.

CONSTITVTIO XVIII.

1521. *Mandat celebrari feſtum S. Franciſci de Paula ſub ritu duplici, & in Eccleſiis Ordinis noſtri cum Octaua.*

LEO PAPA X.

Inſtitutio feſtiuitatis cū Octaua. LIcet per alias noſtras literas S. Franciſci de Paula Ordinis Fratrum Minimorum Inſtitutoris feſtum ab vniuerſali Eccleſia die 2. Aprilis annuatim celebrandum fore ſtatuerimus; Quia tamen de cætero eiuſdem S. Franciſci de Paula feſtum huiuſmodi etiam cum Octaua celebrari volumus, idcirco vniuerſis, & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis quibuſcumque Prælatis Eccleſiaſticis, quatenus ipſi, & eorum ſinguli S. Franciſci de Paula feſtum huiuſmodi cum officio proprio, cùm illud de Sedis Apoſtolicæ mandato ordinatum fuerit, aliàs cum officio vnius Confeſſoris non Pontificis, cum propria oratione, in eius canonizatione à nobis edita die 2. Aprilis huiuſmodi; niſi tunc occurrat maior Hebdomada, vel Octaua Paſchæ, & tunc 2. Feria poſt Octauam Paſchæ huiuſmodi, in ſuis ſolemniter, in dictorum verò Fratrum Minimorum Eccleſiis ſingulis ſub ritu feſti duplicis, & cum Octaua annuatim celebrent, ſeu celebrari faciant, & mandent expreſsè. Apoſtolica auctoritate committimus, & mandamus per præſentes Datum *Romæ* apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 25. Martij, 1521. Pontif. noſtri anno 9.

CONSTITVTIO XIX.

Concedit facultatem Generali, & Prouinciali, ac aliis Superioribus Ordinis Minimorum capiendi apoſtatas, & fugitiuos, & mandat excommunicari eos retinere præſumentes.

1521. **LEO PAPA X.**

Dilectis filiis *Franciſco Binet* Correctori generali, ac *Auguſtino Cotronenſi* Prouinciali *Calabriæ* Prouinciæ, cæteriſque ſingulis Superioribus, nunc, & pro tempore exiſtentibus Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula, & eorum cuilibet,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Supplicatio. §. 1. EXhibita nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, quòd cùm quandoque contingat, Fratres Ordinis veſtri *Minimorum S. Franciſci de Paula* debitam correctionem ſuſcipere nolle, & illos, abſque licentia Correctoris

1521. ctoris generalis, ſeu Prouincialium, aut aliorum Superiorum ſuorum, à domibus dicti Ordinis recedere, & ad ſecularium domos ſe conferre, & in eis degere, ac vitam vagabundam ducere, recuſantes ad domos veſtras cum humilitate redire, ac reuerentiam, & obedientiam debitas ſuis Superioribus exhibere, excommunicationis, & alias ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, in tales, tam à iure, quàm etiam iuxta dicti Ordinis inſtituta promulgatas incurrendo, in opprobrium dicti Ordinis, & animarum ſuarum periculum non modicum, & grauamen; ea propter humiliter petiiſtis, per Sedem Apoſtolicam prouideri, deſupérque ſalubre remedium adhiberi. 1521.

§. 2. Nos itaque ſalutaribus petitionibus veſtris libenter annuere, & ita prouidere volentes, quòd exceſſus huiuſmodi non remaneant impuniti, vobis, ac ſingulis veſtrum, dicti Ordinis fratres, talia pro tempore perpetrantes, per vos, & familiares veſtros, Clericos, & laicos, inuocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis, capiendi, & ad dictum Ordinem, ſeu ad aliquam domorum eius deducendi, ſeu deduci, & mancipari faciendi, liberam concedimus tenore præſentium licentiam, & facultatem; Ita quòd, propter captionem fratrum per vos, vel laicos faciendam huiuſmodi, nullus ex fauentibus cenſuras, aut aliquam excommunicationis ſententiam incurrat. Facultas capiendi apoſtatas.

§. 3. Et nihilominus venerabilibus Fratribus *Melfitenſi*, cæteriſque ſingulis Archiepiſcopis, necnon *Licienſi* & *ſancti Marci*, ac aliis Epiſcopis, Prælatis Eccleſiaſticis per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios F. aliàs I. de Trano, & eius ſocios tamquam dicti Ordinis Protectori, & generali Correctori huiuſmodi inobedientes, & contumaces, ac omnes, & ſingulos alios dicti Ordinis profeſſores fugitiuos, & apoſtatas extra dicti Ordinis domos per ſeculum, ſeu aliàs, abſq; dicti Generalis obedientia vagantes, in eorum domibus, vel aliàs occultare præſumentes, aut de illis quouis modo notitiam habentes, ex parte, & auctoritate noſtris publicè in Eccleſiis coram populo moneant, quatenus ipſi infra certum terminum, quem ad hoc eis præfixerint, dictum F. aliàs I. ac eius ſocios, alioſque ſingulos dicti Ordinis apoſtatas, & fugitiuos huiuſmodi, vobis, ſeu alicui veſtrum, cum omnibus, & ſingulis libris, literis, inſtrumentis, ac mulis, cæteriſque quibuſcumque dicti Ordinis, quæ ſecum detulere, bonis, etiam cum fauore regio, ſeu brachij ſecularis auxilio, cum effectu reſtituant, & reuelent. Quòd ſi forſan ipſi taliter moniti non adimpleuerint, infra alium competentem terminum, quem ad hoc eis peremptoriè duxerint præfigendum, ex tunc in eos generalem excommunicationis ſententiam auctoritate noſtra publicè proferant, & eam faciant, vbi, quoties, & quando id expedire viderint, vſque ad omnium prædictorum reſtitutionem, & condignam reuelationem, ſolemniter publicari. Deputat Commiſſarios.

§. 4. Singulis etiam literis Apoſtolicis, ac indultis per præfatum F. aliàs I. dicti Ordinis profeſſorem, ac eius ſocios, ſeu quoſcumque fugitiuos, & apoſtatas huiuſmodi ſub plumbo, vel aliàs à nobis, ſeu Sede Apoſtolica, ſub qualibet etiam verborum forma ſubreptitiè, vel obreptitiè forſan impetratis, ſeu pro tempore impetrandis, quibus ſingulis, eorum totos tenores hic pro expreſſis haberi volentes, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, etiamſi de ipſis, ac eorum quolibet ſpecifica, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, & non per generales clauſulas, fieri deberet mentio in literis, pro hac vice expreſsè derogamus; eaſque F. aliàs I. ac eius ſociis, vel aliis quibuſcumque dicti Ordinis fugitiuis, & apoſtatis huiuſmodi nullatenus ſuffragari debere decernimus: Necnon fel. rec. *Bonifacij* Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & de duabus dietis in Concilio generali editis, dummodò vigore præſentium aliquis vltra tres dietas ad iudicium non trahatur, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Derogat contrariis.

§. 5. Cæterùm quia difficile foret præſentes literas, ad ſingula loca, vbi expediens fuerit, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quòd litera- Trãſumptis fidem adhiberi iubet.

1521. rum huiuſmodi tranſumptis, manu publici Notarij ſubſcriptis, & alicuius Cardinalis, Archiepiſcopi, Epiſcopi, aut alterius Prælati Eccleſiaſtici, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut dicti Correctoris generalis ſigillo munitis, vbicumque illa exhiberi contigerit, ea prorſus, & indubitata fides in iudicio, & extra, vbique locorum adhibeatur, ac ſi præſentes forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum in *Villa* noſtra *Manliana*, ſub annulo Piſcat. die 4. Maij, 1521. Pontif. noſtri anno 9. 1521.

CONSTITVTIO XX.

Concedit, quòd tempore interdicti, etiam Apoſtolica auctoritate appoſiti, poſſint noſtri fratres, non ſolùm in propriis, ſed etiam in alienis Eccleſiis, & etiam in itinere, ianuis clauſis, celebrare diuina, excluſis excommunicatis, & interdictis, non pulſatis campanis.

LEO PAPA X.

1521. Dilectis filiis *Franciſco Binet* Correctori generali, ac eius ſociis, ſingulisque Fratribus Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula vbilibet conſtitutis, & eorum cuilibet,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Supplicatio. §. 1. Etſi in priuilegiis, ac indultis Apoſtolicis, vobis, & Ordini veſtro Minimorum conceſſis, inter alia caueatur expreſsè, ac indultum exiſtat, quòd vos in Eccleſiis veſtris tempore interdicti ordinaria auctoritate pro tempore appoſiti, etiam ianuis apertis, celebrare poſſitis, & valeatis: Quia tamen, ſicut accepimus, & exhibita nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, ſummoperè etiam cuperetis, vobis, & vnicuique veſtrum per Sedem Apoſtolicam concedi, vt tempore interdicti, etiam Apoſtolica auctoritate pro tempore vbilibet appoſiti, ſeu apponendi, nedum in veſtris, verumetiam in aliis Eccleſiis, & deuotis locis, tam in itinere, quàm alibi, vbicumque vos pro tempore reperiri contigerit, voce tamen ſubmiſſa, clauſis ianuis, & excluſis excommunicatis, ac interdictis, campaniſque non pulſatis, admiſſis ſingulis veſtris ſociis, ac Fratribus, Miſſas, & alia diuina Officia celebrare, ac recitare poſſitis, & valeatis: eapropter humiliter petiiſtis, vobis per Sedem Apoſtolicam huiuſmodi prouideri, deſuperque ſalubre remedium adhiberi.

Tempore interdicti, etiam Apoſtolica auctoritate appoſiti poſſumus diuina celebrare ianuis clauſis. §. 2. Nos igitur, qui Ordinem veſtrum huiuſmodi, ac illius perſonas in viſceribus charitatis amplectimur, vos omnes ſpiritualibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, vobis, & vnicuique veſtrum, vt nedum in veſtris, verumetiam in quibuſuis aliis Eccleſiis, ac deuotis locis, vbicumque vos pro tempore reperiri contigerit, tempore interdicti, licet Apoſtolica auctoritate, ſub quacumque etiam verborum forma, nunc, & pro tempore vbilibet appoſiti, ſeu apponendi, voce tamen ſubmiſſa, clauſis ianuis, & excluſis excommunicatis, ac interdictis, campaniſque non pulſatis, admiſſis veſtris ſingulis ſociis, ac fratribus, in Chriſti paſſionis memoriam, ad veſtram deuotionem, Miſſas, & alia diuina Officia celebrare, ac recitare liberè, & licitè poſſitis, & valeatis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium licentiam, & facultatem concedimus.

Impedientibus apponit pœnas. §. 3. Et nihilominus omnibus, & ſingulis locorum quorumcumque Ordinariis, quacumque etiam Archiepiſcopali, Epiſcopali, vel alia inferiori dignitate præfulgeant, ſub ſuſpenſionis à diuinis, & ingreſſus Eccleſiæ, necnon quibuſuis perſonis, etiam Parlamentis regiis, cuiuſuis nobilitatis, & præeminentiæ exiſtentibus, videlicet Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, & ſuſpenſionis à diuinis; inferioribus verò ſub excommunicationis

latæ

1521. latæ ſententiæ pœnis, harum ſerie inhibemus, ne vos, quominùs tempore di- 1524.
cti interdicti Apoſtolici Miſſas, & alia diuina Officia modo præmiſſo celebrare poſſitis, quouis modo impedire audeant, vel præſumant. Decernentes eos, qui huiuſmodi excommunicationis ſententiam incurrere non formidauerint, ab ea, niſi à nobis, aut Sede Apoſtolica, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolutionis beneficium obtinere non poſſe.

§. 4. Irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper iis à quoquam, quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Decretum irritans.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis literis Apoſtolicis aduerſus præmiſſa forſan conceſſis, & concedendis, quibus, illarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, harum ſerie ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 20. Maij, anno 1522. Pontif. noſtri anno 9. Derogat contrariis.

ADRIANVS VI.

1524.

qui ſedit à die IX. Ianuar. an. 1522. ad XIII. Septemb. an. 1523.

CONSTITVTIO VNICA.

Quæ eſt vocis oraculum, in quo conceditur fratribus noſtris, vt tartarucas, ſeu teſtudines comedere licitè poſſint.

LAVRENTIVS MISERATIONE DIVINA TIT. SS. quatuor Coronatorum S. R. E. Preſbyter Cardinalis, ac maior Pœnitentiarius, & Ordinis Minimorum Protector.

§. 1. Vniuerſis, & ſingulis præſentes literas noſtras patentes inſpecturis fidem facimus, & atteſtamur, quatenus, cùm à nonnullis nimium curioſis in dubium reuocaretur, an Fratribus Ordinis Minimorum, quibus, præterquam in infirmitate conſtitutis, iuxta Regulam per *S. Franciſcum de Paula* dicti Ordinis primum Inſtitutorem ordinatam, ac per Sedem Apoſtolicam approbatam, & confirmatam, eſus carnium, & ouorum, ac caſei, & aliorum lacticiniorum eſt prohibitus, teſtudines tartarucas nuncupatas comedere liceret, ac quondam *B. Franciſcus Binet* tunc dicti Ordinis Generalis, medico iubente, illo tartarucarum, ſeu teſtudinum cibo veſci noluerit, aſſerenſque id ſibi, & aliis fratribus non licere, dicto Medico parere, ac fratribus licentiam propter conſcientiæ ſcrupulum dare nollet; bonæ mem. *Bernardinus* Cardinalis S. Crucis, tunc dicti Ordinis Protector, eorumdem fratrum conſcientiæ ſerenitati conſultum eſſe cupiens, fel. rec. *Adriano* Papæ VI. nobis præſentibus, atque inſtantibus, humiliter ſupplicauit, vt ſua declaratione huiuſmodi dubium enucleare dignaretur: Ipſéque *Adrianus* Papa attendens, fratres Ordinis Carthuſienſis, quibus carnium eſus, etiam infirmitatis tempore, perpetuò eſt interdictus, eas comedere, teſtudinum, ſeu tartarucarum huiuſmodi cibo, quolibet etiam quadrageſimali tempore, liberè, & licitè abſque aliquo conſcientiæ ſcrupulo veſci licere, viuæ vocis oraculo declarauit; ipſeque *Bernardinus* Cardinalis eidem Generali, vt Medico iubenti pareret, ac tartarucas comederet, aliiſque fratribus licentiam concederet, in virtute ſanctæ obedientiæ iuſſit, atque mandauit, prout etiam nos per præſentes moderno Generali iubemus, atque mandamus. Concedit prout in ſummario.

§. 2. In quorum fidem dictas patentes literas fieri, ac parui ſigilli noſtri impreſſione per infraſcriptum Secretarium noſtrum communiri fecimus, manuque noſtra propria ſubſcripſimus. Datum Romæ, in Palatio Apoſtolico in Camera noſtræ ſolitæ reſidentiæ, die 14. Aprilis, 1524. Pontific. S. in Chriſto P. & D. N. D. *Clementis* diuina prouidentia Papæ VII. anno 1. Ita eſt. *Laurentius* titul. SS. quatuor Coronatorum Preſbyter Cardinalis manu propria. *P. Bombaſius.* Firmatio conſtitutionis.

CLEMENS VII.

qui ſedit à die XIX Dec. ann. 1523 ad diem XXV Septemb. an. 1534.

CONSTITVTIO I.

Mandat Ordinariis, & aliis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, vt electi in Conſeruatores aſſiſtant defenſioni fratrum aduerſus moleſtatores, & tradit eis modum procedendi.

CLEMENS PAPA VII.

Vniuerſis, & ſingulis venerab. Fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, ac Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, necnon eorumdem Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Officialibus, ſeu Vicariis in ſpiritualibus generalibus vbilibet conſtitutis,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Supplicatio. §. 1. CONqueſtionem dilectorum filiorum Generalis, & Prouincialium, ac aliorum Correctorum, & vniuerſorum Fratrum Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula percepimus, quòd nonnulli Archiepiſcopi, & Epiſcopi, aliique Eccleſiarum Prælati, & Rectores, eorumque Vicarij, & Officiales, ac Clerici, & aliæ eccleſiaſticæ perſonæ, tam religioſæ, quàm ſeculares, necnon laici, communia Ciuitatum, & Diœceſum, ac aliarum diuerſarum partiũ, qui nomen Domini in vanum recipere non formidant, à prædictis Correctoribus, & Fratribus quartam Canonicam, ſeu alias portiones ex rebus, & bonis eis ratione funeralium, & Chriſti fidelium piorum legatorum etiam ad certos, & determinatos vſus, præſertim ad fabricam Eccleſiarum, domorum, & locorum ſuorum, ſeu in eleemoſynam, aut aliàs ſibi piè relictis, vel erogatis, ac decimas fructuum ex poſſeſſionibus, & petiis terrarum, ad eos legitimè ſpectantibus, & pertinentibus prouenientium, contra priuilegia, & indulta Apoſtolica, & Ordini, ac domibus prædictis conceſſa exigunt, & in dies exigere conantur, ac relicta, & erogata huiuſmodi indebitè occupata detinent, ſeu ea detinentibus, aut decimas, & portiones huiuſmodi exigentibus præſtant auxilium, conſilium, vel fauorem, & aliàs ipſis ſuper his, ac aliis libertatibus, priuilegiis, & indultis, domibus, & Ordini prædictis, illorumque perſonis, tam à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, quàm aliàs ritè à Regibus, & aliis Principibus ſecularibus conceſſis; necnon bonis, rebus & aliis iuribus ad dictas domos, illarumque ſacriſtias ſpectantibus multiplices moleſtias, iniurias, & iacturas inferunt, eoſque coram diuerſis, tam eccleſiaſticis, quàm ſecularibus iudicibus ad iudicium trahunt. Nonnulli etiam dictum Ordinem profeſſi poſt emiſſam ab eis regularem profeſſionem apoſtatantes, ad aliorum Ordinum loca ſe transferunt, & ſæpiùs per ſecularium habitationes ſecundùm vana ſui cordis deſideria vagando, inſolenterq; & ſcandaloſè viuendo, ſe ab obedientia, & ſubiectione ſuorum Prælatorum, etiam prætextu indultorum, ſeu literarum à Sede Apoſtolica ſubreptitiè impetratarum, ſubtrahunt, in contemptum Religionis, & animarum ſuarum periculum, & ſcandalum plurimorum. Quare Generales, & Prouincialis, & alij Correctores, & fratres prædicti nobis humiliter ſupplicari fecerũt, vt, cum eis valdè reddatur difficile pro ſingulis querelis ad Sedem prędictã habere recurſum, prouidere ipſis ſuper hoc paterna diligentia curaremus.

§. 2. Nos

1524. §. 2. Nos igitur, qui pro debito paſtoralis officij, religioſarum perſonarum quarumlibet diſpendiis occurrimus, & profectibus libenter intendimus, adverſus exactores, occupatores, detentores, præſumptores, moleſtatores, & iniuriatores, ac ſubtrahentes ſe ab obedientia huiuſmodi, illo volentes eiſdem Correctoribus, & fratribus remedio ſubuenire, per quod illorum compeſcatur temeritas, & aliis aditus committendi ſimilia præcludatur. Diſcretioni veſtræ per hæc ſcripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut vnus veſtrum, per vos, vel alium, ſeu alios, etiamſi ſint extra loca, in quibus deputati eſtis Conſeruatores, & iudices, prædictis Generali, Prouincialibus, & aliis Correctoribus, & fratribus efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permittatis, eoſdem ſuper libertatibus, priuilegiis, indultis, rebus, & bonis prædictis, ab eiſdem, & quibuſlibet aliis indebitè moleſtari, vel eis grauamina, vel damna, ſeu iniurias irrogari, aut coram quibuſcumque iudicibus ordinariis, vel delegatis etiam Apoſtolicis, quauis occaſione, vel cauſa, etiam criminali, eoſdem fratres trahi, facturi Generali, Prouincialibus, & aliis Correctoribus, ac fratribus prædictis, cum ab eis, vel Procuratoribus ſuis, aut eorum aliquo fueritis requiſiti, de prædictis, & aliis perſonis quibuſlibet ſuper reſtitutione bonorum, ac rerum, & iurium prædictorum, necnon libertatum, priuilegiorum, & indultorum prædictorum, & aliorum eis pro tempore conceſſorum obſeruatione, necnon profeſſorum, & ſe ab obedientia ſubtrahentium huiuſmodi ad regularia loca dicti Ordinis reuocatione, & reductione, ac de quibuſlibet moleſtiis, iniuriis, atque damnis præſentibus, & futuris, in illis videlicet, quæ iudicialem requirunt indaginem, ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij; in aliis verò, prout qualitas eorum exegerit, iuſtitiæ complementum. Inhibendo etiam quibuſcumque iudicibus prædictis, tam in principio, quàm in medio, vel in fine cauſæ, ne in cauſis dictorum fratrum, etiam criminalibus, eiſdem inuitis, ſe quomodolibet intromittant; ac occupatores, ſeu detentores, exactores, præſumptores, moleſtatores, ac iniuriatores huiuſmodi; necnon inobedientes, & rebelles, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis extiterint, quandocumque & quotieſcumque expedierit, auctoritate noſtra per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Et nihilominus, legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, illos, quos cenſuras, & pœnas per vos pro tempore latas, incurriſſe conſtiterit, eas incurriſſe declarare, &, quoties opus fuerit, etiam iteratis vicibus, aggrauare curetis. 1524. Conſeruatorum poteſtas.

§. 3. Cæterùm ſi per ſummariam informationem ſuper his per vos habendam etiam vobis conſtiterit, quòd ad loca, in quibus occupatores, detentores, exactores, præſumptores, moleſtatores, & iniuratores huiuſmodi, ac alios, quos præſentes literæ concernunt, pro tempore morari contigerit, pro monitionibus ipſis, & citationibus de eis faciendis tutus non pateat acceſſus. Nos vobis citationes, & monitiones quaſlibet per edicta publica locis affigenda publicis, & partibus illis vicinis, de quibus ſit veriſimilis coniectura, quòd ad notitiam citandorum, & monendorum huiuſmodi peruenire valeant, faciendi plenam, liberam concedimus tenore præſentium facultatem; ac volumus, & dicta auctoritate decernimus, quòd monitiones huiuſmodi ſic factæ perinde eoſdem citatos, & monitos arctent, ac ſi eis perſonaliter intimatæ extitiſſent. Citationes locis publicis affigendæ, vbi tutus non patet acceſſus.

§. 4. Non obſtantibus, tum fel. rec. Bonif. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodò vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium non trahatur, quàm aliis quibuſcumque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, tam de iudicibus delegatis, & Conſeruatoribus, quàm perſonis vltra certum numerum ad iudicium non vocandis: Necnon quibuſuis priuilegiis, & indultis Apoſtolicis quibuſuis perſonis ſecularibus, vel regularibus, Militiis, Communitatibus, Vniuerſitatibus, Capitulis, Caſtris, Villis, Terris, & locis prædictis, ac quibuſuis cathedra- Derogat contrariis.

1524. libus, etiam Metropolitanis, vel Collegiatis, aut aliis Eccleſiis, Capitulis, Conuentibus, Monaſteriis, Hoſpitalibus, & aliis piis locis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, etiam de non trahendis eorum ſubditis, vel perſonis ipſarum Eccleſiarum, Ciuitatum, Vniuerſitatum, Caſtrorum, Villarum, & locorum reſpectiuè extra eas, aut coram aliis iudicibus, & perſonis, quàm eis etiam vigore quarumcumque literarum Apoſtolicarum, aut aliàs quibuſuis modis, & qualitercumque ac ſub quibuſuis verborum formis, & clauſulis, etiam per nos, & Sedem prædictam, etiam iteratis vicibus conceſſis, innouatis, & confirmatis; quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illarum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus plena, expreſſa, ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus: Quodque vos filij Canonici, Officiales, & Vicarij, de perſonis, quæ deputari poſſunt, Conſeruatores non ſitis; ſeu ſi aliquibus communiter, vel diuiſim à prædicta ſit Sede indultum, quòd excommunicari, ſuſpendi, vel interdici non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto, & earum perſonis, locis, & ordinibus, & nominibus propriis mentionem, cæteriſque contrariis quibuſcumque. 1524.

Conſeruatores proſequi valeant articulum ab iis inchoatum.

§. 5. Cæterùm volumus, & Apoſtolica auctoritate decernimus, quòd quilibet veſtrum proſequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamuis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico præpeditus: Quódque à datis præſentium ſit vobis, & vnicuique veſtrum in præmiſſis omnibus, & ſingulis cœptis, & non cœptis, præſentibus, & futuris perpetua poteſtas, & iuriſdictio attributa, vt eo vigore, eaque firmitate poſſitis in præmiſſis omnibus cœptis, & non cœptis, præſentibus, & futuris, & pro prædictis procedere, ac ſi prædicta omnia, & ſingula coram vobis cœpta fuiſſent, & iuriſdictio veſtra, & cuiuſlibet veſtrum in prædictis omnibus, & ſingulis per citationem, & modum alium perpetuata legitimè extitiſſet, conſtitutione prædicta ſuper Conſeruatoribus, & alia qualibet in contrarium edita non obſtantibus.

Trãſumptis fidem adhiberi iubet.

§. 6. Volumus etiam, & dicta Apoſtolica auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ eccleſiaſticæ, aut perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio, & alibi, vbi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris, die 19. Martij, 1524. Pontificatus noſtri anno 1.

CONSTITVTIO II.

Concedit quòd Generalis quolibet triennio poſſit indulgentiam plenariam Fratribus & Sororibus, Tertiariis ac Fundatoribus, Procuratoribus & Conſeruatoribus concedere, & quod dicti poſſint ſibi eligere Confeſſorem in Ordine profeſſum, qui eos abſoluat à caſibus Epiſcopis reſeruatis.

1524. LAVRENTIVS MISERATIONE DIVINA TIT. SS. Quatuor Coronatorum S.R.E. Preſbyter Cardinalis, ac maior Pœnitentiarius, & Ordinis Minimorum Protector.

Cõcedit, vt in ſummario.

§. 1. VNiuerſis & ſingulis præſentes literas noſtras patentes inſpecturis fidem facimus & atteſtamur quatenus S. in Chriſto P. & D. N. D. *Clemens* diuina prouidentia Papa VII. moderno & pro tempore exiſtenti Generali Ordinis Fratrum Minimorum, vt omnibus, & ſingulis Fratribus, & Sororibus Tertiariis,

1524. Tertiariis, necnon ſingulis Fundatoribus, Conſeruatoribus, & Procuratoribus ſingularum domorum dicti Ordinis, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem ſemel dumtaxat ſingulo quoque triennio elargiri, & concedere poſſit. 1524.

§. 2. Ipſique Fratres, & Sorores Tertiarij, necnon Fundatores, Conſeruatores, & Procuratores de licentia dicti Generalis eligere poſſint vnum Confeſſorem idoneum eumdem Ordinem profeſſum, qui eos ab omnibus caſibus, etiam Epiſcopalibus, & cenſuris Eccleſiaſticis abſoluere, & pœnitentiam ſalutarem pro modo culpæ iniungere valeat, viuæ vocis oraculo deſuper nobis facto conceſſit, pariter atque indulſit. Tertiarij, &c. vt in ſummario, Confeſſoré poſſunt eligere.

§. 3. In quorum fidem dictas patentes literas fieri; ac parui ſigilli noſtri impreſſione per infraſcriptum Secretarium noſtrum communiri fecimus, manuque noſtra propria ſubſcripſimus Datum Romæ, in Palatio Apoſtolico, in Camera noſtræ ſolitæ reſidentiæ, die 8. Aprilis, 1524. Pontific. prædicti S.D.N. anno 1. Ita eſt. *Laurentius* tit. SS. Quatuor Coronatorum Preſb. Card. manu propria, locus ✠ ſigilli. *P. Bombaſius* Secretarius. Conſtitutionis firmatio.

CONSTITVTIO III.

Concedit Superioribus Ordinis Minimorum, & primis eorum Sociis, & ſpecialiter Fratribus omnibus domus SS. Trinitatis de Vrbe in certis diebus facultatem celebrandi Miſſas ad liberandum animas de Purgatorio.

LAVRENTIVS EPISCOPVS ALBANENSIS S. R. E. Cardinalis SS. Quatuor, ac maior Pœnitentiarius. 1524.

§. 1. VNiuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus, præſentes literas noſtras inſpecturis fidem facimus, & atteſtamur, qualiter S. in Chriſto P. & D. N. D. *Clemens* diuina prouidentia Papa VII. ad humiles preces noſtras, dilectis nobis in Chriſto venerab. Religioſis, Correctori domus SS. Trinitatis de Vrbe, Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula, ac aliis Fratribus domus SS. Trinitatis dumtaxat; Generali verò, ac Zeloſo, necnon Prouincialibus, & localibus Correctoribus, & aliis Superioribus Ordinis, etiam pro tempore exiſtentibus, ac vni cuiuſlibet ipſorum ſecundùm Religionis ingreſſum antiquiori Socio, vbicumque ſe transferre ex merito obedientiæ contigerit, vt ſingulis ſecundis, & quartis feriis cuiuſlibet hebdomadæ totius anni, Miſſas pro animabus defunctorum celebrare volentes, eaſdem indulgentias pro animabus defunctorum huiuſmodi conſequantur, ac ſi in Eccleſiis SS. Sebaſtiani, Laurentij, & Scalæ Cœli, ac etiam Gregorij, & Potentianæ, extra, & intra muros almæ Vrbis celebraſſent, ac pari modo Miſſæ huiuſmodi animabus defunctorum, pro quibus eas celebrandas duxerint, ſuffragentur perinde, ac ſi in præfatis, & aliis quibuſcumque etiam qualitercumque priuilegiatis Eccleſiis intra, & extra muros Vrbis celebraſſent, facto nobis deſuper viuæ vocis oraculo, conceſſit, pariter atque indulſit, præſentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. Concedit prout in ſummario.

§. 2. In contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque. In quorum omnium fidem literas noſtras fieri, noſtrique ſigilli oblongi iuſſimus appenſione communiri. Datum Romæ, in ædibus noſtris, ſub anno à Natiuitate Domini 1524. die verò 10 menſis Iulij, Pontific. S. D. in Chriſto P. & D. N. D. *Clementis* diuina prouidentia Papæ VII. anno 1. Derogat contrariis.

CONSTITVTIO IV.

Prohibet ſub pœna excommunicationis, cum reſeruatione, mulieribus ingreſſum in noſtra Monaſteria, & declarat, quænam debeant dici Fundatrices.

LAVRENTIVS MISERATIONE DIVINA EPISCOPVS Præneſten. S.R.E. Card. tit. SS. Quatuor Coronatorum, ac maior Pœnitentiarius, necnon Ordinis Minim. S. Franciſci de Paula Protector, Salutem.

Motiua. §. 1. Conqueſti ſunt nobis Prouincialis, & Fratres Prouinciæ Calabriæ Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula, quòd licet in eorum Regula per ſummos Pontifices approbata, & confirmata, expreſsè caueatur, quòd nullæ mulieres eorum Monaſteria, & ſepta ingredi poſſint, nec debeant, niſi fuerint dictorum Monaſteriorum Fundatrices, aut de ſanguine regio procreatæ. Fuerunt tamen nonnullæ prædictas conditiones non habentes, quæ ſolo prætextu, quòd fratres huiuſmodi habent Conuentus in eorum, aut maritorum, ſiue parentum dominio, dicunt ſe Fundatrices, & curioſitate magis, quàm deuotione ductæ, dictos Conuentus in Ordinis præiudicium, vi, & violentia, etiam contra Fratrum voluntatem ingreſſæ ſunt, ac in futurum ingredi comminantur.

Nullæ mulieres poſſunt noſtros Conuentus ingredi. §. 2. Nos igitur dictam Regulam illibatam, & in ſui vigore tamquam ſanctam permanere deſiderantes, auctoritate S. D. N. Papæ, nobis in hac parte tamquam dicti Ordinis Protectori, & maiori Pœnitentiario expreſsè commiſſa, inhibemus ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna quibuſuis à prædictis Fundatricibus, aut de ſanguine regio procreatis mulieribus, quacumque auctoritate, aut dignitate præfulgeant, ne Monaſteria, aut ſepta quæcumque Fratrum Ordinis huiuſmodi contra eorum Regulam, præſentium publicatione eis priùs facta, niſi à Sede Apoſtolica deſuper licentiam obtinuiſſent, ingredi præſumant, aut attentent; aliàs ſciant, ſe excommunicationis ſententiam incurſuras, à qua nullus ſine noſtra licentia, præterquam in mortis articulo, eas abſoluere poſſit, niſi Prouincialis, in cuius Prouincia hoc facere attentauerint, aut aliquis per eum deputatus, etiam præmiſſa iniuriæ ſibi factæ ſatisfactione.

Mulieres, quæ dicuntur Fundatrices. §. 3. Inſuper declaramus, iuxta factam per Capitulum generale Fratrum huiuſmodi expoſitionem, nullas mulieres debere vocari Fundatrices, niſi locum, ſiue fundum ſitus Monaſterij conceſſerint, aut Monaſterium propriis ſumptibus fabricari fecerint, ſiue redditibus ad victum, & veſtitum fratrum dotauerint. In quorum omnium fidem præſentes noſtras manu propria ſubſcriptas, ſigillo noſtro communiri iuſſimus. Datum Romæ, in ædibus noſtræ ſolitæ reſidentiæ anno Domini 1527. die 15. menſis Martij, Pontific. S. D. N. D. Clementis Papæ VII. anno 4.

CONSTITVTIO V.

CONSTITVTIO V.

Approbat, & confirmat ex certa ſcientia Officium, & Miſſam S.P.N. Franciſci, & concedit indulgentias illud recitantibus, & Miſſam propriam celebrantibus.

CLEMENS PAPA VII.

Dilectis filiis Fratribus Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. LIbenter ad ea concedenda inducimur, quæ deuotionis reſpiciunt incrementum. Cùm itaque poſtquam fel. rec. *Leo* Papa X. prædeceſſor noſter vniuerſis, & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis quibuſcumque Prælatis Eccleſiaſticis, quatenus ipſi, & eorum ſinguli feſtum *S. Franciſci de Paula* cum officio proprio, cùm illud de Sedis Apoſtolicæ mandato ordinatum foret, aliàs cum officio vnius Confeſſoris non Pontificis, cum propria oratione in eius canonizatione ab eodem prædeceſſore edita die 2. Aprilis annuatim, niſi tunc occurreret maior Hebdomada, vel Octaua Paſchæ, & tunc 2. Feria poſt Octauam Paſchæ huiuſmodi, in ſuis ſolemniter, in veſtris verò Eccleſiis ſub ritu feſti duplicis, & cum Octaua annuatim celebrarent, ſeu celebrari facerent, & mandarent, expreſsè per ſuas in forma Breuis literas commiſerat, & mandauerat. Memorat Conſtitut. Leonis X de qua ſupra.

§. 2. Vos de Sedis præfatæ mandato Miſſam, & officium eiuſdem *S. Franciſci de Paula* in dictis Eccleſiis, vt præfertur, deuotè celebranda, & recitanda piè, & laudabiliter ordinari, & inſtitui procuraueritis. Nobis humiliter ſupplicari feciſtis, vt ordinationi, & inſtitutioni Miſſæ, & huiuſmodi officij poteſtatis nobis creditæ auctoritatem impertiri de benignitate Apoſtolica dignaremur. Supplicatio

§. 3. Nos igitur, qui piis deuotarum perſonarum, præſertim religioſarum votis libenter annuimus, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, ordinationem, & inſtitutionem officij huiuſmodi (quod diligenter inſpici, & examinari fecimus) auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium approbamus, & confirmamus. Ac vobis, necnon omnibus, & ſingulis aliis Chriſti fidelibus, qui pro ſua deuotione voluerint, vt Miſſam, & officium S. Franciſci de Paula huiuſmodi dicere, & recitare liberè, & licitè valeatis, & alij prædicti valeant, cuiuſuis licentia ſuper hoc minimè requiſita, auctoritate, & tenore præſentium concedimus, pariter & indulgemus. Et nihilominus de omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, tam veſtrum ſingulis, quàm omnibus, & aliis ſingulis Chriſti fidelibus præfatis, qui Miſſam, & officium huiuſmodi in feſto, & Octaua prædictis deuotè celebrauerint, vel recitauerint; pro ſingulis feſti, & Octauæ huiuſmodi diebus, quibus id fecerint, centum dies de iniunctis eis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxamus. Concedit indulgentiã 100 dierum recitantibus officium. & Miſſam S. Franciſci.

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque præſentibus præteritis, & futuris temporibus valituris. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris, die 17. Maij, 1528. Pontif. noſtri anno 6. Derogat contrariis.

CONSTITVTIO VI.

Concedit facultatem Superioribus damnandi ſuos ſcandaloſos ad triremes.

Dilecto filio *Deſiderio de Mota* Correctori Generali Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula,

CLEMENS PAPA VII.

Dilecte fili, Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. EXponi nobis nuper feciſti quod nonnulli tui Ordinis Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula profeſſores, Dei timore poſtpoſito eorumque ſalutis immemores habitum ſuum regularem abiecerunt, ſeu cum illo hinc inde per abrupta ſeculi vagando diſcurrunt, & vitam à regularibus ipſius Ordinis inſtitutis plurimùm alienam ducentes aliorum facinoroſorum perſuaſionibus ac propria malitia ducti, diuerſis quæſtionibus & aliis illicitis actibus, necnon diuerſorum generum malis ſe immiſcere non expaueſcunt, in ipſius propriæ ſalutis perniciem, & aliorum dicti Ordinis profeſſorum malum exemplum, ac dicti Ordinis dedecus, & maximum ſcandalum. Quare pro parte tua fuit nobis humiliter ſupplicatum, vt ſcandalis, quæ ex præmiſſis, & aliis ſimilibus oriri poſſent, ac pro ipſorum fratrum diſcolorum compeſcenda malitia, & effrænata voluntate, in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Concedit prout in ſummario.

§. 2. Nos igitur ſcandalis huiuſmodi, ne eueniant, celeri paſſu occurrere, & dicti Ordinis, quem in viſceribus charitatis gerimus, felici ſucceſſui paternè conſulere volentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, tibi, & pro tempore exiſtenti Generali, ac Zeloſo, necnon aliis Superioribus dicti Ordinis, omnes, & ſingulos dicti Ordinis Fratres, quos in quibuſuis Ciuitatibus, & locis, tam S. R. E. quàm quorumuis Regum, Ducum, & aliorum Principum ditioni ſubiectis', inhoneſtè, & præter regularium inſtitutorum eorumdem obſeruantiam viuentes, & ſcandalum generantes, & incorrigibiles repereritis ac vobis de eorum prauato viuendi modo per vos, vel teſtes fide dignos conſtiterit, corporaliter capiendi, ſeu capi, eoſque iuxta criminum, & delictorum per eos perpetratorum qualitates, ad triremes perpetuò, vel ad tempus, abſque aliqua iudicum eccleſiaſticorum, vel ſecularium ſuper eiſdem criminibus, & delictis cognitione, vel ſententiæ prolatione, detrudendi, & condemnandi, ſeu detrudi, & condemnari faciendi, ſine conſcientiæ ſcrupulo, omni tamen malitia, & ſpecie vindictæ ex parte veſtra, & vobis in hoc aſſiſtentium ceſſantibus, plenam & liberam auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium licentiam, & facultatem concedimus.

Capitanei triremium teneatur fratres ad triremes damnatos recipere, & retinere.

§. 3. Mandantes triremium earumdem Capitaneis in virtute ſanctæ obedientiæ, vt eoſdem Fratres, quos iuxta conſcientiam veſtram, & de vobis aſſiſtentium conſenſu huiuſmodi pœna dignos iudicaueritis, eis pro tempore conſignatos, inibi delictorum ſuorum pœnitentiam facturos recipiant, & retineant.

Derogat contrariis.

§. 4. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, & in Prouincialibus, ac Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris, die 29. Auguſti, 1529. Pontif. noſtri anno 6.

CONSTITVTIO VII.

CONSTITVTIO VII.

Declarat, & de nouo concedit, quòd conceſſa vni domui, intelligantur conceſſa omnibus conſtructis, & conſtruendis.

CLEMENS PAPA VII.

Dilectis filiis Fratribus Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. DEuotionis augmentum vobis, Deo propitio, prouenire confidimus, ſi in his, quæ ſtatus veſtri tranquillitatem concernunt, nos vobis gratioſos, & fauorabiles exhibuerimus. Cùm itaque ſicut nobis nuper exponi feciſtis, licet dudum fel. rec. *Iulius II.* & *Leo X.* Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, omnia, & ſingula priuilegia, immunitates, & indulgentias, exemptiones, & indulta alicui domui veſtri Ordinis Minimorum *S. Franciſci de Paula* particulariter, ſeu domibus alicuius Prouinciæ eiuſdem Ordinis ſpecialiter conceſſa, ad omnes, & ſingulas domos ipſius Ordinis extendi voluerint: Ac idem *Leo* prædeceſſor omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus Eccleſias veſtrarum domorum in Pentecoſtes, & Annunciationis, ac Aſſumptionis glorioſæ V. M. feſtiuitatibus, necnon in feſtiuitate omnium Sanctorum deuotè viſitantibus, decem annorum, & totidem quadragenarum indulgentiam miſericorditer elargitus fuerit. Necnon Correctoribus earumdem domorum, ſex, aut plures idoneos Confeſſores pro dictorum Chriſti fidelium confeſſionibus audiendis deputandi facultatem conceſſerit. Nihilominus à nonnullis nimium curioſis hæſitetur, an domus poſt prædictam conceſſionem de nouo conſtructæ, ſeu ſuſceptæ, eiſdem priuilegiis gaudere, & Correctores præfati tempore indulgentiarum huiuſmodi tot Confeſſores, quot neceſſarij fuerint, deputare poſſint. *Memorat Conſtit. Iulij II. & Leonis X.* *Vide Conſtit. 1. Leonis X.*

§. 2. Nos dicti veſtri Ordinis vberes fructus in militanti Eccleſia afferentis, proſperum, & tranquillum ſtatum, ac felicem ſucceſſum paterno zelantes affectu, ac, ne ſuper præmiſſis aliquod hæſitationis inuolucrum exoriri poſſit, prouidere volentes, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, omnia, & ſingula priuilegia, immunitates, indulgentias, exemptiones, & indulta, vni, aut pluribus domibus Ordinis huiuſmodi ſpecialiter conceſſa, ad omnes, & ſingulas ipſius Ordinis domos de nouo ſuſceptas, & ſuſcipiendas auctoritate Apoſtolica per præſentes de nouo extendimus, & ampliamus, ipſaſque domos ſuſceptas, & ſuſcipiendas eiſdem priuilegiis, immunitatibus, gratiis, indulgentiis, & indultis aliis domibus ſpecialiter conceſſis, pariformiter, & æquè principaliter potiri, & gaudere, ac ſi ſingulis domibus ſuſceptis, & ſuſcipiendis, & Chriſti fidelibus illarum Eccleſias viſitantibus ſpecialiter conceſſæ fuiſſent. *Conceſſa vni domui intelligantur conceſſa omnibus.*

§. 3. Ac tempore ipſarum indulgentiarum Correctores domorum huiuſmodi tot, quot iuxta multitudinem populi neceſſarij fuerint, Confeſſores deputare poſſe, & ſic ab omnibus cenſeri debere, auctoritate, & tenore prædictis decernimus, & declaramus. *Correctores tépore, indulgentiarum poſſunt deputare omnes Cõfeſſores, qui erunt neceſſarij.*

§ 4. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, & ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. *Derogat contrariis.*

§. 5. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, vbi de illis fides facienda fuerit, deferri; volumus, & eadem auctoritate Apoſtolica decernimus, quòd ipſarum tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, ſeu Curiæ eccleſiaſticæ munitis, in iudicio, & extra ca- *Tranſumptis fidem adhiberi iubet.*

1533. dem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 22. Septemb. 1532. Pontif. noſtri anno 9. 1533.

CONSTITVTIO VIII.

Concedit viſitantibus Eccleſiam S. Ludouici de Neapoli ſextis feriis cuiuſlibet hebdomadæ centum dies de indulgentia.

1533.

CLEMENS PAPA VII.

Vniuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus præſentes literas inſpecturis,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Proœmiũ.

SAluatoris noſtri D. N. Ieſu Chriſti, qui pro redemptione generis humani de ſummis cœlorum ad huiuſmodi infima deſcendere, & in ara Crucis temporalem mortem ſponte ſubire dignatus eſt, vices, licet immeriti, gerentes in terris, oues gregis ſui curæ noſtræ diuinitus commiſſas, ad ſinceritatis deuotionem, ac pia, meritoria opera exercenda, ſpiritualibus muneribus, indulgentiis videlicet, & peccatorum remiſſionibus inuitamus, vt per illa redemptionis ſuæ fructum, ſalutem videlicet ab omnibus deſideratam, conſequi, & ad æternæ beatitudinis gaudia feliciter peruenire mereantur.

Viſitantibus noſtras Eccleſias ſingulis feriis ſextis concedit centũ dies de iniunctis pœnitentiis.

§. 1. Cupientes igitur, vt Eccleſia domus *S. Ludouici Neapolis* Ordinis Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula, ad quam, ſicut accepimus, ſextis feriis magnus Chriſti fidelium concurſus habetur, & in debita veneratione habeatur, & à Chriſti fidelibus congruis frequentetur honoribus, & ipſorum Chriſti fidelium ad Eccleſiam ipſam confluentium deuotio feruentiùs inualeſcat, & animarum ſalus peramplius propagetur: De omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus vndecumque exiſtentibus, verè pœnitentibus, & confeſſis, ſeu confitendi propoſitum habentibus, qui ſingulis ſextis feriis cuiuſlibet hebdomadæ totius anni Eccleſiam prædictam deuotè viſitauerint, & inibi ſemel Orationem Dominicam, & tantumdem Salutationem Angelicam recitauerint, pro ſingulis ſextis feriis, quibus id fecerint, centum dies de iniunctis eis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxamus.

Hæ indulgentiæ per nullas reuocationes reuocatæ intelliguntur.

§. 2. Præſentibus, quas ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, & derogationibus ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum, per nos, & Sedem prædictam, etiam in fauorem expeditionis contra infideles, aut fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſeu aliarum Eccleſiarum, vel piorum locorum, ſeu Ordinum quorumcumque & ex quibuſuis cauſis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, & aliàs quomodolibet factis, & faciendis nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas exiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de nouo conceſſas eſſe, & cenſeri debere, ac Chriſti fidelibus præfatis ſuffragari debere decernimus perpetuis futuris temporibus valituris. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 26. Iunij 1533. Pontific. noſt. an. 10.

CONSTITVTIO IX.

CONSTITVTIO IX.

Indulget, vt Moniales poſsint cantare, & quòd in earum Monaſteria poſſint intrare Generalis cauſa viſitationis, Confeſſarius cauſa adminiſtrationis Sacramentorum, Medicus, & Chirurgus cauſa infirmitatis, & cæmentarij cauſa ædificij.

ANTONIVS MISERATIONE DIVINA TIT. SS. quatuor Coronatorum, Preſbyter Cardinalis. Dilectis in Chriſto Monialibus ſub cura Fratrum Minimorum Ordinis S. Franciſci de Paula, vbicumque degentibus,

Salutem in Domino.

INiunctum nobis ab Apoſtolica Sede ſeruitutis officium nos admonet, & inducit, quòd ad ea libenter intendamus, per quæ Monaſteriorum, & Religioſorum locorum omnium, & perſonarum, præſertim fœminei ſexus, in illis regulari caſtimoniæ deditarum, felici regimini conſulatur, & ex hoc populi erga illa deuotio augeatur. Prooemium

§. 1. Sanè pro parte veſtra nuper fuit expoſitum coram nobis, quòd licet in Regula, & ſtatutis veſtris inter alia expreſsè caueatur, quòd vos in Miſſis coram vobis in Monaſteriorum veſtrorum Eccleſiis ſolemniter celebrandis, introitum, & cætera officia per moniales aliarum Religionum decantari ſolita decantare non poſſitis: Nec aliquas perſonas in veſtra Monaſteria, præterquam ad Eccleſiam, & crates quouis modo ingredi permittatis, prout in Regula, & ſtatutis prædictis dicitur pleniùs contineri. Quia tamen ex talibus ſtatutis deuotio populi ad Eccleſias prædictas pro ſolemni Miſſa audienda confluentis in dies minuitur, & quamplures virgines ab ingreſſu Ordinis huiuſmodi retrahuntur, necnon viſitationes Monaſteriorum veſtrorum à veſtris Superioribus, & veſtri curam gerentibus debitè fieri nequeunt, propter quod à ſinceræ veſtræ Regulæ obſeruantia vos, vel alias pro tempore moniales veſtri Ordinis in poſterum declinare facilè poſſet contingere, cupitis, ſtatuta, & Regulam huiuſmodi circa præmiſſa moderari, ſuper quibus ſupplicare feciſtis humiliter, vobis per Sedem Apoſtolicam de opportuno, & ſalubri remedio miſericorditer prouideri. Supplicatio.

§. 2. Nos igitur auctoritate D. Papæ, cuius Pœnitentiariæ curam gerimus, & de eius ſpeciali, & expreſſo mandato ſuper hoc viuæ vocis oraculo nobis facto, vt vos, & pro tempore Moniales Ordinis prædicti in Miſſis coram vobis in veſtrorum Monaſteriorum Eccleſiis ſolemniter celebrandis, etiam alta voce, ſine tamen notulis, prout alia Officia tam diurna, quàm nocturna ſimpliciter decantatis, reſpondere. Moniales poſſunt alta voce in Miſſis reſpondere.

§. 3. Necnon modernum, & pro tempore exiſtentem dicti Ordinis Fratrum Minimorum Generalem, vel ab eo Viſitatorem deputandum cauſa viſitationis ſemel tantùm quolibet triennio. Generalis cauſa viſitationis poteſt Monaſteria monialium ingredi.

§. 4. Ac tempore maximæ infirmitatis Confeſſorem pro Euchariſtiæ, & Extremæ-Vnctionis Sacramentis vobis adminiſtrandis cum veſtimentis Sacerdotalibus, prout Superiores Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci Monaſteria Monialium S. Claræ viſitantes facere conſueuerunt. Item Confeſſarius tempore infirmitatis.

§. 5. Necnon phyſicum, aut Medicum pro flebotomia, apoſtemate, peſte, inciſura, aut alia vrgentiſſima cauſa, & artifices pro domus, vel Monaſterij conſtructione, & neceſſaria reparatione ingredi permittere, liberè, & licitè poſſitis, & valeatis; ipſique Generalis, & Viſitator ingredi abſque alicuius Eccle- Item medicus, & Chirurgus, & artifices.

1533. ſiaſticæ cenſuræ incurſu poſſint, & valeant, tenore præſentium indulgemus, ac vobiſcum deſuper miſericorditer diſpenſamus, vobiſque, & Generali, ac Viſitatori prædictis, & Confeſſori phyſico, & artificibus præfatis licentiam, & liberam concedimus facultatem. 1533.

Derogat contrariis. §. 6. Non obſtantibus Regula, & ſtatutis præfatis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, quibus quò ad præmiſſa dumtaxat, illa in melius reformantes, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub ſigillo officij Pœnitentiariæ, tertio Idus Iulij, Pontific. D. Clementis Papæ VII. anno 9. Iulius Gardellus, locus ✠ ſigilli.

CONSTITVTIO X.

Concedit, quòd fratres poſſint ſe obligare ad ſuffragia perpetua.

1533. ANTONIVS MISERATIONE DIVINA TIT. SS. quatuor Coronatorum Preſbyter Cardinalis. Dilectis in Chriſto Generali, & Prouincialibus, ac localibus Correctoribus, & Fratribus Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula vbique locorum degentibus,

Salutem in Domino.

Supplicatio §. 1. EX parte veſtra fuit propoſitum coram nobis, quòd cùm ex inſtitutione veſtri Ordinis ad aliqua ſuffragia in ſpecie, ſed dumtaxat in genere, ac ſub generalitate omnium Miſſarum, & ſuffragiorum dicti Ordinis, aut ſolùm pro quinquaginta annis, vel citra, obligari nequeatis, & temporibus iſtis, ſolita fidelium charitate plurimùm tepeſcente, vos ſub vita quadrageſimali Deo famulantes, & mendicitate vobis permiſſa, victui neceſſaria vix inuenire, & habere poſſitis; ac vobis, & locis veſtris eleëmoſynas, & pia legata largiri, & concedere volentes, illa ſub aliquo certo onere libentiùs, quàm ſub generalitate Miſſarum, & ſuffragiorum prædictorum facerent, ſi certum pro eorum animarum ſalute ſuffragium poſt mortem eorum fundatum, & ſtabilitum reliquiſſe conſpicerent, ex quo veſtris, & locorum veſtrorum commoditatibus non parum conſuleretur. Quare nobis humiliter ſupplicari feciſtis, vobis ſuper his per Sedem Apoſtolicam de opportuno remedio miſericorditer prouideri.

Conceditur prout in ſummario. §. 2. Nos igitur auctoritate D. Papæ, cuius Pœnitentiariæ curam gerimus, & de eius ſpeciali mandato ſuper hoc viuæ vocis oraculo nobis facto, vt quæcumque legata, & relicta, vobis, & locis veſtris hactenus, & in poſterum pro tempore facta, etiam cum onere recitandi certas Miſſas, ſeu alia certa ſuffragia, perpetuò, vel ad tempus, etiam vltra quinquaginta annos, prout pia fidelium voluntas ordinauerit, de licentia tamen, & conſenſu Capituli generalis, vel prouincialis veſtri Ordinis acceptare, & retinere, ac vos, & ſucceſſores veſtros pro executione, & implemento talium onerum obligare, abſque alicuius conſcientiæ ſcrupulo, aut cenſuræ Eccleſiaſticæ incurſu, liberè, & licitè valeatis, tenore præſentium perpetuò indulgemus, ac vobis deſuper, quatenus opus ſit, miſericorditer diſpenſamus.

Derogat contrariis. §. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dicti Ordinis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcumqne. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub ſigillo officij Pœnitentiariæ, Idibus Octobris, Pontific. D. Clementis Papæ VII. anno 9.

PAVLVS III.

PAVLVS III.

Qui ſedit à die xi Aug. an. 1534. ad diem 11 Nouembr. an. 1549.

CONSTITVTIO I.

Concedit, quòd nos poſsimus obligare ad ſuffragia perpetua.

ANTONIVS MISERATIONE DIVINA S. R. E. Preſbyter Cardinalis tit. SS. Quatuor Coronatorum & S. Sedis Apoſtolicæ maior Pœnitentiarius, necnon Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula Protector.

Venerabilibus Religioſis Correctori & Fratribus domus S. Trinitatis de Vrbe Ordinis Minimorum, Salutem in Domino.

§. 1. NVper S. in Chriſto P. & D. D. N. Paulo diuina prouidentia Papæ III. per vos expoſito, quòd licet aliàs per Sedem Apoſtolicam vobis, & Ordini veſtro quæcumque ſuffragia perpetua acceptandi facultas conceſſa fuiſſet: Nihilominus vos ad Regulæ veſtræ candorem, & puritatem prouidè attendentes, & ſincerè obſeruari cupientes, in vltimo veſtro generali Capitulo in Oppido Paulæ celebrato facultatem huiuſmodi reuocare, ac per ipſam Sedem Apoſtolicam reuocationem confirmandam eſſe per vos decretum fuiſſet, ne vos deinceps ad aliqua perpetua ſuffragia obligare deberetis. Cùm autem Io. Baptiſta de Turchis, dum viueret, ex deuotione, quam Ordini veſtro, & præcipuè domui veſtræ S. Trinitatis de Vrbe gerebat, in Eccleſia dictæ domus vnam Capellam conſtrui, ac picturis ornari feciſſet, licet non dotaſſet, ſeu pro dote aliquos redditus aſſignaſſet, tamen ante eius obitum ex teſtamento eiſdem Correctori, & fratribus quamdam vineam, vnà cum domo in eadem exiſtente liberam, poſitam extra portam S. Mariæ de Populo iuxta ſuos fines, pro dote ipſius Capellæ reliquit; cum onere tamen, quòd ipſi fratres præſentes, & pro tempore exiſtentes teneantur ſingulis annis tres Miſſas cantatas, vnam videlicet in feſto Concept. B. M. V. aliam in feſto Natiu. S. Ioan. Baptiſtæ, reliquam verò in die omnium defunctorum de eiſdem ſemel tantùm in anno, necnon etiam aliam legendo ſingulis hebdomadis totius anni die Sabbati in perpetuum celebrare, ſeu celebrari facere, ſi vineam, & domum in ea exiſtentem cum onere ſuffragiorum prædictorum eiſdem Correctori, & fratribus dictæ domus acceptandi, & recipiendi, ac receptas tenendi, &, ſi opus fuerit, in alios redditus in eiuſdem Eccleſiæ vtilitatem commutandi licentia concederetur.

Supplicatio.

Nota, quòd hoc indultũ obtentũ eſt ante confirmationem Cap. Paulæ; hæc enim obtenta eſt anno 1536. anno 2.

§. 2. Profectò, vt conſcientiis veſtris, ac neceſſitati conſuleretur, ſua Sanctitas vobis vineam, vnà cum domo in ea exiſtente cum onere ſuffragiorum prædictorum acceptandi, & recipiendi, ac receptas tenendi, ac in alios redditus in eiuſdem Eccleſiæ vtilitatem commutandi liberè, & licitè, viuæ vocis oraculo deſuper nobis facto, licentiam conceſſit, pariter & indulſit.

Concedit prout in ſummario.

§. 3. In quorum fidem præſentes manu noſtra propria ſubſcripſimus, & per Secretarium noſtrum fieri, ſigillique noſtri parui iuſſimus impreſſione muniri. Datum Romæ, in Camera noſtræ ſolitæ reſidentiæ die 13. menſis Octobris 1535. Pontific. prælibati S. D. N. anno 1. Ita eſt. Antonius Card. SS. quatuor maior Pœnitentiarius. *Petrus Ioan. de Vterbio.*

Subſcriptione firmat.

CONSTITVTIO II.

Confirmat acta Capituli generalis Paulæ celebrati, & derogat quibuſdam priuilegiis Apoſtolicis contra Regulam impetratis.

PAVLVS PAPA III.

Dilectis filiis Generali, Prouincialibus, Correctoribus, cæteriſque Superioribus, & ſubditis Fratrum Minimorum, & eorum ſingulis,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

SIncerae deuotionis affectus, quem ad nos, & Romanam geritis Eccleſiam, necnon Religionis puritas, & exemplaris vita, quibus Ordo veſter Fratrum Minimorum *S. Franciſci de Paula* in noſtro, & Sedis Apoſtolicæ, ac totius militantis Eccleſiæ conſpectu hactenus, Deo fauente, refulſit, promerentur, vt his, quæ pro dicti Ordinis, & veſtra ſalubri directione prouidè geſta dicuntur, vt illibata perſiſtant, potiſſimùm, cùm à nobis petitur, Apoſtolici muniminis præſidium propenſiùs impertiamur.

Impetrarūt Fratres aliqua Apoſtolica diplomata contra Regulā. §. 1. Exponi ſiquidem nobis nuper feciſtis, quòd vos generale Capitulum in Oppido *Paulæ Conſentinenſis* Diœceſis in feſto Aſcenſionis Domini vltimè lapſo ſecundùm morem dicti Ordinis celebrantes, & prouidè attendentes, quòd aliàs eidem Ordini, ac illius domibus nonnullæ literæ Apoſtolicæ ſuper diuerſis caſibus ſecundùm exigentiam temporum, & ad petitionem Fratrum Ordinis huiuſmodi, quæ tunc eidem Ordini neceſſariæ videbantur, conceſſæ fuerant, quarum vſus ſucceſſu temporis Ordinis huiuſmodi candorem, & veram regularem obſeruantiam obnubilare videbatur.

Memorat Cōſtit. Leonis X. de qua ſuprà. §. 2. Quod licet dudum fel. rec. *Leo* Papa X. prædeceſſor noſter, quarumuis Religionum fratribus, quantumcumque priuilegiatis, eorumque Superioribus, & Prælatis ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, quam contrafacientes eo ipſo incurrere voluerat, & à qua niſi ab eo, & Romano Pontifice canonicè intrante, præterquam in mortis articulo conſtituti abſolui non poſſent, per eius in forma Breuis literas diſtrictè inhibuerat, ne ex tunc aliquos Fratres dicti veſtri Ordinis ad eos confugientes, vel venientes prætextu quorumcumque priuilegiorum, & indultorum Apoſtolicorum eis deſuper conceſſorum, in eorum domibus, ſeu Conuentibus recipere, aut eis ipſorum habitum concedere, ſeu exhibere auderent, vel præſumerent; decernens, quaſcumque receptiones, & habituum exhibitiones factas, & faciendas nullius exiſtere roboris, vel momenti, nullumque tunc, & pro tempore exiſtenti generali Correctori dicti Ordinis Fratrum Minimorum præiudicium propterea generari potuiſſe, aut in futurum poſſe: Ipſiſque Fratribus, Religioſos, & profeſſores Ordinis Fratrum Minimorum huiuſmodi penes ſe, aut in eorum domibus, locis, & Conuentibus tenentibus ſub dicta excommunicationis pœna modo præmiſſo incurrenda præceperat, ac in virtute ſanctæ obedientiæ mandauerat, quatenus fratres per eos receptos huiuſmodi infra ſpatium nouem dierum, à die intimationis literarum earumdem computandorum, cum eorum priori habitu Correctori generali Ordinis Fratrum Minimorum huiuſmodi reſtituere haberent, ac de cætero à ſimili Fratrum Minimorum Ordinis huiuſmodi receptione abſtinerent, & ad eos accedere volentes cum omni humilitate, & in ſpiritu ſapientiæ, & charitatis, ipſos de indulto, & inhibitione huiuſmodi certificantes, ad omnem ipſius Correctoris generalis, ac illius vices gerentis petitionem reſtituerent, prout in literis *Leonis* prædeceſſoris huiuſmodi pleniùs continebatur. Nihilominus nonnulli ex Fratribus prædicti

1536. dicti Ordinis prætextu literarum, & priuilegiorum per eos ab ipſa Sede multoties ſubreptitiè, & obreptitiè impetratorum, & ab ipſo Ordine diſcedere, & cum eorum habitu extra Ordinem ipſum manere, ſeu ad alios Ordines, etiam excogitatis mediis, tranſire, & habitum Ordinum eorumdem ſuſcipere, ipſorumque Ordinum Superiores, etiam de literis *Leonis* huiuſmodi certificati, illos recipere non verebantur, in animarum ſuarum periculum, & ipſius veſtri Ordinis depreſſionem. 1536.

§. 3. Vos pro dicti veſtri Ordinis conſeruatione præmiſſis occurrere, & opportuna remedia adhibere volentes, procuraſtis, quòd nobis, & Sedi Apoſtolicæ pro reuocatione literarum earumdem, in quantum ipſius Regulæ candorem, & veram obſeruantiam obnubilare, ſeu vos turbare, aut ex literarum earumdem vſu ſcandala oriri poſſent, ſupplicaretur. Supplicatio

§. 4. Quodque celebratio prouincialium Capitulorum dicti Ordinis contra Regulæ huiuſmodi diſpoſitionem anticipari, vel retardari. Et Fratres ipſius veſtri Ordinis ad ſuffragia perpetua ſe obligare. Seu Generalis, vel quicumque alij Superiores, aut Fratres dicti Ordinis Monaſteria monialium quorumuis Ordinum, etiam pro viſitationibus inibi faciendis, niſi iuxta ipſius Regulæ tenorem ingredi nullatenus poſſent. Celebratio Capit. non poteſt anticipari, vel retardari: nec fratres ſe obligare ad ſuffragia perpetua: nec Superiores ingredi Monaſteria monialium.

§. 5. Et idem Generalis, poſtquam iuxta regularia inſtituta dicti veſtri Ordinis electus foret, officium ſuum, abſque aliqua deſuper expectanda confirmatione, ad certum tempus exerceret, &, eius officio durante, nullatenus, ſed, eo ceſſante, per alium Generalem nouiter electum, & eius Collegas viſitaretur. Generalis ſtatim electus exercet officiũ, nec, eo durante, viſitur.

§. 6. Necnon domus S. Trinitatis de Vrbe dicti Ordinis eidem Generali, vel ab eo deputato, aut Viſitatori oculato dicti Ordinis, prout etiam ipſe B. Franciſcus voluerat, immediatè ſubiiceretur, & nonnulla alia tunc expreſſa ſtatuiſtis, & ordinaſtis. Conuentus S. Trin. Generali immediatè ſubiicitur.

§. 7. Quare nobis humiliter ſupplicari feciſtis, vt literas Apoſtolicas, in quantum ipſius Regulæ candorem, & veram obſeruantiam obnubilare, ſeu vos turbare, aut ex earum vſu ſcandala oriri poſſent, reuocare, ac literas *Leonis* prædeceſſoris huiuſmodi, necnon præmiſſa omnia, & ſingula in dicto Capitulo, vt præfertur, ſtatuta, decreta, & ordinata approbare, & confirmare, aliáſque in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Supplicatio

§ 8 Nos itaque ipſius veſtri Ordinis felicem ſucceſſum ſinceris deſiderantes affectibus, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, primò dictas literas Apoſtolicas, Ordini, aut domibus prædictis, vt præfertur, conceſſas, in quantum ipſius Regulæ candorem, & veram obſeruantiam obnubilare, ſeu vos turbare, aut ex earum vſu ſcandala oriri poſſent, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium reuocamus, & annullamus, ac pro reuocatis, & annullatis, ac viribus penitus vacuis haberi volumus. Reuocat Conſtit. quę obſeruantiã Regulæ obnubilare videntur.

§. 9. Necnon literas *Leonis* prædeceſſoris huiuſmodi, ac præmiſſa omnia, & ſingula, ac quæcumque alia per vos in ipſo generali Capitulo ſtatuta, decreta, & ordinata, quorum tenores præſentibus pro expreſſis, ac ſpecificè deſcriptis, & annotatis haberi volumus, licita tamen, & honeſta, & ſacris Canonibus non contraria, auctoritate, & tenore prædictis approbamus, illiſque perpetuæ firmitatis robur adiicimus. Confirmat literas Leonis, & ſtatuta in Capit. Paulæ.

§. 10. Ac vos, & pro tempore exiſtentes Correctorem generalem, ac Superiores, & Fratres veſtri Ordinis huiuſmodi pro tempore exiſtentes, ad illorum omnium obſeruantiam teneri, & obligatos exiſtere. Superiores, & ſubditi tenẽtur obſeruare decreta Capituli Paulæ.

§. 11. Necnon etiam literas *Leonis* prædeceſſoris huiuſmodi iuxta illarum tenorem inuiolabiliter ſeruari debere decernimus. Supplentes omnes, & ſingulos iuris, & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem. Iterum cõfirmat literas Leonis, & ſupplet defectus.

§. 12. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon aliis dicti Ordinis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Derogat contrariis.

1539. §. 13. Verùm quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in 1536.
Traſumptis fidem adhiberi iubet. quibus de illis fides forſan facienda fuerit, deferri, volumus, & eadem Apoſtolica auctoritate decernimus, quòd præſentium literarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 27. Martij, 1536. Pontif. noſtri anno 2.

CONSTITVTIO III.

1539. *Concedit viſitantibus ſacellum S.P.N. Franciſci de Paula Conuentûs S. Ludouici Neapolis omnes indulgentias quas Leo X. olim conceßit viſitantibus Eccleſiam S. Trinitatis de Vrbe, vt ſuprà in eius Conſtit.*

PAVLVS PAPA III.

Procœmiũ. SVpra gregem dominicum noſtræ vigilantiæ diuinitus creditum, prout nobis deſuper conceditur intenti exercentes ſpeculatoris officium, ad ea per quæ animarum ſaluti conſulitur, & vt illæ demùm lucrifiant noſtri miniſterij partes ſolertiùs impertimur.

Memorat Conſtitut. Leon. X. §. 1. Nuper ſiquidem nobis pro parte dilectorum filiorum Correctoris & fratrum domus S. Aloyſij propè & extra muros Neapolis Ordinis Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula expoſito, quòd aliàs fel. rec. Leo Papa X. prædeceſſor noſter, omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus Eccleſiam SS. Trinitatis in monte Pinceo de Vrbe Ordinis prædicti ſingulis diebus à medietate Quadrageſimæ, vſque ad, & per totam Octauam Paſchæ Reſurrectionis D.N. Ieſu Chriſti annuatim deuotè viſitantibus, & ibidem in honorem eiuſdem SS. Trinitatis ter Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam recitantibus, eaſdem indulgentias, & peccatorum remiſſiones per ſuas ſub plumbo literas conceſſerat, & elargitus fuerat, quas, ſi alias almæ Vrbis noſtræ, & extra eam pro ſtationibus viſitari ſolitas, necnon B. Mariæ de Populo Eccleſias ſingulis diebus eiſdem viſitarent, conſequerentur.

Memorat aliam ſuam Conſtit. §. 2. Nos tunc cupientes, vt Eccleſia dictæ domus S. Aloyſij, & Capella S. Franciſci de Paula in ea conſtructa in debita veneratione haberetur, & à Chriſti fidelibus congruis frequentaretur honoribus, ipſique Chriſti fideles eò libentiùs deuotionis cauſa ad Eccleſiam domus S. Aloyſij huiuſmodi confluerent, & Capellam ipſam viſitarent, quò exinde pro animarum ſuarum ſalute maiora ſpiritualia dona adipiſci poſſe cognoſcerent; omnes, & ſingulas indulgentias, & peccatorum remiſſiones per eumdem Leonem prædeceſſorem Eccleſiam SS. Trinitatis huiuſmodi diebus prædictis viſitantibus, vt præfertur, conceſſas, omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus, & confeſſis, ſeu ſtatutis à iure temporibus confitendi propoſitum habentibus, qui eiſdem diebus Eccleſiam S. Aloyſij, & Capellam prædictam perpetuis futuris temporibus viſitarent, & ter Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam deuotè recitarent, per alias noſtras literas in forma Breuis conceſſimus, & elargiti fuimus, prout in eiſdem literis pleniùs continetur.

Memorat dictã Conſtit. Leonis X. §. 3. Cum autem, ſicut accepimus, idem Leo prædeceſſor Chriſti fidelibus præfatis, qui etiam præfatam Eccleſiam SS. Trinitatis, & etiam in ſingulis diebus Dominicis cuiuſlibet Quadrageſimæ, ac in Reſurrectionis, & Aſcenſionis D. N. Ieſu Chriſti, necnon Pentecoſtes, ac eiuſdem SS. Trin. ac Natiuitatis eiuſdem D. N. Ieſu Chriſti feſtiuitatum diebus, à primis Veſperis ſingularum Dominicarum, & feſtiuitatum, ſeu dierum huiuſmodi, vſque ad occaſum Solis cuiuſlibet earum deuotè viſitarent, ac ſimiliter ibidem in honorem

1539. rem SS. Trinit. ter Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam deuotè recitarent, annuatim ſingulis earumdem Dominicarum, & feſtiuitatum diebus huiuſmodi plenariam, & veram omnium peccatorum ſuorum remiſſionem, & indulgentiam conceſſerit, & elargitus fuerit: Aliis verò ſingulis Dominicis diebus cuiuſlibet reſpectiuè anni Eccleſiam ipſam modo prædicto viſitantibus triginta annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxauerit, prout etiam in eiſdem literis pleniùs continetur. 1539.

§. 4. Nos cupientes, vt deuotio fidelium ad Capellam ipſam feruentiùs inualeſcat, & animarum ſalus peramplius propagetur, de omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, plenariam Chriſti fidelibus in ſingulis dictis cuiuſlibet Quadrageſimæ, ac Natiuitatis, Reſurrectionis, & SS. Trinit. feſtiuitatum diebus, necnon triginta annorum, & totidem quadragenarum in aliis diebus Dominicis cuiuſlibet anni, necnon omnes, & ſingulas alias, quas haberi volumus pro expreſſis, indulgentias, & peccatorum remiſſionem, tam per priores prædictas, quàm per quaſcumque alias literas ab eodem Leone prædeceſſore Chriſti fidelibus Eccleſiam SS. Trinit. quibuſcumque aliis diebus, & temporibus viſitantibus, & quibuſuis modis, & formis, nullis prorſus exceptis, quomodolibet conceſſas, ad Capellam prædictam, ita quòd omnes, & ſinguli Chriſti fideles præfati pœnitentes, & confeſſi, ſeu propoſitum confitendi, vt præfertur, habentes, dictam Capellam ſingulis diebus Dominicis cuiuſlibet Quadrageſimæ, ac Natiuitatis, Reſurrectionis, Aſcenſionis D. N. Ieſu Chriſti, necnon Penteeoſtes, & SS. Trinit. feſtiuitatum diebus, à primis Veſperis ſingularum Dominicarum, & feſtiuitatum, ſeu dierum huiuſmodi, vſque ad occaſum Solis cuiuſlibet earum deuotè viſitantes, ac inibi ter Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam recitantes, plenariam, & veram omnium peccatorum ſuorum: Singulis verò aliis Dominicis diebus cuiuſlibet anni triginta annorum, & totidem quadragenarum: Aliis autem temporibus, & diebus prædictis viſitantes, omnes, & ſingulas alias indulgentias, & plenarias peccatorum remiſſiones conſequantur, quas conſequerentur, & conſequi poſſent, ſi Dominicis, & feſtiuis aliis diebus, & temporibus ſupradictis præfatam Eccleſiam SS. Trinit. perſonaliter viſitarent, & inibi Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam, vt præmittitur, recitarent, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium extendimus, & ampliamus, illaſque concedimus, & elargimur. Concedit indulgẽtias prout in ſummario.

§. 5. Et, vt Chriſti fideles præfati indulgentiarum huiuſmodi commodiùs participes eſſe poſſint, Correctori pro tempore exiſtenti, & fratribus domus S. Aloyſij huiuſmodi Confeſſores Religioſos dicti Ordinis, qui eoſdem Chriſti fideles ad Capellam prædictam pro huiuſmodi indulgentiis conſequendis feſtiuitatum, & Dominicarum Quadrageſimæ diebus prædictis cuiuſlibet anni, & à medio Quadrageſimæ, vſque ad Octauam Paſchæ incluſiuè etiam cuiuſlibet anni ſingulis diebus accedentes in eorum confeſſionibus audire, ac, illis diligenter auditis, ipſos, & illorum ſingulos à quibuſuis caſibus, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, exceptis contentis in literis Cœnæ Domini legi ſolitis, abſoluere, & eis pro commiſſis per eos delictis pœnitentiam ſalutarem iniungere poſſint, deputandi auctoritate, & tenore prædictis facultatem concedimus. Facultas deputandi Cõfeſſores cũ poteſtate abſoluendi.

§. 6. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis reuocationibus, & ſuſpenſionibus ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum pro tempore factis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat, &c. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, anno Incar. Dom. 1539. quarto Non. Iulij, Pontif. noſtri anno 5. Derogat contrariis.

CONSTITVTIO IV.

Erigit Monaſterium monialium tertij Ordinis Minimorum.

ANTONIVS MISERATIONE DIVINA, TIT. SS. quatuor Coronatorum Preſbyter Cardinalis, dilectis in Chriſto Religioſis, Beatis nuncupatis, domus ſub inuocatione Ieſu Mariæ Toleti, ſub tertia Regula Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula degentibus,

Salutem in Domino.

Proœmiū. INiunctum nobis ab Apoſtolica Sede ſeruitutis officium nos admonet, & inducit, vt ad ea libenter intendamus, per quæ diuinus cultus vbique ſuſcipiat incrementum, & religioſarum mulierum, quæ virginitatem ſuam Deo ſub profeſſionis regularis vinculo dedicare intendunt, ſalubribus votis gratum, immo debitum præſtemus aſſenſum.

Supplicatio §. 1. Sanè exhibita nobis pro parte veſtra petitio continebat, quòd cùm vos à quinque annis, vel circa in dicta domo vobis amore Dei donata permanſeritis, & clauſuram ſeruaueritis, præterquam quando ad confitendum peccata veſtra, & Sacramentum Euchariſtiæ ſuſcipiendum ad domum Fratrum dicti Ordinis acceſſiſtis, & ſub correctione, & obedientia Prælati Prouinciæ Caſtellæ, & Generalis dicti Ordinis, quando ad iſtas partes accedere contingit, vixeritis: Nihilominus, quia Regula veſtra & vxoratis, & nuptis, cæteriſque quibuſuis communis exiſtit, neque tria vota ſolemnia emittitis, cupitis vos, quæ omnes virgines eſtis, tria vota ſubſtantialia caſtitatis, paupertatis, & obedientiæ emittere, veſtramque domum prædictam in Monaſterium monialium profitentium erigi; ſuper quibus ſupplicari feciſtis humiliter, vobis per Sedem Apoſtolicam de opportuno remedio miſericorditer prouideri.

Concedit prout in ſummario. §. 2. Nos igitur veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, auctoritate D. Papæ, cuius Pœnitentiariæ curam gerimus, & de eius ſpeciali mandato, ſuper hoc viuæ vocis oraculo nobis facto, domum veſtram prædictam in Monaſterium monialium dicti Ordinis tertiæ Regulæ profeſſarum erigimus, ita vt tria vota ſubſtantialia prædicta in manibus Superiorum dicti Ordinis Minimorum emittatis, & quæ pro tempore Monaſterium veſtrum ingredientur moniales, poſt annum, & vnum diem probationis elapſum, vt aliorum eſt mos, emittant: Omnibuſque & ſingulis priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, gratiis, conceſſionibus, & indultis, tam ſpiritualibus, quàm temporalibus, quibus aliæ moniales dicta tria vota ſubſtantialia emittentes dicti Ordinis Minimorum vtuntur, potiuntur, & gaudent, ſeu vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere liberè, & licitè poſſitis, & valeatis, & pro tempore veſtri Monaſterij huiuſmodi moniales poſſint, & valeant, veris exiſtentibus præmiſſis, tenore præſentium indulgemus, & liberam facultatem concedimus.

Derogat contrariis. §. 3. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, dictique Ordinis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub ſigillo officij Pœnitentiariæ, quarto Nonas Auguſti, anno Domini 1539. Pontific. D. Pauli Papæ III. anno 5.

CONSTITVTIO V.

CONSTITVTIO V.

Mandat ſub pœna excommunicationis poſt debitam monitionem ipſo facto incurrenda, vt extra Ordinem degentes in locis, in quibus non ſunt Conuentus Ordinis noſtri, non deferant caputium noſtro ſimilem.

PAVLVS PAPA III.

Vniuerſis, & ſingulis venerab. Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, & aliis Eccleſiarum, necnon Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, ac eorumdem Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Officialibus, ſeu Vicariis in ſpiritualibus generalibus, & eorum cuilibet,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. CVm, ſicut dilecti filij Generalis, & prouinciales Correctores, ac Zeloſus Ordinis Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula nobis nuper exponi fecerunt, diuerſi ipſius Ordinis profeſſores poſt emiſſam ab eis in ipſo Ordine profeſſionem, diuerſis prætextibus ab obedientia ſuorum Superiorum ſe ſubtrahant, & cum habitu eiuſdem Ordinis, illius regularem obſeruantiam contemnendo, ſoli per plateas, & vicos ad eorum libitum diſcurrant: Necnon priuilegiis, gratiis, & libertatibus præfato Ordini à Sede Apoſtolica conceſſis abutantur; ac diuerſis mediis alios ipſius Ordinis profeſſores ſub obedientia ſuorum Superiorum degentes, in eorum ſocietatem, ac conſimilem vitam trahere ſatagant, in grauem Dei offenſam, & animarum periculum, ac profeſſorum ſub obedientia degentium maximam perturbationem, necnon ſcandalum plurimorum: Correctores, & Zeloſus prædicti nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt præmiſſis occurrere, aliáſque opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Supplicatio

§ 2. Nos igitur eorumdem Correctorum, ac Zeloſi in hac parte ſupplicationibus inclinati, vobis per præſentes committimus, & mandamus, quatenus vos, vel duo, aut vnus veſtrum per vos, vel alium, ſeu alios, omnes, & ſingulos dicti Ordinis profeſſores, qui poſt emiſſam ab eis in ipſo Ordine profeſſionem quocumque prætextu ſe ab obedientia ſuorum Superiorum hactenus ſubtraxerunt, vel in poſterum ſubtrahent, extra loca, & domos eiuſdem Ordinis degendo, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis pœna per eos, niſi monitionibus veſtris paruerint, eo ipſo incurrenda, à qua non niſi per Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, aut in mortis articulo conſtituti abſolui poſſint, auctoritate noſtra moneatis, & requiratis, prout etiam eos harum ſerie monemus, & requirimus, quatenus infra terminum per vos eis arbitrio veſtro præfigendum, caputium cæteris caputiis per ipſos profeſſores geſtari ſolitis aliquantò breuius, ita quòd ſolùm ad medium pectoris extendatur, vt ab aliis ipſius Ordinis profeſſoribus ſub obedientia degentibus dignoſci poſſint, geſtare debeant cum effectu: Et, ſi monitionibus, & requiſitionibus veſtris huiuſmodi non paruerint, elapſo termino prædicto, eos excommunicationis ſententiam, huiuſmodi incidiſſe, & incurriſſe declaretis. Et nihilominus, legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, eamdem excommunicationis ſententiam etiam iteratis vicibus, prout expediens fuerit, aggrauare curetis, inuocato etiam, vt monitionibus noſtris huiuſmodi pareatur, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Mādat Cōmiſſariis deſignatis, vt exequantur prout in ſummario.

1540. Derogat contrariis. §. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis literis per eoſdem profeſſores extra domos, & loca huiuſmodi degentes ſuper ſubtractione ſui ab obedientia Superiorum ſuorum, etiam à dicta Sede ſub quibuſcumque verborum formis, & expreſſionibus, ac quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus & inſolitis clauſulis irritantibus quoque & aliis decretis, etiam in forma breuis pro tempore obtentis, quas, illarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, nemini aduerſus præſentes ſuffragari poſſe decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. 1539.

Trãſumptis fidem adhiberi iubet. §. 4. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca, in quibus de eis forſan facienda erit fides, deferre, volumus & autoritate Apoſtolica decernimus quod ipſarum tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis & ſigillo alicuius perſonæ Eccleſiaſticæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis in iudicio & alibi vbi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur quæ eiſdẽ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ, præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 6. Aug. 1539. Pontif. noſt. an. 5.

CONSTITVTIO VI.

Confirmat in ampliſſima forma ex certa ſcientia omnia priuilegia à ſuis prædeceſſoribus Minimis conceſſa, tam in genere, quàm in ſpecie, & ea extendit ad omnes, & ſingulos Conuentus Religionis, tam conſtructos, quàm conſtruendos.

1540. PAVLVS PAPA III.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Procemiũ. Regimini militantis Eccleſiæ, diſponente Domino, præſidentes, circa ſtatum fidelium quorumlibet, præſertim Religioſorum ſtudio piæ vitæ vacantium, proſperè dirigendum attentiùs cogitamus; & eos, vt quietius Altiſſimo vota ſua perſoluere poſſint, eorumque domos, & loca benignis fauoribus confouemus, ac his, quæ propterea per prædeceſſores noſtros prouidè conceſſa fuiſſe dignoſcuntur, vt firmiora perſiſtant, cum à nobis petitur, Apoſtolici muniminis præſidium propenſiùs impertimur.

Memorat Conſtitut. Sixti IV. §. 1. Dudum ſiquidem fel. rec. *Sixto* Papæ IV. prædeceſſori noſtro pro parte quondam *Franciſci de Paula* Ordinis Fratrum Minimorum Inſtitutoris inter alia expoſito, quòd antea bonæ mem. *Pyrrhus* Archiepiſcopus *Conſentinus*, tunc in humanis agens eidem *Franciſco*, vt Oratorium ſub vocabulo *S. Franciſci* in tenimento *de Paula Conſentinenſis* Diœceſis ædificare poſſet, per ſuas literas licentiam conceſſerat: Ipſeque Franciſcus Oratorium huiuſmodi propriis manibus, ac expenſis cum dormitorio pro ipſius, & ſociorum ſuorum vſu, & habitatione pro magna parte ædificauerat, & nonnullos ſocios vitam Eremiticam ducentes ibidem receperat. Idem prædeceſſor tunc Epiſcopo *S. Marci*, eius proprio nomine non expreſſo, per quaſdam ſuas literas dedit in mandatis, vt, ſi, vocatis qui forent euocandi, de præmiſſis ſibi legitimè conſtitiſſet, conceſſionem, & literas dicti *Pyrrhi* Archiepiſcopi, ac in eis contenta quæcumq; cum ſuppletione defectuum auctoritate Apoſtolica approbaret, & confirmaret: Ipſeque prædeceſſor in euentum approbationis, confirmationis, & ſuppletionis huiuſmodi *Franciſco*, & Eremitis præfatis, vt omnibus, & ſingulis priuilegiis, indulgentiis, & gratiis, quibus Frater *Petrus de Piſis*, cæterique Eremitæ potiebantur, & gaudebant, vti, & gaudere poſſent, conceſſit.

§. 2. Et deinde eidem prædeceſſori expoſito, quòd bonæ memoriæ Goffredus Epiſcopus ſancti Marci tunc in humanis agens ad executionem literarum

ipſius

1540. ipſius prædeceſſoris, illarũ forma ſeruata, procedẽs, conceſſionẽ, & literas *Pyrrhi* 1540.
Archiepiſcopi huiuſmodi, ac omnia, & ſingula in eis contenta cum ſuppletione defectuum dicta auctoritate approbauerat, & confirmauerat. Quodque præfatus *Pyrrhus* Archiepiſcopus per dictas ſuas literas Eremitis, & Fratribus ipſius *Franciſci*, vt quoſcumque Superiores, & Officiales canonicè eligere, necnon ſtatuta, & ordinationes pro huiuſmodi vitæ obſeruantia, à iure tamen diuino, & Sanctorum Patrum inſtitutionibus non deuiantia facere poſſent, ſibi, & huiuſmodi Officialibus omnimodam iuriſdictionem ordinariam in ſpiritualibus, & temporalibus Congregationis huiuſmodi perſonarum, etiamſi Sacerdotali, ſeu quauis alia præfulgerent dignitate: ac etiam iuriſdictiones locorum, & animalium, ac rerum omnium ad eumdem *Franciſcum*, eiuſque Congregationem quomodolibet ſpectantium; ac quoſcumque rebelles, & inobedientes, omniumque huiuſmodi Congregationis perſonarum delinquentium peccata, & delicta, & cuiuſcumque generis maleficia, & crimina, prout iuris foret, puniendi, delinquentes incarcerandi, corrigendi, cæteraque faciendi, quæ in præmiſſis, & circa præmiſſa *Franciſco*, & Eremitis huiuſmodi viderentur fore neceſſaria, & opportuna, & quæ ipſemet *Pyrrhus* Archiepiſcopus facere poſſet: Sacerdotibus verò huiuſmodi Congregationis, ſeu ſecularibus, vel regularibus per eos eligẽdis Miſſas etiã ante diem, & in quocumque loco ad id congruo, & honeſto cum Altari portatili celebrandi: Euchariſtiæ, & alia quæcumque Eccleſiaſtica Sacramenta Franciſco, & aliis Congregationis huiuſmodi perſonis, quoties deuotio ingrueret, & neceſſitas poſtularet, & abſque quacumque Superiorum licentia miniſtrandi: Confeſſiones etiam audiendi, & ab omnibus caſibus excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ac ſuper quacumque irregularitate eidem *Pyrrho* Archiepiſcopo tam à iure permiſſis, quàm ab eo reſeruatis, toties quoties opus foret, abſoluendi, & diſpenſandi, votaque quæcumque permutandi, & relaxandi, ac pœnitentiam ſalutarem iniungendi: Loca, & Oratoria quæcumque ac Eccleſias licitè recipiendi, & retinendi: Quaſcumque, etiam perſonas Eccleſiaſticas, & ſeculares ad eos venientes, & cum eis moram trahere, & habitum per eos geſtari ſolitum recipere, ac profiteri volentes, ad huiuſmodi habitum, & profeſſionem obſeruantiæ, caſtitatis, paupertatis, & obedientiæ acceptandi, & recipiendi. Quodque omnibus, & ſingulis priuilegiis, gratiis, immunitatibus, libertatibus, & exemptionibus, quibus Fratres Minores, Mendicantes fruebantur, & vtebantur, frui, ac vti poſſent, indulſerat: Quodque prædictum, & alia quæcumque Oratoria, loca, & Eccleſias per ipſos in poſterum acquirenda, & recipienda cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis, rebuſque ad eos, & eorum loca quomodolibet ſpectantibus, necnon Eremitis, & perſonis, inibi pro tempore degentibus, ab omni iuriſdictione, ſubiectione, ac ſuperioritate matrum Eccleſiarum, ac ſua, ſuæque Eccleſiæ Conſentinenſis, cæterarum quoque perſonarum ex certa ſua ſcientia in perpetuum, etiam motu proprio exemerat, & totaliter liberauerat, ac protectioni, ſubmiſſioni, iuriſdictioni, & ſuperioritati Sedis Apoſtolicæ totaliter remiſerat, & relaxauerat.

§. 3. Idem prædeceſſor per alias ſuas indultum, exemptionem, libertatem, remiſſionem, & relaxationem *Pyrrhi* Archiepiſcopi huiuſmodi, ſuaſque & dicti *Pyrrhi* Archiepiſcopi literas, necnon confirmationem, & defectuum ſuppletionem præfati *Goffredi* Epiſcopi *ſancti Marci*, proceſſuſque deſuper habitos, ac inde ſecuta quæcumque, ac omnia, & ſingula in prioribus ſuis, & dicti *Pyrrhi* Archiepiſcopi literis, ac proceſſibus, & inſtrumentis publicis deſuper habitis contenta eadem auctoritate, & ex certa ſcientia, cum ſimili defectuum ſuppletione laudauit, approbauit, & confirmauit, decreuitque priores ſuas literas, ac proceſſus huiuſmodi, & inde ſecuta quæcumque valere, ac roboris firmitatem obtinere perinde, ac ſi omnia, & ſingula per præfatum *Pyrrhum* Archiepiſcopum *Franciſco*, & Eremitis huiuſmodi conceſſa, & in ipſius *Pyrrhi* Archiepiſcopi literis contenta, in ſuis prioribus literis huiuſmodi ſpecialiter, & ſingulariter narrata, & expreſſa fuiſſent.

1540. §. 4. Et inſuper *Franciſcum*, & Eremitas prædictos, ac eorum quemlibet, Eremitoriumque ſiue Eccleſiam *S. Franciſci* huiuſmodi, necnon omnia, & ſingula alia Eremitoria, Eccleſias, & loca per eos in quibuſcumque Ciuitatibus, & Diœceſibus, ac vbilibet eatenus recepta, & in poſterum recipienda cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis, Eremitaſque, & perſonas in illis pro tempore degentes, ac res, & bona quæcumque mobilia, & immobilia ad *Franciſcum*, & Eremitas huiuſmodi, & ad eorum quemlibet, ipſorumque loca, & Eremitoria, ſeu Eccleſias quomodolibet communiter, vel diuiſim ſpectantia, ab omni iuriſdictione, dominio, & poteſtate, viſitatione, correctione, & ſuperioritate præfati *Pyrrhi*, & pro tempore exiſtentis Archiepiſcopi *Conſentinenſis*, & aliorum Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Ordinariorum, Iudicum, ac Superiorum quorumcumque, etiam illorum, in quorum iuriſdictione, Ciuitatibus, & Diœceſibus Eremitoria, loca, Eccleſiæ, Eremitæ, ac perſonæ, res, & bona huiuſmodi conſiſterent, & conſiſtere poſſent quomodolibet in futurum, auctoritate, & ſcientia prædictis prorſus exemit, & totaliter liberauit, ac ſub beati Petri, & Sedis prædictæ, & Eccleſiæ Romanæ, ac ſua protectione ſuſcepit, & exempta, & immunia eſſe voluit, ſibique ac ſucceſſoribus ſuis Romanis Pontificibus, canonicè intrantibus, ac prædictæ Sedi immediatè ſubiecit; ita quòd Archiepiſcopi, Epiſcopi, Ordinarij, ac Iudices ſupra dicti ratione delicti, ſeu contractus, aut rei, de qua ageretur, vbicumque committeretur delictum, vel iniretur contractus, aut res ipſa conſiſteret, nullam in Eremitoria, loca, Eccleſias, Eremitas, & perſonas huiuſmodi, ac res, & bona prædicta iuriſdictionem, poteſtatem, aut dominium poſſent quomodolibet exercere, ſed dumtaxat coram dicta Sede, vel eius Legatis Eremitæ, & perſonæ huiuſmodi in locis, Eccleſiis, & Eremitoriis præfatis pro tempore degentes tenerentur de iuſtitia reſpondere. 1540.

§. 5. Ipſiſque omnibus, & ſingulis Eremitis, & perſonis, locis, Eccleſiis, & Eremitoriis huiuſmodi, vt omnibus, & ſingulis priuilegiis, indulgentiis, conceſſionibus, gratiis, & indultis, cæteriſque omnibus, & ſingulis in prioribus, & poſterioribus ſuis, & dicti *Pyrrhi* Archiepiſcopi literis, ac ſuper eis habitis proceſſibus prædictis contentis in quacumque Ciuitate, & Diœceſi, ac vbicumque, & in quocumque loco vti, & gaudere; ac omnia, & ſingula in literis, & proceſſibus prædictis contenta, cuiuſuis Superioris ſuper his, aut aliquo præmiſſorum licentia minimè requiſita, auctoritate Apoſtolica præfata liberè exercere poſſent, conceſſit, & indulſit; decreuitque omnes, & ſingulas excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliaſque Eccleſiaſticas ſententias, cenſuras, & pœnas, ac proceſſus, quos, & quas contra Eremitas, ac perſonas, Eccleſias, Eremitoria, & loca huiuſmodi, ac eorum quemlibet promulgari, & haberi contingeret, irritos, & inanes, ac nullius exiſtere firmitatis, vel momenti.

§. 6. Et ſucceſſiuè piæ memoriæ *Alexander* Papa VI. etiam prædeceſſor noſter per quaſdam in forma Breuis literas omnia, & ſingula priuilegia, indulgentias, immunitates, exemptiones, gratias, & indulta Franciſco, & Eremitis huiuſmodi, ac eorum Ordini, & domibus, etiam ante inſtitutionem ipſius Ordinis, dum adhuc Eremitæ nuncuparentur, per eoſdem Sixtum, & Innocentium prædeceſſores quomodocumque conceſſa auctoritate Apoſtolica præfata approbauit, & perpetuæ firmitatis robur obtinere decreuit. Et quia Sixtus prædeceſſor huiuſmodi ſingula priuilegia, exemptiones, immunitates, indulta quæcumque Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, ac Carmelitarum, necnon aliis Mendicantium Ordinibus, & eorum cuilibet, ac illorum profeſſoribus, & domibus, ac eorum Eccleſias viſitantibus quomodocumque conceſſa, ad Ordinem Minimorum huiuſmodi extenderat; Idem Alexander prædeceſſor extenſionem huiuſmodi confirmauit, & ſi qua alia indulta priuilegia, & gratiæ poſt datam extenſionis huiuſmodi, ab eodem *Sixto*, & ſanctæ memoriæ *Innocentio* Papa VIII. etiam prædeceſſore noſtro, vel ab ipſo *Alexandro* eiſdem Ordinibus Mendicantium, aut alicui eorum conceſſa erant, illa

Alexand. VI. omnia priuilegia cõfirmauit.

etiam

1540. etiam ad eoſdem Eremitas, & Fratres, ac illorum Ordinem, & domos extendit, & ampliauit, ac ipſis ſuffragari voluit in omnibus, & per omnia, ac ſi pro eiſdem Eremitis, & illorum Ordine huiuſmodi emanaſſent. Deinde pro parte Franciſci, & Eremitarum, ſeu Fratrum Ordinis Minimorum huiuſmodi eidem Alexandro prædeceſſori expoſito, quod ipſe *Franciſcus* Regulam, ſeu modum viuendi ſui tertij Ordinis pro vtriuſque ſexus perſonis ſub eadem Regula, ſeu modo viuendi pœnitentiam agere volentibus ediderat. Idem *Alexander* prædeceſſor *Pyrrhi* Archiepiſcopi, ac *Sixti*, & *Innocenty* prædeceſſorum, ac ſuas literas huiuſmodi, necnon omnia, & ſingula in eis contenta, ac alia priuilegia, conceſſiones, immunitates, exemptiones, & indulta quæcumque eiſdem Fratribus Minimis, ac eorum Ordini, & domibus à Sede prædicta, vel eius Legatis, ſeu aliàs quomodolibet facta, & conceſſa, necnon Regulam, ſeu modum viuendi tertij Ordinis huiuſmodi pro vtriuſque ſexus perſonis, & in illius Capitulis contenta quæcumque cum ſuppletione defectuum per reliquas ſuas approbauit, & confirmauit, & pro potiori cautela Societatem pauperũ quondam Eremitarum huiuſmodi in Ordinem Fratrum Minimorum *Franciſci de Paula* erexit, & ſingulas literas prædictas, & in eis contenta quæcumque, necnon priuilegia, & indulgentias tam generales, quàm ſpeciales, conceſſiones, immunitates, exemptiones, & indulta quæcumque eiſdem Fratribus, ac eorum Ordini, & domibus à Sede præfata, & eius Legatis, ſeu aliàs quomodocumque facta, & conceſſa innouauit, & de nouo conceſſit, & Regulam, ſeu modum viuendi Tertiariorum eiuſdem Ordinis Minimorum laudauit, benedixit, approbauit, & confirmauit, ac normam, Regulam, ſeu modum viuendi Tertiariorum huiuſmodi per quaſcumque perſonas vtriuſque ſexus ſuſcipi, ac pro pia in Chriſto Regula, & modo viuendi ſalutari, & commodo amplecti, & obſeruari poſſe decreuit. 1540.

Alexand. cõceſſit Fratribus noſtris viſitantibus vnam Eccleſiam indulgentias ſtationum.

§. 7. Ac etiam conceſſit, & indulſit, quòd omnes, & ſinguli Ordinis Minimorum huiuſmodi Fratres tunc præſentes, & futuri, qui ſingulis Quadrageſimæ, & aliis cuiuſlibet anni ſtationum temporibus aliquam ipſorum Eccleſiam, vel aliam, in qua eos pro tempore cum obedientiæ merito fore contingeret, viſitarent, & inibi ante illius Altare maius quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam deuotè recitarent, omnes, & ſingulas indulgentias conſequerentur, & conſequi poſſent, quas temporibus huiuſmodi conſequuntur viſitantes Eccleſias ſtationum Vrbis, & alias extra illius muros, pro ſtationibus deputatas, quaſque Fratres ibi conſequerentur, & conſequi poſſent, ſi Eccleſias ſtationum huiuſmodi eiſdem temporibus perſonaliter viſitarent. Inſtituit etiam, atque ordinauit, quòd liceret ipſis Fratribus Minimis, à promiſſa paupertatis perfectione, puritatéque non recedendo, perpetuas, & temporales eleëmoſynas eis pro eorum, & Eccleſiæ neceſſitatibus ſubleuandis piè legatas, ac vtenſilia, & oblationes quaſcumque cuiuſcumque ſpeciei exiſterent, ſeu exiſtere poſſent, ſub certis tunc expreſſis modo, & forma ad ſe recipere, & diſtribuere, oſtiatimque mendicare, ac in qualibet ipſorum Eccleſia tam conſtructa, quàm conſtruenda cippum, ſeu truncum ad quotidianas deuotorum eleëmoſynas commodè reponendas vbique habere.

Memorat. Conſtit. Iul. II.

§. 8. Et poſtremò ſimilis mem. *Iulius* Papa II. etiam prædeceſſor noſter per quaſdam eidem Franciſco directas literas omnia, & ſingula priuilegia, gratias, conceſſiones, immunitates, libertates, exemptiones, ac indulta prædicta, quibus præfati quatuor Mendicantium Ordines, ac illorum perſonæ in genere vtebantur, potiebantur, & gaudebant, ſeu vti, potiri, & gaudere poterant quomodolibet in futurum, Ordini Minimorum, ac illius perſonis, & Fratribus huiuſmodi conceſſit, ac, vt illis Ordo Minimorum, & illius perſonæ, ac Fratres huiuſmodi vterentur, potirentur, & gauderent, ac vti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valerent, approbauit, & ſui ſcripti patrocinio communiuit; dictiſque Fratribus Minimis, vt de dictis priuilegiis, & indultis fidem facere poſſent, quòd ſumpta ex Camera Apoſtolica ſuper ſingulis priuilegiis, conceſſionibus, gratiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, & indultis huiuſ-

1540. modi præfatis quatuor Mendicantium Ordinibus per quoſcumque Romanos 1540.
Pontifices, & Sedem præfatam conceſſis,& in poſterum concedendis,habere, & illa, ac literas Apoſtolicas, eas, & ea quomodolibet concernentes, necnon literas ſuas huiuſmodi per ipſius Cameræ Auditorem, & quoſcumque alios iudices ordinarios ritè tranſumptari, & authenticari facere valerent, & poſtquam tranſumptata, & authenticata forent, illis, ac ſuis, & aliis literis huiuſmodi ſuper dictis priuilegiis, conceſſionibus, gratiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, & indultis ad inſtantiam quatuor Ordinum Mendicantium, & perſonarum, ac Fratrum eorumdem, aut aliquorum ex eis iam ritè factis, & tranſumptatis, ea prorſus fides adhiberetur, vbi forent exhibita, vel oſtenſa, ac ſi ſuæ, & aliæ literæ huiuſmodi tunc exhiberentur; ac priuilegia, gratiæ, conceſſiones, immunitates, libertates, exemptiones, & indulta præfata Ordini Minimorum, ac illius perſonis, & Fratribus huiuſmodi conceſſa, & in eis Ordo Minimorum, ac illius Fratres, & perſonæ huiuſmodi ſpecialiter, & nominatim expreſſi fuiſſent, ac pro eis principaliter emanaſſent.

Vide dictā. 1. Conſt. Iulij,§ 15. Quodque de cætero famuli domorum Ordinis Minimorum huiuſmodi, necnon cæteri eiuſdem Ordinis habitum portantes, & in articulo mortis in dictis domibus ſepulturam eligentes, omnibus, & ſingulis priuilegiis Ordini Minimorum huiuſmodi quomodolibet conceſſis gaudere valerent, indulſit. Ac

Vide dictā. Conſt.§.16. quòd Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi in vigeſimoſecundo ſuæ ætatis anno tunc, & pro tempore conſtituti ad preſbyteratus ordinem, aliàs tamen

Vide ibid. §.20. ritè. ſe promoueri facere poſſent. Necnon loca, & Oratoria quæcumque eatenus vbilibet recepta pro eorum perpetuis vſu, & habitatione vigore conceſſionis ipſius Sixti prædeceſſoris ipſius retinere, conſtruere, ac ædificare, ſeu conſtrui, ac ædificari facere abſque alia deſuper facienda noua conceſſione Apoſtolica: Et quòd deinceps Ordinis Minimorum huiuſmodi Conſeruatores, quoties opus foret, eidem Ordini Minimorum, ac illius perſonis, & Fratribus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, ne aliqui, cuiuſcumque nobilitatis, aut dignitatis exiſtentes, Ordinis Minimorum huiuſmodi Fratres alicubi in aliquo damnificare, moleſtare, perturbare, aut inquietare vllatenus auderent, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna inhibere poſſent. Quodque Ordinis Minimorum Generalis, & Vigiles, ac Prouinciales, eorumque vices gerentes omnes, & ſingulas eiuſdem Ordinis Minimorum Eccleſias, Cœmeteria, Capitula, & Oratoria vbicumque receptas, ſeu recepta, & recipiendas, ſeu recipienda ſolemni benedictione benedicere, ac etiam illas, ſeu illa, & eorum quodlibet ſanguinis, ſiue ſeminis effuſione, ſiue aliàs quomodocumque pollutas, ſiue polluta, quoties opus foret, aqua tamen priùs per aliquem Catholicum Antiſtitem, vt moris eſt, benedicta, reconciliare: Ac ſingulæ Ordinis Minimorum huiuſmodi Tutrices, prout ipſius Ordinis Minimorum Fundatrices, etiam cum earum vtriuſque ſexus liberis procreatis, & procreandis, omnibus, & ſingulis eiuſdem Ordinis Minimorum priuilegiis, gratiis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, indultis, conceſſionibus, & indulgentiis vti, potiri, & gaudere valerent, licentiam, & facultatem conceſſit, pariter & indulſit.

§. 9. Et ſucceſſiuè pro parte præfati Franciſci eidem Iulio prædeceſſori expoſito, quòd ipſe Regulam Sororum eiuſdem Ordinis ad inſtar Regulæ Fratrum Minimorum huiuſmodi de nouo ediderat, & inſtituerat, ac Regulam Sororum dicti Ordinis Minimorum irrefragabiliter appellari, ac per ipſum Iulium prædeceſſorem benedici, approbari, & confirmari cupiebat. Idem Iulius prædeceſſor per alias ſuas Regulam huiuſmodi cum defectuum ſuppletione approbauit, & confirmauit, ac ipſam Regulam Sororum eiuſdem Ordinis Minimorum perpetuò irrefragabiliter nuncupari voluit.

§. 10. Et deinde idem Iulius prædeceſſor tunc Epiſcopo Pariſienſi per alias ſuas in forma Breuis literas mandauit, quatenus dicti Ordinis Minimorum Conſeruator eſſet, &, quoties opus foret, Ordini Minimorum, ac illius perſonis, & Fratribus huiuſmodi in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſſiſteret,

1540. ſiſteret, & non permitteret, quòd aliqui, cuiuſcumque dignitatis, aut nobilitatis exiſterent, Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi alicubi in aliquo damnificare, moleſtare, perturbare, aut inquietare vllatenus auderent, nec eos de cætero ſuper ſepulturis, & corporibus illorum, qui in eiuſdem Ordinis Minimorum Eccleſiis ſepeliri eligerent pro tempore, impedire præſumerent, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna inhiberet, ac Eccleſias, ad quas corpora defunctorum, qui in Ordinis Minimorum huiuſmodi Eccleſiis iuxta ordinationem ipſorum defunctorum ſepeliri deberent, deferrentur, Eccleſiaſtico ſupponeret interdicto, donec corpora ipſa eiſdem Fratribus Minimis in domorum Ordinis Minimorum huiuſmodi Eccleſiis reſtituerent. 1540.

§. 11. Et poſtremò idem Iulius prædeceſſor eiuſdem Franciſci ſupplicationibus per reliquas ſuas ſub plumbo literas Pyrrhi Archiepiſcopi, & Goffredi Epiſcopi S. Marci, ac Sixti, & Alexandri prædeceſſorum prædictorum, ac ſuas literas præfatas, necnon omnia, & ſingula in eis contenta approbauit, innouauit, & confirmauit, ac ſui ſcripti patrocinio communiuit, illaque omnia, & ſingula Franciſco, & aliis Ordinis Minimorum huiuſmodi Fratribus, & perſonis, ac illorum Eccleſiis, domibus, & locis conſtructis, & conſtruendis ſub Minimorum nomine de nouo conceſſit, & indulſit. Ac pro potiori cautela omnia, & ſingula in dictis literis quomodolibet contenta, etiam quò ad hoc, vt Franciſcus, & alij Ordinis Minimorum huiuſmodi Fratres pro tempore exiſtentes, tam quatuor Mendicantium, quàm aliorum quorumcumque, quantumcumque priuilegiatorum Ordinum, quaſcumque Religioſas perſonas ad ſe venientes, & habitum per eos geſtari ſolitum ſumere volentes, primitùs verbo, vel ſcripto à ſuis immediatis Superioribus, per ſe, vel per interpoſitam perſonam petita licentia, quamuis non obtenta, ad Minimorum Ordinem, & habitum huiuſmodi recipere: Necnon confeſſiones quarumcumque perſonarum, tam Religioſarum, quàm Eccleſiaſticarum, & ſecularium vbilibet audire, &, illis auditis, perſonas ipſas, & earum quamlibet iuxta formam, & tenorem priuilegij per præfatum Sixtum prædeceſſorem Ordini Minimorum huiuſmodi, ac illius perſonis, & Fratribus dudum conceſſi, & confirmati abſoluere, & pœnitentiam ſalutarem illis iniungere valerent: Necnon Ordinis Minimorum huiuſmodi Eccleſiæ, Oratoria, domus, & loca, tam recepta, quàm recipienda, tamquam Sedis, & Eccleſiæ Romanæ huiuſmodi ſpecialia Oratoria, Eccleſiæ, domus, & loca, cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis prorſus ab omni decimarum, & oblationum ſolutione, ſeu iuriſdictione perpetuò libera eſſent, & eſſe cenſerentur, ac ſub Beati Petri, & dictæ Sedis, ac ſua protectione immediatè ſubiacerent: Ipſiuſque Ordinis Minimorum Fratres pro tempore exiſtentes de hortis, & virgultis, & aliis quibuſcumque bonis Ordini Minimorum huiuſmodi, & illius domibus, & Eccleſiis pro tempore relictis, & legatis, ac ſuper luminaribus, & aliis rebus diuino cultui pro tempore dedicatis decimas, aut oblationes aliquas, etiam ex noualibus, vel quartam ex funeralibus ſoluere minimè tenerentur, nec ad id à quoquam, cuiuſcumque nobilitatis, aut dignitatis exiſteret, valerent quomodolibet coarctari: Quodque Ordini Minimorum huiuſmodi, ac illius perſonis, & domibus per eumdem Sixtum prædeceſſorem ſub Eremitarum nomine dudum conceſſa priuilegia, ſub ipſius prædeceſſoris nomine, mutatis in eis nominibus Eremitæ, ac Eremitarum, in Minimi, ac Minimorum, ac Eremitorij, & Eremitoriorum, in domorum Ordinis Minimorum huiuſmodi nomina, cæteriſque ſingulis ad hunc effectum de neceſſitate mutandis, innouata, & mutata eſſent, & eſſe cenſerentur. Necnon ſuper omnibus, ac ſingulis Maris magni, & aliis quibuſcumque bullis quatuor Mendicantium Ordinibus, & eorum cuilibet quomodolibet conceſſis, vnum, vel plura tranſumpta coniunctim, vel diuiſim fieri facere poſſent perinde, ac ſi illa, mutatis in eis nominibus quorumcumque Romanorum Pontificum prædeceſſorum ſuorum, & ipſorum Mendicantium, in ipſius prædeceſſoris, & Fratrum Ordinis Minimorum huiuſmodi nomina, cæteriſque ſingulis ad huiuſmodi effectum de neceſsitate mutandis, conceſſa forent. Ac quòd

1540. tranſumptum, ſeu tranſumpta huiuſmodi taliter facta, & manu alicuius Notarij publici ſubſcripta, ac ſigillo alicuius Prælati Eccleſiaſtici ſigillata, Ordini Minimorum huiuſmodi, ac illius perſonis, & Fratribus pro tempore exiſtentibus, vbique locorum ſuffragarentur perinde, ac ſi ſingulæ prædictæ bullæ præfatis quatuor Mendicantium Ordinibus per quoſcumque prædeceſſores prædictos quomodolibet conceſſæ, Fratribus ipſis Minimis, & eorum Ordini præfato ſub Minimorum nomine ſpecialiter, & expreſsè indultæ fuiſſent, ac pro eis principaliter emanaſſent. Quodque *ſanctæ Trinitatis* tunc ad Eccleſiam *S. Stephani Gieni*, & *S. Rochi*, tunc ad Monaſterium *S. Saturnini Tholoſani Ordinis S. Auguſtini*, pleno iure ſpectantes Eccleſias, ac illorum domos, necnon reliquiam *S. Blaſij*, per tunc Dominam *de Bourbon*, ac tunc Epiſcopum *Grattanopolitanum*, etiam tunc dicti Monaſterij Abbatem, necnon omnia, & ſingula alia Oratoria, Eccleſias, reliquias, domos, loca, Conuentus, & bona in *Gallia*, *Calabria*, *Sicilia*, *Hiſpania*, *Bohemia*, & aliis Regnis, ac *Italia*, *Picardia*, *Aquitania*, *Patrimonij*, *Paulæ* & *Paterni*, aliis Prouinciis, Ciuitatibus, & locis quibuſcumque, Ordini Minimorum, ac illius perſonis, & Fratribus præfatis quomodocumq; conceſſa, & per *Franciſcum*, & alios Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi vigore priuilegij Sixti prædeceſſoris prædicti recepta, & per eos eatenus poſſeſſa abſque alia noua conceſsione Apoſtolica perpetuò pacificè poſsidere valerent, ac ſuper illis, aut aliquo eorum à quoquam moleſtari nequirent. Et quòd Fratres ipſi Minimi in eorum Eccleſiis conſtructis, & conſtruendis curialibus, mercatoribus, peregrinis, ac tranſeuntibus, & aliis quibuſcumque perſonis Euchariſtiæ Sacramenta, quoties opus foret, miniſtrare, ac miniſtrari facere: Necnon eiuſdem Ordinis Minimorum Fratres, Sorores, & Oblati, necnon vtriuſque ſexus Chriſti fideles tertij Ordinis Minimorum huiuſmodi, ac eiuſdem Ordinis Conſeruatores per Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi pro tempore capitulariter electi, ac Tutores, & Tutrices, Fundatores, & Fundatrices, Procuratores, & Procuratrices, ac eorum vtriuſque ſexus liberi procreati, & procreandi ſemel in vita, & ita in morte, ſicut ac quæcumque perſonæ in dicto Ordine Minimorum de cætero recipiendæ in earum ingreſſu plenariam omnium peccatorum ſuorum veniam, & indulgentiam plenè, ac integrè conſequerentur, & conſequi poſſent. Ac tam iam conſtructæ, quàm aliæ quæcumque Sororum ſecundi Ordinis Minimorum huiuſmodi de cætero vbicumque conſtruendæ, & ædificandæ domus, ac Eccleſiæ, omneſque prænominatæ perſonæ ad eumdem Ordinem Minimorum quomodolibet ſpectantes omnibus priuilegiis, immunitatibus, indulgentiis, facultatibus, libertatibus, indultis, exemptionibus, fauoribus, & gratiis Ordini Minimorum huiuſmodi, ac illius Fratribus, & domibus per eorumdem Sixti, & Alexandri prædeceſſorum, ac ſuas literas huiuſmodi quomodolibet conceſsis vti, potiri, & gaudere poſſent, ac ſi illa omnia eis expreſsè conceſſa fuiſſent, de nouo indulſit, extendit, & ampliauit, prout in ſingulis literis prædictis pleniùs continetur. 1540.

Supplicatio. §. 12. Cùm autem, ſicut dilecti filij moderni Generalis, & Zeloſus Ordinis Fratrum Minimorum huiuſmodi nobis nuper exponi fecerunt, ea firmiora cenſeantur, quæ eiuſdem Sedis confirmatione ſæpius roborantur, iidem Generalis, & Zeloſus nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt prædictis priuilegiis, immunitatibus, indulgentiis, facultatibus, libertatibus, indultis, exemptionibus, fauoribus, conceſſionibus, & gratiis, necnon ſingulis *Sixti*, *Alexandri*, & *Iulij* prædeceſſorum huiuſmodi literis noſtræ approbationis robur adiicere, aliaſque in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Confirmat omnia dicta priuilegia. §. 13. Nos igitur ad fructus vberes, quos Ordo Fratrum Minimorum huiuſmodi in agro militantis Eccleſiæ producere non ceſſat, debitum reſpectum habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, prædicta omnia, & ſingula priuilegia, immunitates, indulgentias, facultates, libertates, indulta, exemptiones, fauores, & gratias eidem Ordini Fratrum Minimorum, ac illius Eccleſiis, domibus, & perſonis, tam in genere, quàm in ſpecie per eoſdem prædeceſſores,

1540. deceſſores, vt præfertur, conceſſa, necnon prædeceſſorum huiuſmodi deſuper confectas literas, quarum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis haberi volumus, ex certa ſcientia noſtra, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ firmitatis robur adiicimus, eaque perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere, ac Generali, Zeloſo, Fratribus, & perſonis Ordinis Minimorum huiuſmodi, necnon aliis quibuſcumque; quos illa concernunt, ſuffragari. 1553.

§ 14 Et ſic per quoſcumque iudices, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, iudicari, & diffiniri debere. *Tollit facultatẽ aliter iudicandi.*

§. 15. Necnon quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. *Decretum irritans.*

§ 16. Necnon priuilegia, immunitates, indulgentias, facultates, libertates, indulta, exemptiones, fauores, & gratias huiuſmodi, modo, & forma, quibus conceſſa ſunt, ad domos, & loca quæcumque dicti Ordinis Fratrum Minimorum hactenus recepta, & in poſterum recipienda extendimus, & ampliamus. *Extendit prædicta priuilegia ad Conuentus receptos, & recipiendos.*

§. 17. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, etiam generalis Concilij Lateranenſis vltimò celebrati, ac Ordinum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon omnibus, quæ ſinguli prædeceſſores præfati in ſuis literis prædictis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque. *Derogat contrariis.*

§. 18. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad quæcumque loca, vbi illæ neceſſariæ fuerint, deferre, volumus, & præfata Apoſtolica auctoritate decernimus, quòd earumdem præſentium literarum tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillis alicuius Prælati Eccleſiaſtici munitis, ea prorſus in iudicio, & extra fides plenaria adhibeatur, ac illis ſtetur in omnibus, & per omnia, ſicut ipſis originalibus literis adhiberetur, & ſtaretur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud ſanctum Marcum, ſub annulo Piſcat. die 25. Iulij, 1540. Pontif. noſtri anno 6. *Trãſumptis fidem adhiberi iubet.*

IVLIVS III. 1553.

Qui ſedit à die VII Februar. an. 1550 ad XXIII Martij an. 1555.

CONSTITVTIO I.

Recipit Minimos, & bona ipſorum ſub protectione Sedis Apoſtolicæ, & confirmat omnia priuilegia à ſuis prædeceſſoribus conceſſa.

IVLIVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI. Dilectis filiis Generali, & Prouincialibus, Correctoribus, ac Zeloſo, necnon vniuerſis Fratribus Ordinis Minimorum,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. I. CVm à nobis petitur, quod iuſtum eſt, & honeſtum, tam vigore æquitatis, quàm quia ordo exigit rationis, vt id per ſollicitudinem officij noſtri ad debitum perducatur effectum. Eapropter, dilecti in Domino filij, veſtris iuſtis poſtulationibus grato concurrentes aſſenſu, perſonas veſtras, & loca, in quibus diuino eſtis obſequio mancipati, cum omnibus bonis, quæ in præſentiarum in communi rationabiliter poſſidetis, & in futurum iuſtis modis, præſtante Domino, poteritis adipiſci, ſub B. Petri protectione ſuſcipimus, at- *Concedit prout in ſummario.*

1553. que noſtra: Omnes quoque libertates, & immunitates à fel. rec. *Sixto IV. Alexandro VI. Iulio II. Leone X. Clemente VII.* & *Paulo III.* prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſiue per priuilegia, conceſſiones, & alia indulta, vobis, & domibus veſtris communiter conceſſa; Necnon libertates, & exemptiones ſecularium exactionum ab Imperatoribus, Regibus, Ducibus, Principibus, ac aliis Chriſti fidelibus vobis, & domibus prædictis, etiam in communi rationabiliter indultas: Specialiter autem decimas, primitias, obuentiones, affictus annuos, reſponſiones, cenſus, fructus, redditus, prouentus, vineas, domos, hortos, virgulta, prata, paſcua, oliueta, viridaria, nemora, ſyluas, lacus, ſtagna, piſcarias, & alia bona ad vos, & domos veſtras huiuſmodi etiam communiter ſpectantia, ſicuti ea omnia iuſtè, & pacificè poſſidetis, vobis, & eiſdem domibus veſtris auctoritate Apoſtolica confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus; ſalua in prædictis decimis moderatione Concilij generalis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, &c. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, anno Incarn. Dom. 1553. quinto Kal. Maij, Pontif. noſtri anno 4. 1553.

CONSTITVTIO II.

Confirmat voluntatem B. P. N. Franciſci decernentis Conuentum SS. Trinitatis in vrbe per fratres Gallicæ nationis regi debere.

IVLIVS PAPA III.

1553.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Prooemiũ. ROmani Pontificis, in quo diuina diſpoſitione poteſtatis plenitudo conſiſtit, prouidentia circumſpecta, ad ea, quæ ſtatui proſpero regularium locorum quorumlibet, & in eis ſtudio piæ vitæ deditarum perſonarum, profutura conſpicit, oneroſis ſtudiis intendit, & his quæ propterea ordinata fuiſſe dicuntur, vt illibata perſiſtant, Apoſtolici muniminis adiicit firmitatem, & aliàs deſuper diſponit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Supplicatio §. 1. Sanè pro parte chariſſimi in Chriſto filij noſtri *Henrici Francorum Regis Chriſtianiſſimi* nobis nuper exhibita petitio continebat, quod dudum *Sanctus Franciſcus de Paula*, tunc in ſeculo vitam beatam agens, ex ſpeciali ſedis Apoſtolicæ licentiâ & permiſſu, Ordinem F. F. Minimorum inſtituit, & omnium Eremitoriorum Oratoriorum & locorum eiuſdem Ordinis vbicunque conſtitutorum, necnon Congregationum Fratrum Religioſorum & perſonarum aliarum ſub regulari obſeruantia in eis degentium Superior & Generalis effectus fuit: quodque idem *Sanctus Franciſcus* piè conſiderans claræ memoriæ *Carolum Francorum Regem* ſibi & dicto Ordini locum domus *Sanctiſſimæ Trinitatis* in *Monte Pincio* de Vrbe comparaſſe, in memoriam tanti beneficij, & ad hoc vt Fratres dicti Ordinis in eadem domo pro tempore exiſtentes in diuini cultus perſolutione pro ſalute animæ dicti benefactoris magis memores redderentur, inter alia quòd ex tunc in poſterum dicta domus per Fratres Gallicæ nationis quamdiu inuenirentur qui inibi reſidere & cultui diuino inſiſtere vellent, ſin autem per alios, regi, gubernari ac inhabitari deberet, per publicum inſtrumentum deſuper confectum & manu Notarij publici ſubſcriptum voluit & ordinauit. *Henricus III.* *Carolus VIII.*

Cõcedit vt in ſummario. §. 2. Nos attendentes quantùm piè & ſanctè Ordo ipſe eſt inſtitutus, quantumque ab eius inſtitutione citra, illius fratres religioſè cum odore bonæ famæ vixerint: & propterea eundem Ordinem in ſuo ſolido ſtatu, ac illius Fratres præfatos in tranquillitate & pace confouere, & quibuſuis ſcandalis obuiare ac voluntati & Ordinationi tam pij Patris annuere, & illi ſatisfacere, necnon pium & charitatiuum, ac liberale donum dicti Regis in illius memoriam

1553. riam prout par eſt) recognoſcere volentes, eiuſdem *Henrici Regis Christianiſsimi* 1553.
ſupplicationibus in hac parte inclinati, voluntatẽ & ordinationem *S. Franciſci*, ac deſuper confectum publicum inſtrumentum huiuſmodi, nec non, prout illa concernunt, omnia & ſingula in eis contenta ac inde ſecuta quæcunque, ex certâ noſtrâ ſcientiâ, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, autoritate Apoſtolica, tenore præſentium, approbamus & confirmamus, diſtrictius inhibentes pro tempore exiſtentibus Generali Correctori, & Fratribus dicti Ordinis, ac eorum ſingulis ſub maioris excommunicationis aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis & cenſuris, ac etiam priuationis dignitatum, officiorum, ac vocis actiuæ & paſſiuæ in Capitulo, & quibuſuis aliis actibus, necnon perpetuæ inhabilitatis ad illa & alia in poſterum obtinenda, per eorum quemlibet incurrendis pœnis, ne de cætero, quamdiu Fratres dicti Ordinis præfatæ nationis Gallicæ reperientur, alium quàm eiuſdem Nationis Gallicæ in Correctorem dictæ domus eligere, ſeu admittere, aut electum confirmare quouis modo audeant, vel præſumant.

§. 3. Decernentes ex tunc irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis autoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Decretum irritans.

§. 4 Non obſtantibus præmiſſis quibuſuis Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon dicti Ordinis etiam iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, necnon priuilegiis, indultis & litteris Apoſtolicis in contrarium forſan quomodolibet conceſſis, approbatis & innouatis. Quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus contrariis quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſede ſit indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de huiuſmodi indulto mentionem. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris die xxv. Septembr. an. 1553. Pontificatus noſtri anno 4. Derogat contrariis.

PAVLVS IV. 1555.

Qui ſedit à die xxiii Maij an. 1555. ad diem xviii. Aug. an. 1559.

CONSTITVTIO I.

Recipit Minimos, & bona ipſorum ſub protectione Sedis Apoſtolicæ, & confirmat omnia priuilegia à ſuis prædeceſſoribus conceſſa.

PAVLVS EPISCOP. SERVVS SERVORVM DEI.

Dilectis filiis Generali, & Prouincialibus, Correctoribus, ac Zeloſis necnon vniuerſis Fratribus Ordinis Minimorum,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. CVm à nobis petitur, quod iuſtum eſt, & honeſtum, tam vigore æquitatis, quàm quia ordo exigit rationis, vt id per ſollicitudinem officij noſtri ad debitum perducatur effectum. Eapropter, dilecti in Domino filij, veſtris iuſtis poſtulationibus grato concurrentes aſſenſu perſonas veſtras, & loca, in quibus diuino eſtis obſequio mancipati, cum omnibus bonis, quæ in præſentiarum in communi rationabiliter poſſidetis, & in futurum iuſtis modis, præſtante Domino, poteritis adipiſci, ſub B. Petri protectione ſuſcipimus, atque noſtra. Omnes quoque libertates, & immunitates à fel. rec. *Sixto IV. Alexandro VI. Iulio II. Leone X. Clemente VII. Paulo III.* & *Iulio* etiam III. præde- Concedit prout in ſummario.

1559. ceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſiue per priuilegia, conceſſiones, & 1555.
alia indulta, vobis, & domibus veſtris communiter conceſſa: Necnon libertates, & exemptiones ſecularium exactionum ab Imperatoribus, Regibus, Ducibus, Principibus, & aliis Chriſti fidelibus vobis, & domibus prædictis, etiam in communi rationabiliter indultas: Specialiter autem decimas, primitias, obuentiones, affictus annuos, reſponſiones, cenſus, fructus, redditus, prouentus, vineas, domos, hortos, virgulta, prata, paſcua, olíueta, viridaria, nemora, ſyluas, lacus, ſtagna, piſcarias, & alia bona, ad vos, & domos veſtras huiuſmodi etiam communiter ſpectantia, ſicuti ea omnia iuſtè, & pacificè poſſidetis, vobis, & eiſdem domibus veſtris auctoritate Apoſtolica confirmamus; & præſentis ſcripti patrocinio communimus; ſalua in prædictis decimis moderatione Concilij generalis. Nulli ergo, &c. Datum *Romæ*, apud *S. Marcum*, anno Incar. Dom. 1555. decimo Kalend. Octobris, Pontific. noſtri anno 1.

CONSTITVTIO II.

Declarat, quomodo tractandi, & recipiendi ſint apoſtatæ ad Religionem reuertentes.

1559. MICHAEL GHISLERIVS MISERATIONE DIuina tit. S. Mariæ ſuper Mineruam, ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis Alexandrinus vulgariter nuncupatus, hæreticæ prauitatis in tota Republica Chriſtiana ſupremus Inquiſitor à S. Sede Apoſtolica ſpecialiter delegatus.

RR. PP. Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula ſuum generale Capitulum feliciter celebrantibus,

Salutem in Domino, & Spiritus ſancti conſolationem.

Proœmiũ. INgens deuotionis affectus, quem erga Ordinem veſtrum gerimus, efficit, vt in omnibus, quæ ad proſperos ſucceſſus veſtræ regularis obſeruantiæ attinent, auxilium, & conſilium, & quicquid ſumus, & poſſumus, cùm ratio poſtulat, & exigimur, vobis libenter impendamus.

Supplicatio. §. 1. Cùm igitur nobis in Chriſto chariſſimus Frater Mathurinus Auberth Zeloſus veſter humiliter, & inſtanter ſupplicauerit, vt, ſicut illi verbo tenus declarauimus, quomodò de mente, & intentione S. D. N. Papæ recipi, & à vobis recepti tractari debeant apoſtatæ, qui poſt emanatam contra eos ex die 13 Kalend. Auguſti anni præteriti nouiſſimam eiuſdem ſuæ Sanctitatis bullam ad vos redeunt, vobis quoque in vnum pro Religionis veſtræ tractandis negotiis capitulariter congregatis exponere, & teſtimonialibus noſtris ad vos literis denunciare dignaremur, ne in re tanti momenti à voluntate, & recto inſtituto eiuſdem S. D. vel in minimo recedatis.

(Habetur apud Laertium Cherubinum Cõſt. XIV. Pauli IV.)

Non omnes apoſtatæ recipiendi. §. 2. Nos, quibus huiuſmodi apoſtatarum negotium per Suam Sanctitatem ſpeciali cura demandatum eſt, viuæ vocis oraculo deſuper nobis facto, notum facimus, & tenore præſentium certiores reddimus, non fuiſſe, nec eſſe intentionis eiuſdem S. D. vt quoſcumque huiuſmodi apoſtatas ſine diſcrimine, & abſque vllo delectu recipiatis, & veſtræ Societati admiſceatis, ſed eos tantùm, de quibus emendatioris vitæ propoſitum concipere, & ſperare probabiliter poteſtis, & qui veſtræ Religioni poſſint eſſe bono vſui.

Apoſtatæ cogendi renunciare literis Apoſtolicis. §. 3. Quos in primis oportet cogere ad renunciandum omnibus, & ſingulis Apoſtolicis literis contra profeſſionem ſuam, vel quouis modo contra regularem obſeruantiã in forma Breuis, vel etiam plumbatis, aut ſacræ Pœnitentiariæ Apoſtolicæ, ac quibuſuis priuilegiis, & exemplis per eos hactenus impetratis.

§. 4. Præſtito

1559. §. 4. Præſtito etiam per eos iuramento in manibus Generalis, vel Prouincialis, aut eorum, quibus commiſerint, quòd talia, aut ſimilia impetrare numquam attentabunt, ſed in ſtatu profeſſionis ſuæ, cui per ſolemne votum ſe adixerunt, poſthac ſtabunt, & perſeuerabunt, iuxta Regulæ, & ſtatutorum Ordinis exigentiam. 1565.

Debent iurare, quòd talia amplius non attentabūt.

§. 5. Quos ſic per vos receptos, quamuis non vt inimicos habere, ſed de eorum reſipiſcentia gaudere, & lætari debeatis, probandi tamen veniunt à vobis in camino patientiæ, & humiliationis, vtrum pœnarum timore, an virtutis amore, & vitæ melioris propoſito ad Religionis ſuæ gremium reuertantur.

Probandi in humilitate, & patiétia.

§ 6. Ideò de eiuſdem S.D. mente, & voluntate eſſe tenore præſentium declaramus, huiuſmodi apoſtatas per vos, vt præmiſſum eſt, receptos, & Religioni iterum inſertos, actiua, & paſſiua vocibus, iureq; ſuæ primogenituræ, necnon publica ad populum prædicatione, & confeſſionis ſecularium audientia priuatos eſſe, per nullos Superiores, nec etiam per generale, ſeu prouinciale Capitula rehabilitandos, donec ad minùs per quadriennium bene, & laudabiliter ſub correctionis, & diſciplinæ ferula patienter, & humiliter vixerint. Quo quidem quadriennio ſic expleto, poſſe ad huiuſmodi, generalis, & prouincialis Capitulorum duarum ex tribus partibus vocalium accedente conſenſu, rehabilitari, & ad omnes, & ſingulos Religionis legitimos actus reſtitui, eiuſdem S. D. N. Pauli Papæ IV. auctoritate, & gratia permittimus, & indulgemus; dummodò tempus, quo manſerunt extra Religionem, inter ſuæ profeſſionis annos non computetur.

Sunt priuati voce actiua, & paſſiua, &c. per nullos Superiores rehabilitandi.

§. 7. Declarantes etiam, hactenus contra præſcriptam formam per vos receptos non (niſi duarum præſentis Capituli generalis partium ſuffragante illis conſenſu) eſſe pro receptis habendos, ſed habitu Religionis exuendos, & à Societate veſtra eiiciendos, & ſic eiectos nihilominus pœnis in bulla prædicta contentis remanere obnoxios.

Cótra iſtam formam recepti exuendi.

§. 8. In quorum omnium, & ſingulorum fidem præſentes literas manu noſtra ſubſcriptas, per noſtrum infraſcriptum Secretarium fieri fecimus. Datum Romæ in ſacro Apoſtolico Palatio in ædibus ſolitæ reſidentiæ, die 10. Menſis Aprilis, anni 1559. Pontific. S.D.N. Pauli Papæ IV. anno 4. ſub ſoliti ſigilli noſtri appenſione. F. Michael G. Card. Alex. Io. Matth. Rober. Secret.

Subſcriptione firmat.

PIVS PAPA IV. 1565.

Qui ſedit à die XXVI Dec. an. 1559. ad X. eiuſdem menſis an. 1565.

CONSTITVTIO VNICA.

Breue Iulij III. pro Conuentu Sanctiſs. Trinitatis ab eius regiſtro inſcriptum valere mandat.

PIVS PAPA IV.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

PRouiſionis noſtræ debet prouenire ſubſidio, vt ſuum ius cuilibet conſeruetur. Hinc eſt quod nos tenorem quarundam litterarum fœlicis recordationis *Iulij* Papæ III. prædeceſſoris noſtri in forma Breuis in Regiſtro ipſius Prædeceſſoris compertum, pro eo quod ſicut exhibita nobis nuper, pro parte dilectorum filiorum, Fratrum domus *Sanctiſſimæ Trinitatis* in *Monte Pincio* de Vrbe Ordinis *Fratrum Minimorum*, petitio continebat, ipſi huiuſmodi tenore ex certis cauſis dinoſcuntur indigere, ex Regiſtro ipſius de verbo ad verbum tranſcribi, & ad ipſorum Fratrum inſtantiam præſentibus annotari fecimus, qui talis eſt, Videlicet: *Iulius Papa III. ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificū, &c.* vt ſupra ad ann. 1553.

1567. Cæterùm vt earundem litterarum tenor prædictus ſic inſertus omnimodam 1565.
rei ſeu facti certitudinem faciat Apoſtolica autoritate decernimus, vt, illud idem robur, eandem vim eundemque vigorem dictus tenor habeat quæ haberent originales litteræ ſupradictæ, ac eadem prorſus eidem tenori fides adhibeatur quandocunque & vbicunque, in Iudicio vel alibi, vbi fuerit exhibitus vel oſtenſus, ipſique tenori firmiter ſtetur in omnibus, ſicut eiſdem originalibus ſtaretur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Per hoc autem nullum ius de nouo cuiquam acquiri volumus, ſed antiquum tantummodò conſeruari. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris die XXII. Februar. an. 1565. Pont. noſtri anno 6.

1567.

PIVS V.

Qui ſedit à die VII Ianuar. an. 1566. ad 1. Maij an. 1572.

CONSTITVTIO I.

Capuccini non poſſunt transferri ad Ordinem Minimorum, nec è contra.

PIVS PAPA V.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Prœmiū. SEdis Apoſtolicæ ſolertia, dum ad ſalutare quorumdam remedium extructa in eorum detrimentum vergere conſpicit, ne, quod illis profuturum maturitate ſumma prodiiſſe comperitur, noxium incauto miniſterio efficiatur, celeris prouiſionis opem afferre conſueuit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Motiua. §. 1. Sanè accepimus, quòd, cum aliquando contingat, aliquos fratres religioſos; tam Ordinis S. Franciſci Capuccinorum; quàm eiuſdem S. Franciſci de Paula Minimorum nuncupatorum de vno loco ad alium, etiam forſan abſq; ſuorum Superiorum licentia, transferri, exinde perturbationes & mala exempla inter eoſdem fratres ſæpius oriri ſolent.

Statuit prout in ſummario. §. 2. Nos cupientes perturbationibus, & malis exemplis huiuſmodi, quantùm cum Deo poſſumus, obuiare; motu proprio, non ad alicuius inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa noſtra ſcientia, quòd de cætero perpetuis futuris temporibus nullus ex Fratribus Capuccinis ad dictum Ordinem S. Franciſci de Paula, nec è conuerſo, quòd vllus Frater eiuſdem S. Franciſci de Paula ad Ordinem Fratrum Capuccinorum huiuſmodi vllo vmquam tempore, & quacumque etiam, & quantumcumque iuſtiſſima cauſa, etiam de licentia ſuorum Superiorum, ſe transferre poſſit, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuò ſtatuimus, & ordinamus.

Decretum irritans. §. 3. Decernentes, ſtatutum, & ordinationem huiuſmodi per Fratres præfatos ſub indignationis noſtræ pœna inuiolabiliter obſeruari debere; ac ex nunc irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate tam ordinaria, quàm delegata, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat contrariis. §. 4. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Trāſumptis fidem adhiberi iubet. §. 5. Cæterùm quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides forſitan facienda foret, deferri; volumus, vt ipſarum tranſumptis manu publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, in iudicio, & extra, vbi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 6. Octobris 1567. Pontif. noſtri anno 2.

CONSTITVTIO II.

CONSTITVTIO II.

Declarat, Ordinem Minimorum inter Mendicantes eſſe connumerandum, eique omnia priuilegia Mendicantibus conceſſa communicat.

PIVS PAPA V.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

APoſtolicæ Sedis benignitas, ſicut ex debito paſtoralis officij erga omnes fideles generaliter affectum charitatis oſtendit, ſic eos, quos ſub regularis obſeruantiæ iugo diuino cultui emancipatos eſſe cognoſcit, ſpeciali tenetur patrocinio confouere. Procemiũ.

§. 1. Exponi ſanè nobis nuper fecerunt dilecti filij Fratres Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula, iamdudum Apoſtolica auctoritate approbati, quòd licet inter alia eis conceſſa priuilegia, & indulta, omnia, & ſingula quatuor Mendicantium Ordinum priuilegia ad Ordinem Minimorum huiuſmodi, ac illius profeſſores, & domos, eorumque Eccleſias per Sedem Apoſtolicam extenſa, & ampliata fuerint, & propterea Fratres Ordinum huiuſmodi etiam ſub Mendicantium nomine comprehendi debeant, nec ſuper præmiſſis à quoquam moleſtari poſſint. Cùm tamen, ſicut eadem expoſitio ſubiungebat, ex eo quòd nos nuper in quadam declaratione per nos ſub Mendicantium Fratrum Ordinibus, certis tunc expreſſis de cauſis, facta, præter S. Dominici, S. Franciſci, ac Eremitarum S. Auguſtini, necnon Carmelitarum Mendicantium Ordines, etiam in illis B. Mariæ Seruorum inſeri voluerimus, ac propterea facilè à quibuſdam dubitari meritò poſſet, quòd, ſi Ordinis Minimorum Fratres huiuſmodi ſub illis comprehendi voluiſſemus, nos ſpecialem etiam de illis mentionem omnino feciſſemus. Quare, ne ſuper præmiſſis vnquam dubitari contingat, iidem Fratres nobis humiliter ſupplicari fecerunt; vt ſibi in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Supplicatio.

§. 2. Nos attendentes, eos, cùm actu mendicent, non niſi honeſta de cauſa in Mendicantium Ordines eſſe aſcriptos, ac propterea ſua priuilegia illæſa conſeruare volentes, eoſque & eorum quemlibet à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes; necnon quarumcumque litium, & cauſarum ſtatus, ac merita, nomina, & cognomina iudicum, coram quibus illæ pendent, ac collitigantium, aliorumque, necnon quorumcumque priuilegiorum, indultorum, exemptionum, & immunitatum eis conceſſorum præſentibus pro expreſſis habentes, cauſaſque huiuſmodi ad nos harum ſerie auocantes, illaſque penitus, & omnino extinguentes, ac litigantibus huiuſmodi perpetuum ſuper præmiſſis ſilentium imponentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia, & ſingula priuilegia, immunitates, exemptiones, facultates, gratias, libertates, indulta, & alias gratias, tam per nos nuper, quàm per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem eamdem quomodolibet Mendicantibus Ordinibus conceſſa, ad præfatum Minimorum Ordinem de nouo extendimus, & ampliamus; ipſoſque verè Mendicantes eſſe, & ſub Mendicantium Ordinibus eſſe, & comprehendi debere; necnon omnia, & ſingula Concilij Trid. decreta pro Mendicantibus Ordinibus declarata, & modificata, etiam pro Ordine Minimorum huiuſmodi declaramus, & modificamus. Declarat prout in ſummario.

§. 3. Diſtrictiùs in virtute ſanctæ obedientiæ, ac aliis arbitrio noſtro infligendis pœnis inhibentes quibuſuis locorum Ordinariis; ac aliis quibuſcumque Mandat Ordinariis, ne moleſtent fratres contra ſua priuilegia.

1567. ne eoſdem Fratres Ordinis Minimorum contra eis ſic conceſſa priuilegia mo- 1567.
leſtare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præſumant.

Clauſulæ præſeruatiuæ.

§. 4. Decernentes quoque, præſentes literas vllo vmquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus poſſe, minuſue ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, modificationibus, limitationibus, reſtrictionibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, tam per nos, quàm etiam ſucceſſores noſtros quomodolibet, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque decretis pro tempore factis, & faciendis, quorumcumque tenorum exiſtant, includi, ſed, illis non obſtantibus, in ſuis robore, & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, etiam ſub data per ipſos Fratres Ordinis Minimorum eligenda de nouo conceſſas eſſe, & ita incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ eſſe, &, ad hoc vt perpetua firmitate ſubſiſtant, vim validi, & efficacis contractus inter dictam Sedem, & præfatorum Ordinum Mendicantium Fratres huiuſmodi habere.

Clauſula ſublata, & decretum irritans.

§. 5. Sicque per quoſcumque iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputat Commiſſarios.

§. 6. Quocirca venerab. Fratribus Archiepiſcopo Theatino, & Epiſcopo Amerino, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte eorumdem Fratrum Ordinis Minimorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra ipſos Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi voluntate, ſtatuto, declaratione, & aliis præmiſſis omnibus, & ſingulis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes, eos per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari; contradictores quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Et nihilominus, legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus, aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Derogat contrariis.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudicium non extrahatur, & aliis, necnon in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibus quoque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, & quomodolibet per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros præfatos, ac nos, & Sedem præfatam, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, etiam conſiſtorialiter, & de fratrum noſtrorum conſilio, necnon Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſis, confirmatis, & innouatis; quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque.

Aut

1568. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 9. Nouemb. 1567. Pontif. noſtri anno 2. 1568.

CONSTITVTIO III.

Decernit, quòd ad Capitulum generale Ordinis Minimorum non teneantur accedere Collegæ Prouincialium, nec duo Commiſſi ipſius Prouinciæ, ſed tantùm Prouincialis cum vnico Commiſſo cuiuſlibet Prouinciæ; & quòd in poſterum non celebrentur Capitula prouincialia intermedia, niſi dumtaxat per ſingulos Prouinciales cuiuſlibet Prouinciæ, vnà cum Definitoribus eiuſdem Prouinciæ capitulariter eligendis in primo anno cuiuſlibet triennij.

PIVS PAPA V.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

SVper familiam domus Dei, meritis licet imparibus, diuina diſpoſitione conſtituti, ad ea, per quæ perſonarum quarumlibet, præſertim ſub ſuaui Religionis iugo, & humilitatis ſpiritu Altiſſimo famulantium diſpendiis occurri poſſit, opportunis remediis prouidemus, ac deſuper diſponimus, & ordinamus, prout, perſonarum, & temporum qualitate penſata, in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Proœmiū.

§. 1. Cùm itaque, ſicut accepimus, dilecti filij Fratres totius Ordinis Minimorum *S. Franciſci de Paula* nuncupatorum, iuxta Regulam dicti Ordinis Capitulum generale pro electione ipſius Ordinis Generalis in die feſtiuitatis Aſcenſionis D. N. Ieſu Chriſti de triennio in triennium celebrare conſueuerint, & ad Capitulum generale huiuſmodi ſex ex qualibet Prouincia, videlicet Prouincialis cuiuſlibet Prouinciæ cum tribus Collegis, & duobus Commiſſis, ad quos pro tempore exiſtentium dicti Generalis, & Collegarum, & Procuratoris generalis, Zeloſi nuncupati electio ſpectabat, accedere teneantur: Ipſique fratres ſimiliter de triennio in triennium Prouinciales triennales in ſingulis Prouinciis eligere; dictique Prouinciales in ſingulis Prouinciis, vnà cum dilectis filiis Correctoribus, & Commiſſis Monaſteriorum, ſeu domorum ſingularum Prouinciarum pro Capitulis prouincialibus, ſeu intermediis nuncupatis, in qualibet Prouincia anno ſecundo, & tertio dicti triennij celebrandis, in feſto S. Michaëlis annis ſingulis, dicto triennio durante, iuxta ipſam Regulam ſeſe congregare, & Capitula intermedia huiuſmodi celebrare conſueuerint: Cumque etiam, ſicut nobis innotuit, quoties Prouinciales, ac Collegas, & Commiſſos præfatos ad Capitulum generale huiuſmodi accedere contingit, id cum maximo eorum vitæ periculo, his præſertim calamitoſis temporibus, & eorum detrimento, maximiſque Prouinciæ ſumptibus fiat; & Capitula intermedia huiuſmodi in quibuſdam Prouinciis, ea præſertim de cauſa, ſeu nulla alia, quàm pro electione quatuor, aut plurium, ſeu minoris numeri Definitorum in qualibet Prouincia eligendorum facienda, per quos Definitores ferè omnia, quæ in ipſis Capitulis intermediis fiunt, executioni demandantur, celebrare ſoleant, maximique ſumptus propterea ſubeundi ſint, quos dicti fratres maxima paupertate oppreſſi ſufferre nequeunt; idque etiam non ſolùm in non modicum dicti Ordinis, illiuſque Monaſteriorum, & regularium locorum detrimentum, & iacturam, ſed etiam, cum quamplures Fratres ipſius Ordinis ad Capitula intermedia huiuſmodi annis ſingulis accedentes, & præcipuè in Motiua.

1568. Bethicæ, ac Calabriæ, aliiſque Prouinciis, & partibus in magno numero confluentes, eorum Monaſteria quaſi deſolata interim relinquere videantur, in diuini cultus diminutionem cedat, & proinde etiam eiſdem Fratribus ad Capitula intermedia, ſeu prouincialia huiuſmodi accedentibus non modica vagandi occaſio præſtetur. 1568.

Ad Capitulum generale ſolus Prouincialis cũ vno Commiſſo accedat.

§. 2. Nos igitur diſpendiis, & aliis præmiſſis opportunè prouidere, ac dicti Ordinis ſingulares perſonas vberiores in vinea Domini fructus in dies afferre non ceſſantes, ſpiritualibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, ipſoſque & eorum quemlibet à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, de cætero perpetuis futuris temporibus Prouincialem ex qualibet Prouincia, vnà cum Commiſſo dumtaxat, ad quos dicti Generalis, illiuſque Collegarum, & Procuratoris prædictorum electio, vt moris eſt, dumtaxat ſpectare debeat, prout antea ad ſex prædictos ſpectabat, ad Capitulum generale huiuſmodi, abſque Collegis, & Commiſſo prædictis accedere debere.

Quatuor, aut plures Definitores eligantur.

§. 3. Necnon quatuor, ſeu plures, aut minoris numeri, prout Prouinciali, & Correctoribus, ac Commiſſis Capitulum prouinciale primi anni pro tempore celebrantibus viſum fuerit, in Definitores etiam triennales de cætero etiam tempore electionis eorumdem Prouincialium eligi debere.

Capitula intermedia per Prouinciales, & Definitores abſque Correctoribus celebrētur.

§. 4. Et Capitula intermedia huiuſmodi per ſingulos Prouinciales, vnà cum Definitoribus ipſis, abſque eo quòd Correctores, & Commiſſi prædicti ad Capitula intermedia huiuſmodi accedere, ſeu conuocari debeant, vel teneantur, in ſingulis Prouinciis dicto die S. Michaëlis celebrari poſſe.

Ius eligendi Generalem ad ſolos Prouinciales cum ſuis Commiſſis ſpectat.

§. 5. Ac ius, & facultatem eligendi Generalem dicti Ordinis, illiuſque Collegas, & Procuratorem præfatos ad Prouincialem ex qualibet Prouincia, vnà cum Commiſſo dumtaxat, prout antea ad ſex prædictos ſpectabat, ſpectare; ipſoſque Prouincialem, & Commiſſum, abſque aliis Collegis, & Commiſſis prædictis dumtaxat ex qualibet Prouincia ad Capitulum generale huiuſmodi accedere.

Ius celebrādi Capitula intermedia ad Prouinciales cum Definitoribus

§. 6. Ius verò, & facultatem celebrandi Capitula intermedia huiuſmodi etiam ad ſingulos Prouinciales dumtaxat in qualibet Prouincia, vnà cum Definitoribus prædictis, abſque eo quòd dicti Correctores, & Commiſſi eiſdem Capitulis intereſſe, aut ad illa conuocari debeant, ſpectare, & pertinere.

Generalis, &c. electiones prædicto modo factæ validæ ſunt.

§. 7. Et inſuper tam Generalis, ſuorumque Collegarum, ac Procuratoris, quàm Definitorum prædictorum electiones, per Prouincialem cuiuſlibet Prouinciæ, & Commiſſum, ac Prouinciales prædictos reſpectiuè pro tempore factas, validas, & efficaces, ac canonicè factas fore, & eſſe, ſuoſque plenarios effectus ſortiri debere in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi Generalis, & Collegarum, ac Procuratoris prædictorum electio per ſex ſupradictos facta fuiſſet.

Capitula intermedia prædicto modo facta valeat.

§. 8. Definitorum verò electiones huiuſmodi in dictis Capitulis intermediis faciendas, vt præfertur, omniaque & ſingula Capitula intermedia huiuſmodi per ſingulos Prouinciales, & Definitores præfatos dumtaxat in qualibet Prouincia pro tempore celebrata, in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi vnà cum Correctoribus, & Commiſſis eo tempore celebrata, dictorumque Definitorum electiones quolibet anno cum interuentu eorumdem Correctorum, & Commiſſorum factæ fuiſſent, perpetuò valere, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus.

Hęc conſtitutio habet vim validi contractus.

§. 9. Necnon præſentes literas nullo vmquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, ſeu inualidari poſſe, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium

gratiarum

1568. gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & derogationibus 1568.
comprehendi, ſed ſemper in priſtinum ſtatum reſtitutas, ac ſub data per ipſos fratres eligenda de nouo conceſſas cenſeri; vimque validi, & efficacis contractus inter Sedem Apoſtolicam, & Fratres præfatos ſortiri; ipſiſque nullatenus, ac non niſi expreſſa de verbo ad verbum in derogatione huiuſmodi facta fuerit mentio, derogari poſſit; Sicque per quoſcumque iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, ac ipſius Ordinis Protectorem, Correctores, & Commiſſos præfatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere. Irritum quoque; & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, motu ſimili declaramus, & ordinamus.

§. 10. Et nihilominus venerab. Fratribus Compoſtellan. & Toletan. ac Hiſpalen. Archiepiſcopis, ſiue eorum in ſpiritualibus Vicariis, aut Officialibus generalibus per præſentes motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte ipſorum fratrum, aut alicuius eorum ſuper præmiſſis fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præmiſſa omnia, & ſingula iuxta earumdem præſentium tenorem integrè, & inuiolabiliter obſeruari, eoſdemque fratres illis pacificè vti, frui, & gaudere; non permittentes, eos, aut eorum quempiam deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores, moleſtatores quoſlibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac, legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus, aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. *Commiſſarios deputat.*

§. 11. Non obſtantibus Regula ipſius Ordinis, & Correctorio nuncupato, & aliis præmiſſis, & quibuſuis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac ipſius Ordinis, illiuſque Monaſteriorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, & reformationibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Monaſteriis, & Ordini prædictis, illorumque Superioribus, & perſonis quibuſuis aliis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam motu ſimili quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis; quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad id ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris die 27. Maij, 1568. Pontific. noſtri anno 3. *Derogat contrariis.*

GREGORIVS XIII.

Qui ſedit à die v. Maij an. 1572. ad x. Aprilis an. 1585.

CONSTITVTIO I.

Confirmat & innouat de plenitudine poteſtatis Minimorum priuilegia, cum clauſula, Nonobſtante Concilio Lateranenſi.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetvam rei memoriam.

Proœmiū. Regimini militantis Eccleſiæ, diſponente Domino præſidentes, circa ſtatum fidelium quorumlibet, præſertim Religioſorum ſtudio piæ vitæ vacantium proſperè dirigendum attentiùs cogitamus, & eos, vt quietius vota ſua Domino perſoluere poſsint, eorumque loca & domos, benignis fauoribus confouemus, ac his quæ propterea per Prædeceſſores noſtros prouidè conceſſa fuiſſe dignoſcuntur, vt firmiora perſiſtant, cùm à nobis petitur, Apoſtolici muniminis præſidium propenſiùs impartimur.

§. 1. Dudum ſiquidem ſicut accepimus felicis recordationis *Sixtus IV. Innocentius VIII. Alexander VI. Iulius II. Leo X. Clemens VII. Paulus III. Iulius* etiam *III. Paulus IV. Pius* etiam *IV.* ac *Pius V.* prædeceſſores noſtri, Ordini Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula, illiuſque Correctori generali, & aliis Fratribus, eorumque Eccleſiis, & Conuentibus nonnullas gratias, conceſsiones, indulgentias, peccatorum remiſsiones, abſolutiones etiam plenarias, libertates, prærogatiuas, fauores, immunitates, exemptiones, declarationes, facultates, diuerſaque alia priuilegia, & indulta, tam ſpiritualia, quàm temporalia, etiam per ſolam ſignaturam, aut viuæ vocis oraculo, tam pro foro conſcientiæ, quàm foro fori, in genere, & ſpecie, etiam per modum communicationis, ſiue extenſionis priuilegiorum, etiam cum aliis quibuſcumque Ordinibus Mendicantibus, & non Mendicantibus conceſſerunt, aut iam conceſſa confirmarunt, & approbarunt, prout in ſingulis conceſsionibus, & literis ipſorum prædeceſſorum deſuper confectis pleniùs continetur.

Supplicatio. §. 2. Cùm autem, ſicut dilecti filij modernus Corrector generalis, & Zeloſi dicti Ordinis Minimorum nobis nuper exponi fecerunt, ea firmiora cenſeantur, quæ Sedis Apoſtolicæ confirmatione ſæpius roborantur; ideò nobis ipſi Corrector generalis, & Zeloſi humiliter ſupplicari fecerunt, vt prædictis gratiis, conceſſionibus, & priuilegiis, & aliis præmiſſis, & in dictis prædeceſſorum literis contentis, noſtræ approbationis robur adiicere, aliáſque in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Confirmat, & innouat de plenitudine poteſtatis omnia priuilegia etiam per modum viuæ vocis oraculi. §. 3. Nos igitur ad vberes fructus, quos Ordo Fratrum Minimorum huiuſmodi in agro militantis Eccleſiæ producere non ceſſat, debitum reſpectum habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, præmiſſa, ac omnia, & ſingula alia priuilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogatiuas, fauores, conſeruationes, declarationes, facultates diſpenſationes, gratias, conceſſiones, indulgētias, & indulta ſpiritualia, & temporalia, etiam per modum communicationis, & extenſionis inter ſe, & cum aliis Ordinibus Mendicantibus, & non Mendicātibus, eiſdē Correctori generali, & Zeloſis, ac aliis Fratribus, Eccleſiis, domibus, Conuentibus, & locis dicti Ordinis Minimorū, ipſiuſq; Ordinis Minimorū Monialiū Monaſteriis, & Eccleſiis, ac ipſis Monialibus, ſeu Sororibus, & locis eorum quibuſcumq; in genere, & ſpecie, etiam per ſolam ſignaturam, etiam viuæ vocis oraculo, vt præfertur, aut aliàs, tam per præfatos, & alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem

præfatam,

1575. præfatam, quàm Imperatores, Reges, & alios Principes, ſub quacumque forma, & expreſsione verborum conceſſa, ac etiam iteratis vicibus approbata, necnon cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, decretis, & declarationibus, ſingulas deſuper confectas literas, & in eis contenta, & inde ſecuta quæcumque illorum omnium tenores, & formas, datas, effectus, & decreta in illis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, dicta auctoritate Apoſtolica, ac poteſtatis plenitudine, quatenus ſint in vſu, & ſacris Canonibus, & Decretis ſacri Concilij Trid. non aduerſentur, approbamus, confirmamus, & innouamus, perpetuamque roboris firmitatem obtinere, & firmiter obſeruari; necnon ipſis Correctori, Zeloſis, Fratribus, Monialibus, Sororibus, eorumque Eccleſiis, domibus, Monaſteriis, & locis præfatis, etiam per modum communicationis, & extenſionis huiuſmodi ſuffragari, illiſque frui, vti, & gaudere, quando, ac quoties opus fuerit, poſſe, & debere in iudicio, & extra, ac etiam in foro conſcientiæ in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi ſpecialiter, & expreſsè eiſdem Correctori, Zeloſis, Fratribus, Monialibus, ſiue Sororibus, Eccleſiis, Monaſteriis, domibus, & locis præfatis conceſſa fuiſſent, decernimus; necnon priuilegia, immunitates, indulgentias, facultates, libertates, indulta, exemptiones, fauores, & gratias huiuſmodi modo, & forma, quibus confirmata à nobis ſunt, ad domos, & loca quæcumque dicti Ordinis Fratrum Minimorum hactenus recepta, & in poſterum recipienda extendimus, & ampliamus. 1575.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, etiam generalis Concilij Lateranen. vltimò celebrati, ac Ordinum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon omnibus illis, quæ ſinguli prædeceſſores prædicti in ſuis literis prædictis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Derogat contrariis.

§. 5 Cæterùm quia difficile foret præſentes literas ad quæcumque loca, vbi illæ neceſſariæ fuerint, deferre; volumus, & prædicta auctoritate Apoſtolica decernimus, quòd earumdem literarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati Eccleſiaſtici, ſeu Curiæ Eccleſiaſticæ munitis, ea prorſus in iudicio, & extra fides adhibeatur plenaria, ac illis ſtetur in omnibus, & per omnia, ſicut originalibus ipſis literis adhiberetur, & ſtaretur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 10. Octob. 1575. Pontific. noſtri anno 4. Tráſumptis fidem adhiberi iubet.

CONSTITVTIO II.

Statuit, quòd Generalis Ordinis Minimorum poſsit deputare quoſcumque Viſitatores in omnibus Prouinciis, & appellantes ad tribunalia ſecularia, & ſe dictis Viſitatoribus opponentes ſint excommunicati.

GREGORIVS PAPA XIII. 1576.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

EX paſtoralis officij noſtri debito ad aciem noſtræ mentis dirigimus, per quę perſonæ Eccleſiaſticæ, præſertim Regulares, ſub obedientia, quam profitentur, quietè, & pacificè vitam ducant. Proœmium

§. 1. Sanè ad aures noſtras peruenit, quòd in Capitulo generali Fratrum Ordinis Minimorum nuncupatorum, Ianuæ nuperrimè celebrato, inter alia nonnulli Vicarij generales in diuerſis orbis Prouinciis deputati fuerunt, qui, durante triennio officij Correctoris generalis dicti Ordinis, alterius nationis in illis partibus res præfatorum Fratrum gubernarent, & moderarentur. Verùm quia modernus generalis Corrector eiuſdem Ordinis intendit perſonaliter Memorat ſtatutū Capit. generalis 4 Genuæ.

1576. viſitare aliquas ex dictis Prouinciis, ex eo quia aliqui ex dictis Vicariis, ſui officij immemores, in multis caſibus, præter, & contra dicti Ordinis inſtituta procedunt, ac proceſſus contra aliquos fratres formatos communicant cum iudicibus ſecularibus; ita quòd aliqui fratres huiuſmodi perterriti fugam arripiunt, & ab obedientia ſuorum Superiorum ſe alienant, & apoſtatare coguntur in maximum plurimorum ſcandalum; dubiteтque quòd, ſi ipſe, vel pro tempore exiſtens generalis Corrector dicti Ordinis ad illas partes accedat, vel alios Viſitatores deputet, prout ſuo officio incumbit, aliquis Vicarius, cornua contra ipſum erigendo, ipſi obedire recuſet, ſicque diſſidia, & ſcandala varia oriantur. 1576.

Generalis poteſt deputare quoſcumque Viſitatores.

§. 2. Ideò nos volentes deſuper opportunè prouidere, tenore præſentium, Apoſtolica auctoritate ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, quòd generalis Corrector nunc, & pro tempore exiſtens, quoſcumque Viſitatores ſibi bene viſos in quacumque Prouincia, ad eius nutum amouibiles, vbi, & quando ſibi expedire videbitur, cum generali, vel limitata auctoritate, poteſtate, & iuriſdictione cuiuſcumque nationis deputare poſſit, & valeat, iuxta priuilegia, & regularia inſtituta dicti Ordinis: Qui omnes Viſitatores in omnibus ſibi obedire debeant, & teneantur, & vbi ipſe generalis Corrector, tam in partibus Hiſpaniarum, quàm alibi præſens fuerit, ceſſet quæcumque auctoritas, poteſtas, & iuriſdictio prædictorum Vicariorum, & Viſitatorum, vel aliorum quorumcumque Officialium dicti Ordinis, etiam in Capitulo generali deputatorum.

Nullus poteſt appellare ad tribunalia ſecularia, vel ea adire pro negotiis fratrum, ſub pœnis, &c.

§. 3 Necnon præcipimus, & mandamus præfatis Vicariis, & quibuſuis aliis Prouincialibus, Viſitatoribus, & dicti Ordinis Prouincialibus, quouis nomine nuncupentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis latæ ſententiæ, à qua contrauenientes non niſi à nobis, ſeu pro tempore exiſtente Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo, abſolui poſſint; necnon priuationis perpetuæ officiorum per eos obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia quæcumque dicti Ordinis officia, & vocis actiuæ, & paſſiuæ eo ipſo incurrendis pœnis, ne quis Prouincialis, aut alius cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis Ordinis huiuſmodi Religioſus, aut Religioſa ad tribunalia ſecularia, ſeu iudices ſeculares pro negotiis Fratrum dicti Ordinis, ſeu ipſum Ordinem concernentibus, quouis prætextu, vel occaſione appellare, vel illa quoquo modo adire audeant, ſeu præſumant.

Ordinem recurrendi præſcribit.

§. 4. Sed vbi opus fuerit, ad generalem Correctorem, & dicti Ordinis Protectorem, ſeu ad nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem recurſum habeant.

Fautores etiã dictas pœnas incurrunt.

§. 5. Declarantes, non ſolùm contra facientes, verumetiam eorum fautores directè, vel indirectè, eaſdem pœnas incurrere.

Nullus poteſt Viſitatorib' à Generali miſſis reſiſtere. Qui reſiſtit de facto, nõ de iure.

§. 6. Et inſuper ſub eiſdem pœnis præcipimus, & mandamus cuilibet Prouinciali, aut Correctori locali, & quibuſuis Religioſis dicti Ordinis, ne Viſitatoribus, aut aliis Officialibus cuiuſuis regionis, aut nationis à prædicto Correctore generali pro viſitandis Prouinciis miſſis reſiſtere, aut ſe opponere audeant, ſed illis faueant, & obediant, & aſſiſtant.

Derogat contrariis.

§. 7. Quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque non obſtantibus.

Decretum irritans.

§ 8. Irritum, & inane decernentes quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Tranſumptis fidem adhiberi iubet.

§. 9. Cæterùm quia difficile eſſet præſentes literas ad quæcumque loca, vbi illæ neceſſariæ fuerint, deferre, volumus, & prædicta auctoritate decernimus, quòd earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici, & alicuius Prælati ſubſcriptis, & ſigillo dicti Prælati ſignatis, fides indubitata in iudicio, & extra adhibeatur in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi originales fuerint. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris, die 27. Martij, 1576. Pontif. noſtri anno 4.

CONSTITVTIO III.

CONSTITVTIO III.

Concedit indulgentiam plenariam viſitantibus Eccleſias Ordinis Minimorum in die ſanctiſsimi Patriarchæ noſtri Franciſci.

GREGORIVS PAPA XIII.

Vniuerſis Chriſti fidelibus præſentes literas inſpecturis,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. AD augendam fidelium religionem, & animarum ſalutem cœleſtibus Eccleſiæ theſauris pia charitate intenti, omnibus vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus, confeſsis, ac ſanctiſsima communione refectis, qui ſingulas Eccleſias Monaſteriorum, ſeu domorum Fratrum Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula vbicumque conſtitutas, die feſto eiuſdem S. Franciſci de Paula à primis Veſperis, vſque ad occaſum Solis eiuſdem diei ſingulis annis deuotè viſitauerint, & ibi pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione, ſanctæque matris Eccleſiæ tranquillitate pias ad Deum preces effuderint, quoties id fecerint, toties plenariam ſuorum peccatorum indulgentiam, & remiſsionem concedimus, & elargimur. Concedit prout in ſummario.

§. 2. Contrariis non obſtantibus quibuſcumque præſentibus perpetuò valituris. Volumus autem, quòd præſentium tranſumptis, etiam impreſsis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem fides vbique adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 1. Aprilis, 1579. Pontific. noſtri anno 7. Derogat cõtrariis: & tranſumptis fidem adhiberi iubet.

CONSTITVTIO IV.

Indulgentiam conceſſam pro die feſto B. P. N. Franciſci, etiam valere cùm transfertur declarat & decernit.

1580. GREGORIVS XIII. 1580.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

ALiâs omnibus vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus, & confeſsis, ac ſanctiſsima communione refectis, qui ſingulas Eccleſias Monaſteriorum, ſeu domorum Fratrum Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula vbicumque conſtitutas die feſto eiuſdem S. Franciſci de Paula à primis Veſperis, vſque ad occaſum Solis eiuſdem diei ſingulis annis deuotè viſitarent, & ibi pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione, ſanctæque matris Eccleſiæ tranquillitate, pias ad Deum preces effunderent, quoties id facerent, toties plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſsionem conceſsimus, prout in noſtris inde ſub data die 1. Aprilis 1579. Pontific. noſtri anno 7. in forma Breuis confectis literis pleniùs continetur. Cum autem, ſicut accepimus, feſtum eiuſdem S. Franciſci de Paula, quod die 2. Menſis Aprilis quotannis celebrari ſolet, in Quadrageſimam incidat, illudque poſt Octauam Reſurrectionis D. N. Ieſu Chriſti transferri ſoleat, & propterea in dubium verti poſſet, an eadem indulgentia die, quo ipſum feſtum transferri contigerit, ab eiſdem Chriſti fidelibus conſequi valeat. Nos in præmiſsis opportunè prouidere volentes, ac ſupplicationibus dilecti filij *Ioannis*

1581. *Ropitelli* dicti Ordinis Zeloſi, & Procuratoris generalis, in hac parte inclinati, harum ſerie volumus, & declaramus, vt dicta indulgentia ad eum diem, quo feſtum ipſum, vt præfertur, transferri, & poſt Octauam eiuſdem Reſurrectionis celebrari contigerit, tranſlata eſſe, & ab eiſdem Christi fidelibus eodem modo, quo die feſto prædicto conſequi poteſt, conſequi, eiſque ſuffragari poſſe cenſeatur. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 20. Auguſti, 1580. Pontific. noſtri anno 9. 1580.

CONSTITVTIO V.

Concedit, quòd electiones factæ in Capitulis generalibus à deputatis valeant.

1581.

GREGORIVS PAPA XIII.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Memorat ſtatutum Capituli generalis Barchinon. i. celebrati.

§. 1. EXponi nobis nuper fecit dilectus filius *Idelphonſus Villamaior* Corrector generalis Ordinis Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula, quòd licet electio nonnullorum Vicariorum prouincialium eiuſdem Ordinis, & illorum Collegarum, ex ipſius Ordinis inſtitutis, & conſuetudinibus ad Correctorem generalem, ac Superiores, & Præſidentes Capituli generalis eiuſdem Ordinis, capitulariter facienda, pertinere dignoſcatur; Nihilominus in Capitulo generali eiuſdem Ordinis nouiſſimè in Ciuitate Barchinonen. celebrato, cùm pro ipſius Ordinis felici directione, ac morum correctione multa ibidem ſtatuta, & ordinata fuiſſent, ac propter temporis anguſtiam, & rerum penuriam ad electionem Vicariorum prouincialium, & Collegarum huiuſmodi commodè procedi non poſſet, Superiores, & alij Præſidentes præfati eidem Idelphonſo Correctori generali; & duobus aliis ſibi ad id adiunctis Collegis, de gremio dicti Capituli generalis exiſtentibus, ius, ac omnimodam facultatem, & auctoritatem Vicarios prouinciales, eorumque Collegas præfatos eligendi conceſſerunt, & in eos tranſtulerunt; Ipſique Idelphonſus Corrector generalis, & eius in ea parte Collegæ, facultatis huiuſmodi vigore, in Cataloniæ, & Tuſciæ, ac Hiſpalen. necnon Siciliæ, atque Lombardiæ, & Bethicæ, ac Caſtellæ, necnon Aragoniæ Prouinciis ſingulos ſuos Vicarios prouinciales cum eorum Collegis elegerunt, & deputarunt, eadémque electione facta, poſtmodum idem generale Capitulum eoſdem denuo approbauit, prout in documentis publicis deſuper confectis pleniùs dicitur contineri.

Supplicatio.

§. 2. Cùm autem, ſicut eadem expoſitio ſubiungebat, dictus Idelphonſus Corrector generalis, ne de viribus eorumdem electionum, & deputationum, ob non ſeruatam in eis inſtitutorum, & conſuetudinum huiuſmodi, ſeu Concilij Trid. in ſimilibus electionibus, & deputationibus forſan requiſitam formam, aut aliàs dubitari contingat, cupiant electionibus, & deputationibus prædictis pro earum ſubſiſtentia robur Apoſtolicæ confirmationis adiici.

Concedit prout in ſummario.

§. 3. Nos, qui honeſtis petentium votis libenter annuimus, eaque fauoribus proſequimur opportunis, eumdem Idelphonſum Correctorem generalem à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum; harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, necnon formam electionum, & deputationum, ac tenores documentorum huiuſmodi præſentibus pro expreſsis habentes, ipſius Idelphonſi ſupplicationibus in hac parte inclinati, electiones, & deputationes præfatas Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium confirmamus, & approbamus, omneſque & ſingulos, tam iuris, quàm facti, ac ſolemnitatum, etiam ſubſtantialium, alio'q; defectus,

1581. defectus, ſi qui interuenerint in eiſdem, ſupplemus. Decernentes, eaſdem electiones, & deputationes quouis prætextu impugnari, retractari, aut inualidari nullatenus poſſe, ſed illas validas, & efficaces eſſe, ac fore, ſuoſque plenarios effectus in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi per eos, ad quos ſpectabat, & ſeruatis ſeruandis, factæ, & celebratæ fuiſſent, ſortiri, ac ab omnibus, ad quos ſpectat, & ſpectabit quomodolibet in futurum inuiolabiliter obſeruari debere; ipſoſque ad id cenſuris Eccleſiaſticis, aliiſque opportunis iuris, & facti remediis, appellatione poſtpoſita, cogi, & compelli poſſe. 1583.

§. 4. Irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Decretum irritans.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, & Apoſtolicis, ac in prouincialibus, ſynodalibus, & vniuerſalibus Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon dicti Ordinis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eidem Ordini, illiuſque Correctori generali, Præſidentibus, Superioribus, Vicariis, Prouincialibus, Conuentibus, Fratribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac conſiſtorialiter, vel aliàs quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis; quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione aliàs de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 15. Aug. 1581. Pontific. noſtri anno 10. Derogat contrariis.

CONSTITVTIO VI.

Decernit, quòd deſcendentes ex genere Iudæorum, & hæreticorum in Religione recipiantur, & ad dignitates admittantur, non tamen deſcendentes ex dictis relapſis, vſque ad quartam generationem incluſiuè.

GREGORIVS PAPA XIII. 1583.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

MVneris noſtri eſſe putamus ſedulò, ac diligenter omnia curare, quæ Religionum conſeruationi, earumque profeſſorum quieti, ac tranquillitati conferant, illamque in primis curam ſuſcipere, vt iis, quæ materiam ſcandali præbere poſſunt, quamprimum via præcludatur. Procemiū.

§. 1. Cùm itaque, ſicut nuper accepimus, ſtatutis in Capitulo generali Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula editis caueatur, vt nullus de genere Iudæorum, aut Mahumetanorum in eum Ordinem recipiatur; ac vt nouitius tam ad habitum, quàm ad profeſſionem admittendus, interrogetur à Prælato, an ex huiuſmodi genere deſcendat, qui, ſi negatiuè reſponderit, recipiatur, præmiſſa etiam priùs proteſtatione, quòd quotieſcumque poſtea inuentum fuerit, eum ex tali genere originem ducere, profeſſio ab eo facta erit nulla ex parte Religionis: Quod non mediocrem dicti Ordinis tranquillitati, & multis, qui ex huiuſmodi genere originem duxere, perturbationem attulit. Memorat ſtatutum factum in Capitulo generali Ioculi) no 14. quòd deſcēdentes ex genere Cōfeſſorū non recipiantur.

§. 2. Nos, qui deſideranter in votis gerimus, vt præfatus Ordo noſtris pro-

1583. ſperetur temporibus, & materia ſcandali penitus ſucciſa, radicitúſque euulſa 1583.
longiùs propellatur, poſtquam præfatorum, qui ex genere Iudæorum, & Mahumetanorum originem trahunt, & ſcientes, vel ignorantes ſe ex huiuſmodi genere oriundos eſſe, profeſſionem in dicto Ordine emiſerunt, ſtatui, & quieti nuper, cùm de eorum profeſſionis validitate, & ſtatu conſulti eſſemus, viuæ vocis oraculo ſufficienter, ſatis ſuperque prouidimus, attendentes, leges, & ſtatuta non ideo debere fieri, vt per ea ſcandala gignantur, & publica præſertim animarum tranquillitas perturbetur, aut commoueatur, ſed potiùs ad ea tollenda, & ipſam communem quietem augendam; ac propterea ſtatuta prædicta quò ad ea tantùm, in quibus præſentibus noſtris literis aduerſantur, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium abrogantes, & abolentes, & ex nunc in poſterum nullius roboris, vel momenti fore decernentes, motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia volumus, ſtatuimus, & ordinamus, vt de cætero in nouitiis recipiendis in Ordinem præfatum S. Franciſci de Paula fiat inquiſitio de moribus, & vita eorum, & de ſuorum progenitorum defectu. Volentes, quòd iis, qui ex Iudæorum, vel Mahumetanorum genere deſcendunt, cùm poſt ſuſceptum ab eis baptiſma, Græci, & Iudæi diſtinctio eſſe non debeat, nullatenus defectus generis huiuſmodi, quominùs in Ordinem prædictum recipiantur, & ad conſequendas in dicto Ordine dignitates, gradus, & officia Religionis, nocere poſſit, vel debeat. Quantum verò attinet ad filios, & deſcendentes hæreticorum, præcipimus, vt filiis, & deſcendentibus talium conuerſorum, & Eccleſiæ vnitati reſtitutorum pariter minimè circa præmiſſa quicquam obſtet.

Deſcendentes ex genere Iudæorũ, &c. recipiãtur in Religione.

Deſcendẽtes ex relapſis non recipiantur.

§. 3. Quò verò ad illos, qui ex Iudæis, ex eo quod poſt baptiſma ab eis ſuſceptum iterum à fide catholica receſſerint, per ſententiam in foro Eccleſiaſtico latam damnatis; Mahumetanis item, & hæreticis ſimiliter damnatis, viuis vel defunctis, vel quorum oſſa, vel ſtatuæ combuſtæ ſunt, originem ducunt per lineam paternam, vel maternam vſque ad quartam generationem incluſiuè, in Ordinem ipſum recipi, & admitti non poſſe: Et idem in iis profeſſoribus eiuſdem Ordinis, qui ad ſacros, etiam presbyteratus, ordines admittuntur, ſeruari decernimus.

Derogat contrariis.

§ 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac priuatis, & quibuſuis aliis dicti Ordinis, in generalibus, vel prouincialibus Capitulis editis, tam generaliter de vniuerſo Ordine, quàm ſpecialiter de ſingulis eiuſdem Ordinis domibus, vel Conuentibus, ſeu Monaſteriis diſponentibus, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Trãſumptis fidem adhiberi iubet.

§. 5. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem fides vbique adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum *Romæ*, apud *S. Marcum*, ſub annulo Piſcat. die 1. Auguſti, anno 1583. Pontific. noſtri anno 12.

1585.

SIXTVS V.

Qui ſedit à die XXIIII. Aprilis an. 1585. ad XXVII. Aug. an. 1590.

CONSTITVTIO I.

Mandat, feſtum S. Franciſci de Paula celebrari ſub ritu duplici, & in Calendario Romano aſcribi.

SIXTVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI. AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Prooemiũ.

IN Cœli throno qui ſedet Rex omnipotens, terramque ſcabellum pedum ſuorum calcat, ſupremo è ſolio puſillorum ſeruorum reſpicit humilitatem,

eoſque

1585. eoſque in quibus illa elucet, ad excelſa ſublimium honorum, & gaudiorum culmina extollit; quod in Sanctis ſuis omni tempore demonſtrauit: Recenti verò Patrum noſtrorum memoria in B. Franciſco de Paula amplè teſtificari dignatus eſt. Is enim ab ineunte ætate cœleſtium rerum amore incenſus, ex minimo, qualem ſe in Dei, hominumque conſpectu fecerat, magnus euaſit: Interque alia, quibus claruit, virtutum ornamenta, vnam mirificè amplexus eſt Regi Regum ſemper acceptam humilitatem, quam, ſicuti nouerat primum ingreſſum fuiſſe Chriſti Saluatoris noſtri in mundum, ita in anguſto ad pietatem, & ſanctitatem introitu patefaciendo primam ſibi, & ducem, & ſociam aſciuit. Hac, atque aliis diuinæ gratiæ præſidiis B. Confeſſor munitus, apud magnos Principes, & Reges, cùm adhuc in mundo quaſi hoſpes peregrinaretur; in patria verò cœleſtes inter Choros poſt abſolutam peregrinationem à Deo, cui fideliter ſeruierat, ſeque in primis humiliauerat, eſt exaltatus, magnaſque virtutes, vt etiam in vita cum ſumma omnium, qui viderunt, vel audierunt, admiratione, meruit operari. 1585.

§. 1. Quibus virtutibus, Fratrum Minimorum, congruente ſuæ humilitati denominatione, Ordinem, quem viuens inſtituerat, mirum in modum auxit, ita vt ex Sancti viri imitatione, deuotiſque Fratrum ipſorum ſtudiis, multis iam in Italia, quæ de eius natiuitate, atque in Gallia, quæ de ſancta obdormitione in Domino gloriantur, totiuſque Chriſtiani orbis Regionibus ædificatis templis, Cœnobiiſque conſtructis, eius memoria in dies magis propagetur. *Ordinem Minimorũ inſtituit.*

§. 2. Ipſe autem à fel. rec. Leone Papa X. prædeceſſore noſtro, Sanctorum, quos Catholica veneratur Eccleſia, catalogo ſolemni ritu aſcriptus, in Cœlo pro ipſa ſemper Eccleſia, aſſiduiſque paſtoralis ſeruitutis, & ſollicitudinis noſtræ laboribus apud Deum, vnà cum omnibus Sanctis, & ſibi cognomine, atque æternæ felicitatis conſorte B. Franciſco Ordinis Fratrum Minorum Fundatore intercedit. *A Leone X. canonizatus.*

§. 3. Quare nos eius nomen, & ſanctitatem dignis, quantùm noſtra patitur infirmitas, honoribus decorare volentes, hac præſenti conſtitutione mandamus, vt eiuſdem B. Franciſci de Paula Confeſſoris glorioſi feſtus dies, qui quarto Nonas Aprilis peragitur, duplici poſthac, & proprio, & vbi propria non erunt, de communi Confeſſorum non Pontificum, officio per cunctas totius Chriſtiani orbis Eccleſias quotannis celebretur, & in Calendario cum duplicis feſti adiectione inſcribatur. *Feſtum S. Franciſci ſub ritu duplicis celebratur.*

§. 4. Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, cæteriſq; Eccleſiarum Prælatis in vniuerſo terrarum orbe conſtitutis, vt faciant in ſuis quiſque Eccleſiis, Prouinciis, Ciuitatibus, & Diœceſibus præſentes noſtras ſolemniter promulgari, & ab omnibus Eccleſiaſticis perſonis ſecularibus, & quorumcumque Ordinum Regularibus omnino obſeruari. *Præſentes publicētur.*

§. 5. Volumus quoque, vt præſentium exemplis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus vbique fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum *Romæ*, apud *S. Marcum*, anno Incarn. Dom. 1585. Pontific. noſtri anno 1. *Tráſumptis fidem adhiberi iubet.*

CONSTITVTIO II.

Transfert celebrationem Capituli generalis, quæ fiebat die Aſcenſionis, ad diem Pentecoſtes.

SIXTVS PAPA V.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM. 1587.

IN his, quæ ad ſacrarum Religionum regimen non mediocriter pertinere cognoſcimus, partes noſtras, prout ſuadet vtilitas, & neceſſitas exigit, libenter interponimus. *Procemiũ.*

1587. §. 1. Cum itaque, ſicut accepimus, dilecti filij Fratres Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula, qui vigeſimum ſeptimum eorum Capitulum generale, iuxta ordinationem, & definitionem vltimo loco celebrati Capituli generalis, in Ciuitate Aquenſi celebrare debebant; noſq; illud ob varia impedimenta, præſertim epidemiæ contagionis in eadem Prouincia graſſantis incommoda, in alma Vrbe noſtra in domo SS. Trinitatis in monte Pincio dicti Ordinis celebrari mandauimus, in proximo feſto Aſcenſionis D. N. Ieſu Chriſti præſentis anni Domini 1587. celebraturi ſint, in quo generalis Corrector, & alij eiuſdem Ordinis Officiales ad triennium, vel aliàs iuxta eius Religionis morem canonicè deligendi ſunt. 1587.

Transfert Romam celebrationē Capituli generalis.

§. 2. Animaduertentes autem, vigente nunc in pleriſque finitimis Italiæ partibus ingenti peſtis ſuſpicione, Fratribus dicti Ordinis, quibus eam ob cauſam in dicta noſtra alma Vrbe ex Gallis, & Hiſpaniarum Regnis, aliiſque Prouinciis, & locis conueniendum eſſet, liberum non patere iter, aut acceſſum, ac propterea multos pro purganda malignitate contracti aëris in ipſius Italiæ oris retardari; Motu proprio, & certa ſcientia noſtra celebrationem proximi generalis Capituli præſentis, quod ad dictam almam Vrbem per nos tranſlatum fuit, cui is iam dictus eſt dies, in aliud tempus, videlicet in feſtiuitate Pentecoſtes eiuſdem præſentis anni 1587. Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium transferimus.

Et à die Aſcenſionis ad diem Pentecoſtes.

§. 3. Ac, ne interim idem Ordo in ſpiritualibus, vel temporalibus aliquod incommodum ſentiat, dilectum filium Stephanum de Francica nunc dicti Ordinis generalem Correctorem, vnà cum eius Sociis, necnon Zeloſum, videlicet Procuratorem generalem eiuſdem Ordinis, vſque ad dictum feſtum Pentecoſtes ipſius anni 1587. vt præfertur, quo tempore idem Capitulum celebrandum erit, cum eiſdem facultatibus, & auctoritate, quibus in obtentis per eos officiis, & muneribus exercendis, vt præfertur, confirmamus. Decernentes, per Correctorem generalem, & alios Officiales præfatos vſque ad tempus celebrationis dicti Capituli per nos præſcriptum, gerenda quæcumque valere, ac ſubſiſtere per inde, ac ſi illi in generali Capitulo iuxta eiuſdem Ordinis ſtatuta, & conſtitutiones denuo electi, & confirmati fuiſſent.

Prouidet interim de Superiore.

§. 4. Sicque per quoſcumque iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere; Irritumque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clauſula ſublata, & decretum irritans.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, dictique Ordinis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis eidem Ordini, illiuſque Superioribus, & perſonis conceſſis, & confirmatis; quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Derogat contrariis.

§. 6. Et quia difficile foret has literas ad ſingula quæque loca, quibus illis vtendum erit, deferri, volumus præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſiue quo Ordo præfatus vtitur, obſignatis, eamdem prorſus fidem haberi, quæ originalibus literis haberetur, ſi oſtenderentur. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris, die 5. Maij, 1587. Pontificatus noſtri anno 3.

Trāſumptis fidem adhiberi iubet.

Reponenda hic eſſet Conſtitutio altera qua Prouincialibus cum ſuis Collegis Nouitiorum receptio conceditur, ſed eam nos nanciſci non potuimus. Data verò eſt an. 1588. *die* 28. *April. & incipit.* Etſi nos.

GREGORIVS

GREGORIVS XIV.

Qui ſedit à die v. Decemb. an. 1590. ad xv. Octob. an. 1591.

CONSTITVTIO VNICA.

Confirmat, & innouat priuilegia, & ſtatuta Minimorum.

GREGORIVS PAPA XIV.

Dilectis filiis Fratribus Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

ORdinem veſtrum optimæ famæ odore redolentem, ac in Patris, & Inſtitutoris veſtri B. Franciſci de Paula veſtigiis ambulantem meritò complectimur, ac fauoribus, & gratiis proſequimur opportunis. Procemiũ.

§. 1. Veſtris itaque ſupplicationibus in hac parte inclinati, omnia, & ſingula priuilegia, gratias, exemptiones, immunitates, conceſſiones, indulta, & indulgentias, vobis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam nos, & Sedem Apoſtolicam conceſſa, confirmata, & approbata, necnon etiam ſtatuta, Regulas, conſtitutiones, & ordinationes veſtri Ordinis, quatenus ſint in vſu, & ſacris Canonibus, Conciliique Trid. decretis ſint conformia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuò confirmamus, approbamus, & innouamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, illiſque Apoſtolicæ, ac inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, eaque omnia, & ſingula perpetuò valida, & efficacia fore, vobiſque ſuffragari, ac ab omnibus, ad quos ſpectat, aut in futurum ſpectabit, obſeruari debere. Concedit prout in ſummario.

§. 2. Irritumque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Decretum irritans.

§. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ in literis gratiarum, priuilegiorum, & indultorum huiuſmodi conceſſum eſt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, in Monte Quirin. ſub annulo Piſcat. die 5. Iulij, 1591. Pontif. noſtri anno 1. Derogat contrariis.

1596. # CLEMENS VIII. 1596.

Qui ſedit à die xxx. Ianuar. an. 1592. ad III. Martij an. 1605.

CONSTITVTIO I.

Ordinationi, auuertimenti, è ricordi, che ſi danno dalla Santità di N. S. Clemente Papa VIII. alli Padri del Capitolo generale di S. Franceſco di Paola radunati in Genoua queſt' anno 1596.

§. 1. *TVtte l'elettioni, coſi nel Capitolo generale, come poi nelli altri prouinciali, è conuentuali, ſi faccino depoſta ogni paſſione, & affettione, conforme alla diſpoſitione del ſacro Concilio di Trento. Ne s'intenda per valida, e canonica quell'elettione, nella quale non ſaranno concorſi più della metà de i voti, non oſtante qualſiuoglia vſo, ò conſuetudine in contrario.* Electiones fiant, omni paſſione depoſita: nec pro validis eæ habeantur, in quas non cócurrerint vota vltra medietatem.

§. 2. *Ne poſſano li Superiori leuare i frati del Conuento per tre meſi auanti il tempo dell' elettione, che quiui s'harà da fare, eccetto ſe haueſſe commeſſo ſcandalo notorio: è nell' elettioni d'eſſe, che s'haranno da fare ne i Capitoli conuentuali, non habbino voto quei frati, che non ſaranno ſtati locali in quel Conuento per tre meſi auanti il giorno dell' elettione.* Superiores non poſſint mutare fratres per tres menſes ante diẽ electionis; nec in electionibus votum habeãt, qui nõ fuerint locati per tres menſes ante diẽ electionis.

N

Generalis faciat publicare, & obſeruare decreta.

1596. *§. 3. Il Generale, che ſarà eletto, faccia ſubito publicare i decreti di N. S. e procuri poi con efficacia poſſibile, e con le prouiſioni opportune l'eſſecutione d'eſſi.* 1596.

Vitium proprietatis extirpetur.

§. 4. Principalmente auuertiſca di fare, che in ogni modo ſia in tutto, e per tutto leuata ogni radice del vitio della proprietà, non ſolo apparentemente nell'eſteriore, mà anco interiormente, con leuare à i frati tutte l'occaſioni, per le quali poſſi pullulare queſto pernitioſo vitio nelli animi loro; poiche da eſſo procedono ſcandali infiniti nelle perſone regolari.

Infirmi veſcentes carnibus in infirmaria Conuentu non egrediantur.

§. 5. E perche il quarto voto della vita quadrageſimale è quello, che fa riſplendere l'inſtituto, e la Regola della Religione; però per ouuiare alli abuſi, e fraudi de i frati poco zelanti della buone oſſeruanza, ſi rinoui, e reſtituiſca intieramente, per oſſeruar ſi poi e ſattamente, li ordini della Regola, e Correttorio: Cioè che ogni frate, qual ſarà giudicato dal Medico douer mangiar cibi paſcali, ſia tenuto ſtarſene all'infermaria per tutto quel tempo, che magnerà detti cibi, ſenza vſcir mai di Conuento. e ſenza mangiar fuera di detta infermaria, ſotto pena di priuatione di voce attiua, e paſſiua per tre anni ſubſequenti; dalla qual pena non poſſa eſſere habilitato, ſe non per gratia ſpeciale di queſta ſanta Sede.

Generalis tenetur viſitare perſonaliter Cōuētus principaliores. Vide ſuprà Conſtit. 14. Leonis X. nu. 8.

§. 6. Il Generale ſia tenuto viſitare perſonalmente tutti li Conuenti più principali dell'Ordine; maſſime in Italia, Francia, & Spagna; & portar poi in queſta ſanta Sede tutte le ſue viſite con lo ſtato de i Conuenti, conforme all'inſtruttione, che è ſtata data da i Prelati della reforma: & il tutto debba aſſequire, ſe non ſarà ritenuto da giuſto impedimento, del quale porti, ò manni proue legitime, e concludenti per ſua eſcuſatione; e ſe ſarà poſſibile, che giuſta cauſa non l'impediſca, finite dette viſite, ſe ne venghi il Generale con eſſe à Roma, per dar conto della buona eſſecutione delle commiſſioni di N. S. & informar la Santità ſua di quello, che conuerrà, che s'habbia à fare per ſeruitio, e buon gouerno della Religione.

Collegæ Generalis non ſint ipſius conſanguinei, nec creaturæ.

§. 7. Li tre Compagne del Generale s'eleggano perſone mature, e di gouerno, che non ſiano attinenti di ſangue al Generale iſteſſo, ne notoriamente creature ſue, ò da lui dipendenti.

Dicti Collegæ tenentur ſemper ire cum Generali ſub pœna priuationis.

§. 8. Li predetti tre Compagni vadano perſonalmente col Generale in viſita tutt' il triennio del ſuo Generalato, & ſe alcuno mancherà non hauendo legitimo impedimento, da prouarſi dalla Santità ſua, caſchi in pena della priuation della voce attiua, e paſſiua per cinque anni ſubſequenti, ipſo facto, ſenz' altra dichiaratione, & nella viſita aiutino il Generale, facendo le parti loro, come diſpone la Regola, & Correttorio.

Tres Collegæ Prouincialis, & Correctorū non ſint ipſorum conſanguinei, nec creaturæ.

§. 9. Li tre Compagni de Prouinciali, & Correttori s'elegghino perſone non attinenti, ne dependenti notoriamente dal Prouinciale, ò Correttori, come s'è detto de Compagni del Generale, & faccino l'vfficio loro, come di ſopra s'è eſplicato.

Superiores in Prouinciis ſtudia erigant.

§. 10. Li Superiori vſino diligenza per mettere in ogni Prouincia, oue non ſono, li ſtudij dell'humanità, Filoſofia, Teologia, ò almeno alcune di dette profeſſioni, ſecondo la capacità de i luoghi, con fare ogn' opra, che li frati attendano à ſtudiare.

Examinent conſtitutos in ſacris.

§. 11. Li medeſimi Superiori eſſaminino li frati conſtituiti in ordini ſacri, & ſuſpendino quelli troueranno ignoranti dalle funtioni delli Ordini, procurando poi ch' imparino, & ſi faccino ſufficienti, ne li rehabilitino, fin tanto che non ſiano idonei.

Nouitij profeſſi ſtent ſub cura magiſtri.

§. 12. Li Nouitij etiamdio doppo fatta la profeſſione, ſtiano ſotto la diſciplina del Maeſtro loro de Nouitij per due, ò tre anni appreſſo, ſecondo che ricercherà la conditione, & natura del ſoggetto, à giuditio del Correttore. S. Tharuggio Commiſſ. di S. Spirito. M. A. Maffa.

Generalis faciat publicare decreta, eorūque copiam ſingulis Prouincialibus mittat, qui de ſtatu Religionis moneant.

§. 13. Reuerendiſſ. Padre oſſeruandiſſ. D'ordine di N. S. ſi mandano à V. P. reuerendiſſ. alcuni decreti, ordini, & auuertimenti, fatti per il buon gouerno, & reforma di coteſta ſua Religione, quali vuole la Santità ſua, che ella li facci publicare nel Capitolo generale, facendone dar copia à tutti li Prouinciali, con ordine, che debbano eſſequire, & metter in vſo in tutti li Conuenti delle Prouincie loro, & inſieme con li altri, che furono molto giorni ſono coaſſignati al P. Zeloſo, & maſſimamente il fatto particolare di leuare tutti li Conuenti piccioli, nelli quali non poſſono ſoſtentar ſi almeno dodici frati di famiglia, e di porre in ſcritto lo ſtato di tutta la Religione, diſtinto per Prouincia, e poi per Conuenti, ſecondo la forma, che ſi derà di ſotto. E caſo che per l'eſſecutioni di detti decreti, & ordini vi fuſſe qualche difficoltà, V. P. reuerendiſſ. li faccia metter in ſcritto con li temperamenti, che ſi deſiderarebbono, mandandone quà poi piena informatione, acciò ſi poſſa riſoluere, & ordinare appreſſo, quanto ſi giudicherà eſpediente. Mà frà tanto vuole, e commanda ſua Beatitudine ſenza replica alcuna s'oſſeruino detti decreti, & ordini, e che à carico del Generale ſtia il farli eſſequire intieramente, conforme alla pia, & ſanta intentione di ſua Beatitudine, con farli anco inſerire frà le conſtitutioni dell'Ordine loro. Si vuol ſapere, quante Prouincie ſono quelle, nelle quali ſi

1596. *li ſi diuide tutta la Religione, e come ſia ciaſcheduna Prouincia nominata, quanti Conuenti ſiano per ciaſcheduna Prouincia, quali, e quanti luoghi di ſtudij, quanti, e quali luoghi di Nouitij: Si manda nota, & information del ſito, & fabrica di ciaſcheduno Conuento, da chi, & quando ſiano ſtati fondati, ſe vi ſono Religioſi inſigni, & quali: Se hanno obligo di Meſſe, e di quante: Se vi ſia cura d' anime eſſercitata da frati, ò da altri; Quanti frati vi ſiano reſidenti, quanti di eſſi ſiano Sacerdoti, Diaconi, Subdiaconi, Clerici, quanti Conuerſi, & quanti ſeruienti; Se l' intrate ſono certe, e ſe conſiſtono in beni ſtabili, danari, ò elemoſine, & quante ſiano: Se dette intrate ſiano ſufficienti per il numero delli dodeci frati; Con tutto quello di più, che parerà poterſi dire & aggiongere alli ſopradetti capi. Con che per fine, li baciamo le mani, e preghiamo dal Signor Iddio ogni vero contento. Da Roma, li 4. di Maggio, 1596. Di V. P. reuerendiſſ. per ſeruirla S. Tharugg. Commiſſ. S. Spiritus. M. Ant. Maffa.* 1603.

CONSTITVTIO II.

Confirmat priuilegia Minimorum ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine.

CLEMENS PAPA VIII. 1603.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

INiuncti nobis Apoſtolici muneris ratio poſtulat, vt ſacrarum Religionum in militanti Eccleſia ſuaues in Domino fructus aſſiduè præſtantium paternam curam gerentes, priuilegia, gratias, & indulta illis à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, & Apoſtolica Sede conceſſa quò validiùs perpetuò ſubſiſtant, Apoſtolicæ confirmationis robore libenter communiamus. Procemium

§. 1. Volentes igitur vniuerſum Ordinem Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula, ex quo vberrimi in eadem Dei Eccleſia fructus, ad ipſius omnipotentis Dei laudem, & Chriſtianæ Reipublicæ ſpirituale commodum, & vtilitatem, ab ipſius Ordinis initio ſemper prodierunt, & in dies prodeunt, ac ipſius Ordinis Correctorem generalem, & Fratres vniuerſos ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi; ac eorum vniuerſos, & ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, ſupplicationibus eorum nomine per dilectum filium Franciſcum Humblot Fratrem, & Procuratorem generalem eiuſdem Ordinis nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, omnia, & ſingula priuilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogatiuas, fauores, conſeruationes, declarationes, facultates, diſpenſationes, gratias, conceſſiones, indulgentias, & indulta ſpiritualia, & temporalia, etiam per modum communicationis, & extenſionis inter ſe, & cum aliis Ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium, eidem Ordini Minimorum, eiuſque Correctori generali, ac Fratribus, & Sororibus, aliiſque Religioſis vtriuſque ſexus, eorumque domibus, Monaſteriis, Eccleſiis, & locis regularibus quibuſcumque per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Apoſtolicam Sedem ſub quacumque verborum forma, & expreſſione, in genere, & in ſpecie, aut aliàs quomodolibet conceſſa, ac pluries confirmata, cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, decretis & declarationibus, ac ſingulas literas, tam ſub plumbo, quàm in forma Breuis, aut aliàs deſuper confectas, quarum tenorem præſentibus pro expreſſis haberi volumus, quatenus tamen ſint in vſu, & non ſint reuocata, ſeu ſub aliquibus reuocationibus comprehenſa, ac ſacris Canonibus, & Concilij Trid. decretis non aduerſentur, ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitu- Confirmat prout in ſummario.

1603. dine, tenore præſentium perpetuò confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & ſingulos, tam iuris, quàm facti defectus, ſi qui interuenerint in eiſdem, ſupplemus. 1603.

Deputat Commiſſarios.

§. 2. Quocirca venerab. Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aliiſque locorum Ordinariis quibuſcumque, necnon dilecto filio cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes committimus, & mandamus, quatenus quilibet eorum, quandocumque fuerint requiſiti, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Correctoris generalis, & Fratrum prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eaſdem plenum eorum effectum ſortiri, illiſque omnes, quos concernunt, pacificè frui, & gaudere: Non permittentes, quemquam deſuper contra præſentium tenorem ſub quouis prætextu, & cauſa, etiam defectu intentionis noſtræ, per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari; quinimmo quicquid in contrarium attentari, vel fieri continget, omnino ſemper in priſtinum reponi: Contradictores quoslibet, & rebelles etiam per quaſcumque de quibus eis videbitur, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, & alia opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac, legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Derogat contrariis.

§. 3. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ mem. Bonif. Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali de duabus dietis, dummodò vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, aliiſque Apoſtolicis conſtitutionibus, & ordinationibus, ac Ordinum prædictorum ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiã derogatoriarũ derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, quomodolibet, etiã pluries cõceſſis, confirmatis, & innouatis; quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, etiam quòd in eis caueatur expreſsè, quòd illis nullatenus, aut non niſi ſub certis modo, & forma derogari poſſit, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, motu, ſcientia, & auctoritate ſimilibus derogamus contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptis fidem adhiberi iubet.

§. 4. Verùm quia difficile foret, præſentes literas, vbicumque opus eſſet, deferri, volumus, & pariter auctoritate Apoſtolica decernimus, quòd illarum tranſumptis, manu alicuius ex Secretariis cuiuſuis prædictorum Prælatorum generalium, ac Romanæ curiæ Commiſſarij, & ſucceſſiorum, aut Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo officij alterius eorumdem, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu Curiæ Eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum *Romæ*, apud S. *Marcum*, ſub annulo Piſcat. die 15. Iunij, anno 1603. Pontific. noſtri anno 12.

PAVLVS V.

1605. # PAVLVS V. 1605.

Qui ſedit à die XVI. menſis Maij an. 1605. ad XXVIII. Ian. an. 1621.

CONSTITVTIO I.

Extendit Generalatum Ordinis Minimorum ad ſexennium.

PAVLVS PAPA V.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

§. 1. CVm, ficut accepimus, ex Regula, ſeu conſtitutione Ordinis Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, ſanctaque Sede Apoſtolica hucuſque confirmata diſponatur, quolibet triennio, & in feſto SS. Pentecoſtes dicti Ordinis Capitulum generale celebrari; & in eo illius Corrector generalis, eiuſque Collegæ, ac etiam ipſius Ordinis Zeloſus, ſeu Procurator generalis, in loco deputato, vt moris eſt, omnibus dicti Ordinis Prouincialibus, eorumque Commiſſis congregatis, eligi debeant, prout in huiuſmodi feſto die penultima menſis Maij proximè præteriti obſeruato dictum Capitulum generale celebratum, & in eo Corrector generalis eiuſque Collegæ, & Zeloſus, ſeu Procurator generalis prædicti electi fuerunt. Nihilominus, cùm dictus Ordo, illiuſque domus regulares non ſolùm in Italia, ſed etiam in Gallia, & Hiſpania in dies propagentur, ac etiam amplientur, ipſi Generales, eorumque Collegæ ſuas integras in prædictis nationibus viſitationes nullo modo infra dictum triennium, prout ipſorum regularis Ordo requirit, efficere poſſunt, immo verò quæ ab eis in aliqua prædictarum nationum viſitatione efficiuntur, ita feſtinanter propter temporis eis præſcripti breuitatem fiunt, vt in ſuum Ordinem nullum, vel ſaltem minimum poſſit inde reſultare emolumentum, ita vt nedum ex incommodis huiuſmodi, verumetiam ex ipſo triennali ſic, vt præfertur, totius Ordinis prædicti Prouincialium, eorumque Commiſſorum ad Capitulum generale huiuſmodi celebrandum conuentu, ingentes ſumptus, graueſque moleſtias dictus Ordo ſubire cogatur. Quibus, & aliis forſan cauſis per nos prouidè conſideratis, & re ipſa à dilectis filiis Prælatis Congregationis reformationis maturè diſcuſſa, ad euitandos huiuſmodi ſumptus, & expenſas, ac incommoda, quæ præmiſſorum occaſione oriri poſſunt, modo infraſcripto prouidendum eſſe duximus.

Generalis triennalis erat, nec poterat totam Religionem viſitare.

§. 2. Nos igitur in ſupremo dignitatis culmine, diuina fauente clementia, conſtituti, ad ea, per quæ Religioſorum, piæ vitæ, diuinique numinis obſequiis ſub regularis obſeruantiæ norma vacantium ſtatus ſalubriter dirigi valeat, libenter attendentes; Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac mera deliberatione noſtra, déque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quòd de cætero perpetuis futuris temporibus dictum Capitulum generale, non quolibet triennio, prout hactenus obſeruatum fuit, ſed de ſexennio in ſexennium celebretur, in eoque Corrector generalis, illiuſque Collegæ, ac Zeloſus, ſeu Procurator generalis, prædicti Ordinis Prouincialibus, eorumque Commiſſis congregatis, ac reliquis obſeruari ſolitis ſeruatis, ad huiuſmodi ſexennium eligantur, ac celebrari, & eligi debeant; ita vt electio dilecti filij *Stephani Augery* moderni dicti Ordinis Correctoris generalis, eiuſque Collegarum, ac dilecti etiam filij *F. Hieronymi Durandi* Zeloſi, ſeu Procuratoris generalis, à die feſtiuitatis SS. Pentecoſtes huiuſmodi proximè præterita computanda duret, prout nos illam ad huiuſmodi ſexennium extendimus, & ampliamus. Quo quidem ſexennio durante, ipſi, & eorum quilibet eiſdem priuilegiis, prærogatiuis, antelationibus, fauoribus, auctoritate, officio, præeminentia, & iuriſdictione, aliiſque gratiis,

Extendit Generalatum, & Zeloſatum ad ſexennium.

1605. tam ſpiritualibus, quàm temporalibus, quibus dicti Ordinis Corrector generalis, eiuſque Collegæ, & Zeloſus, ſeu Procurator generalis hactenus vſi, potiti, & gauiſi fuerunt, ac quibus de iure, vſu, conſuetudine, priuilegio, aut aliàs quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum, ipſi pariter, & pariformiter, abſque vlla prorſus differentia, vtantur, potiantur, & gaudeant; dictoque ſexennio elapſo, & non antea, dictum Capitulum generale celebretur, & celebrari debeat, in eoque quæ de more fieri ſolent, dicto triennio penitus excluſo, fiant, & obſeruentur. Alij verò Officiales, Prouinciales, eorumq; Collegæ de triennio in triennium, ac Correctores domorum dicti Ordinis de anno in annum, prout ex Regula dicti Ordinis diſponitur, creentur, & deputentur, perpetuò ſtatuimus, & ordinamus. 1605.

Apponit pœnas pro obſeruatione.

§. 3. Et ita ſub indignationis noſtræ, necnon priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, ac inhabilitatis ad quæcumque dicti Ordinis dignitates, præeminentias, officia, & munia recipienda, & retinenda, ipſo facto incurrenda pœna, per quoſcumque dicti Ordinis Fratres, & Regulares, ac quoſuis alios obſeruari præcipimus, & mandamus.

Clauſulæ præſeruatiuæ.

§. 4. Decernentes, præſentes literas de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari, aut aliàs quomodolibet infringi, vel retractari, ſeu inualidari, aut ad viam, & terminos iuris reduci, ſeu in ius, vel controuerſiam vocari, aut aduerſùs eas quodcumque iuris, & facti, vel iuſtitiæ, aut gratiæ remedium intentari, impetrari, vel concedi nullatenus vmquam poſſe.

Clauſula ſublata, & decretum irritans.

§. 5. Sicque per quoſcumque iudices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, dictæque Sedis de latere Legatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere. Ac irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Commiſſarios deputat.

§. 6. Quocirca dilectis filiis noſtris, & Apoſtolicæ Sedis in Regnis Franciæ, & Hiſpaniarum Nunciis, & cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Correctoris generalis, eiuſque Collegarum ac Procuratoris prædictorum, aut alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, illiſque & cuilibet eorum in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos, & eorum quemlibet præmiſſorum omnium, & ſingulorum effectu pacificè frui, & gaudere: Non permittentes, illos, aut eorum quemlibet deſuper à quoquam quauis auctoritate quomodolibet indebitè moleſtari; Contradictores quoſlibet, & rebelles, ac præmiſſis non parentes per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Derogat contrariis.

§. 7. Non obſtantibus fel. rec. Bonif. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodò vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac prædicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, eidem Ordini, illiuſque Correctori, Collegis, Procuratoribus, aliiſque Superioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & approbatis; quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio

1606. mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. 1606.

§. 8. Volumus autem, quòd præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Marcum, ſub annulo Piſcat. die 1. Octob. 1605. Pontif. noſtri anno 1. Trãſumptis fidem adhiberi iubet.

CONSTITVTIO II.

Decernit, quòd Conuentus SS. Trinitatis de Vrbe regatur, & inhabitetur per Patres Gallos, & quod ſolùm ſit ſubiectus P. Generali, ac eius oculato Viſitatori.

PAVLVS PAPA V. 1606.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Romani Pontificis, in quo, diuina diſpoſitione, poteſtatis plenitudo conſiſtit, prouidentia circumſpecta, ad ea, quæ ſtatui proſpero, præſertim regularium locorum quorumlibet, & in illis ſtudio piæ vitæ deditarum perſonarum, profutura conſpicit, operoſis ſtudiis intendit, & his, quæ propterea ordinata fuiſſe dicuntur, vt illibata perſiſtant, Apoſtolici muniminis adiicit firmitatem, & aliàs deſuper diſponit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire. Proœmiũ.

§. 1. Sanè pro parte chariſſimi in Chriſto filij noſtri *Henrici* Francorum, & Nauarræ Regis Chriſtianiſſimi nobis nuper exhibita petitio continebat, quòd cùm aliàs, ſeu nuper, poſtquam lites, & controuerſiæ inter ipſum Regem, & dilectos filios Fratres nationis Gallicanæ Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula, domus, ſeu Conuentus SS. Trinitatis in Monte Pincio de Vrbe ex vna, & Fratres aliarum nationum eiuſdem Ordinis partibus ex altera, occaſione habitationis, reſidentiæ, regiminis, & præeminentiæ dictæ domus, ſeu Conuentus ortæ extitiſſent, & grauiores in dies oriri formidarentur, fel. rec. Clemens Papa VIII. & Leo XI. prædeceſſores noſtri, deſiderantes litibus, & controuerſiis huiuſmodi finem imponere, ac quieti, & tranquillitati dictæ domus, ſiue Conuentus in perpetuum conſulere: Dilectis filiis noſtris *Pompeio* tit. S. Balbinæ *Arigonio*, necnon *Hieronymo* tit. S. Blaſij de annulo *Pamphilio* nuncupatis, S.R.E. Preſb. Cardinalibus, differentiarum, & controuerſiarum huiuſmodi cauſam per ſpecialia reſcripta terminandam commiſerint; Ipſique Cardinales, præuia per eos ſuper præmiſſis matura deliberatione habita, definitiuam in ſcriptis tulerint, & pronunciauerint ſententiam tenoris ſubſequentis. Ortæ ſunt lites inter Regem Galliarum, & Fratres Gallos ex vna, ac inter Fratres aliarum nationũ, ex alia, quas Clem. VIII. & Leo XI. dirimenda mandarunt duobus Cardinalibus.

§. 2. Die 20. Iulij, 1605. videlicet, Chriſti nomine inuocato, pro tribunali ſedentes, & ſolum Deum præ oculis habentes, per hanc noſtram definitiuam ſententiam, quam vnanimiter in his ſcriptis de iuriſperitorum conſilio; & aſſenſu ferimus in hac cauſa, & cauſis, quæ coram nobis virtute ſpecialium Breuium, ſeu commiſſionum fel. rec. Clementis VIII. & Leonis XI. vertuntur inter Chriſtianiſſimum Galliarum Regem, & Fratres nationis Gallicanæ Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula Conuentus SS. Trinitatis in Monte Pincio ex vna, & Fratres aliarum nationum eiuſdem Ordinis partibus ex altera, de, & ſuper habitatione, reſidentia, regimine, & præeminentia dicti Conuentus, ſeu domus SS. Trinitatis, rebuſque aliis, in actis cauſæ, & cauſarum Declarauerunt dicti Cardinales prout in ſummario.

1606. præfatarum latiùs coram nobis deductis, dicimus, ſententiamus, decernimus, & declaramus, Conuentum præfatum SS. Trinitatis in Monte Pincio de Vrbe per Fratres Gallicæ nationis regendum, & habitandum, quamdiu inueniantur, qui inibi reſidere, & cultui diuino inſiſtere voluerint, ita vt de cætero, quamdiu Fratres dicti Ordinis præfatæ nationis Gallicanæ idonei reperirentur, vt præmiſſum eſt; nullus alius, quàm eiuſdem nationis Gallicæ in Correctorem eligi, ſeu admitti, aut electus confirmari quoquo modo poſſit, ſeu præſumatur: Necnon domum, ſeu Conuentum præfatum SS. Trinitatis ab omni, & quacumque ſuperioritate, iuriſdictione, viſitatione, correctione, ſubiectione, & obedientia, præterquam pro tempore exiſtentis R. P. Correctoris generalis, vel eius oculati Viſitatoris penitus eſſe liberum, immunem, & exemptum; vexationes, & impedimenta, perturbationes, & moleſtationes quaſcumque per dictos Fratres aliarum nationum, de, & ſuper præmiſſis, & illorum occaſione quomodolibet factas, & præſtitas, factaque & præſtita, fuiſſe, & eſſe temerarias, illicitas, indebitas, iniquas, & iniuſtas, temerariaque, illicita, indebita, iniqua, & iniuſta, ac de facto præſumptas, & præſumpta; illaſque & illa ipſis Fratribus aliarum nationum minimè licuiſſe facere, neque licere; & propterea illis, & quibuſcumque prætenſionibus eorumdem Fratrum aliarum nationum, de, & ſuper præmiſſis imponendum perpetuum ſilentium fore, & eſſe, prout imponimus; mandatumque quodcumque deſuper neceſſarium, & opportunum, & de manutenen. decernendum & relaxandum fore, & eſſe, prout decernimus, & relaxamus, dictoſque Fratres aliarum nationum ab expenſis hactenus factis abſoluimus. Et ita dicimus, declaramus, decernimus, pronunciamus, ac definitiuè ſententiamus, non ſolùm modo, & forma præmiſſis, ſed etiam omni meliori modo, &c. Ita pronunciamus, *Pompeius* Cardinalis *Arigonius*. Ita pronunciamus *Hieronymus* Cardinalis *Pamphilius*.

Confirmat prædictam ſententiam.

§. 3. Nos attendentes, præfatos nationis Gallicanæ dicti Ordinis Fratres hactenus piè, & religiosè, cum odore bonæ famæ ſub ſuaui dicti Ordinis iugo in dicto Conuentu vixiſſe, & de præſenti viuere, aliiſque aliarum nationum eiuſdem Ordinis Fratribus pietate, moribus, & obſeruantia regulari præluxiſſe, & prælucere, ob idque Ordinem huiuſmodi in ſuo laudabili ſtatu, ac illius Fratres præfatos in perpetuis tranquillitate, & pace fouere, necnon quibuſuis litibus, diſcordiis, & ſcandalis obuiare, dictorumque prædeceſſorum, ac Regis præfati voluntati annuere volentes, eiuſdem *Henrici* Regis Chriſtianiſſimi ſupplicationibus hac in parte inclinati, præfatam ſententiam, ac omnia, & ſingula in ea contenta, & expreſſa quæcumque ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, illique perpetuæ, & inuiolabilis Apoſtolicæ poteſtatis robur adiicimus, omneſque & ſingulos ſolemnitatum, ac alios defectus, ſi qui deſuper quomodolibet interuenerint, ſupplemus.

Prohibet, quòd in dicto Conuentu non poſſint eſſe Correctores, neque locales Fratres aliarum nationum.

§. 4. Diſtrictiùs inhibentes pro tempore exiſtentibus generali Correctori, & Fratribus dicti Ordinis, ac eorum ſingulis ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, necnon priuationis dignitatum, officiorum, vociſque actiuæ, & paſſiuæ, & perpetuæ inhabilitatis ad illa, vel alia in poſterum obtinenda per eorum quemlibet, ſi contrauenerint, ſeu aliquis eorum contrauenerit, eo ipſo incurrendis pœnis, ne de cætero quoſuis alios, quàm præfatæ nationis Gallicanæ dicti Ordinis Fratres in Conuentu huiuſmodi Correctores, ſeu alios locales, & conuentuales, vel habitatores eligere, aut electos confirmare, inibi recipere, vel eis locum, & domicilium aſſignare, ſeu etiam quoquo modo eos admittere, vel tolerare præſumant.

Fugitiui Galli in dicto Conuentu non admittantur.

§. 5. Nolumus tamen, quòd Fratres dictæ nationis Gallicanæ, qui fugitiui, ſeu quauis alia iuris, aut facti infamia notati fuerint, in dicta domo, ſeu Conuentu recipiantur, vel admittantur.

Decretum irritans.

§. 6. Decernentes ex nunc irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quocumque quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 7. Quocirca

1606. §. 7. Quocirca venerab. Fratri Epiſcopo Sabinenſi, ac dilectis filiis noſtro in almæ Vrbe Vicario, & cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti Regis Chriſtianiſſimi, & Correctoris, & Fratrum dictæ domus SS. Trinitatis, aut alicuius eorum requiſiti fuerint, ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, illos, & eorum quemlibet præmiſſorum omnium, & ſingulorum effectu pacificè frui, & gaudere; Non permittentes, eos deſuper à quocumque quauis auctoritate quomodolibet moleſtari, perturbari, vel inquietari: Contradictores quoſcumque per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. 1609. Committitur deputat.

§ 8. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; necnon priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium forſan quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis; quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romæ, apud S. Marcum, ſub annulo Piſcat. die 13. Iulij, 1606. Pontific. noſtri anno 2. Derogat contrariis.

CONSTITVTIO III.

Confirmat priuilegia Minimorum.

PAVLVS PAPA V. 1609.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

INiuncti nobis Apoſtolici muneris ratio poſtulat, vt ſacrarum Religionum in militanti Eccleſia ſuaues in Domino fructus aſſiduè præſtantium paternam curam gerentes, priuilegia, gratias, & indulta illis à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, & Apoſtolica Sede conceſſa, quò validiùs perpetuò ſubſiſtant, Apoſtolicæ confirmationis robore libenter communiamus. Proœmium.

§. 1. Exponi ſiquidem nobis nuper fecit dilectus filius *Hieronymus Durandus* Procurator generalis Ordinis Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula, quòd dictus Ordo multis ſibi à noſtris prædeceſſoribus Romanis Pontificibus conceſſis gaudet priuilegiis, quæ ſicut aliorum prædeceſſorum noſtrorum confirmatione roborata fuere, ita & noſtrarum vigore literarum communiri, & confirmari deſiderat. Quare nobis idem *Hieronymus* totius Ordinis nomine humiliter ſupplicari fecit, vt deſuper opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Supplicatio.

§. 2 Nos igitur honeſtæ huiuſmodi petitionis æquitatem attendentes, ac dicti Ordinis ſingulares perſonas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutas fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia, & ſingula, immunitates, exemptiones, libertates, fauores, prærogatiuas, Concedit prout in ſummario.

1609. facultates, gratias, conceſſiones, aliaque priuilegia, & indulta ſpiritualia, & temporalia, eidem Ordini, illiuſque Superioribus, Fratribus, domibus, Eccleſiis, Oratoriis, & locis regularibus quibuſcumque etiam per modum communicationis, & extenſionis inter ſe, & cum aliis Ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium, ac aliàs quomodolibet conceſſa, ac ſemel, vel pluries confirmata, & approbata, dummodò tamen ſint in vſu, & ſacris Canonibus, ac Concilij Trid. decretis, ac Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, & noſtris conſtitutionibus, nec debitæ nobis, & S. R. E. obedientiæ, & fidelitati repugnent, aut regularibus dicti Ordinis inſtitutis non aduerſentur, neque reuocata, & abolita, aut ſub aliquibus reuocationibus comprehenſa ſint, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuò confirmamus, & approbamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus; ac omnes, & ſingulos tam iuris, quàm facti, & ſolemnitatum etiam de iure neceſſariarum, & requiſitarum, aut quoſuis alios defectus, ſi qui in eis interuenerint, ſupplemus, illaque eidem Ordini, illiuſque Superioribus, Fratribus, regularibuſque perſonis, necnon domibus, Eccleſiis, Monaſteriis, & locis huiuſmodi ſuffragari, eoſque vniuerſos, & ſingulos illis vti, frui, potiri, & gaudere, vbi, quando, & quoties opus fuerit, poſſe, & debere in omnibus, & per omnia. 1609.

Clauſula ſublata, & decretum irritans.

§. 3. Sicque per quoſcumque iudices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere. Ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quocumque quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Commiſſarios deputat.

§. 4. Quocirca dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ac noſtris, & Apoſtolicæ Sedis etiam de latere Legatis, & Nunciis per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque plenum eorum effectum ſortiri, illiſque omnes, quos concernunt, pacificè frui, & gaudere faciant: Non permittentes, quemquam illorum deſuper contra præſentium tenorem per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari, perturbari, vel inquietari: Contradictores quoſlibet, & rebelles etiam per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Derogat contrariis.

§. 5. Non obſtantibus fel. rec. Bonif. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodò vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis, & innouatis; quibus omnibus, & ſingulis, eorum tenores præſentibus pro expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tráſumptis fidem adhiberi iubet.

§. 6. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Marcum, ſub annulo Piſcat. die 16. Iulij, 1609. Pontific. noſtri anno 5.

CONSTITVTIO IV.

CONSTITVTIO IV.

Prohibentur Fratres tertij Ordinis S. Franciſci portare habitum noſtri coloris.

PAVLVS PAPA V.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmiū.

INter graues paſtoralis officij noſtri curas, quibus aſſiduè premimur, hæc potiſſimùm nos vrget, vt Chriſti fideles, præſertim regularem vitam profitentes, ſemotis litium anfractibus, vnanimi voce, ſub concordiæ legibus Altiſſimo vota exoluant, & ſi quæ inter eos ortæ ſint lites, & diſcordiæ, illæ, prout ius, & æquitas poſtulant, eliminentur, &, ne in futurum reſurgant, opportunis remediis prouideatur.

Orta fuit differentia inter Fratres tertij Ordinis S. Franciſci, & noſtros ſuper diſtinctione habitus.

§. 1. Aliàs ſiquidem per nos accepto, quòd lis, & cauſa inter dilectos filios Fratres tertij Ordinis S. Franciſci de pœnitentia nuncupati, vltramontanæ familiæ ex vna, & Fratres Ordinis S. Franciſci de Paula partibus ex altera ſuper colore habitus geſtandi à dictis Fratribus tertij Ordinis, vt à prædictis Fratribus S. Franciſci de Paula apertè diſtingui poſſent, pendebat. Nos litem, & cauſam, ſeu cauſas huiuſmodi venerabili Fratri noſtro Mariano Epiſcopo Tuſculano de Camerino, & dilecto filio noſtro Hieronymo tit. S. Blaſij de annulo, S. R. E. Presb. Cardinalibus Pamphilio nuncupatis, Minimorum S. Franciſci de Paula, & Fratrum Minorum de obſeruantia Ordinū huiuſmodi apud nos, & Apoſtolicam Sedem reſpectiuè Protectori, & Viceprotectori audiendas, cognoſcendas, decidendas, finéque debito terminandas, omni, & quacumque appellatione remota, commiſimus.

Pronunciatum eſt pro noſtra Religione.

§. 2. Qui quidem Marianus, & Hieronymus Cardinales in exequutionem commiſſionis huiuſmodi negotij pro maiori dictorum Fratrum inter ſe quiete, & tranquillitate, iudicarunt, decreuerunt, & ſtatuerunt, vt iuxta ipſorum Regulam, indultaque ſummorum Pontificum, præſertim fel. rec. Clementis Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, habitus prædictorum Fratrum tertij Ordinis, de pœnitentia nuncupati, ſit ex humili panno confectus hoc modo, videlicet, vt ex quatuor partibus lanæ naturaliter nigræ, & ſine aliqua tinctura contextæ, & vna parte lanæ etiam naturaliter candidæ, ita quòd ſingulis quatuor libris lanæ naturaliter nigræ addatur vna libra lanæ albæ, & aliàs, prout in eorumdem Mariani, & Hieronymi decreto deſuper facto pleniùs dicitur contineri.

Vterq; Ordo ſupplicauit pro approbatione dictæ ſententiæ.

§. 3. Cùm autem vtriuſque Ordinis prædicti Fratres, vt nobis nuper exponi fecerunt, plurimùm cupiant, decretum huiuſmodi pro illius firmiori ſubſiſtentia, & inuiolabili obſeruatione à nobis confirmari, & approbari; ideo nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt ſuper præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Quam Pōtifex approbat.

§. 4. Nos igitur illorum votis quò quietiùs, & ſecuriùs in humilitatis ſpiritu Altiſſimo famulari valeant, annuere, eoſque ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, & à quibuſuis excommunicationis, &c. abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, decretum prædictum, & omnia, & ſingula in illo contenta Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuò confirmamus, & approbamus, illiſque omnibus, & ſingulis perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, omneſque & ſingulos tam iuris, quàm facti, & quoſcumque alios, etiam quantumuis ſubſtantiales defectus, ſi qui deſuper quomodolibet interuenerint, aut interueniſſe dici, vel cenſeri poſſint, ſupplemus; eaque omnia, & ſingula valida, & efficacia fore, & eſſe, perpetuamque roboris firmitatem obtinere, ac ab omnibus, & ſingulis ab vtriuſque Ordinis prædicti Fratribus, nunc, & pro tempore exiſtentibus inuiolabiliter obſeruari debere decernimus.

§. 5. Mandantes nihilominus omnibus, & ſingulis ipſius Ordinis de pœni-

1613. tentia Fratribus, Miniſtris, & Prælatis vltramontanæ familiæ, præſertim Hiſ- 1610.
Fratres tertij Ordinis iubet dicto habitu vti. panorum, & Gallorum, tam præſentibus, quàm futuris in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub priuationis officiorum, inhabilitatiſque ad illa, & alia in poſterum obtinenda, necnon latæ ſententiæ incurrendis pœnis, vt poſthac, elapſis ſex menſibus, dicti Fratres omnes tertij Ordinis habitu illo prædicto modo contexto induantur, & in futurum vtantur.

Commiſſarios deputat. §. 6. Quocirca venerab. Fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis noſtris, & Apoſtolicæ Sedis Nunciis per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte vtriuſque, ſeu alterius Ordinis Fratrum huiuſmodi fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos præmiſſorum omnium, & ſingulorum effectu pacificè frui, & gaudere: Non permittentes, illos deſuper à quoquam quauis auctoritate quomodolibet indebitè moleſtari: Contradictores per quoſcumque per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Derogat contrariis. §. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Ordinum prædictorum, etiam iuramento, &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, illorumque Superioribus, & Fratribus, & quibuſuis aliis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis; quibus omnibus, & ſingulis, eorum omnium, & ſingulorum tenores præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Marcum, die 14. Auguſti, 1610. anno 6.

CONSTITVTIO V.

Mandat celebrari feſtum S. Franciſci de Paula ſub ritu duplici.

1613. **PAVLVS PAPA V.**

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Procœmiũ. NOmen S. Franciſci de Paula Confeſſoris, ſanctitate vitæ, & miraculis clariſſimi, amplioribus honoribus decorare, quantum cum Domino poſſumus, cupientes, ac totius Ordinis Fratrum Minimorum nuncupatorum, ab eodem S. Confeſſore ad decorem, & vtilitatem domus Dei vniuerſæ fundati, ſupplicationibus nobis humiliter porrectis incitati.

Concedit prout in ſummario. Vide in noſtro Rit. ante off. S. P. Franciſci, not. 1. §. 1. De venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum conſilio, quòd de cætero perpetuis futuris temporibus eiuſdem S. Franciſci de Paula Confeſſoris feſtus dies ſub ritu duplici per vniuerſum orbem ab omnibus vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus, tam regularibus, quàm ſecularibus, qui Officium diuinum recitare tenentur, ſeu recitare voluerint, celebrari, ac recitari poſſit, & debeat, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus; atque idcirco in Breuiariis, & Kalendariis in poſterum imprimendis eius feſtum duplex deſcribi, omnibuſque Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, cæteriſque Eccleſiarum Prælatis in vniuerſo terrarum orbe conſtitutis, vt in ſuis quiſque Eccleſiis, Prouinciis, & Diœceſibus præſentes noſtras literas ſolemniter publicari, & ab omnibus Eccleſiaſticis perſonis ſecularibus, & quorumuis Ordinum Regularibus omnino obſeruari faciant, præcipimus, & mandamus.

§. 2. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon

1615. non dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. 1615.

§. 3. Volumus autem, quòd præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Marcum, ſub annulo Piſcat. die 4. Maij, 1613. Pontif. noſtri anno 8. *Trãſumptis fidem adhiberi.*

CONSTITVTIO VI.

Concedit indulgentiam plenariam viſitantibus noſtras Eccleſias ſingulis primis ſextis feriis cuiuſlibet menſis; & dictas Eccleſias viſitantibus ſingulis aliis ſextis feriis totius anni ſeptem annos, & totidem quadragenas de iniunctis pœnitentiis.

PAVLVS PAPA V. 1615.

Vniuerſis Chriſti fidelibus præſentes literas inſpecturis, *Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.*

§. 1. ALiàs ad augendam fidelium religionem, & animarum ſalutem cœleſtibus Eccleſiæ theſauris pia charitate intenti, ſupplicationibus quoque dilecti filij noſtri *Scipioni* tit. S. Chryſogoni Preſb. Card. *Burghesij* nuncupati (noſtri ſecundùm carnem ex ſorore germana nepotis) nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus, & confeſſis, ac ſacra communione refectis, qui Eccleſiam SS. Trinitatis in monte Pincio de Vrbe ſingulis primis ſextis feriis cuiuſlibet menſis, ab ortu Solis, vſque ad occaſum dierum huiuſmodi ſingulis annis deuotè viſitaſſent, & ibi pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione, ac S. matris Eccleſiæ exaltatione pias ad Deum preces effudiſſent, quo die præfatorum id egiſſent, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino conceſſimus. *Concedit indulgentiam plenariam.*

§. 2. Inſuper eiſdem Chriſti fidelibus ſimiliter verè pœnitentibus, & confeſſis, ac ſacra communione refectis, qui dictam Eccleſiam in ſingulis aliis feriis ſextis totius anni, vt præfertur, viſitaſſent, &, vt præfertur, oraſſent, quo die id egiſſent, ſeptem annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis, ſeu aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Eccleſiæ conſueta relaxauimus, & aliàs, prout in aliis noſtris in ſimili forma Breuis deſuper expeditis literis, quas ad decennium tantùm valere voluimus, pleniùs continetur. *Concedit indulgentiam temporaneam.*

§. 3. Cùm autem, ſicut accepimus, dictum decennium propediem ſit expiraturum, nos Eccleſiam huiuſmodi ampliori dono illuſtrare cupientes, ac dictarum literarum tenorem præſentibus pro expreſſo habentes, omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus, & confeſſis, ac ſacra communione refectis, qui Eccleſiam SS. Trinitatis huiuſmodi ſingulis primis ſextis feriis cuiuſlibet menſis ab ortu Solis, vſque ad occaſum dierum huiuſmodi ſingulis annis deuotè viſitauerint, & ibi pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione, ac S. M. Eccleſiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die præfatorum id egerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſsionem miſericorditer in Domino concedimus. *Confirmat prædictas indulgentias.*

§. 4. Inſuper eiſdem Chriſti fidelibus ſimiliter verè pœnitentibus, & confeſ-

1619. ſis, ac ſacra communione refectis, qui præfatam Eccleſiam in ſingulis aliis fe- 1619.
Confirmat etiam alias ſupradictas indulgẽtias. rus ſextis totius anni, vt præfertur, viſitauerint, & orauerint, quo die id egerint, ſeptem annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis, ſeu aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Eccleſiæ conſueta, ſeruata in reliquis, in omnibus, & per omnia præfatarum literarum forma, relaxamus, præſentibus ad aliud decennium à fine dicti decennij computandum, tantùm valituris. Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, ſub annulo Piſcat. die 8. Auguſti, 1615. Pontif. noſtri anno 12.

CONSTITVTIO VII.

Mandat Superioribus Ordinis Minimorum ſub merito ſanctæ obedientiæ, & pœna excommunicationis maioris ipſo facto incurrenda, ne ad inſtantiam quarumcumque perſonarum extra Ordinem exiſtentium dignitates ſuis ſubditis conferant, nec pœnas remittant; quibus pœnis ſubiacere vult etiam ſubditos fauores procurantes.

1619.

PAVLVS PAPA V.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmiũ. ADmonemur paſtoralis officij noſtri debito diligentiùs proſpicere, ne Religioſis, qui regularem vitam profeſſi ſeculo renunciarunt, ad dignitates, & officia per emendicata ſuffragia ambitioſus pateat acceſſus.

Statuit prout in ſummario. §. 1. Quocirca motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, dilectis filiis Correctori generali, ac Prouincialibus, & reliquis Ordinis Fratrum S. Franciſci de Paula Minimorum nuncupatorum Prælatis, nunc, & pro tempore exiſtentibus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda præcipimus, & mãdamus, ne ad inſtantiam, & requiſitionem quarumcumque perſonarum, tam laicorum, quàm eccleſiaſticarum, extra dictum Ordinem conſtitutarum, etiam Cardinalatus honore, & quacumque ſeculari dignitate, & excellentia, etiam Ducali, Regali, & Imperiali fulgentium, cuiuſuis dicti Ordinis Religioſo vllam gratiam concedere, vel pœnas aliquas remittere, ſeu gradus, honores, dignitates, officia, adminiſtrationes, functiones, & prælaturas eiuſdem Ordinis concedere audeant: Quinimmo dicti Ordinis Fratres, & Religioſos, qui contra decreta hac via, & his mediis, & per conquiſitos fauores, & ſuffragia aliquid ſibi procurauerint, ad talia, & ſimilia, ac etiam maiora in eodem Ordine conſequenda perpetuò inhabiles declaramus.

Fauores ſpõte oblatos recuſare tenentur. §. 2. Inſuper dictis Religioſis, & Fratribus eiuſdem Ordinis quibuſcumque ſub eiſdem pœnis præcipimus, & expreſsè interdicimus, vt non ſolùm in præmiſsis omnibus fauores huiuſmodi minimè procurare, ſed nec etiam ſpontè oblatos, aut ab eis minimè procuratos recipere; & ſimiliter ne ad hũc effectum munera aliqua prædictis perſonis exhibere audeant, ſeu præſumant.

Derogat contrariis. §. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, dictiq; Ordinis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi Ordini, & Fratribus prædictis communiter, aut diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptis fidem adhiberi iubet. §. 4. Volumus autem, quòd præſentium literarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides vbique adhibeatur,

1622. beatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, ſub annulo Piſcat. die 6. Septemb. anno 1619. Pontif. noſtri anno 15. 1622.

GREGORIVS XV.

Qui ſedit à die IX. Februar. an. 1621. ad VIII. Iulij an. 1623.

CONSTITVTIO I.

Confirmat priuilegia Minimorum.

GREGORIVS PAPA XV.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

INiuncti nobis Apoſtolici muneris ratio poſtulat, vt ſacrarum Religionum in militanti Eccleſia ſuaues Domino fructus aſſiduè præſtantium paternam curam gerentes, priuilegia, gratias, & indulta, illis à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris conceſſa, quò validiùs ſubſiſtant, Apoſtolicæ confirmationis robore libenter communiamus. Procœmiũ.

§. 1. Cùm itaque, ſicut dilecti filij Procurator generalis, & Fratres Ordinis S. Franciſci de Paula Minimi nuncupati, nobis nuper exponi fecerunt, ipſi diuerſis priuilegiis, gratiis, & indultis, ſibi, & eorum domibus regularibus, & Ordini à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris conceſſis gaudeant, eadémque priuilegia, gratias, & indulta, pro maiori eorum validitate, Apoſtolicæ noſtræ confirmationis robore communiri plurimùm deſiderant. Supplicatio.

§. 2. Nos Procuratoris. & Fratrum prædictorum votis, quantum cum Domino poſſumus, benignè annuere, ipſoſque ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, & eorum ſingulares perſonas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, ſupplicationibus eorum nomine nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati; omnia, & ſingula priuilegia, gratias, & indulta, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros Fratribus prædictis, eorumque domibus regularibus, & Ordini conceſſa, dummodò ſint in vſu & non ſint reuocata, aut ſub aliquibus reuocationibus comprehenſa, & ſacris Canonibus, ac Concilij Tridentini decretis & conſtitutionibus Apoſtolicis non aduerſentur, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus & confirmamus, illiſque inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus. Confirmat priuilegia.

§. 3. Decernentes præſentes literas validas, firmas & efficaces exiſtere & fore, ac Fratribus prædictis in omnibus & per omnia pleniſſimè ſuffragari debere: necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Decretum irritans.

§ 4. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, ſub annulo Piſcatoris, die 11. Auguſti, 1622. Pontific. noſtri anno 2. Derogat contrariis.

CONSTITVTIO II.

Erigit Monaſterium Monialium apud Abbatiſuillam in Gallia.

GREGORIVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI, AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Procemiũ. APoſtolicæ nobis iniunctæ deſuper ſeruitutis officium nos excitat & inducit, vt circa ea quæ pro proſpero Monaſteriorum & piorum locorum, in quibus æternæ beatitudinis amatrices, quæ habitu ſacræ religionis aſſumpto, ſponſo Ieſu Chriſto voto celebri ſe deſponſare, ac eidem vt prudentes virgines accenſis lampadibus obuiam ire præparant, mundaniſque propulſatis illecebris debitæ regularis obſeruantiæ iugo ſe ſubmittere & diuinis obſequiis coaptare proponunt, piæ vitæ ſtudio, aſſiduitate vacare & degere poſſint, ſtatu & propagatione per Chriſti fideles pio affectu procurari dignoſcuntur, operoſis ſtudiis intendamus, ac aliàs deſuper diſponamus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Supplicatio. §. 1. Sanè pro parte dilectarum in Chriſto filiarum virginum ſub regula Sororum Ordinis Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula nuncupatorum in Monaſterio Monialium dicti Ordinis pridem per dilectum filium *Franciſcum de la Riuiere*, tunc eiuſdem Ordinis in prouinciis Franciæ Viſitatorem & Vicarium generalem in Oppido *Abbatiſuillensi*, vulgò *d'Abbeuille*, *Ambianenſis* Diœceſis erecto viuentium, nobis nuper exhibita petitio continebat: Quòd cùm anteà dictus *Franciſcus* Viſitator & Vicarius nouem ex ipſis virginibus ſub tertia Regula eiuſdem Ordinis in communi viuentes, ac à Fratribus eiuſdem Ordinis Prouinciæ Pariſienſis rectas & gubernatas ſub ſpeciali cura & moderamine dilectæ in Chriſto filiæ *Gabriele Fouquart* viduæ ſexagenariæ, quæ à viginti annis præerat omnibus Sororibus Tertiariis nuncupatis dicti oppidi *d'Abbeuille*, & ſpecialiter per quatuordecim tunc continuos vltimos annos Congregationi & communitati huiuſmodi in domo, quam cum ſuo viridario & appendicibus nomine dictæ Congregationis & communitatis coëmerat, & inſuper omnes & earum ſingulas vniformem coloris, prout Ordinis, veſtitum deferentes, caput & frontem lineis pannis accommodatum ad morem Monialium, peculiares cellulas habentes, diuinumque Officium in oratorio intra ſepta dictæ domus de licentia Ordinarij loci, extructo, Dominicis & aliis feſtiuis diebus recitantes, in refectorio ſimul conuiuentes, nomine dictæ congregationis & communitatis contractus facientes, alias domos & ſitus, quæ ſibi adiacebant, ementes, legata pia acceptantes, puellas cum earum dote recipientes, vota caſtitatis ſimplicia inter manus Fratrum prædicti Ordinis facientes, abſque eo tamen quod profeſſionem ſolemnem emitterent, & clauſuram ſeruaſſent, inueniſſet, ſatagens *Franciſcus* Viſitator & Vicarius generalis prædictus, quæcumq; ad iniunctum ſibi munus ſpectantia adimplere & abſoluere, præuio cõſenſu venerabilis Fratris noſtri moderni Epiſcopi *Ambianenſis*, nouem ex ipſis mulieribus Tertiariis in Sorores choriſtas, & aliam bonæ indolis puellam illarũ antiquam famulam in Sororem oblatam, iuxta formam perpetuæ conſtitutionis felicis recordationis *Pij* Papæ V. prædeceſſoris noſtri ſuper clauſura & reformatione quarumcumque Monialium, editæ quæ incipit, Cura paſtoralis officij, ſub datum quarto Idus Iulij Pontificatus ſui anno primo, perpetuæ clauſuræ ſubiecit, ac in Moniales & Sorores ſecundæ regulæ dicti Ordinis recepit, habitumque illius regularem, prout in Capitulo de indumentis Sororum dicti Ordinis deſignatus reperitur, eiſdem conceſſit ac dedit, earumque ædes cum ſufficienti, tam ſacra, quàm profana ſupellectili inſtructas ad decentem Monaſterij formam reductas, & ad huiuſmodi clauſuram ſeruandam, quam ab hinc duobus fermè annis obſeruarunt, aptas in Monaſterio Monialiũ ac Sororum dicti

Ordinis

1623. Ordinis erexit; quibus debitè peractis dilectus filius Corrector prouincialis dicti Ordinis in Prouincia Franciæ, eiuſmodi Monaſterij erectioni & clauſuræ ſe oppoſuit, & ad venerabilem Fratrem noſtrum modernum Epiſcopum *Lauellenſem* eiuſdem Ordinis tunc Correctorem generalem appellauit. ſuper quo negotio Epiſcopus & Corrector generalis prædictus receptis partium rationibus, præmiſſa omnia per dictum *Franciſcum* Viſitatorem & Vicarium generalem ſic, vt præfertur, peracta approbauit & confirmauit, Monaſterium prædictum intra gremium dicti Ordinis inſerendo & incorporando: Quinimò dicto *Franciſco* Viſitatori & Vicario generali curam dicti Monaſterij & mulierum, atque ipſius & earum progreſſum & incrementum procurare præcepit: vnde poſtea idem *Franciſcus* Viſitator & Vicarius generalis alias virgines puellas Deo in religione & Monaſterio huiuſmodi ſeruire cupientes ad habitum recepit, ex quibus quatuor, quæ de præſenti in Monaſterio prædicto exiſtunt, octo millia librarum turonenſium, tria millia & ducenta ſcuta, vt dictæ virgines aſſerunt, conficientium, eidem Monaſterio pro dote attulerunt, & licet virgines prædictæ ſuper præmiſſis nullatenus amplius moleſtari, perturbari, aut aliàs quomodolibet inquietari debuiſſent; Nihilominus Corrector prouincialis prædictus illa omnia ab eodem Epiſcopo reuocari obtinuit, per quoddam eiuſdem Epiſcopi & generalis decretum definitiuum. A quo cùm pro parte dictarum virginum ad nos & Sedem Apoſtolicam appellatum fuiſſet, & ipſæ habitum dimittere & clauſuram violare recuſarent, non obſtante earum appellatione huiuſmodi per dictum Correctorem prouincialem, & etiam per Epiſcopum *Ambianenſem* excommunicatæ & interdictæ fuerunt; Cùm autem ſicut eadem petitio ſubiungebat, virgines prædictæ de præſenti & duobus ferè ab hinc annis tredecim in dicto Monaſterio reperiantur, quarum vndecim in choro inſeruiunt, & duæ ſunt oblatæ ſeu conuerſæ Sorores, clauſuram pariter, vt aliæ, obſeruantes. Prædictum verò Monaſterium quadringenta ſcuta aurea, quæ ad numerum maiorem Monialium ſuſtentandarum ſufficiunt, cùm in dicto oppido *d'Abbeuille*, puellæ ſolum viginti ſcuta aurea pro annuo victu perſoluant, in annuo redditu habeat; proindeque ad hoc, vt perpetuo religionis iugo reliquo earum vitæ tempore in pacis tranquillitate & ſemotis omnibus controuerſiis & litibus Altiſſimo famulari, & ad regularia vota ſolemniter emittenda, ac ad ea quæ ad prædictæ regulæ obſeruantiam ſpectant, ſeſe exercere poſſint & valeant, per nos modo & formâ infrà ſcriptis eis prouideri ſummopere deſiderant. 1623.

§. 2. Nos igitur eaſdem virgines & earum quamlibet à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtant, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutas fore cenſentes ſupplicationibus dictarum virginum nobis in hac parte porrectis benignè inclinati, de voto venerabilium Fratrum noſtrorum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium negotiis regularium præpoſitorum, eamdem domum in Monaſteriũ, ita quod illud perpetuis futuris temporibus pro vſu & habitatione vnius Correctricis matris, ac totidem Monialium eiuſdem Ordinis, quot ex eiuſdem Monaſterij annuis redditibus commodè manuteneri poſſint, quæ ſaltem in numero duodecim exiſtant, & quæ omnes habitum Religioſum per Sorores Moniales aliorum Monaſteriorum Monialium eiuſdem Ordinis in Hiſpaniis & Italia erectorum & inſtitutorum geſtari ſolitum ſuſcipere, & elapſo probationis anno profeſſionem per eaſdem Moniales emitti conſuetam, emittere, paupertatiſque, caſtitatis, & obediẽtiæ ac vitæ quadrageſimalis ſolemnibus votis ſe aſtringere, perpetuamque & irreuocabilem clauſuram ac ritus, mores, conſuetudines, & regularia inſtituta, dictamque regulam per piæ memoriæ *Iulium* Papam ſecundum etiam prædeceſſorem noſtrum confirmata & approbata ſeruare, ac in communi & conuentualiter viuere, diuiniſque laudibus & officiis inſiſtere debeant, & teneantur Apoſtolica auctoritate tenore præſentium. ſine tamen

Erigit Monaſterium cum omnibus viribus & gratiis quæ aliis in Hiſpania & Italia competunt.

1623. alicuius præiudicio, de nouo perpetuò erigimus & inſtituimus, illique ſic erecto & inſtituto pro eius congruâ dote, ac illius Correctricis matris, ac Monialium pro tempore exiſtentium commodâ ſuſtentatione, onerumque eis incumbentium ſupportatione redditus annuos illi hactenus, vt præfertur, aut alias quomodolibet legitimè acquiſitos, ſiue donatos & elargitos, ſeu bona, in quibus illi conſiſtunt, ac omnia & ſingula bona, proprietates & redditus, cenſus, iura, obuentiones, & emolumenta quæcumque in perpetuum, vel ad tempus illi pro augmento bonorum & redditnum, illiuſue, ſeu etiam Monialium in illud pro tempore admittendarum intuitu & contemplatione pro dote, ſeu in eleëmoſynam, aut alios quomodocumque & qualitercumque elargienda, donanda, & eroganda ex nunc, prout ex tunc, & è contra poſtquam elargita, donata, & erogata fuerint, ita quod liceat ipſius Monaſterij Correctrici & conuentui pro tempore exiſtenti corporalem, realem, & actualem illorum omnium, ac iurium & pertinentiarum ſuorum quorumcumque poſſeſſionem per ſe, vel alios nomine prædicti Monaſterij propriâ auctoritate liberè apprehendere, & apprehenſam perpetuò retinere, fructus quoque, redditus & prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta quæcumque ex eis prouenientia percipere, exigere, leuare, locare, & arrendare, ac in eiuſdem Monaſterij, illiuſque Correctricis, & Monialium pro tempore exiſtentium communes vſus & vtilitatem conuertere Diœceſani loci, vel cuiuſuis alterius licentia deſuper minimè requiſita auctoritate & tenore præmiſſis etiam perpetuò applicamus & appropriamus, ac Monaſterium huiuſmodi & illius pro tempore exiſtentes Correctricem, Conuentum, Moniales, Rectores, Sindices, Officiales, miniſtros ſeruientes, & perſonas, ac proprietates, & bona vniuerſalia, mobilia & immobilia, præſentia & futura cuiuſcumque qualitatis, generis, ſpeciei & naturæ exiſtentia perpetuæ viſitationi, correctioni & obedientiæ ac ſuperioritati, & omnimodè iuriſdictioni in ſpiritualibus & temporalibus dilecti filij noſtri *Hippolyti* tituli ſanctæ Mariæ nouæ Diaconi Cardinalis *Aldobrandini* Protectoris, ſeu eiuſdem Ordinis Correctoris generalis, ac dictæ prouinciæ Prouincialis nunc & pro tempore exiſtentium, ſaluis tamen dicti Ordinarij iuribus & Decretis ſacri Concilij Tridentini, & Apoſtolicis conſtitutionibus ad eum ſpectantibus, Apoſtolica auctoritate earumdem tenore præſentium ſupponimus & ſubmittimus, & nihilominus eidem *Hippolyto* Cardinali & Protectori ex nunc, vt interdictum, vel interdicta contra ipſas virgines appoſitum vel appoſita tollat, & eas à quauis excommunicatione contra illas propter præmiſſa prolata ad cautelam abſoluat, vel tolli & abſolui mandet, ipſaſque ad profeſſionem ſolemnem iuxta formam Monialium, ſeu Sororum dictæ ſecundæ regulæ admittat, vel admitti mandet, eoſque cum illarum Monaſterio prædicto ſub dicta regula, vt præfertur, erecto in eiuſdem Ordinis curam & gubernium ſuſcipiat, ac ſuſcipi & retineri curet auctoritate, & tenore præmiſſis committimus. Præterea eiſdem Correctrici & Monialibus quæcumque ſtatuta & ordinationes, Capitula & decreta ad Monaſterij ſic erecti, illiuſque perſonarum, rerum, bonorum ſpiritualium & temporalium curam, regimen, & gubernium, adminiſtrationem, directionem, & proſperum ſtatum, ac ipſarum Monialium receptionem, admiſſionem, ætatem, qualitates, victum, amictum, inſtructionem, diſciplinam, precum, orationum, & aliorum ſuffragiorum formam pertinentia, aliâs regulæ vtilia & neceſſaria, licita tamen & honeſta, ſacriſque Canonibus, ac conſtitutionibus Apoſtolicis, & Conciliorum generalium, & præſertim Tridentini decretis, regularibus inſtitutis prędicti Ordinis non contraria, & ab ordinario loci prius examinanda faciendi & edendi, ac quoties pro rerum & temporum qualitatibus, ſeu aliâs expediens videbitur, illa præuiis examine & approbatione huiuſmodi immutandi, corrigendi, moderandi, & in melius reformandi, ac etiam alia ex integro condendi, quę poſtquam condita, & vt præfertur approbata fuerint à Correctrice & Monialibus pro tempore exiſtentibus prędicti Monaſterij firmiter & inuiolabiliter ſub pœnis in eis infligendis obſeruari & adimpleri debeant, eiſque omnibus & ſingulis 1623.

priuilegiis,

1623. priuilegiis, facultatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogatiuis, præeminentiis, antelationibus, conceſſionibus, indultis, indulgentiis, aliiſque fauoribus & gratiis, tam ſpiritualibus, quàm temporalibus, quibus alia Monaſteria Monialium prædictarum Ordinis & inſtituti in *Hiſpaniis & Italia*, vt præfertur erecta & inſtituta, earumque Correctrices, Moniales, & alias perſonas in genere, vel in ſpecie, & per viam communicationis, & aliàs quomodolibet vtuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, frui, potiri & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum pariter & pariformiter, ac ſine vlla prorſus differentia, & æquè principaliter, dummodo tamen ſint in vſu, hactenuſq; reuocata non fuerint & ſacris Canonibus, maximè verò dicti Concilij Tridentini decretis non aduerſentur, frui, potiri, vti & gaudere poſſint, & valeant in omnibus, & per omnia perinde ac ſi illa Monaſterio, ſicut præfertur, erecto, illiuſque Correctrici & Monialibus, ac perſonis ſpecialiter & expreſsè conceſſa eſſent. Poſtremo eiſdem nunc & pro tempore dicti Monaſterij Correctrici & Monialibus, vt virgines ad habitum & profeſſionem regulares in eodem Monaſterio recipiendas & admittendas recipere poſſint & valeant, ſeruatâ tamen in omnibus formâ & diſpoſitione ſacri Concilij Tridentini & non aliàs, eiſdem auctoritate & tenore de ſpeciali gratiâ indulgemus, eiſque plenam, liberam, & abſolutam licentiam & facultatem deſuper impartimur, decernentes eaſdem præſentes ſemper & in omni tempore etiam aduerſus quaſcumque neceſſarias diſpoſitiones, & obſtacula quæcumque, validas & efficaces eſſe, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac ab omnibus & ſingulis obſeruari debere, neque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus etiam per nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ſub quibuſuis verborum expreſſionibus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis pro tempore factis, vel faciendis comprehendi vel confundi, ſed ab illis ſemper & perpetuò excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, ac de nouo etiam ſub poſteriori data quandocumque eligenda conceſſas eſſe & fore. 1623.

§. 3. Sicque & non aliter per quoſcumque iudices ordinarios, vel delegatos quauis auctoritate fungentes etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, Vicelegatos, ac Nuncios iudicari & definiri debere, irritumque ac inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Decretum irritans, &c.

§. 4 Quocirca dilectis filiis Pariſienſi, Ambianenſi, ac Sueſſionenſi Officialibus per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vt ibi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictarum virginum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, ipſiſque virginibus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra virgines prædictas illis pacificè frui, & gaudere, non permittentes eas per quaſcumque quouis quæſito colore, prætextu, vel ingenio directè vel indirectè, quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo. Deputat Conſeruatores.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis Apoſtolicis, ac in prouincialibus, ſynodalibus, vniuerſalibuſque Conciliis editis vel edendis, ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac Ordinis prædicti iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate aliâ roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Derogat contrariis, &c.

§. 6. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, applicationis, appropriationis, ſuppoſitionis, ſubmiſſionis, commiſſionis, indulti, decreti & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem om- Sanctio pœnalis, &c.

1624. nipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit in- 1624.
curſurum. Datum Romæ, apud Sanctam Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicæ 1623. quarto Idus Iunij, Pontificatus noſtri anno tertio.

VRBANVS VIII.

Qui à die VI. Auguſt. an. 1623. ſedet atque in hodiernum diem feliciter regnat.

CONSTITVTIO I.

Eſt delegatio, vt vocant, Apoſtolica pro Generali viſitaturo.

Dilecto filio Ægidio Camart Correctori Generali Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula.

VRBANVS PAPA VIII.

Dilecte fili ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

VT ſuſceptam à te viſitationem tui Ordinis Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula noſtra & Apoſtolicæ Sedis auctoritate ſuffultus, fœliciter proſequi & abſoluere valeas. Nos auctoritatem tuam excitantes, tibi quæcunque præfati Ordinis Monaſteria, domos, & Conuentus, tam in *Italia*, quàm extra eam, & præſertim in *Gallia*, & *Hiſpaniarum* regnis exiſtentia, eorumque Superiores, & Fratres quoſcunque viſitare, ac tam in capite, quàm in membris corrigere, & reformare, atque in illorum vniuerſorum & ſingulorum ſtatum, formam, inſtituta, regimen, ſtatuta, conſuetudines, vitam, mores, ritus, & diſciplinam, tam coniunctim, quàm diuiſim inquirere, ac Euangelicæ & Apoſtolicæ doctrinæ, ſacrorumque Canonum, & Generalium Conciliorum decretis regularibuſque inſtitutis ipſius Ordinis inhærendo, quæcunque mutatione, correctione, emendatione, reuocatione, renouatione, ac etiam ex integro editione indigere cognoueris, mutare, corrigere, emendare, reuocare, renouare, ac etiam ex integro condere, condita ſacris Canonibus, & Concilij Tridentini decretis, dictiſque regularibus inſtitutis non repugnantia confirmare: abuſus quoſcunque tollere, bonas & laudabiles conſuetudines, diuinum cultum & regularem diſciplinam ſicubi eſt conſeruare, vbi verò collapſam compereris, modis congruis reſtituere, ac ipſius Ordinis regulares perſonas quaſcunque ad debitum honeſtum vitæ modum reuocare & ſtatuere, & quicquid ſtatueris & ordinaueris, etiam ſub cenſuris & pœnis perpetuò obſeruari mandare: contradictores quoſcunque per eaſdem cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, ac priuationis officiorum & dignitatum, vociſque actiuæ & paſſiuæ, & perpetuæ ad illa & alia in poſterum conſequenda inhabilitatis cogere & compellere, ac demum omnia & ſingula, quæ ad viſitationem, correctionem, & reformationem, & proſperam dicti Ordinis directionem pertinere cognoueris, facere, gerere, mandare, ordinare, & exequi liberè & licitè poſſis & valeas auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium plenam, liberam, & amplam facultatem & auctoritatem concedimus & impertimur: mandantes propterea dilectis filiis Superioribus, & Fratribus, ac Religioſis quibuſcunque dicti Ordinis, vt te debita honorificentia proſequentes, tuis ſalubribus monitis & mandatis humiliter pareant, & efficaciter adimplere procurent; alioquin ſententiam ſiue pœnam, quam ritè tuleris ſeu ſtatueris in rebelles, ratam habebimus & faciemus auctore Domino vſque ad ſatisfactionem condignam inuiolabiliter obſeruari in contrarium facientibus nonobſtantibus quibuſcunque. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcat. die 12. Ianuarij 1624. Pontificatus noſtri anno 1.

CONSTITVTIO II.

CONSTITVTIO II.

Approbat ſtatuta Capituli Generalis Romæ celebrati anno 1623, circa ea quæ agenda ſunt in caſu mortis Patris Generalis, &c.

VRBANVS PAPA VIII.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

VT ea quæ pro perſonarum quarumlibet, præſertim Regi ſeculorum obſequiis ſub ſuaui iugo Altiſſimo famulantium, proſpero felicique regimine facta fuiſſe dicuntur, vt firma perpetuò & illibata perſiſtant, libenter cùm à nobis petitur, Apoſtolicæ confirmationis patrocinio communimus, prout conſpicimus in Domino ſalubriter expedire. Procemiū.

§. 1. Sanè, nomine dilecti filij *Ægidy Camart* Correctoris Generalis Ordinis Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula, Nobis nuper expoſitum fuit, quod aliàs pro felici eiuſdem Ordinis directione & præſertim illius Vicarij generalis electione nonnulla ſtatuta condita fuerunt tenoris ſubſequentis, videlicet. Primò, ſtatutum fuit in Capitulo Generali eiuſdem Ordinis habito Paulæ an. 1535. auctoritate Apoſtolica confirmato, quòd ſi contingeret (quod Deus auertat) Reuerendiſſimum Patrem Generalem diem claudere extremum, fiat de Vicario generali electio per eiuſdem Generalis ſocios cum R. P. Prouinciali illius Prouinciæ in quâ morietur, vel ei proximioris, ſi extra quandam Prouinciam moriatur, ac ſociis illius & Correctore locali vbi morietur, vel proximioris Conuentus. Qui omnes ſimul prædicti Electores de toto gremio Religionis vnum in Vicegeneralem vſque ad proximum Capitulum generale celebrandum eligant, ita tamen quod nullus prædictorum eligentium ad prædictum officium aſſumi valeat: hic autem in prædictum Vicarium etiam pro quocunque tempore aſſignatus, in Generalem immediatè & poſtmodùm reeligi & deputari valebit. Expoſitio ſtatutorum Ordinis circa electionem Vicarij generalis.

§. 2. Deinde in vltimo Generali Capitulo eiuſdem Ordinis habito Romæ in Conuentu ſanctiſſimæ Trinitatis anno 1623 ſeſſ. x. quæſitum fuit, an in caſu mortis R. P. Generalis (quod abſit) ſtandum eſſet in numero Electorum iam ab aliis Capitulis deputatorum, an potiùs idem numerus eſſet augendus: & variis hinc inde diſcuſſis rationibus, tandem negotium remiſerunt Patri Generali, qui vnà cum ſuis Collegis, conſulto etiam Illuſtriſſimo Protectore determinarent quid eſſet agendum Quapropter facta ſuper hoc matura conſideratione, prout infra, ſtatuendum conſentaneum duximus.

Diſpoſitio circa electionem Vicary Generalis.

Primò, De morte Generalis, & quis erit eius Vicarius vſque ad electionem.

Patre Generali claudente diem extremum, continuò antiquior ex Collegis, qui tunc præſentes aderunt, accipiat vtrumque ſigillum Ordinis, & Vicegeneralis fungatur officio tantiſper, donec ad electionem Vicarij generalis procedatur.

Secundò, De monendis Superioribus Ordinis circa mortem Generalis.

Præfatus Pater Collega in Vicarium inſtitutus, vt primum mors Patris Generalis acciderit, notam illam faciat omnibus Prouincialibus Ordinis, tum vt debitæ orationes & ſacrificia pro anima defuncti offerantur, tum vt Electores futuri Vicarij Generalis præparent ſe ad electionem faciendam.

Tertiò, De poteſtate Collegarum Sede Generalis vacante.

Quamdiù Sedes Generalis vacabit, non poterunt Collegæ vllam viſitationem facere, neque inſtituere vllos Prouinciales aut alios Superiores, neque illos deponere. Non poterunt etiam vlla ſtatuta condere, vel aliquem fratrum priuare aut rehabilitare, neque vllam rem magni momenti expedire, ſed omnia reſeruabuntur Vicario Generali futuro.

Quartò, De Electoribus Generalis.

Ex qualibet Natione Italiæ, Galliæ & Hiſpaniæ quatuor Patres conuenient ad locum deſtinatum cum tribus Patribus Collegis Generalis prædefuncti, vt eligant ſimul Vicarium generalem, nempè duo Prouinciales & duo Commiſſi ex qualibet Natione.

Quintò, De Prouincialibus, & quomodo aſſumi debeant.

Porrò Prouinciales aſſumentur ſecundùm ordinem antiquitatis Prouinciarum, mutando de ſexennio in ſexennium iuxta ſeriem Prouinciarum, exempli gratia in hoc ſexennio habebunt ius electionis, pro Italia Patres Prouinciales S. Franciſci & Meſſanæ: pro Gallia Turonenſis & Franciæ: pro Hiſpania Granatenſis & Caſtellæ: in futuro autem ſexennio duo alij Prouinciales Prouinciarum proximè ſuccedentium in qualibet Natione ſecundùm antiquitatem, & ita deinceps de ſexennio in ſexennium donec impleatur numerus Prouinciarum cuiuſlibet Nationis. Poterunt autem Prouinciales, quibus continget ſuo ordine intereſſe electioni Vicarij Generalis, cauſâ euidentis infirmitatis, ſubſtituere Vicarium, prout fit in Capitulo generali.

Sextò, De Collegis Patris Generalis morbo detentis.

Similiter ſi Patres Collegæ Generalis, vel illorum alter morbo aliquo ita detineantur, vt non poſſint adire locum ad electionem deſtinatum, poterunt ſubſtituere aliquem Patrem idoneum ex illa Natione cuius ſunt Collegæ, qui literis authenticis munitus ius habebit in electione.

Septimò, De Commiſſis.

Commiſſi verò non aſſumentur ex eiſdem Prouinciis, ex quibus Prouinciales veniunt ad electionem, ſed ex duabus prouinciis proximè ſuccedentibus, ad hoc vt plures cuiuſlibet Nationis concurrant ad electionem Vicarij generalis.

Octauò, A quibus debeat fieri electio Commiſſorum.

Ipſi verò Commiſſi eligantur reſpectiuè in ſuis Prouinciis à Prouinciali Collegis & Diffinitoribus Prouinciæ, veniantque ad locum deputatum muniti literis authenticis ſuæ deputationis.

Nonò, De Correctore Conuentus vbi moritur Generalis.

Cæterùm ſi Pater Generalis decedat in aliquo Conuentu, Superior illius Conuentus veniet ad electionem Vicarij generalis futuri, & tunc pro illa Natione in qua eſt ipſe Corrector, non eligatur niſi vnus Commiſſus, nempè in antiquiori Prouinciâ ex duabus quæ venient in ordinem, ad hoc vt votorum ſit paritas in qualibet Natione; & Prouincia in qua non fit electio pro hac vice carebit ſuo voto, ita vt in ſubſequenti ſexennio aſſumantur Commiſſi ex aliis duabus Prouinciis immediatè ſubſequentibus.

Decimò, De morte Generalis extra Conuentus.

Si verò contingat Patrem Generalem mori extra Conuentum, vt putâ in itinere, vel in alio quouis loco, ſecundùm quod frequenter accidit inter immenſa pericula viarum, tunc nullus ex Correctoribus vicinioribus loci deceſſus huiuſmodi intererit electioni, ſed tantùm Prouinciales & Commiſſi.

Vndecimò, Quod ſemper Corrector Conuentus vbi morietur Pater Generalis votum habeat.

Quamquam verò Commiſſi nullo modo aſſumi debeant ex eiſdem Prouinciis, ex quibus Prouinciales votum habebunt in electione, nihilominus Pater Corrector Conuentus in quo obierit R. P. Generalis ſemper votum habeat, etiamſi reperiatur in illa Prouincia in quâ continget Prouincialem eſſe vocalem.

Duodecimò, De notificatione Electorum in Capitulis Generalibus.

Vt autem tota Religio noſcat, quinam ex Prouincialibus & Commiſſis debeant habere votum pro futuro ſexennio in electione Vicarij generalis cauſâ mortis, in quolibet Generali Capitulo inter reliqua Statuta ponatur huiuſmodi decretum: Si contingat R. P. Generalem diem obire (quod Deus auertat) pro futuro ſexennio iſ erunt Electores Vicarij generalis, vnà cum Patribus Collegis defuncti Generalis, nempè pro Natione Italica Patres Prouinciales

ies talis & talis, & talis & talis Prouincia mittant ſuos Commiſſos: pro Natio- 1624.
ne verò Gallicâ talis & talis Prouincialis, & talis & talis Prouincia mittant ſuos Commiſſos: pro Natione verò Hiſpanica talis & talis Prouincialis, & ſimiliter talis & talis Prouincia ſuos Commiſſos deſtinabunt: Et hoc inuiolabiliter ſeruabitur in futuris Capitulis Generalibus.

Decimotertiò, De notificatione loci in quo obiit Pater Generalis.

Spectabit autem ad Patrem & Collegam cui commiſſa erunt ſigilla Religionis, dum ſignificabit mortem Generalis omnibus Prouinciis Ordinis, ſimul etiam notificare Conuentũ in quo prædictus Pater Generalis obierit, vt ſciatur quod Superior illius Conuentus debet habere votum in electione, & quòd proinde in illa Natione in qua ſitus eſt ille Conuentus, non debet fieri electio niſi vnius Commiſſi, nempè in antiquiori Prouincia ex duabus illis quæ veniunt in vice ſua, quoniam Superior Conuentus, cùm ſit eiuſdem Nationis, ſupplet pro altero Commiſſo. Si verò extra Conuentum obeat Pater Generalis, & hoc ipſum notificabit prædictus Pater Collega Generalis, vt ſciant quælibet Nationes ſibi deligendos eſſe duos Commiſſos.

Decimoquartò, De loco in quo fieri debet electio.

Si Pater Generalis diem claudat Romæ, electio fiet Romæ, & illuc omnes Electores conuenient & quidem ſi moriatur in Conuentu Sanctiſſimæ Trinitatis, Pater Corrector illius Conuentus votum habebit in electione, & computabitur pro natione Gallica: ſi verò in Conuentu S. Andreæ, vel S. Franciſci, Superior illorum reſpectiuè Conuentuum votum habebit pro Natione Italica. Porrò in quocunque horum trium Conuentuum obierit Pater Generalis, in eo conueniant Patres electores ad faciendam electionem Vicarij generalis.

Decimoquintò, De Patre Zeloſo.

Pater Zeloſus votum habebit in electione Vicarij generalis, in quocunque Conuentu Romano deceſſerit Pater Generalis. Quo caſu, Natio illa de qua eſt Pater Zeloſus non mittet alium Commiſſum, verbi gratia ſi Pater Zeloſus ſit Italus, & Pater Generalis diem claudat in Conuentu S. Andreæ, vel S. Franciſci, Superior illius Conuentus & Pater Zeloſus erunt electores, & cùm ſint ambo Itali, Italicæ Prouinciæ quæ deberent eligere Commiſſos, non eligent pro hac vice. Si Gallus fuerit & Pater Generalis obeat in Conuentu Sanctiſſimæ Trinitatis, Corrector & Zeloſus ſimiliter erunt electores, & ex Gallia non mittentur Commiſſi. Si Hiſpanus, tunc vnus tantum Commiſſus veniet ex Hiſpania, nempè is qui eligetur ab antiquiori Prouincia ex duabus, vt ſupra dictum eſt.

Decimoſextò, De loco electionis, quando Pater Generalis diem claudit extra Romam.

At ſi contigerit Patrem Generalem obire extra Romam, vtputa dum viſitat Prouincias, conueniant omnes Electores ad Conuentum commodiorem pro Nationibus, exempli gratia ſi decedat Pater Generalis in Italia, omnes Electores veniant ad Conuentum Genuenſem qui eſt in confinio Italiæ, Galliæ & Hiſpaniæ: ſi in Gallia deceſſerit, electio fiet in Conuentu Maſſilienſi, qui eſt vicinior aliis nationibus: ſi in Hiſpania, conueniant ad electionem in Conuentu Barcinonenſi, & hoc ſemper ſeruetur pro regula in omnibus futuris electionibus Vicarij generalis.

Decimoſeptimò, Quo tempore debent conuenire Electores.

Quia verò Ordo valdè extenſus eſt, & oportet aliquod temporis ſpatium ad hoc vt mors Patris Generalis toti Ordini innoteſcat, dabitur ſpatium quinq; menſium à die obitus Patris Generalis vſque ad diem electionis, ſufficient enim duo menſes ad notificandam mortem toti Ordini, & reliquum ad hoc vt Electores conueniant ad locum electionis.

Decimooctauò, Cuius erit indicere tempus & diem ac locum electionis.

Spectabit ad P. Collegam generalem qui in manibus habebit ſigilla Religionis, eodem tempore quo ſignificabit mortem Generalis, ſimul etiam indicare tempus & diem ac locum ſupra in capitulo decimoſexto determinatum futuræ electionis, ita vt ſemper ſint quinque menſes integri inter obitum & diem

1624. electionis: Prouinciales verò & Commiſſi ſub pœnis iiſdem, quæ ſunt ſtatutæ contra eos qui non interſunt Capitulis Generalibus, ſint obligati ſtatuto tempore præſentes eſſe in loco in quo fieri debet electio futuri Vicarij generalis, ſi qui verò fuerint abſentes, elapſo tempore præfinito, continuò præſentes procedant ad electionem ampliùs non expectando. 1624.

Decimonono, De præſide Capituli in electione.

Quando omnes Electores conuenerint, præſidebit in Capitulo P. Collega Generalis cui commiſſa ſunt ſigilla Ordinis, abſque aliquo reſpectu Prouincialium.

Vigeſimò, Quiſnam poteſt eligi in Vicarium generalem.

Omnes Electores ſic coadunati poterunt ex toto Ordine eligere in Vicarium generalem quem magis idoneum iudicauerint, etiam ex corpore ipſorum Electorum, ſi qui inter ipſos magis capaces & ad hoc officium magis idonei reperiuntur.

Vigeſimoprimò, De poteſtate Vicarij generalis electi.

Qui verò electus fuerit in Vicarium generalem, ſtatim fungetur officio ſuo ſecundùm exigentiam negotiorum, iuxta priuilegia eiuſdem Ordinis, ſicut hactenus factum eſt.

Vigeſimoſecundò, De notificatione electionis Vicarij generalis.

Statim atque facta fuerit electio Vicarij generalis, curabunt Patres Electores vt notificetur per omnes Prouincias Ordinis, & ideò mittent ad omnes Patres Prouinciales authenticas litteras electionis à ſe factæ.

Vigeſimotertiò, Quibus expenſis Patres conuenient ad electionem.

Iuſtum eſt, vt Patres Collegæ Generalis conueniant ad locum electionis expenſis ſuarum reſpectiuè Nationum, Patres verò Prouinciales & Commiſſi, expenſis ſuarum Prouinciarum, ſicut fit in Capitulis Generalibus.

Vigeſimoquartò, Quid faciendum in caſu quo Pater Generalis diem claudat extremum poſt [illegible] expletum quadriennium ſui Generalatus.

Si Pater Generalis obeat poſt expletum quadriennium ſui officij, tunc ij eligent Vicarium generalem qui iam olim deputati fuerunt à Capitulo Paulitano, quibus adiungentur Pater Prouincialis vicinioris Prouinciæ cum ſuis Patribus Collegis, vt maior ſit votorum numerus: ſi verò ſit diſcrepantia quænam ſit vicinior Prouincia, tunc poſita æquali diſtantia antiquior Prouincia votum habebit.

Supplicatio pro confir. prædictorũ Statutorũ. §. 3. Cùm autem ſicut eadem expoſitio ſubiungebat, Ægidius prædictus Statuta huiuſmodi, pro firmiori illorum ſubſiſtentia & inuiolabili obſeruatione, Apoſtolicæ noſtræ confirmationis robore communiri: Ideò nobis totius Ordinis prædicti nomine humiliter ſupplicari fecit, vt deſuper opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. 4. Nos igitur eiuſdem Ægidij deſiderijs in præmiſſis annuere, illumque ſpecialibus fauoribus & gratijs proſequi volentes, & à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutum fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, de venerabilium Fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium ſacri Concilij Tridentini interpretum conſilio, Statuta præinſerta huiuſmodi, ita tamen vt à Capitulo generali eiuſdem Ordinis proximè celebrando rurſus examinentur atque approbentur, alioquin ex eo tempore præſens confirmatio nulla prorſus atque irrita ſit, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, perpetuò approbamus & confirmamus, illiſque inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes & ſingulos tam iuris quàm facti defectus, ſi qui deſuper quomodolibet interuenerint, ſupplemus.

Decretum irritans, &c. §. 5. Ipſaque Statuta in prædicto Ordine, ſi ab eodem Capitulo denuò examinata & probata fuerint, vt petitur perpetuò obſeruari debere, irritumque & inane ſi ſecus ſuper his à quocunque quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter,

1624. ranter, contigerit attentari decernimus. 1624.

§. 6. Nonobſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac quatenus opus ſit dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris, die 29. Maij 1624. Pontific. noſtri anno 1. Derogat contrariis.

CONSTITVTIO III.

Confirmat priuilegia Minimorum ex certa ſcientia.

VRBANVS PAPA VIII.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

INiuncti nobis Apoſtolici muneris ratio poſtulat, vt ſacrarum Religionum in militanti Eccleſia ſuaues in Domino fructus aſſiduè præſtantium, paternam curam gerentes, priuilegia, gratias, & indulta, illis à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, & Apoſtolica Sede conceſſa, quò validiùs perpetuò ſubſiſtant, Apoſtolicæ confirmationis robore libenter communiamus. Prœmium.

§. 1. Volentes igitur vniuerſum Ordinem Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula, ex quo vberrimi in eadem Dei Eccleſia fructus, ad ipſius omnipotentis Dei laudem, & Chriſtianæ Reipub ſpirituale commodum, & vtilitatem, ab ipſius Ordinis initio ſemper prodierunt, & in dies prodeunt, ac ipſius Ordinis Correctorem generalem, & Fratres vniuerſos ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi, ac eorum quemlibet à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatis exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, ſupplicationibus eorum nomine per dilectum filium Deodatum Lomellinum Fratrem, & Procuratorem generalem eiuſdem Ordinis, nobis ſuper hoc humiliter porrectis, inclinati, omnia, & ſingula priuilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogatiuas, fauores, conſeruationes, declarationes, facultates, diſpenſationes, gratias, conceſſiones, indulgentias, & indulta ſpiritualia, & temporalia, etiam per modum communicationis, & extenſionis inter ſe, & cum aliis Ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium; eidem Ordini Minimorum, eiuſque Correctori generali, ac Fratribus, & Sororibus, aliiſque Religioſis vtriuſque ſexus, eorumque domibus, Monaſteriis, Eccleſiis, & locis regularibus quibuſcumque, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Apoſtolicam Sedem, ſub quibuſcumque verborum formis, & expreſſionibus, in genere, vel in ſpecie, aut aliàs quomodolibet conceſſa, ac pluries confirmata, cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, decretis, & declarationibus, ac ſingulas literas, tam ſub plumbo, quàm in forma Breuis, aut aliàs deſuper confectas, quarum tenores præſentibus pro expreſſis haberi volumus, quatenus tamen ſint in vſu, & non ſint reuocata, ſeu ſub aliquibus reuocationibus comprehenſa, ac ſacris Canonibus, & Concilij Trid. decretis non aduerſentur, ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium perpetuò confirmamus, & approbamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & ſingulos, tam iuris, quàm facti defectus, ſi qui interuenerint in eiſdem, ſupplemus. Confirmat prout in ſummario.

§. 2. Quocirca venerab. Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aliiſque locorum Ordinariis quibuſcumque, necnon dilecto filio cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes committimus, & mandamus, quatenus quilibet eorum, quandocumque fuerint requiſiti, per ſe, Commiſſarios deputat.

1624. vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Correctoris generalis, & Fratrum prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eaſdem plenum eorum effectum ſortiri, illiſque omnes, quos concernunt, pacificè frui, & gaudere; Non permittentes, quempiam deſuper contra præſentium tenorem ſub quouis prætextu, & cauſa, etiam defectu intentionis noſtræ, per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari; quinimmo quicquid in contrarium attentari, vel fieri continget, omnino ſemper in priſtinum reponi; contradictores quoſlibet, & rebelles etiam per quaſcumque de quibus eis videbitur, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac, legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. 1624.

Derogat contrarijs. §. 3. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis dummodò vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, aliiſque Apoſtolicis conſtitutionibus, & ordinationibus, ac Ordinum prædictorum ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis; priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis quomodolibet etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innouatis; quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, etiam quòd in eis caueatur expreſsè, quòd illis nullatenus, aut non niſi ſub certis modo, & forma derogari poſſit, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, motu, ſcientia, & auctoritate ſimilibus derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Trãſumptis fidem adhiberi iubet. §. 4. Verùm quia difficile foret præſentes literas, vbicumque opus eſſet, deferri, volumus, & pariter auctoritate Apoſtolica decernimus, quòd illarum tranſumptis, manu alicuius ex Secretariis cuiuſuis prædictorum Prælatorum generalium, ac Romanæ Curiæ Commiſſarij, & ſucceſſorum, aut Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo officij alterius eorumdem, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu Curiæ Eccleſiaſticæ munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, ſub annulo Piſcat. die 28. Iunij, 1624. Pontif. noſtri anno 1.

CONSTITVTIO IV.

CONSTITVTIO IV.

Statuit, quòd Collegium, ſeu Conuentus S. Franciſci de Paula Ordinis Minimorum, ſitum in regione montium, iuxta palatium Monaſterij S. Petri ad vincula, & per bonæ mem. Io. Pizzullum Presbyt. Calabrum ex Oppido Reginæ, Biſintanen. Diœceſ. oriundum fundatum; perpetuis futuris temporibus à Religioſis dicti Ordinis ex Prouincia Calabriæ tantùm, & non ab aliis ex quacumque alia Prouincia, & natione gubernetur, & adminiſtretur.

VRBANVS EPISC. SERVVS SERVORVM DEI,

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

INter cætera cordis noſtri deſiderabilia, ea quoque ex debito paſtoralis officij, noſtris humeris licèt imparibus diuina dumtaxat diſpoſitione impoſiti, non modicè nos vrget cura, vt inter Chriſti fideles quoſlibet, præſertim religioſas perſonas, ſub ſuaui vnius, & eiuſdem Inſtituti iugo, & charitatis vexillo Altiſſimo famulantes, præcluſo diſcordiarum, & zizaniarum inimici hominis ſementorum aditu, pax, & concordia vigeant, piorum teſtantium voluntates adimpleantur, & inuiolabiliter obſeruentur, ac Regularium loca ad diuinum cultum propagandum, & ignorantiæ caliginem diſcutiendum, ſacræque paginæ doctrinam, qua mediante vberiores in vinea dextra Domini plantata fructus colligi, & animarum ſalus procurari noſcuntur, adipiſcendam, liberè deſtinata promoueantur, & propterea, ne ſucceſſu temporis aliquid contra deſideriorum noſtrorum huiuſmodi diſpoſitionem auſu temerario fieri, vel attentari contingat, ſacri Apoſtolatus officij noſtri partes interponimus, ac aliàs vltrò diſponimus, prout, rerum, temporum, locorum, & perſonarum qualitatibus debitè penſatis, conſpicimus in Domino validiùs expedire. Proœmiũ.

§. 1. Cùm itaque, ſicut nobis innotuit, quondam *Ioannes Pizzullus* Presbyter, dum vixit, Calaber, ex Oppido *Reginæ, Biſintanenſis* Diœc. oriundus, Vrbis tamen incola, & ciuis, pio charitatis affectu, & ſpiritali erga nationem citerioris Calabriæ beneuolentia, & amore ductus, in vltimo per eum condito, ſub cuius diſpoſitione ab humanis deceſſit, teſtamento, in omnibus ſuis mobilibus, & immobilibus, ac ſe mouentibus bonis, iuribus, actionibus, creditis, aliiſque quibuſcumque quomodolibet nuncupatis, & qualificatis, dilectos filios Correctorem, & Fratres, ſeu Conuentum domus regularis *S. Andreæ de Frattis* nuncupati de Vrbe, Ordinis Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula hæredes ſuos vniuerſales inſtituerit, & inter cætera ordinauerit, quòd ſumma ſex mille ſcutorum monetæ ad minus in emptionem alicuius fundi in prædicta Vrbe per dictos Correctorem, & Fratres, ſeu Conuentum impendi, & in ipſo fundo Eccleſiam ſub inuocatione eiuſdem S. Franciſci de Paula, vnà cum hoſpitio, ſeu Collegio extrui; ac in eodem hoſpitio, ſeu Collegio Fratres Ordinis, & nationis prædictorum ſtudiorum cauſa recipi, & commorari, illiſque de victu, & aliis ad ſtudiorum proſecutionem neceſſariis prouideri, & ad eum effectum, ac pro ſeruitio, & vſu ſolùm dictorum Fratrum ſtudentium omnes alij redditus hæreditatis ſuæ erogari, & conuerti deberent; ac omnem bonorum dictæ hæreditatis in toto, vel parte alienationem, ex quacumque etiam vrgentiſſima cauſa prohibuerit, volens, quòd bona huiuſmodi ſemper ad effectum, vt ex fructibus inde pro tempore prouenientibus in dicto hoſpitio, ſeu Collegio Fratres ſtudentes Ordinis, & nationis huiuſmodi manuteneri, & ali poſſint, & debeant, conſeruarentur; quódque numerus ipſorum Fratrum fructibus huiuſmodi, & expenſis pro eorum manutentione neceſſariis, & ad arbitrium Cardinalis Protectoris Ordinis, & executorum teſtamenti huiuſmodi pro tempo- Io. Pizzullus inſtituit hæredes Fratres Cõuentus S. Andreæ de Frattis cum conditione fabricandi Collegium inhabitandum ſolum à Fratribus ſtudentibus citerioris Calabriæ.

1624. re exiſtentium correſponderet, ſeu proportionatus eſſet; necnon inter ipſos Fratres ſtudentes, eos, qui quouis modo domum maternam dicti teſtatoris, videlicet illorum de Grilli, etiam vſque ad quartum gradum excluſiuè, conſanguinitate attigerint; & deinde eos, qui ex dicto Oppido oriundi forent, ac ſucceſſiuè illos, qui ex Prouincia Calabriæ citerioris; & vltimò, ſi aliqua loca ſupereſſent, eos, qui ex Prouincia vlterioris Calabriæ orti exiſterent, in ipſo hoſpitio, ſeu Collegio præferri; & in euentum, in quem dicti hæredes, vel Fratres dicti hoſpitij, ſeu Collegij pro tempore exiſtentes hæreditatem huiuſmodi cum conditionibus prædictis, & aliis oneribus per ipſum teſtatorem iniunctis, acceptare, vel, ea acceptata, conditiones, ac onera huiuſmodi adimplere nollent, aut etiam pro vna vice in quauis etiam, quantumuis minima parte, diſpoſitionem teſtamentariam huiuſmodi tranſgrederentur, tunc, & eo caſu etiam voluerit, & mandauerit, vt omni commodo, & beneficio hæreditatis prædictæ priuati remanerent, in eoq; Fratres Congregationis Colloreti nuncupatæ, ſub regula, & habitu S. Auguſtini militantes, & in Prouincia Calabriæ citerioris prædictæ fundatæ ſuccederent, eoſdem Fratres dictæ Congregationis ipſis hæredibus, vel Fratribus hoſpitij, ſeu Collegij huiuſmodi in dicta hæreditate ex tunc cum eiſdem conditionibus, & oneribus ſubſtituendo: Deinde parochiali Eccleſia *SS. Sergij, & Bacchi* de eadem Vrbe, vnà cum dilectorum filiorum illius parochianorum animarum cura, per dilectum filium tunc exiſtentem Miniſtrum generalem dicti Ordinis à fel. rec. *Gregorio* Papa XV. prædeceſſore noſtro Ordini prædicto, ad effectum Collegium huiuſmodi conſtruendi concedi obtenta; Idem teſtator volens per ſe ipſum ſuam huiuſmodi diſpoſitionem ad effectum perducere, quoddam palatium in dicta Vrbe, & regione montium, iuxta Monaſterium S. Petri ad vincula nuncupati ſitum, vnà cum viridariis, membris, & pertinentiis ſuis, à dilecto filio nobili viro *Ioanne Georgio Cæſarino* Duce Ciuitatis Nouæ emerit, illudque ſic emptum dicto Ordini ad effectum inibi Eccleſiam, & hoſpitium, ac Collegium huiuſmodi conſtrui faciendi, cum onere, quòd ipſi Corrector, & Fratres, ſeu Conuentus dictum palatium ad vſum Collegij pro habitatione Fratrum dicti Ordinis, Theologiæ operam nauantium nationis citerioris Calabriæ huiuſmodi, reducere, ſeu reduci facere debeant, & in reliquis ſub eiſdem conditionibus, oneribus, caducitatibus, modoque & forma in dicto teſtamento contentis, irreuocabiliter inter viuos perpetuò donauerit, ſubindeque dilectos etiam filios *Ioannem Baptiſtam à S. Agatha*, & *Franciſcum de Spezzano*, ac *Dionyſium de Paula*, necnon *Vincentium de Conſentia*, & *Laurentium* etiam *de Spezzano*, ac *Michaëlem à Regina*, & *Paulum de Ruſto*, necnon *Ioannem* etiam *à Regina*, & *Antonium de Morano* Fratres dictum Ordinem expreſsè profeſſos, & ex citeriori Calabria huiuſmodi oriundos, in dicta domo *S. Andreæ* tunc commorantes, in actualem, & corporalem poſſeſſionem palatij, & viridariorum, aliorumque membrorum, & pertinentiarum prædictorum introduxerit; ipſique denique ſic introducti Superiorum auctoritate Capellam, ſeu Oratorium ſub inuocatione eiuſdem S. Franciſci de Paula, in quadam parte eiuſdem palatij exiſtentem, ſeu exiſtens ornauerint, & clauſuram Conuentus appellauerint; illis verò ordinationem ipſius conditionis exactiùs adimplere deſiderantibus, dictus teſtator, & donator, ſicut Domino placuit, ab hac vita deceſſerit, ac poſt eius obitum Fratres dictæ domus S. Andreæ conſiderantes, ipſum teſtatorem, & donatorem nationis ſuæ Religioſos ex dicto eorum Ordine exiſtentes Collegio huiuſmodi honorare voluiſſe, omniaque ad eorum vſum, & vtilitatem deſtinaſſe, & conſequenter ſicut onera diuerſa, ſic & bonorum huiuſmodi adminiſtrationem eis demandare in animo habuiſſe, dictumque Ioannem Baptiſtam prædicti Collegij Vicarium deputatum, & pro tempore exiſtentes illius Superiores idoneos, & opportunos dictæ hæreditatis adminiſtratores, & voluntatis eiuſdem teſtatoris, & donatoris diligentes obſeruatores, & executores futuros eſſe perſpicientes, de eiuſdem tunc exiſtentis Generalis, ac dilectorum ſimiliter filiorum dicti Ordinis, illiuſque Collegarum aſſenſu, & cum interuentu, & præſentia tam dictorum Collegarum, 1624.

1624. Collegarum, quàm etiam dilecti pariter filij noſtri Hippolyti S. Mariæ Nouæ Diaconi Cardinalis Aldobrandini nuncupati, moderni eiuſdem Ordinis Protectoris, ſeu eius Auditoris ad id ab eodem Hippolyto Cardinale ſpecialiter deputati, ac ſub noſtro, & Sedis Apoſtolicæ beneplacitò acceptatam per eos dicti teſtatoris hæreditatem, omnéque commodum, & incommodum illius, necnon ſua, & dictæ domus S. Andreæ iura, & actiones quæcumque eis, & eorum cuilibet quomodolibet attributa, ac competentia, & competitura, cum omnibus, & ſingulis conditionibus, oneribus, vinculis, & pœnis in dicto teſtamento contentis, in prædictum *Ioannem Baptiſtam* Vicarium, pro ſe, ac ſucceſſoribus ſuis, dictoque Collegio, & illius Religioſis acceptantem, & eiuſdem Collegij Superiorem, & Collegiales, ſeu Religioſos pro tempore exiſtentes tranſtulerint; ac *Ioannem Baptiſtam*, & pro tempore exiſtentes dicti Collegij Superiores, & Collegiales, ſeu Religioſos prædictos, veros, & proprios adminiſtratores, procuratores, generales geſtores, & agentes totius hæreditatis prædictæ, cum facultate illam regendi, gubernandi, & adminiſtrandi, regiq;, gubernari, & adminiſtrari faciendi; necnon Conuentum, & Eccleſiam, ac domum regularem erigendi, & fabricandi, omniaque & ſingula faciendi, & adimplendi ad quæ ex diſpoſitione teſtamenti, & donationis prædictorum obligati fuerunt, conſtituerint; Poſtmodumque idem *Gregorius* prædeceſſor ſupplicationibus teſtatoris, & donatoris, ac *Ioannis Baptiſtæ*, & *Franciſci de Spezzano* prædictorum inclinatus, donationem prædictam, ac deſuper confectum inſtrumentum Apoſtolica auctoritate approbari, & confirmari mandauerit: Ac inſuper nos tranſlationem, & donationem, ac inſtrumentum huiuſmodi eadem auctoritate approbauerimus, & confirmauerimus, prout teſtamento, ac inſtrumentis, ſingulíſque literis Apoſtolicis exinde confectis pleniùs continetur. Ex forma verò, & tenore tam teſtamenti, quàm donationis huiuſmodi clarè, & manifeſtè appareat, dictum teſtatorem Collegium prædictum pro Religioſis ſuæ nationis tantùm, & non pro aliis fundare & dotare, ac eamdem nationem ſuã ſpeciali hoc beneficio, ad teſtandã, & declarandam ſui erga patriam animi pietatem, proſequi voluiſſe, & Fratres dictæ domus S. Andreæ intentionem eiuſdem teſtatoris, & donatoris talem fuiſſe exiſtimantes, adhærendo, ad tranſlationem, & ceſſionem prædictas ſpontè, & libenter deuenerint: Ac ab eo tempore citra dictus *Ioannes Baptiſta* Vicarius, & *Franciſcus*, ac *Dionyſius*, necnon *Michaël*, & *Paulus*, ac *Ioannes*, & *Antonius* prædicti hæreditatem huiuſmodi, illiuſque bona, ac dictum Collegium adminiſtrauerint, & gubernauerint. Et licèt tam ipſi, quàm poſtea alij Religioſi dicti Ordinis, ex dicta natione oriundi, ſuper libero gubernio, regimine, & adminiſtratione eiuſdem Collegij, & illius bonorum moleſtari, & in ipſo Collegio alij Religioſi, quàm ex dicta Prouinciæ Calabriæ citerioris orti recipi, & commorari non poſſe videatur: Nihilominus quia ſucceſſu temporis facilè contingere poterit, vt Religioſi aliarum Prouinciarum, & nationum in Collegio prædicto recipi, & ad illius regimen, & gubernium aſſumi petant, & procurent; Id autem non ſolùm menti, & intentioni dicti teſtatoris omnino contrarium, ſed etiam Religioſis dictæ Prouinciæ Calabriæ graue præiudicium allaturum eſſe; exindeque probabile ſit, inter Religioſos dicti Collegij rixas, odia, contentiones, & diſſidia, aliaque non leuia inconuenientia, cum graui ſtatus dicti Collegij perturbatione, & forſan totali illius ruina, & excidio, ſine dubio paſſi moritura eſſe. 1624.

Deſiderantur.

Concedit, quòd dictũ Collegium ſolum habitetur, & regatur à Fratribus citerioris Calabriæ: Qui Fratres aliarum nationum recipere in eo non tenentur.

§. 2. Nos præmiſſis inconuenientibus, & incommodis, noſtræ, & Sedis prædictæ prouidentia, miniſterio conſultum eſſe deſiderantes, *Ioannem Baptiſtam*, & *Franciſcum*, ac *Dionyſium*, necnon *Vincentium*, ac *Michaelem*, & *Paulum*, ac *Ioannem*, & *Antonium* prædictos, alioſque dictæ nationis Calabriæ Religioſos, ſub Regula dicti Ordinis S. Franciſci de Paula nunc, & pro tempore militantes, ſpecialis gratiæ fauore proſequi volentes, eoſque & eorum quemlibet à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtant, ad effectum præſentium

1624. dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon teſtamenti, & inſtrumentorum; ac prædictarum literarum tenores, etiam veriores, præſentibus pro expreſſis habentes: Motu noſtro proprio, non ad Ioannis Baptiſtæ, aut Franciſci, vel Dionyſij, ſeu Vincentij, nec ad Michaëlis, vel Pauli, ſeu Ioannis, aut Antonij prædictorum, vel alicuius eorum, aut cuiuſuis alterius nobis pro eis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione noſtra, dictæque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quòd ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus dictum Collegium, necnon tam prædictæ hæreditatis, quàm alia Collegij huiuſmodi proprietates, iura, & bona vniuerſa, præſentia, & futura, in quibuſcumque rebus conſiſtentia, & vbicumque exiſtentia, ac etiam officia, & munera, tam oneris, quàm honoris, per Religioſos dicti Ordinis ex Prouincia citerioris Calabriæ prædictæ nunc, & pro tempore oriundos tãtùm, dummodò Superiores dicti Ordinis ex Calabria ad regendum, & gubernandum dictum Collegium, ac illius redditus, & bona adminiſtrandum idonei reperiantur, & non per alios quarumcumque aliarum Prouinciarum, & nationum eiuſdem Ordinis Religioſos, quos ad id omnino incapaces, & inhabiles eſſe volumus, & declaramus, ſub obedientia tamen, viſitatione, correctione, & omnimoda ſuperioritate eiuſdem nunc, & pro tempore exiſtentis dicti Ordinis Miniſtri generalis, regi, gubernari, & adminiſtrari, ac in eodem Collegio nulli alij Religioſi, quàm ex dicta Prouincia citerioris Calabriæ oriundi, & aliàs iuxta teſtamenti, & donationis prædictorum formam qualificati, recipi, commorari, ali, & manuteneri poſſint, & debeant: Et ſi vllo vmquam tempore alios Religioſos, quàm vt præfertur oriundos, ad regimen, gubernium, & adminiſtrationem Collegij, ac proprietatum, iurium, & bonorum, necnon ad officia, & onera huiuſmodi, etiam per dictum Miniſtrum generalem, & Prouinciales, alioſque Superiores dicti Ordinis nunc, & pro tempore exiſtentes, ſeu eorum auctoritate, etiam ex quacumque quantumuis vrgenti, legitima, & neceſſaria cauſa deputari, & aſſumi, aut in Collegio prædicto manutenendos, & alendos, etiam ſtudij cauſa, mitti, vel in eis conſignari, aut deponi contigerit, Religioſi eiuſdem Collegij, ex dicta Prouincia Calabriæ citerioris oriundi, ibi pro tempore commorantes, illos recipere, & admittere nullatenus teneantur: Et ſi qui aliquando recepti, & admiſſi fuerint, eos inde dimittere, & expellere poſſint, & debeant, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuò ſtatuimus, & ordinamus; Necnon Miniſtro generali, & dilectis filijs Prouincialibus, aliiſque Superioribus nunc, & pro tempore exiſtentibus dicti Ordinis in virtute ſanctæ obedientiæ, ne ad regimen, gubernium, & adminiſtrationem Collegij, iuriumque & bonorum prædictorum, ac officia, & onera huiuſmodi alios Religioſos, quàm ex dicta Prouincia Calabriæ citerioris oriundos, &, vt præmittitur, qualificatos, quouis prætextu, colore, vel ingenio, & ex quacumque etiam lecturæ, & ſtudij cauſa, per ſe, vel alios deputare, & aſſumere, ſeu in Collegio huiuſmodi manutenendos, & alendos mittere, aut in illis conſignare, ſeu deponere, aut deputari, aſſumi, mitti, conſignari, & deponi facere quomodolibet audeant, ſeu præſumant, motu, deliberatione, ac de poteſtatis plenitudine, necnon auctoritate, & tenore ſimilibus diſtrictiùs præcipimus, & inhibemus. 1624.

Clauſulæ præſeruatiuæ.

§. 3. Decernentes, præſentes noſtras literas, etiam ex eo quòd dictus Miniſter generalis, dilecti filij Prouinciales, ac Superiores prædicti, aliique quicumque in præmiſſis intereſſe habentes, vel habere prætendentes, illis non conſenſerint, ad eaque vocati, & cauſæ, propter quas illa fiant, examinatæ, iuſtificatæ, aut aliàs approbatæ non fuerint, ſeu quouis alio prætextu, & ex quacumque quantumuis legitima, & iuridica cauſa, de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, inualidari, retractari, in ius, vel controuerſiam vocari, ad viam, & terminos iuris reduci, aut aduersùs illas quodcumque iuris, gratiæ, vel facti remedium impetrari, aut concedi non poſſe; neque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus,

1624. nibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus per quoſcumque Romanos Pontifices ſub quibuſuis tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis irritantibus comprehendi, ſed ab illis ſemper exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum, in quo ante præmiſſa quomodolibet erant, ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, & de nouo etiam ſub quacumque poſteriori data per dictos *Ioannem Baptiſtam*, & *Franciſcum*, ac *Dionyſium*, necnon *Vincentium*, & *Michaelem*, ac *Paulum*, & *Ioannem*, ac *Antonium*, eorumque ſucceſſores eiuſdem Collegij collegiales quandocumque eligenda conceſſas, ſemperque validas, & efficaces eſſe, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere. 1624.

§. 4. Sicque per quoſcumque iudices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, Vicelegatos, dictæque Sedis Nuncios, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere: Ac irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Clauſula ſublata, & decretum irritans.

§. 5. Quocirca dilectis filiis noſtris Archipresbytero Eccleſiæ Lateranenſis, ac noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis in Vrbe, eiuſque diſtrictu Vicario in ſpiritualibus generali, S. R. E. Card. ac venerab. Fratri Archiepiſcopo Conſentino per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios eaſdem præſentes noſtras literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Ioan. Baptiſtæ, & pro tempore exiſtentis hoſpitij, ſeu Collegij huiuſmodi Superioris, ac Collegialium, ſeu Religioſorum, aut alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi ab omnibus, ad quos nunc ſpectat, & pro tempore ſpectabit quomodolibet in futurum, inuiolabiliter obſeruari; necnon Ioannem Baptiſtam, ac pro tempore exiſtentem hoſpitij, ſeu Collegij huiuſmodi Superiorem, & Collegiales, ſeu Religioſos prædictos illis pacificè frui, & gaudere; non permittentes, eos, aut eorum aliquos deſuper quomodolibet indebitè moleſtari; contradictores quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, brachij ſecularis auxilio: Nos enim Archipresbytero, & Vicario, ac Archiepiſcopo præfatis, & eorum cuilibet quoſcumque moleſtatores, perturbatores, contradictores, & rebelles, etiam per edictum publicum, conſtito ſummariè de non tuto acceſſu, citandi, eiſque ac quibus, & quoties inhibendum fuerit, etiam per ſimile edictum, quò ad Archiepiſcopos, & Epiſcopos ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ; quò verò ad alios inferiores etiam ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & etiam pecuniariis, eorum arbitrio imponendis, moderandis, & applicandis pœnis inhibendi, necnon eos, quos cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe conſtiterit, eas incurriſſe, ſeruata forma Concilij Trid. declarandi, ac, legitimis ſuper literis habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus, aggrauandi, reaggrauandi, & interdicendi, plenam, & liberam motu, ſcientia, auctoritate, & tenore præmiſſis concedimus facultatem. Commiſſarios deputat.

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ mem. Bonif. Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, qua cauetur expreſsè, ne quis extra ſuam Ciuitatem, vel Diœceſim, niſi in certis tunc expreſſis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ Diœceſis ad iudicium euocetur; ſeu ne iudices à Sede prædicta deputati, extra Ciuitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alij, vel aliis vices ſuas committere audeant, ſeu præſumant: Ac in Concilio generali de duabus dietis edita, dummodò quis vltra tres dietas vigore earumdem præſentium extra ſuam Ciuitatem, vel Diœceſim ad iudicium non trahatur: Necnon quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordi- Derogat contrariis.

1625. nationibus Apoſtolicis, ac dicti Ordinis, & iuramento, confirmatione Apo- 1624.
ſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis; priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, illi, illiuſque Miniſtro generali, Prouincialibus, & Superioribus prædictis, ac aliis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in contrarium forſan præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis; quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hæc ſeruanda eſſet, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſsè harum ſerie derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Apponit pœnas. § 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, voluntatis, declarationis, ſtatuti, ordinationis, præcepti, inhibitionis, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, anno Incarn. &c. 1624. Pridie Nonas Decembr. Pontif. noſtri anno 2.

Ad eam rem habetur Reſcriptum eiuſdem Pontif. ad Vicarium in Vrbe eiuſque diſtrictu datum xv. Cal. Nouembr. 1623 quod Cherubinus deſcripſit Conſtit. V. Vrbani VIII.

CONSTITVTIO V.

Concedit, quòd Fratres Minimi ſe poſſint obligare ad ſuffragia perpetua.

1625. VRBANVS PAPA VIII.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmiū. APoſtolicam decet benignitatem vltimis piè teſtantium voluntatibus fauere, &, vt illæ ſuum ſortiantur effectum, etiam ſtrictiorum Ordinum regularia inſtituta interdum relaxare, maximè cum relaxatio huiuſmodi ad diuini cultus incrementum tendere dignoſcitur, & vota perſonarum regularium, præſertim reformatarum, hoc à nobis expoſcunt.

Motiua, & facti narratio. §. 1. Sanè nobis exponi nuper fecit dilectus filius *Bartholomæus le Vieus* Prouincialis Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula in Prouincia, & Comitatu noſtro Venaiſſino, quòd de anno Domini 1609. tunc in humanis agens *Magdalena de Lagnet*, dum viueret Domina in temporalibus Oppidi *de Cauſans*, deuotionis zelo ducta, titulo donationis irreuocabilis, quæ dicitur inter viuos, donauit dicto Ordini ſeptem millia ſcuta monetæ, duo millia videlicet ad effectum conſtruendi Eccleſiam ſub inuocatione Aſſumptionis Diuæ Genitricis Mariæ, & Conuentum dicti Ordinis in Ciuitate Carpentoraten. & quinque millia ſcuta ad ſuſtentationem 12. Religioſorum dicti Ordinis, electa per ipſam ſepultura in dicta Eccleſia, ſub Sedis Apoſtolicæ beneplacito ſic conſtruenda, pro eius corpore humando, oneratiſque eius hæredibus quiqui fuerint, vt ſi ipſa non dediſſet dicta ſcuta ſeptem millia Ordini prædicto, ſtatim, ea functa vita, darent ipſi duo millia ſcuta ad effectum prædictum Prouinciali dicti Ordinis pro tempore præſenti; reliqua verò quinque millia ſcuta darentur in penſionem annuam ad fauorem dicti Conuentus. Cumque pro dicta Eccleſia, & Conuentu conſtruen. locus commodus in dicta Ciuitate non reperiretur, bonæ mem. Horatius tunc Epiſcopus Carpentoraten. Oratorium prope, & extra mœnia caſtri, ſeu fortalicij loci de Venaſco Carpentoraten. Diœceſis, ad

1615. ad menſam illius Epiſcopalem ſpectans, ac minimè collatiuum, eiſdem Fratribus obtulit; ipſaque Magdalena donatrix requiſita de eius conſenſu dictis fundationi, & donationi eiuſdem præſtando, anno Domini 1613. declarauit, ſe gratum habere, dictam Eccleſiam, & Conuentum, per eam fieri ordinatum, in Ciuitate Carpen. fieri, & erigi in dicto Oratorio, quatenus ſupradictus Horatius Epiſcopus illud, ſub dictæ Sedis Apoſtolicæ beneplacito, à menſa Epiſcopali diſmembrare, & ſine aliquo onere pro conſtructione dictæ Eccleſiæ liberare concederet. Et nihilominus idem Horatius Epiſcopus Oratorium prædictum non purè, & liberè dictis Fratribus conceſſit, iuxta mentem Fundatricis, immo ſub diuerſis oneribus, & conditionibus: Vnde mortua dicta Magdalena de anno eiuſdem Domini 1615. inſtitutis hæredibus vniuerſalibus dilectis filiis Preſbyteris doctrinæ Chriſtianæ Auenionen. introductoque iudicio in Rota pro conſecutione dictorum ſeptem millium ſcutorum ad effectum prædictum, fuit denegata pro tunc executio, quia aſſignatio dicti Oratorij non fuerat facta liberè: Quod vt componeret fel. rec. Gregorius Papa XV. prædeceſſor noſter, ad ſupplicationem venerab. Fratris Coturi moderni Epiſcopi Carpentoraten. & dilecti filij Ioannis à Turre tunc Prouincialis Ordinis Minimorum in dicta Prouincia, & Conuentu Venaiſſino, onera quæcumque in dicto Oratorio appoſita Apoſtolica auctoritate in Conuentum Auenion. eiuſdem Ordinis tranſtulit, Oratoriumque prædictum in omnibus, & per omnia exonerauit; iterumque petita exequutione in Rota, & oſtenſa liberatione Oratorij, fuit relaxatum mandatum. 1615.

§. 2. Cùm autem, ſicut eadem expoſitio ſubiungebat, dicti aduerſarij more reorum ſolutionem dictorum ſeptem millium ſcutorum effugere, aut ſaltem protrahere omni eorum conatu ſatagentes, dederint vltimo loco de obſtantia Regulæ dicti Ordinis Minimorum, qua expreſsè cauetur, ne dicti Religioſi, qui ſub perpetua quadrageſimali vita, & ex mendicatis eleemoſynis viuunt, perpetuas Miſſas, ſeu aliqua ſuffragia perpetuò, particulariter, & in ſpecie, ac vltra quinquaginta annos ſuſcipere valeant; Cumque donatio prædicta habeat huiuſmodi onera, & conditiones requiſitas, licet credatur, eas omnino fore reiiciendas, ac fauore piæ cauſæ, Eccleſiæ ſcilicet conſtruendæ, ac alimentorum dictis duodecim Religioſis præſtandorum, iuris interpretatione haberi pro non appoſitis, concurrente præſertim indulto ex literis bonæ mem. Cardinalis S S. quatuor Coronatorum olim ſummi Pœnitentiarij, quibus concedebatur fratribus prædictis facultas acceptandi in poſterum dicta onera, quãuis perpetua, Miſſarum, abſque conſcientiæ ſcrupulo, Regula prædicta non obſtante, ac attenta etiam reſolutione aliàs capta in generali Capitulo in Ciuitate Ianuen. celebrato, non eſſe eſſentiale in Regula, quòd Fratres non poſſint ſe obligare ad onera perpetua; Nihilominus, quia poſtmodùm in actis Capituli generalis habiti Paulæ, Regula prædicta confirmata fuit, & receſſum à reſolutionibus captis in Capitulo Ianuæ, actaque, & receſſus prædicti fuerunt à fel. rec. Paulo Papa III. ſimiliter prædeceſſore noſtro in forma ſpecifica confirmati.

Motiua aduerſariorũ pro nõ ſoluendo legato.

§. 3. Idcirco ad tollenda omnia ſubterfugia partis, penes quam effici non poteſt, vt pecuniæ, vt ſupra, donatæ remanere debeant, ac vt celeriùs pro diuini cultus incremento, & pro obſeruatione voluntatis prædictæ donatricis, Eccleſia, & Conuentus præfati ædificari poſſint, neque diutius ſuum cadauer inhumatum deſeratur, quæ pro ipſo ſepeliendo dictam Eccleſiam propriis impenſis extrui mandauit. Nos eumdem Bartholomæum Prouincialem ſpecialis gratiæ fauore proſequi volentes, necnon à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, porrectis nobis pro parte ſua ſuper hoc ſupplicationibus inclinati, acceptationem prædictæ donationis in Capitulo generali dicti Ordinis iam factam cum onere celebrandi, ſeu cele-

Cõcedit, vt poſſimus acceptare legatũ cum perpetuo onere Miſſarum. Vide ſupra in conſt. 4. Iul. II. à num. 18.

1625. brari faciendi vnam Miſſam ſubmiſſa voce omnibus diebus Dominicis, & aliis 1625.
de præcepto Eccleſiæ feſtiuis in perpetuum in Capella loci de Cauſans, conditione item ſuperaddita, quòd preces, ſeu horæ publicæ, canonicæ, quæ diertim in dicto Conuentu, & Eccleſia ſic conſtruenda dicuntur, Matutinum ſcilicet, Laudes, Prima, Tertia, Sexta, Nona, Veſperæ, & Completorium, necnon etiam Miſſa, quæ Conuentualis dicitur, & ſolet à dictis Fratribus celebrari in omnibus eorum Eccleſiis pro ſalute animarum earumdem Eccleſiarum Fundatorum, ac aliæ omnes Miſſæ, votiuis exceptis, dicantur, & applicentur ad intentionem ipſius Fundatricis, iuxta formam inſtrumentorum dictarum donationum, dummodò tamen dicta donatio, vt præfertur, in Capitulo generali præterito fuerit acceptata, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium in omnibus, & per omnia approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ, & inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus, eidemque Religionis, & Fratribus, ſeſe ad onera in dicta donatione vt præfertur, iniuncta, quamuis perpetua, præmiſſis non obſtantibus, obligare poſſint, concedimus, & indulgemus, eoſdemque ad præmiſſa dicta auctoritate ad effectum executionis donationis prædictæ efficaciter, & opportunè habilitamus, ac omnes, & ſingulos tam iuris, quàm facti, & ſolemnitatum defectus, ſi qui deſuper quomodolibet interuenerint, ſupplemus; dictamque acceptationem cùm oneribus, & conditionibus præfatis factam ſubſiſtere.

Decretum irritans, cũ derogatione contrariorum.

§. 4. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios iudicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 14. Ianuar. 1625. Pontif. noſtri anno 2.

CONSTITVTIO VI.

Iubet ſub pœna excommunicationis, & priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, ne ex Bibliotheca Genuenſi Ordinis Minimorum extrahantur quomodolibet libri.

1625.

VRBANVS PAPA VIII.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

Mandat prout in ſummario.

§. 1. CONſeruationi, & manutentioni Bibliothecæ domus regularis Ieſu Mariæ nuncupatæ Ianuenſis, Ordinis Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula, quantum cum Domino poſſumus, conſulere, ac dilectum filium *Laurentium de Peirinis* Prouincialem Prouinciæ Ianuenſis eiuſdem Ordinis ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, ipſumque & dictæ domus ſingulares perſonas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes; ſupplicationibus eiuſdem Laurentij Prouincialis nomine nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati; Ne de cætero quiſquam, quauis auctoritate fungens, quoſuis libros, quinterna, folia, ſiue manu ſcripta, ſiue impreſſa, dictæ Bibliothecæ hactenus aſſignata, & in poſterum aſſignanda, quouis quæſito colore, vel ingenio, cauſa, vel occaſione, è dicta Bibliotheca extrahere, ſiue, vt extrahantur, vel remoueantur, permittere quoquo modo audeat, ſeu præſumat, ſub excommunicationis, & priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ pœnis per contrafacientes incurrendis, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium interdicimus, & prohibemus.

§. 2. Non

§. 2. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac, quatenus opus ſit, domus, ac Ordinis huiuſmodi, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quòd præſentis prohibitionis copia in valuis dictæ Bibliothecæ, aut aliquo alio perſpicuo loco, vnde ab omnibus cerni poſſit, continuò affixa remaneat. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 13. Febr. 1625. Pontif. noſtri anno 2. 1625. Derogat contrariis.

CONSTITVTIO VII.

Concedit indulgentiam plenariam viſitantibus Eccleſias Minimorum ſingulis primis ſextis feriis cuiuſlibet menſis.

VRBANVS PAPA VIII. 1625.

Vniuerſis Chriſti fidelibus præſentes literas inſpecturis, *Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.*

§. 1. AD augendam fidelium religionem, & animarum ſaluti cœleſtibus Eccleſiæ theſauris pia charitate intenti; omnibus vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus, & confeſſis, ac ſacra communione refectis, qui Eccleſiam SS Trinitatis in monte Pincio de Vrbe ſingulis primis ſextis feriis cuiuſlibet menſis ab ortu Solis, vſque ad occaſum dierum huiuſmodi ſingulis annis deuotè viſitauerint, & inibi pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione, ac S. M. Eccleſiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die prædictorum id egerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus. Concedit prout in ſummario.

§. 2. Inſuper eiſdem Chriſti fidelibus ſimiliter verè pœnitentibus, & confeſſis, ac ſacra communione refectis, qui dictam Eccleſiam in ſingulis aliis feriis totius anni, vt præfertur, viſitauerint, & orauerint, quo die prædictorum id egerint, ſeptem annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis, ſeu aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Eccleſiæ conſueta relaxamus. Præſentibus ad decennium citra annum iubilæi valituris. Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, ſub annulo Piſcat. die 7. Octobris, 1625. Pontif. noſtri an. 3. Concedit 7. annos, & totidē quadragenas viſitantibus ſingulis quibuſque diebus Veneris Eccleſias Minimorū.

CONSTITVTIO VIII.

Reducit onera Miſſarum perpetuarum ad rationem ſcutorum quinquaginta monetæ Romanæ.

VRBANVS PAPA VIII. 1626.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

§. 1. EXponi nobis nuper fecit dilectus filius *Deodatus Lomellinus* Ordinis S. Franciſci de Paula Minimorum nuncupatorum Procurator generalis, quòd domus regularis Fratrum dicti Ordinis Ianuen. tot oneribus Miſſas in eorum Eccleſia per Fratres huiuſmodi celebrari faciendi; ratione diuerſorum legatorum, à diuerſis perſonis dictæ domui eapropter relictorum, quorum aliqua exigua, & oneri ex illis emergenti imparia ſunt, grauata exiſtit, vt Fratres dictæ domus illis ſatisfacere nequeant. Quare dictus *Deodatus* nobis humiliter ſupplicari fecit, vt in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Supplicatio.

1628. Concedit prout in ſummario. §. 2. Nos igitur dictum *Deodatum*, ac ipſius domus Priorem, & Fratres ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, & eorum ſingulares perſonas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, de venerab. Fratrũ noſtrorũ S.R.E. Cardinalium ſacri Concilij Trid. interpretum conſilio, onera, ſeu & Miſſas huiuſmodi ad rationem ſcutorum quinquaginta monetæ Romanæ pro qualibet Miſſa quotidiana perpetua reducimus. Decernentes, per celebrationem Miſſarum ſic reductarum, ſaluti animarum eorum, quorum intentione Miſſæ ſic reductæ fundatæ fuerunt, ſuffragari perinde, ac ſi illæ verè, & realiter, ac cum effectu celebrarentur, dictæque domus pro tempore Priorem, & Fratres deſuper à quoquam quauis auctoritate moleſtari, perturbari, vel inquietari non poſſe. 1626. *Pro Corrector.*

Decretum irritans. §. 3. Irritumque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat contrariis. §. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, domuſque & Ordinis prædictorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, ſub annulo Piſcat. die 13. Iulij, 1626. Pontif. noſtri anno 3.

CONSTITVTIO IX.

Excommunicatio contra extrahentes ſacras Reliquias, aut libros ex Eccleſia & Bibliotheca Romani Collegij Calabrorum, de quo ſuprà Conſtit. IV.

1628. VRBANVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI,

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmiũ. IVſtis & honeſtis Chriſti fidelium votis libenter annuimus eaque fauoribus proſequimur opportunis.

Supplicatio. §. 1. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum modernorum Vicarij Generalis & Fratrum domus regularis Nationis Calabriæ ad Montes nuncupatæ de Vrbe, Ordinis S. Franciſci de Paula Minimorum nuncupatorum, petitio continebat: quòd in Eccleſia eorum domus quamplures diuerſorum Martyrum, ac Beatorum, & Sanctorum Reliquiæ, necnon in eiuſdem domus Libraria, ſeu Bibliotheca diuerſi generis Libri volumina & alia ſcripta, Eccleſiæ & domui huiuſmodi, hinc inde pro maiori diuini cultus augmento, & Fratrum eorumdem ſpirituali conſolatione & profectu, piè & ſtudioſe comparata reperiantur; & propterea ne ſucceſſu temporis tam Reliquias, quàm Libros & volumina, ſeu ſcripta huiuſmodi paſſim diſtribui, & inde aſportari, ac diſpergi, contingat, pro parte eorundem Vicarij & Fratrum nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Excõmunicatio vt in ſummario. §. 2. Nos igitur prædictum Vicarium & Fratrum huiuſmodi ſingulares perſonas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, eiſdem Vicario & Fratribus eorumque ſucceſſoribus, & aliis perſonis quibuſcunque tam ſæcularibus, quàm regularibus, ne deinceps perpetuis futuris temporibus vllas omninò

Reliquias,

1628. Reliquias, nec Libros, ſeu volumina & ſcripta huiuſmodi, ab Eccleſia & domo, ſeu Bibliotheca præfatis vllo modo amouere, tranſportare, diſtribuere, ſeu mutuò dare audeant ſeu præſumant, ſub excommunicationis eo ipſo incurrendæ ſententia, Apoſtolica autoritate, tenore præſentium inhibemus & præcipimus. 1630.

§. 3. Decernentes ex nunc irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis autoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Decretum irritans.

§. 4. Nonobſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, & in Prouincialibus, & Synodalibus, Vniuerſalibuſque Concilijs editis ſpecialibus, vel Generalibus, conſtitutionibus & ordinationibus, necnon domus & Ordinis huiuſmodi etiam iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Derogat contrariis.

§. 5. Volumus autem quod litteræ præſentes, ſaltem ſemel quolibet anno in dicta domo publicentur, ac illarum copia & exemplar authenticum ad hoc vt ad omnium notitiam peruenire poſſint, in Sacriſtiæ dictæ Eccleſiæ ac Bibliothecæ eiuſdem domus portis interioribus remaneant affixa. Publicatio & affixio har. litter.

§. 6. Nulli ergò omnino hominum, &c. Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnat. Dom. 1628. Pridie Cal. Nouembr. Pontif. noſtri anno 6. Sanctio pœnalis.

CONSTITVTIO X.

Irritat electiones Capituli Generalis Barcinonenſis, eaſque ſupplet ac prohibet reelectionem Vicarij Generalis.

VRBANVS PAPA VIII. 1630.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

INiuncti nobis Apoſtolici muneris ratio poſtulat, vt circa ſtatum Religioſorum Ordinum in Eccleſiâ Dei militantium ſalubriter dirigendum mentis noſtræ aciem aſſiduè intendamus, atque in his eiuſdem muneris partes ſedulo impendamus, quæ proſpero feliciique illorum ſtatui & directioni conſpicimus in Domino expedire. Proœmiũ.

§. 1. Cùm itaque in Congregatione Venerabilium Fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium ſuper negotijs Fratrum Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula à Nobis deputatorum, ſæpiùs actum fuerit de validitate Capituli Generalis eiuſdem Ordinis in Ciuitate Barcinonenſi vltimò celebrati; Nos ipſius Congregationis relatione ac ſententiâ auditâ, iuſtis de cauſis animum noſtrum mouentibus electiones Correctoris Generalis in perſona dilecti filij *Simonis Bachelier* eiuſdem Ordinis profeſſoris, necnon trium Collegarum, ac Zeloſi, ſeu Procuratoris generalis Ordinis prædicti in dicto Capitulo factas, Apoſtolica autoritate, tenore præſentium caſſamus, ac nullas eſſe & fore declaramus: necnon *Franciſcum Longobardum* ipſius Ordinis Vicarium Apoſtolicum, vſque ad futurum Generale Capitulum: Zeloſum verò ſeu Procuratorem generalem Ordinis eundem *Simonem*, Collegam Italum *Ignatium de Neapoli*, Collegam Hiſpanum *Ioannem Piña de Cel*.., & Collegam Gallum *Ioannem Kermarec*, dicti Ordinis profeſſores dilectos filios, autoritate & tenore prædictis, conſtituimus & deputamus: reliquas autem electiones & Acta quæcunque eiuſdem Capituli confirmamus. Irritat & ſupplet electiones vt in ſummario.

§. 2. Præterea Vicarium Generalem dicti Ordinis, ſiue à Sede Apoſtolicâ pro tempore deputatum, ſiue à Capitulo electum, de cætero nullatenus poſſe immediatè eligi in Correctorem Generalem, ſed tamdiu debere ab officio vacare, quamdiu Vicarius Generalis extiterit: ſicque obſeruari & ita per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quauis autoritate fungentes, ac S.R.E. Cardinales etiam de latere Legatos, ac Sedis Apoſtolicæ Nuncios, iudicari & diſ- Decernit Vicariũ generalem reeligi non poſſe & irritat Iud. in contrar.

1634. finiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis autoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. 1628.

Derogat contrariis. § 3. Nonobſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quatenus opus ſit dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis confirmatis & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, illorum omnium tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, ſub annulo Piſcatoris, die 22. Martij an 1630. Pontif. noſtri anno 7.

CONSTITVTIO XI.

Prohibet ſub pœna excommunicationis, &c. ne Libri ex Bibliotheca Conuentus Pariſienſis extrahantur; ne mutuò dentur aut accipiantur, niſi præſtita cautione, &c.

1634.

VRBANVS PAPA VIII.
AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Procœmiū, abſolutio à cenſuris, & ſupplicatio. Conſeruationi & manutentioni Bibliothecæ domus FF. Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula propè plateam regiam nuncupatam Pariſienſ. ſitæ, quantùm cum Domino poſſumus, benignè conſulere, ipſiuſque domus Correctorem & fratres ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequi volentes, & eorum ſingulares perſonas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, pœnis, & cenſuris quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutas fore cenſentes; ſupplicationibus tam dicti Correctoris, quàm dilecti filij *Oliuarij Chaillon* prædictæ domus Fundatoris, ac Prouinciæ Franciæ prædicti Ordinis Definitoris nominibus, nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati.

Interdicit ſub pœnis excommunicationis, & aliis ne libri extrahantur, &c. § 1. Ne de cætero quiſquam quauis autoritate fungens, libros quinterna, folia, ſiue impreſſa, ſiue manuſcripta, dictæ Bibliothecæ hactenus quomodolibet donata & aſſignata, ſeu impoſterum forſan donanda & aſſignanda, ex ea extrahere, ſeu vt extrahantur permittere, quouis prætextu aut quæſito colore, cauſa, ingenio, vel occaſione, audeat, ſeu præſumat, ſub excommunicationis ac priuationis vocis actiuæ & paſſiuæ pœnis per contrafacientes incurrendis, Apoſtolicà autoritate, tenore præſentium, interdicimus & prohibemus.

Permittit vſum & cōmodationē ſub quibuſdam moderationibus, &c. §. 2. Permittimus tamen Religioſis dictæ domus vt libros quinterna & folia, huiuſmodi è dicta Bibliotheca extrahere, & illis in dicta tantum domo vti; necnon cùm reſarcinatione indigebunt Librario conſignari; ac perſonis de dicta domo benemeritis, præſtitâ tamen cautione de dictis libris, infra tempus præſcriptum in licentia per Correctorem prædictum, & Patres antianos dictæ domus concedenda, reſtituendis, commodari poſſint: & quoad Religioſos, dummodò cùm illis vſi fuerint illa ilicò ad dictam Bibliothecam ſub iiſdem pœnis reportent.

Decretum irritans. § 3. Nonobſtantibus cōſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac domus & Ordinis prædictorum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quâuis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Mandatum de copia affigenda, &c. §. 4. Volumus autem quod præſentis prohibitionis copia in valuis dictæ Bibliothecæ, aut aliquo alio perſpicuo loco, vnde ab omnibus cerni poſſit, continuò affixa remaneat. Datum *Romæ*, apud *S. Petrum*, ſub annulo Piſcatoris die 6. April. 1634. Pontif. noſt. an. 11.

BVLLARII

BVLLARII PARS POSTERIOR,

QVÆ CONTINET CONSTITVTIONES A COLLECTORIBVS NOSTRIS, AD PROPRIAS & peculiares Ordinis quas præmiſimus, adiunctas & mixtim editas.

SIXTVS IV.

CONSTITVTIO I.

Concedit, vt qualibet vtriuſque ſexus perſonæ ſepeliri poßint cum habitu noſtro, & excommunicat Curatos, & alios contradicentes, ſibi abſolutionem reſeruando.

SIXTVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI, 1472.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

APoſtolicæ manſuetudinis exempla nos admonent, vt fidelium perſonarum deuotionem, animarumq; ſalutem procuremus, & quæ pro ſacræ Religionis B. Franciſci honore proceſſiſſe concernimus, vt illibata perſiſtant, roburque Apoſtolicæ confirmationis à nobis petitum fauorabiliter impendamus. Proœmium.

§. 1. Sanè pro parte dilectorum filiorum Zannetti de Vtino generalis Miniſtri, & Capituli Ordinis Fratrum Minorum in Ciuitate noſtra Ferrarienſi præterito feſto Pentecoſtes celebrati, nobis exhibita petitio continebat, quòd licet ab exordio dictæ Religionis deuota inualuerit conſuetudo, videlicet quòd multi Reges, & Principes, nobiles, & populares in mortis articulo requiſierint, & ſæpè requirant in habitu dictæ Religionis mori, & ſepeliri, & veluti fratres patenter vſque ad locum ſepulturæ deferri, in cuius deuotionis fauorem multi Romani Pontifices eamdem deuotionem approbantes, quaſdam ſic ſepeliri eligentibus indulgentias conceſſerunt. Expoſitio.

§. 2. Nihilominùs nonnulli Curati, & Eccleſiarum Rectores in vltramontanis, & aliis regionibus ipſam deuotionem irridentes, & penitùs extinguere cupientes, ſuos Parochianos contumelioſè impediunt, ne ſic in extremis voluntatibus ſepeliri eligant, nolentes corpora de domibus defunctorùm leuare, nec ad eorum Eccleſias funera ſic compoſita cum habitu, niſi linteo, vel pallio cooperta deferri permittunt, nec etiam per vicos ad locum ſepulturæ deportari in ſcandalum plurimorum, & præiudicium Religionis, & præfatæ deuotionis. Quare pro parte Generalis, & Capituli prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt ſuper hoc opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Impediebãt aliqui Curati Chriſti fideles ſepeliri cũ habitu Fratrũ.

§. 3. Nos igitur eorumdem prædeceſſorum veſtigiis inhærentes, omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus perſonis in habitu prædicto ſepeliri volentibus, quòd id eis liceat, ſine tamen alicuius præiudicio, Apoſtolica auctoritate perpetuò indulgemus, diſtrictiùs inhibentes Prælatis, & Rectoribus Eccleſiarum ſub excommunicationis pœna, quam, canonica monitione præmiſſa, contrafacientes incurrant, & à qua per alium, quàm per Romanum Pontificem, & in mortis Concedit, & ſtatuit prout in ſummario.

1479. articulo dumtaxat, abſolui non poſſint, ne taliter ſepeliri volentibus quouis modo impedimentum afferant, ſed permittant, illos patenter ad Eccleſias, & locum ſepulturæ in habitu huiuſmodi deferri, iure Rectorum parochialium Eccleſiarum, & cuiuſlibet alterius in omnibus ſemper ſaluo. 1472.

Derogat contrariis. § 4. Nonobſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Apponit pœnas contrafacientibus. §. 5. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, & inhibitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurũ. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1472. octauo idus Septembris, Pontificatus noſtri anno 2.

CONSTITVTIO II.

Iſta eſt bulla, quæ communiter dicitur aurea, in qua ſanctus Pontifex Sixtus confirmat omnia priuilegia iam conceſſa à ſe, & ſuis prædeceſſoribus Fratribus Minoribus, & Prædicatoribus, & de nouo multa concedit, eiſque communicat omnia conceſſa cæteris Mendicantium Ordinibus.

1479. SIXTVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Procemiũ. SAcri Prædicatorum, & Minorũ Fratrum Ordines, inſtar duorũ primorum fluminũ à cœleſtium voluptatum, & amœnitatum paradiſo egredientium, ſacroſanctæ vniuerſalis Eccleſiæ terram, ne mundanarum cupiditatum, & vitiorum calore areſcat, præclaræ doctrinæ virtuoſorum operum, ac multiplicium meritorum imbribus irrigantes, magis, ac magis illam in dies fructuoſam efficiunt. Hi ſunt duo Seraphim, qui in ſublime contemplationis, & ſeraphici amoris alis eleuati, à terreniſque rebus abſtracti, aſſiduo diuinarum laudum clamore, & immenſorum beneficiorum humano generi à ſummo opifice Deo exhibitorum declaratione, feruentiſſimis prædicationibus populos inſtruendo, & ad cœleſte iter dirigendo inſiſtentes, multiplicata talenta eis credita, Domino Deo mundæ ſegetis (animarũ ſcilicet redemptoris noſtri Ieſu Chriſti pretioſi ſanguinis effuſione redemptarum) copioſos in horrea S. Eccleſiæ manipulos referunt. Hi ſunt duæ tubæ, per quas Dominus præcipit ad pabulum ſacri Euangelij vniuerſum populum aſſiduis prædicationibus aduocari, vt in omnem terram exiret ſonus eorum, & redderent ſibi populum acceptabilem, & bonorum operum ſectatorem. Ad prædictorum igitur Prædicatorum, & Minorum Fratrum Ordines, quos pro eorum ampliſſimis meritis, & vberrimis fructibus, quos in Dei Eccleſia continuè afferunt, præ cæteris paterna charitate diligimus, noſtræ conſiderationis intuitum dirigentes, illa eis libenter concedimus, quæ in eis optatæ quietis fructum inducant, & ſtatum eorum faciant pacificum, & tranquillum.

Multa ſe dicit confirmaſſe, & conceſſiſſe Ordinibus Prædicatorum, & Minorum. §. 1. Dudum ſiquidem, vt Ordinum eorumdem profeſſorum ſtatui, & quieti conſuleremus, motu proprio nonnullas literas diuerſorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum dictis Ordinibus conceſſas, & in illis contenta approbauimus, & quò ad aliqua declarauimus, ampliauimus, & extendimus, ac nonnulla eis de nouo conceſſimus, pro vt in diuerſis noſtris literis deſuper confectis pleniùs continetur.

Motiua huius conſtitutionis. §. 2. Cùm autem, ſicut poſtmodum accepimus, per huiuſmodi ampliationes, declarationes, extenſiones, & conceſſiones adhuc totali eorumdem Ordinum,

1479. dinum, & illorum profeſſorum quieti plenè, vt expedit, non conſulatur, aſſeraturque à nonnullis per eaſdem literas, omnes gratias ſpirituales, & temporales dictis Ordinibus, & eorum domibus, & fratribus prædeceſſoribus noſtris conceſſas, approbatas non fore. 1479.

Confirmat priuilegia aliàs dictis Ordinibus conceſſa.

§. 3. Nos attenta meditatione penſantes, quantùm vtilitatis ad exaltationem Chriſtianæ fidei, & euangelicæ veritatis Ordinum prædictorum profeſſores hactenus attulerunt, & afferre valeant, adiuuante Domino, in futurum, ac proptereà volentes, vt tenemur, eorum tranquillitati vberiùs prouidere: motu ſimili, non ad ipſorum Fratrum, & Sororum, aut alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa noſtra ſcientia quaſcumque literas, & gratias ſpirituales, & temporales, conceſſiones, & indulgentias, ac peccatorum remiſſiones in genere, vel in ſpecie Fratribus, & Sororibus Prædicatorum, & Minorum Ordinum, ac domorum eorumdem, nec non viſitantibus illorum Eccleſias, Capellas, & Oratoria conceſſas, quarum tenorem, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, haberi volumus pro expreſſo, præſentium tenore approbamus, & robur firmitatis perpetuæ obtinere decernimus, proque potiori cautela Apoſtolica auctoritate de nouo, iuxtà literarum deſuper conceſſarum continentiam, & tenorem concedimus, & largimur.

Cõcedit indulgentias viſitantibus Eccleſias dictorum Ordinum certis diebus.

§ 4. Et vt Eccleſiæ, domus, & Oratoria Prædicatorum, & Minorum Ordinum prædictorum per vniuerſum orbem conſtructæ, & ædificatæ, & quæ conſtrui, & ædificari contigerit in futurum, congrua deuotione, & veneratione à Chriſti fidelibus viſitentur, ac quæ imperfectæ ſunt perficiantur, & ad complementum deducantur, & completæ conſeruentur, & manuteneantur, nec non paramentis, & aliis ad diuinum cultum inibi neceſſariis debitè ornentur; ipſique Chriſti fideles ad dictas Eccleſias eò libentiùs confluant, & ad præmiſſa manus promptiùs porrigant adiutrices, quo ex hoc ibidem dono cœleſtis gratiæ conſpexerint ſe refectos. De omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, vniuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus vtriuſque ſexus verè pœnitentibus, & confeſſis, qui Eccleſias, & Oratoria domorum Fratrum prædictorum in ſingulis S. Dominici, & S. Franciſci centum annos, & totidem quadragenas, & in SS. Petri martyris, Thomæ de Aquino, Vincentij, & S. Catharinæ de Senis, ac SS. Antonij de Padua, & Ludouici Epiſcopi, Bernardini, & S. Claræ, & B. Eliſabeth feſtiuitatum diebus, à primis Veſperis, & per totam diem ipſarum feſtiuitatum quinquaginta annos, & totidem quadragenas, deuotè viſitauerint annuatim, & manus ad præmiſſa, aut eorum aliqua porrexerint adiutrices, de iniunctis eis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxamus, præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Quòd Fratres poſſint ſemel in vita, & in articulo mortis Confeſſarium ſibi eligere, qui eos, &c.

§. 5. Et vt prędictorum Prędicatorum, & Minorum Ordinum Fratres tantò feruentiùs diuinis beneplacitis inſiſtant, quantò maioribus ſe viderint ſpiritualibus gratiis fore munitos, omnibus, & ſingulis Prędicatorum, & Minorum Ordinum profeſſoribus, qui nunc ſunt, & pro tempore perpetuo erunt, Confeſſor idoneus eorumdem Ordinum, quem quilibet pro ſe de ſui Superioris licentia duxerit eligendum, eorumdem confeſſione diligenter audita, pro commiſſis per eos exceſſibus, & peccatis ſemel in vita in forma confeſſionalis per nos edita, in mortis verò articulo plenariam abſolutionem, & peccatorum huiuſmodi remiſſionem impendere valeat, etiamſi antè factam eorumdem Ordinum profeſſionem eos decedere contingeret, ſimilibus motu, ſcientia, & auctoritate indulgemus.

Reſtringit facultatem abſoluendi ad Generales, & ab eis deputatos.

§. 6. Facultatem verò à prędeceſſoribus noſtris cõceſſam Magiſtro generali, & Prioribus prouincialibus, & conuentualibus, ac eorum Vicariis Prædicatorum, ac Generali, & prouincialibus Miniſtris, & eorum Vicariis, nec non Cuſtodibus Minorum Ordinum prædictorum ſuper abſolutione Fratrum eorumdem Ordinum ſuorum, & diſpenſatione cum eiſdem in quibuſcumque caſibus, (prӕterquam illis, pro quibus eſſent ad Sedem Apoſtolicam mittendi, &

1479. per nos approbatam, cum declaratione caſuum, pro quibus mittendi ſunt, pertingentes, volumus, quòd Magiſter, & Miniſter generales præfati, & eorum Vicarij, & illi, quibus ipſi Magiſter, & Miniſter generales pro tempore id duxerint committendum dumtaxat, & non alij, facultate prædicta de cætero vti poſſint, illam omnibus aliis penitùs adimentes. 1479.

Conceſſa Fratribus intelliguntur etiam cõceſſa Sororibus, & Tertiariis.

§. 7. Et ne propter Monaſteria Monialium, ſeu Sororum ſub cura, & inſtitutis Ordinis prædicti Fratrum Prædicatorum, & S. Claræ, ſeu S. Damiani Ordinum ſub eiuſdem Fratrum Minorum Ordinis cura degentia, S. Dominici, & S. Franciſci de Pœnitentia nuncupatorum Ordinum vtriuſque ſexus perſonas, contingat eorumdem Fratrum quietem turbari, motu, ſcientia, & auctoritate prædictis ſtatuimus, quòd huiuſmodi Monaſteria, & loca, eorumque Abbatiſſæ, & Prioriſſæ, Procuratores, Syndici, Oblati, & vtriuſque tertij Ordinis prædicti de Pœnitentia nuncupatæ perſonæ prædictæ eiſdem priuilegiis, immunitatibus, gratiis, fauoribus, conceſſionibus, facultatibus, & indultis ſpiritualibus, & temporalibus, prædictis Fratrum Prædicatorum, & Minorum Ordinibus, ac illorum profeſſoribus, domibus, & locis, ac Procuratoribus, Syndicis, Oblatis, & Commiſſis, ſeu aliàs quomodolibet per prædeceſſores noſtros, aut nos hactenus conceſſis, & in poſterum concedendis quauis auctoritate, quatenus earum ſexui, & ſtatui non contradicant, liberè, & licitè vti poſſint, & debeant in omnibus, & per omnia prorſus, & ſine vlla differentia, ac ſi eiſdem Monaſteriis, locis, & perſonis, Abbatiſſis, Syndicis, Procuratoribus, Oblatis, & Commiſſis Sororum, & Monialium earumdem, ac perſonis vtriuſque ſexus de Pœnitentia huiuſmodi nominatim conceſſa forent, & concederentur expreſsè.

Impedientes Mendicantes eleemoſynas quærere puniuntur.

§. 8. Prætereà quia, vt intelleximus, exortis nonnumquam controuerſiis inter locorum Ordinarios, eorumque Vicarios, ſeu Officiales, Curatos, & Fratres prędictorum Ordinum, variis occaſionibus locorum Ordinarij, eorumq; Vicarij, ſeu Officiales, & Curati prædicti, ne Chriſti fideles Fratribus ipſis pias eleëmoſynas erogare præſumant, ſuadere, & etiam ſub cenſuris inhibere, ac erogantes excommunicatos fore prædicare, ſeu prædicari facere, ſeu pronunciare præſumunt. Locorum Ordinariis, eorumque Vicariis, ſeu Officialibus, & Curatis prædictis, ac etiam aliis quibuſcumque dicta auctoritate mandamus, vt ab huiuſmodi perſuaſionibus, inhibitionibus, & mandatis de cætero prorſus omnino abſtineant. Decernentes, inhibitiones ipſas, & mandata nullius exiſtere firmitatis, & illis contrauenientes cenſuris huiuſmodi minimè ligari, ac eoſdem perſuadentes, & inhibentes, mandatoque noſtro huiuſmodi obtemperare non curantes (niſi pœnituerint, & perſuaſiones, ac inhibitiones, & prædicta reuocauerint intra triduum, poſtquam deſuper requiſiti fuerint) eo ipſo Ordinarios interdicti ingreſſus Eccleſiæ, & ſuſpenſionis à regimine & adminiſtratione ſuarum Eccleſiarum, alios verò inferiores ab eis excommunicationis ſententiam incurrere.

Sepeliri volentes cum habitu Fratrum à Superioribus Ordinis ipſum recipere debent. Vide Conſt. 3 huius Pontif. nu. 3 & 4. & Conſt. 26. Leonis 10. §. 11.

§. 9. Cùm autem nonnulli ad Ordines prædictos Prædicatorum, & Minorum ſpecialiter gerentes deuotionis affectum, eorum cadauera cum habitu Prædicatorum, vel Minorum, ſeu Fratrum, vel Sororum de Pœnitentia vtriuſque Ordinis prædictorum ſepeliri mandent, & perſæpè antequam moriantur, habitum huiuſmodi eis poſtulant exhiberi, decernimus, habitum huiuſmodi per Priorem domus Ordinis Prædicatorum, aut Guardianum domus Ordinis Minorum loci, in quo tales decedere continget, vel per Superiorem Prælatum ipſorum Ordinum, domorum, ſeu Prioratus, & Guardianiæ, vel cui illi duxerint committendum dumtaxat, & non per alium quauis auctoritate, vel prælatione fungentem exhiberi debere. Qui prædictum habitum recipientibus declarare teneantur, apud eorum Ordinum Eccleſias debere ſepeliri in eorum habitu, quorum habitum ſuſcipiunt, & illorum ſic indutorum cadauera diſcooperta, nullo pallio, vel tegumento ſuperimpoſito, cum habitu huiuſmodi ad ſepulturam deferri poſſe, Ordinariorum etiam ſub cenſuris prohibitione locorum qualibet in contrarium edita non obſtante, quas quò ad hoc modificamus.

§. 10. Et

1479. §. 10. Et ne ex habilitatibus ad vnum, vel plura beneficia Eccleſiaſtica in titulum, vel commendam obtinenda, cum facultate interim, donec illa aſſequantur, pro Capellanis aliorum in beneficiis Eccleſiaſticis deſeruire, & quòd etiam poſtquam beneficia huiuſmodi aſſecuti fuerint, in domibus dicti Ordinis reſidere, cameras habere in illis, ac in generalibus, atque prouincialibus Capitulis Fratrum eorumdem Prædicatorum, & Minorum Ordinum vocem actiuam, & paſſiuam habere, ac priuilegiis, fauoribus, & gratiis, & indultis conceſſis ipſorum Ordinum profeſſoribus gaudere poſſint, præfatis Ordinibus, & illorum profeſſoribus grauamen inferatur, eiſdem motu, & auctoritate decernimus, huiuſmodi conceſſas, & quas concedi contigerit habilitationis literas intelligi, & interpretari debere, vt Fratres ipſi, quibus literæ huiuſmodi conceſſæ ſunt, & concedentur in poſterum quandocumque per Sedem prædictam, poſtquam aliquod beneficium adepti fuerint pacifice, aut pro Capellanis in aliquibus Eccleſiis cœperint deſeruire, conceſſionibus prædictis (pro vt vocem actiuam, & paſſiuam, reſidentiam in domibus dictorum Ordinum, ac retentionem dictarum domorum, camerarum, & alia, quæ Ordinum præfatorum ſunt, concernunt) de dictorum Prælatorum conſenſu dumtaxat gaudere poſſint, & non aliàs, nec alio modo. Idem ſtatuentes de promotis ad cathedrales, etiam titulares appellatas Eccleſias, & aliàs Eccleſiaſticas dignitates. 1479

Fratres habilitati ad obtinenda beneficia extra Ordinem, non gaudēt priuilegiis Ordinis, niſi de Prælatorum conſenſu.

§. 11. Cæterum vt dictorum Ordinum profeſſores, qui Inquiſitores hæreticæ prauitatis pro tempore in diuerſis Mundi partibus deputantur, tantò diligentiùs eorum officia ſtudeant exercere, ac ab illicitis, & eis prohibitis abſtinere, quanto cognouerint poſſe eorum errores faciliùs corrigi, & puniri, quòd Magiſter Prædicatorum, & Miniſter Minorum Ordinum prædictorum generales præfati nunc, & pro tempore exiſtentes, geſta pro tempore per ipſos Inquiſitores eorum Ordinum reſpectiuè examinare, & querelas contra illos propoſitas audire, ac ſuper illis (quantum eis iuſtum, & æquum videbitur) ſtatuere, & ordinare, & ſi in aliquo eos deliquiſſe inuenerint, illos iuxta exceſſuum exigentiam etiam per eorum ab officio amotionem, ac aliàs corrigere, & punire, dictoſque Inquiſitores, ſecundùm quod æquum, & iuſtum, aut neceſſarium videbitur (non tamen in vna, eademque Diœceſi) multiplicare liberè, & licitè valeant.

Inquiſitores ſubſunt correctioni ſuorum Generalium.

§. 12. Et Prædicatorum in Minorum, & è contra Minorum Ordinum prædictorum Inquiſitores in Prædicatorum Ordinum huiuſmodi profeſſores quoſcumque officio inquiſitionis huiuſmodi fungi, illudque exercere nullatenus poſſint abſque Sedis Apoſtolicæ licentia ſpeciali, de præſentibus literis ſpecificam, & expreſſam faciente mentionem.

Prædicatores in Minorum, nec Minores in Prædicatorum ſe cauſis inquiſitionis intromittant.

§. 13. Poſtremò quia Prædicatorum, & Minorum Fratrum prædictorum Ordinum profeſſores pro fidei Catholicæ dilatatione, incremento, & defenſione continuè indefeſsè laborant, & eorum exemplari vita, prædicationibus verbi Dei, audientia confeſſionum, ſana doctrina, aſſidua ſacrarum literarum inſtructione, & deuota diuinorum Officiorum celebratione, hæreticorum extirpatione, aliiſque innumeris piis operationibus præ cæteris Ordinum Mendicantium profeſſoribus fructus in Eccleſia Dei ſalutares copioſiùs attulerunt hactenus, & continuè afferre non ceſſant, atque allaturos in futurum Deo propitio, ſpe firma tenemus; & propterea conuenit, vt ipſi præ cæteris ampliores fauores, & gratiarum prærogatiuas à præfata Sede recipiant, & reportent, aliorumque Ordinum Mendicantium indultis, & priuilegiis apud Sedem præfatam gaudeant, ne illis inferiores eſſe videantur. Omnes, & ſingulas gratias, conceſſiones, indulgentias, & peccatorum remiſsiones, immunitates, exemptiones, facultates, priuilegia, & indulta ſpiritualia, & temporalia, qualiacumque ſint, Eremitarum S. Auguſtini, & Carmelitarum, ac Seruorum B. Mariæ Fratrum Ordinibus, & illorum Eccleſiis, Oratoriis, & domibus, Prioribus, Fratribus, & Sororibus, Conuerſis, & Oblatis, ac vtriuſque ſexus perſonis de Pœnitentia nuncupatis à prædeceſſoribus noſtris Romanis Ponti-

Concedit Prædicatoribus, & Minoribus priuilegia cæterorū Mendicantium.

1479. ficibus prædictis, & à nobis, aut aliis auctoritatem habentibus: quæ omnia, ac ſi nominatim exprimerentur, haberi hic volumus pro ſufficienter expreſſis, coniunctim, vel diuiſim, in genere, vel in communi conceſſa, eiſdem, & eorum cuilibet Prædicatorum, & Minorum Fratrum Ordinibus, domibus, Eccleſiis, Oratoriis, generali Magiſtro, Miniſtro, Prioribus, & Miniſtris prouincialibus, Conuentualibus Prioribus, Guardianis Sororibus, Oblatis, Conuerſis, & vtriuſque ſexus tertij Ordinis, ſeu de Pœnitentia nuncupatis, & aliis eorumdem Ordinum perſonis de nouo concedimus, & in eis locum habere volumus, ac ſi eiſdem nominatim directè, & expreſsè cōceſſa fuiſſent. Mandantes etiam motu, & ſcientia, & auctoritate prædictis, vt dum priuilegiorum, indulgentiarum, prærogatiuarum, conceſſionum, exemptionum, immunitatum, facultatum, & indultorum dictorum Fratrum Eremitarum S. Auguſtini, Carmelitarum, & Seruorum S. Mariæ originales literæ, ſeu tranſumpta authentica ex illis, pro & in fauorem Eccleſiarum, domorum, & Fratrum prædictorum Prędicatorum, & Minorum Ordinum adducerentur, vel exhiberentur, eadem fides indubia adhibeatur, tam in iudicio, quàm extra iudicium, & aliis locis, quibus opus fuerit, ac ſi pro & in fauorem dictorum Ordinum Eccleſiarum, domorum, & Fratrum Prædicatorum, & Minorum à Sede Apoſtolica emanaſſent, ac eis, & cuilibet ipſorum fuiſſent immediatè conceſſa. 1479

Pœnæ contra prohibentes vti priuilegiis.

§. 14. Inhibentes diſtrictiùs ipſis locorum Ordinariis ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, & ſuſpenſionis à regimine, & adminiſtratione ſuarum Eccleſiarum, ac parochialium Eccleſiarum Rectoribus, & aliis quibuſcumque ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & priuationis earumdem Eccleſiarum parochialium, & omnium aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ obtinent, necnon inhabilitationis ad illa, & alia in poſterum obtinenda pœnis, eo ipſo, qui contrafecerint, incurrendis, ne perſonis quibuſlibet Eccleſiaſticis, vel ſæcularibus in genere, vel in ſpecie, directè, vel indirectè aliquid inhibeant, præcipiant, ordinent, vel ſtatuant, quominùs Ordines prædicti, illorum domus, & profeſſores prædictis gratiis eis conceſſis liberè vti poſſint.

Derogat contrariis.

§. 15. Nonobſtantibus quibuſcumque Apoſtolicis ſuſpenſionibus, reuocationibus, & reſtrictionibus, ac Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, necnon Pariſienſi, & aliorum locorum generalium ſtudiorum Vniuerſitatibus, & Curiæ vicegerentiæ Auenionenſis, & quibuſuis ordinariis Prælatis, ac perſonis conceſſis, & concedendis literis, priuilegiis, ac per illos deputatis in eis conſeruatoribus, priuilegiorum huiuſmodi facultatibus, & iuriſdictione cum quibuſuis clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, ac fortioribus, & inſolitis, quibus omnibus illa, etiamſi de eis, eorumque totis tenoribus, & datis, non per huiuſmodi generales clauſulas, etiam ſpecialem mentionem importantes, ſed ſpecifica, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, ſeu quęuis alia mentio habenda eſſet, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, quò ad præmiſſa ſpecificè, & nominatim derogamus, & ea nemini in præiudicium pręmiſſorum ſuffragari poſſe, aut debere, ac irritum, & inane quicquid ſecus contigerit attentari decernimus, nec non omnibus illis, quæ in dictis literis noſtris præfatis Ordinibus conceſſis, volumus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tráſumptis fidem adhiberi præcipit.

§ 16. Verùm quia difficile foret præſentes literas ac ſingulas Prouincias originaliter deſtinare, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quòd tranſumptis earum, manu Notarij publici, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditoris, vel Protectoris, qui eſt, & qui pro tempore erit, aut alicuius Archiepiſcopali, vel Epiſcopali, ſeu cuiuſcumque in dignitate conſtituti ſigillo munitis, ea prorſus in iudicio, & extra, vbicumque exhibita, vel oſtenſa fuerint, fides adhibeatur indubia, ac ſi ipſæ originales literæ forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Apponit contrafacientibus pœnas.

§. 17. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, conſtitutionis, conceſsionis, largitionis, indulti, perſtrictionis, voluntatis,

ademptionis,

1479. ademptionis, ſtatuti, mandati, decreti, inhibitionis, & derogationis infringere, &c. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1479. VII. Kalend. Auguſti, Pontificatus noſtri anno VIII. 1481.

CONSTITVTIO III.

Concedit, vt Fratres cùm itinerauerint; vel extra Conuentum erint, de licentia ſuorum Prælatorum, poſsint confiteri Sacerdotibus quibuſcumque ſecularibus, vel regularibus.

SIXTVS PAPA IV.

Dilectis filiis Vicario, ac Prælatis Conuentuum, ac Monaſteriorum reformatorum, & reformandorum Congregationis Prouinciæ Caſtellæ, & Legionis,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. SVpplicari nobis humiliter feciſtis, vt, cùm in conſtitutionibus, & priuilegiis veſtri Ordinis expreſsè caueatur, ne Fratres Ordinis eiuſdem, præterquam ſuis Prælatis, & eorum licentia, Fratribus dicti Ordinis confiteantur, dignaremur concedere, vt aliquando alterius Ordinis Sacerdotibus, maximè neceſſitate exigente, poſſint confiteri. Supplicatio.

§. 2. Nos vt cum maiori animi quiete, & conſcientiæ pace Fratres vobis ſubditi Altiſſimo famulari poſſint, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, vt fratres, veſtra, vel aliorum Prælatorum, & ſuorum, qui pro tempore erunt, licentia, ſolummodò tamen cùm itinerauerint, vel fuerint extra Conuentus eorum, prout eis concedetis, confiteri poſſint, & vos quomodocumque Sacerdotibus cuiuſcumque ſecularis, vel regularis Ordinis confiteri valeatis, tenore præſentium auctoritate Apoſtolica concedimus, & indulgemus. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 11. Auguſti, anno 1479. Pont. noſtri anno 9. Concedit prout in ſummario.

CONSTITVTIO IIII.

Reuocat particulam bullæ aureæ, ideſt 4. huius Pontificis, §. 6. ſuper abſolutionem, & diſpenſationem Fratrum obtinendam à Generali ſolùm, & dictam facultatem eos habere decernit, qui eam habebant, antequam dicta bulla aurea emanaſſet.

SIXTVS EPISC. SERVVS SERVORVM DEI. 1481.

Dilectis filiis Vicariis Fratrum obſeruantiæ Hiſpaniæ, & Lombardiæ Ordinis Prædicatorum, ac omnibus Prioribus, & Vicegerentibus eorumdem Fratrum ipſis Vicariis ſubiectis,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

QVoniam omnes Ordinis veſtri de obſeruantia Fratres pro eorum abſolutionibus, & diſpenſationibus obtinendis ad Magiſtrum generalem præfati veſtri Ordinis ire tenentur, & obligantur, iuxta tenorem bullæ aureæ nuncupatæ, in qua talis reſtrictio apponitur, idq; Fratribus ipſis magno ſit incommodo, propter varios diſcurſus pro quaque re faciendos. Volentes eorũ commoditati, & quieti in hoc conſulere, ſupplicationibuſque in hac parte nobis porrectis inclinati, vobis, & cuilibet veſtrum facultatem, & poteſtatem con- Statuit prout in ſummario.

1495. cedimus abſoluendi, & diſpenſandi cum Fratribus ipſis, ſicuti aliàs ex priuilegio, quod dicitur Mare magnum, facere poteratis, antequam talis bulla aurea nuncupata emanaſſet. Illa, cæteriſque contrariis quibuſcumque non obſtantibus. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 28. Maij 1481. Pontif. noſtri anno 10. 1495.

ALEXANDER VI.

CONSTITVTIO VNICA.

Concedit, quòd Tertiariis noſtris poſſimus Eucharistiam, etiam in die Paſchæ, & Extremam Vnctionem miniſtrare.

1495. ALEXANDER PAPA VI.

Dilecto filio Vicario generali Congregationis Lombardiæ Ordinis Prædicatorum,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Proœmiũ. CONſiderantes vberes fructus, quos Fratres Ordinis Prædicatorum Congregationis Lombardiæ ad ſaluationem animarum Chriſti fidelium in militanti Eccleſia produxerunt hactenus, meritò inducimur; vt eos ſpiritualibus fauoribus, & gratiis proſequamur.

Statuit prout in ſummario. Tu vide ſuprà Conſt. 4. Sixti IV. num. 39. & limita vt ibi.

§. 1. Hinc eſt, quòd nos tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, ſingulis Fratribus Ordinis, & Congregationis huiuſmodi in presbyteratus ordine conſtitutis, nunc, & pro tempore exiſtentibus, quòd de licentia tua, aut, qui pro tempore extiterit, generalis Vicarij, vel Prioris, ſeu Præſidentis domus, Ordinis, & Congregationis huiuſmodi, in qua eos pro tempore reſidere contigerit, omnibus, & ſingulis Fratribus, & Sororibus tertij Ordinis, de Pœnitentia B. Dominici nuncupatis, nunc, & pro tempore exiſtentibus (quando id petierint) tam in die Paſchæ, ſeu Feſti Reſurrectionis D. N. Ieſu Chriſti, & infra eiuſdem Feſti Octauam, quàm etiam aliis diebus, etiam in mortis articulo, Euchariſtiæ, & alia Eccleſiaſtica Sacramenta quæcumque exhibere, & miniſtrare. Ipſique Fratres, & Sorores Euchariſtiæ, & alia Sacramenta huiuſmodi ab eiſdem Fratribus Ordinis Prædicatorum, & Congregationis huiuſmodi recipere liberè, & licitè valeant, cuiuſuis licentia ſuper hoc minimè obtenta, ſeu etiam petita, auctoritate Apoſtolica licentiam concedimus, & facultatem per præſentes.

Derogat contrariis.

§. 2. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, & ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac Congregationis, & Ordinum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 30. Septembris 1495. Pontificatus noſtri anno 4.

IVLIVS II.

IVLIVS II.

CONSTITVTIO I.

Concedit, vt duo ex Prælatis Congregationis Monachorum B. Mariæ montis Oliueti cum conſenſu Capituli poßint alienare in euidentem vtilitatem.

IVLIVS PAPA II. SERVVS SERVORVM DEI.

Dilectis filiis Abbati Generali, & Viſitatoribus Congregationis Monachorum B. Mariæ de monte Oliueto Ordinis S. Benedicti,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

EX iniuncto nobis deſuper Apoſtolicæ ſeruitutis officio, ad ea libenter intendimus, per quæ Monaſteriorum, & aliorum Religioſorum locorum quorumlibet vtilitas valeat procurari. Prooemiũ.

§. 1. Dudum ſiquidem à fel. rec. Paulo PP. II. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Paulus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Cùm in omnibus iudiciis ſit rectitudo iuſtitiæ, & conſcientiæ puritas obſeruanda, id multò magis in commiſſionibus alienationum rerum Eccleſiaſticarum conuenit obſeruari, in quibus de Chriſti patrimonio, & diſpenſatione pauperum, non de proprio cuiuſque peculij agitur, aut tractatur. Quapropter oportet, vt in examinandis huiuſmodi alienationum cauſis, quæ à Sede Apoſtolica in forma, ſi ad euidentem vtilitatem cedant, oneratis Eccleſiaſticorum iudicum conſcientiis, delegantur, nil fauor vſurpet, vel timor extorqueat, nulla expectatio præmij iuſtitiam, conſcientiamque ſubuertat. Monemus igitur, & ſub interminatione diuini iudicij omnibus Commiſſariis, & Delegatis huiuſmodi diſtrictè præcipimus, vt cautè, & diligenter attendant cauſas in literis Apoſtolicis per ſupplicantes expreſſas, illaſque ſollicitè examinent, atque diſcutiant; teſtes, & approbationes ſuper narratorum veritate recipiant, & ſolum Deum præ oculis habentes, omni timore, vel fauore depoſito, Eccleſiarum indemnitatibus conſulant; nec in læſionem, aut detrimentum earum decretum quomodolibet interponant. Si quis autem Commiſſarius, aut Delegatus conſcientiæ ſuæ prodigus, in grauamen, aut detrimentum Eccleſiæ per gratiam, timorem, vel ſordes, alienationi conſenſerit, aut decretum, vel auctoritatem interpoſuerit, inferior quidem Epiſcopo, ſententiam excommunicationis incurrat; Epiſcopus verò, aut Superior ab executione officij per annum ſe nouerit ſuſpenſum: Ad æſtimationem detrimenti illati nihilominus condemnandus, ſciturus, quòd, ſuſpenſione durante, ſi damnabiliter ſe ingeſſerit in diuinis, irregularitatis laqueo ſe inuoluet, à quo non niſi per Summum Pontificem poterit liberari. Is verò, qui dolo, vel fraude, ac ſcienter in detrimentum Eccleſiarum, alienationem fieri procurauerit, aut per ſordes, vel impreſſionem alienationis decretum extorſerit, ſimilem ſententiam excommunicationis incurrat, à qua non niſi per Romanum Pontificem abſolui poſſit: Ad reſtitutionem nihilominus rerum alienatarum cum fructibus, quandocumque de præmiſſis conſtiterit, condemnandus. Volumus autem, quòd Commiſſarij, & Delegati prædicti de pœnis conſtitutionis noſtrę ſpeficè moneantur, & in quibuſcumque literis commiſſionum huiuſmodi hoc ſtatutum noſtrum inſeratur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ monitionis, præcepti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit; indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incur-

Literæ Pauli II. pro Commiſſariis alienationum.

1507. ſurum. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1465. 1507.
5. Id. Maij, Pontificatus noſtri anno 1.

Supplicatur Papæ pro facultate alienandi.

§. 2. Et deinde nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Capituli generalis Congregationis Monachorum B. Mariæ de monte Oliueto Ordinis S. Benedicti petitio continebat, quòd ſæpe contigerit, quòd Monaſteriis, Prioratibus, & aliis Religioſis locis dictæ Congregationis, necnon membris ab illis dependentibus expediret aliqua ex eorum immobilibus bonis, quæ eis parum vtilia, ſeu minùs commoda exiſtunt, vendere, & pretium inde proueniens in alia immobilia bona vtiliora, & commodiora conuertere, ſeu pro aliis poſſeſſionibus, aut immobilibus bonis vtilioribus, & commodioribus commutare, aut in feudum, vel emphiteuſim, ſiue liuellum, & affictum perpetuum, vel ad tempus ſub canone condecenti locare, & concedere, ex quo profectò Monaſteriorum, & Prioratuum, ac locorum, necnon membrorum prædictorum conditio cum eorum euidenti vtilitate melior efficeretur. Quare pro parte eorumdem Capituli nobis fuit humiliter ſupplicatùm, vt vobis ſingulis Abbatibus, & aliis Prælatis, & Prioribus, ac Conuentibus Monaſteriorum, locorum, Prioratuum, & membrorum prædictorum pro tempore exiſtentibus, quaſcumque poſſeſſiones, & alia bona immobilia minùs vtilia, minuſque commoda huiuſmodi vendendi, alienandi, & permutandi, aut in feudum, ſeu emphiteuſim, vel liuellum, & affictum perpetuum, vel ad tempus locandi, & concedendi, quoties expedierit, licentiam largiamini, committere, & mandare, aliáſque in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Concedit facultatem alienandi.

§. 3. Nos igitur huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos, vel maior pars, aut ad minus duo veſtrum, bonis (de quorum venditione, permutatione, locatione in feudum, ſeu emphiteuſim, vel liuellum pro tempore agetur huiuſmodi) priùs coram vobis ſpecificatis, de omnibus, & ſingulis, quæ ſuper obtinenda licentia huiuſmodi per eoſdem Abbates, Prælatos, Priores, & Conuentus vobis pro tempore exponi contigerit, & eorum circumſtantiis vniuerſis auctoritate noſtra vos coniunctim, ſeruata forma literarum Pauli prædeceſſoris huiuſmodi, procedendo, diligenter informetis. Et ſi per informationem eamdem, ea vobis ſic pro tempore expoſita vera eſſe, ac venditiones, alienationes, permutationes, locationes, & conceſſiones prædictas, ſi fiant, in euidentem Monaſteriorum, Prioratuum, membrorum, & locorum prædictorum, quorum illa fuerint, vtilitatem cedere repereritis, eiſdem Abbatibus, Prælatis, Prioribus, & Conuentibus id petentibus, quoties expediens fuerit, poſſeſſiones, & bona quæcumque huiuſmodi pro pretiis competentibus vendendi, & alienandi, ſeu illa pro aliis poſſeſſionibus, & bonis immobilibus vtilioribus, & commodioribus permutandi, aut quibuſuis perſonis, etiam ſecularibus in eamdem empitheuſim, vel liuellum, & affictum perpetuum, vel ad tempus pro condecenti annuo canone, ſeu conſenſu locandi, & concedendi dicta auctoritate licentiam largiamini, concedimus.

Derogat contrariis.

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus Monaſteriorum, Prioratuum, locorum, membrorum, Congregationis, & Ordinis prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis; quodque vos de perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, quibus literæ Apoſtolicæ dirigi conſueuerunt, non ſitis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Pretium in alia bona ſtabilia impłicetur.

§. 5. Prouiſo, quòd ſi poſſeſſiones, & bona huiuſmodi vendi contigerit, vt præfertur, pretium, ſeu pretia ex illis proueniens, ſeu prouenientia, penes ædem ſacram etiam dictæ Congregationis, aut fide, & facultatibus idoneam perſonam cum obligationibus, & recognitionibus, ac cautelis in talibus apponi ſolitis reponantur, & in emptionem aliorum immobilium bonorum eiſdem Monaſteriis, Prioratibus, locis, & membris, quorum erant bona vendita huiuſmodi, commodiorum, & magis vtilium, & non in aliam cauſam omnino conuertantur.

1508. tantur. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1507. pridie Nonas Iulij, Pontificatus noſtri anno 4. 1508.

CONSTITVTIO II.

Concedit multa Ordini Eremitarum S. Auguſtini, præſertim quòd fruatur omnibus priuilegiis conceſſis aliis Ordinibus Mendicantium.

IVLIVS PAPA II.

Dilecto filio F. Ægidio Ordinis Eremitarum S. Auguſtini Priori generali,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

ETſi ad bene merendum, tum de vniuerſa Religione, tum præcipuè de Auguſtiniana, cui tu præes, propenſi magnoperè ſimus; libellus tamen, quem de Eccleſiæ incremento edidiſti, fecit nos ad res, vel tuas, vel tui Ordinis longè propenſiores. Proœmiũ.

§. 1. Cùm igitur ſuperiori anno per noſtras literas quædam Religioni tuæ conceſſerimus, inter quæ id erat, vt loca oblata tu, fratreſque tui, tam qui ſunt, quàm qui erunt, capere pro Religione poſſetis. Nunc per has noſtras ea, quæ conceſſimus, clariùs declaranda duximus: Eamdemque locorum ſuſcipiendorum facultatem ad alia quæcumque loca, domos, Eccleſias (etiam parochiales) ac cuiuſcumque ſint Ordinis, aut conditionis ſuſcipiendas, extendimus, damuſque proprio tam motu, quàm ſcientia, atque de plenitudine poteſtatis, vt hæc omnia capere poſſitis, facta vobis poteſtate tam per literas, quas ſupra memorauimus, quàm per harum conceſſionem, declarationémque literarum. Licere igitur vobis perpetuò decernimus hæc omnia poſſe capere abſque alia Sedis Apoſtolicæ conceſſione. Non obſtante piæ mem. Bonif. VIII. conſtit. prohibente noua loca ædificari. ▼ Concedit facultatem ſumendi Conuentus.

§. 2. Confirmauimus etiam priuilegia Religionis veſtræ per eaſdem literas. Quod planè tam de iis omnibus intelligimus, quæ veſtrum Mare magnum continet, quàm de aliis omnibus Apoſtolicis conceſſionibus, quarum apud vos aut Apoſtolicæ literæ, aut authentica exempla ſeruantur. Confirmamus & priuilegiorum communionem, quam fel. rec. Sixtus prædeceſſor noſter fecit inter vos, Mendicanteſque alios; decernimuſque, ac volumus, quicquid vſque in hanc diem Ordini Minorum, aut Prædicatorum, aut Carmelitanorum, aut Seruorum conceſſum ab Apoſtolica Sede eſt, & quicquid in futurum concedetur, vobis conceſſum eſſe, Fratreſque tuos eiſdem conceſſionibus perpetuò vti poſſe, perinde ac ſi vobis nominatim conceſſa eſſent. Concedit omnia priuilegia Mẽdicantium.

§. 3. Dedimus præterea tibi poteſtatem ſacrandi, benedicendique corporalia, veſtes, & ea, quæ ſacris vſibus neceſſaria ſunt. Quo quidem munere tam te, quàm qui pro tempore erunt aut Generalis, aut Vicarius, fungi poſſe decernimus. Dat poteſtatem benedicendi res ſacras. Vide 2. p. noſtri Rit. not. 1.

§. 4. Vt verò exeuntium ab Ordine tuo motibus occurramus, confirmamus in primis fel. rec. Martini prædeceſſoris noſtri decretum, vt nemo è tuo Ordine ad aliquem aliorum Ordinum, occaſione arctioris Regulæ, tranſire poſſit. Volumuſque vt quiſquis in tua Religione profeſſus, ſiue ad ſacros Ordines promotus in ea fuerit (quam rem profeſſionis loco & eſſe, & haberi ſtatuimus) habitum dicti Ordinis relinquere, aut mutare non poſſit, niſi miſſionem, literaſque à Generali Ordinis obtinuerit: Quod tam de iis, qui hactenus exierint intelligi volumus, quàm de his, qui in poſterum exituri ſunt, etiamſi Apoſtolicas literas obtinuerint. Nullus poteſt ex iſto Ordine trãſire.

§. 5. Ne verò proteruis relinquatur litigandi, repugnandive locus. Si quis co-

1509. rum exeuntium cauſam in Romana Curia ſuper ea re committi hactenus obtinuerit, aut in poſterum obtinebit, vbi ad inhibendum, aut alia huiuſmodi agendum itum fuerit, motu, ſcientia, & poteſtate prædictis, lites huiuſmodi ad nos auocamus, atque omnino extinguimus. Statuentes, æquè valere hoc decretum noſtrum, ac ſi iudicum nomina, atque alia omnia, quæ ſupra commemorata ſunt, hîc ſatis expreſſa eſſent, etiamſi ſacri Palatij Apoſtolici Auditores exiſterent. Volumuſque, vt quicquid ſuper hac re fiet, aut factum ſit, etiamſi cauſam aut nos, aut Apoſtolica commiſerit Sedes, pro infecto omnino haberi. 1508.

Auocat ad ſe lites.

Decretum irritans.

§. 6. Irritum præterea eſſe, atque inane quicquid ſuper his Apoſtolica, ſiue alia quauis auctoritate ſecus contigerit aut agi, aut attentari.

Fratres exeuntes capi mandat.

§. 7. Fratres verò, qui ita exierint, quocumque induti habitu ſint, mandamus, vt capi cures, ad Religionemque veſtram redire quacumque ratione compellas.

Tráſumptis fidem adhiberi iubet.

§. 8. Denique fidem adhiberi mandamus, non modò noſtris his literis, verum etiam & earum exemplis, modò Prælati, aut Notarij alicuius ſigno obſignatæ fuerint. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 17. Iunij, 1508. Pontific. noſtri anno 5.

CONSTITVTIO III.

Declarat, quomodo ſit intelligenda communicatio priuilegiorum inter Ordines Minorum, & Prædicatorum.

1509.

IVLIVS PAPA II.

Venerabilibus Fratribus Salamantino, Paſcen. & Corduben. Epiſcopis, & eorum cuilibet,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

ALiàs ad ſupplicationem chariſſimi in Chriſto filij noſtri Ferdinandi Regis, *& infrà.*

Conceſſa Generali Prædicatorum quo ad abſolutiones, &c. intelliguntur conceſſa Generali Minorum, &c.

§. 1. Quodque in prædicta priuilegiorum, gratiarum, & indultorum præfatorum communicatione, tam vniuerſaliter per prædeceſſores noſtros toti Ordini Minorum, quàm etiam per nos particulariter prædictorum Regnorum fratribus facta, vt ea, quæ ad abſolutionem, diſpenſationem, vel aliàs ad Priorem generalem, ſeu Magiſtrum Ordinis Prædicatorũ ſpectant, ad Miniſtrum, vel Vicarium generalem Fratrum Minorum pertineant, & ea, quæ ad Priores conuentuales, ideſt Prælatos ſingularum domorum Ordinis Prædicatorum, & eorum Vicarios ſimiliter ſpectant, ad Guardianos, & eorum Vicarios Ordinis Minorum. Et ea, quæ ad Priores, ſeu Vicarios, vel Subpriores, Prouinciales, ideſt Prælatos, qui medij ſunt, quocumque nomine cenſeantur, vel vocentur, inter dictum Generalem, ſeu Magiſtrum Ordinis, & Priores conuentuales, eorumque Vicarios ſimili modo ſpectant, ad Miniſtros, & Vicarios Prouinciales, ac Cuſtodes, qui etiam medij ſunt inter Miniſtrum, & Vicarium generalem, & Guardianos, eorumque Vicarios ſimiliter pertineant. Et ſicut de poteſtate Prælatorum, ſcilicet de Prælatis ad Prælatos dictum eſt, ita de Congregationibus vnius ad Congregationes alterius Ordinis: Et de fratribus priuatis, ideſt ſine Prælatura, ad fratres priuatos: Et de feſtiuitatibus ad feſtiuitates, in his caſibus, in quibus Congregationibus, vel fratribus priuatis, aut feſtiuitatibus vnius Ordinis aliquid conceditur, Congregationibus, fratribus priuatis, ac feſtiuitatibus alterius Ordinis nunc, & pro tempore reſpectiuè conceſſa intelligantur. Ita quòd ea, quæ in honorem SS. Dominici, Petri mar. Thomæ de Aquino, Catharinæ de Senis, fratribus, vel locis Prædicatorum ſunt conceſſa, omnia illa Fratribus Minoribus præfatis, eorumque locis in feſtiuitatibus SS.

Franciſci,

1509. Franciſci, Antonij, Ludouici, Bernardini, Bonauenturæ, Quinque martyrum 1509.
dicti Ordinis, qui apud Marrochum martyrij coronam adepti ſunt, & S. Claræ, & in aliis feſtiuitatibus dicti Ordinis Minorum, licet ſint in maiori numero, quàm feſta Prædicatorum, ſint, & intelligantur conceſſa, ad tollendam quamcumque hæſitationem, & inde fortè ortum ſcrupulum, auctoritate, & tenore præfatis declaramus. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 1. Iunij, 1509. Pontif. noſtri anno 6.

CONSTITVTIO IIII.

Concedit Generali, vt poſſit priuilegia declarare, Quòd confeſſionalia ſine licentia Superioris non valeant: & Quòd Tertiariæ collegialiter viuentes poſſint tria vota emittere.

IVLIVS PAPA II. 1509.

Dilecto filio Thomæ de Vio Caietano generali Magiſtro Ordinis Prædicatorum,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. CONſiderantes, quòd multa tibi in tanta cura accidere poſſunt, quæ ſanctæ Sedis auxilium, & benignitatem requirunt, illis duximus de Apoſtolicæ Sedis plenitudine ſuccurrendum. Itaque volumus, & tibi concedimus, quòd ſi in conſtitutionibus Ordinis Prædicatorum, aut circa priuilegia, indulta, gratiaſque, & exemptiones ab ipſa ſancta Sede illi conceſſa, & concedenda, conceſſas, aut concedendas, quæ etiam, & quas harum tenore, & eiuſdem Sedis auctoritate confirmamus, aliqua ambiguitas emerſerit, tu illam (quò ad ſerenitatem illarum conſcientiarum, quæ tibi ſubiectæ ſunt dumtaxat) poſſis auctoritate Apoſtolica declarare. *Generalis poteſt priuilegia declarare.*

§. 2. Inſuper, vt ipſius Ordinis Præſidentes vultum pecoris ſui agnoſcere queant, nolumus, perſonas Ordinis eiuſdem confeſſionalibus, vel indulgentiæ literis, etiam per ſanctam Sedem emiſſis, vel emittendis (niſi conſenſu tuo accedente, & eo durante) gaudere poſſint. *Confeſſionalia ſine conſenſu Superiorum non valent.*

§ 3. Et inſuper quòd mulieres prædicti Ordinis, quæ Sorores de pœnitentia nuncupantur, & collegialiter viuunt (ſi tibi placuerit, & illæ hoc cupiant) ex benignitate Apoſtolica tria vota Religionis in manus tuas, aut illorum, quos ad hoc duxeris deputandos, emittere licitè valeant. *Tertiariæ poſſunt emittere tria vota Religionis.*

§ 4. Binos præterea Fratres tibi de more ſocios, quorum vnus Prouincialis Terræ ſanctæ, alter Scriba eſſe ſolet, qui laboribus pro tanta Religione ſuſceptis impediti, ſtudiorum exercitiis commodè intereſſe non poſſunt (ſi aliàs ſcientia ſunt idonei, & eos gradus, ac honores non habeant) ad Baccalaureatus, & Magiſterij Theologiæ gradus, & honores valeas promouere. Hæc tibi prædictæ Sedis auctoritate ſic concedimus, vt etiam eadem ſimili auctoritate tuis ſucceſſoribus indulgeamus. *Socij Generalis Prædicatorū poſſunt ad Magiſterium promoueri.*

§. 5. Nonobſtantibus premiſſis, conſtitutionibus, & ordinationibus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis; priuilegiis quoque, & indultis, ac literis Apoſtolicis, etiam in forma Breuis, illi Ordini, aut perſonis eius ſub quibuſuis verborum formis, & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, & inſolitis conceſſis, aut concedendis; quibus, illorum omnium tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat derogamus, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque. Datum Romę, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 14. Decemb. 1509. Pontif. noſtri anno 7. *Derogat contrariis.*

CONSTITVTIO V.

Declarat, quòd per publicationem quotannis Bullæ Cœnæ non derogatur iis priuilegiis, quæ caſuum illius abſolutionem expreſsè concedunt. Et quòd Tertiariæ viuentes collegialiter profiteantur obedientiam, &c.

IVLIVS PAPA II.

Dilecto filio Thomæ de Vio Caietano Magiſtro generali Ord. Prædic.
Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Supplicatio. §. 1. EXponi nobis feciſti, quòd licet fel. rec. Sixtus Papa IV. prædeceſſor noſter, ſecundùm carnem patruus, extendendo declarauerit, in quibus caſibus ad Sedem Apoſtolicam recurrendum eſſet pro abſolutione, & diſpenſatione cenſurarum, & irregularitatum à perſonis Ordinis Prædicatorum; nihilominus propter clauſulas derogatorias poſitas in Bulla, quæ ſingulis annis in Cœna Domini publicatur, dubitas, facultatem illam Ordini prædicto ademptam. Super conceſſione quoque, quam nuper fecimus Sororibus de pœnitentia B. Dominici nuncupatis, collegialiter viuentibus, quòd poſſint tria vota Religionis emittere, nonnulla declarari deſideras, & proinde ſupplicaſti humiliter, vt in præmiſſis, opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Habentibus expreſſam auctoritatẽ abſoluendi à caſibus Bullæ Cœnæ non obſtat illius publicatio, quæ ſingulis annis fit. §. 2. Nos igitur, qui Religioſorum quieti, quantum cum Deo poſſumus, libenter conſulimus, volentes occaſiones tollere vagandi, attendenteſq; quòd multa in prædicta declaratione conceſſa ſunt, quæ in Bulla prædicta continentur, eiuſdem ſanctæ Sedis auctoritate decernimus, quòd illi, quibus in prædicta declaratione conceſſa eſt poteſtas abſoluendi, & diſpenſandi, licitè poſſint perpetuis temporibus abſoluere, & diſpenſare ab omnibus, & ſingulis, ac ſi prædicta Bulla in Cœna Domini non eſſet facta, nec fieret; præterquam à conſpiratione in Romanum Pontificem, & ab illis, propter quæ prædictus prædeceſſor noſter declarando voluit, ad eamdem ſanctam Sedem etiam recurrendum.

Tertiariæ obedientiam præſtent Generali. §. 3. Sorores quoque de pœnitentia B. Dominici nuncupatæ, collegialiter viuentes, & volentes vouere tria Religionis vota iuxta noſtram conceſſionem, eadem auctoritate volumus, vt profiteantur obedientiam tibi, & pro tempore exiſtenti Magiſtro generali, vel alteri vices generalis Magiſtri gerenti vſque ad mortem, ſecundùm Regulam B. Auguſtini, & propter hoc tamen non teneantur ad clauſuram, nec ad Officium diuinum, magis quam ex ſua Regula tertij habitus tenentur. Et quòd exemptæ, tamquam dictæ Religionis membra, gaudeant omnibus priuilegiis actiuè, & paſſiuè, quibus Fratres Ordinis ſupradicti gaudent, modò priuilegia illa ſexui non repugnent.

Derogat contrariis. §. 4. Nonobſtantibus quibuſcumque Apoſtolicis conſtitutionibus, ordinationibus, ſuſpenſionibus, reuocationibus, & reſtitutionibus, ac etiam conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon priuilegiis, & conſuetudinibus dicti Ordinis, vel dictarum Sororum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis; necnon Curiæ Vicegerentis Auenion & quibuſuis ordinariis Prælatis, ac perſonis conceſſis, & concedendis literis, priuilegiis, & facultatibus cum quibuſuis clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis fortioribus, & inſolitis, quibus omnibus, etiamſi de eis, & ſupradictis omnibus, eorumque totis tenoribus, & datis, non per huiuſmodi generales clauſulas, etiam ſpecialem mentionem importantes, ſed ſpecifica, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, ſeu quæuis alia mentio habenda eſſet, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, quò ad præmiſſa ſpecificè, & nominatim derogamus, nemini in præiudicium præmiſſorum ſuffragari poſſe, aut debere,

1510. debere, ac irritum, & inane quicquid ſecus contigerit attentari, decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 27. Febr. anno 1510. Pontif. noſtri anno 7. 1510.

CONSTITVTIO VI.

Prohibet ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ Fratribus Minimis, ne poſſint recipere, aut retinere Fratres Minores.

IVLIVS PAPA II.

Dilectis filiis vniuerſis Fratribus Ord. Minorum de obſeruantia nuncupatis ciſmontanæ, & vltramontanæ familiæ,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. Exponi nobis feciſtis, quòd Fratres Minimi nuncupati ex veſtris Fratribus ad illos, & illorum Ordinem tranſire volentes recipere, & illos retinere non ceſſant in veſtri Ordinis iacturam, & ſcandalum, ſuper quo à nobis opportunè prouideri humiliter ſupplicaſtis. *Supplicatio*

§. 2. Nos igitur veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, & conſeruationi, & augmento Ordinis veſtri, quem in viſceribus gerimus charitatis, opportunè conſulere volentes, præſentium tenore, Apoſtolica auctoritate vniuerſis Fratribus Ordinis Minimorum quoquo nomine nuncupatis ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna diſtrictè præcipiendo inhibemus, ne de cætero aliquem ex Fratribus veſtris Ordinis Minorum de obſeruantia modo aliquo, vel cauſa recipere, vel retinere præſumant, ſine expreſſa, & ſpeciali licentia Sedis Apoſtolicæ, à volente ad illos tranſire ſpecialiter obtenta; eiſdem Minimis ſub ſimili pœna mandantes, vt omnes, & ſingulos ſine tali licentia hactenus per ipſos receptos, quamprimum fuerint à vobis, vel ex parte Vicarij veſtri Ordinis Prouinciæ, in qua exiſtant, requiſiti, liberè relaxare, & ad vos remittere debeant. *Minimi nõ poſſunt recipere Minores.*

§. 3. Non obſtantibus priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſuis verborum formis, & clauſulis per nos, vel Sedem prædictam quomodolibet, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, & ex poteſtatis plenitudine illis in genere, vel in ſpecie conceſſis, quorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, vel inſertis habentes, illis aliâs in ſuo robore permanſuris, quoad præmiſſorum omnium & ſingulorum effectum ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. *Derogat contrariis, & in ſpecie cõſt. eius 1. §. 31. & iuri cõm. cap. Sanè, cap. Licèt, de reg. Vide t. 1. Relig. q. 1. c. 24. § 1. pag. 272.*

§. 4. Verùm quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæcunque loca, ad quæ expediens fuerit, transferre, volumus & dicta autoritate mandamus, ipſorum tranſumptis vnius Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem fides adhibeatur, in iudicio & extra, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ, in contrarium facientibus nonobſtantibus. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 9. Iulij anno 1510. Pontif. noſtri anno 7.

CONSTITVTIO VII.

Prohibet appellare à ſententiis Superiorum, & concedit, quòd Generalis poſſit eximere Conuentus à iuriſdictione Prouincialium.

IVLIVS PAPA II.

Dilecto filio Thomæ de Vio Caietano Magiſtro generali Ordinis Prædicatorum,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Supplicatio. §. 1. EXpoſuiſti nobis, quòd in Ordine Prædicatorum tuæ curæ commiſſo quandoque pax turbatur, & regularis vita impeditur ob appellationes ab abſolutione ab officiis, vel exemptione à iuriſdictione Priorum prouincialium; quodque prouidere dignaremur de benignitate Apoſtolica humiliter ſupplicaſti.

Prohibet appellationes. Vide to. 1. Relig. q. 1. c. 10. cõcl. 2. § 2. Nos attendentes, quòd non ſolùm à Religionis iugo communi ratione, ſed dicti Ordinis perpetuis ſtatutis appellationes diſſonant, tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ſtatuimus, vt ſi quis Frater dicti Ordinis, aut Soror ſub cura, & habitu eiuſdem, ad abſolutionem ab officio Prioratus Prouincialis, vel Conuentualis, ſeu Monaſterij, à quocumque Superiore dicti Ordinis, habente poteſtatem abſolutionem huiuſmodi faciendi, factam, vel faciendam appellauerit, etiam prætextu grauaminis, aut appellationi huiuſmodi quocumque nomine interpoſitæ inhæſerit, ſit ipſo facto, abſque alia declaratione, abſolutus, aut abſoluta ab huiuſmodi officio, pro quo appellatum eſt.

Generalis poteſt eximere Conuentus à iuriſdictione Prouincialium. §. 3. Et pro augmento vitæ regularis volumus, & declaramus, quòd Magiſter generalis pro tempore poſſit in fauorem regularis vitæ eximere non ſolùm Conuentus Fratrum à cura, & iuriſdictione Priorum Prouincialium, ſed etiam Monaſteria Sororum ſub cura, & habitu eiuſdem Ordinis, & Collegia, ac perſonas quaſcumque tertij habitus, quamuis ſecundùm conſtitutiones dicti Ordinis, tam Fratrum, quàm Sororum, & ſtatuta, ac priuilegia Apoſtolica, fundationeſque Monaſteriorum nonnullorum ſpecialiter cautum ſit, vt Prouincialibus ſubſint; ſtatuimus nihilominus, & decernimus, omnes appellationes ab exemptionibus huiuſmodi interponendas nullius eſſe roboris.

Derogat contrariis. §. 4. In contrarium facientibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis dicti Ordinis iuramento, vel quauis alia firmitate roboratis, conſuetudinibus, priuilegiis in ſpecie, vel in genere quibuſuis quauis auctoritate conceſſis, & in poſterum concedendis cum clauſulis derogatoriis, & derogatoriarum derogatoriis fortioribus, & inſolitis, etiamſi de eis, eorumque tenoribus ſpecialis, indiuidua, & expreſſa de verbo ad verbum, & non per clauſulas id importantes, eſſet mentio habenda, aliiſque non obſtantibus quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 14. Nouemb. 1511. Pontif. noſtri anno 8.

LEO X.

LEO X.

CONSTITVTIO I.

Concedit, quòd ſi requiſitus Diœceſanus pro noſtrarum Eccleſiarum conſecratione recuſauerit, eas conſecrari facere poßimus à quocunque Epiſcopo, & quod Superiores poßint Eccleſias & ornamenta pro eis neceſſaria benedicere, & Eccleſias & Cœmeteria reconciliare.

LEO PAPA X.

Dilectis filiis Generalibus & Prouincialibus, Vicariis, necnon Guardianis Fratribus Ordinis Minorum de Obſeruantia nuncupatis,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Religionis honeſtas ſuadet, & deuotionis veſtræ promeretur affectus, vt, vos Apoſtolici fauoris ſuffragio proſequendo, precibus veſtris, præſertim commodum, & decorem Ordinis veſtri concernentibus, prout poſſumus, fauorabiliter annuamus. Procœmiũ.

§. 1. Cùm itaque ſicut nobis nuper exponi feciſtis, dudum fel. rec. Sixtus Papa IV. prædeceſſor noſter, vobis, vt paramenta, & ornamenta Eccleſiaſtica, & corporalia, & alia, in quibus chriſma non interuenit, benedicere poſſitis, gratiosè conceſſerit, & ab illo tempore in poſſeſſione benedicendi paramenta, & corporalia huiuſmodi, ſecundùm limitationem inter vos in Capitulis veſtris factam, fueritis; Ac in diuerſis etiam remotis partibus, & inſulis de nouo ab infidelibus recuperatis, diuerſæ domus Ordinis veſtri conſtructæ exiſtant, & in dies conſtruantur, & Ordinarij locorum non ſemper in ſuis Ciuitatibus, & Diœceſibus reſideant, & interdum in remotis agant, & ſæpius contingat, loca, & cœmeteria earumdem domorum ſanguinis effuſione, ſeu aliàs pollui, ac illarum Fratres non ſemper Ordinarios locorum pro illis reconciliandis adire poſſint, immo quandoque illis graue, ſeu diſpendioſum exiſtat, ad illos, quandoque per tres dietas ab eorum domibus diſtantes, accedere: Nobis humiliter ſupplicari feciſtis, vt, cum piæ mem. Iul. Papa II. etiam prædeceſſor noſter dilectis filiis Fratribus Ordinis Minimorum indultum Eccleſias, & Cœmeteria ſua benedicendi, & reconciliandi conceſſerit, ac interdum aliqui ex iis, præſertim in remotis agentes, quandoque per duas dietas diſtantes adiri nequeant, vobis ſuper his opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Supplicatio.

§. 2. Nos igitur, qui religioſarum perſonarum vota, per quæ eorum diſpendiis obuiatur, ac commodis, & profectibus prouidetur, ſtudio charitatis libenter proſequimur, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis, & pro tempore exiſtentibus Generalibus, & Prouincialibus, ac Guardianis, & Fratribus veſtri Ordinis, & obſeruantiæ, vt Eccleſias, Oratoria, & loca quæcumque recepta, & recipienda, nondum conſecratas, ſeu conſecrata, facta priùs requiſitione ab Epiſcopis locorum, eiſque recuſantibus, vel negligentibus, per quemlibet alium catholicum Epiſcopum, gratiam, & communionem dictæ Sedis habentem, conſecrari facere. Recuſante Diœceſano Epiſcopo, poſſumus noſtras Eccleſias ab alio quocumque cõſecrari facere.

§. 3. Ac veſtri Ordinis Generalibus, & Prouincialibus, Vicariis, & Cuſtodibus, ac Guardianis pro tempore exiſtentibus præfatis, vt omnia, & ſingula eiuſdem Ordinis, & obſeruantiæ Eccleſias, Cœmeteria, ac Capitula, & Oratoria vbicumque exiſtentia, receptas, & recepta, & recipiendas, ſeu recipienda, ac paramenta, & ornamenta, ac alia quæcumque ad diuinum cultum, & Superiores poſſunt ornaméta Eccleſiæ benedicere, & Cœmeteria recõciliare.

1516. vſum veſtrum neceſſaria, in quibus chriſma non interuenit, pro veſtro vſu tantùm, ſolemni benedictione, ac etiam per Vicarium, ſeu Guardianos, ſeu alios ad hoc à vobis in veſtris Capitulis generalibus prouidè deputandos, benedicere, ac illas, ſeu illa & eorum quodlibet, ſanguinis, ſeu ſeminis effuſione, ſeu aliàs quomodolibet pollutas, ſeu polluta, quoties opus fuerit, aqua per vos, præſertim in locis remotis, vbi Epiſcopum aquam benedicentem per duas dietas diſtantem adire non poteritis, benedicta, reconciliare liberè, & licitè valeatis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium concedimus, & indulgemus. 1514.

Derogat contrariis. § 4. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel particularibus conſtitutionibus, & ordinationibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 3. Febr. 1514. Pontif. noſtri anno 2.

CONSTITVTIO II.

Concedit, quòd poſſint expelli ab Ordine, qui fuerunt maculati in ſeculo grauibus delictis, & moniti in profeſſione ea tacuerunt.

1516. ## LEO PAPA X.

Dilectis filiis Vicariis generalibus, & Prouincialibus, ac Fratribus vniuerſis familiæ Fratrum Minorum de obſeruantia vbilibet conſtitutis,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Supplicatio. §. 1. CVm, ſicut nobis exponi feciſtis, vos ab illis, qui Ordinem veſtrum Minorum de obſeruantia ſuſcipere, & ad illum ingredi cupiunt, inquirere, antequam à vobis recipiantur, ſoleatis, videlicet, ſi ſint fideles, & catholici, de nullo errore ſuſpecti, matrimonio non ligati, corpore ſani, animo prompti, debitis expediti, conditione liberi, ætatis ſaltem ſexdecim annorum, nulla infamia vulgari maculati, competenter literati, vel ad labores Fratribus honeſtos, & vtiles apti, aut talis conditionis exiſtant, quòd eorum receptio Clero, & populo non modicam ædificationem afferat. Et, ſicut eadem expoſitio ſubiungebat, contingat ſæpius, quòd aliqui in eorum ad huiuſmodi Ordinem ſuſceptione, &, quod maius eſt, profeſſione, doloſè, & fraudulenter reticeant ſeſe criminoſos, vel ſcandaloſos fore, licet in rei veritate aliter exiſtant, & eorum receptio, & profeſſionis emiſſio propter grauia, & vulgaria, quibus maculati exiſtunt, delicta, de quibus vos recognitionem, & notitiam tunc habere non poteſtis, graue ſcandalum, & perturbationem Religioni veſtræ huiuſmodi nonnumquam afferat. Quare cum ex taciturnitate delictorum, & grauium exceſſuum huiuſmodi, veſtræ Religionis, & animarum, & conſcientiarum veſtrarum puritatibus, vitæque veſtræ exemplaris normæ, grauis nonnumquam etiam in Chriſti fidelibus populis murmuratio de perceptione talium virorum facinoroſorum, ſcandaloſorum, de quibus vos, vt præmittitur, tunc nullam notitiam habebatis, ſcandala, & murmurationes, & bonorum operum ſubtractiones ſubſequantur; nobis propterea humiliter ſupplicari feciſtis, vt vobis in præmiſſis, ad obuiandum tot, & tantis ſcandalis, pro Religionis veſtræ, & animarum veſtrarum puritatis conſeruatione prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Diffamati ſcandaloſis delictis à Religione expelli poſſunt. §. 2. Nos itaque veſtram Religionem, quæ, Domino concedente, inter alias vberrimos bonorum operum fructus exhibere conſueuit, in ſua puritate manere, ac tot murmurationibus, & ſcandalis obuiare volentes, vobis, quòd omnes, & ſingulos ad veſtram Religionem confugientes, etiam profeſſos, qui grauiſſimis, & ſcandaloſis delictis notati, & diffamati fuerunt, quæ fraudulenter, & doloſè in earum receptione, ſeu profeſſionis emiſſione (monitione ſuper his

1516. his per vos præmiſſa) tacuerunt, non obſtante, quòd iam per vos recepti, & profeſſiones per eos emiſſæ fuerunt, ne morbida, & infecta pecus ouile Domini corrumpat, aliiſque cedat in exemplum, à domibus, & Conuentibus veſtris, prout conſcientiæ veſtræ, quam ſuper hoc oneramus, viſum fuerit, & iuſtum, & honeſtum fore decreueritis, expellere, & remouere liberè, & licitè poſſitis, & valeatis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium licentiam, & facultatem concedimus, pariterque indulgemus. 1516.

§ 3. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & Ordinis veſtri huiuſmodi iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 15. Martij, 1516. Pontif. noſtri anno 4. Derogat contraria.

CONSTITVTIO III.

Eſt moderatio priuilegiorum Mendicantium facta in Concilio Lateranenſi.

LEO EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI, 1516.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Sacro approbante Concilio.

§. 1. DVm intra mentis arcana reuoluimus, & diligenti conſideratione penſamus operoſa ſollicitudinis ſtudia, continuoſque labores pro diuini nominis gloria, exaltatione catholicæ fidei, Eccleſiæ vnitate ſeruanda, & inſtitutione, ac ſalute fidelium animarum, per Epiſcopos, eorumque Superiores, in diuerſis orbis partibus ad regimen ſuarum Eccleſiarum à Sede Apoſtolica conſtitutos; necnon per Fratres diuerſorum Ordinum, præſertim Mendicantium indefeſsè, & indeſinenter impenſos, tanta ex eorum in vinea Domini fructuoſis operibus, & opportunè, ac laudabiliter geſtis cordi noſtro prouenit ſatisfactio, vt iis, quæ ad pacem, & quietem inter eos conſeruandam conducere cognoſcimus, omni ſtudio intendamus. Nouimus enim Epiſcopos ipſos in partem ſollicitudinis noſtræ aſſumptos fuiſſe, quorum honor, & ſublimitas, teſtante Ambroſio, nullis poteſt comparationibus adæquari: Religioſos etiam in agro Dominico pro Chriſtianæ Religionis defenſione, & ampliatione cõplura feciſſe, ac vberes fructus protuliſſe, & in dies ſingulos proferre, ita vt eorumdem Epiſcoporum, ac Religioſorum bonis operibus orthodoxam fidem incrementa ſumpſiſſe, & per orbem terrarum vndique dilatatam fuiſſe, fidelium nullus ignorat. Et ſicut ipſi ſæpenumerò vigilantiſſima, & ſolerti cura ſchiſmata in Dei Eccleſia extinguere, & Eccleſiæ vnitatem reddere, &, vt eidem Eccleſiæ pacis tranquillitas daretur, innumeros labores ſubire non dubitarunt; ita quoque par eſt, eos inter ſe noſtris prouiſionibus, pacis vinculo, ac fraterna charitate, & vnitate coniungi; vt eorum concordi doctrina, & mutuis operibus vberiores in Eccleſia Dei fructus proueniant. Dignitas Epiſcopalis eſt cæteris eminentior, & Mendicantiū opera fructuoſa nimis ſunt.

§. 2. Sanè cupientes, vt iura ſpiritualia, quæ ad Dei laudem, & Chriſti fidelium animarum ſalutem pertinent, & quorum exercitium præfatis Epiſcopis, & eorum Superioribus in ſuis Diœceſibus (cum ipſi in partem ſollicitudinis, vt præfertur, aſſumpti, ac Diœceſes diſtinctæ cuilibet eorumdem Epiſcoporum aſſignatæ fuerint) commiſſum extitit, per ipſos Epiſcopos exerceantur, & ius illa liberè exercendi, quantum fieri poteſt, eis illæſum præſeruetur. Et ſi aliquam dictis Fratribus Mendicantibus in eorumdem Epiſcoporum læſionem, per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem Apoſtolicam conceſſa fuerint, conceſſiones huiuſmodi, eiſdem Religioſis factas, in ſubſequentibus duximus moderandas, vt ipſi fratres potiùs ab eiſdem Epiſcopis omni cum charitate foueantur, quàm aliquo modo moleſtentur, & inquie- Moderat priuilegia Mendicantium pro concordia inter ipſos & Epiſcopos.

1516. tentur. Vna enim eſt Regularium, ſecularium, Prælatorum, & ſubditorum exemptorum, & non exemptorum vniuerſalis Eccleſia, extra quam nullus omnino ſaluatur, eorumque omnium vnus Dominus, vna fides: Et propterea decet, eos, qui eiuſdem ſunt corporis, vnius etiam eſſe voluntatis. Et ſicut fratres nexu inuicem charitatis aſtricti ſunt, ſic non conuenit, alterum in alterius iniuriam, ſeu iacturam proſilire, dicente Saluatore, Hoc eſt præceptum meum, vt diligatis inuicem, ſicut dilexi vos. Ad conſeruandam igitur inter Epiſcopos, & eorum Superiores, ac Prælatos, & Fratres huiuſmodi mutuam charitatem, & beneuolentiam, diuini quoque cultus augmentum, pacemque & tranquillitatem vniuerſalis Eccleſiæ ſtatus; Quod ita demum fieri poſſe cognoſcimus, ſi vnicuique quantum fieri poteſt, ſua iuriſdictio conſeruetur. 1516.

Epiſcopi viſitent Eccleſias parochiales Mendicantibus ſubiectas.

§. 3. Sacro approbante Concilio, ſtatuimus, & ordinamus, quòd Epiſcopi, & alij Prælati præfati, parochiales Eccleſias ad eoſdem Fratres ratione locorum ſuorum legitimè ſpectantes, quò ad ea, quæ ad parochianorum curam, & Sacramentorum conſeruationem, adminiſtrationemque pertinent, ſine tamen viſitatorum inſolito grauamine, vel impenſa, viſitare, & illarum curam gerentes, & circa illam delinquentes, ſi Religioſi fuerint, iuxta ipſius Ordinis regularia inſtituta, intra ſepta regularis loci; ſeculares verò Preſbyteros, & Fratres huiuſmodi beneficia obtinentes, liberè tamquam ſuæ iuriſdictioni ſubiectos punire.

Quiſque in eorum Eccleſiis celebrare poſſit.

§. 4. Ac tam Prælati, quàm Preſbyteri ſeculares, qui vinculo excommunicationis ligati non fuerint, Miſſas in Eccleſiis domorum eorumdem deuotionis cauſa celebrare volentes, celebrare poſſint. Ipſique Fratres tales celebrare volentes libenter recipere debeant.

Ad proceſſiones ire cogantur.

§. 5. Ac ab eiſdem Prælatis ad proceſſiones ſolemnes pro tempore faciendas requiſiti, dummodò eorum loca ſuburbana vltra vnum milliare à Ciuitatibus reſpectiuè non ſint remota, accedere.

Cõfeſſores ab Ordinariis approbentur.

§. 6. Necnon Superiores eorumdem Fratrum, Fratres, quos ad audiendas confeſſiones ſubditorum eorumdem Prælatorum pro tempore elegerint, eiſdem Prælatis perſonaliter exhibere, ac præſentare, ſi eos ſibi exhiberi, & præſentari petierint, alioquin eorum Vicariis, dummodò ad Prælatos vltra duas dietas accedere non cogantur, omnino teneantur: poſſintque illi per eoſdem Epiſcopos, & Prælatos ſuper ſufficienti literatura, & aliqua ſaltem huiuſmodi Sacramenti peritia dumtaxat examinari; talibuſque præſentatis admiſſis, vel etiam indebitè recuſatis confitentes, conſtitutioni, quæ incipit, Omnis vtriuſque ſexus, quò ad confeſſionem dumtaxat, ſatisfeciſſe cenſeantur.

Forenſium cõfeſſiones audire, & Sacramenta miniſtrare quomodo poſſint.

§. 7. Ipſique Fratres etiam forenſium confeſſiones audire valeant; Laicos tamen, & Clericos ſeculares à ſententiis ab homine latis nullatenus abſoluere poſſint: Euchariſtiæ verò, & Extremæ Vnctionis, aliaque Eccleſiaſtica Sacramenta illis, quorum etiam infirmorum, ac decedentium confeſſiones audierint, dicentibus proprium Sacerdotem illa ſibi dare denegaſſe, dare nequeant, niſi denegatio ſine legitima cauſa facta, vicinorum teſtimonio probata, aut requiſitio coram publico Notario facta doceretur.

Famulis Sacramenta miniſtrare quomodo poſſint.

§. 8. Eorumdem verò Fratrum obſequio inſiſtentibus Sacramenta huiuſmodi nullatenus miniſtrare valeant, niſi illorum durante obſequio.

Pacta inita inter Epiſcopos, & Mendicantes ſeruentur.

§. 9. Pacta autem, & conuentiones inter eoſdem Fratres, & Prælatos, atque Curatos pro tempore inita valeant, niſi per ſubſecutum Capitulum proximum generale, vel prouinciale refutata, & per eos refutatio huiuſmodi intimata debito tempore fuerit.

Mendicantes quando mortuos leuare poſſunt.

§. 10. Parochias autem cum Cruce ad leuanda funera eorum, qui apud Eccleſias domorum, & locorum eorumdem ſuam elegerint ſepulturam, intrare non poſſint, niſi priùs præmonito, & requiſito, ac recuſante parochiano Preſbytero, & tunc ſine eius, ac Ordinarij præiudicio. Niſi eiſdem Fratribus ſuper hoc antiqua conſuetudo, quæ ſit in viridi obſeruantia, & cum pacifica poſſeſſione, ſuffragetur.

Volẽtes ſepeliri cum habitu, ſepulturam

§. 11. Volentes quoque ſepeliri in habitu eorumdem Fratrum in clauſtro non

1516. non degentes, ſed in propriis domibus habitantes, in eorum vltima volunta- 1516.
te ſepulturam ſibi liberè eligere poſſint.

eligere poſſint.

§ 12. Quodque Fratres ipſi ad Ordines promouendi, per Ordinarios de grammatica, & ſufficientia examinari, &, dummodò competenter reſpondeant, per eoſdem Ordinarios liberè admitti: Ac nullatenus in eorum Eccleſiis, ſeu domibus, aut aliis eorum locis, ab alio, quàm à Diœceſano Epiſcopo, niſi priùs ipſo Diœceſano Epiſcopo, vel eius Vicario ſuper hoc cum debita reuerentia requiſito, & abſque rationabili cauſa contradicente, vel eo à Diœceſi abſente, ad dictos Ordines promoueri debeant.

Ordines ab Epiſcopo recipiant Diœceſano.

§. 13. Nec ab alieno Epiſcopo conſecrationem Eccleſiæ, vel Altaris, aut Cœmeterij benedictionem petere, ſeu in Eccleſiis per eos pro tempore ædificandis primum lapidem per alienum Epiſcopum poni facere poſſint, niſi vbi Ordinarius, bis, aut ter cum debitis reuerentia, & inſtantia requiſitus, ſine legitima cauſa id recuſauerit.

Et Eccleſiarum conſecrationes à Diœceſanis Epiſcopis petant. Vide Conſt. 1 Iulij II. §. 21. num. 46.

§. 14 Etiam abſque Curatorum conſenſu ſponſum, & ſponſam benedicere nequeant.

Sponſos non benedicant.

§. 15 Et, vt debitus honor matrici Eccleſiæ reddatur, tam ipſi Fratres, quàm alij Clerici ſeculares, etiam ſuper hoc Apoſtolicæ Sedis priuilegio muniti, die Sabbati maioris hebdomadæ antequam campana cathedralis, vel matricis Eccleſiæ pulſauerit, campanas in Eccleſiis ſuis pulſare minimè poſſint; contrafacientes pœnam centum ducatorum incurrant.

Campanam die Sabbati ſancti poſt cathedralē pulſent.

§. 16. Cenſuras autem per eoſdem Ordinarios latas, & promulgatas, ac in matrice Eccleſia Ciuitatum, necnon in Collegiatis, & Parochialibus Eccleſiis Caſtrorum, & Oppidorum reſpectiuè ſolemniter publicatas, quando ſuper hoc ab eiſdem Ordinariis requiſiti fuerint, in Eccleſiis domorum ſuarum publicare, ac ſeruare.

Cenſuras Ordinariorum ſeruēt, & publicēt.

§ 17. Et, vt animarum vtriuſque ſexus Chriſti fidelium ſaluti vberiùs conſulatur, illos, quorum confeſſiones pro tempore audierint, cuiuſcumque ſtatus, & conditionis fuerint, ad ſoluendum decimas, ſiue aliam bonorum, ſeu fructuum quotam in locis, in quibus decimæ ipſæ, aut ſimilia ſolui conſueuerunt, etiam ſub onere conſcientiarum ſuarum monere, & hortari, ipſiſque etiam illas ſoluere recuſantibus abſolutionem denegare, & ſuper hoc requiſiti, id populo etiam publicè prædicare, & perſuadere teneantur.

Decimarū ſolutionem ſuadeant.

§. 18. Conſeruatores eiſdem Fratribus pro tempore à Sede Apoſtolica deputandi, doctrina, & probitate præſtantes, & in Eccleſiaſtica dignitate conſtituti eſſe debeant, & coram eis per eoſdem Fratres, quibus dati fuerint, vltra duas dietas à loco ſuæ ſolitæ habitationis nullus trahi poſſit, priuilegiis ſuper hoc aliàs eis conceſſis nullatenus ſuffragantibus.

Cōſeruatores habeāt. Vide infra Conſtit. 5. Greg XV.

§. 19. Excommunicati quoque Ordinem Mendicantium profiteri volentes, vbi de intereſſe tertij agetur, abſolui non poſſint, niſi præuia ſatisfactione.

Excōmunicati a Religionem nō recipiātur.

§. 20. Procuratores quoque, & negotiorum geſtores, ac operarij eorumdem Fratrum ſeruitiis inſiſtentes, ſententiis excommunicationis promulgatis illaqueati ſint, & eſſe cenſeantur, ſi illis cauſam dederint, aut dantibus conſilium, auxilium, vel fauorem præſtiterint.

Famuli quomodo poſſint excommunicari. Vide ſupra in Conſt 1. Iul. II. § 15. à num. 11.

§. 21. Fratres autem, & Sorores tertij Ordinis, necnon Mantellati, Corrigiati, Pizocharæ, Cordellati, & alij quocumque nomine nuncupati, in propriis domibus habitantes, ſepulturam vbi voluerint, eligere valeant. Sed in die Paſchatis tantum Euchariſtiam, necnon Extremam Vnctionem, cæteraq; Eccleſiaſtica Sacramenta (Pœnitentiæ Sacramento dumtaxat excepto) à proprio Sacerdote recipere, & ad onera, quæ laicis incumbunt, perferenda teneantur, ac in foro ſeculari coram iudicibus ſecularibus conueniri poſſint. Et, ne cenſura vileſcat Eccleſiaſtica, & minoris auctoritatis interdicti ſententia reputetur, iidem dicti tertij Ordinis ad diuina audienda in Eccleſiis ſuorum Ordinum tempore interdicti nullatenus admittantur, ſi cauſam dederint interdicto, vel cauſam ipſam nutriant, ſeu foueant, aut dantibus auxilium, conſilium, vel fauorem, quoquo modo præſtiterint, Collegialiter autem vi-

Tertiarij in propriis domibus degentes vti laici reputentur.

1516. uentes, ſeu cum clauſtralibus habitantes, ac, mulieres virginalem, ſeu cœlibem, aut caſtam vidualem, expreſſo voto, & ſub dicto habitu vitam ducentes, priuilegiis, quibus Fratres Ordinis, cuius tertiæ Regulæ habitum geſtant, gaudere debeant. 1516.

Hæc moderatio omnes Religioſos tangit.

§. 22. Omnia etiam, & ſingula ſupradicta ad reliquos Religioſos Ordinum quorumcumque extendi, & per eos etiam ſeruari debere volumus atque decernimus. Saluis tamen in reliquis deſuper non expreſſis, tam Epiſcoporum, quàm Fratrum, & aliorum Religioſorum prædictorum iuribus, quibus per præmiſſa in aliquo præiudicare, ſeu quidquam innouare non intendimus.

Derogat contrariis.

§. 23. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus dictorum Ordinum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis; priuilegiis quoque, & indultis, ac literis Apoſtolicis contra præmiſſa, ſeu aliquod præmiſſorum eiſdem Ordinibus conceſſis, etiam in Mari magno contentis: Quibus, etiamſi ad illorum derogationem, de eis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per generales clauſulas idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, illorumque tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habētes, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſq. contrariis quibuſcumque. Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Ordinarij, & Mendicantes benè ſe tractent.

§. 24 Eoſdem inſuper Fratres in virtute ſanctæ obedientiæ monemus, vt eoſdem Epiſcopos loco SS. Apoſtolorum ſubrogatos, pro debita, & noſtra, ac Apoſtolicæ Sedis reuerentia, congruo honore, & conuenienti obſeruantia venerentur: Ipſos quoque Epiſcopos hortamur, ac per viſcera miſericordiæ Dei noſtri requirimus, vt Fratres ipſos affectu beneuolo proſequentes charitatiuè tractent, ac benignè foueant, ſeque illis minimè difficiles, aut duros, vel moroſos, ſed potiùs faciles, mites, propitios, piaque munificentia liberales exhibeant; ac in omnibus prædictis tamquam in agro dominico cooperatores, eorumque laborum participes prompta benignitate recipiant, eorumque iura cum omni charitate cuſtodiant, atque defendant. Vt tam Epiſcopi, quàm Fratres præfati, quorum opera, veluti lucernæ ardentes ſupra montem poſitæ, omnibus Chriſti fidelibus lumen præbere debent, ad Dei laudem, fidei Catholicæ exaltationem, populorumque ſalutem, de virtute in virtutem proficiant, ac exinde à largiſſimo bonorum omnium retributore Domino perennis vitæ præmium conſequi mereantur.

§. 25. Nulli ergo, &c. Datum Romæ in publica ſeſſione in Lateran. ſacroſancta Baſilica ſolemniter celebrata anno Incarn. Dom. 1516. die 19. Dec. Pontif. noſtri anno 4.

CONSTITVTIO IV.

Concedit, quòd dicendo vnam Miſſam, ſatisfaciant Regulares omnibus eleemoſynis acceptis pro pluribus celebrandis, ſi hæ ſummam vnius Iulij Papalis non excedant.

1517. LEO PAPA X.

Dilectis filiis Vicariis generalibus, & vniuerſis Fratribus Ordinis Minorum de familia, ſeu obſeruantia, nunc, & pro tempore vbicumque degentibus,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Supplicatio. §. 1. CVm, ſicut accepimus, propter deuotionem, quam vtriuſque ſexus Chriſti fideles ad Ordinem Fratrum Minorum de obſeruantia gerũt, contingat

1517. contingat ſæpius, vt fideles ipſi plures Miſſas per eoſdem Fratres celebrandas, elargita eis aliqua eleëmoſyna, committant, & in aliquibus regionibus in eleëmoſynam celebrationis vnius Miſſæ certa pecuniæ quantitas valde parua, & tenuis dari conſueuerit, adeo quòd vos, ob eleëmoſynam, quæ ſingulariter à pluribus elargitur, tot Miſſas, quot ſunt largientes, pro ſingulis celebrare non valeatis; vnde dubitatis ſuper his conſcientias veſtras prægrauari. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt vobis, & pro tempore exiſtentibus Fratribus Ordinis, & obſeruantiæ prædictorum, & conſcientiarum veſtrarum puritati, paterna cura, de benignitate Apoſtolica prouidere dignaremur. 1517.

§. 2. Nos itaque qui Ordinem veſtrum propter vberes, & ſalutiferos fructus, quos Ordo ipſe in agro Domini in dies producere non ceſſat, in viſceribus charitatis gerimus; veſtriſque in hac parte ſupplicationibus inclinati, vobis, ac pro tempore exiſtentibus Fratribus Ordinis, & obſeruantiæ prædictorum, quòd celebrando vnam Miſſam dumtaxat (ſi eleëmoſyna æquiualens vnius Iulij non elargitur) etiamſi duas, tres, aut quatuor, vel plures Miſſas celebraturi occaſione diuerſarum, vel plurium eleëmoſynarum huiuſmodi eſſetis, & in dicta celebranda Miſſa, pro omnibus, qui pro dictis Miſſis in eleëmoſynam vſque ad ſummam huiuſmodi contribuerint, vel contribuent in futurum, commemorationem in genere faciendo, in hoc conſcientiarum veſtrarum puritati ſatisfactum ſit, auctoritate Apoſtolica decernimus, pariter & indulgemus. Concedit prout in ſummario.

§ 3 Nonobſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis literis Apoſtolicis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros prædicto Ordini ſub quibuſuis verborum formis, & expreſſionibus, aut clauſulis quantumcumque fortiſſimis, & inſolitis conceſſis, & concedendis, quibus, tenores illarum, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, in quantum præmiſſis contrariare viderentur, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Derogat contrariis.

§. 4. Cæterùm quia difficile foret præſentes ad ſingula loca, in quibus opus eſſet, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quòd illarum tranſumptis, manu alicuius publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Vicarij Prouincialis Ordinis huiuſmodi communitis, tanta fides adhibeatur, quanta adhiberetur præſentibus, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ in medium. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 25. Martij, 1517. Pontif. noſtri anno 5. Trãſumptis fidem adhiberi iubet.

CONSTITVTIO V.

Concedit, quòd vtriuſque ſexus fideles ſatisfaciant præcepto Eccleſiæ, audiendo Miſſam in Eccleſiis Fratrum Mendicantium.

LEO PAPA X. 1517.

Vniuerſis, & ſingulis præſentes literas inſpecturis,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. INtelleximus, quoſdam in dubium reuocare, & proinde timoratis conſcientiis ſcrupulum iniicere, ſi Chriſti fideles, qui Dominicis, & feſtis diebus extra Eccleſias ſuas parochiales Miſſas audiunt in Eccleſiis Fratrum Ordinis Mendicantium, Eccleſiæ præcepto de Miſſa audienda ſatisfaciant. Nos enim ambiguitatem huiuſmodi penitus tollere volentes, vt cum ſinceriori conſcientia fideles quique Deo creatori ſuo ſeruiant, auctoritate Apoſtolica Declarat prout in ſummario.

1518. tenore præſentium notum facimus, omnes Chriſti fideles vtriuſque ſexus, 1517.
qui (non contempto proprio ſacerdote parochiali) in Eccleſiis Fratrum Ordinis Mendicantium, Dominicis, & feſtis diebus Miſſas audiunt, ſatisfacere præcepto Eccleſiæ de Miſſa audienda, nec aliquam labem mortalis peccati, pœnamue propterea incurrere. In contrarium facientibus nonobſtantibus quibuſcumque.

Trãſumptis fidem adhiberi iubet. §. 2. Et quia difficile foret præſentes literas noſtras originaliter ad loca omnia, vbi opus fuerit, deferri, volumus, & decernimus, vt earum tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti munitis, ea fides, vbi opus fuerit, detur, quæ originalibus ipſis daretur, ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 13. Nouembris, 1517. Pontificatus noſtri anno 5.

CONSTITVTIO VI.

Declarat, quòd Sorores tertij Ordinis vouentes etiam ſimplicem continentiam, gaudeant priuilegiis, etiamſi in propriis domibus habitent.

1518. LEO PAPA X.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

Memorat conſtitut. ſuam. §. 1. NVper in ſacro Lateranen. Concilio, in reformatione priuilegiorum Religioſis conceſſorum, inter alia ſtatuimus, quòd Fratres, & Sorores tertij Ordinis, necnon Mantellati, Corrigiati, Pizocharæ, Cordellati, & quocumque nomine nuncupati, in propriis domibus habitantes, ſepulturam, vbi voluerint, eligere valeant; ſed die Paſchatis tantùm Euchariſtiam, ac Extremam Vnctionem, cæteraque Eccleſiaſtica Sacramenta (Pœnitentiæ Sacramento dumtaxat excepto) à proprio Sacerdote recipere, & ad onera, quæ laicis incumbunt, perferenda teneantur Et, ne cenſura vileſcat Eccleſiaſtica, & minoris auctoritatis interdicti ſententia reputetur, iidem dicti tertij Ordinis ad diuina audienda nullatenus admittantur, ſi cauſam dederint interdicto, vel ipſam cauſam nutriant, aut foueant, aut dantibus auxilium, conſilium, vel fauorem quoquo modo præſtiterint. Collegialiter verò viuentes, ſeu cum clauſtralibus habitantes, ac mulieres virginalem, ſeu cœlibem, aut caſtam vidualem, expreſſo voto, & ſub dicto habitu vitam ducentes, priuilegiis, quibus Fratres Ordinis, cuius tertiæ Regulæ habitum geſtant, gaudere debeant, prout in conſtitutione dicti Lateranen. Concilij, eodem approbante Concilio, deſuper edita pleniùs continetur.

Vide Clem. Cum ex eo, de ſent. exc.

Declarat prout in ſummario. §. 2. Cùm autem, ſicut accepimus, à quibuſdam nimium curioſis vertatur in dubium, an votum prædictum de voto ſolemni Religionis intelligatur, cum illud tria ſubſtantialia comprehendat, obedientiam ſcilicet, paupertatem, & caſtitatem, & circa dictas mulieres virginalem, ſeu caſtam, & vidualem vitam ducentes, de virginitate, & caſtitate tantummodò mentio fiat. Nos ad tollendum omne dubium, motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, harum ſerie decernimus, & declaramus, quod in præmiſſis de voto ſolemni Religionis minimè intelligi debeat, ita vt mulieres virginalem, aut cœlibem vitam ſimpliciter vouentes, etiam in conſanguineorum, & affinium ſuorum, aut propriis domibus, vel ſeorſum habitantes, priuilegiis, & immunitatibus prædictis in omnibus, & per omnia frui, & gaudere debeant.

Derogat contrariis. §. 3. Nonobſtantibus omnibus illis, quæ in dicta conſtitutione noſtra voluimus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 1. Martij, 1518. Pontificatus noſtri anno 6.

CONSTITVTIO VII.

CONSTITVTIO VII.

Prohibet ſub pœna excommunicationis ipſo facto, ne Religioſi poſsint conueniri coram iudice, qui de Ordine ſuo non ſit, & quòd non poſsint appellare à correctione ſuorum Prælatorum.

LEO PAPA X.

Vniuerſis, & ſingulis præſentes literas inſpecturis, *Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.*

ROmani Pontificis, in quo, diuina diſpoſitione, poteſtatis plenitudo conſiſtit, prouidentia circumſpecta ſtatum perſonarum quarumlibet, præſertim ſub Religionis iugo degentium, diligenter intendens, ad ea partes ſuæ ſollicitudinis interponit, per quæ earumdem perſonarum paci, quieti, & tranquillitati valeat prouideri, & ad ea, quæ propterea prouidè ſtatuta, & ordinata dicuntur fuiſſe, vt firma perpetuò, & illibata perſiſtant. Apoſtolici muniminis adiicit firmitatem, aliaſque deſuper ordinat, & diſponit, prout, perſonarum, & temporum qualitate penſata, id conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Proœmiũ.

§ 1. Sanè per dilectum filium noſtrum Thomam tit. S. Sixti Preſbyterum Cardinalem, ac Magiſtrum generalem totius Ordinis Prædicatorum nobis expoſito, quòd licet olim Bonif. IX. in ſua obedientia nuncupatus, ſtatuerit, & ordinauerit, quòd nullus ex Fratribus Ordinis Prædicatorum, aut Sororibus ſub obedientia eorumdem Fratrum degentibus, aliquem, ſeu aliquam ex Fratribus dicti Ordinis, vel Sororibus ſub dicta obedientia coram aliquo iudice, qui de dicto Ordine non eſſet, ex quacumque cauſa conuenire, ſeu conueniri facere, nec à correctione quacumque, ſeu aliàs ab aliquo Prælato, ſeu Fratre dicti Ordinis, quauis occaſione, vel cauſa appellare, aut contra eos querelam proponere poſſet, aut deberet, niſi priùs cauſam Prouinciali, ſeu Conuentuali Priori, & Magiſtro, & ſucceſſiuè in Capitulo generali dicti Ordinis cauſam, vel querelam ſuam verbo, vel in ſcriptis propoſuerit, prout in literis deſuper confectis pleniùs contineri dicitur, Nihilominùs nonnulli Fratres, & Sorores Ordinis, & obedientiæ huiuſmodi coram priuilegiorum ſuarum Prouinciarum, Congregationum, perſonarum, vel totius Ordinis Conſeruatoribus, vel Cameræ Apoſtolicæ Ciuitatis noſtræ Auenion. vel aliis Eccleſiaſticis, aut ſecularibus iudicibus, ſeu Curiis conuenire: Nonnulli etiam à correctione, vel abſolutione ſuorum officiorum appellare non formidant, vnde Ordo prædictus laboribus, & impenſis plurimis grauatur, obedientia, & vita regularis eneruatur, pluraque alia inconuenientia ſequuntur. Supplicatio.

§. 2. Nos, qui ad Ordinem prædictum, illiuſque perſonas ſingularem gerimus deuotionis affectum, eiuſque ſtatum tranquillum plurimùm deſideramus, literarum prædictarum tenorem præſentibus pro ſufficienter expreſſo, & inſerto habentes, ſtatutum, & ordinationem huiuſmodi, prout concernunt omnia, & ſingula in dictis literis contenta, auctoritate Apoſtolica motu proprio, & ex certa ſcientia, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obſeruari decernimus; ſupplentes omnes, & ſingulos defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem: Ac pro potiori cautela omnia, & ſingula etiam ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna eo ipſo incurrenda, auctoritate præfata, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus. Fratres non poſſunt appellare à Superiorum ſententia, nec alios conuenire, &c.

§. 3. Inhibentes ſub eadem pœna quibuſuis iudicibus Eccleſiaſticis, & ſecularibus, etiam Conſeruatoribus priuilegiorum dicti Ordinis, aut quarumcum- Iudices Eccleſiaſtici non poſſunt recipere querelas fratrum.

1518. que perſonarum, Congregationum, aut domorum, & Monaſteriorum huiuſmodi, & Cameræ Apoſtolicæ Auenionen ne querelas huiuſmodi Fratrum, & Sororum contra alios Fratres dicti Ordinis ſuſcipiant, vel de eis cognoſcant. 1518.

Annullat cauſas, & proceſſus. §. 4. Et cauſas coram eis pendentes ad ordinarios iudices dicti Ordinis remittant, ac quoſcumque proceſſus inter Fratres, & Sorores præfatos coram aliis, quàm iudicibus ordinariis dicti Ordinis habendos, & ſententias faciendas, nullas, & inualidas, nulliuſque roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe, ſicque per quoſcumque iudices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, in qualibet inſtantia pronunciari, & definiri debere, ſublata eis, & cuilibet eorum aliter interpretandi, & iudicandi facultate, & auctoritate; ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Commiſſarios deputat. §. 5. Et nihilominus vniuerſis, & ſingulis venerab. Fratribus noſtris Archiepiſcopis, Abbatibus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, necnon metropolitanarum, & aliarum cathedralium Eccleſiarum Canonicis committimus, & mandamus, quatenus ipſi, aut eorum quilibet, dum, & quoties pro parte ſingulorum Prouincialium, & Priorum, ac aliorum Superiorum dicti Ordinis fuerint requiſiti, literas noſtras, ac omnia, & ſingula præmiſſa, quibuſuis Iudicibus Eccleſiaſticis, & ſecularibus, etiam Conſeruatoribus priuilegiorum dicti Ordinis, aut cuiuſcumque eius Prouinciæ, vel Congregationis inuiolabiliter obſeruari faciant; contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia iuris remedia compeſcendo, inuocato, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Derogat contrariis, cap. Statutum, de reſcrip. § 6. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quibus inter alia cauetur expreſsè, ne quis extra ſuam Ciuitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine Diœceſis, ad iudicium euocetur, ſeu ne iudices à Sede præfata deputati, extra Ciuitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alij, vel aliis vices ſuas committere præſumant: Et de duabus dietis in Concilio generali editis, necnon de perſonis vltra certum numerum ad iudicium non vocandis, & aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis; priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis prædicto, & quibuſuis aliis Ordinibus, Prouinciis, Congregationibus, & perſonis, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, conceſſis, confirmatis, & approbatis, quibus, tenores illorum, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè, motu proprio, & ſcientia præmiſſis derogamus, ac nulli in præiudicium præmiſſorum ſuffragari volumus; aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Trãſumptis fidem adhiberi iubet. §. 7. Et quia difficile foret præſentes literas originaliter ad omnia loca, in quibus opus eſſent, deferri; volumus, & prædicta auctoritate decernimus, quòd earum tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti munitis, ea fides indubia, in iudicio, & extra, vbicumque opus fuerit, adhibeatur, quæ originalibus ipſis adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 29. Aprilis, 1518. Pontif. noſtri anno 6.

CONSTITVTIO VIII.

CONSTITVTIO VIII.

Concedit facultatem alienandi de conſenſu duarum partium Conuentus in euidentem vtilitatem.

LEO PAPA X.

Dilectis filiis Generali, ac vniuerſis prouincialibus Miniſtris Ordinis Minorum regularis obſeruantiæ, nunc, & pro tempore exiſtentibus,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. CVm ſæpenumerò accidat, quòd pro vrgenti neceſſitate, aut aliqua euidenti vtilitate, bona immobilia Conuentuum, locorum, ac Monaſteriorum Monialium Prouinciarum veſtrarum reſpectiuè commiſſarum, alienare, vel permutare expedit, & ea ſe offert opportunitas, quæ ſemel prætermiſſa magnam affert iacturam. Nos hoc paterno affectu conſiderantes, indemnitati & vtilitati Monaſteriorum, Conuentuum, & locorum huiuſmodi, quantum cum Deo poſſumus, opportunè conſulere cupientes, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, vobis, vt pro emergentibus neceſſitatibus, & euidentibus vtilitatibus Conuentuum, & locorum veſtri Ordinis, & Monaſteriorum Monialium Ordinis S. Claræ, necnon tertij Ordinis B. Franciſci de Pœnitentia nuncupati, in dictis Prouinciis conſiſtentium, vendere, alienare, ac permutare quælibet bona immobilia de conſenſu duarum partium Conuentuum, domorum, & Monaſteriorum, quorum dicta bona fuerint, & de conſenſu maioris partis eorumdem etiam vltra triennium locare (vltimis teſtatorum voluntatibus non obſtantibus) dummodò id in Conuentuum, locorum, & Monaſteriorum ipſorum euidentem vtilitatem, habita diligenti informatione à duobus, aut tribus bonis viris locorum, in quibus bona conſiſtent, cedere dignoſcatur, ſuper quo prudentiam veſtram, & bonorum virorum huiuſmodi requirimus, & conſcientiam oneramus, licentiam, & facultatem harum ſerie vobis concedimus. Inſuper & locationes in præiudicium domorum, & Monaſteriorum ipſorum factas retractare. Permutationes, & venditiones, quæ per ignorantiam conſt. fel. rec. Pauli Papæ II. prædeceſſoris noſtri, in euidentem tamen vtilitatem, & neceſſitatem, factæ fuerint (dum id conſtet coram Vicario Epiſcopi loci) confirmare, & approbare poſſitis, & valeatis, præſentium tenore eadem auctoritate indulgemus. *Facultas alienandi cum conſenſu maioris partis Conuentus.*

§ 2. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, præſertim dicti Pauli noſtri prædeceſſoris, aliiſque in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque. *Derogat contrariis.*

§. 3. Volumus autem, quòd præſentium tranſumptis, manu publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ Epiſcopalis munitis, eadem prorſus fides tam in iudicio, quàm extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi illæ eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 27. Nouemb. 1519. Pontif. noſtri anno 8. *Tranſumptis fidem adhiberi iubet.*

CONSTITVTIO IX.

Declarat, quòd indulgentiis S. Mariæ de Populo poſſint gaudere Fratres Mendicantes, ac Moniales, & Tertiarij, ac eorum familiares, non autem ſeculares.

LEO PAPA X.

Vniuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus præſentes literas inſpecturis,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Omnia priuilegia ab aliis Pontificibus data Religionibus concessa hic Pontifex omnibus in communi communicauit.

§. 1. DVdum per nos accepto, quòd Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, aliqui ad Minorum, alij verò ad Eremitarum S. Auguſtini, alij ad B. Mariæ de monte Carmelo, reliqui ad Prædicatorum Ordinum Fratres, & domos, iuxta ipſorum vota deuotionis affectum gerentes, illorum ſingulis nonnullas gratias, conceſſiones, indulgentias, peccatorum remiſſiones, prærogatiuas, fauores, immunitates, exemptiones, facultates, priuilegia, indulta, ac dona, tam ſpiritualia, quàm corporalia per diuerſas ipſorum literas reſpectiuè conceſſerunt. Nos ad ſingulos Ordines prædictos, ſingulaſque ipſorum Ordinum domos, vbi religiosè viuitur, indifferenter, abſque acceptione perſonarum, deuotionis affectum æqualance gerentes, omnes, & ſingulas gratias, conceſſiones, indulgentias, peccatorum remiſſiones, prærogatiuas, fauores, immunitates, exemptiones, facultates, priuilegia, indulta, tam ſpiritualia, quàm temporalia, qualiacumque illa eſſent, quæ Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, Carmelitarum, Seruorum B. Mariæ, ac Minimorum Fratrum in domibus, & illorum Eccleſiis, Oratoriis, ac Eccleſias ipſas, & Oratoria pro tempore viſitantibus, cuiuſcumque ſtatus, aut ſexus exiſterent, ſeu pro eorum manutentione, & ornatu contribuentibus, necnon domibus, & Præſidentibus, non ſolùm Generalibus, ſed & Prouincialibus, Fratribuſque & Sororibus, necnon Monialibus, & Conuerſis, Oblatis, ac vtriuſque ſexus perſonis de pœnitentia, ſeu tertij habitus nuncupatis, à dictis prædeceſſoribus, aut à nobis, ipſiſque ſucceſſoribus, aut aliàs auctoritatem habentibus, coniunctim, vel diuiſim, in genere, vel in ſpecie conceſſa fuerunt, aut in poſterum concedentur, illa, & omnia ſingula, ac ſi nominatim exprimerentur, pro ſufficienter expreſſis tunc habentes, ſingulis Ordinibus prædictis, illorumque ſingulis Eccleſiis, Oratoriis & Eccleſias, ac Oratoria viſitantibus, cuiuſcumque ſtatus, aut ſexus exiſterent, ſeu pro eorum manutentione, & ornatu contribuentibus, necnon domibus, & Conuentualibus Fratribus, & etiam Sororibus, vel Monialibus, Conuerſis quoque, & Oblatis, ac vtriuſque ſexus perſonis de pœnitentia nuncupatis, & aliis ſingulorum Ordinum prædictorum, motu proprio, & ex mera noſtra ſcientia, & liberalitate, de Apoſtolicæ auctoritatis plenitudine communicauimus: Illaq; omnia, & ſingula inter dictorum Ordinum perſonas pariformiter communia eſſe, fuiſſe, & eſſe voluimus, prout in ſingulis literis prædictis pleniùs continetur.

Indulgentiæ communes inter Fratres non communicantur ſecularibus.

§. 2. Et deinde, ſicut accepimus, nonnulli Fratres dictorum Ordinum volentes ſapere pluſquam oportet, atque ad ipſorum nutum verba ipſa interpretantes, diuerſis, tam ſecularibus, quàm etiam aliis perſonis publicè, & priuatè ſuggeſſerunt, quòd ipſi ſeculares viſitando vnam dictorum Ordinum domum, omnes, & ſingulas indulgentias, & remiſſiones peccatorum, tam per dictos prædeceſſores noſtros, quàm per nos domui B. Mariæ de Populo de Vrbe conceſſas, conſequi poterant perinde, ac ſi dictam domum S. Mariæ de Populo viſitarent; quod præter ipſorum prædeceſſorum, & noſtram mentem fuiſſe, & eſſe dignoſcitur. Attendentes igitur, quòd indulgentia intuitu Religionis conceſſa, ad ſeculares extendi non debet, volentes mentem dictorum prædeceſſorum,

1519. ſorum, & noſtram declarare, & omnem ambiguitatem, & occaſionem tollere; motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, volumus, & auctoritate Apoſtolica declaramus, quòd vniuerſi, & ſinguli dictorum Ordinum Fratres, & Moniales tertij Ordinis vtriuſque ſexus, & familiares dumtaxat, omnibus, & ſingulis indulgentiis, & gratiis per eoſdem prædeceſſores, & nos domui B. Mariæ de Vrbe, vt præfertur, conceſſis, & concedendis vtantur, potiantur, & gaudeant, ac vti, potiri, & gaudere poſſint quomodolibet in futurum perinde, ac ſi ipſi dictam domum B. Mariæ de Populo his diebus, & feſtiuitatibus, quibus indulgentiæ huiuſmodi conceſſæ fore dignoſcuntur, perſonaliter viſitarent; quodque vigore prædictarum literarum ſeculares gratiis, & indulgentiis huiuſmodi vti, & gaudere non poſſint. 1531.

§. 3. Inhibentes nihilominus in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna eo ipſo per contrafacientes incurrenda, omnibus, & ſingulis Fratribus cuiuſcumque Ordinis exiſtentibus, & quibuſlibet aliis perſonis, ne deinceps indulgentias, & gratias huiuſmodi S. Mariæ de Populo de Vrbe ad ſeculares extendi prædicent, aut publicè, vel priuatè publicent. *Nō poſſunt Fratres publicare indulgentias de Populo eſſe ſecularibus communes cum ipſis.*

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, aut quibuſuis aliis literis Apoſtolicis, priuilegiis quoque, & indultis dictis Ordinibus conceſſis, quæ quo ad præmiſſa reuocamus, caſſamus, & annullamus, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque. *Derogat contrariis.*

§. 5. Volumus autem, & auctoritate Apoſtolica decernimus, quòd præſentium tranſumptis, manu Notarij publici ſignatis, & alicuius Prælati, aut perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ ſigillo munitis, ea fides prorſus in iudicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur, ſi præſentes literæ eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 20. Decembr. 1519. Pontif. noſtri anno 7. *Trāſumptis fidem adhiberi iubet.*

CLEMENS VII. 1531.

CONSTITVTIO VNICA.

Concedit, quòd Generalis, & Prouincialis poſſint concedere licentiam alienandi res, quæ non excedunt valorem centum ducatorum auri de Camera, cum conſenſu duarum partium Conuentus, cuius ſunt bona.

CLEMENS PAPA VII.

Dilectis filiis Magiſtro generali, & Prouinciali Romano reformato Ordinis Prædicatorum,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

§. 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Thomas de Strozis, Ord. Prædic. profeſſor, quòd licet aliàs fel. rec. Leo Papa X. prædeceſſor noſter per ſuas in forma Breuis literas, tam Magiſtro generali, quàm Vicario Congregationis S. Marci de Florentia Ordinis prædicti pro tempore exiſtentibus, facultatem ſibi ſubditis in Italia Conuentibus, Fratribus, Monaſteriis, Sororibus, ſeu Monialibus, necnon Collegiis, ac perſonis vtriuſque ſexus de Pœnitentia dicti Ordinis nuncupatis, bona immobilia pro euidenti vtilitate ipſorum locorum, ac perſonarum permutare, & vendere poſſent, licentiam dandi, ſub datis die 25. Iulij, Pontific. eiuſdem anno 2. conceſſerit. Quia tamen à nonnullis in dubium reuocari poſſet, an literæ prædictæ cenſeantur reuocatæ, eo quod nos nuper certis ex cauſis tunc expreſſis, Congregationem ipſam S. Marci ſuppreſſerimus, ac penitus extinxerimus, domoſq; ac loca, necnon vtriuſque *Supplicatio.*

1531. ſexus perſonas quaſcumque Congregationis ſuppreſſæ, & extinctæ huiuſmodi ſub Prouincia Romana perpetuò exiſtere, ac per Prouincialem dictæ Prouinciæ Romanæ reformatum perpetuò regi, per noſtras ſub plumbo literas, ſub datis 6. Calend. Nouemb. Pontific. noſtri anno 7. inſtituimus, & voluimus. 1531.

§. 2. Nos ad huiuſmodi dubium tollendum, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium concedimus, vt pro tempore exiſtens, tam Magiſter generalis, quàm Prouincialis Prouinciæ Romanæ reformatæ huiuſmodi, ſibi ſubditis in Italia Conuentibus, Fratribus, Monaſteriis, Sororibus, ſeu Monialibus, necnon Collegiis, ac perſonis vtriuſque ſexus de Pœnitentia dicti Ordinis nuncupatis, dicta facultate vti poſſint, videlicet licentiam concedendi bona Conuentuum, & locorum huiuſmodi ad certum tempus, ac in perpetuum locandi, vel in emphyteuſim ad lineam maſculinam concedendi, ſiue commutandi, aut vendendi, vel quomodocumque alio titulo alienandi bona immobilia, & pretioſa mobilia minùs vtilia, quæ nunc habent, & in poſterum iuſto titulo habituri ſunt, tam pro ſatisfactione debitorum aliàs pro neceſſitate, ſeu vtilitate Conuentuum, & locorum prædictorum contractorum, aut, eadem vtilitate ſuggerente, contrahendorum, quàm alia euidenti vtilitate ipſorum Conuentuum, Monaſteriorum, vel Collegiorum. Prouiſo tamen, quòd pretium ipſorum bonorum immobilium, ſi vendantur, vel aliàs quouis modo alienentur, centum ducatorum auri de Camera ſecundùm communem æſtimationem valorem annuum non excedat, & in emptionem, reparationem, aut augmentum aliorum immobilium, aut neceſſariorum bonorum, ſeu præfatorum debitorum realem ſolutionem cum effectu conuertatur. Et ad hoc accedat conſenſus duarum partium vocalium Conuentus, Monaſterij, vel Collegij, cuius ſunt.

Derogat contrariis. §. 3. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſpecialiter fel. rec. Pauli II. prædeceſſoris noſtri contra alienantes res Eccleſiaſticas cæteriſque in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 25. Febr. 1531. Pontific. noſtri anno 8.

1542.

PAVLVS III.

CONSTITVTIO I.

Declarat, quòd vota Sororum, & Fratrum tertij Ordinis collegialiter viuentium ſolemnia ſint.

PAVLVS PAPA III.

Dilectis filiis Magiſtro generali, & Prouincialibus, ac Conuentualibus Prioribus, vniuerſiſque Fratribus Ordinis Prædicatorum,

Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Memorat quaſdam literas Sixti IV., §. 1. EXponi nobis nuper feciſtis, quòd licet aliàs fel. rec. Sixtus Papa IV. prædeceſſor noſter, accepto per eum, quòd quidam Fratres, & Sorores tertij Ordinis S. Franciſci ex eius, vel prædeceſſorum ſuorum Romanorum Pontificum ſpeciali conceſſione collegialiter viuentes, poſt annũ probationis in manibus ſui Miniſtri, ſeu Miniſtræ ab eorum Collegio canonicè electi, vel electæ, coram toto ſuo Collegio tria ſubſtantialia vota emittebant; & quòd à pleriſque dubitabatur, an talia vota eſſent ſolemnia, & ad Religionis obſeruantiam obligarent, per ſuas literas decreuerit, & ſtatuerit, vota præfata, vt præmittitur, emiſſa, vel quæ in futurum emitterentur, de cætero eam vim, & efficaciam habere, quam ſolemnia vota habent, & omnem inducere effectum, quem

1542. quem inducunt ipſa vota ſolemnia facta per quoſcumque Religioſos, & Religioſas de Religionibus à Sede Apoſtolica approbatis; mandans omnibus, & ſingulis cuiuſcumque gradus, dignitatis, conditionis, ordinis eſſent, ſub quorum cura, vel iuriſdictione Fratres, vel Sorores præfati degebant, vel morabantur, aut degere, vel demorari contigerit in futurum, ne de cætero Fratres, vel Sorores præfatos. præfata vota modo præfato emittentes, matrimonium de cætero contrahere, ſeu antea contractum poſt emiſſa vota huiuſmodi conſummare, vel Religionem ipſam dimittere, & ad ſecularem vitam redire permitterent: Quodque ſi ipſi Fratres, & Sorores contrarium feciſſent, matrimonium huiuſmodi nullum fuiſſe, & eſſe, Apoſtolica auctoritate decernerent; ac ipſos Fratres, & Sorores id facientes excommunicationis ſententia innodatos tamdiu denunciarent, donec ad cor reuertentes, habitum dictæ Religionis reſumerent, & votum, ac profeſſionem ſuam iuxta ſtatuta, & conſuetudines dicti Ordinis obſeruarent, meminiſſentque ab huiuſmodi excommunicationis ſententia à ſuis Superioribus abſolutionem obtinere, prout in eiſdem literis pleniùs continetur: Ac omnia & ſingula priuilegia, & indulta, Apoſtolica auctoritate eidem Ordini S. Franciſci quomodolibet conceſſa, vobis, & Ordini veſtro generaliter communicata fuerint. 1542.

Motiua.

§. 2. Nihilominus, quia literæ prædeceſſoris huiuſmodi vobis, & Ordini veſtro prædictis, ac ſub cura degentibus Sororibus tertij Ordinis, ſeu tertiæ Regulæ S. Dominici ſpecialiter communicatæ non reperiuntur, à nonnullis hæſitatur, an literæ prædeceſſoris huiuſmodi etiam in Fratribus, & Sororibus dicti tertij Ordinis, ſeu tertiæ Regulæ S. Dominici collegialiter, vt præfertur, viuentibus, qui tria vota huiuſmodi emittere conſueuerunt, locum ſibi vendicent. Quare nobis humiliter ſupplicari feciſtis, vt omnem hæſitandi materiam tollere, aliáſque vobis, & Ordini veſtro præfato in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Declarat, vota emiſſa à Tertiariis collegialiter viuentibus eſſe ſolemnia.

§. 3. Nos igitur quarumcumque animarum ſalutem obnubilant'a dubia de cordibus fidelium tolli cupientes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, dicta auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium decernimus, ac ſtatuimus, quòd vota per Fratres, & Sorores dicti tertij Ordinis, ſeu tertiæ Regulæ S. Dominici huiuſmodi eo modo emiſſa, ſecundúmque vota per Fratres, & Sorores dicti tertij Ordinis S. Franciſci emiſſa, iuxta decretum prædeceſſoris huiuſmodi, ſolemnia ſint, & cenſeantur, ac eumdem effectum prædictum faciant, & ad Religionis obſeruantiam arctent, & obligent.

Vnde non poſſunt cōtrahere matrimonium, & contrahentes excōmunicat.

§. 4 Mandantes omnibus, & ſingulis, ſub quorum cura, aut iuriſdictione Fratres, aut Sorores tertij Ordinis, ſeu tertiæ Regulæ S. Dominici huiuſmodi degunt, & morantur, ſeu in poſterum degere, vel morari contigerit, cuiuſcumque gradus, dignitatis, ordinis exiſtant, ne de cætero Fratres, vel Sorores tertij Ordinis, ſeu tertiæ Regulæ S. Dominici huiuſmodi, qui prædicta vota modo præfato emiſerunt, matrimonium contrahere, ſeu antea contractum poſt emiſſionem huiuſmodi conſummare, aut Religionem ipſam dimittere, & ad ſecularem vitam redire permittant: Quodque ſi ipſi Fratres, vel Sorores contrarium fecerint, matrimonium huiuſmodi nullum fuiſſe, & eſſe, eadem auctoritate decernant, ac Fratres, & Sorores contrafacientes excommunicationis ſententia innodatos eſſe tamdiu denuncient, donec ad cor reuerſi, habitum Religionis S. Dominici reſumpſerint, & votum, ac profeſſionem ſuam, ſecundùm ſtatuta, & conſuetudines dicti tertij Ordinis, aut tertiæ Regulæ modo prædicto collegialiter viuentes, obſeruent, mereanturque ab huiuſmodi excommunicationis ſententia à ſuis Prioribus abſolutionem obtinere.

Derogat contrariis.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ dictus prædeceſſor noſter in literis ſuis voluit non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 26. Iunij, 1542. Pontific. noſtri anno 8.

CONSTITVTIO II.

Eximit Fratres, & Sorores à ſolutione cuiuſcumque portionis legatorum.

PAVLVS PAPA III.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Supplicatio. §. 1. HOneſtis petentium votis libenter annuimus, eaque fauoribus proſequimur opportunis. Exponi ſiquidem nobis fecerunt dilecti filij Generalis, & Miniſtri prouinciales Ordinis Fratrum Minorum de obſeruantia nuncupatorum, necnon dilectæ in Chriſto filiæ Abbatiſſæ, & Prioriſſæ, ac Moniales, & Sorores S. Claræ, & tertij Ordinis S. Franciſci, quòd licet domus, & loca Ordinis Fratrum Minorum de obſeruantia nuncupatorum, eorumque Guardiani, & Fratres, necnon Monaſteria, & domus Ordinis S. Claræ cuiuſlibet Regulæ, ac tertij Ordinis S Franciſci de pœnitentia nuncupati, eorumque Abbatiſſæ, & Prioriſſæ, ac Moniales, & Sorores eiſdem Fratribus de obſeruantia ſubiecta, ex priuilegiis Apoſtolicis, eis, ſeu eorum Ordinibus conceſſis, fuerint, & ſint exempta à ſolutione, ſeu præſtatione cuiuſuis quartæ, ſeu quintæ legatorum, eis pro tempore factorum, Ordinario loci, vel quibuſuis aliis quomodolibet facienda, ac in pacifica poſſeſſione, ſeu quaſi exemptione huiuſmodi. Nihilominus cum diuerſi Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & domus S. Ptholomæi Nepeſin. Ordinis Prædicatorum, ac S. Feliciani, necnon Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia etiam de Vrbe, ac alij quæſtores, ſeu Commiſſarij prætextu diuerſorum priuilegiorum eis deſuper conceſſorum prætendant, quartas, vel quintas legatorum huiuſmodi ſibi deberi; Generalis, & Miniſtri prouinciales, necnon Abbatiſſæ, & Prioriſſæ, ac Moniales, & Sorores præfati dubitant ſuperinde ab eis vexari, ſeu moleſtari, aut aliàs diuerſimodè perturbari poſſe tempore procedente Quare pro parte eorumdem Generalis, & Miniſtrorum, ac Abbatiſſarum, & Prioriſſarum, ac Monialium, & Sororum huiuſmodi nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus tranquillitati eorum conſulere, ac aliàs ipſis in præmiſſis opportunè tunc prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Eximit à ſolutione quartæ legatorum. §. 2. Nos igitur eoſdem Generalem, & Miniſtros, ac Abbatiſſas, & Prioriſſas, necnon Moniales, & Sorores ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, eiſdem omnibus, quòd ipſi de cætero, de, & ſuper legatis, & aliis relictis, eis per quoſcumque quomodolibet pro tempore factis, prætextu quartarum, ſeu quintarum huiuſmodi ab eiſdem, ſeu quibuſuis aliis quæſtoribus, ſeu Commiſſariis etiam pro S. Cruciata, aut aliàs quomodolibet deputatis vexari, ſeu moleſtari, aut aliàs quomodolibet perturbari non poſſint, nec quicquam ab ipſis peti valeat, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuò concedimus.

Exigentibus pœnam excommunicationis imponit. §. 3 Ac eiſdem, & quibuſuis aliis quæſtoribus, & Commiſſariis, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, & quacumque iuriſdictione, & facultate fungantur, etiamſi Cardinalatus honore præfulgeant, ne Generalem, & Miniſtros, Abbatiſſas, & Prioriſſas, ac Moniales, & Sorores præfatos occaſione quartarum, ſeu quintarum legatorum, ſeu relictarum huiuſmodi directè, vel indirectè, aut aliàs quomodolibet vexare, ſeu moleſtare, perturbare, ſeu quicquam ab ipſis petere poſſint, ſub excommunicationis, & aliis ſententiis, & pœnis eccleſiaſticis diſtrictiùs inhibemus.

Decretum irritans. §. 4. Decernentes ex nunc irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Commiſſarios deputat. §. 5. Quocirca vniuerſis, & ſingulis Patriarchis, & Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Ordinariis per præſentes committimus, & mandamus, quatenus

1544. quatenus ipſi, duo, aut vnus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Generalis, & Miniſtrorum, & Abbatiſſarum, & Prioriſſarum, ac Monialium, & Sororum huiuſmodi, ſeu alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præfatos Generalem, & Miniſtros, ac Abbatiſſas, & Prioriſſas, ac Moniales, & Sorores, & eorum quemlibet conceſſione, & indulto, ac omnibus præmiſſis pacificè frui, & gaudere; non permittentes, eos, vel eorum aliquem deſuper quomodolibet indebitè moleſtari; contradictores, moleſtatores quoſlibet, & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac etiam pecuniarias pœnas, eorum arbitrio imponendas, moderandas, applicandas, ac, legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. 1544.

§. 6. Non obſtantibus fel. rec. Bonifac. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodò vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur; & aliis ordinationibus, & conſtitutionibus Apoſtolicis, ac Baſilicæ, & Ordinis Fratrum Prædicatorum, necnon S. Feliciani, & S. Spiritus, ac quorumuis aliorum Hoſpitalium, & Monaſteriorum, aliorumque regularium locorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, necnon facultatibus, & auctoritatibus, etiam quæſtoribus, & Commiſſariis prædictis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis aliàs quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Peruſiæ, ſub annulo Piſcatoris, die 12. Septemb. 1544. Pontif. noſtri anno 10. Derogat contrariis.

PIVS V. 1566.

CONSTITVTIO I.

Mandat omnibus Monialibus clauſuram, etiam Tertiariis, & aliis, qui nec eam promiſerunt, nec vmquam ſeruauerunt. Prouidet, quòd per Conuerſas colligantur eleëmoſynæ pro ipſarum Monialium ſuſtentatione; quas tamen Conuerſas in ipſis Monaſteriis recipi vetat: quòd ſi eleëmoſynæ per Conuerſas collectæ non ſufficiant, prouideant Ordinarij colligi per alias perſonas pias; nec plures Moniales recipiantur, quàm quæ commodè ſuſtentari poſſunt.

PIVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI,

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Circa paſtoralis officij nobis, meritis licet imparibus, deſuper commiſſi curam, quantùm nobis ex alto permittitur, inuigilantes aſſiduè, ad ea, per Proœmiũ.

1566. quæ ſingulis erroribus, & exceſſibus obuiatur, ac perſonis quibuſlibet, præſertim fœminei ſexus, virginitatem ſuam Altiſſimo vouentibus, ſub Religionis iugo Chriſto Saluatori in caſtitatis holocauſto famulari affectantibus, ſemita iuſtitiæ, & honeſtatis declinantibus, ne quicquam in eis reperiatur incongruum, quod in regularis ponat honeſtatis gloria maculam, & diuinam meritò poſſit offendere maieſtatem, opportunè ſuccurritur, libenter intendimus, ac in his noſtræ vigilantiæ partes propenſiùs impartimur, prout in Domino ſalubriter expedire conſpicimus. 1566.

Moniales tacitè, vel expreſsè profeſſæ clauſuram ſeruent.

§. 1. Hac igitur perpetuò valitura conſtitutione, inhærentes etiam conſtitutioni fel. rec. Bonif. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Periculoſo; & decretis Concilij Trid. ſuper clauſura Monialium editis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ſtatuimus, atque perpetuò decernimus, vniuerſas, & ſingulas Moniales præſentes, atque futuras, cuiuſcumque Religionis, Ordinis, vel Militiarum, etiam Ieroſolymitan. ſint, quæ vel iam receptæ ſint, vel in poſterum in quibuſuis Monaſteriis, ſiue domibus recipientur, & tacitè, vel expreſsè Religionem profeſſæ, etiamſi Conuerſæ, aut quocumque alio nomine appellentur, etiamſi ex inſtitutis, vel fundationibus earum Regulæ ad clauſuram non teneantur, nec vmquam earum Monaſteriis, ſeu domibus, etiam ab immemorabili tempore ea ſeruata non fuerit, ſub perpetua in ſuis Monaſteriis, ſeu domibus de cætero debere permanere clauſura, iuxta formam dictæ conſtit. fel. rec. Bonifac. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Periculoſo, in ſacro Concilio Trid. approbatæ, & innouatæ, quam nos auctoritate præfata etiam approbamus, & innouamus in omnibus, & per omnia, ac illam diſtrictè obſeruari mandamus.

Inobedientes coërceãtur per Ordinarios.

§ 2. Quòd ſi aliquæ Moniales forſan reperiantur, quæ conſuetudine etiam immemorabili, aut inſtituto, vel fundatione Regulæ ſuæ fretæ, animo obſtinato huic clauſuræ reſiſtant, aut quoquo modo reluctentur; Ordinarij, vnà cum Superioribus earum, omnibus iuris, & facti remediis compellant eaſdem tamquam rebelles, & incorrigibiles ad præcisè ſubeundum dictam clauſuram, & perpetuò obſeruandum.

Tertiariæ, ſi ſolemne votum emiſerint, clauſuræ ſubiciãtur; ſin autẽ per Ordinarios ad clauſuram ſuadeantur.

§ 3. Mulieres quoque, quæ Tertiariæ, ſeu de Pœnitentia dicuntur, cuiuſcumque fuerint Ordinis, in Congregatione viuentes, ſi & ipſæ profeſſæ fuerint, ita vt ſolemne votum emiſerint, ad clauſuram præcisè, vt prǽmittitur, & ipſæ teneantur. Quòd ſi votum ſolemne non emiſerint, Ordinarij vnà cum Superioribus earum hortentur, & perſuadere ſtudeant, vt illud emittant, & profiteantur, ac poſt emiſſionem, & profeſſionem eidem clauſuræ ſe ſubiiciant; Quòd ſi recuſauerint, & aliquæ ex eis inuentæ fuerint ſcandaloſè viuere, ſeueriſſimè puniantur.

Volentes ſine clauſura, & profeſſione viuere, non recipiantur in aliqua Religione, ſeu Congregatione.

§. 4. Cæteris autem omnibus ſic abſque profeſſionis emiſſione, & clauſura viuere volentibus interdicimus, & perpetuò prohibemus, ne in futurum vllam aliam prorſus in ſuum Ordinem, Religionem, Congregationemvè recipiant. Quòd ſi contra huiuſmodi hanc noſtram prohibitionem, & decretum aliquas receperint, eas ad ſic viuendum omnino inhabiles reddimus, ac illarum quaſlibet profeſſiones, & receptiones irritas decernimus, & nullas, prout etiam præſenti decreto irritas facimus, & annullamus.

Eleëmoſynæ pro Monialib' colligantur per Conuerſas, aut per profeſſas habitantes propè Monaſteria ætatis annorũ 40.

§. 5. Porrò, ne Moniales, & Tertiariæ prædictæ propter hanc clauſuram detrimentum, aut incommodum aliquod in earum neceſſitatibus, maximè in pertinentibus ad illarum victum, patiantur, ſed vt eis opportunè conſulatur, auctoritate Apoſtolica prǽfata ſtatuimus, decernimus, prǽcipimus, atque mandamus Ordinariis, & Superioribus earum, vt curent colligi fidelium eleëmoſynas per Conuerſas, quæ non ſint profeſſæ, vel ſi profeſſæ fuerint, ſint tamen annorum quadraginta, & in domibus contiguis, extra tamen Monaſterium degant, & non ingrediantur clauſuram aliarum Monialium, niſi in caſibus ex earum conſtitutionibus permiſſis, & de earum domibus exire non poſſint pro huiuſmodi eleëmoſynis colligendis, niſi de licentia Ordinarij, vel earum Superiorum.

§. 6. Et

1566. §. 6. Et de cætero nullæ aliæ Conuerſæ profeſſæ recipi ampliùs, etiam de conſenſu ſuorum Superiorum, vel Prælatorum poſſint. Quòd ſi aduerſus hanc noſtram prohibitionem receptæ fuerint; illarum receptio nulla, irrita, & inanis ſit, prout ex nunc nullam, irritam facimus, & annullamus. 1566.

Conuerſæ profeſſæ de cætero non recipiantur.

§. 7. Quòd ſi prædicto modo neceſſitatibus Monialium, & mulierum Tertiariarũ prædictarum ſuccurri ſufficienter non poterit, mandamus ipſis Ordinariis, & Superioribus earum, vt ipſi prouideant de aliis perſonis piis, & Deo deuotis, quæ fidelium eleëmoſynas colligant, vel aliàs eo meliori, & commodiori modo, quo fieri poterit, etiam ex opere manuum ipſarum Monialium, & mulierum prædictarum, arbitrio Ordinariorum, & Superiorum earumdem, & prout eis congruentiùs expedire videbitur, prouideatur, & ſuccurratur.

Si eleëmoſynæ à Cõuerſis receptæ nõ ſufficiant, prouideant Ordinarij de aliis.

§. 8. Et, ne propter Monialium numerum exceſſiuum clauſuræ obſeruatio violetur, inhærentes etiam ſimiliter diſpoſitioni dictæ conſtit. Bonif. & Concilij Trid. decreto, Monialibus prædictis, & illarum Superioribus, & Ordinariis diſtrictè inhibendo præcipimus, & mandamus, ne plures in earum Monaſteriis recipiant, & admittant, ſeu recipi, & admitti permittant, quàm ex propriis redditibus ipſorum Monaſteriorum, vel conſuetis eleëmoſynis commodè ſuſtentari poſſint.

Monialium numerus regulet. iuxta Monaſteriorum redditus.

§ 9. Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientiæ ſub obteſtatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, vniuerſis vener. Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, quatenus in Ciuitatibus, & Diœceſibus propriis præſentes literas noſtras publicari faciant, ac in Monaſteriis Monialium ſibi ordinario iure ſubiectis: In his verò, quæ ad Romanam mediatè, vel immediatè ſpectant Eccleſiam, Sedis Apoſtolicæ auctoritate, vnà cum Superioribus eorumdem Monaſteriorum, clauſuram, vt permittitur, quamprimùm poterint, ſeruari procurent. Contradictores, atque rebelles per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Executores deputat.

§. 10. Ac, vt hoc tam ſalutare decretum faciliùs obſeruetur, omnes Principes ſeculares, & alios Dominos, & Magiſtratus temporales rogamus, requirimus, & obſecramus per viſcera miſericordiæ D. N. Ieſu Chriſti, eiſdem in remiſſionem peccatorum iniungentes, quòd in præmiſſis omnibus eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Monialium Superioribus aſſiſtant, ac ſuum fauorem, & auxilium præſtent, ac impedientes pœnis etiam temporalibus afficiant.

Rogat Principes ſeculares, vt hoc opus adiuuent.

§ 11. Præmiſſis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam per Sedem Apoſtolicam approbatis, & confirmatis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam in fundatione, & inſtitutione eiſdem Monaſteriis, vel domibus, & Monialibus ſub quibuſcumque verborum formis, & clauſulis irritantibus, & aliis decretis quibuſlibet conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis; quibus omnibus, etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pro ſufficienter expreſſis habentes, quo ad effectum validitatis noſtræ conſtitutionis tantùm derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, aut ſuſpendi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Derogat contrariis.

§. 12. Per hoc autem in Monaſteriis exemptis Ordinarij locorum quo ad alia ſibi nullam credant iuriſdictionem, vel poteſtatem aliquatenus eis attributam.

Ordinarij in hoc caſu etiam in locis exẽptis procedant.

§. 13. Volumus autem, quòd præſentes literæ ad valuas Baſilicæ B. Petri Apoſtolorum Principis & in Cancellaria noſtra, ac acie campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extrauagantes perpetuò valituras conſcribantur.

Iubetur has literas publicari.

1566. Tráſumptis fidem adhiberi iubet. §. 14. Et quia difficile foret, præſentes ad ſingula quæcumque loca deferri, volumus, ac etiam declaramus, quòd earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides vbicumque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c. Datum Romæ, apud S. Petrum anno Incarnat. Dom. 1566. quarto Kalend. Iunij, Pontificatus noſtri anno 1. 1566.

CONSTITVTIO II.

Reuocat omnes licentias conceſſas mulieribus ingrediendi Monaſteria Fratrum, & prohibet tales ingreſſus ſub pœna excommunicationis ipſo facto, poſtquam harum literarum notitiam habuerint, abſolutionem ſibi reſeruando; introducentibus verò apponit pœnam priuationis, & ſuſpenſionis à diuinis.

1566.

PIVS PAPA V.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmiū. REgularium perſonarum, quæ, relicto ſeculo, Dei ſe obſequio dedicarunt, pro commiſſo nobis officio quieti conſulere cupientes, ad ea remouenda, quæ religioſum earum propoſitum impedire poſſunt, curam noſtram libenter intendimus, vt nulla re, quæ eas à diuino cultu auocet, præpeditæ, ſecundùm Ordinum ſuorum regularia inſtituta, & decretum ſacri Tridentini Concilij tranquillis mentibus gratum Altiſſimo impendere poſſint famulatum.

Motiuū. §. 1. Quia igitur & Carthuſienſium Ordinis, & aliorum regularem vitam profeſſorum quies non parum ſolet, ſicut accepimus, perturbari, propterea quòd mulieres modeſtiæ matronalis oblitæ, domos, ac Monaſteria eorum contra ipſorum inſtituta, prætextu confeſſionalium, aut aliarum literarum Apoſtolicarum ingredi audeant, ipſis etiam Abbatibus, Præpoſitis, Prioribus, & aliis Præſidentibus aliquando recuſantibus, & renitentibus, non ſine magna eorum moleſtia, nec ſine graui laicorum etiam offenſione, ac ſcandalo, ſi quando admitti nimis facilè videantur.

Prohibet prout in ſummario. §. 2. Huic rei prouidere volentes, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas facultates, ac licentias ingrediendi Monaſteria, ac domos Carthuſienſium, & aliorum quorumcumque regularium Ordinum, etiam Mendicantium, mulieribus cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & quacumque dignitate, ac præeminentia præditis etiam Comitiſſis, Marchioniſſis, Duciſſis, ſub quibuſcumque verborum tenoribus, & formis, & cum quibuſcumque etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus decretis, ab Apoſtolica Sede quomodocumque conceſſas, quarum tenores perinde, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus infererentur, haberi volumus pro expreſſis, tenore præſentium reuocamus, & caſſas, irritas, & inanes eſſe decernimus.

Introducentibus apponit pœnas. §. 3. Diſtrictè prohibentes mulieribus quidem prædictas facultates, & licentia prætendentibus ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, poſtquam harum literarum notitiam habuerint, à qua non poſſint, niſi à nobis, aut à Romano Pontifice, qui pro tempore fuerit, abſolui, præterquam in mortis articulo, ne dictas domos, & Monaſteria ingredi audeant.

Introducētibus appoſitæ pœnæ. §. 4. Ipſi verò Monaſteriorum, & Conuentuum Abbatibus, Præpoſitis, Prioribus, & aliis Præſidentibus, quocumque nomine vocentur, & eorum Monachis, Canonicis, & Fratribus, ſiue Mendicantibus, ſiue non Mendicantibus, ſub priuationis officiorum, quæ in præſentia obtinent, & inhabilitatis in poſterum ad illa, & alia omnia, & ſuſpenſionis à diuinis ipſo facto, ſine alia declaratione incurrendis pœnis, ne eas introducere, admittereuè præſumant.

§. 5. Non-

1567. §. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, & mandamus, hæ literæ ad valuas Baſilicæ B. Petri Apoſtolorum Principis, & in Cancellaria noſtra, atque in acie campi Floræ de more publicentur. 1567.

Derogat contrariis, & has literas publicari iubet.

§. 6. Quia verò difficile foret has literas ad omnia loca deferri; volumus, & declaramus, vt earum exemplis, & tranſumptis manu ſcriptis, vel impreſſis, & manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis, par vbique fides habeatur, ac ſi præſentes exhibitæ eſſent, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 24. Octob. 1566. Pontif. noſtri anno 1.

Tráſumptis fidem adhiberi iubet.

CONSTITVTIO. III.

Numerat quadraginta grauamina illata Mendicantibus ab Epiſcopis, & Parochis, à quibus eos liberat, multa loca Concilij Trid. declarando; poſtremò confirmat omnia Mendicantium priuilegia.

PIVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI, 1567.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Hæc in modum edita eſt à Laërtio Cherubino cuius fides nō poteſt eſſe ſuſpecta, ſicut & Roderici, Quarantæ, Paſſatelli, & aliorum Regularium.

Procemiū, & Motiua, decreti huius.

ETſi Mendicantium Ordines, qui ſedulum in vinea Domini quotidie exhibere non ceſſant famulatum, ſummo ſemper ſtudio, etiam dum in minoribus eſſemus, amplexi ſumus, ad ſummi tamen Apoſtolatus apicem, meritis licet imparibus, diuina fauente clementia, aſſumpti, dum id mente recolimus, facere non poſſumus, quin eos propenſiori charitate, & paterno affectu amplectamur, ac exinde pro ſuis ſanctis ſtudiis, honeſtiſque laboribus, proque ſalute animarum ab Apoſtolica Sede, cuius continuè pacem, & dignitatem Ordines ipſi fortiter tutati ſunt, tam ſpiritualia, quàm temporalia ſubſidia, ornamentaque acceperint, & accipiant, quibus & ſancta ſua officia, ac vitam ſuam regularem faciliùs, atque expeditiùs exequi, & tranſigere poſſint, & cæteræ religioſæ perſonæ, Ordineſque alij exemplo ipſorum promptiores, alacrioreſque ad ſua officia perſoluenda reddantur.

Vid. quæ aduerſus prætenſam huius Bullæ reuocationem ſcribūt *Henriquez, Thomas à Ieſu, Lamas* & alij.

Ponit 40. grauamina Mendicantibus illata.

§ 1. Hinc eſt, quòd nos attendentes, pleroſque ex venerab. Fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis, qui eoſdem Ordines præcipuè tamquam fructiferos in agro Domini palmites & colere, & adiuuare deberent, non ſolùm id exequi negligere, verumetiam, Concilij Trid. decretis in prauum ſenſum retortis, eos, & eorum quemlibet variis afficere incommodis, & perturbationibus, eorumque priuilegiis non modicum afferre grauamen conantur. Quidam enim Epiſcopi, vt accepimus, nolunt admittere quoſdam Regulares ad prædicationem etiam in ſuis Eccleſiis faciendam, quamuis de eorum habilitate ad huiuſmodi opus exercendum habeant bonum teſtimonium à ſuis Superioribus. Alij verò volunt, vt nedum ſemel, ſed etiam pluries in anno coram ipſis, vel eorum Vicariis prædicatores præſententur, ac pro licentia prædicandi, quam non niſi in ſcriptis dare volunt, aliquid quandoque exigunt. Alij etiam Epiſcopi maximam Regularibus iniuriam irrogare videntur, dum præter ordinem, & veterem conſuetudinem, abſque vlla ratione quoſdam reiiciunt, & quoſdam pro eorum libito admittunt ad prædicationem huiuſmodi habendam in locis ſuæ Diœceſis. Quorumdam etiam locorum Ordinarij quoſdam Religioſos probos viros, & idoneos, etiam à ſuis Superioribus approbatos, ad confeſſiones audiendas admittere nullo modo volunt. Quidam ex eis volunt, non ſolùm ſingulis annis, ſed etiam pluries in anno in aliquibus partibus eoſdem Confeſſores ſibi præſentari. In aliquibus verò Oppidis, tam Epiſcopi, ſeu eorum Vicarij, quàm Presbyteri Curati nolunt, vt Fratres Mendicantes vocati ad audiendas confeſſiones infirmorum, maximè ſi infirmitas eſt grauis, aut

Primū grauamen vide § 3.
2. Vide §. 4.
3. Vide §. 4.
4. Vide §. 4.
5. Vide §. 4.
6. Vide §. 4.

1567. etiam ſanorum in priuatis illorum domibus, vel alibi, præterquam in ſuis Ec- 1567.
7. Vide §. 5. cleſiis, aut Monaſteriis, poſſint accedere. Nonnulli etiam audent Confeſſo-
res Monialium, qui pleno iure ſubſunt Regularibus, examinare, cum tamen
id minimè per Concilium decernatur; ſicut & de Fratribus, qui ſunt audituri
8. Vide §. 6. confeſſiones aliorum Fratrum. Quidam etiam in aliquibus partibus nituntur
aſſerere, ſeu facere, ne quiſquam infra annum poſſit ſacram Euchariſtiam in
Eccleſiis Mendicantium recipere, neque etiam Moniales Tertiarias nuncupa-
tas ſuorum Ordinum, vt aliqui aſſerunt, in aliquibus partibus fieri, cùm ta-
men ſolùm in Paſchate quo ad ſeculares dumtaxat, iuxta priuilegia Summo-
rum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, eiſdem Ordinibus conceſſa, id
9. Vide §. 7. obſeruari debeat. Alij verò Epiſcopi, ſeu eorum Vicarij audent ad eorum libi-
tum dare licentiam quibuſcumque, quæcumque Monaſteria Monialium,
etiam S. Claræ ingrediendi, etiamſi Regularium curæ ſubdita ſint. Quidam
10. Vide §. 8. verò ſub prætextu exquirendi voluntates puellarum, ante profeſſionem ea-
rum volunt eas extrahere à Monaſteriis, & per longum tempus alibi detinere,
ipſaſque puellas, ſeu nouitias de pleriſque rebus interrogant, neque neceſſa-
riis, neque in decreto Concilij Tridentini deſuper contentis, ex quibus non
11. Vide §. 9 modica poteſt oriri occaſio ſcandali. Alij verò plerique noluerunt quoſdam
Regulares aliarum Diœceſum ſacris Ordinibus initiare, ac etiam à ſui Ordinis
12. Vide §. 10. Prælatis approbatos admittere nolunt. Aliqui verò ſingulis Dominicis diebus
in ſuos parochianos ad ſonum campanæ excommunicationem promulgant, vt
non poſſint intereſſe Miſſis, concionibus, & diuinis officiis, niſi in propria
Parochia. Alij verò in aliquibus partibus in eorum Eccleſiis conciones ſacræ
13. Vide § 10. ſcripturæ, & ſermones pro mortuis haberi nolunt; Et ſi aliquid ipſis relictum
fuerit, vt ab ipſis Miſſæ dicantur, vel alia officia pro mortuis celebrentur, ipſi
ſibi ea vſurpant, dicentes, quòd ipſi ea exequi non poſſunt, quia ipſi ſunt pa-
14. Vide §. 10. ſtores. Alij verò ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & exilij per decen-
nium à Diœceſi pœna inhibuerunt, ne Miſſæ in eorum Eccleſiis celebrentur
15. Vide §. 10. in diebus feſtiuis, antequam Rector parochialis Eccleſiæ celebrauerit. Alij
etiam nolunt, vt dum prædicatio in Eccleſia cathedrali habetur, alibi prædi-
16. Vide §. 11. cetur. Ac inſuper in quibuſdam omnem ordinem, & quietem perturbant,
dum controuerſias iamdiu ſopitas, & extinctas ſuper præcedentia excitarunt,
& vbi nullæ erant, pepererunt, dum pro arbitrio, & voluntate eorum hos
17. Vide §. 12. illis præferre voluerunt. Quidam etiam Epiſcopi volunt, Regulares à cura
animarum excludi, & illam ſolis presbyteris ſecularibus committi. Quidam
18. Vide § 13 verò quartam funeralium extendere volunt etiam ad Miſſas, legata, & alia
19. Vide §. 14. quæcumque quæ domibus Regularium relinquuntur. Alij autem volunt
quartam partem omnium eorum, quæ etiam pro ornamento Eccleſiæ, pal-
liorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & eorum etiam, quæ pro vi-
20. Vide §. 15. ctu Fratrum relinquuntur. Aliqui etiam in quibuſdam partibus volunt, vt
non ſolùm ius ſepulturæ ſolui conſuetum, quod ſemper ſoluitur, neque de-
negatur, ſed etiam omne illud, quod Eccleſiis Ordinum ad eorum libitum
partes dant, quando ſepeliuntur ibidem defunctorum corpora, id totum
Curatis etiam de nouo ſoluatur, inſtanter conantur, impedientes, ne aliter
corpora defunctorum ad Monaſteria Fratrum deferantur; vnde in hoc ma-
21. Vide §. 16. ximè tam partes, quàm ipſos Fratres grauari contingit. Aliqui verò etiam ex
locis Mendicantium, qui curam habent animarum, volunt pro ſeminario
22. Vide §. 16. decimas exigere, ac in caſu renitentiæ etiam pignus exigunt. Alij autem
præfatos Fratres, ac Moniales ſub eorum cura degentes ſubſidium regium
perſoluere cogunt, cùm multæ earumdem Monialium vix habeant pro ea-
rum victu, & veſtitu neceſſaria vitæ. Alij etiam in quibuſdam partibus pau-
23. Vide §. 17. peres Mendicantes eleemoſynas petere prohibent pro eorum dumtaxat ſu-
ſtentatione, &, ſi inuenerint eos panem, vel aliquid aliud ſimile amore
Dei ſibi collatum portantes, quandoque ab eis auferre minantur, afficientes
24. Vide §. 18. graui iniuria, & cōtumelia. Nōnulli verò Epiſcopi, vel Capitula Canonicorum
pauperes Mendicantes, tam Fratres, quàm Moniales ſuorum Ordinum, tam de
redditibus

1567. redditibus bonorum, ſi quæ habent, quàm de poſſeſſionibus, vineis, agris, & 1567.
aliis ſuis bonis quibuſcumque non ſolùm largitione fidelium ſibi conceſſis, ſed
etiam aliàs iuſtis de cauſis ab eis acquiſitis, ac pecuniis emptis, ſibi decimas, ac
primitias aliis reſpectiuè ſoluere cogunt. Alij autem auſi ſunt inquirere, & 25 Vide §.
proceſſus facere contra aliquos Regulares intra clauſtra delinquentes, vel de 18.
quorum delictis aliqua erat ſuſpicio, non expectata ſuorum Superiorum cen-
ſura. Alij verò Epiſcopi Monialium Monaſteria ingredi, & illa ingrediendi li- 26. Vide §
centias aliis concedere, & aduerſus illas proceſſus formare, ipſorum Ordinum 7.
Superioribus irrequiſitis, præſumunt. Aliqui etiam dominium temporale ſu- 27 Vide §. 7.
per Moniales habere prætendunt. Nonnulli verò frequentiſſimè Regulares 28 Vide §.
citant, & iuriſdictioni ſuæ ſubiicere tentant, ac eorum Conuentus occupant, 7. 29 Vide §.
ipſos expellendo, ac in ipſos iuriſdictionem, vel poteſtatem exercent. Aliqui 19
verò ipſos carceribus abſque cauſæ cognitione mancipant, ac manibus, pedi-
buſque laborant, vt Regulares Mendicantes ſuæ ditioni ſubiiciant, & vſque
adeo ſe intromiſerunt in gubernatione Conuentuum, & in correctionibus
Fratrum, vt Prouincialibus, & Generalibus nullus ampliùs videatur relictus
locus, aut vlla iuriſdictio. Aliqui autem Conuentuum Priores & Guardianos 30. Vide §. 19.
rationes, & computa facere cum Syndicis Conuentuum huiuſmodi prohi- 31. Vide §.
bent. Fratres quoque, qui ad Epiſcopos huiuſmodi recurſum habent, à Prio- 20.
ribus, & Guardianis præfatis caſtigari, & puniri interdicunt. Inhibent quoque 32. Vide §. 20.
Superioribus Ordinum, ne faciant proceſſus contra fratres, ac in ipſos impe-
rium, & brachium ſeculare exercent. Alij verò ipſos extra clauſtra degentes 33. Vide §.
ſub eorum protectione recipiunt, eoſque ſic permanere permittunt; eoſque 21.
etiam, inuitis ſuis Superioribus, detinent. Aliqui verò bonorum ipſorum Fra- 34. Vide §.
trum, tamquã ad eos, ſi extra clauſtra defuncti fuerint, ſpectantium, poſſeſſio- 22.
nem occupare præſumunt, & ad habitum Religionis reuerſis ſua bona conſi-
gnare nolunt. Ac etiam vniones à Sede prædicta, aut aliàs ritè factas de bene- 35. Vide §.
ficiis Eccleſiaſticis impediunt, & ſibi relaxari debere volunt, & contradicto- 23.
res excommunicationis gladio feriunt. Alij verò, Regulares campanas diebus 36. Vide §. 24
feſtiuis pulſare, vel eodem tempore, quo ipſi celebrant, Miſſas celebrare no-
lunt. Aliqui etiam pro licentia danda ædificandi quamdam domum regula- 37. Vide §.
rem, triginta, vel quadraginta ducatos exigere non erubuerunt. Alij verò eos 25. 38 Vide §
mortuorum corpora aſſociare; alij autem illos cum Parocho ſimilia munera 15. & 26.
ſubire non permittunt, niſi maior Canonicorum pars interuenerit. Alij verò 39. Vide §.
mortuorum officia in Regularium Eccleſiis peragi nolunt, niſi cum ipſorum 27.
præſentia, & ipſorum Moniales, vel alias perſonas, etiamſi in earum funere
Parochus interuenire non deberet, ſepelire prohibent, niſi ipſi Parocho priùs
certum quid ſolutum fuerit, & ſi aliquem ipſi ſciuerint in Regularium Eccle-
ſiis ſepulturam elegiſſe, eum, vt dicitur, non ante ad illas deferre ſinunt, quàm
ad Parochi Eccleſiam delatum, ibique officium peractum fuerit. Poſtremò ve- 40 Vide §.
rò teſtamenta ſine presbyterorum præſentia fieri prohibent, & ſi quid ipſis Re- 28.
gularibus relictum fuerit, id, aſſerentes contra Concilij Trid. Canones eſſe,
reuocare omnino procurant.

§. 2. Ac propterea volentes præmiſſis, ac aliis ſimilibus exceſſibus, & graua- Declarare
minibus ex noſtri paſtoralis officij debito prouidere, attendentes etiam, illos, Concilia ad
qui onus diei, & æſtus tam in prædicationibus, quàm in cæteris ſpiritualibus Papam ſpe-
muneribus quotidie ſuſtinent, niſi etiam aliquantiſper ſubleuentur, facile fo- ctat.
re, vt oppreſſi, à ſuis officiis omnino deſiſtant, ne in poſterum eis aliquod infe-
ratur grauamen, Concilij Trid. huiuſmodi decreta, quorum falſa, ſeu minùs
vera intelligentia præmiſſa irrepſerunt, quorumque declaratio non niſi ad nos
ſpectat, modo, & forma infraſcriptis declaranda cenſuimus.

§. 3. Nos igitur motu proprio, non ad alicuius inſtantiam, ſed de mera deli- Mendican-
beratione, & ex certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine tes poſſunt
declaramus, Canonem ſeſſ. 24. cap. 4. per quem omnibus Regularibus etiam in ſuis Ec-
in ſuorum Ordinum Eccleſiis, contradicente Epiſcopo, prædicationis offi- cleſiis ad
cium interdicitur, Mendicantium Ordinum Fratres huiuſmodi, quando à ſuis ſuũ libitum prædicare.

1567. Generalibus, vel eorum Miniſtris Prouincialibus ad id deputati fuerint, non 1567.
comprehendere, neque eos afficere poſſe; immo volumus, quòd in ſuis Eccleſiis, quando eis placuerit, licitè, & abſque vllo impedimento, vel contradictione, etiam Epiſcopi, niſi ipſe prædicauerit, prædicare poſſint.

Mendicantes poſſunt vbique confeſſiones audire.

§. 4. Quod verò in ſeſſ. 23. cap. 15. circa confeſſiones à Regularibus non audiendas ſtatuitur, hoc etiam dictorum Ordinum Fratres à præfatis ſuis Generalibus, vel Miniſtris Prouincialibus ad audiendas confeſſiones vtriuſque ſexus Chriſti fidelium approbatos, vt præmittitur, minimè comprehendat, ita vt à confeſſionibus audiendis, tam intra eorum Eccleſias, domos, quàm extra minimè prohibeantur, ſuper hoc literas fel. rec. Pauli Papæ IV. etiam prædeceſſoris noſtri, concedentes eiſdem Fratribus Mendicantibus regularis obſeruantiæ poſſe confeſſiones ſecularium perſonarum, etiam infirmarum, etiam extra domos, & Monaſteria ſua, & vbilibet audire, approbando, & de nouo concedendo. Statuimus etiam, quòd ille, qui ſemel in vna Diœceſi admiſſus per Epiſcopum fuerit, ſemper in eadem Diœceſi habeatur pro admiſſo, nec ampliùs examinari, vel præſentari in dicta Diœceſi debeat, tam quò ad prædicationes faciendas, quàm quò ad confeſſiones audiendas: Nec aliquid pro prędictis exigi, vel recipi debeat.

Confeſſores Fratrum, & Monialiũ, neque etiã Lectores examinẽtur ab Epiſcopis.

§. 5. Confeſſores verò Monialium, quæ degunt ſub cura Regularium, ab Ordinario examinari nolumus; quemadmodum neque etiam Fratres, ſi debeant audire confeſſiones aliorum Fratrum, examinari debent. Lectores inſuper ex eiſdem Fratribus, & in Theologia graduati, qui cum licentia ſuorum Superiorum ad gradum admiſſi fuerint, cum de ipſorum doctrina ambigendum non ſit, tam confeſſiones audituri, quàm prædicationis munus ſubituri, ab Epiſcopis minimè examinentur.

Euchariſtiæ Sacramentum miniſtrare poſſunt; & in feſtis ſuorũ Ordinum interdicta ſuſpenduntur.

§. 6. Ipſique Chriſti fideles Sacramentum Euchariſtiæ, Reſurrectionis Dominicæ feſtiuitate dumtaxat excepta, ſumere, eiſque illud per Fratres huiuſmodi adminiſtrari valeat, nec ad illud faciendum per locorum Ordinarios, aut Eccleſiarum Rectores præfatos, ſeu alios quoſcumque (illorum licentia minimè requiſita) etiam ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & aliis pœnis cogi, vel compelli poſſint, ſeu debeant, etiam decernimus, & declaramus. Et licet in ſeſſ. 25. cap. 12. caueatur, quòd cenſuræ, & interdicta Eccleſiaſtica, etiam à locorum Ordinariis promulgata, mandante Epiſcopo, à Regularibus in eorum Eccleſiis publicari debeant, tamen ſi tempore celebrationis alicuius ex feſtis Sanctorum Ordinum eorumdem, ac aliis feſtiuitatibus iuxta eorumdem Ordinum priuilegia Apoſtolica, interdictum huiuſmodi emanauerit, illud in præfatis feſtiuitatibus, & earum octauis ſuſpendimus.

In Moniales Superioribus Regularibus ſubiectas Epiſcopi nullatenus ſe impediant.

§. 7. Cumque inhoneſtum ſit, quemlibet in alienam meſſem falcem iniicere; cumque Monialium Monaſteria non niſi de Epiſcopi, vel Superioris licentia, & in caſibus neceſſariis aliquis ingredi præſumat, in ſeſſ. 25. cap. 5. prohibetur; hoc tantùm in illis Monaſteriis locum habere volumus, quæ Ordinariis ipſis pleno iure ſubſunt, in quibus in caſibus neceſſariis ipſi dare licentiam poſſint, & non in aliis Monaſteriis: Ita vt in præfatis Monaſteriis, quæ Ordinariis ipſis pleno iure non ſubſunt, ipſi Ordinarij illa ingredi non poſſint, prout in Regulis earum, ſeu de iure ſtatuitur; & eis aliquos proceſſus aduerſus Moniales ipſas, ſeu Fratres huiuſmodi propterea, ſeu aliàs, ipſorum Ordinum Superioribus irrequiſitis, quoquo modo formare, aut facere poſſe omnino prohibemus, ita vt aliquam iuriſdictionem, ſeu aliquod quodcumque dominium in Moniales, & Fratres huiuſmodi reſpectiuè habere, exercere, aut exequi nullatenus poſſint, aut debeant; immo illas, & illos omnes ab eorum ſuperioritate, dominio, & iuriſdictione, & poteſtate eximimus, & liberamus, prout eis conceſſum eſt per ſua priuilegia à Sede præfata obtenta. Et ita præfatæ Moniales, ac Fratres ſint excluſi à ſuperioritate, & iuriſdictione Ordinariorum reſpectiuè huiuſmodi, vt etiam in illarum, vel illorum Syndicis, aut Procuratoribus deputandis, vel in diſponendis illorum facultatibus, vel ad alia ſibi non competentia facienda vllatenus non ſe intromittant. Nec etiam Ordinarij ipſos Re-

gulares

1567. gulares præfatos citare, & iuriſdictioni ſuæ ſubiicere, ac eorum Conuentus occupare, ipſos ab eis expellendo, ac in ipſos iuriſdictionem aliquam, & poteſtatem exercere, vt præmittitur, aut ipſos carceribus mancipare, & contra eos aliud facere poſſint, vt ſuæ ditioni ſubiiciantur. 1567.

Examen puellarum Deo dicandarum quomodò, & quando ab Epiſcopis fieri debeat.

§. 8. Volumus etiam quòd puellarum Deo dicandarum, an ſcilicet coactæ, vel ſeductæ fuerint, examen faciendum, non niſi infra quindecim dies, poſtquam iuxta Concilium Tridentinum Epiſcopi, vel eorum Vicarij requiſiti fuerint, fieri poſſit; Quibus elapſis, ampliùs in hoc illis ſe intromittere non liceat. Cuius occaſione nec Epiſcopus, nec eius Vicarius intra ſepta Monaſteriorum ingrediantur, ſed ſtent ante cratem ferream. Et interrogationes alias, quàm eas, quas præfatum Concilium Trid. iubet, eis fieri omnino prohibemus. Ac ſimiliter volumus, quòd puellæ, ſeu nouitiæ ipſæ ad alias interrogationes reſpondere minimè teneantur.

Mendicātes à quocumq; Epiſcopo ordines poſſunt ſumere. Vide ſupra, in cōſt. 2. Sixti IV. à num 33.

§. 9. Seſſione verò 23 cap. 8. Neminem, niſi à proprio Epiſcopo ordinari poſſe ſtatuens, in Regularibus locum non habere omnino declaramus. Ita quòd Fratres huiuſmodi præfatos etiam ſacros Ordines à quolibet, Antiſtite gratiam, & communionem Apoſtolicæ Sedis habente, Ordinarij loci minimè requiſita licentia, in locis, ſeu domibus Fratrum huiuſmodi, aut alibi recipere poſſint.

Poſſũt ſemper, & vbique Miſſas celebrare, etiam antequam Parochus celebrauerit.

§ 10. Et inſuper ſeſſ. 22. decretum, per quod populum ſæpe ad ſuas Eccleſias, ſaltem Dominicis, & maioribus feſtiuis diebus conuenire debere monet, inſequendo, volumus, quòd Fratribus Mendicantibus huiuſmodi non ſolùm prohiberi non poſſit, ne Miſſas, & alia diuina Officia faciant in eorum Eccleſiis, verumetiam in quibuſcumque aliis, vbi celebrari Miſſas ſolitum eſt, etiam ipſis non vocatis, ſeu ad id requiſitis, celebrare valeant; Ac etiam quòd conciones, & lectiones ſacræ Scripturæ, & ſermones pro mortuis etiam in Eccleſiis facere, ac eleëmoſynas pro celebrandis huiuſmodi Miſſis, & aliis diuinis Officiis peragendis, ſi eis illas donari, ſeu relinqui contingat, recipere: Necnon Miſſas, & diuina Officia huiuſmodi etiam in diebus Dominicis, vel feſtiuis, etiam antequam Rector parochialis Eccleſiæ celebrauerit, celebrare, & facere, & quando eis videtur, etiamſi tunc in Eccleſia cathedrali prædicetur, prædicare, ac etiam quicumque vtriuſque ſexus Chriſti fideles totius anni tempore illas, & illa in Eccleſiis Fratrum huiuſmodi audire poſſint; Ipſique Chriſti fideles vllatenus deſuper moleſtari, aut impediri per locorum Ordinarios, ſeu Rectores parochialium Eccleſiarum, aut alios quoſcumque vllo pacto, cauſa, vel occaſione non valeant, ſeu debeant, ſed præfati Chriſti fideles audiendo Miſſas, & alia diuina Officia in Eccleſiis Fratrum huiuſmodi diebus Dominicis, aut feſtiuis, præcepto Eccleſiæ de illis audiendis ſatisfeciſſe cenſeantur.

Controuerſiæ de præcedentia ab Epiſcopis quomodo dirimendæ.

§. 11. Controuerſias autem omnes de præcedentia, quæ eadem ſeſſ. 25. cap. verò 13. per Epiſcopum terminari mandantur, non niſi durantes per illum dirimi, finitas autem nullo pacto innouari poſſe ſtatuimus.

Regulares poſſunt admitti curam animarum ſecularium ſuis Conuētibus annexam.

§. 12. Cúmque licet cap. 11. ſeſſ. 25. ſtatuat, quòd in domibus virorum, ſeu mulierum, quibus animarum perſonarum ſecularium cura imminet, nulli etiam ad nutum amouibiles inibi deputentur, niſi de Ordinarij conſenſu, ac præuio examine huiuſmodi præcedente, ad curam huiuſmodi admitti poſſe omnino volumus præfatos Regulares.

Quarta funeralium quomodo ſoluenda.

§. 13. Quartam autem funeralium, de qua ſeſſ. 25. cap. 13. nequaquam ſoluere teneantur Monaſteria, quæ à quadraginta annis citra fundata exiſtunt, poſtquam Concilium ipſum loquitur tantùm de Monaſteriis ante annos quadraginta fundatis, quæ ipſam quartam ſoluere conſueuerunt; & vbi ſolui conſueuit, id tantùm ceræ, & aliorum, quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore, quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur, non autem de Miſſis, ſeu legatis, vel aliis, Fratribus ipſis, ſeu Monialibus huiuſmodi relictis, aut aliàs quomodolibet donatis, ſolui debet; ſicque intelligi Concilij decretum quò ad quartam huiuſmodi ſoluendam debere decernimus. Vbi verò non eſt conſuetudo ſoluendi quartam huiuſmodi, de nullo ſupraſcriptorum ſolui debere declaramus.

1567. §. 14. Nec ad quartam, ſeu aliam partem omnium eorum, quæ etiam pro ornamento Eccleſiæ, palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum, quæ dictis Eccleſiis relinqui, vel dari contigerit, etiamſi pro victu Fratrum, aut aliàs relinquantur, aliquid contribuere teneantur. 1567.

Nec etiam tenentur ad quartam relictorum. Vide in cõſtit. Pyrrhi, nu. 54.

Nõ poſſunt impediri, quo minus corpora defunctorum ad ſuas Eccleſias tumulanda deferant.

§. 15. Ac etiam ius ſepulturæ ſolui tantùm conſuetum Curatis, & non aliquid aliud eis ſolui debeat, quamuis partes ad earum libitum Eccleſiis Ordinum huiuſmodi, ſeu eorum Fratribus alia quæcumque tribuant, ſeu eleëmoſynas elargiantur, quando ſepeliuntur ibidem corpora mortuorum huiuſmodi. Nec propterea impediri debeant, quin poſſint defunctorum corpora præfata ad eorum Eccleſias tumulanda deferri facere.

Non tenentur ad contributionem pro ſeminario, aut decimarũ, &c. etiamſi curam animarum habeãt.

§. 16. Inhoneſtum quoque eſſe cenſentes, Mendicantium Ordines ad aliquorum onerum contributionem teneri, illos, illorumque loca, etiamſi curam animarum habeant, ac quæcumque beneficia illis vnita ad contributionem pro ſeminario, aut decimarum aliquarum ſolutionem, immo illos, & eorum domos, Monaſteria, beneficia, & loca quæcumque, & ab illis quomodolibet dependentia, eorumque poſſeſſiones, vineas, agros, & prata, ac alia bona quæcumque, tam ad ipſos, quàm ad Moniales præfatas, etiam largitione fidelium, ſeu aliàs iuſtis de cauſis ab eis acquiſita, ac pecuniis empta, vel aliàs quomodolibet pertinentia minimè teneri, illoſque & illas à quibuſcumque decimis, primitiis, quartis, mediis, & aliis fructuum partibus, necnon ſubſidiis charitatiuis, etiam per nos conceſſis, ad quorumcumque etiam Regum, Principum, & Dominorum temporalium inſtantiam, quacumque etiam vrgentiſſima, & de neceſſitate exprimenda cauſa, ac etiam aliis quibuſcumque oneribus, tam ordinariis, quàm extraordinariis, etiam ratione fructuum, olerum, virgultorum, lignorum, beneficiorum, & aliarum quarumcumque rerum, tam pro victu, quàm veſtitu, aut aliàs ſibi neceſſariarum quomodolibet, etiam auctoritate Apoſtolica nunc, & pro tempore impoſitis, ita vt penitus, & omnino ad alicuius rei contributionem minimè teneantur, omnino eximimus, & liberamus, illoſque, & illas, ad illos, & illa, etiamſi ſeculares, & aliæ perſonæ quæcumque in eas exigendi poſſeſſione fuerint, minimè teneri debere volumus; Nec ſub cap. 12. ſeſſ. 25. comprehendi poſſe, vel debere decernimus.

Mendicãtes poſsũt eleëmoſynas quærere.

§. 17. Quod verò de vſu quæſtorum eleëmoſynarum auferendo loquitur ſeſſ. 21. cap. 8 id ad Mendicantium Ordines nullo modo referri poſſe, vel debere, etiam decernimus: quin potiùs, cum eleëmoſynis huiuſmodi viuere cogantur, eis id facere liberum omnino eſſe declaramus.

Epiſcopi quomodò Regulares notorie delinquentes punire poſſint.

§. 18. Quoniam verò ex nimia Epiſcoporum ſibi irrogata auctoritate, ipſi perſonas Regulares ſuæ iuriſdictioni ſubiicere omnino ſtudent, ac decreto Concilij præfati ſeſſ. 25. cap. 14. edito, quo cauetur, quòd ſi Regularis intra clauſtra exiſtens, & extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo ſcandaloſus ſit, termino ab Epiſcopo præfigendo, à ſuo Superiore omnino puniatur; ſin minùs, ab Ordinario delinquens puniri poſſit, confiſi, variis, indebitiſque grauaminibus Regulares afficiunt: Ordinarios præfatos aliquid contra Regulares in clauſtris degentes huiuſmodi, quouis prætextu, occaſione, vel cauſa innouare non poſſe, vel debere, nec aliquos proceſſus contra ipſas perſonas regulares formare, aut facere poſſe volumus, niſi propter manifeſtum ſcandalum, & ſuorum Ordinum Superioribus priùs conſultis, & negligentibus, alioquin omnia, & ſingula contra præmiſſa facta, & geſta, ac facienda in futurum pro nullis, & infectis habeantur.

Epiſcopi nõ ſe intromittant in gubernatione Regularũ.

§. 19. Neque etiam ſe intromittant vllo pacto, aut aliqua ratione in gubernatione Conuentuum, tam Fratrum, quàm Monialium huiuſmodi, & illorum correctionibus; ſed omnia iſta, & alia neceſſaria ad correctionem, & gubernationem Fratrum, aut Monialium huiuſmodi, eorum Generalibus, ac Miniſtris, ſeu Prouincialibus, vel aliis eorum, aut earum reſpectiuè Superioribus, etiam ratione computa faciendi cum Syndicis Conuentuum huiuſmodi omnino relinquatur, nec vllo modo in prædictis per ſe, vel alios ſe intromittant.

§. 20. Fratres quoque, ſi contigerit eos ad huiuſmodi Ordinarios recurſum

1567. habere, à præfatis Generalibus, Miniſtris, ſeu Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, & aliis Superioribus caſtigari, & puniri poſſe, & debere, neque ipſos Ordinarios præfatis Superioribus Ordinum huiuſmodi vllatenus inhibere; Quinimmo præfatos Superiores proceſſus contra Fratres ſuos, & Moniales huiuſmodi, quando opus fuerit, circa delictorum inquiſitionem, vel caſtigationem facere poſſe decernimus, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. 1567.

Fratres recurrentes ad Epiſcopos, à suis Superioribus puniantur.

§. 21. Inhibemus etiam ipſis Ordinariis, ne Fratres extra clauſtra degentes ſub eorum protectione recipiant, eoſque, inuitis ſuis Superioribus, detineant.

Epiſcopi Fratres extra clauſtra degentes ſub protectione non recipiant.

§. 22. Prohibemus quoque eiſdem Ordinariis, ne aliquomodò ſe intromittant in bonis dictorum Fratrum extra clauſtra ſuorum Monaſteriorum pro tempore degentium, ſiue decedentium, & quamuis in habitu, ſiue abſque habitu moriantur, volumus, quòd eorum bona mobilia, & immobilia, ad Ordinem, quem profeſſi ſunt, pertineant, diſponenda iuxta conſtitutiones, ſeu ordinationes præfatorum Ordinum, neque illa Ordinarij præfati occupare præſumant, immo huiuſmodi, & ad habitum Religionis reuertentium bona omnia Monaſteriis ipſis, cum ea, quæ acquirit Monachus, de iure Monaſterio acquirantur, pertinere etiam decernimus.

Bona Fratrũ decedentium extra clauſtra etiã ſine habitu, ad Ordinem, quem profeſſi ſunt, pertinent.

§. 23. Ac ipſis Ordinariis, ne quaſcumque vniones, etiam perpetuas, à Sede prædicta, vel alias, vt præfertur, hactenus factas, & pro tempore faciendas de beneficiis Eccleſiaſticis, ſeu illorũ fructibus, quin ſuum ſortiantur effectũ impediant, omnino etiam prohibemus, & cenſuras Eccleſiaſticas, & alias pœnas per eos in contradictores pro tẽpore latas, nullius eſſe roboris, vel momenti ſimiliter decernimus, & declaramus. Inſuper volumus, quòd præfati Regulares, bus cura animarum eſt, poſſint per ſe ipſos iuxta ſuorum Superiorum ordinationem, aut alios Vicarios, ſeu Capellanos ſeculares, ipſorum Regularium nutu amouibiles, ab eis deputatos, & ab Ordinario pro idoneis nominatos, & approbatos, præfatam curam exercere, neque in eorum deputatione, vel amotione, neque alicuius partis fructuum conſignatione pro præfatis Capellanis, ſeu Vicariis ſecularibus, ſi per tales curam exerceri contigerit, Epiſcopi vllo pacto ſe intromittant.

Epiſcopi vniones non impediant, & [illegible] Regulares curam animarum ſuis Eccleſiis annexã per ſe ipſos, vel Capellanos ad ſuũ nutum amouibiles exercere.

§. 24 Prohibemus inſuper eiſdem Ordinariis, ac aliis quibuſcumque perſonis, ne impediant ipſos Fratres, quando eis placuerit, tam in diebus Dominicis, ſeu feſtiuis, aut aliis totius anni temporibus campanas pulſare, & etiam tempore, quo ipſi celebrauerint, Miſſas celebrare, necnon mortuorum corpora aſſociare, & illa per Fratres ipſos, quando in Eccleſiis ſuis præfatis delata fuerint, abſque præſentia Rectorum Eccleſiarum huiuſmodi ſepeliri facere, ac officia mortuorum huiuſmodi peragi poſſe, neceſſariamque præſentiam Rectorum, aut aliorum Clericorum, quin infirmi liberè ſua poſſint condere teſtamenta, minimè eſſe, ac ipſos Regulares legata, aut quæuis alia ſibi in teſtamentis relicta exigere, & obtinere poſſe; neque aliquod ius in contrarium eſſe decernimus, & declaramus.

Ordinarij non poſſunt impedire Fratres quocumq; tempore pulſare cãpanas, & Miſſas celebrare, &c.

§. 25. Licentias verò pro conſtruendis domibus regularibus, quæ 3. cap. ſeſſ. 25. ſine de Ordinarij licentia conſtrui prohibentur, gratis omnino dari, & non niſi legitima ſubſiſtente cauſa, Superioribus explicanda, illas recuſari poſſe.

Licentiam conſtruendi Conuentus gratis dare debẽt Epiſcopi, quam ſine legitima cauſa negare non poſſunt.

§. 26. Necnon Fratres præfatos etiam ſolos mortuorum corpora aſſociare, ac mandatum in die Cœnæ Domini fieri ſolitum, in Eccleſiis, ſeu domibus Fratrum cuiuſlibet Ordinis prædictorum ſolemniter facere, & prædicta die prædicare hora, qua eis videbitur, nec per locorum Ordinarios, aut Rectores Eccleſiarum, ſeu alios quoſcumque prohiberi poſſe etiam decernimus, & declaramus.

Fratres poſſunt etiam ſoli corpora aſſociare, & mandatum in die Cœnæ facere.

§. 27. Mandantes etiam vniuerſis locorum Ordinariis, ne mortuorum officia agere Rectores parochialium in Eccleſiis ipſorum Fratrum contra illorum voluntatem permittant. Ac Moniales dictis Fratribus ſubditas, vel perſonas ſepulturam in eorum Eccleſiis eligentes, nulla ſoluta Parocho portione, ſepelire, vel, ſi Fratres ad mortuorum corpora aſſocianda vocati fuerint, illa abſque

Officia defunctorum in Eccleſiis Fratrum Parochi facere nõ poſſunt, nec corpora ſepelire abſque Fratribus ad ea ſepelienda vocatis.

1567. Fratrum huiuſmodi præſentia ſepeliri facere audeant, vel præſumant. 1567.

Abrogat vſum non faciendi teſtamenta ſine Parochis.

§. 28. Cumque maximè deceat, liberam eſſe cuiuſuis teſtantis voluntatem, prauum illum vſum paruo adhuc tempore, vt præfertur, introductum, per quem teſtamenta abſque presbyterorum præſentia fieri interdicuntur, omnino abrogamus.

Ad quas proceſſiones vocati Fratres accedere teneantur.

§. 29. Poſtremò quod cap. 13. seſſ. 25. cautum fuit, quòd omnes ſcilicet tam Clerici, quàm Regulares quicumque ad publicas proceſſiones vocati, accedere compellantur; id quò ad Fratres præfatos, de illis tantùm proceſſionibus intelligi volumus, ad quas ſecundùm conſuetudinem antiquam locorum ſoliti ſunt accedere, vel quæ pro bono pacis Eccleſiæ, vel pro victoria contra infideles indicuntur. Quod etiam de illis Conuentibus, qui Collegia nuncupantur, minimè intelligi volumus, in quibus Fratres ſub arctiori clauſura degunt, ita vt nec in choro cantent, nec ad mortuos accedant; ſed tantùm ſtudiis, & lectionibus vacent.

Extinguit lites ſuper dictis pendentes.

§. 30. Præterea ſi fortè inter Epiſcopos, vel Collegia, aut Capitula, vel alias quaſuis perſonas, & præfatos Fratres, ſeu Moniales, aut eorum aliquos ſuper præmiſſis, vel aliquo eorum coram quocumque, ſeu quibuſcumque iudicibus, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus, tam in Romana Curia, quàm extra eam vbilibet, lis, ſeu lites reſpectiuè pendeant, nos litem, ſeu lites, & cauſam, vel cauſas huiuſmodi ad nos aduocamus, ac illam, & illas, quarum ſtatum, ac nomina, & cognomina iudicum, & collitigantium præſentibus haberi volumus pro ſufficienter expreſſis, caſſamus, & extinguimus, ac partibus ipſis perpetuum ſilentium deſuper imponimus.

Confirmat omnia priuilegia Mendicantium.

§ 31. Ac inſuper, vt faciliùs præmiſſa omnia illibata perſiſtant, omnia, & ſingula priuilegia, immunitates, indulgentias, facultates, libertates, indulta, diſpenſationes, fauores, & gratias, quæ decretis Concilij Trid. aliàs, quàm vt ſuperiùs eſt dictum, conceſſum, & declaratum, non contrariantur expreſsè, eiſdem Fratribus, necnon Monialibus quibuſcumque, & Sororibus tertij Ordinis prædictorum Ordinum reſpectiuè, Ordinibus, ac illorum Eccleſiis, domibus, & perſonis etiam viuæ vocis oraculo, in genere, vel in ſpecie, tam per recolendæ mem. Eugenium IV. Sixtum IV. Leonem X. Paulum III. ac dictum Paulum IV. & Pium etiam IV. quàm alios quoſcumque Romanos Pontifices etiam prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem eamdem quomodolibet conceſſa, confirmata, & innouata, necnon noſtras, & prædeceſſorum noſtrorum, ac alias quaſcumque deſuper confectas literas, quarum omnium tenores, ac eorumdem prædeceſſorum noſtrorum nomina, & alia de neceſſitate exprimenda, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, etiam præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuò approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, eaque perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere, ac Fratribus, Superioribus, & perſonis Ordinum huiuſmodi, necnon aliis quibuſcumque quos illa concernunt, ſuffragari debere, ſeu poſſe volumus. Necnon priuilegia, immunitates, facultates, libertates, indulta, diſpenſationes, exemptiones, fauores, & gratias, tam ſpirituales, quàm temporales, modo, & forma, quibus conceſſa ſunt, etiam per viam communicationis, & extenſionis actiuè, & paſſiuè inter ſe, & alios quoſcumque Ordines reſpectiuè de nouo concedimus, illaque omnia, & ſingula ad domos, & loca quæcumque dictorum Mendicantium Ordinum, & Monialium quarumcumque, ac Sororum de tertio Ordine nuncupatarum in Congregatione viuentium dictorum Ordinum, vt præfertur, hactenus recepta, & in poſterum recipienda: Necnon eorum perſonas, & bona, etiamſi priuilegiorum, & aliarum gratiarum præfatorum authentica originalia propter temporis antiquitatem, vel varias Vrbis ruinas deperdita exiſtant, dummodò de eis aliàs legitimè conſtet, extendimus, & ampliamus.

Decretum irritans.

§. 32. Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque iudices, & perſonas quauis auctoritate fungentes, etiam Cardinales, & Auditores præfatos,

ſublata

1567. ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, necnon quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. 1567.

Commiſſarios deputat.

§. 33. Quocirca dilectis filiis noſtris Prædicatorum Cardinali Protectori, & S. Hieronymi Generali Ordinum, ac Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ etiam generali Auditori, nunc, & pro tempore exiſtentibus per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Fratrum, aut Monialium, vel alicuius eorum fuerint deſuper requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes, & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari, ac ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, pacificè frui, & gaudere; non permittentes, eos, vel aliquem eorum deſuper contra præſentium tenorem per quoſcumque etiam locorum Ordinarios quomodolibet indebitè moleſtari; contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus, aggrauando, & interdictum Eccleſiaſticum apponendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Contrariis derogat.

§ 34. Non obſtantibus præmiſſis, & aliis Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Epiſcopis, vel quibuſuis aliis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam motu ſimili, ac aliàs quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis; quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus. Necnon omnibus illis, quæ in literis confirmationis, & innouationis priuilegiorum eorumdem, aliàs per eoſdem Paulum IV. & Pium etiam IV. prædeceſſores noſtros prædictos Ordini Fratrum Minorum huiuſmodi conceſſorum conceſſum eſt, non obſtare, contrariis quibuſcumque. Aut ſi locorum Ordinariis, vel quibuſuis aliis communiter, vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas, Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tráſumptis fidem adhiberi iubet.

§. 35. Et quia difficile foret, earumdem præſentium literarum notitiam ad quaſcumque perſonas peruenire, & vbique illas præſentare, etiam motu, & ſcientia ſimilibus volumus, & decernimus, quòd tranſumptis earumdem præſentium literarum, etiam per impreſſionem factis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, aut ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis, quemadmodum adhiberetur præſentibus literis originalibus, ſi præſentarentur, vbique adhibeatur, tam iudicio, quàm extra illud, plena, & indubitata fides. Nulli ergo omnino hominum liceat, &c. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1567. 17. Kal. Iunij, Pontif. noſtri anno 2.

CONSTITVTIO IV.

Declarat, quòd Ordines tam S. Dominici, & S. Franciſci, quàm Eremitarum S. Auguſtini, & Carmelitarum, ac Seruorum B. M. ſunt verè, & propriè Ordines Religioſi Mendicantes, etiamſi in communi bona, quamuis immobilia, poſſideant, eorumque gratiis omnibus perfruuntur.

PIVS PAPA V.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmium. ROmanus Pontifex, tam vniuerſalis Chriſtianæ, quàm ſingularum eius Religionum præcipuus defenſor, omnibus illarum incommodis pro ſui paſtoralis officij debito libenter occurrit, & eorum indemnitati ſalubribus, iuxta temporum, motumque exigentiam, declarationibus, & aliis remediis conſulere ſolet opportunis.

Mendicantes ſunt exempti à contributione ſeminarij & ſubſidij, &c. §. 1. Sanè licet dilecti filij omnium Mendicantium Ordinum Fratres à contributione ſeminarij Clericorum, in qualibet Ciuitate iuxta eiuſdem Concilij formam erigendi, per Trid. Concilij decreta eximantur; Noſque inter alia eiſdem Mendicantium Ordinum Fratribus conceſſa priuilegia, eos, & eorum quemlibet, tam à ſeminarij huiuſmodi contributione, quàm ſubſidio quomodolibet, necnon decimis quibuſcumque, & certis aliis oneribus Apoſtolica auctoritate ſimiliter exemerimus, & liberauerimus, eoſque ad illorum omnium contributionem nullo vmquam tempore cogi, & compelli poſſe decreuerimus; Tamen non ſine animi moleſtia nuper accepimus, quòd nonnulli locorum Ordinarij, & forſan in Prouincialibus Conciliis, eo forſan ſub prætextu, quòd Ordinum Mendicantium Fratres huiuſmodi bona ſtabilia ex indulto, ſeu diſpenſatione Apoſtolica retinere poſſunt, & propterea Mendicantes re vera non ſint, eos ad ſeminarij, ſubſidij, decimarum, & aliorum onerum huiuſmodi contributionem cogere forſan præſumpſerunt, & in dies præſumunt, in graue ipſorum Ordinum grauamen, & præiudicium non modicum.

Declarat, qui ſint Ordines Mendicantes. §. 2. Nos animo reuoluentes, eos ex fructibus bonorum huiuſmodi varias Reipublicæ Chriſtianæ vtilitates afferre, cum ex ipſis varios Magiſtros, & Doctores manuteneant, ex quorum doctrina ipſorum Fratres nouitij eruditi poſtmodum effecti, gregem Dominicum prædicationibus ſuis, conſiliis, confeſſionibus, orationibus, aliiſque innumeris pietatis operibus iuuent, & paſcant, eorumque domos non minùs, immo magis quàm ea, quæ per Ordinarios erecta ſunt, ſeminaria vocari poſſe, & propterea Mendicantium nomen amittere nullo modo debere. Volentes idcirco omnem dubitandi materiam amputare, omnes, & ſingulos Mendicantium Ordinum Fratres huiuſmodi, ac eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon quarumcumque litium, & cauſarum coram quibuſuis iudicibus, & vbicumque quomodolibet pendentium ſtatus, & merita, nominaque & cognomina iudicum, & collitigantium, necnon quorumcumque priuilegiorum, indultorum, exemptionum, & immunitatum eorumdem Ordinum Mendicantium Fratribus hactenus quomodolibet conceſſorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes; lites quoque & cauſas præfatas, vt præfertur, pendentes ad nos harum ſerie auocantes, illaſque penitus extinguentes, & collitigantibus huiuſmodi perpetuum ſuper præmiſſis ſilentium imponentes; Motu proprio, non ad ipſorum Fratrum, vel alicuius eorum nobis ſuper

hoc

1567. hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulos quatuor Mendicantium Ordinum, videlicet S. Dominici, & S. Franciſci, ac Eremitarum S. Auguſtini, necnon Carmelitarum, inter quos etiam recenſeri volumus Seruorum B. M. nominibus comprehenſos Fratres, eorumque domus, Monaſteria, & loca, etiamſi in communi propria bona, tam mobilia, quàm immobilia, & ſtabilia, ac alia quæcumque poſſederint Mendicantium vocabulo, omnibus, ac ſingulis Mendicantium priuilegiis, eis quomodolibet conceſſis vti poſſe, & debere, nec ſuper præmiſſis vllo vmquam tempore moleſtari poſſe, auctoritate Apoſtolica per præſentes ſtatuimus, & declaramus: Ac tam Concilij Trid. quàm omnia, & ſingula alia decreta, ſtatuta, ordinationes, priuilegia, & iura de Mendicantibus loquentia, ad omnes, & ſingulos Ordines præfatos, eorumque domos, & loca etiam propria bona, in communi tamen, retinentes extendimus, & ampliamus, illaque de illis loqui etiam auctoritate præfata per eaſdem præſentes declaramus. 1567.

§. 3. Ac inſuper eiſdem Ordinariis, & quibuſuis aliis, tam Eccleſiaſticis, quàm ſecularibus, quauis auctoritate fungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & aliis arbitrio noſtro moderandis pœnis, ſimiliter per præſentes mandamus, vt, ſi quid per eos tam noſtro, quàm prædeceſſoris noſtri temporibus, tam ratione ſeminarij, ſubſidij, & decimarum, quàm aliorum onerum huiuſmodi exactum fuit, id totum eiſdem Fratribus, omni mora, & dilatione poſtpoſitis, reſtituant; Diſtrictiùs inhibentes eiſdem locorum Ordinariis, cæteriſque perſonis, tam Eccleſiaſticis, quàm ſecularibus, quauis auctoritate fungentibus, & cuiuſuis dignitatis, gradus, & conditionis exiſtentibus, ne eoſdem Mendicantium Ordinum Fratres præfatos, bona huiuſmodi retinentes, quouis prætextu ſuper ſeminarij, ſubſidij, & decimarum contributione moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præſumant. Eximit de nouo Mendicantes à cõtributione ſeminarij, & decimarum, &c.

§. 4. Decernentes quoque, præſentes literas nullo vmquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari vllatenùs poſſe, minuſuè ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, modificationibus, limitationibus, reſtrictionibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, tam per nos, quàm etiam ſucceſſores noſtros quomodolibet, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque decretis, pro tempore factis, & faciendis, quorumcumque tenorum exiſtant, includi, ſed, illis non obſtantibus, in ſuis robore, & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, etiam ſub data per ipſos eligenda de nouo conceſſas eſſe, & ita incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ eſſe, &, ad hoc vt perpetua firmitate ſubſiſtant, vim validi, & efficacis contractus inter Sedem Apoſtolicam, & præfatorum Ordinum Mendicantium huiuſmodi Fratres habere debere. Clauſulæ præſeruatiuæ.

§. 5. Sicque per quoſcumque iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari debere. Irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Clauſula ſublata, & decretum irritans.

§. 6. Quocirca dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, necnon quorumcumque tam cathedralium, quàm collegiatarum Eccleſiarum Decanis, Præpoſitis, Archipreſbyteris, Archidiaconis, Theſaurariis, & quibuſuis aliis in eiſdem Eccleſiis dignitates obtinentibus, vbilibet, & in quibuſcumque regionibus, terris, & locis exiſtentibus, per præſentes motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorũ Fratrũ, vel alicuius eorũ fuerint requiſiti, ſolemniter Commiſſarios deputat.

1567. publicantes, eiſque in præmiſſis omnibus efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eoſdem Fratres, & eorum ſingulos præmiſſis omnibus pacificè frui, & gaudere; non permittentes, eos, vel eorum quempiam ſuper illis quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaq; opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; & nihilominus, legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiã aggrauãdo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. 1570.

Derogat contrariis. § 7. Non obſtantibus fel. rec. Bonif. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodò vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudicium non trahatur, & aliis Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac aliàs quomodolibet, etiam conſiſtorialiter conceſſis, approbatis, confirmatis, & ſæpius innouatis; quibus omnibus, etiamſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus cõmuniter, vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultũ, quòd interdici, ſuſpendi, vel excõmunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenã, & expreſſam, ac de verbo ad verbũ de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptis fidem adhiberi iubet. §. 8. Volumus autem, quòd præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, aut alicuius Prælati in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti ſigillo munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Iubet has literas publicari. §. 9. Quodque eædem præſentes in valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon in acie campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris publicentur, & inter extrauagantes conſtitutiones perpetuò valituras conſcribantur, ac, poſtquam publicatæ fuerint, plenam, & indubiam fidem faciant, necnon omnes, & ſingulos illas concernentes perinde ligent, ac ſi eſſent perſonaliter intimatæ. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat, die 1. Octobris, 1567. Pontif. noſtri anno 2.

CONSTITVTIO V.

Concedit Nouitiis Monialibus in articulo mortis conſtitutis, vt profeſſionem poſſint emittere ante annum probationis expletum, dummodò ſint in ætate legitima conſtitutæ; iiſque etiam indulgentiam plenariam concedit in forma Iubilæi.

PIVS PAPA V.

1570. AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmiũ. SVmmi ſacerdotij cura, meritis licet imparibus, nobis ex alto commiſſa, requirit, vt votis illis, per quæ animarum Chriſti fidelium, præſertim ſanctimonialium virtutum, Domino ſub ſuaui Religionis iugo, virgineaque perpetuæ caſtitatis laureola famulantium ſaluti, ſpiritualique conſolationi conſulitur, libenter annuamus, illaque fauoribus proſequamur opportunis.

Supplicatio. §. 1. Sanè exhibita nobis nuper pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Monialium

1570. nialium nuncupatarum ad Regulam profitendam Ordinis S. Dominici Fratrum Prædicatorum petitio continebat, quòd quoniam aliquando accidit, vt illæ, durante tempore probationis illarum ad emittendam profeſſionem regularem, & ante illius emiſſionem, ab hac vita migrant, & in dicto tempore probationis, obſtantibus conſtitutionibus, ſiue ſtatutis, & ordinationibus dicti Ordinis, non valentes dictam profeſſionem emittere, carent cœleſti merito, quo ex dono, & benignitate Sedis Apoſtolicæ cæteræ dicti Ordinis Moniales profeſſæ, in dicta profeſſione, & Regula decedentes gaudent. Quare nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt ſibi in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. 1570.

§. 2. Nos igitur, qui ſalutem animarum dictarum Monialium Nouitiarum ſic ante profeſſionis emiſſionem, & durante tempore probationis earumdem decedentium, ſincero deſideramus affectu, ipſaſq; Moniales Nouitias, & earum ſingulas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutas fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, eiſdem Monialibus Nouitiis, nunc, & pro tempore exiſtentibus, & earum ſingulis, vt quando, & quoties aliqua ex eis nondum profeſſa, de alicuius Medici conſilio ab hoc ſeculo tranſitura conſpicitur, ipſa pro conſolatione animæ ſuæ profeſſionem prædictam ante tempus requiſitum, quatenus tamen in ætate legitima conſtituta ſit ad illam emittendam, in manibus Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ, vel alterius Superioris Nouitiarum ipſius Monaſterij, ſeu domus, ita tamen quòd ipſæ Moniales Nouitiæ ſic decedentes indulgentiam, & alias gratias, quas Moniales verè profeſſæ decedentes conſequuntur, conſequi poſſint, emittere in articulo mortis liberè, & licitè valeant, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuò concedimus, & indulgemus: Necnon eiſdem Monialibus Nouitiis ita tunc profeſſis decedentibus plenariam peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem in forma iubilæi miſericorditer in Domino eiſdem auctoritate, & tenore elargimur. Concedit prout in ſummario.

§. 3. Ac conceſſionem, indultum, & elargitionem huiuſmodi, ac præſentes literas ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum, & gratiarum ſuſpenſionibus, reuocationibus, & limitationibus, etiam in fauorem quorumcumque factis, & faciendis nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & de nouo conceſſas exiſtere, ipſiſque Monialibus, & profeſſionem emittentibus ſuffragari poſſe. Clauſulæ præſeruatiuæ.

§ 4. Et ſic per quoſcumque iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & ſacri Palatij Apoſtolici cauſarum Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Clauſula ſublata, cũ decreto irritante.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſterij, ſeu domus, & Ordinis huiuſmodi, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, eorumque Superioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 23. Auguſti, 1570. Pontificatus noſtri anno 5. Derogat contrariis.

CONSTITVTIO VI.

Concedit, quòd Superiores regulares in vnaquaque Prouincia poſſint conſtituere etiam plures ſui Ordinis Fratres, ab eis approbatos, in Notarios publicos pro intimandis mandatis, & reſcriptis Apoſtolicis, publicam, vel priuatam dicti Ordinis vtilitatem concernentibus.

PIVS PAPA V.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Procemiũ. DEbitum paſtoralis officij nobis, meritis licet imparibus, ex alto commiſſi, nos admonet, & inducit, vt circa Religionum quarumlibet, præſertim Ordinis Fratrum Prædicatorum S. Dominici, ad quem patrio quodam iure peculiarem gerimus paternæ charitatis affectum, ſtatum proſperè dirigendum, & reſcripta Apoſtolica quæcumque publicam, ac aliàs priuatam dicti Ordinis, & Fratrum, ſiue Monialium eiuſdem vtilitatem concernentia, per probos, & idoneos eiuſdem Ordinis Religioſos perſonis, quibus opus fuerit, intimanda, & inſinuanda, ac debitè exequenda, ſtudiis inuigilemus aſſiduis, ac aliàs omnibus illorum incommodis, & neceſſitatibus conſulamus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Motiua. §. 1. Cùm itaque, ſicut nobis, dum in minoribus conſtituti eſſemus, ſatis comprobatum fuit, Fratres, Religioſi, & Moniales dicti Ordinis Fratrum Prædicatorum S. Dominici, ſiue Ordinem ipſum, vel illius Regulam profitentes, quem quidem Ordinem expreſsè profeſſi fuimus, tam vniuerſaliter, quàm particulariter quamplura damna, incommoda, & detrimenta patiantur, & impenſas ſuſtineant, ex eo quòd Notarij, tam Clerici, quàm laici ſeculares, etiam Apoſtolica, Imperiali, Regali, aut alia auctoritate creati, & conſtituti, in pleriſque mundi partibus, Regionibus, Regnis, Prouinciis, Dominiis, & locis exiſtentes, ex eis oriundi, ſiue aliàs inibi commorantes, mandata, conceſſiones, gratias, priuilegia, & indulta, aliaque reſcripta Apoſtolica, tam ad publicam, quàm priuatam vtilitatem emanata, ſiue conceſſa, & bonum, ſiue commodum publicum, ſiue priuatum concernentia, Dominis temporalibus, ſiue Poteſtatibus, Regibuſque, Ducibus, Principibus, Marchionibus, ac aliis Dominis, & perſonis, quibus intimanda, ſiue inſinuanda veniunt, ac intimare, & inſinuare oportet, intimare, notificare, ſiue inſinuare, variis confictis reſpectibus, recuſant, ſiue non audent, contra eorumdem officij liberum, & publicum exercitium, debitamque Sedi Apoſtolicæ obedientiam, ac in non modicum publicæ, & priuatæ vtilitatis, & commodi præiudicium, & detrimentum.

Concedit prout in ſummario. §. 2. Nos igitur cupientes, quantum cum Deo poſſumus, in præmiſſis Ordini, & Fratribus præfatis, ac etiam Monialibus ipſis de opportuno remedio prouidere, & incommodis, detrimentis, expenſis, & damnis eorum obuiare, neque mandata, priuilegia gratias, conceſſiones, indulta, & reſcripta Apoſtolica, in genere, vel in ſpecie dicto Ordini, ſeu ipſius Ordinis Magiſtro generali, Prouincialibus, aliiſq; Superioribus, Prioribus, & Fratribus, & eorum ſingulis, dictiſque Monialibus, ſiue earumdem Abbatiſſis, Prioriſſis, & earumdem etiam ſingulis eiuſdem Ordinis, ſiue dictum Ordinem, & illius Regulam profitentibus quomodolibet, in genere, vel in ſpecie conceſſa, aliaq; mandata & reſcripta Apoſtolica, publicam, vel priuatam ipſius Ordinis vtilitatem quomodolibet concernentia, & emanata, ob id debito careant effectu, & vacua remaneãt, prouidere

1571. prouidere volentes, ipſoſque Ordinem, ac illius Magiſtrum generalem, Vicarium, Procuratorem, & Fratres, ac Abbatiſſas, Prioriſſas, & Moniales, eorumque ſingulos ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequentes, & à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon nomina, cognomina Magiſtri generalis, Prouincialium, Vicariorum, Procuratorum, & aliorum Superiorum, ac dictarum Abbatiſſarum, Prioriſſarum, & Monialium, inuocationeſque, denominationes, & dependentias Monaſteriorum, domorum, Conuentuum, & aliorum Regularium locorum, tam virorum, quàm mulierum dicti Ordinis, ac etiam mandatorum, conceſſionum, indultorum, & reſcriptorum, aliarumque gratiarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, modernis, & pro tempore exiſtentibus dicti Ordinis Magiſtro generali, Vicariis, & Prouincialibus, tam citra, quàm vltra, ac aliàs vbilibet conſtitutis, quòd in vnaquaque eorum Prouincia vnum, duos, tres, quatuor, vel quinque, aut plures eis bene viſos dicti Ordinis Religioſos, ſeu Fratres, probatos tamen, ac fide, & doctrina idoneos, & ab ipſis approbatos, in Notarios creare, conſtituere, & deputare: Qui ſic creati, conſtituti, & deputati, ſine aliquo reſpectu, & omni ceſſante recuſatione, liberè, quoties requiſiti fuerint, omnia, & ſingula mandata, priuilegia, conceſſiones, gratias, & indulta Apoſtolica, aliaque tam vniuerſalia, quàm particularia dicto Ordini, ac quibuſuis aliis, quæ de obſeruantia ſunt tantum, locis, domibus, Conuentibus, Monaſteriis, & Eccleſiis, tam virorum, quàm mulierum, ſeu eiuſdem Ordinis Magiſtro generali, Prouincialibus, Vicariis, Prioribus, & aliis Superioribus, Fratribus, ac Abbatiſſis, Prioriſſis, Monialibus, & aliis perſonis ſub Regula dictorum Fratrum degentibus, & quæ ſunt obſeruantiæ tantùm, in genere, vel in ſpecie, & ad vniuerſam, ſiue priuatam vtilitatem cõceſſa, & emanata reſcripta Apoſtolica eiſdem Regibus, Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Dominis, aliiſque perſonis Eccleſiaſticis, & ſecularibus quibuſcumque vbi, & quoties opus fuerit, ac ad id requiſiti fuerint, notificare, & intimare; ac eoſdem iuxta mandatorum, conceſſionum, indultorum, priuilegiorum, & reſcriptorum huiuſmodi formam, continentiam, & tenorem, monere, & requirere, aliaque omnia, & ſingula circa ea requiſita, & opportuna facere, agere, exercere, & exequi, ac de eiſdem omnibus, & ſingulis publicos, & publica, actus, & inſtrumenta coram teſtibus ad hoc requiſitis conficere, & ſtipulari, ac in notam redigere, & exinde ſemel, vel pluries, prout ad id requiſiti fuerint, vnum, vel plures, ac plura, publicos, & publica, actus, & inſtrumenta, quibus eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio, & extra, ac vbique, ac ſi per alios quoſcumque publicos, & authenticos rogatos Notarios ſtipulata, confecta, & publicata, & authenticata fuiſſent, conficere, & debitis ſignis, & characteribus ſubſcribere, publicare, & authenticare liberè, & licitè poſſint, & valeant, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium licentiam, & facultatem impertimur, concedimus, & indulgemus; eiſdemque actis, notis, inſtrumentis, & ſcripturis per dictos Religioſos, vt præfertur, Notarios deputatos ſtipulatis, confectis, &, vt præfertur, authenticatis, plenam, & indubitatam fidem vbique, tam in iudicio, quàm extra adhiberi, ac eoſdem ſic intimatos, monitos, & requiſitos eis affici, & arctari debere volumus, ſtatuimus, & ordinamus. 1571.

§. 3. Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientiæ, & indignationis noſtræ, ac ſuſpenſionis à diuinis, quò ad Archiepiſcopos, & Epiſcopos; quò ad alios verò inferiores ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, locorum Ordinariis, & aliis quibuſuis perſonis, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, & quacumque etiam dictæ Sedis aucto- *Iubet prædictos Notarios non impediri.*

1571. ritate, facultate, ſeu poteſtate, etiam Legati de latere, ac Cardinalatus honore fulgentibus, ne ipſos Notarios, vt præfertur, deputatos, & electos, ſiue eorum aliquem, in executione ſupradictorum omnium quouis modo impediant, ſeu impedire, aut perturbare audeant, vel præſumant. 1571.

Clauſulæ præſeruatiuæ.

§. 4. Ac decernentes, præſentes literas nullo vmquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, ſeu intentionis noſtræ vitio, ſeu defectu notari, ſeu impugnari poſſe; ac ſub quibuſuis reuocationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus à nobis, vel ſucceſſoribus noſtris emanandis comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas exiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum, & validiſſimum, etiam ſub data per eoſdem Magiſtrum generalem, Prouinciales, & alios ſupra nominatos eligenda conceſſas, reſtitutas, & plenariè reintegratas exiſtere.

Clauſula ſublata, & decretum irritans.

§. 5. Et ſic per quoſcumque iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere: Ac irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Commiſſarios deputat.

§. 6. Quocirca dilectis filiis Iacobo tit. S. Mariæ in Coſmedin. Preſb. Card. de Sabellis nuncupato, noſtro in alma Vrbe Vicario, & Curiæ cauſarum Cam. Apoſt. generali Auditori, & Cancellariæ Apoſtolicæ Regenti, nunc, & pro tempore exiſtentibus per præſentes motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magiſtri generalis, Procuratoris, Prouincialium, & aliorum prædictorum, ſeu alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos, & eorum ſingulos indulto, conceſſione, voluntate, ſtatuto, ordinatione, mandato, & decreto noſtris huiuſmodi iuxta earumdem præſentium tenorem pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari; contradictores quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia iuris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac, legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus, aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Derogat contrarijs.

§. 7. Non obſtantibus fel. rec. Bonif. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodò quis auctoritate præſentium vltra tres dietas ad iudicium non trahatur, aliiſque quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam dictæ Sedis de latere Legatis, Nunciis, locorum Ordinariis, & aliis quibuſuis perſonis in præiudicium præmiſſorum, per quoſcumque Romanos Pontifices etiam prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem præfatam, tam ſub plumbo, quàm in forma Breuis, & etiam motu, & ſcientia ſimilibus conceſſis, approbatis, & innouatis; quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam,

ac

1571. ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. 1571.

§. 8. Volumus autem, quòd tranſumptis præſentium, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra vbique locorum adhibeatur, & adhiberi debeat, quæ literis ipſis originalibus adhiberetur, ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 21. Martij 1571. Pontif. noſtri anno 6. Tránſumptis fidem adhiberi iubet.

CONSTITVTIO VII.

Statuit, quòd Religioſi non poſſint vti Bulla Cruciatæ, nec aliis indultis particularibus quò ad electionem Confeſſorum, & quò ad abſolutionem à reſeruatis: Poſſunt tamen abſolui, & diſpenſari à ſuis Prælatis, ſicut poſſunt Clerici, & ſeculares à ſuis Epiſcopis per Concilium Tridentinum.

PIVS PAPA V. 1571.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Romani Pontificis circumſpecta benignitas honeſta petentium vota, quæ perſonarum ſub Religionis iugo Altiſſimo famulantium ſtatum, & ſalubrem directionem reſpiciunt, ad exauditionis gratiam, libenter admittit, & fauoribus proſequitur opportunis. Prooemiũ.

§. 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Prior prouincialis Prouinciæ Hiſpaniæ Ordinis Fratrum Prædicatorum, quòd, cum in Bulla Cruciatæ ſanctæ, & aliis priuilegiis, quæ ab Apoſtolica Sede concedi ſolent, detur facultas eligendi Confeſſorem idoneum, ab Ordinario approbatum, qui poſſit Chriſti fideles abſoluere à caſibus Ordinario reſeruatis, & à quibuſdam etiam, quæ dictæ Sedi reſeruata ſunt, Religioſi dicti Ordinis, ſeu eorum nonnulli etiam his facultatibus vti præſumunt, & illarum prætextu eligunt Confeſſorem aliquando præter eos, qui à ſuis Prælatis pro audiendis eorum confeſſionibus deputati ſunt, quod aliquando in ſpeciale eorum vergit detrimentum. Quare prædictus Prior nobis humiliter ſupplicari fecit, quatenus in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Supplicatio.

§. 2. Nos igitur huiuſmodi obuiare volentes, ac eumdem Priorem à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, talem conceſſionem Cruciatæ ſanctæ, & aliorum indultorum particularium, quantum ad prædictum articulum eligendi Confeſſorem, & abſoluendi à caſibus reſeruatis, cum Fratribus, & Sororibus Monialibus totius Ordinis prædicti, tam Prouinciæ Hiſpaniæ huiuſmodi, quàm extra eam vbilibet, locum minimè habere, nec cenſeri, ſed noſtræ intentionis exiſtere, quòd iidem Fratres, & Moniales quantum ad Sacramenti Pœnitentiæ, ſeu confeſſionis adminiſtrationem, diſpoſitioni ſuorum Prælatorum ſubiecti ſint, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuò declaramus: Eiſdem tamen Prælatis, vt in vſu huius poteſtatis ſe cum ſubditis benignos, & faciles exhibeant, præcipientes, & mandantes. Nõ poſſũt Religioſi vti Bulla Cruciatæ.

§. 3. Et inſuper quia ſacrum œcumenicum generale Trid. Concilium conceſſit Epiſcopis, vt abſoluere poſſint in foro animæ, ſeu conſcientiæ ab omnibus peccatis, & diſpenſare in irregularitatibus, prout ſeſſ. 24. cap. 6. habetur, ne Prior conuentualis, & ſuperiores Prælati dicti totius Ordinis, tam in dicta Prouincia, quàm extra eam vbilibet in hac parte deterioris conditionis, quàm Poſſunt tamen abſolui ab omnibus caſib⁹, ſicut ſubditi Epiſcopi.

1596. Clerici, aut ſeculares exiſtant, eiſdem Priori conuentuali, & ſuperioribus Prælatis, vt ipſi per ſe ipſos idem omnino poſſint in Fratres, & Moniales dicti Ordinis ſibi ſubditos, quod poſſunt Epiſcopi in Clericos, & laicos ſibi ſubiectos, tam quò ad abſoluendi, & diſpenſandi huiuſmodi, quàm alias quaſcumque facultates, eiſdem auctoritate, & tenore etiam perpetuo concedimus, & indulgemus, ac etiam declaramus. 1571.

Clauſulæ præſeruatiuæ. §. 4. Decernentes, præſentes literas perpetuò durare, & valere, & ſub quibuſuis illarum conſimilium, vel diſſimilium conceſſionum, indulgentiarum, & gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, alterationibus, derogationibus, vel alijs contrarijs diſpoſitionibus, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, aut Sedem Apoſtolicam, etiam ex quauis cauſa, aut aliàs quomodolibet, canonicè, vel de facto, nunc, & pro tempore factis, & faciendis nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de nouo conceſſas exiſtere, & fore, ac cenſeri, & ſuffragari debere: Irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat contrarijs. §. 5. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſuis Apoſtolicis, ac vniuerſalibus, Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus; necnon quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac aliàs quomodolibet conceſſis, & approbatis, & innouatis; quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores ſuos, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in eis tradita obſeruata inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 21. Iunij, 1571. Pontific. noſtri anno 6.

1596.

CLEMENS VIII.

CONSTITVTIO VNICA.

Concedit, vt, decedente aliquo Fratre, ſeu aliquo ex parentibus alicuius Fratris, vel aliquo habente literas fraternitatis, vel qui Fratres ad hoſpitium recipiunt, poſſint Fratres illius loci, in quo vna ex talibus perſonis deceſſerit, Miſſam vnam celebrare pro anima dictæ perſonæ defunctæ, quæ illam liberet à Purgatorij pœnis.

CLEMENS PAPA VIII.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmiū. DE omnium ſalute paterna charitate ſolliciti, ſpiritualia de theſauro Eccleſiæ libenter erogamus, per quæ animæ fidelium defunctorum (præſertim Religioſorum) D. N. Ieſu Chriſti, & glorioſiſſimæ eius genitricis Mariæ, ac Sanctorum omnium ſuffragia meritorum conſequi, & illis adiutæ ex Purgatorij pœnis ad æternitatis gloriam feliciter valeant peruenire.

§. 1. Supplicationibus igitur pro parte dilectorum filiorum Miniſtri prouincialis,

1596. cialis, & Fratrum Prouinciæ S. Gabrielis Hiſpaniarum Ordinis S. Franciſci Diſcalceatorum nuncupatorum nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, ac de omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, concedimus, vt, decedente aliquo dicti Ordinis Religioſo, vel alicuius Religioſi parentibus, vel altero ipſorum, aut perſona, quam ipſi Religioſi Fratrem appellant, & in quolibet loco dictæ Prouinciæ ad eorum receptaculum & ſubuentionem paratam habent, ab aliquo, ſeu aliquibus eius Conuentus, in quo Religioſi parentes, vel alter ipſorum deceſſerit, vel perſona præfata in Fratrem deſcripta fuerit, Miſſam defunctorum pro anima ipſius defuncti, quæ Deo in charitate coniuncta ab hac luce migrauerit, celebrante, ſeu celebrantibus, anima ipſa de theſauro Eccleſiæ indulgentiam conſequatur, ita vt, D. N. Ieſu Chriſti, ac B. V. M. & Sanctorum omnium meritis ſibi ſuffragantibus, à Purgatorij pœnis liberetur. 1606. Concedit prout in ſummario.

§. 2. In contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Marcum, ſub annulo Piſcat. die 20. Iun. anno 1596 Pontif. noſtri anno 5. Derogat contrariis.

Plures huius Pont. Conſtitutiones conſulto dimiſimus etiam de rebus iudicatis in gratiam Regularium, alias verò quæ ad eorundem ſtatum pertinent dedimus in Vrbano VIII. Conſt. 11. infrà.

PAVLVS V. 1606.

CONSTITVTIO I.

Reuocat omnes indulgentias Regularibus conceſſas, & alias de nouo concedit.

PAVLVS PAPA V.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Romanus Pontifex in B. Petri Sede conſtitutus, cui inter alia cœleſtis indulgentiarum theſauri diſpenſandi cura incumbit, ſollicitè proſpicere debet, ac ſolerter, vt huiuſmodi indulgentiarum diſpenſatio, & vſus ad Dei gloriam, & animarum ſalutem præcipuè dirigatur, & ne ex illarum multiplicitate confuſio, aut inanis interpretatio exoriatur. Proœmiũ.

§. 1. Proinde cum fel. rec. Clemens Papa VIII. prædeceſſor noſter, magna cum diligentia, & ſollicitudine procurauerit abuſus, & corruptelas, tum in communicando indulgentiarum theſauros, tum in modo illos recipiendi irreptos tollere; & propterea ſua quadam conſtitutione formam aggregandi, inſtituendi, & rectè adminiſtrandi Societates, & Confraternitates præſcripſerit, licet morte præuentus hanc piam eius voluntatem ad finalem exequutionem deducere, neque etiam, vt cogitauerat, circa indulgentias, à pleriſque Romanis Pontificibus prædeceſſoribus Religionibus, & Ordinibus Monaſticis, & Mendicantibus diuerſis temporibus conceſſas, aliquid deliberare potuerit. Clemens VIII præſcripſit formam aggregandi Congregationes per ſuã cõſtit. Quæ cũque, quæ eſt 115. apud Cherub. fol. 164. De indulgentiis tamen Regularibus conceſſis deliberare non potuit.

§. 2. Nos, qui nullis noſtris meritis, ſed ſola Dei benignitate ad ſummi Apoſtolatus officium vocati ſumus, ſuſceptum à tanto Pontifice pium hoc opus ad optimum finem perducere cupientes, vbi primùm catholicæ Eccleſiæ regimen ſuſcepimus, venerab. Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus ad hoc opus à dicto Clemente prædeceſſore deputatis, de quorum numero tempore ipſius Clementis prædeceſſoris eramus, iniunximus, vt in illo opere ad vlteriora progrederentur, & indulgentias Regularibus conceſſas cognoſcerent, iiſque recognitis, rem nobiſcum communicarent. Hic Pontifex hoc negotiũ Cardinalibus commiſit.

§. 3. Cùm itaque præfati Cardinales priuilegia, conceſſiones, & gratias prædictis Religionibus, & Ordinibus conceſſas diligenter inſpexerint, & examinauerint, ac eorumdem Ordinum Superiores, & Officiales pluries audiuerint, Qui indulgentias omnes reuocãdas, & nouas concedendas cenſuerunt.

1606. ac circa eaſdem indulgentias varia dubia, & incertitudines, & confuſiones adeſſe comperenint, & ex iudicio eorumdem etiam Regularium, vel aliquorum ex illis nobis propoſuerint, valde expedire pro eorum maiori ſecuritate, & beneficio, vt indulgentias ipſis Religionibus, & Ordinibus ad inſtar, vel per communicationem, aut alio modo hactenus conceſſas annullaremus, & reuocaremus, ac alias particulares illis concederemus. 1606.

Nouas igitur hic Pōtifex concedit.

§. 4. Nos, matura ſuper hoc conſultatione præhabita, cupientes perſonis regularibus quibuſcumque quorumuis Ordinum, tam Monaſticorum, quàm Mendicantium ſpirituale ſolatium, & iuuamen afferre, infraſcriptas indulgentias, & gratias, quas perſonis regularibus intra clauſtra, aut extra, cum licentia tamen ſuorum Superiorum, legitima de cauſa illis conceſſa, degentibus tantummodò ſuffragari debere declaramus, concedendas duximus.

Et primò ſuſcipientibus habitū regularem, plenariam.

§. 5. Omnibus igitur Chriſti fidelibus, qui canonicè, & iuxta Ordines cuiuſlibet Religionis, & conſtitutiones Apoſtolicas, habitum regularem à legitimis Superioribus, cauſa profitendi in illo, ſuſceperint; die primo eorum ingreſſus in ipſam Religionem, ſi verè pœnitentes, & confeſſi ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, plenariam.

Profeſſionē emittentibus, item plenariam.

§. 6. Ac cuilibet nouitio, qui pœnitens, & confeſſus, ac ſacra communione refectus, poſt completum probationis annum profeſſionem emiſerit, etiam plenariam.

In feſto principali ſui Ordinis celebrantibus, itē plenariam.

§. 7. Necnon cuilibet Religioſo intra clauſtra ſui Monaſterij viuenti, qui in feſto principali ſui Ordinis confeſſus, & ſacra communione refectus fuerit, aut Miſſam recitans, pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione, Romani Pontificis ſalute, ac S. M. Eccleſiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderit, etiam plenariam.

In mortis articulo pœnitentibus, item plenariam.

§. 8. In cuiuſlibet verò mortis articulo, ſi pariter verè pœnitens, & confeſſus, ac ſacra communione refectus, vel, quatenus id facere nequiuerit, ſaltem contritus, nomen Ieſu ore, ſi potuerit; ſin autem, corde deuotè inuocauerit, etiam plenariam.

Miſſam primam celebrantibus, vel intereſſentibus, itē plenariam.

§. 9 Qui verò ad Preſbyteratus ordinem canonicè promotus, & confeſſus, primam Miſſam celebrabit, necnon etiam iis Religioſis, qui pariter confeſſi, ac ſacra communione refecti, eidem Miſſæ interfuerint, aut ipſo die Miſſam ſimiliter celebrabunt, etiam plenariam.

Speciale exercitium de quo hic, facientibus, item plenariam.

§. 10. Iis verò, qui de ſuorum Superiorum licentia à negotiis per decem dies alieni, in cella commorabuntur, aut ab aliorum conuerſatione ſeparati, in piorum librorum, & aliarum rerum ſpiritualium, animos ad deuotionem, & ſpiritum inducentium, lectionibus operam ſuam dederint, addendo ſæpe conſiderationes, & meditationes myſteriorum fidei catholicæ, diuinorum beneficiorum, quatuor nouiſſimorum, Paſſionis D. N. Ieſu Chriſti, & aliorum exercitiorum, orationum iaculatoriarum, aut vocalium, ſaltem per duas horas in diem, & noctem, orationibus mentalibus ſeſe exercendo, faciendo eodem tempore confeſſionem generalem, aut annualem, vel ordinariam, ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, aut Miſſam celebrauerint, toties pro quolibet prædictorum exercitiorum, plenariam ſimiliter omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus.

Eorum Eccleſias viſitantibus indulgentias ſtationum.

§. 11. Præterea iidem Religioſi intra clauſtra viuentes, qui ſuam Eccleſiam deuotè viſitauerint, &, vt præfertur, orauerint, conſequantur eaſdem indulgentias, quas viſitantes Eccleſias Vrbis, & extra eam diebus ſtationum conſequuntur in omnibus diebus, perinde, ac ſi ipſas Vrbis Eccleſias perſonaliter viſitarent.

Ante Altare eorū Eccleſiæ orantibus quinq; annos, & totidem quadragenas.

§. 12. Omnibus item Religioſis intra clauſtra, vt ſupra, viuentibus, qui quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam ante Altare eorum Eccleſiæ dixerint in quolibet die, quinque annos, & totidem quadragenas.

Similiter Lectoribus, & Prædicatoribus in itinere exiſtentibus

§. 13. Iis verò, qui de ſuorum Superiorum licentia in itinere exiſtentes, aut extra clauſtra degentes, tamquam Prædicatores, & Lectores, quinquies eamdem

dem

1606. dem Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam ante quodlibet Altare ſimiliter dixerint, etiam quinque annos, & totidem quadragenas. 1606.

§. 14. Necnon etiam Religioſis, qui per menſem integrum ſingulis diebus ſpatio mediæ horæ orationem mentalem fecerint, ac confeſſi, & ſacra communione vltima Dominica menſis huiuſmodi refecti fuerint, ſexaginta annos, & totidem quadragenas.

Orationem mentalem per menſem facientibus 60. annos, & totidem quadragenas.

§. 15. Qui verò contrito corde, & pœnitentes, eorum culpas, & peccata, ac imperfectiones in Capitulis culparum accuſabunt, & ſpiritualiter communicabunt, & exercitium virtutum facient, tres annos, & totidem quadragenas.

Culpas proprias in Capitulis accuſantibus 3 annos, & totidẽ quadragenas.

§ 16. Quotieſcumque etiam de licentia Summi Pontificis, aut ſuorum Superiorum, in ditiones, & terras infidelium, aut hæreticorum ad concionandum, aut Catholicos docendum, vel infideles, & hæreticos ipſos ad fidem catholicam conuertendum, & Eccleſiæ gremio reducendum miſſi fuerint, ſi pœnitentes, & confeſſi, ac ſanctiſſima communione refecti fuerint, vel Miſſam celebrauerint, vt meliùs ad huiuſmodi opus ſeſe parare valeant, pro duabus vicibus, videlicet quando itineri ſe accingent, & quando in Prouinciam, vbi prædicta opera eis exercenda erunt, ingreſſi fuerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino pariter concedimus, & elargimur.

Miſſiones ad terras infideliũ, &c. accepiantibus pro duabus vicibus plenariam.

§. 17 Et inſuper, cum Superior in viſitationibus generalibus orationes quadraginta horarum pro bono viſitationis progreſſu collocare voluerit, iis Religioſis, qui dictis orationibus ſaltem ſpatio duarum horarum in diuerſo tempore interfuerint, & ibi pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum exſtirpatione, Romani Pontificis ſalute, ac S. M. Eccleſiæ exaltatione, necnon diſciplinæ, & obſeruantiæ regularis augmento pias ad Deum preces, vt ſupra dictum eſt, effuderint, ſi confeſſi, & ſacra communione refecti fuerint, aut Miſſam celebrauerint, plenariam ſimiliter omnium peccatorum indulgentiam, & remiſſionem, vt præfertur, concedimus.

Orationib⁹ 40. horarũ à Superioribus tempore viſitationum collocatis intereſſentibus plenariam.

§. 18. Volumus autem, vt omnes ſupradictæ indulgentiæ, & gratiæ, Religioſis regularibus cuiuſuis Ordinis, tam Monaſtici, quàm Mendicantis dumtaxat, vt præfertur, conceſſæ, etiam omnibus Monialibus cuiuſuis Regulæ approbatæ, & intra clauſtra cum tribus votis ſolemnibus viuentibus, & perpetuam clauſuram ſeruantibus, tam Ordinariis locorum, quàm etiam Regularibus cuiuſcumque Ordinis, Regulæ, & Inſtituti ſubiectis ſuffragentur. Præſentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

Has indulgentias cõcedit etiam Monialibus

§. 19. Cæterùm omnes, & ſingulas indulgentias, quibuſcumque Ordinibus, & Inſtitutis regularibus huiuſmodi, etiam Mendicantibus, & quibuſlibet perſonis regularibus, tam vigore priuilegiorum, & literarum Apoſtolicarum, quàm viuæ vocis oraculo, aut aliàs quouis modo per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Apoſtolicam Sedem hactenus conceſſas, confirmatas, approbatas, & innouatas, auctoritate, & tenore prædictis perpetuò reuocamus, caſſamus, annullamus, & abrogamus, & ad præſentium noſtrarum literarum præſcriptum reducimus, & moderamur.

Reuocat quaſcumq; alias indulgentias.

§. 20. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac eorumdem Ordinum, & Inſtitutorum regularium etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Maremagnum, & Bulla aurea nuncupatis, eiſdem Ordinibus, & Inſtitutis, eorumque Monaſteriis, Conuentibus, Collegiis, domibus, Superioribus, & perſonis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & approbatis; quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Derogat contrariis.

1606. Trãſumptis fidem adhiberi iubet. 1606.

§. 21. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem fides habeatur vbique, quæ præſentibus ipſis originalibus literis haberetur. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 23. Maij, 1606. Pontif. noſtri anno 2.

CONSTITVTIO II.

Mandat Superioribus Regularium, ne cognoſcant cauſas ſuorum ſubditorum, ad Inquiſitores hæreticæ prauitatis pertinentes.

1606. PAVLVS EPISC. SERVVS SERVORVM DEI,

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

Procemiũ.

ROmanus Pontifex ea interdum, quæ à prædeceſſoribus ſuis, temporum, & rerum qualitate id tunc expoſcente, prouidè pro hæreſum extirpatione ſancita ſunt, nouis emergentibus rationibus, reuocat, & immutat, aliaque deſuper diſponit, & ordinat, prout in Domino ſalubriter conſpicit expedire.

Pius IV. iuſſit Inquiſitores procedere contra quoſcumq; Regulares, dummodo ab eorũ Superioribus nõ eſſet preuentum.

§. 1. Dudum ſiquidè fel. rec. Pius Papa IV. prædeceſſor noſter ſua perpetuò valitura cõſtitutione ſtatuit, ordinauit, & declarauit, quòd ex tunc deinceps in omnibus chriſtiani orbis partibus Inquiſitores hęreticę prauitatis, tam generales, quàm in quibuſuis Prouinciis, Ciuitatibus, Oppidis, Terris, & locis pro tẽpore deputati particulares, contra omnes quorumcumque Ordinum, etiam exemptorum, etiam Mendicantium, profeſſores, & Religioſos, ac etiam alios quoſcumque quouis modo priuilegiatos, & exemptos, de hæreſis crimine quomodolibet ſuſpectos, aut culpabiles, dummodò ab eorumdem profeſſorum, & Religioſorum Superioribus, vel Prælatis in cauſis huiuſmodi præuenti non fuiſſent, iuxta facultates officij inquiſitionis ipſius prauitatis inquirere, & procedere, ac culpabiles, & delinquentes repertos ſecundùm canonicas ſanctiones caſtigare, atque punire poſſent, & valerent, ac aliàs, prout in literis ipſius Pij prædeceſſoris latiùs continetur.

Hic modò Pont. facultatem quibuſcumque Ordinum Prælatis cognoſcendi cauſas Regulariũ, ad officium inquiſitionis ſpectantes, quoquo modo conceſſam reuocat.

§. 2. Cùm autem rerum vſu compertum ſit, occaſione præuentionum huiuſmodi nonnulla interdum impedimenta orta eſſe, quominus cauſæ huiuſmodi ea, qua decet, diligentia cognoſcantur. Nos de conſilio venerab. fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, contra hæreticam prauitatem generalium Inquiſitorum, illa de medio tollere volentes; Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac matura deliberatione, hac noſtra etiam perpetuò valitura conſtitutione, omnia, & quæcumque priuilegia, indulta, facultates, conceſſiones Generalibus, Superioribus, & Prælatis quorumcumque Ordinum, ſiue Mendicantium, ſiue Clericorum regularium, cuiuſuis Ordinis, & Inſtituti, etiam in dicta conſtitutione non expreſſorum, & quantumuis exemptorum, & quocumque nomine nuncupentur, per dictum Pium, ac quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem Apoſtolicam conceſſa, approbata, & innouata, & quantumuis etiam longiſſimo tempore obſeruata cauſas ad dictum officium quouis modo ſpectantes cognoſcendi, & interminandi, ſeu in illis quoquo modo ſe intromittendi, quorum omnium, & ſingulorum tenores, etiamſi de illis ſpecialis, & expreſſa mentio habenda eſſet, præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuò caſſamus, reuocamus, & abolemus; ipſiſque Generalibus, Superioribus, & Prælatis, vt de cætero, quouis quæſito colore, vel prætextu præuentionis, vel conſuetudinis, & præſcriptionis immemorabilis, ſeu cognoſcendi, an delationes huiuſmodi calumnioſæ ſint, necne, in eiuſdem cauſis tam motis, quàm mouendis quoquo modo ſe intromittere, ſeu immiſcere, denunciationes recipere, teſtes examinare, proceſſus conficere, cauſas

ipſas

1606. ipſas cognoſcere, definire, vel terminare minimè audeant, ſeu præſumant, 1606.
ſimili auctoritate diſtrictiùs inhibemus.

Regulares omnes Ordinariis, & Inquiſitoribus liberè denunciare mandat.

§. 3. Volentes, & expreſsè mandantes, vt ipſi Religioſi poſſint, & debeant omnes etiam Ordinum huiuſmodi profeſſores, de hæreſi ſuſpectos Inquiſitoribus, vel Ordinariis locorum vicinioribus liberè denunciare, abſque eo quòd Superiores prædicti perſonas denunciandas, & cauſas perquirere, vel quoquo modo id impedire, vel retardare audeant, ſeu præſumant.

Et cauſas coram ipſis Prælatis pēdentes Inquiſitorib³, & Ordinariis cōmittit.

§. 4. Inſuper omnes, & quaſcumque cauſas ad dictum officium quomodolibet ſpectantes, & pertinentes, coram Generalibus, Superioribus, & Prælatis huiuſmodi in quibuſcumque locis exiſtentibus, ac contra quoſcumq; Religioſos, vt præfertur, exemptos motas, & pendentes, ad nos harum ſerie auocamus, eaſque omnes in ſtatu, & terminis, in quibus de præſenti reperiuntur, ipſius prauitatis Inquiſitoribus, vel Ordinariis locorum vicinioribus terminandas committimus.

Prælatis ad tranſmittēdum omnia acta, & omnes Regulares de hæreſi ſuſpectos iiſdem Ordin. & Inquiſitoribus mādat.

§. 5. Præterea ipſis Generalibus, Superioribus, & Prælatis pari auctoritate præcipimus, atque mandamus, vt omnes proceſſus, & acta cauſarum huiuſmodi Inquiſitoribus, vel Ordinariis prædictis reſpectiuè remittant, & conſignent; necnon profeſſores, Fratres, Religioſos ſupradictos, quos hæreſi labe infectos, vel ſuſpectos etiam in viſitatione eſſe nouerint, abſque alia conſultatione cum propriis Superioribus facienda, eiſdem Inquiſitoribus, vel Ordinariis locorum vicinioribus reſpectiuè denuncient.

Contrauenientibus pœnas imponit.

§. 6. Quòd ſi Generales, aliique prædicti præſentibus literis non paruerint, eos omnes priuationis quarumcumque dignitatum, ſeu Prælaturarum, vel officiorum ſuorum Ordinum, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ, perpetuæque inhabilitatis ad eaſdem, necnon contra fautores hæreticorum, & impeditores officij ſtatutas, & inflictas pœnas, aliaſque cenſuras Eccleſiaſticas, etiam excommunicationis maioris latæ ſententiæ, à qua non, niſi à nobis, vel à Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo, abſolutionis beneficium valeant obtinere, eo ipſo incurriſſe.

Clauſulas præſeruatiuas appoſuit.

§. 7. Necnon præſentes literas, licet Generales, Superiores, & Prælati prædicti, aut quicumque alij, quauis auctoritate, dignitate, vel officio, ſeu honore fulgentes, in præmiſſis quomodolibet intereſſe habentes, vel habere prætendentes ad hoc vocati non fuerint, ſemper, & perpetuò validas, & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac ab omnibus inuiolabiliter obſeruari; Sicque per quoſcumque iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E, Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Derogat contrariis.

§. 8. Non obſtantibus prædicta, ac quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Ordinum, & Inſtitutorum quorumcumque iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Maremagnum, vel aliàs quomodolibet nuncupatis, eiſdem Ordinibus, eorumque Generalibus, Superioribus, & Prælatis, ac perſonis etiam per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Sedem prædictam, & per nos quouis modo conceſſis, confirmatis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis; quibus, ac aliis omnibus, quæ præſentibus quomodolibet obſtare poſſent, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac indiuidua, & de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, eorum tenores pro plenè, & ſufficienter præſentibus expreſſis, & totaliter inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

1621. Formam ad effectũ publicationis præſcribit. §. 9. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, neuè aliquis ignorantiam earum prætendere, aut contra eas ſe excuſare valeat, illas in valuis S. Ioannis Lateranen. & Principis Apoſtolorum Baſilicarum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, ac acie campi Floræ de more affigi, & publicari, earumque exempla inibi affixa dimitti, ac poſt publicationem huiuſmodi omnes, & ſingulos, quos concernunt, & concernent in futurum, perinde arctent, & afficiant, ac ſi eorum cuilibet perſonaliter intimatæ fuiſſent. 1606.

Trãſumptis fidem adhiberi iub e. §. 10. Quodque earum tranſumptis, etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eamdem prorſus fidem in iudicio & extra vbique gentium, & locorum adhiberi volumus, & mandamus, quæ eiſdem originalibus literis adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Et nihilominus, vt ad maiorem notitiam ſingulorum, & quorumcumque Religioſorum prædictorum præſentes deueniant, etiam volumus, & in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus, & mandamus Generalibus, Superioribus, & Prælatis prædictis, vt in primis proximis futuris Capitulis, ſeu Congregationibus Prouincialibus, ſeu Generalibus cuiuſcumque Prouinciæ, tam in Italia, quàm extra, præſentes noſtras literas legi, & publicari faciant, & procurent. Nulli ergo, &c. Datum Romæ, apud S. Marcum, anno Incarn. Dom. 1606. Kalend. Sept. Pontif. noſtri anno 2.

1621.

GREGORIVS XV.

CONSTITVTIO I.

Dat formam eligendi Conſeruatorem; & decernit, de quibus cauſis cognoſcere poſsint.

Reuocat omnes Cõſeruatores. §. 1. SAnctiſſimus in Chriſto P. & D. N. D. Gregorius diuina prouidentia Papa XV. ex certis rationabilibus cauſis animum ſuum mouen. & de voto venerab. Fratrum ſuorum S. R. E. Cardinalium Concilij Trid. interpretum, partim fel. rec. Clem. Papæ VIII. prædeceſſoris ſui veſtigiis inhærendo, reuocauit, ac nullas, & inualidas decreuit omnes, & quaſcumque Iudicum Conſeruatorum electiones, nominationes, ſeu deputationes, tam in vim literarum conſeruatoriarum, iuxta formam in quinterno Cancellariæ deſcriptam, quàm in vim quorumcumque priuilegiorum perpetuò, vel ad tempus nondum elapſum Apoſtolica auctoritate conceſſorum, ſeu aliàs quocumque iure, vel titulo hactenus factas pro quibuſcumque Conuentibus, Capitulis, Militiis, etiam S. Ioannis Ieroſolymit. Congregationibus, Collegiis, Ordinibus, Monaſteriis, Hoſpitalibus, aut aliis quibuſuis piis, tam ſecularibus, quàm cuiuſuis Ordinis, etiam Mendicantium, ſeu Inſtituti, vel Societatis regularibus locis, quantumuis exemptis, etiam de neceſſitate exprimendis, ſeu illorum perſonis, cuiuſuis qualitatis, ſeu conditionis exiſtant.

Conſeruatores nõ ſolùm ſint in Eccleſiaſtica dignitate conſtituti, ſed etiam iudices ſynodales. §. 2. In futurum verò Sanctitas ſua hac generali, & perpetuò valitura conſt. ſtatuit, & decreuit, vt Iudices Conſeruatores huiuſmodi, ſiue principales, ſiue ſubrogati, ęligi, nominari, aut deputari non poſſint, niſi non ſolùm habeant qualitates requiſitas, & deſcriptas in conſtit. ſimilis rec. Bonif. Papæ VIII. etiam prædeceſſoris ſui, quæ incipit, Statutum, itaut vel dignitate Eccleſiaſtica præditi, vel perſonatum obtinentes, vel Eccleſiarum cathedralium Canonici exiſtant, ſed etiam in Conciliis prouincialibus, aut Diœceſanis iuxta decretum Concilij prædicti Iudices electi, ſeu deſignati ſint: Quodque deinceps literæ conſeruatoriæ per Sedem Apoſtolicam concedendæ, ſupraſcriptis tantùm dirigantur, & ſi quæ literæ aliter expedientur, illæ, ac deputationes huiuſmodi, omniaque exinde ſequenda nullius ſint roboris, vel momenti.

Pœnæ contra eligentes Cõſeruatores non ſeruata forma hîc præſcripta. §. 3. Et nihilominus qui ſecus, quàm iuxta formam ſuperiùs præſcriptam, Conſeruatores huiuſmodi cum effectu eligere, nominare, ſeu deputare, aut electis, nominatis, ſeu deputatis vti auſi fuerint, Regulares quidem voce actiua,

1621. actiua, & paſſiua ſint ipſo iure priuati, adeo vt habilitationem à nemine, præterquam à Romano Pontifice, conſequi valeant. Reliqui verò aliis pœnis arbitrio Sanctitatis ſuæ coërceantur, & prædictorum omnium Conuentus, Monaſteria, ac loca huiuſmodi, eorumque perſonæ, ac bona careant Conſeruatore ad annum, ita vt illorum cauſæ interea coram locorum Ordinariis dumtaxat cognoſci, ac definiri debeant. 1621.

§. 4. Cæterùm, vt latiùs pateat Conſeruatorum huiuſmodi deligendorum facultas, Sanctitas ſua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, vt in Synodis prouincialibus, aut Diœceſanis quamplures perſonas ex habentibus qualitates in prædicta conſtit. eiuſdem Bonif. prædeceſſoris contentas, & alioquin ad id aptas deſignari procurent, & ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit, ſubſtituat Ordinarius loci cum conſilio Capituli alium in eius locum vſque ad futuram prouincialem, aut Diœceſanam Synodum.

Epiſcopi plures Iudices Synodales conſtituant, quorum ſi aliquis moriatur, conſtituant alium cum cõſilio Capituli.

§. 5. Inſuper Sanctitas ſua, inhærendo hac in parte decreto ſimilis rec. Greg. XIII. etiam prædeceſſoris ſui, ſtatuit, & ordinauit, vt Regulares, ac perſonæ huiuſmodi in Italia infra duos, extra Italiam verò infra ſex menſes, à die publicationis in Vrbe præſentis conſtit. inchoandos, debeant ſibi eligere, ſeu aſſumere Conſeruatores iuxta formam ſuperiùs propoſitam, eiuſque electionis, ſeu aſſumptionis documentum infra tempus huiuſmodi penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur, alioquin, eo termino elapſo, quamdiu Conſeruatores ſecundùm formam præſentis conſtit. non elegerint, coram eiſdem Ordinariis conueniantur; Quodque Conſeruatores huiuſmodi ſemel legitimè deputati, niſi ex legitima cauſa à Sede Apoſtolica, aut locorum Ordinariis, prout eiſdem Regularibus, & aliis ſupradictis libuerit, approbanda, durante quinquennio à die deputationis amoueri, aut mutari nullatenus poſſint, aut valeant.

Conſeruatores poſtquam elegerint facultatẽ habẽtes debẽt id notificare Ordinariis; & ſemel electi non poſſunt per quinquennium, ſine cauſa ab Ordinario, vel à Papa approbãda, amoueri.

§. 6. Ad hæc ſtatuit Sanctitas ſua, vt coram ipſis Conſeruatoribus Regulares, ac perſonæ ſupraſcriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant, ſed alios conuenire, aut trahere non poſſint, itaut memorati Conſeruatores in cauſis, in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorſus iuriſdictionem habeant, ſed in iis tantùm, in quibus rei extiterint; Neque extra Ciuitates, ſeu Diœceſes, in quibus fuerint deputati, contra quoſcumque procedere præſumant.

Coràm Cõſeruatorib⁹ poſſunt cõueniri Regulares, nõ autem alios conuenire, nec habent Cõſeruatores iuriſdictionem extra Diœceſim.

§. 7. Si qua verò inter Iudices conſeruatores huiuſmodi, & locorum Ordinarios controuerſia ſuper competentia iuriſdictionis orta fuerit, nequaquam in cauſa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos ſuper iuriſdictionis competentia fuerit iudicatum.

Controuerſię inter Cõſeruatores, & Ordinarios per arbitros decidantur.

§. 8. Quòd ſi qui Conſeruatores, ſiue in hac parte, ſiue aliàs quomodolibet ſuos limites exceſſerint, per annum ab officio Conſeruatoris huiuſmodi ſuſpenſi ſint, & pars, quæ hoc fieri procurauerit, ſententiam excommunicationis incurrat iuxta formam alterius conſtit. eiuſdem Bonif. prædeceſſoris, quæ incipit, Hac conſtitutione, quam Sanctitas ſua in his omnibus, quæ præſenti conſtit. non aduerſantur, innouauit, & innouat.

Cõſeruatores in ſuo officio excedentes ſuſpendantur per annum.

§. 9. Per hoc tamen non intendit Sanctitas ſua prohibere, quominus Regulares, & alij ſupradicti in caſibus à iure permiſſis petant Iudicem non ſuſpectum à Principibus, ſeu Magiſtratibus ſecularibus, dum tamen hæc tria copulatiuè concurrant, videlicet vt Regulares, & alij prædicti ſint actores, non autem rei; vtque agant contra laicum, non autem contra eccleſiaſticum, vel aliàs à iuriſdictione ſeculari exemptum; atque vt cauſa, in qua iudex deputatur, fuerit profana, non autem eccleſiaſtica, & in ea iuxta ſacrorum Canonum diſpoſitionem laicus, vt præfertur, eligendus iudex competens exiſtat.

Poſſunt Regulares, tribus ſtantibus conditionibus, petere Iudicem à Principe ſeculari.

§. 10. Quæ omnia, & ſingula in præſenti conſtit. contenta Sanctitas ſua voluit inuiolabiliter obſeruari, decernens ſic in iis, cæteriſque omnibus præmiſſis per quoſcumque, &c. etiam ſacri Palatij Apoſtolici Auditores, necnon S. R. E. Cardinales, ſublata, &c. iudicari, &c. necnon irritum, & inane, &c.

Clauſula ſublata, & decretũ irritans.

1621. §. 11. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac literis conſeruatoriis, quas omnes ad formam præſentis conſtit. reduxit, in fauorem quorumcumque Ordinum, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium, Militiarum, etiam S. Ioannis Ieroſolymit. Congregationum, Societatum, aut cuiuſuis alterius Inſtituti, etiam neceſſariò exprimendi, Collegiorum, Capitulorum, Eccleſiarum, Monaſteriorum, ac piorum quorumcumq; tam ſecularium, quàm regularium locorum, necnon illorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus; priuilegiis quoque, etiam ex cauſa, & titulo oneroſo, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Mari magno, ſeu Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiam per viam communicationis, ſeu extenſionis, conceſſis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque tenoribus, & formis ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habens, quibus quò ad ea, quæ præſentibus aduerſantur, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſsè derogauit, cæteriſque contrariis quibuſcumque. 1621.

Derogat contrariis.

§. 12. Cæterùm, vt præſens conſtitutio faciliùs omnibus innoteſcat, Sanctitas ſua voluit, & mandauit, vt non ſolùm in Cancellaria Apoſtolica, ſed etiam ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie campi Floræ publicetur, illiuſque exempla in iiſdem locis affixa dimittantur, ac in quinterno Cancellariæ inter conſtitutiones perpetuas deſcribatur, & annotetur. Placet publicetur, & deſcribatur. A.

Publicari mandat.

Lecta, & publicata fuit ſupradicta conſtit. in Cancellaria Apoſtolica ab altero ex R. P. D. maioris præſidentiæ Abbreuiatoribus die 20. menſis Septembr. anno Incarn. Dom. 1621. Pontific. verò prælibati S. D. N. D. Greg. Papæ XV. anno 1. Et poſtmodum die, & anno ſupradictis in quinterno eiuſdem Cancellariæ inter alias conſtit. Apoſtolicas deſcripta, & annotata fuit. Nicolaus Vrſinus Procuſtos.

CONSTITVTIO II.

Moderat exemptorum priuilegia circa animarum curam, & Sacramentorum adminiſtrationem, ſanctimonialium Monaſteria, & prædicationem verbi Dei.

1622. GREGORIVS EPISCOP. SERVVS SERVORVM DEI,

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Procemiū.

INſcrutabili Dei prouidentia vniuerſalis Eccleſiæ regimini, meritis licet imparibus præſidentes, paſtoralis noſtræ ſollicitudinis partes eſſe dignoſcimus, in eam curam præcipuè incumbere, vt à dignis, & probatis tantùm Sacerdotibus ſanctè adminiſtrentur Eccleſiaſtica Sacramenta; Atque vt virginum Deo ſacrarum Monaſteria diligentiſſimè cuſtodiantur: Et viri aſſumantur idonei ad prædicationis officium ſalubriter exequendum.

Memorat multa loca Trid. ſeſſ. 23. de reform. cap. 15.

§. 1. Sanè Trid. Synodi decretis prouidè cautum eſt, nullum Presbyterum, etiam Regularem, poſſe confeſſiones ſeculariū, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneū reputare, niſi aut parochiale beneficiū habeat, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſariū, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem,

1622. tionem, quæ gratis detur, obtineat: Necnon vt in Monaſteriis, ſeu domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſecularium, præter eas, quæ ſunt de illorum Monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonæ tam regulares, quàm ſeculares eiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediatè in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtratione m pertinent, iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cuius Diœceſi ſunt ſita: Itemque vt Epiſcopi vniuerſi ſub obteſtatione diuini iudicij & interminatione maledictionis æternæ, in omnibus Monaſteriis ſibi ſubiectis ordinaria, in aliis verò Sedis Apoſtolicæ auctoritate clauſuram ſanctimonialium, vbi violata fuerit, diligenter reſtitui, & vbi inuiolata eſt, conſeruari maximè procurent; inobedientes, atque contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacumque appellatione poſtpoſita, compeſcentes: Atque vt Regulares in Eccleſiis ſuorum Ordinum prædicare volentes, ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur; in Eccleſiis verò, quæ ſuorum Ordinum non ſunt, nullo modo prædicare poſſint ſine Epiſcopi licentia: Contradicente autem Epiſcopo, nulli, etiam in ſuorum Ordinum Eccleſiis, prædicare præſumant.

[Margin: 1622. — Seſſ. 25. cap. 11. de Regu. — Seſſ. 25 de Regul. cap. 5. — Seſſ 5 de refor. cap. 2. — Seſſ. 24 cap. 4. de refor.]

§. 2. Verùm quia experientia compertum eſt, Eccleſiaſtici regiminis rationes poſtulare, vt decretis eiuſmodi aliquid adiungatur; matura deliberatione noſtra, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac generali, ac perpetuò valitura conſtitutione decernimus, ſtatuimus, & declaramus, vt deinceps tam Regulares, quàm ſeculares quomodolibet exempti, ſiue animarum curam perſonarum ſecularium, Monaſteriis, ſeu domibus regularibus, aut quibuſuis aliis Eccleſiis, vel beneficiis, ſiue regularibus, ſiue ſecularibus incumbentem exerceant; ſiue aliàs Eccleſiaſtica Sacramenta, aut vnum ex illis miniſtrent, præuia Epiſcopi licentia, & approbatione; ſiue quoquo modo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis adminiſtratione, de facto, abſque vlla auctoritate, ſe ingerant; in his, quæ eiuſmodi curam, ſeu adminiſtrationem concernunt, omnimodæ iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Diœceſani Epiſcopi, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegati, plenè in omnibus ſubiiciantur.

[Margin: Exempti omnes circa Sacramentorũ adminiſtrationẽ Ordinariis ſubiciãtur.]

§. 3. Ad hæc tam Regulares, quàm ſeculares huiuſmodi, nullis priuilegiis, aut exemptionibus tueri ſe poſſint, quominùs ſi deliquerint circa perſonas, intra ſepta degentes, aut circa clauſuram, vel circa bonorum adminiſtrationem Monaſteriorum Monialium, etiam Regularibus ſubiectarum, ab Epiſcopo loci ſimiliter, tamquam ad hoc Sedis Apoſtolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant.

[Margin: Exẽpti omnes ſi deliquerint circa Moniales, & eorũ bona, ab Epiſcopo puniantur.]

§. 4. Confeſſores verò, ſiue Regulares, ſiue ſeculares, quomodocumque exempti, tam ordinarij, quàm extraordinarij, ad confeſſiones Monialium, etiam Regularibus ſubiectarum, audiendas nullatenus deputari valeant, niſi priùs ab Epiſcopo Diœceſano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant.

[Margin: Confeſſores tam ordinarij, quã extraordinarij Monialium omnium ab Epiſcopis ſpecialiter approbentur.]

§. 5. Sed & adminiſtrantes bona, ad eiuſmodi Monaſteria ſanctimonialium, vt præfertur, etiam Regularibus ſubiectarum, pertinentia, ſiue Regulares extiterint, ſiue ſeculares quomodolibet exempti, Epiſcopo loci, adhibitis etiam Superioribus regularibus, ſingulis annis rationes adminiſtrationis, gratis tamen exigendas, reddere teneantur, ad idque iuris remediis cogi, & compelli queant.

[Margin: Adminiſtrantes bona Monialium teneãtur Epiſcopis rationẽ reddere.]

§. 6. Liceatque Epiſcopo ex rationabili cauſa Superiores regulares admonere, vt eiuſmodi Confeſſores, atque adminiſtratores amoueant, iiſque Superioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Epiſcopus facultatem prædictos Confeſſores, & adminiſtratores amouendi, quoties, & quando opus eſſe iudicauerit.

[Margin: Moneant Epiſcopi Superiores Regularium, vt Confeſſores Monialiũ, & adminiſtratores amoueant.]

§. 7. Ac ſimiliter poſſit Epiſcopus, vnà cum Superioribus regularibus, quarumcumque Abbatiſſarum, Prioriſſarum, Præfectarum, vel Præpoſitarum eorumdem Monaſteriorum, quocumque nomine appellentur, electionibus, per

[Margin: Poteſt Epiſcopus intereſſe per ſe, vel per alium electioni Abbatiſſarum.]

1622. ſe, vel per alium, intereſſe, ac præſidere; abſque vlla tamen ipſorum Monaſteriorum impenſa. 1622.

Epiſcopus poteſt punire Regulares prædicãtes ſine eius licentia, vel benedictione. Vide ſup. in conſt. 2. Sixti IV. n. 10. 21.

§. 8. Ac demum habeat Epiſcopus, tamquam dictæ Sedis delegatus, auctoritatem coercendi, ac puniendi quoſcumque exemptos, tam ſeculares, quàm Regulares, qui in alienis Eccleſiis, aut quæ ſuorum Ordinum non ſunt, abſque Epiſcopi licentia; & in Eccleſiis ſuis, aut ſuorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipſo contradicente, prædicare præſumpſerint.

Epiſcopus poteſt delinquẽtes in ſupradictis caſibus punire.

§. 9. Ita vt Epiſcopi in ſupraſcriptis caſibus, & in prænominatas perſonas in præmiſſis omnibus, & ſingulis, aut circa ea quoquo modo delinquentes, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra viſitationem, per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, vti eiuſdem Sedis delegati, procedere, omnemque iuriſdictionem exercere liberè, & licitè valeant.

Clauſula ſublata, & decretum irritans.

§. 10. Decernentes ſic per quoſcumque iudices, quauis auctoritate fungentes, etiam ſacri Palatij Auditores, necnon S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat contrariis.

§. 11. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, in fauorem quarumcumque perſonarum, atque Ordinum, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium, Militiarum, etiam S. Ioannis Ieroſolymit. Congregationum, Societatum, ac cuiuſuis alterius Inſtituti, etiam neceſſariò, & in indiuiduo exprimendi, Monaſteriorum, Conuentuum, Capitulorum, Eccleſiarum, & aliorum quorumcumque tam ſecularium, quàm regularium locorum, necnon illorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, vel conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus quoque, indultis, & priuilegiis, etiam in corpore iuris clauſis, aut ex cauſa, & titulo oneroſo, vel in limine fundationis conceſſis, etiam Marimagno, ſeu Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis; Conſeruatorum deputationibus, eorumque atque aliis inhibitionibus, quibus Epiſcopi deferre minimè teneantur; & quibuſuis aliis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiam per viam communicationis, ſeu extenſionis conceſſis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, & formis ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, quibus quo ad ea, quæ eiſdem præſentibus aduerſantur, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat formã has literas publicandi, & tranſumptis fidem adhiberi iubet.

§. 12. Cæterùm quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca deferri, vt eæ tamen omnibus innoteſcant, mandamus, illas ad valuas Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, atque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie campi Floræ publicari, & inibi affigi, & per aliquod temporis ſpatium dimitti, eiſque detractis, earum exempla eo in loco relinqui; Ac volumus, vt earumdem præſentium literarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Prælati, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio, & extra illud, vbi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sãctio pœnalis.

§. 13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, declarationis, decretorum, derogationis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem

1622. dignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe noverit incurſurum. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incar. Dom. 1622. Nonis Febr. Pontif. noſtri anno 2. 1622.

Declarationes aliquot ſacræ Congregationis Concilij ſuper conſtitutione S. M. Gregorij XV. de exemptorum priuilegiis, &c. Romæ ex typographia R. Cameræ Apoſtolicæ 1623.

POſita conſtitutione fel. rec. Gregorij XV. de exemptorum priuilegiis, &c. dabitur.

1. An liceat Epiſcopis viſitare altaria Regularium Eccleſiarum, quibus cura animarum perſonarum ſecularium non incumbit, aut loca, vbi in iiſdem Eccleſiis aſſeruatur ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, vel vbi audiuntur confeſſiones perſonarum ſecularium.

2. An Epiſcopi poſſint Regularibus præſcribere, vt certis tantùm in locis, ac temporibus, aut certarum perſonarum confeſſiones audiant, vel aliàs illorum priuilegia reſtringere, ac moderari in Sacramentis adminiſtrandis.

3. An facultas Epiſcopis per conſtitutionem attributa in exemptos tam ſeculares, quàm Regulares, intelligatur etiam tributa in perſonas nullius Diœceſis?

4. An eadem facultas competat inferioribus Prælatis, proprium territorium, ac iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habentibus.

5. An per eamdem conſtitutionem in illis verbis, Poſſit Epiſcopus, vnà cum Superioribus Regularibus, quarumcumque Abbatiſſarum, &c. electionibus, per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere, ius Abbatiſſas confirmandi Epiſcopis attributum cenſeatur.

6. An Confeſſores Monialium ante editam conſtitutionem deputati, debeant ab Epiſcopo examinari, & approbari.

7. An Superiores Regulares ſimiliter ante ipſius conſtitutionis publicationem electi, ſeu deputati, alia indigeant Epiſcopi approbatione pro confeſſionibus ſanctimonialium ſibi ſubiectarum audiendis.

8. An confeſſiones, quas audiunt Superiores regulares electi, ſeu deputati, vel confirmati poſt publicationem, & ſcientiam tenoris dictæ Bullæ, non obtenta Epiſcopi approbatione, ſint nullæ, atque irritæ, nec ne.

9. An Regulares generaliter ab Epiſcopo approbati ad confeſſiones perſonarum ſecularium audiendas, cenſeantur etiam approbati ad audiendas confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarum.

10. An regularis, ad audiendas confeſſiones Monialium vnius Monaſterij ab Epiſcopo approbatus, confeſſiones Monialiũ alterius Monaſterij audire poſſit.

11. An Confeſſores Regulares extraordinarij ſemel ab Epiſcopo deputati, & approbati ad audiendas Monialium confeſſiones pro vna vice infra annum ad præſcriptum ſacri Concilij Trid. poſſint virtute dictæ approbationis pluries, tamquam Confeſſores extraordinarij, earumdem confeſſiones audire, abſque noua Epiſcopi licentia.

12. Cum in eadem conſtitutione ſtatutum ſit, vt liceat Epiſcopo ex rationabili cauſa Superiores regulares admonere, vt amoueant Confeſſores Monialium, atque adminiſtratores bonorum, ad earumdem Monialium Monaſteria pertinentium, iiſque Superioribus id facere detrectantibus, habeat Epiſcopus facultatem prædictos Confeſſores, & adminiſtratores amouendi, quoties, & quando opus eſſe iudicauerit; an eiuſmodi cauſam Epiſcopus Superioribus Regularibus ſignificare teneatur.

13. An eadem conſtitutio, qua parte ſupponit Epiſcopi iuriſdictioni Regulares delinquentes circa perſonas degentes intra ſepta Monaſteriorum Monialium, aut circa clauſuram, vel bonorum adminiſtrationem eorumdem Monaſteriorum, habeat locum in omnibus delictis, an verò ſolùm in notoriis, & cum ſcandalo populi.

SACRA CONGREGATIO CARDINALIVM.

Cõſt. Greg. non ſubiicit Regu. iuriſdictioni Ep. niſi cum delinquunt in adminiſtrãdis Sacramentis perſonis ſecularibus.

CONcilij Trid. interpretes cenſuerunt, conſtitutionem S. M. Gregorij XV. de exemptorum priuilegiis, nequaquam ſubiicere Regulares exemptos, quibus cura animarum perſonarum ſecularium non incumbit Epiſcoporum iuriſdictioni in his, quæ Sacramentorum adminiſtrationem concernunt, niſi cum in Sacramentis perſonis ſecularibus adminiſtrandis iidem Regulares delinquunt: Ac propterea

Epiſcopi nõ poſſunt viſitare altaria Regul. nec loca, vbi cõfeſſiones ſecularium audiunt.

Ad 1. dubium reſpondit, Epiſcopis non licere in vim eiuſdem conſtitutionis viſitare altaria Eccleſiarum Regularium, quibus non incumbit animarum cura perſonarum ſecularium, nec loca, vbi in iiſdem Eccleſiis aſſeruatur ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, vel vbi confeſſiones perſonarum ſecularium audiuntur.

Vigore dictæ cõſt. nõ poſſunt Ep. reſtringere facultatem Confeſſorũ regul.

Ad 2. Hac in parte conſtitutionem nihil noui iuris induxiſſe, nec vllam nouam auctoritatem Epiſcopis in Regulares attribuiſſe; ideoque in vim ipſius conſtitutionis non poſſe Epiſcopos Regularibus præſcribere, vt certis tantùm in locis, ac temporibus, aut certarum perſonarum confeſſiones audiant, vel aliàs illorum priuilegia in Sacramentis adminiſtrandis reſtringere, aut moderari: Quòd ſi aliunde Epiſcopis huiuſmodi facultas competat, illam non fuiſſe ab eadem conſtitutione ſublatam.

Perſonæ nulli' Diœceſ. non cõprehenduntur.

Ad 3. Cenſuit eiuſmodi facultatem non intelligi tributam Epiſcopis in perſonas nullius Diœceſis.

Hæc facultas nõ competit Prælatis iuriſdictionẽ quaſi Epiſc. habentibus.

Ad 4. Non competere.

Per eam nõ competere Epiſcop. ius Abbatiſſas confirmãdi.

Ad 5. Ius confirmandi Abbatiſſas minimè fuiſſe Epiſcopis per conſtitutionem attributum.

Confeſſores extraordinarij non poſſunt Monial. cõfeſſ. audire ſine Ordin. approb. Ordinarij verò pergant durante trienio.

Ad 6. Confeſſores quidem extraordinarios Monialium nullatenus poſſe poſt conſtitutionem illarum confeſſiones audire, niſi priùs ab Epiſcopo Diœceſano idonei iudicentur, & approbentur; Ordinarios verò Confeſſores ante conſtitutionis publicationem deputatos, poſſe, durante triennio, ab eorum deputatione inchoando, pergere in confeſſionibus ſanctimonialium audiendis, abſque alio examine, & approbatione Epiſcopi. Quòd ſi contingat, vt illorum facultas à Sede Apoſtolica vltra triennium prorogetur, tunc debere eos ab Epiſcopo examinari, & approbari.

Superiores regu. durãte eorũ officio, confeſſiones Monialiũ, quæ id petierint, audiãt ſine alia approbatione Epiſcopi.

Ad 7. Superiores Regulares electos, ſeu deputatos ante ipſius conſtitutionis publicationem, quibus alioquin facultas competat audiendi confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarum, poſſe, durante eorum officio, pergere, ſine alia Epiſcopi approbatione, in confeſſionibus audiendis illarum tantùm, quæ ſponte, ac proprio motu id ab eis petierint: At verò eos, qui poſt conſtitutionem eligentur, aut quoquo modo deputabuntur, vel qui in eorum officiis, ſeu dignitatibus, expleto iam tempore, à conſtitutionibus cuiuſque Ordinis, vel aliàs legitimè præfinito, ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam poſſe ſanctimonialium confeſſiones audire, niſi priùs à Diœceſano Epiſcopo idonei iudicati, atque approbati fuerint.

Cõfeſſiones factæ cõtra formam hic præſcriptã ſunt nullæ.

Ad 8. Confeſſiones huiuſmodi nullas, atque irritas eſſe.

Regul. approbati generaliter ad audiendas cõfeſſiones, nõ ſunt approbati pro Monialib.

Ad 9. Regulares generaliter ab Epiſcopo approbatos ad confeſſiones perſonarum ſecularium audiendas, nequaquam cenſeri approbatos ad audiendas confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarum; ſed egere quò ad hoc ſpeciali Epiſcopi approbatione.

Ad 10. Regularem ad audiendas confeſſiones Monialium vnius Monaſterij ab Epiſcopo approbatum, minimè poſſe audire confeſſiones Monialium alterius Monaſterij.

Ad 11. Confeſſores extraordinarios ſemel deputatos, atque approbatos ab Epiſcopo ad Monialium confeſſiones pro vna vice audiendas, haud poſſe plures in vim approbationis eiuſmodi illarum confeſſiones audire; ſed ab Epiſcopo toties eſſe approbandos, quoties caſus deputationis contigerit.

Ad

1622. Ad 12. Non teneri eiuſmodi cauſam ſignificare Superioribus regularibus; ſed hoc relinqui arbitrio, & prudentiæ Epiſcoporum, quorum conſcientiam ſacra Congregatio ſeriò onerauit, ne facultate ſibi hac in parte attributa quoquo modo abutantur, eius rei in diſtricto Dei iudicio rationem reddituri. 1622.

Ad 13. Conſtitutionem habere locum in omnibus delictis, non autem in notoriis tantùm, & cum populi ſcandalo.

Quæ ſacræ Congregationis reſponſa ad ſe relata fel. rec. Greg. XV. & S. D. N. Vrbanus VIII. in omnibus approbarunt. A. Card. Caetanus. Proſper Fagnanus ſanctæ Congr. Secret.

14. An liceat Epiſcopo in vim conſtitutionis S. M. Gregorij XV. de exemptorum priuilegiis, punire Regulares, qui ad Abbatiſſæ electionem procedunt ante tempus ipſi Epiſcopo ſignificatum, aut die electionis eidem nullatenus prænunciata.

Ad 14. Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Trid. interpretum reſpondit, Regulares ex eadem conſtitutione ita demum teneri Epiſcopo ſignificare diem electionis Abbatiſſæ, eumque vſque ad præfinitum tempus expectare, ſi antea ipſe expreſsè declarauerit, ſe vti velle facultate ſibi hac in parte attributa, Abbatiſſarumque electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere. Poſt eam verò declarationem licere Epiſcopo animaduertere in Regulares, qui ante tempus ſignificatum, aut die electionis eidem non prænunciata, ad Abbatiſſæ electionem procedunt. Coſ. Card. de Torres, Loco † ſigilli. Proſper Fagnanus ſacræ Congreg Secr. Romæ ex Typographia R. Cameræ Apoſtolicæ 1626.

Approbatus pro vno Monaſterio, nō eſt approbatus pro alio. Confeſſores extraordinarij pro vna vice approbati, nō poſſunt alia vice audire. Epiſc. non tenentur ſignificare Superioribus, quare debeāt amouere Confeſſores, vel adminiſtratores. Iſta conſt. habet locū in omnibus delictis. Tenentur Reg. Epiſc. ſignificare diē electionis Abbatiſſæ, ſi Epiſ. declarauerit, ſe velle ei intereſſe.

CONSTITVTIO III.

Reuocat conceſſiones quaſcumque viuæ vocis oraculo, non tamen S.R.E. Cardinalibus factas, vel ipſorum manu firmatas.

GREGORIVS PAPA XV. 1622.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

ROmanus Pontifex in ſpecula militantis Eccleſiæ diuina prouidentia conſtitutus, gratias, & indulta à ſe, & prædeceſſoribus ſuis conceſſa, iuſtis, interdum ſuadentibus cauſis, iuxta creditum ſibi paſtoralis officij debitum moderatur, aut reuocat, prout, rerum & temporum qualitatibus debitè penſatis, conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Proœmiū.

§. 1. Itaque motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, déque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia, & ſingula indulta, facultates, priuilegia, gratias, & conceſſiones quaſcumque ſpirituales, & Eccleſiaſticas, tam ad forum interius, quàm ad exterius ſpectantes, ac tam ad ſupplicationem partium, quàm motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus à Sede Apoſtolica, quæ tamen viuæ vocis oraculo hactenus quandocumque & qualitercumque ex quauis etiam de neceſſitate exprimenda cauſa, quibuſuis Collegiis, Capitulis, Ordinibus, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium, Societatibus, etiam Societati Ieſu, ac Congregationibus quibuſlibet, ſiue eorum, & earum reſpectiuè Præpoſitis, Decanis, Magiſtris, Miniſtris, Prælatis, Prioribus, Rectoribus, Generalibus, vel Prouincialibus, quocumq; nomine nuncupatis Superioribus, etiam quomodolibet exemptis, ac Sedi prædictæ immediatè ſubiectis, cuiuſcumque dignitatis, præeminentiæ, aut quouis priuilegio munitis, non tamen ad ſupplicationem Regum conceſſas, in iis videlicet, quæ non ſunt ſortita effectum, tenore præſentium reuocamus, caſſamus, tollimus, abrogamus, & annullamus, ac reuocata, caſſa, ſublata, abrogata, & annullata, viribuſque & effectu vacua perpetuò fore, & eſſe, neq; Annullat prout in ſummario.

1622. aliquem iis de cætero vti nullo modo poſſe, etiamſi expreſſa, & ſpecifica mentio, etiam de verbo ad verbum de iis facienda eſſet, decernimus, & declaramus; firmis tamen, & in ſuo robore permanentibus omnibus indultis, & aliis conceſſionibus prædictis, viuæ vocis oraculo S.R.E. Cardinalibus ab ipſorum, vel aliorum quorumcumque fauorem, propria S. R. E. Cardinalium manu firmatis, pro ipſis, vel aliis factis, & de quibus iidem S. R. E. Cardinales teſtimonium in ſcriptis præbuerunt. 1622.

Clauſulæ præſeruatiuæ. §. 2. Decernentes, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque etiam ex eo quòd quicumque in præmiſſis intereſſe habentes, ſeu habere prætendentes ad hoc vocati, & auditi non fuerint, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, ſeu alio quocumque defectu notari, impugnari, redargui iure, vel in controuerſiam reuocari, ad terminos iuris reduci, aut aduerſus illas quodcumque iuris, gratiæ, vel facti remedium impetrari nullatenus poſſe, ſed illas ſemper validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere.

Clauſula ſublata, & decretum irritans. §. 3. Sicque per quoſcumque iudices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & Nuncios, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & definiri debere. Ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat contrariis. §. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Ordinibus, Societatibus, & Congregationibus prædictis, eorumque Præpoſitis, Decanis, Magiſtris, Miniſtris, Prælatis, Prioribus, Rectoribus, & aliis Superioribus prædictis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis fidem adhiberi iubet. §. 5. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio, & extra illud, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ; quodque eædem præſentes literæ, ſeu illarum exempla ad valuas Baſilicarum S. Ioannis Lateranen. ac Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie campi Floræ affixæ, omnes ita arctent, & afficiant, ac ſi vnicuique perſonaliter intimatæ fuiſſent. Datum Romæ, apud S. Mariam maiorem, ſub annulo Piſcat. die 2. Iulij, 1622. Pontificatus noſtri anno 2.

CONSTITVTIO IV.

Eſt contra Confeſſarios ſollicitantes pœnitentes in confeſſionibus.

1622. GREGORIVS PAPA XV.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Proœmiū. VNiuerſi Dominici gregis curam, quamquam immeriti, cœleſti diſpenſatione gerentes, ſedulò inuigilare tenemur, vt ab omnibus prauis contagiis

1622. giis conſeruetur immunis, multoque maiori ſtudio prouidere, vt omnis peſtis ab iis auertatur, quibus alios ſanandi officium eſt commiſſum, ne, quod Euangelica ſcripta nos admonent, ſale infatuato, non ſit in quo ſaliatur, & ad nihilum proſit vltra, niſi vt mittatur foras, & conculcetur ab hominibus. 1622.

§. 1. Quoniam autem à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris quibuſdam in locis prouiſum fuit, vt impium, ac nefandum ſcelus, quod non ſolùm inter Chriſti fideles non eſſe, ſed nec etiam nominari debet, procul ab iis arceatur, videlicet vt aliquis Sacerdos ad ſacras audiendas confeſſiones deputatus, ſacroſancto Pœnitentiæ Sacramento, ſollicitando pœnitentes ad turpia, abutatur, ac pro medicina venenum, pro pane aſpidem porrigat, & ex cœleſti Medico infernalis veneficus, ex parte ſpirituali proditor execrabilis animarum reddatur: Idcirco nos ea, quæ his pernicioſiſſimis diaboli inſidiis arcendis certis locis ſalubriter conſtituta ſunt, vt nullibi deſiderentur, quantum ex alto conceditur, prouidendum duximus. Motiua.

§. 2. Aliàs ſiquidem à fel. rec. Pio Papa IV. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis, videlicet, Pius Papa IV. venerab. Fratri Archiepiſcopo Hiſpalenſi in Regnis Hiſpaniarum hæreticæ prauitatis Inquiſitori generali. Cum, ſicut nuper non ſine animi noſtri moleſtia accepimus, diuerſi ſacerdotes in Regnis Hiſpaniarum, atque etiam in eorum Ciuitatibus, & Diœceſibus curam animarum habentes, ſiue eam pro aliis exercentes, aut aliàs audiendis confeſſionibus pœnitentium deputati, in tantam proruperint iniquitatem, vt Sacramento Pœnitentiæ in actu audiendi confeſſiones abutantur, nec illi, & qui id inſtituit Domino, Deo, & Saluatori noſtro Iesv Christo iniuriam facere vereantur, mulieres videlicet pœnitentes ad actus inhoneſtos, dum earum audiunt confeſſiones, alliciendo, & prouocando, ſeu allicere, & prouocare tentando, & procurando, ac loco earum per Sacramentum huiuſmodi Creatori noſtro reconciliationis, grauiori peccatorum mole eas onerando, & in manibus diaboli tradendo, in diuinæ Maieſtatis offenſam, & animarum perniciem, Chriſti fidelium ſcandalum non modicum. Refert ad literam conſt. Pij IV.

§. 3. Nos in animum inducere nequeuntes, quòd qui de fide catholica rectè ſentiunt, Sacramentis in Eccleſia Dei inſtitutis abutantur, aut illis iniuriam faciant, fraternitati tuæ, de cuius eximia pietate, virtute, atque doctrina plurimum in Domino confidimus, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus per te, vel per alium, ſeu alios à te deputandum, ſeu deputandos, contra omnes, & ſingulos ſacerdotes dictorum Regnorum, ac illarum Ciuitatum, & Diœceſum de præmiſſis quomodolibet diffamatos, tam ſeculares, quàm quorumuis etiam exemptorum, ac Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiectorum Ordinum Regulares, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtant, tam ſuper præmiſſis, quàm ſuper fide catholica, & quid de ea ſentiant, diligenter inquiras, & iuxta facultatum tibi contra hæreticos, aut de hæreſi quouis modo ſuſpectos à Sede Apoſtolica conceſſarum continentiam, & tenorem procedas, ac culpabiles repertos iuxta exceſſuum ſuorum qualitates, prout iuris fuerit, punias, eos etiam, ſi, & prout de iure fuerit faciendum, debita præcedente degradatione, ſecularis iudicis arbitrio puniendos tradendo. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Eccleſiarum, & Monaſteriorum, necnon Ordinum quorumlibet, quorum ipſi ſacerdotes fuerint, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam motu proprio, aut aliàs quomodolibet conceſſis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis; quibus omnibus, eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 16. Aprilis, 1561. Pontif. noſtri anno 2. Sunt ſuſpecti de hæreſi, qui ſollicitant in confeſſione.

§. 4. Igitur, vt literæ prædictæ perpetuis futuris temporibus, & vbique lo-

1622. corum inuiolabiliter obſeruentur, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra, ac de conſilio venerab. Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, contra hæreticam prauitatem generalium Inquiſitorum, præinſertas literas huiuſmodi, ac omnia, & ſingula in eis contenta Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, illiſque omnibus, & ſingulis inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus, illaſque non ſolùm in prædictis Regnis Hiſpaniarum, ſed in quibuſuis Chriſtiani orbis partibus firmiter, & inuiolabiliter obſeruari præcipimus, & mandamus. 1622.

Confirmat prædictas literas Pij IV. & extẽdit ad omnes mundi partes.

§. 5. Ac præterea, ne in futurum de pœna his delinquentibus imponenda, & de modo contra eoſdem procedendi ab aliquo dubitari poſſit, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, quòd omnes, & ſinguli ſacerdotes, tam ſeculares, quàm quorumuis etiam quomodolibet exemptorum, ac Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiectorum Ordinum, Inſtitutorum, Societatum, & Congregationum Regulares, cuiuſcumque dignitatis, & præeminentiæ, aut quouis priuilegio muniti exiſtant, qui perſonas, quæcumque illæ ſint, ad inhoneſta, ſiue inter ſe, ſiue cum aliis quomodolibet perpetranda in actu ſacramentalis confeſſionis, ſiue ante, vel poſt immediatè, ſeu occaſione, vel prætextu confeſſionis huiuſmodi, etiam ipſa confeſſione non ſecuta, ſiue extra occaſionem confeſſionis, in confeſſionario, aut in loco quocumque vbi confeſſiones ſacramentales audiantur, ſeu ad confeſſionem audiendam electo, ſimulantes ibidem confeſſiones audire, ſollicitare, vel prouocare tentauerint, aut cum eis illicitos, & inhoneſtos ſermones, ſiue tractatus habuerint, in officio S. Inquiſitionis ſeueriſſimè, vt infra, puniantur.

Declarat, quinam dicendi ſint ſollicitatores.

§. 6. Et præterea omnes hæreticæ prauitatis Inquiſitores, & locorum Ordinarios omnium Regnorum, Prouinciarum, Ciuitatum, Dominiorum, & locorum vniuerſi orbis Chriſtiani in ſuis quemque Diœceſibus, & territoriis per has noſtras literas, etiam priuatiuè quo ad omnes alios, ſpecialiter, ac perpetuò iudices delegamus, vt ſuper his contra prædictos ſimul, vel ſeparatim in omnibus, prout in cauſis fidei, iuxta ſacrorum Canonum formam, necnon officij Inquiſitionis huiuſmodi conſtitutione, priuilegia, conſuetudines, & decreta diligenter inquirant, & procedant, & quos in aliquo ex huiuſmodi nefariis exceſſibus culpabiles repererint, in eos pro criminum qualitate, & circumſtantiis, ſuſpendentes ab executione ordinis, priuationis beneficiorum, dignitatum, & officiorum quorumcumque, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa, necnon vocis actiuæ, & paſſiuæ, ſi Regulares fuerint, exilij, damnationis ad triremes, & carceres etiam in perpetuum, abſque vlla ſpe gratiæ, aliaſque pœnas decernant, eos quoque, ſi pro delicti enormitate grauiores pœnas meruerint, debita præcedente degradatione, Curiæ ſeculari puniendos tradant.

Contra tales iubet procedi, prout in cauſis fidei, & determinat pœnas.

§. 7. Dantes etiam facultatem venerab. Fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus generalibus Inquiſitoribus, ne delictum tam enorme, & Eccleſiæ Dei tam pernicioſum remaneat ob probationum defectum impunitum, cum difficilis ſit probationis, teſtibus etiam ſingularibus concurrentibus, præſumptionibus, indiciis, & aliis adminiculis, delictum probatum eſſe arbitrio ſuo iudicandi, & Curiæ ſeculari, vt præfertur, reum tradendum eſſe pronunciandi.

Dat facultatem ad probationẽ huius delicti admittendi teſtes ſingulares.

§. 8. Non obſtantibus omnibus, quæ dictus prædeceſſor in ſuis literis prædictis voluit non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Derogat contrariis.

§. 9. Mandantes omnibus Confeſſariis, vt ſuos pœnitentes, quos nouerint fuiſſe ab aliis, vt ſupra, ſollicitatos, moneant de obligatione denunciandi ſollicitantes, ſeu, vt præfertur, tractantes, Inquiſitoribus, ſeu locorum Ordinariis prædictis; quòd ſi hoc officium prætermiſerint, vel pœnitentes docuerint non teneri ad denunciandum Confeſſarios ſollicitantes, ſeu tractantes, vt ſupra, iidem locorum Ordinarij, & Inquiſitores illos pro modo culpæ punire non negligant.

Confeſſores tenẽtur monere pœnitentes ſollicitatos de obligatione denunciandi.

§. 10. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra vbique habeatur,

Trãſumptis fidem adhiberi, & publicari mãdat.

1624. habeatur, quæ præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ; quodq; eædem præſentes literæ, ſeu illarum exempla ad valuas Baſilicarum S. Ioannis Lateranen. ac Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie campi Floræ affixæ omnes ita arctent, & afficiant, ac ſi vnicuique perſonaliter intimatæ fuiſſent. Datum Romæ, apud S. Mariam maiorem, ſub annulo Piſcat. die 30. Aug. 1622. Pontif. noſtri anno 2. 1624.

VRBANVS VIII. 1624.

CONSTITVTIO I.

Quæ eſt decretum Congreg. Concilij, editum de mandato Vrbani VIII. In quo prohibetur Regularibus alienatio.

§. 1. SAcra Congregatio Cardinalium Concilij Trid. interpretum, rerum ex perimento edocta, quantum Religiones accipiant detrimenti ex bonorum immobilium, & pretioſorum mobilium diſtractionibus, quas crebrò faciunt Regulares, Apoſtolicis priuilegiis innixi, ac proinde operæ pretium putans illorum facilitatem aliqua ratione compeſcere; Speciali S. D. N. iuſſu, generalibus, & prouincialibus Capitulis, vel Congregationibus, Abbatibus, Generalibus, & quibuſcumque aliis Superioribus regularibus cuiuſuis Ordinis, Congregationis, Societatis, vel Inſtituti intra fines Europæ exiſtentibus, omnium rerum, & bonorum immobilium, ac pretioſorum mobilium alienationem, omneque pactum, per quod ipſorum dominium transfertur, cenſus perpetuos, ſeu vitalitios, hypothecam, locationem, & conductionem vltra triennium, conceſſionem in feudum, vel emphyteuſim, præterquam in caſibus à iure præmiſſis, fieri perpetuò prohibet, atque interdicit, abſque ipſius Congregationis Concilij expreſſa licentia, in ſcriptis, & gratis concedenda, ſub pœna priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebunt, vociſque actiuæ & paſſiuæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa in poſterum obtinēda, quam ipſo facto, abſque alia declaratione incurrant, ſublata etiam Generali, & Protectori illam moderandi, aut relaxandi facultate; pœnis nihilominus Apoſtolicarum conſtitutionum, & præſertim fel. rec. Pauli II. quæ incipit, Ambitioſæ, in ſuo robore permanſuris. Alienationes verò, pacta, cenſus, hypothecas, locationes, conductiones, & conceſſiones quaſcumque contra huiuſmodi prohibitionem faciendas Sanctitatis ſuæ auctoritate ipſo iure nullas, atque irritas decernit.

Prohibet fieri alienationes, & factas nullas declarat.

§. 2. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis in fauorem quarumcumq; perſonarum, atque Ordinum, tam Mendicantiū, quàm non Mendicantium, Militiarum, etiam S. Ioannis Ieroſolymit. Congregationum, Societatum, ac cuiuſuis alterius Inſtituti, etiam neceſſariò, & in indiuiduo exprimendi, Monaſteriorum, Conuentuum, Collegiorum, domorum, ac locorum regularium quorumcumque, necnon illorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, vel conſuetudinibus, etiam immemorabilibus; exemptionibus quoque, indultis & priuilegiis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, & cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiam per viam communicationis, ſeu extenſionis conceſſis & iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, ac formis ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, & aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi præſentibus

Derogat contrariis.

Y

1622. pro expreſſis habentes, quibus quo ad ea, quæ præſenti decreto, ac prohibitioni aduerſantur, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter, & expreſsè Sanctitatis ſuæ auctoritate derogat, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, die 7. Septemb. 1624. Coſmus Card. de Torres. Proſper Fagnanus ſacræ Congreg. Secret. 1624.

CONSTITVTIO II.

1624. *Quæ ſunt decreta Congreg. Vrb. VIII. iuſſu edita, in quibus agitur de Regularibus apoſtatis, & eiectis, aliiſque ordinationibus ad ipſos Regulares pertinentibus.*

Procemiũ.

SAcra Congregatio Cardinalium Concilij Trid interpretum, Regularium eiectorum, & fugitiuorum ſtatui conſulere, illorumque ſcandala ſummouere, & ſuccreſcentem numerum frangere operæ pretium exiſtimans, auditis Religionum Superioribus, réque diligentiſſimè perpenſa, communicato etiam conſilio cum S. D. N. Vrbano VIII. atque ex peculiari Sanctitatis ſuæ facultate, infraſcripta decreta edidit,

Innouat decreta Clem VIII. pro Regularium reformatione.

§. 1. Ac primò, vt infecta ſemina, è quibus praui eiuſmodi fructus potiſſimùm prodeunt, deinceps ne ſerantur in vinea Domini, cenſuit, eſſe innouandas, & Sanctiſſimi auctoritate innouat conſtitutiones, & decreta generalia S. M. Clem. VIII. ad Regularium reformationem, ac Nouitiorum receptionem, profeſſionem, atque inſtitutionem ſpectantia; diſtrictéque præcipit Generalibus, atque aliis omnibus Ordinum Superioribus, vt illa exactè obſeruent, atque vt obſeruentur efficiant, ſub pœnis ſtatutis in iiſdem conſtitutionibus. A quibus tamen excipiendum cenſuit caput illud, quo decernitur, ne in Conuentibus, ſeu Monaſteriis, ad Nouitios recipiendos hactenus deſignatis, & approbatis, ſeu in poſterum deſignandis, & approbandis, Nouitij ad habitum vllatenus recipi poſſint, niſi priùs à Cõgregatione reformationis Apoſtolicæ, vel à propriis locorum Ordinariis expreſsè, & nominatim approbati fuerint, à cuius quidem decreti obſeruatione ſacra Congregatio iuſtis de cauſis cenſuit, Regulares eſſe abſoluendos, prout auctoritate S. D. N. abſoluit, atque eximit.

Nullus etiã ad ſtrictiorẽ Religionem tranſeat, niſi priùs ſuo Superiori conſtet, eam eſſe paratã illum recipere.

§. 2. Deinde, vt apoſtatandi opportunitas Regularibus præripiatur, ſtatuit, vt de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem tranſire, niſi priùs Superiori legitimè conſtiterit, eam Religionem paratam eſſe illum recipere, qui licentiam petit; tumque Regularis recta ſe transferat ad arctiorem; quod vt reipſa adimpleatur, idem Superior omni ſtudio, ac diligentia inuigilet.

Apoſtatę ab Ordinariis capiantur, & ſuis Superioribus conſignentur. Vide ſup. in cõſt 1. Iul. II. §. 38 nu. 95. Vide ſupra, in conſt. 1. Sixti IV. n. 61. & 62.

§. 3. Rurſus ſtatuit, vt fugitiui, & apoſtatæ, ſiue habitum regularem deferant, ſiue non, poſſint, ac debeant ab Epiſcopo loci, vbi moram trahunt, in carceres conijci, ac Superioribus regularibus conſignari, ſecundùm regularia inſtituta puniendi; vtque ipſi quoque Superiores teneantur eos perquirere, ad Religionem reducere, atque efficere, vt apprehendantur, ſalua tamen in omnibus facultate Ordinariis locorum attributa decreto Concilij cap. 3. ſeſſ. 6. Quòd ſi apoſtatæ huiuſmodi citra montes infra quatuor, vltra montes verò infra octo menſes, à præſentis decreti publicatione inchoandos, ſua ſponte ad ſuam quiſque Religionem redierit, tum pœnarum omnium ipſis propter apoſtaſiam inflictarum, aut infligendarum remiſſionem, atque impunitatem aſſequantur; ita tamen, vt debeant à Superiore abſolutionem humiliter petere, & coram eo culpam fateri, atque emendationem polliceri; Superior verò è contra benignè illos teneatur excipere, ab huiuſmodi pœnis abſoluere, & paterna charitate complecti.

§. 4. Ad hæc, vt in poſterum è Religionibus nullus legitimè profeſſus eiici poſſit, niſi ſit verè incorrigibilis; verè autem incorrigibilis minimè cenſeatur, niſi

1624. niſi non ſolùm concurrant ea omnia, quæ ad hoc ex iuris communis diſpoſitione requiruntur, ſublatis hac in parte ſtatutis, & conſtitutionibus cuiuſque Religionis, & Ordinis, etiam à Sede Apoſtolica approbatis, & confirmatis; verumetiam vnius anni ſpatio in ieiunio, & pœnitentia probetur in carceribus; proindeque vnaquæque Religio priuatos habeat carceres in qualibet ſaltem Prouincia: Elapſo autem anno, ſi nihilominus non reſipuerit, ſed animo indurato in ſua peruicacia perſeuerauerit, ne contagione peſtifera plurimos perdat, tamquam pecus morbida, ac membrum putre, eiici tandem poſſit, ſed ab ipſomet Generali tantùm, de conſilio, & aſſenſu ſex Patrum ex grauioribus Religionis eligendis in ſingulis Capitulis, vel Congregationibus generalibus; tumque non niſi inſtructo ſecundùm eorum ſtylum, & conſtitutiones proceſſu, & plenè probatis cauſis expulſionis, ad ſacrorum Canonum præſcriptum. Interea tamen, vſque ad primum generale Capitulum, ſeu Congregationem proximè celebrandam, ſi quépiam ex iuſtis, & neceſſariis cauſis expellere oportebit, eiectio fieri poſſit à Generali, cum conſilio, & aſſenſu ſex Patrum, vt ſupra, quos idemmet Generalis eligere debeat infra quatuor menſes à præſentis decreti publicatione, ſeruata tamen in reliquis forma ſuperiùs præſcripta. Sic verò eiecti, quamdiu non redierint ad Religionem, in habitu clericali incedant, atque Ordinarij loci iuriſdictioni, & obedientiæ ſubſint; proindéque Generalis illicò expulſionis ſententiam eidem Ordinario notificare teneatur. Cæterùm ſacra Congregatio Religionum Superiores ſeriò admonet, ac per Ieſu Chriſti viſcera obteſtatur, vt memores paternæ charitatis, & manſuetudinis, quam profitentur, nihil intentatum relinquant, vt lucrentur animas fratrum ſuorum, ferè in profundum malorum delapſas, antequam grauiſſimum, atque extremum expulſionis remedium experiantur; idq. eò magis, quod ſubditorum ſanguinem, qui ex malo negligentium, & ſui officij immemorum Prælatorum regimine peribunt, D. N. Ieſus Chriſtus in ſupremo Dei iudicio de eorumdem Prælatorum manibus ſit requiſiturus.

1624 Incorrigibiles qui ſint, & quomodo à Religione eiiciendi. Modera vt hic quæ dixi de eiectis to. 1. Rel. q. 1 c. 25.

§. 5. Præterea ſtatuit, vt iidem Superiores nemini ex Religioſis, expulſis literas teſtimoniales concedant, illos ad Sedem Apoſtolicam reiicientes, vel iubentes aliam ingredi Religionem.

Expulſis literæ nõ cõcedantur ad Sedem Apoſtolicam.

§. 6. Item vt eiecti extra Religionem degentes ſint perpetuò ſuſpenſi ab exercitio ordinum, ſublata Ordinariis locorum facultate dictam ſuſpenſionem relaxandi, aut moderandi.

Eiecti ſunt perpetuò ſuſpenſi ab exercitio ordinum

§. 7. Ac poſtremò cenſuit eſſe innouandã, & ſuæ Beatitudinis auctoritate innouat conſtitutionem fel. rec. Gregorij IX. relatam in cap fin. extr. de regul. Ac præterea declarat, eam conſtitutionem in iis quoque vendicare ſibi locum, ſeruandamque eſſe, qui iuſtè, diffinitiuéque ac iuris ordine ſeruato, expulſi fuerint, dummodò tamen in expulſis huiuſmodi ſubſit ſpes euidens emendationis, ex literis ſaltem teſtimonialibus Ordinarij, cuius conſcientiam in his literis concedendis ſacra Congregatio ſeriò onerauit.

Superiores ſuos eiectos, & fugitiuos quotannis requirant.

§. 8. Ne qua verò difficultas in ſupraſcriptis decretis, & ordinationibus exequendis ſuboriatur, ſacra Congregatio, S. D. N. annuente, atque approbante, vniuerſis Generalibus, Prouincialibus, Commiſſariis, Miniſtris, Præſidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Guardianis, Vicariis, & quibuſcumque aliis Superioribus quorumcumque Ordinum, vel Congregationum, Monaſteriorum, Conuentuum, Collegiorum, domorum, ac locorum regularium vbique locorum exiſtentium iniungit, ſerióque mandat, vt illa diligenter obſeruent, atque obſeruari procurent in omnibus Cœnobiis, ac Monaſteriis, Collegiis, ac domibus quorumcumque Monachorum, ac Regularium, vbique locorum exiſtentibus, efficiantq; vt tam decreta ſupradicta fel. rec. Clem. VIII. quàm præſentes ordinationes, in ſingulis eiuſmodi locis bis ſaltem in anno legantur in publica menſa.

Hæc decreta bis ſaltē in anno in publica menſa legantur.

§. 9. Si quis verò ipſorum aduerſus ea, quæ ſuperiùs præſcripta ſunt, vel eorum aliquid quoquo modo facere, vel moliri præſumpſerit, ipſo facto pœnam incurrat priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, vociſq; actiuæ &

Apponũtur pœnæ contrafacientibus.

1624. paſſiuæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa in poſterum obtinenda, pœnaque huiuſmodi ſit Sanctitati ſuæ, ac Sedi Apoſtolicæ reſeruata, iiſdem Superioribus, etiam Generalibus, & Protectoribus, illam moderandi, ſeu relaxandi poteſtate penitus interdicta; & nihilominus ſit irritum, & inane quicquid ſecus à quoquam actum extiterit. 1624.

Derogat contrariis.

§. 10. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis in fauorem quarumcumque perſonarum, atque Ordinum, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium, Congregationum, Monaſteriorum, Conuentuum, domorum, ac locorum regularium quorumcumque, necnon illorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, vel conſuetudinibus, etiam immemorabilibus exemptionibus quoque, indultis, & priuilegiis, etiam in corpore iuris clauſis, aut ex cauſa, vel titulo oneroſo, vel in limine fundationis conceſſis, etiam Marimagno, ſeu Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, & cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiam per viam communicationis, ſeu extenſionis conceſſis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, & formis ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habens, quibus quo ad ea, quæ ſupradictis quomodolibet aduerſantur, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter, & expreſsè Sanctitatis ſuæ auctoritate derogat, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, die 21. Septemb. 1624. Coſmus Card. de Torres. Proſper Fagnanus ſacræ Congreg. Secret.

Decreta generalia fel. rec. Clem. Papæ VIII. de Nouitiis ad habitum regularem, & profeſſionem non admittendis, niſi in Conuentibus deſignandis.

CLEMENS PAPA VIII.

Nouitij nō recipiantur, niſi in Conuẽtibus deſignatis.

§. 11. Regularis diſciplinæ reſtitutioni, pro qua potiſſimùm iuxta noſtri muneris debitum laborare non deſiſtimus, illud in primis magnum impedimentum afferre quotidiano vſu compertum eſt, quòd in omnibus Conuentibus, iis præſertim, qui maiori reformatione indigent, ſinguli ad Religionem venientes paſſim recipiuntur; vnde fit, vt quò magis nos variis conſtitutionibus malè affectas radices amputare ſtudemus, eò magis in dies deprauata, infructuoſáque eiuſmodi nouiter profitentium germina ſuccreſcant. Cui quidem malo occurrere volentes, præſenti decreto ſtatuimus, diſtrictéq; præcipimus omnibus Generalibus, Prouincialibus, Commiſſariis, Miniſtris, cæteriſque Superioribus Conuentuum, intra Italiæ, & Inſularum adiacentium fines exiſtentium, quibuſcumque & quorumcumque Ordinum Mendicantium, vt de cætero neminem ſub quouis prætextu, aut colore, ad habitum regularem admittant, niſi in Conuentibus auctoritate noſtra propediem in vnaquaque Prouincia deſignandis. Inſuper ſancimus, vt quoad eiuſmodi Conuentus, vt præfertur, per nos deputati non fuerint; omnes præfatorum Ordinum Superiores à receptione quorumcumque nouitiorum, ſiue ad habitum, ſiue profeſſionẽ, omnino abſtineant. Superior, qui huius decreti tranſgreſſor extiterit, ipſo facto pœnam priuationis omniũ officiorũ, quę tunc obtinebit, vociſque actiuæ, & paſſiuæ, & perpetuæ inhabilitatis ad alia in poſterum obtinenda ſe nouerit incurriſſe, ac aliis etiam pœnis arbitrio noſtro ſubiaceat. Receptiones verò, & profeſſiones quaſlibet eorũ, qui contra huiuſmodi decretum

noſtrum

1624. noſtrum admiſſi fuerint, nullas, & irritas eſſe ex nunc decernimus, & declaramus. Priuilegiis, ſtatutis, & conſuetudinibus quibuſcumque in contrarium minimè obſtantibus. Datum Romæ, die 12. Martij, 1596. 1624.

§. 12. Sanctiſſimus in Chriſto P. & D. N. D. Clem. diuina prouidentia Papa VIII. cum iamdudum animaduerteret collapſæ regularis diſciplinæ reſtitutioni, pro qua potiſſimùm, iuxta ſui muneris debitum, vigilare, ac laborare non deſiſtit, illud in primis magnum impedimentum afferre, quòd in omnibus Monaſteriis, & Conuentibus, iiſque præſertim, qui maiori indigent reformatione, ſinguli ad Religionem profitendam accedentes paſſim, ac ſine delectu recipiuntur, ac inde fieri, vt quò magis variis conſtitutionibus malè affectas radices euellere ſtudet, eò magis infructuoſa nouiter profitentium germina quotidie ſuccreſcant: Cumque ob zelum, ac deſiderium, quo tenetur Sanctitas ſua, omnes Regulares ad vetus ſuæ cuiuſque Religionis inſtitutum redigendi, diſtrictè prohibuerit, ne quis in certis Monachorum, & Mendicantium Ordinibus ad ſuſcipiendum habitum Religionis admitteretur, profitereturuè, quouſque Monaſteria, & Conuentus aliquot deſtinarentur, in quibus poſſet commodiùs regularis obſeruantia, ſecundùm reformationem à Sanctitate ſua inſtitutam introduci; Quia tamen, non obſtante tali prohibitione, cognouit, nonnullos fuiſſe, vel ſub colore facultatis, & licentiæ, à Sanctitate ſua obtentæ, vel quia talis prohibitio ad illorum notitiam non peruenerit, receptos, & admiſſos præter mentis ſuæ ſenſum; Idcirco huic malo proſpicere volens, ne licentiarum, ac facultatum huiuſmodi ſubreptione, ac prætextu, decretum Sanctitatis ſuæ irritum reddatur, nunc denuo diſtrictè præcipit, ac mandat omnibus Generalibus, Prouincialibus, Commiſſariis, Miniſtris, Præſidentibus, Abbatibus, Prioribus, & Guardianis quibuſcumque, cæteriſque Superioribus Conuentuum, Monaſteriorum, ac domorum, quocumque nomine appellentur, intra Italiam, & Inſularum adiacentium fines exiſtentium, quorumcumque Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium (exceptis tamen Carthuſianorum, Fratrum Minorum de ſtrictiori obſeruantia, necnon Capuccinorum S. Franciſci, Reformatorum S. Dominici, Diſcalceatorum Ordinis Carmelitarum, necnon Fratrum Congregationis Fulienſis Ciſtercienſis Ordinis, ac Eremitarum eremi Camaldulenſis, & Montis coronæ, Clericorum regularium, Theatinorum, Societatis Ieſu, S. Pauli decollati, & aliorum de Somaſcha, Miniſtrorum infirmorum reſpectiuè Ordinibus, Societatibus, ſeu Congregationibus nuncupatis, quæ etiam antea exceperat, & nunc iterum excipiendo, voluit, prohibitionem hanc ad illa nullo modo extendi) Ne ſub cuiuſuis licentiæ, & facultatis impetratæ, vel impetrandæ obtentu, niſi per literas in forma Breuis dumtaxat, & non aliàs, quemquam ad habitum regularem ſuſcipiendum, nec etiam Conuerſos, niſi in Conuentibus, Monaſteriis, & domibus, auctoritate eiuſdem S. D. N. propediem in vnaquaque Prouincia deſignandis, recipere, aut receptos ad profeſſionem admittere vllo modo audeant: Quinimmo contra primam prohibitionem Sanctitatis ſuæ receptos, etiamſi imperfectum habitum, aut ſine capucio gerant, poſt præſentis decreti in Romana Curia publicationem omnino eiicere debeant.

Innouatio ſupradicti decreti de nouitiis nō recipiendis, niſi in Cōuentibus ab Apoſtolica Sede deſignandis.

§. 13. Superiorem autem, qui huius decreti tranſgreſſor extiterit, ipſo facto pœnam priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, vocis actiuæ, & paſſiuæ, & perpetuæ inhabilitatis ad alia in poſterum obtinenda, eo ipſo incurrere voluit, ac decreuit, & aliis etiam pœnis, arbitrio Sanctitatis ſuæ imponendis ſubiacere.

Apponit pœnas contra facientibus

§. 14. Receptiones verò, & profeſſiones quaſlibet eorum, qui contra huiuſmodi decretum admiſſi fuerint, nullas, & irritas eſſe ad quemcumque effectum ex nunc decernit, & declarat.

Profeſſiones contra hanc formam factæ, nullæ ſunt.

§. 15. Hoc autem decretum noluit Sanctitas ſua eos Ordines comprehendere qui Conuentus, domos, & Monaſteria à ſe probata pro Nouitiorum receptione, & educatione hactenus permiſſione ſua conſtituerunt.

Non comprehendit Conuentus qui habent Nouitiatus deſignatos.

§. 16. Cæteras verò licentias, particulares, quæ in hanc diem effectum

Reuocat licentias particulares.

 non ſunt ſortitæ, reuocat, & annullat.

Forma publicandi, cũ derogatione contrariorum.

§. 17. Vult autem, decretum hoc ſuum in ſolitis locis Vrbis publicatum, ita prædictorum ſingulos afficere, ac ſi cuilibet perſonaliter fuiſſet intimatum. Priuilegiis, ſtatutis, & conſtitutionibus quibuſcumque in contrarium minimè obſtantibus. Datum Romæ, apud S. Marcum, die 20. Menſis Iunij, 1599.

Decreta pro reformatione Regularium, tam Monachorum, quàm Mendicantium cuiuſcumque Ordinis, & Inſtituti.

CLEMENS PAPA VIII.

Nullus ab officio chori ſit immunis. Cum Lectoribus, Prædicatoribus, & ægrotis poteſt diſpenſari.

§. 18. NVllus omnino prætextu cuiuſcumque priuilegij, vel ſuperioritatis, etiam Generalatus, à ſeruitio chori cenſeatur immunis, niſi pro tempore, quo quis in proprij officij munere actu fuerit occupatus. Cum Lectoribus autem, & Prædicatoribus Superiores iis tantùm diebus, quibus eos legere, aut prædicare contigerit, diſpenſare poſſint; idem quoque præſtare valeant cum ægrotis, & ſtudiorum cauſa legitimè impeditis. In eos verò, qui negligentes, aut inobedientes fuerint, ſalutari pœnitentia Superiores animaduertant, ad præſcriptum Regulæ, & conſtitutionum, alimenti etiam, ſi opus fuerit, ſubtractione.

Lectio Scripturæ, vel caſuum bis in hebdomada.

§. 19. Lectio ſacræ Scripturæ, vel caſuum conſcientiæ bis in hebdomada præſcriptis diebus, in ſingulis Monaſteriis, & Conuentibus habeatur, ad quam Fratres omnes conueniant, eaque abſoluta, mutua collatione circa explicatam doctrinam ſe ſe vtiliter exerceant.

Paupertatis votum obſeruetur. Vide tom. 1. Relig. q. 2. cap. 2. §. 1.

§. 20. Quò Trid. Conc. decreta de paupertatis voto cuſtodiẽdo fideliùs obſeruẽtur, præcipitur, vt nullus ex Fratribus, etiãſi Superior ſit, bona immobilia, vel mobilia, aut pecuniã, prouentus, cenſus eleẽmoſynas, ſiue ex concionibus, ſiue ex lectionibus, aut pro Miſſis, tam in propria Eccleſia, quàm vbicumque celebrandis, alioue ipſorum iuſto labore, & cauſa, & quocumque nomine acquiſita, etiamſi ſubſidia conſanguineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donationes fuerint, tamquam propria, aut etiam nomine Conuentus poſſidere poſſit, ſed ea omnia ſtatim Superiori tradantur, & Conuentui incorporentur, atque cum cæteris illius bonis, redditibus, pecuniis, ac prouentibus confundantur, quo communis inde victus, & veſtitus omnibus ſuppeditari poſſit.

Superiores contra prædicta non diſpenſent.

§. 21. Neque Superioribus, quicumque illi ſint, vllo pacto liceat eiſdem Fratribus, ac eorum alicui bona ſtabilia, etiam ad vſumfructum, vel vſum, adminiſtrationem, aut commendam, etiam depoſiti, aut cuſtodiæ nomine concedere.

Ad vſum conceſſis, vt propriis nõ vtantur.

§. 22. Eorum verò, quæ ad neceſſitatem conceſſa erunt, nullus quicquam poſſideat vt proprium, neque vt proprio vtatur,

Pœnæ contrafacientibus.

§. 23. Qui in præmiſſorum aliquo deliquerit, pœnas nedum à Concilio Trid. præſcriptas, ſed alias quoque multò grauiores Superiorum arbitrio imponendas incurrat.

Prælati diſpenſatio cõtra prædicta, à pœnis non excuſat.

§. 24. Nulla quorumcumque Superiorum diſpenſatio, nulla licentia, quantùm ad bona immobilia, vel mobilia, Fratres excuſare poſſit, quominus culpæ, & pœnæ ab eiuſdem Concilij decretis impoſitæ, & ipſo facto incurrendæ obnoxij ſint, etiamſi Superiores aſſeuerent, huiuſmodi diſpenſationes, aut licentias concedere poſſe, quibus in ea re fidem minimè adhiberi volumus.

Veſtitus, & ſuppellex cellarũ vniformis, dentúrque Fratribus neceſſaria.

§. 25. Fratrum veſtitus, & ſuppellex cellarum ex communi pecunia comparetur, & omnino vniformis ſit Fratrum, & quorumcumque Superiorum, ſtatuique paupertatis, quam profeſſi ſunt, conueniat, ita vt nihil ſuperflui admittatur, nihil etiam, quod ſit neceſſarium, alicui denegetur.

Omnia veſtimenta in communi loco aſſeruentur.

§. 26. Quæcumque Fratrum veſtes, ſiue laneæ, ſiue lineæ; omniſque alia ſuppellex in aliquem commodum Conuentus locum deferantur, ibique ab vno, vel duobus Fratribus huic muneri deputatis diligentèr cuſtodiantur, vt inde Superioris arbitrio, prout vnicuique opus fuerit, ſubminiſtrari opportunè poſſint.

§. 27. Omnes,

1624. §. 27. Omnes, etiam Superiores, quicumque illi ſint, eodem pane, eodem vino, eodemque obſonio, ſiue eadem (vt aiunt) pictantia in communi menſa, prima, vel ſecunda, niſi infirmitatis cauſa impediti fuerint, veſcantur, neque ſingulare aliquid, quo priuatim quiſque in cibum vtatur, vllo modo afferri poſſit. Si quis ea in re peccauerit, nihil ea die alimenti percipiat, niſi panem, & aquam. 1624.

Victus omnibus, etiam Superioribus ſit æqualis.

§. 28. Superiores omnes, etiam Generalis, qui redditus, aut præſtationes peculiares ratione officiorum habent, eorum accepta, & expenſa in libro diſtincto fideliter & diligenter annotari curent, neque in alios vſus, quàm ratione officij ſui neceſſarios quicquam expendant. Cùm verò contigerit, ipſos in aliquo Conuentu commorari, eam pecuniæ quantitatem in commune conferant, ex qua ſibi, & iis, qui ſecum erunt, victus ad præſcriptum Regulæ, & conſtitutionum ſuppeditetur.

Superiorum prouiſiones in libro ſcribantur, & ſolùm ratione officij expendantur.

§. 29. Nullus ex Superioribus locorum adminiſtrationem bonorum, aut aliarum rerum, diſpenſationémque pecuniarum, & reddituum ſui Conuentus, etiam nomine Conuentus, per ſe ipſum habere, ſiue exercere poſſit, ſed vniuerſum id onus tribus Fratribus eiuſdem Conuentus à Generali ita demandetur, vt vnus rerum, & bonorum, reddituumque colligendorum, ac exigendorum curam habeat, alter tamquam depoſitarius pecunias, ac cætera ab illo collecta, & exacta fideliter aſſeruet; alius de pecuniis, & rebus à depoſitario acceptis Priori, & Fratribus, ac Conuentui vniuerſo de neceſſariis mandante tamen ipſo Priore, non ſecundùm proprium affectum, ſed iuxta charitatis regulam, veluti bonus diſpenſator, prouideat, officiorum huiuſmodi confuſione penitus interdicta.

Adminiſtratio bonorũ Conuentus tribus Fratribus demandetur.

§. 30. Cæterum hi tres, tam impenſi, quàm accepti, ſingulis menſibus Superiori locali, adhibitis etiam duobus, vel tribus Fratribus eiuſdem Conuentus probatioribus, rerumque vſu peritis, rationem reddant: Deinde ipſimet rurſus, præſentibus Priore, & peritis prædictis, Generali, vel Viſitatoribus, cùm aduenerint; denique ipſe Generalis, vel Viſitatores in quolibet proximo Capitulo generali, ſaltem coram tribus iudicibus ab ipſo Capitulo ad hoc conſtitutis, illorum omnium, vniuerſæque ſuæ adminiſtrationis, tam publicæ, quàm priuatæ rationem reddere teneantur, cuius etiam exemplum authenticum ex actis Capituli extrahatur, ad hoc, vt ad omne mandatum noſtrum, vel Sedis Apoſtolicæ Romam tranſmitti poſſit.

Hi tres ſingulis menſibus rationẽ reddant.

§. 31. In vnoquoque Conuentu Fratrum is tantùm deinceps conſtituatur, & in poſterum retineatur numerus, qui ex redditibus illius propriis, vel ex communibus conſuetis, vel etiam ſingulorum eleëmoſynis, aliiſue quibuſcumque obuentionibus in commune, vt præfertur, conferendis, commodè poſſit ſuſtentari; redditus verò, & ſupradicta omnia in communi loco, ac tuto diligenter aſſeruentur.

Tot Fratres in locis degant, quot poſſunt ſuſtentari.

§. 32. Superioribus autem, ne Concilij Trid. aut hæc noſtra decreta declarare, interpretari, aut relaxare vllo modo poſſint, omnino interdicimus, & prohibemus. Decernentes irritum, &c. Si quis autem contra præſumpſerit attentare, is eo ipſo omni gradu, officioque priuatus, & ad ea perpetuò inhabilis exiſtat.

Hæc decreta declarare non poſſunt Superiores.

§. 33. Nullus, niſi actu legat, vel prædicet, aliquo ſui gradus priuilegio gaudeat.

Lectores priuilegiis non gaudẽt, niſi actu legant.

§. 34. Si alicui ex neceſſaria cauſa, Generalis iudicio probanda, ſocius ex eodem Ordine, qui illi miniſtret, concedendus erit; is, niſi vigeſimumquintum agat annum, & qui communi ſeruitio ſit deputatus, non concedatur, &, ſi commodè fieri poteſt, ſit laicus conuerſus.

Socij dandi conuerſi ſint 25. annorũ.

§. 35. Vt omnis ſcandalorum, & vagationis occaſio tollatur, Conuentus clauſura perpetuò, ac diligenter ſeruetur, ac propterea à Superiore ianitor conſtituatur, qui diligentia, ac morum integritate maximè commendetur; is ianuæ cuſtodiendæ ſemper aſſiſtat, eamque nemini Fratrum aperiat, niſi ſocium, & exeundi licentiam obtinuerit.

Ianitor eligatur.

1624. §. 36. Nullus à Conuentu egredi audeat, niſi ex cauſa, & cum ſocio, licentiaque ſingulis vicibus impetrata, ac benedictione accepta à Superiore, qui non aliter eam concedat, niſi cauſa probata, ſociumque exituro adiungat, non petentis rogatu, ſed arbitrio ſuo, neque eumdem ſæpius: Licentiæ verò generales exeundi nulli omnino concedantur. 1624.

Nullus abſque licentia egrediatur.

§. 37. Contrauenientes autem pœna graui, etiam carceris, ad Superioris arbitrium plectantur; eamdem etiam ianitor ſubeat, ſi ſciens exeundi facultatem fecerit.

Contrauenientes pœna graui puniantur.

§. 38. Cùm autem quis in Conuentum reuertitur, Superiorem iterum adibit, benedictionem recepturus, qui à ſocio itineris rationem, & quid rei actum ſit, diligenter perquirat.

Cum reuertuntur, benedictionē petant.

§. 39. Nullos Fratres Romam venire Superiores permittant, niſi priùs à Generali, vel Protectore dumtaxat licentiam in ſcriptis impetrauerint.

Romam petere nemo poteſt.

§. 40. Si quis autem ſine huiuſmodi facultate Romam venire præſumpſerit, voce actiua, & paſſiua biennio priuatus exiſtat, ſubiturus etiam alias arbitratu Superiorum infligendas pœnas; Quæ item omnia aduerſus eos, qui ſupradictos admiſerint, & receperint, ſine vlla exceptione locum habeant.

Pœnæ contrafacientibus.

§. 41. Habeat Superior clauem ita fabrefactam, vt, cum ſibi videbitur, cellas omnes reſerare poſſit; & propterea nullus cellam, etiam noctu, ita claudat, quin ſemper à Superiore poſſit aperiri.

Vnica claue omnes cellę aperiantur.

§. 42. In medio dormitorij totam noctem lampas colluceat.

Lampas in dormitorio luceat.

§. 43. Nullus, etiam Superior, cellas, ſiue in clauſtro, ſiue alibi ſeparatas à communi dormitorio habeat, ſed vnuſquiſque vnica cella, eadem cum cæteris aliorum Fratrum coniuncta, nudis omnino parietibus, ac lecto, & menſa humilibus, vniformique ſupellectili, vt præfertur, quemadmodum Religioſos decet, contentus ſit; poſſit tamen Generalis alicui ex Superioribus Conuentuum, ſi eorum muneris, & officij neceſſitatem id exigere cognouerit, alteram etiam cellam concedere.

Nullus duas cellas, niſi Superiores, habeat.

§. 44. Cellæ, ſiue ædiculæ, quæ extra dormitorium ſeparatim ſunt, ad officinas, aut aliàs ad communem vſum, & commoditatem Conuentus redigantur.

Cellæ extra dormitoriū prohibētur.

§. 45. Sigillatim ſuo quiſque lecto cubet, neque vllibi duo eodem lecto dormire poſſint, qui omnes ad certam formam redigendi erunt.

Singuli lectum habeant.

§. 46. In priuatis cellis nulli camini permittantur, ſed omnes obſtruantur ſtatim, cardinibus etiam è parietibus conuulſis, vt res illa non ad tempus facta, ſed perpetuò duratura videatur; cellis tamen Generalis, aut alterius Superioris, ac Prædicatoris exceptis.

Camini nō permittuntur, niſi Superioribus.

§. 47. Conuentus feneſtræ omnes, quæ in vias publicas, aut in vicinas laicorum ædes proſpiciunt, muro ita obſtruantur, vt omnino is proſpectus impediatur.

Conuentus feneſtræ quomodò regulari debeant.

§. 48. Valetudinarium in ſingulis Conuentibus certo, ac ſalubriori loco conſtituatur, quod pro loci ſitu, ac Fratrum numero, quo ad fieri poterit, commodiſſimum eſſe poſſit, in quo Fratres omnes, cum ægrotabunt, curentur, nec inde, niſi recuperata ſanitate, abire permittantur; qui verò infirmorum curæ præpoſiti ſunt, omni ſedulitate, ac charitate operam ſuam præſtabunt, ac curabunt, ne quid ægrotis omnino deſit, quod ad ſanitatem recuperandam pertineat.

Infirmaria in ſingulis Conuentibus conſtituatur.

§. 49. Ineatur ratio, qua, ſublatis licentiis, ac facultatibus hactenus quibuſcumque conceſſis, degentes extra Conuentus clauſtra, ad ea quamprimum reuocentur, nec de cætero, niſi ex grauiſſima cauſa, à Sede Apoſtolica probanda, huiuſmodi facultates concedi poſſint.

Non concedatur Fratribus extra Conuentum degere.

§. 50. Nulli in poſterum ad habitum, aut profeſſionem admittantur, niſi in Conuentibus per Sedem Apoſtolicam in qualibet Prouincia deputandis.

Nullus recipiatur Nouitius, niſi in Conuentibus deſignatis.

§. 51. Curent Superiores, vt conſtitutio interdicens largitiones munerum, & præſcribens hoſpitalitatis formam, ab omnibus in quolibet Conuentu inuiolabiliter obſeruetur.

Conſtit. largitionis munerum obſeruetur.

§. 52. Vt omnis officiorum ambitus occaſio præcludatur, caueant omnes à directa,

1624. recta, vel indirecta vocum, ſeu ſuffragiorum procuratione, tam pro ſe ipſis, quàm pro aliis, tum in Capitulis locorum, tum in cæteris, præſertim generalibus Capitulis, aut Congregationibus, ſeu alibi. Quicumque ſecus fecerint, præter alias pœnas, & cenſuras hactenus contra huiuſmodi ambientes inflictas, quas in ſuo robore permanere volumus, in pœnam priuationis officiorum, quæ obtinent, eo ipſo incidant, & ad futura quæcumque pariter inhabiles habeantur; ſuper quo cum eis diſpenſari à nemine poſſit, niſi à nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, & pro qualitate culparum grauiùs etiam plectantur. Porrò ſupradictas omnes pœnas ad complices, ac ſimpliciter ſcientes, & non reuelantes extendimus.

1624. Dignitatũ procuratio prohibetur.

§ 53. In Superiorum, & officialium omnium electionibus forma præſcripta à ſacro Concilio Trid. & Ordinis conſtitutionibus inuiolabiliter ſeruetur, iuréntque electores, ſecundùm veritatem cuiuſque conſcientiæ, probiores, ac magis idoneos ſe electuros. Ac propterea, priuſquam ad electionem deueniatur, in primis, & ante omnia prælegantur conſtitutiones de qualitate, & requiſitis eligendorum. Ad officia, gradus, & prælaturas illi præcipuè eligantur, qui poſſint, & conſueuerint Regulas Ordinis, & conſtitutiones obſeruare, præſertim quæ pertinent ad ſeruitium chori, ac veſtitum, & victum communem.

Iurent electores de meliori eligendo; & ad officia, qui magis Regulam ſeruant, eligantur.

§. 54. Eligantur in Capitulo generali, vel prouinciali aliquot graues, & periti ex Fratribus cuiuſlibet Prouinciæ, ſaltem tres, qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confeſſiones, etiam ipſorum Fratrum, ac Lectores publicos diligenter ſimul examinent, priuſquam probentur, & ad huiuſmodi miniſterium admittantur. Horum etiam curæ ſit examinare, & probare, tam quo ad doctrinam, quàm quo ad mores promouendos ad quoſcumque ordines; in quo ſeruetur decretum Congregationis interpretum ſacri Concilij Trid. hac de cauſa nuper editum, & promulgatum.

Tres viri graues in examinatores eligãtur.

§. 55. Illud porrò Superiores omnes in Domino admonemus, vt memores ſint rationis, quam in nouiſſimo die reddituri ſunt pro grege ſibi commiſſo, ac propterea omni ſtudio inuigilent, vt, qui in eorumdem Ordinum Regulis, & conſtitutionibus de oratione mentali, ſilentio, ieiuniis, Capitulo culparum, aliiſq; ſpiritualibus exercitiis prudenter, ac piè ſancita ſunt, ea omnia, & ſingula ad vnguem obſeruentur, intelligantque ſuper his, veluti fundamentis, omnium Religionum ædificia conſtruenda, & amplianda eſſe; quæ vt faciliorem exitum ſortiantur, & fructus vberiores in animis Fratrum producant, valdè opportunum erit, ſi in quolibet Conuentu ſingulis hebdomadis habeatur ſermo de religioſa diſciplina, regularique obſeruantia.

Curent Superiores Regulam ſeruari, & ſermo de religioſa diſciplina habeatur.

§. 56. Quo verò omnia ordinatè peragantur, appendatur tabella in loco conſpicuo vniuſcuiuſque Conuentus, in qua diſtinctè annotetur, quid ſingulis horis cuiuſque diei quilibet frater præſtare debeat, vt certo quoque ſigno præmonitus, maiore animi præparatione ſuo muneri ſatisfacere poſſit. Quæ Ordinis conſtitutiones, his decretis non aduerſantur, inuiolatè cuſtodiendæ erunt.

Tabella cũ horarũ diſtinctione in loco cõſpicuo appendatur.

§. 57. Quibus horum decretorum capitibus certa pœnitentia præſcripta non eſt, arbitrio Generalis, vel alterius immediati Superioris infligatur. Vt autem hæc decreta, donec alia, quæ pleniorem reformationem facient, edantur, ab omnibus obſeruari poſſint, diſtrictè præcipimus Generalibus, ac omnibus aliis quibuſcumque Superioribus, ad quos hoc ſpectat, vt curent, ac efficiant, ea omnia inter alias eorumdem Ordinum conſtitutiones perpetuò valituras redigi, interdicta omnino eorum ſingulis facultate illas declarandi, & aduerſus eas vmquam diſpenſandi, alioquin ſciant, ſe in pœnam Generalatus, & officiorum priuationis, ac inhabilitatis perpetuæ ad alia quoque munera ipſo facto, & ſine vlla exceptione reſpectiuè incidiſſe.

Hæc decreta inter alias conſtit. perpetuas collocentur.

§. 58. Nos verò prætextu dilatæ publicationis eorum obſeruatio quoquo modo differri poſſit, aut impediri, volumus, vt, poſt illorum publicationem in Conuentu, vel Monaſterio cuiuſlibet Ordinis de Vrbe factam, Generalem, aliosque Ordinum Superiores, cæteroſq; quoſcumque Fratres præſentes ſta-

Forma publicandi, ad effectũ obligandi.

1624. tim; reliquos verò abſentes citra montes vnius menſis; vltra montes trium menſium ſpatio ita arctent, ac ſi eorum ſingulis perſonaliter intimata fuiſſent. 1624.

Generales hæc decreta publicari faciant.

§. 59. Inſuper mandamus, quòd Generales in ſingulis Conuentibus citra montes vnius menſis; vltra verò montes trium menſium curſu decreta ſupradicta publicari faciant, ſub pœna priuationis Generalatus, aliiſque arbitrio noſtro imponendis. Datum Romæ, apud S. Petrum, die 25. menſis Iunij, 1599.

Prouincialis poteſt concedere licentiam eundi Romam.

§. 60. Decretum illud, quo Fratres Romam petere cum Generalis, & Protectoris licentia dumtaxat permiſſum eſt, Sanctitas ſua extendi ad Prouincialem decreuit, ita vt Prouincialis ipſe ex cauſa communi totius Prouinciæ dumtaxat, facultatem huiuſmodi facere valeat; declarauitque pœnam priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ contrafacientibus inflictam Sanctitati ſuæ reſeruatam eſſe, interdicta omnino eorum Superioribus ſingulis, etiam Generali, ac Protectori, facultate illam moderandi, ac relaxandi. Datum Romæ, die 20. Martij, 1601.

Decretum fel: rec. Clem. Papæ VIII. ſuper caſuum reſeruatione, ab omnibus Regularium Superioribus obſeruandum.

Motiua pro caſuum reſeruatione à Superioribus facienda.

§. 61. Sanctiſſimus D. N. qui iampridem accuratè perpendit, ac re ipſa comperit, quòd reſeruatio facultatis abſoluendi Religioſos pœnitentes à peccatis quibuſdam grauioribus, niſi Superiores admodum prudenter, ac moderatè illa vtantur, nonnullos infirmiores, qui interdum Superiori ſuo conſcientiæ maculas detegere formidant, adducere poſſet in æternæ damnationis periculum, & ſpiritualis remedij deſperationem; Ideò, vt huic malo Sanctitas ſua opportunè proſpiceret, decreuit, vt nemo ex Regularium Superioribus peccatorum abſolutiones ſibi reſeruet, exceptis iis, quæ ſequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquot, prout ſubditorum vtilitati expedire prudenter in Domino iudicauerint.

§. 62. Veneficia, incantationes, ſortilegia.

§. 63. Apoſtaſia à Religione, ſiue habitu dimiſſo, ſiue retento, quando eò peruenerit, vt extra ſepta Monaſterij, ſeu Conuentus fiat egreſſio. Nocturna, ac furtiua è Monaſterio, ſeu Conuentu egreſſio, etiam non animo apoſtatandi facta.

§. 64. Proprietas contra votum paupertatis, quæ ſit peccatum mortale. Iuramentum falſum in iudicio regulari, ſeu legitimo.

§. 65. Procuratio, auxilium, ſeu conſilium ad abortum faciendum poſt animatum fœtum, etiam effectu ſequuto.

§. 66. Falſificatio manus, aut ſigilli officialium Monaſterij, aut Conuentus. Furtum de rebus Monaſterij, ſeu Conuentus in ea quantitate, quæ ſit peccatum mortale.

§. 67. Lapſus carnis voluntarius opere conſummatus.

§. 68. Occiſo, aut vulneratio, ſeu grauis percuſſio cuiuſque perſonæ.

§. 69. Malitioſum impedimentum, aut retardatio, aut apertio literarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.

Si quod aliud crimen reſeruandū ſit, quomodo id fieri poſſit.

§. 70. Si quod aliud præterea peccatum graue pro Religionis conſeruatione, aut pro conſcientiæ puritate reſeruandum videbitur, id non aliter fiat, quàm generalis Capituli in toto Ordine, aut prouincialis in Prouincia matura diſcuſſione, & conſenſu.

Superiores regulares ſubditorum cōfeſſiones non audiāt.

§. 71. Non liceat Superioribus Regularium confeſſiones ſubditorum audire, niſi quando peccatum aliquod reſeruatum admiſerint, aut ipſimet ſubditi ſponte, ac proprio motu id ab iis petierint.

Superiores Confeſſores deputent.

§. 72. Superiores in ſingulis domibus deputent duos, tres, aut plures Confeſſarios pro ſubditorum numero maiori, vel minori, iique ſint docti, prudentes, ac charitate præditi, qui à non reſeruatis eos abſoluant, & quibus etiam reſeruatorum abſolutio committatur, quando caſus occurrerit, in quo eam debere committi ipſe in primis Confeſſarius iudicauerit.

§. 73. Tam

1624. §. 73. Tam Superiores pro tempore exiſtentes, quàm Confeſſarij, qui ad ſuperioritatis gradum fuerint promoti, caueant diligentiſſimè, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in confeſſione habuerunt, ad exteriorem gubernationem vtantur. 1624.

Notitia in confeſſione habita non vtantur ad exteriorem gubernationem.

§. 74. Licebit tamen Superioribus determinare pœnitentias graues quibuſdam peccatis, etiam non reſeruatis, à Confeſſariis imponendas, quæ ſubditos ab huiuſmodi perpetrandis cohibere poſſint.

Licet Superiorib⁹ pœnitẽtias determinare.

75. Atque ita per quoſcumque Regularium Superiores, quicumque illi ſint, obſeruari mandauit. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac cuiuſuis Concilij etiam generalis decretis, necnon conſuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore obſeruatis, aut regulis in Generalibus, ſeu Prouincialibus Capitulis editis, ſtatutis, & conſtitutionibus, etiam Apoſtolica auctoritate confirmatis; priuilegiis, indultis, & conceſſionibus quorumcumque Ordinum, quorum tenores hic pro expreſſis haberi voluit, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Petrum, die 26. Menſis Maij, anno Domini 1593.

Contrariis derogat.

§. 76. Sanctitas ſua deinceps declarauit, & declarat, vt ſi, huiuſmodi Regularium Confeſſariis caſus alicuius reſeruati facultatem petentibus, Superior dare noluerit, poſſint nihilominus Confeſſarij illa vice pœnitentes Regulares, etiam non obtenta à Superiore facultate, abſoluere.

Superiore negãte Cõfeſſario facultatẽ abſoluendi, ille nihilominus poteſt abſoluere.

Formula concedendi facultatem pro Nouitiis ad regularem habitum recipiendis in Monaſterus, & locis deſignatis.

§. 77. SAnctiſſimus in Chriſto P. & D. N. D. Clemens diuina prouidentia Papa VIII. cum regularem diſciplinam reſtituere, atque in priſtinum ſtatum reuocare maximè cuperet, Regularéſque omnes vitam moréſque ſuos ad rationem eius Inſtituti, quod quiſque profeſſus eſſet, ita componere, vt quæ ad votorum vim, habitum, victumque communem pertinent, ea potiſſimùm ſinguli religioſiſſimè obſeruarent, generali decreto, quod de Menſe Iunij editum, tertia Iulij, anni 1599. promulgatum fuit, Ordinum Religioſorum Superioribus (nonnullis exceptis) prohibuit, ne aut Nouitios reciperent, aut quemquam ad profeſſionem ante admitterent, quàm à Sanctitate ſua Monaſteria aliquot ad eam rem præſcripta eſſent, in quibus obſeruantia regularis vigeret. Nunc verò eadem Sanctitas ſua à locorum etiam Ordinariis, quibus id muneris demandauerat, certior facta, in infraſcriptis Monaſteriis, & Conuentibus Ordinis N. præfinitum eſſe numerum dumtaxat eorum, qui vel ipſius Monaſterij cenſibus, vel conſuetis eleëmoſynis ſuſtentari ibi commodè poſſunt, atque in iis omnia fideliter obſeruari, quæ ſunt cum illorum profeſſionis perfectione coniuncta, nempe caſtitatis, paupertatis, & obedientiæ vota, vnà cum cæteris decretis particularibus, vel Inſtituti ipſius, vel Pontificiis, etiam ad victum, veſtitúmque communem ſpectantibus, ipſo decreto, vt ſupra, edito, & promulgato nequaquam obſtante, poteſtatem facit Superiori eiuſdem Ordinis Nouitiatus in intraſcriptis Monaſteriis, & Conuentibus erigendi, Nouitios recipiendi, educandi, atque ad profeſſionem admittendi, modò tamen id ad præſcriptum inſtructionis, iuſſu ſuæ Sanctitatis editum, neque alio modo fiat. Quoniam verò ea eſt ſuæ Sanctitatis mens, & voluntas, vt in Monaſteriis, & Conuentibus, ad alendos Nouitios præfinitis, regularis obſeruantia perpetuò retineatur, mandat, & præcipit, vt in ipſis præſcriptus iam perſonarum numerus in poſterum ſeruetur, nulluſque omnino Superior cuiuſuis conditionis perſonarum, & Nouitiorum numerum augere præſumat, ea pœna propoſita, vt omnibus priuatus officiis, vocis actiuæ, & paſſiuæ ius omne amittat. Vult denique Sanctitas ſua huiuſmodi facultatem per Congregationem reformationis Apoſtolicæ hoc decreto Secretarij manuſcripto concedi, nonobſtante decreto, vt ſupra, promulgato. Datum Romæ, die, &c. Præſcribitur verò numerus Sacerdotum. Clericorum. Nouitiorum. Conuerſorum autem.

Eſt forma, prout in ſũmario & quòd numerus fratrum deſignatus augeri nõ poſſe.

Decretum ſuper forma recipiendi Nouitios Regularium ad habitum, & profeſſionem.

Nouitij nō recipiantur, niſi ab Ordinariis approbati. Quod tamē derogatur hic ſupra, num. 1.

§.78. SAnctiſſimus in Chriſto P. & D. N. D. Clemens diuina prouidentia Papa VIII. qui aliàs pro regularis diſciplinæ reſtitutione ſingulis Regularium Ordinibus (quibuſdam exceptis) prohibuit, ne ad regularem habitum Nouitios in poſterum reciperent, receptoſue ad profeſſionem admitterent, quouſque in aliquibus cuiuſuis Ordinis Monaſteriis, ſeu Conuentibus, in quibus Nouitiatus pro recipiendis, & educandis Nouitiis deſignarentur, & approbarentur, ad eius, quam profeſſi ſunt, Regulæ præſcriptum, vitam, moreſque reſtituerent, & componerent: Certior deinde factus, quoſdam omnium ferè Ordinum Conuentus, ſeu Monaſteria ad priſtinam illam regularem viuendi formam, & diſciplinam, quam diutius deſiderauerat, fuiſſe redacta, in eiſdem Monaſteriis, & Conuentibus, vt Nouitiatus erigi, Nouitijq; recipi poſſent, ſub certis tamen legibus, ac ea præſertim, vt licentia à Congregatione reformationis Apoſtolicæ priùs obtenta eſſet, conceſſit, & ad illa deſignauit, & approbauit. Nunc volens, vt ea, quæ pro Nouitiorum receptione, & inſtitutione de mandato Sanctitatis ſuæ præſcripta fuerunt in poſterum accuratiùs, & exactiùs obſeruentur, vltra formam traditam in conſtitutionibus fel. rec. Sixti Papæ V. & etiam Sanctitatis ſuæ ſuper receptione Nouitiorum, decreuit, ac præſentis decreti virtute mandauit, ne in Conuentibus, ſeu Monaſteriis, ad Nouitios recipiendos de Sanctitatis ſuæ, ſeu dictæ Congregationis reformationis licentia hactenus deſignatis, & approbatis, ſeu in poſterum deſignandis, & approbandis, Nouitij ad habitum recipi vllatenus poſſint, vel admitti, niſi priùs ab ipſa Congregatione, vel à propriis locorum Ordinariis, aut ab illis, in quorũ Diœceſi Nouitiatus exiſtunt, in quibus Nouitij recipiendi fuerint, expreſsè, & nominatim Nouitij ipſi recipiendi approbati fuerint, & vt recipi, & admitti poſſint, licentiã in ſcriptis, gratis tamen in omnibus, etiam quo ad ſcripturam concedendam, obtinuerint. Monet autem Sanctitas ſua eoſdem Ordinarios, omnem curam, & diligentiam adhibere, vt circa ætatem, conditionem, educationem, ſcientiam, vitam, & mores, cæteraſque qualitates in ipſis Nouitiis requiſitas, obſeruentur inſtitutiones pro illis recipiendis ab eadem Congregatione reformationis factæ, & publicatæ, neque aliter, nec alio modo aliquem ad habitum recipi permittant, Ordinariorum ipſorum conſcientiam onerando, ſi quempiam approbauerint, vel admitti permiſerint, qui non ſit idoneus, & iuxta conſtitutiones, & inſtitutiones prædictas approbandus, & admittendus. Firmis nihilominus remanentibus pœnis omnibus contra Superiores quorumcumque Ordinum, qui in admittendis ad habitum, & profeſſionem Nouitiis, formam conſtitutionum, & inſtitutionum prædictarum non ſeruauerint, aut Nouitium aliquem, quantumuis idoneum, & approbatum, in quouis alio Conuentu, & loco ſeu Monaſterio, præterquam in hactenus à ſua Sanctitate, vel à dicta Congregatione deſignatis, & approbatis, ſeu impoſterum deſignandis, & approbandis, vel vltra numerum in eorum ſingulis præſcriptum, ſeu præſcribendum receperint, vel admiſerint, ſeu aliàs præmiſſis quouis modo contrafecerint: Irritum ex nunc, & inane decernens, quicquid ſecus, vel aliàs quauis auctoritate, à quouis geſtum, vel attentatum fuerit. Non obſtantibus quibuſcumque, &c. Datum Romæ, apud S. Petrum, die 19. Maij, 1602. Pontif. eiuſdem S. D. N. anno 11.

Monitio ad Ordinarios.

Pœnæ contra Superiores contrafacientes.

Inſtitutiones

Inſtitutiones ſuper receptione, & educatione Nouitiorum Religioſorum in Monaſteriis, & Conuentibus deſignatis, vel deſignandis, Clementis eiuſdem iuſſu editæ.

§. 79. CVm ad regularem diſciplinam in ſingulis Religioſorum Monaſteriis propagandam Nouitiorum inſtitutio maximè vtilis ſit, ac neceſſaria; & nihil ad grauem illam, ac laudatiſſimam priſcorum Patrum viuendi rationem relaxandam maiorem vim habuiſſe compertum ſit, quàm vel nimiam in recipiendis Nouitiis facilitatem ſupra numerum, quem capere, atque alere Monaſteria ipſa poſſent; vel negligentiam in probando, & examinando eorum ſpiritu, an verè eſſet ex Deo, atque ex præcipuo deſiderio illi inſeruiendi; vel denique incuriam in eis educandis, atque inſtituendis, idcirco, vt huiuſmodi incommodo deinceps occurratur, præcipitur omnibus, & ſingulis, ad quos ſpectat, vt in recipiendis Nouitiis, & in eorum inſtitutione, atque educatione, necnon in Magiſtri, & aliorum miniſtrorum electione, præter alia, quæ in ſacris Canonibus, & decretis, præſertim Concilij Trid. pontificiis, & cuiuſcumque Ordinis, aut Inſtituti conſtitutionibus continentur, tam in aliàs deſignatis, quàm nunc, & in poſterum ad hoc deſignandis Monaſteriis, & Conuentibus, hæc, quæ ſequuntur inuiolatè obſeruari, & exequi perpetuò curent. *Motiua harum ordinationum.*

§. 80. Primùm, quòd attinet ad Nouitiorum recipiendorum formam, vltra diligentem perquiſitionem, quæ habenda erit de vniuſcuiuſque natalibus, corporis habitudine, moribus, & vita ante acta, ac præcipuè eorum, qui ſextumdecimum ætatis ſuæ annum excedent, an criminoſi, an ære alieno grauati, vel reddendæ alicuius adminiſtrationis rationi obnoxij ſint, iuxta formam conſt. fel. rec. Sixti V. & moderationum ſubſecutarum; illud etiam Superiores, ad quos ſpectabit, ſedulò perquirant, vt quibus in Monaſteriis, & Conuentibus ex Apoſtolica facultate Nouitiatus fuerint inſtituti, in iis ad Religionem nullus in poſterum admittatur, qui & ex honeſtis parentibus natus non ſit, & conditiones ſacris Canonibus, ſummorumque Pontificum conſtitutionibus præſcriptas non habeat, iuxta decretum ſuper forma de recipiendis Nouitiis, die 19. Maij 1602. editum. *Quæ conditiones requirantur in Nouitiis recipiendis.*

§. 81. Quiſque recipiendus in aliquo Ordine regulari, etiam Mendicantium, in ea ſit ætate conſtitutus, quam eius Ordinis, in quo recipietur, regularia inſtituta, & ordinationes requirunt; eam verò literarum ſcientiam calleat, aut illius addiſcendæ ſpem indubiam præſeferat, vt minores, & ſuis temporibus maiores Ordines iuxta decreta ſacri Concilij Trid. ſuſcipere valeat. Sed ſi quis annum vigeſimumquintum excedens, ad habitum regularem admitti poſtulauerit, & talis eruditionis expers inuentus fuerit, in Conuerſorum tantùm, quibus literarum ſcientia non eſt neceſſaria, numerum referatur. Ipſi autem Conuerſi non recipiantur ante vigeſimum ætatis ſuæ annum, & niſi ſaltem præcipua doctrinæ Chriſtianæ capita nouerint. *Quam ætatem, & ſciẽtiam habere debeant, etiam Conuerſi.*

§. 82 Demum Superiores diligenter exquirant, quo ſpiritu, qua mente, ac voluntate id regularis vitæ genus elegerint, quem ſibi finem propoſuerint, num zelo melioris frugis, ac perfectioris vitæ, & vt Deo liberiùs famulari poſſint, an potiùs leuitate, vel humano aliquo affectu, aut inordinato animi ducantur, & an eorum parentes ope, & ſubſidio ipſorum indigentes, deſtituantur. *De quibus debeant examinari.*

§. 83. Prouideant quoque, vt omnes, etiam Conuerſi, recipiendi, priuſquam ad habitum regularem admittantur, ab iis quibus munus hoc incumbit, de Regula, quam profeſſuri ſunt, tribus votis eſſentialibus, ſtatuque regulari, & aliis cuiuſque Ordinis peculiaribus inſtitutis, & conſtitutionibus diligenter inſtruantur. Et quia quarumdam Religionum mos eſt, nedum Conuerſos ad profeſſionem admittendos, verùm & Oblatos, vt vocant, recipere, circa ipſorum Oblatorum receptionem vnaquæque Religio ſuas peculiares conſtitutiones, ſpecialiaque inſtituta obſeruare teneatur. *Inſtruantur de Regula, & votis, antequam ad habitum recipiantur.*

Z

1624. Nouitij ſtatim recepti confeſſionẽ generalem faciant.

§ 84. Statim atque Nouitij ad habitum recepti, & in locum Nouitiatus introducti fuerint, per generalem omnium peccatorum confeſſionem totius ante actæ vitæ conſcientiam diſcutiant, & expurgent. 1624.

De ſitu, & poſitura Nouitiatus; In quo etiã Magiſter, & ſocius ſtent.

§. 85. Quod verò ad loci qualitatem vniuſcuiuſque Nouitiatus ſpectat, locus huiuſmodi propria clauſura ab ea parte Conuentus, & Monaſterij, in qua degunt profeſſi, ſegregatus ſit, atque diſtinctus, habeatque tot ad dormiendum cellulas ſeparatas, quot erunt numero Nouitij, vel dormitorium ita capax, vt pro ſingulis ſinguli lectuli commodè ſterni poſſint, in quo etiam cellula, vel certus, ac determinatus locus pro Magiſtro, eiuſque ſocio reperiatur.

Sit in eo, locus pro collationibus: Caminus quoque ad calefaciendum.

§. 86. In eo etiam, per alias communes commoditates, aptus locus adſit ad ſpirituales collationes, ſeu conferentias faciendas, ac lectiones, inſtructioneſq; Magiſtri audiendas, & in quem hyemis tempore ad calefaciendum ſe igne communi recipiant.

Sit etiam in eo Oratorium.

§ 87. Oratorium inſuper, ſeu Capella, ſi cõmodè fieri poterit, ad Nouitios in ſpiritualibus, præſertim in cæremonijs, Eccleſiaſticiſq; functionibus exercẽdos.

Hort⁹ quoque ſin minus, ad cõmunẽ, alijs excluſis.

§. 88. Hortus quoque peculiaris ad honeſtam recreationem, bene concluſus, atque munitus adſit; ſin minus, hortum cæteris Fratribus communem recreationis tempore ingrediantur; Ipſis verò Nouitiis ibi commorantibus, curabit Magiſter cum loci Superioris auctoritate, ſi opus fuerit, ne in eumdem quiſquam alius ingrediatur.

In Nouitiatum ſolus Magiſter, ac ſocius, & aliquando Superior ingrediantur.

§. 89. Ad huiuſmodi locum Nouitiatus nemini eiuſdem, vel alterius Ordinis Regulari, etiam Conuentus, & Monaſterij officiali vllo vmquam tempore ſub quouis prætextu aditus pateat, præterquam Magiſtro, eiuſque ſocio, ac etiam Monaſterij, aut Conuentus Superiori, ſi quandocumque ingrediendum ſibi neceſſariò exiſtimauerit; quo tamen caſu aliquem ſemper ex ſenioribus Conuentus, vel Monaſterij Patribus ſocium aſſumat.

Nouitij quomodò alloquendi.

§. 90. Huius loci clauſuræ clauis apud Magiſtrum ſemper aſſeruetur, illique ſoli liceat ex graui tantùm cauſa ingreſſum illuc alicui permittere; Si quis autem Nouitiorum quempiam alloqui voluerit, Magiſtro præſente, & non aliter, alloquatur.

Magiſter Nouitiorũ, & ſocius in Capitulis prouincialibus eligãtur per triẽnium.

§. 91. Nouitiorum Magiſtro ſocius, ſi per Nouitiorum inſtruendorum multitudinem neceſſarius fuerit, vita, & moribus, quoad fieri poterit, conſimilis deputetur, qui in his, quæ ad Nouitiatus regimen ſpectant, dicto Magiſtro immediatè ſubiectus exiſtat; eliganturque tam Magiſter, quàm ſocius, per prouinciale Capitulum, per trienniumad minus onus huiuſmodi ſubituri. Quòd ſi aliquo caſu extra tempus capitulare noua loca Nouitiatus concedi contingat, tunc electionem Magiſtri Nouitiorum, & ſocij huiuſmodi in his nouis locis per Generalem, vel Prouincialem, ſeu Miniſtrum, aut eorum Viſitatores, ſeu Vicarios, de Definitorum tamen, vel grauiorum aliorum Patrum conſenſu fieri permittatur; idémque ſeruetur, ſi intra triennium, alterum, vel vtrumque vrgenti aliqua de cauſa ex illis locis amoueri, vel mori contigerit, in cuius, vel quorum locum alij conſimiles ſubrogari debeant.

De conditionib⁹ Magiſtri nouitiorum, & ſocij.

§. 92. Tam Nouitiorum Magiſter, quàm ſocius, ab iis omnibus officiis, oneribuſque vacationem habeant, quæ Nouitiorum curam, & regimen impedire valeant. Ipſe Magiſter Sacerdotali ordini ſit initiatus, ac in quinto ſaltem ſupra trigeſimum ætatis ſuæ anno conſtitutus, & per decennium à profeſſione emiſſa in Religione perſtiterit; ſocius verò trigeſimum annum excedat, ſintq; ambo doctrina, &, quantum per Superiorum diligentiam, & vires fieri poterit, vitæ etiam ante actæ exemplo præſtantes, orationis præterea, & mortificationis operibus addicti, prudentia, charitateque referti, non ſine affabilitate graues, zelum Dei cum manſuetudine præſeferentes, ab omni cordis, ac animi perturbatione, ira præſertim, & indignatione, quæ in ſe, & erga alios charitatem impedire conſueuerunt, quàm longiſſimè alieni; & tales demum, qui in omnibus ſeipſos bonorum operum exemplum præbeant, vt ij, qui eorum curæ ſubſunt, illos non tam metuant, quàm reuereantur, nec illis vmquam detrahere quicquam poſſint.

§. 93. Habeat

1624. §. 93. Habeat etiam Magiſter plenam, & abſolutam poteſtatem circa Nouitiorum inſtitutionem, ac Nouitiatus regimen, ita vt in illis nemini (Viſitatoribus ac Superioribus maioribus, vel etiam localibus exceptis) quouis colore ſe ingerere liceat. 1624. Magiſter habet plenã poteſtatem circa Nouitios

§. 94. Curam adhibeat diligentem, vt Nouitij omnes in regulari diſciplina ſedulò exerceantur, agnoſcantque præcipuè diuinæ, qua digni facti ſunt, vocationis præſtantiam, & excellentiam, quæ vera ſit, atque perfecta votorum ſolemnium, & quàm neceſſaria cuiuſque Ordinis conſtitutionum obſeruantia, modum in oratione, tum vocali, tum mentali fructuosè perſiſtendi, illicitas paſſiones, & vitia (ad quæ natura per peccatum labefactata, omni tempore prona eſt, atque procliuis) per ſenſuum cuſtodiam, & mortificationem cohibendi, auſteritatem, ieiunia, diſciplinas, conſcientiæ puritatem, crebram illius diſcuſſionem, Sacramentorum frequentiam, confeſſionis præſertim, quæ bis ſaltem ſingulis menſibus fiat per aperitionem quotidianam motuum internorum cordis, & tentationum manifeſtationem, per exercitium humilitatis circa viliora miniſteria, per modeſtiam in omnibus actionibus, diuturnumque ſilentium. De quibus debent Nouitij inſtitui.

§. 95. Quilibet Nouitius bis quotidie orationi mentali, & vocali incumbat, vnuſquiſque ſecundùm propriam capacitatem, & ordinem ſibi à Magiſtro præſcriptum, ac pluries in die propriam conſcientiam vnuſquiſque examinare contendat; ipſi autem Magiſtro ſoli Nouitiorum, confeſſiones audiendi cura committatur. Liceat tamen Superiori, etiam locali, ſi ita expedire iudicauerit, vel per ſe ipſum, vel per alium ab eo deputandum, ſemel, aut bis in anno eorumdem Nouitiorum confeſſiones audire. Nouitij orationi incumbant, & Magiſtro confiteãtur. Huic obſtat noſtrũ Correct. nu 89. cui nõ puto derogari.

§. 96. Quotidie Miſſæ ſacrificio interſint, & ſtatutis horis in choro nocturnis, diurniſque diuinis Officiis aſſiſtant. Miſſæ interſint, & horis canonicis.

§. 97. Exercitationibus etiam corporalibus vacent, legant, vel ſcribant res ſpirituales, modeſtam animi recreationem interponant, quæ in ſolitario loco, & commodo extra Nouitiatum ſemel in hebdomada, vel in alternis ſaltem hebdomadibus longior ſtatuatur, fiatque ſemper, Magiſtro præſente, vel ſocio, qui multùm inuigilent, ne duo ab aliis commorentur diſiuncti, atque eo tempore cuiuſque, in quam natura feratur, propenſionem ſcrutentur. Vacent etiã exercitiis corporalib.

§. 98. Non liceat eis, durante Nouitiatus, & probationis tempore, vnà cum profeſſis, niſi in choro, in Eccleſia tempore officiorum, in proceſſionibus, aut in cœnaculo cauſa refectionis commorari, nec permittatur eis profeſſos domo exeuntes comitari. Cum profeſſis non conuerſentur.

§. 99. Pro communibus, & propriis cuiuſque neceſſitatibus, quæ accidere poſſunt, vnus ex Nouitiis ipſis, ætate, moribuſq; prouectior deputetur, qui, abſente ſocio, Magiſtro permittente, omnia, prout opus fuerit, agat, cui etiam ianuæ cuſtodia, & rerũ leuioris momẽti prouiſio intra Nouitiatũ cõmitti poterit. Vni Nouitiorum cõmittatur ianuæ cuſtodia.

§. 100. Cum autem licet Clericorum bene inſtituendorum cura debeat eſſe præcipua, Conuerſorum tamen religioſa inſtructio non ſit prætermittenda, quin potiùs æquanimiter amplexanda, quandoquidem ſatis exploratum eſt, iſtorum etiam, cum regulam profiteantur eamdem, perfectam educationem, tum Religioni decorem, & ornamentum, tum aliis Chriſti fidelibus ædificationem, exemplum, atque vtilitatem afferre: Conuerſis ipſis à Clericorum Nouitiatu ſeparatus ad dormiendum locus, quantum commodè fieri poterit, aſſignari præcipitur: illi tamen, hac ſeparatione non obſtante, Magiſtro Nouitiorum, ſeu Superioribus Monaſteriorum, & Conuentuum, iuxta cuiuſque Ordinis ſtatuta, & conſtitutiones ſubditi eſſe, & obedientiam præſtare debebunt, à quo non tantùm circa corporalia obſequia probandi, & exercendi, verumetiam pro eorum capacitate, & commoditate de ſpiritualibus, præſertim de modo mentaliter orandi, diligenter inſtruendi erunt; quod vt commodiùs fiat, ad capitula, & ſpirituales conciones, quæ per Magiſtros Nouitiis fieri ſolent, accerſiri debeant, & in Eccleſiis ſtatutis horis conueniant, niſi tunc in ſuis officiis actualiter occupati fuerint. Conuerſorũ cura non omittenda.

Conuerſi ut annum ad profitendum habeant.

§. 101. Tempore verò probationis elapſo, ij tantùm, qui non ſolùm religioſæ perfectionis capaces, ſed ad laborem corporalem apti nouo, ac diligenti examine reperti fuerint, dummodò ætatis ſuæ annum quo ad Clericos decimumſextum, quò verò ad Conuerſos vigeſimumprimum exceſſerint, ad profeſſionem admittantur; ſed qui ad Conuerſorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum ſtatum tranſire, etiam durante tempore probationis, non poſſint.

Habeat Superior librũ, in quo Nouitiorũ profeſſio regiſtretur.

§. 102. Superior cuiuſlibet Conuentus, in quo Nouitiatus fuerit conſtitutus, particularem librum habeat, in quo vniuſcuiuſque Nouitij profeſſio regiſtretur, illamque Nouitius profeſſus propria manu, & duo teſtes, qui præſentes fuerint, ſubſcribant.

Conuerſi loco ſubſcriptionis ſignum crucis faciant.

§. 103 Conuerſus verò literarum ignarus profeſſus, in eorumdem teſtium, qui ſubſcripſerint, præſentia propria manu ſignum crucis apponat, aſſeruetur que liber, & cuſtodiatur in archiuio, vbi ſcripturæ ad Monaſterium, ſeu Conuentum pertinentes reponi conſueuerunt.

Conuentus facientes filiationes, ad loca Nouitiatuũ Nouitios mittant.

§. 104. Quia vero in quibuſdam Ordinibus filiationis vſus eſt receptus, declaratur, quòd licet decretum ſit, vt Nouitiis educandis certa Monaſteria, aut Conuentus deſignata quilibet Ordo habere debeat, licitum tamen ſit Superioribus Monaſteriorum, & Conuentuum huiuſmodi Ordinum, in quibus filiationis vſus receptus eſt, eos, quos prænarratis qualitatibus ſuffultos repererint, in ſuorum locorum filios iuxta cuiuſque Ordinis conſtitutiones aſcribere, ſicq; aſcriptos cum iuxta præſentes inſtitutiones, & aliàs, ſeruatis ſeruandis, ad Ordinem recepti fuerint, ad loca nouitiatuum cum teſtimonialibus literis tranſmittere, vbi tamquam dictorum Conuentuum, ſeu Monaſteriorum filij, eorumdem nomine, & inſtantia recipi, ac in Nouitiatu probari, & deinde, antequam ad eadem Monaſteria, ſeu Conuentus filiationis huiuſmodi remittantur, in profeſſorio ad perfectionẽ, vt præmiſſum eſt, exerceri debebunt.

Capitula prouideant circa ſingulos Cõuentus, quòd illis opus erit.

§. 105. Porrò, ne loca vnius Monaſterij, ſeu Conuentus ab alio præoccupentur, Capituli generalis, aut prouincialis partes erunt numerum præſcribere pro omnibus, & eam ſimiliter rationem circa alimentorum contributionem, ſi opus fuerit, inire, ac ſingulis Conuentibus, & Monaſteriis præſcribere, quæ magis expedire videbitur.

Nouitij recens profeſſi in aliud profeſſoriũ collocentur.

§. 106. Vt autem Nouitij iam in profeſſorum numerum, ſicut præmittitur, recepti, meliùs in bono ſpiritu, regulariſque diſciplinæ obſeruantia ſtabiliantur, & confirmentur, mandatur, vt ſtatim poſt profeſſionem emiſſam, ſi in Conuentibus, aut Monaſteriis pro Nouitiatibus aſſignatis locus aderit ſecundi Nouitiatus, ſiue profeſſorij, ab ea, quæ Nouitiorum eſt, atque antiquorum profeſſorum habitatione diſtinctus, & ſegregatus, ibi collocentur, ſi Monaſterium, aut Conuentus eos alere queat; ſin minùs, in alium commodiorem Conuentum, aut Monaſterium transferantur, in quo is locus cum requiſitis ad Nouitiatum ſupra narratis reperiatur, vel accõmodetur, aut de nouo conſtruatur.

Religiones, quæ cõſueuerunt Nouitios maioris temporis in Nouitiatu tenere, contineant.

§. 107. Ab hoc tamen illæ Religiones excipiuntur, quæ ſuarum conſtitutionum, ſeu inſtitutorum vigore maioris temporis curſu nouos profeſſos intra Nouitiatum detinere conſueſcunt, quibus in hac parte non derogatur, illis tamen permittitur, vt, prædictis earum conſtitutionibus non obſtantibus, idipſum facere poſſint, ſi id rationi, ac Religioni magis expedire diiudicauerint, quibus in locis degant ſub regulis, & modo viuendi adhuc arctiori, quàm ſeruent antiquiores profeſſi, ita quòd in negotiis Monaſteriorum, aut Conuentuum non ſe intromittere, nec communibus tractatibus intereſſe, neque alicuius exterioris obedientiæ officium exercere debeant, ibique permaneant, quouſque ad ætatem ſacris Ordinibus ſuſcipiendis ſufficientem deuenerint, vel ſaltem per triennium poſt profeſſionem, quo etiam tempore poterunt, quinimmo & debebunt literarum ſtudiis operam nauare ſub directione, ac regimine Superioris, qui eas qualitates habeat, quibus Nouitiorum Magiſtrum præditum eſſe oportere dictum eſt.

Nouitij nõ recipiantur, niſi in locis deſignatis

§. 108. Declaratur tamen, quòd propter præmiſſa non cenſeatur conceſſa licentia recipiendi Nouitios, niſi in locis pro Nouitiatu deſignatis, aut in poſterum

1625. ſterum deſignandis, & pro numero dumtaxat in eorum ſingulis præſcripto, vel præſcribendo. 1625.

§. 109. Denique ſi illi, qui inter Religioſos gradu, & ordine Superiores ſunt, & alij, ad quos ſpectat, in prædictis omnibus, vel eorum aliquo deliquerint, ſeu quouis modo contrafecerint, officiorum omnium, quæ tunc obtinebunt, priuationem, grauioréſque pro modo admiſſæ culpæ pœnas ſe ſubituros certò ſciant. Datum Romæ, apud S. Petrum, die 19. Martij, 1603. Ant. Seneca Reform. Apoſt. Secr. Anno 1624. Indictione 7. Pōtificatus autem S. D. N. D. Vrbani diuina prouidentia Papæ VIII. anno eius 2. die verò 26. Menſis Octobris, ſupradicta decreta, tam ſacræ Congreg. Concilij, quàm S. M. Clementis VIII. affixa, & publicata fuerunt ad valuas Baſilicarum S. Ioannis Lateranen. & Principis Apoſtolorum, necnon in acie campi Floræ, vt moris eſt, per nos Camillum Fundatum, & Iulium Marzitellum Curſores Sanctiſſimi. Brandimartes Latinus pro Magiſtro. DD. Curſ. Pœnæ contrafacientibus.

CONSTITVTIO III.

Quæ ſunt decreta Congreg. Concilij, iuſſu Vrb. VIII. edita de celebratione Miſſarum, & numero Fratrum vnicuique Conuentui deſignandorum. 1625.

CVm ſæpè contingat, in quibuſdam Eccleſiis, tam magnum Miſſarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis, aut piorum eleëmoſynis impoſitum eſſe, vt illis pro ſingulis diebus præſcriptis nequeat ſatisfieri, & tamen noua onera Miſſarum in dies ſuſcipiantur, indéque fiat, vt depereant piæ teſtantium voluntates, obſtricta benefactoribus fides violetur, defunctorum animæ ſuffragiis priuentur, Eccleſiis debitus ſubtrahatur cultus, ac Chriſti fideles graui ſcandalo affecti plerumque à ſimilibus charitatis operibus retrahantur: Cúmque his malis maximum inter cætera fomentum præbeat, aut quòd hi, qui Miſſas ſupra vires celebrandas ſuſcipiunt, ſperent illas breui ad pauciorem numerum à Superioribus reductum iri, aut quòd Eccleſiis, ſorte pecuniarum abſumpta, plerumque nuda remaneant onera Miſſarum abſque vllo emolumento, aut quòd eleëmoſyna pro illis celebrandis ſit adeo tenuis, vt non facilè inueniantur, qui velint huic ſe muneri ſubiicere, & redditus Eccleſiæ, aut Monaſterij adeò exigui, vt Sacerdotes pro neceſſaria ſua ſuſtentatione nouis ſe oneribus obſtringere compellantur. Sacra Congreg. Card. Concilij Trid. interpretum animaduertens, facturam ſe rem Deo gratiſſimam, charitatique ac iuſtitiæ maximè conſentaneam, ſi pro viribus ſatagat hunc teterrimum abuſum è Chriſtiana Republica conuellere, atque eradicare S. D. N. Vrbani diuina prouidentia Papæ VIII. auctoritate ſibi ſpecialiter attributa, infraſcripta decreta edidit. Motiua.

§. 1. Ac 1. diſtrictè prohibet, atque interdicit, ne Epiſcopi in Diœceſana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel aliàs quoquo modo reducant onera vlla Miſſarum celebrandarum, aut poſt idem Concilium impoſita, aut in limine fundationis; ſed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis, ad Apoſtolicam Sedem recurratur, quæ, re diligenter perſpecta, id ſtatuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur, alioquin reductiones, moderationes, & commutationes huiuſmodi, ſi quas contra huius prohibitionis formam fieri contigerit, omnino nullas, atque inanes decernit. Onera Miſſarum non reducantur, niſi ab Apoſtolica Sede.

§. 2. Deinde vbi pro plurimis Miſſis etiam eiuſdem qualitatis celebrandis plura ſtipendia, quantumcumque incongrua, & exigua, ſiue ab vna, ſiue à pluribus perſonis collata fuerunt, aut conferentur in futurum, Sacerdotibus, Eccleſiis, Capitulis, Collegiis, Hoſpitalibus, Societatibus, Monaſteriis, Conuentibus, Congregationibus, domibus, ac locis piis quibuſcumq; tam ſecularibus, quàm regularibus, ſacra Cōgregatio ſub obteſtatione diuini iudicij mādat, ac pręcipit, Tot Miſſæ celebrentur, quot ſtipendia ſunt recepta.

1625. vt abſolutè tot Miſſæ celebrentur, quot ad rationem attributæ eleëmoſynæ præſcriptæ fuerint, ita vt alioquin ij, ad quos pertinet, ſuæ obligationi non ſatisfaciant, quinimmo grauiter peccent, & ad reſtitutionem teneantur. 1625.

Reuocantur priuilegia ſatisfaciendi Miſſis cũ anniuerſarijs, vel collectis.

§ 3. Id verò vt deinceps obſeruetur exactiùs, ſacra Congregatio eadem auctoritate reuocat priuilegia, & indulta omnia quibuſuis perſonis, Eccleſiis, ac locis piis, tam ſecularibus, quàm regularibus cuiuſcumque Ordinis, Congregationis, & Inſtituti quamcumque ob cauſam conceſſa, quibus indulgetur, vt certarum Miſſarum, vel anniuerſariorum celebratione, aut aliquibus collectis, ſeu orationibus plurium Miſſarum oneribus in futurum ſuſcipiendis ſatisfiat.

Qui certam pecuniam pro Miſſa celebranda ſumpſit, minorem pro ea alteri nõ det.

§. 4. Ac ſimiliter omne damnabile lucrum ab Eccleſia remouere volens, prohibet Sacerdoti, qui Miſſam ſuſcepit celebrandam cum certa eleëmoſyna, ne eamdem Miſſam alteri, parte eiuſdem eleëmoſynæ ſibi retenta, celebrandam committat.

Pecuniæ recipiendæ cũ onere perpetuo Miſſarum conuertantur in bona immobilia.

§. 5. Præterea, ne in Eccleſiis, in quibus onera Miſſarum in perpetuum impoſita ſunt, Sacerdotes in eis, vt par eſt, adimplendis eò tepidiores, ac ſegniores reddantur, quòd onera huiuſmodi cum nulla, aut parua ſint vtilitate coniuncta, ſtatuit, atque decernit, vt pecuniæ, ac bona mobilia Eccleſiis, Capitulis, Collegiis, Hoſpitalibus, Societatibus, Congregationibus, Monaſteriis, Conuentibus, ac locis omnibus, tam ſecularibus, quàm regularibus, atque illorum perſonis in futurum ſimpliciter acquirenda cum onere perpetuo Miſſarum celebrandarum, ab iis, ad quos pertinet, ſub pœna interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ ipſo facto incurrenda, à die realis acquiſitionis ſtatim deponi debeant penes ædem ſacram, vel perſonam fide, & facultatibus idoneam, ad effectum illa, ſeu illorum pretium quamprimùm inueſtiendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expreſſa, & indiuidua mentione oneris, quod illis annexum reperitur; ac, ſi eadem bona immobilia auctoritate Apoſtolica deinceps alienari contigerit, eorumdem pretium ſub eadem pœna, vt ſupra, deponi, atque in aliis bonis ſtabilibus itidem fructiferis, cum eiuſdem oneris repetitione, atque annexione conuerti debeat.

Onera perpetua Miſſarum non recipiantur ſine Epiſcopi, vel Generalis, aut Prouincialis licentia, & Miſſæ manuales quando recipiendæ.

§. 6. Ad hæc ſacra Congregatio quibuſuis Capitulis, Collegiis, Societatibus, & Congregationibus, necnon omnibus, & ſingulis Eccleſiarum, ac piorum locorum, tam ſecularium, quàm regularium Superioribus, vel aliis, ad quos pertinet, diſtrictè prohibet, ne in poſterum onera perpetua ſuſcipiant Miſſarum celebrandarum, ſeculares quidem ſine Epiſcopi, vel eius generalis Vicarij, Regulares verò ſine Generalis, vel Prouincialis conſenſu, & licentia, in ſcriptis, & gratis concedenda; alioquin ſecularis, qui huius prohibitionis tranſgreſſor extiterit, ab ingreſſu Eccleſiæ interdictus ſit eo ipſo, Regularis verò pœnam priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de de cætero obtinenda, vociſque actiuæ, ac paſſiuæ, abſque alia declaratione incurrat. Eleëmoſynas verò manuales, & quotidianas pro Miſſis celebrandis ita demum iidem accipere poſſint, ſi oneribus antea impoſitis ita ſatisfecerint, vt noua quoque onera ſuſcipere valeant; alioquin omnino abſtineant ab huiuſmodi eleëmoſynis etiam ſponte oblatis in futurum recipiendis, & capſulas auferant ab Eccleſiis cum inſcriptione illa, Eleëmoſyna pro Miſſis, vel alia ſimili, ſub iiſdem pœnis ipſo facto incurrendis, ne fideles hac ratione fruſtrentur. Epiſcopus verò, ſeu eius Vicarius, aut Generalis, vel Prouincialis, vbi de licentia pro perpetuis oneribus fuerint requiſiti, in ſingulis caſibus diligenter inquirant de ſingulis Miſſarum celebrandarum obligationibus, cuique Eccleſiæ, Monaſterio, aut loco pio incumbentibus, nec antea aſſenſum huiuſmodi, aut licentiam præbeant, quàm eis legitimè conſtiterit, illius Sacerdotes tam nouo oneri ſuſcipiendo, quàm antiquis iam ſuſceptis ſatisfacere poſſe; præcipuamque rationem habeant, vt redditus, qui Eccleſiis, & locis piis relinquuntur, omnino reſpondeant oneribus adiunctis, ſecundùm morem cuiuſque Ciuitatis, vel Prouinciæ; intelligantque ſi in re tanti momenti deſides, aut negligentes fuerint, in nouiſſimo die ſe huius prætermiſſi muneris rationem eſſe reddituros.

§. 7. Poſtremò

1625. §.7. Poſtremò illuſtr. Patres non ſine graui animi dolore intelligentes, mala ferè omnia, quæ regularem diſciplinam euertunt, ac præcipuè nimiam hanc facilitatem fouent in oneribus Miſſarum ſupra vires ſuſcipiendis, veluti ex infecta radice, pullulare ex maiori Regularium numero, quàm ferant redditus, & eleemoſynæ cuiuſque Monaſterij; inhærentes Summorum Pontificum, ac ſacri Trid. Concilij decretis hac de re editis, S.D.N. auctoritate præcipiunt, ac mandant omnibus, & ſingulis Generalibus, Prouincialibus, Commiſſariis, Miniſtris, Præſidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Guardianis, Vicariis, & quibuſcumque aliis Superioribus Monaſteriorum, Conuentuum, ac domorum regularium, bona immobilia poſſidentium, vel non poſſidentium, cuiuſcumque Ordinis, Congregationis, & Inſtituti exiſtentium intra fines Italiæ, & Inſularum adiacentium, vt ſinguli, ad quos pertinet, in qualibet Prouincia, adhibitis duobus, aut tribus Regularibus ſui Ordinis, vel Congregationis probatioribus, & rerum vſu peritioribus, bona immobilia, cenſus, redditus, & prouentus omnes, conſuetas item eleëmoſynas, & obuentiones, tam communes Monaſteriorum, Conuentuum, & domorum eiuſdem Prouinciæ, quàm etiam ſingularibus perſonis religioſis aſſignatas, ſeu permiſſas, in communem vſum deinceps conferendas, decem annorum immediatè præcedentium habita ratione, diligenter, & maturè recognoſcant, iis omnibus detractis, quæ reparationes, præſtationes, grandines, ſterilitates, aliaue cuiuſlibet generis onera conſueuerunt abſorbere, eaque omnia ſcripto fideliter exarata idem Superior, cuius intereſt, in proximo Capitulo, ſeu Congregatione generali, vel prouinciali coram tribus iudicibus, ab ipſomet Capitulo, ſeu Congregatione deligendis proponat, qui, computatis huiuſmodi redditibus, eleëmoſynis, & obuentionibus vniuerſis, & oneribus, vt ſupra, detractis, ſedulò examinent, quot religioſi homines, connumeratis etiam laicis, aliiſque neceſſariis ſeruientibus, in vnoquoque Monaſterio, Conuentu, & domo regulari, iuxta Regionis, & proprij Inſtituti morem, victum, & veſtitum, & medicinalia in communi habentes, competenter valeant ſuſtentari. Tum eorumdem bonorum, reddituum, eleëmoſynarum, & onerum præciſam notam ipſimet Capitulo, ſeu Congregationi exhibeant, vt in illo, diligenter omnibus diſcuſſis, cuiuſque familiæ, Monaſterij, Conuentus, ac domus regularis, in ſingula quaque Prouincia certus earum tantùm perſonarum numerus Patrum capitularium voto præfigatur, quæ redditibus, eleëmoſynis, & obuentionibus, vt ſuperiùs, ſufficienter ali poſſint. Ne verò Superiores, qui id præſtare debent, ſeriùs, aut remiſſiùs, quàm par eſt, ſuo muneri ſatisfaciant; mandat ſacra Congregatio, vt infra annum, poſt proximum Capitulum generale, vel prouinciale computandum, omnia hoc de genere capitulariter geſta, in authenticam formam redacta, ad ſacram ipſam Congregationem Concilij ſinguli mittant; numerũq; familiæ, ſingulorumque Conuentuum, Monaſteriorum, & domorum huiuſmodi regularium, Capituli, ſeu Congregationis generalis, vel prouincialis ſententia, & auctoritate præfinitum iidem Superiores, tam Generales, & Prouinciales omnes, quàm locales perpetuò ſeruare omnino teneantur, nec poſſint illum quoquo modo augere, etiam prætextu augmenti reddituum, abſque ſacræ ipſius Congregationis licentia. Superiores autem huiuſmodi, qui prædicta omnia in præfixo termino non præſtiterint, vel numerũ, vt ſupra, præſcriptum quouis modo augere præſumpſerint, priuationis omnium officiorum, quæ tũc temporis obtinebunt, vociſque actiuæ, ac paſſiuæ, & ad omnia ſuæ Religionis officia, & gradus inhabilitatis perpetuam pœnam eo ipſo incurrere, atque aliis etiam grauioribus à Sede Apoſtolica infligendis pœnis ſacra Congregatio ſubiacere voluit, & declarauit.

Vnicuique Conuentui is numerus Fratrum aſſignetur, quod competẽter poſſit ſuſtentari.
Trid. ſeſſ. 25. de reg. c. 3.

§. 8. Deinceps verò Monaſterium, Conuentus, domus, Congregatio, vel Societas Religioſorũ, ſeu Regularium nullibi recipiatur, niſi, præter alia ad id requiſita, in ſingulis eiuſmodi locis duodecim ſaltem Fratres, aut Monachi, ſeu Religioſi degere, & ex redditibus, & conſuetis eleëmoſynis, detractis omnibus, vt ſupra, detrahendis, competenter ſuſtentari valeant ad præſcriptum decreti

Conuentus, vbi ſuſtentari nõ poſſint 12. Fratres, non recipiantur, alioquin Ordinario ſubſint.

1625. fel. rec. Gregor. XV. hac de re editi; alioquin Monaſteria, & loca huiuſmodi 1625.
poſthac recipienda, in quibus duodecim Religioſi, vt ſupra, ſuſtentari, atque inhabitare non poterunt, & actu non inhabitauerint, Ordinarij loci viſitationi, correctioni, atque omnimodæ iuriſdictioni ſubiecta eſſe intelligantur.

Hæc decreta ſexto quoque menſe in publica menſa legātur. Et nullus interpretetur.

§. 9. Porrò, ne vllo vmquam tempore hæc in obliuionem, ſeu deſuetudinem abeant, Superiores locales cuiuſque Monaſterij, Conuentus, ac domus regularis curare, atque efficere teneantur ſub pœna priuationis officij, vociſque actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurrenda, vt in perpetuum ſexto quoque menſe, ideſt feria ſecunda poſt primam Dominicā Aduentus, & feria ſexta poſt Octauam Corporis Chriſti, præſentes ordinationes in publica menſa perlegantur: Omnibus, tam eccleſiaſticis perſonis, cuiuſcumque ſint Ordinis, conditionis, & gradus, quàm laicis, quocumque honore, ac poteſtate præditis, præſentia decreta declarandi, vel interpretandi facultate penitus interdicta.

Derogat contrariis.

§. 10. Non obſtantibus quo ad ſupraſcripta omnia, & ſingula in præſentibus decretis contenta, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, in fauorem quarumcumque perſonarum, atque Ordinum, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium, Militiarum, etiam S. Ioannis Hieroſolymit. Congregationū, Societatum, ac cuiuſlibet alterius Inſtituti, etiam neceſſariò, & in indiuiduo exprimendi, Eccleſiarum, Monaſteriorum, Conuentuum, Collegiorum, Capitulorum, Hoſpitalium, Confraternitatum, & aliorum quorūcumque, tam ſecularium, quàm regularium locorum, necnon illorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Marimagno, ſeu Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiam per viam communicationis, ſeu extenſionis conceſſis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, & formis ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habens, quibus quo ad ea, quæ præſentibus aduerſantur, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ſacra Congregatio Sanctitatis ſuæ auctoritate ſpecialiter, & expreſsè derogat, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat formā publicandi, & tranſumptis fidem iubet adhiberi.

§. 11. Et, ne præmiſſorum ignorantia à quoquam prætendi poſſit, voluit eadem ſacra Congreg. vt præſentes ordinationes in valuis Baſilicarum S. Ioannis Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac in acie campi Floræ, vt moris eſt, affixæ, omnes, ad quos pertinet, ita arctent, & afficiant, ac ſi vnicuique perſonaliter intimatæ fuiſſent. Vtque earumdem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, die 21. Iunij, 1625. Coſmus Card. de Torres; Loco † ſigilli. Proſper Fagnanus.

Declarationes aliquot ſacræ Congregationis Concilij S. D. N. Vrbani diuina prouidentia Papæ VIII. auctoritate editæ ſuper decretis eiuſdem Congregationis de celebratione Miſſarum.

§. 1. SVper primo ſacræ Congregationis de celebratione Miſſarum, quo prohibetur, ne Epiſcopi in Diœceſana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel aliàs quoquo modo reducant onera vlla Miſſarum celebrandarum, aut poſt idem Concilium impoſita, aut in limine fundationis. Quæritur,

1625. Quæritur, quid, ſi legatum ſit ita tenue, vt non ſit, qui velit onus illi iniunctum ſubire, &, ſi recurrendum ſit ad Sedem Apoſtolicam pro moderatione oneris, totum, aut ferè totum inſumendum ſit pro expenſis ad id neceſſarijs? Et quid, ſi permittatur Epiſcopo in fundatione, vt poſſit huiuſmodi onera moderari? 1625.

§. 2. Secundò, ſuper ſecundo eiuſdem Congregationis decreto, quo cauetur, vt celebrentur tot Miſſæ, quot ad rationem tributæ eleemoſynæ præſcriptæ fuerint. Quæritur, an verba illa (præſcriptæ fuerint) intelligenda ſint, de præſcriptione facta ab offerente, vel ab Ordinario?

§. 3. Tertiò, an cùm Ordinarius præſcripſerit eleemoſynam congruam, iuxta qualitatem loci, perſonarum, ac temporum, Sacerdotes accipientes ſtipendium minus congruo teneantur Miſſas illis ab offerente præſcriptas celebrare?

§ 4. Quartò, an Sacerdotes, qui tenentur Miſſas celebrare ratione beneficij, ſeu capellæ, legati, aut ſalarij, poſſint etiam manualem eleemoſynam pro Miſſis votiuis, aut defunctorum recipere, & vnico Miſſæ ſacrificio vtrique oneri ſatisfacere?

§. 5. Quintò, poſito, quòd teſtator relinquat, vt celebrentur pro eius anima centum Miſſæ, abſque vlla præſcriptione eleemoſynæ. Quæritur, an liberum ſit hæredibus eleemoſynam ſibi bene viſam præſcribere; an verò eadem eleemoſyna præſcribenda ſit ab Ordinario?

§. 6. Sextò, ſuper tertio Congregationis decreto, in quo eadem Congregatio reuocat priuilegia, quibus indulgetur, vt certarum Miſſarum, vel anniuerſariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, ſeu Orationibus, plurium Miſſarum oneribus in futurum ſuſcipiendis ſatisfiat. Quæritur, an verba (in futurum ſuſcipiendis) intelligenda ſint de oneribus ſuſcipiendis poſt priuilegium?

§. 7. Septimò, ſuper quarto eiuſdem Congregationis decreto, quo prohibetur Sacerdoti, qui Miſſam ſuſcepit celebrandam cum certa eleemoſyna, ne eamdem Miſſam alteri, parte eiuſdem eleemoſynæ ſibi retenta, celebrandam committat. Quæritur, an permittendum ſit adminiſtratoribus Eccleſiarum, vt retineant aliquam eleemoſynarum portionem pro expenſis manutentionis Eccleſiæ, altarium, inſeruientium, paramentorum, luminum, vini, hoſtiæ, & ſimilium?

§. 8. Octauò, an hoc decretum habeat locum in beneficiis, quæ conferuntur in titulum, id eſt, an rector beneficij, qui poteſt per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare ſtipendium ad rationem reddituum beneficij?

§. 9. Nonò, an Sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemoſyna maior ſolita pro celebratione Miſſæ, debeant dare eamdem integram eleemoſynam iis quibus Miſſas celebrandas committunt, an verò ſatis ſit, vt dent celebrantibus eleemoſynam conſuetam?

§. 10. Decimò, ſuper quinto eiuſdem Congregationis decreto, quo inter cætera ſtatuitur in hæc verba, Eleemoſynas verò manuales, & quotidianas pro Miſſis celebrandis ita demum iidem accipere poſſint, ſi oneribus antea impoſitis ita ſatisfecerint, vt noua quoque onera obire valeant, alioquin omnino abſtineant ab huiuſmodi eleemoſynis, etiam ſponte oblatis in futurum recipiendis, & capſulas auferant, &c. Quæritur, an hoc decretum prohibeat abſolutè, quominus accipiant nouas eleemoſynas ij, qui acceptis non ſatisfecerunt, & quid, ſi congruo tempore poſſint omnibus ſatisfacere?

§. 11. Vndecimò, quid, ſi offerens eleemoſynas, audito impedimento, conſentiat, vt Sacerdos Miſſam celebret cumprimùm poterit?

§. 12. Duodecimò, an pœna interdicti, & aliæ appoſitæ in eodem decreto, afficiant tam eos, qui accipiunt eleemoſynas contra formam ibi præſcriptam, quàm eos, qui non auferunt capſulas ab Eccleſiis, vt ibidem præcipitur?

§. 13. Decimotertiò, an in hoc decreto comprehendantur illæ capſulæ, quæ apponi ſolent in Eccleſiis in die commemorationis omnium Sanctorum, & vulgo dicuntur (Caſſe de morti)?

§ 14. Decimoquartò, an adminiſtratores Eccleſiæ magnæ deuotionis, & concurſus, poſſint eleemoſynas pro Miſſis celebrandis accipere, ſi iiſdem Miſſis

1625. non, niſi poſt longum tempus, ſatifacere valeant, ne aliàs cultus Eccleſiæ, & deuotio, ac concurſus fidelium, vt aiunt, minuantur? 1625.

§. 15. Decimoquintò, quia prohibitio dicti decreti videtur aliquibus directa ſolis Capitulis, Collegiis, Societatibus, Congregationibus, necnon omnibus, & ſingulis Eccleſiarum, & piorum locorum, tam ſecularium, quàm regularium Superioribus, de quibus fit expreſſa mentio, non autem priuatis Sacerdotibus, qui tamen comprehendi videntur ſub clauſula generali (Et aliis, ad quos pertinet) ſupplicatur pro opportuna declaratione.

§. 16. Decimoſextò, ſuper ſeptimo eiuſdem ſacræ Congregationis decreto, quo cauetur, vt in ſingulis Monaſteriis Religioſorum præfigatur numerus, qui ex conſuetis redditibus, aut eleemoſynis commodè poſſit ſuſtentari. Quæritur, an vbi hæc præfixio facta iam fuit in vim ſimilis decreti S. M. Pauli V. abſque tamen computatione reddituum cuiuſque Religioſi, ſit denuo facienda, necne?

§. 17. Decimoſeptimò, an Nouitij ad habitum regularem admiſſi, poſſint admitti ad profeſſionem in Monaſteriis, in quibus, habita, vt ſupra, præfixione numeri, commodè ali non poſſunt?

§. 18. Decimooctauò, ſuper vltimo, quo cauetur, vt nullibi recipiantur Conuentus Regularium, niſi, præter alia ad id requiſita, duodecim ſaltem Fratres in eis degere, & competenter ſuſtentari valeant, ita vt alioquin ſubſint iuriſdictioni ordinariæ. Quæritur, an hoc decretum, quod videtur editum in ordine ad celebrationem Miſſarum, comprehendat eas Religiones, quæ non conſueuerunt onera Miſſarum recipere, vt ſunt Religiones Capuccinorum, ac Societatis Ieſu.

§. 19. Vltimò, an idem decretum, vbi diſponit, vt nullibi recipiantur Monaſteria, niſi, &c. habeat locum in Italia dumtaxat, ad quam eſt reſtrictum decretum proximè antecedens, an verò etiam extra Italiam?

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Trid. interpretum, auctoritate ſibi à S.D.N. attributa, ad ſingula dubia ſuperiùs propoſita ad hunc modum reſpondit, videlicet.

Ad 1. Etſi legatum adeo tenue, nihilominus pro reductione oneris, vt ſupra, impoſiti, ab iis, ad quos pertinet, Sedem Apoſtolicam eſſe adeundam, quæ abſque vlla impenſa id ſtatuet, quod magis in Domino è re eſſe iudicauerit: Verumtamen ſi in ipſa beneficij erectione expreſsè cautum fuerit, vt liceat Epiſcopo iniunctum onus reducere, ac moderari, legem hanc fundationis, quam decreta hac de re edita non ſuſtulerunt, eſſe validam, & obſeruandam.

Ad 2. Eſſe intelligenda de præſcriptione facta ab eo, qui eleemoſynam tribuit, non autem ab Ordinario: Quòd ſi tribuens eleemoſynam, numerum Miſſarum celebrandarum non præſcripſerit, tunc tot Miſſas celebrari debere, quot præſcripſerit Ordinarius, ſecundùm morem ſuæ Ciuitatis, vel Prouinciæ.

Ad 3. Teneri.

Ad 4. Sacerdotes, quibus diebus tenentur Miſſas celebrare ratione beneficij, ſeu capellæ, legati, aut ſalarij, ſi eleemoſynas pro aliis etiam Miſſis celebrandis ſuſceperint, non poſſe eadem Miſſa vtrique obilgationi ſatisfacere.

Ad 5. Cenſuit vbi nullam certam eleemoſynam teſtator reliquit, eſſe ab Epiſcopo præſcribendam eleemoſynam congruam, quæ reſpondeat oneribus Miſſarum celebrandarum, ſecundùm morem Ciuitatis, vel Prouinciæ.

Ad 6. Ita eſſe intelligenda.

Ad 7. ℞. permittendum non eſſe, vt Eccleſiæ, ac loca pia, ſeu illorum adminiſtratores ex eleemoſynis Miſſarum celebrandarum vllam, vtcumque minimam, portionem retineant ratione expenſarum quas ſubeunt in Miſſarum celebratione, niſi cum Eccleſiæ, & loca ipſa alios non habent redditus, quos in vſum earumdem expenſarum erogare licitè poſſint, & tunc quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expenſarum, quæ pro ipſomet tantùm Miſſæ ſacrificio neceſſariò ſunt ſubeūdæ; & nihilominus eo etiam

caſu

1625. caſu curandum eſſe, vt ex pecuniis, quæ ſuperſunt, expenſis, vt ſupra, deductis, abſolutè tot Miſſæ celebrentur, quot præſcriptæ fuerint ab offerentibus eleëmoſynas. 1625.

Ad 8. Non habere locum, ſed ſatis eſſe, vt rector beneficij, qui poteſt per alium Miſſam celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti eleemoſynam cõgruam, ſecundùm morem Ciuitatis, vel Prouinciæ, niſi in fundatione ipſius beneficij aliud cautum fuerit.

Ad 9. Debere abſolutè integram eleemoſynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec vllam illius partem ſibi retinere poſſe.

Ad 10. ℞. Non prohibere abſolutè; ac propterea etſi oneribus iam ſuſceptis non ſatisfecerint, poſſe tamen noua etiam onera ſuſcipere Miſſarum celebrandarum, dummodò infra modicum tempus poſſint omnibus ſatisfacere.

Ad 11. Quamuis onera ſuſcepta infra modicum tempus adimpleri nequeant, ſi tamen tribuens eleemoſynam pro aliarum Miſſarum celebratione, id ſciat, & conſentiat, vt illæ tunc demum celebrentur, cum ſuſceptis oneribus ſatisfactum fuerit, decretum non prohibere, quominus eo caſu eleemoſyna accipiatur pro iiſdem Miſſis, iuxta benefactoris conſenſum celebrandis.

Ad 12. Has pœnas non habere locum, niſi in ſuſcipientibus onera perpetua Miſſarum celebrandarum ſine licentia Epiſcopi, vel eius generalis Vicarij, aut Generalis, vel Prouincialis.

Ad 13. Comprehendi.

Ad 14. Non poſſe, niſi de conſenſu eorum, qui eleemoſynas tribuunt, vt ſupra in reſponſione ad 12.

Ad 15. Comprehendi etiam priuatos Sacerdotes.

Ad 16. Numeri præfixionem eſſe iterum faciendam, ſeruata forma vltimi decreti hac de re editi.

Ad 17. Eſſe admittendos ad profeſſionem, ſi aliàs habiles exiſtant, ac deinde in aliquo alio Monaſterio eiuſdem Religionis eſſe collocandos, vbi commodè ali poſſint.

Ad 18. Cenſuit comprehendere.

Ad vltimum, habere locum etiam extra Italiam. Coſmns Card. de Torres. Proſper Fagnanus ſacræ Congreg. Secret.

CONSTITVTIO IV.

Prohibet fieri inueſtituras bonorum iuriſdictionalium ad Eccleſias inferiores ſpectantium in vniuerſa Italia.

VRBANVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI,

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

HVmanæ ſalutis auctor Chriſtus Dominus Romanam Eccleſiam ampliſſima temporalis ditionis prærogatiua decorauit, quam voluit inferioribus etiam Eccleſiis aliqua ex parte communicari, vt filiarum decor matris augeret in ſummis Pontificibus maieſtatem, quibus cum Eccleſiarum omnium regimen incumbat, illarum quoque omnium tutelam ad Apoſtolicam eorum prouidentiam neceſſe eſt pertinere. Proœmiũ.

§. 1. Olim equidem quamplurimi inferiorum Eccleſiarum Prælati, vt ſtrenuos, ac præſtantes virtute viros haberent, qui debitum ſibi, & Eccleſiis ſuis impenderent famulatum, temporales ditiones ad eaſdem Eccleſias pertinentes eximiorum virorum fidei, atque adminiſtrationi commiſerunt, tempore verò procedente dilabentibus in deterius bonis inſtitutis, factum eſt, vt nonnulli Eccleſiarum Præſules humanis potiùs affectibus, quàm meritorum intuitu moti, ditiones temporales huiuſmodi variis perſonis, & Vniuerſitatibus in feudum, vel emphyteuſim dare, vel vltra triennium locare, & rurſus, occur- Motiua.

1625. rente earumdem ditionum temporalium deuolutione, ad nouam infeudationem, ſeu inueſtituram, vel locationem vltra triennium ſub ſpecie, quòd illæ in feudum, vel emphyteuſim dari, vel, vt præfertur, locari ſint ſolitæ, ſeu alias cauſas prætexentes, deuenire conſueuerunt, quod in non modicum Eccleſiarum ipſarum damnum, & præiudicium tendere vſu compertum eſt. 1625.

Prohibet prout in ſummario.

§. 2. Nos itaque, noſtri muneris partes adimplendo, præmiſſis obuiam ire, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, & locorum piorum quorumcumque indemnitati, ac iurium eis quomodolibet competentium conſeruationi, quantum nobis ex alto conceditur, prouidere volentes, motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione omnibus, & ſingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, etiam Generalibus, cæteriſque Eccleſiarum, & locorum piorum vtriuſque ſexus Præſulibus, Prælatis, Præſidentibus, Rectoribus, Præceptoribus, Commendatariis, & Adminiſtratoribus, cuiuſcumque ſtatus, gradus, dignitatis, & præeminentiæ exiſtãt, etiamſi Cardinalatus honore præfulgeant, necnon Capitulis, etiam generalibus, & prouincialibus, Conuentibus, Collegiis, Sodalitatibus, etiam laicorum, & quibuſcumque aliis Superioribus cuiuſuis Ordinis, Societatis, vel Inſtituti, etiam de neceſſitate exprimendi, aut Militiarum, etiam ſancti Ioannis Hieroſolymitan. in vniuerſa Italia, etiam in quorumuis Principum ſecularium, quomodolibet qualificatorum, etiam Ducali, Regia, Imperiali, vel quauis alia dignitate, honore, vel excellentia præſtantium, ditione temporali exiſtentibus, ſi Pontificali, vel Abbatiali emineant dignitate, ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, ac ſi per ſex menſes immediatè ſequentes ſub interdicto huiuſmodi perſeuerauerint, lapſis menſibus eiſdem, ſub regiminis, & adminiſtrationis Eccleſiarum, vel Monaſteriorum, quibus præſident in ſpiritualibus, & temporalibus, ſuſpenſionis; Capitulis verò, Conuentibus, Collegiis, Sodalitatibus, & Vniuerſitatibus prædictis ſub interdicti à diuinis, eorumque ſingularibus perſonis, ac inferioribus Prælatis, Commendatariis, & aliis præfatis ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac omnium dignitatum, beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum, de quorum rebus, & bonis contra præſentis conſtitutionis tenorem eos diſponere contigerit, vociſque actiuæ, & paſſiuæ priuationis, & perpetuæ inhabilitatis ad illa, ſeu quælibet alia in poſterum obtinenda, ipſo facto, etiam abſque iudicis miniſterio, vel ſententia, incurrendis pœnis, ne de cætero Ciuitates, Terras, Caſtra, Oppida, Villas, Arces, Fortalitia, Municiones, Territoria, Diſtrictus, Iuriſdictiones, aut quæuis alia loca, vel bona iuriſdictionalia, ſeu quouis modo iuriſdictionem temporalem, etiam cum alio, vel aliis, coniunctim, ſeu diuiſim, aut aliàs quomodolibet annexam habentia, aut eorum, ſeu iuriſdictionis partem, etiam minimam ad Patriarchales, Primatiales, Metropolitanas, Epiſcopales, & alias Eccleſias, & Monaſteria, Collegia, vel loca pia ſupradicta, nunc, & pro tempore, quouis modo ſpectantia, & pertinentia, tam quæ ad præſens per Eccleſias, Monaſteria, & loca huiuſmodi pleno iure poſſidentur, quàm ea, quæ in feudum, vel emphyteuſim conceſſa, vel vltra trienniũ locata, aut per quoſcumque quomodolibet, & ſub quibuſuis prætextibus occupata, ſeu vſurpata reperiuntur, aut ad Eccleſias, Monaſteria, & loca prædicta iam de præſenti forſan de iure, vel de facto reuerſa, ſeu deuoluta ſunt, etiamſi Eccleſiis, Monaſteriis, lociſque piis huiuſmodi adhuc incorporata, & de eorum menſa effecta non ſint, aut quandocumque perpetuis futuris temporibus per lineam finitam, canonem non ſolutum, delictum perpetratum, vel alio quocumque modo reuertentur, ſeu deuoluentur in futurum, etiamſi ex antiqua, ſeu immemorabili conſuetudine, aut etiam priuilegio Apoſtolico, quamcumque ob cauſam conceſſo, & iteratis vicibus approbato, in feudum, vel emphyteuſim concedi, vel vltra triennium locari, aut, finita conceſſione, vel locatione, huiuſmodi feuda, inueſtituræ, vel aliæ conceſſiones renouari conſueuerint, quibuſuis perſonis quauis Eccleſiaſtica, ſeu mundana dignitate, vel excellentia fulgentibus, ac ſpeciali nota dignis, aut Capitulis, Collegiis, Eccleſiis, Con-

gregationibus,

1625. gregationibus, Monaſteriis, Conuentibus, Hoſpitalibus, & quibuſuis Vniuerſitatibus, tam ſecularibus, quàm eccleſiaſticis, aut quibuſcunque aliis quocumque nomine, ac titulo nuncupatis, & quomodolibet qualificatis, in feudum, vel emphyteuſim concedere, aut vltra triennium locare, aut conceſſiones, inueſtituras, & locationes huiuſmodi poſt finitum illarum tempus, vel aliàs quandocumque reuocare, prorogare, vel de nouo facere, etiam ad fauorem deſcendentium, hæredum, vel conſanguineorum illorum, qui Ciuitates, Terras, & bona iuriſdictionalia prædicta obtinuerint, poſſederint, vel occupata detinuerint, etiam intuitu meritorum, etiamſi conceſſiones, & alia præmiſſa in euidentem, immo euidentiſſimam vtilitatem Eccleſiæ, Monaſterij, vel loci pij cedant, aut conceſſionibus, inueſtituris, locationibus, vel illarum renouationibus, aut prorogationibus conſentire, aut aliud ſcripto, verbo, vel alio quouis modo, per quem dictæ Ciuitates, Terræ, & bona iuriſdictionalia huiuſmodi ad Eccleſias, Monaſteria, & loca pia prædicta, ſiue eorum Prælatos, Superiores, Rectores, ſeu Adminiſtratores non reuertantur, etiamſi in prædictis conceſſionibus, inueſtituris, renouationibus, prorogationibus, & aliis præmiſſis noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ beneplacitum, etiam cum clauſula, & non aliàs, aliter, nec alio modo reſeruetur, & niſi illo in ſcriptis tantùm priùs obtento, facere audeant, vel præſumant, vltra alias pœnas per canonicas ſanctiones deſuper quomodolibet inflictas, diſtrictè interdicimus, & prohibemus. 1625.

§. 3. Et inſuper quaſcumque conceſſiones, inueſtituras, locationes, vel illarum prorogationes, & renouationes, quas contra præſentium tenorem quocumque modo, & quouis tempore fieri contigerit, prorſus nullas, & irritas, & effectu omnino carere debere; Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque iudices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & eiuſdem Cameræ Apoſtolicæ Theſaurarium, & Clericos, necnon S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere; & quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

Conceſſiones, & inueſtituræ contra hãc conſt. factæ nullæ ſunt

§. 4. Nonobſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, etiam in corpore iuris inſertis, ac etiam in fauorem quarumcumq; Eccleſiarum, Prouinciarum, Ciuitatum, Vniuerſitatum, Collegiorum, Capitulorum, & locorum piorum, eorumque perſonarum, atque Ordinum, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium, Militiarum, etiam dicti S. Ioannis Hieroſolymitani, necnon Congregationum, & Societatum, & cuiuſuis alterius Inſtituti, etiam neceſſariò, vt præfertur, & in indiuiduo exprimendi, eorumque Monaſteriorum, Conuentuum, & domorum regularium, necnon illorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus; indultis quoque, & priuilegiis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & in inſolitis clauſulis, etiam irritantibus decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet conceſſis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda, foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, & forma in illis traditâ obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, quò ad ea, quæ iiſdem præſentibus aduerſantur, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Derogat contrariis.

§. 5. Volumus autem, quòd de cætero Patriarchæ, Primates, Archiepiſ-

A a

1625. copi, & Epiſcopi, necnon Abbates, Præſules, Prælati, aliique præfati in aliis iuramentis ab iis præſtandis, de præſenti etiam conſtitutione ſeruanda omnino iuramento teneantur. 1627.

Prælati in iuramentis præſtandis tenentur iurare de hac conſt. ſeruanda.

Forma publicationis ad effectum obligandi.

§. 6. Ipſaque conſtitutio in quinterno Cancellariæ Apoſtolicæ deſcribatur; quódq; præſentes ad valuas Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, & dictæ Cancellariæ, & in acie campi Floræ publicentur, & ſic publicatæ, omnes, & ſingulos, quos concernunt, & concernent in futurum perinde arctent, & afficiant, ac ſi eis, & eorum cuilibet perſonaliter intimatæ forent.

Tráſumptis fidem adhiberi iubet.

§. 7. Earumdémque tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Prælati, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio, & extra illud eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri interdicti, prohibitionis, decreti, declarationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud S. Mariam maiorem, anno Incarnat. Dom. 1625. Kalend. Nouemb. Pontif. noſtri anno 3.

CONSTITVTIO V.

SEV,

Bulla, quæ dicitur, in Cœna Domini.

1627. VRBANVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

De onere Romanorũ Pontificum ſuorũ prædeceſſorum & cauſas hic enũciat iſte Pontifex.

PAſtoralis Romani Pontificis vigilantia & ſolicitudo, cum in omni Chriſtianæ Reipublicæ pace & tranquillitate procuranda pro ſui muneris officio aſſiduè verſetur, tum potiſſimum in catholicæ fidei, ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, vnitate atque integritate retinenda maximè elucet: nimirum vt fideles Chriſti non ſint paruuli fluctuantes, neque circumferantur omni vento doctrinæ in nequitia hominum, ad circumuentionem erroris, ſed omnes occurrant in vnitatem fidei & agnitionis filij Dei in virum perfectum, neque ſe in huius vitæ ſocietate & communione lædant, aut inter ſe alter alteri offenſionem præbeat; ſed potius in vinculo charitatis coniuncti, tanquam vnius corporis membra, ſub Chriſto capite, eiuſque in terris Vicario Romano Pontifice beatiſſimi Petri ſucceſſore, à quo totius Eccleſiæ vnitas dimanat, augeantur in ædificationem, atque ita diuina gratia adiutrice, ſic præſentis vitæ quiete gaudeant, vt futura quoque beatitudine perfruantur. Ob quas ſanè cauſas Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, hodierna die quæ anniuerſaria Dominicæ Cœnæ commemoratione ſolemnis eſt, ſpiritualem Eccleſiaſticæ diſciplinæ gladium, & ſalutaria iuſtitiæ arma per miniſterium Summi Apoſtolatus ad Dei gloriam & animarum ſalutem, ſolemniter exercere conſueuerunt. Nos igitur quibus nihil optabilius eſt, quàm fidei integritatem inuiolatam, publicam pacem, & iuſtitiam, Deo authore, tueri, vetuſtum & ſolemnem hunc morem ſequentes:

Excommunicat quocunque nomine cenſeantur, eorumq; fautores, &c. &

1. Excommunicamus & anathematiſamus ex parte Dei omnipotentis Patris & Filij & Spiritus ſancti, authoritate quoque Beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli ac noſtra, quoſcunque Huſſitas, Wiclephiſtas, Lutheranos, Zuinglianos, Caluiniſtas, ſingulos alios hæreticos quocunque nomine cenſeantur, & cuiuſcunque ſectæ exiſtant, ac eis credentes, eorumque receptatores,

1627. res, fautores & generaliter quoſlibet illorum defenſores, ac eorumdem libros hæreſim continentes, vel de religione tractantes, ſine authoritate noſtra & Sedis Apoſtolicæ ſcienter legentes, aut retinentes, imprimentes, ſeu quomodolibet defendentes, ex quauis cauſa publicè vel occultè, quouis ingenio vel colore, necnon ſchiſmaticos & eos, qui ſe à noſtra & Rom. Pontificis pro tempore exiſtentis obedientia pertinaciter ſubtrahunt vel recedunt. 1627.

illorum libros legentes, tenentes & imprimẽtes, &c. ſchiſmaticos, &c.

2. Item excommunicamus & anathematiſamus, omnes & ſingulos, cuiuſcunque gradus, ſtatus, ſeu conditionis fuerint: vniuerſitates verò & Collegia & Capitula quocunque nomine nuncupentur, interdicimus: ab ordinationibus ſeu mandatis noſtris, ac Romanorum Pontificum pro tempore exiſtentium, ad vniuerſale futurum Concilium appellantes: necnon eos quorum auxilio, conſilio, vel fauore appellatum fuerit.

Appellantes à Pontificũ mandatis ad futurum Concilium.

3. Item excommunicamus & anathematiſamus omnes piratas, curſarios, ac latrunculos maritimos diſcurrentes mare noſtrum, præcipuè à monte Argentario vſque ad Terracinam, ac omnes eorum fautores receptatores & defenſores.

Piratas & latrunculos maritimos, eorumque receptatores, &c.

4. Item excommunicamus & anathematiſamus omnes & ſingulos qui Chriſtianorum quorumcumque nauibus tempeſtate, ſeu in tranſuerſum vt dici ſolet iactatis, vel quoquomodo naufragium paſſis, ſiue in ipſis nauibus, ſiue ex eiſdem eiecta in mari, vel in littore inuenta cuiuſcunque generis bona, tam in noſtris Tyrrheni & Adriatici, quam in cæteris cuiuſque maris regionibus & littoribus ſurripuerint: ita vt nec ob quodcunque priuilegium conſuetudinem, aut longiſſimi etiam immemorabilis temporis poſſeſſionem, ſeu alium quemcunque prætextum excuſari poſſint.

Surripientes Chriſtianorum bona naufragium paſſa protecta, vel in littore inuenta.

5. Item excommunicamus & anathematiſamus omnes qui in terris ſuis noua pedagia, ſeu gabellas præterquam in caſibus ſibi à iure, ſeu ex ſpeciali ſedis Apoſtolicæ licentia permiſſis, imponunt vel augent, ſeu imponi vel augeri prohibita exigunt.

Gabellas ſeu noua pedagia imponẽtes vel augentes.

6. Item excommunicamus & anathematiſamus omnes falſarios litterarum Apoſtolicarum etiam in forma breuis, ac ſupplicationum, gratiam vel iuſtitiam concernentium, per Rom. Pontificem, vel S. R. E. Vicecancellarios, ſeu gerentes vices eorum aut de mandato eiuſdem Rom. Pontificis ſignatarum, necnon falſo fabricantes litteras Apoſtolicas etiam in forma breuis, & etiam falſo facientes ſupplicationes eiuſmodi ſub nomine Rom. Pontificis, ſeu Vicecancellarij, aut gerentium vices prædictorum.

Falſarios litterarum Apoſtolicarum ac ſupplicationũ ab habente authoritatẽ ſignatorum.

7. Item excommunicamus & anathematiſamus omnes illos, qui ad Saracenos, Turcas, & alios Chriſtiani nominis hoſtes & inimicos, vel hæreticos per noſtras, ſiue huius ſanctæ Sedis ſententias expreſsè & nominatim declaratos, deferunt, ſeu tranſmittunt equos, arma, ferrum, filum ferri, ſtannum, chalybem, omniaque alia metallorum genera, atque bellica inſtrumenta, lignamina, canapem, funes, tam ex ipſo canape, quàm alia quacunque materia, & ipſam materiam, aliaque huiuſmodi, quibus Chriſtianos & Catholicos impugnant; necnon illos qui per ſe vel alios de rebus ſtatum Chriſtianæ Reipublicæ concernentibus in Chriſtianorum perniciem & damnum, ipſos Turcas & Chriſtianæ religionis inimicos, necnon hæreticos in damnum Catholicæ religionis, certiores faciunt, illiſque ad id auxilium, conſilium, vel fauorem quomodolibet præſtant. Nonobſtantibus quibuſcunque priuilegiis, quibuſuis perſonis Principibus, Rebuſpublicis per nos & ſedem prædictam hactenus conceſſis, de huiuſmodi prohibitione expreſſam mentionem non facientibus.

Tranſmittẽtes vel deferentes arma, vel alia apta bellico vſui ad Turcas, & alios Chriſtianorum inimicos ac eos qui de rebus Chriſtianæ Reipub. ſtatum concernentibus ipſos certiores faciunt.

8. Item excommunicamus & anathematiſamus omnes impedientes, ſeu inuadentes eos qui victualia, ſeu alia ad vſum Romanæ curiæ neceſſaria, adducunt, ac etiam eos qui ne ad Rom. Curiam adducantur vel afferantur prohibent, impediunt, ſeu perturbant; ſeu hæc facientes defendunt, per ſe vel alios cuiuſcunque fuerint ordinis, præeminentiæ, conditionis, ſtatus, etiam ſi

Perturbãtes aut inuadẽtes eos qui victualia & ſimilia neceſſaria Romam adducunt.

1627. Pontificali, Regali, aut alia quauis Eccleſiaſtica vel mundana præfulgeant dignitate. 1627.

Lædẽtes eos qui veniunt ad ſedem Apoſt. vel ab ea recedunt & Iudices, ſiue iuriſd. vexantes, in curia commorantes.

9. Item excommunicamus & anathematiſamus omnes illos, qui ad ſedem Apoſtolicam venientes & recedentes ab eadem ſua vel aliorum operá interficiunt, mutilant, ſpoliant, capiunt, detinent, necnon illos omnes, qui iuriſdictionem ordinariam vel delegatam à nobis, vel noſtris iudicibus non habentes illam ſibi temerè vendicantes, ſimilia contra morantes in eadem curia audent perpetrare.

Romipetas & peregrinos etiam in vrbe morãtes, vel ab ea recedentes, lædentes.

10. Item excommunicamus & anathematiſamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capientes, ſeu deprædantes Romipetas, ſeu peregrinos ad vrbem cauſa deuotionis, ſeu peregrinationis accedentes & in ea morantes, vel ab ipſa recedentes, & in his dantes auxilium, conſilium, vel fauorem

Offendentes S. R. E. Cardinales, & alios Prælatos.

11. Item excommunicamus & anathematiſamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, percutientes, capientes, carcerantes, detinentes, vel hoſtiliter inſequentes S. R. E. Cardinales. Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, ſediſque Apoſt. Legatos vel Nuncios, aut eos à ſuis diœceſibus, territoriis, ſeu dominiis eiicientes, necnon ea mandantes, vel rata habentes, ſeu præſtantes in iis auxilium, conſilium, vel fauorem.

Offendẽtes ad Roman. Cur veniẽtes pro ſuis negotiis expediendis negotiorũque geſtores.

12. Item excommunicamus & anathematiſamus omnes illos, qui per ſe vel per alias perſonas Eccleſiaſticas quaſcumque vel ſæculares ad Rom. Curiam ſuper eorum cauſis & negotiis recurrentes, ac illa in eadem curia proſequentes, aut procuratores negotiorumque geſtores, Aduocatos, Procuratores, & agentes, ſeu etiam auditores, vel iudices ſuper dictis cauſis vel negotiis deputatos, occaſione cauſarum vel negotiorum huiuſmodi, occidunt, ſeu quoquomodo percutiunt, bonis ſpoliant, ſeu qui per ſe vel alios directè vel indirectè, delicta huiuſmodi committere, exequi, vel procurare, aut in eiſdem auxilium, conſilium, vel fauorem præſtare non verentur, cuiuſcumque præeminentiæ, & dignitatis fuerint.

Appellantes à grauamine, ſeu futura executione litterarũ Apoſtolicarum etiá in forma breuis ad curias ſæculares.

13. Item excommunicamus & anathematiſamus omnes, tam Eccleſiaſticos, quàm ſæculares, cuiuſcunque dignitatis, qui prætexantes friuolam quandam appellationem à grauamine vel futura executione litterarum Apoſt. etiam in forma breuis, tam gratiam, quàm iuſtitiam concernentium: necnon citationum, inhibitionum, ſequeſtrorum, monitoriorum, proceſſuum, executorialium & aliorum decretorum à nobis & à ſede prædicta, ſeu Legatis, Nuncius, præſidentibus Palatij noſtri & Cam. Apoſt. auditoribus, commiſſariis, aliiſque Iudicibus & delegatis Apoſtolicis emanatorum & quæ pro tempore emanauerint, aliàs ad curias ſæculares & laicam poteſtatem recurrunt, & ab ea inſtante etiam fiſci Procuratore vel Aduocato appellationes huiuſmodi admitti, ac litteras, citationes, inhibitiones ſequeſtra, monitoria, & alia prædicta capi & retineri faciunt, quive illa ſimpliciter vel ſine eorum beneplacito & conſenſu, vel examine, executioni demandari, aut ne Tabelliones & Notarij ſuper huiuſmodi litterarum & proceſſuum executione, inſtrumenta vel acta conficere, aut confecta parti, cuius intereſt, tradere debeant, impediunt vel prohibent, ac etiam partes, ſeu eorum agentes, conſanguineos, affines, familiares, Notarios, executores, & ſubexecutores litterarum, citationum, monitoriorum & aliorum prædictorum, capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, ex ciuitatibus, locis & Regnis eiiciunt, bonis ſpoliant, perterrefaciunt, concutiunt, & comminantur per ſe vel alium, ſeu alios publicè, vel occultè, quive aliàs quibuſcunque perſonis in genere vel in ſpecie, ne pro quibuſuis eorum negotiis proſequendis, ſeu gratiis vel litteris impetrandis ad Roman. Cur. accedant, aut recurſum habeant, ſeu gratias ipſas, vel litteras à dicta Sede impetrent, ſeu impetratis vtantur, directè vel indirectè prohibere, ſtatuere, ſeu mandare, vel eas apud ſe aut Notarios ſeu Tabelliones, vel aliàs quomodolibet retinere præſumunt.

14. Item excommunicamus & anathematiſamus omnes & ſingulos, qui per ſe vel

1627. ſe vel alios authoritate propria ac de facto quarumcumque exemptionum, vel aliarum gratiarum, & litterarum Apoſt. prætextu beneficiales & decimarum ac alias cauſas ſpirituales & ſpiritualibus annexas, ab Auditoribus & Commiſſariis noſtris, aliiſque iudicibus Eccleſiaſticis auocant, illorumve curſum, & audientiam ac perſonas, Capitula, Conuentus, Collegia, cauſas ipſas proſequi volentes impediunt, ac ſe de illarum cognitione tanquam iudices interponunt. Quive partes actrices quæ illas committi fecerunt & faciunt, ad reuocandum & reuocari faciendum citationes, vel inhibitiones, aut alias litteras in eis decretas, & ad faciendum, vel conſentiendum eos, contra quos inhibitiones emanarunt, à cenſuris & pœnis in illis contentis abſolui per ſtatutum, vel aliàs compellunt, vel executionem litterarum Apoſtolicarum, ſeu executorialium proceſſuum ac decretorum prædictorum quomodolibet impediunt, vel ſuum ad id fauorem, conſilium, aut aſſenſum præſtant, etiam prætextu violentiæ prohibendæ, vel aliarum prætenſionum, ſeu etiam donec ipſi ad nos informandos, vt dicunt, ſupplicauerint aut ſupplicari fecerint, niſi ſupplicationes huiuſmodi coram nobis & ſede Apoſt. legitimè proſequantur, etiamſi talia committentes fuerint Præſidentes Cancellariarum, Conſiliorum, Parlamentorum, Cancellarij, Vicecancellarij, Conſiliarij, ordinarij vel extraordinarij quorumcumque Principum ſæcularium, etiamſi Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quacunque fulgeant dignitate, aut Archiepiſcopi, Epiſcopi, Abbates commendatarij, ſeu Vicarij fuerint. 1627.

Impedíẽtes executionẽ litterarum Apoſt. vel aliarum expeditionum & alias cauſas à iudicibus Eccleſiaſt. auocãtes, ſeu curſum earum impedientes aut ſe in illis vt iudices interponentes.

15. Quive ex eorum prætenſo officio vel ad inſtantiam partis, aut aliorum quorumcumque, perſonas Eccleſiaſticas, Capitula, Conuentus, Collegia, Eccleſiarum quarumcumque coram ſe ad ſuum tribunal, Audientiam, Cancellariam, Conſilium, vel Parlamentum, præter iuris Canonici diſpoſitionem trahunt, vel trahi faciunt, vel procurant, directè vel indirectè quouis quæſito colore: necnon qui ſtatuta, ordinationes, conſtitutiones pragmaticas, ſeu quæuis alia decreta in genere vel in ſpecie ex quauis cauſa & quouis quæſito colore, ac etiam prætextu cuiuſuis conſuetudinis, aut priuilegij, vel aliàs quomodolibet fecerint, ordinauerint, & publicauerint, vel factis & ordinatis vſi fuerint; vnde libertas Eccleſiaſtica tollitur, ſeu in aliquo læditur, vel deprimitur, aut aliàs quouis modo reſtringitur, ſeu noſtris & dictæ ſedis ac quarumcunque Eccleſiarum iuribus quomodolibet directè vel indirectè, tacitè vel expreſsè præiudicatur.

Iudices ſæculares trahentes perſonas Eccleſiaſticas ad ſua tribunalia, vel alios Eccleſiaſticam libertatem quomodolibet lædẽtes aut deprimentes.

16. Necnon qui Archiepiſcopos, Epiſcopos, alioſque ſuperiores & inferiores Prælatos, & omnes alios quoſcunque iudices Eccleſiaſticos, ordinarios, quomodolibet hac de cauſa directè vel indirectè, carcerando vel moleſtando eorum agentes, procuratores, familiares, necnon conſanguineos & affines, aut aliàs impediunt, quominus ſua iuriſdictione Eccleſiaſtica, contra quoſcunque vtantur, ſecundùm quod Canones & ſacræ conſtitutiones Eccleſiaſticæ & decreta Conciliorum generalium & præſertim Tridentini ſtatuunt, ac etiam eos qui poſt ipſorum ordinariorum, vel etiam ab eis delegatorum quorumcumque ſententias & decreta, aut aliàs fori Eccleſiaſtici iudicium eludentes ad Cancellarias & alias Curias ſæculares recurrunt, & ab illis prohibitiones & mandata etiam pœnalia, Ordinariis & delegatis prædictis decerni & contra illos exequi procurant, eos quoque qui hæc decernunt & exequuntur, ſeu dant auxilium, conſilium, patrocinium & fauorem in eiſdem.

Impedíẽtes quoſcũque Prælatos ne ſua iuriſdictione vtãtur ac fori Eccleſiaſtici iudicia eludentes; ad Cur. ſæcul. recurrentes contra illos exequi procurant: necnon qui ea decernunt, ſiue auxiliũ præſtant.

17. Quive iuriſdictiones ſeu fructus, redditus, & prouentus ad nos; & ſedem Apoſtolicam, & quaſcunque Eccleſiaſticas perſonas, ratione Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum pertinentes vſurpant, vel etiam quauis occaſione, vel cauſa, ſine Rom. Pontificis, vel aliorum ad id legitimam facultatem habentium, expreſſa licentia, ſequeſtrant.

Vſurpantes ſedis Apoſt. vel Eccleſiarum iuriſdictiones ſeu fructus.

18. Quive Collectas, decimas, taleas, præſtantias, & alia onera Clericis, Prælatis, & aliis perſonis Eccleſiaſticis, ac eorum & Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum bonis, illorumque fructibus, redditibus & prouentibus huiuſmodi abſque ſimili Roman. Pontificis, ſpeciali

Imponẽtes decimas vel alia onera perſonis Eccleſiaſticis.

 & expreſſa licentia, imponunt, & diuerſis etiam exquiſitis modis exigunt

ac earũ Eccleſiarũ ſeu Monaſteriorum bonis.

aut ſic impoſita, etiam à ſponte dantibus & concedentibus recipiunt. Necnon qui per ſe vel alios directè vel indirectè prædicta facere, exequi, vel procurare, aut in eiſdem, auxilium, conſilium, vel fauorem præſtare non verentur, cuiuſcunque ſint præeminentiæ, dignitatis, ordinis, conditionis, aut ſtatus, etiamſi Imperiali, aut Regali præfulgeant dignitate, ſeu Principes, Duces, Comites, Barones, & alij Potentatus, quicunque etiam Regnis, Prouinciis, Ciuitatibus & terris quoquomodo præſidentes, Conſiliarij, & Senatores, aut quauis etiam Pontificali dignitate inſigniti. Innouantes decreta ſuper his per ſacros Canones, tam in Lateranenſi nouiſſimè celebrato, quam Conciliis generalibus edita, etiam cum cenſuris & pœnis in eis contentis.

Officiales ſæculares ſe interponẽtes in cauſis capitalibus ſeu criminalibus cõtra Eccleſiaſticas perſonas.

19 Item excommunicamus & anathematiſamus omnes & quoſcunque Magiſtratus & Iudices, Notarios, ſcribas, executores, ſubexecutores quomodolibet ſe interponentes in cauſis capitalibus, ſeu criminalibus contra perſonas Eccleſiaſticas illas proceſſando, banniendo, capiendo, ſeu ſententias contra illas proferendo, vel exequendo, ſine ſpeciali, ſpecifica, & expreſſa huius Sanctæ Sedis Apoſtolicæ licentia, quique huiuſmodi licentiam ad perſonas & caſus non expreſſos extendunt, vel aliàs illa perperam abutuntur, etiam ſi talia committentes, fuerint Conſiliarij, Senatores, Præſidentes, Cancellarij, Vicecancellarij, aut quouis alio nomine nuncupati.

Occupantes & inuadentes S. R. E. terras, & aliàs iuriſdictionem ſupremam vſurpantes.

20. Item excommunicamus & anathematiſamus omnes illos, qui per ſe ſeu alios directè vel indirectè, ſub quocunque titulo, vel colore inuadere, deſtruere, occupare ac detinere præſumpſerint, in totum, vel in partem, almam Vrbem, Regnum Siciliæ, Inſulas Sardiniæ & Corſicæ, terras citra Pharum, patrimonium B. Petri in Tuſcia, Ducatum Spoletanum, Comitatum Venayſinum, Sabinenſem, Marchiæ Anconitanæ, Maſſæ Tribariæ, Romandoliæ, Campaniæ & maritimas prouincias, illarumque terras & loca, ac terras ſpecialis commiſſionis Arnulphorum, ciuitateſque noſtras, Bononiam, Cæſenam, Ariminum, Beneuentum, Peruſium, Auenionem, Ciuitatem Caſtelli, Tudertum, Ferrariam, Comaclium, & alias ciuitates, terras, & loca, vel iura ad ipſam Romanam Eccleſiam pertinentia, dictæque Romanæ Eccleſiæ mediatè vel immediatè ſubiecta, necnon ſupremam iuriſdictionem in illis nobis & eidem Romanæ Eccleſiæ competentem de facto vſurpare, perturbare, retinere, & vexare variis modis præſumunt: necnon adhærentes, fautores & defenſores eorum, ſeu illis auxilium, conſilium, vel fauorem quomodolibet præſtantes.

Hæc conſt. quouſque liget.

21. Volentes, præſentes noſtros proceſſus, ac omnia, & quæcunque his litteris contenta, quouſque alij huiuſmodi proceſſus, à nobis aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente fiant, aut publicentur, d[illegible], ſuoſque effectus omnino ſortiri.

Abſolutio ab huiuſmodi caſibus, præter mortis articulum Papę reſeruatur.

22. Cæterum à prædictis ſententiis, nullus, per alium, quàm per Romanum Pontificem niſi in mortis articulo conſtitutus, nec etiam tunc, niſi de ſtando Eccleſiæ mandatis, & ſatisfaciendo cautione præſtita, abſolui poſſit, etiam prætextu quorumuis ordinum, etiam mendicantium, ac militiarum regularibus, etiam Epiſcopali, vel alia maiori dignitate præditis, ipſiſque ordinibus, & eorum Monaſteriis, Conuentibus, & domibus, ac Capitulis, Collegiis, Confraternitatibus, Congregationibus, Hoſpitalibus, ac locis piis; necnon laicis, etiam Imperiali, Regali, & alia mundana excellentia fulgentibus, per nos & dictam Sedem, ac cuiuſuis Concilij decreta, verbo, litteris, aut alia quacunque ſcriptura in genere & in ſpecie conceſſorum & innouatorum, ac concedendorum & innouandorum.

Aliorũ abſoluere pręſumentium pœnæ ſtatuuntur.

23. Quod ſi fortè aliqui contra tenorem præſentium, talibus excommunicatione & anathemate laqueatis, vel eorum alicui abſolutionis beneficium impendere de facto præſumpſerint, eos excommunicationis ſententia innodamus, grauiùs contra, ſpiritualiter, temporaliter, prout expedire nouerimus proceſſuri.

24. De-

1627. 24. Declarantes & proteſtantes, quamcunque abſolutionem, etiam ſolemniter per nos faciendam, prædictos excommunicatos ſub præſentibus comprehenſos, niſi prius à præmiſſis, cum vero propoſito, vlterius ſimilia non committendi deſtiterint, ac quoad eos qui contra Eccleſiaſticam libertatem, vt præmittitur ſtatuta fecerint, niſi prius, ſtatuta, ordinationes, conſtitutiones pragmaticas, & decreta huiuſmodi publicè reuocauerint, & ex Archiuiis ſeu Capitularibus locis, aut libris, in quibus annotata reperiuntur, deleri & caſſari, ac nos de reuocatione huiuſmodi certiores fecerint, eos non comprehendere, nec eis aliter ſuffragari, quinetiam per huiuſmodi abſolutionem, aut quoſcunque alios actus contrarios tacitos vel expreſſos, ac etiam per patientiam & tolerantiam noſtram, vel ſucceſſorum noſtrorum, quantocunque tempore continuatam, in præmiſſis omnibus & ſingulis, ac quibuſcunque iuribus Sedis Apoſtolicæ ac S. R. E. vndecunque, & quandocunque quæſitis vel quærendis, nullatenus præiudicari poſſe aut debere. 1627. Papæ abſolutionē non comprehēdere eos, qui à præmiſſis deſiſtere non promiſerint, declarare.

25. Nonobſtantibus priuilegiis, indulgentiis, indultis & litteris Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, ſupradictis, vel eorum alicui, ſeu aliquibus aliis cuiuſcunque ordinis, ſtatus, vel conditionis, dignitatis, & præeminentiæ fuerint, etiamſi, vt præmittitur, Pontificali, Imperiali, Regali, ſeu quauis Eccleſiaſtica & mundana præfulgeant dignitate: vel eorum Regnis, Prouinciis, Ciuitatibus, ſeu locis à prædicta ſede, ex quauis cauſa, etiam per viam contractus, aut remunerationis, & ſub quauis alia forma & tenore, ac cum quibuſuis clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis conceſſis, etiam continentibus quod excommunicari, anathematiſari, vel interdici non poſſint, per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de priuilegiis, indulgentiis & indultis eiuſmodi, ac de ordinibus, locis, nominibus propriis, cognominibus & dignitatibus eorū mentionem, necnon conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, ac præſcriptionibus quantumcunque longiſſimis, & aliis quibuſlibet obſeruantiis, ſcriptis, vel non ſcriptis, per quæ contra hos noſtros proceſſus, ac ſententias, quominus includantur in eis, ſe iuuare valeant, vel teneri. Quæ omnia quo ad hoc, eorum omnium tenores, ac ſi ad verbum, nihil penitus omiſſo, inſererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, penitus tollimus, & omnino reuocamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Contrariis quibuſcunque derogat.

26. Vt verò præſentes noſtri proceſſus ad publicam omnium notitiam facilius deducantur, chartas, ſeu membranas, proceſſus ipſos continentes, valuis Eccleſiæ S. Ioan. Lateran. & Baſilicæ Principis Apoſtol. de vrbe appendi faciemus, vt ij, quos proceſſus huiuſmodi concernunt, quod ad ipſos non peruenerint, aut quod ipſos ignorauerint, nullam poſſint excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare, cùm non ſit veriſimile, id remanere incognitum, quod tam patenter omnibus publicatur. Publicationis in vrbe effectus.

27. Inſuper vt proceſſus ipſi & præſentes litteræ, ac omnia & ſingula in eis contenta, eò fiant notiora, quò in pleriſque Ciuitatibus & locis fuerint publicata, vniuerſis & ſingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & locorum Ordinariis, & Prælatis vbilibet conſtitutis, per hæc ſcripta committimus & in virtute ſanctæ obedientiæ diſtrictè præcipiendo mandamus, vt per ſe, vel per alium, ſeu alios, præſentes litteras poſtquam eas receperint, ſeu earum habuerint notitiam, ſemel in anno, aut ſi expedire viderint, etiam pluries in Eccleſiis ſuis, dum in eis maior populi multitudo ad diuina conuenerit, ſolemniter publicent, & ad Chriſti fidelium mentes reducant, nuncient, & declarent. Præceptum etiam alibi publicandi hanc Conſtitutionem.

28. Cæterum Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, aliique locorum Ordinarii, & Eccleſiarum Prælati, necnon rectores, cæterique curam animarum exercentes, ac Preſbyteri ſæculares, & quorumuis ordinum regulares, ad audiendas peccatorum confeſſiones, quauis authoritate deputati, tranſumptum præſentium litterarum penes ſe habeant, eaſque diligenter legere & percipere ſtudeant. Audientes cōfeſſiones habeāt apud ſe has litteras.

1627. Tranſumptorũ fides. 29. Volentes earumdem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo iudicis Ordinarij Romanæ Curiæ, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem prorſus fidem in iudicio, & extra illud, vbique locorum adhibendam fore, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. 1627.

Decretum pœnale. 30. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ excommunicationis, anathematiſationis, interdicti, innouationis, innodationis, declarationis, proteſtationis, ſubiationis, reuocationis, commiſſionis, mandati, & voluntatis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. Pontif. anno 4 die 1. April. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Domini 1627. Kal. April. Pontificatus noſtri anno 4.

FINIS.

INDEX

INDEX GENERALIS.

Hunc indicem Bullario poſtpoſuimus, quia poteſt inſeruire ad priorem Bullarum partem conſulendam, ſi opus eſt, iis ipſis annis quibus aliquid noſtris conceſſum annotatur. Contenti fuimus nomina ferè ſola exſcribere, non deſignatis rebus quas illorum occaſione pertractauimus, ne plus æquo Index diſtenderetur, aut Lectori tædium pareremus. Omiſimus multa quæ poterant videri neceſſaria ob eandem breuitatis rationem, quam ſemper præ oculis habuimus. Appendicem tertiam, quantùm eſt ad Prouinciales aliaque non pauca, quartam quoque totam, non recenſuimus. Operis recognitionem, & alia etiam quæ vſui eſſe potuiſſent non aſcripſimus. Volui monuiſſe, tum vt ne quis fraudem ſibi factam conqueri poſſit, tum vt ratio conſtet operæ noſtræ, quantùm per nos licet.

A

ABBAS S. Acheoli delegatus in cauſa noſtrorum cum Abbauillenſibus, 1505. 7
Abbatiſvillæ Conuentus, 1499. 2. 1505. 7. 1506. 4. 1507. 2. 1516. 7
Abbatiſvillæ Moniales, 1621. 6
Abelius Libault, *app.* 2.
Abelius Ludore, 1621. 4
Achamatus, *ſeu*, Achmetes Baſſa, 1480. 1. 1481. 1
Achilles Herbelin, 1614. 1
Adamus Iacgere, 1624. 1
Adamus le Roy, 1550. 2
Adamus Perſaniæ Abbas, 1493. 8
Adeodatus Lomellinus, 1623. 3. 1624. 10. 1632. 5. 1603. 7
Adolphus Naſſouius, 1416. 2
Adrianus Bauvvins, 1618. 3
Adrianus VI. Pont. 1522. 1523. 1
Adrianus Roſſignol, 1622. 10
Adrianus Thierry, 1602. 1
Ægidius Camart, 1623. 3. 1624. 11. Vbi eius elogium, de eo alibi ſæpiſſimè.
Ægidius Fabri, 1507. 7
Ægidius Lambreſt, 1618. 1
Ægidius le Ieune, 1507. 7
Ægidius Magnin, 1604. 8
Ægidius Moncurtius, 1591. 6
Ægidius Scalionus, *app.* 2.
Æſij Conuentus, 1603. 13
S. Agatha ciuis Catanenſis, &c. 1523. 1
Agatha Policina, 1623. 9
Agnes à Queſada, 1593. 14
Agrigenti Conuentus, 1534. 1. 1555. 5
Aiamontis Collegium, 1624. 7
Alaquazij Conuentus, 1534. 2
Albæ-terræ Conuentus, 1617. 6
Albalatæ Conuentus, 1610. 7
Albertus Auſtriac. Archid. 1616. 4
Albertus Berutus, 1603. 7. 1600. 6
Albertus de Alemania, 1544. 2
Albertus Gondius D. 1581. 2
Albertus Guignecurius, 1582. 4
Albertus Imp. Occid. 1416. 2
Albingauni Conuentus, 1602. 6
Alcalæ Ganzulorum Conuentus, 1577. 4
Alcami Conuentus, 1609. 7
Aletij Conuentus, 1524. 3
Alexander Card. Ludouiſius, 1621. 7
Alexander de Rohan, 1618. 6
Alexander de Sangro, 1529. 4
Alexander Farneſius Card. 1517. 1
Alexander Farneſius, 1574. 1
Alexander VI. Pap. 1493. 1. 5. 1495. 6. 1501. 1. 1502. 2. & alibi.
Alexander Strozius, 1605. 3. item alter Epiſc. 1007. 2
Alexandriæ Conuentus, 1623. 22
Alexia Maginet, 1621. 2
Algaliolæ Conuentus. 1623. 14
Alienora Regina, 1600. 4
Alix Leonora de Chantemerle, &c. 1629. 17
Almontij Conuentus, 1568. 1
Almoradij Conuentus, 1609. 8
Almunezarij Conuentus, 1582. 1
Alneti Conuentus, 1585. 10
Alonſus Coloma Epiſc. 1602. 1
Aloyſius à Taranto, 1593. 10
Aloyſius Aceſtinus Card. 1532. 2
Aloyſius Aceſtinus. V. Protect.

Aloyſius de Quirinis, 1586. 4
Alphonſina Virgo ſ. 1608. 9
Alphonſus à Matrito, 1632. 12
Alphonſus à S. Auguſtino, 1590. 5
Alphonſus Cameratius Franc. &c. 1600. 4
Alphonſus Card. de la Cueua, 1616. 4
Alphonſus Cauallero de los Oliuos, 1605. 9
Alphonſus de Aquila, 1523. 2
Alphonſus de Barros, 1627. 4
Alphonſus de Caruaial, *in app.* 1.
Alphonſus de Caſtello, 1574. 1
Alphonſus de Contreras, 1580. 1
Alphonſus de Eſpes, 1610. 7
Alphonſus de Fonſeca, 1525. 1
Alphonſus d'Ornano, 1607. 6
Alphonſus du Pleſſis de Richelieu Card. Lugduni, 1631. 3
Alphonſus de San-Pedro, 1561. 4
Alphonſus de Vega, 1606. 14
Alphonſus Dux Ferrariæ, 1532. 2
Alphonſus Fernandes de Cordoüa, &c. 1617. 10
Alphonſus Franciæ, 1600. 4
Alphonſus Gonzaga, 1603. 6
Alphonſus Hurtado de Mendoza, 1627. 4
Alphonſus Maldonatus, *in app.* 1.
Alphonſus Perez de Guſman, 1579. 5 1593. 8
Alphonſus Pereſius Guſmanus, 1567. 3
Alphonſus V. Rex Arragoniæ, 1416. 1. 1435. 2
Alphonſus Rodriguez, 1562. 4
Alphonſus Sanchez, 1593. 5
Alphonſus Villamaior, 1569. 3. 1581. 2. 4
Amantiæ Conuentus, 1623. 6
Ambacienſis Conuentus, 1489. 1
Ambianenſis Conuentus, 1498. 5. 1512. 1. 1517. 3
Amedeus Dux Sabaudiæ, 1416. 1
Ambroſij à Ieſu obitus & laudatio, 1556. 3
Ambroſius Gramon, 1619. 4. *& in app.* 2.
Ambroſius Spinola, 1561. 4
Anconæ Conuentus, 1594. 2
Andegaui Conuentus, 1615. 1
Anderlaci Conuentus, 1615. 3
Andreæ d'Aleſſo nepoti ſuo B. P. Franciſcus rerum Ordinis ſui procurationem facit, 1509. 3. De illo in appar.
Andreas de Lautino, &c. 1607. 8
Andreas à Meſſana, *in app.* 1.
Andreas Amodeus, 1578. 2
Andreas à Peruſio, 1604. 5
Andreas à Petrafitta, *in app.* 1.
Andreas à Rhegio, 1584. 1
Andreas à S. Maria, 1553. 3. *in app.* 1.
Andreas à Tropia, 1610. 1
Andreas Caſſo Epiſc. 1606. 3
Andreas Chauineau Pleſſiacenſem Eccleſiam auget & exornat. 1487. 2. 1602. & alibi ſæpè.
Andreas de la Grange, *app.* 2. vbi perperam Antonius.
Andreas de Leberon Epiſc. 1611. 2
Andreas de Medina, 1509. 5
Andreas de Mora, item alter, *in app.* 1.
Andreas de Valaguer Epiſc. 1605. 1. 1609. 8
Andreas de Valbuena, 1617. 1
Andreas Facius, 1606. 2
Andreas Folerus, 1594. 6
Andreas Franqui, 1529. 4
Andreas Fremyot Archiep. 1615. 6. 1617. 13. 1610. 5. V. epiſtol.
Andreas Honoré, *app.* 2.
Andreas Iumeau, 1610. 5
Andreas le Baird, 1632. 4
Andreas le Febure, 1610. 5
Andreas Mattheus Aquauiua Arragonius, 1605. 5
Andreas Moreno, 1591. 3
Andreas Pacheco Epiſc. 1591. 2
Andreas Pepole, 1607. 8
Andreas Ramburius, 1499. 2. 1513. 15
Andronicus III. Imp. Orient. 1416. 1
Angelica Leonti, 1559. 4
Angelus à Sortino, *in app.* 1.
Angelus Cæſius, 1519. 2
Angelus de Serra Tertiarius in gloria viſus, &c. 1501. 5. *in app.* 1.
Angelus Mandinus, 1587. 1
Angelus Spanocchio, 1519 4
Angelus Strata, 1613. 6
Anna à Lotharingia Nemoroſi D. 1615. 3
Anna Britanna Carolo VIII. Regi per B. P. conciliata 1488. 2. filius eius primogenitus, &c. 1492. 1. Nigeonenſis Conuentus curam ſuſcipit, &c. 1493. 7. Commendat B. P. canonizationem, 1512. 2. mors eius & elogium, 1513. 1. Votum fecerat pro filia Claudia, 1516. 1
Anna Britanna R. 1589. 3. & alibi.
Anna Caumontia, 1606. 6
Anna Chandon, 1622. 4
Anna Clauel, 1576. 1
Anna de Baſſompiere, 1610. 6
Anna de Batarnay, 1621. 3
Anna de Beaujeu, 1496. 1
Anna de Bueil, 1596. 4. 1500. 1
Anna de Creil, 1615. 9
Anna de Haraucour, 1598. 2
Anna de Zuniga, 1544. 1
Annas de Ioyeuſe, 1590. 2
Anna de Lima, 1627. 4
Anna de Luna, 1610. 7
Anna de Marcouſſey, 1624. 5
Anna de Marteau, 1604. 6
Anna de Montolin, 1610. 5
Anna de Ondegardo, &c. 1578. 4
Anna de Silua & Mendoza, 1567. 3
Anna de Treſbons Danés, 1610. 13
Anna de VVateuille, 1622. 3
Anna du Val, 1621. 6
Anna Francica fundatrix Giemenſis, 1498. 4 1516. 2
Anna Francica rem Gallicam cum marito adminiſtrat, 1485. 1
Anna Groſpain, 1607. 3
Anna Guttierez, 1580. 1
Anna le Lieur, 1590. 4
Anna Leui de Ventadour. 1611. 2
Anna Mantica, 1493. 6
Anna Manrique, 1525. 1
Anna Maria de Leyua, 1589. 2

Anna

Anna Nicolaï, 1610. 5
Anna Oſoria, 1550. 1
Annas d'Eſcars Card. de Giury, 1604. 6
Annibal à Capuâ Archiep. 1595. 3
Annunciatæ Moniales ab Genuenſi fœmina inſtitutæ, 1613. 6
Anoiæ Conuentus, 1582. 2
Anſelmus Caſimirus Vvamboldus Archiep. 1627. 3
Anſelmus de Malonido Ep. 1609. 2
Anſelmus Paris, 1617. 18
Anſelmus Stocchus, 1587. 1
Anſoudus miles Oſtemontij D. 1585. 10
Anticariæ Conuentus, 1585. 3
Anticariæ Moniales, 1601. 1
Antonia de Mom-morency, 1502. 4
Antonia à Lotharingia, 1604. 6
Antonia Velaſquez, 1561. 4
Antonina Daillon du Lude, 1617. 7
Antonina de la Tour, 1620. 3
Antonina de l'Eſpaux, 1633. 1
Antoniota de Sainćte-Mauee, 1502. 4
Antonius à Corduba, 1518. 6
Antonius à Croculo, *in app.* 1.
Antonius à Foſcaldo, 1603. 4. 5. 1610. 3
Antonij Alamandij Cadurc. 1430. 1
Antonius à Neapoli, *in app.* 1.
Antonius a Paterno, 1617. 17
Antonius à S. Blaſio, 1629. 11
Antonius Beccaria, 1494. 2
Antonius Bonus, *in app.* 1.
Antonius Card Carafa, 1577. 5
Antonius Cermoiſe, 1556. 1
Antonius de Barreda, 1561. 3
Antonius de Bezerra, 1571. 1. 1574. 1
Antonius de Billy, 1622. 11
Antonius de Boulogne fit Epiſc. Dinienſis, 1602. 4
Antonius de Cordoüa y Cardona, 1589. 1
Antonius de Frias, 1582. 1
Antonius de Glandeuez, 1584. 1
Antonius de Ixar, 1576. 1
Antonius de la Mure, 1631. 3
Antonius de los Reyes, 1555. 3. 1591. 4
Antonius de los Rios, 1613. 8
Antonius de Martinis, *in app.* 1. & alibi.
Antonius de Monte-alto, 1507. 7
Antonius de Monte Card. 1517. 1
Antonius de Nicotera, 1507. 7
Antonius de Rueda, 1493. 6
Antonius de Villalobos, 1550. 2
Antonius du Prat, 1507. 6
Antonius Dupro. 1585. 10. 1633. 1
Antonius du Pré, 1582. 4
Antonius Eſtienne, 1610. 12
Antonius Finet, 1559. 3. 1565. 1
Antonius Foucault, 1613. 13
Antonius Godineau, 1507. 7
Antonius Hourdel, *app.* 2.
Antonius Lombardus Epiſc. 1572. 3
Antonius Martin, 1634. 5
Antonius Maurin, 1631. 1
Antonius Milcaconne, 1586. 4
Antonius Pazos Epiſc. 1598. 6
Antonius Perrenotus Card. Granuellanus, 1607. 4. 1533. 1
Antonius Pharonius, 1604. 13
Antonius Piouara Archiep. 1625. 4
Antonius Puccius Card. 1532. 4. 5
Antonius Rangolius, 1625. 8
Antonius Raphin Poton, 1519. 2
Antonius Riccardus, 1619. 4
Antonius Ringard, 1585. 10
Antonius Riſoleo, 1596. 5
Antonius Rocca, 1593. 11.
Antonius Roſe Epiſc. 1611. 2
Antonius Rupifucaldius Epiſc. 1619. 1
Antonius Ruteau, *app.* 2.
Antonius Ruzé d'Effiat, 1622. 4
Antonius Stamarella, 1516. 1
Antonius Ximenes, *app.* 2.
Antuerpiæ Conuentus, 1614. 6
Apoſtatarum recipiendorum ratio, 1559. 1
Aquenſis Conuentus, 1555. 1
Aquilæ Conuentus, 1624. 8
Arahalij Conuentus, 1546.
Arboſij Conuentus, 1621. 2
Archangelus à Beſignano, *in app.* 1.
Archangelus de Ionefrida, 1507. 7
Archangelus à Longobardo, *in app.* 1.
Archidonæ Conuentus, 1556. 2
Arelatis Conuentus, 1616. 7
Arimini Conuentus, 1610. 2
Armenia Saunto eius ob. & laud. 1580. 6
Arnaldus la Mazere, 1590. 6
Arnaldus Sorbin Epiſc. 1599. 2
Arnoldus à Boxolt, 1618. 1
Arſenius Rando, 1599. 5
Aſcanius Archiepiſc. Barenſis, &c. 1615. 3
Aſcanius Collemedio, 1610. 3
Aſcanius Sfortia Card. & B. P. de eodem prædicto, 1505. 2
Aſcanius Tortoſini, 1610. 2
Aſſiſij Eccleſia S. Mariæ Angelorum, 1429.
Aſtapæ Conuentus, 1562. 2
Aſtygis Conuentus, 1506. 7
Aſtygitanæ Moniales, 1509. 5
Attiæ Conuentus, 1603. 11
Auallonis Conuentus, 1607. 5
Auarici Biturigum Conuentus, 1617. 13
Auerſæ Conuentus, 1574. 1
Auguſtinus à Biſincaico, *app.* 2.
Auguſtinus à Crotone, 1545. 1
Auguſtinus à Marino, 1594. 2
Auguſtinus de Arſona, 1571. 1. 1584. 1
Auguſtinus Gonzaga Arch. Rheg. 1561. 1
Auguſtinus Iuſtus, 1593. 3
Auguſtinus Potier Epiſc. 1617. 14
Auguſtinus Valerius Card. 1593. 3
Auinionis Conuentus, 1570. 3
Aurea Chabania, 1507. 1
Aureliæ Conuentus, 1613. 3
Auriæ Principis fratres, Genuenſes noſtri primùm audierunt, 1494. 2
Azalcaçarij Conuentus, 1558. 1

B.

BAlneoli Conuentus, 1603. 6
Balthazar à Paulâ, 1472. 1507. 5

Balthazar d'Auila, 1618. 1
Balthazar de Riuoire, 1611. 2
Balthazar de Rochebaron, &c. 1611. 2
Balthazar à Maſſa, 1584. 2
Baptiſta de Voragine, 1517. 1
Barbara de Puy-du-fou, 1588. 4
Barbara de Vincent, 1618. 5
Barbara Minneſi, 1615. 7
Barbara Rennel, 1590. 1
Barbara VVmota, 1624. in Elog. Cam. 11.
Barcinonenſis domus prima occaſio quæ tamen effluxit, 1510. 3
Barcinonis Conuentus, 1510. 3. 1570. 4. 1574. 1
Barij Conuentus, 1616. 2
Barnabas Centurio, 1494. 2
Barri Conuentus, 1618. 5
S. Barſanuphius, 1601. 2
Bartholomæus à Meſſana, in app. 1. 2
Bartholomæus à Paterno, 1586. in app. 1.
Bartholomæus à Perpiniano, 1591. 1
Bartholomæus Caranza, 1561. 4
Bartholomæus Coloma Eremita Malacenſis, 1493. 6
Bartholomæus de Maio, 1607. 1
Bartholomæus de Santoyo, 1578. 4
Bartholomæus di Caieta, 1530. 1
Bartholomæus Didonis, 1507. 7
Bartholomæus Fardinus, 1594. 2
Bartholomæus le Vieux, 1625. 4. 1628. 3
Bartholomæus Martinez, 1598. 6
Bartholomæus Prouſt, 1605. 6. 1608. 7
Bartholomæus Roſa, 1603. 8
Bartholomęus Ximenez de la Paſtora, 1493. 6
Bartholus de Petra-fitta, 1507. 7
Baſilius Taillaferrus, 1611. 2
Baſſingij Conuentus, 1615. 5
Beatæ Toletanæ, 1539. 4
Beati à ſcriptoribus cognominati.
Antonius Bonus.
Archangelus à Beſiniano.
Archangelus à Longobardo.
Barthazar à Paula.
Bernardinus à Cropulatu.
Franciſcus Binetus.
Franciſcus Maioranus.
Gaſpar Bonus.
Ioannes à Bonifacio.
Ioannes à Genua.
Ioannes à Rocca.
Ioannes à S. Lucido.
Nicolaus à Nucito.
Nicolaus à S. Lucido.
Paulus à Paterno, de quibus ſuis locis.
Beatificatio Franciſci Paulani P. N. 1513. 7
Beatrix Aluarez, 1561. 3
Beatrix de Ribadeneira, 1619. 6
Beatrix Quadra, 1559. 2
Beatrix Vul, 1544. 1
Beatus Iacob, 1622. 3
Belli-regardi Conuentus, 1541. 1
Bellouaci Conuentus, 1617. 14
Belnæ Conuentus, 1625. 3
Beluederij Conuentus, 1518. 7
Benedicta à Catana, 1612 15. in app. 1
Benedictus XIII. Antip. 1416. 1
Benedictus Beneuenutus, 1507. 7
Benedictus Caponetus à Catana, 1623. 3. 1624. 12
Benedictus de Amicis, 1593. 10
Benedictus de Nucibus, 1562. 3. 1574. 1. 1581. 2
Benedictus Gugliota, in app. 1.
Benedictus Ingratia, 1612. 10
Benedictus Rodriguez Valtodano, 1561. 4
Benigna Sordet, 1624. 1
Benignus de Frazans, 1596. 4
Benignus Fremyot, 1596. 4
Bergomi Conuentus, 1602. 3
Bernaldæ Conuentus, 1539. 1
Bernarda à Monteforti, in app. 1.
Bernardinus à Cropulatu, 1435. 3. 1487. 2. 1507. 4. 7. eius mors & Elog. 1520.
Bernardinus à Litio, 1562. 3
Bernardinus à Neapoli, 1532. 2
Bernardinus Caruaial Protect. 1493. 3. 1502. 1. 1506. 2. 1519. 2
Bernardinus de Caluacantibus, 1518. 2
Bernardinus Gerunda, in app. 1
Bernardinus Prouenianus Tertiarius mirabiliter ſanatus, 1501. 1
Bernardinus Venetus, 1591. 8
Bernardus ab Orneſano, 1533. 3
Bernardus Artigueus, 1533. 3
Bernardus à S. Agatha, 1507. 7. 1518. 7
Bernardus Buil, in app. 1.
Bernardus Buylius Ordinem amplectitur, 1486. 1. Legatus Hiſpanus, ibid. Vicarius Generalis per Hiſpaniam, 1487. 1. Legatus iterum, &c. 1493 6
Bernardus Coliſar, 1618. 2
Bernardus de Nogaret D. &c. 1621. 3
Bernardus de Beon, 1619. 2
Bernardus de Chauaignes, 1547. 3. 1550. 2. 1551. 1
Bernardus de Verdeuia, 1562. 5
Bernardus d'Oca, 1611. 3
Bernardus Faber, 1538. 2. 1550. 2
Bernardus Gaillac, 1503. 2
Bernardus Gauuit, 1548. 3
Bernardus Heyl, 1517. 1
Bernardus Perſin de Mongaillard, 1616. 4
B. Bernerius, 1577. 3
Bertha Gerardi Vezeliac. conſors, 1617. 15
Bertrandus Brunel, 1618. 7
Bertrandus d'Eſchaus Archiep. 1621. 4
Bertrandus de Molin Abbas Cadunij, 1503. 2
Biatiæ Conuentus, 1551. 4
Birgitta Piloni, 1531. 8
Birgitta S. P. N. ſoror. 1416. 5. & in appar.
Biſiniani Conuentus, 1518. 9
Biterrarum Conuentus, 1614. 2
Biterrarum II. Conuentus, 1631. 2.
Bitonti Conuentus, 1615. 4
Bituricarum Conuentus, 1617. 13
Blanca Veneta, 1583. 3
Blaſia Leonti, 1591. 5
Blaſius à Monte-albano, in app 1.
Bleſarum Conuentus, 1614. 1
Bomeriarum Conuentus, 1507. 1
Bonæ-domus Conuentus, 1585. 10

Bonifacij

Bonifacij Conuentus, 1518. 8
Boni-homines dicti Grādmontenſes, 1585. 10
Bononiæ Conuentus, 1529. 4
Bonorum alienatio vetita iniuſſu Generalis, &c. 1508. 3
Bonorum Ordini legatorũ direptio & proceſſus ad eorum recuperationem, 1505. 5
Bracancuriæ Conuentus, 1482. 6. 1496. 1
Breuiarium Pij V. recipitur, 1574. 1
Briatici Conuentus, 1550. 6
Briennæ Conuentus, 1627. 1
Brigida Piloni obit. eius & laudatio, 1582. 8
Brinatis Conuentus, 1611. 2
Brixiæ Conuentus, 1588. 5
Bruxellæ Conuentus, 1616. 4
Brundulij Conuentus, 1578. 6
Burdigalæ Conuentus, 1607. 6
Burelli Conuentus, 1555. 4
Burgetti Conuentus, 1604. 3
Burgorum Conuentus, 1582. 5
Buſenda de Villafaña, 1544. 1

C

CAbilonis Conuentus, 1596. 3
Cabræ Conuentus, 1589. 1
Cæcilia à Faccio, 1571. 4
Cæcilia Vrſina, 1564. 2
Cæmeterium S. Trophimi, 1616. 7
Cænomani Conuentus, 1618. 6
Cæſar à Neapoli, 1604. 5
Cæſaraugustæ Conuentus, 1576. 1
Cæſar Benedictus Epiſc. 1598. 3
Cæſar Borbonius Vindocinēſis, 1589. 3. 1609. 1
Cæſar Carafa, 1586. 4
Cæſar Carraciolo, 1603. 12
Cæſar de Morchette, 1584. 5
Cæſar Garritanus, 1623. 8
Cæſaroduni Turonum Conuentus, 1621. 4
Cæſennæ Conuentus, 1619. 16
Calaris Conuentus, 1613. 14
Calatæ-Heronis Conuentus, 1585. 8
Calendarium pro ſpeciali vſu Ordinis, 1506. 2
Caleſij Conuentus, 1611. 4
Calopicciati Conuentus, 1624. 4
Calui-montis Conuentus, 1611. 2
Camarenæ Conuentus, 1562. 4
Camillus Burgeſius, 1605. 8
Camillus Caëtanus, 1593. 10
Camillus Sartheanus, 1610. 1
Camillus Solegate, 1588. 1
Campana quæ tempeſtates ſedat, 1464. 2
Campaniæ Conuentus, 1513. 11
Campegius Card. 1529. 4
Campi Elyſij. 1616. 7
Campiniaci Conuentus, 1603. 1
Camporum Conuentus, 1596. 2
Canonizatio B. P. N. 1519. 2
Canonizatio non eſt præcipitanda, &c. 1518. R. S.
Canonizationi neceſſaria, 1508. 6

CAPITVLA GENERALIA.

Auinionenſe. 1578. 3
Auinionenſe II. 1599. 1
Barcinonenſe, 1581. 2
Barcinonenſe II. 1602. 1
Barcinonenſe III. 1629
Bononienſe, 1538. 2
Bononienſe II. 1544. 2
Foro-Iulienſe, 1547. 3
Foro-Iulienſe II. 1556. 2
Foro-Iulienſe III. 1565. 1
Genuenſe, 1532. 1
Genuenſe II. 1553. 2
Genuenſe III. 1559. 2
Genuenſe IV. 1574. 1
Genuenſe V. 1584. 1
Genuenſe VI. 1596. 2
Genuenſe VII. 1605. 6
Genuenſe VIII. 1625. 1
Gratianopolitanum, 1529. 1
Maſſilienſe, 1611. 2
Maſſilienſe II. proximè celebrandum.
Malacitanum, 1526. 2
Pariſienſe, *ſeu* Nigeonenſe, 1520. 1
Paulanũ, 1535. 1. confirmatur à Pontifice, 1536
Romanum, 1507. 7. 1508. 1
Romanum II. 1517. 2
Romanum III. 1521. 2
Romanum IV. 1568. 2
Romanum V. 1578. 1
Romanum VI. 1617. 2
Romanum VII. 1623. 3
Toloſanum, 1514
Turonenſe, 1514
Valentinum, 1541. 2
Valentinum II. 1550. 2
Valentinum III. 1562. 3
Valentinum IV. 1571. 1
Valentinum V. 1593. 10
Capitula generalia quatenus poteſt indicere Generalis, 1544. 2
Capitula per quos celebrari debeant, &c. 1568. 2
Capitulorum Gen. celebratio ad diem Pentecoſtes, 1587. 1
Capitulorum Generalium ordo & locus, &c. 1538. 2
Capitulorum Prouincialium prorogandorum poteſtas abrogata, 1536. V. Prouin.
Cappetæ & inſtituti eorum origo, 1504. 4
Caprafius de Flehard, 1617. 8
Capuæ Conuentus, 1605. 4
Capuccinorum & Minimorum mutuus tranſitus prohibetur, 1567. 4
Capurſij Conuentus, 1612. 4
Carcaſſonæ Conuentus, 1629. 1
Carnoti Conuentus, 1616. 1
Carolina Catharina de la Trimoüille, 1616. 1
Carolina de Caumont de Lauſun, 1615. 2
Carolina de Monchy, 1610. 5
Carolina-Henrica Mommorantia, 1610. 5
Carolina Iannina, 1610. 5
Carolina Rapuel, 1572. 1. 1590. 3
Carolus VIII. ampliſſima Ordini priuilegia concedit, 1494. 1. Romæ Conuentum inſtituit, 1495. 1. ab Italorum factione per B. V. preces liber euadit, 1495. 2. moritur, 1498. 1
Carolus Card. à Comitibus, 1594. 2. 1599. 1
Carolus Card. à Lotharingia, 1572. 1. 1598. 2

Carolus à Lotharingia Albæm. 1615. 3
Carolus à Lotharingia Gard. de Vaudemõt, 1587. 2. 1575. 3
Carolus à Lotharingia Epiſc. Vird. 1575. 3
Carolus à Lotharingia Epiſc. 1621. 1
Carolus à Lotharingia D. Meduanæ, 1582. 4. 1600. 1
Carolus à Lotharingia Gorziæ Abbas, &c. 1620. 4
Carolus Amboſius Prorex Mediolani, 1547. 1
Carolus Arragonius, 1572. 3
Carolus Aurelianenſis, &c. 1493. 9
Carolus Borbonius, 1516. 1
Carolus Burgund. D. 1609. 4
Carolus Card. Borbonius, 1570. 3. 1581. 2. 1600.
Carolus Card. de Craſſis, 1571. 3
Carolus Card. Pius, 1622. 6
Carolus Chriſtianus de Gournay Epiſc. 1609. 4. 1621. 1
Carolus Coſſæus Briſſacus, 1591. 7
Carolus d'Alençon, 1516. 1
Carolus de Baliac Epiſc. 1608. 5. 1617. 15
Carolus de Beaumanoir, &c. Epiſc. 1618. 6. 1623. 2
Carolus de Bourgneuf Epiſc. 1589. 3. 1609. 12. *corr.*
Carolus de Crequy de Bernieulles, 1608. 5
Carolus d'Eſcars Ep. 1596. 4
Carolus de Fonſeque, 1600. 4
Carolus de l'Aubeſpine, 1615. 6
Carolus de Hacqueuille Epiſc. 1582. 4
Carolus Delphinus obuiam venit B. P. N. 1482. 5. commendatur ſancto viro, 1483. 1
Carolus de Longueual de Buquoy, 1618. 2
Carolus de Marteau, 1604. 6
Carolus de Monceaux, 1617. 14
Carolus de Montigny, 1617. 15
Carolus de Rambure, 1499. 2
Carolus de Rouſſy Epiſc. laudatur, 1582. 4
Carolus du Haut-Bois Epiſc. Tornac. 1495. 3
Carolus Emanuel à Sabaudia, 1625. 4
Carolus Fernandez de Heredia, 1595. 2
Carolus VI. Galliæ Rex, 1416. 1
Carolus Gambart, 1630. 4
Carolus Gonzaga D. 1591. 8. 1607. 7
Carolus Henricus Claromontius, 1611. 2
Carolus V. Imp. 1525. 1. 1529. 4
Carolus le Roy, 1622. 8
Carolus III. Lotharing. D. 1590. 2
Carolus Lotharing. Guiſianus, 1610. 5. 1613. 1
Carolus Malet, 1622. 1
Carolus Marchant, 1610. 5
Carolus Marchio de la Vieuuille, 1610. 5
Carolus.... Megarenſis Epiſc. 1551. 2
Carolus Mironius Epiſc. 1615. 1
Carolus Orlandus Caroli VIII. fil. 1492. 1
Carolus Princeps Hiſpaniarum, 1561. 4
Carolus IX. R. 1585. 10. noſtros à decimis exemptos declarat, 1563. 1
Carolus V. Sapiens, R. 1609. 2. eius donatio pro Nigeonenſib. 1567. 1. item altera, 1569. 1. priuilegium fori confirmat, 1570. 1. eius obit. 1574. 3
Carolus VIII. valere mandat priuilegia Põt. Ordini noſtro conceſſa, 1488. 1. victoriam obtinet ad Sant-Albinum B. P. N. precibus 1488. 2. ſupplicat pro confirmanda Regula, 1493. 1. 4
Carolus Valeſius, 1628. 2
Carolus VII. Victor Rex Gall. 1435. 2
Carolus Villa-regius Alincurius, 1610. 5
Carthuſianorum Nannet. cum noſtris ſocietas, 1589. 3
Caſalis noui Conuentus, 1581. 2
Caſcanti Conuentus, 1585. 12
Caſertæ Conuentus, 1605. 5
Caſſandra de Grimaldo, 1561. 4
Caſtallæ Conuentus, 1586. 1
Caſtaniæ Conuentus, 1579. 3
Caſtellanæ Conuentus, 1612. 5
Caſtelliarum Conuentus donatio, 1493. 8
Caſtillionis Conuentus, 1604. 5. alter, 1606. 1
Caſtri-Almurini Stabienſis Cõuentus, 1506. 8
Caſtri-Eraldi Conuentus, 1495. 3
Caſtri-Ioannis Conuentus, 1601. 3
Caſtri-noui Conuentus, 1619. 2
Caſtri-Theodorici Conuentus, 1606. 6
Caſtri-Veterani Conuentus, 1607. 1
Caſtriuillaris Conuentus, 1595. 4
Caſuum Epiſcopalium conceſſio pro Indulgentiis, &c. 1507. 10
Catanæ Conuentus, 1523. 1
Catanzari Conuentus, 1577. 1
Catharina Alençonia, 1493. 8
Catharina à Lotharingia, 1607. 7
Catharina à Trinitate, 1629. 15
Catharina Balthazara de Luna, 1595. 2
Catharina Brochero, 1554. 2
Catharina de Arze, 1561. 4
Catharina de S. Belin, 1496. 1
Catharina de Vera, 1595. 2
Catharina du Gat, 1604. 8
Catharina Eſteue, &c. 1578. 4
Catharina Gonzaga, 1573. 1
Catharina Henrica Frãcica D. Elbouij, 1625. 4
Catharina Maria d'Eſcoubleau, 1611. 2
Catharina Nogareta, 1590. 2
Catharina Pſeaume, 1575. 3
Catharina Rennel, 1590. 1
Catharina Thibault, 1632. 6
Catharina Vrſina, 1606. 6
Catonæ Conuentus, 1629. 13
Cauæ Conuentus, 1583. 2
Cazalij Conuentus, 1621. 3
Centurij Conuentus, 1623. 14
Ceruariæ Conuentus, 1591. 1
Charitatis laudatio, 1518. R. S.
Chriſtina Francica Borbonia, 1625. 4
Chriſtiana de Marcouſſey, 1624. 3
Chriſtiana de Salme, 1601. 8
Chriſtianus Morus, 1614. 6
Chriſtophorus Arena, *in app.* 1.
Chriſtophorus à Valle Epiſc. 1590. 1
Chriſtophorus Caſtillus, *app.* 2
Chriſtophorus de Angulo & Corduba, 1510. 1
Chriſtophorus de Baſſompiere, 1590. 1
Chriſtophorus Rauenel de Rantigny, 1626. 4
Chriſtophorus Vela Archiep. 1582. 5
Ciminæ Conuentus, 1608.

Citellæ

Citellæ Conuentus, 1545. 1
Citi Conuentus, 1545. 2
Ciuitatis Conuentus, 1634. 5
Claiettæ Conuentus, 1619. 17
Clara Aremberghia, 1623. 22
Clara de la Horgne, 1575. 3
Clari-montis Conuentus, 1632. 2
Claudia à Lotharingia, 1530. 1
Claudia Catharina de Clermont, 1581. 2
Claudia de Bourbon, 1499. 2
Claudia de Cuſſigny de Viange, 1609. 1
Claudia Medicæa, &c. 1629. 6
Claudia Regina voto ſanitati reſtituta pro obtinenda prole votum facit & B. P. canonizationem efflagitat, 1516. 1. ſanctiſſ. obit. 1524. 9. creditur fuiſſe Tertiaria, *ibid.*
Claudius Bouuet, 1590. 1
Claudius Crochard, *app.* 2. 1596. 3
Claudius d'Aueroust, 1624. 3
Claudius de Bellieure Archiep. 1611. 2
Claudius de la Barre Epiſc. 1632. 3
Claudius Deniſon, 1507. 7. 1511. 1
Claudius de Montigny, 1617. 15
Claudius de Poligny, 1607. 3
Claudius de Rebé, 1622. 4
Claudius de Toiras Epiſc. 1627. 2
Claudius de VVateuille Epiſcop. 1620. 5
Claudius Dormy Epiſc. 1611. 4
Claudius du Verger Epiſc. 1614. 2
Claudius du Viuier, 1606. 6. 1616. 4. 1630 4. & alibi. 1624. 2
Claudius le Febure, 1621. 4
Claudius le Gras, 1606. 7
Claudius Marcellus, 1585. 10
Claudius Rangolius, 1625. 8
Claudius Saracenus, 1613. 5
Claudius Saulier, 1625. 4
Clemens Bonzius Epiſc. 1631. 1
Clemens VIII. Pont. 1563, 10. 1596. 2. 1600. 8. 1603. 14. 1605. 8
Clemens VII. Pont. Max. elig. 1524. 1. multa nobis concedit, 1524. 1. 2. 4. 1529. 3. 1532. 3. 4
Codicori Conuentus, 1588. 1

COLLEGÆ GENERALIVM.

B. P. Franciſcus Collegas videtur pro voluntate aſſumpſiſſe, Vicario autẽ Generali quẽ inſtituit quos dederit, habes. 1507. 7
Adrianus Thierry, 1602. 1
Alphonſus de Aquila, 1523. 2
Andreas de Valbuena, 1617. 1
Antonius à Martina, 1535. 1
Antonius de Bezerra, 1571. 1
Bartholomæus Prouſt, 1605. 6
Benedictus à Nucibus, 1562. 3
Benedictus Caponetus à Catana, 1613. 3
Benedictus de Benedictis à Nucibus, 1574. 1
Bernardus Gauuint, 1547. 1
Claudius Deniſon, 1511. 1
Deſiderius de Mota, 1520. 1
Deſiderius Bertrandu, 1514. 1
Didacus d'Alburquerque, 1529. 1. 1541. 2
Didacus de Ayala, 1623. 3
Dionyſius Barbier, 1517. 2
Dionyſius Corteſius, 1602. 1
Dominicus à Marchia, 1593. 10
Dominicus de Tauromena. 1547. 3
Dominicus de Malherbe, 1520. 1
Emanuel de los Cobos, 1599. 1
Eugenius Campoclaro, 1605. 6
Franciſcus Cerdonis, 1508. 1
Franciſcus Conche, 1581. 2
Franciſcus de Crotone, 1517. 2
Franciſcus de Hennares, 1568. 2
Franciſcus de la Riuiere, 1617. 1
Franciſcus de Maida, 1523. 2
Franciſcus de Tamayo, 1596. 2
Franciſcus Iaſarta, 1538. 2
Franciſcus Longus à S. Blaſio, 1581. 2
Franciſcus Longus à Coriliano, 1599 1
Gabriel Eſpagnol, 1578. 3
Gaſpar Dinet, 1593. 10
Gaſpar Ricciullus de Foſſo, 1529. 1
Gregorius Carbonellus à Paula, 1611. 2
Georgius Toniſe, 1514. 1
Hieronymus Guaſca, 1611. 2
Hieronymus de Santella, 1526. 2
Hieronymus Sammarcus, 1541 1
Hippolythus Serrano, 1584. 1. 1593. 10
Horatius de Reatis, 1596. 2
Hugo de la Chaux, 1544. 2
Hugo de la Varenne, 1526. 2
Iacobus Billaut, 1581. 2
Iacobus de Ledeſma, 1562. 3
Iacobus de Morano, 1508. 1
Ignatius Verdolinus à Neapoli, 1630. 1
Ioannes à Cortali, 1559. 2
Ioannes à Monteforti, 1538. 2
Ioannes Baptiſta à Piſa, 1587. 1
Ioannes Boulon, 1523. 2
Ioannes Certain, 1562. 3
Ioannes de Beauregard, 1553. 2
Ioannes de Pharias, 1553. 2
Ioannes de Vallepeigna, 1535. 1. 1532. 1
Ioannes Kermarec, 1630. 1
Ioannes Martinez, 1550. 2. 1559 2
Ioannes Pina de Celis, 1630. 1
Ioannes Thalamonis, 1511. 1
Ioſephus le Tellier, 1568. 2
Iſaacius Caignet, 1520. 1
Iulianus Hurtado, 1547. 3
Marcellus Palmerius, 1526. 2
Marcus à S. Hieronymo, 1605. 6
Mathæus Michel, 1508. 1. 1511. 1. 1514. 1
Mathurinus Aubert, 1550. 2
Melchior de Spinoſa, 1602. 1
Michaël Carafa, 1584. 1
Nicolaus à Motula, 1550. 2
Nicolaus Bethune, 1517. 2
Nicolaus de la Fontaine, 1541. 2
Nicolaus du Cloud, 1556. 1
Nicolaus Ficquet, 1574. 1
Paulus à Conſentia, 1532. 1
Petrus Cadilonis, 1529. 1
Petrus de Briatico, 1553. 2
Petrus de Melgar, 1556. 1
Petrus Fourbeur, 1574. 1
Petrus Hebert, 1599. 1
Pontius Iambart, 1587. 1

Petrus Mignonius, 1544. 2
Placidus Talaïa, 1544. 2
Robertus Iahan, 1559. 2
Rodericus Ximenes, 1587. 1
Rolandus Guillebour, 1596. 2
Saluius à Puteo, 1532. 1. 1538. 2
Simon Bachelier, 1623. 3
Simon Bidaire, 1584. 1
Simon Guichardus. 1535. 1
Stephanus à Francica, 1578. 3
Stephanus Veſpulus à Maſſa, 1556. 1
Syluester à Macherata, 1617. 1
Vincentius de Pedemonte, 1571. 1
Vincentius le Blanc, 1578. 3. 1611. 2
Virgilius de Caſtro-franco, 1568. 2
Collegæ ſucceſſorum non poſſunt eſſe Superiores, &c. 1553. 2
Collegium Mignonium Pariſ. 1585. 10.
Collegium Paulanum, 1571. 1
Collegiũ Prouinciæ Bæthicæ, 1571. 1. 1578. 4
Collegium S. Catharinæ Sueſſ. 1582. 4
Comi Conuentus, 1623. 22
Communio generalis nudis pedibus, &c. 1511. 1
Compendij Abbatia S. Cornelij, &c. 1606. 7
Compendij Conuentus, 1606. 7
Compluti Conuentus, 1578. 4
Concilium Conſtantienſ. 1416. 1
Concilij Tridentini receptio, 1571. 1
Concilium Tridentinum promouet noſter de Foſſo, &c. 1562. 1
Condri Conuentus, 1601. 4
Confeſſiones noſtris factas qui impugnabant excommunicari mandantur, 1519. 4
Confeſſoris eligendi facultas, 1524. 2
Confeſſorum deputandorum poteſtas Correctoribus facta, 1507. 10
Conilij Conuentus, 1567. 3
Conſaluus ab Angulo Epiſc. 1617. 16
Conſaluus à Corduba Magnus Dux, &c. 1506. 8. 1518. 6. 1533. 2
Conſentiæ Conuentus, 1510. 5
Conſeruatorum autoritas aſſeritur, 1524. 1
Conſtantia Tibalda, 1607. 2
Conſtantiæ laudatio, 1518. R. S.
Conſtantinus Dragoſes Imp. Oriẽt. 1447. 2

CONVENTVS.

Paulæ, 1435. 2. 1455. 2. 3. 1571. 1
Paterni, 1444.
Coriliani, 1458. 1586. 7
Crotonis, 1460. 2
Mylarum, 1464. 2
Maydæ, 1469. 3. 1496. 3
Pleſſiaci Turonenſis, 1482. 5. 1485. 1. 1532. 6. 1550. 4. 1562. 5. 1567. 2
Neapolis, 1487. 1. 1533. 2
Ambaciæ, 1489. 1. 1490. 2
Toloſæ, 1490. 1. 1583. 2
Malacæ, 1492. 2. 1493. 6
Nigeonis, 1493. 7. 1550. 4. 1551. 2
Caſtellariarum, 1493. 8
Genuæ, 1494. 2
Romæ Sanctiſſimæ Trinitatis, 1495. 1. 1514. 1.
1536. 1550. 5. 1553. 2. 1587. 2
Caſtri-Eraldi, 1495. 3. 1569. 2
Illiturgis, 1495. 4. 5
Bracaneuriæ, 1496. 1. 1563. 2. 1568. 3. 1571. 1
Giemi. 1498. 4
Ambiani, 1498. 5
Gratianopolis, 1499. 1
Abbatis-villæ, 1499. 2
Montis-Gaugerij, 1502. 4
Portus S. Mariæ, 1502. 5
Meſſanæ, 1503. 1
Montis-Sorellij donat. 1505. 6
Aſtygis, 1506. 7
Caſtri-Almurini Stabienſis, 1480. 2. 1506. 8
Bomeriarum, 1507. 1
S. Blaſij, 1508. 5. 1574. 1
Cordubæ, 1510. 1. 1539. 2
Barcinonis, 1510. 3. V. infra ad an. 1570.
Conſentiæ, 1510. 5
Campaniæ, 1513. 11
Reginæ, 1515. 2
Montis-Alti, 1516. 5
Salerni, 1516. 6
Granatæ, 1518. 6
Beluederij, 1518. 7
Bonifacij, 1518. 8
Beſidiani, 1518. 9
Panormi S. Oliuæ, 1518. 10.
Monialium, 1532. 8
Catanæ, 1523. 1
Semellij, 1523. 4
Aletij, 1524. 3. & Monial. ibid.
Hiſpalis, 1524. 5
Xeræ Monial. 1524. 6
Toleti, 1525. 1
Foro-Iulij, 1529. 2. 1571. 1. excidit.
Bononiæ, 1529. 4
Tarenti, 1530. 1
Monopolis, 1530. 2
Ferrariæ, 1532. 2
Valentiæ, 1533. 2
Sammathani, 1533. 3
Agrigenti, 1534. 1. 1555. 5
Alaquazij, 1534. 2
Cryptaliæ, 1538. 2
Bernaldæ, 1539. 1
Hydrunti, 1540. 1
Belli-regardi, 1541. 1
Xeræ, 1543. 1
Tropeæ, 1543. 2
Vallis-oleti, 1544. 1
Cirellæ, 1545. 1
Ciri, 1545. 2
Arahalij, 1546.
Mediolani, 1547. 1
Briatici, 1550. 6
Biatiæ, 1551. 4
Lugduni, 1552. 1
Rhegij-Iulij, 1552. 2. 1566. 2
Salmanticæ, 1554. 2
Aquarum-Sextiarum, 1555. 1
Populationis Caçallæ, 1555. 2
Burelli, 1555. 4
Archidonæ, 1556. 2
Noalei, 1556. 4

Vbedæ,

Vbedæ, 1557. 1
Azalcaçanij, 1558. 1
Loxæ, 1559. 1
Vteræ, 1561. 3
Matriti, 1561. 4
Aſtapæ, 1562. 2
Camarenæ, 1562. 4
Conilij, 1567. 3
Almontij, 1568. 1
Narbonæ, 1570. 2
Auinionis, 1570. 3
Barcinonis, 1570. 4. 1574. 1
Rhemorum, 1572. 1
Papiæ, 1572. 1
Drepani, 1572. 3
Rethelij, 1573. 1
Marthæ, 1574. 1
Vulſinij, 1574. 1
Parmæ, 1574. 1
Neapolis II. 1574. 1
Auerſæ, 1574. 1
Ricomagi, 1574. 1
Perpiniaci, 1575. 2
Virduni, 1575. 3
Cæſaraauguſtæ, 1576. 1
Peruſij, 1576 3
Catanzari, 1577. 1
Viterbij, 1577. 2
Ebuſi, 1577. 3
Alcalæ Ganzulorum, 1577. 4
Galetij, 1578. 2
Compluti, 1578. 4
Gianullanij, 1578. 5
Brundutij, 1578. 6
Syracuſarum, 1579. 2
Caſtaniæ, 1579. 3
Pizzi, 1579. 4
Methymnæ Sidoniorum, 1579 5
Mottilij, 1580. 1
Freinedæ, 1580. 2
Roſciani, 1580. 4
Rupellæ, 1580. 5
Placentiæ, 1581. 1
Caſalis noui, 1581. 2
Noſiaci, 1581. 2. excidit.
Dieppæ, 1581. 2
Piſæ, 1581. 3
Almuneſarij, 1582. 1
Anoiæ, 1582. 2
Valleſiæ, 1582. 3
Sueſſionum Auguſtæ, 1582. 4
Burgorum, 1582. 5
Sant-Angeli, 1582. 6
Orbitelli, 1582. 7
Neapolis III. 1583. 1
Cauæ, 1583. 2
Florentiæ, 1583. 3
Oliueræ, 1583. 4
Ximenæ, 1583. 5
Leontij, 1584. 1
Maioricæ, 1584. 1
Porrenarum, 1584. 1
Linguæ-Groſſæ, 1584 2
Scaletæ, 1584. 3
Theanarum, 1584. 4
Moronis, 1584. 5
Marſalæ, 1585. 2
Anticariæ, 1585. 3
Hieracij, 1585. 4
Calatæ-Heronis, 1585. 8
Romanus S. Andreæ, 1585. 9
Vicennarum, 1585. 10
Alneti, 1585. 10
Bonæ-domus, 1585. 10
Villabonis, 1585. 11
Caſcanti, 1585. 12
Caſtallæ, 1586. 1
Venetiarum, 1586. 2
Nuceriæ, 1586. 5
Maſſæ, 1586. 6
Codicori, 1588. 1
Fublini, 1588. 2
Mutinæ, 1588. 3
Serræ, *ſeu* Serrarum, 1588. 4
Brixiæ, 1588. 5
San-Georgij, 1588. 6
Guelnæ, 1588. 7
Cabræ, 1589. 1
Hiſpalis Colleg. 1589. 2
Nannetis, 1589. 3
Nanceij, 1590. 1
Pariſiornm ſubur. 1590. 2
Seruariæ, *ſeu* Ceruariæ, 1591. 1
Segobiæ, 1591. 3
Putauij, 1591. 7. 1592. 2
Mantuæ, 1591. 8
Tornaci, 1592. 1
Sant-Agathæ, 1593. 1
Veronæ, 1593. 3
Nolę, 1593. 4
S. Arpini, 1593. 5
Geſunij, 1593. 6
Pontis-Æſiæ, 1593. 7. excidit.
Luciferi-fani, 1593. 8
Nicoteræ, 1593. 11
Maſſiliæ, 1594. 1
Anconæ, 1594. 2
Sinopolis, 1595. 1
Fontium, 1595. 2
Neapolis IV. 1595. 3
Caſtri-villanj, 1595. 4
Maioricæ II. 1596. 2
Muri, 1596. 2
Camporum, 1596. 2
Cabilonis, 1596. 3
Diuionis, 1596. 4
Sam-mieli, 1598. 2
Piſauri, 1598. 3
Panormi II. 1599. 1
Rothomagi, 1600. 1
Sauonę, 1600. 2
Longobardi, 1600. 3
Surgeriarum, 1600. 4
Vriæ, 1601. 2
Caſtri-Ioannis, 1601. 3
Condri, 1601. 4
Sergianę, 1601. 5
Mancerę, 1602. 1
Manę, 1602. 1
Nicię, 1602. 2. excidit.

Bergomi, 1602. 2. excidiſſe videtur.
Valetæ, 1602. 3
Fani, 1602. 5
Albingauni, 1602. 6
Campiniaci, 1603. 1
Populationis Ducis Gandiæ, 1603. 2
Viuarij, 1603. 3
Foſcaldi, 1603. 4
Marateæ, 1603. 5
Balneoli, 1603. 6
Leuantij, 1603. 7
Guaſti, 1603. 8
Vrſanæ, 1603. 9
Teatis, 1603. 10
Atriæ, 1603. 11
Ripaltæ, 1603. 12
Æſij, 1603. 13
Turris Ximeniæ, 1604. 1
Burgetti, 1604. 3
Montis-leonis, 1604. 4
Caſtillionis, 1604. 5
Metarum, *ſeu* Metis, 1604. 6
Inſulæ Venuſinæ, 1604. 7
San-ſpiritus, 1604. 8
Muchiameli, 1605. 1
Veræ, 1605. 2
Florentiæ II. 1605. 3
Capuæ, 1605. 4
Caſertæ, 1605. 5
Semurij, 1605. 7
Caſtillionis, 1606. 1
Neruij, 1606. 2
Saldanæ, 1606. 3
Venaſci, 1606. 4
Montis-Merulæ, 1606. 6
Caſtri-Theodorici, 1606. 6
Compendij, 1606. 7
Blauiæ, 1606. 8
Caſtri-Veterani, 1607. 1
Firmi, 1607. 2
Veſuntionis, 1607. 3
Ornaci, 1607. 4
Auallonis, 1607. 5
Burdigalæ, 1607. 6
Niuerni, 1607. 7
Patecij, 1608. 1
Ciminæ, 1608. 2
Martinæ, 1608. 3
Duni, 1608. 4
Peronæ, 1608. 5
Fontis-ſancti, 1608. 6
Spinalij, 1609. 1
Laudum, 1609. 2
Stenaci, 1609. 3
Nanceij II. 1609. 4
Vici, 1609. 5
Tolonij, 1609. 6
Alcanni, 1609. 7
Almoiadij, 1609. 8
Oppidi, 1610. 1
Arimini, 1610. 2
Libonati, 1610. 3
Xaccæ, 1610. 4
Lutetiæ, 1610. 5
Victoriaci, 1610. 6
Albalatæ, 1610. 7
Stalricij, 1610. 8
Calui-Montis, 1611. 2
Fori-Seguſianorum, 1611. 2
Valentiæ, 1611. 2
Ruſcinonis, 1611. 2
Briuatis, 1611. 2
Rupti, 1611. 2
Sancti Stephani, 1611. 2
Tornodori, 1611. 3
Caleſij, 1611. 4
Ondaræ, 1611. 5
Gerundæ, 1611. 6
Galliani, 1612. 1
Gallipolis, 1612. 2
Nardi, 1612. 3
Capurſij, 1612. 4
Caſtellanæ, 1612. 5
Siculiani, 1612. 6
Guiſiæ, 1613. 1
Fori-Liuij, 1613. 2
Aureliæ, 1613. 3
Bleſarum, 1614. 1
Biterrarum, 1614. 2
Piſtorij, 1614. 3
Gubernoli, 1614. 4
Vezeliæ, 1614. 5
Antuerpiæ, 1614. 6
Andegaui, 1615. 1
Planiaci, 1615. 2
Anderlaci, 1615. 3
Bitonti, 1615. 4
Baſſingij, 1615. 5
Exolduni, 1615. 6
Carnoti, 1616. 1
Barij, 1616. 2
Spetiæ, 1616. 3
Bruxellæ, 1616. 4
Nomenij, 1616. 5
Xabeæ, 1616. 6
Arelatis, 1616. 7
Melitelli, 1617. 2
Tauromenij, 1617. 3
Vizinij, 1617. 4
Sulpherini, 1617. 5
Albæ-Terræ, 1617. 6
Guichiæ, 1617. 7
Tullini, 1617. 8
Pontonis D. Gonzali, 1617. 10
Bituricarum, 1617. 13
Bellouaci, 1617. 14
Calniaci, 1617. 15
Leodij, 1618. 1
Montium in Hannonia, 1618. 2
Inſulæ, 1618. 3
Octauiani, 1618. 4
Barri, 1618. 5
Cœnomani, 1618. 6
Engoliſmæ, 1619. 1
Caſtri-noui, 1619. 2
Rhedonum, 1619. 3
Sparnaci, 1620. 2
Decem-Pagorum, 1620. 3
Lunæ-villæ, 1620. 4
Romontij, 1620. 5

Marchæ-

Marchæ-villæ, 1621. 1
Arboſij, 1621. 2
Cazalij, 1621. 3
Cæſaroduni Turonum, 1621. 4
Deciſæ, 1621. 5
Leonæ S. Pauli, 1622. 1
Gerardimontij, 1622. 2
Stauaieri, 1622. 3
Matiſconis, 1622. 4
Duni-regij, 1623. 1
Silignaci, 1623. 2
Romæ III. 1623. 4. Collegium.
Pedacij, 1623. 5
Amantiæ, 1623. 6
Marcopolis, 1623. 7
Fluminis-frigidi, 1623. 8
Montis-fortis, 1623. 9
Noti, 1623. 10
Gypſi, 1623. 11
Randatij, 1623. 12
Genuæ II. ſeu Maratij, 1623. 13
Algaliolæ, 1623. 14
Centurij, 1623. 14
Calaris, 1623. 14
Meſſaniæ, 1623. 15
Oſtuni, 1623. 16
Cuperſani, 1623. 17
Seminaræ, 1623. 18
Romani, 1623. 19
Molini, 1623. 20
San-Chamondi, 1623. 21
San-Axaldi, 1623. 22
Cremonæ, 1623. 22
Comi, 1623. 22
Alexandriæ, 1623. 22
Surici, 1623. 22
VVetlemani, 1623. 22
Dolæ, 1624. 1
Duaci, 1624. 2
Spinæ, 1624. 3
Calopicciati, 1624. 4
Sermonetæ, 1624. 5
Nicoſiæ, 1624. 6
Aiamontis, 1624. 7. Collegium.
Sulmonis, 1624. 8
Sanctæ-Luciæ, 1625. 2
Belnæ, 1625. 3
Taurini, 1625. 4
Briennæ, 1627. 1
Vlyſſiponis, 1627. 4
Mortuaci, 1628. 1
Rupellæ, 1628. 2
Tinellæ, 1628. 3
Carcaſſonæ, 1629. 1
Pragæ, 1629. 6
Viennæ, 1629. 7
Fiſtrici, 1629. 8
Prinitzij, 1629. 8
Monachij, 16.9. 9
Sanctæ Annæ, 1629. 10
S. Andreæ, 1629. 11
VVarnouij, 1629. 12
Catonæ, 1629. 13
Minoriſſe, 1629. 14
Derruſe, 1629. 14
Cæſennæ, 1629. 16
Claiettæ, 1629. 17
Biterrarum II. 1631. 1
Draguignanij, 1631. 2
Roannæ, 1631. 3
Muſſipontis, 1632. 1
Clarimontis, 1632. 2
Roiæ, 1633. 1
Diuionis II. 1633. 2
Niciæ, 1633. 3
Ciuitatis, 1634 5
Conuentus S. Marci Ord. Minorum, 1428.
Conuentus olim abſque Ordinariorum licentia poterant conſtitui, 1506. 3
Cordubæ in ædibus noſtrorum reuelatio SS. Martyrum, &c. 1553. 3
Cordubæ Conuentus, 1510. 1
Cordubæ Moniales inſtit. 1535. 3
Cordubenſe factum memorabile, 1539. 2
Couliani Conuentus, 1458.
Cornelia Bianqueri, 1532. 8
Cornelius de Rogiano, 1593. 10
Coronæ Clericalis forma noſtris præſcripta, 1507. 9
Correctores ad annos duos à Sixto V. inſtituti, 1587. 1
Correctores apud Grandimontanos, 1585. 10
Correctoris Conuentus Sanctiſſimæ Trinitatis Rom. præcedentia, 1599. 1
Correctoris nomen, 1493. 3. 4
Correctoris nomen ſtabilitum, 1501. 4
Correctorium, 1506. 2. 1507. 7. 1517. 2
Coſmas Clauſſe Epiſc. 1610. 6
Coſmas Mignozius, 1573. 2
Cremonæ Conuentus, 1623. 22
Crotonis Conuentus, 1460. 2
Cryptaliæ Conuentus, 1538. 1
Cuperſani Conuentus, 1623. 17
Cyprianus Rouyer, *app.* 2. & 3.
Cyrus de Tyard. Epiſc. 1596. 3

D.

DAmianus Correa, 1585. 3
Damianus l'Eſperuier, 1612. 16
Daniel Verot, 1608. 4. & alibi.
Decimarum exemptio, 1527. 1
Deciſæ Conuentus, 1621. 5
Declarationes P. Bineti, 1509. 1
Declarationes in Regulam à Card. Senogallienſi editæ, 1508. 2. 4. 5
Dedicatio Eccleſiæ.
Abbatis-villæ, 1504. 1
Altarium Nigeonenſium, &c. 1551. 2
Ambianenſis, 1517. 3
Ambianenſium altarium, 1512. 1
Auallonenſis, 1607. 5
Bomeriarum, 1507. 1
Bracancuriæ, 1496. 1
Carnotenſis, 1616. 1
Caſtri-Eraldenſis, 1495. 3
Caſtrotheodoricenſis, 1606. 6
Giemenſis, 1498. 4
Gratianopolitanæ, 1499. 1
Hiſpalenſis, 1548. 5

Mantuanæ, 1591. 8
Maſſilienſis, 1594. 1
Montis-Gaugerij, 1502. 4
Nanceianæ, 1590. 1
Nigeonenſis, 1578. 7
Niuernenſis, 1607. 7
Peronenſis, 1608. 5
Rhemenſis, 1572 1
Valentinæ in Hiſpania, 1532. 2
Sueſſionenſis, 1582. 5
Victriacenſis, 1610. 6
Deituſæ Conuentus, 1629. 14
Deſiderius de Mota, 1520. 1. 1523. 2. 1526. 2. eius mirabilis curatio, 1527. 3. V. General. Zeloſ. eius laudatio, 1532. 1
Deſiderius Iuletus, 1609. 4
Deſiderius Virion, 1614. 5
Diana à Francia Engoliſmæ D. 1610. 5
Didacus Alburquerquius, 1541. 2. 1529. 1. 1548. 4. *in app.* 1.
Didacus Amado, 1561. 3
Didacus Arias de Valcarcel, 1601. 1. 1610. 5. 1611. 2
Didacus Barbuto, 1530. 4
Didacus Brauo Suarez, 1608. 6
Didacus Brochero, 1554. 2
Didacus de Aedo Arch. Panormit. 1532. 8. 1599. 1
Didacus de Ayala, 1623. 3
Didacus Deça, 1548. 5
Didacus de Pantoia, 1603. 15
Didacus de Quignonez, 1627. 4
Didacus de Santoyo, 1578. 4
Didacus de Sylua, 1535. 4
Didacus Hurtado de Mendoza Hiſpal. Archiep. & Card. 1502. 5
Didacus Maldonatus, 1556. 4
Didacus Moreno, *in app.* 1.
Didacus Ortiz, *in app.* 1.
Didacus Verdeio, *in app.* 1.
Didamia della Sommaglia, 1623. 22
Dieppæ Conuentus, 1581. 2
Dieuzæ Conuentus, 1620. 3
Dimaſus Loris Epiſc. 1574. 1. 1578. 5
Dinamerita Goluto, 1532. 8
Diomedes Carafa, 1586. 4
Dionyſia Compain, 1621. 4
Dionyſiani Monaſterij in Francia exemptio, 1471. 1
Dionyſius à Paula, 1611. 3
Dionyſius Barbierus, 1497. 1507. 7. 1514. 1. 1517. 1. *in app.* 1.
Dionyſius Briçonnetus Maclouienſis Epiſc. 1519. 2
Dionyſius Corteſius, 1602. 1
Dionyſius de Eſtrada, 1611. 2
Dionyſius Huraltus, 1585. 10
Dionyſius..... Maleacenſis Epiſc. 1495. 3.
Dionyſius Manſcour, 1582. 4
Dionyſius Simon Card. de Marquemont, 1607. 5. 1626. 4. & alibi.
Dionyſius Strata, 1613. 6
Diuionis Conuentus, 1596. 4
Diuionis II. Conuentus, 1633. 2
Dolæ Conuentus, 1624. 1
Dominicus à Caſtro-blanco, 1598. 7
Dominicus à Marchia, 1593. 10
Dominicus à Mylis, 1579. 3
Dominicus à Paterno, 1572. 2. 1576. 3. 1577. 2
Dominicus à Paula, 1545. 2. 1581. 2
Dominicus de Cayas, 1610. 7
Dominicus de la Haye, 1507. 7
Dominicus de Tauromena, 1547. 3
Dominicus Genaſius, 1602. 1
Dominicus Iacobatius Card. 1518. 1. 1519. 9
Dominicus Malherbo, 1517. 2. 1520. 1
Dominicus Merlo, 1610. 2
Dominicus Mingron, 1581. 1
Dominicus Olrion, 1608. 4
S. Donatus, 1607. 3
Dorothea de Croy Comitiſſ. d'Arſchot, &c. 1618. 2
Dorothea la Grutta, 1532. 8. 1574. 4
Draguignani Conuentus, 1631. 2.
Drepani Conuentus, 1572. 3
Duaci Conuentus, 1624. 2
Duodeciaci Conuentus, 1620. 3
Duni Conuentus, 1608. 4
Duni-regij Conuentus, 1623. 1

E.

ECcleſias noſtras à quouis Catholico Epiſcopo conſecrari, à Superioribus Ordinis benedici & reconciliari conceſſit Iulius II. 1506. 3
Edmundus Carnot, 1620. 2
Eduardus Angl. 1600. 4
Ebronenſis Epiſcopatus, 1504. 1
Ebronenſes Epiſc. duo eodem tempore, *ibid.*
Ebuli Conuentus, 1577. 3
Electiones Conuentuum prohibentur interuerti aut irritari, 1541. 2
Electiones per compromiſſum factæ & faciendæ approbantur, 1581. 4
Electiones pro abſentibus ſuppleri poſſunt, &c. 1571. 1
Eleëmoſynas facientibus Indulgentia conceditur ab Epiſc. Ambian. 1510. 7
Elizabetha à Lotharingia, 1604. 6. 1619. 9
Elizabeth Criſpo, 1600. 7
Elizabetha de Guiral, 1604. 1
Elizabetha di Capoa, 1547. 1
Elizabetha Francica Reg. 1539. 4
S. Elpidius, 1593. 5
Elyſijcampi, 1616. 7
Emanuel de los Cobos, 1599. 1
Engoliſmæ Conuentus, 1619. 1
Epiphanius Bicheta, 1610. 4
Erneſtina de Ligne, 1627. 3
Eremitæ S Hieronymi à B. Petro Piſano inſtituti, 1473.
Eremitæ S. Franciſci, 1435. 3
Erneſtus Adalbertus Card. ab Harach. 1629. 6
Erricus à Lotharingia Epiſc. 1575. 3
Eugenius ab Areualo, *in app.* 1.
Eugenius Campoclarus, 1605. 6. 1611. 2
Eugenius IV. Pap. 1435. 2
Euphraſia à Monte-leonis, *in app.* 1.
S. Euphraſius, 1495. 4

Euſebius Foucault, 1613. 3
Euſtachius Aprilis ab hæreticis mactatur, 1562. 5
Euſtachius Apuril, 1507. 7. qui ſuprà.
Euſtachius du Bellay, 1551. 2
Euſtachius du Lis Epiſc. 1607. 7. 1621. 5
Excalceatorum inſtituto & origo, 1598. 6
Exemptio ab Ordinariorum iuriſdictione, 1471. 1473. 1474
Exemptionum confirmatio, 1485. 2
Extenſio priuilegiorum per omnes Ordinis domos, 1532. 3

F.

Fabricius Branciforte, &c. 1617. 8
Fabricius Landrianus Epiſc. 1628. 3
Fabricius Paganus, 1586. 5
Fabricius Veroſpius Card. 1495. 1
Fama quantùm valeat, 1518. R. S.
Fani Conuentus, 1602. 5
Fauſtina de Iordanis, 1593. 1
Febronia à Monte-leonis, in app. 1.
Federicus Arragonius cum B. P. N. crematur, 1562. 5
Federicus Card. Borromæus, 1615. 3
Federicus de Fuxo, &c. 1615. 2
Federicus Gonzaga, 1573. 1
Federicus Roucreus, 1598. 3
Federicus, ſeu Fridericus Rex Neapolis, eiuſque funus, 1504. 3
Federicus II. Imp. 1532. 2
Felix à Neapoli, 1596. 2
Felix Bota, in app. 1.
Ferdinandus Arragonius, 1516. 5. 1533. 2. 1534. 2
Ferdinandus Bauarus, 1618. 1
Ferdinandus Caldera, app. 2.
Ferdinandus d'Auila, 1493. 6
Ferdinandus de Caſtromaluenda, 1582. 5
Ferdinandus Delgado Epiſc. 1596. 6
Ferdinandus de Medina, 1558. 1
Ferdinandus de Rye, 1607. 3. 1621. 2. 1624. 1. 1632. 3
Ferdinandus Duarte de Barrientos, 1493. 6
Ferdinandus Erneſtus Auſtriacus R. 1619. 6
Ferdinandus Franciſcus Auſtriacus, 1629. 6
Ferdinandus Gonzaga, 1547. 1. 1591. 8
Ferdinandus Imperator, in app. 1.
Ferdinandus Moreno, 1600. 6
Ferdinandus Niño à Gueuara, 1605. 9
Ferdinandus Pandurus, 1482. 7. 1486. 1. 1487. 2. 1493. 6
Ferdinandus Rex Arragoniæ, 1416. 1
Ferdinandus Rex Neap. campanam mirabilem noſtris donat, 1464. 2. de eod. 1480. 1. 2. 1481. 1. 3. 1482. 2
Ferdinandus II. Imp. 1629. 6
Ferdinandus V. Cathol. Rex Hiſpaniar. 1487. 2. 1493. 6
Fernandus de Caſtro, 1581. 5
Fernandus de Valdes Archiep. 1561. 3
Fernandus de Villafaña, 1544. 1
Fernandus Enriquez de Ribera, 1577. 4
Ferrariæ Conuentus, 1532. 2
Firmi Conuentus, 1607. 2
Firminus Fuſcianus, in app. 1.
Fiſtrici Conuentus, 1629. 8
Flaminia Arſalia, 1605. 8
B. Flauia, 1607. 3
Florentiæ Conuentus, 1583. 3
Florentiæ Conuentus II. 1605. 3
Fluminis-frigidi Conuentus, 1623. 8
Fœlix à Maida, app. 2.
Fontis-ſancti Conuentus, 1608. 6
Fontium Conuentus, 1595. 2
Fori-Iulij Conuentus, 1529. 2
Forliuij Conuentus, 1613. 2
Fori priuilegiũ ab Henrico II. conceſſ. 1554. 1
Fori-Seguſianorum Conuentus, 1611. 2
Franciſca à Lotharingia, 1589. 3
Franciſca Arrigo, 1532. 8
Franciſca de S. Simon, 1498. 5
Franciſca de Valenzuela, 1495. 5
Franciſca Maria de l'Aubeſpine, 1615. 6
Franciſcus de Oppido, 1582. 2
Franciſcus à Caſtania, 1579. 3. 1585. 2
Franciſcus à Caſtro, 1613. 4
Franciſcus à Crotone, 1517. 2
Franciſcus à Longobardis, 1630. 1
Franciſcus à Lotharingia Epiſc. 1625. 2
Franciſcus à Lotharingia Vademontanus, 1601. 8
Franciſcus à Maida, 1523. 2. 1617. 1
Franciſcus à Paula, 1629. 3
Franciſcus à Sabaudia, 1625. 4
Franciſcus à S. Vedaſto, 1558. 2
Franciſcus Baraton, 1502. 4
Franciſcus Barleta, 1572. 3
Franciſcus Bellemere, 1523. 2. 1529. 1. 1532. 1. eius obitus, 1547. 4
Franciſcus Bertuccius à Mineo, app. 2.
Franciſci Bineti conuerſio, 1490. 3. ſtudium in procuranda confirmatione Regulæ, 1506. 2. 1507. 7. Vid. General. Zeloſ. in Canonizat. B. P. 1518. 2. Ob. 1524. 8
Franciſcus Bonzeré, 1582. 4
Franciſcus Borbonius Contius, 1493. 8
Franciſcus Briçonnet, 1509. 4
Franciſcus Britanniæ Dux. Vide Franciſcus I. Rex.
Franciſcus Carafa, 1580. 5
Franciſcus Card. de Ioyoſa, 1570. 2. 1587. 2
Franciſcus Card. de la Rochefoucault, 1610. 5. 1611. 2
Franciſcus Card. Surdiſius, 1606. 8. 1607. 6
Franciſcus Card. Ximenius, 1578. 4
Franciſcus Ceccardus, in app. 1.
Franciſcus Cerdonius, 1507. 7. 1508. 1. 1517. 1. mors eius & elogium, 1518. 1
Franciſcus Cuccius, 1581. 2
Franciſcus de Aimeric, 1611. 6
Franciſcus de Bobadilla, 1561. 4
Franciſcus de Brichanteau, 1610. 5
Franciſcus de Cerezano, 1518. 2. in app. 1.
Franciſcus de Cimina, 1608. 2
Franciſcus de Cordoüa Epiſc. 1548. 5
Franciſcus de Cordoüa, 1493.
Franciſcus de Coſſé, 1623. 2
Franciſcus de Cryptalijs, 1541. 2

Franciſcus de Cugnac, 1498. 4
Franciſcus de Flehard Epiſc. 1617. 8
Franciſcus de Gamarra Epiſc. 1601. 1
Franciſcus de Halluyn Ambian. Epiſc. 1503. 3. 1504. 1. 1510. 7. 1512. 1. 1516. 7. 1517. 3
Franciſcus de Hennares, 1568. 2. 1581. 2
Franciſcus de la Beraudiere Epiſc. 1615. 2. 1617. 6
Franciſcus de la Cruz, 1561. 3
Franciſcus de la Cucuas, 1588. 8. V. Scriptor.
Franciſcus de la Faïette Epiſc. 1610. 5
Franciſcus de la Guiche de S. Geran, 1623. 10
Franciſcus de la Riuiere, 1617. 1. 1621. 6. & alibi.
Franciſcus de la Rochechoüart, 1503. 2
Franciſcus de l'Hoſpital du Hallier, 1610. 5
Franciſcus de Louuain, 1617. 14
Franciſcus de Lupis de la Fare, 1616. 7. Epiſc. fit & mor. 1615. 6
Franciſcus de Maricourt, 1617. 14
Franciſcus de la Neuuille, 1585. 10
Franciſcus de Portillo, 1606. 13
Franciſcus de Quirinis, 1586. 4
Franciſcus de Ribas, *in app.* 1.
S. Francisco P. N. dicati Conuentus.
Albingauni.
Auerſæ.
Balneoli.
Barcinonis.
Barij.
Barri.
Bellouaci.
Bernaldæ.
Burelli.
Campiniaci.
Camporum.
Capurſij.
Carcaſſonæ.
Caſertæ.
Caſtri-veterani.
Caſtri-villarij.
Catanzari.
Dieuzæ.
Florentiæ II.
Fori-Liuij.
Foſcaldi.
Gerundæ.
Granullarij.
Gubernoli.
Hiſpalis Colleg.
Inſulæ.
Leodij.
Leuantij.
Lunæ-villæ.
Lutetiæ.
Maioricæ.
Marſalæ.
Minoriſſæ.
Monopolis.
Muchiameli.
Neapolis IV.
Nicieæ.
Nicoteræ.
Niuerni.
Nolæ.
Octauiani.
Oppidi.
S. Pauli Leonenſis.
Perpiniani.
Piſauri.
Randatij.
Rhegij-Iulij.
Romæ Colleg.
Salerni.
Salerni.
Salmanticæ.
Sant-Angeli.
Sant-Araldi.
Siculiani.
Sinopolis.
Spetiæ.
Spinalij.
Stalricij.
Stenaci.
Taurini.
Teatis.
Thermarum.
Valleſiæ.
Viennæ.
Viuarij.
Xaccæ, & alij de quibus ſuis locis.

S. Franciscvs Pavlanvs.

Dies eius natalis 1416. 2
Nomen, 1416. 3
Patria, 1416. 4
Parentes, 1416. 5
Miracula in natiuitate edita, 1416. 8
Prima educatio, 1420
Votiua Minorum veſte induitur, 1428
Seceſſus eius in ſolitudinem, 1429
Paulani Conuentus fundatio, 1435. 1. 2. 3
Paternienſis Conuentus fundatio, 1444
Coſitanenſis per eum fundatio, 1458
Crotonem mittit, 1460. 2
Traiicit in Siciliam & Mylis Conuentum fundat, 1464. 1. 2
Inquiſitio in eius miracula, 1469. 1
Maidenſis Conuentus per eum fundatio, 1469. 3
Exemptionem impetrat ab Archiepiſc. Conſentino, 1471. 1. eiuſque confirmationem, 1473. 1474
Prædicit Hydruntinam cladem, &c. 1480. 1 iuuat recuperationem, 1481. 1
Perſequitur eum Rex Neapol. 1480. 2
Vocatur in Galliam, 1481. 3
Profectio eius ab Italia, 1482. 1
Aduentus Neapolim, 1482. 2
Aduentus Romam, 1482. 3
Appulſus in Gallia, 1482. 4
Aduentus ad Regem, 1482. 5
Conſuetudo cum Rege, 1483. 1
Officium erga mortuum Regem, 1483. 2
Prædictiones plures memorabiles, 1482. 1. 2. 3. 1485. 3
Suos mittit in Hiſpaniam, 1487. 2
Regis filio nomen imponit, 1492. 1

Primam

Primam Regulam edit & confirmandam curat, 1493. 1. 2. 3. 4
Secundam etiam, 1501. 1. & tertiam, 1502. 1. atque demum quartam, 1506. 2
Mors eius & elogium, 1507. 3
Informatio pro eius canonizatione, 1512. 2. Vide Proceſſus
Beatificatio eius, 1513. 7
Proceſſus ad eius canonizationem. Vid. Proceſſus, &c.
Relatio Simonetæ coram Leone X. ad effectum Canonizat. 1518. 2
Canonizatio eius, 1519. 2
Feſtum eius indicitur, 1521. 1
Officium proprium conceditur, 1528. 1. reformatur, 1574. 1
Cultus eius apud Neapolitanos, 1532. 3
Crematur ab hæreticis, 1562. 5
Indulgentia pro die eius feſto, 1579. 1
Repoſitio reliquiarum eius, 1582. 9
Decretum de feſto eius per vniuerſam Eccleſiam celebrando, 1585. 1
Inſigne miraculum, 1598. 1
Mediceorum patronus, 1605. 8
Litteræ eius pro Conuentu Rom. Sanctiſſimæ Trinitatis, 1606. 9
Officium duplex reſtituitur, 1613. 4
Decretum vt de Paula non apponatur, 1624. 15
Patronus Neapolis decernitur, &c. 1629 4
De eius laudibus nonnihil, *in appar.*
Franciſcus de Rohan Epiſc. Andeg. 1502. 4. Arch. Lugdun. &c. 1506. 1
Franciſcus de Santoyo, 1578. 4
Franciſcus de Sauoca, *in app.* 1.
Franciſcus de Sibilla, 1507. 7
Franciſcus d'Eſparues, &c. 1617. 6
Franciſcus de Syracuſis, 1624. 12
Franciſcus de Tamayo, 1596. 2. 1599. 1
Franciſcus de Tournon Card. 1552. 1
Franciſcus de Veas, 1619. 7
Franciſcus de Verthamon, 1610. 5
Franciſcus Diedo, 1610. 2
Franciſcus d'Orleãs Sampaulanus C. 1606. 6
Franciſcus Duarte, 1514. 5. 1589. 2
Franciſcus du Croiſet, 1624. 13
Franciſca Ferdinandez de Cordoüa, 1589. 1
Franciſcus Fernandez de Coalla, 1493. 6
Franciſcus Fortunatus, 1611. 2. 3.
Franciſcus Gomez de Sandoual, 1616. 6
Franciſcus Gonzaga Rethelius, 1607. 7
Franciſcus Gonzaga, 1591. 8
Franciſcus Grauina, 1599. 1
Franciſcus Hyacinthus à Sabaudia, 1625. 4
Franciſcus Subletus Deſnoierius, 1611. 4
Franciſcus Humblotus, 1598. 4. 1602. 1. 1608. 7. 1610. 5. 1612. 13
Franciſcus Lachiuer Epiſc. 1619. 3
Franciſcus la Goutte, 1607. 4. 1622. 3
Franciſcus Laſarte, 1538. 2
Franciſcus Lauallius, 1493. 8
Franciſcus le Febure Epiſc. 1633. 1
Franciſcus le Tellier, 1610. 5
Franciſcus Longo, 1581. 2
Franciſcus Longus, *in app.* 1. 1599. 1. qui ſup.
Fráciſcus Maioranus, *in app.* 1. 1496. 3. 1507. 7
Franciſcus Maldonatus, 1559. 1
Franciſcus Mando, &c. 1612. 4. 1616. 2
Franciſcus Manrique de Lara, 1554. 2
Franciſcus Maria Card. Tauruſius, 1599. 1
Franciſcus Maria Rouereus, 1598. 3
Franciſcus Medices, 1583. 3
Franciſcus Mommorantius, 1610. 5
Franciſcus Moroſinus Epiſc. 1588. 5
Franciſcus Paëz, 1598. 6
Franciſcus Paglarinus, 1544. 2
Franciſcus-Paulanus à Sabaudia Geneu. D. 1615. 3
Franciſcus-Paulanus de Clermont d'Amboiſe, 1611. 2
Franciſcus-Paulanus Naſſauius, 1617. 3
Franciſca Perez, 1582. 5
Franciſcus Pericard Epiſc. 1599. 2
Franciſcus Portillo de Lorenzana, 1561. 4
Franciſcus Richardus, 1619. 6. & ſeq.
Franciſcus Rodriguez, 1585. 10. 1596. 1
Franciſcus Salazar de Oriue, 1561. 4
Franciſcus Salezius Epiſc. 1622. 11
Franciſcus Sanz, 1611. 3. 1632. 5
Franciſcus Secundus, 1530. 2
Franciſcus Sigalas, 1621. 10
Franciſcus Spinellus, 1603. 4
Franciſcus Tamaio, 1614. 7
Franciſcus Tellerius, 1628. 4
Franciſcus Truxillo, 1585. 11
Franciſcus Vacarius, 1535. 1
Franciſcus Valeſius, 1610. 5
Franciſcus Vanderburch Archiep. 1618. 2
Franciſca Veyni, 1507. 6. 1541. 1
Franciſcus Victon, 1610. 5. 1625. 4
Franciſcus Xilo, *in app.* 1.
Franciſcus I. Rex B. P. N. precibus impetratus, 1493. 9. regnum capeſſit & noſtris mox immunitatem confirmat, 1515. 1. Priuilegia confirmat, 1538. 3. mandat celebrari Canonizat. B. P. N. 1519. 2. eius obitus, 1547. 2
Franciſcus II. Brit. D. 1589. 3
Franciſcus II. Rex, &c. 1560. 1
Fraxineti Conuentus, 1580. 2
Freſnedæ Conuentus, 1580. 2
Fridericus Raganeau, 1594. 1
Fublini Conuentus, 1588. 2
Fundatrices plures eſſe poſſunt, 1559. 2
Fundatrices quæ poſſunt ingredi Conuentus, 1578. 2
Funus regum memorabile, 1504. 3

G.

G. Abbas de Tenall. 1600. 4
Gabriela Angelica Francica D. Valete, 1625. 4
Gabriel Albaſpinæus Epiſc. 1613. 3
Gabriela Caiſier, 1621. 6
Gabriela de Gadagne, 1623. 21
Gabriela de la Barge, 1611. 2
Gabriela Foucquart, 1621. 6
Gabriel Cicala, 1602. 1
Gabriel de Cabrairoles, 1614. 2

Gabriel de Gifford Archiep. 1610. 2
Gabriel Hiſpanus, 1574. 1. 1576. 1. 1578. 3. eius obit, 1579. 7
Gabriel le Veneur Epiſc. 1585. 10
Gabriel Lopez, app. 2.
Galeſij Conuentus, 1578. 2
Galliani Conuentus, 1612. 1
Gallionis Cappella, 1610. 5
Gallipolis Conuentus, 1612. 2
Garcias de Haro Epiſc. 1608. 6
Garcias Piſa, 1518. 6. 1550. 1
Garſias de Loaiſa, 1605. 10
Gaſpara de Miolans de Cheurieres, 1615. 6
Gaſpar Bonus, 1604. 9
Gaſpar Coignet, 1628. 2
Gaſpar de Balboa, 1585. 11
Gaſpar de Foſſo, eius obit & laudatio, 1592. 5
Gaſpar de Quiroga Card. 1539. 4
Gaſpar Dinet, 1593. 10. 1599. 2. 1600. 1. 1619. 9
Gaſpar du Laurens Arch. 1616. 7
Gaſpar Eſcolano, 1604. 9
Gaſpar Guani, 1603. 10
Gaſpar Maldonatus de Salazar, 1518. 6
Gaſpar Paſſarellus, 1568. 2. 1571. 1. 1574. 1. 1584. 1
Gaſpar Pineda, 1581. 2
Gaſpar Ricciullus de Foſſo. Vid. Gener. Zeloſ. Coll. &c.
Gaſpar Ricciullus de Foſſo, 1535. 1. 1536. 1548. 6. 1551. 3
Gaſpar Vinkius, 1622. 2
Gaſto Borbonius Francicus, 1603. 1
Geſunij Conuentus, 1593. 6
Genuæ Conuentus, 1494. 2
Genuæ II. Conuentus, 1623. 13
Generalatus ad ſex annos prorogatur, 1605. 8
Generalatus à Sixto V. ad ſex annos prorogatur, 1587. 1

GENERALES.

Ægidius Camart, 1623. 3
Alphonſus Villamaior, 1581. 2
Bernardus Faber, 1538. 2
Deſiderius de la Mote, 1529. 1
Didacus Arias de Valcarcel, 1611. 2
S.P.N. Franciſcus quoad vixit. Vid. Franciſc. Paul.
Franciſcus à Longobardis, 1630. 1
Franciſcus à Mayda, 1617. 1
Franciſcus Bellemere, 1532. 1
Franciſcus Binet, 1508. 1. 1514. 1520. 1
Franciſcus Cerdonis, 1517. 2
Gaſpar Paſſarellus, 1571. 1
Gaſpar Ricciullus de Foſſo, 1535. 1. 1541. 2. 1561. 1
Germanus Lionet, 1511. 1
Gregorius Carbonellus à Paula, 1587. 1
Hieronymus Arnonus, 1556. 1
Hieronymus Durand, 1599. 1
Hugo de la Chaux, 1553. 2
Ioannes à Flumine-frigido, 1565. 1
Ioannes de Beauregard, 1559. 2
Ioannes Iudas, 1562. 3
Ioannes Malras, 1550. 2
Ioannes Sutoris, 1526. 2. 1529. 1
Ioſephus le Tellier, 1578. 3
Iſidorus Samblaſius, 1593. 10
Marcellus Palmerius, 1544. 2. 1568.
Martialis de Vicinis, 1523. 2. eius obitus pro lepticus, 1526. 4
Mathias Chico, ſuffectus, 1608. 7
Petrus de Mena, 1596. 2
Petrus Hebert, 1602. 1
Simon Bachelier, 1625. 1
Simon Guichardus, 1547. 3
Stephanus Augier, 1605. 6. 1608. 7
Stephanus Carneualius à Francica, 1584. 1
Valentinus à Maſſa, 1574. 1
Generales ſtatim ab electione officio funguntur, quibus rationem reddant, &c. 1536
Generalis eligendi in cauſa mortis noua formula, 1624. 10
Geneſius de Nuncibay Faxardo, 1493. 6
Georgius Armeniacus Card. 1495. 1
Georgius Armeniacus. V. Protect.
Georgius Cæſarinus, 1613. 4
Georgius d'Amboiſe Card. Legatus, 1505. 5. 7. 8. 1547. 1
Georgius del Frago, 1576. 1
Georgius de Montgerard, 1610. 2
Georgius Meot, 1612. 8
Gerardimontij Conuentus, 1622. 2
Gerardus Collebert, 1517. 3
Gerardus Comes Vezeliacenſ. 1617. 15
Gerardus Gobaillius Epiſc. Pariſienſ. 1493. 7
Gerardus Pillot, 1496. 1
Germaniæ deſolatio, 1526. 1
Germaniam miſſi noſtri petente Imp. 1497.
Germanici Martyres, 1526. 1
Germanus Carré, 1581. 2
Germanus Lionetus miſſus in Hiſpaniam, 1487. 2. 1495. 4. 5. 1507. 2. 7. 1511. 1. mors eius & elogium, 1513. 13
Germanus Roſa, 1498. 5
Gerundæ Conuentus, 1611. 6
Giemi Conuentus, 1498. 4
Gilberta de Beaufort de Canillac, 1611. 2
Gilbertus de Riuoire, 1611. 2
Gilbertus Genebrardus, 1560. 4
Godefridus de la Marthonie Ambian. Epiſc. 1517. 3
Godefridus Ludrin, 1499. 2
Godefredus de Billy Epiſc. 1609. 2
Godefredus de S. Belin Epiſc. 1591. 7. 1592. 2. 1603. 1
Godefredus S. Marci Epiſcopus, 1473. 1474
Gofredus Martin, 1507. 7
Gomezius Tellez-Giron, 1561. 4
Gomezius Suarez de Figueroa, 1493. 6
Gonſaluus. V. Conſaluus.
Guadicenſium Martyrum inuentio, 1612. 16
Guaſti Conuentus, 1603. 8
Gubernoli Conuentus, 1614. 4
Gueluæ Conuentus, 1588. 7
Guichiæ Conuentus, 1617. 7
S. Guido apud Anderlacum, 1615. 3
Guido Card Bentiuolius, 1625. 6
Guido Daillon du Lude, 1617. 7

Guido

Guido de la Mure, 1631. 5
Guido Huraltus Archiep. 1625. 6
Guidona de Ruelland, 1623. 2
Guido 15. Lauallius, 1493. 8
Guillelma de Coucy, 1609. 2
Guillelmus à Caſtro-Eraldi ab hæreticis trucidatus, &c. 1569. 2
Guillelmus Baoulx, 1621. 8
Guillelmus Briçonnetus Card. &c. 1495. 1
Guillelmus Chaperon, 1610. 6
Guillelmus du Prat Epiſc. Claromont. 1507. 6. 1541. 1. eius obitus & laudatio, 1560. 4
Guillelmus Figuli. Vid. Zeloſi.
Guillelmus Fouquet de la Varenne Epiſc. 1615. 1
Guillelmus Frezel, 1507. 7
Guillelmus Fulgoſius. 1581. 1
Guillelmus Hugonis Archiep. 1627. 2
Guillelmus Leber, 1575. 3. 1619. 5
Guillelmus Nicolas, 1610. 5
Guillelmus Normannus II. 1577. 3
Guillelmus Pontinius, 1493. 8
Guillelmus Serreux, *in app.* 1.
Guillelmus IV. Aquit. D. 1600. 4
Guillelmus Mariette, 1509. 4
Guiſiæ Conuentus, 1613. 1
Guſtauus Adolphus Succor. R. 1629. 6
Guynottus de Bouſiere, 1482. 6
Granatenſe bellum, 1487. 2
Granatenſis Conuentus, 1518. 6
Granuliarij Conuentus, 1578. 5
Gratianopolitanus Conuentus, 1499. 1
Gratia Valentina, 1606. 10
Gregorius Carbonellus à Paula. V. General. & 1611. 2. 3
Gregorius de Valbuena. 1574. 1. 1581. 2
Gregorius Vicus miraculo conuerſus, 1488. 2. 1507. 7
Gregorius IX. Pont. 1609. 2
Gregorius XII. Antip. 1416. 1
Gregorius XIII. Pont. 1575. 5. confirmat priuilegia, *ibid.* de Viſitatorum autoritate decernit, 1576. 2. de eod. 1579. 1. 1581. 4. 1583. 7
Gregorius XIV. & ab eo conceſſa, 1591. 9
Gregorius XV. P. 1621. 7. 1622. 7. 1623. 4
Gypſi Conuentus, 1623. 11.

H.

HAbanenſes peſte liberantur, 1602. 1
Habitus noſter ab externis deferri prohibetur, 1539. 5
Hæreticis progeniti quinam recip. ad profeſſ. 1583. 7
Harduinus de Clermont d'Amboiſe, 1611. 2
Hector à Borbonio Archiep. Toloſ. 1490. 1. 1503. 2
Hector Caputus, 1515. 2. .517. 2
Hector Pignatello, 1518. 10. 1532. 8
Helena de Lucena Obit, 1495. 5
Helena de Sermoiſe, 1616. 4
Helias Reynier, 1503. 2
Henrica à Sabaudia, 1582. 4
Hērica-Carola Mommorenciaca prole ſuſcepta gratias habet, &c. 1489. 2
Henrica de Cleues, 1573. 1
Henrica Francica Reg. Angliæ, 1625. 4
Henrietta à Lotharingia, 1625. 1
Henricus à Lotharingia, 1601. 8
Henricus à Sabaudia Nemor. D. 1615. 3
Henricus Auguſtus de Lomenie, 1619. 2
Henricus Borbonius Buſſetanus, 1507. 1
Henricus Borbonius Cōdæus, 1489. 2. 1507. 1
Henricus Borbonius Mompenſierus, 1603. 1. 1606. 5
Henricus Boyer, 1509. 4
Henricus Bremontius, 1603. 1
Henricus Caſtanæus Rupipoſæus Epiſcop. 1591. 7
Henricus Clauſſe Epiſc. 1572. 1. 1610. 6
Henricus de Baradat Epiſc. 1608. 5
Henricus de Buzegnies, 1618. 2. 1622. 2
Henricus de Gournay, 1621. 1
Henricus de Ioyeuſe, 1590. 2
Henricus de la Chaſtre de Nancé, 1615. 6
Henricus des Noyers Eques, &c. 1585. 10
Henricus d'Orleans, 1573. 1
Henricus Franciſcus Vanderburch, 1617. 2
Henricus Gondius Card. Retſius, &c. 1610. 5
Henricus Gouffier de Boiſy, 1631. 3
Henricus le Meignen Epiſc. 1578. 7
Henricus Memmius, 1610. 6
Henricus Morus, 1597. 1
Henricus Poulain, 1617. 15
Henricus Turnonius, 1611. 2
Henricus Santon. Epiſc. 1600. 4
Henricus Schombergius, 1617. 7
Hēricus I. Comes palatinus Campaniæ, &c. 1585. 10
Henricus II. Lotharing. D. 1590. 1. 1601. 8. 1609. 1
Henricus II. Rex Gall. priuilegia Deceſſorum confirmat, &c. 1548. 3. fori priuilegio noſtros cohoneſtat, 1554. 1. obit. eius, 1560. 1
Henricus III. Rex, 1574. 1. confirmat Priuilegia, &c. 1575. 4. donat Conuentum Vicenn. 1585. 10
Henricus IV. R. confirmat omnia priuilegia, 1594. 3 (alib. ſæp.
Henricus IV. Rex & ab eo conceſſa. ſup. &
Henricus V. Angliæ Rex, 1416. 1
Henrieta-Catharina de Ioyeuſe, 1600. 1. 1609. 1. 1610. 5. 1613. 1
Heraclius Imp. 1416. 2
Hercules de la Foreſt, 1615. 5
Hercules Dux Ferrariæ, 1532. 2
Hernandus Caluus, *in app.* 1
Hernandus Perez, *in app.* 1.
Hieracij Conuentus, 1585. 4
Hieronyma à Paterno, 1525. 2
Hieronyma Policina, 1623. 9
Hieronyma Gugliazo, 1603. 16
Hieronymus à Bitonto, 1615. 4. 1616. 2. *app.* 2.
Hieronymus Abſolu, 1589. 5
Hieronymus à Caſtro, 1591. 1. 2
Hieronymus à Meſſana, *in app.* 1.
Hieronymus à Piſano, 1603. 13
Hieronymus Arnonus, 1556. 1. 1559. 2
Hieronymus Aſagy Nicienſis Epiſc. 1489. 2
Hieronymus à S. Dominico, 1589. 9
Hieronymus Auguſtinus, 1602. 5
Hieronymus Baltinoto, ſeu Valt. 1614. 9

Hieronymus Bruturius,1603 6.1605.6.1607
Hieronymus Burgeſius, 1605.8
Hieronymus Capilla, *app.* 2.
Hieronymus Card. Pāphilius, 1606.9.1610.9
Hieronymus de Caſtro, 1571.1.1574.1.1582.2
Hieronymus de Contreras, *in app.* 1.
Hieronymus de Gaona, 1582. 5
Hieronymus de Guaſca, 1599. 1
Hieronymus de Herrera Epiſc. 1612.16
Hieronymus de Maluito, 1607. 9
Hieronymus de Ponte, 1507. 7.1511.1
Hieronymus de S. Agatha, 1507.7
Hieronymus de S. Elia, 1516.3. 1517.1. Vid. Coll. Gen. & al.
Hieronymus de Villegas, 1578. 4
Hieronymus Durandus, 1596.2.1599.1.1602. 1.3.1605.6.1611.2.1626.3
Hieronymus Frizon, 1609.2
Hieronymus Gaſca, 1611. 2. 3
Hieronymus Hennequinus Epiſc. 1582. 4. 1585.10.1606. 6.7
Hieronymus Hernandez de Molina, 1608.8
Hieronymus l'Iſola, 1607. 3
Hieronymus Manrique, 1578. 4
Hieronymus Moion, 1591. 1
Hieronymus Paineaū, 1621. 3
Hieronymus Sammarcus, 1538. 1.1542. 2
Hieronymus Trimarchi, *app.* 2.
Hilarion de Coſte, 1610. 5. & alibi.
Hippolytha Bouchard, 1617 6
Hippolytha d'Eſtrée de Villars, 1610 5
Hippolythus Ateſtinus Card. 1532. 2. alter item, *ibid.* & 1547.1.1570. 2
Hippolythus Card. Aldobrandinus. V. Clemens VIII. Protect. & Viceprotect.
Hippolythus Card. Rubeus, 1572.2
Hippolythus Maria Beccaria, 1573. 1
Hippolythus Raulin, 1607. 3. 1611. 2. 1620.3
Hippolythus Serranus, 1578.4.1584.1.1593.10
Hippolythus Vaſſallus, *app.* 2.
Hiſpalenſis Conuentus, 1524. 5
Hiſpanicæ miſſionis diſquiſitio, 1487. 2
Honorata Bertrand, 1604. 7
Honoratus à Sabaudia, 1582.4
Honoratus Sigaudi, 1611.3
Horatius Burgeſius, 1605 8
Horatius Caponius, 1606. 4
Horatius de Reatis, 1596.2
Horatius Farneſius, 1610. 5
Hortenſia Burgeſia, 1605.8
Hoſpitale Scholaſticorum, ſeu S. Catharinæ, 1582. 4
S. Huberti cornu, 1610. 6
Hugo de Cella, 1600.4
Hugo de Calce, 1535.1. V. Zeloſ. Gener. & al.
Hugo de Chatelins, 1496.1
Hugo de la Varenne, 1517.2
Hugo de Sappo, 1507. 7. 1511.1
Hugolinus de Bandis, 1610. 2
Hugo Remondi, 1517. 2
Humilitatis laudatio, 1518. R.S.
Hyacinthus Follini, *in app.* 1
Hyacinthus Iudici, 1624. 12
Hydrunti Conuentus, 1540. 1
Hydrūtina clades, 1480.1. recuperatio, 1481.2

I

Iacoba de la Fayette, 1617. 7
Iacoba Emanuela Gouffier, 1608. 5
Iacoba Malendrin dotat cappellam B. P. N. 1489.2. de ea ſæpiùs alib.
Iacoba Parey, 1610. 6
Iacobus Aurillot, 1590. 3
Iacobus Bazin, 1625. 4
Iacobus Berthon, 1614 2.1615.2.1617.6
Iacobus Billaut, 1581. 2
Iacobus Bonauentura Hepburnus, *app.* 2.
Iacobus Boſſellus, 1533. 2
Iacobus Bremant, *app.* 2.
Iacobus Breton, 1509. 4
Iacobus Bridoul, 1618. 3
Iacobus Carpentier, 1617.15
Iacobus Clarkionus, 1588. 8
Iacobus de Beaune, 1509.4
Iacobus de Boonen, 1622. 2
Iacobus de Clairuaus Epiſc. Ebron. 1504. 1
Iacobus de Drechel, 1629.17
Iacobus de la Roche, 1575.3
Iacobus de Ledeſma, 1562.3
Iacobus de Morano, 1507. 7. 1508. 1.1511.3
Iacobus de Neuf-Chezes Epiſc. 1610. 5
Iacobus des Prés, 1588.2
Iacobus de Turricella Epiſc. 1594. 1
Iacobus de Vargas, 1525. 1
Iacobus Emard, 1591. 9
Iacobus Garcia de Aquilar, 1534.2
Iacobus Ianneal, 1559.2
Iacobus le Boults, 1622.4
Iacobus Legier, 1507.7
Iacobus le Glouſt, 1572.1.1596.1
Iacobus l'Eſperuier, *in app.* 1.1487. 2.1500. 7
Iacobus le Vaſſeur, 1617. 15
Iacobus Lucas, 1519. 2
Iacobus Maioret, 1575. 3
Iacobus Magiſtri, 1559.2
Iacobus Marguerin, 1633.1
Iacobus Martinot, 1624.14
Iacobus Martorilla S. Franciſci pater vir ſanctus & Oblatum tandem profeſſus, 1416.5
Iacobus Maſſelin, 1599. 6
Iacobus Mitte de Miolans, 1623.21
Iacobus Morandus, 1584.1
Iacobus Paſſedoit, 1507. 7. 1520.1
Iacobus Perezius Epiſc. 1533.2
Iacobus Pichonneau, 1578. 3
Iacobus Ruet, *in app.* 1
Iacobus Sadoletus, 1519.2
Iacobus Sammarcus, 1538.1
Iacobus Simoneta, 1495.1.1518.2. eius obitus & laudatio, 1539.6
Iacobus Tillier, 1512. 2
Iacobus Trimullius, 1507.1
Iacobus Turgot, 1600.4.1616. 8
Iacobus Turricella Epiſc. 1611.2
Iacobus Ventura, 1626. 2
Iacobus Zapaterus, 1578.5
Ioannes Antonius Lahota, 1585. 2
Ieſu Crucifixi imitatio noſtris propoſita, 1502. 2
Ignatius à Capua, 1593.1.1598.3.1605.4

Illiturgis

Illiturgis Conuentus Fratrum, 1495. 4. Sororum, *ibid.* 5
Indulgentia à Leone X. conceſſa, &c. 1518. 4
Indulgentia memorabilis pro Neapolitanis 1532. 3
Indulgẽtia memor. pro Tertiariis, &c. 1524. 2
Indulgentia pro die feſto B.P.N. 1579. 1. trãſfertur, &c. 1580. 7
Indulgentia pro noſtr. Neapolitanis, &c. 1539. 5
Indulgentiæ memorab. à Iulio II. conceſſæ, 1507. 10
Indulgentiæ Ordinis non reuocantur, &c. 1516. 3
Inhumationis ius olim diſceptatum, &c. 1505. 7. 1506. 4
Inicus Daualos y Aquino, 1603. 8
Innocentius Cybo, 1494. 2
Innocentius VIII. Pap. 1485. 2. 1493. 1
Inquiſitio per Luſitaniam, 1535. 4
Inſulæ Venuſinæ Conuentus, 1604. 7
Interdicto Ordinariorũ an teneamur, 1516. 3. 1521. 2
Inuentio Martyrum apud Guadicem, 1612. 16
Ioachimus Dehem, 1562. 6
Ioachimus le Venier, 1607. 6
Ioanellus Matrini, 1633. 3
Ioannella Aragonia Pinatela, &c. 1607. 1
Ioanna Arcenſis puella virgo, 1482. 6
Ioanna Auſtriaca, 1583. 3
Ioanna Caſerta Tertiaria à dæmone liberata, &c. 1501. 5
Ioanna Caſerta, *in app.* 1.
Ioanna Chabot, 1505. 6
Ioanna Colona, 1604. 3
Ioanna Cortes, 1510. 1
Ioanna Cuello de Lazaraga, 1604. 1
Ioanna de Auſtria, 1617. 2
Ioanna de Barrera, 1617. 11
Ioanna de Gamboa, 1510. 1
Ioanna de Halluyn-Pienne, 1499. 2. 1513. 15
Ioanna de Cordoüa, 1578. 4
Ioanna de la Garde, 1610. 6
Ioanna de Monluc de Balagny, 1610. 6
Ioanna de Sandoual, 1605. 9
Ioanna Druart, 1612. 2
Ioanna Durre de Theſſieres, 1616. 5
Ioanna Enriquez de Ribera, 1617. 10
Ioanna Flandrenſis, 1609. 2
Ioanna Francica, ſeu Valeſia inſtitutrix Annunciatarum & eius cum B. P. N. neceſſitudo, &c. 1505. 1
Ioanna Ponce de Leon, 1510. 1
Ioanna II. Regina Neapolis, 1416. 1
Ioanna Ruffo, 1629. 13
Ioanna Theuart, 1610. 6
Ioannes Abarca, 1589. 10
Ioannes à Bonifacio, 1518. 8
Ioannes à Boſco, 1495. 5
Ioannes Abũdantius in Hiſpan. miſſus, 1487. 2. de eodem, 1505. 10. eius obitus & elogium, 1510. 2
Ioannes à Cortali, 1559. 2
Ioannes Alart, 1581. 2. qui ſeq.
Ioannes Allardus ſ. Allartus, 1602. 1. 1606. 12
Ioannes Alphonſus Pimentel, 1533. 1. 1585. 11
Ioannes Aluarez de la Vega, 1617. 11
Ioannes à Laureto, *in app.* 1.
Ioannes Ambroſius Rents, 1629. 7
Ioannes à Monte-forti, 1538. 2
Ioannes Andreas Doria, 1604. 3
Ioannes à Neapoli, vnus & alter, *in app.* 1.
Ioannes Angelus Medices, 1560. 3
Ioannes Antonius Maliuernius, 1616. 6
Ioannes Antonius Sorbellonius, 1560. 3
Ioannes Antonius Victorius, 1607. 2
Ioannes à Palma Galan, 1583. 4
Ioannes à Paterno, 1593. 3
Ioannes Armandus Cardnalis de Richelieu, 1628. 2
Ioannes Armeniacus Dux Nemoroſi, 1495. 3
Ioannes Arnault, 1610. 5
Ioannes Arragonius Card. 1480. 2
Ioannes Artigueus. V. Bernardus.
Ioannes à S. Lucido, 1520. 3
Ioannes à S. Maria, 1605. 9
Ioannes à S. Michaele, 1593. 13
Ioannes à Tropea, 1543. 2. 1550. 6. 1614. 6
Ioannes Auguſtinus Balbus, 1494. 2
Ioannes Auriæ Princeps, 1482. 3
Ioannes Baillet Altiſſiod. Epiſc. 1498. 4. 1512. 2. 1625. 3
Ioannes Bailliuy, 1590. 1
Ioannes Baluot, *ſeu potius* Balenot, 1507. 7
Ioannes Baptiſta Altouitus, 1495. 1
Ioannes Baptiſta Antonelius, 1598. 3
Ioannes Baptiſta à Saracina, 1586. 4
Ioannes Baptiſta Carbonus, 1507. 7
Ioannes Baptiſta de Baeza, 1600. 5
Ioannes Baptiſta de Crequy, 1608. 5
Ioannes Baptiſta de Piſa, 1587. 1
Ioannes Baptiſta des Bois, 1612. 7
Ioannes Baptiſta de Turchis, 1535. 2
Ioannes Baptiſta Lataracus, 1532. 2
Ioannes Baptiſta Leonius, 1608. 3
Ioannes Baptiſta Neretus, 1618. 8
Ioannes Baptiſta Saluagius Epiſc. 1601. 5
Ioannes Baptiſta Vrſinus Arch. 1539. 1
Ioannes Baptiſta Yanella, *app.* 2.
Ioannes Bardonis, 1520. 1
Ioannes Beiean, 1596. 7
Ioannes Beſſoie, 1570. 2
Ioannes Bonus, 1604. 9
Ioannes Botheanus Epiſc. 1552. 1
Ioannes Boucher, *app.* 2.
Ioannes Boulon, 1523. 2
Ioannes Bourdichon pictor. 1507. 3
Ioannes Breton, 1614. 0. 1582. 5
Ioannes Bricet, 1562. 3
Ioannes Bruno, *app.* 2. 1610. 5. 1614. 6. 1606. 4
Ioannes Calderon, 1591. 4
Ioannes Camarota Epiſc. 1592. 5
Ioannes Campus, 1616. 3
Ioannes Candel, 1499. 2
Ioannes Cannart, 1589. 4
Ioannes Caradilem Archiep. Panorm. 1532. 8
Ioannes Card. Bonzius, 1614. 2
Ioannes Card. Caſtruccius, 1586. 3. V. Protect.
Ioannes Caro, *in app.* 1

Ioannes Caſtriotus, 1612. 1
Ioannes Ceriſy, 1493. 7
Ioannes Certain, 1562. 3
Ioannes Chaillou, 1610. 5. *& in appa.*
Ioannes Chappot, 1631. 5
Ioannes Comes Arenarum, 1481. 1
Ioannes Couſin, 1624. 2
Ioannes Cuchillerus, 1572. 3
Ioannes Cyret, 1562. 5
Ioannes Daffis Epiſc. 1621. 3
Ioannes d'Amboiſe Lingon. Epiſc. 1496. item vnus & alter alius, *ibid.*
Ioannes d'Arolas, 1570. 2
Ioannes de Baudricour. Vid. Robertus.
Ioannes de Baudricour F. 1482. 6
Ioannes de Baudricour vbinam ſepultus, 1562. 5. & alibi.
Ioannes de Beaufort de Canillac, 1615. 6
Ioannes de Beauregard, 1553. 2. 1556. 1. 1559. 2. 1562. 3
Ioannes de Beauuau, 1604. 6
Ioannes de Bonſigny, 1559. 2
Ioannes de Boyer, 1509. 4
Ioannes de Caroleis, 1507. 7
Ioannes de Caſtro-franco, 1507. 7
Ioannes de Caſtro-Serrutio, 1607. 6
Ioannes de Chambes, &c. 1505. 6
Ioannes de Corilhano, 1507. 7
Ioannes de Foix Archiep. 1607. 6
Ioannes de Gaona Epiſc. 1533. 2
Ioannes de Geneue Epiſc. 1496. 1. 1504. 1
Ioannes de Groſpain, 1607. 4
Ioannes de Hailly, 1597. 2
Ioanna de Harlay, 1611. 2
Ioannes Dehem, 1559. 2
Beat. Ioannes Dei, 1550. 1
Ioannes de Imola, 1507. 7
Ioannes de la Barreda, 1602. 7
Ioannes de la Cerda Comes Methymnæ-Cœli, 1502. 5
Ioannes de la Charité, 1499. 2
Ioannes de la Cour, 1585. 10
Ioannes de la Croix Epiſc. 1610. 5. 1612. 8
Ioannes de la Foſſe, 1610. 5
Iannes de la Nuza, 1576. 1
Ioannes de la Rochefoucault, 1582. 9.
Ioannes de la Rue, 1509. 4
Ioannes de las Cabeças, 1617. 11
Ioannes de Laſſe, 1607. 6
Ioannes de la Trimouille Pictau. Epiſc. & Card. 1500. 1
Ioannes del Cornal, 1576. 1
Ioannes de Lebera, 1596. 2
Ioannes de Lenoncour, 1588. 4
Ioannes de l'Eſpinay, 1507. 7
Ioannes della Rocca, *in app.* 1.
Ioannes de Longueioüe, 1616. 9
Ioannes de Lucena, 1596. 6
Ioannes de Lucillento, 1507. 7
Ioannes de Maio, 1607. 1
Ioannes de Mayda, 1604. 4
Ioannes de Mongober, 1507. 7
Ioannes de Mylis, *in app.* 1.
Ioannes de Ortega, 1614. 11
Ioannes de Pharias, 1553. 2
Ioannes de Puio, 1609. 5
Ioannes de Quirinis, 1586. 4
Ioannes de Ramburc, 1499. 2
Ioannes de Reyroles, *app.* 2.
Ioannes Ribera Archiep. 1593. 10. 1604. 9
Ioannes de Salamanca, 1582. 5
Ioachimus d'Eſtain Epiſc. 1632. 2
Ioannes Deſtrac, 1607 6
Ioannes de Vallepeigna, 1532. 1
Ioannes de Vieux-pont Epiſc. 1588. 2
Ioannes de Viruega, 1578. 4
Ioannes de Vrrea, 1576. 1
Ioannes de Xeres, 1544. 1
Ioannes Deza Epiſc. Cordub. 1511. 1
Ioannes Diſmas Loris. V. Diſmas Loris.
Ioannes Domballe, 1610. 5
Ioannes Dominicus Quadro, 1625. 4
Ioannes Dominicus Zacius Terdonenſis Epiſc. 1517. 2
Ioannes du Bellay, 1551. 2. 1553. 2. 1560. 2
Ioannes du Boſquiel des Planques, 1618. 3
Ioannes du Bourg, 1618. 6
Ioannes du Buiſſon, 1623. 20
Ioannes du Ioncquoy, 1614. 2
Ioannes du Pont, 1503. 2
Ioannes Durelle, *app.* 2.
Ioannes du Rozier, *app.* 2
Ioannes Feltonus, 1588. 8
Ioannes Ferdinandez de Caceres, 1510. 1
Ioannes Fernandez Pacheco, 1608. 1. 1610. 5
Ioannes Ferrerius Arch. 1582. 3
Ioannes Firminus à Veteri-monte, 1585. 12
Ioannes Foës, 1604. 6
Ioannes Franciſcus de Arenis, 1481. 1. 1516. 4
Ioannes Franciſcus de Binans, 1607. 4. 1613. 7
Ioannes Franciſcus Bordinus, 1599. 1
Ioannes Fráciſcus de Gondy Archiep. 1630. 5
Ioannes Franciſcus de Villalua, 1551. 4
Ioannes Franciſcus Mitte, &c. 1623. 21
Ioannes François, *app.* 2.
Ioannes Franſſure, 1600. 1
Ioannes Geneuois, 1502. 2
Ioannes Germain, *app.* 2
Ioannes Gonçalez Solorçano, 1561. 4
Ioannes Grojan, 1604. 6
Ioannes Groſſier, 1562. 3
Ioannes Guillaume, 1509. 4
Ioannes Iacobus Couruoiſier, *app.* 2.
Ioannes Iannetinus, 1541. 2
Ioannes Imp. Orient. 1435. 2
Ioannes Iſnardus, 1609. 6
Ioannes Italianus, 1554. 2
Ioannes Iudas, 1562. 3. 1564. 1. 2. 1559. 2
Ioannes Iulian, 1550. 2. 1553. 2. 1573. 3
Ioannes Kermarec, 1630. 1
Ioannes l'Afrique, 1608. 4
Ioannes le Ieune, *app.* 2.
Ioannes le Iourneur, 1499. 2
Ioannes Ludouicus de Nogaret, &c. 1619. 1.
Ioánes Luſitanus eius obit. & laudatio, 1570. 5
Ioannes Maiſonat, 1570. 8
Ioannes Malderus Epiſc. 1614. 6
Ioannes Malras, 1550. 2. 1553. 2. 1555. 3
Ioannes Manuel Perez de Guſman, 1605. 9
Ioannes Manricus de Lara, 1493. 6

Ioannella Maramontia, 1534. 3.
Ioannes Maria de Monte Card. 1551. 3
Ioannes Maria Sfortia, 1494. 2
Ioannes Martinez à Lerma, *in app.* 1.
Ioannes Martinez, 1550. 2. 1559. 2. 1582. 5
Ioannes Mercator, 1557. 2
Ioannes Morales, *app.* 4
Ioannes Morhier, 1493. 7
Ioannes Morel, 1623. 23
Ioannes Muuarus, *in app.* 1
Ioannes Naſſauius, &c. 1627. 3
Ioannes Nicolai, 1623. 24
Ioannes XXII. Pap. 1416. 1. 1609. 2
Ioannes Pelletarius, 1559. 3
Ioannes Perrin, 1631. 3
Ioannes Piña de Celis, 1604. 1, 1605. 2. 1617. 10. 1630. 1
Ioannes Piobano, 1607. 10
Ioannes Pizzullus, 1623. 4
Ioannes Ponce de Leon, 1605. 10
Ioannes Pontier, 1622. 9
Ioannes Porcelletus Epiſc. 1590. 1 1609. 1. & alibi.
Ioannes Portal, 1559. 3
Ioannes III. Portugal. Rex, 1535. 4
Ioannes Prieur, 1610. 5. & alibi.
Ioannes Quentin, 1493. 7. 1496. 1. 2. 1506. 1. mors eius & elogium, 1507. 4
Ioannes II. Rex Caſtellæ, 1416. 1
Ioannes Rodrigo à S. Marina, 1629. 5
Ioannes Romero, *in app.* 1599. 3
Ioannes Ropitel, 1562. 7. 1578. 3. 1580. 7
Ioannes Rouſſeau, 1507. 7
Ioannes Royal, 1612. 9
Ioannes Saluiati Card. 1519. 2
Ioannes Salut, 1574. 2. 1583. 6. eius obit. & laudatio, 1594. 5
Ioannes Sarſali Epiſcopus Cariatenſis, 1512. 2
Ioannes Sauuage, 1614. 6. 1616. 4. 1624. 1. 1630. 3
Ioannes Signoret, 1592. 1. 1604. 12. 1511. 1
Ioannes Soupplis, *in app* 1.
Ioannes Standonk, 1493. 7. 1496. 1. eius obitus, &c. 1504. 4
Ioannes Sutoris. Vid. Generales, &c. & 1533. 1
Ioannes Tachereau, 1621. 4
Ioannes Telez Giron, 1546. 1548. 4. 1551. 5. 1555. 2. 1556. 2
Ioannes Teres Archiep. 1582. 3
Ioannes Thalamonis, 1507. 7. 1508. 1. 1511. 1
Ioannes Theutonicus, 1507. 7
Ioannes Thierry, 1530. 2. 1531. 1
Ioannes-Thomas Strata, 1613. 6
Ioannes Trahan, 1562. 5
Ioannes Triplot, 1619. 6. 10
Ioannes Triſtanus à Francia, 1607. 7
Ioannes Triuiſanus Patriarch. 1586. 4
Ioannes Vegel lapidibus obruitur, &c. 1569. 3. *in app.* 1.
Ioannes Verdier, 1621. 9
Ioannes Vicecomiti, 1494. 2
Ioannes Villanus, *in app.* 1.
Ioannis à Genuâ miraculum, 1481. 2
Ioannis à Roccâ conuerſio, 1460. 1. de eod. 1483. 2. 1504. 2. 1507. 7. obit. & elog. 1514. 7
Iodocus de Halluyn, 1503. 3
Iodocus Venti, 1503. 2
Iolanda de Baſſompierre, 1609. 1
Iolanda Burgunda, 1607. 7
Ioſeph à Meſſana, 1607. 8
Ioſeph Piug Eſteue, &c. 1578. 5
Ioſephus à S. Lucia, *in app.* 1.
Ioſephus Muñoz, 1548. 5
Ioſephus Seſſe, 1580. 2
Ioſephus Tellierus, 1566. 2. 1568. 1. 1570. 1. 1578. 3. 1581. 2. 1596. 2. 1613. 9
Ioſephus Torres à ſectariis confoſſus, 1593. 12
Ioſephus Victor Thibault, *app.* 2.
Iſaacius Caignet, 1517. 2. 1520. 1. *in app.*
Iſabella Clara Eugenia Belgar. Prin. 1616. 4
Iſabella de Babou, 1610. 5
Iſabella del Caſtillo, 1561. 4
Iſabella de Leyua, 1602. 1
Iſabella de Toledo, &c. 1571. 1
Iſabella du Moncel, 1600. 1
Iſabella Ioanna Moncon, 1604. 9
Iſabella le Peutre, 1610. 5
Iſabella Regina Neapolis, 1504. 3
Iſabella Sciarata, 1532. 8
Iſabella Valeſia Reg. Hiſpan. 1561. 4
Iſidorus Balteamus, *in app.* 1.
Iſidorus à Maida, *app.* 2.
Iſidorus à Meſſana, *app.* 2.
Iſidorus Samblaſius, 1593. 10. 1596. 2
Iudæis progeniti qui poſſint recipi ad habitum, &c. 1583. 7
Iuditha de Meſme, 1633. 1
Iulia Arragonia, 1533. 2. 1534. 2
Iulia Cybo, 1561. 4
Iuliana Ala, 1611. 8
Iulianus à Genuâ, 1530. 2
Iulianus de Regina, 1512. 2
Iulianus de Ruuere, 1604. 5
Iulianus Hurtado, 1547. 3
Iulianus le Goix, 1616. 4
Iulianus Ruuereus Card. Pontifex futurus prædicitur, 1482. 5
Iulianus Ruuereus Card. & B. P. de eo prædictio, 1505. 3
Iulius à Paula, 1581. 1. 1584. 1
Iulius Cicala, 1593. 3
Iulius II. Pont. Max. eius electio, &c. 1505. 3. Priuilegia Ordini ab eo facta, 1505. 4. Vid. Iulianus Ruuereus. Approbat Regulam & Correctorium, 1506. 2. Multa priuilegia & gratias elargitur, 1506. 3. 4. 6. 1507. 2. 9. 10. 1508. 3. 6. 1511. 2. 1512. 2. eius mors & elogium, 1513. 2
Iulius III. Pont. 1551. 3. confirmat priuilegia, &c. 1553. 1. obit. 1555. 6
Iulius Taonus, 1633. 3
Iulius Vertura, 1606. 1
Iuſſanum Monaſterium, 1607. 3
Iuſti nomen Turnoniorum, 1611. 2

L.

LAc miraculoſum B. V. 1533. 1
Lælius Cauda, 1615. 4
Lamelotus (fortè Lancelotus) Alamandius, 1503. 2
Lampadis miraculum, 1561. 4
Lampas oleo per miraculū exundans, 1561. 5
Lancelotus Grognier de Vaſſé, 1623. 2
Landomina de Iordanis, 1593. 1
Laudunenſis Curiæ Cappella regia, 1609. 2
Lauduni Conuentus, 1609. 2
Laura Palmeri, 1550. 2
Laurentia Claromontia, 1606. 7
Laurentia Franciſca d'Ourſans, 1607. 4
Laurentius à Bernalda, 1539. 1
Laurentius à Clauo, *in app.* 1. & 2. 1516. 4
Laurentius Alamandius Epiſc. Grationopol. fundat Conuentum Toloſanum, 1490. 1. 1503. 2. Gratianopolitan. 1499. 1
Laurentius Alamandius Epiſc. Grationop. opem B. P. N. expetit, 1489. 1
Laurentius de Monte-alto, 1584. 1
Laurentius de Butbach, 1618. 1
Laurentius de las Infantas, 1617. 11
Laurentius de Pereynis, 1623. 3. 13. & alibi.
Laurentius Fardela, 1608. 1
Laurentius Geneuois, 1502. 2
Laurentius Maioli, 1614. 6
Laurentius Puccius Card. 1513. 10. Vid. Protectores.
Laureti Prouincia, 1626. 5
Legionis Conuentus, 1617. 4
Leo Albertus D. Luxemb. 1627. 1
Leo X. Pontif. 1513. 5. multa priuilegia & gratias concedit, 1513. 5. 8. 9. 1516. 2. 1518. 4. 5. 1519. 1. 4. 1521. 1. 2. B. P. N. beatis adnumerat, 1513. 7. Canonizat. 1519. 2. Mors eius & elogium, 1521. 3
Leo XI. 1605. 8
Leodij Conuentus, 1618. 1
Leonæ S. Pauli Conuentus, 1622. 1
Leonardus Barbier, *in app.* 1.
Leonora Auſtriaca, 1591. 8
Leonora de Paz, 1561. 4
Leonora Medicis, 1591. 8
Leonora Viſina, 1610. 5
Leonorius d'Eſtampes, &c. Epiſc. 1616. 1
Leontij Conuentus, 1584. 1
Leopoldus Auſtriachus Archidux, 1629. 6
Leuantij Conuentus, 1603. 7
Liberius Gentilis à Rauenna, *app.* 2
Libonati Conuentus, 1610. 3
Linguæ-groſſæ Conuentus, 1584. 1
Longobardi Conuentus, 1600. 3
Loræ Conuentus, 1559. 1
Loyſius Romeus benefactor Conuentus Coriliani, 1458
Lucas à Caſtania, 1584. 1
Lucas Alamanni Epiſc. 1599. 2
Lucas Antonius Card. Virilis, 1633. 4
Lucas de Regina, 1507. 7
Lucia de Luſſé, 1610. 5
S. Luciæ Virginis Vita, 1625. 2
Lucia Spinella, 1580. 5
Luciferi-fani Conuentus, 1593. 8
Lucius Card. Sanſeuerinus, 1616. 4
Lucretia Borgia, 1532. 2
Ludouica à Lotharingia, 1610. 5
Ludouica à Sabaudia B. P. ſtudioſa, &c. 1507. 3. 1516. 1. eius obitus, 1531. 2
Ludouica à Sabaudia Pleſſiacenſem Eccleſiam augendam curat, 1489. 2
Ludouicæ à Sabaudia votum pro ſuſcipienda prole, 1493. 9
Ludouica Borbonia ſuſceptæ prolis voto obligata, &c. 1489. 2
Ludouica de Beon, 1619. 2
Ludouica de Braus, 1624. 2
Ludouica de Combault, 1617. 14
Ludouica de Luxembourg, 1619. 2
Ludouica de Mommorency, 1611. 2
Ludouica de Radeual, 1590. 1
Ludouica de Vintimiglia, 1619. 8
Ludouica Gideni, *in app.* 1.
Ludouica Rochon, 1610. 5
Ludouica Valentin D. 1507. 1
Ludouica Vul, 1544. 1
Ludouicus à Criptaliis, 1593. 6
B. Ludouicus Alamandius Arch. Arelat. & Card. 1490. 1
Ludouicus Alemaïn, 1507. 5
Ludouicus à Granata, *in app.* 1
Ludouicus à Lotharingia Princ. Falcoburgi, 1615. 2
Ludouicus à Monopoli, 1617. 1
B. Ludouicus Bertrandus, 1556. 3
Ludouicus Buignet, 1509. 4
Ludouicus Card. à Lotharingia, 1572. 1
Ludouicus Chenet, *app.* 2.
Ludouicus Corneio, 1582. 1
Ludouicus de Agno, 1516. 4
Ludouicus de Berlaymont Arch. 1614. 6
Ludouicus de Cannizares Epiſc. 1617. 16
Ludouicus de Cardenas, 1539. 2
Ludouicus de Chiconneau, 1617. 15
Ludouicus de Eſpinoſa, *in app.* 1.
Ludouicus de Halluyn, 1503. 3
Ludouicus de la Guiche, &c. 1623. 20
Ludouicus de la Pouſtoie, 1616. 1
Ludouicus de Quero, 1617. 11
Ludouicus de la Riuiere, 1606. 5. & alibi.
Ludouicus de Hedouuille de Sandricour, 1498. 5
Ludouicus de Tournon, 1611. 2
Ludouicus de Vaudetart, 1610. 5
Ludouicus de Vornay, &c. 1609. 2
Ludouicus Dinet Epiſc. 1622. 4
Ludouicus Dony d'Atticby, 1610. 5. 1630. 2. (&c.
Ludouicus du Chaine Epiſc. 1625. 6
Ludouicus Elziar, 1602. 3
Ludouicus Flamicus, 1507. 7
Ludouicus Foy, 1617. 14
Ludouicus Frizon, 1609. 2
Ludouicus Gonzaga Dux. 1573. 1
Ludouicus Guillaud, 1596. 3
Ludouicus Hoſpitalius Vitriacus, 1610. 5

Ludouicus Iuſteau Regulæ confirmandæ procurator, 1506. 2. 1507. 7. 1508. 1. in app. 1.
Ludouicus Laſo de la Vega, 1493. 6
Ludouicus le Puel, 1631 1
Ludouicus Malherbe. Vid. Dominicus.
Ludouicus Michaud, 1610. 6
Ludouicus Morales, 1561. 3
Ludouicus II Rex Neapolis, 1416. 1
Ludouicus VII. R. Vicennenſis domus fundator, 1585. 10
Ludouicus X. R. 1600 4
Ludouicus XI. Rex B. P. N. expetit, 1481. 3. 1482. 1. excipit, 1482. 5. moritur inter manus B. V. 1483. 1
Ludouicus XII. 1498. 2. eius in Ordinem noſtrum affectus & beneuolentia, ibid. 3. alia de nouo priuileg. concedit, &c. 1500. 2. Regulam curat approbari, 1501. 1. confirmatio priuileg. ab eodem, 1502. 3
Ludouicus XIII. Rex, & ab eo data & conceſſa, 1610. 5. 1611. 7. alibi ſæpius.
Ludouicus Rohannius ob ſuſceptam prolem voti reus, &c. 1489. 2
Ludouicus Trimullius, 1507. 1
Ludouicus Valeſius, 1610. 5
Ludouicus Valeſius Aleſius, 1617. 7. qui ſup.
Lugduni Conuentus, 1552. 1
Lunæ-villæ Conuentus, 1620. 4
Luteciæ Pariſiorum Conuentus, 1610. 5

M

Magdalena de Beauuau, 1604. 6
Magdalena de Clermont, &c. 1617. 24
Magdalena de Lagnet de Cauſans, 1606. 4
Magdalena d'Eſcoubleau de Sourdis, 1617. 14
Magdalena Giron, 1555. 2
Magdalena Marchant, 1610. 5
Magdalena Rupiſucaldia, 1611. 2
S. Maginus, 1591. 1
Mahometus II. Turcar. Imp. 1447. 2. 1480. 1. 1481. 1
Maidæ Conuentus, 1471. 1
Maioricæ Conuentus II. 1596. 4. 1584. 1
Malacæ Vexillum S. P. N. Imagine ab vna parte impreſſum, 1493. 6
Malacæ obſidio, 1487. 2
Malacenſis Conuentus donatio, 1492. 2. progreſſus, &c. 1493. 6
Mancеræ Conuentus, 1602. 1
Mantuæ Conuentus, 1591. 8
Manuel II. Imp. Orient. 1416. 1
Maphæus Barberinus, 1611. 1
Marateæ Conuentus, 1603. 5
Maratij Conuentus, 1623. 13
Marcellus Orlandus, app 2
Marcellus Palmerius, 1526. 2. 1538. 2. 1544. 1
Marcellus II. P. 1555. 6
Marchæ-villæ Conuentus, 1621. 1
Marcopolis Conuentus, 1623. 7
Marcus Antonius Burgeſius, 1605. 8
Marcus Antonius de Ceruis, 1583. 1
Marcus Antonius de Iordanis, 1593. 1
Marcus Antonius Feſtineſius, 1583. 1
Marcus Breton, 1599. 4
Marcus Centurion, 1562. 2
Marcus Hiſpanus, 1507. 7
Marcus Antonius Muretus, 1585. 7
Marcus Antonius Nodinot, 1624. in Elog. Cam. XII.
Marcus à S. Hieronymo, 1605. 6
Marcus de Noa, 1586. 1
Marcus Senogallienſ. Epiſc. &c. 1535. 4
Marcus Vigerius Card. 1507. 7. 1508. 1. mors eius & elogium, 1516. 8
Mare magnum à Iulio II. editum, 1506. 6
Margareta de Baudricourt, 1496. 1
Margareta de Lemus, 1493. 6
Margareta Gonzaga, 1590. 1
Margareta Saunier, 1532. 2
Margarita à Prouincia R. 1607. 7
Margarita Auſtriaca à Cruce, 1613. 4
Margarita Palæologa, 1573. 1
S. Maria à finibus terræ magnæ deuotionis locus, &c. 1612. 1
Maria à Luxemburgo, 1589. 3
Maria à Montenigro, in app. 1.
Maria à S. Georgio, 1532. 8. 1595. 5
Maria à Trinitate, 1539. 4
Maria Auſtriaca Hung. Reg. 1629. 6
Maria Barbara de Haraucourt, 1598. 2
Maria Borbonia Mompenſiera, 1603. 5
Maria Bouhier, 1610. 5

B. MARIÆ V. dicati Conuentus.

Abbatiſuillæ.
Alaquazij.
Albæ-terræ.
Ambaſiæ.
Ambiani.
Anconæ.
Anoiæ.
Aquarum-Sextiarum.
Arboſij.
Arelatis.
Auallonis.
Auinionis.
Baſſingij.
Belliregardi.
Belnæ.
Biterrarum II.
Blauiæ.
Bomeriarum.
Bracancacuriæ.
Briatici.
Brunduſij.
Bruxellæ.
Cabilonis.
Camarenæ.
Campaniæ.
Capuæ.
Carnoti.
Caſtelliarum.
Caſtillionis.
Caſtri-Ioannis.

Caſalij.
Cauæ.
Cirellæ.
Ciuitatis.
Codicori.
Conilij.
Cordubæ.
Cremonæ.
Cryptaliæ.
Dieppæ.
Diuionis I. & II.
Dolæ.
Draguignani.
Drepani.
Fori-Segusianorum.
Freſnedæ.
Galeſij.
Gallipolis.
Guichiæ.
Guiſiæ.
Libonati.
Linguæ groſſæ.
Longobardi.
Lugduni.
Lutetiæ.
Maioricæ.
Mancetæ.
Manæ.
Marchæ-villæ.
Martæ.
Maſſiliæ.
Matiſconis.
Matriti.
Mediolani.
Metis.
Molini.
Montis-alti.
Montis-merulæ.
Muchiameli.
Nanceij I. & II.
Nardi.
Neapolis II. & III.
Nigeonis.
Noti.
Nuceriæ.
Ondaræ.
Ornati.
Paterni.
Pictauij.
Planiaci.
Populationis Cazallæ.
Porrenarum.
Rethelij.
Rhemorum.
Romani.
Romontij.
Rothomagi.
Rupellæ.
Ruſſilionis.
Salerni.
San-Arpini.
San-Blaſij.
San-Chamondi.
San-Georgij.
San-Stephani.
Segobiæ.
Seminaræ.
Spinæ.
Tarenti.
Thermarum.
Tinellæ.
Tornaci.
Tropeæ.
Tullini.
Valentiæ in Gallia.
Valetæ.
Venafci.
Veſontionis.
Vicennarum.
Viterbij.
Vvarnouij.
Ximenæ, de quibus ſuis locis.
B. Mariæ Virg à Victoria Imago, 1493. 6

B. MARIÆ à Victoria dicati Conuentus.

Albalatæ.
Aſtygis.
Azalcazarij.
Biatiæ.
Caſcanti.
Cæſarauguſtæ.
Cordubæ.
Granatæ.
Hiſpalis.
Malacæ.
Matriti.
Panormi II.
Portus S. Mariæ.
Xabeæ.
Xeræ, de quibus ſuis locis.
Mariæ Virg. inſignis apparitio, 1518. 8
Maria de Arce, 1593. 15
Maria de Barionueuo, 1556. 4
Maria de la Cueua, 1546. 1556. 2
Maria de la Sauſſaye, 1614. 8
Maria Denets, 1600. 8
Maria de Valençuela, 1495. 5
Maria de Xaraua, 1578. 4
Maria du Drac, 1590. 3
Maria Galland, 1621. 4
Maria Georgeau, 1610. 5
Maria Gomez, 1562. 4
Maria Grumi, 1532. 8
Maria Laſſo, 1561. 4
Maria le Febure, 1610. 5
Maria Medicæa. V. Bleſar. Engoliſm. Cæſarod. Conuent. & alibi.
Maria Medicæa Reg. 1573. 3. 1610. 5
Maria Melendez, 1561. 4
Maria Mendez de Soto maior, 1617. 11
Marianus Carnoualicus, *in app.* 1.
Marianus Malagrinus, 1586. 7
Marianus Perbenedictus Card. S. Camerino, 1605. 8
Maria Pharaone, 1604. 13
Maria Pingré, 1517. 2
Maria Ruiz, 1561. 3

Maria Seſſe, 1580. 2
Maria Verſoris, 1610. 5
Maria Vertix, 1576. 1
Maria Xaramillo, 1518. 6
Marinus de Quirinis, 1586. 4
Marinus Mertennus, *app.* 2.
Marinus Piballeau hæretic. imp. 1562. 5
Marſalæ Conuentus, 1585. 2
Martæ Conuentus, 1574. 1
Martialis de Vicinis. Vid. Generales.
Martialis de Vicinis Ordinem profitetur, 1487. 2. 1507. 7
Martinæ Conuentus, 1608. 3
S. Martinus ab hæreticis crematur, 1562. 5
Martinus à Toleto, *in app.* 1.
Martinus Condognatus, 1519. 3
Martinus de Bolea. 1576. 1
Martinus de Cardenas, 1606. 3
Martinus de Villagomez, 1605. 2
Martinus Dupro, 1573. 4
Martinus Heriſſé, 1624. in Elog. Cam. 11.
Martinus Roſſellus, 1570. 2. 1629. 1
Martinus Sanz, 1606. 13. 1591. 2
Martinus Thomas, 1609. 8
Martinus Vermujos, *in app.* 1.
Martyres apud Sammathanum, 1533. 3
Martyrum Guadicenſium Inuentio, 1612. 16.
Maſſæ Conuentus, 1586. 6
Maſſiliæ Conuentus, 1594. 1
S. Mathanus Scotus, 1533. 3
Mathildis Durre de Theſſieres, 1616. 5
Mathurinus Aubert, 1550. 2. 1553. 2. 1556. 1 1559. 2
Mathurinus Aubert Viſitator Apoſtolicus, 1566. 1. Generalis, 1575. 1
Mathurinus Marchand, 1621. 4
Mathurinus Romegas, 1495. 1
Mathurinus Thabourdeau, 1507. 7
Matiſconis Conuentus, 1622. 4
Matriti Conuentus, 1561. 4
Matthæus à Celico, *in app.* 1.
Matthæus Arnault, 1559. 2
Matthæus à S. Seuerino, 1607. 2
Matthæus Bordier, 1583. 6
Matthæus de Anconâ, 1581 2
Matthæus Liſon, 1580. 1
Matthæus Martin, *app.* 2.
Matthæus Michel, 1507. 7. 1508. 2. 1511. 1. *in app.*
Matthæus Valles, 1518. 6
Matthias Chico, 1608. 7. 1611. 2
Matthias Chiricus, 1555. 4
Matthias Houius Archiep. 1615. 3
Mauri Hiſpaniâ pulſi. 1487. 2
Maximilianus à Gandauo, &c. Epiſc. 1618. 3
Maximilianus D. Bauariæ, 1629. 2
Maximilianus de Belleforiere, 1633. 1
Maximilianus de Grillier, 1582. 4
Maximinus de Villars, 1629. 18
Maximilianus Liechtenſtenius, 1629. 12
Mediolani Conuentus, 1547. 1
Melchior Card. Cleſelius, 1629. 7
Melchior de Fourbin, 1602. 1
Melchior de los Reyes, *in app.* 1.
Melchior de Molina, 1561. 4
Melchior de Spinoſa, 1602. 1
Melchior de Vega, 1561. 4
Melchior Guerrerius, 1513. 11
Melchior Mitte de Miolans, 1623. 21
Melchior Ximenes, 1565. 1. 1614. 10
Melitelli Conuentus, 1617. 2
Mencia de Salcedo, 1556. 4
Mencia Manuël, 1502. 5
Mendicantibus noſtri aſcribūtur, &c. 1567. 4
Mendicantium religioſorum perfectio, 1518. R. S.
Meſſanæ Conuentus, 1503. 1. 1623. 15
Metarum, *ſeu* Metis Conuentus, 1604. 6
Methymnæ Sidoniorum Conuentus, 1579. 5
Michael à Ieſu, 1551. 4
Michaël à Meſſana, 1596. 2
Michaël à Neapoli, 1602. 5
Michaël Antonius Guerrier, 1552. 1
Michaël Camart, 1624. in Elog. Cam. 11.
Michaël Carafa, 1584. 1
Michael de Buciaco Bituric. Archiep. 1507. 1
Michaël de la Nouë, 1624. in Elog. Cam. 11.
Michaël de Rodenas, 1591. 1
Michaël du Guaſt, 1502. 4
Michaël Eſcolanus, 1580. 3
Michaël Fretay, 1517. 2. 1520. 1. 1532. 1
Michaël Ghiſlerius Card. Alexand. 1559. 2
Michaël Grillo, *in app.* 2.
Michael Lambert, 1630. 1
Michaël le Comte, 1514. 1. 1518. 1. 1523. 2
Michaël Leuamis, 1633. 3
Michaël Palmarola, 1591. 1
Michaël Particellius, 1610. 5
Michael Paſſarellus, 1584. 1.
Michael Pellicus, *in app* 1.
Michael Quenaldus, 1610. 11
Michael Sanchez, 1544. 1
Michael Saracenus, 1613. 5
Michael Tantilo, 1608. 2
Minimi Pœnitentes, 1614. 2
Minimorum nomen Ordo Regulæ, &c. in *appar.* 1493. 1. 4
Minoriſſæ Conuentus, 1629. 14
Miracula in natiuitate B.P.N. 1416. 6
Miraculorum probatio qualis eſſe debeat, 1518. R. S.
Miraculum quid ſit, 1518. R. S.
Miſſarum reductio Generali permiſſa, &c. 1508. 3. 1513. 9
Miſſio in Hiſpaniam, 1487. 2
Modeſtiæ laudatio, 1518. R. S.
Molini Conuentus, 1613. 26
Monachij Conuentus, 1629. 9
Monaſterium Tertiariarum aliquando erectum, 1539. 4
Monetæ adulterinæ in campanam conflatæ, 1464. 2

MONIALES.

Abbauillenſes, 1621. 6
Aletianæ, 1524. 3
Anticarianæ, 1601. 1
Archidonenſes, 1551. 5
Aſtygitanæ, 1509. 5
Barcinonenſes, 1629. 15

Biatianæ, 1561. 5
Cordubenſes, 1535. 3
Hiſpalenſes II. 1593. 9
Illiturgitanæ, *ſeu* Anduxarēſes, 1495. 5. 1505. 10. 1506. 5
Legionenſes apud Fontes, 1548. 5
Meſſanenſes, 1596. 2
Panormitanæ, 1532 8. 1548. 7
Trianenſes, 1548. 5
Xerenſes, 1524. 6
Moniales cantare poſſunt ad Miſſas, 1532. 4
Moniales primùm in Italiam introductæ, 1532. 8
Monialium Monaſteria ingredi qui poſſint, &c. 1532. 4. qui non, 1536
Monopolis Conuentus, 1530. 2
Montis-alti Conuentus, 1516. 5
Montis-fortis Conuentus, 1623. 9
Montis-Gaugerij Conuentus, 1502. 4. 1517. 1
Montis-leonis Conuentus, 1604. 4
Montis-Merulæ Conuentus, 1606. 4
Montis-Sorellij Conuent. donatur, 1505. 6
Montium in Hannonia Conuentus, 1618. 2
Moronis Conuentus, 1584. 5
Mortuaci, *ſeu* Mortuæ-aquæ Conuentus, 1618. 1
Motrilij Conuentus, 1580. 1
Muchiameli Conuentus, 1605. 1
Mulieribus ingreſſus in Conuentus noſtros quatenus licitus, 1508. 6
Muri Conuentus, 1596. 2
Muſſipontis Conuentus, 1632. 1
Mutinæ Conuentus, 1588. 3
Mylis Conuentus inſtituitur, 1464. 2. ibidem conditur Ioannes à S. Lucido, 1520. 3

N.

NAnceij Conuentus, 1590. 1. 1609. 4
Nannetis Conuentus, 1589. 3
Narbonæ Conuentus, 1570. 2
Nardi Conuentus, 1612. 3
Neapolitanus Conuentus S. Ludouici, 1482. 2. 1487. 2. 1520. 2. 1532. 3. 1533. 1
Neapolis Conuentus II. & IV. 1574. 1. 1595. 3
Neruij Conuentus, 1606. 2
Niciæ Conuentus, 1602. 3. 1633. 3
Nigeo, 1589. 3. V. Nigeonenſis Conuentus.
Nigeonenſis Conuentus ad Lutetiam, 1493. 7. Eccleſiæ benedictio, &c. 1506. 1
Nigeonenſis Conuentus progreſſ. &c. 1527. 2
Nicolaa de Lenoncour, 1575. 3
Nicolaa l'Eſguillier, 1582. 4
Nicolaa Lotharingiæ Duciſſ. 1590. 1
Nicolaus à fonte, 1541. 2
Nicolaus à S. Lucido, *in app.* 1
Nicolaus Bethune, 1514 1. 1517. 2. *in app.* 1.
Nicolaus Boucher Epiſc. 1575. 3
Nicolaus Bouſmard Epiſc. 1575. 3
Nicolaus Cheſneau, 1572. 1
Nicolaus Chicon, *app.* 2.
Nicolaus Coeffeteau Epiſc. 1616. 5. 1620. 3
Nicolaus Danes, 1551. 1. 1565. 2
Nicolaus de Alexio, *in app.* 1. *& in appar.*
Nicolaus Courtois, 1632. 5
Nicolaus de Caſtillo, 1633. 2
Nicolaus de Chriſtianis, 1582. 7. 1586. 4. 1596. 2
Nicolaus de Fliſco Card. 1519. 2
Nicolaus de la CouſtureEbron. Epiſc. 1504. 1
Nicolaus de la Croix, 1621. 5
Nicolaus de Motula, 1550. 2
Nicolaus de Neuuille de Villeroy, 1585. 10 1610. 5
Nicolaus de Remna, 1603. 8. 9
Nicolaus de Rieux, 1616. 4
Nicolaus des-Voiſins, 1506. 1. 1507. 7
Nicolaus de Thou Epiſc. 1616. 1
Nicolaus du Cloud, 1550. 2. 1556. 1
Nicolaus du Moulin, 1632. 1
Nicolaus du Pont, *app.* 2.
Nicolaus Ficquet, 1571. 1. 1573. 1. 4. 1574. 1
Nicolaus Foubelin, *in app.* 1.
Nicolaus Frizon, 1609. 2
Nicolaus Gaffé, *in app.* 1.
Nicolaus Geruais, 1585. 10
Nicolaus Girault, *app.* 2.
Nicolaus Gulinilus, 1574. 1
Nicolaus Hoſpitalius Vitriacus, 1610 5
Nicolaus Iacquart, 1617. 15
Nicolaus Iannot, *app.* 2
Nicolaus Iuan Eremita, 1532. 2
Nicolaus Iuletus, 1609. 4. 1632. 1
Nicolaus le Begue, 1617. 14
Nicolaus le Iay, 1610. 5
Nicolaus l'Eſguillier, 1582. 4. 1610. 5. 1621. 6
Nicolaus Leſné, 1610. 5
Nicolaus le Vaſſeur, 1499. 2
Nicolaus Longis, 1610. 5
Nicolaus Papelartus, *in app.* 1.
Nicolaus Perrenotus, 1607. 4
Nicolaus Perrin, 1559. 2
Nicolaus Pieaume Epiſc. 1575. 3
Nicolaus Peruccius Epiſc. 1578. 2
Nicolaus Randanus, 1581. 2. 1588. 5
Nicolaus Riccardus, 1598. 4
Nicolaus Richardus, 1588. 4
Nicolaus Salerni Princeps, 1561. 4
Nicolaus Sanguin Epiſc. 1627. 2
Nicolaus Sprouerius de Roſis, 1512. 2
Nicolaus Virion, 1614. 5
Nicoſiæ Conuentus, 1613. 6
Nicoteræ Conuentus, 1593. 11
Noaleij Conuentus, 1556. 4
Nolæ Conuentus, 1593. 4
Nomenij Conuentus, 1616. 5
Nonius Grogeno, 1581. 7
Noſiaci Conuentus, 1581. 2
Noti Conuentus, 1623. 10
Nuceriæ Conuentus, 1586. 5
Nuſſus de Miraclé, 1495. 6
Nympha Scholaro, 1532. 8. 1548. 7

O

OBſidio & victoria Malacæ, 1487. 2
Octauiani Conuentus, 1618. 4
Octauianus Arcimboldus Arch. Mediol. deſignatus,

deſignatus, 1506. 2
Octauius Bufalo, 1585. 9
Octauius Farneſius, 1574. 1. 1581. 1
Octauius Gamaleiij C. 1623. 22
Octauius Ponzo, 1595. 4
Officij diuini defectus poſt mortem compenſati, &c. 1539. 2
Officium Nominis Ieſu, 1542. 2
Ogerus Loncinus, 1618. 1
Oleum miraculoſum, 1561. 3. 1562. 4
Oliua Incorbeira, *in app.* 1
S. Oliua Panormitana, 1518. 10
Oliuarius Chaillou, 1610. 5
Oliuarius le Febure, 1610. 5. & alibi.
Oliuarius le Pretieux Sidoniæ Epiſc. 1502. 4
Oliuarius Maillardus, 1493. 6
Oliueræ Conuentus, 1583. 4
Ondaræ Conuentus, 1611. 5
Oppedæ Præſes, 1574. 3
Oppidi Conuentus, 1610. 1
Orbitelli Conuentus, 1582. 7
Ordinationes Superiorum tenent donec reuocentur, 1544. 2
Ordo Vallis-Scholarium, 1609. 2
Ornaci Conuentus, 1607. 4
Ornatenſes in B. P. N. pij, &c 1607. 4
Oſtuni Conuentus, 1623. 16
Otho Aquit. Dux, 1600. 4

P

PAchecij Conuentus, 1608. 1
Panormi Conuentus, 1518. 10
Papiæ Conuentus, 1572. 2
Papienſis Conuentus oblatio, 1510. 4
Parentes B. P. N. quales, 1416. 5
Pariſienſis Conuentus, 1610. 5
Pariſienſis Conuentus. V. Nigeonis. Vicennarum.
Pariſienſis domus ſuburbana, 1590. 2
Pariſienſis Epiſcopi vt Conſeruatoris Iudicium, &c. 1509. 2
Parmæ Conuentus, 1574. 1
Parochia in Conuentu Bonon. inſtituta, 1529. 4
Paſchalis Ciconia D. 1586. 4
Paterni Conuentus, 1444
Patientia di Bologna, 1555. 5
Patientiæ laudatio, 1518. R. S.
Paulæ Conuentus, 1435. 2. 1455 2. 3
Paulus à Conſentia, 1532. 1
Paulus à Francica, 1602. 1
Paulus à Neapoli, 1607. 2
Paulus à Nola, *in app.* 1.
Paulus à Paterno, 1507. 7. 8. eius mors & elogium, 1511. 5
Paulus à Paterno Crotonem mittitur, 1480 2. miraculis claret, *ibid.*
Paulus Bonfilius, 1601. 4
Paulus Boudot, 1624. 2
Paulus Ciraulo, 1582. 6
Paulus Conſtabilis, 1574. 1
Paulus de Briatico, 1577. 1. 1580. 5
Paulus de Pietro à Cimina, 1608. 1
Paulus d'Eſparnes & de Luſſan, 1606. 8
Paulus Fregoſius, 1494. 2
Paulus II. Pap. 1469. 1. 1471. 1
Paulus III. Pont. 1536. multa concedit, *ibid.* & 1539. 3. 5. 1540. 2. 1550. 3
Paulus IV. P. confirmat priuilegia, 1555. 6. eius obit. 1560. 3
Paulus V. & ab eo conceſſa, 1605. 8. 1606. 9. 1609. 9. 1610. 9. 1613. 4. 1619. 10. 1621. 7
Paulus Pharaonius, 1604. 13
Paulus Principatus, *app.* 2
Paulus Regius Vicenſis Epiſc. 1577. 5
Pauli Rendeacij conuerſio, 1444. & opera in Conuentu Paterni, *ibid.*
Paulus Roladus, *in app* 1
Paulus Seruonnet, 1623. 19
Pedacij Conuentus, 1613. 5
Pelagia Leonti, 1591. 5
Pelegrinus Meranus, 1603. 7
Perna Correctrix Tertiariarum, 1501. 5
P ronæ Conuentus, 1608. 5
Perpiniaci Conuentus, 1575. 2
Perſecutio Regis Neapolit. 1480. 2
Peruſij Conuentus, 1576. 3
Petri Buzonij obitus, &c. 1518. 2
Petronilla Duran de Ludena, 1561. 4
S. Petronius, 1529. 4
Petrus à Caſtro, 1554. 2
Petrus Aloyſius Carafa, 1618. 1
Petrus à Meſſana, 1503. 1. *in app.* 1
Petrus Amoraga, *app.* 2. 1602. 1
Petrus Andreas Challuau, 1609. 12. *corr.*
Petrus Antonius à Çapuâ Archiep. 1540. 5
Petrus Arias, 1609. 13
Petrus à Toleto, 1532. 2
Petrus Ayraldus, 1515. 1
Petrus Baron, 1562. 5
Petrus Bertrand, 1604. 7
Petrus Blanchot. *app.* 2
Petrus Blotiere, 1499. 2
Petrus Borbonius II. rem Gallicam adminiſtrat, 1485. 1492. 1
Petrus Breton, 1509. 4
Petrus Briçonnet, 1509. 4
Petrus Buræus, 1603. 1
Petrus Cadilonis, 1529. 1
Petrus Camus, 1621. 2
Petrus Card. Gondius, 1610. 5. V. Titular. S. Trin.
Petrus Chabrion, 1512. 2
Petrus Charlier, 1582. 4
Petrus Cornuillier Epiſc. 1619. 3
Petrus Cruchet, 1512. 2
Petrus Cuignet, 1532. 1. 2
Petrus d'Aguts, 1625. 1
Petrus d'Amboiſe Pictau. Epiſc. 1500. 1
Petrus Daneſius Epiſc. 1565. 2
Petrus d'Auila, 1579. 6
Petrus Dauin, 1634. 5
Petrus de Acuña, 1554. 2
Petrus de Almodouar, 1548 5
Petrus de Briatico, 1553. 2
Petrus de Capis Epiſc. 1582. 4
Petrus de Caſtille P. & F. 1610. 5
Petrus de Cuellar à Mauris mactatus, &c. 1566. 3

Petrus de Dommartin,1507.7
Petrus de Geona,1568.2
Petrus de la Mure,1631.3
Petrus de Leone Archiep. Toloſanus,1490.1
Petrus de Lucena Olit,1486.1.1495. 4.5
Petrus de Melgar, 1556.1.1561.3
Petrus de Mena,1596.1
Petrus de Ogeda, 1581. 2
B. Petrus de Piſis, 1473
Petrus de Pouſſenuc,1588.2
Petrus de Roſergio Arch. Tholoſ. 1490.1
Petrus de Sacierges,1592. 2
Petrus de S. Martial Arch. Tholoſ. 1503.2
Petrus de Valdes,1575.2. 1578. 5. eius obit. 1580. 3
Petrus de Villars Archiep. 1611. 2
Petrus du Peyrat Abbas Caſalis-benedicti, 1507. 1
Petrus Fernandes de Cordoüa y Figueroa, 1617.10
Petrus Fortetus, 1498. 4
Petrus Fougeu d'Eſcures,1613. 5
Petrus Fourbeur, 1574.1
Petrus Fournier, 1578.3
Petrus Franciſcus Rauaſcherius, 1604.4
Petrus Girardi, *app*.2.
Petrus Giron D. 1584.5.1555.2
Petrus Gondius, 1578.7.1582.4
Petrus Grip, *in app*.1
Petrus Groſſus, 1582.2.1585.4
Petrus Gueret, 1610.5
Petrus Guerin, 1611. 4
Petrus Haguenier eius obit. 1590.7. 1565.1. 1570.1
Petrus Hebertus,1598. 4.1599. 1. 1602. 1. 1629. 2
Petrus Hinſelin, 1600. 8
Petrus Huot, 1529. 1
Petrus Iaquet, 1610. 5
Petrus Iurado,1617. 11
Petrus le Lieure, 1596. 2
Petrus Lizetius, 1551. 2
Petrus Macaire, 1582. 4
Petrus Mendez de Sotomaior,1493. 6
Petrus Mignon, 1544. 2
Petrus Moreau, 1581. 4.1616.1
Petrus Nauarrus, 1579. 6
Petrus Nodé, 1578.3.1582.4.1598.5
Petrus Peruginus, 1585. 9
Petrus Petaſſe,1605. 7. 1607. 5
Petrus Pijart, 1618.3. 1624.2.1627.3.1630.4
Petrus Rauellius Ebroïc. Epiſc. 1507. 1
Petrus Ruys à Viſitatione, 1601. 6
Petrus Samblaſius, 1593.1
Petrus Saulnier Epiſc. 1605.7
Petrus Scachico, 1614. 4
Petrus Tardif, 1507. 7
Petrus Thierry, 1631. 1
Petrus Tillot, 1607.7
Petrus Timbaudi, 1503.2
Petrus Toletanus, 1607.1
Petrus Tudeſcus, 1507.7
Petrus Vanegas de Chinchilla, 1493. 6
Petrus Velaſquezius, 1541. 2
Petrus Venegas de Cordoüa, 1579.6
Petrus Verſæus Ambian. Epiſc. 1498. 5
Phalempinum Abbat. 1618.3
Phanopinum Abb. 1618. 3
Pharmuthus menſis, 1416. 2
Philiberta de Marteau, 1604. 6
Philibertus Milietus, 1625. 4
Philippus à Capua, 1593. 5
Philippus à Gibboſo, *in app*.1.
Philippus à Luxemburgo Epiſcop. & Card. 1493. 8
Philiberta à Sabaudia, 1516.1
Philiberta de Chaſtillon, 1621. 1
Philippus Auguſtus R. 1585. 10
Philippus Borbonius Buſſetanus, 1507. 1
Philippus Camilianus in rem ſuam dimittitur mirabili prædictione, 1485. 3
Philippus Colona, 1603. 9
Philippus de Camera Card. 1550. 5
Philippus de Canſeco, 1601. 7
Philippus de Cardona, 1611. 5
Philippus de Coulange, 1610. 5
Philippus de Croy, 1609. 2
Philibertus de la Guiche, 1617. 7
Philippus de Moncloüa, 1589. 8
Philippus du Bec Archiep. 1572. 1. 1589. 3
Philippus Emanuel à Lotharingia, 1589.3
Philippus Figadius Conſent. Cancellarius, 1471. 1
Philippus Guillaud, 1596. 3
Philippus Huraltus Epiſc. 1585. 10. 1614. 1. 1616. 1
Philippus III. Hiſpan. R. 1613.4
Philippus Lamoraldus à Gandauo, &c. 1615. 3
Philippus la Via, *in app*. 1.
Philippus Patornay Epiſc. 1632. 3
Philippus Ponnereau, 1550.2
Philippus Pulcher R. 1609.2
Philippus Sermellus, 1616. 3
Philippus Sinaria, *in app*. 1.
Pietatis laudatio, 1518. R.S.
Pinnuza de Alibertis, 1612. 14
Pirnitzij Conuentus, 1629. 8
Piſauri Conuentus, 1598. 3
Piſtorij Conuentus, 1614.3
Piugius Eſteue, &c. 1578. 5
Pius IV. Pont. 1560.3
Pius V. 1566.1. decreta eius pro Ordine n. & aliis Mendicantib. 1567.4
Pizzi Conuentus, 1579.4
Placentiæ Conuentus, 1581. 1
Placidus Albarellus, *in app*.1.
Placidus Talaïa, 1532.8.1544.2
Planiaci Conuentus, 1615. 2
Pleſſiacenſis ad Cæſarodunum Conuentus, 1482.5.1485.1.1489.2. 1491. 1532. 6
Polixena de Grimaldo, 1561. 4
Pompeius Card. Arigonius, 1606 9
Ponthus de Cyberand, 1612.4
Pontis-Æſiæ Conuentus, 1593. 7
Pontius Iambart, 1587.1.1593.10
Pontonis D. Gonzali Conuentus, 1617.10
Pontus de Tyard Epiſc. 1596. 3
Populationis Caçallæ Conuentus, 1555.2
Populationis D. Gandiæ Conuentus, 1603. 2

Porteriarum

Porreriarum Conuentus, 1584. 1
Portia Parceli, 1602. 5
Portus S. Mariæ Conuentus, 1502. 5
Preces quantum valeant ad impetrandam canonizationem, 1518. R. S.
Prælium ad Forum-nouum, 1495. 2
Pragæ Cónuentus, 1629. 6
Prigenius Leny de Coadelets, 1622. 1
Priuilegiis derogare non licet, 1507. 2
Priuilegiorum ampliſſima confirmatio, 1540. 2
Priuilegiorum extenſio per omnes Ordinis domos, 1532. 3
Priuilegiorum recognitio per Epiſcop. Ambianenſem, 1510. 7
Proceſſus Ambianenſis ad effectum canoniz. P. N. 1513. 12
Proceſſus Conſentinus pro canonizatione B.P.N. 1512. 2
Proceſſus Reginæ ad effectum canonizat. 1516. 4
Soreti, Stili, Cathacij, Neocaſtri, 1516. 4
Samblaſij, Paterni, Altiliæ, 1517. 1
Proceſſus Turonenſis ad effectum canonizat. B.P.N. 1512. 2
Procurationum varia inſtrumenta prout à B.P. Franciſco edita ſunt, 1509. 3. 4
Profeſſio Sororum & Tertiariorum determinatur, 1507. 9
Proſper Cipola, 1602. 6

PROTECTORES.

I. Bernardinus Caruaial, 1493. 3. 1502. 1. 1506. 2. 1507. 7. 9. 1517. 2. 1519. 2. 1522. mors eius & elogium, 1523. 3
II. Laurentius Puccius, 1513. 10. 1517. 2. 1519. 2. 1522. 1524. 2. 4. 1527. 4. 1532. 4. eius obitus & breuis laudatio, 1532. 5
III. Antonius Puccius, 1532. 6. 1535. 2. 1539. 4. obitus eius & laudatio, 1544. 3
IV. Robertus Puccius, 1544. 6. eius obitus, 1548. 1
V. Georgius Armeniacus, 1548. 2. 1550. 4. 1578. 3. 1585. 5
VI. Aloyſius Ateſtinus, 1585. 6. obit. eius & laudatio, 1586. 2
VII. Ioannes Caſtruccius, 1586. 3. 1587. 2. 1593. 10, 1595. 6. 7
VIII. Marianus Perbenedictus, 1605. 8. 1610. 9. 1611. 1
IX. Michael Angelus Tontus, 1611. 1. 1621. 7. 8. 1622. 5
X. Hippolythus Aldobrādinus, 1622. 6. 1623. 3 1626. 6. His annumerauimus octauo loco Clementem VIII. Pont. quo fit vt Hippolythus abnepos XI. Protector à nobis numeratus ſit in Chronico.
Protectoris rehabilitationes non valent, 1559. 2
Protector primus Ordinis, 1493. 3

PROVINCIÆ.

Andaluziæ, 1535. 1
Aprutij, 1603. 8. *app.* 3. *P.* 25.
Apuliæ, 1507. 7. 1535. 1. 1536. 1550. 2. 1553. 2. *app.* 3. *P.* 10
Aquitaniæ, 1507. 7. 1517. 2. 1535. 1. *app.* 3. *P.* 6.
Arragoniæ, 1574. 1. 1593. 10. 1596. 2. 1611. 8. *app.* 3. *P.* 24
Belgij, 1617. 12. *app.* 3. *P.* 25.
Burgundiæ vtriuſque, 1621. 8. *app.* 3. *P.* 29. & 30.
Calabriæ, 1507. 7. 1517. 2. 1535. 1. 1536. Superioris & Inferioris, 1571. 1. 1574. 1. *app.* 3. *P.* 1. 12.
Campaniæ, 1596. 2. *app.* 3. *P.* 18.
Caſtellæ, 1535. 1. *app.* 3. *P.* 11.
Cataloniæ, 1581. 2. 1593. 10. 1596. 2. 1611. 2. *app.* 3. *P.* 16
Etruriæ, 1581. 2. *app.* 3. *P.* 15
Franciæ, 1507. 7. 1517. 2. 1535. 1. *app.* 3. *P.* 4
Genuæ, 1507. 7. 1517. 2. 1535. 1. *app.* 3. *P.* 5
Germaniæ, 1507. 7. 1517. 2. 1535. 1. 1629. 11. *app.* 3. *P.* 8
Granatæ, 1599. 1. *app.* 3. *P.* 7
Hiſpalis, 1581. 2. 1599. 1. *app.* 3. *P.* 20
Hiſpaniæ, 1507. 7. 1517. 2. 1535. 1
Laureti, 1626. 5. *app.* 3. *P.* 23
Lombardiæ, 1535. 1. *app.* 3 *P.* 1602. 1
Lotharingiæ, 1617. 12. 1620. 1. *app.* 3. *P.* 26
Lugduni, 1535. 1. 1571. 1. *app.* 3. *P.* 13
Maioricæ, 1602. 1. *app.* 3. *P.* 22
Marchiæ, *app.* 3. *P.* 23
Mediolani, 1621. 8. *app.* 3. *P.* 28
Meſſanæ, 1596. 2. *app.* 3. *P.* 3
Neapolis, 1507. 7. 1511. 1. 1517. 2. 1535. 1. 1550. 2. *app.* 3. *P.* 9
Panormi, 1596. 2. *app.* 3. *P.* 19
Prouinciæ, 1535. 1. 1538. 2. 1596. 2. *app.* 3. *P.* 17
Romana, 1507. 7. 1511. 1. 1535. 1
S. Franciſci, 1574. 1. *app.* 3. *P.* 1.
Siciliæ, 1529. 1. 1532. 1
Tholoſana, 1571. 1
Turoniæ, 1507. 7. 1517. 2. 1535. 1. *app.* 3. *P.* 2.
Valentiæ, 1596. 2. *app.* 3. *P.* 14.
Venetiarum, 1596. 2. *app.* 3. *P.* 27.
Prouinciarum ordo, 1517. 2. 1535. 2. 1581. 2. 1617. 12
Prouinciales inſcio Generali de rebus Ordinis paciſci non poſſunt, 1507. 2
Prouinciales poterant de loco & tempore Capituli Prouincialis celebrandi diſpenſare, &c. 1532. 1
Prudentiæ laudatio, 1518. R. S.
Pictauij Conuentus, 1591. 7
Pyrrhus Archiep. Conſent. 1455. 2. 1471. 1
Pyrrhus Tarus, 1574. 1

Q

QVadrageſimalis vitæ acceptatio, 1507. 7. de ea, alibi.
Quadrageſimalis vitæ inſtitutio, 1493. 3
Quarta funeralium, 1506. 5
Quinque plagarum Cappella, 1610. 5

R

RAdulphus Epiſc. 1600. 4
Raimundus Cicala, 1523. 1

Rambaldus C. à Collalto, 1629. 8
Randatij Conuentus, 1623. 12
Raoletus Queru, 1503. 2
Raphaël Riarius Card. 1517. 1
Raymundus Cardillac de Sarlabous, 1592. 1
Raymundus de Marca, 1607. 6
Raynutius Farneſius, 1529. 4
Reginæ in Calabria Conuentus, 1515. 2
Reginaldus Clerici, 1507. 7
Regula prima à B. P. N. ſcripta, 1493. 4. 5
Regula quarta eaque triplex, 1506. 2
Regula ſecunda, &c. 1501. 1. tertia, 1502. 1. quarta, 1506. 2
Regula Tertiariorum prima, 1501. 1. ſecunda, 1502. 1
Rehabilitationes à Protectore prohib. 1559. 2. Recurſus item & quatenus, 1571. 1
Relatio Simonetæ ad effectum canonizat. B. P. N. 1518. 2
Religioſæ familiæ adminiſtratio, 1518. R. S.
Religioſi profectus laudatio, 1518. R. S.
Renata de Vieux-pont, 1608. 5
Renata Maria de Curſule, &c. 1611. 2
Renatus de Breſlay Epiſc. 1606. 6. 1627. 1
Renatus de Rieux Epiſc. 1622. 1
Renatus le Clerc Epiſc. 1610. 5. 1617. 14. 1621. 8. 1627. 2
Renatus Lothar. D. 1609. 4
Renatus Potier Epiſc. 1617. 14
Renatus Rex Neapolis, 1435. 2
Renatus Viuian, 1590. 4
Renunciantes quomodo eligi poſſint, &c. 1616. 6
Reparata à Paula, 1609. 14
Rethelij Conuentus, 1573. 1
Rhedonarum Conuentus, 1619. 3
Rhegienſis Archiepiſcop. confertur noſtro Gaſpari de Foſſo, 1561. 1
Rhegij-Iulij Conuentus, 1552. 2. 1566. 2
Rhemorum Conuentus, 1572. 1
Richardus I. Angl. R. 1600. 4
Richardus du Val, 1574. 2. 1578. 3
Ricomagi Conuentus olim extitit, 1574. 1
Rigaldus de la Vaur, 1585. 10
Ripaltæ Conuentus, 1603. 12
Roannæ Conuentus, 1631. 3
Roberti nomen inſulsè B. P. N. attributum, &c. 1416. 3
Robertus à Maida, 1523. 2
Robertus Balducurius, 1416. 3. 1482. 6. 1496. 1
Robertus Bellarminus Card. 1605. 4
Robertus Berthelot, 1602. 4. 1607. 5
Robertus Boneti, 1507. 7
Robertus Breual, 1563. 2. 1573. 4. 1587. 3
Robertus Clarkſonus, 1588. 8
Robertus de Courtenay Archiep. 1609. 2
Robertus de Gereſme, 1624. 3
Robertus Iahan, 1559. 2. 1589. 6
Robertus de Lenoncour Archiepiſc. Turon. 1489. 2
Robertus de Maida, 1507. 7
Robertus de Monchy, 1621. 6
Robertus de Rauenel, 1621. 1
Robertus Guibæus Cardin. 1508. 1. 1512. 2. 1513. 3
Robertus Lotharingus, 1529. 1
Robertus Ord. Prædicatorum ſanctitate clarus, 1416. 3
Robertus Renault, *app.* 2. 1610. 5
Robertus Sanſeuerinas, 1516. 6
S. Rochi ædes propè Tholoſam & eius origo, &c. 1503. 2
Rodericus Card. de Caſtro, 1589. 2
Rodericus Manrique de Venabides, 1557. 1
Rodericus Ximenes, 1587. 1. 1604. 2. 1605. 5
Rodulphus Pius Card. 1563. 3
Rogerius de Bellegarde, 1596. 4
Rogerius Siciliæ Comes, 1523. 1
Roiæ Conuentus, 1633. 1
Rolandus Chaumillon, 1507. 7
Rolandus Guichardus, 1575. 4. 1574. 1. 1584. 1. 1596. 1. 1612. 9
Rolandus Guillebour, 1574. 1. 1596. 2
Rolandus Hebert Archiep. 1617. 13. 1623. 1
Romani Conuentus, 1623. 19
Romani Conuentus prærogat. 1593. 10
Romanum Collegium pro Calabris, 1423. 4
Romanus S. Andreæ Conuentus, 1585. 9
Romanus Conuentus Sanctiſſimæ Trinitatis, 1495. 1. 1514. 1. 1517. 1. eius deceptio, 1527. 3. 1605. 8. 1606. 9
Romontij Conuentus, 1620. 5
Romualdus Chriſtophorus à Rauenna, 1610. 2
Roſaria ex viſco querno ſolita donari à B. P. N. 1505. 10
Roſciam Conuentus, 1580. 4
Rothomagi Conuentus, 1600. 1
Rotundi-montis Conuentus, 1620. 5
Rupellæ in Calabria Conuentus, 1580. 5
Rupellæ in Gallia Conuentus, 1628. 2
Rupis-Bernardæ Conuentus, 1539. 1
Rupti Conuentus, 1611. 2
Ruſcinonis Conuentus, 1611. 2

S

SAldañæ Conuentus, 1606. 3
Salemi Conuentus, 1523. 4
Salerni Conuentus, 1516. 6
Salmanticæ Conuentus, 1554. 2
Saluatus Dihaiſe Epiſc. 1592. 1. 1609. 5
Saluius du Puch, qui & de Puteo, 1532. 1. 1538. 2
Sammathani Conuentus, 1533. 3
Sammieli Conuentus, 1598. 2
Samſon Malarme, 1607. 3
San-Arpini Conuentus, 1593. 5
San-Axaldi Conuentus, 1623. 22
San-Chamondi Conuentus, 1623. 20
San-Georgij Conuentus, 1588. 5
Sanchius Martinez de Leyua, 1589. 2
Sanctis dicati Conuentus, *requirendi ex app.* 4. ad cuiuſque feſtum diem.
Sancti-Stephani Conuentus, 1611. 2
Sanctius de Roxas y Cordoña, 1493. 6
Sanctus à Panormo, 1612. 10
San-Luciæ Conuentus, 1625. 2

San-

San-Spiritus Conuentus, 1604. 8
Sant-Agathæ Conuentus, 1593. 1
Sant-Angeli Conuentus, 1582. 6
Santorius Pariſius, *app*. 2.
Sauonæ Conuentus, 1600. 2
S. Blaſij Conuentus, 1508. 5
Scaletæ Conuentus, 1584. 3
Scipio Card. Burgeſius, 1605. 8. 1623. 22
Scipio de lo Frazo, 1614. 8
Scipio Sartheanus, 1610. 1
Scholaſticorum priuilegia & leges, 1532. 2. 1541. 2
Sebaſtianus de Balboa, 1606. 3
Sebaſtianus Herpon, 1582. 4
Sebaſtianus Peralta, 1604. 9
Sebaſtianus Porras, 1561. 4
Sebaſtianus Sommaire, 1600. 4. 1625. 7
Sebondus Alamandius Epiſcop. Gratianop. 1490. 1
Segobiæ Conuentus, 1591. 3
Semellij Conuentus. Vid. Salemi, &c.
Seminaræ Conuentus, 1623. 18
Semurij Conuentus, 1605. 7
Seraphinus Oliuarius Card. Razzalius, 1609. 11
Seraphinus Siccus, 1610. 6
Sergianæ Conuentus, 1601. 5
Sermonettæ Conuentus, 1624. 5
Serrarum Conuentus, 1588. 4
Seruanæ Conuentus, 1591. 1
Siciliæ Prouincia, 1519. 1. 1532. 1
Siculiani Conuentus, 1612 6
Sigiſmunda à Panormo, 1561. 2
Sigiſmunda Categgera, 1608. 9
Sigiſmundus Imp. Occid. 1416. 1. 1435. 2
Silignaci Conuentus, 1623. 2
Simon à Palatio, 1576. 1. 1602. 1. 1584. 1
Simon à Palatio, *in app*. 1.
Simon à S. Saluatore, 1579. 3
Simon Bachelier, 1623. 3. 1625. 1. 1629. 4. 5. 1630. 1. & alibi.
Simon Bidaire, 1584. 1
Simon Blanchard, 1575. 3
Simon Cotta nigra, *in app*. 1.
Simon de Mailly Archiep. 1582. 9
Simon Galland, 1581. 9
Simon Garcia, 1606. 11
Simon Guichardus, 1535. 1. 1538. 2. 1541. 1. 1547. 3. 1550. 1. 3. 1555. 1. 1556. eius obitus & laudatio, 1574. 3
Simon le Gras Epiſc. 1606. 7. 1626. 1
Simon le Tailleur, 1602. 1
Simon Yuer, 1505. 7
Sinopolis Conuentus, 1595. 1
B. Sirudis, 1607. 3
Sixtus IV. Pap. 1472. 1473. 1474. 1485. 2
Sixtus V. Pont. conceſſa per eum & conſti-ſtituta, 1585. 1. 9. 1587. 1. 2
S. Matthæi oratorium B. P. N. conceſſum in arce Pleſſiacâ, 1482. 5. donatum, 1485. 1
Sobrietatis laudatio, 1518. R. S.
Spaniacenſis domus Ambiani ad noſtrorum habitationem comparata, 1498. 5
Sparnaci Conuentus, 1620. 2
S. Pauli Leonenſis Conuentus, 1621. 1
Spetiæ Conuentus, 1616. 5
Spinæ Conuentus, 1614. 3
Spinalij Conuentus, 1609. 1
Stalricij Conuentus, 1610. 8
Standonij qui, & eorum inſtitutum, 1504. 4
Statuta Ordinis approbata, 1571. 1
Stauaieri Conuentus, 1622. 3
Stephana Serafino, 1586. 9
Stephanus à Franeica, 1578. 3. 1584. 1. eius obit. & laudatio, 1589. 7
Stephanus à Licinaco, 1585. 10
Stephanus à Maſſa, 1574. 1
Stephanus Armenorum Patriarcha, 1550. 3
Stephanus Arzelier, *app*. 2.
Stephanus à Salerno, *in app*. 1.
Stephanus Augerius, 1596. 1. 1599. 1. 1605. 6
Stephanus Bernard, 1596. 3
Stephanus Binet, 1509. 4
Stephanus Bonuillier, 1629. 17
Stephanus Charton, 1511. 2
Stephanus de Granata, *in app*. 1.
Stephanus de la Noue, *in app*. 1.
Stephanus Deniſon, 1511. 1
Stephanus de Semperino, *in app*. 2.
Stephanus de S. Agatha, 1507. 7
S. Stephanus Grandim. 1585. 10. eius Vita, *ibid*. 13
Stephanus Ioly, 1507. 7
Stephanus Iſnard, *app*. 2.
Stephanus Iuſtice, 1612. 11
Stephanus Lomellinus, 1561. 4
Stephanus II. Pap. 1416. 2
Stephanus Poncher Epiſc. Pariſien. de noſtris atteſtatur, 150[illegible]. 7. de rebus noſtris vt Conſeruator agit, 1509. 2. de eod. 1511. 2
Stephanus Roſſus, 1633. 3
Stephanus Sacalierus, 1503. 2
Stephanus Sanſeuerinas, 1618. 4
Stephanus Veſpulus à Maſſa, 1556. 1
Studium generale Pariſ. 1532. 1. 1559. 2
Sudarium Caduníenſe, 1503. 2
Sueſſionenſis Conuentus, 1581. 4
Suffragia perpetua, 1532. 7. 1535. 2
Suffragiorum communicatio cum Caſali-benedicto, 1507. 1
Suffragiorum perpetuitati prouiſum à Iulio II. 1505. 9
Sulmonis Conuentus, 1624. 9
Sulpherini Conuentus, 1617. 15
Sulpitius Conſtantinus Epiſc. 1607. 2
Surgeriarum Conuentus, 1600. 4
Surici Conuentus, 1623. 22
S. Suſannæ Cappella, 1610. 5
Suſanna aux Eſpaules, 1623. 20
Suſanna le Braſſeur, 1582. 4
Suſanna le Sergent, 1617. 14
Suſanna Recy, 1607. 3
Sylueſter à Macerata, 1611. 3. 1617. 1
Syracuſarum Conuentus, 1579. 2

T

TArenti Conuentus, 1530. 1
Taurini Conuentus, 1625. 4
Tauromenij Conuentus, 1617. 3

Teatis Conuentus, 1603. 10
Tertiariæ Toletanæ, 1539. 4. 1556. 1
Tertiariis noſtris eadem priuilegia quæ tertiariis Minorum conceduntur, &c. 1513. 4. alia etiam plura, 1524. 2
Tertiariorum Regula prima, 1501. 1. eorum origo & commendatio, 1501. 5. Regula ſecunda, 1502. 1
Teſtes qui adhibentur ad miraculorum probationem quales eſſe debeant & quomodo probent, &c. 1518. R. S.
Teſtitudines licet in cibum ſumere, 1522. 1524. 2
Theobaldus Baillet, 1493. 7
Theobaldus III. & IV. R. Nauarræ, 1585. 10
Theodorus Blondus, 1593. 1
Thermarum Conuentus, 1584. 4
Thomas ab Altilia, 1559. 2
Thomas à Beluederio, 1559. 2
Thomas à Cleſuto, *in app.* 1.
Thomas à Neapoli, *in app.* 1.
Theodorus à S. Chamundo, 1623. 21
Thomas à Strata, 1613. 6
Thomas Boyer, 1509. 4
Thomas Brignotius Pœnitetiar. Pariſ. 1507. 4
Thomas de Eſpinoſa Ep. 1604. 9
Thomas Feltonus ob religionem necatus, 1588. 8
Thomas le Clerc, 1617. 14
Thomas Seminus, *in app.* 1.
Tiberius Carafa, 1586. 4
Timotheus de Reimes, *app.* 2.
Tinellæ Conuentus, 1628. 3

Titulares Sanctiſſimæ Trinitatis.

I. Carolus à Lotharingia, 1587. 2
II. Franciſcus de Ioyeuſe, 1587. 2. 1594. 4
III. Petrus Gondius, 1594. 4. 1616. 10
IV. Dionyſius Simon de Marquemôt, 1626. 4
Titulus Card. S. Trinitatis, 1587. 2
Toletanæ tertiariæ, 1539. 4
Toleti Conuentus, 1525. 1
Tolonij Conuentus, 1609. 6
Toloſæ Conuentus, 1490. 1. 1503. 2
Tonſuræ & coronæ Clericalis forma noſtris præſcripta, 1507. 9
Tornaci Conuentus, 1592. 1
Tornodori Conuentus, 1611. 2
Tortonæ offertur Conuentus, &c. 1510. 4
Tropeæ Conuentus, 1543. 2
S. Trophimi Cœmeterium, 1616. 7
Tullini Conuentus, 1617. 8
Turonenſis Conuentus. V. Pleſſiac.
Turricularum domus regia, 1610. 5
Turris-Ximeniæ Conuentus, 1604. 1
Tuſſanus Becquet, 1610. 6
Tuſſanus Fené, 1592. 2
Tuſſanus de Glandeuez Epiſc. 1625. 6

V

VAlentiæ Conuentus, 1535. 2
Valentiæ in Gallia Conuentus, 1611. 2
Valentinus à Maſſa, 1574. 1
Valetæ Conuentus, 1602. 3
Valleſiæ Conuentus, 1582. 3
Vallis-oleti Conuentus, 1544. 1
Vallis-Scholarium Ordo, 1609. 2
Vaſti Conuentus, 1603. 8
Vbedæ Conuentus, 1557. 1
Venaſci Conuentus, 1606. 4
Venetiarum Conuentus, 1586. 4
Veræ Conuentus, 1605. 2
Veronæ Conuentus, 1593. 3
Veſtes noſtris concolores aliis prohibentur, 1519. 1. 1610. 9
Veſuntionis Conuentus, 1607. 3
Vexillum Malacæ S. P. N. imagine impreſſum, 1493. 6
Vezelizç Conuentus, 1614. 5
Vicennarum Conuentus, 1585. 10

VICEPROTECTORES.

I. Ioannes Bellaius, 1553. 2. 1560. 2
II. Ioannes Antonius Sorbellonius, 1560. 3. 1571. 1
III. Hippolythus Aldobrandinus, 1586. 3
IV. Auguſtinus Galaminius, 1611. 1. 1617. 1
V. Horatius Lancellotus, 1611. 1
VI. Ioannes Baptiſta Lenius, 1611. 1
VII. Carolus Card. Pius, 1622. 6
Vici Conuentus, 1609. 5
Victoria ad Sant-Albinum, 1488. 2
Victoria Fornari, 1613. 6
Victoria è Marchionib. Capuæ, 1603. 6
Victoria Malacenſis à qua noſtris nomen in Hiſpania, 1487. 2. 1493. 6
Victriaci Conuentus, 1610. 6
Vienna S. P. N. mater, eius pietas & virtutes, 1416. 5. 1418. 1
Viennæ Conuentus, 1619. 7
Vigiles inſtitui poſſunt, &c. 1508. 6
Vigil pro Italia electus, 1511. 1. negatus Hiſpanis, 1556. 1
Villalonis Conuentus, 1585. 11
Vincentius à Conſentia, 1617. 1
Victor Amedeus à Sabaudia, 1625. 4
Vincentius à Pedemonte, 1571. 1. 1574. 1
Vincentius Carafa, 1516. 4
Vincentius de Ciuille, 1600. 1
Vincentius Gonzaga, 1591. 8
Vincentius Guillelmus Gual, 1604. 9
Vincentius Laliota, 1585. 2
Vincentius le Blanc, 1578. 3. 1611. 2. 3
Vincentius Machon, 1621. 5
Vincentius Rufo, 1595. 1
Vincentius Tantilo, 1608. 2
Vincentius Zumbanus, 1588. 5
Vindini Cœnomanor. Conuentus, 1618. 6
Virduni Conuentus, 1575. 3
Virgilius à Caſtrofranco, 1568. 2. 1574. 1. 1579. 4
Virginia Bone du Preſſin, 1617. 8
Virginitatis laudatio, 1518. R. S.
Viſitatorum autoritas aſſeritur, 1516. 3. 1576. 2
Vitalis de l'Eſtang Epiſc. 1629. 1
Viterbij Conuentus, 1577. 2
Vitus Græcus, *in app.* 1.
Viuarij Conuentus, 1603. 3
Vizinij Conuentus, 1617. 4

Vlpianus

Vlpianus Conſtantinus, 1607. 2
Vlyſſiponis Conuentus, 1627. 4
Votum de tertio Ordine ſuſcipiendo ad curationem mirabiliter profecit, 1501. 5
Vrbanus IV. Pont. 1609. 2
Vrbanus VIII. Pont. 1624. 10. 1625. 5
Vriæ Conuentus, 1601. 2
Vrſanæ Conuentus, 1603. 9
Vteræ Conuentus, 1561. 3
VVarnouij Conuentus, 1629. 12
VVerlemani Conuentus, 1623. 22
Vulſinij Conuentus, 1574. 1

X

XAbeæ Conuentus, 1574. 1
Xaccæ Conuentus, 1610. 4
Xeræ Conuentus, 1543. 1
Xeræ Moniales, 1524. 6
Ximenæ Conuentus, 1583. 5

Y

YOlanda de la Haye, 1495. 3
Yuo le Breton, 1616. 1

Z

ZELOSI.

Adeodatus Lomelinus, 1623. 3
Alphonſus à Caſtello, 1574. 1
Benedictus de Amicis, 1593. 10
Benedictus de Benedictis à Nucibus, 1581. 2
Deſiderius de Mota, 1526. 2. 1532. 1
Dionyſius Barbier, 1514. 1
Franciſcus Binet, 1511. 1. 1517. 2. 1523. 2
Franciſcus Fortunatus, 1611. 2
Franciſcus Humblot, 1602. 1
Gaſpar Paſſarellus, 1574. 1
Gaſpar Ricciullius à Foſſo, 1544. 2
Guillelmus Figuli, 1529. 1
Hieronymus Durand, 1605. 6
Hugo de Calce, 1535. 2. 1538. 2. 1547. 3. 1550. 2
Iacobus l'Eſpernier, 1508. 1
Ioannes Bardonis, 1520. 1
Ioannes de Beauregard, 1562. 3
Ioannes de Flumine-frigido, 1568. 2
Ioannes Iudas, 1559. 2. 1571. 1. 1565. 1
Ioannes Piña de Celis, 1617. 1
Ioannes Ropitel, 1578. 3
Iſidorus Samblaſius, 1596. 2
Iulius à Paula, 1584. 1
Mathurinus Aubert, 1553. 2. 1556. 1
Rolandus Guillebour, 1574. 1
Saluius à Puteo, 1541. 2
Simon Bachelier, 1630. 1
Stephanus Augier, 1599. 1
Stephanus Carneualius à Francica, 1587. 1

In hoc Indice ſicut & in præcedentibus deſiderantur quæ ex Appendic. III. & IV. conferri poterant, inſunt verò pleraque non rectè diſpoſita per incuriam eorum qui operam ſuam ad ſingula dirigenda præſtiterunt.

FINIS.

OPERARVM EMENDATIO.

PAg.5.lin.48 Duodenni,leg.Duodennis pag.4 l.2.perſuadeat,leg perſuadet.pag.7.l.19 alia,leg.alea pag 8.l. penult.anguſtiora,leg.auguſtiora.p.9.l.13.litteris,leg.littoris.p.11 l.1.ſolueret,leg.ſoueret lin 22.&,leg.at. p.15.l.13 decreuerit,leg decreuit p.19.l.37.ex *addend.* ſide.p.21.l.43.Iterda,leg Ilerda.p.25.l.42 43 arca,leg area. lin.44 teſtraſtichon,leg.tetraſtichon.p.29.l.1.Bleſſia-,leg.Pleſſia-.p.39.l 38 diem,leg ad diem p.40 l.18 Geneſius,leg.Geneſius lin.54 Ipſe,l.Ipſo p.45 l.35.cœperunt,leg.ceperunt. p.41.l.2.ſitum,leg.ſitam lin.6.ſuæ,leg. ſuo. p 47.l.1.introductorum.leg.introductarum.p 48.l.41 Blaſiæ,leg Blaſiæque.lin 4. Bleſocium que, *del* que. p.73.l.19. faciendam,leg faciendum. p 122.l.40.41 forcinato, leg. fornicato.p.123.l.45.xxix.leg.xix.p 131.l 37. imperitè ab operis interrupta p.136.l.37. Paula, leg. Paulo. p. 138.l.28.diffuſus,leg diffiſus. p.146.l.10.Patten, leg.Patrum.p.150.l.9.Randeacius,leg.Reandacius. p.161.l.29.Neapolitane,leg Neapolitani p 186.l 31 facientes,leg.facientibus.p.187.l.18 Ioannis,leg.Ioannes p.193.l.34. neſciam,leg reſciam.& in margine *Ecces, l ecceo.* p.200.l.34. *Dilacum*, leg. *Didacum*. p.202.l.44 prima, leg primo. p 203 l 6. prædicta,leg prædicto p.204. l.penult.Sinas,leg.Sinus.p.205.l 28.frater,leg.fratres p.208.l 30.Amiliæ,leg Æmiliæ p.209 l.51 poſſum,leg. peſſum.p.211.l.41.quod,leg.quoad p.218 l 1 Senagolliẽſ leg. Senogallienſ.lin.6 reſpuiſſent. leg.reſpuiſſent. lin.30.quo,leg.quæ.lin.31 quæ,leg quo. p.224.l.13.Bellitegardam,leg Belligardum.p.226.l.17 adduxit,leg adauxit,lin 38.Africam,leg.Africum.p 235.l.17.Bernardus.leg Bernardum p.244.l.17 Arca,leg.Arcu.p.260.l.27. fuerit,leg.fuit.p.266 l.4. 6.leg.7 p.273 l 35 Hegueni.leg Haguenerius p 279 l 8 1570.leg 1590. lin. 41 Eccleſia,leg.Eccleſiam lin 43 Eccleſiæ,leg.tum præſertim Eccleſiæ p.285.l 45 imprimis fuit, leg imprimis autor fuit. p.289.l.25.Zeloſos, leg.Zeloſo p. 297.l.54.propoſitum,leg præpoſitum. p 301 l.4.beneficentiam:leg.beneficentiam. lin. 5. Amiliæ, leg. Æmiliæ, ſicut & alicubi alias. lin. vlt ad, leg.eſt. p.302.l 12. Conuentus,leg. Conuentum.lin.36.nonnullis,*add* Conuentus.p.305.l 38.Sueſſionibus,leg Sueſſionenſibus. p 307.l.6.Eccleſiæ, leg.Eccleſia.lin.31.expetimur,leg.expetimus p.310 l 42. quos, leg. quas p 317.l.40.ad parum, leg. ad purum. p.318.l.47 Vicennenſis,leg Vicennenſi p.323 l 39 in eos,leg.in eo.p.313 l.54 a Maneloſia,leg a Moneloſia.p 334. l.30.eodem,leg.eadem,p 338 l.19 quam.leg quem p.341.l 31.Vabliſoletum,leg.Valliſoletum. p 342 l. 40.inuido,leg viuido.p.345.l.13 doctorum,leg.doctiorum.p 348 l.13.multiplici,leg multiplici. lin.39 collocata, leg. collata.lin 45.obſeruantia,leg obſeruantiæ lin.52.Religionis, leg Religione p.349 l 3. fruſtratim, leg fruſtatim. lin.25.pulchritudinem,leg pulchritudine.p 360.l.18.totus,leg totius 361. l.39 inciderent, leg. inciderunt. p.362.l.38. in eaque, leg. in eoque. p. 363 l.17.Prouence,leg Prouenceæ. lin.32 vt,leg.&. p 366 l 35.ſua,leg ſeu. lin 38,illo,leg ille.p 367.l.20.de,leg die. p 381 l.6 indutis,leg.indictis lin.31 dignitatem,leg dignitate.lin 52. Fundatoris,leg.Fundatores p.382.l.8.Montoiæ, leg.Montoia. p.391 l.48.Metenſ.leg in Metenſ.p.392.l penult. quid,leg.quod p.396 l.44.Eramo,leg.Eremo.p.400.l.51.de Sandouala,leg.de Sandoual.p.403.l 12. laudaimus, leg laudauimus p.407.l.15.qui,leg.quis p.408.l.4.agri,leg ægri lin 53 conſcundit. leg.conſcendit p.409.l 30. porrigetur, leg.porrigeretur.lin 39.Cæſcantum,leg.Caſcantum.p.410.l.2. Belacenſis,leg. Beluacenſis. p. 411 l. 12 ipſa,leg.ipſe.p.416 l.2.Iudridico.leg.Iuridico.p.419 l.37. à Crimina, leg à Cimina. p 422.l.11. calonos,leg. colonos.p.425.l.11.Regulam,leg.Regula. p.427.l. 2. 7.leg.12. p.429.l.20 in illis,leg illis. p.430.l.22. non anguſtias,leg.anguſtias.p 441.l.39.adſumptus, leg.abſumptus. p. 445.l 8.egens,leg.agens.p.446.l 10. Vrbe, leg. Vrbem.p 448. l 20. ſplendidius, leg. ſplendidus. lin.27 memorant, leg. memorat. p.452.l.12.quod,leg apud. lin.16 ſancita firmata perſcripta, leg.ſancitæ,&c. lin.42.apparuit.leg.apparauit. p. 462.l.23. Minimitanæ,leg. Minimitana. p.467. l. 12. paſſus , leg. paſſus eſt. p. 468. l.5.&, leg. aut. p.471.l.1 exornatum , leg. exornatam. p. 479.l.14 apparata.leg apparatu,lin 47.per,leg par.p.505.l.46. vinea, leg. vineta.p 514.l 52 ſinum,leg.ſuum. p.515.l.17. tanta, leg.tacita, p 520.l.vlt.Miette,leg. Mitte. p 524.l.13. Petri, leg. Pauli. p. 573. l.5.n.9.leg.2. p.583.l.5.Franciſcus,leg.Franciſcus. pag 598. l.50 problema, leg. problemata.

In Bullario pag.5.l.12,monimentis,leg momentis. lin 15.hiſtorias,leg. hiſtoriæ.

Hæc ſtrictim obſeruabamus emendanda, & à pag. quidem 479 nihil accuratè recognouimus. Appendicem 3 & 4. Bullarium, omniaque Prolegomena non recenſuimus. Quod velim, Lector meus meminerit atque condonet.

A01 147073

Digitized by Google